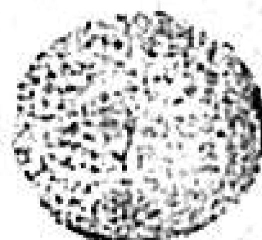
طریقت مولویه مشایخندن پیشوای اهل کمال ومقتدای
ارباب دانش وافضال مولانا سید محمد وهبی ابن سید
حسن اشعری القنوی حضرتلرینك
حافظ دیوانه یازدیغی شرح
لطیف وتألیف
ظریفدر

هامشده دخی سودی مرحومك کذلك
دیوان مذکور اوزرینه یازمش اولدیغی
شرح منیف کاملا درج قلنمشدر

جلد اول

مطبعهٔ عامرهٔ ده طبع اولنمشدر
سنه
۱۲۸۸

الحمد لله الذى اسس بنيان سعادة الارواح الانسانية ❁ بمشاهدة انوار جماله اللطيف على العشق والمحبة الالهية ❁ وجعل الانسان انسان عين الحقائق الاكوانية ❁ بمظهرية اسرار توحيده الذاتية ❁ والعلوم اللدنية والمعرفة بذاته الاحدية * واكمل مراتب الاتصالات المعنوية بينه وبين الارواح الانسانية ❁ بفيوضاته الاقدسية والخبرة الدينية * وظهور التجليات الذاتية الالهية والصفاتية والافعالية * فى مرايا قلوب العارفين من انواره الغيبية اللاهوتية * وهو المراد من معرفة الله قال الله تعالى (كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) وفى رواية فقبضت قبضة من نورى فقلت لها كونى حبيبى محمدا * والصلاة والسلام عدد معلومات الله تعالى على سيدنا محمد الذى هدانا الى اصول مفاتيح خزائن اسرار الشريعة والطريقة التى هى عين الحقيقة عند اهل البصيرة * واعلم كشف اسرار الوصول والانوار اليقينية الربانية بالتبعية الكاملة المشار اليها بقوله تعالى (قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونى يحببكم الله والذين آمنوا اشد حبا لله) فى السر والعلانية * وبين طريق دخول الجنة العاجلة العرفانية وهى المحبة والعشق الذاتية النورية الموصلة الى اسرار الوحدة الذاتية الالهية وهى الايمان الحقيقى الحقانى والانشراح النورانى * قال عليه الصلاة والسلام (الا لا ايمان لمن لا محبة له) ثلاث مرات وعلى آله واصحابه نجوم الهداية لمن به الهمة العلية باحراق الاكباد وافناء الاجساد البشرية وعلى توابع متبعيهم الى يوم القيامة بخلوص النية * شرح الله صدورنا وفتح قلوبنا بنور الذات المحمدية والحقيقة الاحمدية اللطيفة الربانية ❁ مثنوى ❁ حق آن نور حق نورانيان * كاندر آن بحرند همچون ماهيان * حق ان آنى كه اين وآن

ازوست * مغزها نسبت بد وباشند پوست * محامد پادشاه اسلام خلدالله ملكه) قال الله تعالى (يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم) آيت كريمه سى سرنجه كرچه حضرت الهيه اطاعت قلب وروح وسر ايله در * اطاعت قلب انجق حضرت الهيه محبت ايدوب غيره محبت ايتممكدر * اطاعت روح طلبده الاهك غيرى يه التفات ايتميوب انجق كندودن كندوبى طلب ايتمكدر * اطاعت سر وجودده كندودن غيريى كورممكدر * اما حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمه اطاعت قال الله تعالى (وما آتيكم الرسول فخذوه وما نهيكم عنه فانتهوا) آيت جليله سى حكمنجه قلبا وقالبا بشرا شره تبعيتدر وهمچنين است اطاعت خليفهٔ رسول الله ووارث حضرت حبيب الله اولوا الامر اولان امرآء مسلمين وامناء رب العالمين وظل الله فى الارضين الراجع فى جميع اموره الى الله والرسول الامين المؤتمر بالعدل والاحسان على المؤمنين المتقين المنغص على اهل البدع والفاسقين والظالمين * الموصوف بصفات الخلفاء الراشدين المهديين المكرم بكرامات والهامات اولى الابصار الربانيين الروحانيين بوصفات جليله ايله باخصوص خلق عظيم محمدى ايله محمود وموصوف قطب دائرهٔ زمان قائم مقام ملك سليمان ملجأ الفقراء وملاذ الغرباء سجاده نشين شريعت حضرت حبيب كبريا محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم السلطان ابن السلطان السلطان الغازى محمود خان ابن السلطان الغازى عبد الحميد خان ابن السلطان الغازى احمد خان ايده الله بنصر الانبياء والاولياء واعانه بالغوث الاعظم والنقباء والاوتاد والبدلاء ونصره الله بالوية الارواح القدسية الغيب الحضار الملوك تحت الاطمار ودمر اعداء بسيف مهند من سيوف الله مسلول وبسيف كرار غير فرار يحب الله ورسوله ويحبه الله ورسوله (بيت)

بر فلك محمودى اى خورشيد جان * بر زمين هم تا ابد محمود باد *

افنديمزك اخلاق كريم همايونلرى سيرت محمديه ايله متحلى ومزاج شريف شرف افزونلرى جند من جنود الله اولان كلام اهل الهيه ميل ومحبت اوزره اولديغى وزمان سلطنت خسروانه لرى فائق ازمنهٔ اسلاف عظام ونظام اقطار ممالك عثمانيه ده الهامات سروش غيبيه ايله مؤيد رأى مصيب همايونلرندن وقريحهٔ مفيدهٔ كرامت آزمونلرندن ظهوره كلان تدابير خجسته عاليلرى مجرد اول معدن عاطفت افنديمزك دائرهٔ اهل الهيه ده اولدقلرى دلائل قاطعه ايله مدلل اولديغنه بناء كلام اهل الهيه دخى ميل ومحبتلرى دركار در * بنا برين زمان همايونلرنده برحجر نبوتده مؤدب ور اويسى مشرب پر اهل الالهك كلمات حكمت آميزلرى شرح وبيان اولنمق مستحسان كورلمكله زبدهٔ كمل الرجال وقدوة الاوتاد والابدال سلطان العارفين حضرت مولانا جلال الدين قدس سره العزيز المتعال حضرتلرينك خاك عتبهٔ علياى بهشت آسالرى اولان بو افقر الفقرا واحقر الغربا سيد محمد وهبى المولوى ابن سيد حسن افندى الاشعرى القنوى ثبته الله فى الدارين بالقول الثابت على الشريعة النبوى والطريقة الشطارية المولوى رحمة الله عليه فى الدارين وعلى والديه ولمن دعالهم بالخير على الصراط السوى

مقدمه

اول دریای علم وحکمت وشاه عظیم اقلیم ولایت (شراب للصابرین وحسرة علی آن فرعون والکافرین ایله موصوف محضا وحی الهی والهام ربانی قوت جان عارفان ونور چشم عاشقان اولان کتاب مثنوی معنویسنده وار ذات الهیه ایله بیوردیغی بعض بیت جامع الکلام واقلیم عظمیلرنده (بیت) لنك ولوك وخفته شکل وبی ادب * سوی اوی غیژ اورامی طلب * بیورقلری کلمات قدسیه لرینه تبعیة بو قلیل البضاعه وکلیل الاستطاعه صد هزار عیوب وعجز ونقصان ایله سماط سلیمان علیه السلام نمله ضعیف پای ملخی کتورمسیله صحبت مرد خدایه سزاوار اولدیغیچون بو حقیر روسیاه دخی برکات صحبت اهل الله عالیجاهلر ایله سفید رواولق امیدیله مردان خدادن برینه محبت جمله سنه محبت وبرینه خدمت جمله سنه خدمتدر دیو مستور قباب عزت ومسطور سلسلهٔ طبقات اهل ولایت ولی پیشوا ومحو دریای فنا حافظ شیرازینك دیوان منیفنده اولان ابیات شریفه لرینك اشارات لطیفه لرندن مجرد برانتساب معنوی حاصل اولق ایچون لنك ولوك بر مجمل صحیح ایله بقدر خویش شرح وبیانه اجتسار قلندی (کل الطرق مسدودة الا من اقتفی اثر الرسول) حکمنجه صراط مستقیم اولان راه محمدیه ده ودین احمدیه ده وجه سداد اوزره وجود ماسوی اللهی ترك ایدوب حقیقت حال محمدی اولان فقرتامه ایرشوب (اذ تم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سرنجه عشق ومحبت ایله حریم حرم قدس الهیده وحطیم کعبهٔ ارنا الاشیاء کماهی ده الفقر فخری دواتی طبلنی اعلان واسرار لی مع اللهی بیان ایدیجی شمس الدین محمد الحافظ الشیرازی روح الله روحه که اول لسان الغیب وترجمان الاسرارد رنیجه اسرار غیبیه ومعانی حقیقیه بی کسوهٔ صورتده ولباس مجازده کوسترمشدر سائر فصاحت اهلی شعرالرك اشعاری کبی جانسز کلام دکلدر عوام وخواص حافظك دیوانی منندن بربیت تلاوت ایتمش اولسه لر دماغ جاننده حیات ابدی بخش ایدیجی برلذت روحانیه پیدا اولدیغی بین العرفا ظاهردر کرچه حافظ ظاهر ابر پیرك دست ارادتنی طوتدیغی معلوم دکلدر (مخفی اولمیه که وصلت حقه البته برواسطه لازمدر الا فرق اویسیلرکه انلری رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حجر بوتده تربیت ایدر حافظ شیرازی دخی اویسیلردندر انکیچون ظاهر ابر پیره انابت ایتمامشدر (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری) حدیث قدسیسی سرنجه حق تعالینك قباب عزتده مستورنیجه لاابالی عاشق صادقلری واردرکه نه انلری کیمسه بیلش ونه کلاملرینی کیمسه فهم وبیان ایلمشدر (مثنوی) آن طرف که عشق می افزوددرد * بوحنیفه شافعی درسی نکرد * انلر ازلده شراب عشق الهی یی نوش ایدوب ازلدن ابده قدر مست ومستغرق انوار الهی اولمشلردرکه نه انلر کیمسه یی بیلورنه کیمسه انلری بیلور قال الله تعالی (ان الابرار یشربون من کأس کان مزاجها کافورا) آیت جلیله سی سرنجه خم اسرار وحدت جوش وسرشار ایتدکده حافظ دل آکاه دخی اول شراب حلال عشق الهیدن نوش ایتدکه هم مشرب طائفهٔ مردان خدا

اولمشدرومی صاف حق جل وعلادن برصفا ومست مدام قالمشدر (قال علیه الصلوة والسلام ان لله شرابا اعده لاولیائه اذا شربوا سکروا واذا سکروا طابوا) ای تطهروا من الالواث النفسانیة واخباثها (واذا طابوا طاشوا) ای خفوا من ثقل الوجود (واذا طاشوا طاروا) ای طاروا الی اوج المعانی والحقائق (واذا طاروا طربوا) ای نشطوا (ثم قاموا هاموا) ای قاموا فی عالم المعنی وتحیروا (ثم شخصوا بصروا) ای ارتفعت اعینهم وابصروا عجائب ملکوت السماء (ثم ذابوا خلصوا) ای ذاب وفنی وجودهم البشری وکان خالصا صافیا (ثم بلغوا وصلوا واذا وصلوا بقوا) ای بلغوا الی مرتبة الوحدة وصاروا باقین بالله (واذا بقوا صاروا ملوکا فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر واذا وجدوا هذا یقولون قولا لا یفهمه الا السکاری) ای السکران الحقیق والمستغرق فی انوار التجلی الذاتی الالهی * وبو شراب اول شراب معنویدر که حضرت رسولز وسیدوشفیعمز محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم لیلهٔ معراجده مقام قاب قوسینده حق جل وعلا حضرتنی چشم بصیرت ایله مشاهده بیوروب وکندویه کشف رموز کنوز ربانی ظهور ایتدکده طرف حقدن نوردن ایکی قدح ظاهر اولدی بری شراب ایله طولووبری سود ایله پربوایکی قدحدن برینی اختیار ایله دیو اشارت بیورلدقده حضرت رسالت بیوردیکه اخترت اللبن واجتنبت الخمر لاخبار امتی ای استرت (تنبیه) ای اهل انصاف اولان قرنداش عزیزم حضرت حافظ وحافظ کبی عاشق مست مدام کیمسه لر بونك کبی شراب عشق الهی یی نوش ایدوب مظهر تجلیات وفیوضات بلا واسطات اولان ذوات عالی همتلره اسرار توحیددن برفتح باب اولوب اسقاط اضافاتله حق سبحانه وتعالی صور مختلفه ده تجلیات متعاقبه واسما وصفات متنوعه ایله ظهور ایتدکده (مثنوی) ازنوای بی نقش باچندین صور * هم موحد هم مشبه خیره سر * بیت شریفی سرنجه تعبیر مشکل اولوب وعوام کالهوا مدن ستری واجب اولدیغیچون کاه صورت هزلده کاه صورت مجازده تعبیر بیوررلر (مثنوی) که چنان بنماید وکاهی چنین * جز که حیرانی نباشد کاردین (مثنوی) خوشتر آن باشد که سر دلبران * کفته آید در حدیث دیکران * اول اجلدن اهل اللهك متشابهاته ملحق کلمات قدسیهٔ اشاراتیه لرنده اشتباه ایدوب می رحمانی ایله می شیطانی وآسمان ایله ریسمانی وزنبور عسل ایله زنبور خرانی ذاتا مشترك ظن ایدیلر بلکه مؤمن محبوب ایله کافر مبغوضی دخی معنی وروحا مشترك ظن ایدوب قال الله تعالی (مالهذا الرسول یأکل الطعام ویمشی فی الاسواق) دیمکه اجتسار ایدوب ملعون ابدی اولدیلر * ای فتای معنوی بی خبرکان غویلردن تمییز ایدیجی مؤمن کیس ودادر منصف وممیز وارث حقیقت محمدی وخلیفهٔ تختکاه اسرار شریعت احمدی پیریمز ودوجهانده دستکیرمز سلطان العارفین مولانا جلال الدین مدالله ظله الشارق ونور سر روحانیته البارق افندیمزك کلمات وارداتنده وسر دفتر مجذوبین وکزیدهٔ عاشقان وقلندران حقیقت بین حضرت حافظ شیرازی لسان غیب ایله بیوردیغی غزلیات ملهماتنده هزل صورتنده ومی ومحبوب مجازی هیئتده کورینان اسرار معنویه لرك تأویلنه قادر اوله مزسك

باری مغ ومغبچه‌دن ودیر وزناردن و بت وزلف وابرو ومحبوب ماهرولردن وچشم
ولب ودنداندن وتوانکران واسب واستردن و پیر مغاندن و بونلرك امثالی ملحقات
متشابهاتلردن بین التشبیه والتنزیه توحید مراد اولنان الفاظ بهیه‌لرینی مجازه حمل
ایتمیوب غلبهٔ سلطان عشقله ظهور ایدن تعبیراتلرینی مراد لری معنای مجازیدر
وماسوی اللهدن بعض اشیا و بعض اشخاصدر دیو افتزادن حذر ایده‌سن که سوء
خاتمه‌یه سبیدر مثلا حاجی قوامدن محسن صوری وشحنه‌دن امیر شهر وشاهددن
شاهد دنیا ومیدن خمر حرام مرادلر یدردیمك کبی زبرا بو تعبیر منصب عارف بالله‌ه لایق
دکلدر که ابن فارض عارف بیورمشدر (بیت) واوخطرت لی فی سواك ارادة ٭ علی خاطری
سهوا القلت بردتی (مثنوی) کافرم من کر زیان کردست کس ٭ درره ایمان
وطاعت یك نفس ٭ همان لایق بو درکه وسعك یتدیکی مقداری آداب اهل اللهه
مراعات ایدوب کلمات حیات بخش اشاراتیه لرینه بر محمل صحیح بولوب معنای
حقیقت اوزره تأویله سعی ایده‌سن (کفتهٔ مردان خدا) من ترك ادب البساط رد
الی الباب ومن ترك ادب الباب رد الی اصطبل الدواب (مثنوی) ازخدا خواهیم
توفیق ادب ٭ بی ادب محروم کشت ازلطف رب ٭ بی ادب تنها نه خودرا داشت بد ٭
بلکه آتش درهمه آفاق زد ٭ هان هان ای اخ فی الله اتق الله که حضرت الله
شانلرنده (لاخوف علیهم ولاهم یحزنون) بیوردیغی اولیاء الله وعارف بالله وعاشق
الی الله اولان عباد مکرملرینی کندك کبی محجوب وعلم ومعرفتدن خالی قالب محض
واسرار اللهدن عاری بر بشر غافل ظن ایتمیه‌سن (مثنوی) بر دلت ژنکار
بر ژنکارها ٭ جمع شد تا کور شد ز اسرارها ٭ کن قساوت قلبه ایله حجاب (افمن شرح الله
صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) آیت کریمه‌سن ملاحظه بیوره‌سن اول قلب
آکاه ومعدن اسرار الله مفاتیح لسانلرینه خزائن الله‌دن بیان بیوردقلری ابیات
وکلمات علوم لدنیات اشاراتلرینی حظ نفس اولان حرام شرابه ومحبوب مجازییه
ومال وجاه دنیایه واحسان اغنیای مردکانه سفهای عوام بی ادراکلر کبی
کندو مراد نفسانیه‌کی تروبجا اوقویوب وصورت مجازده استعمال ایدوب کندیکی
ضلالت اهلندن قیلیه‌سن (مثنوی) بس زنقش لفظهای مثنوی ٭ صورت ضالست
وهادی معنوی ٭ درنبی فرمود کین قرآن زدل ٭ هادیٔ بعض و بعض را مضل ٭
الله الله چونکه عارف کفت می ٭ پیش عارف کی بود معدوم شی ٭ فهم تو چون
بادهٔ شیطان بود ٭ کی تراوهم می رحمان بود ٭ عصمنا الله من شرور انفسنا
ومن سیئات اعمالنا وتجاوز عنا زلات به اقدامنا واقلامنا ومتعنا الله ببرکات روحانیة
انبیائه واولیائه ونجانا من مضیقات الدارین بشفاعتهم بجاه وحرمة من خلقه الله
من نور ذاته وتجلی الیه بجمیع اسمائه وجعله لنا رحمة مهداة ورؤفا رحیما قال الله تعالی
(لقد جاءکم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم بالمؤمنین رؤف رحیم)
اللهم اغفرلنا ولوالدینا ولاخواننا المؤمنین وارحمنا وارزقنا شفاعة حبیبك محمد
الرؤف الرحیم صلی الله تعالی علیه وسلم (تمهید) استعیذ بالله ولقد کرمنا بنی آدم
آیت کریمه‌سی عنوانیله مکرم اولان انسان اکرمك علی تفاوت درجاتهم مراتب

وطبقاتلری اوچ قسمدر (قسم اول) طبقهٔ علیای واصلان وکاملاندر (قسم ثانی)
مرتبهٔ وسطای سالکان طریق کمال وعرفاندر (قسم ثالث) طبقهٔ سفلای عوام
مقیمان حفرهٔ نقصاندر (واهل وصول دخی انبیاء عظام مدنصکره ایکی طائفه در
اول شول مشایخ صوفیه که حضرت رسول علیه الصلاة والسلامه کمال متابعت
واسطه‌سیله مرتبهٔ وصول الی اللهی بولوب عین جمعده ولجهٔ توحیدده انوار
تجلیات ذات خدایه بعد الاستغراق (کلمینی یا حمیرا) حدیث شریفی سرنجه خلق
قلبا وقالبا بشر اشره متابعت طریقنه دعوت ایچون مأذون ومأمور اولمشلردر
بو طائفه کاملان ومکملاندر ووارثان حقیقت محمدیه‌لردر (ایکنجی طائفه) بعد الوصول
والاستغراق سائر خلقك دعوت وتکمیلی ایچون رجوع ساحل تفرقه ایله مأمور
اولمیوب دریای جمعده وبحر حیرتده قالمشلردر وانلر مجذوبین الهیلردر (واهل
سلوك دخی ایکی طائفه‌در برقسمی یریدون وجه الله آیت کریمه‌سی سرنجه انجق
مقصد اعلی اولان وجه الله وقرب الهی طالبلریدر و برقسمی) دخی ومنکم من یرید الاخرة
سرنجه مشتهای نفس اولان جنتی ونعم جنتی طالبلردر (انجق طالب حق اولان دخی
ایکی طائفه‌در متصوفه وملامیه‌در متصوفه اول جماعتدر که صفات نفسانیه‌نك
بعضیسندن خلاص بولمش وبعضی احوال واوصاف صوفیان محققه‌لرله موصوف
وانلرك نهایات احواللرینه مطلع اولمشلردر لکن هنوز اذیال بقایای صفات نفسانیه‌یه
متشبث قالدقلرندن نهایات وصال وقربیت اهل کماله متخلف اولمشلردر (اما ملامیه
اول جماعتدر که صدق واخلاص قلبی محافظت ایچون خلقدن طاعات وخیراتلرینی
اخفا وکتمده بذل جهد ایتمکی واجب بیلورلر لکن بردقیقه صوالح اعمالدن وتمسك
جمیع فضائل ونوافلدن برآن خالی اولازلر قاعدهٔ اخلاصه خلل کلمك ایچون مظنهٔ
ریا اولان ظهور طاعتی معصیت عد ایلیوب حذر ایدرلر صوفیه ایله ملامیه میانده
فرق جذبهٔ عنایت ازلیه صوفیه‌لرك نظر شهودندن حجاب خلقی وانانیتی رفع ایدوب
وحقدن غیری بی کورمدکلرندن اخفای اعمال ایله وستر احوال ایله مقید دکللردر
عارضك عروضنه مبنی اظهار طاعاتی مصلحت کوررلر ایسه اظهار ایدرلر اخفاسی
مصلحت کوررلر ایسه اخفا ایدرلر اما ملامیه میانه‌ده خلقی کوروب ستر واخفا ایله مقید
اولدقلرندن مخلصلردر وصوفیه (انا اخلصناهم بخالصة) وصفیله مخلصلردر
(اما طالبان آخرت زهاد وفقرا وخدام وعبادلردر (اما زهاد نور ایمان وایقان
سببیله جمال آخرتی مشاهده وقبح ونقم دنیایی معاینه ایدوب فانی دنیانك زینت
ومزخرفاتنه التفات ورغبتدن اعراض وحقیقی باقی‌یه رغبت کوسترمشلردر اما
زاهدلرك صوفیه‌لره تخلفلری اول سببدن که زاهد کندی حظ نفسنه مشغول
اولدیغندن حقدن محجوب اولمشدر زیرا آنك آخرتی وجنتی طلبی وفیها ماتشتهیه
الانفس آیت کریمه‌سی سرنجه مقام حظ نفس اولدیغندندر (اما صوفیه مشاهدهٔ
جمال ازلی ومحبت بی غرض ذات لم یزلی سببیله (وهما حرامان علی اهل الله)
مرتبه‌سن بولمشلردر (اما فقراء انلردر که بدایت تصوف اولان فقری اختیار
ایتدیکندن اسباب واموال دنیادن برشیئه مالك اولمیه وفضل ورضوان خدایی

طلبده جمیع خلقی ترك ایتمش اوله بوفقرالرك ترکنه سبب اوچ شیئك بریسیدر اول
دنیانك حلالی حساب وحرامی عذاب اولدیغندن یارجاء تخفیف حساب یاخود
عقابدر ایکنجی امید فضل وثواب وفقرا اغنیادن بشیوز ییل اول جنته کیره جك
دیو مسابقت دخول جنتدر اوچنجی اکثار طاعت وحضور قلب ایچون طلب
جمعیت خاطر وفراغت اندروندر فقرانك ملامیه وصوفیه یه تخلفلرینه سبب طالب
جنت وکند ونفسلری حظنی طلبده اوللریدر وانلر انجق طالب حق وتقرب طلب
ایدیجیلردر (اما خادم آنلردرکه فرائض اداسندنصکره نوافلی عبادات اوزره تقدیم
ایده رك فقراء صالحینك وطالبان حقك خدمتلرینی اختیار ایدرلر وشرع شریفده
مذموم اولمیان کسب ودریوزه وبعض فتوحات ایله اخذ واعطالرینی اعطای حق
بیلوب اجر وثواب آخرت امیدیله انلرك مایحتاج الیه لرینه صرف ایدرلر ومالا وبدنا
خدمت ایدرلر (اما عباد انلردرکه نیل ثواب آخرت ایچون دائم وظائف عبادات وفنون
نوافلنه مواظبت وملازمت ایدرلر بونلرك هر برلرنده شوائب حظ نفس اولدیغندن
نقصان پذیر اولوب کمال وصلت وقربته مانع اولمشدر بو اوصاف جمیله لر صوفیده
دخی واردر لکن شوائب عال واغراضدن مبرا ومعرادر زیرا انلر حقه حق ایچون
عبادت ایدرلر اجر وثواب غرضی ایچون ایتمزلر (اما متشبه محق صوفیان انلردر که
صوفیان محق لرك احوالنه مطلع ومشتاق اولوب وانلرك اثرینه تمامه اقتفاده اولهلر
لکن صفات نفسانیه نك تعلقاتنك بقاپاسی اولمق سببیله بلوغ مقصوددن
ممنوعدر (اما متشبه مبطل صوفیان) انلردر که کندولرینی زی صوفیانده اظهار ایدرلر
لکن انلرك حلیهٔ صفالندن واحوال واعمالندن عاطل وخالیلردر (خلع ربقة
الاسلام من عنقه) حدیث شریفی سرنجه حبل متین شرع شریفك حلقه سندن
کردننی خلع ایدوب مرتع ضلالات واباحتده کالانعام پایمده درلر وزعم باطل ایله
دیرلر که احکام شریعتله تقید وظیفهٔ عوامدر وانلرك نظری ظاهر اشیایه مقصوردر
(اما خواص واهل حقیقتك حالی انلردن عالی ومستغنیدرکه خواص رسوم ظاهر
شریعتله مقید دکللردر وانلرك اهتمامی انجق مراعات حضور باطنه دردیرلر بو طائفهٔ
مبطله لره باطنیه واباحیه وفرق ضاله دیرلر زیرا بونلرهم ضال وهم مضللرلر
اعاذنا الله من شرورهم (اما متشبه محق مجذوبان واصل اهل سلوکدن شول
برطائفه درکه انلرك سیری هنوز صفات نفوسك قطع منازلنده در وحرارت طلبك
تابشندن وجودلری قلق واضطرابده درکه صبح کشف ذاتك مبشراتنك ظهوری
واستقرار وتمکندن اول مقام فناده کاه کاه انلرك نظر شهودینه بوارق کشفدن
برق وبرنفحهٔ وصل لایح ولامع اولوب اول برقك نورنك لمعاننده انلرك ظلمات
نفسانیه لری منطوی ومتواری اولغله انلرك باطنلرینه حرارت آتش طلبدن
واضطراب شوقدن برروح وبرآرام ایرشوب منبسط اولور وقتا که اول برق منقطع
واول نفحه ساکن اولیجق ینه صفات نفسانی ظهور وحرارت طلب واضطراب شوق
معاودت کوستر اول سالك استر که ملابس صفات وجوددن بالکلی منسلخ
ومنخلع اولوب دخی تعب وجوددن بالکلیه راحت بولق ایچون بحر فنایه غرق اوله

چونکه اول حال کندونك مقامی اولیوب کاه نازل کاه زائل اولدیغندن انك باطنی
بو مقامه بالکلیه مشتاق ومتطلع اوله (اما متشبه مبطل مجذوبان واصل انلردرکه
بحر فنایه استغراق وعین توحیدده استهلاك دعواسن ایدرلر وحرکات وسکناتلرینی
هیچ کندولره نسبت ایتمزلر دیرلر که بزم حرکاتمز قپونك حرکاتی کبی بی محرك
دکلدر اگر بونی قائل اصول وآداب شریعته مراعات وحدود احکام
عبودیته محافظت اوزره ایسه جمله صدیقاندندر وصحیحدر واکر تورط
وانهماکندن وغلبهٔ هوا وضلالتدن مخالفات شرعده خوفسز
دینی وملت ظاهره یی وآداب شرع شریفی قالدیردیغندن ایسه اول خبیثك حالی
دکلدر زیرا انلرك بو سوزدن مرادی معاصی ومناهیلرینه تمهید ومداردر وارادهٔ حقه
حوالت ونسبتلری کندولردن خلقك ملامت وطعننی دفعدر بو طائفه یه زنادقه
وملاحده دیرلر (اما متشبه محق بلامیه انلردرکه نظر خلقده تعبیری وتخریبی
قالدیرمزلر واکثر سعیلری رسوم وعاداتك تخریبنده وآداب مخالطات خلقك قیودندن
اطلاق وخلاصه درو انلرك سرمایهٔ حاللری فراغ خاطرك وطیبت قلبك غیری
دکلدر وزهاد وعبادك مراسمیه رسملنمزلر واکثار نوافل وطاعات انلردن کلمز
وعزائم اعماله تمسك اظهار ایلمزلر ادای فرائضك غیری یه مواظبت ایلمزلر جمع واستکثار
اسباب دنیوی انلره منسوب اولور وطیبت القلبه قانع اولورلر وطلب مزید احوال
ایلمزلر بونلره قلندران حقیقت دیرلر بو طائفه عدم ریا جهتندن ملامیه یه مشابهلردر
وبونلرك مابینده فرق اولدر که ملامتی جمیع نوافل وفضائله تمسك طلب ایلر لکن
آنی نظر خلقدن پنهان طوتر (اما قلندری حد فرائضدن طشره چیقمز ونظر
خلقدن اظهار واخفای اعمال ایله مقید اولمز امامانه ده قلندری اسمیله موسوم اولمش
برطائفه واردر که ربقهٔ اسلامی بو یندن براقش ودین وشریعت محمدیه صلی الله
علیه وسلمدن مبرا اوصاف مذکورهٔ معدوده دن خالی ومعرالردر بو اسم انلره
عاریتدر انلره حشویه وزبوفیه دیمك زیاده لایقدر (اما متشبه مبطل بملامتیه وهم
الزنادقه انلردر که دعوای اخلاص ایدرلر وفسق وفجورك اظهاری اوزره مبالغه
کوسترلر مثلا شعار اسلامدن سنت آکد اولان صقالی قرقمق کبی (من لم یقص
شاربه فلیس منا) حدیث شریفیله منهی وقطعی سنت روایتدن اولان بیغی کاب
قویروغی کبی اوزادوب اغزنی بورتمك کبی وزعم باطل ایله دیرلر که بزم بو اظهار
فسقدن مرادیمز خلقك بزه ملامت ایتمسیله نظر خلقدن اسقاط وکندیمزی رغبت
واعتباردن اسقاط واهباطدر وحق تعالینك خلقك طاعتنه احتیاجی یوقدر
وانلرك معصیتندن متضرر دکلدر معصیت انجق خلقی اینجتمکه منحصر وطاعتی
احسانده بیلورلر بو زنادقه لره فرق ضالهٔ اباحیه دیرلر (اما متشبه محق زاهد انلردر که
هنوز انلرك رغبتی دنیادن مصروف اولمش اوله واسترلر که بالکلی دنیادن
رغبتلرین دوندیره لر (اما متشبه مبطل زاهد انلردر که خلقك قبولی ایچون
دنیانك زینتنی ترك ایدرلر وخاطری دنیانك جمیع اسبابندن کیر وطوترلر بو حیله ایله
خلقك ارالرنده جاه ومرتبه طلب ایدرلر بعض حاللری متشبه اولغله کندولرینی کامل

دنیادن اعراض ایلدك ظن ایلیوب ترك مال ایله همچون اژدها اولان جاهی خریدار اولمشلردر كه (تركوا الدنیا للدنیا) دربونلره دخی مرائیه دیرلر (اما متشبه محق بفقرا) انلردر كه ظاهری رسم فقر ایله مترسم وباطنی حقیقت فقری طلب ایدیجیدر لكن هنوز دماغنده غنایه میل طوتدیغندن آتش فقره كلفت ایله صبر ایدر اما فقیر حقیقی فقری كندویه حق تعالی ایدن برنعمت ودولت بیلوب تلذذ ایدر ووظائف مقدره اوزره شكری جمله نعمت اوزره تقدیم ایلر (اما متشبه مبطل بفقرا) انلردر كه ظاهری رسوم فقر ایله مترسم وباطنی حقیقت فقرك غیری بی اظهار واراده درمرادی مجرد اظهار دعوی وصیت وصدا وقبول خلقدر بوطائفه یه دخی مرائیه دیرلر (اما متشبه محق بخادم) انلردر كه عباد صالحینه لوجه الله خدمتده قائم اولوب باطنی استر كه انلرك خدمتده مال یاجاه غرض فاسدهسی شائبهسیله مشوب اولیه ونیتی هوا ویا به میلدن خالص اوله لكن حقیقت زهده ارشمدیكندن چوق وقت نور ایمانك غلبهسی حكمیله نفسی مختفی اولوب خدمتدن بعضیسی محل استحقاقده واقع اولور وبعض وقت نفسك غلبهسی حكمیله انك خدمتی هوا ویا ایله مختلط اولوب محمدت وثنا امیدیله خدمتده مبالغه ایدر لكن غرض نفسانیه یه مقارنت سببیله محل استحقاقده وحیز قبولده اولمز بونلره دخی متخادم دیرلر (اما متشبه مبطل بخادم) انلردر كه انك خدمتده نیت اخروی اولمز بلكه خدمتی خلقدن منافع دنیویه یه دام ایلمش اوله تاكه اول خدمت سببیله اوقافدن واسبابدن استجلاب رزق ایلیه واكر خدمتی تحصیل غرضده وتیسیر مراده مؤثر كورمیه آنی ترك ایدر بو یله اولیجق انك خدمتی جاه ومال وقوت ایچون ومحافل ومجالسلرده مفاخرت ومحمدت ایچوندر حاصلی انك خدمتده نظری دائم كندو حظ نفسی اوزره در لله دكلدر بونلره دخی متخدم دیرلر (اما متشبه محق بعابد) انلردر كه جمیع اوقاتنی عبادته مستغرق اولمنی استر لكن دواعیء طبیعتك بقایاسی سببیله وتزكیه وتطهیر نفسده عدم كمال سببیله اعمال واوراد وطاعاتده هروقت كندویه فتور وتعویقات واقع اولور یاخود لذت عبادت بولمدیغندن عبادته قیامی تكلف ایله واقع اولور (اما متشبه مبطل بعابد) انلردر كه دائما عبادتده نظری خلقك قبولنده اوله وقلبنده ثواب آخرته ایمانی وامیدی اولمیه وتاكه طاعتنه غیریلر مطلع اولمدقجه اول طاعته قیام كوسترمیه وخلق ارامنده عبادتی تنهاسندن كوزل اوله اعاذنا الله سبحانه وتعالی من الریاء والسمعة المبعدة من رحمة الله تعالی وبالله العصمة والتوفیق

كذا فی النفحات للجامی قدس سره

(تمهید) عند المشایخ الصوفیه مراتب كلیه بش مرتبه یه منحصردر واكا حضرات خمس تعبیر اولنور اولا حضرت غیب ومعانی كه حضرت ذاتدر بالتجلی والتعین الاول بومرتبه یه غیب اطلاق اشیاء كونیه نك اولا كندو نفسلرنده بو مرتبه ده غیبی اولدیغیچوندر زیرا بومرتبه ده هیچ برشیئك ظهوری یوقدر وظهور حقده جملهسی مثلاشیدر كان الله ولم یكن معه شیئدر وبو مرتبه یه تعین اول دیرلر وبعبارة اخری حقائق موجودات غیب هویت ذاتده اندراج واندماج ایتدیكی حیثیتدن شؤنات ذاتیه

وحروف عالیات ایله تسمیه قلنمشدر بومرتبه ده حضرت مقدسهدن وبری برندن اصلا علما وعینا ممتاز دكللردر بومرتبه یه غیب اول وتعین اول دیرلر (ومرتبهٔ ثانیده كه غیب ثانی وتعین ثانیدر وحقایقه بومرتبه ده اعیان ثابته دیرلر اكرچه حقایقك امتیاز عینیهسی یوقدر اما امتیاز علمیسی واردر بومرتبه ده اعیان ثابته متكثر بالكثرة النسبیة باعتبار انتفاء الوجود الخارجی انلردن معدوملردر بوصور علمیهٔ حقدر كه حكما بوكه ماهیت غیر مجعوله دیرلر ومشایخ صوفیه اعیان ثابته تعبیر ایدرلر پس خارجده وجودی اولمدیغیچون حضرت شیخ فص ادریسیه ده الاعیان الثابتة ماشمت رائحة الوجود یعنی اعیان ثابته صور علمیهٔ حقدر عدمیت اصلیسی اوزره ثابتدر ووجود خارجیدن برشمه رائحه استشمام ایتمشدر بیوردیلر بو مرتبهٔ اول ایله مرتبهٔ ثانیه نك مثالی شول دانه كیدر كه اصل شجره در شول وقتده كه انی دانه فرض ایدهرز پس بوحالده تعینی وتجلیسی كندو كندویه اولور وتفاصیلر وخصوصیات كه بیخ وشاخ وشكوفه وبرك وساق ومیوه دردانه یی بوصور علمیه ایله تصور قیلسك امتیاز علمیله متمیز اولور اما امتیاز عینی یوقدر مجرد دانه لكی حالی مرتبهٔ اولدر خصوصیاتنی علمه كتورمك مرتبهٔ ثانیدر واعیان ثابته كه حقایق موجوداتدر ایكی وجه اوزره اعتبار اولنور بروجهی اولدر كه اعیان مرایای وجود حق ومجلای اسما وصفات اوله وبروجهی دخی اولدر كه وجود حق مرآت اعیان ثابته واعیان مرآت ذاتده نمایان اوله اولكی اعتبار اوزره بو خارج وجودده ظاهر اولان وجود حقدر كه مرایای اعیان متعدده ده ظاهر ومتجلیدر وبواعتبار اوزره ظاهرده هیچ حقدن غیری یوقدر واعیان مستور ومختفیدر بومنوال اوزره مشاهده اول موحدك حالیدر كه نور وحدت اكا غالب اوله وایكنجی اعتبار اوزره وجودده ظاهر اولان اعیاندر وجود حق مستور ومختفیدر وبو مشاهده اول كیمسه نك حالیدر كه شهود خلق اكا غالب اوله پس بومرتبه محجوبیتك مرتبهسیدر اما كامل بوایكی مرتبه یی جامعدر كه نه كثرت وحدته مانع اولور ونه وحدت كثرته مانع اولور حافظ شیرازی دخی مرایای اعیانده حقی مشاهده ایدن اهل توحیددندر كلمات قدسیه لرینی مجازه حمل ایتمك جفادندر (مرتبهٔ ثالثه) حضرات ارواحدر بومرتبه ظهور حقایق كونیهٔ بسیطهٔ مجرده در كه ارواح مجرده نك قرارگاهیدر بوعالمه عالم امر وغیب وعالم علوی وعالم ملكوت دیرلر وبو عالم اهلی ایكی قسم اوزره در برقسمی عالم اجسامه وجسمانی الوجوده تعلق طوتمز وبو عالمده تدبیر وتصرف ایتمزلر بو قسمه كروبیون دیرلر وبونلرك عالمنه عالم جبروت دخی دیرلر بونلر دخی ایكی قسمدر (برقسمی عالمیان وآدمیاندن بی خبرلردر كه عالم وآدمك خلق اولندیغن بلمزلر بو قسمه مهیمون دیرلر وبرقسمی دخی شهود قیومیت حقده شیفته ومتحیرلر وانوار ذات الهیه ده مستغرقلردر اما بونلره حجاب بارگاه الوهیت وواسطهٔ فیض ربوبیت دیرلر وبونلرك رئیسنه روح اعظم وقلم اعلی وعقل اول دیرلر كه حقیقت حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمدر پس بوطائفه نك صف اولنده اولان بوروح اعظمدر وصف آخرنده اولان روح القدسدر كه جبرائیل علیه السلامدر (وقسم اخر كه عالم

اجسامده تصرف وتدبیر ایلرلر انلره روحانیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر برقسمی سماویاتده تصرف ایدرلر بونلره اهل ملکوت اعلی دیرلر وبرقسمی دخی ارضیاتده تصرف ایدرلر بونلره اهل ملکوت اسفل دیرلر هیچ برشی یوقدر که انک اوزرینه بنجه ملك مساط اولمیه نتکیم حدیث شریفده وارد اولمشدر (فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء والیه ترجعون (مرتبهٔ رابعه) حضرات خیالیه در که عند المشایخ الموحدین والحکماء المحققین عالم ارواح مجرده ایله عالم اجسام مادیه بیننده برعالم واردر که اکا عالم مثال دیرلر بین العالمین حد وفاصلدر وهرنه که بین الشیئین اوله برزخدر یاصورتی متحد اولمغله نتکیم صونك مثالی عالم مثالده دخی صو اوله ویاصورتی مخالف اولمغله نتکیم علمك مثالی عالم مثالده سود اوله واخلاق مرضیه نك واعمال صالحه نك مثالی بساتین وریاحین وثمار وانهار لذة للشاربین اوله واخلاق ردیه واعمال سیئه نك مثالی عقارب وحیات وغیاهب وظلمات وغساق وغسلین اوله جمله خلق عالم رؤیاده رحین منامده مشاهده ایدرلر بعض اصفیا قوت ریاضت ومجاهده ایله بوعالمه داخل اولوب ولایات واقالیمدن خبر ویررلر که خلایقنك اعدادنده عقول وافهام حیراندر وملائکه لر تمثل ایلسه لر بوعالمده تمثل ایدرلر نتکیم جبرائیل حضرت مریمه (فتمثل لها بشرا سویا) فحواسنجه تمثل ایتدیکی کبی وحضرت پیغمبر علیه السلام جبرائیلی بوعالمده دحیة الکلبی شکلنده کوردی وجمیع ارواح انبیا واولیا وسائر موتی بوعالمده مشاهده اولنور مرایاده وآب صافیده وسائر اجرام مصیقله لرده نمایان اولان صورتلر بوعالمده در وهرکسك کندویه مناسب بوعالمده برصورتی واردر نتکیم اعلم الناس حضرت ابن عباس رضی الله عنه بیوررلر که بنم کبی بوعالمده بر ابن عباس دخی واردر وانسان کامل بوعالمده هرنه شکل استرسه اول شکل ایله متمثل اولوب دیلدکلری کیمسه یه اول هیئتله کورینورلر لکن ارواحك بعد مفارقة البدن واصل اولدقلری عالم بوعالم مثاله مغایردر زیرا مراتب تنزلات ومعارج وجود دوریه در قبل نشئة الدنیویه اولان مرتبهٔ مثالیه روحك تنزلی مرتبه سیدر وبعد مفارقة البدن اولان عالم مثال روحك مرتبهٔ عروجیه سیدر پس برزخ اخیرده کوردیکی صور اعمالیه سیدر نشأت دنیویه سنده حاصل قیلدی بخلاف صور البرزخ الاول اما بوایکیسی متشابهلردر جوهر روحانی وغیر مادی اولملرنده کما صرح به الشیخ فی الفتوحات ❁ مرتبهٔ خامسه بعد عالم المثال عالم اجسام وعالم ناسوتدر عالم اجسام دخی ایکی یه منقسمدر بری علوی وبری سفلیدر علویات عرش وکرسی وسماوات وثوابت وسیاراتدر واهل کشف متفقلردر که عرش وکرسی طبیعیدر عنصری دکلدر وکون وفساده قابل دکلدر زیرا عرش سقف جنت وسطحیدر کرسی زمین بهشتدر کما ورد فی الاخبار واما سائر سموات قابل خرق والتیامدر واما سفلیات بسائط عنصریات وسائر مرکبات کبیدرکه جمادات ونباتات وحیواناتدر ❁ مرتبهٔ سادسه بو جمیع مراتبی جامعدر واول دخی حقیقت انسان کاملدر یعنی انسان کامل اگر روحانیات واگر جسمانیات ومعقولات ومحسوسات ومثالیات هرنه ایسه بوجمله عوالمی جامعدر زیرا انسان کامل صورتا

عالم صغیر ومعنی عالم کبیردر وبوعالم صورتا عالم کبیر ومعنی عالم صغیردر کما قال علی بن ابی طالب رضی الله عنه دواؤك فیك وما تبصر ❁ وداؤك منك وما تشعر ❁ وانت الکتاب المبین الذی ❁ باحرفه یظهر المضمر ❁ وتزعم انك جرم صغیر ❁ وفیك انطوی العالم الاکبر ❁ حاصلی مراتب کلیه التیدر یعنی حضرات خمسه در التنجیبی مرتبهٔ جامعه دربو التی مرتبه انسان کاملك حقیقتیدر وبومراتب وتعینات امر اعتباریدر مثلا دریایه عرب بحر دیرلر چونکیم اول حقیقت مطلقه اولان بحرتلاطم وامواجله متعین ومتمیز اوله اکا موج دیرلر وچون طوتی بادایله قبارجق اوله اکا حباب دیرلر وچون واسطهٔ حرارت شمس ایله هوایه متصاعد اوله اکا بخار دیرلر وچون اول بخار متراکم اوله سحاب دیرلر وچون سحابدن تقاطر ایلیه مطر دیرلر وچون مجتمع اولدقده سیل دیرلر وبحره واصل اولدقده ینه بحر دیرلر پس فی نفس الامر دکلدر الا حقیقت واحده در اعتبار ایله ماء مطلق اسامیء کثیره ایله مسمی اولدی بومقام مقام حیرتدر که (اللهم زدنی تحیرا فیك) حدیث شریفی سرنجه بومقام جمع الجمع عارفینك متمناسی اولدیغنی مفیددر پس حق سبحانه وتعالی کندو وصفات بی پایانندن هر آدمك وجودنده برمقدار انموذج وضع ایلدی حیات علم سمع بصر ارادت قدرت کلام وغیرها کبی تا انسان قلیلدن کثیره استدلال ایلیه لان القلیل یدل علی الکثیردر (ان الله خلق آدم علی صورته) حدیث شریفی دخی بومعنایه مشیردر (اذا تم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سرنجه متصف بصفات الله ومتخلق باخلاق الله جامع جمیع حقایق ومراتب کندودن وخلقدن فانی فی الله وحق ایله باقی بالله سر دفتر صوفیان محققهٔ کامل ومکمل سلطان العارفین وغوث الواصلین مولانا جلال الملة والدین محمد بن سلطان العلماء محمد بهاء الدین مغز قرآن ووحی یزدان اولان کتاب مثنویء معنویسنك ابتداسنده امتیاز حقایقك ومهجوریت وطن اصلینك الم افتراقندن وبونشأت دنیویه ده حقیقت فنا کندودن متعذر وبقایای وجوددن برنفاکندو سیله همراه اولوب وصول تام ممکن اولدیغندن عالم غیب لاهوتیه یه کمال اشتیاقندن مشیرا الی نفسه بیردل متیرم ودوجهانده دستکیرم حضرت مولانا قدس الله سره الاعلی افندمز وجود معهودنی نی دن مستعار قیلوب بیوررکه ❁ بشنو ازنی چون حکایت میکند ❁ ازجدائیها شکایت میکند ❁ ازنیستان تامرا ببریده اند ❁ ازنفیرم مرد وزن نالیده اند ❁ مستور اولمیه که هرنقدر حقایق مرتبهٔ اولیدن زیاده دور دوشه احکام مابه الامتیاز احکام مابه الاتحاددن زیاده غالب اولور بومواضعك امثالنده دورلکدن ومهجورلکدن مراد مابه الامتیازك مابه الاتحاد اوزره غلبه سی واقع اولدیغی سببدندر واشتکا وتحزن وتحسر دخی اندندر بومعنایی حضرت جامی قدس الله سره السامی بوایکی بیت شریفك شرحی ذیلنده بیان بیورمشدر

❁ حبذا روزی که پیش از روز وشب ❁ فارغ از انده وآزاد از طلب ❁
❁ متحد بودیم باشاه وجود ❁ حکم غیرت بکلی محو بود ❁
❁ بود اعیان جهان بی چند وچون ❁ زامتیاز علمی وعینی مصون ❁
❁ نی بلوح علمشان نقش ثبوت ❁ نی زفیض خوان هستی خورد وقوت ❁

نی زحق ممتاز نی از یکدیگر ٭ غرقهٔ دریای وحدت سرسبر
ناکهان درجنبش آمد بحر جود ٭ جمله رادر خود زخود باخود نمود
امتیاز علمی آمد در میان ٭ بی نشانی رانشانها شد عیان
واجب وممکن زهم ممتاز شد ٭ رسم وآیین دوبی آغاز شد
بعد ازانك موج دیکر زد محیط ٭ سوی ساحل آمد ارواح بسیط
موج دیکر زدبدید آمدازان ٭ برزخ جامع میان جسم وجان
پیش آن کز زمرهٔ اهل حقست ٭ نام آن برزخ مثال مطلق است
موج دیکر بازدر کار آمده ٭ جسم وجسمانی بدیدار آمده
جسم هم کنست طور ابعد طور ٭ تا بنوع آخرش افتاد دور
نوع آخر آدمست وآدمی ٭ کشته محروم ازمقام محرمی
برمراتب سربسر کرده عبور ٭ پایه پایه زاصل خود افتاده دور
کرنکردد باز مسکین زین سفر ٭ نیست ازوی هیچکس مهجورتر
نی که آغاز حکایت میکند ٭ زین جدایبها شکایت میکند
کزنیستانی که دروی هرعدم ٭ رنك وحدت داشت بانور قدم
یابتیغ فرقتم ببریده اند ٭ وزنفیرم مرد وزن نالیده اند
کیست مرد اسماء خلاق ودود ٭ کان بود فاعل در اطوار وجود
چیست زن اعیان جمله ممکنات ٭ منفعل کشته زاسما وصفات
چون همه اسما واعیان بی قصور ٭ دارداندر رتبهٔ انسان ظهور
جمله رادر ضمن انسان نالهاست ٭ کای چراهریك زاصل خود جداست
شد کریبانکیرشان حب الوطن ٭ این بود سر نفیر مرد وزن

اللهم یاجامع الناس لیوم لاریب فیه اجمع بین روحنا وبین انوار ذاتك القدیم وبین نور حبیبك الرؤف الرحیم واجعلنا من الذین یسعی نورهم بین ایدیهم وبایمانهم ولاتجعلنا من المحجوبین والمهجورین بجاه حبیبك محمد الذی هو رحمة للعالمین وبحرمة جمیع الانبیاء والمرسلین صلوات الله علی نبینا محمد وعلیهم اجمعین اللهم اجعل فی قلبی نورا وفی سمعی نورا وفی بصری نورا وعن یمینی نورا وعن شمالی نورا وامامی نورا وخلفی نورا وفوقی نورا وتحتی نورا واجعلنی نورا اللهم آت لنفسی تقویها وزکها انت خیر من زکاها وانت ولیها ومولیها اللهم آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار بجاه صدق رسول الله صلی الله علیه وسلم تقبل دعاءنا یارحیم ویاکریم ویالطیف ویاغفور

(تمهید فی بیان التجلی) قال الله تعالی (فلما تجلی ربه للجبل الآیة (وقال علیه الصلاة والسلام ان الله خلق آدم فتجلی فیه (وقال علیه السلام اذا تجلی الله لشیٔ خضع له کل شیٔ (التجلی) عبارة عن ظهور الذات الالوهیة وصفاتها واوصافها اما کاهیجه روح ایچون دخی تجلی واردر لکن هر برسالك تجلیٔ روح ایله تجلیٔ الوهیتی فرق ایلمز فرق بودر که تجلیٔ روح حدوث علامتیله متصف اولورنه قدر وقت ظهورده صفات بشریه بی ازاله حاصل اواورسه دخی کندوده قوت افنا یوقدر اول تجلیٔ روحانی ذکر وطاعت

انوارنك غلبه سندن حاصل اولور وانوار روحانیت تموج ایتدکده ساحل قاب اوزره تموج ایدر اول سببدن بشریتله محتجب اولدقده نفس ینه طبیعتنه عودت ایدر اول تجلیٔ روحدن نفسه طمأنینت حاصل اولمز (اما تجلیٔ ربانی بونك خلافنه در که تجلیٔ ربانیده فنانك فناسی واردرونفس بالکلیه (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهریتله مرده اولوب کندوسنه فنا واضمحلال حاصل اولمغله راتی ومرتی حقدن غیری اولمدیغندن (یاایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة) سرینه مظهر اولور (وتجلیٔ ربانی دخی ایکی نوع اوزره در بری ذاتی وبری صفاتیدر (ذاتیده ایکی نوع اوزره در بری الوهیت وبری ربوبیتدر اما تجلیٔ الوهیت رسول الثقلین وسید من ودوجهانده امید وشفیعمز تاجدار (لولاك ورحمت مهداة (وما ارسلناك الا رحمة سر دفتر موجودات ومنشأ ظهور حقایق انوار ذات حبیب الله محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزه ظهور ایدن کبی که تجلیٔ الوهیت حضرت محمد علیه الصلاة والسلامه ظهور ایدوب تا که جمله وجود مسعود محمدیه بی تاراجه وبردی وعوض وجود محمدی وجود ذات الوهیت اثبات بیوردیکه (ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله یدالله فوق ایدیهم) دربو کمال سعادتی انبیا علیهم السلامدن غیری هیچ برکیمسه یه ویرمدیلر (وتجلیٔ ربوبیت موسی علیه السلامه ظهور ایدن کبی که قال الله تعالی (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) اکرچه کوه پاره پاره اولدی وموسی علیه السلام بیهوش واقع اولدی ولکن ربوبیت بسلیجی وطوتیجی ایدی اول سببدن انلرك وجودی باقی قالدی (تجلیٔ صفات دخی ایکی نوع اوزره در جمالی وجلالی در بونلردن هر برلری دخی ذاتی وفعلیدر (اکر صفت موجودیت ایله تجلی ایدرسه فناء الفنا ظاهر اولور جنید حضرتنده واقع اولدیغی کبی که ما فی الوجود سوی الله بیورمشدر (اکر صفت واحدیت ایله تجلی ایدرسه وحدت ظاهر اولور ابی سعید حضرتنده واقع اولدیغی کبی که ما فی جبتی سوی الله بیورمشدر (اکر صفت قائمیت ایله تجلی ایدرسه قیام نفس ظاهر اولور بایزید حضرتنده اولدیغی کبی که سبحانی ما اعظم شانی بیورمشدر (اکر صفت عالمیت ایله تجلی ایدرسه علوم لدنیه ظاهر اولور خضر علیه السلامه اولدیغی کبی که (وعلمناه من لدنا علما وعلم آدم الاسماء کلها) کبی (اکر مریدیت ایله تجلی ایدرسه اراده ظاهر اولور ابو عثمان حیری حضرتنه اولدیغی کبی که هو فی مرادی منذ ثلاثین سنة بیورمشدر اکر صفت قادریت ایله تجلی ایدرسه قدرت ظاهر اولور سید الکونین ورسول الثقلین حبیب الله صلی الله علیه وسلمه اولدیغی کبی که (وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی) وانکشت مبارکیله ماهی ایکی پاره ایلسی کبی (اکر صفت بقا ایله تجلی ایدرسه فنا اثبت وانا نیتك رفعی اقتضا ایدر ابن منصوره اولدیغی کبی که ٭ بینی وبینك انی یزاحمنی ٭ فارفع بجودك اینا من البین ٭ بیورمشدر (اما صفات فعلی اکر صفت رازقیت ایله تجلی ایدرسه اعدادرزق ظاهر اولور مریم رضی الله عنهایه اولدیغی کبی که (وهزی الیك بجزع النخلة تساقط علیك رطبا جنیا) بیورلمشدر اکر صفت خالقیت ایله تجلی ایدرسه ایجاد خلق ظاهر اولور عیسی

عليه السلامه اولديغى كبى كه (واذ تخلق من الطين كهيئة الطير) الآية اكر صفت جبروت ايله تجلى ايدرسه غايت هيبنده انوار ظاهر اولور (اكر صفت قاهريت ايله تجلى اولور سه فناء الفنا ظاهر اولور اكر صفت عزيزيت ايله تجلى اولور سه سعادت دارين ظاهر اولور قابضيت ايله قبض باسطيت ايله بسط ظاهر اولور اما صفات جلال ايله متجلا اولان دوام اوزره در زيرا صفات جلاليه مقام تمكيندر صفات جمال ايله متجلا اولان دوامك غيرى اوزره اولور زيرا صفات جماليه مقام تلويندر ✽ غبذا ✽ استعيذ بالله ففروا الى الله انيبوا الى الله توبوا الى الله آيات جليله لرى سرنجه (وعلو الهمة من الايمان سرنجه (بيت) من ازان دم كه وضو ساختم ازچشمهٔ عشق ✽ چار تكبير زدم يك سره برهرچه كه هست ✽ كلمهٔ لدنيه سنجه وجوددن وجميع ماسوى الله دن كلى منقطع اولوب جان ودل ايله جانب حقه سفر ايتمد كجه صف اولده بولنوب جذبهٔ رحمانيه وتجليات سبحانيه واسرار حرم قدس يزدانيه وصول متعسردر لكن دارحقه دخى مانع وحاجب يوقدر (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) آيت كريمه سى سرنجه المجاهدة تورث المشاهدة دبوب مشايخ عظام سفر معنويه يى درده منقسم قلمشلردر سير الى الله سير فى الله سير مع الله سير عن الله (اما سير الى الله مرتبهٔ نفسدن وجود حقيقى جانبنه اولان سير معنويدر بو سفر اول مبدأ تجليات اسمادر ونهايت سفر اول وجه وحدتدن رفع حجاب كثرتدر اما سير فى الله يعنى صفات الله ايله متصف واسماء الله ايله متحقق واخلاق الله ايله متخلق وجمله صفات بشريه فانى ومضمحل اولمقدر و بو سفر ثانى نهايت حضرت واحديتدر وبو سفرك نهايتى وجود كثرت عليه دن رفع حجاب اولوب علوم لدنيه منكشف اولمقدر اما سير مع الله بو سفر ثالث عين جمع وحضرت احديتده سالكك ترقى قلمقلغيدر وهر مرتبه ده الله ايله اولان سيردر اكر شائبهٔ اثنينيت بالكليه مرتفع اولمزسه مقام قاب قوسين ديرلر واكر بالكليه مرتفع اولورسه مقام اوادنى دينور كه نهايت ولايتدر بو سفر ثالثك نهايتى زوال تقيدات واضدادر در ظاهرا وباطنا مرتبهٔ عين الجمعده محو بولمقدر (اما سير عن الله بعد الجمع طالبينك تكميلى ومسترشدينك ارشادى ايچون صحوه رجوعدر بو مقامه بقا بعد الفنا وصحو بعد المحو وفرق بعد الجمع دخى ديرلر سفر رابعك نهايتى حقدن خلقه مع الاستقامة والعدالة رجوع ايدوب شهود الوحدة فى الكثرة والكثرة فى الوحدة قيلوب تجلى الحق فى الخلق واضمحلال الخلق فى الحق مرتبه سن كورمكدر (قال القاشانى فى اصطلاحه الفرق شهود الخلق بلا حق والجمع شهود الحق بلا خلق وجمع الجمع شهود الخلق قائما بالحق ويسمى هذا المقام الفرق بعد الجمع انتهى (اما بعد) معلوم اوله كه اهل تحقيق و كبار اهل الله روو زلف وخال وخط وابرو ولب كبى الفاظ مجازيه وعجيبه لرى سلك نظمه چكوب حقايق ودقايقدن بين العارفين بر معناى لطيفهٔ عظيمه لره اشارت بيوروب اسرار طريقتى عوامدن ستر ايتمك ايچون عاشق صادق كندوبه اولان تجلىٔ جمال وجلال الهيه ايله معشوق حقيقينك ميانده اولان لذائذ روحانيه لرى بيان وچشم بصيرتله مظاهرده مشاهده ايلدكلرى جمال بى نشان ظاهرى عيان ايلمشلردر

(شاهدى) چشم عارف هرچه بيند درجهان ✽ زوجمالى بى نشان بيند عيان ✽ جمله عالم مظهر ديدار يار ✽ حسن اودر روى خوبان آشكار (مثنوى) روو خال وابروولب چون عقيق ✽ كوييا حق تافت ازپردهٔ رقيق (شاهدى) ليك چشم اهل شهوت هست كور ✽ اونبيند جز مظاهر زين ظهور ✽ نور يزدان شد ز چشم اونهان ✽ هرچه بيند صورتش بيند همان (مثنوى) اصطلاحاتيست مر ابدال را ✽ كه نباشد زان خبر اقوال را ✽ على الخصوص اولوا الابصاردن اولان خواجه حافظ شيرازى نور الله مضجعه ديوان شريفنده مجاز صورتنده لسان غيب ايله بيان بيورديغى الفاظ غريبه واصطلاحات مشكله لرينك اسرار معنويه لرينه محب ومعتقد اولان عوامك فهمى قاصر اولديغنه بناء ابناى عوامه اظهار وعيان وخواصه تكرار ونمايان اولمق اميديله الفاظ مجازيه لرينك معناى اشاراتيه لرينى بر محل صحيح ايله ور خدمت انتساب ايله بقدر خويش بيانه اجتسار قيلندى وطالب حق اولان سالك راه عشق خدالرك خير دعالرى رجاسيله عارفين محققينك بيانلرى وجه اوزره هر بر الفاظ مشكله لرينك معناى اشاراتيه لرى على الانفراد بيان اولندى تاكه عوام وخواص مردان خدايه حسن اعتقاد تام ايدوب وكوكللرينى انلرى انكاردن ايراق طوتوب الفاظ بهيه لرندن ظاهر معنى مرادر ديمكله افترادن حذر ايده لر كه كلمات حيات بخش اهل الله دن مستفيد اوله لر كه (من بارز وليا فقد بارزنى ومن بارزنى فقد بارز الله) حديث شريفنك وعيددن خوف وحذر ايده لر عصمنا الله تعالى من الافتراء على اولياء الله تعالى بجاه حبيبه محمد صلى الله عليه وسلم ✽ ومن اصطلاحات هذه الطائفة العلية (عشق) افراط محبته ديرلر (عاشق) متحير ومشتاق جمال وجلال الهى (معشوق) حق تعالى بس (حسن) جمعيت (كمالات) وجد جذبهٔ تام حق (شوخى) نذات توجهاتده ظهور ايدن شيوهٔ الهى (شيوه) جذبهٔ الهى (وفا) عنايت الهى (جفا) سالكك قلبى معارفدن پريشان اولمقلغى (جور) عروجده سيردن سالكى كير طوتمق (ناز) قلبه ذوق ويرمك (استغنا) دركات موجوداتدن مستور اولان هيبت جلاليت حق (تيرغمزه) اعمال وعباداتى رد ايتمك (سركش) مخالفت ارادت الهى وخلاف مراد سالك (اسير) ارادتنى جارى طوتمق (توانكرى) حضور جميع كمالات (ترك تاز) بلاواسطه قبل السلوك ظهور ايدن جذبهٔ الهى (تاراج) سلب اختيار سالك (متوارى) احاطت واستيلاء عشق الهى (آشنايى) تعلق ربوبيت (غم خوارى) صفت باسطيت (مهربانى) صفت رحمانيه (قامت) لياقت عبوديه (زلف) و (كيسو) و (موى) و (ابرو) و (طره) جمله سى غيب هويت وصفات ذات احديت (تاب زلف) صفات تجليات (سرمست) ظهور حالات (كمان ابرو) و (طاق ابرو) اظهار مشكلات بسبب تقصير (چشم خمار) و (چشم ترك) ظهور حالات كما ليه (ماه روى) و (رخ) و (چهرهٔ كلكون) ظهور انوار تجليات الهى (خال) ذات الهى (خال سياه) عالم غيب (خط سبز) عالم برزخ (برزخ) حائل وحاجز اولان شيدر (لب) كلام (لب لعل) و (لب شكرين)

فیض باطنی ولذائذ روحانی (زبان شیرین) امر الهی (زبان تلخ) نهی الهی
(دهان) تقدیس طریقیله اولان متكلمك صفتی (زنخ) ذقن ومشاهده دن
حاصل اولان محل ملاحظه ومحل لذات روحانیه (نافه) نفحات الهی (سیب زنخ)
دلم السدنی (چاه زنخ) مشكلات اسرار مشاهده (موی میان) دقایق اسرار
طریقت (دست) و (ساعد) و (بازو) ظهور قوهٔ قدسیه (كوهر سخن)
فیض واشارت الهی (پیام) و (هدیه) نبوت وولایت (مجلس عشرت) لذت
انسیت الهی (طرب) و (عیش) دوام لذت انس باحق تعالی (شراب)
عشق الهی (خم) و (خم خانه) و (كاسه) و (قدح) و (جام) و (صراحی)
قلب عاشق (ساقی) مرشد (خرابات) عالم ناسوت (هشیاری) مقام صحو
(رندی) ماسوادن قطع نظر ایدیجی ملامی (اوباش) و (لا ابالی) سالك ناپرهیز
(شمع) نور الهی (ناهید) زهره یلدزی كه مراد تجلیٔ الهیدر (نقل) كشف
وكرامت (صبح) و (بامداد) ظهور تجلی (شبانگاه) احواله مالك اولق (شب قدر)
لقانی انوار تجلیات (شب یلدا) الوان انوار تجلیاتك نهایتنه وصول (كافر)
صاحب اعمال یاتفرقه یاخود برنفس حقدن غفلتدر (عید) مقام جمعدر (نوروز)
مقام تفرقه یاظهور تجلی (ترسا) دقیق اولان معانی وحقیقت (ترسابچه) معانیٔ
حقیقتی تفكر (صبا) فیض وتجلی یاخود وسوسهٔ نفسدن اولان پریشانلق (مغبچه)
تجلیات فاسده (دیر) عالم انسانی (كلیسا) عالم حیوانی (جوش) و (خروش)
حالاتی آشكاره ایتمك (نماز) اجتهاد سالك (روزه) قطع تعلقات (زكوة) ترك
وجود وتصفیهٔ باطن (حج) سلوك فی طریق الله (بیابان) وقائع طریق (كعبه)
مقام وصلت (خرقه) صلاحیت وسلامت (سجاده) توجه ایله باطنی شعله لندرمك
(درباختن) اعمال ماضیه لری نظردن محو ایتمك (ترك) قطع امل (رفتن) عالم
بشریتدن عالم ارواحه عروج (رجعت) عالم ارواحدن عالم بشریته كلمك (درون)
عالم ملكوت (برون) عالم ملك (بهار) باطنده روحانیت ظهور ایتمك (تابستان)
مقام معرفت (زمستان) مقام قبض (بوستان) محل مشاهده (كلزار) كشادلك
وصفای درون (نركس) عمل وقتنده فرحدن قلبده ظاهر اولان نتیجه وفرح
(سرو) تفكردن حاصل اولان علوم واستقامت (بنفشه) برفكردر كه انكله قوت
ادراكیه عملده قوی اولور (سبزه) عین معرفت (ریحان) ریاضتده غایت تصفیه دن
حاصل اولان برنور در (ابر) حجاب درون (باران) نزول فیض (نشو) ترقی
(ناز) عزت بولمق (سرخی) قوت سلوك (سبزی) كمال مطلق (زردی) صفت
تواضع (سفیدی) یك رنكی (كبودی) تقلیدیٔ محب (جویبار) سلوك وعبادات
(آب روان) قلب سالكده اولان فرح دائمی (سیل) غلبهٔ احوال قلب (نسیم)
فیض وعنایت دائمی (نسیم سحرگاه) مقام تفرقه ده ومقام جمعده اولان علاقه
واتصالدن آگاه اولق (مطرب) آگاه ایدیجی (دف) معشوق حقیقی بی هر نفس
طلبده اولمق یاعاشقك عندنده محبوبك اسرار وخبرنی افاده ایدیجی (ترانه) آیین
محبت (ناله) و (زار) طلب محبوب (پای كوفتن) توحده دیرلر (دست زدن)

وقتی محافظت (كنار) اسرار خدایی بولمق (بوسه) كیفیت ومعانیٔ كلامی
قبوله استعداد بولمق (كلبهٔ احزان) مفارقتدن حاصل اولان حالت حزن (غمكده)
مستوراق مقامی (بام) عالمیانك ادراكندن پوشیده اولان محل تجلی (شهر) وجود
مطلق (كوی) مقام عبودیت (محله) صفات كمالات ایله متصف اولمق (آستان)
اعمال وعباداته ملازمت (فریاد) ذكر خیر (فغان) احوال درونی ظاهر ایتمك
(رنج) و (درد) برامرك خلاف اراده اوزره ظهوری ومحبك عدم تحملیدر (بیماری)
و (افتادكی) ظهور جلالات الهی وانفراج قلب (فقر) عدم احتیاج الی غیرالله
(بیداری) ظهور فیض الهی (سعادت) خوالدن ازلی (شقاوت) راندن ازلی نعوذبالله
من ذلك (پاكبازی) توجه خالص (حضور) عبادت خالص نتیجه سی اولان
فرح دل ومقام وحدت (خواب) غفلت وقلت عبادت سببیله اختیارك فانی
اولمقلغی (علف) مستلزم بشریت اولان شهوات ومشتهیات (ساربان) مرشد
راه حقیقت (كوهر) معانی (چوكان) تقدیر ازلیٔ خدای لم یزلی (كوی) تقدیر
حكمی تحتنده مجبور ومقهور اولمق (عنایت) عبادت وتوجهدن حاصل اولان
محبت امر خدادر (خرده كیر) عاشقدن ظهوره كلان تعبیر اختیاری (آفتاب)
فنای مطلق ووصلت الی الله (ماهتاب) تجلیٔ جمال ومهر ومحبت (مطلع) مقام
شهود الحق (مغرب الشمس) حقك تعیناته استتاری وروحك جسدله استتاریدر
(بصیرت) قلبده برنور در كه انكله حقایق اشیا وبواطن امور ادراك اولنور تكیم
بصرله محسوسات ومبصرات ادراك اولنور (درهٔ بیضا) و (هبا) شول ماده در كه
جناب حق صور عالمی اندن فتح ایلدی (هیولی) شول باطن اولان شیئه دیرلر كه
صورت ظاهر اوله (هوی) نفسك برشیئه میل ایتمسیدر (ولایت) عبدك حقله
عند فناء النفس قائم اولمسیدر (حریت) اغیاردن وقید ماسوادن وشهوات وهوادن
آزاد اولمق (حقیقت محمدیه) ذاتك تعین اول واسماء حسنی اعتباریله اولان
مرتبه سیدر (علم الیقین) انبیا واولیانك ایراد ایلدكاری علوم ومعارفله حقی بیلمك
(عین الیقین) مشاهدهٔ قلبیه ایله وحدت حقیقیه بی مشاهده قیلمق (حق الیقین)
مقام جمع احدیتده حقی مشاهده قیلمق (حكمت) حقایق اشیایه وخواصنه
واوازمنه واحكام واثارنه عالم اولمقدر علی ماهی علیه ومقتضا سیله عمل قیلمقدر
(محو) فناء وجود عبددر ذات حقده (موت) ازالهٔ هوای نفس وافنای شهوات
طبیعت قیلمقدر (سواد الوجه فی الدارین) فنافی الله حالنه دیرلر شول حیثیتدنكه
سالكك ظاهرا وباطنا ودنیویا واخرویا وجودی قالمیه وفقر حقیقی وعدم اصلیسنه
رجوع ایدوب جمله وجود حقی كوره انكچون اذاتم الفقر فهوالله دیمشلردر (عماء)
حضرت احدیتدر بومرتبه یه عما دیدكاری حقدن غیری براحدك دیدهٔ ادراكی
اكا ایرمدیكندن وبصر بصیرت آنی كورمدیكندندر بومرتبه یه مناسب حضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن براعرابی سؤال ایلدیكه (یارسول الله این كان ربنا
قبل ان یخلق الخلق فقال علیه الصلاة والسلام فی عماء مافوقه هواء ولا تحته هواء)
(محبت الهیه) ارباب دانش (میل النفس الی الشیٔ بكمال ادرك فیه) ایله تعریف

ایدوب بومعنی بین الجسمین تحقق ایدر پس متعدر که جناب حق محبت حقیقی ایله رشته محبت ایده کذلك عبد دخی جناب حقه محبت حقیقی ایله محبت ایدهمز زیرا محبته جنسیت لازمدر پس جناب حقك رشته محبتی ارادهٔ احسان تامدن کنایه‌در وعبدك جناب حقه محبتی ارادة الطاعة والتحرز عن المعاصیدن مجاز در دیوب کنایه ومجاز اختیار ایتمشلردر * اما عند المحققین بونلرك معنای حقیقی مجاز ایله تأویل قیلوب بو کونه تعریف ایتملری کبیت العنکبوت اوهن واضعفدر اما عاشقان محبت کیش ماهیت محبتی بو کونه تعریف وحقیقت عشق ومودتی بومنوال اوزره توصیف ایتمشلر که * المحبة میل الجمیل الحقیق الی جماله جمعا وتفصیلا * یعنی محبت جمیل حقیقینك کندو جمالنه میل اصلیسیدر ومرآت ذاتنده جمال ذاتی مشاهده قیلمسیدر بلاتوسط کائنات فی مقام الجمع والوحدة ویاخود مع توسط الکائنات مرایای وجودانده کندو جمالنه اسما وصفاتنك ظهوراتنه وآثارنه محبت قیلمسیدر اکر من حیث الجمع تفصیله محبتی اولسون ویاخود علی حدة من حیث التفصیل هرمظهرك آخرنه محبتی اولسون علی کلا التقدیرین محبت قدیمه‌نك آثاریدر پس محبت حق قدیم ومحبت بنده حادثدر (بیت) یحبهم ویحبونه جه کفتارست * درون پرده مکر خویش راخریدارست * یحبهم مقام جمعك تفصیله میلیدر ویحبونه مقام تفصیلك جمعه میلیدر اکر دیده‌ٔ حق بین ایله مشاهده اولنسه جمیع مراتبده محب ومحبوب حقدن غیری یوقدر (رباعی) ای حسن تو کرده جلوها درپرده * صد عاشق ومعشوق بدیده آورده * بربوی تولیلی دل مجنون برده * وز شوق تووامق غم عذرا خورده (تمه) اول طائفه که محبته جنسیت ومناسبت لازمدر دیرلر انلره جواب اولدر که تمام محبت ثمرهٔ مناسبتدر بین المتحابین پس مناسبت ذاتی بین الحق والعبد ایکی وجه اوزره در بروجهی من حیث المراتب عبد مظهر تجلیٔ وجود حقدر * وبر وجهی دخی عبدك جمیع مراتب الهیه‌دن حظ الهٔ سیدر یعنی اخلاق الهیه ایله متخلق واوصاف نامتناهیه ایله متصف اولمه سیدر پس هرکیم که اوصاف حقانیه ایله اتصافی زیاده اوله آنك حقه محبتی وآشنالغی زیاده اولور (اکر سؤال اولنورسه که عارفان الهی وعاشقان اسرار نامتناهی محبت الهی یی شرابه تشبیه ایدرلر پس بینهماده مناسبت ووجه مشابهت ندردینورسه (جواب بودرکه عشق ومحبتك شراب صوری یه رنجه وجوهله مشابهت تامه سی واردر جمله مشابهتدن بری اولدر که شرابك مقام اولی ومستقر اصلیسی قعرخمدر بواسطهٔ جوشش وغلیان خروج وظهوره حرکت ومیلان قلمقده در کذلك شراب محبت تنکنای سینهٔ عشاقده وسویدای دل هرمتنا قده مستور ایکن بحکم غلبه واستیلای سورت واشتیاق مقتضیٔ ظهور ومقتضیٔ بروز وعبور قلمقده در کغلیان الخمر فی الدن * ووجه مشابهتدن بری دخی اولدر که شراب صوری جمله اعضایه نیجه ساری ایسه کذلك محبت وجود عاشقده اویله ساریدر وبرمشابهت دخی می شاربی نیجه جواد وسخی ایدرسه کذلك عشق دخی عاشقی اکر بخیل ولئیم ایسه دخی جومرد وکریم ایلرلکن مست می بذل درهم ودینار ایدر ومست عشق ایثار ونثار جان بی قرار ایدر * وبرمشابهت دخی بو ایکیسی مست وبی باك ولاابالی مشربدرلر وصفت خوف وخشیتدن خالیدرلر هربری جان

دیباجهٔ سودی

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله الذی وفقنی لبیان العلوم والمعارف لسان العرب المهذب والعجم المعذب والصلوة والسلام علی افضل خلقه محمد افصح ذوی الحسب والشرف والنسب وعلی آله الابرار واصحابه الاخیار * وبعد معلوم اولکه بو اوراقك محرری ومسطرك مقرری بزه کار نحیف اعنی سودی ضعیف ایدرکه شویله بیلمك کرکدرکه خواجه حافظك اسم شریفی شمس محمددر ومشایخ ارا سنده نامی لسان الغیب وترجمان الاسرار در اشعار ابداری رشك چشمهٔ حیوان و بنات افکاری غیرت حور ولداندر مذاق عوامی لفظ متین ایله شیرین * ودهان خواصی معنای مبین ایله تمکین ایدوب اصحاب ظاهرلرا کا آشنالغی کشوده وارباب باطنك روشنای چراغ چشمی افزوده اولوب هر واقف سخنه نسبت حالنه موافق سوز سویلمش وهر کس ایچون معنای لطیف وغریب پیدا ایلیوب عبارت قلیله ایله معنای کثیره درج ایلمشدر رحم الله روحه ونور ضریحه * تاریخ وفات حافظ رحمه الله

* بسال باو صاد وذال ابجد *
* زروز هجرت میمون احمد *
* بسوی جنت اعلی روان شد *
* فرید عهد شمس الدین محمد *
* بخاك پاك او چون بر کذشتم *
* نکه کردم صفا ونور مرقد *

شربنلرندن سیراولوب رفع پردهٔ حیا وحشمت ودفع حجاب ناموس ودهشت قیلوب قید هستیدن خلاص وذوق مستلکله اختصاص بولمشلردر * وبرمشابهت دخی تواضع ونیاز مندلکدر زیرا می ومحبت شارب وعاشقنی پیشکاه ترفع وسربلندلکدن آستان بنده لکه ومستمندلکه تنزیل ونیجه عزیزان جهانی اوج عزتدن حضیض ذلته اوکنده قیلوب خوار وذلیل ایدر * وبرمشابهت دخی افشای اسراردر نتکیم شارب می افشای رازدرون ایدر عاشق دخی اظهار حقایق ومواجید وابراز اسرار بطون ایدر مسکك رایحه سی وجودنه غماز اولوب کیزلمسی ممکن اولمدیغی کبی افراط محبت اولان عشق دخی عاشقك اختیارینی سلب ایدوب اسرار درونی واحوال پسندیده‌لرینی نهان ایتمسی ممکن دکلدر * پس اکثر اولیاء الله معانی وحقایق لباس الفاظ وحروفله ملبس ایدوب معقولاتی محسوسات مرتبه سنه تنزیل ایدرلر تامحبوسان حواس ومحجوبان حس وقیاس اوانلر حقایق ومعانیدن بهره دار اوله‌لر واسرار معقولات ومرموزاتی ادراك ایده‌لر اکر مأنوس طبع ومألوف نفسك خلافی اوزره ایراد ایلسه‌لردی ممکن که فهمی عسیر وادراکی غیر یسیر اولیدی * وبرفائده دخی بودرکه اکر معانی وحقایق لباس صورتله ایراد اولنمسه ایدی اهل معنادن غیری کیمسنه فهم ایدهمزدی اما خوبان صورت محسوسده ایراد اولنسه نفعی عام وفائده سی تام اولور واکثر اولمشدرکه نیجه صورت پرستلر معانی وحقایق لباس صورتله ملتبس کوروب بمقتضای طبیعت اکا رغبت کامله ایله رغبت ایدوب صورت واسطه سیله واصل معنی اولمشلردر ولهذا بوطائفهٔ علیه دن اکثر کبار کفتارده زبارلرین بو وتیره اوزره ایراد ایدوب زلف وخال محبوبان وغنج ودلال مهرویان ومی وساقی ومیخانه وباده وکاسه وپیمانه وبیخود ومستانه وبوی نافه وطرهٔ نازکانه الفاظ وعبارتیله تلفظ وتکلم قیلورلر نیجه صادق کیمسه‌لر بو اسلوب اوزره صورتدن معنایه واصل ونیجه معوج طبع وسفاهت مشرب بو اسراردن غافل اولوب استعیذ بالله کل یعمل علی شاکلته اسراری ظهوره کلور * ولهذا حضرت حافظ ناظم قدس الله روحه بو دیوان شریفنی بو اسلوب اوزره بیان ایدوب بیوررر
* الا یا ایها الساقی ادر کأسا وناولها
* که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها
الخ

و بعد الوفاة بعض احباب سوابق حقوق صحبت * ولوازم عهد مودت ومحبت سببیله متفرق غزلیاتنی ترتیب وتبویب ایلمش * طیب الله روحه وزاد فی غرف الجنان فتوحه امین یا رب العالمین والله الموفق الی سبیل الرشاد وهو رؤف بالعباد وهو حسبی
مم
م

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿ شرح دیوان حافظ للسید محمد وهبی قنوی ﴾

الحمد لله رب العالمین * والصلاة والسلام علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین * و بعد آغاز کردیم بشرح غزلیات حافظ شیرازی قدس سره باستعانة رب العالمین

﴿ الا یا ایها الساقی ادر کأسا وناولها * که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها ﴾

یعنی آگاه ومتنبه اول ای ساقی شرابله طولو کأسی اهل مجلسدن مستعد اولنلره بر برصون بعده بن ملازم بزم عشاقه ده صونکه اول عشق الهی آسان کورندی لکن عشقه مظهر بعد اصکره نیجه مشکللر دوشدی ونیجه طور عقلدن خارج عقبات واقع اولدیکه حلال المشکلات اولان ساقینک شرابنه محتاجدر (مفردات) (الا) حرف استفتاح (یا) حرف ندا (ای) منادای مفرد معرفه (ها) ادات تنبیه (ساقی) صواریجی (ادر) دوندردیک (کأسا) قدحی (وناولها) وناولنیها تقدیرنده در دخی اول کأسی بکاده صون دیمکدر (که) تعلیل ایچون وذوی العقولک غیریده مستعمل اولمش رادات رابطه در (عشق) افراط محبتدر (آسان) قولای معناسنه (نمود) ضم نون ایله نمودن مصدرندن فعل ماضیدر کورندی معناسنه (اول) معلوم (ولی) لکن معناسنه (افتاد) افتادن مصدرندن فعلی ماضیدر دوشدی معناسنه (مشکل) کوجلک معناسنه (ها) ذوی العقولک غیریده مستعمل ادات جمعدر (معنای تصوفی) ای شراب عشق ومحبت الهیه‌نک ساقیسی اولان پیر کامل ومرشد مکمل مظهر فیوضات الهی اولان قلب آگاهکزدن سالکین مستعدینه توجه کامله ایله افاضهٔ فیض قیلدقده بو کدای بی نوایه دخی نیم نگاهکزله توجه بیوروب نظر همتکزدن بزی دخی محروم اتمککه نیجه اطاعت تکالیف شرعیهٔ ظاهریه اولان

﴿ عشق ﴾

﴿ شرح سودی ﴾

(الا یا ایها الساقی ادر کأسا وناولها) بو مصراع یزید بن معاویه‌نک بحر هزجدن بر قطعه سنک بیت ثانی سیدر بتمامه اصل قطعه بویله در * انا المسموم ما عندی * بتریاق ولا راق * ادر کأسا وناولها * الا یا ایها الساقی * پس خواجه حافظ غزلینک قافیه‌لرینه موافق اولدیغیچون ایکی مصراعی تقدیم وتأخیر ایدوب تضمین طریقیله دیوانینک اولنده ایراد ایلمش بو جهتدر که بعض شعرا خواجه‌یه تعرض ایلمشلردر نتکه اهلی شیرازی بیورمشدر قطعه * خواجه حافظ راشبی دیدم بخواب * گفتم ای در فضل ودانش بی حساب * از چه بستی بر خود این شعر یزید * با وجود این همه فضل وکمال * گفت واقف نیستی زین مسئله * مال کافر هست بر مؤمن حلال * وکاتبی نشابوری بیورر قطعه * عجب در حیرتم از خواجه حافظ * بنوعی کش خرد زان عاجز آید * چه حکمت دید در شعر یزید او * که در دیوان نخست از وی سراید * اگرچه مال کافر بر مسلمان * حلالست ودرو قبلی نشاید * ولی از شیر عیبی بس عظیمست * که لقمه از دهان سگ رباید * الا حرف استفتاحدر نتکه آیت کریمه ده واقع در الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون * کشاف صاحبی ترکیبنده ذاهب اولدی وابن مالک بسیط دردیدی مفصلات نحویه‌ده ایکی سنکده ادله سی مسطور ومذکور در یا حرف ندادر ای منادای مفرد معرفه در ها حرف تنبیه در لفظ ای لازم الاضافه اولدیغیچون مضاف الیهدن عوض کلمشدر الساقی تقدیرا مرفوع صفتیدر ای لفظنک حقیقتده منادی بودر ایکی آلت تعریف جمع اولماق ایچون ای لفظیله توسط ایلیوب ها ایله تنبیه ایلدیلر لغتده صواریجی دیمکدر اما اصطلاحده خمر مجلسنده قدح

قدح

؟ سورنه دیرلر ادر کأسا امر مخاطبدر افعال بابندن دوندر دیمکدر دون درت دکلدر بعضیلرظنی کبی وکأس خمر ایله طولی قدح دیرلر اما قدح کأسدن اعمدر وناولها ناوله امر مخاطبدر مفاعله بابندن صون دیمکدر اصل کلام وناولنیها ایدی یاء متکلمه اتصالیله ضرورت وزن ایچون یا حذف اولنمشدر ها ضمیر مؤنث کأسه راجعدر معلوم اوله که خمرک جمیع اسماء وآلات وصفات تأنیث معنوی مستعملدر * محصول کلام * بو اولدیکه ای ساقی کأسی اهل مجلسه بر بر صوندن صکره بکا صون

عشق وافراط محبت ورای عقلده اولدیغندن اولا بزه بر قولای امر کورندی لکن بولنده نیجه عقبه‌لر واردر که همت پیره وارشاد مرشد روشن ضمیره محتاجدر زیرا غلبهٔ عشق ایله قید عقل وقید شرع منحل اولماق ایچون ارشاد علیه الصلاة والسلام افندیمز * اللهم اعطنی شوق لقائک من غیر ضراء مضرة ولا فتنة مضلة بیورمشدر * یسرنا الله السداد واقتداء الهدی بجاه سیدنا محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم

(بیت ثانی)

﴿ ببوی نافه کاخر صبا زان طره بگشاید * زجعد زلف مشکینش چه خون افتاد در دلها ﴾

آخر بر نافه قوقوسی سببیله که صبا اول طره‌دن آچه اول محبوبک مسکی زلفنک قورچغندن کوکللره نه قان دوشدی یعنی آخر بر نافه مسکنک قوقوسی سببیله اول نافه که باد صبا محبوبک اوک صاچندن آچه ودماغ عشاقه کتوروب لذات روائح مسکیه ایله معطر قیله اول محبوبک مسکلی زلفنک قیور جغندن و بوکلندن کوکللره نه عظیم قان دوشدیکه تعبیری ممکن دکلدر (مفردات) (باء) مفتوحه سببیه‌در (بوی) رائحهٔ طیبه‌در (نافه) کوبک مسکی مراددر همزه وحدت ایچوندر (که) ادات ربطدر (آخر) یا متعجبانه یا امری بیاندر (صبا) باد صبادر (زاء) مفتوحه عن معناسنه‌در (ان) ذلک معناسنه (طره) اوک صاچ که زلفدر (بگشاید) گشادن مصدرندن صیغهٔ مضارعدر آچه معناسنه (زاء) مکسوره عن معناسنه (جعد) بوکلم معناسنه (زلف معلوم (مشک) شینک مجمه ایله فارسیدر (یاء النون) نسبیه‌در (شین) مجمه ضمیر غائب محبوبه راجعدر (چه) استفهامیه عظمت معناسنه (خون) قان معناسنه (افتاد) فعل ماضی (در) ظرفیه‌در (دل) کوکل (ها) ادات جمعدر (معنای اشارتی) عاقبت ارشاد پیر وریاضات ومجاهدات کثیره ایله (المجاهدة تورث المشاهدة) فحواسنجه دماغ جان عشاقه آثار تجلیات صفات الهیه نکشافیله بوریح رحمانی و برفیض یزدانی ییرمسک فروش معنوی ایصال اتمسی سببیله رفع حجبات ومیل کال انکشافات وقطع منازل مجعده مالانهایه صعوبتندن وامید وصلت وآرزوی رؤیت اضطرابندن قلوب عشاقه نیجه حرارت ونیجه غم دوشدیکه جکرلری خون وحاللری عظیم دکرکون اولدی عشاقک حالنه عوامک ادراکی قاصردر زیرا اموز ذوقیه‌یی قیل وقال ایله تعبیر مشکلدر لم یذق لم یعرف همان پیر کامله مفوض اولان امرده تسلیم وانقیاددن غیری‌یه طریق یوقدر (بیت ثالث)

﴿ بمی سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید * که سالک بیخبر نبود زراه ورسم منزلها ﴾

یعنی اگر سکا پیر مغان که میخانه‌نک باده فروشلرینک اولوسیدر سجاده‌کی شراب ایله آلوده ایله دیرسه سجاده‌کی شرابه بویه مخالفت اتمه زیرا اول پیر رسالک عارفدرکه میخانه‌نک بولندن و باده نوشلرک منزللرینک رسم وعادتندن خبرسز دکلدر هرکسک طبیعتنی ولایق مشربنی زیاده بیلور وهرکسک مقتضی ولایق مقداری باده ویغان ویرر و صلاح حالنه خوش تدبیر قیلور هرحالده اکا تبعیت لازمدر (مفردات)

زیرا اداره بر بر صونلمغنجه بولنمز عطف الخاص علی العام قبیلندندر خواجه کلام کاسی سور نوبت بکا کاسون نوش ایدهیم تاول بوندهسن ایچ معناسنه اولمق اولی در دیمک حضرت مولانا جامی‌نک بو بیتنی ایلدیکی مدعایه دلیل عدایلمک * بیت * صفای جام می جامی بردرنک غم ازخاطر * اذا ما ناق من هم خا والها وناولها * مداوله ودایلده استقامتده کمال انحرافدر وتناوله ایله تناول عدم تشخیصدر وعلی الخصوص که ساقینک ایچمه‌سی مقصود دکلدر * شاعرک کندیکدر * وانا المسموم عبارتی بوکا شاهددر نتکه تاول لفظنده یاء متکلم تقدیر ایلدیکمزدن معلوم اولشیدی وشاعرک قولیده بوکا دلیلدر * بیت * ترع قدح المدام فالفجر لائح * واشربه وناولنی کالمسک یفوح * والاخری مصراع ثانیه مصروفدر دیمک نهج مستقیمدن کلی انصرافدر زیرا الا استفتاح ایچوندر یعنی ابتدا کلامده واقع اولمش تأکید افاده ایلر انجق تنبیه مخاطب ایچون اولور یعنی تقریرجه ایکی صیغهٔ امره متوجه اولور مصراع ثانیه اصلا علاقه‌سی یوقدر * که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها * که کاف عربینک کسری وهاء رسمیه ایله اسم حرف مابینده مشترکدر * اسم اولیجق ذات ذوی العقوله دلالت ایدر * کاستانک بو بیتی کبی * بیت * از دست و زبان که برآید * کز عهده شکرش بدر آید * که حرف اولیجق ایکی شیئک مابینی ربط ایچون کلور مبتدا ایله خبر وصفتله موصوف وعلتله معلول وغایتله مغیا و بونلردن غیری بونده حرف تعلیلدر یعنی مذکور امر صیغه‌لرینه دلالتدر عشق عینک کسریله انوا

تعارف ایله معرفدر اشهر تعریفی افراط محبتدر آسان قولای دیمکدر نمود فعل ماضی لازمله متعدی مابینده مشترکدر بونده لازم واقعدر ولی حرف استدراکدر عربیده لکن کبی افتاد فعل ماضیدر عربیده وقع کبی ایکی معناده مستعملدر بری دوشمک سقوط معناسنه بریده برشینک کیونندن عبارتدر ترکیده ده مستعملدر مثلا بویله واقع اولدی دیرلر مشکل چتن دیمکدر کوچ معناسنه ها ذوی العقولک غیرینک ادات جمعیدر ذوی العقولده استعمالی شاذدر * محصول بیت * بو اولدیکه ای ساقی بکا باده ویر زیرا عشق

جانان اولده قولای کوروندی اما اخرده مشکالر واقع اولدی زیرا بر کیمسنه یه کوکل ویرمک ابتداء مسکا انواع ملایمتلر کوستررصکره استغنا یه باشلر عاشق بیچاره ده استغنا یه تحمل ایلیوب کاه بادیه وکاه افیونه ویرشه واسراره وقهویه دوشردیوانه کوکلی برمقدارارام وقرار ایلسون دیو * بوی نافهٔ کاخر صبازان طره بکشاید * ز تاب جعد مشکینش چه خون افتاد دردلها * بو بیتی بر رساله ده مستوفی تحقیق ایلشزمراد ایدن آنده کورسون اما بونده اجمالا معناسنی یازالم بوی لفظی بایله اولیجق ایکی معناده مستعملدر بری قوقو معناسنه که مشهوردر بری دخی امید ورجا معناسنه بونده ایکیسیده جائزدر قوقو معناسنه اولیجق باسببیت افاده ایدر امید معناسنه او لیجق معیت معناسنه در نافه مسك کوبکنه دیرلر اخرنده همزه نشانه سی که عین بتراشکلنده یازیلور یادن عوض یازیلور زیرا هاء رسمی یه یا املا اولنمه قابل دکلدر که صفتله موصوف ربط ایلنه در * اخر لفظ فارسیدر تقریر وتأکید افاده ایدر انجق تعریض ایچوندر دینلر معنای تعریضی بویله مقاملرده بیان ایلمك کرك ایدی که قصدلری معلوم اولیدی * صبا لغتده کون ایله کیجه برابر اولدقده مطلع شمس جانبندن هبوب ایدن باده دیرلر اما السنهٔ شعراده کوی جانان قبلندن اسن ریحه دیرلر * زان ازاندن مخففدر از من وعن معناسنه وآن اسم اشارتدر بعیده طره انتدن یوقاری باشن اوکیدرکه عربیده اکا ناصیه دیرلر صکره ناصیه نك آلن اوزرینه ایلن صاچلرده استعمال ایلدیلر ذکرمحل واراده حال قبیلندندر جمعی طرر کاور طانك ضمی ورانك فتحیله * بکشاید کشادن فعل مضارع آچر دیمکدر لازم ایله متعدی مابیننده مشترکدر بونده متعدی در اولنده حرف با استقبال ایچون اولور *زتاب زاء مفرده ازدن مخففدر تابك نیجه معناسی وار در اما بونده بورم وبوکم معناسنه اولیق اولی در جعد صفت مشبهه در شعره یعنی قیله صفت اولور شعر جعد دیرلر مجعد معناسنه زنجیر شکلنده اولان صاچده مستعملدر کاه اولور که موصوفنی حذف ایدوب کندینی مقامنه اقامت ایدرلر بونده کی کبی مشکینش مشك میم مضمومه وشین معجمه ایله فارسیدر امامیم مکسوره وسین مهمله ایله عربیدر یا معنای نسبت افاده ایدر عربیده کبی اما عربیده مشدده فارسیده ساکن اولور دائما وبعض مقامده که یاد ایدهجکز نون نون کاور بونده کی کبی تأکید افاده ایدر انجق حضرت مولانا جامی قافیه رساله سنده بوندن نون تخصیص بیورمشدر یای نسبی یه مخصوص اولدیغیچون شین ضمیر غائبدر جانانه یه راجعدر یا خود طره یه چه بونده مبالغه افاده ایدر کاسنتانك بو بیتنده کی کبی (بنت چه سالهای

(بای) مفتوحه مع معناسنه (می) شراب (سجاده) معلوم (رنك) بویه (با) نسبه (نون) تأکید ایچوندر (کی) خلاف قیاس کردن دن امر در بایله معناسنه (کر) اکردن مخفف حرف شرطدر (تا) ضمیر خطاب ایدر اکرسکا معناسنه (پیر) قوجه واولو (مغان) مغك جمعیدر مغ کافره دیرلر (کوید) کویدن دن مضارعدر دیرسه معناسنه (که) زیرا معناسنه (سالك) یولجی مراد پیرمغان (بی) ادات نفی (خبر) معلوم (نبود) بودن دن مضارع منفیدر دکل معناسنه (ز) عن (راه) یول (رسم) عادت (منزل) قوناق (ها) ادات جمعدر (معنای اشارتی) وعلماء من لدنا علماسر ینك ظهری وعلوم غیبیهٔ مکنونهٔ الهیه نك منبعی اولان پیر کامل اکرسکا آثار کیفیت شراب عشق الهیه یی وملامت ومنفوریت نشأهٔ قربیت مالانهایه یی سجادهٔ وجودکده وشورش عشق بیرونکده اظهارایله دیو امر بیورر سه بروجه ایله مخالفت ایتمیوب لایخافون لومة لائم حکمنجه اسرار دینك ظهورینه اقدام وظاهر و باطن انقیاد وتبعیت کامل ایله کالمیت بین یدی الغسال پیره کال اظهار احتزامده اوله سن زیرا کامل ومکمل اولان پیر طریق سلوکده کثرت تداولندن نیجه اسرار غیبیه لره عارف اولمشدر رطیب الهیدرکه هر برسالکینك طبعنجه وهر برسانك منزل ومقامنجه برتربیه سنی وپرورشندی واردرکه قیاسله مشربی مدرك دکلدر همان امر ینه تسلیمدن غیره طریق یوقدر (بیت رابع)

﴿مرا در منزل جانان چه امن وعیش چون هردم ❁ جرس فریاد می دارد که بربندید محملها﴾

یعنی بکا محبوبه وصلت یولنك قوناقلرنده نه امنیت ونه دیرلك میسر اوله اولمز زیرا هروقت چاك فریاد طوتر وتنبیه ایدرکه یوکاز بکزی باغلاك جماعتدن کیرو قالمالك خودبخودانه کیدلمز ایچون نیجه مهالك ونیجه قطاع طریق واردردیر (مفردات) میم متکلم وحده ضمیردر و (را) ادات مفعول ر بکادیمك معناسنده (در) ظرفیه در (منزل) قوناق (جانان) حذف مضاف ایله جانلر یعنی جانلرجانی دیمکدر (چه) استفهام انکاری (امن) امنیت (عیش) دیرلك (چون) تعلیل (هردم) هروقت (جرس) چاك (فریاد) مددمدد دیو چاغرمق (می) حالیه (دارد) داریدن مضارعدر طوتر معناسنه (که) فریادی بیاندر (بر) للتأکید (بندید) بندیدن مضارعدر باغله یك دیمك (محمل) یوك (ها) ادات جمعدر یوکلر دیمکدر (معنای اشارتی) بکا واصلان اولان سالکینه سیر الی الله ده قطع منازل ایتدکجه خوف وخشیت زیاده اولوب باخصوص مولانا قدس سره (بیت) پیرا بکزین که بی پیراین سفر ❁ هست بس پرآفت وخوف وخطر ❁ بیورمش ایکن معاونت پیرسز وعنایت رب قدیرسز نیجه امین اوله لم ونیجه مختزعاتمزایله خود بخودانه دیرلك قیله لم (فلا یأمن مکرالله الا القوم الخاسرون) وباخصوص معاشرمرشدین وجماعت ناصحین الجماعة رحمة والفرقة عذاب دیو صوت اعلا ایله تنبیه واعلام ایدوب شیطان یالکزایله در معاونت اهل دین ومظاهرت اهل یقین شرط طریقدر وآفات خطردن تخلص امر عسیردر

درکان

فراوان وعمرهای دراز * که خلق برسرما برزه بن بخواهد رفت) خون فاندرافتاد فعل ماضی در سابقا بیان اولشدر سقوط معناسنه در بونده ظرفیت افاده ایدر دلها دلك جمعیدر اسلوب عجم اوزره ودل لفظ مشترکدر یورك ایله کوکل مابیننده اما بونده یورك معناسنه در * محصول بیت * بو اولدیکه برنافه قوقوسی سببیله ویا برنافه امیدیله انجلین نافه که صبا اول نافه طرهٔ جانانه دن آچسه در جانانه نك مشکی زلفنك بورومسندن و بوکلمدن ویاطره نك مشکلی جعد ینك بورومندن و بوکندن بورکاره مبالغه قان دوشدی قان دوشمکه سبب زیاده انتظار در زیرا صبا زلف مجعدك تابلرك اچمغه زیاده اکلنور وزیاده اضطرابه باعث اولور حاصل کلام آهو ایکی قسمدر برینه آهوی سفید دیرلر و برینه آهوی مشکین دیرلرکه آهنی ایکیسنی برینده جمع ایلشدر * بیت چشمت آهوست ولی آهوی مشکین خطا * چشم خوبان دکر در غمت آهوی سفید * پس آهوی مشکین خطا وختن وچینده وهندستانده اولور واول مملکتلرك آدمیسی بونلری سوری سوری صقلرلرکه هم ایله سبانورلروهم مسکله قالمه اورلر رومك آهولری بلده برکره بوینوزلرین دوشردوکی کبی اول آهولر یلده برکره نافه لرین دوشورورلر حتی زمانی کلدکده ظرفلر پیدا ایدوب قرینی التنه بغرلرایمش ضایع اولمیه دیو پس مشکك حصولنه سبب آنی بازارلرکه اول آهو یا حیوان جنسی ویا انسان اورکدر وحرارت کسب ایدر ویا بری بربله اویناقدن حرارت کسب ایدرو بوینك سببیله نافه سند برقاچ قطره قان دوشر پس تکرار له نافه طولو بطلی اولور که وقتی کلدکده دوشررز بوده معلوم اوله که آهودن منفصل اولدقده قوتی ویرمزمش بعده بعض معالجاتله تربیه ایدرلرکه بوی و برر بعضیلر دیرلرکه مشك هراوتی اوتلقدن حاصل اولمز بلکه لاله وسنبل اوتلقدن اواور تشکه آصنی دیمش * بیت در دورلاله مستی آهوی چشم او * مشکین غزاله بقدح نوشی آورد * وله بیت * چشمت آهو بیست مسکین روی کا کونزارتب * لاله زاری ساختی بهر غزال خویشتن سلمان * بیت * دراج و بوم او همه شاهین کنند شکار * وآهوی دشت او همه سنبل کنند چرا * پس طرهٔ نافه یه وصبانی مشك فروشه کرنافه کشا درتشبیه ایلش وبورکاره قان دوشمکه سبب توقع وانتظار در (بی سجاده رنکین کن کرت پیرمغان کوید * که سالك بیخبر نبود زراه ورسم منزلها) رنکنده یا نسبت نون تأکید ایچوندر کن لفظی کنیدندن مشتقدر کردیدن دکل معلوم اوله که فارسیده مصادرك اخری نون اولور ونونك ماقبلی تا اولور یا دال اولور دانستن وخواندن کبی ودالك ماقبلی یا اولورسه اوزیدن کبی جمع

دیرکن همان جمعیت قلب ایله سایهٔ پیرده ثابت اولوب خوف عذابدن وخوف اجلادن امین اولمیوب نیجه بلازله عصمت مولای حقه معترف اولملیدر (بیت خامس)

﴿شب تاریك وبیم موج وکردابی چنین هائل ❁ کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها﴾

یعنی نیجه امین اوله لم شول کبی خوفناك طریقده که دکز ایچنده کیجه قراکلق شدت ریح باصقدن موج قورقوسی ودکزك ایچنده صو چوریلوب کبی بی بارزمق قورقوسی بونك کبی هول ودهشتده دکز کنارنده یوکی یینی اولنلر حالمزی قنجان بیلورلر یعنی بیلمزلر باشنه کلیان اکلمز (مفردات) شب کیجه (تاریك) قراکلق (بیم) قورق (موج) طالغه (کرداب) چور بلاك یعنی صو چوریلوب بابارمق قورقوسی اولان یر (چنین) چون ایله ایندن مرکبدر چون ادات مثلدر این اسم اشارتدن قریب ایچوندر بونك کبی دیمکدر (هائل) هول وخوف معناسنه (کجا) قنده (دانند) دانیدندن مضارع جمع غائبدر بیلورلر دیمك (حال) احوال شان (ما) متکلم مع الغیر ضمیریدر بزدیمکدر (سبك) یکی (بار) یوك (الف ایله نون) ادات جمعدر یوکی یکنلر دیمکدر (ساحل) دکز کناری (ها) ادات جمعدر (معنای اشارتی) بوطریق عشق بر راه دهشت آباددر که خود بخودانه قطعی ممکن دکلدر صدهزار ابتلاسی و بی شمار محنت و بلاسی واردر ونیجه مهالك ومخاوفلری واردر که ساحل نجات بولمق مشکلدر انکیچون استعانتله سر منزله راهی اولان عاشق قدری هزار عباد وزهاددن عالیدر نیجه اولمسون که ظلمات مقتضیات بشریت وتلاطم امواج نفسانیت که (ان النفس لامارة بالسوء) در والحاد غرور وذمایم طبیعت وجبلیت که باعث هجران ابدی وخسران سرمدیدر بوجمله دن تجرید وامانت عظیم الشان اولان عشقه تحمل وتفرید ایله طالب او جانی فدا وجکر قانی غذا وانقیاد پیرخوش ادا واطاعت امر خدا قیلش بر سر الهی ومقبول درکاهیدرکه عوام ناس حالنی ادراکدن عاجزلردر (بیت سادس)

﴿همه کارم زخود کامی بیدنامی کشید آخر ❁ نهان کی ماند آن رازی کزو سازند محفلها﴾

جمله ایشم کندی مرادم اوزره اولمقدن عاقبت بنی بدنام لغه چکدی نهان کیزلی قاله اول برسر که اندن مجالسلر دوزه لر یعنی برکشی نفس مرادینه تبعیتله رسوای اولسه قدنصکره عصمت دعواسنك وحالنی ستر ایتمنك فائده سی یوقدر که مجمعلرده سوبلنان سر کیزلی قالمز (مفردات) (همه) جمله وجمیع (کار) ایش وفعل (میم) متکلم وحده ضمیریدر (ز) عن معناسنه (خود) کندی (کام) کاف عربیله مراد (یا) مصدریه (با) صله متعلق کشیده (بد) کتو (نام) اسم (یا) مصدریه (کشید) چکدی فعل ماضی (آخر) عاقبت (نهان) کیزلی (کی) قنجان (ماند) قاله ماندن مضارعدر (آن) اول (راز) سر (یا) وحدت ایچوندر (که) رابط (زو) اندن (سازند) دوزه لر سازیدن جمع مضارعدر (محفل) مجمع ومجلس (ها) ادات جمع (معنای اشارتی) بعد الانتباه انصاف ایدوب عاشق صادق اولان دیرکه انبیا واولیایه قالبا وقالبا بشرا شره کال تبعیت بولنمقسزین صد شیطاندن اخبث اولان

مشتقات اندن کلور اما اول ایکی صورتده اولان مصدردن ماضی ایله اسم مفعول کلوز انجق بونی ضبط اید نجه جمیع مشتقات عجم قیاسی اولور هیچ برنسنه سی سماعی اولمزکرت کرحرف شرط دراکردن مخففدر تا ضمیر خطابدر ضمیر منصوب متصل معناسنه اکرسکا دیمکدر مغان مغك جمعیدر کشیشه واوده طبجی یه ومطلقا کافره دیرلرنتکه شاهدی دیمشدر * بیت * مغ کاورشعله فروغ وهزل لاغ * پس پیر مغاندن مراد بونلرك اولوسیدر کوید کویدندن مشتقدر کفتن دن دکل بونده معلوم اوله که فعل مضارع وامر غائب صیغه لری فارسیده مشترکدر بونده مضارعدر جمله شرطیه واقع اولمشدر جوابی تقدم ایلمشدر بوداده جائزدر مطلقا که حرف تعلیل سالك بولجی یه دیرلر بونده پیرمغاندن کنایتدر یعنی میخانه جی رسم وعادت منزلهالری منزللردن مراد میخانه لردر * محصول بیت * بواولدیکه اکرسکا پیرمغان یعنی باده فروش سجاده واسبابکی میله آلوده ایله دیرسه سوزین قبول ایله زیرا باده نوشلرطریقنك سالك مرتاضی درومیخانه لرك رسوم وعادتندن بیخبر دکلدر زیرا هرکون نیجه عارف وکامللر قوندیروب کوچرمده دروزندلر طریقنی خوب ضبط ایلمشدر * وهرکسك طبیعتنی ومشربنی ایو اکلمشدر وهرکسه نه لایقدر کوزبیلمشدر پس اکا بالضروری اتباع لازمدرکه صکره ندامت چکمیه زیرا خرابات متی امرنده حکمت عظیمه واردر واول حکمت انجق انلك وامثالنك معلومیدر * مرادر منزل جانان چه امن عیش چون هردم * جرس فریاد میدارد که بربندید محملها * مراده میم ضمیر متکلم وحده در رانیجه معنایه کاور ان شاء الله تعالی هر برینی محلنده بیان ایدرز بونده مفعولیت معناسنی افاده ایدر عربیده ایلای کبی منزل قونقدر قیاس منازل دیمك ایدی بیت سابقده کی کبی اما ضرورت وزن ایچون مفرد ایرادایدی زیراجانه واصل اولنجق منزل بره منحصر دکلدر بلکه برنیجه منزل اولق کرکدر که عاشق جانانه وصولده کلی محنت وتعب چکه تاکه وصلتنك قدرینی بیله ودائما خدمتنده محکم تشبث ایلیه جانانه قیاس بودرکه جانك جمعی اوله مبالغه طریقله کویاکه جمیع عشاقك جانی درنتکه شاعربیورر * مصراع * همان بن بندهنك جانی دکلسین جان عالمسین * یاخود مضاف محذوف اوله اصلنده جان جانان اوله جانلر جانی معناسنه صکره غلبه استعماله مضافی حذف ایدوب مضاف الیهی محلنه اقامت ایلمش اوله لرچه امن عیش چه کلمه استفهامدرنه دیمکدر امن مصدردرامن ما من دن علم بابندن عیش عنبك فتحیله دیرلك دیمکدر حیات معناسنه امن مضاف اولمشدر عیشه امینلکله دیرلك دیمکدر بعضیلر امنه عیشی عطف ایدرلکن سلیقه عجمه موافق دکل اکرچه رومیلرین بعضیسی قبول ایلمشدر چون چونکه معناسنه در هردم هر افظی کل افرادی معناسنه مستعملدر دم بونده وقت معناسنه در

حیله کار نفسك صورت حقده آرزولرینه تبعیتله عاقبت رسوایلق ومحجوبلق نتیجه ویردی زیرا ظاهری احکام شرعله آراسته وباطنی اطوار طریقت وانوار حقیقتله پیراسته قیلمقسزین دعوای عشق ومحبةالله کذب محضدر صاحبنی ضال وغوی ومطرود درکاه معنوی قیلمقله دنیوی واخروی رسوای وبدکار اولمسی محققدر اول کیمسه فی الدرك الاسفل اولان منافق طریقندر همان ظاهرینی اهل شریعت وباطننی اهل طریقت وحقیقت تحسین وپسندیده قیلمیدرکه محبت صادقه ایله زمره صدیقندن اوله سن آداب شرعدن برشی ترك ایتملی زیرا آداب شرعه محافظ اولمیان اسرارالهیه محرم ولایق اولمز بودعوای کاذب اهلی بوقدرحالی پریشان ایکن آفت ناشناخلق ایله مفتتن اولوب غفلت وغرورایله عصمت دعواسی عجب العجایبدرکه بدرایحه ظاهر اولوب مجالس ومحافلی خراب ایتدکدنصکره انی کیزلك وپنهان ایدرم دیمك حماقتدر همان استعذ بالله (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) آیه کریمه سیله شیبتنی سورة هود حدیث شریفنی خوشجه ملاحظه ایتملیدر عصمناالله من شرور انفسنا آمین (بیت سابع)

﴿ حضوری کرهمی خواهی ازاوغائب مشوحافظ ❁ متی ماتلق من تهوی دع الدنیا واهملها ﴾

حاصلی اکر براستراحت ودارینده سلامت دائمی استرایسك مقصود ومحبوبکدن برآن غائب وغافل اوله ای حافظ هرنه زمان محبت ایندیکك ذاته ملاقات استرایسك دنیایی ترك ایت وبالکلی دنیایی اهمال وخاطردن اخراج ایله (مفردات) (حضور) استراحت (یا) وحدت ایچوندر (کر) اکر (خواهی) استرایسك خواستن مصدرندن فعل مضارع مفرد مخاطبدر (ازاو) اندن او ضمیری مصراع ثانینك مضموننه مصروفدر (غائب) غافل معناسنه (مشو) اوله نهی حاضر مفرد (حافظ) ای حافظ (متی) هرنه زمان (ما) زائد (تلق) ملاقات استرایسك دیمك مفرد مخاطب (من) اول ذاته که (تهوی) سن محبت ایدرسن (دع) سن ترك ایله (الدنیا) دنیایی (واهملها) دخی اهمال ومسامحه ایله دنیایه (معنای اشارتی) حاصلی ای سالك الی الله اولان کیمسه سعادت دارینایله فوزیاب وحصول مقصود ایله استراحت وفتح باب استرایسك (وتبتل الیه تبتیلا) فحواسنجه کلی ماسوی اللهدن انقطاع ایدوب (انیبوا الی الله وتوبوا الی الله وفروا الی الله) مقتضاسنجه توجه تام الی الله الابذکرالله تطمئن القلوب سرنجه هرآنده ذکرالله ایله اطمئنان ولذات مناجات ایله سکونت ومستغرق انوار رحمان اولوب برآن وبرساعت حقدن غافل اولمه وتحصیل مشتهیات نفس ایله کندیکی محجوب قیلمه قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار والمسألة بحسب البشریة قلبه برغین وبرحجاب عارض اولوب لقاءالهیه محبت ایدرایسك ورفع حجاب ایله انکشاف انوار تجلیات رؤیت مراد ایدرایسك نفسکی ومشتهیات نفس اولان دنیایی ترك ایت ومسامحه ایت وتعلقات کونیه ونفسانیه لری کلیا قلبدن اخراج ایلیوب ماقی الدار دیارایله سر (لااله الاالله) ظاهر اولوب خلوتکاه حرم

سپیده دم وصبحدم کبی اما نفسه ایهامدن خالی دکلدر * جرس * چاکدر یعنی دوه لرك وقاطرلرك بوینته آصدقلری فریادمدده مددبوجفر مغده دیرلر فغان افغیله عطف تفسیری واقع اولور فریادرس دیرلرمدده ایرشن کسنه یه بلیه لرده وصیلرده مستعملدر * بیت * هرکه فریادرس روز مصیبت خواهد کودرایام سلامت بجوان مردی کوش * اما بونده بانك واواز معناسی تضمین اولنمشدر وبوقرینه در جرسی انسانه استعاره ایادیکنه بوده معلوم اوله که اول زمانده سفرلرده کوچك وقتنده جرسی چالدررلرمش هرکس متنبه اولسون دیو اما عجمستان یوری چالارلر * میدارد * فارسیده می لفظی معنای حالیت ویای مفرده استقبالیت افاده ایدروکاه اولور که بری برینك معناسنه مستعملدر وکاه اولور که هربری مقام استمرارده واقع اولوروکاه اولورکه میك اولنه برهاز یاده ایدرلر تأکید ایچون همی رود وهمی رسد کبی ودارد فعل مضارعدر داریدندن مشتقدر داشتن دن دکل سابقا بیان اولنان کبی اما بونده مقصود استمراردرکه فریادی بیان ایچوندر بربندید بروندرکاه لری افعال اوائلنده واقع اولورا کثری تأکید افاده ایدرکاه اولورکه هربری برمعنا افاده ایدر ان شاء الله تعالی محلنده بیان اولنور * بندیدندن * فعل جمعی امر مخاطبدر فعل ماضینك مفرد غائب صیغه سیله مشترکدر باغلك دیمکدر محملها محملك جمعیدر یوکلر معناسنه * محصول بیت * بواولدیکه بکا جانان قونقلرنده امینلکله دیرلك نه میسردر یعنی میسر دکل استفهام انکاری طریقیله چونکه هروقت وهرنفس جرس فریاد یعنی تنبیه ایدرکه یوکلر بکزی بغلاك وجانانه تیزجك واصل اولاك که فرصت غنیمتدر * شب تاریك وبیم موج وکردابی چنین هائل * کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها * شب کیجه تاریك وتار قرانلق معناسنه در بیم خوف موج دکزدا لغه سی کرداب چولك معناسنه عربجه سی دردور دیرلر یعنی صو چورندیسی ودوندیکی یرکه غرق اولق خوفی اولور یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر چنین مرکبدرچون ایله ایندن چون بونده ادات تشبیه درابن اسم اشارتدر قریب ایچون ترکیب سیله چونك واوی وابنك همزه سی حذف اولنمشدر هائل هولندر قورقو معناسنه کجا قنده دانند فعل مضارع دانیدندن مشتق جمع غائب صیغه سیدر امرغائب صیغه سیله مشترکدر حال ما حال امروشان معناسنه ما بزدیمکدر نحن معناسنه سبکباران سبکبارك جمعیدر الف ونون ایله جمع اولمشدر ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیر کلام مردان سبکباران دیمکدر سبك ییکی یعنی خفیف وبار یوك بوکدر پس معنیبنی یوکلیلر دیمکدر ساحلها ساحلك جمعیدر اسلوب عجم اوزره دکزکناری شاطئ البحر معناسنه * محصول بیت * هجران ظلمتی ورقیب قورقوسی وموج فراق کردابنده قالمق خوفی پس بزکه بویله اوله اوزقنده یاورلر بزم حالمزی ساحل وصالده اولوب بیم اغیار وخوف

خاص الهی اولان قلب بیت اللهده (افمن شرح الله صدره للاسلام) سری نمایان اوله ومرآت قلب مجلاده جمال حق مشاهده قلنه یسرناالله یااخوان الصفا بحرمة حبیبه محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای فروغ ماه حسن ازروی رخشان شما ❁ آب روی خوبی ازچاه زنخدان شما ﴾

ای محبوب کوزلك آینك ضیاسی سزك پارلاق یوزیکزدندر وکوزللکك یوزی صویی سزك چکه کز قیوسندندر یعنی کوزللرنور وضیایی وهردلبر مقبولیتی واضافت وحسن ادابی سزدن الورد یمکدر (مفردات) (ای) حرف ندا مناداسی محذوف ای محبوب دیمکدر (فروغ) ضیا (ماه) آی (حسن) کوزللك (از) عن (روی) یوز (رخشان) پارلاق (شما) ضمیر خطاب سزدیمکدر (آب) صو (روی) یوز (خوب) کوزل (یا) مصدریه (از) عن (چاه) قویی (زنخدان) یعنی چکه نك چقوری (شما) سز شما انتم کبی ضمیر خطابدر (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی (الله نور السموات والارض) سرنجه انبیا واولیا انوارواسرار تجلیاتی قلوب منشرحه لرنده بولملری محض سنك احسانکله در وعلمناه من لدنا علما شیوه سنجه دوات علوم لدنیه ایله مرتبه محبوبیته نائل اولملری علم ازلده وعالم غیبده ذات علیه که خاص اولان اراده علیه ایله درکرچه وان لیس للانسان الاماسعی درلکن نه هرنه احسان اولدیسه توفیق ربانیدن بیلوب قول اعتراف عجزایله غروردن کندینی حفظ لازمدر (بیت ثانی)

﴿ کی دهد دست این غرض یارب که همدستان شوند ❁ خاطر مجموع مازلف پریشان شما ﴾

قچان ال ویرر وحاصل اولور عجبا بوغرض که ال اله اولالر ویرره کله لر بزم جمع اولمش خاطریمزایله سزك پریشان وطاغنق زلفکز یعنی بز هرنه قدر جمع خاطر ایتسك سنك زلفك کوریانجه اختیاری سلب ایدر وبزی شاشبررد یمکدر (مفردات) (کی) قچان استفهام انکاریدر (دهد) ویرر دهیدندن مضارعدر (دست) ال (این) بو (غرض) مراد (یارب) عجب (که) رابطه (هم) ادات مقارنت (دستان) اللر (شوند) اولهلر (خاطر) کوکل (مجموع) بریکمش (ما) بز (زلف) قولاق اوکندن اینان صاچلر (پریشان) طاغنق (شما) سز (معنای اشارتی) بو مرتبه محبوبیت بالاکز قوانك سعیله حاصل اولمازو بوجمع خاطر ایله توجه کامله ثبات بولمز الله تعالینك توفیق مقارن اولمدقجه عجب نیجه اولورکه العبدیدبر والله یقدرد رهادی ومضل حقدر وقابض وباسط فیاض مطلقدر همان قول سعینه وعصمتنه مغرور اولمیوب هرقنغی مرتبه ده اولورسه خوف وخشیت اوزره اولوب الامان بالله بنی شاشرمه ضلالتده ومحجوبیتده قومه ومکباعلی وجهه دوشورمه دیو روز وشب کوزلرندن سیل روان ایدوب اللهك توفیق وعنایتنی وعصمت وحمایتنی طلب ایله انجق اللهه رجوع ایتملیدر وارادهسنی حقك اراده سنده محو ایلیدر (بیت ثالث)

انفصالده اولمیلر (همه کارم زخود کامی بد نامی کشید * آخر نهان کی ماندان رازی کز وسازند محفلها) همه احاطهٔ افراد ایچوندر کل معناسنه کار بونده ایش فعل معناسنه درزخود کامی خود کندی معناسنه کام بونده مرداد معناسنه در خود کامی وصف ترکیبی اقسامندندر کندی مراد دلی دیمکدر باحرف مصدر بدنامی باحرف صله کشیده متعلقدر بد یرامز نام اسم یاحرف مصدردر بدنام اصطلاحده رسوا معناسنه بدنامی رسوا لق معناسنه کشید بونده انقلاب وتحول معناسنه فعل لازمدر متعدی

﴿ عزم دیدار تو دارد جان برلب آمده * باز کردد یا برآید چیست فرمان شما ﴾

ای محبوب دوداقه اوزره کلمش جان سنی کورمك قصدنی طوتر کیرودونسونمی یاخود طاشره چیقسونمی سزك فرمانکزندر یعنی جان عزیزی سکا فدا وتسلیم ایتدم حکم وتصرف انجق سنکدر دیمکدر (مفردات) (عزم) قصد (دیدار) یوز کورمك (تو) ضمیر خطاب انت معناسنه (دارد) طوتر فعل مضارع (جان) روح (بر) علی معناسنه (لب) دوداق (آمده) اسم مفعول کلمش معناسنه (باز) کیرو (کردد) دونسونمی کردیدن دن فعل مضارعدر معنای استفهامی متضمندر (یا) اوکبی حرف عطفدر تردید افاده ایدر (بر) علی معناسنه (آید) کلسونمی (چیست) ندر (فرمان) بویرق (شما) سز (معنای اشارتی) ای مقصود جانم مرادی تابع لرادك خواسنجه سکا اول قدر تسلیم که جمال بی نشانك مشاهده سی قصدیله طاتلی جانمی بولکه فدا ایتدم سندن کلان قضاء وبلاکه راضیم وجمیع حکم وفرمانکه تسلیم دیمکدر (بیت رابع)

﴿ دور دار از خاك وخون دامن چو برما بكذری * كاندرین ره كشته بسیارند قربان شما ﴾

یعنی انکی طپراقدن وقاندن ایراق طوت بزم اوزریمزدن کچدیکك وقتده که بو یولده سزك قربانکز اولمش چوقلردر یعنی بوراکده قربان اولور یاتور چوقدر بزم کبی اوزریمزدن کچوب وباتمزه اوغرادقده اتککی دیوشرفان اولسون (مفردات) (دور) بعید (دار) طوت دار بدندن امردر (از) عن (خاك) طپراق (خون) قان (دامن) اتك دامنت تقدیرنده در (چو) چون وقتیده دن مخففدر (بر) علی (ما) بز (با) مضموم للتاکید (کذری) کچرسن کذریدندن مفرد مخاطبدر (که) رابطه (اندر) ظرفیه (این) سماء اشارتدن قریب ایچوندر کاندرین مرکبدر (ره) یول (کشته) اولمش کاف عربیله کشتن دن اسم مفعولدر (بسیار) چوق (ند) ادات جمعدر (قربان) اللهه تقرب ایچون بوغزلنان حیواندر (شما) سز (معنای اشارتی) ای محبوب جانم سنك قربیت ذات علیهك ایچون طریق محبتده بوقدر جان فدا ایدوب سعی ومجاهدات ایدن بزم کبی نیجه بیچاره لر واردر لا یضیع اجر المحسنین وعدکرمنجه جمله مزه کرم محضکدن وکمال لطفکدن فیض وتجلی یوردقده بزلری اوصاف بشریه دن پاك ایدوب سر تجلیکه وانوار قدسیه که لایق ومستعد قیل دیمکدر (بیت خامس)

﴿ دل خرابی می کند دلدار را آکه کنید * زینهار ای دوستان جان من وجان شما ﴾

یعنی کوکل خرابلق ایده یور کوکل طوتیجی محبوبی آکاه وخبردار ایدك البته ای دوستلر بنم جانم سزك جانکزدر یعنی محبوبك اللهی کوکل خرابلغه توجه ایده یور دلداره خبر ویرك ای دوستلر بزی وصلدن مهجور ایتمسون دیمکدر (مفردات) (دل) کوکل (خراب) معمورك ضدی (یا) مصدریه (می) حالیه (کند) ایده یور کردن مصدرندن مضارعدر (دلدار) کوکل طوتیجی وصف ترکیبیدر (را) ادات مفعول

ظن ایلدکلری کبی چکلدی دیمکدر شراب سرکه وسود یوغرده چکلدیکی کبی نته کی هلالیك بو بیتنده زیاده روشندر * بیت وه که سعدای تواخر سر بشبدایی کشید قصهٔ عشق نهان ما برسوایی کشید) وحضرت مولانا جامینك بو بیتندن (بیت جا کن درون پاك ضمیر یکه عاقبت زین شیوه کار قطره بدریا نکی کشید * بیت جند آصفی بکوی پری پیکران روی * کارتو رفته رفته بدیوانکی کشید آخر کلهٔ تاکید در سابقا بیان اولنان کبی نهان خفی معناسنه کی فارسیده قچن دیمکدر ماند فعل مضارع ماندندن مشتقدر لفظ مشترکدر قالق وقوق معناسنه کاور بر معنادخی واردر که بکزمك یعنی مشابهت معناسنه که مانستن مصدر یده بو معنایه کاور اما ما نحن فیه مصدرك بر یسی دخی ماندن کاور اشتراك اوزره یعنی لازمله متعدی مابینده پس کلسانده * بیت عمر برفت وآفتاب تموز * اندکی ماند خواجه غره هنوز * متعدیدر لازم دکلدر جیعا شراحك ظن ایتدکلری کبی یعنی افتاب تموز برف عمردن از قودی دیمکدر پس ما نحن فیه ده قالور دیمکدر لازم معناسنه آن اسم اشارتدر بعیده راز کزلی ایش باوحدت ویا تنکیر ایچون کز واوج کلمه دن مرکبدر که دن وازدن واودن که دن های رسمی وازدن واودن همزه لر حذف اولنمشدر او ضمیر مرفوع منفصلدر هو معناسنه راز ه راجعدر سازند فعل مضارع جمع غائبدر ایلد یلر دیمکدر سازندن مشتقدر بر معناسی دخی واردر ان شاء الله تعالی یرنده بیان اولنور محفلها محفل جمع معناسنه در محصول بیت بودر که جمیع افعال واحوالم کندی مرادم مقتضاسنجه اولدیغندن یعنی کندی مرادم

حصولنه مقید اولوب جانان مرادیله تقید ایلدیکمدن بدناملغه یعنی رسوا یلغه منقلب ومتحول اولدی حاصل کلام مقتضای عشق ومحبت جانان کوکلنی الهکنورمکدر مالله وجاله ومقبول خدمتله وکمال ادب وارکان رعایتله یاکه اقارب واباء ومتعلقاتنی ترك ایدوب درکاه دولت وسعادت مقربی بستر وباین ایدنوب کلبنك رعایتنی التزام ایلك لازم وواجبدر نیتکه دیمشلردر ابنی اغرلین ابنه کولك ازپس مصراع ثانی یی بو تقریره ارسال مثل ایدوب بیوررلرکن محفی قلورشول راز که اندن مجملر پیدا ایدیلر یعنی بر سر که

مجامع ومحافلده سویلنه قچن کزلی قلور البته فالمرز ما کل سر جاوز الاثنین شاع نته که هلالی دیمشدر * بیت بعد ازین راز هلالی نتوان ساخت نهان * که بهر خلوت ازو انجمنی ساخته اند * رازدن محافل ومجامع پیدا ایلکدن مقصود جابجا انی سویلمشکدر (حضوری کرهمی خواهی ازو غایب مشو حافظ * متی ما تلق من تهوادع الدنیا واهملها) حضور نقیض غیبتدر وسفر مقابلنده دخی مستعملدر اما بونده مراد استراحتدر یاوحدت ویا تنکیر ایچوندر خواهی فعل مضارع مخاطبدر خواهیدندن مشتقدر اکر

(آکه) خبیر (کنید) ایدك فعل جمع مخاطبدر (زینهار) البته تاکید ایچوندر (ای) حرف ندا (دوستان) دوستلر الف ونون ادات جمعدر (جان) روح (من) بن یعنی بنم جانم (جان شما) سزك جانکزدر (معنای اشارتی) معطی حقیقی الله تعالی اولدیغندن اول اللهه نیاز ثانیا اولیاء اللهدن استعانت ایدوب درکه ای مردان خدا شفقة لخلق الله سزك شانکزدر و بز سزك جنسکزوابنای طریقکزدنز غلبهٔ بشریتله کوکلمز محجوبیت وانقباض ایله دخی خراب وپریشان اوله بور اللهه بزم ایچون نیاز مند اولوب رفع حجاب ومظهر انوار تجلیات ایله فتح باب اولسنه همت علیه بیوره سز دیمکدر (بیت سادس)

﴿ کس بدور نرکست طرفی نبست از عافیت * به که نفروشند مستوری بمستان شما ﴾

یعنی کیمسه سنك نرکس کبی کوزوکك زماننده عافیتدن برفائده باغلمدی یعنی عافیتدن کیمسه فائده لنمدی کوزل اولان بودر که سزك مستانه لریکزه مستورلق وعصمت صاحبه لر یعنی سنك نظرکده اولان کیمسه درد کدن برآن خلاص بولمزیك وحسن اولان سنك مقربلر یکه یالوار مقدر (مفردات) (کس) کیمسه معناسنه ذوی العقولده مستعملدر (با) ظرفیه (دور) زمان (نرکس) زرین قدح دید کلری چچکدر محبوبك کوزینه تشبیه اولنمشدر (تا) خطابیه (طرف) فائده طرف ربستن فائدلنمکدن کنایه در یاوحدت ایچوندر (نبست) باغلمدی فعل غائب (از) من (عافیت) صحت وسلامت (به) یك وحسن (که) رابطه (نفروشند) صاتمیه لر فروختن دن جمع غائب ومنفیدر نون مفتوحه نفی ایچوندر (مستوری) پرهیزکارلق وعصمت (یا) مصدریه (با) حرف صله (مستان) مست خوشلر (شما) سز یعنی مستانلریکزه عصمت صاتمیه لر دیمکدر (معنای اشارتی) ای محبوب جانم سنك مقتضای محبتك ونظر عنایتك آثاری عاشق صادق بیچاره یی (اشد البلاء علی الانبیاء ثم الاولیاء ثم الامثل فالامثل) خواسنجه انواع بلایه مبتلا قیلغدر وعقول عوام ادراك ایتمدیکی نیجه حالات سنیه لر مظهر ایتمکدر طور عقلده اولنلره لایق اولان بودر که اعمال ظاهره لرینه باقوب کندو یی عظمتده درطنبله مردان خدایه حقارت نظری ایتمیوب همان انلرك قلبی محافظه ایله انلردن استمداد واستعانت وطلب همتده اولملیدر دیمکدر (بیت سابع)

﴿ بخت خواب آلود ما بیدار خواهد شد مکر * زانکه زد بردیده آبی روی رخشان شما ﴾

بزم اویقویه بولاشمش وغفلته طالمش طالعمز اویانق اولمق استر مکر اویانسه کرك اندنکه سزك ضیالی یوزیکزدن دیده اوزره آب اوردی یعنی سنی کورمك سیلری مهیا اولمق بختك او یانمیدر وحصول مقصودك بشارتلریدر (مفردات) (بخت) طالع (خواب) اویقو واوایله یازیلور الف ایله اوقنور (آلود) بولاشق (ما) بز (بیدار) اویانق (خواهد) استر (شد) اولق ماضیدر مصدر معناسنه (مکر) بمعنی الظن (زانکه) اندن که (زد) اوردی زدندن فعل ماضیدر (بر) علی (دیده) کوز (آب) صو (روی) یوز (رخشان) پارلق وضیالی (شما) سز

حضور دیلرمك دیمکدر از وضمیری مصراع ثانینك مضمونته یعنی خواسندرا جمعدر ذات باری یه ارجاع افحش خطادر غائب مقابل حاضردر اما بونده غافل مراد در نته که بعض نسخه ده واقعدر مشونهی حاضر در حافظ منادادر حرف ندامی حذف اولنمشدر اصلنده ای حافظ دیمکدر متی اسماء منقوصه دن ایکی فعل مضارعی جزم ایدر مشترکدر شرطله استفهام مابینده بونده شرط ایچوندر ما حرف زائد تاکید ایچوندر تلق فعل مضارع مخاطبدر لقی یالقی علم بابندن لام الفعل جزمله دوشمشدر بولشه سن دیمکدر تقدیر کلام متی اردت ان تلقی دیمکدر تاکه معنی مستقیم اوله اذا قمتم الی الصلوة ده کی کبی من اسم موصولدر الذی معناسنه اکثر ذوی العقولده مستعملدر مفعول بهیدر تلق نك ازوده اولان ضمیر غائب من لفظنه راجع در اضمار قبل الذکر طریقیله دیین هم تناقض سویلدی هم خطا ایلدی تهوا علم بابندن فعل مضارع مخاطبدر هو بت السمان کبی سودرسن دیمکدر موصولك صله سیدر اصلنده تهواه ایدی موصوله راجع اولان ضمیر منصوب حذف اولنمشدر دع الدنیا دع تدع دن مشتق امر مخاطبدر ترك ایله دیمکدر مصدری ماضیسی مستعمل دکلدر اما اسم فاعلی واسم مفعولی ندرتله مستعملدر الدنیا جهان دیمکدر واهملها امر مخاطبدر اهمل یهمل افعال بابندن ترك ایله دیمکدر دع کبی ها ضمیر منصوب راجعدر دنیایه اخرنده الف تانیث اولدیغندن تانیث ضمیری راجع اولدی * محصول بیت * بو اولدیکه اکر حضور استرسن ای حافظ اندن غافل اولمه یعنی سودیکنه واصل اولمق استرسن دنیایی

ترك ایله یعنی بولنه بذل ایله وخدمتنه صرف ایله ذکر محل اراده حال قبیلندندر اموال واسباب دنیویه مراددر بیت سابقده ذکر اولنان کبی زیرا اسباب وصلتك اقواسی مالدر اندن بذل نفسی یعنی شایستهٔ خدمتدر اندن صکره مراد ایدینورسه جانان علم ومعرفتدر وله ایضا (ای فروغ ماه حسن ازروی رخشان شما * اب روی خوبی ازچاه زنخدان شما) ای حرف ندادر منادا سی محذوفدر ای جانان دیمکدر مابعدی مقصود بالندادر فروغ اسمدر ضیا معناسنه ماه ای معناسنه مشترکدر بوندن جرم قمر مراددر

حسنی كوزلك روی یوز خشان صفت مشبهه در رخشیدندن مشتقدر پلدراغن معناسنه شما سزاتم معناسنه آب روی یوز صویی عرض معناسنه خوب كوزل یاحرف مصدر درچاه قیو بونده چوقوردر مراد زنخدان وزنخ اكك ✿ محصول بیت ✿ ای جانان كوزلك آیینك ضیاسی پلدراغن یوزیكز دندر یعنی فلكك ایی كنش دن نور الدیغی كبی كوزلك آبی سزدن نور وضیاالور دیمكدر ماهك حسند اضافتی استعاره طریقیله درای جانان كوزلك یوز صویی سزك اككز قپوسندندر یعنی چقورندندر جمیا حسن واطافت سزك زنخدانكزه محصور در هر كوزل حسنی اندن الور آی كنشدن الدیغی كبی ایكی مصراع تكرر خبر قیلنمشدر (كی دهد دست این غرض یارب كه هم دستان شوند ✿ خاطر مجموع مازلف پریشان شما ✿ دهد فعل مضارع دهیدندن ویرر دیمك معناسنه دست ال یارب بونك كبی یرلرده عجبا معناسنه در غرض بونده مراده معناسنه در هم دستان هم ادات مقارنت همخان وهم حجره خانه داش وحجره داش دیمكدر دستان داستاندن مخففدر حكایت معناسنه حكایت داش دیمكدر برمعناسی دخی واردر ان شاءالله یری كلدكده بیان اولنه شوند فعل مضارع جمع غائب شویدندن مشتق اوله لر دیمكدر خاطر اصلنده كوكله كلندر صكره كوكله اطلاق ایلدیلر ذكر حال اراده محل طریقیله زلف قولق اوكندن انن صاچلر پریشان طاغنق دیمكدر ✿ محصول بیت ✿ عجبا بو غرض قچن ال ویره كه مصاحب اوله بزم خاطر مجموعمز وسنك پریشان زلفك استفهام انكاری قیلنمشدر یعنی ایكیسنك مصاحبتی ومقارنتی میسر دكلدر زیرا بزم خاطرمزك جمعیتنه باعث زلفده قرار ایلمكدر اولور یوایسه محالدر زیرا زلفده قرار مجمد وتابدار اولمغله اولور پس بوغرض ال ویرمز یارب عبارتی بویله یرلرده عجبا معناسنه استعمال ایدرلر (عزم دیدار تو دارد جان برلب آمده ✿ بازكردد یابراید جیست فرمان شما ✿ عزم نیت دیدار یوز وكورمه معناسنده مستعملدر وصف تركیبدر اصلنده ارنده دیدایدی كورمه كنوریجی صكره یوزده وكورمه ده استعمال ایلدیلر تو اورسیله سن دیمكدرانت معناسنه كاه اولور كه واوینی ضرورت وزن ایچون تلفظ ایدرلر دارد فعل مضارع مفرد طوتر معناسنه جان روح حیوانی برلب آمده برا ستعلا ایچوندر علی معناسنه لب بونده دوداق معناسنه درآمده كلمش معناسنه ماضیدن برقسمدر اسم مفعول دكلدر جان برلب عبارتنه مضا فدر بو بیتده مكی كبی ✿ بیت یكدوروزی صبركن ای جان برلب آمده ✿ زانكه خواهم دوست بسپارم ترا ✿ آصفی آمدی تازلبت جان بلب آمده را ✿ عذرخواهی كنم امروز كه مهمان دارم ✿ پس جان برلب آمده جمله حالیه دردینلر خطا ایلدیلر بازبونده كرد دیمكدر كردد فعل مضارع مفرد غائبدر كردیدندن دونمكدر عودت معناسنه مقام

(معنای اشارتی) یعنی طریق عشقده در دو بلا به وریاضات ومجاهدات وترك مشتهیات نفسله ابتلایه وصوم وصلات وانواع عبادات وخانهٔ قلبی محافظات وخدمت پیردلمیر معار قسمات اولان عین ولایه مظهر وموفق اولمز محضا مبشرات وصلت اقاء رجاندر صد هزران الاهه حمد وثنالر اولسونكه باعث سلامت وكمال ایماندر ثبتنا الله تعالی بالقول الثابت بحرمة حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم (بیت ثامن)

✿ باصبا همراه بفرست ازرخت كلدستهٔ ✿ بو كه بویی بشنویم ازخاك بستان شما ✿

یعنی ای محبوب بزه یولداش واكابجه اولمق ایچون صبا ایله بزه بكاغكدن بر دسته كل یوله اوله كه سزك بستانكز تراپندن برقوق و برایحهٔ طیبه ایشیدیدك وطویلدق یعنی جمالك كلشنك روایح مسكیه سندن برایحهٔ طیبه بولیدق (مفردات) (با) مع معناسنه (صبا) وقت سحرده اسن یل (همراه) یولداش (بفرست) یوله فرستادن دن امردر (از) من (رخ) یكاق (تا) ضمیر خطاب (كل) ورد (دسته) طوتام (همزه) للوحدة (بوكه) ادات تمنی اوله كه معناسنه (بوی) قوقو (یا) وحدت ایچوندر (بشنویم) طویلدق شنیدن مصدرندن مضارع متكلم مع الغیردر (از) من (خاك) طپراق (بستان) باغ باغچه (شما) سز (معنای اشارتی) نیاز دركاه بی نیاز ایدوب دركه ای مقصود جانم توجه ذات علیه ك طالبله وآرزوی وصلت لقاء رجانیك ایله بحمدالله بزی موفق قیلدقدنصكره دماغ جانمزه بوی معنوی ولذات روحانی یتشدیردیر پیر كامل ومرشد مكمل ایله دخی بزی موفق قبلوب الك واسطه سیله (انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) سرنجه عالم غیبدن وجانب قدسیه كدن نفحات سبحانیه ك ایله دماغ جانمزه رنبده بوی رحمانی ور ذره لذائذ روحانی یتشدركه لذائذ نفسانیه لری ترك ایدوب كلی ماسوی اللهدن اعراض ایله سندن ودوستلركدن برآن جدا اولیم دیمكدر (بیت تاسع)

✿ عمرتان بادومراد ای ساقیان بزم جم ✿ كرچه جام ما نشد پرمی بدوران شما ✿

یعنی عمركز اوزون اولسون ومرادكز حاصل اولسون ای جم پادشاهك مجلسنك ساقیلری كرچه بزم قدحمز سزك زمانكزده شرابله طولدی لكن كرمكزده اكسك اولمدی (مفردات) (عمر) مدت حیات (تان) ضمیر خطابك جمعی (باد) اولسون دراز باد تقدیرنده امر غائبدر (واو) عاطفه (مراد) مرادكز حاصل اولسون معطوف علیهك حكمنجه حاصل باد تقدیرنده در (ای) حرف ندا (ساقی) صواریجی بوراده شراب اوشدیریجی دیمكدر (الف ونون) ادات جمعدر (بزم) مجلس (جم) برپادشاهك اسمی بعض حضرت سلیمان علیه السلامدر دیرلر (كرچه) اكرچه حرف شرطدر ان وصلیه كبی (جام) ایاقلی قدح (ما) بز (نشد) اولمدی ماضی منفی (پر) طلو (می) شراب (با) ظرفیه (دوران) زمان (شما) سز (معنای اشارتی) ای اللهك دوستلری (اولا صبیان رضع وبهائم رتع وعباد ركع لصب علیكم البلاء صبا) فی الاحیاء خبری مخواسنجه خلق

عالمه

استفهامده واقع اولمش دونسونمی معناسنه یاحرف عاطفدر عربده او كبی برآید بحسب اللغة یوقاری كلوز ویوقاری كلمك اما بونده چیقمقدن تعبیردر خروج معناسنه چیقسونمی دیمكدر استفهام طریقیله فرمان بویرقدر امر معناسنه ✿ محصول بیت ✿ لبه كلمش جان سنی كورمك قصدین طوتر كیرو دونسونمی یوخسه چیقسونمی امر بكزندر یعنی جان عزیزی سزكا تسلیم ایده یمی یوخسه بندن برینه وارسونمی بیوریكز ندر دیمكدر (دور دار از خاك وخون دامن چو برما بكذری ✿ كاندرین ره كشته بسیارند قربان شما) دور ایراقدر بعید معناسنه دار امر محاطبدر داریدندن خاك طپراق دامن ودامان انكدر ذیل معناسنه انساننده وغیریده مستعملدر چو حرف تعلیل چونكه دن مخففدر بر ما اوستمزه علینا معناسنه بكذری كذیدندن مشتقدر فعل مضارع مخاطبدر كذشتن ده مصدر در بو معنایه كاندرین اوچ كلمه دن مركبدر بری كه حرف تعلیلدر وبری اندر كه ادات ظرفدر كه دربوندن مخففدر وبری این كه اسم اشارتدر قریبه پس تركیبله كه دن هارسمی واندرله ایندن همزه لر حذف اولمشدر ره راه مخفف یولدر سبیل معناسنه معلوم اوله كه فارسیده واودن ویادن والفدن صكره كه هاء اصلیه واقع اولسه بوحرفلری حذف ایلك جائزدر مثلا طاغه كوه وكه وكویه دیه وده وپادشاه شاه وشه دیرلر وقس علی هذا كشته كافك فتحیله اولمش دیمكدر ماضیدن برقسمدر كشتن دن مشتقدر كشتن وكردیدن مصدرلر در صیرورت معناسنه بوجهندندر كه انتقال معنالرنده مستعملدر كاه اولور كه دونمك معناسنه مستعملدر مثلا كیدركن دونمك ویا مواویلركبی دونمك بسیار چوق دیمكدر كثیر معناسنه بسیارند لفظنده كی نونله دال است لفظنك اداتی جمعیدربونده یعنی جهتندن كشته یه مقیددر ضرورت وزن ایچون تأخیر اولمشدر قربان لغتده شول شیدركه انكله اللهه یقین اوله سین اما بونده الله ایچون كسیلان قویون وغیریسی مراد اولور ✿ محصول ✿ بیت بزم اوستمزه كچدكده یعنی یانمزه اوغرادقده اتككی قاندن ایراق طوت یعنی اتكك چكرك اكا برانه كچ زیرا بویولده كه بزیقلوب یاتورز چوق كسه قربانكز اولوب یاتورلر یعنی عشاق یولكده قیریلوب یاتورلر مقصود جانان شفقت ایدوب اندن مرحمت طلب ایلمسی در (دل خرابی میكند دلدار را اگه كنید ✿ زینهار ای دوستان جان من جان شما ✿ خراب یق عمارتك ضدیدر یا حرف مصدر در میكند می حرف حال باستمرار در كند كندیدن مشتق فعل مضارع دربرمصدری دخی كردن درایلر دیمكدر خرابلق ایلر معناسنه دلدار وصف تركیبی دركوكل طوتیجی معناسنه اصلندن دارنده دل ایدی پس ادات فاعل كه نون ودال وهای رسمی در حذف ایدوب معنای عام تركیبندن معنای خاص علیه یه نقل ایلمك ایچون مضاف الیهی تقدیم

عالمه عین رحمت اولان وجود مسعود كرشمه آفاتدن محفوظ اولوب عمرنازنینكز زیاده اولسون وعصمت الهیه ده دوام ایله جمیع مرادكز حاصل اولسون كرچه اوصاف بشریه ایله محجوبیتمز سببیله صورتا جمال شریفكزی كوروب یوزیكزدن فیضیاب اولمزمعلومكز دكل امانه دوام حیاتمز ووجدان نعم مالایحصی لریمز ونیل اذواق روحانیه لریمز سزك پرتو انوار قلوب مظهر فیوضات الهیه كزایله دربهر حال شكر المنعم علی المنعم علیه واجب مقتضاسنجه غیابا ثناكز ایله همت پركشا كز نیاز ایده رز وحق شكریكزی ادا ایده رز دیمكدر (بیت عاشر)

✿ ای صبا باساكنان شهر یزد ازما بكو ✿ كه ای سر حق ناشناسان كوی چوكان شما ✿

یعنی ای سحر یلی یزد شهرنده اكلنانلره بزدن سویله كه ای یزد شهرینك ساكنلری سزك حقكزی بیلیوب كفران نعمت ایدنلرك باشی سزك چوكانكزك طوپی اولسون یاخود طوپیدر (مفردات) (ای) حرف ندا (صبا) سحر یلی (با) صله (ساكنان) اكلنانلر (شهر یزد) شیرازه اوچ كونلك یرده بربلده در دیرلر (از) من (ما) بز (بكو) سویله كفتندن امردر (كه) رابطه (ای) حرف ندا منادا سی ساكنان شهر یزددر (سر) باش (حق) نعمت (نا) نفی (شناس) اكلاو (الف ونون) ادات جمعدر (ناشناسان) قدر نعمت بیلینلر دیمكدر (كوی) طوپ (چوكان) اوجی اكری دكنك (شما) سز (معنای اشارتی) ای قبل اللهدن دماغ جان طالبینه بوی رحمان یتشدیریجی پیر كامل شكران نعمتده اولوب یزدان تعالی حضرتلرینك باب معنویسنی ودركاه علیه سنی ملتزم اولان ذات عالیلره بزدن سویله وخبر ویركه كفران نعمتده اولوب مردان خدایه مبارزه ایدنلرك وعمرنی غفلتله كچیرن دنیا پرستلرك جمله سی سزك یولكزه فدا اولسون كه العوام كالهوام درهسان كوكلم مقصودی الله واهل اللهدر وهرنه قدر محجوب ایسه ده جانم قباب اللهك ساكنلری اولیاء الله ایله درصنادید اهل دنیادن بیزارم دیمكدر (بیت حادی عشر)

✿ كرچه دوریم ازبساط قرب همت دور نیست ✿ بندهٔ شاه شماییم وثنا خوان شما ✿

یعنی ای ساكنان شهر یزد ای مردان خدا اكرچه سزه تن ایله یقینلق دوشكندن بعیددر اكن همتكز بعید دكلدر كوكلمز سزكله دربزسز پادشاهك قوللریز وثناكز اوقویجی دعاجیكرز (مفردات) (كرچه) اكركه (دور) بعید (یاومیم) ضمیر متكلم مع الغیر (از) من (بساط) دوشك (قرب) یقینلق (همت) ارادت (دور) بعید (نیست) دكل (بنده) قول (همزه) وحدتیه (شاه) پادشاه (یاومیم) ضمیر (واو) عاطفه (ثنا) دعا (خوان) اوقویجی (شما) سز (معنای اشارتی) ای مردان خدا اكرچه صورتا سزدن بعیدز لكن المرء مع من احب مخواسنجه هربار كوكلمز سزباد شاه حقیقیلرله در بزسزك دعا كوی بنده لریكزز بنده لریكزی نظر وهمتكزدن دور بیورمیه سز (بیت ثانی عشر)

✿ ای شهنشاه بلند اختر خدا راهمتی ✿ تا ببوسم همچو كردون خاك ایوان شما ✿

ای یوكسك بلدزلی پادشاهلر پادشاهی الله ایچون بزه برهمت ایت تاكه فلك كبی

ایدوب دلدار دیدیلر جمیعا مشتقاتدن اولان وصف ترکیبلرده بو قاعده جاریدر مالدار ودزدار وسرادر دخی بو قبیلدندر
حاصل کلام دلدار بونك کبی مقاملرده جانا ندن عبارتدر را ادات مفعولدر اکه اکا هدن مخففدر قاعده سابقه اوزره
اکا هیدن مشتقدر لازمله متعدی مابیننده مشترکدر دویمق ودوبرمق معناسنه کنند امر مخاطب جمعی درا که کنیدا که
ایلك یعنی طوبرك زینهار یانك شو تیله بونده تأکید ایچون البته معناسنه درکاه یاسی حذف ایدوب زنهار درلر دوستان
الفله ونونله جمع اولمشدر ذوی العقولدن
اولدیغیچون جان من وجان شمافارسیده
بو واو عربیده کل رجل وضیعته واوی
کبی مقارنت معناسنی ویرتکه شاعرك
بو بیتی دلیلدر (بیت ای رند جرعه
نوش تو ومستی خمار) ما ونشاط مستی
عشق ازمی الست بعضیلر دیدیلر واو سکت
در ضرورت وزنیچون کلمشدر تقدیر
کلام جان من جان شماست دیمکدر یعنی
بنم جانم سزك جانکزدر حاصلی کندی
جانکزه نه لایق ایسه بنم جانمه انی ایلك
* محصول بیت * کوکل خراب اولیور
یعنی افشای رازایده یور داداری اکاه
ایلك البته ای دوستلر زیرا بنم جانم همان
سزك جانکزدر یاخود بنم جانم سزك
جانکز ایله درهرنه که بنم جانمه اولورسه
سزك جانکزه ده اول اولور حاصل کلام
کوکل بیقرار اولوب آه آتشیله جهانی
یاقوب یقه یور وسز دلدار ده جهانه
داخل سز پس داداری اکاه ایلك که کوکله
مرحمت ایلسون خلاص بوله سز
زینهار لفظی ایکی وجهله تأکیده
قابلدر خرابی میکنند ده اکه کیزده ده
(کس بدور نرکست طرفی نبست ازعافیت *
به که نفروشند مستوری بمستان شما)
کس کسه بدور با حرف ظرف دور
ودوران عربیده دونمکدر اما عجم زمان
معناسنده استعمال ایدر نرکس رومده
زرین قدح دیدکلری چیچکدر کوزی
شعرا اکا تشبیه ایدرلر کنایه طریقیله
عرب تعریب ایدوب نرجس دیرز یراانلر
تعریبده کاف عجمی جیمه ابدال ایدرلر
بنکه بنج دیدکلری کبی پس معهود صری
چیچکه نرس دین معناده خطا ایلمشدر
(بیت نرکس اوزره برك زر دژاله ترکیب
واردر * ار چراغینه دیزاش درهم
ودینار در رومده زرین قدح دیدکلرینه
عجم نرکس دیدیکینه کاتبینك نرکس ردیفلی قصیده سنده بو بیت شاهددر (بیت) بسته دستار وسرطاقیه نارنجی * درشکسته است
ظریفان ورعنا نرکس * وبورباعی بسحاق * نرکس که چن ازرخ او کشت منور * کونید که دارد طبق سیم براز زر * در دیده
بسحاق نه زرونه سیم * شش نان تنك داردو بك طاس مزعفر * نان تنك دیو بوفقه اتمکینه درلر وهلالینك بو بیتی * بیت باجام
وقدح عزم چمن کرد چو نرکس هرکس * که درین دور بکف سیم وزری داشت * تا ضمیر مخاطب طرف رانك سکونیله عربیده کوز

چارداغکك وسرا بکك طبراقنی اوپه یم (مفردات) (ای) حرف ندا (شهنشاه)
پادشاهلر پادشاهی (بلند) یوکسك (اختر) یلدز (خدا) واجب الوجود (را)
ادات مفعول (همت) دعا (یا) وحدتیه (تا) بمعنی حتی (با) صله (بوسم)
اوپه یم (هم) للمقارنة (چو) ادات تشبیه (کردون) فلك (خاك) طبراق
(ایوان) چارداق وکوشك (شما) سز (معنای اشارتی) باخصوص ای مقام عابده
ومرتبه ساميده اولان غوث اعظم وحالا متصرف عالم سزکه سایه محمدیه ده
وخلافت احمدیه ده خلق عظیم ایله وشفقت لخلق الله ایله موصوف سکز بز بیچاره لره
الله ایچون برهمت عالی بیورك تاکه فلك امر حق ایله بلا اختیار دوران ایتدیکی کبی
بز دخی سز شاه معنوینك باب سعادت مآبلرینه ملازم اولوب خاك پایکزه یوزسوروب
و بوس ایتمك ایله مرتبه عالیه یه نائل اوله لم ودار بنده سز خلیفة الله فی الارضك
محبتی ونظرهمتی برکاتیله زمره محبیندن اولوب مستغرق انوار الهیه ومظهر معرفة الله
لایتناهی ایله سزلردن جدا اولمیه لم دیمکدر (بیت ثالث عشر)

میکند حافظ دعایی بشنو آمینی بکو * روزی ما باد لعل شکر افشان شما

حافظ شمدی بردعا ایدر ای محبوب سن ایشت وبرآمین دی اول دعا بودر بزم نصیبمز
اولسون سزك شکر صاچیجی دوداغکز (مفردات) (می) حالیه مضارعی حاله
خاص قیلر (کند) ایدر (دعا) طلب (یا) وحدتیه (یا) زائد (بشنو) ایشت
امر حاضر (آمین) استجب دعانا دیمکدر (بکو) سویله (روزی) نصیب
(ما) بز (باد) اولسون (لعل) قرمزی طاش قرمزی دوداغه تشبیه اولنشدر
لعل کبی دوداق دیمکدر (شکر) شین معجمه ایله فارسیدر (افشان) صاچیجی
(شما) سز (معنای اشارتی) ای شاه ولایت اولان محبوب خدا درکاه حقدن
بز نیازم وار قبولی ایچون برهمت بیورك دعام بوکه یارب ذات پاککه خاص اولان
کلام نفسیکك دوالی لذائذ روحانیت بخش ایدر اسرار نظم جلیلکی بزه نصیب
ایله وقلوب عارفینه فیضان بیور دیکك الهام غیبیه لریکه بزی مظهر ایله یاخود
ای مردان خدا تابع حکم الهی اولان قلوب مخلصه لریکزدن جریان ایدن علوم
لدنیه لره بزی محرم قلمکز ایله دماغ جانمزی اذواق معنویه لر ایله متذوق وموفق
قیلك دیمکدر فتح الله قلوبنا وشرح الله صدورنا بجاه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

ولە ایضا

ساقی بنور باده برافروز جام ما * مطرب بکو که کار جهان شد بکام ما

یعنی ای ساقی نور کبی صافی وخالص باده ایله بزم قدحمزی ضیالندر وطولدر ای
مطرب سویله ونغمات ایله زیرا جهانك ایشی بزم مراد مزجه اولدی (مفردات)
(ساقی) شراب اولندیریجی منادادر ای ساقی دیمکدر (با) مع معناسنه (نور)
ضیا (باده) شراب (بر) للتأکید (افروز) ضیالندر افروختندن صیغه امردر
(جام) قدح (ما) بز (مطرب) طرب وسرور ویریجی ای مطرب دیمکدر (بکو)

یعنی چشم معناسنه در اما عجمده جانب وفائده معناسنه مستعملدر بونده فائده معناسنه در یاوحدت و یا تنکیر ایچوندر نبست یعلمدی
معناسنه عاقبت بونده پرهیز کاراق معناسنه در به یك دیمکدر نفروشندنی مستقبلدر صیغه لر دیمکدر مصدری فروشیدن وفروختن
کلور نون مفرده فارسیده حرف نفی در مستوری یاحرف مصدر مستوریدن پرهیز کاراق مراددر تفنن فی العباره ایلدی بمستان
باحرف صله مستان الف ونونله جمع ایلدی ذوی العقول مرتبه سین الحاق ایلکه مراد چشمدر وچشمی الف ونونله جمع ایده کلمشلردر
(بیت) دل شیشه وچشمان تو هر کوشه
برندش * مستند مبادا که بناکه شکندش
* محصول بیت * کسه سنك چشمك
زمانه نده پرهیز کارلقدن فائده بغلدی
یعنی مستفید اولمدی زیرا هرکسه که سنی
کوردی مست عشقك اولدی حاصلی تمام
عالمی اسیر ودیوانه ایلدك دیمکدر پس یکدر که
پرهیز کاراق ومستوراق صاتمیه لر سزك
چشمکزه ذکر جزء اراده کل قبیلندندر
یعنی مراد کندیدر چشمه نسبت مستوراق
خوب واقع اولمشدر (بخت خواب
الود ما بیدار خواهد شد مکر * زانکه زد
بر دیده آبی روی رخشان شما *
بخت طالع معربدر عربیسی جد در
خواب اویقو ودوش معناسنه خوابیدندن
مشتقدر الود اسمدر الودندن بولشمق
معناسنه خواب الود اویقوبولاشغی دیمکدر
بیدار اویانق خواهد شد خواهد دیلر معناسنه
شد فعل ماضی شدن یعنی مصدر معناسنه
زیرا ماضی مضارعه مقارن اولسه مصدر
معناسی مراد اولور خواهد شدن معناسنه
مکر بونده کانه معناسنه در زانکه اصلنده
ازانکه آن اسم اشارت که حرف تعلیل
زد فعل ماضی اوردی بردیده بر بونده
باصله معناسنه در دیده بونده کوز دیمکدر
ابی یاحرف وحدت ویا تنکیر ایچون بونده
ابی رویه مضاف ایلین خطا ایلدی
* محصول بیت * کانه بزم خواب آلود
وخوابناك طالعمز اویانه سردر زیرا سنك روی
رخشانك بختمز کوزینه صو سپدی یعنی
سنك روی رخشانکی کورمز طالعمزك
بیدار اولمغه باعثدر زیرا مشهوردر که
برکسه نك طالعی خوابده اولسه کندی
المده اولور اما طالعی بیدار اولسه کندی
راحتده اولور پس بخت خواب آلود
بخت بد معناسنه در دیمك بددر (باصبا
همراه بفرست ازرخت کل دسته * بو که
بوبی بشنویم ازخاك بستان شما) همراه یولداش بفرست امر مخاطبدر فرستیدندن یاتأکید افاده ایدر رخ یکاق بونده یوز مراد در
کلدسته برطوتم کل دیمکدر همزه نشانه سی یای وحدتدن عوض یا زبلور بو که بو بو دلفظندن مقصور دربو که اوله که
دیمکدر * محصول بیت * ای جانان رخك کلشندن صبا ایله بردسته کل کوندر اوله که آیغك بصدیغی بستانك ترابندن
بز قوقوجك دویایدق یعنی آیغك بصدیغی بستانك ترابی همان کل قوقوسین ویرد پس رخسارك کاین استشمام همان خاك

سویله وایرله (که) للتعلیل زیرا دیمك (کار) ایش (جهان) دنیا (شد)
اولدی (با) مع (کام) مراد (ما) بز (معنای اشارتی) ای ساقی شراب محبت
وای مرشد مکمل عالی همت (ان لله شرابا اعده لاولیائه اذا شربوا طابوا واذا طابوا
طربوا واذا طربوا عشقوا) خبری فحواسنجه انوار شراب محبتیله قلبمزی منور
ومنشرح ایله وای مبشر غیبی بیت ثانی مضمونیله نغمه ایتکه باعث خلقتمز ومقصود
اصلیمز اولان آثار معرفة الله بزده حاصل اولدی اللهم حمد اولسون دیمکدر

ما در پیاله عکس رخ یار دیده ایم * ای بی خبر زلذت شرب مدام ما

یعنی بز قدحده یارك یکاغی عکسنی وپرتوینی کورمشز ای بزم دائم ایچیسان یاخود
دائم ایچدیکمز شرابك لذتندن خبری اولمیان ولذتنی بیلیان کیمسه دیمکدر (مفردات)
(ما) بز (در) ظرفیه (پیاله) قدح (عکس) پرتو وشعله (رخ) یکاق (یار)
حبیب (دیده ایم) کورمشز دیده اسم مفعول ایم ضمیر متکلم مع الغیر (ای) حرف
ندا (بی) حرف نفی (خبر) طیولان کلام وعلم معناسنه (ز) من (لذت) داد
(شرب) ایچمك (مدام) دائم ایچیسان شراب یاخود دائم معناسنه (ما) بز
(معنای اشارتی) ای لذت روحانیتدن خبری اولمیوب اعمال صوریده قلان کیمسه
بز تخلیه بعد التحلیه مقتضاسنجه ماسوی اللهدن خالی وشوق ومحبت الله ایله مالی
قلبده انوار ذات الهیه عکسنی مشاهده ایتدك اذا دخل النور فی القلب انفتح وانشرح
سرداعیسن بوالدق دیمکدر (بیت ثالث)

چندان بود کرشمه وناز سهی قدان * کاید بجلوه سرو صنوبر خرام ما

یعنی سرو بوبلی محبوبلرك ناز وشیوه سی اول قدر اوله واول زمانه قدر اوله که بزم
صنوبر صالنشلی سرو بوبلی محبوبمز جلوه یه کله وبزه عرض جمال ایده بزم محبوبمز
جلوه سی وجمالی ظهور ایدیجه غیری محبوبلره رغبت واعتبار قالمز (مفردات)
(چندان) اول قدر (بود) اوله (کرشمه) کاف عجمینك کسریله نازه مرادف
شیوه وجلوه معناسنه (واو) عاطفه (سهی) سینك فتحیله طوغری معناسنه
(قد) بوی (الف ونون) ادات جمع (که) رابطه (آید) کله (با) مصاحبت
ایچوندر (جلوه) ناز وعرض جمال (سرو) سرو اغاجی مشبه بهدر (صنوبر)
چام اغاجی (خرام) صالنیجی (ما) بز (معنای اشارتی) قلب ماسوی اللهدن
خالی وتعلقات کونیه دن ومحبوب صوریلردن منقطع اولمز جذبه رحمان وفیوضات
وتجلیات یزدان قلبه سنوح ایتدیکجه قلبه سبحات جمال الله ظهور ایدکده ماسوی
اللاهی احرق وانوار لاهوتیه یه مستغرق قیلر دیمکدر

هرکز نمیرد انکه دلش زنده شد بعشق * ثبتست برجریده عالم دوام ما

یعنی قطعا اولمز اول کیمسه که قلبی عشق ایله زنده اولدی وحیات بولدی انکیچون
عالم دفتری اوزره بزم دوامز وبقامز ونامز ثابتدر قیامته قدر وقیامتده دخی دیمکدر
(مفردات) (هرکز) قطعا (نمیرد) اولمز مضارع منفیدر (آنکه) اول کیمسه که

بابك استشها مذر بعضيلر بو بيتي غير بنك نز يق تقديرا ئيله تقدير ايدوب بيان ايلديلر حق بوكم طبعنده ذره قدر استقا متى اولان كسه بومقوله هذيانى زاژخا قبيلندن عد ايدر (عمر تان باد ومراد اى ساقيان بزم جم * كرچه جام ماانشد پرمى بدوران شما * عمر تان اقفلنده كى تا خطا بيچوندر الف ونون ضميرى جمع ايچوندر زيرا فارسيده ضمايرالف ونونله جمع اولور مثلا دلتان ودلشان ودلمان دير لر وبو ضمايرك ما قبلى مفتوح اوقنور كاه اولور كه ضرورت وزن ايچون ساكن اوقنور

(دل) قلب شين معجمه ضمير آنكه يه راجعدر (زنده) ديرى (شد) اولدى (با) مع (عشق) افراط محبت (ثبت) دائم وباقى (است) ادات خبر (بر) على (جريده) دفتر (همزه) لحفظ كسرة المضاف (عالم) ماسوى الله (دوام) بقا (ما) بز (معناى اشارتى) الاهك عشق وجذباتيله حيات بولان قلب اولمز وفنابولمز انكيچون بزم ومظهر عشق ومعرفة الله اولان امثالمزك نامى وخيرايله يادا اولسى قيامته قدر باقيدر سائر عوام واهل صورتك نسيا منسيا اولسى كبى دكلدر

﴿ رسمكه صرفه نبرد روز باز خواست * نان حلال شيخ زآب حرام ما ﴾

يعنى قورقرمكه بز باده ايلتيه وزياده اوليه قيامت كوننده شيخك حلال ديو يديكى وقف اتمكى بزم حرام ديو ايچديكمز صودن يعنى شيخك وقف اتمككيله بزم حرام شرابمز برابر در (مفردات) (رسم) قورقرم (كه) رابطه (صرفه) زياده (همزه) للوحدة (نبرد) ايلتمز (روز) كون (باز) كيرو (خواست) طلب (نان) اتمك (حلال) كسبى واكلى شرعه موافق اولان شى (شيخ) صاحب مرتبه (ز) من (آب) صو (حرام) شرعك نهى ايتديكى شى (معناى اشارتى) خانقاه ايله ونان وقف ايله مقيد اولان شيخ صوريلر لاابالى اولوب وقفى شرعه او بيان ياخود شرط واقفه مراعات بولميان نانى اكل و بلع ايتكله لذات روحانيتدن وعشق ومعرفتدن محروم اولدقدنصكره قيامت كوننده بزم حرام اعتقاد ايتديكمز شراب ايله عذابده برابر اولسه كركدر ومظهر عشق ومعرفة الله اولمغه حلال لقمه شرطدر ديمكدر

﴿ اى باد اكر بكلشن احباب بكذرى * زنهار عرضه ده برجانان پيام ما ﴾

يعنى اى باد صبا اكر محبوبك كل باغچه سنه اوغرار ايسك البته حضور جانانه بزم خبريمزى عرضه وير وعرض ايله خبر بيت آنينك مضمونيدر (مفردات) (اى) حرف ندا (باد) يل (اكر) حرف شرط (كلشن) كل محلى (احباب) دوستلر (بكذرى) اوغرار ايسك (زنهار) البته (عرضه) خبر وافاده (ده) وير (بر) يعنى عند (جانان) محبوب (پيام) خبر (ما) بز (معناى اشارتى) اى پير ذى همت قلب مظهر فيض الهيكزده تجلى خدا وانكشاف روايح دل باوقتده توجه كامله ايله جانب فياضه بزم ايچون همت والتجا بيوره سز

﴿ كونام مازياد بعمدا چه ميبرى * خود آيد آنكه ياد نيايد زنام ما ﴾

يعنى اى باد محبوبه سويله بزم آديمزى قصد ايله خاطريكزدن نه كيده رسن كندى كلور اولكه بزم آديمزدن ياده كلميه واكليه (مفردات) (كو) سويله (نام) آد (ما) بز (زياد) خاطردن (بعمدا) قصدا (چه) نه (ميبرى) ايلترسن وكيده رسن (خود) كندى (آيد) كلور (انكه) اول كه (ياد) خاطر (نيايد) كلمز (زنام ما) بزم آديمزدن (معناى اشارتى) اى پير بزم ايچون الاهه نياز ايتكه بوعالم فانيدن كذر ايدوب نامز اونودلدن بزه برجبات قلب بخش واحسان بيور سونكه

* بيت * عشق بحراز دلشان سر بزد * آتش شوق بجانشان درزد * باد امر غائب صيغه سيدر بو بدندن مشتق اولسون ديمكدر مواقع دعاده استعمالى كثيردر بونده كى كبى بزم مجلس جم حضرت سليمان پيغمبردرنته كه خواجه حافظ بيورر * بيت * خاتم جم رابشارت ده بحسن خاتمت * كه اسم اعظم كرداز وكوتاه دست * جام ايچلى قدح پرمى شرابله طولو بدوران باحرف ظرف دوران واوك سكونيله فارسيده زمان معناسنده مستعملدر بونده بزمه نسبت خوب واقع اولمشدر * محصول بيت * عمريكز اوزون ومرادبكز حاصل اولسون اى پادشاه مجلسنك ساقيلرى اكرچه بزم قدحمز سزك زمانكزده پرمى اولمدى مرادى پادشاه يزده تعريضدر زيرا انى مدح ايلدى وجائزه ويرمدى نتكه برقطعه ده بيورر * شاه هرموزم نديده * بكزمان صد لطف كرد * شاه يزدم ديد ومدحش كردم وهيچم نداد * پس مراد اى شاه يزد عمرك ودولتك زياده اولسون اكرچه بنى بهره مند ايدوب مرادم ويرمدك ديمكدر (ميكند حافظ دعائى بشنو امينى بكو * روزى ماباد لعل شكر افشان شما) بو بيتك نسخه لرى مختلف واقع اولمشدر بعضيسى مذكور اولان كيدر و بعضيسى ميكند حافظ دعا وبشنو امين بكو وبعضيسى ميكند حافظ دعا وبشنو امينى بكو دعايده وامينده كى يالر وحدت ويا تنكير ايچوندر روزى رزق ونصيب معناسنده مستعملدر شكر افشان وصف تركيبى درشكر صاچيجى معناسنه اصلنده شكر مخففدر وزنيچون مشدد اولمشدر زيرا الفت بجمده تشديد يوقدر ديمشلر حق فرح وخرم اصل لغتده مخففدر ديرلر * محصول بيت * حافظ دعا ايلراى جانان سن ايشت وامين دى اول دعا بودر بزم نصيبمز اولسون سزك شكر صاچيجى طوداغكز (اى صبا باساكنان شهر يزداز مابكو * كاى سر حق ناشناسان كوى چوكان شما) بعضى نسخه ده كوى ميدان دوشمشدر ايكى سيده كويه مناسبدر شهر يزدك ساكنلرندن مراد پادشاه يزددر تعظيما جمع ايلمشدر وشهر يزد شيرازدن اوچ كونلك يولدر ديرلر وركناباد صوينى كه منبعى شيرازدر شهر يزده آقر وصوينك ايكى جانبى سكود اغاجى دكلمشدر شويله كه يولجيلر هيچ كنشدن زحمت چكمزلر وايكى شهرك مابينى غايتله معموردر ايمش

دارنده بزى كندويه توجهدن برآن آيرمسون وانوار جمال باكمال مشاهده سندن دور ايتميوب بزى محضا كرمندن رحمته مظهر ايلسون ديمكدر

﴿ مستى بچشم شاهد دلبند ماخوشست * زان روسپرده اند بمستى زمام ما ﴾

يعنى بزم كوكل باغلايجى محبوبمزك نظرنده مستلك خوشدر اول جهتدن بزم زمام اختيارمزى مستلكه اسمرلمشلردر وانكيچون مستانه ايكى اختيار ايتدك ديمكدر (مفردات) (مست) لايعقل (يا) مصدريه (با) ظرفيه (چشم) كوز (شاهد) محبوب (دلبند) كوكل باغلايجى (ما) بز (خوش) اطيف (است) در (زان رو) اول يوزدن (سپرده اند) اسمرلمشلردر (با) صله (مست) معلوم (يا) مصدريه (زمام) يولار (ما) بز (معناى اشارتى) مشاهدۀ انوار جمال الله ايله وشراب عشق ومحبة الله ايله مست ومستغرق اولمق نافله دن اعمال ظاهره لر ايله مشغوليتدن عندالله مقبول اولديغى ايچون مرشد كاملر بزه طريق شطارى تعليم واراءه بيوروب بز دخى زمام اختيارمزى جذبات رحمان جانبنه تسليم ايتدك ديمكدر

﴿ بكرفت هم چولاله دلم در هواى سرو * اى مرغ بخت كى شوى آخر تورام ما ﴾

يعنى سروقامتلى محبوبك محبتنده كوكلم لاله كبى طوتولدى وجكرم قان اولدى اى بختم قوشى آخر قچان بزم رامز ومطيعمز اوله سن ووصلت كامله نه زمان ميسر اوله ديمكدر (مفردات) (بكرفت) طوتولدى (هم چو لاله) لاله كبى (دلم) كوكلم (در) ظرفيه (هوى) محبت (سرو) معلوم (اى مرغ) اى قوش (بخت) طالع (كى) قچان (شوى) اوله سن (آخر) عاقبت (تو) سن (رام) مطيع (ما) بز (معناى اشارتى) صراط مستقيمده محبت الاهك تحصيلى ايچون كثرت مجاهده دن جكرم خون اولدى عجبا كوكلم مقصودى حاصل اوله ميكه ديو بين الخوف والرجاده اولدقلرم نمايانددر ديمكدر

﴿ درياى اخضر فلك وكشتىٔ هلال * هستندغرق نعمت حاجى قوام ما ﴾

يعنى يشل دكزه بكزه ين فلك وكمى يه بكزه ين آى ونجوم بزم حاجى قوامك نعمتنه مستغرق اولديلر يعنى حاجى قوامك وجودى زمين وآسمانه نعمتدر (مفردات) (دريا) دكز (اخضر) يشل (فلك) كوك (كشتى) كمى (هلال) آى (هستند) اولديلر (غرق) طالمش (نعمت) م (حاجى قوام) سلطان اويسك وزير اعظميدر (ما) بز (معناى اشارتى) مجاهدات وطاعتدن بزدن هرنه صادر اولديسه پير كيميا نظريمزك همتى بركاتيدر زيرا زمين وآسمان وحيوان وانسان خليفة الله فى الارض اولان انسان كاملك نظرى وهمتى بركاتنه قائملر در وجمله سى مردان خدانك معناده نعمتنه مستغرقلردر

﴿ حافظ زديد دانهٔ اشكى همى فشان * باشد كه مرغ وصل كند قصد دام ما ﴾

يعنى اى حافظ كوزكدن كوزياشى دانه سنى دائم صاچ اوله كه وصل قوشى بزم دوزاغمزه ميل وقصد ايليه (مفردات) (حافظ) اى حافظ (زديده) كوزدن (دانه)

تعليل ويارابط قول ومقول * محصول بيت * اى ساقى نوركبى صافى وخالص باده ايله بزم جاممزى روشن يعنى پرايله اى مطرب ايرله زيرا جهان ايشى يعنى احوال جهان مرادمزجه اولدى ياخود بومضمونى ايرله يعنى مصراع ثانى مضمونني اوقوديك اوله ياخود ما در پياله بيتنى ايرله ديك اوله (ما در پياله عكس رخ يار ديده ايم * اى بيخبر زلذت شرب مدام ما) پياله لامعى چلبى بوش قدح ديمش اما لغتلرده صفرق ديمشدر مدام ومدامه جوهرى شرابدر ديدى پس مدام جمع مدامه در دن مخالف سويلدى برده مدام دائم وثابت معناسنه كلور پس شراب مدام شرب دائم معناسنه اولور * محصول بيت * بز پياله ده يعنى نور پياله ده يارك يوزى عكسنى كورمشز اى بزم دائما ايچديكمزدن ياخود باده ايچديكمزدن بيخبر كيمسه بزى معذور طوت ايكى مصراع معنى جهتندن تقديم وتأخيره محمولدر (چندان بود كرشمه وناز سهى قدان * كايد بجلوه سرو صنوبر خرام ما) كرشمه كاف عجمينك كسريله ناز لغتنده مرادفدر بعض روستايى زلك فتحى كاف عربيله اوقودقلرينى فصحا وظرفاى عجم قبول ايلدى سهى سينك فتحى وكسريله لغتدر طوغرى معناسنه اكثرى سروه صفت اولور سهى قدان الف ونونله جمع اولمش وصف تركيبيدر طوغرى قامتلى محبوبلر ديمكدر بجلوه باحرف صله لامعى چلبى جلوه صالنمق ديمشدر اما لغتلرده عرض جمال معناسنه در صنوبر خرام وصف تركيبيدر صنوبر جام اغاجى مراد بونده سرو شكلنده اولاندر مطلق دكل خرام خراميدندن مشتقدر صالنمق معناسنه در يعنى صنوبر كبى صالنان سرو * محصول بيت * موزون قامتلى محبوبلرك ناز وشيوه سى اولمانه دكدر كه بزم صنوبر صالنشلى سرويمز يعنى محبوبمز صالنه ويا عرض جمال ايليه يعنى بوكنجه انلره اعتبار قلمز پس بونده استفهام انكارى به حكم ايده نى انكار ايدرز (هرگز نميرد آنكه دلش زنده شد بعشق * ثبتست برجريدهٔ عالم دوام ما) نمرد فعل نفى استقبال اولمز اولمز معناسنه زنده ديرى حى معناسنه در ثبت بونده مصدر فاعل معناسنه در جريده بردرلو دفتردركه كاغددن يلپازه كبى دريلور ايكى جانبندن باه او قنور بو زمانده استعمالى مهجوردر جريده ثبت عالم اضافتى بيانيه در * محصول بيت * شول كمسنه نك كه كوكلى عشق ومحبت جان الله زنده اولدى اول هركز اولمز پس بزم جريدهٔ عالمده دوام بقامز ثابتدر زيرا بز اول زنده لردن ايز (رسم كه صرفه نبرد روز باز خواست * نان حلال شيخ زآب حرام ما) صرفه زياده معناسنه در اصطلاح عجمده مثلا اول زمانده النون انجه صرف ايلسك برايكى انجه زياده ويررلر دى اول زياده يه صرفه ديرلر اما بونده مطلق زياده معناسنه در ياحرف وحدت وهمزه حرف توسلدر باز خواست قيامت روز باز خواست يوم السؤال ديمكدر قيامت كوندن تعبيردر نان حلال كنايه در

توقات ایله اماسیه ما بینی کبی والعهدة علی الراوی حق ناشناسان کفران نعمت معناسنه مستعملدر کوی طوب چوکان جیم وکاف عجمیله براوزون دکنکدر اوجی اکری کشش لر عصاسی کبی که انکله آت او زرنده اوین اوینارلر یعنی بر طوپی میدانه صالرلر واول چوکانله انی اورتادن قپارلر هر کیم قاپرسه دولت انکدر * محصول بیت * ای صبا شهر یزده ساکن اولان پادشاهه واعیانِ دولته سویله که ای ارباب دولت کفران نعمتکز اولانلرك باشی سرنك چوکانکز میدانك طوپی اولسون مصراع ثانی خوش ملیح طریقیله واقع اولمشدر اصلده قول قول کلمك بیندر یعنی (کرچه دوریم از بساط قرب وهمت دورنیست * بندهٔ شاه شمایم وثناخوان شما) بساط دوشنك اشیاده مستعملدر قرب یقینلقدر همت کسره ایله وفتحیله اغلندر ارادت معناسنه * محصول بیت * ای یزدك ساکنلری اکرچه سزدن وجود منی ونمز ایرا قدر اما همتمز ایراق دکلدر یعنی کوکلمزدن چیقمز سز پادشاهکز قول وسزلك دعاجکز یز مرادی پادشاهی استعطافدر (ای شاهنشاه بلند اختر خدار همتی * تا بوسم همچو کردون خاك ایوان شما) شهنشاه شاهانشاهدن مأخوذدر اصلی شاه شاهان پادشاهلر پادشاهی دیمکدر بکار یکی کبی بلندبالك فتحی وضمیله لغتدر اخترقار سیده بلدزدر اما طالع وبخت معناسنده استعمالی چوقدر * اخترم سیر بجایی کنداز مهر مهی که نبوده انراز انجم وافلاك انجا * خدارا خدا انکری را ادات قسم ویا ادات تخصیصدر همت بده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر تا حرف تعلیله بیوسم یا تأکید ایچوندر بوسم باء عربیله فعل مضارع متکلم وحده صیغه سیدر بو تلم اوپم دیمکدر همچو کردون هم حرف تاکید چوچوندن مخفف ادات تشبیه در کردون فلك وفلکی که ایکی تکرلکلی اولور اناطولی ولایتنده عربه یرینه استعمال ایلدکاری هب اولدر بونده فلك مراددر ایوان واوان همزه‌نك کسریله عربیده بیوك صفه یه دیرلر اما عجم فتح همزه ایله بیوك چارداق معناسنده استعمال ایدرلر * محصول بیت * ای بلند طالع پادشاه خدا حقیچون ویا خدا ایچون همت ایله تا کردون کبی خاك ایوانك اوپه‌یم یعنی کردونه مشابه ویا کردون اوپدوکی کبی اوپه‌یم (وله ایضا) (ساقی بنور باده برافروز جام ما * مطرب بکو که کار جهان شد بکام ما) ساقی منادی بنور باده باء معناسنه ذر نور آتشك ضیاسنه دیرلر باده به اضافتی مشبه بهك مشبهه اضافتی قبیلندندر صفوتدن کنایتدر بر افروز بر حرف تأکید در افروز افروزیدندن مشتق فعل امر مخاطبدر افروختن وافروزیدن لازمله متعدی مابیننده مشترکدر یالکلمق ویا لکلتمق بونده متعدیدر مطرب اسم فاعل اطرب یطرب افعال بابندن سویندیریجی معناسنه * اما اصطلاحده سازنده وکوینده یه دیرلر بکو بونده امر در ایرله معناسنه که حرف

حبه (اشك) کوزیاشی (همی) دائم (فشان) صاچ (باشد که) اوله که (مرغ) قوش (وصل) م (کند) ایده (قصد) میل (دام) دوزاق (ما) بز (معنای اشارتی) ای حافظ درونك ما سوی اللهدن خالی ایدوب جانب حقه توجه کامل ایله دائم کوزلرکدن قان ویاش دوککه اولیاء اللهدن نظر وهمت والله تعالیدن قربت ووصلت مرادی اله کیره ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ صوفی بیا که آینه صافست جام را * تا بنکری صفای می لعل فام را ﴾

یعنی ای صوفی کل که جامك آینه‌سی صافیدر تا کوره‌سن لعل رنکلی شرابك صفاسنی آینه صاف اولدیغیچون شرابده صافیدر (مفردات) (صوفی) ای صوفی (بیا که) کل که (آینه صافست) آینه‌سی صافیدر (جام را) قدحك (تا) حتی (بنکری) کوره‌سن (صفای می) شرابك صفوتنی (لعل) معروف قرمزی طاش (فام) رنك (را) ادات مفعول (معنای اشارتی) ای اعمال صوریه یه مشغول اولوب تعمیر باطن قلیان کیمسه آینهٔ قلبی صافی ومجلا قلمدقجه کورکه قلبده صبغة الله اولان ایمان ومحبة الله صافی وخالص اولمز وکمال بولمز

﴿ عنقا شکار کس نشود دام باز چین * کانجا همیشه باد بدستست دام را ﴾

یعنی عنقا قوشی کیمسه‌نك آوی اولمز دوزاغکی کیرو دیوشر که بوراده دائم یل دوزاغك الندهدر والله کیره چك یلدر یلدن غیری نسنه یوقدر وسعی هبادر (مفردات) (عنقا) اسمی موجود جسمی ناموجود بر عظیم قوشدر (شکار) آو (کس) کیمسه (نشود) اولمز (دام) دوزاق (باز) کیرو (چین) دیوشر (کانجا) بوراده (همیشه) دائم (باد) یل (بدستست) الده در (دام) م (را) ادات مفعول (معنای اشارتی) عنقا کبی شریف الوجود اولان نور ایمان ومحبت ایقان اعمال صوریله واخلاص وذوقسز مجرد حیله ومکر ایله اله کیرمز وحاصل اولمز

﴿ در عیش نقد کوش که چون آب خور نماند * آدم بهشت روضهٔ دار السلام را ﴾

یعنی نقد حیاتکده وهر برونکده اخلاص وذوق تحصیلنه سعی ایله نصیب وقسمت قالمدقده حضرت آدم علیه السلام دار سلام جنتنی ترك ایتدی (مفردات) (در) ظرفیه (عیش) حیات وذوق وعشرت (نقد) حاضر (کوش) چالش کوشیدندن امردر (آب خور) نصیب وقسمت (نماند) قالمدی (آدم) م (بهشت) ترك ایلدی هلیدندن ماضیدر (دار السلام) جنت (را) م (معنای اشارتی) ای طالب معرفة الله اولان نقد عمرکی مشتهیات نفسکی ترك ایله ذوق ایمان تحصیلنه صرف وسعی ایله مشایخ صوریلردن حرارتکی دفع ایده‌جك بر قالمدی خلیفة الله اولان حضرت آدم علیه السلامی کورکه ذوق ایمان وکمال قرب وایقان تحصیلی ایچون وفیها ما تشتهیه الانفس ایله موصوف اولان جنتی ترك ایدوب سعی وجفا عالمنی اختیار ایتدی سن دخی خلیفه زاده سن خیر الخلف اولمغه سعی ایله دیمکدر

﴿ در بزم دور یك دو قدح در کش وبرو * یعنی طمع مدار وصال ودوام را ﴾

نان وقفدن زیرا اکثر مشایخ خانقاهلرده وزاویه لرده اولوب وقف اتمکین یرلر آب حرام کنایتدر خمردن * محصول بیت * قورقرمکه قیامت کونده فضلیتی اولمیه‌جك حلال دیو یدیکی وقف اتمکیك بزم حرام دیو ایچدیکمز شراب اوزرینه یعنی انك ذرق وریا ایله یمدوکی وبزم رندلك ایله ایچدیکمز برابر کله بلکه بزم رندلکمز افضل کلور زیرا مرایی دکلوز (ای باد اکر بکلشن احباب بکذری * زنهار عرضه ده بر جانان پیام ما) احباب ودستلر حبیبك جمیدر کلشن وکلزار کلك معناسنه در احبابدن مراد جانان وسائر احبابیدر یاخود بونده مفرد مراددر یعنی جانانی تعظیما جمع ایلمشدر عرضه عرض معناسنه در های رسمی ادات نقلدر یعنی عربیدن عجمیه بر جانان اضافتله عند معناسنه در یعنی جانان قتنده پیام وپیم وپیغام وپیغم خبردر * محصول بیت * ای باد اکر دوستلر کلشنندن یعنی مجلسندن کچرسن البته جانان حضورینه بزم خبرمزی عرض ایله عرض ایلیه جکی کلیجك بیتك مضمونیدر (کو نام ما ز یاد بعمدا چه میبری * خود آید آنکه یاد نیاید ز نام ما) یاد کردن اکمکدر عمد قصد عمدا قصدا * محصول بیت * ای باد جانانه سویله بزم ادیمزی قصد ایله خاطرکدن نه کیدررسین اولزمان خود کلور که ادمز هرکز اکلمز یعنی اواورز ونام ونشانمز دفتر کائناتدن محو اولیسردر (مستی بچشم شاهد دلبند ما خوشست * زان رو سپرده اند بمستی زمام ما) مستی ده یا حرف مصدردر بچشمده با حرف ظرف ویا حرف صله در بای سببیه دیندن سببی صورمق کرك شاهد محبوب معناسنده مستعملدر دلبند وصف ترکیبیدر کوکل بغلایجی معناسنه کوکله متعلق اولان ذات مراد در خوش ایو بونده براشق معناسنه در سپرده اند سپردن افندن اصمرلق وتسلیم ایلك معناسنه در بونده فعل ماضی جمع غائبدر حواله واحاله معناسنه در یعنی باحرف صله ویا حرف مصدر زمام افنده اوبان دیز کین معناسنه در بونده مضاف الیه محذوفدر تقدیر کلام زمام اختیار ما ایدی عنان اختیار دید کلری کبی * محصول بیت * بزم کوکلمزی کندویه متعلق ایلین محبوبك چشمنه مستانه لك یاره‌شق ویاقشقدر اول وجهدندر که بزم زمام اختیارمزی مستانه‌لکه حواله ایلمشدر * یعنی اول مستانه چشم اولدیغی ایچون بز مستلکی اختیار ایلدك (حافظ ز دیده دانهٔ اشکی همی فشان * باشد که مرغ وصل کند قصد دام ما) اشك کوزیاشی یا حرف تنکیر وحدت ایچون دکل بعضیلر دیدیکی کبی همی تأکید ایچوندر فشان امر مخاطب فشاندندن صاچق نثار معناسنه مرغ مطلق طیر معناسنه در اضافتله تخصیص کسب ایدر * مثلا ناوغه مرغ خانکی دیرلر قصد دام بعض نسخه‌ده قصد یرینه میل دام دوشمشدر دام طوزاقدر * محصول بیت * ای حافظ کوزندن اشك یعنی کوزیاشی

یعنی باده مجلسنده بر ایکی قدح شراب ایچ وکیت یعنی دوام وبقاسی اولمیان مجلسك دوام ووصالنه طمع طوتمه وظل وخیال الدائمه (مفردات) (در بزم دور) باده مجلسنده (یکدو) بر ایکی (قدح) م (در کش) چك (برو) کیت (یعنی) تفسیر (طمع) حرص (مدار) طوتمه (وصال ودوام) بقا معناسنه (را) م (معنای اشارتی) بو مجلس فانیده وسریعة الزوال دنیاده باعث خلقتك اولان محبت ومعرفة اللهدن نصیبك مقداری سعی ایله تحصیل ایت وکیت بوش کتمه وطول امل ایدوب (هلك المسوفون) زمره سندن اولمه وسریعة الزوال وظل وخیال دنیایه الدائمه وحرص وطمع ایتمه که بقاسی یوقدر

﴿ ای دل شباب رفت ونچیدی کلی ز عمر * پیرانه سر بکن هنری ننك ونام را ﴾

یعنی ای کوکل کنجلك وبکتلك زمانی کتدی حال بو که عمردن بر کل دیرمدك قوجه‌لقده نام وننك ایچون بر هنر تحصیل ایله (مفردات) (ای) حرف ندا (دل) کوکل (شباب) کنجلك (رفت) کتدی (واو) حالیه (نچیدی) دیرمدك (کلی) بر کل (ز عمر) عمردن (پیرانه) قوجه‌لقده (سر بکن) باش ایت وتحصیل ایت (هنری) بر معرفت (ننك) عار (نام) آد (را) ادات مفعولدر (معنای اشارتی) تحسرا یا ارائة دیرکه ای کوکل کنجلکده عمری هوا وهوس ایله یکروب دماغ جانکده ریح رحماندن وذوق ایماندن ومعرفتدن بر رائحه دانمدن بر اثر تحصیل ایتمدك باری پیرلك وقتنده مأیوس اولیوب کسب معرفة الله ایله سعادت ثانی تحصیل ایچون سعی وغیرت ایله دیمکدر

﴿ راز درون پرده ز رندان مست پرس * کین حال نیست صوفی عالی مقام را ﴾

یعنی پرده ایچنده کی سری لاابالی باده نوش مستلردن صور که بو حال عالی مقام صوفی وزاهد ایچون یوقدر (مفردات) (راز) سر (درون) ایچری (پرده) حجاب (ز) من (رندان) لاابالی قورقوسزلر (مست) لایعقل (پرس) صور (که) رابطه (این) بو (حال) کیفیت (نیست) یوق (صوفی) معرض عن الدنیا کالزاهد (عالی) یوکسك (مقام) مرتبه (را) م (معنای اشارتی) حق تعالینك اسرار غیبیه لربنی وحکم مکنونه لرینی لایخافون لومة لائم سرنك مظهری مست ومستغرق عشق الهی اولانلردن صور که کشف حجاب وقطع منازل ایله کشف وکرامت قیدنده اولان صوفی وزاهدلرده بو حالت سنیه یوقدر

﴿ ما را بر آستان تو بس حق خدمتست * ای خواجه باز بین بترحم غلام را ﴾

یعنی بزم سنك ایشککده چوق حق خدمتمز واردر ای افندی قولکه رحمت نظریله بنه نظر ایله (مفردات) (ما) بز (را) م (برم) (آستان) ایشك (تو) سن (بس) چوق (حق خدمت) م (است) واردر (ای خواجه) ای افندی (باز) ینه (بین) نظر ایله (بترحم) رحمتله (غلام را) قولکه (معنای اشارتی) یارب سنك توفیقکله صراط مستقیمکده نیجه سعیلر ایتدم امکیمی ضایع قیله عالم ارواحدن بو آنه قدر لایحصی بزه بلا عوض نعمتلر وکرملر بخش ایتدکینه کرمکله بزه نظر

رحتکله نظر بیوروب معرفت ذاتیه که مظهر ایله دیمکدر

❊ حافظ مرید جام میست ای صبا برو ❊ وز بنده بندکی برسان شیخ جام را ❊

یعنی حافظ شراب قدحنك طالبیدر ای صبا کیت قولدن قوللغی قدح شیخنه اولشدر (مفردات) (حافظ) م (مرید) طالب (جام) قدح (می) شراب (است) در (ای صبا برو) م (وز بنده) قولدن (بندکی) قوللق (برسان) اولشدر (شیخ جام را) م (معنای اشارتی) حافظ مظهر تجلیات الهی ومنبع عشق ومعرفت لایتناهی اولان قلبك طالبیدر ای پیر کامل بو عبد بیچاره مقصودك حصولی ایچون حضرت فیاض مطلقدن نیاز وهمت بیورندیمکدر ❊ وله ایضا ❊

❊ ساقیا برخیز در ده جام را ❊ خاك برسر کن غم ایام را ❊

یعنی ای ساقی قالق وقدحی ویر ایام غمنك باشی اوزره طپراق ایله وطپراق صاچ (مفردات) (ساقی) صواریجی اخرنده الف حرف ندادر (بر) للتأکید (خیز) قالق خاستن دن امردر (واو) عاطفه (در) للتأکید (ده) و برد هیدندن امردر (جام را) معلوم (خاك) طپراق (بر) علی (سر) باش (کن) ایله (غم) کدر (ایام را) کونلرك (معنای اشارتی) ای تشنکان ومتحیرین راه بقینه ساقی شفیق اولان پیر دلنبر خلیفة الله فی الارض نظر عنایتله وقاب محل فیوضات الهیه کز توجهیله بوکدای سرکردانکزه جام وحدتله برشراب محبت ونشئهٔ معرفت احسان ایدك که تعلقات کونیه دن حاصل اولان کدورات ماسوی قلبدن منسلخ اولوب آیینهٔ قلب تجلی اولوب (ارنا الاشیاء کما هی) مرتبه سن بوله لم (واخفی من دبیب النمل) اولان حیلهٔ نفسدن قورتوله لم دیمکدر

❊ ساغر می بر کفم نه تا زبر ❊ برکشم این دلق ازرق فام را ❊

یعنی شراب قدحنی الیم اوزره قوی تا که زرمدن بو کوك رنکلی خرقه یی چکوب چیقارم (مفردات) (ساغر) قدح (می) شراب (بر) علی (کف) ال ایاسی (میم) متکلم وحده ضمیری (نه) قونهیدن دن امردر (تا) حتی (ز) من (بر) اوزره (بر) للتأکید (کشم) چکم (این) بو (دلق) خرقه (ازرق) کوك (فام) رنك (را) م (معنای اشارتی) ای پیر اکسیر الهیتم زمام قلبمی قبضهٔ ارادهٔ تسلیم بیور تا که حق باطلدن تمیز ایله کفر معنوی اولان شرك خفیدن واعتماد ماسوی اللهدن نجات ایله مرتبهٔ تجریده ایره لم دیمکدر

❊ کرچه بدنامیست نزد عاقلان ❊ مانمی خواهیم ننك ونام را ❊

یعنی اکرچه بو باده یی ایچوب مست اولوب جامه یی چاك ایدوب عریان وریان اولمق عاقللر قتنده بدناملقدر لکن بز ناموس وعاری استمیز (مفردات) (کرچه) اکرچه (بد) کوتو (نام) اسم (یا) مصدریه (است) ادات خبر (نزد) عند (عاقلان) عاقللر جمعدر (ما) بز (نمی خواهیم) استمیز می زائد (ننك) عار (نام) ناموس (معنای اشارتی) کرچه حفانا وعرانا اشعث واغبر صورت ملامیه ده اهل تجرید

❊ اولمق ❊

ذاته سنی صاچ اوله که وصل مرغی بزم طوزا غمزه میل ایلیه یعنی آنله اوله که جانان کوزك یاشینی کوروب سکا رحم ایلیه * بیت فشان سرشك نیاز آصفی زناله چه سود * بدانه رام کن آن طایر هما بوزرا * بیت حافظده التفات وار در مخاطبدن متکلمه (دریای اخضر فلك وکشتیٔ هلال * هستند غرق نعمت حاجی قوام ما) اخضر یشیل کشتی کمی دریای اخضر مشبه به فلك مشبه در * دریا اخضره واخضر فلکه مضاف اولمشدر * اضافت بیانیه قبیلندن مذکور تشبیه اخضر دریایه صفت اولدیغی تقدیرجه در اما فلکه صفت اولنجه دریا مشبه به فلك اخضر مشبه اولور لکن قلبه محمولدر علی کل حال اضافت بیانیه در کشتیٔ هلالده بو قبیلدندر قوام فتح قافله وکسر ایله افندر نتکه امام زوزنی لبید عامرینك قصیده سی که متعلقاتك بریسیدر انك شرحنده دیمشدر * قوام الشیء وقوامه بالکسر والفتح ما یقوم به الشیء والکسر افصح حاجی قوام الدین حسن سلطان حسن ایلخانینك وانك اوغلو سلطان شیخ اویسك وزیر اعظمی ایدی نتکه خواجه حافظ انك وفاتی تاریخنده بیورمشدر * بیت * سرور اهل عمایم شمع انجمن * صاحب قران حاجی قوام الدین حسن * زیرا انجم صاحب عبارتی اکثری وزیرلرده استعمال ایدرلر * خصوصا صاحب قرانه اضافتی مذکور مدعایی مؤیددر بوندن اول وزیر اعظم قوام اکبر ایدی که حافظ انك وفاتی تاریخنده اعظم قوام دیمکله تعبیر ایدر * بیت * اعظم قوام دولت ودین انکه بردرش * ازبهر خاکبوس نمودی فلك سجود * بوندن صکره حاجی قوام الدین حسن اون یل وزیر اعظم منصبی سورمشدر * نتکه ایکیسنك تاریخندن مفهومدر * وبو حاجی قوام خواجه ایچون بر مدرسه بنیاد ایلمشدر * وخواجه نیجه ییللر تدریس وتذکیره مشغول اولمشلردر * وتفسیر کشافك نیجه متعلق برینه حاشیه لر تعلیق ایلمشدر * وسکاکی یه ده جابجا حاشیه سی واردر * محصول بیت * یشل فلك دریاسی وهلال کشتیسی یعنی افلاك ونجوم بزم حاجی قواممزك نعمتنه غرقدرلر حاصل کلام بو صاحب سعادتك ولی نعمت اولدیغنه مبالغه طریقیله اعترافدر * وله ایضا) (صوفی بیا که آینه صافیست جام را * تا بنکری صفای می لعل فام را) صوفی اسم منسوبدر صوف قیون یوکنه دیرلر بوطائفه اکثری یوك اسبابنی کیدکلرندن یوکه نسبت ایدوب صوفی دیدیلر حرف ندا حذف اولمشدر * بیا فعل امر مخاطبدر آیدندن قاعدهٔ کلیه درکه برکلمه نك اولنده همزه اولسه آمدن واغازیدن واسایدن کبی ادات حال ویا استقبال ویا حرف نفی ونهی اوله داخل اولسه همزه یایه منقلب اولور مثلا بیاید ونیاید کبی وقس علیه سائره فام رنك دورلو معناسنه لعل فام لعل رنکلی دیمکدر معلوم اوله که شعرا عادتلندندر

اولمق مرتبهٔ عقلده مستحسن دکلدر لکن امور دین وراء عقلده اولدیغله بز ناموس وعار وحمیت جاهلیه یی ایستیوب لایخافون لومة لائم سمتنه کتمشزدر

❊ باده درده چند ازین باد غرور ❊ خاك برسر نفس نافرجام را ❊

یعنی ای ساقی باده ویر البته نیجه بر بو غرور یلندن مغرور اوله لم طپراق عاقبتی خیرسز نفسك باشنه اولسون (مفردات) (باده) م (ده) ویر (در) للتأکید (چند) نیجه (ازین) بوندن (باد) یل (غرور) غفلت (خاك) طپراق (برسر نفس) نفسك باشی اوزره (نافرجام) عاقبتی خیراولمیان (را) م (معنای اشارتی) ای پیر فرح بخش مقتضای طبع کریمکز دن بزه برفیض محبت ولذت روحانیت احسان ایدك که نیجه بر باد غرور وغفلت ایله وقید عمارت صورت ایله وتبعیت نفس بدخواه ایله عمر نازنینی هبایه ویره لم تاکه غلبهٔ عشق ایله عاقبت اندیش اولمیان نفس امارهٔ باشونك طپراق باشنه اولوب مغلوب سلطان عشق اولسون دیمکدر

❊ دود آه سینهٔ سوزان من ❊ سوخت این افسردکان خام را ❊

یعنی بنم یانیجی سینه مك آهی توتونی بو خام طوکنلری یاقدی والعوام کالهوام اولان ارباب عقول حسیه یی یاقدی (مفردات) (دود) توتون (آه) م (سینه) کوکس (سوزان) یانیجی (من) بن (سوخت) یاقدی (این) بو (افسردکان) طوکنلر (خام) م (معنای اشارتی) سوزش نار عشق ایله غلیان قلب سوزانمدن آه پردرد وسیلان باران بلای چشم عاشق دردمند ظهور ایتدکجه آثار نفسانیله منطبع القلب اولان کوردلر وخام طبع قلوب ذوق ایمان طانیمیان عاقللر کندی آیینهٔ پرزنکارلرنده حقیقتده عدم وصوللرندن عاشق الله اولانلره عداوتلرندن آتشلره یاندیلر وغملره بویاندیلر دیمکدر

❊ محرم راز دل شیدای خود ❊ کس نمی بینم زخاص وعام را ❊

یعنی کندی دلی کوکلك سرینه محرم کمسنه کوره میورم خواص وعوامدن اخفاسی کوج واظهاری کوج برامردر (مفردات) (محرم راز) سرداش (دل شیدای) دلی کوکل (خود) کندی (کس) کمسنه (نمی بینم) کوره م مضارع منفیدر (زخاص) خواصدن (وعام) عوامدن (را) م (معنای اشارتی) اخص الخواصدن اولوب اللهك عشق ومعرفتنه خاص اولان ذات عالیلرك قلوب مظهر فیض الهی ومحرم علوم لدنیه واسرار نامتناهیلرینه جوهر کیاب اولوب جواسیس القلوب اولان عارف بالله اولرك غیری واقف اوله مز دیمکدر

❊ بادلارامی مرا خاطر خوشست ❊ کز دلم یکبار برد آرام را ❊

یعنی بنم بر کوکل دکلندریجی محبوبله خاطرم خوشدر که کوکلمدن براوغوردن راحتی ایلتدی وسلب ایدوب بنی انجق کندی ایله ساکن قلمشدر (مفردات) (با) بمعنی مع (دلارام) وصف ترکیبی کوکل دکلندریجی وراحتلندریجی دیمکدر (یا) وحدت ایچوندر (مرا) بکا خاص (را) للتخصیص (خاطر) طبع (خوش)

زراق ومرائی صوفیلره یعنی صوفیلر شکلنده اولان سالوسلره تعریض ایدرلر * اما اهل مشرب صوفیلره دخل ایلمزلر زیرا انلر کندی حاللریله مقید اولوب کمسه نك طعن وطعنیله تقید ایلمزلر پس * محصول بیت * ای صوفی کل که جامك آیینه سی صافیدر مقصود صفوت باده در جام دکل تا لعل رنکلی میك صفاسنی کوره سن یعنی سیر ایله که نه حالت ویرر (عنقا شکار کس نشود دام بازچین * کاینجا همیشه باد بدستست دام را * عنقا صحاح جوهریده براو قوشدر موجود الاسم معدوم الجسم * حاصل کلام عنقانك ظهورنده اختلاف ایلدیلر کیمی دیدیکه حضرت موسی علیه السلام زماننده الله تعالی برچفت قوش یاراتدی قدس مبارك اطرافنده حضرت موسی علیه السلام متوفی اولنجه مکه طاغلرینه کتدیلر وکیمی دیدیکه رس قومنك زماننده کلدیلر که انلرك پیغمبری حنظله ابن صفوان ایدی بعضیلر دیدیلر که مدت عمری حضرت خالد بن سنان عبسی علیه السلام زماننده دلسوردیکه اول پیغمبر ایدی حضرت عیسی علیه السلام ایله حضرت محمد صلی الله علیه وسلم ماینده کلدی صلوات الله علیهم اجمعین حافظ درکه جمیع امم سالفه عنقایی ضرب مثل ایلر برشنده که ایشتدیلر اما کورمز کبریت احمرده بویله در ودیدیلرکه عنقا انکیچون دیدیلر که بوینده آق طوق وار ایدی وبعضیلر اوزون اولدیغیچون دیدیلر فارسیجه سیمرغ دیدیلرکه کمال عظمتدن کویاکه اوتوز مرغ قدر حاصل کلام عنقانك احوال وتفاصیلنی بیلمك استین مقامات حریرینك اللنجی مقامنده که اخر مقاماتدر مطرزی شرحنه نظر ایلسون شکار آودر مشهور قرائت شکاری کسره اضافتله در وبعضیلر عنقا شکاری وصف ترکیبی اوقودی وترکیبی تقدیمه وتأخیره حمل ایلدیلر * کاینجا که حرف تعلیل همیشه دائما معناسنه در * محصول بیت * عنقا کیمسه یه شکار اولمز یا خود کمسه عنقایه شکار اولمز طوزاغك دوشر یعنی جانان که عنقا مثالدر عظمتده عالیجنابدر فلله وصنعت وحیله ایله کمسنه یه التفات ایلمز زیرا بونده دائما طوزاغك النده بادن غیری نسنه یوقدر بلکه بلده یوقدر زیرا حاصل اولور نسنه دکلدر یعنی جانان وصالنده ترك تدارك ایله که سعی بی فائده در (در عیش نقد کوش که چون آبخور نماند * آدم بهشت روضهٔ دار السلام را) عیش لغتده دیرلکدر حیات معناسنه اما بونده ذوق وعشرت معناسنه درکه حرف تعلیل نقد بونده حاضر معناسنه در کوش * امر مخاطبدر کوشیدندن دورشمك وچالشمق معناسنه ابخور صوآدی یعنی صوایچه جك یر بهشت بای مکسوره حرف تأکیددر هشت هانك کسریله فعل ماضی صالویردی یعنی ترك ایلدی مصدری هشتن وهیدن کلور * روضه لغتده چمندر اما بونده بغچه مراد در دار السلام دار اودر بیت معناسنه سلام جنتك ادیدر جنت

اوی دیمکدر روضه نك دار السلامه اضافتی بیانیه در * محصول بیت * حاضرال وبردیکی ذوق وصفایه سعی ایله مستقبله ناظر اولمه زیرا حضرت آدمك جنده نصیبی قالمدی ترك ایدوب دنیا اوینه کلدی یعنی زمان استقباله ملتفت اولدیغیچون جندن اخراج اولندی * بیت غم نا آمده خوردن بنقدم رنجه میدارد * همان بهتر که بافردا کذارم کار فردارا (در بزم دور یکدو قدح درکش و برو * یعنی طمع مدار وصال دوام را * بزم دور کنایتدر باده مجلسندن درکش در تأکید ایچوندر کش امر مخاطبدر کشیدندن چك یعنی ایچ بروکیت دیمکدر یعنی زیاده به طمع ایله * محصول بیت * دنیا بزمنده قلیل وکثیر الك ایردوکینه قانع اول زیاده یه طامع اولمه مصرع ثانی مصرع اولك محصولیدر یعنی ذوقم دایم ومتواصل اولسون دیه باده نوشلر کبی که برایکی قدح ایله قانع اولمیوب بقاچه ایچر سکره خمارلك چکر مقصود نصیحتدر من قنع شبع ومن طمع ذل (ای دل شباب رفت ونچیدی کلی زعمر * پیرانه سر بکن هنری ننك ونام را * شباب یکتلك پیرانه سر پیرلك وقتی ظرفیت افاده ایدر ننك عار وغیرت معناسنه در هنری هنر متبندر یا حرف وحدت نام بونده ناموسدر را حرف تخصیص در * محصول بیت * ای کوکل یکتلك زمانی کندی حال بو که عمردن برکل دیرمدك یعنی عمردن بر فائده ونتیجه کورمدك حاصلی جوانلقده واصل جانان اولمدك پس ایمدی پیرلك وقتنده برهنر ایله عاشقانه برننك ونام تحصیل ایلك ایچون یعنی جوانلقده وصلته برسبب تحصیل ایده مدك باری سعی ایله پیرلکده برحالت ایلیه سن (راز درون پرده زرندان مست پرس * کین حال نیست زاهد عالیمقام را) درون ایچ معناسنه در یعنی ایچری که عرب داخل دیمکله تعبیر ایدر مثلا داخل البیت دیرلر اوك ایچریسنه رندان رندلك جمعی در لامعی مرحوم رند قورقوسز دیمشدر اما عجم باده نوشه اطلاق ایدر کین کاف حرف تعلیل واین اسم اشارتدر قریبه یعنی راز درونه * محصول بیت * پرده ایچنده کی رازی یعنی کزلی سری مست عاشقلردن صور زیرا بو حال عالیمقام زاهدك حالی دکلدر عالیمقامدن مراد عمرینی عشق جانانده بکیرنلردر که انلر طریق عشق ومحبتك اختیارلریدر وسر جانانه یی کسنه یه افشا ایلزلر بلکه راز جانانی جانلرنده وجانلرینی دللرنده کتم ایدرلر پس رازدرون پرده یی افشا ایلك انلرك حالی دکل دیمك اولور (مارا بر آستان تو بس حق خدمتست * ای خواجه باز بین بترحم غلام را) مارا ده کی را تخصیص افاده ایدر بزم معناسنه بس چوق معناسنه در بسیار کبی باز بوبله برده تأکید افاده ایدر انجق بونده باز لفظنه کیرو معناسنی و برنلر ابلیوسنی وکیروسنی واردنی واوکونی فکر ایلزلرمش بعضی نسخه لرده خدمت بر بنه نعمت واقع اولمش حق بودر که

کوزل (است) ادات خبر (که) رابطه (یکبار) براوغوردن ودفعة (رد) ایلندی فعل ماضی (آرام) راحت (را) م (معنای اشارتی) بنم قلبم (الا بذکر الله تطمئن القلوب) خو انجه بحمدالله انجق الاهك عون وعنایتیله کندی ذکر وفکریله وعشق ومعرفتیله مطمئن وساکن اولوب تعلقات کونیندن فارغ البال وعوامك فهمندن خارج مظهر انوار قدسیهٔ الهیه ایله خوش حال اولدی دیمکدر

(ننکرد دیکر بسرو اندر چمن * هر که دید آن سروسیم اندام را)

یعنی غیری بردخی باغ وبستانده اولان سرو بویلی محبوبلره باقمز هر کیمسه که اول سرو بویلی وکومش بدنلی محبوبی کوردی ایسه زیرا بویله محبوبی کورن غیره باقمز (مفردات) (ننکرد) باقمز (دیکر) دخی (با) صله (سرو) م (اندر) للظرفیة (چمن) باغ (هر که) هر کیمسه (دید) کوردی (آن) اول (سرو) م (سیم) کومش (اندام) بدن (را) م (معنای اشارتی) عارفین وعاشقینك چشیده بیوردقلری اذواق روحانیت ومشاهده قلدقلری انوار قدسیهٔ احدیت برلذائذ بی نهایتدر که * وینسون النعیم اذا راوه * سرنجه محبوب جهان چه جبزست بلکه حوری وغلمان باغ جنان نظرلرندن ساقط ولاشی مثابه سنده در دیمکدر

(صبر کن حافظ بسختی روز وشب * تا بیابی منتهای کام را)

یعنی صبر ایله ای حافظ قاتیلقده وشدتلرده کیجه وکوندز تا که نهایت مرادکی بوله سن ومقصود اصلیکه نائل اوله سن (مفردات (صبر) م (کن) ایله (حافظ) ای حافظ (با) مع (روز وشب) م (تا) حتی (با) صله (یابی) بوله سن یافتندن مضارع مفرد مخاطب (منتها) نهایه (کام) مراد (را) م (معنای اشارتی) کرچه اشد البلاء علی الانبیاء ثم الاولیاء الخ حکمتنجه بو طریق معرفت وعشقده واستغراق انوار مشاهدهٔ جمال حقده وبو بقا بالله وفنای مطلقده انواع بلا واصناف جفا لوازم محبة الله اولدیغیچون توجه ایندکجه هر بر بلا ومحنته تحمل بلکه بلایه صفا ایدرسك نهایت مرتبه یه واصل اولور سن دیمکدر (وله ایضا)

(دل میرود زدستم صاحب دلان خدارا * دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا)

یعنی کوکلم الدن کیده یورای اصحاب قلوب الله ایچون بزه همت ایدك ای واه که کیزلو سرلر آشکار اوله جقدر (مفردات) (دل) کوکل (می) حالیه (رود) کیده یور رفتندن فعل مضارعدر (ز) من (دست) ال (میم) ضمیر متکلم وحده (صاحب) م (دلان) قلبلر (خدا) واجب الوجود (را) ادات مفعول (دردا) ای واه (که) م (راز) م (پنهان) کیزلی (خواهد) استرخواستندن مضارعدر (شد) اولدی (خواهد شد) یعنی اوله جقدر (آشکارا) م (معنای اشارتی) کوکلم تعلق ماسوا سببیله افکار فاسده راه زمام اختیاری الدن الوب ماخلق له اولان کسب معرفة اللهدن بنی دور وتوجه الی اللهدن مهجور

ایدیور

استاد وخواجه وترحم وغلام لفظلرنده خدمت انسبدر * محصول بیت * بزم سنك استاد که چوق حق خدمتز وار در ای خواجهٔ غلامکه ترحم ایله نظر ایله خواجه بونده افندی دیمکدر که جاناندن عبارت اوله واحتمالدر که خواجه قوام الدین حسن اوله و یا قوام اکبر اوله سابقا ذکر اولنان کبی که وزیر لره خواجه دیرلر * حافظ مرید جام میست ای صبا برو * وز بنده بندکی برسان شیخ جام را * بنده کی برکلمه نك که اخرنده هاء رسمی اوله اکا یای مصدر ویا الف ونون جمع لاحق اولسه هاء رسمیه یی کاف عجمی یه تبدیل ایدوب بندکی وبندکان دیرلر شیخ جامدن مراد بونده مقصود شیخ احمد نامقی حضرتلریدر که حضرت مولانا جامی ایله بر شهر دندر که جام دیرلر نتکه حضرت مولانا جامی بیورر قطعه مولدم جام ورشحهٔ قلم * جرعهٔ جام شیخ الاسلامیست * زین سبب در جریدهٔ اشعار * بدومعنی تخلصم جامیست * بونلمجی بیلیلر بوقدمه چوق عندیات سوبلشلردر وهر برده که شعرای عجم شیخ جام دیرلر مراد شیخ احمد نامقی حضرتلریدر وقصه سی تفصیلی ایله نفحات انسده مذکور ومسطوردر که اول کتاب مستطابك جمله یه بجابلیندر * محصول بیت * حافظ طالب جام میدر ای صبا وار بنده دن اظهار بنده کی ایله شیخ احمد جام حضرتلرینه که توجهله ممکن ایسه بزه باده پیدا ایلسون اول معهود زمانده کندو به پیدا ایلدیکی کبی (وله ایضا) (ساقیا برخیز ودرده جام را * خاك برسر کن غم ایام را) ساقیا اخرنده الف حرف ندا در که فارسیده وترکیده مستعملدر برخیز بر بونده تأکید افاده ایدر خیز امر مخاطبدر خیزیدن مصدرندن قالق یعنی ایاق اوزره طور خاستن ده مصدردر بو معنایه درده در حرف تأکید ده امر مخاطبدر دهیدندن وبر دیمکدر دادند مصدردر بو معنایه جام را را ادات مفعولدر * محصول بیت * ای ساقی قالق دخی جامی ویر وای ساقی ایام غمنك باشنه طپراق ایله یعنی ایچوب مست اوله لم وغم ایامی نسیامنسیا فراموش ایده لم کانه که خاك النده مدفوندر (ساغرمی برکفم نه تا زبر * برکشم این دلق ازرق فام را) ساغر قدح نه فعل امر مفرد مخاطبدر نهیدندن قو دیمکدر تا حرف تعلیل زبر میم متکلم مقدردر یعنی زبرم اوستمدن دیمکدر * کشم فعل مضارع متکلم وحده چکم دیمکدر * دلق خرقه ازرق کوك فام رنك یعنی کوك رنك را ادات مفعول * محصول بیت * ای ساقی ساغرمی اوجمه قو یعنی اله ویر تا بو کوك رنکلی خرقه یی اوزرمدن چکه یم یعنی مست اولوب خرقه یی چاك ایدوب یبانه آته یم * بو بیت تعریضدر * شیخ حسن ازرق پوشه وتوابعنه که انلر باسرهم کوك جامه لر کیرلر نتکه محلنده بیان اولنه جق ان شاء الله تعالی وهر برده که ازرق جامه ویا ازرق لباس ذکر ایدر انلره تعریض مراد در * بیت غلام

ایده بورای ارباب قلوب الله ایچون یوم تبلی السرائر دن مقدم واحسرتا واندامتا دیمدن اول جمع خاطر ایله توجه الی الالهی تحصیلمز ایچون برهمت بیورك دیمکدر ومردان خدادن استمداددر

(کشتی نشستکانیم ای باد شرطه برخیز * باشد که باز بینیم آن یار آشنارا)

یعنی کیمی اوتور مشلر دز ای موافق یل قالق واس اوله که اول آشنای ازلی اولان یاری بردخی کوره لم (مفردات) (کشتی) کمی (نشستند) اوتورمش (کان) ادات جمع (یاوییم) ضمیر متکلم مع الغیر (ای) م (باد) م (شرطه) موافق (برخیز) قالق (باشد که) اوله که (باز) کیرو (بینیم) کوره لم (آن) اول (یار) م (آشنا) باش (را) م (معنای اشارتی) (مثل شریعتی کمثل سفینة نوح) حدیث شریفی فحواسنجه شریعت مطهره ده نقصانمز اولماغله مقام علیینه صعود دن قالدق ای همت پیر وتوفیق خدای بی نظیر سن یتش که بردخی عالم ارواحده آشنا اولدیغم ارواح قدسیهٔ انبیا واولیانی مشاهده ایدوب انلره معیتده اوله لم دیمکدر

(ده روزه مهر کردون افسانه است وافسون * نیکی بجای یاران فرصت شمار یارا)

یعنی فلکك اون کون مقداری اولان محبتی مثل الشادر ومکروحیله در ای دوست مؤمنین اولان یارانه ایلکی واحسانی فرصت صای (مفردات) (ده) اون (روز) کون (هاء) مقدار معناسنه (مهر) محبت (کردون) فلك (افسانه) مثل وحکایت (افسون) مکروحیله (نیکی) ایلك (بجای) زائد (یاران) محبان (فرصت) غنیمت (شمار) صای (یارا) ای یار (الف) ندا ایچوندر بوظل وخیال وسریعة الزوال دنیانك محبتی وفلکك برقاج کون مرادك اوزره دونمسی راهب واهو ومکروحیله دروبی حاصلدر * الدنیا ساعة فاجعلها طاعة * مقتضاسنجه بو معبرده خیرالناسدن اولوب مؤمنین ومؤمناته احسانی غنیمت بیل وفرصتلری فوت ایتیوب عبادات وطاعتله تکمیل نقصان ایتمکه سعی ایله دیمکدر

(در حلقهٔ کل ومل خوش خواند دوش بلبل * هات الصبوح هبوا یا ایها السکارا)

کل وشراب مجلسنده دون کیجه بلبل خوش اوقودی صباح ایچیلن شرابی کتورك ای سرخوشلر سزلرده کالك یعنی کل وشراب مجلسنده دون کیجه بلبل خوش اوقودی وکوزل سویلدیکه صباح ایچیلن شرابی کتورك وای شرابك سرخوشلری سزلرده کالك جمع اولالك دیمشدر (مفردات) (در) للظرفیة (حلقه) اداره واجتماع (همزه) للتوصل (کل) م (مل) شراب (خوش) کوزل (خواند) اوقودی فعل ماضی (دوش) دون کیجه (بلبل) م (هات) کتور هاتوا کتورك اسماء افعالدندر (الصبوح) صباح ایچیلن شراب (هبوا) کالك اسما افعالدندر (یا) حرف ندا (ای) للتأکید (ها) تنبیه (سکارا) سرخوشلر سکرانك جمعیدر (معنای اشارتی) جلساء الله فی الارض اولوب کل کبی مشام جانه بوی رحمان

همت ان رند عافبت سوزم * نه ان كروه كه ازرق لباس ودلسيهند (كرچه بدناميست نزد عاقلان * مانمى خواهيم ننك ونام را * محصول بيت * اى ساقى اكرچه باده ايچوب مست اولوب جامه بى چاك ايدوب بيانه احمق عاقللر قتنده بدنا ملقدر بزنام وناموس وننك وعار استمزز زيرا بز مخمور رند مريدلرى ايزتنكه تفصيلى كلور ان شاءالله تعالى (باده درده چند ازين باد غرور * خاك برسر نفس نافرجام را باد غرور اضافتى بيانيه درنافرجام و بدفرجام عاقبتى يرامز اصلاحه قابل اولمين نسنه را تخصيص ايچوندر * محصول بيت * اى ساقى باده وير البته نيجه بربو غفلت بلنـدن يعنى غرور ايله عمر ضـايع ايلمك طپراق باشنه عاقبتى خيرسز نفسك يعنى باده نوشلقدن غيرى به مقتضيات نفسه تابع اولق تضييع عمردر * دود اه سينهٔ سوزان من * سوخت اين افسر دكان خام را * دود آهه وآه سينه يه وسينه سوزانه وسوزان منه مضـاف اولمشدر تتـابع اضافات مطلقـا بو محلده جائزدر دود آه اضافتى بيـانيه در وسينهٔ سوزان اضافتى اضـافت موصوف الى صفتـه سوزان صفت مشـبهه در سوزيدندن مشـتق يانغن معناسنه افسر دكان جمع افسرده درها كافه تبديل اولمشدر قاعدهٔ سابقه اوزره خام چيـك نابخته معنا سـنه در * محصول بيت * بنم يانغن سينه مك آهى دوتى بو خام طوكشـلرى ياقدى يعـنى بو ازرق پوشلرى زيرا خواجه نك بونلرله چوق عربده سى يكمشـدرنتكه محلنده بيان اولنور ان شاءالله تعالى افسـر دكان خام تعبيرده زياده ناقابليتلرندن عبارتدر زيرا ايكى صفت بله هرشـيده مذموم در على الخصوص كه انسانده * محرم رازدل شيداى خود * كس نمى بينم زخواص وعام را * محرمك رازه اضافتى مصدرك مفعوله اضافتيدر ودلك شيدايه موصوفك صفتنه عام راده را كسـه مصروفـدر كس رانمى بينم تقديرنده در * محصـول بيت * ديوانه كوكلمه محرم راز يعنى سرنه محرم كمسـه يى كورمـيورم خـواص وعوامدن يعنى عالمـده برهمراز بولمزكه آدم اكا كشف رازايليـه كه برمقـدار بارغم دلى تخفيف اوله زيرا مشهوردركه سويلمزسم اولورم سـويلرسم رازاچاور * بادلارامى مراخاطر خوشست * كزدلم يكباره بردا رام را * بامعنا مع در دلارام وصف تركيبى در ارامـيدن مصـدرندن كوكل دكلنـديرمجى يعنى راحتلق ويريجى معنـاسنه الفى حذف ايدوب ارميـدن ديرلر ياوحدت نوعيه در مراده را تخصـيص ايچوندر يكباره براوغورده دفعة معناسنه ارام قرار ورا ادات مفعول * محصول بيت * برد لارام ايله بنم خاطرم خوشدر يعنى ايى دركه كوكلـدن براوغوردن قرار ورا حـتى ايلى مراد بوندن جاناتى ياخود پيرىدر يعنى شيخ محمـود اولق وار (ننكرد ديكر بسرو اندر چمن * هركه ديد آن سروسيم اندا مرا * ننكرد فعل نفى مستقبل نظر ايلمز نكريدندن ديكر بونده دخى معنا سنده در

بتشـديريجى وقاوب طالبينـه محبت ومعرفت ويريجى مظهر اسماء الله دن اولان راه اهل يقين كوزل خبر ويرديكه نشئهٔ خيريه سى وآثار جيله سى روز محشرده ظاهر اوله جق محبت اللهى تحصيـل ايدك والجماعة رحمة شواينجه زمرهٔ محبينـه داخل اولك وقلبا انلركاه معيت وجمعيت قيلك ديمكدر

﴿ آيينهٔ سـكندر جام ميسـت بنكر * تا برتو عرضه دارد احوال ملك دارا ﴾

اسكندرك آيينهٔ جهان نماسى شراب قدحيدر باق تاكه سنك اوزريكه دارا پادشاهك ملكنك احوالنى عرض طوته وافاده ايدوب سكا كوسـتره (مفردات) (آيينـه) م (سـكندر) پادشاه مشـهور (جام) قدح (مى) شراب (اسـت) ادات خبر (بنكر) باق (تا) انتها ايچوندر (بر تو) سـنك اوزريكه (عرض) اعلام (دارد) طوته مضارع (احوال) م (ملك) م (دارا) مشهور بر پادشاه (معناى اشارتى) حكيم اسـكندر يونانى كبى معدن حكمت الهى اولان پادشاه روحك آيينهٔ جهان نماسى قلب صافيدر اكا نظر ايله تاكه عدوى اسـكندر اولان دارانك ملكى احوالى وانواع حيله ومكرى آيينـهٔ جهان نماده ظاهر اولوب اسـكندر دارانك اوزرينـه غالب اولديغى كبى سن دخى اعدايى عدو اولوب تمش شـيطاندن اخبث اولان نفسـك موشكاف اصحاب رسـول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم متحير قلان حيله ومكرنى آيينهٔ اسرار حق اولان قلب صافيده كورر سن وانكله تميز ايدرسن زيرا زنكار ماسوا ايله محجوب اولان قلب اهلى حيلهٔ نفسانيه دن خلاص بوله مز ديمكدر

﴿ اى صاحب كرامت شكرانهٔ سلامت * روزى تفقدى كن درويش بى نوارا ﴾

اى كرامت واحسان صاحبى جميع آفاتدن سـلامتك شـكرانه سيچون بركون بى نوا درويشى تجسس ايت وحسـن نظر ايله (مفردات) (اى صـاحب كرامت) م (شـكرانهٔ) هاء تخصيص وهمزه توسل ايچون كلمشـدر سلامتك شـكرانه سيچون ديمكدر (روزى) بركون ياوحدت ايچـوندر (تفقد) تجسس (يا) براى وحدت (كن) قيـل (درويش) فقير (بى نوا) غداسز (معنـاى اشارتى) اى واقف اسرار الهى واى كاشف استار انوار فيوضـات جمال لايتناهى اولان صـاحب كرامت آفات غوائل نفسـانيه دن واوصاف بشريه دن سـلامت بولديغك نعمت عظماسنك شكرانه سيچون باب سـعادتما بكزك ملازمى فقير ومحتـاج غداى روحانيت اولان درويش بى نوايى حسـن نظرنده وهمت جان بخشـكدن دور ايتميـوب آنا فانا تجسس وتفحص بيوروب عطـاى غداى روحانيتله مقـام عالى يه ايصـال ايده سن ديمكدر

﴿ آسايش دوكيتى تفسير اين دوحرفست * بادوستان تلطف بادشمنان مدارا ﴾

يعنى ايكى جهـانك راحتى شو ايكى مصراع ثانيـده كلان ايكى حرف كبى قليل الالفـاظ كلامك تفسير ومضمونندهدركه دوسـتلره تلطف دشمنانه مدارا ايتمكدر (مفردات) (آسايش) آسايدن مصدرندن يه اسم مصدر دكلمك وراحتلمك

بسر و باحرف صله ديكر بونده كورونـه ديكر كرك سيم اندام سيم كش اندام شكل وسيما معناسنه در سيم اندام وسيم سيما برمعنايه در * محصول بيت * دخى چنده سروه نظر ايلمز هركه اول كش سيما او سروى كوردى يعنى انسان كوزلنى كورن بردخى خوب ناتراشيـده يه نظر ايلمز ديمكدر (صبركن حافظ بسختى روز وشب * تا يابى منتهـاى كام را) بسختى ده باجائزدركه مع معناسـنه اوله ياخود حرف صله تا حرف تعليـل يابى يابيدندن باحرف تأكيد يابى فعل مضـارع مخـاطب منتهـا نهـايت وغايت كام راده را تخصيص ايچوندر * محصول بيت * اى حافظ كيجه كوندوز شـدتلره صبر ايله تاكه مرادكى بوله سـن زيرا الصبر مفتـاح الفرجدر (وله ايضـا) (دل ميرودزدستم صاحب دلان خدارا * دردا كه راز پنهان خواهد شد آشكارا) ميرود رويدندن فعل حال مى ادات حال درد لان منادى حرف ندا حذف اولنمشـدر خدارا ايكى مصراعه صرف اولنق قابلدر اوله صرف اولنجق را تخصيص افاده ايدر ثانى يه صرف اولنجق قسم ايچـون اولور دردا الف حرف ندبه در عربيده واو بلا واحسرتا كبى حيفا ديمكدر خواهد شد اولسردر معناسـنه خواهد شدن تقديرنده اشكارا واشكاره واشكار برمعنايه دركزلى قالسـمز معناسـنه * محصول بيت * اى صاحب دللر كوكلم الدن كيـده يور اللهيچـون برچاره ايلك بو تقديرجه مصراع ثانى حكم تعليلده اولور يعنى زيراكه راز پنهان اشـكاره اولسردر ياخود بو معنـا بويله اوله اى صاحب دللر كوكلم الدن كيـده يور الله حقيچون حيـفا كه راز پنهـان اشكاره اولسـر در على كل حال صاحب دللردن استمداد دركه وصلتـه برچاره ايده لر (كشتى نشـنكانيم اى باد شرطه برخيز * باشـد كه باز بينيم ان يار اشنارا) كشتى نشـنكان كشتى اشنه نك جمعى در يعنى كيمـى اوتورمش طايفـه اى باد شرطه يا تمزده اولان اغلرده بولندق اما استعمالده كمى يه موافق يل در نعمت اللهده موافق ديمش انجق يلى اكامش بر خبر قالق يعنى ظاهر اول بازبونده جائزدركه كرو معناسـنه اوله وجائزدركه محض تأكيد افاده ايليه بينيم فعل مضارع نفس متكلم مع غيره دركوره وز معناسنه بينيدندن مشتق اشنا ايكى معنايه كاوربرى بلمش وبرى صودهيوزيجى بونده ايهام طريقيله ذكر اولنمشدر * محصول بيت * كيمـى اوتورمش كمسه لر اى باد موافق قالق يعنى پيدا اولوب اس اوله كه بردخى كوره وز اول اشنـا يارى يعنى بلمش يارى يايوزيجى يارى وجائزدركه بونده كشتى نشستكاندن يالكز كندى مراد اوله وجمع صيغه سنى مقام مفردده اجرا ايليه نحن نقص كبى ومقصـودى كيمى اوتورمش ديمكدر تنك دلك يعـنى كوكل طـارلغى اوله زيرا كيده اولمغه وعلى الخصوصكه كيمى اوتورمغه زياده اضطراب وملالت وسامت ضروريدر وباد شرطه دن

معناسنه (دو) ايكى (كيتى) جهـان (تفسير) بيان (اين) بو (حرف) قليل اللفظ كثير المعنى (اسـت) ادات خبر (با) مع (دوسـتان) دوستلر (تلطف) يومشـاق (با) مع (دشمنـان) دشمنلر (مدارا) ضرر دينيه اوله جق برده تعريض ايله كلام ايتمك (معنـاى اشارتى) ايكى عالمده مقام مقعد صدقده غداى روحانيله اطمينان قلب وسكونت مع الرب ايله راحت ابدى ودولت سرمدى بولق وفراغت قلب زائل اولمق ارباب سلوكك صادقلر بله تلطف وتعـاون ايدوب عدوى جانك اولان عوام طريقدن حذر وحين ملاقاتده (واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) ايله عمل ومدارا ايتمكده در ديمكدر

﴿ در كوى نيك نامى مارا كذر ندادند * كرتو نمى پسندى تغيير كن قضارا ﴾

يعنى ايو آدلبلق محله سـنه بزه كچيد ويول ويرمديلر اكر اى اهـل صورت بو حالت ملامتى بكنمز ايسـك الهك قضـاسنى بوز وتغيير ايت تعليق بالمحـالدر (مفردات) (در) فى (كوى) محـله (نيك) ايو (نام) آد واسم (يا) مصـدريه (ما) بز (را) م (كذر) كچيد (ندادند) ويرمديلر ماضى وجمع (كرتو) م (نمى پسندى) بكنمز ايسـك مضـارع منفيدر (تغيير كن) بوز وتبديل ايت (قضـا) تقدير الهى (معناى اشـارتى) اى عوام ناس عاشقين ومجذوبيندن غلبهٔ جذبات رحمانيه ايله بلا اختيـار دور ورقص كبى حالات سـنيه لر ظهور ايتدكده طور نفسده اولنلر قيـاس ايدوب طعن وتوبيخ ايتـوب خود بينلك ايله غرور ايتمك اكرسن تحسـين ايتميوب طعن ايدر ايسـك قضـاء الهيه يه عدم رضـا در وحالات اوليـانى انكار در نعوذ بالله

﴿ آن تلخ وش كه صوفى ام الخبائش خواند * اشهى لنـا واحلى من قبلة العذارا ﴾

اول آجى كبى اولان شراب كه صوفى اكا ام الخبـائث اوقودى ألكن بزه نازه وباكره قزلرى اويمكدن شهوتلى وطاتليدر (مفردات) (آن) ذلك (تلخ) آجى (وش) ادات تشبيه (كه) م (صوفى) م (ام الخبـائث) خبيثلرك انه سى (شـين) ضمير (خواند) اوقودى فعل ماضيدر (اشهى) زياده شهوتلى (واحلى) زياده طاتلى (من) م (قبله) اوپمك (عذارا) جمع عذرى على وزن فعلى (معناى اشارتى) مادهٔ خضر وموسى عليهمـا السلام كبى عوامك فهمنـدن خارج بلكه صوفيلك دعواسن ايدن اهل صورتلر اذواق روحانيتدن واسرار معرفتدن خبرلرى اولمديغندن نشئهٔ عشق الهيه يى وحالات جذبات رحمـانيه يى شـانتده ام الخبائث بيوربلان نشـئهٔ شراب حرام كبى منكر ظن ايدوب غلبـهٔ عشق ايله مست ومستغرق عشق الهى اولان ذات عاليرك اهل نفسك باكره قزلرى بوس ايتمسى ذوقندن برتر اولان حالات سنيه لرينى منكر ظن ايتلرى امر عجبدر كه من لم يذق لم يعرف

﴿ هنكام تنك دستى درعيش كوش ومستى * كين كيمياى هستى قارون كند كدارا ﴾

يعنى ال طارلغى وقتنده عيشى وعشرته ومستلكه چالش كه بو واراق كيمياسى فقيرى

مراد حالنه موافق صاحب دللر بيت اولده ذكر ايلديكي كبي پس * محصول بيت * اى حاله موافق ياران صاحب دلان كوكلك زياده ملالت وسآمتى واردر بر چاره ايلك اوله كه يارك مبارك جمال باكالنى مشاهده ايدوب بندن بو اضطراب وكوكل طارلغى كيده زيرا * خوا جه حضرتلرى يزد شهرندن غيرى يره حركت ايلمه مشدر نتكم محلنده بيان اولسه كرك انشاء الله تعالى يزدك بولنده ايسه در يا بوقدر قرادن كيدرلر نشتكان رينه شكستكان دين بيتك معناسنه كسرو يمش (ده روزه مهر كردون افسانه است وافسون *نيكى بجاى ياران فرصت شمار يارا) ده روزه‌كى هاء رسمى كبى ديديكه مقدار معناسنى افاده ايدر يكساله وپنج روزه كبى ير ييل مقدارى و بش كون مقدار كبى ديد يكى معناى مصدرى افاده ايدر ير يلاق و بش كونلك مهر كنشه ومحبته ديرلر لفظ مشتركدر بونده ايهام طريقيله ذكر اولمشدر افسانه وفسانه تركيده اول ندركه ديمكله تعبير اولنور وفا رسيده جبستان ديمكله وعربيده اسطوره ديمكله جمعى اساطير كلور اساطير الاولين كبى افسون لفظ مشتركدر حيله ومكر و بعض كسه خسته اوزرينه اوقور واوفورر اكاده افسون ديرلر عربيده رقيه ديرلر نكى ايلك بجاى ياران باحرف صله درجاى زايد اولديغى تقديرجه اماجاى حق معناسنه اولنجه باظرفيت افاده ايدر حاصل كلام جام لفظى بويله مقامده استعمال ايلك شيرازيلره مخصوص صدرنده كبم كلمنا نده (بيت) تو بجاى پدر چه كردى خير * كه همان چشم دارى ازپسرت * چشم اميد معناسنه درشمار امر مخاطبدرشمار يدندن يارا اخرده‌كى الف حرف ندادر *محصول بيت* فلكك اون مقدارى محبتى يااون كونلك محبتى يعنى سنك مرادلجه دونمسى بى فايده وبى اعتبار ومكروحيله در پس يارانه ايلكى وياران حقنه ايلكى يعنى ايلك ايلمكى فرصت صاى اى يار يعنى فرصت الده ايكن يارانه احسانى دريغ ايلمه زيرا الفرصة يمر مر السحاب ديلمشدر (درحلقهٔ كل ومل خوش خواند دوش بلبل * هات الصبوح هبوا يا ايها السكارا* خاقه لامك سكونيله انالده وغبريده لامك فتحيله در مل شراب دوش بونده دون كيجه معناسنه در هات اسماء افعالدندر مفرد مقام جمع ده مستعملدر هبوا قرينه سيله امابعض نسخه ده هاتوا دوشمشدر پس تأويله احتياج يوقدرو بعض نسخه ده فات دوشمشدر اول تقديرجه هبوا يرينه يابله هبوا دوشمشدر يابله اولنجق حاضر ايلك ويابله اولنجه اويالك يعنى منبه اولك ديمكدر هات وهبوا اولنجه الصبوح لفظا منصوب مفعول به اولور اما فات اولنجه لفظا مرفوع فاعلى اولور الصبوح صباح وقتنده ايچيلن شرابك وعبوق كيجه اولنده ايچيلن شرابك اسميدر سكارى سكرانك جمعى درسينك فتحيله استعمالى

قارون ايلر (مفردات) (هنكام) وقت (تنك) طار (دست) ال (يا) مصدريه (در) م (عيش) معيشت (كوش) جالش كوشيدندن امردر (مست) مغلوب العقل (اين) بو (كيميا) م (هستى) واراق (قارون) م (كند) م (كدا) م (را) م (معناى اشارتى) خانهٔ قلبه فيوضات الهيه‌نك سنوحاتيله منشرح الصدر اولوب مشاهدهٔ انوار جمال لايزاليله عيش وعشرت وشراب لدنيه ايله مست ومستغرق اولمق دولت فقر وقتنده در وتعلقات كونيه دن فراغت زمانده در بودولت فقر وفراغت قلب بر كيميا وكبريت احمردركه فقير قارون مال دنيا ايله غنى اولديغى كبى برغناى معنوى بولوركه پادشاهان جهان كند ويه محتاج اولور ديمكدر

﴿ سركش مشو كه چون شمع ازغيرتت بسوزد * دلبركه دركف وموم است سنك خارا ﴾

يعنى سركش ومعاند اوله كه سنى شمع كبى غيرتندن ياقرشول دلبركه اوجنده قاره ومحكم طاش موم كبى اريجيدر (مفردات) (سركش) باش چكيجى (مشو) اوله (كه) م (چون شمع) يانان جيره كبى (از) م غيرت) حميت (تا) خطاب (بسوزد) ياقر (دلبر) كوكل ايلتيجى (كه) م (در) فى (كف) آوج (او) ضمير (موم) بال مومى (سنك) طاش (خارا) قاره طاش (معناى اشارتى) اوامر عاليهٔ الهيه يه مخالفتدن وعدم اطاعتدن حذر اوزره اول كه سيروسلوكنده شريعت مطهره يى اراميوب نقصان اوزره سالك اولنلرى (الناقص ملعون) حديث شريفى خواسنجه جميع مكونات قبضهٔ قدرتنده متلاشى اولان حق سبحانه وتعالينك غيرتى هلاكك معنوى ايله هلاك ايدوب حصول مقصود ايله فوز ياب اوله مزلر ديمكدر

﴿ خوبان پارسى كوبخشندكان عمرند * ساقى بشارتى ده پيران پارسارا ﴾

يعنى فارسى سويليجى محبوبلر عمر بغشليجى لردراى ساقى عابد وزاهد قوجه‌لره مژده ومشتاق وير كه فارسى كوزه ملازم اولسونلر (مفردات) (خوبان) محبوبلر (پارسى كو) فارسى سويليجى (بخشنده) بخش ايديجى (كان) ادات جمع (عمرند) ادات جمع ماقبلنه مربوطدر بخشندكا نند عمر ديمكدر (ساقى) م (بشارت) مشتاق (ده) وير (پيران) قوجه‌لر (پارسا) عابد (را) م (معناى اشارتى) محبوبان خدا اولوب اكثريا معارف لدنيه يى واسرار حق فارسى لسان اوزره تكلم بيورن عارف باللهك كلمات قدسيه لرينى صدق واخلاص وجهى اوزره استماع حيات ابدى بخش ايديجيدر اى معلم الخير اولان خود بخودانه عابد اوشلره مژده وير كه حيات ابدى ونجات سرمدى عارف باللهك كلمات قدسيه لرينى استماع ايتمكه ملازمتده در ديمكدر

﴿ حافظ بخود نپوشيد اين خرقهٔ مى آلود * اى شيخ پاك دامن معذور دار مارا ﴾

يعنى حافظ كندى اختياريله كيمدى بوشرابه بولاشق خرقه يى اى اتكى پاك شيخ

اكثردر صحارى وزنى اوزره اماضم سينله ده جائز درسرخوشلر ديمكدر *محصول بيت* باده وكل خلقه سنده يعنى مجلسنده ايوا وقودى دون كيجه بلبل كه كتورك حاضر ايلك صبا وقتنده ايچيلن شرابى اى باده نوشلر سكارى دن مراد باده نوشلردر مست معناسنه اولان سرخوشلر دكلدر زيرا مست معناسنه سرخوشلر برنسنه تدار كنه قادر دكللردر ياخود معناصباح وقتنده ايچيلن شراب فوت اولدى يعنى زمانى فوت اولدى اويانك ومتنبه اولك اى باده نوشلر (آينهٔ سكندر جام مبست بنكر * تا برتو عرضه دراد احوال ملك دارا) آينهٔ سكندر وجام كيتى نما قصه‌لرى مشهورومتصادر بونده ذكرلرى مناسب دكل حاصل كلام دارا اسكندرك باباسيدر دارا وفات ايدنجه داراب نام اوغلى تخته كچدى واسكندر انكاه تخت نزاعنه باشلدى يعنى بابامك مملكتنك نصفنى ويرديدى داراب ايسه اطاعت ايلدى پس اسكندر هربارى كه اوسته عسكر چكوب جنك مراد ايدنديسه جام جهان نما داراب الندهٔ ايدى اسكندرك هرحالنى انده مشاهده ايدوب هرمكر وحيله سنى دفع ايدردى واسكندر ايسه انك برحالنه مطلع دكل ايدى كه اكا كوره تدبير وتصرف ايدهٔ يدى پس ياننده اولان حكمايه ديديكه بر چاره ايدك كه بزده انك مملكته واحوالنه مطلع اوله لم پس اسكندريه ده برميل اوزرنده برآينه وضع ايلديلركه اقاليم سبعه‌يى اندن سيرايدرلر ايدى پس خواجه‌نك آينهٔ سكندر ديديكى بوآينه درجام مبست ديديكنده جام عالم نمايه رمزواردر ملك ميمك ضمى ولامك سكونيله مملكت وپادشاهلق وكسر ميمله اموال واسباب معناسنه در *محصول بيت* آينهٔ سكندرباده قدحيدر يعنى آنده اولان خاصه بونده واردر هرنه استرسك سكا كوستر ايدى نظر ايله سكادارا مملكتنك احوالنى عرض ايليه قالبه پس دارا مملكتنك احوالنى عرض ايليه نيجه خراب اولمشدر * دين بيتك مرادينى خراب ايلمشدر * اى صاحب كرامت شكرانهٔ سلامت * روزى تفقدى كن درويش بى نوارا) كرامت مصدردر ايلك معناسنه صاحب كرامت احسان وكرم صاحبيدرسلامت بلا بادن خالى اولمقدر يعنى امور دنيادن هيچ برجهتله مضطرب اولمقدر شكرانه ده هاء رسمى تخصيص افاده ايدر يعنى سلامت شكرانه سيچون شكرانه شول صدقه دركه بركسه‌ين حقيقت شكرك حقندن كله مزم بوا كه جبر اولسون ديوو ير تفقدى ارامق وبركسه‌نك حالى خاطرينى بوقلق ياوحدت وياتنكير ايچوندر نوا بونده دوزن يعنى انتظام حال معناسنه در *محصول بيت* اى احسان وكرم صاحبى جميع آفاتدن سالم اولديغك شكرانه سيچون بركون درويش بى نوايى تجسس وتفحص

بزى معذورطوت (مفردات) (حافظ) م (بخود) كندى (نپوشيد) كيمدى (اين) بو (خرقه) لباس (مى) شراب (آلود) بولاشق (اى شيخ پاك) م (دامن) اتك (معذور) اختيارسز (دار) طوت (مارا) بزى (معناى اشارتى) (قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن) مقتضاسنجه حافظك حركات وسكناتى جمله تقليبات خدا ايله اولوب كندى اختياريله دكلدر اى شيخ صورى كنديكى عيبدن پاك كوروب ملاميونك كنديده معذور اولديغى حالاتلر ظهورنده انصاف ايدوب سن دخى انلرى معذور طوت وحقارت نظرينى ترك ايدوب انلرك نظر وهمت اكسيرانه لرينى جانكه منت بيلوب كسب سعادت وتحصيل نجات ايله ديمكدر (وله ايضا)

﴿ رونق عهد شباب ست دكر بستانرا * مى رسد مژدهٔ كل بلبل خوش الحانرا ﴾

يعنى تازه‌لك زمانك كوزللكى واردر ينه بستانك كه خوش آواز اولان بلبله كلك مژده‌سى يتشور (مفردات) (رونق) بوز كوزللكى (عهد) زمان (شباب) تازه‌لك (است) ادات خبر (دكر) دخى وينه (بستان) م (را) م (مى رسد) ايريشور (مژده) بشارت (كل وبلبل) (م خوش) م (الحان) آواز (را) م (معناى اشارتى) استعيذ بالله (الا بذكر الله تطمئن القلوب) سرنجه ليلا ونهارا ذكر كثيره مداوم اولان سالك الى اللهك قلبى باغنده لذت مناجاتك وآثار فيوضاتك ظهورى تقرب الى اللهك بشراسيدر همان سالكه لايق اولان سعى واستقامتده دوام ايتمكدر ديمكدر

﴿ اى صبا كر بجوانان چمن بازرسى * خدمت مابرسان سرو وكل وريحانرا ﴾

يعنى اى بادصبا اكر باغچه‌نك يكتلرينه كيرو ايريشور ايسك بزم سرو وكل وريحانه خدمت ومحبتمزى ايرشدر وخبرو ير (مفردات) (اى صبا) م (كر) اكر (با) مصاحبت ايچوندر (جوانان) يكتلر (چمن) باغچه (باز) كيرو (رسى) فعل مخاطب ايريشور ايسك (خدمت) م (ما) بز (برسان) ايرشدر امر متعديدر (سرو وكل وريحان) م (معناى اشارتى) اى دامن مايهٔ سعادتك كرفته اولديغم پيرفيض رسانم لذت روحانيه اولقدر عطشانمكه سرك همت دريا مثالكزدن ماعدا روضهٔ اسرار توحيدك فنا ربكه سرو كبى عالى مقام وكل كبى مرتبهٔ محبوبيتده وريحان كبى دماغ سالكينه ريح رحمان يتشدريجى ذات عاليلره بزم محبتمز خدمتنى افاده ايله بزم ايچون جلب همت وكسب كمال صون ونصرت نيازيمزدركه راه حقده دوام سعى واستقامت اعانته منوطدر ديمكدر

﴿ كرچنين جلوه كند مغبچهٔ باده فروش * خاك روب در ميخانه كنم مژكانرا ﴾

يعنى باده صاتيجى كافر جوجغى اكر بوتجلين شيوه ايله حركت ايدرسه كيربكلربمى ميخانه قپوسنك طپراغنى سپوريجى سپوركه ايدهيم (مفردات) (كر) اكر (چنين) بو تجلين (جلوه) م (كند) ايده (مغبچه) مغ كافر بچه‌داورى (باده) م (فروش) صاتيجى فروختندن امردر باده‌يه تركيب ايله صفت مشبهه اولمشدر خاك روبده

ایله صاحب کرامتدن مراد جانا ندر درویش بی نوادن مقصود عاشق بیچاره در یا صاحب کرامتدن مراد قوام الدین حسن ودرویش بی نوا دن مقصود کندی خواجه اوله (اسایش دوکیتی تفسیر این دوحرفست * با دوستان تلطف بادشمنان مدارا) اسایش اسم مصدردر اسایدندن دیکلنش واستراحت معناسنه اسم مصدردراسودن معناسنه دن اسم مصدر یله مصدری فرق ایلمدی کیتی جهان تلطف رابشده بومشفاق یعنی ملایمت کوسترمکدر *محصول بیت * ایکی عالمک راحتی

انک کبیدرطپراق سپوریجی دیمکدر (در) قپو (میخانه) شراب اوی (کنم) ایدم (مژکان) کرپک (را) م (معنای اشارتی) اکرقباب عزت حقده مستوراطفال خدای محبت رسان وحیات بخشان اولان نازنین حق بونجلین بزه همت وعون ونصرت پسوروب نظرکحل الجواهر بلریله بزی پیناقلر لرسه شکرانه کرپکلریمی قپوری طپراغنه سپورکه اید وب ایشکر بنه بوزم سورەیم وملازم اولەیم دیمکدر

﴿ ای که برمه کشی ازعنبرساراچوکان * مضطرب حال مکرد ان من سرکردان را ﴾

یعنی ای آی اوزره عنبرخالصدن چوکان چکیجی ذات بن سرکردانی مضطرب حال ایتمه (مفردات) ای حرف ندا (که) کیمسه (بر) علی (مه) آی (کشی) چکرسن (از) من (عنبر) م (سارا) خالص وسیاه (چوکان) م (مضطرب حال) حالی پریشان (مکردان) ایتمه (من) بن (سرکردان) باشی دونیجی (را) م (معنای اشارتی) ای صوری ومعنوی آفتاب وماهتاب عالمه ضیابخش ایکن کسوف وخسوف ایله نورنی محو ایدوب پرده ظلمتده قوبان خالق بیچونم حبیبک محمدالمصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم عشقنده بزی نورایمانمزدن آیرمه ودفتراشقیا و محجوبینده قلوب برقبضه قد رتنک عاجز و پریشانلر بنی مضطرب الحال ایتمه دیمکدروکشی هرنه مرتبده اولورسه مکرالله دن امین اولوب حالنه مغرور اولملیدر روزدائم خوف وخشیت اوزره اولملیدر

﴿ ترسم این قوم که بردرد کشان می خندند * درسر کارخرابات کنند ایمانرا ﴾

یعنی قورقرم بوقوم که شرابک درتوسنی چکنلره کولرلر ایمانلر بنی فسق وفساد اوینک ایشی اوجنده ایدرلر ودنیادن ایمانسز کیدرلر (مفردات) (ترسم) قورقارم (این) بو (قوم که) (بر) علی (درد) طورتو (کشان) چکیجیلر (می خندند) کولرلر (در) فی (سر) اوج (کار) ایش (خرابات) فسق وفساد اوی (کنند) ایدرلر (ایمانرا) ایمانی (معنای اشارتی) شول قوم اوزره سوء خاتمه خوفی واردر که اشعث واغبرحفاتا عراتا شهوات نفسانیه لرینی ترک ایدوب سلامت ایمانی ایچون وتحصیل رضاء الله ایچون وباعث خلقتی اولان محبت ومعرفتی کسب ایچون ریاضات شاقه ومجاهدات کبیره ایله مرارت عشق ومحبتی نوش ایدن وخلیفة الله فی الارض اولوب داعی الی الله لق ایله اهدای خلقه سعی وکوشش ایدن مردان خدانک درسعادتماهلرینه حلقه بکوش بنده اولان ارباب سعادته خنده واستهزا ایدن سفهسا وعشقیانک بوآکداتوب مغروراولدیغی تم نقم و شراب سراب دار خرابدن (الله یستهزئ بهم ویمدهم فی طغیانهم یعمهون) فحواسنجه ایمانسز کیدرلرفهم اولنور همان الله ورسوله واولوا الامره اطاعت اوزره اولملیدر دیمکدر

﴿ یارمردان خداباش که درکشتی نوح * هست خاکی که بآبی نخرد طوفانرا ﴾

یعنی مردان خدایه یاراول که نوح علیه السلامک کمسنده خاکی واردر که طوفانی

﴿ برصوبه ﴾

وحضوری بوایکی حرفک تفسیریدر ایکی حرف دیدیکی مصراع ثانینک مضمونیدر برکلامک لفظی ازمعناسی چوق اولسه ایکی حرف دیرلر قلت الفاظه کوره یعنی دوستلر یله ملایمت ودشمنلرله مدارا بوایکی جمله ایله عامل اولان دنیاده هیج الم چکمز * درکوی نیکنامی مارا کذرندادند * کرتونمی پسندی تغییرکن قضارا * نیکنامی نیک نام ایو ادلی وصف ترکیبی اقسامندندر یاحرف مصدردر کذر اسمدر یکید معناسنه نمی پسندی فعل نفی حال یاحرف خطاب قضا حکم وصنعت وقدرت معناسنده مستعملدر بونده صنعت وقدرت یزدانی مراد در حکم الله معناسنده اولسه جائز را ادات مفعولدر * محصول بیت * آدا یلکی محله سندن بزه یکید ویرمدیلر یعنی بزی اولده سعادتن یارتمدیلر که ادمز ایلکیله مشهور اوله اکرسن بکنمز ایسن اللهک حکم وصنع ازلیسنی تغییرایله یعنی بنی سعیدلردن ایله * آن تلخ وش که صوفی ام الخبائثش خواند * اشهی لنا واحلی من قبلة العذارا (تلخ) اجی درمر معناسنه وش ادات تشبیه درکبی معناسنه تلخ وشدن مراد باده درام الخبائث شرابک کنیتی درام انایه دیرلر خبائث خبیثک جمعیدر مردار معناسنه شین تلخ وشه راجعدر اشهی شهینک تفضیلی درلذیذرق دیمکدر احلی اسم تفضیلدر حلودن اشهی معناسنه قبله بوسه یه دیرلر اوپمکه دیمزلر بس اوپمکه دیرلر دینلر اصله مصدری فرق ایلدیلر اوپمکه تقبیل دیرلر عذار اعذرانک جمعی در قزاوغلنلر معناسنه رانک فتح وکسریله لغتدر * اما بونده رانک فتحی لازمدر ویابونده الف صورتده یازلمق کرک که اسلوب عجمه موافق اوله زیرا عجم اخر اعداده وحرفده الف یا شکلنده یازلسه انی الف یازرلر موسی وعیسی ومصطفی کبی ومذکور یانک ماقبلی مکسور اولسه کسره یی فتحه یه تبدیل ایدرلر یا بی الفه قلب ایلمکیچون تمناکبی پس عذارا الفله یازلدوغی غلط فی الکتابتدر دین غلط ایلدی * محصول بیت * اول اجی کبی یعنی شراب که صوفی اکا ام الخبائث دیدی بزه لذیذرق وطتلی رقدر قزاوغلنلر بوسه سندن یعنی اوپمه سندن بوبیتک شرادلی اوزره معناسی بودر اما حقیقتده معناسی که صوفیدن مراد حضرت محمددر صلی الله تعالی علیه وسلم وخمره ام الخبائثدن انلردر بس کفتک فاعلی

حضرتدر و مفعولی یعنی ام الخبائث دیدیکی بزه قزاوغلنلر بوسه سندن الذ واحلی دردیمک اولور حاصلی هر قولی لذیذدر بوقولی ده لذیذدر (هنکام تنکدستی درعیش کوش ومستی * کین کیمیای هستی قارون کند کدارا (هنکام وقتدر تنکدستی تنکدست الی دار والی یوقفقه مفلس معناسندر یاحرف مصدر مستی ده یاحرف مصدر کین که حرف علت این اشارتدر عیش ومستی یه علی سبیل البدل کیمیا باقری وتیموری وغیری معدنیاتی بعض حیله لر ایله آلتونه دوندرمکه

برصوبه المزبوصه سایز (مفردات) (یار) مصاحب (مردان خدا) رجال الله (باش) اول باشیدن دن امردر (که) م (در) فی (کشتی) کمی (نوح) م (هست) واردر (خاکی) طپراغه منسوب آدم دیمک یاء نسبیه در (با آبی) برصوبه (نخرد) آلماز (طوفانرا) طوفانی (معنای اشارتی) مردان خدانک صورتنه نظرایدوب معناسندن غافل اولوب کندلککی بشرظن ایتمه وانلره مخالفت سیئه کتمه همان صحبتلری برکاتندن مغتنم اولمق ایچون انلره صدق واخلاص ایله یارومصاحب اول ومطیع ومنقاد اول تاکه سعادت دارین ایله فوزیاب اوله سن زیرا حضرت نوح علیه السلامک کمسنده حضرت نوحه مصاحب وامرینه مطیع اولان کشیلرک نظرنده طوفان بلالاشی مثابه سنده اولدیغی کبی سفینه شریعت محمدیه ده صورتاسنک کبی بشروخاکی مردان خدا واردرکه اواقسم علی الله لابره حدیثنک مظهریدر اکرعالم بلاایله مالامال اولسه ینه انلرلاخوف علیهم ولاهم یحزنون وصفیله ممتاز ومعصوملردر دیمکدر

﴿ هرکراخوابکه این منزل مشتی خاکست * کوچه حاجت که برافلاک کشی ایوانرا ﴾

هرکیمک اویقوری شو برآوچ طپراق منزلیدراکادی نه حاجت که افلاک اوزره قصروچارداق چکه سن (مفردات) (هرکرا) هرکیمسه ایچون (خوابکه) اویقوری (این) بو (منزل) قوناق (مشتی) برآوچ (خاکست) طپراقدر (کو) دی (چه حاجت که) م (بر) علی (افلاک) کوکلر (کشی) چکه سن (ایوان) قصروچارداق (را) م (معنای اشارتی) ای دون همت اولان اهل صورت عاقبت برک برآوچ طپراق ایدیکن پیلودکن مردان خدایه یاراولیوب وانلرک نصیحتی قبول ایتیوب بوقدردنیایه باقی کبی کوکل بغلرسن قارون کبی مال جمع ایدنک شداد کبی جنت یاپسک وفرعون کبی تکبرلق دعواسی ایتسک ینه آخر برک طپراقدر آخرتی براقوب بوقدرطغیان ایتمکه حاجت یوقدر

﴿ رواز خانه کردون بدرونان مطلب * کین سیه کاسه در آخر بکشد مهمانرا ﴾

فلکک اوندن طشره کیت اکمک استمه که بوقره کاسه اخرده وعاقبت مسافرینی دپه لر واولدیرر (مفردات) (برو) کیت (از) من (خانه) او (کردون) فلک (بدر) طشره (واو) عاطفه (نان) م (مطلب) استمه (که) م (این) بو (سیه) قاره (کاسه) چناق (در) فی (آخر) عاقبت (بکشد) اولدیرر (مهمان) مسافر (معنای اشارتی) بومعبره ومزرعه آخرت اولان خانه فلکده همان سعی وغیرت ایدوب بشریتی ملکیته تبدیل ایدوب باعث خلقتک اولان نورمعرفت اللهی تحصیله غیرت ایله معیشت حیوانیه ایله برنان کسبنه راضی اوله ورزق تحصیلنه عمرکی قصر ایتمه که رزق مقسوم البته سنی بولوراستمیه باالله کل نفس ذائقة الموت آیتنی ملاحظه ایله آخروارو ب بانه جقک جاهی اونوتمه که دنیانک کیمسه یه وفاسی یوقدر

دیرلر اندندر که بوفنه حیله دیرلر وبوکا مداومت ایدنلره اصحاب حیله دیرلر حاصلی مشهور الاسم معدوم الجسمدر عنقا کبی * بیت کیمیا کر بغصه مرده ورنج * ابله اندرخرابه یافته کنج * هستی وارلق یاحرف مصدر قارون حضرت موسی اقرباسندن برمالدار کسنه ایمش تفسیرلرده قصه سی مسطور ومذکور درکدا یوخسله ودلنجی یه دیرلر * محصول بیت * ال طارلغی وقتنده باده نوش اولغه ومستلکه سعی ایله زیرا بووارلق کیمیاسی کدایی قارون ایلر یعنی کشی مست اولیجق پادشاه عالم اولور هرنه دکلو فقیرایسه ده (سرکش مشو که چون شمع ازغیرتت بسوزد * دلبرکه درکف اوموم ست سنک خارا * سرکش بحسب لغت باش چکیجی دیمکدر واصطلاحده اولکه در معاند معناسنه وصف ترکیبیدر اصلنده کشنده سرایدی مشو نهی مخاطبدرشو بدندن اولمه دیمکدر که حرف تعلیل چون تشبیه ایچوندر غیرت تاخطاب معناده بسوزده مقیدر بسوزدت تقدیرنده بسوزد فعل مستقبلدر دابر فاعلی سنک خارا قره طاش خاره ده دیرلر * محصول بیت * دلبره رام اول سرکش اوله زیرا سنی شمع کبی یاقوب یاندرر شول دلبرکه النده واوجنده قره طاش بال مومیدر یعنی دلبرک اولمغه تسلیم وانقیاد کرکدر زیرا عناد وسرکشلک برو دنه سببدر وصال جانانه ایسه ملایمت و ملاطفت لازمدرتاکه عاشق کوکلنه کیره (خوبان پارسی کو بخشند کان عمرند * ساقی بشارتی ده پیران پارسارا * پارسی و فارسی بر معنا یه لغتدر پابله فانک ما بیننده تبادل وارد سپیدر وسفید کبی پارسی کو وصف ترکیبیدر پارسی سویلیجی معناسنه اصلنده کوینده پارسی ایدی بخشند کان جمع بخشنده در بخشیدندن

مشتقدر بغشلق دیمکدر اسم فاعل جمع غائب صیغه سیدر عمرند لفظنده نون ودال ادات جمعدر معنی جهتدن بخشنده کانه مقیددر ساقی منادی بشارتی بشارت بانک کسریله مژده ومشتلقدر یا وحدت ویاتنکیرایچوندر بعضی نسخه ده بده بشارت دوشمش پارسا عابددر را ادات مفعول * محصول بیت * فارسی سویلیجی کوزللر عمربغشلیجیلردر یعنی جانه جان قاتارلر ای ساقی عابدوزاهد پیرلره مشتلق ویرکه سونلر خدمت شریفلرینه ملازمت ایدوب روح افزا کلماتلرین ایشیدوب

تازه جوانلق کسب ایلسون الله تعالی فقیر سودی یه ده بو یله خوبلر ملاز متنی میسر ایدوب تازه جوانلق بغشلیه به امین
دینه الله رحمت ایلیه خواجه نك بوسوزی دلالت ایدرکه فارسیده بر حلاوت وملاحت وار درکه ادمه ذوق وشوق
وصفا ویرر (بیت) فارسی کو کرچه تازی خوشترست * عشق را خود صدزبان دیکرست * حضرت ملانك فارسی سویله
دیمك ترغیبدر فارسی یه بعد تحصیل عربیت (حافظ بخود نپوشید این خرقه می آلود * ای شیخ پاك دامن معذوردار مارا)

ماه کنعانی من مسند مصر آن توشد * گاه آنست که بدرود کنی زندانرا

ای بنم کنعانه منسوب اولان آیم وماهتابم مصر تختی سنك آنك ونصیبك اولدی
وقت اول وقتدر که زندانه وداع ایده سن (مفردات) (ماه) آی (کنعان) یوسف
علیه السلامك مسقط رأسی اولان مملکت (یا) نسبیه (من) بن (مسند) تخت (مصر)
برشهر آدی (آن) حظ ونصیب (تو) سن (شد) اولدی (گاه) زمان (آنست) اودرکه
(بدرود) وداع (کنی) ایده سن (زندان را) م (معنای اشارتی) ای عالم ارواحدن
انبیا واولیا ارواح مقدسه لری اراسندن جدا دوشوب بو عالم کون وفساده بجن
دنیا ایله مبتلا اولان روح انسانی بو دارغربتده وجای محنتده برقاچ کون و بضع
سنین فضائل وفواضل ایله تکمیل نفوس وتنقیه وتصفیه ایله قابل انوار تجلیات
وفیوضات عزیز القدوس اول بلا ومحنتلره صبر ایله که قصر فردوس برین سنك
تختکاهکدر بو زندان دنیا جای قرارکاه رقریبا بو عالمه وداع ایدوب سلطان
باقی اولدقلغك ظاهر اولسه کرکدر یاخود ای روح سلطانی مونواقبل ان تموتوا امرینه
مظهر یتله منبع اسرار الهی اولان تخت دل سنك قرارکاهکدر دیمکدر

برسر زلف ندانم که چه سودا داری * باز برهم زده گیسوی مشك افشانرا

زلفك اوجنده بیلم کنه سودا طوترسن کبرو ینه قارش مورش ایتمشسن مسك
صاچیجی کیسوکی (مفردات) (بر) علی (سر) اوج (زلف) پرچك (ندانم) بیلم (که)
م (چه) نه (سودا) مقصود (داری) طوترسن (باز) کبرو ینه (برهم) بری برینه
(زده) اورمشسن (کیسو) بلوك صاچ (مشك) م (افشان) صاچیجی (را) م
(معنای اشارتی) ای بی کیف و بیچون اولان حکیم لم یزلم حکمتکه عقلا ایرمزکه
(الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق) فحواسنجه آهوی مشکی هر برصیاد مشکك
رایحه سنی بولدیغی طرفدن سوروب صید آهویه نائل اولدیغی کبی مقتضیات
تجلیات افعالکله هر برسالکی برطریقله کندوکه واصل قیلدك عقول مخلوق بونده
متحیردر لکن طریق مختار اوچدر طریق ابرارکه صوم وصلاته وحج وزکاته
سالك اولنلردر (فالواصلون منهم اقل من القلیل) وطریق اخیار که ریاضات
ومجاهدات ایله سالکلردر (فالواصلون منهم اکثر من الاول) وطریق شطارکه
السالکون بجذبات الرحماندر (وهم الواصلون فی بدایة سلوکهم الی نهایة ما وصل
اهل الطریقین الاولین) دیمکدر انکیچون شیخ معنی وزبان غیبی
حافظ شیرازی بیورر

حافظا می خور و رندی کن وخوش باش ولی * دام تزویر مکن چون دکران قرآنرا

ای حافظ شراب ایچ وملامیلك ایت وخوش اول لکن قرآن کریمی غیرلر کبی بلان
دوزاغی ایتمه (مفردات) (حافظ) الف ندائیه (می) م (خور) ایچ (رند) لاابالی (یا)
مصدریه (کن) ایله (خوش) کوزل (باش) اول (ولی) لکن (دام) دوزاق (تزویر)

بخودبا مصاحبت افاده ایدر سبب ایچون
دین بی سبب سو باش خود واور سیله
کندی دیمکدر مضاف محذوفدر بااختیار
خودنقد رنده درمی الود وصف ترکیبی
اقساندندر خرقه یه صفندر شمر ایله
بولشق معناسنه *محصول بیت* حافظ
کندی اختیار ایله کیدی بو شمرا به
بولشق خرقه یی ای اینکی پاك شیخ معذور
طوت بزی النفساندر غائبدن خطابه یعنی
بن که حافظم کندی اختیارمله شراب
نوش وباده پرست اولدم بلکه هر اشکه
اشلرم حکم ازلیله اشلرم (بیت) نه اکر
خارم وکر کل چن ارایی هست * کهازان
دست که می پرودم میبردیم * خواجه نك
خرقه می الود یورد یقندن بعضیلر طریقه
ملامیه یه اشارت اکلد بلر حاشا بلکه
ملامیون خواجکان کبی کال تستر اوزره
درکه هیچ انلردن بوطریقه توجه لری
بروجهله اکلنمز حضرت ملای روم انلردندر
اندن اول ذات شریف وعنصر اطیفدن
هرکزکسه ظاهرا وباطنا برمخالف نسنه
کورشمی ویا شیدمشمی حاشا ثم حاشا ان
بعض الظن اثم معلوم اولکه بوغزلك بدی
بیتك قافیه لری اصل اوزره کلمشدر یعنی
بلا عمل ویدیسی معمول کلمشدر التیسی
تجزیه طریقیله وبریسی ترکیب وتجزیه
طریقیله اشکارا * وسکارا * ودارا
* ومدارا * وعذارا * وخارا * بونلر تجزیه
طریقیله درو یارا ترکیب طریقیله در قافیه
معموله اولدرکه شاعر تصرفیله اولمغه لایق
اولور مثلا خدارا * وکدارا * وپارسارا
* واشنارا * وقضارا * ومارا * ونوا را
بونلرده شاعرك هیچ تصرفی یوقدر
زیرا راردیف وماقبلنده کی الف روی
واقع اولمشدر اما اولبدی بیتك قافیه لرنده
رانفس کلمه دندر پس بوکلمه لری متجزی
اعتبار ایدرز ورالفظن ردیف وماقبلنده کی

بلان

النی روی طوتارز اما یاراده تجزیه ترکیله اعتبار ایدرز یعنی یارك راسنی القله ترکیب ایدوب راتحصیل ایدرزکه ردیف
اوله مثلا تجسا تینك بو بیتك قافیه سی متجزیدر ترکیب اعتبار یله * (بیت) رخت بختم کوزی اوده اوررسك طنز * برایکی
کون بزی بودنیه ده محبوب اکار محبوب لفظنی متجزی ایدوب یایی اکلر لفظیله ترکیب ایدوب ردیف المشدر خواجه
کبی نهایتی خواجه برحرفله ترکیب ایلدی وتجانی برلفظله (وله ایضا) (رواق عهد شبا بست دیکر بستانرا * میرسد مژده

کل بلبل خوش الحانرا * رونق جوهری دیرکه رونق السیف ماؤ وحسنه یعنی قلیجك رونقی صو وکوزلکیدر بس
بونده کوزلك معناسنه در عهد بونده زمان معناسنه در شباب یکتلك معناسنه در دکرینه معناسنه در دیکردن مخففدر
کربونده دخی معناسنه دیندکری بلا مش بستان عرب واوسزاستعمال ایدرلر اما عجم واو ایله ده وواوسزده را تخصیص
افاده ایدر الحان بونده کوزل اواز معناسنه لحنك جمیدر حسن اصوات دیمکدر بلبل انواع پرده لردن اوتدیکندن جمع

بلان (مکر) ایتمه (چون) مثل (دکران) غیرلر یاخود دکران برقوشدرکه اکا
سوره فتح کبی سورلر تعلیم ایدوب وخلق ایچنده اوقودوب جلب دنیا ایدرلر (قرآن)
م (را) م (معنای اشارتی) ای حافظ درون دلدن محبت اللهی چیقارمه واوردبنده
صلابت وسنن ومستحبات شرعیه لری اداده متانت ایت ولایخافون لومة لائم
سعته کیت والله ایله خوش اول لکن احکام قرآنی وعلوم شرایع وادیانی مخاوق
کندویه معبود بیان مشرك معنوی مرائیلر کبی جلب منفعت دنیایه صرف ایتمه
(ولاتشتروا بآیات الله ثمنا قلیلا) حکمنجه آیات اللهی دنیایه دکشمك زیرا آخرت
عملیله دنیا طلب ایتمك ریادر وشرکدر وشرك ایله قربت وجذبه محبت ضدان
لایجتمعاندر دیمکدر

ولہ ایضا

اگر آن ترك شیرازی بدست آرد دل مارا * بخال هندویش بخشم سمرقند وبخارارا

اکراول شیرازك محبوبی بزم کوکلمزی اله الورسه انك هند وبکنه سمرقند وبخارایی
بخش ایدرم (مفردات) (اکر) ان (آن) ذلك (ترك) محبوب (شیراز) حافظك شهری
(یا) نسبیه (بدست) اله (آرد) کتوره (دل) م (مارا) م (با) ملابسه (خال) بك
(هندو) سیاه (ش) ضمیر (بخشم) بخش ایدرم (سمرقند وبخارا) ایکی شهر اسمیدر
(معنای اشارتی) اکراول وطن اصلی وعالم ازلیده اولان محبوب حقیقی کمال
احساندن قلبمه جمعیت وسر یمه نور معرفت بخش ایدوب بین اصبعینده وقبضه
قدرتنده عصمتده اولورسم سرورا (وهما حرامان علی اهل الله) اولان دنیا وآخرتی
عالم غیبده اولان ذات بیچونه بخش ایدرم وفنا فی الله اولوب را ه تجریده
کیدرم دیمکدر

بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت * کنار آب رکناباد وگلگشت مصلی را

ساقی باقی شرابی ویرکه جنتده بولامق استرسن و بولمیه لك کرکد شیرازده اولان
رکن آباد صوینك کنارنی وکلکشت مصلی کبی تماشاکاهی (مفردات) (ده) ویر
(ساقی) م (می) م (باقی) م (درجنت) م (نخواهی) استمزسن (یافت) بولق (کنار آب)
م (رکن آباد) رایرمق آدیدر (کلکشت مصلی) شیرازده عیدلرده سیران ایتدکلری
تماشا یردر (معنای اشارتی) ای ساقی شراب وحدت وای پیرعشق محبت بوجای
عملده محل جزای اعمال اولان جنتده بولمیان وتحصیل اولنمیان عشق ومعرفت
اللهك تماشاکاه باغ قلبده ومجرای علوم لدنیه اولان دل بیدیده حصولی ایچون
سزدخی همت وعون ونصرت بیورك دیمکدر

فغان کین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب
چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغمارا

واو بلا واحسرتا که بوقاره کوزلی ومقبول وحرکاتی کوزل وشهره فتنه براغیجی
محبوبلراندن انجاین صبری قلبمدن الدیلر که تورکلر سفره یغمالدیغی کبی (مفردات)
(فغان) واو بلا وآه وانین بنم ایچون که (این) بو (لولیان) اولنك جمیدر قاره کوزلی

صنعه سنی کتورمشدر را ادات مفعول
محصول بیت بنه بستنك یکتلك زماننك
اضافتی وتازه لکی واردر بو شمدیکی فصلر
کبی خوش اوازبلبله کل مژده سی ایریشور
حاصلی اول بهاردر (ای صبا کر بجوانان
چمن بازرسی * خدمت ما برسان سرو وکل
وریحانرا) جوانان چمندن مراد جنس
چمندر باز بونده کره معناسنه وتاکید ایچون
اولمق جائزدر خدمتدن مراد دعا وسلام
وثنادر برسان ایرشدر دیمکدر رسانیدندن
مشتق فعل متعدیدر معلوم اوله که
فارسیده ادات تعدیه الف ونوندر رسیدن
رسانیدن وخوابیدن خوابانیدن کبی
ریحان فسلکن درر را ادات مفعولدر
* محصول بیت * ای صبا اکر تازه چنلره
ایریشورسك سرو وکل وریحانه بزم
سلاممزی ایرشدر (اکرچنین جلوه کند
مغبچه باده فروش * خاکروب درمیخانه
کنم مژکانرا) چنین چون تشبیه ایچوندر
این اشارتدر کندینك مشاهده ایلدیکی
جلوه یه مع سابق تفصیل اولمشدر بچه
مطلقا باوریدر بونده اوغلنجق مراد در
مغبچه نك باده فروشه اضافتی بیانیه در
یعنی موصوفك صفتنه اضافتی قبیلندندر
خاکروب جاروب وسپرکه یه دیرلر وصف
ترکیبیدر اصلنده روبنده خاك وجای
ایدی طپراق سپوریجی معناسنه مژکان
ومژه کرپکه دیرلر مژکان جمع مژه در
دن خبط فاحش ایلدی اکر بویله اولسه
زامفتوح اوقنوردی ساکن اوقونمزدی
را ادات مفعول * محصول بیت * باده
فروش مغبچه اکر جلوه یی بویله ایدوب
کیدرسه که شمدی ایدرکرپکمی میخانه
قپوسنك سپورکه سی ایدرم یعنی انك
خدمتکاری اولوب هرخدمته ارتکاب
ایدرم (ای که برمه کشی ازعنبر سارا
چوکان * مضطرب حال مکردان من

سرکردانرا) ای حرف ندا درمنادا سی محذوف که صفتله موصوفی ربط ایلشدر مهدن مراد یوزدر تشبیه مطلق طریقیله
عنبرسارا معدنی غیرمتعین مشمومات جنسندن برنوعدر سارا صاف وخالص دیمکدر رنکم بوبیتده اویله در * بیت * توکی
کردن توانی که را * مس خود رانکرده زرسارا) خالص التون دیمکدر سارا برمملکت اسمیدر دین بکاش سوبلدی چو
کان جیم وکاف عجمیله ترکیجه چوکن دیدکلریدر تعریب ایدوب صولجان دیرلر فصحای عجمدن جیم عربیله مسمو عدر

دین افترا ایلدی اویله اولسه جوکان دیرلر دی جمی صاده قاب ایلکه احتیاج اولمزدی مضطرب بونده متحرك دیمكدر
مکردان نهی مخاطبدر کردا نیدندن بونده ایهام طریقیله ذکر اولمشدر زیرا کشتن وکردیدن دونمکدر سابقا ذکر
ایلدیکمز کبی بری برحالدن برحاله دونمك انقلاب وتحول معناسنه صیرورت معناسی بوندن مأخوذدر یعنی یوارلنمق بریده
طوب کبی دونمك یعنی یوالنمق نه حرج وند هده معناسنه بریده مولوی کبی دونمك معناسنه در پس معنای قریبی اولمق

و بعیدی یوارلنمقدر سرکردان کردان
صفت مشبهه در یوانغان ودونه کن معناسنه
سره صفت اولسه و یاکویه یوالنغن
معناسنه در اما کردونه و یافده حه صفت
اولسه دونه کن معناسنه * بیت * کاسه
سرشد قدح از کردش دوران مرا * دارد
این درخراب اباد سرکردان مرا) سر
کردان لغتده باشی دونه کن معناسنه در
اما اصطلاحده حیران معناسنه در
وچوکان قرینه سیله یوارلنمق معناسنی
ایهام ایدر کویه صفت اولدیغی وقت کبی
* محصول بیت * ای عنبرسارا کبی زلفدن ای
کبی یوز اوزرینه چوکان چکن جانان
مضطرب حال ایله بن حیران ومتحیری
بو بولده دیمك اولور شول جانان که
ای کبی یوزك اوزرینه عنبرسارا کبی
زلفدن چوکان ایدوب چکرسن مضطرب
حال دورمدن باشنی دونه ككی

محبوبلر دیمکدر (شوخ) مقبول (شیرین) کوزل (کار) ایش (شهر) م (آشوب) فتنه (چنان) انجلین (برند) ایتدیلر (صبر) م (ازدل) قلبدن (ترکان) قرویلر (خوان) سفره (یغما) قاپشمق (معنای اشاری) استعیذ بالله (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة الخ) آیت کریمه سی فحواسنجه غلبهٔ نفس امارهٔ بالسوء سببیله بوقدر مشتهیات نفسانیه لره میل ومحبت و بونلر کبی مبتلا اولدیغمز فتنه لره تعلق ورغبت ایتمك ایله مفتون وغفلت ایله محجوب اولوب مایهٔ سعادت اولان جمعیت قلبم وخضوع وخشوع وتوجه کامله ولذات مناجات کبی متاع دلم جنود هوایه وعساکر محبت مشتهیات نفسانیه یه وماسوایه یغمایه و بردم سرمایهٔ عمرمی هبایه و بردم ای واه واویلا و یا حسرتا دیمکدر

﴿ زعشق ناتمام ما جمال یار مستغنیست ﴾
﴿ برنك و بوی وخال وخط چه حاجت روی زیبارا ﴾

بزم ناقص اولان عشقمزدن یارك جمالی مستغنیدر زیرا حسنند ، نقصانی اولمیان روی زیبایه رنك و قوقی و بك وخط عارضیلر ایله حسن و برمکه حاجت بو قدر (مفردات) (ز) من (عشق) فراط محبت (نا) نفی (تمام) م (جمال یار) م (مستغنیست) محتاج دکلدر (با) ملابست ایچوندر (رنك) بویه (بوی) قوقو (خال) بك (خط) راستق وسرمه (چه) نه (روی) یوز (زیبا) کوزل (را) م (معنای اشارتی) بزم حضور قلب ایله اولمیان ناقص عملاریمزدن غنی عن العالمین اولان ذات بیچون خدا مستغنیدر حسنده نقصانی اولمیان محبوب زیور عارضه یه محتاج اولمدیغی کبی انکچون حظیرهٔ قدسك طاوس خرامانی محبوب خدا ایکن (ماعبدناك حق عبادتك یامعبود) بیورمشدر بویله اولنجه اصنام هوا معبودی اولان ناقصلرك اعمال ناقصه ایله غرورلری ابرد مزیخ اولور دیمکدر

﴿ حدیث ازمطرب ومی کوو راز دهر کمترجو ﴾
﴿ که کس نکشود ونکشاید بحکمت این معمارا ﴾

کلامی مطربدن وشرابدن سویله وزمانك ودنیانك سرنی آز آسته که کیمسه علم وحکمت ایله بو معمایی و بوامر مغلقی آچدی وآچمز یمریکتومدر (مفردات) (حدیث) سوز (از) م (مطرب) چالغیجی (می) م (کو) سویله (راز) سر (دهر) زمان (کمتر) زیاده اکسك (جو) استه (که) م (کس) کیمسه (نکشود) آچدی (ونکشاید) آچماز (با) مع (حکمت) علم (این) بو (معما) معناسی کیزلو اولوب تأمله محتاج اولان بیتدر نعبه کبی (را) م (معنای اشارتی) ای سالك راه یقین همساره قلبکی ولسانکی محافظ اولوب وشیطان چربسنه یول و یرموب نقصانده قالمیه سن همان قلبکده اللهی تفکر ایدوب لسانکده اهل الله اولان ذاتلری وعشق ومحبة اللهی جالب اولان کلماتی تکلم ایدوب حوادثات عالمدن قطع نظر ایدوب قلبکی ولسانکی کف ایده سن زیرا جمله شؤنات عالم حکمت اوزره درالله‌ك حکمت غیبه سی

(رسم این قوم که بردرد کشان می خندند *
درسر کار خرابات کنند ایمانرا) رسم
فعل مضارع متکلم وحده درکشان
دردکشك جمعیدر درددن مراد بونده
شرابك باتجغی در الفله نونله جمع اولمشدر
ذوی العقولدن اولدیغیچون وصف
ترکیبیدر اصلنده کشنده درد دردرد
چکیجی یعنی ایچیجی ذکر محل واراده
حالدر زیرا درد ایچلمز اوسنده کی
شرابدر ایچیلن چکمکی ایچمك مقامنده
ترکیده استعمال ایدرلر میخندند خندیدندن
مشتقدر کلك معناسنه اما بونده تمسخر
معناسنه در یعنی مزه لنمك ترکیده ده مستعملدر
* بیت * بنم اغلادیغمه شمدی قابرمن کلکز *
* برزمان کاریدم بنده کرفتار اولنه *
مشهوره لدر الهکه ولن کولنج اولور
سروکار خرابات سر بونده سودا وهوا
وارزو معناسنه درکاراش كوج
معناسنه در خرابات میخانه درکنند
ایلرفعل مضارع جمع غائبدر

﴿ مقاله ﴾

ماقبلنده برمصدر محذوفدر تقدیر کلام صرف کنند ویاتلف کنند درایمانرا را ادات مفعولدر * محصول بیت * شول
قوم که باده نوشلر ، کلوب انلری مسخره لغـه الورلر فور قرم ایمانی میخانه ارزوسنده وایشنده وکوجنده تلف ایلیه لر
بعضی نسخه ده سرکاره مضاف اولمشدر پس معنی فور قرم ایمانی میخانه ایشنك هوا وهوسنده صرف ایلیه لر دیمکدر
پس خرابات ایشی باشنده صرف ایدرلر ایمانی دین باشندن خطا ایلدی (یارمردان خدا باش که درکشتی نوح * هست خاك

که با بی تخرد طوفانرا) یار بونده مصاحب معناسنه در باش باشیدندن امر مخاطبدر که حرف تعلیل کشتی یاء
اضافیه ایله کی درخاکی ده یاء وحدت ایچوندر نیست ایچون دینلر فکرسز سویلدیلر که رابطهٔ صفت یابیده یا حرف
وحدت مراد برقطره صودر برایچم صو دین صندی سویلدی تخرد نفی مستقبل لغتده صاتون المز اما بونده المز یعنی اعتبار
ایلمز دیمکدر طوفان چوق صو وچوق یغمور را ادات مفعول * محصول بیت * خدا ارلرینه یولداش اول زیرا حضرت

نوحك کیمسنده برطپراق واردر یعنی
حضرت نوح که برقطره صویه اعتبار
ایلمز طوفانی یعنی خدایه قریب اولنلره
یقین اولمغه سعی ایله که دنیا وآخرت
مراداتنی بوله سن (هرکرا خوابکه اخر
بدومشتی خاکست * کوچه حاجت که
برافلاك کشی ایوانرا * هرکرا که بونده
اسمدر کس معناسنه ورابطه اولان که
حذف اولنمشدر تقدیر کلام هرکس راکه
خوابکه او بخوابه ودو شمد دیرلر که
کاهدن مخففدر سابقا بیان اولنان قاعده
اوزره بونده ظرفیت افاده ایدر مضاف
اولمشدر اخره مشتی مشت بونده اوچ
معناسنه در کو امر مخاطبدر کویدن
خطاب عامدر برافلاك یا بونده باء مفرده
معناسنه در کشی بونده قالدرا سن
و یوجلده سن معناسنه ایوان سابقا بیان
اولنمشدر فارسیده چارداق معناسنده
مستعملدر * محصول بیت * هرکسه که انك
صولندیغی برآوچ طپراقدر سن اکادی
نه حاجت که کوشککی وچارداقکی کوکلره
چکه سن یعنی چونکه عاقبتی فنادر یوك
اوله وچارداقلره ویاغلره وباغچه لره
سعی وکوشش ایتك زیاده جنوندن کلور
زیرا حقیقة غیره بانعقدر * بیت * هرکه
آمد عمارتی نوساخت * رفت ومنزل
بدیکری پرداخت * کندی وغیره منزل
یاپدی دیمکدر (پرواز خانه کردون بدرو
نان مطلب * کین سیه کاسه در اخر
بکشد مهمانرا) بدر درقبودر باحرف
صله بر وبدر قپویه کت یعنی چیق
خروجدن تعبیر در بعضیلردیرلر که بدر
اوچ کلمه دن مرکبدر بادن ودردن
واودن که ضمیردر هو معناسنه خانهٔ کردونه
راجع اوله پس در ظرف ایچوندر فی
معناسنه و با حرف تأکید یعنی درخانهٔ
کردون سیه کاسه فونق اولدیغی یه

عقله وعاقله ادرا لنا اولنوردکلدر احری اولان کشی مابعینسنده ماخلق لهنه مشغول اولمقدر دیمکدر

﴿ من ازآن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم ﴾
﴿ که عشق ازپردهٔ عصمت برون آرد زلیخارا ﴾

بن اول عمر کونی ارتریجی حسندن که یوسف علیه السلام طوتدی وآنده وارایدی بیلدمکه عشق حفظ پرده سندن طشره کتوره زلیخایی (مفردات) (من) بن (ازان) آندن (حسن) م (روزافزون) کون ارتریجی (یوسف) علیه السلام (داشت) طوتدی ماضی (دانستم) بیلدم (که) م (عشق) م (از) م (پرده) حجاب (عصمت) حفظ (برون) طشره (آرد) کتوره (زلیخا) زوجهٔ عزیز مصر (را) م (معنای اشارتی) اول اهل الله اولان ذاتلر ماننده یوسف علیه السلام مرتبهٔ محبوبیتده مظاهر انوار جمال الله اولمغله برملیح و برجمیلدرکه نظر کیمیا اثر یله طالب صادقك پردهٔ نفسانیه لرینی دریده ایدوب کشف حجاب ایله برآنده زاهدك خود بخودانه یوز بیلده واصل اولمدیغی مرتبه یه برآنده جذبه وعشق ایله قطع ایتدیروب مرتبهٔ ظهوره کتورورلر ومسند ارشاده بتورورلر دیمکدر

﴿ بدم کفتی وخرسندم عفاك الله نکو کفتی ﴿ جواب تلخ می زیبد لب لعل شکرخارا ﴾

بکاکتو و یرامز دیدك قانعم الله سنی عفو ایتسون ایو دیدك زیرا آجی جواب شکر چیکنیجی لعل رنکلی دوداغه یاقیشور (مفردات) (بد) کتو (م) ضمیر (کفتی) دیدك (خرسندم) قانعم (عفاك الله) الله سنی عفو ایتسون (نکو) ایو (کفتی) دیدك (جواب) م (تلخ) آجی (می زیبد) یاقیشور (لب) م (لعل) معروف قرمزی طاش (شکرخا) شکر چیکنیجی (را) م (معنای اشارتی) ای اهل الله اولان هادیٔ سبل نفس بدخواهمی مشتهیاتندن منع بیوروب حق سویلدکجه الحق مر موجبنجه نفس کتو ظن ایدوب منقبض اولوراما بن راضیم الله سندن راضی اولسون سوزك حقدر زیرا سن منبع حکمت الهی سن ومحل الهام ربانی سن آجی وطاتلی سنك شکرلر چیکنیجی کوزل لسانکدن هرنه صادر اولورسه لایقدر ومحض پند ونصحدر وعین نفعدر دیمکدر

﴿ نصیحت کوش کن جانا که ازجان دوست تردارند ﴿ جوانان سعادتمند پند پیردانارا ﴾

نصیحتی ایشت ای جان که جاندن زیاده دوست طوتارلر سعادتلی یکتلر عالم پیرك نصیحتی (مفردات) (نصیحت) اوکت (کوش کن) ایشت (جانا) ای جان (که) م (ازجان) جاندن (دوست) م (تر) زیاده (دارند) طوتارلر (جوانان) یکتلر (سعادت) م (مند) نسبیه (پند) م (پیر) شیخ (دانا) عالم (را) م (معنای اشارتی) ای روح انسانیله خطابه صالح اولان مؤمن متیقن پیرك آجی وطاتلی نصحنی قبول ایت وجانکه منت بیلکه منقبض اولوب مطرود باب اولمیه سن زیرا پیردانانك نصحنی جاندن زیاده سوکیلی طوتمق علامت سعادتدر نفسه اویوب قبول ایتمیوب

دیرلرسیه کاسه سفله وخسیس معناسنه مستعملدر و برعملکنه دیرلر که فونغین دیلرلر دین زیاده سفلی قاچمشدر بونده سیه کاسه
زیاده خوب واقع اولمشدر فلك خصوصنده * محصول بیت * طشره کیت خانهٔ کردوندن نان طلب ایله یاخود خانهٔ کردوندن
کیت اندن نان استه زیرا بو فونق اولدیغی عاقبت فونغین اولدرر تنبیه درکه فلکدن وفا ومیوب مال ومنال ودولت ومنصبه
اعتماد ایلامك * بیت * کیتی که اولش عدم واخرش فناست * درحق اوکان ثبات وبقا خطاست * یوبنده قناعته واستغنا یه

تعريض وار ❁ بيت ❋ كر بدستم افتد اكسير قناعت آصفی ❋ كنج بالاى هم در كنج استغنا نهم (ماه كنعانىء من مسند مصران
توشد ❋ كاه آنست كه پدرود كنى زندانرا ❁ ماه كنعانيدن مراد حضرت يوسف نبى در عليه السلام بونده كندى جانانه استعاره
ايلدى يا نسبت ايچوندر مسند لغتده اسم مكاندر استناد يعنى طيانه جق يرامابونده تخت مراددر ان وازان ادات تخصيصلردر
مثلا آن تو وازان تو اضافه‌له سنكى ديجك يرده كاه بونده وقت معناسنه درمنصوبده تخت ديرلر پس بومعنالرك بونده فى الجمله

اينجنمك علامت طرد وشقاوتدر ديمكدر

❁ غزل كفتى ودر سفتى بيا وخوش بخوان حافظ ❁ كه بر نظم تو افشاند فلك عقد ثريارا ❁

غزل سويلدك واينجو دلدك كل كوزلجه اوقو حافظ كه سنك نظمك اوزره فلك
صاچه اولكر دوكنى (مفردات) (غزل) منظوم كلامدن بر وزن اوزره مجتمع كلام
وايه آخدر (كفتى) سويلدك (در) اينجو (سفتى) دلدك (بيا) كل (خوش) كوزل
(بخوان) اوقوا اى حافظ (كه) م (نظم) كلام موزون (تو) سن (افشاند) صاچه
(فلك) م (عقد) دوكم (ثريا) اولكر (معناى اشارتى) اى حافظ غزل شكلنده
اسرار طريقتى بيان ايتدك عوامدن ستر ايچون انجودلركبى زحمت چكدك كل بنه
منفعت اوله خير الناسدن اراوب رضاءالله ايچون ومنفعت سالكين وصادقين ايچون
خوشجه تقرير كلام وتبليغ احكام ايله تاكه فاطر السموات والارض عقد ثرياكبى
خزائن رحمتنده مجتمع فيوضات مكنونه لرينى سنك نظم وبيانك اجرومزدنه
فيضان ايده كه لايضيع اجر المحسنين‌در ❁ وله ايضا ❁

❁ صبا بلطف بكو آن غزال رعنارا ❁ كه سر بكوه و بيابان تو داده ما را ❁

اى باد صبا لطف ايله سويله اول كوزل جيران ياوريسنه كه باشمزى طاغه وصحرايه
سن ويرمشسن بزم (مفردات) (صبا) م (بلطف) لطفله (بكو) سويله (آن) اول
(غزال) جيران ياوريسى (رعنا) كوزل (را) م (كه) م (سر) باش (بكوه) طاغه
(بيابان) صحرايه (تو) سن (داده) ويرمشسن (مارا) بزى (معناى اشارتى) اى
مشام جان سالكينه بوى مشك روحانيت رعنا ايرشديريجى وسيلهٔ حق اولان
پير كامل اول حضرت خداى بى نيازه بزم ايچون نيازايت كه (وتبتل اليه تبتيلا)
نظم جليلنك مقتضاسنجه عزلت عن الانام ايدوب تحصيل رضاءالله وتكميل نفوس
ايچون محضا لله اللهك توفيقيله اختيار ايتديكمز طاغلرده وصحرالرده بزى غوائل
نفسانيه دن معصوم قيلسون ديمكدر

❁ شكرفروش كه عمرش دراز باد چرا ❁ تفقدى نكند طوطى شكرخارا ❁

شكر صاتيجى كه عمرى اوزن اولسون نيچون تجسس ايتمز شكر چيكنيجى طوطى‌يى حكمت
نه در (مفردات) (شكر فروش) شكر صاتيجى (كه) م (عمرش دراز باد) جملهٔ معترضه (عمر)
مدت حيات (ش) ضمير (دراز) اوزون (باد) اولسون (چرا) نيچون تفقد تجسس
(نكند) ايتمز (طوطى) م (شكرخا شكر چيكنيجى (را) م (معناى اشارتى) اذا اذكلمات
قدسيهٔ جانفزا وهمت حيات بخش مانند عيسى ايله دماغ جان طالبينه اذواق
روحانيت رسان اولان طبيب الهى شربت وصالك تشنه وخسته لرى طوطى
شكر غذاسى نيچون تجسس ايدوب دوا واحسان غذا ايتمز دوتعجيل ايتمه كه
انلرسالكينك استعدادنه كوره دوا وهضمنه كوره احسان غذا ايدرلر انلرده بخل
يوقدر همان تحصيل استعداده سعى ايده سن ديمكدر

❁ چو با حبيب نشينى وباده پيمايى ❁ بياد دار محبان باد پيمارا ❁

مناسبتى واردر پدرود بالجمله استعمالكدر
وداع معناسنه ❋ محصول بيت ❁ اى
بنم يوسف ثانيجم كوكلك مصرى تخت
كاهى سنك اولدى يعنى كوكلك تختنه
مالك اولدك پس وقتيدر كه جان ودل غمزكى
زندان فراقدن تخليص ايليه‌سن (درسر
زلف ندانم كه چه سودا دارى ❋ باز
برهم زده كيسوى مشك افشانرا ❋ سر
زلف زلفك اوجيدر سودا زلفه مناسبدر
كيسو ديه دن اينجن صاچ بلوكنه ديرلر
برهم قرشمورش مشك افشان وصف
تركيبيدر مشك صاچيجى افشانيدندن
مشتقدر ❋ محصول بيت ❋ زلفك اوجنده
بلمزم نه سوداك واردر كه كنه قرش مورش
ايلمشسن كيسوى مشك افشانى يعنى
روى يك اوستنده كاكلك پريشان ايلكدن
بر مرادك واردر (حافظامى خور ورندى
كن وخوش باش ولى ❋ دام تزوير مكن
چون دكران قرآنرا) حافظا اخرنده‌كى
الف حرف ندادر رند لفظى عجم اكثر
امور منهيه ده استعمال ايدر وعلى
الخصوص كه باده نوشلقده پس بونده
رندى كن عطف تفسيرى طريقيله واقع
اولمش دام تزويردن مرادى ريادر
❋ محصول بيت ❋ اى حافظ هرنه ايشلر
سك ايشله قرآن شريفى تزوير طوزاغى
ايلمه زيرا ياكفر در مرداى خواجه‌نك
فسقه امر دكلدر بلكه بودر كه هرنه
معصيت كه دنياده واردر رياندن بتردر
(وله ايضا) (اكران ترك شيرازى بدست
ارد دل مارا ❁ بخال هندويش بخشم
سمرقند وبخارارا ❁ ترك اصل لغتده
تاتار صنفنه ديرلر بونلر ظالم وبى رحم
وخونى اولدقلرندن شعراى عجم محبوبلرى
بونلره تشبيه ايدوب ترك ديرلر وبعض
شيرازيلردن مسموعدر كه هلاكو
عسكرندن وقتيكه شيرازده توطن

ايدوب تناسل ايلدى پس انلرك اولادينه حقيقة ترك شيرازى ديمك صحيحدر تشبيه سزواستعاره سز اردا صلنده اوزد
ايدى اوريدندن مشتقدر كتور ديمكدر پس بعض نوا ضعده واوى حذف ايدوب مضارعده وامرده ونهيده
واسم فاعلده ماراتخصيص ايچوندر هندو بش هند وهند مملكتنده تولد ايلين آدملرده مستعملدر اما هندده توطن
ايدوب هندى الاصل اولميانه وسائر اشيايه مثلا تيوره وقليجه وغيرى يه هندى ديرلر هندو ديمزلر معلوم اوله كه

هر كلمه‌نك كه اخرنده واو ويا والف اولسه حالت اضافتده بر يا اثبات الملك قاعده‌در بو يش پايش و بايش كبى شين ضمير
غائب تركه راجعدر بخشم فعل مضارع متكلم وحده در بخشيدندن بغشلمق معناسنه سمرقند وبخارا ايكى شهرك
اسميدركه آدمى تركدر پس بونده اول مناسبتله ذكر اولمشدر را ادات مفعولدر ❋ محصول بيت ❋ اكر اول شيراز شهرينك
محبوبى بزم كوكلمزى اله كتور رسه يعنى بزه رعايت اوزره اولورسه انك خال هندوسنه سمرقند وبخارايى بغشلرم هندو

چونكه محبوبله اوتوروب باده اولچه‌سن وايچه‌سن خاطرده طوت يل اولچيجى
محبلرى (مفردات) (جو) چونكه (باحبيب) محبوبله (نشينى) اوتوره‌سن (باده)
شراب (پيمايى) اولچه‌سن (بياد) خاطرده (دار) طوت (محبان) محبلر (باد) يل
(پيما) اولچيجى (را) م (معناى اشارتى) اى جليس الله فى الارض اولوب قربت
حضرت بولان ذات عاليلر اوقات مناجاتكزده بوراه قربتك سركردانلرى وغمزلرينى
يله ويرمش محبانلرى دخى خاطر يكزه كتوروب راه حقده استقامتمز وتحصيل كمال
استعداد ايله قربت كامله بولمغمز ايچون همت بيوره سز ديمكدر

❁ غرور حسن اجازت مكر نداداى كل ❁ كه پرسشى نكنى عندليب شيدارا ❁

حسنك غرورى مكراذن ويرمدى اى كل كه برسوآلجق ايتمزسن دلى بلبلدن (مفردات)
(غرور) كندوبى بكنمك (حسن) م (تا) خطابيه (اجازت) اذن (مكر) م (نداد)
ويرمدى (اى كل) م (كه) م (پرسش) صورمق (ى) وحدتيه (نكنى) ايتمزسن
(عندليب) بلبل (شيدا) دلى (را) م (معناى اشارتى) اى محبوبان خداسزلركه
معاشر اولياءالله سزمرحمت وشفقت لخلق الله شانكزدر البته اللهيوانده دلى ديوانه
اولمش طالبين ذاكرينه حسن نظر يكزوهمت پركشاكز ثابت ومحققدر مكركه مقام
استغراقده وجاى دهشت آبادلى مع الله ده اوله سز ديمكدر

❁ بخلق ولطف توان كرد صيد اهل نظر ❁ به بند ودام نكيرند مرغ دانارا ❁

خلق حسن ايله ولطف ايله اهل نظرى صيد ايتمك ممكن اولورز يرابند ودام ايله
طوتمزلر بيليجى قوشى (مفردات) (با) مع (خلق ولطف) م (توان) ممكن (ارد)
ايتمك مصدر معناسنه (صيد) آو (اهل نظر) م (به بند) باغ ايله (دام) م (نكيرند)
طوتمزلر (مرغ) قوش (دانا) بيليجى (را) م (معناى اشارتى) كيبا نظر اولان اهل
همتلردن اخذ همت ايچق انلره حسن ارادت وتواضع ومسكنت ولطف ومروت
وكمال تسليت كبى اخلاق حميده‌لرله اولورز يرابد اخلاق اولان رحمت حقدن
محرومدر مرغ داناد ام ايله كرفته اولميجى كبى مردان خدا دخى بد اخلاق ايله
صيد اولنمز ديمكدر

❁ ندانم از چه سبب بوى آشنايى نيست ❁ سهى قدان سيه چشم ماه سيمارا ❁

بلمزم نه سببدن آشنالق قوقسى يوقدر سرو بويلو وقاره كوزلو وآى يوزلوره
(مفردات) (ندانم) بيلمزم (ازچه) ندن (سبب) م (بوى) قوقو (آشنا) بلش (ى)
مصدريه (نيست) يوق (سهى) سرو(قدان) بويلر(سيه) م (چشم) كوز(ماه)
آى (سيما) يوز(را) م (معناى اشارتى) اكر ديرسك كه عصمت حقله راه خداده
مستقيم وعالم غيبه چشم بصيرتى كشاده ونور حقه مظهريتله (فهو على نور من
ربه) سرنجه سيماى قلبى مستغرق انوار الهى اولان ذات عاليلردر دوات بخشلرنده
نيچه حسن اخلاق ايله وكمال مسكنتله تسليم اولمش مريد صادقلر ، نيچه بيللر
آشنالق وروب مقصودلرينه واصل ايتمامشلردر ديرسك اول دخى بنه مريدك

افظنى هندى مقامنده ذكر تجويزايدر
والاقياس هندويش ايدى (بده ساقى مى
باقى كه در جنت نخواهى يافت ❁ كنار
آب ركن اباد وكلكشت مصلارا ❋
نخواهى يافت بولميه‌سين ديمكدر بوادا
ضبط اولمق كركه مواضع متعدده كاوراب
ركن اباد بر بيوك دره‌در كه الله اكبر
آدلى برديه نك ديبندن چيقار وركن اباد
ديدكلرى انكچوندر كه سيد ركن الدين
يعنى متوسط صاحبى اطرافنه يايلر يايوب
بعضى سدلر چكوب برخوب سيرانكاه
ايلمشدر وقاعدهٔ عجمدركه بركمسه بريرى
معمور ايلسه اكانسبت ايدوب فلان اباد
ديرلر محمود آباد وحسين آباد واشبو لده
جعفر آباد كبى كاه اولوركه برشينك كالندن
آباده تعبير ايدرلر خراب آباد كبى زياده
خرابلقدن عبارتدر وقس على هذا كلكشت
مصلى را كلكشت ركن آباد كنارنده
مصلاى شيرازه متصل برمقبول سيران
كاهدر وبرعظيم ومقبول مسيره ده كلكشت
ديرلر هرنه يرده اولورسه زيرا كشت سيره
ديرلر وكل بولك كبى تركيله عظيم معناسنه
درنتكه كلبانك ديرلر اواواز ❁
❁ محصول بيت ❁ ساقى باقى قلان مى
كتور كه جنتده بوليمه‌سن ركن ابادارمغى
كنار ينى وكلكشت مصلايى زيرا جنت
اعلاده دخى بولنميه بكنزمز پس خواجه‌نك
بوسوزى حقيقتدر مجاز دكلدر (فغان
كين لوليان شوخ شيرين كار شهرآشوب ❋
چنان بردند صبر از دل كه تركان خوان
يغمارا ❋ فغان افغاندن مخففدر قاعدهٔ
عجمدركه بركلمه‌نك اولنده همزه اولسه
تخفيفا حذف ايدرلر اسم وفعل ومصدردن
❋ اسكندر ❁ وسكندر ❋ وافتاد ❁ وفتاد
واستادن ❁ وستادن ❁ اماطرد دكلدر ❁
ونغمان فرياد كبى مدد مدد ديو چيغرمغه
ديرلر ❋ لوليان ❁ لولينك جمعيدر عجمده

برطائفه‌دركه قره كوزلى وقره قاشلى سيه چرده اولورلر وجله‌سى سازنده وكوينده اولورلر بسيله بزاوج يرلى مقدارى
اخلاط ايلدك اوتاد شهرنده تأهل ايلمشدى ضربى تخلص ايدر شاعر ايدى اولو واصليله ايله قريبى كوزلى جمعى لوليان كلور
دين بلزمش شوخ برنده اسيجق قانلى مطبوع معناسنه در شيرينكار شيرين طناو ديمكدر كاركاف عجميله ادات فاعلدرجى معناسنه
ستمكار وجفاكار كبى شهر آشوب وصف تركيبى در شهرى قرش مورش ايديجى يعنى دلو رديجى شيرينكار لفظى دخى شهر آشوب

لفظی کبی وصف ترکیبی دردین افترا ایلدی ترکان خوان یغمارا * ترکان ترکك جمعیدر ایکی معنایه تحملی واردر بریسی مذکور تاتار صنفی که شیرازشهرنده توطن ایلمشلردر بریسیده شرقك اتراکی که خلفاء عباسیه انلری استخدام ایدرلردی نته که تواریخ حلقاده مذکور ومسطوردر پس بونده ترکان کدایان معناسنه دردین ترکی وکدایی بازمش زیرا خوان یغمایه کیرن اقو یاوزور مندلر درتکه سور همایونده مشاهده اولندی کدایان خود بر بولك بی دست و پا طایفه در ویرلرسه یرلر و برمزلرسه صبر ایدرلر خوان سفره در کاه اولور که ذکر محل واراده حال ایدوب طعام مراد ایدرلر بونده کی کبی یغما قرینه سیله پس خوان یغما ببرام لرده ودوکونلرده یغما ایچون دیزلن چناقلر در * محصول بیت * مدد مدد که بوشوخ وشیرین کار یعنی اینجق قانلی ناظره لذت ویریجی شهرخلقی دیوانه ایدیجی اولی محبوبلری انجاین صبری کوکلدن ایلدیلر که اتراك یغما ایچون قونلن نعمتی ایلدیلر زیرا هم محبوبلر وهم کوینده وخوانده لردر (زعشق ناتمام ماجمال یار مستغنیست * باب ورنك وخال وخط چه حاجت روی زیبارا * خواجه جانانك جمال باکالنه نسبت کندینك عشقنی ناقص اعتبار ایدر تأدبا زیرا بعض عشاق اراسنده بر کنکو واردر که جانانه نك احسنده سبب بزم محبتمزدر شویله که بزاندن قطع نظر ایلسك اکا اصلا کمسه اعتبار ایلمزدی پس خواجه بیورر که بزم جانانه مزك حسنی کامللدر اکا نسبت عشاقك عشقی ناقصدر که دیدکاری کبی کمسه نك محبتنه احتیاجی یوقدر باب ورنك واوبونده جان من وجان شما اوی کبیدر ضرورت وزن ایچون اقحام اولنمشدر اصلنده اب رنك درخالونلر یوزنده سوردیکی اقلقدر وجائزدر که رنکدن مراد کلکونه اوله یعنی یوزلرینه سوردکاری قزل نسنه مراد اوله وابدن اقاق مراد اوله بعض نسخه ده بیوی ورنك دوشمشدر پس مذکور تکلفه احتیاج قالمزواو حرف عطف اولورز یباراشق دیمکدر (محصول بیت) بزم ناقص وابتر محبتمزدن جانانه نك حسن اکلی مستغنیدر مشاطه وضع ایلدیکی خال وخط واب ورنکه براشق کوزل یوزك احتیاجی یوقدر یعنی حسنی خداداددر عارضی اسباب حسنه محتاج دکلدر * حدیث از مطرب می کوورازده هرکتر جو * که کس نکشود ونکشاید بحکمت این معمارا * حدیث بونده سوز معناسنه در مطرب کوکله سرور وحبور ویرندر ساز نده وکوینده کبی کومر مخاطبدر کوبیدندن سویله دیمکدر جوجوییدندن ایسته دیمکدر کم اکسك وکتزده کی ترتفضیل معناسنی افاده ایدرکاه اولور که کم وکتر لفظی کلیا ترك مقامنده استعمال ایدرلر مثلا

قصورندندر یاخود مرهون یاوقتدر یوخسه انلره نسبت بخل اقبح سوء ظندندر همان مرید تکمیل نقصان ایدوب صدقنده ثابت اولملیدر دیمکدر

﴿ جز این قدر نتوان کفت درجمال توعیب * که رنك مهر ووفا نیست روی زیبارا ﴾

بوندن غیری دیمك اولمزسنك جمالکده عیب که محبت ووفارنکی یوقدر کوزل یوزلرده (مفردات) (جز) غیر (این) بو (قدر) مقدار (توان) ممکن دکل (کفت) سویلك (درجمال تو) سنك جمالکده (عیب) م (رنك) لون (مهر) محبت (وفا) م (نیست) یوق (روی) یوز (زیبا) کوزل (را) م (معنای اشارتی) محبوبان خدا اولان رجال اللهه سوء ظن ایله برعیب نسبت ایتمك سبب سوء خاتمه در نسبت اولنمزانلره انجق مریدلرینه محبت ووفا صورتنی اظهار ایتمزلردیمور بودخی (باخدا دیوانه باش وبامحمد باادب) اشارتنجه آداب مشایخه عدم مراعاتدر همان صمت وتسلیم ونیازومحو بندن غیره طریق یوقدر دیمکدر

﴿ بشکر صحبت اصحاب وآشنایی بخت * بیاد دار غریبان دشت وصحرارا ﴾

شکر نعمت ایت اصحابك صحبتی وبخت آشنالغی ایچون خاطرده طوت چوللرك وصحرالرك غریبلرینی (مفردات) (بشکر) شکر ایچون (صحبت اصحاب) م (آشنا) م (یا) مصدریه (بخت) طالع (بیاد) خاطرده (دار) طوت (غریبان) غریبلر (دشت) اووه (صحرا) م (را) م (معنای اشارتی) همان طریق آداب مشایخ طریقت بودرکه صحبت حضوره اولدیغکز نعمت عظماسی شکری ایچون وارواح قدسی ایله صحبتکز ایچون وبخت سعاد تفزاکز یاراولمسی ایچون بزوطن اصلیسی اولان عالم علویدن جدا دوشمش وبیابان هواده نفس وشیطان ایله مبتلا اولمش غریبلری خاطر جای فیوضات الهیکزدن انداخته یوروب حسن نظریکزدن دور ایتمیه سزدیو نیازده اولملیدر دیمکدر

﴿ در آسمان چه عجب کرز کفته حافظ * سماع زهره برقص آورد مسیحارا ﴾

آسمانده عجب دکل که حافظك حکمت آمیز کلماتندن زهره نك سماعی رقصه کتوره مسیحانی (مفردات) (در) فی (آسمان) م (چه عجب) عجب دکل (کر) اکر (زکفته حافظ) حافظك کلامندن (سماع) نغمه (زهره) معروف یلدز (رقص) حرکت موزونه (آورد) کتوره (مسیحا) عیسی روح اللهی علیه السلام (معنای اشارتی) حافظك وحافظ مثلی مظهر فیض الهی اولان ذوات عالیه لرك الهامات ربانیه ایله تکلم بیوردقلری کلمات قدسیه زهره نك تأثیراتندن مکان آسمان ومعاشر عارفان متأثر اوله قدنصکره مانند روح الله ارواح قدسیه دخی ذوق بخش اولوب حالات لطیفه لر ایله متأثر اولمهلری عجب دکلدر همان مشایخ کبارك صحبتلریله مغتنم اولملغی جانه منت ومایه سعادت بیلملیدر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیرما * چیست یاران طریقت بعد از ین تدبیرما ﴾

دون کیجه مسجد دن میخانه جانبنه کلدی بزم پیریمز ندر یاران طریقت بوندنصکره بزم تدبیر عمز (مفردات) (دوش) دون کیجه (از) من (مسجد) م (سوی) جانب (میخانه) م

﴿ آمد ﴾

کم کو وکم جو هیچ سویله وهیچ استه معناسنه نشانلنجق یرذر نکشود ونکشاید کشودن وکشاییدن مشتق اولکی نفی ماضی وثانی مضارع کسه آچدی وآچز دیمکدر بحکمت باسببیت ویا مصاحبت ایچوندر مضاف محذوفدر بعلم حکمت دیمکدر زیرا دهردن مراد یعنی افلاکك وعناصردن بحث ایتمك وظیفه سیدر * محصول بیت * سوزی مطرب وباده دن سویله واسرار افلاکه وعناصری کلیا ترك ایله زیرا کمسه بو معمانی علم حکمتله نه آچدی ونه آچیسردر که بونك سرینه انجق الله مطلع در (من ازان حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم * که عشق ازپرده عصمت برون آرد زلیخارا * روزافزون کوندن کونه زیاده وزفیده اولان اشیاده استعمال ایدرلر عصمت حفظ وصیانت معناسنه مستعملدر برون آرد طشره چیقاررلر یعنی اخراج ایلر زلیخا زنانك فحمی ولامعك کبریله کوزل دیمکدر صفتدر اسمی رائیلدر * محصول بیت * بن اول کوندن کونه ازدیاد وترقیده اولان حسندن که یوسفك وار ایدی بلدم که عشق ومحبت زلیخایی پاکلك وپرهیزکارلق پرده سندن چیقارایسردر زیرا جانانك حسنی زیاده اندکجه عاشقك قرار وصبری اکسلور پس رسوای عالم اولمق ضروریدر (بدم کفتی وخرسندم عفاك الله نکوکفتی جواب تلخ می زیبد لب لعل شکرخارا * خرسند قانع وراضی معناسنه در عفاك الله الله تعالی بلاینی سندن دفع ایلسون دیمکدر تلخ آجی میزیبد فعل حال زیبیدندن مشتقدر یارشور دیمکدر بونده مقام استفهامده واقع اولمش شکرخا اوصف ترکیبیدر شکر چینیجی دیمکدر خاییدندن مشتقدر * محصول بیت * بکابرامز سوزسویلدك وبن سویلدیکك که راضیم ایی سویلدك الله تعالی سندن جمیع بلایاتی دفع ایلسون لکن آجی جواب یاراشورمی شکرچینیجی لعل کبی قرمزی لبه بو ذکر اولان معنی استفهام انکاری اولدیغی تقدیرجه در اما اخبار اولنجق معنی بویله اولور که بکا یرامز دیدك یعنی سن بد سن دیدك بنده بدسن دیدیکنه راضیم یاخود بکا بد سوز سویلدك بنده بد سوز سویلدو ککه راضیم الله تعالی سندن بلایی دفع ایلیه ایی دیدك زیرا جواب تلخ یاراشور قرمزی لبه یعنی سنك بد دیدیکك غیرینك ایی دیدیکندن بکالذیذ کلدی زیرا سن شکر کفتارسن آجی سوزده سندن طاتلی کلور (نصیحت کوش کن جاناکه ازجان دوستتردارند * جوانان سعادتمند پند پیردانارا * کوش کن امر مخاطبدر کیدندن نصیحت ایشت دیمکدر سعادتمند ادات نسبتدرلی معناسنه سعادتمند سعادتلی دانشمند دانشلی کبی دانا صفت مشبهه در دانیدندن بیلکن دیمکدرجا نا الف حرف نداد ر * محصول بیت * نصیحت ایشت ای بنم جانم زیرا جاندن سوکلی رق طوتارلر سعادتلی جوانلر پیر عالمك نصیحتنی (غزل کفتی ودرسفتی بیا وخوش بخوان حافظ * که برنظم تو افشاندفلك عقد ثریارا *

(آمد) کلدی (پیرما) بزم پیریمز (چیست) ندر (یاران طریقت) م (بعد از ین) بوندنصکره (تدبیر) رأی واختیار (ما) بز (معنای اشارتی) بو عالم ظلمت بشریتده رفع حجاب وقطع منزل ومآب ایچون (حسنات الابرار سیئات المقربین) فحواسنجه بعض عبادتدن وظائف نوافلی ترك ایدوب دائره ملامتده وتوجه کامله الی الله ده مراقب وناقد بصیر (ارنا الاشیاء کما هی) عنه کتمشدر وعوامدن ستر حال ایتمشدر (اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم) سرنجه تبعیت کامله ایچون بزه دخی اختیار ملامت امر لازمدر ای ارباب سلوك دیمکدر

﴿ در خرابات مغان باپیر هم منزل شویم * این چنین رفتست درعهد ازل تقدیرما ﴾

مغلرك میخانه سنده پیر ایله قوناقداش اولهلم عهد ازلده بزم تقدیرمز بونجلاین کتمشدر (مفردات) (در) فی (خرابات) میخانه (مغان) کافرلر (باپیر) پیر ایله (هم) ادات مقارنت (منزل) قوناق (شویم) اولهلم (این چنین) بونجلاین (رفتست) کتمشدر (در) م (عهد) زمان (ازل) م (تقدیرما) م (معنای اشارتی) (الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر) مقتضاسنجه اطاعت وتبعیت ایله بو عالم کون وفساد ده پیر ایله هر حالده وهر مرتبه ده برابر اولوب برآن حضوردن دور ونظردن مهجور اولمهلم که عهد ازلده تقدیر خدا بوبلجه رسیده اولمشدر تبعیت شرط طریقدر دیمکدر

﴿ ما مریدان رو بسوی کعبه چون آریم چون * رو بسوی خانه خمار دارد پیرما ﴾

بز مریدلر یوزی کعبه جانبنه نیجه کتوره لم چونکه یوزی شراب صاتیجیلراوی جانبنه طوتمه وکتوره بزم پیریمز (مفردات) (ما) بز (مریدان) مریدلر (رو) یوز (سوی) جانب (کعبه) م (چون) اماله ایله کیف معناسنه (آریم) کوره لم (چون) وقتیه (روی) یوز (با) مع (سوی) م (خانه) او (خمار) شراب صاتیجی (دارد) طوته (پیرما) م (معنای اشارتی) المرید بین یدی الشیخ کالمیت بین یدی الغسال فحواسنجه شیخ ظاهردن کچوب کیفیات عشق ومحبت جانبنه قدم باصدقده مریده اشارت علیه لر اولنجق مرید دخی کسب کیفیات جذبات رحمان ایچون ملامت اختیار ایدوب اوم لائمدن بی پروا برعاشق شیدا اولملیدر دیمکدر

﴿ عقل اکر داند که دل دربند زلفش چون خوشست * عاقلان دیوانه کردند از پی زنجیرما ﴾

عقل اکر بیلسه که کوکل سنك زلفك بندنده نیجه خوشدر عاقللر دیوانه اولورلردی بزم زنجیرمزدن ایچون (مفردات) (عقل) م (کر) ان (داند که) بیلسه که (در) فی (بند) باغ (زلف) م (چون) اماله ایله نیجه (خوشست) خوشدر (عاقلان) عاقللر (دیوانه) م (کردند) اولورلردی (ز) من (پی) للتعلیل (زنجیر) م (ما) م (معنای اشارتی) ورای عقلده اولان کیفیات عشق وآثار جذبات اولان اذواق روحانیت وحلاوت درون اهل خرابات پرشوقی اکر طور عقلده اولان اهل صورت وزاهدان بی حجت چشیده ایدوب یاسیدی کردن ارادهلرینی زنجیر محبته قید ایدوب صورت پرستلکی ترك ایله منفور خلق اولوب یاشمش واغیار دلی دیوانه اولورلردی دیمکدر

*غزل بش بیدن اکسك اولمزاما بوقاریسی کیسی طقوز وکیسی اون برو کیسی اون اوجدن بوقاریسی اوارديدی درسفتی دردادك بر پرده
استعمال ایدرلر که غایتله مقبول ومطبوع سوزسویلنه خوش بخوان خواجه حافظ غایتله خوش خوان ایمش انکیچون بیا
وخوش خوان دیدی عقد عینك کسریله وقافك سکونیله عورتلر بوینه طاقدقلری بوغمه دیرلر ثریا اولکر یلدیزینه دیرلر عقد ثریا
اضافت بیانیه در ثریایی شعرا بوغمه تشبیه ایدرلر * محصول بیت * غزل سویلدك ودردلدك یعنی غایتله ایو سویلدك کل ایمدی

ایوجه اوقو یعنی بوغزلی صونه کتور
ای حافظ تا که سنك نظمکه فلك عقد
ثریایی نثار ایلیه یعنی فلك زیاده حظندن
عقد ثریایی بوغزلك اطلسا فتدن جا نه
ویره (وله ایضا) (صبا بلطف بکوان غزال
رعنارا * که سر بکوه و بیابان تو داده
مارا * صبا منادی حرف ندا محذوفدر
لطف یوموشاقلق ملایمت معناسنه غزال
آهو یه در رشا معناسنه یعنی کیك
بوزاغیسی شعرا محبوبلری ومحبوبه لری اکا
تشبیه ایدرلر لطف نظرده وحسن
التفاتده رعنا شول کله دیرلر که برجانبی
قزل و برجانبی صاری اوله حاصل کلام
اول کله صفت اولور (بیت) عشق
وخوبی رنك رنك آمد ترا ای باغبان *
حسب حال ماو رعنایان کل رعنا بست *
(بیت) بی رخت درشفق ومهر نبیسند چه
عجب * اصفی را که سرو برك کل رعنا
نیست * معهود کله رعنا دیدکلری کمال
پاشا اوغلینك بو بیتدن زیاده معلوم اولور
(بیت) ایکیسندن برکل رعنا کوربوردی
کوزه * لاله رخسار کله جمع اولسه رخ
زردم بنم * رعنا بو یله یرده نازنین معناسنه
درکه قولی مقوله ربط ایلمشدر سر معنی
جهتندن مارا لفظنده مفیددر دادٔ
لفظنده همزه خطاب ایچوندر دیبن
خطابه قابل دکل ایمش زیرا اول بونده
همزه یوقدر بلکه اول عین بترا شکلنده
یازیلان همزه نك نشانه سیدر همزه دن
بدل یازیلور ثانیا همزه فارسیده
خطاب ایچون کلمز یادر کلان هاء
رسیدن صکره یا یازلمز اول نشانه یازیلور
اما همزه ده تلطف اولنور
* محصول بیت * ای صبا لطفله اول غزال
رعنایه سویله که بزم باشمزی طاغه وصحرایه
سن ویرمش سن یعنی بزی فرهاد ومجنون
ایلمش سن شعرا صبا ایله مکالمه ایدرلر که
بیك شعرادرز براجانان عالی جنابدر معناسنه انجق صبا وشمال واصل اوله بیلور (شکرفروش که عمرش دراز باد چرا * تفقدی نکند
طوطیء شکرخارا) شکر فروش وصف ترکیبیدر شکر صاتیجی معناسنه درکه عمرش دراز باد جملهٔ معترضهٔ دعائیه درکه بدیعده اکا
حشو ملیح دیرلر چرا اصلنده چه ایدی جیم عجمینك کسریله صکره رای تخصیص ایله ترکیب ایدوب چرا دیرلر جیمك کسریله وفتحیله
نیچون معناسنه * محصول بیت * شکر فروش که عمری اوزون اوله نیچون طوطیء شکرخانك حالنی وخاطرینی یوقلمز شکر فروشدن مراد

مرغ دلرا صید جمعیت بدام افتاده بود * زلف بکشادی زدست ما بشد نخجیرما

کوکل قوشی ایچون جمعیت صیدی دوزاغه دوشمشدی زلف آچدك بزم الیمزدن
کندی بزم آویمز (مفردات) (مرغ) قوش (دل) م (را) م (صید) آو (جمعیت)
م (با) فی (دام) دوزاق (افتاده) دوشمش (بود) ایدی (زلف) م (بکشادی)
آچدك (زدست) الدن (ما) بز (بشد) کندی (نخجیر) آو (ما) م
(معنای اشارتی) کرچه افراط محبت اولان عشق الهی اولی کسبی آخری وهبیدر
وحصولی جمعیت قلب ایله درلکن (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) ما آنچه
مقتضیات تجلیات الهی انبساط وانقباضدن هرنه صورت کوسترسه انی مقلب القلوب
اولان لطیف ورحماندن بیلوب سعی ومجاهده ده نقصان ایتیوب نیازی (الله لطیف
بعبادی) اولان الهك درکاهنه حصر ایتمك در دیمکدر

روی خوبت آیتی از لطف برما کشف کرد
زان سبب جز لطف وخوبی نیست در تفسیرما

سنك کوزل یوزك لطفندن برآیتی بزم اوزریمزه کشف ایتدی اول سببدن لطفك
وکوزللکك غیری یوقدر بزم تفسیریمزده (مفردات) (روی) یوز (خوب)
کوزل (ت) خطابیه (آیت) م (یا) وحدتیه (از) م (لطف) م (برما) بزم اوزریمزه
(کشف) م (کرد) ایتدی (زان سبب) اول سببدن (جز) غیر (لطف) م
(خوبی) کوزلك (نیست) یوق (در) فی (تفسیر) م (ما) م (معنای اشارتی) استعیذ بالله
(الله لطیف بعباده یرزق من یشاء بغیر حساب) اشارتنجه تجلیء جمال ایله تجلی
بیوروب بر بنده سنی درکاهنه خاص قیلوب مقام فناده ذاتنی معنیء قرآن قلمغله
مظهر لطف وجمال قیلدقده الك کلمات حکمت آمیزنده وتفسیر وبیان معنیء
قرآن کابیرنده اندن ظهور ایدن انجق لطف وجمالدرکه (کل اناء بترشح بما فیه) دیمکدر

بادل سنکینت آیا هیچ درکیرد شبی * آه آتشناك وسوز سینهٔ شبکیرما

سنك طاشه منسوب کوکلکده عجبا هیچ تاثیر ایده می برکیجه بزم آتشلی آهمز و کیجه
اویومیان سینه مزك حرارتی (مفردات) (با) مصاحبت ایچوندر (دل) م (سنکین)
طاشه منسوب (ت) خطابیه (آیا) عجبا (هیچ درکیرد) تاثیر ایده می (شبی) برکیجه
(آه آتش) م (ناك) ادات نسبیه (سوز) یاق (سینه) کوکس همزه للتوسل (شبکیر)
کیجه طوتیجی که کیجه اویومیان دیمکدر (ما) م (معنای اشارتی) (تضل من تشاء
وتهدی من تشاء بیدك الخیر) فحواسنجه بربنده سنی دخی مظهر صفت قهر
وجلال قیلدقده الك دخی العیاذ بالله آه وانین وکریان وحزین ودل سوزان
غمکین ایله احیاء لیالی ایتمسی سود ویرمیوب (کل یعمل علی شاکلته) سرنجه بنه
برطرفدن آثار ضلالت ظهور ایتمکده دردیمکدر

بادبر زلف تو آمد شد جهان برمن سیاه
نیست از سودای زلفت بیش ازین توفیرما

جانانیدرو طوطیء شکرخادن مراد کندیدر یعنی جانان که اغزندن شکرلر یاغر بنم کبی طوطیء ایله یعنی شاعر فصیح وبلیغ ایله
نیچون مقید اولمز (چو با حبیب نشینی و باده پیمایی * بیاد دار محبان باد پیمارا) باده پیمایی فعل مضارع مخاطبدر باده
اولچه سن یعنی ایچه سن زیرا مجلسده پیمانه ایله تقسیم اولنور باد پیمارا وصف ترکیبیدر یل اولچیجی یی فائده یلوب یورینه دیرلر
ترکیده یل قوان دیدکلری کبی باد پیما عشقدن دور اولان مجلر دیبن تناقص سویلدی باده پیما و باد پیما وصف ترکیبیدر

دیبن اکلنور که باده پیمایی عبارتی وصف
ترکیبی اکلمش اوله اکر بویله اکلدیسه
بکاش اکلمش * محصول بیت * چونکه سن
جانانله همنشین اولوب باده نوش اوله سن
وصل جاناندن مهجور ومحروم محبلری
یادکده طوت یعنی جانان خدمتنده مجلسده
انلری تذکر ایله باشدکه کیفیت باده ایله
خاطر شریفکدن میل وانجذاب پیدا
اولوب بونلرك حالنی تفقد ایلیه جو حبیب
نشینی دیدیکی خطاب عامدر هرکم که
حبیبله همنشین اولسه (غرور حسن اجازت
مکرنداد ای کل * که پرسشی نکنی عندلیب
شیدارا) غرور لغتده غفلتدر الدانمق بوندن
ناشی اولدیغیچون الدانمغه غرور دیرلر مکر
بونده کانه معناسنه درنته کم آصفی نك بو بیتنده
واقعدر * ماه را امشب بسی دود رکی
دیدم مکر * حسن روز افزون خوبان
دارد اورا درشکست * پرسش اسم
مصدردر صورش دیمکدر صورمق
معناسنه دینلدی شیدا دیوانه عندلیب
بلبلدر * محصول بیت * کوزلك غروری
اجازت ویرمدیمی ای کل عندلیب
شیدانك حالنی تفقد ایلیه سن یعنی ای
جانان کوزلك مانعمی اولدی که عشاق
بیچاره لره التفات ایدوب خاطرلرینی
صورمزسن (بحسن خلق توان کرد
صید اهل نظر * به بند ودام نکیرند
مرغ دانارا * بعض نسخه ده بلطف
وخلق دوشمشدر بو نسخهٔ اختیار
ایلدك توان کرد توان کردن معناسنه در
* محصول بیت * محبوب مغروره پند
ایدوب بیورر ای جانان اهل نظر عاشقلر
حسن خلقله صید اولنور یعنی عبد مملوك
اولورلر مصراع ثانی مقام تعلیلده در
یعنی بونلر مرغ زیرك درکه آغله
وطوزاغله طوتلمز بس بونلره مدارا
وبونلره حسن التفات ضروریدر
(ندانم ازچه سبب رنك آشنایی نیست * سهی قدان سیه چشم ماه سیمارا) رنك بونده نصیب ونشان معناسنه در
بعض نسخه ده رنك یرینه بوی دوشمشدر سهی قدان صفتدر موصوفی محذوف قیلنمشدر اصل کلام دلبران سهی
قدان ایدی سهی قدان الف ونونله جمع اولنمشدر ذوی العقولدن اولدیغیچون طوغری قامتلی لر دیمکدر مصراع ثانیده
تراکیب یریرینه مضاف اولمشدر * محصول بیت * بیلمزم نه سببدن آی یوزلی قره کوزلی طوغری قامتلی محبوبلرك بزمله آشنالق

یل سنك زلفك اوزره کلدی بنم اوزریمه جهان سیاه اولدی سنك زلفك سوداسندن
بوندن زیاده بزم وافرلکمز وتوفیریمز یوقدر (مفردات) (باد) یل (بر) علی (زلف) م
(تو) سن (آمد) کلدی (شد) اولدی (جهان) م (برمن) بنم اوزریمه (سیاه) م
(نیست) یوق (از) من (سودا) محبت (زلف) م (بیش) زیاده (ازین) بوندن
(توفیر) وفرتدن زیاده لك معناسنه (ما) م (معنای اشارتی) ابن عربینك (لاتنکروا الباطل
فی طوره فانه من شؤناته) قولنجه آثار لطف وجمال وظهورات قهر وجلال جمله
مقتضیات تجلیات افعال الله اولمغین سالکك نیجه مدت سعی وکوششنده قطع
منازل وترقیء حاصل ایتیوب حجاب وانقباضدن عدم تخلصی فسخ عزائم باری
ذوالجلالدندر همان عجب وغروری ترك ایدوب محویتله حصر نیاز درکاه بی نیاز
ایتمدن غیره طریق یوقدر همان روز وشب بین الخوف والرجا حضرت اللهه نیازده
اولمليدر دیمکدر

تیر آه ماز کردون بکذرد حافظ خموش * رحم کن برجان خود پرهیزکن ازتیرما

بزم آهمز اوقی فلکدن کچر حافظ ساکت اول کندی جانکه رحم ایله بزم اوقومزدن
حذرو پرهیز ایله (مفردات) (تیر) اوق (آه ما) م (ز) م (کردون) فلك (بکذرد)
کچر (حافظ) م (خموش) ساکت اول (رحم) مرحمت (کن) ایله (برجان) م (خود)
کندی (پرهیزکن) حذر ایت (ازتیرما) م (معنای اشارتی) ای حافظ کرچه حق تعالی
سکا شمدی برقوت قدسیه بخش ایتمش که آهك وکلامك (اواقسم علی الله لابره)
مرتبه سنده اولوب فلکه تاثیر ایدر لکن الاهك عظمت وکبریاسندن وسطوت
جلالندن خوف اوزره اولوب حالا اولان عصمتکه مغرور وجاه وجلالکه مسرور
اولمه ساکت وابکم اولکه (العظمة ازاری والکبریاء ردائی فمن نازعنی فیهما
قذفته فی النار) فحواسنجه بالمع وامثالنی ملاحظه ایدوب جانکه مرحمت ایله تیرکبی
باب حقدن آتلقدن حذر ایله زیرا انبیانك ومبشر بالجنة اولانلردن غیری بلرك عصمت
عاقبتنه قطع یوقدر دیمکدر

وله ایضا

بملازمان سلطان که رساند این دعارا * که بشکر پادشاهی زنظر مران کدارا

سلطانك ملازملرینه ومقربلرینه کیم ایرشدیرر بو دعایی که پادشاهلق شکری ایچون
نظردن سورمه کدایی (مفردات) (با) للملابسة (ملازم) مقرب (سلطان) م (که)
کیم (رساند) ایرشدیرر (این) بو (دعا) التجا (را) م (که) م (با) للملابسة (شکر)
م (پادشاهی) پادشاهلق (زنظر) نظردن (مران) سورمه (کدارا) فقیری (معنای
اشارتی) سلطان حقیقی خدای لم یزل حضرتلرینك درکاه عزتنك مقربلری امناء الله لردن
بر استمداد بیوروب دیرکه درکاه حقك مقربلرینه بونیاز بزی کیم ایرشدیرر که
کندولرینك تحت سلامتده شاهان معنوی اولملری نعمتنك شکرانه سنده بزکدای
بی نوالری نظر وهمتلرندن دور ایتمسونلر که دام نفس وشیطانه کرفته اولمشز وهمت
سعادت بخشلرینك محتاجلری یز الله ایچون بزه همت ایتسونلر دیمکدر

نشانه سی ایچون بوقدر جانانه نك استغناسندن شکایتدر کانه خواجه یه التفاتی یوغمش وجمع صیغه سین ایراد ایلك تعظیما در (جز این قدر نتوان کفت در جمال توعیب * که وضع مهر و وفا نیست روی زیبارا * جز غیری معناسنه در نتوان کفت کفتن تقدیرنده در وضع بونده قانوندر مهر بونده محبتدر زیبا اصلنده زیبا بت ایدی ضرورت وزنیچون با و تای خطاب حذف اولنمشدر * محصول بیت * بومقداردن غیری سنك حسن وجمالکده عیب دیمك اولمز که

سنك روی زیباکك محبت ووفا قانونی بوقدر یعنی سنده جمیعا اسباب حسن وجمال برکمالدر الا بودرکه وفاکار دکلسین جفاکارسین بعض نسخده وضع بدلی حال واقع اولمشدر (بشکر صحبت اصحاب واشنایی بخت * بیاد دارغریبان دشت وصحرارا) بو بیت حافظ دیوانلرنده ندرتله اولنور غالب بودرکه الحاقی دکلدر پس تتمیم فائده ایچون یازلدی اصحاب صاحبك جمیدر یاران معناسنه بخت بونده طالع ودولت معناسنه در دشت وصحرا عطف تفسیردر * محصول بیت * یاران ایله مصاحبت ایلدوکك شکرانه سیچون وطالعك ودولتك سنکله آشنالق ایلدوکی شکرانه سیچون دشت وصحرانك بی کس وغریبلرینی یاد که طوت یعنی بیچاره عاشقلری کاه کاه خاطرکه کتوروب تفقد ایله (براسمان چه عجب کرز کفته حافظ * سماع زهره برقص اورد مسیحارا) بعض نسخه ده بریره در دو شمشدر کفته سوزك سویلنمشنه دیرلر سماع اصطلاحده جمیع اشیانك اصواتنده وسازلك اوازلرنده مستعمل الفاظدر (بیت) نه مطرب که آوازسیم متور * سماعست اکر عشق داری وشور * بیت * نه بیند کسی درسماعت خوشی * مکر وقت رفتن هردم درکشی * به بین که رقص کنان میرو دبناله چنك کسی * که رخصت نفرمودی استماع سماع بسی * حافظك سوزنده اولقدر سوز وحالت واردرکه انك سوزندن زهره سماعه وحضرت عیسی انك سماعندن رقصه کلسه عجب دکلدر دینلر مذکور بیتلرك وبونلر کبیلرك معانیسنه هرکز واصل اولمشلر واولمزلر * محصول بیت * آسمان اوزره عجبیدر اکر حافظك دلاویز کلامنی زهره نك ایرلسی حضرت عیسانی رقصه کتوررسه زیرا زهره

﴿ زرقیب دیوسیرت بخدای خودبنالم * مکر آن شهاب ثاقب مددی کند خدارا ﴾

شیطان سیرتلی رقیبدن کندی خدامه ناله ایدرم مکر اول شیطانه آتیلان نورلی آتش پاره سی برمدد ایده الله ایچون (مفردات) (ز) م (رقیب) کوزجی (دیو) شیطان (سیرت) اخلاق (بخدای خود) کندی خدامه (بنالم) ناله ایدرم وایکلرم (مکر) اومرم (آن) اول (شهاب) شعله لی آتش (ثاقب) ضیاویرن نسنه (مدد) امداده یتشمك (با) للوحدة (کند) ایده (خدارا) الله ایچون (معنای اشارتی) اعدای عدو اولان نفس اماره یالسوء اندن وشیطان سیرت عوام طریقت شرندن دائم حضرت اللهه ناله ونیاز ایدرم یعنه فتنه لرندن امین اوله م مکر قلبلره نور یقین بخش ایدیجی وآتش همت شعله دار ایله قلع فتنه نفس خام وقمع حیله صحبت عوام کالهوام قیلیجی وقلب سالکدن علاقه ماسوانی یاقوب یاندیریجی ذوات عالی مقاملر الله ایچون برمداد و برنظر وهمت ایده لر دیمکدر

﴿ چه قیامتست جانا که بعاشقان نمودی * رخ همچو ماه تابان قد سرو دلربارا ﴾

نه قیامتدرای جان که عاشقلره کوستردك ضیاویریجی آی کبی یکاغی وکوکل قاپیجی سروقدی (مفردات) (چه) نه (قیامت) م (است) ادات خبر (جانا) الف ندائیه (که) م (عاشقان) م (نمودی) کوستردك (رخ) یکاق (هم) للمقارنة (چو) ادات تشبیه (ماه) آی (تابان) ضیالی (قد) بوی (سرو) م (دلربا) کوکل قاپیجی (را) م (معنای اشارتی) (اذا مات الانسان قامت قیامته) فحواسنجه همت پیرایله قلوب عاشقانده (مافی الدار دیار) اولوب اوصاف بشریتدن کلی منسلخ اولیجق تجلی انوار جمال الهی وآثار استقامت اولان جذاب قلوب اسرار نامتناهی ظهور ایدیجك سر عاشقه برعظیم قیامتدرکه وصفی قابل دکلدر بونك کبی دولت مشاهده یه هرکس نائل دکلدر دیمکدر

﴿ دل عاشقان اسوزی چو عذار برفروزی * دل وجان فدای رویت بنما عذار مارا ﴾

عاشقلرك کوکلنی یاقرسین شول وقتکه یکاغی ضیالندیره سن کوکل وجان سنك یوزوکه فدا اولسون بزه یکاغی کوستر (مفردات) (دل) کوکل (عاشقان) م (بسوزی) یاقرسین (چو) چون وقتیه دن مخففدر (عذار) یکاق (بر) مقحم (فروزی) شعله لندیرسین (دل وجان) م (فدا) شول بدلدرکه کشی انکله کندنی خلاص ایدر (روی) یوز (تا) خطابیه (بنما) کوستر (عذار) یکاق (مارا) م (معنای اشارتی) (العشق نار فی القلوب یحرق سوی المحبوب) ای محبوب حقیقی سنك نار ونور ایله موصوف هم بسوزدهم بسازد اولان انوار قدسیه لاهوتیه کك (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) ظهوری اولان دل عاشقانده پیدا اولیجق عاشق بیچاره (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سرنجه عدم تحمانده مرتبه هلاکده احراق اولسی محققدر امااول مشاهده انوار تجلی جمال الله لذتنه صدهزارجان ودل فدا اولمق یکدر دیمکدر

همه

سازنده لریدیرو سازنده لکی اکا اثبات ایده کلمشلردر * بیت * چو زهره وقت صبوح از افق بساز دچنك * زمانه تیز کند ناله مرا آهنك (وله ایضا) (دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیرما * چیست یاران طریقت بعد ازین تدبیرما) دوش دون کیجه ومسجددن مراد مکه در ودوشدن مراد زمان سابقدر حقیقی مراد دکلدر زیرا بوغزلك اوج بیتی شیخ صنعان یعنی عبد الرزاق یمنی قصه سنه تلمیح درکه انك قصه سنده ترکچه برکتاب سویلنمشدر وفا رسیده شیخ عطار

حضرتلری رحمة الله علیه منطق الطیرده بونك احوالن بیان ایچون برمفصل حکایت کتورمشدر که اول کتابك آندن مطول حکایه سی بوقدر اولی بودر * شیخ صنعان بود پیر محترم * بامرید چارصدانددر حرم * خواجه نك بو غزلدن غیری نیجه غزلده دخی بوقصه یه تلمیحاتی کلور ان شاء الله تعالی پس بونده ردیف واقع اولان ماالفاظلری مذکور شیخك مریدلری جانبندندر * محصول بیت * مریدلرا غزندن دون کیجه بزم پیرمز مکه دن قیصری شهرینه کلدی کافر ایلنده

ایکن میخانه دن مراد بودرای طریقت یولداشلری شمدن کروند بیرمزندر بوقصه نك تفصیلنه مطلع اولق استین منطق الطیرك اول حکایه سنی بولوب کورسون بعضیلر بو تلمیحه مطلع اولمدیغندن بونده عجایبات یازمشلردرکه قابل تعبیردکلدر (ما مریدان روی سوی کعبه چون اریم چون * روی سوی خانه خماردارد پیرما) * محصول بیت * مذکور شیخك مریدلری مشاوره ایلدیلرکه بیرمز فرسودی وباده ایچدی وانواع منهیاتی ارتکاب ایلدی بلکه شیخ عطارك دیدوکی کبی کافراولدی پس شمدن کرو بزم حالمز نیجه اولور دیدیلر بعضیلری بندمکه یه کیدهلم وبعضیلر دیدیلر بز مریدلر کعبه یه نیجه توجه ایدهلم وکعبه یه نیجه یوز کتوره لم چونکه بزم پیرمز خمار جانبنه توجه ایدوب فسق وفجوره ارتکاب ایلدی پس بونده برحکمت وار در صبر ایلمك کرك کوره لم الله تعالی نیلر (درخرابات مغان مابهم منزل شویم * کین چنین رفتست درروزازل تقدیرما) خرابات میخانه درمغان میخانه جیلر یا مطلقا کافرلردر * محصول بیت * خرابات مغانده بزده پیرله هم منزل اولالم زیرا روزازلده قضا وقدر رمز بویله واقع اولمشدر بو اوج بیت مذکور قصه یه تلمیحدر (عقل اکر داند که دل در بند زلفش چون خوشست * عاقلان دیوانه کردند از پی زنجیرما) کردند فعل مضارع جمع غائبدر کردیدندن کاف عجمینك فتحیله اولورلردی دیمکدر مصراع اولده شرطك جوابیدر حاصلی کینونیت معناسنی افاده ایدر * محصول بیت * اکر عقلاك معلومی اوله ایدی که کوکل زلف جانانه ده نیجه ذوق وصفاده در عقلا جمیعا دیوانه اولورلردی یعنی دیوانه لکه صورت ویررلردی کوکل مقید اولان زنجیره کیرمکیچون (مرغ دلرا صید جمعیت بدام افتاده بود * زلف بکشادی از دست مابشد نخجیرما) مرغ دلرا ده را تخصیص ایچوندر مرغ دل وصید جمعیت اضافتلری بیانیه در * محصول بیت * کوکل مرغینك جمعیت حال وخاطری شکاری طوزاغنه دوشمش ایدی یعنی جمعیت حاله مالك ایدی سن زلفکی آچدك الزدن جمعیت حال وشکاری کندی حاصلی مادامکی زلف مجعدکره کره ایدی دلمزك قراری وقرار کاهی خرش ایدی سن که زلفکی آچدك

﴿ همه شب درین امیدم که نسیم صبحکاهی * به پیام آشنایان بنوازد آشنارا ﴾

بتون کیجه بو امیدده یم که صباح وقتی یلی آشنالر خبری ایله اوخشه یه آشنایی (مفردات) (همه) جمله (شب) کیجه (در) فی (این) بو (امید) رجا (میم) ضمیر متکلم (که) م (صبح) م (کاه) وقت (به) مع (پیام) خبر (آشنایان) آشنالر (بنوازد) اوخشه یه نواختندن مضارعدر (آشنارا) آشنایی (معنای اشارتی) اذات مناجات دماغ جاننده ودیده قیلنان عاشقان ساهر اللیالی (وبالاسحار هم یستغفرون) ایله موصوف طالبان مقام عالی همه شب بوامیدده اولملیدرکه فیاض مطلق حضرتنك درکاه عزتنه سحرکاه بخش واحسان بیوردیغی فیض کامله ایله بزه فیض واحسان بیوروب بزی دخی استغراق انوار جمال الله ایله والهین ومتحیرینك دولتیله منعم علیهم اولان آشنایان درکاه عزته آشنا وملحق قیلسوق دولتیله شرفیاب وفرحناك ایلیه دیمکدر

﴿ مژه سیاهت ار کرد بخون ما اشارت * نظری کن ای عزیزم که چه کونه کشت مارا ﴾

سنك سیاه کرپکك اکربزم قانمزه اشارت ایتدیسه ای عزیزم برنظرایت که نه کونه قتل ایتدی بزی (مفردات) (مژه) کرپك (همزه) للتوسل (سیاه) م (تا) خطابیه (ار) ان (کرد) ایتدیسه (بخون ما) بزم قانمزه (اشارت) م (نظری) برنظر (کن) ایله (ای عزیزم که) م (چه کونه) نه درلو (کشت) اولدردی (مارا) بزی (معنای اشارتی) ای ارحم الراحمین اولان عزیزم سنك تجلیات صفات قهر وجلالك وسمات قابضیتك تجلیسنده (انه لیغان علی قلبی فاستغفر الله کل یوم سبعین مرة) خبری اشارتنجه قلوب عاشقان بیچاره لره وحجاب ظلمانی ظهور ایدوب رخشان انوار جمال اللهه مانع اولیجق جکری خون اولوب جانی هدف تیر بلا اولغله روزوشب آه وانین وفریاد وفغان وبکاء حزین ایله مرتبه هلاکه واروب انلری محل مرحمت ایتمشدر ذات بیچونك حرمتنه بزدرماندکان جکرسوزانلری نظر رحمتکدن دور ایتمیوب کشف حجاب ایله مرتبه مشاهده ده منبسطا ثابت قدم ایله دیمکدر

﴿ بخدا که جرعه ده تو بعاشق سحرخیز * که دعای صبحکاهی اثری کند شمارا ﴾

الله حقیچون برجرعه ویرسن سحرقالقیجی عاشقه که صباح وقتی دعاسی رااثرایده سزه (مفردات) (با) للقسم (خدا) واجب الوجود (جرعه) قطره (همزه) للوحدة (ده) ویر (تو) سن (با) للملابسة (عاشق) م (سحرخیز) وقت سحرده قالقیجی (دعا) م (صبحکاه) صباح وقتی (اثر) تأثیر (یا) للوحدة (کند) ایده (شمارا) سزه (معنای اشارتی) ای واهب العطایا اولان خدای لم یزل ذات واجب الوجودك حرمتنه عاشق نیازمند درکاه عالی سحرخیزیکه شراب لایزالکدن برجرعه احسان ایت که وقت سحرده حصول مراداتی ایچون ایتدیکی دعاك قبول وتأثیره باعث اوله زیرا عشق ومحبت الله اولان دعا سریع الاجابه ودعا

وپریشان ایلدك قرار وقرار کاهی طاغلدی (روی خوبت ایتی ازلطف برما کشف کرد * زان سبب جز لطف وخوبی نیست در تفسیرما) * محصول بیت * سنك روی خوبك بزه لطفدن واطسافدن برآیت یعنی برعلامت فتح وکشف ایلدی اول سببدن بزم تفسیرمزده لطف وخوبلقدن غیری نسنه یوقدر حاصلی کوردیکمز لطف واحساندر اول جهتدن بزم هرسوزمز لطیف وحسندر (بادل سنکینت ایا هیچ درکیرد شبی * اه آتشبار وسوز سینهٔ شبکیرما) سنکینده یانسبت ونون تأکید

لایردر وغفلت ایله اولان دعامز دود باب عزتدر دیمکدر

﴿ زفریب چشم جادو دل دردمند خون شد * زفریب اوبیندیش وغلط مکن نکارا ﴾

جادو چشمك الدامه سندن دردمند کوکل قان اولدی انك الدامه سندن فکر ایله وغلط ایتمه ای محبوب (مفردات) (ز) من (فریب) الـدامق (جادو) سحار (دل) کوکل (دردمند) دردلی (خون) قان (شد) اولدی (ز) من (فریب) الـدامق (او) هو (بیندیش) فکر ایله (غلط) یاکلق (مکن) ایتمه (نکارا) ای محبوب (معنای اشارتی) سحر جادویه شبیه بیان سحر حلالیله ونظر رحمت حکیم ذوالجلالیله تأخیر واجابت دعای عاشقین دخی مدهش العقول اولمغله دل دردمند عاشق خون اواور اما مقتضیات حکمت الهیه یی تفکر ایدوب حرام اولان سوء ظن بالله جانبنه کتمك غلطدر ای محبوب جانم وراه حقده اخوانم همان غفلتدن وسوء ظن باللهدن کندوکی حفظ ایدوب حضرت الهیه حسن ظن اوزره اولیدر دیمکدر

﴿ دل دردمند حافظ که زهجر تست پرخون * چه شود اکر زمانی برسد بوصل یارا ﴾

حافظك دردلی کوکلی که سنك هجرکدن پرخوندر نه اوله اکر برزمان ایرشه وصله ای یار (مفردات) (دل) م (دردمند) دردلی (مند) ادات نسبیه در (ز) من (هجر) آیرلق (تو) سن (است) ادات خبر (پر) طولو (خون) قان (چه) نه (شود) اوله (اکر) ان (زمان) م (یا) وحدتیه (برسد) یتشه (بوصل) وصله (یار) م (الف) للنداء (معنای اشارتی) حافظ دردمندك قلبی (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) موجبنجه وقت استتارده آثار غفلت کوروب غمندن پرخون اولمشدر (الدنیا ساعة فاجعلها طاعة) سرنجه ای محبوب حقیقی مدت حیات حافظی دائم وصلات ذاتیه‌لر ایله تجلیٔ ذاتیه که مستغرق قیلسك وهجر استتاردن حفظ ایلسك دریای کرمکده نه نقصان کلور بزی مدت عمرمزده سنك حضورکده پرآن آرمه دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ صلاح کار کجا ومن خراب کجا * ببین تفاوت ره کز کجاست تا بکجا ﴾

صلاح کار نرده بن خراب نرده کور یولك تفاوتنی نرده‌دن نره‌یه‌دکدر (مفردات) (صلاح) شرعه موافقت (کار) ایش (کجا) نرده اسم مکان (من) بن (خراب) م (کجا) م (ببین) کور (تفاوت) زیاده ونقصان (ره) یول (که) م (از) من (کجا) م (است) ادات خبر (تا) الانتهاء (با) للمصاحبة (کجا) م (معنای اشارتی) حافظ شیرازی قدس سره حضرتلری بوغزل حکمت آمیزده سالك الی الله اولنلرك قطع منازل ایتدکجه محو وفناسی زیاده اولوب عجب وغروری ترك ایتمسی امری لازم اولدیغنه تنبیه بیوروب دیرکه قلبا وقالبا کاری مقبول حق اولوب جمیع حالده شرعه موافقتله راه استقامتده اولق نرده بزاوصاف بشریتله آلوده اولمش حالی خراب نرده کورکه اوصاف بشریتله الوده اولان ایله کامل قدسیتده اولق بیننده مسافهٔ بعیده

﴿ واردر ﴾

ایچوندر ایا عجبا معناسنه استفهام تعجبیدر کیرد تأکید ایچوندر کیرد تأثیر ایدر آتشبار وصف ترکیبیدر آتش یاغدریجی معناسنه اضافت بیانیه در شبکیر کیجه ده واقع اولان احواله دیرلر مثلا اه شبکیر وناله‌ٔ شبکیر واشبکیر کبی کیجه ده واقع اولدیغی تقدیرجه * بیت * دره‌وزافت زتن جان اسیراز شدجدا * تاب شبکیر کران باران ره تنها نداشت * کیجه اولان آه وناله وراه یعنی سفر وصف ترکیبیدر کیجه طوتیجی معناسنه کیجه ایله ایشلندیکیچون کوباکه کیجه‌یی طوتر نتکم اوناله‌سی جهانی طوتدی دیرلر یعنی جهانی قپلدی احاطه معناسنه پس شبکیر کیجه اویومیان کسه دیمك بکاشدر معلوم اوله که بونده شبکیر آه آتشباره وسوزسینه‌یه قیددر بعض شراح سوزناله وشبکیر یازوب اضافتله معنای شبکیرده اولان ناله مزك سوزی دیدی هم لفظده خطا ایلدی وهم معناده بزم اودلو آهمز و کیجه اویومیان سینه مزك حرارتی دیین ده خطا ایلدی * محصول بیت * عجبا سنك طاش کبی کوکلکه هیچ بر کیجه تأثیر ایلیدمی بزم بتون کیجه آتش یاغدریجی آهمز وسینه مزك بتون کیجه یانغی (باد برزلف توآمد شدجهان برمن سیاه * نیست از سودای زلفت بیش ازین توفیرما) سودا بونده محبت وارزو معناسنه در بیش باء عربیله ارتق زیاده معناسنه در توفیر بونده فائده معناسنه تضمین اولنمشدر اصلنده تتمیم وتکمیل معناسنه در * محصول بیت * بادسنك زلفك اوزره کلدی وپریشان ایلیوب جهانی بنم اوزریمه سیاه ایلدی یعنی بادیکانه ایکن زلفکه ال اوروب پریشان ایلدیکیچون جهان باشمزه ظلمات اولدی سنك زلفك سوداسندن بزم بوندن غیری فائده مز یوقدر که عالم باشمزه تاریك اولدی (تیرآه ماز کردون بکذرد حافظ خموش * رحم کن برجان خود پرهیز کن ازتیرما) خاموش وخامش وخوش وخمش برمعنایه

یری برندن مخففدر * محصول بیت * تجرید طریقیله بیوررای حافظ بزم آهمزك اوقی فلکدن کچر بزی فریاد وفغانله رنجیده ایله ایسم اول کندو جانکه رحم ایدوب تیرمزدن پرهیزایله یوخسه سنی فنایه ویرر (وله ایضا) (بعلا زمان سلطان که رساند این دعارا * که بشکر پادشاهی زنظر مران کدارا * اولکی که دن مراد اسمدر کیم معناسنه وایکنجی دن مراد حرف بیان دز سلطاندن مراد جاناندر وملازماندن مقصود مصاحبلردر ودعادن مدعا ومطلوب مصراع ثانینك مضمونیدر * محصول بیت *

جانانك مصاحبلرینه بومدعا وتمنایی کیم ایصال ایدرکه یادشاهلق یعنی کوزلك شکرانه سیچون بن عاشق مسکینی نظردن سورمه‌یه (زرقیب دیو سیرت بخدای خود پناهم * مکران شهاب ثاقب مددی کند خدارا) دیو لغت عجمده شیطانه دیرلر سیرت خلقه وخویه دیرلر پناهم فعل مضارع متکلم وحده صغنرم دیمکدر مکرممنی ایچوندر لیت معناسنه اوله که دیمکدر شهاب شینك کسریله فلك جانبنده کرهٔ نارده یالکلنان آتش پاره سیدرکه بیلین کسه اکا یلدز دوشدی دیرلر ثاقب یالکلیجی و یاقیجی

واردر دعوای عصمت واظهار قدسیت آثار عجب وغروردر مقت اللهدن خوف لازمدر دیمکدر

﴿ چه نسبتست برندی صلاح وتقوی را * سماع وعظ کجا نغمهٔ رباب کجا ﴾

نه نسبتی واردر رندلکه صلاح وتقوایه وعظ دکلك نرده نغمهٔ رباب نرده (مفردات) (چه) نه (نسبت) برابرقیلق (است) ادات خبر (برندی) باء للمصاحبه (رند) عیار وملامیه (یا) مصدریه (صلاح) و (تقوی) م (را) م (سماع) دیکلمك (وعظ) م (کجا) م (نغمه) ایری (رباب) آلت لهودن کمانچه در (کجا) م (معنای اشارتی) بنه ضمنا لنفسه بیورر که رندلکك وعیارلقك صلاح وتقوایه برابرلکی اولمز سماع وعظ ایله سماع نغمهٔ رباب مساوی اولمدیغی کبی صورتا طوتدیغمز رند وعیارلقده دخی حیل واعراض نفسانیه دن خلاص خودبخودانه ممکن اولمیوب ارشاد پیر وصفوت ضمیره محتاجدر دیمکدر

﴿ دلم زصومعه بکرفت وخرقهٔ سالوس * کجاست پیرمغان وشراب ناب کجا ﴾

کوکلم صومعه دن طوتلدی وبکرندی دخی ریا خرقه سندن بکرندی پیرمغان نرده در دخی شراب صافی نرده در (مفردات) (دلم) کوکلم (ز) من (صومعه) عبادتخانه (بکرفت) طوتلدی (واو) عاطفه (خرقه) م (سالوس) ریا (کجاست) قنده در (پیرمغان) کافرلرك پیری (شراب) م (ناب) صافی (کجا) م (معنای اشارتی) نظر عاشقانده مسجد ومیخانه یکسان ایکن معبد معینه ده قرار ایدوب وخرقهٔ مشهورهٔ صوفیه ایله مشار بالبنان اولمق بودخی منتهای نفس اولوب شرك بالله اولدیغیچون کوکلم نفرت ایدوب حیلهٔ نفسدن عاجز قالدیغم ایچون ارشاد پیر مظهر علوم غیبیهٔ ربانیه یه وباعث اخلاص اولان شراب عشق الهی یه اشد احتیاج ایله محتاجم قنده درکه بزی مرتبهٔ روحانیتده اولان صفوت واخلاصه ایرشدیره‌لر دیمکدر

﴿ بشد که یاد خوشش باد روزکار وصال * خود آن کرشمه کجا رفت وآن عتاب کجا ﴾

کندی زمان وصال اکلمسی خوش اولسون اول نازقنده کندی واول عتاب قنده (مفردات) (بشد) کندی رفت معناسنه (یاد) خاطره کتورمك (خوش) کوزل (ش) ضمیر (باد) اولسون (روزکار) زمان (وصال) م (خود) کندی (آن) اول (کرشمه) ناز (کجا) قنده (رفت) کندی (وآن) دخی اول (عتاب) جلال (کجا) م (معنای اشارتی) عالم ارواحده مجمع انبیا واولیاده وصلات انوار قدسیهٔ لاهوتیه زمانی کندی انی خاطره کتوروب یندوطن اصلی‌یه وصلت ایچون سعی خوشدر تفکر ایتملیدرکه ارواح اوزره فیضان ایدن الطاف مالانهایه وبی غرض شیوهٔ آثار جمال الله نره‌یه کتدی ودماغ جانلره چشیده قیلدیغی لذت خطاب مستطاب ذات کبریا وعظمت وجلال الله نره‌یه کتدی حب الوطن من الایماندر دیمکدر

معناسنه در شهاب ثاقب یالکلیجی ویاقیجی شهاب دیمکدر خدارا ده را تخصیص ایچوندر * محصول بیت * دیو خویلی رقیبدن کندی افندمه صغنرم یعنی جانانمه اوله که شهاب ثاقب یعنی جانان برمدد ایلیه الله ایچون رقیبی یاقوب یاندیروب فنایه ویره بر نسخه ده خدارا یرینه سهارا دوشمش سها برخرده یلدز دریبورك بدی یلدزلرك یعنی سبعهٔ سیاره نك یانده کی یلدز درخلق حدت بصری انکله امتحان ایدرلر اکر بونسخه صحیح ایسه سهادن عاشقك کندی مراد اولور معنی بویله اولورکه اوله که جانان بن ضعیف کم مقدارمه مدد ایلیه خدای افندی معناسنه قدما شعرنده چوقدر (انوری * بیت * خواجهٔ کل جهان انکه خدایش کردست * جاودان برهمه اخرای جهازباد خدای * باد اولور معناسنه در بادخدای اولوافندی دیمکدر (دل عالمی بسوزی چوعذار برفروزی * توازین چه سودداری که نمی کنی مدارا) عالمی ده یا وحدت افاده ایدر ویا نسبت وعالم بویله برلرده جماعت و بولك وخلق معناسنده مستعملدر عذار لغتده صقل یتن یره دیرلر اما شعرا اکثریا یانقده استعمال ایدرلر برفروزی بوکا قرینه‌در زیرا یانغی قزرمق هر بار رخده اولور مدارا مفاعله بابندن مصدردر عجم تانك حذفیله استعمال ایدر * محصول بیت * برالای عاشقك یورکن یقارسین چون عذارك یالکلندیره سن یعنی قزرده سن سنك بونده نه فائدك وارکه مدارا ایلمزسن حاصلی کندوکی کوزللدیروب بریولك عاشقی یاقمقدن سکا نه فائده اولور بونلرله مدارا ایدوب هر برینی برخدمته قوشمنجه (چه قیامتست جانا که بعاشقان نمودی * رخ همچو ماه تابان قدسرو

نت مشبهه در نایدندن پارلیا معناسنه دار یا وصف ترکیبیدر کوکل قاپیجی معناسنه راده فتحه وضمه ده جائز در * محصول بیت * ای جانان نه قیامتدر که عاشقلره کوستردك یعنی ماه تابان کبی رخی وسرو کبی کوکل قاپیجی قدی (همه شب درین امیدم که نسیم صبحکاهی * به پیام آشنایان بنوازد آشنارا) صبحکاهده یانسبت ایچوندر صباح وقتنه منسوب دیمکدر پیام خبر بنوازد فعل استقبال نوازیدندن اوخشه‌یه دیمکدر * محصول بیت * بتون کیجه بوامیدده ایدمکه صباح وقتنك

خوش قوقلی یلی آشنالر خبریله آشنایی اوخشه‌یه یعنی وصلت خبرین کتوروب عشاقی مسرور ایلیه آشناباندن مراد جانانڭ تعظیما جمع ایلمشدر واشنادن مراد کندیدر (مژه سیاهت ارکرد بخون ما اشارت * زفریب او بیندیش وغلط مکن نکارا) یعنی سنك سیاه کرپکك اکر بزم قانمزه اشارت ایلدیسه انك الدانمسندن فکرایله غلط ایلمه ای نکار * محصول بیت * سیاه کرپکك بزم قانمز دوکمکه اکر سنکا مکر وحیله ایدوب فریب ویردیسه مکرینه الدانمه وفریبندن غافل اولمه که بزی اولدررسك صکره پشیمان اولور سن زیرا بزم کبی عاشق دخی الکه کیرمز (زفریب چشم جادو * دل دردمند خون شد * نظری کن ای عزیزم که چه کونه کشت مارا) فریب اسمدر الدانمق معناسنه الدامق دکل دردمند درد اغریدر وجع معناسنه مند نسبت ایچوندرلی معناسنه نطریده یاوحدت یاتنکیر افاده ایدر * محصول بیت * سنك جادو کوزك الدانمسندن دردلی یورکمز قان اولدی جان عزیزم نظر ایله که بزی نیجه دوکلدی ایعدی وصلتك شربتیله بزی یکیدن احیا ایله (بخدا که جرعه ده تو بعاشق سحر خیز * که دعای صبحگاهی اثری کند شمارا) جرعه‌یه یاء وحدت سحر خیز وصف ترکیبیدر متهجد معناسنه در دعای صبحگاهی بیانیه در ویا حرف نسبت اثریده یاوحدت یاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * خدا ایچون که عاشق سحرخیزه وصالك یاخسنك باده سندن برجرعه ویرنا که صباح وقتنده ایلدوکی دعاك سزه اثری اوله زیرا دعالر قبول لغنه سحر وقتندن اشرف وقت اولمز (دل دردمند حافظ که زهجر تست پرخون * چه شود اکر زمانی برسد بوصل یارا) دردمند مضافدر حافظه که ربط صفت ایلمشدر زمانی یاوحدت ایچوندر نکارا ویارا لفظلرنده الف حرف ندادر وقافیه لری معمولدر سابقا ذکر اولنان کبی تجزیه وترکیبله حاصلدر * محصول بیت * حافظك دردلی یورکی که سنك فراقندن طوپدولی قاندرنه اولور ای یار اکر بر زمان دردمند دل وصالکه ایرشوب تازه حیات وخوندن نجات بولورسه برسد فاعلی دلدر حافظ دکلدر بعضیلر ظن ایلدیکی کبی زیرا پرخون اولان دلدر حافظ دکلدر (وله ایضا)

(صلاح کار کجا ومن خراب کجا * ببین تفاوت ره کز کجاست تا بکجا) صلاح یارار صلاح کار یارار ایش معناسی لازمی عمل صالح در خراب بچکین سرخوش یعنی مست معناسنه بو مطلعك مصراع ثانیسنك قافیه سی عیوب غیر ملقبه دندر اوقو دقده یاساکن اوقنوب اما کاتبنده بکجایه املا اولمق لازمدر * محصول بیت * یارار ایش قنده و بن مست قنده یعنی هیچ مناسبت یوقدر مصراع ثانی بونی بیان ایدوب دیرکه کور ایعدی یولك تفاوتنی نره دن نره یه دکدر یعنی طریق

﴿ زروی دوست دل دشمنان چه دریابد * چراغ مرده کجا شمع آفتاب کجا ﴾

دوستك یوزندن دشمنلرك کوکلی نه بولور سیونمش چراغ نرده کونش شمعی نرده (مفردات) (ز) م (روی) م (دوست) محبوب (دل) م (دشمنان) دشمنلر (چه) نه (دریابد) بوله (چراغ) م (مرده) سیونمش (کجا) قنده (شمع) چراغ (آفتاب) کونش (کجا) م (معنای اشارتی) (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه کمن قسا قلبه) تفسیرنجه حب دنیا وعلاقه ماسوا سببیله کسب اعمال قبیحه ایدوب (کلا بل ران علی قلوبهم ماکانوا یکسبون) سرنجه زنکار بر زنکار ین برین قلبی اوزره جمع اولمغله قاسی وکوردل اولنلر عدوی خدا اولوب وطن اصلیده مشاهده ایتدیکی رؤیت جمال اللهدن محجوب ومهجور قالورلر همان دار بنده مشاهده جمال الهه لایق اولنلر آینه قلبلرینی کدورات ماسوادن پاك ایدن اولوا الابصار لردر که قلبی چراغی العیاذبالله منطفی اولوب اعمی القلوب اولنلر ایله انوار آفتاب معرفةالله قلبنده رخشان اولانلر برکلدر دیمکدر

﴿ چو کحل بینش ما خاك آستان شماست * کجا رویم بفرما ازین جناب کجا ﴾

چونکه بزم کوزمزك سرمه سی سزك ایشیککزك طپراغیدر نره یه کیده لم بیور بوطرفدن نه‌ره یه کیده لم (مفردات) (چو) چونکه (کحل) سرمه (بینش) کورمك بوراده بصر معناسنه (ما) بز (خاك) طپراق (آستان) ایشك (شما) م (است) م (کجا) قنده (رویم) کیده لم (بفرما) بیور (ازین) بوندن (جناب) اوك اطرافندیرلر (کجا) م (معنای اشارتی) چونکه بصر بصیرتك عما وحجابدن خلاصی وزنکار ماسوادن نجات وصفوتی ریاضات ومجاهدات وسعی غیرت ایله کحل ملازمت خاك آستان درکاه حضرت خدا ایله مکحل ودوام خدمت واخلاص عملی ایله اولنجه ای واهب العطایا وای کاشف الکرب والعمی سنك باب رحمتکی قیوب قنده کیده لم سنك جناب کبریاکدن غیری وار‌ه جق و بزی دولت سعادته ایر کوره جك کیمسه یوقدر که (لا اله الا الله ولا معطی ولا منجی سواه) دیمکدر

﴿ مبین توسیب زنخدان که چاه در راهست * کجا همی روی ای دل بدین شتاب کجا ﴾

کورمه اکك الماسنیکه قیو یولده در دائم قنده کیدرسن ای کوکل بو عجله ایله قنده یعنی الماپی کوروب حرص وعجله ایله کیتمه که یولکده دوشوب هلاك اوله جق قیو واردر (مفردات) (مبین) کورمه (سیب) الما (زنخدان) اکك وچکه (که) م (چاه) قیو (در) فی (راه) یول (است) ادات خبر (کجا) قنده (همی) دائم (روی) کیدرسن (ای دل) م (بدین) بالمصاحبه باین تقدیرنده‌در (شتاب) عجله (کجا) م (معنای اشارتی) ای طالب اخلاص عمی قلبدن خلاص ودرکاه حقه اختصاص بولمق استراینك خلق ایله‌ذات خدایه نسبت اولان زینت دنیایه ومقتضیات نفس وهوایه کوکل ویروب الدانمه که ان السم فی الدسم دروفق عسله سم درو تحصیل بولنده نیجه چاه هلاك واردر که حب دنیا ایله سرخوش اولوب شرعه عدم مراعات ایله حصوله

﴿ عجله ﴾

عشقله طریق زهد مابینده تنافی وار دیمکدر (چه نسبتست برندی صلاح وتقوی را * سماع وعظ کجا ونغمه رباب کجا) * محصول بیت * اولك مضمونن تأیید ایدوب دیرکه نه نسبتی واردر باده نوشلغله صلاح وتقوانك وعظ استماع ایلمك قنده کانجه دکلك قنده الضدان لایجتمعان قبیلندندر سابقا ذکر اولنمش ایدی که عجم یاشکلنده یازیلان الفك ماقبلنی مکسور ایدرلر الف یایه دونسون ایچون موسی وعیسی وتقوی کبی (دلم زصومعه بکرفت وخرقه سالوس * کجاست دیر مغان وشراب وناب کجا) صومعه اصلنده نصاری متعبدی در یعنی عبادتخانه‌سی صکره مطلقا عبادتخانه یه اطلاق ایلدیلر بکرفت دتسندی یعنی ایکرندی معناسنه * بیت * زدنیا می‌زود خسرو بزیر لب همی کوید * دلم بکرفت در غربت تمنای وطن دارم * سالوس اصطلاحده ریایه دیرلر اما قیاس مرایی معناسنه اولق ایدی یعنی اسم فاعل جاسوس وناطور کبی خرقه سالوس ریا خرقه سی دیمکدر دیر کنیسه که عجم کابسا دیرلر * بیت کر کل نبود نصیب ماخار بست * ور نور بما نمی رسد نار بست * کر خرقه وخانقاه وشیخی نبود * ناقوس وکابسا وزنار بست ناب خالص وصافی معناسنه * محصول بیت * کوکلم صومعه دن ور یا خرقه سندن ایکرندی قنده در دیر مغان یعنی میخانه وصافی شراب قنده در حاصلی زرق وریادن اوصاندم طریق عشق ورندی به سلوك ایلمك استرم (بشد که یاد خوشش باد روزکار وصال * خود آن کرشمه کجا رفت وان عتاب کجا) بشد کتدی رفت معناسنه دریاد ذکردر اکق معناسنه خوشنده شین ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله روزکار وصاله راجعدر معنا جهتندن یاده مقیددر یادش خود یاد تقدیرنده در کرشمه اصلنده کوزدن وقاشدن صادر اولان حرکات موزونه دیرلر بعده مطلق ناز وشیوه معناسنده استعمال ایلدیلر عتاب ازار لغده دیرلر عتبده دیرلر * محصول بیت * روزکار وصال کتدی یادی خوش اولسون یعنی ذکر خیر اولسون اول روزکارده جانانه نك موزون حرکاتی ومقبول ومطبوع شیوه لری نره یه کتدی واول محبوبانه عتاب وخطابی قنده واردی روزکار وصالده جانان ایله اولان احوالی تذکر ایدوب تغابن چکر اهل فرسك برینك که کندویه حسن ظنی غالبدر بر کون یاننده واردم کوردم که بو بیتی یازمش ویادخوشنده دالك التنه کسره قومش کندونك معتادی اوزره ومعنا ویرده یادخوشی اولسون دیمش دعا کوی دیدم که بو ترکیبده معنا فاسددر بلکه یادك دالی ساکن اولوب شین ضمیر یاد لفظنه مقید اولمق کرك زیرا معنا یادی خیر اولسون دیمکدر حریف زیاده تهورندن وجهلندن مبادره ایلیوب العیاذبالله

عجله ایتمه که ان السم نقصان شرع ایله حاصل اولان لذائذ دنیاءین هلاکدر دیمکدر

﴿ قرار وصبر ز حافظ طمع مدار ای دوست * قرار چیست وصبوری کجا وخواب کجا ﴾

قرار وصبری حافظدن طمع طوتمه ای دوست قرار ندر صابرلك قنده واوقو قنده (مفردات) (قرار) ثبات (صبر) م (زحافظ) م (طمع) امید (مدار) طوتمه (ای دوست) م (قرار) م (چیست) ندر (صبور) صبر ایدیجی (یا) مصدریه (کجا) قنده (خواب) اویقو (کجا) م (معنای اشارتی) استعیذ بالله (الا بذکر الله تطمئن القلوب) خواسنجه حافظك قلبنك اطمئنان وسکونی انجق سنکله در سندن احتجاب وانقباض وقتنده حافظ ایچون صبر وقرار امیدی اولمز ای محبوب جانکه عاشق ایچون محبوبندن افتراق وقتنده صبر وقرار واویقو وراحت خوابناز اولمز همان عاشقك حالی مشوشنه نیاز دردیمکدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ما برفتیم وتو دانی ودل غمخوارما * بخت بد تا بکجامی برد آبشخورما ﴾

بز کتدك سن بیلورسن دخی بزم غم یچی کوکلمز بیلور که نو بخت نره یه دك ایلتور بزم صواد یری (مفردات) (ما) بز (رفتیم) کتدك (تو) سن (دانی) بیلورسن (واو) عاطفه (دل) کوکل (غمخوار) غم یجی (ما) بز (بخت) طالع (بد) کتو (تا) دك (بکجا) نره یه (می برد) ایلته مضارعدر (آبشخور) صواد (معنای اشارتی) ای خالق بیچون مقتضیات حکمتکجه بز عالم ارواحدن عالم اشباحه کتدك سن حالمزه عالمسین وافتراق عالم اصلیدن ایچون غمخوار اولان قلبمز دخی بیلور لکن عاقبت حالمزه منجر اوله جق وقرار کاهمز سعادتمی یاشقا وتمی معلوم دکلدر همان روز وشب اللهه نیازده ورجای سلامت انجامده اولملیدر دیمکدر

﴿ از نثار مژه چون زلف تو در زر کیرم * قدمی کز توسلامی برساند برما ﴾

کرپك صاچوسندن سنك زلفك کبی التونده طوتم برقدمیکه سندن برسلام ایرشدیره بزم یانمزه (مفردات) (از) من (نثار) صاچی (مژه) کرپك (چون) مثل (زلف) م (تو) سن (در) فی (زر) التون (کیرم) طوتم (قدمی) برقدم (که) م (از) من (تو) م (سلامی) برسلام (رساند) ایرشدیره (بر) عند (ما) بز (معنای اشارتی) برصاحب قدم واهل کرم سنك جانب عزتکدن بزه عافیت سلامتلکدن برخبر افاده ایدرسه خاکپاینه یوز سوروب زلف زرین کبی کوزم یاشیله قدمن مزین ایدوب اظهار مسرت ایدرم دیمکدر

﴿ بدعا آمده ام هم بدعا دست برآر * که وفا باتو قرین بادو خدا یاور ما ﴾

دعایه کلمشم هم دعایه ال قالدر که وفا سکا قرین اولسون وخدا بزم یارد مجیز اولسون (مفردات) (با) للمصاحبه (دعا) م (آمده ام) کلمشم (هم) دخی (بدعا) دعایه (دست) م (بر) علی (آر) کتور (که) م (وفا) کرم (باتو) سکا (قرین) م (باد) اولسون (خدا) م (یاور) یاردمجی (ما) بز (معنای اشارتی) ای مجیب بی نیازم در کاهکه دعا ونیازه کلمشم وهربار الیم دعایه قالدرمغه توفیق ایله که دیه لم ای نفسیم سکا عهده وفا قرین اولسون وعون خدا بزم ایله اولسون که

کفری قبول ایلرم بونی قبول ایلزم دیدی چونکه بوقصه اکابرناسدن بر بسنك یانسده ایدی که بوشخصه زیادهٔ حسن اعتقادی وارایدی واعیان‌خلقدن بعض کسه وار ایدی کفرینی یوزینه اوردم اما خطا ایلدك دیدم وبوتحقیقدن الی یومنا هذا نادم که کفرینه سبب اولدم دیو غرابت بونده درکه بوحریف ایلدیکم تحقیقده تأمل ایدوب جکرینه کار ایلش ایرته سی‌دعا کویه حسین ملاقاتده دیدیکه سزك دیدککز صحیحدر اما بنم دیدککده صحیحدر بنده ایهام طریقیله ایتدمکه سزك دیدککز هر کز صحیح اولمق احتمالی یوقدر مرادم کفری قبول یدرم دیدوکی ایدی اما مرادمی تفطن ایده میوب مدعاسی اوزره مصر اولدی (زروی دوست دل دشمنان چه دریابد * چراغ مرده بکجا شمع آفتاب بکجا) دریابد دریا بیدندن مشتقدر اکلق معناسنه معلوم اوله که یافتن ویابیدن مطلقا بولق معناسنه دراولنه در لفظی داخل اولسه اکلق معناسنه کلور افعال قلوب کبی چراغ شمعك فتیله سنده یانن آتش پاره سیدر عربیده سراج دیرلر مرده آتش جنسنده استعمال اولنسه صونمش معناسنه در شمع لغت عربیده میك کسریله بال مومنه دیرلر اما عجم میك سکونیله استعمال ایدر * محصول بیت * دوستك یوزندن دشمنلرك کوکلی نه اکلر یعنی اندن نور وصفا کسب ایلمز مصراع ثانی بی ارسال مثل ایدوب بیورر مومك صونمش آتشی قنده کونشك شمعی قنده یعنی صونمش موم کونشدن نوروضیا کسب ایلمدیکی کبی دشمنلرك افسرده کوکلی روی جاناندن نوروضیا کسب ایلمز (چو کحل بینش ماخال آستان شماست * بکجا رویم بفرما ازین جناب بکجا) کحل سرمه‌یه دیرلر بینش اسم مصدردر بیندندن کورش دیمکدر بصر معناسنه آستان واستانه اشك در جناب لغت عربیده اولك حیاطی وحوالیسی فناء البیت معناسنه مکنو بلرده جناب عزت مآب بومعنایه‌در * محصول بیت * چونکه بزم بصرمزك سرمه سی سزك اشککز طپراغیدر بیورك قنده کیده‌لم بو اولك اوکنده قنده یعنی کوزمزی آچدك بوآستانه‌یی کوردك اولنجه دك بونی بکلرز بوندن غیری یره وارمزز (مبین بسیب زنخدان که‌چاه درراهست * بکجاهمی روی‌ای دل بدین شتاب بکجا) میك فتحیله فعل نهی مخاطبدر بنیدندن کورمه وبقمه دیمکدر سیب الله زنخدان اکك در زنخ کبی شعرا اککی المایه وایوایه تشبیه ایلشلر در (قطعه) سیب زنخدان ترابه زبه * یافت دلم منعه الله به * دانهٔ خال ازفنت خون نمود * دانهٔ جو هر کز نمابد زبه * چاه بونده چوقرقویی معناسنه دکلدر تکلم بعضیلر ظن ایلدیلر شتاب قوشمقدر شتابیدن مشتق اسمدر مصدر دکلدر * محصول بیت * جانانه لك سیب زنخدانه التفات ایله کهراهنده جوقر واردر ای کوکل بوقوشله قنده کیدرسن

اولسون که برآن باب حقدن دور اولمیه‌لم وعشق ومحبتدن مهجور اولمیه‌لم دیمکدر

﴾ بسرت کرهمه عالم بسرم تیغ زنند * نتوان بردهوای تو برون از سرما ﴿

باشك حقیچون اکرجمله عالم باشمه قلج اورهلر سنك محبتکی باشمزدن طشره چیقرمق ممکن دکل (مفردات) (با) للقسم (سر) باش (تا) خطابیه (کر)م (همه) جمله (عالم)م (سرم) باشمه (تیغ) قلج (زنند) اورهلر (نتوان) ممکن دکل (برد) ایلتمك (هوای) محبت (تو) سن (برون) طشره (از) من (سر) باش (ما) بز (معنای اشارتی) ای محبوب بی‌نظیرم اکرجمله عالم سنك محبتکدن بنی قطع ایچون باشمه قلجلر اورسهلر سنك توفیق وعنایتك ایله اولدقجه سنك محبتکدن برآن ایرلمزم وبرلحظه قلبمدن محبتکی اخراج ایتمزم دیمکدر

﴾ فلك آواره بهرسو کندم می دانی * رشك می‌آیدش ازصحبت جان پرورما ﴿

فلك بنی هرجانبه آواره ایدر بیلورمیسین فلکه کونی کلور بزم جان‌بسلیجی صحبتمزدن (مفردات) (فلك آواره)م (بهرسو) هرجانبه (کندم) ایدر بنی (می دانی) بیلورمیسین (رشك) کونی یعنی حسد (می آید) کلور (ش) ضمیر (ازصحبت)م (جان پرور) جان بسلیجی (ما) بز (معنای اشارتی) جوفلکده اولان نفس وشیطان وسوء اقران حسد ایدوب بزی محبت اللهدن وغدای روحانیت اولان توجه الی اللهدن مهجور ایده‌لم دیرلر اما اللهك عصمتی بنی معصوم ومحفوظ ایدر حسن ظنم وار انشاء الله دیمکدر

﴾ کرهمه خلق جهان برمن وتوحیف کنند * بکشد از همه انصاف وستم داورما ﴿

اکرجمله جهان خلقی بنم وسنك اوزریکه ظلم ایدهلرچکه جمله دن عدلی وظلمی بزم حاکمیز (مفردات) (کر) اکر (همه) جمله (خلق جهان)م (برمن) بنم اوزرمه (تو) سنك (حیف) ظلم (کنند) ایده‌لر (بکشد) چکه (ازهمه)م (انصاف) عدل (ستم) ظلم (داور) حاکم (ما) بز (معنای اشارتی) نفس وشیطان دکل اکر جمله خلق عالم ظلم قصدنده اولسه‌لر حاکم مطلق اولان ذات باری جمله‌دن عدل وظلمنجه حسابه چکوب هرکسی عملی جنسیله مجازات ایدر همان من الله اول دیمکدر

﴾ روز باشدکه بیاید بسلامت بازام * وی‌خوش آن‌روزکه آید بسلامی برما ﴿

کون اوله که کله سلامت ایله کیروبکا ای عاشق خوش اول کونکه کله برسلام ایله بزم یانزه (مفردات) (روز) کون (باشدکه) اوله که (بیاید) کله (بسلامت) سلامت ایله (باز) کیرو (ام) بکا (وی) ای (خوش) معلوم (انروزکه) اول کونکه (آید) کله (بسلامی) برسلام ایله (بر) عند (ما) بز (معنای اشارتی) ای سالك دائم اللهله اولمق ایچون نفس وشیطانه مخالفت ایله مجاهده بولنده کرچه نیجه زحمتلر چکرسین اما عاقبت سلامت وسعادته یتشوب جانب حقدن (سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین) خطابنه مظهر اولورسنکه (ان الله لایضیع اجر المحسنین)

قنده یعنی قنی سکرتمکه تدارك اوزره کیت چوقره دوشمیه سنکه محبوس ابد قالورسن زیراکوکللر حبسخانه سیدر نتکه زلف زنجیرلیدرا کا دوشن دخی چیقمز پس کرفتار اولمق استرسن اول جانبلره التفات ایله (قرار وصبر زحافظ طمع مدارای دوست * قرار چیست صبوری کدام وخواب کجاست) طمع مدار طمع طوتمه یعنی ایله دیمکدر قرار چیست قرارندر استفهام انکاریدر صبوری صبور فعول بمعنی فاعلدر یامصدریه در وحدت ایچون دبین بوخصوصده تفرد ایلشدر زیراکندیدن غیری بونی کسه دیمز کدام قنغی کدام ایله کجام استفهام انکاریدرلر * محصول بیت * ای جانان حافظدن قرار وصبر وخواب طمع ایله قرارندر صبرلك قنغی درا ویقو قنده در یعنی عاشقده بونلر بولنمز نایابدر (وله ایضا) (مابرفتیم تودانی ودل غمخور ما * بخت بد تا بکجامی بردا بشخور ما) غمخور وغمخوار غم یجی معناسنه وصف ترکیبیدر خواریدن وخواریدندن مشتقدر آبشخور وآبخور صواده معناسنه دریعنی صولنجق یراما بوبله یرده نصیب معناسنه در * محصول بیت * بز کتدك سن بیلورسن وبزم غم یجی کوکلمز یعنی اشتدسن اشته کوکل ایکیکوز نیلرسکز ایلك بزکیدك اندن اللهه اصمرادق یرامز طالعمز نره یه دك ایلده صوادمز یعنی نصیبمز یعنی سندن مفارقت بخت بددندر کوره‌لم طالع ناسازکاروناموافقمز نصیبمزی قنده یه دك ایلدرخواجه حافظ حضرتلری شهر یزده ارتحال بیوردیغنده جانانه ارسال بیوردیغی غزلدر دانینك مفعولی مصراع ثانیدر دینی ناداناق ایدوب بیتی بوزمش اوی خراب اولسون (زنثار مژده چون زلف تودر زرکیریم * قدمی کز توسلامی برساند برما) نثار صاچیدردوکنلرده وغیرده صاچدقلری انجه والتوندر کیریم فعل مضارع متکلم مع غیره کیریدن مشتقدر زرکرفتن قبلمقده استعمال ایدرلر باترمقده دکل بعضیلرظن ایلدیکی کبی قدم اصل لغتده ایاغك طبانیدر اما عجم ایاقده استعمال ایدرلر یاوحدت ایچوندر سلامیده یاتنکیرایچون اولمق اولیدر * محصول بیت * نثار مژده‌دن یعنی کوز صاچیسندن سنك زلفك کبی التونله قپلاین بوایاغی که سندن بزه سلام ایرشدره عادتدرکه الطفالك زلفنی التون تللر ایله یاکش تللر ایله اوررلر نهایتی دولتلی اولان تلی چوق ایدرشویله که صاچ تل ایچنده مستور اولور ایمدی بونده صاری التون اولمق لازم دکلدر زیرا انجه‌یه ده زر دیرلر (بیت) بی زرنتوانی که کنی برکس زور * ورزرداری بزور محتاج نهٔ (بیت) زرنداری نتوان رفت بزور از دریا * زورده‌چه مرده‌باشد یك کرزربیار * اما التون مراد اولسه‌زرطلا دیرلر * قطعه وجود مرد م داناشال زرطلاست * که هرکجا که‌رود قدر قیمتش دانند * بزرك زادهٔ نادان بشهر وآماند * که دردیار غریبش بهیچ

﴾ هرکه کوید سفر دور نداری حافظ * کو درازیٔ سفر سرنبرداز سرما ﴿

هرکیمکه دیرسه ایراق سفرك یوقمی حافظ دی سفر اوزونلغی باش ایلتمز وباش قالدرمز بزم باشمزدن (مفردات) (هرکه) هرکیمکه (کوید) دیه (سفر دور) ایراق سفر (نداری) طوتمز مبسین (حافظ)م (کو) دیه (درازیٔ سفر) سفراوزونلغی (سر) باش (نبرد) ایلتمز (ازسرما) بزم باشمزدن (معنای اشارتی) ای حافظ هرکیم ابنای سلوکدن معاونت طریقیله ایراق سفرك یوقمی دیرسه بلی استعید بالله (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) سرنجه باشمزدن تدارك سفر لقاء اللهه واصل اولنجه منقطع دکلدر (واذا مات الانسان انقطع عمله) دیه سن وبرآن سعی وطلبدن منفك اولمیه سن دیمکدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ لطف باشد کرنپوشی ازکداها روت را * تابکام دل ببیند دیدهٔ مارؤت را ﴿

لطف اوله اکراورتمزسك کدالردن یوزکی تاکوکل مرادیله کوره بزم کوزمز سنك یوزکی (مفردات) (لطف)م (باشد) وله (کر) اکر (نپوشی) اورتمزسك (ازکداها) فقیرلردن (رو) یوز (ت) خطابیه (را)م (تا) حتی (بکام) بالمصاحبة (کام) مراد (دل) کوکل (بیبند) کوره (دیده) کوز (همز) للتوسل (ما) بز (روت را)م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کرچه بزم رویت جمالکه استعدادمز یوقدر اما محضا لطفا وکرما حجاب بشریتی رفع ایدوب جمالك رؤیتنی میسر قیلوب کوکلمز مرادنجه دیدهٔ بصیرتله جمالك مشاهده سنده دائم اولیدق سندن نیازمز بودر بزی نائل مرام ایله دیمکدر

﴾ همچوهاروتیم دائم دربلای عشق زار * کاشکی هرکزندیدی دیدهٔ ماروت را ﴿

هاروت کبی دائم بلای عشقده زارزبونایدی قطعا کورمیدی بزم کوزمز سنك یوزکی (مفردات) (همچو) ادات تشبیه (هاروت) اسم ملك (یاومیم) ضمیرمتکلم مع الغیر (دائم)م (در) فی (بلای عشق)م (زار) انین (کاشکی) ادات تمنی (هرکز) قطعا (ندیدی) کورمیدی (دیدهٔ ما) بزم کوزمز (روت را) سنك یوزیکی (معنای اشارتی) قانون عشق ومحبت اولمق اوزره هاروتله ماروت جمالی زهره‌یه افتاده اولوب بلای عشقه کرفتار اولدقلری کبی بزدخی بلای عشقك زبونیز نولیدی عوام کالهوام کبی لذات روحانیتدن واسرار معرفتدن خبیر اولمیدق چونکه دولت رؤیت جمالکه بزه علم وبردك کرمکله بزی عینه واصل قیل دیمکدر

﴾ کی شدی هاروت درچاه زنخدانت اسیر * تانکفتی شمهٔ ازحسن تو ماروت را ﴿

قچن اولوردی هاروت سنك اککك قویسنده اسیرتادیمیدك برشمه سنك حسنکدن ماروته (مفردات) (کی) قچن (شدی) اولوردی (هاروت) ملك (در)م (چاه) قو (زنخدان) چکه (تا) خطابیه (اسیر)م (تا) حتی (نکفتی) دیمیدك (شمه) ذره (همزه) وحدت ایچوندر (از)م (حسن تو)م (ماروت) ملك (را) . (معنای اشارتی) ای جمیل بی مثیل هاروت وماروت مبتلاری پرتوانوار جمالکدن

خبیر وشعشعهٔ حسن زلالکدن روشن ضمیراولیه لردی قیچن بلای چاه بابلده اسیر اواورلردی و پردهٔ عصمتدن طشره اولوب بند زنجیره مستانه دایراواورلر ایدیکه شیوهٔ عشق بودردیمکدر

بوی گل برخاست کویی ای پری اندرچمن * بلبلان مستند و کو بادیدهٔ ماروت را

کل قوقسی قالقدی صانکه ای محبوب باغ وچمنده بلبللر مستلردر و کوینده در ساحر کوز ایچون (مفردات) (بوی) قوقی (کل) م (برخاست) قالقدی (کویی) صانکه (ای) م (پری) محبوب (اندر) فی (چمن) باغ (بلبلان) م (مستند) مستلر (کویی) کوینده دن مرخمدر برلر معناسنه (دیده) کوز (ماروت را) مراد صفت ملك که ساحر دیمکدر (معنای اشارتی) کویا روضهٔ دل عاشقانده براثر فیض یزدان و بربوی کل ریح رحمان عنایت سبحان ایله مشام جان عاشقانه یتدکده بلبلان باغ عرفان اولان عاشقان مست و بیخود اولوب مدهش العقول اولان آثار نظر رحمانه متحیر وسرکردان بلا اختیار مسمیات اسماء الهی بیان ومبتلای هجران اولانلره راه وصلتی کویان اولورلر دیمکدر

می کشد جوروجفاهایت ز هجران ای صنم * لطف فرما تا ببیند حافظ ما روت را

چکرسنك جوروجفالرینکی هجراندن ای محبوب لطف بیورتا کوره بزم حافظ سنك یوزیکی (مفردات) (می کشد) چکر (جوروجفا) م (ها) ادات جمع (تا) خطابیه (زهجران) م (ای) م (صنم) محبوب (لطف) م (فرما) بیور (تا) حتی (ببیند) کوره (حافظ) م (ما) م (رو) یوز (تا خطابیه) (را) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی استتار وانقباضك رفعی ایچون راه مجاهده ده حافظ نیجه جوروجفالر چکدی (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه لطف وعنایت بیوروب مشاهدهٔ انوار جمالکله بزی مسرور ایله دیمکدر

(ولهایضا)

تا جمالت عاشقانرا زد بوصل خود صلا
جان ودل افتاده اند از زلف وخالت در بلا

ای محبوب جمالك عاشقلره کندی وصلنه صلا اوردقدنبرو جان وکوکل دوشمشلردر زلف وخالکدن بلایه (مفردات) (تا) یعنی مدت (جمالت) جمالك (عاشقانرا) عاشقلره (زد) اوردی (با) للمصاحبة (وصل) م (خود) کندی (صلا) نداودعوت (جان ودل) م (افتاده) دوشمش (اند) ادات جمع (از) م (زلف وخال) م (تا) خطابیه (در) فی (بلا) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك جمال باکمالك عاشقلری وصلنه دعوت ایتدکدنبرو تجلیٔ ذاتك وتجلیٔ صفاتك مظهر بی امیدندن ایچون جان وکوکل بلای عشقه کرفتار وآرزوی وصلت جمال ایله افتاده وناچار محتاج کرم کردکار اولمشلردر دیمکدر

آنچه جان عاشقان از دست هجرت می کشد * کس ندیده درجهان جز تشنکان کربلا

اول اشتیاق وتعطش که عاشقلرك جانی سنك فرقتك الندن چکرلر کیمسه کورمش

(جهانده)

نسنانند * زرطلا بالدز التون یدرراده تشدید ضرورت وزنیچوندر اما شهروا شینك ورائك وواوك فتحه لریله کوندن اقچه در مکر سابق ایامده برپادشاه کاش ایمش کوندن اقچه کسدیروب اوزرینه سکهٔ شاهی اوروب کندی ممالکنده یورودرمش انکیچون حضرت شیخ که درد یارغریبش بهیچ نستانند بیورمشدر پس بونده زردن مراد التون معناسی اولوب نثار مژده دن مراد سرورندن زیاده قان اغلیم دیمکدر دینکسه کلستانك بو بیتلرینك معنالرینه واصل اولمشدر سروردن اغلق مسلمدر اما قان اغلمغی محنت ومصیبتده استعمال ایدرلر سرورده دکل (بدعا آمده ام هم بدعا دست برآر * که وفا با تو قرین باد وخدایا ورما) اوالکی بدعاده باسببیت یاصله یا تخصیصدر وثانیده صله معناسی افاده ایدر برآر برحرف استعلا آرامی مخاطب کتور دیمکدر بحسب اللغت یوقاری کتور دیمکدر اما استعمالده قالدر دیمك اولورکه حرف بیان دعایی بیان ایدر قرین یولداش یاور یاردمجی معناسنه در * محصول بیت * دعا سببیله و یا دعایه کلشم سنده دعایه ال قالدر اول دعا بودر که وفا سکا قرین ویولداش اوله الله ده بزه یاردمجی اوله بو بیت جانانه وداع ایلامنی مشعردر (بسرت کرهمه عالم بسرم تیغ زنند * نتوان بردهوای تو برون ازسرما) بسرت باحرف تخصیص بسرم باحرف صله هوا محبت وارزو معناسنه در نتوان نتوان بردن معناسندر * محصول بیت * باشك ایچون اکر جمیع عالم باشمه قلیج اورورلرسه باشمزدن سنك محبتکی چیقارمق ممکن دکلدر زیرا بزده محبتك ذاتیدر عارضی دکلدر بسرتك باسنی قسم ایچون طوتنلر قسمله تخصیص معنالرینی فرق ایلازلرمش (فلك آواره بهرسو کندم می دانی * رشك می ایدش ازصحبت جان پرورما) آواره دیوانه وایشسز کوچسز شوکا بوکا کزمکدر رشك غیرت وحسد معناسنه در جان پرور وصف ترکیبیدر پروریدندن جان بسلیجی معناسنه در * محصول بیت * فلك بنی هرجانبه بلدرر وقوشدررسن خود بیلورسن اکا غیرت وحسد کاور بزم سنکله جانه جان قتار مصاحبتمزدن یعنی فلك دائما دوستی دوستدن ویاری یاردن ایرمغله مقیددر ایمدی بنی شهریزده مسافر ایلکدن مرادی پادشاهله ملاقات ایدوب جوایز وصلاتنی الدرمق رکادر بلکه سندن ایروب ایراق دوشمکدر زیرا کوردیکه سنکله اتحادمز فوق الحددر پس رشکندن تحمل ایده میوب بو بهانه ایله ارامزه فراق دوشردی حضرت خواجه جانانه سنه بو بیتله ایلدوکی سفردن اعتذار ایدوب بیوردی بنم ایلدوکم سفر اضطراریدر یوخسه کسه اختیاریله جاناندن ایرلوب کتمز بو بیتك معناسنده استفهامه ارتکاب ایلینلر ضرورتسز ضرورته ارتکاب المشلردر (کرهمه خلق جهان برمن وتوحیف کنند * بکشد ازهمه انصاف ستم داورما) حیف ظلم معناسنه در

جهانده کربلا صوسزلرندن غیری (مفردات) (آنچه) اول نسنه که (جان عاشقان ازدست) م (هجر) آیریلق (تا) خطابیه (می کشد) چکر (کس) کیمسه (ندیده) کورمش (درجهان) جهانده (جز) غیر (تشنه) صوسز (کان) ادات جمع (کربلا) حضرت حسین رضی الله عنه افندمزك صوسز شهید اولدقلری محلدر (معنای اشارتی) عاشق صادقلرك معشوقنه آرزو واشتیاقدن وتعطش والم افتراقدن چکدکلرینی صوسز وهزاردرد وبلای ایله شهید اولان شهداء دشت کربلادن غیری کیمسه بلمزکه من لم یذق لم یعرف دیمکدر

ترك من کر میکند رندی ومستی جان من * ترك مستوری وزهدت کرد باید اولا

بنم محبوبم اکر رندلك ومستلك ایدرسه بنم جانم سکا مستورلکی وزهدی ترك ایتمك کرك اولا (مفردات) (ترك) محبوب (من) بن (کر) اکر (میکند) ایدرسه (رند) لاابالی (مست) م (یاز) مصدریه (جان من) بنم جانم (ترك) م (مستوری) ستر حال ایتمك (زهد) سمت صلاح (تا) خطابیه (کرد) ایتمك (باید) کرك (اولا) م (معنای اشارتی) همان عاشقه لازم اولان اراده سنی محبوبك اراده سنده محو ایتملیدر ای بنم جانم اکر محبوب غلبهٔ عشق ایله لاابالی مست وخراب اولمغی استرسه انی اختیار ایدوب صورت زهد وصلاحی ترك ایتملیدرکه (کل ما جاء من المحبوب محبوب) دیمکدر

وقت عیش وموسم شادی وهنکام شراب
پنج روز ایام فرصت را غنیمت دان هلا

عیش وقتی وسرور موسمی وشراب زمانی بش کون فرصت کونلرینی غنیمت بیل اکاه اول (مفردات) (عیش) معیشت (موسم) زمان (شادی) سرور (هنکام) زمان (شراب) م (پنج) بش (روز) کون (ایام) کونلر (فرصت) م (را) م (غنیمت) م (دان) بیل (هلا) آکاه اول (معنای اشارتی) الدنیا ساعة فاجعلها طاعة خبری خواسنجه محل فیوضات الهی اولان قلبی تعلقات ماسوادن پاك ایدوب فرصتی غنیمت بیلوب بوعمر قلیلده کسب سعادت ابدیه ایچون جمیع اوقاتکی رضاء الله تحصیلنه وعشق ومحبت ونور معرفتله دینکك تکمیلنه صرف ایدوب وقتکی ضایع ایتمیوب سرور ابدی بولهسن ودار بنده شرفیاب اوله سن دیمکدر

حافظا کر پای بوس شاه دستت می دهد * یافتی درهردو عالم رتبت عز وعلا

ای حافظ اکر سکا شاه ایاغن اوپمك ال ویررسه بولدك هرایکی عالمده عز وعلا مرتبه سنی (مفردات) (ای حافظ) م (کر) اکر (پای) م (بوس) اوپمك (شاه) م (دست) م (تا) خطابیه (می دهد) ویررسه (یافتی) بولدك (درهردوعالم) هرایکی عالمده (رتبت) مرتبه (عزوعلا) م (معنای اشارتی) ای حافظ اکر جناب کبریا تعالی حضرتنه قربیت تحصیل ایدرایسك هرنه قدر قلیل ایسه ده حمد وثنا ایله که ایکی جهانده مرتبهٔ عالی سنك ایچوندر همان اصلاح حال ایله ونوافل اعمال ایله تحصیل قربیت خداده

بکشد لفظ مشترکدر فعل مضارعله امر غائب بینده انصاف ستم اضافتله انتصاف معناسنه در یعنی ظالمدن ایلدوکی ظلم حیفنی الق واوعاطفه ایله یازانلر معنایی بلمدکلرندن فاسد یازدیلر داور حاکمدر * محصول بیت * اکر جمیع جهان خلقی بکا وسکا ظلم ایدرلرسه جمیع ظلمك حیفنی چکر بزم حاکمز یعنی الله یاخود جمیعندن ظلمك حیفنی چکسون بزم حاکمز بوتقدیرجه دعا اولور (روز باشد که بیاید بسلامت بازم * ای خوش آن روزکه آید بسلامی برما) روز اصلنده روزی ایدی یاوحدت ایچوندر ضرورت وزنیچون یا دوشمشدر باشد بونده اخبار ایچون اولمق وانشا ایچون اولمق جائزدر بازم میم متکلم معنا جهتندن بیاید لفظنه مقیددر بیابدوم تقدیرنده بعض نسخه ده بیارم واقع اولمش را ایله ایکیسیده جائزدر ای خوش ای حرف ندا منادایی محذوفدر ای یاران خوش تقدیرنده در * محصول بیت * ان شاء الله برکون اولور که کنه یار بکا سلامتله کلور یاخود که عجب برکون اولا میکه یار بکا سلامتله کله یاکرو سلامتله کله ای یاران خوش اول کون که سلام ویره رك بنم یانمه کله یعنی نه مبارك کوندر اول کون که السلام علیك دیو یانمه کله حاصل کلام بن سفردن کلم جاناندن سلامله قبودن ایچرو کله عادت سابقه سی اوزره (هرکه کوید سفر دور ندارد حافظ * کو درازئ سفرسر نبرد ازسرما) حضرت خواجه نك مناقبنده یازمشدر که خواجه یزد شهرندن غیری تمام عمرنده بریره وارمشدر اول ایسه اوچ کونلك یولدر انجق پس بوبیتده اکا اشارت ایدوب بیوررکه درازی کو امر مخاطبدر خطاب عام قبیلندن درازی دها مصدردر سر نبرد باش ایلتمز چیقارمز دیمکدر وجائزدر که سر بونده سودا وارزو معناسنده اوله * محصول بیت * هرکسه که دیرسه حافظك اوزاق سفری یوقدر یعنی اوزاق سفره وارمز سن اکا سویله سفر اوزاقلغی بزم باشمزدن باش چیقارمز یعنی اخرت سفری که بی نهایت سفردر هیچ فکرمدن وخیالمدن کتمز دیمکدر پس کویاکه هر کون سفرده یم یاخود سفر اوزاقلغی هوامی باشمزدن کتمز ندارد برینه نداری یازانلر سیاق وسباق بینه متفطن اولمشلر نداریده معنای استفهام اعتبار ایدنلر متحیر دایمش (ولهایضا) (لطف باشد کرنپوشی ازکدا هاروت را * تابکام دل نبیند دیدهٔ ماروت را) غزل سابق اکر چه اکثر دیوانلرده نایابدر اما خواجه یه نسبت ایلمك ممکن در برایکی جهتدن برپیسی مناقبنده یزده واردیغی تفصیله موافقدر بریده بوکه حافظك روشنه ومشنه مناسبدر اما بوغزلی خواجه یه نسبت ایلمك غایتله مشکلدر زیرا اول بوکم دیوانلرده غایتده کم یابدر * ثانیا بوکم بش بیتلی غزلده اوچ بیتك قافیه سی مکرر کلك فی الجمله رشدی اولاندن صادر اولمز فضلاءدن مثل هذا الفضل ثانیا کدا ذوی العقولدن ایکی

مستند وکو یادیده ماروت را) مصراع اولده کویا بعض نسخه ده کویی دوشمش یا بله اما بزبو نسخه اختیار ایلدك ایکی
کو یا یا ایله تجنیس تام اولمغیچون دیده ماروت ماروت بونده ساحر معناسنه درکه ماروتك صفتیدر * محصول بیت * ای
پری کویا که چندن کل قوقسی پیدا اولدیکه بلبلار چشم ساحر که مست اولوب کوینده لك ایدرلر کویا مترنم اولان بلبلار
سنك ماروت کوز که مست اولمشلردر دین ترکیب بینه مطابق سویله مشدر ومصراع ثانیده کویا بدلی کویی یازان

چونکه خواجه نك بعض دیوانده
بولندی حالنه کوره شرح ایلك ضروری
اولدی نوشی پوشیدن اورتمك و کیمك
بونده اورتمك معناسنه نی مستقبلدر
اورتمزسن دیمکدر کدا هادن مراد
عشاقدر روت اصلنده رویت ایدی زیرا
بیان اولنمش ایدیکه هرلفظك که اخری
حروف علتك بری اوله حالت اضافتده
بریا اثبات ایدرلر بونده ضرورت وزنیچون
ساقط اولمشدر یوزك دیمکدر تا حرف
تعلیل کام مرادیکام دل کوکل مرادنجه
دیمکدر * محصول بیت * لطف اوله اوراکر
کدالردن یوزکی اورتمزسن یعنی کرله مز
سن تاکه کوکل مرادنجه کوزمز یوزیکی
کوره بونده هاروت وماروتکه ایکی
ملکدر دیار بابلده برچاهده ایقلرندن
اصیلوب تاقیامته دك معذبلردر انلری
ایهام ایدر (همچو هاروتیم دایم در بلای
عشق زار * کاشکی هرکز ندیدی دیده
ماروت را) * محصول بیت * هاروت کبی
دایم بلای عشقده زارایز کاشکی کوزمز
یوزکی کورمیدی که مبتلا اولق لازم کلمیدی
(کی شدی هاروت درچاه زنخدانت اسیر
* کرنکفتی شمه از حسن تو ماروت را)
کی شدی کی بونده چون معناسنه در
شدیده یاحکایت حال ماضی ایچون
کلمشدر معلوم اوله که فعل ماضینك
اولنه می ویا اخرنه یای مفرده داخل اولسه
حکایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر
مثلا می شد کیدردی می آمد کاوردی
شدی وامدی دخی بوبله در نکفتی ده
یاحکایت حال ماضیدر * محصول بیت *
هاروت چون چاه زنخدانکه اسیر اولوردی
اکرسنك حسنکدن ماروته برشمه دیمیدی
یعنی غمازلق ایلدیکیچون جزاسن بولدی
پس هر غماز جزاسین بولور (بوی کل
برخاست کویا ای پری اندرچمن * بلبلان
ها ایله جمع ایلك شاذ در پس بوغزلی حافظه اسناد ایلکده وهن ضعف وار مکرکه ابتداء حالنده یعنی مبتدی ایکن
سویلمش اوله و بعض کسه اول زمانده المش اوله صکره بعض دیوانه الحاق ایلیه اما بو بنده نك ظنی بودرکه بوغزل
تبریزلی حافظ شانه نك اوله که بو برحریف ایمش طراقچی حافظ تخلص ایدرمش شام شریفده برمقدار غزلن کوردم که
اکثر غزلینك قافیه لری بویله فاسد ایدی اکرچه جهالتندن بویله قافیه لری جمع ایلکی هنر عد ایلرمش حاصل کلام

اولمسن عمر نازنینی هبایه وهوایه صرف ایتمه سن دیمکدر

(حرف الباء وله ایضا)

(کفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب * کفت در دنبال دل ره کم کند مسکین غریب)

دیدم ای کوزللر پادشاهی رحم ایت بوغریب اوزره دیدی کوکل اردنده یولی یتورر مسکین غریب (مفردات) (کفتم) دیدم (ای سلطان) م (خوبان) کوزللر (رحم) مرحمت (کن) ایله (بر) علی (این) بو (غریب) م (کفت) دیدی (در) فی (دنبال) قویرق وآرد معناسنه (دل) کوکل (ره) یول (کم) یتورمك (کند) ایدر (مسکین غریب) م (معنای اشارتی) حضرت مولانا قدس الله سره الاعلی بیورر * الروح من نور عرش الله مبدأها * وتربة الارض اصل الجسم والبدن * قد الف الملك الجبار بینهما * لیصلحا لقبول العهد والمحن * الروح فی غربة والجسم فی وطن * فارحم غریبا کئیبا نازح الوطن * فحواسنجه بوعالم ناسوتده عهد ومیثاق روحانیتی قبول واظهار ایچون مبتلا اولان روح انسانینه عالم لاهوته تمنای وصلت وغربتدن وطن اصلیسنه رحلت ایچون ارحم الراحمین اولان واجب الوجودك رحمت سابقه سنه امید ایله قصد نیاز درکاه خدا ایدوب ای سلطان خوبان بوغریب مهجوره رحمت واسعه کی افاضه ایله وطن اصلیسنه وعودت معنویه کده مقعد صدقه واصل ایله دیدکده جواب حضرت بودرکه ای قابل فیض رحمت اولان قلب طالبی عالم علوی یه ووطن اصلی یه وصول قلبی ماسوادن تجرید وتوجه کامل الی الله وهرآن قلب حاضر وآکاه ایله غریب مسکین مراقب اولمسیله در (تجلی حق ناکاه آید امابردل آکاه آید) دیمکدر

(کفتمش مکذر زمانی کفت معذورم بدار * خانه پروردی چه تاب آرد غم چندین غریب)

دیدم اکا کیچمه برزمان دیدی بنی معذور طوت اوده بسلنان نازنین نه طاقت کتوره بوقدر غریب غمنه (مفردات) (کفتم) دیدم (اش) اکا (مکذر) کیچمه (زمانی) برزمان (کفت) دیدی (معذورم) بنی معذور (بدار) طوت (خانه پرورد) اوده بسلنمش (چه) نه (تاب) طاقت (آرد) کتوره (غم) م (چندین) بوقدر (غریب) م (معنای اشارتی) حضرت واهب العطایایه نیازده دیدم چونکه سکا قربت ومقام عالیینده وصلت قلب آکاه ایله درکرمکله بنی برآن توجه ذاتیه کدن وتجلی جمالکدن دور ایتمه جوابده بیوردیکه ای بیچاره بنم حکمتمی ادراکدن عقوللر قاصردر بن برقادرمکه هربرشخصه هرآنده برتجلم واردر بوخانه عالمده هربرقوایی برصفاتمه مظهریته تربیه ایدوب مقامنده واصل قیلرم سابقه ولاحقه لرینك عملی بکا مخصوصدر همان سن وظیفه عبادتکدن نقصان ایتیوب بکا توجه ونیازکده ثابت اول دیمکدر

(خفته در سنجاب شاهی نازنینی را چه غم * کرزخار وخاره سازد بستر و بالین غریب)

پادشاهلق سنجابنده یاتمش واویومش نازنینه نه غم اکردیکندن وطاشدن دوزه دوشکی ویاصدیغی غریب (مفردات) (خفته) یاتمش واویومش (در) فی (سنجاب) برجانوردر که دریسنی کورك ایدرلر (شاهی) شاهلق (نازنین) نازلی محبوب

خبط فاحش ایلمشدر (میکشد جور وجفاها بت زهجران ای صنم * لطف فرما تا ببیند حافظ ماروت را) جفاها بت
لفظنده تای خطاب معنی جهتندن هجرانه مقیددر هجرانت تقدیرنده * محصول بیت * ای صنم هجرانکدن جور وجفالر چکر
ایمدی لطف ییور تا بزم حافظمز رویکی کوره بو غزلده روت را لفظی ردیف وما قبلنده الف حرف روی واقع اولمش
واوج یینده مالفظی که بزم معناسنه در مکرر اولوب تکرار قافیه عیب فاحش اولدیغیچون بوغزلی خواجه حافظه

نسبنده کمال تردد له متردد ایز تکمسابقده
ذکر اولندی (وله ایضا) (تا جمالت
عاشقانرا زد بوصل خود صلا * جان ودل
افتاده آنداز زلف وخالت در بلا) تا ابتداء
غایت ایچوندر منذ معناسنه زد معنی
جهتندن صلایه مقید درصلا زد تقدیرنده
دربعض الفاظ وار فارسیده که زد عبارتیله
مستعملدر که ترکیده انی زدك معناسیله
قابل تعبیر دکلدر مثلا بوسه زد کبی که
اوپدی دیمکدر * بیت * استین مالید
ودامن برزدان بی بالدست * وای جان
من که افتادم زپا رفتم زدست * زلف وخالت
مضاف محذوفدر از سبب زلف وخالت
دیمکدر بلا و بلوی و بلیه و بلوه برمعنایه در
اصلنده سفر زحمتندن ضعیف اولمش
دوه ده استعمال ایدرلردی صکره مطلق
زحمتده ومشقتده استعمال ایلدیلر * محصول
بیت * سنك جمالك کندووصلنه عاشقلره
صلا ویرالدن بری جانله کوکل زلف وخالك
سببندن بلایه دوشمشلردر یعنی سنك
حسنك هرکسی کندویه عاشق ایده
ایدنبرو جانله دل زدانه خال ودام زلفکدن
اضطرابه دوشدی زیرا مرادك وصله
صلا ایلکدن کرفتار ایلکدر (انچه جان
عاشقان ازدست هجرت می کشد * کس
ندیده درجهان جز کشتکان کربلا) جان
روح حیوانیده وروان انسانیده مستعملدر
کاه اولور که جانی روان مقامنده استعمال
ایدرلر کشتکان کاف هارسمی بدلی یازلوب
سابقا ذکر اولنمشدر کربلا حضرت
امام حسین شهید اولدیغی صحرانك
اسمیدر که الآن مرقد شریفلری انده در
* محصول بیت * اول نسنه که عشاقك
جانی سنك رافتك الندن جکر اول نسنه یی
کسه جهانده کورمشدر کربلا صوسزلرندن
غیری که حضرت امام ایله بیله ایدی وانلر
اول حضرتله ایچمش کسنه ایدی (ترك من کر
میکند رندی ومستی جان من * ترك مستوری وزهدت کرد باید اولا) ترك افقلندن مضاف محذوفدر یعنی محبوب
ترك من باخود ترك محبوبه استعاره اوله رند باده نوش یا مصدریه درجان من منادی حرف نداسی محذوفدر ای جان من کندی
جاننه خطاب ایدوب ذاتی مراد ایدر * محصول بیت * اکر بنم محبوب ترکم یا محبوبم باده نوشلق ومستلك ایلیه جك
اولورسه ای بنم روحم یعنی ای حافظ زاهدلغی وصوفیلغی اولدن ترك ایلك کرکدر یعنی جاننه مکه می نوش وباده

(را) م (چه غم) نه غم (کر) اکر (ز) م (خار) دیکن (خارا) طاش (سازد) دوزه (بستر) دوشك (بالین) یاصدق (غریب) م (معنای اشارتی) عصمت حقده معصوم ومأمون محبوب ازلی اولان شاه حقیقلره غم یوقدر لکن عاقبت حالی نیه منجر اوله جغی معلوم اولمیان عبد بیچاره وغریب آواره و بریاره دوشکنی دیکن و یاصدیغنی طاش ایدوب آچ وصوسز وکیجه لر اویقوسز انواع ریاضات ومجاهدات ایله کوزلرندن قانلی یاشلر دوکوب درکاه حقه دائم نیازده اولمایدر امیدر که دریای رحمت الهیه جوش ایدوب مظهر احسان اوله وز دیمکدر

ای که درزنجیر زلفت جای چندین آشناست
خوش فتاد آن خال مشکین بررخ رنکین غریب

ای محبوب سنك زلفك زنجیرنده دربونجه آشنالرك یری خوش دوشدی اول مشکلی بك رنکلی یکاق اوزره (مفردات) (ای) حرف ندا منادی (که) درکه محبوبدن عبارتدر (در) فی (زنجیر) م (زلف) م (تا) خطابیه (جای) یر (چندین) بوقدر (آشنا) بلش (خوش) کوزل (افتاد) دوشدی (آن) اول (خال) بك (مشکین) مشکلی (بر) علی (رخ) یکاق (رنکین) رنکلی (غریب) عجیب (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی بوقدر آشنای حضرتك کرچه زنجیر محبتکه مقید وتجلیات صفاتکه اسیرلردر لکن میانه لرنده قلوب منشرحه لرنده اسرار غیبه لرك منکشف اولدقدنصکره تجلیات ذاتیه لرکه مظهریت عجب خوش دوشمشدر که مرتبه محبوبیتدر هر برشخصه میسر دکلدر محضا فضل الهیدر دیمکدر

می نماید عکس می دررنك روی مهوشت
همچو برك ارغوان برصفحه نسرین غریب

کورینور شراب عکسی سنك آی کبی یوزك رنکنده ارغوان چچکی کبی آق کل یوزی اوزره غریب عجیب (مفردات) (می نماید) کورینور (عکس) پرتو (می) شراب ((در) م (رنك) م (روی) م (مهوش) آی کبی (تا) خطابیه (همچو برك) یپراق کبی (ارغوان) برقرمزی چچکدر (بر) علی (صفحه) یوز (نسرین) بیاض کل (غریب) عجیب (معنای اشارتی) لایسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی (حدیث شریفی سرنجه سنك تجلی جمالکه محل اولان آینه قلوب عاشقانده نتیجه عشق ومحبتك اولان انوار قدسیه لاهوتیه لك دخی براطف عجیبدر که تشبیه المعقول بالمحسوس اطافتنده بیاض کل اوزرنده ارغوان چچکی کبی اطیف وعجیبدر دیمکدر

بس غریب افتاده است آن مور خط کرد رخت
کرچه نبود درنکارستان خط مشکین غریب

چوق غریب دوشمشدر اول قرنجه خط یکاغك چوره سنه اکرچه نکارخانه

پرست اوله اکا اتباع ضروریدر اولوب زهدی وتقوایی ترك ایلمك کرك (وقت عیش وموسم شادی وهنکام شراب * پنج روز ایام فرصت راغنیمت دان هلا) هلا حرف تنبیه وتأکیددر عیش عینك فتحیله درلك یعنی حیات معناسنه در موسم سینك کسریله زمان متعیندن تعبیر در وقت وموسم وهنکام وپنج روزی بربیتده جمع ایلمك لطافتدن خالی دکلدر * محصول بیت * ذوق وصفا وشادیلق وشراب زمانیدر یعنی فصل بهار در ایمدی بش کون مقداری ایام فرصتی غنیمت بیل یعنی بهارزمانی تیز کچر فرصتی غنیمت بیلوب عیش ونوش ایامنی ضایع ایلمه مك کرکدر (حافظا کر بای بوس شاه دست می دهد * یافتی درهر دوعالم رتبت عزوعلا) حافظا منادی آخرنده الف حرف ندادر شاهدن مراد جاناندر رتبت مرتبه علا عینك فتحیله رفعت یعنی بوجهلکدر * محصول بیت * ای حافظ اکر جانانك ایاغن اوپمك ال ویررسه ایکی عالمده عزت ومرتبه ورفعت بولورسن یعنی جانان ایاغن اوپمك سبب سعادتدر بوغزلده خواجه نك اکثر دیوانلرنده بولنمز بولندیغی تقدیرجه هاقافیه سنده بولنور * تم حرف الالف * وله فی حرف الباء (کفتم ای سلطان خوبان رحم کن براین غریب * کفت در دنبال دل ره کم کند مسکین غریب) خواجه حافظ حضرتلرینك باقافیه سندن وثاءمثلثه وجیم وحا وخا قافیه سنده واقع اولان غزللری غایتله سست وواهی واقع اولمش اما عینده وفاده وقاف وکاف ولامده واقع اولانلر دخی اعلا درباقیسی مرتبهٔ علیاده در کیمی سرحد اعجازده وکیمی اعجازه قریب حاصل کلام جمیع حروفده رابر وهموار شعر سویلك فقط حضرت ملا جامی یه مخصوصدر دنبال دالك ضمیله قوبرق وارد معناسنه دره کم کند یولین یتزر دیمکدر بونده حد اعتدالدن تجاوز ایدر معناسنه در غریب کندی ملکنده اولمیان کسنه فعیل بمعنی فاعلدر ماضیسی ومضارعی ثلاثیده مستعمل دکلدر بلکه افتعالله تفعلدن مستعملدر * محصول بیت * ای کوزللر شاهی بوغریبه رحم ایله دیدم دیدیکه مسکین غریب کوکلی اردنجه یولین یتزر یعنی کوکلی هواسنه تابع اولوب حد اعتدالدن تجاوز ایدر حاصلی دیوانه وشیدا اولور که دلینه اویانلر بویله اوله کاشلر دنبال بونده ارزو معناسنه مجمده استعمالدر وکم کند بونده ادبسزلك ایلر معناسنه استعمالدر یعنی سن مسکین بکا سوز سویلك ادبسزلکدردن کسه عندیات سویلش (کفتمش مکذر زمانی کفت معذورم بدار * خانه پروردی چه تاب آردغم چندین غریب) مکذر کذریدندن مشتق نهی مخاطبدر کچمه دیمکدر کذشتندن بکلش سویلش زمانیده یا وحدت ایچوندر بدار امر مخاطبدر داریدندن طوت معناسنه خانه پروردی پروردن بسلکدر خانه پروردی داالله ودالسرٔ شول کسه یه

چینیده خط مشکین اولمز غریب (مفردات) (بس) چوق (غریب) م (افتاده است) دوشمشدر (آن) اول (مور) قرنجه (خط) م (کرد) چوره (رخ) یکاق (تا) خطایه (کرچه) اکرچه (نبود) اولمز (در) م (نکارستان) چینده انواع نقوش کنندهٔ تصویر اولنسان خانه در (خط) م (مشکین غریب) م (معنای اشارتی) ای صانع ازلی وای مبدع لم یزلی سنك صنع عجیبکدندر که بو خط مشابه سندهٔ نسخهٔ صغرا اولان وجود انسانی عالم کبرا اولان قلب منشرح مظهر انوار لاهوتیه به دارهٔ وپردهٔ ظلمانی قیلوب ظاهری زینت احسن تقویم ایله مزین وباطنی امتعیذ بالله (ولقد کرمنا بنی آدم) سرنجه زیور انوار تجلیات الهی وشیوهٔ انواع اسرار غیبیهٔ مالایتناهی ایله مستحسن ونظر انس وجن وملائکه دن مستور علوم مکنونهٔ الهیه یه مخزن برنقش بدیعدر که نکارخانهٔ عالمده خالق عالم ادراکندن عاجز برامر اعجوبه در وقدرت باهره در که تماشاده عقول ناس قاصره در دیمکدر

﴿ کفتم ای شام غریبان طرهٔ شب رنك تو * در سحر کاهان حذر کن کربنالد این غریب ﴾

دیدم ای دلبر غریبلرك اخشامی سنك کیجه رنکلی زلفکدر سحر وقتلرنده حذرایله اکرناله ایدرسه بوغریب (مفردات) (کفتم) دیدم (ای) حرف ندا منادی محذوف دلبر دیمکدر (شام) اخشام (غریبان) غریبلر (طره) زلف (شب) کیجه (رنك) م (تو) م (در) فی (سحر) سحر وقتلری (حذر کن) حذر ایله (کر) اکر (بنالد) ایکلرسه (این) بو (غریب) م (معنای اشارتی) دیدم ای حکیم ورحمان ورحیم محبوب حقیقی بو بندهٔ ناچیزی وعاجزی بوقدر قیودات جسمانی و بوقدر تعلقات فانی ایله مقید ومکدر ومبتلا قیلوب وآیینهٔ قلبنی ژنکار ماسوا ایله محجوب ایتدکدنصکره بندهٔ بیچاره یه توفیقکله درکاه بی نیازیکه یوزسوروب انواع مجاهدات ایله روز وشب تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ قلب ایله باعث خلقت اولان معرفة اللهی وانکشاف انبساط ایله دل آکاهی تحصیل ایتدم دیرکن بنده تجلیٔ قابضیت شب رنك ایله عنایت یوروب مستور ایله بوغریبك سحرلرده اولان نالهسنی قبول ایدوب درکاهکدن دور ایله دیمکدر

﴿ کفت حافظ آشنایان در مقام حیرتند ﴾
﴿ دورنبود کر نشیند خسته وغمکین غریب ﴾

دلبر دیدی ای حافظ آشنالر مقام حیرتده درلر بعید دکلدر اکر اوتوره خسته وغملی غریب (مفردات (کفت) دیدی (حافظ) م (آشنایان) بیلشلر (در مقام) م (حیرتند) حیرتده درلر (دور) بعید (نبود) اولیه (کر) اکر (نشیند) اوتوره (خسته) م (غمکین) غملی (غریب) م (معنای اشارتی) عاشق دردمندك سؤال ونیازینك جوابنده محبوب دیدیکه ای حافظ یقین ومعرفتله بنم درکاهمه آشنا اولنلر بنم تجلیات حکمت آمیزمده متحیرلردر (انا عند المنکسرة قلوبهم)

﴿ حدیثجه ﴾

دیرلر که ایچرودهٔ بویه وطشره چیقوب بیکانه لرله اختلاط ایلمش اوله پادشاهزاده لر وبکزاده لر وسایر ارباب دولت اولادی کبی ترکیده اناسی قرننده یاتور دیدکاری کبی سایه پرورده بویله در * بیت * در عرق مسکین لباسی شدزمهر کرم من * بود چون کل سایه پرور طاقت کرما نداشت * محصول بیت * جانانه دیدم که اکان برزمان کیجمه جانان دیدی بنی معذور طوت برخانه پرورد بوقدر غریبك غمنه نقدر طاقت کتورر استفهام انکاری کتورمز دیمکدر یعنی کیجمه دیمکدن مراد کزعشاق غمزده اظهار غموم ایلسونلردر برایسه اکا متحمل دکلز زیرا خانه پرور انظار بکانه یه طاقت کتورمز که عرض همومنی استماع ایلیه بیله خانه پرورداولدر که براولك جماعتنی بسلیه دن ویرنازنین غریبك بوقدر غمنه نه طاقت کتورردین خطاایدیلر (خفته برسنجاب شاهی نازنینی راچه غم * کرز خار وخاره سازد بستر وبالین غریب) خفته لفظ مشترکدر یاتمش واویمش معناسنه سنجاب کل یعنی خاکستر رنکنده رحیواندر که کورکنده سنجاب دیرز که عجم شاهلری قیش وقتنده انی دوشنوب اورتنورلر دعاکوی بوقصدیی خمسه لرده و بعض قصایدده کوردکدن سعادتلو پادشاهك حرم خاصنه خدمت ایلیلردن استفسار ایلدمکه پادشاه حضرتلری قیشین سمور وباوشق وباغیر کورکاردن نسنه اورتونوب دوشورمی یوق دیدیلر شاهی ده یا حرف نسبتدر حرف مصدر دینلر غلط ایلدی نازنینی را نازاقده فخر معناسنه و یا حرف نسبت ونون تأکید نسبت ایچوندر نازلی معناسنه رااداة مفعول چه غم استفهام انکاریدر خار دکن خاره ده خاراده قره طاشه دیرلر بستر دوشك بالین یاصدق لف ونشر مرتب طریقیله ذکر اولمشدر سازد سازیدندن فعل مضارع مفرد غایب صیغه سیدر * محصول بیت * پادشاهانه سنجاب اوزرنده یاتوب اویومش نازنینه نه غم اکر دکندن دوشك وقره طاشدن یاصدق ایدینورسه مرد غریب یعنی جانانکه ذوق وصفاده ورفاهیتده اوله وعشاق بی نوا وبی چاره که دردوبلا وغم والمده اوله اول بونلرك حالنی نه بیلور هرکشی چکدیکین بیلور انجق (ای که در زنجیر زلفت جان چندین آشناست * خوش فتادن خال مشکین بررخ رنکین غریب) ای حرف ندا منادامی محذوف چندین که خبریه معناسنه در مشکین ورنکینده یانسبت ونون تأکید ایچوندر غریب خوش لفظنه مقید در خوش غریب واقع اولدی دیمکدر * محصول بیت * ای جانان که بوقدر آشنالرك جانی زنجیر زلفکده در رخ رنکینك اوزره اول مشکین خال نه عجب کوزل واقع اولمش غریب بونده عجیب معناسنه در غریب لفظی رنکین لفظنه مصروف اولمق دخی جایزدر دینی غریب سوز سویلمش (بس غریب افتاده است آن مورخط کردرخت * کرچه نبود در نکارستان خط

حدیثجه همان بنده کندی اراده سنی ترك ایدوب بنم امریمه امتثال وحکمت ظهورات تجلیاتمده کل ولال حزین وغمکین ومراقب همان درکاهمه ملازم اوله دیمکدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ میدمد صبح وکله بست سحاب * الصبوح الصبوح یا اصحاب ﴾

شمدیکی حالده باورر صبح و پرده باغلدی بولوت صباح شرابی صباح شرابی ای یاران (مفردات) (می) حالیه (دمد) باورر دمیدن دن مضارعدر (صبح) م (کله) کسر کاف عربی وتشدید لام ایله پرده (بست) بغلدی (سحاب) بولوت (الصبوح) صباح شرابی (یا اصحاب) م (معنای اشارتی) چون فلق صبح کبی قلبده انشراح برکات صفوت واخلاص اولان نور حقله انفتاح بولندقده پردهٔ غفلت وکدورات بشریت غین وعارض اولنجه سالکه لازم اولان باعث جلب عشق ومحبت وکاشف پردهٔ غفلت اعمال صالحه یه ودرکاه حقه رجوع واستغفاره ومردان خدادن استمانته مبادر ومشغول اولمقدر دیمکدر

﴿ میچکد ژاله بررخ لاله * المدام المدام یا احباب ﴾

شمدیکی حالده طاملرلالهنك یکاغی اوزره چه شراب دائمی شراب دائمی یا احباب (مفردات) (می) حالیه (چکد) چکیدندن مضارعدر طاملر معناسنه (ژاله) جد (بر) علی (رخ) یکاق (لاله) م (المدام) دائم ایچیلن شراب (یا احباب) م (معنای اشارتی) پردهٔ بشریتله محجوب ایکن کشف حجاب ایچون مجاهده وسعی آثاری اثر فیض الهی بتشدکده دوام وحصول مرام ایچون استعانت ونیاز باب حضرتده اولمقدر دیمکدر

﴿ می وزداز چمن نسیم بهشت * پس بنوشید دائما می ناب ﴾

شمدیکی حالده اسر چمندن جنتك کوزل یلی بویله اولنجه ایچك دائما صافی شرابی (مفردات) (می) حالیه (وزد) اسر وزیدندن مضارعدر (از) من (چمن) روضه (نسیم) ریح لطیف صبا (بهشت) جنت (پس) امدی فاء جزائیه معناسنه (بنوشید) ایچك (دائما) م (می) شراب (ناب) صافی (معنای اشارتی) محضا کرم ولطف یزدان ایله جنت عرفاندن ریح رحمان وروز کار توفیق واحسان اسنجه مشوبات اغراض نفسانیه دن خالص عشق ومحبت ایله واخلاص قلب ایله اعمال صالحه یه مبادرت وسعی ایلك دیمکدر

﴿ تخت زمرد زدست کل بچمن * راح چون لعل آتشین دریاب ﴾

زمرد تخت قورمشدر کل چمنه آتشه منسوب لعل کبی شرابی اکله (مفردات) (تخت) م (زمرد) بریشل جوهردر (زده) اورمش (است) در (کل) م (با) فی (چمن) باغچه (راح) شراب (لعل) برقرمزی جوهردر (آتشین) آتشه منسوب (دریاب) اکله دیمکدر (معنای اشارتی) خلوص قلب ایله مرتبهٔ محبوبیت کسب ایتدکده باغ دلده سالك برشاه تخت نشین اولمشدر که زمرد کبی چشم افعای اعدایی کور ایدوب جذبات عشق آتشین ایله اکله که ماسوایی احراق

مشکین غریب) بس بونده زیاده معناسنه در موز قرنجه موز خطدن مراد تشبیه طریقیله تازه ظهور ایلین صقل درکرد
اطراف معناسنه در نکارستان ونکار خانه چینده برخانه نك اسمیدر که مانی نام نقاش پیدا ایلمشدر وکندونك استخراج
ایلدیکی نقوش غریبه یی انده نقش ایلیوب واندن غیری هراستاد که برنقش غیر مکرر استخراج ایلمشدر انده نقش
اولنوب پس پرنقوش غریبه برخانه درکه کتابلرده مذکور ومسطور در * محصول بیت * زیاده عجیب واقع اولمش اول قرنجه

ایتمشدر دیمکدر

در چنین موسمی عجب باشد * که ببندند میکده بشتاب

بونك کبی برموسمده عجب اوله که قپولر میخانه یی عجله ایله (مفردات) (درچنین) بونك کبی (موسم) وقت (یا) وحدتیه (عجب) م (باشد) اوله (که) م (ببندند) باغلیه لر (میکده) میخانه (با) للمصاحبه (شتاب) عجله (معنای اشارتی) وقت انکشافده سالك برشاه شرفیاب ایکن قلب فیض بخشسنه تعقیب انقباض امر عجیبدر دیمکدر

در میخانه بسته اند دکر * افتح یا مفتح الابواب

میخانه قپوسنی باغلمشلردر ینه سن فتح ایله یا مفتح الابواب (مفردات) (در) قپو (میخانه) م (بسته اند) باغلمشلردر (دکر) دخی وینه (افتح) سن اچ (یا مفتح الابواب) ای قپولر آچیجی (معنای اشارتی) همان دفع انقباض وجاب انوار فیوضات فیاض ایچون سالك مرتاض مفتح الابواب اولان حضرت الاهیه نیازمند اولملیدر دیمکدر

لب لعل ترا حقوق نمك * هست برجان وسینهای کباب

سنك لعل لبك ایچون طوز واتك حقی واردر سینه لری کباب اولمش جانلر اوزره (مفردات) (لب) دوداق (لعل) م (ترا) سنك ایچون (حقوق) م (نمك) طوز (هست) واردر (بر) علی (جان) م (سینه) کوکس (ها) ادات جمع (کباب) بشمش وبریان ات (معنای اشارتی) دخی سالك نیازنده شکرا واعترافا دیه که ای کریم بی نیاز ومعطئ بی عوض (وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها) خواسنجه انفسی وآفاقی بزه احسانك لا یحصادر باخصوص ریاضات ومجاهدات ایله راه رضاکده بذل وجود ایدوب جکری یانق وسینه سی بریان اولمش قوللریکك ارواح قدسیه لرینه معتاده اولان خطابات واحسانك بی نهایه در دیمکدر

حافظا غم مخور که شاهد بخت * عاقبت برکشد زچهره نقاب

ای حافظ غم یمه که بخت محبوبی عاقبت یوزندن چکر نقابی (مفردات) (حافظا) ای حافظ (غم) م (مخور) یمه (که) م (شاهد) محبوب (بخت) طالع (عاقبت) م (برکشد) چکر (زچهره) یوزدن (نقاب) پرده (معنای اشارتی) ای حافظ کرچه جمیع مرتبه ده اللهدن خوف اوزره اولملیدر (لکن سبقت رحمتی علی غضبی) حدیث قدسیسی ووعد کرم انیسی مقتضاسنجه ارحم الراحمین اولان اللهدن قطع امید ایتیوب سعی وطلبده اولکه محضا کرمندن بزی عباد مکرمین ایچنه ادخال ایدوب انلرك یوزی صوینی برکاتنه جمالندن حجاب عزتی رفع ایدوب بزه دخی جمال مشاهده سن میسر ایدوب ابدران شاء الله دیمکدر (وله ایضا)

صبح دولت می دمد کو جام همچون آفتاب * فرصتی زین به کجا باشد بده جام شراب

دولت صباحی شمدیکی حالده باور رهانی کونش کبی قدح بوندن یك برفرصت

کبی خط رنکلی رخك اطرافنده اکرچه نکارخانهٔ چینده خط مسکین یعنی نقش مسکین عجیب دکلدر یعنی جانانه یه تازه خط زیاده پراشوب باقشدیغی سویلر (می نماید عکس می دررنك روی مهوشت * همچو برك ارغوان برصفحهٔ نسرین غریب) می نماید فعل حال لازم کورینور معناسنه صفحه اقنده برشیئك جانبنه دیرلر غریب می نماید مقیددر * محصول بیت * ای کبی بیاض رویك رنکنده شرابك عکسی غریب وعجیب کورینور صفحهٔ نسرین اوزره ارغوان یپراغی عجیب وغریب کوروندیکی کبی یعنی باده تأثیرندن یوزکك حمرتی بیاض بشره ایله متلون اولوب غایت کوزل کورینور حاصلی اغی اغ وقزلی قزل اولوب خوب یراشمش (کفتم ای شام غریبان طرهٔ شبرنك تو * در سحر کاهان حذر کن کر بنالد این غریب) ای شام ای حرف ندا منادا سی محذوفدر تقدیری ای جاناندر طره آلتندن یوقاری باشك اوکیدر عربیده اکا ناصیه دیرلر صکره ناصیه نك آلتی اوزرینه اینن صچلرده استعمال ایلدیلر ذکر محل وارادهٔ حال قبیلندن جمعی طرر کلور طانك ضمی ورانك فتحیله شبرنك کیجه رنکلی سیاهدن کنایه در طره یه صفتدر سحر کاهان الف نونله جمع اولمش خلاف قیاس اوزره بنالد فعل مستقبلدر نالیدندن اکلك معناسنه * محصول بیت * دیدم ای غم یلراخشامی طرهٔ شبرنکك اولان نهانان سحر وقتنده بو غریب اکلرسه حذر ایله زیرا سحر وقتنده اولان آه وناله مؤثر اولاندر تخویفدن غرض جانان جانبندن التفاتدر (کفت حافظ آشنایان در مقام حیرتند * دور نبود کر نشیند خسته وغمکین غریب) معلوم اولاکه برکلمه نك

که اخرنده میم اولوب اکا یاء نسبی داخل اولملی اولسه ایکی طریقیله در بری سایر الفاظ کبی کاه یالکز یا ادخال ایدرلر
وکاه نونله تأکید ایدرلر غمین ونمین کبی وبریسیده یایله نوندن اول برکاف عجمیله توسط ایدرلر غمکین ونمکین کبی پس
* محصول بیت * جانان حافظك مذکور کلامنی ایشیدیجك دیدی ای حافظ آشنالر مقام حیرتنده در پس سنك کبی غریب
بیمار وغمناك اوتورسه بعید دکلدر یعنی قدیمی آشنا اولان عشاق وصلنه وسیله ودز یعه بولمیوب حیرتده قلیجق

سن که مرد غریبسین وبیکانه سین غمکین ومریض اوتورمق عجیب دکلدر (وله ایضا) (می دمد صبح وکله بست
سحاب * الصبوح الصبوح یا اصحاب) میدمد فعل حال دمیدندن مشتقدر یل اسمك وآدم اوفورمك ونباتات بتك
وبرنسنه پیدا وظاهر اولمقدر بونده معنای اخیر مراد در کله کاف عربینك کسریله ولامك فتحیله وتشدیدیله جمعی کال کاور
یعنی پرده سحاب بواوت الصبوح فعل محذوفك مفعولیدر تقدیر کلام اتونی الصبوح دیمکدر صباح باده سنی ویرك

نره ده اولورویر شراب قدحی (مفردات) (صبح) م (دولت) م (می) حالیه (دمد) بلورر (کو) قنی (جام) م (همچون آفتاب) کونش کبی (فرصت) م (یا) وحدت (به) یك (کجا) قنده (باشد) اولور (بده) ویر (جام) م (شراب) م (معنای اشارتی) فیاضده بخل یوقدر (لا یضیع اجر المحسنین) خواسنجه هرکسك سعی واستعدادنه کوره فیض واحسان ایدر لکن آفتاب کبی قلب صافی هانی وزره ده وبعد التصفیه تحلیه ایچون بوندن یك فرصت یوقدر ای فیاضم بو حالده بکا برجام محبت بخش ایله یعنی قابل فیض ومستعد انوار تجلی برقلب آکاه احسان ایله دیمکدر

خانه بی تشویش وساقی یار مطرب نکته کو
موسم عیشست ودور ساغر وعهد شباب

خانه تشویش سز ساقی یار موافق مطرب نکته سویلیجی عیش وقتی قدح دوری کنجلك زمانیدر (مفردات) (خانه) او (تشویش) فکر فاسده (ساقی) م (یار) م (مطرب) کوینده (نکته کو) نکته سویلیجی (موسم) وقت (عیش) دیرلك (دور) زمان (ساغر) قدح (عهد) زمان (شباب) کنجلك (معنای اشارتی) توفیق وعنایت ربانیه ایله علائق ماسوادن قلب صافی وبلا واسطه فیض وتجلیات الهی وپیر کاملدن ارشاد دقایق اسرار ربانی اولنجه اذواق روحانیت ودین حق اوزره قلبه تحولات ومشاهدهٔ انوار جمال الله ایله انواع لطافت وطراوت حاصل اولور دیمکدر

از پی تفریح طبع وزیور حسن وطرب * خوش بود ترکیب زرین جام با لعل مذاب

طبعی آچوب فرحلندرمقدن ایچون وحسن وشاداق زینتندن ایچون التون قدحك ازاش لعل ایله ترکیبی خوشدر (مفردات) (از) من (پی) لام علت معناسنه (تفریح) آچغلق وفرح (طبع) م (زیور) زینت (حسن) م (طرب) شاداق وسرور (خوش) م (بود) اولور (ترکیب) م (زرین) التونلی (جام) م (لعل) معروف قرمزی طاش (مذاب) اریمش (معنای اشارتی) قلبه انکشاف وروحه انجلا ایچون وتحلیهٔ حسن قلب وتحصیل سرور وطرب ایچون ریاضات ومجاهدات ایله التون کبی وجودین اریدوب وصار اردوب جکر قاندن واشك چشمی خون آلود ایتمك ایله محبوب حقیقینك جمال باکمال مشاهده یه تحصیل بصر بصیرت ایتمك زیاده خوشدر دیمکدر

شاهد ومطرب بدست افشان ومستان پای کوب
غمزهٔ ساقی چو چشم می پرستان مست خواب

محبوب وخواننده ال سلکیجی ومستانه لر ایاق قاقیجی ساقینك غمزه سی می پرستلر کوزی کبی اویقو مستی (مفردات) (شاهد) محبوب (مطرب) چالغیجی (با) للملابسة (دست) م (افشان) سلکیجی مستان مستلر (پای کوب) کوفتدن

معناسنه صبوحی ایلکه زیاده حرصی اولدیغندن صبوح لفظنی تکرار کتوردی اصحاب صاحبك جمعیدر یاران دیمکدر * محصول بیت * صباح ظاهر اولیور وسحاب پرده بغلدی یعنی سنبلی هوا اولدی ایمدی ای یاران باده کتورك ایچه لم زیرا باده نوشلر قتنده بولنلی کونده که بواودی بوکسك اوله وبغور اولق احتمالی اولیه ایچکی معتبر در علی الخصوص که چنده اوله شکه مقامات حریرینك یکرمی دردنجی مقامه بوکا اشارت ایلمشدر وشراح بووجه اوزره شرح ایلمشلر پس صباح شرابنی ایچك دین بیتك معناسنی بیلدی (میچکد ژاله بررخ لاله * المدام المدام یا احباب) میچکد فعل حالدر چکیدندن طاملق معناسنه ژاله بونده چه معناسنه در مدام شرابدر احباب حبیبك جمعی دوستلر دیمکدر * محصول بیت * لاله نك رخی اوزرینه چه طامیور ای دوستلر باده کتورك ایچه لم تکرار تأکید ایچوندر * بیت * سابقده کی کبی * می وزد ازچمن نسیم بهشت * پس بنوشید دائما می ناب * می وزد فعل حالدر یل اسمك معناسنه بهشت بانك فتحیله وکسریله لغتدر جنت معناسنه پس عربیده فاء جواب معناسنه درناب بونده خالص معناسنه در * محصول بیت * چمنده جنتك خوش قوقلی یلی اسه یور ایمدی دائما می خالص ایچك ای یاران بو بیتده بنوشید لفظی قرینه ایدوب ایکی بیت سابقده ایچك دیوب اصحاب واحبابه متکلمی ادخال ایلامك اطوار کلامدن کال غفلتندر (تخت زمرد زدست کل بچمن * راح چون لعل آتشین دریاب *) زمرد بونده وزنیچون میم ساکن ورا مخففه اوقنور اصلنده زانك ومیمك

ضمه لری ایله ورانك تشدیدیله در بر یشل جوهردر حقنده چوق خواص یازارلر جمله دن حیات وعقارب یعنی یلانلر
وعقربلر اول جوهری کتورندن قچارلر ویلان اول جوهری کورسه کوزی کور اولور اعیان ناسدن بردولتلو نقل
ایدرکه بریه چقدن امده کیدردم یولك کنارنده بر یلان یاتور کوردم ناکاه باشین قالدیروب بکا بقدیغی کبی ارقه سی
اوزرینه کلدی نه اولدی بوکا دیجك یانمده قضاتدن براهل علم قاضی وارایدی ایتدی یوزککده کی طاش ندر دیدمکه

زمرد در دیدیکنه انی کوردوکندن هلاك اولدی دیدمکه بونك سر ینی بکا اکات پس اول قاضی زمردك نیجه خواصنی
بیان ایلدی اول زماندن برو هیچ یاغدن زمردی اکسك ایلم دیدی راح شراب آتشین آتشه منسوب یعنی قرمزی لعله
صفتدر آتش ایله وصف ایلدی زیرا قرمزی سی ساٸر رنکلیدن معتبردر وراح ایله ده همرنکدر * محصول بیت * کل چمنده
زمردتخت قورمشدر یعنی بر یوزینی یشل چمن قاپلشدر ایمدی قرمزی لعل کبی شراب تدارك ایله باده نوشلر قندده بهار
فصلانده شرب خمر ساٸر فصولدن مرغوبدر

دوکك معناسنه (غمزه) کوزاوجی (ساقی) م (چو) مثل (چشم) م (می) م (پرستان) طاپیجیلر (مست) م (خواب) اویقو (معنای اشارتی) وقتاکه بصر بصیرت کشاد اولوب مشاهدهٔ انوار تجلیات الهیه حاصل اولدقده بلا اختیار (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سری ظاهر اولوب سطوت تجلیات الهیه یه عدم تحملارندن عاشقین سماع ایله رقصان وعارفین مقام استغراقده متحیر وسرکردان اولورلر دیمکدر

خلوت خاصست وجای امن ونزهتکاه انس
هرکه این صحبت بیابد یابد اوصد فتح باب

خلوت خاصدر وامن یریدر وانسیت شنلکی یریدر هرکیم بوصحبتی بوله اوکیسه یوز فتح باب بوله (مفردات) (خلوت) م (خاصست) خاصدر (جای) محل (امن) سلامت (نزهت) شنلك (گاه) محل (انس) صحبت (هرکه) کیمکه (این) بو (صحبت) م (بیابد) بوله (یابد) م (او) ضمیر (صد) یوز (فتح) آچماق (باب) قپو (معنای اشارتی) کرچه عاشقین بلا اختیار رقصان وعارفین متحیر وسرکرداندر لکن بوحالت حقیقتده الله ایله خلوت وصحبت رجال نفسانیه دن جای سلامت وفرح انسیت آثاریدر هرکیم بوصحبت خاصی و بو آثار تجلی‌یی بولدی ایسه اسرار الهیه دن نیجه باب کندویه فتح اولدی دیمکدر

ازخیال لطف می مشاطهٔ چالاك طبع * درضمیر برك كل خوش میكند پنهان كلاب

شرابك لطافتی خیالندن چابك اولان طبع مشاطه سی کل یپراغی ایچنده کل صوینی خوش کیزلر (مفردات) (از) م (خیال) م (لطف) لطافت (می) م (مشاطه) کلینلرك یوزین دوزوب زلفنی طرایجی (چالاك) چابك (طبع) طبیعت (در) فی (ضمیر) ایچ (برك) یپراق (كل) م (خوش) م (می كند) ایدر (پنهان) م (كلاب) کل صوینی (معنای اشارتی) برکات انس حق ونفحات فیاض مطلق ایله کندویه فتح باب اولوب واقف اسرار اولان انسان کامل نشئهٔ شراب محبة اللهدن حاصل اولان اسرار خیال آسانی کل یپراغی ایچنده کل صوینی کیزلدیکی کبی خانهٔ قلبنده کیزلیوب ضمیرنده اولاتی عوامه اظهار ایتمز دیمکدر

تاشد آن مه مشتری درهای حافظ راکنون * میرسد هردم بکوش زهره کلبانك رباب

حتی اول آی مشتری اولدی حافظك اینجولرینه شمدی ایرشور هرنفس زهره نك قولاغنه رباب آوازی (مفردات) (تا) حتی (شد) اولدی (آن) اول (مه) آی (مشتری) معلوم یلدز (در) اینجو (ها) ادات جمع (حافظ) م (را) ایچون (کنون) شمدی (میرسد) ایرشور (هردم) هرنفس (با) للملابسه (کوش) م (زهره) معروف یلدز (کلبانك) آواز (رباب) کانه دیدکلری آلت لهو (معنای اشارتی) استار غیرته اسرار خدایی عوامه اظهار ایتیوب خالصا لوجه الله قلب بنابیع الحکمنده مکنون اولان حکم الهیه لسان اوزره جاری اولدقده (ان الله اشتری من المؤمنین)

اول جهتدن بوغزلی بهار فصلنده باده نوشلق اوزرینه مبنی قلمشدر (در میخانه بسته اند دکر * افتح یامفتح الابواب) دکر بونده سحر حلال قبیلندن واقع اولمش یعنی ایکی مصراعه صرف ایلك قابلدر ولفظ دکر که دخی معناسنه در دین بکاش سوبلدی پس بونده نه معناسنه در ویاتاکید ایچوندر افتح افتعال بابندن فعل امر مخاطبدر اج دیمکدر * محصول بیت * میخانه قپوسنی بغلاشلر دریاخود کنه بغلاشلردر ای قپولر اچیجی اج یاخود کنه اج (درچنین موسمی عجب باشد * که ببندند میکده بشتاب) موسم هرنسنه یه موافق زمانه دیرلر میکده کده ظرف مکاندر میکده وغمکده و بتکده می یری وغم یری و بت یریدر شتاب اسمدر شتابیدندن قوشمق معناسنه * محصول بیت * بوبجاین زمانده یعنی بهار زمانده عجبدر که میخانه‌یی سرعت ایله یعنی عجله ایله بغلایه لر (اب لعل ترا حقوق نمك * هست بر ریش سینهای کباب) نمك توزدر شعرای عجم توزی و یاره‌یی وقرمزی دوداغی شعرلرنده جمع ایدرلر زیرا یاره یه توز صاچیجه قیزاروب زیاده الم ویرر ایمدی کویاکه لبنك حسرتندن شکایتدر * بیت * برسینهٔ ریش در دمندان * لعلت نمکی تمام دارد * محصول بیت * سنك لعل کبی ابکك مجروح کباب سینه لر اوزرنده چوق نمك حقی واردر کانه یاره لك قرمزی سی انك لبنك تأثیرندندر و بعضیلر دیدیلر ابنده فی الجمله نمکینلك واردر دعاکوی دیدم ین بیلم دادن بیلورمن لم یذق لم یعرف مشهوردر (حافظا غم مخور که شاهد بخت * عاقبت برکشد زچهره نقاب) چهره جیم عجمیله کسریله ها ی رسمیسز شکل معناسنده مستعملدر یری چهره کبی اماهای رسمیله مخصوصدر یوزه * محصول بیت * ای حافظ غم یمه که طالعك الصکره محبوب چهره سندن نقابی چکوب سکایوز کوستر یعنی طالعك مرادك ویرر زیرا هرعسردن صکره بریسر واردر دیمکدر وله رحم روحه (صبح دولت می دمد کو جام همچون آفتاب * فرصتی زین به کجا باشد بده جام شراب) کوفتی دیمکدر عربیده این کبی استفهامدر خطاب جام طریقی اوزره * محصول بیت * دولت صباحی ظاهر اولیور قنی آفتاب کبی روشن جام ذکر محل وارادهٔ حال قیلنمشدر یعنی باده پس

یوندن مناسب فرصت قنده اولور جام شرابی ویر بوغزل شاه شجاع تخته جلوس ایلدیکی زمانده دیمشدر زیرا اول زیاده عیاش باده نوش پادشاه ایدی وانك زمانده کسه باده نوشلری اینجیدوب برنسنه دیمزدی بوغزلده اول زمانده دلشدز * دردو پادشاه خطابخش جرم پوش * خواجه قرابه کش شد ومفتی پیاله نوش (خانه بی تشویش وساقی یار ومطرب بذله کوی * موسم عیشت ودور ساغر وعهد شباب * تشویش تفعیل بابندن مصدر در تخلیط معناسنه در یعنی قرش مورش اولمق

الابه سرنجه مقبول درکاه حق اولوب (الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه) حکمنجه اللهه واصل اولدیغی ایچون زهره مثال ارباب مقامات عالیه عندنده دخی مقبولدر دیمکدر

وله ایضا

زباغ وصل تویابدر یاض رضوان آب * زتاب هجر تو دارد شرار دوزخ تاب

سنك وصلنك باغندن بولور رضوانك جنتی صوینی سنك هجرك حرارتندن طونار جهنمك قغلجمی حرارتی (مفردات) (ز) من (باغ) م (وصل) م (تو) سن (یابد) بولور (ریاض) باغچه‌لر (رضوان) جنت آمری (آب) صو (تاب) حرارت (هجر) م (تو) م (دارد) طوتار (شرار) قغلجم (دوزخ) جهنم (تاب) حرارت (معنای اشارتی) ای وهاب جمیل بی علت سنك وصلت وقربتك وآثار جمالك نتیجه سی نعم وطراوت جنتدر ای قهار ذوانتقام سنك بعد وهجرك وآثار جلالك نتیجه سی عذاب وحرارت لهب دوزخدر که نار فرقت نار حرقتدن اشددر دیمکدر

بحسن عارض وقد تو نزده اندپناه * بهشت وطوبی طوبی لهم وحسن مآب

سنك یکاغکه وقدیکه ایلتمشلر صغنمغی جنت وطوبی اغاجی سعادت انلر ایچوندر وکوزل رجوع یریدر (مفردات) (با) للملابسه (حسن) م (عارض) یکاق (قد) بوی (تو) م (برده اند) ایلتمشلر (پناه) صغنمق (بهشت) جنت (طوبی) جنتده براغاجدر (طوبی) سعادت (لهم) انلر ایچوندر (حسن مآب) کوزل رجوع یری (معنای اشارتی) (التجیٔ ظهری الیك) حدیث شریفی سرنجه جنت وطوبی سنك ذات جمالکه وصفات جمالکه صغندقلری ایچون جای نعم لاتحصی (وفیها ماتشتهیه الانفس وتلذ الاعین) اولوب مقر اهل سعادت ومرجع حسن وطراوت اولمشلردر دیمکدر

چوچشم من همه شب جویبار باغ بهشت
خیال نرکس مست تو بیند اندر خواب

بنم کوزم کبی جمله کیجه جنت باغنك ایرماغی سنك مست کوزیکك خیالنی کورر اویقوده (مفردات) (چو) مثل (چشم) کوز (من) بن (همه) جمله (شب) کیجه (جویبار) ایرماق (باغ) م (بهشت) جنت (خیال) م (نرکس) کوز (مست) م (تو) سن (بیند) کورر (اندر) فی (خواب) اویقو (معنای اشارتی) (فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها) سرنجه محضا حیات قلبمز ایچون آثار نظر رحمة الله ونشئهٔ تجلیٔ جمال الله اولان اشك چشم کبی جوی جنت دخی نظر حق ایله رحمة للعباد جاریدر دیمکدر

بهار شرح جمال تو داده در هرفصل * بهشت ذکر جمیل تو کرده درهرباب

بهار سنك جمالك شرحنی ویرمشدر هرفصلده جنت سنك ذکر جمیلك ایلمشدر هربابده (مفردات) (بهار) وقت ربیع (شرح) تفصیل (جمال) م (تو) م (داده) ویرمش (در) فی (هرفصل) هروقتده (بهشت) جنت (ذکر جمیل) کوزل

ذله لطیفه بذله کوی وصف ترکیبیدر لطیفه کو معناسنه عهد بونده زمان معناسنه در شباب بونده یکتلکدر * محصول بیت * خانه تشویشسز یعنی انتظام حال اوزره ساقی ایسه یار مطرب ایسه لطیفه جی عیش وعشرت زمانی وساغر دوری یعنی وقتی و یکتلك ایامیدر حاصل کلام جمیع اسباب عشرت آماده وحاضر هیچ برجهتدن قورقو یوق (ازپی تفریح طبع وزیور حسن طرب * خوش بود ترکیب زرین جام بالعل مذاب * تفریح طبع مصدرك مفعولنه وحسن طرب بیانیه درزیورك اضافتیده بوبله در ترکیب زرین جامده مصدرك مفعولنه اضافتیدر زرین جام وصف ترکیبیدر یعنی اقسامندندر زیور زینت معناسنه در مذاب اسم مفعولدر افعال بابندن اریمش معناسنه لعل مذاب اریمش لعل شرابدن کنایه‌در حسن طرب کوزل شنلکدر * محصول بیت * طبعه فرح وکوزل شنلکی زینت ویرمکیچون اریمش لعلله آلتون قدح ترکیبی خوشدر یعنی آلتون قدحدن قزل باده ایچمك طبعه فرح وصفا وکوزل شنلکه زینت ویرر (شاهد ومطرب بدست افشان وستان پای کوب * غمزهٔ ساقی زچشم می پرستان برده خواب * بدست افشان باحرف زاید دست افشان وصف ترکیبیدر افشانیدندن ال قرصیجی یعنی اوینی او جه قفیجی پای کوبده وصف ترکیبدر رقاصه دیرلر غمزه عربیده ها سر کوزیله اشارته دیرلر اما عجم هایله ناز وشیوه ده استعمال ایدرلر می پرستان الف ونونله جمع اولمشدر ذوی العقولدن اولدیغیچون وصف ترکیبدر میه طاپیجی دیمکدر اصطلاحده باده یه ملازمت ایدنلرده استعمال ایدرلر * محصول بیت * شاهد ومطرب ال قرصمستلر ایسه

رقص ایدر ساقینك ناز وشیوه سیده باده نوشلر کوزندن اویقویی الدی حاصل کلام بو بیت باده مجلسنك غایت صفاسنی توصیف ایدر (خلوت خاصست وجای امن ونزهتکاه انس * هرکه این صحبت بیابد یابد اوصد فتح باب) نزهتکاه اسم مکاندر نمازکاه وسیرانکاه کبی نزهت شاذلق دیمکدر پس نزهتکاه شاذلق یریدر انس همزه نك ضمیله اوکر یعنی غمکسار وحشت مقابلی حاصل کلام کشینك خویله خوبلشمق * محصول بیت * مجلسمز خلوت خاصدر اغیاردن کسه یوقدر جای امندر عسس وداروغه

یعنی صوباشی قورقوسی بوقدر دوستلر هم مشرب وسرور وشادلق یر بدر هر كسه كه بومجلسی بواوب داخل اواورسه اول كمسه یوز فتح باب بولور (ازخیال لطف می مشاطهٔ چالاك طبع * در ضمیر برك كل خوش بكند پنهان كلاب) از خیال خیالدن بونده مراد تخییل وتفكردر لطف لغتده یومشقلق اما بونده احسان وكرمدر مشاطه ماشطه نك مبالغه سیدر دوزكنجی خاتون دیمكدر زیرا مشط میك ضمی وشینك سكونیله طراغه دیرلر ودوز كنجیلرك ایشی اكثر طراغیله اولدیغیچون مشاطه دیدیلر چالاك وجست وچابك معناسنه در طبع اصطلاحده شول شیدر كه مبدأ حركت یعنی علت حركت اوله كركسه حركتندن شعوری ووقوفی اوله حیوان كبی كركسه اولمیه افلاك كبی بعضیلر قتنده ضمیر اسمدر كزلی وصقلی معناسنه جمعی ضمایر كاور برك بونده هرنسنه‌نك پراغیدر خوش بونده ایی معناسنه در بونده مشاطه چالاكه وچالاك طبعه مضاف اولمشدر اضافت بیانیه طریقیله یعنی طبع كه مشاطهٔ چالاكدر وجمیع اشیاده عاملدر باده‌نك لطفنی وكرمنی تخییل ایلدكدن كلابی كل پراغی ایچنده كوزل اضمار ایلدی خواجه‌نك بو بیتی حكمادلی اوزره اولمشدر كه انلرك جمیع افعالی طبعه اسناد ایدرلر مثلا نباتاتده وحیواناتده تغذیه وتنمیه وتولید مثلی طبایعه اسناد ایدرلر كه انك ادی قتلرنده ذاهب الصور در پس * محصول بیت * طبع چالاك كه تزیین وترتیب اشیاده مشاطه یه مشابهدر میك عجایب كیفیاتنی وغرایب حالاتنی تخییل وتفكر ایلدی وكوردیكه بو كیفیات وحالات كلابده یوق پس كلابی برك كلده اضمار ایلدی یومرتبه كه آنسلره اورمیجه بر قطره كلاب ویرمز * بیت * یارازان می كلرنك مشكبوجامی * شراررشك وحسد دردل كلاب انداز * پس چالاك طبع وصف تركیبیدر وصف مشاطه دردین خطای فاحش ایلدی چالاك طبع مشاطه باده یعنی كه نباتاتك مربی سیدر دین افحش خطا ایلدی (ناشدان مه مشتری درهای حافظ را بجان * می رسد هردم بكوش زهره كلبانك رباب) تاابتداء غایت ایچوندر منذ معناسنه * محصول بیت * اول مه حافظك اشعارینه جانله مشتری اولالدن تبركا هر مجلسنده انك اشعاری اوقنور اولدی برمرتبه ده كه هرنفس زهره نك

وصف (تو) م (كرده) ایتمش (در) فی (هرباب) هرقپو (معنای اشارتی) آثار رحمة الالهی ونشئهٔ تجلی جمال الالهی كور كه وقت بهارده روی زمینه سماط نعم لایحصاسن بسط ایدوب هردم انسان وحیوانه بی دریغ كرم واحسان ایتمشدر بهشت دخی (وفیها ماتشتهیه الانفس) نعم الله ایله مشحون اولوب هربابده آثار جمال الالهی ورحمت بی نهایهٔ الالهی بیان ایتمشدر دیمكدر

﴿ بسوخت این دل وجانم بكام دل نرسید * بكام اكر برسیدی نریختی خوناب ﴾

یاندی بو كوكلم وجانم كوكل مرادنه ایرمدی اكر مراده ایریدی دوكزدی قانلی صو (مفردات) (بسوخت) یاندی فعل ماضیدر (این) بو (دل) كوكل (جانم) م (كام) مراد (دل) م (نرسید) ایرمدی (كام) م (اكر) حرف شرط (برسیدی) ایریدی (نریختی) دوكزدی (خوناب) قانلی صو (معنای اشارتی) لطیف بعباده اولان اللهك دنیاده وآخرتده بی دریغ وبی علت عبادنه احسانندن امید ایدر مكه بو بندهٔ كینه سنك دخی روضهٔ قلبنی ازهار معرفةالله وانوار اسرارالله ایله مزین قیله هنوز مرادم حاصل اولمدیغی ایچون دیده لرمدن قانلی یاشلر دوكرم دیمكدر

﴿ لب ودهان ترا ای بساحقوق نمك * كه هست برجكر ریش وسینهای كباب ﴾

سنك لبك واغزك ایچون ای محبوب چوق طوز حقیكه وار در یاره لی جكر اوزره ودخی كباب سینه لر اوزره (مفردات) (لب) دوداق (دهان) اغز (ترا) سنك ایچون (ای) م (بسا) چوق (حقوق) م (نمك) طوز (كه) م (هست) واردر (بر) علی (جكر) م (ریش) یاره (سینه) صدر (ها) ادات جمع (كباب) بشمش ات (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك علوم مكنونه كدن بزه خبر ویروب راه حقه توفیق یوردیغك نعمتك شكرندن عاجزز باخصوص كوزی یاشلی بغری باشلی وجكری آتشلی راه عشق ومحبتده تحصیل معرفةالله ونیل وصلت الی الله طالبنده اولدیغمز انعم اجل القدرك شكرندن عجزیمز بطریق الاولیدر دیمكدر

﴿ كمان مبر كه بدور تو عاشقان مستند * خبر نداری ازاحوال زاهدان خراب ﴾

ظن ایلمه كه سنك زمانكده عاشقلر مستلردر خبرك یوق خراب زاهدلر احوالندن (مفردات) (كمان) ظن (مبر) ایلمه (بدور تو) بالملابسه دور زمان (تو) سن (عاشقان) عاشقلر (مستند) مستلردر (خبر) م (نداری) طوتمزسن (از) من (احوال) م (زاهدان) زاهدلر (خراب) م (معنای اشارتی) ای عاشق ذات الله اولان صادق ظن ایتمه كه بلا علت معرفت ذات الله طالبنده اولان ایله نعمتی اوچوندن طالب الله اولان مساوی در اوله دكلدر كه (هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون) اللهك غیری بی طلبده اولانك حالی خرابدر دیمكدر

﴿ مرا بدور لبت شد یقین كه جوهر لعل * بدیدمی شود از آفتاب عالمتاب ﴾

بكا سنك لبك دورنده یقین اولدیكه لعل جوهری ظاهر اولور عالم ضیالندیریجی

كوشنه ربابك بلند اوازی یتشراولدی ویاخود حافظ شعرینه جانان خریدار اولالی شعرینی ربابله سازالیوب شو قدر چالر برمرتبه كه زهره‌نك كوشنه ربابك بانك بلندی هرنفس واصل اوله یعنی جانان شعرینه رغبت ایدهلی هردم تازه سرودله چالدیغی ربابك بلند اوازی كوش زهره یه ایریشور وله عفی عنه (زباغ وصل تو یابد ریاض رضوان آب * زتاب هجر تودارد شرار دوزخ تاب *) ریاض رائك كسریله وروض رائك فتحیله وواوك سكونیله روضه نك جمعیدر چایر وچمن معناسنه

امابونده جنت باغچه‌لری مراددر ذكر حال واراده محل قبیلندندر رضوان رائك كسریله ورضوان ضمیله ورضات میك فتحیله وزائك سكونیله ورضا بر معنایه مصدرلردر امابونده جنت قپوجیسی مراددر آب دن مرادبونده یوز صویدر آبرو معناسنه تاب ایكی یرده بیله اسیجق معناسنه در هجر هانك فتحی وجیمك سكونیله مصدر در ایراق معناسنه شرار آتش قغلجمی دوزخ جهنم * محصول بیت * سنك وصلك باغندن یعنی سنكله مواصله وملاقاتدن جنتلر رونق وصفا وآبرو بولور حاصلی سنده برمرتبه‌ده لطافت وصفا واردر كه جنان بوقدر كوزللكله كه مشهوردر سكا واصل اولمقدن اوزكه حسن كسب ایدر اعدی هجرانكده بونك عكسیدر یعنی سنك فراقك اسیجقندن دوزخك شراری قزر یعنی سنك هجرانك آتش وحرارتی برمرتبه‌ده در كه جهنمك اسیجغی بوقدر كه مشهوردر اكا نسبت باردر (بحسن عارض وقد تو برده اند پناه * بهشت وطوبی وطوبی لهم وحسن ماب) عارض عر بیده یوزك برجانبی وهرجانبنه عارض دیرلر رائك كسریله اماعجم رائك فتحیله اوقور لر نتكیم خاقانی وكافری اوقورلر اولكی طوبی جنتده برآغاجك اسمیدر وایكنجی طوبی اطیبك مونثی در اصلی طیبی ایدی یاواوه قلب اولمشدر ماقبلی مضموم اولدیغیچون زیاده ایلك معناسنه ماب میك فتحیله والف ممدوده ایله اسم مكاندر آب یؤبدن مرجع معناسنه در * محصول بیت * سنك عارض وقدك كوزللكنه صغنمشدر جنتله طوبی یعنی جنت عارضكدن حسن وبهجت اكتساب ایدوب ایدر وطوبی قدكدن حسن قیام پس حسنات وسعادات وحسن مرجع انلركدر لف ونشر مرتب طریقیله بهشت عارضكه كوره وطوبی قده كوره درلهم ضمیری جمع عارض وقد وبهشت وطوبی‌یه راجعدر لهم برینه لها كتورسه احسن واولی ایدی والا لهم ضمیری جنت وطوبایه راجع اولمده مسامحه واردر (چو چشم من همه شب جوبیار باغ بهشت * خیال نركس مست تو بیند اندر خواب) جوبیار بونده ایرماق یعنی نهر معناسنه در نركسدن مراد چشمدر تشبیه كنایه طریقیله بو بیتك مصراع اولی مصراع ثانیه مرهوندر خواب بونده دوش معناسنه در * محصول بیت * بنم چشمم كبی جنت ایرماغی بتون كیجه سنك چشم مستك خیالنی دوشده

آفتابدن (مفردات) (مرا) بنم ایچون (با) م (دور) زمان (لب) م (تا) خطابیه (شد) اولدی (یقین) م (جوهر) م (لعل) م (بدید) ظاهر (می شود) اولور (از) من (آفتاب) كونش (عالم) م (تاب) ضیا (معنای اشارتی) ای طالب صادق لهٔ قلبده هدایت وفیوضات الهیه ایله بكا معلوم اولدیكه (علوالهمة من الایمان) ایله (كالحجارة اواشد قسوة) اولان قلب (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) اولمسی نور السموات والارض اولان اللهك نور ذاتی سیله منور اولمسیله در وهرشخصه استعدادنجه كرمندندر ومحضا لطف واحسانندندر دیمكدر

﴿ بعشق روی تو حافظ غریق بحر بلاست * كه فوت می شود اینك بیایكی درباب ﴾

سنك یوزك عشقیله حافظ بلادكزینه غرق اولمشدر كه فوت اولور شمدیجك كل بر ایریش (مفردات) (بعشق) بالملابسه (عشق) م (روی تو حافظ) م (غریق) طالمش (بحر) دكز (بلا) م (است) ادات خبر (كه) م (فوت) ضایع (می شود) اولور (اینك) شمدیجك (بیا) كل (یكی) بر (درباب) ایریش (معنای اشارتی) ای معطی حقیقی حافظ هنوز مبتلا اولدیغی بلای نفسدن خلاص بولمیوب نور ذاتیده كه كمال استعداد ایله مستعد اولمدیغی ایچون فوت وضیاع خوفندن سندن عون وعصمت طالبنده درصولك دمنده سن یتش یارب دیمكدر

﴿ حرف التاء ﴾

﴿ بجان خواجه وحق قدیم وعهد درست * كه مونس دم صبحم دعای دولت تست ﴾

خواجه‌نك جانی حقیچون وحق قدیم حقیچون وبتون وصحیح عهده حقیچونكه بنم صباح وقتمك مونسی سنك دعای دولتكدر (مفردات) (با) قسمیه (جان) م (خواجه) اسناد (حق) م (قدیم) ازل (عهد) م (درست) صحیح (مونس) مصاحب (صبح) وقت صباح (م) ضمیر متكلم (دعای دولت) م (تست) سنكدر (معنای اشارتی) عهد هزار حمد الالهده اولسونكه خواجهٔ عالم وخلاصهٔ نوع بنی آدم صلی الله علیه وسلم حقیچون ونور محمدیه دن مأخوذ بتله عالم ارواحده بقدرت الهیه ایله مربی لغم حقیچون وشایستهٔ لذت خطاب مستطاب الست بربكم ایله عهد بستلكم حقیچونكه بعنایة الله تعالی ذكر ودعا ومناجات دركاه كبریا وقت اسحارده مونس جمعمدر دیمكدر

﴿ سرشك من كه زطوفان نوح دست ببرد * زلوح سینه نیارست نقش مهر تو شست ﴾

بنم كوزم یاشیكه طوفان نوحدن ال ایلدی یعنی طوفان نوحه غالب اولدی سینه اوحندن قادر اولمدی سنك محبتك یونمه (مفردات) (سرشك) كوز یاشی (من) بن (كه) م (ز) من (طوفان نوح) م (دست) م (ببرد) ایلتدی بردندن ماضیدر (ز) م (لوح) تخته (سینه) كوكس (نیارست) قادر اولمدی ماضیدر (مهر) محبت (تو) م (شست) ماضیدر مصدر معناسنه یومق دیمكدر (معنای اشارتی) ذكر ودعا ومناجات خدا مونس جانم اولدیغی ایچون آرزوی رؤیت جمال الله ایله بتون عمرم كوزیاشیله كذران ایدوب اوح دلده نقش محبة الالهی اویله

كورر یعنی بتون كیجه چشم مستك خیالی بنم دوشمدن كتمدیكی كبی مهر بهشتكده دوشمدن كتمز بنم چشمم كبیدر جنت باغنك ایرماغی دین مصراع اول ثانی یه مرهون اولد یغی تفطن ایلمه مش (بهار شرح جمال تو داده در هرفصل * بهشت ذكر جمیل تو كرده در هرباب) شرح وفصل وذكر باب مراعات نظیردر وجمال وجمیل صنعت اشتقاق * محصول بیت * بهار حسن وبهجت جهتندن هر فصلده سنك جمالك شرحنی وبرمش یعنی كوزللكنی بیان ایلمشدر جنت دخی

هر بابده سنك ذكر جمالك ايلشدر يعنى سنك الطاف مالانهايه كى نيجه برده ونيجه جهتدن اكمشدر هر باب بونده ايهام طريقيله واقع اولمشدر زيرا جنك قپولرى سكزدر (بسوخت اين دل وجانم بكام دل نرسيد * بكام اكر برسيدى زبختى خوناب) * برسيدى وزبختى يارى حكايت حال ماضيدر * محصول بيت * بنم بو يوركم ياندى وجانم مراد ينه ايرشمدى اكر جانم مرادينه ايرشيدى يوركم قانلى صولردوكزدى بعض نسخه ده بو بيت بويله واقعدر بسوخت اين دل خام وكام دل نرسيد * بكام اكر برسيدى بريختى خوناب دله خالق اثباتى قان دوكه بكندندر يعنى اكر بخته اولسه قان دوكزدى اولكى دلدن مراد يورك ايكنجيدن كوكل مراددر بريختى يانك كسريله استفهام انكارى اولمقده جائزدر * محصول بيت * بو جيك يورك ياندى وكوكل مراد ينه ايرشمدى اكر كوكل مرادينه ايرشيدى قانلى صو دوكر ميدى يعنى دوكزدى (اب ودهان ترا اى بساحق نمك * كه هست برجكر ريش وسينهاى كباب) لب دوداغه وكناره ديرلر لب دريا كبى اى بسا اى حرف ندامناداسى محذوف اى جانان ديمكدر بسا چوق ديمكدر بسيار معناسنه * محصول بيت * سنك اب ودهانك اى جانان نيجه توزحقلرى واردر مجروح جكروكباب سينهلر اوزره يعنى لبك حسرتندن جكرلر مجروح وسينهلر كباب اولمشدر سابقا ريتك معناسنده ايله نمك مناسبتى ذكر اولنمشدى تكراره احتياج يوقدر سنك اب ودهانك نيجه توزحق واردر دين طنسز سو يالش (كان مبركه بدور توعاشقان مستند * خبر ندارى از احوال زاهدان خراب) كان كاف عجميك ضميله ظن معناسنه وتركيده سزمك ديمكدر مبر التمه ندارى فعل نفى حال استفهام انكارى معناسنه خبرك يوقمى ديمكدر خراب مست معناسنه در * محصول بيت * كمان التمه يعنى ظن ايلكه سنك زمانكده همان عاشقلر مستدر كار زاهدلردن يعنى احوالندن خبرك يوقمى انلردخى عاشقلر كبى سنك حيرانكدر حاصلى تمام عالم آشفته وافتاده لركدر ديمكدر (مرابد ورايت شد يقينكه جوهر لعل * بديد ميشود از آفتاب عالمتاب) جوهر كوهردن معربدر يعنى فارسى افظدر كاف عجمى يى جيمه ابدال ايلشلردر كه قانون بويله نتكم بنكه بنج ديرلر بد بدظاهر ديمكدر عجم باى عجيمله وروميلر عربيله اوقورلر عالم تاب وصف تركيبدر وآفتابه صفتدر عالمه ضياوريجى معناسنه * محصول بيت * بكا سنك لبك دورنده يقين اولديكه لعل كوهرى عالمه ضيا ويرن آفتابدن ظاهر اولور يعنى سنك يوزك كونشدر كه لبكك قرزمسى اندندر زيرا كه شعرا ابى لعله تشبيه ايدرلر لعل ايسه رنكى كنشدن الورشويله حكايت اولنوركه لعل معدندن چقنجه بياض چيقرمش پس يونى تازه قانلى جكره باتوروب كنشه قورلر وبويله

ثابت قلمشدر كه زوالى ممكن دكلدر ديمكدر

﴿ بكن معامله وين دل شكسته بخر * كه باشكستكى ارزد بصدهزار درست ﴾

برمعامله ايله بو صنق كوكلى صتون ال كه صنفاق ايله دكر يوز بيك بتونه (مفردات) (با) زائده (كن) ايله (معامله) النفات (همزه) وحدتيه (وين) بو (دل) م (شكسته) قرلمش (بخر) ال خريدندن امردر (كه) م (شكسته) م (كى) يامصدريه (ارزد) دكرارزيدندن مضارعدر (با) للملابسه (صد) يوز (هزار) بيك (درست) بتون (معناى اشارتى) (انا عند المنكسرة قلوبهم) سرنجه نقش محبة الله كندوده ثابت اولوب اشتياق جمال الله ايله شكسته اولان قلب منظور حقدر بولك كبى قلبى اله الحق الالهى بولمقدر بولك كبى قلب يوز بيك غافل قلبدن يكدر ديمكدر

﴿ ملامتم بخرابى مكن كه مرشد عشق * حوالتم بخرابات كرد روز نخست ﴾

بنى خرابلق ايله ملامت ايله كه عشق مرشدى بنى خرابانه حواله ايتدى اولكى كونده (مفردات) (ملامت) رسوايلق (ميم) ضمير متكلم (با) للملابسه (خراب) م (يا) مصدريه (مكن) ايلمه نهى حاضر (مرشد عشق) م (حوالت) اصمرلق (ميم) م (با) م (خرابات) ويرانلق (كرد) ايتدى (روز) م (نخست) اول (معناى اشارتى) (رب اشعث اغبرلو اقسم على الله لابره) آثارنجه نظر حق ايله معمور اولان قلب صاحبنك ظاهرى خرابه در كه قسام ازل (وهم احرامان على اهل الله) سرنجه التفات وعمارت صورى يى كندولردن محو ايتمشلردر ديمكدر

﴿ بصدق كوش كه خرشيد زايد از نفست * كه از دروغ سيه روى كشت صبح نخست ﴾

صدقه چالش كه كونش طوغه نفسكدن كه يلاندن قاره يوزلى اولدى اولكى صبح كاذب (مفردات) (با) للملابسه (صدق) طوغرى (كوش) چالش (خرشيد) كونش (زايد) طوغه زايدندن مضارعدر (از) م (نفس) م (تا) خطابيه (دروغ) يلان (سيه) قاره (روى) يوز (كشت) اولدى ماضيدر (صبح) م (نخست) اول (معناى اشارتى) اى طالب انوار جمال الله اولان تحصيل صدقه سعى ايت كه ظاهرى خراب وباطنى نور حق ايله معمور ومنشرح اولمق آثار صدقدر زيرا مبرظاهريله دعواى محبت كذبدر وبوزقرالغيدر ديمكدر

﴿ دلا طمع مبراز لطف بى نهايت دوست ﴾
﴿ چولاف عشق زدى سربباز چابك وجست ﴾

اى كوكل طمع كسمه دوستك نهايتسز لطفندن چونكه عشق دعوسنى اوردك چابك باشكى اوينات (مفردات) (دلا) اى كوكل الف حرف ندا (طمع) م (مبر) كسمه بريدندن نهى در (لطف) احسان (بى) نفى (نهايت) حد (دوست) م (چو) چون وقتيه دن مخففدر (لاف) دعوى (زدى) اوردك مفرد مخاطب (سر) م (بباز) اوينات (چابك وجست) چجله وبلاتاخير (معناى اشارتى استدباقه) (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) كرنجه قيودات بشريه دن خلاصه سعى بليغ ايله اى

﴿ كوكلم ﴾

قيز در * بيت كوبند سالك اهل شود در مقام صبر * ارى شود وليك بخون جكر شود (نقاب باز كشا تاكى اين حجاب كنى از بن نقاب چه * بربسته بغير حجاب) نقاب يوز اورتيسى باز بونده تأكيدا يچوندر تا انتهاء غايت الى معناسنه دركى بونده چز عربيده متى معناسنه در تاكى نچه دك ديمكدر حجاب لغتده پرده اصطلاحده اوتنمق معناسنه در بربسته بربونده حرف تأكيد در بغير حجاب بونده احتجاب معناسنه در يعنى حجاب ايچنده اولمق * محصول بيت * نقابكى اچ نيجه به دك بو حجابى ايدرسن يعنى يوز يكه پرده جكرمين باخود اوتانورسن بونقابدن حجابدن خبرى نه بغلش سن يعنى نه حاصل ايلش سن (بديد روى تراكل فتادد رآتش * شنيد بوى تراوزشرم كشت كلاب * بديد باء ظرفيه عجم كسريله امارومتايلر ضميله اوقورلر حاصلى ايكيسيده جائزدر * محصول بيت * كل سنك رويكى كوردى وآتشه دوشدى يعنى رويكى كوروب شرمنده اولدى وقزردى وسنك بويكى اشتدى وحجابندن اريدى كلاب اولدى حاصلى بوايكى حالكه غيرت وحجابدن واقع اولدى (بعشق روى تو حافظ غريق بحر بلاست * كه فوت ميشود اينك بيايكى درياب * بعشق دباسببيت افاده ايدر سنك عشقكده دين بكلش معنا وردى غريق فعيل بمعنى مفعولدر بكى بونده بر ديمكدر درياب ثانيه سى زائدر در ياب اكلمه ديمكدر * محصول بيت * حافظ سنك رويكه عاشق اولالى سيليه بلا دكزنده مستغرقدر ايشند فوت اولور حالنه كل بر نداركك ايله اوله كه بويله بر كامل وجود هلاك اولميه بو بيت بعض نسخه ده بوايسه بيچون يازلدى اما خواجه نك اولد يغنه نظر واردر زيراهم قافيه سى مقطع ثانينك كه ديوانلرده موجوددر قافيه سيله متحددر وهم كه لفظى زائد واقع اولمشدر (مهل كه عمر بيهوده بكذرد حافظ * بكوش وحاصل عمر عزيز را درياب * مهل ميمك فتحى وهانك كسريله نهى مخاطبدر هايدندن مشتق صالى ويرمه يعنى قومه مانع اول بيهوده ضايع وعبث معناسنه واولك حذفيله بيهده ده ديرلر * محصول بيت * اى حافظ قومه كه عمرك عبث يره كيجه سعى ايله وعمر عزيزك قيمتنى اكله كه كزاف يره كچميه مذكور غزلك بش بيتى كمال الدين سلمانك بر قصيده سنده موجوددر كه اول قصيده يى معز الدين سلطان اويس ادنه ديمشدر كه مطلعى بودر (بيت) زسيم برف زمين شد چو قلزم سيماب * بياو كشتى درياى اهل را درياب * بوقصيده خواجه سلمانك مشانيه سيدركه اللى بيتدن متجاوزدر پس معلوم اولديكه ناسخلر تصرف ايدوب بر مطلع ومقطع پيدا ايدوب خواجه يه اسناد ايلشلر زيرا تواردا ولمق احتمالى يوق اكرچه حافظ سلمان معاصرلرى ايدى وارالرنده تردد ومحبت واراءش نتكم خواجه نك بو بيتدن اكلنور (بيت) شهنشه فضلا پادشاه ملك سخن * جمال ملت ودين خواجه

كوكلم اللهك نهايتسز لطفندن قطع امبد ايتمه چونكه محبت دعواسن ايتدك فورى الله بولنه باشكى وجانكى فدا ايت كه فياضده بخل يوقدر ديمكدر

﴿ شدم زدست تو شيداى كوه ودشت هنوز * نمى كنى بترحم نطاق سلسله سست ﴾

اولدم سنك الكدن طاغ وصحرا اولوسى حالا ايتمزسن مرحمتله زنجير قوشاغنى كوشك (مفردات) (شدم) اولدم (زدست تو) سنك الكدر (شيدا) داول (كوه) طاغ (دشت) صحرا (هنوز) حالا (نمى كنى) ايتمزسن (بترحم) باء الملابسه ترحم مرحمت (نطاق) قوشاق (سلسله) زنجير (سست) كوشك (معناى اشارتى) اكرچه غلبهء عشق ومحبة الله ايله مغلوب العقل اولوب كوه وصحراده متحير وسر كردان دلى ديوانه اولدم لكن حمد الله بنه مقلب القلوب اولان الله رحمت واسعه سندن قيود شرعى يى بندن منحل قيلوب سلسلهء محبت صادقه ده بنى ثابت قيلشدر ديمكدر

﴿ بملا آصفى اردل بجوييم كوبند * كه خواجه خاتم جم ياوه كرد وباز نجست ﴾

حضرت سليمان عليه السلام وزيرى آصفه منسوب علمه اكرقايى اراسق ديرلركه خواجه يعنى حضرت سليمان خاتم سلطنتى ضايع ايتدى كبرو ارامدى (مفردات) (با) مع (علم) م (آصف) وزير سليمان عليه السلام (ار) اكر (دل) قلب (بجوييم) اراسق (كوبند) ديرز (خواجه) افندى (خاتم) م (جم) بر پادشاه اسمى (ياوه) ضايع (كرد) ايتدى (باز) كيرو (نجست) ارامدى (معناى اشارتى) اكر عبارات واشارات مسطور اولان علوم ايله سبب سلطنت ابدى وباعث سعادت سرمدى اولان قلب منشرحى طلب ايتسك اهل يقين اولان ديرلركه خواجه سبب سلطنت اولان خاتمى يتورمش وطالب طريقنى بالمشدر كه طالب صادق محو ارادت ايله عصمت حقه نفى بضدر كه المعصوم من عصمه الله ديمكدر

﴿ مرنج حافظ وازدلبرن حفاظ مجوى * كناه باغ چه باشد چو اين درخت نرست ﴾

اينجنمه حافظ دخى دلبرلردن حفظ وحمايت استمه باغك نه كناهى اولور چون بواغاج بتمدى (مفردات) (مرنج) نهى در اينجنمه ديمك (از) بن (دلبران) محبوبلر (حفاظ) حمايه (مجوى) استمه (كناه) م (باغ) م (چه) نه (باشد) اولور (چو) چونكه (اين) بو (درخت) اغاج (نرست) بتمدى (معناى اشارتى) اى حافظ بومحسنات صور يدن وبو محبوبان عالم غائبدن عصمت وتحفظ طلب ايتمه زيرا عادة الله بونك اوزرينه جاريدر كه اهل صورت معنادن دوردر وعصمة الله دن مهجوردر عصمنا الله بعنايته آمين

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ رواق منظر چشم من آشيانهء تست * كرم نما وفرود آ كه خانه خانهء تست ﴾

بنم كوزم نظر كاهى چارداغى سنك يوهاكدر كرم كوستر واشاغه كل كه اوسنك اوكدر (مفردات) (رواق) چارداق (منظر) محل نظر (چشم) كوز (من) بن (آشيانه) يوه (تو) سن (است) ادات خبر (كرم) احسان (نما) كوستر نمودندن امردر (فرود) اشاغه (آ) كل آيدندن امردر (كه) م (خانه) او (خانهء تست) م (معناى

جهان سلمان *وله فی حرف الثاء رحم الله روحه (بجان خواجه وحق قدیم و عهد درست * که مونس دم صبحم دعای دولت
تست * بجان با حرف قسم خواجه دن مراد قوام الدیندر عهد بونده قول وقرار معناسنه درعربیده وثاق وموثق دیرلر
وعده ده دیرلر درست طوغری دیمکدر مونس بونده مصاحب ویار معناسنه در دم بونده وقت معناسنه درصبحدم و سپیده
دم کبی دعای دولت مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر تست تویله است لفظندن مرکبدر ترکیله تونك واوی واسنك الفی
دوشمشدر * محصول بیت * خواجه نك جانی

اشارتی) (تعالی الله الملك الحق المبین) وصفیله جهات ومکاندن منزه اولان رب
ذوالجلالم دائم علوهمتله نظرم محل سنوحات تجلی ذاتك اولان قلبه درکه قلب
المؤمن عرش الله درمحضا کرم وعنایتکله وفیوضات تجلیات ذاتکله خانهٔ قلبم
روشن ایت که خانه سنکدر دیمکدر

زلف وخال وخط ازعارفان ربودی دل * لطیفهای عجب زیر دام ودانهٔ تست

زلف وخال وخط ایله عارفلردن قاپدك کوکلی عجب لطفلر سنك دوزاغك ودانه ك
التنده در (مفردات) (با) للمصاحبه (زلف) م (خال) ك (خط) صقال اوجی (از)
م (عارفان) عارفلر (ربودی) قاپدك ربودن دن مفرد مخاطبدر (دل) م (لطف) م
(ها) ادات جمع (عجب) عجیب (زیر) اشاغی (دام) دوزاق (دانه) م (تست)
سنکدر (معنای اشارتی) ای معطی بلاعات اولان الله تجلی ذات وافعال وصفات
ایله عارفلر کوکلنی جانب قدسیکه جذب ایتدکلك عجایب لطفلردر که قیودات
محبتله ضروری غدای اذائذ روحانیت ویروب متعدد کرم لایحصی اولنلری نه
سنك توفیقکاه دردیمکدر

دلت بوصل گل ای بلبل سحر خوش باد * که درچمن همه گلبانك عاشقانهٔ تست

سنك کوکلك گل وصلیله ای سحر بلبلی خوش اولسون که باغچه ده جمله سنك
عاشقانه آوازکدر (مفردات) (دل) کوکل (تو) سن (با) للملابسه (وصل گل) م
(ای بلبل) م (سحر) قبیل صبح (خوش) لطیف (باد) اولسون امر غائبدر (در) فی
(چمن) چایر (همه) جمله (گلبانك) آواز (عاشقانه) هالیاقت ایچوندر (تست) م
(معنای اشارتی) ای روضهٔ محبتده سوزدل ایله روزوشب باخصوص وقت سحر
دوام ذکرالله محضا توفیق وعنایت ربانی اولوب جالب لذت روحانی و باعث وصلت
الی الله الغنی اولدیغی معتقد اولان بلبل سحرخیز عاشق امید وصل ایله خوش دل
اولکه که بوحال عین کرمدر دیمکدر

علاج ضعف دل مالب حوالت کن * که آن مفرح یاقوت درخزانهٔ تست

بزم کوکلمز ضعفنك علاجنی لب حواله ایله که اول مفرح یاقوت سنك خزینه کده در
(مفردات) (علاج) درمان (ضعف دل ما) م (با) للملابسه (لب) م (حوالت)
تفویض (کن) ایله (که) م (آن) اول (مفرح) فرح ویریجی (یاقوت) معروف
قرمزی جوهر (در) فی (خزانه) م (همزه) للتوسل (تو) سن (است) ادات خبر
(معنای اشارتی) ای عاشق ذاکرمز تا ض قوت قلب ولذت روحانیت انجق کلام
الالهیه کمال تبعیت ایله درهر برحالی کندکدن کورمیوب همان اعتراف عجز ایله اموریکی
الالهیه تفویض ایدوب بونجه انواع کرم فرح بخش سنك خزینهٔ احسانکده در ای
رحمانم دیه سن وجله بی حقدن بیله سن دیمکدر

بتن مقصرم ازدولت ملازمتت * ولی خلاصهٔ جان خاك آستانهٔ تست

تن ایله قصورده یم سنك ملازمتك دولتندن لکن جانك زبده سی سنك ایشکك

وحق قدیم طوغری عهد حقیچون که صباح
وقتنده بنم یار ومونسم سنك دولتکده دعا
ایلمکدر غائبدن مخاطبه التفات ایلدی
زیرا مخاطبی بنه خواجه دروجائزدر که
مخاطبی جانان اوله وخواجه نك جانته
یمین بعد وفات خواجه اوله دعای دوامی
دم صبحه تخصیص ایلدی زیرا دعالر
مستجاب اولمغه اشرف اوقات صباح
وقتیدر دیمشلر حق قدیم دیدی زیرا
خواجه قوام الدین تمام عمرنده ولی نعمتی
اولمشدر وعهد درست دیدیکی
انکیچوندر که عهده سند المش ایمش که
خواجه نك دوام دولتی ایچون بعض
نسنه یه مشغول اوله (سرشك من که
زطوفان نوح دست ببرد * زلوح سینه
نیارست نقش مهر توشست) سرشك
واشك کوزیاشی معناسنه مستعملدر طوفان
صوطاشوب یری قپلمقدر دست ببرد
اصطلاحده غالب اولدی معناسنده
دست برد بانك ضمی وراءنك سکونیله
غلبه معناسنه در * بیت * بادست بردکالکت
کان ابردر فشا نست تعریف خویش
کردن امکان کان نباشد) لوح لغتده تخته یه
دیرلر سینه یه اضافتی بیانیه درنیارست
یارستن ویاریدن قادراولمق معناسنه در
نیارست قصرا ایله قادراولمدی نفی ماضیدر
مهر بونده محبت معناسنه درشست فعل
ماضی بونده شستن معناسنه در *محصول
بیت * بنم کوزم یاشیکه طوفان نوحه
غالب اولدی بونده ایکی معنایه متصوردر
بری بودر که بنم کوزم یاشنك صوبی
انك طوفانی صویندن ارتقدر دیمك
اوله بریده بودر که انك طوفانی التی ای
طوردی انجق اما بنم کوزم یاشی جمیع
عمرمده قائم وثابتدر هیچ دوکنمز معلوم
اوله که کتابلرده یازدقلری بودر که حضرت
نوح علیه السلام رجب آینك اونجی کونی کمی یه بنوب محرم آینك اونجی کونی که عاشورا کونیدر کیدن چیقدی که جمعا
التی ای اولور پس ایمدی طوفان نوح عظمتیله لوح سینه مدن سنك محبتك نقشنی یومغه قادر دکلدر بو بیت صنعت
غلو ایله واقع اولمشدر ومخاطبی یاجانانی اوله ویاقوام اوله (بکن معامله وین دل شکسته بخر * که باشکستکی ارزد بصد
هزار درست) بخر خانك فتحیله و کسریله فعل امر مخاطب صاتون ال دیمکدر شکستکی یا حرف مصدر

قبرقلق دیمکدر ارزد فعل مضارع ارزیدندن بها یه دکمك معناسنه در ست بونده ایهام طریقیله واقع اولمش زیرا
درست ایکی معنایه ده مستعملدر بری شکسته مقابلی صاغلم بریده التون معناسنه التونه قصر ایلین تفسیر ایلدی
* محصول بیت * برمعامله ایله بوقیرق کوکلی صاتون ال زیرا قیرقلغیله یوزبیك بتون کوکله دکر یعنی عشقك درد وغمیله
متأثر اولمیوب جامد حکمنده اولان یوزبیك طاش کبی کوکله دکر یاخود یوز بیك التون دکر حاصلی حسن معامله ایله بنم

طبراغیدر (مفردات) (با) للملابسة (تن) م (مقصر) قصور ایدیجی (زدولت)
م (ملازمت) خدمتده دوام (ولی) لکن (خلاصه) زبده وحاصل (جان)
م (معنای اشارتی) جسم کثیف معراج درکاه معنوی یه مستعد دکلدر امادل
آکاه ایله وکرم الله ایله معراج روحانی ورؤیت جمال سبحانی بندهٔ صاحب تجریده
ممکندر دیمکدر

من آن نیم که دهم نقد دل بهر شوخی * در خزانه بمهر تو ونشانهٔ تست

بن اول دکلم که ویرم کوکل نقدنی هر محبوبه خزینه قپوسی سنك مهرك ونشانه ك
ایله در (مفردات) (من آن) م (نیم) دکلم (دهم) ویرم (نقد) سرمایه
(دل) م (بهر شوخی) هر محبوبه (معنای اشارتی) سرلا موجود الا الله نظریله
سرمایهٔ قلبمی ماسوی الله دن تجرید ایله خزینهٔ اسرار الهی اولان قلبمه مهر
کاید محبتی اوران اهل همت ای مستعانم بوحالت سنید محضا سنك کرمك نشانه
سیدر بن عبدعاجزك مقدوری دکلدر دیوب اعتراف عجز لازمدر دیمکدر

توخود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار * که توسنی چوفلك رام تازیانهٔ تست

سن کندك نیجه متصرف سن ای کوزل ایشلی شهسوار فلك کبی کوره سنك
قامچیکك مطیعیدر (مفردات) (توخود چه) م (لعبت) او یونجق (یا) وحدتیه
(شهسوار) بنجیلر پادشاهی یعنی متصرف (شیرین کار) م (که) م (توسن)
اطاعتسز کوره (چو) مثل (فلك) م (رام) مطیع (تازیانه) قامچی (تست)
م (معنای اشارتی) ای جمیع افعالی حکمت ومصلحت اوزره اولان قادر بیچونم سن
اجرام عظیمه دن اولان فلك بی ستونی قدرت باهره کله دوارسن بنم قلب ضعیفمی
دخی محبت شوقکله ثابت قیل دیمکدر

چه جای من که بلغزد سپهر شعبده باز * ازین حیل که درانبانهٔ بهانهٔ تست

نه بنم یرم که سورچر حیله باز فلك بوحیله دن که سنك بهانه ك طغار جغنده در
(مفردات) (چه جای من) م (بلغزد) سورچر (سپهر) فلك (شعبده)
حیله (باز) اوینایجی (ازین حیل) م (انبانه) طغارجق (بهانهٔ تست)
م (معنای اشارتی) ای رحمان رحیم کرچه رحمتکدن قطع امید ایتمم لکن مکرکدنده
امین دکلم که فلکی وفلك کبی عجایب واسرار ملکرتی جامع نیجه اولیاءنك قدمن راه
مستقیمدن سورچدروب ظلمات کفر ایچره قویوب راه ضلالتده الحاد ایله خسران
ابدیده قالق دخی حکمتکدر دیمکدر

سرود مجلست اکنون فلك برقص آرد * که شعرحافظ شیرین سخن ترانهٔ تست

سنك مجلسك ایرلسی شمدی فلکی رقصه کتورور طاتلو سوزلی حافظك شعری سنك
ایرکدر (مفردات) (سرود) ایری (مجلس) م (ت) خطابیه (اکنون)
شمدی (فلك) م (رقص) وزنله حرکت (آرد) کتورور (که شعر حافظ شیرین
سخن) م (ترانه) ایری ونغمه (تست) م (معنای اشارتی) شمدی سنك فیض

عشق ومحبتله بیمار کوکلی اله کتوروب
تسلی ایله که سکانیجه فواید ظهور ایلیه
(ملامتم بخرابی مکن که مرشد عشق *
حوالتم بخرابات کرد روز نخست) ملامت
مصدردر لوم کبی لام یلومدن ازارلمق وقاقمق
معناسنه درخرابی خراب سرخوش یا حرف
مصدر سرخوشلق دیمکدر مرشد عشق
مرشد طوغری یول قولاوزلکینه دیرلر
عشقه مضاف اولشدر اضافت بیانیه طریقیله
مرشد عشق خدادر دینلدی حوالت
واحالت همزه نك کسریله برکسه یی برایش
اوزرینه دکمکه دیرلر خرابات میخانه نخست
اول دیمکدر روز نخست روز ازل معناسنه در
*محصول بیت * بنی خرابلق وسرخوشلق
سببیله ازارله زیرا عشق پیری ومرشدی
بنی روز ازلده میخانه یه حواله ایلدی
یعنی بنم رسوای وخراباتی اولدیغم
کندی اختیارمله دکلدر *بیت* حافظ
بخود نپوشید این خرقهٔ می آلود * ای شیخ
پاکدامن معذوردارمارا (بصدق کوش که
خورشید زاید ازنفست * که از دروغ
سیه روی کشت صبح نخست) صدق
صادك کسریله مصدردر کرچك
معناسنه در باسی حرف صله در زاید
یانك فتحیله فعل مضارعدر زاییدندن
طوغمق معناسنه در دروغ یالاندر صدق
مقابلی صبح نخست صبح کاذبدر که
صبح صادقدن اولجه طلوع ایدرارد نجه
عالمی بر مقدار قراناق بصار بعده صبح
صادق طلوع ایدر * محصول بیت *
صداقتده سعی ایله که نفسکدن کنش طوغه
یعنی هر سوزکه اغزکدن چیقه صدق
برکتیله کنش کبی هرکسه تأثیر ایلیه
زیرا صبح کاذب دروغندن سیه روی
اولدی یعنی بیاضلغی ظلمات قیلدی
حاصلی کذب جمیع ادیانده حرامدر
(دلاطمع مبراز لطف بی نهایت دوست *
چولاف عشق زدی سر بباز چابك وجست) بیربانك ضمیله نهی مخاطبدر بریدن بیاز امر مخاطبدر باز یدن اوینق معناسنه
چابك جیم عجمیله وباء عجمینك ضمیله وجست جیم عجمینك ضمی وسینك سکونیله عطف تفسیر در چرك وتیز معناسنه
* محصول بیت * ای کوکل دوستك نهایتسز لطفندن طمع کسمه چونکه عشق ومحبت لافنی اوردك یولنده چابك باشکی اوینات
یعنی فدا ایله زیرا مقتضای عشق ومحبت جانه وباشه بقما مقدر حاصلی سن همان طریق عشقده کامل اول دوست سندن الفاتی

كبيز (شدم زدست توشيداى كوه ودشت هنوز * مى كنى بترحم نطاق سلسله سست) نطاق ومنطقه نونك وميمك كسره لريله قوشق معناسنه درسلسله زنجيردرسست كوشك ديمكدر نطاقك سلسله يه اضافتى بيانيه در * محصول بيت * سنك الكدن كوه وصحرا ديوانه سى يعنى فرهاد ومجنون اولدم وحال بوكه دخى ترحمله جنا زنجيربنى سست يعنى كوشك ايلزسين حاصلى هرنقدركه عشقك يولنده سركشته وسركردان وواله وحيران اولدمسه هيچ بكا مرحمتله التفات ايلمدك (زبان مور بآصف دراز كشت ورواست * كه خواجه خاتم جم ياوه كرد وبازنجست) زبان زانك فتحى وضمى له لغتدر مور ومورچه قرنجه در آصف ابن برخيا حضرت سليمان عليه السلامك وزيرى ايدى و بوبيتده خواجه دن مراد اولدر حضرت سليمان دكلدر بعضيلر ظن ايلديكى كبى دراز كشت اوزادى معناسنه درروا است جايزدر ديمكدر كه حرف تعليل خاتم جم بونده خاتمدن مراد مهر سليماندر وجمدن مراد كنديلر بدر مهر سليمان ديمكدرشه كه بريرده بيته ديمشدر (بيت) خاتم جم را بشارتده بحسن خاتمت * كاسم اعظم كردازو كوتاه دست * اهرمن على كل حال خواجه نك سوزندن فهم اولنوركه جم حضرت سليمان اوله والعلم عند الله ياوه كرديتردى ضايع ايلدى معناسنه درباز بونده تأكيد ايچوندر نجست نفى ماضيدر جستندن ارامدى ديمكدر * محصول بيت * آصف بن برخيايه مورك دلى اوزادى يعنى قرنجه اكا زبان درازلق ايلدى ورواد راكا ايلديكى دل اوزونلغى زيرا خواجه يعنى آصف مهر سليمانى يتردى وارامدى حاصلى مهرك ضايع اولديغن بيلدى و باقيسنه ده اعلام ايلدى اما تفحصيله تقيد ايلدى پس مور اكا عتاب وخطاب ايدوب ديدى سن اراييوب بولمسنه قادرايكن اهمال ايلدك معلوم اوله كه حضرت سليمانك خاتمنى ديوه الديروب بنه بولسى قصه سى مطول قصه در ذكرى بو محله مناسب دكلدر (مرنج حافظ وازدلبران حفاظ مجوى * كناه باغ چه باشد چواين كياه نرست) حفاظ ومحافظه مفاعله بابندن مصدردر بونده رعايت وصيانت مراد درمعناى لازمه سى وفادر كياه تازه باش اوته ديرلر * محصول بيت * اى حافظ دلبرلرك جور وجفا سندن انجنمه وانلر دن رعايت ووفا اويمه مصراع ثانى بى بوكا مثل ايدوب ديرباغك كناهى ندر چونكه انده بونبات بتمدى يعنى الله تعالى كه انلرى ستمكار وجفاكار خلق ايلدى وفادار ودلنواز اولمسه لر انلرك صوچى وكناهى بوخصوصده يوق * بيت * بارها كفته ام وباردكر ميكويم * كه من داشده اين ره بخودمى پويم * وله رحمه روحه (رواق منظر چشم من آشيانهٔ تست * كرم نما وفرود اكه خانه خانهٔ تست) رواق رانك كسريله وبوق رانك فتحى وواوك سكونيله اصلنده ارك اوكنده حيانك طوانسنه ديرلر اما

واحسانكه دل سوزانمه سنوح وظهور ايدن اسرار حكميه لرى لسانمك طرز شمرده بيانمك تأثيرانى دخى محضا سنك كرم واحسانكدر ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دل سراپردهٔ محبت اوست * ديده آينه دار طلعت اوست ﴾

كوكل انك محبتنك ايچ حوليسيدر كوزانك يوزينك آينه داريدر (مفردات) (دل) م (سراپرده) ايچ حوليسى (محبت) م (اوست) انكدر (ديده) م (آينه دار) آينه طوتيجى (طلعت) جمال (اوست) م (معناى اشارتى) تحديثا بالنعمه وترغيبا للغير حمد اولسون اول اللهه كه قلب اللهك اسرار محبتنه محلدر ومظهردر وبصر مظاهردن ظاهره مشاهده ايله عين اعتباريمز هراشياده جمال حق عياندر ديمكدر

﴿ من كه سردرنيا ورم بدوكون * كردنم زير بارمنت اوست ﴾

بن كه باش ايندرمزم ايكى جهانه بو ينم انك منتى يوكى التنده در (مفردات) (من كه) م (سر) م (درنيا ورم) ايندرمزم (دوكون) م (كردنم) بوينم (زير) التى (بار) يوك (منت) نعمت (اوست) م (معناى اشارتى) بصرا وبصيرتا نظريم انجق اللهك احسانته اولنجه جميع ماسوى الله دن مستغنيم شمان اللهك نعم لايحصى سنك محتاجيم غيره احتياجم يوقدر ديمكدر

﴿ تو وطوبى وما وقامت يار * فكر هركس بقدر همت اوست ﴾

اى زاهد سن جنت وطوبا ايله سن بزقامت يارايله يز هركسك فكرى انك همتى قدردر (مفردات) (تو) م (واو) مع (طوبى) م (ماوقامت يار) م (فكر هركس) م (قدر) مقدار (همت) طلب (اوست) م (معناى اشارتى) حظوظ نفسانيه دن خلاص بولميان زاهدك غيره احتياجى اولديغى ايچون فكرى ماشتهيه الانفس اولان جنت وما فيهسا در وعجبا بده در (وهما حرامان على اهل الله) اولان همت عالى صاحبى عاشق صادقك فكرى همان اللهه در وقدرى عاليدر ديمكدر

﴿ من كه باشم دران حرم كه صبا * پرده دار حريم حرمت اوست ﴾

بن كيم اولم اول حرمده كه صبابلى انك عزت حريمنك پرده داريدر (مفردات) (من) م (كه) كيم (باشم) اولم (دران) م (حرم) حولى (صبا) م (پرده دار) پرده طوتيجى (حريم) ايچ حولى (حرمت) عزت (اوست) م (معناى اشارتى) كمال تقدسده عظمت شان صاحبى اولان ذات باريتك معرفت كنه ذاتى سنده ملائكهٔ مقربين وارواح قدسيين متحير وسركردان اولنجه بن عاجز وبيچاره نك نيل وصالى عسير دراماطلبده اولديغم نعم عظمىا بكا كافيدر ديمكدر

﴿ كرمن آلوده دامنم چه زيان * همه عالم كواه عصمت اوست ﴾

﴿ اكر ﴾

نصاب صبيان لغتنده رواق ايوان ديمشدر وشاهدى منظومه سنده يبوك چاردق ايوان ديمشدر پس معلوم اولديكه رواق يبوك چارداق اوله رواقك راسنى بجم مفتوح اوقور منظر مكاندر نظر ايده جك يربعده سيرانكاه معنا لرنده استعمال ايلديلر رواقك منظره ومنظرك چشمه اضافتى بيانيه در اشيانه واشيان قوش يوه سيدر فرود آفرود بحسب الغت اشغه ديمكدر والف ممدوده امر مخاطبدر كل ديمكدر آيدندن بونده فرو ديله تركيب اولوب قون ديمكدر اشغه كل ديمك دكلدر بعضيلر ظن ايلديكى كبى كرم نما نمانونك فتحى وضمى جايزدر نمايدندن نمودندن دكل ظن اولنان كبى * محصول بيت * بنم كوزم منظرورواقى سنك آشيانكدر يعنى مكان وقرار كاهكدر ايمدى كرم كوستر وقونكه خانه خانه كدر يعنى كوزم سندن غيره نظر ايلز وسندن غيرى قبول ايلز پس سنك ايوانك ومسندك اولمشدر غيرى يره كتمه ديمكدر (بلطف خال وخط از عارفان ربودى دل * لطيفه هاى عجب زير دام دانهٔ تست) اكثر نسخه ده بلطف خال واقع اولمش وبعضيسنده زلف وخال لطف خاله مضاف اولمشدر * محصول بيت * خال وخط لطافتيله عارفلرك وعاشقلرك كوكللرينى قپدك عجب لطيفه لر وار درسنك دام ودانه كك التنده يعنى عارفلرى وعاشقلرى صيد ايلدكه اول نازك خالى دانه واول لطيف خطى دام ايلمشسن (دلت بوصل كل اى بلبل صبح خوش باد * كه در چمن همه كلبانك عاشقانهٔ تست) خوش لفظى دلت لفظنه مصروفدر دلت خوش باد ديمكدر بلبلى تهنيه در * محصول بيت * اى سحر بلبلى كوكلك كل وصاليله خوش اولسون يعنى شاداولسون حاصلى سكا وصل كل مهيا اولسون زيرا چمنده جميعا عاشقانه اصوات وترنمات سنكدر هيچ سندن غيرى كمسه نك بويله سوزناك ودردناك ومؤثرناله لرى يوقدر وكمسه سنك اوازكدن غيرى اوازه قولاق طوتمز حاصلى غيريلرك اصواتى كانه هيچ نسنه دكلدر صوتكه نسبت (علاج ضعف دل مالب حوالت كن * كه آن مفرح ياقوت درخزانهٔ تست) خزانه خانك كسريله خزينه معناسنه در جمعى خزاين كاور * محصول بيت * بزم كوكلمزك ضعفنك علاج ودرما نينى لبكه حواله ايله يعنى كوكلمزك چاره سنى لبكله ايله زيرا ياقوت جوهرندن حاصل اولان اول مفرح معجون سنك خزينهٔ شاهانه كه مخصوصدر وسندن غيرى كمسه ده يوقدر (بتن مقصرم از دولت ملازمتت * ولى خلاصهٔ جان خاك استانهٔ تست) تقصيردن مراد عجزدر خلاصهٔ جان اضافتى بيانيه در خلاصه صافى وخالص معناسنه در خلاصهٔ جان دلدردن بلمش * محصول بيت * سنك دردولتكه ملازمت ايلك عزت وسعادتندن كرچه بيمار وضعيف تنله مقصروعاجزم ولى جان خالص و پاك سنك اشكك ترابيدر يعنى ساير عشاق كبى آستان سعادت مآبه

اكر بن اتكى بولشمش وملوث ايسم نه زيان جمله عالم انك عصمتنك شاهديدر (مفردات) (كرمن) م (آلوده) ملوث (دامن) اتك (ميم) (ضمير متكلم) (چه زيان) م (همه) جمله (عالم) م (كواه) شاهد (عصمت) محفوظيت (اوست) م (معناى اشارتى) هرنه قدر كمال تدنسده وحجاب بشريتده محجوب ايسم بى تكيف ولا قياس استعداد اتصال روحانى نهاد جانمده اولدقجه قدوسيتله نقايصدن منزه اولان ذات بارى وصلتى تمناسنده دائم ديمكدر

﴿ دور مجنون كذشت ونوبت ماست * هركسى پنج روز نوبت اوست ﴾

مجنونك زمانى كچدى نوبت بزمدر هربركيسه يه بش كون انك نوبتيدر (مفردات) (دور) زمان (مجنون) م (كذشت) كچدى (نوبت) م (ماست) بزمدر (هركسى) م (پنج) بش (روز) م (نوبت اوست) م (معناى اشارتى) عشق ومحبت ايله مجنون قربت الهيه كسب ايدوب بو عالمدن كتدى شمدى نوبت بزمدر بومتناهى اولان سرمايهٔ عمرى هبايه وير ميوب طاعت واخلاص ايله باعث قربت اولان تحصيل عشق ومحبته بلا تأخير سعى ومبادرت كركدر ديمكدر

﴿ ملكت عاشقى وكنج طرب * هرچه دارم زيمن دولت اوست ﴾

عاشقلق مملكتى وشادلق بوجاغى هرنم وار ايسه انك دولتى بركتندندر (مفردات) (ملكت) مملكت (عاشقى) ياء مصدريه (كنج) بوجق (طرب) سرور (هرچه دارم) م (يمن) بركت (دولت اوست) م (معناى اشارتى) عاشق حق اولوب قيد ماسوادن آزاد اولوق شاه عالم اولقدن يكدر وكوشهٔ فراغتده غم دنيادن خلاص اولوب انسيت حق ايله اولق بر سرور ايديدر كه محضا كرمندن خداى لم يزل بزكدالر به نصيب ايتمشدر ديمكدر

﴿ من ودل كرفدا شديم چه شد * غرض اندر ميان سلامت اوست ﴾

بن دخى كوكل اكر فدا اولدق ايسه نه اولدى يعنى نه زيان اولدى غرض ومقصود اورته ده انك سلامتيدر (مفردات) (من ودل) م (كرفدا شديم) اكر صرف ومحو اولدق ايسه (چه شد) م (غرض) مقصود (اندر ميان سلامت اوست) م (معناى اشارتى) اكن بو انسيت حق ومشاهدهٔ جمال مطلق نصيب اولوب حجاب بشريتدن سلامت بولق انجق نفسى وقلبى وروحى راه حقده فدا ايدوب نفع وضردن قلبى فارغ قيلق ايله حاصل اولور ديمكدر

﴿ بى خيالش مباد منظر چشم * زانكه اين كوشه خاص خلوت اوست ﴾

انك خيالنسز اولمسون كوزك نظرى آندنكه بوكوشه انك خلوت خاصيدر (مفردات) (بى) نفى (خيال) فكر جمال (ش) ضمير (مباد) اولمسون (منظر) نظر يرى (چشم) م (زانكه) اندن كه (اين) م (كوشه) بوجق (خاص) الخ م (معناى اشارتى) اى عاشق صادق غيرت ايت كه ما زاغ البصر وماطغى حكمنجه بصر وبصرتكى غيره نظردن حفظ ايدوب هر اشياده نظر اعتبارايله مشاهدهٔ

ملازم اولان ایقاره نقلت ومضایقه و یروب کسنا خانه اول جناب کبریا نسابه ظاهر اولور واروب ملا زمت ایلرسم اما جان ودل اول خاك کیمیا اثاره ملا زمتدن یردم خالی دکلدر (من آن نیم که دهم نقد دل بهر شوخی ❊ در خزانهٔ بمهر تو ونشانهٔ تست) ❊ محصول بیت ❊ بن اول دکلم که پاك وخالص کوکلی هر برشوخ وشنکه و یرم بلکه کوکل خزینه سی قپوسی سنك مهرك وسنك نشانکله درزیرا درون و برونی سن تصرف ایدوب سنك ضبطکده در حاصلی کوکل سندن غیری یه تنزل ایلمز (ع) قول اولمز دکه برشاهد کوکل عالی جناب استر (تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار ❊ که توسنی چو فلك رام تا زیانهٔ تست) خودبو یله یرلرده مقحم در تأکید ایچون کاور لعبتی یا حرف خطابدر لعبت اصلنده ملعوب به در یعنی زار یله او ینان او ینلرده مستعملدر مثلا نرد کبی صکره بجم قوقله واو غانجقلرقوقله کبی پایدقلرنده استعمال ایدیلر کاه اولورکه بازله ترکیب ایدوب لعبت بازدیرلر قوقله بجی جنسنه اما بونك کبی یرلرده چابك وچالاك وحشری معناسنه درلعبت باز معناسنه دکل دیدکاری کبی شهسوار شه شاهدن مخففدر وسوار اتلی معناسنه پس شهسوار اتلی پادشاه دیمکدر شیرین کار کاف عجمیله ادات فاعلدر ترکیده جفاجی معناسنه مثلا جفاکار وستمکار جفاجی وظلمجی دیمکدر کاه اولور که الفی تخفیفا حذف ایدرلر جفاکر وستمکر دیرلر فقس توسن اصلنده کوره در وحشی معناسنه ❊ بیت ❊ چه خوش کفت بهرام صحرانشین ❊ چو یکران توسن زدش برزمین ❊ یکراندن مراد آتدر وتوسندن وحشی بعده مطلقات معناسنه استعمال ایلدیلر یاسی وحدت ویا تنکیر ایچوندر رام مطیع معناسنه تازیانه قمچی ❊ محصول بیت ❊ ای داد ولذت و یریجی شهسوارسن نه چابك وچالاك وجود شریفسنکه فلك کبی روحشی و یا وحشی اتسنك قمچیکه رام ومطیع اولوب سرکشلك ایلمز یعنی سنده بر تصرف واردرکه فلکی امریکه مسخر ایلش سین جانانی استعظامله مرتبهٔ اغراقه ایصال ایلمش شیرین کاره لطیف وشیرین وخوب کاردن کارك معناسنده اصابت ایلدیلر (چه جای من که بلغزد سپهر شعبده باز ❊ از ین حیل که درانبانهٔ بهانهٔ تست) جای منده جای مقحمدر چه جای من ندکل معناسنه در بلغزد باحرف تأکید لغزد فعل مضارع لغزیدندن چا موردده سور چك معناسنه وشعبده شینك فتحیله وعینك سکونیله و بانك فتحیله مصدر در درج باندن شعبده باز حقه باز وکوزباغجی معناسنه در سپهر سینك و بانك کسریله فلك معناسنه در حیل حانك کسریله و یانك فتحیله حیله جمعیدر جمع حیله در انبانه وانبان طغرجغه دیرلر انبانه نك بهانه یه اضافتی بیانیه در ❊ محصول بیت ❊ بن دکل که حیله بازوحقه باز فلك بیله سورجر ود وشربو در اودر او حیله لردن که سنك

حق قباق کرك که نعمت نظری ماخلق لهنه صرف ایتمش اوله سن دیمکدر
❊ هر کل نوکه شد چمن آرای ❊ اثر رنك وبوی صحبت اوست ❊
هر یکی کل که اولدی چمن بزه یجی انك صحبتی قوقوسنك ورنکنك اثریدر (مفردات) (هر کل) م (نو) یکی (شد) م (چمن) باغ و باغچه (آرای) بزه یجی (اثر) م (رنك) اون (بوی) قوقو (صحبت اوست) م (معنای اشارتی) ای طالب حق هر بر اثر فیض معنوی واسرار لدنیهٔ الهی که روضهٔ قلبده ظهور ایده جمله سی خانهٔ قلبی ماسوادن پاك ایدوب جانب حقه چشم دلی کشاده ایدوب ذکر وفکر دائمی ایله صحبت کزین خدا اولمق اثریدر دیمکدر
❊ فقر ظاهر مبین که حافظ را ❊ سینه کنجینهٔ محبت اوست ❊
فقر ظاهرینه باقمه حافظك سینه سی انك محبت خزینه سیدر (مفردات) (فقر ظاهر) م (مبین) کورمه وباقمه (حافظ را) م (سینه) صدر (کنجینه) خزینه (محبت اوست) م (معنای اشارتی) قلب محبت ومعرفة الله ایله مخزن اسرار الهی اولنجق الفقر فخری سری ظاهر اولور همان عوام محجوبینك خلافنه ورغمنه فقر صوریله فخر ایدوب انجق غنای قلبه نظر واعتبار ایتمیدر دیمکدر ❊ وله ایضا ❊
❊ سر ارادت ما وآستان حضرت دوست ❊ که هرچه برسر ما میرود ارادت اوست ❊
بزم ارادتمز باشی دوست حضرتنك ایشکیله بیله در که هرنه بزم باشمز اوزره کیدر انك ارادتیدر (مفردات) (سر) باش (ارادت ما) م (واو) مع (آستان) ایشك (حضرت دوست) م (که هرچه برسر ما) م (میرود) کیدر (ارادت) دیلك (اوست) م (معنای اشارتی) بزکه زمرهٔ عشاقز اراده مز حقك اراده سنده محو اولوب کل ما جاء من المحبوب محبوب فحواسنجه دوست بلاو ولانم ونقم هرنه قضا بیور دیسه راضی وتسلیم اولوب اراده مزی ارادهٔ حقه تابع قیلوب برآن توجه جانب قدس الهیدن منفك اولمیز دیمکدر
❊ نظیر دوست ندیدم اکرچه ازمه ومهر ❊ نهادم آینهها در مقابل رخ دوست ❊
دوستك نظیرنی کورمدم اکرچه آیدن وکوندن آینه لر قودم دوستك یکاغی مقابلنده (مفردات) (نظیر) مثل (دوست) م (ندیدم) کورمدم (اکرچه) م (ازمه) آیدن (مهر) کونش (نهادم) قودم (آینهها) آینه لر (در) فی (مقابل) قارشو (رخ) یکاق (دوست) م (معنای اشارتی) نیجه تسلیم وراضی اولیم که محبوب حقیقتك عاشق صادقنه ارجیندده مثل ونظیری یوقدر که انبیا واولیادن وآباوامهاتدن ارحمدر زیرا مشاهددر که قلبا وقالبا پرقصور ایکن بزیچاره لردن ینه فیض واحسانی منقطع قیلمز دیمکدر
❊ صبا زحال دل تنك ماچه شرح دهد ❊ که چون شکنج ورقهای غنچه تو برتوست ❊

بهانه ك طغر جغنده در جانانه خطاب ایدوب دیرکه عشاقه فریب ویرمك خصوصنده اولقدر مکاراق وغدارلق کسب ایلش سن فلك بوقدر حیله بازلغله وعیارلغله سکا الداتوب فریفته اولور قنده قالدیکه بیچاره عاشقلر (سرود مجلست اکنون فلك برقص ارد ❊ که شعر حافظ شیرین سخن ترانهٔ تست) سرود ایر در اکنون نده کنونده شمدی دیمکدر ترانه ایرلق ایجنده تنه تن تن دیمکه دیرلر اولده برقاج نوعدر که بنه اهلی بیلور ❊ محصول بیت ❊ سنك مجلسنده ایرك یعنی ایرلق فلکی رقصه کتورر زیرا ترنمك طتلی ولذیذ سوزلی حافظك شعر یدر حاصلی مجلسده که سن حافظك شعرینی نغمات وترنمه کتوره سن فلکی رقصه کتورر زیرا اول ایرلق ایکی لذیذ شیدن مرکب اولور سنك طتلی دها نکله حافظك شیرین شعرندن وله رضی عنه (دل سراپردهٔ محبت اوست ❊ دیده آیینه دار طلعت اوست) آینه دار عبارتنی ان شب قدر غزلنك شهسوار من که مه اینه دار روی اوست بیتنك شرحنده بیان ایلمشز انده کوراسون اکرچه محل بیانی ❊ بو بیت ❊ ایدی اما غفلتله بکوب انده یاز مشوز سراپرده اوتاغ ایجنده چکلن پرده یه دیرلر عربجه سرادق دیرلر وجمعی سرادقات کلور سینك ضمیله ایکیسیده بیله سراپرده دن معربدر پس کوکل انك محبتنك ایچ حولی سیدر دین بوپرده یه کیرمدی آینه دار وصف ترکیبیدر آینه طوتیجی دیمکدر یعنی دایما کوزمده در هیچ کوزمدن کتمز طلعت اصلنده کورمکدر صکره یوزده استعمال ایلدیلر فارسیده دیدار کبی اصلنده دید کتوریجی معناسنه ایدی یعنی کورمه کتوریجی ❊ بیت ❊ بد یدلر مردم شدن عیب نیست ولیکن نه چندان که کویند) پس صکره یوزه استعمال ایلدیلر ❊ بیت ❊ دیدارمی نمایی وپرهیز میکنی ❊ بازار خویش وآتش ما تیز میکنی ❊ محصول بیت ❊ کوکل جانان سراپرده سیدر یعنی سراپرده ده اولنلر نامحرمدن مستور ومختفی اولدیغی کبی انك محبتی بنم کوکلمده اغیاردن شویله مخفیدر کوزده انك دیدارینك آینه داریدر یعنی کوزمدن هیچ زائل اولمز آینه دن برشینك عکسی زائل اولمدیغی کبی مادامکه محاذیسنده در حاصلی ایوسم کوکلمده در واو یاغیکن کوزمده در بو غزلك قافیه سی باشدن باشه فاسددر زیرا حرف رویسی یوقدر حرف روی قافیه ده اولان الفاظك حرف اخیر اصلی سیدر وحروف قافیه نك اصلی درکه انسز قافیه اولمز اماسائر حروف قافیه اولماسه اولور امر ینك بو غزلنده کی کبی ❊ بیت ❊ صفدای بلبل شیدا کل تر ❊ ایندوکك آهی قولاغینه قویر ❊ بونده راحرف روی در وحروف قافیه دن رویدن غیری بر حرف یوقدر پس خواجه نك بو غزلنده حرف روی تا اولمق احتمالی یوقدر زیرا حرف اصلی

صبایلی بزم طار کوکلمزك حالندن نه شرح و یره که غنچه ورقلرینك بوکلی کبی قات قاتدر (مفردات) (صبا) م (زحال) حالدن (دل) قلب (تنك) طار (ما) بز (چه شرح) نه شرح (دهد) و یره (که) رابطه (چون) مثل (شکنج) بوکام (ورقها) ورقلر (غنچه) م (تو برتو) اشباعله قات قات دیمکدر (است) ادات خبردر (معنای اشارتی) ارجیت خدایی کور که عبد بیچاره نك هر عینده اطلاع ایله رسوای قیلمامق ایچون احوال قلبی جمله انبیا واولیاسنه وملائکهٔ موکلانه بیلدرمیوب ورقهای غنچه کبی قات قات پرده لر ایچنده ستر بیوروب ستار العیوب اولان الله علم احوال قاوبی رحمة للعباد کندویه خاص قیلشدر دیمکدر
❊ نه من سبوکش این دیر رندسوزم وبس ❊ بسا سرا که درین آستانه خاك سبوست ❊
بو رند یاقیجی کلیسانك دستیسنی چکیجی انجق بن دکلم چوق باش وار که بو ایشکده دستی طپراغیدر (مفردات) (نه) حرف نفی (من) بن (سبوکش) دستی چکیجی (این) بو (دیر) کلیسا (رند) لاابالی (رند سوز) رند یاقیجی (م) ضمیر متکلم وحده (بس) انجق (بسا) چوق (سراکه) باش وار که (در) فی (این) بو (آستانه) ایشك (خاك) طپراق (سبو) دستی (است) در (معنای اشارتی) حجابات نفسانیه ایله مجرد عن ماسوی الله مست ولاابالیلرجکرین یاقیجی بو کون وفسادك متحیر وسرکردانی ومستغرق عشق فراوانی انجق بن دکلم نیجه عارف بالله سعت رحمة الله دن غیره اعتماد بولیوب درکاه خداده مانند خاك محو اراده ایله متحیر ومستغرق ومتلاشی اولمشلردر دیمکدر
❊ مکر که شانه زدی زلف عنبر افشان را ❊ که باد غالیه سا کشت وخاك عنبربوست ❊
مکر طراق اوردك عنبر صاچیجی زلفه زیرا یل مسك کبی اولدی وطپراق عنبر قوقولودر (مفردات) (مکر) م (شانه) طراق (زدی) اوردك (زلف) م (عنبر افشان) عنبر صاچیجی (را) ادات مفعول (که) تعلیل (باد) یل (غالیه) مسك (سا) ادات تشبیه (کشت) اولدی (خاك) م (عنبر بو) عنبر قوقولو (است) در (معنای اشارتی) مکر ای فتاح رحیم برینده ناچیزه سن توفیق وعنایتك تجلیاتیله فتح باب ایتدك که قلبنده ریح رحمان ایله روایح مسکیهٔ اسرار خداعیان وخاك وجودنده برکات عصمتکله آثار فیوضات دل بیدار عیان اولمشدر دیمکدر
❊ نثار روی تو هر برك کل که در چمنست ❊ فدای قد تو هر سرو بن که برلب جوست ❊
سنك یوزیکه نثار اولسون هر کل یپراغی که چمنده در سنك قدیکه فدا اولسون هر سرو واغاجی که ایرماق کناری اوزره در (مفردات) (نثار) صاچی (روی) یوز (تو) سنك (برك کل) کل یپراغی (در) فی (چمن) باغ وبستان (است) در (فدا) م (قد) بوی (تو) سن (هر) جمله (سرو بن) سرو اغاجی (بر) علی (لب) کنار (جو) ایرماق (است) در (معنای اشارتی) چونکه جمله توفیق وعطا اللهکدر هرنه قدر باغ عالمده ودائرهٔ وجودده تجلیات صوری ومعنوی که

دكلدر پس حرف اصلی محبتده بادر وطلبنده عین ومنده نون باقی لرینی بونلره قیاس ایله (من كه سردر نیاورم بدوكون * كردنم زیربار منت اوست) در حرف تأكید در سردر نیاورم باش اندرم واكم دیمكدر برده استعمال ایدرلر ماضی ومضارع وامر ونهی بویله كلور مثلا سر درنیاوردونیاوردوبیاورد ومیاورد وقس علی بدوكون یا حرف صله ایكی عالمده دیمك كردن بوین زیرآلت یعنی تحت معناسنه دربار بونده بوكدر حمل معناسنه منت بونده من طوتیجی معناسنه اولق انسبدر * محصول بیت *

واردر راه عشق ذات الهیده نثار اولسون و علم ومعرفت وطاعت ومجاهدات واستقامت آثاری كه دل عارفده پیدا اولان اسرار وكرامتدر مافی الدار دیار سرنیجه جمله سی جمال الله یولنه فدا اولسون دیمكدر

﴿ زبان ناطقه در وصف شوق اولالست * چه جای كلك بریده زبان بیهده كوست ﴾

نفس ناطقه دیلی الك شوق وصفنده دلسز درنه دیلی كسلمش و باطل سویلیجی قلم یریدر یعنی یری دكلدر (مفردات) (نفس ناطقه) روح انسانی (زبان) دل (در) فی (وصف) م (شوق) محبت (او) ضمیر (لال) دلسز (است) در (چه) نه (جای) یر (كلك) قلم (بریده) كسلمش (زبان) دل (بیهده كو) باطل سویلیجی (است) در (معنای اشارتی) زیرا روح عاشق وعارف بالله انوار ذات الهیه ده استغراقده چشیده قیلدیغی لذائذ روحانیه یی تعبیرده لالمدر بو باطل سویلیجی لسان ایله وقلم ایله امور ذوقیه نك تعبیری ممكن دكلدركه (العجز عن درك الادراك ادراك والوصف عن ذات الله اشراك) دینلمشدر

﴿ رخ تودردلم آمدمراد خواهم یافت * چرا كه حال نكو درقفای فال نكوست ﴾

سنك یكاغك كوكله كلدی مراد بولسم كركدر نیچون كه ایو حال ایو فال اكسه سنده در (مفردات) (رخ) یكاق (تو) سن (در) فی (دلم) كوكلم (آمد) كلدی (مراد) م (خواهم) استرم (یافت) بولمق (چرا) نیچون (حال نكو) ایو حال (در) فی (قفا) اكسه (فال) تفاؤل (نكو) ایو (است) در (معنای اشارتی) یارب انوار تجلی ذاتیه نك قلبده ظهور ایدوب روحده لذائذ روحانی حصولندن جمال شریفك مشاهده سیله وصلت لقائی ابدیه كده ثابتدر حسن ظنم غالب ونیل مقصودیمه یقین حاصل اولمشدر كه (انا عند ظن عبدی بی) وعد كریمنك تفاؤل وامید قوی عاجزانه دركه لایخلف المیعاد سن دیمكدر

﴿ نه این زمان دل حافظ در آتش طلبست ﴾
﴿ كه داغ دارازل همچو لالهٔ خود روست ﴾

حافظك كوكلی بوزمانده آتش طلبده دكلدر كه ازلده داغدار اولان كندودن بیتجی لاله كیبیدر (مفردات) (نه) حرف نفی (این) بو (زمان) م (دل) كوكل (حافظ) م (در) فی (آتش) م (طلبست) طلبده در (معنای اشارتی) حافظك وامثالی معاشر عشاقك دروننده اولان آتش عشق لاله نك داغ درونی كبی تقدیر ازلیدر وموهبهٔ بی علت خدای لم یزلیدر كه (قبل من قبل فی الازل ورد من رد فی الازل) بو عالمده بن اراده م ایله تحصیل ایتدم دیمك مذهب عشاقده خطادر انكیچون اراده لرینی اراده ٔ حقده محو ایتمشلر در دیمكدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آن سیه چرده كه شیرینی ٔ عالم با اوست ﴾
﴿ چشم می كون لب خندان دل خرم با اوست ﴾

بن كه ایكی عالمه باش اكم یعنی زیاده استغنادن هیچ كسنه یه سرفرو ایلم بوینم جانانك منتی بوكینك التنده دریعنی بونده ٔ كترینه اولقدر الطاف بی نهایه واعطاف بلاغایه ایلمشدر كه شرمندهٔ كمال احسان وممنون التفات بی پایان جانان اولمشدر (تو وطوبی وما وقامت یار * فكر هركس بقدر همت اوست) تو اهل ظاهره خطاب عامدر بویله برده واولر معیت معناسنی افاده ایدر * محصول بیت * ای زاهد سن طوبی ایله و بز قامت یارله ایز یعنی طوبی سكا وقامت یار بزه حاصلی نخل جنت سنك اولسون نقد دیدار بزم هركسك فكری وهمتی مقدار نجه در یعنی كینك مرادی جنت عقبا وكیمنك مرادی دیدار مولی در (من كه باشم دران حرمكه صبا * پرده دار حریم حرمت اوست * كه بونده اسمدر ذات ذوی العقوله دلالت ایدر حرم مكه ومدینه حرملرنده مستعملدر مثلا مكه حرم الله والحرمان مكه ومدینه یه دیرلر بونده حرم مكه ومدینه حرمینه تشبیه طریقیله ذكر اولنمشدر پرده دار قپوجی یه دیرلر حریم حولی در حرمت انهتاك وتهتكی حلال اولاین اشیاده مستعملدر یعنی رعایتی واجب اوله حرمك حرمته اضافتی بیانیه در * محصول بیت * اول جانان حرمنده بن كم كه صبا هریره داخل اولوب هركسه همراز ایكن انك حرمتی حریمنك قپوجیسیدر یعنی ایچرویه داخل اولمغه قادر اولمیوب قپولرده قالمشدر (كر من آلوده دامنم چه زیان * همه عالم كواه عصمت اوست * آلوده بوالشق وبولشمش كواه طانق یعنی شاهد عصمت حفظ معناسنه در * محصول بیت * اكر بن معصیتله آلوده دامن اولوب رسوای

﴿ اول ﴾

عالم اولدم ایسه نه زیان یعنی جانانه اندن نقصان تعلق ایلمز زیرا جمیع عالم جانانك رهبر كارلغنك و پاكلغنك شاهدیدر (دور مجنون كذشت ونوبت ماست * هر كسی پنج روز نوبت اوست) دور بونده زمان معناسنه در * محصول بیت * مجنونك دوری ونوبتی كچدی شمدی نوبت بزمدر هركسنه نك دنیاده نوبتی بش كوندر یعنی دنیاده بركسنه نقدر مكث ایلسه عاقبتی عقبایه انتقالدر معلوم اوله كه داب اعجامدر مدت عمردن هر نقدر ایسه بش كون ایله تعبیر ایدرلر (ملكت عاشقی وكنج طرب * هرچه دارم زیمن دولت اوست) ملكت تاعجم تصرفاتندر ملك میمك ضمیله ملكت معناسنه در بونده اما مصدردر كلور پادشاهلق معناسنه كنج كاف عجمینك فتحیله خزینه دروضعله بوجق معناسنه در بونده ایكیسنده ده تحمل وار اولكی یه قصر ایلینده ثانی یه حصر ایلینده تقصیر ایتدیلر یمن مصدر در یمن یمندن حسن یحسن یابندن مبارك كلك معناسنه دولت اصلده ایكی معناده مستعملدر بری حربده یعنی سواشده خصمه غالب اولق بریده مال المدن الله وارمغه

اون قاره یغزكه عالم طاتلیلغی انكله در شراب رنكلو كوز وكولیجی دوداق وشاد كوكل انكله در (مفردات) (آن) اول (سیه چرده) قاره یغز (شیرین) طاتلی (یا) مصدریه (عالم) ماسوی الله (با) مع (او) ضمیر (است) در (چشم) كوز (می كون) شراب رنكلو (اب) دوداق (خندان) كولیجی (دل) م (خرم) شاد (با اوست) م (معنای اشارتی) غالبا بوغزل رعنا املح كل ملیح اولان مفخر عالم حبیب خدا محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری سلطانمزك مدحیه سیدر كرچه علیه الصلاة والسلام افندیمز ازهر اللون درسیه چرده ایله تعبیر نور ضمیر رسول الله واسرار دل منیر حبیب الالهیه خلق عالمك عدم تحملارندن غیرت عشق خدا مستور قالسنه اشارتدر اول انوار جمال خدا واسرارلی مع الله بی منتهسا وینبوع علوم انبیا واولیا دل منشرحه سنده وقلب منفتحه سنده نمایان ایكن مقام محمود محبوبیتده جهان نوریله مستور اولان حبیب الله كه (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) شواسنجه وجود وحسن وطراوت عالم انك سببیه در كافری ایمانه كتوروب وعشاقی مست وحیران ایدیجی نظر شفقت وآثار خلق عظیم اولان لطف و بسامت وآینهٔ جمال الله اولق ایله شاد وآباد دل پرمرحمت انكله در دیمكدر

﴿ كرچه شیرین دهنان پادشهانندولی * اوسلیمان زمانست كه خاتم با اوست ﴾

اكرچه طاتلو اغزلولر پادشاهلردر لكن اوزمانك سلیمانیدر كه خاتم انكله در (مفردات) (كرچه) اكرچه (شیرین دهنان) طاتلو اغزلولر (پادشهانند) پادشاهلردر (ولی) لیكن (او) ضمیر (سلیمان زمانست) زمانك سلیمانیدر (خاتم) یوزك (با اوست) انكله در (معنای اشارتی) اكرچه سكر وحی والهام ایله احكام اللهیی تابع ایدیجی انبیا واولیا شاهان حقیقت وامناء الله لردر لكن جمله سنك نوری نور محمدیدن مقتبس اولوب باب احسانك محتاجلری اولدقلریچون مرجع وملاذ عالم اولوب مقام محبوبیتده جمله تصرفات حقیقی انك دست احساننده در حبیب الله در وبالاترجمیع اولیاء الله در دیمكدر

﴿ خال مشكین كه برآن عارض كندم كونست ﴾
﴿ سرآن دانه كه شدرهزن آدم با اوست ﴾

مشك كبی بك كه اول بغدای اكلو یكاق اوزره در اول دانه نك سری كه آدمك یولنی اوریجی اولدی انكله در (مفردات) (خال) بك (مشكین) مسك كبی (برآن) انك اوزرینه (عارض) یكاق (كندم كون) بغدای اكلو (است) در (سرآن دانه) اول دانه نك سری (شد) اولدی (رهزن) یول اوریجی (آدم) م (با اوست) م (معنای اشارتی) جمیع مكوناتدن كوز یوموب (ما زاغ البصر وماطغی) وصفندن مستفاد اولان آثار محبت ذات الله خال مشكین كبی حضرت آدم

دیرلر كه ذاتنده مال وملكك شانی اولدر كه صكره عزت واقبال معناسنده استعمال ایلدیلر بونده دولت اوسندن مراد دولت جانادر ضمیر غائب الله تعالی یه راجع در دین خطا ایلدی زیرا ذات باری یه دولتلی اطلاقی توقیفیدر قبل شرعدن اجازته موقوفدر بوایسه مسموع دكل * محصول بیت * عاشقلرلكی وشادیلق خزینه سی ویا كوشه سی هرنه وار ایسه بومذكورلردن اول جانانك سعادت واقبالنك مباركلكندندر یعنی جانانك در دولتنه انتساب ایده لی پادشاه عالم اولدم (من ودل كرفداشدیم چه باك * غرض اندرمیان سلامت اوست * محصول بیت * اكر بن وكوكلم جانان عشقنده فدا اولدق ایسك مبالات یوق یعنی قیدمز غرض طریق محبتده انك سلامتیدر حاصلی بزم هلاكمزدن ضرر مترتب اولمز همان جانانك وجود شریفی وذات منیفی عاقبتده وسلامتده اولسون (بی خیالش مبادمنظرچشم * زانكه این كوشه خاص خلوت اوست) مباد نهی غائبدر امر غائب باد كلور بویدندن مشتقدر باصلنده متوحدر اما استعمالده ضمه غلبه ایلمشدر * محصول بیت * بنم چشمم منظری هركز جانان خیالسز اولمسون زیرا بو كوشهٔ دیدم اكا مخصوص خلوتدر وغیر بونده بریوقدر یعنی كوزم وكوكلم انكله مقیددر اندن غیری یه نظر ایلم دیمكدر (هر كل نو كه شد چمن آرای * اثر رنك بوی صحبت اوست) چمن آرای وصف تركیبیدر آرایدندن چمن بزه یجی دیمكدر صحبت بونده مقارنت معناسنه در * محصول بیت * هرتازه كل كه چمن بزه یجی اولدی اول جانانك مقارنتنك رنك و بوینی اثریدر یعنی كلزار وكلستانی مزین ایلیان كللر زینتی رنك وبوی جانانه مقارنتدن كسب ایلمشدر (فقر ظاهر مبین كه حافظ را * سینه كنجینهٔ محبت اوست) فقر فانك فتحی وضمیله لغتدر فقیر شول كسنه یه دیرلر كه قوت یومیه یه مالك اوله مسكین هیچ نسنه یه مالك اولمیه دیرلر بعضیلر عكس ایلدی مبین نهی حاضردر بینیدن كورمه دیمكدر خطاب عامدر حافظ را بونده رالام جاره معناسنه در حافظك دیمكدر كنجینه خزینه كنجور خزینه دار معناسنه در * محصول بیت * حافظك ظاهرا فقرینه

بقمه زیرا که انك سنه سی جانانك محبتی خزینه سیدر یعنی ظاهرا فقیر ایسه باطنا عشق ومحبت جانانله طولیدر وله رحم روحه (سرا رادت ما واستان حضرت دوست ❁ که هرچه برسرمای رود ارادت اوست) ارادت دیلك مراد بوندندر واستان واو مفتوح اوقنوب همزه وصله دوشر بوواوده معیت معناسی افاده ایدر حضرت ومحضر برنسنه نك یاننه وبقیننه دیرلر کلنه بحضرة فلان وبمحضره دیرلر که حرف تعلیل میرودکیدر وواقع اولور معناسنه در ❁ محصول بیت ❁ بزم ارادتمز باشی وحضرت دوستنك استانی

یعنی ارادت وصفا ایله استان کرمنده باشمزی قودقکه هرنه باشمزدن اشرسه ارادت انکدر بزانك ارادتنه تابع از برسرمامیرود خوب واقعدر زیرا استانه اوزرندن کلوب کچمك اکسك اولماز (نظیر دوست ندیدم اکرچه ازمه ومهر ❁ نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست) ❁ محصول بیت ❁ دوستك یعنی جانانك مثلنی ونظیرینی کورمدم اکرچه آیدن وکونشدن اینه‌لر وضع ایلدم دوستك یوزی مقابله سنده یعنی ایك وکونشك اون حدی بوقدر که انك جمال وکمالنی کاهی نمودار اوله زیرا ایدن وکنشدن انك روبی اعلی وارفع دربوبیتده دوست ردمطلع واقع اولمشدر (صبا ز حال دل تنك ما چه شرح دهد ❁ که چون شکنج ورقهای غنچه تو برتوست) تنك تانك فتحی ونونك سکونیله طار معناسنه در دلی تنکلکله وصف ایدرلر عاشق کوکلی زیاده بی صبرو بی قرار او لدیغنه کوره در شرح آچمقدر شکنج بو کلمدر نو واو اصلیه ایله بوندوقات معناسنده در معلوم اوله که واوده هاکبی ایکی قسمدر اصلی ورسمی اصلی متلفظ اولاندر ورسمی کتابت اولنوب تلفظ کلیندر ❁ محصول بیت ❁ صبا بزم تنك دلمز حالنی نیجه شرح ایده بیلورکه غنچه یاپراقلری کبی بورم وبوکام اولوب قات قاتدر یعنی بزم دلمزك پرده‌لری بی حدوبی پایاندر وهر پرده سنده نیجه دورلی درد والم وسوز کداز ومحنت وحسرت واردر صبانك ایسه ایچرویه دخولی یوقدر انجق اوستندن اسرصاورر پس بزم بونیجه آلام محنتمزی نیجه شرح ایده بیلور بوبیتده خواجه ازدحام همومدن شکایت ایدر (نه من سبوکش این دیر رندسوزم و بس ❁ بساسراکه درین

علیه السلام کندم کون اولان عارض ذات روح پرفتوح محمدیه ده نشئه دانه عشق ومحبتی منشا هدیه قیلدقده واول محبت باعث لقاءالله واول عشق ثمرتاج سبب وصلات کامله الی الله بوعالم ابتلاده انواع بلالر ابتلا ایله حصولی توأم اولدیغی یقینا ظاهر اولدقده اول بهشت (وفیهـا ما تشتهیه الانفس وتلذ الاعین) دن یوز چویروب محبةالله راه شهوتی قطع ایتسیله شجره محبتدن ودرخت بلا ومحنتدن تناول بیوروب عشاقه راه بلا وکرفتاری وبیچارکی وابتلا اقرب طرق وصلت الی الله اولدیغنی تعلیما بوبلا وکربه عالمنه تشریف بیورمشلردر دیمکدر

﴿ دلبرم عزم سفر کرد خدارا یاران ❁ چه کنم بادل مجروح که مرهم بااوست ﴾

دلبرم سفره عزم ایتدی الله ایچون یاران بکا عون ایدك نیلیم یاره لی کوکل ایله که مرهم انکله در (مفردات) (دلبرم) محبوبم (عزم) قصد (سفر) م (کرد) ایتدی (خدارا) الله ایچون (یاران) م (چه کنم) نیلیم (بادل مجروح) یاره لی کوکل ایله (مرهم) م (با اوست) م (معنای اشارتی) ای صفوت قلب ایله واخلاص تام ایله اللهه ورسول اللهه تقرب تام قیلان نازنین خدالر الله ایچون بزه عون ایدك که جمیع انبیا واولیانك وطالبین مشتاقینك دردینك درمانی اولان حبیب الله حمدالله بزم دخی محبوب ومطلوبمزدر بوعالم صورتدن لقاء اللهه عزم سفر بیورمشلردر نیجه ایده یم بوباره لی کوکل ایله درد یمز درمانی اولسدر عصرنده کلدك شمدی رؤیته قدرتمز یوق اول کان کرمك سزلر وارثلریسکز کرم ایدك اول حبیب اللهه مظهرتمز ایچون بزه شفاعت بیوره سز دیمکدر

﴿ روی خوبست وکمال هنر ودامن پاك ❁ لاجرم همت پاکان دوعالم بااوست ﴾

یوزی کوزلدر وکمالی کوزلدر ومعرفتی کوزلدر واتکی پاك در شبهه سز ایکی جهان پاکلرینك همتی انکله در (مفردات) (روی) یوز (خوب) کوزل (است) در (کمال) م (هنر) معرفت (دامن) اتك (پاك) م (لاجرم) شبهه سز (همت) معاونت (پاکان) پاکلر (دوعالم) ایکی جهان (بااوست) م (معنای اشارتی) اول حبیب اللهك کرم واحسانی وشفاعت عظماسی نیجه طاب ایتمیم که انوار آفتاب جمالی عالمی محیطدر ودینك کمالی انکله در ومعرفة اللهك حصولی انکله در وعصمت خدا انکله دربویله اولنجه شبهه یوقدر که انبیا واولیانك وملائکه کرامك کرم وهمتلری انك همتیله بیله در که اول معدن شفقت ومرحمت اولان حبیب اللهك مقبولی مقبولیدر جمله سنك مقبولیدر مردودی مردودلریدر دیمکدر

﴿ باکه این نکته توان کفت که آن سنکین دل ﴾
﴿ کشت مارا ودم عیسی مریم بااوست ﴾

بو اسراری کیمه سویلك ممکن که اول طاشه منسوب کوکلو بزی قتل ایلدی حال بوکه عیسی ابن مریم نفسی انکله در (مفردات) (باکه) کیمه (این نکته) بو اسراری (توان) ممکن (کفت) سویلك (سنکین) طاشه منسوب (دل) کوکل

﴿ کشت ﴾

کارخانه خاك سبوست ❁ سبوکش وصف ترکیبیدر سبودستی یعنی دستی طاشیجی دیرکلسارند سوزده وصف ترکیبیدر رند یاقیجی دیمکدر و بس واو دنصکره انجق معناسنده در بساچوق دیمکدر بسیار معناسنه در سرا الف مبالغه افاده ایدر بعضیلر حرف ندادر دیدیلر تقدیر کلام ای نه چوق باشلر دیمکدر کارخانه بحسب اللغه ایش اوی اصلنده خانه کار ایدی ترکیب اضافی ایدی صکره تقدیم وتأخیرله ترکیب مزجی ایدوب معین خانه لرده استعمال ایلدیلر که انده چوق کسه بر ایشه

مشغول اولسه دولکرلر ودرزیلر وسائر اهل حرفت کبی ❁ محصول بیت ❁ بوندری یاقوب ویاندیروب واضطراب وبریجی دیرده باده نوش وبخور ره همان بن دکلم بلکه چوق کله لر بوکار خانه ده سبو طاشیجیدر یعنی بواسکی دنیادرنده عشق ومحبتله الود ه والهنه بن دکلم بلکه عاریز یعنی سالف بوکار خانه ده عشق ومحبتله کیدوب کله لر ترابی بوی عشق ومحبتله مملودر (مکر توشانه زدی زلف عنبر افشانرا ❁ که باد غالیه سا کشت وخاك عنبر بوست) مکر بونده کویا

یعنی کانه معناسنه عنبر افشان وصف ترکیبیدر افشانیدندن عنبرصاجیجی معناسنه غالیه برخوش قوقلی ترکیبدر مسك وعنبر یاقدن وغالیه دید کاری انکیچوندرکه بهالیدر زیرا غالی بهالو به دیرلر اول یومرکبه غالیه دینی سلیمان بن عبد الملکدر غالیه سا وصف ترکیبدر سایدندن ارینك دیمکدر مشك ساده بویله درنتکیم کمال پاشا زاده رحمه الله بیورر (بیت) صبح اقبالمه چکدی شام محنت پرده سن ❁ زلف بوزنده که کافور اوزره اولدی ❁ مشك سابونك اصلی بودر که مشك وعنبر وغالیه ازاد یعنی وقت زیاده قوقی ویربس قوقی اسناد ایلمکیچون عنبربو وصف ترکیبیدر عنبر قوقولی دیمکدر بونده سا لفظی تشبیه ایچون اخذ ایدنلری مؤاخذه ایتك کرك ❁ محصول بیت ❁ کویاسن زلف عنبر افشانی طرادك زیرا باد غالیه ازیجی اولدی یعنی زیاده معطر اولدی وخاکده عنبر قوقولی در حاصلی سن عنبرصاجیجی زلفی طرادیغك کبی که باد وخاك عالم تمام معطر اولدی باد عطر غالیه ایله وخاك عطر عنبر ایله (نثار روی تو هربرك کل که درچمنست ❁ فدای قد تو هرسرو بن که براب جوست) نثار صچجیك اسمیدر مصدری نثرکاور سرو بن لفظنده دیب واغج معناسنه کاور اما اصطلاحده اوجاق معناسنده مستعملدر کل اوجاغی دیجك پرده کابن سرو اوجاغی دیجك پرده سرو بن دیرلر حاصلی برشینك کورلکندز وکثرتندن تعبیردر ❁ محصول بیت هرکل یپراغی که چمنده درسنك روبکه نثار اولسون هرسرو اوجاغی که ارماق کنارنده در سنك قدیکه فدا اولسون بیتك لفظی اخبار اما معناسی انشا در بونده بن لفظی دیب معناسنه وفدا ن

(کشت) قتل ایتدی (مارا) بزی واوحالده (دم عیسی) عیسی نفسی (مریم) م (بااوست) م (معنای اشارتی) نعوذ بالله من سخطه وسخط رسوله کرچه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم رحمة للعالمین دراولادینه والدینك شفقتندن زیاده‌دره رؤف ورحیم دروعیسی وارمرده یی احیا ایدوب هلاك معنویدن خلاص ایدیجیدر آه شوسر بنی هلاك ایتدی که امتندن ایکن شریعت مطهره سنه مخالفت وعدم انقیاد سببیله بنم امتم دکلدر دیوب حضورندن رد وشفاعت عظماسندن محروم قلمسی زیاده مشکل امردر شهان غروری ترك ایدوب شریعت محمدیه ده ثابت قدم اولملیدر عصمنا الله من غضبه وغضب رسوله

﴿ حافظ از معتقدانست کرامی دارش ❁ زانکه بخشایش بس روح مکرم بااوست ﴾

حافظ معتقدلردندر انی محترم طوت اندن که چوق ارواح مقدسه‌نك احسانی انکله در (مفردات) (حافظ) م (از) من (معتقدان) تصدیق ایدیجیلر (است) در (کرامی) محترم (دار) طوت (ش) ضمیرغائب (زانکه) اندن که (بخشایش) احسان (بس) چوق (روح) جان (مکرم) مقدس (بااوست) م (معنای اشارتی) یارسول الله حافظ سنك حق رسالتکی تصدیق ایدیجی برضعیف وبیچاره امتکدرسن انی محترم واهل سعادت ایلیوب انی رد ایتمه زیرا ارواح قدسیه سنك بیچاره امتلریکك اهل سعادت اولمسیله مسرورلردر کرم طبعلری مقتضاسی اهل شقاوت اولمرایله محزونلردر حضرت الله عشقنه بز بیچاره امتلریکی بحسب البشر یه قصورمز سببیله امتلکدن چیقرمیوب الله دشمنلرینی مسرور ایدوب دوستلرینی محزون ایتمیه سن دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دارم امید عاطفتی ازجناب دوست ﴾
﴿ کردم جنایتی وامیدم بعفو اوست ﴾

شفقت امیدن طوترم دوست جنابندن جنایت ایلدم حالبوکه امیدم انك عفونه در (مفردات) (دارم) طوتارم (امید) میل (عاطفت) شفقت ومرحمت (از) م (جناب) حضرت وذات (دوست) م (کردم) ایلدم (جنایت) قصور (واو) حالیه (امیدم) میلم (بعفواوست) انك عفونه در (معنای اشارتی) کرچه بحسب البشریه قصورلر ایشلدم لکن جناب حضرت اللهك رحمت واسعه سندن امیدم کسمم (انا عند ظن عبدی بی) فحواسنجه امیدم اللهمك عفووکرمنه دردیمکدر

﴿ دانم که بکذرد زسرجرم من که او ❁ کرچه پری وشست ولیکن فرشته خوست ﴾

بیلورم که کچر بنم کناهم اوجهتدن اکرچه پری کبیدر ولکن ملك خویلودر (مفردات) (دانم) بیلورم (بکذرد) کچر (ز) دن (سر) اوج (جرم) کناه (من) بن (که) م (او) ضمیر (کرچه) اکرچه (پری) جن (وش) مثل (است) در (ولیکن) م (فرشته) ملك (خو) اخلاق (است) در (معنای اشارتی) (لا تقنطوا من رحمة الله) وعدکرمنجه یقینا بیلورم که حضورنده بیون اکوب یالواردقجه تواب رحیم درا کرچه ذوالجلالدر اما جمالی جلالی اوزره غالب برغفار الذنوبدر همان رحمت واسعه سندن

﴿ ۲۳ ﴾

﴿ ل ﴾

معناسنه دوتانلر اصطلاح عجمدن غافل ایش (زبان ناطقه در وصف شوق اولالست ❁ چه جای کلك بریده زبان بیهده کوست) زبان ناطقه یعنی قوت ناطقه وز نیچون قوت حذف اولندی اضافت بیانیه‌در وبالامیه مجازا شوق بونده اشتیاق معناسنه در لال دلسزه دیرلر کلك عجمدن کاف عربینك کسری ولامك سکونیله مسموعدر اما رومیلر کاف عجمینك کسریله استعمال ایدرلر بیهده کو وصف ترکیبدر زائد وباطل سویلیجی ❁ محصول بیت ❁ قوت ناطقه

دلى اول جانانك اشتياقنى وصف ايلمه‌دلسز دريعنى عاجزدر كه حقيقتله وصف ايده‌مزقند قالدى دلى كسك زائد و باطل سو ايجى قلم حاصلى ناطقه كه بى وزنده‌در شوق جانانك وصفنده لنك ولال اولنجه قلم كه جمادا تدن اوله ومذكور ايكى ايجق صفتله موصوف اوله حقيقتله وصف ايده بيلورمى (رخ تودر دلم آمد مراد خواهم يافت * چراكه حال نكو در قفاى فال نكوست) رخ تو تقدير كلام خيال رخ تودردلم‌در بونده باى صله معناسنه در * محصول بيت * سنك رخك خيالى بنم قوت متخيله‌ده كى انشاالله تعالى مراد بولمسرم زيرا كه دائما ايو حال ايو فال اردنجه‌در يعنى سنك رخك خاطرمده مصور اولمق مبارك فالدر اردنجه حال وصلت مقرردر (نه اين زمان دل حافظ در آتش طلبست (كه داغ دار ازل همچو لاله خود روست) داغدار وصف تركيبدر بحسب لغت داغ طوتيجى ديمكدر اما بحسب اصطلاح صاحب داغ معناسنه‌در مالدار صاحب مال اولديغى كبى حاصل كلام داغى ومالى واردیمكدر ازل اولى اولميانه وابد اخرى اولميانه ديرلر ايكسيده ذات بارينك صفتلريدر غيريده استعمالى تجوزادر خودرو وصف تركيبدر خودكندى وروو بيدندن مشتق بتمك معناسنه‌در كندى بتجى يعنى كسه تربيه‌سيله حاصل اولميانه ديرلر * محصول بيت * حافظك كوكلى انجق وزمانده طلب آتشنده دكلدر يعنى وصال جانان ايجون عشق آتشنه همان شمدى ياردكلدر بلكه لاله خودرو كبى ازلدن عشق آتشنك داغداريدر حاصلى يانه كلوب يانه كيدنلردندر بو غزلك قافيه‌لرى معمول واقع اولمشدر مثلا دوست لفظنده تا روى وسين رديف زايد وواو رديف اصلى اما دوست لفظى مطلعدن غيرى يرده اولسه واوى روى وسين وصل وتايى خروج اعتبار ايلردك (وله ايضا) (ان سيه جرده كه شيرينى عالم باا وست * چشم ميكون لب خندان دل خرم باا وست) سيه جرده قره يغز شيرينى ياحرف مصدردر چشم ميكون شول كوزدركه اقى قزل اوله خواجه بونى مقام مدحده ايراد ايلشدر اما قيافت نامه‌لرده اوصاف حسن كاملى ذكر ايلدكلرى يرده كوزك اطرافى بياض اولمق معتبردر هرنقدر بياض اولسه اعلى در ديشلر لب خندان صفت مشبهه دركو لكن ديمكدر اكر بوندن مراد متبسم شكل ايسه مسلم والا مبالغه ايله كلك عيوبدن معدود در مكركه خندان لبى اكا ملازم اولنه اثبات ايده‌لر دل خرم شاد كوكل يعنى شن معناسنه * محصول بيت * اول قره يغزكه عالمك لذتى وذوقى انكله دركوزمى اونلو كوز وكولكن دوداق وشن كوكل انكله در يعنى خندان ومتبسم لب خرم دلدر كريه رووغمكين دل دكلدر (كرچه

امید کسیوب بین‌الخوف والرجا طالب فیض اوزره نالان وکریان اولمیدر دیمکدر

﴿ چندان گریستم که هر کس که برگذشت ﴾
﴿ در اشك ما چو دید روان گفت کین چه جوست ﴾

اودکلواغلادم که هر کیمسه که کچدی بزم کوز یاشمزده چون اقر کوردی دیدی بونه ایرماقدر (مفردات) (چندان) اودکلو (گریستم) اغلادم (هر کس که) هر کیمسه که (برگذشت) کچدی (در) فی (اشك) کوز یاشی (ما) بز (چو) وقتیکه (دید) کوردی (روان) اقر (گفت) دیدی (این) بو (چه) نه (جوست) ایرماقدر (معنای اشارتی) راه تو به ده وطریق عشق ومحبتده اودکلو دل سوزان ایله آه وزار وگریه‌یی بسیار ایتدم که کوزم یاشنك جریانی کورنه رحمت کلوب وحالمه مرحمت ایدوب شفقة بو ایرماق کبی کوز یاشی نه عجب دردایله حاصلدر دیو بورکاراجیسی ومحل مرحمت اولدم عاقبت رحمته ایردم دیمکدر

﴿ سرها چو گوی در سر کوی تو باختیم ﴾
﴿ واقف نشد کسی که چه کویست وین چه کوست ﴾

باشلری طوب کبی سنك محله‌ك باشنده اویناندق برکیمسه واقف اولدی که نه محله‌در وبونه طوبدر (مفردات) (سرها) باشلر (چو) مثل (گوی) طوب (در) فی (سر) باش (کوی) محله (تو) سن (باختیم) اویناندق (واقف) بیلیجی (نشد) اولمدی (کسی) برکیمسه (چه) نه (کوی) محله (است) در (وین) بو (چه) نه (گوی) طوب (است) در (معنای اشارتی) نیجه مدت سنك رضانك یولنده ریاضات ومجاهدات ایله آچ وصوسز کیجه‌لر اویقوسز ونفسی جمیع مشتهیاتندن قطع ایله راه محبت وکوی وصلتنده جانی باشی فدا ایتدم لیکن بو حالات سنیه وبو وصلت الهیه اسرار قلبی وامور معنوی اولدیغی ایچون بی تکیف وبی قیاس اوله‌رق روحك الاهك وصلتی حالته فدا اولان جان وباشه کیمسه واقف اولمدی دیمکدر

﴿ بی گفت وگوی زلف تو دلرا همی کشد ﴾
﴿ با زلف دلکش تو کرارای گفت وگوست ﴾

سوزسز وکلاجه‌سز سنك زلفك دائم کوکلی چکر سنك کوکل چکیجی زلفك ایله کیمك سوز وکلاجه فکری واردر (مفردات) (بی) نفی (گفت وگوی) سوز وکلاجه (زلف) م (تو) سن (دلرا) کوکلی (همی) دائم (کشد) چکر (با) مع (زلف) م (دلکش) کوکل چکیجی (تو) سن (کرا) کیم (رأی) فکر (گفت وگو) م (است) در (معنای اشارتی) یارب ملك وانسان عبد ایله ربیسی بیننده اولان اسرار قلبیه واحوال روحیه نیجه واقف اولسونکه گفت وشنید سزسنك جذاب قلوب اولان صفات ذاتیه‌ك تجلیات آثاریدر سنك تجلیات صفات ذاتیه‌ك آثار امور معنوی واذواق روحانیه‌در گفت وگو وفکر ایله امور ذوقیه کیمسه‌نك ایله جکی واوسیر وتعبیرایده جکی شی دکلدر دیمکدر

﴿ هیچست آن دهان که نبینم ازو نشان ❊ مو بست آن میان وندانم که آن چه موست ﴾

﴿ هیچدر ﴿

شیرین دهنان پادشهانند ولی * او سلیمان زمانست که خاتم با اوست) شعرا محابیب جنسنك دهاننی نگینه وخاتمه وبوزکه تشبیه ایدرلر زیرا دهانده خرده‌لك ومدورلك معتبردر (بیت) دهان تنك شیرینش مگر مهر سلیمانست * که نقش خاتم لعلش جهان زیر نگین دارد * دهانه خود شیرینلك لازم اولدیغیچون مذکورلری شیرینلکله جمع ایدرلر * محصول بیت * کرچه شیرین دهنلر پادشاهلردر اما اول جانان سلیمان زماندرکه خاتم انکدر یعنی هر بر محبوب اوزبشنه پادشاهدر اما بزم جانانمز باشرلرا خاتم حسن وجمال انکله در حاصلی خاتم محابیدرکه حسن اطافت بونده ختم اولمشدر (خال مشکین که بران عارض گندم گونست * سر ان دانه که شد رهزن ادم با اوست) گندم گون بغدای اکلیدر * محصول بیت * مشکین خال که اول جانانك عارض گندم گونی اوزرنده‌در ادمك یولنی اوران دانه‌نك سری اول خالده دریعنی حضرت آدمك جنتدن خروجنه سبب اولان بغدای دانه سنك سری رخ گندم گوننده اولان خالده‌در هرککه اول خالی کوروب طمع ایدرسه حضور وصفا وراحته وداع ایدر (دلبرم عزم سفر کرد خدارا یاران * چه کنم بادل مجروح که مرحم با اوست * خدارا تخصیص افاده ایدر * محصول بیت * دلبر سفر نیتنی ایلمدی الله ایچون بکا بردرمان ایلك ای یاران نیجه ایدین دل مجروحه نه چاره ایده‌ین که مرهم اول دلبرله در یعنی کوکل انك فراقنه تحمل ایده میوب اضطراب ایدر برچاره ایلك که کوکل بر مقدار سکونت وقرار بولسون (روی خوبست وکمال هنر ودامن پاك * لاجرم همت پاکان دو عالم با اوست) روی خوب بانك سکونیله خوب رو معناسنه درکمال هنر مصدردرفاعل معناسنه درکامل هنر دیمکدر دامن پاك پاك دامن معناسنه در حاصلی بو مصراعك الفاظنده تصرف ایلمینجه حل صحیح اولمز لاجرم لابد ولا محاله معناسنه در یعنی محقق ومقرردیمکدر همت همانك کسری وفتحیله لغتده قصد وارادت معناسنه پاکاندن مراد اولیا وانبیا وملائکه در * محصول بیت * سفره عزم ایلین دلبر خوب رو دروکامل هنردر وپاك دامندر پس البته ایکی عالمك پاکاربنك همتی انکله در یعنی بوقدر محسنات که انده واردر لازمدرکه جمیع انبیا وملائکه اکا همت ایلیه‌لر (با که این نکته توان گفت که ان سنکین دل * کشت ما را ودم عیسی مریم با اوست) گفت بونده گفتن معناسنه درز را توان مضارع معناسنه در وقاعده مقرره درکه ماضی مضارعه مقارن اولسه مصدر بت معناسنی افاده ایدر * محصول بیت * بو نکته‌یی کیمه دیمك ممکن درکه اول طاش یورکلو بزی هلاك ایلدی حال بوکه حضرت عیسی نفسنه مالکدر یعنی حضرت عیسی نفسنده خاصه بوایدیکه احیای موتی ایدر ایدی وجانان اول نفسه

هیچدراول اغز که اندن نشان کورمزم قیلدر اول بل بیلمزم که اونه قیلدر (مفردات) (هیچست) یوق مشابه سنده‌در (آن) اول (دهان) اغز (نبینم) کورمزم (ازو) اندن (نشان) علامت (موی) قیل (است) در (آن) اول (میان) بل (ندانم) بیلم (آن) اول (چه) نه (است) در (معنای اشارتی) صوت وحرفدن منزه اولان کلام ربانی وآثار تجلیات بی نشانی ووحی دل والهامات سبحانی حواس ظاهره ایله مدرك اولمدیغی ایچون نظر عوامده یوق مشابه سنده‌در اول عاشق ایله معشوق میاننده اولان اتصال وتوافقات واذواق روحانیات قیل کبی برامر دقیقدر که عقول بشر ادراکندن عاجزدر دیمکدر

﴿ عمر بست تا ز زلف تو بویی شنیده‌ام ❊ زان بوی در مشام دل من هنوز بوست ﴾

برعمردر تا سنك زلفلکدن برقوقو دویمشم اول قوقودن بنم کوکلم دماغنده هنوز قوقو واردر (مفردات) (عمر) مدت حیات (یا) وحدتیه (است) در (تا) حتی (ز) من (زلف) م (تو) سن (بوی) قوقو (یا) وحدتیه (شنیده‌ام) دویمشم (زان) اندن (بوی) قوقو (در) فی (مشام) دماغ (دل) کوکل (من) بن (هنوز) شمدی (بوی) م (است) م (معنای اشارتی) یارب عالم روحانیده سنك عطای ازلیه‌ك مقتضاسی تجلیات صفاتیه‌ك آثاریدن بو عالم صورتده مدت حیاتمده برذوق روحانی وبرنشئه ریح رحمانی بولدمکه حالیا اول بوی رحمانك وآثار تجلیات سبحانك اثری دماغ جانمده باقیدر بحمدالله دیمکدر

﴿ دارم عجب ز نقش خیالت که چون نرفت ﴾
﴿ از دیده‌ام که دمبدم مش کار شست وشوست ﴾

تعجب ایدرم سنك خیالك نقشندن که نیجه کچدی کوزمدن که هرنفس اول کوزك ایشی یوموق واریغقدر (مفردات) (دارم) طوتارم (عجب) تعجب (ز) من (نقش) صورت (خیال) فکر (تو) سن (چون) نیجه (گذشت) کچدی (از دیده) کوزدن (ام) بنم (دمبدم) هرنفس (ش) ضمیر (کار) ایش (شست وشوست) یوموق واریغقدر (معنای اشارتی) تعجب ایدرم که رقت قلب وگریه چشم قلبی ماسوی اللهدن تطهیره باعث ایکن بو آثار تجلیات وانوار ذات ومشاهدات نیچون حجاب قبضده استتار اولوب کبر وتجلیات ومشاهدات نیچون باقی طورمز بو تبدلات وتلوینات برامر عجیبدر که عقول ادراکنده عاجزدر دیمکدر

﴿ حافظ بداست حال پریشان تو ولی ❊ بر بوی زلف دوست پریشانیت نکوست ﴾

ای حافظ سنك پریشان حالك کوتودر واکن دوستك زلفی قوقوسی اوزره پریشانلغك ایودر (مفردات) (حافظ) ای حافظ (بداست) کوتودر (حال پریشان) م (تو) سن (ولی) ولیکن (بر) علی (بوی) قوقو (زلف دوست) م (پریشانی) پریشانلق (یا) مصدریه (تا) خطابیه (نکوست) ایودر (معنای اشارتی) ای حافظ بو تلوینات وتبدلات مقتضیات تجلیات کرچه صورتا طورعقلده ناخوش کورینور اما راه عشقده قبض وبسط استتار وتجلیات حالنه خوشدر مادام که بولده سین باردن کلان

حالك ایكن بزی هلاك ایلدی پس بونی كه دیمك اولوركه برمنا فض مصلحتدر جانانه‌نك كندویه استغنا سندن شكایتدر حافظ ازمعتقدا نست كرامی دارش ❊ زانكه بخشایش بس روح مكرم باا وست) معتقدا ندن مراد بونده محباندر زیرا تعبیر روزمره لرنده عاشقه معتقدیر لر كرامی كافك كسریله وضمیله لغتدر عزیز ومحترم معناسنه ❊ كلستان جامهٔ كعبه راكه‌می (پوشند ❊ اونه ازكرم پیله نامی شد ❊ باعزیزی نشست روزی چند ❊ لاجرم همچو اوكرامی شد ❊ دارش امر مخاطبدر

جله خوشدر شمان تسلیم ورضا كر كدر دیمكدر

❊ وله ایضا ❊

❊ (آن شب قدری كه كویند اهل خلوت امشبست ❊ یارب این تأثیر دولت از كدامین كوكبست ❊

اول برقدر كیجه‌سی كه اهل خلوت دیرلر بو كیجه‌در عجب بودولت تأثیری قنقی یلدزدندر (مفردات) (آن) اول (شب قدر) قدر كیجه‌سی (یا) وحدتیه (كویند) دیرلر (اهل خلوت) اهل سلوك (ام) بو (شب) كیجه (است) در (یارب) عجب (بن) بو (تأثیر) آثار (دولت) م (از) من (كدامین) قنقی (كوكب) یلدز (است) در (معنای اشارتی) اول خیر من الف شهر اولوب حضرت قرآن وملائكهٔ روحانیان وارواح قدسیان كندوده نازل اولمغله ممدوح اولان لیلهٔ قدر اهل سلوك عندنده بو كیجه‌در كه فضل سنوحات اسرار قرآن وفیض والهامات ملائكه ملهمیان والطف نفحات ارواح قدسیان قلب عاشقه هربر امور علوم لدنیهٔ ربانیه ایله وسلام وسلامت انجام رحمانیه ایله نازل اولمغله مستغرق انوار جمال الله اولدیغی كیجه‌در بو آثار دولت ابدیه برسر عجیبدر كه بنه تأثیرات نظر انبیا واولیادر همان الالهه واهل الالهه نیاز كركدر دیمكدر

❊ تا بكیسوی تو دست ناسزایان كم رسد ❊ هردلی از حلقهٔ در ذكر یارب یار بست ❊

تاسنك زلفكه لایق اولمیانلرك الی اكسك ایریشه یعنی ایرشمیه هربر كوكل برحلقه‌دن یارب یارب ذكرنده‌در (مفردات) (تا) حتی (با) للملابسه (كیسو) زلف (تو) سن (دست) م (ناسزایان) لایق اولمیانلر (كم) اكسك عدمدن كنایه‌در (رسد) ایریشه (هر) جمله (دل) كوكل (یا) وحدتیه (از) من (حلقه) م (همزه) وحدتیه (در) فی (ذكر) م (یارب) ای رب سندن مدد دیمكدر (است) در (معنای اشارتی) بو ایلهٔ قدرك وشب وصلت انوار جمال الله بدرك مستور وعدم تعین ایله نامعلوم اولماسنك سری تجلیات صفات الالهیه وانوار ذات الالهیه مظهریتده لایق اولمیانلرك الی اولشمسون كه (تجلیٔ حق ناكاه آید اما بردل آكاه آید) انكچون هر راهل دل هرآنده وهر لحظه‌ده دل آكاهی تحصیل ایچون هزار ریاضات ومجاهدات ایله جمیع اوقاتنی محافظ اولوب دوام ذكر الله ایله باخصوص حلقهٔ ذكر اهل الله‌ده مدد یارب مدد یارب دیه‌رك جان وباش فدا ایتسه‌دردیمكدر

❊ كشتهٔ چاه زنخدان توام كز هرطرف ❊ صدهزارش كردن جان زیر طوق غبغبست

سنك چكه كك قیوسنك مقتولیم كه هرطرفدن اكا یوز بیك جان بوینی چكه‌نك چنبری طوقه‌سی آلتنده‌در (مفردات) (كشته) مقتول (چاه) قیو (زنخدان) چكه (تو) سن (ام) بن (ز) من (هرطرف) م (صد) یوز (هزار) بیك (ش) ضمیر غائب (كردن) بیون (جان) م (زیر) الت (طوق) طوقه (غبغب) چكه‌ آلتنده صارقن ات (است) در (معنای اشارتی) ای بارخدا دل آكاهده سنك اسرار توحیدك وانوار ذات وحیدك ظهور واستیلا ایتدكده سنك كرم واحسانكله طور عقل وارادهٔ بشر به بی ثبات وزلل منتفی اولوب مقام حیرتده (موتوا قبل

❊ محصول بیت ❊ دوست حضورندن مرحمت امیدم واریا بر مرحمت امیدم وار كناه ایلدم ولی امیدم عفو ینه‌در انك یعنی دوستدن امید مرحمت وشفقتی قطع ایلم زیرا كریم الشان عالی جنابدر واكرچه كناهم وار ولی غفران وعفوینه امیدم وارم زیرا عفو وغفوردر (دانم كه بكذرد زسر جرم من كه او ❊ كرچه پری وشست ولیكن فرشته خوست) جرم وجریمه كناه پری وش پری جنسه دیرلر وش ادات تشبیه دربس پری وش دینلسه طبیعت نفرت ایلمز اما جن كبی دینلسه نفرت ایلر زیرا پری جنه دیدكاری خلق یاننده مشهور دكلدر ❊ محصول بیت ❊ بیلورمكه بنم كناهم اوجندن یعنی جهتندن كچر زیرا جانان كرچه پری كبیدر اما ملك خو بلیدر بو بیتده تأكید المدح بما یشبه الذم صنعتی وارزیرا كه كرچه پری وشست كه دیدی انی كوزللكیله توصیف ایلدی

دار بدن طوت دیمكدر شین ضمیر حافظه راجعدر بخشایش اسم مصدر در بخشا یدندن اسم كبش ترحم معناسنه‌در روح مكرم انبیا واولیا ارواحنده مستعملدر ❊ محصول بیت ❊ ای جانان حافظ محب ومعتقدلرندندر انی عزیز طوت زیرا چوق انبیا واولیا ارواحی انكله‌در یعنی حافظ پاك وپاك دامن احبابندندر اكا عزت وحرمت ایله زیرا چوق ارواح طیبه‌نك اكا همتی معین وظهیردر حاصلی اهل الله دندر سائر احبا واخلایه انی قیاس ایله وله رحم الله روحه (دارم امید عاطفتی ازجناب دوست ❊ كردم جنایتی وامیدم بعفو اوست) عاطفتی وجنایتی ده یاز وحدت وتنكیر ایچون اولمق جائزبرینه قصر ایدنلر تقصیر ایلدیلر عاطفت شفقت فاعل وزنی اوزرینه مصدر در جناب حولی واولك اطرافی جنایت كناه

صكره ولیكن دیدی ایشیدن ظن ایلركه بونی ذم ایدیسه‌ر درفرشته خوست دیمجك برمدحله دخی مدح ایدوب اولكی مدحی تأكید ایلدی كناهم وجرم باشندن وهوسندن كچردیلرحق ادا ایلدیلر (چندان كریستیم كه هركس كه بركذشت ❊ دراشك ماچودید روان كفت كین چه جوست) چندان اولقدر بركذشت برحرف تأكید در در اشك مادر بونده ازمعناسنه درمالفظی اشكه مناسب واقع اولمشدر اشك بركذشته مقید در روان صفت مشبهه در مشترك لفظدر اقق ویورمك

بینده اقغان ویورمك معناسنه مثلا آبه یعنی صویه صفت اولسه اقغان معناسنه‌در اما سرو وغیری یه صفت اولسه یورکن یعنی صالنغان معناسنه درکین اصلنده كه این ایدی تركیب اولمغله كین اولدی جو ایله وبا بسز مستعملدر اما اضافت حالتنده یالك اثباتی لازمدر ❊ محصول بیت ❊ اولقدر اغلدق جانان عشقندن كه هركسه كه بزم كوزمزن یاشندن كچوب یعنی اقغان كوردی ایسه حیرت ایدوب دیدی كه بونه ایرمقدر یعنی عشق جانانده اولقدركه كریه وبكا ایل

ان تموتوا) سرینك ظهوریله نیجه مشكلات اسرار مشاهده پیدا اولدیكه هرطرفدن بومشكلاتك حلنده نیجه جانلر بیون بوكوب بو اسرار خفیه‌نك وچنبر انوار محیطه‌نك آلتنده متحیر وسرگردان قالمشلردر دیمكدر

❊ شهسوار من كه مه آیینه دار روی اوست ❊ تاج خرشید بلندش خاك نعل مركبست ❊

بنم اتلی وبنیجی شاهم كه آی انك یوزینك آیینه دار یدر یوجه كونشك تاجی انك مركبنك نعلی طپراغیدر (مفردات) (شهسوار) آتلی وبنیجی شاه (من) بن (مه) آی (آیینه دار) آیینه طوتیجی (روی) یوز (او) ضمیر (است) در (تاج) پادشهلر باشنده اولان كسوه (خرشید) كونش (بلند) یوجه (ش) ضمیر (خاك) طپراق (نعل) آت نالی (مركب) بینك (است) در (معنای اشارتی) عاشق وعارف نیجه متحیر وسرگردان اولمسون كه مقام تلوینده ابن الوقت اولوب روح اعظمدن استفاضهٔ نور قلبی مستعد وقابل اولان عاشق مانند ماهتاب وقتی محافظ اولیوب برلحظه توجهدن قالوب شهوات نفسانیه ایله محتجب اولسه ماه قلبی ظلمت وقسوتده قالور ونیجه مجاهده یه محتاج اولور ومقام تمكینده ابو الوقت اولان عارف بالله مانند آفتاب دخی عصمته مغرور اولیوب خوف اجلال وعظمت كبریاده تاج سر دولتلرینی وروی مذلت ومحویت وعبودیتلرینی خاك دركاه خداده مالیده وسوده ونالیده وفرسوده قیلوب اظهارا للعجز البشری (ماعبدناك وماعرفناك) نعره‌سن اورمشلردر دیمكدر

❊ عكس خوی بر عارضش بین كافتاب كرم رو ❊ درهوای این عرق تاهست هرروزش تبست ❊

زعكسنی انك یكاغی اوزره كوركه چابك كیدیجی كونش بوترك هواسنده تاكه واردر اكا هركون سیتمه‌در (مفردات) (عكس) اثر (خوی) تر (بر) علی (عارض) یكاق (ش) ضمیر (بین كه) كوركه (آفتاب) كونش (كرم رو) چابك كیدیجی (در) فی (هوی) میل ومحبت (این) بو (عرق) تر (تا) مادام (هست) واردر (هرروز) هركون (ش) ضمیر (تب) سیتمه (است) در (معنای اشارتی) عارفك قلبنده اولان اثر فیض ربانی ونشئهٔ تجلیات رحمانی‌یی كوركه تاب معرفته آشنالك اولان عارف بالله مانند آفتاب مادام عالم وجود ده اولدقچه اول عارف روزوشب اول اثر فیضك هوی ومیلنده عظمت وكبریای ذوالجلالدن اول مرتبه خشیت ولرزه ده درلر باخصوص ما مونیدن ماعدا عارف بالله عرفانلرینه مغرور اولیوب سوء خاتمه دن دخی سیتمه طوتمش كبی دائم دتره شورلر دیمكدر

❊ من نخواهم كرد ترك لعل یار وجام می ❊ زاهدان معذور داریدم كه اینم مذهبست ❊

بن یارك لعل كبی دوداغنك وشراب قدحنك تركنی ایتمم ای زاهدلر بنی معذور طوتك كه بنم مذهبم بودر (مفردات) (من) بن (نخواهم كرد ترك) ترك ایتمم كركدر (لعل) دوداقدن كنایه در (یار) م (جام) قدح (می) شراب (زاهدان)

وردیكه سیلاب وجویبار پیدا اولوب روان اولدیكه كورن وبوجویدن كچن دیدیكه بونه جوی در (سر ما چو كوی ❊ برسر كوی تو باختیم ❊ واقف نشد كسی كه چه كویست وین چه كوست) كوی بونده طوب معناسنه در سركوی محله اوجی وسوقاق باشی باختیم مشددر اوینادق یعنی فدا ایلدك ❊ محصول بیت ❊ سنك محله‌ك اوجنده باشلرمزی طوب كبی اوینادق هیچ كسه واقف ومطلع اولمدی كه بو طوب نه طوبدر وبو محله نه محله‌در یعنی جانان عشقنه جانلر وباشلر فدا ایلدك اماكسه بیلدی بو جان وباش فدا ایلین كمدر وكك عشقنه‌در حاصلی عشق جانانی دلده جان كبی صقلرز اغیاردن (بی كفت وكوی زلف تو دل را همی كشد ❊ بازلف دلكش توكه را روی كفت وكوست) كفت وكو بونده مصدر اسمادندر اول جهتدن بی داخل اولمغه صالح اولمشدر زیرا بی جوامده داخل اولور مشتقاته داخل اولمز معناسی دیمه قومه یعنی سوز سز او دیمكدر همی كشدمی حال ایچوندر وهم تأكید ایچوندر اما بونده مراد استمرار در دلكش وصف تركیبیدر كوكل چكیجی دیمكدر ایكی معنایه یری كوكل الیجی وبریسی كوكل چكیجی یعنی جر وجذب ایدیجی كرامركبدر كه ایله‌رادن كه اسمدر من معناسنه ذات ذوی العقوله دلالت ایدر راحرف تخصیصدر كراكیك دیمكدر كه دین حق معنایی بادی روی بونده وجه در جهت معناسنه نه وجهی وار دیرلر نه اصلی وار دیمجك یرده ❊ محصول بیت ❊ سنك زلفك دلی كفت وكوسز یعنی علنسز وبهانه‌سز چكر الور بس سنك كوكل الیجی زلفكله كفت وكویه كیمك وجهی وار یعنی زلفكه دل دیوانه بی كفت وكوسز كندی حالنده‌نك دورركن الدیغی تقدیرجه پس سنك كوكل چكیجی زلفكه كیمك مجالی وار كفت وكو ایلیكه بوتقدیرجه باصله معناسنی افاده ایدر (عمر بست تازلف تو بوبی شنیده ام ❊ زان بوی در مشام دل من هنوز بوست) عمر بست یای وحدتله برزمان وبرمدت دیمكدر بوبی یاوحدت ایچوندر مشام ایكز یعنی بورنده قوقی الان عضو هنوز الان معناسنه‌در ❊ محصول بیت ❊ سنك زلفكدن برقوقی اشیدلدنبرو

برزمانه ندر واول زلفکدن اشتدیکم قوقیدن کوکلم مشامنده الان قوق واریعنی زلفکك بویی برمرتبه مؤثردر که نیجه زماندن برو قوقسنی دویمشم والان کوکلم مشامندن الدیغم قرقو کتمز بونده شنیده بویده معناسنه در بعنی حاسهٔ سمعی حاسهٔ شم مقامنده استعمال ایلدی دلارنده بو استعمال چو قدر (ع) بوی بنفشه بشنو وزلف نکار کیر (هیچست آن دهان که نبینم ازونشان * مو یست آن میان وندانم که آنچه موست) هیچست آن دهان دهانی هیچلکله وصف ایلدی زیرا دهانك خرده سی معتبر در کوچکلکی معتبر اولدیغندن در که شعرا جوهرفرد وجزء لایتجزی ونقطهٔ موهوم درلر وبعضیسی کلیا یوق ایلدی شویله که نام ونشان قومدی تنکم کمال یوردر * بیت * وصف دهن تنك تو بسیار شنیدیم * رفتیم بی نام ونشان هیچ ندیدیم * مو یست آن میان میانه مو اطلاق ایلدی زیرا میان نقدر انجه اولسه معتبر در * بیت * میان بازچو مویست نقش من دارد * خیالی بین که ازونازکی همی بارد * محصول بیت * جانانك دهانی هیچدر که اندن نام ونشان کورمم میانیده مویدر امابلم که اول نه مودر دهان ومیانی صبوحی بربیتده خوب جمع ایلش * بیت * میان موبی بوداز کاکل عنبر فشان او * دهان هم یك سرمو باشد از موی میان او (دارم عجب زنقش خیالت که چون نرفت * ازدیده ام که دمبدم مش کار شست وشوست) معناده شین ضمیری کاره مصروفدر شست شستن ن وشوست شویدندن مشتقدر شستن یومق وشویدن ارنمق بونده لازم معناسنده در پس شست وشو یونمه ارنمه معناسنه اسعلر در * محصول بیت * سنك خیالك نقشندن عجب طورم که نیچه کتمدی کوزمدن که دائما ایشی یونمه وارنمه در یعنی عشق اضطرابندن بوقدر کریه وبکا که ایدرم وکوزمدن که بوقدر ابرمقلرافر تعجب ایدرم سنك خیالك نقشندن که کوزمدن نیجه یونب وارنوب کتمیه بعض نسخه ده خیالش واقع اولش ضمیر شینله جانانك خیالی دیمك اولور (حافظ بدست حال پریشان تو ولی * بربوی زلف دوست پریشانیت نکوست) بوی بونده ایکی معنایه اولمق ممکن در قوقو وامید پس ذوقی به قصر ایتمك تقصیردر * محصول بیت *

باجذبه

ای حافظ سنك پریشان ونا مضبوط حالك یرامزدر اما جانانك زلفی امیدیله یا قوقسی سببیله پریشانلغك ایودر یعنی اکرچه فراق پریشانلغله حالك بددر اما وصال جمعیتی امیدیله پریشانلغك ایودر فراقك پایانی وصالدر (وله ایضا) (آن شب قدری که کویند اهل خلوت امشبست * یارب این تأثیر دولت ازکدامین کوکبست) قدریده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر وحدته قصر ایدنلر تقصیر ایدیلر خلوت وخلا مصدرلر در خلا یخلو یعنی نصر یاندن امشب اصلنده این ایدی شب ده وروز ده وسالده

زاهدلر (معذور) عذرلنمش (دارید) طوتك (ام) بنی (که اینم) بوبکا (مذهبست) مذهبدر (معنای اشارتی) ای زاهدان کور دل ونابینا یان نا ترا شیده سبل ظاهر بین اولوب لذائذ روحانیدن طائعمه مشکز هرنه قدر خوفناك ودهشت آباد ایسه ده بن بوخونریز اولان راه عشق والذائذ وحی دل والهام ربانی طریقنی ترك ایتمك اسیتم مذهبم عشق انجـق جان فدا ایتمکدر همان بولدقدن خبر دار دکلسز اعمال ظاهریه مشغول اولك وبزی معذور طوتك وبزه طعن ایتمیك که من لم یذق لم یعرف دیمکدر

آنکه ناوك بردل من زیرچشمی میزند * قوت جان حافظش درخندهٔ زیرلبست

اول کیمسه که اوقی بنم کوکلم اوزره کوز التندن اورر حافظك جانك غذاسی انك دوداق التندن کولمه سنده در (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (ناوك) اوق (بر) علی (دل) کوکل (من) بن (زیر) الت (چشم) کوز (میزند) اورر مضارعدر (قوت) غذا (جان حافظ) م (ش) ضمیر (در) فی (خنده) کولمك (همزه) توسل (زیر) اشاغی (لب) دوداق (است) در (معنای اشارتی) اول عظمت وجلال صاحبی الله که بنم آتش عشقله یاره لی کوکلم اوزره درد اشنیا قنی برنظر خفی احسانیله قویمشدر حافظك جانك غذاسی انجق اول اللهك ینه تجلیٔ جمال ایله تجلی سیوروب قلب حافظی منشرح ومنفتح قیلماسنده در دیمکدر

آب حیوانش زمنقار بلاغت میچکد * زاغ کلك من بنام ایزد چه عالی مشربست

آب حیات انك بلاغتی بورننـدن طاملر بنم قلم قارغـه سی الله آدی حقیچون نه عالی مشربدر (مفردات) (آب حیات) م (ش) ضمیر (ز) من (منقار) بورون (بلاغت) فصاحت (میچکد) طاملر مضارعدر (زاغ) قارغه (کلك) قلم (من) بن (با) قسمیه (نام) آد (ایزد) الله (چه) نه (عالی) م (مشرب) طبیعت (است) در (معنای اشارتی) بوقلم حکمتك جریانـه یرده اولان اسانمدن شمدی فصاحتله آب حیات کبی قلبلره حیات ویریجی بوقدر اسرار الهی ومعارف نامتناهی ظهوری الله حقیچون عجب عالی مشرب بالکندر وعلو همتندندر اکرینا میزدده باسبیه اولورسه الله اسمنه مداومت سببیله در دیمکدر

وله ایضا

مطلب طاعت وپیمان وصلاح ازمن مست * که بپیمانه کشی شهره شدم روزالست

طلب ایتمه طاعتی وعهدی وصلاحی بن مستدن که قدح چکمك ایله مشهور اولدم الست کوننده (مفردات) (مطلب) استفهیم ناهیه (طاعت) انقیاد (پیمان) عهد (صلاح) م (از) من (من) بن (مست) متحیر (با) مع (پیمانه کش) قدح چکیجی (یا) مصدریه (شهره) مشهور (شدم) اولدم ماضیدر (روز الست) الست بربکم ایله سؤال کونیکه عالم ارواحدر (معنای اشارتی) ای طریق ابرارده وجوه برونوافل اعمال صالحه ایله سالك اولان طریق شطارده سالك

نون میمه قلب اولور لزوما یارب بونك کبی مقامده عجبا معناسنه در تنکم سابقا ذکر اولندی کدامین کدام قنی یا نسبت نون تأکید نسبت ایچوندر وبعضیلو دیدیلر که کدام وکدامین اقتدر نسبت ملحوظ دکلدر والله تعالی اعلم کوکب یلدزدر * محصول بیت * اول قدر کیجه سی که اهل خلوت ذکر ایدرلر بوکیجه در عجبا بو دولت تأثیری قنی کوکبه منسوبدر یاخود قنی کوکبدندر کأنه که خواجه به برکیجه وصلت میسر اولمش ایمش پس طالعنك تأثیرندن تعجب ایدوب بیورر یارب بو سعادت عظما نه یلدزك تأثیریدر که بو دولتی هرکز طالعمدن رجا ایلمزدم * اندرآن موکب که برپشت صبا بندند زین * بیتی بو بیتدن اول یازمق کرك وشهسوار من بیتی مخاصك اوستنده متصل یازمق کرك که تکرار قافیه عیبی برمقدار خفی اوله بزصکره متنبه اولدق بو نسخه اهمال ایلمزدك (تا بکیسوی تو دست ناسزایان کم رسد * هردلی در حلقهٔ در ذکر یارب یارب ست) تا حرف تعلیل کیسو کاف عجمینك کسریله صاچ بولکنه دیرلر * بیت * صاچ بولکیدر کیسو بلمز کشی نادانـدر * ناسزایان الف ونونله جمع اولمش ذوی العقولدن اولدیغیچون ناسزای یایله ویاسزلغندر لایق اولمین کمسه یه دیرلر * مصراع) ناسزا اولدر که لایق اولمیا * کم رسد کم بوله مقامده کلیا ترکدن عبارتدر تنکه سابقا راز دهر کمترجو دیدیکنده بیان اولندی ایدی پس اکسك ایریشه دین اکسك سویلش هردلی یا وحدت ویا تنکیر ایچون وحدته قصر ایدنلر تقصیر ایدیلر در حلقه حاقه حانك فتحی ولامك سکونیله انسان دائره سنده وغیریده لامك فتحیله در یا وحدت ایچوندر یارب یارب دن بونده دعا مراد در * محصول بیت * سنك کیسوکه ناسزالرك الی ایرشممکیچون هردل ویاردل برحلقه یارب ذکرنده در یعنی دست اغیاردن کیسوکه کمکیچون حلقه لرنده اولان دللر یارب یارب دیو اللهه تضرع ونیاز ایدرلر (کشتهٔ چاه زنخدان توام کزهرطرف * صدهزارش کردن جان زیرطوق غبغبست) زنخدان چکه کوکی بونده اکك مراد در صد هزارش شین ضمیر چاه زنخدانه راجعدر ومعناده غبغبه مصروفدر طوق بونده چنبردر غبغب اصل لغتده غبغب وغبب خروسك وصغرك بوینی التنه صارقن در اما نجم انسانك اکك التنده بومرتبه کوریه دیرلر که ترك اکا شقق دیرکه اول کوزلرك محسناتندندر ایمدی طوق غبغب دیدیکی غبغبك دکرمی الکیدر * محصول بیت * سنك اکك چوقرینك هلاکی وکشته سیم که هرجانبدن یوزیك جان بوینی انك غبغبی چنبرینك التنده در یعنی جانانه غبغب برمرتبه حسن واطافت ویرمشدر که هرکورن اکا اسیر ومبتلا اولور (شهسوار من که مه آینه دار روی اوست * تاج خورشید بلندش خاك نعل مرکبست) بعض نسخه ده نعل سم مرکبست دوشمش شهسوارانلی

بالجذبه اولان بن مست ومستغرق عشق الهیدن فرض وواجبدن ماعدا درجهٔ جنت زیاده قیله جق نوافل اعماله تقید طلب ایتمه که فیاض بی علت اولان حق تعالی بزی عالم ارواحده جمالی نورینك مستغرقلغیله آلوده ومشغول ایلشدر دیمکدر

من همانـدم که وضو ساختم از چشمهٔ عشق * چارتکبیرزدم یکسره برهرچه که هست

بن هم اول ساعت که آبدست الدم عشق چشمه سندن درت تکبیر اوردم براوغوردن هرنسنه اوزره که واردر (مفردات) (من) بن (همانـدم) اوساعت (وضو) آبدست (ساختم دوزدم (از) من (چشمهٔ عشق) م (چار) درت (تکبیر) الله اکبر دیمك (زدم) اوردم ماضیدر (یکسره) براوغوردن (بر) علی (هرچه که) هرنسنه که (هست) واردر (معنای اشارتی) (العشق نار فی القلوب تحرق سوی المحبوب) سرنجـه اول وقت که مظهر عشق الهی اولدم (کل شئ هالك الاوجهـه) حکمنجه قلبم حدث ماسوادن طهارت بولوب انوار ذات الهیه به استغراقله جمله موجوداتی میت ومعدوم فرض ایدوب (کان الله ولم یکن معه شئ) سرینه واصـل اولمشمدر دیمکدر

می بده تا دهمت آکهی از سر قضا * که بروی که شدم عاشق وزبوی که مست

شراب ویر تا سکا خبر داراق ویره یم قضاء الله سرندن که کیمك یوزینه عاشق اولدم دخی کیمك قوقوسی اوزره مست اولدم (مفردات) (می) شراب (بده) ویر امردر (تا) حتی (دهم) ویرم (ت) خطابیه (آکهی) خبر داراق (یا) مصدریه (از) من (سر) م (قضـا) قدر (با) للابتدا (که) کیم (شـدم) اولدم ماضیدر (عاشق) م (بر) علی (بوی) قوقو (که) کیم (مست) م (معنـای اشارتی) ای معاشر عشاق تحریك سلسلهٔ جنون عشق قیلاك که سزه غلبات عشق وغلیان شوق وقتنده تقدیر ازلی واحسان وهاب لم یزلی بنی کیمك جمالنه عاشق قیلدی وکیمك قوقوسیله مست وحیران ایتدی سزی خبر دار ایده یم بو بحث تقدیر بر سر محبوب ازلیدر که حالت صحوده اظهاری ممکن دکلدر مستان خدانك بیانیله ظاهردر دیمکدر

کر کوه کمست از کر موراینجا * ناامید از در رحمت مشوای باده پرست

بیوك طاغك اتکنده اولان کوچك طاغ اکسکدر قارنجه نك قوشاغندن بومحلده رحمت قپوسندن امید سز اوله ای شرابه طاپیجی (مفردات) (کر) بیوك طاغ اتکنده اولان کوچك طاغ (کوه) کاف عربیله طاغ (کم) اکسك (است) در (از) من (کر) قوشاق (مور) قارنجه (این) بو (جا) محل (نا) نفی (امید) مقصـود (از) من (در) قپو (رحمت) م (مشو) اولمـه (ای) ندا (باده) شراب (پرست) طـاپیجی (معنای اشـارتی) بوام کتابده اولان تقـدیر ازلی برعقولی متحیر قیلیجی محلدر که جبل راسخ کبی مأمونین اولان انبیاء عظامك دامن شر یعتی طوتوب مرتبهٔ ولایته قدم بصان اولیاء کرام خشیت قهر خداده عصات

پادشاه آینه‌دار اکثر ماشطه‌ده استعمال ایدرلر وشول کسه که برآینه النه آلور * وکزدروب اله صونوآینه‌یی النه آلوب بقسان آلته براقجه وبابرقاچ منغر وبراکاده آینه‌دار واینه کردان دیرلر مصراع ثانیده محتمل الضدین صنعتی وار یعنی تاج خاك اوله ویاخاك تاج اوله * محصول بیت * بنم شهسوارم که مه انك آینه‌داریدر یعنی خدمتنه ملازمدر بلند خورشیدك تاجی انك اسبی نعلینك طبراغی بلند خور شیدك تاجیدر بوندن مرادی جانانی استعظامدر یعنی برمرتبه‌ده عالی جنابدر که آی خدمتکاری

وکنش سیبی در (عکس خوی
برعارضش بین کافتاب کرم رو * درهوای
این عرق ناعست هرروزش تبست) خوی
واوریله بحاوی قافیه سنده واقع اولور
یعنی عرقدر کرم رو تیز یوریجی دیمکدر
یوزی اسی کنش دیین خطای فاحش
ایلدی هرروزش تبست هرروزدن مراد
دوام وثباتدر یعنی کنشه اشعه سنك
کال غلبه سندن حاسهٔ بصر بقعه محل
ایده مدیکندن دترر کبی کورینور اول
دترمك ثباتنه تب اطلاق ایلمش تبله عرقك
مناسبتی اولدیغیچون عرق تبله جمع ایلدی
* محصول بیت * جانانك عارض پاکی
او زرنده درك عکسنی کور که زیاده تیز
یوریجی کنش بو عرقك آرزوسندن
هر کون استمه چکر یعنی رونك کال لطافت
وصفاسندن عرق هنوز منبعنده اولوب
مسامادن رویك یوزینه خروج ایلمکسزین
عکسنی بشره‌نك ظاهرنده کور که آفتاب
تیز ریجك سیرایدن دیوهر کون بوهواده
یعنی عکسنی کورمك آرزوسندن محموم کبی
دترر انك عارضی او زره اولان عرقك
عکسنی یعنی لطافتنی کورم
دیو عکسی لطافتله تفسیر ایلین
کسنه شاعرك مرادینی انکلمدی
(من نخواهم کرد ترك لعل یار وجام می
* زاهدان معذور داریدم که اینم
مذهبست) کرد بونده کردن معناسنه در
زیرا مضارعه مقارندن لعل یاردن مراد
لب در تشبیه مطلق طریقیله زاهدان
منادی دارید جمع مخاطبدر میم ضمیر
منصوب متصل معناسنه در اینم این
اسم اشارتدر میم متکلم معناسنه مذهبه
مقیددر مذهبم اینست تقدیرنده در *
محصول بیت * بن لعل یاری وجام می
ترك ایدر دکلم ای زاهدلر بنی معذور طوتك
که بودر مذهبم یعنی عمرم بویله کچمشدز

وجرمیندن احقر واذللردر که عاقبتده العیاذ بالله نیجه ولی سوء خاتمه ایله ونیجه کافر وفاسق حسن خاتمه ایله ختم اولشلردر همان درکاه حقده جرم وعصیان سبیله اللهك رحمتندن امید کسیلوب وعبادت وولایتله مغرور اولیوب بین الخوف والرجا تسلیم قضاءالله اوزره اولملیدر دیمکدر

﴿ بجزآن نرکس مستانه که چشمش مرساد * زیراین طارم فیروزه کسی خوش نه نشست ﴾

اول مستانه کوزدن غیری که اکا کوز ارمسون ودکمسون بو پیروزه فلك قبه سی التنده برکیمسه خوش اوتورمدی (مفردات) (با) الملابسه (جز) غیر (آن) اول (نرکس) کوزك مشبه بهی (مستانه) مسته منسوب (چشم) کوز (ش) ضمیر (مرساد) ایرمسون (زیر) تحت (این) بو (طارم) قبه وفلك (فیروزه) پیروزه دیدکاری ماوی طاش (کس) کیمسه (یا) وحدتیه (خوش) کوزل (نه) نفی (نشست اوتوردی) (معنای اشارتی) اول نظری کیمیا اولان معصومیندن غیری که اکا اصابت عین اولمسون بوکوك قبه‌نك التنده قهر حقدن امین اولمش وراحته ایرمش برکیمسه یوقدر لذائذ دنیایه وشهوات نفسه الدانوب قهر حق اونوتمق عاقل کاری دکلدر دیمکدر

﴿ جان فدای دهنت باد که درباغ نظر * چمن آرای جهان خوشترازین غنچه نبست ﴾

جان سنك اغزیکه فدا اولسون که نظر باغنده جهان باغنی بزه‌یجی بوندن زیاده خوش غنچه بغلمدی (مفردات) (جان) م (فدا) اعطا (دهن) اغز (تا) خطابیه (باد) اولسون (در) فی (باغ نظر) م (چمن آرای جهان) جهان باغنی بزه‌یجی (خوش) کوزل (تر) زیاده (ازین) بوندن (غنچه) م (نبست) بغلمدی (معنای اشارتی) ای تقدیر وقضادن واسرار خدادن خبر ویرن ناصح سنك کلامکه جان فدا اولسون که بو عبرت عالمنده متصرف حقیقی اولان الله بو قباب عزنده مستور قیلدیغی محبوب ازلیلردن ومعصوم ایدیلردن زیاده خوش حاللی برفرد خلق ایتمدی سابقه سنی بایلمزه لایق اولان برحالنه مغرور اولیوب اعتراف عجزایله ومحو وجود وعمل محمودایله درکاه حقده زار ونیاز اوزره اوله دیمکدر

﴿ حافظ ازدولت عشق توسلیمانی شد * یعنی ازوصل تواش هست کنون بادبدست ﴾

حافظ سنك عشقك دولتندن برسلیمان اولدی یعنی سنك وصلکدن انك النده شمدی یل واردر (مفردات) (حافظ) م (از) من (دولت عشق) م (تو) سن (سلیمان) م (یا) وحدتیه (شد) اولدی ماضیدر (یعنی) تفسیر (از) من (وصل) وصلت (اش) ضمیر (هست) واردر (کنون) شمدی (باد) یل (با) ظرفیه (دست) ال (معنای اشارتی) بحمدالله یارب محو وجودایله سنك عشقك دولتندن حافظ وقتك سلیمانی اولدی یعنی سنك وصلتك برکاتندن نفس هواسنی اله

وبونکله معنادم بکا بوندن کچمك خیلی مشکلدر * مصراع) خیلی مشکلدر کشی ترك ایلمك معتادینی (اندران موکب که برپشت صبا بندند زین * باسلیمان چون برانم من که مورم مرکبست) موکب میمك فتحی وکافك کسریله بونده اتلی بلوکیدر پشت ارقه زین اکر پشت صبایه اکر بغلمقدن غرض صبایه سوار اولمقدر چون برانم راندن سورمکدر بونده دیزکین دیزکینه چاوب یورمکدن کنایتدر یعنی هم عنان اولمق مور قرنجه مو کبدن مراد بونده بینکدیر

* محصول بیت * شول اتلیلر ایچنده که صبایی اکرلیوب سوار اولورلر بن حضرت سلیمانله هم عنان اوله بیلورمیم که بینکم قرنجه دریعنی حسن وجمال صاحبلری که کوزلکیله غیر موجودی موجود ایلمکه قادرلردر بن انلرك اراسنده جانانله همعنان اوله بیلورمیم که الده قرنجه دکلی سرمایم بوقدر بعض نسخه‌ده چون برنه کی واقع اولمش نچین معنا سنه بس کبی برانم لفظنی چیقروب معناسنی سلیمانله نچین بوقاری کام دیین کسنه هم ترکیبده خطا ایلمش هم معناده بوغزلده

ایکی بیتده قافیه مکرر کلدی بس لایق
بو ایدیکه بیتك بری مطلعك اچیرنده
یازلمی ایدیکه عیبو بدن عد اولنمیدی
(آب حیوانش زمنقار بلاغت می چکد *
زاغ کاك من بنامیزد چه عالی مشربست *
آب حیوان آب حیات دیمکدر حیوانش
شین ضمیرزاغ کالکه راجعدر اضمار قبل
الذکر طریقیله منقار قوش بورنی قلك
بورنی یعنی اوجنی اکا تشبیه ایدرلر میچکد
فعل مضارع طاملرد یمکدر چکیدندن
مشتق زاغ قرغه کالك قلم سیاهلقده قرغه‌یه
تشبیه ایلمشدر بنامیزد کلهٔ تحسیندر
بارك الله دیمکدر بنامیزد ایکی لفظدن
مرکبدر وبنام لفظنده اولان با قسم ایچوندر
الله ادی حقیچون دیمکدر دیین کسنه هم
ترکیب دیدیکنده خطا ایلدی هم معناده
* محصول بیت * بنم قلمم زاغی بارك الله
نه عالی مشربدر که منقار بلاغتندن آب
حیوان طاملرغرض کندی بیتنك بلاغتی
توصیفدر وقلمه اسنادی مجازیدر منقارك
بلاغته اضافتی استعاره طریقیله در
بنامیزد اکثر محلرده تحسین
معناسنه در (انکه ناوك بردل من زیر
چشمی میزند * قوت جان حافظش
درخندهٔ زیرلبست) ناوك قوغش اوقی
یعنی زنبورك اوقی قوغشدن اتلدیغیچون
قوغش اوقی دیرلر زیر چشمی باتکبیر
ایچوندر زیرچشم کوز التندن یعنی نهانی
قوت جان غدای روح دیمکدر درخندهٔ
زیرلب کولمك یعنی تبسم ایلمك
* محصول بیت * اول جانانکه یورکمه کوز
التندن غمزه اوقنی اورر حافظ جاننك ازیغی
انك دوداق التنده تبسم ایلمسنده در یعنی
حافظه نهانی نظر صااوب کولمسی
روحنه حیات ویرر (وله رحمه الله) (مطلب
طاعت وپیمان وصلاح ازمن مست *
که به پیمانه کشی شهره شدم روزالست *

الوب دیو واژدرها مانند اولان نفسنه متصرف اولوب (قدامهم شیطانی) دواتی بولمشدر دیمکدر یاخود اللهك غیری محوکلی اولمغه فقرتامه یتشوب (اذاتم الفقر فهوالله) سرینه واصل اولمشدر دیمکدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ زاهدظاهرپرست ازحال ماآکاه نیست * هرچه کوید درحق ماجای هیچ اکراه نیست ﴾

ظاهره طاپیجی زاهد بزم حالمزدن خبردار دکلدر هرنه دیرسه بزم حقمزده هیچ اکراه یری دکلدر (مفردات) (زاهد) معرض عن الدنیا (ظاهرپرست) ظاهره طاپیجی (از) من (حال) م (ما) بز (آکاه) خبردار (نیست) دکل (هرچه) هرنه (کوید) دیه مضارعدر (درحق ما) بزم حقمزده (جای) یر (هیچ) قطعا (اکراه) کریه کورمك (نیست) دکل (معنای اشارتی) اعمال ظاهره ایله مقید اولوب دنیادن اعراض ایدن زاهد کرچه ابراردندر اما احوال درونه واذواق روحانیهٔ دل پرخونه آشنا اولمدیغندن بزکه طریق شطارده ارباب عشقز بزم حالمزدن خبرداردکلدر بزم حقمزده هرنه قدر خوش یاناخوش کلام سویلرسه انی کریه کورمیزکه (المرء عدو لماجهل) در وناپخته لکندندر دیمکدر

﴿ درطریقت هرچه پیش سالك آید خیراوست * برصراط مستقیم ای دل کسی کمراه نیست ﴾

طریقتده هرنه که سالکك اوکنه کلور اکا خیردر صراط مستقیم اوزره ای کوکل برکیمسه ازغین دکلدر (مفردات) (در) فی (طریقت) سلوك یولی (هرچه) هرنه (پیش) اوك (سالك) م (آید) کله (خیراوست) اکا خیردر (بر) علی (صراط) یول (مستقیم) طوغری (ای دل) ای کوکل (کس) کیمسه (یا) وحدتیه (کمراه) ازغین (نیست) دکل (معنای اشارتی) سلوك طریق اهل الله ده نشئهٔ عشق ومحبتدن ونتیجهٔ روحانیت ومعرفتدن ورای عقلده هرنه درلو حال سالکه ظهور ایدرسه انك حقنده خیردر مادام شریعت مطهره‌یه ظاهرا وباطنا رعایت اوزره استقامتده اولدقجه صراط مستقیمده ازغین برکیمسه یوقدرکه مراد الله اولدقجه (یبدل الله سیئاتهم حسنات) زمره سندن دردیمکدر

﴿ تاچه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند * عرصهٔ شطرنج رندانرا مجال شاه نیست ﴾

عجب نه اویون یوز کوستره بر بیداق سورمك استرزرندلر شطرنجی بساطنده شاهه مجال یوقدر (مفردات) (تا) عجب (چه) نه (بازی) اویون (رخ) یوز (نماید) کوستره (بیدق) شطرنج طاشلرینه دینور (یا) وحدتیه (خواهیم) استرز متکلم مع الغیر (راند) سورمك ماضی مصدر معناسنه (عرصه) بساط (شطرنج) م (رند) لاابالی الف ونون ادات جمعدر (مجال) طاقت (شاه) شطرنجك برطاشنك اسمیدر (نیست) یوق (معنای اشارتی) راه استقامتده وطریق طاعتده تقرب تامی تحصیل ایدنجه یه ازنوافل اعماله جد وسعی ایدهیم زیرا اول سلوکده مقربینك شهود تام ایله اولان حالات سنیه‌لرینه مجال یوقدرکه مقربین اهل الله ارادهٔ واختیارلرینی محو ایدوب

مطلب نهی مخاطبدر طلبیدندن مشتق طلب ایله دیمکدر طلب لفظ عربیدر لفظ عربیکه عجم تصرف ایلیه یعنی مصدر وماضی ومضارع وامر ونهی صیغه‌لرینه چکه اکا معمول دیرلر مثلا طلبیدن وطرزیدن کبی طاعت اصلنده انقیاد معناسنه در صکره عبادتده استعمال ایلدیلر پیمان قول وقراردر صلاح ضد فساددر مست اسرك پیمانه کش وصف ترکیبیدر پیمانه چکیجی معنای لازمیسی باده ایچیجی شهرت وشهره مصدرلردر فتح بابندن اما شهرت بونده مفعول معناسنه در * رباعی * اکرشهره شوی

بشهر شرالناسی * ورکوشه نشین شوی همه وسواسی * به زان نبود کر خضر والیاسی * کس نشناسد تراتو کس نشناسی
* الستده همزه استفهام ایچوندر است فعل ماضی نفس متکلم وحده در لیسدن لیس فعل در افعال ناقصه دن اما ماضیسی
مستعملدر انجق الست دیمک دکلیم دیمکدر روزالستدن مراد الله تعالی ارواحه الست بربکم دیدیکی کوندر بو بر
مطول بحثدر محلی تفسیرلردر بونده مراد روز ازلدن کنایتدر * محصول بیت * بندن طاعت وعبادت وعهد وپیمان وعمل
صالح طاب ایله زیرا بن روز ازلده باده

جانب حقدن هرنه کاورسه اکا جان ودل ایله راضی اولمشلردر دیمکدر

﴿ جیست این سقف بلند ساده بسیار نقش * زین معما هیچ دانا در جهان آکاه نیست ﴾

نه در بوچوق نقشلی ساده بلند سقف بو معمادن هیچ برعالم جهانده خبردار دکلدر (مفردات) (جیست) نه در (این) بو (سقف) طام (بلند) یوکسك (بسیار) چوق (نقش) م (زین) بوندن (معما) کیزلی امر (هیچ) قطعا (دانا) عالم (در) م (جهان) دنیا (آکاه) خبردار (نیست) دکل (معنای اشارتی) بوشقوق وخروقدن سالم و بوقدر صنایع غریبه وحکم عجیبه یی جامع عقولی متحیر قیلیجی فلك دوار بر معما و برکیز او آینهٔ حکمت نمادر که جهانده برعالم وعارف بوذره مثال اولان صنع خدادن برفلك دوارك جهانده کنه اسرارندن خبردار اولمجق قلبی عرش الرحمن اولان مقربین اهل اللهك حالات وواردات نیجه مجالی اولسون ونیجه اکا تقلید ایتسون (رحم الله امرأ عرف قدره ولم یتعد طوره) دیمکدر

(این چه استغنا ست یارب وین چه قادر حاکمست * کین همه زخم نهان هست ومجال آه نیست)

بونه عجب استغنادر ونه عجب قادر حاکمدر که بو دکاو کیز اوزخم واردر واهه مجال یوقدر (مفردات) (این) بو (چه) نه (استغنا) اظهار غنا (است) در (یارب) عجب (وین) بو (چه) نه (قادر حاکم) م (است) در (این) بو (همه) جمله (زخم) یاره (نهان) کیزلو (هست) واردر (مجال) قدرت (آه) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) (وان لیس للانسان الا ما سعی) مقتضاسی زاهدك زهدی وعابدك عبادتی وعارفك عرفانی وولینك ولایتی نفعی جمله قولك کندینه درحق تعالی نفع وضرردن منزهدر غنی عن العالمیندر بو براستغنای عجیبدر دخی اعجبکه عبادت ومعرفت ایچون خلق ایتدیکی عبد عاجزینه غفلت لباسنی کیدروب کیز اوجه نفس وشیطانك تسلیطیله خانهٔ قلبی خراب ایدوب باعث قهر وغضب خدا اولان قسوت قلب وسلب ایمانه سبب اولور بوقدر غفلت وظلمت دل وارایکن عبد عاجز آخرتنی واللهنی اونودوب برکره آکاه اولوب آه بنم حالم نیجه اولور دیوب شغل دنیا ایله عمرنی هبایه ویرمسی برمقتضای قدرت وحکمتدر که عقل ادراکنده عاجزدر همان الله عظیم الشان جمله مزه توفیق وتدارك کرم ایلیه آمین بجاه سید المرسلین

﴿ صاحب دیوان ماکو یا نمیداند حساب * کاندرین طغری نشان حسبة لله نیست ﴾

کویا بزم صاحب دیوان حساب بیلزمی بیلور که بو طغراده حسبة لله نشانی یوقدر (مفردات) (صاحب دیوان) خلیفة الله فی الارض (ما) بز (کویا) صانکه (نمیداند) بیلزمی استفهام تقریری (حساب) م (اندرین) بو (طغری) پادشاه چکیلان طوره (نشان) علامت (حسبة لله) الله ایچون (نیست) یوق (معنای اشارتی) بوغفلت قلب سبیله آخرتده حضور رب العالمینده محاسبه سنی اونوتمغله

نوشلغله مشهور اولدم یعنی زهاد وعباده لایق اولان اعمالی بندن طاب ایله ای اهل ظاهر بن رند باده نوش بیر اولدم بندن سنك مطلوبك حصوله کلمز (من همان دم که وضو ساختم از چشمهٔ عشق * چارتکبیر زدم یکسره برهرچه که هست * چارتکبیر زدم میت نمازی درت تکبیر له اولور پس برنسنه انك کلیا ترکی لازم اولسه اکا چارتکبیر زدم دیرلر یعنی بن اندن کچدم * محصول بیت * بن اول دم که عشق چشمه سندن ابدست الدم امور دنیانك جمیعه براو غوردن چارتکبیر اوردم یعنی بن که عاشق اولدم جانان محبتندن غیری هرنه که رنك تعلق قبول ایلر انلردن کلیا کچدم (می بده تا دهمت آکهی از سر قضا * که بروی که شدم عاشق و بربوی که مست) آکهی یا حرف مصدر قضادن مراد حکم الهیدر * محصول بیت * می ویرکه سکا سر قضا وقدردن خبر ویرین که کیمك رو ینه عاشق اولدم وکیمك بوینه مست اولدم یعنی باده ویرکه مست اولوب بی اختیار رازنهانی فاش ایدوب عشق وحاشقلغی وکیمه عاشق اولدیغم وکیمك بوینه مست اولدیغم بربر سویلیم زیرا باده برجوهردر که ابتده کوکلده اولانی اظهار ایدر تنکیم مشهوردر آتفاق ایله فکر ایلدیکنی سرخوشلق ایله سویلرلر (کرکوه کست آز کر مور اینجا * نا امید از در رحمت مشوای باده پرست) کرکوه طاغ بلی کم اکسك کرمور کربونده بل معناسنه در اینجا دیدیکی یعنی باب عشقده. در رحمت اضافت بیانیه در * محصول بیت * طاغ بلی اکسك یعنی ضعیف رکدر قرنجه بلندن مراد بونده یعنی عشق یوکنی کوترمده ای جانانك عشق باده سن نوش

ایلین عاشق در رحمت جاناندن نا امید اولمه یعنی بارکران عشق جانانه طاغلر متحمل دکل ایکن ای بادهٔ محبت جانانی نوش ایدن سن تحمل ایله ومرحمت وشفقت جاناندن نا امید اولمه البته زور محبت سنی جانانه واصل ایدر بجز آن نرکس مستانه که چشمش مرساد * زیراین طارم فیروزه کسی خوش ننشست * بجز یا حرف زائد شین ضمیر نرکسه راجع درکه چشمدن کنایتدر چشمش مرساد مرساد نهی غایبدر رسانیدندن ایرشدرمك معناسنه بونده دعا مراد در براز کوز

دکسون مقامنده استعمال ایدرلر بونده حشو ملیح واقع اولمش طارم رانك فتحی وضمیله لغتدر درم اوینه دیرلر که کوچر اولیلر قوروب ایچنده اوتورلر طارمی چارداقله تفسیر ایلین یوقاردن پرواز ایلش فیروزه پیروزه دن معربدر جوهر جنسندن لاجورد رنکلی برطاشك اسمیدر بونده طارم فیروزدن مراد فلکدر تشبیه طریقیله * محصول بیت * اول جانانك مستانه چشمندن غیری که اکا یاوز کوز دکسون بوفلك پیروزه رنکك التده حضور ورفاهیتله کیمسه اوتورمدی کانه یعنی چشم جانان هرایش که ایشلر عشاق کوکلین

مظهر قهر خدا اولانلر نتیجهٔ حالر ینی کندولری بیلزلر اما خلیفة الله فی الارض اولان مردان خدا بیلزلرمی دنیاد . دکل بلکه قیامتد . اوله جق محاسبه لرینی دخی اللهك بیلدرمسیله بیلورلر باخصوص اهل غفلتك جبهه وسیمالرنده اثر سجود نشان حسبة لله اولمیه نیجه بیلسونلر بیلورلر دیمکدر

(هرکه خواهد کو بیا و هرچه خواهد کو بکو * کبر وناز وحاجب ودربان درین درکاه نیست)

هرکیم بو درکاه خدایه کلك ایسترسه کلسون وهرنه مراد ایدرسه سویلیه ایتسون زیرا بو درکاه خداده کبر وناز وبکجی وقپوجی یوقدر (مفردات) (هرکه) هرکیم (خواهد) ایسته مضارعدر (کو بیا) سویله کلسون امر غائبدر (هرچه) هرنه (خواهد) دیلیه (کو بکو) سویله ایتسون امر غائبدر (کبر وناز) م (حاجب) بکجی (دربان) قپوجی (نیست) یوق (معنای اشارتی) ای شفقت لخالق الله ایله موصوف اولان ناصح بوغفلتك نتیجه سی هلاك ابدی اولدیغنی بیلوب توبه وانابتله اللهه رجوع مراد ایدن عاصیلر ای بیچاره کناهکدن قورقه درکاه حقه اخلاصله وامید ایله کل وهرنه دیلرسك اللهدن ایسته که الله تواب ورحیمدر (ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) بیورمشدر زیرا اللهك عبادنی اللهك درکاهندن کبر وناز ایله رد ایدر بکجی وقپوجی یوقدر صاقن عباد اللهی اللهك رحمتندن نا امید ومأیوس ایتمه سن دیمکدر

(هرچه هست از قامت ناساز بی اندام ماست * ورنه تشریف تو بربالای کس کوتاه نیست)

هرنه نقصان وقباحتکه واردر بزم دوزنسز و یاقیشقسز قامتمزدندر یوخسه سنك خلعتك کیمسه نك بوینه قیصه دکلدر (مفردات) (هرچه) هرنه (هست) واردر (از) من (قامت) بوی (ناساز) دوزنسز (بی اندام) یاقیشقسز (ما) بز (است) در (ورنه) یوخسه (تشریف) خلعت (تو) سن (بالا) بوی (کس) کیمسه (کوتاه) قیصه (نیست) دکل (معنای اشارتی) ای غفار الذنوب اولان ربم بوقدر نقصان وقباحت وغفلت ظلمت وتغییر نعمت جمله بزم کسب یدیمزدر یوخسه حاشاکه سن وهاب ورزاقك عطا واحسانی قوللرك استعدادینه کوره نقصان دکلدر صدقله درکاهکه کلان محروم اولمز دیمکدر

﴿ بردر میخانه رونق حال یك رنکان بود * خود فروشان را بکوی می فروشان راه نیست ﴾

میخانه قپوسی اوزره کیمك یك رنکلرك ایشیدر کندینی صاتنلر ایچون شراب صاتنلر محله سنه یول یوقدر (مفردات) (بر) عـلی (در) قپو (میخانه) م (رونق) کیمك (یك) بر (رنك) بوییه الف نون ادات جمعدر (بود) در (خود) کندی (فروشان) صاتیجیلر (را) ایچون (با) للملابسه (کوی) محله (می) شراب (فروشان) م (راه) یول (نیست) یوق (معنای اشارتی) لکن درکاه حقه وعشق ومحبت بولنه کیمك قلبنی ماسوادن تجرید ایدوب کثرت ذکر الله ایله اطمئنان قلب تحصیل ایدوب امر حقه تسلیم وانقیاد ایله الله بوباسی صبغة الله یله بوبانانلر ایچوندر شربعت

جانان هرایش که ایشلر عشاق کوکلین مجروح ایلمك وقان دوکمك وسائر مظالم کماندن صادر اولور هیچ کمسه نك حدی بوقدر سن نیچون بویله ایلدیك یا ایلرسن دیه بویله ایکن بنده ذوق وصفا ایله اوتورر اما اندن غیری هرکس ایلدیکنك مکافات وجزاسنی کورر (جان فدای دهنت باد که درباغ نظر * چمن آرای جهان خوشتر ازین غنچه نبست) فدا ده فا مکسور اولسه مد وقصر جائز واما فا مفتوح اولسه مقصور در انجق فدیه وفدا وفدا بر معنایه در برکسه یه برنسنه ویرمکله قورتارمغه دیرلر اما بویله مقامده قربان معناسنه در باد امر غائب صیغه سیدر موقع دعاده واقع اولمش باغ نظر تقدیر کلام باغ عالم نظر در مضاف محذوفدر چمن آرای وصف ترکیبیدر جهانه مضاف اولمشدر تقدیر کلام چمن جهان آرای در چمن آرایدن مراد اهل سنت مذهبنده خلاق عالمدر وحکما مذهبنده واهب الصور در که سابقا ذکر اولمش با قافیه سنده غنچه دن مراد دهاندر که شعرای عجم غنچه یه تشبیه ایدر اما شعرای روم غنچه یه لبی تشبیه ایدر ولا مناقشه * محصول بیت * جان سنك دهنکه فدا اولسون که عالم نظر باغنده جهان چمن آرای یعنی الله بوغنچه دن ایورك غنچه بغلمدی یعنی سنك دها نکدن موزون ومطبوع وشیرین باغ عالمده پردهان مخلوق اولمدی (حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد * یعنی از وصل تواش نیست بجز باد بدست * سلیمانی ده یا تنکیر ایچون وحدت ایچون دیین معنانی ملاحظه ایلمش * محصول بیت * حافظ سنك عشقك دولتنده سلیمان اولدی که وحوش وطیور ورباحه حکم ایدردی مقصودینی تفسیر ایدوب دیرکه یعنی سنك وصلکده

الدنه یلدن غیری نسنه یوق یعنی وصالکدن کلیا محرومدر (وله رحم روحه) (زاهد ظاهر پرست از حال ما آکاه نیست * هرچه کوید در حق ما جای هیچ اکراه نیست * ظاهر پرست اهل ظاهره دیرلر اکراه بونده استکراه معناسنه در والا معنا صحیح اولمز زیرا متعدیدر * محصول بیت * اهل ظاهر زاهد بزم حالمزدن آکاه دکل بزم حقمزده هرنه سویلرسه هیچ اکراه یری یوقدر یعنی زاهدلر عارفلرك ضدی ومبغضی در ازدلر نیجه غیبت ومساویدن خالی دکللردر پس خواجه بیوردرکه بزم

حقمزده هرنه که دیرلرسه معذورلردز وبز اول دیدکلرینی کریه کوروب انجنمزز زیرا انلر بزم حالمزی بیلزلر واکر بیلسه‌لر هیج ایدرلر میدی (در طریقت هرچه پیش سالك آید خیراوست * درطریق مستقیم ای دل کسی کمراه نیست * طریقتدن مراد بونده سلوکدر کمراه یول بتریجی ازغون معناسنه که عربیده اکا ضال دیرلر * محصول بیت * حالت سلوکده هرنه که سالك اوکنه کاورسه انك خیرلوسیدر ای کوکل کسه طوغری یولده کمراه یعنی ازغون دکلدر حاصل کلام سلوك حالنده هرنه عقبده که سالکه واقع اولورسه عاقبتنه نظراید نجه انك خیراوسیدر زیرا اکا اول حق جانبندن تربیه وارشاددر بو بیت عدم اکراهه حکم تعلیلدر (تاچه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند * عرصهٔ شطرنج رندانرا مجال شاه نیست) تابونده آیا معناسنه‌در تعجب ایچون بازی اوبوندر بونده بازی ورخ وبیدق وعرصه وشطرنج وشاه ذکری مراعات نظیر صنعتیدر عرصه اصطلاحده شطرنج بریته دیرلر یعنی بساط شطرنج درشونك کسریله دراصلنده اما فتحیله مشهوردر بونده شاهدن مراد کشت لفظیدر که شاهی اوینانمغچون دیرلر که اکرچه خلق تاسزکش دیرلر اما اصلی تایله‌درنتکم حضرت مولاناجامی بیورر (بیت) بکشت وکار جهان دل مبند کاخر کار * زکشت مات شود شاه عرصهٔ شطرنج * ونتکم مولانا آصفی بیورر (بیت) غنیمتست لب کشت وباده کرچه زکشت * میان عرصهٔ کر بزان بود شه شطرنج * محصول بیت * عجبا نه اویون یوز کوستره‌لر بیدق سورمك استرز زیرا رندلر شطرنجنك میداننده کشت دیمکه مجال یوقدر یعنی آیا نه صورت یوز کوستر هله عاشق اولوب بر مقدار یاتوب یاقلق استرز زیرا عشاق رندانك عشق میداننده دفعهٔ وصلته مجال یوقدر آتش عشقله بخته اولوب صاف وپاك اولنجه مصراع اولك معناسی بیاننده تاکه اویون یوز کوسترسه بیدق سورسك کرك دیین کسنه لفظنه مطابق معنی ویرمشدر (چیست این سقف بلند ساده بسیارنقش * زین معماهیچ دانادرجهان آکاه نیست * سقف عربیده طوانه دیرلر ساده بی نقش دیمکدر بسیار نقش پرنقش دیمکدر صنعت طباق قیلنلندر که مطابقه‌ده تضاد ده دیرلر معما لغتده لفظ مشترکدر اسم مفعول واسم زمان ومکان ومصدر میمی ما بینده اما اصطلاحده مذکور اولان معما اسم مکان معناسندن مأخوذ در بونده تعریفی لازم دکل مراد ایدن معما کنا یلرنده کورسون دانا صفت مشبهه در عربیده علیم معناسنه * محصول بیت * نه در بو پرنقش ساده یوجه سقف پرنقش دیدیکی حقیقة کواکبله مزین اولدیغیدر وساده دیدیکی کوندز نجوم کورنموب ساده وش مرئی اولدیغیدر وسقف بو ردیغی اهل شرع مذاهبی اوزره مسطح اولدیغنه اشارتدر والااهل

محمدیه یه تابع اولیوب هوای نفسند تبعیتله طریق حقده اولیلره محبة الله لـذتنی طاتتنه یول یوقدر دیمکدر

﴿ بنده پیرخراباتم که لطفش دائمست * ورنه لطف شیخ وزاهد کاه هست وکاه نیست ﴾

خرابات پیرینك بنده سییم زیرا انك لطفی دائمدر بوخسه شیخ وزاهدك لطفی کاه واردر کاه یوقدر (مفردات) (خرابات) میخانه (بنده) قول (هم‌زه) وحدتیه (میم) ضمیر متکلم وحده (که) زیرا (لطف) کرم (شین) ضمیر (دائم) م (است) در (ورنه) یوخسه (لطف) م (شیخ وزاهد) م (کاه) وقت (هست) واردر (کاه) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) عشق ومحبتك معدنی وخانه سی اولان متصرف القلوب وصاحب التمکین پیرروشن ضمیرك بنده سیم زیرا انك فیضی دائمدر صاحب تلوین اولان شیخ وزاهدك فیضی کاهی وار کاهی یوق انلرك طالبی مراقبه و پرورشده وتربیه وکرم کوسترشده دوام اولمز دیمکدر

﴿ حافظار برصدرننشیند زعالی همتیست * عاشق دردی کش اندر بند مال وجاه نیست ﴾

حافظ اکرصدراوزره اوتورمزه عالی همت لکندندر شرابك طورتیسنی چکن عاشق مال ومنصب قیدنده دکلدر (مفردات) (حافظ) م (ار) اکر (بر) علی (صدر) م (ننشیند) اوتورمیه (ز) من (عالی) بوجه (همت) م (یا) مصدریه (است) در (عاشق) م (دردی کش) طورتو چکیجی (اندر) فی (مال) م (جاه) منصب (نیست) دکل (معنای اشارتی) حافظ مال ومنصب وعلم وفضل ایله صدرنشین اولیوب فقر وخراباتیلك طرفنی اختیار ایتمسی فقرمحمدیه ایله وصلت کامله الی الله تحصیلنه همت عالی لکندندر زیرا الله دردینی وراء عشق ومحبت بلاسنی اختیار ایدن عاشق صادق مال ومنصب قیدنده دکلدر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آن پیك نامور که رسید ازدیار دوست * آورد حرز جان بخط مشکبار دوست ﴾

اول نامل ساعیکه دوست دیارندن ایرشدی دوستك مسك یاغدیریجی خطیله جان حمائلنی کتوردی (مفردات) (آن) اول (پیك) ساعی (نامور) نامل (و) ادات نسبیه (رسید) ایرشدی (از) من (دیار) ممالکت (دوست) حبیب (آورد) کتوردی ماضیدر (حرز) حمائل (جان) روح (با) لالملابسه (خط) یازی (مشکبار) مشك یاغدیریجی (دوست) م (معنای اشارتی) قبل خلق المخلوقین اول ازلده محبوبیت ایله نامدار اولان رسول اکرم وحبیب محترم صلی الله علیه وسلم برظلمت بشریتده هلاکه قریب اولمش عاصی بیچاره‌لرك نجاتی ایچون (وداعیا الی الله باذنه وسراجا منیرا) اوله رق جانب قدس الهیدن مؤیدا کلوب یتشدی وجانمزی هلاکدن خلاص ایله حیات ابدی ویریجی کتاب الهی ونیجه احادیث یوحی من الالهی بزه جان حرزی کتوردی وراه هدایته یتوردی

﴿ خوش میدهد نشان زجمال وجلال یار * تادرطلب شود دل امیدوار دوست ﴾

حکمت وهیئات مذهبی اوزره کروی الشکلدر بو معمادن جهانده برعالم آکاه دکلدر یعنی افلاك ونجوم حقیقتنه هیچ کسه آکاه دکلدر حاصلی بوقدر بیك بلدر مخلوق اولدی که نه اشوروبه اسکر ونه‌چورر ونه‌قورر پس بو معمانك حقیقتنی الله تعالی بیلور انجق (این چه استغناست یارب این چه قادر حکمتست * کین همه زخم نهان هست ومجال آه نیست) بعض نسخه‌ده این چه قادر حاکمست واقع اولمشدر یارب بونده عجبا معناسنه در قادر حکمت قادر بر حکمت معناسنه در یعنی حکمت مقدوریدر * محصول بیت * عجبا بونه استغنادر وحکمتده قدرتدر که بوقدر کزلی یاره وار آه ایلمکه مجال یوق یعنی جانانه نك حکمتنه قدرتی واستغناسی عجب قدرتدر واستغنادر که عاشقلر دللرینه بوقدر زخم اوررلر وآه ایلمکه مجاللری یوق حاصلی جانانه‌نك وضعی وحرکتی حکیمانه‌درکه متباین اشیانك جمعنه قادردر (صاحب دیوان ماکویی نمی داند حساب * کندرین طغرانشان حسبة لله نیست) صاحب دیوان وزیر اعظملرده استعمال اولنور وعجمده نظام الملك نام وزیر اعظم کبیدر که بغدادده نظامیه مدرسه‌سی انکدر انکده لقبی بعض توار یخده صاحب دیواندر نمی داند حساب یعنی حشری بیلمز مضاف الیه محذوفدر کیندرین که عدم علته علتدر طغرا لفظ فارسیدر پادشاهلرك احکامنده یازدقلری نشاندر عربیسی توقیعدر بوذکرجزء واراده کل قبیلندندر یعنی یازیلان مراد احکاملك برجزئیدر اما حقیقة دیوانلرده وزیرلر اجرا ایلدکلری احکامدر بونده طغرا ذکری حسبة لله ایچوندرکه احکامك یوقارو کنارنده یازرلر ومده سلاطین سالفه دورنده یازیلان احکامده کورمشز حسبة یازار انجق لله لفظنی یازمزلر نشان بونده ایهام طریقیله ذکر اولمشدر زیرا هم طغرایه هم علامته دیرلر حسبة لله ده بویله در یعنی شکل کتابت که احکام کنارلرنده یازارلر هم معناسی مراددر * محصول بیت * بزم وزیر اعظممز کویا که حساب حشره عالم دکل یعنی حشراجساده وحساب عذابه قائل دکل زیرا بو طغراده اجرا ایلدیکی احکامده حسبة لله نشانی یوق حاصلی اجرا ایلدیکی احکام عدالت اوزره دکل شرعه وقانونه اویغون ظاهر بونده قوام الدیندن غیری وزیر اعظم مراددر (هرکه خواهد کوبیا وهرچه خواهد کوبکو * کبرو ناز حاجب ودربان درین درکاه نیست) کو ایکی مقامده‌بیله خطاب عامدر بعضیلر دیدیلر بو بیت وزیر ثانی که قوام الدین حسن ایدی اول زمانده انك خصوصنده دینلمشدر * محصول بیت * وزیر ثانی وزیر اعظم کبی دکل بلکه هرکم کلمك استرسه دی کلسون وهرنه که سویلمك استرسه دی سویلسون قپوجینك بوقپوده استغناسی وتکبری اولمز یعنی برکسه‌یه رد ومنع یوقدر هرکم ایسترسه کیرر وهرنه سویلرسه سویلر بوبابده

اول نامدار پیك لطیف وطوغری نشان ویرر یارك جمال وجلالندن تادوستده امید او اولان کوکل طلبده اوله (مفردات) (خوش) لطیف (میدهد) ویرر مضارعدر (نشان) خبر (ز) من (جمال) لطف (جلال) قهر (یار) حق (تا) حتی (درطلب) م (شود) اوله (دل) کوکل (امیدوار) امیدلو (دوست) م (معنای اشارتی) اول امته رؤف رحیم وبشیر نذیر اولان رسول امین صلی الله علیه وسلم الله تعالیدن امیدلو اولان قوللرنا امید اولسون ایچون تبلیغ احکام وقتنده لطف واینت ایله اللهك جمال وجلالنی وثواب وعقابنی خلق عظیمی مقتضاسنجه کوزل خبر ویرمشدر دیمکدر

﴿ دل دادمش بمژده وخجلت همی برم * زین نقد قلب خویش که کردم نثار دوست ﴾

انك مشتولغنه اول نامدار پیکه کوکل ویردم ودائم خجالت ایلتورم بوکندی قلب نقدمدنکه دوستده نثار ایلدم (مفردات) (دل) کوکل (دادم) ویردم (با) للملابسه (مژده) مشتولق (خجلت) اوتانمق (همی) دائم (برم) ایلتورم (زین) بوندن (نقد) سرمایه (قلب) کجمزونقصان (خویش) کندی (کردم) ایلدم (نثار) صرف (دوست) م (معنای اشارتی) بحمدالله بندخی اللهك وحدانیتنه ورسول علیه السلامك حق رسالته تصدیق واقرار ایلدم لکن دائم الله ایچون ایشلدیکم نفس غرضیله مغشوش اولان کندی بعك قلب ونقصان عملمدن خجالتچکوب الله تعالیدن حیا ایدر مکه حقنه لایق قصور سزبر عملم یوقدر دیمکدر

﴿ شکر خدا که ازمدد بخت کارساز * برحسب آرزوست همه کار دوست ﴾

خدایه شکر اولسونکه ایش دوزوجی بختمك مدد ومعاونتندن دوستك جمله ایشی وکوجی آرزو ومرادم مقتضاسی اوزره در (مفردات) (شکر خدا) م (از) م (مدد) یارد م (بخت) دولت (کارساز) ایش دوزیجی (بر) علی (حسب) مقتضا (آرزو) مراد (است) در (همه) جمله (کاربار) ایش کوج (دوست) م (معنای اشارتی) خدایه شکر اولسونکه اللهك توفیق وهدایتی آثاری سعادت اماره‌لرینك بنده ظهور ایتمسیکه الله تعالی اینك خلق وایجادیله قلبا وقالبا مراد ومقصودیمز اولان جانب حقه توجه تام ومشغولیت علم ومعرفت ایله تبتل الی الله والانقطاع عن الانام حصولیدر دیمکدر

﴿ سیر سپهر ودور قمر را چه اختیار * درکردشند برحسب اختیار دوست ﴾

فلکك سیرنه وآیك دورنه نه اختیار وار اختیار یوقدر جمله دوستك اختیاری مقتضاسنجه دونمکده دررلر (مفردات) (سیر) یورومك (سپهر) فلك (دور) دونمك (قمر) آی (را) ادات تخصیص (چه) نه (اختیار) ارادت (در) فی

کسته‌یه ظلم اولمز حاجب ودربان قپوجی‌یه دیرلر ایکی افظی مرادبر یندر جمع ایلمکه حشو قبیح دیرلر نازله حاجب ماینده واوعطف ایراد ایدنلر معنای بیتدن آگاه دکلر ایمش (هرچه هست ازقامت ناساز بی اندام ماست * ورنه تشریف تو بربالای کس کوتاه نیست) ملالاری حکایت ایدردیکه برکون خواجه‌یه قوام الدین حسن برخلعت کیدیرز و بوخلعت خواجه قدینه کوتاه کاور مکر خواجه حضرتلرینک قدو بالاسی حد اعتدالدن متجاوز ایمش پس قوام الدین لطیفه طریقیله خواجه‌یه تشریف ماکوناهی کردیجك خواجه‌ده بو بیتی بالبدا هه سویلر ناساز او یمز دیمکدر بی اندام یاقشق سز بالای بوی یعنی قده دیرلر * محصول بیت * هر نه قصور که واربزم اندام سز ناساز قدمزدندر والاسنك خلعتك کسه قامتنه کوتاه دکل یعنی سنك احسانك هرکسه کامل اوزره در قصور ونقصان موهوب لهده در انجق (بردر میخانه رفتن کار یکرنکان بود * خود فروشانرا بکوی میفروشان راه نیست) یکرنکان یکرنکك جمعیدر ظاهری باطنه او یان کسه‌یه یعنی مرایی اولمایانه دیرلر خود فروشان وصف ترکیبیدر فروشیدندن مشتق کندین صاتیجیلر * محصول بیت * میخانه قپوسنه وارمق ساده دل بی ریا عاشقلر ایشیدر مرایی خود فروشلره میخانه جیلر محله‌سنه یول یوقدر یعنی بی ریا عاشق صادقلر واصل اولدیغی مقامه مرایی زاهدلر وعابدلر واصل اولمز دیمکدر (بنده پیرخراباتم که لطفش دائمست * ورنه لطف شیخ وزاهد گاه هست گاه نیست) که حرف تعلیلدر * محصول بیت * پیر میخانه‌نك قولیم که لطف واحسانی دائمدر یوخسه شیخ وزاهدك لطفی گاه وارو گاه یوقدر یعنی پیرخراباتك هروقت که یانه وارسك سنی برابکی جامله پادشاه عالم ایدر اما شیخ وزاهدك لطفی وفیضی دائمی دکل بلکه ارادت الهیه‌یه موقوفدر مستفیض اولورسه افاضه ایدرلر والا ایلمزلر (حافظ اربر صدر ننشیند زعالی مشربیست * عاشق دردی کش اندر بند مال وجاه نیست) اربر صدر ننشیند یعنی منصب قضاوتدریس وسائر مناصب علمانی قبول ایلمزسه عالی همت لکندندر دردی کش وصف ترکیبیدر دردجکیجی یعنی ایچیجی دردی یا مشدده ایله عربیدر شرابك بالجقنه دیرلر یا سز عجم استعمال ایدر تتکم آصفی بیوزز * بیت * زبخت در دمی ومحتسب زدیر کذشت * رسیده بود بلا بی ولی بخیرکذشت * بو بیتده ابهام لطیف واردر دردی کش ذکر محل واراده حال قبیلندندر زیرا بالحق ایچلن اوزرنده اولاندر ایچلن * محصول بیت * حافظ اگر صدرده اوتورمزسه یعنی برمنصب قبول ایلمزسه همت بلند لکندندر زیرا عاشق باده‌نوش مال ومنصب قیدنده دکلدر حافظ اگر صدر اوزره اوتورمزسه عالی همتلکندندر دینلر مقصود دبیتی بیلمشلردر (وله ایضا) (آن پیك

(گردش) دونمك (بر) علی (حسب) مقتضا (اختیار) م (دوست) م (معنای اشارتی) جمله عنایت حقله اولدیغن کورکه اجرام علویه‌دن اولان فلك وقمر بلا اختیار مؤثر حقیقی اولان اللهك خلق واراده‌سیله دور وحرکت ایتمده درلر بالجمله جمیع مکوناتده اولان ظهورات نظر اهل حقیقتده جمله مؤثر حقیقی اولان اللهکدر وفقنا الله الی لقائه دیمکدر

اربادفتنه هردوجهان رابهم زند * ماوچراغ چشم وره انتظار دوست

اگر فتنه یلی هرایکی جهانی بری برینه اوره بز کوز چراسیله ودوست یولینك انتظاریله یز (مفردات) (ار) اگر (باد) یل (فتنه) قاریشقلق (هر) جمله (دوجهان) ایکی عالم (را) ادات مفعول (بهم) بری برینه (زند) اوره (ما) بز (چراغ چشم) کوز چراسی (ره) یول انتظار کوزتمك (دوست) م (معنای اشارتی) چون مؤثر حقیقی ومحول الاحوال جناب الله اولنجه فرضا ایکی جهان قاریشوب فنایه وارسه بنم قلبمز منور السموات والارض اولان الله ایله دروانك فیض واحسانی یولنده درکه لامحبوب الا الله دیمکدر

کحل الجواهری بمن آرای نسیم صبح * زان خاك نیکبخت که شدرهگذار دوست

جواهر سورمه‌سی بکا کتور ای صبا یلی اول کوزل بختلو طپراقدنکه دوستك کچید یولی اولدی (مفردات) (کحل) سورمه (جواهر) م (یا) نسبیه (بمن) بکا (آر) کتور (ای) حرف ندا (نسیم) یل (صبح) م (زان خاك) اول طپراقدن (نیکبخت) ایو بختلو (شد) اولدی (رهگذار) کچید یولی (دوست) م (معنای اشارتی) ای چراغ چشم بصیرت وای نوردل اهل حقیقت اولان خدا عزوجل مظهر فیض وتجلیاتك اولان انبیا واولیای نیکبختانه بخش ایتدیکك اسرار لدنیه‌دن بزه ده احسان ایدوب دوستلرك یوزندن بزه فیض یتشدیروب قلبمز پرده‌لری کشاد اولمغله نورجمالك مشاهده‌سنه استعداد بخش ایله دیمکدر

مایم وآستانهٔ عشق وسرنیاز * تاخواب خوش کرابود اندر کنار دوست

عشق اشکیله ونیاز اوجیله قناعت ایدیجی بز عجب دوستك قوجاغنده کوزل اویقو کیمك ایچون اولور (مفردات) (مایم) بز (واو) بمعنی مع (آستانه) ایشك (همزه) زائد (عشق) م (سر) اوج (نیاز) رجا (تا) عجب (خواب) اویقو (خوش) کوزل (کرا) کیمك ایچون (بود) اولور (اندر) فی (کنار) قوجاق (دوست) م (معنای اشارتی) یارب بحمدالله سنك توفیقك ایله هرذل وحقارتله آستان عشق ومحبتکده نیاز اوجنده یز که عجب انوار جمالك استغراقنده اطمینان قلب بولمق ووصلت لقاءالله اوزره اولمق نیجه میسر اولور دیو وکیمك نصیبیدر دیو هزار احتیاج ایله تمنی اوزره یز منزی بومراد ایله بالله دیمکدر

دشمن بقصد حافظ اگردم زند چه باك * منت خدای راکه نیم شرمسار دوست

دشمن حافظك قصدنه اگر نفس اورسه نه قورقو منت خدایه که دوستك محجوبی دکلم

مفردات

نامهٔ بر که رسید ازدیار دوست * واورد حرزجان زخط مشکبار دوست) بعض نسخه‌ده نامور دوشمش پیك معروفدر روندهٔ شاطر دیدکلریدر نامه‌بر نامه مکتوبه دیرلر نامه‌بر وصف ترکیبیدر مکتوب ایلتیجی معناسنه دراصلنده بردهٔ نامه ایدی که رابط صفت بالموصوفدر دیار لفظ عربیدر دارك جمعی اول دیمکدر تأنیث معنوی قبیلندندر اما بویله مقاملرده مملکت معناسنده مستعملدر ذکر حال واراده محل قبیلندندر واورد بونده واوعطف مفتوح اوقنوب آوردك همزه‌سی وصل اولمق کرکدر که موزون اوله و بوجمله رسید جمله‌سنه معطوفدر پس آن پیك مبتدا و بیت ثانی خبری اولمق کرکدر واوی ایراد ایلین وایراد ایلیوب معنای عطفی رعایت ایلین مراده واصل اولمشدر حرز معوذدرکه او غلنجقلرك قوللرینه و بوینلرینه بغلرلر یعنی خلق حمائل دیدیکیدر (ع) (حرزجانهست نام دلبرما * جان حمائلی دیمکدر جانانه‌نك مکتوبنه تعظیما حرزجان دیشدر مشکبار وصف ترکیبیدر مشك یاغدریجی باریدندن مشتقدر خطه مشکبار اسنادی مجازیدر جهت جامعه سیاهلقدر * محصول بیت * اول مکتوب ایلتیجی پیك که دوست دیارندن کلدی ایرشدی دخی دوستك مشك یاغدریجی خطندن جان حمائلی کتوردی (خوش میدهد نشان جمال وجلال یار * خوش میکند حکایت عزووقار دوست) بعض نسخه‌ده مصراع ثانی بویله واقع اولمشدر * نادرطلب شود دل امید واردوست * عزخلاف ذلدر وقار حلم ورزانت معناسنه‌در * محصول بیت * اول پیك نامه بر دوستك جمال وجلالی نشانی خوب ویررودوستك عزووقار بنی کوزل حکایت ایلر یعنی دوستك اوصاف حمیده‌سنی اعلاد ایدرومذکور مصراعك معناسی بویله اولور که دوستك اوصاف جمیلی خوب ادا ایدر تاکه دوسته امیدلی کوکل طلبنده اوله یعنی جانانك اوصاف کمالنی ذکر ایلمدن غرضی عشاقه رغبت و یروب وصلنه طالب ایلمکدر (دل دادمش بمژده وخجلت همی برم * زین نقد کم عیار که کردم نثار دوست) بعض نسخه‌ده زین نقد خویش واقع اولمش شین ضمیر پیکه راجعدر مژده مشتلقدر با حرف صله‌در خجلت اوتانمق کم اکسك ناقص معناسنه‌در عیار عینك کسریله مصدر درمفاعله بابندن یعنی مکاییل وموازینك خفت ونقصانی المق که ترکیجه اکا داره دیمکله تعبیر اولنور * محصول بیت * اول پیکه مشتلق دیو کوکل ویردم حال بو که اوتانورم بوعیاراکسك نقددن که دوسته نثار ایلدم (شکر خداکه از مدد بخت کارساز * برحسب آرزوست همه کار وبار دوست) شکر اللهه مضافدر اضافت مصدر الی مفعوله کارساز وصف ترکیبیدر سازیدندن ایش دوزیجی معناسنه حسب مقدار معناسنه‌در ضرورت وزن ایچون سین ساکن قلنمشدر کار وبار کار ایش بار اتباع قبیلندندر ایش کوج دیمکدر * محصول بیت * شکر اللهه که

(مفردات) (دشمن) م (با) الملابسة (قصد) نیت (حافظ) م (اگر) م (دم) نفس (زند) اوره مضارعدر (چه) نه (باك) خوف (منت) شکر (خدای) م (را) ادات مفعول (نیم) دکلم (شرمسار) محجوب واوتانجق (دوست) م (معنای اشارتی) مقام استغراق انوار جمال الهیه‌ده قلب مشاهدهٔ حق ایله سکونت بولدقده (قد اسلم شیطانی) آثاری سری ظاهر اولنجه بعنایة الله مکر وتصرف شیطاندن حافظه خوف یوقدر صد هزار خدایه شکر اولسونکه اول وقت حکم عقل فنابولوب تصرف انجق الهیه منحصر اولشدر عبد محو ومتلاشی اولدیغیچون محجوبیت دخی مسلوبدر

وله ایضا

مرحبا ای پیك مشتاقان بده پیغام دوست * تاکنم جان ازسر رغبت فدای نام دوست

خوش کلدك ای مشتاقلرك ساعیسی دوست خبرینی ویرحتی رغبت اوجندن دوستك نامنه جانمی فدا ایده یم (مفردات) (مرحبا) خوش کلدك (پیك) ساعی (مشتاقان) مشتاقلر (بده) ویر (پیغام) خبر (دوست) م (تا) حتی (کنم) ایدم (از) من (سر) اوج (رغبت) اشتیاق (فدا) بخش (نام) اسم (دوست) م (معنای اشارتی) ای رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیك وسلم بز درمانده‌لرك ارشاد واهداسی ایچون بشیرا ونذیرا جانب حقدن خوش کلدك بورضاءالله مشتاقلرینه امرونهی حقدن خبر و یرتاکه شوق ومحبت ایله اوامر الهیه ومقتضیات تجلیات اسماء وصفات الهیه جانمی فدا ایده یم ورواسداده کیده یم زیرا امارهٔ عشق ومحبت صادقه اطاعت کلیدیر دیمکدر

واله وشیداست دائم همچوبلبل درقفس * طوطئ طبعم زعشق شکر وبادام دوست

قفسده اولان بلبل کبی دائم متحیر ودیوانه‌در طبعم طوطیسی دوستك شکر وبادامی عشقندن (مفردات) (واله) متحیر (شیدا) دلی (است) در (دائم) م (همچو بلبل) بلبل کبی (در) فی (قفس) م (طوطی) بر قوشدر (طبع) ذهن (میم) ضمیر متکلم وحده (ز) من (عشق) م (شکر) م (بادام دوست) م (معنای اشارتی) بحمدالله تجلیٔ ذات وصفات الهی عشقندن غذایاب اولان روحم طوطیسی قفس تنده دائم متحیر وسرکردان مانند دیوانکاندر وامر وفرمان خدایه مشتاق بی پایاندر دیمکدر

زلف اودامست وخالش دانهٔ آن دام ومن * برامید دانهٔ افتادم اندر دام دوست

آنك زلفی دوزاقدر وبکی اول دوزاغك دانه‌سیدر وبندخی بردانه امیدی اوزره دوستك دوزاغنه دوشدم (مفردات) (زلف او) انك زلفی (دامست) دوزاقدر (خال) بك (شین) ضمیر (دانه) حبه (همزه) توسل (آن) اول (دام) دوزاق (من) بن (بر) علی (امید) آرزو (دانه) م (همزه) وحدتیه (افتادم) دوشدم (اندر) فی (دام دوست) م (معنای اشارتی) مظاهر اسماء وصفات الله اولان

موافق طالع مددندن آرزومز مقدا رنجه‌در دوستك جميع ايشى وكوجى يعنى هرنسنه كه دوست خصوصنده اسندك الله تعالى ميسر ايلدى (سير سپهر ودور قمر چه اختيار * در كرد شند برحسب اختيار دوست) سپهر فلكدر كردش اسم مصدردر دونش معناسنه حسب سينك فتحيله بونده اصل اوزره كلمشدر خواجه دور قمرى سير سپهره عطفندن بو اكلنور كه قمركده سپهركبى مستقل سيرى ودورى اوله سپهرك سيرندن قطع نظر اما اوله دكل بلكه قمرك باشقه فلكى وار در بوكوربنى فلك تحتنده يعنى فلكلكنده كه قمرا نك ايچنده

مركوز در برنخسه نك ايچنده برميخ مركوز اولديغى كبى كه اول فلكه فلك تدويردرلرپس قمرانكله حركت ايدر وبشقه حركتى بوقدر شويله معلوم اوله چه اختيار ديديكى حكما مذهبنى رددرزيرا انلر افلاكك سيرودورى ارادیدر ديمشلر ومحركى كندو ذاتندندر خارجدن دكلدر ديو اثبات ايلمشلر * محصول بيت * افلاك ونجومك ايلدكلرى سيرودورنده اختيارلرى بوقدر بلكه دوستك اختيارى واراده سى مقدارنجه كردش ودورده ديرلر يعنى بونلرك سير ودورى دوستك امريله‌در كنديلرينك اراده لريله دكلدر اكر دوستدن مراد ذات بارى ايسه كلام حقيقيدر واكر جانان ايسه مجازيدر صنعت غلو قيلنمشدر بو بيتك مضموننه تأثيرات نجوم وافلاك خلط ايليلر خلط كلام ايلشلر (كر بادفتنه هردو جهانرا بهم زند * ما و چراغ چشم وره انتظار دوست) بادفتنه اضافتى بيانيه بهم زند قرش مورش ايليه ديمكدر ما و چراغ بو ايكى واوسا بقا بيان اولنمشدر چراغ لغتده مومك فتيله سنده يانن آتش در انتظار نظر معناسنه در اما خلق قللنق معناسنده استعمال ايدرلر انتظار مجازا قللنديغى يوله ديرلر * محصول بيت * اكرفتنه يلى ايكى عالمى بربرينه قاتوب قارش مورش ايدرسه بزچراغ چشمله دوستك انتظارى يولنده يعنى تمام عالمى فتنه وآشوب احاطه ايدرسه بزكوزمزى دوستك انتظارندن آيرمز چراغ چشمدن مراد خدادر ديبن تشبيه طريقيله خطاسويلدى (كحل الجواهرى بمن آراى نسيم صبح * زان خاك نيكبخت كه شد رهكذار دوست) كحل الجواهر سرمه جنسنك برنوعيدر خاكى نيكبختاغله صفتلدى دوستك پايمالى اولديغيچون رهكذار كچيد يعنى كچه جك يرر * محصول بيت * اى نسيم صبح بكا بركحل الجواهر كتور اول سعادتلو خاكدن كه دوستك كچيد يرى اولدى يعنى دوستك پايمالى اولمغله دولت وسعادت كسب ايلين ترابى كوزمزه توتيا ايده لم (ماييم وآستانه يارو سر نياز * تا خواب خوش كرا بود اندر كنار دوست) واولرينه معهود واولدر سر نيازاضافت بيانيه در نياز لغتده عرض احتياج معناسنه در پس سر نيازدن مراد همان نيازدرخواب

صفحهٔ موجودات كونيه ده ظاهر اولان ذات واجب الوجوده وصلت بلا كيف حصو ليچون بو كون ظلمانيده هزار ابتلالر ايله بنه امر خدايه امتثالدن برآن ايرلمام زيرا ترك اوامر الله ممكن دكلدر ديمكدر

﴿ سر زمستى برنكيرد تا بصبح روزحشر ﴾
﴿ هركه چون من درازل يك جرعه خورداز جام دوست ﴾

قيامت كوننك صباحنه دك مستلكدن باشنى قالدرمز هركيكه بنم كبى ازلده دوستك جامندن برجرعه ايچدى (مفردات) (سر) باش (ز) من (مست) م (يا) مصدريه (بر) يوقارو (نكيرد) طوتمز (تا) حتى (بصبح) م (روز حشر) قيامت كونى (هركه) هركيم (چون من) بنم كبى (در) فى (ازل) م (يك) بر (جرعه) يودم (خورد) ايچدى (از) م (جام) قدح (دوست) م (معناى اشارتى) اعيان ثابته ده وعالم ازلده مظهر عناية الله اولان عارف بالله بوعالم ابتلاده دخى مست ومستغرق عشق الهى اولوب وبرآن حكم خدايه نقصان كتورميوب لقاء اللهه واصل او لنجه دك ظاهرينى وباطننى حفظ اوزره اولسى علامت صدق ووفادر ديمكدر

﴿ من نكويم شمهٔ از شرح شوق خود ازان ﴾
﴿ درد سرباشد نمودن بيش ازين ابرام دوست ﴾

بن كندى شوقم شرحندن اول سببدن برشمه ديمزم زيرا دوستة بوندن زياده ابرام كوسترمك باش اغريسى اوله (مفردات) (من) بن (نكويم) ديمزم (شمه) ذره (همزه) وحدتيه (از) من (شرح) تفصيل (شوق) محبت (خود) كندى (ازان) اول سببدن (درد سر) باش اغريسى (باشد) اوله (نمودن) كوسترمك (بيش) زياده (ازين) بوندن (ابرام) تعجيز (دوست) م (معناى اشارتى) بو عالمده كسب معرفة الله ايله برآن حقدن جدا اولمق مقصود اولنجه بن بوندن زياده كشف اسرار ايده م ونحن قسمنا ده رعلك قضا وتعيين ايتديكى كرم واحسانه تسليم ورانيم حضور محبوبده عاشق مرده نك بوندن زياده اظهار اراده سى عدم تسليميدر وباعث محجوبيتدر ديمكدر

﴿ ميل من سوى وصال وقصد اوسوى فراق ﴾
﴿ ترك كام خود كرفتم تابرآيد كام دوست ﴾

بنم ميلم وصال جانبنه انك قصدى فراق جانبنه كندى مرادمك تركنى طوتدم تادوستك مرادى حاصل اوله (مفردات) (ميل) ديلك وآرزو (من) بن (سوى) جانب (قصد) نيت (سوى) م (فراق) م (ترك) م (كام) مراد (خود) كندى (كرفتم) طوتدم متكلم وحده در (تا) حتى (برآيد) حاصل اوله (كام) م (دوست) م (معناى اشارتى) چونكه بن دائم تجلى وانكشاف استرم اما ارادهٔ غالب حق انقباض واستتارى مقتضى اوله چاره كندى اراده مى ارادهٔ حقده

بونده اونجو معناسنه كناريان يعنى عند معناسنه در * محصول بيت * بزوآستانهٔ يارده عرض احتياج ايلك مجبا دوستك قتنده طاتلو اويخو كيمه ميسر اولور يعنى بز استانهٔ يارده خلوص خاطرله وصفاى طويتله نيازله ملازمده بزآيا دوستك همخوابى اولوب طاتلى طاتلى اويخو كيمه نصيب اوله (دشمن بقصد حافظ اكردم زند چه باك * منت خدا راكه نيم شرمسار دوست) دم زند نفس اوره يعنى تكلم ايليه * محصول بيت * دشمن حافظ قصدينه يعنى حقنده سوز سويلرسه نه

باكمز ديمكدر منت اللهه كه دوستك شرمسارى دكلم يعنى دوستك مقبولى اولديغمدن صكره دشمن هرنه سويلرسه سويلسون * بيت * اكر يارم بنله يار اولورسه * نه غم عالم قواغيار اولورسه * بوغزلده واقع اولان دوست خدادر ديين خدايى بيلمه مش (وله ايضا) (مرحبا اى پيك مشتاقان بده پيغام دوست * تا كنم جان از سر رغبت فداى نام دوست) پيك مشتاقاندن صبا مراد اولمق وار ياخود پيك جانان رغبت ميل معناسنه درفداى نام مصدرك مفعولنه اضافتى قيلنمشدر * محصول بيت * اى مشتاقان عاشقلر پيكى مرحبا دوستك خبرين وير تارغبت جهتندن دوستك نامنه جانمى فدا ايليه يم يعنى مبارك نامنى استماع ايدنجه بى اختيار نام شريفنه جان ودل نثار ايده يم (واله وشيدا ست دائم همچو بلبل درقفس * طوطى طبعم زعشق شكر و بادام دوست) واله حيران شيدا ديوانه قفس لغتده صاد حرفنده يازيلو دواوين عجمده سين ايله ده صاد ايله ده يازارلر قوش حبس ايلدكلرى قفس شكرى لب ودهانه استعاره ايدرلر بادامدن مراد چشم در شعرا چشمى بادامه تشبيه ايدرلر * محصول بيت * قفسده بلبل كبى دائم واله وشيدا در طبعم طوطيسى دوستك شكروبادامندن يعنى دوستك لب ودهان وچشمندن طوطينك غداسى شكر و بادام اولديغيچون بونلرى طوطيله جمع ايلدى بو بيتده مصراع اول مصراع ثانى يه مرهوندر (زلف او دامست وخالش دانهٔ ان دام ومن * برااميد دانهٔ افتاده آم دردام دوست) من لفظى مصراع ثانى يه مرهوندر * محصول بيت * اول جانانك زلفى دوزاقدر وخالى دانهٔ دوزاقدر وبن بردانه اميديله دوستك دوزاغنه دوشمشم (سرزمستى برنكيرد تا بصبح روز حشر * هركه چون من درازل يك جرعه خورداز جام دوست) برنكيرد قالدرمز تا انتهاى غايت ايچوندر بصبح باء حرف صله صبح مضاف اولمش روزه وروز حشره جرعه قدح وغيرى قابك ديبنده ايچمكدن قلان شربت وياشرابدر * محصول بيت * باشنى مستلكدن حشر كوننك صباحنه دك قالدرمز هركيمسه كه ازلده دوستك جامندن بنم كبى برجرعه ايچدى يعنى اول كيمسه نك كه وجودى ازلده عشق ومحبت شرابيله

محوايدوب جانب حقدن كلنك جمله سنى خير محض بيلوب هر وجه ايله قضاء اللهه راضيم ديمكدر

(كردهد دستم كشم درديده همچون توتيا * خاك راهى كان مشرف كردداز اقدام دوست

اكر بكا ميسر اولورسه سورمه كبى كوزيمه چكه يم شول بريول طپراغنيكه اول طپراق دوستك قدملرندن مشرف اوله (مفردات) (كر) اكر (دهد) ويره دهيدندن مضارعدر (دست) ال (م) بكا (كشم) چكم مضارع متكلمدر (در) فى (ديده) كوز (همچون) مثل (توتيا) سورمه (خاك) م (راه) م (يا) وحدتيه (آن) اول (مشرف) مقبول (كردد) اوله مضارعدر (از) من (اقدام) جمع قدم اياقلر (دوست) م (معناى اشارتى) بو تجلئ دائمى خود بخودانه حاصل اولمز اكر آثار قدم رسول اللهده ثابت ومشرف اولان بروارث محمديه نك فيض وارشادى ميسر اولورسه ديدهٔ بصيرتم انك حسن نظريله وتبعيت كامله سيله انجلا بولوب انكشاف وتجلئ دائميه اولمغ محققدر ديمكدر

﴿ حافظ اندر درد اوميسوزوبى درمان بساز * زانكه درمانى ندارد درد بى آرام دوست ﴾

اى حافظ انك درد نده يان ودرمانسز دوزل وچونكه اول سببدنكه دوستك آرامسز دردى بردرمان طوتمز (مفردات) (حافظ) اى حافظ (اندر) فى (درد) م (او) ضمير (ميسوز) يان امر حاضردر (بى) حرف نفى (درمان) علاج (بساز) دوزل سازيدندن امردر (زانكه) اول سببدنكه (درمان) م (يا) وحدتيه (ندارد) طوتمز مضارع منفيدر (درد) م (بى) م (آرام) دولنمك وقرار ايتمك (دوست) م (معناى اشارتى) اى حافظ بوراه حقده دردخدا وشوق لقاء عين درماندر همان عشق ودرد الهى ايله يانوب بوردده الهك غيريدن درمان ايستمه كه بو درد وصلت جمال اللهدن غيرى ومحضا توفيق خدادن غيرى درمان طوتمز وساكن اولمز

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ صبا اكر كذرى افتدت بكشور دوست * بيار نفحهٔ از كيسوى معنبر دوست ﴾

اى صبا اكر دوستك مملكتنه براوغرامق دوشرسه دوستك عنبرلى زلفندن برايحهٔ طيبه كتور (مفردات) (صبا) سحر يلى (اكر) حرف شرط (كذرى) براوغرامق (افتد) دوشرسه (ت) سكا (با) للملابسه (كشور) مملكت (دوست) م (بيار) كتور (نفحه) رايحهٔ طيبه (همزه) وحدتيه (از) من (كيسو) زلف (معنبر) عنبرلى (دوست) م (معناى اشارتى) اى پير آكاه ووسيلهٔ دركاه وقت لى مع اللهده حاصل اولان نشئهٔ فيض الهيدن حسن همتكله بزه برتجلئ صفات روايح مسكيه سندن برفيض يتشدركه بزده دل آكاه ايله دائم طالب الله اوله لم

﴿ بجان او كه بشكرانه جان برافشانم * اكر بسوى من آرى پيامى ازبردوست ﴾

انك بقاسى حقيچونكه جانمى شكرانه يه نثار ايدم اكر دوستك قتندن بنم طرفمه

تسرشت اولدی اول كيمسه حشر كوننك صباحنده دك شراب عشقله مست اولور (من نكفتم شمه‌ از شرح شوق خودازان * درد سر باشد نمودن بيش ازين ابرام دوست) شمه لغتده قوق معناسنه اما بونده مراد برجزويدر ابرام لغتده برنسنه‌يی محكم ايلمكدر اما بونده مراد تكليفدر * محصول بيت * بن كندو شوقم شرحندن جانانه برشمه سويلدم زيراكه دوستمه شمدن كيرو ابرام باش اغريسيدر يعنی اظهار محبت كافيدر شوق واشتياق جانانه ابرام وتكليف مالايطاقدر زيرا بو بله اوضاعدن محابيب جنسی زياده

متأثر اولوور حاصل كلام شرح شوق واشتياقدر.
نوعا تمدح لازم كلور بو ابسه عادتا بارددر هر كيدنكه صادر اولورسه خصوصا عاشقك معشوقه (ميل من سوى وصال وقصد اوسوى فراق * ترك كام خود كردتم تابرايد كام دوست)تا حرف علتدر * محصول بيت * بنم ميلم وصال جانانه‌در وجانانك قصدی فراق جانبنه ايمدی بن كند ومرادم تركنی طوتم تا دوستك مرادی حاصل اولسون يعنی چونكه انك مقصودی فراق وهجر اندر بن انك مقصودينی اختيار ايلدم (كردهد دستم كشم در ديده همچون توتيا * خاك راهی كان مشرف كردد از اقدام دوست) توتيا كوز اوتيدر قدم لغتده طباندر اما خلق اياق معناسنه استعمال ايدرلر * محصول بيت * اكر بكا ال ويررسه كوزمه توتيا كبی چكرين شول بر طپراغی كه دوستك طبانلرندن مشرف اوله يعنی دوستك اياغی طپراغی بكا ال ويروب ميسر اولورسه انی كوزمه توتيا كبی چكرين (حافظ اندر درد اوبسوز بی درمان بساز * زانكه درمانی ندارد درد بی آرام دوست) بساز بونك كبی برده قانع وراضی اول ديمكدر درمانی ده باوحدت يا تنكير ايچوندر بی آرام برلحظه دكنميان ننه * محصول بيت * ای حافظ جانان دردوالنده يان وياقل ودرمانسز لغله قانع وراضی اول انكيچونكه دوستك آرامسز دردينك درمانی يوقدر (وله ايضا) (صبا اكر كذری افتدت بكشور دوست * بيار نفحه‌ از كيسوی معنبر دوست) صبا منادی كذريده ياوحدت ويا تنكير ايچوندر افتدت تا ضمير مخاطب كشور اقليم ومملكت معناسنه در نفحه‌ ياوحدت ايچوندر كيسو صچدن بربولك معنبر اسم مفعولدر عنبردن مأخوذدر اما ماضيسی ومضارعی وسائر مشتقاتی مستعمل دكل * محصول بيت * ای صبا اكر دوست مملكتنه كذرك دوشرسه يعنی اوغررسك دوستك عنبرلی كيسوسندن برقوق كتور صبايه خطاب انكيچوندركه نشر نفحات ايليان صبادر اول حركت ايلمينجه بوی كيسوی جانان دماغلری معطر ايلمز (بجان او كه بشكرانه جان برافشانم * اكر بسوی من آری پيامی از بر دوست) بجان باحرف قسم بشكرانه شكرانه‌يه يا شكرانه ايچوندر افشانم برحرف تأكيد افشانم فعل مضارع نفس متكلم وجده از برقت

برخبر كتوره سن (مفردات) (باء) مفتوحه قسميه (جان) مراد ذات (او) ضمير غائب (با) للملابسه (شكرانه) ده اولان ها نسبيه‌در (جان) روح (بر) زائد (افشانم) نثار ايدم (اكر) حرف شرط (با) للملابسه (سوی) طرف (من) بن (آری) كتوره سك مضارع مفرد مخاطبدر (پيام) خبر (يا) وحدتيه (از) من (بر) عند (دوست) م (معنای اشارتی) ای پيرروشن ضمير اكر نفحه‌ الهيدن وفيض رحمانيدن قلب پريشانمه براثر وبر لذت روحانيه‌ احلی من السكر سزك حسن همتكزله يتشورسه بقای ذات خدا حقيچون جانمی بونعمت اجلك شكرانه سنه فدا ايدرم ديمكدر

﴿ وكرچنانچه دران حضرتت نباشد بار * برای ديده بياور غباری از در دوست ﴾

واكر انجلين كه اول حضرتده سكا اجازت اولميه باری كوزم ايچون دوستك قپوسندن برغبار كتور (مفردات) (وكر) م (چنان) انجلين (در) فی (آن) اول (حضرت) حضور (تا) خطابيه (نباشد) اولميه (بار) اجازت (برای) ايچون (ديده) كوز (بياور) كتور (غبار) توز (يا) وحدتيه (از) من (در) قپو (دوست) م (معنای اشارتی) اكر عدم استعداديمزدن مظهر فيض خدا اولمزه اذن اولازسه باری تحصيل بصيرت واستعداد فيض حضرت ايچون راه سعدن داروی ارشاد ونصيحت يوروب كرم طبعكزله بزی قابل معرفت ووصلت قيله سز ديمكدر

﴿ من كدا وتمنای وصل اوهيهات * مكر بخواب ببينم خيال منظر دوست ﴾

بن فقير وانك وصلتی تمنامی بعيد در مكر دوشده كورم دوستك يوزی خيالنی (مفردات) (من) بن (كدا) فقير (تمنا) طلب (وصل) وصلت (او) ضمير (هيهات) بعيد اولدی (مكر) م (با) ظرفيه (خواب) دوش (با) زائد (بينم) كورم (خيال) م (منظر) محل نظر كه يوزدر (دوست) م (معنای اشارتی) كرچه من دلخراب ووجود آلوده وبيتابك وصلت جمال الهی يوقدر حجاب بشريتله نمنی ايتمكلكم امر بعيد در مكر بوطلب وآرزوی رؤيت جمال الله قلب پريشانمدن منقطع اوليوب همت مردان خدا ايله اميد وخيال وصال ايله توجه جانب جناب حقده دائم اولايدم باری ديمكدر

﴿ دل صنوبريم همچو بيدلرزانست * زحسرت قد بالای چون صنوبر دوست ﴾

بنم صنوبره منسوب قلبم سكود اغاجی كبی دتره يجيدر دوستك صنوبر كبی بلند قدينك حسرتندن (مفردات) (دل) قلب (صنوبر) چام اغاجی قوزاغی (ميم) ضمير متكلم (همچو) مثل (بيد) سكود اغاجی (لرزان) دترہ يجی صفت مشبهه‌در (است) در (ز) من (حسرت) جدالق (قد) بوی (بالا) يوكسك (چون) مثل (صنوبر) چام اغاجی (دوست) م (معنای اشارتی) يارب بنم خوف قطيعه‌دن ومرتبه‌ عالی اولان دولت استقامته باعث وصلت ايله موفق اوليوب حسرت ابديه قالورميكه وعدم رؤية جمال الله ايله آتش فرقتده قالورميكه دبو آلام واكدار

﴿ بيشمار ﴾

معناسنه در يعنی عند * محصول بيت * دوستك جانی حقيچون كه شكرانه‌يه يا شكرانه ايچون جان نثار ايدرم اكر دوست يانندن بنم طرفه برخبر كتوررسك بواوج بيت متواليا صبايله مكالمه در (وكر چنان كه درآن حضرتت نباشد باد * برای ديده بياورغباری ازدر دوست) واو حرف عطف كراكر چنانكه بونده شويله كه معناسنه در وكرانجلين كه ديدبكلش ادا ايلشدر آن بونده با صله معناسنه در حضرتت حضرت يقين وحولی معناسنه در تاخطاب ايچون بادبونده اجازت معناسنه در تنكم

بو بيتله * بيت * توداده باد هرخسی * من مرده از غيرت بسی * بكبار ميرد هركسی * بيچاره جامی بارها بو بيتده اولكی باد اجازت معناسنه در برای ديده ادات تعليل در ديده ايچون ديمكدر * محصول بيت * واكر شويله كه جانانك يانده ويا حوايسنده سكا اجازت اولمز ايسه كوزه توتيا اولمغيچون دوستك قپوسندن برغبار كتور (من كدا وتمنای وصل اوهيهات * مكر بخواب ببينم خيال منظر دوست) من كدامن كدايه مضاف اولمشدر يای بطنيله تمنا وتقاضا وغيرلر يعنی تفعل وتفاعل بابنك ناقصدن مصدرلرينك عين الفعللرينی مفتوح ايدرلر لام الفعللری الفه قلب اولمغيچون آرزو معناسنه در هيهات اصلنده فتح اوزره مبنی در اما بو يله برلرده ساكن اوقنور معناسی بعد در ميسر دكلدر ديمك ايله تفسير ايلين بعيد سويلمش خواب بونده دوشدر منظر بونك كبی برلرده يوز در زيرا اول انساندن نظره كلن اولدر پس منظر اولمش اولور بونده نظركاه ديمك شبهه دن خالی دكل * محصول بيت * بن كدا وفقير وانك وصلنی آرزو وطلب ايلك بعيدر كه هيچ مناسبتی يوقدر مكر دوشده كورم منظر خيالی يعنی وصالنی تمنی ايلك بنم حدم ومقدارم دكل دوشده خيال رويني كورمك تمنی ايلم زيرا دوشده كورينن خيالدر واول هركسه ميسر در (دل صنوبريم همچو بيد لرزانست * زحسرت قد وبالای چون صنوبر دوست) صنوبری ده يا نسبت ايچوندر دلدن مراد بونده يوركدركه انی صنوبر قوزاغنه تشبيه ايلمشلردر بيد سكود اغاجنه ديرلر لرزان صفت مشبهه درلرزيدندن دتركن معناسنه سكوده دتره مكی صفت ايدرلر هر دلده مجازا زيرا حقيقتده دترن يپراقی در اغاجی دكل قد وبالا عطف تفسيری قبيلندندر بوی وبوص معناسنه قدی بالايه مضاف ايدوب بالايه بلند معناسنی ويرنلر تركيبده ومعناده خطا ايلمشلر صنوبر بوصنوبردن درخت صنوبر كندی مراد در كه درخت چامك برنوعيدر كه محبوبلر قامتی اكا تشبيه ايدرلر * محصول بيت * بنم صنوبری قلبم سكود كبی دتركندر دوستك صنوبر كبی قدبالاسی حسرتندن يعنی دوستك صنوبر كبی موزون قامتی آكوب حسرتندن يوركم سكود كبی دترر (اكرچه دوست بچيزی

بيشمار دن قلب تجسمم سكود اغاجی كبی دائم دترر ديمكدر

﴿ اكرچه دوست بچيزی نمی خرد مارا * بعالمی نفروشيم موبی ازسر دوست ﴾

اكرچه دوست برنسنه‌يه بزی المزسه واعتبار ايتمزسه امابز دوستك باشندن بر موبی بتون عالمه صاتمزز (مفردات) (اكرچه) ان كان برنده در (دوست) م (با) للملابسه (چيز) نسنه (يا) وحدتيه (نمی خرد) المزسه مضارع عدر (مارا) بزی (با) للملابسه (عالم) ماسوی الله (نفروشيم) صاتمزز (موی) قيل (يا) وحدتيه (از) م (سر) باش (دوست) م (معنای اشارتی) اكرچه كثرت عصيان سببيله هرنقدر عندالله نقصان ايسمده درون دلم مطاو بی وجانم مقصودی انجق الله تعالی اولادبغيچون اللهك برتجلی صفاتنی وبر ذره احسانی بتون عالمه دكشمم وبرلحظه حضور باريده جناب حقه توجهمی وبرشمه لذت طاعتمی بتون عالمی ويرسه‌لر صتمم وويرم ديمكدر

﴿ جه باشدار شوداز بند غم دلش آزاد * جوهست حافظ مسكين غلام وچاكر دوست ﴾

اكرحافظك كوكلی غم قيدندن خلاص اولسه نه‌اولور عجب دكلدر چونكه مسكين حافظ دوستك غلامی وبنده‌ فرمانيدر (مفردات) (چه باشد) نه اولور (ار) اكر (شود) اولسه مضارعدر (از) من (بند) قيد (غم) م (دل) قلب (ش) ضمير غائب (آزاد) سلامت (چو) چونكه (هست) در (حافظ) م (مسكين) فقير (غلام) م (چاكر) قول (دوست) م (معنای اشارتی) برقولكه عنايت حقله قلبا وقالبا بنده‌ فرمان حق اولسه وحافظ كبی كندوده انقياد كلی وتوجه الی الله دائمی بوانسه انك قلبی غم ماسوی اللهدن سلامت اولمسی عجب دكلدر يسرنا الله التوجه اليه بكاينتنا آمين

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ بيا كه قصر امل سخت سست بنيادست * بيار باده كه بنياد عمر بربادست ﴾

كل كه طول امل كوشكينك تملی زياده ضعيفدر واعتماد سز درباده كتور وشرابی ايچكه عمرك تملی يل اوزره در (مفردات) (بيا كه) كل كه (قصر) كوشك (امل) كتی كندويه اوزون عمر تقدير ايتمك (سخت) زياده (سست) ضعيف (بنياد) تمل (است) در (بيار) كتور (باده) شراب (بنياد) م (عمر) م (بر) علی (باد) يل (است) در (معنای اشارتی) ای مؤمن متيقن كل بوثباتسز اولان عمره الدانيوب بو كونی يارينه قويوب عملده تسويف ايتمه كه (هلك المسوفون) همان محبت وعشق تحصيلنده اولكه عمر سريع الزوالدر ويل كبی كچيجيدر ديمكدر

﴿ غلام همت آنم كه زير چرخ كبود * زهرچه رنك تعلق پذيرد آزاد ست ﴾

اول كيمسه‌نك همتنك غلاميمكه كوك فلكك التنده هرنسنه دنكه تعلق رنكنی قبول ايدر اندن آزاد در (مفردات) (غلام) م (همت) طلب (آن) اول (ميم) ضمير متكلم (زير) اشاغی (ز) من (هرچه) هرنه (رنك) م (تعلق) ياپشمق (پذيرد) قبول ايده مضارعدر (آزاد) سلامت (است) در (معنای اشارتی)

نمی خرد مارا * بعالمی نفروشیم موبی ازسر دوست * بجیزنی یاوحدت وباتنکیر ایچون نمی خرد خریدندن صاتون المز بعالمی یاتنکیر ایچوندر نفروشیم نفی مستقبل نمی خرد الزمو یده یاوحدت افاده ایدر * محصول بیت * اکرچه دوست بزی هیچ نسنه یه المز اما بز دوستك باشندن برقلی دنیایه صاتمزز یعنی دوست بزی هیچه صاتمزسه بزانك برقلنی بتون دنیایه صاتمزز (چه باشداز شوداز بندغم دلش آزاد * چو هست حافظ مسکین غلام وچاکر دوست) چه باشدنه اولور دیمکدر یعنی نه لازم کلور اراکردن مخففدر دلش شین ضمیر مصراع ثانیده حافظه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله غلام وچاکر بونده عطف تفسیر واقع اولمش قول وقوللقجی معناسنه * محصول بیت * نه اولور یعنی نه لازم کلور اکر کوکلو غم قیدندن آزاد وفارغ اولورسه چونکه مسکین حافظ سنك قولك وقوللقجکدر یعنی سکا مخصوص قوللردن اولیجق کوکلنده قیدغم کرکمز زیرا سن عالی جناب سین قوللرکده سکا اویغق کرك حاصلی سائرك قوللرندن متمیز اولمق کرك غم جکممه ده (وله ایضا (بیاکه قصر امل سخت سست بنیادست * بیار باده که بنیاد عمر بربادست) بیا خطاب عامدر ومصراع ثانی یه مرهوندر قصر امل اضافتی بیانیه در قصر کوشکدر اما امل امید سخت لغتده قتی معناسنه اما بونده زیاده معناسنه درست کوشك بنیاد بنا معناسنه وتمل معناسنه * محصول بیت * کل که قصر امید زیاده کوشك بنیادلیدر ایمدی باده کتور که عمر بنیادی باد اوزره در یعنی طول امله دوشوب زمان استقبالی فکر ایدوب انك تشویشنه دوشمك بی فائده در زیرا عمره اعتماد یوقدر پس باده کتور نقدی یعنی حاضری خوش کوره لم که عالمده خلود وبقا یوقدر * بیت * بود می خوش کوره لم خبرتیا * بوده ارمه دی قالدی نیجه لر (غلام همت آنم که زیر چرخ کبود * زهرچه رنك تعلق پذیرد آزادست) غلام بونده قولدر همت هانك کسریله وفتحیله لغتدر قصد معناسنه کبود کوك بویه رنك تعلق اضافتی بیانیه در پذیرد فعل مضارعدر پذیرفتن قبول ایلمک معناسنه آزاد قول مقابلی حر معناسنه در * محصول بیت * اولکسك همتنك

بو کوك قبه سنك التنده عالی همت شول کیمسه در که تعلقات ماسوادن قلبنی پاك ایدوب حق تعالیدن غیری یه میل ومحبت ایتمیه وجناب حقك رضاسنك غیری بوله کیتمیه دیمکدر

(چه کویمت که بمیخانه دوش مست وخراب * سروش عالم غیبم چه مژدها دادست)

نه دیم سکا که میخانه ده دون کیجه مست وخراب ایکن عالم غیبك ملکی بکا نه مژده لر ویرمشدر (مفردات) (چه) نه (کویم) دیم (با) ظرفیه (میخانه) م (دوش) دون کیجه (مست وخراب) م (سروش) ملك (عالم غیب) جانب حق (میم) متکلم (چه) نه (مژده) بشارت (ها) ادات جمع (داد) ویرمش (است) در (معنای اشارتی) بوتحصیل عشق ومحبت الهی یری اولان عالم ظلمانیده مست محبة الله اولدیغم حالده جانب حقدن ملك ملهم وصاحب رسالت علیه افضل التحیه لسانیله (من احب لقاء الله احب الله لقاءه) مثللی نیجه مژده لر ویرلشدر ذیلنده کلان بیتلرده بونی ناطقدر وتفسیردر دیمکدر

(که ای بلندنظر شاهباز سدره نشین * نشیمن تونه این کنج محنت آبادست)

که ای عالی نظرلی سدره ده اوتوریجی شاهباز سنك مکانك بومحنت ایچون معمور اولمش بوجاق دکلدر (مفردات) (ای) حرف ندا (بلند) عالی (نظر) م (شاهباز) شاهین (سدره نشین) سدره ده اوتوریجی (نشیمن) اوتوراق ومکان (تو) سن (نه) نفی (این) بو (کنج) بوجاق (محنت) کدر (آباد) معمور (است) در (معنای اشارتی) مقول قول ای اکرم مخلوقات اولوب نظری عالی اولان انسان سنك مقامك اعلای علیین ونظرکاهك عند ملیك مقتدر جمال الهیدر بودار محنت اولان دنیانك یرك دکلدر زیرا فانیدر دیمکدر

(ترا زکنکرهٔ عرش میزنند صفیر * ندانمت که درین دامکه چه افتادست)

عالم قدس ساکنلری سنکچون عرش بدندن صقاق اورولر بویله دیو که بیلزمکه بودوزاق یرنده سکانه واقع اولمشدر (مفردات) (ترا) سنکچون (ز) من (کنکره) بدن (عرش) م (میزنند) اوررلر مضارعدر (صفیر) صقاق (ندانم) بیلزم (تا) خطابیه (درین دامکه) بودوزاق یرنده (چه) نه (افتادست) واقع اولمشدر (معنای اشارتی) ای انسان سنکچون ارواح قدسیه جانب عرشدن بلاحرف ولاترکیب لسان حال ایله ندا ایدرلر که سن انس حقه لایق عالم باقینك برطائر قدسیسی سن سکا نه اولدیکه بوفانی اولان کون وفساده بوقدر تعلق ومحبت ایتمش سن دولت ابدیدن کندیکی دور ایتمش سن بومعبره یه نظر ایتمیوب جانب حقه توجه ایده سن دیمکدر

(نصیحتی کنمت یادکیر ودر عمل آر * که این حدیث زپیر طریقتم یادست)

سکا بر نصیحت ایده یم خاطرده طوت وآنك ایله عمل ایله زیرا بو سوز طریقت پیرندن

قوایم که بوکوك فلکك التنده تعلق رنکنی قبول ایلیمن شیئدن آزاد در یعنی هرنسنه که اکا تعلق قابلدر اموردنیویه دن اندن قورتلمش اوله بن انك بنده سیم بوغزل خواجه نك بلند غزللرندندر وبو بیت اهل عرفان ارا سنده ضرب مثل حکمنده در (چه کویمت که بمیخانه دوش مست خراب * سروش عالم غیبم چه مژده هادادست) مست خراب اضافتله چکین سرخوشه دیرلر پس خرابی مسته عطف ایدنلر زائد ایلمشلر سروش فرشته درغیبم مصدر مفعولنه مضاف اولمشدر مژدها جمع مژده در مشتقلر دیمکدر * محصول بیت * نه دیم سکا که میخانه ده دون کیجه بکچکین سرخوش ایکن عالم غیبك فرشته سی نه مشتقلر ویرمشدر (که ای بلند نظر شاهباز سدره نشین * نشیمن تونه این کنج محنت آبادست) که رابطه در مژده لری بیان ایدرکه بو بیتله بیت آتی اولسه کرك ای حرف ندا منادا سی شاهبا در ضرورة وزنیچون صفتدن که بلند نظر در تأخیر اولمشدر تقدیر کلام ای شاهباز بلند نظردر عالی نظر دیمکدر سدره نشین وصف ترکیبیدر سدره دن مراد سدرة المنتهادر که مقام حضرت جبریل امیندر علیه السلام نشیمن نونك فتحیله وکسریله لغتدر اوتوره جق یردر وقوشلرك وسائر حیوانلك کیجه ایله یاتق ایدندکاری یردر محنت آباد خراب ابادکبی مبالغه افاده ایدر مجازا یعنی محنت وخرابله عمارت اولان یردر حاصلی صاقی محنت وخرابدن تعبیردر کانه که فاعلی محنت وخراب اوله * محصول بیت * سروش عالم غیب ویردیکی مشتقلر بوبیتك و بوندنصکره کلان بیتك مضمونیدرکه ای سدره نشین بلندنظرلی شاهباز بومحنت آبادبوجغی سنك نشیمنك دکل یعنی بوسفلی مقام سکا لایق مقام دکلدر (ترا زکنکرهٔ عرش می زنند صفیر * ندانمت که درین دامکه چه افتدست) زا سکا کنکره قوروقوا قدر مناره وکوپری وحصار قوری قولغی کبی که عربجه الاشرفه دیرلر شینك ضمیله ورانك سکونیله عوام غلط ایدوب شرفه دیرلر فتح شین ورا ایله عرش لغتده طواندر سقف معناسنه اما اصطلاحده فلك تاسعه دیرلر فلك اطلاس وفلك الافلاك وفلك اعظم ومحدده دیرلر صفیر قوش آوازی وصقلق اما اکثر طغان جنسنك آوازنده استعمال ایدرلر بونده بونلردن غیری ذی روحك اوازینه مستعاردر ندانمت تا خطاب ایچوندر ضمیر منصوب متصل معناسنه دامکه دامکاهدن مخففدر قاعدهٔ مذکوره اوزره دوزاق قوره جق یردیمکدر افتادست واقع معناسنه * محصول بیت * سکا عرش قورقلغندن آوازایدرلر بیلم که بودنیا دامکاهنده نه واقع اولمشدر یعنی سنك مقامك ارواح قدس مقامیدر وسنی اول مقامه دعوت ایدرلر بیلزم بوعالم صغرادنه نك واقع اولدی که بوکا بوقدر تشبث وتعلق ایلمش سین سروش عالم غیبك کلماتی بونده ختم اولدی (نصیحتی کنمت یادکیرودرعمل آر * که این حدیث زپیر طریقتم یادست) نصیحتی یاوحدت ایچوندر یادکیر یادلفظ مشترکدر اکی واز برلك معناسنه بونده از برلك معناسنه در زیرا کیر یا د لفظیله قید اولنسه از بر معناسنه در اما کردن لفظیله مقید اولسه اکی معناسنه در در عمل در حرف صله ودرعمل آر اپرام مخاطبدر اریدندن مضارعی آرد کاورکه حرف تعلیل این حدیث دیدیکی اشارتدر سوبانجك سوزه یادست یاد بونده ده ازبر معناسنه در * محصول بیت * سروش عالم غیبك سوزی تمام اولدیسه خواجه کندی کلامنه ابتدا

بنم خاطرمده در (مفردات) (نصیحت) اوکت (کنم) ایدم (تا) خطابیه (یاد) خاطر (کیر) طوت (در) فی (عمل) م (آر) کتور (که این) زیرابو (حدیث) کلام (ز) من (پیر) شیخ (طریقت) سلوك (میم) متکلم (یاد) خاطر (است) در (معنای اشارتی) سکا بر نصیحت ایده یم بو نصیحتی قبلکده حفظ ایله وعمل ایله زیرا بو نصیحتی بن بروارث نبی پیر طریقتدن اخذ ایتدم هرکیم اهل اللهك نصحنی دکلیوب قبول ایتمزسه وعمل ایتمزسه علامت خذلاندر دیمکدر

(مجو درستی عهد از جهان سست نهاد * که این عجوز عروس هزار دامادست)

اصلی وتملی کاوشك فانی جهاندن عهد بتونلکی وبقا ایستمه زیرا بوعجوزه دنیا بیك کویکونك کلینیدر وهیچ برینه وفاسی یوقدر (مفردات) (مجو) ایستمه (درست) بتون (یا) مصدریه (عهد) قول وقرار (از) من (جهان) دنیا (سست) کاوشك (نهاد) اصل نژاد معناسنه (این) بو (عجوز) قوجه عورت (عروس) کلین (هزار) بیك (داماد) کویکو (است) در (معنای اشارتی) نصیحت بودرکه ای طالب آخرت بوفانی وهالك دنیانك هیچ برکیمسه یه وفاسی یوقدر باقی دکلدر بوقدر انبیا واولیا کلوب همان الله ایله قربیت کامله تحصیل ایدوب (کل نفس ذائقة الموت) نحو اسنجه هیچ برسی مخلد قالمشدر لکن بوعجوزه دنیا کندوبی دنیا اهلنه تزیین ایله کوزل کوستروب طول امل ایله چوق کیمسه بی هلاك ایتمشدر صاقن بویله غدار دنیایه الدانموب کندیکی هلاك ایتمیه سن دیمکدر

(غم جهان مخور وپند من مبر از یاد * که این لطیفهٔ عشقم زرهروی یادست)

جهانك غمنی یمه وبنم نصیحتمی خاطردن ایلتمه وچیقارمه زیرا بو عشق لطیفه سی بریول کیدیجی اهل سلوکدن بنم خاطرمده در (مفردات) (غم جهان) م (مخور) یمه (پند) نصیحت (من) بن (مبر) ایلتمه (از) من (یاد) خاطر (که) زیرا (این) بو (لطیفه) م (عشق) م (میم) ضمیر متکلم (از) من (رهروی) یول کیدیجی (یا) وحدتیه (یاد) خاطر (است) در (معنای اشارتی) بر نصیحت دخی بودرکه جمله امورکده تقدیر خدایه تسلیم اول دنیانك وارینه یوغنه غم چکمه که (من آمن بالقدر امن من الکدر) همان قلبکی برآن الهیه توجه دن ایره یوب نفحات وفیوضات ربانیه یه مظهر بسه مستعد ومتعرض ومراقب اوله سن بو پند عاشقانه سالك الی اللهك غیریدن منصور دکلدر دیمکدر

(رضا بداده بده وزجبین کره بکشای * که بر من و تو در اختیار نکشادست)

ویرلمشه رضا ویروالینکدن دوکمی آچ زیرا بنم وسنك اوزریمزه اختیار قپوسی اچلمشدر (مفردات) (رضا) م (با) للملابسه (داده) ویرلمش (بده) ویر (ز) من (جبین) الین (کره) دوکم (بکشای) آچ (که) زیرا (بر) علی (من وتو) م (در) قپو (اختیار) اراده (نکشاده) اچلمش (است) در (معنای اشارتی) دخی نصیحت انفسی وآفاقی حق تعالی هرنه درلو نعمت بخش ایتدیسه قسمت خدایه

ایدوب بیورر سکا بر نصیحت اید ییم ازبرله وعمله کتور که بو نصیحتی طریقت پیرندن ازبرمده دز یعنی ازبرلدم وعمله کتوردم سنده ازبرله وعمله کتور اول نصیحت بو بیتدر (مجو درستی عهد از جهان سست نهاد * که این عجوزه عروس هزار دامادست) مجو نهی مخاطبدر نهاد خلقت وطبیعتدر عجوز تاسز عربیدر اما عجم تا ایله استعمال ایدرلر قوجه قاری دیمکدر عروس عربیده کردك اولمزدن اول ارککه ودیشییه مشترکدر کردك اولدقدنصکره کلنه عرس دیرلر عینیك کسری و رانك سکونیله و کوبکی یه خلق دیرلر ودخی ارهزوج وعورته زوجه دیرلر داماد کوبکی * محصول بیت * کوشك والیجق طبیعتلی جهاندن عهده بتونلکی ایستمه زیرا بو عجوز دنیا بیك کوبکی نك کابینیدر حاصلی دنیا که بر قاج کون مراد بجه اوله کویا که سنکله عهد ایلشدر که مقتضا بجه اوله پس اعتماد ایدوب عهد ینه ایناتمه که الیجق طبیعتلو در زیرا بو عجوزه مکاره وغداره بیك بلکه نیجه بیك سنك کبی نك نکاحنه کیروب کابینلك ایلشدر وهیچ کیمسه نك نکاحنده قرار ایلمشدر یعنی نیجه بیك اردن آرتمش وفاسی یوق جفاسی چوق محتاله در مصراع اولك معناسنده یعنی فانی دنیادن بقا طلب ایتمه دیبن مقصوده واصل اولمش بعض نسخه ده مصراع اولی بو یله واقعدر (مرو بکف خضیب فلك زر زنهار) ایکی مشهور یلدزوار بر ینه الکف الخضیب و بر ینه الکف الجذمه دیرلر پس کف خضیب بر یلدز در که کنشله استوا وقتنده بر برجده و بر درجه ده جمع اولسه اول وقت هرنه دعا که اولسه الله امر یله مقبول اولوراعدی بونده کف خضیب ترکیب اضافی طریقیله واقع اولمش وفلکه اضافتی بیانیه در کف خضیب دن مراد فلك کندیدر (غم جهان مخور و پند من مبر از یاد * که این لطیفهٔ عشقم ز رهروی یادست) مراد سالکدر یاد دن بونده مراد خاطرده اولمقدر کرکسه ایتمکله اوله کرکسه ازبرلمکله کرکسه الهامله * محصول بیت * جهان غمنی ییمه وبنم نصیحتم خاطرکدن کیدرمه زیرا بو لطیفهٔ عشق برسالکدن خاطرمده در حاصلی پند دیدیکی ولطیفهٔ عشق دیدیکی بو کلامك بیندر که بیورر (رضا بداده بده وز جبین کره بکشای * که برمن وتو در اختیار نکشادست) رضا الف مقصوره ایله مصدردر علم بابندن والف ممدوده ایله اسمدر داده بونده اسم مفعولدر ویرلمش معناسنه بده امر مخاطبدر دهیدندن ویر دیمکدر با تأکید ایچوندر جبین الینك ایکی جانبی تثنیه سی جبینان کاور ایکی جانبی ایکی زلفك باشنه وارنجه کره لغتده دوکمه یه و کومه دیرلر الین وقاش بورشدر مقده استعمال اولنور نتکم آصفی دیمشدر * بیت * درجبین چین وزابرو کره افکند هنوز * میل چین ازسران ترك خطایی نشده * ایله

راضی اولوب همان شکرینی اداسی ایدوب یرد او منقبض اولیه سن وعبد عاجزلره فقریکی اظهار ایله شکواده اولوب حظ نفسك نقصانی ایچون یوز اکشیتمه سنکه فاعل مختار خدادر اکشی یوزایله رزق زیاده اولماز همان اللهه توکل تام ونیاز اوزره اولایدر دیمکدر

﴿ نشان عهد وفانیست در تبسم کل * بنال بلبل بی دل که جای فریادست ﴾

کلك کولمه سنده عهد وفانشانی یوقدر ناله ایله ای عاشق بلبلکه فریادك یریدر (مفردات) (نشان) علامت (عهد) قول وقرار (وفا) یرینه کتورمك (نیست) یوق (در) فی (تبسم) کولمك (کل) م (بنال) ناله ایله امردر (بلبل) م (بی دل) عاشق (جای) یر (فریاد) فغان (است) در (معنای اشارتی) ای عاشق بوقدر نقصان وعصیانکله حلم حق وامهال فیاض مطلق سنی مغرور قلمسونکه حق تعالینك رحمت واسعه سی مقتضاسی وعد کریمی سنك حقکده مجزوم ومقطوع دکلدر همان قهروجلال حقدن خوف اوزره اولوب درکاه حقده یوزك یرله سوروب یون اکمن غیری چاره یوقدر زیرا بو حال وبو عالم کریه وفریاد یریدر دیمکدر

﴿ حسد چه می بری ای سست نظم بر حافظ * قبول خاطر ولطف سخن خدادادست ﴾

ای کاوشك نظملی حافظ اوزره نه حسد ایلرسك خاطرك مقبول اولسنی وسوزك لطیف اولسنی خدا ویرمشدر (مفردات) (حسد) م (چه) نه (می) زائد (بری) ایلرسك (سست) کاوشك (نظم) شعر (بر) علی (حافظ) م (قبول) مقبول (خاطر) طبع (لطف) م (سخن) سوز (خدا) م (داده) ویرمش (است) در (معنای اشارتی) ای مجرد اصطلاح وفصاحتله نظم ترتیب ایدن سنك نظمکده حلاوت وجان اولمدیغندن بوحافظك نظمی اوزره حسد ایتمه که حافظك کلامنده اولان حلاوت وروحانیت الله ایله انسیتی ودل آکاه ایله قربیتی آثاری محضا الهام ربانیله اولدیغندندر انکیچون هر فصاحت و بلاغت اهلینك کلامنده لذت روحانیت یوقدر دیمکدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست * دل سودازده ازغصه دونیم افتادست ﴾

تاکه سنك زلفك اوجی نسیم الینه دوشمشدر سودا اوریجی کوکلم غمدن ایکی پاره اولمشدر (مفردات) (تا) حتی (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (دست) ال (نسیم) یحر یلی (افتاد) دوشمش (است) در (دل) کوکل (سودا) محبت (زده) اوریجی (از) من (غصه) غم (دو) ایکی (نیم) یارم (افتادست) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك صفات جلال وجمالك قهاریت ولطیفیتله وقابضیت وباسطیتله تجلیات متغایرات اثرین اظهار ایتدیکیچون دائم شوق ومحبتله بلا استتار تجلیء دائمی طلب ایدن کوکل دخی بین التجلی والاستتار کاه غم کاه سرور ایله ایکی پاره اولمشدر دیمکدر

﴿ چشم ﴾

قاش بورشدر مقدمده چین استعمال اولنور نتکم آصفی بیورمشدر (بیت) نازدرز سر چین د وابروتند خوی من رسید * فتنه راسر کرده اینك فتنه جوی من رسید * محصول بیت * ویرلیشه رضا ویردخی الیندن بورشغی اچ زیرا بنله سنك اوزریکه اختیار قپوسی اچلمامشدر یعنی الله تعالی ویردیکنه قانع وراضی اول دخی دنیا قساوتیله قاشکی والنکی چاتمه زیرا زمام اختیاری بنم وسنك الکه و یرمدیلر اختیار اللهکدر هرنه که ازلده تقدیر ایلدیسه اول اولور غم وغصه نك فائده سی یوقدر حاصل کلام بو بیت تمام پنددر اکلیانه (نشان عهد وفانیست در تبسم کل * بنال بلبل عاشق که جای فریادست *) تبسم کاسمکدر تبسم کلدن مراد غنچه ایکن کل اولوب اچلمسیدر بنال امر مخاطبدر نالیدندن بلبل عاشق بلبل مضافدر صفتنه که حرف تعلیلدر جای محل معناسنه در * محصول بیت * کلك تبسمنده یعنی اچلمسنده عهد ووفا علامتی یوقدر ایمدی ای عاشق بلبل اینکه که فریاد وفغان یریدر یعنی کل که سنك معشوقکدر وعهد ووفا صاحبی دکل بلکه سریع الزوال در عمری بش التی کوندر پس بومقدار وصالك اردنجه بر یلاق فراق و هجران کلور ایمدی اینکه که محلیدر (حسد چه می بری ای سست نظم بر حافظ * قبول خاطر ولطف سخن خدادادست) حسد برکسنك نعمتنك زوالنی ایستمکدر قبول خاطر قبولك خاطره اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر یعنی خاطر برنسنه قبول ایلك لطف سخن ده اویله در یعنی سوز لطیف اولمق خدا داد تکری ویرکسنه دیرلر بو سوز انی کوسترر که برکسنه شعرادن حافظه حسد ایدرمش که نظمی الیجق اوله نفس امرده نظمی الیجق اولمق لازم دکل نهایتی خواجه نظمنه نسبت زبون اوله زیرا خواجه نك اکثری نظمی طبقهٔ علیاده در پس خواجه بو نظمله محسود اولمق ضروریدر زیرا الفاضل محسود در ایمدی * محصول بیت * ای نظمی زبون حافظك نظمنه حسد ایدرمن نظمی ایو اولمدیغندنك جرم وجنایتی یوقدر بلکه سوز لطیف اولمق وخاطر انی قبول ایلك اللهك ویرکیسیدر یعنی هر ایلکی الله ویرر بکاده ویردی دیر (وله ایضا) رحمه الله (تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست) تا ابتدا غایت ایچون منذ معناسنه در نسیم خوش قوقلی یل سودا زده درت مزاجك بریدر که طبیعتده غالب اولدقده جنونه ایرشدر پس سودا اورمش دیمك مجازدر سودا اولشمقدن کنایه در دونیم ایکی یارم دیمکدر ضرورت قافیه ایچون بوکا ارتکاب ایلمشدر والا هزار پاره وصدپاره دیرلر زیرا زلف نسیم الینه دوشنجه هر بر قلی بری برندن ایری دوشمه کرك وعاشقك دلی هر برندن هزار پاره اولور دونیم افتاده

(چشم جادوی تو خود عین سواد سحرست * این قدر هست که این نسخه سقیم افتادست)

سنك جادو چشمك کندوسی سحر مسوده سنك عینیدر لکن بوقدر وارکه بو نسخه یعنی چشم جادو سقیم دوشمشدر (مفردات) (چشم) کوز (جادو) سحار (تو) سن (خود) کندی (عین) مثل (سواد) مسوده یعنی قاره یازی (سحر) م (است) در (این قدر) بوقدر (هست) وار (این) بو (نسخه) م (سقیم) ضعیف (افتادست) دوشمشدر (معنای اشارتی) ناسك فهمی ایچون تأثیرات ذات خدا ساحرك سحری کبی مؤثردر دیمش لکن مقصود واعتقاد حافظ بودکلدر حاشا ثم حاشا مؤثر حقیقی هو اللهدر ساحرك سحری بنفسه مؤثردر دیمك کفردر کنایت سحرده دخی اولان تأثیرات بنه خدادندر مراد جمیع تأثیرات اسباب مسبب الاسباب اولان ذات خدادندر لکن بوقدر وارکه ارادهٔ حق غالب اولدیغیچون ومؤثر انجق کندی اولدیغیچون اسباب صوری خلاف مراد عبد اوزره نتیجه ویروب مراد اللهدن غیری حاصل اولمشدر

﴿ درخم زلف تو آن خال سیه دانی چیست * نقطهٔ دوده که در حلقهٔ جیم افتادست ﴾

سنك زلفك بوکلنده اول سیاه بك نه در بیلورمیسن بر مرکب نقطه سیدر که جیم حلقه سنده واقع اولمشدر (مفردات) (در) فی (خم) بوکلم (زلف) م (تو) سن (آن) اول (خال) بك (سیه) قاره (دانی) بیلورمیسن (چیست) نه در (نقطه) م (همزه) وحدتیه (دوده) مرکب (در) فی (حلقه) چوره (جیم) م (افتادست) واقع اولمشدر (معنای اشارتی) حلقهٔ جیم درونده اولان نقطه نك جیم نقطه سی اولدیغی تعیین وابراز قیلدیغی کبی وحدت ذات خدایی (اینما تولوا فثم وجه الله) سرنجه همه مکونات مظاهر اسماء الله دخی تعین و پیدا قیلمشدر اهل شهودك نظرنده مظاهرده ظاهر ذات واجب الوجوددن غیری یوقدر دیمکدر

﴿ زلف مشکین تو در کلشن فردوس عذار * چیست طاوس که در باغ نعیم افتادست ﴾

سنك سیاه زلفك فردوسه بکزه ین یکاغکده نه در طاوسکه جنت باغنده واقع اولمشدر (مفردات) (زلف) م (مشکین) مسکه منسوبکه سیاهدر (تو) سن (در) فی (کلشن) کل یری (فردوس) جنت (عذار) یکاق (چیست) ندر (طاوس) م (در) م (باغ نعیم) جنت (افتاد) دوشمش (است) در (معنای اشارتی) طاوس بهشتك خرام وجلوه سی جنتك حسن ولطافتنی وصفا بخش اولان ذاتنی معرف اولدیغی کبی حکمت بی نهایتی عقول ایله مدرك اولمیان آثار تجلیات اسما و صفات الله دخی احسن الخالقین اولان ذات خدایی ووصلت انوار جمال الله بولان عارف باللهده کی اذواق روحانیتی وانس حق ایله اولان جلوه وحسن ادا بی خوش معرفدر دیمکدر

﴿ دل من ازهوس بوی تو ای مونس جان * خاك راهیست که در پای نسیم افتادست ﴾

بنم کوکلم سنك رائحهٔ طیبه لك محبتندن ای جان مونسی بر یول توزیدرکه صبا ایاغنك

بوندہ وقوع معناسنه در * محصول بیت * سنك سر زلفك نسیم الله دوشلی سوداز دہ کوکل رشکدن ایکی پاره اولمشدر یعنی نسیم سنك زلفكه ال اوروب پریشان و پراکنده ایلیه لی دیوانه کوکل رشك وحسدوقسا وندن پاره پاره اولمشدر افتادست اصلنده افتاده است در زیرا است اسمه داخل اولور فعله داخل اولمز حاصلی دواخل اسمندندر (چشم جادوی توخود عین سواد سحرست * این قدر هست که این نسخه سقیم افتادست) جادو سحر ایدیجی سحاره معناسنه در سواد سحر سواد مقابل بیاضدر بونده مسوده معناسنه اسمدر یعنی بر سحر مسوده سیدر که انواع سحر بونده تسوید اولمشدر سقیم ایکی معناده مستعملدر بری بیمار معناسنه برده بکلش معناسنه بونده ایهام طریقیله واقع اولمش زیرا چشمه نسبت بیمار مناسبدر ومسوده یه نسبت یکلش معناسی مناسبدر سواده هم چشمه هم سحره مناسبدر عینده ترادف طریقیله چشم مناسب ومعنا جهتندن که بر معناسی ذات شیدر سواد سحره مناسبدر پس * محصول بیت * سنك سحاره کوزك عینه سحر مسوده سیدر یعنی هر سحرکه واردرانده تسوید اولوب ثابتدر اما بو قدر وار که بو مسوده سقیم واقع اولمش یعنی چشمك نسخه سحر در اما صحیح دکل سقیمدر چشمه نسبت جادو و عین وسواد وسحر وسقیم مراعات نظیر قیلنمشدر حاصلی چشمك سحار وبیماردر (درخم زلف توآن خال سیه دانی چیست * نقطه دوده که درحلقه جیم افتادست) خم بوکلمه دیرلر خال بکه دودامی که بوبیتده سؤال وجواب صنعتی واردانی چیست سؤالدر ومصراع ثانی جوابدر خواجه بو بیتده تشبیه خاص المشدر * محصول بیت * سنك زلفك بوکلنده اول سیه بك ندر بو سؤالدر دمی کب نقطه سیدر که جیم حلقه سنه دوشمشدر جوابدر یعنی جانانك خم زلفنده واقع اولان خال جیمك دائره سنده اولان نقطه یه بکزر (زلف مشکین تودر کلشن فردوس عذار * چیست طاوس که در باغ نعیم افتادست * فردوس بوستان وجنته بر باغچه نك ادیدر بونده مراد جنتدر کلشن فردوسه وفردوس جنته مضافدر اضافت بیانیه طریقیله یعنی عذار که کلشن فردوسدر عذار بونده صقال بتن یردر طاوس معروف قوشدر شأمته مشهور نعمدن بونده جنت مراد دز بو بیتده ده سؤال وجواب صنعتی وارمصراع اول چیست ایله سؤالدر طاوس مابعدیله جوابدر * محصول بیت * سنك مسکلی زلفك فردوس کلشنی کبی عذارکده ندر بو سؤالدر جنت باغنده واقع اولان طاوسدر بو جوابدر زلف مشکینی طاوسه وعذارینی کلشن فردوسه وباغ جنته تشبیه ایلدی (دل من از هوس بوی توای مونس جان * خاك را هست که در پای نسیم افتادست)

❋ ١١٢ ❋

اباغنه دوشمشدر (مفردات) (دل) کوکل (من) بن (از) من (هوس) محبت (بوی) کوزل رایحه (تو) سن (مونس) یولداش (جان) روح (خاك) طپراق (راه) یول (یا) وحدتیه (است) در (در) فی (پای) اباق (نسیم) بادصبا (افتادست) م (معنای اشارتی) ای روحم سنك انس وذکرك ایله اطمئنان بولان رحانم بحمدالله سنك عونکله دماغ جانم ریح رحمانه ایروب سنك عشق ومحبتکدن جمله اهل حقك خاکپایی اولدم سنك رضاك بولمق ایچون نیجه اهل همتلر قپوسنده خوار وذلیل اولدم دیمکدر

❋ همچو کرداین تن خاکی نتواند برخاست * از سر کوی تو زان روکه عظیم افتادست ❋

بوخاکی وحقیر وجود توزکبی سنك سرکویکدن قالقمغه قادردکلدر اول سببدنکه محکم دوشمشدر (مفردات) (همچو) مثل (کرد) توز (این) بو (تن) وجود (خاکی) طپراغه منسوب (نتواند) قادردکل (بر) یوقاری (خاست) قالقمق (از) من (سر) باش (کوی) محله (تو) سن (زان رو) اول سیبدن (عظیم) محکم (افتادست) م (معنای اشارتی) بحمدالله سنك راه محبتکده بوخاکی وجودم ایاقلر التنده چکنمش توزکبی ذلیل واو اقدر ضعیف ونحیف محل مرحمت اولدیکه یرندن قالقمه جق حالی قالمدی زیرا زیاده بك دوشمشدر که مرده صد ساله یه دونمشدر بنه محیی سنسن یارب دیمکدر

❋ سایه سرو تو برقالبم ای عیسی دم * عکس روحیست که بر عظم رمیم افتادست ❋

سنك سروك سایه سی بنم جسمم اوزره ای عیسی نفسلو شول روحك عکسی واثریدر که چورومش کمك اوزره دوشمشدر (مفردات) (سایه) کولکه (سرو) م (تو) سن (بر) علی (قالب) جسم (میم) ضمیر متکلم (عیسی) م (دم) نفس (عکس) اثر (روح) م (یا) وحدتیه (است) در (بر) م (عظم) کمك (رمیم) چورومش (افتاد) دوشمش (است) در (معنای اشارتی) ای چورومش کمکلری احیا ایدیجی ربم بو قالب وجودمده اولان آثار محبت وقلبمده اولان اشتیاق ونار مودت جمله سن حیات بخش مرده صد ساله اولان محبینك آثار فیض وعنایتیدر دیمکدر

❋ آنکه جز کعبه مقامش نبد از یاد لبت * بر در میکده دیدم که مقیم افتادست ❋

اول کیمسه که انك مقامی کعبه دن غیری دکلدی سنك لبك شوقندن کوردمکه میخانه قپوسی اوزره مقیم دوشمشدر (مفردات) (آنکه) اوکیمسه که (جز) غیری (کعبه) م (مقام) م (شین) ضمیر (نبد) اولمدی نبوددن مخففدر (از) من (یاد) ذکر (لب) دوداق (تا) ضمیر خطاب (بر) م (در) قپو (میکده) میخانه (دیدم) کوردم (مقیم) ثابت (افتادست) م (معنای اشارتی) ای مقلب القلوب اولان فیاض مطلق

❋ صوفی ❋

از هوس از غریبدہ من اجلیه معناسنه در هوسك بو یه اضافتی مصدرك مفعوله اضافتی قیلندر ومونسك جانه اضافتی اسم فاعلك مفعوله اضافتی قیلندر مونس بونده اکلنجه در پای نسیم نسیمه پا اثباتی استعاره طریقیله در * محصول بیت * بنم دلم سنك بویك هوسی ایلمکدن ای جان اکلنجه سی بر یول طپراغیدر که باغ نسیم اباغنه دوشمشدر یعنی ای جان اکلنجه سی بنم کوکلم سنك بویك آرزوسندن بر یول ترابنه بکزر که باد نسیم انی بر نفس برده قرار ایتدرمز دلی خاکراهه تشبیه واکاخاك راهی استعاره هرکز ایشدلمش وکورلمش دکلدر وجهت جامعه ده معلوم دکلدر اما دلك یعنی دل عاشقك زیاده بیقرارلغنی بیان ایلمك ایچون خاك راهه که مراد غباردر تشبیه ایلدی (همچو کرد این تن خاکی نتواند برخاست * از سر کوی توزان روکه عظیم افتادست) * محصول بیت * بو تن خاکی توزکبی قالقمغه قادر دکل یعنی توزقالقدیغی کبی بوقالقمز حاصل کلام سنك سرکویکدن بوخاك کبی ثقیل تن قالقمغه قادر دکل اول جهتدن که محکم دوشمشدر بو عظیمی محکم برینه استعمال ایلدی قافیه ضرورتندن از سرکوی تونتوان برخاست لفظنه مقیددر (سایه سرو تو برقالبم ای عیسی دم * عکس روحیست که بر عظم رمیم افتادست) سرودن بونده مراد قامت جانادر قالبدن مراد وجود خواجه در معربدر فارسیسی کالبددر لامك وبالك فتحه لریله عظم کوکز استخوان معناسنه رمیم چورومش بوسیده معناسنه در * محصول بیت * سنك قامتك کولکه سی بنم وجودم اوزره ای عیسی نفسلی بر روحك عکسیدر که چورومش کمکلر اوزره دوشمشدر خواجه کندینك وجود شریفنی چورومش کوکه وجانانك قامتنك سایه سنی روحك عکسنه تشبیه ایلدی وبو تشبیه دن لازمدر که وجود جانان روح اوله وحضرت عیسایی ذکر ایلدیکی احیای موتی ایلدیکیچوندر وحضرت عیسانك لقبی روح الله در بو بیت خواجه نك نازك ابیاتندندر (آنکه جز کعبه مقامش نبد از یاد لبت * بر در میکده دیدم که مقیم افتادست) آنکه اصلنده آنکس که ایدی جز غیر معناسنه نبد نبوددن مخففدر یوق ایدی ودکل ایدی معناسنه میکده میخانه درکده برشیئك مکانندن عبارتدر مثلا بتکده غمکده میکده دیرلر بتخانه میخانه غمخانه معناسنه در * محصول بیت * اول کیمسه که مقامی کعبه دن غیری دکل ایدی سنك لبك ذکرندن کوردمکه میخانه قپوسنده مقیم دوشمشدر یعنی شول کیمسه که کمال صلاح و زهدندن اوقات وساعاتنی هرکاه مسجدلرده وعبادت خانه لرده کچرنی شمدی کوردمکه سنك لبك ذکرندن میخانه قپوسنده مقیم ومجاور دوشمشدر ازیادلبت

❋ ١١٣ ❋

صوفی اعمال ظاهره ایله عمر کچورمش ایکن ولذت عشقك طاتممش ایکن محضا کرمکدن شراب عشقك نوش ایدوب انشراح صدر ایله نور ایمانه ولذت ایقانه وصلتی ایچون پیرکاملار قپوسنده کوردمکه بندو مقیم اولمشدر دیمکدر

❋ حافظ دل شده را با غمت ای جان عزیز * اتحادیست که در عهد قدیم افتادست ❋

کوکلی کتمش عاشق حافظك سنك غمکله ای عزیز جان بر اتحاد ودوستلغی واردر که روز ازلده واقع اولمشدر (مفردات) (حافظ) م (دل) کوکل (شده) کتمش (را) ادات مفعول (با) مع (غم) م (تا) خطابیه (ای جان عزیز) م (اتحاد) برلك (یا) وحدتیه (است) در (در) فی (عهد) قول وقرار (قدیم) ازل (افتادست) واقع اولمشدر (معنای اشارتی) ای عزیز ولطیف اولان ربم بو سنك کرفتار عشقك اولان حافظ سنك عون وعنایتکله (الست بربکم) کوننده سنکله اولان عهد وپیمانی اوزره اولوب بو آلایش دنیایه الداعیوب دائم سنك غم عشقکه یار اولمشدر بر آن سنك عشقکدن ایریلور دکلدر دیمکدر ❋ وله ایضا ❋

❋ کل در بر و می در کف ومعشوقه بکامست * شاهان جهانم بچنین روز غلامست ❋

کل سینه مده وشراب الده ومعشوقه مرادیجه در جهان پادشاهلری بونجلین کونده بنم غلامدر (مفردات) (کل) ورد (در) فی (بر) سینه (می) شراب (در) فی (کف) ید (معشوقه) م (با) للملابسه (کام) مراد (است) در (شاهان) پادشاهلر (جهان) دنیا (میم) متکلم (بچنین) بونجلاین (روز) کون (غلام) بنده (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله نور حقله صدرم منشرح وقلبم عشق خدا ایله منفتح وربم قریبدر ذاتیله بن بیچاره سن مأنوس قیلمشدر مادام ربك انسیله مأنوس اولدیغمجه جهان پادشاهلری بنم غلاممدر وحکم وتصرفم صوری ومعنوی نافذدر دیمکدر

❋ کو شمع میارید درین جمع که امشب * در مجلس ما ماه رخ یار تمامست ❋

سویله بوجمعه شمع کتورمسونلر زیرا بو کیجه بزم مجلسمزده یارك ماه کبی یکاغی نوری تمامدر وکافیدر (مفردات) (شمع) چیره (کو میارید) سویله کتورمسونلر نهی غائبدر (در) فی (این) بو (جمع) مجلس (که) زیرا (امشب) بو کیجه (در) فی (مجلس) م (ماه) آی (رخ) یکاق (یار) م (تمام) کافی (است) در (معنای اشارتی) بو عالم ظلمانیده وتاریك بشریه ده کثرت مجاهده ایله قلبی مجتمعه ونور حقله منفتحه ومنفسحه اولان اولواالابصارك شموع صوریله احتیاجی یوقدر زیرا پرتو نور جمال الله کندولره کافیدر وباقیدر دیمکدر

❋ در مذهب ما باده حلالست ولیکن * بی روی تو ای سرو کل اندام حرامست ❋

بزم مذهبمزده باده حلالدر لیکن ای کل کبی لطیف بدنلی سرو بویلی محبوب سنك یوزکسز وجمالکسز حرامدر (مفردات) (در) فی (مذهب) طریق (ما) بز (باده) شراب (حلال) م (است) در (لیکن) م (بی) نفی (روی) یوز (تو) سن

مصراع ثانی به مرهون ومصروفدر می ایله لبك ذکرنده جهت جامعه قزللقدر کیفیت دکل (حافظ دلشده راباغمت ای جان عزیز * انحا دیست که در عهد قدیم افتادست) دلشده بحسب لغت کوکلی کتمش دیمکدر اما استعمالده عاشق معناسنه در زیرا حقیقتده کوکلی جانان الده در کندی تصرفنده دکل را اضافت معناسنه در دلشده نك دیمکدر بعض نسخه ده دلشده برینه کم شده واقع اولمشدر یعنی طریق محبتده کندوبی نابیدا ایلمش دیمکدر عهد قدیمدن مراد عهد الست بربکم در *

* محصول بیت * ای جان عزیز حافظ کم شده نك سنك غمکله برانحادی واردر که عهد قدیمده واقعدر یعنی سنك غمك چکمك اکا ازاده مقدر در کندی اختیاریله دکلدر (ولهرضی عنه) (کل دربر و می برکف ومعشوقه بکامست * سلطان جهانم بچنین روز غلامست بر) مصراع اولده اوج قیدده بیله میم متکلم مقدردر یعنی کل دربر و می برکف ومعشوقه بکام قیدلرینه بربوندهعند معناسنه در کف ایه درمعشوقه ده ها علامت نقلدر یعنی عربیدن عجمی به نقلك نشانیدر تصرفات اعجامدندر که معشوق مراد درجهانم لفظنك میمی جائزدرکه غلامه قیداوله وجائزدرکه روزه قید اوله بچنین با حرف صله اولق جائزوظرف اولق جائز * محصول بیت * کل یانمده وباده الده ومعشوقه مرادمجهدر جهان پادشاهی بویله کونده قولمدر یاخود جهان پادشاهی بویله کونده قوامدر یعنی کاسنانده معشوق ملاعبله باده ایچمك جهان سلطننندن یوقارو بردوقدر (کوشمع میارید درین جمع که امشب * درمجلس ماماه رخ دوست تمامست * کوخطاب عامدر ایشیده نه میارید نهی جمع مخاطبدر آریدندن درین دربونده باء صله معناسنه درکه حرف تعلیل امشب ام اصلنده این ایدی نون میمه تبدیل اولمشدر ماهرخه مضاف اولمشدر اضافت بیانیه طریقیله تمام بونده کافی معناسنه در * محصول بیت * ای فلان سن دی بو مجمعه شمع کتورمه که بزم مجلسمزده دوستك آی یوزی بدردر یعنی بزم مجلسمزه انك یوزی ماهنك ضیاسی کافی در شمعه احتیاج یوقدر (درمذهب ماباده حلالست ولیکن * بی روی توای سروکل اندام حرامست) کل اندام وصف ترکیبی اقسامندندر * محصول بیت * بزم مذهبمزده باده

(ای) حرف ندا (سرو) قامت (کل اندام) کل بدنلی (حرامست) م (معنای اشارتی) طریق عشقده کرچه عشق ومحبت حلالدر لکن ای ذاتی نقایصدن منزه اولوب عباد بیچاره لربنی صراط مستقیمه اهدا ایدن ربم سنك جمالك عشقندن غیریسی حرامدر زیرا مذهب عشقده ماسوی اللهه محبت حرامدر دیمکدر
﴿ درمجلس ماعطر میامیز که جان را * هردم سرزلف توخوشبوی مشامست ﴾
بزم مجلسمزده عطر قارشدرمه زیرا جانك دماغنده هرنفس سنك زلفك اوجندن کوزل رایحهٔ طیبه واردر (مفردات) (در) فی (مجلس) م (ما) بز (عطر) کوزل رایحه (میامیز) قارشدرمه آمیختن دن نهیدر (که) زیرا (جان را) جان ایچون (هردم) هرنفس (ز) من (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (خوش) کوزل (بوی) قوقو (مشام) دماغ (است) در (معنای اشارتی) بز که عشاق حقیقیلرز بزم مجلسمزه عطر صوری ودنیا وآخرتده اولان لذائذنفسانیه یی کتوروب ذکر ایتمه زیرا بزم مشام جانمز آثار تجلیات صفات الله اولان ریح رحمانله خوشبوی ومعطر اولوب انلره اصلا احتیاجمز یوقدر که (وهی حرامان علی اهل الله) دینلمشدر
﴿ کوشم همه برقول نی ونغمهٔ چنکست * چشمم همه برلعل توو کردش جامست ﴾
قولاغم جمله نایك سرزی وچنکك نغمه سی اوزره در کوزم جمله سنك دوداغك وشراب قدحنك دونمکلکی اوزره در (مفردات) (کوش) قولاق (میم) متکلم وحده (همه) جمله (بر) علی (قول) سوز (نی) م (نغمه) الحان (چنك) بکا شیلر الندهکی نقیر که ناقوردن غلیدر (است) در (چشم) کوزم (همه) م (بر) علی (لعل) دوداق (تو) سز (کردش) دونمك (جام) قدح (است) در (معنای اشارتی) بوراه عشقده کوش تنم پند پیر کامل ایله و کوش جانم نفخ صور حیات بخش مردکان آسا فیض وهمت مردان خدا ایله پردر و کوزم اوزم کلام ربانی ونفحات سبحانی واذائذ شراب محبت الالهی انتظارنده (و تبتل الیه تبتیلا) امرینك محکومیکه (لامحبوب الا الله) دینلمشدر
﴿ ازچاشنیٔ قند مکو هیچ وزشکر * زانرو که مرا ازلب شیرین تو کامست ﴾
قندوشکر لذتندن هیچ سویله اول سببدنکه بنم مرادم سنك شیرین لبکدندر (مفردات) (از) من (چاشنی) لذت (قند) سوزلمش شکر (مکو) سویله (هیچ) ابدی (ز) م (شکر) سوزلمدك شکر (زانرو که) اول سببدنکه (مرا) بنچون (از) م (لب) دوداق (شیرین) طاتلی (تو) سن (کام) کاف عربیله مراد (است) در (معنای اشارتی) بزم الستدن لذت خطاب الهیدن دماغ جانده لذت روحانی باقی فلان عاشق مست ازلیه عارضی اولان لذائذ جسمانیدن قطعا سویله زیرا عاشقك مرادی دل پرشرحه سنده انجق اول لذت خطاب خدای بی علاقی وجدانیله بولمقدر اول لذت برلذتدر که حقنده (وینسون النعیم اذرأوه) دینلمشدر

حلالدر اما ای کل اندام سروسنك روییکسز حرامدر یعنی مذهب عشاقده هرآنچی جانانله طاتلیدر اما جانانسز شکر ایسه زهر قاتلدر (درمجلس ماعطر میامیز که جانرا * هردم زسرزلف توخوش بوی مشامست) درمجلس درباء صله معناسنه در عطر قوقوبه دیرلر عطار بونك مبالغه ایله اسم فاعلی در میامیز فعل نهی مفرد مخاطبدر قارشدرمه دیمکدر که حرف تعلیل جانرا مصراع ثانی به مرهوندر خوشبوی وصف ترکیبی اقسامندندر مشام کگزده قوقی الان عضودرکه اکا حاسهٔ شم دیرلر

* محصول بیت * بزم مجلسمزده عطرآمیزلق ایلمه زیرا جانك هردم سنك زلفك اوجندن دماغی معطر ومشامی خوشبودر یعنی ای جانان بزم مجلسمزده انواع عطرلری کتوروب عطارلق ایلمه زیرا سنك زلفك وکیسوکدن مشاممز هردم وهرساعت معطروخوشبودر عطر آمیزلغه احتیاج یوقدر (کوشم همه برقول نی ونغمهٔ چنکست * چشمم همه برلعل تو وکردش جامست) همه بونده همیشه ودائم معناسنه دردوکلی دینلر خطا ایلدیلر قول نی دن مراد بانك نیدر نغمهٔ چنکدن مراد آواز چنکدر کردش

اسم مصدردر دونش معناسنه بونده مطلق دور معناسنه در * محصول بیت * قولاغم دائما نی آوازیله چنك آوازینه در یعنی همیشه بونلری استماع ایتمده یم چشمم ده دائما سنك لبکه ودورجامه در یعنی همیشه بونلره ناظرم حاصلی دائما ذوق وصفایه درمیلم (ازچاشنیٔ قند مکوهیچ وزشکر * زانروکه مراازلب شیرین توکامست) چاشنی یای اصلیه ایله لذتدر دادمعناسنه قند عربیده شکردر بونده شکرده تشدید ضرورت وزنیچوندر * محصول بیت * ای جانان قندوشکرلذتندن هیچ اکه اول جهتدنکه بنم مرادم سنك طاتلی لبکدهدر یعنی قندوشکرا کمکدن مراد بنی انکاه الدائمق ایسه بن انکاه الدائممز زیرا مقصودم سنك شرین دوداغنده در کامله لب جهتنده تناسب وار (تاکنج غمت دردل ویرانه مقیمست * همواره مراکنج خرابات مقامست) تاابتداء غایت ویاتوقیت ایچوندر کنجك غمه اضافتی بیانیه در همواره لغتده دوزوطوغری معناسنه اما بونك کبی یرلرده همیشه معناسنه در کنج کافك ضمی ونونك سکونیله بوجاق معناسنه در * محصول بیت * ای جانان سنك غمك خزینه سی بنم خراب کوکلده مقیم وثابت اولدیدن یامادامکه ثابتدر همیشه میخانه بوجاغی بنم مقاممدر یعنی سکا عاشق اولوب غمکه دوشلی اکانه مدیمکدن تخفیف غمیچون همیشه میخانه یه ملازم مقیم ومقام ذکرنده صنعت اشتقاق واردر (ازننك چه کویی که مرانام زننکست * وزنام چه پرسی که مراننك زنامست) ننك غیرت وعار معناسنه در * محصول بیت ننکدن نه سویلرسن یعنی بکا ننکی نه اکرسن بنم آدم ننکدندر دخی آدمدن نه سؤال ایدرسن که بنم آددن عار وناموسم وار

﴿ تاکنج غمت دردل ویرانه مقیمست * پیوسته مراکنج خرابات مقامست ﴾
مادامکه سنك غمك خزینه سی ویرانه قلبمده مقیم وثابت اولدقجه دائم بنمچون میخانه بوجاغی مقامدر (مفردات) (تا) مصدریه مادام معناسنه (کنج) خزینه (در) فی (دل) قلب (ویرانه) م (مقیم) ثابت (است) م (پیوسته) دائم (مرا) بنمچون (کنج) بوجاق (خرابات) میخانه (مقام) مکان (است) در (معنای اشارتی) مادام عاشقك قلب منکسرنده خزینهٔ ادنیهٔ رحماندن عطای محض اولان درد الهی ثابت اولدقجه بوفانی وخراب عالمك هرکوشه سی کندویه دام لقا وبهشت آسا مقام دلکشا اولمشدر که درد وغم محبوب حقیقی مایهٔ شادیٔ دوجهاندر دیمکدر
﴿ ازننك چه کویی که مرانام زننکست * وزنام چه پرسی که مراننك زنامست ﴾
عاردن نه سویلرسین که بکا نام عار وغیرتدندر ودخی نامدن نه صورارسنکه بکاعار نامدن در (مفردات) (از) من (ننك) عار (چه) نه (کویی) سویلرسین (که) زیرا (مرا) بکا (نام) آد (ز) م (ننك) غیرت (است) در (وز) م (نام) م (چه) نه (پرسی) صورارسین (که مرا) م (زنامست) آددندر (معنای اشارتی) راه عشقده عاشق صادق نامداردن (النار و لا العار) دیین کافرلك دین حقده اولان عارندن نه سویلرسنکه (لایخافون لومة لائم) وصفیله موصوف ونامدار اولمری انك کبی غیرت جاهلیه دن تجاوز ایله در وعاشق صادقه حسب ونسب جهتندن اولان نامندن نه صورارسنکه (فلا انساب بینهم یومئذ ولایتساءلون) سرنجه بومعکوس وقلبمز نلك اولان نام وحسب ونسب صوریدن عار ایدوب همان نظرین سابقه ده اولان علم ازلی به قصر ایتمشدر دیمکدر
﴿ میخواره وسرکشته ورندیم ونظرباز * وانکس که چرمانیست دراین شهر کدامست ﴾
شراب ایچیجی ومتحیر ولاابالیز ونظر ایچیجی بصیرت اهلیز واول کیمسه که بزم کبی دکل بوشهرده قنغیسی در (مفردات) (میخواره) شراب ایچیجی (سرکشته) متحیر (رند) لاابالی (ایم) متکلم مع الغیر (نظرباز) نظر ایچیجی (انکس) اول کیمسه (چون) مثل (ما) بز (نیست) دکل (در) فی (این) بو (شهر) م (کدام) قنغی (است) در (معنای اشارتی) کرچه کرم حق ایله مظهر عشق الهی بزومشاهدهٔ نور حقده متحیرز وخلقدن لاابالیز وارباب بصیرتز لکن (ماعرفناك حق معرفتك) شیوه سنجه کنه وحقیقت الهیه یی وعلم ازلی ربانی یی ادرا کنده عاجزاولان برن دکل بلکه بوشهرده معرفة اللهده اولان انبیا واولیاده عجزبشریه ده اولمدق یوقدر
﴿ بامحتسبم عیب مکویید که اونیز * پیوسته چومن درطلب عیش مدامست ﴾
محتسبه بنم عیبی دیمك زیرا اول دخی دائما بنم کبی شراب ذوقی وعشرتی طالبندهدر (مفردات) (با) للملابسة (محتسب) صوباشی (میم) ضمیر متکلم (عیب) م

یعنی نامدار اولمقدن عار ایدرم وجائزدر که نام ننکه مرادف اوله پس معنا بویله اولور ننکدن نه سویلرسن که بنم عارم ننکدندر یعنی ننکدن عار ایدرم (میخواره وسرکشته ورندیم ونظرباز * وانکس که چومانیست درین شهر کدامست) نظرباز هرکوردیکی سون کمسنه یه دیرلر رندماسوادن فارغ ونظرباز خدایی هرپرده حاضر کورندر دیین کیمسه رندلك ونظربازلك معناسن بیلمزمش رند هرمنهی به مرتکبه دیرلر سرکشته واله وحیران معناسنه در کدام قنغی دیمکدر * محصول بیت * باده نوش ایز وسرکشته

وسر كرداز ورند ونظر بازز اول كيمسه كه بزم كبى دكلـدر بوشهرده قنغى كيمسه در يعنى دنياده هرهواكه واردز بزا كا مرتكبز
وبوشهركه بزانده بز مذكورهواره كيدرمرتكب اولیان مقصودی شهر ينك فسقه سنه تعريضدرنه آنكه كندو بوهواره مرتكب
اوله زيرا كندولر اهل الله دن بروجود شريف ايش حاشا كه انلردن مخالف شرع برايش صادر اوله (با محتسبم عيب مكويد كه
اونيز ٭پيوسته چومادر طاب شرب مدامست) محتسبم ده ميم معنا ده عيبه مقيدر عيبم تقديرنده د رنيز حرف عطفدر

(مكويد) سو يلك نهى حاضر جمع (كه) زيرا (اونيز) اول دخى (پيوسته) دائم (چو) مثـل (من) بن (در) فى (طاب) م (عيش) عشرت (مدام) م (است) در (معناى اشارتى) عجز بشريه مى متصرف القلوب اولان پير كاملـه وعارف مكمله اظهاره حاجت يوقدر كه دركاه حقه نهـايت اولمديغى ايچون اول دخى فيض الهى امدادنه وفتوحات انوار تجليات شهشادينه بنم كبى احتياج بشريتله شراب محبت لايزالى طابنده در ديمكدر

﴾ حافظ منشين بى مى ومعشوق زمانى ٭ كايام كل وياسمن وعيد صيامست ﴿

اى حافـظ برزمان شرابسز ومعشوقسز اوطورمه زيرا كل وياسمن واورج بيرامى كونلريدر (مفردات) (حافظ) م (منشين) اوطورمه (بى) نفى (مى) شراب (معشـوق) م (زمان) م (يا) وحدتيـه (كه) زيرا (ايام) كونلر (كل) م (ياسمن) بياض چيچك (عيد صيـام) اورج بيرامى (است) م (معناى اشارتى) اى حافظ دركاه حق بى نهـايت اولنجه بوعالم ناسوت جاى تحصيلدر همان برزمان فرصتى فوت ايتيوب روضـهٔ قلبكده معشوق حقيقى يه شوق ومحبتله وتوجه دائمله وصوم سوايه ملازمتـله كل وياسمن كبى ازهار فيوضات الهيه شكفته اولمق ايله دم آخره قدر سعى ايدوب عيد وصال جمال الهيه ايره سن وهمان بو محبت صادقه ايله لقاء الهيه وصوله سعى ايده سن

﴾ وله ايضا ﴿

﴾ باغ مراچه حاجت سرو وصنو برست ٭ شمشاد سايه پرور ما ازكه كمترست ﴿

بنم باغمك سرووصنوبره نه احتياجى واردربزم سايه ده بسلنمش سرويمز كيمدن زياده اكسكدر (مفر دات) (باغ) روضه (مرا) بنم (چه) نه (حاجت) احتيـاج (سرو) سرو اغاجى (صنوبر) چام اغاجى (است) در (شمشـاد) سرو اغاجى (سـايه پرور) كولكه ده بسلنمش (ما) بز (ازكه) كيمدن (كمتر) زياده اكسك (است) در (معناى اشـارتى) بزم واردات الهيه ايله مزين اولان روضهٔ قلبمزك محسنات صورى يه ياخود تربيهٔ اهل صورته نه احتياجى واركه بحمدالله بزم سرو كبى دائم بلا واسطه تربيهٔ حق ايله سبزه دار اولان دل مظهر فيض الهيمز ياخود سرو كبى ظل الهيده تربيـه اولغله راه حقـده وجوه ايله مستقيم اولان پيردلميزيمز كيمدن نقصاندر دكلدر وعصمت حقده معصومدر ديمكدر

﴾ اى نازنين پسر توجه مذهب كرفتهٔ ٭ كت خون ما حلالترازشير مادرست ﴿

اى نازلى ولدسن نه مذهب طوتمش سنكه سكابزم قانمز اناك سـودندن زياده حلال اولمشدر (مفردات) (اى نازنين) اى نازلى (پسر) ولد(تو) سن(چه) نه(مذهب) طريق (كرفتهٔ) طوتمش سـن (كه) زيرا (خون) قان (ما) بز(حـلالتر) زياده حلال (از) من (شـير) سود (مادر) انا (است) در(معناى اشـارتى) اى ولد قلب ياخود اى فتـاى معنوى اولان پيرسن نه عجب طريقده سنكه سنك حصولك باسنك بوزكدن اولان فيض رياضات ومجـاهدات ايله قانكى اناك سودندن زياده

نوزده هنـوز ده شرب مدام ايهـام طريقيله واقع اولمش يعنى ايكى معنا سى وار برى شرب دائم وبرى شرب باده ٭محصول بيت٭ بنم عيبم محتسبه سويلك زيرا اول دخى بزم كبى شرب مـدام طابندهدر يعنى محتسبله برحالى يز ديمكدر حاصل كلام قزلبـاشدن اول شرع شريفه متعلق اولان احوالى محتسبلر اجرا ايدردى مثلا شارب خمر وتارك الصلوتى وزناصاحبـلرينى وشاهد زورى هپ محتسب ضبط ايدردى اول جهتدندركه شرابباده نوشلر ايله محتسبى اشعـارلرنده جمع ايدرلر بوده معـلوم اوله كه محتسبى ازهد واعبد واورع عاادن ايدرلردى پس خواجه بيورر كه بزم عيبمزى محتسبه غمز ايلك لازم دكل زيرا اوده بو عيبله متصفدر بونده شرب مدام برينه عيش نهان كتوروب معناسنى اكانسبت سويليان قافيه ده خطا ايلدى (حافظ منشين بى مى ومعشوق زمانى ٭ كايام كل وياسمـن وعيدصيامست) ٭محصول بيت٭ اى حافظ برزمان مى ومعشوقسز اوطورمه زيرا كل وياسمين ايامى ورمضان بيرامىدر حاصلى هر وجهله بيد واپچمه زمانيـدر ياسمنله ياسمين برمعنـايه اولديغيچون ياسمين ايله بيان ايلدك كه مشهوردر بونده عيد برينه ماه لفظى كتورن بيتك مضموندن خبيردكل ايمش (وله عفى عنه)(باغ مراچه حاجت سرو وصنو برست ٭ شمشادسايه پرورما ازكه كمترست) باغدن مراد كوكل باغيـدر تقديركلام باغ دل مراد در صنوبر فستق اغاجيدركه چامك برنوعيدر شمشـادشينك فتحى وكسريله اغتـدر شمشير اغاجى سـايه پرور كولكه ده بسلنمش ازكه كه ذوى العقولده مستعملدر

پس بونده جانه نسبت كدنشدر والاچه يرى ايدى ٭محصول بيت٭ بنم كوكلم باغنك سرو وصنوبره نه احتيـاجى واريعنى احتياجى يوق بزم سايه ده بسلنمش شمشـادمز يعنى جانانمز كيمدن اكسـكدر يعنى كيمـدن قالور حاصلى بزم جانانمز سرودن وصنوبردن اعلادر پس اول وار ايكن سروه وصنوبره كيم بقار خواجه نك جانان خصوصنده ازكه كمترست ديديكنده خيلى كملك وار اما بو يله ديسـه (شمشاد سايه پرورم ازهردو بهـترست ٭افضل ايدى اكرچه ايكى طريقيله قافيه ايطـاى جلى يعنى شـايكان

قيلندندر كه اكبروا عظم عيـوب قافيـه دندر باغ وسرووصنوبر شمشاد وسايه جهنده صنعت مراعات النظير وار (اى نازنين پسر توجه مذهب كرفتهٔ ٭ كت خون ماحلالترازشـير مادرست) نازنـين يانسبت وايكى نون تأكيد افاده ايدر زياده نازلى ديمكدر كت كه حرف تعليل تضمير خطاب تركيبله هاء رسمى سـاقط اولشدر كافده فتحه وكسره جائزدر شير سـود مادر انه ٭ محصول بيت ٭ اى نازلى پسرسـن نه مذهب طوتمشسن كه بزم قانمز سكا اناك سـودندن حلالركدر

حلال ومبذول قيلدقچه حاصل اولمزومقصود اله كيرمز

﴾ چون نقش غم زدور بيينى شراب خواه ٭ تشخيص كرده ايم ومداوا مقررست ﴿

وقتـاكه زمانه دن غم نقشنى كوره سين شراب ايستـه تشخيص ايتمشزواكاه مشزكه شراب ايله درده دوااثابتدر(مفردات) (چون) وقتـاكه (نقش) صـورت (غم) كدر(ز) م (دور) زمان (بيينى) كوره سين(شراب) م(خواه) ايسته امر حاضردر (تشخيص) شخصيله بيلك واكلـق (كرده ايم) ايتمشز(مداوا) عـلاج (مقرر) ثابت (است) در(معناى اشـارتى) حصول ولد قلب وانجلاب فيوضات قلوب پيران حقيقت هر باروزوشب قلبى كدورات ماسـوادن آتش عشقله تطهيرايدوب ومراقب اولمغله ثابتدرديمكدر

﴾ از آستان پيرمغان سرچرا كشيم ٭ دولت درآن سراوكشايش درين درست ﴿

پيرمغـانك ايشكندن نيچون باش چكه لم ونيچون اعراض ايده لم زيراد ولت ابدى اول اوده در وفتوحات معنوى بوقپوده در(مفردات) (از) من (آسـتان) ايشـك (پيرمغان) شيخ سازاسرار(سر) باش (چرا) نيچون (كشيم) چكه لم (دولت) م (دران) انده (سرا) او(كشايش) آچقلق (درين) بونده (در) قپو(است) در (معناى اشـارتى) لكن ولدقلب وفيوضات الهى ومشاهدات انوارجمال ربانى حصولى پيرمغانك ومنبع اسرارك وساطتنه محتاجدرواانلرك حريم ارشاد جانبخشلرى آستـانه يوزسورمكله در زيرا دولت ابدى وفتوحات معنوى واسطهٔ پيرايله وانلرك آستانهٔ عليه لرين قطميرآسابكلمكله حاصل اولورديمكدر

﴾ درراه ماشكسته دلى ميخرند وبس ٭ بازارخود فروشى ازان راه ديكرست ﴿

بزم طريقمزده انجق قلبى قيرقلق وعاجزلك الورلر اول سيـدن كنديني صـاتيجلق وكبر بازارى غيرى يولدر (مفردات) (در) فى (راه) يول (ما) بز(شكسته)قيرلمش (دل) قلب(يا) مصدريه (ميخرند) الورلر(بس) انجق (بازار) چارشو(خودفروش) كنديني صـاتيجى ومتكبر(يا) مصدريه (ازان) اول سيدن (راه) يول (ديكر) غير(است) در (معناى اشـارتى) پيركامل بوزندن فيوضات الهيه يه نائل اولمق كلب كبى تملق ايله وهره كبى سورتنمك ايله وعجز و بيچاره لك ايله محل مرحمت اولمق ايله در زيرا تكبروعجب وغرور يولى ضـلالت ومحروميت يولى اولـديغندن طريق حقك خلافيدر خود بينلك ايله بودولته ايرن يوقدرديمكدر

﴾ دى وعده دادوصلم ودرسر شراب داشت ٭ امروزتاچه كويدو بازش چه درسرست ﴿

دون بكا وصالنى وعده ويردى وباشنده شراب طوتديكه مست ايدى بوكون عجب نه ديروكيرواناك باشنـده نه واردر(مفردات) (دى) دون (وعـده) اقرار(داد) ويردى ماضيدر (وصلم) بكا وصـالنى (د ر) فى (سر) م (شراب) م (داشت) طوتدى ماضيـدر(امروز) بوكون(تا) عجب (چه) نه (كويد) ديه مضـارعدر (باز) كيرو(ش)ضميرغائب(چه) نه (در) فى (سر) باش(است) در(معناى اشارتى)

يعنى عشـاقك قانى سكانه جهتدن اناك سـودندن حلالركدر (چون نقش غم زدور بينى شراب خواه٭تشخيص كردهايم ومداوا مقررست) نقش غم مجازدر زيرا غمده صورت وشكل اولمز اضافت بيانيهدر مداوا مفـاعله بابندن مصدر درعجم تاسنز استعمال ايدرمدارا كبى بونده علاج ودوامراددر ٭ محصول بيت ٭ چونكه ايرا قدن غم صورتنى كوره سن شراب ايسـته علاج ايچون بزتشخيص ايتشز بومرضه شرابدن علاج مقرردر يعـنى شراب صابون غمـدر هرباری بريردن طـارى اولسـه انك علاجى شرابدر (ازآستان پير مغـان سرچرا كشم ٭ دولت درين سرا وكشـايش درين درست ٭كشـايشدن فتح باب مراددر ٭ محصول بيت٭ استان پيرمغاندن نيچون باش چكم يعنى نيچون اعراض واعتراض ايدرم دولت بواوده وفتح باب بوقپوده در يعـنى پيرمغـانك اشكنى ترك ايدوب نره يه واره يم زيراهرنه كه مراداولورسـه بونده حاصلدر كه فيا ضدر وهر كسـه فيض استعدادينه كوره بلكه برابر واصلدر (درراه ماشكسته دلى مى خرندوبس ٭ ٭بازارخود فروشى ازان سوى ديكرست) شكسته دلى ده يا مصدريه درو بس لفظى واوله مستعمل اولنجه انجق معناسنـه در واوسز اولنجه يترمعنـاسنه كلور ميخرند صـاتون الورلر خود فروش وصـف تركيبيدر فروشيدندن صاتق معنـاسنه خودفروش كندين صاتيجى ديمكدر ازان سوى ديكرست سوى جانب وديكر غيرى اول غيرى جانبدندر از بونده من ابتدا ئيه معناسنه در من اجليه ظن ايدوب معناسنى اول سيدن دين كيمسـه سوءظن ايلدى بعض نسخه ده ازان راه ديكرست اول غيرى يولدندر ديمكدر مفادى بردر

٭ محصول بيت ٭ بزم طريقمزده كوكل صنقلغن الورلر انجـق خود فروشلق بازارى غيرى جانبـدندر ياخود غـيرى طريقدندر يعنى طريق عشـق ومحبتده افتاده لك وپستلك و بوقلق معتبر در خود بينلك خودپسـندلك وخودفروشلق مدعيلر ومراييلر طريقيـدركه طريق عشـقك تمام نقيضيدر (دى وعـده داد وصلم ودرسر شراب داشت ٭ امروز تاچه كويد و بازش چه درسرسـت) دى دون ديمكدر ٭ محصول بيت ٭ شراب باشـنده ايكن دون بكا وعدهٔ وصل ويردى

بوكون عجبا نه ديه وباشنده نه حالت وفكروفراست وار يعنى دون باده كيفيله بكا وعده وصل ايلدى اما انك وعد
واقرار ينه اعتماد واعتبار يوقدر زيرا برباشى وبيك دلى وار نته كه شاعر ديمش (بيت) اينا نمه زلفينك عهدينه صاف
* كه انك برباشى وبيك دلى وار * پس زلف چوق باشلو انى اندن تعليم ايلمشدر حاصلى دون مستانه عهد وصل ايلدى امابوكون
عجبا نه كيفيت ونه حالتده كه خلف وعده ايلرمى يوخسه اقرارينه مقر اولوب طوررمى (يك قصه بيش نيست غم عشق

وين عجب * كز هر كسى كه مى شنوم نامكررست) بيش باء عربيله زياده معناسنه در غم عشقدن مراد احوال عشقدر * محصول بيت * عشق جانان غمى بر غصه دن زياده دكلدر وبوعجبدركه هركيسه دن كه اشيديرم غيرمكرر اشيديرم يعنى جانان برذات شمر يقدر اما عشاق بحدو بى پايان پس هرعاشق غم جانانه يى بردرلو بيان ايدر زيرا جانان هر بريله برنوع معامله ايدركه غيريله اول نوع ايلز يعنى عشاق بحد اولديغى كبى تجليات جاناندە بحددر پس هرعاشقه مشربى واستعدادى حسبنجه تجلى ايلر وبوندن لازم كلوركه قصص غم جانان نامكرر اوله (بازاكه درفراق تو چشم اميدوار * چون كوش روزه دار برالله اكبرست) اميدوارالله والف سزنسبت معناسنى افاده ايدر اميدلى ديمكدر روزه دار وصف تركيبيدر اورج طوتيجى معناسنه الله اكبر بونده بربيوك ديه نك اسميدر شيرازده همدان جانبنده خواجه نك جانانى مكر اول جانبه سفر ايلش ايمش پس خواجه تحسر طريقله اكا ندا ايدر الله اكبر بونده ايكى معنايه درموذن ديديكى الله اكبر واول ديه نك اسميدر * محصول بيت * اى جانان كل كه سنك فراقكده بنم اميدلى كوزم صائمك قولاغى الله اكبره دريعنى نيجه كه روزه دار موذنك الله اكبر بانكنه قولاق طوتاركه افطار ايليه بزمده چشممز الله اكبر ديه سنه در كه سن اول جانبدن طلوع وخروج ايليه سن (شيراز وآب ركنى وآن باد خوش نسيم * عيبش مكن كه آب رخ هفت كشورست) بونده واول معيت معناسنى افاده ايدر عيشده كى ضمير غائب شيرازه راجعدر كشور اقليم ومملكت معناسنه در لفظ شيراز مبتدا در ومصراع ثانى خبردر

كرچه پير كامل مقام استغراقده فنا اهلى ايچون وصلت الى الله مقرردر بو وعده وپرمشيدى اختلاف تجليات ايله علم ازلى الهى مقتضاسنجه بوكون يارين اوله جق حكمت خدادن باشنه كاندن نه خبرو براول دخى متحيردر همان برحالده امنيت وغرور يوقدر

﴿ يك قصه بيش نيست غم عشق وين عجب * كز هر كسى كه مى شنوم نامكررست ﴾

عشق غمى برقصه دن زياده دكلدر وبو عجب كه هر بركيسه دن كه اشيديرم تكرار دكلدر (مفردات) (يك) بر (قصه) حكايه (بيش) زياده (نيست) دكل (غم) م (عشق) م (وين) دخى بو (عجب) تعجب (كه) زيرا (هركس) هر كيسه ياوحدتيد (مى شنوم) اشيديرم (مى) زائد (نا) نفى (مكرر) تكرار (است) در (معناى اشارتى) عشق صفات الهى اولديغى اعتبار يله كندنده تبدل وتغير يوقدر لكن مظهر عشق اولان عاشقك استعدادى متفاوت اولديغيچون اسرار عشقدن هر برى بردرلو خبر وبرد وكندى حالندن سويلر زيرا تجليات ربانى هر برينه بر درلو در شراب وشيشه مختلفدر انكيچون نامكرردر ديمكدر

﴿ شيراز وآب ركنى وآن باد خوش نسيم * عيبش مكن كه خال رخ هفت كشورست ﴾

شيراز وآب ركنى واول لطيف رائحه لى يلى انى تعييب ايتمه كه يدى اقليمك يكاغندك بكى در (مفردات) (شيراز) حافظك شهرى (آب ركنى) شيرازده بر نهرك اسميدر (آن) ضمير غائب (باد) يل (خوش) لطيف (نسيم) رائحه (عيب) م (ش) ضمير (مكن) ايتمه نهى در (كه) زيرا (خال) بك (رخ) يكاق (هفت) يدى (كشور) اقليم (است) در (معناى اشارتى) علوم ربانى وفيوضات يزدانيله قلوبى مزين ومحلى اولان عشاقك احوال سنيه لرينى تعييب وانكار ايتمه ليدر كه وجه ارضده انلر اللهك نازنين محبوبلريدر اقاليم سبعه نك بلكه جمله ارض وسمانك بقاسى انلركله در ديمكدر

﴿ فرقست ز آب خضر كه ظلمات جاى اوست * تا آب ما كه منبعش الله اكبرست ﴾

آب حياتدنكه ظلمات انك يريدر فرق واردر تابزم صومزه كه اول بزم صومزك منبعى الله اكبردر (مفردات) (فرقست) فرق واردر (از) من (آب) صو (خضر) م (كه) زيرا (ظلمات) قرانلق (جاى) محل (او) ضمير (است) در (تا) انتها ايچوندر (آب) م (ما) بز (كه) زيرا (منبع) صوچيقان ير (ش) ضمير (الله) اسم للذات المستجمع لجميع الصفات (اكبر) اعظم من كل شئ (است) در (معناى اشارتى) (افمن شرح الله صدره كمن قسا قلبه) فحواسنجه اهل صورتدن قسوت قلب صاحبك علوم مكتسبه سيله انوار بابله صدرى منشرح اولوب الله عظيم الشانك طرفندن فيوضات علوم لدنيله قلبى ينابيع حكمت اولان برابرميدر بينهما ده فرق عظيم واردر ديمكدر

﴿ ما آب روى فقر وقناعت نمى بريم * با پادشه بكوى كه روزى مقدرست ﴾

﴿ بزفقر ﴾

* محصول بيت * شيراز آب ركنى ايله واول كوزل قوقولى يل ايله شيرازه عيب ايله كه يدى اقليمك يوزى صويىدر مكن لفظى خطاب عام افاده ايدر يعنى شيرازه بوايكى حالله كه انده درعيب ايله كه جميع ممالكك آب روييدر پس اكا عيب اقاليم عالمك جيمنه تعييبدر (فرقست از آب خضر كه ظلمات جاى اوست * تا آب ما كه منبعش الله اكبرست) بعض نسخه ده تا آب برينه با آب واقعدر باء معيتله منبع صويك يردن قاينايوب چيقد يغى موضعه ديرلر آب مادن مراد آب ركنا باددر كه

سابقا بيان اولندى ركنا باد انكيچون ديرلر كه شيد ركن الدين كه متوسط صاحبيدر انك متعبدى يعنى باشنده بنالر يا يوب صفه لر بغلشلردر وبونلرده بوقانوندر كه بركمسنه بر يرى معمور ايدوب شنلندرسه اكا نسبت ايدوب فلان باد ديرلر جعفر اباد كبى مثلا آبله مالك جمنده لطف تعبير واردر واول ديه يه الله اكبر ديو آد قودقلرى انكيچوندركه شهر بوديه نك ديننده در هركيم كه همدان جانبندن كلورسه شهرى كورهمز ديه يه چيقمايجه پس ديه يه چيقوب شهرى كورنجه بى اختيار الله اكبر ديرايمش اندنصكره غلبه استعماله اول ديه يه علم اولدى * محصول بيت * فرق واردر آب حياتدن كه يرى ظلماتدر بزم ركنا بادصو يمزه دك كه منبعى الله اكبر ديه سيدر يعنى انك موضعى ظلماتدر وبونك يرى الله اكبردر پس فرق لازمدر اما بانسخه سى اوزره معنا بويله اولوركه بزم صويمزله آب حيات اورته سنده فرق واردر ديمك اولور (ما آب روى فقر قناعت نمى بريم * با پادشه بكوى كه روزى مقدرست) آبروى عرضه ويوز صوينه ديرلر نمى بريم نفى مستقبل متكلم مع الغيردر فقر ده فانك فتحى وضمى جائز يوقلق معناسنه در قناعت مصدردر قنع يقنع دن يعنى علم بابندن من قنع شبع بوندندر قسمت ازلى يه راضى اولمق روزى باى اصليه ايله رزق معناسنه در بكوى بونده خطاب عام معناسنى افاده ايدر مقدر معين ديمكدر يعنى الله تعالى ازلده تعيين ايلديكيدر * محصول بيت * بزفقر قناعت يوزى صوين كيدرمز پادشاهه سويله رزق مقدردر يعنى بز فقر وقناعت بابنى ترك ايدوب اكا برقبول ايتمدوشمزز زيرا بيلورزكه الله تعالى رزاق مطلقدر هر كسك رزقنى ازلده تقدير وتعيين ايلشدرنه اهمالله ناقص اولورونه سعيله زائد اولور پس پادشاهلره وپاشالره وبكلره وغيريلره واروب سلام وروب تملق وتبصبص ايدوب دنيا حطامنى رجا ايلك محض خطا وفساددر (حافظ چه طرفه شاخ نباتيست كلك تو * كش ميوه دلپذيرتر از شهد وشكرست * طرفه عجب شاخ دال وبداق ونبات شكرك مكررى شاخ نباته مضاف اولمشدر كلك كاف عربينك كسريله ولامك سكونيله اصلنده قمش اوقه ديرلر اما بونده قلم معناسنه در عجم بويله اوقور امارومىلر كاف عجمينك كسريله اوقورلر كش كه

بزفقر وقناعت يوزى صوينى ايلتمز ودوكمز پادشاهه سويله كه رزق ازلده تقدير اولنمشدر (مفردات) (ما) بز (آب) صو (روى) يوز (فقر وقناعت) م (نمى بريم) ايلتمزز (با) للملابسه (پادشه) م (بكوى) سويله (كه) زيرا (روزى) رزق (مقدر) تقدير اولنمشدر (است) در (معناى اشارتى) بزكه معشر عشاق الفقر فخرى دولتى بزه وبرلمش ايكن الالهى بطلوب واعتقادى اوليان ضعفاء عوام كبى قناعتى ترك ايدوب عرض احتياج ايله يوز بزصوين دوكوب پادشاه قپوسنده دنيا ايچون ديلنزى يغما ايتمز كه پادشه دخى بزم كبى برعبد عاجزدر بزم رزقمزك قسمتى ومقدردر اللهك غيرى يه احتياجمز يوقدر وغيره احتياج قسوتندر ديمكدر

﴿ حافظ چه طرفه شاخ نباتيست كلك تو * كش ميوه دلپذيرتر از شهد وشكرست ﴾

اى حافظ نه عجب نبات شكرى بوداغيدر سنك قلمك زيرا انك كوكل قبول ايديجى ميوه سى بالدن وشكردن زياده لذيذدر (مفردات) (حافظ) م (چه) نه (طرفه) عجب (شاخ) بوداق (نبات) شكر (است) در (كلك) قلم (كه) زيرا (ش) ضمير (ميوه) م (دلپذير) كوكل قبول ايديجى (تر) زياده (از) من (شهد) بال (شكر) م (است) در (معناى اشارتى) حافظك كلامى الهام ربانيله ينابيع حكمتدن جارى اولان لذائذ روحانى وقلم قلبيله ترقيم اولنان اذواق معانى لدنى اولديغيچون ارباب قلوب اراسنده مقبول ومحبوب القلوب بالدن وشكردن زياده لذتبخش دماغ جان عارفاندر ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ روضه خلد برين خلوت درويشانست * مايه محتشمى خدمت درويشانست ﴾

جنت عالينك باغچه سى درويشلرك خلوتيدر واولوغك مايه سى درويشلرك خدمتيدر (مفردات) (روضه) باغچه (خلد) جنت (برين) عالى (خلوت) مقام عزلت (درويش) فقيرالى الله الف ونون ادات جمع (است) م (مايه) سبب (محتشمى) اواولق (خدمت) م (درويشان) درويشلر (است) در (معناى اشارتى) (ان لله جنة عاجلة من دخلها لايشتاق الى جنة آجلة قالوا وماهى يارسول الله قال معرفة الله) حديث شريفنجه كرك جنت عاجله معرفة الله لذتى كرك جنت آجله لذتى فقير فى الله اولنلرك خلوت وعزتلرى كوشه سنده در وبونك كبى عارف باللهه خدمت ايكى جهان سعادتنه واولوغنه سرمايه وسببدر ديمكدر

﴿ كنج عزلت كه طلسمات عجايب دارد * فتح آن در نظر رحمت درويشانست ﴾

عزلت خزينه سى كه عجايب طلسملر طوتار اول طلسمات عجيبه نك فتحى درويشلرك رحمتى نظرنده در (مفردات) (كنج) خزينه (عزلت) م (طلسمات) دفينه اوزرنده كى طلسملر (عجايب) م (دارد) طوتار (فتح) آچلمق (آن) اول (در) فى (نظر) م (رحمت) مرحمت (درويشانست) م (معناى اشارتى) كرچه كوشه عزلتده خزينه رجحان اولان معرفة اللهه سالكينك مالك اولمسى ممكندر لكن خزينه اوزره

صفتله موصوف ربط ايلش شين ضمير كلكه راجعدر دلپذير وصف تركيبيدر پذيريدندن كوكل قبول ايديجى معناسنه شهد مومولى بال * محصول بيت) اى حافظ نه عجب نبات داليدر سنك قلمك كه ميوه سى شهد وشكردن كوكل قبولى ايديجيركدر يعنى سنك قلمكده برلذت وصفا واردركه شهد وشكرده يوقدر شاخ نبات بونده ايكى معنايه اولمق قابلدر برى شكر قمشى وبريده نباتدن كه برشاخ تخييل ايدوب قلمه استعاره ايليه (وله ايضا) (روضه خلد برين خلوت درويشانست *

مایهٔ محتشمی خدمت درویشانست) روضه مبتدا خلوت خبر اوله یا امر بالعکس اوله خلد جنتدر برین بر فارسیده علی
معناسنه در و یانسبت نون تاکید بو جهدن جنت دیمکدر فردوس اعلی معناسنه مایه بونده سرمایه معناسنه در محتشمی
سروزی اسم مفعول صیغه سی اوزره هیئتلمك واواواق دیمکدر دیمش اما صحاح جوهریده اسم فاعل وزنی اوزره کنورمش
ومعناسی خجالت ایله تفسیرایلمش بونده ده مصراع اول کبی مبتدا خبر ایکی طریقیله در خدمت مصدر در مفعولنه مضاف اولمشدر

* محصول بیت * فردوس اعلی باغچه سی
دروپشلرك خلوت باغچه سیدر عظمت
وهیبت سرمایه سی درو یشلره خدمتدر
وبالعکس یعنی درو یشلرك خلوتی همان
خلدبرین در ذوق وصفا خصوصنده که
اکا مالك وقادر اولان همان جنته قادردر
وانلره خدمت ایلمك سرمایهٔ عزت وسعادتدر
درو یشاندن مراد بونده اهل الله در
(کنج عزات که طلسمات عجایب دارد *
فتح آن در نظر رحمت درویشانست)
کنج عزات که عزات خلقدن کسیلوب
بر بوجاق اختیار ایلمکه دیرلر اضافت
بیانیه در طلسمات طلسمك جمیدر ذوی
العقولك غیری اولد یغیچون الف وتا ایله
جمع اولدی نظر رحمت اضافت مصدر
الی الفاعل قبیلندندر * محصول بیت *
عزات کنجی که عجایب طلسملری وارانك
فتحی درو یشلرك رحمتی نظرنده در یعنی
واصلین که بر کسنه یه رحمتله نظر ایلیه لر
عزات اختیار ایلمك اکا ضروری اولور
زیرا عزات اختیار ایلمیجه مراد لرینه
واصل اولمزلر (آنکه پیشش بنهد تاج تکبر
خرشید * کبریاییست که در حشمت
درویشانست) اکثر نسخه ده آنچه
برینه آنکه واقع اولمش اما فقیر بو نسخه یی
اختیار ایلدیکه مقامه بو مناسبدر تکبر
بیو کلنمك کبریا عظمت یعنی اولو لق
حشمت صحاحده حانك کسریله اسمدر
استحیاء معناسنه اصمعی حشمت کسرحا ایله
غضبدر اما حانك فتحیله هیچ بریسی تعرض
ایلمدی ومسروری حشمتی هیئتله بیان ایلدی
اما معلوم دکل که نره دن اخذ ایلدی
وحانك حرکتنه هیچ تعرض ایلمدی
لکن خلق استعمالنده حشمت فتح حا ایله
عظمتدر * محصول بیت * اول نسنه
که انك اوکنده خورشید تاج تکبری قور
یعنی ترك ایدر بر عظمتدر که درو یشلرك
حشمتنده در یعنی کونش بوقدر تکبر ورفعله درو یشلرك حیاسی کبریاسی اوکنده تکبرلك ایلز حاصلی بونلرك رعایت آداب وارکانندن
شرمنده در (قصر فروس که رضوانش بدربانی رفت * منظری ازچمن نزهت درویشانست) قصر کوشك فردوس
جنت رضوانش رضوان بونده جنت قپوجیسیدر نون ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور بدربانی باحرف صله
دربان قپوجی یا حرف مصدر منظری اسم مکان یا وحدت ایچوندر نزهت سرور و پاکلکدر * محصول بیت * جنت

مارایله یاسیف ایله یاآب ایله طلسم قونوب طلسمی فتحسز خزینه یه مالك اولمدیغی
کبی خزینهٔ معرفة الله اوزره دخی استیلاء نفس وشیطان وهوا طلسماتی قونلمشدر
بونك فتحی دخی نظری کیمیا اولان درویش حقیقینك شفقت ومرحمتله
نظرنده دردیمکدر

آنکه پیشش بنهد تاج تکبر خرشید * کبریاییست که در حشمت درویشانست

اول نسنه که کونش انك اوکنده کبر تاجنی قور یعنی تواضع ایدر بر عظمتدر که
درو یشلرك عالی قدرنده در (مفردات) (آنکه) اول نسنه که (پیش) اوك (ش)
ضمیر (بنهد) قور مضارعدر (تاج) م (تکبر) کبر (خرشید) کونش (کبریا)
عظمت (یا) وحدتیه (است) در (در) فی (حشمت) علوقدر (درویشانست)
م (معنای اشارتی) نور محمدی یه واصل اولوب آفتاب معنویدن بهره یاب اولان
درویش حقیقی علویات وسفلیاته متصرف اولدیغندن نور باطنینك عظمت و کبریاسی
عندنده بو آفتاب صوری عدم مشابه سنده اولوب عرض احتیاج ایله تواضع
ومسکنتده درونوریاندن مستفاددر دیمکدر

قصر فردوس که رضوانش بدربانی رفت * منظری ازچمن نزهت درویشانست

جنت کوشکی که رضوان انك قپوجیلغنه کندی وقپوجیسی اولدی درو یشلرك
سروری وبهجتی باغچه سندن بر پنجره در (مفردات) (قصر) کوشك (فردوس)
جنت (رضوان) جنت بکجیسی (ش) ضمیر (دربان) قپوجی (رفت) کتدی
(منظره) پنجره (از) من (چمن) باغچه (نزهت) سرور وبهجت (معنای اشارتی)
نسخهٔ صغرای عالم کبری اولان درویش حقیقینك مظهر تجلیات انوار ربانی
اولان قلب واسعه سی ودل منشرحه سنه نسبت رضوان دربانی اولد یغی سکز
جنت پنجره سنك حسابی اولمیان خانه دن بر پنجره مشابه سنده دردیمکدر

آنچه زرمیشود از پرتوآن قلب سیاه * کیمیاییست که درصحبت درویشانست

اول نسنه که سیاه قلب انك عکسندن التون اولور بر کیمیادر که درو یشلرك صحبتنده در
(مفردات) (آنچه) اول نسنه که (زر) التون (میشود) اولور مضارعدر (از) م
(پرتو) عکس (قلب) م (سیاه) م (کیمیا) اکسیر (یا) وحدتیه (است) در
(در) فی (صحبت) مصاحبت (درویشانست) م (معنای اشارتی) قلبی نور
حق ایله منشرح اولان درویش حقیقینك مصاحبتی ومجالستی برکاتندن ژنکار
ماسوا ایله (کالحجارة اواشد قسوة) اولان قلب سیاه زرخالص کبی براق ونورانی
وذی قدر عالی اولوب پرتو انعکاس نورانیتیله پرنور اولور دیمکدر

از کران تابکران لشکر ظلمست ولی * ازازل تاابد فرصت درویشانست

کناردن کناره دك ظلم عسکر یدر یعنی عالم ظلم ایله بردر لکن ازلدن ابده دك فرصت
درو یشلرکدر (مفردات) (از) م (کران) کنار فتح کاف ایله در (تا) الانتهاء
(با) للملابسه (کران) م (لشکر) م (ظلم) م (است) در (ولی) لکن (ازازل) ازلدن

کوشکی که رضوان انك قپوجیلغنه واردی ایمدی اول کوشك بر نظرکاهدر درو یشلرك نزهتی چمننده چمن نزهته اضافتی بیانیه
در یعنی جنت درو یشلرك سرور وحبور وذوق وصفاسندن بر نمونه در (آنچه زرمیشود از پرتوآن قلب سیاه *
کیمیاییست که درصحبت درویشانست) مصراع اوله محتمل الضد بن صنعتی وار قلب سیاه بونده ایکی معنایه در بریسی
اولدر که التونده واقچه ده استعمال ایدرلر بریسیده قره کوکل معناسنه که اکا دل تیره دیرلر که جلای نظری مرشدله منجلی

(تا) م (با) م (ابد) م (فرصت) رخصت (درویشانست) م (معنای اشارتی)
اگر دنیا باشدن باشه جمله ظلم ایله وفساد ایله مالامال اولسه ازادهٔ مقبول درگاه حق اولان
درویش حقیقی بر آن قلبنه کدورات ماسوادن بر ذره غبار کتورمیوب تجلیات انوار
الهیدن ومشاهدهٔ جمال لایزالیدن دنیاده وآخرتده بر آن منفك اولمامق ایله
فرصتیاب در ودولت ابدی انلردر دیمکدر

دولتی راکه نباشد غم آسیب زوال * بی تکلف بشنو دولت درویشانست

بر دولت که زوال طوقنمسندن اکا غم اولمیه تکلفسز وشکسز ایشت که درو یشلرك
دولتیدر (مفردات) (دولت) م (یا) وحدتیه (را) للتخصیص (نباشد) اولمیه
(غم) م (از) م (آسیب) طوقنمق (زوال) کتمك (بی) نفی (تکلف) بونده شکدر
(بشنو) ایشت (دولت) م (درویشانست) م (معنای اشارتی) بو مظهر انوار
توحید ایله وصلت الی الله دولتنه وتجلیٔ دائمی سلطنتنه نائل اولان مقبول ازلی
ودرویش حقیقیٔ معصوم بر دولت ابدیه یه نائلدر که شاهان جهان دولتی کبی اکا
خوف زوال یوقدر وموجب حرمان اولمدیغی ایچون زوال یتشمك غمی اولمدیغی بی شك
وبی ریبدر دیمکدر

خسروان قبلهٔ حاجات جهانند ولی * سببش بندکیٔ حضرت درویشانست

پادشاهلر جهان حاجتلرینك قبله لریدرلکن انك سببی درویشلر حضرتنك قوللوغیدر
(مفردات) (خسروان) پادشاهلر (قبله) م (حاجات) م (جهان) م (اند) ادات
خبر (ولی سبب) م (ش) ضمیر (بندکی) کاف عجمیله قوللق (حضرت) ادات
تعظیم (درویشانست) م (معنای اشارتی) بو جهان پادشاهلری اللهی بیلوب توکلی
واعتقادی درست اولمیان عوام ناسك قبلهٔ حاجاتی ومراد دنیالرینك حصولی
بابی اولوب دنیا دولتی وسلطنتی کندولرده ثبات بولمسنك سببی درویش حقیقی اولان
انبیا واولیانك طریقنده وخدمتنده قوللق واطاعت ایتملریله در نه وقت انلره اطاعتدن
خروج ایدرسه دولتی زائل اولور دیمکدر

ای توانکر مفروش این همه نخوت که ترا * سروزر درکنف همت درویشانست

ای غنی درو یشلره بو دکلو کبر صاتمه زیرا سنك باشك والتونك درو یشلرك همتی
ودعاسی حفظنده در (مفردات) (ای) حرف ندا (توانکر) غنی (مفروش) صاتمه
(این) بو (همه) جمله (نخوت) کبر (که) زیرا (ترا) سنك (سر) باش (زر) التون
(در) فی (کنف) حفظ (همت) دعا (درویشانست) م (معنای اشارتی) ای
دنیا مالیله غنا زعم ایدن غافل مال ودنیا که مغرور اولوب وآخرتی اونودوب کل بوقدر
الله دوستلرینه کبر وغرور ایتمه زیرا سنك باشك والتونك سلامتی ودنیاده حیاتی
انبیا واولیاسندن ایتجیوب حسن نظرلرنده واطاعت وانقیاد ایله دعالری حفظنده
اولمالك ایله درو الاّ مالك سبب هلاکدر دیمکدر

کنج قارون که فرومیرود ازقهر هنوز * خوانده باشی که هم ازغیرت درویشانست

اولیه صحبت بونده ملازمت ومصاحبتدن
عبارتدر * محصول بیت * اول نسنه
که قره قلب بقر کبی وقورشون کبی انك اثر
وضیاسندن صافی وخالص التون اولور
بر کیمیادر که درو یشلرك ملازمت
ومصاحبتنده در یعنی اهل الله مصاحب
اولان نقدر ناقص وابتر ایسه ده فاضل
وکامل اولور (از کران تا بکران لشکر
ظلمست ولی * ازازل تاابد فرصت درویشانست)
کران وکرانه فتح کاف عربیله
کنار معناسنه که ترکجه اکا قراق دیرلر
* محصول بیت * دنیانك براوجندن
براوجنه دك ظلم عسکر یدر یعنی تمام دنیایی
ظلم طوتمشدر ازلدن ابده دك اما فرصت
ونصرت درو یشلرکدر یعنی هر یره که توجه
ایدرلر اورایی فتح ایدرلر (دولتی راکه
نباشد غم از آسیب زوال * بی تکلف بشنو
دولت درویشانست) آسیب بان باشی
کلمکدر آسیب زواله اضافتی بیانیه در
* محصول بیت * بر دولتك که زوال زحمتی
اولمیه یعنی زوالدن مصون ومحفوظ اوله
زحمتسز ایشت که اول دولت درو یشلرك
دولتیدر (خسروان قبلهٔ حاجات ودعا
اندولی * سببش بندکیٔ حضرت
درویشانست * خسروان خسروك جمعیدر
وخسرو معرب کسرا درکه جمعی اکاسره
کلور حاصلی عجم پادشاهلرینه کسری
دیرلر اکرچه کسری هرمزبن نوشین روانك
او غلیدر اما تغلیب طریقیله سائر
عجم پادشاهلرینه ده اطلاق ایدرلر تکیم
روم پادشاهلرینه قیصر وچین ماچین
پادشاهلرینه فغفور وهند پادشاهلرینه
رای دیرلر * محصول بیت * پادشاهلر
حاجات ودعا قبله سیدر یعنی هر کس
انلره عرض حاجات ایدوب دعا ایدرلر
و بونك سببی درو یشلرك حضورنده بنده
اولمقدر (ای توانکر مفروش این همه
نخوت که ترا * سروزر درکنف همت درویشانست) ای حرف ندای عام توانکر قدرت و قوت صاحبی معناسنه
در اما بونده غنی ومالدار مقصود در کرادات فاعلدر ترکیبی معناسنه کاردن مخففدر ستمکار وستمکر وجفاکار وجفاکر کبی
نخوت تکبر وعظمت معناسنه کنف صغنا جغه دیرلر * محصول بیت * ای غنی ومالدار کیسه بو قدر تکبر وتعظم صاتمه
زیرا سنك باشك و مالك وما ملکك درو یشلرك همتی صغنا جغنده در یعنی انلرك همتی برکتنده در جمیع مال وما ملکك

شو بله كه انلرك همتلرینی سندن صرف ایلسه‌لر جمله‌سی تلف اولور (كنج قارون كه فرومیرود از قهر هنوز * خوانده باشی كه هم ازغیرت درویشا نست) كنج یعنی مال فرو میرود اصلنده باتمق ودالمق معناسنه در امابونده اشغه كیدر معناسنه دز ازقهر یعنی از قهرخدای هنوز دخی دیمكدر باشی فعل مضارع مخاطبدر باشیدندن خوانده باشی اوقومش سن اوله ویا اوقومش سن * محصول بیت * قارون مالی كه اللهك قهرندن آلان باتوب كتمده در تفسیرلرده وتاریخلرده اوقومش سن

قارونك خزینه سی كه اللهك قهرندن حالا اشاغی كیدر قرآن عظیمده اوقومش سنكه اول دخی درویشلرك غیرتندن در (مفردات) (كنج) خزینه (قارون) م (فرو) اشاغی (میرود) كیدر (از) من (قهر) غضب (هنوز) شمدی (خوانده) اوقومش (باشی) اوله سن (هم) دخی (از) من (غیرت) م (درویشانست) م (معنای اشارتی) اللهه ورسول علیه السلامه اطاعت ایتیوب دنیا مالنه مغرور اولق سببیله قهر الهی یه مظهر اولوب حضرت موسی علیه السلام افندیمزك مبارك قلبنی اینجتدیكیچون حضرت موسی افندیمزك غیرتندن مالیله وكوشك وسرایله الله تعالی ارضه خسف بیوردیغی قرآن عظیم الشانده مذكوردر قهر الهیدن حالا یرك التنه اشاغی اسفل سافلینه اینوب كتمكده در انبیا واولیایه عداوت اللهه عداوتدر دیمكدر

روی مقصود كه شاهان بدعای طلبند * مظهرش آینهٔ طلعت درویشانست

مقصود یوزیكه پادشهلر دعا ایله طلب ایدرلر اومقصودك ظاهر وحاصل اوله جغی یر درویشلرك طلعتی آینه سیدر (مفردات) (روی) یوز (مقصود) م (شاهان) پادشاهلر (با) للملابسه (دعا) م (می) زائد (طلبند) طلب ایدرلر مضارعدر (مظهر) ظهوریری (ش) ضمیر (آینه) م (طلعت) ظهور (درویشانست) م (معنای اشارتی) دنیا پادشهلرینك دنیا ودنیوی یا دعا ایله طلب ایتدكلری مقصودلرینك حصولی یری درویشلرك آینهٔ قلبنك انلره توجه ایتمسیله درو الله دوستلرینی اینجتمیوب انلره محبت ایتملریله دربوخسه هلاك اولورلر دیمكدر

من غلام نظر آصف عهدم كورا * صورت خواجكی وسیرت درویشانست

بن زمانه آصفنك نظرینك قولی یم كه انكیچون افندیلك صورتی ودرویشلر سیرتی وارد (مفردات) (من) بن (غلام) قول (نظر) م (آصف) سلیمان پیغمبر علیه السلامك وزیری (عهد) زمان (كه) زیرا (او) ضمیر (را) تخصیصیه (صورت) م (خواجه) افندی (یا) مصدریه (سیرت) معنی (درویشانست) م (معنای اشارتی) بن قباب عزتده مستور صورتی خلق ایله معناسی الله ایله اولان الله دوستلرینك كلبندن بنده لری یم وجمله سنك نظر وهمتلرینه نیازایدرم باخصوص زمانه مزده خلیفة الله اولان غوث اعظمك نظر وهمتلرینك قولی یم الله تعالیدن دیلرم بن عاصی ومحتاج قولی ایكی جهانده دوستلرندن آیرمیه ویسرلرا شفاعتهم بجاه سید المرسلین صلی الله علیه وسلم

حافظ اراب حیاتی ابدی می خواهی * منبعش خاك درخلوت درویشانست

ای حافظ اكر حیات ابدی صوینی ایسترایسك اول حیات ابدی صوینك چیقه جغی یر درویشلرك خلوتی قپوسنك طپراغیدر (مفردات) (حافظ) ای حافظ (ار) اكر (آب) صو (حیات) دیرلك (ابدی) دائم (می) زائد (خواهی) ایسترایسك (منبع) صوچیقه جق یر (ش) ضمیر (خاك) طپراق (در) قپو (خلوت) تنهالق

درویشانست

اوله كه درویشلرك غیرتندندر بونده درویشلردن مراد فقرادر كه قارونه لاتفرح ان الله لایحب الفرحین * دیرلر پس درویشلردن مراد حضرت موسی دردیمك بیندن مقصود دیمكدر (روی مقصود كه شاهان بدعا مطلبند * مظهرش آینهٔ طلعت درویشانست) روی مقصود اضافتی بیانیه در آینهٔ طلعته اوله در مظهرش اسم مكاندر ظاهر وپیدا اولجق یر شین ضمیر روی مقصوده راجعدر طلعتدن بونده یوز مراد در * محصول بیت * مقصود یوزی كه پادشاهلر انی دعا ایله طلب ایدرلر انك مظهری یعنی ظاهر وپیدا اولجق یری فقرانك یوزی آینه سیدر یعنی اهل اللهك مبارك یوزینی كورمك همان مقصود یوزینی كورمكدر (من غلام نظر آصف عهدم كورا * صورت خواجكی وسیرت درویشانست) آصف عهدم بوندن مراد زمانك وزیر اعظمی دركه قوام الدین حسندر كورا اصلنده كه اورا ایدی تركیبله هاء رسمیله همزه اولشدر معناسی كه انك دیمكدر را تخصیص افاده ایدر خواجكی آخرنده هاء رسمی اولان لفظه ادات جمع ویا ادات مصدر داخل اولملی اولسه هایی كاف عجمی یه تبدیل ایدرلر خواجكان وخواجكی و بندكان و بندكی دیرلر سیرت خلق وخوی معناسنه در * محصول بیت * بن زمانه وزیر اعظمنك قولیم كه انك صورتی خواجه كان وسیرتی درویشانه در یعنی ظاهری اكابرانه و باطنی فقیرانه در بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقع اولمش بندهٔ آصف عهدم كه درین سلطنتش بوسلطنته وعظمته دیمكدر (حافظ ارآب حیات ابدی میطلبی * منبعش خاك درخلوت درویشانست) اراكردن مخففدر * محصول بیت * ای حافظ اكر ابدی اولمق آبنی ایسترایسك یعنی ابدی دیری اولوب اولمامك ایسترایسك منبعی یعنی اول آبك ظهور ایدوب چیقدیغی یری درویشلرك خلوتنك قپوسنك طپراغیدر یعنی ابدی حیات ایسترایسك درویشلر قپوسی ترابنه ملازمت ایله (حافظ اینجا بادب باش كه سلطانی وملك * همه از بندكیٔ حضرت درویشانست) * محصول بیت * ای حافظ بونده یعنی درویشلرك آستانه سنده ادبله اول كه مملكت پادشاهلغی

جمله درویشلرك حضور بندكیسنده اولمقدندر یعنی دنیا سلطنتی فقرایه محبت ومودت ایتمكدندر حاصلی پادشاهلر اهل اللهك دعاسنه محتاجلردر (وله ایضا) (دردیر مغان آمد یارم قدحی در دست * مست ازمی ومیخواران ازنركس مستش مست) در باء صله معناسنه در یارلغنده یولداشه دیرلر جانانه یار دیدكلری مجازادر وقدحی یا حرف وحدت قدحی مبتدادر ودردست خبری وبو جمله آمدك فاعلندن حالدر مست ازمیده اندن حالدر ترادف طریقیله ومیخواران واو عطف وبو جملهٔ حالیه معطوفدر ماقبلنده كی

(درویشانست) م (معنای اشارتی) حاصلی ای حافظ استعیذ بالله (ومن یطع الله والرسول فاولئك مع الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین) خواسنجه حیات ابدی وسعادت سرمدی انبیا و اولیانك اطاعت ومحبت ایله قپولری طپراغنه یوزسوروب انلردن استمداد ایتمه ده دردیمكدر

وله ایضا

دردیر مغان آمد یارم قدحی در دست * مست ازمی ومیخواران ازنركس مستش مست

یارم اشده برقدح ایله كافرلك كلیساسنه كلدی كندوسی شرابدن مست وشراب ایچنلر انك نركس كبی مست كوزلرندن مست اولدیغی حالده (مفردات) (در) فی (دیر) كلیسا (مغان) كافرلر (آمد) كلدی (یارم) بنم یارم (قدح) م (یا) وحدتیه (دست) ال (مست) سرخوش (می) شراب (میخواران) شراب ایچیجیلر جمعدر (از) من (نركس) چیچك (مست) م (ش) ضمیر (مست) م (معنای اشارتی) (الدنیا سجن المؤمن وجنة الكافر) خواسنجه رسولمز سیدمز یاریمز حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم رحمة للعالمین اوله رق شریعتی طریقت وحقیقتی بیان ایدرالنده كتاب الله ایله ودماغ جان عاشقانه شراب محبت بخش ایدر كلام الله ایله جانب حقدن بشیرا ونذیرا وداعیا الی الله بو جنت كافر اولان دنیایه كلدی كندی (لی مع الله وقت) شرابیله مست وشریعتنی قبول ایدن مؤمن شراب محبت رسول الله ایله مست اوله رق كلدی وارث محمدی وواصل انوار احمدی اولان مرشد كامل دخی بویله دردیمكدر

درنعل سمند اوشكل مه نو پیدا * وزقد بلند او بالای صنوبر پست

انك یاغز آتنك نعلنده یكی آی شكلی ظاهردر وانك بلندقدندن چام اغاجنك بوی الچقدر (مفردات) (در) فی (نعل) م (سمند) یاغز وقوله آت (او) ضمیر (شكل) صورت (مه) آی (نو) یكی (پیدا) ظاهر (وز) م (قد) بوی (بلند) یوكسك (او) ضمیر (بالا) بوی (صنوبر) چام اغاجی (پست) الچق (معنای اشارتی) (اول مازاغ البصر) سلطانی اولان محبوب خدانك اسب تازیٔ روح مطهره سی نورندن سموات وارض اهالیسنده وجود ونورانیت پیدا روقدر عالیسی عندالله جمله دن برتردر وعالیدر دیمكدر

(آخر بچه كویم هست ازخود خبرم چون نیست * از بهرچه كویم نیست باو نظرم چون هست)

آخر اول نور الهی یه نه وجهله واردیم چون كندومدن خبرم یوق نه دن ایچون یوق دیم چونكه اكا نظرم واردر (مفردات) (آخر) ادات تعریضدر (بچه) نه وجهله (كویم) دیم (هست) وار (از) م (خود) كندی (خبر) م (میم) ضمیر (چون) زیرا (نیست) م (از) م (بهرچه) نه ایچون (كویم) دیم (نیست) م (باو) اكا (نظرم چون) م (هست) وار (معنای اشارتی) بوالله نورندن اولان نور محمدی روح كبی برامر ربدر كه علی الله والالهی اولانه مخصوصدر مشاهده

جملهٔ حالیه یه نركسدن مراد چشمدر تشبیه كنایه طریقیله * محصول بیت * یارم مغان كلیساسنه كلدی وبر قدح باده الده مستانه كلدی وباده پرستلر انك چشم مستندن مست كلدی یعنی جانان بر قدح باده الده الوب مستانه كلدی وباده نوش مصاحبلری انك مستانه چشمندن مست كلدیلر (در نعل سمند اوشكل مه نو پیدا است * وزقد بلند او بالای صنوبر پست * نعل مشتركدر آت نعلنه و باشمغه دیرلر سمند تحفة حسامیده دیمشدر انك یوزی خنك وقولاسی سمند قوله آنه سمند دیمشدر اما صحاح فرسده دوری آته دیمشدر شكل مه نو جانانك آتی نعلنی ماه نوه تشبیه مشهوردر پست الچق دیمكدر امابونده الچق مراد دكلدر بلكه ذلیل وحقیر معناسنه در * محصول بیت * جانانك سمندی نعلنده هلال شكلی ظاهر وباهردر وانك بلندقدندن صنوبر قامتی الچق ودنیدر بوبینه حكایت حال ماضی معناسنی ویرمك ظاهره مخالفدر (آخر بچه كویم هست ازخود خبرم چون نیست * وز بهرچه كویم نیست باو نظرم چون هست) آخر ادات تأكید وتقریر در بچه كویم با حرف سبب نه سببله ونه وجهله دیمكدر وز بهرچه واو حرف عطفدر مابعدینی بچه لفظنه عطف ایدر مصراع ثانی بی واو عاطفه سز ایراد ایلك قلت تأملدندر * محصول بیت * نه سببله ونه وجهله كندومدن خبرم وار دیه بیلورم چونكه كندومدن خبرم یوق یعنی من عرف نفسه دعواسن نه وجهله ایلرم چونكه بنده بوحال یوق ودخی نیچون اكا نظرم یوق دیرم چونكه اكا نظرم وار یعنی جانانه نظرم یوق نیجه دیه بیلورم چونكه كوزم وكوكلم اكا ناظردر (شمع دل دمسازان بنشست چواو برخاست * وافغان نظربازان برخاست چواو بنشست) دمساز موافق مصاحب معناسنه در هم آواز دیمكدر بنشست بونده سوندی دیمكدر زیرا بو لفظ آتشده استعمال اولسه سوینمك معناسنه در وافغان همزه ایله وحذف ایله لغتدر نظر بازكور دیكمی سونه دیرلر برخاست قالقدی یعنی پیدا وظاهر اولدی معناسنه * محصول بیت * مصاحبلرك كوكلی شمعی سوندی اوجانان مجلسدن قالقوب كیتدك اسنیجه یعنی مجلسده كاوب قرار ایلدیكجه هر برینی روی جانادن كوكلنده برشمع اویارمشدی جانان

قالقوب كيدنجه بوشمعك سو يمسى لازم كلور زيرا وجودى زوينك فكسندن ايدى زوينى كه غائب اولدى عكس اكا تبعيله غائب اواوردخى جانان اوطوروب قرار ايدنجه نظر بازلر متشوق اولوب دوست دوست ديو فرياد وفغانه باشلديلر حاصلى كلوب اوطورنجه شوق وصال درونلرنده پيدا اولوب هوهو ديمكه باشلديلر بو بيتده مصراع ثانى يى واوعاطفه سز ايراد ايلين قصور ايلمش و بو بيتك ايكى مصراعنده صنعت تضاد وار (كرغاليه خوشبو شددر كيسوى او پيچيد * وروسمه كمانكشت درابروى اوپيوست) غاليه نك تحقيق سرارادت

ماغزانده كچمشدر پيچيد فعل ماضيدر پيچيدندن لازمله متعدى مابيننده مشتركدر كاه اواور كه ايكى مفعول الور تركيده صرمق كبى بوندهه برمفعول المشدر زيرا معنى كيسوسنه صارلدى وطولاشدى وسمه واوك فتحى وسينك سكونيله دروسمه دن مخففدر واوك فتحى وسينك كسريله مرجحه عظلم ديرلر عينك كسرى وظانك سكونيله براوتدركه انكله صاچ وصقال بويارلر راستغده وسمه ديرلر ابرو قاشدر پيوست فعل ماضيدر اولشدى معناسنه در * محصول بيت * اكرغاليه كوزل قوقلى اولديسه دانك كيسوسنه صاربلوب طولاندبغندندر يعنى كيسوسنه تعلق ايلدى وبو بويى كسب ايلدى وسمه دخى كمانكش يعنى كمان شكلنده واقع اولديسه جانانك ابروسنه متصل اولمقدندر حاصلى وسمه ابرويه وصول بولنجه كمان شكلنى بولمز كمانكشى وسمه يه نسبت مجازدر زيرا سمه بايه چكلمز بلكه ابرويه چكلمكيله كمان شكلن بولور (بازاى كه بازآيد عمرشده * حافظ * هرچند كه نايد باز تيرى كه بشد ازشست) بازآى كيرو كل بازآيد رجوع ايليه ديمكدر شده رفته معناسنه در نايد باز كرو كلمز يعنى رجوع ايلمز ديمكدر نايد اصلنده نه آيد ايدى الف ممدوده ايله پس ضرورت وزنيچون همزه سنى حذف ايلدى نايد قالدى فعلن وزنى اوزره شست بونده اوق كزلدكك وقت باش پرمقدن اوقيله كريش قاوزيان يره ديرلر * محصول بيت * كروكلكه حافظك كچمش عمرى كروكله يعنى رجوع ايليه حاصلى سنك رجوعك سببيله تازه عمر كسب ايدوب جوان اوله هرچندكه كه قبضه دن چيقان اوق كرو دونمزسه يعنى كچن عمردونمك محالدر اما سنك رجوعك سببيله تازه حيات بولور ديمكدر هست لفظى كه واقعدر بيتك قافيه سنده معمول طريقيله در باقيسى اصل اوزره در

اهلنه مختصرامى لطيف اولديغيچون وتعبيرى عباره يه صيغمز ذوق روحانى اولديغيچون اقرارى كوچ انكارى كوچ انك ايچون نورحقده مستغرق اولنلر كندولرنده اولوب نظرنده اولان نورحق عوامه تعبيرو تقريرامى عسيراولديغن بيان ايتمشدر ديمكدر

(شمع دل دمسازان بنشست چواو برخاست * وافغان زنظر بازان برخاست چواو بنشست)

مصاحبلرك كوكلى چراسى سونشدى اول نورمحمدى كه برقلبدن قالقدى كندى دخى نظرى آچق عاشقلردن فغان قالقدى چونكه اول نورقلبه اوطوردى (مفردات) (شمع) چراغ (دل) قلب (دمسازان) مصاحبلر (بنشست) اوطوردى يعنى سوندى (او) ضمير (برخاست) قالقدى (افغان) فرياد (ز) من (نظربازان) نظرى آچقلر يعنى عاشقلر (برخاست) م (او) ضمير (بنشست) اوطوردى (معناى اشارتى) اول نورمحمدى ياخود مظهرنورمحمدى اولان شيخ كاملك محبتى اهل سلوكدن وارباب محبتدن برينك قلبندن برآن طريان غفلت ايله زائل اولسه قلبى چراسى سونوب ظلمت وانقباضده قالوروا كرقلب عاشق نظر بازه اول نور تجلى ايتسه عاشق بيچاره عدم تحملندن جبل قلبى پاره پاره اولوب موساى عقلى كمال تحيرندن فرياد وفغان ايله عالمه افشا اولور

(كرغاليه خوشبوشد دركيسوى او پيچيد * وروسمه كمانكش كشت درابروى او پيوست)

اكرمسنك كوزل قوقوجى اولديسه انك زلفنه دولاشدى اكرراستغى سورمه ياى چكيجى اولديسه انك قاشنه متصل اولدى (مفردات) (كر) اكر (غاليه) مسك (خوشبو) كوزل قوقوجى وصف تركيبيدر (شد) اولدى (در) فى (كيسو) زلف (او) ضمير (پيچيد) طولاشدى (ور) واكر (وسمه) راستق (كمانكش) ياى چكيجى وصف تركيبيدر (كشت) اولدى (در) فى (ابرو) قاش (او) ضمير (پيوست) متصل اولدى (معناى اشارتى) حاصلى قبساب عرتده مستور اولوب مسك كبى آثار جميله لرى مشام جانلرى معطرقيلان علوم لدنى اربابنك كمالاتى وراستق كبى آداب شرعيه ايله واحكام ظاهره شرعيه ايله ظواهر خلق مزين قيلان علوم ظاهره اصحابنك حاصلاتى جمله نور محمدى يه واهل يقينه تعلق واتصال ايله در وجمله محسنات صورى ومعنوى اندندر

(بازآى كه باز آيد عمرشده حافظ * هرچند كه نايد باز تيرى كه بشد ازشست)

كيروكل اى مطلوب كه حافظك كتمش عمرى كيروكله هرنقدر اگرچه رجوع ايتمز شول براوق كه يايك كزندن كندى (مفردات) (باز) كيرو (آى) كل (آيد) كاه (عمر) م (شده) كتمش (هرچند) هرنقدر (نايد) كلمز (باز) كيرو (تير) اوق (يا) وحدتيه (بشد) كيتدى (از) من (شست) اوقك كزى ويايده طورديغى ير (معناى اشارتى) اى عالم ارواحده اولان آشناى قديم بز بو عالم جابده سزدن جدا دوشدك كرمكاه بنه كيرو كل كه تازه جان بولم وجدابله كچن عمرم كچممش كبى اوله اگرچه يايدن اتيلان اوق كيرو دونمز لكن نور محمدى يه

وصلت ايله لقاء الهيه واصل اولان كيمسه نك ارواح ايله اشباح بيننده اولان حجابى عدم مثابه سنده در وهيچ پرده قالمش كبيدر ديمكدر

(وله ايضا)

(خواب آن نركس فتان توبى چيزى نيست * تاب آن زلف پريشان توبى چيزى نيست)

سنك اول فتنه براغيجى كوزوكك اويقوسى برشيسز دكل سنك پريشان زلفكك بوكلى برشيسز دكل وبوشده دكل برحكمتى واردر (مفردات) (خواب) اويقو (آن) اول (نركس) كوز (فتان) فتنه ايديجى (تو) سن (بى) نفى (چيز) نسنه (يا) وحدتيه (نيست) دكل (تاب) بوكلم (آن) اول (زلف) م (پريشان) طاغنق (تو) سن (بى) نفى (چيز) شئ (يا) وحدتيه (نيست) م (معناى اشارتى) اى پير معنوى واى مظهر نور محمدى سنك ايكى جهاندن كوزيوموب بو صورت عالمى خرابه ويره كلمكك برفائده سز دكلدر كه دائم لقاء الله وباعث وصلت الى الله دروسنك انواع آثار تجليات صفات الهيه ايله كورنوب راه مجاهده ده هر برمريده استعدادى وجه اوزره متفاوتا تربيه ييوروب هر برينى بردراوار شاد بيورديغك برحكمتسز دكلدر عوامك فهمندن خارج برسرمغلقدر ديمكدر

(ازلبت شيرروان بود كه من ميكفتم * اين شكر كردنمكدان توبى چيزى نيست)

سنك دوداغكدن سودآقيجى ايدى كه بن ديدم بوشكر سنك طوز اولغك يانده برشيسز دكل وفولاينه دكل (مفردات) (از) من (لب) دوداق (تا) خطابيه (شير) سود (روان) آقيجى (بود) ايدى (من) بن (ميكفتم) ديدم (اين) بو (شكر) م (كرد) اطراف (نمكدان) طوزلق (تو) سن (بى) نفى (چيز) نسنه (يا) وحدتيه (نيست) دكل (معناى اشارتى) اى طفل معنوى خداى لم يزلى اولان پير سنك لساندن دربار كدن جارى اولان علم وحكمت ينابيع بستان غيب الهيدن فيضان ايله جاريدر بن ديرم كه سنك كبى نوع بشردن بولك كبى عقل ادراكندن عاجز وشكردن الذ نكات قدسيه وغداى روحانيه برحكمتسز دكلدر محضا سنك كمال قربيتكدندر

(چشمه آب حياتست دهانت اما * برلبش چاه زنخدان توبى چيزى نيست)

سنك دهانك آب حيات چشمه سيدر اما اول دهانك كنارنده سنك چيكك قيوسى نسنه سز دكل (مفردات) (چشمه) م (آب حيات) م (ست) در (دهان) آغز (تا) خطابيه (اما) لكن (بر) على (لب) دوداق (ش) ضمير (چاه) قيو (زنخدان) چيكه (تو) سن (بى چيزى نيست) م (معناى اشارتى) اى شيخ دستكير سنك فم صدف وارك چشمه آب حياتدركه سالكينه شفقت ومرحمتله بيوردبغك قطع درجاتدن ونيل كراماتدن ومشاهده جمال الهيه باعث رفع حجاباتدن جان عاشقانه حيات ابدى بخش ايدر اما يانده بوجمله مراتب عاليك حصولى رياضات ومجاهدات مشقلرينه تحمل ايله اولور بيورديغك حكمتسز دكلدركه (المجاهدة تورث

(وله رحمه الله روحه)

(خواب آن نركس فتان توبى چيزى نيست * تاب آن زلف پريشان توبى چيزى نيست) خواب اويقو ودوشدر بونده اويقو مراددر فتان مبالغه ايله فتنه جى ديمكدر تاب بونده بوكلدر * محصول بيت * اى جانان سنك اول فتنه جى كوزينك اويقوسى غرضسز دكلدر البته برسببى واردر يعنى تغافلدن عبارتدركه عشاقه التفات ايدوب يوزلرينه بقما يم ديمكدر وسنك اول پريشان زلفنك بوكلى دخى برغرضسز دكلدر بلكه عشاق دلربنى صيد ايلمكيچون قلابدر (ازلبت شيرروان بود كه من ميكفتم * كين شكر كردنمكدان توبى چيزى نيست) روان صفت مشبهه دررويدندن افغان معناسنه ميكفتم اولندهمى حكايت حال ماضى معناسنى افاده ايدر سو يلردم ديمكدر كين شكر كه قولى مقوله ربط ايدر اكثرنسخه ده كه لفظى يوقدر اما اولمسى حكم لزومده در شكردن مراد لبدر ونمكداندن مراد دهاندر * محصول بيت * سنك لبكدن هنوز سود اقاردى يعنى طفل ايدك كه بن سو يلردم بوشكر سنك طوز لغك اطرافنده برعلتسز دكلدر يعنى عشاقى بونكله كندوكه ميل ايتدر مكيچوندر (چشمه آب حياتست دهانت اما * برلبش چاه زنخدان توبى چيزى نيست * چشمه بونده بكار معناسنه در برلبش بربونده ظرفيت افاده ايدر لب لفظ مشتركدر دوداق ايله كنار مابينده لب دريا كبى لب كنار معناسنه درشين ضمير دهانه راجعدر * محصول بيت * دهانك آب حيات بكاريدر اما كنارنده چاه زنخدانك برسببسز دكلدر بلكه دهانك آب حياتنه ميل ايلين اكا دوشوب موبد محبوس قالمغيچوندر

(جان درازئ تو بادا که یقین میدانم ❊ درکمان ناوك مژکان تو بی چیزی نیست) استعمالده درازلغی عمره صرف ایدر زجانه صرفی مشهور دکلدر عمرك اوزون اولسون دیرلر جانك اوزون اولسون دیمزلر درازیده یا حرف مصدر در باداادات دعائیه در خبرده و شرده

المشاهده) دیمشدر

❊ جان درازئ تو بادا که یقین میدانم ❊ درکمان ناوك مژکان تو بی چیزی نیست ❊

سکا جان وعمر اوزونلغی اولسون که شبهه سز بیلورم یایده سنك کرپکلرك اوقی بولنمه سز دکل وحکمتسز دکل (مفردات) (جان) م (دراز) اوزون (یا) مصدریه (بادا) اولسون امر غائب (یقین) شبهه سز (میدانم) بیلورم (در) فی (کمان) یای (ناوك) اوق (مژکان) کرپکلر (تو) سن (بی چیزی نیست) م (معنای اشارتی) ای پیر روشن ضمیر حق سبحانه وتعالی سنك عمریکی زیاده ایتسون وفیض همتکز اوزریمزده دائم اولسون نکه شبهه سز بیلورم آج وصوسز و کیجهلرده اویقوسز کوشهٔ عزلتده ریاضات ومجاهدات بر سلاح معنویدر که اعدای عدو اولان نفسك اصلاح وتبدیلی بونلرله‌در بونلرله سنك امرك حکمتسز دکلدر زیرا نفس وشیطانك هلاك وقتلنه سلاح انجق بونلردر دیمکدر

❊ مبتلا بی بغم ومحنت واندوه فراق ❊ ای دل این ناله وافغان توبی چیزی نیست ❊

فراقك غم ومحنت وغصه سنه مبتلاسن ای کوکل سنك بوناله وافغانك بولنمه سز وسببسز دکل (مفردات) (مبتلا) کرفتار (یا) خطابیه (با) للملابسه (غم ومحنت) م (اندوه) غصه (فراق) آیرلق (ای) ندا (این) بو (ناله) فریاد (افغان) فغان ایتمك (تو) سن (بی چیزی نیست) م (معنای اشارتی) پیرآکاهك شفقتله خبرجانبخشندن بیلندی که وطن اصلیه مزدن جدا دوشوب بوعالم ابتلاده بوقدر اعدا اننده کرفتار زینه بونفس وشیطان وسائر اعدالردن خلاص ایله وسلامت ایلنه وطن اصلیمزه وارواح قدسیه ایچنه وصولمز ایچون نیجه محنت ومشقت ایله ونیجه غم وغصه ایله دائم درکاه حقده یوز سوروب فریاد وفغان ایتملکك ای کوکل فائده سز دکلدر که دریای رحمت الهینك جوشنه سبیدر دیمکدر

❊ دوش باد از سر کویش بکلستان بکذشت ❊ ای کل این چاك کریبان توبی چیزی نیست ❊

دون کیجه بادانك محله سی باشندن کلستانه اوغرادی ای کل بوسنك یقاکی یرتمك بولنمه سز وحکمتسز دکل (مفردات) (دوش) دون کیجه (باد) یل (از) من (سر) باش (کوی) محله (ش) ضمیر (با) للملابسه (کلستان) (م) (بکذشت) اوغرادی (این) بو (چاك) یرتق (کریبان) یاقه (تو) سن (بی چیزی نیست) م (معنای اشارتی) ریاضت ومحنت کش اولان دردالهی یه دوش اولان عاشق صادقك معدن اسرار اولان کلستان قلبنه محبوب ازلی جانبندن توفیقیله تجلی وفیوضات ربع رحمانی اسدیکی وظهور ایتدیکی ایچون ای کل کبی نازك عاشق سنك بوچاك کریباله حالکی افشا ایتدیکك بوش یره دکلدر تجلیٔ الهی یه عدم تحملدندر

❊ درد عشق ارچه دل از خلق نهان میدارد ❊ حافظ این سینهٔ نالان تو بی چیزی نیست ❊

عشق دردنی اکرچه کوکل خلقدن کیزلر اوطورای حافظ بوسنك ناله ایدیجی سینه‌ك بولنمه سز دکل (مفردات) (درد) م (عشق) م (ارچه) اکرچه (دل) کوکل (از) من

مستعملدر الفی حذف ایدوب بادده دیرلر ناوك مژکان اضافتی بیانیه در ❊ محصول بیت ❊ سنك جان وعمرك اوزونلغی اولسونکه کرچکدن بیلورم که سنك ناوك مژکانك کمانده اولمق بی غرض دکلدر یعنی الله تعالی سکا حیاتله عمر طویل میسر ایلیه اکرچه یقین بیلورم که ناوك مژکانك کمان ابروده حاضر اولمق قولاینه دکلدر بلکه بن ناتوانی هلاك ایلمك ایچوندر (مبتلا بی بغم ومحنت واندوه وفراق ❊ ای دل این ناله وافغان توبی چیزی نیست) اندوه غصه دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ غم ومحنته وفراق غصه سنه مبتلا سین ای کوکل سنك بوناله وافغانك علتسز دکلدر یعنی عاشقسن ومقتضای عشق فریاد وفغان وانیندر (دوش باد از سر کویش بکلستان بکذشت ❊ ای کل این چاك کریبان توبی چیزی نیست) دوش دون کیجه چاك برتیج وبرتق معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ دون کیجه بادانك سر کویندن کلشنه اوغرادی ای کل بوسنك چاك کریبانك قولاینه دکلدر بلکه باددن انك خبرین المش سین وشوقدن چاك کریبان ایلمش سین (درد عشق کرچه دل ازخلق نهان میدارد ❊ حافظ این دیدهٔ کریان توبی چیزی نیست) درد عشق مقدم مفعولیدر نهان می دارد ك ودل فاعلیدر کریان صفت مشبهه در اغلغان دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ کوکل عشق دردینی اکرچه خلقدن کزلر ای حافظ سنك بو دیدهٔ کریانك قولاینه دکلدر یعنی دردعشق کوکل اکرچه کزلر اما کوزیاشی اظهار وابراز ایدر پس عاشق اولدیغك اندن معلومدر بعض نسخه ده این دیدهٔ کریان یرینه این سینهٔ نالان واقع اولمشدر (وله رحمه الله روحه) (روبکار خودای واعظ این چه فریادست ❊ مرا فتاد دل ازره ترا چه افتادست)

(خلق) م (نهان) کیزلو (میدارد) طوتر (حافظ) م (این) بو (سینه) کوکس (نالان) ایکلیجی (تو) سن (بی) نفی (چیز) نسنه (یا) وحدتیه (نیست) دکل (معنای اشارتی) عاشق بیچاره درد عشق خدایی ریاوسمعه دن حذرا خانهٔ قلبنده کیزلوطوتدیسه دیراما ای حافظ داغ آتش عشقله سوزان اواوب مرجل کبی جوش وخروشله سینهٔ نالانك ایکلنسی بوشنه دکلدر که رائحهٔ مسك کبی آثار عشق کیزلنیوب درد درون عاشق غماز اولمشدر دیمکدر

❊ وله ایضا ❊

❊ روبکار خودای واعظ این چه فریادست ❊ مرا فتاد دل ازره ترا چه افتادست ❊

کند وایشکه کیت ای واعظ بونه فریاددر بنم بوادن کوکلم دوشدی سنك نه‌ك دوشمشدر ونه‌ك ضایع اولمشدر (مفردات) (رو) کیت (با) للملابسه (کار) ایش (خود) کندی (ای) حرف ندا (واعظ) م (این) بو (چه) نه (فریاد) چاغرمق (است) در (مرا) بنم (افتاد) دوشدی ماضیدر (دل) کوکل (از) من (ره) یول (ترا) سنك (چه) نه (افتادست) دوشمشدر (معنای اشارتی) ای راه عشق الهی ده هزار روز وشب ریاضات ومجاهدات ایله درد عشقدن خبردار اولمیوب اسیر نفس امارهٔ باسؤلك ایله (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم) مرتبه سنده قالان واعظ غافل (عظ نفسك ثم عظ الناس) وارهمان کندی ایشك اولان معرفة الالهی کسب ایله دینکی دنیایه صاتمق ایچون بوش یره نه فریاد ایدرسین والله بوانه جان فدا ایدوب درد الهیله کیجه کوندز نالان عاشق صادقه نیچون طعن ایدرسین حالنی بیلیوب وکلام حکمت آمیزلری متشابهاندن اولدیغندن اکاه مدیغك ایچون جاهلانه نیچون زبان درازلق ایله کیمی تکفیر وکیمی تضلیل ایدرسین اکر اهل الاهه طعندن فراغت ایتمزایسك ایمانسز کیدرسین بنم برآن قلبم ربمدن غافل اولسون ایچون آه وفریاد ایله دلی دیوانه اولدیغم انکیچوندر سن نه درده اوغرادککه الله دوستلرینه طعن ایدرسین دیمکدر

❊ میان او که خدا آفریده است ازهیچ ❊ دقیقه ایست که هیچ آفریده نکشادست ❊

انك بیلنده که خدا انی یوقدن خلق ایتمشدر بردقیقه واردر که هیچ برمخلوق انی اچامشدر (مفردات) (میان) بیل (او) ضمیر (خدا) م (آفریده) خلق ایتمش (است) در (از) من (هیچ) یوق (دقیقه) آن (یا) وحدتیه (است) در (هیچ) ابدی (آفریده) مخلوق (نکشاده) اچامش (است) م (معنای اشارتی) الله تعالینك عدمدن وجوده کتوردیکی مخلوقات اراسنده باخصوص اکرم مخلوقات اولان انسان میانه سنده کندوسندن احاطه وجهی اوزره تعبیری مشکل وعارف بالله دن غیری اثرین کورممش وبیلممش بردقیقه وبرآن وبرنور محمدی وار در که اهل غفلت اولان واعظ دکل بلکه جمیع مخلوق ایچنده اول آن ودقیقه ایله تعبیر اولنان نور محمدی بی برکیمسه کندو حقیقتیله کشفه قادر دکلدر دیمکدر

یز و یا حرف تأکیددر روامر مخاطب مرابنم دیمکدر عربیده‌لی معناسنه زهدن مراد طریق بی غمدر افتادست واقع معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ ای واعظ کند و ایشکه کیت بونه فریاد در یعنی بکا نصیحت ایدوب اوسنوممه جبر مق نیچوندر بنم کوکلم یولدن دوشدی یعنی نظام وانتظامدن دوشن بنم کوکلمدر سکانه واقع اولمشدر یعنی بنی ملامت ایدوب نیلرسن سکا بنم عاشق اواوب رسوا اولدیغمدن نه زیان وسکا بوندن نه اولدی (میان او که خدا آفریده است از هیچ ❊ دقیقه ایست که هیچ آفریده نکشادست) میان بل واورتا یه دیرلر اما بونده مراد بلدر دقیقه درجه‌نك التمش حصه سندن برحصه سنه دیرلر اما بونده مسئلهٔ مشکله دن عبارتدر آفریده دن بونده مخلوق مراد در نکشادست انی ماضی مفرد غائب اچامش دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ انك بلی که الله تعالی انی یوقدن یارتمشدر برمشکل مسئله درکه مخلوقدن برمخلوق انی فتح ایلممشدر میانده باریکلك معتبر اولدیغیچون کاه مویه تشبیه ایدرلر وکاه اورتادن یوق ایدرلر نتکم دهانده خوردهلك معتبر اولدیغیچون کاه ذره یه تشبیه ایدرلر کاه معدوم ایدرلر

(کدای کوی تو از هشت خلد مستغنیست * اسیر بند تو از هردو عالم آزادست) کدای بونده فقیر ومفلس معناسنه در دانجی معناسنه دکادر آزاد حر معناسنه در * محصول بیت * سنك محلك فقیری سکز جنتدن مستغنیدر سنك

کدای کوی تو از هشت خلد مستغنیست * اسیر بند تو از هردو عالم آزادست

سنك محله لك فقیری سکز جنتدن مستغنیدر سنك بند و باغك اسیری جمله ایکی عالمدن آزاد در (مفردات) (کدا) فقیر (کوی) محله (تو) سن (هشت) سکز (خلد) جنت (مستغنی) احتیاجسز (است) در (اسیر) طوتساق (بند) باغ (تو) سن (از) من (هر) جمله (دو) ایکی (عالم) م (آزاد) سلامت (است) در (معنای اشاقی) ای محبوب حقیقی ماسوادن قطع نظر ایله سنك عشقك بولنده سندن غیری مقصودی اولیوب اول نور محمدی یه واول لطیفهٔ ربانی یه واصل اولان اهل الله حظ نفس اولان سکز جنتدن مستغنیدر زیرا سنك درد عشقکه کرفتار اولان ایکی عالمدن آزاد در که (وهما حرامان علی اهل الله) دینلمشدر

اکرچه مستئ عشقم خراب کردولی * اساس هستئ من زان خراب آباد ست

اکرچه بنی عشق مستلکی خراب ایتدی لکن بنم وجودمك تملی اول خراب تعمیر ایدیجیدندر (مفردات) (اکرچه) م (مستی) مستلك (عشق) م (میم) ضمیر (خراب) م (کرد) ایتدی (ولی) الکن (اساس) تمل (هستی) وجود (من) بن (زان) اندن (خراب آباد) خراب تعمیر ایدیجی (است) در (معنای اشارتی) کرچه اللهك عشقیله مست ومستغرق اولمقلغم صورتمی خراباتی قیلوب بنی محو وفنا دولتنه واصل قیلدی لکن اول خرابلری معمور ایدیجی ربم بنم حیات ابدیمك تملی فانی فی الله باقی بالله و بقا بعد الفناده قیلمشدر دیمکدر

دلا منال ز بیداد وجور یار که یار * ترا نصیب همین کرده است وین دادست

ای کوکل یارك عدلسزلکندن وجورندن ناله ایتمه زیرا یار سکا انجق بونی نصیب ایتمشدر وبونی ویرمشدر (مفردات) (دلا) ای کوکل الف ندائیه (منال) ناله ایتمه میم نهی ایچوندر (ز) من (بی) نفی (داد) عدل (جور) جفا (یار) م (که) زیرا (یار) م (ترا) سنکیچون (هم) دخی (این) بو (کرده) ایتمش اسم مفعول (است) در (و بن) بونی (دادست) ویرمشدر (معنای اشارتی) ای کوکل الله دردیله مبتلا اولوب بر قاچکون بوانده دام لقا وما یهٔ سرور و بقا اولان ریاضات ومجاهدات وترك حظ نفس مشقتلر بند ومقتضیات عشق اولان توجه اشد بلالره تحمل ایت جزع وفزع ایتمه بوصورتی جفا ومعناسی ولا اولان مایهٔ سعادتی حق تعالی قسمت ازلیده سکا بونی نصیب واحسان ایلمشدر دیمکدر

بکام تا نرساند مرا لبش چون نی * نصیحت همه عالم بکوش من بادست

مادام که انك لبی بنی نای کبی مرادیمه ایرشدرمیه جمله عالمك نصیحتی بنم قولاغمده یلدر (مفردات) (با) للملابسه (کام) مراد (تا) مادام مصدریه (نرساند) ایرشدرمیه (مرا) بنم (لب) دوداق (ش) ضمیر (نی) قامش (نصیحت) م (همه) جمله (عالم) م (با) ظرفیه (کوش) قولاق (من) بن (باد) یل (است) در (معنای اشارتی) ای حافظ بوراه عشقده آچ وصوسز وکوشهٔ عزلتده

بندك اسیری یعنی زلفك اسیری ایکی عالمده آزاد وفارغدر (اکرچه مستئ عشقم خراب کردولی * اساس هستئ من زان خراب آبادست) مستی ده یا حرف مصدردر اساس تمل وبنیاد آباد معمور روشن وشنلکدر * محصول بیت * اکرچه عشق سرخوشلغی بنی خراب ایلدی امابنم وجودم بنیادی اول خرابدن معموردر یعنی عشقك خرابی اولمق حقیقتده معمور اولمقدر فافهم (دلا منال زبیداد وجور یار که یار * ترا نصیب همین کرده است واین دادست) منال نهی حاضردر نالیدندن بیداد ظلمدر زیرا بی حرف سلبدر وداد عدلدر پس عدلی سلب ایدیجه ظلم اولور که یارمکرردر مصراع ثانی یه این دادست بونده کی داد ایکی معنایه اولمق جایزدر بری عدل معناسنه و بری داده دن هاء رسمی حذف اولوب داد قالمشدر ویرمش معناسنه وبردی دکل زیرا ادات خبر که است لفظیدر اسمه مخصوصدر فعله داخل اولمز * محصول بیت * ای کوکل یارك جور وظلمندن اینکلمه زیرا یار سکا بونی نصیب ایلمشدر انجق بوایسه یاردن محض عدادر یاخود سکا بونی نصیب ایلمشدر وبونی ویرمشدر دیمك اوله یعنی یار سکا هرنه که ویردیسه اکر عدل واکر ظلم اول محض عطیه در واحساندر اندن شکایت جایز دکلدر داد لفظی بونده ویرمش معناسنه تخصیص ایدن ظلم ایلمش (بکام تا نرساند مرا لبش چون نای * نصیحت همه عالم بکوش من بادست) کام بونده ایهام طریقیله واقع اولمش که معنای قریبی مراد ومعنای بعیدی دماغدر ایهامدن غافل اولنلر خواجه نك قصدینی بیلدیلر نرساند فعل نفی استقبالدر رسانیدندن وتا توقیت ایچوندر معناسی مادامکه ایرشدرمیه

دیمکدر چون نای سحر حلال طریقیله واقع اولمشدر یعنی ماقبلنه وما بعدنه صرف ایلمك قابلدر * محصول بیت * مادامکه جانان بنی نای کبی کامه ایرشدرمیه جمیع عالمك نصیحتی قولاغمه یلدر یعنی وصلت جانان میسر اولمیجه

بکا عشق بوانده نصح وپند مؤثر اولمز (بروفسانه مخوان وفسون مدم حافظ * کزین فسانه وافسون مرا بسی یادست) فسانه افسانه دن مخففدر سابقا بیان اولنمشدر که ترکیده اول ندرکه دیمکله تعبیر اولنور عربجه سمر واسطوره دیرلر جمعی اساطیر کاور فسون دخی افسوندن مخففدر حیله ومکر معناسنه واول نسنه یه دیرلر که بعض کیمسه لر خواص دیو اوقور واوفورر حاصلی اوقومق واوفورمکدر مدم دیدیکی انکیچوندر عربجه افسونه رقیه دیرلر رانك ضمی وقافك سکونیله

هزار مشقت ایله صبا حلره قدر اویقوسزلیجه رنفسکه زحمت ویررسن دیو بکا نصیحت ایتسه یل کبی قولاغمدن کاور کچر بویله نصیحتی دکلمم زیرا حظوظ نفسانیه نك کابیسی عاشقه حرامدر تا یلك لبه اتصالی کبی بی تکیف و بی قیاس و بلا اتحاد ولا حلول جانم حقه اتصال وقربت کامله ایله لقاء اللهه وصلت زمانسه دك نیچون قرار بوقدر دیمکدر

بروفسانه مخوان وفسون مدم حافظ * کزین فسانه وافسون مرا بسی یادست

یوری بکا قصه اوقومه وافسون اوفورمه ای حافظ زیرا بو قصه وافسوندن بنم خاطرمده چوقدر (مفردات) (رو) یوری (فسانه) قصه (مخوان) اوقومه (فسون) سحر دعاسی (مدم) اوفورمه (حافظ) م (که) زیرا (افسانه) م (افسون) م (مرا) بنم (بسی) چوق (یاد) خاطر (است) در (معنای اشارتی) ای حافظ حضرت اللهك توفیق وعنایتنی اونودوب دعوی ایله قیل وقال ایتمه وسحر کبی فصاحت وبلاغت ایله کلامکه مغرور اولمه همان الله دن آدابه رعایتله توفیق طلب ایله ویرآن حقدن غافل اولمه بوقیل وقالدن خاطرمه کلان چوقدر اما حالك اولمدقچه قالك فائده سی یوقدر دیمکدر

وله ایضا

لعل سیراب بخون تشنه لب یار منست * وز پی دیدن اودادن جان کار منست

قانه صوصامش نازك لعل بنم یارمك دوداغیدر وآنی کورمکدن ایچون جان ویرمك بنم ایشمدر (مفردات) (لعل) قیمتلو برقرمزی طاش (سیراب) نازك واطیف (با) للملابسة (خون) قان (تشنه) صوسز (لب) دوداق (من) بن (است) در (ز) م (پی) لام علت معناسنه در (دیدن) کورمك (او) ضمیر (دادن) ویرمك (جان) م (کار) ایش (من) بن (است) در (معنای اشارتی) حضرت الله ایله قول اراسنده وسیله اولان شیخ کامل بنم محبوبمدر که بزم اللهه برقدم اقدم وصلتمز ایچون اسرار طریقتدن اکرامایچه لطایف کلام ایله بواما رهٔ بالسؤ نفسك اهلاك وافناسنه غایت حریصدر زیرا نفسله اللهه لقا کوجدرکه بقاء بعد الفنادر بونك کبی عالی همتو کان شفقت شیخ فیض بخشك جمالی رؤیتنه جان ویرمك بنم کارمدر دیمکدر

شرم از آن چشم سیه بادش ومژکان دراز * هرکه دل بردن اودید ودر انکار منست

محبوبمك سیاه کوزندن واوزون کرپکندن اکا شرم اولسون واوتانسون هر کیم که انك کوکل ایلتمسنی کوردی و بنی انکار ایدر (مفردات) (شرم) حیا (از) م (آن) اول (چشم) کوز (سیه) م (باد) اولسون امر غائب (ش) ضمیر (مژکان) کرپکلر (دراز) اوزون (هرکه) هر کیمسه (دل) کوکل (بردن) ایلتمك (او) ضمیر (دید) کوردی (در) فی (انکار منست) م (معنای اشارتی) هر کیم که مریدك قلبنده متصرف اولان شیخ کاملك نظر وهمت عالیسی ایله مریده حاصل وظاهر اولان حالات سنیه لری انکار ایدر حیا ایتسون زیرا اللهك مظهر اسراری اولان محبوب

کزین که حرف تعلیل ازین ازایندن مخففدر ترکیبله که دن هاء رسمی وازیندن ایکی همزه کتمشدر حاصلی بونده زین تشبیه معناسنه مستعملدر نته که کاشانده ازین مه پاره عابد فریبی تشبیه مقامنده واقع اولمشدر ووحید تبریزی عروضنده (ع) بشمردها زین بسر کعبه بود زحور عین * ازین بسر دیدیکی بونك کبی اوغلان دیمکدر * محصول بیت * یوری ای حافظ زائد حکایه لر اوقومه وکوز باغلیجیلق ورقیه ایدوب اوفورمه یعنی کرك اولمیان ایشلره مرتکب اولمه زیرا بونك کبی افسانه وافسون بنم خاطرمده چوقدر ازین دن تشبیه معناسی مستفاد اولد یعنی بتلیلر بونك کبی ابیاتك معانیسین مخالف اکارلر (وله رحم الله روحه) (لعل سیراب بخون تشنه لب یار منست * وز پی دیدن اودادن جان کار منست) لعل برمعین جوهرك اسمیدر سیراب لغتده صویه قانمش معناسنه در مجازا طراوتدن واطافتدن عبارتدر بخون تشنه قانه صوصامش زیاده قزللقدن عبارتدر وز پی واو حرف عطف پی ادات تعلیلدر ادات تعقیبده تحملی واریعنی کورمکدن صکره اوضمیری جاءز که جانانه راجع اوله وجائزکه لبه اوله * محصول بیت * قانه صوسز تازه وطری لعل بنم یارمك لبیدر و یارك لبنی کورمك ایچون ویاجانانی کورمکیچون و یاجانانی کورمکدن ویا لبنی کورمکدنصکره جان ویرمك بنم کارمدر لعل ذکر ایدوب لب وخون ذکری حمرتده مناسبت اعتباریله در ولبله جان ذکری کنایت طریقیله درکه جانله لبدن کنایت ایدرلر (شرم از آن چشم سیه بادش ومژکان دراز * هرکه دل بردن اودید ودر انکار منست)

بادشده ضمیر غائب اضمار قبل الذکر طریقیله مصراع ثانیده که لفظنه راجعدر * محصول بیت * اوچشم سیاهدن ومژکان درازدن اوتانسون اول کیمسه که اول جانانك کوکل الیسنی وایلتمسنی کوردی بنم انکار مده در یعنی بنم سودا وجنونمه ورسوا بلغمه انکار ایدن شرمنده اولسون زیرا اول چشم ومژکان ایله هر کیمسه که توجه ایدرسه انی اسیر کمند عشق ایدر بعده دیوانه لك ضروریدر وبعضیلر انکار مندن غرضی عشقمی انکاردر یعنی سن عاشق دکلسن دیرلر واکل وجهة (ساربان

رخت بدروازه مبركان سركوى * شاهراهيست كه سرمنزل دلدار منست) ساربان دوه جى رخت خانه اثوابى وغيريدر دروازه كوچه بند يعنى محله قپولرى كه كيجه قپانور اوغريدن امين اولمغيچون سركوى بوكا قرينه در وبو قپويه دروازه ديدكلرى انكيچوندركه وازه بازده آچق معناسنه در واول قپو كوندز آچق طور ديغيچون هاء تخصيصله بو قپويه اسم اولدى پنجه ودستنه كبى دروازه بونده شهرسوقاغيدر ديين مذكور معنادن غافل ايمش مبر نهى مخاطب ايلمه ديمكدر شاه راه اولويول زيرا شاه اولويه ديرلر اصلنده راه شاه ايدى تركيب اضافيله صكره تخفيف قصديله تقديم وتأخير ايدوب تركيب مزجى ايلديلر وشاهراه ديديلر سرمنزل قوناق باشى دلدار وصف تركيبيدر داريدندن كوكل طوتيجى يعنى عشاق كوكللرينى الوب ضبط ايليجى دزدار كبى حصارك ضبطى وتصرفى النده اولديغيچون * محصول بيت * اى ساربان رخت واثوابمى شهر قپوسندن طشره ايلتمه زيرا اول جانانك محله سى اوجى برشاهراهدركه دلدارمك منزلى باشيدر يعنى مسيره سى وسيرانكاهيدر زيرا اول محله وسوقاق باشلرى مجمع دلبران اولغاندر پس انى براغوب نره يه كيدرسين (بندهٔ طالع خويشم كه درين قحط وفا * عشق آن لولىٔ سرمست خريدار منست) قحط قتلق قحط وفا يعنى كيمسه كيمسه يه وفا ايلمز اولمق نجمك فراجى قسمى كه شيرازله اصفهان ماينده قونر كوچرلر سرمست سرخوش عاشق معناسنه در خريدار وصف تركيبيدر داريدندن خريد كتوريجى معناسنه لازمه سى صاتون الجيدر * محصول بيت * كندى طالعمك قوليم كه بووفاقتلغنده يعنى كيمسه كيمسه يه وفا ايلمجك زمانده اول لولىٔ نك عشق ومحبتى بنم طالعمدن بنى بى اختيار جذب ايدوب عاشق ايلدى (طبلهٔ عطر كل ودرج عبير افشانش * فيض يك شمه زبوى خوش عطار منست) طبله دن مراد بورده يمشجيلر اوزرينه يمش دوكوب صاتدقلرى طبله در وعربده وعجمده قانوندركه عطارلر انواع معجزاتى برطبله نك اوزرينه ترتيب ايدوب كزديروب صاتارلر خواجه مطبق اولمش كلى طبلهٔ عطره تشبيه ايلمش طبله نك عطره وعطرك كله اضافتى بيانيه در درج حقه يه وصندوقه ديرلر عبير افشان وصف تركيبيدر افشانيدندن عبير صاچيجى درج صفتنه مضافدر وشين ضميركله راجعدر فيض لغتده ايرمق طاشوب ايكى كنارينى قپلمغه ديرلر اما اصطلاحده بركيمسه يه ايلك كلمكه ديرلر شمه خوش قوقويه ديرلر بوى صفته مضاف اولمشدر اضافت بيانيه طريقيله وصفتله موصوفك عطاره اضافتى بمعنى اللامدر * محصول بيت * كل عطرى طبله سى كه كل كندى مراددر ودرج عبيرافشانى كه بنه كندى مراد در برجزئى فيض در بنم عطارمك يعنى جانانمك كوزل قوقوسندن يعنى

خدانك نظريله و پرتو انوار آينهٔ قلبيله مريدده ظاهر اولان حالات جمله خدادندر

﴿ ساربان رخت بدروازه مبركان سركوى * شاهراهيست كه سرمنزل دلدار منست ﴾

اى دوه جى متاعى شهرسوقاغنه ايلتمه كه اول محله باشى براولويولدركه بنم دلدارمك سرمنزلى وقوناغى اوچيدر (مفردات) (ساربان) دوه جى (رخت) متاع (با) للملابسة (دروازه) شهرسوقاغى (مبر) ايلتمه نهى (آن) اول (سركوى) محله باشى (شاهراه) اولويول (يا) وحدتيه (است) در (دلدار) كوكل طوتيجى وصف تركيبيدر (من) بن (است) در (معناى اشارتى) اى سالك آخرت واى قائد نفس سركش باحمت مظهر تجليات ربانى اولان شهرقلبه متاع قليل اولان دنيايى كتورمه زيرا اول نورحقله منفتح اولان قلب برمنزل واسعدر وبرجاى دهشت آباددركه محبوب حقيقيدن غيرينك محلى وجاى قرارى دكلدركه (قلب مؤمن فى عرش الله) در ديمكدر

﴿ بندهٔ طالع خويشم كه درين قحط وفا * عشق آن لولىٔ سرمست خريدار منست ﴾

كندى طالعمك قوليم كه بووفاقحطنده اول كوكلمى يغماايجى سرمست محبوبك عشقى بنم مشتريمدر (مفردات) (بنده) قول (طالع) بخت (خويش) كندى (كه) زيرا (درين) م (قحط) قات (فنا) م (عشق) م (آن) اول (لولى) فتنه جو ويغماجى كوزل (سرمست) مستغنى (خريدار) مشترى (من) بن (است) در (معناى اشارتى) كندى بخت سعادت شعارم ايچون اللهه حمد وثنالر ايدرم كه قلبى عرش الله اولوب نظرى كيميا اولان فانى فى الله وباقى بالله مرشد كامللرك قحط وقلتى زماننده (ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم) الخ سرنجه مقلب القلوب وغنى عن العالمين اولان محبوب بى نظيرك عشقى بنم مشتريمدر محبت ايله انس دائره سنه هدايت وبرمشدر ديمكدر

﴿ طبلهٔ عطر كل ودرج عبيرافشانش * فيض يك شمه زبوى خوش عطار منست ﴾

كل باغى طبله سى وانك عنبرصاچيجى حقه سى بنم عطارمك كوزل قوقوسندن برشمه نك اثريدر (مفردات) (طبله) م (عطر) ياغ (كل) م (درج) حقه (عبير) عنبر (افشان) صاچيجى (ش) ضمير (فيض) اثر (يك) بر (شمه) ذره (ز) من (بوى) قوقو (خوش) م (عطار) عطرويريجى (من) م (است) م (معناى اشارتى) حاصلى معدن روائح نفحات ريح رحمان ومخزن فوائح فيوضات عنبرافشان كامل ومكمل اولان عارفده هرنقدر مالانهايه اثر فيض الهى وكرامات نامتناهى وارايسه جمله سى وهبهٔ الهيدر وخدانك درياى كرمنه نظرايله برذره نسبتنده در معطى ومانع انجق الله در برمرتبه ده غروره مساغ يوقدر ديمكدر

﴿ باغبان همچو نسيم زدر خويش مران * كآب كلزار تو ازاشك چو كلنار منست ﴾

اى باغ صاحبى بنى صبايلى كبى كندى قپوكدن سورمه زيرا سنك كل باغچه كك صوبى بنم نارچيچكى كبى قرمزى كوزم ياشندندر (مفردات) (باغبان) باغ صاحبى

﴿ همچو ﴾

كل اول كوزل قوقوبى بنم جانانمدن استفاضه واستفاده ايلمشدر حاصلى كلام كلده اولان قوقو جانانك كوزل قوقوسندن رشحه وذره در (باغبان همچو نسيم زدر باغ مران * كآب كلزار تو ازاشك چو كلنار منست) باغبان بان فارسيده ادات فاعلدر جى معناسنه دربان وشتربان قپوجى ودوه جى معناسنه پس باغبان باغجى يعنى باغچه جى ديمكدر نسيم لفظنده متكلم ضميرى مران لفظنه مقيددر مرانم تقديرنده بنى سورمه ديمكدر كآب كه حرف تعليل كلزار وكلشن كالك معناسنه دركلنار انار چيچكيدر عربجه جلنار ديرلر لامك تشديديله * محصول بيت * اى باغبان بنى نسيم كبى باغك قپوسندن سورمه يعنى نسيم باغك قپوسنده قرار ايليوب كچر كيدر ايدى بنى اوله ايلمه كيروب باغكه سيروتماشا ايدوب بروده قرار ايده يم زيرا سنك كلزارك يوزى صوبى بنم كلنار كبى اولان كوزم ياشندندر يعنى سنك باغك بنم كوزم ياشيله صواريلور (شربت قند وكلاب ازلب يارم فرمود * نركس اوكه طبيب دل بيمار منست) قند شكر فرمود فعل ماضى فاعل نركس قندله كلابك ولبك ونركسك بيمارله مناسبتى كلى ومشهور ومستفيضدر اما كلابله لبك مناسبتى خفيدر مكر دراديكى حيثده * محصول بيت * يارك لبندن بكا كلابلى شكر بيوردى انك نركس كبى چشمى بنم خسته كوكلك طبيبيدر (آنكه درطرز غزل نكته بحافظ آموخت * يارشيرين سخن نادره كفتار منست) طرز نمط واسلوب معناسنه درشيرين سخن وصف تركيبيدر مضافدر نادره كفتاره بوده صفت بعد صفتيدر يارك طريق اضافتله ها علامت نقلدر يعنى عربيدن عجمى يه نقلك نشانيدر نادره كفتاردن مراد اولدركه هرسويلديكى هيچ كندندن غيرى كيمسه سويلمكه قادر اولميه كفتار اصلنده وصف تركيبيدر آرندهٔ كفت ايدى كفت قول معناسنه اسمدر پس كفتار سوزكتوريجى معناسنده اسم قيلنمشدر رفتار وديدار ودادار كبى كرك سويلنمش اولسون كرك اولمسون سخن كبى پس كفتار سوزك سويلنمشنه ديرلر دينين بوتحقيقدن آكاه دكلش * محصول بيت * اول كه غزل سويلك اسلوبنده حافظه نكته اوكرندى بنم طاتلى سوزلى نادره سويليجى يارمدر بوبيتده غائبدن مخاطبه التفات واردر (وله عفى الله عنه) (روز كاريست كه سوداى بتان دين منست * غم اين كار نشاط دل غمكين منست) روزكاربده يا وحدت ايچوندر دين بونده عادت معناسنه در نشاط نونك فتحيله مصدر در علم باندن اما نونك كسريله ناشطك جمعيدر * محصول بيت * برنيجه زماندركه محبوبلر سوداسى بنم عادتمدر يعنى خيلى زماندر كه عشق جوانان بنم پيشه مدر بومحبوبلر سومك ايشنك غمى بنم غملى كوكلك سونجيدر يعنى محبتى غمى بونلرك محزون دلمك سرور وحبوريدر

(همچو) ادات تشبيه (نسيم) صبايلى (مبم) ضمير (ز) م (در) قپو (خويش) كندى (مران) سورمه (كه) زيرا (آب) صو (كلزار) كل باغچه سى (تو) سن (از) من (اشك) كوز ياشى (چو) مثل (كلنار) نارچيچكى (من) م (است) م (معناى اشارتى) اى روضهٔ قلوبى انوار اعماله واسرار وكرامات و برهان ايله مزين قلبيى خالق بيچونم (لاتزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) معطى بلاعلت سنسن وغفور رحيم سنسن بحسب البشريه قصوريمزدن ايچون محاكرمكله اولان عطالر يكى كيروالميزدن آلوب ضالين ومغضوب عليهم لركبى بزى قپوكدن سوروب ردايتمه بزى منعم عليهم اولان انبيا واوليالركله حشر ايله زيرا سنك كرمكله بخش واحسان ايتديكك محل ايمان اولان كلزار قلبمزى يشه سن رحمتكى جالب رقت قلبه باعث كوزلريمزدن قانلى ياشلر اقتمغه توفيق ايتدك (انا عند منكسرة القلوب لاجلى) وعد كرمكده بزى ثابت قدم ايله يارب ديمكدر

﴿ شربت قند وكلاب ازلب يارم فرمود * نركس اوكه طبيب دل بيمار منست ﴾

يارك لبندن بكا كلاب ايله مطيب شكرشربتنى بيوردى انك چشمى كه بنم خسته كوكلك طبيبدر (مفردات) (شربت) م (قند) شكر (و) مع (كلاب) كل صوبى (از) م (لب) دوداق (يار) م (ميم) بكا ضمير متكلم (فرمود) بيوردى (نركس) چشم (او) ضمير (طبيب) م (دل) كوكل (بيمار) خسته (منست) م (معناى اشارتى) حضرت اللهه حسن ظنم بودركه بوعبد عاجزينه نظر رحمتنك آثارندندركه پيركامل لسانندن دماغ جانى مطيب قلبيى اسذاذ روحانيدن شراب عشق الهى كلامنى بيوردى و بزه خبر وبردى بوخبر بزم خسته كوكلك طبيبيدر (كلام اهل الله جند من جنود الله) ديمشلردر محضا عطاى ربانيدر ديمكدر

﴿ آنكه درطرز غزل نكتهٔ حافظ آموخت * يارشيرين سخن نادره كفتار منست ﴾

اول كيمسه كه غزل اسلوبنده حافظك نكته سنى اوكرندى بنم نادره كفتار اولان شيرين سوزلى يارمدر (مفردات) (آنكه) اول كيمسه كه (در) فى (طرز) اسلوب (غزل) كلام منظوم (نكته) اسرارواشارات (حافظ) م (آموخت) اوكرندى ماضيدر (يار) م (شيرين) طاتلى (سخن) سوز (نادره) ايشيدلمدك (كفتار) كلام (منست) م (معناى اشارتى) بولسان غيبدن تعليم خدا ايله قلبمزه سنوحات ايدن اسرار توحيدى ونكتهٔ عرفانى عوامدن ستراچون حافظ غزل صورتنده نظم ايله بيان ايتدكه حافظك كلامندن مرادى اولان نكت واسرارى واشارات معنويه لرى الله تعالى بيلور ومعدن اسرارالله اولنلر بيلور عوام كالهوام سائر شعرا كلامى كبى برغزل وبركلام مجازى ظن ايدر اول ايسه جمله لسان غيب وآداب سلوكدر اهلنه معلومدر ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ روزكار يست كه سوداى بتان دين منست * غم اين كار نشاط دل غمكين منست ﴾

بر زماندر كه محبوبلرك سوداسى بنم دينمدر بو ايشك غمى بنم غملى كوكلمك سروريدر (مفردات) (روزكار) زمان (يا) وحدتيه (است) در (سودا) محبت (بتان) جمع بت محبوبلر (دين) مقصود (من) بن (است) در (غم) م (اين) بو (كار) ايش (نشاط) سرور (دل) قلب (غمكين) غملى (منست) م (معناى اشارتى) ابتداء سلوكده راه حقه ارشاد ايچون بر زمان راهبر اولان مرشد كاملار ومحبوب خدا اولانلر بنم مقصودم ايدى وطلب يولنده ايدم لكن كمال اشتياقدن الله دوستلرينه ايره مدم ديو غم چكد كيجه غم دنيا وزنكار ماسوا قلبدن محو اولوب محبوب خدالر محبتيله قلبم نشاط وسرور بولوردى كه الله ايچون اولان غم عين سروردر ديمكدر

﴿ ديدن لعل ترا ديدهٔ جان بين بايد * وين كجا مرتبهٔ چشم جهان بين منست ﴾

سنك لطيف دوداغكى كورمكه جان كوريجى كوز كرك بو ويت قنده بنم جهان كوريجى كوزيمك مرتبه سيدر (مفردات) (ديدن) كورمك (لعل) دوداق (ترا) سنك (ديده) كوز (جان بين) جان كوريجى (بايد) كرك (وين) بو (كجا) قنده (مرتبه) مقام (چشم) كوز (جهان بين) جهان كوريجى (منست) م (معناى اشارتى) بو قباب عزتده مستور اولان محبوب خدالرك جان معنوىٔ جانبخشلرين كوروب وكلام حكمت آميزلرين استماع ايتمكه باخود انوار جمال الهى يى مشاهده ايدوب وحى دل اولان فيض بلا واسطه يه ايرشمكه جان كوريجى بصيرت قلب كركدر يوخسه بو بصر جسمانيله امر رب اولان روحك اسرارينى رؤيته قدرت يوقدر ديمكدر

﴿ يار من باش كه زيب فلك وزينت دهر * از مه روى تو واشك چو پروين منست ﴾

بنم محبوب ويارم اول كه فلكك زينتى سنك آى كبى نور يوزكدن و بنم اولكر يلدزى كبى كوزم ياشندندر (مفردات) (يار) م (من) بن (باش) اول (كه) زيرا (زيب) زينت (فلك) كوك (زينت) م (دهر) زمان (از) من (مه) آى (روى) يوز (تو) سن (اشك) كوزياشى (چو) كبى (پروين) اولكر (منست) م (معناى اشارتى) اى محبوب خدا واى انوار هدا سن بزه يار ومعين اول كه بو عالم كونك بقاسى وسماوارضك زينت ودوام انتظامى سنك كبى آفتاب حقيقتك انوار قدسيه سى مظهرى ماهتابك نوريله و بنم كبى درد عشقله كوزلرندن اولكر يلدزينك كثرتى كبى كثرت بكا ايله كوز ياشلرى دوكن طالب حقك وجوديله در

﴿ تا مرا عشق تو تعليم سخن كفتن داد * خلق را ورد زبان مدحت وتحسين منست ﴾

سنك عشقك بكا سوز تعليمنى ويرلدنبرى خلقك لسانتك وردى بنم مدح وتحسينمدر (مفردات) (تا) ابتدا (مرا) بكا (عشق) م (تو) سن (تعليم) اوكرتمك (سخن) سوز (كفتن) سويلمك (داد) ويردى (خلق) مخلوق (را) ادات مفعول (ورد) ذكر (زبان) دل (مدح) ثنا (تحسين) بكمك (منست) م (معناى اشارتى)

(ديدن لعل ترا ديدهٔ جان بين بايد *
وين كجا مرتبهٔ چشم جهان بين منست)
ديدن مصدردر مضاف اولمشدر مفعوله
مفعولى لعلدر واعلدن مراد لبدر تشبيه
طريقيله جان بين وصف تركيبيدر جان
كوريجى معناسنه بايد فعل مضارع بايددن
كرك اولمق معناسنه وين واينددن مخففدر
جهان بين وصف تركيبيدر جهان كوريجى
معناسنه * محصول بيت * سنك لعل لبك
كورمكه جان كوريجى كوز كرك بو ايسه
بنم جهان كوريجى كوزمك قنده مرتبه سيدر
يعنى سنك لبك جندرانى كورمكه مالك
كوزكرك حاصلى ارواح مشاهده سنه
قادر عين كرك بنم چشم ايسه اجسامى
كورر انجق پس سنك جان كبى لعلك
كورمك مرتبه سى دكل شعرا بينده
لبه جان اطلاقى مشهوردر روح بخش
اولديغيچون (يار من باش كه زيب فلك
وزينت دهر * از مه روى تو واشك چو پروين
منست * زيب زينتدر دهر زمان
* محصول بيت * بكا يار اول كه فلكك
وزمانك زيب وزينتى سنك آى كبى
يوزكدن و بنم اولكر كبى كوزم ياشندندر
يعنى ايكيمزك مناسبتى وار عالمه زين ويرمده
لف ونشر مرتبدر مه روى زيب فلكه
مصروفدر واشك پروين زينت دهره
(تا مرا عشق تو تعليم سخن كفتن داد *
خلق را ورد زبان مدحت وتحسين منست)
تا ابتداء غايت ايچوندر مندن معناسنه مدحت
ميمك كسريله ودالك سكونيله وحانك
فتحيله ثنا وحسن معناسنه در * محصول
بيت * اول وقتدنبرو كه سنك عشقك بكا
سوز سويلك تعليمنى ويردى يعنى بكا اداى
كلامده استاذ اولدى خلقك ورد زبانى
بنى مدح ايدوب بكا تحسين ايلمكدر

(دولت فقر خدايا بمن ارزانى دار * كين كرامت سبب حشمت وتمكين منست) ارزانى لايق معناسنه در كين كه حرف تعليل تمكين قدرت معناسنه * محصول بيت * يارب فقر دولتنى بكا لايق طوت يعنى لايق ايله زيرا بو فقر كرامتى بنم جاه وجلال وعظمته سببدر بونده مراد فقر حقيقيدر كه حضرت صدر نبوت انكله فخر ايلمشدر نه فقر ضروريدر كه افلاس بى فائده در

زمانه مفلسلرى كبى كه بولمدقلرندن
افلاس چكرلر ايمدى خواجه بيورركه
يارب بكا انبيا واوليا اختيار ايلدكلرى
فقرى ارزانى بيوركه بنم حشمته سبب اول
فقردر (واعظ شحنه شناس اين عظمت
كو مفروش * زانكه منزلكه سلطان
دل مسكين منست) شحنه نائب وصوباشى
شحنه شناس وصف تركيبى واعظه
صفتدر صوباشى يى بيلجى واعظ يعنى
صوباشيله آشنالق ايدوب اكا وار يجى
معناسنه كو امر مخاطب خطاب
عامدر مفروش نهى مخاطبدر زانكه ادات
تعليل لاجل معناسنه منزلكه اسم
مكاندر نمازكاه وسبرانكه كبى * محصول
بيت * شحنه شناس واعظه بكا
بو اولولغى صاتمدى زيرا بنم مسكنم
پادشاه منزليدر كه شحنه انك برقوليدر يعنى
واعظ شحنه ايله آشنا ايسه بز پادشاهله
آشنايز بونده مراد واعظ غير متعظدر
كه اكابر قپولرينه ملازمت ايلر بلكه
مجلسلرنده بعض اصاحبك نقل ايدرتاكه
اصحاب مجمعه خوش كلوب بونى داخل
مجلس عد ايليه لر وصاحب باران ديو
تعظيم وتبجيل ايده لر اعوذ بالله من شرور
انفسنا ومن سيئات اعمالنا پس خواجه
حضرتلرى بونلره حسن تعريض طريقيله
ارسال خبر ايلر كه رذال ناسله اختلاطدن
مغرور اولمه كه بز اشرف ناسله مختلطز
بونده سلطاندن مراد خلاق اشيادر كه
قلب المؤمن بيت الله اعتباريله كنديلك
دانده در منزلكه سلطان ديمكله اكا
اشارتدر (يارب آن كعبهٔ مقصود تماشا كه
كيست * كه مغيلان طريقش كل ونسرين
منست) كعبهٔ مقصود اضافتى بيانيه در
كه رابط صفت بالموصوفدر مغيلان
براوزون ديكنلى اغاجدر مكه يوللرنده اولور
نسرين نسترين چيچكى يعنى كل ناصرى

اى يار حقيق سن بزه فيض واحسانله اسرار عشق وكلمات لسان اهل اللهى تعليم ايدليدنبرو استعداد فطريه مز مقتضاسنجه لسانمزدن جارى اولان حكم الهيه يى استماع ايدن خلق عالم بزه مدح وتحسينده درلكن (ومارميت اذ رميت ولكن الله رمى) سرنجه بزدن ظاهر اولان كلمات ينه سزك فيضكزله در ديمكدر

﴿ دولت فقر خدايا بمن ارزانى دار * كين كرامت سبب حشمت وتمكين منست ﴾

اى واجب الوجود اولان الله فقر دولتنى بكا لايق طوت زيرا بو كرامت بنم عظمت وثبات وقدرتمك سببيدر (مفردات) (دولت) نصب (فقر) م (خدايا) اى خدا (بمن) بكا (ارزانى) لايق (دار) طوت (كه) زيرا (اين) بو (كرامت) م (سبب) م (حشمت) عظمت (تمكين) ثبات وقدرت (معناى اشارتى) (اذا تم الفقر فهو الله) حديث شريفى سرنجه اى واهب العطايا كرمكه بن قوللكه صفات ذاتيه ك اتصافيله دوستلريكه بخش ايتديككك فقر تام دولتنى لايق طوت و بو دولتى احسان ايت زيرا بنم حقيقتده اكرميتم ومنصب دوامم وراء مستفيده ثبات واهنيتم واعداء معنويلراوزره غالبيتم وقدرتم جمله سى بو فقر تام دولته ايرمك ايله در يسرنا الله بجاه حبيبه الذى قال (الفقر فخرى) صلى الله عليه وسلم

﴿ واعظ شحنه شناس اين عظمت كو مفروش * زانكه منزلكه سلطان دل مسكين منست ﴾

صوباشينك دوستى اولان واعظه سويله بو عظمتى صاتمسون اندن ايچونكه بنم مسكين كوكلم سلطان ازلك منزلكهيدر وقوناق يريدر (مفردات) (واعظ) م (شحنه) صوباشى (شناس) اكلق بونده وصف تركيبيدر صوباشى دوستى ديمكدر (اين) بو (عظمت) م (كو مفروش) سويله صاتمسون نهى غائبدر (زانكه) اندنكه (منزلكه) قوناق يرى (سلطان) م (دل) قلب (مسكين) فقير (منست) م (معناى اشارتى) عوام پرست اولوب امرا قپولرنده دينى دنيايه دكيشوب جاب دنيا ايچون وتزيين صورت ايچون تملق ومذلت ارتكاب ايدن علماء صوريلره وواعظان مغروريه سويله فقر نامه اريشوب صورتا فقرا معنا انس حقله غنى اولان محبوب خدالره عظمت صاتمسون زيرا انلك قلبى عرش اللهدر الاهدن غيرى انلك قتنده اولو معبود يوقدر صوباشى دكل بلكه دنيا پادشاهلرى انلرك عندنده لاشى مشابه سنده دراما علماء ظاهر قلبلرى كور اولديغندن رزاق عالمى اونودوب كنديلرى كبى عبد عاجزلرى رزاق بيلوب معبود اتخاذ ايلمشلردر ديمكدر

﴿ يارب اين كعبهٔ مقصود تماشا كه كيست * كه مغيلان طريقش كل نسرين منست ﴾

عجبا بو مقصود كعبه سى كيمك سيران يريدر كه اول كعبه نك يولينك مغيلان ديكنى بنم بياض ماوردكلمدر (مفردات) (يارب) عجبا (اين) بو (كعبه) م (مقصود) م (تماشا كه) سيران يرى (كيست) كيمكدر (مغيلان) چالى ديكنى (طريق) م (ش) ضمير (كل نسرين) بياض كل (منست) م (معناى اشارتى) عجبا بو عظمت واجلال صاحبى وتجلى انوار جمال باكمال مالكى رزاق ذو الجلال قنغى يقين اهلى

* محصول بيت * يارب اول مراد كعبه سى كيمك تماشاكاهيدر كه يولنك مغيلان دكنى بكا كل ونسترندر يعنى عجبا اول جانان كيمه عرض جمال ايلر كه انك رقبا واغيارى بكا كل وكلشندر حاصلى اول جانانكه كعبهٔ مقصوددر عجبا كيمك مطمح نظريدر وكيمك تماشاكاهى انجلين كعبهٔ مقصود كه انك فراق وهجران مغيلانلرى وباغموم وهموم مغيلانلرى بكا كل ونسترندر يعنى بنم كل ونسرينمدر كل نسرينده اضافتيله ده جائزدر چيچك اعتباريله ده

اولان اولوا الابصاره مشاهددركه اول محبوب جانم اولان ذات باريتك صراط مستقيمنده هرنه قدر زحمت ومشقت وبلاچكيلورسه جمله بكا كل كبى خوشدركه (كل ما جاء من المحبوب محبوب) در دوستك يولنده چكيلان جفا مايهٔ شادى ودوام افسادر ديمكدر

﴿ ازكه در ياكرى آموخت خيال تو مكر * رهنمايش شده اين اشك چو پروين منست ﴾

سنك خيالك يوز كچلكى كيمدن اوكرندى مكر يعنى وارايسه بو بنم اولكر يلدزى كبى كوزم ياشى اكا دليل اولمشدر (مفردات) (ازكه) كيمدن (درياكر) يوز كچ يامصدريه (آموخت) اوكرندى ماضيدر (خيال) بونده نظر خلقدن كيزلى رجال الله (تو) سن (مكر) وارايسه (رهنما) دليل (ش) ضمير (شده) اولمش (چو) مثل (پروين) اولكر (منست) م (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقى سنك قباب عزتده خلقدن مستور قيلديغك عارف بالله درياى حقيقتى واسرار معرفتى كيمدن اوكرندى ونه طريق ايله واصل اولدى وارايسه سبب عظماسى دركاه حقده اخلاص قلب ايله رحمت حق جالب ودرياى رحمت خدايى جوشده باعث كثرت بكا وانكسار قلبيدر سنك كرم والطافكدن ووعدكده خلف متصور اولمديغندن اى رحيم وغفور اولان اللهم سكا حسن ظنمز بودركه (انا عند منكسرة القلوب) سنك وعد كريمكدر ديمكدر

﴿ حافظ از حشمت پرويز دكر قصه مخوان * كه لبش جرعه كش خسرو شيرين منست ﴾

اى حافظ پرويزك عظمتدن غيرى قصه اوقومه زيرا اول پرويزك لبى بنم شيرين خسرومك جرعه سنى چكيجيدر (مفردات) (حافظ) م (از) من (حشمت) عظمت (پرويز) شيرينك عاشقى اولان خسرودر (دكر) غير (قصه) م (مخوان) اوقومه ووصف ايتمه (كه) زيرا (لب) م (ش) ضمير (جرعه) قطره (جرعه كش) جرعه چكيجى (خسرو) برعاشقك اسميدر (شيرين) معشوقه سنك اسميدر (منست) م (معناى اشارتى) معرفة اللهده واصل اولان عاشق حقيقيلره نسبت (المجاز قنطرة الحقيقة) دينلان عشق مجازى اهلى هرنه قدر مجازصادقه سى حقيقته مؤدى اولق ايله عالى مرتبه ايسه ده مجاز علاقه سى پرده اولديغيچون عاشق حقيقى يه نسبت مرتبهٔ دونده روعاشق حقيقينك نظر وهمتنه محتاجدر الله بس باقى هوس ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ منم كه كوشهٔ ميخانه خانقاه منست * دعاى پيرمغان ورد صبحگاه منست ﴾

بن اول كيسه يم كه ميخانه بوجاغى بنم تكيه مدر بنم صباح وقتمك وردى پيرمغانك دعاسيدر (مفردات) (منم) بنم (كوشه) بوجاق (ميخانه) م (خانقاه) اهل تصوف ايچون ياپيلان تكيه (منست) م (دعا) م (پيرمغان) مرشد (ورد) ذكر (صبحگاه) صباح وقتى (منست) م (معناى اشارتى) بن اول كيسه يم كه جلساء الله اولوب شراب عشق الهيله مستانه اولنلرك مجلسى وصحبتى بنم جاى

﴿ قرارمدر ﴾

(ازكه در ياكرى آموخت خيال تو مكر * رهنمايش شده اين اشك چو پروين منست) درياكرى كرادات فاعلدر ياحرف مصدر ودر درياكر بحسب اللغة درياجى ديمكدر اما مراد اصطلاحده قورصان ديدكلريدر يعنى دكزك اهل وقوفى پس يوزكچدبين كيسه معناى بيدن غافل ايتش رهنما قولاغوز * محصول بيت * اى جانان سنك خيالك قورصانلغى كيدن اوكرندى كوياكه اكا قولاغوزلغى بنم پروين كبى كوزم ياشى ايلدى يعنى دريالر دكاوكوزم ياشندن سنك خيالك نيجه كچدى وآشدى وارايسه كوزم ياشى يلدزينى رهبر ايلديكه كميجيلرك طريق يلدزله بورومكدر يوخسه بودر يارى كندى رأيله آشامزدى (حافظ از حشمت پرويز ديكر قصه مخوان * كه لبش جرعه كش خسرو وشيرين منست) پرويز خسرو دركه هرمزك اوغلى كه نوشيروانك طورنيدر يعنى اوغلنك اوغلى خسرو شيرين بونده خسرودن مراد مطلقا پادشاهدر يعنى طاتلى وكوزل پادشاهكه كنايه در جاناندن * محصول بيت * اى حافظ پرويزك عظمتدن قصه اوقومه يعنى انك اواواغنى تفصيل وبيان ايله زيرا انك لبى بنم شيرين جانانمك جرعه كشيدر يعنى كاسه ليسى وجرعه خواريدر وانك خدمتكارى طبقه سنده در حاصلى بنم جانانمك قصص وحكاياتى واحوالى وارايكن انلرى اوقومه كه كيسه دكلز زيرا بونده اولان حشمت وعظمت انده يوقدر پس بونك حكايه سى عظيمدر (وله ايضا) (منم كه كوشهٔ ميخانه خانقاه منست * دعاى پيرمغان ورد صبحگاه منست) منم كه اصل كلام من آنكسم كه آنكس لفظى ضرورت وزنيچون حذف اولنمشدر كه رابطهٔ صفتدر خانقاه صوفيلر تكيه سى خانكاهدن معربدر صبحگاه گاه ادات ظرفدر زمانه ومكانه شاملدر صبحگاه صبح وقتى ديمكدر * محصول بيت * بن اول كسم كه ميخانه كوشه سى بنم خانقاهمدر جائزدر كه كوشه مبتدا اوله وخانقاه خبر اوله ياامر بالعكس اوله محتمل الضدين طريقى اوزره پيرمغانه دعا ايتمك بنم صباح وقتنده وردمدر بومصراعده اولكى كبى ايكى وجه محتملدر

قرارمدر واطمئنان قلبم وثباتم انلرك اولديغى محلده در وصباحده واخشامده ذكر اسانم وتوجه قلبم بونك كبى سعادت مجلسنه وبو صحبته بزى ارشاد ايدن پيركامله دعادركه (من لم يشكر الناس لم يشكر الله) ديمشدر

﴿ كرم ترانهٔ چنك صبوح نيست چه باك * نواى من بسحرگاه عذرخواه منست ﴾

اكر بكا وقت صباحده جانان چنك نغمه سى يوق ايسه نه غم سحر وقتده بنم ناله وانينم بنم عذرم ديليجيدر (مفردات) (كر) اكر (ميم) ضمير (ترانه) ايرى ونغمه (چنك) نافركه بكناشيلر اوفوردبكى نفيردر عربيسى ناقوردر صور معناسنه (صبوح) وقت صباح (نيست) م (چه باك) نه غم (نوا) نغمه (من) بن (بسحرگاه) سحر وقتده (عذرخواه) عذر ديليجى (منست) م (معناى اشارتى) اكر موتا احيا ايديجى صباح محشرده اسرافيل عليه السلامك نفخ صورى آوازى كبى انوار تجليات الهيه ايله قلبم منفتح ومنفسح اولمق ايله حيات جاودانى بولمغسه حالا همت پيران حقيقت اولمديسه ده غيرتنى چكمم زيرا ربم كرمندن كيجه زبنى آكاه ايدوب وقت سحرلرده عفو ومغفرته سبب اولان استغفار ايله وناله انين ايله بكا دركاهنه يوز سوردروب لذت مناجاتى بكا توفيق ايتمسى عين حيات ابديدر يسرنا الله بكرمه آمين

﴿ زپادشاه وكدا فارغم بحمد الله * كداى خاك در دوست پادشاه منست ﴾

پادشاهدن وكدادن فارغم الحمد لله دوستك قپوسنك طپراغى كداسى بنم پادشاهمدر (مفردات) (از) من (پادشاه) اغنيا (كدا) فقير وسائل (فارغ) آزاده (ميم) ضمير (بحمد الله) م (كدا) م (خاك) طپراق (در) قپو (دوست) م (پادشاه منست) م (معناى اشارتى) بو لذت محبت دماغ جانمه كاه لى بو عالم فانينك پادشاهندن وكداسندن الحمد لله قلبم فارغدر واطمئنان قلبم الاهله واللهى اوانلر ايله درانكيچون باب حق ملازم اولوب ذل وحقارتله روز وشب دركاه حقه يوز سورن فقير فى الله بنم پادشاهمدر كه صورت فقرى ترك ايدوب لب معنايى اختيار ايتمشدر ديمكدر

﴿ غرض زمسجد وميخانه ام وصال شماست * جزاين خيال ندارم خدا كواه منست ﴾

مسجد وميخانه دن غرضم سزك وصالكزدر بو فكر وخيالدن غيرى يى طوتمم خدا بنم شاهدمدر (مفردات) (غرض) مقصود (از) من (مسجد وميخانه) م (ام) بكا (وصال) م (شما) سز (است) در (جز) غير (اين) بو (خيال) فكر (ندارم) طوتمم (خدا) م (كواه) شاهد (منست) م (معناى اشارتى) اى عالم السر والخفيات اولان ربم بو عبادات وانقيادات صوريدن وعشق ومحبت وصدق درونيدن مقصودم انجق سنك وصالكدر بوندن غيرى ذكرم ومقصودم اولديغنه ربم عالم وشاهددر ديمكدر

﴿ مرا كداى تو بودن زسلطنت خوشتر * كه ذل جور وجفاى تو عزوجاه منست ﴾

سنك كداك اولمق بكا سلطانلقدن زياده خوشدر زيرا سنك جور وجفاك خوارلغى

(كرم ترانهٔ چنك صبوح نيست وچه باك * نواى من بسحرگاه عذرخواه منست) كرم ميم متكلم معنى جهتندن صبوحه مصروفدر ترانه صحاح فرسده دوبيتى يه ديرلر ديدى ودوبيتى نغمه لدن برنوعدر امابو زمانده ترانه تن تن تن ديمكه ديرلر چنكى صباح وقته تخصيص ايلدى زيراسازچنسنك آوازى اول زمانده زياده مؤثر اولور نتكيم ظهير بويورر (بيت) چون زهره وقت صبوح ازافق بسازد چنك * زمانه تيز كند نالهٔ مرا آهنك * صبوح بونده مجازا صباح وقته ديمشدر والا صبوح صباح وقتنده شراب ايچمكه ديرلر نتكيم غبوق بونك عكسنجه در نواى آواز ودورن وعلم نغمه لدن برمقامك آديدر بونده مطلق نغمه مراددر نواى مبتدا وعذر خبرى وبالعكس محتمل الضدين طريق اوزره عذرخواه وصف تركيبيدر عذر ديليجى معناسنه بوندن مراد بوراده ايلديكى كناهلردن اعتذار وتوبه واستغفاردر * محصول بيت * اكر بنم چنك صبوح ترانم واوازم يوغيسه نه باك صباح وقتنده عذرخواهم بكا نواى چنك وارغنوندر يعنى چنك وناى وعود وغيرى سازلرله ذوق وصفام يوغيسه اسحارده ايلديكم اذكار واوقوديغم اوراد وايتديكم توبه واستغفار بكا نواى چنك وارغنون ونايدر بعض نسخه ده مصراع ثانى بويله واقع اولمشدر (نواى من بسحر آه عذرخواه منست) بونسخه ده ويرديكمز معنايى تقرير ايدر ومذكور معنى عذرخواه مبتدا اولديغى تقديرجه در اما خبر اولديغى تقديرجه معنا بويله اولور كه سحر وقتنده ايلديكم آه وزارى ايلديكم تقصيراته عذرخواهمدر (ولكل وجهة) (زپادشاه وكدا فارغم بحمد الله * كداى خاك در دوست پادشاه منست) پادشاه وكدا جمع تضاددندر بيتك اولنده وآخرنده پادشاه ذكرى رد العجز على الصدر قبيلندندر ايكى برده كداى ذكر بده اول قبيلندندر * محصول بيت * الحمد لله پادشاه وكدادن فارغم كه جانانك قپوسى طپراغنه ملازمت ايليان كدا بنم پادشاهمدر يعنى دنيا پادشاهلرندن وكدالرندن فراغم وار پس بنم پادشاهم جانان آستانه سن يصلانن كداى بى نوادر (غرض زمسجد وميخانه ام وصال شماست * جزاين خيال ندارم خدا كواه منست) جز غير معناسنه كواه طانقدر يعنى شاهد * محصول بيت * مسجد وميخانه دن غرضم سزك وصالكزدر بوندن غيرى خيالم وفكرم يوقدر الله تعالى شاهدمدر يعنى هر يره كه وارسم فكرمده وخيالمده سكا واصل اولمقدر (بيت) كه معتكف ديرم وكه ساكن مسجد * يعنى كه ترا ميطلبم خانه بخانه * (مرا كداى تو بودن زسلطنت بهتر * كه ذل جور وجفاى تو عزوجاه منست) ذل ذالك ضميله ذات وحقارت معناسنه جاه منصب * محصول بيت * بكا سنك كداك اولمق سلطنتدن يكدر زيراسنك جفاك ذات وحقارتى عزت وحرمتدر بكا يعنى سنك جفاك بكا عين وفادر

بنم عزوجاهمدر (مفردات) (مرا) بکا (کدا) دیلنجی (تو) سن (بودن) اولمق (ز) م (سلطنت) م (خوش) م (تر) زیاده (که) زیرا (ذل) خوراق (جوروجفا) م (تو) م (عز) م (جاه) منصب (منست) م (معنای اشارتی) ای بنم غنی عن العالمین اولان صنمم هزار ذل وحقارتله سنک قپوکک دیلنجیسی اواوب قبض من النار اولان فقری اختیار ایتمک بکا عالمه سلطان اولمقدن یکدر زیراسنک رضاک بولنده ریاضات ومجاهدات مشقتلریله انواع مذلتی ارتکاب ایتمک بنم سبب عزت ابدیمدر و منصب سرمدیمدر زیرا دنیا الله دوستلرینه ضیق دشمنلرینه واسعدر دیمکدر

﴾ ازآن زمان که برین آستان نهادم روی * فراز مسند خورشید تکیه گاه منست ﴿

اول زماندن که بو ایشک اوزره یوز قودم کونشک تختی اوستی بنم محل استنادمدر ومقامیمدر (مفردات) (ازآن) اندن (زمان) م (بر) علی (این) بو (آستان) ایشک (نهادم) قودم (روی) یوز (فراز) اعلی واوست (مسند) تخت (خرشید) کونش (تکیه) طیانمق (گاه) محل (منست) م (معنای اشارتی) اول زماندن که (توبوا الی الله) فحواسنجه ماسوادن قطع علاقه ایدوب اللهه توجه تام ایله وصدق واخلاص ایله وذل وحقارتله درگاه حقه یوز سوروب مسکنت اختیار ایدادنبرو (من تواضع رفعه الله) سرنجه قدرومرتبه م سماء رابعه دن یوقارودر که بحمدالله توجه قلبم دائم جناب خدایه درکه (قدرالمرء بقدر همته) دیلمشدر

﴾ مکر بتیغ اجل خیمه برکنم ورنی * رمیدن ازدر دولت نه رسم و راه منست ﴿

مکر اجل قلیجیله وجودچادرنی قوپارم یوخسه دولت قپوسندن نفرت ایتمک بنم عادت وطریقم دکلدر (مفردات) (مکر) بلکه (با) للملابسة (تیغ) قلیج (اجل) م (خیمه) چادر (برکنم) قوپارم (ورنه) یوخسه (رمیدن) اورکمک (از) م (در) قپو (دولت) م (نه) نفی (رسم) عادت (راه) یول (منست) م (معنای اشارتی) اعوذ بالله (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) فحواسنجه بعنایة الله تعالی بو روح بدندن کیدوب وجودم خیمه سی اجل مسمی ایله خراب اولنجه حضرت اللهه رجوعمدن وعبادات وطاعاتمدن برآن جدا اولمم زیرا باب رحمت الهیدن یأس وفتور وکسلان عبادت بنم کبی اهل ایمانک طریق وعادتی دکلدر همان مونه قدر اللهه حسن ظن ایله قوللق لازمدر دیمکدر

﴾ کناه اکرچه نبود اختیار ما حافظ * تو در طریق ادب کوش و کو کناه منست ﴿

کناه اکرچه بزم اختیارمز دکل ایدی ای حافظ سن ادب طریقنه چالش ودی که کناه بندر (مفردات) (کناه) م (اکرچه) م (نبود) دکل ایدی (اختیار) اراده وقبول (ما) بز (حافظ) م (تو) سن (در) فی (طریق) یول (ادب) م (کوش) چالش (کو) سویله (کناه) م (منست) م (معنای اشارتی) اکرچه بحسب البشریه عدم اطاعتله وارتکاب معاصیله کناهده واقع اولدقسه اول

﴾ کناهی ﴿

(ازآن زمانکه برین استان نهادم روی * فراز مسند خورشید تکیه گاه منست) ازآن زمان ازابتداء غایت ایچوندر فراز بونده اوست معناسنه در مسند اسم مکاندر طیانه جق یر معناسنه بونده مقام وقرارگاه مراددر یعنی فلك رابعه که فلك شمسدر خورشید کونش بالکز خورد شید ده کونشدر تکیه ز دن طیانمقدر تکیه گاه طیانه جق یر دیمکدر * محصول بیت * اول زماندن بری که آستان جانانه یوز قودم بنم مقام وتکیه گاهم یعنی قرارگاهم فلك شمسدن یوقاریدر حاصلی کمال عزت ورفعته یتشدم (مکر بتیغ اجل خیمه برکنم ورنی * رمیدن ازدر دولت نه رسم وراه منست) تیغ اجل اضافتی بیانیه در خیمه چادر تقدیر کلام خیمۀ وجود من در برکنم قوپارم چادری قالدرمق . بو لفظی استعمال ایدرلر نتکیم عرب قلع لفظنی مثلا قلع الخیمه دیرلر زمیدن اورکمکدر * محصول بیت * مکر اجل قلیجیله وجودم خیمه سن قالدرم یوخسه دولت قپوسندن اورکوب قاچمق بنم عادتم وطریقم دکلدر یعنی مکر اولم که جانان قپوسنی ترك ایدم زیرا دولت بو قپودر وسعادت بو بابده در (کناه اکرچه نبود اختیار ما حافظ * تو در طریق ادب کوش وکو کناه منست) * محصول بیت * وفاسز کوزل سومك کناهدر اما بو کناهده بنم اختیارم یوقدر یعنی دلبر سومه ده بی اختیارم ای حافظ سن طریق ادبه سعی ایله ودی کناه بندر یعنی دی که بی وفاسز جانانی اختیارمله سودم حاصلی بو خصوصده اختیار جزئی الده در فرض بوندن اختیاری کلیا سلب ایلمامکدر تا که مذهب جبر لازم کلمیه (وله رحمه الله روحه

کناهی رضا وقبول ایله اختیار ایتمدك بلکه نفرت وپشیمانلق ایله ایشلدك غفار الذنوب اولان ربم سن زی کرمکله عفو ایله ای حافظ سنده شیطانك (بما اغویتنی) دیدیکی کبی بی ادبلك ایدوب کناهکی خدایه نسبت ایتمه اما حضرت آدم علیه السلام کبی (ربنا ظلمنا انفسنا) دیمك ایله کناهکی نفسکه نسبت ایتمکله آدابه رعایت ایله تا که حضرت آدم کبی رحمت واسعه یه نائل اوله سین

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ شکفته شد کل حمرا وکشت بلبل مست * صلای سرخوشی ای صوفیان باده پرست ﴿

قرمزی کل آچلمش اولدی یعنی آچلدی و بلبل انك رائحه سیله مست اولدی ای شرابه طابجی صوفیلر سرخوشلق صلاسیدر که سرخوشلغه صلا اولسون (مفردات) (شکفته) اچلمش (شد) اولدی (کل) م (حمرا) قرمزی (کشت) اولدی (بلبل) م (مست) سرخوش (صلا) کلك دیمك (سرخرش) م (با) مصدریه (ای) حرف ندا (صوفیان) صوفیلر (باده) شراب (پرست) طاپمق (معنای اشارتی) ای طالب معرفة الله اولان قرداش بحمدالله ریاضات ومجاهدات ایله منظر رحمان اولان قلب لطیف منفتح ومنشرح اولوب ذاکرالله اولان دل نالانم مشاهدۀ جمال الله ایله مست ومستغرق اولدی ای شراب عشق الهی ایله تزکیۀ نفس وتخلیۀ باطن ایدن صوفیان محقه لرباب فیوضات مفتوح ومعاین ایکن کلك سزده انوار جمال اللهه استغراقه سعی ایدك که فیاضده بخل یوقدر دیمکدر

(اساس توبه که در محکمی چو سنگ نمود * ببین که جام زجاجی چه طرفه اش بشکست)

توبه نك تملی وابتداسی محکملکده طاش کبی کورندی کور که انی برصرچه قدح نه عجب صدی وکسر ایلدی (مفردات) (اساس) تمل (توبه) م (در) فی (محکم) قوی (چو) مثل (سنگ) طاش (نمود) کورندی (ببین) کور (جام) قدح (زجاج) صرچه (یا) وحدتیه (چه) نه (طرفه) عجب (اش) ضمیر (شکست) قیردی وصدی (معنای اشارتی) بوشیوۀ عشق واسرار معرفت واستغراق انوار احدیت ورای عقلده اولدیغی ایچون ذوق روحانیت چشیده ایتمیان زاهد خشك بوطور عشق انکارده وسر عوامده محکم طاش کبی ثابت ایکن کور که آیینۀ مجلا کبی کندویه صفوت قلب حاصل اولنجه وذوق روحانی بولنجه انك انکار قویسی نیجه محو وکسر اولدی که قیاسه کلمز دیمکدر

﴾ بیار باده که دربار گاه استغنا * چه پاسبان وچه سلطان چه هوشیار وچه مست ﴿

شراب کتور ایچه لم که مستغنی عن العالمین اولان الله درکاهنده نه قپوجی نه سلطان نه عقللی نه سرخوش جمله برابردر (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب (که) زیرا (بارگاه) اجازت یری بونده حضور معنوی مراددر (استغنا) استغنالك (چه) نه (پاسبان) قپو بکجیسی (چه سلطان) م (چه هوشیار) عقللی (چه) م (مست) سرخوش (معنای اشارتی) ای اسرار عشق منکر اولان زاهد خشك

(شکفته شد کل حمرا وکشت بلبل مست * صلای سرخوشی ای صوفیان باده پرست) حمرا احمرك مؤنثیدر قرمزی دیمکدر کله صفتدر اکرچه مؤنث دکلدر نه معنوی نه لفظی نه حقیقی وبلبلك مست اولدیغی فریاد وفغاندن بی اختیار اولدیغیدر صلای سرخوشیدن مراد سرخوشلغه یعنی باده نوشلغه دعوتدر صوفیانه ندا وخطاب استهزاءدر مراد صورتا صوفی کیبنوب حقیقتده صوفی اولمیانلردر والاصوفیٔ حقیقیه کیمسه نك سوزی یوق * محصول بیت * قرمزی کل آچلدی و بلبل فریاد وفغانه باشلادی ایمدی باده نوشانه صلادر ای باده نوش صوفیلر عیش وعشرت زمانیدر (اساس توبه که در محکمی چو سنگ نمود * ببین که جام زجاجی چه طرفه اش بشکست) اساس تمل زجاجی زجاج عربجه صرچه یه دیرلر یا حرف نسبتدر طرفه عجب دیمکدر بشکست بونده متعدیدر قیرلدی دیمکدر * محصول بیت * توبه بنیادی که استحکامده طاش کبی محکم ایدی نظر ایله که صرچه قدح انی نه عجب قیردی یعنی بر قدح می انی بوزدی (بیار باده که دربار گاه استغنا * چه پاسبان وچه سلطان وچه هوشیار چه مست) بارگاه بار بونده اجازتدر وگاه ظرف مکان اجازت یری دیمکدر بکلر وپاشالر وپادشاهلر آستانه لرینه دخول قپوجیلر اجازتنه موقوف اولدیغیچون بارگاه دیرلر پاسبان مرکبدر پاسله باندن پاس پاسیدندن مشتقدر قوروق معناسنه وبان ادات فاعلدر بجی معناسنه معنای ترکیبی قوریجی دیمکدر حافظ معناسنه هوشیارده مرکبدر هوشله یاردن هوش قبل ترکیبده اوصدر یعنی عقل ویار بولداش پس معنای ترکیبی عقللی یار دیمکدر اوصلی معناسنه اما اکثرا آیقده استعمال ایدرلر پس * محصول بیت * باده کتور که جانانك بارگاه استغناسنده پادشاه وکدا ومست وآیق برابردر زیرا جمله سی اکا طالبدر پس استغناسی جمله سنه برابر در یعنی عندنده جمیع عشاق بردر هیچ برینه احتیاجی

بوقدر (ازین رباط دو درچون ضرورتست رحیـل * رواق وطاق معیشـت چه سر بلنـد وچه پسـت) رباط رانك کسریله اولی اوطه لریدر کاروانسرای دینلر اصابت ایلـدیلر رباط دو دردن مراد دنیادر که بر قپوسـندن کلور و بر قپوسـندن چیقار کیـدرسن یعنی برقپوسی حیاته و برقپوسی مماته آچیلور رحیل اسمدر رحلت معناسنه رواق رانك کسریله اواو کنـده طوانه دیرلر وطاق کمر، چارداق دیبنیلادی سربلندسر بونك کبی یرلده مقصدر همان بلنـد دیمکدر * محصول بیت * چونکه بو ایکی قپولی خانه دن انتقال ورحلت لازمدر اعدی معیشت طاق ورواقی یااعلی ایش یاادنی ایش هپ بردر یعنی اولوم مقرر اولدقدنصکره دنیاده یاا کابرانه کچنمش سین یافقیرانه هیچ تفاوت یوق معیشـنه طاق ورواق اثباتی مجازادر حاصلی بوعالم فانیده اعلی دیرلك ایلیانده ادنی دیرلك ایلیانده اولور پس هرنیجه قابل ایسـه کچنـمك کرك (مقام عیش میسرنمی شود بی رنج * بلی بحکم بلا بسـته اند عهد الســت) مقام عیش اضافتی بیـانیه در بلی اسلوب عرب اوزره اوقونق کرکدر که بلا ایله تجنیس تام اوله بحکم بلا اضافت دهبیانیه در عهدالسـت دن مراد الله تعالی ذراری یه یعنی ذریات آدمه الســت بربکم دیدیکی زماندر که تفسیرلرده مفصل یازلشـدر * محصـول بیت * دنیـا دیرلکی زحمت ورنجله در زحمتسز میسر اولمز زیرا عهد الستی بلا ایله بغلشـلردر یعنی ازلده آدم اوغللرینه بلا ومشقت حکم اولنمشـدر اول تغییـر اولمز البته باشـلرندن کچـه کرکدر (بهست ونیسـت مرنجان ضمیر وخوش دل باش * که نیسـتیست سرانجام هرکال که هست * ضمیردن مراد خاطر در سرانجامده انجـامده عاقبته دیرلر * محصول بیت * وارله یوقله خاطرك اینجتمه وخوش دل اول یعنی کوکلکی خوش طـوت زیرا هر کال که دنیاده واردر انك عاقبتی یوقلقدر حاصلی هر کالك نهایتی زوالدر پس بنم فلانم وار فلانم یوق دیمکله کوکلکه تشویش ویرمه

عبـادت صوریکـه مغرور اولوب عجب وغرور ایتمه که سـنك وبنم کبی عاجزلرك عبادتندن مستغنی اولان الاهك درکاهنـده اعلی وادنی عابد وعاشق جمله برابر در کیمسه نك عبادتنه محتاج دکلدر وعملك موجب جنت دکلدر عبادت ومعرفته توفیق محضا الالهك کرمندندر بو یله اولنجه غروری ترك ایدوب علو همت ایله همان الالهدن عشق ذاتیـنی طلبده اول که (علو الهمة من الایمان) دینلمشدر

(ازین رباط دودرچون ضرورتست رحیل * رواق وطاق معیشت چه سر بلند وچه پست)

بو ایکی قپولی کاروان سرای ایدن چونکـه رحلت ضروریدر معیشـتك چار داغی وکری یوکسـك اولش نه فرق وار الچق اولمش نه فرق وار (مفردات) (ازین) بوندن (رباط) کاروان سرای (دو) ایکی (در) قپو (چون) چونکه (ضرورتست) ضرورتدر (رحیـل) کوچك (رواق) چارداق (طـاق) کمر (معیشت) دیرلك (چه) نه (سر بلند) یوکسك (چه) م (پست) الچق (معنای اشارتی) ای زاهد بو ایکی قپولی فانی دنیادن (کل من علیها فان) خواه نخواه هر کس ضروری آخرته کوچـه کرك ایکی کونلك بر مسـافرخانه در کیمسـه یه باقی دکلـدر مالکه ووسعت معیشـتکه مغرور اولمه دنیـا محل قرار اولمیوب ضروری هر کس رحلت ایده جك اولنجه کرك فقر ایله کچ کرك غنا ایله کچ هیچ فرق یوقدر دیمکدر

مقام عیش میسر نمی شود بی رنج * بلی بحکم بلی بسته اند عهد الست

سرور وحضور مقـامی رنج ومشقتسز میسر اولمز بلی ونعم عهد الستی بلی حکمنه باغلشلر در (مفردات) (مقام) م (عیش) سرور (میسر) نصیب (نمی شود) اولماز (بی) نفی (رنج) مشقت (بلی) نعم (با) للملابسة (حکم) فصل بین الشیئین (بلی) کرچه ادات تصـدیقدر لکن بومقـامده بلادن محنت ومشقت مراد در (بسته اند) باغلشلر در (عهد) قول وقرار (الست) الست بربکم ده اولان سؤالدر (معنای اشارتی) الله تعالینك (ان للمتقین مفازا) کلامیـله مشار الیـه اولان دار آخرتده کی مقام سروره یاخود دنیاده معرفة الله ایله حاصل انوار حضوره ریاضات وعبادات مشقتی اولقسزین وصول میسر دکلدر بلی بو کلام صادقدر زیرا مربی حقیق اولان الله عهد الستده صادق ایله کاذبك بینی فرق ایتمکه محنت وبلایی فصـل ایدیجی حاکم عدل قیلمشدر هر کیمکه بوعالم ابتلایه کلدکده حضرت الالهك امرینه امتثال ونهیندن اجتناب مشقتنه تحمل ایدرسه صادق ومقبولدر ووفادار در تحمل ایتمزسه کاذب وغـدار در دیمکدر

(بهست ونیست مرنجان ضمیر وخوش دل باش * که نیستیست سرانجام هر کال که هست)

واره ویوغه خاطریکی اینجتمه خوش دل اول قلبکه کدر کتورمه زیرا هر کال که واردر عاقبتی یوقلقـدر (مفردات) (با) الملابسة (هست) وار (نیست) یوق (مرنجان) اینجتمه نهی حاضردر (ضمیر) خاطر (خوش) مسرور (دل)

(شکوه آصفی واسب باد ومنطـق طیر * بباد رفت وازو خواجه هیچ طرفه نبسـت) شکوه هیبت آصفی یاسی حرف نسـبت اسب باد یعنی حضرت سلیمـان پیغمبر تختنی یل کتورردی استدیکی یره منطق طیر یعنی حضرت سلیمان جمیع وحوش وطیـورك دلین اکلردی خواجه دن جایزدر که آصـف مراد اوله که عجم خواجه یی وزیرده استعمال ایدر وجایزدر که حضرت سلیمـان اوله واکا خواجه اطـلاقی مجاز اوله طرفه اصطلاح عجمده فائده معنـاسـنه در * محصول بیت * آصف بن برخیانك عظمتی وهیبتی و یل آتیکه تخت سلیمانی کتوردی وقوش دلی بیلك هپ بونلر یله کیتدی یعنی هباء منثـور اولدی وآصف بونلره نسـبت واضافتیله و یا حضرت سلیمـان بونلره مالك اولمغله هیچ فائده بغلمدی یعنی دنیاده باقی قالمیـوب فانی اولدی (بیـال و پر مرو از ره که تیر پرتابی * هوا کرفت زمانی ولی بخاك نشست) بال و پر بونده عطف تفسیری واقع اولمغله قناتدر اما غندده بال قنات و پر قنات و یلكدر بالدن اعم در تیر پرتابی یاحرف نسـبت پرتاب و پرتاو یا ایله وواوله لغتدر منزل اوقنه دیرلر هوا کرفت یعنی هوایه آغدی زمانیده یا وحدت ایچوندر بخاك نشست بونك کبی یرلرده طپراغه باتدی دیمکدر مثـلا تا بر نشست دیرلر یلکه دك باتدی دیجك یرده وبونك کبی یرلرده نشستك مذکور معناسنی بیلنلر بونده دراو دراو معنـالر و یر دیلر و بونده باله قویرق معنـاسن و یرن خیلی تدبر ایلش * محصـول بیت * قنـادله و یلکله بوادن چیقمه یعنی قدرت وقوت دنیا ایله بوالدن یعنی طریق مستقیمدن وحداعتدالدن طشره چیقمه زیرا منزل اوقی بر زمان هوایه آغار عاقبت طپراغـه باتر حاصلی هر بلندك پستی وهر یوقشك انیشی اولور پس آدم اعتدال ایله دیرلمك کرك که صکره زحمت چکمیه (زبان کلك تو حافظ چه شکر آن کوید * که کفتۀ سخنش میبرند دست بدست) کلك اقنده قامش اوقنه دیرلر اما اصطلاحده قلمه اطـلاق ایدرلر کلکه زبان اضـافتی استعاره طریقیله در کفتـۀ سخنش سخن مطلقا سوزدر سویلنمشـه وسویلنماشه عامدر اما سخن کفته سـو یلنمش سـوزه دیرلر سخن ناکفته سـو یلنمش سـوزه دیرلر نتکیم بو بیـتده ظـاهردر (بیت) بمی کفته اند این مثـل در جهـان * سخن کفته سیمست وناکفته زر) که بونده مقول ایله قولی ربط ایلشدر * محصـول بیت * ای حافظ سـنك قلمك زبانی انك نه شـکرینی سو یلر یعنی اول حالك واول معنـالك که قلمك سـو یلنمش سوزینی الدن الهایتورلر یعنی قلمك اوجنـدن چیقان الفاظ دربارك ومعنای کوهر دارك که الدن اله کزدیررلر شـکرانه سـنی زبان قلمك نیجه ادا ایده بیلور

قلب (باش) اول (که) زیرا (نیستی) یوقلق (است) در (سرانجام) عاقبت (هر) جمله (کال) معرفت (هست) واردر (معنـای اشارتی) بو عالم ابتلا برکذرکاه اولوب محل قرار دکلـدر بو دنیانك وارینه ویوغنه کوکل باغلیـوب محل فیض الهی اولان خاطریکی پریشان ایتمه دائم توجه قلبـله خوش دل اول زیرا الالهه عشق ومحبت وعبادات وطاعاتدن غیری باقیات صالحـات یوقدر بو دنیـانك دولت وسلطنتی وجمله کالاتی عاقبت فانیدر سنکله باقی دکلدر دیمکدر

شکوه آصفی واسب باد ومنطق طیر * بباد رفت وازو خواجه هیچ طرفه نبست

آصفه منسوب اولان هیبت ویل آتی وقوش دیلی عاقبت یله کـتدی اندن خواجه فائده باغلمدی (مفردات) (شکوه) هیبت (آصف) سلیمان علیه السلامك وزیری (اسب) آت (باد) یل (منطـق) کلام (طیر) قوش (با) للملابسة (باد)م (رفت) کیتدی (ازو)اندن (خواجه)م (هیچ)م (طرفه) فائده (نبست) باغلمدی (معنای اشارتی) اکر دنیا سلطنتی وملکی باقی اولیدی طرفة العین ایچره مسافۀ بعیده دن کرامتله بلقیسی کوشکیله حضرت سلیمان علیه السـلامك یاننـده کتوروب مستقر قیلان مهابتلی وکرامتلی آصف بن برخیا کبی وزیری اولان ویل تختنی کوتوروب (غدوها شهر ورواحها شهر) اوله رق برکونده ایکی آیلق مسافه قطع ایدن وتختی اوزره قوشلر سایبان اولوب کندو سیله هر برقوش لسانجه سو یلاشن حضرت سلیمـان علیه السلامك ملکی وسلطنتی دخی فنـا یه کیدوب دنیا سلطنتی اولد یغیچون مرشدلر مرشدی ایکن اندن بر فائده باغلمدی بنه فائده سی فراغت قلبله الالهه عبادتدن وعشق ومحبتدن حاصل اولمش وکندیله دنیـادولتی برابر کتمش وباقی قالمشدر دیمکـدر

بیال و پر مرو از ره که تیر پرتابی * هوا کرفت زمانی ولی بخاك نشست

بال و پر یله یولدن چیقمه زیرا اوزاغه اتلغه منسوب اولان اوق برزمان هواطوتدی ویوقاری کیـتدی لکن صکره طپراغه اوطوردی (مفردات) (با) سببیه (بال) قوش قنادینك چلکی (پر) قنات (مرو) کیتمه (از) من (ره) یول (که) زیرا (تیر) اوق (پرتاب) اوزاغه اوق آتمق (با) نسبیه (هوا) یوقاری (کرفت) طوندی ماضیدر (زمان)م (یا) وحدتیه (ولی) لکن (با) للملابسة (خاك) م (نشست) اوطوردی ماضیدر (معنای اشارتی) ای مؤمن متقین دنیا دولتنك بقاسی اولیوب سلطنت سلیمان علیه السلام دخی فائده ایتمجك بودنیانك مال ودولتنه مغرور اولیوب طول امل ایله صراط مستقیمدن چیقمیه سن زیرا بوطول امل ومال ودولت سببیله برزمان هوی وهوس ایله سلطنت سورسن ودنیا یوزیکه کولر اما عاقبت قبره کیررسن عملسز وعبادتسز قالوب آخرت دولتندن محروم وپشیمان اولورسن دیمکدر

زبان کلك تو حافظ چه شکر آن کوید * که کفتۀ سخنش می برند دست بدست

ای حافظ سنك قلمك لسانی اول نعمتك شکرنی نیجه سو یلر ونیجه ادایه قادر در که

(وله ایضا) (زلف آشفته وخوی کرده وخندان لب ومست * پیرهن چاك وغزل خوان وصراحی در دست) آشفته قرش مورش معناسنه‌در خوی واور سیله در درعرق معناسنه خوی کرده درلش دیمکدر خندان لب طوداغی کولکن یعنی متبسم پیرهن چاك کوملکی یرتق وغزل خوان وصف ترکیبدر غزل اوقویجی دیمکدر بوایکی بیتده‌عطف وزصفت بعضیسی احوال متعاطفه وبعضیسی احوال مترادفه در آمد لفظنك فاعلندن وعرب‌اسانك غیریده بوجایزدر مطلقا (نرکسش عربده‌جووابش افسوس کنان * نیمشب دوش ببالین من آمد بنشست * نرکسش عربده‌جوی نرکس مبتدا وعربده جوی خبری نرکس چشمدن کنایتدر عربده لغتده بد خویلغه دیرلر اما اصطلاحده سرخوش صواشنه دیرلر عربده جوی وصف ترکیبدر صواشجی معناسنه افسوس الفله والف سزظلم وحیف معناسنده مستعملدر مثلا حیف ودریغ دیمجك یرده افسوس دیرلر صحاح فرسده بویله بیان ایلدی اما وسیلة المقاصدده تعجب وتمسخر وطنز وطعن معناسنه در دیدی والعلم عند الله تعالی کنانده الف ونون صفتدر یعنی صفت مشبهه علامتیدر روان وخندان وسوزان وکریان کبی افسوس کنان حیفلیجی اولدیغی حالده ویامتمسخر اولدیغی حالده نیمشب کیجه یاریسی دوش دون کیجه بابالین یصدقدر * محصول بیت * زلفی آشفته اولدیغی حالده ودرلش ومتبسم ومستانه‌و پیرهن چاك وغزلخوان وصراحی النده ولبی افسوس کنان اولدیغی حالده یعنی بوصفتلر ایله متصف اولدیغی حالده نصف اللیلده یاصدیغم اوجنه کلدی اوطوردی نرکسش عربده‌جویك معناسنی الك چشمی جنك وغوغا طلب ایدیجیدر دیمك کیمسه عندی سویلش پیرهن چاك یعنی سینه سی آچق دیمك کمسنه ده اچق بویه‌مش (سرفرا کوش من آورد باواز حزین * کفت که ای عاشق دیرینهٔ من خوابت هست) بعض نسخه‌ده‌دیرینه یرینه شوریده‌و بعضیسنده بیچاره و بعضیسنده دیوانه دوشمش اما یانمزده بولنان نسخه‌نك اکثرنده دیرینه واقع اولدیغیچون بونی اختیارایلدك فرا کوش فرا بونده بای صله معناسنه حزین بونده ملایم وانیجه معناسنه در (مصراع) چه خوش باشد آواز نرم وحزین * حزین بونده نرمله عطف تفسیری دوشمش وهر یرده که آوازه صفت واقع اولسه بویله در بو مصراعك معناسنده باشی یوقاری بنم قولاغمه کتوردی آواز حزین ایله دیدی غریب معنی ویرمش دیرینه اسکی وچوقدنکه معناسنه خوابت هست جمله سی مقول قولدن جزء واقع اولمش اخبارا وانشاء * محصول بیت * جانان مذکور اوصافله کلوب باشنی بنم قولاغمه کتوردی وآوازنرمله دیدیکه‌ای بنم اسکی عاشقم اویقوك واردر یااویقوکی وار

اول قلك سوزینك کفندسنی الدن اله ایلتورلر (مفردات) (زبان) دل (کلك) قلم (تو) سن (حافظ) م (چه) نه (شکر) ثنا (آن) اول (کوید) سویلر (که) زیرا (کفند) سویلنش (سخن) سوز (ش) ضمیر (می برند) ایلتورلر (دست بدست) الدن اله (معنای اشارتی) ای حافظ جانب حقدن قلبکه فیض اولوب لسان غیبدن بوقدر معارف واسرار الهی بیانه الهك قدرت و یروب والدن اله بوقدر اعتبار بولمسی نعمتك شکرنی ادایه نیجه قادرسن دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

(زلف آشفته وخوی کرده وخندان لب ومست * پیرهن چاك وغزل خوان وصراحی در دست)

زلف پریشان ودرلش ودوداغی کولیجی ومست کوملکی یرتق وغزل اوقویجی والنده بیونی اوزون شراب قدحی (مفردات) (زلف) م (آشفته) پریشان (خوی کرده) درلش(خندان) کولیجی (لب) دوداق (مست) م (پیرهن) کوملك (غزل) ابیات واشعار (غزل خوان) غزل اوقویجی (صراحی) بیونی اوزون شراب قدحی (در) م (دست) ال (معنای اشارتی) بوغزل رعناده حافظ شیرازی کیجه لرده فیوضات الهی وبخشایش ربانی وتجلیاتك کثرت ووفرتنه اشارت بیورر که تجلیات صفات الهی وآثار انوار ذاتی ونفحات ربانی وانجلاء استغناء جلالت صمدانی وانکشاف جمال ذاتی ودعوت احسان درکاه‌عالی وشراب عشق لایزالی بوجمله دولت سهر ایالیدر دیمکدر

﴿ نرکسش عربده‌جوی وابش افسوس کنان * نیمشب دوش ببالین من آمد بنشست ﴾

اول محبوبك چشمی غوغا طلب ایدیجی والك دوداغی سخریه ایدیجی محبوب دون کیجه نصف اللیلده بنم یاصدیغمه وباشم اوجنه کلدی اوطوردی (مفردات) (نرکس) زرین قدح دیدکاری چیچکدر چشم محبوبده استعاره اولشدر (عربده) جنك وغوغا عربده جوی جنك ایدیجی (لب) دوداق (شینلر) ضمیر (افسوس کنان) مسخره اق ایدیجی (نیمشب) نصف اللیل (دوش) دون کیجه (با) للملابسة (بالین) یاصدق (من) بن (آمد) کلدی (بنشست) اوطوردی (معنای اشارتی) منظر رحمان ومحل انوار ایمان اولان قلب عاشق تعلقات ماسوادن پاك ایدیجی نظر سبحانی وآیینهٔ قلبی منجلی قلبیجی کشوفات اسرارنا متناهی وانوار جمال شاهنشاهی المعبر بضحك القلب المنجلی حاصلی امثال کرامات مذکوره دن ما لا یحصی کرامات ساهر اللیالی اولان عاشقینه بخشایش ربانیدر (ونحن اقرب الیه من حبل الورید) بیوریجی الله تعالی کرمندن بو بندهٔ بیچاره سنه دخی جمیع لیالیده بیدار اولوب درکاه عالیسنده صدهزار ذل وحقارتله مناجاتده ونیازده اولمق ایله برکیجه نصف اللیلده بن قوانی دخی بوکرملره مظهر ایتمشدر الحمد لله علی توفیقه انه لایضیع اجر المحسنین

﴿ سرفرا کوش من آورد باواز حزین * کفت ای عاشق بیچارهٔ من خوابت هست ﴾

اول محبوب باشنی بنم قولاغمه اشاغی ویقین کتوردی وحزین ونرم آوازایله دیدی

وار یعنی بن بو اوصافله باشك اوجنه کلم دخی اویورمسن قالق کتور دیکم باده یی نوش آیدوب احوال دنیایی فراموش ایدهلم دیدی دیمکدر (عارفی را که چنین بادهٔ شبکیر دهند * کافر عشق بود کر نبود باده پرست) عارفی را یاحرف وحدت ورا ادات مفعول شبکیرك تحقیق * دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیرما * غزلنده بحثمشدر حاصلی بادهٔ شبکیر کیجه ایچلن باده در تتکیم نالهٔ شبکیر وراه شبکیر کیجه ایله اولان ناله وسفر در پس شبکیر اولدرکه کیجه نك احیاسنه سبب اوله وسحر وقتنه دخی شبکیر دیرلر ابتدی بونده بادهٔ شبکیر دیدیکی اول کیجه جانانی کتوردیکی باده در کافر عجم قافك فتحیله اوقورلکم عارضی رانك وخائمی تانك فتحیله اوقورلر کافر بونده کفر مصدرندندر کافك فتحیله اورتمك معناسنه که معنای لازمیسی انکار در کفر مصدرندن کافك ضمیله دکلدر * محصول بیت * برعارفه که مذکور جانان کتوردیکی کبی بادهٔ شبکیری ویرلرشکر عشقدر اول عارف اکر باده پرست ومیخواره اولمزسه یعنی برعارفه که جانان ایچ دیو باده صونه اکر ایچمیوب مرایاق ایلدرسه اول عارف وعاشق دکل بلکه منکر عشق وعرفاندر (واولئك کالانعام) دادخلدر معلوم اوله که خواجه‌یه دخل ایلشلردر که عارف دیدکدن صکره جانان الندن باده الوب ایچماك نیجه راست کاور زیرا مقتضای عرفان جانانه هر خصوصده تسلیمدر پس جواب ویرمشلر که باده پرست اولمسه کافر عشق اولور دی بو ایسه باده پرستدر پس کافر عشق دکلدر (بروای زاهد و بردرد کشان خرده مکیر * که ندادند جزاین تحفه بما روز الست) خطاب دردکشلره خرده کیر اولان زاهده‌در یعنی زاهد خشکه که مثالب ناسله مقید در زاهد پاکه که دکل کندی نفسیله تقید ایلیوب غیره مقید اولمیه دردکش وصف ترکیبدر شرابك بوسنه سن چکیجی دیمکدر ذکر محل وارادهٔ حال قبیلندندر زیرا دردایچلمز اوستنده اولاندر ایچیلان خرده مکیردن مراد دردکشلره دخل ایلمه دیمکدر خرده کیر خاقك اوراسنه بوراسنه دخل ایدنه دیرلر که حرف تعلیلدر روز الستدن مراد ازل آزالدر که قضا وقدردر * محصول بیت * واراى زاهد خشك باده نوشلره طعن ودخل ایله زیرا بزه روزازلده بوندن غیری تحفه ویرمدیلر یعنی باده نوشلق بزه روز الستدن مقدردر بزم اختیارمزله دکل ایمدی بوتقدیرجه محل طعن اولمز (زآنچه او ریخت به پیمانهٔ مانوشیدیم * اکراز خمر بهشتست وکراز بادهٔ مست) بو بیت عارفی را بیتندن مقدم یازلمق کرك ایدیکه تمام مناسبت اولیدی * محصول بیت * اول نسنه‌یی که اول کیجه جانان بزم پیمانه‌مزه دوکدی بز ایچدك اکر جنت شرابی واکر بادهٔ قتال یعنی اکر مباح واکر غیر مباح جانانه مخالفت

ای بنم بیچاره عاشقم اویقوکی وار (مفردات) (سر) باش (فرا) اشاغی (کوش) قولاق (من) بن (آورد) کتوردی (با) مع (آواز) صوت (حزین) یومشق (کفت) دیدی (عاشق) م (بیچاره) عاجز (من) بن (خواب) اویقو (تا) خطابیه (هست) وارمی استفهام مقدردر (معنای اشارتی) قال الله تعالی (تتجافی جنوبهم عن المضاجع) الخ سرنجه عارف بالله قوللرینی (مااخفی لهم من قرة اعین) و(مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر) اولان جمال شریفی مشاهده سیله مجازات ایتمك ایچون کیجه‌لرده بیدار ایدوب کل نوم علی المحب حرام دیو کوش جان عارفانه الهام بیوردقده بوقوانده دخی کرمندن ای عاشق بیچاره هم جمالمی استرسین وهم اویقومی اویورسن دیو مقام قربنده بزه دخی نومی حرام قیلشدر دیمکدر

﴿ عارفی را که چنین بادهٔ شبکیر دهند * کافر عشق بود کر نشود باده پرست ﴾

برعارفه که بونجلاین کیجه طوتیجی واحیای لیالی‌یه سبب باده ویره‌لر اول عارف منکر عشق اولور اکر باده پرست اولمزسه (مفردات) (عارف) م (یا) وحدتیه (را) ادات مفعول (چنین) بونجلاین (باده) شراب (شبکیر) کیجه طوتیجی (دهند) ویره‌لر (کافر) منکر (عشق) م (بود) اولور (کر) اکر (نشود) اولیه (باده پرست) شرابه طاپیجی (معنای اشارتی) اکر برعارفه لیالی لیله لذات مناجات وعشق ومحبتله کیجه اولان لذات عبادات مانند لذت جنات توفیقنی ویره‌لر اول عارف دخی کیجه‌ده موفق اولدیغی عشق ومحبتك وعبادات وطاعتك اوزرینه دوام ایتیوب‌ده حظوظ نفسانیه‌یه بولذت روحانی‌یی دکشدرسه کفران نعمت ایتمش اولور دیمکدر

﴿ بروای زاهد بردرد کشان خرده مکیر * که ندادند جزاین تحفه بما روز الست ﴾

یوری کیت ای زاهد شرابك طورتیسنی چکیجیلره اوزره عیب ونقصان طوتمه زیرا الست کوننده بزه بوهدیه‌دن غیری ویرمدیلر (مفردات) (برو) کیت (ای) ندا (زاهد) م (بر) علی (درد) طورتی (کشان) چکیجی (خرده) عیب (مکیر) طوتمه (که) زیرا (ندادند) ویرمدیلر (جز) غیر (این) بو (تحفه) هدیه (بما) بزه (روز الست) م (معنای اشارتی) ای علم ومعرفت وعبادت وکرامت صاحبی وخود بینلك ایله غیرده عیب ونقصان کوریجی زاهد ظاهر پرست کیجه‌لر اویقوسز کوندزلر آج وصوسز دردو بلای عشق جان ودادن چکیجی عاشق بیچاره‌یه کبر عجب وغرور ایله عیب نسبت ایتمه زیرا روز الستده بزه بودولت عشقدن غیری بی ویرمدیلر بزه بو قسمته راضی یز حظوظ نفسانیه‌یی ایستمیز دیمکدر

﴿ آنچه او ریخت به پیمانهٔ مانوشیدیم * اکراز خمر بهشتست وکراز بادهٔ مست ﴾

اول نسنه که او بزم اولچکمزه دوکدی ایچدك اکرجنت شرابندن واکر مست باده‌دن مجاز وحقیقت جمله سنه راضی یز (مفردات) (آنچه) اول نسنه که (ریخت) دوکدی

ایلدك هر نه که صوندیسه ایچدك اصطلاحده بادهٔ مست بادهٔ فنان دیمکدر پس مست ایدیجی باده دیبن بو اصطلاحی
بیلزمش (خندهٔ جام می وزلف کره کیر نکار * ای بسا توبه که چون توبهٔ حافظ بشکست) خندهٔ جامدن مراد باده ایله
پر اولدقده براق اولمسیدر وشوق ویرمه سیدر زیرا قدح که مجلسده یوریکه باشلیه باده نوشلره ذوق وشوق
وسرور کلکه باشلر زلف کره کیردن مراد زلف مجعددر که غایتله مرغوبدر یعنی باش ایکی اوردلر صکره آچرلر وطاررلر پس زنجیر
شکان کوستررر اکرچه کره دوکه ده
دیرلر اما دوکلی زلفك عالی یوقدر پس
دوکم طوتیجی زلف دیمکده نظر وار
واور ولی زلفکده صفاسی یوقدر مکر
قلبدان ایله اورەلر ای حرف ندا منادای
محذوف تقدیر کلام ای یاران بسا بسیار
معناسنه بلکه اصلنده پس ایدی الف
مبالغه ایچون کلمشدر زیاده چوق
معناسنه چون ادات تشبیه در * محصول
بیت * جام میك خندەسی یعنی صفاسی
ونکارك مجعد زلفی ای یاران حافظك توبەسی
کبی نیجه نیجه توبه قیرمشدر یعنی
بر مجلسده که جام باده دور ایلیه وزلف
مجعد صاحبی نکار حاضر اوله اساس
توبه اکر پولاددنده اولورسه پاره پاره
اولور علی الخصوص که توبه صاحبی
خوش طبع اوله (وله رحم الله روحه)
(زلفش هزار دل بیکی تارمو ببست *
راه هزار چاره کراز چار سو ببست)
یك یانك فتحیله وکسریله لغتدر معناسی
بردر اما بکی یایله معناسی برایسی دیمکدر
وکاه اولور که یکیده یك کبی بر معنایه
کلور بونده ده اویله در تار قلدر موی
یایله ویاسز صاچدر چاره کر چاره جی
معناسنه یعنی چاره ایدیجی چارسو سوی
یایله ویاسز لغتدر اما بوغزلده یاسز
واقع اولمشدر جمیع ابیاتده چارسو درت
جانب دیمکدر * محصول بیت * جانانك
زلفی بیك کوکلی صاچینك برقلیله
بغلدی وبیك چاره کرك درت جانبدن
راهنی بغلدی یعنی هیچ برجانبدن چارەیه
امکان قومدی وانك زلفی بیك کوکلی
برتل ایله بغلدی دیبن تارله مویی فرق
ایلمز ایمش (تاهر کسی ببوی نسیمی
دهند جان * بکشود نافهٔ ودرآرزو ببست)
تا حرف تعلیل کسیده یا وحدت ایچوندر
بوی بونده امید معناسنه اولق ملایمدر
فوق دینسه ده جائزدر نسیمده یا وحدت ایچوندر ونسیم ریحدن تجرید اولنمشدر همان بوی معناسنه در بکشود باحرف
تأکید کشود فعل ماضی نافه مسك کوبه کیدر یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر آرزو لغتده برنسنه یی اوزلمك اما بونده مراد
معناسنه در یعنی کیمسه یه مرادین ویرمدی * محصول بیت * تاهر برکسنه بر کوزل فوقی امیدیله جان ویرەلر دیو نافهٔ زلفنی
چوزدی وکیمسه یه مرادین ویرمدی یعنی یانه یاقلشدیروب قو قلتدی (شیدا ازآن شدم که نکارم چوماه نو * ابرو

ماضیدر (با) ظرفیه (پیمانه) اولچك (ما) بز (نوشیدیم) ایچدك (اگر) م
(از) من (خم) شراب (بهشت) جنت (کر) م (از) م (باده) شراب (مست) م (معنای
اشارتی) عاشق معشوقنك مرده سیدر مقلب القلوب اولان محبوب ازلینك ارادەسی
عندنده بزم ارادەمز محو ومتلاشیدر پیمانهٔ قابلیهٔ عشق حقیقیدن وعشق مجازی
مدار حقیقیدن هرقنغسنی احسان ایدرسه نوش ایدرز وراضی یز مراد انجق
الهکدر دیمکدر

﴾ خندهٔ جام می وزلف کره کیر نکار * ای بسا توبه که چون توبهٔ حافظ بشکست ﴿

شراب قدحنك کولمسی ومحبوبك دوکم طوتیجی زلفی ای عاشق چوق توبه یی
که حافظك توبه سی کبی قیردی (مفردات) (خنده) کولمك (جام) قدح (می)
شراب (زلف) م (کره کیر) دوکم طوتیجی (نکار) محبوب (ای) ندا (بسا)
چوق (توبه) م (چون) مثل (توبهٔ حافظ) م (بشکست) قیردی ماضیدر (معنای
اشارتی) نیجه ارادهٔ حقه تسلیم اولیه لم که الله تعالینك ظهورات تجلیاتی
ومقتضای حکمت اسرار مکنونهٔ صفاتی عزائم عشاقی فسخ ایدوب کندی دلم
ازلیسی حکمنی اظهار ایتمه ده بویله اولنجه بیچاره عاشقه وعبد عاجزه تسلیمدن غیری یه
چاره یوقدر وهر حالده مرادی مراد محبوبدر دیمکدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ زلفش هزار دل بیکی تارمو ببست * راه هزار چاره کراز چار سو ببست ﴿

انك زلفی بیك کوکلی برتل قیل ایله باغلدی بیك چاره ایدیجینك یولنی درت طرفدن
باغلدی (مفردات) (زلف) م (ش) ضمیر (هزار) بیك (دل) کوکل (تار)
تل (مو) قیل (ببست) باغلدی (راه) یول (هزار) م (چاره کر) چاره ایدیجی (از) م
(چارسو) درت طرف (ببست) بغلدی (معنای اشارتی) اول معطی بلا علت
اولان الهك لطف وتوفیق وهدایت صفات جمیله لری آثارندن برجذبهٔ رحمان
ایله نیجه بیك قلب عشاقی قید عشقه بند ایدوب علاقهٔ ماسوادن خلاص ومنقطع
قیلدی وهزار علم وعقل ذوفنون ایله قلبی قرق یاران مدقق علماء صوریلری اسیر
عشق ایدوب جمالی نورینه متحیر وسرکردان ایدوب عقللری یولنی باغلدی وحکم
عشقه اسیر ایدوب بیلدیکن اونوتدردی دیمکدر

﴾ تاهر کسی ببوی نسیمی دهند جان * بکشود نافهٔ ودرآرزو ببست ﴿

هر برکیمسه بررایحهٔ طیبه امیدیله جان ویرملری ایچون برنافه آچدی وآرزوقپوسنی
باغلدی (مفردات) (تا) للتعلیل (هر کس) جمله ناس (با) وحدتیه (با)
للملابسة (بوی) امید (نسیم) رایحهٔ طیبه (یا) وحدتیه (دهند) ویره لر (جان)
م (بکشود) آچدی (نافه) کوبك مسکی (همزه) وحدتیه (در) قپو (آرزو)
مرادات نفس (ببست) باغلدی (معنای اشارتی) (ان فی ایام دهرکم نفحات الا
فتعرضوا لها) حدیث شریفنجه هر عاشقك دماغ جانه نفحات انسندن روایح

﴾ مسکیه ﴿

نمود جلوه کری کرد ورو ببست) شیدا دیوانه یه دیرلر ازآن ازمن اجلیه معناسنه درآن اسم اشارتدر معناسی انك ایچون
دیمکدر که حرف تعلیل نکار رومده زن زیبایه اطلاق ایدرلر اما عجم محبوبه جلوه کر جلوه جی یعنی عرض جمال
ایلیجی یا حرف مصدردر وببست دن مراد تستردر بوده معلوم اولورکه آی باشلرنده دیوانه لرك جنونی ارتق
عادتدر پس بو بیت اول معنی اوزره دینلشدر * محصول بیت * انکیچون دیوانه اولدمکه نکارم ماه نو کبی هلال
ابروسین کوستردی وعرض جمال ایلدی
ومتستر اولدی یعنی کاه اظهار وکاه
اخفا ایلدی یکیچون دیوانه اولدم تنکیم
پریلر دیوانه لر کوزینه کندیلرینی بویله
ایدرمش (ساقی بچند رنك می اندر پیاله
ریخت * این نقشها نکر که چه خوش
درکدو ببست) رنك بویه وحیله وبیان
کچیسی ونصیب پس بونده بچند رنك
دیدیکی نیجه دراو شراب دیمك اوله
یاخود شرابی نیجه حیله ایله بوده معلوم
اوله که شراب قباغنك اوزرنده نیجه
اشکال جزئك عادتدر مثلا سروکبی
وکمی کبی واول قباغه چانه دیرلر پس
بونده این نقشها دیدیکی ایکی طریقله
واقع اولمش بری اول قباقده اولان نقشلر
وبری انواع خمردن قباقده بقلد یعنی
رنکلر درکه پیاله ده ظاهر اولور معناسی
حقیقیسی بودر واول ایهام مبنیدر این
اسم اشارتدر کدوده واقع اولان
نقوشدر که پیاله ده ظاهر در پس
* محصول بیت * ساقی باده یی پیاله یه نیجه
رنکله دوکدی یعنی نیجه رنکلی باده یی
ویا نیجه صنعتله پیاله یی طولدردی ایمدی
سیر ایله کدوده بغلدیغی نقوش
غریبه درکه پیاله ده ظاهر اولدی
(یارب چه غمزه کرد صراحی که خون خم
* با نغمه های قلقلش اندر کلو ببست)
بعض نسخه ده غمزه یرینه جرم واقع
اولمش ونغمه ها یرینه نعرها دوشمش غمزه
کوزیله اشارته دیرلر اما بونده نفاقدن
عبارتدر صراحی عربیسی صراحیه در
یای مشدده ایله وتا ایله اما عجم تاسز یاء
مخففه ایله استعمال ایدرلر ظروف خمردندر
باله کبی خم کوب نغمها نغمه نك جمعیدر
نغمه کلام خفی یه دیرلر یعنی یاجه یاجه
اولان سوزه دیرلر نعره عربیده کبکردن
چیقان صوته دیرلر اما عجم جیقرمده استعمال
ایدر قلقل صراحیدن ویاقباقدن ویابر آغزی طار قابدن برنسنه دوکلور کن چیقان صوته دیرلر ایهام طریقیله ذکر اولنورکانه که
ایکی قل لفظندن مرکبدر که امر در قال یقول دن کلوده کافك فتحی وضمی لغتدر بوغزه دیرلر ببست بونده لازمدر بغلندی یعنی
منعقد اولدی * محصول بیت * عجبانه نفاق ویانه جرم ایلدی صراحی که کوپك قانی قلقل نغمه لریله ویا نعره لریله بوغازنده دوکلندی که
کلامه وتکلمه قادر دکل یعنی انجق قلقل دیمکه مالك ارتقسه دکل حاصلی براکثك ایلشدر که خون خم یعنی شراب بوغازنده

مسکیه بوی رحمان وبرجذبهٔ احسان وکرم کشاده ایتدی که آرزوی شوقیله نفسانی
قپولرینی باغلدی دوکلی حظوظات نفسانیه دن منقطع ایلدی تاکه مشاهدهٔ
جمال الله شوقیله جانلرینی فدا ایدوب ذات پاکنه واصل اوله لر زیرا الله یولنه جان
ویرەنك جزاسی الله در وجمال الله در

﴾ شیدا ازآن شدم که نکارم چوماه نو * ابرو نمود وجلوه کری کرد ورو ببست ﴿

اول سببدن دیوانه اولدم که محبوبم یکی آی کبی قاشنی کوستردی وجلوه ایدیجیلك
ایلدی ویوزنی باغلدی (مفردات) (شیدا) دیوانه (ازآن) اول سببدن (شدم)
اولدم (نکارم) محبوبم (چو) مثل (ماه) آی (نو) یکی (ابرو) قاش (نمود)
کوستردی (جلوه کر) جلوه ایدیجی (یا) مصدریه (کرد) ایلدی (رو) یوز
(ببست) م (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) خواجهٔ
حق سبحانه وتعالی محضا کرمندن کاه انوار ذاتیه سی لمعاتندن برلمعه نور افاضه سیله
اذواق روحانیتك تجلی ایله خانهٔ قلبی پر انوار هویت قیلر کاه حجاب بشریته
انوار قدسیه سین ستر وانقباض ایله شوقم زیاده قیلوب بنی کمال اشتیاق ایله دلی
ودیوانه ایدر

﴾ ساقی بچند رنك می اندر پیاله ریخت * این نقشها نکر که چه خوش در کدو ببست ﴿

ساقی درلو درلو شرابی پیاله یه دوکدی بو نقشلری کور که قباقده نه لطیف باغلدی
(مفردات) (ساقی) م (بچند) نیجه (رنك) اون (می) شراب (اندر) فی
(پیاله) قدح (ریخت) دوکدی ماضیدر (این) بو (نقشها) نقشلر (نکر)
کور (خوش) لطیف (در) فی (کدو) قباق (ببست) م (معنای اشارتی)
ساقیٔ شراب لایزالی اولان الله عشاقك قلبی قدحنه جذبه وعشقدن وقبض وبسط
وشوقدن وکونا کون اسرار وذوقدن تقدیر ازلده دوکوب بو عالمده بخشایش
ازلیسنی افاضه ایدوب ظهوره کتورمشدر بونقوش وشئونات کرم ربانی یی کورکه
عاشقك سرینه نقاش ازلنه کوزل یازمشدر دیمکدر

﴾ یارب چه جرم کرد صراحی که خون خم * با نغمه های قلقلش اندر کلو ببست ﴿

عجب نه کناه ایشلدی بوینی اوزون قدح که کوپك قانی قلقل نغمه لریله انك بوغازینی
باغلدی (مفردات) (یارب) عجب (چه) نه (جرم) کناه (کرد) ایلدی (صراحی)
بوینی اوزون قدح (خون) قان (خم) کوپ (با) مع (نغمه) الحان واین (ها)
ادات جمع (قلقل) لق لق دیمك (ش) ضمیر (اندر) فی (کلو) بوغاز (ببست) م
(معنای اشارتی) مقام تلوینده حجاب بشریتدن منسلخ اولیوب اظهار وجود ایدن
طالب عشق الهی عجب نه کناه ایشلدیکه جکر قانیله قلبسده حاصل اولان شراب
محبت مکتوم اولمیوب مسك کبی آثاری عوام ناسه ظاهر اولوب شورش عشقله
کشف اسرار ایتدیکیچون جان بوغازی غذای روحانی اولان انوار معرفة الله دن
باغلنمشدر غالبا قصوری کشف اسرار ایتدیکیچوندر دیمکدر

طوردی آدمك طعام ویاشراب طور دیغی کبی قلقل دیمکدن غیری کلامه مجالی یوقدر(مطرب چه پرده ساخت که در حلقۀ
سماع * بر اهل وجد وحال در های وهو بیست * بعض نسخه ده حلقه، برینه پرده دوشمش و بعضیسنده حالت مطرب
شوق وسرور ویرن کیمسه درچه تعجبی متضمن استفهام ایچوندر پرده دن بونده مراد نغمات پرده لریدر عراق اصفهان
وحجاز کبی حلقه لامك سکونیله انسان دائره سنده وفتحه سیله غیریسنده مستعملدر سماع حلقه نسخه سیله
اونجه دور مراد در یعنی صوفیلر سماعی
وحالات نسخه سیله ده بویله درامارده
نسخه سیله ساز مراد در چنك وقانون
وغیریسی کبی وبو جملۀ ظرفیه بیست
کله سنك فاعلندن حالدر بو تقدیرجه
اما اولکی ایکی نسخه اوزرینه اهل وجد
وحالدن حالدر فتأمل وجد و وجود
اولکی واوك فتحیله وجیمك سکونیله
وثانیسی واوك وجیمك ضمیله برنسنه
بولق مطلوبن بولق کبی اما اصطلاحده
مؤمنك باطنی ویابصیرتی نور تجلی ادراك
ایلمکه دیرلر وبونك مقابلی فقددر که اغنده
یتمکه دیرلر حال وجدك عطف تفسیریدر
اکرچه حقیقتده ارالرنده فرق دقیق
واردرهای وهو یدن مراد صوفیلردور
ایدرایکن ایلدیکی های وهو یدر بیست
بونده بغلدی دیمکدر زیرا دره قیددر
* محصول بیت * عجب مطرب نه نغمه ایله
اهل وجد وحال سماع حالتنده وحلقه سنده
ایکن اوزرلرینه های وهو قپوسنی
بغلدی یعنی فریاد وفغانلرین کسدردی
حاصلی بونك پردۀ نغمه سنك برمرتبه
تأثیری اولدی اهل وجد وحاله که های
وهولرین ترك ایدوب بونك نغمه سنه
مشغول اولدیلر یاخود مطرب کندی
پردۀ سماعده اولدیغی حالده اهل وجد
وحال اوزرینه های وهوی قپوسنی
بغلدی وکندوسنك نغمۀ سماعنه مشغول
ایلدی (داناند تفرج این چرخ حقه باز
* هنکامه باز چیدودر کفت وکوبست)
دانا صفت مشبهه در دانیدندن چرخ
وچرخه چیقریغه دیرلر که جولهالر استعمال
ایدرلر صکره تشبیه طریقیله فلکه اطلاق
ایلدیلر حقه باز وصف ترکیبیدر چرخه
بازلق اسنادی مجازا در کندی مدور
اولدیغیچون وبادزلری قوقه لره تشبیه
ایلدکه هنکامه درنك چید فعل ماضیدر
چیدندن دردی ودوشردی معناسنه کفت وکو سوز صاو معناسنه در * محصول بیت * دانا سیر ایلدی وکور دیکه
بوفلك حقه بازی هرکس ایله برنوع حیله بازلق وعیارلق ایلروهر کسی دنیا من خرفاتیله فریفته ایدوب مغرور وغافل
ایدر پس هنکامه سنی طاغتدی وسوز صاو قپوسنی باغلدی یعنی تجملات وتعلقات دنیایی ترك ایدوب اکا مضاف ومتعلق
اولان مصاحبت وکفت وکو ابوابنی سدوا اکا منوط احوال قیل وقالی کلیا ردایلدی

مطرب چه پرده ساخت که در پردۀ سماع * بر اهل وجد وحال درهای وهو بست

مطرب نه عجب پرده دوزدی ونه کونه مقام چالدی که سماع پرده سنده اهل وجد واهل حال اوزره های وهوی قپوسنی باغلدی (مفردات) (چه) نه (پرده) مقام (ساخت) دوزدی (در) فی (پرده) م (سماع) نغمه والحان (بر) علی (اهل) م (وجد) جذبه (حال) م (در) قپو (های وهو) اظهار حال (بست) م (معنای اشارتی) عجب مرشد متصرف القلوب نه کونه همت بیور دیکه مشتاق جمال الله اولان طالب حق بابل کبی عشقله آه وفریاد ایدوب پردۀ بشریتدن خلاص ایچون روز وشب ذکر وفکر الله وفریاد وفغان ایله وهای وهو یله رسوای عالم اولش ایکن (من عرف الله کل لسانه) حکمنجه قطره سی دریایه واصل اولوب مست ومستغرق مشاهدۀ انوار جمال الله اولمق ایله تواجد واضطرابدن وهای وهوی دن منقطع اولشدر که همت پیراکسیردر دیمکدر

کفتم که حسن چهرۀ اوراصفت کنم * اوروی خودنمود در کفت وکو بست

دیدم وقصد ایتدم که انك یوزینك حسننی وصف ایدم اول محبوب کرمندن کندی یوزینی کوستردی قیل وقال قپوسنی باغلدی (مفردات) (کفتم) دیدم (حسن) کوزلك (چهره) یوز (اورا) آنك (صفت) وصف (کنم) ایدم (او) اول (روی) یوز (خود) کندی (نمود) کوستردی (کفت وکو) قیل وقال (بست) باغلدی (معنای اشارتی) بعد المشاهده اسرار انوار جمال الله اطلاقنی کشف واظهار ایدهیم دیدم (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سری ظهور ایدوب جبل وجود پاره پاره اولوب موسای عقل متحیر اولمق ایله قیل وقاله وکشف اسراره مجال قالمدی دیمکدر

حافظ هر آنکه عشق نورزید ووصل خواست * احرام طوف کعبۀ دل بی وضو بست

ای حافظ هر اول کیمسه که عشقده اوزنمدی وسعی ایتمدی ووصلت دیلدی کوکل کعبه سی طوافنك احرامنی ابدستسز باغلدی (مفردات) (حافظ) م (هر آنکه) هر اول کیمسه که (عشق) م (نورزید) اوزنمدی ماضیدر (وصل) وصلت (خواست) دیلدی ماضیدر (احرام) بیاض بزیورینمك (طوف) طواف (کعبه) م (دل) قلب (بی) نفی (وضو) ابدست (بست) باغلدی (معنای اشارتی) حاصلی (وان لیس للانسان الا ما سعی) سرنجه وصلت مشاهدۀ انوار جمال الله سعیه منوطدر سعی ومجاهده سز وصلت ایستمك ابدستسز کعبه طوافنك احرامنی کیمك کبی ممکن دکلدر باخصوص کوکل کعبه سی طوافی احرامی که انوار الهی بیت الله اولان قلبی احاطه واسرار تجلیات ربانی قلبده قرار داده اولمق نیجه مدت سعی ومجاهده ایله تلذذات نفسانی بی کلیا کند یکه حرام مرتبه سنده قیلوب قلبی ماسوی الله دن تطهیر ایله وضوء معنویسز ممکن دکلدر دیمکدر

وله ایضا

خدا

(حافظ هرآنکه عشق نورزید ووصل خواست * احرام طواف کعبۀ دل بی وضو بست) نورزید نون حرف نفی
ورزیدن فعل ماضی چالشمق واوزنمك طوف وطواف مصدرلردر برنسنه نك اطرافنی طولشمق کعبۀ دل اضافتی بیانیه در
* محصول بیت * ای حافظ هرشول کیمسه که عاشق اولمقسزین وصله طالب وعشقك محن وغمومنی چکمکسزین وصله
راغب اولدی کوکل کعبه سنی طواف ایلمکیچون احرامی ابدستسز بغلدی یعنی کوکل که بیت الله در آنی ناپاك
زیارت ایلمکه نیت ایلمك کبیدر عشق
دردینی چکمکسزین وصلت جانانه طالب
اولمقدر (وله عفی عنه)(خدا چو صورت
ابروی دلکشای توبست * کشاد کارمن
اندر کرشمهای توبست) دلکشای وصف
ترکیبیدر کوکل آچیجی معناسنه کشاد اسمدر
فتح باب معناسنه کرشمهای کرشمه نك
جمعیدر کاف عجمینك ورانك کسریله
وشینك سکونیله ناز وشیوه معناسنه اما
بونده کوزله وقاشله اشارت مراد در
اصل وضعده ده کوزله وقاشله اشارته دیرلر
* محصول بیت * الله تعالی که سنك
دلکشا ابروك صورتنی بغلدی یعنی مقوس
خلق ایدوب نقش ایلدی بنم ایشمك فتح
بابنی سنك کرشمه لریکه متعلق قیلدی
یعنی ابرولریکی مقوس خلق ایدوب نقش
ایلمکدن مرادی خدانك بنم کارمك
کشایشنی انلرك اشارت والتفاتنه متعلق
قیلمقدر همان که بنده جانبنه نظر والتفات
اولدی هر کاری فتح باب بولور والا فلا
(مرا وسرو چمن را بخاك راه نشاند *
زمانه تاقصب نرکسین قبای توبست) بعض
نسخه ده مصراع اول بویله در * مرا ومرغ
چمن زاردل بیرد آرام * اما اختیار ایلدیکمز
نسخه اول واحرادر نشاندن دیمکدر
مثلا اغاجی یره دیکمك کبی پس سرو
خصوصنده بویله در اما کندی خصوصنده
مراد اقعاد واجلاسدر یعنی قره طپراقده
اوطوردی نرکسین قبا برجنس قفتاندر
قرق بیله فربیدر که بریسنی بر کوریجی
بکزاده سنك اوزرنده ارض رومده کوردم
وآدمیسنك برینه سؤال ایلدمکه بوجنس
قفتانه نه دیرلر دیدم دیدیکه بوکا قبای
نرکسی دیرلر چونکه بوقصه دن اول
استنادمدن بو بیتك تحقیقنده قبای
نرکسی وقصبك معنالرینی مفصل استماع
ایلش ایدم اوراده بکازیاده روشن اولدی نیجه ایدیکی ونیجه کیلوب قوشاندیغی ومذکور قبای نرکسینك کند و به مخصوص
قوشاغی اولور که کندینك ایچندن کچرطهان اوچقوری کبی که بنه اوچلری کینك قلبدان وکینك ایکله اشلنور اما نرکور دکز
اوچلری خاص اوطه اوغلانلرینك دستمالری کبی صافی التونله ایشلنمش ایدی واوکنده کوبکی اوزرنده یاب یصی صارقوب
طورردی مکر عادت بوقوشاقده بو یله ایمش بوقوشاغه قصب دیرلر که اول قبانك زینتی انکله در وبو قبایی نرکسه

خداچو صورت ابروی دلکشای توبست * کشاد کارمن اندر کرشمهای توبست

خدای تعالی چونکه سنك کوکل آچیجی قاشك صورتنی باغلدی بنم ایشم آچلغنی سنك ناز وشیوه لرکده باغلدی (مفردات) (خدا) م (چو) وقتا که (صورت) م (ابرو) قاش (دلکشا) کوکل آچیجی (تو) سن (بست) باغلدی (کشاد) آچیلمق (کار) ایش (من) بن (اندر) فی (کرشمه) کوزاوجیله نظر وناز وشیوه (ها) ادات جمع (توبست) م (معنای اشارتی) ای پیر دلپذیر وقتا که خدای تعالی سنك محجوب اولان قلبلری منفتح ومنفسح قلیجی نور حقدن مستفید اولان صورت ومعنا کی مانند هلال خلافتله مسندارشاده باغلدی وبنم کبی طالب حقك قلوبلری فتحنی وکشادی امرنی سنك کوز اوجیله نظر شفقتکه وهمتکه باغلادی طالبك وصلت الی اللهی سنك نظروهمتکه در دیمکدر

مرا وسرو چمن را بخاك راه نشاند * زمانه تاقصب نرکسین قبای توبست

بنی وباغك سروینی یول طپراغنده دیکدی زمانه تا سنك نرکس نقشلی قفتانك قصبنی باغلدی (مفردات) (مرا) بنی (سرو) م (چمن) باغ (را) ادات مفعول (با) للملابسة (خاك) طپراق (راه) یول (نشاند) دیکدی (زمانه) م (تا) حتی (نرکس) چیچك (باونون) نسبیه در (قبا) قفتان (توبست) م (معنای اشارتی) باپیرسنده خیرلی لباس اولان لباس تقوی نتیجه سی لباس باطنی اولان قبا وخلعت اسرار متنوعه ربانیه ایله حق تعالی سنی خلیفۀ خاص الخاص قیلدنبرو بنده ناچیزکی ونیجه باغ عالمده عالمه وزهد وتقوی ایله یاخود مال وجاه ایله تفاخر وناز ایدن اهل صورتلری راه عشقده سنك نظر کیمیا وارك خاك مذلتده قویوب (عطل ذلی ذل الیهود) دیدیر مشدر وبونی باغلی عبد ذلیل ایتمشدر دیمکدر

زکار ماودل غنچه صد کره بکشود * نسیم صبح چودل در پی هوای توبست

زم ایشمزدن وغنچه نك کوکلندن یوز دوکم آچدی صبحك کوزل یلی چونکه کوکلنی سنك محبتك آرقه سنه باغلدی (مفردات) (ز) من (کار) ایش (ما) بز (دل) قلب (غنچه) م (صد) یوز (کره) دوکم (بکشود) آچدی (نسیم) کوزل یل (صبح) م (چو) چونکه (دل) کوکل (در) فی (پی) آرقه (هوا) محبت (تو بست) م (معنای اشارتی) ای مرشد هادی الاهك فضلی وفیض واحسانی ایله سنده آثار محبة الله ظهوره کلنجه بزم دل محجوبمز انقباض واضطرابندن ونیجه عقبات راه عشقده غنچه کبی دورلمش عاشق مضطرب وسرکردانلردن سنك همت علیه که کشف حجاب وفتح انقباض واضطراب اولمشدر ومجاهده سی مشاهده یه ایرمشدر دیمکدر

مرا ابند تو دوران چرخ راضی کرد * ولی چه سود که سررشته دررضای توبست

بنی سنك قید وباغکه فلکك دورانی راضی ایلدی اما نه فائده که ایلکك اوجنی سنك رضاکده باغلدی (مفردات) (مرا) بنی (با) للملابسة (بند) باغ (تو) سن

نسبت ایدوب نركسین دیدكاری انكیچوندر كه یفاسی كره كره اولور نركس بیرا قلری كبی و بوقبا عادتا بیاض مثقالی جنسندن
اولور وبوقبا بو زمانده كلیا مهجور ومتروكدر مكر ممالك كفارده مثلا فرنك ومجار جنسنده ، نركسین قبا ایله قصبك
معنالری حقیقتله معلوم اولدی پس * محصول بیت * بنی وسرو چمنی خاك راهه دیكدی یعنی بی اختیار ایدوب
حیرتده قودی زمانه سنك نركسی قبالك قصبنی بند ایده لی حاصلی زمانه بو ایشی ایلیه لی بزی مجنون لر كبی یول ترابنه

(دوران) دونمك (چرخ) فلك (راضی) م (كرد) ایلدی (ولی) اما (چه سود) نه فائده (سر) اوج (رشته) ایپلك (در) فی (رضا) م (تو بست) م (معنای اشارتی) ای پیرروشن ضمیر بحمدالله مسبب الاسباب اولوب بوفلك عظیمی مدور ومنور اولان الله بن بینوایی سن شاه معنوینك زیردستنده (كالمیت بین یدی الغسال) بنده فرمان ایدوب امر یكه راضی قیلندر اما نه فائده اراده من كندی الیمزده دكلدر بنه اراده مزی سنك رضاكه وسكا تسلیمیت كلیه یه باغلشدر دیمكدر

﴿ چونافه بردل مسكین من كره مفكن ✿ چو عهد باسر زلف كره كشای تو بست ﴾

كوبك مسكی كبی بنم مسكین كوكلمه دوكم براقمه چونكه كوكلم سنك دوكم آچیجی زلفك اوجیله عهد باغلدی (مفردات) (چو) مثل (نافه) كوبك (بر) علی (دل) كوكل (مسكین) فقیر (من) بن (كره) دوكم (مفكن) براقمه افكندن دن نهیدر (چو) چونكه (عهد) قول وقرار (با) مع (سر) اوج (زلف) م (كره كشا) دوكم آچیجی (توبست) م (معنای اشارتی) یامقلب القلوب (لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا) بزی راه عشقكه دوشوروب ووسیله اولان پیر كاملك رضاسنه اراده مزی باغلیوب وروز الستده ربوبیتك یادیروب بلی عهدوپیماننه عبودیت وعجزواحتیاجمز اقرار ایتدرمكله بلاعلت محضا كرمكدن بوقدر عنایت وتوفیق وهدایت كرم ایتدكدن صكره ایتدیكك كرم واحسانی الیمزدن الوب قلبمزی بنه محجوب ایدوب بزی سندن ایرمه الله امان الله الامان الله مددالله سندن غیری معبودیمز یوقدر بالله

﴿ توخود حیات دكر بودی ای زمان وصال ✿ خطا نكر كه دل امید در وفای تو بست ﴾

سن كندك باشقه برحیات ایدك ای وصلت زمانی خطایی كور كه كوكل سنك وفاكه امید باغلدی (مفردات) (تو) سن (خود) كندی (حیات) دیرلك (دیكر) باشقه (بودی) ایدك (ای زمان) م (وصال) وصلت (خطا) م (نكر) كور (دل) كوكل (امید) آرزو (در) فی (وفا) كرم (توبست) م (معنای اشارتی) ای مكوناتی بلا علت عدمدن وجوده كتوریجی الله عالم ارواحده بلا استعداد ولااستحقاق ارواح قدسیه ارا سنده بز محتاج كدالره كه انوار ذات مشاهده سن وغذای روحمز وسرمایهٔ سعادت جائز اولان لذت خطاب الست بربكم نوازش بخش واحسان ایله لسان ایله تعبیر اولنمز باشقه برحیات وصلت ویرمش ایدك سن عالم السر والخفیات سن كوكلمزك خطاسنی كوركه نیجه عصیان ایله آلوده ایكن سن ارحم الراحمینك رحمت واسعه سندن كرمكه حسن ظن ایله معتاد معطی ازلیدر دیوب بنه سنك لقاء جمال باكمالك ووصلت ذات بی مثالك امیدنده ، درحبیبك محمد مصطفی عشقنه بزی سن كرمكدن نا امید ایتمه باالله

﴿ زدست جور تو كفتم زشهر خواهم رفت ✿ بخنده كفت كه حافظ بروكه پای تو بست ﴾

محبوبه دیدم سنك الكدن شهردن كیتمك ایسترم محبوبم كولهرك دیدی كه ای حافظ كیت سنك ایاغكی كیم باغلدی (مفردات) (ز) من (دست) ال (تو) سن

﴿ كفتم ﴾

اوطوردی باخودبثم ومرغ چنك كه
مراد بلبلدر دلدن آرام وقرار مزی
ایلدی یعنی بزده صبر وتحمل قومدی
زمانه بو ایشی ایشلیه لی زیرا انلرك عادتی
اوزره اول لباس زیاده یراشوروسبرابده نی
زیاده الور (زكار ما ودل غنچه صد كره
بكشود * نسیم كل چودل اندرپی هوای
تو بست) كره دوكه دیرلر بكشود لازمله
متعدی مابینده مشتركدر لازم اعتبار
اولنورسه فاعلی تحتنده مستتر ضمیر غائب
صد كرهه راجع متعدی اعتبار اولنورسه
فاعلی نسیم كل اولور سحر حلال وجهی
اوزره پی اردوصوك وایزوتعلیل معناسنه
كلوربونده تكمیل وزن وتحسین لفظ ایچون
كلمشدر شویله كه اولسه معنایه خلل كلمز
اندر بونده باء صله معناسنه در نسیم لغتده
خوش قوقلی یلدر وهر یل كه كلزاره
اوغرایه وكلستاندن بچه البته خوش
قوقلی اولور * محصول بیت * بزم
ایشمزدن وغنچه نك دلندن بوز دوكم آچادی
چونكه سنك هوا كه كوكل بغلادی یعنی
نسیم بونده ایكی كار ایدر بری اولدر كه
قبل كوی جاناندن هبوب ایدوب هر مشكل
ایش كه واردر آنی بزه فتح وكشف ایدر
بریده اولدر كه دل غنچه دنده كرهی فتح
ایدر كه آچلوب كل اولوب نقش غنچه خود
شكل كرهدر آنی نسیم اچنچه كل اولسی
لازمدر حاصلی نسیم كل سكا تابع اولوب
عاشق اولالی محلكدن كاه وبیكاه كذر
ایلك اكا ضروریدر پس كلوب بزم مشكل
كارمزدن وغنچه دن بوز كره فتح ایدر
(مرا ایند تو دوران چرخ راضی كرد *
ولی چه سود كه سررشته دررضای تو
بست) بندن مراد بونده قول اولمقدر
دورانی چرخه اسناد مجازا در حقیقتده
ایلیان خدادر سررشته لغتده ایپلك اوجیدر
اما اصطلاحده نهایت كاردن عبارتدر

* محصول بیت * دوران فلك بنی سنك قیدكه وحبسكه راضی ایلدی اما نه فائده غایت كاری ونهایت امری سنك رضاكه باغلدی یعنی فلكك رضا سنك و بنم رضامك فائده سی یوق سن راضی اولنجه حاصلی بنی بند وقید ایلمكه سن راضی اولورسن مراد حاصل اولور والا بنم وچرخك رضا سنك اعتباری یوقدر بوخسه سررشته یعنی اختیار بنم الده اولسه هركز بندكدن خلاص اولمق ایستمزدم (چونافه بر دل مسكین من كره مفكن * كه عهد باسر زلف كره كشای توبست)

نافه مسك كوبكنه دیرلر اولده غنچه كبی دوكم شكلنده اولدیغیچون ذكر ایلمشدر كره مفكن دیمكدر غرض تنك دل ایله دیمكدر كه حرف تعلیلدر كره مفكن عبارتنه سر زلف زلفك اوجی دیمكدر كره كشای وصف تركیبیدر دوكم آچیجی معناسنه سر زلفه كره كشالق اسنادی مجازادر زیرا اورلمش زلف اوجندن آچلور واو رلمشك اوجی دوكلنور * محصول بیت * بنم دل مسكینمه نافه كبی كره براقمه یعنی بنی نافه كبی تنك دل و خونین جكر ایلمه زیرا دلم سنك كره كشا سر زلفكله عهد وقول وقرار

(كفتم) دیدم (ز) م (شهر) م (خواهم) ایسترم (رفت) كیتمك (با) مع (خنده) كولمك (كفت) دیدی (حافظ) م (رو) كیت (كه) كیم (پای) ایاق (توبست) م (معنای اشارتی) دیلدمكه جور وجفای عالمدن وقیودات بشریه دن تجرید ایله دائم تضرع ونیاز ایله حضور وتوجهكدن بر لحظه جدا اولمیم وكندیمی انوار قدسیه كدن محجوب ایتمیم لكن مبتلا اولدیغم نفس و شیطان بنی سندن جدا ایتمك ایستر دیدم محبوب ازلیم دخی كرم والطفندن دیدیكه ای حافظ كیت غمناك اوله یزدیلدیكمزی دردیمزه دوشرمیز بزم محبتمز زنجیری سنك ایاغكی دركاهمزه بغلدقجه ناامید اولمه بو بر فن شربفدر كه موجب حرمان دكلدر دیمكدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دراین زمانه رفیقی كه خالی ازخللست ✿ صراحی می ناب وسفینهٔ غزلست ﴾

بوزمانه ده بر رفیق كه خلل وضرردن خالیدر صافی شراب قدحیله غزل مجموعه سی وكتابیدر (مفردات) (در) فی (این) بو (زمانه) م (رفیق) م (یا) وحدتیه (خالی) سالم (از) من (خلل) ضرر (است) در (صراحی) بیونی اوزون قدح (می) شراب (ناب) صافی (سفینه) كمی (غزل) ابیات واشعار (است) در (معنای اشارتی) بوزمانه ده سالك آخرت وطالب حضرت اولانه ضرردن خالی ومعین سلوك دركاه عالی شراب عشق الهیله پر اولمغله كالمرجل غلیان وجوش ایدن وقلب صافیله و(كلام اهل الله جند من جنودالله) خواسنجه اسرار شریعتی واطوار طریقتی وانوار حقیقتی بیان ایدرصورت غزلده توحید حضرتی ذكر ایدرمنظوما ومنثورا كتب اهل الله ی مطالعه در دیمكدر

﴿ جریده روكه كذركاه عافیت تنكست ✿ پیاله كیركه عمرعزیز بی بدلست ﴾

مجرد یوری زیرا عافیت وحضور اوغراغی طاردر شراب قدحی طوت زیرا عمر عزیز بدلسزدر (مفردات) (جریده) مجرد (رو) كیت (كه) زیرا (كذركاه) كچیدیری وبول اوغراغی (عافیت) حضور وسلامت (تنك) طار (است) در (پیاله) قدح (كیر) طوت (كه) زیرا (عمر) م (عزیز) م (بی) نفی (بدل) عوض (است) در (معنای اشارتی) بومعبرهٔ دنیا علاقه سندن قلبكی تجرید ایله كه بو یول اوغراغی وكچیدیری دنیا حضور وقرار محلی دكلدر (سجن المؤمن وجنة الكافر) دربو جوهر لاقیمته اولان عمر عزیز بدلسزدر كیدرسه یردخی كیرو كلمز بوسرمایهٔ سعادتدر بوآز عمرك ایچنده همان عشق ومحبت تحصیل ایت كه بوعشق ومحبت مایهٔ حیات ابدیدر وباعث رؤیت جمال الله وسبب قربت وانس حضرتدر دیمكدر

﴿ نه من زبی عملی درجهان ملولم وبس ✿ ملالت علما هم زعلم بی عملست ﴾

جهانده عملسزلكدن همان بن ملول دكلم علمانك ملالتی هم علمسز علمدندر (مفردات) (نه) نفی (من) بن (بی) نفی (عمل) م (یا) مصدریه (در) فی (جهان) م (ملول) محزون (میم) ضمیر (بس) انجق (ملالت) حزن (علما) جمع عالم (هم) دخی (ز) من (علم) م (بی) نفی (عملست) م (معنای اشارتی) بوعشق

بغلدی كه انك قید وبندنده اوله دائما
(توخود حیات دكر بودی ای نسیم وصال
* خطا نكر كه دل امید در وفای تو بست)
بعض نسخه ده زمان وصال دوشمش
خود بو یله یرلرده تأكید افاده ایدر انجق
حیات دكر اضافتی لامیه در غیرینك حیاتی
دیمكدر نسیم وصال اضافتی بیانیه در
خطا لفظی مقدم مفعولیدر نكر كه امر
مخاطب صیغه سیدر نكریدندن بقمق
معناسنه تقدیر كلام خطار انكر ایدی
ضرورت وزنیچون راحذف اولنمشدر
دل مبتدا بست خبری امید مقدم مفعولیدر
بستنك دروفاده در باء صله معناسنه در
* محصول بیت * ای وصال نسیم سن
غیرینك حیاتی وروحی ایمش سین یعنی
غیرینك محبوبی وجانانی ایمشسن خطایی
كوركه كوكل سنك وفاكه امید بغلدی یعنی
كوكل بیلدیكه سن غیریه حیات افزا وصفا
بخشی ایمشسن پس سنك وفاكه امید بغلیوب
سكا طمع ایلدی وخطا واقع اولدی
(زدست جور تو كفتم زشهر خواهم رفت
* بخنده كفت كه حافظ بروكه پای تو بست)
زدست جور جوره دست اثبات ایلدی
استعاره طریقیله خنده كولمه نك اسمیدركه
اسم استفهامدر عربیده من كبی كیم دیمكدر
* محصول بیت * جانانه دیدمكه سنك
جور وجفاك الندن شهردن كیده جكم
جانان دخی خنده ایله دیدیكه ای حافظ
ایاغكی كیم بغلدی وار كیت یعنی سن كیده
میه جكك معلومدر بكا بیهوده استغنا
صاتمه ایمدی كوریم كیده بیلور میسین
دیمكدر (وله رضی عنه)(دراین زمانه
رفیقی كه خالی ازخللست * صراحی می ناب
وسفینهٔ غزلست) رفیقیده یا وحدت
ایچوندر صراحیده ده یائه وحدت
ایچوندر خلل رایشده فساد بولمقدر
ناب خالص معناسنه در سفینه لغت عربیده

كیدر اما اصطلاح عجمده برجنس مجموعه دركه اوزرینه آچلور * محصول بیت * بوزمانه ده خللدن وضرردن خالی بر بولداش برصراحی شراب صافی وغزل مجموعه سیدر یعنی غزل دیوانیدر (جریده روكه كذركاه عافیت تنكست * پیاله كیركه عمرعزیز بی بدلست) جریده بونده علایق وعوایقدن بری معناسنه دركذركاه كچیدیری عافیت الله تعالی قولندن بلایی دفع ایلمكه دیرلر اما اصطلاحده پرهیزكارلغه وتقوایه دیرلر * محصول بیت * مجرد كزكه عافیت كچیدی طاردر یعنی

زهد وتقوى طريقى تجريد اقتضا ايدر آلايش دنيا ايله بو يوله كيدلمز پياله طوت يعنى باده نوش ايله كه عمرعزيزبى بد لندر حاصلى بركره كندكده نصكره دخى اله كيرمز ابدى عيش ونوشله بچمك كرك (نه من زبى عملى درجهان ملولم و بس * ملالت علماهم زعلم بى عملست * محصول بيت * جهانده عملسز لكدن همان بن ملول ومضطرب دكلم انجق علما نكده ملالتى عملسز علمدندر يعنى

قلت عملدن غم وغصه يم علما دخى قلت عمليچون مضطرب حال وشكسته بالدر خواجه كنديني بو حكمده اد خال ايلكدن مرادى علمايه ترك عمل سبيله تعريضدر (بچشم عقل درين رهگذار پرآشوب * جهـان وكارجهان بى ثبات وبى محلست) بچشم عقلده ياباء صله درمصراع ثانى يه مقيددر رهگذار يول اوغراغى پرآشوب پرغلبه وغوغا وفتنه در بى محل بى اعتبار معناسنه در * محصول بيت * بوغوغاسى چوق كچيده عاقل وعارف كوزيله جهانه متعلق جميع امور ثباتسز واعتبارسزدر يعنى عبرت كوزيله بقسك دنيا وما فيها هيچ نسنه دكلدر زيرا فانى وسريع الزوالدر (دلم اميد فراوان بوصل روى توداشت * ولى اجل بره عمر رهزن املست) فراوان چوق معناسنه بوصلده با حرف صله بره ده كى با ظرفيه ايچوندر رهزن وصف تركيبيدر يول اوريجى معناسنه امل اميد معناسنه در * محصول بيت * كوكلم سنك رويك وصلنه چوق اميد طوتردى يا طوتدى يعنى چوق اميدى وار ايدى ياوردر اما عمر طريقنده اجل امل حراميسيدر يعنى كوكلم سنك وصالكه چوق اميد لنوردى اما اجل اميد لرى افنا ايدوب وجودو برمز يعنى امل صاحبنى اولدرمكله امل لغو اولور (بكبر طره مه چهره وقصه مخوان * كه سعد ونحس زتأثير زهره وزحلست * چهره جيم عجميك كسرى وهانك سكونيله يوز معناسنه در كه حرف بيان قصه يى بيان ايدر سبعه سياره دن ايكيسنه سعدان وايكيسنه نحسان ديرلر مشترى وزهره سعدان مشترى سعد اكبر وزهره سعد اصغر وزحل ومريخ نحسان زحل نحس اكبر ومريخ نحس اصغر * محصول بيت * برمه پيكرك طره سين طوت يعنى برمه پيكره تعلق ايدوب انى كوكل اكلنجه سى ايله ونجومدن بحث ايدوب قصه پرداز اولمه كه سعد ونحس عالم زهره وزحلك تأثيرندندر يعنى بو بحثلرك سكافائده سى يوقدر زيرا مؤثر حقيقى الله در بونلرك تأثيرى اولديغى تقديرجه الله تعالى امريله در ماه وزهره ومشترى وسعد ونحس جمعنده مراعات نظير صنعتى وار

ومحبت نتيجه امانت شريعت وانقياد تكاليف حضرت احمديدر وفق شريعت محمديه اوزره عملى اولميوب آداب شرعدن برادبى ترك ايدن اسرار الهيه محروم اولميوب عاقبت ندامت وخسران ايله علماء صوريلر كبى قسوت قلب وحب دنيا سببيله علملرى ايله عمللرى اولديغندن حاصللرى ملالتدر ديمكدر

بچشم عقل درين رهگذار پرآشوب * جهان وكارجهان بى ثبات وبى محلست

عقل كوزيله نظرايت كه بوغوغا وفتنه ايله پراولمش كچيد بولنده جهان وجهانك ايشى ثباتسز ومحلسزدر (مفردات) (با) مع (چشم) كوز (عقل) م (در) فى (اين) بو (رهگذار) كچيد يولى (پر) طولو (آشوب) اضطراب وفتنه (جهان) دنيا (كار) ايش (جهان) م (بى) نفى (ثبات) دوام (بى) نفى (محل) م (است) م (معناى اشارتى) بو عالمك ستونى غفلتدر بوخسه نظر عبرتله وچشم بصيرتله نظر اولنسه بوفتنه وغوغا ايله طولو وپراولمش * كلان كچرقونان كوچر * كچيد بولنده جهان وجهانك ايشى بى ثباتدر ومحلسز پراوهام وخيالاتدر بو سريعة الزوال دنيايه محبت عاقبت خسران وندامتدر ديمكدر

دلم اميد فراوان بوصل روى توداشت * ولى اجل بره عمر رهزن املست

كوكلم سنك ذاتك وصلنه وافر اميد طوتدى اما اجـل عمر يولنده اميدك يولن اوريجيدر (مفردات) (دل) كوكل (ميم) ضمير (اميد) آرزو (فراوان) بول ووافر (با) للملابسة (وصل) وصلت (روى) ذات (تو) سن (داشت) طوتدى (ولى) اما (اجـل) م (با) ظرفيه (ره) يول (عمر) م (رهزن) يول اوريجى (امل) اميد (است) در (معناى اشارتى) اى معبود بالحق اولانربم بيلدمكه بوطول وخيال اولان وفاسز دنيا بى ثباتدر كوكلم سن باقى لايزالك وصلت انوار ذاتيه سنه وافر اميد طوتدى لكن اجل عمر يولنده اميدك يولن اوريجيدر بو عمرقليلده و بوجاى تحصيلده بزه توفيقك رفيق ايدوب حبيبك محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم حرمته بزى انوار ذاتيه كه واصل قيلوب نااميد ايتمه يا ربم ديمكدر

بكبر طره مه چهره وقصه مخوان * كه سعد ونحس زتأثير زهره وزحلست

براى يوزلو محبوبك اوك صاچنى طوت وقصه اوقومه كه سعد زهره نك تأثيرندن ونحس زحلك تأثيرندن درديو (مفردات) (بكير) طوت (طره) اوك صاچ (مه) آى (چهره) يوز (قصه) م (مخوان) اوقومه (كه سعد ونحس) م (ز) من (تأثير) م (زهره) بلدز (زحل) بريلدز اسميدر (است) م (معناى اشارتى) اى طالب حق وصلت حق اولمز الا برمظهر انوار الهى مرشد كاملك ارشاديله وشيخده اولان اوصاف محمديه ايله متصف اولوب اعتقاديكى دخى درست قيلمغله كه معطى ومانع ومؤثر حقيقى هوالله دراسعاد واشقا ينه اللهكدر اهل نجوم اعتقاد باطل ايله تأثيرى نجومه نسبت ايتدكلرى كبى مخلوقى مؤثر بيلميه سين

(بهيچ دور نخواهند يافت هشيارش * چنين كه حافظ ما مست باده ازلست) دوردن مراد بوند زماندر هشيار ومست صنعت تضاد در هشيارش لفظنده شين ضمير اضمار قبل الذكر طريقيله حافظ لفظنه راجعدر * محصول بيت * هيچ برزمانده انى آيق بولمامشلردر زيراكه بزم حافظمز باده ازل مستيدر يعنى حافظك باده عشق كيفيتى ذاتيدر عارضى دكلدر كه كاه كاه وكاه كيده پس حافظ هميشه مستدر باده ازلى زوريله حاصلى سكر عشق ايله سكران اولنده صحو طارى

اولمز دائما سكران يوردر (وله ايضا) (مارا زخيال توچه محتاج پرواى شرابست * خم كوسر خود كير كه خمخانه خرابست) خيالله شراب ذكرى شعرا مذهبنده اول جهتندر كه خيال جانان كلدكده عاشق كيفيت عشقله متكيف اولوب مست اولور پروا لفظنده فراغت معناسنه در تكيم دقيقيك بو بيتنده ظاهردر (بيت) ابوسعدان كه از كينى برور بستدبرما * مظفر آنكه شمشيرش ببرد ازدشمنان پروا * واسيرمزى بيورر (بيت) فرزقبضه شمشير تست تا ايمن * زحل زپيكر پيكان تست ناپروا * پس پرواى شراب ديديكى خيال جاناندن فارغ اولوب شرابله تقيد معناسنه دركو خطاب عامدر سرخود كير باشين قيدين كوردبجك يرده استعمال ايدرلر خجه سرخود كير ديمكده اطف ادا وار زيرا انلر شرابى كوپلرده صاقلرلر وكوپ اغزينه بردكرمى كرپيچ قويوب اغزينى بردراواق باچقله محكم صوارلر كه قينادبكى حينده طاشوب طشره دوكلمه تكيم آصفى بيورر (بيت) بسست بوى شراب آصفى كه برسرخاكت * حكيم دبر مثلث نهاد خشت سرخم * پس خواجه خجه سرخود كير ديمكدن مرادى باشكدن اول كرپيچى كيدرمه طورسين زيرا بزخيال جاناندن فارغ اولوب سكا تقيد ايلمزز خمخانه خراب ديمكدن مرادى يعنى بزايچكيدن فراغت ايلدك پس خمخانه خالى قالوب خراب اولمسى لازمدر * محصول بيت * سنك خيالك سبيله بز شراب ايچمكدن فارغ اولدق يعنى خيالك وار ايكن اندن فارغ اولوب شراب ايچمكه مقيد اولمق بزه ميسر دكلدر ايمدى خجه دى باشك محكم طوت كه ميخانه خرابدر كه بزدن اكا كيمسه وارمز (كرخمر بهشتست بريزيد كه بى دوست * هرشربت عذبم كه دهى عين عذابست * عذب لذيذ معناسنه درعذبله عذاب مابيننده صنعت اشتقاق عين عذب وعذاب مابيننده شبستان خيال وار در زيراعذبده وعذابده عين وار * محصول بيت * اكر جنت شرابى ايسه ده بيانه دوكك كه دوستسز هرطاتلى شربت كه بكا ويرسين عين غذا بدر يعنى برمجلسده كه دوست اولميه انده جنت شرابيده حاضر اولورسه بيانه دوكك زيرا انسز هرطاتلى شربت كه بكا صونرسن سم هلاهل وزهر وزقومدر

ينه اللهك عطاسيله شيخ رواسطه در (انك لاتهدى من احببت ولكن الله يهدى من يشاء) آيت كريمه سين ابوجه فكر ايده سن ديمكدر

بهيچ دور نخواهند يافت هشيارش * چنين كه حافظ ما مست باده ازلست

اصلا بر دورده حافظى عاقل بولمامه لركرك يعنى بوله مزلر شويله كه بزم حافظمز ازل شرابنك مستيدر (مفردات) (با) ظرفيه (هيچ) اصلا (دور) زمان (نخواهند) ايستمزلر (يافت) بولمق (هشيار) عاقل (ش) ضمير (چنين) شويله (حافظ) م (ما) بز (مست) م (باده) شراب (ازل) م (است) در (معناى اشارتى) بحمد الله مدت عمرلمدن بروقت حافظى عقل معاش حكمنده صحو دار بوله مزلر زيرا بزم حافظمز (قبل من قبل فى الازل) سرنجه خطاب الست بربكم شراب عشق الهيه ازليه الذيله مست ومستغرق اولمشدر انك انسى دائم الله ايله در ماسوا فكرنده دكلدر ديمكدر

وله ايضا

مارا زخيال توچه پرواى شرابست * خم كوسر خود كير كه خمخانه خرابست

بزه سنك خيالكدن نه شراب قيغوسى واردر كوپه دى كندى باشكى طوت زيرا ميخانه خرابدر (مفردات) (ما) بز (را) ادات مفعول (خيال) فكر (تو) سن (چه) نه (پرواى) قيغو (شراب) م (است) در (خم) كوپ (كو) سويله (سر) باش (خود) كندى (كير) طوت (كه) زيرا (خمخانه) ميخانه (خراب) م (است) در (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقى سنك جمالك نورينه مستغرق اولدقدنصكره بزم ايچون شراب محبته واعمال ظاهره ونوافلنه نه حاجت واردر زيرا الله تعالى اينك ذاتى نوريله مستغرق اولانك وجود بشريه سى خراب اولوب اول مرتبه ده اولان قيودات ظاهره يه واسباب صوريه يه حاجت مسلوب اولور سن اكاديكه لى مع الله وقتيدرسن همان كندى قلب همتكى طوت ومحل تجلى اولان قلبى مراقب اول ديمكدر

كرخمر بهشتست بريزيد كه بى دوست * هرشربت عذبم كه دهى عين عذابست

اكر جنت شرابى ايسه ده دوكك زيرا دوستسز هرلذيذ شربت كه بكا ويررسين عين عذابدر (مفردات) (كر) كرچه (خمر) شراب (بهشت) جنت (است) در (بريزيد) دوكك (كه) زيرا (بى) نفى (دوست) م (هرشربت) م (عذب) طاتلى (ميم) ضمير متكلم (كه) م (دهى) ويررسين (عين) كندى (عذابست) م (معناى اشارتى) (ويدعون النعيم اذا رأوه) خوا سنجه جنت عرفانده لذت مشاهده جمال الهى رؤيت ايدلميدنبرو ديرمكه جنت شرابيده اولورسه دوكك لازم دكلدر زيرا دوستسز بكا هرنه دراو حظوظ نفسانيه دن شربت ونعمتده ويررلرسه عين عذابدر (وفيها ما تشتهيه الانفس) اولان جنت عاشق ديدار خدايه حرامدر ديمكدر

(افسوس كه شد دلبر ودر دیدهٔ كریان * تحریر خیال خط اونقش بر آبست) افسوس دریغ وحیف معناسنه شد بونده
رفت معناسنه در دردیدهٔ كریان مصراع ثانی یه مرهوندر تحریر لغت عربیه تقویمدر یعنی طوغرتمق اما اصطلاحده
یازمق معناسنه در * محصول بیت * حیف كه جانان كیتدی حال بو كه دیدهٔ كریانده انك خطی خیالنك كتابتی صو
اوزره نقشدر یعنی كیتدكدن صكره انك خطنی دیدهٔ كریانده شكل ایلمك صو اوزره نقش حكمكدر حاصلی دیدهٔ
كریان منبع آبدر پس انك اوزرینه
تحریر آب اوزره تحریر در اصل بیتك
نكته سی بونده در یعنی خطنك خیالی
كوزده تصویر ایلمك نه فائده. كندی
كوز قرشوسنده اولمنجه باخصوص كه
صو اوزره خط امر محالدر (بیدار
شوای دیده كه این نتوان بود * زین
سیل دمادم كه درین منزل خوابست)
دیده لغتده بك در اما بونك كبی یرلرده
كوز مراد در چشم معناسنه اكرچه
امعان نظر اولنه بیكه ده تحملی وار این
همزه نك كسریله امین معناسنه سیل
دمادم سیل متعاقبدر كه اراسی یك
كسلمز منزل خوابدن مراد عیندر یعنی چشم
دركه حقیقتده اویخوا كا نازل اولور
* محصول بیت * ای دیده بیدار اول
غافل اولمه كه امین اولمق اولمز یعنی امن
وفراغت اوزره اولمق جائز دكلدر بو سیل
متعاقبدن كه بو منزل خواب اولان
كوزده در یعنی كوزمردمی كوزك آچ
غافل اولمه بو ایكی كوزمدن متوالیا
طاشوب آقان سیلدن مبادا كه سنی
طوپارلیوب كتوره (معشوقه عیان
میكذرد بر تو ولیكن * اغیار همی بیند
ازآن بسته نقابست) معشوقه هاء رسمی
علامت نقل در عرصنده كی كبی عیان
كسریله مفاعله بابندن مصدردر معاینه
معناسنه عینك فتحیله استعمال غلطدر
میكذرد فعل مضارع كچر معناسنه اغیار
غیرك جمعیدر اما اكثر شعرا رقیبلر ده
استعمال ایدرلر همی بیند همی ده می ادات
حالدر وها حرف تأكید كورر دیمكدر
نقاب یوزاورتیسنه دیرلر اول زمانده دیار
عجمك محبوبلری نقابله وكاكل وكیسولرینی
یوزلری اوزره اندیروب پوشیده ورو كزرمش
اما قزلباش اوباش لعنة الله علیهم
وعلی اعوانهم وعلی انصارهم ظهور
وخروج ایده لی بو قانون كلیا مهجور ومتروكدر پس خواجه نك بسته نقاب بیوردیغی كندیلرینك زماننه نسبتدر
* محصول بیت * معشوقه سنك یانكدن آشكاره كچر اما اغیار كورر اندن یعنی انكیچون متقیددر یعنی نقابدار درحاصلی
جانانك سكا استغناسی یوق وسندن اعراض ایدوب نقاب باغلمز اما رقیبلردن احترازا ایدوب ستر صورت ایلمكیچون نقاب
باغلر (كل بر رخ رنكین تو تا لطف عرق دید * در آتش رشك از غم دل غرق كلابست) كل مبتدا غرق كلاب خبری

﴿ افسوس كه شد دلبر ودر دیدهٔ كریان * تحریر خیال خط اونقش بر آبست ﴾

حیفكه دلبر كیتدی واغلیجی كوزده انك خطنك خیالی تحریری صو اوزره نقشدر (مفردات) (افسوس كه) حیفكه (شد) كیتدی (دلبر) م (در) م (دیده) كوز (كریان) اغلیجی (تحریر) یازی (خیال) م (خط) صقال باشی (او) ضمیر (نقش) م (بر) علی (آب) صو (است) در (معنای اشارتی) حضرت علی رضی الله عنهك (لاعبد ربا لم اره) كلمهٔ قدسیه سی سرنجه كرچه عاشق صادقه بصیرتله جمال الهی مشاهده ممكندر لكن بو نشئات دنیاده كاه تجلی كاه استتار وغین اولدیغیچون عاشق بیچاره وقت استتارده حیفكه دلبرم كیتدی دیوب دام اولیا اولان خیالات عكس مهر ویان بستان خدا ونقوش اسرار جمال محبوب بی همتا ایله تارقت تجلی ودیداره قدر دیدهٔ كریان وسینهٔ سوزان ایله فریاد وافغانی برآسمان اولور كه فرقت حرقتدن اشددر دیمكدر

﴿ بیدار شوای دیده كه این نتوان بود * زین سیل دمادم كه درین منزل خوابست ﴾

اویانق اول ای كوز مكه زیرا امین اولمق ممكن دكل بودائم جریانی اولان سیلدن كه بو اویقو منزلنده در (مفردات) (بیدار) اویانق (شو) اول (ای) ندا (دیده) كوز (این) قورقوسز (نتوان) ممكن دكل (بود) اولمق (ز) من (این) بو (سیل) م (دمادم) دائم (در) فی (این) بو (منزل) قوناق (خواب) اویقو (است) در (معنای اشارتی) ای مشتاق جمال الله اولان عاشق مبتلا كرچه آثار مجاهده مشاهده در لكن بو خواب غفلت منزلی اولان دنیاده ماعداه بر مرتبه ده مكر الله دن امین اولمق ممكن دكلدر ای كوزم دائم اویانق اول قهر جلالات خدادن وعظمت كبریادن خوف ایله هرمرتبه ده عجز بشریتله محویتده اوله سن غرور ایتمیه سن دیمكدر

﴿ معشوقه عیان می كذرد بر تو ولیكن * اغیار همی بیند ازآن بسته نقابست ﴾

معشوقه سنك اوزریكه عیان وآشكاره كچر لكن اغیار كورر اول سببدن نقاب باغلمشدر (مفردات) (معشوقه) محبوبه (عیان) ظاهر (میكذرد) كچر (بر) علی (تو) سن (لیكن) م (اغیار) بیكانه (همی) دائم (بیند) كورر (ازآن) اول سببدن (بسته) باغلمش (نقاب) پرده (است) در (معنای اشارتی) (ونحن اقرب الیه من حبل الورید) حكمنجه محبوب بوجمله مظاهرده ظاهردر وحقدن آشكاره بر نسنه یوقدر لكن كوزسزلره پنهاندر ای سالك سكا دخی عیاندر لكن سن حجاب بشریتله محجوب اولدیغیچون سنی حرم قدسنه لایق كورمیوب بیكانه كورر اول سببدن تمش بیك پرده دن بر پرده سنكیچون كشف اولمشدر كه كوره سین دیمكدر

﴿ كل بر رخ رنكین تو تا لطف عرق دید * در آتش رشك از غم دل غرق كلابست ﴾

كل سنك رنكلی یكاغك اوزره درلك لطافتنی كوردی كوكل غمندن كونی وحسد آتشنده كلابه غرقدر (مفردات) (كل) م (بر) علی (رخ) یكاق (رنكین) رنكلی (تو) سن (تا) حتی (لطف) لطافت (عرق) در (دید) كوردی (در)

دید فعل ماضی فاعلی ضمیر مستتر راجعدر كله ومفعول به صریحی لطف عرقدر وغیر صریحی بر رخ رنكین تا ابتداء غایت
ایچوندر زمانده منذ معناسنه در آتش رشك مفعول فیه سیدر عرقك واز غم دل مفعول به غیر صریحیدر عرقك
رنكین صفت نسبیه سیدر رخك آتش رشكه اضافتی لامیه اولمق جائز رشكه آتش استعاره سیله ویا اضافت بیانیه
اوله غم دل اضافتی لامیه در عرقك كلابه اضافتی بمعنی فیدر * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر كل سنك
رخ رنكینك اوزرنده عرقك لطافت
وصفاسن كوره لی حسد آتشنده كوكل
غمندن كلابه غرقدر یعنی رشكدن
وحسددن بونده بر آتش پیدا اولور كه
انك حرارتندن كلابه مستغرقدر یعنی
كلابه كتك در بدركه آتش رشك
حرارتندن حاصل اولور كل ورنكین
وعرق وآتش وكلاب جمعی مراعات
نظیر قبیلندندر (در كنج دماغم مطلب
جای نصیحت * كین حجره پر از زمزمهٔ
چنك وربا بست) كنج بوجاقدر
عامه ایچری بوجاغه وطشره بوجاغه اما
پیغوله ایچری بوجاغه اطلاق اولنور دماغ
بینی یه دیرلر وبینی طوران بره ام الدماغ
دیرز كین كه حرف تعلیل حجره دن مراد
بونده كنج دماغدر مطلب فعل نهی
مخاطب طلبیدندن معلومدر طرازیدن كبی
طلب ایله دیمكدر زمزمه آواز تحفهٔ
شاهدی * زمزمه آوازه شله فرح زنی
رباب كانچه * یعنی آفاق * محصول بیت *
بنم باشمك بیسنده یعنی بوجاغنده نصیحته
یر طلب ایله زیرا بوحجره یعنی كنج دماغ
چنك ورباب زمزمه سندن طولودر
یعنی بن نصیحت پذیر دكلم وبندن وایشی
ایسته زیرا دماغم چنك ورباب آوازینه
معتاددر بوندن حظ ایلر حاصلی دماغمده
نصیحت صیغیق بر یوق زیرا انواع سازلر
آوازلرندن طوبطولودر (راه توچه
راهیست كه از غایت تعظیم * دریای
محیط فلكش عین سرابست) چه استفهام
تعجبی كه حرف بیان تعجبیدر تعظیمدن
مراد عظمتدر دریای محیط فلكش
دریا صفتنه مضافدر ودریای محیطك
فلكه اضافتی مشبه بهك مشبهه
اضافتیدر فلكشده شین ضمیر راهه
راجعدر معنی جهتدن سرابه مقیددر
دریای محیط كرهٔ ارضی احاطه ایلیان
دریادر فلكی اكا تشبیه ایدر احاطه ده وعظمتده عین بونده ایكی معنی افاده ایدر بری ذات معناسنی بریده تشبیه
طریقیله چشمه معناسنی سراب اسیجق زمانده شوره یرلرده نصف النهارده ایراقدن صو كبی كورینن هیئته دیرلر *
محصول بیت * سنك عشقك طریقی نه عجب اولو طریقدر كه كمال عظمتندن دریای محیط فلك یعنی فلك اعظم اكا نسبت
سراب بیكاریدر یاخود نفس سرابدر حاصلی سنك عشقك یولی بر عظیم یولدر كه افلاك عناصر اكا كوره عدم

فی (آتش) م (رشك) كونی وحسد (از) من (غم) كدر (غرق) طالمق (كلاب) كل صویی (است) در (معنای اشارتی) ای یار حقیقی محبوبیت مقامنده اولان اهل مشاهده بعد رفع الحجاب سن صانع بیچونك ذات علیه سنده لطافت شؤنات غیبیه لری كوردی مایهٔ شادی اولان كوكل غمندن آتش غیرتده لاموجود الا الله سر وحقیقتنه واصل اولوب مقام فناده حیاتدن محو ومتلاشی اولمشدر وانوار ذات الهیه یه مستغرق اولمشدر دیمكدر

﴿ در كنج دماغم مطلب جای نصیحت * كین حجره پر از زمزمهٔ چنك وربابست ﴾

بنم دماغم بوجاغنده نصیحت یری طلب ایتمه زیرا بوحجره چنك ورباب صداسندن طولودر (مفردات) (در) فی (كنج) بوجاق (دماغ) قوهٔ سامعه (میم) ضمیر (مطلب) طلب ایتمه (جای) یر (نصیحت) م (كه) زیرا (این) بو (حجره) خانه (پر) طولو (از) من (زمزمه) صدا (چنك) بر نوع ساز (رباب) كذلك (است) در (معنای اشارتی) ای اسرار دروندن واحوال بوقلموندن خبردار اولمیان واعظ صوری مرتبهٔ عین الیقینده دماغ جانی الهامات ربانیه ایله پراواش مشاهده اهلنه رجما بالغیب اولان نصیحتك كار ایدر ظن ایتمه زیرا بنم دماغ جانم محرك عشق اولان مرشد كامل جنود الله اولان كلام حكمت آمیز ایله طولودر سنك نصحكه حاجت یوقدر دیمكدر

﴿ راه توچه راهیست كه از غایت تعظیم * دریای محیط فلكش عین سرابست ﴾

سنك یولك نه عجب بریولدر كه غایت عظمتندن فلكك دریای محیطی انك عین سرابیدر (مفردات) (راه) یول (تو) سن (چه) عجب (راه) یول (یا) وحدتیه (است) در (از) من (غایت) نهایت (تعظیم) اولو اق (دریا) دكز (محیط) احاطه ایدیجی (فلك) م (ش) ضمیر (عین) ذات (سراب) جوراقلی یر كه ایراقدن صو كورینور (معنای اشارتی) ای دوست سنك (هذا صراطی مستقیما) بیوردیغك صراط مستقیمك نه عجب بریولدر كه انك استقامتنده حبیبك سلطان انبیا صلی الله علیه وسلم (شیبتنی سورهٔ هود) بیورمشدر اول یولك عظمتندن وعظمتی اول قدردر كه فلكك دریای محیطی اكا نسبت بر سرابدر الهك توفیقنه محتاجدر

﴿ سبزست درودشت بیا تانكذاریم * دست ازسرآبی كه جهان جمله سرابست ﴾

دره وتپه وصحرا یشلدر كل تا كه كچورمیه لم الیمزی بر صو طرفندن زیرا جهان جمله سرابدر (مفردات) (سبز) یشل (است) در (در) دره وتپه (دشت) صحرا (بیا) كل (تا) حتی (نكذاریم) كچورمیه لم (دست) ال (از) من (سر) طرف (آب) صو (یا) وحدتیه (كه) زیرا (جهان) م (جمله) م (سراب) اسیده صو كبی كورینان شی (است) در (معنای اشارتی) بوراه استقامتده ارض الله واسعه

مشابه سنده درکه نفس الامرده سراب اوله در (سبزست در ودشت بیانا نکذاریم * دست ازسرآبی که جهان جله سرابست) در کریوه نك اتکیدر کریوه بلکه دیرلر یعنی طاغ بلکیه وانك دیبی عادتا دره شکلی اولور کویاکه اول بلکی آشوب کچمکه بر قپودر اکثر کچلك اوله یرده اولغاندر اول جهتدن کبك دری درلر دشت اووه یه دیرلر یا خطاب عامدر هر ایشیده نه تا بونده حتی معناسنده در نکذاریم نی مستقبل نفس متکلم مع غیره درمفعولیهی در مصراع ثانینك اولنده دست لفظیدر معناسی کچرمیالم یعنی المزی کچرمیه لم برصوباشندن یعنی المزدن قومیه لم برصویك باشنی حاصلی دائما باده نوش اولوب بردم خالی اولمیالم دیمکدر سرابدن بونده مراد خم دوران ظرفدر کوب کبی بعض نسخه ده بکذاریم دوشمشدر فی الحقیقه بیا عبارتنه ملایمدر پس معنی قلب طریقی اوزره اولور تقدیر کلام کل برصوبی الدن کچوره لم یاخود قلبه محتاج اولمیه تقدیر کلام بویله اولور کل برصو باشندن الی کچوره لم یعنی امرار معناسنه ترك معناسنه دکل مقصود شرابی الدن قومیالم ایچه اوم که جهان جله سرابدر سرآب که اضافتله صوباشی دیمکدر سر بونده ظرف معناسنه در ومثنوینك بو بیتنی سند کتورن * بیت * عاشق کرزین سروکرزان سرست * عاقبت مارابدان سررهبرست * مدعی سنده ده وسندنده ده خطا ایاش سر بونك کبی یرلرده باش واوج معناسنه کلور * محصول بیت * اووه وطاغ یشللر اولدی کل تا الزی کچور میالم برصوباشندن که جهان جله سرابدر یعنی فانی محضدر هیچ بقاسی یوقدر سراب کبی حاصلی تمام دنیا یعنی عناصر وافلاك سراب مثالدرکه حقیقتده برنیست هست نمادر یعنی برخیالدرکه ایراقدن مرئیدر اما اول جانبه وارسك اول هیئتی کور دکك یرده هیچ نسنه بولمزسن یاخود کل الزی برصو باشندن کچوره لم یعنی بر بیکار باشنی اله کتوره لم ویاصو باشنی الدن کچوره لم یعنی باده یه مداومت ایده لم که دنیانك اونه سی بو قدر همان خواب وخیالدر سراب کبی که هیچ اعتماده لایق دکل بو ایکی بنده قافیه تکرار کلمك دلالت ایدر که بریسی خواجه نك او لیه فی الحقیقه دیوانلرك اکثرنده اولکی بیت کاور انجق بعضیسنده ایکیسی بیله کاور فاما ایکیسنکده طرزی خواجه طرزینه بکزر حاصلی تتمیم فائده ایچون مهما امکن ایکیسیده بیان اولندی (در بزم دل آرزوی توصد شمع برافروخت * وین طرفه که بر روی توصد کونه حجابست) بزم مجلس بر افروخت برحرف تأکید افروخت فعل ماضی لازمله متعدی مابیننده مشترکدر لازم اولور سه بزم دله مضاف او قونور متعدی او لور سه بزم اضافتدن مقطوع او قونور

اولان روضهٔ قلب الهامات وفیوضات ربانیه ایله دائم سبز واخضر ومزین اولسی ایچون ای سالك فرداش کل برمنبع حکمت اولان مرشد کاملك دولت خدمتندن ال چکمیه لم انك ارشادیله روضهٔ قلبمزده اولان اسرار الاهیه نائل اوله لم زیرا بو جهان جمله سراب کبی صو سزی قالدرمز برفوری خیالاتدر دیمکدر

﴿ در بزم دل از روی توصد شمع برافروخت * وین طرفه که بر روی توصد کونه حجابست ﴾

کوکل مجلسنده سنك یوزکدن یوز چراغ شعله لندی وبو عجبکه سنك یوزك اوزره یوز درلو حجاب وپرده واردر (مفردات) (در) فی (بزم) مجلس (دل) کوکل (از) م (روی) یوز (تو) سن (صد) یوز (شمع) چراغ (بر) زائد (افروخت) شعله لندی (این) بو (طرفه) عجب (بر) علی (روی) م (تو) سن (صد) یوز (کونه) درلو (حجاب) پرده (است) در (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك توفیقکله ومرشدك ارشادیله کوکل مجلسنده ماسوادن تخلیه قیلدقدنصکره انوار تجلی ذاتیه ك ایله وازهار فیوضات الهیه ك ایله یوز چراغ معنوی یاندیروب دخول انوار قدسیه ك ایله بوقدر انفتاح وانفساح ایله مشاهده ویرمش ایکن بوعجبکه یینه کنه ذاتك ورای پردهٔ عظمتده بلنمکدن وکورلمکدن مبرادرکه (لاتدرکه الابصار)

﴿ بی روی دل آرای توای شمع دل افروز * دل رقص کنان برسر آتش چو کبابست ﴾

سنك کوکل بزه یجی جمالکسز ای کوکل شعله لندیریجی شمع کوکل آتش اوزره اولان کباب کبی رقص ایدیجیدر (مفردات) (بی) نفی (روی) جمال (دل آرای) کوکل بزه یجی (ای) ندا (شمع) چراغ (دل افروز) کوکل شعله لندیریجی (دل) قلب (رقص کنان) حرکت واضطراب ایدیجی (برسر آتش) آتش اوزره (چو) مثل (کباب) م (است) در (معنای اشارتی) ای انوار تجلیات ایله قلبلری شعله لندیریجی الله سنك قولبلری اسرار غیبیه لر ایله مزین قیلیجی جمالکسز آتش اوزره اولان کباب کبی قلب اضطراب وغمناك والمناك اولوق اوزره درکه استتار وانقباضده حددن زیاده اضطراب والم واردر دیمکدر

﴿ حافظ چه شدار عاشق ورندست نظرباز * بس طور عجب لازم ایام شبابست ﴾

حافظ اکر عاشق ورند ونظرباز ایسه نوادی یعنی عیب دکل زیاده عجب اسلوبدرکه یکیتلك زماننه لایقدر (مفردات) (حافظ) م (چه) نه (شد) اولدی (ار) اکر (عاشق) م (رند) لاابالی (است) در (نظرباز) اچیق نظر (بس) زیاده (طور) اسلوب (عجب) م (لازم) م (ایام) کونلر (شباب) کنجلك (است) در (معنای اشارتی) اکر حافظ الله یوانده (لا یخافون لومة لائم) سرنجه لاابالی عاشق رسوای وامید لقاء الله ایله روزوشب عبادات وطاعاته سعی ایله نظرك

جانب

وبن طرفه واو حالیه در طرفه عجب معناسنه در حجاب پرده * محصول بیت * کوکل بزمنده سنك رویکدن یوز شمع یالکلادی یاخود مجلسده کوکل سنك رویکدن یوز شمع اویاردی بوایسه برعجب حالدرکه سنك رویك اوزرنده یوز درلو پرده وار یعنی رویك قات قات پرده لر التنده ایکن کوکل بزمنده اندن یوز شمع اویاندی (بی روی دلارای توای شمع دلفروز * دل رقص کنان برسرآتش چوکبابست) دلارای وصف ترکیبیدر آرایدندن کوکل بزه یجی معناسنه رقص کنان رقص صیغه امقدر کنان صفت مشبهه در رقص ایده کن معناسنه برسرآتش برحرف استعلا سر تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچون کلمشدر * محصول بیت * ای کوکل یالکلاندریجی شمع سنك کوکل بزه یجی رویکسز کوکل آتش اوزره رقص ایده کندر کباب کبی یعنی سنك رویك فراقندن کوکل هجران آتشی اوزرنده رقاصدر کباب کبی حاصلی یانمدن ویاقلمدن کباب کبی قراری یوقدر اضطرابده در (حافظ چه شداز عاشق ورندست ونظرباز * بس طور عجب لازم ایام شبابست) چه شد استفهام انکاری یعنی نسنه لازم کلمز اراکردن مخففدر رند بونده باده نوشدر نظرباز وصف ترکیبیدر بازیدندن نظراوینادیجی معناسنه اما اصطلاحده کوردیکن سودیجی معنی عشقلی حاصلی محبوب دوستنه دیرلر طور عادت واسلوبدر شباب بوندیکیتلك معناسنه در * محصول بیت * اکر حافظ عاشق وباده نوش ونظرباز اولدیسه نه لازم کلور یعنی نسنه لازم کلمز مصراع ثانی حکم تعلیلیده واقعدر زیرا چوق طور وعادت واسلوب لازمدر جوانلق زماننه یعنی جوانلق وتازه لك زمانی چوق اطوار غریبه واوضاع عجیبه اقتضا ایدرایمدی حافظ انواع تلونله متلون اولدیسه عجب دکلدرکه جواندر جوانلق مقتضاسنی ویرر (وله ایضا) (کنون که برکف کل جام بادهٔ صافست * بصدهزار زبان بلبلش دراوصافست) کنون شمدی اکنوندن مخففدر کف آیه عربیده فاما عجم مخفف استعمال ایدر کفك کله اضافتی مشبه بهك مشبهه اضافتی قبیلندندر حاصلی اضافت بیانیه در وکف کلی باده ایچون استعاره ایلدی زیرا کل مطبق کویاکه برجام باده در قزلقده اما حقیقتده کف کل وجام باده برشیدن عبارتدر صاف صافیدن مخففدر فاش فاشیدن اولدیغی کبی * بیت * فاش میکویم واز کفتهٔ خود در شادم * بندهٔ عشقم وازهر دو جهان آزادم * بصد با مع معناسنه در زبانده زانك فتحی وضمی لغتدر بلبلش شین ضمیر کله را جعدر ومعنی جهتدن اوصافه مقیددر * محصول بیت * شمدیکه کف کلده صافی باده جامی وار یعنی برطولی جام باده وار یوز بیك زبان ایله بلبل انك اوصافنده در حاصلی خواجه بوغزلی انشادنده بهار ایمش که کل آچیلوب بلبل فریاد وفغان وناله ایلدیکی زمان ایمش (بخوان دفتر اشعار

جانب حقه قصر ایدوب خلقدن بی پروا اولسه عیب وعجب دکلدر بو برعجب اسلوبدرکه (لافتی الاعلی) حکمنجه قلبی ماسوی اللهدن خالی اولوب جمیع حرکات وسکناتنده مقصودی الله اولان فتای معنویلره وجوانمردلره لایقدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کنون که برکف کل جام بادهٔ صافست * بصدهزار زبان بلبلش دراوصافست ﴾

شمدی که کلك کفی اوزره صافی شراب قدحی واردر یوز بیك دیل ایله بلبل انك اوصافنده در (مفردات) (کنون) شمدی (بر) علی (کف) ال (کل) م (جام) قدح (باده) شراب (صاف) م (است) در (با) مع (صد) یوز (هزار) بیك (زبان) دیل (بلبل) م (ش) ضمیر (در) فی (اوصاف) مدح (است) در (معنای اشارتی) شمدی که مؤید من عندالله اولان محبوب خدا ومرشد کامل پیشوا اسرار عشق الهیدن ولذائذ روحانیدن طالب صادقه فیض واحسان ایتدکجه طالب دخی یوز بیك لسان صدقله انك شکروثناسنده درکه (شکر المنعم علی المنعم علیه واجب) در وشکر باعث زیادهٔ نعمتدر دیمکدر

﴿ بخواه دفتر اشعار وراه صحرا کیر * چه وقت مدرسه وبحث کشف کشافست ﴾

اشعار دفترینی ایسته وصحرا یولنی طوت مدرسه نك وکشف کشافك بحثنك نه وقتی واردر (مفردات) (با) زائد (خواه) ایسته (دفتر) رساله (اشعار) شعرلر (راه) یول (صحرا) اووه (کیر) طوت (چه) نه (وقت) م (مدرسه) م (بحث) مجادله (کشف کشاف) حواشیدن برحاشیه نك اسمیدر (است) در (معنای اشارتی) ای طالب حق بعد السلوك منظوما ومنثورا اسرار طریقتی واحوال ومقامات اهل اللهی بیان ایدر کتب متصوفه لری مطالعه ایله وقلبکی تعلق ماسوادن تجرید ایله جای سلامت اختیار ایله مال وجاه دنیا ایچون مدرسه بکلیان علما رسمیلر له وعجب وغرور کتوروب مجادله ومعانده دوشورن علوم عقلیهٔ فلسفیه لر ایله وابحاث نفسانیهٔ قیل وقال ردیه لر ایله وقتکی ضایع ایتمه که انك صوکی ندامتدر دیمکدر

﴿ ببرز خلق وزعنقا قیاس کار بکیر * که صیت کوشه نشینان زقاف تاقافست ﴾

خلقدن منقطع اول وایشك قیاسنی عنقادن طوت زیرا کوشه نشینلرك صیت وصداسی قافدن قافه در (مفردات) (ببر) کسل (ز) من (خلق) مخلوق (ز) م (عنقا) اسمی موجود جسمی ناموجود برقوشدر (قیاس) بکزتمك (کار) ایش (بکیر) طوت (که) زیرا (صیت) صدا (کوشه نشین) عزلت ایدیجی (ز) م (قاف) قاف طاغی (تا) انتها (قاف) م (است) در (معنای اشارتی) ای طالب حق اهل غفلات اولوب ساوککه مانع اولان خلقدن کسل وکوشهٔ عزلت اختیار ایله وعنقادن قیاس طوت که اهل عزلت اونلر مشهور آفاق اولوب مقبول درکاه اولورلر زیرا (ما رآه المؤمنون حسنا فهو عندالله حسن) دینلمشدر

﴿ فقیه مدرسه دی مست بود وفتوی داد * که می حرام ولی به زمال اوقافست ﴾

وراه صحرا کیر * چه وقت مدرسه و بحث کشف کشافست) دفتر اشعاردن مراد غزل دیوانیدر بعض نسخه ده صحرا برینه
بستان دوشمش و بحث برینه درس دوشمش کشف بونده ایهام طریقیله واقع اولمش زیراهم کشافك حاشیه سی اولان کشفه
تحملی واروهم معنای لغوی بسنه که اچمقدر اما واو عاطفه ایله ذکر اولسه نته که بعض نسخه ده اویله در حاشیهٔ کشافه مخصوص
اولور انجق * محصول بیت * چونکه بهار زمانیدر وکل دخی بویله در ایمدی برغزل دیوانی طاب ایله وصحرا وبستان
یولین طوت یعنی اول جانبه عزم ایله مدرسه
وقتی دکل وکشف کشاف بحثنك زمانی دکل
حاصلی عیش ونوش زمانیدر (بیرزخلق
وزعقا قیاس کار بکیر * که صیت کوشه
نشینان زقاف تاقافست) بیرام مخاطبدر
بریدندن کسل دیمکدر قیاس اورنك
یعنی نمونه قیاس یقیسدن مصدر درصیت
شهرت یعنی برنسنه مشهور اولمق کوشه
نشین وصف ترکیبیدر اشینیدندن یوجقده
اوتوریجی معناسنه قاف مطلق طاغدر
جبل معناسنه بعده دنیایی احاطه ایلین
جبله علم اولدی بونده مراد اولدر
* محصول بیت * خلقدن کسل ومصلحتی
عنقادن قیاس ایله یعنی خلق عالمدن منقطع
ومنزوی اول ودنیا ایشنی عنقادن قیاس
طوت که کوشه نشینلرك شهرتی وجاوی
قافدن قافه دکدر یعنی عنقا خلقدن
منقطع ومنزوی اولدیغیچون شهرتی تمام
عالمی احاطه ایلشدر (فقیه مدرسه دی
مست فتوی داد * که می حرام ولی به زمال
اوقافست) دی دون دیمکدر امس معناسنه
به یك دیمکدر * محصول بیت * مدرسه
فقیهی یعنی مدرس دون مست ایدی
یعنی مست ایکن فتوی ویردی ودیدیکه
شراب اکرچه حرامدر اما وقف مالندن
یکدر زیرا شراب حق الله در ومال اوقاف
حقوق عباددر وحق الله توبه ایله ساقط
اولور اما حقوق عباد اولمز پس بکلکی
بوجهتندر (بدرد وصاف تراحکم نیست
خوش درکش * که هرچه ساقی ما کرد
عین الطافست) درد دردی دن مخففدر
یای مشدده ایله عرب استعمال ایدر وعجم
یاسز آصنی (بیت) تربخت دردی ومحتسب
زدیر کذشت * رسیده بود بلایی ولی بخیر
کذشت * بوبیتده ایهام لطیف وار صاف
صافیدن مخففدر خوش ایو معناسنه در
درکش ده در حرف تأکید کش امر مخاطب
کشیدندن درکش چك دیمکدر ایچ معناسنه ترکیده ده چکمك ایچمك معناسنه مستعملدر نتکم شاعر بیورر * ع * می نابی بدل
ما بتخلل ایچدم * الطاف لطفك جمعیدر لغتده یومشق معناسنه اما اصطلاحده ایلك معناسنه در بعض نسخه ده دم در
کش واقعدر یعنی سویله ساکت اول دیمکدر زیرا دم نفسدر وکش امر درچك دیمکدر پس نفس چك دیمك سویلمه
دیمکدر * محصول بیت * خواجه بر مخاطب تجرید ایدوب بیورر باده دردینه وصافینه سنك حکمك یچمز یعنی بکا صافی ویرك

مدرسه فقیهی دون مست ایدی وفتوی ویردی بویله دیوکه شراب حرامدر لکن
اوقاف مالندن یکدر (مفردات) (فقیه) عالم (مدرسه)م (دی) دون (مست)
سرخوش (بود) ایدی (فتوی) م (داد) ویردی (می) شراب (حرام) م (ولی)
لکن (به) یك (ز) من (مال) م (اوقاف) وقفلر (است) در (معنای اشارتی) ای
طالب حق لقمه کی دخی حلال ایت وحق عبددن زیاده حذر ایله زیرا علم وتدریس
ایچون مدرسه یی ملازم اولان عالم بالمسئله بر فقیه خطاسز خبر ویردیکه شراب
حرام ایکن عذاب جهنمدن وقف مالندن اهوندر زیرا مال اوقافده حق عبد واردر
حق عبد زیاده مشکلدر که (شرط الواقف کنص الشارع) در انکیچون وقف لقمه ایچون
تکیه بکلیانلر (کالانعام بل هم اضل) اولمشلردر دیمکدر

﴿ بدرد وصاف تراحکم نیست دم درکش * که هرچه ساقی ما کرد عین الطافست ﴾

دردو صافه سنك ایچون حکم یوقدر خاموش اول زیرا بزم ساقیمز هرنه که ایلدی عین
الطافدر (مفردات) (درد) شرابك طورتیسی (صاف)م (ترا) سنك ایچون (حکم)
قدرت (نیست) یوق (دم) نفس (درکش) چك (که) زیرا (هرچه) هرنه
(ساقی) شراب ویریجی (ما) بز (کرد) ایلدی (عین) ذات (الطاف) لطفلر
(است) در (معنای اشارتی) ای طالب حق کندی عبادات ومجاهداتکه
نظر ایله عجب وغرور ایدوب کیمسه نك عیبنه ونقصاننه نظر ایتمه زیرا (یضل من یشاء
ویهدی من یشاء) الله در استعباد واشقادن سنك الکده بر حکم یوقدر ناسك
نقصانندن کف لسان ایدوب همان کندی حالکی مراقب اول که حکیم لم یزل هرنه که
ایشلرسه عین الطافدر ظلم متصور دکلدر استعداد فطریلری حکمنجه جمله ظهورات
شئونات حکمتدر دیمکدر

﴿ حدیث مدعیان همکاران * همان حکایت زردوز و بوریابافست ﴾

مدعیلر سوزی وعمل اهلارینك یعنی اهل اللهك خیالی همان التون دیکیجی ایله حصیر
اوریجی حکایه سیدر (مفردات) (حدیث) کلام (مدعی) دعوی ایدیجی الف
ونون ادات جمع (خیال) فکر (همکاران) عمله مقارن اولنلر (همان) انجق (حکایت)
م (زردوز) التون دیکیجی (بوریاباف) حصیر اوریجی (است) در (معنای
اشارتی) ای طالب حق کندکده اولیمان حالی بنده وار دیو دعوی ایدن طریق
منافقلرندن اولمه زیرا کندنده اولیمانی اظهار ایدن مدعیلرك قالی ایله ظاهری
باطننه موافق اولان اهل اللهك حالی بردکلدر وقدری برابر دکلدر همان التونلی
حریر طوقیان ایله حصیر طقیانك حالی کبی قدر جهتندن بینهما ده بویله فرق
واردر حاصلی مدعی مردود دردیمکدر

﴿ خموش حافظ واین نکتهای چون زر سرخ * نکاه دار که قلاب شهر صرافست ﴾

خاموش اول ای حافظ بوقرمزی التون کبی نکته لری صاقله زیرا شهرك قلبزنی
صرافدر (مفردات) (خموش) سکوت (حافظ) م (این) بو (نکته) سر (ها)

﴿ ادات ﴾

باده دردآمیز ویرك دیمك سنك وظیفك دکل زیرا بو مصلحت ساقینك کاریدر وبزم ساقیمز عادلدر هرنه ایشلرسه همان
لطف کندیکدر حاصلی باده مجلسنك آدابی ساقی بر عادل کیمسه اولمقدر وجمیع امور مجلس اکا مفوض اولمقدر پس اول
کیمسه که مجلسده حاکم اولمش اولدی هرنه کیم حکم ایدرسه کیمسه منع ایده مز ایمدی خواجه بیورر بزم ساقیمز یعنی
ساقی ازل هرنه ایشلدیسه عین الطافدر درددن مراد دنیا کدوراتیدر وصافدن مراد دنیا ذوق وصفاسیدر خواجه
حضرتلری کلام جامع ایراد ایدوب بیورر
دنیا کدوراتیله مکدر اولمه وصفاسیله
مغرور اولمه زیرا هرنه که ازلده ساقی
ازل ایلشدر یعنی حکم ایلشدر ظهور
ایلمسه کرك کیمسه یه قیل وقال کرکمز
(حدیث مدعیان وخیال همکاران *
همان حکایت زردوز وبوریا بافست)
حدیث خبر معناسنه یعنی سوز مدعیاندن
مراد بونده کندولره شاعرلکده برابرلك
دعواسنی ایدوب الارندن مصلحت کلمین
کیمسه لردر خیال بونده تخیل وتفکردر که
شعرا نظم کلام ایلدکده ایلرلر همکار هم
پیشه یعنی صنعتداش دیمکدر والف
ونون ادات جمعدر زردوز وصف ترکیبیدر
دوزیدندن رومده تحریف ایدوب زردیز
دیرلر صرمه ایشلیانلره بوریاباف وصف
ترکیبیدر بافیدندن اورمك وطقومق
معناسنه بوریا قرغی قمشندن اوریلور
بردواو حصیردر اناطولی ولایتنده ودیار
عربده چوق اولور حاصلی مدعیلری
بوریاباف وکندیلرینی زردوزه تشبیه ایلر
سابقا بیتده مدعیلری سست نظم
دیمکله تعبیر ایلدی * محصول بیت *
سست نظم مدعیلرك کلمات ونظمی وبزم
اقران وامثالمزك تخیل وصنع اشعاری همان
زردوز ایله بوریاباف قصه سیدر یعنی
برکون بوریاباف زردوزلر بازارینه کیرر
ودعوا ایدر که بزسزکله هم پیشه وهم
صنعتمز زیرا بزده سزکبی صاحب دستکاهز
سزکبی بزده کارمز آلتله دربی آلت
اولمز پس خواجه بیورر سست نظم
مدعیلرك بزله همیشه لاف دعواسی بونك
کبیدر (خموش حافظ این نکتهای
چون زر سرخ * نکاه دار که قلاب شهر
صرافست) خموش وخاموش وخامش
وخمش امر مخاطبدر خاموشیدندن کاه
الف تخفیفیله وکاه واو وکاه ایکیسیله حافظ
منادا حرف ندا محذوفدر نکتها اسلوب عجم اوزره ذوی العقولك غیری اولدیغیچون ها ایله جمع اولمشدر نکته لغت عربیده
برچوق اوجیله یره اوره اوره برنشان پیدا ایلمکدر بومعنی اکثر تفکر وتحیر وقتلرنده اولور که انسان برنسنه یه دوشنور
وبی شعور برابش ایشلر نکته اصلنده مصدر در نکت ینکت یعنی نصربابندن کدره کبی صکره قلوبده مؤثر اولان کلام
لطیفه اطلاق ایلدیلر زرسابقا بیان اولندی بکه زر عامدر کشه والتونه قرینه ایله تخصیص کب ایدر مثلا زر سرخ

ادات جمع (چون) مثل (زر) التون (سرخ) قرمزی (نکاه) حفظ (دار)
طوت (که) زیرا (قلاب) قلبزن (شهر) م (صراف) قیوجی (است) در
(معنای اشارتی) ای حافظ بو اسرار طریقتی عوامدن کتم ایله ساکت اول
وبو خالص التون کبی شوائب نفسانیه دن عاری اولان معارف اهل اللهی جاهلك
ایچنده حفظ ایله وحالکه شکر ایله زیرا شهر بشایع حکم اولان قلبك متصرفی
اولان الله جمله صورت ظاهرهٔ انسانی التون یالدیزی کبی احسن تقویم اوزره
خلق ایتدی لکن قالبلری (کمعادن الذهب والفضة والحدید وغیره) متفاوت قیلوب
احوال قالبی کیرلدی صورتی انسان ایچی حیوان اولانه آب حیاتی لایق
کورمه دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اکر بالطف بخوانی مزید الطافست * وکر بقهر برانی درون ماصافست ﴾

اکر لطفله بزی حضوریکه اوقویه سن لطفلرك زیاده در واکر قهر ایله بزی
حضورکدن سوره سن بزم درونمز صافدر (مفردات) (اکر) حرف شرط (با)
مع (لطف)کرم (با) زائد (خوانی) اوقویه سن (مزید) زیاده (الطاف)
لطفلر(است) در(وکر) حرف شرط (با) مع (قهر) غضب (با) زائد (رانی)
سوره سن (درون) ایچ (ما) بز(صاف) خالص (است) در(معنای اشارتی)
ای طالب حق معلوم اولسونکه عاشق صادق اولانه (کل ما جاء من المحبوب محبوب)
سرنجه امر بوالعجبدر که لطفك وقهرك عاشقیدر وارادهٔ عاشق ارادهٔ معشوقده
محودر انکیچون حافظ شیرازی ای محبوب حقیقی اکر لطف ایله معامله ایدرایسك
لطفکه نهایت یوقدر کرم سنکدر واکر قهر ایله معامله بیورر ایسك سنك قضاکه راضی یز
وحکمکه تسلیمز بنه سنك کرمکله خلوص قلبله برآن سنك توجهکدن جدا
اولمز دیو بیورمشلر

﴿ بنامه وصف تو کردن نه حد امکانست * چراکه حسن تو بیرون زحد اوصافست ﴾

مکتوب ایله سنك وصفکی ایتمك حد امکانده دکلدر زیرا چونکه سنك حسنك حد
اوصافدن طشره در (مفردات) (با) مع (نامه) مکتوب (وصف) م (تو) سن
(کردن) ایتمك (نه) نفی (حد) تعریف (امکان) ممکن اولمق (است) در (چرا)
نیچون (حسن) م (تو) سن (بیرون) طشره (ز) من (حد) تعریف ونهایت
(اوصاف) وصفلر(است) در (معنای اشارتی) ای کمالات وکرمنه دریا لم یکب
اولوب یازمق ممکن اولسه دریالر دوکنوب کندینك کمالات وکرمنه نهایت اولمیوب (لطیف
بعباده) اولان کریم ورحیم سنك احسانکی وعظمت وکبریا وقدرتکك وصفنی یازوب
وبیان ایتمکده قوللر عاجزلردر زیرا سنك حسن اوصافکه واحسان ذات پاککه
نهایت یوقدر دیمکدر

﴿ بچشم عشق توان دید روی شاهد ما * که نور دیدهٔ خوبان زقاف تاقافست ﴾

وزرطلا ديمكله خالص آلتون مراد اولور پس خواجه‌نك زرسرخ ديديكى خالص آلتوندر نكاه‌دار نكاه لفظى داشتن‌ودارندن‌له و بونلرك مشتقاتيله مستعمل اولسه حفظ وصيانت معناسنه درامّا كردن وكيدن‌له و بونلرك مشتقاتيله مستعمل اولسه باقمق يعنى نظر ايلمك معناسنه دركه حرف تعليل قلاب مبالغه ايله اسم فاعلدر قلب زن معناسنه صرافده مبالغه ايله اسم فاعلدر يعنى آلتونى آچيديه و يا آچه‌يى آلتونه بوزيجيدر * محصول بيت ۞ اى حافظ ايسم اول و بوخالص آلتونه بكزر اشعاركده اولان نكته‌لرى حفظ ايله وكيمسه يه

اشاعت ايله زيرا شهرك قلابى صرافدر يعنى سست نظم و بد اشعار مدعى شاعر پرزور پرينه بكمشدر سنك خالص آلتون كبى اشعاريكى سرقه ايدر و كندينك اولنامربوط وناموزون تزيقاتى برينه بكورر (وله ايضا) (اكر بلطف بخوانى مزيد الطافست * وكر بقهر برانى درون ماصافست) بوغزل اولكى غزله نظير واقع اولمش واكثر دواوينده بولنمدى امابعضيده بولنديغيچون واسلوب نظمى خواجه نظمنك اسلوبنه موافق اولديغيچون كتابت اولندى بخوانى فعل مضارع مخاطبدر فعل شرط واقع اولمشدر مزيد مصدر ميميدر زاد يزيد دن زياده معناسنه الطاف لطف جمعيدر ايلكلر ديمكدر برانى فعل مضارع مخاطبدر رانيدندن سورمك معناسنه معطوفدر شرطيه اولايه صاف بونده ينه صافى معناسنه در * محصول بيت * اكر بزى اطفله كندى جانبكه دعوت ايدرايسك زياده لطفدر واكر قهرله يانكدن سورر ايسك درونمز يعنى خاطرمز صافيدر يعنى منفعل ومتأثر اولمزز حاصل كلام سندن هرنه كه حقمزده صادر اولورسه اكر لطف واكر قهر مقبولمز ومرغوبمزدر هيچ بروجهله كوكلمز مكدر اولمز ديمكدر (بنامه وصف تو كردن نه حدامكانست * جراكه وصف تو بيرون زحد اوصافست) اكر بنامه برينه بخامه واقع اولسه اولى واحرى ايديكه استعماله موافق اولوردى بنامه ده كى بامع معناسنه اوله و ياظرفيت معناسنه وصف واصفك حاليدر و صفت موصوفك جراكه مقام تعليلده واقع اولمش زيراكه معناسنه وصف تو ده اضافت مصدرك مفعولنه اضافتى قبيلندندر اوصاف وصفك جمعيدر اكر اوصاف بدلى وصاف واقع اولسه زياده خوب اولوردى زيراوصف عبارتنه مناسب اولوردى * محصول بيت * نامه ايله يانامه ده سنك وصفك يعنى سنى وصف ايلك حد امكان دكل يعنى سنك اوصافك دائره امكانه صغمز زيراسنى وصف ايلك حد اوصافدن بيروندر حاصلى سنده اولقدر جمال وكمال واردركه وصاف اوصافنده عاجزدر (بچشم عشق توان ديدروى شاهدما * كه نور صورت خوبان زقاف تاقافست) بچشم عشق يعنى بچشم خدا بين شاهد بونده دلبر معناسنه دركه حرف تعليل

بز م محبوبمزك يوزينى عشق كوزيله كورمك ممكندر زيرا محبوبلرك كوزى نورى قافدن قافه‌در (مفردات) (با) للملابسة (چشم) كوز (عشق) م (توان) ممكن (ديد) كورمك (روى) يوز (شاهد) محبوب (ما) بز (كه) زيرا (نور) م (ديده) كوز (خوبان) محبوبلر (ز) من (قاف) قاف طاغى (تا) انتهاء (قاف) م (است) در (معناى اشارتى) كندوده نهايت اوليان ذات وصفات رب العالمين وصفنده خلق عالم عاجز اولديغى بونك كبى محبوب حقيقيمزك جمال باكمالنى مشاهده انجق بصيرت قلبله در بصرله رؤيت ممكن دكلدر زيرا نيچون اراوالابصار اولان محبوبان خدانك ديدهٔ بصيرتلرى نورى اطراف عالمى احاطه ايتمشدر ديمكدر

﴿ زمصحف رخ دلدارآيتى برخوان ۞ كه آن بيان مقامات كشف كشافست ﴾

كوكل طوتيجى محبوبك يكاغى مصحفندن برآيت اوقو زيرا اندن برآيت اوقومق كشف كشاف مقاماتنى بياندر (مفردات) (ز) من (مصحف) م (رخ) يكاق (دلدار) كوكل طوتيجى (آيت) م (با) وحدتيه (بر) زائد (خوان) اوقو (كه) زيرا (بيان) م (مقامات) مقاملر (كشف) اظهار (كشاف) كشف ايديجى (معناى اشارتى) اى شول كيمسه كه انوارذات الهيدن واسرارفيوضات ربانيدن بصيرتله برمقدار انكشاف ومشاهده حاصل ايدهسن علوم ربانيه واسرار مقامات عارفينه واصل اولورسين زيرا (اذادخل النورفى القلب انفتح وانفسح) حكمنجه انفتاح قلب اهل كشفك مقاماتنى مبين وكاشفدر ديمكدر

﴿ چوسرو سركشى اى يارسنكدل باما ۞ چه چشمهاست كه بروى توزاطرافست ﴾

اى طاش كوكللى بى رحم يار سروكبى بزمله سركش سن نه چشملر واردركه اطرافدن سنك يوزك اوزره در (مفردات) (چو) ادات تشبيه (سرو) م (سركش) اطاعتسز (يا) مصدريه (يار) حبيب (سنك) طاش (دل) قلب (با) مع (ما) بز (چه) نه (چشم) كوز (ها) اداة جمع (است) در (بر) على (روى) يوز (ز) من (اطراف) م (است) در (معناى اشارتى) اى كمال تقدسده علوشان صاحبى اولوب وجوب وايجابدن منزه اولان الله بزعباد عاجزان ومحتاجلرزسن غنى عن العالمين سين جمله عطايا محضا الطفكاه درزه دوسنلر بكه بخش ايتديكك انوار بصيرتدن بخش ايله بوكرمه نيل ايچون نيجه اهل نظرلر واردركه هرطرفدن سنك ذاتكه نظرلرينى قصر ايتمشلرد رسنك غير كدن قطع نظر ايتمشلردر وسنك كرمك امدينه درلر ديمكدر

﴿ تراكه مايهٔ خلدست نزل وهمتانيست ۞ ازآن مثال كزينم روان دراعرافست ﴾

سنك ايچونكه جنت مايه سى ماحضر طعامكدر ونظيرك يوقدر اول سببدن مثال اختيار ايدرم جانم اعرافده در (مفردات) (ترا) سنكيچون (مايه) نعمت (خلد) جنت (است) در (نزل) ماحضر طعام (همتا) نظير (نيست) يوق (ازآن) اول سببدن

﴿ مثال ﴾

نورنارك ضياسنه دبرلر صورت يعنى روى خوبان زقاف تاقافست يعنى تمام عالمى احاطه ايلمشدر * محصول بيت * جانانمزك روينى عشق كوزيله كورمك اولور زيرا خوبلرك رويى نورى قافدن قافه دك جهانى طوتمشدر اما هركس كورمز بلكه چشم خدا بينه مالك اولان كورر انجق نتكيم حضرت مولانا جامى بيورر (بيت) جهان مرآت حسن شاهد ماست ۞ فشاهد وجهه فى كل ذرات ۞ (زمصحف رخ دلدارآيتى برخوان * كه آن بيان مقامات كشف كشافست) مصحفك رخه اضافتى بيانيه در ورخك دلداره اضافتى لاميه دلدار وصف تركيبيدر داريدندن كوكل طوتيجى يعنى عشاقك كوكلنى اخذ ايدوب ضبط ايديجى آيت نشانه ديرلر قرآن شريفده سوز باشلرى سرخله وغيرى نسنه ايله نشانلنديغيچون ايكى نشانك اراسنده واقع اولان كلام شريفه آيت ديرلر برخوان برحرف تأكيد كه رابط صفت يا حرف تعليل كشف بونده ايهام طريقيله واقع اولمشدر بيت سابقده واقع اولديغى كبى * محصول بيت * جانانك رخى مصحفندن برآيت اوقو يعنى روى دلدارده اثر صنع يزدانى مشاهده ايله ديمكدر (بيت) اى نور خدادر نظر ازروى تو مارا ۞ بكذاركه در روى تو بينم خدارا ۞ نچاين آيت كه كشف كشاف مقاماتنى بيان ايدر يعنى حاشيهٔ كشافى بيان ويا كشافى فتح وكشف ومقاماتنى بيان يعنى رويكده اولان اثر صنع خدايى باشمطالعه ايلكله تفسير كشافك مشكل مقاماتى هب بيان اولوب كشف اولور (چوسرو سركشى اى يارسنكدل باما * چه چشمهاست كه برروى توزاطرافست) سروى سركشى عبارتنه مضاف اوقومق جائزدر ومقطوع عن الاضافة اوقومق جائزسركش وصف تركيبيدر كشيدندن باش چكيجى معناسنه يعنى كيمسه يه سرفرو ايلمز اكثر معاند معناسنده استعمال ايدرلر يا حرف خطابدر ايكى وجه اوزره يله سنكدل دل بونده يورك درطاش يوركلى ديمكدر چه بونده مبالغه معناسنى افاده ايدر چشمها چشمك جمعيدر ها ايله جمع اولمشدر غيرى ذوى العقولدن اولديغيچون كاه اولور كه الف ونونله جمع ايدرلر ذوى العقوله تشبيه طريقيله (بيت) دل شبشه وچشمان توهر كوشه بردنش * مستند مبادا كه بناكه شكندش) * محصول بيت * اى يار سنكدل بزمله سروكبى سركش سين ياخودسر وسركش كبى سين اما اطراف واكنافدن مبالغه كوزلر سنك رويكه ناظردر يعنى بزمله سروسركش كبى استغنا اوزره سين اما اطرافدن نه كوزلر سنك رويكه ناظردر حاصلى بزدن معرض وسائرلره مبال سين رويكى مراد جه سيرايتديرر سين وتماشا ايتديررسين (تراكه مايهٔ خلدست نزل وهمتانيست * ازين مثال كزينم روان دراعرافست) ترا ضمير منصوب

(مثال) م (كزينم) اختيار ايدرم (روان) جان (در) فى (اعراف) جنت ايله جهنم بيننده اولان حجبخانه (است) در (معناى اشارتى) اى يولنه جان فدا ايدن عباد مخلصينه آنادن وانادن ارحم اولوب (يا ابن آدم استطعمتك فلم تطعمنى) بيورن رحيم وكريم ربمسين جنت معرفت الالهيده سنك خاص بنده لريكه جمالك نعمتى غذاى روحلرى ايچون طعام ماحضر دروسن لوازم بشريه احتياجدن منزه ربى نظيرسن اول مرتبهٔ عرفانه وغذاى روحانى يه عدم وصلتمدن ايچون اعراف اهلى كبى اولدمكه كاه روحانيتده وكاه نفسانيتده بين الماء والطين كاه ذوق معرفتده كاه حجاب بشريه ده كاه غذاى روحانيتده كاه غذاى نفسانيتده قالوب تجلىٔ دائميده اولمديغم ايچون حيرتده يم ديمكدر

﴿ عدوكه منطق حافظ طمع كند درشعر ۞ همان حديث هماى وطريق خطافست ﴾

دشمن كه شعرنده حافظك كلمات حكمت آميزنده اولان اندته طمع ايدر بوطمع هماز هما كلامى ايله قارلنغيچ طريقى كبيدر (مفردات) (عدو) دشمن (منطق) كلام (حافظ) م (طمع) اميد (كند) ايدر (در) فى (شعر) غزل (همان) انجق (حديث) كلام (هما) عالى پرواز اولان طير (طريق) يول (خطاف) قارلنغيچ قوشى (معناى اشارتى) غفلت قلبله فصاحت و بلاغتده مهارت عرض ايدن شعراكه (والشعراء يتبعهم الغاون) ايله مذموم ايكن وامكارى هباء منثورايكن حافظك واردات الهيه والهام ربانيه‌له لسان غيبدن بيان ايتديكى كلمات حكمت آميزى كبى صفاى روحانيت بخش ايدر ظن ايدر لكن اهل غفلتك كلامى نه قدر فصاحتله اولورسه ده جانسزتن مزين كبيدر زيرا اهل عشقك كلامى هما كبى مقام عاليدن وعلوم لدنيه دندر اهل غفلتك كلامى خطاف كبى الچقدن واسفل سافلينى مقتضى نفس غرضندندر ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ خلوت كزيده را بتماشاچه حاجتست ۞ چون كوى دوست هست بصحرا چه حاجتست ﴾

عزلت اختيار ايتمش كيمسه ايچون تماشايه نه حاجت واردر چونكه دوستك محله سى واردر صحرايه نه حاجت واردر (مفردات) (خلوت) عزلت (كزيده) اختيار ايتمش (را) ادات مفعول (با) للملابسة (تماشا) سيران (چه) نه (حاجت) احتياج (است) در (چون) چونكه (كوى) محله (دوست) م (هست) واردر (با) م (صحرا) م (چه) نه (حاجت) م (است) در (معناى اشارتى) مقام عزلتده ذوق روحانيت كسب واختيار ايدن ايچون نفس وهوى آرزوسيله باغده وباغچه ده تماشا وسيران ايتمكه حاجت يوقدر زيرا انسيت ومناجات حقدن لذت الانه كلنان زندانده دوستله اولديغه مقتضاى هوى اولان صحرايه حاجتى يوقدر ديمكدر

منفصل معناسنه سكا ديمكدر كه رابطهٔ بيان مابه طامزلق واصل معناسنه در خلد جنت نزل قونان كيمسه يه چكلن يمك عمارتلرده كى كبى نزل مؤخر مبتدا مابه مقدم خبر مبتدا يكداش يعنى مانند معطوف در مابه يه ازين مقام تشبيهده استعمال اولنور تنكيم سابقا بيان اولندى ايدى (ع) ازين مه پارهٔ عابد فريبى * بونك كبى برمه پاره ديمكدر وحيد تبريزى (بيت) بشر دهد ازين بشر كه به بود زحور * عين ابكى مصراعده ده بونك كبى ديمكدر تنكيم مولانا آصفى بيورر (بيت) دست آزرده مبادا شود اغيار مكش * ورنه ميخواهم ازين كشته تراصد باشد * ازين بونده ده تشبيه افاده ايدر مثال كزينم مثال لغتده اورنك معناسنه در كزين كاف عجمينك ضمى وزاى معجمه نك كسريله مختار معناسنه اورندلمش مثالك كزينه اضافتى بيانيه در روان بونده حاصل وموجود معناسنه در اعراف قرآنده واقع اولان اعراف جنتله جهنم اراسنده بر ديواردر ديديلر * محصول بيت * جانانه خطاب بيورر سكا كه نزل مابهٔ خلددر يعنى جنت نعمتيدر وسنك كه نظيرك يوقدر بو مثال مختارم كبى اعرافده موجود وحاصلدر انجق يعنى بر كيمسه يه كه نزل جنت طعامى اوله ونظيرى اوليه انك مثالى اعرافده حاصلدر انجق بو غزل اكثر دواوين خواجه ده موجود اولمديغى كبى بو بيتده موجود اولان غزلك اكثرنده يوقدر و بو بيته هركس بردرلو معنى ويرمش اما تركيب متحمل اولديغى معنى بوندن غيرى اولمق ممكن دكل (عدو كه منطق حافظ طمع كند در شعر * همان حديث هماى وطريق خطا فست * عدو اصلنده واوك تشديديله در اما عجم تخفيف واوله استعمال ايدر منطق مصدر ميميدر نطق معناسنه در هماى برمبارك قوشدر كه هر كيمسه يه كه كولكه سى دوشه پادشاه اولور يابر اواو دولتلو اولور هندستانده وخطا وختنده ودشت قبچاقده بولنور اما ديرسى الله كبرمز بلكه اول صحرالرده لاشه سنى بولور شكرنك اولور صاقى بياض اولمز مثلا صغصغن شكر رنك اولسه هماى كبى اولوردى اما اياقلرى اولمز شام شريفده برعجم بازركانده بريسنى كورمشم طريق بونده مقحم در همان حكايت هماى وخطاف ديسه معنى راست كاوردى همان تكميل وزن ايچون كتورمش انجق خطاف خاء معجمه نك ضميله وطاء مهمله نك تشديديله قرلنغج قوشيدر * محصول بيت * عدو كه شعرنده حافظك الفاظنى وكلامنى وكنايتى قصد ايدر يعنى بنم شعرم حافظك شعرى كبيدر الفاظده واداده وظرافتده ونزاكتده ديرايدى عدوك شعرده حافظه او يكمسى هماى قوشيله قرلنغج قوشى قصه سيدر كه قرلنغج همايه ديركه سن بلند پرواز ايسك بن تيز پرم سن بركونده الديغك منزلى بن برساعتده آلورم ايدى خواجه بيورر كه

﴿ جانا بحاجتى كه تراهست باخداى * كاخردمى بپرس كه ماراچه حاجتست ﴾

اى جان شول بر حاجت حقيچونكه سنك خدايه واردر آخر بردم سؤال ايله كه بزم حاجتمز نه در (مفردات) (جانا) اى جان (الف) ندائيه (با) قسميه (حاجت) مقصود (يا) وحدتيه (ترا) سنكيچون (هست) واردر (باخداى) خدايه (آخر) عاقبت (دم) نفس (يا) وحدتيه (با) زائد (پرس) سؤال ايله (مارا) بزم (چه) نه (حاجت) م (است) در (معناى اشارتى) اى بشريتدن منسلخ اولوب قابل فيض الهى روح مجرد ومقدس اولان پيردلپذير خدادن مقصودك اولان نور الهى حقيچون برنفس بودرويش بى نوا و پريشان حالدن وبو محتاج دردولنكز فقير بى نوادن برسؤال ايدوب خلق عظيمك مقتضاسى شفقت ومرحمت ايله بر نظر و برحسن همت ايله ديمكدر

﴿ ارباب حاجتيم وزبان سؤال نيست * درحضرت كريم تمنا چه حاجتست ﴾

حاجت صاحبلرى بز وسؤال ديلى يوق كريمك حضورنده تمنى وطلبه نه حاجتدر (مفردات) (ارباب) صاحبلر (حاجت) م (ايم) متكلم مع الغير (زبان) ديل (سؤال) م (نيست) يوق (در) فى (حضرت) حضور (كريم) م (تمنا) طلب (چه) نه (حاجت) م (است) در (معناى اشارتى) اى خليفة الله فى الارض اولوب جواسيس قلوب اولان پيرروشن ضميرم (لسان الحال انطق من لسان المقال) در سن كريم الطبع اولان ذات محترمك در دولت كشا سنك محتاجلرى بزلسانله سؤال حاجته وطلب مقصوده حاجت يوقدر بنده حسن همت ونظر عنايت سنكدر ديمكدر

(محتاج جنك نيست كرت قصد خون ماست * چون رخت ازان تست بيغما چه حاجتست)

جنكه احتياج يوقدر اكرسنك بزم قانمزه قصدك وار ايسه چونكه متاع سنك مالككدر يغمايه نه حاجت وار در (مفردات) (محتاج) احتياج (جنك) صواش (نيست) يوق (كر) اكر (ت) سنكيچون (قصد) نيت (خون) قان (ما) بز (است) در (چون) زيرا (رخت) متاع (از) من (آن) نصيب وملك (تو) سن (است) در (با) للملابسة (يغما) تجاوزلك ايله قاپق (چه) نه (حاجتست) م (معناى اشارتى) اى پيرشفيقم سنك نظر عنايتك بركاتنه اراده كده محو ايدوب كال تسليمده كالميت بين يدى الغسال جانمى وتنمى بولكه فدا ايتدم هرنه كونه امر وفرمانك اولور سه مطيعم قطعا اعتراض يوقدر ظاهرا وباطنا اقليم وجودم سنك ملككدر سنك نفس عيسى واريكه اطاعت وانقيادم طوعيدر كرها اولمغه حاجت يوقدر ديمكدر

﴿ جام جهان نماست ضمير منير دوست * اظهار احتياج خود آنجا چه حاجتست ﴾

جهان كوستريجى قدحدر دوستك نورانى قلبى انده كندى احتياجنى اظهاره

قدوى سست نظم دخى تيز سويلر وچوق سويلر اما سويلديكى هب تز ريفدر كيمسه نه او قور ونه يازر (وله رحمه الله) (خلوت كزيده را بتماشا چه حاجتست * چون كوى دوست هست بصحرا چه حاجتست * خلوت يالكزلق كزيده لازمله متعدى ما بينده مشترك در بونده متعديدر خلوت مقدم مفعوليدر او زندلمش يعنى اختيار ايلمش معناسنه را ادات تخصيصدر بتماشا حاجته متعلقدر * محصول بيت * يالكزلق اختيار ايدنك تماشايه نه احتياجى واردر جانان محله سى وار ايكن صحرايه وارمق نه حاجت خلوتدن مراد كوى جانانددر (جانا بحاجتى كه تراهست باخداى * كاخردمى بپرس كه ماراچه حاجتست) جانا منادى الف حرف ندا بحاجتى باحرف سبب ياوحدت ايچوندر كه رابط صفت تراسنك ديمكدر با خداى با حرف صله باء مفرده معناسنه در آخر ادات تأكيددر دمى دم نفس يا وحدت ايچون بپرس امر مخاطبدر باحرف تأكيد درمارا بزم ديمكدر * محصول بيت * اى جانان برحاجت ايچون كه سنك خدايه وار برنفس سؤال ايله كه بزم حاجتمزدر يعنى سنك خدادن برا ميدك واردر اول اميد حاصل اولمغيچون بزم احتياجمزدن سؤال ايله حاصلى سن كه بزم حاجتمزى حاصل ايليه سن قاضى الحاجات دخى سنك حاجتكى قضا ايدر (ارباب حاجتيم وزبان سؤال نيست * درحضرت كريم تمنا چه حاجتست) ارباب ربك جمعيدر هر نسنه نك صاحبنه رب ديرلر وذات بارى يه ده اسمدر غيره اطلاقى جايز دكل مكر اضافتله سؤال دلمك وصورمق حضرت يقينلغه وخانه نك حياطنه ديرلر كريم جومرده ديرلر تمنا تفعل بابندن مصدر در ناقصدن تفعل بابنك مصدرينك عين الفعلى عرب مكسور اوقور وعجم مفتوح تمنا برنسنه يى آرزو ايلمكدر * محصول بيت * حاجت صاحبلرى بز وديلمكه ديليمز يوقدر يعنى ديلمكه قدرتمز يوقدر حاصلى ديلمكه ديليمز وارمز مصراع ثانى مقام تعليلده در زيرا كريمك حضورنده برنسنه تمنى ايلمكه احتياج يوق يعنى عرض حاجت ايلمكسزين كريم اظهار كرم ايلر (محتاج قصه نيست كرت قصد جان ماست * چون رخت ازآن تست بيغما چه حاجتست) قصه حكايت معناسنه در محتاج مضافدر قصه يه وقصد جانه وجان مابه اضافت بمعنى اللام جمع ارخت اسباب ومتاعدر ازآن تست ازآن افظى وآن لفظى اضافتله مقام تخصيصده مستعملدر مثلا ازآن توسنك وآن من بنم ديمك يرده استعمال ايدرلر * محصول بيت * اكر سنك قصدك بزم جانمز ايسه اوزون قصه لره وتأويلاره احتياج يوقدر بيلدككدن قالمه مصراع ثانى بى اولكى به ضرب مثل شكلى ايدوب ديرچونكه اسباب ومتاع سنكدر يغمايه نه حاجت يعنى بزم جانمزه ميل ايلديككحينده بعض حكايات وتأويلاته ارتكاب كندى مالك واسبابكى يغما طريقيله اخذ ايلك كيدر زيرا جان

نه حاجتدر (مفردات) (جام) قدح (جهان نما) جهان كوستريجى (است) در (ضمير) قلب (منير) نورلى (دوست) م (اظهار) م (احتياج) م (خود) كندى (آنجا) انده (چه حاجتست) م (معناى اشارتى) اول متصف بصفات الله اولان يار دلنواز وپيردلپذيرم افنديمك خانهٔ تجلىٔ ربانى اولان قلب شريفى اسكندرك جام جهان نماسى كبى (لايخفى عليه شئ) سرينه مظهر اولمشدر بودعواى تسليميت امرنده دخى صدق دروغى اظهاره حاجت يوقدر ديمكدر

﴿ آن شد كه بار منت ملاح بردمى * كوهر چو دست داد بدريا چه حاجتست ﴾

اول كيتديكه طالعمك منتى يوكنى چكردم كوهر چونكه ال ويردى واله كيردى دريايه نه حاجت وار در (مفردات) (آن) اول (شد) كيتدى (بار) يوك (منت) احسان (ملاح) طالع (بردمى) ايلتوردم وچكردم (كوهر) جوهر (چو) چونكه (دست) ال (داد) ويردى (با) ظرفيه (دريا) دكز (چه حاجتست) م (معناى اشارتى) فروخت ايچون علم تحصيل ايدوب درياى علوم ظاهريه يه غرص اولوب فنون شتايه آشنا اولان علماى رسميه لرك منت يوكين شمدى دكيرو چكمزم وانلردن ظن ايتديكم طريق ارشادى طلب ايتمزم بحمد الله كه عالم كندى ايچون خلق اولنان وارث كوهر محمدى وواصل انوار احدى دل عالم وخلاصهٔ بنى آدم صدف كونده كوهر نايات اولان مرشد كامله توفيق ربانيله موفق اولوب بزه ال ويردى (يد الله فوق ايديهم) مظهريدر علماء متبحرين اهل رسومه حاجت يوقدر ديمكدر

﴿ اى عاشق كدا چو لب روح بخش يار * ميداندت وظيفه تقاضا چه حاجتست ﴾

اى فقير عاشق چونكه يارك روحبخش ايديجى دوداغى سنك وظيفه كى بيلور تقاضا والحاح وابرامه نه حاجت (مفردات) (اى) حرف ندا (عاشق) م (كدا) فقير (چو) چونكه (لب) دوداق (روح بخش) روح ويريجى (يار) م (ميداند) بيلور (ت) سنك (وظيفه) غدا (تقاضا) ابرام (چه حاجتست) م (معناى اشارتى) اى فقير ومحتاج اولان عاشق حصول مقصود ايچون طبيب الهى بير معنوينك دركاهنده تعجيل ايتمه كه (الامور مرهونة باوقاتها) در انلرك نفس اكسيرلرى همت وفيض حيات بخش قلب منيرلرى طالبك استعدادنه كوره درسنك روحكك تحملى مقدارى غدا كى بيلورلر تعجيل ايله الحاح وابرامه حاجت يوقدر ديمكدر

﴿ اى مدعى برو كه مرا با تو كار نيست * احباب حاضرند باعدا چه حاجتست ﴾

اى دعوى ايديجى كيتكه بنم سنكله ايشم يوقدر دوستلر حاضرلردر دشمنه نه حاجت واردر (مفردات) (اى) حرف ندا (مدعى) دعوى ايديجى (برو) كيت (مرا) بنم (با تو) سنكله (كار) ايش (نيست) يوق (احباب) دوستلر (حاضرند) حاضرلردر (باعدا) دشمنه (چه حاجتست) م (معناى اشارتى) اى اسرار عشقدن خبردار اولميوب قورى دعوى ايله اهل سلوكم دين اهل صورت

ودل سنکدر اکا قصد ایلدیکك حینده نه تردد کرك همان حکمك اجرا ایله جان اوستنه (جام جهان نماست ضمیر منیر
دوست * اظهار احتیاج خود آنجا چه حاجتست) جام لغتده صرچه قدحدر اما بونده اضافتله تخصص کسب ایلمشدر
جهان نما وصف ترکیبدر نمایندن که لازمه متعدی مابیننده مشترکدر بونده متعدیدر جهان کوستریجی دیمکدر
کیتی نماده عالم نماده دیرلر شول بر مشهور قدحدرکه سلاطین ملوك ماضیه توارثا اکا مالك اولورلردی وعالمك عدلنی وظلمی
ونظام وانتظامنی اندن سیر ایدرلر دی
ضمیر بونده کوکل معناسنه در منیر اسم
فاعلدر انار ینیردن یعنی افعال بابندن
اجوفندن صفتدر ضمیره مضافدر دوسته
ضمیرده فاعلدر جهان نمانك ویا مؤخر
مبتدا وجام جهان نما مقدم خبر اظهار
مضافدر احتیاجه واحتیاج خود لفظنه
وخود واور سمیله بونده کندی معناسنه
آنجا ظرف مکان آنده دیمکدر * محصول
بیت * دوستك نورانی کوکلی جام جهان
نمادر یعنی جهانك پیدا و پنهانی کندویه
کوستر پس بویله اولیجق کشی کندینك
احتیاجنی اظهار ایدوب عرض ایلمکه
احتیاج یوق یعنی تحصیل حاصلدر
(آن شد که بار منت ملاح بردمی * کوهر
چو دست داد بدریا چه حاجتست) آن اسم
اشارتدر بعیده مشارالیهی محذوف آن حال
شد تقدیرنده بار بونده یوك معناسنه منت
مصدردر منّ یمنّ دن مناً ومنّة نصر بابندن
بونده من توبیخی مراددر که اشنع منندر
بار منت اضافتی بیانیه در ومنتك ملاحه
اضافتی مصدرك فاعله اضافتی
قبیلندندر یعنی اللام ملاح وکشتیبان
کمیجی دیمکدر بردمی بردیدندن مشتقدر
فعل ماضی نفس متکلم وحده صیغه سیدر
آخرنده کی یا علامت حکایتدر یعنی فعل
ماضینك آخرینه لاحق اولور حکایت
حال ماضی قصد اولنور مثلا رفتمی وکردمی
کبی جمله سی صیغه ماضیه یه داخل اولوب
بو معنایی افاده ایدر سابقا ذکر اولنشیدی
کوهر کاف عجمینك فتحیله معناسی مشهور
وکاه اولور که جیم عربیله تعریب ایدوب
جوهر دیرلر چو دست داد چو تعلیل ایچوندر
چونکه معناسنه دست داد ال ویردی
یعنی مالك اولدق دیمکدر بدریا با حرف
صله دریادن مضاف محذوفدر
تقدیر کلام بزحمت واضطراب دریا
* محصول بیت * اول حال کیتدیکه ملاحك منتی یوکین چکردم یعنی بکا منتلر کوستردی کیمی ایله دریاده کوهر طلب ایلدیکمه
ایمدی کوهر ال ویردی شمدنکرو دریایه احتیاج قالمدی که کشتی یه محتاج اولوب ملاحك منتی یوکین چکه لم ایمدی بو بیتده
غریب استعاره وار کوی جانانی دریایه تشبیه ایلدی ضمیرنده وبوکا برکشتی و برکشتیبان استعاره ایلدی کشتیبان حارس محله
یعنی پاسبان وکشتی انك اذنیدر امثله کلوب کیتمکه وکوهر وصلت جانانَدر ویا جانان کندیدر حاصلی شاعر دیرکه بزه وصلت

وعوام طریقت بنم سنکله ایشم یوقدر طالب صادقك اهل هوادن حذری واجبدر
(تعاونوا علی البر والتقوی) سرنجه جکری یانق طالب صادقلرویار معین وموافقلر
وار ایکن سلوکه مانع اولان اعدایه حاجت یوقدر دیمکدر

﴿ حافظ توختم کن که هنر خود عیان شود * با مدعی نزاع ومحاکا چه حاجتست ﴾

ای حافظ سن سوزکی ختم ایله که کندی معرفتك عیان اوله مدعی یه نزاع وبحث
وجداله نه حاجت واردر (مفردات) (حافظ) م (تو) سن (ختم) تمام (کن)
ایله (هنر) معرفت (خود) کندی (عیان) ظاهر (شود) اوله (با) للملابسة
(مدعی) درونده اولمیانی اظهار ایدیجی (نزاع) غوغا (محاکا) حکایه ایتمك
وبحث وجدال ایتمك (چه حاجتست) م (معنای اشارتی) ای حافظ کرچه
(العاشق اذا سکت هلك) اما (من عرف الله کل لسانه) عاوهمتدر همان سکوته
ملازمت ایدوب سنده اولان معرفة اللهك ظهورینه سعی ایله مدعیلره نزاع وبحث
وجدال واظهار حق ایچون کلامه حاجت یوقدر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ صحن بستان ذوق بخش وصحبت یاران خوشست ﴾
﴿ وقت کل خوش باد کزوی وقت میخوران خوشست ﴾

باغ وباغچه اراسی ذوق وصفا باغشلیجیدر ویارانك صحبتی خوشدر کلك وقتی
خوش اولسونکه کلك وقتنده میخوارلك وقتی خوشدر (مفردات) (صحن)
اورته سی (بستان) باغ وباغچه (ذوق بخش) صفا ویریجی (صحبت) م
(یاران) م (خوش) م (است) در (وقت) م (کل) م (خوش) م (باد)
اولسون (که) زیرا (ازوی) اندن (وقت) م (میخوران) شراب ایچیجیلر
(خوشست) م (معنای اشارتی) تجلیات ربانیه ایله واظهار اسرار الهیه ایله بعد التخلیه
محلی اولان قلب عاشق وصحبت مردان خدا خوش کرم اللهدر مقام محبوبیتده تجلی
دائمیده اولان پیرروشن ضمیرك هروقتی خوش اولسونکه انك خوش وقتنده عاشقلره
زیاده فیض الهی یتشور وحالی خوشدر عاشقلرك وقتی خوشدردیمکدر

﴿ از صبا هردم مشام جان ما خوش میشود * آری آری طیب انفاس هواداران خوشست ﴾

باد صبادن هرنفس بزم جانمز دماغی خوش معطر اولور بلی بلی عاشقلرك طیب
انفاسی خوشدر (مفردات) (از) من (صبا) باد صبا (هردم) هرنفس (مشام)
دماغ (جان) م (ما) بز (خوش) م (میشود) اولور (آری آری) بلی بلی (طیب)
لطیف (انفاس) نفسلر (هواداران) محبت طوتیجیلر (خوشست) خوشدر (معنای
اشارتی) اول بین الحق والعبد واسطه اولوب فیض یتشدریجی پیرکاملك نظر
وهمتندن وعطر ریح رحمان قلبندن هرنفس بزم جانمز دماغی معطردر وفیضیابدر
بلی بلی هرنه قدر منکر ومدعی انکار ایدرلرسه ده بعون الله تعالی وباذنه تصدیق
ایدرم که عاشق صادقلرك انفاس طیبه لری مؤثردر وخوشدر دیمکدر

﴿ ناکشوده ﴾

جانان که کوینه کلوب کیدوب ملاحك منتی یوکنی چکمکه باعث ایدی ال ویردی شمدنکرو محلیه ملازمت ایدوب پاسبانك منتی
یوکین چکمکدن قورتلدق (ای عاشق کدا چو لب روح بخش یار * میداندت وظیفه تقاضا چه حاجتست * کدا بونده یوخسل
معناسنه در روح بخش وصف ترکیبیدر بخشیدندن روح بغشلیجی معناسنه میداندت تامعنی جهتندن وظیفه یه مقیددر تقاضا
تفاعل بابندن مصدردر عرب تفعل بابی کبی بونکده ناقصدن عین الفعلی مکسور اوقورصبا نته للیاء اما عجم عین الفعلی
مفتوح اوقوریازینی الفه قلب ایتمك ایچون
تفعل وتفاعل وتفعلل بابندن دخی ناقصك
مصدرلرینی بویله تصرف ایدرلر
* محصول بیت * ای فقیر عاشق چونکه
جانانك جان بغشلیجی لبی سنك وظیفه کی
بیلور تقاضا ایدنه حاجت دانشی ابه اسناد
مجازیدر کو یا که عاشق لب جاناندن بوسه
تقاضا ایدرمش اکا بناء دیرکه لب جانان
وظیفه کی بیلدیکدن صکره الحاح وابرامه
حاجت یوق البته وظیفه کی ویرر (ای
پادشاه حسن خدارا بسوختیم * آخر سؤال
کن که کدا را چه حاجتست * خدارا ده
را تخصیص افاده ایدر خدارا سؤال کن
لفظنه مقیددر اما بسوختیم لفظنه مقید
اولنجه قسم ایچون اولور آخر تاکید
ایچوندر * محصول بیت * ای
حسن پادشاهی یاندق الله ایچون
سؤال ایله که کدایه نه حاجتدر یاخود
الله حقیچون یاندق سؤال ایله که کندویه
نه حاجتدر (ای مدعی برو که مرا
باتو کار نیست * احباب حاضرند باعدا
چه حاجتست) مدعی بونده دشمن
معناسنه درکه احباب اکا قرینه در
واعدا ذکری بو قرینه یی مؤید ومؤکددر
اعدا عدونك جمعیدر دشمنلر دیمکدر
باعداده کی با حرف صله اعدایه دیمکدر
* محصول بیت * ای مدعی وارکه بنم
سنکله ایشم یوق دوستلر حاضرلردر
یعنی دوستلر حاضر ایکن دشمنلره نه
حاجت (حافظ توختم کن که هنر خود
عیان شود * با مدعی نزاع ومحاکا چه
حاجتست) ختم کن ختمدن مضاف الیه
محذوف تقدیر کلام ختم سخن کن
عیان عینك کسریله معاینه معناسنه
مفاعله بابندن مصدردر مدعی بونده
اعمدر اولدن یعنی دشمنه ورقیبه شاملدر
زیرا بونلر رقیبده مدعی دیرلر یعنی دعوای
عشق ومحبت ایلر اما دعواسنده کاذبدر پس مدعی انکیچون دیرلر نزاع اقتضاده برنسنه یی چکشدرمکدر زیرا مفاعله
اکثر مشارکت بین الاثنین ایچون کلور اما بونده مراد چکشمکدر محاکا دخی مفاعله بابندن مصدردر عجم بو مصدری ناسز
استعمال ایدرلر مدارا کبی محاکا لفظ مشترکدر حکایتله مشابهت مابینده * محصول بیت * ای حافظ سن سوزیکی
ختم ایله یعنی تطویل کلام ایلمه هنر البته ظاهر اولور هر قنده ایسه پس مدعی ایله نزاع وجدال ومکالمه نه احتیاج یعنی

﴿ ناکشوده کل نقاب آهنك رحلت ساز کرد * ناله کن بلبل که کلبانك دلفکاران خوشست ﴾

کل نقابنی آچامش کوچك دوزنی قصدنی ایتدی ناله ایله ای بلبل که کوکلی مجروحلرك
فریادی خوشدر (مفردات) (ناکشوده) آچامش (کل) م (نقاب) پرده (آهنك)
قصد (رحلت) کوچ (ساز) دوزن (کرد) ایتدی (ناله) فریاد (کن) ایله
(بلبل) م (کلبانك) آواز (دلفکاران) کوکلی مجروحلر (خوشست) م (معنای
اشارتی) اکثر ناس اهل دنیا اولوب منکر اهل الله اولدقلریچون نازنین خدا اولان
اهل الله دخی عیون عوامدن کندولرینی کیزلیوب قباب عزتده مستور اولمشلردر
وبو اختفا ایله رحلت قصدینی ایتمشلردر ای ذاکر حق اولان طالب صادق
اکرمن کنند ورینه وصلت اللهیه وسیله اولان محبوب خدا لره ملاقات ایستر ایسك
روز وشب دل مجروحله درکاه حقده یوز سوروب فریاد وفغان ایله اللهیه نیاز اوزره
اولکه بلبل کبی وقت سحرده دیده کریاله فریاد ایدوب اللهیه نیاز ایتمك عند الله
خوشدر دیمکدر

(مرغ شبخوان را بشارت باد کاندر راه عشق * دوست را با ناله شبهای بیداران خوشست)

کیجه اوقویوجی قوشه مژده اولسونکه عشق یولنده دوست ایچون اویانقلرك کیجه لری
ناله ایله اولمق خوشدر (مفردات) (مرغ) قوش (شبخوان) کیجه اوقویوجی
(را) ادات مفعول (بشارت) مژده (باد) اولسون (که) زیرا (اندر) فی
(راه) یول (عشق) م (دوست را) م (با) مع (ناله) فریاد (شب) کیجه
(ها) ادات جمع (بیداران) اویانقلر (خوشست) م (معنای اشارتی) کیجه لر
اوراد واذکار وتلاوت قرآن ایله لذت منا جاتی بولوب آه وانین وفریاد وفغان ایله
احیاء لیالی ایدن طالب صادقه مژده اولسونکه عشق یولنده الله ایچون لذت مناجات
ایله کیجه لرده درکاه حقده یوز سوروب کریان وبریان فریاد وافغان ایله اولمق
محضا توفیق حقدر وعندالله خوشدر دیمکدر

﴿ اززبان سوسن آزاده ام آمد بکوش * کاندرین دیر کهن کار سبکباران خوشست ﴾

آزاده سوسنك زباندن بنم قولاغمه کلدی که بو اسکی کلبساده یوکی یینی اولنلرك
ایشی خوشدر (مفردات) (از) من (زبان) دل (سوسن) صوصم چیچکی
(آزاده) فارغ (ام) بنم (آمد) کلدی (با) للملابسة (کوش) قولاق (اندر)
فی (این) بو (دیر) کلیسا (کهن) اسکی (کار) ایش (سبکباران) یوکی یینیلر
(خوشست) م (معنای اشارتی) سوسن کبی ماسوادن تجرید وتفرید ایله فارغ
القلب اولوب لذات روحانیه یه واصل اولان بر مرد خدانك لساندن ایشتدمکه
بو سجن مؤمن اولان دنیای دنیه ده (هلك المثقلون ونجا المخففون) سرنجه تعلق
ماسوادن منقطع اولنلرك حالی خوشدر دیمکدر

(نیست در بازار عالم خوش دلی ورزانکه هست * شیوه رندی وخوشباشی عیاران خوشست)

بازار عالمده کوکل خوشلغی یوقدر واکر اندنکه وار در یعنی اکر وار ایسه عیارلرك

مذهبلرله بحث وجدال امرزاندز سنك فضلك وكمالك كون كبي روشندر كيمسه يه پوشيده دكلدر مدعي نه ديرسه ديسون (وله رحمه الله) (صحن بستان ذوق بخش وصحبت ياران خوشست * وقت كل خوش باد كزوي وقت ميخواران خوشست) صحن الداراوك اورته سي اما بونده بستان اورته سي ديمكدر ذوق بخش وصف تركيبيدر بخشيدندن ذوق بغشليجي صحبت مصدر در صحبدن يعني علم بابندن صادك ضمي وحانك سكونيله مصاحبت معناسنه مضافدر يارانه وصحبتك يارانه اضافتي مصدرك فاعله ويا مفعولنه اضافتي قبيلندندر وقت كل خوش باديعني زمان كل خوش اولسون حاصلي كلك حالي خوش اولسون ذكر محل واراده حال قبيلندندر تركيبده ده وقتي خوش ديرلر حالي خوش ديمك يرده كزوي كه حرف تعليل ازمن وعن معناسنه در وي ضمير مرفوع منفصل در ميخواران ميخوارك جمعيدر ميخوار وصف تركيبيدر خواريدندن لفظ مشتركدر ييمكله ايچمك ماينده بونده ايچمك معناسنه در * محصول بيت * صحن بستان ذوق وصفا بغشليجي در يارانك صحبتي ده خوشدر كلك وقتي وحالي خوش اولسون زيرا انك قدوميله ميخوارزك وقتي وحالي ايودر يعني كل بهار زماننده كاور اول فصلده ايسه باده زياده ايچلور نتكيم خواجه بيورمشدر (بيت) نكويت كه همه سال مي پرستي كن * سه ماه مي خور ونه پارسامي باش * عارفلر بيور مشلر كه سه ماه بيور ديغي فصل بهاردر پس ميخوارلرك وقتي وحالي كل فصلنده خوش اولمق لازمدركه ايچكي زياده رغبتله اولور پس كاه خبر دعا لازمدر (ازصبا هردم مشام جان ماخوش ميشود * آري آري طيب انفاس هواداران خوشست) صباالغتده كونيله كيجه برابر اولديغي وقت شرقدن اسن بيله دبرلردم بونده ايهام طريقيله واقعدر ظاهرا وقت معناسنه در اما شاعرك مرادي نفسدر مشام كزده فرقي الان يبرشامي جانه استاد استعاره طريقيله درآري آري تأكيد لفظي قيلنمشدر طيب لغتده پاك در خبيثك مقابلي اما اكثر روايح طيبه ده استعمال اولنور انفاس نفسك جمعيدر نوك وفانك فتحه ليله هواداران هوادارك جمعيدر ذوي العقولدن اولديغچون الف ونونله جمع اولنشدر وهوادار وصف تركيبيدر داريدندن طوتمق معناسنه يعني مالك اولمق مالدار كبي صاحب مال معناسنه ايمدي هوادار ديمك محبتدار ديمكدر يعني صاحب محبت پس فلان فلانك هوادار يدر ديرلر يعني محبتي طوترمحبي ودوستيدر ديمكدر * محصول بيت * صبادن هرنفس بزم جانمزك دماغي خوشبو اولور يعني انفاس طيبه سندن معطر اولور مصراع ثاني بي بوكا تمثيل ايدوب بيورر بلي بلي هوادارلرك نفسلري قوقوسي ايو اولور صبايه نسبت.

لا ابالي لك وخوش اولوجاق شيوه سي خوشدر (مفردات) (نيست) يوق (در) في (بازار) چارشو (عالم) ماسوى الله (خوش دلى) كوكلي خوش اولمق (ور) اكر (زآنكه) اندنكه (هست) واردر (شيوه) نازوجلوه (رند) لا ابالي (يا) مصدريه (خوش باش) خوش اولوجي (يا) مصدريه (عياران) پرده التنده كيرانلر مستورلر (خوشست) م (معناى اشارتي) دخي اول مرد آزاده ديديكه بو بازار عالمده شغل دنيا ايله وتعلق ماسوى ايله اولنلردن بركوكلي خوش اولوب آلام واكداردن خلاص ايله راحت بولان يوقدر اكر وارايسه (لا يخافون لومة لائم) سرنجه امر دينده صلابتي اولوب خلقدن لا ابالي وحالني عوام ناسدن ستر ايله خلوتكاه حقده انس حق وذكر خدا ايله مأنوس اولنلرده واردر (انا جليس من ذكرني) فحواسنجه دائم ذكر وانس حقله او لنلرك حالي خوشدر ديمكدر

﴿ حافظا ترك جهان كفتن طريق خوش دليست * تا نپنداري كه احوال جهانداران خوشست ﴾

اى حافظ جهانك تركني سويلك وترك ايلك خوش دللك طريقيدر حتي ظن ايتميه سن كه جهان طوتيجي غنيلرك احوالي خوشدر يعني خوش دكلدر (مفردات) (حافظا) اى حافظ (ترك) م (جهان) دنيا (كفتن) سويلك (طريق) يول (خوش دل) كوكلي خوش اولمق (يا) مصدريه (است) در (تا) حتي (نپنداري) ظن ايتميه سن (احوال) حاللر (جهانداران) جهان طوتيجيلر (خوشست) م (معناى اشارتي) اى حافظ انس حقله كوكلي خوش اولمغك طريقي دنيايي ترك ايتمكدر زيرا الله وصلت ايكي خطوه ايله در بري نفسي ترك و بري دنيايي تركدر حتي ظن ايتميه سنكه دنيا مال ايله ونعمتله متنعم اولان اغنيالرك بلكه دنيا پادشاهلرينك احوالي خوشدر خوش دكلدر دنيا وآخرت آلام واكداردن خالي دكللردر ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ يارب اين شمع دل افروز زكاشانه كيست * جان ما سوخت بپرسيد كه جانانه كيست ﴾

عجبا بو كوكل شعله لندريجي ونورلندريجي شمع كيمك دولتخانه سندندر بزم جانمزي ياقدي سؤال ايدك كه كيمك جانانه سيدر (مفردات) (يارب) عجبا (اين) بو (شمع) چيره (دل افروز) كوكل شعله لندريجي (ز) من (كاشانه) دولتخانه (كيست) كيمكدر (جان) م (ما) بز (سوخت) ياقدي (بپرسيد) سؤال ايدك (جانانه) محبوب (كيست) كيمكدر (معناى اشارتي) عجبا آن ايله تعبير اولنوب قلبلري روشن قليجي اولان نور محمدي قنغي سعادت اهلنك دولت خانه سي اولان قلبندن آلنوركه اول نور محمدي آرزوسيله بزم جانمزي ياندي سؤال ايدك كه اول محبوب اكرم واول مطلوب افخم كيمك حظ ونصيبيدر و بودولت كيمه ميسردر منه الله بنور حبيبه صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ حاليا خانه برانداز دل ودين منست * تا هم آغوش كه مي باشد وهمخانه كيست ﴾

شمدي اول دلبر بنم كوكلم ودينم خانه سني يوقاري آتيجيدر يعني خراب ايديجيدر

هواداراق غايتله خوب واقع اولمش حاصلي احبابك نفسلرينك طيبي ايودر صبا ايسه هوادار ومحبدركه بزه قبل كوه جانانه دن بلكه نفس جانانه دن اخبار ايصال ايدر پس انك نفسي طيب اولمق كرك كه ايكي معناده يله هوادار در (تا كشوده كل نقاب آهنك رحلت ساز كرد * ناله كن بلبل كه فرياد دلفكاران خوشست) ناكشوده كشوده لازمله متعدي ماينده مشتركدر بونده متعديدر كل فاعلي ونقاب مفعولي نا ادات سلب نا كشوده آچيق سزين آهنك بونده قصد معناسنه در رحلت اسمدر ارتحال معناسنه يعني كوچك سازكرد دوزدي وقوشدي كن امر مخاطبدر كه حرف تعليل دلفكاران الف ونونله جمع اولمش دلفكار كوكلي مجروح زيرا افكار همزه نك ثبوتيله وسقوطيله وكاف عجميله مجروح معناسنه در * محصول بيت * كل نقابين آچمسزين ارتحال قصدين يعني كوچمك قصدين مهيا ايلدي حاصلي كل مطبق اولمقسزين هنوز غنچه ايكن ديو شررلر پس اى بلبل ناله ايله كه كوكلي مجروح عاشقلرك فرياد وفغاني خوشدر يعني مؤثر وسوزناكدر زيرا جانانندن مهاجر ومفارق اوليور آهنك وساز وناله وفريادجمعيني مراعات نظير قيلنمشدر (مرغ شبخوانرا بشارت بادكاندر راه عشق * دوست را با ناله شبهاى بيداران خوشست * شبخوان وصف تركيبيدر خوانيدندن كيجه اوقويجي كه بلبلدن كنايتدر بشارت بالك كسريله مشتاق معناسنه در دوست را را ادات تخصيصدر دوستنك ديمكدر بيداران جمع بيداردر اويانقلر ديمكدر * محصول بيت * مرغ شبخوانه مشتاق اولسونكه عشق يولنده يعني طريق مودت ومحبتده جانانك كيجه لرده اويانق اولان عاشقلرك فرياد وناله سيله ذوقي وار يعني بيدارلرك ناله شبكيرلريله خوشدر زيرا اهل دردك ناله شبكيري مؤثر وسوزناكدر (اززبان سوسن آزاده ام آمد بكوش * كاندرين دير كهن كار سبكباران خوشست) زبان سوسن بونده زباندن مراد سوسنك يبراغيدر تشبيه طريقيله وسوسني وسروي آزاده لغيله وصف ايدرلر زيرا بونلر جميع زمانده تازه اولوب يشامده درسائر درختلر ونباتات كبي نابارك وكاه بي برك اولمزلر حاصلي دست خزان ودي تجاوزندن وتعديسندن آزاده درلر وميوه وحاصل صاحبلري دكللردركه بونلره صبيان سنك وچوب آتمق لازم كله پس هر جهتندن آزاده لر در نتكيم خواجه بيورر كارسبكباران خوشست ايمدي * محصول بيت * سوسن آزاده نك زبانندن قولاغمه كلدي كه بو اسكي دير ده يعني دنياده يني يوكلولرك ايشي ايودر يعني تعلق دنيادن مجرد اولانلك كاري خوشدر نتكيم سرو وسوسن باروحاصل تعلقندن سالم اولديغيچون دائما تازه وتردر (نيست در بازار عالم

عجب كيمك قوجاغنه مقارن اوله وكيمك خانه سنه قريبدر (مفردات) (حاليا) شمدي (خانه) بيت (برانداز) يوقاري آتيجي (دل) كوكل (دين) م (من) بن (است) در (تا) عجب (آغوش) قوجاق (كه) كيم (باشد) اوله (ايكي هملر) مقارنت معنالرينه در (خانه) م (كيست) كيمدر (معناى اشارتي) بحمدالله شمدي اول نور محمدي آرزوسيله وسوز وكداز رياضات ومجاهدات ايله خانه قلبم تعلقات ماسوادن ومشتهيات نفسانيه دن منقطع اولوب واعتقاد باطله لردن خالي بلاتقليد ولااستدلال انوار يقين ايله مالي اولمشدر عجب اول اضافات وتعيناتدن مجرد اولان نور كيمك سينه سني روشن قيلمشدر و كيمك خانه قلبنه پرتو صالمغله مستغرق انوار اولمشدر يارب نور ذاتك عشقنه بزي اول نوره واصل قيل آمين

﴿ باده لعل لبش كزلب من دور مباد * راح روح كه وپيمانه ده پيمانه كيست ﴾

انك لعل دوداغنك شرابي بنم دوداغمدن دور اولسون كيمك روحنك شرابيدر وكيمك پيمانه سنه عهد ويرمشدر يعني كيمكله همقدح اولمغه پيمان ويرمشدر (مفردات) (باده) شراب (لعل) قرمزي جوهر (لب) دوداق (ش) ضمير (ز) من (لب) م (من) بن (دور) بعيد (مباد) اولمسون (راح) شراب (روح) جان (كه) كيمك (پيمانه ده) عهد ويريجي (پيمانه) اولچك (كيست) كيمدر (معناى اشارتي) اول مطلع نورك كلمات جان بخش ودلكشالري واذكار جميله لري اسماعمدن دور ومنقطع اولمسونكه (الا بذكر الله تطمئن القلوب) عجب انك كلمات لدنيه سي اسرارينه واصل اولوب انك شراب عشق ومحبتي كيمك روحنه لذت بخش اولمشدر وكيمك عهد ازليسي محكم قيلمشدر و كيمك قلبي ينابيع حكمت لدنيه سنه پيمانه ومحل اولمشدر نور محمدي نور حقدر غير ظن ايتميه سن ديمكدر

﴿ ميدهد هر كسش افسوني ومعلوم نشد * كه دل نازك اومائل افسانه كيست ﴾

هر كيمسه اكا برافسون ويرر واني استنجه طلب ايدر لكن معلوم اولمديكه انك نازك كوكلي كيمك افسانه سنه مائلدر (مفردات) (مي) زائد (دهد) ويرر (هركس) هر كيمسه (ش) ضمير (افسون) حكايه وكلام (معلوم) م (نشد) اولمدي (دل) كوكل (نازك) لطيف (او) ضمير (مائل) ميل ايديجي (افسانه) مثل وقصه (كيست) كيمدر (معناى اشارتي) اول محبوب خدايي واول انوار هدايي ترك وكرد وعربي وهندي وغيري جمله طالب معرفت اسانجه طلب وتمنيده در لكن معلوم اولمديكه اول نازك محبوبك وصلتي كيمه ميسردر و كيمك اعمال واذكاري مقبولدر انجق طالب صادقه لايق اولان حسن ظن ايله طلبده اولمقدر ديمكدر

﴿ يارب آن شاه وش وماه رخ وزهره جبين * در يكتاي كه وكوهر يكدانه كيست ﴾

عجبا اول زهره آلنلي وآى يكاقلي شاهانه دلبر كيمك صدفنده واقع اولان بردريكتاسيدر و كيمك نظيرسز جوهر فرديدر (مفردات) (يارب) عجبا (آن) اول

خوشدلی ورزآنکه هست * شیوهٔ رندی وخوشباشی وعیاران خوشست * بازار عالم اضافتی بیانیه در خوشدلی خوش دل کوکلنه غم وغصه کتورمین کیمسه یه دیرلر یا حرف مصدر در ورا کر دن مخففدر زآن دخی ازآندن که خوشدلی بیان ایچون کلمشدر شیوه لغتده ایو ایش ایشلمکه وکندینی کوزل کوسترمکه دیرلر رند باده نوشدر یا حرف مصدر خوشباشی خوشباش وصف ترکیبیدر باشیدندن ایو حالله کچینوب غم وغصه چکمینه دیرلر عیار یانک تشدیدیله لغتده فرسده واسدده مستعملدر یعنی شوکه بوکه کزمکه دیرلراسب شنلکندن بربرده قرار ایدمیوب اشاغه و یوقاری کزر واسدآج اولدقده صید طلب ایلمکیچون تك طورمز کزر اما اصطلاحده عیار شول کیمسه یه دیرلر که زیاده حافلقندن بی پروا اولوب خلیع العذار کزرخاق مقیداولدیغی اعتبارات جزئیه یه مقید دکل پس خواجه نك خوشباشی عیاران بیوردیغی بونلرك خوش حال اولوب آزاده کچینملرندن کنایتدر بوده معلوم اوله که خوشباشی رندی عبارتنه عطف اولوب ایکیسده عیاره قیداولق وار شیوه یه عطف اولنوب رندی اکا قید اولیه پس * محصول بیت * عالم بازارنده کوکل خوشلغی وفراغتی بو قدر یعنی عالمده آسوده حال وفارغ بال کچینور بو قدر * بیت * درین عالم کسی بی غم نباشد * اکر باشد بنی آدم نباشد * بیت * هرکس بقدر خویش کرفتار محنتست * کس را نداده اند برات مسلمی * واکر وار ایسه رندلك ایله عیارلرك خوشباشلغی پیشه سیدر خوش دللك عالم بازارنده یعنی عالمده صفای قلب ایله کچینور وار ایسه بوایکی صفتله متصف اولنلردر (حافظا ترك جهان کفتن طریق خوشدلیست * تا نپنداری که احوال جهانداران خوشست * ترك جهان کفتن معناسی جهانی ترك ایلدم دیمکدر یعنی کفتن بونده کندی معناسنه سویلك دیمکدر ایلك معناسنه دکل بعضیلر ظن ایلدیکی کبی تا بونده تنبیه ایچوندر نپنداری فعل نفی مستقبل یا ضمیر مخاطب معناسی آکاه اول ظن ایلیه سن جهانداران جمع جهاندار در بونده مراد دنیا دار ومالدار در یعنی اهل دنیا * محصول بیت * ای حافظ دنیانی ترك ایلدم دیمك کوکل خوشلغی طریقیدر یعنی کوکل خوشلغنه طریق وصول در حاصلی صفای قلب وسرور اندرون دنیا ترکنده در کسبنده دکل پس ایمدی آکاه اول ظن ایلیه سن که دنیا دارلرك یعنی اهل دنیانك احوال واطواری ایو در حاصلی دنیایه برکسنه نقدر آرتق توغل ایلسه دردی وبلاسی آرتق اولور اما هیچ ایلسه هیچ اولمز دیمکدر (وله ایضا) (یارب آن شمع دلفروز زکاشانهٔ کیست * جان ما سوخت بپرسید که جانانهٔ کیست) یارب اصلنده یارب درباء مشدده نك کسریله یا حرف ندارب منادی مضاف الی یاء المتکلم در اصلنده ربی ایدی یانی حذف ایدوب بانی تخفیف وتسکین ایلدیلر یارب اولدی عجبا معناسنه آن لفظندن فتحه یی بایه

(شاه وش) شاه کبی (ماه) آی (رخ) یکاق (زهره) یلدز (جبین) الین (در) انجو (یکا) بردانه در یکتا صدفده واقع اولان برانجو (که) کیمك (کوهر) جوهر (یکدانه) بردانه (کیست) م (معنای اشارتی) عجب اول نور ذات الهی جبهه سنده ظاهر جمال شریفنی کورن هدایت بولیجی سید الکونین (اول ما خلق الله الدرة البیضاء واول ما خلق الله الجوهر الفرد) اوصافیله موصوف اوله رق صدف کونده یکتا واقع اولان جوهر فرد ونور حق کیمك صدف سینه سنده و کیمك حقهٔ قلبنده مکتوم اولمشدر یارب حبیبك عشقنه بزی اول نوردن محروم ایتمه الله مدد الله سندن مدد اللهم مدد

﴿ دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو * باز پرسید خدارا که به پروانهٔ کیست ﴾

اول سعادت پرتولو شمعك صحبت دولتی کیرو صورك الله ایچونکه کیمك پروانه سیدر (مفردات) (دولت) م (صحبت) م (آن) اول (شمع) چیره (سعادت) م (پرتو) عکس (باز) کیرو (پرسید) صورك (خدارا) الله ایچون (با) للملابسة (پروانه) م (کیست) م (معنای اشارتی) اول نور حقك مظهری وسعادت شمع انور یننك صحبت دولتی ای اهل یقین اولان مردان خدا الله ایچون اول صدر رسالتدن سؤال ایدك وبزه خبر ویرککه قنغی آتش عشقه جانی فدا ایدن ودائم پروانه کبی اطراف شمع سعادتی دوران ایدن پروانه سوخته نکدر واول شمع قنغی پروانه ایچوندر دیمکدر

﴿ کفتم آه از دل دیوانهٔ حافظ بی تو * زیر لب خنده زنان کفت که دیوانهٔ کیست ﴾

محبوبه دیدم آه حافظك دیوانه کوکلندن سنسز عجب حالی نیجه اولور دوداق التندن کوله رك دیدیکه کیمك دیوانه سیدر (مفردات) (کفتم) دیدم (آه) م (از) من (دل) م (دیوانه) دلی (حافظ) م (بی تو) سنسز (زیر) الت (خنده زنان) کولك اوریجی (کفت) دیدی (دیوانهٔ کیست) کیمك دیوانه سیدر (معنای اشارتی) اول محض انور خدا اولان محبوبه دیدم آه حافظك دیوانه کوکلی سندن جدا اولورسه حالی نیجه اولور دیدکده اول رؤف رحیم اولان محبوب شفقت واطفله تبسم ایده رك دیدیکه تفکر ایدك اول دیوانه کیمك دیوانه سیدر (المرء مع من احب) سرنجه کشی کیمی سورسه انکله حشر اولور ومحبوب وفادار زنجیر محبتی کیمك بوینده طوقدیسه البته دیوانه سندن بکمز حاشا دیوانه سن محروم ایتك شاندن دکلدر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اکرچه عرض هنر پیش یار بی ادبیست * زبان خموش ولیکن دهان پر از عربیست ﴾

یارك اوکنده معرفت عرض ایلك اکرچه ادبسزلکدر لسان سکوتده در لکن آغز عربیله طولودر (مفردات) (اکرچه) کرچه (عرض) اظهار (هنر) معرفت (پیش) اوك (یار) م (بی) نفی (ادب) م (یا) مصدریه (است) در (زبان) دل

نقل ایلکله مفتوح اوقنور شمع عربیده شینك فتحی ومیمك کسریله در میمی ساکن اوقومق عجم تصرفاتندندر میمك فتحی یعنی مفتوح اوقومق کبی دلفروز وصف ترکیبیدر افروزیدندن همزه نك ثبوتیله وسقوطیله لغتدر بونده وصلده ساقط اولمشدر بحسب اللغة معناسی کوکل یاقیجی دیمکدر یعنی کوکله شوق ویروب روشن قلیجی معناسنه کاشانه قیش اوینه دیرلر تا بخانه معناسنه جان ما سوخت جمله سنك رابطی محذوف تقدیر کلام که جان ما سوخت در وزن ایچون حذف اولنمشدر پس بو جمله شمع دلفروزه صفت اولور یا خود جملهٔ مستأنفه اوله اول بریسی کبی پس اعرابدن محلی اولمز جملهٔ ابتدائیه اولور بپرسید فعل جمع مخاطب جملهٔ مستأنفه در جانانهٔ کیست بپرسیدك مفعول به صریحیدر یعنی سؤال عنه در پس * محصول بیت * عجبا اول کوکلری منشرق ایلیان شمع کیمك خانه سندندر یعنی کیمك فرزندیدر جانمزی یاقدی صورك کیمك جانانه سیدر و کیمك ورباسیدر خواجه دلر باسنك اوینك ایسترکه کاه و بیکاه در دولتما بنه النجا ایلیه (حالیا خانه برانداز دل ودین منست * تا هم آغوش که می باشد وهمخانهٔ کیست) حالیا شمدیکحالده دیمکدر حالا معناسنه بعض کتابده بو عبارتده بحثم کچمش در دعوا ایدرکه حالیا غلطدر عجم حالا در حالیا دیمز دیو و بو دعوایی بو بیتله الزام ایلشم خانه برانداز خانه یقیجی دیمکدر و صف ترکیبیدر انداز یدندن آتق معناسنه مضاف اولمشدر دل ودینه عطفله دل و دینه خانه استعاره سندن صکره ودل ودین عطفله منه مضاف اولمشدر تا بونده تعجب ایچوندر هم آغوش هم ادات جمعیتدر همحجره وهمسفره کبی پس هم آغوش قوجقداش دیمکدر وهمخانه اوطه شق معناسنه می باشد می ادات حالدر حالیا قرینه سیله باشد فعل مضارعدر باشیدندن خواجه یه اعتراض ایلشلردر که ظنله جانانی ایلارهم آغوش ایلك مناسب دکلدردیو و بعضیلر جواب ویرمشلردرکه جانانه انجمنك حالتده سو باشدرو بعضیلر بو جوابی رد ایلدیلر که عاشق معشوقنه هرنه دکلو انجنسه بوواددن کلك لایق دکل وعلی الخصوص خواجه کبی صاحب دوانده و بعضیلر دیدیلر که کمافظی بونده اناسندن اناسندن عبارتدر یعنی قنغی اتانك و یا انانك قوینده یاتور دیمکدر تنکیم بیت سابقده کیمك فرزندی دینلشدی پس * محصول بیت * اول شمع دلفروز حالیا بنم دل ودینك اوینی خراب ایدیجیدر عجبا کیمکله همخواب وهمبستردر و کیمکله همخانه در حاصلی بنی خراب و یباب ایلدی آیا کیمی معمور ایلیوب احیا ایلر (بادهٔ لعل لبش کز لب من دور مباد * راح روح که و پیمانهٔ پیمانهٔ کیست) باده نك لعله اضافتی مشبهك مشبه بهه اضافتی قبیلندندر ویا عکسیجه ولعلك لبه اضافتی مشبه بهك مشبهه

(خموش) ساکت (ولیکن) م (دهان) اغز (پر) طولو (عربی) مراد علم ومعرفت (است) در (معنای اشارتی) ای زنجیر عشقه کرفتار اولوب معرفة الله ه واصل اولان عارف (من عرف الله کل لسانه) سرنجه ودخی (وهو معکم اینما کنتم) حکمنجه عاشق عارفه لایق اولان هرنه قدرفنون شتایه علم ومعرفتی دخی وار ایسه دائما حضور رب العالمینده نور حقده استغراق ایله محو ومتلاشی سکوته ملازمتده اولوب تاکه برابجد خوان اوله زیرا حضورده اظهار فضل بی ادبلکدر دیمکدر

﴿ پری نهفته رخ ودیو در کرشمهٔ حسن * بسوخت عقل زحیرت که این چه بو العجبیست ﴾

محبوب یکاغن کیزلمش وشیطان حسن وجلوه عرض ایتمکده حیرتدن عقل یاندیکه بونه زیاده امر عجیبدر (مفردات) (پری) جنك محبوبی (نهفته) کیزلو (رخ) یکاق (دیو) شیطان (کرشمه) ناز وجلوه (حسن) م (بسوخت) یاندی (عقل) م (ز) من (حیرت) م (این) بو (بو العجب) زیاده عجیب (یا) مصدریه (است) در (معنای اشارتی) بو عالم ابتلا برطلسم عجیب و برمعمای غریبدر که عقول بشر ادراکنده عاجزدر که اول محبوب حقیقی زیاده ظهورندن کیزلودر (لا تدرکه الابصار) در واول عدو مبین اولان شیطان عاقبتی ابدی خسران اولان دنیا ایچون بزغافللری تسویف واغرار ایله مزین اعمال ومحسن افعالدر حالبوکه معرفة الله ایله مأمورز و باعث خلقت انسان انجق معرفة الله در بو امر عجیبده عقللر حیرتده یانمشدر بو عقبه دن کذر انجق الطاف الهیه عون وتوفیقنه محتاجدر مشایخ مزورلر ایله پیران حقیقیلرده بونك کبیدر دیمکدر

﴿ سبب مپرس که چرخ از چه سفله پرورشد * که کام بخشی اورا بهانه بی سببیست ﴾

سبب صورمه که فلك نه دن اسفل ناسی بسلیجی اولدی ومرادین ویریجیدر زیرا فلکك مراد ویریجیلکنه بهانه سبب سزلکدر (مفردات) (سبب) م (مپرس) صورمه (چرخ) فلك (از چه) ندن (سفله پرور) اسفل ناس بسلیجی (شد) اولدی (که) زیرا (کام بخش) مراد ویریجی (اورا) انکیچون (بهانه) علت (بی سببیت) سبب سزلکدر (معنای اشارتی) بو سجن مؤمن وجنت کافر اولان عالم کون وفسادده جیفهٔ دنیانك طالبی اولان کلابلره واسفل وارذل ناس اولان بی شرم وروی بی آبلره فلکك رعایت ایدوب مال وجاه ایله صورة متنعم ومتوسع قیلدیسنك سببندن صورمه زیرا فلکك اهل دنیایه وفرومایه اولان اسفل ناسه مرادینی ویروب ومساعده ایتمسنه علت سببسزلکدر بلکه باعث مقت وغضب الهیدر که (الدنیا ضیق علی اولیائی وتوسعی وترفهی علی اعدائی) بیورمشدر

﴿ درین چمن کل بی خار کس نچید آری * چراغ مصطفوی با شرار بو لهبیست ﴾

بو باغ عالمده کیمسه دیکنسز کل دیرمدی بلی حضرت مصطفی علیه السلامه منسوب اولان چراغ ابو لهبه منسوب اولان آتش ایله بیله در (مفردات) (در) فی (این) بو (چمن) باغ (کل) م (بی خار) دیکنسز (کس) کیمسه (نچید) درمدی (آری)

اضافتيدر حاصلى بيانيدر و بونك كبى برلرده اغلاك قزل رنكليسى مراد درغيرسى ذكل كزاب من دور مباد بونك كبى جمله
معترضه لره علم بد يعده حشو مليح ديرلر يعنى مدحى مشعر اولان جملهٔ معترضه لره كه ماقبلنه و ما بعدينه هيچ بر وجهله
تعلق اولميه پس باده مبتدا وراح روح خبرى راح بونده شراب معناسنه در اما روحدن كيسه خبر ويرمدى حتى پيغمبرمز
دخى بوقدر نباهت صاحبى ايكن تكيم ابن كال بيورر (بيت) رازابى قنده طوبر هرغبى انك * ديرلر كه سر روحى نبى دخى
بيلدى * كه بوند اسمدر من استفهاميه
معناسنه روحك مضاف اليهى واقع
اولمشدر چاند وصف تركيبيدر عهد
واقرار ويريجى معناسنه مضاف اولمشدر
بيمانه يه و بوغزله رديف واقع اولان
كيست لفظلرنده كى كه اسمدر استفهام
ايچون است افظنه مقارنله هاى رسمى
يايه تبديل اولمشدر بو بر مطرده قاعده
در ضبط ايلك كرك * محصول بيت *
اول جانانك لعل كبى باده ابى بنم دوداغمدن
ايراغ اولسون كيمك روحنك راحيدر
يعنى كيمك جاننه جان قتار وكيمك بيانه
بيمانده در يعنى كيمكله همقدح اولمغه
بيمان ويرمشدر بو بيته مصراع ثانينك
مضمونى خصوصنده خواجه يه اعتراض
ايلمشلردر كه جانانى ابتدا ادوشورمشدر بو
(ميدهد هركس افسونى ومعلوم نشد
* كه دل نازك اومائل افسانهٔ كيست)
ميدهد بر فعل مضارع مفرد غائبدر
هركس شين ضميرشمع دلفروزه راجعدر
افسونى افسون حيله ومكرواوقويوب
اوفورجك يعنى رقيه يا وحدت ويانكير
معلوم نشد جمله سى حاليه در كه حرف
بيانادر معلوم نشدى بيان ايدر نازك
ظريف وتر ديمكدر دله صفتدر افسانه
بونده الغز واسطوره معناسنه در يعنى
تركيده اول ندركه ديمكله تعبير اولنور
مائلك افسانه يه اضافتى اسم فاعلك
مفعولنه اضافتى قبيلندندر * محصول بيت
اول شمع دلفروزه هركس افسون وحيله
ومكر ورقيه ويرر يعنى هر كيسه كندويه
ميل ايتدرمكه سعى ايلر اما معلوم اولمدى
كه انك نازك وتركوكلى كيمك افسانه سنه
ورقيه سنه مائلدر حاصلى هركس انى
كندويه تخصيص ايلمكيچون نيجه قصه
وحكايه اوقور اما معلوم اولمديكه كيمك
قصه سنه مائلدر (يارب آن شاه وش ماه
رخ زهره جبين * در يكتاى كه وكوهر يكدانهٔ كيست) شاه وش ادات تشبيه شاه كبى ديمكدر جبين الندر زهره اينلى
ديمكدر يعنى براق اينلى درافنده دالك ضمى وراتك تشديديله انجو ديمكدر در يكتا شول انجويه ديرلر كه برصدفده بردانه اوله عادتا
اول آيرى اوله كلمشدر اول جهتدن معتبر در كه اسمدر من استفهاميه معناسنه كوهر يكدانه در يكتا معناسنه بلكه انك عطف
تفسيريدر * محصول بيت * عجبا اول زهره اينلى آى يوزلى پادشاه كبى شمع دلفروز كيمك در يكتاسى و كيمك كوهر يكدانه سيدر

بلى (چراغ) م (مصطفوى) مصطفايه منسوب (با) مع (شرار) آتش پاره سى
(بواهب) ابواهبه (با) نسبيه (ست) در (معناى اشارتى) (اشد البلاء على الانبياء ثم
الاولياء) الخ اولديغيچون بو باغ عالمده ديكنسز كل اولمديغى كبى هر بر نبينك
وهر بر وليك كره وجودنده اولان معادنك ظهورى ايچون كوانك اوريجى بر عدوسى
واردر كه (لكل فرعون موسى) مثلى كبى مصطفى عليه السلامك چراغى دخى ابولهبك
آتشيله وعدا وتيله درواندرده اولان معادن اسرارك ظهورى عدولرينك شدت
هجوميله وغلظت عداوتلريله دردينمكدر

﴿ به نيم جو نخرم طاق خانقاه ورواق * مراكه مصطبه ايوان وپاى خم طنبيست ﴾

تكيه نك كربنى وچارداغنى يارم اربه يه آلمم زيرا بنم ايچون ميخانه نك صفه سى
بازاغى وكوپ دبى بو بر ازلغى واردر (مفردات) (با) للملابسة (نيم) يارم (جو)
اربه (نخرم) آلمم (طاق) كر (خانقاه) تكيه (رواق) چارداق (مرا) بنم ايچون
(كه) زيرا (مصطبه) صوفه (ايوان) بازاق (پاى) اياق ودب (خم) كوپ
(طنبى) اوكى آچيق بازاوى كه بو بر ازاق ديمور (است) در (معناى اشارتى)
بودوات ولايته و بوعشق ومحبته حظوظات نفسله واوقافدن اولان شبهه لى لقمه لر
ايله ايرلمزانكيچون عاشق صادق اولانلردر كه (تغيرالشكل لاجل الاكل) ايدن مشايخ
صورتنك وعوام دروبشانك نان اوقافى ايچون بكلدكلرى تكيه نك صفالى
ومفرح خانه ومحللرينى يارم اربه يه آلمم كاشكه بن اللهه اوله يمده بكاآج وصوسز فقرالر
محللى اولان ويرانه لروعشق ومحبت بخش ايديجى شيخ كاملك ديوار كوكه سى
كافيدر ديمكدر

﴿ جمال دختر رز نور چشم ماست مكر * كه در نقاب زجاجى و پردهٔ عنبيست ﴾

اوزم چبوغى قزينك جمالى بزم كوز بمز نوريدر مكر كه صرچه بللورنقابنده واوزم
پرده سنده در پرده وقتنده حالمزعساندر (مفردات) (جمال) م (دختر) قيز (رز)
اوزم چبوغى (نور) م (چشم) كوز (ما) بز (است) در (مكر) نه والا (در) فى
(نقاب) پرده (زجاج) صرچه (يا) نسبيه (پرده) حجاب (عنب) ياش اوزم
(است) در (معناى اشارتى) بوراهده وپرانه لراختيار ايدوب رياضات ومجاهدات ايله
سايهٔ بپرده بوقدر ذل وحقارت اختيار ايتمز جمال محبوبى بى پرده مشاهده
ايتمه مزايچوندر زيرا جمال محبوب بزم كوزمز نوريدر ومطلب اعلامزدر مكر كه جمال
محبوب پردهٔ بشريته ونقاب آينهٔ قلب محللرنك محجوبيتيله مستور او اورسه اول
وقت فرياد وفغانمز برآسمانلدر ديمكدر

﴿ دواى درد خودا كنون ازآن مفرح جوى * كه در صراحى چينى وشيشهٔ حلبيست ﴾

كندو دردك دواسنى شمدى اول فرح ويريجى شرابدن ايسته كه چينى صراحيده
وحلبى شيشه ده در (مفردات) (دوا) شفا (درد) م (خود) كندو (اكنون)
شمدى (ازآن) اندن (مفرح) فرح ويريجى (جوى) ايسته (در) فى (صراحى)

﴿ بيوتى ﴾

يعنى كيمك فرزند يدر و كيمك جكر كوشه سيدر (دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو * باز پرسيد خدارا كه به پروانهٔ
كيست) دولت صحبت دولت مضافدر صحبته ياى بطنيله صحبت صاحبك ضميله بونده مصاحبت معناسنه در سعادت
پرتو ضيا واثر باز بونده تأكيد ايچوندر انجق پرسيد امر مخاطبدر خدارا ادات تخصيص الله ايچون ديمكدر به پروانهٔ
كيست پروانه بونده خط همايون معناسنه دركه پادشاهلردن بركمسنه يه برمصلحتدن اوتورى چيقار وخطى طشره ده صاحبنه
ايصال ايدنه پروانه ديرلر كه سلاطين
تحمده اول برمنصبدر به پروانه ده كى باحرف
صله معناسنه اوله ويامعيت معناسنه
وياسببيت معناسنه * محصول بيت *
اول سعادت پرتولى شمعك مصاحبتى
دولتى الله ايچون صورك كيمك
پروانه سيدر ويا كيمك پروانه سى سببيله در
يعنى كاتب ازل بو دولتى كيمك
باشنه يازدى و كيمه تقدير ايلدى (كفتم
آه ازدل ديوانهٔ حافظ بى تو * زيرلب
خنده زنان كفت كه ديوانهٔ كيست) بى تو
يعنى بى وصال توزيرلب دوداق النده
تركيبده يوق التده ديرلر خنده زنان خنده
كولمكك اسمدر زنان صفت مشبهه در
بونده بعض الفاظ زله تركيب اولورامما
تركيبده انى اورمغله تعبير ياقشمازجمله دن
خنده زد ديرلر كولدى ديمك برده
خنده زنان كولهرك ديمكدر * محصول
بيت * اول جانانه ديدم آه حافظك
ديوانه كوكلندن سنك فراقكده عجبا نيجه
اولور حالى دوداق التنده كولهرك ديديكه
كيمك ديوانه سيدر يعنى بن انى ديوانه
ايلدم واندن خبرم يوق كيم ديوانه
ايلديسه اكا شكايت ايلسون ديمكدر (وله
ايضا) (اكرچه عرض هنر پيش يار
بى ادبيست * زبان خموش وليكن دهان
پرازعربيست) عرض هنر اضافتى
مصدرك مفعولنه اضافتيدر بى ادات
سلبدر اما جوامده مخصوص درادبيست
ياحرف مصدر زبانمدن ميم متكلم محذوفدر
اصلنده زبانم خموشدر دهاندن ميم
محذوفدر اصلنده دهانم ايدى پراز
عربيست ياحرف نسبت تقدير كلام
ازعلم عربيدر * محصول بيت * اكرچه
يارك اوكنده هنر عرض ايلمك
ادبسزلكدر ديلمز ساكن اما آغزمز
عربيدن طوپطلودر خواجه ظرافتله
يارينه عرض هنر ايدوب بيورر علم عربيدن بهره دارم اكرچه متمدح دكلم عربى يى تخصيص ايلديكندن اكثلور كه
كنديلرينه نسبت ديللرى هنز اوليه (پرى نهفته رخ وديو در كرشمهٔ حسن * بسوخت عقل زحيرت كه اين چه
بوالعجبيست * پرى نهفته رخ خواجه نك جانانى برقاچ كون طشره چيقوب كورنمز وكوشهٔ خانه ده اوطورمغى اختيار ايلر
رقيب نادان ايسه كاوب خواجه نك قرشوسنه رغما كندينى ظاهر ونمايان ايلر پس خواجه اول جانانك وصفنده

بيونى اوزن شراب قدحى (شيشه) م (چينى) چين ملكتنه منسوب (حلبى) حلبه
منسوب (است) در (معناى اشارتى) اى عاشق صادق حجاب اولان هواى نفس
دردينك وامراض قلب اولان اخلاق رديه نك وعلت قوى اولان پردهٔ بشريتك
دواسنى اول چين قدحى كبى صافى وفرياد وغليان ايديجى وحباب شيشه سى كبى
مجلا ومحلا قلب صافيده بولوب عاشقه فرح ويريجى شراب عشقدن طلب ايله كه
(العشق نار فى القلوب تحرق ما سوى المحبوب) فحواسنجه امراض معنويه نك دواسى
انجق عشقدر ديمكدر

﴿ هزار عقل وادب داشتم من اى خواجه * كنون كه مست وخرابم صلاى بى ادبيست ﴾

بوندن اول بيك عقل وادب طوتدم بن اى خواجه شمدى كه مست وخرابم
ادبسزلكه صلادر (مفردات) (هزار) بيك (عقل) م (ادب) م (داشتم) طوتدم
(من) بن (اى خواجه) م (كنون) شمدى (مست) م (خراب) م (ميم) ضمير
(صلا) كالك (بى) نفى (ادب) م (است) در (معناى اشارتى) عشقدن غيرى
امراض نفسانيه يه دوا اولمديغى كوركه بوندن اول هزار علوم عقليه وآداب رسميه
تحصيل ايتدم بو علوم ظاهره نك كليسى اسباب كبردن اولوب وغفلت وبعديتم
زياده ايدوب امراض نفسانيه مه برشفا بولمدم بحمدالله كه شمدى دردلر دواسى
وقلوبلر شفاسى عشق ومحبتله مست وخراب اولدم وعلت نفسانيه دن قورتلدم
ويولم بولدم (ادبنى ربى فاحسن تأديبى) سرينه ايردم اى اهل عشق اولانلر
بوآداب صورى يى ترك ايتمديكجه آداب معنوى حاصل اولماز انكيچون بى ادبلكه
صلا دردينمكدر

﴿ بيارمى كه چو حافظ مدام استظهار * بكريهٔ سحرى ونياز نيمشبيست ﴾

شراب كتوركه حافظ كبى دائم بنم اعتمادم سحر وقتنك كريه سنه ونصف الليلك
نيازنه در (مفردات) (بيار) كتور (مى) شراب (حافظ) م (چو) مثل (مدام)
دائم (ميم) ضمير (استظهار) اعتماد (با) للملابسه (كريه) آغلق (سحرى)
سحره منسوب (نياز) رجا (نيم) يارم (شب) كيجه (يا) نسبيه (است) در
(معناى اشارتى) اى سالك طريقت واى پير راه حقيقت بزه دواى درد نفسانى
وباعث قرب رحمانى اولان شراب عشقى كتور و بزه بخش ايت كه طريق عشقده
ورا يقينده حافظ كبى بنم دائم اعتمادم والله حسن ظنم درد عشقله وقت سحرده
آه وسوز وكريه ايدوب ونصف الليلده لذت مناجات ايله دركاه بى نيازه نيازله يوز
سوره مكه در بو كرم محضا توفيقدر وحسن ظنى محكم قلمقيچوندر ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ خوشتر زعيش وصحبت و باغ و بهار چيست * ساقى كجاست كوسبب انتظار چيست ﴾

عيش وصحبتدن و باغ و بهاردن زياده خوش نه در ساقى قنده درسويله انتظاره
سبب نه در (مفردات) (خوش) كوزل (تر) زياده (ز) من (عيش) معيشت (صحبت)

بو بیتی بیورر کرشمه بونده ناز معناسنه کرشمهٔ حسن کوزللك نازنده دیمکدر بسوخت عقل ز حیرت بسوخت بو نده
فعل لازمدر عقله یانمق اسنادی مجازدر بو العجب بو ابو دن مخففدر بابادیمکدر پدر معناسنه عرب برمعناده مبالغه قصد
ایلسه یا بالتعبیر ایدرو یا اهله مثلا ابو الفساد وام الخبائث دیرلر کویا که فساد وخباثت بونلردن تولد ایدر عجیبه یا حرف مصدردر
* محصول بیت * پری رخنی کزلمش یعنی کورنمز دیوایسه کوزللك نازنده در یعنی پری برینه کچمش کوزللك عرض ایدر

عقل حیرتدن یاندی که بونه بو العجبلقدر
یعنی مبالغه ایله عجیبدر که شیطان ملك
و پری ایشنی ایشلر حاصلی پری کبی
جلوهٔ نازده در (سبب پرس که چرخ
از چه سفله پرورشد * که کام بخشی
اورا بهانه بی سببیست * سفله پرور
ودون پرور وصف ترکیبیدر الحق بسلیجی
دیمکدر کام بخشی کام بخشد وصف
ترکیبیدر مراد بخش کبی مراد بغشلیجی
معناسنه یا حرف مصدردر * محصول
بیت * سبب صورمه که فلك ندن الحق
بسلیجی اولدی یعنی ادانی بی عزیز
ایلدی ایولری وعزیزلری ذلیل ایلدی
وایلر زیرا انك مراد بغشلیجقلنه بهانه
سبب سزلکدر یعنی دنی یی تربیه ایلکه
سبب لازم دکل همان دنی وسفله اولق
تربیه سنه کافیدر (بیت) فلك بمردم
نادان دهد زمام مراد * تو اهل فضل
ودانش همین کناهت بس (درین چمن
کل بی خار کس نچید آری * چراغ مصطفوی
باشرار ابی لهبیست) درین چندن مراد
دنیادر کل بی خارد کنمز کل یعنی نقیض سز
شی نجید نفی مستقبلدر آری الف ممدوده
ایله نعم اود دیمکدر چراغ مومك فتیله
سنده یانان آتشه دیرلر مصطفوی
مصطفانك اسم منسوبیدر یعنی مصطفانك
شرف اسلامی ونبوت نوری شرار آتش
قغلجیمی اب ابید ن مخففدر بوا بودن
اولد یغی کبی ایبنك برینه ابوده جائزدر
لهبیست لهب آتش یالکنه دیرلر یا حرف
نسبتدر مصطفوی دکی کبی * محصول
بیت * دنیا چنده کیمسه دکنسز کل
دوشمز مدی البته کل قنده وارایسه برمار
مقرر در وقنده شادلق وارایسه غم
عقبنجه درتکیم کلستانده بیورر (بیت)
جور دشمن چه کند کر نکشد طالب
دوست * کنج ومار وکل وخار وغم

مصاحبت (باغ) م (بهار) م (چیست) نه در (ساق) شراب و یریجی (کجاست) قنده در (سبب) م (انتظار) کوزتمك (چیست) نه در (معنای اشارتی) بوجای تحصیلده ومزرعهٔ قربیت اهل دلده انس حضرت وعشق ومحبت معیشتندن وبرکات صحبت مردان حقیقتدن وروضهٔ دل آکاهده حاصل اولان اسرار لدنیهٔ مکنونهٔ علم ومعرفتدن ونوبنوقاب عارفه عالم غیبدن فیوضاتله رسیده اولان انوار هویت وازهار احدیتدن زیاده خوش نه واردر لکن بوکرمه نائل اولمق مرشد کامل نظر کیمیا وارلرینه محتاجدر وسعی وطلب لازمدر کندی کاوردیو انتظارنه در سعیسز تمنی همت قاصره دندر دیمکدر
هر وقت خوش که دست دهد مغتنم شمار * کس را وقوف نیست که انجام کار چیست
هر خوش وقتکه ال و یره ومیسر اوله غنیمت صای کیمسه ایچون بیلك یوقدر کیمسه بیلمز که ایشك صوکی نه در (مفردات) (هر) جمله (وقت) م (خوش) لطیف (دست) ال (دهد) و یره (مغتنم) غنیمت ونعمت (شمار) صای (کس را) کیمسه ایچون (وقوف) علم (نیست) یوق (انجام) صوك (کار) ایش (چیست) نه در (معنای اشارتی) ای علوهمت صاحبی طالب صادق (هلك المسوفون) سرنجه سعی وطلبده تسویف ایتیوب صحت وفراغت وامنیت وقوت وشبابیت کبی اوقات لطیفه زمیسر اولدقده فرصتی غنیمت صای (وماندری نفس ماذا تکسب غدا) خواسنجه کیمسه بیلمز که انجام کارنه در برقدم اقدم عمرعزیزی هبایه و یرمیوب الله یولنه جد وسعیله جانکی بذل ایدوب جانانه ایرهسن وفرصتی فوت ایتمهسن دیمکدر
پیوند عمر بسته بمو بیست هوش دار * غمخوار خویش باش غم روزکار چیست
عمرك بندی وسبب اتصالی برقیل ایله باغلنمشدر عقل طوت کندی غمکی ییجی اول زمان وروزکار غمی نه در (مفردات) (پیوند) بند وسبب اتصال (عمر) مدت حیات (بسته) باغلنمش (با) مع (موی) قیل (با) وحدتیه (است) در (هوش) عقل (دار) طوت (غمخوار) غم ییجی (خویش) کندی (باش) اول (غم) کدر (روزکار) زمان (چیست) نه در (معنای اشارتی) ای صادق قرداش عقلکی باشکه جمع ایله بو عمرك بقاسی بوقدر عمر برقیل ایله باغلیدر اوزلمسی یقیندر نفسك وعیال واولادك وامور معیشتك و بود ونابود دنیانك شغلی والمی وکدری ایله (شغلتنا اموالنا) دیین محجوبلر کبی دنیا غمیله نیچه برما خلق لهك اولان معرفت اللهدن محروم اواورمین بوفرصت الدن کیتمدن کندی غمکده اول اصلی اولمیان وفانده و یرمیان دنیا غمی نه درهروقتکی آخروقت بیلوب سعیدن کسلمه وحیات ابدی طلبنده اول دیمکدر
معنی آب زندکی وروضهٔ ارم * جز طرف جویبار ومی خوشکوار چیست
آب حیاتك وجنت باغچه سنك معنیسی وحقیقتی ایرمق کنارینك وخوش سکیجی شرابك غیری نه در (مفردات) (معنی) حقیقت (آب) صو (زندکی) دیرلك

وشادی بهمند * کنج ومار بیور دیمغك اصلی بودر که برمالی که دفینه ایدرلر قرق ییلدن صکره اول دفینه یی بر اژدر تصرف ایدر
دیرلر والعهدة علی الراوی نتکیم آصفی بر تشبیه خاصده بیورر (بیت) غم تودر دل پیچیده دودآه برد * چومار کنج که کنجینه را
نکه دارد * دیوان آصفیده مخیل بی نظیر بیت چوقدر امابو بیت سردارلرندندر حاصلی کلام اشیا اضدا دیله متعیندر پس
هر برابونك برابرا ضدی اولور مثلا حضرت ابراهیمك نمرود وموسانك فرعون وحضرت محمد مصطفانك ایکی ضدی ظهور ایلدی

بری ابوجهل وبری ابولهب پس خواجه بیورر هرشیئك دنیا ده برضدی وار نتکیم حضرت محمدك نور نبوتنه شرار ابولهب
ضد ایدی شرار دن مراد اذا وجفا وشرت ابولهبدر پس اندن حضرت منادی ایدی کاه و بیکاه حضرتی رنجیده
ایدردی ایمدی خواجه بیورر دنیاده دائما ذوق وصفا اولمز بلکه هرسرونجك عقبنجه برمحنت والمی اولور زیرا دنیا بووجهه
اوزره مخلوق قدر وخلقنی تغییر ایلمکه قادر دکل (بهنیم جو نخرم طاق وخانقاه ورباط * مراکه مصطبه ایوان و پای خام

طنبیست) بهنیم یا حرف مقابله نیم یارم نصف
معناسنه جوار به نخرم فعل نفی مستقبل
خریدندن صاتون آلمم دیمکدر طاق کر
خانقاه صوفیلر تکیه سی رباط رانك کسریله
اولی اوطه لری جمعی رباطات کلور مصطبه
جیم نسخه ده صادیله در امام مطرزی
مقامات حریرینك اوتوزنجی مقامینك
شرحنده سینله یازر بو عبارتله که المسطبة
خان الغربا وفی المجمل المساطب الدکاکین
حول المسجد الواحدة المسطبة اما لغت
حسامیده مصطبه جایکاه غربا دیمش
صادله ایوان همزه نك کسریله در اصلنده
اما عجم فتحله اوقور و یوك چاردا قده
وشاه نشینلرده استعمال ایدرلر نتکیم شاهدی
لغتنده دیمشدر * چاردغه ورواق دیدی هم
دخی ایوان * وتحفهٔ حسامیده * یوك
چارداقدرر ایوان دیمش طنبیده اختلاف
ایلدیلر بعضیلر دیدیلر که یا ی حرف نسبتدر
وبعضیلر اصلدر یای نسبی دیدیلر دیدیلر
طنابله یعنی چادر ایپیله قورلان نسنه در
چادروچرکه وقره اوکبی و پای اصلیدر ایله
دیدیلر دیدیلر که اوکی آجیق اودر که
باغلرده و باغچه لرده یازین کوکلنمك ایچون
یاپارلر اما خواجه نك کلامندن اکلانان
بودر که کندیلرینك عادتنه مخصوص
مقبول خانه اوله زیرا مقام مدحده واقع
اولمش پای خمدن مراد بونده کوب
دیبیدر * محصول بیت * یارم اربه یه
صاتون آلمم خانقاهك ورباطك کربنی
یعنی یانمده بونلر هیچ نسنه دکل بلکه
مصطبه ایواندر یعنی ایوان مرتبه سنده در
وکوب دیبی خانهٔ طنبیدر یعنی طنبی
حکمنده در حاصلی بلکه مصطبه وایوان
و پای خم طنبیدر خانقاهك ومدرسه نك
ورباطك کربنی هیچه آلمم دیمکدر یعنی
انلردن و بونلردن مستغنی وفارغم بنده
محتمل الضدین صنعتی واردر (جمال

(روضه) باغچه (ارم) جنت (جز) غیر (طرف) کنار (جویبار) ایرماق (می) شراب (خوشکوار) خوش سکیجی (چیست) نه در (معنای اشارتی) ای مخلص یولداش آب حیات ابدی وجنت معرفت سرمدینك معناسی وحقیقتی موهبهٔ الهی اولان علوم لدنی بخشندهٔ حیات ابدی وقلبه اللهك انس وذکریله اطمئنانی و یریجی وقلبی اللهك غیریدن قطع ایدیجی عشق شرابنك غیری نه در آب حیات ایله روضهٔ جنتدن مراد علوم لدنیه وسر وحدته وعشق ومعرفته واصل اولمقدر دیمکدر
مستور ومست هر دو چو از یك قبیله اند * ما دل بعشوهٔ که دهیم اختیار چیست
صالح وطالح هر ایکیسی چونکه برقبیله دندر بز کیمك عشوه وروشنه کوکل و یره لم اختیارنه در (مفردات) (مستور) صالح (مست) فاسق (هردو) هر ایکیسی (چو) زیرا (یك) بر (قبیله) م (اند) ادات جمع (ما) بز (دل) کوکل (با) للملابسة (عشوه) روش وعمل (که) کیمك (دهیم) و یره لم (اختیار) اراده (چیست) نه در (معنای اشارتی) ای طالب آکاه اهل معرفت وواصل سر وحدت اولان ذات عالیلر عندنده صالح وفاسق اهل کفر واهل ایمانك متصرفی بردر که (یضل من یشاء ویهدی من یشاء) سرنجه جمله اشیا مظاهر اسماء اللهدر بزه کوره آفت اولان اهل فنا نظرنده جمله حکمتدر یاخود دیرلر که عاشق ایله معشوق بردر آثار سر توحید بودر بویله اولنجه مقام عرفانده بزکیمك جانبنه نظر ایده بیلورز اراده واختیارنه در (قل کل من عند الله) سرنجه جمله ظهورات استعداد فطریهٔ انسان مقتضاسنجه ظاهر اولان اللهك مشیئت ازلیه سندندر دیمکدر
راز درون پرده چه داند فلك خموش * ای مدعی نزاع تو با پرده دار چیست
پرده نك ایچنده اولان سری فلك نه بیلور ساکت اول ای مدعی سنك پرده دار ایله نزاعك نه در (مفردات) (راز) سر (درون) ایچ (پرده) حجاب (چه) نه (داند) بیلور (فلك) م (خموش) ساکت اول (ای) حرف ندا (مدعی) بلان دعوی ایدیجی (نزاع) غوغا (تو) سن (با) مع (پرده دار) پرده طوتیجی (چیست) نه در (معنای اشارتی) ای قرداش (وعنده علم الکتاب) سرنجه اسرار درون پردهٔ عزتی ومقتضای علوم ازلیتی بیلمکده (ماعرفناك حق معرفتك یامعروف) دیمك ایله علوشان صاحبی انبیا واولیا اعتراف عجز بیورنجه سن همان محو وفنا اهلندن اولوب وراء پرده ده اولان اسرار اللهدن خاموش اول (لا یسئل عما یفعل) سرنجه لال اول ای قال وقیل ایله دعوای کاذب ایدن انبیا واولیا سرحقده اعتراف عجز ایدنجه سن دخی پرده صاحبنه معارضه ایتمیوب قضاسنه رضا ایله سر توحیده واصل اوله کور یوخسه بونزاع نه در عدم تسلیمدن وعمای قلبدندر دیمکدر
سهو وخطای بنده کرش نیست اعتبار * معنیٔ عفو ورحمت آمرزکار چیست
اکر خدانك قولك سهو وخطاسنه اعتباری وعفو ورحمی یوق ایسه غفارك

دختر رز نور چشم ماست مکر * که در نقاب زجاجی و پردهٔ عنبیست) دختر رز شرابدن کنایه در اصمه قزی دیمکدر اصلی
اصمه دن متولد اولدیغیچون نور چشمدن مراد بونده می دم دیده در زیرا نوری وضیابی اول کورر مکر کانه معناسنه در
زجاج زانك ضمیله لغتده صرچه یه دیرلر قاروره معناسنه و یا حرف نسبتدر اما حکما لر اصطلاحنده رطوبات عینیدن
بر رطوبتك اسمیدر زجاجی یا نسبیله هم شرابدن کنایه در وهم کوزده پرده لردن بر پرده نك اسمیدر معلوم اوله که الله تعالی

کوزی یدی پرده ایله اوچ رطوبتدن خلق ایلشدر اولکینی پردهٔ صلبیه اندنصکره مشیمه اندن شبکیه اندن صکره رطوبت زجاجیه اندن جلیدیه اندنصکره پردهٔ عنکبوتیه اندنصکره رطوبت بیضیه اندنصکره پردهٔ عنبیه اندن قرنیه اندن ملتحمه حالنك کسریله تتکیم نظم ایلشلر (قطعه) * کرد آفرید کار تعالی باطف خویش * چشمت بهفت پرده وسه آب منقسم * صاب ومشیمه شبکه زجاجی و پس جلید * پس عنکبوت و بیض وعنب قرن وملتحم * پس خواجه بو یدی پرده یه اشارت ایدوب باده یی مردم چشمی حکمنده اجرا ایلدی که باده کاه پردهٔ عنبیده در یعنی صیقلزدن اول وکاه رطوبت زجاجیه ده در مجلسه کلدکده * محصول بیت * دختر رز جمالی یعنی شراب جمالی کویاکه بزم کوزیمزك نوریدرکه زجاجی نقابده وعنبی پرده در یعنی کاه شیشه ایچنده محفوظ وکاه عنب ایچنده مستوردر حاصلی شرابی بو ایکی حالنده کوزه تشبیه ایدر اول ایکی حالنده نهایتی پرده لردن بریسیله ورطوباتدن برینك ذکریله اکتفا ایلدی (دوای درد خود اکنون ازآن مفرح جوی * که در صراحی چینی وشیشهٔ حلبیست) دوا درمان عربجه علاج دیرلر درد آغریدر خود کندی اکنون شمدی جوی امر مخاطبدر جو یدندن ایسته دیمکدر خطاب عامدر که حرف رابط صفت بالموصوفدر چینی یا حرف نسبت وشیشهٔ حلبیست حلبه منسوب شیشه دیمکدر سلاطین عثمانیه دن اول حلبدن اعلی شیشه لر چیقردی اصلده طرسوسدن پیدا اولوب حلبه کلوردی وحلبدن عالمه منتشر اولوردی تتکیم شیخ سعدی حضرتلری کلستانده اول معهود بازرکان برکیجه شیخی جزیرهٔ کیشده کندی اوطه سنده ایلتسه کرك وصباحه دك پریشان سویله دن شیخی اویوتماسه کرك انده دیرکه و پولاد هندی بحاب وآبکینهٔ حلبی یمن بو دیدکلری فرنکدن شیشه چیقمزاول ایمش اما بوزمانده معتبر فرنکی صراحیدر * محصول بیت * کندی دردیکه دوایی اول مفرحدن طلب ایله که چینی صراحیده در وشیشهٔ حلبیده در یعنی باده که کندی زماننده بو ایکی ظرفده اولسی معتبر ایمش (هزار وعقل ادب داشتم من ای خواجه * کنونکه مست خرابم صلای بی ادبیست) خواجه بونده عزتلو وحرمتلو معناسنه مست خرابم اضافتله یکپین سرخوشدر صلایه مضاف اولمشدر بی ادبی یه اضافت مصدر الی مفعوله معناسنه ادبسزلکه صلا یعنی عموما ادبی ترکه صلا زیرا مست وخراب اولمشدن هرنه ادبسزلك که دیرسك کلور * محصول بیت * ای عزیز بوندن اول عقل وادبم وار ایدی بنم اما شمدی که یکپین سرخوشم ادبسزلکه صلا یعنی هرنه ترك ادب وار بندن کلور زیرا لایعقلم (بیارمی که چو حافظ مدام

عفو ورحمتنك معناسی نه در (مفردات) (سهو) اونوتمق (خطا) یا کلیش (بنده) قول (کر) اکر (ش) ضمیر (نیست) یوق (اعتبار) نظر رحمت (معنی) حاصل (عفو) باغشلق (رحمت) م (آمرزکار) یارلغیجی (چیست) نه در (معنای اشارتی) اکرچه اضلال نفس وشیطانله غفلته دوشوب عمای قلب سببیله سهو وخطا حجابیله محجوب اولدکسه برقدم اقدم تدارکده اولوب تواب رحیم اولان اللهك رحمت واسعه سندن عفو ومغفرتله کاهی علید انکشاف حقیقت طالبنده اولوب خطا ومعصیتدن ایچون ناامید اولمیه سن که حق سبحانه وتعالی (یاموسی انی اذا جازیت المحسن باحسانه وعفت المسیء باسائه فاین جودی وکرمی) حدیثی سرنجه اکر عبدك سهو وخطاسنی عفوی ورحمتی اولمسه غفار تعالینك (فاین جودی وکرمی) وعد کریمنك معناسی نه در دیمکدر

﴿ زاهد شراب کوثر وحافظ پیاله خواست * تادرمیانه خواستهٔ کردکار چیست ﴾

زاهد شراب کوثری وحافظ شراب قدحنی ایستدی عجب اورتاده حق تعالینك دیلکی ومرادی نه در (مفردات) (زاهد) اهل عبادت (شراب کوثر) جنت شرابی (حافظ) م (پیاله) قدح (خواست) دیلدی (تا) عجب (در) فی (میانه) اورته (خواسته) دیلنمش (کردکار) حق تعالی (چیست) نه در (معنای اشارتی) (علو الهمة من الایمان) حکمنجه کرچه زاهد ماتشتهیه الانفس اولان جنتك نعمت وشراب لذیذنی ایستراکن حافظ بلاله مشید وباعث دیدار ورؤیت اولان عشق ومحبتی ایستر عجب اورته ده اللهك دیلکی نه در کیمه بیلز همان عبده لایق اولان حسن ظن ایله جان فدا ایتمکدر وارادهسنی محو ایتمکدر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ماهم این هفته شد از شهر و بچشمم سالیست ﴾
﴿ حال هجران توجه دانی که چه مشکل حالیست ﴾

بنم آی کبی محبوبم بو هفته شهردن کیتدی وبنم کوزیمه بر ییلدر آیرلق حالنی سن نه بیلورسن که نه مشکل حالدر (مفردات) (ماه) آی (میم) ضمیر (این) بو (هفته) م (شد) کیتدی (از) من (شهر) م (با) للابسة (چشم) کوز (میم) ضمیر (سال) ییل (است) در (حال) م (هجران) آیرلق (تو) سن (چه) نه (دانی) بیلورسن (چه) نه (مشکل) کوج (حال) م (است) در (معنای اشارتی) استتار تجلیٔ انوار خدا یدی کون خانهٔ تجلی وشهر معنوی اولان قلب متحیرمدن منکشف اولمدی وقت استتار اواقدر انقباض وبردیکه نظرمده برسنه مقداری الم عظیمدر ای حال درونمدن خبردار اولمیان اهل صورت بوآتش هجران نه مشکل حال اولدیغنی سن نه بیلورسین عاشقه آتش فرقت آتش حرقتدن اشد در دیمکدر

﴿ مردم دیده زلطف رخ او دررخ او * عکس خود دید وکمان برد که مشکین خالیست ﴾

﴿ کوزمك ﴾

استظهار * بکریهٔ سحری ونیاز نیم شبیست * بیارمی خطاب عامدر که حرف تعلیل چو حافظ چو حرف تشبیه مدام مدام دائم معناسنه در استظهار استفعال بابندن مصدردر برشیئه آرقه ایدینمك یا حرف صله کریه اغلمغك اسمیدر خنده کولمه نك اسمی اولدیغی کبی سحری یای نسبتدر نیاز عرض حاجت نیم شبی یاء نسبتدر * محصول بیت * باده کتور که دائم بنم ارقه لندیغم سحر وقتنده اغلمه در ونصف اللیلده عرض حاجتمه دریعنی باده ایچدیکم شو ایکی حاله کوره دروبو ایکی معنایه استظهارله در یوخسه بونلردن غیری اللهه لایق عمل یوقدر که اکا طایب بو ایشه ارتکاب ایدم (وله ایضا) (خوشتر ز عیش وصحبت باغ وبهار چیست * ساقی کجاست کو سبب انتظار چیست) خوشتر خوش بونده ایو معناسنه در وتر تفضیل ایچون در عیش عیشك فتحیله دیرلك معناسنه در اما عجم ذوق وصفاده استعمال ایدرلر صحبت مصاحبت معناسنه درباغ رومده باغچه دیدکارینه عجم باغ دیرلر بهار معلوم وقدر باغه جبت ده چه نك هاء رسمیسی یایه قلب اولمشدر کیست اقطنده اولدیغی کبی کجا قنده دیمکدر کو خطاب عام انتظار قللمقدر * محصول بیت * باغ وبهارده صحبت وعیش ایلمه دن یکرکی ندر ساقی قنده در سویله انتظاره سبب ندر یعنی بو فصلده عیش وعشرتی تأخیرك اصلی ندر (هر وقت خوش که دست دهد مغتنم شمار * کس را وقوف نیست که انجام کار چیست) وقت خوش اضافتی موصوفك صفتنه اضافتی قبیلندندر که رابط صفت دست دهدال ویره معناسنه در مغتنم اسم مفعولدر افتعال بابندن غنیمت معناسنه شمار بونده امر مخاطبدر صای دیمکدر کس را وقوف نیست کیمسه دیمکدر را تخصیص ایچوندر وقوف مصدر در دخول وزنی اوزره علم معناسنه که حرف بیان عدم وقوفی بیان ایدر انجام کار ایشك صوکی یعنی آخری * محصول بیت * هرایو وقت که ال ویره انی غنیمت بیل زیرا کیمسه عالم دکل که ایشك آخری وعاقبتی ندر یعنی هر زمان وهر ساعت که ذوق وصفا ایله مرور ایدرانی اللهدن بر نعمت حساب ایله یعنی فردانك حالنه ناظر اولمه زیرا بر کیمسه ایشك صوکی یعنی ایرته نك حالنه واقف دکل که نیجه کلور ونیجه کچر (بیت) غم نا آمده خوردن بتقدم رنجه مبدارد * همان بهتر که بافردا کذارم کار فردارا (پیوند عمر بسته بمو یست هوش دار * غمخوار خویش باش غم راز کار چیست) پیوند اولشق بمو یست با حرف مصاحبت ویا حرف وحدت هوشدار هوش اوص یعنی عقل دار امر مخاطبدر داریدندن عقلك اوبار دیجك پرده استعمال ایدرلر یعنی دهاك جمع ایله دیمکدر غمخوار وصف ترکیبیدر غم ییجی معناسنه خویش واورسیله بونده کندی دیمکدر باش

کوزمك بکی انك یکاغنك اطافتدن انك یکاغنده کندو عکسنی کوردی وظن ایتدیکه بر سیاه بکدر مسکه منسوب (مفردات) (مردم) بیك (دیده) کوز (ز) من (لطف) اطافت (رخ) یکاق (او) ضمیر (در) فی (رخ) م (او) م (عکس) پرتو (خود) کندی (دید) کوردی (کمان) ظن (برده) ایلندی (مشکین) مشکه منسوب یعنی سیاه (خال) بك (یا) وحدتیه (است) در (معنای اشارتی) حضرت عمر رضی الله عنهنك (رأی قلبی ربی قال من انت قلت انت) کلامی سرنجه انوار تجلیٔ جمال اللهك اطافتدن دیدهٔ بصیرت کشاد اولوب زیدهٔ عالم ونقطهٔ وحدت اولان ذاتم واوزوم استغراق انوار جمال اللهده کندی عکسنی کوردی وظن ایتدیکه اتحاد وحلول قبول ایتمیان ذات الهیدر مقام استغراقده (سبحانی مااعظم شانی) دعواسی آتش ایچنده قیزران تیمورك دعواسی کبیدر دیمکدر

﴿ هیچکد شیرهٔ نوزازلب همچون شکرش * کرچه در شیوه کری هر مژه اش قتالیست ﴾

انك شکر کبی لذیذ دوداغندن هنوز سود طاملر اکرچه شیوه وناز ایدیجیلکده انك هر کرپکی بر قتالدر (مفردات) (هیچکد) طاملر (شیر) سود (هنوز) شمدی (از) من (لب) دوداق (همچون) مثل (شکر) م (اش) ضمیر (کرچه) اکرچه (در) فی (شیوه کر) نازایدیجی (هر) جمله (مژه) کرپك (اش) انك (قتال) قتل ایدیجی (یا) وحدتیه (است) در (معنای اشارتی) حال استغراقده نفحات الهی وفیوضات بی واسطهٔ نامتناهی ولد قلبنه فائض اولدیغه قلب عارف عدم تحملندن تشبیه جانبنه آغاز ایدوب نورسیده محبوبك ابندن هنوز سود طاملر تعبیریله وفرت تجلیات بلاواسطه یی بیان ایتمشدر کرچه هر بر تجلیاتنك نازوظهورنده نیجه محویت وافنای بشریت واردر بنه ظهورات بلا اختیار حقدندر دیمکدر

﴿ ای که انکشت نمایی بکرم درهمه شهر * وه که در کار غریبان عجبت اهمالیست ﴾

ای شول کیمسه که جمله شهرلرده کرم ایله سن مشهورسن ومشار بالبنان سن وه که غریبلرك ایشنده سنك عجب اهمالك واردر (مفردات) (ای) حرف ندا (که) کیمسه (انکشت نما) مشهور (یا) خطابیه (با) الملابسة (کرم) م (در) فی (همه) جمله (شهر) م (وه که) حیفکه (در) فی (کار) ایش (غریبان) غریبلر (عجب) تعجب (تا) خطابیه (اهمال) مسامحه (یا) وحدتیه (است) در (معنای اشارتی) (لامحبوب الاالله ولامقصود الاالله) سرنجه صوری ومعنوی جسمانی وروحانی انس وجن واملا کك استعد ادنجه کرم واحسان ایله ای ذات بیچون اولان الله جمله نك مولاسیسین آه واه حیفکه بوتعلقات ماسوادن تجرید ایله وطن اصلیسنده ارواح قدسیه ده مقام (عند ملیك مقتدر) طالبی غریبلرك ایشنده نه عجب (یادنیا ضیقی علی اولیائی وتوسعی علی اعدائی) شیوه سیله انلری اشد البلا تیرنه هدف ایدرسن ودنیایی باشلرینه طار ایدرسن ووصلت ذاتك کرمنده

امر مخاطبدر باشیدندن اول دیمکدر غم روز کار اضافتی لامیه دریای بطنی تقدیرنده * محصول بیت * ایام عمرك پیوندی واتصالی بر قبول ایله بقابیدر یعنی عمرده دوام وثبات یوقدر سریع الزوالدر عقلی اویار یعنی جمع ایله کندی نفسك غمین یجیسی اول روزکارك وزمانك غمی ندر حاصلی ایام واوقات وازمنه غمین یمك كه فلان آی کسوف یافلان آی خسوف یافلان ییل قحط و یافلان ییل رخص اولور دیو غم چکمك عقلدن دکل (معنی ء آب زندکی وروضهٔ ارم * جز طرف جویبار روی خو شکوار چیست) زند کی معلوم

اوله كه هر کلمه نك آخرنده هاء رسمی اوله اکا یاپای نسبی ویاپای مصدری ویاالف ونون جمع لاحق اولسه هاء رسمیدن بدل بر کاف عجمیله توسط ایدرلر زند کی وبندکی وخواجکان وبندکان کبی روضه لغتده چمندر اما بوند باغچه مراد در ذکر حال وارادهٔ محل طریقیله ارم جنت باغچه لرینك برینك اسمیدر تحقیق زیاده بیانه محتاجدر بوراسی محلی دکل جز غیر معناسنه طرف رانك سکونیله طرفدن مخففدر رانك فتحیله جویبار لغتده ایرماق کنار یدر دیرلر اما بونك کبی یرلرده مطلق ایرماقدر خوشکوار خوش ایو معناسنه کوار کواریدندن سکمك مثلا طعام سکمك وشراب سکمك کبی * محصول بیت * آب حیاتك وارم باغنك معناسی ایرماق کناریله اصلا سکمجی باده دن غیری ندر اف ونشر غیرمرتب طریقیله طرف جویبار وروضهٔ ارمدن ومی خوشکوار آب زند کیدن کنایه در یعنی جنت دیدکاری ایرماق کناری وآب حیوان دیدکاری می خوشکواردن غیری دکلدر (مستور ومست هردو چواز یك قبیله اند * ما دل بعشوه كه دهیم اختیار چیست) مستوردن مراد اهل تقوی در یعنی صالح قبیله رانادن متشعب ومتفرق اولان اولادجمی قبائل کاور عشوه ده عینك فتحی وکسری جائزلامعی چلبی منظومه سنده بیورر (ع) عشوه کوکل الدامق جلوه صالمقدرر * اما عجم اکثر ناز وشیوه ده استعمال ایدر لکن بونده فن وضع مراد در دهیم فعل مضارع متکلم مع غیره در دهیدندن بونده ویره لم دیمکدر * محصول بیت * صالح وطالح هرایکیسی بیله چونکه براتانك اولادیدر و براتادن منفرق ومتشعبدر بزکوکلمزی کیمك شیوه سنه ویره لم اختیار ندر یعنی جانب مختار قنغیسیدر حضرت خواجه نك بو بیتی صورت استغناده واقع اولمشدر (رازدرون پرده چه داند فلك خموش * ای مدعی نزاع تو با پرده دار چیست) راز کزلی ایش درون ایچ معناسنه بر نسنه نك ایچروسی چه داند نه بیلور یعنی بیلمز خوش امر مخاطبدر مدعی بونده عالم کچنوب جاهلانه وضع ایلیانلردر وبعضیلر دیدیلر كه مدعی بونده اول کیسه درکه کندوبی عارف ومو حد ادعا

استغنا کوسترر سن (آیین عشق همچنین است) دیمکدر

❊ بعد ازینم نبود شائبه درجوهر فرد ❊ كه دهان تو بدین نکته خوش استدلالیست ❊

بوندنصکره بکا جوهر فردك وجودنده شك اولمیه زیراسنك دهانك بونکته یه خوش براستدلالدر (مفردات) (بعد ازین) بوندنصکره (ام) بکا (نبود) اولمیه (شائبه) شك (در) فی (جوهر فرد) حکمانك انکارایدوب متکلمینك قائل اولدقلری جزء لایتجزادر كه انقسامی قابل دکلدر (كه) زیرا (دهان) اغز (تو) سن (بدین) بو (نکته) وجه (خوش) م (استدلال) حجت (یا) وحدتیه (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله کرم الهیدن انشراح صدر ایله یقین حاصل اولدقدنصکره نور محمدی انقسام وتجزی قبول ایتمیان نور خدادن اولدیغنه ونور محمدی یه واصل اولان اللهه واصل اولدیغنه ذره قدرشك وشبهه م قالمدی زیرا تجلیات انوار ذات الهینك قلبه فیضانیله اشیانك کماهی علیه مرئی ومنکشف اولمسی عارف اهل یقینه استدلال قویدر وحجت جلیدر دیمکدر

❊ مژده دادند كه برما کذری خواهی کرد * نیت خیرمکردان كه مبارك فالیست ❊

مشتلق ویر دیلر كه بزم اوزریمزه اوغرامق ایلك ایسترسن اوغراسك کرك خیر نیتی دوندرمه زیرا برمبارك فالدر (مفردات) (مژده) مشتلق (دادند) ویردیلر (برما) بزم اوزریمزه (کذری) اوغرامق (خواهی) ایسترسن (کرد) ایلك (نیت) قصد (خیر) م (مکردان) دوندرمه (كه) زیرا (مبارك) قوتلو (فال) خبره علامت طوتمق (یا) وحدتیه (است) در (معنای اشارتی) ای ارحم الراحمین وارث محمدی اولانلر مشتلادیلر که (انا عند ظن عبدی بی وانا معه اذا ذکرنی) حدیث قدسی سنده کی وعد کریمنجه بزالهی طلبده اولدقجه الله بزمله در بوخبرصادق خیره علامت وفال طوتوب یارب سکا حسن ظن ایله دائم سندن سنی طالبده یز (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) بو تعلیم بیوردیغك دعا مژده سن بزی ثابت ایله وابکی جهانده بزی جمالك نورندن آیرمه یارب دیمکدر

❊ کوه اندوه فراقت بچه حیلت بکشد ❊ حافظ خسته كه از ناله تنش چون نالیست ❊

سنك فراقك غصه سنك طاغنی نه حیله ایله چکر خسته حافظ كه ناله دن انك تنی قلم ایچنده اولان پرتل کبیدر (مفردات) (کوه) طاغ (اندوه) غصه (فراق) آیرلق (ت) خطابیه (با) للملابسة (چه) نه (حیلت) حیله (بکشد) چکر (حافظ خسته) م (از) من (ناله) فریاد (تن) وجود (ش) ضمیر (چون) مثل (نال) قلم ایچنده اولان اینجه تل (یا) وحدتیه (است) در (معنای اشارتی) یارب بوقدر لذات مناجات و بوقدر انوار تجلیات کرمکدنصکره بزی محجوبیتدن قبیله كه راه عشقده ناله وفریاد ایله تل کبی ضعیف ونحیف اولمش خسته ومحتاج در رحمتك اولان حافظك بعدالوصلة افتراق طاغنی نیجه چکسون ونیجه تحمل

❊ ایدسون ❊

ایدوب خواد ث عالی افلاکه ونجومه اسناد ایدوب کاه شکر وکاه شکایت اظهار ایدوب غم چکر نزاع چکشمکدر پرده دار لغتده پرده طوتیجیدر اما اصطلاحده قپوجی یه دیرلر فلکه پرده دارلك اسنادی مجازا در زیرا فلك پرده در پرده دار حقیقة الله در که افلاکی صقلیوب حفظ ایلیان اولدر * محصول بیت * پرده ایچنده یعنی اردنده کزلی ایشی فلك نه بیلور سوس ایسم اول ای مدعی سنك پرده دار یله نزاعك ندر یعنی احوال واطوار

وحوادث روزکاری افلاکه اضافت ایدوب انلردن کاه شاکر وکاه شاکی اولمق زیاده جهلدن ناشیدر افلاك ونجومك امور عالمده تأثیرین کوروب قبول ایلدیکمز تقدیر جه اللهك امریله در بونلرك بوتأثیرده اختیاری واستقلالی یوقدر دیمکدر (سهو وخطای بنده کرش نیست اعتبار * معنی عفو ورحمت آمرزکار چیست * سهو وخطا سهو غفلت معناسنه در خطا صواب مقابلی یعنی اکری بونده جرم مراددر کرشده کی ضمیر خدایه راجعدر معناده بنده یه ده اعتبارده مقیداولمق جائز اعتبار بونده معتبر معناسنه در یعنی مصدر مفعول معناسنه در عفو مصدر در عفا یعفودن یعنی نصربابندن برکیمسه نك کناهنی ترك ایدوب عقاب ایلمکه دیرلر رحمت اسرکمکدر آمرزکار آمرزیدندن بارلغیجی غفار معناسنه کارادات فاعلدر جی معناسنه کردکار کبی و پروردکار کبی کردن و پروردندن * محصول بیت * بنده نك غفلت وخطاسی اکر الله قتنده معتبردکلسه پس اللهك رحمت وعفوینك معناسی ندر یعنی عبادك جرایم وخطاسی حیز اعتبارده اولمسه اللهده عفو وغفور ورحیم صفتلرینی اسناد ایلمك نه فائده سی اولوردی بوصفتلری اینه خدایه اضافت ونسبت ضروریدر كه نصله ثابت اولمشدر پس بنده نك ذنوبنه اعتبار وارایمش ایمدی طاغلرجه کناهمز اولورسه بوصفتلره اعتماد ایدوب مرجودركه کناهلریمزی محو وعفو ایلیه حاصلی بوتقدیره لازم بودركه کناهی اولمیانه غفران اولمیه تتکیم بونی نعت رسولده بیورر * بیت * سنك شفاعتك امیدی چون ایرر ممکن * کناهکار اودرکه بوقدر انده کناه *

اینسون (اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین آمین)

❊ وله ایضا ❊

❊ اکرچه باده فرح بخش وباد کلبیزست ❊ ببانك چنك مخورمی كه محتسب تیزست ❊

اکرچه باده فرح ویریجی وباد کل الیجیدر شرابی چنك آوازیله ایچمه كه محتسب کسکیندر (مفردات) (اکرچه) م (باده) شراب (فرح بخش) فرح ویریجی (باد) یل (کلبیز) کل الیجی (است) در (با) للملابسة (بانك) آواز (مخور) ایچمه (می) شراب (كه) زیرا (محتسب) صوباشی (تیز) کسکین (است) در (معنای اشارتی) کرچه بوعالم ناسوتده واعث تحصیل اسرارلاهوتده عاشق مبتلایه عشق ومحبت فرح ویریجیدر لکن هوای نفس عاشقك نیجه مدت ریاضات وهزارمشقت ایله تحصیل ایتدیکی اذواق روحانیتی برنفسده بردخی یف کلی فنایه ویردیکی کبی عاشق بیچاره نك امکنی ضایع ایدر همان پروانه کبی جانکی آتش عشقده یاقوب آوازی کی اظهار ایتمه بلبل کبی فریاد ایله رسوای اولمه یوخسه (ادعوا ربکم تضرعا وخفیة) سرندن بهره یاب اوله مزسن بلکه نیجه حسنی دلاله ویرنلر مظهر غضب الله اولمشدر دیمکدر

❊ صراحی وحریفی کرت بچنك افتد ❊ بعقل نوش كه ایام فتنه انکیزست ❊

بوغازی اوزون شراب قدحی و برعشرت مصاحبی اکرسنك الیکه دوشرسه عقل وتدارك ایله نوش ایله زیرا زمانه فتنه قوپاریجیدر (مفردات) (صراحی) م (حریف) مصاحب (کر) اکر (ت) سنك (با) للملابسة (چنك) پنجه ودست (افتد) دوشرسه (با) للملابسة (نوش) ایچ (كه) زیرا (ایام) زمانه (فتنه انکیز) فتنه قوپاریجی (است) در (معنای اشارتی) ای عاشق صادق اکر کوزلریکی کریان ودل سوزانکی آتش عشقله غلیان ایتدیریجی ضروری سلطان عشقك مغلوبی اولوراپسك بنه طور عقلدن وطورشرعدن طشره چیقمیوب (اللهم اعطنی شوق لقائك من غیر ضراء مضرة ولافتنة مضلة) حدیث شریفنه ملازم اولکه فی زماننا کثرت عوام واختفاء مشایخ ذوی الاحترام اولدیغیچون غلبهٔ عشقله چوق کیمسه فتنه وضلالتده واقع اولمشلردر و برمعاون دین دخی الله کیررسه بنه آداب شرعدن طشره اولمیه سن دیمکدر

❊ درآستین مرقع پیاله پنهان کن ❊ كه همچو چشم صراحی زمانه خونریزست ❊

یمه لی یکده قدحی پنهان ایله زیرا زمانه صراحینك کوزی کبی قان دوکیجیدر (مفردات) (در) فی (آستین) ینك (مرقع) یمه لی (پیاله) قدح (پنهان) کیزلی (کن) ایله (كه) زیرا (همچو) مثل (چشم) کوز (صراحی) قدح (زمانه) م (خونریز) قان دوکیجی (است) در (معنای اشارتی) حاصلی ریاضات ومجاهدات ایله پاره پاره اولمش وجود ضعیفك ایچنده قلب منکسره پرده سی التنده (ان سعد الغیور وانا اغیرمنه) الخ حدیثنجه عروس اسرار عشقی پنهان ایله زیرا زمانه نك عوام

(زاهدشراب کوثر وحافظ پیاله خواست * تادر میانه خواستهٔ کردکار چیست) زاهد وحافظ خواست لفظنده تنازع ایلدیلر پس بریسیله عمل ایدوب بریسنه اعتماد ایدرز تابونده مجبا معناسنه در میانه مرید ه وسط معناسنه در سینك فتحیله یعنی برشینك ایکی اورطه سی خواسته بونده مطلوب معناسنه در کردکارفعال معناسنه در کردندن کافك فتحیله پروردکار پروردندن اولدیغی کبی خواسته نك کردکاره اضافتی اسم مفعولك قائمقام فاعلنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * زاهد کوثر شرابن

وحافظ پياله يى ايستدى ذكر محل واراده حال قبيلندندر يعنى عشق ومحبت شرابنى عجبا بو ايكيسنك اراسنده خدانك مطلوبى ندر
يعنى زاهدك مطلوبمدر مقبولى يوخسه عاشقكميدر (وله ايضا) (ماهم اين هفته شد از شهر وبچشمم ساليست * حال
هجران توچه دانى كه چه مشكل حاليست) ماهم ماه بونده جاناندن كنايه در ذكر مشبه به واراده مشبه قبيلندندر شد
بونده رفت معناسنه در ساليست ياحرف وحدتدر حال هجران جواب سؤال مقدردركه كأنه كه سائل خواجه يه اعتراض
ايلديكه يدى كون بر ييل مقدارى نيجه
اولورجواب و بر كه فراقك وهجرانك
بر كوني بلكه برساعتي بر ييلجه دردكلكه
يدى كوني بونى چكن بيلور انجق
بو جهتدندركه توجه دانى بيوردر
* محصول بيت * جانانم بو هفته شهردن
كيتدى ليكن بنم كوزمه بر ييلدر زيرا
هجرانك حالى بويله در سن هجرانك حالى
نه بيلورسن كه نه مشكل حالدر نتكيم
شاعر بيورر (ع) بكا بر بيلجه كاور كرچه
سكادون كيدر * يعنى سويلدكيم سوزك
معناسنى هجرانك بلياتى وشدايدنى چكن
بيلورسن كه چكمامش اولهسن نه مشكل
حال اولدى يعنى نه بيلورسن ماه وهفته
وشهر وسال ذكرى مراعات نظير قبيلندندر
روز لفظنى ده ذكر ايلسه اكمل اولوردى
(مردم ديده زلطف رخ اودر رخ او
* عكس خود ديدو كمان برد كه مشكين
خالست) مردم لفظ مشتركدر اوندن جهتدن
ديده يه اضافت ايلدى كوزبيكى ديمكدر
بعضيلر قتند . لفظان مترادفاندر بس
اضافت بيانيه اولور الطف بونده لطافت
معناسنه در رخ يكاقدركاه اولوركه يوز
معناسنده مستعملدر خود كندى ديمكدر
كمان بردكمان بردن سزمكدر كمان بردسزدى
ديمكدر مشكين يانسبت ونون تأكيد
ايچوندر خال بك * محصول بيت *
كوز بيكى اول جانانك رخنك لطافت
وزاكتندن آنك رخنده يعنى جانانك رخنده
كندى نظيرنى كوردى ومشكين خال ظن
ايلدى يعنى جانانك آينه رو بنده مردم
ديده كندى عكسنى كوروب رخنده بر مشكين
خال سزدى اول عكسى (هيچكد شير
هنوز ازلب همچون شكرش * كرچه در
شيوه كرى هر مژهاش قتاليست) هيچكد
فعل حالدر چكيدندن طملر ديمكدر شير
سود هنوز الآن معناسنه همچون تشبيه
ايچوندر وهم تأكيددر شكرشده كى ضمير مذكور ماهه راجعدر شيوه كرى شيوه ناز معناسنه كرى ادات فاعلدر يعنى معناسنه آخرنده
كى ياحرف مصدر شيوه جيلك ديمكدر مژه كرپك قتاليست ياوحدت ايچوندر * محصول بيت * اول جانانك شكر كبي لذيذ
ايندن الآن الاسى سودى طملر اكرچه شيوه ونازبابنده هر برمژه سى عشاق هلاك ايلمكيچون برقتالدر (اى كه انكشت نمايى
بكرم درهمه شهر * وه كه دركار غريبان عجبت اهماليست) اى حرف ندا منادى محذوفدر اى آنكه تقديرنده در انكشت نما

طريقى ومنايخ مزورى صراحينك كوزى كبى قانكى دوكيجيدر وشبهه سز غول
بيابان كبى آشنا صورتنده جمله سى مهلكدر ديمكدر

﴿ زرنك باده بشوييم خرقها در اشك * كه موسم ورع وروزكار پرهيزست ﴾

شرابك رنكندن خرقه لرى كوزياشى ايچنده يويه لم زيرا تقوى موسمى و پرهيز
زمانيدر (مفردات) (از) من (رنك) م (باده) شراب (بشوييم) يويه لم
(خرقها) خرقه لر (ها) ادات جمع (در) فى (اشك) كوزياشى (كه) زيرا
(موسم) وقت (ورع) تقوى (روزكار) زمان (پرهيز) اجتناب (است) در
(معناى اشارتى) تعلقات وجود بشريه وحظوظ نفسانيه وانسيت عوام طريق
عليه آلوده اكلرندن دركاه حقه يوزسوروب كوزياشى آب رحمتيله خرقه وجودلرمزى
پاك يويه لم وجمله سندن ال چكوب والك سلكه لم زيرا (وتبتل اليه تبتيلا) مرتبه
كلى ماسوى دن انقطاع ايله عمرنامساعدك اجل دامن كيرى اولمدن تحصيل
وتدارك اوزره اوله لم كه اوامره امتثال ونواهيدن اجتناب ايله بومزرعه آخرتده
سبب دخول جنان وباعث رؤيت جمال رحمان اولان ورع وتقوى موسمى و پرهيز
كارلق ايله تحصيل قربيت الهى زمانيدر ديمكدر

﴿ سپهر برشده پرويز نيست خون پالا * كه ريزه اش سر كسرى وتاج پرويزست ﴾

يوقارى اولمش فلك قان سوزيجى برالكدركه الك اوفاغى كسرينك باشى و پرويزك
تاجيدر (مفردات) (سپهر) فلك (بر) يوقارو (شده) اولمش (پرويزن) الك
(خون پالا) قان سوزيجى (ريزه) اوفق (اش) ضمير (سر) باش (كسرى)
نوشروان ديديكرى عجم شاهيدر (تاج) م (پرويز) اولكر (است) در (معناى اشارتى)
اى عاشق صادق بو معبره اولان فانى دنياده ايام حياتى غنيمت بيلوب ورع وتقوى ايله
الالهيه قربيت تحصيل ايت يوخسه مرور ايام ودور فلك ايله منقضى اولان عمر (تمر
مر السحاب) در و (كل من عليها فان) حكمنجه بودنيا دار خلد دكلدر كأن فلك
عالى قان دوكيجى وباشلرى الكدركه حركتيله نيجه شاهلرى برالتنه بكرمشدر
پك ادناسى نوشروان عادلدر عدلى بقايه سبب اوله جق ايكن انى دخى بر التنه
آلمشدر بلكه فلك كندى دخى فانيدركه دور وحركتى منقضى اولوب انشقاق
وقتنده (وردة كالدهان) اولوب شمسى وقمرى وزينت كواكبى باخصوص ثرياى
تاج دارى جمله اشاغى دوكاوب فنايه كيتسه لركركدر

﴿ بجوى عيش خوش ازدور واژكون سپهر * كه صاف اين سرخم جمله دردآميزست ﴾

فلكك معكوس اولان دوروندن لطيف معيشت ايستمه زيرا بو كوب باشنك صافى جمله
طوردى ايله قاريشيجيدر (مفردات) (بجوى) ايستمه (عيش) معيشت (خوش) لطيف
(از) من (دور) دونمك (واژكون) عكس (سپهر) فلك (كه) زيرا (صاف) خالص
(اين) بو (سر) باش (خم) كوب (دردآميز) طورتيله قاريشيجى (است)
در (معناى اشارتى) اى سالك آخرت بو دور بلاعمرتو كديجى واهل دنيادن طول

﴿ امل ﴾

وصف تركيبيد زنماييدندن پرمغله كوسترلمجى معناسنه بكرم بامع معناسنه در و ياظرف ايچون وه وواه ادات تحسردر
وتعجبدر عجبت تاضمير خطاب اهماليست يا ادات تنكير * محصول بيت * اى اول جانانكه جميع شهرده كرمده پرمغله
كوسترلمجيسن يعنى كرمله مشهورسن وه كه غريبلر ايشنده عجب اهمالك وار حاصلى هركسه احسان والطف اوزره
سن اما غربايه اهمال اوزره سن كأنه كه خواجه غربادندر (بعد ازينم نبود شايبه درجوهرفرد * كه دهان تو برآن نكته
خوش استدلاليست) ازينم اصلنده
ازاينم در وصلده همزه ساقط اولشدر
ازمن وعن معناسنه حرفدر اين اسم
اشارتدر قرينه ميم ضمير متكلم وحده در
بونده شايبه شك معناسنه در جوهر
فرد جزء لايتجزى معناسنه در يعنى برجزء
دركه هيچ تجزى يه قابل دكلدر متكلمين
اكا وجودى برديلر وجميع اشيا بو اجزادن
متركبدر اما حكما بوكا قائل اولمديلر واشيا
هيولى وصورتدن متركبدر ديديلر ايكى
جانبك ادله سى كتب حكميه ده مسطور
ومذكوردركه حرف تعليل استدلاليست
بونده ياحرف تنكيردر وحدته ده قابليت
واردر * محصول بيت * بوندنصكره جوهر
فردك وجودنده شكم اولماز متكلمين
مذهبى اوزره يعنى جوهر فرد موجود
ايمش زيرا سنك دهانك بونكته اوزره برابو
استدلالدر وبار ابو ادله ايله استدلال ايدر
حاصلى سنك دهانك جوهر فردك وجودينه
دليل روشندر كه خرده لكده جزء
لايتجزى حكمنده در (مژده دادند كه برما
كذرى خواهى كرد * نيت خير مكردان
كه مبارك فاليست) مژده مشتاق كذرى
كذراسمدر كذريدندن كچمك معناسنه
يا تنكير ايچوندر خواهى فعل مضارع
مخاطب خواهيدندن كرد بونده كردن
معناسنه زيرا قاعده در كه ماضى مضارعه
مقارن اولسه مصدر معناسنى افاده ايدر
نيت قصد معناسنه در مكرادن نهى
مخاطبدر دوندرمه ديمكدر كه حرف تعليل
فاليست ياوحدت ايچوندر * محصول بيت *
مشتاق وبرديلر كه بايمزدن كذر ايده
جكسين يعنى كچه جكسن بو بر نيت خيردر
ايمدى نيت خيرى دوندرمه كه بر مبارك
فالدر يعنى بايمزدن كچمكه نيت ايلشسن
بو مبارك نيتدن تغيير ايلمه (كوه اندوه
فراقت بچه حيلت بكشد * حافظ خسته كه
ازناله تنش چون ناليست) كوه واوك
ثبوتيله وسقوطيله طاغدر جبل معناسنه اندوه دخى واوك ثبوتيله وسقوطيله غصه معناسنه در كوهك اندوهه اضافتى بيانيه در
ناله ايكلدى نال قلم ايچنده كى بياض تلاره ديرلر ناليست يا تنكير ايچوندر * محصول بيت * سنك فراقك غصه سى طاغنى نه حيله
وقنله حافظ چكر كه ناله دن انك تنى نال كبى ضعيفدر يعنى طاغلرجه هجران بوكنه نيجه متحمل اوله بيلور كه عشق ومحبت دردندن
نال كبى ضعيف ونحيفدر (وله ايضا) (اكرچه باده فرح بخش وباد كلبيزست * به بانك چنك مخورمى كه محتسب تيزست)

امل صاحبلرينك مرادنى قرنده قويجى معكوس فلكك دوروندن وسريعة الزوال
اولان فانى وملعون دنيانك واركبى كورنمسندن لطيف معيشتده يم صافنه بوشراب
كوپى كبى اولان جيفه دنيانك شراب صافى كورونتى طورتى قاريشقلى بر مردار
آب مكدردر (نعيمها نقم وشرابها سراب) در (ودارمن لادار له ومال من لامال له)
در حاصلى دردومحنتسز بر ذوق يوقدر ديمكدر

﴿ عراق وفارس كرفتى بشعر خوش حافظ * بيا كه نوبت بغداد ووقت تبريزست ﴾

اى حافظ لطيف شعر ايله عراق وفارسى طوتدك كل كه بغدادك نوبتى وتبريزك
وقتيدر (مفردات) (عراق وفارس) ايكى مملكتدر (كرفتى) طوتدك (با) مع (شعر)
كلام منظوم (حافظ) م (بيا كه) كل كه (نوبت) م (بغداد) برشهر (وقت) م
(تبريز) برشهردر (است) در (معناى اشارتى) اى حافظ شعر صورتنده (الدين
النصيحة) حكمنجه اخوان مؤمنينه دنيانك فناسنى وآخرتك بقاسنى وبو ايكى عالم
صوريلرك اسرارنى بيان ايتدك (وهما حرامان على اهل الله) كل ايمدى اهل
اللهك مطمح نظرين دخى بيان ايت كه انلرك (لى مع الله وقت) سرنجه نظرلرى
قلبلرى دائم انوار تجليات الهيه يه استغراق ايله بلاواسطه فيض رحمانه ايرشمكدر
ووطن اصليده بلا حجاب مشاهده ايتدكلرى انوار جمال الهى دائم مشاهده در
قلب ووطن اصلى شهرلرى دخى اهل اللهكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ بنال بلبل اكر بامنت سر يار يست * كه مادو عاشق زاريم وكار مازار يست ﴾

ناله ايله اى بلبل اكر بنمله سنك يار اولمالك سوداسى وار ايسه زيرا بز ايكى عاشق زارز
و بزم ايشمز زار بلقدر (مفردات) (بنال) ناله ايله (بلبل) اى بلبل (اكر) شرطيه (بامن)
بنمله (ت) سنك (سر) سودا وهوس (يار) م (يا) مصدريه (است) در (كه) زيرا (ما)
بز (دو) ايكى (عاشق) م (زار) ايكليجى (ايم) ضمير (كار) ايش (ما) بز (زار)
م (يا) مصدريه (است) در (معناى اشارتى) اى الهى اسماء حسنا سيله سحرلرده
ذاكر اولان طالب صادق اكر بز عاشقلر ايله يار اولمغه هوس ايدر ايسك دائم درد ايله
الله ايچون فرياد وفغان وعشق يولنده هر باريده كريان وسينه سوزان وسهر
الليل ايله آه وزار ايله اكر بويله آچ وصوسز وكيجه لر اويقوسز آه وزار وآرزوى
ديدار ايله اهل درد اولور ايسك سنده بزم كبى راه عشقك صادقلرندن اولورسك
ايكيمز برا اولورز زيرا بزم ايشمز زار بلقدر ديمكدر

﴿ دران زمين كه نسيمى وزد زطره دوست * چه جاى دم زدن نافه هاى تاتارست ﴾

اول بريرده كى دوستك اوك صاچندن بر نسيم اسرتا تاره منسوب اولان نافه لرك نه
دم اورمق بريدر (مفردات) (زمين) يير (نسيم) باد صبا (يا) وحدتيه (وزد)
اسر (ز) من (طره) اوك صاچ (دوست) م (چه) نه (جاى) يير (دم) نفس
(زدن) اورمق (نافه) كوبك مسكى (ها) ادات جمع (تاتار) مسك چيقان محل

فرح بخش وصف ترکیبیدر بخشیدندن فرح بغشلیجی دیمکدر کلیرده وصف ترکیبیدر بر یدندن بخشندن دکل بعضیلرك ظنی
ایلدیکی کبی بحسب اللغت چیچك الیجی معناسنده در اما اصطلاحده چیچك دوکیجی دیمکدر مخمور نهی مخاطبدر بونده ایچمه
معناسنه در می قرینه‌سیله محتسب تیزست محتسبدن ترهبك اصلی بودر که عجمده اول بوفرقهٔ ضاله یعنی قزلباش ملعون خروج
ایلکسزین جمیعا نهی منکری محتسبلرا ایلرمش مثلا تارك صلوتی وشارب خمری وزانی یی و بالجمله اهل فسق منکراندن منع ایلیان محتسبلر
ایمش و محتسب اورع وازهد علمادن
اولورمش تکیم سلطان حسین بیقرا
زماننده میرحسین معمایی ایدی تیزست
تیز لغتده کسکین معناسنه در بونده یاوز
مراددر * محصول بیت * اکرچه باده
فرح بغشلیجی در و باد چیچك دوکوب
صاچیجیدر یعنی بهارك وقتی ورو نقیدر
ایمدی چنك وچغانه آوازیله شراب
ایچمه که محتسب حدتلیدر و یاوزدر
حاصلی اکرچه باده ایچه‌جك زماندر لکن
محتسب حدندن امین اولمغیچون مخفی
ایچمك کرك (صراحیٔ وحریفی کرت
بچنك افتد * بعقل نوش که ایام فتنه
انکیزست) صراحیه یاوحدت ایچوندر
حریفی حریف ایکی معنایه کلور بری همپیشه
یعنی هم صنعت و بریده باده مصاحبی (بیت)
هلالی چون حریف بزم رندان شد بخوان
مطرب * الایاایها الساقی ادرکاسا وناولها)
اما بونده محبوب مراد در نتکیم آصفی شکایت
نامه‌سنده بیورمش (بیت) نه قدح نوش
حریفی که برنك آمیزی * رخ اولاله وکل راهمه
شرمنده کند * حریفدن بونده محبوب
مراد درمصراع ثانی قرینه‌سیله کرت
کرادات شرط تا ضمیر خطاب چنکه
مصروفدر بچنکت تقدیرنده حاصلی کر
چنکت افتد تقدیرنده در بچنکده با حرف
صله چنك لغتده پنجه در مثلا ارسلان
وشاهین پنجه‌لری کبی اما بونده آوج
مراددر فتنه انکیز وصف ترکیبیدر
انکیزیدندن فتنه قوپاریجی معناسنه
* محصول بیت * بر صراحی باده و برباده
مصاحبی محبوب اکرالکه دوشرسه یعنی
کیررسه عقلله ایچ که ایام فتنه قوپاریجیدر
یعنی پرهیز زمانیدر ایچکی زمانی
دکلدر زیرا محتسب یساغ وار ایچه‌نی
طاش کینه قورلر حدن زیاده ایچه‌نی
مصرده ابوقرقلعه‌سنه نفی ایدرلر وکیمی
لیمانه کوندررلر بعقل نوش دیمکدن غرضی یعنی باشکده ایکن مجلسدن قالق یوخسه طوطیلور سین (در آستین مرقع پیاله پنهان کن
* که همچوچشم صراحی زمانه خونریزست (آستین یك مرقع پاره‌پاره یمالی خرقه که بعض هندیلر کیر بونده مراد مطلقا صوفیلر
خرقه سیدر بونکله صوفیلره تعریض ایدر چشم صراحیدن مراد آغزیدر که باده آندن دوکلور خونریز وصف ترکیبیدر ریزیدندن
قان دوکیجی دیمکدر * محصول بیت * خرقه‌نك یکنده پیاله‌یی کیزله کیمسه کورمسون زیرا صراحی کوزی کبی زمانه قان دوکیجیدر

(یا) مصدریه (است) در (معنای اشارتی) ای قرداش وراء عشقده همدرد
اولان سرداش اکرعنایت حقله طرف حقدن آثار تجلیات صفات الهیدن دماغ
جانه بردیع رحمان یتشورسه ولذات روحانیه دن برذره دوست قوقوسی اله کیررسه
اول یرده واول زمانده نافهٔ آهودن اولان مسك تاتاره بلکه روایح نعیم جنان
رازهاره (وفیها ماتشتهیه الانفس) اولان هشت بهشت پرکازاره عاشقك اعتباری
ونظری یوقدر که لذت نفسانیه نك لذت روحانی قتنده نه قدری واردرونه دم
اورمق یری دردوست قوقوسنك غیری عاشقه لاشیدر دیمکدر

بیار باده که رنکین کنیم جامهٔ زرق * که مست جام غروریم ونام هشیاریست

کتور شرابیکه ریا قفتانی رنکلی ایدهلم وشراب ایله بویایه لم زیرا بز غرور قدحنك
سرخوشی یز حالبوکه عقللیلق نامی واردر (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب
(رنکین) رنکلی (کنیم) ایده لم (جامه) طون وقفتان (زرق) ریا (که) زیرا
(مست) سرخوش (جام) قدح (غرور) کبر وعجب (ایم) ضمیر (نام) اسم
(هشیار) عقللی (یا) مصدریه (است) در (معنای اشارتی) ای برونقواده
معین اولان یارغار الهیك اولیالری ایچون حاضر ومهیا قیلدیغی شراب عشق
الهی یی کتور وشراب عشقله مضغهٔ قلبم اصلاح ایله بوجامهٔ وجودی اعمال
ظاهره لرك آثار ریا وسمعهٔ باطنیه لری ازرق فام وملوث وخام ایتمشدر (الا ان
مضغة اذا اصلحت صلح الجسد کله) الخ سرنجه شراب عشقله اصلاح قلب اولمدیجه
اعمال ظاهره ریا وسمعه‌دن خلاص ممکن دکلدر بوتعبیرزده اولمدیغی اعمال ظاهره‌یه
مغرور اولوب احوال قلبدن غافل اولدیغمزدندر وغفلت سرخوشی ایکن کندیمزی
عقللی ظن ایتدیکمزدندر دیمکدر

خیال زلف تو پختن نه کارخامانست * که زیر سلسله رفتن طریق عیاریست

سنك زلفك خیالنی پشورمك خاملر ایشی دکلدر زیرا زنجیر التنه کیتمك عیارلق
طریقیدر (مفردات) (خیال) م (زلف) م (تو) سن (پختن) پشورمك (نه)
نفی (کار) ایش (خامان) خاملر (است) در (که) زیرا (زیر) الت واشاغی
(سلسله) زنجیر (رفتن) کیتمك (طریق) یول (عیار) لاابالی (یا) مصدریه
(است) در (معنای اشارتی) ای اسرار تجلیسنه قربان اولدیغم مولام (فلما تجلی
ربه للجبل جعله دکا) آیتی سرنجه عظیم طاغلری پاره پاره ایدوب یا قوب محو ایدن
انوار تجلیکی واسرار عشقکی خانهٔ قابنده حفظ ایدوب عوام ناسه اظهار ایتمك
انوار تجلی‌یه قصعت قلبك هاضمه سی تحمل ایدن پخته‌لر کاریدر قسوت قلب
ایله اعمال ظاهره‌یه مغرور اولان غافل ومرایی خام سرخوشلرك کاری دکلدر
زیرا زنجیر عشق مجنونه کرفتار اولق طریق شطارده لاابالی اولان مجذوبینك یولیدر
عقل معاش اهلنك کاری دکلدر دیمکدر

لطیفه ایست نهانی که عشق از آن * خیزد که نام آن نه لب لعل وخط زنکاریست

حاصلی ایچدیککی کیمسه‌یه طویرمه که صوفیلری بدنام ورسوای ایدرسین مراد مرایی صوفیلره تعریضدر (زرنك باده
بشوییم خرقها در اشك * که موسم ورع وروزکار پرهیزست) بشوییم بونده امر متکلم مع غیره در یویالم دیمکدر
ورع وپرهیز عطف تفسیریدر * محصول بیت * باده رنکندن یعنی لکه سندن خرقه‌لرمزی کوزیاشی ایچنده
یویالم یعنی سلفده ایلدیکمز باده نوشلقلره پشیمان اولوب توبه ایدوب اولقدر ریاش دوکه لم که خرقه‌لرده اولان شراب
لکه‌لری هب آرنسون پاك اولسون زیرا
ورع موسمی وپرهیز زمانیدر بوده مرایی
صوفیلره تعریضدر بوغزل دلشادك
سلطنتی زماننده دیلمشدر که خسرو وسائر
منباهی به پرمرتبه یساغ ایلش ایدیکه
سوزین طوتمیانی انواع عقوبتله قتل
ایدردی (سپهر برشده پرویزنیست خون
افشان * که ریزه اش سرکسری وتاج
پرویزست) سپهر سینك وباء عجمینك
کسره‌لریله فلکدر برشده برحرف استعلا
شده رفته معناسنه بوترکیبی ایله مرتفع
دیمکدر پرویزنیست پرویزن باء عجمینك
فتحیله الکه دیرلر یا حرف وحدت خون
افشان وصف ترکیبیدر افشاندندن قان
صاچیجی بعض نسخه‌ده خون پالادوشمش
پالاییدندن سوزمك معناسنه مثلا بوغورد
سوزمك کبی پس خون پالاقان سوزیجی
معناسنه معنای لازمیسی قان دوکیجیدر
ریزه اش ریزه دوکندی مثلا سنك ریزه
دیرلر طاش دوکندیسنه اما بونده
الکدن کچن نسنه‌در ریزه دیدیکی شعرا
فلکی نجومله غرباله تشبیه ایلشلردر
اما الکه تشبیهی مشهور دکلدر
شین ضمیر پرویزنه راجعدر ریزه نك
آخرنده هاء رسمی اولدیغیچون همزه
بجلبدله توسط ایلدیلر کسریده کاف
عربینك کسری وفتحی جائزدر ورایی
عرب مفتوح وجیم مکسور اوقور خسرو
افظندن معربدر عجم پادشاهلرینه
خسرو دیرلر روم پادشاهلرینه قیصر
وچین پادشاهلرینه فغفور وهند
پادشاهلرینه رای دیدکاری کبی اما بونده
کسریدن مراد هرمزین نوشین روانك
اوغلیدر که اسمی پرویزدر اکرچه ظاهرا
عطف تغایر اقتضا ایدر وجائزدر که اول
نسلك هربری اوله وجائزدر که نوشین
روان کندی مراد اوله * محصول بیت *
مرتفع فلك قان صاچیجی برالکدر که دوکندیسی کسرینك کاسه‌سی وپرویزك تاجیدر یعنی فلك اکابر واعاظم سلاطینی
اسرکمزبی پروا اولدیرر اسافل واصاغره خودنه اعتبار حاصلی هلاك ایلدکده کبیر قالور نه صغیر (مجوی عیش خوش
ازدور واژکون سپهر * که صاف این سرخم جمله دردآمیزست) واژکون وبازی کون زای عربیله باشی اشاغی یعنی
ترسنه صاف شرابك اوستنه دیرلر صافی معناسنه ودردی پیاله و باسزالتنه دیرلر دردآمیز وصف ترکیبیدر آمیزیدندن صاف

کبرلی بر لطیفه واردر که عشق اندن قالقار که اول لطیفه‌نك نامی قیرمزی لب
وزنکاری خط دکلدر (مفردات) (لطیفه) حالات (یا) وحدتیه (است) در
(نهانی) کیزلی (عشق) م (ازان) اندن (خیزد) قالقار (نام) اسم (آن)
اول (نه) نفی (لب) دوداق (لعل) قیرمزی (خط) م (زنکاری) مانی (است)
در (معنای اشارتی) آن ایله تعبیر اولنور بر لطیفهٔ ربانی واردر که اول نور محمدیدر
عشق الهی اول فخر کائنات علیه افضل التحیات اولان حبیب الله افندیمزك شریعت
مطهره‌سنه کمال تبعیت ایله حاصل اولور الکن اول لطیفهٔ ربانیه‌یی واول نور محمدی‌یی
کماهی علیه رؤیت طوق بشردن خارج اولدیغیچون عالم خلق انك وصفنده
عاجزقالمشدر بونور محمدی ذات محمدیده برامردرکه سائر بشرك محاسنی کبی
لب لعل وخط زنکار ایله تعبیری ممکن دکلدر همان لطیفهٔ ربانیه‌در وعلی اللهه
مفوضدر انکیچون شمائل شریفنده دخی اختلاف واقع اولمشدر دیمکدر

قلندران حقیقت بنیم جو نخرند * قبای اطلس آن کس که از هنر عاریست

حقیقت قلندرلری یارم اربه‌یه المزلر اول کیمسه‌نك قفتانینکه معرفتدن عاریدر
(مفردات) (قلندران) مجرد کیمسه‌لر (حقیقت) م (یا) تاملا بسة (نیم) یارم
(جو) اربه (نخرند) المزلر (قبا) قفتان (اطلس) حریر (آن) اول (کس)
کیمسه (از) من (هنر) معرفت (عاری) چپلاق (است) در (معنای اشارتی)
تجرید وتفرید ایله نور محمدی‌یه واصل اولان قلندران حقیقت عندنده زاهدك
لباس تقوی اعتقادیله ذوق روحانیتسز نورمعرفة الله ایراث ایتمیان اطلس کبی
لطیف اعمال ظاهره‌لری یارم اربه مقداری قدری یوقدرزیرا جانسز جسددر
وقلبی نورمعرفة اللهدن عاری پرخانهٔ حسددر دیمکدر

(جمال شخص نه چشمست وزلف وعارض وخال * هزار نکته درین کاروبار دلداریست)

شخصك جمالی چشم وزلف وعارض وخال دکلدر بومحبوبلق ایشنده وکوچنده
بیك نکته واردر (مفردات) (جمال) کوزللك (شخص) ذات انسان (نه) نفی
(چشم) کوز (است) در (زلف) م (عارض) یکاق (خال) بك (هزار) بیك (نکته)
اسرار (درین) بونده (کاروبار) ایش کوچ (دلدار) محبوب (یا) مصدریه
(است) در (معنای اشارتی) (الله جمیل یحب الجمال) سرنجه جمال انسان کامل
محسنات صوری اولان الاکوز وزلف مجعد وآل یکاق وسیاه بك بونلر له دکلدر
بوجمال معنوی ابدی ایله محبوب خدا اولق تحصیل معرفة الله واستغراق انوار
محمدی ایله وبوندن ماعدا اللهك خدمتنده آینهٔ قلبده هزار اسرار الهی مشاهده
زینتیله عروس قلب مزین ومحلی اولمغله در (ان الله لا ینظر الی صورکم بل ینظر
الی قلوبکم)

با آستان تومشکل توان رسید آری * عروج فلك سروری بدشواریست

مقابلی یعنی دز دیله قار بشیجی حاصلی باشی اشاغه اولیجق دز دآمیز اولمسی ضروریدر زیرا دردی اسفله مائلدر * محصول بیت * فلکك ترسنه دورندن کوزل درلك ایستمه یعنی فلکده حضور وصفا یله کچنمکی طلب ایله زیرا بوکوپ باشنك صافیسی در دآمیز در یعنی صفا وذوق بلا ومحنتله قارشقدر فلکی باشی اشاغه بر کوپه تشبیه ایلدی حاصلی عالمده صفا کدرسز وبال بلاسز وکل دکینسز اولمز زیرا هر شئك ضدی یاننده در منفك اولماز (عراق وفارس کرفتی بشعرخوش حافظ * بیا که نوبت بغداد ووقت تبریزست) عراقدن مراد بونده عراق عجم در که اصفهاندر وفارسدن مراد شیرازدر * محصول بیت * ای حافظ عراق وفارسی کوزل شعرله تسخیرایلدك کل که بغدادی تسخیر نوبتیدر وتبریزی فتح ایلك وقتیدر عراق وفارس وبغداد وتبریزجمعی مراعات نظیر قبیلندندر حاصلی تمام عالمی لطیف شعرکله مسخر ایلیورسین دیمکدر (وله ایضا) (بنال بلبل اکر بامنت سریاریست * که مادو عاشق وزاریم وکار ما زاریست) بنال امر مخاطبدر بلبل منادی حرف ندا محذوفدر بامنت بامصاحبت ایچوندر تاخطاب سر بونده سودا وهوا ومحبت معناسنه دریاریست یار یولداش ویاحرف مصدر که امره علندر زاریم زار ذلیل وحقیر عاشقه صفندر ومضاف الیه در اضافت بیانیه ایله وکارماواو حالیه در زاریست زاریدندن ایکلمك درزاری ایکلدی دیمکدر معلوم اوله که زارله زاری لفظلری مابیننی اکثر اهل فرس کچینلر فرق ایلمز حتی مرغ زارله مرغزارمابیننی تشخیص ایلك قصد ایلدکلری یرده خطا ایلدیلر * محصول بیت * ای بلبل اکر بنمله یاراق وبولداشلق هواسی وار ایسه ایکله وفریاد ایله زیرا ز ایکیمز بیله عاشق زار وذلیلز وایشمز ایکلدیدر یعنی سن کاه عاشق وبن جانانه عاشق عاشقك ایسه حالی فریاد وفغاندر پس اکر بکایار ایسك بیله فریاد وفغان ایده لم (درآن زمینکه نسیمی وزدزطرۀ دوست * چه جای دم زدن نافهای تاتاریست) وزد فعل مضارع وزیدندن یعنی یل اسر دیمکدر دم زدن لغتده صولو مقدراما اصطلاحده تنفس وتکلم ایلمکدر نافهای نافه نك جمیدر مسك کوبکی دیمکدر تاتاریست تاتار صنف مشهورك اسمیدر یاحرف نسبت * محصول بیت * اول یرده که جانانك طره سندن بر نسیم اسر یعنی بوی طرۀ جانان ظهور ایدر تاتاره منسوب نافه لرك تنفسنده نه محلدر یعنی اول مقامده اول تنفس ایلمکه لایق دکل حاصلی بوی نافه یه اعتبار یوقدر (بیار باده که رنکین کنیم جامۀ زرق * که مست جام غروریم ونام هشیاریست) بعض نسخه ده زرق ریننده داق واقع اولمش خرقه معناسنه صوفیلره تعریضدر زرق اضافتی لامیه در استعاره طریقیله که حرف

سنك ایشککه یتشمکه قادر اولمق مشکلدر بلی سرورلك فلکی اوزره چیقمق صعوبتله وزحمتله در (مفردات) (با) للملابسة (آستان) ایشك (تو) سن (مشکل) کوج (توان) قادراولمق (رسید) یتشمك (آری) بلی (عروج) چیقمق (بر) علی (فلك) م (سرور) اولو (یا) مصدریه (ی) مع (دشوار) کوج (یا) مصدریه (است) در (معنای اشارتی) ای عظمت شان صاحبی قدوس بی نظیراولان اللهم بو محبوبیت مرتبه سی اولان مقام عالی یه سنك عنایت آزایه لك وتوفیق واحسان ایرزایلك اولمسزین یتشمکه قدرت مشکلدر بلی (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه مقعد صدق ومرتبۀ محبوبیت اولان عالی سلطنته نیل وعروج ریاضات ومجاهدات واعمال شاقه صعوبتنی وکوچلکنی اختیار وتحمل ایتمکله وعد کرم (لایخلف المیعاد) واردر اما سنك علم ازلیك وقدرت حکمتك بزی متحیر ولال وسرکردان بی مجال ایتمشدر جمله سنی بیان وایدوب ایلیان سنین بر اللهم کرم سنك بر معبودم کرم سنك بر محبوبم کرم سنك

﴿ سحر کرشمۀ وصلش بخواب می دیدم * زهی مراتب خوابی که به ز بیداریست ﴾

سحروقتی اول محبوبك وصلت ایچون کوز اوجیله بکانظرینی اوقوده کوردم تحسین عالم رؤیاده اولان مرتبه لره که اویانقلقدن یکدر (مفردات) (سحر) وقت سحر (کرشمه) کوز اوجیله باقق (وصل) وصلت (ش) ضمیر (با) ظرفیه (خواب) دوش (می) زائد (دیدم) کوردم (زهی) تحسین (مراتب) مرتبه لر (خواب) رؤیا (یا) وحدتیه (به) یك (ز) من (بیدار) اویانق (یا) مصدریه (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله (تحسبهم ایقاظا وهم رقود) سرنجه بود ونابود دنیادن وسود وزیان تعلقات ماسوادن فارغ قلبله وقت سحرده متوجه ایکن برنظر رحمت الهی وبرآثار وصلت شاهنشاهی فیوضات بلا واسطۀ غیرمتناهی کوردمکه بو خواب معنویده اولان قطع مراتب عالیه یه صد هزار تحسین اولسونکه (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) حکمنجه زاهدك بیدارم ظنیله خواب غفلت ایله ایتدیکی بیك یلاق عبادتندن فارغ قلب اولوب جذبۀ رحمانیه ایره نك بر نفسی وبر لحظه سی یکدر زیرا سالك بالجذبه نك ابتداسی زاهد غافلك انتهاسیدر دیمکدر

﴿ جفای دوست بغایت رسیدومی ترسم * که انتهای جفا ابتدای بیزاریست ﴾

دوستك جفاسی غایته ایرشدی وقورقرم زیرا جفانك انتهاسی بیزارلغك ابتداسیدر (مفردات) (جفا) م (دوست) م (با) للملابسة (غایت) نهایت (رسید) ایرشدی (می) زائد (ترسم) قورقرم (که) زیرا (انتها) نهایت (جفا) م (ابتداء) م (بیزاری) معرضلق (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله راه جذبه وعشق الهیده (اشد البلاء علی الانبیاء ثم الاولیاء الخ) سرنجه انفسی وآفاقی دوستك بلا وجفاسی غایته یتشدی رابعۀ عدویه نك (لیس بصادق فی دعواه من لم یتلذذ عند ضرب مولاه) کلامی مقتضاسی بلایای حق محبوب جانم وباعث لذت

تعلیل ایکی یرده بیله جام غرور اضافتی بیانیه در مسنك جام غرور ترکیبنه اضافتی لامیه در هشیاریست هشیار هوشیاردن مخففدر آیق دیمکدر یاحرف نسبت * محصول بیت * خطاب عام طریقیله باده کتورکه ریا خرقه سنی رنکلیه لم زیرا غرورباده سنك مستیاز اما آدمز هشیاره منسوبدر یعنی بزمست غروراولوب آدمز هشیار اولمق ریا خرقه سندن ناشیدر ایمدی بو خرقه یی باده ایله رنکلمك کرك که بو ایکی صفتك ازاله سنه سبب اوله (خیال زلف تو پختن نه کارخامانست * که زیر سلسله رفتن طریق عیاریست) خامان خامك جمعیدر ناپخته معناسنه زیرالت معناسنه سلسله زنجیر عیاریست عیار مبالغه ایله اسم فاعلدر هرشئك عیارن الجی یعنی مبصر یا مصدریه در * محصول بیت * سنك زلفك خیالنی پشرمك یعنی زلفکه کرفتار اولمغی تخیل ایلك خاملر وناپخته لر ایشی دکل زیرا زنجیره کرفتار اولوب زنجیر التنده یورمك عیارلر ایشیدر بونلر واحمقلر ایشی دکلدر زیرا بون واحمق وهام اولور کندوبی ورطه یه دوشورمز بعضیلر دیدیلر که عیارلرك باشقه طریقی واردر مشایخ طریقی کبی پس اول طریقه وسلسله یه عیار اولوب فنده ماهر اولمیان داخل اولماز (لطیفه ایست نهانی که عشق ازو خیزد * که نام آن نه لب لعل وخط زنکاریست) لطیفه بر موصوف محذوفك صفتیدر تقدیر کلام حالت لطیفه نهانی کزلی نخفی معناسنه که رابط صفت خیزد لغتده قالقار دیمکدر خیزیدندن اما بونده پیدا وظاهر اولور دیمکدر که رابط صفت بعد صفت لب لعل قرمزی دوداق تشبیه طریقیله خط زنکاریست تازه صقللی شعرا کاه خط یعنی یازی یه وکاه تازه سبزه یه تشبیه ایدرلر که رنکده سبزه یه قریبدر زنکاریده یانسبت ایچوندر * محصول بیت * بر کزلی حالت لطیفه درکه عشق اندن ظاهر اولور که شیرین لطیفه نك ادی قرمزی دوداق وخط سبز دکلدر یعنی عاشق کوکلنی قاپوب جذب ایلیان خط وخال ولب لعل دکلدر بلکه آن دیدکلری حالتدر که اسباب جمعندن هویدا اولور نتکیم شاعر بیورر * بیت * دلبرده مراد آن اولور اندام دکلدر * کیفیت اولور می ده غرض جام دکلدر * بعض نسخه ده از وخیزد یرینه ازان خیزد دوشمشدر پس ایکی مصراعده بیله آن لفظنی ایراد ایلمکده ایهام طریقیله لطیفه وارقندر (جمال شخص نه چشمست وزلف وعارض وخال * هزار نکته درین کار وبار دلداریست) (بو بیت بیت سابق مبیندر دراین در ظرف ایچون این اسم اشارت کار وبار دلداری یه اشارت اولمق جائز ومذکور اسباب حسنه اولمق جائز کار وبار ایش کوج معناسنده استعمال ایدرلر حاصل بار اتباع قبیلندندر دلداریست دلدار وصف ترکیبیدر داریدندن کوکل

لذت ایمانم اولمغله بکا دخی امارۀ محبوبیت کورندی الکن مأمونیت غیری اولیا به عصمت مقطوع اولمدیغیچون اللهك قهر وغضبندن ورد بابندن قورقمکه بو قدر لذت بلانك وانواع جفانك نهایتی اعراض وبیزاره ابتدا اولورمی که دیو خوف عاقبتله دائم (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) دعاسنده یم اللهم ثبت قلبی علی دینك آمین

﴿ دلش بناله میازار وختم کن حافظ * که رستکاری جاوید در کم آزاریست ﴾

انك قلبنی ناله ایله اینجتمه سوزك ختم ایله ای حافظ زیرا ابدی خلاص وسلامت کیمسه یی اینجتمامکده در (مفردات) (دل) کوکل (ش) ضمیر (با) للملابسة (ناله) فریاد (میازار) اینجتمه (ختم) تمام (کن) ایله (حافظ) م (که) زیرا (رستکاری) ایشی قورتلمق وخلاص (جاوید) ابدی (در) فی (کم) آز (آزاری) اینجتمکلك (است) در (معنای اشارتی) ای حافظ جذبۀ رحمان ایله واصل اولدیغك مقام استغراق انوار ربانیه ده ودائرۀ معرفت حقیقیه ده (من عرف الله کل لسانه) حکمنجه کالمیت محو ومتلاشی اوله جق ایکن ناله وفریاد ایله اظهار وجود ایدوب نقصانه رجوع ایتمه (نعوذ بالله من الحور بعد الکور) ای من النقصان بعد الزیادة سرنجه نقصانه رجوع ایتمکدن حق وحقانی اولان اولیاء پشیمان راضی اولمزلر وانجنورلر اظهار وجود ایتمیوب محوتده ثابت اول زیرا سلامت ابدی کم آزارلقده واینجتمامکده در منعناالله بمقام الجمعیة الدائمة آمین

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت * که کناه دکران بر تو نخواهند نوشت ﴾

رندلری تعییب ایتمه ای پاك طبیعتلی زاهد زیرا غیرلرك کناهنی سنك اوزریکه یازمسه لر کرك (مفردات) (عیب) نقصان (رندان) لاابالیلر (مکن) ایتمه (ای زاهد) م (پاکیزه) طاهر (سرشت) طبیعت (که) زیرا (کناه) م (دکران) غیریلر (بر) علی (تو) سن (نخواهند) دیلمزلر (نوشت) یازمق (معنای اشارتی) ای زاهد طاهر سرشت وای تلویثاتنی نظافت زعم ایدن صورت پرست (رب اشعث اغبر اواقسم علی الله لابره) سرنجه الله دردیله ظاهرینی خراب ایدوب نظر خلقدن لاابالی ومظهر (لایخافون لومة لائم) اولان عاشق صادقك حالنی بلمیوب کنهکار زعمیله رندلری تعییب ایتمه حقیقتده کناه اولسه دخی (ولاتزر وازرة وزر اخری) فحواسنجه غیرك کناهنی سنك اوزریکه یازمزلر همان سن کندی دیرکه مراقب اول دیمکدر

﴿ من اکرنیکم وکربد تو برو خودراباش * هرکسی آن درود عاقبت کارکه کشت ﴾

بن اکر ایوییم واکر کوتویم سن کیت کندك ایچون اول هرکیمسه انی بیچر عاقبت کارکه اکدی (مفردات) (من) بن (اکر) کرك (نیکم) ایویم (وکر) وکرك (بد) کوتویم (تو) سن (برو) کیت (خودرا) کندك ایچون (باش) اول (هرکسی)

طوتیجی معناسنه اما اصطلاحده کوکل اله کتورمجی یعنی خاطره رعایت ایدیجی معناسنده مستعملدر یاحرف مصدر
* محصول بیت * کوزللك جمالی یعنی کوزللك مذکور اسبابله دکلدر بلکه بودلداراق کارنده یعنی خاطره رعایتنده بیك نکته
وار یعنی رعایت خاطر انواع وجهله اولور که عاشقك قلبنی جذب ایلیان اولدر یاخود بو اسباب حسنده دلداراق ایشی کوکل
اله کتورمك بیك درلودر وجائزدر که کار و بار دلداره مضاف اولمیوب موقوف اوقونه وحاصل معنی بو کار وبارده
دلداراق هزارنکته در یعنی کار و بارعشق
ومحبتده دلداراق بیك نکته در حاصلی
جمال مذکور اسبابه منحصر دکلدر بلکه
حسن خلق وانواع دلداراق مذکور
اسبابه ضم اولمق کرك که ارباب عشقك
کوکلنی فریفته ایلیه (بیت) پس
نکته غیر حسن بباید که تا کسی *
مقبول طبع مردم صاحب نظر شود
(قلندران حقیقت بنیم جو نخرند *
قبای اطلس انکس که ازهنر عاریست)
قلندراندن مراد مجردلردر تکیم بعض
نسخه ده برهنه کان دوشمش بعض
نسخه ده حقیقت یرینه طریقت واقع
اولمش مقصود بردر نیم جوه مضافدر
نخرند نفی مستقبل خریدندن صاتون المزلر
دیمکدر یعنی اعتبار ایلمزلر قبای اطلس
اضافتی بیانیه در عاریست عاری یای
اصلیه ایله چپلاق دیمکدر * محصول
بیت * حقیقت مجردلری یعنی اهل الله
یارم اربه یه المزلر اول کیسه نك اطلس
قفتاننی که هنردن چپلاق اوله یعنی خالی
اوله حاصلی معرفتسزلری اهل معرفت
هیچه صایمزهر نقدر که آغر قماشلرله متحلی
ومتزین اولسه لر (باسنان تومشکل
توان رسیدآری * عروج برفلك سروری
بدشوار یست) توان تواند معناسنه در
اول سیدن رسید رسیدن معناسنه در
آری لفظی مصراع ثانی یه مرهوندر
عروج بربوکسك یره چیقمقدر فلك
سروری اضافتی بیانیه در و یاحرف مصدر
بدشوار یست یامع معناسنه دشوار کوج
یعنی مشکل معناسنه در و یاحرف مصدردر
* محصول بیت * جانانی استعظام
ایدوب بیورر سنك اشککه ایرشمك مشکل
اولور یعنی استانکه ایرشمك مشکلدر بلی
سرورلك فلکنه چیقمق کوچدر یعنی
کبرا وعظما مقامنه واصل اولمق مشکلدر
هرکسك مقدوری دکلدر حاصلی سنك استانکه ایرشمك سرورلك فلکنه عروج واسمان سعادته صعوددر (سحر
کرشمهٔ وصلش بخواب میدیدم * زهی مراتب خوابی که به زبیدار یست) کرشمه لغتده کوزله وقاشله اشارته دیرلر
کرشمه نك وصله اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر و یافاعله شین ضمیر جانانه راجعدر بخواب باظرف ایچوندر خواب بونده
دوشدر میدیدم می ماضی اولنده حکایت حال افاده ایدر زهی ادات تحسیندر وکاه فعل تعجب معناسنه مستعملدر زهده

هر بر کیسه (آن) انی (درود) بیچر (عاقبت نهایتی (کار) ایش (کشت) اکن (معنای اشارتی) (طوبی لمن شغله عیبه عن عیوب الناس) حکمنجه بن کرك ایو اوله یم کرك کوتو اوله یم بنم عملمدن سکا نفع وضرر یوقدر سن همان کندی نفسك ایچون سعی ایله و کندی عیبکه مشغول اول (الدنیا مزرعة الآخرة) در (ان خیرا فخیر وان شرا فشر) هرکس نه اکرسه عاقبت انی بیچه جکدر همان خیر تحصیلنه سعی عاقل کاریدر دیمکدر

نا امیدم مکن از سابقهٔ لطف ازل * تو پس پرده چه دانی که که خوبست و که زشت

لطف ازل سابقه سندن بنی مأیوس ایله پرده آرده سن نه بیلورسنکه کیم لطیفدر و کیم قبیحدر (مفردات) (نا امید) امیدسز ومأیوس (میم) ضمیر (مکن) ایله (از) من (سابقه) اعیان ثابته (لطف) م (ازل) علم الله (تو) سن (پس) رد (چه) نه (دانی) بیلورسین (که) کیم (خوب) اطیف (که) کیم (زشت) قبیح (معنای اشارتی) اللهك (سبقت رحمتی علی غضبی) کلامی سرنجه لطیف بعباده اولان اللهك لطف ازلیسی مقتضاسی رحمت سابقه سندن ای زاهد خشك بزی نا امید ایتمه وسوء ظن بالله ایدوب بزی مأیوسیت جانبنه سوق ایتمه که (ولاییأس من روح الله الا القوم الکافرون) بزم اللهمزه حسن ظن کاملمز واردر وراء پردهٔ علم ازلیده سن نه بیلورسن که لطیف کیمدر قبیح کیمدر سعید کیمدر شقی کیمدر سن همان اللهه قوللقده اولوب خلقه ایودر و کوتودر دیو معجب ومتکبر اولمه دیمکدر

(همه کس طالب یارند چه هشیار و چه مست * همه جا خانهٔ عشقست چه مسجد چه کنشت)

جمله کیمسه یار طالبلریدر عاقلی نه مستی نه جمله یریوزی عشق خانه سیدر مسجد نه کلیسانه (مفردات) (همه) جمله (کس) کیمسه (طالب یار) م (اند) ادات جمع (چه) نه (هشیار) عاقل (چه) نه (مست) سرخوش (همه) جمله (جا) محل (خانه) او (عشق) م (است) در (چه) نه (مسجد) م (چه) نه (کنشت) کلیسا (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فاذا رکبوا فی الفلك دعووا الله مخلصین) لخ آیت کریمه سی سرنجه کافر ومسلمان عاقل وسرخوش (همان عاقل وسرخوش جمله طالب حقدر لکن شهوت نفسانی سببیله بولار بنی بتزمشلردر و بر کیمه نك عاقبتی نه یه منجر اوله جغی معلوم دکلدر نیجه کافر ایمانله کیدوب ونیجه مسلم نعوذ بالله بلا ایمان کیتمشدر ای زاهد زهد وتقواکه مغرور اولمه که غرور سبب هلاکدر بن مسجدده یم سعیدم کافرکلیساده وفاسق میخانه ده جمله شقیدر دیمه انجام کاری فکر ایله درونی اللهك عشق ودردیله اولانه جمله مسجد وکلیسا عشق خانه سیدر ونیجه صلا میون کندولرینی کلیساده ومیخانه ده کیزلمشلر درونفسك مشتهاسی اولان مقاملری ترك ایتمشلردر دیمکدر

نه من از خلوت تقوی بدر افتادم وبس * پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت

تقوی خلوتندن همان بن طشره دوشمدم پدرم دخی باقی جنتی الندن قودی (مفردات)

یاسنز اولیجق بویله در مراتب خوابی اضافتی لامیه در و یاسی وحدت ایچوندر که رابط صفت بیداری بیدار صفت مشبهه در
یقظان معناسنه اویانق دیمکدر یامصدریه در * محصول بیت * سحر وقتنده دوشده جانانك وصلنه اشارت و یاوصلنك اشارتنی
کوردم نه خوشدر بر دوشك مرتبه لری که یکدر اویانقلقدن یعنی بر دوشکه انده وصاله اشارت اوله اول اویانقلقدن
یکدر که انده وصاله ایما واشارت اولیه حاصلی وصلت صفا ویرر دوشده ایسه‌ده (جفای دوست بغایت رسیدمی ترسم *
که انتهاء جفا ابتدای بیزاریست) جفای
دوست مبتدا رسید خبری بغایت رسیده
متعلقدر مفعول بغیر صریحه ومی ترسم
واو حالیه در که حرف تعلیل و یاحرف بیان
انتهاء غایتدر ترکجه اوج معناسنه در
بیزاریست صفت مشبهه در بری معناسنه
یامصدریه در * محصول بیت * دوستك
جور وجفاسی نهایته واردی یعنی حددن
آشدی حال بوکه قورقارم جفانك غایتی
و یایانی بیزارلغك ابتداسیدر یعنی غالبا
بندن بیزاردر که بنی اوصندرمق ایچون
زیاده جفا ایلکده در امابنك جفادخی
ارترسه بن اندن فراغت ایلم (بیت) بیك
جفا کورسم ای صنم سندن * بونه سوزدر
که اوصنم سندن) (داش بناله میازار و ختم
کن حافظ * که رستکاری جاوید در کم
آزاریست) ناله اسمدر ایکلدی معناسنه
میازاری نهی مخاطبدر ازار بدندن همزه
یایه قلب اولشدر سابقا بیان اولان وجه
اوزره ختم کن تمام ایله دیمکدر یعنی نالکی
اوزاتمه دوکت دیمکدر که حرف تعلیلدر
میازاره رستکاری رستکار عربجه مفلح
دیمکدر اهل فلاح وصلاح معناسنه رست
اسمدر رستندن وکار ادات فاعلدر بجی
معناسنه کرد کار و پرورد کار
وستمکار قبیلندندر و یاحرف مصدردر
جاوید ابدی دیمکدر جاودانه دیرلر کم
آزاری کم اکسك دیمکدر اما بونده یرلرده
ترك کلیدن عبارتدر هیچ اولمامق معناسنه
ملائم کوهیچ سوباه وکم کن هیچ ایلمه دیمکدر
وقس بس کم ازاری ازار سزلق دیمکدر
* محصول بیت * کوکلنی ناله ایله انجتمه
وختم ایله یعنی ناله‌کی اوزاتمه دوکت ای حافظ
زیرا ابدی صلاح کلیا ترك ازارده در حاصلی
ابدی فلاح ونجات هیچ رشی انجتممه ده
در وعلی الخصوص جانانی (وله ایضا)
(عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه
سرشت * که کناهی دکران بر تو نخواهند نوشت) بعض نسخه ده که کناهی دکری واقع اولمش اما رندان جمعنه دکران
مناسب اولدیغیچون بونی اختیار ایلدك عیبك رندانه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر مکن نهی مخاطبدر
ایله دیمکدر پاکیزه سرشت پاکیزه و پاك برمعنایه در آری دیمکدر طاهر معناسنه سرشت خلقت معناسنه پاکیزه
سرشت وصف ترکیبیدر زاهدی پاکیزه سرشتله وصف تعریض طریقیله در مراد عکسیدر یعنی مهمل سرشت زیرا

(نه) نفی (من) بن (از) من (خلوت) م (تقوی) م (بدر) طشره (افتادم) دوشدم نه افتادم تقدیرنده در (بس) انجق (پدرم) بابام (نیز) دخی (بهشت) جنت (ابد) باقی (از) من (دست) ال (بهشت) قودی ماضیدر (معنای اشارتی) علم ومنصب تعلیم اسباب کبر ومشتهای نفس اولدیغی کبی ملازمت جوامع ومساجد دخی بعض کیمسه یه سبب عجب ومشتهای نفس اولمغین خوفندن ارباب مجاهده باخصوص ملامیون میخانه لر وخانهٔ درد وبلالری اختیار ایتمشلردر زیرا مشتهیات نفسی ترك ایتمیان اللهه واصل دکلدر انکیچون حافظ قدس سره بیورر که بو خلوت کوشه سنی وتقوی اوبنی انجق یالکز بن ترك ایتمدم پدرم آدم علیه السلام دخی (وفیها ما تشتهیه الانفس) اولان جنتی ترك ایتدی و بو درد و بلا ومشقت وابتلا خانه سنی اختیار ایتدی زیرا ملائکه نك نائل اوله مدیغی فیض عشقه نائل اولمق محنت وبلا ایله در دیمکدر

سر تسلیم من و خشت در میکده‌ها * مدعی کرنکند فهم سخن کو سر و خشت

بنم تسلیم باشی میخانه لرك قپوسی کرپیجله بیله در اکر مدعی سوز اکلمز سه باشك کرپیجله دی یعنی کرپیج باشکه دی (مفردات) (سر) باش (تسلیم) م (من) بن (واو) مع (خشت) کرپیج (در) قپو (میکده) میخانه (ها) ادات جمع (مدعی) دعوای کاذب اهلی (کر) اکر (نکند) ایتیه (فهم) اکلق (سخن) سوز (کو) سویله (سر) باش (خشت) کرپیج (معنای اشارتی) بونفس بدخواهك مشتهاسن ترك ایدوب تحمل درد ومحنت وبلا ایله فیض عشقه نائل اولمق خود بخودانه اولمیوب مرشد کاملك ارشادی واعانه سنه محتاج اولنجه پیرك ایشکی کرپیجنه باش قویوب امرینه کالمیت بین یدی الغسال تسلیم کلی اولسدم اکر مدعی بو اسراردن فهم ایتیوب نه سیدن اول سلطانلره قول وقربان اولدیغم اکلیوب بزه طعن ایله اهانت قیدنده اولورسه اکا سویله هرقنغی طاش قتی ایسه باشنی اور سون بزم بونك کبی رحمت قپوسندن رجوعمز یوقدر دیمکدر

باغ فردوس لطیفست ولیکن زنهار * تا غنیمت شمری سایهٔ بید و لب کشت

فردوس باغی لطیفدر ولکن قطعا تا غنیمت صایه سن سکود کولکه سنی واکین کنارینی (مفردات) (باغ) م (فردوس) جنت (لطیف) کوزل (است) در (ولیکن) استدراك (زنهار) قطعا (تا) حتی (غنیمت) فرصت (شمری) صایه سن (سایه) کولکه (بید) سکود (لب) کنار (کشت) اکین (معنای اشارتی) کرچه جنت فردوس ونعیملری خصوصنده موعود اولان رؤیة جمال الله نعمتی اجل نعمتدر وزیاده لطیفدر لکن قطعا معلومك اولسونکه بو دولت ابدیه ونعمت سرمدیه یه واصل اولمق سایهٔ بید کبی باش آغریسندن واغراض نفسانیه دن سلامت ویشل اکین کناری کبی دلکش وانشراح صدر ویریجی برمایهٔ سعادت ونال الله فی العلم اولان پیر فیض بخشك وجنت عرفانه واصل قیلیجی بر کامل انوار رخشك

زندلره عیب ایلر خواجه ایسه کندینی ادعاء رندلردن عد ایلر که حرف علتدر دکران دالك کسریله وکاف عجمینك فتحیله دکرك جمعیدر غیری دیمکدر دیکرده دیرلر بایله نخواهند نوشت نخواهند نی مستقبلدر خواهیدندن دیله مزلر دیمکدر نوشت فعل ماضیدر مضارعه مقارن اولمغله مصدر معناسی ویریلور نخواهند نوشت یازمیسرلردر دیمکدر * محصول بیت * ای پاك یارا دلشلی زاهد رندلره یعنی باده نوشلره عیب ایله زیرا غیریلرك کناهنی سنك اوزریکه یازمیسرلر تنکیم بو معنی منصوص صدر قوله تعالی ولا تزر وازرة وزر اخری (من اکر نیکم وکر بدتو بروخودرا باش * هرکسی ان درود عاقبت کارکه کشت) تو بروخودرا باش بروده باتأکید ایچوندر و برو امر مخاطبدر کیت دیمکدر خودرا باش تقدیر کلام خودرا مشغول باش ضرورت وزنیچون حذف اولمشدر کندی مصلحتنه مشغول اول دیمکدر باش امر مخاطبدر باشیدندن اول دیمکدر کسی یا وحدت ایچوندر درود دالك کسری ورانك وواوك فتحه‌لریله فعل مضارعدر درویدندن بغدای وآربه بچمك معناسنه کشت بونده کاف عربینك کسری وشینك سکونیله فعل ماضیدر کشتن دن اکدی دیمکدر اصلنده لفظ مشترکدر اسمله فعل مابینده اسم اولنجه ایکی معناده مستعملدر بریسی اکین معناسنه تنکیم حضرت مولانا جامی بیورر (بیت) یافت چشم ازتم خلل تادرتو تخم مهر رست * خانه ویران شد زباران کرچه خرم کشت کشت * بریسیده تارله معناسنه تنکیم آصفی بیورر (بیت) خرتخم مهر قابل کشت دلم نبود * روبت زقطره های عرق آب ودانه داد * کارله کشتك جمعنده ترادف شکل وار زیرا کارده کشت معناسنه کاور که سابقا مولانا جامینك بریتنده ذکر اولشدی (بیت بکشت کار جهان دل مبند کاخر کار * زکشت مات شود شاه عرصهٔ شطرنج * اما بونده یعنی خواجه نك بیتنده ترادف طریقیله واقع اولمامش بلکه بونده کار امر معناسنه در عاقبت الامر دیمکدر * محصول بیت * زاهده خطاب ایدوب بیورر که بن اکر ایو واکر یرامزم یعنی اکر صالح واکر طالحم سن نه ایسترسین بندن وار کندو هرکس اکدیکین بچر حاصلی هرکس کندی عملیله جزا لنور پس بزم صالح وطالح اولدیغمزدن سکا نه فائده وارنه زیان تو بروخودرا باش ترکیبنك معناسی یوری کند یکیچون اول ایشکه مشغول اول دینلر اصابت ایلدیلر (ناامیدم مکن ازسابقهٔ لطف ازل * توچه دانی که پس پرده که خوبست وکه زشت) ناامیدم مکن بنی مأیوس ایله ازسابقهٔ لطف ازل سابقه بونده مقدر رحمتك صفتیدر رحمت سابقه دیمکدر لطف ازل تقدیر کلام لطف ازل خدا در دیو مشهور حدیث شریفك مضموننه اشارتدر کما قال الله تعالی فی الحدیث القدسی انی انا الله سبقت

سایهٔ عنایتنه محتاجدر انکیچون سایهٔ بیدی ولب کشتی غنیمت صای دیمشدر متعنا الله ببرکات نظرهم واسرارهم آمین

* بر عمل تکیه مکن زانکه دران روز ازل * توچه دانی قلم صنع بنامت چه نوشت *

عمل اوزره اعتماد ایله اندن که اول ازل کوننده سن نه بیلورسن صنع قلمی سنك نامکه نه یازدی (مفردات) (بر) علی (عمل) م (تکیه) اعتماد (مکن) ایله (زانکه) اندن که (در) فی (آن) اول (روز) کون (ازل) م (تو) سن (چه) نه (دانی) بیلورسن (قلم) م (با) للملابسة (نام) اسم (تا) خطابیه (چه) نه (نوشت) یازدی (معنای اشارتی) ای سالك عملکه اعتماد ایدوب وعبادتکه مغرور اولوب سایهٔ اولیاء اللهدن امتناع ایتمه نازنین خدانك نظری وهمتی شقی یی سعید ایدر دوروم هجوری اللهه قریب ایدرسن نه بیلورسن ازلده صنع خدا قلمی سنك اسمکی سعید می یازدی یوخسه شقی می یازدی ابلیس وبلعم بن باعورا عملارندن نه فائده بولدیلر همان عمل وعبادتکی اسباب کبر ایتمیوب ومغرور اولمیوب مردان خدایه تسلیم اوله سن دیمکدر

* حافظا روز اجل کر بکف آری جامی * یکسر از کوی خرابات برندت به بهشت *

ای حافظ اجل کونی اکر برجام اله کتوره سن خرابات محله سندن سنی براوغوردن جنته ایلتورلر (مفردات) (حافظا) م (روز) کون (اجل) اولوم (کر) اکر (با) للملابسة (کف) ال (آری) کتوره سن (جام) قدح (یا) وحدتیه (یکسر) براوغوردن (از) من (کوی) محله (خرابات) میخانه (برند) ایلتورلر (تا) خطابیه (با) ظرفیه (بهشت) جنت (معنای اشارتی) ای حافظ (تموتون کما تعیشون) سرنجه اکر نظر اهل الله ایله واصل اولدیغك عشق ومحبت الهیه وباعث فقر تام اولان جذبهٔ رحمان ایله آخر دمکده محبت ایتدیککه لقاء اللهه واصل اولور ایسك واستغراق عشق ایله اللهه جان ویرر ایسك شهید عشق اولور ایسك (ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون) الخ سرنجه بو خراب دنیادن کوچنجه بلا حساب روحکی جنته ایلتورلر دیمکدر

* کر نهادت همه اینست زهی نیك نهاد * ور سرشتت همه اینست زهی خوب سرشت *

اکر سنك طبیعتك جمله بو ایسه عجب کوزل طبیعتدر واکر سنك خلقتك ومشربك بو ایسه عجب اطیف خلقتدر (مفردات) (کر) اکر (نهاد) طبیعت (تا) خطابیه (همه) جمله (این) بو (است) در (زهی) عجب (نیك) ایو وکوزل (نهاد) م (ور) واکر (سرشت) خلقت وطبیعت نهاد وسرشت بر معنایه در (همه) جمله (این) بو (است) در (زهی نیك) م (خوب) اطیف (سرشت) م (معنای اشارتی) ای حافظ اکر طبعك ومشربك دائم سیف ریاضات ومجاهدات ایله شهید عشق اولمق ایسه وعنایت ازلیهٔ حق ایله خلقتك دخی دائم (کل یعمل علی شاکلته) سرنجه راه عشقده جان فدا ایتمك ولقاء اللهه محبت وعشق ایله وصلت شوقنده

﴿ ایسك ﴾

رحمتی علی غضبی توچه دانی سن نه بیلورسن استفهام انکاریدر یعنی بیلمزسن دیمکدر که پس پرده که بونده معنای استفهامی بیاندر پس بونده آرد معناسنه در پرده اردنده دیمکدر عالم غیبدن تعبیر در پس پرده وغیب دیدکمز بزه کوره در والا خدایه نسبت پرده وغیب اولمازکا اضافتله هیچ کزلی یوقدر هب اشکاره در ایکی پرده که لفظی من استفهامیه معناسنه خوب وزشت جمعی تضاد قیلندر خوب مرحوم ومغفور وزشت مردود ومطرود معناسنه در یعنی خدا قتنده مقبول کیم ومردود کیمدر سن نه بیلورسن دیمکدر * محصول بیت * ای زاهد اللهك ازلی لطفنك رحمت سابقه سندن بنی ناامید ومأیوس ایله زیرا سن نه بیلورسن که الله تعالی قتنده مقبول کیم ومردود کیمدر جائز درکه بز رندلکدن توبه سببیله مقبول وسن غرور زهدله مردود اوله سن (همه کس طالب یارند چه هشیار چه مست * همه جا خانهٔ عشقست چه مسجد چه کنشت محصول بیت * هرکیمسه یارك طالبیدر آیق نه سرخوش نه هر خانهٔ عشقدر مسجد نه کلیسا نه هر عاقل ولا یعقل یارك طالبیدر یعنی صالح وطالح اولنلرك جمله سی طالبدر ومسجد وکلیسالك خانهٔ عبادتدر هر کوشه سی مسجد ودیردن حاصلی دین اسلام سائر دین کبی دکل که صلوة وعبادت بر یره مخصوص اوله وغیری یرده جائز اولمیه بلکه هر یرکه طاهر اوله عبادته قابلدر مسجد اولسون میخانه اولسون تنکیم شاعر بیورر (بیت) که معتکف دیرم وکه ساکن مسجد * یعنی که ترا میطلبم خانه بخانه) ودخی شاعر بیورر (بیت) هرجا که روم جمال تومی بینم) ای دوست ازان سبب شدم هرجایی (نه من از خلوت تقوی بدر افتادم وبس * پدرم نیز بهشت ابد ازدست بهشت) بعض نسخه ده خلوت رینه خانه وبعض نسخه ده پرده دوشمش خلوت تقوی اضافتی بیانیه در وبس واودن صکره بس انجق معناسنه در بهشت ابد بهشتده بانك فتحی وکسری جائز جنت دیمکدر بهشت با حرف تأکید افعاله داخل اولان با مفرده مکسور اوقنور انجق صالیوردی دیمکدر یعنی ترك ایلدی پدردن مراد حضرت آدمدر که جنتی براغوب بو عالم سفلی یه دوشدی * محصول بیت * خلوت وتقوادن طشره همان بن دوشمدم یعنی صلاح وتقوادن صکره رند باده نوش همان بن دکلم بلکه حضرت آدم دخی بر عصیان سببیله جنت ابدی یی الدن صالیوردی یعنی ترك ایلدی (سر تسلیم من وخشت در میکدها * مدعی کرنکند فهم سخن کو سروخشت) سر تسلیمدن مراد کمال تسلیمه باش قومقدر خشت بونده کرپیچدر واو معیت معناسنی افاده ایدر تنکیم سابقا بیان اولدی در میکدها میخانه‌لر قپوسی مدعیدن مراد بونده خصمدر سروخشت بونده ده

ایسك عجب کوزل طبیعتدر وعجب اطیف خلقتدر محضا اللهك توفیقیدر وفقنا الله لمحبة لقائه

﴿ وله ایضا ﴾

* کنون که می وزد از بوستان نسیم بهشت * من وشراب فرح بخش ویار حورسرشت *

شمدی که بوستاندن جنت نسیمی اسر بن فرح ویریجی شراب ایله وحوری طبیعتلی محبوب ایله یم نه سعادتدر (مفردات) (کنون) شمدی (می) زائد (وزد) اسر (بوستان) باغ وباغچه (نسیم) صبایلی (بهشت) جنت (من) بن (واو) مع (شراب) م (فرح بخش) فرح ویریجی (واو) مع (یار) محبوب (حور) م (سرشت) طبیعت (معنای اشارتی) شمدیکه عالم غیبدن تجلی ربانیله دماغ جانه جنت معرفة اللهك ریح رحمانی واثر فیض یزدانی یتشه (لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل) سرنجه فرح ابدی بخش ایدیجی عشق الهی ومعرفت نامتناهی واطیف اولان اللهك عون وعنایتیله در اول وقت غنی عن العالمینم دیمکدر

* کدا چرا نزند لاف سلطنت امروز * که خیمه سایهٔ ابرست وبزمکه لب کشت *

فقیر بو کون نیچون سلطنت لافنی اورمیه که بولوت کولکه سی چادیردر واکین کناری مجلس عشرتی یریدر (مفردات) (کدا) فقیر (چرا) نیچون (نزند) اورمیه (لاف) دعوی (سلطنت) شاهلق (امروز) بوکون (که) زیرا (خیمه) چادر (سایه) کولکه (ابر) بولوت (بزمکه) عشرت مجلسی (لب) کناری (کشت) اکین (معنای اشارتی) فقیر جان اولوب سری مع الله واصل اولان کدا غنی عن العالمینم دیو نیچون سلطنت معنوی دعواسن ایتسون بوکون که (حور مقصورات فی الخیام) اولان عروس اسرار معرفة الله قلبینك لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان) سرنجه حافظی وناصری ظل الله فی العالم اولان پیر پرده دار غیبدر جلساء اللهدن اولمغله اول وقت کندینك الله ایله انسیت بری چشم بصیرت ناظر جمال الله ایله قلب هائم پر ازهار اسرار معرفة اللهدر دیمکدر

* چمن حکایت ارد بهشت میکوید * نه عاقلست که نسیه خرید ونقد بهشت *

باغ وباغچه اورته یاز آینك حکایتنی سویلر عاقل دکلدر اول کیمسه که ویره سی یی صاتون الدی ونقدی ترك ایلدی (مفردات) (چمن) باغ (حکایه) قصه (ارد بهشت) اورته یاز آیی (میکوید) سویلر (نه) دکل (عاقل) م (است) در (نسیه) ویره سی (خرید) صاتون الدی (نقد) حاضر (بهشت) ترك ایتدی (معنای اشارتی) (ان لله جنة عاجلة من دخلها لا یشتاق الی جنة آجلة قالوا وما هی یا رسول الله قال معرفة الله) حدیث شریفی سرنجه معدن اسرار وقائد ابرار اولان حضرت حبیب الله ووارثان رسول الله بو عالمده تحصیل کمالات معرفة الله ایله رؤیة جمال الله چشم بصیرتله ممکندر دیو خبر ویرمشلر ایکن جد وسعی ایله

خشت کرپیج معناسنه در * محصول بیت * بنم تسلیم باشی میخانه لر قپوسنك کرپیجی بصدق ایدوب یصلاندقلدن ابرلمز حاصلی باده ذوقنی فلکه ویرم اگر مدعی بو سوزك معناسنی فهم ایلمز سه اکادی باشك کرپیجه اور تکیم رومده باشین طاشه اورسون بیلدیکندن قالسون دیرلر (باغ فردوس لطیفست ولیکن زنهار * تاغنیمت شمری سایهٔ بیدولب کشت) فردوس جنته بر باغچه نك اسمیدر پس باغك فردوسه اضافتی بیانیه در تاغنیمت تابونده تنبیه ایچوندر غنیمت بونده فرصت مقامنده مستعملدر شمری فعل مضارع مخاطبدر سایه کولکه بید سکود اغاجی لب بونده کنار معناسنه در کشت بونده اکن معناسنه * محصول بیت * جنت باغچه سی خوب ولطیفدر اما زنهار البته فرصت صایه سن اکن کنارنده وسکود کولکه سنده اوتوروب صحبت ایلکی یعنی دنیا ذوقنی فوت ایله عقباده الله کریمدر حاصلی بو نقدی اول نسنه ایچون ترك ایله دیمکدر (درعمل تکیه مکن زانکه دران روزازل * توجه دانی قلم صنع بنامت چه نوشت) تکیه کردن طاینمقدر تکیه مکن طاینمه دیمکدر دران روز ازل ان اسم اشارت بونده مقصدر در روز ازل دیمکدر قلم صنع تقدیری قلم کاتب صنع بنامت باحرف صله نوشت فعل ماضی * محصول بیت * عملکه اعتماد ایله انکیچون کیم روزازلده قلم کاتب صنع نه بیلور سنین ادیکی نه یازدی یعنی سعادتمی اشقیادنمی یازدی کیم نه بیلور حاصلی اعتماد فضل اللهه در کثرت عمله دکل (حافظا روز اجل کر بکف اری جامی * یکسر از کوی خرابات برندت به بهشت) روزاجلدن مراد روزانقطاع حیاتدر یکسر بر کزدن براوغوردن دیمکدر برندت باور اودال مفتوحه ایله وتاء خطابله فعل مضارع مخاطبدر به هاء رسمیله حرف صله در ورسمی سز اولوب بهشته املا اولقدر قاعده اما نسخه لر بویله بولنغین نسخه لره تابع اولوب هاء رسمیله یازلدی * محصول بیت * ای حافظ اگر اخر کونده اوچکه برجام کتورر سك میخانه محله سنده سنی براوغوردن جنته ایلتر یعنی عذاب قبر اولقسزین وسؤال منکر ونکرسز طوغری جنته کیدرسین دیمکدر طلب الجنة بلا عمل ذنب حدیث شریفنه

بوکونکی جنت عرفانه کیروب وجمال الهی کورمیوب یارین بعدالموت جنتده رؤیة الله بزم ایچون اوله جق دیو همت قاصره ایدوب نقدی نسیه یه ویرمك عاقل کاری دکلدر دیمکدر

﴿ وفا مجوی زدشمن که پرتوی ندهد * چوشمع صومعه افروزی ازچراغ کنشت ﴾

دشمندن وفا ایستمه که پرتو ویرمز وقتاکه عبادت خانه نك مومنی کلیسالك چراسندن شعله لندیره سن (مفردات) (وفا) م (مجوی) ایستمه (ز) من (دشمن) م (که) زیرا (پرتو) عکس وضیا (ندهد) ویرمز (چو) وقتاکه (شمع) م (صومعه) عبادت خانه (افروزی) شعله لندیره سن (از) من (چراغ) م (کنشت) کلیسا (معنای اشارتی) هلك المسوفون سرنجه بوعالمده جنت عرفانه دخول ورؤیة جمال الله ممکن ایکن سنی یارینکی جنته تأخیرایدن نفسله شیطاندر صورت حقده تلبیسانلر ینه الدنمه ودشمندن وفا اومه زیرا کلیسا پاپازنك چراغندن صومعه نك مومنی شعله لندیرهیم دیرسك پرتووضیا ویرمز بو امر محالدر کذلك نفسله شیطاندن وفا اومق محالدر لکن صورت حقدن سکا تلبیسات وتسویفات ایدن نفس وشیطانك حیله سنی تمیز نور معرفة اللهه محتاجدر دیمکدر

﴿ بمی عمارت دل کن که این جهان خراب * بر آن سرست که ازخاك ما بسازد خشت ﴾

شراب ایله قلبکی معمور ایله زیرا بوخراب جهان اول سودا اوزره در که بزم طپراغمزدن کرپیج دوزه (مفردات) (با) مع (می) شراب (عمارت) معمور (دل) قلب (کن) ایله (که) زیرا (این) بو (جهان) م (خراب) م (بر) علی (آن) اول (سر) سودا (است) در (خاك) طپراق (ما) بز (بسازد) دوزه (خشت) کرپیج (معنای اشارتی) تسویف شبب هلاك اولنجه برقدم اقدم تجلی الهی خانه سی وسیمرغ معرفة الله لانه سی اولان قلبی شراب عشقله معمور ایتکه سعی ایت یوخسه بوخراب جهانك بقاسی یوقدر رهمان بزم سبب تحصیل معرفة الله اولان وجودمزی طپراغه قارشدروب وجودیمز طپراغندن کرپیج یاپمق سوداسنده در دیمکدر

﴿ مکن بنامه سیاهی ملامت من مست * که آکهست که تقدیر بسرش چه نوشت ﴾

بن مستی کنهکارلغله ملامت ایتمه کیم بیلور که تقدیر الهی انك باشی اوزره نه یازدی (مفردات) (مکن) ایله (با) للملابسة (نامه سیاه) کنهکار (یا) مصدریه (ملامت) طعن (من) بن (مست) م (که) کیم (آکه) عالم (است) در (تقدیر) حکم (بر) علی (سر) باش (ش) ضمیر (چه) نه (نوشت) یازدی (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهر پرست (من عمر باطنه خرب ظاهره) سرنجه تعمیر قلب ایچون سنن انبیا اولان فقر وفاقه یی اختیار ایدوب ظاهریمز خراب کورنمسی برکناه ظنیله بزمست عشق الهی یه ملامت ایله سن اسرار معنویدن ولذت روحانیدن خبردار دکلسین کیم بیلور که تقدیر خدا حافظك باشنه نه یازدی سن

موافق دکل بومعنالری خصوصا بونقدی اول نسنه ایچون ترك ایله دیمك خطا اولدیغی کتب معتبره ده مسطور در من قال لاترك النقد بالنسیة کفر کذا فی الخلاصة الفتاوی (کر نهادت همه اینست زهی نیك نهاد * ورسرشت همه اینست زهی خوب سرشت) (بو بیت) وبرعمل تکیه مکن بیتی اکثر نسخه ده یوقدر اما بعضیسنده موجود اولدیغیچون تتمیم فائده ایچون شرح اولنسدی نهادت نهاد وسرشت خلقت معناسنه در یعنی لفظان مترادفاندر تکیم شاهدی منظومه سنده

ایراد ایتمش * طبعله طبیعتدر آدمك نهاد وسرشت * ایکسنده یله تا خطاب ایچوندر همه اینست ایکی برده یله تمام بواینسه معناسنه در * محصول بیت * اگر سنك طبیعتك تمام بواینسه نه ایو طبیعت ونه کوزل طبیعت اولور واگر خلقتك تمام بواینسه نه کوزل خلقت اولور ایکی برده اینست بیوردیغی بوغزلده مجموع ابیاتك مضموننه اشارتدر یعنی ابیات سابقده مذکور اولان حقایق ودقایق اگر کندی حالك ایسه سعادتمنك دیمکدر بونده شاعر حافظ نام بر مخاطب تجرید ایدوب اکا خطاب ایلر (وله ایضا) (کنون که میدمد از بوستان نسیم بهشت * من شراب فرح بخش ویار حور سرشت) کنون اکنوندن مخففدر شمدی دیمکدر که حرف بیان میدمد فعل حال دمیدندن بونده یل اسمك معناسنه بوستان واوله فارسیدر و واوسز عربیدر نسیم خوش قوقلی یل بهشت بانك فتحی وکسری ایله جنت دیمکدر فرح بخش وصف ترکیبیدر بخشیدندن فرح بغشلیجی یعنی سوندریجی حور سرشت وصف ترکیبی اقسامندندر حور عربیده احور لك وحورانك جمعیدر اما عجم مفرد مقامنده استعمال ایدوب جمعنده حوران دیرلر * بیت * حوران بهشتیرا دوزخ بود اعراف * ازدوزخیان پرس که اعراف بهشتست * سرشت اسمدر یارادلش یعنی خلق معناسنه حورا یاراداشلی دیمکدر بونده کی ایکی واو معیت معناسنی افاده ایدر که سابقا مکرر بیان اولنمشدر * محصول بیت * شمدیکه بوستاندن جنتك خوش قوقلی یلی اسر یعنی بهار ایامیدر که بوستانلردن طاتلی قوقلی یللر اسر بنم شراب فرح بخشله ویار حور سرشتله حاصلی بهاری یار ایله باده نوشلقده کچوررم یعنی باده ویار درمصاحبتم بونلردن مفارق اولمم دیمکدر (کدا چرا نزند لاف سلطنت امروز * که خیمه سایهٔ ابرست وبزمکه لب کشت * کدا بونده فقیر معناسنه در که حرف تعلیل خیمه چادر بعض نسخه ده چتر واقع اولمش فی الواقع سلطنت لفظنه چتر خیمه دن انسبدر سایه کولکه ابر بولت بزمکه بزم مجلس که کاهدن مخففدر ظرف مکان معناسنه لب کشت اکن کناری * محصول بیت * کدا بوکون نیچون سلطنت یعنی پادشاهلق لافنی ودعواسنی ایلمه که بولت کولکه سی

همان کندی حالکده مشغول اول کیسه نك عیبنه نظر ایتمه که سن اهل تمییز دکلسن دیمکدر

﴿ قدم دریغ مدار ازجنازهٔ حافظ * که کرچه غرق کناهست میرود به بهشت ﴾

حافظك جنازه سندن قدم دریغ طوتمه وایاغك صاقنمه که اگرچه کناهه غرقدر لکن جنته کیدر (مفردات) (قدم) ایاق (دریغ) صاقنمق (مدار) طوتمه (از) من (جنازه) میت (حافظ) م (که) زیرا (کرچه) اگرچه (غرق) باتقین (کناه) م (است) در (میرود) کیدر (با) للملابسة (بهشت) جنت (معنای اشارتی) ای زاهد بو حافظ میخانه ده کوپ دیبنده وفسق خانه لرنده بولنوردیو برجزئی اماره ایله فاسقدر دیوب جنازه م اوزره نمازی ترك ایتمه وقدم دریغ ایدوب خود بیلك ایدوب کتمه اللهك رحمت واسعه سندن خبردار دکلسن یوزیللق کافری ایمانله ومعرفتله ختم ایدن الله بو بیچاره حافظندن نکیر ظن ایتمه بنم اللهمه حسن ظنم بودر که شرف ایمان برکاتنه غفور رحیم اولدیغیچون حافظك جمله کناهندن نکیر اللهك کرم رحمتیله حافظ جنته کیدر الله کرمندن حافظنی نبیین وصدیقین وشهدا ایله جوار قربنده دیار ابدر یسرنا الله بجاه حبیبه صلی الله علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بروای زاهد ودعوت مکنم سوی بهشت * که خدا در ازل ازاهل بهشتم نسرشت ﴾

کیت ای زاهد بنی جنت جانبنه دعوت ایلمه زیرا حق تعالی ازلده بنی جنت اهلندن خلق ایلمدی (مفردات) (برو) کیت (ای زاهد) م (دعوت) م (مکن) ایله (ام) بنی (سوی) جانب (بهشت) جنت (که) زیرا (خدا) م (در) فی (ازل) م (از) من (اهل) م (بهشت) جنت (ام) بن (نه) نفی (سرشت) یوغوردی وخلق ایتدی (معنای اشارتی) ای قاصر همت اولان زاهد ظاهر پرست مشتهای نفس اولان جنت آجله یه بنی دعوت ایتمه زیرا مقلب القلوب اولان الله ازلده بنی جنت عاجلهٔ عشاق اولان جنت معرفة الله اهلندن خلق ایتدی بیلمزمیسین که (وهما حرامان علی اهل الله) در وهر براوه براهل وکندی ایچون براهل خلق ایدوب هرکسی بوعالمده طریقنه سالك ایتمشدر وهرکس همت وسعیی مقدارنجه مقصودینه نائل اولمشدر (المرء یطیر بهمته کما ان الطیر یطیر بجناحیه)

﴿ یك جو از خرمن هستی نتواند برداشت * هرکه درکوی فنا در ره حق دانه نکشت ﴾

وجود خرمنندن بردانه آرپه قالدرمغه قادر اولماز هر کیمکه فنا محله سنده حق یولنه دانه اکمدی (مفردات) (یك) بر (جو) آرپه (از) من (خرمن) م (هستی) وجود (نتواند) قادر دکل (برداشت) قالدرمغه (هرکه) هر کیمکه (در) فی (کوی) محله (فنا) م (در) فی (ره) یول (حق) م (دانه) حبه (نکشت) اکمدی (معنای اشارتی) (الدنیا مزرعة الآخرة) سرنجه طریق ابرار وطریق اخیار وطریق شطار اهللری

چادر وچتر مرتبه سنده در واکن کناری صحبتکاه در سابقا مرور ایلمش ایدی که ایرمق واکن کناری وسوکد کولکه سی مجلس قورمغیچون زیاده مقبوللر یانلرنده (چن حکایت ارد بهشت مکوید * نه عارفست که نسیه خرید ونقد بهشت) ارد بهشت بونده مراد ارد بهشتدن سلطان جلال الدین ملکشاه بن الب ارسلان سلجوقی تاریخندن اولان ارد بهشتدر که فصل ربیعك ایکنجی آیدر یعنی چن بو آیدن خبرویرر زیرا نباتاتك کمال نشو ونماسی بو آیده در حاصلی خواجه

بوغزلی دیدکده بو آیتش عالمك غایتله حسن وبهجتی ورونقی زمانی در نسیه وبره سی معناسنه در حاضره ونقده مقابل استعمال
اولنور * محصول بیت * چن ارد بهشت آیندن خبر ویرر یعنی بهارك اورطه آیدر دیرزیرا چنك تمام حرکتی بو آیده در
ایمدی عارف دکلدر اول کیمسه که نسیه یی صاتون آله ونقدی ترك ایلیه یعنی جنت امیدیله بو بله زمانده دنیا ذوقنی
ترك ایلیه دیمکدر (بی عمارت دل کن که این جهان خراب * بر آن سرست که از خاك ما بسازد خشت) عمارت

هر بردلری بو عالم فانیده مقصودلری بولنده سعی ومجاهده ایتمزسه وعبادت
وطاعت وعشق ومحبت تخمندن الله بولنه بردانه اکزسه (ومن یعمل مثقال
ذرة خیرا یره) دوشنده نائل اولهمز وبومزرعهٔ آخرت اولان وجود خرمندن بردانه
آربه دخی قالدرمغه قادر اولهمزلك حاصلی خسراندر دیمکدر

﴿ تو وتسبیح ومصلا وره زهد وورع * من ومیخانه وناقوس وره دیر وکنشت ﴾

سن تسبیح ومسجاده وزهد وورع یولی ایله سن بن میخانه وناقوس وبتخانه
وکلیسا یولی ایله یم (مفردات) (تو) سن (واو) مع (تسبیح) م (مصلا) سجاده
(ره) یول (زهد) ترك دنیا (ورع) تقوی (من) بن (میخانه) م (ناقوس)
کلیسا چاکی (دیر) بتخانه (کنشت) کلیسا (معنای اشارتی) ای زاهد اخیار
عباد وابرار مرتاض وشطار سالك بالجذبه بیننده اولان تفاوتی کورکه سن ثواب
وجنت ایچون تسبیح ومسجاده وزهد وورع یولنی طوتمش سن بزکه عشاق
ومجذوبیز مشاهدهٔ جمال الله ایچون میخانهٔ عشق خدا ومرشد آکاه رهنما ومجلس
محبوبان جان فزا ومحفل جلساء الله کاشفان اسرارتنق عروس اسراری مشاهده
یولنی طوتمشز دیمکدر

﴿ منع ازمی مکن ای صوفی صافی که حکیم * درازل طینت ما را بمی ناب سرشت ﴾

ای خالص صوفی بنی شرابدن منع ایتمه که حکیم لم یزل ازلده بزم چامورمزی صافی
شراب ایله یوغوردی (مفردات) (منع) م (میم) ضمیر (از) من (می) شراب
(مکن) ایتمه (ای صوفی) م (صافی) خالص (حکیم) حق تعالی (در) فی (ازل)
م (طینت) چامور (ما) بز (را) ادات مفعول (با) مع (می) شراب (ناب) صافی
(سرشت) یوغوردی (معنای اشارتی) ای خالص صوفی الهك فیض بلاواسطه سنه
ومشاهدهٔ جمال بی مثالنه باعث اولان عشق الهیدن ذوقك یوقیاری انکار طریقیله
بزی منع ایتمه زیرا حکیم ازل اولان الله نحن قسمنا ده بزم طینت فطرت روحانیهمزی
صافی شراب ایله یوغوردی وبزه ازلده عشق ومحبت مایه سن بخش ایتدی
(من لم یذق لم یعرف)

﴿ صوفی صاف بهشتی نبود زانکه چو من * خرقه درمیکده ها در کرو باده نهشت ﴾

خالی ذهن صوفی اهل جنت اولماز اندن که بنم کبی خرقه سنی میخانه لرده شرابه رهن
قومدی (مفردات) (صوفی) م (صاف) خالی ذهن (بهشتی) جنتلك (نبود)
اولماز (زانکه) اندن که (چو) مثل (من) بن (خرقه) عبا (در) فی (میکده)
میخانه (ها) ادات جمع (در) فی (کرو) رهن (باده) شراب (نهشت)
قومدی (معنای اشارتی) (الا لا ایمان لمن لا محبة له) لخ حدیث شریفی سرنجه
صوفی مادامکه تحصیل عشق ومحبتده اولیوب حب دنیا ایله وشغل ماسوا ایله
بتون عمرنی مشغول قیلوب غفلت قلبله شهوت نفسك اسیری اولدقجه جوار
قدس الهی اولان جنته منسوب واهل جنت اولماز بنم کبی خرقهٔ وجودنی راه

مصدر در عمر یعمر یابندن یعنی نصر
ینصردن تعمیر غلطدر بو معناده زیرا
تعمیر معمر ایلمکدر یعنی چوق عمر ویرمکدر
حاصلی ذات باری یه صفتدر غیره اطلاق
صحیح دکلدر برآن سرست سر بونده هوا
وآرزو معناسنه در * محصول بیت *
باده ایله کوکلی معمور ایله بو جهان خراب
اول سودا اوزرینه در که بزم وجودمز
طپراغندن کرپیچ ایلیه یعنی بزی افنا ایدوب
چوریدوب طپراق ایلیوب وطپراغمزی
کرپیچ ایلمك هواسنده در حاصلی
عاقبت فنا مقرر اولدقدنصکره بو کوکلی
باده ایله خوش کورهلم (وفا مجوی زدشمن
که پرتوی ندهد * چو شمع صومعه افروزی
از چراغ کنشت) پرتو یده یا تنکیر ایچوندر
وحدت ایچون طوتلر بیلدیلر افروزی تقدیر
کلام خواهی افروزیدر برفعل مخاطب
تقدیریله یاقاندرمق ایستیه سن دیمکدر
پرتو ضیاء وآیدنلقدر صومعه اصلنده معبد
نصاری در صکره تعمیم ایلدیلر کنشت
کلیسا * محصول بیت * دشمندن وفا
ایستمه زیرا ضیا ویرمز صومعه نك شمعنی که
کلیسا چراغندن یاقدیرمق ایستیه سن
یعنی دشمندن وفا ایستمك اصحاب
صومعه نك فیض ونورینی اهل کنشتدن
طلب ایتمك کبیدر حاصلی نیجه که نور
وفیض اهل صومعه اهل دیردن استفاده
اولنمازایسه دشمندن وفا استفاده اولنماز دیمکدر
(مکن بنامه سیاهی ملامت من مست *
که آکهست که تقدیر برسرش چه نوشت)
نامه سیاه کناهکاردن کنایه در یا حرف
مصدر که اسمدر من استفهامیه معناسنه
آکه آکاهدن مخففدر مطلع معناسنه
* محصول بیت * بن مستی نامه سیاهلغله
ملامت ایله یعنی کناهکارلغله طعن ایله
زیرا کیم مطلعدر که تقدیر قلمی باشنه نه یازدی
یعنی جائزدر که بن توبه سببیله مغفور اولم

﴿ عشقده ﴾

وسن غرور عبادت وطاعتله مبتلا وکرفتار اوله سن پس کیمسه یه طعن وتشنیع جائز دکلدر (قدم دریغ مدار از جنازهٔ حافظ *
که کرچه غرق کناهست میرود بهشت) قدمدن بونده مراد ایاقدر مدار نهی مخاطبدر دریغ طوتمه دیمکدر جنازه
جیمك فتحیله میتدر عامه قتنده اما صحیح جیمك کسریله درسریر اوزرنده اولان میته دیرلر اما اوزرنده میت اولمسه نعش
وسریر دیرلر که حرف تعلیل غرق کناهست تقدیری غرق بحر کناهست میرود فعل حالدر رویدن بالفعل

کیده یورم دیمکدر بهشت باحرف صله * محصول بیت * حافظك جنازه سندن یعنی جنازه سنه وارمقده قدمك دریغ
طوتمه ای زاهد زیرا اکرچه کناه دکزینه غریقدر اما جنته کیدر بو بیت خواجه دن تفأل طریقیله واقع اولمش * حکایت *
شو یله روایت اولنور که خواجه نك برمنکری وار ایمش که حال حیاتنده خواجه یه طعن وتشنیع ایدرمش حضرت
خواجه وفات ایدنجه جنازه سنه وارمغه ممتنع اولور وغیریلری ده وارمدن منع ایدرمش خواجه نك احبابندن بر ایمی مکر

عشقده ریاضات ومجاهدات ایله شراب عشق الهی یی نوش ایتمك ایچون افنا
ایتمد کجه وقید وجودی ترك ایتمد کجه دیمکدر

﴿ لذة ازعیش بهشت واب حورش نبود * هرکه او دامن دلدار خود ازدست بهشت ﴾

جنت عیشندن وحوری لبندن اول کیمسه یه لذت ونصیب اولماز هر اول کیمسه که
کندو محبوبنك اتککی الدن قودی (مفردات) (لذت) م (ز) من (عیش)
معیشت وسرور (بهشت) جنت (لب) دوداق (حور) حوری (ش) ضمیر
(نبود) اولماز (هرکه) هر کیمسه (او) اول (دامن) اتك (دلدار) کوکل طوتیجی
(خود) کندی (از) من (دست) ال (بهشت) قودی (معنای اشارتی) جنت
عرفان معیشتی اولان لذائذ روحانیه دن ومتخلق باخلاق الله اولان مستوران قباب
عزت وعارفان اهل بصیرت صحبتی برکاتندن برلذت وبرحظ ونصیب اولماز شول
کیمسه لره که الهك رضاسی یولنده عبادات وطاعاتده جد وسعی اولیه وامر
الهی یه اطاعتی ترك ایدوب وجودنی حق یولنه افنا ایتمیه (المجاهدة تورث المشاهدة)

﴿ حافظا لطف حق ار باتو عنایت دارد * باش فارغ زغم دوزخ وایمن ز بهشت ﴾

ای حافظ اکر حقك لطفی سکا عنایت طوته جهنم غمندن فارغ وجنتدن امین
اول (مفردات) (حافظا) ای حافظ (لطف حق) م (ار) اکر (باتو) سکا
(عنایت) احسان (دارد) طوته (باش) اول (فارغ) آزاده (ز) من (غم)
کدر (دوزخ) جهنم (ایمن) خلاص (ز) من (بهشت) جنت (معنای
اشارتی) ای حافظ صراط مستقیمده عبادات ومجاهدات صادقدر برکاتنه اکر
الهك عنایتی سکا یار اولوب تجلیٔ انوار ذاتیه سنه سنی مظهر ایدرسه دوزخ فراق
غمندن فارغ اول وجنت مشتهیات نفسدن خلاص اول که (وهما حرمان علی
اهل الله) درهمان مقصود مشاهدهٔ جمال الله دردیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای نسیم سحر آرامکه یار کجاست * منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست ﴾

ای سحر یلی یارك آرام وقرار ایده جك یری قنده در اول عاشق اولدریجی عیار
آیك منزلی قنده در (مفردات) (ای) حرف ندا (نسیم) لطیف یل (سحر)
وقت سحر (آرام) قرار (که) محل (یار) م (کجاست) قنده در (منزل) قوناق
(آن) اول (مه) آی (عاشق کش) عاشق اولدریجی (عیار) لاابالی (کجاست)
قنده در (معنای اشارتی) ای دماغ جانه بوی عطر ازهار اسرار رحمانی یتشدیریجی
شیخ شفیقم مکان وجهتدن منزه اولان محبوب حقیقی انوار تجلیسنك ظهوری محلی
قنده در جمال نورنی حجبات بی شمار وپردهٔ استتار التنده کیزلنك ایله عاشقنی (موتوا
قبل ان تموتوا) سرینه کرفتار ایدن نور السموات والارض اولان الهك ذاتی یچونی
مشاهده سی قنده در دیمکدر

اول مجلسده حاضر بولنوب ایتمش که
خواجه نك دعوامی بو ایدیکه بنم
دیوانم هرنه نیته فتح وکشف اولورسه
حسب حال واقع اولور کلك دیوانی
آچه لم کورهلم نه کلور دیوانی آچنجه الهك
امریله بو بیت کلور پس اول منکر توبه
ایدوب حاضر جماعتله قالقوب منتهده
حاضر اولمشلر (وله ایضا) (برو ای زاهد
دعوت مکنم سوی بهشت * که خدا در
ازل از اهل بهشتم نسرشت) ای زاهد
خطاب عامدر مکنم نهی مخاطبدر که حرف
تعلیل نسرشت نفی ماضی مقصود خلق
ایلمدی دیمکدر * محصول بیت * وار ای
زاهد بنی جنت جانبنه دعوت ایله زیرا
ازلده الله تعالی بنی اهل جنتدن یراتمدی
حاصلی بنم جنته وارمم مشیت الهیه
متعلقدر (یك جواز خرمن هستی نتواند
برداشت * هرکه درکوی فنا در ره حق
دانه نکشت) جوار یه هستیدن مراد
وجوددر برداشت بونده مصدر معناسنه در
زیرا مضارعه مقارندر هرکه بونده
اسمدر عربیده من معناسنه نکشت نفی
ماضی اکدی دیمکدر * محصول بیت *
وارلق خرمندن بر آربه حاصل قالدرمز
هر کیمسه که طریق کوی فناده الله یولنه
دانه اکدی یعنی دنیایه کلوب حسبة لله
برایش ایشلمین وجوده کلمدن اکا بر آربه
مقداری فائده حاصل اولماز زیرا الدنیا
مزرعة الاخرة (تو وتسبیح ومصلا وره
زهد وصلاح * من ومیخانه وناقوس وره
دیر کنشت) بو بیتده زهدله ورع
ودیرله کنشت مابینده واقع اولان واولر
عطف ایچوندر ساری معیت معناسنه در
ناقوس کلیسالرده بر تیموردن تخته در که
اصارلر وزمان جمعیتی اعلام ایچون چالارلر
مصلادن مراد سجاده در زیرا الفرسجاده یه
مصلا دیرلر دیر وکنشت عطف تفسیردر

* محصول بیت * زاهده خطاب ایدوب یورر تسبیح وسجاده وطریق زهد وورع سنك میخانه وناقوس وطریق دیر
وکنشت بنم یعنی اول سکا بو بکا حاصلی غرور اه زهد وتقوی سنك صورت فسقده عبادت حق بزم (بیت) وقت آن شیرین
قلندر خوش که در اطوار سیر * ذکر تسبیح ملك در حلقهٔ زنار داشت) (منع ازمی مکن ای صوفی صافی که حکیم *
درازل طینت ما را بمی ناب سرشت) منع مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر صوفی صافی صفتله وصف

استهزا طریقیله در زیرا دأبی صوفی یی تحقیردر دائما حکیدن مراد الله تعالیدر طینت طین بالحقدن طینتدن مراد ماده وجود انساندر که الله تعالی لی خمرت طینة آدم بیورمش ناب صافی وخالص معناسنه در سرشت فعل ماضی یوغوردی دیمکدر
* محصول بیت * ای صوفی صافی بنی میدن منع ایله زیرا خالق اشیا ازلده بزم بالجمعمزی صافی وخالص باده ایله یوغوردی
یعنی بزم شارب خمر اولمز ازلیدر عارض وتقلیدی دکلدر که سنك سوزکله ممنوع اوله یز (صوفی صاف بهشتی
نبود هر که چومن * خرقه درمیکده هادر

شب تارست وره وادی ایمن درپیش * آتش طور کجا موعد دیدار کجاست

کیجه قرانکودر ووادی ایمن یولی اوکده در طور آتشی قنده دیدار موعدی قنده در (مفردات) (شب) کیجه (تارا) قارانکو (است) در (ره) یول (وادی ایمن) طور طاغنده قریب بردره نك اسمیدر که انده موسی علیه السلام شجره عنابدن نور تجلی الهی آتش صورتنده کوریوب مبدأ رسالت ومنشأ مکالمه حضرت اولمشدر (در) فی (پیش) اوك (آتش) م (طور) جبل مناجات موسی علیه السلام (کجا) قنده (موعد) محل وعده (دیدار) جمال کورمك (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) ان الانسان لفی خسر سرنجه بوغریب انسان ظلمات بشریتده شواغل ماسوی ایله وحجبات نفسانیه ایله محجوب ومبتلا درحالبوکه عاشقك مشاهده انوار تجلی ایله فیض بلا واسطه یه وانس کامله حقانیه ایله نیل نفحات ربانیه بی وسیله یه واصل اوله جغی وادی ایمن ومقام احسن یولی ایلروده درکه نفسدن وتعلقات بشریه دن کیجمیان بومقامه واصل اولماز بوجبل وجودی فنایه ویریجی ومحبوبك غیری بی یاقیجی آتش عشق الهی قنده آتش عشق الهیله افنای وجودی ایثبیانه وقیودات ماسوادن مجرد اولمیانه دیدار جمال الله وعده سی یری قنده دردیمکدر

هر که آمد بجهان نقش خرابی دارد * درخرابات مپرسید که هشیار کجاست

هر کیم که جهانه کلدی خرابلق نقشنی طوتار صورماك که میخانه ده آیق وعقللی قنده در (مفردات) (هر که) هر کیم که (آمد) کلدی (با) الیاء بدله (جهان) م (نقش) صورت (خراب) م (یا) مصدریه (دارد) طوتار (در) فی (خرابات) میخانه (مپرسید که) صورماك که (هشیار) عقللی وآیق (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) اکر سالك اولان کشی راه عشقده مشاهده جمال الله ایچون نفسنی فدا ایتیوب جذبات رحمانیه ایله طوعا تعلقات بشریه دن منسلخ اولمزسه بی حاصل اوله رق کره بو عالمدن کذر ایدر وعاقبتنده نادم اولور زیرا هر کیم که بوجهانه کلدی خرابلق نقشنی طوتار بوفانی دنیا برمیخانه درکه محبتیله سرخوش اولنلر سکرات موته قدر آیلماز زیرا غفلت سرخوشی شراب سرخوشندن اشد در دیمکدر

هرسرموی مرا باتوهزاران کارست * ما کجاییم وملامت کر بیکار کجاست

بنم هر برقلم اوجنك سنکله نیجه بیك ایشی واردر بز قنده یز ومحبت ایشنده اولیانك ملامت ایدیجی قنده در (مفردات) (هر) جمله (سر) اوج (موی) قیل (مرا) بنم (باتو) سنکله (هزاران) نیجه بیك (کار) ایش (است) واردر (ما) بز (کجاییم) قنده یز (ملامت کر) ملامت ایدیجی (بیکار) ایشسز (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) ای نقاش ازل بحمدالله که او حقوحن سکه

کروباده نهشت) بهشتیده یا نسبت ایچوندر هر که که بونده اسمدر عربیده من کبی چوتشبیه ایچوندر کروکاف عجمینك کسریله رهندر طوتی معناسنه نهشت نفی ماضی قومدی دیمکدر * محصول بیت * جنته لایق صافی صوفی اولمدی هر کیمه که بنم کبی خرقه سنی میخانه زده صافی شرابه رهن قومدی (راحت ازعیش بهشت واب حورش نبود * هر که اودامن دلدار من ازدست بهشت * حور شده کی ضمیر مصراع ثانیده که لفظنه راجع اضمار قبل الذکر طریقیله * محصول بیت * عیش جنتدن واب حوردن لذت الماز هر کیمسه که کندی دلداری اتکنی الدن قودی یعنی دلدارینه خدمت وحرمت ایلیان حور وغلمانله جنتده متنعم اولماز بوایکی بیتك قافیه لری بردر تغایری نفی واثباتله در ایچق بوایسه قافیه صحیح اولمغه کفایت ایلمز (حافظ الطف حق اربانو عنایت دارد * باش فارغ زغم دوزخ وایمن زبهشت) ایمن امین معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ اکر الله لطفی سنکله عنایتی اولور ایسه جهنم غمندن فارغ وجنت آرزوسندن امین اول یعنی اللهك عنایتی که سنکله یار اوله دوزخدن وعذابندن خوف ایلمزسن وجنت ارزوسندن امین اولورسن زیرا بوتقدیرجه جنت سکا لازم اولور (وله ایضا) (ای نسیم سحر آرامکه یار کجاست * منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست * آرامکه آرامکاهدن مخففدر دکنه جك یر دیمکدر عاشق کش وصف ترکیبیدر عاشق اولدریجی معناسنه عیار مبصر سمسار معناسنه در * محصول بیت * ای سحر نسیمی یارك آرامکهی یعنی راحت یری قنده در اول عاشق کش ماهك منزلی قنده در یعنی عاشق دیلیجی جانانك منزلی وخانه سی قنده در (شب تارست وره وادی ایمن درپیش * آتش طور کجا موعد دیدار کجاست * تار بونده قارانلق وادی راه ایمن برمعین درونك اسمیدر که حضرت موسی یه الله انده تجلی ایلمشدر طور هر طاغه دیرلر جبل کبی اما بونده طور موسی مراد درکه تجلی انده واقعدر حضرت موسی قوم فرعوندن فرار ایدوب مدین جانبنه واردی که حضرت شعیب پیغمبرك ملکیدر انده شعیب پیغمبره بر روایتده سکز ییل و برروایتده اون ییل

چوبانلق ایلدی وشعیب پیغمبر بوخدمته مقابل قیزلرینك بربنی نکاحله اکا ویردی وحضرت موسی بعد زمان صلهٔ رحم ارزوسنی ایدوب وطن اصلیسنه که مصردر خاتونیله توجه ایلدی حکمت اللهك خاتونی بولده اول کیجه بوری طوتدی که حالله خاتونلرك امر اضنیدر وکیجه صغوق ایدی آتشه محتاج اولدیلر وحضرت موسی طور طاغی جانبنه نظر ایلدی وبر آتش کوردی مکر اللهك نور تجلیسی ایمش موسی انی آتش صانوب خاتونه ایتدیکه سز بونده طورك بن واروب آتش

عشق ومحبتی واستعداد فطریهٔ مودتی محضا کرمکله ازلده نقش بیوردیغك ایچون بوعالم فانیده دخی قلبا وقالبا هر برسرمویمزك سنك محبتکله نیجه بیك ایشی واردر وسنك انوار محبتکله مستغرقلردر حب الشیء یعمی ویصم اوله یغندن محبوب حقیقینك محبت صادقه سی بونقش صورتی وبوعوامی اولان رسوم وعادتی خراب ایتدیکیچون الله عاشقلری هدف تیرملامت عوام اولمشدر اما محبت ایشنده اولمیان عوام کالهوام قنده در وبز قنده یز (لایخافون لومة لائم) بزه مابه الافتخار مزدر دیمکدر

آن کسست اهل بشارت که اشارت داند * نکته‌ها هست بسی محرم اسرار کجاست

اهل بشارت اول کیمسه درکه اشارت بیله چوق نکته لر وار در اما محرم اسرار قنده در (مفردات) (آن) اول (کس) کیمسه (است) در (اهل) م (بشارت) مژده (اشارت) م (داند) بیله (نکته‌ها) سرلر (هست) واردر (محرم) اهل (اسرار) م (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) راه حقده بونقش صورتی عشقله خراب ایدوب محو وجود بشریت ایله فانی فی الله باقی بالله مرتبه سنه استعداد ایله جنت عرفانه دخوله لایق اولمغله (سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین) بشارتنه اهل اولان اول کیمسه درکه معرفة الله سببیله اشارات اسرار لدنیهٔ ربانیه یی بیله وکندویه فیوضات ربانی بلاواسطه بخش اوله اللهك دوستلرینه اسراری چوقدر اما سعی بی شمار ایله محرم اسرار قنده در نادردر متعناالله باسراره

عقل دیوانه شد آن سلسلهٔ مشکین کو * دل زما کوشه کرفت ابروی دلدار کجاست

عقل دیوانه اولدی اول مسکلی زنجیر قنی کوکل بزدن کوشه طوتدی وفراغت ایتدی دلدارك ابروسی قنده در (مفردات) (عقل) م (دیوانه) دلی (شد) اولدی (آن) اول (سلسله) زنجیر (مشکین) مسکلی (کو) قنی (دل) کوکل (زما) بزدن (کوشه) برطرف (کرفت) طوتدی (ابرو) قاش (دلدار) محبوب (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) لایتم ایمان المرء حتی یقولوا انه مجنون) سرنجه بحمدالله نشئهٔ اسرار معرفةالله ظهور ایدیجك قیودات ظاهرلری محو ایدوب عقل معاش حکمنی ازاله ایتمشدر بعدهذا ریح رحمان ایله مطیب اولان زنجیر محبت وقلبی دائم الله ربط ایده جك جذبات انس حضرت قنی وزده درکه محویت انسی جالبدر بواسطه خانهٔ تجلی اولان کوکل اوصاف بشریه دن فراغت ایدوب انوار قدسیهٔ الهی جانبنه حصر نظر ایتدی وتوجه الی الله کوشه سین طوتدی تجلیات صفات محبوب حقیقی قنده در اندن غیری کوکلم مقصودی یوقدر دیمکدر

باده ومطرب وکل جمله مهیاست ولی * عیش بی یار مهیا نشود یار کجاست

شراب ومطرب وکل جمله حاضردر لکن یارسز عیش وعشرت حاضر اولماز یار قنده در (مفردات) (باده) شراب (مطرب) محرك عشق اولان چالغیجی (کل) ورد مراد محبوب (جمله) م (مهیا) حاضر (است) در (ولی) لکن (عیش)

کوره یندیو اول جانبه متوجه اولور انده وارنجه حضرت عزتك کلامنی ایشتدی تکلیم قرانده بیورمشدر فلما اتیها الایه پس خواجه نك بوبیتی انك سرکذشتنه تلمیح در موعد مصدر میمی یااسم مکاندر * محصول بیت * کیجه تاریعنی قرانلق ووادی ایمن یولی اوکزده آتش طور قنده وعده دیدار قنده در شب تاردن مراد فراق شب تاریدر ووادی ایمن راهی اوکزده یعنی راه عشقده سالکوز اوکومزده دراندن منقطع اولمزز آتش طوردن مراد تجلی رخسار جاناندر موعد دیداردن مراد وعده وصالتدر (هر که امد بجهان نقش خرابی دارد * درخرابات بپرسید که هشیار کجاست) نقش خرابی دارد مراد نقشدن صورتدر وخرابیدن مراد فنادر یعنی هر کیمسه که بوعالم فانی یه کلدی انده فنا علامتی وار زیرا متغیردر که انواع اشکاله کیرر وهر نسنه که متغیردر حادث وفانیدر پس نقش خرابی دارد دیدیکی قضیه ضروریه در خرابات میخانه اما بونده عالم فانی مراددرکه صفتی خراب اباد در نتکیم آصفی بیورر * دل ابادرا خراب مکن * بهران عالم خراب اباد * بپرسید امر مخاطبدر باء تاکید ایله که حرف بیان هشیار آیق دیمکدر هوشیاردن مخففدر * محصول بیت * هر کیمسه که جهانه کلدی فنا نقش طوتر یعنی علامت فناسی ایله متحدر زیرا تغیردن خالی دکلدر مصراع ثانیی بومضمونه مثل ایراد ایلر که خراباده صورك که هشیار قنده در یعنی عالم فانیده اجل پیمانه سن نوش ایدوب سکرات موتله مست اولوب کتمین کیمدر حاصلی جهانه کلن علامت فنا ایله بیله کلور یعنی باقی قالمز کیمدر میخانه یه کیروب باده نوش ایدوب سکران اولمق لازم اولدیغی کبی مصراع ثانی بی تجاهل عارف طریقیله ارسال مثل ایدوب بیوردر درخرابات بپرسیداه شمار حلر بپرسید برنه مپرسید یازمشلر اما عجم برنسخه ده میله بولمدق وکورمدك (انکسست اهل بشارت که اشارت داند * نکته‌ها هست بسی محرم اسرار کجاست) بکجاست انکسست مقدم خبر اهل بشارت مؤخر مبتدا که اشارت داند که حرف رابط صفت اشارت مقدم مفعولیدر داندك وبوجملهٔ فعلیه صفتیدر کسك نکته‌ها نکته نك

جمعیدر کلام دقیقه دیرلر یعنی اینجه سوزه بنی چوقاق دیمکدر بعض نسخه ده بنی برینه ولی واقع اولمش محرم اسرار سرداش دیمکدر کجاست سینله تا ادات خبر در بکجاست قنده در * محصول بیت * مشتاقك اهلی ولا یق اولدر که رمز واشارتله مصاحبت ایلکه مالك اوله یعنی جانانك وصالی مژده سنه اول کیسه اهلدر که رموز عشق بیله عشقك نکته‌زی چوقدر محرم اسرار قنده در یعنی عشقك دقایق خرده سی چوقدر اما اسرار عشقه محرم قنی که انکله محاکا ومکالمه ایلیه وز

معیشت وعشرت (بی) نفی (یار) م (مهیا) حاضر (نشود) اولماز (یار) م (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) بوام رقوب تعبیر اولنان دنیای مزرعهٔ آخرتده شراب عشق الهی ومرشد راه پادشاهی ومحبوب بی نظیر شهنشاهی جمله حاضردر لکن محبوب حقیقی اولان اللهك توفیق وهدایتی اولمقسزین حصولی ممکن دکلدر ومهیا اولماز توفیق یار قنده در همان ارحم الراحمین اولان اللهدن توفیق طابنده اولملیدر دیمکدر

﴿ حافظ ازباد خزان در چمن دهر مرنج * فکر معقول بفرما کل بی خار کجاست ﴾

ای حافظ جهان باغنده خزان یلندن اینجنمه عاقلانه فکر بیوریکز سزکل قنده در (مفردات) حافظ) م (از) من (باد) یل (خزان) کوز (در) فی (چمن) باغ (دهر) زمان (مرنج) اینجنمه (فکر) معقول (بفرما) بیور (کل) ورد (بی) نفی (خار) دیکن (کجاست) قنده در (معنای اشارتی) (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) سرنجه هدایت وتوفیق مجاهده‌یه منوط اولنجه ای حافظ باد خزان کبی نفسی مألوفات ومشتهاسندن قطع ایدیجی ریاضات ومجاهدات زحمتنه اینجنمه که بو عالم دنیا مجاهده یریدر (والمجاهدة تورث المشاهدة) در برفکر معقول بیور که بو جفا عالمنده دیکنسز کل قنده در جفاسز صفا نادر در دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت * بقصد خون من زار ناتوان انداخت ﴾

شول بر بوکلمی که سنك مطبوع قاشك کمانه آتدی بن ضعیف نالانك قانی قصدینه وهلاکی قصدینه آتدی (مفردات) (خم) بوکلم (یا) وحدتیه (ابرو) قاش (شوخ) مطبوع وموزون (تو) سن (در) فی (کمان) یای (انداخت) آتدی (با) للملابسة (قصد) نیت (خون) قان (من) بن (زار) نالان (ناتوان) ضعیف (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) ای انبیا واولیا ربنی تیراشد بلایه هدف ایدیجی ذوالجلال ریاضات ومجاهدات وانواع بلیاته کرفتار ایتدیکك عاشق دل پرخونکك اطف وکرمکله ارادهٔ علیه لك کمانده تیرانوار تجلیات صفات ذاتیه لك ایله جکرین پاره پاره وسینه سین پرپاره ایدوب درد عشقك بلنی بوکوب بروادیٔ حیرته آتدیکه بن وبنم امثالم ضعیف ونالانك هلاکی قصدیله آتدی اماشهید تیر بلای عشق خدا (احیاء عند ربهم یرزقون فرحین بما آتاهم الله من فضله) مظهریدر غذای شهید عشق نور خدادر مژد فدای جانی جمال الله در دیمکدر

﴿ شراب خورده وخوی کرده کی شدی بچمن ﴾
﴿ که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت ﴾

شراب ایچمش وترلش باغه قچن کیتدك که سنك یوز وکك آب لطیفی ارغوانه آتش آتدی (مفردات) (شراب) م (خورده) ایچمش (خوی) در (کرده) ایتمش

(هر سرموی مرا با تو هزاران کارست
* ما کجاییم وملامت کر بیکار کجاست)
سنر موی قیل اوجی دیمکدر ملامتکر آدم ازاراجی بیکار کجاست بیکار ایش سز * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب سنکله بنم هر قیلك اوجنك بیك ایشی وار در یعنی سکا بیك تعلق وار او بله اولیجق بزقنده یوزایش سز کوجسز ملامتکر قنده در حاصلی بزم سکا بیك دراو پیوند وعلاقه وار وانك ذره دکلی علاقه سی یوق یعنی علاقه و پیوندی یوقدر سکا دیمکدر (عقل دیوانه شدان سلسلهٔ مشکین کو * دل زما کوشه کرفت ابروی دلدار کجاست) سلسله لغتده زنجیره دیرلر شعرا زلفی وکیسوبی زنجیره تشبیه ایدرلر مشکینله انکیچون صفتلدی کوقنی زما کوشه کرفت یعنی بزدن اعراض ایدوب برکوشه اختیار ایلدی ابروی دلدار کجاست یعنی دله مختار وکزیده کوشه ابروی دلدار در قنده در که کوره‌لم دل انده میدر * محصول بیت * عقلمز دیوانه اولدی جانانك مشکین سلسلهٔ زلفی قنی که آنکله بند ایده‌لم مبادا که برفساد ایلیه کوکلمزده بزدن برکوشه طوتدی یعنی فراغت ایلدی ابروی دلدار قنده در بوقله یالم انده میدر (باده ومطرب وکل جمله مهیاست ولی * عیش بی یار مهیا نشود یار کجاست * مهیا اسم مفعولدر حاضرلنمش دیمکدر بعض نسخه ده مصراع ثانیده مهیا یرینه مهنا واقع اولمش یاردن بدل نوله هضم معناسنه طعام وشراب سکمك فارسیده کواردیرلر بوتقدیرجه عیش لفظی بی ریا لفظنه اضافه اوقنق کرك * محصول بیت * اسباب مجلس جمیعا حاضر ومهیادر امادیرلك یارسز مهیا اولمز یار قنده در که عیش انکله مکمل اوله یا خود یارسز دیرلك بزه سکمز قنده دریار که عیش انکله مهنا وکوار اوله (دلم از صومعه وخلوت شیخست ملول * یار ترسابچه کو خانهٔ خمار کجاست)* محصول بیت * کوکلم صومعه دن وخلوت شیخدن ایکرندی یار ترسابچه قنی خانهٔ خمار قنده در خمار مبالغه ایله اسم فاعلدر خمر صاتیجی (حافظ ازباد خزان در چمن دهر مرنج * فکر معقول بفرما کل بیخار کجاست) باد خزاندن مراد فراق وهجراندر وچمن دهردن مراد دنیادر کل بیخار دکنسز کل دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ دنیاچمننده فراقدن اینجنمه معقول فکر بودرد کنسز

کل قنده‌در یعنی وصال اردنجه فراق واقع اولورسه اینجنمه زیرا کل دکنسز وکنج اژدرسز وشادیلق غمسز اولمز * بیت * جور دشمن چه کند کرنکشد طالب دوست * کنج ومار وکل وخار وغم شادی بهمند (وله ایضا) (خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت * بقصد خون من زار ناتوان انداخت * خم بوکلم یا حرف وحدت که رابط صفت شوخ بونده مقبول ومطبوع معناسنه در مصراع ثانیده تتابع اضافات قیلنمشدر که قصد خونه وخون منه ومن زاره وزار ناتوانه

(کی) قچن (شدی) کیتدك (بچمن) باغه (آب) صو (روی) یوز (تو) سن (آتش) م (در) فی (ارغوان) برقرمزی چیچکدر (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) عاشق بی دل بویلا لردن اول وقت تحمل وتلذذ ایدر که کرم وجود کدن شراب زلالی عشقکی ونشئهٔ معارف لدنیه کی افاضه ایدرك قچن که اول درد ناکك روضهٔ قلبنه تجلیات انوار ذاتکده تشریف ایتدك وعرض جمالکله دل ویرانه سن آباد ایتدك که (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا) سری ظاهر اوب سنك معرفة انوار ذاتك دل پرخون عاشقه برآتش آتدی که کندوبی مستغرق دریای لذت جمال ایتدی دیمکدر

(یك کرشمه که نرکس بخود فروشی کرد * فریب چشم تو صد فتنه درجهان انداخت)

نرکس که خود فروشلغله برشیوه ایتدی اول شیوه سببیله سنك چشمك الدامسی جهانه یوز فتنه آتدی (مفردات) (یا) زائد (کرشمه) شیوه (نرکس) صاری چیچك (با) مع (خود فروش) کندینی صاتیجی (یا) مصدریه (کرد) ایتدی (فریب) الدامق (چشم) کوز (تو) سن (صد) یوز (فتنه) م (درجهان) م (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) وادیٔ عشق پرد هشت آباددر که محبوبدن غیریله نجات ممکن دکلدر انده غرور وعجب الحادی منجیدر کورمز میسین شیخ صنعانی کبی هزار ریاضات ومجاهدات ایله نیجه بیلار معرفة الله بولنده نرکس کبی رنك زرد وبلی بوکلمش بر پیر اهل درد ایکن برکره کندوبی عجب ایله قدوهٔ اصحاب کوروب خود فروشلق ایله برشیوه ایتدی ای عظمت وکبریا صاحبی اولان الله سنك غیرتك انی بدی ییل کافر ایتدی سنك نظر عنایتکله اولان کرامتلره آلدانوب برکره پی ادبلك ایتدی اول سببدن جلال کبریاك جهانه یوز فتنه آتدی وانی عاشقلره عبرتنما ایتدی دیمکدر

﴿ زشرم آنکه بروی تو نسبتش کردند * سمن بدست صبا خاك در دهان انداخت ﴾

انك خجالتندن که سمنی سنك یوزیکه نسبت ایتدیلر سمن صبا ایله اغزینه طپراق آتدی (مفردات) (ز) من (شرم) خجالت وحیا (آنکه) انك که (با) للملابسة (روی) یوز (تو) سن (نسبت) تشبیه (کردند) ایتدیلر (سمن) بیاض کل (با) مع (دست) ال (صبا) سحریلی (خاك) طپراق (در) فی (دهان) اغز (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) آداب معرفة الله ایله موفق اولان عارفین مؤید من عند الله اولدقلرندن طالبین صادقینی ترغیبا تعبیری قال ایله ممکنی اولمیان اسرار عشق وشئونات انوار معرفة الالهی تفهیم ایچون تشبیه المعقول بالمحسوس طریقیله اول الطاف ربانیه یی کل ویاسمن وآفتاب ودریا کبی شیلر ایله تعبیر وتفهیم ایتسه‌لر اللهك عظمت جلالی خوفندن وبو تشبیهاتك خجالتندن فوری تنزیه جانبنه رجوع ایدوب سمن کبی صافی دل اولان عارف پیر کاملك ارشادندن دماغ

مضافدر منك زاره اضافتی وزارك ناتوانه اضافتی بیانیه حاصلی موصوفك صفتنه اضافتی قیلنمشدر * محصول بیت * برخم که سنك شوخ قشك کمانه آتدی یعنی مقوس شکل ایلدی حقیقتده ایلیان الله در جانانه وابرویه اسناد مجازا در بن زار ناتوانك قانی قصدینه صالدی یعنی ابروك یای شکلنه صالدیغك حاصلی قورلمش یای صورتنده اولدیغی اندن غمزك اوقین آتوب بنی هلاك ایلمکدر (شراب خورده وخوی کرده کی شدی بچمن * که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت) خورده لفظنده‌هاء رسمی یه هاء ترتیب دیرلر معناسی شراب ایچوب وخوی دزعرق معناسنه کرده ده کی هاده هاء ترتیبدر درایوب دیمکدر کی قچن دیمکدر شدی بونده رفتی معناسنه فعل ماضی مفرد مخاطبدر بچمن با حرف صله که حرف تعلیل اب روی عرض معناسنه در * محصول بیت * شراب ایچوب ودرلیوب چمن وار دکك چنده که سنك یوزك صوبی یعنی صفوتی ولطافتی ارغوانه آتش براقدی یعنی ارغوانك قرمزیسی کویا که انك رونقك غیرتندندر (یك کرشمه که نرکس بخود فروشی کرد) فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت * یك یاء حرف سبب کرشمه نازکه رابط صفت بخود فروشی باحرف مصاحبت مجازا خود کندی معناسنه در فروشی فروشیدندن وصف ترکیبیدر یا حرف مصدر بخود فروشی کندینی صاتجلق ایله دیمکدر بونده غرور مرادر فریب اسمدر الدامه معناسنه * محصول بیت * برناز سببیله که نرکس خود فروشلغله یعنی یوز غرورله ایلدی اول سببله سنك چشمك فریبی ومکری نرکسه تعصبا جهانه یوز فتنه صالدی یعنی بن وار ایکن کرشمه سنك نه وظیفه‌کدر دیو عالمی فتنه ایله پرایلدی (زشرم انکه بروی تونسبتش کردند * سمن بدست صباخاك در دهان انداخت) زشرم زاز لفظندن مخففدر ابتدای غایت ایچوندر شرم اسمدر اوتانمه معناسنه آن اسم اشارت که حرف بیان بروی با حرف صله نسبتدن مراد تشبیه در وشین ضمیر سمنه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله سمن آق کل خاك در دهان انداخت ترکیده طپراق اغزمه دیرلر نزد ونیری مقامنده یعنی حاشا بوکا لایق دکل دیجك یرده مستعملدر * محصول بیت *

اول اونامه دن که سنك روینه‌ای تشبیه ایلدیلر سنی صبا ایله اغزینه طپراق آتدی یعنی حاشا نه لایقم بن که بنی انك رویته تشبیه ایلیه‌لر دیو تنزه وتبری ایلدی (بیزمکاه چن دوش مست بکذشتم * چو از دهان توام غنچه درکان انداخت) بزم مجلس بزمکاه مجلس یری چه‌نه اضافتی بیانیه دردوش دون کیجه دیمکدر چو ادات تعلیل از دهان توام از من معناسنه حرفدر دهانك توام لفظنه و تو لفظنك میم متکلمه اضافتی لامیه در غنچه مبتدا وانداخت خبری ٭ محصول بیت ٭ دون کیجه مستانه چن بزمکاهنه

جانده اولان قوت قدسیه سببیله اغزینه طپراق آتدی که اعتراف عجز ایله محجوب بولند کیتدی دیمکدر

❋ بنفشه طرهٔ مفتول خود کره می زد ٭ صبا حکایت زلف تو در میان انداخت ❋

بنفشه کندونك او رلش اوك صاچنه دوکم اوردی صبا سنك زلفك حکایتنی اورتایه آتدی (مفردات) (بنفشه) چیچك (طره) اوك صاچ (مفتول) ورلش (خود) کندی (کره) دوکم (می) زائد (زد) اوردی (صبا) م (حکایت) م (زلف) م (تو) سن (در) فی (میان) اورته (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) بو خوف عظمت اجلالدن درکاه حقده بیون اکوب نیازمند اولان عاشق صادق دخی کندونك منتهی اولان صفات بشریه سنی محو ایدوب ارزوی نفس ایله حل اولمق ایچون دوکم اوردی شول وقت که سنك صفات قهر وجلال بی نهایتك خبرینی پیر آکاه اورتایه آتدی و بزی آکاه ایتدی دیمکدر

❋ من از ورع می ومطرب ندیدمی زین پیش ٭ هوای مغبچکانم باین وآن انداخت ❋

بن ورع وتقوادن بوندن اول شراب ومطرب کورمدم ایدی مغبچه‌لرك محبتی بنی بوکه وآکه آتدی (مفردات) (من) بن (از) من (ورع) تقوی (می) شراب (مطرب) چالغیجی (ندیدمی) کورمدم ایدی (یا) زمان ماضیدن حکایه‌در (زین) بوندن (پیش) اول (هوی) محبت (مغ) کافر (بچه) یاوری (کان) ادات جمع (میم) متکلم وحده (با) للملابسة (این) بو (آن) اول (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) بن اعمال ظاهره‌یه شغلله اولان ورع وتقوادن بو جذبات رحمانیه یه ایرمزدن اول اسرار عشق وغلبهٔ عشقله اولان عقبات هائله‌ده احتیاج مرشد کاملی کورمدم ایدی بحمدالله قبـاب عزتده مستور اولان اطفـال نازنین خدا لر محبتی بنی بو عشقه وآستان مرشده آتدی ولذت عشقدن وارشاد پیر ایله حاصل فیوضات معنویدن خبردار ایتدی دیمکدر

❋ کنون باب می لعل خرقه می شوییم ٭ نصیبهٔ ازل ازخود نمی توان انداخت ❋

شمدی لعل رنکلی شراب صویله خرقه مزی یورز ازلده نصیب اولان نسنه‌یی کندیمزدن آتمق ممکن دکلدر (مفردات) (کنون) شمدی (با) مع (آب) صو (می) شراب (لعل) معروف قرمزی طاش (خرقه) م (می) زائد (بشوییم) یورز (نصیبه) حظ (ازل) م (از) من (خود) کنـدی (نون) نفی (می) زائد (توان) ممکن (انداخت) آتمق ماضی مصدر معناسنه در (معنای اشارتی) (وتبتل الیه تبتیلا) سرنجه شمدی ظاهر و باطنمز عشق الهی‌یه استغراق ایله خرقهٔ وجودمز شراب ناب عشقله تلویثات نفسانیه دن یور و پاك ایدرز زیرا اعمال ظاهره‌نك ریا وسمعه دن خلاصی وحیلهٔ نفسدن نجاتی انجق عشقله در و بو تجلیات عشقله طور وجودی پاره پاره ایدوب آتش عشقله اوصاف بشریه ونفسانیه محو ومتلاشی اولمق بزم نصیب ازلیمزدر بو نصیب ازلیمزی کندیمزدن

اوغرادم غنچه سنك دهانکدن بنی کانه صالنجه یعنی عجبا غنچه دهان جانانه بکزرمی دیو شبهه‌یه دوشنجه بزمکاه چنه واردم که کوردم فی الواقع غنچه دهانکه بکزرمی دیو (بنفشه طرهٔ مفتول خود کره میزد * صبا حکایت زلف تو در میان انداخت) طرهٔ مفتول طرهٔ نك معناسی سابقا ایکی یرده بیان اولنمشدر مفتول اسم مفعولدر بوکلش دیمکدر کره میزد کره دوکم دیمکدر میزد حکایت حال ماضی اوررد ی یعنی دوکم اورردی بنفشه‌نك بر بوکی واردر که انی دوکمه تشبیه ایدرلر *محصول بیت* بنفشه کندینك طرهٔ مفتولنی دوکملردی یعنی دوکملر کن صبا بو تقریبله سنك زلفك حکایتنی ارالغه براقدی زیرا زلف تابداری بنفشه‌یه تشبیه ایلشلر (من از ورع می ومطرب ندیدمی هرکز * هوای مغبچکانم باین وآن انداخت) ندیدمی حکایت حال ماضی کورمزدم دیمکدر این مطربه اشارتدر وآن میه لف ونشر غیر مرتب طریقیله * محصول بیت * بن زهد وتقوادن هرکز می ومطرب کورمزدم یعنی بیلمزدم اما بجانه اوغلنجه‌لرینك محبتی وهواسی مطربه ومیه براقدی بنی یعنی می ایچوب ساز دکلك انلرله علاقه واختلاطدن حاصل اولدی زیرا اختلاطه انلرك رنکیله رنکلنمك لازمدر (کنون باب می لعل خرقه میشوییم * نصیبهٔ ازل از خود نمی توان انداخت) نصیبه‌ده کی ها تصرفات عجمدندر عرضه‌ده کی کبی * محصول بیت * شمدی قرمزی شراب صو ییله خرقه‌می یورم امانه فائده ازلی ومقدر نصیبی کندیدن کشی بوملق یعنی کیدرمك اولمز حاصلی باده نوشلغم ازلیدر عارضی اسبابله کتمز انداخت بونده انداختن معناسنه در (نبود نقش دوعالم که

رنك الفت بود * زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت) نقشدن مراد صورتدر الفت برکیسه‌نك خویله الشمق یعنی انس بغلمق رنك الفت اضافتی بیانیه در طرح بونده بنیاد یعنی تمل وبارسم وقانون معناسنه در * محصول بیت * ایکی عالمك صورتی یوغیکن ارواح ارا‌سنده اشناق والفت ودوستلق وارایدی زمانه محبت بنیادینی ویا قاعده‌سنی همان بو زمان صالمدی یعنی عاشق ومعشوق مابینده اولان علاقهٔ محبت ازلیدر که ارواح مابینده واقع اولمشدر (خراب

خط عذار توام تعالی الله * چه کلك بود که این نقش داستان انداخت * خراب خطه وعذار تویه وتو میم متکلمه مضاف اولشدر تعالی اضا فله الله تعالی عبارتنی تبری وتنزه وکاه تعجب مقامنده استعمال ایدرلر ستان وصف ترکیبیدر ستاندن المق معناسنه داستان کوکل الجی معناسنه در یعنی مقبول ومطبوع دیمکدر * محصول بیت * سنك عذارك خطنك خرابی یعنی عاشق ودیوانه‌سیم عجبا نه قلم ایدیکه بو کوکل الجی نقشی صالدی یعنی یازدی که بویله مقبول ومطبوعدر (مکر

آتمق ممکن دکلدر دیمکدر

❋ نبود رنك دوعالم که نقش الفت بود ٭ زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت ❋

ایکی عالم رنکی یوق ایدی آشناق نقشی وار ایدی زمانه محبت بناسینی تملنی بو زمان آتمدی (مفردات) (نبود) یوق ایدی (رنك) لون واثر (دوعالم) ایکی عالم (نقش) صورت (الفت) آشناق (بود) وار ایدی (زمانه) م (طرح) بنا و تمل ورسم (محبت) م (نه) نفی (این) بو (زمان) م (انداخت) نه انداخت تقدیرنده در آتمدی (معنای اشارتی) ای زاهد احول بیل که (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) حدیث قدسیسی سرنجه بو حادث ومخلوق اولان دنیا واخرت وجود پذیر اولمدن علم ازلی خداده بو محبوبان خدانك آشنالغی نقشی وار ایدی خالق زمان اولان الله محبوبانی ازلیلر قلبنه بو محبت رسمنی بو زمان آتمدی که (قبل من قبل فی الازل)

❋ ببزمکاه چمن دوش مست بکذشتم ٭ چو از دهان توام غنچه درکان انداخت ❋

باغچه‌نك شراب مجلسی یرینه دون کیجه مست اوغرادم چونکه سنك اغزکدن غنچه بنی کانه آتدی وشبهه‌یه براقدی (مفردات) (با) ظرفیه (بزمکاه) عشرت یری (چمن) باغچه (دوش) دون کیجه (مست) م (بکذشتم) اوغرادم (چو) چونکه (از) من (دهان) اغز (تو) سن (ام) بنی (در) فی (کان) شبهه (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) کرچه محبت محبوبان ازلیدر لکن مرادخالق بیجون ایله اعیاندن عالم ارواحده شراب محبت ازلیه مست اوله‌رق اوغرادم یا خود دائرهٔ نور محمدیده جنود مجنده اولان ارواح قدسیه میانندن لذت شراب خطاب الست بربکم نشئه‌سیله مست اوله‌رق بو عالم رقوب اولان عالم ابتلاده جلساءالله ومحبوبان درکاه عارف بالله لر بزمکاهنه اوغرادم (ان الله خلق آدم علی صورته) سرنجه مظهر اسرار وحدت وغنچهٔ انوار حدیث اولان خلفا وعرفا وجاسار مرده احیا ایدیجی عیسی نفس اولدقلرندن بنی شبهه‌یه آتدیلر که خدا نباشد جدا نباشد دمنی اوردم واواوا وسرینه ایردم بحمدالله دیمکدر

❋ مکر کشایش حافظ درین خرابی بود ٭ که بخشش ازلش در می مغان انداخت ❋

مکر حافظك اچلقلغی وفتح بابی بو خرابلقده ایدی زیرا ازل بخششی آنی مغلرك شرابنه آتدی (مفردات) (مکر) بیلدم که (کشایش) اچلمق (حافظ) م (در) فی (این) بو (خرابی) خرابلق (بود) ایدی (که) زیرا (بخشش) احسان (ازل) م (ش) ضمیر (در) فی (می) شراب (مغان) کافرلر (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) ولا یخافون لومة لائم سرنجه بیلدم که بو حافظك جانب فیض رحمانه فتح بابی منظر خلقی خراب ایدوب صورة وسیرة وارث انبیا اولان عارف بالالهیه تبعیتنده درز یرا الالهك اطف ازلیسی حافظی پیران طریقتك وعارفان حقیقتك عشقی ومحبتی جانبنه آتدی انلره محبت الالهیه محبتدر دیمکدر

کشایش حافظ درین خرابی بود * که بخشش ازلش در می مغان انداخت) مکر کانه معناسنه در کشایش فتح باب خرابیدن مراد مسلکدر که حرفته ایل بخشش اسم مصدر در بخشیدندن ازلش حافظه راجعدر در می مغانده مضاف مقدر در درشرب می مغان دیمکدر * محصول بیت * کویا حافظك فتح بابی بو مسلکده وخرابلقده ایمش که الالهك قدیمی احسانی انی مغان باده سنه براقدی یعنی باده نوشلغه دوشردی حاصلی کندیدن دکل باده نوش اولدیغی بلکه حکم ازلیدر که اوزرینه جاریدر (جهان بکام من اکنون شود که دور زمان * مرا بنده کی خواجهٔ جهان انداخت) * محصول بیت * خواجهٔ جهاندن مراد قوام الدین حسندر که خواجه انك رعایتنه اعتراف ایدوب بیورر که جهان بنم مرادمجه شمدی اولور که دور زمان بنی اصف عهدك قولغنه صالدی و براقدی یعنی انك ملازمتی میسر ایلدی (واه ایضا) (بکوی میکده هر سالکی که ره دانست * در دکر زدن اندیشهٔ تبه دانست) بعض نسخه‌ده مصراع اول بویله واقعدر بکوی باده فروشان کسی که ره دانست درد کر اضافتی بیانیه اولمق وامر ولامیه اولمق جائز اندیشه نك تبهه اضافتی موصوفك صفته اضافتی قبیلندندر تبه تباهدن مخففدر فاسد دیمکدر * محصول بیت * میخانه محله سنه هر عاشق رند که یول بولدی یعنی میفروش قپوسنی اکلدی و بیلدی غیری قپویی ویا غیرینك قپوسنی فکر فاسد بیلدی حاصلی غیری قپو به وغیرینك قپوسنه وارمغی فکر فاسد بیلدی (بر آستانهٔ میخانه هر که یافت رهی * ز فیض جام می اسرار خانقه دانست) فیض لفظنده صو

طاشوب وادینك ایکی جانبنی قپلمغه دیرلر * محصول بیت * میخانه آستانه سنه هر کیسه یول بولدی باده قدحنك فیضندن اسرار اهل خانقاهی بیلدی یعنی باده کیفیتیله اهل حال اولور شویله که اهل کشف اولور که اکا انسنه مخفی قالمز (زمانه افسر رندی نداد جز بکسی * که سرفرازی عالم درین کله دانست) افسر تاج فرازی یاء مصدریه ایله وصف ترکیبیدر فرازیدندن اصلی افرازیدندر کثرت استعمال ایچون همزه حذف اولنمشدر فرازباشی یوجه عالی جناب وبلند مرتبه

اولان اكابردن كنايه‌در * محصول بيت * زمانه رندلك تاجنی يعنی سلطنتنی بر كيمسه‌دن غيری‌يه ويرمدی آنجلاين كيمسه كه عالمك دولت ورفعتنی بو كلاهده بيلدی حاصلی رندلكی پادشاهلق بيلان كيمسه‌يه ويردی زمانه رندلك تاجنی هر كيمسه‌يه ويرمدی (ورای طاعت ديوانكان زما مطلب * كه شيخ مذهب ما عاقلی كنه دانست) ورای بونده غيری معناسنه در طاعت ديوانكانه اضافتی مصدرنك فاعلنه اضافتيدر شيخ مذهبه ومذهب ماالفظنه مضافدر عاقلیده يامصدريه‌در * محصول بيت *

{ جهان بكام من اكنون شود كه دور زمان * مرا به بندكی خواجهٔ جهان انداخت }

شمدی جهان بنم مرادمله اولور زيرا زمانك دوری بنی خواجهٔ جهانك قوللغنه آتدی (مفردات) (جهان) م (با) مع (كام) مراد (من) بن (اكنون) شمدی (شود) اولور (كه) زيرا (دور) دونمك (زمان) م (مرا) بنی (با) للملابسة (بندكی) قوللق (خواجهٔ جهان) خواجهٔ عالم حبيب اكرم صلی الله عليه وسلمدر (انداخت) آتدی (معنای اشارتی) بحمدالله شمدی مرادم حاصلدر كه نيجه مدت سعی وطلب صادقه ‌بردكانه مكور الليل والنهار اولان الله بو ضعيف وناتوانی قوانی خواجهٔ عالم وحبيب اكرم محمد المصطفی صلی الله عليه وسلمك قوللغنه آتدی وطاعت وانقياد ايله حبيبك عشق ومحبتنه دوشوردی كه (المرء مع من أحب) بيورلشدر { وله ايضا }

{ بكوی ميكده هر سالكی كه ره دانست * دری دكر زدن انديشهٔ تبه دانست }

ميخانه محله‌سنده هر سالك كه يول بيلدی برغيری قپو قاقاغی انديشهٔ فاسد وفكر نامعقول بيلدی (مفردات) (با) للملابسة (كوی) محله (ميكده) ميخانه (هر سالك) م (يا) وحدتيه (ره) يول (دانست) بيلدی (در) قپو (يا) وحدتيه (دكر) غير (زدن) قاقمق (انديشه) فكر (تبه) فاسد وضايع (دانست) م (معنای اشارتی) جلساء الله اولان عارفين وعاشقينك هر برسالك آخرت كه صحبتلری بركاتنه يول بولدی وانلرك حقيقت حالنی بيلدی الاهك وحبيب اللهك قپوسندن غيری قپويه عرض احتياج ايتمككی فكر فاسد وعلامت خذلان بيلدی ديمكدر

{ برآستانهٔ ميخانه هر كه يافت رهی * زفيض جام می اسرار خانقه دانست }

ميخانه‌نك ايشكی اوزره هر كيم كه بر يول بولدی شراب قدحنك فيضندن خانقاهك سرلرينی بيلدی (مفردات) (بر) علی (آستان) ايشك (ميخانه) م (هركه) هر كيم كه (يافت) بولدی (ره) يول (يا) وحدتيه (ز) من (فيض) سری آشكاره ايتمك (جام) قدح (می) شراب (اسرار) سرلر (خانقاه) اهل تصوف ايچون بنا اولنان تكيه (دانست) بيلدی (معنای اشارتی) توفيق ربانيله هر كيم كه راه عشقده فيض عشق بخش ايديجی شيخ كاملك ايشكنه بريول بولدی ونظر همتنه مظهر اولدی اول پيرك مظهر تجليات ربانی اولان آيينهٔ قلب مجلاسنك كشف اسرارندن رياضات ومجاهدات ايله كوشهٔ عباد تنشين اولان اهل تصوفك اسرارينی بيلدی ومردان خدانك سرينه ايردی ديمكدر

{ زمانه افسر رندی نداد جز بكسی * كه سرفرازی عالم درين كله دانست }

زمانه رندلك تاجنی شول بر كيمسه‌نك غيری‌يه ويرمدی كه عالمك سرفرازلغنی بو كلاهده بيلدی (مفردات) (زمانه) م (افسر) تاج (رند) عيار ولاابالی (يا) مصدريه

{ نداد }

ديوانه‌لرك طاعتدن غيری طاعتی بزدن ايستمه خطاب عامدر زيرا بزم مذهبمزك شيخ وپيری عاقللغی كناه بيلدی يعنی بزكه مجانين عشاقز بزدن عبادات وطاعات تكلفنی طلب ايله زيرا بز مرتبهٔ تكليفدن ساقط ايز (هر آنكه راز دو عالم زخط ساقی خواند * رموز جام جم از نقش خاك ره دانست) خط ساقيدن مراد خط عذار ساقيدر ويا خط وجه ساقيدر سورهٔ فاتحه كه كلام شريفك مجملدر اهل تأويل وجه انساندن استخراج ايدر سورهٔ فاتحه‌نك خواصی خود ايكی عالمك سريدر زيرا مفصلی كه قرآن شريف ايكی عالمك اسرارينی جامعدر پس خط ساقيدن مقصود خط وجه ساقيدر پس خط وجه ساقيدن كلام شريفك مضمونی اوقيان ايكی عالمك اسرارينه مطلع اولور رموز رمزك جمعيدر ورمز اصلنده قشله وقوداغيله اشارته ديرلر اما بونده رموزدن اسرار مراددر نتكيم خواجه بيورر (بيت) بسر جام جم آنكه نظر توانی كرد * كه خاك ميكده كحل بصر توانی كرد * نقش خاك رهدن مراد يولارده كی كورينن ايزدر ايمدی * محصول بيت * هر اول كيمسه كه ايكی عالمك سرينی خط وجه ساقيدن اوقودی جام جمك رموز واسرارينی خاك رهك نقشندن اكلادی وبيلدی حاصلی ايكی عالمك سرينه مطلع اولان جام جمك سری الك يانندهه امور جزئيه دندر كه نقوش خاك راهدن آنی فهم ايلمكه قادردر بونده خط ساغردن مراد سرچه قدحك اطرافنده التون صو ايله بيت يازارلر اولدر وكتابت اشعار بورديغنده بوكا قرينه‌در ومذكور سرخوش محصول بيتی بيان ايلديكی برده ديمشدر حاصلی معنی بودر كه خاك رهده اولان نقوش نيجه بی اعتبار ايسه جام جمك رمزلری دخی اول كيمسه قتنده بی اعتباردر (دلم ز نركس ساقی امان نخواست بجان * چراكه شيوهٔ آن ترك دل سيه دانست) نركسدن مراد كوزدر تشبيه كنايه طريقيله بجانده كی با مصاحبت وياصله معناسنه‌در چرا ادات تعليلدر زيرا معناسنه ترك دلسيه‌دن مراد چشم ساقيدر كه اندن نركسله كنايت ايلمش ايدی ودلسيه‌دن مرادی بيكدر يعنی بيك سياه اولمق اعتباريله‌در وبی امان اولدی يعنی دلسيه اولدی يغچيدر * محصول بيت * كوكلم جانمله چشم دلسياه ساقيدن امان ديلمدی يا خود

كوكلم جانله يعنی جان ويرمك سبيله امان ديلمدی يا خود كوكلم كندی جاننه امان ديلمدی زيرا اول كوكلی قره بی رحم تركك شيوه‌سنی وقتی بيلديكه امان ويرميسر در پس ترك طلب امان ايلدی (زجور كوكب طالع سحر كهان چشمم * چنان كريست كه ناهيد ديدومه دانست) طالعدن مراد بخت ودولتدر كه كوكبك اكا اضافتی صحيح اوله سحر كهان الف ونونله جمع اولمسی شذوذدر زيرا ذوی العقولك غيريدر سحر وقتلرنده ديمكدر چنان كريست عبارتی مبالغه‌يی مفيددر

(نداد) ويرمدی (جز) غير (با) للملابسة (كس) كيمسه (يا) وحدتيه (سرفراز) باشی يوقاری وپادشاه (در) فی (اين) بو (كله) كلاه (دانست) بيلدی (معنای اشارتی) خالق الدهور والازمان اولان الله آنكه صدق ايمان وخلوص ايقان اولان ولا يخافون لومة لائم مظهری شاهان حقيقتلرك تاج دولت ابديه لرينی شول كيمسه‌دن غيری‌يه ويرمدی كه عالمك سلطانلغنی اللهدن غيری بی كوريبوب كوشهٔ فقرده انس حق ايله مستغرق انوار الهی دولتی كلاهنده بيلدی وانجق دولت ابدی فقر ايله انس حقدر اعتقاد ايتدی ديمكدر

{ ورای طاعت ديوانكان زما مطلب * كه شيخ مذهب ما عاقلی كنه دانست }

ديوانه‌لرك طاعتك وراسنی بزدن طلب ايتمه زيرا بزم مذهبمزك شيخی عاقللغی كناه بيلدی (مفردات) (ورا) خلف (طاعت) م (ديوانكان) ديوانه‌لر (ز) من (ما) بز (مطلب) طلب ايتمه (كه) زيرا (شيخ) م (مذهب) طريق (ما) بز (عاقل) م (يا) مصدريه (كنه) م (دانست) بيلدی (معنای اشارتی) ای سالك راه عشق جذبات رحمانيه ايله مجذوبين اولان عشاقك طاعتك وراسنی بزدن سؤال ايتمه كه انلر شريعت وطريقت احكاميله تماما عامل اولدقدنصكره كرم الهی ايله لسان ايله تعبيری ممكن اولميان براسرار حقيقته وبراذواق روحانيه نائل اولديلر كه عقل معاش اهلی آنی ادراكده عاجزلردر اول اسرار واذواق ذوقيات درانی ادراك محو وجود ايله (موتوا قبل ان تموتوا) سرينه مظهريتدنصكره فانی فی الله وباقی بالله اولانلره مخصوصدر انكيچون بزم مذهبمزك شيخی عقل معاش مرتبه‌سنده قالمغی كناه بيلدی زيرا بويله عاقلقدن ديوانه‌لك يكدر ديمكدر

{ هر آنكه راز دو عالم زخط ساغر خواند * رموز جام جم از نقش خاك ره دانست }

هر اول كيمسه كه ايكی عالمك سرينی شراب قدحندن اوقودی جم پادشاهنك قدحی سرلرينی يولك طپراغی نقشندن بيلدی (مفردات) (هر آنكه) هر اول كيمسه كه (راز) سر (دو عالم) ايكی عالم (ز) من (خط) يازی (ساغر) شراب قدحی (خواند) اوقودی (رموز) سرلر (جام) قدح (جم) بر پادشاه اسمی (از) من (نقش) م (خاك) طپراق (ره) يول (دانست) بيلدی (معنای اشارتی) هر كيمكه رياضات ومجاهدات ايله آيينهٔ قلبنی زنكار ماسوادن پاك ايدوب بعد التخليه ايكی عالمك سرينی محل فيوضات انوار تجليات ومنبع علوم لدنيه وحكميات اولان آيينهٔ قلب مجلی ومجلاسی خطوط قلم رحمانيه سندن اوقودی واستفتای قلبدن بهره‌دار اولدی جام جم سلطان حقيقتك اسرار غيبيه‌لرينی راه حقده خاك ايله يكسان اولان انسان كاملك نائل اولديغی نقوش اسرار لدنيه‌لرندن بيلدی وبرنو انوار الهی قلوب عارفاندن كندويه عكس ومنجلی اولدی زيرا قلبی پاك ومجلا اوليان اسرار اوليادن محرومدر ديمكدر

{ دلم ز نركس ساقی امان نخواست بجان * چراكه شيوهٔ آن ترك دل سيه دانست }

ناهيد سبعهٔ سياره‌دن اشاغيدن يوقاری اوچنجی فلكك يلديزيدر كه كاعرنجه زهره ديرلر نتكيم افلاك ترتيبله عربی اسامه‌سنی نظم ايلمشلر (بيت) قمرست وعطارد وزهره شمس ومريخ ومشتری وزحل * وفارسيجه اسماسی بيت * كواكب مه وتير وناهيد دان * چو خورشيد وبهرام وبرجيس وكيوان * محصول بيت * بختم يلديزينك جورندن اوقات سحرده كوزم انجلاين اغلديكه زهره يلديزی كوردی وآی بيلدی يعنی كريه وبكام عناصردن تجاوز ايدوب اجرام علويه‌يه يعنی افلاك ونجومه واصل اولدی خواجه بو بيتده نحوست طالعدن شكوی ايدر (خوش آن نظر كه لب جام وروی ساقی را * هلال يكشبه وماه چارده دانست) لب لفظ مشتركدر دوداغه وكناره ديرلر بونده ايكی تعبيره يله مساغ وار مثلا جامك دوداغی وكناری ديمك جائزدر وبيت علی سبيل التشبيه لف ونشر مرتب طريقی اوزره ذكر اولنمش يكشبه بر كيجه‌لك ديمكدر چارده تقدير كلام ماه چارده شبه‌در ضرورت وزنيچون شبه حذف اولنمش اون دردت كيجه‌لك آی ديمكدر * محصول بيت * نه كوزل ونه خوب نظردر اول كه لب جامی هلال يكشبه وروی ساقی ماه چارده شبه بيلدی يعنی بو ايكی تشبيهی بيلن واكليان نظر خوشدر ظاهر بونده نظردن مراد ترتيب امور معلومه‌در تصوراتدن وتصديقاتدن دانست قرينه‌سيله (حديث حافظ وساغر كه ميزند پنهان * چه جای محتسب وشحنه پادشه دانست) حديثدن مراد بونده قصه‌در كه حرف رابط صفتدر چه جای محتسب جای بونك كبی يرلرده مسندر شيرازيلره مخصوص ادادر شحنه صوباشی‌يه ديرلر * محصول بيت * حافظ قصه‌سنی وكزليجه ساغر اوردديغنی يعنی ايچديكنی نه محتسب وشحنه پادشاه ايله بيلدی ما بقا ذكر اولنشيدی كه اول زمانلرده عجم ديارنده ناهی منكرات محتسبلر اولورمش اول جهتدن شحنه ايله محتسبی بر يرده ذكر ايلدی حاصلی حافظك جميع كزلی احوالنی اعيان ناس بيلديكندن غيری پادشاه ايله بيلدی بوندن معلوم اولور كه خواجه سلاطين عهديله اختلاط ايدرمش (بلند مرتبه شاهيكه نه رواق سپهر * نمونهٔ زخم طاق باركه دانست) بلند مرتبه وصف تركيبيدر مقدم صفتيدر شاهك معلوم اوله

كه عرب دلندن غيريده تقديم صفت على الموصوف جائزدر شاهيده يا وحدت ايچوندر وشاه بيت سابقده مذكور
پادشه دن بدلدر كه حرف رابط صفت بعد صفتدرشاهك و بيتك اخرنده كى دانست فعلدر افعال قلوبدن وفاعلى ضمير مستتر
شاه راجعدر ومفعول اولى نه رواق سپهر در وايكنجى مفعولى نمونهٔ زخم طاق باركه در وفعل ماضى فاعلى وايكى مفعوليله
صفتيدر شاهك * محصول بيت * مذكور پادشه بربلند مرتبه‌لى شاهدر كه طقوز فلك ايوانى كندى باركاهى كرينك خمندن
براورنك بيلدى يعنى اكمجندن و بكامندن
زيركر نفسنده اكاش و بكامشدر فلك
دخى بويله درحاصلى كلام مذكور پادشه
برشاه بلند مرتبه‌در كه بوصفتله متصفدر
(وله ايضا) (سينه‌ام زآتش دل درغم
جانانه بسوخت * آتشى بوددر بن خانه
كه كاشانه بسوخت) مصراع ثانيده‌كى
بسوخت لازمله متعدى اولق جائزاما
مصراع اولده لازمدر انجق كاشانه‌قش
اوى * محصول بيت * جانان غمنده كوكل
آتشندن سينهٔ سوزانم ياندى زيرا بوخانه‌ده
برآتش واراي‌دى كه كاشانه بى ياقدى
ياخود كاشانه اول آتشدن ياندى خانه
دن مراد دلدر وكاشانه دن مراد سينه
(تنم ازواسطهٔ دورى دلبر بگداخت
* جانم ازآتش مهررخ جانانه بسوخت)
واسطه سببدر بونده دوريده يامصدريه
درايراقلق ديمكدر بگداخت باء حرف
تأكيد گداخت فعل ماضيدر غايت اريدى
ديمكدر مهرايكى معنايه كلور ايكيسنده
بونده تحملى وار محبت وكونش گداخت
وسوخت لازمله متعدى مابيننده مشترك
لفظلردر اما بونده اكيسيده لازمدر
* محصول بيت * تنم دلبرك ايراقلغى
سببيله اريدى جانمده جانانه‌نك محبتنك
آتشندن ياندى ياخود يوزى كونشى آتشندن
ياندى مهر كونش معناسنه او لنجه رخه
اضافتى بيانيه اولور اما محبت معناسنه
اولنجه آتشك مهره اضافتى بيانيه اولور
ومهرك رخه اضافتى مصدرك مفعولنه
اضافتى قبيلندندر (هركه زنجير سرزلف
پرى رويى ديد * دل سودازده اش برمن
ديوانه بسوخت) (هركه كه اسمدر عربيده
من معناسنه يعنى كيم زنجيرك سرزلفه
اضافتى مشبه بهك مشبهه اضافتى
قبيلندندر حاصلى بيانيه در وسرك زلفه
اضافتى لاميه در پرى رويى پرى روى
وصف تركيبيدر ياء اخيره وحدت فرديه ايچوندر سودازده سودادرت مزاجك بريدر زده اورلمش ديمكدر سودا اورمش يعنى سودا
غلبه ايلمش دل ديمكدر شين ضميربيتك اولنده كه لفظنه راجع * محصول بيت * هركيمسه كه پرى رولك زلفى زنجيرينك اوجونى كوردى انك
سوداى كوكلى بن ديوانه‌يه ياندى يعنى بر پرى رولك زنجير سرزلفنى كورديكندن بيلور كه بن نيجه مبتلايم بس بكا كوكلى ترحم ايدوب اجمقدن
سودا غلبه ايلر يعنى كوكلى مغلوب سودا اولور سودا زده ديديكى انكيچوندر زنجير وزلف وپرى وسودا وديوانه ذكرى مراعات نظير

﴿ ١٩٦ ﴾

كوكلم ساقينك چشمندن جانه امان ايستدى نيچون زيرا كه اول سيه دل تركك
شيوه سنى بيلدى (مفردات) (دل) كوكل (ميم) ضمير (ز) من (نركس) مراد چشم
(ساق) م (امان) نجات (نخواست) ايستدى (بجان) جانه (چرا) نيچون (كه) زيرا
(شيوه) جلوه (آن) اول (ترك) محبوب (دل) قلب (سيه) قاره (دانست) بيلدى
(معناى اشارتى) اول ساقئ كوثر اسرار وحدت اولان جناب كبريانك نظر
عتابندن كوكلم جانه نعم دنيا ايله بلكه نعم جنتله فوز ونجات ايستدى كه وهما
حرامان على اهل الله در نيچون ديرايسك زيرا ذات بحتى غيب الغيبده انوار
لاهوتيه سيله مستور اولان محبوب حقيقينك غيرتنى كوكلم بيلدى كه لذت روحانى
لذت نفسانيه ايله جمعى ممكن دكلدر ديمكدر

﴿ زجور كوكب طالع سحر كهان چشمم * چنان كريست كه ناهيد ديدومه دانست ﴾

طالع كوكبك جوريدن سحر وقتلرنده كوزم انجلاين آغلدى كه زهره كوردى و ماه
بيلدى (مفردات) (ز) من (جور) جفا (كوكب) يلدز (طالع) طلوع ايدنجى
بربخت (سحر كهان) سحر وقتلرى (چشمم) كوزم (چنان) انجلاين (كريست)
اغلدى (ناهيد) زهره يلدزى (ديد) كوردى (مه) آى (دانست) بيلدى
(معناى اشارتى) طلوع كوكب سعادتدن اولان نور ايمانك قلبه دخوليله آثار صدق
درون ومجاهدهٔ صادقه بركتندن سحر وقتلرنده چشمم شويله اغلدى كه پروكوك
اهلى جمله بيلدى نور ايمان قلبه داخل اولدقده جالب عشق الهيدر وعشق مانند
مسك رايحهٔ طيبه سى ضرورى شايعدر ديمكدر

﴿ خوش آن نظر كه لب جام وروى ساقى را * هلال يكشبه وماه چارده دانست ﴾

تحسين اول نظره كه قدحك لبنى وساقينك يوزينى بركيجه لك هلال واون درت
كيجه لك آى بيلدى (مفردات) (خوش) كوزل (آن) اول (نظر) م (لب)
دوداق وكنار (جام) قدح (روى) يوز (ساقى) صواريجى (را) ادات مفعول
(هلال) يكى آى (يكشبه) بركيجه لك (ماه) آى (چار) درت (ده) اون
(دانست) بيلدى (معناى اشارتى) تحسين شول نظر اهل بصيرته كه طالب
صادقك محل عشق الهى اولان قلبى كنارنده هنوز بدر اولمامش هلال كبى ظهور
ايدن نور ايمانى ولمعهٔ تجلى رحمانى ومرشد ساقئ شراب وحدتك خانهٔ تجلى رحمان
اولان قلبنك بدر تام اولان انوار يقين لاهوتيه سنى بيلدى ومشاهده ايتديكه مريد ايله
مرشد ميانه‌ده بين السماء والسمك فرق فارق واردر بو تعبير محضا آثار يقيندر ديمكدر

﴿ حديث حافظ وساغر كشيد نش پنهان * چه جاى محتسب وشحنه پادشه دانست ﴾

حافظك سوزنى والك كيزلى شراب قدحنى چكمكلكنى نه محتسب ونه صوباشى
بلكه پادشاه بيلدى (مفردات) (حديث) سوز (حافظ) م (ساغر) قدح كبير
(كشيدن) چكمكلك (ش) ضمير (پنهان) كيزلى (چه) نه (جاى) ير (محتسب)
والى (شحنه) صوباشى (پادشه) م (دانست) بيلدى (معناى اشارتى)

﴿ العاشق ﴾

صنعتيدر (سوز دل بين كه زبس آتش اشكم دل شمع * دوش برمن زسر مهر چو پروانه بسوخت) سوز دل سوز اسمدر يانمه و يافقله
معناسنه كه حرف بيان بس چوق آتش اشكم آتشدن بونده مراد حرارتدر اشكه اضافتى مجازادر دل شمع مصراع ثانى يه مرهوندر
دوش دون كيجه سر مهر سر بونده جهت معناسنه در مهر محبت معناسنه‌در پروانه لفظ مشتركدر ايكى معنى مابيننده برى كلبك
و برى پومش اوغلانى كه روم ايلنده اكافپو اوغلانى ديرلر * محصول بيت * كوكلك ياندينى كور كه كوزم ياشنك چوق آتشندن
يعنى زياده حرارتندن شمعك دلى يعنى
فتيله سى دون كيجه بنم اوزريمه محبت
جهتندن پروانه كبى ياندى حاصلى بودر
كه خواجه خطاب عام طريقيله بيوركه
بوركلك ياندينى كوركه اول يانغندن اشكمه
زياده حرارت حاصل ايلديكندن شمعك دلى
بكا رحم ايلديكندن دون كيجه محبت
اوجندن بنم اوزريمه پروانه كبى ياندى
يعنى پروانه‌نك شانى كندين شمع آتشنه
اوروب يانقندر ايمدى شمعك دلى ده پروانه
كبى بنى آجيوب ياندى اشمارده دل شمع كه
ديرلر فتيله مراددر نهايتى بعض برده
ايهام طريقيله ذكر اولنور (آشنايان
نه غريبست كه دلسوز منند * چون من
ازخويش برفتم دل بيگانه بسوخت)
غريب بونده عجيب معناسنه دلسوز
وصف تركيبيدر سوزيدندن كوكلى
يانغين منند من بن ديمكدر ونون ودال
اسنك جمعيدر مفردى منست كاور چون
بونده تعليل ايچوندر چونكه معناسنه
خويش بونده كندى معناسنه در اما
خصم ايهامندن خالى دكل زيرا بيگانه‌يه
مقابلندر * محصول بيت * آشنالر بنم
ايچون دلسوز يعنى كوكلى يانغين اولدیغى
عجيب وغريب دكلدر چونكه بن كندمدن
كيتدم يعنى كندمدن كچدم بيگانه‌نك
كوكلى بكا ياندى يعنى چونكه بن بيخود
وبيقرار اولدم يارك كوكلى بكا رحم ايدوب
ياندى حاصلى بنم بو حالى كوروب اشنالرك
كوكلى رحم ايدوب ياندى يعنى غريب دكل
غرابت بيگانه لرك كوكلى بنم ايچون
يانمه‌سى در (خرقهٔ زهد مرا آب خرابات
ببرد * خانهٔ عقل مرا آتش خمخانه
بسوخت) زهد خرقه اضافتى استعاره
طريقيله در زيرا زهدك خرقه سى اولمز
زاهدك اولور حاصلى اضافت بيانيه‌در
يعنى زهد خرقه‌سى آب خرابادن مراد
شرابدر عقله خانه اضافتيده استعاره طريقيله درمذكور كبى آتش خمخانه اداسندن مراد قرمزى شرابدر * محصول بيت *
بنم خرقهٔ زهدمى باده ايلتدى يعنى باده ايچمك سببيله زهدى ترك ايلدم وعقلم خانه‌سنيده بادهٔ سرخ ياقدى يعنى باده ايچمك سببيله
عقل كيدوب مست ولايعقل اولدم ديمكدر (چون پياله دلم ازتوبه كه كردم بشكست * همچو باده جگرم بى مى وميخانه بسوخت) لامعى
چلبى منظومه‌سنده پياله بوش قدح ديمشدر اما سازلغلردر پياله شراب قدحى ديمش بشكست فعل ماضيدر لازمله متعدى

﴿ ١٩٧ ﴾

(العاشق اوسكت هلك) سرنجه حافظك عاشقانه اسرار عشقندن اولان كلامى
ومحل تجلئ الهى اولان قلب واسعه سنده كبرالمسى امرلازم اولان فيوضات
اسرار عشقنى وجذبات آثار شوقنى غلبهٔ سلطان عشقله كه (ان الملوك اذا دخلوا
قرية افسدوها) سرنجه اظهار ايدوب ضبطه قادر اولمديغيچون عوام وخواص
وشاه وگدابلكه خلق عالم بيلدى غيرة الله ايله اولان ظهوراتده عاشق
معذوردر ديمكدر

﴿ بلند مرتبه شاهى كه نه رواق سپهر * نمونهٔ زخم طاق باركه دانست ﴾

عالى مرتبه‌لى برشاهدر كه فلك طقوز چارداغنى انك ديوانخانه سنك كرى اكريسندن
برجاشنى بيلدى (مفردات) (بلند) عالى (مرتبه) م (شاه) م (يا) وحدتيه
(نه) طقوز (رواق) چارداق (سپهر) فلك (نمونه) چاشنى (ز) من (خم)
اكرى (طاق) كمر (باركه) ديوانخانه واجازت يرى (دانست) بيلدى (معناى
اشارتى) اول بنى عشق ومحبته واسرار معرفته داعى وهادى اولان شاه حقيق
عظمت شان صاحبى برعالى شاهدر كه طقوز فلك بوقدر اجرام عظيمه دن ايكن
اوشاهك خانهٔ تجليسى اولان عارفك قلبنه نسبت اولنسه برصحراى عظيمه‌ده برحلقهٔ
صغيره كبيدر بونسخهٔ صغرى عالم كبرى اولان عارفك قلبى دخى قدرت الهى يه نسبت
برذره‌در انكيچون نه فلك وعارف قدرت خدايه نسبت كندوسنى بوقدن برذره بيلدى

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ سينه‌ام زآتش دل درغم جانانه بسوخت * آتشى بود درين خانه كه كاشانه بسوخت ﴾

بنم سينه‌م كوكل آتشندن جانانه‌نك غمندن ياندى بوخانه‌ده برآتش وارايدى كه
كاشانه دخى ياندى (مفردات) (سينه) كوكس (ام) بنم (ز) من (آتش) م (دل)
كوكل (در) فى (غم) م (جانانه) محبوب (بسوخت) ياندى (آتش) م (يا)
وحدتيه (بود) وارايدى (در) فى (اين) بو (خانه) او (كاشانه) شاهنشين
وصحبت يرى (بسوخت) ياندى (معناى اشارتى) (قلوب الاحرار بين
التجلى والاستتار) سرنجه محبوب حقيقيدن محجوبيت غمنده قلبده اولان آتش
اشتياقدن صدر منشرحم ياندى بوخانهٔ قلبده برآتش حاصل اولدى كه يار ايله انسيت محلى
اولان شاهنشينم دخى ياندى يعنى بو آتش افتراق آتش احتراقدن اشد اولوب آلام
انقباض بنم ملك ارادهمى اولان جسم وجانم ياقدى وخراب ايلدى ديمكدر

﴿ تنم ازواسطهٔ دورئ دلبر بگداخت * جانم ازآتش مهررخ جانانه بسوخت ﴾

تنم دلبرك ايراقلغى سببيله اريدى جانم محبوبك يكاغى محبتى آتشندن ياندى
(مفردات) (تنم) وجودم (از) من (واسطه) سبب (دورى) ايراقلق (دلبر) م
(بگداخت) اريدى (جانم) م (از) من (آتش) م (مهر) محبت (رخ) يكاق
(جانانه) محبوب (بسوخت) ياندى (معناى اشارتى) تنم اول دلبر حقيقينك استتار
تجليسى سببيله اريدى وجانم محبوب حقيقينك انكشاف انوار ذاتيه سى محبتى

مابینده مشترکدر اما بونده لازمدر باده شرابك قاینامشنده دیرلر * محصول بیت * ایلدیکم توبه دن کوکلم پیاله کبی صندی یعنی غایتله نادم اولدم جکرمده باده کبی می ومیخانه سزلقدن یاندی یعنی می ومیخانه فراقنده وآرزوسنده جکرم باده کبی قایناری وپشدی باده یه نسبت قایناماق وپشمك مناسبدر یانمق دکل قافیه وردیف ضرورتندن سوخت لفظی اختیار اولنمشدر بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقعدر همچو لاله جکرم بی می ومیخانه بسوخت سوخت

آتشندن یاندی یوفیض واستارجمال یاربنی دلی دیوانه ایتدی دیمکدر

﴿ هرکه زنجیر سرزلف پری رویی دید * دل سودا زده اش برمن دیوانه بسوخت ﴾

هرکیم بر پری یوزلونك زنجیره بکزه ین زلفی اوجنی کوردی انك سوداوریجی کوکلی بن دیوانه اوزره یاندی (مفردات) (هرکه) هرکیم (زنجیر) م (سر) اوج (زلف) م (پری) محبوب (روی) یوز (یا) وحدتیه (دید) کوردی (دل) کوکل (سودازده) مجنلو (ش) ضمیر (بر) علی (من) بن (دیوانه) مجنون (بسوخت) یاندی (معنای اشارتی) هرکیم بویله برلاتدر که الابصار اولان محبوب حقیقینك تجلیات صفات ازلیه سی آثارنی مشاهده ایتدی وداغ آتش اشتیاق جاننه یتدی مبتلا مبتلا حالنی ودردلی دردلی حالنی بیلدیکیچون بن دیوانه اوزره انك سودالی مشتاق کوکلی شفقت ومرحمتدن یاندی دیمکدر

﴿ سوزدل بین که زبس آتش اشکم دل شمع * دوش برمن ازسر مهرچو پروانه بسوخت ﴾

قلبمك حرارتنی کور که کوزم یاشی آتشی کثرتندن شمعك کوکلی دون کیجه بنم اوزره محبت اوجندن پروانه کبی یاندی (مفردات) (سوز) حرارت (دل) قلب (بین) کور (ز) من (بس) چوق (اشك) کوز یاشی (میم) ضمیر (دل) قلب (شمع) موم (دوش) دون کیجه (بر) علی (من) بن (ز) من (مهر) محبت (چو) مثل (پروانه) م (بسوخت) یاندی (معنای اشارتی) محضا کرم الهی اولان قلبمده اللهك آتش عشقنك حرارتنی نه عظیم دولندر کور که (اغتنموا الرقة فان عندها تنزل الرحمة) خبری سرنجه نتیجه رقت اولان کوزم یاشنك حرارت عشقله کثرت انصبابندن نور السموات والارض اولان اللهك محبتی آثاری انوار تجلیات ذاتیه ربانیدن یوم قیامتك لیلی اولان ظلمت عالم ناسوتده چراغ جانم شویله شعله دار اولدی که بن مسکین اوزره شمع معنوی ونور الهی شجرهٔ سبز دلکش موسی علیه السلام کبی اولوب وجودم آتش کبی یاندی دیمکدر

﴿ آشنایی نه غریبست که دلسوز منست * چون ازمن خویش برفتم دل بیگانه بسوخت ﴾

بر آشنانك بکا کوکلی یانیجی اولمسی عجب دکلدر چونکه بن کندومدن کیتدم بکا بیکانه نك کوکلی دخی یاندی (مفردات) (آشنا) بیلش (یا) وحدتیه (نه) نفی (غریب) عجیب (است) در (دلسوز) کوکلی یانیجی (من) بن (است) در (چون) چونکه (من) بن (از) م (خویش) کندی (برفتم) کیتدم (دل) کوکل (بیگانه) یاد (بسوخت) یاندی (معنای اشارتی) اول آشنای حقیقی ازلی اولان رحمانك لم یزلینك بزانسان مکرمی استعداد فطریه مز مقتضاسنجه معارف واسرار لدنیه سنه مظهر ایدوب وانوار ذاتیه سنه مستغرق ایتمك عجب دکلدر زیرا بن سنه اللهك توفیقیله وجود بشریه می محو ایتدم وکثرت ریاضت ومجاهداتمه پریشانلق ایله برمحل مرحمت اولدم که آشنا دکل بکا بیگانه نك کوکلی دخی یاندی یاخود برمرتبه محو اولدم که بنده اولان بیگانه قلب یاندی وآشنا قلب یرینه کلدی دیمکدر

لفظنه لاله ولاله به پیاله غایت مناسبدر بویله اولیجق قافیه تکرار اولمازدی (ماجرا کم کن وبازا که مرا مردم چشم * خرقه ازسر بدرآورد وبشکرانه بسوخت) ماجرا کم کن خواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر ماجرانی ترك ایله یعنی مفارقت ومهاجرتی ترك ایله کل وبارامزده جاری اولان احوال برودت وخشونتی ترك ایله کل یعنی کچندن کچ مضی مامضی دیمکدر سابقا بیان اولدیغی کم بویله محلارده ترك کلمدن عبارتدر وباز بونك کبی برلرده تأکید ایچون کلور کیرو معناسنه اولمق لازم دکل مرادم دیمکدر مردم چشم مردم بونده بیکمدر تقدیر کلام مردم چشم من در مرا مردم چشم مصراع ثانی به مرهوندر خرقه اصلنده پاره در مثلا بز پاره سی وچوقه پاره سی کبی صکره فقرانك عبادن فراجه زنده استعمال ایلدیلر کرکسه عالی اولسون کرکسه اولسون اما بونده اوکی یتون جبه معناسنه درکه ازسر بدرآورد اکا قرینه در زیرا اوکی آچیق لباس باشدن چیقمز ارقه دن چیقار ازسر بدرآوردن مراد باشدن چیقارمقدر بشکرانه باحرف سبب شکرانه برمراد حصولیچون نماز قیلق ویا اقچه ویرمك ویاقربان کسمکدر اصطلاحلرنده اکا شکرانه دیرلر معلوم اوله که اعجام باده نوشلرینك ادابندندر که ایکی دوستك ارهسنده برشکرآب واقع اولسه بعده صلح ایلسه‌لر صلحه طالب اولان قننیسی ایسه پیراهنن چیقاروب مصالحه شکرانه سنه باقر خواجه حضرتلری بوقصه یه تلمیح ایدوب بیورر ماجرا کم کن نهایتی عادتلری کوملك یاقمقدر اما بونده خرقه ذکر ایلدی زیرا فقرانك اکثری کوملك بولیوب مذکور جبه یی کیرو باضرورت وزنیچون پیراهن یرینه خرقه دیمش

﴿ خرقه ﴾

اوله ویامجاز پیراهنه خرقه دیمش اوله ویك باشدن خرقه یی چیقاروب یاقمق سبباعلقدن کنایتدر کویا که اصلنده آق ایمش وچیقاروب یاقمقله فرامش استعاره طریقیله یکه خرقه اثبات ایدوب یاقدی * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر ماجرانی ترك ایله وکل که بنم کوزمك مردمی خرقه سنی باشدن چیقاروب یاقدی یعنی صلح ایلدك شمدنکرو کچندن کچ مضی مامضی من بعد مصافات اوزره اوله لم اکه کچن احوالی که کدر ویرر (ترك افسانه بکو حافظ می نوش دمی * که نخفتیم

شب وشمع بافسانه بسوخت) ترك افسانه بکو نك معناسی افسانه یی ترك ایلدم دی که حرف تعلیل نخفتیم فعل نفی ماضی متکلم مع غیره او یومدق دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ افسانه نك ترکنی سویله یعنی افسانه یی ترك ایلدم دی حاصلی افسانه ترك ایله دیمکدر وبرنفس باده ایچ زیرا کیجه او یومدق وشمع افسانه ایله یاندی وشمع واوی حالیه افاده ایدر یعنی حال بوکه شمع افسانه ایله یاندی حاصلی باطل یرده یاندی (وله ایضا) (عارف از پرتو می راز نهانی دانست * کوهر هرکس ازین

﴿ خرقهٔ زهد مرا آب خرابات ببرد * خانهٔ عقل مرا آتش خمخانه بسوخت ﴾

بنم زهدم خرقه سنی میخانه نك صویی ایلتدی بنم عقلم اوینی شراب کوپنك اوی آتشی یاقدی (مفردات) (خرقه) م (زهد) م (مرا) بنم (آب) صو (خرابات) میخانه (ببرد) ایلتدی (خانه) او (عقل) م (مرا) بنم (آتش) م (خمخانه) شراب کوپنك اوی (بسوخت) یاقدی (معنای اشارتی) اول قدر تجلیات ربانی وجذبات رحمانی آکاه وآشنا اولان قلبم اوزره فیضان ایتدیکه لباس تقوی اولان اعمال ظاهره یی ادایه بنده طاقت قومدی واول شراب عشق الهی حرارتی وآتشی بنم عقل معاشم خانه سنی یاقدی که انجق حاکم عشقك محکوم واراده حقك زبونیم دیمکدر

﴿ چون پیاله دلم از توبه که کردم بشکست * همچو باده جکرم بی می وپیمانه بسوخت ﴾

شول توبه دن که ایتدم کوکلم انی قدح کبی قیردی شرابسز وپیمانه سز جکرم باده کبی یاندی (مفردات) (چون) مثل (پیاله) قدح (دلم) کوکلم (از) من (توبه) رجوع (کردم) ایتدم (بشکست) قیردی (همچو) مثل (باده) شرابك پخته سنه دیرلر (جکرم) م (بی) نفی (می) شراب (پیمانه) اولچك (بسوخت) یاندی (معنای اشارتی) عقل معاش طورنده لذت عشق الهیدن واذواق روحانیدن بی بهره ومحجوب اولدیغمدن اطوار مستحسنهٔ عشقدن توبه ورجوع بولان طوتمشدم وقتا که سلطان عشق فریق قلبه داخل اولنجه اطوار عقل معاش فاسد اولدی وتوبه مسی قیرلدی شمدی بر آن عشق شهنشاهسز وقلب آکاهسز تحمل اولمدیغندن می وپیمانه سز جکرم شراب پخته سی کبی یاندی وقت افتراقده قالمدی بویاندی دیمکدر

﴿ ماجرا کم کن وبازا که مرا مردم چشم * خرقه ازسر بدرآورد وبشکرانه بسوخت ﴾

ماجرایی ازیت وکیرو کل زیرا بنم کوزم ببکی خرقه سنی باشندن چیقاردی وشکرانه یاقدی (مفردات) (ماجرا) کچمش حوادث (کم) آزعددن کنایه در (کن) ایله (باز) کیرو (آ) کل (مرا) بنم ایچون (مردم چشم) کوزم ببکی (خرقه) م (از) من (سر) باش (در) ظرف (آورد) کتوردی (بشکرانه) شکر ایچون (بسوخت) یاقدی (معنای اشارتی) ای عقل معاش صاحبی اهل صورت عاشق مستغرق انوار الهی اولانه حوادث دهردن سویله الهیه رجوع ایت همان اللهدن سویله زیرا بنم بصیرت قلبم جانب حقه کشاد اولوب خرقهٔ وجود وحظوظ عوائق بشریه یی کلی ترك ایله دماغ جانمده لذت حقانی بولدم (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه شکرانه جمله ماسوایی آتش درونم یاقدی زیرا تلبسات صوری یانمدقده لباس عزت ابدی یی کیمك ممکن دکلدر دیمکدر

﴿ ترك افسانه بکو حافظ دمی نوش دمی * که نخفتیم شب وشمع بافسانه بسوخت ﴾

اهل توانی دانست) بعض نسخه ده عارف یرینه صوفی واقع اولمش پرتو پای بجمینك وتابك فتحیله ضیا معناسنه در وپرنسنه نك اثرینه دیرلر لمعادن مرادی تشبیه طریقیله نیدر * محصول بیت * عارف میك ضیا وصفاسندن کزلی رازی بیلدی یعنی می اشعه صالدی ومخفی اولان احوالی انك اشعه سندن ظاهر وهویدا اولدی تکیم مضی اولان اشیانك شاندندر مرئی اولیان اشیایی ارائت ایلك می کزلی اشیایی کوستردیکی کبی هرکسك کوهرندن دخی بومی اعلمدن بیلکه قادرسن زیرا مشهوردر که شراب هرکسك کوهرن اظهار ایدر دیرلر بو مطالعه خواجه غیبدن خطابه التفات ایلدی ومصراع ثانی یی حکم ضرب مثلده ایراد ایلدی (قدر مجموعهٔ کل مرغ سحر داند وبس * که نه هرکو ورقی خواند معانی دانست) مجموعهٔ کل اضافتی بیانیه در ومرغ سحر لامیه در ادنی ملابسه ایله وبس انجق دیمکدر سابقا بیان اولنمشدر که واقع اولدیغی یرده حصر افاده ایدر که حرف تعلیل حصر درور قیده یاوحدت ایچوندر معانی ایهام طریقیله واقعدر معنانك جمعنده وعلم معانی یه دیرلر * محصول بیت * کل مجموعه سنك قدرینی بلبل بیلور انجق غیری مرغ بیلمز زیرا هرکیمسه که بر ورق اوقودی معانی یی بیلور دکلدر پس هرمرغ که فریاد وفغان ایله متصفدر کلك قدرن بیلور دکلدر حاصلی هرنسنه نك اهلی وار اعدی معشوقك قدرینی ینه عاشق بیلور غیری نه بیلور (عرضه کردم دو جهان بردل کار افتاده * بجز از عشق تو باقی همه فانی دانست) کار افتاده باشنه ایش دوشمش مجرب کیمسه ده استعمال ایدرلر * محصول بیت * دل مجربه ایکی عالمی عرض ایلدم سنك

عشقکی باقی بیلدی وسائر هپ فانی دانسنك فاعلی دلدر باقی بونده سائر معناسنه در انکیچون سائرله تفسیر ایلدك تقدیر کلام باقی یی هپ فانی بیلدی باقی راهمه فانی دانست دیمکدر (سنك وکل راکند از یمن نظر لعل وعقیق * هرکه قدرنفس باد یمانی دانست) یمن مبارك معناسنه در لعل سنکه نسبت وعقیق کله نسبت ذکر اولنمشدر زیرا عقیق دنیادن چیقدقده بال مومی کبی ملایم چیقار صکره بعض معالجه ایله قتیدرلر که بویله قوام بغلر نصیر طوسی جوهرنامه سنده بیورمشدر که عقیقله عنبرك

معدنی کیسه بیلمامشدر ایکیسیده دریا کنارنده دوشیر بلوز و بعض مقابلجه‌لرله تربیه ایدرلر که بو صورتده کبیرلر نفس باد یمانی بوعبارتله تلمیح ایدر مشهور حدیث شریفه که حضرت پیغمبر بیورمشدر (انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) بو حدیث شریف اویس قرانینک نجیبیل صکره کلنجه کنده اشارت بیورمشدر یمانی الف یای نسبینک ریسندن عوضدر زیرا عربیده یاء نسبت مشدددر شامك نسبتنده ده شامی دیرلر الف ممدوده ایله اعلال سببیله یار ساقط اولوب تنوینله اوقنور یمان وشام دیرلر نفس باد اضافتی بیانیه‌در * محصول بیت * طاش

ای حافظ افسانه ترکنی سویله و بر نفس شراب ایچ زیرا کیجه اویومدق وچراغ بوش یره یاندی (مفردات) (ترك) م (افسانه) قصه وحکایه (بکو) سویله (حافظ) م (می) شراب (نوش) ایچ (دمی) بر نفس (که) زیرا (نخفتیم) اویومدق (شب) کیجه (شمع) چراغ (بافسانه) بوش یره (بسوخت) یاندی (معنای اشارتی) (الدنیا ساعة فاجعلها طاعة) سرنجه ای حافظ قصه خوانلغی وقیل وقالی ترك ایله همان عشق الهی یه مشغول اول کرچه کیجه لراویومدق اما حسنات الابرار سیئات المقربین اولان معارف صوریله ونوافل اعمال اشتغاله عمرم چیراسی نیتله کانه بوش یره یاندی ولی مع الله وقت لذتندن محجوب اولدی دیمکدر

واله ایضا

عارف از پرتومی راز نهانی دانست * کوهر هر کس از این لعل توانی دانست

عارف بالله شرابك عکسندن کیزلی سری بیلدی هر کسك جوهر ذاتنی بو لعلدن بیلمکه قادرسن (مفردات) (عارف) م (از) من (پرتو) عکس (می) شراب (راز) سر (نهانی) کیزلی (دانست) بیلدی (کوهر) جوهر (هر کس) هر کیمسه (از این) بوندن (لعل) قرمزی نفیس طاش (توانی) قادرسن (دانست) بیلك (معنای اشارتی) عارف بالله اولانك قلبنه شراب عشق الهی منعکس اولوب بصیرت قلبی کشاد ایتمکله عارف بالله اللهك محرم اسراری اولوب کیزلی سرلرین بیلدی طالب صادق سن دخی بو صبغة الله اولان اللهك عشق رنکنده بویانور ایسك بو لعلی معیار ایله هر کسك جوهر ذاتنی بیلمکه قادر اولورسن دیمکدر

قدر مجموعهٔ کل مرغ سحر داند بس * که نه هر کو ورقی خواند معانی دانست

کل مجموعه سنك قدرکی انجق بلبل بیلور زیرا هر کیمکه بر ورق اوقودی معانی بیلدی (مفردات) (قدر) قیمت (مجموعه) دفتر عشاق (کل) م (مرغ) قوش (سحر) م (داند) بیلور (بس) انجق (که) زیرا (نه) نفی (هر که) هر کیم (او) اول (ورق) یپراق (یا) وحدتیه (خواند) اوقودی (معانی) معنالر (دانست) ندانست یرنده بیلدی (معنای اشارتی) محاسن صوری ومحاسن معنوی بی جامع دماغ جانی روایح مسکیهٔ انوار محمدیه یه واصل اهل معنی اولان عارف باللهك قیمتنی انجق سحرزده مناجات اندنی بولان طالب صادق بیلور یوخسه هر بر تعبیر باطن ایتمیوب مجرد علم ظاهرله قالان علماء اهل رسوم معنایی واهل معنایی بیلدی زیرا هر علم اوقویان معنادن خبردار اولمدی دیمکدر

عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده * بجز از عشق تو باقی همه فانی دانست

باشنه ایش دوشمش قلبه ایکی جهانی عرض ایتدم سنك باقی عشقکدن غیری یی جمله فانی بیلدی (مفردات) (عرضه) تکلیف (کردم) ایتدم (دو جهان) ایکی جهانی (بر) علی (دل) کوکل (کار) ایش (افتاده) دوشمش (با) للملابسة (جز) غیر (از) من (عشق) م (تو) سن (باقی) دائم (همه) جمله (فانی) م

و طپراغی یعنی التفاتله لعل وعقیق اولورلر کیمسه که نفس باد یمانی قدرین بیلدی یعنی بو حدیث شریف اشارت بیوردیغی معنانك قدرینی بیلدی حاصلی اویس قرانی حضرتلرینه محبت ایلدی یاخود مطلقا اولیا قدرین بیلدی هر کیمسه که اهل اللهه محبت ایدوب انلرك قدرین بیلوب وانلرك امکنه منزلت اولدی سنك وترابی لعل وعقیق ایلسه غریب دکل (آن شد اکنون که ز ابناء عوام اندیشم * محتسب نیز درین عیش نهانی دانست) بعض نسخه‌ده (افسوس عوام) واقعدر و بعضده (عیش برنه راز) دوشمشدر آن اسم اشارتدر مقدر اعتبار (شد) بونده رفت معناسنه‌در تجوز افسوس طعن تشنیع وتمسخر معناسنه‌در ابنا ابنك جمعیدر اوغلانلر دیمکدر اندیشم فعل مضارع متکلم وحده در اندیشیدندن قیرمق مبالات معناسنه محتسب مبتدا و دانست خبری وعیش نهانی خبرك معمولی و درایندرکیبنده کی این اشارتدر عدم اندیشه یه پس معنی بویله اولور که محتسبده ابناء عوامدن و یا افسوس عوامدن عدم اندیشه‌ده عیش نهانی بیلدی یعنی خلقدن عدم مبالاتده عیش نهانی ایلدی ویا اسم اشارت عیش نهانی‌یه راجع اوله و بو جمله ظرفیه دانستك مفعول فیهی اوله ومفعول به محذوف اوله یعنی مراد لفظی پس * محصول بیت * خواجه بیورر که اول اعتبار کیتدی که ابناء عوامدن و یا افسوس عوامدن پروا چکم و قیرم یعنی قیرم دیمکدر مصراع ثانی اوله حکم تعلیلدر واقعدر زیرا محتسب دخی بو مذکورده عیش نهانی یعنی کزلی ذوق وصفایی بیلدی دیمکدر یاخود محتسب دخی بنی بو عیش نهانیده بیلدی محتسبی تخصیصك اصلی بو کیم انلرده ناهی منکرات محتسبلردر

تنکیم سابقایان اولندی ایدی (ای که از دفتر عقل آیت عشق آموزی * ترسم این نکته بتحقیق ندانی دانست * بعض نسخه‌ده ندانی برینه نتانی واقعدر نتوانی معناسنه ای حرف ندا منادای عام محذوف ای انکس که تقدیرنده در که حرف رابط صفت دفتر عقل اضافتی بیانیه در آیت عشق اضافتی بیانیه در آموزی فعل مضارع مخاطب بالفعل اوکره‌نرسن دیمکدر ترسم فعل مضارع متکلم وحده متعلقدر ندانی یه * محصول بیت * ای اول کیمسه که عقل دفترندن عشق

ایتی اوکره‌نورسین یعنی عقلا مرتبهٔ عشقه واصل اولمق دیلرسین حاصلی ادلهٔ عقلیه و براهین نقلیه ایله عشق درسین اوکره‌نورسن قورقرم که بو نکتهٔ عشقی تحقیقله بیلمکه قادر اولمیه سن زیرا عقل وعشق اضداددندر ایمدی حقیقتله اوکرنمکی سلبدر نفس اوکرنمکی دکل (می بیاور که نتازد بگل باغ جهان * هر که غارتگری باد خزانی دانست) ناز فخر معناسنه نتازد فخر ایلز دیمکدر باغ جهان اضافتی بیانیه در غارتگری غارت یغما کرادات فاعلدر یاء حرف مصدر باد خزانی

(دانست) بیلدی (معنای اشارتی) نتیجهٔ عشق الهی اولان فیوضات بلا واسطه یه وتجلیات انوار ساطعه یه مظهریتله لذت روحانیده مستغرق اولان قلبه ایکی جهانی عرض ایتدم وهمسا حراما على اهل الله دیوب صد هزار حمد اولسون ربم سنك باقی اولان عشقکك غیری یی فانی بیلدی سنك جمالك لذتنك غیری یی یاوی قیلدی دیمکدر

سنك کل راکند از یمن نظر وعقیق * هر که قدر نفس باد یمانی دانست

نظری برکاتندن طاشی وچامور لعل وعقیق ایدر هر کیم که یمنه منسوب اولان ریح نفسنك قدرنی بیلدی (مفردات) (سنك) طاش (کل) چامور (را) ادات مفعول (کند) ایده (از) من (یمن) برکت (نظر) م (لعل وعقیق) قیمتلی طاشلر (هر که) هر کیم که (قدر) قیمت (نفس) م (باد) ریح (یمن) اویس القرنینك شهری (یا) نسبیه (دانست) بیلدی (معنای اشارتی) رسولمز وسیدمز محمد المصطفى صلی الله تعالى علیه وسلم حضرتلری (انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) کلام دررباریله اویس القرنی حضرتلری یوزندن سر توحیده واصل اولوب فیوضات بلاواسطه یه نائل اولان اهل اللهك حالنی بیان بیورمشدر انلر امناء الله فی الارضدر هر کیم بو نفس رحمانی بولان ومظهر انوار تجلیات سبحانی اولان بر ولیی بولدی وانك حرمت وتعظیم ایله قدرنی بیلدی اول ولیك نظر مبارکی اول طالب هرنه قدر کالحجارة اولسه قسوة بی قدر ایسه ده انی لعل وعقیق کبی مقبول درکاه ایدر دیمکدر

آن شد اکنون که ز افسوس عوام اندیشم * محتسب نیز درین عیش نهانی دانست

اول کیتدی شمدی که عوامك طعن وتمسخرندن فکر وخوف ایدردم محتسب دخی بونده اولان عیش نهانی بی بیلدی (مفردات) (آن) اول (شد) کیتدی (اکنون) شمدی (ز) من (افسوس) طعن وتمسخر (عوام) م (اندیشم) فکر وخوف ایدردم (محتسب) صوباشی (نیز) دخی (درین) بونده (عیش) معیشت (نهانی) کیزلی (دانست) بیلدی (معنای اشارتی) بحمد الله اهل اللهك نظری برکاتندن اللهك عشق ذاتیه‌سنده مستغرق اولوب عوامك طعن خوفی ومدحی محبتی شمدی بنمدن زائل اولدی بو صورت ملکنی ویران ایدوب دل ملکنی معمور ایتدم وخراباتیلقده اولان عیش معنوی یی وانس حضرت رب غنی یی آثار بشریه‌دن محتسب دخی بیلدی واهل اللهه بنده واقفنده اولوب نظر همتلرندن فیضیاب اولدی دیمکدر

ای که از دفتر عقل آیت عشق آموزی * ترسم این نکته بتحقیق ندانی دانست

ای عقل معاش دفترندن عشق آیتنی اوکرنمك ایستین کیمسه قورقرم بو نکتهٔ عشقی تحقیق ایله بیلمك الممیه سن (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (ز) من (دفتر) م (عقل) م (آیت عشق) اسرار خدا (آموزی) اوکرنمك ایسترسن (ترسم)

اضافتی لامیه در خزانی ده یا نسبت ایچوندر * محصول بیت * می کتور که باغ جهانك کلیله فخر ایلمز هر کیمسه که باد خزانك یغما جیلغین بیلدی یعنی دنیانك اموال واسبابیله فخر ایلمز عاقبتنك فنا وزوالنی بیلن کیمسه (دلبر آسایش ما مصلحت وقت ندید * ورنه از جانب ما دل نکرانی دانست) آسایش اسم مصدردر دکنش یعنی حضور معناسنه ورنه واکرنه دن مخففدر عربیده والا معناسنه دل نکرانی وصف ترکیبیدر الف ونون زیاده سیله مبالغه توجهله انتظاره دیرلر * محصول بیت * دلبر بزم حضور وصفامزی وقتك مصلحتنه مناسب کورمدی یعنی آسایش را حتمزی تأخیر ایلدی یوخسه بزم جانمزدن کوکلك انتظار وانجذاب ومیلانی بیلدی یعنی بزم وصله طالب وراغب اولدیغمزی بیلدی اما وقتك حالنه مناسب وموافق کورمدی اول جهتدن تأخیر ایلدی واهمال ایتدی حافظا این کوهر منظوم که از طبع انکیخت * اثر تربیت آصف ثانی دانست) کوهر منظوم‌دن مراد شعریدر انکیخت فعل ماضی مفرد غائب قوپاردی دیمکدر اما بونده طبیعتدن اخراج ایدوب اظهار ایلدی معناسنه‌در آصف ثانیدن مراد قوام الدین حسن درکه خواجه‌نك مربیسیدر و بو زبوانده عربده که آصف ثانی ویا آصف ذکر ایتسه مراد قوام الدین حسندر خواجه بونده صنعت تجرید رعایت ایدوب کندینی غائب یرینه قودی * محصول بیت * حافظ او منظوم کوهری یعنی اشعاری که طبعنده قوپاردی یعنی اخراج واظهار ایلدی آصف ثانینك تربیه‌سی اثرندن بیلدی یعنی قوام الدین تربیه‌سی سببیله بویله کوهر نظمه مالك اولدی زیرا اصحاب دولتك نظری کیمیادر طپراغه نظر ایلسه‌لر

اکسیر احمر ایدرلر (وله ایضا) (حسنت باتفاق ملاحت جهان کرفت * آری باتفاق جهان می توان کرفت) حسن کوزللك ملاحت لغتده طوزلیلك در اما لذت معناسنده مستعملدر اتفاق ملاحته مضاف اولشدر آری اود دیمکدر عربیده نعم معناسنه * محصول بیت * سنك کوزللکك ملاحت اتفاقیله جهانی طوتدی یعنی خلق عالمی فریفته ایلدی اود اتفاقله جهانی طوتمق اولور (افشای راز خلوتیان خواست کرد شمع * شکر خدا که سر دلش در زبان

کرفت) افشا افعال بابنـدن مصدردر فاش ایلك خلوتیان خلوتیك جمعیدر خلوته منسوبلر دیمكدر خواست كرد ماضی ماضی به مقارن اولسه ایكنجیسندن معنای مصدری مراد در خواست كردن تقدیرنده فاعلی شمعدر شكر خدا مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندركه حرف بیان سردلش شین ضمیر شمعه راجعدر درزبان كرفت كرفت بونده ابلندی معناسنه دربرنسنه یه آتش اولشمق كبی * محصول بت * شمع اهل خلوتك سربنی افشا ایلك ایستدی اللهه شكر كه دلینك سربنی زبانـنده یعنی فتیله سنده اولشدی حاصلی شمعك دلنده خلوتیلرحقنده نا رحسد پیدا اولوب رازلربنی فاش ایلك ایستدی اللهه شكر كه دلنك سری یعنی آتش حسد زبانـنه اولشدی یعنی فتیله سنه كه نطقه مالك اولمدی پس افشای راز ایده مدی زبان فتیله ده باتان آتش مراد در شكر اللهه كه كوكلنك سربنی دلنده طوتدی دیبن خطاایلدی (میخواست كل كه دم زند ازرنك و بوی دوست * از غبر تش صبا نفس اندر دهان كرفت) بعض نسخه ده از غبرت صبا نفسش در دهان كرفت واقعدر اماایكیسنكده ماآلی بردر میخواست حكایت حال ماضیدر دم زند دم دن مراد نفس یعنی تكلمدر تكلم ایلیه دیمكدر شین ضمیركله راجعدر نفس اندر دهان كرفت سوزینی اغزنده طوتدی یعنی سـو یلتمدی * محصول بت * كل ایستدیكه دوستك رنك و بو یندن نطق ایلیه یعنی رنك و بوینده دوسته فخریه ایده اماصباغیرتدن نفسی اغزنده طوتدی یعنی سـو یلتمدی حاصلی رنك وبوی یاره اوبكنه مدی دیمكدر اغزینی اجدر مدی دینلسه وجهی وار یعنی غنچه شكلندن چقارمدی جائزدركه كرفت بونده فعل لازم اوله حاصلی صبانك غیرتـندن نفسی اغزنده طوتلدی یعنی اغزن اچوب نطقه مالك اولمدی (زین آتش نهفتـه كه درسینهٔ منـست * خورشید شعله ایست كه در آسمان كرفت) نهفتـه كزلی كه حرف رابط صفتدر ایكی مصراعده یله خورشید مبتدا شعله ایست خبریدر درآسمان در باء صله معناسنه كرفت بونده اولشـدی دیمكدر سابقاذكر اولنان كبی * محصول بیت * بوكزلی آتشدن كه بنم سینه مده در كونش برشعله دركه آسمانه اولشدی یعنی آسمان سینه مك آتشندن طوتشـدی وخورشید اندن برشعله در (آسوده بركنارچو پركاره میشدم * دوران چو نقطه عاقبتم درمیان كرفت) آسوده دكنمش راحت اولش معناسنه پركار بای عجمیك فتحی وكاف عجمی ایله تركجه پركل دیدكلری آلتدر میشدم حكایت حال ماضی اولور دم دیمكدر عاقبتك میی معناده میانه مصروفدر * محصول بیت * كنارده پركار كبی آسوده حال ككنورردم عاقبت دوران بنی اورتاده

قور قرم (این) بو (نكته) اسرار عشق (بتحقیق) كنه وحقیقتیله (ندانی) بیلزسین (دانست) بیلك (معنای اشارتی) ای عقل معاش صاحبی بوانس معنوی واسرار عشق لدنی ریاضات ومجاهداته وجودنی الله یولنده افنا ایدن عاشق صادقلره اللهك عطا سیدر وامور ذوقیه دندر مجرد قیل وقال ایله مغرور اولان عقل معاش اهلنك عاشقلره وبرلان اسرار الهیه لره عقل قاصرلری واصل اولمزوحقیقت حاللربنی بیلهمز (من لم یذق لم یعرف)

﴿ می بیاور كه ننازد بكل باغ جهان * هر كه غارتكری باد خزانی دانست ﴾

شراب كتور زیرا جهان باغنك كلیله ناز وفخر ایتمز هر كیم كه خزانه منسوب اولان بادك یغما جیلغن بیلـدی (مفردات) (می) شراب (بیـاور) كتور (ننـازد) نازلنمز وفخر ایتمز (بكل) كل ایله (باغ) م (جهـان) م (هر كه) هر كیم كه (غارتكر) یغماجی (یا) مصدریه (باد) یل (خزان) كوز(یا) نسبیه (دانست) بیلدی (معنـای اشـارتی) چونكه اللهك عاشقلری اللهك اسرارینه محرم اولیجق ای عاشق سنده دائم اللهك عشق شرابنی نوش ایله شانده لااحب الآفلین اوقون متاع دنیـایه دل ویرمه وزینته الدانمه هر كیم كه الله تعالی كندینـه عقل معاد وتوفیق ارشـاد وبردی دنیا ملكنه مغرور اولمدی وباد خزان كبی باداجل عمرباغنی سربسر یغمـا ایده جكن بیلدی ودائم آخرت ایچون عمل قیلدی واللهك عشقنه نائل اولدی دیمكدر

﴿ دلبر آسایش ماءصلحت وقت ندید * ورنه ازجانب مادل نكرانی دانست ﴾

محبوب بزم راحتمزی شمدیكی وقت مصلحت كورمدی یوخسه بز جانبمزدن اولان كوكل انتظـارنی بیلـدی (مفردات) (دلبر) محبوب (آسایش) راحت (ما) بز (مصلحت) لایق ومناسب (وقت) م (ندید) كورمدی (ورنه) یوخسه (از) من (جانب) طرف (ما) بز(دل نكرانی) كوكل انتظـاری (دانست) بیلدی معنـای اشارتی) ای عاشق صادق محبوب حقیقی اولان اللهیـنه كندی توفیقیله قابمزك كندینه انتظار واشتیاقمزی بیلور ومحبلرینه نهایتسز كرملر قیلوراكن (لاراحة فی الدنیـا) سرنجه بوعالم ابتلاءده (اشد البلاء علی الانبیـاء) الخ اونجه اللهه عاشق اولنلر البته بلالره كرفتـاردر هزار عبـادت ایله نائل اولنمیـه جق دولت عظمالره ومراتب عالیلره بلالر ایله واصل اولنه بیلیجون اللهـك عاشق صـادقلری بلالردن تلذذ ایدوب جانلرینه منت واللهدن اولو نعمت بیلیشلردر دیمكدر

﴿ حافظ این كوهر منظوم كه ازطبع انكیخت * اثرتربیت آصف ثانی دانست ﴾

حافظ بومنظوم كوهری كه طبعندن قوپاردی وظهوره كتوردی آصف ثانینك تربیتنك اثری بیلدی (مفردات) (حافظ) م (این) بو (كوهر) م (منظوم) دیزلمش (از) من (طبع) ذهن(انكیخت) قوپاردی (اثر) نتیجه (تربیت) م(آصف) سلیمان علیه السلامك وزیرینك اسمیدر(ثانی) ایكنجی (دانست) بیلدی (معنای اشارتی)

﴿ حافظ ﴾

طوتدی یعنی طوتوب اورتایه كتوردی حاصلی خلقدن كلیا عزلت ایلیوب حضورده ایدم عاقبت دوران بنی نقطهٔ دائره كبی اورتایه یعنی خلق اراسنه طوتوب كتوردی پركار ودوران ونقطه ومیان مراعات نظیرصنعتیدر (ان روز شوق ساغرمی خرمنم بسوخت * كاتش زعكس عارض ساقی دران كرفت) كاتش كه حرف رابط صفت عارض عربیده رانك كسریله در اما عجم فتح را ایله استعمال ایدر كافر وخاتمه بویله در حافظ بیتنك شرحنده اوچنی بیله اداه سبله تحقیق ایلشمز بونده كرفت اولشدی وتاثیرایلدی دیمكدر * محصول بت * باده ساغرینك شـوقی بنم وجود خرمننی اول كون یاقدی ویاندردی كه ساقینك عارضی عكسنك آتشی اول میده تأثیر ایدوب اكا اولشدی شرابك قرزمسی كانه كه ساقینك عارضی عكسندندر كه خواجه نك وجود خرمننی یاقدی بونك كبیلرادعائی اولور تحقیق اولمز شعرانك دعاو یسندندر بونده كرفت لفظنی طوتدی دینلر خطا ایلدی (خواهم شـدن بكوی مغـان آستین فشـان * زین فتنها كه دامن اخرزمان كرفت) شدن رفتن معناسنده كوی مغان میخانه لر آستین یك آستین فشـان وصف تركیبیدر فشانیـدندن صحیحق وسلكمك تجردن كنایتدر یعنی صالنی صالنی یورمكه دیرلرفتنها فتنهك جمعیدر معلوم اوله كه هر كله نك اخرنده هاء رسمی اوله لاله وژاله وغنچه وخواجه كبی هاایله اولدیغی حینده ادات جمع اول هانك برینـه بازیلور كندینك هاسی یازلمزدامن اخر زمان اخر بونده سكون رااله اوقنـور ضرورت وزنیچون اخر زمانه دامن اضافتی استعاره طریقیله در اضافت بیانیه در زیرادامن اخر كنیدر * محصـول بیت * كوی مغـانه بكم سـلكرك كیدیسرم بوفتنه لردنكه اخر زمان اتكنی طوتدی حاصلی اخر زمانده واقع اولان فتنه لردن قورتلمغیچون كوی مغانه صالنی صالنی واریسرم مرادی خوش حال ومرفه البال كیدرم (می خوركه هركه آخر كار جهان بدید * از غم سبك برآمد ورطل كران كرفت) می خوری مقدم مفعولیدر خورك امر مخاطبدر كه حرف تعلیل آخر كار ایشك صوكی سبك لغتده یینید ر اما بونك كبی یرلرده فوری یعنی تیز معناسنه رطل رانك فتحی وكسریله وطانك سكونیله نصف بطمان معناسنه در لغتده اما بونك كبی یرلرده بیوك قدح كران بونده كاف عجمینك كسریله آغر معناسنه در سبكك نقیضی رطل كرانله وصف ایلمسی طولیلغی اعتباریله در یعنی یارم بطمان طولی آغر قدحی الله الذی * محصـول بیت * می اچ زیرا هر كیـمسه كه جهانك صوكك ایشنی كوردی غمدن فوری چیقـدی ورطل كران طوتدی یعنی هر كیمسه كه دنیانك سریع الزوال وفانیٔ محض اولدیغنی كوردی وبیلدی علی الفور غم

حافظ الهامات ربانیله بوقدر اسرار توحیدی وحالات اهل اللهی كوهر منظوم كبی محل فیض الهی وینابیع حكم مالایتناهی اولان طبعندن ظهوره كتوردی بوجمله ظهوراتی وارث محمدی وواصل اسرار احمدی اولان بیر كاملك تربیهٔ معنویسی آثاری وامارهٔ نظر كیمیااوارلری بیلدی نفس ناچیز مخترعاتی بیلدی دیمكدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ حسنت باتفاق ملاحت جهان كرفت * آری باتفاق جهان می توان كرفت ﴾

سنك حسنك ملاحتی اتفاقله جهانی طوتدی بلی اتفاق ایله جهانی طوتمق ممكندر (مفردات) (حسنت) سنك حسنك (باتفـاق) اتفاق ایله (ملاحت) لطافت (جهان) م (كرفت) طوتدی (آری) بلی (با) للملابسه (اتفاق) برلك (جهان) م (می) زائد (توان) ممكن (كرفت) طوتمق ماضی مصدر معناسنه در (معنـای اشارتی) ای انوار تجلیات الهیه نك مظهری اولان پیركامل وعارف واصل سنك ملاحت معنویهك وتصرفات جیلك جهانی طوتدی كه بقای عالم فانی دنیاده عارف بالله اولان اولیاء اللهك وجود مسعودلریله اولدیغی اتفاقیدر بلی تصدیق واعتقاد ایدرمكه ولینك ولایته قسم باصوب جهانه متصرف اولسی ظاهرا وباطنا حضرت حبیب الله صلی الله علیه وسلم افندیمزه كمال تبعیت وجمیع امورنده سنت پیغمبریه یه اطاعت واقتفا واتفاقله ممكندر حضرت پیغمبره تبعیتسز ولایت وتصرف ممكن دكلدر ظهور ایدن خارق عادهسی جمله ابستدراجدر دیمكدر

﴿ افشـای راز خلوتیان خواست كرد شمع * شكر خدا كه سردلش درزبان كرفت ﴾

شمع خلوتیلرك سرینی افشـا ایلك ایستدی خدایه شكر اولسون كه قلبنك سرینی لسـاننده طوتدی (مفردات) (افشـا) اظهار (راز) سر (خلوتیـان) عزلت اهلاری (خواست) ایستدی (كرد) ایلك ماضی مصدر معنـاسنه در (شمع) موم چراسی (شكر) ثنا (خـدا) م (سر) م (دل) قلب (ش) ضمیر (در) فی (زبان) لسان (كرفت) طوتدی (معنای اشارتی) اول سالكده طالب مجاهد قلبنك انجلاسی سببیله بعض اسرار دین كندینه منكشف اولمغله عـدم تحملندن اسرار اولیاء الله عـوام ناسه اظهـار ایتك ایستدی لكن اللهـه شكر اولسون كه (من عرف الله كل لسانه) سرنجه معرفة الله غلبه سیله قلبنه ظهور ایدن اسراری اظهار ایتمكه دیلی طوتلدی تقریر وبیانه قادر اولمدی زیرا اسرار اولیاء اللهی كتم امر لازمدر كشف اسرار ایتك سوء خاتمه یه سببدر دیمكدر

﴿ میخواست كل كه دم زند ازرنك و بوی دوست * از غیرتش صبا نفس اندر دهان كرفت ﴾

كل ایستدی كه دوستك رنك و بویندن نفس اوره غیرتندن صبا انك نفسنی اغزنده طوتدی (مفردات) (میخواست) دیلدی (كل) م (دم) نفس (زند) اور (از) من (رنك) اون ونقش (بوی) قوقو (دوست) م (از) من (غیرت) م (ش) ضمیر (صبا) سحریلی (نفس) م (اندر) فی (دهان) اغز (كرفت) طوتدی

(معنای اشارتی) مقام محبوبیتده اولان عارف بالله لردخی سلطان عشقك غلبه سیله مقام استغرا قده کندیلکمز حضرت منصورك انا الحق وحضرت بایزیدك (سبحانی ما اعظم شانی ولااله الا انا فاعبدونی) کلاملری کبی دعوای الوهیت صورتی بلا اختیار کندیلرندن ظهور ایتك ایله بودخی اسرار توحیدی کشفدر انکچون غیرة الله فیوضات بلا واسطه وتجلیات انوار ساطعه ایله صحوه کتوروب نفسلریلربنی اغفرلنده طوندی وهر بررلری مقام استغرا قده اولان حاله استغفار ایتدی دیمکدر

﴿ زین آتش نهفته که درسینهٔ منست ❊ خورشید شعله ایست که درآسمان کرفت ﴾

بو کیزلو آتشدن که بنم سینه مده در کونش بر شعله درکه آسمانده طوتدی وظهور ایتدی (مفردات) (زین) بوندن (آتش) م (نهفته) کیزلو (در) فی (سینه) کوکس (من) بن (است) در (خورشید) کونش (شعله) ضیا (یا) وحدتیه (است) در (در) فی (آسمان) کوك (کرفت) طوتدی (معنای اشارتی) خزینهٔ اسرار الله اولان قلبده مخفی آتش عشق الهینك انوار لامعه سی صورة ومعنی عالمرینی شو یله احاطه ایتدیکه جمیع مظاهرده ظاهر ونمایان اولدی واشیاکامهی علیه منکشف اولدی قلبده مخفی اولان انوار آتش عشق الهی یه نسبت سمعاده ظاهر اولان خورشید برشعله بلکه برذره نسبتی طوتدی دیمکدر

﴿ آسوده بر کنار چو پرکار می شدم ❊ دوران چونقطه عاقبتم درمیان کرفت ﴾

پرکار کبی کنارده سلامت اولدم دوران نقطه کبی عاقبت بنی اورتاده طوتدی (مفردات) (آسوده) سلامت (بر) فی (کنار) م (چو) مثل (پرکار) پرکل دیدکلری آلت (می) زائد (شدم) اولدم (دوران) زمان (چو) مثل (نقطه) م (عاقبت) آخرالامر (ام) بنی (در) فی (میان) اورته (کرفت) طوتدی (معنای اشارتی) بو عشق الهیه واسرار حکم نامتناهیه یه واصل اولمزدن اول مقام عزلتده پرکار کبی کنار سلامتده اولدم ایدی وقتا که ید قدرت الهیدن شراب عشق الهی نوش ایدیجك آتش عشق درونم شعله سی آشکاره اولوب نقدر کزلسمده مسك کبی آثار جمیلم ظاهر اولمغله عاقبت بنی عشق الهی نقطه کبی خلق ارا سنده افشا ایتدی عشق بازلغله نام عاشقانم عالمی طوتدی دیمکدر

(آن روز شوق ساغری خرمنم بسوخت ❊ کآتش زعکس عارض ساقی دران کرفت)

می ساغرینك شوقی بنم خرمنمی اول کون یاقدی که ساقینك یکاغی عکسندن اول ساغرده آتش طوتدی (مفردات) (آن) اول (روز) کون (شوق) م (ساغر) قدح (می) شراب (خرمن) م (ام) ضمیر (بسوخت) یاقدی (آتش) م (ز) من (عکس) پرتو (عارض) یکاق (ساقی) م (دران) انده (کرفت) طوتدی (معنای اشارتی) شراب عشق الهینك محلی اولان قلبم ساغرینك شوقی وآرزوسی اول وقت خرمن وجودمی آتش عشقله یاقدی که

دنیادن چیقدی وعیش ونوشه مباشر اولوب آغر قدحلر الدی (بربرك کل بخون شقایق نوشته اند ❊ کانکس که پخته شد می چون ارغوان کرفت) شقایق لاله یه دیرلر پخته لفظیله باده ایهام ایدر زیرا باده نك برادی پخته در می چون ارغوان کرفت عبارتنده مضاف اولشدر ارغوان کبی می دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ برك کل اوزرینه شقایق خونیله یازمشلردر که اول کیمسه که پخته اولدی ارغوان کبی قزل باده طوتدی یعنی ایچدی خواجه ادعا ایدر که برك کلك قزاردیغی ذاتندن دکلدر بلکه اوزرینه شقایقك قانیله مصراع ثانینك مضمونی یازمشلردر اندن قزارر مضمون بودر که اول کیمسه که پخته رای ومجرب روزکار اولدی قرمزی باده یی نوش ایلدی یعنی الذاذ واق باده نوشلق ذوقیدر پس پخته رای بوذوقی ترك ایلامك کرك (می ده بجام زرکه صبوح صبوحیان ❊ چون پادشه بتیغ زرافشان جهان کرفت ❊ صبوح طاك وقتنده شراب ایچمکه دیرلر طاك وقتنده ایچیلان شرابه دیرلر دیبن عندی سویلش زرافشان جهان کرفت زرافشان وصف ترکیبیدر افشاندن سلکمك وصچمق اکثرکاغدده استعمال اولنور قلیجده استعمالی معهود دکل مکرکه غلافی زرافشان اوله ❊ محصول بیت ❊ باده ایچ آلتون قدحله که صباح وقتنده صبوح ایدنلرك صبوحی پادشاه کبی آلتون سپاش قلیجله جهانی طوتدی یعنی کیفیتی وجود عالمی احاطه ایلدی باخود صبوح ایدنلرك صباحی عالمی آلتونلی قلیجله روشن ایلدی یعنی وجودلری عالمه نور وضیا ویردی بو بیت دیوانلرده بوکیدی اما شارحلر باز مشلر پس اهمالی رواکورلدی (حافظ چو آب لطف زنظم تو میچکد ❊ حاسد چه کونه نکته تواند بران کرفت) آب لطف اضافتی بیانیه در میچکد فعل مضارع چکیدندن طاملامق معناسنه ❊ محصول بیت ❊ ای حافظ چونکه سنك نظمکدن آب لطافت طاملر یعنی نظمك لطیف وابداردر حاسد نه وجهله اوزرینه نکته طوتمغه قادردر یعنی دخل وطعن ایلکه قادر دکلدر بعض نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر (فرصت نکرکه فتنه چو در عالم اوفتاد ❊ حافظ بجام بمزد وازغم کران کرفت ❊ فرصت نکرك مقدم مفعولیدر که حرف بیان اوفتاد وارلده واوسزده لغتدر بجام میزد یعنی کندو بی جام باده یه اوردی یعنی باده ایچمکه باشلدی کران کنار معناسنده درترکجه قیرك دیرلر ❊ محصول بیت ❊ فرصته نظر ایله چونکه عالمه فتنه دوشدی حافظ جام باده یه اوردی وغمدن کنار طوتدی یعنی جام باده یه مشغول اولوب غمدن قورتلدی (وله ایضا) (ساقی بیا که یار زرخ پرده برکرفت ❊ کار چراغ خلوتیان بازدر کرفت ❊ ساقی منادی ادات ندا محذوف برکرفت قالدردی دیمکدر خلوتیان خلوتینك جمعیدر بازدر کرفت کنه اولشدی یعنی

ساقیٔ شراب وحدت اولان حضرت حبیب اللهك انوار جمالی پرتوندن اول آینهٔ قلبده برآتش تجلی وبرانوار محمدی ظهور ایتدی وحکمی ظاهر وباطنم طوتدی دیمکدر

﴿ خواهم شدن بکوی مغان آستین فشان ❊ زین فتنها که دامن آخرزمان کرفت ﴾

مغلر محله سنه یك سیلکه رك کیتمك ایسترم بوفتنه لردن که آخر زمان اتکنی طوتدی (مفردات) (خواهم) ایسترم (شدن) کیتمك (با) ظرفیه (کوی) محله (مغان) کافرلر (آستین) یك (افشان) سیلکه رك (زین) بوندن (فتنها) فتنه لر (دامن) اتك (آخر زمان) م (کرفت) طوتدی (معنای اشارتی) اللهم انی اعوذ بك من فتنة آخر الزمان) خبری سرنجه آخر زمانك اتکین طوتان وامت جهل وفساده مبتلا اولدقده حاصل اولان فتنه لردن خلاص بولمق ایچون عوام ناسدن حالنی ستر ایدیجی مرشد کاملار مجلسلرینه یك سیلکه رك وموفق اولدیغمه سرور ایدرك کیتسم کرکدر که صوری ومعنوی فتنه لردن خلاص وانوار تجلیات ایله رفعت ومناص انجق نظری کیبا اولان مرشد کاملك صحبتی برکاتنده در دیمکدر

﴿ می خور که هر که آخر کار جهان بدید ❊ ازغم سبك برآمد ورطل کران کرفت ﴾

شراب ایچ زیرا هر کیم که کار جهانك عاقبتنی کوردی غمدن یینی کلدی وآغر رطل طوتدی (مفردات) (می) شراب (خور) ایچ (که) زیرا (هرکه) هرکیم (آخر) عاقبت (کار) ایش (جهان) م (بدید) کوردی (از) من (غم) کدر (سبك) یینی (بر) زائد (آمد) کلدی (رطل) بطمان (کران) اغر (کرفت) طوتدی (معنای اشارتی) ای طالب حق همان اللهك عشق ومحبتندن یران منقطع اوله وعشق ایله طاعات وعبادات ولذات منا جاتده دائم اول زیرا هر برعاقل کیمسه که جهانك عاقبت کاری فنا اولدیغن کوردی وبیلدی عاقبت حمیده ملاحظه سیله دنیا غمندن فارغ اولدی وریاضات ومجاهدات ایله اعمال شاقه یه ملازم اولدی وعبادات وطاعات ایله عشق ومحبت یوکن طوتدی دیمکدر

﴿ بربرك کل بخون شقایق نوشته اند ❊ کآنکس که پخته شد می چون ارغوان کرفت ﴾

کل یپراغی اوزره لالهٔ کوهی قانیله یازمشلردر که اول کیمسه که سلوکده پخته اولدی ارغوان کبی قرمزی شراب طوتدی (مفردات) (بر) علی (برك) یپراق (کل) ورد (با) للملابسة (شقایق) لالهٔ کوهی (نوشته اند) یازمشلردر (آنکس که) اول کیمسه که (پخته) پشکین وکامل (شد) اولدی (می) شراب (چون) مثل (ارغوان) برقرمزی چیچکدر (کرفت) طوتدی (معنای اشارتی) مستفید بالله (سیماهم فی وجوههم من اثر السجود) آیتی سرنجه کثرت عبادات وطاعاتله محبوبیت مرتبه سین کسب ایدن عاشق صادقلرك جبههٔ سعادتلری وسیمای سیادتلری اوزره

طوتشدی ❊ محصول بیت ❊ ای ساقی کل که یار رخندن پرده وحجابی قالدردی وکیدردی کنه اهل خلوتك چراغی ایشی یالکاندی یعنی چراغلری روشن اولدی یعنی اهل خلوتك چراغلری سوینشدی کنه اوبارلدی حاصلی جانانك روینی چراغه تشبیه ایدر وروبینی اورتوب پرده ایچنه چکمسنی چراغك سوینمسنه وپرده یی قالدیروب یوزینی کوستردیکنی کروچراغك یالکنمسنه تشبیه ایدر (شمع سر کرفته دکر چهره برفروخت ❊ وین پیر سال خورده جوانی زسر کرفت) شمع سر کرفته بورنی آلنمش شمع بونده سردن مراد مقراصله الثان شمعك یانمش فتیله سیدر مثلا ترکیده شمعك بورنی دیرلر بجم سرشمع دیرلر اما بونده بورنی سوینمکیچون الثان شمع مراددر دکر چهره برفروخت قرینه سیله کروچهره سن یالکاندر دی دیمکدر بیت سابقی تنویردر سال خورده یاشه مشدن کنایتدر زیرا سال ییلدر خورده یمش دیمکدر جوانی زسر کرفت یکنالکی باشدن طوتدی یعنی استیناف ایلدی دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ اول سوینمش شمع کنه چهره سن یالکاندردی بوپیر سال خورده دخی انك چهره سن روشن ایلکندن یکیدن جوانلق طوتدی یعنی باشدن یکیت اولدی حاصلی چهره سنی مستور وپوشیده طوتدیغندن بیره کالی ضعف وهرم طاری اولمشیدی پس چهره سنی که کشف ایلدی انك شوقی وذوقندن یکیدن جوانلق کسب ایلدی بوابکی بیت بو معنایی اشعار ایدر که جانانی برعارضه سبیله چهره سین پوشیده ومستور طوتمش بعده که عارضه برطرف اولدی رویی پاکنی مکشوف ونمایان ایلدی (آن عشوه داد یار که تقوی زره برفت ❊ وآن لطف کرد دوست که دشمن حذر کرفت ❊ بعض نسخه ده آن جلوه کرد یار که تقوی زره برفت واقعدر وبعضسنده یار بربند باده واقع اولشدر پس اول ایکی نسخه ایله درت شکل اولور واصل نسخه ایله بش بلکه آلتی بدی اما مکشوفی شرح ایده رز یزبر وجهله که جمیعی اندن مستخرج ومستنبط اوله ان شاء الله تعالی آن اسم اشارتدر عشوه یه لامعی چلبی منظومه سنده عشوه کرکلک الداتمق دیمش داد فعل ماضی مفرد غائبدر عشوه فاعلی که رابط صفت تقوی مبتداء زره برفت خبری و بوجمله صفتیدر عشوه نك تقواده تق ده پرهیزکارلغه دیرلر زره برفت یعنی تقوی قالقدی کندی وآن لطف کرد دوست یعنی مبالغه ایله لطف ایلدی که دشمن حذر کرفت دشمندن مراد رقیبدر ❊ محصول بیت ❊ عشق اول عشوه وجلوه یی ویردی که تقوی یولدن قالدی کندی یعنی عشقده برحالت وکیفیت واردر عاشق زهد خشکدن سالم ایلرومقتی یه فتوی ویرمکی اونوتدیرر باده ده بوحالت وکیفیتی ویردوست دخی اول لطف واحسانی ایلدیکه رقیب قورقدی که دوست بزی کندویه تخصیص ایلیه واندن تمام اعراض ایلیه باخود یار

اول جلوه وعشوه یی ایلدیكه اهل تقوایی تقوادن ومفتی یی فتوادن اوصاندردی یعنی بونلره یارك عشقی بر حالت وكیفیت ویردیكه بالكلیه انلری معتاد خدمتلرندن قالدیروب تعلق وتعشق طبیعتنی ویردی (زنهار ازین عبارت شیرین دلفریب * كویی كه پسته تو سخن در شكر كرفت) زنهار روز ینهار یایله و یاسز لغتدر بونده امان معناسنده در دلفریب وصف تركیبیدر فریبندن كوكل الدایجی دیمكدر كویا كه پسته تو برنسخه ده كویا بوالدی ساترنده كویی یایله بولنمی یادن الف مناسبدرز اكرچه نادر در پسته دن مراد

دهانیدر زیرا شعرا دهانی پسته یه تشبیه ایدرلر در شكر كرفت شكر ایچنده طوتدی یعنی شكرله قپلدی دیمكدر شكر كرفت دیرلر *محصول بیت* امان سنك كوكل الدایجی طاتلی الفاظ وعبارتكدن كأنه كه سنك دهانك سوزنی سكره قپلدی و باتوردی یعنی سنك تكلمكده برداد ولذت واردركه ایشیدن بی اختیار سكا فریفته وآشفته والفته اولور كویاكه سوزینی شكره طالدیروب چیقاررسن جائزدركه بو مخاطبه جانانله اوله وجائز دركه تجرید طریقیله خواجه كندویه خطاب ایلیه یعنی نظمكده برداد و برلذت واردركه مرتبهٔ سحرده دركه استماع ایلیه نی مغلوب عقل ایلر ایمدی امان بو سحردن (یارغمی كه خاطر ماخسته كرده بود * عیسی دمی خدا بفرستاد وبر كرفت) یار بونده یوكدر غمیده یا وحدت ایچوندر كه رابط صفتدر خاطرما مقدم مفعولیدر خسته كرده بودك وبوجمله صفتدر غم خسته كرده بود مجروح ایلامش ایدی بفرستاد باحرف تأكید فرستاد فعل ماضی غائب كوندردی دیمكدر بر كرفت فعل ماضی قالدردی دیمكدر * محصول بیت * برغم یوكی كه بزم خاطر مزی مجروح ایلشیدی یعنی بزی محكم اینجتمش ایدی الله برعیسی نفسلی برجان طبیبی ارسال ایلدی واول غمی قالدردی وكیدردی یعنی جانان فراقیله خاطر مز مغموم ومهموم ایدی الله تعالی بزه برجانان ارسال ایلدیكه اول غم یوكاریبی كلیا قالدردی (هر سروقد كه بزمه وخور حسن میفروخت * چون تودر آمدی پی كاردكر كرفت) خورواورسمیله كونشه دیرلر میفروخت صاتردی حكایت حال ماضیدر پی كاردكر كرفت غیری ایشك اردین طوتدی یعنی حسن فروشلغی ترك ایدوب غیری كاره مباشر اولدی زیرا سن كلكله بضاعه وسرمایه سی بی اعتبار اولوب كساده دوشدی * محصول بیت * هر سرو بویلی محبوب كه آیه وكونشه حسن صاتردی یعنی حسن جهتندن تفوق ایدردی چونكه سن كلدك كوزللك صاتجیلكی ترك ایدوب غیری ایشه مباشر اولدیلر زیرا سن اولدیغك یرده انلرك حسننه رونق ورواج وروایش قالمدی پی كار دكر كرفتك معناسی یعنی دعوادن فراغت ایلدیلر

برلطافت وطراوت ویرآن اسرار احدیت یازمشلر وظاهر قیلمشلر دركه شقایق لاله سی نعمانك قوروش اعضاسنه شفا اولدیغی كبی انلرك سیمای صلاحلرینه محبت ایله نظر ایدن هر حالده هدایت بولوب امراض قلبیه سنه شفا وصحت اولمشدر انكیچون شول كیمسه كه پخته وعاقل وكامل اولدی دائم عشق ومحبت ایله كوزلرندن قان یاش دوكهرك طاعات وعبادات بولن طوتدی وسجدهٔ رحمان اوزره دوام ایله قربت كامله تحصیل ایتدی دیمكدر

می ده بجام زر كه صبوح صبوحیان * چون پادشه به تیغ زرافشان جهان كرفت

التون قدح ایله شراب ویر زیرا صباح وقتنده شراب ایچیجیلرك صباح شرابی جهانی طوتدی پادشاه زر افشان تیغله جهانی طوتدیغی كبی (مفردات) (می) شراب (ده) ویر (با) للملابسة (جام) قدح (زر) التون (كه) زیرا (صبوح) صباح ایچیلن شراب (صبوحیان) صباح وقتنده شراب ایچنلر (چون) مثل (پادشه) م (با) للملابسة (تیغ) قلیج (زر) التون (افشان) صاچیجی (جهان) م (كرفت) طوتدی (معنای اشارتی) (واذا انتهی الی وقت السحر یقول المنادی ایها المشتاقون قوموا اوتوضؤا وصلوا وتهجدوا) خبری سرنجه ای وارث محمدی اولان شیخ شفیقم التون كبی صافی ومحل فیض الهی اولان قلب شریفك توجهی ایله بزه برشراب عشق الهی بخش ایت كه زمرهٔ وبالاسحارهم یستغفرون دن اولوب سحرلرده لذت مناجات ایله اللهك عشقنده مستغرق اولان عارفلردن اولهلم زیرا سحرخیز اولانلرك آثار جیله لری ونشئهٔ عشق ومحبتلری جهانی طوتدی ونیجه غافلاری آگاه ایتدی پادشاه غیور زر افشان قلیج ایله جهانی طوتدیغی كبی بو بیتدن واجعلنی للمتقین اماما سرنی ثمنی وار در یسرنا الله بكرمه آمین

حافظ چو آب لطف زنظم تو میچكد * حاسد چكونه نكته تواند بران كرفت

ای حافظ چونكه سنك نظمكدن آب حیات طاملر حاسد انك اوزره نكته طوتمغه نیجه قادردر (مفردات) (حافظ) ای حافظ (چو) چونكه (آب لطف) آب حیات (ز) من (نظم) م (تو) سن (میچكد) طاملر (حاسد) م (چكونه) نه كونه (نكته) عیب (تواند) قادر در (بران) انك اوزره (كرفت) طوتمق ماضی مصدر معناسنه در (معنای اشارتی) لسان غیب اولان حافظك واردات الهیه ایله نظم واشعارندن طالب حقك قلبنه حیات ابدی بخش ایدر علم ومعرفت واسرار توحید آب حیات كبی ظهور ایدر بوخزائن رحمانیدن الهام ربانیله ظهور ایدن اسرار الاهیه حاسد ومنكر منافق نیجه طعن وتعییر ایدر كه (من اهان و روی من عادی لی ولیا فقد بارزنی بالمحاربة) الخ حدیث شریفی مقتضاسنجه اولیاء اللهه طعن ایدن اللهك دشمنیدر وسوء خاتمه یه سبب ردیمكدر

فرصت نكر كه فتنه چو در عالم افتاد * حافظ بجام می زد واز غم كران كرفت

فرصت كوزت غافل اولمه زیرا عالمه چونكه فتنه دوشدی حافظ كندوسنی جام میه

ذبین عندی سویلش (زین قصه هفت كنبد افلاك پرصدا ست * كوته نظر بین كه سخن مختصر كرفت) زین ازین دن مختصردر قصه دن مراد حكایت عشق ومحبتدر كنبد كاف عجمینك ضمیله قبه در تمریب ایدوب جنبد ده دیرلر بعض نسخه ده افلاك برینه كردون واقعدر صدا بالتقویه دیرلر كوته نظر ناقص نظر معناسنه سخن مختصر كرفت برنسنه ازاجق وجزئی اعتبار ایلسه مختصر كرفت ومختصر داشت دیرلر بونده سوز ده واقعدر یعنی عشق قصه سنی جزئی وقلیل عد ایلدی دیمكدر *محصول بیت* عشق ومحبت حكایه

سندن یدی فلك قبه سی پرصدادر اما قاصر نظری كور كه بوخصوصده سوزی مختصر طوتدی یعنی قلیل اعتبار ایلدی حاصلی احوال عشق ومحبتی بایان جزئی صانور (حافظ توابن دعاز كه آموختی كه یار * تعویذ كرد شعرتراو بزر كرفت) حافظ منادی حرف ندا محذوف كه بونده اسمدر كیم معناسنه آموختی فعل مضارع مفرد مخاطب بونده لازم واقعدر یار مصراع ثانی یه مرهوندر تعویذ وتموذ حمائل معناسنده استعمال ایدر بزر كرفت التونله قپلدی دیمكدر معهود قصددر كه حمائلی التون ظروف ایچنه وضع ایدرلر بعض نسخه ده بزر برینه زبر واقعدر ازبر معناسنه كه انلر زبر لفظنی اوج برده استعمال ایدرلر اوست معناسنه واز بربرحركت قصیده ده زبر دیرلر پس * محصول بیت * ای حافظ بودعایی سن كیمدن اوكرندك كه یار سنك شعرینی حمائل ایدوب التونله قپلدی و یاحمائل ایدوب ازبرلدی یعنی سنك شعركده برخاصه واردركه یار بلند پرواز ومستغنی ایكن بوقدر تعظیم وتكریم ایدر (وله ایضا) رحمه الله . (بلبلی برك كلی خوش رنك در منقارداشت * واندران برك نوا خوش نالهای زار داشت) بلبلدیده یا وحدت ایچوندر برك كاف عجمیله بونده یپراغدر یعنی نباتات جنسنك یپراغی كلیده كی یا وحدت ایچوندر و بركك كله اضافتی لامیه در خوش رنك كله صفتدر كوزل رنكلی دیمكدر منقار قوش بورنه دیرلر اصلنده اسم آلتدر نقردن كه برمعناسی بچقیله ویار غیری آلته او یمقدر واندران واو حرف عطف متضمن در معنای حالیتی اندر حرف ظرف آن اسم اشارتدر مابعدنده برك ونوایه اندراتك همزه سی واوله وصل

اولور برك ونوا عطف تفسیر یدرمر برده كه برك لفظی نوا ایله ویاسازله برك وساز كبی ذكر اولسه بركدن انده نعمت مراد در نواخود نعمت معناسنه در صحاح فرسده برك ساز مهمانی دیمش قونقاق براغی واسبابی خوش بونده ایومعناسنه در معنای التزامیسی محكمدر نالها ناله نك جمعیدر اینكلیلر دیمكدر آخرنده هاء رسمی اولان كلمه هاایله تركیب اولسه یعنی ادات جمع اولان لا الها وغنچها وژالها كبی هاء رسمی كتابتدن ساقط اولور غفلت اولمیه زار لفظنده ذلیل

اوردی وغمدن كنار طوتدی (مفردات) (فرصت) م (نكر) كوزت (كه) زیرا (فتنه) م (چو) چونكه (در) فی (عالم) دنیا (افتاد) دوشدی (حافظ) م (با) للملابسة (جام) قدح (می) شراب (زد) اوردی (از) من (غم) م (كران) كنار (كرفت) طوتدی (معنای اشارتی) ای طالب حق اولان طالب الوقت سیف قاطع مصداقنجه هر وقتی غنیمت بیلوب وقتكی ضایع ایتمه همان عبادات وطاعات وعشق ومحبت تحصیلنده اول كه آخر زمان خلقی فتنه جودر علامة الافلاس الاستیناس بالناس خلق عالمدن عزلت ایت كه كدورات ماسوادن خلاص اوله سن زیرا هر بركدر تعلقدن حاصلدر انكیچون حافظ تعلقاتدن انقطاع ایله دائم عمرنی عشق ومحبتله وطاعت وعبادتله مشغول قیلدی غم ماسوادن خلاص اولدی وكنار طوتدی دیمكدر

وله ایضا

ساقی بیا كه یار زرخ پرده بر كرفت * كار چراغ خلوتیان باز در كرفت

ساقی كل كه یار یوزندن پرده یی رفع ایلدی خلوتیلر چراغی ایشنی كیرو طوتدی (مفردات) (ساقی) م (بیا) كل (یار) م (ز) من (رخ) یكاق (پرده) نقاب (بر) یوقاری (كرفت) طوتدی (كار) ایش (چراغ) م (خلوتیان) خلوت اهللری (باز) كیرو (در) زائد (كرفت) طوتدی (معنای اشارتی) ای ساقیٔ شراب عشق الهی اولان پیردلنیرم كل كه سنك یوزكدن بزه فتح باب اولوب نور بصیرتله جمال حقی مشاهده ایتدم وپردهٔ بشریت رفع اولوب انوار ذات الهیه یه مستغرق اولدم خلوتیلرك احیاء لیالی ایچون صباحه قدر یاقدقلری چراغه حاجت قالدی نور الهینك ضیاسیله كیجه م وكوندزم برابر اولدی اول چراغ صوری كیرو قالدی

آن شمع سر كرفته دكر چهره برفروخت * وین پیر سالخورده جوانی زسر كرفت

اول عشاقندن فراغت ایلش دلبر كیرو عرض جمال ایتدی بو یاشلی قوجه جوانلغی باشدن طوتدی یعنی كنج اولدی (مفردات) (آن) اول (شمع) دلبر (سر) باش (كرفته) طوتمش (دكر) كیرو (بر) زائد (فروخت) شعله لندی (وین) بو (پیر) قوجه (سالخورده) یاشلو (جوان) یكیت (یا) مصدریه (ز) من (سر) باش (كرفت) طوتدی (معنای اشارتی) اول مستغنی عن العالمین اولان محبوب حقیقی سالك غافل هوای نفسنه كرفتار ایكن فلا ابالی بیورمش ایدی وكندوبی فیوضات انوار جمال الاهیدن محجوب ایتشدی وقتا كه سالك هوای نفسنی پایمال ایتدی وریاضات ومجاهدات ایله جانب حقه صدق واخلاص ایله توجه كامله تحصیل ایتدی (وان عدتم عدنا) آیت كریمه سی سرنجه اول طالب صادقه جمالندن پرده یی رفع ایدوب عرض جمال ایتدی جمال الله مشاهده سندن نصكره هرنه قدر ارذل عمرده یاشلی قوجه اولورسه دخی جنت عرفانه داخل اولوب برجوان معنوی اولور كه جرد مرد سرنجه حیات ابدی بولوب لافتی الاعلی

معنا سنه درزار وذليل دير عطف تفسيري طريقيله كاه اولور كه زار وضعيف ديرلر ضعيفه عطف تفسيري
طريقيله اما زاري يايله اولنجق زاريدندن مشتق اولور ايكلدي معناسنه پس فرياد وفغان وناله يه عطف تفسيري واقع اولور
پس زاره زاربنك مابينده فرق فاحشدر غرابت بونده در كه رومك اكثر اهل فرسي ايكيسنك اراسني فرق ايلدي حتى
بريسي كه كندو به حسن ظني غالبدر خوش نالهاي زار داشتك معناسنده خوش زار وناله لر طوتدي ديمش بو ايكي

سرنده بر فناي حقيقي اولور كه قطعا كندويه فتور وضعف قلبي متصور دكلدر ديمكدر

آن عشوه كرد عشقكه تقوى زره برفت ✿ وآن لطف كرد دوستكه دشمن حذر كرفت

اول شيوه يي ايلدي عشقكه تقوى يولدن كيتدي واول لطفي ايلدي دوستكه دشمني حذر طوتدي (مفردات) (آن) اول (عشوه) شيوه (كرد) ايلدي (عشق) م (تقوى) طاعت صوري (ز) من (ره) يول (برفت) كيتدي (وآن) دخي اول (لطف) م (كرد) ايلدي (دوست) م (دشمن) م (حذر) خوف (كرفت) طوتدي (معناي اشارتي) جمال حقك مشاهده سنه باعث اولان عشق الهي اول شيوه يي ايتديكه اللهك ذات نورينه استغراق دولتنه نائل ايدوب نوافل عباداته وتقواي صوري يه رغبت منعدم اولدي حضرت بايزيدك اول حالمده كورن صديقدر وآخر حالمده كورن زنديقدر ديو حكم ايدر ديديكي مرتبه يه نائل ايتدي كه مرتبهٔ استغرا قدر بو مرتبه ده دوست حقيقي اول لطفي ايلديكه عدو مبين اولوب دائم مؤمنك ايمانته قصد ايدن شيطان لعينك شرندن امين ايدوب (فبعزتك لاغوينهم اجمعين الا عبادك منهم المخلصين) كلامن اظهار ايله اللهك مخلص قوللرينه اللهك قهري خوفندن وسوسه واضلال ايتدن حذر طوتدي (قد اسلم شيطاني) حديثي سري ظاهر اولدي ديمكدر

زنهارا زين عبارت شيرين ودلفريب ✿ كويي كه پسته تو سخن درشكر كرفت

قطعا سنك بو شيرين وكوكل الدايجي سوزكدن ديرسنكه سنك فستق كبي دهانك سوزي شكرده طوتدي (مفردات) (زنهار) قطعا (از ين) بوندن (عبارت) كلام (شيرين) لذيذ (دلفريب) كوكل الدايجي (كويي) ديرسين (پسته) فستق دهانه مشبه به قيلنشدر (تو) سن (سخن) سوز (در) في (شكر) م (كرفت) طوتدي (معناي اشارتي) (لا تطرحوا الدر على افواه الكلاب) مرنجه اي حافظ صادق بو اسرار الهيه يي وعلوم لدنيه يي جامع اولان شيرين وجذاب القلوب الصادقه كلام حكمت آميزكي نا اهل اولان عوام كالهوامه اظهار ايتمه زيرا قلبك منبع حكمت الهي اوله لي پسته كبي لطيف دهانكدن ظهور ايدن كلمات قدسيه لر اهل محبت عندنده جمله شكر كبي لذات روحانيه بخش ايديجي بر آب حياتدر (كنيل مصر شراب للصابرين وحسرة على آل فرعون والكافرين

بارغمي كه خاطر ما خسته كرده بود ✿ عيسى دمي خدا بفرستاد و بر كرفت

غم يوكي كه بزم خاطر يمزي خسته ايتمش ايدي حق سبحانه وتعالى بر عيسى نفس كوندردي وغم يوكني قالدردي (مفردات) (بار) يوك (غم) م (خاطر) م (ما) بز (خسته) م (كرده) ايتمش (بود) ايدي (عيسى) عيسى عليه السلام

مصراعده بيله داشت داشتن تقديرنده در يعني حكايت حال ماضيدر والا معنى مستقيم اولمز * محصول بيت * بر بلبل بر كوزل رنكلي كل ياپراغني منقارنده طوتردي واول كاه وصلت حسرتيله خوش زار وخوش ناله لري وار ايدي بونده داشت لفظني وار ايدي ديمكله تعبير ايلدك زيرا مقتضاي استعمال بويله در مثلا مال دارك معناسي مالي وار ديمكدر بحسب الاستعمال مال طوتيجي دكلدر اكرچه مقتضاي لغت اويله در (كفتمش در عين وصل اين ناله وفرياد چيست * كفت مارا جلوهٔ معشوق در اين كار داشت) كفتمش شين ضمير بلبله راجعدر عين وصلدن مراد محض وصلدر جلوه عرض حسن وجماله ديرلر در اين كار اين اشارتدر ناله وفرياد لفظنه * محصول بيت * بلبله ديدم محض وصلده بو ناله وفرياد ندر بلبل ديدي جلوهٔ معشوق بزي بو ايشده طوتدي يعني معشوق عرض حسن وجمال ايلدي وبزي فرياد وفغانه دوشوردي حاصلي فرياد وفغانم بي سبب دكلدر اكرچه عين وصلده ايم (يارا كرنه نشست باما نيست جاي اعتراض * پادشاه كامران بود از كدايان عار داشت) كامران كام مراد كامران وصف تركيبدر راندندن سورمك معناسنه مراد سوريجي ديمكدر * محصول بيت * يار اكر بزمله اوتوروب دورمزسه يعني مختلط اولمزسه محل اعتراض دكل زيرا كامران پادشاهدر كدالردن عار طوتر يعني عاري وار (درنمي كيرد نياز وناز ما با حسن دوست * خرم آن كز نازنينان بخت برخوردار داشت) درنمي كيرد تأثير ايلمز ديمكدر نياز عرض حاجت وناز فخر معناسنه در با حسن دوست با بونده حرف صله درخرم شاد معناسنه در نازنينان جمع نازنين اسم منسوب ناز در خلاف قياس او زره زيرا نون اولك نسبته دخلي يوقدر اما نون ثاني تأكيد نسبت ايچوندر برخوردار وصف تركيبدن مركبدر بريسي برخور بريده دار لفظيله تركيبدر اما استعمالده بر وصف تركيبي حكمنده در برمش معناسنه خورخوردندن يمك معناسنه در دار ايسه داريدندن طوتمق معناسنه در برخوردار بخت طوتيجي اوله ديمكدر
* محصول بيت * بزم نياز وناز هز دوستك كوزلكنه تأثير ايلمز يعني هر نقدر كه تضرع ونياز ايلدك كال كوزلكندن

دم

(دم) نفس (با) وحدتيه (خدا) م (بفرستاد) كوندردي (بر) يوقاري (كرفت) طوتدي (معناي اشارتي) قلب منبع حكمت ربانيه دن بر مدت حكمت جريان ايتيوب انقباض واستتار بارغمي خاطر يمزي خسته واسراري نا محرمه فاش ايتامزدن ايچون قهرمان اولان ربانيز دهبته اولمش ايدي بو حال پريشاندن توبه واستغفار ايله دركاه حقه يوز سوردكجه حق سبحانه وتعالى مرده احيا ايديجي بر عيسى نفس مرشد كامل ارسال ايتدي وسيله اولوب بزي ارشاد ايله غمدن خلاص ايتدي وينه اسالنزار زره حكمت جريان ايتدي ديمكدر

هر سرو قد كه بر مه وخور حسن ميفروخت ✿ چون تو درآمدي پي كاري دكر كرفت

هر سرو بويلي محبوبكه آيك وكونشك اوزرينه حسن صاتردي چونكه سن كلدك هر بريسي بر غير ايشك اردني طوتدي (مفردات) (هر) فتحي (سرو) م (قد) بوي (بر) على (مه) آي (خور) كونش (حسن) م (ميفروخت) صاتردي (چون) وقتاكه (تو) سن (آمدي) كلدك (پي) ارد (كار) ايش (با) وحدتيه (دكر) غير (كرفت) طوتدي (معناي اشارتي) يارب هر بر مال ايله وجاهله وعلم ومعرفتله وزهد وتقوى وكراماتله دعواي كمال ايدن وكندولريني آيدن وكونشدن اعلى مرتبه ده يزعميله خود فروشلق ايدن مدعيلر وقتاكه كرم وعنايتكله عشق ومحبته واصل اولوب وساطت عشق ايله حقيقت حال كندولره منكشف اولنجه هر برلري خود فروشلغي ترك ايدوب سلطان عشقك زير حكمنده محو وفناده اولوب وراء پرده ده اولان حقيقته ومعنايه تابع اولديلر ودعوايي ترك ايدوب هر برلري كندوايشي يولن طوتدي وراه مستقيمه كيتدي ديمكدر

زين قصه هفت كنبد افلاك پرصداست ✿ كوته نظر بين كه سخن مختصر كرفت

بو قصه دن افلاك يدي كنبدي پرصدادر نظري قاصر اولاني كور كه سوزي مختصر وبي اعتبار طوتدي (مفردات) (زين) بوندن (قصه) حكايه (هفت) يدي (كنبد) م (افلاك) كوكلر (پر) طولو (صدا) صوت (است) در (كوته) قاصر (نظر) م (بين) كور (سخن) سوز (مختصر) قليل وبي اعتبار (كرفت) طوتدي (معناي اشارتي) حضرت جنيد قدس سره العزيزك (كلام اهل الله جند من جنود الله) كلامي سرنجه بو اهل اللهك كلمات حكمت آميزي افلاك سبعه يه مؤثردركه بر يوزنده اللهك اسرارني بيان ايدر اولياء الله باقي اولدقجه سبع سموات بو نظام اوزره دوار ومزيندر هرنه وقت اللهك اسرارني سويلر اهل الله منقطع اولورسه سموات سبع (وردة كالدهان) اولوب يقلور وخراب اولور اما قاصر نظرلي علماء ظاهر تعدي نه ايديكن بيليوب كوشهٔ وحدتده اللهك ذات نورينه مستغرق اولوب اسرار الهي بيان ايدن ووجودي دوام عالمه سبب اولان اولياء اللهك حالندن غافل اولوب بزعبادت متعدي اهليز انلر عبادت قاصره اهليدر ديوب كلام اهل الله قدرين بيليوب اني بي اعتبار طوتدي (وانا خيرمنه) معنه

کندی دیمکدر

﴿ حافظا تواین دعاز که آموختی که یار ٭ تعویذ کرد شعر ترا و بزر کرفت ﴾

ای حافظ بو دعایی سن کیمدن اوکرندک که یارسنک شعری تعویذ وحمائل ایلدی والتونه قاپلدی (مفردات) (حافظ) م (تو) سن (این) بو (دعا) م (ز) من (که) کیم (آموختی) اوکرندك (یار) محبوب (تعویذ) حمائل (کرد) ایلدی (شعر) کلام منظوم (بزر) التونه (کرفت) قاپلدی (معنای اشارتی) ای حافظ بولسان غیب اولان هر برکلمات قدسیه الهام ربانینك نتیجه لذات مناجاتی ونتیجه دعا ونیاز واسرار بی غایاتی جامع بر فیوضات بلا واسطه آثار بدربونی کیمدن اوکرندك بکرالله طرفندن الهاما تدر بوخسه کلفت اصطلاحات وعبارات ایله جمع اولمش امر دکلدر انکیچون ذوی العقول اولوب معنادن خبردار اولان اهل سعادت سنك اسرار الالهی جامع حیات قلب بخش ایدیجی کلامکی حمائل کبی دائم کندوده حفظ ایدوب والتونه قاپلدی که اعتقاد قلب خالص ایله اکا اعتبار وهر بر بیتندن برمعنای تصوفی اخذ ایدوب کندو یه مرشد کامل بیلشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بلبلی برك کلی خوش رنك در منقار داشت ٭ واندران برك ونوا خوش نالهای زار داشت ﴾

بر بلبل خوش رنکلو برکل یپراغنی بورننده طوتدی اول غدای روحانیده واول نعمت وصلنده زارو ناله لر طوتدی (مفردات) (بلبل) م (یا) وحدتیه (برك) یپراق (کل) م (یا) وحدتیه (خوش) م (رنك) اون (در) فی (منقار) قوش بورنی (داشت) طوتدی (اندران) اندر (برك) ازیق وغدا (نوا) فتح وضم ایله لغتدر نعمت ورفاهیت (خوش) م (نالها) ناله لر (زار) فریاد (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) (فاذکرونی اذکرکم) آیت کریمه سی سرنجه بر ذاکر صادق صبغة الله اولان ذوق ایمان وحقیقت ایقان بخش ایدیجی اسماء اللهدن محاضاقر بت ایچون کلمهٔ توحیده بالفضهٔ جلاله روز وشب توغل ایتدی قلبی لسانه موافق اوله رق (فاذکروا الله ذکرا کثیرا) حکمنجه ذکرالله ایله رطب اللسان اولوب لذت وصلت ونشئهٔ قربت بولدی حالبوکه ذکر ایله غدای روحانیت ونعمت وصلت بولدقجه آه وزاری وناله وفریادی عالی طوتدی دیمکدر

﴿ کفتمش درعین وصل این ناله وفریاد چیست ٭ کفت مارا شیوهٔ معشوق در این کار داشت ﴾

اول بلبله دیدم که عین وصلنده وناله وفریاد نه در بلبل لسان حال ایله بکا دیدی معشوقك شیوه سی بزی بو ایشده طوتدی (مفردات) (کفتم) دیدم (ش) ضمیر (در) فی (عین وصل) تمام وصلت (این) بو (ناله وفریاد) م (چیست) نه در (کفت) دیدی (ما را) بزم ایچون (شیوه) جلوه (معشوق) م (در) فی (این) بو (کار) ایش (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) اول ذاکر واصله دیدم که

دوست بزه هیچ التفات ایلدی ایمدی سعادتلی اولدر که نازنینلردن برخوردار یعنی نصیبلی طالعی اوله یعنی کوزلردن فائده‌لی بختی اوله حاصلی کوزلردن حظ وذوق ایتمش سنا ره لی اوله (خیز تا بر کلك آن نقاش جان افشان کنیم ٭ کین همه نقش عجب در کردش پرکار داشت) خیز خطاب عام قالق دیمکدر کلك عجمدن ایکی کاف عربی ایله مسموعدر اما اراوام کاف اولی عجمی اوقورلر حاصلی ایکیسیده کافی مکسور اوقورجان افشان وصف ترکیبیدر افشانیدندن سلکمك

عین وصلنده بوناله وفریاد نه در جوابنده دیدی که معشوق حقیقینك شیوه سی بزی بو ایشده طوتدی یعنی هر کیمك اللهه قربیتی زیاده اوله بلایه تعبیه ودرد ومحنته ابتلاسی زیاده اولور که (عاشقا زاسه علامت ای پسر ٭ آه پردرد رنك زرد وچشم تر) ومقام وصلنده قلبك جوش وانین وفریاد وفغانك زیاده اکین کورکه (عن عائشة قالت کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحدثنا ونحدثه فاذا حضرت الصلاة فکانه لم یعرفنا ولم نعرفه اشتغالا بعظمة الله وکان یصلی وفی قلبه ازیز کازیز المرجل) یعنی جولك قینار کبی قینار دی وقلبنك ایکلنیسی وفریادی ایشدیلرایدی دیمکدر

﴿ یارا کر ننشست باما نیست جای اعتراض ٭ پادشاه کامران بود از کدایان عار داشت ﴾

یارا کر بزمله اوتورمزسه اعتراض یری دکلدر مراد سورنجی ومستغنی پادشاه ایدی کدالردن عار طوتدی (مفردات) (یارا کر) م (ننشست) اوتورمزسه (باما) بزمله (نیست) دکل (جای) یر (اعتراض) مقابله (پادشاه) م (کامران) مراد سورنجی (بود) ایدی (از) من (کدایان) دفقیرلر (عار) غیرت (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) ای ذاکر کرچه اللهه وصلت وقربت انجق ذکرالله ایله درزیرا جمیع انبیا واولیاء الله اللهه وصلتی ذکر ایله بولدیلر لکن بو وصلتی عقلك وراسنده بی تکیف وبی قیاس بر اتصال معنویدر حلول واتحاد طریقی اوزره دکلدر بو حلول واتحاد اوزره وصلت اولماسی اعتراض یری دکلدر (لایعلم الله الا الله لافی الدنیا ولافی الآخرة) اولان رب الارباب بر قطره منیدن خلق اولنان کثیف ترابك مناسبتی یوقدر حق سبحانه وتعالی فعال لمایرید پادشاه حقیقیدر که غنی عن العالمین در (والله هو الغنی وانتم الفقراء) سرنجه کدالردن کمال استغناسنی اظهار ربوبیت مشدر

﴿ درنمی کیرد نیاز وناز ما باحسن دوست ٭ خرم آن کز نازنینان بخت برخوردار داشت ﴾

بزم نازونیازمز دوستك حسننه تأثیر ایتمز شادوسعادتمند اول کیمسه در که نازنینلردن فائده‌لنیجی بخت طوتدی (مفردات) (درنمی کیرد) تأثیر ایتمز (نیاز وناز) م (ما) بز (با) للملابسة (حسن) م (دوست) م (خرم) شاد (آنکه) اول کیمسه که (از) من (نازنینان) نازلیلر (بخت) دولت (برخوردار) فائده‌لنیجی (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) صفت استغناء الهی کورکه بزم عبادات وطاعاتمزدن اکا بر فائده یوق وقباحتمزدن بر زیان یوق همان خیر وشر قولك عملنك نفعی وضرری کندویه راجعدر لکن سعادتلی اول کیمسه درکه کندونك عجز واحتیاجنی اعتراف ایدوب وغرور ایتمیوب نازنین خدا اولان اولیاء اللهدن فائده‌لنیجی بخت طوتدی وملك انبیا واولیایه کندی دیمکدر

﴿ خیز تا بر کلك آن نقاش جان افشان کنیم ٭ کین همه نقش عجب در کردش پرکار داشت ﴾

قالق تا اول نقاش ازلی اولان اللهك قلمنه جان نثار ایده‌لم که بو جمله نقش عجیبی وصنع غریبی پرکار کبی اولان فلکك دروننده طوتدی (مفردات) (خیز) قالق

وصاچمق معناسنه وجائزدر که وصف ترکیبی اولمیوب افشان اسم اوله‌رق معناسنه وجان کنیم لفظنك مقدم مفعولی اوله جانی افشان ایده‌لم دیمك اوله وجه ثانی اصحدر زیرا وجه اول خودرا لفظنی تقدیر ایلمکه محتاجدر خودرا جان افشان کنیم دیمك اولور کین کاف حرف تعلیل این اسم اشارتدر همه نقش عبارتنه کردش اسم مصدردر کردیدندن دونش معناسنه پرکار ترکیبجه پرکل دیدکاری آلتدر ٭ محصول بیت ٭ خیز یعنی قالق تا اول نقاشك قلمنه کندیمزی جان افشان ایده‌لم ویا جانی افشان ایده‌لم که دور پرکارده بوقدر نقوش عجیبه سی وار در یعنی افلاك وعناصری کروی الشکل یعنی مدور یاراندی وایچلرنده عجایب مخلوقات خلق ایلدی دیمکدر (کر مرید راه عشق فکر بدنامی مکن ٭ شیخ صنعان خرقهٔ رهن خانهٔ خمار داشت) مرید راهده وراه عشقده وعشق پای خطابه مضافدر ومرید لفظ راهه اضافتی اسم فاعلك معموله اضافتی قبیلندندر شیخ صنعان عبدالرزاق یمنی درکه (دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما) غزلنده تفصیلی کچمش خرقه فقرا کیدیکی فراجه یه دیرلر رهن طوتیه دیرلر خمار مبالغه ایله اسم فاعلدر خمر صاتیجی معناسنه در ٭ محصول بیت ٭ اکر عشقك یولنه طالب ایسك بدناملق فکرینی ایله یعنی عاشقلق بدناملقدر ایمدی عشق یولنه سلوك ایلمکه طالب وراغب ایسك بدناملق فکرینی ترك ایله مصراع ثانی حکم تعلیلده واقعدر تقدیر کلام زیرا شیخ صنعان بویله عظیم الشان مرشد ایکن قیصریه شهری کافرلرنده ایکن برکافر قزینه عاشق اولوب خنزیرلرینه چوبانلق ایلیوب قزله شرب خمر ایلیوب شیخ بدناملق فکرینی ایلمدی حاصلی قز شیخدن خمر طلب ایلدی شیخ ایسه افقرناسدن ایدی هیچ بر نسنه یه مالك دکل ایدی واردی برخماره خرقه سنی برمقدار شرابه رهن ایلدی وکتوردی قزله ایچدی پس خواجه نك خرقه رهن خانهٔ خمار بوردیغی مذکور شیخ صنعانك قصه سنه تلمیحدر تنکیم آصفی بیورر (بیت) زصنعان خرقه پوشی در خرابات مغان آمد ٭ ندانست این که خواهد ساخت ترسازاده عورش ٭ (وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر ٭ ذکر تسبیح ملك در حلقه

زنار داشت) آن اسم اشارتدر مذکور شیخه شیرین قلندر دیدیکی انکیچوندر که خرقه سنی شرابه رهن ایدوب عریان
قالدی اطوار جمع طوردر احوال معناسنه سیردن مراد سلوکدر یعنی احوال سلوکده زنار نصارانك علامات کفردن بر علامتیدر
که قوشاقلرینه بند ایدوب قوشاقدن اشاغه صارقدرلر حاصلی کرمکه موقوفدر درحلقهٔ زنار دیدیکی انکیچوندر که زنار بر نیچه
حلقه اولور تسبیحده حلقه در انکیچون ذکر وتسبیح ملك درحلقهٔ زنار داشت دیدی * محصول بیت * اول شیرین قلندرك یعنی

(تا) حتی (بر) علی (کلك) قلم (آن) اول (نقاش) نقش اوریجی (جان) م
(افشان) نثار (کنیم) ایده لم (این) بو (همه) جمله (نقش) م (عجیب)
غریب (در) فی (کردش) دونمك (پرکار) پرکل (داشت) طوتدی (معنای
اشارتی) ای سالك متقن قانق وآکاه اول نقاش ازلی اولان الهك عشقله منشق
اولان قلمنه باخود ارقام ونقوش عالمك منشأ وباعثی اولان (اول ماخلق الله القلم) ایله
تعبیر اولنان نور محمدی یه جان نثار ایده لم که ایکی جهانده سعادتمز انك ارشادیله واکا
تبعیتله درو بونجه فلکده و ملکده بولنان نقوش عجیبه وصنایع غریبه بلکه عرش
وکرسی (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) شاننده اولان قلم حقیق ونور محمدیدن
وجود کلمشدر باخصوص پرکار کبی اوز بزه دوار اولان فلك قلم واسطه‌سیله بوقدر
عجایب ملکوتی طوتدی چونکه بویله اولنجه طریق محمدیدن طشره چیقمق عین
ضلالتدر دیمکدر

(کرمریدراه عشقی فکر بدنامی مکن * شیخ صنعان خرقه رهن خانهٔ خمار داشت)

اکر عشق یولینك مریدی ایسك بدناملق فکرین ایتمه شیخ صنعان عشق مجازیده
شیخلق خرقه سنی می فروشك خانه سنده رهن طوتدی (مفردات) (کر) اکر
(مرید) طالب (راه) یول (عشق) م (فکر) م (بد) کوتو (نام) اسم
(مکن) ایتمه (شیخ صنعان) مشهور بر شیخدر (خرقه) عبا (رهن) م (خانه) او
(خمار) می فروش (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) ای طالب حق چونکه
عشق احدیه وطریق محمدیه طالب ایسك (ولایخافون لومة لائم) آیت
کریمه سی سرین ملاحظه ایدوب خلقك طعندن خوف ایتمه فقر وفاقه ایله
اصحاب رسول الله یولن طوتوب عبا اختیار ایله آچ وصوسز وکیجه اویقوسز
راه عشقده بلا اختیار ایله سفهانك ذمندن حذر ایتمه زیرا عشق یولنده ملامتدن
قیچن مقصوده ایرمز شیخ صنعانی کور که دختر ترسایه کرفتار اولوب انك وصلی
ایچون بوقدر مریدلرندن وحج وعباداتندن بلکه دین وایمانندن کچوب بدی سنه
خنزیر کوتدی بوقدر مریدك طعندن وخلق عالمك لوم وذمندن پروا ایمیوب
محبوب مجازیسی بولنده خرقهٔ عباداتنی میخانه‌ده بلکه کلیسای ترسایه رهن
طوتدی وبته سجده ایتدی لکن عاقبت ینه ایمانه کلوب سعادت بولدی عشق
مجازی یولی بولنجه عشق حقیقی بولنده لائمك لومندن حذر نقصان سلوکدندر

(وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر * ذکر وتسبیح ملك درحلقهٔ زنار داشت)

اول شیرین قلندرك وقتی خوش که سیروسلوك اطوارنده ملکك ذکر وتسبیحنی
زنار حلقه سنده طوتدی (مفردات) (وقت) م (آن) اول (شیرین) لطیف
(قلندر) لاابالی (خوش) م (در) فی (اطوار) اسلوب (سیر) یوریمك (ذکر
وتسبیح ملك) م (در) فی (حلقه) دائره (زنار) نصارانك بللرینه باغلدقلری
سبحه ایدر (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) قلندران حقیقت اولوب نظر

شیخ صنعان حضرتلرینك وقتی وحالی
خوشدر که ملکك ذکر وتسبیحنی زنار حلقه
زنده طوتاردی یعنی ایلردی، حاصلی
صورت کفرده شرائط اسلامی رعایت
ایلردی بونك تفصیلنه مطلع اولق ایستیان
کندینك سیر وسلوکی خصوصنده
دینلمش بر کتاب وار که آکا عبدالرزاق یمنی
دیرلر ومنطق الطیرده دخی بر مفصل حکایه‌سی
واردر انده کورسون (چشم حافظ
زیربام قصران حوری سرشت * شیوهٔ
جنات تجری تحتها الانهار داشت)
بام اوك طامنه دیرلر حوری بو اسم بو صورتده
کلك تصرفات عجمدندر زیرا حور جمع
احور وحوراءدر پس اکابای نسبی زیاده
ایالی اولسه‌لر یا واحدینه رد ایدرلر ویا
جمع قلنله جمع ایدرلراندن صکره نسبت
ایدرلر اما عجم حور لفظنی مفرد اعتبار
ایدوب الف ونونله جمع ایدوب حوران دیرلر
(بیت) حوران بهشتی را دوزخ بود
اعراف * از دوزخیان پرس که اعراف
بهشتست) ویای نسبیه ادخال ایدرلر
سرشت خلقت معناسنه حوری سرشت
حوری یارادلشلی دیمکدر جنات جنتك
جمعیدر باغچه‌لر دیمکدر تجری فعل مضارع
مفرد مؤنث غائبه تحتها تحت الت مقابلی
فوقدر اوست معناسنه ها ضمیری جناته
راجعدر الانهار نهرك جمیدر ایرمقلر
دیمکدر تجرینك فاعلیدر تجری فاعلیله
ومفعول فیه سیله محلا مجرور صفتیدر
جناتك * محصول بیت * حافظك کوزی
اول حوری سرشت جانانك قصری
طامنك آلتنده یعنی تحتنده ایرمقلر اقان
جنت شیوه‌سن طوتدی یعنی اول حالی
وارد یمکدر حاصلی اول جانانك قصرینی
جنته تشبیه ایلدی وکندینك کوزی یاشنی
جنتك ایچنده اقان ایرمقلره تشبیه ایلدی
خواجه یه بو بیتده ایکی وجهله دخل

خقلدن

ایلمشلر بریسی اولدر که زیربام قصر دیمش زیر قصر کرك ایدی زیرا انهار بام قصرك آلتنده جاری دکلدر قصرك آلتنده
جاریدر ثانیا بوکیم انهار جنتك تحتنده جاریدر دیمش حال آنکه جنتك ایچنده جاریدر آلتنده دکل بعضیلر جواب
ویرمشلر که بونك کبیلر مسامحات شعریه دندر ضرورت برمز سؤال ثانی یه ده بویله جواب ممکندر بوغزلی ترکیب آیت کریمه دن
مقتبس اوله بعض تصرفله اصلنده جنات تجری تحتها الانهار ایدی ضرورت وزنیچون تنوینی اسقاط ایلمش بعض مفسرین

برمضاف تقدیر ایلدی تحت اشجارها دیمکدر معلوم اوله که فرقان شریفك جمیع مواضعده من تحتها در الاسورهٔ براتك آخرنده
جمیع قرائك اتفاقیله تحتهادر من سز الا ابن کثیر حضرتلری بونده ده من جاره ایله اوقور (ولهرحم الله روحه) (دیدیکه

خلقدن لاابالی وکندولرینی ملامت خرقه سی آلتنده ستر ایتمش درونی الله عشقیله مالی
اولمش بلکه عوام کوتنده کیسه لرحالی بیلنز بویله اولان اول لطیف قلندرك حالی
زیاده خوش که سیر وسلو کنده ذکری وتسبیحی ملك کبی خالص وریا وسمعه دن
واغراض نفسانیه دن عاریدر (اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری) سرنجه کأن
حالنی نصارایه مخصوص برسبه ایب حلقه سنده مستور طوتدی وکندوینی باعث
ملامت اولان زنار ایله کیزلدی دیمکدر

(چشم حافظ زیربام قصر آن حوری سرشت * شیوهٔ جنات تجری تحتها الانهار داشت)

حافظك کوزی اول حوری سرشت محبوبك قصری طامنك آلتنده در اوبله
قصر که جنات تجری تحتها الانهار شیوه سنی طوتدی (مفردات) (چشم) کوز
(حافظ) م (زیر) اشاغی (بام) طام (قصر) کوشك (آن) اول (حوری
سرشت) حوری طبیعت (شیوه) جلوه (جنات) باغچه لر (تجری) اقر (تحتها)
جنتلرك آلتنده (انهار) ایرماقلر (داشت) طوتدی (معنای اشارتی) حافظك
نظر ارحم الراحمین ولطایف یعباده اولان الهك خانهٔ تجلیسی عرش الله اولان
قلبك تحتنه واب اسرار اخلاصنه درکه (من اخلص لله اربعین صباحا ظهر
ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) خبری سرنجه روضهٔ قلب برحدیقه رحمندر که
آب حیات علوم ومعرفت وشراب ناب عشق واسرار احدیث انهار جنت معرفت
شیوه‌سن طوتدی (وان فی ایام دهرکم نفحات الافتعرضوا لها) سرین نمایان
ایتدی دیمکدر

ولهایضا

(دیدی که یار جز سر جور وستم نداشت * بشکست عهد واز غم ما هیچ غم نداشت)

کوردکی که یار جور وظلم هوسندن غیری طوتمدی عهدنی صدی وبزم غممزدن
هیچ غم طوتمدی (مفردات) (دیدی که) کوردکی که (یار) م (جز) غیر
(سر) هوس (جور) م (ستم) ظلم (نداشت) طوتمدی (بشکست) قیردی
(عهد) قولنی (از) من (غم) م (ما) بز (هیچ) قطعا (غم) م (نداشت)
طوتمدی (معنای اشارتی) کوردکی ای محرم اسرار الله اولان روح عزیزم
حق سبحانه وتعالی بزه یار ایدوب وبزی کندو وصله مبتلا قیلدیغی نفسم حقدن عدول
ایدوب هواسنه تبعیت ایتمکله بزی حقدن محجوب ایدوب جور وظلم هوسندن
غیرینی طوتمدی والله ایله اولان عهد وپیمانی صدی وبزم بوغربت عالمنده
مهجوریت وجدالقلریمز غممزدن هیچ غم طوتمدی بونفس اعدای عدودر صاقن
مکرندن امین اولمه دیمکدر

(یارب مکیرش ارچه دل چون کبوترم * افکند وکشت وعزت صید حرم نداشت)

یارب سن انی مؤاخذه ایلمه اکرچه بنم کبوترکبی کوکلی دوشوردی وقتل ایلدی
وحرم صیدینه عزت طوتمدی (مفردات) (یارب) ای ربم (مکیر) مؤاخذه ایتمه
(ش) ضمیر یاره راجع (ارچه) اکرچه (دل) کوکل (چون) مثل (کبوتر)

یار جز سر جور وستم نداشت * بشکست
عهد وزغم ما هیچ غم نداشت) دیدی خطاب
عام طریقیله اخباره وانشایه تحملی وار
یار مبتدا نداشت خبری وجز جور وستم
نداشته متعلقدر وبشکست خبر بعد الخبردر
وعهد بشکستك مفعولیدر وخبرلرك تحتنده
مستتر ضمیرلر یاره راجع ومبتدا خبرلریله
ومتعلقاتیله مفعولیدر دیدینك وزغم ما
واو معنای حالیتی متضمندر هیچ غم نداشت
غم مقدم مفعولیدر نداشت لفظنك جز
غیر معناسنه سر سودا آرزو معناسنه‌در
جور ستم مترادفاندر * محصول بیت *
کوردك ویاکوردکی که یار جور وستمدن
غیری آرزو وهوا طوتمدی یعنی جور
وستمدن غیری هواسی یوق عهدی
قیردی یعنی بوزدی وبزم غممزدن هیچ
غم طوتمدی یعنی بزم غممزك اولدیغمزدن
غمی اولمدی (یارب مکیرش ارچه دل
چون کبوترم * افکند وکشت وعزت
صید حرم نداشت) مکیرش مکیر فعل
نهی مخاطبدر شین ضمیر یاره راجعدر
یارب یاری مؤاخذه ایله دیمکدر ارچه
اکرچه دن مخففدر چون ادات تشبیه
کبوتر کوکرجن میم ضمیر متکلم وحده‌در
افکند بیقدی وکشت دپلدی
واو حالیه‌در عزتك صیده اضافتی مصدرك
مفعولنه اضافتی قبیلندندر وصیدك حرمه
لامیه‌در * محصول بیت * یاالله یاری
مؤاخذه ایله یعنی عفو ایله اکرچه بنم
کوکرکبی دلی یقدی واولدردی وحرم
صیدینه عزت وحرمت ایلمدی معلوم
اوله که حضرت مکه‌نك اطرافنده معین
یرلر واردر که آکا حرم دیرلر که انده آو اولمق
جائز دکلدر پس بر کیمسه بر صید شکار
ایلسه غرامتن چکر ایدی خواجه‌نك
حرم بیوردیغی بوحرمدر تشبیه طریقیله

کوکرجین (میم) ضمیر متکلم (افکند) دوشوردی (کشف) قتل ایلدی (عزت)
حرمت (صید) آو (حرم) مکهٔ مکرمه (نداشت) طوتمدی (معنای اشارتی)
ای بنم لطیف بعباده اولان ربم اگرچه بزه یار ایدوب و بزی کندوسیله مبتلا
قیلدیغك نفس ظلوم وجهول اولوب هواسنه تبعیت سبیله قطع مراتب ایله اعلای
علیین ووطن اصلی جانبنه کبوترکبی پران ایدیجی وبال همتین کشادایله اعلی مقامه
طیران ایدیجی دل درد مندیمی مرتبه سندن دوشور دیسه ده بلکه غفلته
دوشورمکله مرتبهٔ هلاکه ایلندی وحرم انس الهی واسرارنامتناهی اولان قلبك
صیدنه (ونفخت فیه من روحی) اضافتیله مکرم قیلدیغك مظهر انوار تجلی اولان
روح مکرمه عزت طوتمدی لکن ای ارحم الراحمین اولان ربم سن اول بیچاره
نفسی جبلتی مقتضاسیله مؤاخذه ایتمه حبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم
عشقنه انی عصمتله روحه تابع قیل وعفو وکرمکله هدایتده ثابت قیل (ربنالاتزغ
قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)

﴿ برمن جفاز بخت من آمدوگرنه یار ❁ حاشا که رسم لطف وطریق کرم نداشت ﴾

بنم اوزریمه جفا بنم بختمدن کلدی یوخسه یار حاشاکه لطف رسمنی وکرم طریقنی
طوتمدی یعنی طوتمامق ایتمدی طوتدی (مفردات) (بر) علی (من) بن
(جفا) م (ز) من (بخت) طالع (من) بن (آمد) کلدی (وگرنه) یوخسه
(یار) م (حاشا) ادات تنزیه (رسم) اسلوب (لطف) م (طریق) م (کرم) م
(نداشت) طوتمدی (معنای اشارتی) بوآلام واکدار دنیا وموجب مقت الله اولان
بوغفلت وشغل ماسوی اوزریمزه واقع اولان بوقدر فساد وجفا جمله سی بونفس
بد کارك مشتهاسنه تبعیتدن وکسب یدمزدندر یوخسه فیاضده بخل بوقدر
حاشا که لطیف وکریم اولان الله عبادنه لطف رسمنی وطریق کرمی طوتمامق ایتمدی
(وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) نعم لایحصی دن محرومیتله نفسمز اوزره
جفاینده کندیمزدندر (ربنا ظلمنا انفسنا وانلم تغفرلنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین
ربی اغفرلی ولوالدی وللمؤمنین)

﴿ باابن همه هرآنکه نه خواری کشیدازو ❁ هرجاکه رفت هیچ کس محترم نداشت ﴾

بوجمله ایله یعنی بوجمله نقصانیله هراول کیمسه که اندن خوراق چکمدی هرنه یره
که کیتدی هیچ کیمسه انی محترم طوتمدی (مفردات) (بااین همه) بوجمله ایله
(هرآنکه) هراول کیمسه که (نه) نفی (خواری) خوراق (کشید) چکدی (ازاو)
اندن (هرجاکه) هرنه یره که (رفت) کیتدی (هیچ کس) هیچ کیمسه (ش)
ضمیر (محترم) حرمتلو (نداشت) طوتمدی (معنای اشارتی) اللهك سعت
رحمتنی وکرم واحسانتی کور که قوادن بوقدر نفسه تبعیتله اللهنه عاصی اولوب
وبو قدر یوز قره لقلری کسب ایتمش ایکن برآن رزقنی کسیوب الله تعالی جانبندن
برخوراق چکمدی مؤمنك وکافرك رزقنی ویروب برکون آج وصوسز قومدی لکن

(برمن جفا زبخت من آمد وگرنه یار ❁
حاشا که رسم لطف وطریق کرم
نداشت) برمن بنم اوزریمه یعنی بکاوگرنه
والا معناسنه رسم عادت وقانون ❁ محصول
بیت ❁ بکا جفا کندی طالعمدن کلدی
یوخسه یار حاشا که رسم لطفی وطریق
کرمی طوتمیه یعنی حاشا که لطفی وکرمی
اولمیه حاصلی یارك رسم لطفی وطریق
کرمی واردر اعدی بنم باشمه کان بلالر کندی
سنارمدندر یاردن دکل (بااین همه هرانکه
نه خواری کشیدازو ❁ هرجاکه رفت هیچ
کس محترم نداشت) بااین همه این اسم
اشارتدر لطف وکرمی یاره یعنی یارك
بوجمله لطف وکرمیله هرانکه که اسم درکیم
معناسنه هراول کیمسه که دیمکدرنه معناده
کشید مقیددرنکشید تقدیرنده خواری
خوار ذلیل معناسنه ویا حرف مصدر در
هرجارفنك مقدم مفعولیدر کشیده شین
ضمیر هرانکه ده کی که لفظنه راجعدر محترم
حرمتلی دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ یارك
بوجمله لطف وکرمیله هر اول کیمسه که
اندن ذلت وخورلق چکمدی هر یره که
کیتدی هیچ کیمسه اکا حرمت ایلمدی یعنی
هر کیمسه که جانانك ذل وحقارتنی چکمدی
هرکز هیچ کیمسه دن عزت وحرمت بولمدی

الله تعالی (ولقد کرمنا بنی آدم) تاجیله مکرم قیلمش ایکن نفسه تبعیت سبیله اول
عاصی وفاجری انسانلدن وملکلدن هیچ کیمسه محترم طوتمدی مکر ملك فائده ویرمیوب
کندونی بی قدرو بی حرمت ایتدی دیمکدر

﴿ ساقی بیار باده وبامدعی بکو ❁ انکار مامکن که چنین جام جم نداشت ﴾

ای ساقی باده یی کتور ومدعی یه سویله بزی انکار ایله بونجلین جامی جم طوتمدی
(مفردات) (ساقی) م (بیار) کتور (باده) شراب (با) للملابسة (مدعی)
دعوی ایدیجی (بکو)) سویله (انکار) م (ما) بز (مکن) ایله (که) زیرا (چنین)
بونجلین (جام) قدح ((جم) برپادشاه (نداشت) طوتمدی (معنای اشارتی)
ای طالب حق اولان قرداش انسانك عندالله قدری عالی اولوب ومحترم اولدیغی
شراب عشق الهیدن نوش ایتمکله هدایت بولوب وغیریلری طریق حقه ارشاد
ایتمکله درانکیچون بیورر که ای اللهك عشق شرابنی بخش ایدیجی مرشد شفیقم
بزه شراب عشق الهی کتور وراه عشقك بلالرینه تحمل ایتدیروب وذوق ایمان
طاتدیروب مجرد اعمال ظاهره ایله محبت دعواسن ایدن مدعی یه سویله حقیقت
ایمانه واصل اولوب مقتضای عشق الهی صورتی خراب معناسنده صدقتیح
باب اولان عشاقه انکار ایتمسونکه بوشراب عشق الهینك جم کبی پادشاهان
صوری قدحن بیله طوتمدی یعنی پادشاهان جهان بدرکارلرندن لذت شراب
عشق الهی یی طاتمدی وهوای نفسی ترك ایدوب الله یوله کیتمدی دیمکدر

﴿ هرراهروکه ره بحریم درش نبرد ❁ مسکین برید وادی وره در حرم نداشت ﴾

هرسالك که انك قپوسی حریمنه یول ایلتمدی مسکین وادی یی قطع ایلدی حرمه یول
طوتمدی (مفردات) (هر) جمله (راهرو) سالك (ره) یول (با) للملابسة
(حریم) حولی (در) قپو (ش) ضمیر (نبرد) ایلتمدی (مسکین) فقیر (برید)
قطع ایلدی (وادی) دره (ره) یول (در) فی (حرم) ایچ حولی (نداشت)
طوتمدی (معنای اشارتی) اهل نفس اولان عوام ناس دکل بلکه راه عشقك
سالکی استقامتی اولمدیغیچون حریم قدس الهی یه یول ایلتمدی همان بیابان هواده
قالوب کعبهٔ مقصوده یول بولمدی اما آتش عشق الهی ایله خانهٔ تجلی اولان قلبندن
ماسوایی احراق ایدن عاشق مسکین صدق واستقامتی برکاتیله کرچه نیجه وادی
وعقباتی ومراتب سطحاتی قطع ایلدی لکن فنای کلیده اولیوب کندوده آثار
بشریت منقطع اولمدیغیچون تلویناتدن خلاص اولیوب مقام تمکینده ومرتبهٔ حق
الیقین ده اولان حرم انسه یول طوتمدی وعارف بالله مرتبه سنه یتمدی

﴿ حافظ ببر تو کوی فصاحت که مدعی ❁ هیچش هنر نبود وخبر نیز هم نداشت ﴾

حافظ سن فصاحت طوپنی ایلت که مدعی هیچ آنك هنری یوق ایدی وهنردن
دخی هم خبر طوتمدی (مفردات) (حافظ) م (ببر) ایلت (تو) سن (کوی)
طوپ (فصاحت) م (مدعی) قوری دعوی اهلی (هیچش) هیچ اکا (هنر)

(ساقی بیار باده وبامحتسب بکوی ❁ انکار
مامکن که چنین جام جم نداشت) بعض
نسخه ده محتسب یرینه مدعی واقعدر
انکارك مایه اضافتی مصدر مفعولنه
اضافتیدر که حرف تعلیل جام نداشتنك
مقدم مفعولیدر جم مبتدا نداشت خبری
❁ محصول بیت ❁ ای ساقی باده
کتور ومدعی یه ومحتسبه سویله
بزه انکار ایلمه که بونجلین جامی جم
طوتمزدی یعنی بویله جامی جمك بوغیدی
حاصلی بز مالك اولدیغمز باده یه
جم مالك اولمامش ایدی (هرراه روکه
ره بحریم درش نبرد ❁ مسکین بریدوادی
وره درحرم نداشت) راه رو وصف
ترکیبیدر روندن یولجی دیمکدر
مراد سالك راه عشقدر حریم اولی ره
مقدم مفعولیدر نبردك برید فعل ماضی
مفرد غائبدر فاعلی تحتنده مستتر راجعدر
مسکینه که عبارتدر راه رودن وادی وره
حرمدن مراد مکه حرمیدر ❁ محصول
بیت ❁ هرعاشق سالك که جانانك قپوسی
حریمنه یول ایلتمدی یعنی قپوسنه واصل
اولمدی مسکین راهرو قطع وادی حرم
ایلدی اما حرمه یول طوتمدی یعنی حرمه
واصل اولمدی حاصلی سعی بلیغ ایدوب
درحریم جانانه واصل اولمیان عاشق قطع
بیابان ایدوب مکه یه واصل اولمیان حاجی
کبیدر (حافظ ببرتو کوی فصاحت که
مدعی ❁ هیچش هنر نبود خبر نیز هم
نداشت) ببرفعل امر مخاطبدر بردندن
دیمکدر کوی فصاحت اضافتی بیانیه در
کوی طوپدر که عربیده کره دیرلر
فصاحتی حقیقتله بیلمك ایستین معانی
کتابلرینه مراجعت ایلسون که انده
فصاحتی اوجه تقسیم ایلرو هر قسمنی علی
حده تعریف خاصله تعریف ایلرظاهر
بودرکه بونده فصاحت فی الکلام مراد
اوله حاصلی سوز عیبدن خالص و بانك

اولمقدر که حرف تعلیل مدعیدن مراد بونده خصم هیجش شین ضمیر مدعی یه راجعدر هنرعیبك نقیضی که عربجه
منقبت دیرلر میمك وفانك وبانك فتحهلریله نبود فعل نفی ماضی ما كان معناسنه اصلنده بود ایدی مشترکدر فعله حرف
ماینده حرف اولیجق حکایت حال ماضی افاده ایدر عربیده کان کبی مثلا کان زید قائما دیسك زید قائم ایدی دیمكدر كذلك
زید قائم بود دیسك اما فعل اولیجق کنه کان کیدر اولدی معناسنی افاده ایدر بونده نون نافیه ایله لیس معناسنه در

معرفت (نبود) یوق ایدی (خبر) م (نیز) دخی (نداشت) م (معنای اشارتی)
ای حافظ فنای نفسله ومحو وفقرله سن میدان مجاهدهٔ معرفت ویقین طوپنی اسب
همت سبقیله (السابقون السابقون اولئك هم المقربون) سرنجه ابلت وقاپمه غیرت
ایله زیرا ریاضات ومجاهداتسز وهوی ومشتهیات نفسی ترکسز مرکز عشق ومحبته
واصل اولیوب اسیر نفس اولان مدعی هیچ اكا معرفةالله اولمدی ومعرفةاللهدن
خبر دخی طوتمدی واهل نفسه معرفةالله نصیب اولمدی دیمكدر ❀ وله ایضا ❀

❀ بی مهر رخت روز مرا نور نماندست ❀ وزعمر مرا جز شب دیجور نماندست ❀

سنك آفتاب کبی روشن یوزکسز بنم کونمك نوری قالمشدر وبنم عمرمدن قرانكو کیجهدن
غیری قالمشدر (مفردات) (بی) نفی (مهر) کونش (رخ) یکاق (تا) خطابیه
(روز) کوندز (مرا) بنم (نور) م (نماندست) قالمشدر (ز) من (عمر) مدت
حیات (مرا) بنم (جز) غیر (شب) کیجه (دیجور) قرانكو (نماندست) م
(معنای اشارتی) الله نور السموات والارض) سرنجه صورت ومعنایی انوار ذاتیله
منور اولان الهم مرآت قلبمده سنك جمالك نوری تجلی ایتمکسزین بنم کونمك نوری
قالمشدر وعالم باشمه زندان وظلمانی اولمشدر وسنك نور ذاتیهك قلبده رخشان اولمق
ایچون باقی عمرمده درکاه عزتكه یوزسوروب تضرع ونیازایله قرانكو کیجهلری احیادن
غیری بكا برچاره قالمشدر دیمكدر

❀ هنگام وداع توزبس گریه که کردم ❀ دوراز رخ تو چشم مرا نور نماندست ❀

سنك وداعك وقتنده زیاده کریه ایلدیكمدن سنك یكاغندن ایراق اولسون بنم
کوزیمك نوری قالمشدر (مفردات) (هنگام) وقت (وداع) آیرلق (تو) سن
(ز) من (بس) چوق (گریه) اغلمق (کردم) ایلدم (دور) ایراق (از) من
(رخ) یكاق (چشم) کوز (مرا) بنم (نور) م (نماندست) قالمشدر (معنای
اشارتی) قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار سرنجه انقباض ایله قلبم اوزره پرده
وغین عارض اولدقده الم افتراقله زیاده کریه ایلدیكمدن تعالی شانه عنایتقراولون علوا
کبیرا اولان ربم سنك ذات شریفكدن ایراق اولسون بنم چشم بصیرتمده نور تجلی
قالمشدر کرم وعنایت ایدوب پردهٔ استتار وانقباضی قلبمزدن رفع ایدوب ذات پاكك
نورینه قلبمزی مستغرق ایله یاربم دیمكدر

❀ میرفت خیال توزچشم من ومیگفت ❀ هیهات ازین گوشه که معمور نماندست ❀

سنك خیالك بنم چشممدن کیدیدی ودیدی بعید اولدی بو کوشهدن که معمور قالمشدر
(مفردات) (میرفت) کیدیدی (خیال) م (تو) سن (ز) من (چشم) کوز
(من) بن (میگفت) دیدی (هیهات) بعید اولدی (ازین گوشه) بوبوجاقدن
(معمور) م (نماندست) قالمشدر (معنای اشارتی) هرنه وقت که پردهٔ استتار ایله
چشم بصیرتمدن حضور توجهم ذوق وتجلیٔ انوار ذاتیهك شرقی کیدیدی وانقباض
ایله محجوب اولدی ولسان حال ایله اول کیدن اذواق روحانیه دیدی بعید اولدی
بوکوشهٔ چشم بصیرتدن که معموراق قالمشدر برقلبده که لمعان انوار تجلیٔ الهی

هنرش نیست معناسنه درنداشت قرینه سیله
نیز ونوز وهنوز بعضیلر بونلری حروف
عاطفهدن عد ایلدی ایمدی خبرنیز
همنداشتنك معناسی خبرده یوق دیمكدر
* محصول بیت * ای حافظ سن فصاحت
طوپنی قاپ یعنی نظم کلام پاك ایله که
مدعینك هیچ هنری یوق وهنرزدن
خبرده یوق ایدی اول سنكله خصومت
ایدهمز زیراكه دسن پرهنزواول بی
هنزدر (وله رحمه روحه) (بی مهر رخت
روزمرا نور نماندست * وزعمر مراجز شب
دیجور نماندست) مهرك رخه اضافتی
بیانیهدر رخك تایه لامیهدر روزك مرایه
لامیه مهر بونده کونش معناسنهدر نماندست
اصلنده نمانده است در ضرورت وزنیچون
همزهٔ رسمی حذف اولنش نتكیم آصفی بیورر
(بیت) نه همین برسر کویت سر ما افتادست *
* هر که در کوی تو افتاد زپا افتادست *
اصلنده افتاده است در زیرا است لفظی
اسم مخصوصدر فعله داخل اولماز وزعمر
رانك سكونیله اوقنمق کرك رانك کسریله
اوقیوب مرایه مضاف ایلسك رازائداولور
دیجور قرانكو عربیده ظلام معناسنهدر
شب دیجور قرانكو کیجه معناسنهدر
* محصول بیت * سنك رخك کونشسز
کونم نوری قالمشدی یعنی کونم کیجهدر
دخی عمردن بكا قرانكو کیجهدن غیری
قالمشدر یعنی جانانك فراقیله عالم کوزیمه
تاروتار بكدر (هنگام وداع توزبس گریه
که کردم * دور از رخ تو چشم مرا نور
نماندست) هنگام وقت دیمكدر وداع
واوك فتحیله اسمدر تودیع معناسنه سلام
تسلیم کلام نتكیم معناسنه اسم اولدیغی
کبی وداعك تولفظنه اضافتی مصدرك
فاعلنه ویامفعولنه اضافتی قبیلندندر
یعنی سنك بزه وداعك ویابزم سكاوداعمز
معناسنه زبس یعنی زای معجمهٔ مکسوره

❀ بولنیه ❀

ازلفظندن مخففدر بس بونده بسیار معناسنه براسمدر گریه اسمدر اغلمه معناسنه خنده اسم اولدیغی کبی کوله
معناسنه کردم فعل ماضی متكلم وحده معناسنه ایلدم دیمكدر دور ازرخ تو عبارتنك ظاهرا اخباره وانشایه تحملی
واردر یعنی دعا اولمق وارسنك رخكدن ایراغ معناسنه نتكیم ترکیده دوستلردن وحاضرلردن ایراغ اولسون دیرلر مقام
دعاده اما مراد انشا درمحل قرینه سیله اخبار دکلدر چشم مرا نور نماندست چشم مرا اضافتی لامیه در بنم کوزمك

نوری قالمشدیمكدر * محصول بیت * وداعك وقتنده چوق گریه که ایلدم یعنی چوق اغلادیغمدن سنك رخكدن
ایراغ اوله کوزمك نوری قالمش یعنی الله سنك رخكی بی نور اولمقدن صقلیه چوق اغلمقدن بنم کوزم بی نور اولدی
وبو بیتك قافیه سی رد مطلع واقع اولمشدر وبو بیتك معناسی اخباری طوتنلرخوای بینه واصل اولمشلر (می رفت خیال تو
زچشم من ومیگفت * هیهات ازین گوشه که معمور نماندست) میرفت حکایت حال ماضیدر کیدردی دیمكدر ومیگفتده

بولنمیه اول قلب خرابدر بردخی عمارت بولمز مگر عنایت حقله وهمت پیران ایله
انکشاف درون وانبساط انوار تجلیٔ بوقلمون ظهور ایده دیمكدر

❀ وصل تو اجل را زسرم دور همی داشت ❀ از دولت هجر تو کنون دور نماندست ❀

سنك وصالك اجلی بنم باشمدن دائم ایراق طوتدی سنك فراقك دولتندن شمدی
اجل ایراق قالمشدر (مفردات) (وصل) م (تو) سن (اجل) موت (را)
ادات مفعول (ز) من (سر) باش (میم) ضمیر (دور) ایراق (همی) دائم (داشت)
طوتدی (از) من (دولت) م (هجر) فراق (تو) سن (کنون) شمدی (دور)
ایراق (نماندست) قالمشدر (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان الله سنك
بی تكیف وبی قیاس وصالك اجلی وموتی عوامی بنم باشمدن دائم ایراق طوتدی
وبكا حیات ابدی ونجات سرمدی بخش ایتدی که بنم ایچون موت خوفی یوقدر
(الموت تحفة المؤمن) سرینه ایردم (من احب لقاء الله احب الله لقاءه) سرنجه
سنك لقاكك شوقی ایچون اولان فراقك دولتندن شمدی اجل ایراق قالمشدر که
سنك وصلت كامله ك (الیوم اكملت لكم دینكم واتممت علیكم نعمتی) آیت
کریمهسنده اولان قربیت ووصلت لقاءاللهدن مخبردر وعاشق صادقه قربیت اجل
بشارت عظمادر دیمكدر

❀ نزدیك شد آن دم که رقیب تو بگوید ❀ دور از درت آن خستهٔ مهجور نماندست ❀

قریب اولدی اول دم که سنك رقیبك دیه سنك قپوكدن ایراق اول مهجور خسته
قالمشدر (مفردات) (نزدیك) قریب (شد) اولدی (آن) اول (دم) نفس
(رقیب) کوزجی (تو) سن (بگوید) دیه (دور) ایراق (در) قپو (تا)
خطابیه (آن) اول (خسته) م (مهجور) آیری دوشمش (نماندست) قالمشدر
(معنای اشارتی) لقاءالله شوقیله الم هجرانده اولان عاشق ایچون اول نفس یقین
اولدیكه سنك رقیب عتید قیلدیغك مؤمنلرك دوستی کراما کاتبین ملكاری بشارة
وسرورا دیه یاخود عدو مبین اولان شیطان لعین الما وتحسرا دیه بحمدالله الم هجر
ایله خستهٔ عشقك اولان عاشق صادق سلامت ایمانله لقاء الهیه واصل اولوب سنك
قپوكدن ایراق قالمشدر ومهجور اولمشدر شیاطین ای واه سلامت ایمانله لقاء الهیه
واصل اولدی وسوسهمزفائده ویرمدی دیرلر یارب حبیبك محمدالمصطفی صلی الله
تعالی علیه وسلم عشقنه بزه سلامت ایمان بخش ایدوب دوستلریكی مسرور ودشمنلریكی
خور ومقهور ایله دیمكدر

❀ من بعد چه سود ار قدمی رنجه کند دوست ❀ کز جان رمقی در تن رنجور نماندست ❀

شمدنصكره نه فائده اگر دوست برقدم رنجه ایده زیرا رنجورتنده بررمق قالمشدر
(مفردات) (من بعد) شمدنصكره (چه) نه (سود) فائده (ار) اگر (قدمی)
برقدم (رنجه) زحمت (کند) ایده (دوست) م (که) زیرا (ز) من (جان)
م (رمق) برنفس (در) فی (تن) م (رنجور) خسته (نماندست) قالمشدر

بویله در مصراع ثانی میگفتك مقول
قولی در هیهات عربیده اسمدر اسماء
افعالدن بعد یعنی ایراغ اولدی معناسنه
اما عجم اکثر تحسر وتحزن مقامنده
استعمال ایدرلر ازین بونده بونك کبی دیمكدر
نتكیم برایکی کره بیان اولدی که حرف
رابط صفت ویاحرف تعلیل یعنی تحزنه
علت اوله * محصول بیت * سنك خیالك
کوزمدن کیدردی وسویلردی حیف
بونك کبی کوشه که معمور قالمشدر یعنی
خراب اولمشدر حاصلی کوزم سیل
کریهدن خراب اولدی وخیالك انده
قرار ایدهمیوب کوچوب کیتدی وکیدر
کن سویلردی یازق که بونك کبی
لطیف کوشه خراب اولمشدر مصراع
ثانینك معناسی یعنی بو کوشهدن کرو
خراب اولوردیمن هیهات که
بو بیتك معناسنه واصل اولمش
(وصل تو اجل راز سرم دور همی
داشت * از دولت هجری تو کنون
دور نماندست) اجل لغتده برشینك
مدتنه دیرلر اما عجم موتده استعمال ایدر
دور همی داشتك معنای لغویسی ایراق
طوتردی اما استعمالده ایراقلشدیردی
دیمكدر هجر هانك فتحی وجیمك سكونیله
مصدردر آیرلق معناسنه کنون اکنوندن
مخففدر شمدی دیمكدر دور نماندست
ایراق قالمامشدر یقین اولمشدر * محصول
بیت * سنك وصالك اجلی باشمدن
ایراقلشدیردی اما سنك فراقك دولتندن
شمدی ایراق قالمشدر یعنی اجلم یاقلشمشدر
حاصلی وصالك دیریسیدم شمدیكه
وصالك کیدوب هجرانك کلدی اولمك
لازم اولدی (نزدیك شد آن دم که
رقیب تو بگوید * دور از درت آن خستهٔ
مهجور نماندست) نزدیك ونزد وقت
ویقین معناسنهدر دم بونده وقت معناسنهدر

دور از درت حشو ملیحدر یعنی جانانه دعادر دور ازرخ تو کبی وجائزدرکه حشو ملیح اولمیه اخبار خالص اوله قپوكدن
ایراق یعنی قپوك فراقكده * محصول بیت * اول وقت یقین اولدیكه سنك رقیبك دیه سنك قپوكدن ایراق اوله
اومهجور خسته قالمامشدر یعنی اولمشدر (من بعد چه سود ارقدمی رنجه کند دوست * کز جان رمقی درتن رنجور نماندست)
من بعد شمدنصكره دیمكدر سود فائده قدمیده یاتنكیرایچوندر رمق جانك بقیهسنه یعنی صوك نفسه دیرلر رنجور

(معنای اشارتی) یارب کرم وعنایتکله بزی حال حیاتمز دن نیجه مدت دولت وصلنکه نائل ایدوب انوار تجلیات ذاتکه مظهریتله اذواق روحانیت بخش ایله تاکه ام رغوب اولان مزرعهٔ آخرتده مراتب عرفانی تکمیل ایدوب عمر مدید جمالك نوریله بزی شرفیاب ایله کرچه آخر نفسده اولان وصلت وتجلی دخی خوشدر اما عمر آخر اولدقدنصکره نه فائده دوستنك قربیت وتجلیسنده که رنجور عشق اولان عاشقك تننده جاندن برنفس قالمشدر نیجه مدت صفای روحانیت وتجلیٔ قربت بولان کبی دکلدر برنفس اولان ذوقله مدت مدیده اولان ذوقك فرقی ظاهر دردیمکدر

﴿ در هجر توکر چشم مرا آب نماند ✿ کو خون جکر ریزکه معذور نماندست ﴾

سنك فراقکده کریه دن اکر بنم چشممك آبی قالمیه چشمه دی جکرقانی دوکسون که معذورقالمشدر (مفردات) (در)فی (هجر) فراق (تو) سن(کر) اکر (چشم) کوز(مرا) بنم (آب) صو (نماند) قالمیه (کو) سویله(خون)قان(جکر) م (ریز) دوك (که) زیرا (معذور) عذرلنمش (نماندست) قالمشدر (معنای اشارتی) یارب کرمکدن راه وصلتکده دردعشقکه کرفتار ایتدیکك بو عبد بیچاره نك سنك فراقکده اغلقدن اکر چشممك آبی قالمیه یارب چشمه دی ومکنت ویر جکرقانی دوکسون زیرا معذور قالمشدر یعنی الم هجرانله منکسر القلب اولان عاشق صادقك علامتی رقت قلب ایله کوز یاشی ودرون آتشیدر مرتبهٔ عشقده عاشق صادق کریه وافغان اوزره اولسه دعوای عشقده صادق دکلدر ومعذور ده دکلدر زیرا جمود العین علامت خذلاندر وامارهٔ بعدیت وغفلت وهجراندر دیمکدر

﴿ صبرست مراچارهٔ هجران تولیکن ✿ چون صبر توان کردکه مقدور نماندست ﴾

سنك فراقکه چاره بکا صبر در لکن صبر ایتمك نیجه ممکندرکه قدرت قالمشدر (مفردات) (صبرست) صبردر (مرا) بکا (چاره) علاج (هجران) فراق (تو) سن (لیکن) استدراك (چون) نیجه (صبر) م (توان) ممکن (کرد) ایتمك (که) زیرا (مقدور) قدرت (نماندست) قالمشدر (معنای اشارتی) یارب جمالك نور ینك عاشقی بو عبد بیچاره که حالت انقباض واستتارده سنك فراقك دردینه چاره صبر در اما عاشق مشتاقه سن نعم الماهدونك جمالی نورینه بعد المشاهده صبر ایتمك نیجه ممکندرکه عاشقه بعدالجمع افتراق زهر بلاتریاقدر انکچون عاشقك افتراق صبره قدرتی قالمشدر (نعوذ بالله من الحور بعد الکور) ای من النقصان بعد الزیادة ومن الافتراق بعد الجمع دعاسنه مداومدر دیمکدر

﴿ حافظ زغم وکریه نپرداخت بخنده ✿ ماتم زده را داعیهٔ سور نماندست ﴾

حافظ غم وکریه دن خنده یه مشغول اولمدی یاساو آدمه دوکون قیوسی قالمشدر (مفردات) (حافظ) م (غم) م (کریه) اغلمق (نپرداخت) دوزلمدی (با) للملابسة (خنده) کولمك (ماتم) یاس (زده) اوروجی (را) ادات مفعول (داعیه) سبب وقیغو (سور) دوکون (نماندست) قالمشدر (معنای اشارتی) حافظ فیض

مریضه دیرلر ✿ محصول بیت ✿ شمدنصکره نه فائده جانان قدم رنجه قیلورسه زیرا مریضك تننده جاندن رمق واثر قالمشدر یعنی اولمشدر یعنی بن که اولدم شمدنصکره جانانك کلمه سندن نه فائده (درهجر توکر چشم مرا آب نماند ✿ کو خون جکر ریزکه معذور نماندست ✿ معذور مصدر در اسم مفعول وزنی اوزره میسور یسر ومعسور عسر معناسنه اولدیغی کبی ✿ محصول بیت ✿ سنك فراقکده اکر بنم کوزمك صویی یعنی یاشی قالمزسه خطاب عام طریقیله دیرکه جکر قانن دوك که عذر قالمشدر یعنی جکر قانن دوکمکه عذر یوقدر دوکمك لازمدر (صبرست مرا چارهٔ هجران تولیکن ✿ چون صبر توان کردکه مقدور نماندست) صبرمقدم خبر چارهٔ هجران مؤخر مبتدا چون واوك اماله سیله نیجه دیمکدر کیف معناسنه مقدور مفعول وزنی اوزرینه مصدر در ✿ محصول بیت ✿ سنك هجرانکك چاره سی بکا صبردر اما نیجه صبرایلك اولورکه مقدور یعنی قدرت قالمشدر حاصلی هجرانه چاره صبردر اما صبره مجال قالمشدر (حافظ زغم وکریه نپرداخت بخنده ✿ ماتم زده راداعیهٔ سور نماندست) نپرداخت مقید اولمدی ماتم زده یاسلی کیمسه یه دیرلر داعیه باعث سور دوکون بونده شنلك مراد در ✿ محصول بیت ✿ حافظ غمدن واغلمه دن کولمکه وباکولمکه مقید اولمدی زیرا یاسلی کیمسه یه یعنی حافظنه شنلك باعثی قالمشدر یعنی حافظ غم وغصه دن ماتم زده حکمنده در ماتم زده ایسه شنلکه باعثی اولمز مصراع ثانی حکم تعلیلده در مصراع اوله نسبت (وله رحم روحه)

ربانیله اللهك درد عشقنه کرفتار اوله لی اشتیاق مشاهدهٔ انوار جمال الله ایچون غم وکریه دن بو سبجن دنیاده حظوظات نفسی وبرمکله کولمکه مشغول اولمدی زیرا محبوبی افتراقیله یاسلو اولان آدمه باعث سرور اولان دوکون قیغوسی قالمشدرو کندوده (فلیضحکوا قلیلا ولیبکوا کثیرا) سری نمایان اولمشدر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ زکریه مردم چشم نشسته درخونست ✿ ببین که درطلبت حال مردمان چونست ﴾

اغلمه دن کوزم ببکی قان ایچنده اوتورمشدر کورکه سنك طلبکده آدملرك حالی نیجه در (مفردات) (ز) من (کریه) اغلمق (مردم) کوزببکی (چشم) کوز (نشسته) اوتورمش (در) فی (خون) قان (است) در (ببین) کور (در) فی (طلب) م (ت) خطابیه (حال) م (مردمان) (آدملر (چون) نه (است) در (معنای اشارتی) یارب کرمکله بزی راه عشقکه دوشوردکنه بی نهایه اولان کرم واحسانکه انوار تجلیٔ ذاتك مشاهده سنده بزی بردوام ایله زیرا حالت انقباضده کثرت بکادن کوزم ببکی قان ایچنده اوتورمشدر وخونه غرق اولمشدر یارب مشتاق جمالك اولان درمانده لریکه کرم ورحمتکله نظر بیورکه سنك افتاده لرك اولان آدملرك سنك طلبك یولنده حالی نیجه در کرمکله انلری محجوب ایدوب نقصانه دوشورمه وراه مستقیمدن طشره چیقاروب بزی شاشیرمه دیمکدر

﴿ بیادلعل تو بی چشم مست میکونت ✿ زجام غم می لعلی که میخورم خونست ﴾

سنك لبك ذکریله می رنکلی مست کوزکسز غم قدحندن شول قرمزی شرابی که ایچرم قاندر (مفردات) (با) للملابسة (یاد) ذکر (لعل) ایدن کنایه در (تو) سن (بی) نفی (چشم) کوز (مست) م (میکون) شراب رنکلی (ت) خطابیه (ز) من (جام) قدح (می) شراب (لعلی) لعله منسوب یعنی قرمزی (میخورم) ایچرم (خون) قان (است) در (معنای اشارتی) یارب استعیذ بالله (ولایأ من مکرالله الا القوم الخاسرون) کلام شریفك ذکر وفکریله سنك اوزریمزه نظر رحمتك اولماسی خوفندن غم وغصه محلی اولان قلبم قدحندن کرچه شراب عشق ومحبتك نوش ایتمکده یم ومحضا عنایت وتوفیقکله بنده عبادت وعشق ومحبت بولنده یم اماسنك مکرك وعذابك خوفندن جکرم خوندر ونیجه پهلوانلری عاقبتلرنده برعکس ایتمکلك المندن حالم دکرکوندر دیمکدر

﴿ زمشرق سر کوی آفتاب طلعت تو ✿ اکر طلوع کند طالعم همایونست ﴾

سرکویك مشرقندن سنك آفتابه بکزر طلعتك اکرطلوع ایده طالعم مبارکدر (مفردات) (ز) من (مشرق) م (سر) باش (کوی) محله (آفتاب) کونش (طلعت) ظهور (تو) سن (طلوع) ظهور (کند) ایده (طالع) بختم (همایون) مبارك (است) در (معنای اشارتی) (رأس الحکمة مخافة الله) خبری سرنجه بوخوف مکر وعذاب وبوانده بشهٔ هجر والم واضطراب ای رب رحیم بوعبد ناچیز ومبتلا کدن شول وقته قدر منقطع اولمز که عمرباشا چیقوب آخر لقا که

(زکریه مردم چشم نشسته درخونست ✿ ببین که درطلبت حال مردمان چونست) کریه اسمدر اغلمه معناسنه مردم چشم کوز ببکیدر حال مردمان مردمان ایهام طریقیله واقع اولمش اول سبیله الف ونونله جمع اولمشدر والا همان بیك مراد اولسه الف ونونله جمعی شاذ اولوردی ✿ محصول بیت ✿ اغلمه دن کوزم مردمی قانه اوتورمشدر یعنی قانه غرق اولمشدر کورکه سنی طلب ایلمه دن مردملرك حالی نیجه در حاصلی سکا طالب اولان چوق قان یوتمق کرك که وصوله ال ویره (بیاد لعل توچشم مست میکونت ✿ زجام غم می لعلی که میخورم خونست) بعض نسخه ده بیاد لعل توچشم مست میکونست واقعدر جام غم اضافتی بیانیه در لعلیده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر که حرف رابط صفت ✿ محصول بیت ✿ سنك لب لعلك یادیله دخی می کبی چشم مستنك یادیله غم پیاله سندن قرمزی شراب که ایچرم قاندر ویا بر قرمزی شراب که ایچرم قاندر (زمشرق سر کوی آفتاب طلعت تو ✿ اکر طلوع کند طالعم همایونست) مشرقك سره اضافتی بیانیه در وسرك کویه اضافتی لامیه در سرباش واوج یعنی برنسنه نك اوجی وغایتی آفتابك طلعته اضافتیده بیانیه در وطلعتنك توه اضافتی لامیه در آفتاب مبتدا وجملهٔ شرطیه خبری همایون مبارك ✿ محصول بیت ✿ سرکویك مشرقندن سنك طلعتك آفتابی اکرطلوع ایدرسه ستارم مبارکدر حاصلی محلاك اوجنده آفتاب طلعتنك کورسم بختم اختری همایوندر دیمکدر

وصلتمز وقتی کلد کده سنك آثار رحمتك وکرم عنایتك ظهور ایدوب ونظر رحمتکله بزی عصمتده قیلوب هدایت وتوفیقك ایله وعطا واحسانکله بزه بخش ایدیکك سوکلی ایمانمز اوزره بزی ثابت قدم ایدوب حسن خاتمه ایله وسلامت ایمانله (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) آیت کریمه سی سرنجه روحمزی منعم علیهم اولان انبیا واولیا ارواح مقدسه لری زمره سنه داخل قیلفله انواع کرمکه وانوار جمالکه مستغرق قیله رق بزی لقاکه واصل قیلنجه به قدر بوخوف بزدن منقطع دکلدر اکر دیم کرمکه بواحسانلر بزده ظهور ایدرسه طالع همایوندر وبختم مبارك وسعادتم افزوندر یارب حبیبك محمد المصطفی عشقنه بزی ایمانمزدن آیرمه وجمال باکمالك مشاهده سیله بزی مسرور ایله آمین بجاه سید المرسلین

حکایت لب شیرین کلام فرهادست ❁ شکنج طرهٔ لیلی مقام مجنونست

شیرین لبی حکایتی فرهادك کلامیدر لیلانك طره سی یعنی زلفی بوکلی مجنونك مقامیدر (مفردات) (حکایت) م (لب) دوداق (شیرین) فرهادك معشوقه سی (کلام) سوز (فرهاد) م (است) در (شکنج) بوکلم (طره) اوك صاچ (مقام) قرار کاه (مجنون ولیلی) عاشق ومعشوقه (است) در (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یحبهم ویحبونه) آیت کریمه سی سرنجه اللهه حسن ظنم بودر که بومرتبه قدر متمادی اولان خوف الله وطاعت وعبادت ایله اولان شوق لقاءالله محضا اللهك عنایتی وآثار محبة الله در (فاذکرونی اذکرکم) نظم جلیلی سرنجه اللهك رحمتله یاد ایتمسی نشئه سیدر کورمزمیسین که طرهٔ حقیقت اولان عشق مجازیده فرهاد معشوقه سی اولان شیرین بولسه جان فدا ایتدیکیچون شیرین دخی عاشق اولان فرهادك کلامنی دائم لسانده حکایه ایدوب عاشقنی محبتله یاد ایتمده در ومجنونك قلبی دائم لیلانك زلفی بوکلنده قرار ایدوب لیلادن غیری یی فراموش ایتدیکیچون لیلی دخی مجنونی دائم شفقتله ذکر ایتمده در برکیمسه نك که لسانی اللهك ذکرنده وقلبی اللهك تجلیٔ صفاتی فکرنده اوله اول کیمسه یی الله تعالی جمیع مخاوفدن امین ایدوب رحمته مظهر ایتمسنده اشتباه یوقدر دیمکدر

دلم بجو که قدت همچو سرو دلجویست ❁ سخن بکو که کلامت لطیف وموزونست

ای محبوب کوکلمی آره وتسلی ویر زیرا سنك قدك سرو کبی کوکل ارایجیدر سوز سویله زیرا سنك کلامك لطیف وموزوندر (مفردات) (دل) کوکلی (بجو) طلب ایله (که) زیرا (قد) بوی (تا) خطابیه (همچو) مثل (سرو) سرواغاجی (دلجو) کوکل ارایجی (است) در (سخن) سوز (بکو) سویله (که) زیرا (کلام) م (تا) خطابیه (لطیف) م (موزون) یاقشقلی (است) در (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فاستقم کما امرت) آیتی سرنجه یارب سنك نقایصدن منزه اولان ذاتك چونکه طالب حقدن راه مستقیمده استقامت طلبنده در بنه سن کرمکله یارب قلبمی آکاه ایت وحقه اتباع وباطلدن اجتناب ایله قلبمی اصلاح ایت که

(حکایت لب شیرین کلام فرهادست ❁ شکنج طرهٔ لیلی مقام مجنونست) حکایت لبه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ولبك شیرینه اضافتی لامیه در حکایت مبتدا کلام خبری شکنج وشکم بوکلشدر معروف مقام مجنونست تقدیر کلام مقام دل مجنونست زیرا عاشقلرك دلینك مقامی زلف وطره وکیسوده در * محصول بیت * فرهادك کلامی ومصاحبتی شیرینك لبی حکایه سیدر یعنی فرهاد دائما شیرینی ذاکردر زیرا من احب شیئا اکثر ذکره ولیلانك طره سنك شکنجی مجنونك کوکلنك مقامیدر یعنی دل مجنون دائما شکنج طرهٔ لیلیده در حاصلی عاشق جانانی سعتنده در (دلم بجو که قدت همچو سرو دلجویست ❁ سخن بکو که کلامت لطیف وموزونست) دلم بجو کوکلی تفقد وتفحص ایله دیمکدر کوکلی بوقله وتسلی ویرکه حرف تعلیل سرودلجو ایست سرودلجویه مضاف اولق جائز ومقطوع اوقمق جائز دلجو وصف ترکیبیدز بحسب لغت کوکل استیجی در اما استعمالده کوکل الیجی معناسنه در ❁ محصول بیت ❁ کوکلی الاوب تسلی ایله زیرا سنك قدك سرو کبی دلجودر ویاسرودلجو کبیدر سوز سویله زیرا کلامك لطیف وموزوندر هر وجهله صفا ویرر

(اذا صلحت صلح الجسد کله) یارب کرمکله دائم قلبمه ملك واسطه سیله یابلا واسطه خیر القا ایدوب قلبمی وساوس شیطانیه دن حفظ ایدوب بزی طریق مستقیمدن چیقرمه که سنك قلبه الهامك لطیف وموزوندر

زدور باده بجان راحتی رسان ساقی ❁ که رنج خاطرم از جور دور کردونست

شرابك دورندن جانه براحت ایرشدر ای ساقی زیرا خاطرمك رنجی فلکك دوری جورندندر (مفردات) (ز) من (دور) دونمك (باده) شراب (با) للملابسة (جان) م (راحت) م (یا) وحدتیه (رسان) ایرشدر (ساقی) م (که) زیرا (رنج) زحمت (خاطر) طبع (میم) ضمیر (از) من (جور) ظلم (دور) دونمك (کردون) فلك (است) در (معنای اشارتی) ای دور قیامته قدر هر دوره ده کلن طالبین صادقینه جمال نوری مشاهده سیله یقین واطمئنان قلب حزین بخش ایدیجی وهاب بی علت وساقیٔ شراب عشق ومعرفت اولان الله بوید قدرتکله ایجاد بیوردیغك بندهٔ ناچیز پرقصور بکا جان بی درمانمه دخی محضا لطف واحسانکله دور بادهٔ عشقدن براحت واطمئنان قلب برخشیت باغشله زیرا حوادث وتعاقبات جور دور فلکدن خاطرم رنجی زیاده لنمشدر که (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سنك تجلیات ذاتیه لك فرح بخش فاویدر

ازان زمان که زچشمم برفت رود عزیز ❁ کنار دامن من همچو رود جیحونست

اول زماندن که عزیز محبوبم چشمدن کندی بنم اتکمك کناری جیحون چایی کبیدر (مفردات) (از) من (آن) اول (زمان) م (ز) من (چشم) کوز (میم) ضمیر (برفت) کندی (رود) محبوب (عزیز) م (کنار) م (دامن) اتك (من) بن (همچو) مثل (رود) چای وایرماق (است) در (معنای اشارتی) عالم علویدن عالم سفلی یه نزول ایدوب باز جانم کندهٔ جسم ایله وپردهٔ بشریتله مقید اولوب محبوب حقیقیدن محجوب اولدیغم زماندن بری احتراق آتش افتراقدن جکرم پرخون اولوب کوزمك یاشی جیحون ایرماغی کبی اتکم کنارندن یریوزینه دائم سیلان ایتمده در

چه کونه شاد شود اندرون غمکینم ❁ باختیار که از اختیار بیرونست

نیجه شاد اولور بنم غملی درونم اختیار ایله که اختیاردن طشره در یعنی اختیار الده دکلدر (مفردات) (چه کونه) نیجه (شاد) م (شود) اوله (اندرون) کوکل (غمکین) غملی (میم) ضمیر (با) للملابسة (اختیار) م (که) زیرا (از) من (اختیار) م (بیرون) طشره (است) در (معنای اشارتی) بو الم افتراقله وغم اشتیاق ایله کوکلك غمکین ومنکسر اولسی اختیاری دکلدر محضا کرم الهی اولان مقتضای عشق ومحبت لایزال ضروری وبی اختیاریدر نیجه شاد اولسونکه عشق خرابالر سور معمورلری ویران ایدر

(زدور باده بجان راحتی رسان ساقی ❁ که رنج خاطرم از جور دور کردونست) زدور باده تقدیر کلام زدور مجلس باده در باده مجلسنك دورندن بجان با حرف صله راحتی ده یا تنکیر رسان امر مخاطبدر رسانیدندن ایرشدر دیمکدر ساقی منادی که حرف تعلیل رنج زحمت کردون فلك ❁ محصول بیت ❁ ای ساقی بادهٔ دورندن جانمزه راحت ایرشدر یعنی رقیح پیاله صون زیرا جور دور کردوندن خاطرمك رنجی واللی وار پس باده صونکه کیفیتله رنج واللمدن خلاص بولایم (ازان زمانکه زچشم برفت رود عزیز ❁ کنار دامن من همچو رود جیحونست) بعض نسخه ده ز چشمم برفت یار عزیز واقعدر چنك نیجه رود بونده پسر معناسنه در خراسان دلی اوزره اوشاق معناسنه رود دره اولق اعتباریله چشمه مناسبدر وسازلی اولق اعتباریله چنکه مناسبدر کناردامن اکثر نسخه ده اضافتله واقعدر وبعضیسنده کنار ودامن عطفله در رود جیحون رود بونده دره در جیحون خراسانله سمرقند ماییننده بریوك دره نك اسمیدر که آکا ربسنه ماوراء النهر دیرلر ❁ محصول بیت ❁ اول زماندن بری که المدن پسر عزیز کندی بنم اتکمك کناری ویابنم اتکم ویانم جیحون ایرماغی کبیدر یعنی کثرت کریه وبکادن اطرافم ایرمقلر ودریالر اولدی (چه کونه شاد شود اندرون غمکینم ❁ باختیار که از اختیار بیرونست) اندرون درونده ایچری معناسنه در بونده قلب مراددر غمکین کاف ویاونون نسبت معناسنی افاده ایدر باختیار شاد شوده متعلقدر که حرف تعلیل بیرون بایله ویاسزلغتدر طشره دیمکدر

* محصول بیت * بنم غملی کوکلم اختیارله نیجه شاد اولور که اختیارندن طشره در یعنی اختیاری الده دکل (زبیخودی طلب یار میکند حافظ ❁ چو مفلسی که طلبکار کنج قارونست) بیخودی بیخود لایعقل معناسنه ویا حرف مصدردر طلب یار طلبك یاره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر مفلسی مفلس شول کیمسه در که اقچه والتون صاحبی ایکن

منغر خرجلغنه محتاج اوله زیرا فلس فانك فتحی ولامك سكونیله منغره دیرلر جمع قلتی افلس وجمع كثرتی فلوس كلور
طلبكار كار ادات فاعلدر كاه اولور كه الفی حذف ایدوب كردیرلر ستمكر وجفاكر كبی قارون حضرت موسی علیه السلامك
اقرباسندن بركیمسه در كه كثرت ماله مشهوردر * محصول بیت * حافظ بیخودلغندن یاره طالبدر مفلس كبی كه
كنج قارونه طلبكاردر یعنی حافظ كبی كدا یاره طالب اولمق برمفلس مال قارونه طالب اولمق كبیدر (وله رحمه روحه)

زبیخودی طلب یار میكند حافظ * چومفلسی كه طلبكار كنج قارونست

حافظ بیخودلغندن یارطلب ایلر شول برمفلس كبی كه كنج قارونی طلب ایدیجیدر (مفردات) (ز) من (بیخود) كندیسز (یا) مصدریه (طلب) م (یار) م (می كند) ایلر (حافظ) م (چو) مثل (مفلس) مالی اولمیان كیمسه (یا) وحدتیه (كه) رابطه (طلبكار) طلب ایدیجی (قارون) م (است) در (معنای اشارتی) حافظ بی خودلغندن وتخلیهٔ باطن ایتدیكندن درد عشق ایله یارطلب ایلر یوخسه (شغلتنا اموالنا) دییان یارطلب ایتمك دولتندن محرومدر طالب شول برمفلس كبیدر كه قارونك خزینه سنی طلب ایدیجیدر ماسوادن قطع علاقه ایله ثابت اولیان اسرار توحیده یارحقیقی یی طالب اوله مز آنكیچون (اذا تم الفقر فهوالله) بیورلمشدر

وله ایضا

مردم دیدهٔ ماجز برخت ناظر نیست * دل سركشتهٔ ماغیر ترا ذاكر نیست

بزم كوزمزبكی سنك رخكدن غیری یه نظر ایدیجی دكلدر بزم عشقله متحیر اولمش كوكلمز سنك غیری یی ذكر ایدیجی دكلدر (مفردات) (مردم) ببك (دیده) كوز (ما) بز (با) ملابسه (رخ) یكاق (ناظر) نظر ایدیجی (نیست) دكل (دل) كوكل (سركشته) متحیر (ما) بز (غیر) م (ترا) سنك (ذاكر) ذكر ایدیجی (نیست) دكل (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی دائم باقی اولان الله ظاهرا وباطنا بزم چشممزك خلاصهٔ نظری سنك ذات پاكك غیری یه دكلدر و بزم سنك عشق ذاتكده وانوار قدسیه كده متحیر كوكلمزك ذكری وفكری سنك غیری دكلدر

اشكم احرام طواف حرمت می بندد * كرچه ازخون دل ریش دمی طاهر نیست

بنم كوز یاشی سنك حرمك طوافنك احرامنی باغلر اكرچه مجروح كوكل قانندن برنفس پاك دكلدر (مفردات) (اشك) كوز یاشی (میم) ضمیر (احرام) جامهٔ بیاض بزبورنمك (طواف) م (حرم) كعبه (تا) خطابیه (می) زائد (بندد) باغلر (كرچه) اكرچه (از) من (خون) قان (دل) كوكل (ریش) مجروح (دم) نفس (یا) وحدتیه (طاهر) م (نیست) م (معنای اشارتی) یارب دائم سنك ذكر وفكركده اولوب داغ محبتكله مجروح اولان كوكلم مقتضای بشریتدن هرنه قدر پاك دكلسه ده بحمدالله (قد شغفها حبا) آیت كریمه سی سرنجه رحمت محض اولان كوزم یاشی سیله حرم انس واسرارك اولان دل سركشته می سنك عشق ومحبتك حاجینك طواف احرامی كبی احاطه ایتمشدر

عاشق مفلس اكر قلب دلت كرد نثار * مكنش عیب كه برنقدروان قادر نیست

مفلس عاشق اكر سكا قلب قلبنی نثار ایتدیسه انی تعییب ایلمه زیرا نقدروانه قادر دكلدر (مفردات) (عاشق) م (مفلس) مالی اولمین كیمسه (اكر) حرف شرط (قلب) كچمز (دل) قلب (كرد) ایتدیسه (نثار) بذل (مكن) ایلمه (عیب) تعییب (كه) زیرا (بر) علی (نقدروان) كچر ومقبول اقچه (قادر) م (نیست) دكلدر (معنای اشارتی)

یارب

(مردم دیدهٔ ماجز برخت ناظر نیست * دل سركشتهٔ ماغیر ترا ذاكر نیست) مردم بونده ببك ودیده كوزكاه اولور كه دیده بی مردم معناسنه استعمال ایدرلر * محصول بیت * بزم كوزمزك مردمی سنك رخكدن غیری یه ناظر دكلدر وبزم حیران كوكلمز دائما سنی ذاكردر بونده ذكر ذالك ضمیله قلبیله اكمه دیرلر وذالك كسریله دلله یعنی لسانله اكمه دیرلر (اشكم احرام طواف حرمت می بندد * كرچه ازخون دل ریش دمی طاهر نیست) بونده حرمدن مراد جان جانان حرمیدر دل ریش اضافتی موصوفك صفتنه اضافتیدر ریش بونده مجروح یعنی یارالی معناسنه دمی دم بونده وقت معناسنه در بر معناسیده قاندر كه خونله بترا قدر پس بونده تناسب طریقیله ذكر اولنشدر و یا حرف وحدت طاهر پاك در بعض نسخه ده ظاهر واقعدر نقطهٔ ظا ایله * محصول بیت * بنم كوزم یاشی سنك حرمكی طواف ایلمكه احرام بغلر اكرچه یارالی یورك قانندن بر دم و بر نفس طاهر و پاك دكلدر احرام باغلمق ایسه جملهٔ اشراطندندر طهارت كامله اما ظاهر نسخه سی اوزره معنی اكرچه دل ریشك خوننده بردم ظاهر واشكاره ونمایان دكلدر یعنی قانه مستغرقدر (عاشق مفلس اكر قلب دلش كردنثار * مكنش عیب كه برنقدروان قادر نیست) بعض نسخه ده قلب دلت واقعدر پس خطاب جانانه در عاشق مفلس اضافتی بیانیه در مفلس التون واقچه خرج ایلمكه قادر ایكن منغر خرج ایلمكه محتاج اوله دیرلر قلب دلش قلبك دله اضافتی صفتك موصوفه اضافتیدر اصل كلام دل قلبش ایدی وزنیچون تقدیم وتأخیری ارتكاب ایلدی قلب ایكی معنایه كلور بری
یاره مز التون واقچه كه كچمیه بریده یورك معناسنه ایمدی بونده قلب اولكی معنایه در امادله مرادف اولدیغی جهتدن دلله ذكری تناسب طریقیله در شین ضمیر عاشقه راجعدر نقدروان اضافتده بیانیه در روان بونده ایهام طریقیله ذكر اولنشدر بر معناسی رایج یعنی كچر التون واقچه و بر معناسی روح انسانیدر * محصول بیت * عاشق مفلس اكر مكا ای جانان الجق كوكلی نثار ایلدیسه اكا عیب ایله زیرا جان نقدینه ویارایج نقده قادر دكلدر (السخی بما ملك) در

یارب سنك كرمكدن آتش عشقله سنك غیری یی قلبندن احراق ایدوب علاقهٔ ماسوای دن منقطع اولان عاشق اكرنقصان وعیوبدن خالی اولیان كوكلنی سنك راه محبتكده بذل ایتدیسه سن رحمت واسعه لك مقتضاسنجه انك عیب ونقصانی طرفنه نظر ایلمه زیرا (ما عبدناك حق عبادتك) سرنجه بشردرسكا لایق عبادته قادر دكلدر سن انی قصوریله قبول ایله

عاقبت دست بدان سرو بلندت برسد * هركرادر طلبت همت اوقاصر نیست

عاقبت سنك اول سروكبی بالاكه الی ایریشور هركیمك كه سنك طلبكده همتی قاصردكلدر (مفردات) (عاقبت) نهایت (دست) ال (بدان) اول (سرو) م (بلند) یوكسك (تا) خطابیه (برسد) ایریشور (هركرا) هركیمك (در) فی (طلب) م (تا) خطابیه (همت) نیاز وغیرت (قاصر) ناقص (نیست) دكلدر (معنای اشارتی) یارب سنك (لایضیع اجر المحسنین) نظم جلیلك سرنجه وآیت انجیلدن اولان (فاطلبنی تجدنی) قول بدیعك حكمنجه عاشق صادق نقدر پردهٔ بشریتده نقصان پذیر ایسه ده سنك بی تكیف و بی قیاس اولان وصلت ذاتیه كی طلبده همتی قاصر اولمدقجه عاقبت سنك كمال تقدسده علوشان صاحبی اولان ذات بیچونكه الی ایریشور ووصلتك محققدر لكن سنك عبادتده احسانه استعداد بخش ایتمكه محتاجدر

ازروان بخشی عیسی نزنم پیش تودم * زانكه درروح فزایی چولبت ماهر نیست

عیسی علیه السلامك جان بخش ایتمسندن سنك حضوركده سوز بلزم اندن كه روح زیاده ایدیجی لكده سنك لبك كبی ماهر دكلدر (مفردات) (از) من (روان بخش) جان بخش ایدیجی (یا) مصدریه (عیسی) م (نزنم) اورمم (پیش) اوك (تو) سن (دم) نفس (زانكه) آندن كه (در) فی (روح فزا) روح زیاده ایدیجی (یا) مصدریه (چو) مثل (لب) دوداق (تا) خطابیه (ماهر) كامل (نیست) دكلدر (معنای اشارتی) یارب حضرت عیسی علیه السلامك سنك اذنكله مرده احیا ایتمسی جانبنه نظر ایتمم وانی فكر ایتمم انجق نظرم ونیازم سكادر زیرا استعداد كلی وحیات ابدی بخش ایتمكلكده سنك ارادهٔ علیهك وصفات جلیلهك كبی ماهر وكامل دكلدر نفس عیسی علیه السلامده اولان استعداد دخی سنك اذن شریفكله در وامركله در دیمكدر

من كه درآتش سودای تو آهی نزنم * كی توان كفت كه برداغ دلم صابر نیست

بن كه سنك سوداك آتشنده برآه اورمزم نیچون دیمك ممكندر كه كوكلم داغ اوزره صابر دكلدر (مفردات) (من كه) بن كه (در) فی (آتش) م (سودا) محبت (تو) سن (آهی) برآه (نزنم) اورمزم (كی) نیچون (توان) ممكن (كفت) دیمك ماضی مصدر معناسنه (بر) علی (داغ) م (دلم) كوكلم (صابر) صبر ایدیجی (نیست) دكلدر (معنای اشارتی) (یارب جمیع مظاهرده ظاهر سنسین وجمله

(عاقبت دست بدان سرو بلندش برسد * هركرادر طلبت همت اوقاصر نیست) بعض نسخه ده سرو بلندت واقعدر تاء خطابله بدان اصلنده بان ایدی همزه داله قلب اولنشدر بدین اصلنده باین ایدی حاصلی ایكی اسم اشارتده همزه داله قلب اولور سرو بلندش شین ضمیر مصراع ثانیده هركراده كی كه لفظنه راجعدر اضمار قبل الذكر طریقیله برسد باحرف استقبال رسد فعل مضارع رسیدندن برسدك فاعلی دست در همت اوقاصر نیست او ضمیری كه لفظنه راجعدر * محصول بیت * عاقبت الی سنك سرو بلند كه یعنی قامتكه ایریشور هركیمك كه سنك طلبكده همتی قاصر دكلدر یعنی هركیمك كه سنك طلبكده سعی وهمتی كاملدر البته بركون سكا واصل اولور (از روان بخشی عیسی نزنم پیش تودم * زانكه درروح فزایی جولبت ماهر نیست) روان بخشی روان روح انسانی روان بخشی وصف تركیبیدر بخشیدندن یا حرف مصدر نزنم پیش تودم سنك اوكنده نفس اورمم یعنی تكلم ایلمزم زان ادات تعلیلدر كه حرف بیان روح روح فزایی وصف تركیبیدر فزاییدندن همزه نك حذفیله اصلی افزاییدندر یا حرف مصدر ماهر كامل معناسنه در * محصول بیت * سنك اوكنده عیسانك روح بغشلادیغندن دم اورمم یعنی تكلم ایلمزم زیرا روح ارتیرمجیلكده سنك لبك كبی ماهر دكلدر حتی حیات افزالكده لبكده اولان مهارت حضرت عیساده یوقدر (من كه درآتش سودای تو آهی نزنم * كی توان كفت كه برداغ دلم صابر نیست) میم ضمیر نیست لفظنه مقیددر معنی جهتندن صابر نیستم تقدیرنده در * محصول بیت * بن كه محبتك آتشنده آه ایلمزن دیمك اولور كه داغده كوكلم صابر دكلدر دن عجب تصرفده مالك ایش

(عشق) م (دهی) ویره سن (خوش دمی) خوش نفس لك (با) مصدریه (بود) اواور (در) فی (كار) ایش (خیر (م (حاجت) م (استخاره) م (نیست) م (معنای اشارتی) هرنه زمان قرینهٔ قلبكه ملوك عشق الهی داخل اولسه نفس وشیطانك وعقل معاشك حكمنی افساد ایدر اول وقت انجق خیر محضدر نفسانی میدر یاخود روحانی میدر دیو تأمل واستخاره یه حاجت یوقدر بو دولت عشق توفیق ربانیدر متعنا الله بتجلیات توفیقه

از چشم خود بپرس كه ماراكه میكشد ❋ جانا گناه طالع وجرم ستاره نیست

كندی چشمكدن صور كه بزی كیم اولدورر ای جان طالعك گناهی وستاره نك جرمی یوقدر (مفردات) (از) من (چشم) كوز (خود) كندی (بپرس) سؤال ایت (مارا) بزی (كه) كیم (می كشد) اولدورر (جانا) ای جان (گناه) م (طالع) بخت (جرم) قصور (ستاره) یلدز (نیست) م (معنای اشارتی) ای واحد لا یزال وای قهار متعال سنك ذات بیچونك عالم وداناذر كه بزم موت اختیاریله (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهریتله معرفت اسرار توحیدكه استعداد ومشاهدهٔ انوار جمالكه دل آباد اولمز محضا سنك توفیق وعنایتكله در یوخسه همه عالم سنك سطوت قهر وجلالك دستنده هالك ومتلاشیدر ای جانمك جانی سنك آفتاب عنایتكه طالع وستاره حجاب وپرده اولق ممكن دكلدر

روش بچشم پاك توان دید چون هلال ❋ هر دیده جای جلوهٔ آن ماه پاره نیست

انك یوزینی هلال كبی پاك كوز ایله كورمك ممكندر هر كوز اول ماه پاره نك جلوه سی یری دكلدر (مفردات) (روی) یوز (ش) ضمیر (با) الملابسة (چشم) كوز (پاك) م (توان) ممكن (دید) كورمك (چون) مثل (هلال) م (هر دیده) هر كوز (جای) محل (جلوه) ظهور (آن) اول (ماه پاره) آی پارچه سی (نیست) م (معنای اشارتی) اول (لاتدركه الابصار وهو یدرك الابصار) اولان الله انوار جمال ذات بیچونی مشاهده ژنكار ماسوادن پاك اولمش بصیرت قلب ایله ممكندر یوخسه هر بر كوز ایله انوار تجلیات جمال اللهی مشاهده ممكن دكلدر

فرصت شمر طریقهٔ رندی كه این نشان ❋ چون راه گنج بر همه كس آشكاره نیست

ای پاك باز عاشق لاابالیلك یولنی فرصت صای زیرا بونشان دفینه یولی كبی هر كیمسه اوزره آشكاره دكلدر (مفردات) (فرصت) غنیمت (شمر) صای (طریقه) یول (رند) لاابالی (یا) مصدریه (كه) زیرا (این) بو (نشان) علامت (چون) مثل (راه) یول (گنج) دفینه (بر) علی (همه) جمله (كس) كیمسه (آشكاره) م (نیست) دكل (معنای اشارتی) ای راه حقده صفوت قلب ایله ونظر پاك ایله (ولایخافون لومة لائم) سرینك مظهری اولان عاشق صادق بورندلك یولنی غنیمت صای زیرا بو اسلوبده مشی بر علامت سعادتدر كه دفینه یولی كبی كیزلودر هر كیمسه یه آشكاره ونصیب دكلدر شكری واجبدر

(از چشم خود بپرس كه ماراكه میكشد ❋ جانا كناه طالع وجرم ستاره نیست) ایكنجی كه اسمدر كیم معناسنه طالع وستاره عطف تفسیریدر جرم جیمك ضمی وراءنك سكونیله صوچ معناسنه ❋ محصول بیت ❋ كندی كوزكدن صور كه بزی كیم اولدورر یعنی بزی هلاك ایلیان كوزكدر طالعك كناهی وستاره نك جرمی یوقدر شكایتمز سنك چشمكدندر طالع وستاره دن دكلدر (اورا بچشم پاك توان دید چون هلال ❋ هر دیده جای جلوهٔ ان ماه پاره نیست) اوراده كی او جانانه راجعدر دید دیدن معناسنه در بوند، چشم معناسنه در جلوه لامعی چلبی منظومه سنده جلوه صالمقدر دیمش ❋ محصول بیت ❋ اول جانانی چشم پاكله كورمك اولور هلال كبی هر دیده اول ماه پاره نك جلوه كاهی یعنی جای جلوه سی دكلدر حاصلی جسم اطیفدر انی كورمكه چشم اطیف كركدر (فرصت شمر طریقهٔ رندی كه این نشان ❋ چون راه كنج بر همه كس آشكاره نیست) شمر امر مخاطبدر شمردندن طریقه لفظنده هاء رسمی علامت نقلدر عرصه ومعشوقه كبی ❋ محصول بیت ❋ رندلك طریقه سنی فرصت صای زیرا بو رندلك نشانی راه كنج كبی هر كسه روشن وواضح دكلدر یعنی بو بر سعادتدر هر كسه میسر اولمز دفینه كبی

(نه كرفت در تو كریهٔ حافظ بهیچ روی ❋ حیران آن دلم كه كم از سنك خاره نیست) نه كرفت تأثیر ایلدی در تو درباء صله معناسنه روی بونده وجه وطریق معناسنه در هیچ وجه وطریق دیمكدر حیران آن لفظنه مضاف اولمشدر لام معناسنه كه حرف تعلیل خاره بونده قره طاشدر ❋ محصول بیت ❋ حافظك كریه سی سكا هیچ وجهله تأثیر ایلدی اول دلك حیرانیم زیرا سنك خاره دن اكسك اولیوب یعنی قتیلقده وبكلكده قره طاشدن قالمز دلینك حیرانیم

نه كرفت در تو كریهٔ حافظ بهیچ روی ❋ حیران آن دلم كه كم ز سنك خاره نیست

حافظك كریه سی بروجه ایله سكا تأثیر ایتمدی اول قلبك حیرانیم كه سنك خارادن اكسك دكلدر (مفردات) (نه كرفت) تأثیر ایتمدی (در) فی (تو) سن (كریه) اغلمق (حافظ) م (ب) علی (هیچ) قطعا (روی) وجه (حیران) م (آن) اول (دل) قلب (میم) ضمیر (كم) اكسك (از) من (سنك خاره) قیا طاشی (نیست) دكل (معنای اشارتی) ای ارحم الراحمین اولوب رحمت واسعه سی عالمی محیط اولان فیاض مطلقم حاشا كه سنك فیض احسانكده بخل وامساك متصور دكلدر حافظك بروجه ایله مرادی حاصل اولمیوب تجلیٔ دائمیدن محجوب اولمسی ینه كندی قصورندندر (كالحجارة او اشد قسوة) اولان قلب الندهٔ متحیر وسر كردانم كه قیا طاشندن اكسك دكلدر یارب سنك تجلیٔ دائم اوزره مشاهدهٔ جمالك دولتنه سنك توفیقكسز ایرمك ممكن دكلدر حبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمك ذات پاككه مجلا قیلدیغك انوار قدسیه سی حرمتنه بزه توفیقك یار ایدوب سعادت دارین ایله شرفیاب ایله آمین بجاه طه ویس ❋ وله ایضا ❋

ساقیا آمدن عید مبارك بادت ❋ وان مواعید كه كردی مرواد ازیادت

ای ساقی بیرامك كلمسی سكا مبارك اولسون اول وعده لر كه ایلدك خاطركدن كیتمسون (مفردات) (ساقی) شراب ویریجی (الف) ندائیه (آمدن) كلمك (عید) بیرام (مبارك) قوتلو (باد) اولسون (تا) خطابیه (آن) اول (مواعید) وعده لر (كردی) ایتدك (مرواد) كیتمسون (ازیاد) خاطردن (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای عالم قدسیده مظهر فیوضات سبحانی ومنبع لذات خطابات كلمات ربانی اولان روح اعظم انسانی وفائض اسرار لدنیات رحمانی بند عصمت الله ایله بو عالم ناسوتده رفع حجبات نفسانیله عید وصال مشاهدهٔ جمال الهیك كلمسی سكا مبارك اولسون لكن بر مرتبه ده غرور ایتمیوب عالم الستده الله ایله اولان مواعید عهد ومیثاقك خاطركدن كیتمسون تا كه عهدی وفاده ثابت اوله سن

در شكفتم كه در این مدت ایام فراق ❋ بر كرفتی ز حریفان دل ودل میدادت

تعجبده یم كه بو فراق ایامی مدتنده حریفلردن كوكل قالدردك وسكا كوكل ویردی (مفردات) (در) فی (شكفتم) تعجبده یم (در) فی (این) بو (مدت) زمان (ایام) كونلر (فراق) آیرلق (بر) یوقاری (كرفتی) طوتدك (ز) من (حریفان) مصاحبلر (دل) قلب (دل) م (میداد) ویردی (ت) سكا (معنای اشارتی) ای روح انسانی سن امر رب اولوب وطن اصلیكدن وارواح مقدسه ایچندن مفارقت ایدوب بو عالم ابتلاده وغربت بلاده نفس وشیطان وهوا ایله وتعلقات ماسوی ایله مبتلا ایكن واسرارك ورای عقلده اولدیغندن سنك حالكه تعجبده یم كه بو ایام فراقك مدتنده ینه الهك كرمیله بوقدر مصاحبلردن قطع نظرله كوكلكی

(وله رحم الله روحه) (ساقیا آمدن عید مبارك بادت ❋ وآن مواعید كه كردی مرواد ازیادت) ساقیا منادی الف حرف ندا آمدن عید اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندندر بیرامك كلمكلكی دیمكدر بادت باد امر غائبدر بودندن باء نك فتحیله وتا خطاب معنی جهتنده مباركه مقیددر مباركت باد تقدیرنده مواعید جمع موعوددر اسم مفعول وعده اولنمش مرواد نهی غائبدر رویدندن معلوم اوله كه علامت امر غائب ونهی غائب دال استقبالك ماقبلنده بر الف زیاده لكیدر بونده كی كبی مثلا بكشاد مكشاد ایلسون بكشاد مكشاد آچسون بسوزاد مسوزاد یاقسون دیمكدر بس مرواد كیتمسون دیمكدر یادبونده خاطر معناسنه در ❋ محصول بیت ❋ ای ساقی بیرامك كلمسی سكا مبارك اولسون دخی اول موعودلر كه ایلدك خاطركدن كیتمسون بوسوزانی كوسترر كه ساقی عید شریفده نصكره وعدهٔ عقد صحبت ایلمش ایمش تنبیه ایلر كه اول وعده یی فراموش ایلمیه دیو (در شكفتم كه درین مدت ایام فراق ❋ بر كرفتی زحریفات دل دل میدادت) در شكفتم در حرف ظرف شكفت شینك وكافك كسره لریله وضمه لریله وفانك سكونیله لفظ مشتركدر تعجب معناسنه در تعجبده یم دیمكدر مدت زمان ایامه اضافتی عام الی الخاص قبیلندندر وایامك فراقه لامیه در بر كرفتی زحریفان دل حریفلردن كوكل قالدردك یعنی چكدك الدك ودل میدادت می حرف فعل ماضی اولنه داخل اولسه حكایت حال ماضی قصد اولنور اما بونده معنای تأكید افاده ایدر انجق تا خطاب افاده ایدر واولنده واو حالیت یعنی حال بو كه كوكلك ویردی یعنی حریفاندن كوكلكی قالدرمغی قبول ایلدی دیمكدر ❋ محصول بیت ❋ یعنی ای ساقی دختر زه دیكه ای دخترز تعجبده یم كه بو فراق ایامی زماننده حریفلردن كوكلكی قالدیروب چكدك والدك حال بو كه بونلردن كوكلكی الغه كوكلك قبول ایلدی یعنی اوج آی مقداری مختفی اولوب حریفلره دیدار كوسترمدك تعجبده یم كه دلك بو كا نیجه متحمل اولدی بو بیتی بیت اولدن مقدم یازنلره معلوم اولدیكه بو ابیاتك مقصودینی بیلدیلر

(برسان بندکی دختر رزکو بدرای ❁ که دم همت ماکرد زغم ازادست) برسان فعل امر مخاطب رسانیدندن متعدیدر بیت سابقده ساقی یه خطاب ایدر بندکی یاء مصدریه ایله قوللق دیمکدر دختر قز رز دکنک یعنی اصمه چبوغی

قالدردنکه انکیچون الله تعالی سکا جمالنی مشاهده یه مستعد کوکل ویردی وکندو ایله انسیت بخش ایلدی

برسان بندکی دختررزکو بدر آی ❁ کدم همت ماکرد ز بند آزادت

بزدن اوزم چبوغی قزینه برقوللق ایرشدر سویله طشره کلسون که بزم همتزدمی سنی بنددن آزاد ایلدی (مفردات) (برسان) ایرشدر (بندکی) قوللق (همزه) وحدتیه (دختر) قز (رز) اوزم چبوغی (بدرآی) طشره کلسون امر غائبدر (که) زیرا (دم) نفس (همت) دعا (ما) بز (کرد) ایلدی (ز) من (بند) باغ (آزاد) سلامت (ت) سنی (معنای اشارتی) روح انسانی مرتبهٔ مشاهده واخلاصده کال انجلاسندن کندوده کامن اولان عشق الهینک غیرک ارشاد وتبعیتی ایچون ظهورین مراد ایدوب دیرکه بزدن نشئهٔ شراب عشق الهی عروسنه برقوللق ایرشدر وسویله که زیور معارفله طشره کلسون وکندوبی اظهار ایتسونکه بزم علو همت وسعی وغیرتله مرتبهٔ اخلاصده بولنمامز سنی قیودات بشریه‌دن وبند شهوات نفسانیه‌دن آزاد ایلدی که (لاغوینهم اجمعین الاعبادک منهم المخلصین) بوکا شاهددر

شادیٔ مجلسیان درقدم مقدم تست ❁ جای غم باد هرآن دل که نخواهد شادت

اهل مجلسک سروری سنک کلمککک دولتنده در غم یری اولسون هر اول کوکل که سنی شاد ایستمز (مفردات) (شادی) سرورلق (مجلسیان) اهل مجلس (در) فی (قدم) دولت (مقدم) کلمک (تو) سن (است) در (جای) محل (غم) م (باد) اولسون (هرآن) هر اول (دل) کوکل (نخواهد) ایستمز (شاد) سرور (ت) سن (معنای اشارتی) ای عروس نشئهٔ شراب عشق الهی عشق ومحبت مجلسنک اهالرینک سرور ابدیسی وسعادت سرمدیسی سنک فیض حق ایله کلمککک دولتنده‌در هر کوکل که سنکله شاد اولمق ایستمزدنیاده شغل ماسوی وآخرتده محجوب جمال خدا غمنه محل اولمسی مقرردر

شکرایزد که ازاربادخزان رخنه نیافت ❁ بوستان سمن وسرو وکل وشمشادت

خدایه شکر اولسون که اول باد خزاندن کدک ونقصان بولمدی سنک سمن وسرو وکل وشمشادک بوستانی (مفردات) (شکر) م (ایزد) خدا (ازانباد) اول یلدن (خزان) م (رخنه) کدک (نیافت) بولمدی (بوستان) باغچه (سمن) یاسمین (سرو وکل) م (شمشاد) شمشیر اغاجی (ت) سنک (معنای اشارتی) موجب حرمان اولیوب محضا عطای رحمان اولان ای شراب عشق الهیه شکر اولسون سن بردولت عظماسین که هر کیمه که سنی الله تعالی عطا ایتدیسه کرک عابد کرک زاهد کرک مرید کرک مراد عشق الهی حصنی وحرزی سببیله اول کیمسه‌نک باغ معارفی باد خزان ووسوسهٔ نفس وشیطاندن رخنه ونقصان بولمدی وعصمت خدا ایله معصوم اولدی

رزقزی شرابدن کنایتدر کوبدرآی ینه ساقی یه خطابدر ای ساقی رزقزینه طشره کل دی که حرف تعلیل دم بوندنفس معناسنه ازادت ناسی معناده غمه مقیددر زغمت ازادکرد تقدیرنده ❁ محصول بیت ❁ ای ساقی بزدن رز دخترینه بنده لک ایرشدیردی طشره چبق که بزم همتز نفسی سنی غمدن ازادایلدی حاصلی اشهر حرم کلمکله شرابه یساق اولوب وعید همایون کلمکله اجازت اولور خواجه حضرتلری معنای کنایتله تعبیر بیورر عارف اولان اکار (شادیٔ مجلسیان درقدم مقدم تست ❁ جای غم باد هران دل که نخواهد شادت) شادیده یاحرف مصدر مجلسیانده یاحرف نسبت والف ونون ادات جمعدر اهل مجلس دیمکدر قدم لغت عربده طبانه مقدم مصدر میمیدر قدوم معناسنه قدمک مقدمه اضافتی استعاره طریقیله‌در ❁ محصول بیت ❁ اهل مجلسک شادلغی ای دختررز سنک مبارک اباغک کلمسنده درغم یری اولسون هر کوکل که سنی شاد ایستمز یعنی غمناک اولسون اول کوکل که سنی شادان وخندان ایستمز وسنک محبوس ومختفی اولدیغک ایستر مجلسده اولنلرک یعنی اهل مجلسک شادلغی سنک قدمک کلمککده‌در (شکر ایزد که ازین باد خزان رخنه نیافت ❁ بوستان سمن وسرو وکل وشمشادت) شکرک ایزده اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی قبیلندندر که حرف تعلیل ازین این اسم اشارتدر اوج آی مقداری مختفی ومحتسب اولوب کیمسه یه دیدار کوسترمدیکنه باد خزاندن مراد بودر رخنه نیافت رخنه کدک کدر عربجه ثلمه دیرلر تای مثناه ایله مراد یساقلردن ومحتسبلردن نقصان وقصور بولمدی ❁ محصول بیت ❁ سنک سمن وسرو وکل وشمشادک بوستانی حاصلی بو حقارت ای دختررز سنک ذاتکه تأثیر ایلدی

(چشم بدور کزان تفرقه خوش بازآورد ❁ طالع نامور ودولت مادر زادت) چشم بدوردعادر دختر رزه آن که حرف تعلیل زاحرف ابتدا آن اشارتدر تفرقه یه بیت سابقده باد خزانه اشارت ایلدیکی کبی وایکیسیده برمعنادن کنایتدر تفرقه لفظیله نیجه مدت رنداندن مفارقت ایدوب تنها کوبلرده وقوچبلرده محبوس ومحصور قالدیغیدر بوغزل اول معنای اشراب ایدرکه شرابه نیجه زمان یساقلر اوله داشاد زماننده کبی صکره شاه شجاع کاوب باده نوش اولمغین باده یه اجازت ویره تنکیم یاقافیه سنده صبح دولت غزلنده کچمشدر تنکیم شین قافیه سنده کلجکدر ان شاء الله تعالی باز آورد بحسب لغت کیرو کتوردی اما بحسب اصطلاح

چشم بد دور کزان تفرقه خوش باز آورد ❁ طالع نامورودولت مادر زادت

یارامز کوز ایراغ اولسون که سنی اول مفارقتدن خوش کیرو کتوردی ایو نامل طالعمز ومادر زاد اولان دولتمز (مفردات) (چشم) کوز (بد) کوتو (دور) ایراق (زان) اندن (تفرقه) آیریلق (خوش) اطیف (باز) کیرو (آورد) کتوردی (طالع) بخت (نامور) آدلی (دولت) م (مادرزاد) آنه‌دن طوغمه (ت) سنی (معنای اشارتی) ای شراب عشق الهی حق تعالی سنی نفس وشیطان وحساد افرانک کوتو نظرندن صاقلسون که حضرت اللهک اطفیله بخت وطالعک ودولت ازلیه وخلقت اصلیه‌ک سنی اول تفرقه‌دن کوزل کیرو کتوردی یعنی باعث خلقت عشق الهی و وصلت الی الله‌در هر کیمه الله کرمندن بخش ایتدیسه تفرقه و بعدیتدن امین وآموندر دیمکدر

حافظ ازدست مده صحبت این کشتیٔ نوح ❁ ورنه طوفان حوادث ببرد بنیادت

ای حافظ بونوح علیه السلام کمسنک صحبتنی الدن ویرمه یوخسه حوادث طوفانی سنک تملکی ایلتور وخراب ایدر (مفردات) (حافظ) م (از) من (دست) ال (مده) ویرمه (صحبت) م (این) بو (کشتی) کمی (نوح) م (ورنه) یوخسه (طوفان) م (حوادث) ظهورات دنیا (ببرد) ایلتور (بنیاد) تمل (ت) سنک (معنای اشارتی) ای حافظ کرچه شراب عشق الهی باعث وصلت ومانع تفرقه وبعدیتدر وصاحبنی مامون و معصوم قلیجیدر لکن (فاستقم کما امرت) فحواسنجه سفینهٔ شریعتدن سر موطشره چیقیوب آداب شرعی محافظ اولیان اسرار حقه مظهر اولماز دیوب آداب شرعی ترک ایتیوب راه شرعده مستقیم اول یوخسه طوفان حوادث عالم فانی واخفی من دبیب النمل اولان هوای نفسانی وتلبیسات شیطانی سنی غروره دوشوروب تملکی خراب ایدوب سنی هلاک ایدبله هلاک ایدر وحقدن دور ومهجور ایدر عصمنا الله من حیل النفس والشیطان بجاه سید عالمیان محمد صلی الله علیه وسلم

ولـه ایضا

شنیده ام سخنی خوش که پیرکنعان کفت ❁ فراق یارنه آن میکند که بتوان کفت

براطیف سوز ایشتدم که یعقوب علیه السلام دیدی یارک فراقی انی ایلمزکه دیمک ممکن اوله (مفردات) (شنیده‌ام) ایشتدم (سخن) سوز (یا) وحدتیه (خوش) اطیف (پیرکنعان) یعقوب علیه السلام (کفت) دیدی (فراق) ایریلق (یار) م (نه) نی (آن) انی (میکند) ایدر (توان) ممکن (کفت) سویلمک (معنای اشارتی) وقتاکه حضرت یعقوب علیه السلام اولادلری ایچندن حضرت یوسف علیه السلامده اسرار احدیه وانوار محمدیه‌یی زیاده‌جه مشاهده قیلوب اول نور محمدی ایله روز وشب انیس اولمش ایکن مقتضیات اسرار تجلیات الهی حضرت یوسف علیه السلامی جانب مصره راهی قلدقده (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) سرنجه جمال یوسف علیه السلامده ظاهر ولامع اولان نشئهٔ جمال الله‌دن وانوار حبیب الله‌دن تجلای استتار بت ظهور ایتدکده آتش فرقت آتش حرقتدن اشد کورینوب جمال اللهک وانوار حبیب اللهک افتراقندن اشد مصیبت کبری واعظم بلا وآتش بی منتهی اولدیغندن خلق عالمه بیاناً (یااسفا علی یوسف

قورنآردی دیمکدر طالع نامور طالعک ناموره اضافتی موصوفک صفتنه اضافتی قبیلندندر حاصلی بیانیه در دولت مادر زادده بویله در نامور ادلی یعنی مشهور دیمکدر نامله وردن مرکبدر نسبت معناسنی افاده ایدر بهرور ورروزور ورنصیبلی وروزه لی دیمکدر وبعضیلر دیدیلر که نامور نام آوردن مخففدر تخفیف همزه ایله اما بونلرده مناقشه ایلمک اولورکه الف ممدوده تخفیفی قیاسی دکل اول جهتدندر اکاملایه دخل ایلمشدر غمکین وغمکین اصلی غم اکین وغم اکین در دیدیکه معلوم اوله که فارسیده آخری میم اولان کلمهٔ نسبت ایلیلی اولسه ادات نسبتی برکاف عجمی مکسوره ایله توسط ایدر سین غمکین ونمکین وسهمکین کبی مادر زاد مادر انادر والده معناسنه زاد فعل ماضی مفرد غایب زادندن لازم ومتعدی کلور طوغمق وطغور مق ایمدی دولت مادرزاد اناسندن بیله طوغدیغی دولت یعنی اناسی قرننده مقدر اولان دولتدر ❁ محصول بیت ❁ یارامز کوزاراغ اولسون ای دختر رزکه اول تفرقه وآیر یلقدن سنی خلاص ایلدی شهرتلی طالعک ومادر زاد دولتک بونده بزم طالعمز ومادرزاد دولتمز دیو طالعی ودولتی متکلمه اثبات ایلیان سیاق وسباق کلامدن آکاه دکل ایمش (حافظ ازدست مده صحبت این کشتیٔ نوح ❁ ورنه طوفان حوادث ببرد بنیادت) حافظ منادی حرف ندا محذوفدر کشتیٔ نوحدن مراد برمه شکلنده اولان قدحدر که بعض کیمه‌لرانی کومشدن وبعضیلر بقردن وبعضیلر اغاجدن ایدرلر روم ایدالری کبی ورنه واکرنه مخففدر عربیده والا معناسنه طوفان صو وبغمور غالب اولوب اشیایی قبلغه دیرلر حوادث حادثه‌نک جمعیدر نکبت معناسنه طوفان حوادث اضافتی بیانیه در بنیاددن مراد وجوددر ❁ محصول بیت ❁ ای حافظ بونوح کشتیسنک صحبتنی الدن ویرمه یعنی قدح صحبتنی صالیویرمه حاصلی باده نوشلر صحبتنی ترک ایلمه دیمکدر یوخسه حوادث طوفانی وجودک بنیادینی کتورر یعنی باده صحبتندن ایرله یوخسه جمیع غموم وهموم بلیات روزکار بنیاد وجودک تلف ایدر وله قدس سره (شنیده ام سخنی خوش که پیرکنعان کفت ❁ فراق یارنه آن میکند که بتوان کفت) سخنیده یا وحدتیچوندر

خوش صفتیدر سخنك که حرف رابط صفت پیر کنعـان حضرت یعقوب پیغمبر علیه السـلامدر مصراع ثانی پیر کنعـانك مقول قولیدر توان کفت کفتن معناسنه در * محصول بیت * خواجه بیورر بر کوزل سوز ایشتمشم که حضرت یعقوب علیه السلام دیدی یارك فراقی اول حالتی ایلمز که دیمکه ممکن اوله یعنی یارك فراقی بر ایش ایشلر که قابل تعبیر دکل (حدیث هول قیامت که کفت واعظ شهر * کنایتیست که ازروزکار هجران کفت) هول قورقی که رابط صفت حدیث هول قیامت اولکی کفتك مقول قولیدر معنا جهتندن اکرچه صورتا ابتداء کلامدر کنایتیست خبری که حرف رابط صفتدر و مجموع مقـول قول ردیف واقـع اولان کفتك مفعولیدر * محصـول بیت * واعـظ شهر دیدیکی قیامت قورقیسی بر کنایتدر که روزکار هجراندن سـویلدی حاصلی قیـامت عذابی دیدکلری یارك فراقی عذابیـدر (نشـان یارسفر کرده ازکه پرسم باز * که هرچـه کفت برید صبـا پریشـان کفت) سفرکرده سفر ایلش ازکه بونده اسمدر کیم معناسنه بازتاکید افاده ایدرکه حرف تعلیـل برید صبـا اضافتی بیانیه در برید عربیده ایلچی‌یه دیرلر اما شعرای عجم پیك معناسنده استعمـال ایدرلر * محصول بیت * سفر ایلش یعنی سفره کتمش یارك نشـانی وخبرینی کیمدن صوره‌یم زیرا صباپیکی هرنه که دیدیسه پریشان دیدی یعنی برید صبا پریشان کودر خبرینه اعتمـاد اولمزدیمکدر (غم کهن بمی سال خورده دفع کنید * که تخم خوش دلی اینست و پیر دهقان کفت) غم کهن اسکی غم کهنك کافی مضمومدر دائما اما هاسی مضموم ومفتوح اوقنق جایزدر مکر که قافیه ده واقـع اوله اول تقدیرجه برینـه مخصوص اولور مثـلا سوسن وروشن قافیه سند هـا مفتوح اوقنور روین وکن قافیه سنـده مضموم سخنده بویله درمثلا سوسن وروشن قافیه سنده سین مفتوح وخا مضمـوم سـال خورده سـابقـا کچمشـدر که یشامشـدن تعبیـردر اما بونده اسکی شراب مراد در خوشـدلی یا حرف مصدر تخم بونده کنایتدر رسیدن دهقان آکنجی معربدر تعریبی و انصرافی وعدم انصرافی تفصیله محتاجدر اما بو محلی دکل * محصول بیت * اسـکی شرابله

وابیضت عیناه من الحزن فهو کظیم) سرینه آغاز بیورمشدر حضرت یعقوب علیه السـلامك بیوردیغی فراق بر فراقدر که شرح و بیـانی ممکن دکلدر عصمنا الله منه
بحرمة حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴾ حدیث هول قیامت که کفت واعظ شهر * کنایتیست که ازروزکار هجران کفت ﴿

قیـامت هیبتنك سـوزی که شهرك واعظی دیدی بر کنایه درکه فراقك زمانـندن سـویلدی (مفردات) (حدیث) سوز (هول) هیبت وشدت (قیـامت) م (کفت) دیدی (واعظ شهر) م (کنایت) اشـارت (یا) وحـدتیه (است) در (از) من (روزکار) زمان (کفت) دیدی (معنای اشـارتی) جامع الکلم اولان حضرت قرآندن (فی یوم کان مقـداره خمسین الف سنـة) آیت کریمه سیله وسـائر آیات واخبـارایله یوم قیـامتك هول وشـدتندن شهرك واعظنك خـبر ویردیکلرینك اسراری بودر که ایام فراقك هر بر کونی (کیوم کان مـقداره خمسین الف سـنة) بو عالمده و بقاعالنده اولان فراقك المنی بوکه قیـاس ایله دیمکه اشـارت بیورمشدر

﴾ نشان یارسفر کرده ازکه پرسم باز * که هرچه کفت برید صبا پریشان کفت ﴿

سفرایتمش یارك نشـانتی کیمدن صورم زیرا صبـاپیکی هرنه دیدی ایسه پریشان دیدی (مفردات) (نشـان) علامت (یار) م (سفر) م (کرد) ایتمش (ازکه) کیمدن (پرسم) صورم (باز) کـیرو(که) زیرا (هرچـه) هرنه (کفت) دیدی (برید) پیك (صبـا) م (پریشـان) م (کفت) دیدی (معنای اشـارتی) بوصورت عالمنـدن کذار ایدوب (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) حجـاب عظمتیله کمال ظهورندن خفـاسی اولنـله عقول ادراکندن عاجز اولان بی نشان یار حقیقینك نشانتی کیرو کیمدن صوره‌یم بلمکدن وکورلمکدن ذات بیچونی مبرادر اولوا الابصار اولان پیران حقیقت دخی کندولر تجلی کوناکون اولدیغیچون خبرلری متفق دکلـدر خبر پریشاندر خصوص بوصورتده ارامق عین افتراقـدر (العجز عن درك الادراك ادراك)

﴾ غم کهن بمی سالخورده دفع کنید * که تخم خوشدلی اینست و پیردهقان کفت ﴿

اسکی غمی اسـکی شراب ایله دفـع ایلکز زیرا خوش دلك تخمی بودردخی اکنجیلرك پیری دیدی (مفردات) (غم) کدر (کهن) اسـکی (با) للملابسة (می) شراب (سـالخورده) بیللیش اسکی دیمکدر (دفع) منـع (کنید) ایلکز (که) زیرا (تخم) م (خوش دل) لطافت قلب (یا) مصدریه (اینست) بودر (پیر) اختیار (دهقـان) اکنجی (کفت) دیدی (معنای اشـارتی) ای صورت پرست اولان غافلین ومحجوبین یتمش بیك یاشنده اولوب نیجه اردن کیروقلان دنیـای عجوزه مکاره عشقده نك تعلقات غمندن نجـات ایسترسه کز باعث خلقت نور محمـدی وصفـات قدیمهٔ الله عددی اولان عشق ومحبت الهیه ایله موصوف اولوب معنـا ونت عشق الهیه ایله دنیـا غمین ازاله ایدلکه (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب)

دفع غم ایلك کرك زیرا خوشدللکه وصفـای خاطره سبب وباعث بودر پیردهقـانده بویله دیدی دفع غمی کهنه شرابه حوالـه ایلـدی زیرا کهنه منـك سـورت وحـدتـی زیاده اولـور

﴾ زیرا ﴿

(فغان که آن مه نامهربان دشمن دوست * بترك صحبت یاران خود چه آسان کفت) نامهربانده نا ادات نفی وسلبدر مهربونده محبت معناسنـه دربان ادات فاعلدر باغبان و دربان کبی باغجی وقپوجی دیمکدر بونده دخی محبتی یعنی اهل محبت دیمکدر دشمن دوست وصف ترکیبی اقسـامندندر دشمن سـویجی معنـاسنه بترك صحبت با حرف تاکیدر ترك آسـان کفتك مقدم مفعولیدر یعنی اول نامهربان یارك صحبتـنی ترك ایلدم دیمش و آسـان و بی پروا دیمش پس خـواجه بوندن تعسابن جکر که نیچون بویله بلافکر وروبه یارانی ترك ایلـدم دیدی * محصول بیت * فغـانکه اول دشمن سـویجی محبتسز کنـدی یارانی صحبتنی نه قولای سویلدی یعنی یارانمك مصاحبتنی ترك ایلدم دیدی اما آسـان وبی پروادیدی حاصلی بونی دیدیکنه نادم وپشیمان اولمـدیغنه حیفا اوزرا کندیده مـتروك یارانه داخلـدر (من ومقـام رضـا بعدازین وشکر رقیب * که دل بدرد تو خـو کرد وترك درمان کفت) مقـام رضا اضافتی بیـانیه در شکرك رقیبه اضـافتی مصدرك مفعولنه اضـافتیدر که حرف تعلیـل خـو کرد امتزاج ایلـدی والشـدی دیمکدر ترك درمان کفت یعـنی درمانی ترك ایلـدم دیدی بیت سابقده‌کی کبی تأویله احتیاج یوق شمدنکرو بن دخی مقام رضـا یعنی هرنه که جانانـدن کلورسه راضی وصابر اولوب شاکی اولمم زیرا کوکل سنك دردکله امتزاج ایدوب الشـدی و درمانك ترکنی سویلدی (کره بیـاد مزن کرچه برمراد وزد * که این سخن بمثـل باد باسلیمـان کفت * کره دوکمدر بباد با حرف صله مزن نهی مخاطبدر وزد فعل مضارع وزیدندن بل اسمك که حرف تعلیل این سخن مصراع اولك مضمونه اشـارتدر بمثل مضـاف محـذوفدر بطریق مثل تقدیرنده باسلیمـان با حرف صـله کفتك فاعلی باددر * محصـول بیت * باده عقد قلب ایدوب اعتمـاد ایلمه اکرچـه مراد اوزره اسه یعـنی مرادکجه اسرسه ده باده تکیـه ایلمـه زیرا بیقرار در و بریرده ثابت اولمز زیرا بو سـوزی مثل طریقیله باد حضرت سلیمـان علیه السـلامه دیدی پس سلیمانك که فرماننده ایدی اکا وفا ایلمینجه غیری‌یه ایلامسی بطریق الاولی در

زیرا زمین قلبه نظر وهمتله معرفة الله حصادنی بخش ایدوب متصرف القلوب اولان مرشـد کامل خوش دلاکك تخمی وباعثی بوی محبة الله در دیدی خبری صادقدر

﴾ فغان که آن مه نامهربان دشمن دوست * بترك صحبت یاران خود چه آسان کفت ﴿

فغـان که اول دشمن دوستی محبتسز آی کندی یارانك صحبتنك ترکنی نه عجب آسان ایلدی (مفردات) (فغـان) فریاد (مه) آی (نامهربان) محبتسز (دشمن) م (دوسـت) م (با) زائد (ترك) م (صحبت) م (یاران) م (خود) کندی (چه) نه عجب (آسان) م (کفت) کرده معناسنه ایلدی دیمکدر (معنای اشـارتی) اسـتعیذ بالله (عسی ان تکرهوا شیأ وهو خیر لکم) سرنجه آه وفریاد ورای عقلده نه عجب سردر که استعداد فطری و محبوبیت ازلیلری حکمنجه عاشقین صـادقینك ملائکهٔ قدسیه‌لردن برتر وعالی اولملری ایچون انواع بلالر ایله ممتزج اولان درد عشقه کرفتار اولملری کان بر بدرآی اولمش علی محبوب کمال استغناسـندن کندی یارانی صحبتنی محبتسز لکندن ودوستنه نامحرمدن ستر ایچون دشمن معامله‌سی کوستردیکندن سـهولتله ترك ایتمش کیدر صورتا لکن حقیقتده دوسـتلرینه ابتلا لطفدر نتکیم (اشد البلاء علی الانبیاء) بیورلمشدر

﴾ من ومقام رضا بعدازین وشکر رقیب * که دل بدرد تو خو کرد و ترك درمان کفت ﴿

بوندنصکره بن رضا مقـامیله بم وشکر رقیب ایله بم زیرا کوکل سـنك دردکی خوی ایلدی ودرمانی ترك ایلدی (مفردات) (من) بن (و) مع (مقام) مرتبه (رضا) م (بعدازین) بوندنصکره (واو) مع (شـکر) م (رقیب) کوزجی (که) زیرا (دل) کوکل (با) للملابسة (درد) م (تو) سن (خو) خوی (کرد) ایلدی (ترك) م (درمان) علاج (کفت) ایلدی کرده معناسنه (معنای اشارتی) (اشد البلاء علی الانبیاء) سرنی بیلدکدنصکره بندخی نفس وشیطان ایله اولدیغم ابتلایه وجانب حقـدن کلان درد و بلا یه راضی اولوب ای محبوبم انکیچـون کاوکلم سـنك مایهٔ سعادت اولان درد وبلالی معتاد ایدنوب راه عشقده اولان دردك درمانتی ترك ایلدی

﴾ کره بباد مزن کرچه برمراد وزد * که این سخن بمثل باد باسلیمان کفت ﴿

یله دوکم اورمه واعتمـاد ایتمه کرچه مرادك اوزره اسرسـه زیرا بو سوزی مثل ایله باد سلیمانه دیدی (مفردات) (کره) دوکم (بیـاد) یله (مزن) اورمه (کرچه) اکرچه (بر) علی (مراد) م (وزد) اسه (که) زیرا (این) بو (سخن) سوز (بمثل) مثل ایله (باد) یل (با) للملابسة (سلیمان) م (کفت) دیدی (معنای اشارتی) ای عاشق صادق سریع الزوال اولان دنیایه وتمر مر السحاب اولان عمر ودولت بی بقایه اعتمـاد ایتمه هرنه قدر مرادك اوزره اولورسـه ده زیرا بوسوزی باد سلیمـان علیه السلامه دیدی یاسلیمان (غدوها شهر ورواحها شهر) اولان تختکی حق تعـالی بکا کتورتمکده اشـارت بودر که دنیـا ملکنه اعتماد ایتمه سنك سلطنتك کبی عظیم اولورسه‌ده بنه یل کبی سریع الزوالدر بقاسی اولمیانه کوکل و یرمیه‌سن دیمشدر

مقصود دنیایه اعتمـاد ایلمـه هرنقدر که سـکا ال ویرسـه‌ده زیرا باد حکمنده در که کیچوب کیتمك اوزره در حاصلی نتکیم سکا غیردن کلدی سنـدنده غیری‌یه اوله‌جقدر پس مال ومنصبه اعتمـاد ایدوب مغرور اولمه زنهار

(بمهلتی که سپهرت دهد زراه مرو * ترا که گفت که این زال ترک دستان گفت) بمهلتی باحرف سبب و باحرف وحدت
سپهرت ده تا ضمیر خطاب که اسمدر کیم معناسنه زال بونده قوجه قری معناسنه در ودستان بونده مکروحیله معناسنه در
* محصول بیت * بزمهلت سببیله که سکا فلك و یر یولدن کیتمه یعنی چیقمه سکا کیم دیدی که بوقوجه حیله باز قری حیله
ومکرینی ترك سویلدی یعنی حیله ومکرینی ترك ایلدی حاصلی فلك برایکی کون مراد اوزره دوندیکنه مغرور اولمه مکری واردر

مزن زچون وچرادم که بندهٔ مقبل * قبول کرد بجان هرسخن که جانان گفت

چون وچرادن سوز سویله زیرا سعادتلی قول جانله قبول ایلدی هرسوزی که جانان دیدی (مفردات) (مزن) اورمه (ز) من (چون) نیچه (چرا) نیچون (دم) سوز (بنده) قول (مقبل) سعادتلی (قبول) م (کرد) ایلدی (بجان) جانله (هرسخن) هرسوز (جانان) محبوب (گفت) دیدی (معنای اشارتی) ای سالك بو بی بقا اولان عالمده صاقن حکم قضای فاعل مختاره معارضه طریقله سوز سویله راضی اول زیرا سعادتلی قول اودر که محبوب حقیقی اولان الله هرنه امر وفرمان ایتدیسه انی جان ایله قبول ایدوب امری یرینه کتوروب اطاعت اوزره اولاندر

بمهلتی که سپهرت دهد زراه مرو * ترا که گفت که این زال ترك دستان گفت

فلك سکا بر مهلت ایله که و یر یولدن کیتمه وچیقمه سکا کیم دیدی که بوعجوزه مکروحیله یی ترك ایلدی (مفردات) (با) للملابسة (مهلت) رخصت (سپهر) فلك (ت) سکا (دهد) و یر (ز) من (راه) یول (مرو) کیتمه (ترا) سکا (که) کیم (گفت) دیدی (این) بو (زال) عجوزه (ترك) م (دستان) مکروحیله (گفت) دیدی (معنای اشارتی) ای عاقل بو جوفلکده حق تعالی سکا برقاچ کون مهلت و یردیکنه مغرور اولوب اطاعت یولندن چیقمه (ولا یغرنکم بالله الغرور) حکمنجه سکا کیم دیدی که بو عجوزه ومکاره دنیا مکروحیله یی ترك ایلدی نفس وشیطانك سر بعد الزوال دنیا ایله سنی مغرور قلسون سیف قاطع اولان وقتدن سکا باقی قاله جق معرفة الله وعشق ومحبت الله در تحصیلنده اوله سن که باعث خلقت بودر

که گفت حافظ از اندیشهٔ تو باز آمد * من این نگفته ام آنکس که گفت بهتان گفت

کیم دیدی که حافظ سنك فکرکدن کیرو کلدی بن بونی سویلمدم اول کیمسه که دیدی بهتان ایلدی (مفردات) (که) کیم (گفت) دیدی (حافظ) م (از) من (اندیشه) فکر (تو) سن (باز) کیرو (آمد) کلدی (من) بن (این) بو (نگفته ام) سویلمدم (آنکس که) اول کیمسه که (گفت) دیدی (بهتان) م (گفت) ایلدی (معنای اشارتی) بحمدالله یارب سنك توفیق وعنایتکله حافظك قلبی سنك جانب قدسکی فکروانديشه دن وتوجه کامله دن فارغ اولمدی و برآن قلبمك حقدن غافل اولدیغی ایستمدم ظاهرحاله نظرایله هرکیم بونی دیدی ایسه بهتان ایلدی زیرا غفلت قلب موجب بعدیدر

ﻭﻟﻪ ایضا

صبحدم مرغ چمن باگل نوخاسته گفت * ناز کم کن که درین باغ بسی چون تو شکفت

صباح وقتی بلبل تازه بتمش وبکی آچلمش کله دیدی نازی آزایله زیرا بو باغده چوق سنك کبی آچلدی (مفردات) (صبحدم) صباح وقتی (مرغ چمن) بلبل (با) للملابسة (گل) م (نوخاسته) تازه بتمش (گفت) دیدی (ناز) استغنا (کم)

سکا بوخصه مجبتندن دکلدرنتکیم شیخ عطار بیورر * بیت * جرخ مردم خوارا کر روزی دومی دم پرورست * نیست از شفقت مکر پروا زهٔ اولا غرست (مزن زچون وچرادم که بندهٔ مقبل * قبول کرد بجان هرسخن که سلطان گفت) بعض نسخه ده سلطان یرینه جانان واقعدر امابنده به سلطان انسبدر چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه چرا جیم عجمینك فتحی وکسریله نیچون دیمکدر اصلنده چه ایله رادن مرکبدر بوایکی لفظ دللرنده یعنی استعماللرنده تعلل و بهانه دن کنایتدر دم بونده نفس معناسنه در چون وچرادن نفس اورمه یعنی تعلل و بهانه ایله مقبل صاحب اقبال یعنی سعادتلی دیمکدر بجان باحرف صله معناسنه در * محصول بیت * سکا بر امر وارد اولسه تعلل و بهانه ایلمه قبول ایله زیرا سعادتلی قول جانله قبول ایلدی هرسوزی که پادشاه سویلدی ایدی جاناندن وارد اولان اوامر ونواهی بوکا قیاسدر مخالفت ایلمه (که گفت حافظ از اندیشهٔ تو آمد باز * من این نگفته ام آنکس که گفت بهتان گفت) که اسمدر کیم معناسنه اندیشه فکر بونده مراد جانان غمین ایدك آمد باز عدول وترك وفراغتدن عبارتدر بهتان بطریق بهتان تقدیرنده در * محصول بیت * کیم دیدی که حافظ سنك هوا ومحبتکدن عدول واعراض ایلدی خواجه طریق التفاتله بیورر بن بونی دیمدم اول کیمسه که دیدی بهتان وافترا طریقیله دیدی یعنی دشمن سوزیدر هیچ بن سنك عشقکی ترك ایلدمیم (وله رحمه روحه) (صبحدم مرغ چمن باگل نوخاسته گفت * ناز کم کن که درین باغ بسی چون تو شکفت) صبحدم صباح وقتی مرغ چمن بلبل نوخاسته تازه اچلمش کل نازکم کن نازی کابسارك ایله دیمکدر بسی چوق چون ادات تشبیه شکفت اچلدی فعل لازمدر * محصول بیت صباح وقتی بلبل تازه اچلمش کله دیدی نازی ترك ایله که بو باغده نیجه سنك کبی کل اچلدی

(گل بخندید که از راست نرنجیم ولی * هیچ عاشق سخن سخت بمعشوق نگفت) راست مشترکدر طوغریله کرچك بیننده عاشق مبتدا نگفت خبری * محصول بیت * بلبلك گفتارینه کل کلدی کرچکدن انجنمزز اما هرکز بر عاشق معشوقنه بك سوز سویلدی یعنی ای بلبل سنك سوزك حقدر وحقدن انجنمزز لکن هرکز بر عاشق معشوقنه سخت ودرست سوز سویلمشدر خواجه نك بو سوزی عاشقله معشوقك مصاحبتندن کنایتدر (تا ابد بوی محبت بمشامش نرسد * هرکه خاك در میخانه برخساره نرفت) تا انتهاء غایت ایچوندر بوی محبت اضافتی بیانیه در نرفت فعل نفی ماضی سپورمدی دیمکدر * محصول بیت * ابده دك دماغنه محبت قوقیسی ایرشمز یعنی آخر عمرینه دك هر کیمسه که میخانه قپوسنك طپراغنی رخساره سیله سپورمیه یعنی پیر مغانه محبت ایدوب ملازمت ایلمیانك مشامنه بوی محبت واصل اولمز بمشامش ده شین ضمیر مصراع ثانیده که لفظنه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله (کر طمع داری ازان جام مرصع می لعل * ای بسا در که بنوك مژه ات باید سفت) بعض نسخه ده ای بسا در که یرینه در و یاقوت واقعدر دردن مراد اینك خالصیدر و یاقوتدن مراد خونابدر مرصع کرشد و یاالتونه جواهر یرکمش اولان نسنه به دیرلر ای حرف ندا منادای عام محذوف بنوك با مع معناسنه نوك نونك فتحی وضمیله لغتدر هر نسنه نك سوری اوجنه دیرز باید فعل مضارع کرك دیمکدر سفت بونده ماضیدر مصدر معناسنه زیرا مضارعه مقارندر دلمك معناسنه در * محصول بیت * اکر طمع طوترسین یعنی طمعك وار ایسه ای یارکه پیر مغانك اول مرصع قدحندن باده ایچه سین نوك مژه ایله ای یار چوق انجو دلمك کرکدر سین یعنی خدمت وملازمت وتضرع ایله چوق یاش دوکمك کرکدر سین که اول میسر اوله (در گلستان ارم دوش چو از لطف هوا * زلف سنبل زنسیم سحری می اشفت) گلستان ارم اضافتی بیانیه در بوندن مراد اول باغ ارم درکه شیرازده شاه شجاعك باغچه سیدرکه مشهور سیرانکاهیدر شیرازك وقرآن عظیمده کی ارم که برجنتك اسمیدر انی ایهام ایدر زلف سنبل اضافتی بیانیه درمی آشفت آشفتن دارمق وقرش مورش اولمق حاصلی نسیم هبوب ایلدیکی وقت سنبل زلف حرکت ایدوب کاه بری برینه قارشوب وکاه ایریلور بوحالتندن اشفت لفظیله تعبیر ایلمش * محصول بیت * چنده بهاریلی کل ایله سروك قتندن یعنی یانندن اول جانانك عارض وقامتی ارم کلستانده دون کیجه چونکه لطافت هوادن زلف سنبل نسیم سحریدن قرش مورش اولوردی

از (کن) ایله (که) زیرا (در) فی (این) بو (باغ) م (بسی) چوق (چون) مثل (تو) سن (شکفت) آچلدی (معنای اشارتی) عاشق صادقه انکشاف صبح تجلی ظهور ایتدکده پیرغیبدن کندویه اسرارالله منکشف اولوب (یحبهم ویحبونه) سرینجه مرتبهٔ محبوبیتده اولان مرید صادقه دیدی که صاقن بوحاله مغرور اولوب ناز واستغناده اولمه ومجاهده اوزره اولوب مکر حقدن امین اولمه که بو باغ محبتده سنك کبی الهلك نیجه صادق قوللری بوکرمه مظهر اولمشدر باالکز کندوکه ظهور ایتدی ظن ایدوب غرور ایتمه که بوحال سندن کیتمسون دیمکدر

گل بخندید که از راست نرنجیم ولی * هیچ عاشق سخن سخت بمعشوق نگفت

کل کولدی وایتدی بز طوغری سوزدن اینجنمز اما هیچ عاشق معشوقنه قتی سوز سویلدی (مفردات) (گل) م (بخندید) کولدی (از) من (راست) طوغری (نرنجیم) اینجنمزز (ولی) اما (عاشق) م (سخن) سوز (سخت) قتی (معشوق) معشوقنه (نگفت) سویلدی (معنای اشارتی) نفس وهوادن خلاص اولوب طالب حقده صادق اولان عاشق دخی پیرروشن ضمیره کمال تسلیمیتندن پیرك ارشادندن خوشلنوب کولدی وایتدی که بز طوغری سوزدن اینجنمز ای خلیفة الله اولان پیرم اما عاشق معشوقنه قتی سوز سویلدی زیرا مرشدك لطف وقهرا کلامی جمله لطفدر وحقیقتده حقدندر قهری لطف کورمین محبت یولنده صادق دکلدر

تا ابد بوی محبت بمشامش نرسد * هرکه خاك در میخانه برخسار نرفت

تا ابدی محبت رایحه سی انك دماغنه ایرشمز هرکیم که میخانه قپوسنك خاکنی یکاقلریله سپورمدی (مفردات) (تا) حتی (ابد) قطعا (بوی) رایحه (محبت) م (با) للملابسة (مشام) دماغ (ش) ضمیر (نرسد) ایرشمز (هرکه) هرکیم (خاك) طپراق (در) قپو (میخانه) م (با) للملابسة (رخسار) یکاق (نرفت) سپورمدی (معنای اشارتی) ابدی محبت رایحه سی دماغ جاننه ایرشمز شول مریدك که راه عشقده مرشدك قپو سنك ایشیکنه یوز سورمیوب قهرنی لطف بیلدکجه وهروجه ایله جفاره تحمل ایدوب جکرقانی کوزلرندن دوکمدکجه

کر طمع داری ازان جام مرصع می لعل * در و یاقوت بنوك مژه ات باید سفت

اکر اول مرصع جامدن قرمزی شرابی امید طوترسك کرپکك اوجیله سکادر و یاقوت دلمك کرك (مفردات) (کر) اکر (طمع) امید (داری) طوترسك (ازان) اندن (جام) قدح (مرصع) مزین (می) شراب (لعل) قرمزی (در) انجو (یاقوت) م (با) للملابسة (نوك) اوج (مژه) کرپك (ت) خطابیه (باید) کرك (سفت) دلمك (معنای اشارتی) ای طالب صادق اکر اخلاق حمیده واسرار معنویه جوهرلریله مزین دل آکاهدن عشق ومحبت الهیه نك کلکونك ظهورنی وانوار فیض تجلیات رحمانیه نك طلوع وبروزنی امید طوترسك برمدت انجو کبی صافی ویاقوت احمر کبی قانلی یاشلری کوزلرك کرپکلرندن دوکمك کرکدر که

(کفتم ای مسند جم جام جهان بینت کو * کفت افسوس که ان دولت بیدار بخفت) مراد مسندجدن بیت سابقده مذکور ومسطور اولان کلستاندر وچمندن مراد کلدر که جمیع شکوفه لك سلطانیدر تکیم بیورر (بیت) افسر سلطان کل پیدا شد از طرف چن * مقدمش یارب مبارك باد برسرو وسمن * وتکیم بیورر (بیت) تخت زمرد زدست کل بچمن * راه چون لعل آتشین دریارب * وجام جهان بیندن مراد کل مطبقدر که قدحه بکزر وجهان بین وصف ترکیبیدر جهان کوریجی معناسنه وجامه جهان

تاحق مرحمت اولوب فیوضات ربانیه مستعد اوله سن وکشوفات معانی بوله سین

درکلستان ارم دوش چواز لطف هوا * زلف سنبل بنسیم سحری می آشفت

ارم کلستاننده دون کیجه چونکه هوانك لطافتدن سنبلك زلفی سحر یلی ایله پریشان اولدی وآچلدی (مفردات) (در) فی (کلستان) م (ارم) شدادك جنتی (دوش) دون کیجه (چو) چونکه (از) من (لطف) لطافت (هوا) م (زلف) م (سنبل) م (با) للملابسة (نسیم) یل (سحری) سحر وقتی (یا) نسبیه (می) زائد (آشفت) پریشان اولدی (معنای اشارتی) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه دون کیجه روضهٔ قلبده خالص لوجه الله اولان عشق ومحبتك لطافتدن حجبات معنوی تجلیات صفات الهیهٔ سحری سبیله جمال حقدن منکشف اولوب محبوب حقیقی ظاهر وآشکاره کورندی

کفتم ای مسند جم جام جهان بینت کو * کفت افسوس که آن دولت بیدار بخفت

سنبله دیدم ای جمك مسندی سنك جام جهان بینك قنی سنبل دیدی حیف که اول ویانق دولت اویودی (مفردات) (کفتم) دیدم (ای) حرف ندا (مسند) محل استناد (جم) بر پادشاه اسمی (جام) قدح (جهان بین) جهان کوریجی (تا) خطابیه (کو) قنی (کفت) دیدی (افسوس) حیف (دولت) م (بیدار) اویانق (بخفت) اویودی (معنای اشارتی) اول لطیف محبوبه دیدم ای پادشاهلر قپوسنك محتاجی اولان شاهم روز الستده احسان ایدوب انکله انوار جمالك مشاهده ایتدیکم مرآت صافیٔ جهان نما اولان دل آکاهم قنی اول سنبل وریحاندن الطف محبوبم دیدی حیف که اول دولت بیدار اولان دل آکاه بو عالم کون وفساده حجبات ماسوی ایله محجوب اولوب اویودی ایدی لکن مجاهده‌ك بنه مشاهده‌یه باعث اولوب دل بیدار کاه انوار جمالم مناعنه واصل اولدك

سخن عشق نه آنست که آید بزبان * ساقیا می ده وکوتاه کن این کفت وشنفت

عشق سوزی اول نسنه دکلدر که زبانه کله ای ساقی شراب ویر وبو سویلکی وایشتمکی قیصه ایله (مفردات) (سخن) سوز (عشق) م (نه) نفی (آنست که) اودر که (آید) کله (زبان) دیله (ساقیا) ای ساقی (می) شراب (ده) ویر (کوتاه) قیصه (کن) ایله (این) بو (کفت) سویلك (شنفت) ایشتمك (معنای اشارتی) ای طالب حق سخن اسرار عشق وکلمات قدسیهٔ عارف بالله جمله ذوقیاتدندر زبانله تعبیری ممکن دکلدر ای شراب عشق الهینك ساقیسی پیرم بکا محبوبم جمالنك لذت عشقیله مست ومستغرق اولمق ایچون شراب عشق بخش ایله ومحبوبم کلامنك غیری بی سویلیوب وایشتمکی بندن قطع وکوتاه ایله که (من عرف الله کل لسانه)

اشك حافظ خرد وصبر بدریا انداخت * چه کند سوز غم عشق نیارست نهفت

حافظك کوزی یاشی عقلی وصبری دریایه آتدی نیلسون عشق غمنك حرارتنی کیزلمکه قادر اولمدی (مفردات) (اشك) کوز یاشی (حافظ) م (خرد) عقل (صبر) م (با) ظرفیه (دریا) دکز (انداخت) آتدی (چه کند) نیلسون

بیننك وصفنی اثبات ایلمك مجازدر جهانی کورمکه سبب اولدیغیچون زیراحقیقنده جهانی کورن اکا ناظر اولانلردر پس مراد جهان بیندن جهان نمادر تکیم اکثر استعمال بویله‌در کوادات استفهامدر قنی معناسنه کفت فعل ماضی ضمیر فاعل تحتنده مستترکنایتدر کلستاندن افسوس دریغ وحیف معناسنه درکه حرف تعلیل افسوسه عائدر وما بعدی تتمهٔ مقول قولدر دولت بیدار اویانق دولت یعنی دولت غالب وبخت بیدار ده دیرلر یعنی طالع مساعد معناسنه بخفت فعل ماضی بحسب لغت اویودی دیمکدر اما مراد زائل اولدی وکیتدی دیمکدر دولت بیداردن مراد ایام ورد اولوب سریع الزوال اولدیغندن * محصول بیت * دون کیجه شاه شجاعك باغ ارم نام باغچه‌سنك کلستاننده لطافت هوادن که نسیم سحریدن زلف سنبل پریشان واشفته اولوردی کلستانه دیدم ای کل پادشاهنك تختی جام جهان بینك قنی یعنی کل قنی کلستان دیدی حیف ودریغ اول ودولت بیدار اویودی یعنی زائل اولدی کیتدی (سخن عشق نه آنست که آید بزبان * ساقیا می ده وکوتاه کن این کفت وشنفت) کوتاه قیصه دیمکدر کوتاه کن بحسب لغت قیصه ایله معناسنه اما بویله مقاملرده طی ایله معناسنه یعنی کلیا ترك ایله دیمکدر کفت وشنفت بوایکی لفظ فعل صورتنده اسملردر دیمه وایشتمه * محصول بیت * عشق سوزی ومصاحبتی اول دکلدر که دیله کله یعنی عشق امر حالیدر قالی دکل عاشقلر اکر عشق نه حالندر بی درد اولانلره بیلور ایمدی ای ساقی باده ویر وترك ایله بودیمه‌یی وایشتمه‌یی یعنی عشق کفت وکویله بیلنمز قیل وقالی ترك ایدوب باده کتور دیمکدر (اشك حافظ خرد وصبر بدریا انداخت * چه کند سوز غم عشق نیارست نهفت) نیارست فعل نفی ماضی قادر اولمدی نهفت یعنی مصدر معناسنه کزلمك دیمکدر * محصول بیت * حافظك کوزی یاشی عقل وصبرینی دریایه آتدی یعنی بوندن اول عقل وصبر قوتیله بکا وکریه سنی ضبط ایدردی وکوزندن یاش چقارمزدی اما شمدی کریه وبکاسی غالب اولوب اشکی طغیان ایدوب خرد وصبری مغلوب اولدی اشك دریایه آتدی بیورر دیمکی کثرت کریه‌دن کنایتدر کانه که اشك دریا در

خرد وصبری غرق ایلدی مصراع ثانی بی مذکوره حکم تعلیلده ایراد ایدوب بیورر نیلسون عشقك غمنك حرارتنی کزلمکه قادر اولمدی پس اول جهتدندر کثرت کریه سی (وله عفی عنه) (دل ودینم شد ودلبر بملامت برخاست * کفت با ما منشین کز تو سلامت برخاست) شد بونده رفت معناسنه دز ملامت واوم واو میم لامك فتحه‌لریله ازارلمق برخاست قالقدی * محصول بیت * دلم ودینم هوای عشقله کیتدی دلبردخی ملامته قالقدی یعنی رسوای اولدیغمیچون بنی لوم ایلمکه قالقوب دلبر دیدی بزمله اوتورمه زیرا سندن سلامت قالقدی یعنی سلامتدن ملامته دوشدك شمدنکرو بزمله اوتوروب طورمه که بی ننك ونام اولدوك (که شنیدی که درین بزم دمی خوش بنشست * که نه در آخر صحبت بندامت برخاست) که اسمدر کیم معناسنه مقدم مفعولیدر شنیدینك وشنیدی فعل ماضی مخاطبدر خطاب عام طریقیله تقدیر کلام که شنیدی استفهام انکاری اسلوبیله دمی‌ده یا وحدت ایچوندر ندامت مصدر در پشیمانلق معناسنه که لفظی ایکی یرده‌یله حرف ربطدر * محصول بیت * کیمی ایشتدك که مجلس دنیاده برساعت حضور وصفا ایله اوتوردی که آخر صحبتده پشیمانلقله اول مجلسدن قالقمدی یعنی بزم دنیاده هر کیم که برایکی کون مسرور اولدی اردنجه بش اون کون مغموم اولدی زیرا دنیانك خلقی بو وضع اوزرینه در (شمع اکر زان رخ خندان بزبان لافی زد * پیش عشاق توشبها بغرامت برخاست) زبان لفظ مشترکدر اسانله شمعك فتیله سنده یانن آتش مابیننده پس بونده زبان ایهام طریقیله مذکوردر لافیده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر غرامت اودکمدر یعنی اودمسی لازم اولان نسنه دین ودیت کبی * محصول بیت * شمع اکر اول رخ خندان زبانیله لاف اوردیسه یعنی کندینی اول رخ خندانه تشبیه ایدوب اوکندیسه سنك عشاقك اوکنده نیجه کیجه‌لر ایاذیکی لافك غرامتیچون ایاق اوزره دیکلوب طوردی حاصلی صباحه دك ایاق اوزره دیکلوب طوردیغی سنك عشاقك اوکنده ایلدیکی کستاخلقدن اعتذار ایچون که هم یاتوب یاقباور وهم کوز یاشین دوکر

(سوز) حرارت (غم) م (عشق) م (نیارست) قادر اولمدی (نهفت) کیزلمك (معنای اشارتی) آرزوی لقاء محبوب ایله حافظك کوزی یاشی وجکری آتشی عقل معاشنی وصبر وقرارنی دریای عشقده غرق ایتدی واختیارنی محو ایتدی کرچه اسرار عشق سترلازمه‌در اما نیلسون حرارت غم عشق اراده سنی محو ایدوب کیزلمکه قادر اولمدی

ولـه ایضـا

دل ودینم شد ودلبر بملامت برخاست * کفت با ما منشین کز تو سلامت برخاست

قلبم ودینم کیتدی ودلبر ملامته قالقدی ودلبر بکا دیدی که بزمله اوتورمه زیرا سندن سلامت قالقدی (مفردات) (دل) قلب (دین) م (مم) ضمیر (شد) کیتدی (دلبر) م (با) للملابسة (ملامت) لوم وتوبیخ (بر) زائد (خاست) قالقدی (کفت) دیدی (باما) بزمله (منشین) اوتورمه (که) زیرا (ز) من (تو) سن (سلامت) م (بر) زائد (خاست) قالقدی (معنای اشارتی) ای عاشق صادق راه عشق برنازك راه درکه (ما زاغ البصر وماطغی) سرنجه برنفس ماسوایه نظر ومحبت اهل همت عندنده باعث ردت وسبب فرقت ومهجوریتدر که بر وقت کوکلم ماسوایه میل ایدوب حب سوی ایله کوکلم ودینم که اطاعت وانقیادم زمامی الدن کتدی اول وقت دلبر غیور بکا لوم ایدوب دیدی که ای کذاب ایکی محبت بر قلبده جمع اولمز بزمله اوتورمه ومحبتمز دعواسنی ترك ایله که سندن سلامت قلب قالقدی کیتدی (الامن اتی الله بقلب سلیم) سری منعدم اولدی

که شنیدی که درین بزم دمی خوش بنشست * که نه در آخر صحبت بندامت برخاست

کیمی ایشتدك که بوفنا مجلسده برنفس خوش اوتوردی که صحبت آخرنده ندامتله قالقمدی بلکه جمله ندامتله قالقدی (مفردات) (که) کیم (شنیدی) ایشتدك (در) فی (این) بو (بزم) مجلس (دم) نفس (یا) وحدتیه (خوش) م (بنشست) اوتوردی (نه) نفی (آخر) عاقبت (صحبت) م (با) للملابسة (ندامت) پشیمانلق (بر) زائد (خاست) قالقدی (معنای اشارتی) ای عاشق بوفانی اولان دار محنتده محبت ماسواده اولان اهل دنیادن کیمی ایشتدك که بوفانی عالمده برنفس راحت بولدی وخوش عمر کچوردی که آخر عمرنده هی واه دنیایی بوشه چیکنه دم الاهه اطاعت وانقیاد ایله معرفة الله تحصیل ایتمدیم دیه‌رك حالنده پشیمان اولمدق وندامت چکمدك کیمی کوردك اهل دنیا وآخرت ندامتده‌در

شمع اکر زان رخ خندان بزبان لافی زد * پیش عشاق توشبها بغرامت برخاست

شمع اکر اول کولیجی یوزدن دل ایله لاف اوردیسه سنك عشاقك اوکنده کیجه‌لر اودکه قالقدی (مفردات) (شمع) چیره (زان) اندن (رخ خندان) کولیجی یوز (زبان) دل ایله (لاف) دعوی (یا) وحدتیه (زد) اوردی (پیش) اوك (عشاق) م (تو) سن (شبها) کیجه‌لر (با) للملابسة (غرامت) اودك (برخاست) قالقدی (معنای اشارتی) اهل دنیا دکل زهد وصلاحله وانوار علم ومعرفتله دعوا ایدوب انوار ذات الهیه‌دن خبردار اولمیان اهل صورت دخی حالنه ندامت ایدوب بو عالم

(درچن بادبهاری زکناروکل وسرو ✲ بهواداری آن عارض وقامت برخاست) بهار بده باحرف نسبت بهوادار بده باسببیت افاده ایدر هوادار وصف ترکیبیدر محبت معناسنه در ✲ محصول بیت ✲ محبتیله قالقدی یعنی پیدا اولوب جانان جانبنه اسدی کلدی بل قالقدی دیرلر اسدی معناسنه ترکیده ده استعمالدر حاصلی عارض هواسیله کلی وقامتی هواسیله سروی ترك ایلدی دیمکدر لف ونشر مرتب طریقیله (مست بکذشتی وازخلوتیان ملکوت ✲ بتماشای تواشوب قیامت برخاست) خلوتیان خلوتینك جمعی خلوته منسوبلر دیمکدر ملائکه مقامنده عالم ملکوت دیرلر پس خلوتیان ملکوتدن مراد ملائکه در اشوب قاریشقلق وفتنه یه دیرلر ✲ محصول بیت ✲ جانانه خطاب ایدوب بیوردی سن مست کچدك وملائکه دن سنك تماشاك سببیله فتنه قیامت قالقدی یعنی پیدا اولدی حاصلی سنك مستانه لکك بشردن کچوب ملکاره فتنه واشوب صالدی (پیش رفتار توپا برنکرفت ازخجلت ✲ سرو سرکش که بنازقدوقامت برخاست) رفتاروصف ترکیبیدر اربدن بیماروبیدار کبی رفت وبیم ودید کتور یجی معناسنه رفت بونده اسعدر یورمه معناسنه پس معنی سنك یوروشك اوکنده دیمك اولور برنکرفت قالدرمدی خجلت مصدر در اوتانمق معناسنه سرکش وصف ترکیبیدر باش چکیجی معناسنه یعنی کیمسه یه باش اکز ومنقاد اولمز بناز وقدوقامت بابونده معیت معناسنی افاده ایدر قد وقامتله نازلنمق دیمکدر برخاست بونده طوردی معناسنه در ✲ محصول بیت ✲ سنك یوروشك قتنده ویااوکنده اوتاندیغندن ایاغن قالدرمدی سرکش سرو که قد وقامتله نازلنغه قالقدی یعنی سرو سرکش فخرلنغه طوردی سنك رفتارك یاننده ایاغن قالدروب رفتاره مالك اولمدی خجلتدن وحیرتدن (حافظ این خرقه بینداز مکر جان ببری ✲ کاتش ازخرقه سالوس وکرامت برخاست) این خرقه دن مرادی ریا خرقه سیدر خرقه فقرایی ریا ایله کیلره تعریضدر مکر بوند باشد که معناسنه در اوله که جان قورتره سین دیمکدر کاتش ده که حرف تعلیل خرقه یی آتمغه علتدر سالوس ریا معناسنه اسمدر جاسوس وجاموس وزنی اوزره

طلبده سنك مظهر انوار تجلیاتك اولان عاشق صادقلرك حضورنده اعتذار ایدوب نیازده اولدیلر

درچن باد بهاری زکنار کل وسرو ✲ بهواداری آن عارض وقامت برخاست

چنده بهاریلی کل وسروك کنارندن اول عارض وقامتك هوادارلغیله ومحبتیله قالقدی (مفردات) (در) فی (چن) باغچه (باد) یل (بهار) م (یا) نسبیه (ز) من (کنار) م (کل) م (سرو) م (یا) للابسة (هوا دار) محبت ایدیجی (یا) مصدریه (آن) اول (عارض) یکاق (قامت) بوی (برخاست) قالقدی (معنای اشارتی) انوار ذات الهیه یه وصلت ایچون روضهٔ محبتده باده بهاری کبی دائما جانب حقه توجهده اولان عاشقلر دخی مرتبهٔ محبوبیتده وراه استقامتده ثابت اولان عارف بالله لرك سینهٔ اثمر حدلری کنارندن استمداد ایله ول تجلیات ذاتیه وصفاتیه محبتیله قالقدی وراه طلبده ثابت اولدی

مست بکذشتی وازخلوتیان ملکوت ✲ بتماشای تو آشوب وقیامت برخاست

مست کچدك وملکوت خلوتیلرندن سنك تماشاك ایله فتنه وقیامت قالقدی (مفردات) (مست) م (بکذشتی) کچدك (از) من (خلوتیان ملکوت) عالم ملکوتده نظر خلقدن مستور اولان ملکلر (با) للابسة (تماشا) سیران (تو) سن (آشوب) فتنه (قیامت) م (برخاست) قالقدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخرموسی صعقا) سرنجه سنك تجلیات ذاتیه لك ملائکهٔ کرو بیونی متحیر وسرکردان ایدوب مشاهدهٔ انوار جمالکله مضطرب الحال اولوب باشلرینه قیامت قوپدی ضعیف بشر نیجه متحیر اولمسونکه سنك تجلیکه طاغلر تحمل ایتیوب پاره پاره اولمشدر

پیش رفتار تو پا برنکرفت ازخجلت ✲ سرو سرکش که بنازقدوقامت برخاست

سنك یوروشك اوکنده ایاق قالدرمدی اوتانمقدن باش چکیجی سرو که قدوقامت نازیله قالقدی (مفردات) (پیش) اوك (رفتار) یوروش (تو) سن (پا) ایاق (بر) یوقارو (نکرفت) طوتمدی (از) من (خجلت) اوتانمق (سرو) م (سرکش) باش چکیجی (بناز) نازایله (قدوقامت) بوی (برخاست) قالقدی (معنای اشارتی) یارب سن برفاعل مختارسنکه سنك تجلی افعالك وحکم ارادت لایزالك وعظمت جلالك دخی کرك ملائك وکرك انبیا واولیا وکرك عوام واتقیا جمله سنی متحیر وسرکردان ایدوب حبالرندن برمرتبه اعتراف عجز ایتدیلر که ذاتلرینی ومراتبلرینی فناده ومشابهٔ ناچیزده قیلدیلر لکن عوام غفلت سببیله سرکشلك ایدوب کبر وریا ایله کندیلرینی ورطهٔ هلاکده قیاشلردرکه (من تکبر وضعه الله)

حافظ این خرقه بینداز مکر جان ببری ✲ کاتش ازخرمن سالوس وکرامت برخاست

ای حافظ بوخرقه یی آت که مکرجان قورتاره سین زیرا آتش ریا وکرامت خرمندن قالقدی (مفردات) (حافظ) م (این) بو (خرقه) م (بینداز) آت (مکر) بلکه (جان) م (ببری) ایلته سین وقورتاره سین (که) زیرا (آتش) م (از)

✲ محصول بیت ✲ ای حافظ بوکیدیکك ریاخرقه سنی کیدر اوله که آتش دوزخدن جان قورتره سین زیرا ریا وکرامت خرقه سندن آتش ظاهر اولدی یعنی ریا ایله خرقه کیوب کرامت صاتنلر رسوای عالم اولدیلر پس سن بوصفتی کیدر سنده وار بیه رسوای عالم اولمیه سین خرقهٔ سالوس وکرامتدن آتش قالقمق رسوای اولمقدن کنایتدر (وله رحم روحه)

من (خرمن) م (سالوس) ریا (کرامت) م (برخاست) قالقدی (معنای اشارتی) ای حافظ الهك عظمت واجلالنی وقهر وجلالنی فکر ایدوب بوکبر وریا وکرامات واستغنا لباسیله صورت پرستلکی واظهار وجودی ترك ایله همان افنای وجودایله محو بتده اولکه بوجله جکرلری خون ایدیجی آتش فرقت وکرك آتش حرقت جمله سی ریادن وکرامت صاتمق وکبرو انانیت ایله وارلق ایتمك خرمندن قالقدی

وله ایضا

روی تو کس ندید وهزارت رقیب هست ✲ درغنچه هنوز وصدت عندلیب هست

سنك یوزیکی کیمسه کورمدی وبیك رقیبك واردر غنچه لقده سین هنوز ویوز بلبلك واردر (مفردات) (روی) یوز (تو) سن (کس) کیمسه (ندید) کورمدی (هزار) بیك (تا) خطابیه (رقیب) کوزجی (هست) واردر (در) فی (غنچه) م (همزه) خطابیه (هنوز) شمدی (صد) یوز (تا) خطابیه (عندلیب) بلبل (هست) واردر (معنای اشارتی) ای نظیر ومثلی اولیوب (واحد لاشریك له) اولان اللهم لایعلم الله الا الله لافی الدنیا ولا فی الآخرة والعجز عن درك الادراك ادراك سرلر نجه غیب الغیبده اولان ذات بیچونك معرفتیله امر یوروب وایمان بالغیب نعمتنی کرم ایدوب (ولقد کرمنا بنی آدم) تاجیله مکرم قیلوب (هذا صراطی مستقیما فاتبعوه) آیت جلیله سیله وصلت ذاتیه که یول کوستروب بوعاجز وبیچاره وغریب وآواره ومحتاج کرمك اولان کدای بی نوای درمانده قوللریکه (فاستقم کما امرت) (والله معکم اینما کنتم) (الله لطیف بعباده) (لاتقنطوا من رحمة الله) وعدلریله امید وار ایتدکدنصکره بوید قدرتکله احسن صورتده خلق ایدوب بوعالم غربتده ذات شریفك پرده عزتده مستور ایدوب بوغریب انسانی نفس وشیطان وهزار رقیب رهزنان ایله مبتلا ایتدك هنوز غنچه کبی ظهور وتجلیده دکلسین لکن جمالك مشاهده سی آرزوسیله نیجه یوز عندلیب کبی کیجه لر صباحه دك آه وفریاد ایدر عاشقلرك واردر که جانلرین یولکه فدا ایتمشلردر واحسانکه مراقبلردر

کرآمدم بکوی تو چندان غریب نیست ✲ چون من درین دیار هزارت غریب هست

اکر سنك محله که کلدم ایسه اول دکلو غریب دکلدر بنم کبی بودیارده سنك بیك غریبك واردر (مفردات) (کر) اکر (آمدم) کلدم ایسه (با) للابسة (کوی) محله (تو) سن (چندان) اول دکلو (غریب) م (نیست) دکل (چون) مثل (من) بن (درین) بو (دیار) شهر (هزار) بیك (تا) خطابیه (غریب) م (هست) واردر (معنای اشارتی) یارب لذت خطابکله ومشاهدهٔ انوار جمالکله شرفیاب ایتدیکك وطن اصلیمزدن حکمت جلیه لك مقتضاسی بلا ومشقت خانه سی دیار غربته کلدم ایسه وطن اصلیمن ومشاهدهٔ جمالك آرزو ایدر هزار غریبك واردر بوقدر غریبلر ایچنده بریسی بنم کبی غریب دکلدرعون وعنایتکه احتیاجم جمله دن زیاده در

(روی توکس ندید وهزارت رقیب هست ✲ درغنچه هنوز وصدت عندلیب هست) هزارت تاسی معنی جهتندن رقیبه مقیددر وصدت تاسی عندلیبه ✲ محصول بیت ✲ جانانه خطاب ایدوب بیورر سنك رویکی کیمسه کورمدی حال بوکه بیك رقیبك وار غنچه ده سین هنوز یعنی دخی پرده ایچنده سین حال بوکه یوز عندلیبك وار حاصلی خانه دن طشره چیقمامش ایکن قوبنده سین لکن عالم تمام مبتلا کدار اخرنده هاء اولان لفظده همزه وحدت ایچون وخطاب ایچون ومصدریت ایچون اولور غنچه لفظنده مصدریت ظاهر دریمن کیمسه مکر خطا ایلش زیرا معنی بانکدر همزه نك دکل تکیم سابقا بیان اولنمشدر ثانیا غنچهٔ ده مصدریت ظاهر دردیدکیده خطادرکه اندیا خطاب ایچوندر وهمزهٔ محبتابه یایی ماقبلنه ایصال ایچوندر (کرآمدم بکوی تو چندان غریب نیست ✲ چون من درین دیار فراوان غریب هست) فراوان چوق دیمکدر ✲ محصول بیت ✲ اکر سنك محله که کلدم ایسه اوقدر عجیب دکلدر مصراع ثانی حکم تعلیلده در زیرا بنم کبی بودیارده چوق غریب وار حاصلی بنم سنك محله که کلدیکم غریب دکلدر زیرا غربا مقامیدر غریب ایسه غریبه مائلدر که الغریب الی الغریب بمیل دیاردن مراد بونده کوی جانانه در (هرچند دورم ازتو که دور

ازتوكس مباد ❊ ليكن اميد وصل تؤم عن قريب هست) دور ازتوكس مباد جمله دعائيه حشو مليح دز
❊ محصول بيت ❊ هر نقدر كه سندن ايراغ اسم كيمسه ايراق اولسون اما سنك وصلك اميدى بقيندر يعنى عن قريب
واصل اولمق اميدى وار در حاصلى ظاهرا سندن بعيدم اما وصل اميدى قريبدر (در عشق خانقاه وخرابات
فرق نيست ❊ هر جا كه هست پرتوى روى حبيب هست) ❊ محصول بيت ❊ طريق عشقده خانقاه ايله ميخانه مابيننده
فرق يوقدر هر يركه وار دراندن دوستك يوزى پرتوى وار در يعنى اكر صومعه زاهد واكر دير راهبدر جميعنده خدا
حاضر در واثار جمال وجلالى منكشف
ومنجليدر (انجاكه كار صومعه راجلوه
ميدهند ❊ ناقوس دير راهب ونام صليب
هست) كار صومعه دن مراد اصناف
عباداتدر ناقوس كليسالرده برتيمور
تخته دركه اوقات صلواتده چالرلر وقت
صلاتى بيان ايچون دير كليساوناقوسك
ديره اضافتى لاميه در ديركده راهبه
اضافتى بويله راهب كنش جمعى رهبان
كلور رانك ضمى وهانك سكونيله صليب
كافرلر كتورديكى خاچدركه بالجمله قليچ
شكلنده در جمعى صلب كلور صادك
ولامك ضمليله وصلبان على وزن رهبان
دخى كلور ❊ محصول بيت ❊ اول
يرده كه صومعه ايشنه يعنى عبادتنه
جلوه يعنى حسن وجمال ويررلر راهب
ديرك ناقوسى ونام صليبى انده وار در
حاصل كلام خلاق عالمه جميع اشيا تعبد
اوزره در وهر يرده حاضردر وجميع اديان
وملانده معبود در (كه معتكف ديرم وكه
ساكن مسجد ❊ يعنى كه ترا ميطلبم خانه
بتخانه (بيت) در صومعه ومدرسه
ودير وكنشت (ترسنده دوزخند وجوياى
بهشت ❊ حاصلى صومعه زاهد ودير
راهب حقيقت ومجاز كبى مثلا زماندر
نتكيم خواجه بيورر (بيت) در كار
خانه عشق ازكفر نا كزيرست ❊ آتش
اكر بسوزد كر بو لهب نباشد ❊ حاصلى
اشيا اضدا ديله متبيندر پس ضدان بيله
كرك كه متبين اوله روز وشب كبى (عاشق
كه شد كه يار بحالش نظر نكرد ❊ اى
خواجه درد نيست وكرنه طبيب هست)
اولكى كه اسمدر كيم معناسند ايكنجيسى
حرف ربط درما بعدينى ما قبلنه ربط
ايدر اى خواجه خطاب عامدر اى عزيز
ديمكدر درد اغنده اغرى يه دير لر صكره
بعض بلبيه لرده استعمال ايلديلر

﴿ يار ﴾

❊ محصول بيت ❊ خواجه استفهام انكارى طريقيله بيورر كيم عاشق اولديكه يارانك حالنه نظر ايلمدى يعنى البته يار كرچكدن عاشقه
التفات ايلر اما اى عزيز درد يوقدر والا طبيب وار در يعنى جانان طبيبدر اهل دردى وعشق بيلور بيلجك علاج
ايلر حاصلى مشكل اهل درد اولمقدر والا درمان مقرردر (بيت) زبخت ماست كنه ورنه خاطر ليلى ❊ بكرد باديه جست
وجوى مجنو نست (بيت) عاشقان هرچند مشتاق جمال دلبرند ❊ دلبران بر عاشقان ازعاشقان عاشق ترست ❊

﴿ هرچند دورم ازتوكه دور ازتوكس مباد ❊ ليكن اميد وصل توام عن قريب هست ﴾

ندكلوكه ايراغم سندن كه كيمسه سندن ايراق اولسون لكن سنك وصلك اميدى بكا
عن قريب واردر (مفردات) (هرچند) ندكلو (دورم) ايراغم (ازتو) سندن (دور)
ايراق (زتو) سندن (كس) كيمسه (مباد) اولمسون (ليكن) م (اميد) رجا (وصل
تو) سنك وصلك (ام) بكا (عن قريب) يعنى زمانده (هست) واردر (معناى اشارتى)
يارب ذات شريفك كمال تقدسده بزم وجود ذليل وناچيز مز كمال تدنسده صورتا بعديت
كوسترر اما قوله تعالى (ونحن اقرب اليه من حبل الوريد) و (فانى قريب اجيب
دعوة الداع اذا دعانى) آيات عظامى سرنجه معنى وحقيقتده سن بزه بزدن يقين مين
معنى يوزندن هيچ بر كيمسه سندن ايراق اولمسونكه بعد معنوى العياذ بالله مردوديتدر
لكن رحمت واسعه كدن اميدم بودركه بزى مهجور ايتيوب عن قريب بزى محضا
كرمكله ورحمتكله ذات پاككه واصليندن قيلمغكدر حبيبك حرمتنه بزى نا اميد
ايتيوب دنيا وآخرت رحمتكه واصل ايده سن

﴿ درعشق خانقاه وخرابات فرق نيست ❊ هرجا كه هست پرتو روى حبيب هست ﴾

عشقده خانقاه ايله ميخانه نك فرقى يوقدر هر يركه واردر حبيبك ذاتى اثرى
واردر (مفردات) (در) فى (عشق) م (خانقاه) تكيه (خرابات) ميخانه
(فرق) م (نيست) يوق (هرجا كه) هر يركه (هست) واردر (پرتو) اثر وعكس
(روى) ذات (حبيب) م (هست) واردر (معناى اشارتى) حضرت اللهك
رحمت وكرميله مظهر تجليات اولان عاشق صادقده مسجد ايله ميخانه نك فرقى
يوقدر زيرا هر قنغى محلكه حبيب حقيقى اولان اللهك انوار تجليسى انده واردر
اول محل عاشقه كعبه در

﴿ انجاكه كار صومعه راجلوه ميدهند ❊ ناقوس دير راهب ونام صليب هست ﴾

اول يرده كه صومعه نك ايشنه جلوه ويررلر انده كليسا چاكى وكشيش وخاچ آدى
واردر (مفردات) (انجاكه) اول يرده كه (كار) ايش (صومعه) عبادت اوى
(را) ادات مفعول (جلوه) زينت (ميدهند) ويررلر (ناقوس) بيوك چاك
(دير) كليسا (راهب) كشيش (نام) اسم (صليب) خاچ وبت (هست)
واردر (معناى اشارتى) اول بر محل كه انده جامع ومسجده اولان عبادت وطاعت
اولنه وحضرت الله ايله اولان ناز ونيازه كيمسه مانع اوليه اول محلده كرك كليسا
چاكى اولسون وكرك كشيش اولسون وكرك خاچ وبت اولسون اول محلك بنده
عاشقه كعبه دن فرقى يوقدر اكر كعبه ده ومسجده اولوب عبادات وطاعاتنه
وناز ونيازينه مانع بولنورسه اول محل عاشقه ماننده كنيسادر بلكه دوزخ پر عذابدر

﴿ عاشق كه شد كه يار بحالش نظر نكرد ❊ اى خواجه درد نيست وكرنه طبيب هست ﴾

كيم عاشق اولديكه يارانك حالنه نظر ايلمدى اى افندى واى كشى سنده درد يوقدر
والا درده طبيب واردر (مفردات) (عاشق) م (كه) كيم (شدكه) اولديكه

(يار) م (بحالش) انك حالنه (نظر) م (نكرد) ايلمدى (اى خواجه) اى كشى
(درد) م (نيست) يوقدر (وكرنه) والا (طبيب) م (هست) واردر (معناى
اشارتى) هر آنده وهر مكانده رنج عبادات ودرد جذبات الهيات ايله راه عشق
حقده رياضات ومجاهدات مشقتنه حمول اولان عاشق صادقك (لايضيع اجر
المحسنين) اولان الله وعد كريمى مقتضاسنجه حالنه نظر رحمتله نظر ايتمسك اولمز
البت نظر ايدر ودردينه وصاليله دوا ايدر اى خواجه درد يوق يوخسه طبيب
حقيقى حاضر وناظر در وعباد صالحينه ناصردر ديمكدر

﴿ فرياد حافظ اين همه آخر بهرزه نيست ❊ هم قصه غريب وحديثى عجيب هست ﴾

حافظك بوجمله فريادى آخر عبث يره دكلدر هم برغريب قصه وبر عجيب سوز
واردر (مفردات) (فرياد) فغان (حافظ) م (اين) بو (همه) جمله (آخر)
عاقبت (با) للملابسة (هرزه) عبث (نيست) دكل (هم) ادات مقارنه (قصهٔ
غريب) م (حديث) سوز (يا) وحدتيه (عجيب) م (هست) واردر (معناى
اشارتى) حافظك بو درد الهيله روز وشب فرياد وفغانى خود بخودانه دكلدر محضا توفيق
ربانيله بر باعث وصلاندر وهم بر اسرار غريبهٔ الهيه يه وبر خطابات واهب العطايا ايله
علوم لدنيهٔ عجيبهٔ ربانيه يه مايه وسببدر ديمكدر ﴿ وله ايضا ﴾

﴿ بدام زلف تو دل مبتلاى خويشتنست ❊ بكش بغمزه كه اينش سزاى خويشتنست ﴾

سنك زلفك دامنه كوكل كندى اختياريله مبتلا اولمشدر غمزه ايله اولدر زيرا بوكا
كندى لايقدر (مفردات) (با) للملابسة (دام) طوزاق (زلف) م (تو) سن
(دل) كوكل (مبتلا) كرفتار (خويشتن) كندى (است) در (بكش) اولدر
(با) للملابسة (غمزه) كوز قيمق (كه) زيرا (اين) بو (اش) اكا (سزا) لايق
(خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) يارب سنك اسرار تجليات
صفاتكه بنه سنك توفيقكله كوكل كندى اختياريله مبتلا اولمشدر يارب سن
كرمكله انى (موتوا قبل ان تموتوا) سرينه مظهر قيل زيرا كوكلك بعد الفنا
روح مقدسله باقى اولمسنه سببى ولايق بودر ديمكدر

﴿ كرت زدست بر آيد مراد خاطر ما ❊ بدست باش كه خيرى بجاى خويشتنست ﴾

اكر سنك الكدن بزم خاطرمزك مرادى كلورسه تيز اولكه كندى يرنده ومحلنده
بر خيردر (مفردات) (كر) اكر (ت) سنك (زدست) الكدن (بر آيد) كلورسه
(مراد) م (خاطر) كوكل (ما) بز (بدست باش) تيز اول (كه) زيرا (خيرى)
بر خير (بجا) يرنده (خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) يارب محضا
لطف وعنايتكله كوكلم مرادى اولان انسيت كامله كى وتجليات انوار جمالكى بخش
واحسان ايله وبو عمر نامساعد فوت اولمدن برقدم اقدم كرم ايتكه سرمايهٔ سعادت
اولان نازك عمر ماسوا شغليله هبا يه كيتسون بو تيزله اولان عطا وكرمك برمحلنده
كرمدر كه كندى به نظير يوقدر يارب حبيبك محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم

(فرياد حافظ اين همه آخر بهرزه
نيست ❊ هم قصه غريب وحديث
عجيب هست) اين همه بو قدر ودوكلى
ديمكدر اخرادات تأكيد در نتكيم اولكى
غزلده بيان اولنمشدر بهرزه با حرف زائد
تأكيد افاده ايدر هرزه انجق بى فائده زائد
سوزه دير لر هم ادات تأكيد قصهٔ غريب
وحديثى عجيب تركيبلرى توصيفيدر
وياءلرى وحدت ايچوندر ❊ محصول بيت ❊
حافظك عشق جاناندن ايلديكى فرياد
وفغان عبث يره دكلدر بر غريب وبر عجيب
حديثدر يعنى حافظ عشق جانانده دكه
نسنه دن بو دكلى فرياد وفغان ايلمز كنه
راولو ايش ظهور ايلمشدر كه انى نالان
وكريان ايلمشدر (وله رضى عنه) (بدام
زلف تودل مبتلاى خويشتنست ❊ بكش
بغمزه كه اورا سزاى خويشتنست)
مبتلاى خويشتنست اضافتى لاميه در
كندينك مبتلاسيدر يعنى كندى كندينى
مبتلا ايلمشدر سزاى خويشتنست كندينه
لايقدر ❊ محصول بيت ❊ سنك زلفك
طوزاغنه كوكل كندينى مبتلا ايلمشدر
ابتلاسنه غيرى كيمسه سبب اولمامشدر
ايمدى غمزه كله انى هلاك ايله كه كندينه
لايقدر كه نيچون بويله مشكل طوزاغه
كنديني كرفتار ايلدى كيمسه جبر
ايلمكسزين (كرت زدست برآيد مراد
خاطرما ❊ بدست باش كه خيرى بجاى
خويشتنست) مصراع ثانينك اولنده
نسخه لر مختلفدر اما بز بو نسخه يى اختيار
ايلدك واكمل وجهه بدست باش تيز اول
ديمكدر رخيرده كى يا وحدت ايچوندر
❊ محصول بيت ❊ اكر سنك الكدن كلورسه
كوكلمزك مرادينى حاصل ايلمك تيز اول كه
كندى يرنده بر خيردر يعنى محلنده بر خيردر
(بجانت اى بت شيرين من كه همچون
شمع ❊ شبان تيره مرادم فناى خويشتنست)

بجانت باحرف تخصيص ويا قسمدر بت شيرين اضافتي بيانيه در وبوك منه اضافتي لاميه در كه حرف بيان شبان شبك جمعيدر شذوذا تيره قرا كومعناسنه شبان تيره اضافتي بيانيه در فناى خويشتنست اضافتي مصدرك مفعولنه اضافتيدر ❁ محصول بيت ❁ سنك جانكچون اى بنم طاتلى بتم يعنى اى بنم محبوبم كه شمع كبى قرا كوكيجه لرده كنديمى افنا ايلك مراد مدر (چورأى عشق زدى باتو كفتم اى بلبل * مكن كه آن كل خود روبراى خويشتنست) رأى لفظ مشتركدر فكر معناسنه اولسى مشهور در هند پادشاهنه ده رأى ديرلر تنكير بيان اولندى رايك عشقه اضافتي مصدرك مفعولنه اضافتيدر باتو باحرف صله مكن نهى مخاطبدر كنيدندن مفعولى محذوفدر مكن اى عشق ويا راى عشق مكن تقديرنده دركه حرف تعليلدر كل خودرو وصف تركيبيدر كندى كنديته بيتجى كل يعنى كيمسه تربيه سيله وجود بولمش دكل اكرچه كه كل خودرو يبان كلنه ده ديرلر اما جانا ندن كنايت اولديغيچون بيان كلنه اطلاق مناسب دكل براى خويشتنست بامع معناسنه رأى فكر در براى خويشتن اضافتي لاميه در ❁ محصول بيت ❁ خواجه بلبله خطاب ايدوب بيورر چونكه عشق فكريني يعنى عاشق اولمق تدبيريني اوردك يعنى ايلدك اى بلبل سكا سوزم ونصيحتم بودركه عشق فكريني ايلمه زيرا اول كل خودرو يعنى كيمسه نك سوزيله و نصيحتيله عامل اوليان كل كندى رأيله در يعنى خودراى وخود پسنددر كيمسه رأينه تابع اولمز ايمدى چوق زحمت چكرسين اى عندليب بو فكردن فراغت ايله (بمشك چين وچكل نيست بوى كل محتاج * كه نافهاش زبند قباى خويشتنست) بمشك با حرف صله چين لفظ مشتركدر برى پيچ وشكن معناسنه كه محبوبلرك زلفنده وكيسوسنده اولور كاه اولور كه ابرولرنده ده چين اثبات ايدرلر بريده تركستانده برشهرك اديدر كه چينى كاسهلر اندن كلور كوزلرى غايت چوق اولور وجمله سى آق يوزلى وقره كوزلى وقره قاشلى اولور اشعار عجمده كوزلرى چو قلغله وغايت كوزلكله مثل اولشدر بريده چين وصف تركيبدن جزء اولور عرق چين وخوشه چين كبى چكل تركستانده بر كوزلى غايت چوق بر ده ديرلر كه جمله سى بت پرستلردر اصلنده اول مملكتده بر معظم كليسايه ديرلر كه غلبهٔ استعماله اول كليسا واقع اولديغى مملكته علم اولشدر كه حرف تعليل نافهاش نافه مسك كوبكنه ديرلر وها ادات جمعدر وشين ضميرى كله راجعدر بونده كلك روايح طيبه سنه نافه لرى استعاره ايلدى بند قبا بند باغدر اوكى آچيق قفتان عجم قفتانلرينى صول قولتغى التنده اولان باغ بند قبادن مراد اول باغلردر * محصول بيت * كلك لطيف وفرح بخش قوقوسى چين وچكلك مسكنه محتاج دكل زيرا لطيف نافه كبى قوقولرى كندى قفتانك ايلكندندر يعنى باغندندر كله بند قبا اثبات ايلك استعاره طريقيله درقبادن مرادچچكدر وبندن

عشقنه بزه عمر آخر اولمدن دل آگاه كرمله مقبول دركاه ايله آمين يا مجيب السائلين

﴿ بجانت اى بت شيرين من كه همچون شمع ❁ شبان تيره مرادم فناى خويشتنست ﴾

باقئ لايزال اولان سنك ذات پاكك حقيچون اى بنم شيرين محبوبم شمع كبى قرا كوكيجه لرده مرادم كنديمى افنا ايتمكدر (مفردات) (با) قسميه (جان) ذات (تا) خطابيه (اى) ندا (بت) محبوب (شيرين) لطيف (من) بن (همچون) مثل (شمع) موم (شبان) كيجه لر (تيره) قراكو (مرادم) مقصودم (فنا) افنا (خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) اى بنم (لطيف بعباده) اولان محبوب حقيقم سنك ذات پاكك حقيچون راه رضاكده مرادم دل آگاهله واذت منا جاتله عمر آخر اولنجه قراكلق كيجه لرى احيا ايدوب تا بصباح سنك آتش عشقكله شمع كبى يانوب وجود ناچيزيمى يوقلقه افنا ايتمك ايسترم سن توفيقك رفيق ايله يا ربم ديمكدر

﴿ چورأى عشق زدى باتو كفتم اى بلبل ❁ مكن كه آن كل خودروبراى خويشتنست ﴾

چونكه عشق رأيني اوردك سكا ديدم اى بلبل كاه عاشق اولمق فكريني ايلمه زيرا اول كل خودرو كندى رأيله در (مفردات) (چو) چونكه (رأى) فكر (عشق) م ((زدى) اوردك (باتو) سكا (كفتم) ديدم (اى بلبل) م (مكن) ايلمه (آن) اول (كل) م (خود) كندى (رو) رستندن امردر (خودرو) كندى بتيجى ديمكدر صفت مشبهه در (با) مع (رأى) تدبير (خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقينك كل جمالنى مشاهده آرزوسيله كيجه صباحه دك فرياد وفغان ايدن بلبل چونكه عشق حقيقى رأين اوردك سكاديرم وتنبيه ايدرمكه خود بخودانه كاه عاشق اولق فكرنى ايله همان كندى اراده كى محو ايدوب توفيقنى طلب ايله زيرا وجودى ذاتندن اولان واجب الوجود فوائد هرنه احسان ايدرسه كندى ارادهٔ عليه سى وحكمت جليه سى مقتضاسنجه ايدرهمان كندكده اولان ظهوراتى حقدن بيلوب كندكدن بيلمه سن وغروره دوشمه سن ديمكدر

﴿ بمشك چين وچكل نيست حسن كل محتاج ❁ كه نافهاش زبند قباى خويشتنست ﴾

كلك حسنى چين وچكل مشكنه محتاج دكلدر زيرا كلك نافه لرى كندى قباسى بندندندر (مفردات) (با) الملابسه (مشك) م (چين) مشكى چوق براكلك آديدر (چكل) بر محبوبى چوق شهرك اسميدر (نيست) دكل (حسن) م (كل) م (محتاج) م (كه) زيرا (نافه) كوبك مسكى (ها) ادات جمع (ش) ضمير كله راجع (ز) من (بند) دوكمه (قبا) قفتان (خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) اى بلبل كل معنوى اول محبوب حقيقى (والله غنى وانتم الفقراء) سرنجه غنيدر قوللك مسك وعنبر كبى عباداتنه ومحبوب چكل كبى كراماتنه محتاج دكلدر زيرا كل معنوى اولان اللهك عبادتنه وبره جكى عطاى فوايح مسكيه لرى عنديت معنويه سنده اولان ام الكتابده مكنومدر انبيا واوليايه اولان معجزات وكرامات

جمله سى حضرت اللهك موهبه واحسانيدر هرنه مرتبه ده اولسه قول اللهه محتاجدر زيرا جمله عالم كند ويه محتاجدر اول بر كيمسه يه محتاج دكلدر ديمكدر

﴿ مروبخانهٔ ارباب بى مروت دهر ❁ كه كنج عافيت درسراى خويشتنست ﴾

زمانه نك مروتسز ارباب دولتلرينك خانه سنه كيتمه زيرا عافيت خزينه سى كندى سرايكده در (مفردات) (مرو) كيتمه (با) للملابسه (خانه) او (ارباب) صاحبلر (بى) نفى (مروت) احسان (دهر) زمان (كه) زيرا (كنج) خزينه (عافيت) صحت وحضور (تا) خطابيه (در) فى (سراى) او (خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) اى عقل معاد صاحبى اولان عاشق حقيقتده معطى ومانع الحق واحد الصمد اولان الله اولوب جمله عالم كنديه محتاج اولنجه جمله مراداتكى قاضى الحاجات اولان اللهدن ايسته سافن عبد عاجز محتاجه عرض حاجت ايتمه باخصوص دينكى بغمايه ويرن زمانك مروتسز ارباب مناصبلرينك خانه سنه كيتمه استعيذ بالله (ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب) وسكا ايكى عالمده عافيت وحضور كندى خانهٔ قلبكده اولان قناعت كنز لايفنى وحضرت اللهه اعتماد تام ايله نعمت اخلاص بى همتاده در ديمكدر

﴿ بسوخت حافظ ودر شرط عشق وجانبازى ❁ هنوز برسر عهد ووفاى خويشتنست ﴾

حافظ ياندى حالبوكه عشق وجانبازلق شرطنده هنوز كندونك عهد ووفاسى هوسى اوزره در (مفردات) (بسوخت) ياندى (حافظ) م (در) فى (شرط) ماتوقف عليه الشئ (جانبازى) جان اوينامجاق (هنوز) شمدى (بر) على (سر) هوس (عهد) قول وقرار (وفا) قولى برينه كتورمك (خويشتن) كندى (است) در (معناى اشارتى) (ان رجلا قال لرسول الله عليه السلام انى احبك فقال استعد للفقر وقال آخر انى احب الله تعالى فقال استعد للبلايا) حديث شريفى سرنجه بوراه عشق دهشت آبادده شرط عشق اولان وفاى عهد ازلى ومحن فقر وبلاياى لم يزلى آتشنه تحملده ونار مشقت رياضات ومجاهدات ايله راه حقده جان فدا ايتمك ايله تحملده حافظ ياندى شرط وصلت اولان بلاى عشقدن ايمحبوب هنوز كندونك عهد ووفاسى هوسى اوزره در ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ حال دل باتو كفتنم هوسست ❁ خبر دل شنفتنم هوسست ﴾

سكا كوكلك حالنى ديمكه هوسم واردر سندن كوكلك خبرنى ايشتمكه هوسم واردر (مفردات) (حال) م (دل) كوكل (باتو) سكا (كفتنم) ديمكلكمه (هوس) محبت (است) واردر (خبر) م (دل) كوكل (شنفتنم) ايشتمكلكمه (هوس) محبت (است) واردر (معناى اشارتى) (قال عمر رضى الله عنه رأى قلبى ربى

مراد بر بريله متصل وممتزج اولمقدر حاصلى بر كيمسه كه فنده كامل وماهر اولسه اول فنده غيريدن استغاثه يه محتاج دكل بو قصه دن حصه در (مرو بخانهٔ ارباب بى مروت دهر * كه كنج عافيت درسراى خويشتنست) مرو فعل نهى مخاطبدر ارباب جمع رب اصحاب معناسنه كه حرف تعليل كنج بوجاق عافيت اسمدر الله تعالى قولندن بر بلايى دفع ايلمك كنج عافيت اضافتي بيانيه در * محصول بيت * دهرك يعنى زمانك مروتسز اهل دولتنك اوينه كيتمه زيرا سكا عافيت بوجاغى كندى سرايكده در ياخود سنك عافيت بوجاغك كندى سرايكده در حاصلى كندى اوك بوجاغنده توكل وقناعتله كچنمك زمانك مقادير بيلمز مروتسز ارباب دولته وارمقدن اولى واحريدر (بسوخت حافظ ودر شرط عشق جانبازى * هنوز برسر عهد ووفاى خويشتنست) جانبازى جانباز وصف تركيبيدر جان اوينايجى معناسنه وياسى مصدريه در سر عهد سر بونده قصددر تأكيد افاده ايدر عهد قول وقرار معناسنه وفانى عهده عطف تفسيرى قبيلندندر * محصول بيت * حافظ ياندى حالبوكه عشق وجانبازلق شرطنده اولان اولكى عهد ووفاسى اوزرنده در يعنى فانى اولدى وجانانى عشقنده ومحبتنده كندى عهدى ووفاسى اوزره در حاصلى جاندن كچدى جاناندن كچمدى (وله ايضا) (حال دل باتو كفتنم هوسست * خبر دل شنفتنم هوسست) كفتنم وشنفتنم وغيرلرى آخر غزله وارنجه مصدرلردر فاعله مضاف * محصول بيت * كوكلم حالنى سكا سويلمكه هوسم واردر كوكل خبرين سندن ايشتمكه هوسم واردر حاصلى كوكل بندن كيدوب سنك دام زلفكده قرار ايلدى سكا سويليوب سندن انك احوال واخبارينى ايشتمكه هوسم واردر

فقال من انت قلت انت) کلمات سروحدتی سرنجه یا رب روح ناطقه وصافیه ایله جمالك رؤیتی وکلامك استماعیله اسرار وحدته واصل اولوب حال دل سرکشته می سکا دیمکه محبتم واردر که (رب ارنی انظر الیك) دیم وکوکلم آرزوسی خبرینی دخی سندن ایشتمکه محبتم واردر که (ان ترانی ولکن انظر الی الجبل) سرنجه جبل وجودمده تجلی انوارقدسیدك اظهار ایتمکله استعداد فطریمده اولان فیض بلا واسطه که وامر ارمکالمه که آرزوم واردر دیمکدر

﴿ طمع خام بین که قصهٔ فاش ✿ از رقیبان نهفتنم هوست ﴾

خام طمعی کورکه ظاهر اولمش قصه یی رقیبلردن کیزلمکه هوسم واردر (مفردات) (طمع) حرص وامید (خام) م (بین) کور (قصه) م (فاش) ظاهر (از) من (رقیبان) کوزه دیجیلر (نهفتن) کیزلمك (ام) بنم (هوس) محبت (است) واردر (معنای اشارتی) (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سری ضعیف وناتوان عاشق بیچاره نك وجود ناچیزنده آثار تجلی ظهور ایدوب عدم تحملندن حرکت واضطراب ضروریله بقیاوب کندویی پاره پاره ایتمکله قصهٔ عشق ظاهر اولدقدنصکره حالی عوام نامدن ستر ایتمکه محبتم خام طمعدر وغلبهٔ تجلی ظاهر اولان شیوهٔ عشقی ستر ممکن دکلدر دیمکدر

﴿ شب قدری چنین عزیز وشریف ✿ باتو تاروز خفتنم هوست ﴾

بونجلاین عزیز وشریف برقدر کیجه سنی سنکله صباحه دك یاتمغه هوسم واردر (مفردات) (شب قدر) قدر کیجه سی (یا) وحدتیه (چنین) بونجلاین (عزیز) م (شریف) م (باتو) سنکله (تاروز) صباحه دك (خفتنم) یاتمقلغمه (هوس) محبت (است) واردر (معنای اشارتی) یوم آخرته نسبت شب تعبیر اولنان عالم فانی حضرت اللهك انوار تجلیسنه مظهر یتله عین عزیز وشریف اولان لیلهٔ قدر کیدر یارب بونك کبی عزیز کیجه یی حشر صباحنه دك سنك انوار تجلیاتکه استغراق ایله کچورمکه ولقاکه واصل اولنجه مستغرق اولمغه محبتم واردر دیمکدر

﴿ وه که دردانهٔ چنین نازك ✿ درشب تار سفتنم هوست ﴾

واه که بونجلاین نازك بردردانه یی لیلهٔ مظلمه ده دلمکه هوسم واردر (مفردات) (وه) حیف (دردانه) انجودانه سی (همزه) وحدتیه (چنین) بونجلاین (نازك) لطیف (در) فی (شب) کیجه (تار) مظلم (سفتنم) دلمکلکمه (هوس) محبت (است) در (معنای اشارتی) بو عالم ظلمانیده لطیف ونحیف انجویی دلمك کبی مشکل اولان لقاء اللهه واصل اولنجیه قدر استقامت وراه عشقده بلازیغ رضاء اللهه موافق عمل ایله ثابت قدم اولمقلغمه محبتم واردر دیمکدر

﴿ ای صبا امشبم مدد فرمای ✿ که سحر که شکفتنم هوست ﴾

ای صبا بو کیجه بکا معاونت بیوریز را سحر وقتی اچلمغه هوسم واردر (مفردات) (ای) حرف ندا (صبا) سحر یلی (ام) بو (شب) کیجه (ام) بکا (مدد) یاردم

(طمع خام بین که قصهٔ فاش * از رقیبان نهفتنم هوست) طمع خام وجود بولمز طمعدر فاش اصلنده فاشی ایدی عجم یانك ترکیله استعمال ایلر * محصول بیت * خام طمعی کورکه مشهور قصه یی یعنی عشق ومحبت جانانی رقیبادن کزلمکه هوسم واردر (شب قدری چنین عزیز وشریف * باتو تاروز خفتنم هوست) قدر یده یا وحدت ایچوندر خفتن یاتمق واو یمق تا انتهاء غایت ایچوندر * محصول بیت * بو نجلاین عزیز وشریف برقدر کیجه سی سنکله صباحه دك یاتمغه هوسم وار در یعنی سنکله یاتمق آرزو ایدرم (وه که دردانهٔ چنین نازك * درشب تار سفتنم هوست) دردانهٔ ده یا وحدت ایچوندر همزه وحدت ایچوندر دین اصابت ایلامش زیرا وحدته منصوص اولان یادر بالاتفاق همزه حرف مجتلبه در یایی ماقبلنه ایصال ایچون * محصول بیت * اه که بو نجلاین نازك دردانه یی قراکو کیجه دلمك ارزومدر یعنی بو غزل کبی جوهری کیجه سو یلمك ایسترم دلمکی شعرا سو یلمکدن کنایت ایلمش تکیم خواجه بیورمشدر (بیت) غزل کفتی ودر سفتی بیا وخوش بخوان حافظ * که بر نظم تو افشاند فلك عقد ثریارا * شعرا اکثر نظم کلامی کیجه لرده ایدرلر اول جهتندر که شب تاره تخصیص ایلدی (ای صبا امشبم مدد فرمای * که سحر که شکفتنم هوست) صبادن بونده مرادی فیض رحمانیدر که حرف تعلیل شکفتن اچلمق بونده لازمدر * محصول بیت * بو یله لطیف بحر ده شعر سو یلمکه فیض رحمانیدن استمداد ایدوب بیورر ای صبا بو کیجه بکا یاردم بیور یعنی عون وقوت بیور که سحر وقتنده اچلمق هوسمدر حاصلی بو کیجه بکا معاونت ایله براطیف غزل دیوب سحر وقتنده سخن شناسلره اوقیوب خندان وشادان اولیم

(فرمای) بیور (که) زیرا (سحرکه) سحر وقتی (شکفتنم) آچلمقلغمه (هوست) م (معنای اشارتی) ای کدورات ماسوایی وظلمات نفسانیانی رفع ایدیجی توفیق ربانی وفیوضات سبحانی بو ظلمات بشریه کیجه سنده بز مبتلایه عون حق ایله سن یتش و بکا مدد ومعاونت ایله که بو کدورات ماسوادن تجرید و بو مکاشفات انوار تجلیات الهیه ایله تفرید دولتنه نائل اولق ایچون هر سحر وقتی یاخود کشف غطا وقتی مشاهدهٔ انوار جمال الله ایله کللر کبی اچلمغه محبتم واردر دیمکدر

﴿ از برای شرف بنوك مژه ✿ خاك راه تو رفتنم هوست ﴾

بکا شرفدن اوتری کرپك اوجیله سنك یولکك خاکنی سپورمکه هوسم واردر (مفردات) (از) من (برای) لام علت معناسنه لاجل کبی (شرف) م (با) للملابسة (نوك) اوج (مژه) کرپك (خاك) طپراق (راه) یول (تو) سن (رفتنم) سپورمکلکمه (هوست) م (معنای اشارتی) مظهر تجلیات الهی ومشاهدهٔ انوار جمال الله دولتیله مشرف اولق ایچون اللهك عشقی بولنده واهل اللهك قپولرنده یوزمی یرلره سوروب شدائد و بلالره صبر ایله یولك طپراغنی کوزم کرپکیله سپورمکه محبتم واردر دیمکدر

﴿ همچو حافظ برغم مدعیان ✿ شعر رندانه کفتنم هوست ﴾

حافظ کبی دوشمنلرك کورلکنه رندانه شعر دیمکه هوسم واردر (مفردات) (همچو) مثل (حافظ) م (با) للملابسة (رغم) خورلمق (مدعیان) دعوی ایلری (شعر) م (رندانه) عیار کبی (کفتنم) سویلمکلکمه (هوست) م (معنای اشارتی) حافظ غایهٔ التفاتله مرتبهٔ فناده اولدیغنه اشارت بیوروب دیرکه اسرار شریعتدن خبری اولمیوب حالات اهل اللهی منکر اولان عوام مدعیالك کورلکنه حافظ کبی اسرار طریقتی شعر صورتنده رند وعیار کبی مستور اسویلمکه محبتم واردر دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای هدهد صبا بسبا میفرستمت ✿ بنکر که از کجا بکجا میفرستمت ﴾

ای صبا هدهدی سنی سبایه کوندررم کورسنی نره دن نره یه کوندررم (مفردات) (ای) حرف ندا (هدهد) ایبك قوشی (صبا) سحر یلی (با) للملابسة (سبا) بلقیسك شهری (می) زائد (فرستم) کوندررم (ت) سنی (بنکر) کور (از) من (کجا) نره دن (بکجا) نه یره (میفرستم) کوندررم (ت) سنی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یحبهم ویحبونه) سرنجه حافظ مرتبهٔ توحیدده بعد انکشاف الغطا ذاکر ومذکور وذاکر اتحاد معنویسی ظهور ایتدکده طرف حقدن دیرکه ای وسیلهٔ انکشاف جمال و باعث وصال ذو الجلال اولان فیض الهی سنی تخت کاه محبوب حقیقی سبای قلب عارفان اولان شهر عجایبه کوندررم ابن التراب وابن رب الارباب کرم محض خدایی کورکه سنی نه یردن نه یره کوندررم یاخود حضرت سلیمان

(از برای شرف بنوك مژه * خاك راه تو رفتنم هوست) شرف رفعت معناسنه در بنوك با استعانت ایچون نوك فتحی وضمی لغتدر رفتن نك سوری اوبجی دمرن کبی وفلك کسلن جانبی کبی مژه کرپك مژکانده دیرلر رفتن سپورمك * محصول بیت * شرف کسب ایلمکیچون کرپك اوجیله سنك یولك طپراغنی سپورمك آرزومدر یعنی اکتساب دولت واجتلاب عز ایچون کزدیکك یوللری سپوروب کوزم یاشیله صولامق ایسترم (همچو حافظ برغم مدعیان * شعر رندانه کفتنم هوست) برغم باحرف صله رغم ده رانك ضمی وفتحی وکسری جائزه مصدردر اصل لغتده برکیمسه نك بورنینی سورتمکدر وغامدندر که مرادف ترابدر یعنی طپراق نتکیم سبحهٔ صبیانده کلمشدرکه مصراع تراب ورغام وثری خاك وطین کل دیمش اما بونك کبی یرلرده نسبت وکورلك معناسنه درفلانك کورلکنه دیرلر مدعیاندن مراد خصمادر * محصول بیت * حافظ کبی دوشمنلر کورلکنه رندانه اشعار سو یلك هوا وآرزومدر یعنی مجازی غزللر سو یلمکه هوسناکم مدعیلر رغمنه (وله رحم روحه) (ای هدهد صبا بسبا * میفرستمت * بنکر که از کجا بکجا میفرستمت) هدهد صبا اضافتی بیانیه در هدهد الاجه ایبك دیدکاری قوشدر که حضرت سلیمان علیه السلامك پیکارندندر سبا حضرت سلیمانك خاتونی بلقیسك مملکتیدر میفرستمت می ادات حالدر میفرستم فعل حال میم ضمیر مرفوع متصل فاعلی وتا ضمیر منصوب متصل معناسنه مفعولی فرستیدندن مشتق بنکر فعل امر مخاطبدر نکریدندن بکجا باحرف صله بکجا فنده دیمکدر مکاندن استفهامدر * محصول بیت * ای صبا هدهدی سنی سبایه ارسال ایدرین کورکه نره دن نره یه دك سنی ارسال ایدرین یعنی ای صباسنی کوی جانانه کوندریرم که عاشقلرك صباسی کوی جاناندر نظر ایله که سنی نه عزیز وشریف مقامه کوندریرم عشاق اسرار عشق کشف ایلمکه همزار وهم زبان بولدقلرندن صبا ایله مصاحبت ومحاکا ایدرلر بو جهتندر که صبایه برید عشاق وپیك مشتاقان دیرلر

(حیفست طایری چو تودر خاکدان غم * زینجا باشیان وفا میفرستمت) طایردن مراد بوند ه قوشدر خاکدان چوپلك خاکدان غم اضافتی بیانیه در باشیان با حرف صله آشیان بو آشیان وفا اضافتی ده بیانیه در * محصول بیت * خواجه هدهد صبایه خطاب ایدوب بیورر سنك کبی بر مرغ غم چوپلکنده اولمق حیفدر یعنی دنیا که غم مزبله لکیدر انده سنك کبی طایر بلند پرواز حیفدر پس بوندن سنی آشیان وفایه یعنی کوی جانانه کوندره یم (در راه عشق مرحلهٔ قرب و بعد نیست) می بینمت عیان ودعا میفرستمت * مرحله قونیجق بر بینمت فعل حال میم متکلم فاعلی و تا مفعولی عیان عینك کسریله مفاعله بابندن مصدردر معاینه معناسنه * محصول بیت * هدهد صبادن خطابی جانانه توجید ایدوب بیورر طریق عشقده منزل قرب و بعد یوقدر آشکاره کوریرم سنی ودعا کوندریرم عاشقك عشقی کمال بولیجق مرتبه که باقسه کندی جانانی کورر پس کلام اکاکورهدر حاصلی میفرستمت بونده میکنم معناسنی متضمندر والامعناجهتنده استقامت بولمز (هرصبح وشام قافلهٔ ازدعاء خیر * در صحبت شمال وصبا میفرستمت قافله قفل یقفلدن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر اصلنده طائفهٔ قافله ایدی کثرت استعمالله موصوف ترك اولدی مصدری قفول کاورانفند ه سفردن دونمکه دیرلر اما اصطلاحنده واستعمالنده جماعت مسافرینه دیرلر کرکسه کیتسون وکرکسه کیتسون وکرکسه سفردن دونسون اما عسکر جماعتی اولمق شرطیله وآخرنده یاوحدت ایچوندر برقافله دیمکدر شمال شینك فتحیله ادوس یلنه دیرلر انك مقابلنده اسن یله جنوب دیرلر جیمك فتحیله صحبتدر بونده مراد مصاحبت ومقارنتدر * محصول بیت * هر صباح واخشام خیر دعادن برقافله یعنی ادعیهٔ کثیره شمال وصبا ریحیله ارسال ایدرم زیرا بونلر برید عاشقان وپیك مشتاقاندر حاصلی هر وجهله اسرار عشاقه محرملردر (ای غایب از نظر که شدی همنشین دل * می کویمت دعا وثنا میفرستمت) ای حرف ندامنادامی محذوفدر تقدیر کلام ای جانان غایب ازنظردر که حرف رابط صفتدر شدی فعل ماضی مفرد مخاطبدر همنشین دل همادات مقارنت هم حجره وهمخانه وهمسفره کبی همنشینك دله اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتنه قریب برمعنادر * محصول بیت * ای نظردن غایب جانان که دله مقارن ومصاحب اولدك سکا دعا ایدرم لیل ونهار وسکا ثنا ارسال ایدرم مرادی خواجه نك ظاهرا وباطنا دعا وثناکه مشغولم ظاهرا زبانله مشافهة وباطنا نامه ومکتوب ایله

علیه السلامك کتاب کریمی ایله هدهدی بلقیسه ارسالنی طرف حقدن ارسال رسل علیهم السلامه تشبیه ده ممکندر

﴿ حیفست طایری چو تو در خاکدان غم * زینجا باشیان وفا میفرستمت ﴾

حیفدر سنجلین برطایر غم چپلکنده اولمق بورادن سنی وفا آشیانه کوندررم (مفردات) (حیف) یازق (است) در (طایر) قوش (یا) وحدتیه (چو) مثل (تو) سن (در) فی (خاکدان) طپراقلق وچپلك (غم) م (زینجا) بورادن (با) للملابسة (آشیان) قوش یوه سی (وفا) م (میفرستم) کوندررم (ت) سنی (معنای اشارتی) بنه حق تعالی جانبندن بیورر حیفدر ای فیض لدنیم سنك کبی برطایر معنویم حاشا که وساوس شیطانیه ایله وشواغل نفسانیه ایله ملوث وکدورات ماسوا ایله غم چپلکی اولان قلوب قاسیهٔ غافلانه نازل اولمق اولاً زقلوب غافلان فیوضات حقدن محرومدر بزسنی جانب قدسیمزدن ازاده اولان عهد ومیثاقنه وفا ایدن کیمسه نك آشیان وفا اولان قلب آکاهنه کوندررز بو ایکی بیت (یحبهم) اسرارینی بیاندر باقی ابیات (یحبونه) اسراریدر

﴿ در راه عشق مرحلهٔ قرب و بعد نیست * می بینمت عیان ودعا میفرستمت ﴾

عشق یولنده قرب وبعد مرحله سی یوقدر سنی عیان کوررم وسکا دعا کوندررم (مفردات) (در) فی (راه) یول (عشق) م (مرحله) منزل وقوناق (قرب و بعد) م (نیست) یوقدر (می) زائد (بینم) کوررم (ت) سنی (عیان) ظاهر (دعا) م (می فرستم) کوندررم (ت) سکا (معنای اشارتی) یارب سنك ذات شریفکه نسبت قرب وبعد متصور اولمدیغی کبی نظر کاهك اولان اولوا الابصارك دل آکاهنه نسبت دخی منزل ومرحله یوقدن قرب وبعد یوقدر انکیچون جمیع مظاهردهسن ظاهری عیانا کوررم وشکرانه سکا ثنا ودعا کوندررم

﴿ هرصبح وشام قافلهٔ از دعای خیر * در صحبت شمال وصبا میفرستمت ﴾

هرصباح وهراخشام خیردعادن برقافله بادشمال وباد صبا مقارنتیله سکا کوندررم (مفردات) (هر) جمله (صبح) م (شام) اخشام (قافله) کاروان (همزه) وحدتیه (از) من (دعا) م (خیر) م (در) فی (صحبت) مقارنت (شمال) بفتح الشین قطب شمال جانبندن اسن یل (صبا) شرق جانبندن اسن یل (میفرستمت) کوندررم سکا (معنای اشارتی) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه یارب سنك فیض وتوفیقکله وقطب زمان اولان پیران حقیقتلرك همت وانفاس طیبه لری برکاتیله صباح واخشام سکا خیر دعادن برقافله کوندررم یعنی سنك تجلیٔ دائمك ومشاهدهٔ جمال لایزالك امیدیله روزوشب ریاضات ومجاهدات وعبادات وطاعات ایله رضاك طلبندهیم بحمدالله دیمکدر

﴿ ای غایب از نظر که شدی همنشین دل * میکویمت دعا وثنا میفرستمت ﴾

ای نظردن غایب اولان یار قلبمك مصاحبی اولورك سکا دعا دیرم وسکا ثنا کوندررم

﴿ مفردات ﴾

(تا شکر غمت نکنند ملك دل خراب * جان عزیز خود بنوا میفرستمت) تا حرف تعلیل ملك میمك ضمی ولامك سکونیله بونده مملکت معناسنه دل بونده کوکل معناسنه در اصل ترکیب ملك دلم در ضرورت وزنیچون ومصراع ثانیده اسم ظاهر وضمیر متکلم قرینه سیچون میم حذف اولدی خود بونده کندی معناسنه بنوا با بونده معیت افاده ایدر ونوا بونده برك وساز وازق معناسنه در اصل ترکیب براسم نوادر * محصول بیت * تاکیم سنك غمك عسکری بنم دلك ملکنی خراب ایلیه دیو کندی جان عزیزمی عسکر غمه ازق دیو کوندررم جائزدر که بنوالك باسی حرف زائد اوله (تا مطربان زشوق منت آکهی دهند * قول وغزل بساز ونوا میفرستمت) تا حرف تعلیل مطربان مطربك جمعیدر بونده سازنده لر وکوینده لر مراددر شوق واشتیاق نفسك برنسنه یه چکلمسنه دیرلر یعنی زیاده مائل اولمسنه دیرلر منت تا ضمیر خطاب الهیده با حرف مصدردر دهند فعل مضارع جمع غائب قول وغزل هر بری علم انغامك برنوعیدر تکلیم بو فنه عارفه معلومدر بساز با مع معناسنه وساز بونده دوزن معناسنه در ومطلق چالغی آلتلرینه سازدیرلر نوا نغماتدن برنغمه نك اسمیدر حاصلی نغمهٔ اصفهان که اصول اربعه نك ربسیدرانك فرعی واردر بریسی حسینی وبریسی نوادر وبعض اهل نغمه بونلره پرده اصطلاح ایدرلر والامناقشة فی الاصطلاح نوا لفظ مشترکدر چالغی آلتلرندن برآلتده نوا دیرلر اما بو زمانده بو آلت مهجور ومتروکدر وبالجمله بونده نوا ایهام طریقیله واقعدر * محصول بیت * مطربلر بنم شوقمدن سنی آکاه ایلمکیچون قول وغزل تصنیف ایدوب ساز ونوا ایله سکا کوندریرم بومقامده قول وغزل وساز ونوانی بیاین خیلی تصرف ایلش التفات اولنمسون حاصلی خواجه نك مرادی بودر که اشعاری مقامات ونغمات طرزیله سکا ارسال ایلدکم انکیچوندر که مطربلردن اشتدکلك زمانده بنم سکا اولان شوق واشتیاقم بیله سین (ساقی بیا که هاتف غیبم بمژده کفت * با درد صبر کن که دوا میفرستمت) هاتف بولك کبی برلرده غیبدن کلان آوازه دیرلر که صاحبی کورنمیه بمژده مضاف محذوفدر بطریق مژده دیمکدر * محصول بیت * ای ساقی کل که هاتف غیب بکا مشتاق طریقیله دیدی درد ده صبر ایله که سکا دوا کوندریرم ویا درده صبر ایله با حرف صله اولدیغی تقدیرجه ویا درده صبر ایله با حرف ظرف اولدیغی تقدیرجه (در روی خود تفرج صنع خدا بکن * کاینهٔ خدای نما میفرستمت) تفرجك صنعه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وصنعك خدایه مصدرك فاعلنه که حرف تعلیل خدای نما وصف ترکیبیدر خدایی کوسترهجك آینه دیمکدر بونده صنعدن مراد مصنوعدر یعنی اللهك مخلوقیدر * محصول بیت * کندی

(مفردات) (ای غایب) م (از) من (نظر) م (شدی) اولدك (همنشین) مصاحب (دل) کوکل (میکویم) دیرم (ت) سکا (ثنا) حمد (میفرستم) کوندررم (ت) سکا (معنای اشارتی) استعیذ بالله (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) سرنجه ای نظر عوامدن غائب وبصیرت قلب صاحبی عارف باللهك قلبنده معاین ومشاهد وجلیس وانیس اولان ربم بو کرم عظمائی بزه بخش ایتدیککیچون وثبات ودوام حالمز ایچون سکا دعا ویلرم وبو عطای بی همتا که دائما حمد وثنا ایلرم وثنامی انجق سکا کوندررم دیمکدر

﴿ تا شکر غمت نکنند ملك دل خراب * جان عزیز خود بنوا میفرستمت ﴾

سنك غمك لشکری کوکل ملکنی خراب ایتمك ایچون کندی عزیز جانمی سکا نوا ایله کوندررم (مفردات) (تا) تعلیل ایچوندر (لشکر) عسکر (غم) م (تا) خطابیه (نکنند) ایتمیه (ملك) م (دل) کوکل (خراب) م (جان) م (عزیز) م (خود) کندی (با) للملابسة (نوا) رهن وارمغان وصدا ونغمه (میفرستم) کوندررم (ت) سکا (معنای اشارتی) یارب سنك درد عشقك وغم شوقك تخت کاه انك وعرش ذات یچونك اولان کوکلم ملکنی خراب ایتمك ایچون سنك تجلیاتکه عدم تحملندن جبل موسی علیه السلام کبی پاره پاره اولمق ایچون کندی عزیز جانمی بزدن تحفه اوله رق فریاد وفغان ایله ونغمه والحان ایله سکا کوندررم ومکافدا ایدرم زیرا نغمات مفرح ذاتدر دیمکدر

﴿ تا مطربان زشوق منت آکهی دهند * قول وغزل بساز ونوا میفرستمت ﴾

مطربلر بنم شوقمدن آکاه اولق ویرمك ایچون ساز ونوا ایله سکا قول وغزل کوندررم (مفردات) (تا) للتعلیل (مطربان) سرور ویریجیلر (ز) من (شوق) آرزو (من) بن (ت) سکا (آکهی) خبردارلق (دهند) ویرهلر (قول) کلام معارف (غزل) ابیات لطائف (با) للملابسة (ساز) چالغی ودوزن (نوا) نغمه (میفرستم) کوندررم (ت) سکا (معنای اشارتی) یارب کرچه سنك درد عشقك جوهر عزیزی خزینهٔ دلده مکتوم اولمسی اولادر اما غلبهٔ سلطان عشق زمام اختیارم المدن آلوب ضروری مانند مسك ضبطنه قادر اوله میوب اظهار حال ایدرم لکن بنه وقت ظهورده نیتم بوکه وجد وسماع مجلسنده حاضر اولان مطربلر ومصاحبلر بنم سکا شوق ودردمدن آکاه اولق رشهادت ویرملری ایچون بوقدر ساز وچنك وچغانه وبوقدر نغمهٔ عاشقانه لر ایله سکا کلمات حکمت آمیز وغزلیات شوق ومعرفت انکیز کوندررم وبنه انجق سنك رضاك ایچون اظهار ایدرم دیمکدر

﴿ ساقی بیا که هاتف غیبم بمژده کفت * با درد صبر کن که دوا میفرستمت ﴾

ای ساقی کل که هاتف غیب بکا بشارتله دیدی درده صبر ایله که سکا دوا کوندررم (مفردات) (ساقی) صوارییجی (بیا که) کل که (هاتف) صیحه ایدیجی (غیب) م (ام) بکا (مژده) بشارتله (کفت) دیدی (با درد) درده (صبر) م (کن) ایله

زویكده الاهك صنعنی تفرج ایله كه سكا خدایی كوستره جك آیینه كوندریرم جائزدركه بوبیت هاتف مژده سنك تتمه سی اوله حاصلی سكا ایینه قلبی كوندریرم پس اكا روی بركالنی مقابل ایله ونظر صال كه انده صنع خدایی بلكه نور خدایی مشاهده ایلیه سن تكیم واقعدر (بیت) ای نور خدادر نظر ازروی تو مارا * بكذار كه درروی تو بینم خدا را) (حافظ سرود مجلس ما ذكر خیر تست * تعجیل كن كه اسب وقبا میفرستمت) سرود ایره دیرلر ذكر خیر خیرلی ذكر قبا اوكی اچیق قفتاندر

(دوا) م (میفرستمت) كوندررم (معنای اشارتی) ای آب حیات معنویله صوسز كوكلمی صوار یجی ساقی كوثر فیوضات الهی كل كه شمد نصكره فرح بزم ایچوندر زیرا هاتف غیب ومحبوب معنوی بی ریب دل درد مند مشتاقه الهامله بشارت ویروب دیدیكه ای عاشق دردعشقه صبرایله سكا دوا كوندررم (لا یضیع اجر المحسنین) خواسنجه دردلی دواسز قومزم دیمكدر

درروی خود تفرج صنع خدابكن * كا ینهٔ خدای نما میفرستمت

كندی یوزكده صنع خدایی تفرج ایله كه سكا خدای تعالی یی كوستریجی آیینه كوندررم (مفردات) (در) فی (روی) یوز (خود) كندی (تفرج) سیران (صنع) صنعت (خدا) م (بكن) ایله (آیینه) م (خدای نما) خدا كوستریجی صفت مشبهه در (میفرستمت) كوندررم (معنای اشارتی) ونه هاتف غیب الهامله بیوردیكه ای حافظ كندی ذاتكده اولان صنع خدایی تفرج ایله كه سن نسخهٔ صغرای عالم كبراسن یره وكوكه صیغمین تجلیات انوار جمال الله سنده در چشم بصیرتله دائم مشاهدهٔ جمال الله ایتك ایچون سكا جمال اللهی كوستریجی آیینهٔ مجلا كوندررم وارض وسمادن واسع دل آكاه ویررم دیمكدر

حافظ سرود مجلس ما ذكر خیر تست * تعجیل كن اسب وقبا میفرستمت

ای حافظ بزم مجلسمزك نغمه سی سنك ذكر خیركدر استعجال ایتكه سكا آت وقفتان كوندررم (مفردات) (حافظ) م (سرود) نغمه (مجلس) م (ما) بز (ذكر خیر است) سنك ذكر خیركدر (تعجیل) عجله (كن) ایله (اسب) آت (قبا) قفتان (میفرستمت) سكا كوندررم (معنای اشارتی) (فاذكرونی اذكركم) سرنجه ای حافظ سن كه بزم ذكر وتوجهمزده ثابت اولدقچه بزده سنی رحمتمزله ذكرایدرز لقامه وصلته عجله ایتكه سكا اسب وقبا كوندررم یعنی سنی اسب كرمنایه سوار ایدوب (ولباس التقوی ذلك خیر) بیوردیغم خلعت وصلتمله سنی شرفیاب ایدرم دیمكدر

ولهُ ایضا

ای غائب از نظر بخدامی سپارمت * جانم بسوختی وبدل دوست دارمت

ای نظردن غائب سنی خدایه اصمرلرم جانمی یاقدك وكوكل ایله سنی دوست طوتارم (مفردات) (ای غائب) م (از) من (نظر) م (با) للملابسة (خدا) م (می) زائد (سپارم) اصمرلرم (ت) سنی (جانم) جانمی (با) زائد (سوختی) یاقدك (بدل) كوكل ایله (دوست) م (دارم) طوتارم (ت) سنی (معنای اشارتی) (ای لا تدركه الابصار وهو یدرك الابصار) اولوب نظردن غائب اولان اللهم (اعوذ بك منك والجأ ظهری الیك) سرنجه جمله اموریمی سكا تفویض ایلرم بحمد الله جانمی آتش عشقكله یاقدك انكیچون (لا محبوب الا الله) دیوب انجق سنی دوست طوتارم سندن غیری دوستم یوقدر دیمكدر

تادامن كفن نكشم زیرپای خاك * باورمكن كه دست زدامن بدارمت

محصول بیت * خواجه تجرید طریقیله
یوررای حافظ بزم مجلسمزك سرودی
سنی خیرلی اكفدر تیز اول ایمدی كه سكا
اسب ایله قفتان كوندریرم كل مجلسمزی
مشرف ایله بونده قبا دن مراد یغموراق
اولمق وار زیرا اكا براعزه دن بركیسه بی
مجلسنه دعوت ایلسه براثله بریغموراق
كوندررلر علی الخصوص كه كون
یغمورلی اوله (ولهرحم روحه) (ای غائب
ازنظر بخدا میسپارمت * جانم بسوختی
وبدل دوست دارمت) ای حرف ندا
منادی سی محذوف تقدیر كلام ای جانان
غائب از نظر در بخدا با حرف صله می
ادات حال سپارمت فعل مضارع میم
ضمیر مرفوع متصل فاعلی وتاضمیر منصوب
متصل مفعولی مؤدای كلمه شمدیكی الده
اصمرلدم سنی دیمكدر بسوختی باحرف
تأكید سوختی فعل ماضی مفرد مخاطبدر
یاضمیر مخاطب فاعلی یاقدك دیمكدر
وبدل واوحرف حال وباحرف ظرف وبا
معیت دارمت وجه سابق اوزره فعل
مضارع میم ضمیر مرفوع متصل فاعلی
وتاضمیر منصوب متصل مفعولی بواعرابی
تكرار ایلمدن غرض خاطرده كمال
انتفا شله منتقش اولسون كه اخرغزله دك
اكثری بوقافیه ده بویله واقع اولمشد
اجراسنه قادر اوله وسائر یرلرده كه
واقع اوله بواسلوب اوزره اجرا ایلیه
* محصول بیت * حضرت خواجه نك
جانانه نامه یرینه ارسال بیوردقلری
غزللردندر بیورركه ای نظردن غائب
اولان جانان سنی اللهه اصمرلدم جانمی
یاقدك حال بوكه كوكلده ویاكوكلله سنی
دوست طوتریعنی سورم دیمكدر حاصلی
هرنقدر كه جفا كورسم سندن كوكلم
اوصانمزكركسه یقین اول وكركسه
ایراق (بیت) یك جفا كورسم ای صنم

مادامكه

سندن * بونه سوزدركه اوصنم سندن) (تادامن كفن نكشم زیرپای خاك * باورمكن كه دست زدامن بدارمت) تاانتهای غایت ایچوندر یاتوقیت ایچوندر دامنك كفنه اضافتی استعاره طریقیله در نكشم فعل نفی مستقبل پایك خاكه اضافتی استعاره طریقیله زیرا خاكده پااولمز باور اسم جامدر استقلال استعمالی یوقدر بلكه داشتن وكردن مشتقاتیله مستعملدر تكیم بونده كردن مرادفی كیدنك نهی مخاطبله مستعملدر مؤدای عبارت اینانمه دیمكدركه حرف بیان بدارمت باحرف استقبال * محصول بیت * طپراغك ایاغی آلتنه

كفنم اتكنی چكمینجه یعنی اولمینجه اینانمه كه الم اتككدن چكم حاصلی اولنجه عشقكی ترك ایلمزم دیمكدر (محراب ابروان بنما تاسحر كهی * دست دعا برآرم ودركردن آرمت) محرابك ابروانه اضافتی مشبه بهك مشبهه اضافتی حاصلی اضافتی بیانیه در ابروان ابرونك جمعیدر خلاف قیاس اوزرینه بنما امر مخاطبدر تاحرف تعلیل سحر كهی كه كاهدن مخففدر ویاحرف وحدت دست دعا دعایه دست اثباتی استعاره طریقیله در اضافت بیانیه در

مادامكه كفنك اتكنی قبرك ایاغی آلتنه چكمیم واولمینجه اعتقاد ایله كه سنك اتككدن ال چكم یعنی چكمم وسنی ترك ایتمم (مفردات) (تا) مادام (دامن) اتك (كفن) م (نكشم) چكمیم (زیر) اشاغی (پای) ایاق (خاك) طپراق مراد قبردر (باور) تصدیق (مكن) ایتمه (دست) ال (ز) من (دامن) اتك (بدارم) طوتم (ت) سنك (معنای اشارتی) ای كوزل الاهم (واعبد ربك حتی یاتیك الیقین) سرنجه سنك توفیق وعنایتكله اولوب قبره كیرمدیكجه سن عالم السر والخفیات سن كه سنك عشق ومحبتكدن ال چكمیم ومحبتكی ترك ایتمم دیمكدر

محراب ابروان بنما تاسحر كهی * دست دعا برآرم ودركردن آرمت

قاشلرك محرابنی كوستر تاسحر وقتی دعا النی قالدیرم وسنك كردنكه كتورم (مفردات) (محراب) م (ابروان) قاشلر (بنما) كوستر (تا) حتی (سحر كهی) سحر وقتی (دست) ال (دعا) م (بر) یوقاری (آرم) كتورم (در) فی (كردن) بیون (آرم) كتورم (ت) سنك (معنای اشارتی) یارب تجلیات صفاتكی بزه كوستر تاوقت سحرلرده لذت مناجاتله سكا دعایه ال قالدیروب تضرع ونیاز ایله سنك قربیت كامله كه واصل اوله لم سن بزه بزدن یقین سنكه (ونحن اقرب الیه من حبل الورید) شاهدمدر دیمكدر

كربایدم شدن سوی هاروت بابلی * صدكونه جادویی بكنم تابیارمت

اكر بابل چاهنده محبوس اولان هاروت جانبنه بكا كیتمك اولورسه یوزدرلو جادولق ایدم تاسنی كتورم (مفردات) (كر) اكر (باید) كرك اوله (ام) بكا (شدن) كیتمك (سوی) جانب (هاروت) ملك (بابل) شهر (یا) نسبیه (صد) یوز (كونه) درلو (جادو) ساحر (یا) مصدریه (بكنم) ایدم (تا) حتی (بیارم) كتورم (ت) سنی (معنای اشارتی) یارب كرمكدن بزی قربیت ذاتكه واصل قیلوب بعد جمع الجمع قهقریا ناسك اهدا وارشادی ایچون حق باطلدن ومعجزه یی سحردن تمیز ایچون هاروت وماروت بابلی كبی اكر بزی خلقه ارسال ایتك اولورسه استعیذ بالله (وما یعلمان من احد حتی یقولا انما نحن فتنة فلا تكفر) سرنجه یارب سنك عون وعصمتكله یوزدرلو سحر حلال ایدمكه حق باطلدن تمیز ایله قوللریكی ارشاد ایدوب سكا واصل قیلرم لكن حضرت جبرائیل ومیكائیل كبی سنك بزی مبتلا قیلمكدن سكا صغنورم وبوابتلا خوفندن كوزلرمدن جكر قانی یریوزینه یاغدیررم یارب جمیع اموریمزده جبرائیل ومیكائیل علیهما السلامی ابتلادن حفظ ایتدیكك كبی حبیبك محمد المصطفی عشقنه بزبیچاره لرده ابتلادن حفظ ایده سن دیمكدر

یارم ده ازكرم برخود تابسوز دل * درپای دم بدم كهر ازدیده بارمت

بكا اجازت ویركرمكدن كندی كندیمه تاكوكل حرارتیله دمبدم چشمدن سنك پایكه كوهر یاغدیرم (مفردات) (بار) اجازت (ام) بكا (ده) ویر (ازكرم) كرمدن (برخود) كندی كندیمه (تا) حتی (بسوز دل) كوكل حرارتیله (در)

برآرم برحرف استعلا عریده علی كبی
آرم فعل مضارع نفس متكلم وحده صیغه
سیدر اریدندن كه حرف مخففدر
آوریدندن در كردن در حرف صله در
بامعناسنه آرمت مذكور آریدندن معهود
مضارع * محصول بیت * بكا ابرولرك
محرابنی یعنی ابرولرك كوستر تاكیم سحر
وقتی دعاالنی قالدیرم یعنی دعایه ال قالدیروب
سكا دعا ایدوب ایكی قوللرمی بوینكه
حمائل ایدهیم عین كمال ارشیه یعنی سكا
یرامز كوز دكیه مقصود سكا یرامز كوز
دكمكیچون ایكی الم قالدیروب دعا ایدوب
كردنكه حمائل یرینه ایتمقدر (كربایدم
شدن سوی هاروت بابلی * صدكونه
جادویی بكنم تابیارمت) باید فعل مضارع
مفرد غائبدر بایدندن كرك اولمق معناسنه
میم بونده ضمیر منصوب متصل مفعولی
معناده اماشدنه ناظردر شدم تقدیرنده
وشدن رفتن معناسنه فاعلدر بایدك
هاروت بابلی هاروتك بابله اضافتی ادنی
ملابسه ایله انده محبوس اولدیغیچوندر
یاحرف نسبت بابل بغداده حله اراسنده
بریرك اسمیدر اصلنده برحصارلی بربیوك
شهر ایمش اما بوزمانه شویله مندرس
ومنطمس اولمشدر كه حصاردن ودیاردن
اثرما ظاهر دكلدر وبعضیلر دیدیلر كه
هاروت وماروت هندستان دیارنده اولدر
بغداده یارنده اولان دكلدر والعلم عندالله
جادوییده یای ثانیه مصدریه در بكنم
باحرف استقبال كنم فعل مضارع متكلم
وحده تاحرف تعلیل بیارمت باحرف
استقبال یارمتك یاسی همزه دن مبدلدر
اصلنده آرمت در معلوم اوله كه بركلمه نك
اولنده همزه اولسه اكا باء استقبال ویامیم
ناهیه ویانون نافیه داخل اولسه همزه یایه
مبدل اولمق مقرردر مثلا بیابدو میاید كبی
* محصول بیت * هاروت بابلی جانبنه

بكا كیتمك لازم اولورسه یوزدرلو جادولق ایلرم تاكه سنی كتورم حاصلی هرنه وجهله كه ممكن ومیسردرسنی كتورمكه سعی ایدرم مثلا سحر كه عملی كفر وضلالتدر هیچ بروجهله كتورده مزسم بالضروره انكله وكتورمكه سعی ایدرم مطلع غزلك شرحنده ذكر اولنشدی كه نامه یرینه ارسال بیوردقلری غزللردندر پس دعاوی اكا مبنیدر حاصلی جانانله بعد جسمانی واقع اولمغین مبالغه ایله عرض اشتیاق ایلر (یارمده ازكرم برخود تابسوز دل * درپات دمبدم كهر ازدیده بارمت) باربونده

اجازت معناسنه تکیم مولانا جامی بیورر (بیت) تو داده بار هر خسی من مرده * از غیرت بسی یکبار مبر دهر کسی * بیچاره جامی بارها اولکی بار اجازت معناسنه میم ضمیر معنی جهتنده ده صیغه سنه مقیددر یعنی مفعولیدر ضرورت وزنیچون تقدیم قیلنمشدر اصل کلام باردهم درده امر مخاطب صیغه سیدر بکا اجازت ویر دیمکدر برخود بر بو ننده قت معناسنه مضاف اولمشدر خود بعض نسخه ده سوی دود واقعدر ایکیسنك معناسی بردر تا تعلیل ایچوندر حتی معناسنه پات اصلی پایت ایدی ضرورت وزنیچون یاسافط اولمش دمبدم ایهام طریقیله ذکر اولمشدر باره ت فعل مضارع باریدندن مشتق بو ننده متعدی واقع اولمش یاغدیریرم دیمکدر بو بیتده ایکی بار ردالعجز علی الصدر طریقیله واقع اولمش * محصول بیت * کرم واطفکدن بکا کندی یا نکه اجازت ویرتا کوکل حرارتیله ایاغکه دمبدم کوزدن کهر یاغدیرایم یعنی ایاغه دوشوب کوز یاشی دوکیم (صد جوی آب بسته ام از دیده درکنار * بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت) بسته ام یعنی بند ایلمشم کنار یان معناسنه در بوی امید ورجادر مهر بو ننده محبت معناسنه بکارمت فعل مضارع کاریدندن اکمك معناسنه وکاشتن وکشتن کاف عربینك زکسریله وکار یدن وبرزیدن هب بر معنایه در یعنی بره تخم صاچمق تخم مهر اضافتی بیانیه در * محصول بیت * یانمده کوزیاشمدن یوز صو ایرماغی بند ایلمشم سنك کوکلکه محبت تخمنی اکمك امیدیله حاصلی اطرافم اغلامقدن کوللر ودریالر اولدی اول امیدله که سن کوروب رحم ایلیوب بکا مائل اوله سین بعض نسخه ده بو بیت بویله واقع اولمش (میکریم مرادم ازین اشك سیلبار * تخم محبتست که در دل بکارمت) سیلبار وصف ترکیبیدر باریدندن یاغدیرمق متعدی معناسنه سیل یاغدیریجی معناسنه کثرت بکادن کنایتدر تخم محبت اضافتی بیانیه در * محصول بیت * اغلارم اما مرادم بو سیل یاغدیریجی کوزمك یاشندن محبت تخمیدر که کوکلکه اکم حاصلی کثرت بکادن مقصودم کوکلکه محبت دوشوروب کندومه مائل ایلمکدر (خونم بریخت وزغم هجرم خلاص داد * منت پذیر غمزهٔ خنجر کذارمت) بریخت وداد فعللری غمزه یه متوجهلردر تنازع طریقیله وزغم واو عطف بو ننده مفتوح اوقنمق کرکدر زنه خلل کلیه منت پذیر وصف ترکیبیدر منت قبول ایدیجی معناسنه مضاف اولمشدر غمزه یه وغمزه کوزدن وقاشدن صادر اولان حرکتدر دیرلر اما بونك کبی یرده عشوه وناز معناسنه در مضاف اولمشدر خنجر کذاره که وصف ترکیبیدر کذاریدندن معناسی خنجر کچریجی دیمکدر میم متکلم معنی جهتندن منت پذیره مقیددر پس بو ننده اعتراض طریقیله واقعدر خنجر کذار بهادر اوصافندندر وتاء ضمیر

فی (پای) ایاق (دمبدم) نفس بنفس (کهر) جوهر (از) من (دیده) کوز (بارم) یاغدیریرم (ت) سنك (معنای اشارتی) استعیذ بالله (انا خلقناه من نطفة امشاج نبتلیه) آیت کریمه سنده حضرت ابی بکر الصدیق وعمر الفاروق ابتلادن ایچون بکا ایسد کلری کبی کرمکدن بکا ده اجازت ویرانلرکبی بنده کندی کندیمه حرارت قلب ایله بکا ایدوم سنك ارض واسعك اوزره دمبدم کوزلرمدن جواهر دانه سی کبی یاشلر یاغدیره یم تا که کرمکدن انلری حفظ ایدیکك کبی بزیده حفظ ایده سن دیمکدر

﴿ صد جوی آب بسته ام از دیده درکنار * بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت ﴾

بوز ایرماق صوبنی کوزمدن قوجاغمه باغلامشم محبت تخمنی سنك کوکلکه اکمك امیدی اوزره (مفردات) (صد) یوز (جوی) ایرماق (آب) صو (بسته) باغلمش (ام) بن (از) من (دیده) کوز (در) فی (کنار) قوجاق (بر) علی (بوی) امید (تخم) م (مهر) محبت (در) فی (دل) قلب (بکارم) اکه یم (ت) سنك (معنای اشارتی) یارب (انا عند المنکسرة قلوبهم) حدیث قدسینك سرنجه لا یخلف المیعاد او ادیغکچون بنده سنك توفیق وعنایتکله سنك بزدن راضی اولوب وبزه محبت ایتمکلکك ایچون وابتلالردن بزه سلامت ویرمکلکك ایچون روز وشب کوزلرم یاشی قوجاغمه سیل روان اولمشدر بو بیت بعض نسخه ده بویله در

﴿ می کریم ومرادم ازین اشك سیل بار * تخم محبتست که در دل بکارمت ﴾

اغلرم ومرادم بو سیل یاغدیریجی کوزیاشندن محبت تخمیکه سنك قلبکده اکم (مفردات) (می) زائد (کریم) اغلرم (مراد) م (ام) بنم (از) من (این) بو (اشك) کوز یاشی (سیل بار) سیل یاغدیریجی (تخم محبت) م (است) در (در) فی (دل) قلب (بکارم) اکه یم (ت) سنك (معنای اشارتی) یعنی بو کثرت بکادن مرادم بزی عصمتنده قیلوب و بزدن راضی اولوب و بزه محبت ایتمکلککدر دیمکدر

﴿ خونم بریخت وزغم هجرم خلاص داد * منت پذیر غمزهٔ خنجر کذارمت ﴾

قانمی دوکدی وفراق غمندن بکا خلاص ویردی سنك خنجر کذار اولان غمزه کك منتنی قبول ایدیجیم (مفردات) (خونم) قانمی (بریخت) دوکدی (ز) من (غم) م (هجر) فراق (ام) بکا (خلاص) نجات (داد) ویردی (منت پذیر) منت قبول ایدیجی (غمزه) کرك (خنجر کذار) خنجر صوقیجی (ام) بن (ت) سنك (معنای اشارتی) بحمدالله یارب سنك توفیقکله راه عشقکده بوقدر ریاضات ومجاهدات افنای وجود ایله قانمی دوکدی و بنی محو وفنا سمتنه ایلتدی لکن بنی غم هجراندن خلاص ایدوب نشئهٔ وصلتك اولان انوار تجلیاتکه واصل قیلدی شمدی شکرم وثنام یارب سنك خنجر کبی درونمه تأثیرایدن توفیق وعنایتکه‌در

﴿ خواهم که پیش میرمت ای بی وفا طبیب * بیمار باز پرس که در انتظارمت ﴾

دیلرم که سنك اوکنده اولم ای وفاسز طبیب خسته کی کیرو صور که سنك

﴿ انتظار ﴾

معنی جهتندن مضاف الیهیدر خنجر کذارك * محصول بیت * قانمی دوکدی وهجران غمندن بکا خلاص ویردی یعنی بنی هجران غمندن قورتردی بو جهتدن سنك خنجر کذار غمزه کك منت پذیریم یعنی ممنونیم حاصلی بنی قتل ایدوب هجران النـدن قورتردیغی جانمه منت بیلورم وبو خنجر کذا رونیزه کذار ذابله در بهادرلقدن کنایتدر (خواهم که پیش میرمت ای بی وفا طبیب * بیمار باز پرس که در انتظارمت) خواهم فعل مضارع متکلم وحده که حرف بیان میرمت فعل مضارع وحده میم ضمیر مرفوع فاعلی وتا ضمیر منصوب مفعولیدر ای حرف ندا ومنادی طبیب ضرورت وزنیچون تأخیر قلنمشدر تقدیر کلام ای طبیب بی وفادر بیمار مقدم مفعولیدر بازپرسك باز بو ننده تأکید افاده ایدر انجق پرس بانك ضمیله امر مخاطبدر پرسیدندن صوردیمکدر که حرف تعلیلدر انتظارمت میم متکلم مضاف الیه درو مجموع مضاف ومضاف الیه مضاف اولمشدر بای مخاطبه * محصول بیت * ای وفاسز طبیب سنك اوکنده اولك استرم بیچاره کی صور که انتظارکده ایم یعنی جان ویرمکیم سنك عیادتکه موقوفدر بیماری صور که انتظارکده ایم دیمکدن مقصودی بو معنا در ومصراع ثانینك نحوایی بودر (حافظ شراب وشاهد ورندی نه وضع تست * فی الجمله میکن ولیکن فرو میکذارمت) شاهدی نجم محبوبه استعمال ایدر ظاهر بودر که ملکدن مستعار در زیرا عرب فرشته یه شاهد دیرلر رند نجم عباره وانواع مناهی یه مرتکب اولنه دیرلر ویا حرف مصدر در وضع لغتده قومقدر اما بونك کبی یرلرده حال وشان وکار معناسنده مستعملدر فی الجمله آزجق معناسنده مستعملدر میکنی فعل مضارع مخاطب یا ضمیر خطابدر واو بونك کبی یرلرده استدراك ایچوندر لکن واو معناسنده فرو میکذارمت فرو بو ننده تأکید ایچوندر میکذارمت فعل حال ویا استمرار متکلم وحده میم ضمیر متکلم فاعلی وتا مفعولی * محصول بیت * ای حافظ شراب ایچمك وکوزل سومك وعیاراق ایلمك سنك حالك وکارك دکلدر کرچه آزوچوق ایدرسك اماسنی ترك ایدوب اهمال ایدرم یعنی سن بوایشلری اکرچه ایشلرسین لکن بن سنك حالکه مقید اولازم وسنی دائرهٔ اعتباردن اسقاط ایدرم بو ننده میکنی دنصکره کلان واو زائددر دیین واو استدراك معناسنی افاده ایلدکین بیلزمش (وله ایضا رحم الله روحه) (یارب سببی ساز که یارم بسلامت * بازاید و برهاندم از چنك ملامت) سببی ده یا وحدت ایچوندر ساز امر مخاطبدر سازیدندن ایله دیمکدر که حرف تعلیل بسلامت با مع معناسنه در باز بو ننده کیرو معناسنه برهاندم فعل مضارع غائب ضمیر فاعلی تحتنده مستتر یاره راجعدر ومیم ضمیر منصوب متصل مفعولی بنی قورتره

انتظارکده یم (مفردات) (خواهم) دیلرم (پیش) اوك (میرم) اولم (ت) سنك (ای بی وفا) وفاسز (طبیب) م (بیمار) خسته (باز) کیرو (پرس) صور (در انتظارم) کوزتمکده یم (ت) سنی (معنای اشارتی) یارب سن غنی عن العالمین سن بز سنك درکاهکك محتاجلری بز دیلرم که سنك راه عشقکده جان فدا ایتمکله فانی فی الله باقی بالله دولتنه نائل اولم کرم وعنایت ایدوب بو خستهٔ عشقکه نظر رحمت ایله برنظر ایتکه دائم سنك رحمتك انتظارنده یم دیمکدر

﴿ حافظ شراب وشاهد ورندی نه وضع تست * فی الجمله می کنی وفرو میکذارمت ﴾

ای حافظ شراب ومحبوب ورندلك سنك وضع وحدك دکلدر محصل کلام بونلری اختیار ایلیه سن سنی ترك ایدرم (مفردات) (حافظ) م (شراب) م (شاهد) محبوب (رند) لاابالی (یا) مصدریه (نه) نفی (وضع) حد (تو) سن (است) در (فی الجمله) حاصل کلام (میکنی) ایدرسن (فرو) اشاغی (میکذارم) ترك ایدرم (ت) سنی (معنای اشارتی) ای حافظ شراب عشق الهی ومحبوب حقیقی ومرتبهٔ (لایخافون لومة لائم) دولتنه ایرمك سنك حدك دکلدر حاصل کلام بونلری ایستر ایسك سنی ترك ایدرم وسنی محو وفنا ایدرم زیرا (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه ایرمیان وجود بشریه سنی محو وفنا ایتمیان بونك کبی دولت عظمایه نائل اولمز دیمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یارب سببی ساز که یارم بسلامت * باز آید و برهاندم ازچنك ملامت ﴾

یاربم بر سبب ایله که یارم سلامتله کیرو کله بنی ملامت پنجه سندن خلاص ایده (مفردات) (یارب سبب) م (یا) وحدتیه (ساز) ایله (یارم) یارم (سلامت) سلامتله (باز) کیرو (آید) کله (برهاند) قورتره (ام) بنی (از) من (چنك) پنجه (ملامت) رسوایلق (معنای اشارتی) یاربم کرمکله بر سبب خلق ایله که ازلده بزی خلق ایدوب او زبزه رش ایتدیکك تجلیات انوار ذاتیه‌ك بزم یار قدیممز ومصاحب جانمزدر جانمك ازلده یاری اولان انوار تجلیکی بو عالمده بنده بزه بخش ایله که سلامتله کیرو کله و بزی (اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء) ملامتندن خلاص ایده ومظهر انوار تجلیاتك اولان انسان اکرم مخلوقات اولدیغی ظاهر اوله وعباد مکرملرك کرمکده دائم اوله‌لر

﴿ خاك ره آن یار سفر کرده بیارید * تا چشم جهان بین کنمش جای اقامت ﴾

اول سفر ایلمش یارك یولی طپراغنی کتورك تا جهان کوریجی کوزیمی انك اقامت یری ایدم (مفردات) (خاك) طپراق (ره) یول (آن) اول (یار) م (سفر کرده) سفر ایتمش (بیارید) کتورك (تا) حتی (چشم) کوز (جهان بین) جهان کوریجی (کنم) ایدم (ش) ضمیر (جای) محل (اقامت) ثبات (معنای اشارتی) ای پیران طریقت اولان مردان خدا حضرت الله عشقنه سز دخی همت بیورك که اول یار قدیممز اولان انوار تجلیٔ ربانی بو عالم بشریه ده بزدن

دیمکدر * محصول بیت * یارب برسبب ایله که یارم سلامتله کیروکله وبنی ملامت پنجه سندن قورتره یعنی انك هجرانندن بی تاب وطاقت اواوب بی اختیار بندن بعض اوضاع غریبه صادر اولورکه خلقك او منه سبب اولور ایمدی یارب برسبب ایله که یارم کله وبنی خلقك ملامتندن قورتره (خاك رهآن یارسفر کرده بیارید * تاچشم جهان بین کنمش جای اقامت) سفر کرده سفر ایلش یعنی سفره کتمش تا حرف تعلیل حتی معناسنه جهان بین وصف ترکیبیدر پنبدندن جهان کوریجی دیمکدر جای اقامت طورا جق

سفر ایدوب مختفی اولمشدر کرمکز ایله اندن بزه واثر کتورك تا که جهان کوریجی کوزیمی انوار الهیه ایله مجلی ایدوب ما سوی اللهه نظردن خلاص اوله یم وآلایش دنیادن قطع نظر ایده یم دیمکدر

﴿ فریاد که ازشش جهتم راه ببستند * آن خال وخط وزلف ورخ وعارض وقامت ﴾

فریاد که التی طرفدن بنم یولمی باغلدیلر بوالتی نسنه که اول خال خط زلف رخ عارض قامتدر (مفردات) (فریاد) آه وفغان (از) دن (شش) التی (جهت) طرف (ام) بنم (راه) یول (ببستند) باغلدیلر (آن) اول (خال) بك (خط) قاش (زلف) کاکل (رخ) یکاق (عارض) یوزك اطرافی (قامت) قد وبوی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحیاة الدنیا والله عنده حسن المآب) آیت کریمه سی سرنجه حضرت رب العالمین ابتلا قوللرینه بو متاع دنیا اولان اشیاء مذکوره لری مزین قیلدی ونفوس عبادی بونلره مائل قیلدی آه وفریاد که ای الاهم بنه سندن امداد که بومحبت مشتهیات ومرادات نفوس سکا وارن یولمی جهات ستدن باغلدیلر ای رحمن رحیم الاهم بوظالم نفسك مشتهیاتی الندن خلاص اولق انجق بنه سنك توفیق وعنایتکاه ودوستلریکك نظر همتیله در

﴿ امروز که دردست توام مرحمتی کن * فردا که شوم خاك چه سود اشك ندامت ﴾

بوکون که سنك الکده یم بر مرحمت ایله یارن که خاك اولم پشیمان اواوب آغلاق فائده سی نه (مفردات) (امروز) بوکون (در) فی (دست) ال (تو) سن (ام) ین (مرحمت) م (یا) وحدتیه (کن) ایله (فردا) یارین (شوم) اولم (خاك) طپراق (چه) نه (سود) فائده (اشك) کوزیاشی (ندامت) پشیمانلق (معنای اشارتی) ای رحمتی غضبنی سابق اولان الاهم سن حاکم مطلقسن دائم حکم وقضا واسعاد واشقا سنك یدقدرتکده در کرمکله بزه لطفکله معامله ایدوب بزی رحمتکه مظهر ایله ای کوزل الاهم بز سنك عاجز ومحتاج قوللریکز بزی نفس وشیطان النده زبون ایدوب یارین میدان محشرده بزی اغلتمه که یارین ندامتله اغلمقده فائده یوقدر یارب بزی بدقدر تکله خلق ایتدك حبیبك عشقنه بزی فنایه ویرمه دیمکدر

﴿ ای آنکه بتقریر وبیان دم زنی از عشق * ماباتو نداریم سخن خیر وسلامت ﴾

ای شول کیسه که تقریر وبیان ایله عشقدن دم اورورسك بز سنکله سوز طوتمزز خیر وسلامت (مفردات) (ای) ندا (آن) اول (که) کیسه (بتقریر وبیان) م (دم) نفس (زنی) اورورسن (از عشق) عشقدن (ما) بز (باتو) سنکله (نداریم) طوتمزز (سخن) سوز (خیر وسلامت) م (معنای اشارتی) ای ذات بیچونی نقایصدن منزه اولان ربم سن کرمکله (یحبهم ویحبونه) آیت جلیله سیله

کوریجی دیمکدر جای اقامت طوراجق یردیمکدر * محصول بیت * اول سفر ایلش یارك یولی طپراغن کتورك تا جهان کوریجی کوزمی اکا منزل ومقام ایلیه یم یعنی انك غبار راهنی کوزمه توتیا یرینه چکین که دائما اندن ضیا ونور کسب ایلسون (فریاد که از شش جهتم راه ببستند * آن خال وخط وزلف ورخ وعارض وقامت) جهتمده کی میم متکلم معنی جهتنده راهه مقیددر شش جهت ذکر ایلدی واسباب حسندن دخی التی نسنه کتوردی * محصول بیت * فریاد وفغان که التی جانبدن یولمی بغلدیلر جانانك اول خال وخط وزلف ورخ وعارض وقامتی یعنی بنی جمیع جهاتدن قطع ایدوب کندینه متعلق قیلدیلر (امروز که در دست توام مرحمتی کن * فردا که شوم خاك چه سود اشك ندامت) مرحمتیده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر اشکدن مراد اغلامقدر ندامت ندمدن مصدردر یعنی علیاندن پشیمانلق معناسنه * محصول بیت * بوکونکه سنك الکده یم ای جانان بکا مرحمت ایله زیرا یارنکه طپراق اولم یعنی اولم نه فائده پشیمان اواوب اغلمق یعنی بوکونکه دنیاده صاغم وحال بوکه بکا رعایت ایلك الکدن کلور پس مرحمت ایدوب رعایت ایله زیرا یارن اولدیکمدن صکره بنی اجیوب پشیمان اولسك کرك اما صوك پشیمانلق فائده ویرمز (ای آنکه بتقریر وبیان دم زنی از عشق * ماباتو نداریم سخن خیر وسلامت) دم بونده نفس معناسنه دم زنی بحسب اللغت نفس اورورسین دیمکدر اما مقصود نکلمدر خیر وسلامت دیوبچم وار اللهه اصمرلدق دیجك یرده استعمال ایدرلر * محصول بیت * آی شول کیسه که تقریر وبیان ایله عشقدن سوز سویلرسین یعنی عشق

قیل وقال له بیان ایدرسین بزم سنکله سوزمز یوق وار کیت خیر وسلامتله زیرا عشق حالدر قاله صیغمز حاصلی عشق صرف توحید وتصوفدر که حالیدر قالی دکلدر (بیت) تصوف ترك قیل وقال دیرلر * همان وجد وسماع وحاله دیرلر * پس ایمدی بزم سنکله سوزمز یوق زیرا عشق حال ایدنمش ایزوسن قیل وقال پس ارامزده مسافه بعیده وار بز سنکله سویلشمزز

بو اکرام مخلوقاتدن قیلدیغك بیچاره انسانه محبت ازلیه کدن وعشق لم یزلکدن تقریر وبیان ایله خبر ویردك بز عاجزلر درکاه علیه لکه محتاجلری بز سنك لایسئل اولان حکمتکه سوزیمز یوقدر لکن (رحمتی وسعت کل شیء) بیوردیغك ایچون انجق رحمت واسعه کدن امید ایله بنه سندن دار بنده خیر وسلامت وسعادت سرمدی نیاز وطلب ایتمده یز نور پاك حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم عشقنه بزی برمراد ایله

﴿ درویش مکن ناله زشمشیر احبا * کین طائفه از کشته ستانند غرامت ﴾

ای درویش احبانك شمشیرندن ناله ایتمه زیرا بوطائفه قان بهاسنی مقتولدن آلورلر (مفردات) (درویش) ای فقیر (مکن) ایتمه (ناله) فغان (ز) من (شمشیر) قلیج (احبا) دوستلر (که) زیرا (این) بو (طائفه) جماعت (از) من (کشته) مقتول (ستانند) آلورلر (غرامت) دیت وقان بهاسی (معنای اشارتی) ای راه حقده ثابت قدم اولان درویش کرچه رحمت واسعه صاحبی اللهك فیضنده بخل یوقدر بقدر همته واستعداده هرکسك مرادنی بخش ایدیجیدر لکن وسائل وصلت حضرت الله اولان وارثان پیغمبری مشایخ عظامه تبعیت واول عالی همتلرك جفاسنه تحمل واطاعت شرطدر ای عاشق صادق مرشدلرك ریاضات ومجاهداتی شمشیرندن ناله ایتمه زیرا بونلر خلفاء اللهدر مقتولدن دیت آلورلر که نفسی الله یولنه فدا ایده لك جانی آلورلر اللهه واصل قیلارلر وبعد الفنا بقا باللهه ایرشدیررلر

﴿ درخرقه زن آتش که خم ابروی ساقی * برمیشکند کوشهٔ محراب امامت ﴾

خرقه یه آتش اور زیرا ساقینك قاشی بوکلمی امامت محرابنك کوشه سنی قیرر وخراب ایلر (مفردات) (در) فی (خرقه) لباس (زن) اور (آتش) م (که) زیرا (خم) بوکام (ابرو) قاش (ساقی) م (بر) زائد (میشکند) قیرر (کوشه) بوجاق (محراب) م (امامت) م (معنای اشارتی) ای درویش اکر بکنلکه میلك وار ایسه وحیات جاودان ایسترایسك اسکی خرقه یی آتشه اور که مشایخ اطاعتنده وجودیکی افنا ایله وانلره مخالفت ایدوب قالبریکی اکمه واستکبار ایدوب قلبلرینی منقبض قیلمه زیرا مرشدك قلبنك انقباض وانکساری سنك کبر وغرورك امامتی محرابنی هربوزدن خراب ایدر وسنی (ابی واستکبر وکان من الکافرین) رتبه سنه تنزیل ایدر

﴿ حاشا که من ازجور وجفای تو بنالم * بیداد لطیفان همه لطفست وکرامت ﴾

حاشا که بن سنك جور وجفا کدن ناله ایدم لطیفلرك ظلمی جمله لطفدر وکرامتدر (مفردات) (حاشا) ادات استثنا (من) بن (از) دن (جور وجفا) م (تو) سن (بنالم) ناله ایدم استثنای انکار بدر ایتمم دیمکدر (بیداد) ظلم (لطیفان) لطیفلر (همه) جمله (لطف) م (است) در (کرامت) کرم (معنای اشارتی) ای پیرم ومرشدم حاشا که بن سنك جور وجفا کدن که محضا بزم نفعمز ایچون امر وفرمان

(درویش مکن ناله زشمشیر احبا * کین طائفه از کشته ستانند غرامت) درویش منادی حرف نداسی محذوفدر احبا حبیبك جمعیدر دوستلر معناسنه کین که حرف علت این اسم اشارتدر طائفه یه عبارتدر احبادن بونده غرامتدن مراد قان بهادر * محصول بیت * ای درویش دوستلر قلیجندن ناله وفریاد وفغان ایله زیرا بواحبا دیدکلری طائفه مقتولدن دیت آلورلر یعنی عاشقلرین قتل ایدرلر وقوللرین بورلدی دیو مقتولدن دیت آلورلر (درخرقه زن آتش که خم ابروی ساقی * برمی شکند کوشهٔ محراب امامت) درخرقه ده دریاء صله معناسنه دربرمی شکندبرحرف تأکیدمی شکند فعل مضارع ضمیرفاعلی تحتنده مستتر خم ابرویه راجعدر معناسی قیرر یعنی شکست ایدر * محصول بیت * خواجه بیت ماتقدمه مذکور اولان درویشه خطاب ایدوب بیورر خرقه یه آتش اورکه ساقینك خم ابروسی امامت محرابنك کوشه سنی یقار وخراب ایلر حاصلی ساقینك خم ابروسی تمام عالمی کندینه میل ایتدیروب راکع وساجد ایلدی شمدنکرو زهد وتقوی صوفیلق ایتمی اوادی محراب امامته کیم باش اکر ساقینك کوشهٔ ابروسی وارایکن که اول کوشهٔ محرابی یقریعنی عرضنه کسر ویرد که کیمسه اکا توجه ایلمز (حاشا که من ازجور وجفای تو بنالم * بی داد لطیفان همه لطفست وکرامت) بی داد بی ادات سلبدر وداد عدله دیرلر بی داد ظلم دیمکدر بونده کرامت مصدردر کرم معناسنه * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب حاشا که بن سنك جور وجفا کدن اکلیوب شکایت ایدم مصراع ثانی حکم تعلیلده واقعدر زیرا لطیفلرك ظلمی هب لطف واحساندر حاصلی کل فعل من اللطیف لطیف

(کونه نکند بحث سر زلف تو حافظ ❊ پیوسته شداین سلسله تاروز قیامت) کونه کوتاهدن مخففدر قاعدهٔ سابقه اوزره پیوسته اولشق سلسله زنجیر زلفی زنجیره تشبیه ایدرلر تاانتهاء غایت ایچوندر الی معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ حافظ سنك سر زلفك بحثی کوتاه ایلمز یعنی حکایت و بیاننده تقصیر ایلمز حاصلی بو بر مطول قصه درکه بونی مختصر ایلمز زیرا بو سلسله متصلدر قیامت کوننه دك یعنی تسلسله حد وغایت قیامتدر که حضرت مولانا جامی بیورر (بیت) هرکز حدیث زلف تو کوته نمی شود ❊ این کفت وکوی تابقیامت مسلسلست ❊ وله ایضا ❊ (زان یار دلنوازم شکر یست باشکایت ❊ کرنکته دان عشقی خوش بشنو این حکایت) دلنواز وصف ترکیبیدر نوازیدندن کوکل اوخشیجی دیمکدر رعایت خاطردن تعبیر در نکته دان دانهٔ وصف ترکیبیدر دانیدندن نکته بیلیجی معناسنه مضاف اولمشدر عشق به اسم فاعلك مفعولنه اضافتی کبی آخرنده کی یا ضمیر مخاطبدر اکر عشقك نکته دانیسك دیمکدر خوش بونده ایو معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ اول دلنوازیاردن شکرله شکایتم وار یعنی دلنواز اولدیغی جهتدن شاکرم اما بیت ثانیده بیور دیغی کبی هیچ برخدمتك قدر بیلمدیکندن شاکی یم اکر عشقك نکته دانیسك بو حکایتی ایی ایشت زیرا شکر وشکایت متضاددر برمحلده جمعی مخالف کور بنور شکر یست ده کی یا تنکیر ایچوندر وحدت ایچون دکلدر (بی مزد بود ومنت هر خدمتی که کردم ❊ یارب مباد کس را مخدوم بی عنایت) مزد کیرادر یعنی اجرت خدمتیدر یاوحدت ایچوندر مباد نهی غائبدر مخدومده اضافتده جائز عدم اضافتده عنایت ارادت معناسنه ❊ محصول بیت ❊ جانانه هر برخدمت که ایلدم اجرتسز ومنتسزدر یارب کیمسه نك مخدومی ارادتسز و یا کیمسه نك ارادتسز مخدومی اولمسون یعنی مقادیر عشقی بیلمز مخدومی اولمسون (رندان تشنه اب راآبی نمی دهد کس ❊ کوبی ولی شناسان رفتند ازین ولایت) رندانك تشنه لبه اضافتی بیانیه در تشنه لب وصف ترکیبیدر طوداغی صوسز دیمکدر آبیده یا وحدت ایچوندر برایچم صو دیمکدر بعض نسخه ده جامی دوشمش برقدح دیمکدر جائزدر که

پیور دیغك ریاضات ومجاهداتدن ناله ایتمم وجان ودادن امرکه اطاعت ایدرم که (کل ماجاء من المحبوب محبوب) واطیفلرك جمله قهرلری عین لطفدر وبزه محض کرمدر و بزه سبب سعادتمز وباعث وصلتمزدر

❊ کوته نکند بحث سرزلف توحافظ ❊ پیوسته شد این سلسله تاروز قیامت ❊

سنك زلفك اوجینك بحثنی حافظ قیصه ایلمز بوسلسله وبو بحث قیامت کوننه دك مسلسل ومتصل اولدی (مفردات) (کوته) قیصه (نکند) ایلمز (بحث) م (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (حافظ) م (پیوسته) متصل (شد) اولدی (این) بو (سلسله) زنجیر (تا) دك (روز قیامت) م (معنای اشارتی) یارب سنك تجلیات صفاتکله ظهور ایدن اسرار لدنیه ك بحثنی حافظ قیصه ایتمز و بیاندن منقطع اولمز زیرا بو بحث اسرار الله بیانی قیامته دکین عارف بالله لر لسانده جاریدر

❊ وله ایضا ❊

❊ زان یار دلنوازم شکر است باشکایت ❊ کرنکته دان عشقی خوش بشنو این حکایت ❊

اول کوکل اوخشایجی یاردن برشکرم واردر شکایتله اکر عشق نکته سن بیلیجی ایسك بوحکایتی خوشجه دکله (مفردات) (ز) من (آن اول (یار) م (دلنواز) کوکل اوخشایجی (یم) ضمیر (شکر) م (یا) وحدتیه (است) در (با) مع (شکایت) م (کر) اکر (نکته دان) سر بیلیجی (عشق) م (یا) نسبیه (خوش) اطیف (بشنو) دکله (این) بو (حکایت) قصه (معنای اشارتی) اول کوکله هدایت وتوفیق ویرمکله مظهر انوار تجلی قیلیجی اللهمه شکرم واردر (والی الله المشتکی) سرنجه مبتلا اولدیغم نفس بدکارالندن شکایت ایله که نفسك صلاحی دخی حضرت اللهك توفیقنه محتاجدر اکر اسرار عشق بیلیجی ایسك بوحکایتی خوشجه دکله

❊ بی مزد بود ومنت هر خدمتی که کردم ❊ یارب مباد کس را مخدوم بی عنایت ❊

اجرتسز ومنتسز اولدی هر برخدمت که ایلدم یارب کیمسه نك عنایتسز مخدومی اولمسون (مفردات) (بی) نفی (مزد) اجرت (بود) اولدی (منت) احسان (هر) جمله (خدمت) م (یا) وحدتیه (کردم) ایلدم (یارب) ای ربم (مباد) اولمسون (کس را) کیمسه نك (مخدوم) خدمت ایتدیکی (بی) نفی (عنایت) کرم (معنای اشارتی) نفس الندن نیجه شکوی ایتمیم که هوای نفس ایچون هر برخدمت وعمل که ایتدم جمله سی هبا یه کیدوب عندالله براجر واحسانه لایق اولمدم یاربم سندن دیلرمکه کیمسه نك خدمت ایتدیکی عنایتسز اولمسون وجمله مزه سنك رضاکه موافق عمله توفیق وعنایت ایله که حظ نفس ایچون اولمغله بیهوده امکارمز ضایع اولمسون

❊ رندان تشنه اب را آبی نمید هد کس ❊ کوبی ولی شناسان رفتند ازین ولایت ❊

دوداغی صوسز رندلره کیمسه برایچم صو ویرمز دیرسن که ولی اکابجیلر بوولایتدن

بونده آبدن مراد باده اوله ولی شناسان وصف ترکیبیدر ولی شناسك جمعی ولی بیلیجی معناسنه ازین ولایت بوولایتدن مراد مملکت شیراز در بونده رندلردن مراد اولیادر مجازا ❊ محصول بیت ❊ تشنه لب رندلره کیمسه برایچم صو ویا برقدح باده ویرمز کانه ولی بیلیجیلر بو مملکتدن کیتدیلر یعنی مقادیر ناسی بیلنلر بو مملکتده قالدی سورلدی

کیتدیلر (مفردات) (رندان) لاابالیلر (تشنه) صوسز (لب) دوداق (را) ادات مفعول (آب) صو (یا) وحدتیه (نمیدهد) ویرمز (کس) کیمسه (کوبی) دیرسن (ولی) اولیاء (شناسان) اکابجیلر (رفتند) کیتدیلر (از) من (این) بو (ولایت) شهر (معنای اشارتی) (ولایخافون لومة لائم) سرینه مظهر اولان جمال الله مشتاقی صوسزاره هادی اولان اللهدن غیری کیمسه برایچم صو ویرمکلکه قادر دکلدر انجق هدایت اللهدندر بوخصوصده سن کال حیرتکدن جهان پر اولیا ایکن اولیا اکابجیلر جمله جهاندن کیتدیلر دیرسن و (انك لاتهدی من احببت) سرنده متحیر وسرکردان اواورسن

❊ در زلف چون کندش ای دل مپیچ کانجا ❊ سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت ❊

ای کوکل انك کمند کبی زلفنه طولشمه زیرا انده جرم وجنایتسز باشلر کسلمش کوررسن (مفردات) (در) فی (زلف) م (چون) مثل (کمند) م (ش) ضمیر (ای دل) ای کوکل (مپیچ) طولشمه (که) زیرا (انجا) انده (سرها) باشلر (بریده) کسلمش (بینی) کوررسن (بی جرم) جرمسز (بی جنایت) قصورسز (معنای اشارتی) توفیق وهدایت انجق الله تعالیدن اولنجه ای کوکل الله تعالینك تجلیات صفات جاذبه سنه مظهریت بولنسده بی ادب طولشمه زیرا اول راه جذبات ومحبتده استقامت اوزره اولیوب بی ادب حرکتده اولاندن چوق کیمسه مجذوب ابتر اولوب صورتا بی جرم وجنایت معناده پرجنایت اولوب تلف اولمشدر وبی بهره قالمشدر

❊ چشمت بغمزه ماراخون خوردومی پسندی ❊ جانا روا نباشد خونریز را حمایت ❊

سنك کوزك غمزه ایله بزم قانمزی ایچدی وسن بکنورسن ای جان قاندوکیجی یه حمایت روا اولماز (مفردات) (چشم) کوز (تو) سن (بغمزه) کوز اوجیله (مارا) بزم (خون) قان (خورد) ایچیدی (می پسندی) بکندك (یا) خطابیه (جانا) ای جان الف ندائیه (روا) لایق (نباشد) اولمیه (خونریز) قاندوکیجی (را) ادات مفعول (حمایت) حفظ (معنای اشارتی) یارب سنك علم ونظرکده اولوب بزی کندوسیله مبتلا قیلدیغك نفس اماره باسوءهر بوزدن بزم قانمزی ایچدی وبزی هلاکه دوشیردی ای جانمك جانی اولان اللهم کرچه بزه ده انك کبی ظالم نفسی حفظ واکا تبعیت لایق دکلدر لکن بونفس الندن خلاص دخی سنك توفیق وهدایتکله در یارب حبیبك نشئنه هرمرتبه ده بزی نفس الده زبون ایتمیوب عصمتده قیله سن

❊ درا این شب سیاهم کم کشت راه مقصود ❊ زکوشهٔ برون آی کوکب هدایت ❊

بوقرانلق کیجه ده مقصود م یولی ضایع اولدی بر کوشه دن طشره کل وطلوع ایت ای هدایت یلدزی (مفردات) (در) فی (این) بو (شب) کیجه (سیاه) م (میم) ضمیر (کم) یاوی وضایع (کشت) اولدی (راه) یول (مقصود) م (از) من (کوشه) وجاق (همزه) وحدتیه (برون) طشره (آ) کل (ای) حرف ندا

(در زلف چون کندش ای دل مپیچ کانجا ❊ سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت) درزلف درحرف صله معناسنه کمند اقرق درترکیبی مستعمل دکل فارسیسی مستعملدر مپیچ فعل نهی مخاطبدر پیچیدندن کانجا که حرف تعلیل انجا انده یعنی کمند کبی زلفده بریده بالك ضمی وزانك کسریله اسم مفعولدر کسلمش معناسنه جرم کناه جنایت عطف تفسیریدر ❊ محصول بیت ❊ اول جانانك کمند کبی زلفنه دولشمه ای کوکل زیرا اول زلفده کناهسز وجنایتسز کسلمش باشلر کوررسین یعنی اکا دولشان جان و باشدن کچمك کرك (چشمش بغمزه مارا خون خورد میپسندی ❊ جانا روا نباشد خونریز را حمایت) سابقا ذکر اولندی که غمزه کوزدن وقاشدن صادر اولان حرکته وشیوه یه دیرلر مارادهرا تخصیص افاده ایدر بزم دیمکدر خورد فعل ماضی مشترکدر ییمك وایچمك ماینده واو حرف حال میپسندی فعل مضارع مخاطبدر یا حرف خطاب بکنور سین یعنی لایق کوررسین جانا منادی اخرنده کی الف حرف ندادر روا جائز معناسنه خونریز وصف ترکیبیدر ریزیدندن قان دوکیجی دیمکدر را حرف صله حمایت مصدر در حمی یحمی دن یعنی ضرب یضرب بابندن رمی یرمی کبی رنسنه قورومق مثلا باغ وچایر قوروق کبی اسم فاعلی حامی واسم مفعولی محمی کاور محمیه ادرنه دیرلر محفوظه ومصونه معناسنه ❊ محصول بیت ❊ سنك چشمك غمزه استعمالیله بزم قانمزی ایچدی سنده لایق کوررسین ای جان خونریزی یعنی قاتلی حمایت جائز دکلدر چشمك غمزه اوقلریله قانمی دوکدی وسن لایق کوررسین ایمدی چشم خونریزی ای جان حمایت جائزدکل خواجه کبی وجود شریفك

دمی سعفك ایلدیکیچون (درین شب سیاهم کم کشت راه مقصود ❊ ازکوشهٔ برون آ ای کوکب هدایت) شب سیاهدن مراد هجران قرانکو کیجه سیدر مقصوددن مراد وصالدر کوکب هدایتدن مراد جانانهدر ❊ محصول بیت ❊ بوفراقك قرانکو کیجه سنده راه وصال ناپدید اولدی ای هدایت کوکبی اولان جانان برکوشه دن طشره چیق تاکه راه مقصود بدید اولوب وصال حاصل اوله هدایت مطلوبه واصل اولان یوله دلالت ایلمکه دیرلر

(کوکب) یلدز (هدایت) م (معنای اشارتی) بوظلمت بشریه ده نفس بدخواهم الندن حقه طوغری واران یولم بتدی وضایع اولدی ای هدایت یلدزی اولان مرشد کامل الله عشقنه بوعاجزو بیچاره نك بوظلمت بشریه دن خلاصی ایچون برکوشه دن کل وطلوع ایله وخلق عظیمك مقتضاسنجه شفقت لخلق الله ایدوب بودوشکون قوله دستکیراولکه اللهدن واللهی اولان مردان خدادن غیری کیده جك بریمز یوقدر

﴿ ازهرطرف که رفتم جزوحشتم نیفزود ❀ زنهارازین بیابان و ین راه بی نهایت ﴾

هرطرفدن که کیتدم بکا وحشتدن غیری زیاده اولمدی زنهاروقطعا حذرایله بوصحرادن و بونهایتسز یولدن (مفردات) (از) من (هرطرف) م (رفتم) کیتدم (جز) غیر (وحشت) هجران وجدالق (نیفزود) زیاده اولمدی (زنهار) قطعا (از) من (این) بو (بیابان) صحرا (وین) بو (راه) یول (بی نهایت) نهایتسز (معنای اشارتی) (ففروا الی الله) سرنجه اللهك واللهی اولان اولیاء اللهك یولندن غیری هرنه طرفدن کیتدم ایسه بکا وحشتدن وجدالقدن غیری زیاده اولمدی بلکه بعدیتدن غیری حاصل اولدی همان الله یولنه کیتمدن غیریده نجات یوقدرلکن بومارواژدرله پراولان صحرای عشقده و بونهایتسز اولان راه خداده عظمت وجلال خدایی فکرایدوب بی ادبلکدن حذرایله که بی ادب لطف حقدن محرومدر

﴿ این راهرا نهایت صورت کجاتوان بست ❀ کش صدهزارمنزل بیشست دربدایت ﴾

بو یوله نهایت متصور اولق قنده ممکن اولور که انك ابتداسنده همان یوز بیك منزلدن زیاده در (مفردات) (این) بو (راه) یول (را) ادات مفعول (نهایت وصورت) م (کجا) قنده (توان) ممکن (بست) باغلق (که) زیرا (اش) انك (صد) یوز (هزار) بیك (منزل) قوناق (بیشست) زیاده در (در بدایت) ابتداسنده (معنای اشارتی) بوراه خدا برنهایتسز درکاهدرکه نهایت تصوری ممکن دکلدر بلکه الحاد وغروردر زیرا بو براه معنوی و برمعراج حقیقیدر که انك ابتداسنده یوز بیك منزلدن زیاده واردر واکا سیرفی الله وعروج روحانی درلروحده امر بدرحضرت اللهك ذات وصفاتنه نهایت اولمدیغی کبی امر واسرار ینه دخی نهایت یوقدرو بوسیر روحانی ومعراج حقانی انجق توفیق وعنایت ربانیله دروفقنا الله بجاه حبیبه صلی الله علیه وسلم

﴿ ای آفتاب خوبان میجوشد اندرونم ❀ یك ساعتم بکنجان درسایهٔ عنایت ﴾

ای محبوبلرك آفتابی درونم آتش عشقدن جوش ایلر بر ساعت بنی عنایتك سایه سنده صغندر (مفردات) (ای) ندا (آفتاب) کونش (خوبان) محبوبلر (میجوشد) جوش ایلر (اندرونم) قلبم (یك ساعت) برساعت (ام) بنی (بکنجان) صغندر (در) فی (سایه) کولکه (عنایت) عون وکرم (معنای اشارتی)

﴿ ای ﴾

(ازهرطرف که رفتم جزوحشتم نیفزود ❀ زنهارازین بیابان وین راه بی نهایت) ازهرطرف ازبونده باءصله معناسنه وحشتم میم متکلم اضافتی لامیه در وحشت خلقدن اورکوب قاچمقدر نیفزود فعل نفی ماضی افزودندن ارتمدی دیمکدر زنهار امان معناسنه بیابانندن مراد فراق بیابانیدر وياعشق بیابانیدر ❀ محصول بیت ❀ وادی فراقك وياعشقك هرجانبنه که واردم وحشتدن غیری نسنه زیاده اولمدی یعنی وحشتم ارتدی امان بو بیاباندن و بونهایتسز یولدن یعنی هجران ویاعشق بیابانی اولقدر که کزدم بکا وحشتدن غیری نسنه حاصل اولمدی ایمدی امان فراق بیابانندن وانك نهایتسز راهندن ویاعشق بیاباندن وانك نهایتسز راهندن (این راه رانهایت صورت نمی توان بست ❀ کش صد هزار منزل بیشست در بدایت) این راه دیدیکی راه عشق ومحبتدر و بیت سابقده مذکور اولان راه فراقدر کش که حرف تعلیل شین ضمیرراهه راجعدر بیشست بیش ارتق زیاده معناسنه بدایت اولدرنهایت مقابلی ❀ محصول بیت ❀ بوراه عشقك نهایتنه صورت بغلمق اولماز یعنی بوکا نهایت تعیین ایتك اولماز زیرا بونك اول قوناغنده یوز بیك منزلدن زیاده درحاصلی طریق عشقه حد وغایت ویرمك اولماز زیرا بونك اولی یوز بیك منزلدن زیاده در تاآخری نه اولیسر در بعض نسخه ده نمی توان یرینه بکجا توان دوشمشدر (ای آفتاب خوبان میجوشد اندرونم ❀ یکساعتم بکنجان درسایهٔ حمایت) بعض نسخه ده خوبان یرینه خوبی دوشمش یاء مصدریه ایله کوزللك دیمکدر میجوشد فعل حال جوشیدندن قینار معناسنه که عربجه فور وغلی دیرلر اندرونم اندرون ایچ معناسنه بونده مراد یورك وجکردر میم متکلمه اضافتی لامیدر یکساعتمك میمی معنی جهتدن بکنجان عبارتنه مقیددر بکنجان امر مفرد مخاطبدر کنجانیدندن الف ونون تعدیه ایله یعنی اصل کنجیدندر صغمق معناسنه صکره الف ونون کلمکله متعدی اولدی صغندرمق بلکه صغمق معناسنه در ❀ محصول بیت ❀ ای کوزلر آفتابی یورکم وجکرم حرارت عشقدن قینار برساعت بنی حمایتك وعنایتك کولکه سنده صغندر یعنی آسوده حال ایله سایهٔ حمایت اضافتی بیانیه در

(هرچند بردی آبم روی ازدرت نتابم ❀ جورازحبیب خوشترکز مدعی رعایت) هرچند هرنه دکلی دیمکدر آبدن مراد یوز صویدر یعنی عرض نتابم فعل نفی استقبال تابیدندن دوندرمم دیمکدر مصراع ثانی حکم تعلیلده در ❀ محصول بیت ❀ هرنه کلی که یوزم صوینی ایلدك یعنی عرضم ضایع ایلدك یوزیمی قپوکدن دوندرمم یعنی آستان سعادتکی ترك ایلمم زیرا حبیبدن جور وجفا خوشتردر دشمنك رعایتندن زیرا کل فعل من الملیح ملیح (عشقت رسد بفریاد کرخود بسان حافظ ❀ قرآن ز بر بخوانی درچارده روایت) بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقعدر هرهفت سبع خوانی درچارده روایت و بعضیسنده قرآن سبعه خوانی درچارده روایت

ای (نورالسموات والارض) اولوب آفتاب محبوبان اولان اللهم بحمد الله سنك توفیقکله شوق لقاك ومشاهدهٔ جمالك آرزوسیله درونم آتش عشقدن جوش ایدر حبیبك محمد المصطفی عشقنه بو برساعت اولان عالم فانیده بزی سایهٔ عنایتکده صغندروب کرم وعصمتکله بزه معراج روحانی بخشیله جمالك مشاهده سنه توفیق وعنایت ایده سن

﴿ هرچند بردآبم روی ازدرت نتابم ❀ جورازحبیب خوشترکزمدعی حمایت ﴾

هرنه قدر یوزم صوینی دوکرسك سنك قپوکدن یوزجویرمزم محبوبدن جفا زیاده خوشدر مدعینك حمایتندن (مفردات) (هرچند) هرنقدر (برد) ایلتدیسه (آبم) یوزم صوینی (روی) یوز (از) من (در) قپو (تا) خطابیه (نتابم) بوکمزم وچویرمزم (جور) جفا (از) من (حبیب) محبوب (خوشتر) زیاده خوش (از) من (مدعی) دشمن (حمایت) حفظ (معنای اشارتی) یارب هرنه قدر سنك عشقك مقتضاسی اولان درد و بلایه و یوز بیك جوروجفایه بزی مبتلا قیلسك ینه سنك کرمکاه سنك قپوکدن یوزم دوندرمزم زیرا سنك کبی کریم ورحیم محبوبدن کلان جفا نفس وشیطان وسوء اقران مدعیان ودشمنان بی وفانك حمایه وحفظندن بکا خوشدر زیرا قضایه رضا و بلایه صبر کرم ونعمتدر واتباع اعدا خسران وندامتدر

﴿ عشقت رسدبفریادورخود بسان حافظ ❀ قرآن زبر بخوانی درچارده روایت ﴾

عشق سنك فریادیکه ایرشورا کرسن کندك حافظ کبی قرآن عظیمی اون درت روایت اوزره اوقویه سن (مفردات) (عشق) م (تا) خطابیه (رسد) ایرشور (بفریاد) امداده (ور) اکر (خود) کندك (بسان) کبی ادات تشبیهدر (زبر) ازبردن (بخوانی) اوقویه سن (چار) درت (ده) اون (روایت) م (معنای اشارتی) یارب سنك درکاهکدن نیجه یونم دونم که هر بارسنك عشقك بزعاجزدرمانده لرك فریادینه ایرشوروسندن غیری فریادرسمز یوقدرو سنك عشقك شول کیسه لرك دخی فریادینه ایرشور که حافظ کبی قرآن عظیم الشانی حواس خمسهٔ ظاهره وخمسهٔ باطنه وچارارکانی بشرا شره انوارحقه مستغرق اوله رق تلاوت ایدرسه یاخود الفاظ ومعانیسنی حفظ ایله ومقتضای احکام قرآن ایله عمل ایتمکله تلاوت ایدرسه والاحکام قرآندن دوراولان اللهدن دوردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مدام مست میدارد نسیم جعد کیسویت ❀ خرابم میکند هردم فریب چشم جادو یت ﴾

سنك زلفك قورجغنك نسیمی بنی دائم مست طوتار سنك جادو چشمك الدامی بنی هرنفس خراب ایدر (مفردات) (مدام) دائم (ام) بنی (مست) م (میدارد) طوتار (نسیم) صبایلی (جعد) قورجق (کیسو) زلف (تا) خطابیه (خراب) م (ام) بنی (میکند) ایدر (هردم) هرنفس (فریب) الدامق (چشم) کوز

عشقت تامی معنی جهتندن فریاده مقیددر بفریادت تقدیرنده بسان ادات تشبیه در زیرا زبردن مخففدر برنسنه یی زبردن اوقومقدرزای مکسور اوقویوب حرف ابتدا اخذ ایلك و برافظی سینه معناسنه الوب سینه دن اوقومق دیمك لفظده ومعناده خطا ایلمکدر درچارده روایت معلوم اوله که شیوخ قرائت یدیدر نتکیم بیور مشلردر ❀ قطعه ❀ استاذقرائت بشمر پنج ودو پیر ❀ بوعمر وعلا ونافع وابن کثیر ❀ پس حمزه وابن عامر وعاصم دن ❀ زین جمله کسائی شمروهفت بکیر ❀ وهر برشیخك ایکی راویسی وار بونده تفصیلی تطویله مؤدی اولور مراد ایدن کتب قرائده کورسون ❀ محصول بیت ❀ نسخهٔ اول سنك فریادکه عشق ایرشور اکرخود حافظ کبی قرآن شریفی اون درت روایتده ازبر اوقورسك یعنی وصول الی الله عشقله اولور قرائت سبعه یی اون درت روایتله ازبر اوقومغله اولماز والا بواسلوب اوزره قرآن شریفی اوقویانلر اولیاء الله اولمق کرکیدی هرهفت سبع یدی سبع دیمکدر سبعك ضمی و بانك سکونیله یدیدن برنکیم ثمن سکزدنبری وعشراوندن بری دیمکدر بونك اصلی بودر که حجاج ظالم زماننده قرآن شریفی یدی حصه یه تقسیم ایلدیلرواول حصه لره اسباع دیدیلر وکرواوتوزقسمه تقسیم ایلدیلر واول اقسامه اجزا دیدیلر پس خواجه نك هفت سبع بیوردیغی تمام مصحف شریفدن کنایتدر یعنی تمام مصحف شریفی اون درت روایت اوزره اوقورسکده وصول الی اللهه سبب عشق ومحبتدر مجرد قرائته رعایت دکلدر (وله رحمه الله روحه) (مدام مست میدارد نسیم جعد کیسو یت ❀ خرابم میکند هردم فریب چشم جادو یت)

مدام لفظ مشترکدر دوام معناسنه دائم بنی مست طوتر دیمك اولور باده معناسنه اولنجه شراب بنی مست طوتر دیمکدر اما مقصود اولکیدر ایکنجی دکلدر جعد قورجقدر نتکیم سابقا بیان اولدیدی کیسو صاچ بلوکنه دیرلر فریب اسمدر الدامه معناسنه چشم جادو اضافتی بیانیه در ❀ محصول بیت ❀ سنك کیسوك جعدینك نسیمی بنی دائم مست طوتر یعنی کیسوك طانلی قوقسی هرزمان بنی اسرك طوتر وچشم جادوکك فریبی بنی دائم خراب ایلر مدام ومست وخراب مراعات نظیر قبیلندندر

(بس ازچند بن شکیبایی شبی یارب توان دیدن * که شمع دیده افروزیم درمحراب ابرویت) شکیبای صبور معناسنه یای ثانیه حرف مصدر در صبوراق دیمکدر توان دیدن ممکنمیدر کورمك که بیان امکان شمع دیده اضافتی بیانیه در افروزیم فعل مضارع متکلم مع غیره افروز یدندن یاالندرمق معناسنه یعنی روشن ایلمك محراب ابرویت تا ضمیر مخاطب ومحراب ابرواضافتی بیانیه در یعنی مشبه بهك مشبه ه اضافتیدر * محصول بیت * بو قدر صابرلقدنصکره عجب بر کیجه کورمك ممکنمیدر که دیده شمعنی سنك محرابه مشابه ابرولرکده ضیالندیره وز یعنی بو دکلی جفا وجورکدن صکره عجب بر کیجه دیدار وصال میسر اولورمی دیمکدر (سواداوح بینش را عزیز از بهر آن دارم * که جانرا نسخه باشد زنقش خال هندویت) سواد قراالق مقابلی بیاضدرکه اقلقدر اوح تخته بینش اسم مصدردر کورش معناسنه سوادك اوحه اضافتی لامیه در بینشه بیانیه اوح بینشدن مرادی مردم چشم یعنی بك از بهر لاجل معناسنه یعنی تعلیل نسخه مثال واورنکدر یاسی وحدت ایچوندر هندونك واوی نسبت ایچوندر ترکیده کی کبی مثلا مصراو وشاملو دیرلر مصرلی وشاملی دیمجك یرده معلوم اوله که کلمه آخرنده الف وواو ویا اولسه اضافت حالنده یونلرد نصکره یا اثبات ایلمك لازمدر بو غزلك قافیه سنده واقع اولدیغی کبی * محصول بیت * اوح بینش سواد بنی انکیچون عزیز طوتورم یعنی کوزمك قره بیکنی انکیچون کوزمده حفظ ایدوب عزت وحرمت ایدرم که جانه برمثال ونسخه اوله سنك هندوه منسوب خالك نقشندن یعنی سیاه بکمکدن حاصلی بیکی خاله وخالی بیکه تشبیه چوق واقع اولمشدر ایمدی سنك خالکه بکزه دیکیچون بیکی کوزده یادکار دیو حفظ ایلرم (توکرخواهی که جاویدان جهان یکسر بیارایی * صبارا کوکه بردارد زمانی برقع ازرویت) جاویدان وجاوید ابدی دیمکدر یکسر برکز و بر اوغردن دیمکدر بیارایی یاحرف تأکید یارایی اصل آرای ایدی همزه یایه قلب اولمشدر تتکیم سابقاذکراولدی ایدی آرایمدن مشتق بزه یه سین دیمکدر برقع بانك ضمی ورانك سکونی و قافك فتحی وضمیله یوزاورتیسنه دیرلر * محصول بیت * اکر ایسترسن جهانی ابدی براوغردن بزه یوب مزین ایلیه سین صبایه سویله که برزمان یوزکدن برقعی قالدر اکا تمام عالم یوزکدن مزین ومنور اوله زیراروبك نورمحضدر هرنه یره که اشعه سی دوشرسه اورایی منور ومزین ایدر

(جادو) سحرباز (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب کرمکله سنك تجلیات صفات مکنوزه لرك بنی دائم مست طوتاروسنك نظراحسانك فیوضاتنك تأثیراتی بنی هردم خراب ایدرماسوادن بلکه وجود بشریمدن قطع ایدوب انوارذاتیه کده مستغرق ایدرو بو ذوق روحانی بنی ریاضات ومجاهدات ایله میت متحرك کبی قیلار

(بس ازچندین شکیبایی شبی یارب توان دیدن * که شمع دیده افروزیم درمحراب ابرویت)

بوقدرصابرلقدنصکره عجب بر کیجه کورمك ممکن میدرکه دیده شمعنی شعله لندیره وز سنك قاشك محرابنده (مفردات) (بس) صکره (از) من (چندین) بوقدر (شکیبایی) صابرلك (شبی) بر کیجه (یارب) عجب (توان) ممکن میدر (دیدن) کورمك (شمع) چراغ (دیده) کوز (افروزیم) شعله لندیره وز (در) فی (محراب) م (ابرو) قاش (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب عون وعنایتکله اولان بوقدر ریاضات ومجاهداته و بوقدر درد ومحنته صبر وتحملدنصکره عجب سنك جمال شریفکی کورمك میسراولورمیکه دیو کوزم چراسنی وقلبم سویداسنی وجانم چشمنك نظرعلیاسنی بشراشره سنك جانب قدسکه وکعبهٔ دیدارومحراب انسکه متوجه قلدم یارب نورمحمدی عشقنه بزی انوار جمالك مشاهده سیله شرفیاب ایده سن

(سواداوح بینش راعزیز بهرآن دارم * که جانرا نسخه باشد زنقش خال هندویت)

کوزیمك بیکنی اندن اوتری عزیز طوتورمکه سنك سیاه بکك نقشندن جانه برنسخه اوله (مفردات) (سواد) سیاه (اوح) تخته (بینش) کورمك (را) ادات مفعول معنی کورمك تخته سی قره سنی یعنی کوز بیکنی (عزیز) م (از) من (بهرآن) انکیچون (دارم) طوتورم (که) زیرا (جانرا) جان ایچون (نسخه) م (همزه) وحدتیه (باشد) اوله (ز) من (نقش) م (خال) بك (هندو) سیاه (تا) خطابیه (معنای اشارتی) بصیرت سویداء قلبی یعنی قلب کوزینی انکیچون عزیز طوتورم که حجاب مرتفع بلکه غیب الغیبده اولان انوار ذاتیهٔ الهیه ومشاهدهٔ جمال لاهوتیه انجق بصیرت قلب ایله مشاهده در (رأی قلبی ربی) بوکا شاهددر (لاتدرکه الابصار) اولان بصر صوری کاوخربصر یله مشترکدر لمولانا قدس سره (بیت) آدمی دیدست و باقی پوستست * دیده آن دیدست که دید دوستست *

(اکرخواهی که جاویدان جهان یکسر بیارایی * صبارا کوکه بردارد زمانی برقع ازرویت)

اکر ایسترایسك که ابدی بالتمام جهانی بزه یه سن صبایه دیکه یوزکدن برزمان پرده یی قالدیرسون (مفردات) (اکرخواهی که) اکر استرایسك که (جاویدان) ابدی (جهان) م (یکسر) بالتمام (بیارایی) بزه یه سن (صبا) سحر یلی (را) ادات مفعول (کوکه) دی که (بردارد) قالدرسون امر غائبدر (زمانی) برزمان (برقع) یوز پرده سی (از) من (روی) یوز (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای طالب انوار جلال الله

(وکررسم فناخواهیکه ازعالم براندازی * بیفشان تافرو ریزد هزاران جان زهر مویت) براندازی برحرف تأکید اندازی فعل مضارع مخاطبدر انداز یدندن اتاسین وبراغه سین بیفشان باحرف تأکید یفشان یا همزه دن منقلب فعل امر مخاطبدر افشانیدندن سلك دیمکدر سلکن دیمك دکلدر تا حرف تعلیل فرو لغتده اشغه معناسنه درامابونك کبی یرلرده تأکید افاده ایدر انجق ریزد فعل مضارع مفرد غائبدر ریزیدندن یونده دوکلمه دیمکدر یفشانك مفعولی مقدر زلف ویا کیسو ویا کاکلدر حاصلی اقسام مودن برنسنه وریزدك فاعلی هزاران جاندر فتأمل * محصول بیت * واکر ایسترسن که رسم وقانون فنایی جهاندن آتوب کیدره سین یعنی قانون فنایی دفع ایلیه سین زلفکی وکیسوکی سلك ناهر برقیلندن نیجه بیك جان دوکلمه یعنی ارواح مجرده خود فنا طاری اولمز حاصلی اجسام واشباح عالمدن مرفوع اولور وصافی ارواح قالور ارواح خودباقی ابدیدر فانی اولمز پس عالمدن رسم فنا قالقار (من وباد صبا مسکین دوسرکردان بیحاصل * من ازافسون چشمت مست واوازبوی کیسویت) من مبتدا وصبا معطوف ومصراع ثانی خبری مسکین بونده مشترك واقع اولمشدر من ایله صبا بیننده صفت اوانجه مسکندن صفت مشبهه در صبایه صفت اوانجه یا نسبت ونون تأکید له مسکه منسوب اولور مسکلی دیمکدر سرکردان بحسب لغت باشی چکن نکندر اما اصطلاحده متحیر معناسنه در من وصبایه صفت بعد صفتدر وبی حاصله اضافتی بیانیه در افسون سحر وحیله * محصول بیت * بن مسکین وباد صبا مسکین ایکی حاصلسز سرکردان ایز بن سحرچشمکدن مستم وصبا بوی کیسوکدن مستدر مسکینلکده شریك اولدیغمز کبی مستانه لکده ده شریك ایز بن ومسکین بادصبا ایکی بی حاصل سرکردان ایزدیین مصراع اول ثانی یه مرهون اولدیغی اکلامش (زهی همت که حافظ راست ازدنیی وازعقبی * نیاید هیچ درچشمش بجز خاك سرکویت) زهی زانك فتحی وکسریله کلمهٔ تحسین وتعجبدرکه رابط صفت حافظ راست را ادات تخصیص وسین وتا ادات خبر حافظکدر دیمکدر کز که تحسین همته علتدر وزای مفرده ابتدا ایچوندر من معناسنه دنیی وعقبی عربیده دنیا الفله یازیلور والفله اوقنور اماعقبی یایله یازیلور والفله اوقنور اماعجم یایله یازرو یایله اوقور موسی وعیسی و یحیی وغیریلر بده بوقبیلدندر کردنیی وازعقبی مصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * عجب همت که حافظکدر یعنی حافظك همتینه عجب همتدر که دنیادن وآخرتدن سنك محلاك اوجی طپراغندن غیریسی کوزینه کلمز یعنی کوزینه کورنمز حاصلی سنك سرکوبك خاکنی کوزینه توتیا ایلر (وله رضی عنه)

اکرایسترایسك که ابدالآباد جهانی وآخرتی تمامه انوار ذات الهیه ایله بزه یه سین وبصیرت ایله ذات الهیه یی مشاهده ایده سك بنه فیض واحسان صاحبی اللهه نیاز ایدوب دیه سنکه ای معطی بی علت اولان اللهم مظاهر اسماء شریفك اولان پردهٔ مصنوعاتی برزمان جمالکدن رفع ایدوب بزی تجلیات ذاتیه که مظهر ایده ثابت ودائم ایده سین (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه انفسی وآفاقی رفع حجاب ایله مشاهدهٔ جمال الله ایچون جد وسعی بلیغ ایدوب فانی فی الله و باقی بالله مرتبه سین بوله سین وفنا خوفندن قورتوله سین

(وکررسم فناخواهی که زعالم براندازی * بیفشان تافرو ریزد هزاران جان زهرمویت)

واکر ایسترایسك که عالمدن فنارسمنی قالدیره سین سلکین تاکه سنك هرمویکدن نیجه بیك جان آشاغه دوکیله (مفردات) (وکر) م (رسم) صورت (فنا) م (خواهی) دیلرسك (عالم) م (بر) یوقاری (اندازی) آته سن (بیفشان) سلکین (تا) حتی (فرو) اشاغی (ریزد) دوکوله (هزاران) نیجه بیك (جان) روح (ز) من (موی) قیل (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای طالب دیدارخدا اکراولومدن قورتولیم دیرایسك وجسمانی وروحانی عالم وجوددن رسم فنایی رفع ایدوب فانی فی الله و باقی بالله اولیم دیرسك جسم وجانکی آتش عشقده کباب ایدوب هر برقیلك دیننده نیجه بیك جانکده وارایسه جمله سنی الله یولنه فدا ایده سین وتجرید وتفرید ایله بقای لایزالی بولوب دوجهانده تجلی انوار جمال الله ده مست وحیران اوله سین

(من وباد صبا مسکین دوسرکردان بیحاصل * من ازافسون چشمت مست واوازبوی کیسویت)

بن ومسکین بادصبا ایکی بی حاصل سرکردانز بن سنك چشمك افسونندن مستم واوزلفك رایحه سندن مستدر (مفردات) (من) بن (بادصبا) سحر یلی (مسکین) م (دو) ایکی (سرکردان) متحیر (بیحاصل) حاصلسز (من) بن (از) من (افسون) حکایه (چشم) کوز (تا) خطابیه (مست) م (او) اول (ز) من (بوی) رایحه (کیسو) زلف (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب سنك باب الطافکك محتاجی ومتحیر وسرکردانی یالکز بن دکلم (وان من شیء الایسبح بحمده) سرنجه بلکه جمله جمادات دخی سنی ذکروتقدیس ایله الطافك امیدنده سرکرداندر شمدی بن مسکین وجماداتدن اولان بادصبا مسکین ایکیمز دخی بی حاصل سرکردانز وباب الطافکده امداد واحسانك طلبنده مست وحیرانکز بن استعدادمده اولان مظهریتد نظرا انوار ذاتك طالبی ومستیم وباد صبا دخی استعدادنجه آثار تجلیات صفاتك اولان نشو ونما طالبی ومستیدر

(زهی همت که حافظ راست ازدنیی وازعقبی * نیاید هیچ درچشمش بجزخاك سرکویت)

حافظ ایچون عجب همت واردرکه دنیادن وعقبادن هیچ کوزینه کلمز سنك محله لك باشنك طپراغندن غیری (مفردات) (زهی) عجب (همت) م (را) ادات مفعول (ست) در (از دنیی) م (از) من (عقبی) آخرت (نیاید) کلمز (هیچ) قطعا (در) فی (چشم) کوز (ش) ضمیر (بجز) غیری (خاك) طپراق (سر) باش (کوی) محله (تا) خطابیه

(المنة لله كه درمیكده بازست * زان روكه مرا بردر كه او روی نیازست) منت مصدردر منّ یمن دن یعنی نصر بابندن برمصدریده من درنامین حاصلی مضاعفدر معلوم اوله كه منت ایكی قسمدر بریسی توبیخی و بریسی تنبیهی توبیخی اولدركه بركیمسه یه بر ایلك ایله سین صكره اول ایلدیكك ایلكی باشنه قاقه سین یعنی بن سكا فلان ایلكی ایلدم دیه سین بو منت مذمومدر عقلا وشرعا زیرا نصله منهی در * قوله تعالى لا تبطلوا صدقاتكم بالمن والاذى * تنبیهی اولدركه بركیمسه اولادینه

(معنای اشارتی) حافظك عجب كوزل همتی واردر كه یاربم هیچ نظرنده دنیا دن وعقبا دن سنك وسنك معدن اسرارك اولان انبیا واولیانك غیری برمقصودی یوقدر كه وهما حرامان علی اهل الله دیمشدر * وله ایضا *

* المنة لله كه درمیكده بازست * زان روكه مرابردر او روی نیازست *

شكر الهه كه میخانه قپوسی آچیقدر اول سببدن كه بكا انك قپوسی اوزره نیاز یوزی واردر (مفردات) (ال) حرف تعریف (منت) شكر (لله) الله ایچوندر (در) قپو (میكده) میخانه (باز) آچیق (است) در (زان رو) اول یوزدن (مرا) بكا (بر) علی (در) قپو (او) انك (روی) یوز (نیاز) مناجات (است) در (معنای اشارتی) حضرت الهه حمد وثنالر اولسونكه توبه قپوسی وعشق الهی وفیض نامتناهی قپوسی آچیقدر هیچ برطالب ومحتاجه منع یوقدر حمد وشكرم اول سببدن كه بنم جمله حصول مراداتم ایچون یوزیره اوروب تضرع ونیاز ایده جكم قپو انجق اول الله قپوسیدر كه هر كس استعدادینه كوره دنیا وآخرت مرادینی صدقنه كوره اول قپودن بولمشدر

* خمها همه در جوش وخروشند زمستی * وآن می كه درانجاست حقیقت نه مجازست *

جمله كوپلر جوش وخروشده در مستلكدن واول شراب كه انده در حقیقتدر مجاز دكلدر (مفردات) (خم) كوپ (ها) ادات جمع (همه) جمله (در) فی (جوش) قاینق (خروش) طاشمق (ز) من (مستی) مستلك (آن) اول (می) شراب (در) فی (انجا) اوراده (است) در (حقیقت) م (نه) نفی (مجاز) م (است) در (معنای اشارتی) الله تعالینك عشق آتشیله قلبی جوش ایدوب تجلیات رب العالمینه عدم تحملاریندن كشف اسرار ایدنلر مستیت واستغراقلرندر اول شرابكه الله عشقندن جوش ایدنلرك قلبنده درواول شراب الهك اولیا قوللری ایچون حاضر لدیغی شراب حقیقیدر شراب مجازی دكلدر زیرا شراب حقیقت آثاری محو وعجزدر شراب مجازینك آثاری غرور وكبردر

* ازوی همه مستی وخروشست وتكبر * وزما همه بیچارگی وعجز ونیازست *

جمله مستلك وخروشلق وتكبر اول شراب مجازیدندر وجمله بیچاره لك وعجز ونیاز بزم شراب حقیقیمزدندر (مفردات) (ازوی) اندن (همه) جمله (مستی) مستلك (خروشی) طاشقنلق (است) در (تكبر) كبر (ز) من (ما) بز (همه) جمله (بیچارگی) چاره سزلك (عجز) م (نیاز) تضرع (است) در (معنای اشارتی) بوشراب مجازینك آثاری جمله مست غرور واظهار فضل وتكبردر و بزدن ظهور ایدن شراب حقیقینك آثاری جمله بیچاره لك وعجز ونیاز در بوشراب حقیقینك بوندن ماعدا نیجه آثاری واسراری دخی واردر كه عوام فهمندن عاجردر واهلنه معلومدر

* رازی كه برخلق نكفتیم ونكوییم * با دوست بكوییم كه او محرم رازست *

واتباعنه علی سبیل الاستعطاف دیركه بنم سزه رعایتم سازك اولادینه واتباعنه رعایتی كبی دكلدر بلكه وجوهله انلردن زیاده در بو منت مذموم دكلدر وآیت كریمه ایله منصوصدر * قوله تعالى بل الله یمن علیكم * پس منت بوننده توبیخی اولدیغی تقدیرجه مقصود اعتراف اولوركه منت الهه لایقدر یعنی بو قدر نعم كه بزه اعطا ایلمشدر ودائم ایدرا كربوندن اوتوری بزه توبیخ ایلسه لایقدر اخبار مقصود دكلدر یعنی بزه منت ایلدی ویا منت ایلردیمك دكلدر اما منت تنبیهی اولدیغی تقدیرجه اعترافده اخبارده اولمق جائزدر پس كلستان اولنده منت خدایه دیمك فاسددر زیرا خدا منتدر ممنون علیه دكلدر بو تحقیق اولدقدنصكره ایمدی منت خدایه كه میخانه قپوسی آچیقدر دینلرمثانی ممنون علیه دن فرق ایلمشلردر اوضمیری میكده یه راجعدر نیازه رو اثباتی استعاره طریقیله در نیاز عرض احتیاجه دیرلر * محصول بیت * منت اللهكدركه میخانه قپوسی آچیقدر اول یوز دنكه انك قپوسنده در روی نیازم یعنی میكده قپوسی مفتوح اولدیغیچون ممنون خدایز زیرا مفتوح اولمسی مراد مزدر اول یوز دنكه روی نیازم باب میكده ده در حاصلی روی نیازم باب میكده ده اولدیغیچون مفتوح وكشاده اولمسی مراد مزدر یعنی میكده قپوسی مفتوح اولدیغیچون الهه شكر ایدرز دیمكدر (خمها همه در جوش وخروشند زمستی * وآن می كه درانجاست حقیقت نه مجازست) خمها خمك جمعیدر كوپدر جوش اسمدر جوشیدندن قینمه معناسنه خروشده اسمدر طاشمه معناسنه مراد خمهادن عشاقدركه عشق مستانه لكندن جوش وخروشده درلر وآن می واو حرف حال میدن مراد عشق ومحبتدر كه حرف رابط صفت * محصول بیت * عشق ومحبت مستلكندن عشاق جانان جمیعا جوش وخروشده درلر واول می كه انلرده در یعنی اول عشق ومحبت كه انلرده درحقیقی در مجازی دكلدر حاصلی انلرده اولان كیفیت باده حقیقت كیفیدر باده مجازی كیفیتی دكلدر (ازوی همه مستی وخروشست وتكبر * وز ما همه بیچارگی وعجز ونیازست) وی ضمیر كنایتدر جانادن * محصول بیت * اول جاناندن

صادر اولان هپ مستلك وخروش وتكبردر وبزدن صادر اولان هپ بیچاره لكدر وعجز ونیازدر یعنی اول جاناندن استغنا

شول برسر كه خلق عندنده دیمدك ودیمیز دوستمه دیرز كه اول دوست سرك محرمیدر (مفردات) (راز) سر (یا) وحدتیه (بر) عند (خلق) م (نكفتیم) دیمدك (نكوییم) دیمیز (بادوست) دوسته (بكوییم) دیرز (او) اول (محرم) اهل (راز) سر (است) در (معنای اشارتی) (وعلمنی علوما شتی فعلم اخذ علی كتمانه وعلم خیرنی فیه وعلم امرنی بتبلیغه) حدیث معراجیه سی سرنجه شراب عشق الهیه حقیقیه نك آثاری برسر دخی واردر كه اكا ورثه معنویه محمدیه لر واصل اولورلر انی خلقه دیمدك ودیمیز انی محرم اسرار اولان دوسته سویلرز عوامه بیان ایتمیز زیرا اول علم علوم لدنیه مكنونه دندر واظهاری ممكن دكلدر

* شرح شكن زلف خم اندر خم جانان * كوته نتوان كرد كه این قصه درازست *

جانانك بوكلم بوكلم ایچنده اولان زلفی بوكلمی شرحی قیصه ایلك ممكن دكل زیرا بوقصه درازدر (مفردات) (شرح) تفصیل (شكن) بوكلم (زلف) م (خم) بوكلم وقوبرجق (اندر) فی (خم) مثله (جانان) محبوب (كوته) قیصه (نتوان) ممكن دكل (كرد) ایلك (این) بو (قصه) حكایت (دراز) اوزون (است) در (معنای اشارتی) بوعلوم لدنیه مكنونه تجلیات صفات علوم الهیه آثاریندر الله تعالینك صفات ذاتیه سی ذات ایچونی كبی پرده ایچنده پرده پرده ایچنده پرده یوز بیك پرده ایچنده در بونك كبی علم مكتومی محجوب اولان عوام ناسه شرح وبیان ممكن دكلدر زیرا ورای عقلده اولدیغندن اختصار واشارتله تفهیمی ممكن دكل وتفصیلا بیانی دخی طوق بشرده دكل بو اسرار لدنیه دركه محبوب خدالر قلبنده مودوع ومكنوزدر

* یار دل مجنون وخم طره لیلی * رخساره محمود وكف پای ایازست *

مجنونك كوكلی یوكی لیلانك اوك صاچی بوكلیله در سلطان محمودك یكاغی وآیه سی محبوبی ایازك ایاغی طبانیله در (مفردات) (یار) یوك (دل) كوكل (مجنون) م (خم) بوكلم (طره) اوك صاچ (لیلی) م (رخسار) یكاق (محمود) سلطان محمود غزنوی (كف) آیه (پای) ایاق (ایاز) سلطان محمودك وزیری ومحبوبیدر (ست) در (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) سرنجه سلطان عشق الهی جنود تجلیات صفات ربانیله وظهورات اسرار لدنیه رحمانیه ایله برقلبه متصرف اولدقده او صاحب قلبك عقلنی وادراكنی واوصاف جبلیاتنی یغمایه وبروب عاقلی مجنون عریان ایدر وسلطانلری قول ایدوب ایاقلر التنده خاكله یكسان ایدر عشق مجنونك قلبی شهرینی لیلانك زنجیر زلفی سودا سیله یغمایه وبروب عریان وپریان طاغلره دوشردیكی كبی وسلطان محمود پادشاه ایكن محبوبی ایازك ایاغی التون لكن ایچنده ایله یوبوب طبانسه یوزینی سوروب قولی قربانی اولدیغی كبی وكیجه وكوندز نظرندن كیدرمدیكی كبی

وتكبردر ظهوره كان وبزدن تنزل ونا مراد لقدر زیرا اكا لایق اول وبزه لایق بودر (رازی كه برخلق نكفتیم نكوییم * با دوست بكوییم كه او محرم رازست) رازی ده یا حرف وحدت كه حرف رابط صفت بر خلق بر قت یمنی عند معناسنه مضاف اولمشدر خلقه یای بطنیله بادوست باحرف صله بكوییم فعل مستقبل ویافعل امر متكلم مع غیره كه حرف تعلیل * محصول بیت * بر رازی كه خلق قتنده سویلمدك وسویلرز اول رازی دوسته سویلرز ویا سویله یالم زیرا دوست محرم راز در حاصلی هیچ كیمسه یه سویلمدیكمز رازی دوسته سویلرز (شرح شكن زلف خم اندر خم جانان * كوته نتوان كرد كه این قصه درازست) شكن وشكنج بوكم دیمكدر مثلا قاشلرده بوككدن حاصل اولان بوكم بری كبی خم بوكری واكری وبكم معناسنه در * محصول بیت * جانانك بورمی وبوكی چوق زلفنك شكن وشكنجینك شرحنی قیصه قیلق اولمز زیرا بو اوزون قصه در زیاده تطویله محتاجدر دراز وكوتاه تضاد قبیلندندر (یار دل مجنون وخم طره لیلی * رخساره محمود وكف پای ایازست) یار بوننده یوكدر كه كنایتدر محننتدن وبوایكی واو مقارنت ایچوندر عطف ایچون دكلدر نتكیم شیخ سعدینك بو بیتنده اوله * دست مجنون ودامن لیلی * روی محمود وخاك پای ایاز * محصول بیت * مجنونك اضطراب خاطری خم طره لیلیله در وسلطان محمودك یوزی ایازك طبانیله در یعنی اول ایكیسی متلازماندر بو ایكی شی متلازمان اولدیغی كبی یعنی مجنون كه عاشقدر اكا لیلیدن بلا ومشقت لازمدر ومحمود اكرچه پادشاه وایاز بنده سیدر اما مقتضای عشق اولدركه معشوق نازده عاشق نیازده اوله

(بردوخته ام دیده چو باز ازهمه عالم * تادیدهٔ من بر رخ زیبای تو بازست) بر دوخته بر حرف تأکید دوخته دیکمش یعنی یومش باز بونده طوغاندر تا ابتدا غایت ایچوندر زیبا یاراشق دیمکدر باز بونده آچیق معناسنه‌در * محصول بیت * تمام عالمدن کوزی طوغان کبی دیکمشم یعنی یومشم اول وقتدن بریکه کوزم سنك زیبا یوزکه آچیقدر یعنی سنی کوروب سولی دنیا کوزمه کورنمز اولدی زیرا مقتضای عشق بودر (در کعبهٔ کوی توهر انکس که درآید * از قبلهٔ

ابروی تودر عین نمازست) در حرف صله در آید کیره دیمکدر درواسطه سیله کله دیمك دکلدر بعضیلر دیدیکی کبی کعبه نك کویه اضافتی بیانیه در قبلهٔ ابرود بو یله در وعینك نمازه اضافتی فی معناسنه در نماز ایچنده در نماز ایچنده دیمك اولور * محصول بیت * سنك کعبهٔ کویکه که هر کیمسه که داخل اولدی سنك ابروك قبله سندن نماز ایچنده در حاصلی عشاقه کویك کعبه وابرولك قبله ومحراب ایدرپس کویکه داخل اولان همان کعبه یه داخلدر وابرولریکه توجه ایلین همان قبله یه توجه ایلشدر (ای مجلسیان سوز دل حافظ مسکین * ازشمع بپرسید که درسوز وکدازست) ای حرف ندا منادی محذوفدر تقدیر کلام ای یاران مجلسیان صفتیدر یارانك ومجلسنك جمیدر یای نسبله سوز دل مرهوندر مصراع ثانی یه ومفعول مقدم مفعولیدر بپرسید عبارتنك که حرف بیان یاحرف تعلیل سوز اسمدر سوز یندن وکداز اسمدر کدازیدندن یانمه واریمه دیمکدر * محصول بیت * ای مجلسه منسوب یاران حافظ مسکینك یورکی یانغنی شمعدن صورك که سوز وکداز ده در یعنی اهل درد بیلور اهل دردك حالنی (وله ایضا) (حاصل کارکه کون ومکان این همه نیست * باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست) کارکه کارکاهدن مخففدر ایش ایشلنن یره دیرلر کارخانه معناسنه کون ومکاندن مراد جهاندر این همه نیست روزمره تعبیرلرنده هیچ نسنه دکلدر دیمکدر * محصول بیت * دنیا کارخانه سنك حاصلی ومحصولی هیچ نسنه دکلدر ایمدی باده کتور که اسباب وامتعهٔ دنیا هیچ نسنه دکلدر یعنی دنیا ومافیها اعتماد واعتباره لایق دکلدر

﴿ بردخته ام دیده چو باز ازهمه عالم * تادیدهٔ من بر رخ زیبای تو بازست ﴾

طوغان کبی دوکلی عالمدن کوزمی دیکمشم تاکه بنم کوزم سنك لطیف یکاغك اوزره آچلمشدر (مفردات) (بردوخته ام) دیکمشم (دیده) کوز (چو) مثل (باز) طوغان (از) من (همه) جمله (عالم) م (تا) حتی (دیده) کوز (من) بن (بر) علی (رخ) یکاق (زیبا) لطیف (تو) سن (باز) آچلمش (است) در (معنای اشارتی) یارب محضا کرمکله سنك سلطان عشقك تخت قلبمده ساکن اوله لی کوکام کوزینی شاهین کبی جمیع ماسوی الله دن باغلادم تاکه بنم کوزم سنك لطیف جمالکدن غیری یه باقسون ودائم نظرم سنك جمالکه نظر ایتسون ایچون

﴿ در کعبهٔ کوی توهر آنکس که در آید * ازقبلهٔ ابروی تو در عین نمازست ﴾

هر کیم که سنك کویك کعبه سنك ایچنه کله سنك ابروك قبله سندن عین نمازده در (مفردات) (در) فی (کعبه) م (کوی) محله (تو) سن (هر آنکس که) هر کیمسه که (در آید) کله (از) من (قبله) م (ابرو) قاش (در) فی (عین) ذات (نماز) م (است) در (معنای اشارتی) (اینما تولوا فثم وجه الله) سرنجه برعاشقکه یارب سنك کعبهٔ وصالکه نائل اولدی اول کیمسه نك نظری دائم سنك ذات بیچونکه وچشمی سنك جمال بی مثالکه ناظر اولدقجه اول کیمسه عین نمازده در ومعراج صلوة دائمیده مشاهدهٔ جمال الله ایله جان کداز ایتمده در

﴿ ای مجلسیان سوز دل حافظ مسکین * ازشمع بپرسید که درسوز وکدازست ﴾

ای مجلسده اولنلر مسکین حافظك کوکلی حرارتنی شمعدن صوریکز که اول شمع یانمقده واریمکده در (مفردات) (ای مجلسیان) مجلسده اولنلر (سوز) حرارت (دل) کوکل (حافظ) م (مسکین) فقیر (از) من (شمع) موم (بپرسید) صورك (در) فی (سوز) یانمق (کداز) اریمك (است) در (معنای اشارتی) ای جلساء الله اولان عارفان وعاشقان حافظك آتش عشق الهیله اولان قلبی حرارتنی بنم شمع کبی الهك درد وعشق آتشیله یانوب واریوب دردناك اولان یانقلردن سؤال ایدکز که عشق اهلنك حالنی بنه عشق اهلی بیلور ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ حاصل کارکه کون ومکان این همه نیست * باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست ﴾

کون ومکان دکاننك حاصلی بوجمله یوقدر شرابی ایلرو کتور که اسباب جهان بوجمله یوقدر (مفردات) (حاصل) نتیجه (کارکه) دکان (کون ومکان) عالم فانی (این) بو (همه) جمله (نیست) یوق (باده) شراب (پیش) ایلرو (آر) کتور (که) زیرا (اسباب) میلر (جهان) دنیا (این) بو (همه) جمله (نیست) یوق (معنای اشارتی) ای سالك بو عالم فانینك حاصلی هیچ وبقاسی یوقدر باعث خلقت اولان معرفة الالهی‌یه کتور که اسباب جهان جمله فانیدر برکیمسه یه وفاسی یوقدر

(ازدل وجان شرف صحبت جانان غرضست * همه آنست وکرنه دل وجان این همه نیست) صحبت بونده مصاحبت معناسنه‌در * محصول بیت * دل وجاندن غرض جانانك شرف صحبتیدر والا دل وجان هیچ نسنه دکلدر (دولت آنست که بی خون دل آید بکنار * ورنه باسعی وعمل باغ جنان این همه نیست) بعض نسخه ده آیدبنه افتد دوشمشدر واما معنی برد رجنان جیمك کسریله جنتك جمیدر باغك جنانه اضافتی بیانیه در * محصول بیت * دولت اولدر که خون دلسزکله یانکه یعنی زحمتسز وتعبسز حاصل اوله یوخسه سعی وعمله یعنی عبادت وطاعتله حاصل اولان جنان هیچ نسنه دکلدر مقصود بودر که عمل وعبادت موجب جنت دکلدر یعنی وصال جانان دولتی اولدر که زحمتسز سهولتله میسر اوله والا اسباب خطام دنیا ایله حاصل اولان باغ جنان ووصال جانان زیاده معتبر دکلدر (منت سدره وطوبی زپی سایه مکش * که چوخوش بنکری ای سرو روان این همه نیست) معنای منتی سابقا بیان ایلمش ایز بونده ده اول معنایه در پی بونده تعلیل ایچوندر که حرف تعلیل خوش بونده ابو معناسنه بنکری فعل مضارع مخاطب نکریدندن نظر ایلیه سن دیمکدر * محصول بیت * سایه ایچون سدره وطوبی منتن چکمه یعنی کوکل کولکلمك ایچون بونلرك منتن کتورمه زیرا امعان نظر ایلسك ای سرو روان بونلرك منتی هیچ نسنه دکلدر (پنج روزی که درین مرحله مهلت داری * خوش بیاسای زمانی که زمان این همه نیست) پنج روزی یاحرف تنکیر زمان قلتدن کنایتدر تنکیم شیخ سعدی کلستاننده بیورمشدر * ای که پنجاه رفت در خوابی * مکر این پنج روز در یابی * برکیمسه‌نك یوز ییل عمری اولسه مجموع عمردن پنج روزله تعبیر ایدرلر اخری فنا اولدیغیچون کویاکه بش کوندر بلکه هیچ مثابه سنده در تنکیم خسرو بیورر * بیت * خافیه زادهٔ حق بصورت ومعنی * بدین پنج روزی خالی چراشوی مغرور * بیاسای امر مخاطبدر اسایدندن دیکلن دیمکدر راحت معناسنه * محصول بیت * بش کونکه بو منزل ومرحله ده مهلت عمرك وار اعلی وآسوده اول برزمان زیرا زمان دیو اعتبار ایلدکك هیچ نسنه دکلدر یعنی عمره وزمانه اعتماد یوقدر پس برقاچ کونله دنیاده سن حضور ایدوب صفا سور زیرا زمان عمره اعتبار یوقدر

(ازدل وجان شرف صحبت جانان غرضست * همه آنست وکرنه دل وجان این همه نیست)

دل وجاندن غرض جانانك صحبتی شرفیدر جمله اول شرف صحبتدر یوخسه دل وجان بوجمله یوقدر (مفردات) (از) من (دل) کوکل (جان) م (شرف) عزت (صحبت) م (جانان) محبوب (غرض) مقصود (است) در (همه) جمله (آنست) اودر (وکرنه) یوخسه (دل) کوکل (جان) م (این) بو (همه) جمله (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) بو عالمده اکرم مخلوقات اولان انسانده حق سبحانه وتعالی قلب وروح خلق ایتمکده باعث حکمت انجق معرفة الله ایله شرفیاب اولمقدر (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) سرنجه همان انجق مقصود وحکمت معرفة الله ایله شرف صحبت محبوب حقیقی بولمقدر یوخسه معرفة الله بولمیان قلب وانوار تجلیاته واصل اولمیان روح بونلردخی جمله سی فانیدر باقی سی یوقدر

﴿ دولت آنست که بی خون دل آید بکنار * ورنه باسعی وعمل باغ جنان این همه نیست ﴾

دولت اولدر که کوکل قانی اولمقسزین قوجاغه کله یوخسه سعی وعمل ایله باغ جنان بوجمله یوقدر (مفردات) (دولت) م (آنست) اولدر (بی) نفی (خون) قان (دل) کوکل (آید) کله (بکنار) قوجاغه (ورنه) یوخسه (باسعی) سعیله (عمل) م (باغ) م (جنان) جمع جنت (این) بو (همه) جمله (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) دولت ابدی اولدر که مشقتسز محضا موهبهٔ الهیه ایله اولان مظهر انوار تجلیاتدر یوخسه سعی وعمل ایله روضهٔ جنانه دخول یوقدر زیرا عمل موجب جنت دکلدر دخول همان فضل الهی ایله در

﴿ منت سدره وطوبی زپی سایه مکش * که چوخوش بنکری ای سرو روان این همه نیست ﴾

سایه دن اوتری سدره وطوبینك منتنی چکمه زیرا چونکه امعان نظر ایده سن ای سرو روان بوجمله یوقدر (مفردات) (منت) مراد حمل وبار (سدره) مقام جبرائیل (طوبی) سدره ده برشجردر (ز) من (پی) تعلیلیه (سایه) کولکه (مکش) چکمه (که) زیرا (چو) چونکه (خوش) لطیف (بنکری) نظر ایده سن (ای سرو روان) ای تمایل ایدیجی سرو (این) بو (همه) جمله (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) سنکه مازاغ البصر سالطاننك طفیلیسن دون همت اولوب مشتهای نفس اولان سدره وطوبی سایه سی منتنی چکمه وحظ نفس ایچون عمل ایتمه زیرا (کل شیٔ هالك الا وجهه) سرنجه ذات باریدن غیری یه میل ایتمك هبادر امعان نظر ایلسك برشی که هالکدر اکا محبت یوقدر واهل الله حرامدر

﴿ پنج روزی که درین مرحله مهلت داری * خوش بیاسای زمانی که زمان این همه نیست ﴾

بربش کون که بو مرحله ده مهلت طوتارسن برزمان خوش دیکلن زیرا بوجمله زمان یوقدر (مفردات) (پنج) بش (روز) کون (یا) وحدتیه (در) فی (این) بو (مرحله) قوناق (مهلت) رخصت (داری) طوتارسن (خوش) م (بیاسای) دیکلن (زمان) م (یا) وحدتیه (که) زیرا (زمان) م (این) بو (همه) جمله

(رلب بحرفنا منتظریم ای ساقی * فرصتی دان که زلب تابدهان این همه نیست) لب کنار معناسنه در بحره اضافتی لامیه در و بحرك فنایه اضافتی بیانیه بحرفنادن مراد بوجهاندر که کان فنا دکزنه طالوب کیدر هیچ کیسه قالماز فرصتده یا تنکبر ایچوندر وحدت ایچوندر دکلدر که حرف تعلیل * محصول بیت * بحرفنا دکزنده منتظرز ای ساقی یعنی بحر فنا کنارنده خار دن هلاك اولمغه مشرف منتظر ومتوقف احسانکز ای ساقی بزه جام ایالب صونمغه فرصت بیل زیرا فرصت سریع الزوالدر مثلدر که (الفرصت سیف)

(نیست) بوقدر (معنای اشارتی) بوسریعة الزوال اولان فانی دنیاده بش کونلك عمر اولان منزلده مهلت والکده فرصت وارایکن باقی اوله جق اللهك ذکری ومعرفت وانسیله برزمان خوش حال اوزره اول عمرکی ماسوی شغلی واضطرابیله فنایه ویرمه زیرا بوزمان دخی فانیدر عاقبتی بوقدر

رلب بحرفنا منتظریم ای ساقی * فرصتی دان که زلب تابدهان این همه نیست

فناد ریاسی کنارنده منتظرزای ساقی برفرصت بیل که لبدن دهانه دك بوجله بوقدر (مفردات) (ر) علی (لب) کنار (بحر) دریا (فنا) م (منتظریم) کوزه دجیز (ای ساقی) م (فرصت) م (یا) وحدتیه (دان) بیل (که) زیرا (از) من (لب) دوداق (تا) انتهائیه (بدهان) اغزه (این) بو (همه) جمله (نیست) بوقدر (معنای اشارتی) ای ساقی بو بحرفنانك کنارنده آخرته کوجکه نوبت کوزه دیرزکه (کل نفس ذائقة الموت) بواقتضاالله عطشانی اولان پریشان قلبکی دریای رحمت الهیه دن آب حیات معرفة الله ایله فرصتی غنیمت بیلوب برقدم اقدم صوارکه بردخی بوعمر اله کیرمز و برفانی دنیا قاطوتمز زیرا ابتداسندن انتهاسنه دك بودنیا فانیدر هیچ برذره سنده بقا بوقدر

زتهتك مکن اندیشه وچون کل خوش باش * زانکه تمکین جهان کذران این همه نیست

پرده یرتلمقدن اندیشه ایتمه وکل کبی خوش اول اندن که کچیجی جهانك ثباتی وقراری بوجله یوقدر (مفردات) (از) من (تهتك) یرتمق (مکن) ایتمه (اندیشه) فکر (چون) مثل (کل) م (خوش) م (باش) اول (زانکه) آندن که (تمکین) قرار (جهان کذران) کچیجی جهان (این) بو (همه) جمله (نیست) بوقدر (معنای اشارتی) ای سالك حضرت اللهك سعت رحمتنه اعتمادا ورجاء (یوم تبلی السرائر) ده پردهٔ اسرارك یرتیلوب رسوای اولمق جانبنی تفکر ایتمه همان ماخلق لهك اولان تحصیل معرفة الله ده انبساط قابله وتجلیات انوار حق ایله کل کبی آچیلوب خوش حال اولمغه سعی ایله زیرا بوسریعة الزوال اولان جهانك هیچ ثباتی وقراری بوقدر بومعبره یه الدانوب مکرالله دن امین اولمق جهاقندر

زاهد ایمن مشواز بازی غیرت زنهار * که ره ازصومعه تادیرمغان این همه نیست

ای زاهد امین اولمه غیرت اویوننده صاقن زیرا یول صومعه دن کلیسای مغانه دك بوجله یوقدر یعنی بعد مسافه یوقدر (مفردات) (زاهد) ای زاهد (ایمن) خوفی ترك ایتمك (مشو) اولمه (از) من (بازی) اویون (غیرت) م (زنهار) صاقن (که) زیرا (ره) یول (از) من (صومعه) عبادتخانه (دیر) کلیسا (مغان) جمع مغ کافر دیمکدر (این) بو (همه) جمله (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) ای زاهد (ماغرك بربك الکریم) سرنجه عبادات وطاعتکه وزهد وتقوی که مغرور اولوب مکرالله دن امین اولمه وخوف الهی ترك ایدوب

صاقن

یعنی فرصت برکسکین قلیجدر لبدن دهانه دك هیچ نسنه اولمدیغی کبی زمان فرصتده هیچ نسنه دکلدر (ازتهتك مکن اندیشه وچون کل خوش باش * زانکه تمکین جهان کذران این همه نیست) تهتك مصدر در تفعل بابندن پرده نك یرتلمسنه دیرلر فعل لازمدر ثلاثیسی متعدیدر هتك دیرلر پرده یرتدی دیجك پرده تهتك بونده عرض پرده سی یرتلمه دن کنایه در که معنای لازمیسی رسوایلقدر تمکین قدرت معناسنه کذران صفت مشبهه در کذریدن کچمك معناسنه * محصول بیت * تهتکدن یعنی عرضك پرده سی یرتلمقدن اندیشه ایله یعنی قیرمه وکل کبی خوش اول یعنی کل غنچه پرده سنده ایکن مستور ومصون ایدی غنچه نك پرده سی یرتیلوب طشره چیقدی وعزیز ومقبول اولدی ایدی سنك پرده عصمتکی هتك ایلسندن قیرمه صکره محترم ومکرم اولورسن زیرا عاشقلق ناموسله جمع اولماز پس عشقله پرده ناموسی مهتوك اولمقدن اندیشه ایله زیرا جهان کذرانك قدرت وقوت ویرمسی هیچ نسنه دکلدر (زاهد ایمن مشوا زبازی غیرت زنهار * که ره ازصومعه تادیرمغان این همه نیست) زاهد منادی حرف ندا محذوف ایمن همزه نك کسری ویانك سکونی ومیمك کسریله امین معناسنه مشونهی مخاطبدر شویدندن اولمه دیمکدر بازی اویون معناسنه در * محصول بیت * ای زاهد زنهار بازی غیرتدن امین اولمه یعنی اللهك غیرتندن ومکرندن امین اوله حاصلی عبادتکه مغرور اوله زیرا صومعه دن دیرمغانه دك اولان طریق ومسافه هیچ نسنه دکلدر یعنی ارالرنده تفاوت زیاده معتبر دکلدر زیرا ایکیسی معبوددر وایکیسنده یه خالق اشیایه در عبادت اکرچه ظاهرا بری محرابه وبری صنمه متوجه در ومکمندرکه زاهد غرور زهد وریا ایله جهنمه وراهب قبول اسلامله جنته واره حاصلی عبادت خاصه نك شرفی مکیه در مکانه دکلدر مکرکه حرمین شریفین اوله انلرده ده کذلك خلوص طویت شرطدر وانلرده برزمان معبد مشرکین ایدی صکره معبود بالحق که الله در معبد مسلمین ایلدی پس ذات واجب الوجوده نسبت دیروصومعه عباد ته کوره برابردر نه صومعه ده عبادت مفیدونه کلیساده زیرا ایکیسنکده خالقی اودر

(دردمندیٔ من سوخته زار ونزار * ظاهرا حاجت تقریر وبیان این همه نیست) دردمندی دردآغریدر وجع معناسنه مند فارسیده ادات نسبتدر دردلی دیمکدر دولت مند دولتلی وسعادتمند سعادتلی دیمکدر ویای اول حرف مصدر وثانی اضافیچون کلمشدر منه مضافدر اضافت لامیه ایله ومن سوخته یه اضافت بیانیه ایله یاء بطنیله وسوخته نك زاره کذلك زارك تحقیقی سابقا مرور ایلمشدر نزار لغتده آرق دیمکدر اما بونده ضعیف ونحیف معناسنه دردمندی مبتدا ومصراع ثانی خبری ظاهرا بونك کبی الفاظده

صاقن شیطان کبی بی ادبلك ایتمه سن که غیرت الله ظهور ایدوب درکاه حقدن مطرود اولاق ایله کندیکی رسوای ایدرسن سکا همان بین الخوف والرجا اولمق لازمدر

دردمندیٔ من سوخته زار ونزار * ظاهرا حاجت تقریر وبیان این همه نیست

بن یانمش زار وضعیفك دردمندلکی ظاهرا تقریر وبیانه حاجتی بوجله بوقدر (مفردات) (دردمند) دردلی (من) بن (سوخته) یانمش (زار) زبون (نزار) ضعیف (ظاهرا) م (حاجت) م (تقریر) م (این همه نیست) م (معنای اشارتی) ای زاهد راه خدا همان بیچاره لك وفنای نفس وذل وحقارتله درد مندار لمقدر وکبری وغروری ترك ایدوب تواضع ومسکنتله محو ومثلاشی اولمقدر انکیچون کورمزمیسین بن یانمش زار وضعیفك دردمندلکی اویله ظاهردرکه تقریر وبیانه حاجت یوقدر

نام حافظ رقم نیك پذیرفت ولی * پیش رندان رقم سود وزیان این همه نیست

حافظك اسمی ایو رقمی قبول ایتدی لکن رندلر اوکنده فائده وضرر رقمی بوجله بوقدر (مفردات) (نام) اسم (حافظ) م (رقم) یازی (نیك) ایو (پذیرفت) قبول ایتدی (ولی) لکن (پیش) اوك (رندان) لاابالیلر (رقم) یازی (سود) فائده (زیان) ضرر (این) بو (همه) جمله (نیست) بوقدر (معنای اشارتی) حاصلی حافظ کرچه توفیق حقله بوقدر ریاضات ومجاهدات وترك وجود وترك ماسوی الله ایله ایونام تحصیل ایتدی لکن مردان خدا عندنده نام ونشان وسود وزیان قیدی بوقدر همان مقصودلری فانی فی الله و باقی بالله اولمقدر یسرنا الله تعالی بجاه سید المرسلین

ولە ایضا

چه لطف بود که ناکاه رشحهٔ قلمت * حقوق خدمت ماعرضه کرد بر کرمت

نه لطف ایدی که اکسزین سنك قلمك نمی بزم خدمتمز حقلرینی سنك کرمك اوزره عرض ایلدی (مفردات) (چه) نه (لطف) م (بود) ایدی (ناکاه) اکسزین (رشحه) نم (قلم) م (تا) خطابیه (حقوق) حقلر (خدمت) م (ما) بز (عرضه) افاده (کرد) ایلدی (بر) علی (کرم) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) (اول ماخلق الله القلم) حدیثی سرنجه یارب بحمدالله تعالی نه عجب برعظیم لطف وکرمدر که ذات شریفندن قلم ایله تعبیر اولنوب باعث ظهورات رقوم عالم اولان حبیبك محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلمی بزه رسول بعث ایتدك واول رؤف رحیم اولان رسولك ناکاه کلوب رحمة للعالمین اولدیغیچون بزعاصی وبیچاره امتلرینه شفقة بزم حقوق خدمتده نقصانمزی وعیب وعصیانمزی یارب سنك کرمکه عرض واحاله ایدوب امتی امتی کلمهٔ طیبه سیله بزه شفاعت بیورمشدر بزی شفاعتنه مظهر ایله یارب

بنوك خامه رقم کردهٔ سلام مرا * که کارخانهٔ دوران مبادبی رقمت

قیاس ترکیبده واقع اولدیغی پرده نتوینله اوقومقدر اما عجم صورت وقفده اجرا ایدر وتنوینی الفه ابدال ایدوب اوقور * محصول بیت * بن زار ونزار سوخته نك دردمندلکی ظاهرا تقریر وبیان احتیاجی هیچ نسنه دکلدر ظاهرا بونده اوج یره مقید اولمغه قابلدر دردمندی لفظنه وحاجت واین همه نیست عبارتنه فتأمل (نام حافظ رقم نیك پذیرفت ولی * پیش رندان رقم سود وزیان این همه نیست) بعض نسخه ده رقم نیك پذیرد هیهات استفهام انکاری طریقیله یعنی نپذیرد * محصول بیت * خواجه تجرید طریقیله بیوررحافظك نامی ایو آد قبول ایلدی اما نه فائده رندلر یاننده سود وزیان رقمی هیچ نسنه دکلدر یعنی حافظك نامی ایلکاه مشهور اولدی اما اعتبار رندلر قتنده ذاته وجوهره در آد ایلکنه و یرامزلغنه دکلدر اما عکور نسخه اوزره یعنی حافظك نك وعاری رقمی یعنی نشانی قبول ایدرمی یعنی ایلمز زیرا رندلر قتنده سود وزیان رقمی ونشانی هیچ نسنه دکلدر حاصلی عالك نه فائده سنه اعتبار ایدرلر نه زیانه زیرا هیچ نسنه باقی دکلدر (وله ایضا) (چه لطف بود که ناکاه رشحهٔ قلمت * حقوق خدمت ماعرضه کرد بر کرمت) رشحه صزندی یعنی برنسنه دن صزان نسنه برکرمت بر بونده باء صله معناسنه کرمت تامی خطاب ایچوندر عرض کرمه رشحه قلمه اسناد مجازیدر مراد ذاتدر برحضرتت دیمکدر * محصول بیت * نه لطف ایدی که ناکاه سنك قلمك رشحه سی بزم خدمتمز حقلرینی حضرتکه عرض ایلدی خواجه حضرتلرینه احباسنك بریسی نیجه زمان مکتوب ارسال ایلمکده اهمال ایلش ایمش بعده برمکتوب ارسال ایدوب اول مکتوبده خواجه نك خدمت سابقه سنی ذکر ایدر پس خواجه حضرتلری اول صاحب سعادتك کمال اهمالنه نسبت مکتوبی وانده ذکر حقوق خدمت سابقه یی قلمه اسناد ایدر یعنی بزم حقوق خدمت سابقه مزی سن کلیا فراموش ایلش ایدك اما قلمك لطف ایدوب سکا کوردی دیمکدر بوغزلی مذکور مکتوبك جوابنده یازوب ارسال ایلمشدر (بنوك خامه رقم کردهٔ سلام مرا * که کارخانهٔ دوران مبادبی رقمت) نوك نونك فتحی وضمیله هرنسنه نك سوری اوجی خامه قلم رقم رانك وقافك فتحه لریله اسمدر یازی معناسنه بونده کتابت معناسنه در کردهٔ سلام مرا کرده

فعل ماضیدن برقسمدر اخرنده کی یا خطاب ایچوندر سلام مفعول بهیدر کرده نك مضافدر مرالقطنه بنم سلامی دیمکدر یاخود سلامی مضاف قلیوب ساکن اوقو یوب کرده یه ایکی مفعول اعتبار ایده وز جعل یه اعتبار ایلد یکمز کبی اولکیسی عجم اسلوبیدر وایکنجیسی روم ولکل وجهة که حرف رابط دعا مابعدی دعادر کارخانه نك دورانه اضافتی بیانیه درکار خانهٔ دوراندن مراد جهاندر مبادنهی غائب مقام دعاده واقع اولمش بی رغبت رقم بونده ایکی اعتبار له دربری کندینك رقم ایلد یکیدر یعنی کندینك رقم ایلدیکی مکاتب ورسائل بریده کارخانهٔ

قلم اوجیله بزه سلام یازمش سن که کارخانهٔ دوران سنك مرقومانکسز اولسون (مفردات) (با) للملابسة (نوك) اوج (خامه) قلم (رقم) یازمق (کردهٔ) ایتمش سن (همزه) خطابیه (سلام) م (را) ادات مفعول (کارخانه) ایش اوی (دوران) زمان (مباد) اولسون (بی) نفی (رقم) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) استعیذ بالله (والله یدعوا الی دارالسلام) سرنجه شافع مشفع اولان رسولمز وسیدیمز شفاعتی سبیله استعداد واستحقاقمز یوق ایکن رسولمز اسان شریفیله بزه دارالسلامکه دعوتی کتب وبیان بیورمشسنز یارب ذات پاکك حرمتنه وحبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم عشقنه بوصنعك عالمنه کاوب وکله جك بز وسائر امت محمد اولان اخوانمز سنك دعوتکدن محروم اولمسون و بزقوللر اول سید وساطانندن مهجوراولسون

نکویم ازمن بی دل بسهو کردی یاد ❁ که در حساب خرد سهو نیست برقلمت

دیمزم که بن بی دلدن سهوایله اکدك زیرا عقل حسابنده قلمك اوزره سهو یوقدر (مفردات) (نکویم) دیمزم (از) من (من) بن (بی) نفی (دل) کوکل (سهو) خطا (کردی) ایتدك (یاد) ذکر (که) زیرا (در) فی (حساب) م (خرد) عقل (سهو) خطا (نیست) یوق (بر) علی (قلم) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب (انا عندظن عبدی بی) بیوردك سکا حسن ظنم بوکه دیمزمکه بن عاصی ومجرم وپریشان القلب قولکی قلمك خطاسیله اکدك بونی دیمم لکن دیرم که بحمد الله کرم صاحبی ربم بنی تقدیر ازلیه سنده ولوح محفوظنده امت محمددن یازدی بنم ربمه حسن ظنم بودرکه دنیا وآخرت بنی امت محمد ایچندن چیقرمز و بن مجرم قولی ینه دارالسلامده سید وسلطانندن ایرمز وجوارنده جار ایدوب دعوتی سفره سندن مغتنم ایدر زیرا عقل حسابنده سنك قلمکده خطا یوقدر

مرا ذلیل مکردان بشکر این توفیق ❁ که داشت دولت سرمد عزیز ومحترمت

بنی ذلیل وحقیر ایله بوتوفیقه شکری سبیله که دولت سرمد سنی عزیز ومحترم طوتدی (مفردات) (مرا) بنی (ذلیل) م (مکردان) ایلمه (با) تعلیلیه (شکر) م (این) بو (توفیق) عنایت (که) زیرا (داشت) طوتدی (دولت) م (سرمد) ابدی (عزیز) م (محترم) حرمتلو (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای عاصی امتنه والدیندن اشفق اولان سیدم یارسول الله سلطنت محبوبیت ایله موفق اولدیغك شکرانه سیچون حضرت الله عشقنه بزعاصی امتلریکه شفاعت بیوروب بودکلو کافر ومسلم اراسنده محشرده خوروحقیر ایلمه زیراسن یارسول الله افضل انبیاسن ومحبوب خداسن اللهی توحید ایدوب وسنی تصدیق ایدن عاجزامتکی خوروذلیل ایتمك سنك نصیبکه سزا کورلمز سن شافع ومشفع سن سنی حق تعالی جمله ابدیادن عزیز ومحترم طوتدی

دورانده مرقوم اولماق معناسنه یعنی کارخانهٔ دورانده رقم اولنمقدن خالی اولمیه سین دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ قلم اوجیله بنم سلامی رقم ایلمش سین ویابکا سلام رقم ایلمش سین که کارخانهٔ دوران سنك مرقومك اولمدقچه اولسون ویاکارخانهٔ دورانده مرقوم اولمقدن خالی اولمیه سین ایکیسنکده مآلی دنیا طوردقچه طور دیمکدر حاصلی غزل ارسال ایلدیکی دوسته طول عمرله دعادر (نکویم از من بیدل بسهو کردی یاد ❁ که درحساب خرد سهو نیست برقلمت) بو بیت کانه جواب سؤال مقدردر زیرا اول رشحه یی قلمه اسناد ایلدی عرض خدمت سابقه یی صکره سلامی نوك قلمه پس نوك قلمه اولان کویاکه کندیدن سهوله واقع اولمش قصدا دکل ایمدی بو اعتراضی دفع ایچون بو بیت ذکر اولمشدر کردی یاد یاد کردن اکمقدر که حرف تعلیل خرد عقل برقلمت برعلی معناسنه ❁ محصول بیت ❁ بن دیمزم که بن بیدلی سهوله یاد ایلدك یعنی بنی سهوله اکدك زیرا عقل حسابنده قلمك اوزره سهو جاری دکل یعنی سنك قلمك خطا ایلمز حاصلی قلمکدن سهو صادر اولمز (مرا ذلیل مکردان بشکر این توفیق ❁ که داشت دولت سرمد عزیز ومحترمت ❁) مکردان نهی مخاطبدر کردانیدن ایلمه دیمکدر که حرف بیان توفیق سرمدبی اول وبی آخر ❁ محصول بیت ❁ بنی ذلیل وحقیر ایله بوتوفیق شکرانه سیچون که دولت سرمد سنی عزیز ومحترم طوتدی یعنی دولت ازلی وابدی سنی عزتلی وحرمتلی ایلدی

(بیاکه باسر زلفت قرار خواهم بست ❁ که کرسرم برود برندارم از قدمت) برندارمك مفعولی سردر ❁ محصول بیت ❁ کل که سنك زلفك اوجیله عهد وپیمان بغلامق ایسترم که باشم کیدرسه ایاغکدن باشم قالدرمزم وقالدرمیم یعنی هر قنده کیدرسك خاکپایك اولایم

بیاکه باسر زلفت قرار خواهم بست ❁ که کرسرم برود برندارم از قدمت

کل که سنك زلفك اوجیله قرار باغلاق ایسترم که اکر باشم کیدرسه دخی سنك ایاغکدن باشم قالدرمیم (مفردات) (بیاکه) کل که (با) للملابسة (سر) اوج (زلف) م (قرار) ثبات (خواهم) ایسترم (بست) باغلاق (کر) اکر (سرم) باشم (بر) یوقارو (ندارم) طوتمم (از) من (قدم) ایاق (تا) خطابیه (معنای اشارتی) مدد یارسول الله سنك صفات الله اولان خلق عظیمك اوزره دائم قرار طوتمق ایسترم که اکر باشم دخی کیدرسه سنك اثر قدم شریفکدن برلحظه باشم قالدرمیم وسنك عنایتکله برنفس سنت سنیه کدن ایرلمیم تاکه امتلکده ثابت اوله یم

زحال ما دلت آکه شود ولی وقتی ❁ که لاله بردمد از خاك کشتکان غمت

سنك کوکلك بزم حالمزدن خبردار اولور اما بر وقتده خبردار اولور که سنك غمك مقتوللرینك قبرندن لاله بتده (مفردات) (ز) من (حال) م (ما) بز (دل) کوکل (تا) خطابیه (آکه) خبردار (شود) اولور (ولی) اما (وقت) م (یا) وحدتیه (لاله) قرمزی چیچك (بردمد) ظهور ایده وبته (از) من (خاك) طپراق (کشتکان) مقتوللر (غم) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارسول الله الله تعالینك بیادرمسیله سنك خانهٔ تجلیٔ ربانی اولان قلب شریفك بزم حال پریشانمزدن خبردار در اما بر وقتده دخی زیاده مطلع اولور سکز که سنك مایهٔ سعادت اولان درد وغمك مقتوللری ومشتاق جمالك اولان مجرمان بی دللری قدرت الهی قبرلرندن ردن لاله بترکبی بعث ایدوب (یوم تبلی السرائر) ده عرضگاه محشره کلوب عاصی امتلرك شفاعت عظمایه محتاج اولوب قپوکه کلورلر اول کونده بز عاصی امتلریکی شفاعتکدن مهجور ایتمه سین

صبا زلف تو با هر کلی حدیثی کفت ❁ رقیب کی ره غماز داد در حرمت

صبا سنك زلفکدن هر بر کله بر سوز دیدی رقیب سنك حرمکه غمازه قچن یول ویردو یرمز (مفردات) (صبا) صبایلی (ز) من (زلف) م (تو) سن (باهرکلی) هر بر کله (حدیثی) برسوز (کفت) دیدی (رقیب) کوزجی (کی) قچن (ره) یول (غماز) عدو (داد) ویردی (در) فی (حرم) ایج حولی (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارسول الله سن برمعدن اسرار الله سین که فیض خداسین مشکاة نبوتدن هر بر مظهر انوار محمدی اولان وایلرك هر بر لرینه بر درلو مالا نهایه اسرار لدنیه ظهوره کتورمشدر وهر برینه بر درلو مشرب سعادت ویرمشدرکه (تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض) مظاهرلری اولمشلردر وهر بر لرینك حرم اسرار الهی اولان خانهٔ قلبلرینه عصمت خدادر یاتی عدویه یول ویرمیوب معصوم قیلمشدر متعنا الله باسرارهم البهیة

روان تشنهٔ مارا بجرعهٔ دریاب ❁ که میدهند زلال خضر زجام جمت

بزم صوسز جانمزه بر جرعه ایله ایرش که سکا جم جامندن آب حیات ویره لر (مفردات) (روان) جان (تشنه) صوسز (مارا) بزم (بجرعهٔ) بر جرعه ایله

کیدرسك خاکپایك اولایم (زحال ما دلت اکه شود ولی وقتی ❁ که لاله بردمد از خاك کشتکان غمت) وقتیده یا وحدت ایچوندر که بیان وقت ایچوندر کشتکان کشته نك جمعیدر مقتوللر دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ سنك کوکلك بزم حالمزدن خبردار اولور اما بر وقتده خبردار اولور که لاله بته سنك غمك مقتوللرینك خاکندن یعنی اولدیکمزدن صکره بزم احوالمزدن اکاه اولوب قدرمز بیلورسین (صبا ززلف تو با هر کلی حدیثی راند ❁ رقیب کی ره غماز داد در حرمت) باهرکلی یا حرف صله ویا حرف وحدت حدیثی ده کی یاده وحدت ایچوندرکی قچن در حرمت دریای صله معناسنه در غمازدن مراد صبادرکه قنغی قوقولی نسنه یه اوغراسه انك قوقوسنی عالمه نشر ایلر پس بو اعتبار له اکا غماز دیرلر ❁ محصول بیت ❁ صبا سنك زلفکدن هر کله برسوز سوردی یعنی سوق کلام ایلدی رقیب غماز سنك حرمکه قچن یول ویردی یعنی صبا سنك حرمکه داخل اولماسه سر زلفك بو ینی عالمه نشر ایلمزدی پس رقیب اکه حرمکه دخوله نه وقت اذن ویردی که بویله غمازلق ایلر (روان تشنهٔ مارا بجرعهٔ دریاب ❁ چو میدهند زلال خضر زجام جمت) بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقعدر (ترا زحال دل خستکان چه غم که مدام) روان روح انسانی دریاب بونده تفقد ایله یعنی یوقله دیمکدر زلال خضردن مراد آب حیواندر وجام جمدن مراد جام جهان نمادر ❁ محصول بیت ❁ بزم صوسز جانمزی برجرعه ایله قاندر چونکه سکا جام جمدن آب حیات ویره لر یعنی باده ایچدیکك زمانده بزم صوسز جانمزی برجرعه ایله تسلی ایله حاصلی باده نوش اولدیغك وقت بزی برجرعه ایله یاد ایدوب فراموش ایلمه (دلم مقیم در نست حرمتش می دار ❁ بحکم انکه خدا داشتست بی الت)

حرمتش بونده مصدر مفعول معناسنه یعنی محترم دیمکدر میدار امر مخاطبدر داریدن طوت دیمکدر * محصول بیت * بنم کوکلم سنك قپوکده مقیمدر انی محترم طوت یعنی اکا حرمت وعزت ایله اول حکمله خداسنی المدن سالم طوندیغیچون سنی دخی قپوکده

مقیم اولان کوکلی حرمتلی وعزتلی طوت (کین کهست وتوخوش تیز میروی هش دار * مکن که کرد برایدز شه ره عدمت) کین کهست مبتداء محذوفه خبردر تقدیر کلام این جهان کین کهست وتوده واو معنای حالیت افاده ایدر خوش بوتك کبی یرلرده ایو معناسنه نیك لفظنه مرادفدر معنای لازمی محکمدر تیز میروی تیز کیدرسز دیمکدر بی پروالقدن وغفلتدن کنایتدر هش هوشدن مخففدر عقلك طوت یعنی عقلك اویار معناسنه هش دار مکن لفظنه مقیددر یعنی اوصلی اول تیز رولك ایله که حرف تعلیل نهیه علتدر کرد توز براید چیقار دیمکدر بونده چیقه معناسنه در عدمت ناسی معنی جهتدن کرده مقیددر کردت براید دیمکدر شهره شاه راهدن مخففدر اصلنده راهشاه ایدی پادشاه یولی دیمکدر یعنی اولو یول عدمه شهره اثباتی مجازادر عدم شه رهندن توزی قالقمق هلاك وفنا اولمقدن کنایتدر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله و یاخطاب خاص طریقیله اول ارسال غزل بیوردیغی دوسته دیر بوعالم بوصی بریدر یعنی مقام تهلکه‌در حال بوکه سن محکم بی پروا وغافل کیدرسین بو کیدیشی ایله یعنی غفلتله روشی ترك ایله یوخسه عدمشاه راهندن توزك قالقار یعنی اولوب اثار فنالك ظهور ایدر حاصلی غرور وغفلت هلاکك اسبابندندر ترك ایله که هلاك اولمیه سین (همیشه وقت نوای عیسی صباخوش باد * کجان حافظ دلخسته زنده شد بدمت) عیسائك صبایه اضافتی بیانیه در صبایه نسبت باد آشنادرکه دعایه علتدر بدمت بونده دم نفس معناسنه در * محصول بیت * ای عیسی وش صبا دائماسنك اوقات واحوالك خوش اولسون زیرا حافظ دلخسته نك جانی سنك جان بخش روح افزانفسکله زنده اولدی یعنی قبل کوی جاناندن هبوب ایلکله جان حافظ مسکینه حیات ویردك (وله ایضا)

(درباب) ایرش (مید هند) ویره‌لر (زلال خضر) آب حیات (ز) من (جام) قدح (جم) بر پادشاه (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارسول الله سن برمحبوب خداسنکه پادشاه حقیقی اولان فیاض مطلق جانبندن هرآن سنکیچون بلا واسطه یدقدرت الهیه ایله آب حیات فیوضات جانفزاویررلر سندخی کرمکله آب زلال شفاعتکه وشراب عشق ومحبت ذات پرشفقتکه صوسز اولان جانمزه بر جرعه احسان ایله ایرش وبو باب احسانکك مقیمی اولان بیچاره امتلریکه دستکیر اولوب رأفت ورحمتله عون ونصرت ایده سین

﴿ دلم مقیم درتست حرمتش میدار * بشکر آن که خدا داشتست بی المت ﴾

کوکلم سنك قپوکك مقیمیدر انی حرمتلی طوت انك شکرینه که خداسنی المسز وغمسز طوتمشدر (مفردات) (دلم) کوکلم (مقیم) ثابت (در) قپو (تو) سن (است) در (حرمت) تعظیم (ش) ضمیر (میدار) طوت (با) تعلیلیه (شکر) م (آن) اول (خدا) م (داشته) طوتمش (است) در (بی) نفی (الم) غم (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارسول الله بحمدالله دل ناپخته و پریشانم هرنقدر محجوب وغمناك ایسه ده ینه سنك رؤیت انوار جمالك اشتیاقیله باب احسانکده مقیم اولوب بقدر خویش بنده فرمانك اولمشدر سیدم وسلطانم حضرت الله عشقنه بو بی قدر بنده افکنده کی وبوعاصی وروی سیاه امت شرمنده کی مانقدم وماتأخر معصومیتك وعندالله محبوبیتك نعمتی شکریچون محضا کرمکله حرمتلی طوتوب روز محشرده امت اراسنده رسوای ایتمیه سین وشفاعتکدن آیرمیه سین

﴿ کین کهست وتوخوش تیز میروی هش دار * مکن که کرد برایدز شه ره عدمت ﴾

بوصوبریدر وسن خوش کسکین وخوفسز کیدرسین عقل طوت بونی ایتمه که عدم شاهراهندن سکا غبار کلور (مفردات) (کین) بوصو (که) یر (است) در (خوش) م (تیز) کسکین (میروی) کیدرسین (هش) عقل (دار) طوت (مکن) ایتمه (کرد) غبار (برآید) کلور (ز) من (شه ره) اولو یول (عدم) یوقاق (تا) خطابیه (معنای اشارتی) بوخطاب نفسه درکه ای نفس سندخی سید الکونین صلی الله تعالی علیه وسلمك شفاعتی دیلیوب محشر رسوایلغندن خوف ایدرسین عقلکی باشکه جمع ایله مبتلا اولدیغك عدو مبین اولان شیطان بوصوده دائم سنك هلاککه قصد ایدر سن اندن خوش خوفسز کزرسین بوغفلتی ایتمه ومکر شیطاندن امین اولمه که عدم شاه راهندن سکا غبار کلور بلکه سیدکدن جدا اولوب هلاك اولورسین

﴿ همیشه وقت نوای عیسی صباخوش باد * کجان حافظ دلخسته زنده شد بدمت ﴾

ای عیسی کبی حیات ویریجی صباسنك وقتك دائما خوش اولسون که کوکلی خسته حافظك جانی سنك نفسك ایله دیری اولدی (مفردات) (همیشه) دائم (وقت) م (تو) سن (عیسی) م (صبا) سحریلی (خوش) م (باد) اولسون (که) زیرا

﴿ جان ﴾

(ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت * وی مرغ بهشتی که دهد دانه وآبت) شاهد عجم محبوبه وعرب فرشته‌یه اطلاق ایدرلر بونده قدس لفظیله مناسب واقع اولمش وقدس قافك ضمیله ودالك ضمی وسکونیله طهور معناسنه اسمدر اولور مصدرده یاحرف نسبت ای ملك کبی پاك محبوب دیمکدر نقاب یوز اورتیسی که اسمدر من استفهامیه معناسنه بهشتی یاحرف نسبت که بونده سابق کبی اسمدردانه وآب مأکولات ومشروباتدن کنایتدر قافیه ده اولان تا ضمیر خطابدر * محصول بیت * ای قدس محبوبی ویافرشته‌سی کیم چکر نقابك باغنی یعنی نقابك باغنی کیم چوزر حاصلی دیدار

مطهرك سیریله کیم مشرف اولور باغ چوزمك یوزینی کورمکدن کنایتدر یعنی وصالك کیمه میسردر دخی ای جنت قوشی دانه وآبکی کیم ویرر یعنی مأکولات ومشروباتکی کیم تدارك ایدر خواجه‌نك جانانی مسافر اولدقده بوغزلی یازوب کوندرمش (خوابم بشداز دیده درین فکر جکرسوز * کاغوش که شد منزل وماواکه خوابت) خواب خوابم بونده اویقو معناسنه میم معنی جهتدن دیده‌یه مقیددر از دیده ام تقدیرنده بشد یاحرف تاکید شد بونده رفت معناسنه جکرسوز وصف ترکیبیدر سوزیدندن جکر یاندریجی معناسنه فکره صفتدر کاغوش که حرف بیان فکر جکرسوزی آغوش الف ممدوده قوجاق معناسنه در عربجه قوس دیرلر که بنه اسمدر ماواب عطف تفسیردر منزل که کاهدن مخففدر بونده متعمدر اولمسه ده معنایه خلل و برمز ضرورت وزن ایچون کلمشدر خواب اویقو بونده رد العجز علی الصدر واقعدر * محصول بیت * کوزمدن اویخو کیتدی بو جکرسوز فکردن که کیمك قوجاغی منزل خوابك اولدی یعنی قوینده یاتوب اویورسین خواجه‌یه بو بیتخصوصنده اعتراض ایلشلردر که خابان عالی جناب دکل ایمش که حقنده سوء ظن ایدوب کیمك قوجاغنده یاتور وکیمك قوینده کیرر دیر بعض نسخه‌ده بو بیت بوله‌دی (رفتی زکنار من دلخسته بنا کاه * تاجای که شد منزل اسایش خوابت) کنار یان معناسنه بنا کاه بازآید در تاجای که تاادات تجیبدر که اسمدر استفهام منزل اسایش اضافتی لامیه در اسایش اسم مصدر ردرد کلنش معناسنه * محصول بیت * ناکاه بن دلخسته‌نك یانمدن کتدك عجبا کیمك یری ومکانی منزل اسایش وخوابکاهك اولمغله مشرف ومعزز اولدی دیمکدر (هرناله وفریاد که کردم نشنیدی * پیداست نکارا که بلندست جنابت) که کردم که حرف رابط صفت پیدا ظاهر معناسنه در نکارانکار لغتده نقشدر اما عجم محبوبه اطلاق ایدر اخرنده الف حرف ندادر ای نکار دیمکدر که حرف بیاندر پیدایی بلند یانك فتحیله وضمیله لغتدر جناب حولی وحیات معناسنه که عرب اکا فناء الدار دیرلر * محصول بیت * هرناله وفریاد وفغان که ایلدم اشتمدك پس معلومدر ای نکار که جنابك بلند ورفیع در یعنی کمالی رفعتدن کیمسه‌نك ناله‌سی اکا ایرشمزکه ایشیده‌سین تکیم دیمشلر (بیت) یارب فهم ماراکه

(جان) م (حافظ) م (دل) قلب (خسته) م (زنده) دیری (شد) اولدی (با) للملابسة (دم) نفس (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای باعث حیات عالم اولان فیض خدا ورسول مجتبی علیك الصلوة والسلام حضرت الاهك سکا شفاعت عظمی ووسیلهٔ علیایی بخش واعطا ایتمسیله سنك وقتك دائم خوش اولسون که بوکوکلی خسته حافظك جانی دخی سنك ظهورکله حیات بولمشدر وحیات ابدی بولسامز دخی سنك شفاعتکله در متعنا الله بشفاعته صلی الله تعالی علیه وسلم ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت * وی مرغ بهشتی که دهد دانه وآبت ﴾

ای عالم قدسك محبوبی سنك نقابك بندنی کیم چوزر وای جنت قوشی سکا دانه وآبی کیم ویرر (مفردات) (ای) حرف ندا (شاهد) محبوب (قدس) اریلق (یا) نسبیه (که) کیم (کشد) چکر بونده چوزر دیمکدر (مرغ) قوش (بهشت) جنت (یا) نسبیه (که) کیم (دهد) ویرر (دانه) حبه (آب) صو (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای ذات پاکی نقایصدن منزه قدوس لایزال اولان محبوب حقیقی سن برفاعل مختار سنکه سندن توفیق وعنایت اولمقسزین کشف حجبات ایله مشاهدهٔ جمالکه کیم قادر در قادر دکلدر وای جنت معرفتك طاوس بی مثالی سکا لایق علم ومعرفته وعبادات وطاعاته کیم قادر در قادر دکلدر که (ماعبدناك حق عبادتك وماعرفناك حق معرفتك) بوکه شاهد در

﴿ خوابم بشداز دیده درین فکر جکر سوز * کاغوش که شد منزل آسایش وخوابت ﴾

بو جکر یاقیجی فکرده کوزمدن خواب کتدی که کیمك قوجاغی اولدی سنك راحت واویقو یرك (مفردات) (خواب) اویقو (میم) ضمیر (بشد) کتدی (از) من (دیده) کوز (درین) بونده (فکر) م (جکرسوز) جکریاقیجی (آغوش) قوجاق (که) کیم (شد) اولدی (منزل) محل (آسایش) راحت (خواب) اویقو (تا) خطابیه (معنای اشارتی) (ان سعدا لغیور) حدیث شریفی سرنجه غبطه وغیرتمدن شو جکر یاقیجی فکرده کوزمدن اویقو کیتدی جمال محبوب حقیقی عجبا قنغی صاحب دولتك دیدهٔ بصیرتنده مشاهده‌در وعجبا کیمك قلبی مجلامنده سنك انوار تجلیاتك قرار ایتمشدر بزدخی بوعالی جنابه وصلت امیدنده ناله و فریادده یز یسرنا الله بجاه حبیبه صلی الله علیه وسلم

﴿ هرناله وفریاد که کردم نشنیدی * پیداست نکارا که بلندست جنابت ﴾

هرناله وفریاد که ایلدم ایشتمدك ظاهردر ای محبوب که جنابك عالیدر (مفردات) (هر) جمله (ناله) فغان (فریاد) م (کردم) ایلدم (نشنیدی) ایشتمدك (پیداست) ظاهردر (نکارا) ای محبوب (بلند) عالی (است) در (جناب) ذات (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای ذات بیچونی کمال تقدسده محبوب قلوب عاشقان اولان الاهم باب احسانکده مشاهدهٔ جمال امیدیله هرنه قدر تضرع ونیاز

بتعرض توز ساند * کانجاکه توبی بادرسیدن نتواند (درویش نمی پرس وترسم که نباشد * اندیشهٔ امرزش وپروای ثوابت) درویش تقدیر کلام درویش رادر که ادات مفعولدر حذف اولنمشدر ضرورت وزن ایچون وقرینه اولدیغیچون زیرا نمی پرسینك مقدم مفعولیدر صورمزسن دیمکدر بو کلامك ایکی جهتی وار بریسی خطاب عام یعنی عموما ارباب دولته خطاب اوله پس درویشدن مطلقا مراد فقیر اولور بریسیده خطاب خاصدر یعنی جانانه خطاب اوله پس درویشدن کندی خواجه مراد اولور ولکل وجهة ترسمکه نباشد ترسم فعل مضارع متکلم وحده قورقرم دیمکدر که حرف بیاندر قورقوبی نباشد فعل نفی

مستقبل اولمز واولیه ودکل معناسنه کاور اندیشه فکرورأی وتدبیر معنالرنده مستعملدر امرزش اسم مصدر دریارلغنش معناسنه اما بونده یارلغنش معناسنه در امر زیدندن مشتق پروا بونده میل معناسنه ثوابت تاسی ضمیر مخاطبدر معنی جهتنده نباشد لفظنه مقیددر نباشدت تقدیرنده ثوابت ومثوبت طاعتك جزاسنه دیرلر مثلا برکشی برخیر ایلسه انك جزاسنه ثوابت ومثوبت دیرلر * محصول بیت * درویشی صورمزسین یعنی حالنی تفقد ایلمزسین قورقرم که سنك اولمیه یعنی بو قدر یارلغنش فکری وثواب کسب ایلك رأی وتدبیری یعنی درویشك حالنی تفقد وتدارك ایلمدککدن قورقرم سنده مذکور احوال اولمیه یعنی یارلغنق فکری وثوابه میل (ای قصر دلفروز که منزلکه انسی * یارب مکناد آفت ایام خرابت) دافروز وصف ترکیبیدر افروزیدندن کوکل یالکاندریجی یعنی کوکل روشن ایدیجی معناسنه لازمیسی کوکله سرور وبریجی منزلکه ده که مقحمدر مکر که منزلی مصدر میمی اعتبار ایلیه وزنزولکه معناسنه انسی ده یاخطاب ایچوندر مکناد دعادر فعل نهی غائب شکلنده آفت بلادر عاهتده دیرلر * محصول بیت * خواجه قصر جانانه خطاب ایدوب بیورر که ای کوکل سوندریجی قصر انجلین قصر که دوستلق واشناق منزلکاهین اللهدن دیلرمکه سنی آفت ایام خراب ایلسون (دورست سراب درین بادیه هش دار * تاغول بیابان نفریبد بسرابت) سراب اضافتله بکار باشی دیمکدر هش دار عقلك جمع ایله معناسنه تا حرف تعلیل غول بیان آدمیسنه دیرلر کرچه خلق ارامسنده دیو وبیابان آدمیسی اولمق مشهوردر اما حدیث شریفده نفی ایدوب لا غول دیمشدر اکر عالمده وجودی اولسه عموم اوزره سلب ایدوب دیمزدی سرابت کون اورته سنده اسیجق زمانده ایراقدن صو کبی کورنن هیأته سراب دیرلر اما کون اولنده واخرنده کورنسه آل دیرلر تامی معنی جهتندن نفریبده مقیددر * محصول بیت * بو بادیهٔ عشقده سرچشمهٔ وصال ایراقدر عقلك جمع ایله که سنی غول یعنی رقیب کذبله الدامیه یعنی سکا وعدهٔ وصال جانان ایدوب سنی تهلکه یه دوشرمسون دیمکدر

ونالهٔ وفریاد که ایلم قبول ایتمدك بوخطا هردرکه ای محبوبم علوشان وعظمت کبریا صاحبی اولان ذات شریفکه کمال تدنسده اولان بیچاره لره بلا واسطه وصلت ممکن دکلدر بنده سن کرمکله یارب توفیقك بزه یار ایلیوب بزی مقصودیمزه نائل ایله بحرمة طه ویس

دوریش نمی پرسی وترسم که نباشد * اندیشهٔ امرزش وپروای ثوابت

درویشی صورمزسین وقورقرم که اولمیه سکا مغفرت فکری وثواب پرواسی (مفردات) (درویش) فقیر (نمی پرسی) صورمزسین (ترسم) قورقرم (نباشد) اولمیه (اندیشه) فکر (آمرزش) یارلغنق (پروای) طلب (ثواب) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) قال الله تعالی (والله غنی وانتم الفقراء) سرنجه ملجأ ومستغاث محتاج ودرماند کان اولان الله صمدم بو فقیر ومسکین درویش بی نوانك مقصودی حصو ایله ورحمتکله یاد ایتمك آثاریله صورمزسین وآثار رحمتك اولان لذت مناجات وافعال مرضیات اوزره ثابت قیلمزسین قورقرمکه بزعا صیلرك عفو یمزی دخی مراد ایتمیوب عصیانمز سبیله مثاب دخی قیلمزسین یارب هرنه قدر کرمکه لایق عبادتمز یوق ایسه دخی بزه لطفکله معامله بیوروب بزی عفو ومغفرت ایده سك وخانهٔ محبتك اولان قلبمزی انوار عشق سلطانیله معمور ایدوب خرابلقدن امین ایده سین

ای قصر دل افروز که منزلکه انسی * یارب مکناد آفت ایام خرابت

ای قلبه سرور ونور وبریجی قصر که سن انس منزلکهی سین دیلرم ایسترم که آفت ایام سنی خراب ایتمسون (مفردات) (ای) حرف ندا (قصر) کوشك (دل افروز) قلبی شعله لندیریجی (منزلکه) منزل یری (انس) صحبت (تا) خطابیه (یارب) ربمدن دیلرم (مکناد) ایتمسون (آفت) م (ایام) م (خراب) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) ای قلوب عاشقانه نور وضیا وبریجی عرش الله اولان قلب سن الله ایله انسیت محلیسن وخدانك تجلی خانه سیسن ربمدن دیلرم سنی وساوس شیطانیه آفتی ایامی خراب ایتمسون وعمارت انوار تجلی وفیوضات علوم ربانی سندن اکسك اولمسون

دورست سراب درین بادیه هش دار * تاغول بیابان نفریبد بسرابت

بو صحراده چشمه باشی اوزاقدر عقلکی باشکه جمع ایله تاسنی بیابان غولی سراب ایله الدامسون (مفردات) (دور) ایراق (است) در (سر) باش (آب) صو (در) فی (این) بو (بادیه) صحرا (هش) عقل (دار) طوت (تا) حتی (غول بیابان) بیکانه شیطان (نفریبد) الدامیه (بسراب) سراب ایله (ت) خطابیه (معنای اشارتی) ای کوکل بو ماوارد رله پر اولان صحرای عشقده علوم ربانیه وفیوضات رحمانیه یه بوحجاب بشریتله وصلت بعیددر عقلکی باشکه جمع ایله تا که سنی شیاطین انس اولان مشایخ صوری خیالات باطله لرله الدایوب صراط مستقیمدن

تیری که زدی بردلم ازغمزه خطا رفت * تاباز چه اندیشه کند رای صوابت) تیرینك یاسی وحدت ایچوندر که حرف رابط صفت بردلم بربونده با صله معناسنه رفت بوندهٔ صادر اولدی معناسنه تابونده عجبا معناسنه بازبونده تأکید ایچوندر بنه معناسنه ده اولاق ممکندر صواب طوغری معناسنه مقابلی خطادر که اکری معناسنه در * محصول بیت *

براوق که بورکه اوردك غمزه دن خطا صادر اولدی عجبا بنه نه تدبیر ایدر که رأی صوابك یعنی براوق دخی جانمه اوررمی یوخسه انکله اکتفا ایدرمی یامعنی بویله اوله که غمزه دن یورکه اوردیغك اوق راست نشانه وارمدی خطا واقع اولدی عجبا طوغری فکرك یعنی رأی صائبك بوندنصکره نه تدبیر ایدر براوق دخی اتارمی یورکه یوخسه ترك ایدوب اهمال ایدرمی حاصلی آندیغك غمزه اوقی خطا ایلدی برغمزه اوقی دخی آتارمی یورکمه ویاتركان اوقی اتارمی سین تدبیرك ندر (نادره پیری بچه آیین روی ای دل * باری بغلط صرف شد ایام شبابت) تابونده عجبا معناسنه آیین اسلوب وقانونه دیرلر باری بونده هله معناسنه بغلط باحرف صله ویامع معناسنه در شباب بونده یکیتلك معناسنه اسمدر * محصول بیت * عجبا پیرلك طریقنده ووقتنده نه آیین ونه قانونه سلوك ایدرسین ای کوکل هله ایام شبابك غلطیله صرف اولدی وباغلط ایله صرف اولدی حاصلی غرور وغفلتله کچدی (راه دل عشاق زدان چشم خماری * پیداست ازین شیوه که مستست شرابت) خماری یای نسبیدر پیدا ظاهر معناسنه مستست شرابت بونك کبی یرلرده مست قتال معناسنه در * محصول بیت * اول مخمور انه چشم عشاقك کوکلی یولنی اوردی یعنی تیر غمزه ومژکانله عشاق کوکللرینی خراب ایلدی بو شیوه وصنعتدن ظاهردرکه شرابك قتالدر یعنی زیاده مستانه اکدندر چشمك دللری خراب ایلدی وزیاده مستانه لك شرابك قتاللکندندر (حافظ نه غلامیست که ازخواجه کریزد * لطفی کن وبازا که خرابم زعتابت) غلامیست یاسی وحدت ویاتنکیر ایچوندر که رابط صفت لطفی یاتنکیر ایچوندر وحدنده ممکندر بازا که بازبونده عودت وعدول معناسنه عتاب وعتب مصدردر آزاراق معناسنه * محصول بیت * حافظ برقول دکلدر که افندیسندن قچه یعنی بیك جفا کورسه خواجه سندن قاچر کیدر دکلدر اعدی لطف ایله خشم وغضبدن کیرو کل یعنی عدول ایله که عتابکدن خرابم حاصلی جور وجفادن اوتوری سنی راغب کیتمزم اما عتابکدن زیاده متألمدر اعدی لطف ایدوب عتابی ترك ایله (وله ایضا)

چیقرمسون وسنی فنا فی الله بقا بالله مرتبه سندن مهجور ایتمسون

تیری که زدی بردلم ازغمزه خطا رفت * تاباز چه اندیشه کند رأی صوابت

غمزه دن قلبم اوزره براوق اوردك خطایه کیتدی عجبا کیرونه فکر ایلرسنك طوغری رأیك (مفردات) (تیر) اوق (یا) وحدتیه (زدی) اوردك (بر) علی (دلم) قلبم (از) من (غمزه) کوزاوجی (خطا) م (رفت) کیتدی (تا) عجب (باز) کیرو (چه) نه (اندیشه) فکر (کند) ایلر (رأی) تدبیر (صواب) طوغری (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب بحمد الله نظر عنایتکله قلبم اوزره براوق اوروب قلبم توجهنی جانب عزتکه دوندردك لکن اول اوق جکرنه طوقنوب عارف قوللرك کبی بو بندهٔ ناچیزك مطلوبمز اولان فنای کلی مرتبه سنه ایلتمدی که سنك تجلی وبخشایشك جمله حکمت اوزره درحتی سنك ارادهٔ علیهك وحکمت جلیلهك نه اوزره اولدیغنی عقول ادراکدن عاجزدر همان کرمکله بز عاجزلری حصول مرادیمزله مسرور ایده سین

نادره پیری بچه آیین روی ای دل * باری بغلط صرف شد ایام شبابت

عجب پیرلك یولنده نه اسلوب ایله کیدرسین ای کوکل حیف که سنك کنجلك کونلرك غلطه وهوایه صرف اولدی (مفردات) (تا) عجب (در) فی (ره) یول (پیری) قوجه اق (بچه) نه (آیین) اسلوب (روی) کیدرسین (ای دل) ای کوکل (باری) هله (بغلط) خطا ایله (صرف) م (شد) اولدی (ایام) کونلر (شباب) کنجلك (ت) خطابیه (معنای اشارتی) ای کوکل پیراولدك عبادات وطاعات ایتمکه وریاضات ومجاهدات ایله درد عشق وانس حق تحصیل ایتمکه وجودیکده تحمل وطاقت قالمدی عجب بو پیرلکده وبوضعف قوا ایله مردان خدالر کبی نیجه سعی ایده بیلورسین باری ایام شبابی هوای نفسه صرف ایتدك بو پیرلك وقتنی ضایع ایتمیوب خلوص قلبله متوجه درکاه بی نیاز اول که فیاضده بخل یوقدر

راه دل عشاق زدان چشم خماری * پیداست ازین شیوه که مستست شرابت

اول مسکر عشاقك کوکلی یولنی اوردی ظاهردر بوشیوه دن که سنك شرابك مستدر (مفردات) (راه) یول (دل) کوکل (عشاق) عاشقلر (زد) اوردی (آن) اول (چشم) کوز (خماری) مست (پیدا) ظاهر (است) در (ازین شیوه) بونازدن (مست) م (است) در (شراب) م (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب سنك وراء حجابده اولان نظر رحمتك توفیق وعنایتك یواداش ایدیکك عشاقك کوکلی یولنی اوروب بالکلیه ماسوادن منقطع قیلدی بوشیوه دن ظاهردرکه سنك توفیقك ایله اولان شراب عشقك (العشق نار فی القلوب تحرق ما سوی المحبوب) مظهریدر کرمکله بزی زنجیر عشقکله بند ایدوب راه مستقیمدن چیقرمیه سن

حافظ نه غلامیست که ازخواجه کریزد * لطفی کن وبازا که خرابم زعتابت

(آن ترك پری چهره كه دوش از بر ما رفت * آیا چه خطا دید كه از راه خطا رفت) كه حرف رابط صفت پر بونده قت یعنی عند معناسنه آیا ادات استفهامدر عجبا معناسنه چه خطا بونده خلاف صوابدر راه خطا

حافظ او یله برغلام دكل كه قندیسندن قاچه براطف ایله و كیرو كل كه سنك عتابكدن خرابم (مفردات) (حافظ) م (نه) نفی (غلام) عبد (یا) وحدتیه (است) در (از) من (خواجه) افندی كریزد) قاچه (اطق) براطف (كن) ایله (باز) كیرو (آ) كل (خرابم) م (ز) مر (عتاب) غضب (تا) خطابیه (معنای اشارتی) یارب سنك توفیقكله حافظ زنجیره شقكه شویله بند اولمشدر كه سنك دركاه عزتكدن برنفس مفارقتی یوقدر سن محسن حقیقینك باب احسانك فقیری به عبد آبق كبی نظری دخی یوقدر سن اكا براطف ایله و كیرو عالم ارواحده اولان تجلیك ایله بلا حجاب تجلی ایدوب انی غضبكدن امین ایله خرابلغم سنك غضبكدهدر عصمنا الله من غضبه بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آن ترك پری چهره كه دوش از بر ما رفت * آیا چه خطا دید كه از راه خطا رفت ﴾

اول پری یوزلو محبوب كه دون كیجه بزم قتمزدن كیتدی عجبا نه خطا كوردی كه خطا یولندن كیتدی (مفردات) (آن) اول (ترك) محبوب (پری) جنك كوزللری (چهره) یوز (دوش) دون كیجه (از) من (بر) عند (ما) بز (رفت) كیتدی (آیا) عجبا (چه) نه (خطا) م (دید) كوردی (از) من (راه) یول (خطا) م (رفت) كیتدی (معنای اشارتی) بوایل ایله تعبیر اولنان عالم كون وفساد ده اول نور ذاتیه سی عالی محیط اولان محبوب حقیقینك آثار تجلی جمالی بزم قلب پریشانمزدن كیتدی فیاضده بخل یوقدر بزم كسب یدمزاولان خطا سیندن كیتدی اما عجبا قنغی خطای عظیم كوردیكندن كیتدی

﴿ تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین * كس واقف ما نیست كه از دیده چها رفت ﴾

حتی اول جهانی كوریجی چشم بنم نظرمدن كیتدی كیمسه بزه واقف دكلدر كه كوزدن نه‌لر كیتدی (مفردات) (تا) حتی (رفت) كیتدی (مرا) بنم (از) من (نظر) م (آن) ول (چشم) كوز (جهان بین) جهان كوریجی (كس) كیمسه (واقف) عالم (ما) بز (نیست) دكل (از دیده) كوزدن (چها) نه‌لر (رفت) كیتدی (معنای اشارتی) حتی اول قدر آثار تجلی جمال الله قالمدی كه اسرار جهانی كوره‌كه مستعد اولان چشم بصیرت بنم نظرمدن كیتدی و بنی محجوب ایتدی بزم بودرد درونمزه و بو هجر معنویمزه كیمسه واقف دكلدر و براهل كرم دخی حال پریشانمزه نظر ایدوب بزی بو الم هجراندن خلاص ایتمدیكیچون كوزیمزدن نه قانلی یاشلر كیتدی كه حسابه كلمز

﴿ بر شمع نرفت از گذر آتش دل دوش * آن دود كه از سوز جگر بر سر ما رفت ﴾

شمع اوزره كیتدی كوكل آتشنك اوغرامسندن دون كیجه اول توتون كه جكر یانمسندن بزم باشمز اوزره كیتدی (مفردات) (بر) علی (شمع) موم (نرفت)

ایهام طریقیله واقع اولمشدر یعنی مملكت خطا و مذكور معناسنه * محصول بیت * اول پری چهره كوزل كه دون كیجه بزم یانمزدن كیتدی عجبا بزدن نه خطا كوردی كه طریق مملكت خطادن كیتدی و یا جهت خطادن كیتدی یعنی خطا ایلدی كیتدی یا خود نه خطامز ایچون كیتدی بونده خطا مملكت معناسنه او ثانیجه اولكی خطا ایله تجنیس تام اولور خواجه‌نك بو غزلی مسافر اولان جانانه در (تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین * كس واقف ما نیست كه از دیده چها رفت) تا ابتداء غایت ایچوندر زمانده مذله منذ كبی مرا بونده بنم دیمكدر جهان بین وصف تركیبیدر بینیدندن جهانی كوریجی كوزدیمكدر واقف ما اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر چها چه‌نك جمعیدر ما له جمعی لطفدن خالی دكلدر ودیدیلر مانك جمعیده لطفیدر علی كل حال مامحزنده واقعدر چهاده ایكی وجهه محتملدر بریسی ماناسبتیله اشك و سرشكدن كنایت اوله كثرت بكا و كریه معناسنه بری ده جانانك اسباب حسندن كنایت اوله قامت ورخ ورخسار و چشم و ابرو و كاكل و كیسو و سائر اسباب حسن زیرا اول جانان كوزدن كیدنجه اسباب حسنده كیدر پس از دیده چها رفت دیمك صحیحدر * محصول بیت * اول جهان كوریجی كوزم نظرمدن كیده‌لی كیمسه بزم واقفمز دكلدر كه كوزدن نه‌لر كیتدی یعنی اول جانان بزی ترك ایدوب كیده‌لی كوزمدن نه‌لر كیتدیكنی كیمسه بیلمز (بر شمع نرفت از گذر آتش دل دوش * آن دود كه از سوز جگر بر سر ما رفت) گذر اسمدر گذریدندن كچمه معناسنه آتش دل شمعك دلی فتیله سیدر دوش بونده دون كیجه دیمكدر * محصول بیت * دون كیجه شمعك فتیله سی اوزرندن اول توتون كیتدی سوز جگردن بزم باشمزدن كیتدی یعنی دون كیجه اول سوز و گذر واول دود دل كه جگر حرارتندن بزم باشمزدن كچدی و كیتدی شمعك اوزرندن فتیله سی آتشندن كچوب كیتدی حاصلی بزم سوز جگرمزك دودی شمعك فتیله سی آتشنك دودندن زیاده ایدی

كیتدی (از) من (گذر) اوغرامق (آتش) م (دل) كوكل (دوش) دون كیجه (آن) اول (دود) توتون (از) من (سوز) یانمق (جگر) م (بر) علی (سر) باش (ما) بز (رفت) كیتدی (معنای اشارتی) عالم ارواحده وطن اصلیده اذن خطاب ایله و مشاهده انوار خدا ایله پرورده اولمش ایكن شمدی بو عالم ظلمتده بونك كبی دولت عظمانك هجر و فراقیله بزم كوكل آتشنك اوغرامسندن جگر یانمسندن باشمز اوزره كیدن توتون و درد و بلا شمع اوزره كیتدی و اهل صورت انی طانمدی و كورمدی

﴿ دور از رخ او دمبدم از چشمهٔ چشمم * سیلاب سرشك آمد و طوفان بلا رفت ﴾

آنك رخندن ایراق اولسون دمبدم چشمم چشمه‌سندن كوزیاشی سیلابی كلدی و بلا طوفانی واقع اولدی (مفردات) (دور) ایراق اولسون (از) من (رخ) یكاق (او) انك (دمبدم) نفس بنفس (از) من (چشمه) پیكار (چشم) كوزم (سیلاب) سیل صویی (سرشك) كوزیاشی (آمد) كلدی (طوفان بلا) م (رفت) بونده واقع اولدی معناسنه در (معنای اشارتی) بو دردلر دواسی و میراث پدر اولان كوزیاشی اول ارحم الراحمین اولان اللهك عندیت معنویه‌سنده عدم قبولدن ایراق اولسون و دیلرم ربمدن حضرت آدم علیه السلام پدریمزدن قبول ایتدیكی كبی بزدن ده قبول ایتسون محضا اللهك عطاسیله بو عظیم هجراندن ایچون كوزم پیكارندن سیللر كبی بولانق قانلی كوزیاشلری كلدی محل مرحمت اولمزایچون صانكه بلا طوفانی واقع اولدی

﴿ از پای فتادیم چو آمد غم هجران * در درد بمردیم چو از دست دوا رفت ﴾

ایاقدن دوشدك چونكه هجران غمی كلدی دردده اولدك چونكه الدن دوا كیتدی (مفردات) (از) من (پای) ایاق (فتادیم) دوشدك (چو) چونكه (آمد) كلدی (غم هجران) آیریلق غمی (در) فی (درد) م (بمردیم) اولدك (چون) چونكه (از دست) الدن (دوا) علاج (رفت) كیتدی (معنای اشارتی) بو عالم ابتلاده خانهٔ تجلی و عرش ربانی اولان حطیم قلبمزی نفس و شیطان احاطه ایتدكله بزه هجران غمی كلدی بز ایاقدن دوشدك و بلیمزی طوغرولدوب صراط مستقیمه كیده‌مز اولدق اعدا بزه غالب اولدیغیچون دوا الدن كیتدی یارب اكر سنك توفیق و عنایتك بزه یار اولوب الیمزدن طوتمزسه و بزه كرم و رحمتك یتشمزسه بزم بودرد ایله هلاكمز مقرردر كه (وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرین) ربم حبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم عشقنه بزه توفیقك رفیق ایدوب بزی خسرانده و درد هجرانده قومیه سن

﴿ دل گفت وصالش بدعا باز توان یافت * عمریست كه عمرم همه در كار دعا رفت ﴾

كوكل دیدی اول محبوبك وصالنی دعا ایله كیرو بولمق ممكندر بر عمردر كه بنم عمرم جمله دعا ایشنده كیتدی (مفردات) (دل) كوكل (گفت) دیدی (وصالش)

(دور از رخ او دمبدم از چشمهٔ چشمم * سیلاب سرشك آمد و طوفان بلا رفت) دور از رخ او انك رخندن ایراق یعنی رخی فراقندن دمبدم دمدن مرادنفسدر بونده زیاده خوب واقع اولمشدر * محصول بیت * اول جانانه‌نك رخندن ایراق یعنی رخی فراقندن نفس بنفس یعنی هرساعت كوزم چشمه‌سندن كوزیاشی سیلی كلدی و بلا طوفانی چیقدی كیتدی یعنی كوزمدن كوزیاشی طوفانی آقدی كیتدی كثرت بكا و كریه‌دن و جائزدر كه دور از رخ اودن مراد دعا اوله (از پای فتادیم چو آمد غم هجران * در درد بمردیم چو از دست دوا رفت) * محصول بیت * ایاقدن دوشدك چونكه غم هجران كلدی یعنی هجران غمی كلیجك ایاقدن دوشدك یعنی سرچدك و بقلدك و درد ایچنده قالدق چونكه الدن دوا كیتدی یعنی جانان درده درمان ایدی اول كیدیجك دردده قالدی جانان كه طبیب درد جان و دل ایدی كیتدی و بز درد ایچنده قالدق (دل گفت وصالش بدعا باز توان یافت * عمریست كه عمرم همه در كار دعا رفت) وصالش ضمیری جانانه راجعدر بدعا با حرف سببی باز تأكید ایچوندر عمریست بونك كبی یرلرده عمر زماندن كنایتدر و یاسی وحدت ایچوندر در كار دعا یعنی دعا ایشنده و جائزدر كه كار بونده مقحم اوله تقدیر كلام در دعا رفت دیمك اوله * محصول بیت * كوكل دیدیكه جانانك وصالنی دعا سببی ایله بولمق اولور بویله اولنجه بو زماندر كه عمرم جمله دعاده و یا دعا خصوصنده كیتدی حاصلی دل بویله دیدیلی بر مدتدر كه تمام عمرم وصالیچون دعاده كیتدی

(احرام چه بندیم چوآن قبله نه آنجاست * درسعی چه کوشیم چو از مروه صفارفت) بونده قبله دن مراد جاناندر درسعی در بونده باء صله معناسنه وسعی بونده صفا ایله مروه نك اراسنده یگیجه یدی کره یلکه دیرلر صفادن مروه یه ومروه دن صفایه که بونلر برموضعك اسمیدر حج ایدنلر بیلورلر حاصلی مناسك حجدندر بعض نسخه ده مروه یرینه کعبه دوشمش اما صفایه

انك وصالی (بدعا) دعا ایله (باز) کیرو (توان) ممکن (یافت) بولق (عمربست) برعمردر (عمرم) بنم عمرم (همه) جمله (در) فی (کار) ایش (دعا) م (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) حال پر یشانمه رحم ایدوب براهل دل بکا دیدیکه ای حافظ وطن اصلیه ده اولان محبوب ازلیکه وصلت ایسترایسك اکا وصلت درکاه معنویه سنه هزار عجز وذل واضطرار ایله یوزسوروب دعا ونیازکی درکاه حقه حصر ایدرایسك دعا ایله کیرو بولمق ممکندر اول همتی قبول ایتدیکمچون برعمردر جمله عمرم دعا ایشنه کیتدی ونیازم ابجق الالهمه در بنم ربمه حسن ظنم بوعبد ذلیلك دعاسنی قبول ایدوب مأیوس ایتمامسیدر

(احرام چه بندیم چوآن قبله نه اینجاست * درسعی چه کوشیم چواز کعبه صفارفت)

نه احرام باغلیه لم چونکه اول قبله بونده دکلدر سعیه نه سعی ایده لم چونکه کعبه دن صفا کیتدی (مفردات) (احرام) م (چه) نه (بندیم) باغلیه لم (چو) چونکه (آن) اول (قبله) م (نه اینجاست) بونده دکلدر (در) فی (سعی) بجده اولان سعی (چه) نه (کوشیم) سعی ایده لم (چو) چونکه (از) دن (کعبه) م (صفا) جبل صفا (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) کرچه بتون عمر درکاه حقه دعا ونیازده یز اما کعبه وصال جمال الله میقات وقربیته کلدك که تجلیه بعد التخلیه وتجرید وتفرید احرامنی باغلیه لم نه احرام باغلیه لم که هنوز اول قبله مقصود بونده حاصل دکلدر لقاء الالهه وصلته سعیه نیجه چالشه لم که تعلق ماسوی ایله کعبه قلبدن صفا کیتدی

(دی کفت طبیب از سر حسرت چو مرا دید * هیهات که رنج تو ز قانون شفا رفت)

دون چونکه طبیب بنی کوردی حسرت اوجندن دیدی هیهات که سنك رنجك قانون شفادن کیتدی یعنی سکا علاج میسر دکلدر دیدی (مفردات) (دی) دون (کفت) دیدی (طبیب) م (از) من (سر) اوج (حسرت) شفقت (چو) چونکه (مرا) بنی (دید) کوردی (هیهات) بعید اولدی (رنج) درد (تو) سن (ز) من (قانون شفا) علم طبدن برکتابدر (معنای اشارتی) جواسیس قلوبدن برطبیب الهی شفقت یوزندن بکا دیدیکه ای حافظ مطلوبك زیاده اعلادر حالبوکه منظر رحمان اولان قلبك تعلق ماسوادن منقطع دکل هیهات که بومراد حاصل اوله وبوردك شفا بوله زیرا اهل الله قانون شفا مندن بوشفا کیتدی یعنی درد وصالك دواسی جان وجهانك وکلی ماسوانك ترکیله در

(ای دوست بپرسیدن حافظ قدمی نه * زان پیش که کویند که از دار فنا رفت)

ای دوست حافظی صورمغه برقدم قوآندن اول که دیه لر حافظ دار فنادن کیتدی (مفردات) (ای دوست) م (با) للملابسة (پرسیدن) سؤال ایتمك (حافظ) م (قدم) اباق (یا) وحدتیه (نه) قو (زان پیش) ندن اول (کویند) دیه لر (از)

مروه انسبدر صفا بونده ایهام طریقیله واقعدر * محصول بیت * احرام نه باغلیه م چونکه اول قبله یعنی جانان انده دکلدر یعنی اول جانانك محله سنك زیارتنه نیه قصد ایده لم چونکه اول انده دکل وانك جانبنه کیتمکه نه سعی ایده لم چونکه مروه دن یعنی کوی جاناندن صفا کیتدی یعنی کوی جانان جانبنه نه سعی ایده لم چونکه کوبندن صفا کیتدی حاصل کلام کوینك صفاسی کندینك وجود شریفیله در کوبندن کیتدی کیدنجه صفاسی یله کیتمش اولور بونده قبله جاناندن ومروه کوبندن کنایه در (دی کفت طبیب از سر حسرت چو مرا دید * هیهات که رنج تو ز قانون شفا رفت) دی دون دیمکدر امس معناسنه ازسر از من معناسنه سر بونده اوجدر جهت معناسنه چو بونده چونکه معناسنه هیهات عربیده ابرا قلندی دیمکدر اما فارسیده تحسر وتغابن مقامنده استعمال ایدرلر دردا وحسرتا وحیفا دیمکدر رنج مرض والمه دیرلر قانون شفا اضافتله بونده قانون شفادن مراد معنای لغویلری یعنی اسلوب علاج دیمکدر بونده ایهام طریقیله واقع اولمش زیرا قانون علم طبك برکتابیدر ابن سینانك وشفا ومنطق وحکمت وکلامده برکتابیدر * محصول بیت * دون طبیب بنی کورنجه حسرت جهتندن دیدی دردا که سنك رنجك شفا اسلوب وقانوندن کچدی وکیتدی یعنی مرضك شفا پذیر دکلدر یعنی موت مقرر در (ای دوست بپرسیدن حافظ قدمی نه * زان پیش که کویند که از دار فنا رفت) بپرسیدن حافظ با حرف صله پرسیدن مصدردر مفعولنه مضاف بونده مراد عیادتدر که مریضك حالنی صورمغه دیرلر قدمی یای وحدت ویا تنکیر ایچوندر نه نونك کسری وهاء اصلیه نك سکونیله

امر مخاطبدر نهیدندن قو دیمکدر زان پس زان زمان پیش تقدیرنده در دار فنادن مراد دنیادر * محصول بیت * ای دوست حافظی صورمغه یعنی عیادت ایلکه قدم قو یعنی کل دیمکدرا و زماندن اول که دیه لر دار فنادن کیتدی یعنی ای دوست کل حافظی عیادت ایله اول کوندن واول زماندن اوکدین که دیرلر وفات ایتدی رحمة الله علیه (وله ایضا)

(جز آستان توام در جهان پناهی نیست * سر من بجز این در حواله کاهی نیست) پناهی ده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر بجز ده بازائده در حواله احاله نك اسمیدر اکثریونده مستعملدر مثلا مدیون داینك دینی برغیری یه دوندرمکه احاله وحواله دیرلر کاهی کاه اسم مکاندر یا حرف وحدت ویا تنکیر ایچوندر * محصول بیت * جهانده سنك

من (دار فنا) فانی او (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) ای کوکلم مقصودی محبوب حقیقی اولان الله بووصالك امیدیله دلخسته حافظك حالنی صورمق ایچون برقدم اقدم برتجلی و برنظر عنایت بیوراندن اول که حافظ دار فنادن کیتدی دیه لر

(وله ایضا)

(جز آستان توام در جهان پناهی نیست * سر مرا بجز این در حواله کاهی نیست)

سنك آستانكدن غیری جهانده بکا پناه یوقدر بنم باشمه بوقپودن غیری برمقر وبرحواله کاه یوقدر (مفردات) (جز) غیر (آستان) ایشك (تو) سن (ام) بکا (درجهان) جهانده (پناه) صیغه جق یر (یا) وحدتیه (نیست) یوق (سر) باش (مرا) بنم (بجز) غیر (این) بو (در) قپو (حواله کاه) مقر (یا) وحدتیه (نیست) یوق (معنای اشارتی) یارب سنك درکاهکدن غیری جهانده بنم برصیغنه جغم وبرملجأم یوقدر یارب سنك بوباب احسانكدن غیری بنم باشمه برتسلیت وبرسلامت یری یوقدر

(عدو چو تیغ کشد من سپر بیندازم * که تیغ ما بجز از ناله وآهی نیست)

عدو چونکه قلیج چکه بن قالقانی اتارم وجنك ایتمزم زیرا بزم قلیجمز برناله وبرآهدن غیری دکلدر (مفردات) (عدو) م (چو) چونکه (تیغ) قلیج (کشد) چکه (من) بن (سپر) قلقان (بیندازم) اتارم (که) زیرا (تیغ) قلیج (ما) بز (بجز) غیر (از) من (ناله) فغان (آه) م (یا) وحدتیه (نیست) دکلدر (معنای اشارتی) نفس وشیطان اکر وسوسه ایله بکا قلیج چکوب هلاکه قصد ایدرلرسه بن انلرله قلبمی مشغول قلمقدن فراغت ایدوب عدو ایله جنك ایتمزم زیرا بزم سیف قاطعمز درکاه حقه توجه کامله ایله برناله وآهدن غیری دکلدر

(زراه کوی خرابات برنتابم روی * کزین بهم بجهان هیچ روی وراهی نیست)

میخانه محله سی یولندن یوز دوندرمزم زیرا جهانده بکا بوندن ایو هیچ رسمت وبرطریق یوقدر (مفردات) (ز) من (راه) یول (کوی) محله (خرابات) میخانه (برنتابم) دوندرمزم (روی) یوز (که) زیرا (زین) بوندن (به) ایو (ام) بکا (بجهان) جهانده (هیچ) قطعا (روی) یوز (راه) م (یا) وحدتیه (نیست) یوق (معنای اشارتی) درکاه حقده لذت مناجات کندوده حاصل اوله جق عشق ومحبت یولندن یوز دوندرمزم زیرا جهانده بکا بوندن ایو هیچ برسمت وبرطریق یوقدر

(زمانه کر فکند آتشم بخرمن عمر * بکو بسوز که برمن ببرك کاهی نیست)

زمانه اکر بنم عمرم خرمننه آتش براغه زمانه یه یاق دی بنم قتمده عمر خرمنی برصمان چوپی قدر یوقدر (مفردات) (زمانه) م (کر) اکر (فکند) براغه (آتش) م (ام) بنم (با) للملابسة (خرمن) م (عمر) م (بکوی) دی (بسوز) یاق (که) زیرا (برمن) بنم اوزریمه (با) للملابسة (برك) یپراق (کا) صمان (یا) وحدتیه (نیست)

اشککدن غیری بکا صیغنجق بر یوقدر و بنم باشمه بو قپودن غیری برحواله یوقدر یعنی برمرجع ومأوی یوقدر (عدو چو تیغ کشد من سپر بیندازم * که تیغ ما بجز ناله وآهی نیست) سپر بیندازم جنکی ترك ایده رز دیمکدر روزمره لرنده تسلیم وانقیاددن کنایتدر ناله وآهی یالری تنکیر ایچون وحدت ایچون دکلدر * محصول بیت * عدو بزمله جنك ایلمکیچون چونکه قلیج چکه بز انکله جنکی ترك ایده رز یعنی منقاد اولوب اکا اویرز زیرا بزم تیغمز آه وناله دن غیری دکلدر حاصلی بزضعفا ایز بزم آلت حربمز آه وناله در (چراز کوی خرابات روی برتابم * کزین بهم بجهان هیچ روی وراهی نیست) برتابم فعل مضارع متکلم وحده تابیدندن دوندرمك معناسنه کزین که حرف تعلیل زای مفرده حرف ابتدا درمن معناسنه این اسم اشارتدر تقدیر کلام که ازاین در ترکیله هاء رسمی وایکی همزه حذف اولنمشدر ومیم متکلم معنی جهتنده راهی لفظنه مقید در روی بونك کبی مقامده تأکید افاده ایدر انجق را هینك یاسی حرف تنکیر ویا حرف وحدتدر * محصول بیت * میخانه محله سندن نیچون یوزم دوندره یم یعنی اندن یوزم دوندرمم زیرا جهانده بکا هیچ بوندن یك روی وراه یوقدر یعنی بکا بوبولدن ایو رك وبکرك بریول یوقدر (زمانه کر فکند آتشم بخرمن عمر * بکو بسوز که برمن ببرك کاهی نیست) آتشم ده کی میم متکلم معنی جهتنده عمره مقیددر بکو بسوز بکونك مفعولی ایکیسیدن حالی دکل زمانه اوله یا خرمن عمر خرمن عمر اضافتی بیانیه در یعنی بسوز متعدی اعتبار اولنورسه زمانه در ولازم اعتبار اولنورسه خرمن عمردر * محصول

بیت * زمانه اکر خرمن عمرمه آتش براغورسه یعنی بنی یاقوب یاندررسه زمانه یه یاق دی خرمن عمرمی ویا خرمن عمرمه یان دی که بنم قتمده عمر خرمنی برصمان یپراغنجه دکلدر یعنی یانمده هیچ اعتباری یوقدر عمره آتش براقمقدن مراد هلاك ایلمکدر

یوق (معنای اشارتی) اکر اهل زمانه عمر مدة تحصیل ایتدیکم خرمن دنیا نعمه وتعلقات ماسوامه برآتش براغوب یقارسه واتلاف ایدرسه اهل زمانه یه سویله یافسون زیرا اللهه حمد وثنالر اولسونکه الاهك عشق ومحبتی دولتیله کوکلم غنی اوله لی دنیا ومافیهانك بلکه ایکی جهانك بنم قتمده برصمان چوپی قدر قدری یوقدر

غلام نرکس جماش آن سهی سروم * که از شراب غرورش بکس نکاهی نیست

اول سروقدك اوغوراین فرصتله صید ایدیجی کوزینك غلامیم که غرور شرابندن انك کیمسه یه برنظری یوقدر (مفردات) (غلام) م (نرکس) کوزدن استعاره (جماش) اوغوراین کوروب بریار صید ایتمك فرصتی کوزلر (آن) اول (سهی سروم) سروقدم (از) من (شراب) م (غرور) م (ش) ضمیر (بکس) کیمسه یه (نکاهی) برنظر (نیست) یوق (معنای اشارتی) اول راه راه مستقیم اواوب مستمر بنك قلوبنی نظر عنایتله جذاب اولان حدیث متشابهتده شاب امرد ایله ذات شریفی معبر محبوب حقیقی که (والله غنی وانتم الفقراء) سرنجه کمالی استغنا سندن محو وفناده اولیان ارباب وجوده بلا واسطه برنظری یوقدر

چنین که از همه سو دام راه می بینم * بجز حمایت زلفش مرا پناهی نیست

بویله که هرطرفدن یول طوزاغنی کوررم انك زلفی حمایتندن غیری بکا برصیغنه جق بریوقدر (مفردات) (چنین) بویله (از) من (همه) جمله (سو) طرف (دام) طوزاق (راه) یول (می بینم) کوررم (با) للملابسة (حمایت) حفظ (زلف) م (ش) ضمیر (مرا) بکا (پناه) صیغنه جق بر (یا) وحدتیه (نیست) یوق (معنای اشارتی) بحمدالله مرتبهٔ فناده شویله مظهر نظر الهی اولدمکه هرطرفدن عالم کون وفسادك طوزاغنی کوررم لکن اهل ولایتده مأمونیت اولدیغیچون الله تعالینك تجلیات صفاتیه سندن اولان عصمت وحمایه سندن غیری نکا برصیغنه جق بریوقدر

عنان کشیده روای پادشاه کشور حسن * که نیست بر سر راهی که دادخواهی نیست

ای حسن اقلیمنك پادشاهی آتك باشنی چکه رك یوری زیرا بریول باشی یوقدر که انده برشکایتجی یوقدر (مفردات) (عنان) یولار (کشیده) چکیجی (رو) یورو (ای پادشاه) م (کشور) اقلیم (حسن) م (که) زیرا (نیست) یوق (برسرراهی) بریول باشی اوزره (دادخواهی) برشکایتجی (نیست) یوق (معنای اشارتی) ای حکیم لم یزل اولان اللهم سنك فیض تجلیاتك عباد که تفاوت اوزره استعداد نجه قسمت اولمشدر لکن سن براقلیم حسنك پادشاهی جمیل سنکه جمالك تجلیسنه طاقتلر تحمل ایتیوب پاره پاره اولمشدر ای بنم قولنی اسیر کیجی رحیم دیم بزی کرمکله عصمتده قیلوب عقل قیدی وشریعت قیدی منحل اولمقسزین شوق لقا که وتجلی ذاتکه مظهر قیلوب نفس وشیطانك ورطهٔ هلاکتندن حفظ ایده سین زیرا بو راه

(غلام نرکس جماش آن سهی قدم * که از شراب غرورش بکس نکاهی نیست) جماش طناز وکوز اوجیله باقمق وبرمعنادن اوتوری اوغورلین بوبلق مثلا آوجیلر آو بوبلمق کبی شراب غروره اضافتی بیانیه در *محصول بیت* اول طوغری قامتلینك جماش کوزینك قولیم که شراب غروردن کیمسه یه نظری والتفاتی یوقدر یعنی غرور حسن انی کیمسه یه باقدرمز (چنین که ازهمه سو دام راه می بینم * بجز حمایت زلفش مرا پناهی نیست) سوجانب معناسنه دام طوزاق حمایت حفظ وصیانت معناسنه در *محصول بیت* بونجاین که جمیع جانبدن دام راه کوررم یعنی هرجانبدن قیود دنیا بنی احاطه ایتمشدر اوجانانك زلفی حمایتندن غیری صیغنجغم یوقدر یعنی قیود دنیادن بنی خلاص ایلین انك زلفیدر حاصلی زلفی طوزاغنه کرفتار اولنجه غیری طوزاقدن سالم اولورم مقصودمده بودر (عنان کشیده روای پادشاه کشور حسن * که نیست برسرراهی که دادخواهی نیست) کشیده بونك کبی یرلرده چکرك معناسنه رورانك فتحی وواوك سکونیله امر مخاطبدر رویدن کیت دیمکدر کشور اقلیم کشور حسن اضافتی بیانیه در که حرف تعلیل برسرراهی یاوحدت ایچوندر سر بونده اوج معناسنه در بریول اوجی اوستی دیمکدر که حرف بیان سرراه داد خواه وصف ترکیبیدر خواهیدندن داد عدله دیرلر داد خواه عدل استیجی یعنی متظلم حاصلی شکایتجی دیمکدر * محصول بیت * ای کوزللك مملکتنك شاهی دیزکنی چکرك کیت یعنی آتك باشنی چکرك کیت زیرا بریول اوجی اوستی یوقدر که انده برداد خواه یعنی شکایتجی اولمیه حاصلی آهسته کیت زیرا شکایتجی چوقدرتاکه هرکسی ایشدوب دکلکه قابل اوله

(مباش درپی آزار وهرچه خواهی کن * که در شریعت ما غیر ازین کناهی نیست) مباش نهی مخاطبدر باشیدندن درپی در حرف تأکیدپی بونده آرد معناسنه در آزار اسمدر ازاریدندن ایجتمه وایجتمه لازمه متعدی ماینده مشترکدر * محصول بیت *

محبتده نفس وشیطاندن الذن برمرتبه ده برمرد خدا خلاص اولموب شکایتله درکاه حقه نیازمند اولمشلر در همان عصمت حقه طیانمشلردر

مباش درپی آزار وهرچه خواهی کن * که در شریعت ما غیر ازین کناهی نیست

کیمسه یی ایجتمك ارقه سنده اولمه وهرنه ایسترایسك ایله زیرا بزم شریعتمزده بوندن غیری برکناه یوقدر (مفردات) (مباش) اولمه (در) فی (پی) ارقه (آزار) ایجتمك (هرچه) هرنه (خواهی) ایسترایسك (کن) ایله (که) زیرا (در) فی (شریعت) بونده راه عشق (ما) بز (غیر) م (ازین) بوندن (کناه) م (یا) وحدتیه (نیست) یوق (معنای اشارتی) ای دل وای اهل دل صادق برمؤمنك خاطرینی رنجیده وپریشان ایتمه سین واعمال نوافلدن هرنه قدر عملك قلیل اولورسه ده ایلیه سین عملك قلتندن المناك اولمیه سین زیرا اولیاء الله قتنده خاطرپریشان ایتمکدن بیوك کناه یوقدر که (قلب المؤمن عرش الرحمن) بیورلمشدر

عقاب جور کشادست بال در همه شهر * کمان کوشه نشینی وتیر آهی نیست

طوشنجل قوشنك جوری دوکلی شهرده قناد آچمشدر برکوشه نشینك یایی وبرآه اوقی یوقدر (مفردات) (عقاب) طوشنجل قوشی (جور) ظلم (کشادست) آچمشدر (بال) قناد (در) فی (همه) جمله (شهر) م (کمان) یای (کوشه نشین) اهل عزلت (یا) مصدریه (تیر) اوق (آه) م (یا) وحدتیه (نیست) یوق (معنای اشارتی) طوشنجل دینلان قاره قوش کبی بغیر حق قان دوکیجی وغرض نفسانیه ایچون قتل نفوس ایدیجی ظالملرك ظلمی آثاری جمیع شهرلرده واطراف عالمده ظهور ایتمشدر اکن بوظالملره یا کوشهٔ عزلتده آهی اوقی هدف اجابته واصل اولمش مستجاب الدعوه برمرد خدا یوقمی ظن ایدرلر که بوقدر بغیر حق ظلمه جسارت ایدرلر الاهك کبرلی قوللری واردر که شفقة خلق جور وظالمدن خلاص ایچون ظالملك هلاکنه بددعا ایدوب ظالم مرادینه ایرمدن تیز وقت دفتربنی دوررلر همان ظلمدن وخاطر پریشان ایتمدن حذر لازمدر

خزینهٔ دل حافظ بزلف وخال مده * که کارهای چنین حد هر سیاهی نیست

حافظك کوکلی خزینه سنی زلف وخاله ویرمه زیرا بونجلین ایشلر هر برسیاهینك حدی دکلدر (مفردات) (خزینه) م (دل) قلب (حافظ) م (با) للملابسة (زلف) م (خال) بك (مده) ویرمه (که) زیرا (کارها) ایشلر (چنین) بونجلین (حد) قدرت (سیاه) م (یا) وحدتیه (نیست) دکلدر (معنای اشارتی) یارب صفات وذاتك حقیچون حافظك کوکلی خزینه سنی علم وحکمتکه واسرار معرفتکه منبع قیلدیغك سویدای قلبنی سن کرمکله حفظ ایدوب بادهوایه ویرمه زیرا بونجلین ینابیع حکمت اولمق هر برسویدای قلبك کاری دکلدر (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا) سرنجه عطاکی بزده ثابت ایله یارب

آزار دنجه اولمه وهرنه که دیلرسك ایله زیرا بزم شریعتمزده بوندن غیری کناه یوقدر یعنی بوندن عظیم دیمکدر عظمتی نفی در ذاتنی نفی دکلدر هرنه ایسترایسك ایله دیدیکنده امر واذن مراد دکلدر بلکه مراد بوکناهه نسبت سائر کناهلر کانه که کناه دکلدر پس بونلری ایشلك اکا کوره کویا کناه دکلدر حاصلی دل آزارلقدن زیاده اجتنابه امردر (عقاب جورکشیدست بال درهمه شهر * کمان کوشه نشین وتیراهی نیست) عقاب عینك ضمی وقافك تخفیفله قارتال قوشی که طوشنجل دیرلر جوره اضافتی بیانیه در بال بونده قوش قنادیدر کوشه نشین وصف ترکیبدر نشیندندن کوشه ده اوتوریجی معناسنه مصراع ثانی اخباره وانشایه محتملدر یعنی استفهام اولمقده ممکندر *محصول بیت* ظلم عقابی تمام شهره قنات یایمشدر یعنی جور تمام شهره سرایت ایلمشدر بر کوشه نشین ولینك کمان کبی قدی وتیر کبی آهی یوقدرکه ظالمی قهر ایلیه یاخود یوقمیدرکه ظالمی هلاك ایلیه حاصلی بر مستجاب الدعوه یوقدر ویا یوقمیدر که جزاسین ویره (خزینهٔ دل حافظ بزلف وخال مده * که کارهای چنین حد هر سیاهی نیست) خزینه نك دله اضافتی بیانیه در بونلرك حافظه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب بیوررکه حافظك کوکلی خزینه سنی زلفله خالکه ویرمه یعنی چونکه کوکلی الدکسنده طورسون بوسیاهلره ویرمه زیرا بویله ایشلر یعنی کوکل رعایتی وصیانتی هر برسیاهك حدی دکلدر حاصلی حافظك دلی برعزیز دلدرانی هرقدرین بیلزه ویرمه سن صقله (وله ایضا)

ولە ایضا

ساقی بیار بادە کە ماە صیام رفت * دردە قدح کە موسم ناموس ونام رفت

ای ساقی کتور شرابی کە صوم آیی کتدی قدحی ویر کە ناموس ونام زمانی کتدی (مفردات) (ساقی) صواریجی (بیار) کتور (بادە) شراب (ماە صیام) اوروج آیی (رفت) کتدی (در دە) ویر (قدح) م (موسم) زمان (ناموس) عار (نام) آد (رفت) کتدی (معنای اشارتی) ای جمال حق آب حیاتنك صوسزلرینە کوثر وصال اولان شراب عشقلە صوارجی پیرم ومرشدم بزە شراب عشق کتور کە بحمدالله صوم سوانك ظهوری زمانی واقع اولدی نور حقە وشراب عشقە مستعد برقلب صافی ویر کە صورتی خراب وقلبی معمور اولنلردن اولەیم زیرا دین یولندە ناموس ونام زمانی کتدی بز بونلری عشق یولندە فدا ایتدك النار ولاالعار دینلردن دکلز

وقت عزیز رفت بیاتا قضا کنیم * عمری کە بی حضور صراحی وجام رفت

عزیز وقت کتدی کل تا قضا ایدەلم شول عمری کە صراحی وجام حضورنسز کتدی (مفردات) (وقت) م (عزیز) م (رفت) کتدی (بیا) کل (تا) حتی (قضا کنیم) کیدەنی برینە کتورەلم (عمر) م (با) وحدتیە (بی) نفی (حضور) حاضر اولمق (صراحی) بوغازی اوزون قدح (جام) مطلق قدح (رفت) کتدی (معنای اشارتی) ای مرشد شفیقم بوقدر وقت عزیزلر هوا ایلە کتدی عنایت بیور کل رحمت ایتکە عشق وفیض الهیسزکچن عمری برینە کتورەلم وتحصیل عشق وفیوضاتلە قضا ایدەلم

درتاب توبە چند توان سوخت همچو عود * می دە کە عمر درسر سودای خام رفت

توبە حرارتندە عود کبی نیجە یانمق کرك می ویر کە عمر خام سودا اطرافندە کتدی (مفردات) (در) فی (تاب) حرارت (توبە) ندامت (چند) نیجە (توان) کرك (سوخت) یانمق (همچو) مثل (عود) عود اغاجی (می) شراب (دە) ویر (عمر) م (در) فی (سر) اطراف (سودا) محبت (خام) م (رفت) کتدی (معنای اشارتی) کناە کذشتەلری تعداد ایلە ندامتدە کرچە عبادتدر اما مقربینە نسبت سیئەدر کە (حسنات الابرار سیئات المقربین) بیورلمشدر بویلە اولنجە دون همتلك ایدوب نیجە بر توبە حرارتندە عود کبی یانەلم ای پیر دل منیرم (جذبة من جذبات الرحمان توازی عمل الثقلین) اولان جذبۀ رحمانە وباعث قربت اولان فیوضات سبحانە وصلت ایچون بزە برقدح شراب عشق بخش ایلە کە بوجملە عمر خام سودا ایلە کتدی

مستم کن آنچنان کە ندانم زبیخودی * درعرصۀ خیالم کە آمد کدم رفت

شراب عشقلە بنی انجلین مست ایلە کە بیخودلقدن بیلمیم خیالم میدانندە کیم کلدی قنغیسی کتدی (مفردات) (مستم) بنی مست (کن) ایلە (آنچنان) انجلین (ندانم) بیلمیم (ز) من (بیخودی) کندولکسز (در) فی (عرصە) میدان (خیالم)

(ساقی بیار بادە کە ماە صیام رفت * دردە قدح کە موسم ناموس ونام رفت) ساقی منادی حرف ندا محذوفدر دردە در حرف تأکید دە دالك کسری وهانك سکونیلە امر مخاطبدر موسم زماندن کنایتدر موسم حج کبی ناموس ووقار معناسنە نام بونك کبی برلردە شهرت معناسنەدر * محصول بیت * ای ساقی بادە کتور کە ماە صیام کتدی قدح ویر کە عار وناموس موسمی کتدی یعنی رمضاندە ایچکی اولیوب عار وناموسە رعایت ایدەجك زماندر ایدی اول ایام کتدی عیش ونوش ایامی کلدی (وقت عزیز رفت بیاتا قضا کنیم * عمری کە بحضور صراحی وجام رفت) عمری دە یا وحدت ایچوندر * محصول بیت * ساقی یە خطاب ایدوب بیورر وقت عزیز کتدی کل کە قضا ایدەلم بر عمری کە صراحی وجامسز کتدی یعنی بادەسز کچن اوقاتی تدارك ایدەلم (درتاب توبە چند توان سوخت همچو عود * می دە کە عمر درسر سودای خام رفت) تاب شعلە تابك توبە یە اضافتی بیانیەدر سر بوندە اوج وجهت معناسنە سودای خامدن مراد بوندە توبەدر * محصول بیت * توبە شعلەسندە یعنی آتشندە نیجە بر عود کبی یانمق اولور یعنی توبە ایدنجە بادەدن فراغت ایلمك لازم کاور بوایسە مؤلم در زحمت ویرر ایمدی ای ساقی می ویر کە عمرم خام سودا جهتندە کتدی توبە یە سودای خام دیدیکی انکیچوندر کە رعایتنە قادر اولمیوب بوزمق لازم کلور (مستم کن آنچنانکە ندانم زبیخودی * در عرصۀ خیال کە آمد کدام رفت) عرصە خیال اضافتی بیانیەدر * محصول بیت * ساقی یە خطاب ایدوب بیورر کە انجلین مست ایلە بنی کە بیخودلقدن بیلمیم خیالم میدانە کیم کلدی وقنغیسی کتدی قافیە ضرورتی ایچون کدام دیمشدر والا کجا مقامی ایدی بنی بویلە مست ایلە کە عرصۀ خیالە کیم کلدی وکیم کتدی ویرە کتدی بیلمیم

بنم خیالمە (کە) کیم (آمد) کلدی (کدام) قنغی (رفت) کتدی (معنای اشارتی) ای شیخ دستکیرم وراثت وخلافتك عشقنە بنی شراب عشقلە انجلین مست ایلە کە کندیمی بیلیوب بیخودلغمدن قلبم وخیالم میدانندە اللهدن غیری کیم کاور وکیم کیدر بیلمیم ولااله الاالله سرینە مظهر اولەیم

ربوی آنکە جرعۀ جامت بمارسد * در مصطبە دعای توهر صبح وشام رفت

اول امید اوزرە کە سنك جامك جرعەسی بزە ایریشە هر صبح وشام مصطبەدە سکا دعا واقع اولدی (مفردات) (ب) علی (بوی) امید (آنکە) اول کە (جرعە) قطرە (جام) قدح (تا) خطابیە (بما) بزە (رسد) ایریشە (در) فی (مصطبە) بوندە خانقاە معناسنە در (دعا) م (تو) سن (هرصبح) م (شام) اخشام (رفت) واقع اولدی (معنای اشارتی) ای شیخ روشن ضمیرم سنك مظهر فیض الهی اولان آیینۀ مجلای قلبك قدحندن بزی نوالە شراب عشق الهی جرعەسندن برجرعە ایرشمك امیدیلە هر صبح وشام باب احسانکە ملازم اولوب سکا دعا ونیاز اوزرە یز سن دخی شفقت وکرمکدن بزی همت حیات بخشك ایلە مسرور ایدەسین

دلرا کە مردە بود حیاتی زنو رسید * تابوی ازنسیم میش در مشام رفت

کوکل ایچون کە اولمش ایدی یکیدن برحیات ایرشدی تا کە انك شرابی رایحەسندن دماغە برایحە ایرشدی (مفردات) (دل) کوکل (را) ادات مفعول (مردە) اولمش (بود) ایدی (حیاتی) بر دیرلك (ز) من (نو) یکی (رسید) ایرشدی (تا) حتی (بوی) رایحە (از) من (نسیم) صبا یلی (می) شراب (ش) ضمیر (در) فی (مشام) دماغ (رفت) کتدی (معنای اشارتی) اول نفس عیسی وار اولان عزیز پیرمدن نیجە استمداد ایتدیم کە انك همتی برکاتیلە علاقۀ ماسوا ایلە مردە اولمش کوکلمە فیض ربانیلە یکیدن برحیات دخی ایرشوب حیات برحیات اولدی حتی انك نسیم ریح رحمانندن دماغ جانە شراب وحدتدن برایحە واقع اولدی

زاهد غرور داشت سلامت نبرد راە * رند ازرە نیاز بدارالسلام رفت

زاهد کندیە غرور طوتدی یولی سلامت ایلتمدی رند تضرع ونیاز یولندن دارالسلامە یعنی جنتە کتدی (مفردات) (زاهد) اعمال ظاهرە اهلی (غرور) م (داشت) طوتدی (سلامت) م (نبرد) ایلتمدی (راە) یول (رند) ظاهری خراب باطنی معمور اهل ملامت (از) من (رە) یول (نیاز) رجا (با) للملابسة (دارالسلام) جنت (رفت) کتدی (معنای اشارتی) بومعنادن خبری اولمین زاهدان صورت پرستلر بومردە دللرە حیات بخش اولان مرشدان راە حقە تسلیم اولمیوب مجرد اعمال ظاهرەلرینە مغرور اولوب منظر حق اولان قلبلری خراب اولدیغیچون یولی سلامتلە باشە ایلتمدی ونفس وشیطان النەدن نجات بولمدی لکن ظاهرین خراب ایدوب منظر حق اولان قلبی تعمیرینە سعی ایدن اهل ملامت

(ربوی آنکە جرعۀ جامت بما رسد * در مصطبە دعای توهر صبح وشام رفت) بوی بوندە امید معناسنەدر مصطبە صفۀ میخانە وغریبانە رفت بوندە واقع وصادر اولدی معناسنەدر * محصول بیت * اول امیدیلە جامك جرعەسی بزە ایرشە دیو صباح واخشام مصطبەدە سکا خیر دعا واقع وصادر اولدی حاصلی بزە احسانك دکك امیدیلە صباح واخشام مصطبەلردە دعا کزە مشغولز (دلرا کە مردە بود حیاتی بجان رسید * تابوی ازنسیم تواش درمشام رفت) دزادانك دە کدرکە رابطە صفت حیاتیدە یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر بجان با حرف صلە تقدیر کلام دلرا بجان رسید دلە جان اثباتی استعارە طریقیلە در * محصول بیت * دل کە مردە ایدی سنك نسیمدن برقوقی دماغنە ایرشدکدن صکرە تازە جان بولدی (زاهد غرور داشت سلامت نبرد راە * رند ازرە نیاز بدارالسلام رفت) سلامت اصلندە بسلامت ایدی باضرورت وزن ایچون حذف اولمشدر دار السلام جنتدر * محصول بیت * زاهد ایاندیکی زهددن غرور طوتدی یعنی غروری واردی سلامتلە یول ایلتمدی یعنی مرادنە واصل اولدی وجائزدر کە مقدر باصلە اولە یعنی سلامتە یول ایلتمدی دیمك اولە امارند طریق عجز ونیازدن جنتە کتدی حاصلی زاهد غرور سببی ایلە جهنمە ورند تضرع ونیاز سببی ایلە جنتە کتدی

١ نقددلی که بود مرا صرف باده شد ❊ قلب سیاه بود ازان در حرام رفت) نقددل اضافتی بیانیه در صرفك باده یه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر قلب سیاه او ادر که موه اولمیه یعنی قیلی ویالدزلی اولمیه درحرام در حرف صله * محصول بیت * بنم کوکلم نقدی که وار ایدی باده یه صرف اولدی یعنی کوکلی باده یه ویردم قلب سیاه ایدی انکیچون حرامه کتدی (دیکر مکو نصیحت حافظ که ره نیافت * کم کشته که باده شیرین بکام رفت) دیکر بونده دخی دیمکدر کیرو دیمك دکلدر نصیحتك حافظه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل کم کشته ده یا وحدت ایچوندر که رابط صفت

باده شیرین اضافتی بیانیه در نیافت مصراع ثانی یه مرهوندر بکام شین ضمیر حذف اولمش اصلنده بکامش ایدی کم کشته یه راجعدر بر نسخه ده شیرین برینه مهرش واقع اولمش بو یله اولنجه ضمیر تقدیرینه احتیاج قلمز * محصول بیت * دخی حافظه نصیحت ایله زیرا عالم ظاهرده یول بولمدی یعنی بو عالم صغرایه کلدی برازغون که انك دماغنه باده شیرین ویا باده محبت کندی باده شیرندن مراد محبتدر حاصلی حافظ شراب محبت جانانی نوش ایدوب وادی محبتده کم اولمش ایمدی حافظه نصیحت ایله خطاب عامدر زیرا برکم کشته که باده محبت انك دماغنه واردی اول دخی وادی محبتدن بو عالمه یول بولمدی یعنی شراب محبت جانانی ترك ایلمدی (وله ایضا) (غمش تادر دلم مأوا کرفتست * سرم چون زلف او سودا کرفتست) غمش شیندن مضاف محذوفدر تقدیر کلام غم عشقشدر ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر تا ابتداء غایت ایچوندر زمانده منذ کبی مأوا منزل معناسنه کرفتست اصلی کرفته است ایدی ضرورت وزن ایچون هاء رسمی وهمزه مجانبه حذف اولنمشدر طوتمشدر دیمکدر کرفته اسمدر زمان ماضیه دلالت ایدر ترکیده طوتمش لفظی کبی فعل دکلدر زیرا فعله ادات خبر لاحق اولمز سرم مبتدا و سودا کرفته خبری و بو جمله اسمیه غمشك خبریدر وجائزدر که سرم مقدم مفعول اوله کرفته لفظنه و سودا فاعلی تقدیر کلام سرمرا سودا کرفته است اوله * محصول بیت * جانانك عشقی غمی بنم کوکلمده منزل طوته لی یعنی بن اکا عاشق اولالی باشم انك زلفی کبی سودا طوتمشدر یعنی

﴿ ز ﴾

باشم سودا زده اولمشدر زلفك سوداسی حسیدر که خارجده کی سیاهلغیدر اما باشمك سوداسی عشق سوداسیدر که انی چکن بیلور لکن اشعه ده بو قدر مناسبت کفایتدر (لب چون آتشش آب حیاتست * زآبش آتشی درما کرفتست) لب مبتدا آب حیات ١
خبری لبی خمرنده آتشه تشبیه ایلمشدر زآبش شین ضمیر لبه راجعدر آب ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر زیرا معنای مطابقیسی صودرکه بونده آب حیاتدن کنایتدر ومعنای التزامیسی صفوتدر آتشیده کی یا وحدت ایچوندر ویا تنکیر درما درباء صله معناسنه ما بونده بزدیمکدر بحن معناسنه آب وآتشله ذکری تناسب طریقیله در کرفته است کرفته آتشیله ذکر اولسه تأثیر

دردینك درمانی ایچون طبیب الهی اولان منایخلرقپوسندن صدهزار ذل وحقارتله قهر نفس ایدوب تضرع ونیازده اولدقلریچون جنت معرفة اللهه داخل اولدیلر متعنا الله ببرکاتهم

﴿ نقددلی که بود مرا صرف باده شد ❊ قلب سیاه بود ازان در حرام رفت ﴾

بنم شول نقددلم که وار ایدی شرابه صرف اولدی قلب سیاه ایدی اول سببدن حرامه کتدی (مفردات) (نقد) سرمایه (دل) کوکل (یا) وحدتیه (بود) وار ایدی (مرا) بنم (صرف) م (باده) شراب (شد) اولدی قلب سیاهده ایهام وار در (بود) ایدی (ازان) اول سببدن (در) فی (حرام) (رفت) کتدی (معنای اشارتی) بنم نخی خام وبی الهام زاهدلر کبی نقد قلبم ریا وسمعه ایله وهوای نفس ایله اولان نتیجه سز اعمال ظاهره شرابی سرخوشلغنه صرف اولدی زیرا لذت عشق ذوق ایدن وانوار خدا ایله تجلی بولان قلب صافی دکل ایدی بلکه برقلب سیاه ومغشوش وتباه ایدی اول سببدن حرامه کتدی ومی دود اولان اعمال بی قدره میل ایتدی شمدی جمله سندن کچدی

﴿ دیکر مکن نصیحت حافظ که ره نیافت ❊ کم کشته که باده مهرش بکام رفت ﴾

غیری حافظه نصیحت ایله که یول بولمدی برباوی اولمشکه محبت شرابی انك دماغنه کتدی (مفردات) (دیکر) غیری (مکن) ایله (نصیحت) م (حافظ) م (ره) یول (نیافت) بولمدی (کم) یاوی (کشته) اولمش (همزه) وحدتیه (باده) شراب (مهر) محبت (ش) ضمیر (بکام) دماغنه (رفت) کتدی (معنای اشارتی) ای زاهد خشك غیری حافظه صورت پرستلك یوزندن وبراق جانبندن نصیحت ایتمه زیرا شرل رفقا مرتبه سنده وجود موهومی محو ایتمش کیمسه نك دماغ جاننه محبت شرابنك لذتی کتدی وحاصل اولدی بعد الفنا بقا بالله سمتندن غیره یول بولمدی ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ غمش تادردلم مأوی کرفتست ❊ سرم چون زلف او سودا کرفتست ﴾

انك غمی تا که قلبمده مکان طوتمشدر بنم باشم انك زلفی کبی سودا طوتمشدر (مفردات) (غم) م (ش) ضمیر خدایه راجعدر (تا) انتهادر (دردلم) قلبمده (مأوی) مکان (کرفتست) طوتمشدر (سرم) باشم (چون) مثل (او) انك (سودا) هوا (کرفتست) م (معنای اشارتی) اول اللهك مایهٔ شادی اولان درد عشقی غمی بحمدالله قلبمده مکان طوتمشدر انکیچون (یحبهم ویحبونه) سرنجه باشم اللهك صفات جلالیه سی حکمندن سودای محبت طوتمشدر

﴿ لب چون آتشش آب حیاتست ❊ زآبش آتشی درما کرفتست ﴾

انك آتش کبی قرمزی لبی آب حیاتدر اول لبك آب اطافتندن بزه بر آتش طوتمشدر (مفردات) (لب) دوداق (چون) مثل (آتش) م (ش) ضمیر (آب حیات) م (است) در (ز) من (آبش) انك صوبندن (آتشی) بر آتش (در) فی (ما)

معناسنه در یعنی آتش آلمشق معناسنه در * محصول بیت * اول جانانه نك آتش کبی لبی آب حیاتدر انی صورن وامن ابدی حیات بولور اول لبك آبندن یعنی آب حیاتندن ویاصفوت ولطافتندن بزه آتش آلمشدر حاصلی لبك آتشه مشابه اولمسی بزه کلی آتش وحرارت ویرمشدر آب وآتش جمعی صنعت تضاددر (همای همتم عمریست کزجان * هوای آن قدوبالا کرفتست) همای همتم اضافتی بیانیه در کزجان مصراع ثانی یه مرهوندر هوای بونده ایهام طریقیله مذکوردر یعنی آرزو ومابین السماء والارض جو معناسنه قدوبالا عطف تفسیریدر بوی دیمکدر * محصول بیت * بنم همتم هماسی نیجه زماندر که جان وکوکلدن اول جانانك قد وبالاسی هواسین طوتمشدر یعنی بونیجه زماندر که اکا واصل اولمق آرزوسین ایدر (شدم عاشق ببالای بلندش * که کار عاشقان بالا کرفتست) بالای بلند اضافتی بیانیه در که حرف تعلیل بالا بونده بوجه معناسنه یعنی اوج * محصول بیت * اول جانانك بلند قدینه عاشق اولدم زیرا عاشقلرك ایشی اوجله شرف طوتمشدر یعنی عاشقلر ایشیدر رفعت وعلوله متصف اولمق ایمدی رفعت وعلوله متصف اولدقلری ایچون بالای بلندینه عاشق اولدم بنمده کارم رفیع اوله (چوما در سایهٔ الطاف اویم * چرا او سایه ازماوا کرفتست) سایهٔ الطاف اضافتی بیانیه در اویم او لفظی متکلم مع الغیر ضمیرینه مضاف اولغله واودن سکره یا ظهور ایلمشدر تنکیم سابقا ذکر اولنمش ایدی که کلمه نك آخری واو ویا الف اولسه حالت اضافتده بر یا ظاهر اولور واکرفتست کیرو طوتمشدر یعنی منع دریغ طوتمشدر * محصول بیت * چونکه بز اول جانانك الطافی کولکه سنده ایز نیچون اول بزدن سایهٔ وصالنی منع ایلمشدر یعنی دریغ طوتمشدر حاصلی چونکه بز اکا منسوبز والطاف بی غایه سنه اعتراف ایلرز لایق بودرکه اول وصالنی بزدن دریغ ایلیه چرا عبارتی استفهام انکاری اولمق جائز یعنی دریغ طوتمامشدر (نسیم صبح عنبر بوست امروز * مکر یارم ره صحرا کرفتست) عنبر بو وصف ترکیبیدر قوقولی دیمکدر مکر بونده کانه معناسنه در رهك صحرایه اضافتی لامیه در * محصول بیت * بوکون نصباح نسیمی عنبر قوقولیدر کانه که یارم صحرا یولین طوتمشدر یعنی صحرایه وارمشدر که نسیم اکا ملاقاتله عنبر بو اولمشدر

بز (کرفتست) طوتمشدر (معنای اشارتی) اول اللهك فیوضات ذاتیه سیله عارف باللهك قلبنه ظهور ایدن علوم لدنیه آب حیات ایدیدر بحمدالله جانب حقدن بخش اولان علوم ربانینك اطافتندن بزده بر آتش طوتمشدر و برآثر ظهور ایتمشدر

﴿ همای همتم عمریست کزجان ❊ هوای آن قد بالا کرفتست ﴾

همتم هماسی بر عمردر که جاندن اول بلند قدك محبتنی طوتمشدر (مفردات) (همای) بر عالی پرواز قوشدر (همت) طالب (عمر) م (یا) وحدتیه (است) در (ز) من (جان) م (هوای) محبت (آن) اول (قد) بوی (بالا) یوکسك وعالی (کرفتست) طوتمشدر (معنای اشارتی) (علو الهمة من الایمان) سرنجه بحمدالله بتون عمرمده هما کبی عالی نظر همتم وطالبم که اول علی الاعلی اولان ذات بارینك محبتنی طوتمشدر

﴿ شدم عاشق ببالای بلندش ❊ که کار عاشقان بالا کرفتست ﴾

انك بلند قامتنه عاشق اولدم زیرا عاشقلرك ایشی بلند طوتمشدر (مفردات) (شدم) اولدم (عاشق) م (با) للالصاق (بالا) قامت (بلند) یوکسك (ش) ضمیر (که) زیرا (کار) ایش (عاشقان) عاشقلر (بالا) یوکسك وعالی (کرفتست) طوتمشدر (معنای اشارتی) بحمدالله اول مقدس ومنزه اولان خدانك ذات عالیسنه عاشق اولدم زیرا حقیقت عاشقلر بنك ایشی دائم عالیه در طوتمشدر

﴿ چوما در سایهٔ الطاف اویم ❊ چرا او سایه ازما وا کرفتست ﴾

چونکه بز انك الطافی سایه سنده یز نیچون اول محبوب سایه سنی بزدن کیرو طوتمشدر (مفردات) (چو) چونکه (ما) بز (در) فی (سایه) کولکه (الطاف) جمع لطف (اویم) او یز (چرا) نیچون (او) اول (سایه) کولکه (از) من (ما) بز (وا) کیرو (کرفتست) طوتمشدر (معنای اشارتی) (وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) سرنجه چونکه بز اللهك الطاف مالانهایه سنك پرورده سی یز ودر احسانك محتاجی یز لکن نیچون هر وجه ایله اول بزدن سایه سین دریغ طوتمشدر دیو سؤال ممتنعدر که (لا یسأل عما یفعل) عطای حق هر کسك استعدادینه کوره در

﴿ نسیم صبح عنبر بوست امروز ❊ مکر یارم ره صحرا کرفتست ﴾

صباح یلی بوکون عنبر رایحه لودر وار ایسه یارم صحرا یولنی طوتمشدر (مفردات) (نسیم) یل (صبح) صباح (عنبر بوست) عنبر قوقولودر (امروز) بوکون (مکر) وار ایسه (یارم) بنم یارم (ره) یول (صحرا) م (کرفتست) طوتمشدر (معنای اشارتی) بحمدالله بوکون آثار صبح تجلی نفحات رحمانیه ایله دل منشرحده بوی عنبر آسا ظهور ایتدی مکر فیاض عالمك ظهورات وتأثیرات باسطیئی عالی طوتمشدر و بزه دخی واسطه ایله ظهور ایتمشدر

(زدریای دوچشم کوهر اشك * جهـان در لؤلؤ لالا کر فتـست) دریای چشم اضافتی بیانیه در کوهر اشك اضافتیده بویله در ومبتدا در وکر فتـست خبری وجهـان مفعولی لالا بونده یلـدیرایجی معنـاسنه در * محصول بیت * ایکی کوزم دریاسندن اشکم کوهری جهـانی لؤلؤ لالا یله پر ایلدی یعنی عالمی لؤلؤ لالا یله طولدیردی شـویله که عالم لؤلودن کورنمزاولدی

زدریای دوچشم کوهر اشك * جهـان در لؤلؤ لالا کرفتست

ایکی کوزم در یاسندن کوزم یاشی کوهری جهـانی یلدیره یجی انجوده طوتمشدر (مفردات) (ز) من (دریا) دکز (دو) ایکی (چشم) کوزم (کوهر) م (اشك) کوز یاشی (جهان) م (در) فی (لؤلؤ) انجو (لالا) یلـدیره یجی وبها اوو بی نظیر معنـاسنه (کرفتست) طوتمشدر (معنای اشارتی) بحمدالله بو آثار تجلی نفحات سبحـانیه به سرورا ایکی کوزم در یاسـندن کوزم یاشی جواهری اول قدر کثرتله دوکلـدیکه صـانکه جهانی شعله لی ویلدیره یجی انجو لرله طوبطلو طوتمشدر

حدیث حافظ ای سرو سمن بر * بو صف قدتو بالا کرفتست

حا فظـك سوزی ای سمن سینه لی سرو سـنك قـدك وصفیله بلنـد وعلو یت طوتمشدر (مفردات) (حدیث) سوز (حافظ) م (ای) ندا (سرو) م (سمن) بیاض کل (بر) سینه (با) للملابسة (وصـف) ذکرومدح (قد) بوی (تو) سن (بالا) یوکسکلك وعلوبت (کرفتـت) طوتمشدر (معنـای اشارتی) ای سینهٔ عارفانی انوار قدسیه ایله منفتح ومنشرح قلیجی ذات باری حافظك کلامی دائم سنك اوصاف ذاتیهٔ جیلك واسرار راه مستقیمك وصف و بیانده اولدیغیچون جملهدن زیاده علو بت ومقبو لیت طوتمشدر * ولهایضا *

میرمن خوش میروی کاندرسرا پا میرمت * سرومن خوش میخرامی پیش بالا میرمت

ای بنم بکم لطیف یورر سین که سنك باشدن اباغه اعضا که قربان اوله یم ای بنم سروم لطیف صا لینور سین سنك قدك اوکنده اوله یم (مفردات) (میر) بك (من) بن (خوش) لطیف (میروی) کیدرسین (اندر سراپا) باشدن اباغه (میرم) اوله یم (ت) سنـك (سرو) م (من) بن (خوش) اطیف (میخرامی) صـالنور سین (پیش) اوك (بالا) قد (میرم) اوله یم (ت) سنك (معنـای اشارتی) ای جمیع عالم قبضهٔ قدر تنده زبون سرکردان اولان خالق بیچـونم سن لطیف بعبـاده رحکیم لم یزل سنك باشدن اباغه جمله حکمتکه قربان اوله یم ای عباد مکرملر بنی راه مستقیمده ثابت قلیجی معین وناصرم صوری ومعنوی تقسیمات ارزاق یور دیغك دخی ر اطیف اسرارکه تجلیات ذاتیهٔ حکمیدك اوکنده اوله یم و قربان اوله یم

کفته بودی کی بمیری پیشم این تعجیل چیست * خوش تقاضا میکنی پیش تقاضا میرمت

ای میرم دیمش ایدك که بنم اوکده نیچون اولور سین بو تعجیل نه در لطیف تقا ضا ایلر سین سنـك تقا ضـا ك او کنده اوله یم (مفردات) (کفته) دیمش (بودی) ایدك (کی) نیچون (بمیری) اولور سن (پیشم) اوکده (این) بو (تعجیل) عجله (چیست) نه در (خوش) اطیف (تقاضا) حکم (میکنی) ایدرسین (پیش) اوك (تقاضا) م (میرم) اوله یم (ت) سنك (معنای اشارتی) ای شـاه حقیقتم بو عاشق مشتاقه بیور مش ایدك که بنم حضورمده بنم توفیقمز (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه محرمیت نیچون ممکندر بو تعجیل خود بخـودانه ك ندر (الامور مرهونة باوقاتهـا)

(حدیث حافظ ای سرو سمن بر * چو وصـف قدتو بالا کرفتست) سروك سمن بره اضـافتی بیـانیه در بر بو نده سینه معناسنه در سمن آق کله دیرلر یعنی آق چیچك سمن سینه لی دیمکدر * محصول بیت * حافظـك کلامی ای سمنبر سرو سـنك قدك وصـفی کبی اوج طوتمشـدر یعنی رفیع اولمشـدر حاصلی اوصـاف قدك بلند اولدیغی کبی حافظك کلامیده وصف قدك سببیله رفعت طوتوب صاحب رفعت اولمشدر (وله ایضا) (میرمن خوش می روی کاندرسرا پا میرمت * ترك من خوش می خرامی پیش بالا میرمت) من منادی حرف ندا سی محـذوفدر خوش میروی کوزل کیدرسین یعنی خوب یورویشك وار کاندرکه حرف بیان خوش میرویدر اندر باءصـله معنا سنه سراپا باشـدن اباغه ازسرتا پیا معناسنه در میرمت فعل مضارع متکلم وحده در تا ضمیری معنی جهتنده سراپایه مقیددر ترکده منادی حرف ندا محذوفدر منه اضافتی لامیه در خوش می خرامی فعل مضـارع مخاطب یاحرف خطاب کوزل صالنورسین دیمکدر * محصـول بیت * ای بنم بکم کوزل یوررسین که باشدن اباقدن اوله یم یعنی قامتکه قربان اوله یم بلکه جمیع اعضاکه قربان اوله یم دیمکدر ای بنم ترکم یعنی محبوبم کوزل صـالنور سـین قامتك او کنده اوله یم یعنی قامتکه قربان اوله یم (کفته بودی کی بمیری پیش من تعجیـل چیست * خوش تقـاضا میکنی پیش تقاضا میرمت) خواجه جانانه خطـاب ایدوب یورر که ای جانان کفته بودی یعنی دیمش ایدك کی نیچون بمیری فعـل مضـارع مخـاطب اولورسـین دیمکدر پیش من بنم اوکده خواجه یورر تعجیل چیست تعجیل ندر یعنی نه ایورسین خوش بوندهایی معناسنه تتکیم سابقاذکر اولندی ایدی * محصول بیت * ای جانان دیمش ایدك که بنم اوکده نیچون اولور سین ای بنم جانم تعجیل ندر یعنی عجله نه ایچوندر عجب محکم تقاضا ایدرسین تقاضاك اوکنده اوله یم حاصلی تقا ضا که قربان اوله یم

(عاشق مهجوز ومخمورم بت سـاقی کجاست * کوخرامان شوکه پیش قدرعنا میرمت) عاشق مهجور اضافتی بیانیه در کوخطاب عامدر * محصـول بیت * عاشـق مهجورم یعنی هجرانه دوشمش عاشـقم ومخمورم بت ساقی قنده در سـویله بت سـاقی به

بنم حکمت جانبه م آثاری دکلیدر نیچون واراق اظهـار ایدوب محو یتـله امورکی بکا تفویض ایتمزسن خوش حکم تقاضـا یوردك تقاضـاك اوکنده اوله یم و حکمکه قربان اوله یم

عاشق مهجورومخمورم بت ساقی کجاست * کوخرامان شوکه پیش قدرعنا میرمت

بن مهجور ومخمور عاشقم سـاقیٔ محبوب قنده در دی صالنیجی اولکه سنـك رعنـا قـدك اوکنده اوله یم (مفردات) (عاشـق) م (یا) وحدتیه (مهجور) آیرلمش (مخمور) مست شراب (یم) ضمیر (بت) محبوب (ساقی) م (کجاست) قنده در (کو) سـو یله (خرامان) صالنیجی (شـوکه) اولکه (پیش) اوك (قـد) بوی (رعنا) کوزل (میرم) اوله یم (ت) سنك (معنای اشارتی) و طن اصلیسندن مهجورو شراب عشـق الهیله مخمور برتشنهٔ زلال جمـال الله عاشقیم اول صوسزلر صواریجی وسیلهٔ حق ومحبوب عشاق اولان سـاقی قنده در ای متعهد قرداش سن اول خوش فعـال واطیف خصـال مرشد کامله دی کل بزم ارشادمز ایچون خراما ن اول ای پیرم سنـك را ه مستقیمکـده اوله یم (ومـو توا) سرینه مظهر اوله یم

آنکه عمری رفت تابیمارم ازهجران او * کونکاهی کن که پیش چشم شهلا میرمت

اول کیمسه که بر عمر کیتـدی تاآنك فراقنـدن خسته یم دی برنظر ایله که سنـك شهلا چشمـك اوکنـد ه اوله یم (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (عمری) بر عمر (رفت) کیتدی (تا) حتی (بیمارم) خسته یم (از) من (هجران) فراق (او) ضمیر (کو) سویله (نکاهی) برنظر (کن) ایله (پیش) اوك (چشم) کوز (شهلا) الا (میرم) اوله یم (ت) سنـك (معنای اشارتی) اول محبوبکه بر عمر کیتدی تا انك هجران المندن خسته یم دی بو بیچـاره یه برنظرایله که ناقد بصیر ارنا الاشیـاء اولان چشم مازاغـك اوکـنـد ه اوله یم ونظر جا نبخش ناظر جما ل اللهکـه قربان اوله یم

کفتهٔ امل ابم هم درد بخشد هم دوا * کاه پیش دردوکه پیش مداوا میرمت

دیمشسن بنم قرمزی ابم هم درد وهم دوا بغشـلرکاه سنـك دردك وکاه مـداواك اوکنده اوله یم (مفردات) (کفتهٔ) دیمشسن (امـل) قرمزی (اب) دوداق (ام) بنم (هم درد) م (بخشـد) بغشـلر (هم دوا) م (کـاه) وقت (پیش) اوك (مدا وا) دوا (مـیرم) اوله یم (ت) سنـك (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یضل به کثیرا و یهدی به کثـیرا) سرنجـه ای خلیفة الله فی الارض اولان بیرم بیورمشسنکه بوواردات الهیله اغزمدن صادر اولان معارف رمعنـای قرآن درکه (شراب للصابرین وحسرة علی آل فرعون والکافرین) حکمنجه اهل نغـه درد وروحانیت اهلنـه دوابغشلر بو کلام حقد ریارب سنـك جلال وجـالك اوکنده اوله یم وعاشـق صـادقه جمله سی عین اطف اولان اطف وقهرکه قربان اوله یم

خرامان اول یعنی کل که سنك قدرعناك اوکنده اولیم حاصلی بت سـاقی به کل دیکه سـنك خرامان قامتکـه فدا اولیم (آنکه عمری رفت تابیمـارم ازهجران او * کونـکاهی کن که پیش چشم شـهلا میرمت) انکه اصلنـده انکس که ایدی کسی ضرورت وزنیچون حذف ایلشدرکه حرف رابـط صفت عمریده یا وحدت برزمان دیمکدر ازهجران او بعض نسخهده ازمژکان اوواقعدر کوخطاب عامـدر نکاهی یاوحدت ایچوندر که حرف تعلیل حتی معناسنه چشم شهلا اضافتی بیانیه در شهلا قویون آلاکوزه دیرلر یعنی قویون کوزی کبی کوزه دیرلر * محصول بیت * اول کیمسه که برزماندر تاانك هجرانندن ویا مژکانندن بیمارم سن اکادی که برنکاه ایله که چشم شهلاك اوکنده اولیم یعـنی اول جانان که بنی هجرانی ویامژکانی بیمار ایلدی بکا التفات ایله دی چشم شهلاکه فدا اولیم (کفتهٔ امل ابم هم درد بخشد هم دوا * کاه پیش دردوکه پیش مـداوا میرمت) مداوا مفاعله بابندن مصدردر عجم بو مصدرك تاسـنی حذف ایدر * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب یورر که ای جانان سن دیمش سـین که بنم امل کبی قرمزی دوداغم هم درد بغشلر هم دوا جواب ویرر که کاه سـنك دردك اوکنده وکاه مداواك اوکنده اولیم یعنی لبکه فدا اولیم درد ده درما نده اندندر (خوش خرامان میروی چشم بد ازروی تودور * دارم اندرسر خیـال آن کهدرپا میرمت) خرامان صفت مشبهدر صالنغن معناسنه امابونك کبی یرده صالنارق معناسنه چشم بد ازروی تو دورجـملهٔ معترضه واقع اولمش که عامده بعده حشو ملیح دیرلر سـنك یوزکدن یرا من کوز ایراغ اولسـون دیمکدر خیال آن اضافتی لامیـه درکه حرف بیاندرآن لفظـنی میرمت تاسی معنی جهتنده پایهمقیـددر درپا بت تقدیرندهدر محصول بیت * بنه جانانه خطاب ایدرکه صالنی صالنی کـوزل کیدر سین برامن کوز سندن ایراغ اولسون باشمده اول خیـال واردرکه ایا غکده اولم یعنی باشمده اول سـودا واردرکه پایمالك اولوب اولم

(کرچه جای حافظ اندر خلوت وصل تونیست * ای همه جای توخوش پیش همه جامیرمت) جای حافظ اضافتی لامیه در خلوت وصلده بو یله درای حرف ندا منادی محذوفدر تقدیر کلام ای جاناندر میرمت تاسی معنی جهتنده جایه مقیددر جایت دیمکدر

* محصول بیت * کرچه سنك وصلك خلوتنده حافظه بربوقدر ای جانان سنك هر یرك خوش واطیفدر هر یرلك اوکنده اولیم یعنی هر یرك مقبول ومطبوعدر پس هر یریکه فدا اولیم (وله ایضا) (مدتی شدکاتش سودای اودر جان ماست * زان تمنا ها که دایم دردل ویران ماست) مدتی یاحرف وحدت کاتش که حرف بیان مدتدر سودا بوند محبت وآرزو معناسنه وآتشك اضافتی بیانیه در * محصول بیت * برزمان اولدیکه اول جانانك محبتی آتشی بزم جانمزده در اول آرزولردنکه یعنی اول آرزولردن اوتوریکه دایم بزم یقیق دلمزده در یعنی دلمزده دائما آرزوی وصالی مرکوز اولدیغیچون جانمزده آتش سوداسی ثابتدر (مردم چشم بخوناب جکر غرقند ازان * چشمهٔ مهر رخش درسینهٔ نالان ماست) خوناب قانلی صو جکره اضافتی لامیه در ازان ادات تعلیل مصراع ثانی یه مرهوندر چشمه نك مهره ومهرك رخه اضافتی بیانیه درورخك سینه یه اضافتی لامیه در حاصلی رخی چشمهٔ افتابه تشبیه ایدر سینه نك نالانه اضافتی بیانیه در نالا نك مایه اضافتی لامیه در سابقا ذکراولدی ایدکه اول اصلندہ برآق طاشدرانی تازه جکره باتررلر وکونشه قورلر که بورنکی الوراعدی مردم دیده بی سنك اعله تشبیه ایدوب خوناب جکره غرق ایدوب چشمهٔ مهر رخنده تربیه ایدر * محصول بیت * بنم مردم چشمم خونابه غرقدرلر انکیچون چشمهٔ مهر رخی سینهٔ نالا نمده در یعنی مردم دیدهمی خوناب جکر ده قرزتمق ایچون چشمهٔ مهر رخی سینه مدن کیتمز

(خوش خرامان میروی چشم بد ازروی تو دور * دارم اندر سر خیالی آنکه در پا میرمت)

اطیف خرامان کیدرسن کوتو نظر سنك یوزکدن دور اولسون باشمده اول برخیالی طوتارمکه سنك ایاغکده اولم (مفردات) (خوش) اطیف (خرامان) صالنیجی (میروی) کیدرسن (چشم) کوز (بد) کوتو (از) من (روی) یوز (تو) سن (دور) ایرق (دارم) طوتارم (اندر) فی (سر) باش (خیالی) برخیال (آنکه) اولکه (در) فی (پا) ایاق (میرم) اوله یم (ت) سنك (معنای اشارتی) یارب اشیا مظاهر اسما واسما مظاهر ذات بیچونك اولمغله اسرار تجلیات ذاتیه‌ك نظراولوا الابصارده ظاهردر وچشم بد اعمی القلوبلردن سنك اسرار ذاتك دوردر باشمده اول برخیالی طوتارمکه وقلبمده عزیمتم اولدرکه نهایة الامر توفیق وعنایتکله سنك شوق لقاکله وتجلیات انوار ذاتیه‌ك استغراقیله اوله یم وانوار قدسیدك ایله مست لایعقل ختام بوله یم

(کرچه جای حافظ اندر خلوت وصل تونیست * ای همه جای تو خوش پیش همه جامیرمت)

اکرچه سنك وصلك خلوتنده حافظه بربوقدر ای جانان سنك جمله یرلك خوشدر سنك دوکلی یرلك اوکنده اوله یم (مفردات) (کرچه) اکرچه (جای) محل (حافظ) م (اندر) فی (خلوت) م (وصل) م (تو) سن (نیست) یوق (ای همه) جمله (جای) یر (تو) سن (خوش) م (پیش) اوك (همه) جمله (جا) یر (میرم) اوله یم (ت) سنك (معنای اشارتی) یارب کرچه حافظك سنك مقام وصلکده مرتبه سی ومنزلی یوقدر یارب سنك تجلیك خانه سی اولان قلوبك جمله سی اطیفدر سنك انوار تجلیك مظهری اولان دوستلر یکك جمله سنك اوکنده اوله یم دوستلر یکه محبتم برکانه بنی دوستلر کدن ایرمه دوستلر یکه قربان اوله یم

(وله ایضا)

(مدتی شدکاتش سودای اودر جان ماست * زان تمناها که دائم دردل ویران ماست)

برمدت اولدیکه اومحبوبك سوداسی بزم جانمزده دراوتمنالردن که دائم بزم ویران کوکلمزده در (مفردات) (مدتی) برمدت (شد) اولدی (آتش) م (سودا) محبت (او) ضمیر (در) فی (جان) م (ما) بز (است) در (زان) اندن (تمنا) رجا (ها) ادات جمع (دائم) م (در) فی (دل) کوکل (ویران) م (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) بحمد الله که اول الهك محبتی برمدت اولدی که بزم جانمزده قرار ایتدی واول مقصودلر که دائم کوکلمزك تمناسی وآرزوسیدر ویران کوکلمزده حاصل اولدی

(مردم چشم بخوناب جکر غرقند ازان * چشمهٔ مهر رخش درسینهٔ نالان ماست)

بنم کوزم ببکی جکرك قانلی صویتده غرقدر اول سیدن الك آفتابه بکزر یکاغی چشمه سی بزم نالان سینه مزده در (مفردات) (مردم) ببك (چشم) کوز (بم) ضمیر (با) للملابسة (خوناب) قانلوصو (جکر) م (غرق) م (است) در (ازان) اول سیبدن (چشمه) م (مهر) کونش (رخ) یکاق (ش) ضمیر (در) فی (سینه) کوکس (نالان) فغان ایدیجی (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) بحمد الله کوکلم مقصودی انوار تجلیٔ الهی قلبده حصولی سرورندن کوزم بیکی جکر یك قانلی صویته غرقدر وچشمهٔ انوار آفتاب جمال الهی سینهٔ نالانمده ظهور ایدهلی کوزلرمدن قانلی یاش روان اولمده در

(آب حیوان قطرهٔ زان لعل همچون شکرست * قرص خور عکسی زروی آن مه تابان ماست)

آب حیات اول شکر کبی لذیذ لبدن برقطره در جرم شمس بزم اول ماه تابانمزك یوزندن بر پرتو و برعکسدر (مفردات) (آب حیات) م (قطره) طمله (زان) اندن (لعل) لب (همچون) مثل (شکر) م (است) در (قرص) جرم (خور) کونش (عکس) پرتو (یا) وحدتیه (ز) من (روی) یوز (آن) اول (مه) آی (تابان) ضیا ویریجی (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) اول عارف باالهك فیض الهیله خانهٔ قلبنده بولدیغی لذت تجلیٔ جمال الله برلذتدرکه آب حیات اندن برقطره در وعالمده ضیابخش ایدیجی جرم آفتاب بزم قلبمزده ظهور ایدن منور السموات والارض اولان انوار عالمتاب آفتاب ذات الهیمزدن برعکس و برآثاردر

(تا نفخت فیه من روحی شنیدم شد یقین * برمن این معنی که ما زآن وی واو زآن ماست)

تا نفخت فیه من روحی آیت کریمه سن ایشتدم یقین ومعین اولدی بنم اوزریمه بو معنا که بزانك آندن ایز واول بزم آنمزندر (مفردات) (تا) حتی (نفخت) بن اوفوردم (فیه) انسانه (من روحی) روحمدن بوآیت متشابهاتدن ملحقدر یعنی انسانه عندیت معنویه‌ده قدرعظیمی اولان روحی ویردم دیمکدر (شنیدم) ایشتدم (شد) اولدی (یقین) ظاهر (بر) علی (من) بن (این) بو (معنی) م (ما) بز (ز) من (آن) لغتده حظ ونصیب واصطلاح مشایخده اطیفهٔ ربانی ونور محمدی (وی) انك (او) اول (ز) من (آن) شله (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) تاکه نفخت فیه من روحی آیت کریمه سن ایشتدم محضا الهك عطاسی اولاق اوزره بونك معنای اشارتیسی بکا شویله ظاهر اولدیکه بزم قلبمزده تجلیٔ خدا ایله ظهور ایدن نور محمدی واطیفهٔ ربانی اول الهك نور ذاتیه سنندرواول الهك نوری بزم قلبمزده ظاهر اولان نورندندر بو کلام مشایخ کبارك وحدت ذاتیه تعبیریدر قلری اسرار طریقتندر اول فرق ضالهدن مجسمه اولمرحلول واتحاده قائل اولمریله واجب الوجود ایله ممکنك اتحادنی قائل اولدیلرواول باطل اولان وحدت وجوده قائل اوب واجب ایله ممکنك وجودینك اتحادنی مراد ایتلریله کافر اولدیلر بو مقام برصعو بتلی مقامدر دقت بیوروب مشایخ کبارك کلامیله ملحدینك کلامنی فرق ایدوب الحاده دوشمه سن ومشایخه سوء ظن ایتمه سن

(اب حیوان قطرهٔ زان لعل همچون شکرست * قرص خور عکسی زروی آن مه تابان ماست) قطره نك یاسی وحدت ایچوندر قرص خور اضافتی بیانیه در قرص چورکدر خورواو رسمیله کونشه دیرلر کونش چورکی جرم شمس مراددر مه تابان اضافتنده بیانیه در تابان صفت مشبهه دریادرغن معناسه در * محصول بیت * اول جانانك شکر کبی طاتلی دوداغندن آب حیات برقطره در کونش چورکیده بزم مه تابانمزك رویندن برعکسدر یعنی ماه کونشدن نور وضیا الدیغی کبی انك نورندن کنش نور وضیا الور دیمکدر حاصلی لبی لذتده نهایتده ورویی غایت اطافتده دیمکدر (تا نفخت فیه من روحی شنیدم شد یقین * برمن این معنی که ما زان وی واو زان ماست) * محصول بیت * فاذا سویته ونفخت فیه من روحی آیتی ایشیدلیدن برو بکا بو معنی یقین اولدیکه بز انك واول بزمدر حاصلی الله تعالی ملائکه یه بیوردیکه قچن ادمك بناسنی تمام ایتدم واکا روح اوفوردم پس بوندن اکلنورکه بنی آدمك ارواحی نفخهٔ رحمان ایمش ایمدی جانانه بزم روحمزك اصلی برایمش پس بزانك واول بزم اولاق لازمدر (هردلی را اطلاعی نیست براسرار عشق * محرم این سر معنی دار علوی جان ماست) دلینك یاسی وحدت ایچوندر اطلاعك وحدتو تنکیره محتملی وار معنی درا علوی معنی دار وصف ترکیبیدر داریدندن علوی یاء نسبتله صفت بعد الصفتدر * محصول بیت * هر بر کوکلك اسرار عشقه اطلاعی یوقدر بومعنی دار علوی سرك محرمی بزم جانمزدر یعنی اسرار عشقه مطلع اولان بزم کبی عاشقلردر هرتردامن سر عشقه مطلع دکلدر

(چند کویی ای مذکر شرح دین خاموش باش * دین مادر هر دو عالم صحبت جانان ماست) مذکر اسم فاعلدر تفعیل بابندن واعظ معناسنه شرح دین اضافتی لامیه در مصدرك مفعوله اضافتی قبیلندن دین مابوند کی دین عادت معناسنه صحبت جانان اضافتنده سابق اضافت کبیدر صحبتدن مراد مصاحبتدر * محصول بیت * ای واعظ دینك شرحنی نیجه برسویلرسین

هردلی راطلاعی نیست براسرارعشق * محرم این سرمعنی دارعلوی جان ماست

هردلك اسرارعشق اوزره براطلاعی یوقدر بومعنی دارسرك محرمی بزم علوی جانمزدر (مفردات) (هردلی) هرقلبك (اطلاعی) بیلمسی (نیست) یوق (بر) علی (اسرار) سر (عشق) م (محرم) سرداش (این) بو (سر) م (معنی دار) معنی طوتیجی (علوی) عالی (جان) روح (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) بو بیت سابقده بیان اولنان آن واطیفهٔ ربانی براسرار عشقدرکه هراهل دلك اكا اطلاعی یوقدر بو معنی داراولان سرك محرمی انجق بزم كبی ارواح قدسیه صاحبلریدر عوامك لقمه سی دكلدر

چند كویی ای مذكرشرح دین خاموش باش * دین ما در هر دو عالم صحبت جانان ماست

ای واعظ دین شرحنی نیجه بردرسن خاموش اول هرایكی عالمده بزم دینمز جانانمزك صحبتیدر (مفردات) (چند) نیجه (كویی) دیرسن (مذكر) واعظ (شرح) م (دین) م (خاموش) ساكت (باش) اول (دین) م (ما) بز (در) فی (هردو) هرایكی (عالم) م (صحبت) م (جانان) محبوب (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) اول اطیفهٔ ربانینك محرمی ارواح قدسیه صاحبلری اولنجه ای ظاهر پرست اولان واعظ سن اسراردینی نیجه برشرح وبیان ایده یم دیرسین خاموش اولكه سنك كارك دكلدر اسراردین انجق فنا فی الله اهلنه مخصوصدر انكیچون ایكی عالمده بزم دینمز بزم جانانمزك صحبتیدر

حافظاتاروزآخرشكراین نعمت كذار * كان صنم ازروز اول مونس ومهمان ماست

ای حافظ اولنجیه دكین بونعمتك شكرنی اداایله كه اول محبوبكه عالم ارواحدن روزآخره دكین بزم مونس ومهمانمزدر (مفردات) (حافظا) ای حافظ (تا) الانتهاء (روز) كون (آخر) م (شكر) م (این) بو (نعمت) م (كزار) اداء (كه) زیرا (آن) اول (صنم) محبوب (از) من (روز) كون (اول) م (مونس) یولداش (مهمان) مسافر (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) ای حافظ (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) سرنجه عمرك آخراولنجه بونعمتك شكرین اداایله كه عالم ارواحدن آخروقته دكین اول محبوب حقیقی بزم جانمزك مونسی ومهمانیدر وبزم مونسمزده در

ولە ایضا

خیال روی تودرهرطریق همره ماست * نسیم موی تو پیوند جان آگه ماست

سنك یوزك خیالی هرطریقده بزم یولداشمزدر سنك مویك رایحه سی بزم آگاه جانمزه متصلدر (مفردات) (خیال) م (روی) یوزندات (تو) سن (در) فی (هر) جمله (طریق) یول (همره) یولداش (ما) بز (است) در (نسیم) رایحه (موی) قیل وزلف (تو) سن (پیوند) متصل (جان) م (آگاه) خبردار (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك ذاتك فكری هرطریقده بزم یولداشمزدر سنك حافظ وعاصم صفات

ایسم اول یعنی دینی نیجه برشرح ایلرسین ایسم اول زیرا بز دینك ومذهبك معنالرینی بیاورز اگر قادر ایسك سر عشقی شرح ایله دكلیه لم بلكه بزم دینمز ایكی عالمده جانانله مصاحبتده در هردوعالم عبارتی دینه ده صحبتده قید اولمق صحیحدر * (حافظا تاروز آخرشكراین نعمت كذار * كان صنم ازروز اول مونس ومهمان ماست) حافظا منادا تاانتهاء غایتیچوندر این نعمت یوردیغی مصراع ثانینك مضمونته اشارتدر كذار بوندهزا ایله بازلق كرك زیرا ادا معناسنه اولان زا ایله لغتدر نماز كذاردن ووام كذاردن كبی روز آخردن مراد روز وفاتدر روزاولدن مراد روزولادتدر ویا روز الستدر * محصول بیت * ای حافظ اولنجه بونعمتك شكرینی ادا ایله كه صنم روز اولدن مونس ومهمانمزدر یعنی روز اولدن مونس ومهمانمز اولدیغی ایچون اولنجه شاكرنعمت اول حاصلی جانانه كوكل ویرملی بزه التفات اوزره اولمشدر ومهمان دارلغه قبول ایلمشدر وهرطریقله بزه عین عنایتله نظر ایلمشدر پس اولنجه بونعمتك شكرینی ادا ایدرم (وله ایضا) (خیال روی تودرهرطریق همره ماست * نسیم موی تو پیوند جان اگه ماست) خیال مبتدا همره ماست خبری نسیم مبتدا پیوند خبری خیالك رویه ورویك تولفظنه اضافتی لامیه لردرنسیم موی تواضافتیده بویله در پیوندجان اضافتیده لامیه در جان اگه اضافتی بیانیه در وبونك مایه اضافتی لامیه در * محصول بیت * سنك رویك خیالی هرطریقده بزه همراهدر یعنی هرحالده كه اولسق رویك خیالی بزم یولداشمزدر قوت متخیله مزدن كیتمز مویك نسیمده اكا جانمزك متصلیدر یعنی قوقیسی جان اكا همره اولشقدر اندن ایرلمز یعنی هرنه حالده اولسم مویك بویی جاندماغندن كیتمز (برغم مدعیانی كه منع عشق كند * جمال چهرهٔ توحجت موجه ماست)

برغم كولكدر رشك معناسنده كلور مدعیا منیده یاوحدت نوعیه در مدعیلركه زا بط صفت منع عشق اضافتی لامیه در یعنی مصدرك مفعولنه اضافتیدر كندك مقدم مفعولیدر جمال كوزللكدر چهره یوز جمال مبتدا حجت خبری وجمالك چهره یه وچهره نك تولفظنه اضافتی لامیه در وحجت موجه اضافتی بیانیه در جمال چهره یه نسبت موجه تناسب طریقیله مذكوردر حجت موجه صحیح معناسنه در * محصول بیت * شول مدعیلركورلكنه كه عشق جانانی منع ایدرلر یعنی عشقی انكار ایدرلر اول مدعیلرك منعنی رد ایلكه سنك رویك كوزللكی بزم حجت قاطعمزدر زیراسنك رویك كورن البته عاشق اولور پس انلك منعی بوحالتله مردود اولور ودخی نزاعه مجالی اولماز (ببین كه سیب زنخدان توچه میكوید * هزار یوسف مصری فتاده درچه ماست) سیب الما زنخدانه اضافتی بیانیه درچه قیودر چاهدن مخففدر تو لفظنك واوی رسمیدر اما بونده وزن ایچون اصلی اوقنور * محصول بیت * كوركه سنك سیب زنخدانك نه سویلر یوسف كبی بیك محبوب بنم عشقمه كرفتاردر (اگر زلف دراز تو دست ما نرسد * كناه بخت پریشان ودست كوته ماست) زلف درازاضافتی بیانیه در كناه بخت اضافتی لامیه در وبختك پریشانه اضافتی بیانیه در دست كوته ده بویله در كوته كوتاهدن مخففدر قیصه دیمكدر دست كوته افلاس وفقردن كنایتدر زیرا مقابلنده یدطولی دیرلر وسعتدن تعبیردر حاصلی دست كوته بونده ایكی معنایه مصروفدر فتأمل * محصول بیت * اگر سنك زلف درازكه المزایرشمزسه كناه بزم پریشان بختمزك ودست كوتاهمزكدر حاصلی اگر سكا وصالت میسراولمزسه طالعمز نقصانندن والمز قیصه لغندن ویوفقه لغندندر یعنی عالی جنابسین فقرایه التفاتك یوقدر (بحاجب درخلوت سرای خاص بكو * فلان زكوشه نشینان خاك دركاه ماست) بحاجب باحرف صله حاجب بونده قپوجی معناسنه حاجبك دره اضافتی لامیه در ودرك خلوت سرایه ده بویله درخلوت سرای تركیبی

شریفك آثاری بزم جان آگاهمزه متصلدرزیرا (المعصوم من عصمه الله) بیورلمشدر

برغم مدعیانی كه منع عشق كند * جمال چهرهٔ توحجت موجه ماست

شول مدعیلرك كورلكنه كه عشقی منع ایلرلر سنك لطیف جمالك بزم مقبول حجتمزدر (مفردات) (با) للملابسة (رغم) كورلك (مدعیان) دعوی مجرد اهللری (منع) م (عشق) م (كند) ایدرلر (جمال) م (چهره) صورت (تو) سن (حجت) دلیل (موجه) مقبول (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) دعوای مجرد ایله لذت عشقی منع ایدن مدعیلرك كورلكنه یارب سنك قلوب عارفانده ظهور ایدن انوار جمال ذاتك بیچونك بزم حجت قاطعه مزدر (من لم یذق لم یعرف

ببین كه چاه زنخدان توچه میكوید * هزار یوسف مصری فتاده درچه ماست

كوركه سنك زنخدانك قیوسی نه دیر بیك یوسف مصری بزم قیومزه دوشمشدر (مفردات) (ببین) كور (چاه) قیو (زنخدان) چكه (تو) سن (چه) نه (میكوید) دیر (هزار) بیك (یوسف) یوسف علیه السلام (مصری) مصره منسوب (فتاده) دوشمش (در) فی (چه) قیو (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) كرچه انوار قدسیهٔ الهیه یه استغراق عند العشاق حجت قاطعه در لكن (لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل) حدیث شریفله مشار الیه اولان معراج معنوی وحیرت اندر حیرت برمقام دهشت آباددركه نیجه یوسف مصری علیه السلام مشرب عارف باللهلر اول معراج معنویده متحیر وسركردان قالشلردر

اگر زلف درازتو دست ما نرسد * كناه بخت پریشان ودست كوته ماست

اگر سنك اوزون زلفكه بزم الیمز ایرشمیه كناه بزم پریشان بختمزك وقیصه الیمزكدر (مفردات) (اگر) شرطیه (با) للملابسة (زلف) م (دراز) اوزون (تو) سن (دست) ال (ما) بز (نرسد) ایرشمیه (كناه) م (بخت) طالع (پریشان) م (دست) ال (كوته) قیصه (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) بومعراج معنویده اولان اسرار لی مع اللهكه وعالمه فائض اولان تجلیات اسما وصفاتكه بزم الیمز ایرشمزسه یارب ذنب محض اولان وجودمزه محو وفانی اولمامق ایله بختمز پریشان اولمسندندر واستعدادمز قصورندندر یوخسه فیاضده بخل یوقدر

بحاجب درخلوت سرای خاص بكو * فلان زكوشه نشینان خاك دركاه ماست

خاص خلوتسرای قپوسنك قپوجیسنه دی فلان كیمسه بزم دركاهمز خاكنك كوشه نشینلرندندر (مفردات) (با) للملابسة (حاجب) قپوجی (در) قپو (خلوت) م (سرای) او (خاص) م (بكو) دی (فلان) فلان كیمسه (ز) من (كوشه) بوجاق (نشینان) اوتوریجیلر (خاك) طپراق (دركاه) قپویری (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) حرم قدسك وخلوتسرای انسك مراقبلری خاصان دركاه حقه سویله ای خلیفهٔ وقت كه حافظ بزم دركاهمز

من جیسدر وخاصه اضافتی بیانیه دربكونك مفعولی مصراع ثانیدر فلان الفاظ كنایه دندر بونده مراد خواجه در كوشه نشینان كوشه نشینك جمعیدر كوشه ده اوتورجیلر كوشه نشینك خاكه اضافتی لامیه در خاكك دركهه ده بویله در * محصول بیت * خاص خلوت سرایك قپوجیسنه سویله فلان بزم دركهمز خاكینك كوشه نشینلرندندر یعنی دركاهمزك وآستانه مزك ملازملرندندر

(بصورت از نظر ما اکرچه محجوبست * همیشه در نظر مرفه ماست) بصورت باسی بونده ظرفیت افاده ایدر ظاهرده دیمکدر محجوب بونده دور ومهجور معناسنه در همیشه دائم دیمکدر مرفه اسم مفعولدر تفعیلدن ثلاثیسی رفه برفه کلور فتح ایله مصدری رفاهت ورفاهیت کلور رانك فتحیله ایکیسنده بیله تخفیف باییله معناسی وسعت وآسوده

خاکنك کوشه نشینلرندندر کرم طبع منیفلری مقتضاسی بزی نظر حیات بخشلرندن بعید ایتمزلر

بصورت ازنظر ما اکرچه محجوبست * همیشه در نظرخاطر مرفه ماست

صورتا اکرچه بزم نظریمزدن مستوردر دائما بزم مسرور وآسوده خاطریمزك نظرنده در (مفردات) (با) ظرفیه (صورت) م (از) من (نظر) م (ما) بز (اکرچه) م (محجوبست) مستوردر (همیشه) دائم (در) فی (نظر) م (خاطر) ذهن (مرفه) مسرور (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) اول خلفاء الله وامناء الله اولان حرم قدس الهینك محرملری رجال الله کرچه صورتا بزم نظریمزدن مستورلردر لکن دائما بزم مسرور وآسوده خاطریمزك نظرنده در وجمیع امورمزده استمداد ایتمز وفتوحاتمز انلردندر

اکربسائلی حافظ دری زند بکشای * که سالهاست که مشتاق روی چون مه ماست

اکر حافظ سائلك ایله برکره قپو قاقه آچ زیرا نیجه ییللردر که بزم ماه کبی یوزمزه مشتاقدر (مفردات) (اکر) شرطیه (با) للملابسة (سائل) دیلنجی (یا) مصدریه (حافظ) م (در) قپو (یا) وحدتیه (زند) اوره وقاقه (بکشای) آچ (که) زیرا (سالها) ییللر (است) در (مشتاق) ارزوچکیجی (روی) یوز (چون) مثل (مه) آی (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) فیاض مطلق اولوب مفتح الابواب اولان الله کمال کرمندن مؤید من عندالله خلفالری اولان مشایخ عظامه متصف بصفات الله اولدقلریچون هر قنغی قوللکه بنم در رحمه سائلك ایله کلورسه بنم صفات کرم مقتضاسنجه اول قوللرمی مأیوس ایتمیك بیورمشدر باخصوص اکرحافظ سائلك ایله برکره قپوقاقوب توجه قلب ایله نیازمند اولدقده اکا فتح باب ایدککه نیجه ییللردر بزم انوار جمالمز اشتیاقیله وذات بیچونمز عشق ومحبتیله جان فدا ایتمشدر

ولهایضا

کر زدست زلف مشکینت خطایی رفت رفت * ورزهندوی شما بر ما جفایی رفت رفت

اکر سنك مشکین زلفك الندن برخطا کتدیسه کتدی واکر سزك هند وکزدن بزه برجفا کتدیسه کتدی (مفردات) (کر) اکر (ز) من (دست) ال (زلف) م (مشکین) مسکلی (تا) خطابیه (خطا) م (یا) وحدتیه (رفت) کتدیسه (رفت) کتدی (ور) واکر (ز) من (هندو) بونده سیاه بك (شما) سز (بر) علی (ما) بز (جفا) م (یا) وحدتیه (رفت) کتدیسه (رفت) کتدی (معنای اشارتی) یارب اکر یدقدرتك رعلم ازلیك مقتضاسی بومبد پرقصور مبتلادن برخطا واقع اولدیسه اولدی لکن (ان الله یغفرالذنوب جمیعا انه هوالغفور الرحیم) وعد کریمك سرنجه سنك رحمتکدن امیدمز کسیلمزسن رحمتکله بزم خطالریمزی عفو ومغفرت بیوروب قلبمزی تعلقات ماسوادن پاك ایتکله انوار تجلیاتکه مظهر ایده سین واکر یارب سنك غیب هو یتده اولان ذات بیچونك عشق

ومحبتی

حال یکچنمك * محصول بیت * فلان دیدیکمز اکرچه صورتا بزم نظرمزدن محجوب ودورومهجور در امادائما خاطر مرفهمزك نظرنده در یعنی اکرچه ظاهرا بزدن مهجوروممنوعدر اماکو کلمزدن هیچ کتمز حاصلی محبت باطنه بعد صوری مانع دکل دیمکدر * (اکربسائلی حافظ دری زند بکشای * که سالهاست که مشتاق روی چون مه ماست) بسائلی باحرف سبب سائل دلنجی یا حرف مصدر دیلنجلکله دیمکدر دریده یا حرف تنکیردر که حرف تعلیل روی چون مه اضافتی بیانیه در * محصول بیت * اکر دیلنجلك طریقیله حافظ قپو قاقرسه آچ قپویی زیرا ییللردر که بزم ای کبی روی مزك مشتاقیدر یعنی نیجه زماندر که بزم محبتمزه کرفتار عشاقندر خواجه بوبیتده تصریح ایلدی (وله ایضا) (کرز دست زلف مشکینت خطایی رفت رفت * ورزهندوی شما بر ما جفایی رفت رفت) کرادات شرط واولکی رفت فعل شرط وما قبلی اکا متعلق وایکنجی رفت جزاء شرط زلف ومشك وخطا وهند ذکری صنعت مراعات نظیردر زلفه دست اثباتی استعاره طریقیله در زلفك مشکینه اضافتی موصوفك صفتنه اضافتی قبیلندندر حاصلی بیانیه در ومشکینك تای خطابه اضافتی لامیه در وراصلی اکردر هندودن مراد زلفدر یاچشم درتشبیه طریقیله بونده معنای مجازی اوزره هند وبنده معناسنه اولق روشندر بوغزلك قافیه ده واقع اولان الفاظده یای ثانیه وحدت افاده ایدر واولکیسی یای اصلیه در وبوغزلك ابیاتنده واقع اولان شرط وجزا هب ذکرایلدیکمزکبی اعراب اولور

محصول بیت اکرسنك زلف مشکینك الندن برخطا کتدیسه یعنی واقع وصادر اولدیسه کتدی اکرزانی حاصلی سندن واسباب حسنکدن هر نه ستم بزه کلورسه معذور وبزانی حسن قبولله قبول ایدوب رد ایلمزز خطایی دست زلفه وجفایی هندویه اسناددن مراد جانانه در اما شعرا تأدبا متعلقاتنه اثبات ایدرلر جانانی بویله معایبدن تنزیه ایچون

(برق عشق ار خرمن پشمینه پوشی سوخت * جور شاه کامران ار بر کدایی رفت رفت) بعض نسخه ده خرمن یرینه خرقه واقع اولمش برق عربیده شمشك معناسنه در عشقه اضافتی بیانیه در اکر قاعده سابقه اوزره اعراب اولور برق عشق مبتدا وجمله شرط وجزا خبری پشمینه پوش وصف ترکیبیدر پوشیدندن خرمنك پشمینه پوشه اضافتی لامیه در وبیانیه اولمغه محتملدر بونده پشمینه پوش عاشق کدادن کنایتدر ایکنجی سوخت لازمه متعدی اولق قابلدر جورشاه اضافتی

ومحبتی یولنده بزم اوزریمزه (اشد البلاء علی الانبیاء) سرنجه بلا وجفا تقدیر اولدیسه اولدی بنده سنك توفیقکله قضا که راضی بلا که صابرز

برق عشق ار خرقه پشمینه پوشی سوخت سوخت

جور شاه کامران کر بر کدایی رفت رفت

عشق آتشی اکر برعبا پوش اولان عاشقك خرقه سنی یاقدیسه یاقدی مرادسوریجی شاهك جوری برکدا اوزره کتدیسه کتدی (مفردات) (برق) شمشك شاقیمق (عشق) م (ار) اکر (خرقه) م (پشمینه پوش) بوکه منسوب عبا کیجی (یا) وحدتیه (سوخت سوخت) یاقدیسه یاقدی (جور) جفا (شاه کامران) مراد سوریجی شاه (کر) اکر (بر) علی (کدا) فقیر (یا) وحدتیه (رفت رفت) م (معنای اشارتی) اکرالهك عشق آتشی عاشقك حجاب لقا اولان وجود ضعیف خرقه سنی یاقدیسه یاقدی بوحجاب اولان وجودك اوب محو اولسی عین عطاء الله در حضرت الهك عباد مخلصینه خاص قیلدیغی عطادندر (فعال لما یرید) اولوب شاه حقیقت اولان الهك برکدای درکاهی اولان عاشق اوزره بوجور صورتنده اولان لطف واحسانی کتدیسه کتدی (لایسئل عما یفعل)

کردلی ازغمزه دلدار باری برد برد * ورمیان جان وجانان ماجرایی رفت رفت

اکر برکوکل دلدارك غمزه سندن بریوك ایلتدیسه ایلتدی اکرجان ایله جانان اورتاسنده برماجرا کتدیسه کتدی (مفردات) (کر) اکر (دل) کوکل (یا) وحدتیه (از) من (غمزه) کوزاوجی (دلدار) کوکل الیجی (بار) یوك (یا) وحدتیه (برد برد) ایلتدیسه ایلتدی (ور) واکر (میان) اورته (جان) م (جانان) محبوب (ماجرا) شوره (یا) وحدتیه (رفت رفت) کتدیسه کتدی (معنای اشارتی) اکر برمقبول کوکل اوزره مقلب القلوب اولان محبوب حقیقینك نظر عنایت آثاری برانکسار وغم وآلام بیشمار واقع اولدیسه اولدی بوکوکل دردوغمی وانکسار والمی مایه شادی اولدیغیچون عین دوادر واکر محو وجود بشریه ایله مقام تجریدده اولان جان ایله جانان میانه سنده وعاشق ایله معشوق اراسنده برماجرا کتدیسه کتدی که ایوب علیه السلام کبی طرف محبوبدن کلن بلایه جان ودل ایله صابر اولورسه نیجه سین ای بنم رنجورم دیو بلا واسطه حق تعالی سؤال بیورر بوشیوه نظیر قبول ایدر دکلدر

ازسخن چینان ملالتها پدید آید ولی * کرمیان همنشینان ناسزایی رفت رفت

غمازلردن ملالتلر ظاهر اولور ولکن اکر مصاحبلر مابینده برلایق اولمیان نامعقول واقع اولدیسه اولدی (مفردات) (ازسخن چینان) قغو جیلردن (ملالات) محزونلق (پدید) ظاهر (آید) کلمه (ولی) لکن (کر) اکر (میان) اورته (همنشینان) مصاحبلر (ناسزا) لایق اولمیان (یا) وحدتیه (رفت رفت) کتدیسه کتدی (معنای اشارتی) اکرعوام طریقت ویاران بی حمیت اولان

لامیه دروصدرك فاعلنه وشاهك کامرانه اضافتی بیانیه در کامران وصف ترکیبیدر رانیدندن مراد سوریجی دیمکدر جورشاه مبتدا ار بر کدایی جمله شرطیه وجزا خبری قاعده مذکوره اوزره اعراب اولور * محصول بیت * عشق برقی وآتشی برپشمینه پوشك وجود خرمنی یاقدی ایسه یاقدی کتدی یعنی برعاشق کدانك وجودینی عشق آتشی یاقدیسه یاقدی کتدی نسنه لازم کلزاندن شکایت ایلمزز زیرا عاشقك شانی آتش عشقه یانمقدر وکامرانك یعنی پادشاهك جوری اکر برکدا اوزرینه واقع اولدیسه اولدی کتدی مضی مامضی مصراع ثانی مصراع اوله تمثیل وتنویردر یعنی عشق برقهار پادشاهدر که هرنه ایشلرسه اندن صورلمز فتأمل بوغزلك جمیع ابیاتی بو منوال اوزربنده کلور غفلت اولنمیه (کر دلی ازغمزه دلدار باری برد برد * درمیان جان وجانان ماجرایی رفت رفت) بوایکی مصراعده شرط وجزا ذکر اولان اسلوب اوزره در * محصول بیت * اکر برعاشق کوکلی غمزه دلداردن بریوك کتوردیسه کتوردی کتدی یعنی برزحمت ومشقت چکدیسه چکدی کتدی دخی اول اکلمز ودخی اکر جانله جانان اورته سنده برماجرا واقع اولدیسه اولدی کتدی یعنی عاشق ایله معشوق اورته سنده بربرودت وکدورت واقع اولدیسه اولدی بردخی اکلمز (ازسخن چینان ملالتها پدید آید ولی * کرمیان همنشینان ناسزایی رفت رفت) سخن چینان جمع سخن چیندر وصف ترکیبیدر چینیدندن سوز دوشیریجی دیمکدر مراد غمازدر پدید یای عجمیله آشکاره دیمکدر همنشینان جمع همنشین بیله اوتورجیلر یعنی مصاحبلر ناسزایی

ناسزا لایق اولمیان یا حرف وحدت * محصول بیت * غمازلردن دراودراو آوازلر وملامتلر ظهوره کلور یعنی طعان وغماز عشاقی اوم ایلمکدن خالی دکللر امایاران ودوستان مابینده برناسزا ونامعقول واقع اولدیسه عفو اولدی کتدی حاصلی غمازوطعاندن جوروجفا ولوم وآزار درظاهر اولان جمیع زمانده اماعشاق اراسنده هرنه دکلوماجرا که واقع اولسه مستوردرلر دخی اکلمز

اهل هوا ازدن طعن وایذا ایله برملالات وبرحزن وکدورت ظاهر اولورسه حضور قلبکه مانع طوتمیوب برنفس توجهدن جدا اولمیه سین بلکه (ما اوذی نبی مثل ما اوذیت) حدیث شریفن ملاحظه ایله ملك انبیاده اولدم دیو صفا یاب اوله سین اکر مصاحبلر مابینده دخی برلایق اولمیان امر ظهور ایدرسه اینسون اینجنمیوب وبرخاطر اینجنمیوب حاله (اللهم اهد قومی فانهم لایعلمون) حدیث شریفن ملاحظه ایله اخلاق محمدیه اوله سین

﴿ درطریقت رنجش خاطر نباشدمی بیار ✵ هر کدورت را که بینی چون صفایی رفت رفت ﴾

طریقتده خاطر اینجنمك اولماز شراب کتور هر کدورتی که کوررسین چونکه برصفا کتمیکبی کتدی (مفردات) (در) فی (طریقت) راه سلوك (رنجش) اینجنمك (خاطر) کوکل (نباشد) اولماز (می) شراب (بیار) کتور (هر کدورت را که) هر کدری که (بینی) کوررسین (چون) چونکه (صفایی) برصفا (رفت رفت) کتدیکبی کتدی (معنای اشارتی) خلق عظیم صاحبی اولان حبیب الله صلی الله علیه وسلم طریقتده وسیرت نبی علیه السلام بولنده کیمسه نك خاطری اینجنمك اولماز بلکه جور وبلایه تحمل ایدوب واخلاق محمدیه ایله موصوف اولوب کیمسه دن اینجنمکده اولمازای عاشق صادق همان عشق ومحبة اللهیه اطاعتده اول وهر نه قدر کدورات ماسوا کوررسین عبادت وحضورکه مانع طوتمه زیرا برجذبهٔ رحمان وبرصفای درون ظهور ایدنجه کدورت کلی محو اولورسن همان عشقنه سعی ایله

﴿ عشقبازی راتحمل بایدای دل پای دار ✵ کرملالی بود بود و کرجفایی رفت رفت ﴾

عاشقلغه تحمل کرك ای کوکل ثابت قدم اول اکر برملال اولدیسه اولدی اکر برجفا کتدیسه کتدی (مفردات) (عشقباز) عشق اوینایجی (یا) مصدریه (را) ادات مفعول (تحمل) قاتلمق (باید) کرك (ای دل) ای کوکل (پای دار) ایاق طوت یعنی ثابت اول (کر) اکر (ملال) حزن (یا) وحدتیه (بود بود) اولدیسه اولدی (کر) اکر (جفا) م (یا) وحدتیه (رفت رفت) م (معنای اشارتی) ای عاشق عاشقلق صادق اولمغه تحمل کرکدر زیرا بو عشق یولی انبیاء عظام یولیدر حضرت ایوب وحضرت زکریا وحضرت یحیی باخصوص حضرت محمد المصطفی صلوات الله علیهم اجمعین اشد بلایه نجه تحمل بیوردیلرسه بقدر خویش سکاده تحمل کرك ای کوکل بویولده ثابت قدم اول اکر برحزن کاورسه کلسون واکر برجفا وبلا واقع اولورسه اولسون حاصلی هر درلو بلایه تحمل کرکدر

﴿ عیب حافظ کومکن واعظ که رفت ازخانقاه ✵ پای آزادی نبندد کر بجایی رفت رفت ﴾

واعظه دیکه خانقاهدن کتدی دیو حافظی تعییب ایتمسون برآزاده نك ایاغنی باغلاز اکر بریره کتدیسه کتدی (مفردات) (عیب) م (حافظ) م (کو) سویله (مکن)

(در طریقت رنجش خاطر نباشدمی بیار ✵ هر کدورت را که بینی چون صفایی رفت رفت) رنجش اینجنش معناسنه اسم مصدر در لازمله متعدی بینده مشترکدر کدورت بولانق دیمکدر صفا انك مقابلی در صفایی ده یا تنکیر ایچوندر ✵ محصول بیت ✵ طریق عشاقده خاطر اینجنمك واینجنمك اولماز یعنی جائز دکلدر ایمدی هر کدورتی که کوردك صفا کبی اول کدورت کچدی کتدی دخی اول کدورت اکلماز (عشق بازی را تحمل باید ای دل پایدار ✵ کرملالی بودبودو کرجفایی رفت رفت) عشق بازی یا حرف وحدت مصدر در عشقباز وصف ترکیبدر باز بدندن بحسب لغت عشق اوینی اوینایجی استعمالده تازه تازه دلبرسویجی دیمکدر پایدار ثابت قدم اول دیمکدر ✵ محصول بیت ✵ عاشقلغه تحمل کرك ای کوکل ثابت قدم اول یعنی عاشق طریق عشقده هر جفایه وبلایه صابر کرك پس اکر برملال واقع اولدیسه عشق ایچنده اولدی واکر برجفا واقع اولدیسه اولدی کتدی یعنی طریق عشقده هرنه واقع اولدیسه عاشق اکا متحمل اولوب قیل وقالی ترك ایلمك کرك (عیب حافظ کومکن واعظ که رفت ازخانقاه ✵ پای ازادی چه بندی کر بجایی رفت رفت) عیبك حافظه اضافتی لامیه در کو خطاب عامدر مکن نهی فعل مخاطب واعظ منادی حرف ندا محذوفدر که حرف تعلیل ازادی یاسی وحدت ویا تنکیر ایچوندر ✵ محصول بیت ✵ ای واعظ حافظ اکر خانقاهدن کتدیسه اکا عیب ایله برازاده ك ایاغنی نه باغلرسین اکر بر یره کتدیسه کتدی واردی یعنی حافظ اکر خانقاهی ترك ایدوب کتدیسه ای واعظ سن اکا مانع اولمه زیرا برازاده کیمسه در یعنی بربی قید شخص در اکر بر یره کتدیسه اکا مانع اولمه زیرا لاقیداولنلر استدیکی یرده اولورلر (وله ایضا)

ایله (واعظ) م (رفت) کیتدی (از) من (خانقاه) عبادت خانه (پای) ایاق (آزاد) قید دنیادن مجرد (یا) وحدتیه (نبندد) باغلاز (کر) اکر (بجایی) بریره (رفت رفت) کیتدیسه کیتدی (معنای اشارتی) صورت پرست اولان واعظه سویله حافظ عبادت خانه دن میخانه یه کیتدی دیوطعن ایتمسون زیرا قلبی الله ایله اولان عاشقلره مسجد ومیخانه بردر وقلبی ذکر حق ایله مطمئن اولوب قیودات ماسوادن مجرد اولان آزاده نك ایاغنی برشی باغلاز هرنه یره کیدرسه کیتسون حافظ الله ایله در

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هرآن خجسته نظر کزپی سعادت رفت ✵ بکنج میکده وخانهٔ ارادت رفت ﴾

هراول مبارك نظرلوکه سعادت اردنه کیتدی میخانه بوجاغنه وارادت خانه سنه کیتدی (مفردات) (هرآن) هراول (خجسته) مبارك (نظر) م (ز) من (پی) ایزوارد (سعادت) م (رفت) کیتدی (با) للملابسة (کنج) بوجاق (میکده) میخانه (خانه) او (ارادت) اختیار (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) نظرلی پاك ومبارك اول کیمسه درکه اهل سعادت اولان انبیا واولیا ایزنه کیتدی واثرلرینه تابع اولدی وحضرت اللهك عشقنی تحصیل ایچون کوشهٔ عزلت اختیار ایتدی وحضرت الاهه وسیله طلبیچون برمرشد کاملك اجازت خانه سنه کیتدی

﴿ بجام نیم منی کشف کرد سالك راه ✵ رموزغیب که در عالم شهادت رفت ﴾

بریارم بطمان قدح شراب ایله سالك راه کشف ایلدی اسرار غیبی که عالم شهادتده واقع اولدی (مفردات) (با) للملابسة (جام) قدح (نیم) یارم (من) بطمان (یا) وحدتیه (کشف) م (کرد) ایلدی (سالك) م (راه) یول (رموز) اسرار (غیب) م (در) فی (عالم شهادت) عالم دنیا (رفت) واقع اولدی (معنای اشارتی) اول مبارك نظرلو سالك صدق واخلاص ایله وشروط مذکور ایله سعی بلیغ ایتمکله تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ باطن ایدوب جزئی مایهٔ عشق تحصیل ایله عالم شهادتده اولان اسرار غیبیه کندویه کشف اولدی ونیجه رموزات وکراماته مطلع اولدی

﴿ بیا ومعرفت ازمن شنو که درسخنم ✵ زفیض روح قدس نکته استفادت رفت ﴾

کل وبندن معرفت استماع ایله که بنم سوزمده روح قدس فیضندن نکته استفادت واقع اولدی (مفردات) (بیا) کل (معرفت) معارف الهی (از) من (من) بن (شنو) ایشت (در) فی (سخنم) سوزم (ز) من (فیض) قلبه القا اولنان (روح القدس) جبرائیل علیه السلام (نکته) اسرار (استفادت) فائده طلب ایتمك (رفت) واقع اولدی (معنای اشارتی) عالم شهادتده اولان اسرار

(هرآن خجسته نظر کزپی سعادت رفت ✵ بکنج میکده وخانهٔ ارادت رفت) خجسته قوتلی دیمکدر مبارك معناسنه ✵ محصول بیت ✵ هراول مبارك نظرلی که سعادت اردنجه کیتدی یعنی دولت وسعادته طالب اولوب کیتدی میخانه بوجاغنه وارادت خانه سنه کیتدی حاصلی میخانه کوشه سنه وخانهٔ ارادته واران سعادته طالب اولمش کیتمشدر زیرا سعادت اوراده وارمقدر خانهٔ ارادتدن مراد تسلیم وانقیاددر یعنی هیچ برطریقیله دلازار اولمیه بلکه هرخصوصده تسلیم وانقیاد اوزره اوله فی الواقع بوندن ابو سعادتمی اولور (بجام نیم منی کشف کرد سالك راه ✵ رموزغیب که درعالم شهادت رفت) جام نیم منی یارم بطمان شراب آلان قدحه دیرلر منی نك یاسی حرف نسبتدر اکر اصلی من ایسه ویاالفدن منقلبدر اکر اصلی منا ایسه عیسی وموسی کبی فتأمل ✵ محصول بیت ✵ سالك راه عشق یارم بطمان شرابله عالم شهادتده واقع اولان رموز غیبی کشف ایلدی یعنی جانانك هرمخفی ایشنی یارم بطمان شرابله بیلدی حاصلی عاشق نیم منی بی نوش ایلمکله بوعالمده هرده جانانك جمیع رموز غیبیسنه مطلع اولدی باخود جانان نوش ایلمکله مستور ومخفی ایشلرینی بیان ایلدی وعاشق مطلع اولدی (بیا ومعرفت ازمن شنو که درسخنم ✵ زفیض روح قدس نکته استفادت رفت) بیا وشنو صیغه لری خطاب عام طریقیله امرلردر قدس بونده قافك ودالك ضمه لریله در روح قدس حضرت جبریل امیندر قیاس استفادت نکته ایدی ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون تقدیم وتأخیر واقع اولدی ✵ محصول بیت ✵ کل دخی معرفت عشق ایلدیم انکچون شعرم عاشقانه واقع

بندن ایشت زیرا سوزمده یعنی اشعارمده حضرت جبریلك فیضندن نکته استفاده اولمشدر کل ایمدی باب معرفت عشقی بندن ایشت واوکرن

(مجوز طالع مولود من بجز رندی * که این معامله با کوکب ولادت رفت) مجو فعل نهی در خطاب عام طریقیله طالع یلدز دز طالع مولود اول برجدر که اوغلان طوغدیغی وقت اوفق سماده واقع اوله یعنی مشرق جانبنده نتکیم مدخل منظومه ده بازمشدر
*قطعه * طالع آن برج باشد ای مشفق * که براینده باشد از مشرق * هر که زاید ز مادر آن هنکام * طالعش آن نهند در احکام *
پس برجنی وسائر احوالنی تتبع ایدوب طالع مولود یازارلر کواکب ولادتنده مراد طالع مولود در حاصلی براوغلان طوغدقده اول مشرق جانبندن طلوع ایدن برجی اندنصکره ساعتنی اندن اول ساعتک کوکبنی ومقابله وتربیع وتسدیس وسائر احوالنی تتبع ایدرلر اندنصکره طالع مولودینی استخراج ایدرلر مثلا شمس وقمر ومشتری وغیریلر هرنه ایسه * محصول بیت * خواجه بیورر که بنم طالع مولودمدن رندلکدن غیری نسنه ایستمه زیرا بو رندلک معامله سی طالع ولادتله واقع اولدی یعنی بنم کوکب ولادتم زهره یلدز یدر که عیش وعشرت وساز ونغمات اکا متعلقدر ایمدی بنم رندلکم وعیاشلکم طالع مادر زادمیله واقعدر عارض وتقلیدی دکلدر (ز بامداد بدست ذکر برآمده * وظیفه می دوشین مکر زیادت رفت) بامداد برته معناسنه بدست ذکر برآمده استعمالرنده صولکه قالقمش سک دیجک یرده ذکر ایدرلر یعنی پریشان طور قالقمش سک وظیفه نک میمه اضافتی لامیه در ومینک دوشینه بیانیه در زیادت بونک کبی تار عربیده قصد یازبلور واکا نامر بوطه دیرلر اما عجم اوزون بازار وتاه مطوله دیرلر * محصول بیت * ایرته دن صولکه قالقمش سک یعنی متغیرالحال و پریشان طور قالقمش سک دون کیجه نک شراب وظیفه سی یوخسه زیاده می واقع اولدی حاصلی بو صباح دوشکدن قالقمک سائر صباحلرده قالقمغه بکزه مز مکر کیجه باده یی ارتق ایچدک که بوکون احوالک سائر کونلرک احوالنه بکزه مز (مکر بمعجزه کوشد طبیب عیسی دم * جرا که کار من خسته از عبادت رفت) بمعجزه باحرف استعانت حرف صله دکلدر کوشد فعل مضارع مفرد غائبدر کوشیدندن چالشه دیمکدر چرا ادات تعلیل که حرف بیان کار من اضافتی لامیه در ومنک خسته یه بیانیه عبادت خسته نک حالنی وخاطرینی صورمغه دیرلر * محصول بیت * عیسی نفسلی طبیب بنم مرضمه مکر معجزه ایلیه زیرا بن خسته نک ایشی عبادت مرتبه سندن کیندی یعنی طبیب مکر که حضرت عیسی کبی معجزه قوتیله احیای موتایه قادر اوله بنی بو مرض عشقدن خلاص ایده بیله

غیبیه یی ومعرفت ربانیه یی بندن و بنم کبی مرتبه فناده اولان عارف باللهلردن استماع ایله زیرا بنم کلام حکمت آمیزمده جبرائیل علیه السلامک فیض والقاسندن قلبمده استفاده وعلوم لدنیه واقع اولمشدر

(مجوز طالع مولود من بجز رندی * که این معامله با کوکب ولادت رفت)

بنم طالع مولودمدن رندلکک غیرینی ایستمه زیرا بو معامله و بو رندلک ولادت کوکبی ایله واقع اولدی (مفردات) (مجو) ایستمه (ز) من (طالع مولود) بر مولودکه بکرمی درت ساعتدن قنغی ساعتده متولد اولورسه اول ساعتک کوکبی که اکا کوکب ولادت دیرلر مقتضاسی نیجه ایسه اول مولودده ظهور ایلر اکا طالع مولود تعبیر ایدرلر (من) بن (با) للملابسة (جز) غیر (رند) لاابالی (یا) مصدریه (که) زیرا (این) بو (معامله) بو رندلک (با) مع (کوکب) یلدز (ولادت) طوغمق (رفت) واقع اولدی (معنای اشارتی) ای طالب اسرار بنم طالع مولودمدن ومشرب سعادت انگیزمدن رندلکک ولاابالی وخراباتیلکک غیرینی طلب ایتمه زیرا بو معامله بکا کوکب ولادتمله واقعدر بلکه عالم ارواحده بلکه علم ازلیٔ ربانیده واقع اولان عطاء محض ربانیدر

(ز بامداد بدست ذکر برآمده * وظیفهٔ می دوشین مکر زیادت رفت)

صباحده برغیری اسلوبله کلمشسین دون کیجه کی شراب وظیفه سی مکر وارایسه زیاده واقع اولدی (مفردات) (بامداد) صباحده (بدست دکر) برغیری اسلوبله (آمده) کلمشسین (وظیفه) بر (می) شراب دوشین دون کیجه (مکر) وارایسه (زیادت) زیاده (رفت) واقع اولدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (کل یوم هو فی شأن) سرنجه قلب عارفه هر برآنده بر دورلو شؤنات تجلیات واقعدر بو صباح بحمد الله بنه برغیری اسلوبله مترقبا ظهورات واقع اولمشدر بو عالم ظلمانیده غذای روحانی اولان شراب وحدت کون بکون زیاده اولمق اوزره در مکر بو زاید عطای علم ازلیده واقع اولمشدر مقتضای تجلی بودر

(مکر بمعجزه کوشد طبیب عیسی دم * وکرنه کار من خسته از عبادت رفت)

عیسی نفسلی طبیب بنم صحتم ایچون مکر معجزه یه چالشه یوخسه بن خسته نک ایشی عیادتدن کیندی (مفردات) (مکر) بلکه (بمعجزه) خارق عاده دعا به (کوشد) چالشه (طبیب) م (عیسی دم) عیسی نفسلی (وکرنه) یوخسه (کار) ایش (من) بن (خسته) م (از) من (عیادت) خسته حالن صورمق (رفت) کیندی (معنای اشارتی) بو بیت حالت استتار وانقباضه نسبتله در که (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) در یعنی بو دزد انقباض بر مرتبه تزاید ایتدیکه طبیب صوریلر علاجنده عاجز اولدیلر مکر برعیسی نفسلو طبیب الهی معجزهٔ عیسی علیه السلام مانند مرده احیا ایدیجی دعاء جانبخشلریله بزه انکشاف وانبساط عین حیات بخش ایده یوخسه بن خسته نک ایشی عیادتدن کیندی که عیادته کلن احباب بندن قطع

امید ایتمشدر

(هزار شکر که حافظ ز کنج میکده دوش * بکنج خانقه طاعت وعبادت رفت)

خدایه بیک شکر اولسون که حافظ میخانه بوجاغندن دون کیجه طاعت و عبادت خانقاهی بوجاغنه کیتدی (مفردات) (هزار) بیک (شکر) م (حافظ) م (ز) من (کنج) بوجاق (میکده) میخانه (دوش) دون کیجه (با) للملابسة (کنج) بوجاق (خانقه) اهل تصوف ایچون بنا اولنان تکیه (طاعت وعبادت) م (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) حضرت الله صد هزار شکر اولسونکه روز ازلده حافظی زمرهٔ اهل ضلالتدن قلیوب (قبل من قبل فی الازل) سرنجه ایمان وهدایت احسان اولنان طائفه دن ایلمشدر حق تعالی جمله مزی راه هدایتده ثابت قدم ایلیه

(وله ایضا)

(شربتی از لب لعلش نچشیدیم و برفت * روی مه پیکر او سیر ندیدیم و برفت)

الک لعل دوداغندن برشربت طاتمدق کیتدی الک آی کبی کوزل یوزنی طویجه کورمدک کیتدی (مفردات) (شربتی) برشربت (از) من (لب) دوداق (لعل) قرمزی طاش (ش) ضمیر (نچشیدیم) طاتمدم (برفت) کیتدی (روی) یوز (مه) آی (پیکر) صورت (او) ضمیر (سیر) طوق (ندیدیم) کورمدک (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی) سرنجه حق سبحانه وتعالی درکاه بی نهایتنده بر مرتبه ده هیمان وعطشانلقدن ریان اولیوب بلکه قربت زیاده اولدقجه صوسزلق زیاده اولدیغیچون (اللهم زدنی تحیرا فیک) حدیث شریفی سرنجه هر برعارف بالله اولان مرتبه سنک فوقنده اولان مرتبه یه شوقا واکا عدم وصولنه تحسرا بو کونه اظهار حسرت ایدر که اول معرفتنه نهایت اولمیان اللهک ذات شریفنه خاص اولان فیض بلا واسطه سی لذتنی وعارفک غذای روحی اولان علوم لدنیه وانوار قدسیه شربتنی طاتمدق کیتدی والله کوزل انوار جمالنی طویجه کورمدک کیتدی

(کویی از صحبت ما نیک بتنک آمده بود * بار بربست بکردش نرسیدیم و برفت)

دیرسین که کویا بزم صحبتمزدن زیاده طارلغمش و بحضور اولمش ایدی یوکنی باغلدی انک توزینه ایرشمدک کیتدی (مفردات) (کویی) دیرسن (از) من (صحبت) م (ما) بز (نیک) زیاده (بتنک) طارلغه (آمده) کلمش (بود) ایدی (بار) یوک (بربست) باغلدی (با) للملابسة (کرد) توز (ش) ضمیر (نرسیدیم) ایرشمدک (رفت) کیتدی (معنای اشارتی) اول طالب ترقیده عارف کامل تضجرندن و زیاده حیرتندن دیر که کویا اول محبوب حقیقی بزم صحبتمزدن زیاده امتناع ایتمش ایدی شربعت یوکنی وعشق ومحبت یوکنی وفیض ومعرفت یوکنی بزه بو امانت یوکنی باغلدی لکن ذات بیچونی رؤیتندن برازه ایرشمدک کیتدی

زیرا بن مقام عبادتدن کچمش مرتبه مشرف بر مریضم (هزار شکر که حافظ ز کنج میکده دوش * بکنج خانقاه طاعت وعبادت رفت) بکنج با حرف صله کنجک خانقاهه اضافتی لامیه در وخانقاهک طاعته بیانیه در * محصول بیت * بیک شکر که حافظ دون کیجه میخانه بوجاغندن طاعت وعبادت خانقاهی بوجاغنه کیتدی یعنی باده نوشلقدن توبه واستغفار ایدوب زهد وتقوایه میل ایلدی (وله ایضا) شربتی از لب لعلش نچشیدیم و برفت * روی مه پیکر او سیر ندیدیم و برفت) شربتی یا حرف وحدت لب لعل اضافتی بیانیه در رویک مه پیکره اضافتی بو یله در و بونک اوافظنه اضافتی لامیه در پیکر صورت معناسنه در سیر کسرهٔ مجهوله ایله طوق دیمکدر اما کسرهٔ معروفه ایله صرمصق معناسنه در * محصول بیت * جانانک لعل کبی لب شربتنی طاتمدق کیتدی وانک آی صورتلی یوزینی طویجه کورمدک کیتدی حاصلی جانانله مرادجه وصال اولمدیغنه تحسر وتغابن جکر خواجه نک بوغزاده سفره کیتمش جانانی حقنده در (کویی از صحبت ما نیک بتنک آمده بود * بار بربست بکردش نرسیدیم و برفت) کویی فعل مضارع مخاطبدر دیدک دیمکدر اکثر کانه مقامنده مستعملدر صحبت بونده مصاحبت معناسنه در نیک لغتده ایو دیمکدر اما بونک کبی یرلرده محکم معناسنه بتنک با حرف صله تنک لغتده طار دیمکدر مریده ضیق معناسنه اما بو یله مقامده مصدریت معناسنده مستعملدر یعنی طارلق معناسنه آمده بود کلمشیدی دیمکدر بونده بار یوکدر بربست بر حرف تأکید بست فعل ماضی یوک یردن قالدرلمغله بغلنه بغیچون برلفظیله استعمال ایلمش بکردش نرسیدیم باحرف صله کرد توز جانانه راجع اولان شینه اضافتی لامیه در * محصول بیت * کویاکه جانان مصاحبتمزدن محکم طارلغه کلدی ایدی یوکین بغلدی وتوزینه ایرشمدک کیتدی یعنی بزدن ملالتله کیتدی انکیچون عجله ایله کیتدی که توزینه ایرشمدک

حرز یمانی برمشهور اوزون دعادر كه
(بس كه مافاتحه وحرز یمانی خواندیم * وز پیش سورهٔ اخلاص دمیدیم و برفت) عربی وفارسی شرحلری وار غایله مبارك دعادر خصوصا تدمیر اعدا ایچون اكا مشغول اولنسه زیاده مؤثردر * محصول بیت * چونكه بز فاتحه وحرز یمانی دعاسین اوقودق وسورهٔ اخلاص اوقویوب اردنجه اوفوردك اما هیچ تأثیر ایلمدی كیتدی یعنی مراد من بونلره مشغول اولمقدن انی سفردن دوندرمك ایدی امادو نمدی كیتدی حاصلی بونلره مشغول اولمزك هیچ فائده سی اولمدی واردی كیتدی (عشوه میداد كه ازكوی ارادت زوم * دیدی اخر كه چنان عشوه خریدیم و برفت) عشوه لامعی چلبی منظومه سنده عشوه كوكل الدامق دیمش میداد حكایت حال ماضی وبردی دیمكدر ارادتدن مضاف الیه محذوفدر تقدیر كلام ارادت شماایدی قرینه قایم اولدیغیچون حذف اولنمشدر كوی ارادت اضافتی بیانیه در دیدی خطاب عامدر استنهامی متضمن اخرادات تأكید خریدیم فعل ماضی متكلم مع الغیر لغتده صاتون الدق معنا سنه در اما بونده قبول ایلدك دیمكدر * محصول بیت * بزه عشوه وفریب و بردی سنك ارادتنك محله سندن كیتمزم دیو كوردكی شویله عشوه وفریبی قبول ایلدك وكیندی یعنی بوقولیله بزه فریب و بردی وكیندی (كفت ازخود ببرد هر كه وصالم طلبد * ما بامید وی ازخویش بریدیم و برفت) ببرد فعل امر مفرد غایبدر كسلسون دیمكدر * محصول بیت * جانان دیدیكه وصالمه طالب اولان كندیدن كسلسون یعنی ارزوی نفسانیلرندن كسلسون خواجه بیورركه بز وصالی امید بله كندووجودمزدن بله كسلدك اما فائده سی اولمدی كیتدی (شد چمان درچمن حسن لطافت لیكن * در كلستان وصالش نچمیدیم و برفت) شد بونده ایكی معنی به اولمق ممكندر اولدی و كیندی معناسنه چمان صفة مشبهه درچیدندن صالنغن معناسنه اما بونده صالندق

﴿ حسن ﴾

معناسنه درچمن اضافتی بیانیه در كلستان وصالده یوله در * محصول بیت * چمن حسن ولطافنده صالندرق كیتدی یاخود صالنغن اولدی اما وصالی كلستاننده بزصالنمدق كیندی یعنی بزه وصالی میسر اولمدی كیندی چمن وچمان مابینده صنعت اشتقاق وار در

﴿ بس كه مافاتحه وحرز یمانی خواندیم * وز پیش سورهٔ اخلاص دمیدیم و برفت ﴾

شهردن كیتمه دیو بزچوق فاتحه وحرز یمانی اوقودق والك اردندن سورهٔ اخلاص اوقویوب اوفوردك كیتدی (مفردات) (بس) چوق (ما) بز (فاتحه) م (حرز یمانی) حزب النصر (خواندیم) اوقودق (ز) من (پیش) الك اردندن (سورهٔ اخلاص) م (دمیدیم) اوفوردك (رفت) م (معنای اشارتی) بورؤیت كامله نك حصولیچون چوق فاتحة الكتاب ونیجه اوراد واحزاب اوقودم و بو ضجرت وحیرتدن خلاص ایچون وراء پرده دن چوق سورهٔ اخلاص اوقویوب اوفوردم كیتدی یعنی هر نه قدر مجاهده ایتدمسه اراده حقدن زیاده حاصل اولمدی

﴿ عشوه میداد كه از كوی ارادت نروم * دیدی آخر كه چنین عشوه خریدیم و برفت ﴾

اطافتله وعد وبردی كه ارادت محله سندن كیتمزم آخر كوردكمی كه بونجلین وعد لطیفنی صاتون الدق كیتدی (مفردات) (عشوه) وعد لطیف (میداد) وبردی (از) من (كوی) محله (اراده) دیلك (نروم) كیتمزم (دیدی) كوردكمی (آخر) عاقبت (چنین) بونجلین (عشوه) م (خریدیم) صاتون الدق (رفت) كیتدی (معنا اشارتی) اول لا یخلف المیعاد اولان الله وعد كریم بیوردی كه (تتجافی جنوبهم عن المضاجع) ای جنوب همتهم عن مضاجع الدارین وتباعد قلوبهم عن تعلق الكونین (یدعون ربهم خوفا) من القطیعة والابعاد (وطمعا) فی القربات والموصولات (ومما رزقناهم) من نعمة الوجود والقلب والروح ینفقون فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرة اعین جزاء بما كانوا یعملون) ای جزاء اعمالهم من جمال الحق ولقائه وبقائه ونی لا یضیع اجر المحسنین قوله ارادهٔ جزئیه سنی صرف ایله كسب اعمال صالحه ایدنسه انی ضایع قلمز آخر كوردكیكه (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم بان لهم الجنة) سرنجه نفسمزی رضا الله یولنه صرف ایدوب بونجلین وعد كریمی صاتون الدق كیتدی

﴿ كفت ازخود ببرد هر كه وصالم طلبد * ما بامید وی ازخویش بریدیم و برفت ﴾

محبوب دیدیكه كندوسندن منقطع اولور هر كیم بنم وصالم طلب ایلرسه بز اول امید ایله كندیمزدن منقطع اولدق كیتدی (مفردات) (كفت) دیدی (از) من (خود) كندوسندن (ببرد) منقطع اولور (هر كه) هر كیمكه (وصالم) بنم وصالمی (طلبد) طلب ایلرسه (ما) بز (بامید وی) اول امید ایله (ازخویش) كندیمزدن (بریدیم) منقطع اولدق (برفت) كیتدی (معنای اشارتی) دخی اول محبوب حقیقی بیوردیكه هر كیم بنم وصالمی ایسترسه (اخشوشنوا واخلولقوا فامشوا حفاتا حتی ترون الله جهرة) حدیثی سرنجه نفسندن وجاننده ن منقطع اولور (وموتوا قبل ان تموتوا) مرتبه سینه بواور بنم جمالم ووصالم انكیچوندر بزدخی اول امید ایله كندیمزدن منقطع اولدق كیتدی

﴿ شد چمان درچمن حسن وملاحت لیكن * دركلستان وصالش نچمیدیم و رفت ﴾

همچو حافظ همه شب ناله وزاری كردیم * كای دریغا بوداعش نرسیدیم و برفت) كای كه حرف تعلیل ای حرف ندا منادی محذوفدر تقدیری ای یاراندر دریغا مقام تحسر وتأسفده مستعمل لفظدر بوداعش باحرف صله وداع واوك فتحیله تودیع معنا سنه اسمدر * محصول بیت * حافظ كبی بتون كیجه ناله وفریاد وفغان ایلدك كه حیفا وداعنه ایرشمدك كندی یعنی جانان شویله عجله ایله كندی كه بزه تودیع میسر اولمدی (وله ایضا) (دردا كه یاردرغم ودردم بماند ورفت * مارا چو دود برسر آتش نشاند ورفت) دردا ده الف حرف ندبه در بماند باحرف تأكید ماند بونده متعدیدر قودی دیمكدر دود توتوندر نشاند دیكدی یعنی بر مصلحت اوزرینه بركیمسه یی تعیین ایلمك حواله معناسنه * محصول بیت * حیفا كه یار بنی غمه درد ایچنده قودی وكندی بزی توتون كبی آتش اوزرینه دیكدی وكندی یعنی بزی حسرت آتشنه یا نار قودی وكندی خواجه نك بوغزلیده مسافر جاناننه دیدیكی غزللر دندر (مخمور بادهٔ طرب انگیز عشق را * جامی نداد وزهر جدایی چشاند و برفت) باده نك طرب انكیزه اضافتی بیانیه در ومخمورك باده یه اضافتی لامیه در طرب انكیز وصف تركیبیدر انگیزیدندن طرب قوپاریجی دیمكدر یعنی شنلك پیدا ایدیجی طرب انكیزك عشقه اضافتنده لامیه در را ادات مفعول معنی جهتنده مخموره مقیددر جامیده یا وحدت چشاند فعل ماضی مفرد غایب طاتدیردی دیمكدر متعدی چشانیدندن زهر جدایی اضافتی بیانیه در * محصول بیت * عشقك طرب انكیز باده سنك مخمورینه برجام ویرمدی وایرلق زهرینی طاتدیردی كندی یعنی عاشق دلخسته یه برجام وصال ویرمدی وفراق زهرینی طاتدیردی وكندی (چون صید اوشدم من مجروح خسته را * در بحر غم بماند جنیبت براند و برفت) من مجروح خسته را من مجروح اضافتی بیانیه در وخسته منك صفتیدر مصراع ثانی یه بو تركیب مرهوندر بحر غم اضافتی بیانیه در بماند فعل ماضی مفرد غایب قودی دیمكدر لازمله متعدی مابیننده مشتركدر جنیبت اكابراوكنده چكلن یدككه دیرلر براند فعل ماضی مفرد غایب سوردی دیمكدر اولنده اولان باز تأكید ایچوندر * محصول بیت * چونكه اول جانانك صیدی یعنی عاشق

حسن وملاحت باغنده نازله صالنیجی اولدی لكن انك وصالی كلستاننده صالنمدق كندی (مفردات) (شد) اولدی (چمان) صالنیجی (در) فی (چمن) باغ (حسن) م (ملاحت) كوزللك (لیكن) استدراك (در) فی (كلستان) كل یری (وصال) وصلت (ش) ضمیر (نچمیدیم) صالنمدق (رفت) كندی (معنای اشارتی) اول حسن ولطافت انوار لاهوتیه سی عالمی محیط اولان ذات باری غنی عن العالمین در لكن اول انوار لاهوتیه یه استغراق ایله متصف بصفات الله اولوب حضرت الهیك وصلت انوار ذاتیه سی كلستاننده كمال استغنا ایله مستفیض اولمدق كندی

﴿ همچو حافظ همه شب ناله وزاری كردیم * كای دریغا بوداعش نرسیدیم و برفت ﴾

حافظ كبی جمله كیجه ناله وزاریلق ایلدك ای دریغ وحیف انك وداعنه ایرشمدك كندی (مفردات) (همچو) مثل (حافظ) م (همه) جمله (شب) كیجه (ناله) فریاد (زاری) ایكلمك (كردیم) ایلدك (ای دریغا) ای حیف (با) للملابسة (وداع) كوچ زماننده اسلشمك (ش) ضمیر (نرسیدیم) ایرشمدك (رفت) كندی (معنای اشارتی) روح جسدك غیری اولوب دائم وطن اصلیسن طلبده اولدیغندن كندوسنی حافظ غیر منزلنده تنزیل ایدوب دیر كه حافظ كبی جمله كیجه اذات مناجاتله (من احب لقاء الله احب الله لقاءه) سرنجه وشوق وارزوی لقاء الله ایله ناله وزاریلق ایلدك حیف بزه كه حجاب بشریتدن خلاص ایله كوچ وقتی كاوب ماسوانك وداعنه ایرشمدك

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دردا كه یاردرغم ودردم بماند ورفت * مارا چو دود برسر آتش نشاند ورفت ﴾

حیفا كه یار بنی درد وغمده قودی وكندی بزی توتون كبی آتش اوزره اوتورتدی وكندی (مفردات) (دردا كه) حیفا كه (یار) م (در) فی (غم) م (درد) م (ام) بنی (بماند) قودی (رفت) كندی (مارا) بزی (چو) مثل (دود) توتون (برسر آتش) آتش اوزره (نشاند) اوتورتدی (رفت) كندی (معنای اشارتی) اول مرشد راه رشاد بنم نقصان استعدادم سببیله بكا در مان ایتیوب حیفا كه بنی درد وغمده قودی كندی بزی بو محجوب قلب سیاه ایله توتون كبی آتش افتراق اوزره اوتورتدی كندی

﴿ مخمور بادهٔ طرب انگیز عشق را * جامی نداد وزهر جدایی چشاند ورفت ﴾

عشقك شوق قوپاریجی باده سنك مخمورینه برقدح ویرمدی آیرلق زهرینی طاتدیردی وكندی (مفردات) (مخمور) خمر مبتلاسی (باده) شراب (طرب انكیز) شوق وسرور قوپاریجی (عشق را) عشقك (جام) قدح (یا) وحدتیه (نداد) ویرمدی (زهر) م (جدایی) آیرلق (چشاند) طاتدیردی (رفت) كندی (معنای اشارتی) عشق الهینك قلبده شوق وسرورنی حاصل قیلیجی شرابنك مخمورینه برقدح شراب ویرمدی وهنوز مایهٔ محبته واصل قیلیوب آیرلق زهرنی طاتدیردی وكندی

﴿ چون صید او شدم من محروم خسته را ❁ در بحر غم بماند وجنیبت براند ورفت ﴾

چونکه انك شکاری اولدم بن محروم خسته بی بحر غمده قودی ویده کین سوردی وکندی (مفردات) (چون) چونکه (صید) شکار (او) ضمیر (شدم) اولدم (من) بن (محروم) ممنوع (خسته) م (را) ادات مفعول (در) فی (بحر) دریا (غم) م (بماند) قودی (جنیبت) یدك آتی (براند) سوردی (رفت) کندی (معنای اشارتی) بحمدالله توفیق زبانیله الاهك دام عشقنك شکاری اولدم وزنجیر محبتله بغلنوب ماسوی اللهدن منقطع اولدم لکن حق سبحانه وتعالی بورؤیت ذاتیه سندن محجوب والم هجران ایله خسته اولش بیچاره سنی عدم استعدادیمزدن ایچون دریا بحرنده پرورده اولوب استعداد بولان صدف کبی بحر غمده قودی یدك آتی کبی ظاهری شریعتله و باطنی انوار حقیقتله مزین اولان عارف مستعدی جنت عرفانه سوردی کندی وقباب عزتده مستور قیلدی

﴿ کفتم مکر بحیله بقیدش درآورم ❁ ازمن رمید توسن بختم رماند ورفت ﴾

دیدم مکر اول یاری حیله ایله قیده کتورم بندن اورکدی وبختم توسنی اورکوتدی وکندی (مفردات) (کفتم) دیدم (مکر) بلکه (بحیله) حیله ایله (با) للملابسة (قید) بند وباغ (ش) ضمیر (در) زائد (آورم) کتورم (از) من (من) بن (رمید) اورکدی (توسن) اطاعتسز (بختم) طالعم (رماند) اورکوتدی (رفت) کندی (معنای اشارتی) مکر اول میر جنت عرفان اولان مرشد جان بخشمی اندك اندك ریاضت حیله سیله نفسمی قهر ایدوب فنای نفسیله همت مرشده ورؤیت جمال اللهه مستعد اولوب بونلری اله کتورم وتحصیل ایدم عدم استعدادمدن ایچون شیخ بندن نفرت ایتدی وبخت سعادتم توسنی اورکوتدی وکندی یعنی شیخك بندن نفرتی سببیله بلا وسیله مرادم حاصل اولمدی

﴿ خون دلم چو در دل من جای تنك یافت ❁ کلکون زراه دیده بصحرا دواند ورفت ﴾

کوکلم قانی چونکه بنم کوکلمده یری طار بولدی چشمم یولندن کلکونی صحرایه یلدیردی وکندی (مفردات) (خون) قان (دل) کوکل (ام) بن (چو) چونکه (در) فی (دل) کوکل (من) بن (جای) یر (تنك) طار (یافت) بولدی (کلکون) آل آت (ز) من (راه) یول (دیده) کوز (با) للملابسة (صحرا) م (دواند) یلدیردی (رفت) کندی (معنای اشارتی) راه محبتده آرزوی جمال الله ایله بوقدر ریاضات ومجاهدات ایتدیکم مقصودك عدم حصولندن اوقدر قلبم تضییق ایدوب جکرم قانی کوزمدن روان اولدیکه کأن اول شوق واضطراب درون برآل آتی صحراده یلدیردی وکندی

﴿ چون بنده را سعادت خدمت نداد دست ❁ بوسید آستانه وخدمت رساند ورفت ﴾

چونکه بنده یه اول محبوبك خدمتی سعادتی میسر اولمدی اول بنده محبوبك ایشکین اوپدی وخدمتنی ایرشدردی وکندی (مفردات) (چون) چونکه

﴿ بنده ﴾

مبتلاسی اولدم بن یاره لی خسته بی غم دکزنده قودی وآتن سوردی وکندی یعنی بنی عاشق ایلدی ووصالن میسر ایلمکسزین کندی وبکا هیچ رحم ایلدی (کفتم مکر بحیله بقیدش درآورم ❁ ازمن رمید وتوسن بختم رماند ورفت) مکر بونده اوله که معناسنه بحیله وبقیدش یاری درآورم عبارتنه متعلقدر رمید فعل ماضی مفرد غائب اورکدی دیمکدر لازم صیغه سیدر توسن کوره یعنی وحشی اولان آته وسائر حیوانانه دیرلر اما بونده مطلق آت مراددر توسن بخت اضافتی بیانیه در رماند فعل ماضی مفرد غائب اورکندی دیمکدر فعل متعدیدر الف ونون ادات تعدیه در * محصول بیت * دیدم اوله که انی حیله ایله قیده کتورم یعنی کندومه مائل ایدوب مقید ایدم اول ایسه بندن اورکدی وطالعم توسنی اورکندی وکندی یعنی بد بختلقده و بدستاره لقده قودی وکندی (خون دلم چو در دل من جای تنك یافت ❁ کلکون زراه دیده بصحرا دواند ورفت) کلکون آل وآچق دوری آت صحرا اووه عربیدر دواند ورفت دواند فعل ماضی مفرد غائب یلدیردی دیمکدر فعل متعدیدر الف ونون ادات تعدیه در * محصول بیت * یورکم قانی که یورکم ایچنده یری طار بولدی راه دیده دن صحرایه یلدیردی وکندی یعنی یورکم قانی ایچنه صیغمدی انی کوز یولندن طشره دوکدی حاصلی کوزمدن اقان قانلر یورکم قانلریدر که ایچنه صیغیوب طشره دوکیلوب کندی (چون بنده را سعادت خدمت نداد دست ❁ بوسید آستانه وخدمت رساند ورفت) بنده دن مراد کندیدر سعادت خدمت اضافتی بیانیه در رساند ایرشدردی دیمکدر متعدیدر الف ونون تعدیه ایچوندر ❁ محصول بیت ❁ چونکه بن بنده یه اول جانانك خدمتی دولتی ال ویرمدی یعنی خدمت سعادت بخشنه داخل اولمدی استانه سنی اوپدی وتودیع خدمتنی ایرشدردی وکندی

(کل در حجاب بود که مرغ سحر کهی ❁ آمد بباغ حافظ وفریاد خواند ورفت) در حجاب بود یعنی در غنچه بود که حرف بیان مرغ سحر کهیدن مراد بلبلدر ❁ محصول بیت ❁ کل حجابده یعنی غنچه ده ایدی که بلبل حافظك باغنه کلدی وفریاد اوقودی وکندی

(بنده را) قوله (سعادت) م (خدمت) م (نداد) ویرمدی (دست) ال (بوسید) اوپدی (آستان) ایشك (خدمت) م (رساند) ایرشدردی (رفت) کندی (معنای اشارتی) چونکه بنده یه نتیجهٔ خدمت وآثار طاعت ومجاهدات سعادتی میسر اولمدی بیلدم که دماغمده واراق وآثار وجود اولدقجه ایکی بن بر پرده صیغمز ومقصود حصول پذیر اولمز بوندنصکره وجود بشریه می ترك ایدوب هزار ذل وحقارتله محو وجود ایدوب بنده اول محبوبك قپوسنده خاك ایله یکسان اولوب محو ومتلاشیلك خدمتنی ایرشدردی بقا بالله سمتنه کندی

﴿ کل در حجاب بود که مرغ سحر کهی ❁ آمد بباغ حافظ وفریاد کرد ورفت ﴾

کل اچلمش ایدی که سحر وقتنك بلبلی حافظك باغنه کلدی وفریاد ایلدی وکندی (مفردات) (کل) م (در) فی (حجاب) پرده (بود) ایدی (مرغ) قوش (سحر کهی) سحر وقتنه منسوب (آمد) کلدی (با) للملابسة (باغ) م (حافظ) م (فریاد) م (کرد) ایلدی (رفت) کندی (معنای اشارتی) کرچه حافظ فانی فی الله وباقی بالله مرتبه سنده محو ومتلاشی اولدی لکن حیرتدن زیاده برکاری اولمدی زیرا محبوب حقیقی هرنه قدر تجلی بیوردیسه ده هروجهله انکشاف تام اولمدیغندن مرغ سحر کبی حافظ باغ عالم ناسوته فریاد ایله کلدی فریاد ایله کندی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کس نیست که افتادهٔ آن زلف دوتا نیست ❁ در رهکذار کیست که دامی زبلا نیست ﴾

کیمسه یوقدر که اول ایکی قات زلفك افتاده سی دکلدر کیمدر که انك رهکذرنده بلادن برطوزاق یوقدر (مفردات) (کس) کیمسه (نیست) یوق (افتاده) دوشمش (زلف) م (دوتا) ایکی قات (نیست) دکلدر (در) فی (رهکذار) کچید یولی (کیست) کیمدر (دامی) برطوزاق (ز) من (بلا) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) بو عالم ناسوتده کیمسه یوقدر که حق تعالینك جلال وجماله مظهر اولمدق هرکس ظرفینه مستعد در کیمدر که خدانك راه مستقیمده نفس وشیطان ایله ونعم ونقم ایله انك مبتلاسی یوقدر (انا خلقناه من نطفة امشاج نبتلیه) آیت کریمه سی سرنجه جمله ناس مبتلادر عصمنا الله عن ابتلائه بکرم حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ روی تو مکر آینهٔ نور الهیست ❁ حقا که چنینست ودرین روی وریا نیست ﴾

سنك یوزك مکر نور الهی آینه سیدر حقا که بویله در وبو سوزده روی وریا یوقدر (مفردات) (روی) یوز (تو) سن (مکر) بلکه (آینه) م (نور) م (الهی) م (است) در (حقا که) ثابت ومحققدر که (چنینست) بویله در (در) فی (این) بو (روی) یوز (ریا) م (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) بو عالم ابتلاده هرکس ذاتی تمیز ایچون مشایخ عظامه آینهٔ رحمان اولشدر انکیچون بیوررلر ای بیر روشن ضمیرم سنك ذات وجمالك آینهٔ نور الهیدر حقا که بویله در بونده یوزسویلك

باغنه کلدی وفریاد اوقودی وکندی یعنی کلك مستورلغندن مضطرب اولوب کلدی شکایت طریقیله باغ حافظده فریاد وفغان ایلدی وکندی (وله ایضا) (کس نیست که افتادهٔ آن زلف دوتا نیست ❁ در ره کذر کیست که دامی زبلا نیست) ره کذر کچیده دیرلر کیست لفظنه اضافتی بیانیه در دامیده یا وحدت ایچوندر ❁ محصول بیت ❁ کیمسه یوقدر که اول ایکی قات زلفك افتاده سی اولمیه کیمك یولنده درکه بلادن برطوزاق اولمیه یعنی حالنجه هرکس برنسنه یه مبتلا در نتکیم بیورمشلر (بیت) هرکس بقدر خویش کرفتار محنتست * کس را نداده اند برات مسلمی * افتادهٔ آن زلف دیدی افتادهٔ جانان دیمدی زیرا شعرا نأدبا عشقی ومحبتی اسباب حسنه تعلیق ایدرلر جانانه ایلرلر مثلا زلف وکیسو وخط وخال ورخ ورخسار وسائر اسباب نه کوار ایسه (روی تو مکر آینهٔ نور الهیست ❁ حقا که چنینست ودرین روی وریا نیست) بعض نسخه ده نور برینه صنع واقعدر و بعضنده لطف روی وریا عطف تفسیری قبیلندندر * محصول بیت ❁ سنك یوزك کانه نور الهی آینه سیدر کرچك بونجلین و بو سوزده هیچ ریا یوقدر روی زیاده اولان روی یوزه سویلك معناسنه دیبن کیمسه عجب بونی نه یوزله سویلدی (زاهد دهدم توبه زروی تو زهی روی * هیچش ز خدا شرم وزروی توحیا نیست) دهد ایکی مفعوله تعدیه ایدر ومفعول ثانیسی که صریحدر لور وکاف غیر صریح اولور بونده ایکیسیده صریح واقعدر بریسی میم متکلم وبری توبه زهی بونده عجب معناسنه هیچش شین ضمیر زاهده راجعدر شرم اسمدر اوتانمق معناسنه حیا ده بونده بو معنایه در * محصول بیت * زاهد بکا سنك یوزکدن یعنی عشقکدن توبه ویرر عجب یوز یعنی نه پك یوزی واردیمکدر هیچ انك اللهدن شرمی وسنك یوزکدن

حیاسی یوق یعنی هیچ بونك كبی یوزدن توبه می اولور یا بونی سومده اختیار می اولور (ای شمع سحر كریه بحال
من وخود كن * كین سوز نهانی نه تراهست ومرا نیست) شمع سحر اضافتی لامیه كین كه حرف تعلیل نهانی یا حرف

وریا ایلك یوقدر

﴿ زاهد دهدم توبه زروی توزهی روی * هیچش زخدا شرم وزروی تو حیا نیست ﴾

زاهد سنك یوزكدن بكا توبه ویرر زاهدك یوزی عجب یوزدر خدادن هیچ انك شرمی وسنك یوزكدن حیاسی یوقدر (مفردات) (زاهد) م (دهد) ویرر (م) بكا (توبه) (م (ز) من (روی) یوز (تو) سن (زهی) عجب (روی) یوز (هیچ) قطعا (ش) ضمیر (ز) من (خدا) م (شرم) حیا (ز) من (روی) یوز (تو) سن (حیا) وتا نمق (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) اعمی القلب اولان زاهد ظاهر پرست مرشد كامل آینهٔ رحمان وخلیفهٔ یزدان اولدیغندن خبردار اولمیوب ای وجودی عالمه رحمت اولان پیرم سنك یوزكدن وصحبت حیات بخشكدن بكا توبه ویروب وبنی منع ایلر اول زاهد خشكك نه عجب اوتانمز یوزی واركه هیچ نه اللهدن حیا ایدر ونه سنك ذاتكدن حیا ایدركه سنده اولان نور الهی یی كورمشدر

﴿ ای شمع سحر كریه بحال من وخود كن * كین سوز نهانی نه تراهست ومرا نیست ﴾

ای سحر شمعی بنم حالمه وكندی حالكه كریه ایله زیرا اویله دكلدر كه بو كیزلو یانغلق سنك واربنم یوقدر (مفردات) (ای) حرف ندا (شمع) چیره (سحر) وقت سحر (كریه) اغلق (با) للملابسة (حال) م (من) بن (خود) كندی (كن) ایله (كه) زیرا (این) بو (سوز) یانغلق (نهانی) كیزلو (نه) دكلدر (ترا) سكا (مرا) بكا (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) ای وقت سحرده آكاه اولان طالبین صادقینی ظلمات بشریه دن خلاص ایدیجی سراج منیرم عنایت بیوروب كریه ونیاز ایله حضرت الاهه كندو توجهك وقتنده بز طالب بی نوالری دخی خاطره كتوروب بزم نجات وسعادتمز ایچون دخی همت بیوره سین زیرا راه طلبده بو كیزلو یانغلق هركسك مقدار نجه جمله مزده واردر بعض نسخه ده مصراع ثانی (كین كریه كم از ریزش خون شهدا نیست) واقع اولمشدر

﴿ نركس طلبد شیوهٔ چشم توزهی چشم * مسكین خبرش ازسرو در دیده ضیا نیست ﴾

نركس سنك چشمك شیوه سین طلب ایلرنه عجب چشمده مسكین باشندن خبری یوق وكوزنده ضیا یوقدر (مفردات) (نركس) چیچك (طلبد) طلب ایلر (شیوه) جلوه (چشم) كوز (تو) سن (زهی) عجب (چشم) كوز (مسكین) فقیر (خبر) م (ش) ضمیر (از) من (سر) باش (در) فی (دیده) كوز (ضیا) شعله (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) ای نور حقله روشن ضمیر اولان پیرم نركس كبی هنوز یك رنك اولمیوب نقوشات مختلفه ایله ملون اولان طالب سن یك رنكك شیوهٔ چشم بصیرتن طلب ایلر عجب محجوب چشمدركه مسكین (من عرف نفسه فقد عرف ربه) سرنجه هنوز ذاتندن خبری یوق وهنوز نورحق نور بصری اوزره نور علی نور اولدیغندن اسرار حقی مشاهده یه مستعد كوزنده ضیاسی یوقدر

نسبت * محصول بیت * ای سحر شمعی بنم حالمه وكندی حالكه اغله زیرا بو كزلی یانغین اویله دكلدر كه سنك اوله وبزم اولمیه بلكه نهانیسی بزده واشكاره سی سنده در پس ایكیمز ایچون بیله سكا آغلق لازمدر (الله شهید وكفی الله شهیدا * كین كریه كم از ریزش خون شهدا نیست) شهید اسم فاعل مبالغه سیدر كفی الله فعل كفی اكثریای زائده ایله مستعملدر بحسبك درهم كبی بونده ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر شهیدا تمییز لغله منصوبدر الف علامت نصبدر زیرا تنوینك ما قبلی مفتوح اولسه حالت وقفده الفه قلب اولمقدر قاعده كین كه حرف تعلیل این اسم اشارتدر كریه یه ریزش اسم مصدردر ریختندن دوكلش دیمكدر ریزشك خونه وخونك شهدایه اضافتی لامیه لردر * محصول بیت * الله شاهددر وشهادت جهتنده كافیدر كه بو كریه كه بزده وار شهدا قانینك دوكلشندن اكسك دكل یعنی بزم كوزمز یاشین دوكك انلرك قانین دوكمكجه كاوار (نركس طلبد شیوهٔ چشم توزهی چشم * مسكین خبرش ازسرو در دیده ضیا نیست) طلبد فعل مضارع مفرد غائب اخبار وانشایه محتملی واریعنی فعل شرط محذوفله طلب ایدرسه دیمكدر شیوهٔ چشم اضافتی لامیه در زهی ادات تعجب درخبرش شین ضمیر نركسه راجعدر ضیا اكثر نسخه ده ضیا یرینه حیا واقعدر اگرچه معناسی وار اما قافیه مكرر اولمق لازم كلور خصوصا متقارب حال بوكه ضیانك معناسی دیده یه نسبت زیاده روشندر * محصول بیت * نركس سنك كوزك شیوه سنی طلب ایلرو یا طلب ایلرسه عجب كوز یعنی نه مناسبت هیچ جانان چشمیله نركس برابر اولسو نمی كه انك شیوه سنه

تقلید ایلك ایستر مسكین نركس باشندن هیچ خبری وكوزنده هیچ ضیا یوق باشندن خبری كنایتدر عدم تعقلدن زیرا
عقل باشده اولور ودیده سنده ضیا یوق كنایتدر اكه اولمسندن كه انكله موصوفدر

(ازبهر خدا زلف میارای كه مارا * شب نیست كه صد عربده با باد صبا نیست) میارای نهی مفرد مخاطب ارایدندن
بزه مه ودوناتمه دیمكدر كه حرف تعلیل مارا افظمی كب مشترك اما بونده بزم دیمكدر عربده اصلنده مصدر در عربد
یعربد عربدة دحرجه یا بندن سرخوش صواشه وجنكنه دیرلر اما بونده مطلق صواش مراد در انكیچون باد صبا یله

بو عجب طلبدر توفیقه محتاجدر

﴿ ازبهر خدا زلف میارای كه مارا * شب نیست كه صد عربده با باد صبا نیست ﴾

الله ایچون زلفكی زینت ایتمه زیرا كیجه یوقدر كه بزم باد صبا ایله یوز جنكمز اولمیه یعنی واردر (مفردات) (از بهر) ایچون (خدا) م (زلف) م (میارای) زینت ایتمه (كه) زیرا (مارا) بزم (شب) كیجه (نیست) یوق (صد) یوز (عربده) جنك (با) مع (باد صبا) صبا یلی (نیست) یوق (معنای اشارتی) ای پیر شفیقم الله ایچون بزم صفات بشریه مزه وطبیعت غریزیه مزه رواج ویرمه وبزی صفات بشریه دن تجرید ایله زیرا بزم بو نفس شوم ایله وفیض قیوم ایله جمله كیجه لرده مجاهده مز واردر كه نفس هوا ایستر فیض خدا بیدار اق وجذب واغا ایسترای خلیفهٔ خدا الله ایچون بزی بو هوای نفسدن خلاص ایلیه سین وفیض خدا ایله ثابت ایلیه سین

﴿ دی می شد وگفتم صنما عهد بجای آر * كفتا غلطی خواجه درین عهد وفا نیست ﴾

دون محبوب كیدر دی ودیدم كه ای صنم عهدی یرینه كتور محبوب دیدی ای خواجه غلط ایلرسین بو زمانده وفا یوقدر (مفردات) (دی) دون (می شد) كیدر دی (گفتم) دیدم (صنما) ای صنم (عهد) قول (بجای) یرینه (آر) كتور (كفتا) دیدی (غلطی) غلط ایلرسین (خواجه) ای كشی (درین عهد) بو زمانده (وفا) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) دون كیجه قلبدن انبساط كیدوب بر انقباض كلش ایدی وقت انقباضده دیدم كه ای محبوب حقیقی الست بربكم ده اولان وعد كریمكی یرینه كتور محبوب دخی دیدیكه (اوفوا بعهدی اوف بعهدكم) دیدمی ای كشی سن غلط ایتدك سن عهده وفا ایتمدكجه سكا وفا یوقدر زیرا بن لایخلف المیعادم بیوردی

﴿ چون چشم تو دل میبرد از كوشه نشینان * دنبال تو بودن كنه از جانب ما نیست ﴾

چونكه سنك كوزك كوشه نشینلردن كوكل ایلتور سنك اردنجه اولمق كناه بزم جانبمزدن دكلدر (مفردات) (چون) چونكه (چشم) كوز (تو) سن (دل) كوكل (میبرد) ایلتور (از) من (كوشه نشین) اهل عزلت الف ونون ادات جمع (دنبال) آرقه (تو) سن (بردن) اولمق (كنه) م (از) من (جانب) طرف (ما) بز (نیست) یوق (معنای اشارتی) یارب چونكه سنك نظر عنایتك وتوفیق هدایتك قلوب طالبینی جذب ایدر سن ذات علی الاعلایی بو محتاج دركاهك اولان عبادك طلب ایتمی بزم جانبمزدن كناه دكلدر بنه محضا سنك توفیق وعنایتكله دریارب عهده وفا ایتمك وعهده وفا ایتمك ایچون بزی بو طلبده ثابت قدم ایله

﴿ بازای كه بی روی توای شمع دلفروز * دربزم حریفان اثر نور وصفا نیست ﴾

كیروكل كه سنك یوزك سز ای قلبمه سرور ویریجی محبوب مصاحبلر مجلسنده

عربده ایدر * محصول بیت * الله ایچون زلفكی تزیین ایله زیرا بزم كیجه یوقدر كه باد صبا ایله یوز جنكمز اولمیه یعنی زلفكی تزیین ایدوب باد صبا انله ویرسین زایسه رشكدن تحمل ایده میوب هر كیجه انكله بو زعربده ایدرز (دی میشد وگفتم صنما عهد بجای ار * كفتا غلطی خواجه درین عهد وفانیست) میشد حكایت حال ماضیدر كیدر دی دیمكدر عهد بونده وعده وزمان معناسنه غلطی غلط غینك ولامك فتحیله غلط یغلط یعنی علم یا بندن مصدر در یا حرف خطابدر غلط سین دیمكدر یعنی غلط ایدرسین معناسنه بونده فعل مضارع مخاطبدر وجامینك یوسف زلیخاسنده فعل نفی مخاطبدر (بیت) الا تا نغلطی تاكه نكوبی * كه از ما عاشقی ازوی نكوبی * خواجه منادی حرف ندامی محذوف عهد بونده ایهام طریقیله واقعدر زمان معناسنه ومصراع اولده ذكر ایلدیكی عهد معناسنه * محصول بیت * دون جانان كیدردی ودیدم صنما عهدی یرینه كتور جانانده دیدی غلط ایلرسین ای خواجه بو عهده وبو زمانده وفا یوقدر یعنی بن ایلدیكم عهده و یا بو زمانده وفا یوقدر (چون چشم تو دل می برد از كوشه نشینان * دنبال تو بودن كنه از جانب ما نیست) دنبالدن بونده مراد آردر * محصول بیت * چونكه سنك چشمك كوكلی كوشه نشینلردن یعنی زهاد وعباددن الور پس سكا تابع اولمق كناهی وسوچی بزم جانبمزدن دكل یعنی دنیادن تمام منقطع اولنلردن سنك چشمك كوكللرین الوب سكا تعشق ایدرلر پس بزكه عشقباز وعشق پیشه اولهوز سكا كوكل ویرمكه قادر می اولورز واختیار مز می وار خواجه مصراع ثانی یی شیخ سعدینك بیتندن تضمین ایلمشدر (بازآی كه بی روی توای شمع دلفروز * در بزم حریفان

اثر نور وصفا نیست) باز بونده تأكید افاده ایدر انجق دلفروز وصف تركیبیدر افروزیدندن كوكل یاقلندریجی یعنی
كوكله ضیا وصفا ویریجی دیمكدر * محصول بیت * ای جانان دلفروز كل كه سنك رویكسز باده نوشلر بزمنده
نور وصفا اثری یوقدر یعنی سنسز حریفلر مجلسنك رونق ولطافتی یوقدر

نور وصفا اثری بوقدر (مفردات) (باز) کیرو (ای) کل (بی) نی (روی) یوز (نو) سن (ای شمع) ای چیره (دافروز) کوکل شعله اندریجی (در) فی (بزم) مجلس (حریفان) مصاحبلر (اثر) م (نور) م (صفا) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) یارب بلاعوض محضا کرمکدن عالم ارواحده بزه تجلی بیوردیغك کبی ای منور القلوب اولان الله انوار تجلی ذاتکله بوعالمده دخی کوکلمزه تجلی قیل که مصاحبلر مجلسنده بلکه ایکی عالمده سنك تجلی انوار جمالکسز بر نور و بر صفا اثری بوقدر

﴿ کر پیرمغان مرشد من شد چه تفاوت ✻ در هیچ سری نیست که سری زخدا نیست ﴾

اکر پیرمغان بنم مرشدم اولدیسه نه تفاوت زیرا هیچ برباش یوقدر که انده برسر خدا بوقدر (مفردات) (کر) اکر (پیرمغان) کافرلرك پاپازی (مرشد) م (من) بن (شد) اولدیسه (چه) نه (تفاوت) فرق (در) فی (هیچ) قطعا (سری) برباش (نیست) یوق (سری) برسر (ز) من (خدا) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) یارب برقوله سنك توفیقك یار اولمدقجه اکر بوخراب عالمك متصرفی اولوب کوزدن پنهان اولان قطب وقت مرشدم اولسه دخی بر تفاوتی و برفرقی وفائده سی یوقدر زیرا حق تعالینك توفیق وعنایتنسز هیچ برابنی باشه چیقرمش وفوز ونجات بولمش یوقدر

﴿ کفتش برخورشید که من چشمهٔ نورم ✻ دانند بزرکان که سزاوار سها نیست ﴾

خورشید قتنده بن نور چشمه سیم دیمك اولور بیلورلر که سها یلدیزینه لایق دکلدر (مفردات) (کفتن) دیمك (بر) عند (خورشید) کونش (من) بن (چشمه) م (نور) م (م) بن (دانند) بیلورلر (بزرکان) اولولر (سزاوار) لایق (سها) برعالی اوفق یلدزدر (معنای اشارتی) حق تعالینك توفیق وعنایتیله ایریلیجك عالی مقامه وصلت استین کیسه دائما نفسنی خور وحقیر ایدوب درکاه حقده محو ومتلاشی اولمدقجه برمرتبه قطع ایدوب اعلای علیینه واصل اولامز زیرا حضور رب العالمینده دعوای مجرد ایله بن نور چشمه سیم ومظهر انوار تجلیاتم دیمك قطع منازل ایدن اولولر بیلورلر که عجب وغرور اهلی مقام عالی یه واعلای علیینه لایق دکلدر

﴿ تیمار غریبان سبب ذکر جمیلست ✻ جانا مکر این قاعده در شهر شما نیست ﴾

غریبلره رعایت ایلمك ذکر جمیله سببدر ای جان سزك شهرکزده مکر بوقاعده یوقدر (مفردات) (تیمار) رعایت (غریبان) غریبلر (سبب) م (ذکر جمیل) خیر ایله آکلق (است) در (جانا) ای جان (مکر) بلکه (این) بو (قاعده) اسلوب (در) فی (شهر) م (شما) سز (نیست) یوق (معنای اشارتی) آه بوراه پرخطرده عجب نفسدن وغرور شیطاندن خود بخود انه خلاص ممکن دکلدر عنایت حقه وهمت اهل اللهه محتاجدر ای شفقت لخلق الله خلق کرملری اولان پیران

(کر پیرمغان مرشد من شد چه تفاوت * در هیچ سری نیست که سری زخدا نیست) * محصول بیت * اکر پیرمغان مرشدمز اولدیسه نه تفاوت یعنی مرشدمز پیرمغان اولمغله مسلمان اولمق اورته‌سنده تفاوت یوق زیرا برباش یوقدر که انده اسرار اللهدن برسر اولمیه زیرا الله تعالی برشی باطل یراتمامشدر پس پیرمغان خلقتده ده برسر وار نهایت بزه مخفیدر (کفتش برخورشید که من چشمهٔ نورم * دانند بزرکان که سزاوار سها نیست) سها بر کوچك یلدز در انکله حدت بصری امتحان ایدرلر زیرا شمسه قریب کورنندر اول جهتدن دکه کس انی کوره مز * محصول بیت * کونش قتنده بن چشمهٔ نورم دیمك اولولر بیلور که سهانك لایق دکل یعنی جانان قتنده غیر محبوب حسن وکوزللك دعواسین ایلمك همان سها کونش قتنده چشمهٔ نورم دیو دعوا ایلمکدر (تیمار غریبان سبب ذکر جمیلست * جانا مکر این قاعده در شهر شما نیست) تیمارك غریبانه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر سببك ذکره اضافتی لامیه وذکرك جمیله بیانیه در * محصول بیت * غریبلره تیمار ایلمك ذکر جمیله سببدر ای جانان بوقاعده سزك شهرکزده کانه یوقدر زیرا بن غریبم و بکا هیچ نظرك یوقدر ذکر جمیله طالب دکل میسن یوخسه یعنی ایلکله اکلمق ایسته مز میسن

﴿ طریقت ﴾

طریقت یونفس النده عاجز قالمش بیچاره غریب طالبلره رحمت وعنایت بیورك که غریبلره رعایت ایلمك ذکر جمیله سببدر ای روح مجرد اولان سلطانلر مکر سزك شهریکزده بوقاعده یوقدر که غریبی کوزه‌ده سز

﴿ عاشق چه کند کر نخورد تیر ملامت ✻ با هیچ دلاور سپر تیر قضا نیست ﴾

عاشق نیلیه که یعنی نیه قادر در که ملامت اوقونی یمیه هیچ دلاورله قضا تیرنه سپر یوقدر (مفردات) (عاشق) م (چه) نه (کند) ایلیه (کر) اکر (نخورد) یمیه (تیر) اوق (ملامت) لوم (با) ملابسه (هیچ) قطعا (دلاور) بهادر (سپر) قلقان (تیر) اوق (قضا) تقدیر (نیست) یوقدر (معنای اشارتی) چونکه عاشقلر معشوقك مقتولیدر ضروری سلطان عشق ملك دلن واراده تدبیرن یغمایه و یروب (ولا یخافون لومة لائم) سرینه مظهر قیلمشدر مسلوب العقل اولان عاشق ملامت اوقونی یمیدن غیری نیه قادر در تقدیر ازلده عاشقه قسمت ملومیتدر هیچ دلاورلك ایله تیر قضایه سپر ممکن دکلدر همان توفیق حق وهمت مردان حقدن غیری ملجأ ومستغاث یوقدر

﴿ درصومعهٔ زاهد ودر خلوت عابد ✻ جز کوشهٔ ابروی تو محراب دعا نیست ﴾

زاهدك صومعه سنده وعابدك خلوتنده سنك ابروك کوشه سندن غیری دعا محرابی یوقدر (مفردات) (در) فی (صومعه) عبادتخانه (زاهد) م (در) فی (خلوت) م (عابد) م (جز) غیر (کوشه) بوجاق (ابرو) قاش (محراب) م (دعا) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) یارب کرك صومعه ده زاهد وکرك عزلتده اولان عابد وکرك مسجد وبتخانه ده انوار تجلیکه مستغرق اولان عاشق جمله سنك توجه قلبی ومحراب دعاسی سنك ذات بیچونك جانبنك غیری یه دکلدر بلکه جمیع مکونات سنك مدد واحسانك درکاهنك محتاجلریدر وسنك توفیق وعنایتله اولان نعم لا یحصاکك آچلریدر وفقنا الله فی جمیع امورنا بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ ای چنك فرو برده بخون دل حافظ ✻ فکرت مکر از غیرت قرآن خدا نیست ﴾

ای حافظك کوکلی قاننه پنجه سین باترمش کیسه خدای تعالینك قرآنی غیرتندن مکر سنك فکرك یوقدر (مفردات) (ای) ندا (چنك) پنجه (فرو) اشاغی (برده) ایلتمش یعنی باترمش (با) للملابسة (خون) قان (دل) کوکل (حافظ) م (فکر) تفکر (ت) خطابیه (مکر) بلکه (از) من (غیرت) م (قرآن) م (خدا) م (نیست) یوق (معنای اشارتی) ای منکر اسرار اهل الله اولان صورت پرست اوصاف محمدی اولان حضرت قرآنك معناسنی حافظ واسرارینه واصل اولان حافظك لسان غیبی فهم ایتیوب کندی زعمکجه خلاف شرع اکلیوب کلمات قدسیه سین واسرار معنویه سین انکار ایله قاننه ال اوزاتمه (من بارز ولیا فقد بارزنی ومن بارزنی فقد بارز الله) سرینی ملاحظه ایله مکر سنك حضرت خدانك قرآنی غیرتندن فکرك یوقدر چونکه کلمات واسرار اهل اللهی ادراکدن

(عاشق چه کند کر نخورد تیر ملامت * با هیچ دلاور سپر تیر قضا نیست) چه کند کر نخورد یعنی نیه قادر در که یمیه یعنی خلقدن آزار اوقونی یمیه حاصلی عشاق خلقك طعنی چکه کلمشلر هیچ بردلاور و بهادرله تیر قضایه سپر یوقدر یعنی کیمسه قضا وقدر تیرینی دفع ایدمز ایمدی عشاق ملامت تیرینی چکمك مقدر در هیچ بر وجهله انی دفع ایلمکه قادر دکلدر عاشق نیلسون یعنی ملامت اوقونی دیمن غریب ادا ایلمشدر (درصومعهٔ زاهد ودر خلوت صوفی * جز کوشهٔ ابروی تو محراب دعا نیست) *محصول بیت * زاهدك صومعه سنده وصوفینك خلوتنده سنك ابروك کوشه سندن غیری محراب دعا یوقدر یعنی زاهد وعابد وصوفی هپ سنك عاشقلرك وسکا دعاجیلردر دیمك اولور (ای چنك فرو برده بخون دل حافظ * فکرت مکر از غیرت قرآن خدا نیست) ای حرف ندادر منداسی محذوف چنك قاناق ونیجه فرو برده بونده باتورمش دیمکدر فکرتك تاسی خطاب ایچوندر غیرتك قرآنه وقرآنك خدایه اضافتی لامیه در * محصول بیت * ای حافظك قاننه پنجه سین باتران جانان الله کلامنك غیرتندن فکرك یوقیدر یعنی حافظ قرآنه رعایت لازم ایکن سن ظلم ایدرسین صقین اللهدن قورق زیرا غیرت قرآن واردر (وله ایضا)

(روشن از پرتو رویت نظری نیست که نیست * منت خاك درت بر بصری نیست که نیست) نظری و بصری وغیر بلرك غزل
آخرینه وارنجه یاری وحدت ایچوندر * محصول بیت * برنظر یوقدر که سنك یوزك پرتوندن وضیاسندن روشن دکلدر

عقلك قاصر درباری انکار ایتمه که مقهور ومردود ابدی اولیه سین وحدشرعدن طشره چیقمیه سین ﴿ وله ایضا ﴾

﴿روشن از پرتو رویت نظری نیست که نیست * منت خاك درت بر بصری نیست که نیست﴾

برنظر یوقدر که سنك یوزك پرتوندن روشن دکلدر بر بصر یوقدر که انك اوزره سنك خاك درك منتی یوقدر (مفردات) (روشن) ظاهر (از) من (پرتو) عکس (روی) یوز (ت) خطابیه (نظری) برنظر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (منت) احسان وامتنان (خاك) طپراق (در) قپو (ت) سنك (بر) علی (بصری) بر بصر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) ای نور ذاتیه سی عالمی منور قلیجی خالق بیچون برنظر یوقدر که سنك نورذاتیه كلك آنده عکسی اولیه جمیع ذی روحك کوزینك نورنی سن ویرر سین و بر بصر یوقدر که انك اوزرنده سنك احسانك ونعمتك منتی یوقدر یعنی جمیع اهل بصر سنك احسانکه محتاجدر

﴿ناظر روی توصاحب نظر انند آری * سر کیسوی تو در هیچ سری نیست که نیست﴾

سنك یوزکه نظر ایدیجی صاحب نظرلردر بلی هیچ بر سر یوقدر که انده سنك زلفك هوسی یوقدر (مفردات) (ناظر) نظر ایدیجی (روی) یوز (تو) سن (صاحب نظر انند) صاحب نظرلردر (آری) بلی (سر) سودا وهوس (کیسو) زلف (تو) سن (در) فی (هیچ) قطعا (سری) بر باش (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) یارب ریاضات ومجاهدات وراه حقده استقامت سبیله بصیرت قلبی کشاد اولوب سنك جمالك نورنی مشاهده ایدنلر اولوا الابصار لردر وانوار تجلیات ذاتیه که دائم ناظر لردر بلی لکن هیچ بر کیمسه یوقدر که سنك اسرار وانوار تجلیکه محبتی اولیه بلکه هرکس اسرار الٰهیه یه مطلع اولمق هوسنده در اما سنك کرمك متفاوتدر

﴿اشك من کر زغمت سرخ بر آمد چه عجب * خجل از کرده خود پرده دری نیست که نیست﴾

بنم کوزم یاشی اکر سنك غمکدن قزاردیسه نه عجب بر پرده برتیجی یوقدر که کندو فعلندن خجل دکلدر (مفردات) (اشك) کوزیاشی (من) بن (کر) اکر (از) (من) (غم) کدر (ت) سنك (سرخ) قزل (برآمد) کالدیسه (چه عجب) م (خجل) حجابلو (از) من (کرده) ایشلنمش (خود) کندی (پرده در) پرده یرتیجی (یا) وحدتیه (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) ای لطیف بعباده اولان اللهم سنك بزه نعمتك لایحصادر هرنه قدر نعمتمز نقصان اولورسه کندی قصوریمز دندر سنك عطاكك نقصاننه سبب اولان عیب وقصوریمزدر وسنك کرمکدن محجور یتمز ایچون کوزیمزدن خجالتله قانلی یاشلر دوکسك عجب دکلدر زیرا پرده حجابی یرتوب والله دن حیابی قالدروب ایشلدیکی اعمال قبیحه دن عاقبت خجل اولمدق بر کیمسه یوقدر

بر بصر یوقدر که خاك درك منتی انك اوزرنده اولیه یعنی جمیع عالم رویکه ناظر وهر بصرده توتیای خاك درك ظاهردر (ناظر روی تو صاحب نظر انند آری * سر کیسوی تو در هیچ سری نیست که نیست) بعض نسخه ده شور کیسو و بعضنده بوی کیسو و بعضنده سر کیسو دوشمش تشدیدله واکل وجهه اماسر اولدر که ایکنجی سرله صنعت تجنیس تام در و بو سر سودا معناسنه در اور ناظرك رویه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه در وزویك تویه لامیه نظرانده الف ونون ادات جمعدر ونون ودال ادات جمعدر آری اوت دیمکدر عربیده نعم ادات تصدیق قدر مصراع ثانی بیمرهوندر * محصول بیت * سنك رویکه صاحب نظرلر ناظر در یعنی سنك عشاق وکرفتارلرك عالم نظره مالك اعاظم ناسدر ادنی دکلدر هیچ بر باش یوقدر که سنك انده کیسوك هواسی وآرزوسی اولمیه ذکر جز وارادهٔ کل قبیلندندر مراد جانان کندیدر یعنی هر سرده سنك محبتك واردر (اشك من کر زغمت سرخ برآمد چه عجب * خجل از کرده خود پرده دری نیست که نیست) سرخ برآمد قزردی دیمکدر خجل صنعت مشبهه در خجل یخجل دن یعنی علم بابندن اوتانغان دیمکدر مصدری خجلت کاور بر کیمسه زیاده اوتانمقدن حیرت ودهشت الفه دیرلر کرده بونده اسم مفعولدر ایشلنمش دیمکدر خود بونده کندی معناسنه کرده خود کندینك ایشلنمشی یعنی کندینك ایشی پرده در وصف ترکیبیدر یرتدن پرده یرتیجی دیمکدر * محصول بیت * اکر بنم سنك غمکدن کوزم یاشی قزر دیسه عجب دکلدر زیرا پرده در یوقدر که کندو کرده سندن یعنی ایشندن خجل اولمیه یاش قزرمق قان اولسندن عبارتدر یاشه پرده درلك اسنادی عاشقك سرینی فاش ایلدیکیچوندر خجل کیمسه یه حمرت لازم اولدیغیچون سرخ برآمد لفظیله جمع ایلدی حاصلی کوزم یاشی قان اولدیسه عجب دکلدر زیرا اول بنم سر عشقمی فاش ایلشدر پس جزاسیدر چکسون

آب چشمم که برومنت خاك درتست * زیر صد منت اوخاك دری نیست که نیست) آب چشمم اضافتی لامیه در که حرف رابط صفت
* محصول بیت * بنم کوزم یاشی که سنك قپوك طپراغنك انك اوزرنده منتی وار زیرا قپوك طپراغی انی جذب ایدوب ضایع ایلمز

﴿آب چشمم که برومنت خاك درتست * زیر صد منت اوخاك دری نیست که نیست﴾

کوزم یاشی که انك اوزره سنك قپوك طپراغنك منتی واردر برخاك در یوقدر که کوزیاشنك یوز منتی التنده دکلدر (مفردات) (آب) صو (چشم) کوزم (برو) انك اوزره (منت) احسان (خاك) طپراق (در) قپو (ت) سنك (است) واردر (زیر) الت (منت) م (او) ضمیر (خاك) م (در) قپو (یا) وحدتیه (نیست که نیست) م (معنای اشارتی) (اغتنموا الرقة فان عندها تنزل الرحمة) سرنجه یارب بو رقت قلب سبیله جلب رحمت اولان کوزم یاشی که انك اوزره سنك باب لطفکدن اولا آثار رحمتك وار در باب احسانك ملازملرندن کریه ایله نیاز مند اولور برعبد خاکی یوقدر که کوزیاشنك یوز منتی التنده دکلدر یعنی جمله سی رقت قلب ایله ظهور ایدن کوز یاشی سبیله رحمت حقه واصل اولمشلردر

﴿تا بدامن ننشیند زنسیمت کردی * سیل خون از نظرم رهکذری نیست که نیست﴾

تا باد نسیمدن سنك دامنکه برغبار اوتورمیه بر رهکذر یوقدر که بنم نظرمدن قان سیلی دکلدر (مفردات) (تا) حتی (با) للملابسة (دامن) اتك (ننشیند) اوتورمیه (ز) من (نسیم) باد صبا (ت) سنك (سیل) م (خون) قان (از) من (نظرم) نظرمدن (رهکذری) بر کچدیری (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) یارب سنك فیض لطفکدن نظرکاهك اولان قلبمده تجلی انوار قدسکدن وآثار رحمتکدن بر اثر ظاهر اولمدقجه کوزمدن قانلی یاش سیل روان اولمدق بر یر یوقدر یعنی هرنه یرده اولورسم کثرت بکا ایله کوزمدن قانلی یاشلر روان ایدرم تا مقصودم حاصل اولنجه بر نفس بکادن والمدن منفك اولمم

﴿نازکانرا سفر عشق حرامست حرام * که بهر کام درین ره خطری نیست که نیست﴾

نازکره عشق سفری حرامدر حرامدر زیرا بو عشق یولنده بر آدم یوقدر که بر خطری یوقدر (مفردات) (نازکانرا) نازکلر ایچون (سفر) م (عشق) م (حرام) م (است) در (حرام) م (که) زیرا (بهر کام) هر آدیمده (در) فی (این) بو (ره) یول (خطری) بر خطر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) برمرشد کاملك نظرنده وحفظنده امرینه اطاعت اوزره اعمال شاقه وریاضات ومجاهدات وهزار درد اشتیاق ایله کوزندن حسرت ایله قانلو یاش دوکوب جفالر چکمین وباش وجاندن کچمین جانانه واصل اولهمز نازك اولوب جانه قییلر عشق یولنه سفر حرامدر حرامدر زیرا بو عشق یولك هر بر آدیمنده خطر سز بر یوقدر

﴿تادم از شام سر زلف توهر جا نزند * باصبا کفت وشنیدم سحری نیست که نیست﴾

تا هر یرده سنك سیاه زلفك اوجندن دم اورمیه وسویلیه بر سحر یوقدر که باد صبا ایله کفت وشنیدم یوقدر (مفردات) (تا) حتی (دم) نفس (از) من (شام) سیاه (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (هرجا) هر یرده (نزند) اورمیه (باصبا) باد صبا ایله (کفت) سویلك (شنید) ایشتمك (سحری) بر سحر (نیست که نیست) یوقدر که

بلکه صوارر ابعدی بر قپو طپراغی یوقدر که انك بوز منتی التنده دکلدر زیرا هر قپونك کونده نیجه کره طپراغنی صولر حاصلی کثرت بکادن کنایتدر (تا بدامن ننشیند زنسیمت کردی * سیل اشك از نظرم رهکذری نیست که نیست) تا حرف تعلیل نسیمت تاسی معنی جهتنده دامنه مقیدر دامنت تقدیرنده * محصول بیت جانانه خطاب ایدوب بیورر سنك دامنکه نسیمدن بر توز قونمسون ایچون بر رهکذر یوقدر که انده نظرمدن یعنی دیدمدن کوزیاشی سیل اولمیه یعنی تمام یوللری سنکیچون صولرم بعض نسخه ده سیل خیز واقع اولمش سیلاب معناسنه بونی قالقیجی سیل ایله تفسیر ایدنلر اصطلاح معناسندن غافل ایمش (نازکانرا سفر عشق حرامست حرام * که بهر کام دران ره خطری نیست که نیست) نازکان ظریفلر دیمکدر سفر عشق اضافتی بیانیه در یعنی عشق که حرف تعلیل کام کاف عجمیله ادیم دیمکدر خطر بونده قورقی دیمکدر * محصول بیت * نازك کره وظریفلره عشق سفری یعنی عاشقلق حرامدر حرام زیرا بر خطر و بر قورقو قی یوقدر که اول یولك هر آدیمنده اولمیه یعنی عشق یولنك هر بر آدیمنده نیجه دورلو بلالر وار که نازکلر انکا تحمل ایده مز (بیت) * نازکانرا عشق ورزیدن نزیبد جان من * شیر مردان بلا کش پا درین غوغا نهند * (تادم از شام سر زلف توهر جا نزند * باصبا کفت وشنیدم سحری نیست که نیست) تا حرف تعلیل دم بونده نفس معناسنه در شامك سره اضافتی بیانیه وسرك زلفه لامیه در * محصول بیت * سنك سر زلفك شامندن هر یرده نفس اورمسون ایچون یعنی
سوز سویلمسون ایچون بر سحر یوقدر که صبا ایله دیمم وایشتمم اولمیه یعنی راز سر زلفکی هر یرده فاش ایلیه دیو صبا ایله هر سحر کفت کو ده یم

یوق (معنای اشارتی) یارب سنك اسرار غیبیه تجلیات صفاتکدن ناهر پرده وهر برکیمسه یه سویلامك ایچون کیجه سحرلره قدر کفت وشنیدم وخطاب وجوابم انجق سنك فیوضات ذاتیه‌ك ایله‌در غیریله دکلدر که من عرف الله کل لسانه دینلمشدر وعند الاولیاء کتم اسرار واجبدر

﴿ مصلحت نیست که از پرده برون افتد راز * ورنه در مجلس رندان خبری نیست که نیست ﴾

معقول دکلدر که اسرار پرده‌دن طشره دوشه یوخسه برخبر یوقدر که اهل الله مجلسنده یوقدر (مفردات) (مصلحت) معقول (نیست) دکل (از پرده) پرده‌دن (برون) طشره (افتد) دوشه (راز) سر (ورنه) یوخسه (در) فی (مجلس) م (رندان) اولیاءالله (خبری) بر خبر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالی حضرتلری درجهٔ نبوتدن ماعدا انبیایه هر نه قدر قوت قدسیه وکرامات لدنیه ویردیسه اولیایه دخی ویرمشدر لکن بین الاولیا بلاداعیه کشف اسرار ایتمك معقول ومستحسن دکلدر بلکه درجاتدن سقوطه سبب‌در یوخسه اهل الله مجلسنده اولمدق خبر یوقدر و بولنمدق اسرار یوقدر

﴿ من از ین طالع شوریده برنجم ورنی * بهره‌مند از سر کویت دگری نیست که نیست ﴾

بن بو پریشان طالعدن انجنورم یوخسه برغیری کیمسه یوقدر که سنك سر کویکدن نصیبلودکلدر (مفردات) (من) بن (از) من (این) بو (طالع) بخت (شوریده) پریشان (برنجم) انجنورم (بهره‌مند) نصیبلو (از) من (سر) باش (کوی) محله (دگری) برغیری (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) بحمدالله بن علوهمتده اولوب بختم پریشانلغندن مرتبهٔ ولایتك ذروهٔ علیاسنه عدم وصولمدن ومرادمك عدم حصوللندن انجنورم یوحسه فیاض ازلینك وقسام یزلینك کرم وفیضنه واحسانه نهایت یوقدر وهر کس سنك تقسیم ازلیکدن استعدادنجه برسر ایله نصیبلو اولمشدر انبیاده واولیاده وغیرلرنده برسر واردر که برنده اولان سر برغیرسنده یوقدر

﴿ از حیای اب شیرین توای چشمهٔ نوش * غرق آب وعرق اکنون شکری نیست که نیست ﴾

سنك شیرین ایلکك حیاسندن ای عسل چشمه‌سی شمدی برشکر یوقدر که آب وعرقه غرق دکلدر (مفردات) (از) من (حیا) م (اب) دوداق (شیرین) طاتلو (ای) ندا (چشمه) م (نوش) بال (غرق) م (آب) صو (عرق) در (اکنون) شمدی (شکری) برشکر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) ای بالدن طاتلو وشکردن لذیذ اذواق روحانیه ولذائذ غذای معنویه چشمه‌سی وهر بر مخلوقاته استعدادنجه نعم لایحصی بخشنده‌سی اولان ربم سنك تقدیر ازلیکدن زیاده ونقصان اولمیان فیض واحسانکدن والطیف وشیرین اولان عطایای فراوانك حیاسندن شمدی برچشیدهٔ لذت نعمت یوقدر که شکر نعمتده نقصان ایتدیکیچون عرق حیایه مستغرق دکلدر یعنی جمله‌سی مستغرقدر

(مصلحت نیست که از پردهٔ برون افتد راز * ورنه در مجلس رندان خبری نیست که نیست) * محصول بیت * مصلحت دکلدر که راز پرده‌دن طشره دوشه یعنی فاش اوله والا برخبر یوقدر که مجلس رندانده اولمیه یعنی رندلر هر رازه واقفلردر اما افشاسنی لایق کورمزلر (من از ین طالع شوریده برنجم ورنی * بهره‌مند از سر کویت دگری نیست که نیست) شوریده قریشمورش دیمکدر برنجم باحرف ظرف ورنج زحمت ومشقت ومیم ضمیر متکلم جائزدر که برنجم بانك کسریله فعل مضارع اوله وراکردن مخففدر نی ادات نفی‌در بهره‌مند نصیبلی دیمکدر * محصول بیت * بو طالع شوریده‌دن بن رنجیده‌یم ویا انجنزم والا برغیر کیمسه یوقدر که سر کویکده بهره‌مند اولمیه یعنی هر کس سر کویکدن محظوظدر اما بن طالع بددن زحتده‌یم (از حیای اب شیرین توای چشمهٔ نوش * غرق آب وعرق اکنون شکری نیست که نیست) نوش بونده بال معناسنه اولمق مناسبدر سکره نسبت عرق بونده مسکراتدن اولان عرقدر زیرا اکاده شکرقویوب ایچرلر در معناسنه اولان عرق ایهامیسیدر بونده عرق کلاب معناسنه اولمق روشندر دیین خیلی دراش ودر معناسنه دینده مذکور معنادن غفلت ایلمش زیرا عرق بونده ایهام طریقیله ذکر اولنمش پس دره تخصیص معنای ایهامیسنه خلل ویرر * محصول بیت * ای بال چشمه‌سی سنك ایکدن حیا ایلدیکندن برشکر یوقدر که آب عرقه غرق اولمیه یعنی ایلك برمرتبه شیریندر که شکر حجابندن آب عرقه غرق اولوب اریدی وصواوادی

(نه من دلشده از دست تو خونین جگرم * کز غم عشق تو پرخون جگری نیست که نیست) منك دلشده یه اضافتی یا نیه در دلشده کوکلی کیتمش دیمکدر عاشقدن کنایتدر خونین یاحرف نسبت ونون تأکید

﴿ نه من دل شده از دست تو خونین جگرم * کز غم عشق تو پرخون جگری نیست که نیست ﴾

سنك الکدن خونین جگر همان بن عاشق دکلم برجکر یوقدر که سنك عشقك غمندن پرخون دکلدر (مفردات) (نه) دکل (من) بن (دل شده) کوکلی کیتمش یعنی عاشق (از دست تو) سنك الکدن (خونین) قانلی (جگر) م (م) ضمیر (از غم) م (عشق) م (تو) سن (پرخون) طولوقان (جگری) برجکر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) یارب کرچه (ماشکرناك حق شکرك یامشکور) سرنجه جمله مخلوق سنك نعم لایحصاك شکرنده عجزلرندن حیاده درلر ومحجوبلردر لکن بنه سنك کرمك وخلق وایجادکله جمله سنك ذکری وفکری وآتش عشق درونی سن مذکور بکل لسان ایچوندر سنك عشقکله جکری پرخون اولمش یالکز بن عاشق دکلم سنك عشقك غمندن جکری پرخون اولمدق یوقدر حتی قرنجه‌نك قلبنی یارسك جهانی یقار آتشی واردر لکن جمله‌سی سنك حکم وتقدیرك التنده زبونلردر

﴿ شیر در بادیهٔ عشق تو روباه شود * آه از ین راه که در وی خطری نیست که نیست ﴾

ارسلان سنك عشقك صحراسنده دلکو اولور آه بو یولدن که برخطر یوقدر که آنده یوقدر (مفردات) (شیر) ارسلان (در) فی (بادیه) صحرا (عشق) م (تو) سن (روباه) دلکو (شود) اولور (آه) م (از) من (این) بو (راه) یول (دروی) انده (خطری) برخطر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) بو راه عشقده علم ومعرفتله وزهد وکرامتله قوت قدسیه صاحبی نیجه ارسلانلر واردر که حضرت اللهك خوف جلالندن بلکه خوف عاقبتدن محو ومتلاشی اولوب روباه کبی هزار ذل وحقارتله خاکه یکسان اولمشلردر آه بوخطرناك اولان راه عشقکدن که انده خطرسز برقدم یوقدر وجمله خطرانده درهمان حضرت اللهك عصمتنه صغنوب کندیکی محو ایتمکدن غیریده نجات یوقدر

﴿ از وجود این قدرم نام ونشان هست که هست ﴾
﴿ ورنه از ضعف درآنجا اثری نیست که نیست ﴾

بنم وجودمدن بوقدر نام ونشان واردر که وار یوخسه انده ضعفدن براثر یوقدر که یوق (مفردات) (از) من (وجود) م (این) بو (قدر) مقدار (میم) بنم (نام) آد (نشان) علامت (هست که هست) واردر که وار (ورنه) یوخسه (از) من (ضعف) م (در) فی (آنجا) انده (اثری) براثر (نیست که نیست) یوقدر که یوق (معنای اشارتی) کرچه بو وجودمدن بوقدر نام ونشان که واردر جمله حضرت اللهك خلق وایجاد یله واردر یوخسه حالمك ضعف وپریشانلغندن وحضرت اللهك خوف وجلالندن وخوف عقابندن بو وجود موهومده وارلقدن براثر یوقدر

﴿ غیر از ین نکته که حافظ ز تو ناخشنود ست ﴾
﴿ در سراپای وجودت هنری نیست که نیست ﴾

نسبت ایچوندر کز که حرف علت غمك عشقه وعشقك تو یه اضافتی لامیدر * محصول بیت * سنك الکدن همان بن دلشده جکری قانلی دکلم بلکه برجکر یوقدر که سنك عشقك غمندن پرخون دکلدر یعنی انجق بنی خونین جکر ایلدك بلکه تمام عالم عشقك الندن خونین جکردر (شیر در بادیهٔ عشق تو روباه شود * آه از ین راه که در وی خطری نیست که نیست) بادیه صحرا روباه دلکی * محصول بیت * سنك عشقك صحراسنده آرسلان دلکی اولور آه بو عشق یولندنکه برخطر یوقدر که انده اولمیه یعنی عشق وادیسی برمخوف وادیدر که انده قورقیدن ارسلان کبی بهادرلر بون اولور (از وجود این قدرم نام ونشان هست که هست * ورنه از ضعف درآنجا اثری نیست که نیست) این قدرم میم معنی جهتندن وجوده مقیدر * محصول بیت * وجودمدن بوقدر نام ونشان واردر که وجودم واردر یعنی وجودم وارایسه نام ونشانم وار حاصلی وجودمدن اثر ما وار ایدوکنه نام ونشان واردر یوخسه براثر یوقدر ضعفدن که انده یعنی وجودمده اولمیه یعنی وجودمدن همان برآد قالمشدر اما هر ضعف که تصور اولنوراندە واردر (غیر از ین نکته که حافظ ز تو ناخشنود ست * در سراپای وجودت هنری نیست که نیست) محصول بیت * بو نکته‌دن غیر که حافظ سندن ناخشنوددر یعنی راضی دکلدر برهنر یوقدر که باشدن ایاغه وجودکده اولمیه یعنی هر هنر که وار در سنك وجود شریفکده وار الا بوقدر وار که فقیر جوار اولدیغکدن حافظ سندن راضی وخشنود دکلدر نکته بونده عیب معناسنه در نتکیم بنه بو دیوانده نکته بومعنایه واقعدر (بیت) * حافظ چو آب لطف ز نظم تو میچکد * حاسد چه کونه نکته تواند بران کرفت * دیین ایکی بیتده بیله نکته‌یی

اکلامش نکته سابقا بیان اولندیدی که کلام دقیقه دیرلر یعنی هر نکته وارسنده اما وفانکنه‌سی یوقدر دیمکدر (وله ایضا)

بونكته دن غیری كه حافظ سندن خوشنود دكلدر سنك جمیع وجودكه برهنر بوقدر كه یوق (مفردات) (غیر) م (ا ز) من (این) بو (نكته) اسرار (حافظ) م (ز) من (تو) سن (ناخشنودست) خشنود دكلدر (در) فی (سراپا) جمیع (وجود) م (ت) سنك (هنری) برمعرفت (نیست كه نیست) بوقدر كه یوق (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی راه عشقنك فانیسی اولان حافظده بو عیبدن و بو اسراردن غیری بیلم كه سنك جانب عزتكدن عطا واحسان اولان تجلیات وفیوضاته راضی دكلدر بلكه انوار جمالك آب حیاتنه قائمیوب عطشانلغی كون بكون زیاده اولقده در ای محبوبم سنك ذات بیچونك شئوناتی هردمده وهر شخصده باشدن باشه حكمتسز دكلدر اللهم ارنا الاشیاء كما هی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ نظر پیرمغان موجب عیش وطرب است * روضهٔ میكده را آب وهوای عجبست ﴾

مغلر پیرینك نظری معیشت وسرورك سببیدر میخانه باغچه سنك عجب آب وهواسی واردر (مفردات) (نظر) م (پیر) م (مغان) كافرلر (موجب) سبب (عیش) معیشت (طرب) سرور (است) در (روضه) باغچه (میكده) میخانه (را) ایچون (آب) صو (هوا) م (عجب) م (است) در (معنای اشارتی) مرشد كاملك نظری وهمتی مرید صادقی ریاضت وعشق وفیض وجذبه سببیله جناب قدسه وانسیت حقه وسرور ابدیه یه واصل ایلر باخصوص همت پیر ایله واذن شیخ ایله چكیلن كوشهٔ عزلت ونتیجه اربعین ایله خلوت برعجب روضهٔ جنتدر كه علم ومعرفه وعشق ومحبته سبب عظمادر

﴿ سر ارباب كرم در قدم او اولیست * غیر از ین شرح وبیان جرأت ترك ادبست ﴾

ارباب كرمك باشی انك قدمنده اولق اولیدر بوندن غیری مرشدك وصفنده شرح وبیان ترك ادبه جرأتدر (مفردات) (سر) باش (ارباب كرم) كرم صاحبلری (در) فی (قدم) ایاق (او) ضمیر (اولیست) اولیدر (غیر) م (از ین) بوندن (شرح) تفصیل (بیان) م (جرأت) اقدام (ترك) م (ادب) م (است) در (معنای اشارتی) سبب سعادت دارین اولان مرشد كامل برخلیفة الله فی الارض در كه اغنیای زمان بلكه پادشاه جهان اول ذات كریم الخصالك ایاغنه باش قویوب خاك قدمنه یوزسورملری كندولره اولیدر بوندن زیاده اسرار اولیاء الالهی تفصیل وبیان ترك ادبه جرأتدر

﴿ قصهٔ جنت وآوازهٔ بیت المعمور * شرحی از جلوهٔ خمخانهٔ بنت العنبست ﴾

جنت قصه سی و بیت المعمور آوازه سی بنت العنب میخانه سنك ظهوریدن برشرحدر (مفردات) (قصه) حكایه (جنت) م (آوازه) صدا (بیت المعمور) آدم علیه السلام ایچون جنتدن كلان یاقوت احمردن بربیتدر نوح علیه السلام طوفاننده

(نظر پیرمغان موجب عیش وطرب است * روضهٔ میكده را آب وهوای عجبست) نظر پیرمغان اضافتی لامیه در و پیرك مغانه بیانیه در وموجبك عیشه اسم فاعلك مفعولنه در وروضه نك میكده یه وآب وهوانك عجبه بیانیه در نظردن بونده مراد التفاتدر * محصول بیت * پیر مغانك نظری والتفاتی عیش وطربی موجبدر ومیكده روضه سنك عجب آب وهواسی واردر آبدن مرادینه باده در وهوادن مراد سودا وآرزودر (سر ارباب كرم در قدم او اولیست * غیر از ین شرح وبیان جرأت ترك ادبست) سرك اربابه وار بابك كرمه اضافتی لامیه در قدم اواضافتده بویله در اولی لامك كسری ویانك سكونیله اسلوب عجمدر ولامك فتحی والفله اسلوب عربدر علی كل حال اسم تفضیلدر این اسم اشارتدر مصراع اوله ویا مابعدنده كی شرح وبیانه جرأتك تركه وتركك ادبه اضافتلری مصدرك مفعولنه اضافتی كیدر * محصول بیت * ارباب كرمك واصحاب سخانك باشی اول جانانك قدمنده اولمق اولی واحری در اعدی بوذكر ایلدیكمز شرح وبیاندن غیری ویابوندن غیری شرح وبیان ترك ادبه جرأتدر (قصهٔ جنت وآوازهٔ بیت المعمور * شرحی از جلوهٔ خمخانهٔ بنت العنبست) بیت المعمور طوفان نوحدن اول مكهٔ مشرفه برنده قرمزی یاقوتدن برمعبد وارایدی مكه كبی طوفان اولیجق اول زمانده آسمانه رفع اولدی وحضرت ابراهیم پیغمبر علیه السلام مكهٔ مكرمه یی انك برنده یاپدی ومذكور بیت المعمور مكه نك محاذیسنده در دیرلر شرحیده یاوحدت ایچوندر بنت العنب اوزم قزی دیمكدر كنایتدر شرابدن عجم دختر رز دیدیكی كبی شرابه * محصول بیت * جنت قصه سی و بیت المعمور آوازه سی وشهرتی باده میخانه سنك جلوه سندن برشرحدر یعنی انلر خمخانه جلوه سندن واطلاقندن كنایتدر بونده بنت برینه بیت العنب

یازان تونك برینه بابی فكرسز یازمشدر زیرا بو مقامده بیت العنبك معنیسی یوقدر

آسمانه رفع اولندی كعبهٔ شریفه انك برینه بنیاد اولندی (شرح) م (از) من (جلوه) ظهور (خمخانه) میخانه (بنت العنب) شراب (معنای اشارتی) (وفیها ما تشتهیه الانفس) اولان جنت آجله وآدم علیه السلامه عبادت ایچون كلان بیت المعمور اوصافلری حقیقتده عشق یزدانی وتجلیٔ ربانی اذواق روحانیه لری كندوده موجود اولان جنت عرفانك وانقطاع عن ماسوی الله ایچون وتحصیل انس خدا وقرب دركاه عالی جاه ایچون اذن شیخ ایله اولان عزلت وخلوتگاه بیت الاحزانك اوصافلرینی بیان وشرح وعیاندر

﴿ خاطر عاطر ما بادهٔ لعلی طلبد * ممسك اندر طلب نقره وجلب ذهبست ﴾

بزم خاطر عاطریمز لعل رنكلی شرابی طلب ایلدی بخیل كومش طلبنده والتون جلبنده در (مفردات) (خاطر) طبع (عاطر) كوزل رایحه لی (ما) بز (باده) شراب (لعلی) لعله منسوب (طلبد) طلب ایلدی (ممسك) بخیل (اندر) فی (طلب) م (نقره) كومش (جلب) كسب (ذهب) التون (است) در (معنای اشارتی) بزم همت پیر ایله وكوشهٔ خلوتده آثار مجاهدات ایله روایح مسكیهٔ ریح رحمان عطریله معطر خاطر عاطریمز جكر قانیله آلوده اولمش شراب عشق الهی یی طلب ایلدی ونان وجاننی راه حقده بذل ایتمین ودرد عشقه جانن كرفتار ایتمین بخیل وممسك كومش طلبنده والتون جلبنده تغیر الشكل لاجل الاكل ایدوب لذت عشقدن محروم اولمشلردر بحمدالله بوقسمت بزه قسام ازلك عطاسیدر ثبتنا الله بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ در ازل بر سر هر كس قلمی رفت بخوش * كعبه وبتكده وجنت ودوزخ سببست ﴾

ازلده هر كسك باشی اوزره برقلم كندی خاموش اول كعبه وبتخانه وجنت وجهنم سبب وبهانه در (مفردات) (در) فی (ازل) م (بر) علی (سر) باش (هر كس) هر كیمسه (قلم) م (یا) وحدتیه (رفت) كندی (خموش) ساكت اول (كعبه) م (بتكده) بتخانه (جنت) م (دوزخ) جهنم (سببست) سببدر (معنای اشارتی) (قبل من قبل فی الازل ورد من رد فی الازل) سرنجه علی سبیل التعلیق لوح اوزره ازلده قلم رحمان هربر كیمسه یه سعادت وشقاوتدن برنسنه یازمشدر كعبه وبتخانه وجنت وجهنم برسبب وبربهانه در (السعید قد یشقی والشقی قد یسعد) حدیث شریفی دخی وارد در بو مقامده برمزالقهٔ اقدامدر همان ارادهٔ جزئیه یی صرف ایله قوله قولاق ایتمك كركدر كه (وان لیس للانسان الا ما سعی) بیورلمشدر وتقدیردن بحث یوقدر همان سكوت اولیدر وبو یولده صد هزار اذیت ومشقته تحمل لازم واحرادر

﴿ كنج بی مار میسر نشود قصه مخوان * دولت مصطفوی را لهب بولهبست ﴾

خزینه ودفینه مارسز میسر اولمز قصه اوقومه مصطفایه منسوب اولان دولته بولهبك الهبی واردر (مفردات) (كنج) دفینه (بی) نفی (مار) یلان (میسر) م

خاطر عاطر ما بادهٔ لعلی طلبد * ممسك اندر طلب نقره وجذب ذهبست) عاطر عطر دندر كه كوزل وطاتلی قوقویه دیرلر لعلی یاسی وحدت ایچوندر ویاتنكیر ممسك اندر طلب نقره یعنی كش طلبنده والتون جذبنده در جذب چكمكدر * محصول بیت * بزم خاطرمز جوهر باده یی طلب ایدر اما ممسك اقچه والتون طلب ایدر اول طلب بو طلب ایله برابر اولسونمی (در ازل بر سر هر كس قلمی رفت خموش * كعبه و بتكده وجنت ودوزخ سببست) قلمیده یا وحدت ایچوندر ویاتنكیر ایچوندر رفت بونده واقع اولدی معناسنه قلمدن مراد قلم قضا وقدردر * محصول بیت * ازلده هر كیمسه نك باشنه قضا وقدر قلمی جاری اولمشدر سعادت وشقاوت وصلاح وفساددن هرنه كه اول كیمسه دن صادر اوله جق ایسه پس كعبه وبتخانه وجنت وجهنم اسباب ظاهریدر نه ایچون یارادیغنی خالق اشیا بیلور (كنج بی مار میسر نشود قصه مخوان * دولت مصطفوی را لهب بولهبست) بو بیتك مضمونی سابقا كچمش در مصطفوی اسم منسوبدر شدوذ اقیاس مصطفایی ایدی زیرا كلمه نك بشنجی ویا التنجی حرفی الف اولسه قاعده نسبت حالتنده انی حذفدر لهب آتشك یالكنه دیرلر ضرامده دیرلر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر مال مارسز میسر اولمز افسانهٔ ترك ایله كورمز میسن كه حضرت محمدك دولت نبوتنه بولهب ملعونك الهبی یعنی اذا وجفاسی وحضرت ابراهیمه نمرودك وحضرت موسایه فرعون ملعونك اذا وجفاسی مقارندر حاصلی (ع) كنج ومار وكل وخار وغم وشادی بهمند * معلومدر كه اشیا اضدادیله متبین در

کوهر پاك بود جوهر حشمت لیکن * بعمل کوش که حشمت نه باصل ونسبست) کوهر پاکدن مراد اصل پاکدر یعنی نسب پاك وجوهردن مراد ماده وهیولیدر حشمت حانك کسریله لغتده اوتانمق وغضب معناسنه اصطلاح واستعمالده عظمت معناسنه‌در بعمل با حرف صله کوش امر مخاطبدر کوشیدندن چالش ودورش معناسنه یعنی سعی ایله دیمکدر که حرف تعلیل * محصول بیت * اولواق ماده‌سی وهیولاسی اصل ونسب پاکدر یعنی عظمت وحشمت اصل وذاتیدر مکتسبی دکلدر لکن مصراع ثانیه مرهوندر یعنی ذکر اولنان حشمت دنیویدر اما اخروبی حسن عمل وصلاحله اولور پس ایدی عمله سعی ایله که حشمت وعظمت عقبی اصل ونسبله دکلدر بلکه حسن عمله در (دل حافظ بهمین راه بتوفیق خدای * جاودان سعی کنان روز وشب اندر طلبست) دل حافظ مبتدا ومصراع ثانی تمامده خبر قیلندر دلك حافظه اضافتی وتوفیقك خدایه لامیه‌در جودان وجاویدان ابدی دیمکدر کنان صفت مشبهه‌در سعی کنان سعی ایده کین دیمکدر * محصول بیت * حافظك کوکلی اللهك توفیقیله بوعشق ومحبت طریقنده ابدی سعی ایده کندر یعنی عشق ومحبت طریقنده وسلوکنده کیجه وکوندز ساعیدر که هیچ فتور کلمز (وله ایضا) (خم زلف تودام کفر ودینست * زکارستان اویك شمه اینست) خم زلف تو اضافتلری لامیه‌در دام کفر اضافتی بیانیه در کارستان اوده لامیه در دام کفر ودیندن مراد کافری ومسلمانی شکار ایدر دیمکدر مضاف محذوفدر تقدیر کلام دام اهل کفر واهل دیندر کارستان چوق ایش ایشلنن یره دیرلر کارخانه کبی نکارستان ونکارخانه چوق نقوش ایشلنن یره دیرلر شمه ازاجق قوقویه دیرلر حاصلی برشیئك قلتندن کنایتدر * محصول بیت * ای جانان خم زلفك اهل اسلامك واهل کفرك طوزاغیدر یعنی بونلری صید ایلکه وجذب ایتمکه قلابدر سنك زلفك کارستاندن بو برشمه‌در یعنی اهل کفر ودینی دام زلفنه صید وشکار ایلك سنك کم پیشکدر زلفه اسنادی مجازا در الت صید اولدیغیچون بعض نسخه‌ده زکارستان تو دوشمش پس تجوزه ارتکابه احتیاج اولمز

(انشود) اولمز (قصه) م (مخوان) اوقومه (دولت) م (مصطفی) م (با) نسبیه (را) ادات مفعول (لهب) آتش یالکی (بولهب) ابولهب (است) در (معنای اشارتی) حاصلی سعی وغیرتسز ومحنتسز وزحمتسز ومعارضلردن اولان اذا وبلایه تحملسز اسرار مکنونهٔ ربانیه وانوار تجلیات مخزونهٔ سبحانیه‌یه وصلت میسر دکلدر بوش یره مثل سویله ارضده مدفون اولان خزینه‌نك طلسمی اولان مارك زحمتنی چکمین کیسه‌یه دفینه‌یه وصلت میسر اولدیغی کبی خزینهٔ انوار محمدیه‌یه ودفینهٔ اسرار احدیه‌یه بولهب مشرب اولان منکرلرك اذاسنه تحمل ایتمینه وصلت میسر اولمز

﴿ کوهر پاك بود جوهر حشمت لیکن * بعمل کوش که حشمت نه باصل ونسبست ﴾

پاك ذات حشمت جوهری اولور یعنی دنیاده دولت اصل پاك ایچوندر لکن عمله چالش زیرا عقباده دولت وحشمت اصل ونسب ایله دکلدر (مفردات) (کوهر پاك) اصل پاك (بود) اولور (جوهر) م (حشمت) دولت (لیکن) م (بعمل) عمله (کوش) چالش (که) زیرا (حشمت) دولت (نه) نفی (باصل) اصل ایله (ونسب) نسب ایله (است) در (معنای اشارتی) کرچه دنیاده دولت وسلطنت اصل پاك اولوب حسب ونسب صاحبلری ایچوندر لکن (فاذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم) آیت کریمه‌سی سرنجه عمله وعبادته چالش که آخرتده دولت وسعادت حسب ونسب ایله دکلدر بلکه حسب ونسبدن سؤال دخی اولمز همان ایشلدیکك اعمالدن سؤال اولنوب دائم عمل خیره سعی ایت که (وان لیس للانسان الا ما سعی) بیورلمشدر

﴿ دل حافظ بهمین راه بتوفیق خدا * جاودان سعی کنان روز وشب اندر طلبست ﴾

حافظك کوکلی همین بو یولده خدانك توفیقیله ابدی روز وشب طلبده سعی ایدیجیدر (مفردات) (دل) کوکل (حافظ) م (بهمین) انجق بو (راه) یول (با) للملابسة (توفیق) هدایت (خدا) م (جاودان) ابدی (سعی کنان) سعی ایدیجی (روز) کون (شب) کیجه (اندر) فی (طلب) م (است) در (معنای اشارتی) سعی ومجاهده ایکی جهانده مایهٔ سعادت وباعث مشاهده اولدیغیچون حافظك کوکلی همان بو عشق ومحبت یولنده حضرت اللهك توفیق وعنایتیله ابدی کیجه وکوندز طلبده سعی ایدیجیدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خم زلف تودام کفر ودینست * زکارستان تو یك شمه اینست ﴾

سنك زلفك بوکلی کفر ودینك طوزاغیدر سنك کارخانه کدن برشمه بودر (مفردات) (خم) بوکلم (زلف) م (تو) سن (دام) طوزاق (کفر) م (دین) م (است) در (ز) من (کارستان) ایش یری (تو) سن (یك) بر (شمه) ذره (این) بو (است) در (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یمحو الله ما یشاء ویثبت وعنده ام الکتاب) سرنجه یارب سنك غیب هویتده اولان ارادهٔ ازلیه‌ك کفر ودینك

﴿ طوزاغیدر ﴾

(جمالت معجز حسنست لیکن * حدیث غمزه ات سحر مبینست) جمالت مبتدا معجز حسنست خبری یعنی جمالك کوزللك معجزه‌سیدر یعنی کوزللکده جمیع کوزللره غالبسین سکا بکزر دنیاده بر کوزل یوقدر حدیث غمزه ات حدیث غمزه اضافتی بیانیه‌در سحر مبینده بویله در مبین اسم فاعلدر ابان یبین یعنی افعال بابندن لازمده کلور متعدیده لازم اولیجق اشکاره سحر دیمکدر متعدی اولیجه معجزهٔ حسنی کوستریجی سحر دیمك اولور * محصول بیت * ای جانان سنك جمالك کوزللك معجزه‌سیدر یعنی نهایت حسن بوکا منحصردر چشمك غمزه‌سی حدیثی اشکاره سحردر یعنی غمزهٔ سحارك دخی سحرده ممتازدر یاخود مبین معجزهٔ جمال جانانه‌در بعض نسخه‌ده (لبانت معجز عیسیست لیکن * حدیث طره‌ات حبل المتینست) لبانلك جمعیدر شذوذا معجز عیسی یعنی احیای موتاده حدیث طره‌ات اضافتی بیانیه‌در حبل المتین اضافتی ده بویله‌در محکم ایپ دیمکدر * محصول بیت * سنك لبلرك احیای عشاقده معجز عیسادر اما طرك قصر وصاله عروج ایلکه محکم حبلدر یعنی کمند وصالدر ایکی وجهله بیله بنده تأکید المدح بما یشبه الذم وار (بدان چشم سیه صد آفرین باد * که در عاشق کشی سحر آفرینست) بدان اصلنده باان ایدی همزه داله ابدال اولنمشدر بعض نسخه‌ده بران واقعدر اما اکل بردر چشم سیه اضافتی بیانیه‌در آفرین ادات تحسیندر باد امر غائبدر مقام دعاده استعمالی اکثردر که حرف تعلیل تحسیندر عاشق کشی وصف ترکیبیدر کشیدندن کاف عربینك ضمیله عاشق اولدریجی دیمکدر یاسی حرف مصدر در سحر آفرینده وصف ترکیبیدر آفریدندن یارادیجی معناسنه سحر آفرین سحر یارادیجی دیمکدر مبالغه ایله سحار معناسنه * محصول بیت * اول چشم سیاه جانانه یوز تحسین اولسون زیرا عاشق اولدرجیلکده سحار ممتاز بی نظیردر (عجب علمیست علم هیئت عشق * که هفتم آسمان هفتم زمینست) علمیست ده کی یا حرف وحدتدر علمك هیئاته وهیئاتك عشقه اضافتلری بیانیه‌در علم هیئات حرکات افلاك وسیر نجومدن بحث ایدر بر علمدر بونده علم هیئاتدن مراد عشق کندیدر استعاره طریقیله که حرف بیان تجیدر هفتم اسمان یدنجی فلکدر که زحل یلدزینك فلکیدر بونده هفتم یرینه هشتم یازنلر غفلت ایتمشلر زیرا اهل شرح دیمشلر طبقات اسمان وزمین یدیشر در سکزر دکلدر اما اهل هیئات وحکمت لساننده طبقات افلاك وعناصر طقوزردر عشق علم هیئاتدر دیدیکی مجازا در عشقك علو مرتبه‌سین بیان ایلمکیچون اکا علم هیئات استعاره ایلدی * محصول بیت * عشق علم هیئاتی برعجب علمدر که یدنجی فلك اکا نسبت یدنجی طبقهٔ زمیندر

طوزاغیدر که اهل اسلام واهل کفر سنك کرفتار کردن توفیق وهدایتده سکا محتاجلردر بو اسعاد واشقا سنك قدرتك کارخانه سندن بر ذره در

﴿ جمالت معجز حسنست لیکن * حدیث غمزه ات سحر مبینست ﴾

سنك جمالك حسنك معجزیدر که سکا نظیر یوقدر لکن غمزه‌كك سوزی سحر کوستریجیدر که نیجه فتنه‌لراندن ظاهردر (مفردات) (جمال) م (ت) خطابیه (معجز) عاجز قیلیجی (حسن) م (است) در (لیکن) استدراك (حدیث) سوز (غمزه) کوز قیپق (ت) سنك (سحر مبین) سحر کوستریجی (است) در (معنای اشارتی) (وینسون النعیم اذا راوه) سرنجه یارب سنك جمالك مشاهده‌سی لذتی ایکی جهان لذتنی اونوتدیریجیدر زیرا سنك حسن وجمالکه ایکی جهانك محبوبلری وحوریلری وملکلری مشابه اولمقده عاجزلردر که ذات وصفاتکده نظیرك یوقدر لکن عالم خلقی سنك نظر عنایتکه محتاجلردر بوجمله ظهورات سنك سحر حلال کبی معجز اولان سطوت وآثار جلال وجمالکدندر

﴿ بدان چشم سیه صد آفرین باد * که در عاشق کشی سحر آفرینست ﴾

اول سیه کوزه یوز تحسین اولسون زیرا عاشق اولدرمکلکده سحر یاردیجیدر (مفردات) (بدان) اول (چشم) کوز (سیه) م (صد) یوز (آفرین) تحسین (باد) اولسون (که) زیرا (در) فی (عاشق کش) عاشق اولدریجی (یا) مصدریه (سحر آفرین) سحر خلق ایدیجی (است) در (معنای اشارتی) یارب اول نقایصدن منزه اولان ذات بیچونك که موصوف بصفات الکمالدر که خلق عالم وصفنده عاجزدر وبر (فعال لما یرید) درکه مؤثر حقیقی انجق اول اولمغله عاشق صادق (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر ایتمکده صدهزار اسرار عجیبه‌لر واحوال غریبه‌لره منبع ینابیع حکمت قیلمشدر

﴿ عجب علمیست علم هیئت عشق * که چرخ هشتمش هفتم زمینست ﴾

عشق علم هیئتی برعجب علمدر که سکزنجی فلك اکه یدنجی یردر (مفردات) (عجب) م (علم) م (است) در (علم) م (هیئت) صورت (عشق) م (که) زیرا (چرخ) فلك (هشتم) سکزنجی (ش) ضمیر (هفتم) یدنجی (زمین) یر (است) در (معنای اشارتی) عاشق مخلصك منبع ینابیع حکمت اولان قلبنده علوم لدنیه‌دن ظهور ایدن هیئت عشق برعجیب وغریب علمدر که اول علوم لدنیه سببیله عاشقك مرتبه‌سی اعلای علیینده برعالی مرتبه درکه فلك ثامن بورفعتله عاشقك مرتبه سنه نسبت یدنجی ارض کبی الچقدر

﴿ نپنداری که بدگو رفت وجان برد * حسابش با کرام الکاتبینست ﴾

ظن ایلمه سین که خلقه قبیح سویلیجی دنیادن کندی وجانینی عذابدن خلاص ایتدی انك حسابی کرام کاتبین ایله در (مفردات) (نپنداری) ظن ایلمه سین

(بدکو) یرامز سویلیجی (رفت) کتدی (جان) م (برد) ایلتدی (حساب) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (کرام الکاتبین) ایکی ملك که اعمالی یازارلر (است) در (معنای اشارتی) اسرار ادنیه اهل اللهی ومرتبهٔ عالیٔ دل آکاهی منکر اولوب عناد واستکبار لکدن مردان خدایه مبارز ومعارض اولمغله کان جهالتدن اهل اللهه قبیح کلام ایله طعن ایدن غافلی ظن ایلیه سین که دنیادن سلامت ایمان ایله جانی قورتاره اول منکر اهل اللهك روح خبیثنه ایما نسز کتمك خوفی واردر وانك کراما کاتبینك یازدیغی دفترا عمالنده اولان قبایحیله حساب ومناقشات عذابی دخی درکاردر

زچشم شوخ اوجان چون توان برد ✿ که دائم باکمان اندر کمینست

انك مطبوع کوزندن جان خلاص اتمك نیجه ممکندر که دائم تیر وکمان ایله پوصودهدر (مفردات) (ز) من (چشم شوخ) مطبوع کوز (او) انك (جان) م (چون) نیجه (توان) ممکن (برد) ایلتمك (که) زیرا (باکمان) یای ایله (اندرکمینست) پوصودهدر (معنای اشارتی) (وعین الله ناظرة الینا) سرنجه ای منکر اهل الله اولوب قهر الهیدن خوف ایتمین کیمسه مقهوربن اولان امم سالفه لر کبی قهر وغضب ایله اولان نظر الهیدن جان خلاص اتمك نیجه ممکندر که دائم (لایخفی علیك شیٔ) سرنجه بصیر بالعباد درهمان تیر قهرندن ومکر وعذابندن حذر لازمدر

مشو حافظ زکید زلفش ایمن ✿ که دل برد وکنون دربند دینست

ای حافظ انك زلفنك مکرندن ایمن اولمه که کوکلکی ایلتدی شمدی دینك قیدندهدر (مفردات) (مشو) اولمه (حافظ) م (ز) من (کید) مکر (زلف) م (ش) ضمیر (ایمن) م (که) زیرا (دل) کوکل (برد) ایلتدی (کنون) شمدی (در) فی (بند) قید (دین) م (است) در (معنای اشارتی) ای حافظ جمیع خصوصده آدابه مراعات ایدوب اللهك مکرندن امین اولمیه سین که کرچه شمدی کوکلکی سعادت جانبنه دوندروب نور ایمان ایله مشرف قیلمشدر اماموٴمنین دن اولدقجه خوف عاقبت اهل اللهك دخی درونندن زائل دکلدر همان خوف ورجا لازمدر

زجام عشق می نوشید حافظ ✿ مدامش رندی ومستی ازینست

حافظ عشق جامندن می نوش ایتدی مدام حافظك رندلکی ومستلکی بوندندر (مفردات) (ز) من (جام) قدح (عشق) م (می) شراب (نوشید) ایچدی (مدام) دائم (ش) ضمیر (رندی) قلندرلك (مستی) مستلك (از) من (این) بو (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله عون باریله حافظ قلب مجلادن شراب عشق الهی بی نوش ایلدی آنکچون حافظك رندلکی ومستلکی بوشراب عشق الهی سیندندر

یعنی یدنجی فلك بوقدر رفعتله اکا کوره پستدر (نپنداری که بدکو رفت وجان برد ✿ حسابش باکرام الکاتبینست) جان برد بحسب لغت جان ایلتدی دیمکدر اما بونده مراد جان قورتردی دیمکدر * محصول بیت * سن ظن ایلیه‌سین که بدکو یعنی ذمام وغیبت کو اولدی وجان قورتاردی یعنی اولمکیله جانی تخلیص ایلدی دیه زیرا کرام الکاتبینله حسابی باقیدر یعنی دنیا المین کورمدیسه آخرتده عذاب خدا باقیدر هر کشی ایلدکین بولور (زچشم شوخ جان چون توان برد ✿ که دائم باکمان اندر کمینست) شوخ بونك کبی یرلرده اسیجق قانلی دیمکدر یعنی مطبوع وموزون حرکتلی معناسنه چون واواصلیه ایله نیجه دیمکدر عربیده کیف معناسنه بردبونده بردن معناسنه در ✿ محصول بیت ✿ اول جانانك مطبوع وموزون کوزندن نیجه جان قورتمق اولور که دائم کمان ابرویله کینده در یعنی ایکی کمان ابرویله دائما پوسیده درکه جانی شکار ایلك ایستر پس اندن جان نیجه خلاص اولور (مشو حافظ زکید زلفش ایمن ✿ که دل برد وکنون دربند دینست) کید مکر وحیله ✿ محصول بیت ✿ ای حافظ انك زلفی مکرندن امین اولمه زیرا کوکلی الدی وایلتدی شمدی دین الملق قیدنده در زلفه اسناد مجاز در زیرا الوب ایلدن جاناندر بعض دیوانده مخلص بیتی بویله واقعدر (زجام عشق می نوشید حافظ * مدامش رندی ومستی ازنیست) جام عشق اضافتی بیانیه در نوشید فعل ماضی مفرد غائب مدامش ضمیری حافظه راجعدر ✿ محصول بیت ✿ حافظ جام عشقدن باده نوش ایلدی پس انك همیشه رندلکی ومستلکی بوندندر یعنی جام عشقدن باده نوش ایلدیکندندر وبعض نسخه ده بویله واقعدر

بجان

(بجان می کش چوحافظ نازش ای دل ✿ که ناز نازنینان نازنینست) ✿ محصول بیت ✿ ای کوکل اول جانانك نازنی حافظ کبی جانله چك زیرا نازلی دلبرك نازی مقبولدر وشیوه لری موزوندر ومطبوعدر حاصلی (کل فعل من الملیح ملیح) (وله ایضا) (روزه یکسو شد وعید آمد وداها برخاست ✿ می زمیخانه بجوش آمد ومی باید خواست) بوغزل وساقیا آمدن عید غزلی وساقی بیار

بجان می کش چوحافظ نازش ای دل ✿ که ناز نازنینان نازنینست

اول نازنین محبوبك نازنی حافظ کبی جانله چك ای کوکل زیرا نازنینلرك نازی نازنین ولطیفدر (مفردات) (بجان) جانله (می کش) چك (چو) مثل (حافظ) م (ناز) شیوه (ش) ضمیر (ای دل) ای کوکل (که) زیرا (ناز) م (نازنینان) نازلی محبوبلر (نازنین) لطیف (است) در (معنای اشارتی) اول لطیف بعباده اولان محبوب حقیقینك امر وفرماننی جان ودلدن کرم بیله رك چك ای کوکل زیرا لطیف اولان اللهك امری و بویروغی لطیفدر که سبب سعادت سرمدیه در

وله ایضا

روزه یکسو شد وعید آمد وداها برخاست ✿ می زمیخانه بجوش آمد ومی باید خواست

صوم برجانبه کیتدی وبیرام کلدی وکوکلر قالقدی جوش ایلدی شراب میخانه دن جوشه کلدی ایستمك کرك (مفردات) (روزه) صوم (یکسو) برجانبه (شد) اولدی (عید) بیرام (آمد) کلدی (دلها) کوکللر (برخاست) قالقدی (می) شراب (میخانه) م (بجوش) حرکتده (آمد) کلدی (می باید) کرك (خواست) دیلك (معنای اشارتی) بحمدالله توفیق ربانیله امتثال اوامر الله ایدوب ریاضت ومجاهداتله صوم سوی حاصل اولوب عید وصال وتجلیات ذوالجلال کلدی ودل آکاهلر تجلیات خدایه عدم تحملدن قالقوب جوش ایلدی خمخانهٔ محبتدن شراب وحدت نشئه سی فیوضات الهیه ایله ظهوره وجوشه کلدی (اللهم اعطنی شوق لقائك من غیر ضراء مضرة ولا فتنة مضلة) دعاءٔ شریفیله حضرت اللهدن ثبات وعصمت ایستمك کرك (عصمنا الله من جمیع الحجاب النفسانیة)

نوبت زهد فروشان کران جان بکذشت ✿ وقت شادی وطرب کردن رندان برخاست

کران جان زهد فروشلرك نوبتی کچدی رندلرك شادلغی وشنلکی وقتی قالقدی (مفردات) (نوبت) م (زهد فروشان) زهد صاتیجیلر (کران) ثقیل (جان) م (بکذشت) کچدی (وقت) م (شادی) سرور (طرب) شنلك (کردن) ایلمك (رندان) قلندرلر (برخاست) قالقدی (معنای اشارتی) دل آکاهده فیوضات ربانی وتجلیات سبحانی ظهور ایتدکدنصکره ظاهر اعمال ایله مقید اولان کثافت نفسانیتله ثقیل جانلی زهد فروشلرك واهل صورتلرك صحبت نوبتی بزدن کیتدیکه اهل صورتله اهل معنی بیننده جنسیت یوقدر بزه قید ماسوی دن فارغ اولمش قلندران حقیقیلرك انسیت حقله اولان شادلغی وشنلکی وقتی قالقدی وکلدی

چه ملامت رسد آنرا که چوما باده خورد ✿ این نه عیبست بر عاشق رند ونه خطاست

نه ملامت ایریشور اول کیمسه یه که بزجلاین شراب ایچه رند عاشق قتنده بو عیب وخطا دکلدر (مفردات) (چه) نه (ملامت) طعن (رسد) ایریشور (آنراکه) اول کیمسه یه که (چو) مثل (ما) بز (باده) شراب (خورد) ایچه (این) بو (نه عیبست) عیب دکلدر (بر) عند (عاشق) م (رند) قلندر (نه خطاست)

باده که ماه صیام رفت غزلی عید صیامده دینلمش غزللردر جائزدر که جمیعسی برعیدده دینله وجائزدرکه هر برسی برعیدده دینله یکسو یك جانب یعنی برجانبه دیمکدر شد بونده ایکی معنایه محتملدر اولدی وکیتدی معناسنه داها برخاست کوکللر قالقدی یعنی جوش وخروشه کلدی دیمکدر می زمیخانه برنسخه ده بمیخانه واقع اولمش بایله باقیسی زایله در اما قیاس بایله اولمقدر میخانه ده معناسنه می بایدی لفظنده ایکی وجه جائزدر که یعنی میك فتحیله می باده معناسنه ومیك کسریله ادات حالیت اوله والکل وجهة * محصول بیت * صوم برطرف اولدی وبرجانبه کیتدی وبیرام کلدی وکوکللر منشوق اولوب سکوندن قالقدی وجوشه کلدی شراب میخانه ده جوشه کلدی ایستمك کرك ویامی دیلك کرك اولکیده می مقدر اعتبار اولنور وثانیده ملفوظ نوبت زهدفروشان کران جان بکذشت * وقت شادی وطرب کردن رندان برخاست) زهد فروشان زهد فروشك جمعیدر فروشیدندن زهد صاتیجیلر دیمکدر کرانجان وصف ترکیبیدر اغر جانلی دیمکدر طرب کردن رندانه مضاف قدر اضافت لامیه ایله برخاست پیدا اولدی معناسنه در * محصول بیت * اغرجانلی زهد صاتیجی مرائیلر زمانی کچدی یعنی ماه صوم کچدی ورند لرشوق وذوق وشادلق ایده جك وقت پیدا اولدی یعنی عیش وعشرت زمانی پیدا اولدی وکلدی حاصلی عید همایون کلکله بواحوال ظهور ایلدی (چه ملامت رسد آنراکه چوما باده خورد * این نه عیبست بر عاشق رند ونه خطاست) بعض نسخه ده رسد برینه خورد دوشمش ومصراع ثانی بویله واقعدر * این نه عیبست ونه این بخبری ونه خطاست * چه بونده مبالغه افاده ایدر استفهام انکاریده اولق قابلدر * محصول بیت * نه مبالغه ملامت وآزار ایرشور اول کیمسه یه که بزم کبی باده ایچر بوخود عاشق رندك یاننده عیب وخطا دکلدر یعنی عشاق ورنود یاننده باده نوشلق سهو وخطا دکلدر اکر زهاد وعباد یاننده خطا ایسه

خطادكلدر (معناى اشارتى) (ولايخافون لومة لائم) سرنجه اول صادق دل اولان مظهر انوار تجليات و برجاى شراب عشق الهيه‌يى نوش ايتمكله جذبهٔ رحمانه واصل اولان ذوات اول صورت پرست اولان زاهد خشكاردن طعن وملامت ايرشمز كال حلملرندن (واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) سرنجه ذوق عشقه مستغرق اولدقلرندن متغير الحال دخى اولمازلر بو عشق الهى ايله سرمست اولوب بو صورت ملكنى خراب ايتمك چاشنئ عشق طاعتيان مرائى زاهدك زعمنده نه قدر عيب كورينور ايسه عاشق رندك عندنده عيب وخطا دكلدر بلكه عين عطاء الله در

﴿ باده‌نوشى كه درا وهيچ ريايى نبود ❁ بهتر اززهد فروشى كه دراوروى رياست ﴾

شول برباده نوشكه هيچ انده برريا اولميه يكركدر اول زهدفروشدن كه آنده ريا يوزى واردر (مفردات) (باده نوشى كه) برشراب ايچيجى كه (دراو) انده (هيچ) قطعا (ريايى) برريا (نبود) اولميه (بهتر) يكركدر (از) من (زهد فروشكه) برزهد صاتيجى كه (دراو) انده (روى رياست) رياپوزى وريااثرى واردر (معناى اشارتى) شول برباده نوشكه آتش عشق الهيله خس وخاشاك ماسواىى احراق ايدوب خانهٔ تجلى اولان دل آكاهنى ذكرحقله وانس فياض مطلق ايله ساكن ومطمئن قيلان عاشق صادقده هيچ ريا اولميه تزكيهٔ نفس ايله زهد فروش اولان زاهد مرائيدن يكركدر كه انده شرك خفى اولان ريا يوزى واردر (ولايشرك بعبادة ربه احدا) نهيله منتهى اولمامشدر

﴿ مانه مردان ريايم ونه ازاهل نفاق ❁ آنكه اوعالم سرست برين حال كواست ﴾

بزنه ريا آدملرى يزنه اهل نفاقدنز اول الله كه اوعالم سردر بوحال اوزره شاهددر (مفردات) (ما) بز (نه) نفى (مردان) آدملر (ريا) م (ايم) ضمير متكلم مع الغير (نه) نفى (از) من (اهل) م (نفاق) م (آنكه) اولكه (او) ضمير (عالم) م (سر) كبراو (است) در (بر) على (اين) بو (حال) م (كوا) شاهد (است) در (معناى اشارتى) بحمدالله توفيق خدا ايله بزنه ريا اهليز ونه نفاق اهليز سلطان عشق كشور دلدن بونلرى نفى ايتمشدر عالم السر والخفيات اولان الله بوحال اوزره شاهددر

﴿ فرض ايزد بكذاريم و بدى هم نكنيم ❁ وانچه كويند روانيست نكوييم رواست ﴾

الله تعالينك فرضنى ادا ايدرز و بزنا مشروع ايشى دخى ايلمزوانى كه اهل شرع نا مشروعدر ديرلر مشروعدر ديمزز (مفردات) (فرض) م (ايزد) اسم خدا (بكذاريم) ادا ايدرز (بدى) بزنا مشروع (هم) دخى (نكنيم) ايلمزز(آنچه) اول نسنه‌يى كه (كويند) ديه‌لر اهل شرع (روانيست) مشروع دكل (نكوييم) ديمزز(رواست) لايقدرومشروعدر (معناى اشارتى) بحمدالله غلبهٔ عشقله وافراط جذباتله حد شرعى تجاوز ايتميوب فرائض اللهى ادا ايله اوامر

(باده‌نوشى كه درو روى وريايى نبود ❁ بهتر اززهد فروشى كه دروروى رياست ❁ نوشيده ياوحدت ايچوندركه حرف رابط صفت روى وريا عطف تفسيرى فروشيده ده ياوحدت ايچوندركه حرف رابطه صفت ❁ محصول بيت ❁ برباده‌نوش كه انده روى وريا اولميه يكدر شول برزهد فروش مرائيدن كه انده روى وريا اوله زيراشرب خمر معصيتى توبه ايله ساقط اولور امارياكفردر توبه ايله محو اولماز (مانه رندان ريايم وحريفان نفاق ❁ آنكه اوعالم سرست برين حال كواست) ❁ محصول بيت ❁ بزيارندلرى يعنى مرائى رندلردكلز دخى نفاق حريفلرى دكلز حاصلى بزده رياونفاق اولمز اول كه يعنى الله كه اسراره عالمدر بزم بوحالمزه شاهددر يعنى الله بيلوركه بزمرائى ومنافق دكلز (فرض ايزد بكزاريم و بكس بد نكنيم ❁ وآنچه كويندروانيست نكوييم رواست) بكزاريم زايله يازلمق كرك ذا الله يازنلر خطا ايلديلر) ❁ محصول بيت ❁ اللهك فرضنى ادا ايدرز وكيمسه‌يه رامزاق ايلمزز وهرنسنه‌يه كه شارع جائز دكلدر دير بزديمزز جايزدر يعنى اللهك و پيغمبرك بيوردغنى طوتارزوهيچ كيمسه‌يه جفا واذا ايلمزز

الهيه‌يه امتثال ونواهيدن اجتناب اوزره يز وهرنسنه كه شرع انى تحسين ايتمبه بزدخى تحسين ايتمز ومشروع اوليانه دواى نفسه تابع اولوب مشروعدر ديمزز مقتضاى محبت صادقه شرعه كمال تعبدر

﴿ چه شود كرمن وتوهردوبهم باده‌خوريم ❁ باده ازخون رزانست نه ازخون شماست ﴾

نه اولوراكر بن وسن هرايكيمز بيله شراب ايچه‌يز باده اوزم چوغنك قانندندرسزك قانكزدن دكلدر(مفردات) (چه) نه (شود) اولور (كر) اكر(من) بن(تو) سن (هردو)هرايكيمز(بهم) بيله (باده) شراب (خوريم) ايچه‌يز (باده) شراب (از) من (خون) قان (رز) اوزم چبوغى (است) در (نه) دكل (از) من (خون) قان (شما) سز(است) در(معناى اشارتى) اى زاهد صورت پرست بوقاصرنظرى ترك ايدوب اسرارومعنايه ومقام عليايه واصل اولمق ايچون بزم ايله شراب عشق الهيه‌يى نوش ايدوب فناى نفسله اهل خراباتدن اولسك نه ضرر اولور شراب عشق الهى باغ قلبده ثابت اولان شجرهٔ ايمانك ثمرهٔ نورانيسندندر وخون جكرندرسزك هواى نفسله دوكيلن قانكزدن دكلدر

(اين نه عيبست كزين عيب خلل خواهدبود ❁ وربود عيب چوشدمردم بى عيب كجاست)

بو عيب دكلدركه بوعيبدن خلل ونقصان اولسه كرك اكرعيب اولورسه نه اولدى عيبسزآدم قنده در(مفردات) (اين) بو(نه) نفى (عيبست) عيبدر (زين) بوندن (عيب) م (خلل) نقصان (خواهد بود) اولسه كرك (ور) اكر(بود) اولورسه (عيب) م (چه) نه (شد) اولدى (مردم) آدم (بى عيب) عيبسز (كجاست) قنده در(معناى اشارتى) اى زاهد (رب اشعث اغبرلواقسم على الله لابره) سرنجه هواى نفسى ترك ايدوب وصورت ملكنى خراب ايدوب فانى فى النفس وفانى فى الله اولمق بوعيب دكلدر بوصورتى خراب ايتمكدن ديمكه نقصان كلمز بلكه دينه نقصان و برن صورت معموراولوب قلبك خراب اولسيدر اكرحقى قبول ايتميوب زعمكجه بونى عيب عد ايدرايسك سنك كبى احمقه جواب عيبسز آدم قنده دردىمكدر

﴿ حافظ ازچون وچرا بكذرومى نوش دمى ❁ نزد حكمش چه مجال سخن چون وچراست ﴾

حافظ ازچون وچرادن كچ و برنفس شراب ايچ اول اللهك حكمى قتنده چون وچرا سوزينه نه مجال واردر (مفردات) (حافظ) م (از) من (چون) نته (چرا) نيچون (بكذر) كچ (مى) شراب (نوش) ايچ (دمى) برنفس (نزد) عند (حكم) م (ش) ضمير(چه) نه (مجال) قدرت (سخن) سوز(چون) نته (چرا) نيچون (است) در(معناى اشارتى) (لايسئل عما يفعل) سرنجه اى حافظ قسام ازلك وحكيم لم يزلك تقدير وتقسيمندن وافعال وحكمتندن سؤال واعتراضدن كچ همان وقتنى محافظ اولوب بو برنفس مقدارى اولان عمرده شراب عشق نوش ايتمكله قيد ماسوادن منسلخ اولوب لذات روحانيه ده استغراق اوزره

(چه شود كرمن وتوچند قدح باده خوريم ❁ باده ازخون رزانست نه ازخون شماست) چه شود استفهام انكارى يعنى نسنه لازم كلمز ديمكدر من وتو خطاب عامدر رزان رزك جمعيدر اصمه چبوقلرى ديمكدر ❁ محصول بيت ❁ يعنى نه اولور ونه لازم كلور اكربن سنكله برقاج قدح ايچرسك يعنى نسنه لازم كلمز زيراباده اصمه‌لر قانندن حاصلدر سزك قانكزدن حاصل دكلدر يعنى ايچرسك حق الله در حق عباد دكلدر كه اندن كيمسه‌يه ضررمترتب اوله

(اين نه عيبست كزين عيب خلل خواهدبود ❁ وربودعيب چه شدمردم بى عيب كجاست) محصول بيت ❁ بوباده نوشلق برعيب دكلدركه بوندن بركيمسه‌يه خلل وضرر حاصل اوله واكرعيب اولورسه نه اولدى عيبسز آدم قنده اولوريعنى عيب همان باده‌نوشلغه مخصوص دكلدر بلكه عيوب واردركه بوا كاكوره هيچ نسنه دكلدر (حافظ ازچون وچرا بكذرومى نوش دمى ❁ نزد حكمش چه مجال سخن چون وچراست) چون نيجه چرانيچون ديمكدر يعنى خالق اشياحقنده بونيجه در و بونيچون بويله در ديمز ايشلديكى ايشلرده كفت وكو صحيح دكلدر زيرا لايسئل عما يفعل در همان قضايه رضا كرك ❁ محصول بيت ❁ اى حافظ چون وچرا وكفت وكودن كچ و برساعت مى ايچ زيرا اللهك امرى وحكمى قتنده چون وچرا سوزينه مجال يوق يعنى هرنه ايش كه اللهدن صادر اولور وهرامر كه واقع اولور اعتراضه مجال يوق زيرا افعالنده مختاردر (وله ايضا)

(دلم ملال کرفت ازجهـان وهرچه دروست * درون خاطرمن کس نکنجد الادوست) محصول بیت * بنم کوکلم جهاندن وجهـان ایچنده اولاندن اوصندی وایکرندی یعـنی جهانده هیچ نسـنه یه میل وتعلقم یوقدر زیرا بنم خاطرمـه دوسـتدن غیرکیمسه ونسـنه صغمز (اکر زکلشن وصلت بمارسد بوبی * دلم چوغنچه زشادی نکنجداندر پوست) کلشن اضافتی بیانیه دز وصلت واوی مفتوح اوقنورسه ناضبر خطـاب اولور امامضموم اوقنور سـه مصدر اولور وصل معناسـنه بوبی ده یاوحدت ایچوندر کشـادیده یامصدر در نکنجد

ثابت اولمكه حكم وقضاى الهى مقا بلنده چون وچرا سوز نه مجال یوقدرهمان قید ماسوی ایله وقتکی ضایع ایتمه سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دلم ملال کرفت ازجهان وهرچه دروست * درون خاطر ماکس نکنجد الادوست ﴾

کوکلم جهـاندن وانك ایچنده اولاندن مـلال طوتدی بزم خاطریمزایچنه صغماز الادوست (مفردات) (دلم) کوکلم (ملال) انقباض (کرفت) طوتدی (از) من (جهـان) م (هرچـه) هرنه (دروست) انده در (درون) ایچ (خاطر) ذهن (ما) بز (کس) کیمسه (نکنجد) صغماز (الادوست) انجق دوست صغـار (معنـای اشـارتی) بحمدالله لذت عشـق دماغ جانه کلـه لی کوکلم دنیادن ودنیـا ایچنده اوانلردن ایکرندی ونفرت ایلـدی قلبمزده الله تعـالینك عشقندن غیری برنسنه یوقـدر

﴿ اکرز کلشن وصلت بمارسد بوبی * دلم چوغنچه نکنجد زشادی اندر پوست ﴾

اکرسنـك وصلك کلشنـدن بزه برایحه ایریشـه کوکلم غنچه کبی سرورندن پوستنه صغماز (مفردات) (اکر) م (ز) من (کلشن) کلستان (وصلت) م (بما) بزه (رسد) ایریشه (بوبی) برایحه (دلم) کوکلم (چو) مثل (غنچه) م (نکنجد) صغماز (ز) من (شادی) سرور (اندر) فی (پوست) دری (معنای اشارتی) اکر یارب سنك آثار وصلك کلشندن وجانب عزتکدن برایحهٔ نفحات انس ولا معهٔ تجلیات انوارقدس بزه ایریشورسـه کوکلم غنچه کبی سرورندن پوستنه صغمـاز بلکه عالمه صغمیوب مجنون سرکردان اولورم وعالی بربوله المبوب آزاده دوران اولورم

﴿ نصیحت من دیوانه درطریقت عشق * همان حکایت دیوانه وسنك وسبوست ﴾

عشق یولنده بن دیوانه یه نصیحت همـان بر دیوانه و طـاش ودسـتی حکایه‌سیدر (مفردات) (نصیحت) م (من) بن (دیوانه) م (در) فی (طریقت) یول (عشـق) م (همـان) انجـق (حـکایت) م (دیوانه) م (همزه) وحدتیه (سنك) طـاش (سبو) دستی (است) در (معنای اشارتی) طریق عشقده انوار تجلی ظهور ایدوب عقل معـاش محو ومتلاشی اولدقده بن دیوانه یه سکوتله نصیحت کار ایتمزکه دیوانه دستی بی طـاش ایله نیجه شکست ایدرسه بن عقل معـاشدن دوراولمش عاشق دخی نصیحتی او بله شکست ایدرم

﴿ بکوبزاهد خلوت نشین که عیب مکن * ازانکه کوشهٔ محراب ماخم ابروست ﴾

خلوت نشین زاهده دیکه بزی تعیب ایلـسون اول سببدنکه بزم محرابمز کوشـه سی محبوبك ابروسی بوکلیـدر (مفردات) (بکو) سـویله (بزاهد) زاهـده (خلوت نشین) خلونده اوتوریجی (عیب) م (مکن) ایلمـسون نهی غائبـدر (از) من (آنکه) اولکه (کوشـه) بوجاق (محراب) م (ما) بز (خم) بوکلـم (ابرو) قاش (است) در (معنـای اشـارتی) عرض ووقارنی حفظ ایچـون خلوت نشین

﴿ اولان ﴾

کاف عجمینك ضمیله نفی مستقبل صغمز دیمکدر * محصول بیت * اکر وصل کلشـندن بزه برقوقی ایریشورسه یعنی فی الجمله وصل میسر اولورسـه کوکلم سوندن غنچه کبی دریسنه صغمز حاصلی کمال سروردن کوکلم ایچنـه صغمز (نصیحت من دیوانه در طریقت عشق * همان حکایت دیوانه وسنك وسبوست) نصیحتك منه اضافتی مصدرك مفعولنه در منك دیوانه یه بیانیه در وطریقتك عشقه لامیه وحکایتك دیوانه یه بوله در حکایت دیوانه بودرکه حمیدالدین بلخی که صاحب مقامات فارسیدر انوری یه دیوانه حسین نام برمجذوبله بردستی دوشاب اعلا ارسال ایدروانیه برمکتوب ویرر که اونی بیله ایصال ایله دیو مجذوب ایسـه کمال بی پروا لقندن یولده کیدرکن سبویی برکوچك طاشه طوقندیرر قرار وانوری یه دستنك بوغزیله قولپنی مکتوبله ایلدر تسلیم ایدر انوری مکتوبی اوقویوب دیوانه دن نه‌مزی ایسـته یجك قولپنی الینه ویرر انوریده نیجه اولدی دوشـاب دیوانه دیر دیوانه جواب ویرر که برکوچجك سنك المدن الدی بابونی نیه کتوردك دیرخبرمی تصدیق ایلمکیچون کتوردم دیر پس * محصول بیت * طریق عشقده بن دیوانه یه نصیحت ایلك همان دیوانه حکایه سنك وسبو حکایه سیدر یعـنی سبو سـنکه طوقنجه شکست اولمسی لازم اولور بکاده عشق غلبـاتنده نصیحت بوتجلیندر یعنی بوحالنده بکا نصیحت ایلك طوتلـوب ضایع اولسیدر زیرا نصیحت طوتمغه صبر لازمدر عاشقده ایسه صبره مجـال یوقدر (بکوبزاهد خلوت نشین که عیب مکن * ازانکه کوشهٔ محراب ماخم ابروست) بکو خطاب عام خلوت نشین وصف ترکیبیدر نشیندن خلونده اوتوریجی

دیمکدر ازان مقام تعلیلده واقعدر یعـنی عیب مکنه علتدر کوشهٔ محراب ما اضافتلری لامیه در خم ابروده بویله در * محصول بیت * زاهد خلوت نشینه سویله که عیب ایلمه خم ابرو بزم کوشـهٔ محرابمز اولدیغیچون یعنی خم ابرو کوشـهٔ محرابمز اولدیغی عیب ایلمـه

اولان زاهد صورت پرسـه دیکه کاش وباش وخلوت درانجمن قیلان عاشـق لاابالی یه طعن وتعییب ایلمسون زیرا کرك خلوتده وکرك جلوتده کرك مسجدده وکرك میخانه‌ده (اینما تولوا فثم وجه الله) سرنجه بزم محرابمز کوشه سی ونظرکاه دیدهٔ بصیرتمز انجق غیب هویت وذات احدیتدر

﴿ میان کعبه وبتخانه هیچ فرق نیست * بهرطرف که نکه میکنی برابراوست ﴾

کعبه وبتخانه اورتاسنده هیچ فرق یوقدر هرطرفه که نظر ایلرسـین اول خدانك برابریدر (مفردات) (میـان) اورته (کعبـه) م (بتخانه) م (هیچ) قطعـا (فرق) م (یا) وحدتیـه (نیست) یوق (بهرطرفکه) هرطرفکه (نکه) نظر (میکنی) ایدرسـن (برابر) مقابل (اوست) اودر (معنـای اشارتی) قلبی نور حقله منفتح اولان عاشـق صادقك توجهی دائم ذات اللهدر اکا کعبـه وبتخـانه اورتاسـنده هیچ فرق یوقدر هرطرفه که نظر ایدرسین اول خدانك مقابلیدر که هرجهتده بی جهت حاضر اولان ذات الهیه متوجه اولور وقت ضرورتده نمازده هرجانبه توجه جائز اولدیغی کبی

﴿ قلندری نه بریشست وموی یا ابرو * حساب راه قلندر بدانکه موی بموست ﴾

قلنـدرلك صقال وقیل وقاش تراش ایتمکله دکلدر قلنـدر یولنك حسابی بیلکه موی بمودر (مفردات) (قلندر) لاابالی (یا) مصدریه (نه) نفی (با) للملابسة (ریش) صقال (است) در (موی) قیل (یا) واومعناسنه (ابرو) قاش (حساب) م (راه) یول (قلندر) م (بدانکه) بیلکه (موی بموست) قیل بقیلدر (معنـای اشارتی) استعیذ بالله (اینما تولوا فثم وجه الله) سری ظاهر اولوب هرآنده وهرمکانده متوجه الی الله اولمق قلبك ما سوی اللهدن منقطع اولمسیله در واللهك غیریدن (صم بکم عمی فهم لایعقلون) مرتبه سـنده اولمغله در وحقیقت قلندرلك بودر یوخـسه قلندرلك صقالی وقیلی وقاشی تراش ایتمکله دکلدر و بو قلندرلك بردقیق یولدرکه نهایتی ماسوایی دکل بلکه باشی جانی فدا ایتمکله حضرت اللهه محرم اولمقدر

﴿ کذشتن ازسرمو درقلندری سهلست * چو حافظ آنکه زسر بکذرد قلندراوست ﴾

قلندرلکده موی هوسـندن کچمك آساندر اول کیمسه که حافظ کبی باشـدن کچر قلنـدر اودر (مفردات) (کذشـتن) کچمك (از) من (سر) هوس (مو) قیل (در) فی (قلندر) لاابالی (یا) مصدریه (سهلست) آساندر (چو) مثل (حافظ) م (آنکه) اول کیمسـه که (ز) من (سر) باش (بکذرد) کچر (قلنـدر) م (اوست) اودر (معنـای اشارتی) (وزین لهم الشیطان اعمالهم) آیت کریمه سی سرنجه شیطان طبیعت اولان اهل هوا عنـدنده حضرت اللهك رجاله زینت قیلدیغی وحبیب اللهك سنت شریفه سی اولان صقالی وقاشی ومجموع بیغی تراش ایدوب شاطرکوبکی کبی اولمق آساندر لکن حقیقتده قلندرلك حافظ کبی باشدن وجاندن کچمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

(میان کعبه وبتخانه هیچ فرق نیست * بهرطرف که نظرمی کنی برابراوست) فرقیده یا تنکیرایچوندر میکنی خطاب عامدر برابر قرشی معناسنه * محصول بیت * کعبه ایله بتخانه مابینده هیچ فرق یوقدر زیرا هرجانبه که نظرایلرسین جانانك برابری وقرشیسیدر یعنی عاشق صادق هرجانبه که نظر صالسه انده جانانی کورر (قلندری نه بریش است وموی یا ابرو * حساب راه قلندر بدانکه موی بموست) قلندری یاسی مصدریه دربریش بونده صقالدر موی بمو قیل بقیل دیمکدر یعنی اینجه دن اینجه در * محصول بیت * قلندرلك صاج وصقال وبیق تراش ایلمکله دکلدر زیرا حساب طریق قلندران قیل بقیلدر یعنی اینجه دن اینجه در حاصلی دروبشلك وقلندرلك ماسوایی ترك ایلمکله در صورتله دکلدر (کذشتن ازسرمو در قلندری سهلست * چوحافظ آنکه زسر بکذرد قلندراوست) سرمو بونده سودا وهوا وآرزو معناسنه سهل قولای معناسنه * محصول بیت * قلندرلکده ماسـوادن کچمك جزئیدر یعـنی قولای در هرکیمسـه که حافظ کبی باشدن کچدی قلـندر اولدر یعـنی قلندرلك ترك مو وتراش ابروده دکلدر بلکه ترك جان وسرده در بوغزلك ایکی بیتی معـمول طریقیله دریعـنی قافیـه سی معمـولدر وبوغزل نیجه دیوانده بولنمیـوب بردیوانك کنارنده بولندیغیچون یازلدی

(وله ایضـا)

(حدیث سرو که کوید بپیش قامت دوست * که سر بلندی وسرو سهی زقامت اوست) حدیث بونده سوز که ادات استفهامدر که حرف تعلیل سر بلندیده سر تأکید ایچون کلمشدر اولسه ده معنایه خلل کلمزدی سهی طوغری دیمکدر * محصول بیت * اول جانان قامتی قتنده ویا اوکنده سروك سوزینی کیم سویلر یعنی انك قدی اوکنده سروی کیم اکار زیرا سروك سر بلندلکی یعنی رفعتی اول جانانك قامتندندر حاصلی سروسهی علو ورفعتی جانانك قامتندن کسب ایلشدر پس جانان قدی قتنده سروسهی ذکر ایلمك اخفلقدر (خیال قامت سروش نمی کنم زان رو * که سرو اکرچه بلندست قامتش خود روست) سروش شین ضمیر بونده مقحمدر بریره را جع دکل وخیال بونده تخیل معناسنه زان رو مقام تعلیلده واقع در که بیان تعلیلدر خودرو وصف ترکیبیدر رویدندن کندی بتیجی دیمکدر یعنی کیمسه تربیه سنه مقارن اولمش دکلدر * محصول بیت * سروك قامتنی تخیل ایلم یعنی خیاله کتورمم اول وجهدن که سرو اکرچه بلنددر اما خودرودر یعنی سروك قامتنك بلندلکی مقبول دکلدر زیرا اودون قیلندن برتصلقدر (خیال قامت سروش مقیم دیده ماست * ازانکه سروسهی را مقام برلب جوست) خیالك قامته اضافتی مصدرك مفعوله در وقامتك سروه مشبهك مشبه بهه اضافتیدر حاصلی بیانیه در مقیم دیدهٔ ماست لامیه در وسروسهینك بیانیه در ولب جو لامیه * محصول بیت * اول جانانك سرو کبی قامتی خیالی بزم دیده مزده مقیم در یعنی خیال قدی دائما کوز مزده در زیرا سروسهی درحال بو که سروسهینك مقامی ایرماق کنار یدر بنم کوزمده ایرماقدر که سنك سرو کبی قدك خیالی همیشه انده مقیمدر (صبا ززلف وخط وخال او حدیثی چند * بمشك کفت ازانست کین چنین خوشبوست) حدیثی چند عبارتی مصراع ثانی یه مرهوندر بمشك باحرف صله مفعول ثانیسیدر کفت لفظنك وکفتك فا علی صبادر وحدیثی چند مفعول اولی یعنی مقول قولیدر ازان ادات تعلیل کین اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل این اسم اشارتدر چنینله خوشبو وصف ترکیبیدر بویدندن کوزل قوقولی دیمکدر * محصول بیت * صبانك زلف وخط وخالکمن مشکه برنجه سوز سویلدی انکیچون بویله خوشبودر یونلری صبا مسکه ذکر ایلکدن بویله خوشبودر اکر بونلره مقارن اولسه نه مرتبه بویا اوردی

(حدیث سرو که کوید به پیش قامت دوست * که سر بلندی سروسهی زقامت اوست)

سروسوزنی کیم سویلر دوستك قامتی اوکنده زیرا سر وسهینك سر بلندلکی انك قامتندندر (مفردات) (حدیث) سوز (سرو) م (که) کیم (کوید) سویلر (با) للملابسة (پیش) اوك (قامت) بوی (دوست) م (سرو) م (بلند) یوکسك (سهی) طوغری (ز) من (قامت) م (اوست) اودر (معنای اشارتی) دنیاده وآخرنده مشتهیات نفس اولان سروبویلی محبوب مجازیلری محبوب حقیقی اولان اللهك ذات بیچونی عندنده کیم وصف ایدر وکیم اسانه کتورر مکر حقدن غافل ولذت جمال حقدن محجوب اولنلر وصف ایده یوخسه الله عاشقلری مجازبو زندن هرنه سویلر لرسه بنسه مرادلری محبوب حقیقیدر واسرار عشق عوامدن ستر ایچوندر زیرا اول سروقد اولان محبوب مجازینك وجودی وحسن واطافتی جمله خدادندر واکا نسبت عدم مثابه سنده در

﴿ خیال قامت سروش نمیکنم زان رو * که سرو اکرچه بلندست قامتش خودروست ﴾

انك قدی خیالنی سروه نسبت ایتمزم اول سببدن که سر واکر چه بلند درلکن قامتی کندودن بیتجیدر (مفردات) (خیال) فکر (قامت) م (سرو) م (ش) ضمیر (نمیکنم) ایتمزم (زان رو) اول سببدن (که) زیرا (سرو) م (اکرچه) کرچه (بلند ست) یوکسکدر (قامت) م (ش) ضمیر (خودرو) کندودن بیتجی (است) در (معنای اشارتی) کرچه مشاکلهٔ قاصرفهم اولان عوامه تفهیم ایچون اطیف اولان اللهك ذات بیچوننندن سر وایله تعبیر اولندی لکن حق سبحانه وتعالینك ذات بیچونی مخاو قاتدن برشیئه بکزمکدن تنزیه وتقدیس ایدرم وسروه نسبت ایتمزم زیرا سر واکرچه بلند وموزوندر لکن کند ویاشنه ط غده بتن اغاج کبی عیب ونقصاندن خالی دکلدر وهرآنده حضرت اللهك تربیه سنه محتاجدر

﴿ خیال قامت سروش مقیم دیده ماست * ازانکه سروسهی رامقام براب جوست ﴾

انك سرو قامتنك خیالی بزم کوزمزك مقیمدر اول سببدن که سروسهینك مقامی ایرماق کنارنده در (مفردات) (خیال) لطافت (قامت) م (سرو) م (ش) ضمیر (مقیم) قائم اولیجی (دیده) کوز (ما) بز (است) در (از انکه) آندن که (سرو) م (سهی) طوغری (را) مفعول (مقام) م (بر) علی (اب) کنار (جو) ایرماق (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله لطافت انوار ذات الهی بزم بصر یرزده مقیمدر اول سببدن که (لا یسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی) حدیثی سرنجه انوار ذات الهینك مقامی قلب عارفدر ومعدن علوم اولان سردل مخلصدر

﴿ صبا ازز لف وخط وخال او حدیثی چند * بمشك کفت ازانست کین چنین خوشبوست ﴾

صبا انك زلف وخط وخالندن برنجه سوز مسکه دیدی اول سببدن در که بویله خوشبویدر (مفردات (صبا) م (ز) من (زلف) م (خط) تازه صقال

﴿ خال ﴾

(فراز بدر منیرش خطیست لیکن کس * نداند آنکه هلالست یاخم ابروست) فراز لفظ مشترکدر بونده اوست وا وزز معناسنه بدره اضافتی لامیه در و بدرك منیره بیانیه در ومنیرك شینه لامیه بدر منیر تشبیه کنایه طریقیله یوزندن عبارتدر خطیست یاحرف وحدت خبر یدر فرازك لیکن کس مصراع ثانی یه مرهوندر کس مبتدا ونداند خبری آن اسم اشارتدر خطه که حرف بیان اسم اشارتدر یاحرف عطف عربیده ام واو حرفلری کبی خم ابرو لامیه در یا بیانیه در * محصول بیت * اول جانانك بدر منیر کبی رو یینك اوزرنده برخط وار اما هیچ برکیمسه بیلز که بوخط هلالمیدر یوخسه خم ابروی جانانمیدر تجاهل عارف طریقیله ابروی جانانی هلاله تشبیه ایلمش (هزار جان کرامی فدای آن کسرش * فتاده درخم چوکان زلف اوچون کوست) کرامی کاف عجمینك ضمی وکسریله عزیز دیمکدر جان کرامی بیانیه فدای آن لامیه که حرف رابط صفت سرش شین ضمیر انك مشارالیهنه راجعدر که عاشقدن کنایتدر واضافتی لامیه ومصراع ثانی یه مرهوندر ومبتدادر خبری فتاده درخم چوکان زلف بیانیه لردر وزلفك او یه لامیه در * محصول بیت * بیك جان پاك عزیز اول عاشقك فداسی اولسون که انك باشی طوپ کبی جانانك خم چوکان زلفنه دوشمشدر یعنی باشی کوی کبی خم چوکان زلف جاناننده اوبنا ده حاصلی جانان بولنده سردن کچر مصراع اولده سرش برینه تنش یازان معنای بیتدن آکاه اولمش (توازدهانش طلب کام دل اکرجوبی * چوحافظ ازپی چشمش مرو که عربده جوست) وخطاب عامدر دهانشده شین ضمیر ما قبلندکی نون ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنمق کرك طلب امر مخاطبدر طلبیدندن ایسته دیمکدر کام دل مفعولی اکرجوبی جملهٔ شرطیه ماقبلی جزاسی پی بونده ارد معناسنه عربده جو وصف ترکیبیدر جو یدندن صواش استیجی دیمکدر * محصول بیت * ای عاشق اکر کوکل مرادینی دلبرسك دهانندن دیله که کام دل دهانندهدر حافظ کبی چشمی اردنجه کتمه که عربده جو وفتنه انکیزدر یعنی چشمنه اویوب کتمه که جنك جو ومحاردر اولیه که سنی فتنه یه دوشوره

(وله ایضا)

(خال) یك (او) ضمیر (حدیثی) برسوز (چند) نیجه (بمشك) مسکه (کفت) دیدی (ازانست) که اندندر که (این چنین) بویلجه (خوشبو) کوزل قوقواو (است) در (معنای اشارتی) فیض حق قلب عارفه تجلی صفاتیه وذاتیهٔ الهی نشئه سندن براز فیوضات ربانی افاضه ایتکله مسك ختن کبی روایح مسکهٔ رحمانه مستعد اولان قلب عارف اول سببدن بویله خوشبویدرکه دماغ عارفانی معطر ایتمشدر

﴿ فراز بدرمنیرش خطیست لیکن کس * نداند آنکه هلالست یاخم ابروست ﴾

انك بدرمنیر اوزره برخط وارد رلکن کیمسه بیلز آنیکه اول هلالمیدر یاقاش بوکلمیمیدر (مفردات) (فراز) اوزره (بدرمنیر) نورلو آی (ش) ضمیر (خط) تازه صقال (است) در (لیکن اما (کس) کیمسه (نداند) بیلز (آنکه) آنیکه (هلال) یکی آی (است) در (یا) تردید (خم) بوکلم (ابرو) قاش (است) در (معنای اشارتی) نور السموات والارض اولان ذات خداده لاعین ولا غیر قائم اولان صفات قدیمه لری برسر عجیبدر که اهل یقینك غیری برکیمسه انلری کماهی علمه بیلمکده عاجز اوادقلرندن کیمی صفات ذاتك عینیدر وکیمی غیریدر دیو نیجه اختلاف ایتشلر در محبوب مجازینك قاشی یاهلالمیدر یاقوسدر دیو اختلاف ایتدکلری کبی

﴿ هزارجان کرامی فدای آنکه سرش * فتاده درخم چوکان زلف اوچون کوست ﴾

بیك عزیز جان اول کیمسه یه فدا اولسونکه انك باشی انك چوکان کبی زلفنك بوکلنده طوپ کبی دوشمشدر (مفردات) (هزار) بیك (جان) م (کرامی) عزیز ومکرم (فدا) نثار (آنکه) اکااولسونکه (سر) باش (ش) ضمیر (فتاده) دوشمش (در) فی (خم) بوکلم (چوکان) م (زلف) م (او) ضمیر (چون) مثل (کوی) طوپ (است) در (معنای اشارتی) هزار جان فدا اولسون شول عارف اهل یقینه که انك باشی انك زلفی بوکلنده طوپ اولمش یعنی فنای نفسله جمع الجمعده اراوب صفات بشریه سی حضرت اللهك صفاتنده محو اولمغین (قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن) سرنجه جمیع حرکاتی ارادهٔ حقله اولمشدر

(توازدهانش طلب کام دل اکر جویی * چوحافظ ازپی چشمش مروکه عربده جوست)

سن اکر مراد دل طلب ایدر ایسك انك دهانندن طلب ایله حافظ کبی انك چشمی اردندن کتمه زیرا چشمی جنك استیجیدر (مفردات) (تو) سن (از) من (دهان) اغز (ش) ضمیر (طلب) م (کام) مراد (دل) کوکل (اکر) م (جویی) ایستر ایسك (چو) مثل (حافظ) م (از) من (پی) آرد (چشم) کوز (ش) ضمیر (مرو) کتمه (که) زیرا (عربده جوست) جنك استیجیدر (معنای اشارتی) ای عاشق صادق سن اکر کوکل مرادی اولان انوار الهیه یه استغراق ومحو بشریت ایستر ایسك عارف باللهلرك عرفان وایقانله اسرار قرآندن بیان ایتدکلری کلام اللهدن طلب ایله

حافظ کبی جذبهٔ رحمانله مغلوب الحال اواوب ذات خدای طلب سمتنه کتمه که (تفکروا فی آلاءالله ولاتفکروا فی ذات الله) سرنجه انجـق طلب ذاتده مجـذوبه ابتزیت خوفی واردرهر برمرد خدانك مرشدکاملسز بو ورطه‌دن سلامتله خلاصی امرمشکلدر (رحم الله امرأ عرف قدره ولم یتعد طوره) ولهٔ ایضـا

سخن شناس نهٔ دلبرا خطا اینجاست * چو بشنوی سخن اهل دل مکو که خطاست

سوز فهم ایدیجی دکلسن ای دلبرخطـا بوراده درچونکه اهل دلك سوز نی اشیده سین خطـا دردیمه (مفردات) (سخن شنـاس) سوز فهم ایدیجی (نهٔ) دکلسن دلبرا) ای دلبر (خطا) م (اینجا) بوراده (است) در (چو) چونکه (بشنوی) ایشیده سین (سخن) سوز (اهل) م (دل) کوکل (مکو) دیمه (خطـاست) خطادر (معنای اشارتی) ای طالب صادق اهل اللهك شطحیات ورموزاته اولان کلمات حکمت آمیزلرینی وذوقیات ووجدانی اولان اسرارلدنیه لرینی ایشیدوب فهمه قادر اولمازایسك (وعلمناه من لدنا علما) سرنی فکر ایدوب اولیاءاللهه خطا نسبت ایدوب مردود حق اولمیه سین بلکه خطا بی کندو فهمکه نسبت ایلیـوب ادبه رعایت ایده سین

سرم بدنیی وعقبی فرونمی آید * تبارك الله ازین فتنها که در سرماست

باشم دنیـایه وعقبـایه اشـاغی کلمزواکلمز تحسین بوفتنه لردن که بزم باشمزده واردر (مفردات) (سرم) باشم (بدنیی) دنیـایه (عقبی) عقبایه (فرو) اشـاغی (نمی آید) کلمز (تبـارك الله) ای تعاظم بونده تحسین معناسنه در (از) من (این) بو (فتنهـا) فتنه لر (در) فی (سر) باش (ما) بز (است) در (معنای اشارتی) بحمدالله بوراه عشق خداده دنیایه وعقبایه باش اکمزم همـان مردان خدانك کلمات قدسیه لرینی جان ودلدن تصدیق ایله قبول ایدوب انلرك ارشادیله بودولت عشقله نائل اولدم تحسین وبرکات جلیل بنمچوندرکه بوسودای عشق الهی بنم باشمده در

دراندرون من خسته دل ندانم کیست * که من خموشم واودرفغان ودرغوغاست

بن خسته دلك ایچنده بیلزم کیم واردرکه بن خموشم واول فغـانده وغوغاده در (مفردات) (در) فی (اندرون) ایچ (من) بن (خسته) م (دل) کوکل (ندانم) بیلزم (کیست) کیمدر (که) زیرا (من) بن (خموشم) سـاکتم (او) ضمیر (فغان) م (غوغا) م (است) در (معنای اشارتی) وکان النبی علیه السلام یصـلی وفی قلبه ازیز (ای غلیـان) (کازیز المرجل) خیری سرنجه آتش عشـق الهی ایله یانمش واشتیاق جمال الله ایله خسته وبیچاره اواوب صبغة الله بویانمش کوکلم ایچنـده بیلزم کیم وار درکه بن خموشم لکن درون قلبم ایچنـده سرمن اسرارالله برجوش وغلیان وبرغوغا وفغان شیرغران کبی ایکلمك ایله بلا اختیـار ظهور ایدوب خلق عالمه بنی رسوای ایتمشدر

(سخن شناس نهٔ دلبرا خطا اینجاست * چو بشنوی سخن اهـل دل مکو که خطاست) بعض دیوانلرده مصرا علر مقدم مؤخر یازلمشدر سخن شناس وصف ترکیبیدر شناسیدن‌دن نهٔ یاخطاب ایچوندر دلبراده الف حرف ندا * محصول بیت * ای دلبرسوزاکلیجی دکلسن خطا بونده در پس چونکه اهل دل سوزینی ایشیده سین دیمه که خطادر یعنی سنك سوزاکلمدیکندندر اهل دلك سوزی سکا خطـا کورندیکی والا انلر خطا سوز سویلمزلر (سرم بدنیی وعقبی فرونمی آید * تبارك الله ازین فتنها که در سرماست) بدنیی باسی حرف صـله فرونمی آید ایمز دیمکدر تبارك الله بوعبارت تعجبی متضمن در تحسین ایچوندر * محصول بیت * باشم دنیـا یه وآخرته ایمز یعـنی تنزل ایلمز تحسین بوفتنه لره که بزم باشمزده در (دراندرون من خسته دل ندانم کیست * که من خموش واودرفغان ودرغوغاست) اندرون ایچری معنـاسنه منه اضـافتی لامیه در ومنك خسته دله بیانیه در کیست کیمدر که حرف تعلیل خموش فعل مضارع نفس متکلم وحده اسم اواورم دیمکـدر * محصول بیت * بیلزم بن دلخسـته نك ایچر بسـنده کیم واردرکه بن دیمم واول کیمسـه فریاد وفغان وغوغا ده دریعنی دیوانه کوکلم درکه عالمی ناله وافغان ایله پرایلدی اما بن صبرایدوب هیج طنمام

دلم زپرده برون شد کجایی ای مطرب * بنال هان که ازین پرده کارما بنواست

کوکلم پرده‌دن طشره کیتدی قنده سن ای مطرب ناله ایله آکاه اوله بوپرده دن بزم ایشمز رفاهیت وقدرتله در (مفردات) (دلم) کوکلم (زپرده) پرده‌دن (برون) طشره (شد) کیتدی (کجایی) نرده سین (مطرب) چالغیجی (بنـال) ناله ایله (هان) آکاه اول (از) من (این) بو (پرده) م (کار) ایش (ما) بز (با) للملابسة (نوا) قـدرت ونعمت (است) در (معنای اشارتی) حاصلی کوکلم الده اولمیوب بلا اختیـار اسرارقلبك فریاد وفغـان ایله طشره چیقمسی بنی بدنام ورسوای ایتدی ای پیر روشن ضمیرم سن امدادیمه یتشوب بحرقلزم درون انبیا علیهم السلام کبی بوجوش وخروش بنم کبی بیچاره‌نك کاری دکلدرنفس عیسی وار بکزله برهمت ایتکه بزم بو اسرارانبیایه قادراولمـامز وانفتاح وانفساح ایله بولقمه یی هاضم اولمـامزسزك نفس جان بخشکز پرده سنددر

مرابکار جهان هرکزالتفات نبود * رخ تودرنظرمن چنین خوشش آراست

جهانك ایشنه هرکز بنم التفاتم اولمدی سنـك رخك انی بنم نظرمـده بویله اطیف تزیین ایلـدی (مفردات) (مرا) بنم (بکار جهان) جهـانك ایشنه (هرکز) قطعا (التفات) نظر (نبود) اولمدی (رخ) یکاق (تو) سـن (در) فی (نظر) م (من) بن (چنین) بویله (خوش) اطیف (ش) ضمـیر (آراست) تزیین ایلدی (معنای اشارتی) بحمد الله دنیـا نفسك مشتهاسی اولدیغی اعتبـارایله قطعا دنیایه التفاتم اولمدی وماسوادن برشیئه علاقه ایتمدم اکن یارب دنیا ام رقوب اواوب عبادات وطـاعاتله سکا قربیت وریاضـات ومجـاهدات ایله انوار تجلیات واسرار فیوضاتله سکا وصلت بولنشه ده اولدیغیچون سنـك ابـد وصلت ذاتیه‌ك مذموم دنیا یی بنم نظرمده بویله اطیف ومزین ایلدی

نخفته ام زخیالی که میپزم شبهاست * خمارده‌شبه دارم شرابخانه کجاست

کیجه لرد رایومشم شول خیـالدن که پشوردرم اون کیجه‌لك خمـار طوتارم شرابخانه قنده در (مفردات) (نخفته ام) او یومشم (ز) من (خیال) فکر (یا) وحدتیه (میپزم) پشوردرم (شبها) کیجه لر (خمـار) سرخوشلق (ده) اون (شب) کیجه (ها) مقدار (دارم) طوتارم (شرابخـانه) شراب اوی (کجـاست) قنده در (معنـای اشارتی) فکروخیـالمده ثابت اولان کوکلم مقصودینه وصلت امیدیله نیجه کیجه لر یاتمـدم واو بومـدیم بواون کیجه مقـداری سریعة الزوال دنیـانك سرخوشلغی ومحجوبلغی دفع اولق ایچـون شراب عشق الهی خانه سی که حلال المشکلات اولان مرشـد کاملارمنزلی قنده در بزم دردیمزدرمانی اول طبیب الهیلر الندەدر وبزه فتح باب انلردندر خود بخودانه ممکن دکلدر

چنین که صومعه آلوده شد بخون دلم * کرم بباده بشویید حق بدست شماست

بویله که صومعـه خون دلمـله ملوث اولـدی اکر بنی شرابله یورسه کزحق سزك

(دلم زپرده برون شد کجایی ای مطرب * بنال هانکه ازین پرده کارما بنواست) دلم زپرده برون شـد پرده‌دن مراد اختیار ورضاپرده سیدر یعنی عشق ومحبت غلبه سندن کوکلوم بی اختیار اوادی حاصلی حالت صلاح وانتظامدن چیقدی کجایی ای مطرب قنده سین ای مطرب بنـال امر مخاطبدر هان ادات تنبیه‌دراکاه اول دیمکدرکلهٔ تسکین درطور دیمکدر دیدی وبو بیتی مدعایه دلیل کتور دیکی غریبدر (بیت) * کردم براوج برج مه خویشتن طلوع * هان ای حکیم طـالع مسعود من نکر * بنال امر حاضر خطاب عام طریقیله مطربه دکلدر دیدی بـنـك معناسنه واصل اولمامش ازین پرده دیدیکی مطربك نغمه‌سی پرده‌سی مراد در بنواست نوادن بـ ندهٔ مراد سروسامان وانتظام حالدر یعنی کشی مرفه الحـال اولمقدر * محصول بیت * کوکلم پردهٔ صبروا ختیاردن طشره اولدی و کیتدی قنده سـین ای مطرب اکاه اول ایکله کسنك پردهٔ نغمه‌نکدن بزم کارمز منتظمدر حاصلی سنك پردهٔ ساز ونغمانکدن کوکلم تسکین اولور وقرار بولور (مرابکار جهان هرکزالتفات نبود * رخ تودر نظرمن چنین خوشش آراست) بو بیتده قافیه معمولدر تجزی طریقیله مرابنم دیمکدر بکار جهان با حرف صله کارجهان اضافتی لامیه در خوشش شین ضمیر جهانه راجعدر آراست فعل ماضی مفرد غائب بزه‌دی دیمکدر * محصول بیت * بنم جهان مصلحتنه وایشنه هرکزالتفاتم یوق ایدی امـا سنك رخك بنم نظرمده انی بویله کوزل بزه‌دی یعنی سنك رخك اسباب حسنله مزین وآراسته اولدیغیچون کارجهان بنم کوزمه آراسته و پیراسته کورینور یعنی سنك حسنك عالمه زینت ویردیکیچون دنیا کوزمه مزین کورینور (نخفته ام زخیالی که میپزم شبهاست * خمارصدشبه دارم شرابخانه کجاست) نخفته ام فعل ماضی متکلم وحده ایومشم دیمکدر خیالی یا وحدت ایچوندرکه رابط صفة میپزم فعل مضارع وحده پزیدندن پشرم دیمکدر شبهـا هارسمی ایونك کبی یرلرده مقدار معناسنی افاده ایدر یوز کیجه مقداری دیمکـدر اما ترکیب‌ده اق دیمکله تعبیر ایدرلر مثلا یوزکیجـه‌لك دیرلر * محصول بیت * نیجه کیجه در ایومشم شول برخیـالدن که پشرم یعنی مشتاق فراق جانان تخیلاتدن نیجه کیجـه درکه ایومشم بس یوز کیجـه‌لك خمـارم وار شرابخانه قنده در یعنی خماری دافع بنه خمردر ایمدی بکا میخانه‌یی کوسترك دفع خمار ایده یم (چنین که صومعه آلوده شد زخون دلم * کرم بباده بشویید حق بدست شماست) آلوده شد فارسیده اسم مفعول بویله کاور یعنی افعال عامه‌نك برسیله مثلا کرده شد اشلندی ورفته شد کیدلدی وآماده شد حاضرلندی وقس سائرها علیها بشویید فعل مضارع جمع مخاطبدر یورسکز دیمکدر حق بدست شماست حق سزك الکزده دیمکدر یعنی لایق وحقیق معناسنه

الكرده در (مفردات) (چنين) بويله (صومعه) حجرهٔ عبادت (آلوده) ملوث (شد) اولدى (با) للملابسة (خون) قان (دل) كوكل (مبم) ضمير (كر) اكر (م) بنى (بياده) شرابله (بشويبد) يورسه كز (حق) م (بدست شماست) سزك الكرده در (معناى اشارتى) انوار محمديه وتجليات صمديه يه نائل اولمق ايچون حجرهٔ عبادتده اشك خون ايله برمرتبه قان اغلادم كه صومعه خون دلمله آلوده اولدى خود بخودانه اغلامقدن بكا انده عشقدن فيض ايرشدى اى خليفة الله فى الارض اولان مرشدلر بزى شراب عشقله يو يوب برمستعد تجليات ربانى قيلرسه كز حق سزك يد كرده در لطف وكرم وشفقت ومرحمت سزكدر

﴿ ازان بدير مغانم عزيزمى دارند ✿ كه آتشى كه نميرد هميشه در دل ماست ﴾

اول سببدن بنى دير مغانده عزيز طوتارلر زيرا شول بر آتش كه سوينمز دائم بزم كوكلمزده در (مفردات) (از) من (آن) اول (با) ظرفيه (دير مغان) بتخانه (م) بنى (عزيز) م (مى دارند) طوتارلر (كه) زيرا (آتشى) بر آتش (نميرد) سونمز (هميشه) دائم (در) فى (دل) م (ما) بز (است) در (معناى اشارتى) (الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر) سرنجه بو بتخانهلر عالمند. يا خود آستان اهل الله ده بنى اول سببدن عزيز طوتارلر كه دائم مرشد كاملك نظرى بركاتندن دائما قلبمزده آتش عشق الهى سو نمز بلكه كون بكون حرارت عشق دوام اوزره زياده اولمقده در وزنجير محبت ازايه بنى تحريك ايتمكده در

﴿ چه ساز بود كه بنواخت دوش آن مطرب ✿ كه رفت عمر ودماغم هنوز پرز نواست ﴾

نه عجب لطيف سازايدى كه دون كيجه اول مطرب چالدى كه عمرم كيتدى ودماغم هنوز صدادن پردر (مفردات) (چه) نه عجب (ساز) م (بود) ايدى (بنواخت) چالدى (دوش) دون كيجه (آن) اول (مطرب) سازنده (رفت) كيتدى (عمر) م (دماغ) م (هنوز) شمدى (پر) طولو (ز) من (نوا) صدا (است) در (معناى اشارتى) بحمد الله عالم ارواحده محبوب حقيقيدن كوش جانه (الست بربكم) نداسى كه ايرشدى عمر تمام اولدى هنوز دماغم اول لذت خطاب الهيله پردر انكيچون كوكلم ماسوادن مهجوردر

﴿ نداى عشق تو دوشم دراندرون دادند ✿ فضاى سينهٔ حافظ هنوز پرز صداست ﴾

دون كيجه درون داده با كه سنك عشقك نداسنى ويرديلر حافظك سينه سى صحراسى هنوز صدادن پردر (مفردات) (ندا) م (عشق) م (تو) سن (دوش) دون كيجه (م) بكا (در) فى (اندرون) ايچرو (دادند) ويرديلر (فضا) صحرا (سينه) كوكس (حافظ هنوز) م (پر) طولو (ز) من (صدا) م (است) در (معناى اشارتى) يارب محضا كرمكله عالم ارواحده سنك عشق ذاتك شؤوناتندن بر نداى جانفزا كوش جانم درونه شويله ايرشدرديلركه حافظك صحراى عشق اولان سينهٔ منشرحه سى وعرش الله دن اعظم اولان قلب منفتحه سى هنوز اول صدادن پردر انكيچون

* محصول بيت * بو مجلسين كه صومعه بنم خون دلدن ملوث وآلوده اولدى اكر بنى باده ايله يورسه كز حق سزك الكرده در يعنى لايقدر بو بيتده خواجه يه اعتراض ايلشلركه صومعه خون دلايله آلوده اولمقدن كنديني باده ايله يومق لازم كلمز صومعه يى يومق كرك ايدى جواب ويرمشلركه ذكر ايلديكى خون دل چشمندن روان اولان خون دلدر پس اول كندى بنى الوده ايدرانده صكره صومعه يى ايمدى يوردر كه بنى باده ايله يو بك صكره صومعه ايچنده اوتوران يومين (ازآن بدير مغانم عزيزميدارند * كه آتشى كه نميرد هميشه در دل ماست) ازآن ادات تعليل بدير مغانم باحرف ظرف دير مغان اضافتى لاميه در ميم ضميرمعنى جهتنده عزيزه مقيددر كه حرف تعليل آتشيده ياوحدت ايچوندر كه حرف رابط صفت نميرد فعل نفى مستقبل ميرندن سو ينمزديمكدر زيرا آتشده استعمالى بو معنايه در هميشه دائم ديمكدر * محصول بيت * انكيچون دير مغانده بنى عزيز طوتوب حرمت ايدر زيرا بر آتش كه هيچ سو ينمز بزم كوكلمزده در يعنى آتش عشق ومحبت ويا آتش باده هميشه لفظى ماقبلنده صرف جائزمابعدنده بريننه قصرايلك تقصيردر بوسوز آتش پرست مغانه كوره در بت پرست اولنه نسبت دكل (چه ساز بود كه بنواخت دوش آن مطرب * كه رفت عمر ودماغم هنوز پرز نواست) قيلى سازلرده چالمقدن نواختله تعبير ايدرلر مثلا چنكده وقانونده وششخانه ده چنك نواز چنك چالجى معناسنه اولكى كه رابط صفتدر وايكنجيسى حرف بيان رفت عمر كيتدى عمر يعنى اولدم نوابونده صوت ونغمه معناسنه در * محصول بيت * استفهام تعجبى طريقيله سؤال بيوركه دون كيجه مطرب چالديغى نه ساز ايدى كه اولدم ودماغم هنوز نوادن پردر يعنى بوسازك عجبدركه لذتى دماغمدن كيتمز (نداء عشق تو دوشم دراندرون دادند * فضاى سينه زشوقم هنوز آواست) ندا مصدر در مفاعله بابندن چيغرمق معناسنه ندى عشق تو اضافتلرى لاميه دردوشم ميمى معنى جهتنده اندرونه مقيدراندر ونم ديمكدر مراد اندروندن كوكلدر زابونده باء صله معناسنه اندرونه ديمكدر دادند فعل ماضى جمع غائب ويرديلر ديمكدر فضا صحرايه ديرلر سينه يه اضافتى بيانيه زشوقم ميمى معنى جهتدن سينه يه مقيدر فضاى سينه ام تقديرنده آوا آواز معناسنه آوانك همزه سى ماقبلنه وصل اولمق كركدر وزنه خلل كليه * محصول بيت * سنك عشقك نداسنى يعنى خبريني دون كيجه بنم كوكلمه ويرديلر يعنى كوكلمه عشقكدن خبر ويرديلر پس سينه مك صحراسى شوقندن الآن پرآواز در بعض نسخه ده آوا يرينه صدا واقعدر فى الحقيقه ندايه صدا غايت مناسبدر زيرا صدا ياقويه ديرلر يعنى برطاغده ويا برقيه ده ندا ايلسك اردنجه پيدا اولور وبعض نسخه ده ندا يرينه نوا واقعدر پس بو آوايه زياده مناسبدر

دولت مست السلك ايله حافظ جهان پادشاهلرندن برتردر ودائم تجلى جمال الله ايله مسروردر ديكر نسخه ده بو وجهله واقع اولمشدركه

﴿ ازآن زمان كه بحافظ رسيد صوت حبيب ✿ فضاى سينه زشوقم هنوز پرز صداست ﴾

اول زماندنكه حافظه دوستك صداسى ايرشدى شوقدن سينهم صحراسى هنوز صدادن پردر (مفردات) (از) من (آن) اول (زمان) م (با) للملابسة (حافظ) م (رسيد) ايرشدى (صوت) م (حبيب) دوست (فضا) صحرا (سينه) كوكس (ز) من (شوق) م (م) ضمير (هنوز) شمدى (پر) طولو (ز) من (صدا) م (است) در (معناى اشارتى) اول عالم ارواحدن كه حافظك كوش جانه خطاب (الست بربكم) لذتى ايرشدى نور حق ايله صحراى سينهم مالانهايه فسحت كشاد اولوب اول صدانك شوقى بنى شويله احاطه ايتديكه هنوز بو عالمده دخى درونم اول صدا ايله پردر

﴿ حرف الثاء ﴾

﴿ درد ما را نيست درمان الغياث ✿ هجر ما را نيست پايان الغياث ﴾

بزم دردمزه درمان يوقدر الغياث بزم فراقمزه نهايت يوقدر الغياث (مفردات) (درد) م (ما) بز (را) ادات مفعول (نيست) يوق (درمان) م (الغياث) مدد و ياردم طلب ايتمك (هجر) فراق (ما) بز (را) ادات مفعول (نيست) يوق (پايان) نهايت (الغياث) م (معناى اشارتى) اى ارحم الراحمين اولان الله و بو عالم ابتلاده نفس وشيطان وهوا وسوء اقران ايله مبتلا اولمش عاجز وبيچاره قوللرينه عون وعنايت ايديجى الله بز عاجز درمانده لرى حب شهوات ايله و عرض امانات ايله بنده شرفز حكمتله مبتلا قيلدك وراد مستفيد. استقامتله امر بيوردك بونك كبى عظيم درددن سلامت بولمغه سنك توفيق وعنايتكدن غيرى بر درمان يوقدر مددسن ياردم ايله ياالله عالم ارواحده بو قدر لذت وصلت بولمش ايكن شمدى برنهايتسز فراقه دوشدك بو هجراندن خلاص اولوب بنده سنك وصلت ذاتكه سلامتله واصل اولمامز ايچون مددسن ياردم ايله ياالله

﴿ دين ودل بردند وقصد جان كنند ✿ الغياث ازجور خوبان الغياث ﴾

دين ودلى ايلتديلر وجان قصدين ايدرلر الغياث خوبلرك جورندن الغياث (مفردات) (دين) وضع الهى وشرع احمدى (دل) كوكل (بردند) ايلتديلر (قصد) م (جان) م (كنند) ايدرلر (الغياث) مدد (از) من (جور) م (خوبان) محبوبلر (الغياث) م (معناى اشارتى) استعيذ بالله (زين للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير) آيت كريمه سى سرنجه بو مشتهيات نفس بر باعث هجران قطاع طريق ايكن معكوسا بزه محبوب كورينور (شغلتنا اموالنا) ديدلركبى بزى دين محمديه ده استقامتدن منع ايدوب بوليمزآورديلر وقلبمز دائم متوجه الى الله اوله جق ايكن بزى حقدن مشغول قيلديلر شمدى بزم جانمزه قصد ايدوب هلاكمزى مراد ايدرلر بو فانى ومعكوس خوبلرك جور وهلاككندن بزى سن خلاص ايله مدد ياالله مدد باالله

(ازآن زمان كه بحافظ رسيد صوت حبيب * زشوق كوه دل اوهنوز پرز صداست) بعض نسخه ده بو بيتك قافيه سنده صدا يرينه آوا واقعدر وبيت سابقده آوا يرينه صدا وبالجمله بويله اولق مناسب ايدى اما اكثر نسخ يازيلان كبى واقعدر * محصول بيت * اول زماندن بريكه حافظه صوت حبيب ايرشدى آنك كوه دلى شوقندن هنوز پرصدادر يعنى صوت حبيب لذتى دلندن هيچ كيتمز

(وله فى حرف الثاء)

(درد ما را نيست درمان الغياث * هجر ما را نيست پايان الغياث) الغياث مدد ديمكدر هجرهانك فتحيله مصدردر ايرلق معناسنه فراق كبى * محصول بيت * بزم دردمزه درمان يوق مدد بزم هجرانمزه پايان يوق مدد (دين ودل بردند قصد جان كنند * الغياث ازجور خوبان الغياث) قصدك جانه اضافتى مصدرك مفعوله وجورك خوبانه مصدرك فاعلنه اضافتلرى كبيدر * محصول بيت * دين ودلمزى ايلتديلر وجانمزه قصد ايدرلر مدد خوبلر جور وستمندن مدد

(در بهای بوسهٔ جانی طلب * میکند این دلستا نان الغیاث) بوسه‌دن وجانی ده یاوحدت ایچوندر طلب مصراع ثانی یه مرهوندر میکند فعل مضارع جمع غائب ایلرلر دیمکدر دلستا نان جمع دلستاندر وصف ترکیبیدر ستا نیدندن کوکل الجیلر دیمکدر * محصول بیت *

در بهای بوسهٔ جانی طلب * میکند این دلستانان الغیاث

بر بوسه بهاسنده برجان طلب ایلرلر بو کوکل الجیلر الغیاث میکندك معناسی مصراع اوله قیداولندی (مفردات) (در) فی (بها) ثمن (بوسه) م (جان) م (یا) وحدتیه (طلب) م (میکند) ایدرلر (این) بو (دلستانان) کوکل الجیلر (الغیاث) مدد (معنای اشارتی) بو محبوب مجازیلر و بو مشتهیات نفسانیلر برحظ نفس حصولیچون برروح انسانیك فدا وهلاك اولمسنی طلب ایلرلر مدد سن یاردم ایله یاالله زیرا حصول حظوظ نفسانی باعث هلاك روح انسانیدر بو تفسیرلر (دین ودل بردند) بیتندن محبوب مجازیلرمراد اولندیغنه کوره دراندن دخی (جورخوباندن) مراد محبوب خدا اولان مرشد کاملرمراد اولورسه دین ودل ایلدیلر دیمك مرتبهٔ فنایه واصل قیلدیلر (موتوا) سربنه واصل قلمغه جان قصدین ایدرلر زیرا جان و یرمین جانانه واصل اولمز دیمك اولور بو بینده کی بوسه دن مراد جذبهٔ رحمانی وتجلیٔ سبحانیدر (داستانلردن) مراد مشایخ مکملین درجذبهٔ رحمانه وصلت دخی جاندن کچمکه محتاجدر وجله سی اللهدن استمانله در

خون ماخورد ند این کافردلان * ای مسلمانان چه درمان الغیاث

قانمزی ایچدیلر بو کافردللرای مسلمانلرنه درمان الغیاث (مفردات) (خون) قان (ما) بز (خوردند) ایچدیلر (این) بو (کافردلان) منکرقلبلیلر (ای مسلمانان) ای مسلمانلر (چه) نه (درمان) علاج (الغیاث) مدد (معنای اشارتی) فانی فی الله اولوب مغلوب الحال اولان مشایخ عظام سوفسطائی کبی ماسوی اللهی خیالات فرض ایدوب (کل شیٔ هالك) سرنجه ذات واجب الوجودك غیرینی قابلرندن انکارایله اخراج ایدیجی محبوب حقیقیلر بزم قانمزی ایچمشلرو بزی مشتهیات نفسانیه‌دن کچورمشلردر بوندنصکره ای قابسا وقا ابا نورحقده مستغرق اولان پیرلر بزم دخی جانمز حضرت اللهده وصلت کسامله بولسنه درمان نه درمدد عون وعنایت سزدندر

داد مسکینان بده ای روزوصل * ازشب یلدای هجران الغیاث

ای وصال کونی مسکینلرك دادنی و یرهجران شب یلداسندن الغیاث (مفردات) (داد) عدل (مسکینان) مسکینلر (بده) و یر (ای) م (روز) کون (وصل) م (از) من (شب یلدا) قراکواوزن کیجه (هجران) م (الغیاث) مدد (معنای اشارتی) (اللهم احینی مسکینا وامتنی مسکینا واحشرنی مع المساکین) حدیث شریفی سرنجه فقرتامه نیل عین وصلندرای وصلت بخش اولان اللهم سنك درکاهك مسکینلرینك حظ ونصیبندن بزه دخی تجلی احسان ایله هجرانك شب یلداسندن خلاصه مدد سن یاردم ایله یاالله

هرزمانی دردی دیکری رسد * زین حریف بی دل وجان الغیاث

هر بر زمانده برغیری درد ایریشور بو بی دل وبی جان مصاحبدن الغیات (مفردات)

بر بوسه بهاسنده برجان طلب ایدرلر بو کوکل الیجی محبوبلر مدد بو بیتده خواجه یه اعتراض ایلشلرکه سن بر بوسه یه برجان و یرمکی جوق صالوب استغاثه ایدسین عاشق خود بر بوسه یه بیك جان و یردنك همان جانان قبول ایلسون (خون ماخوردند این کافردلان * ای مسلمانان چه درمان الغیاث) کافردلان کافر دللك جمعیدر کافر یورکلی دیمکدر معنای لازمیسی مرحتسزدر * محصول بیت * بزم قانمزی ایچدیلر بو بی رحم جانانلر ای مسلمانلرنه درمان مدد بو بیتده ده خواجه یه اعتراض ایلشلر فتأمل (داد مسکینان بده ای روز وصل * ازشب یلدای هجران الغیاث) داد عدل معناسنه بده امر مخاطبدر دهیدندن و یر دیمکدر دادك مسکینانه اضافتی مصدرك مفعولنه در روز وصل بیانیه در شب یلدای هجران بو یله در شب یلدا قیش کیجه لرندن الك اوزون کیجه یه دیرلر ایرته سی کون دونر * محصول بیت * ای وصل کونی مسکینلرك دادینی و یر یعنی هجراندن انتصاف ایله هجران شب یلداسندن مدد حاصلی هجران کیجه سنك طولندن شکایتدر (هرزمانی درد دیکرمیرسد * زین حریف بی دل وجان الغیاث) زمانیده یا تنکیرایچوندر درددیکر برغیری درد یعنی تازه تازه درد دیمکدر میرسد فعل حال فاعلی ضمیردر وددر هو ندرمصراع ثانی یه حریفدن بونده غم وغصه مراد در کندیله مصاحب اولوب یانندن ایرلمز دیمکدر * محصول بیت * هرزمان برتازه درد ایریشور بو بی دل وجان مصاحبدن که غم وغصة در مدد

(هرزمان) م (یا) وحدتیه (درد) م (یا) وحدتیه (دیکر) غیر (می رسد) ایریشور (ز) من (این) بو (حریف) مصاحب (بی) نفی (دل) کوکل (جان) م (الغیاث) مدد (معنای اشارتی) یارب سنك انوار تجلیکدن مهجور اولانه هربرزمانده بردرد وبرالم ایریشور بودل وجانی انوار قدسیه دن محجوب ایدیجی هجرانه مصاحب اولقدن نجاته مدد سن یاردم ایله یاالله

همچو حافظ روز وشب بیخو یشتن * کشته ام کریان وسوزان الغیاث

روز وشب حافظ کبی بی خود وبی اختیار کریان وسوزان اولمشم الغیاث (مفردات) (همچو) مثل (حافظ) م (روز) کوندز (شب) کیجه (بیخویشتن) اختیارسز (کشته ام) اولمشم (کریان) اغلیجی (سوزان) یانیجی (الغیاث) مدد (معنای اشارتی) فنای نفس مرتبه سنده اولان حافظ کبی کیجه وکوندز اختیارسز کریان وسوزان اولمشم بو هجران الندن مدد سن یاردم ایله یاالله

حرف الجیم

سزد که ازهمهٔ دلبران ستانی باج * که برسرهمه خوبان کشوری چون تاج

لایقدر که دلبرلك جمیعندن باج اله سن زیرا اقلیم خوبلرینك جمیعسنك باشی اوزره تاج کبیسن (مفردات) (سزد که) لایق که (از) من (همه) جمله (دلبران) دلبرلر (ستانی) الهسن (باج) خراج (که) زیرا (همه) جمله (خوبان) محبوبلر (کشور) اقلیم (یا) نسبیه (چون) مثل (تاج) م (معنای اشارتی) ای محبوب خدا وای نازنین کبریاسیدم محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم من دعی الله وذکرنی فی دعائه اضمن ان یستجاب دعاؤه) حدیث حیات بخشنك سرنجه جمیع انبیا واولیانك درکاه حقده حصول مراداتی ایله قربیت کامله بولمری سنك ذات شریف عدیم المثالك وساطتیله در وهم دنیا وآخرت جمیع انبیا واولیا ومؤمنین ومؤمناته سنك رحمة للعالمین اولان ذات بی مثالك وسیله اولمقلغه جمله دن زیاده لایقدر زیرا سن اقلیم لاهوتك محبوبان قدسیانلرینك جمیعسنك افضلی و باشلری اوزره تاجسین متعناالله بشفاعتك العظمی آمین

دوچشم مست تو آشوب جمله ترکستان * بچین زلف توماچین وهندداده خراج

سنك ایکی مست کوزك جمله ترکستانك فتنه سیدر سنك زلفك بوکلمه ماچین وهند خراج ویرمشدر (مفردات) (دو) ایکی (چشم) کوز (مست) م (تو) سن (آشوب) فتنه وغوغا (جمله) م (ترکستان) ترك اقلیمی (با) للملابسة (چین) بوکلم (زلف) م (تو) سن (ماچین) براقلیمدر (هند) براقلیمدر (داده) و یرمش (خراج) م (معنای اشارتی) یارسول الله سنك انوار عشق الهیله مست ومستغرق دوچشم بصر و بصیرت (مازاغ البصرك) ترك وعرب وعجم اقلیملری اهالیسنك عقولنی ذات بی همتاکك ادراکندن عاجز ومتحیر قلمشدر وسنك (انك لعلی خلق عظیم) آیت الهی ایله موصوف صفات جمیله که اهالیٔ هند وماچین

همچو حافظ روز وشب بیخو یشتن * کشته ام کریان وسوزان الغیاث) خو یش وخو یشتن کندی دیمکدر بی خو یشتن بی خود و بی طاقت دیمکدر کریان وسوزان صفت مشبهه در اغلغان و یناغن معناسنه * محصول بیت * کیجه وکوندز حافظ کبی بیخود اولوب کریان وسوزان اولمشم مدد * وله فی حرف الجیم * (سزد که ازهمهٔ دلبران ستانی باج * که برسرهمه خو بان کشوری چون تاج) سزد فعل مضارع مفرد غائب لایق معناسنه عربیده ینبغی کبی که حرف بیان همهٔ آخرنده یاء بطن ضرورت وزن ایچون کلشدرو همه‌نه اضافت ایچون ستانی فعل مضارع مخاطب یاء علامت خطابدر ستانیدندن المق معناسنه که حرف تعلیل کشوری کشور اقلیم یا ضمیر خطاب تاج عربیده راکلیل ده دیرلر * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر لایقدر که جمیع عالم دلبرلرندن باج الهسین زیرا جمیع مملکت خوبلرینك باشی اوزرنده تاج کبی سین یعنی جمیعا دلبرلرك سرفراز پادشاهی سین وهب دلبرلرك باشی اوزره یرك وار (دو چشم مست تو آشوب جمله ترکستان * بچین زلف توماچین وهندداده خراج) آشوب بونده فتنه معناسنه در ترکستان سمرقند وبخارارا کاربسی هندوارنجه ترکستاندر چین زلف اضافتی لامیه در ماچین ترکستان نهایتنده برشهردر ترکستان وچین وماچین وهند جمعیتی مراعات نظیردر * محصول بیت * سنك ایکی مست چشمك جمیع ترکستان مملکتك فتنه سیدر سنك چین زلفکه ماچین وهند خراج و یرمشدر

(بیاض روی تو روشن برآمد ازرخ روز * سواد زلف تو تار بکتر زظلمت داج) بیاض آفاق معناسنه كا غددة دیرلر وزوبه اضافتی بیانیه در رخ روزاضافتیده بویله در سواد زلف اضافتیده بویله در ظلمت داج اصلنده شب داج یعنی داجه مضاف محذوفدر زیرا داج ظلمت معناسنه در پس داجه مضاف تقدیر ایلسك شی نفسنه مضاف لازم اولور اصل لغت داجیه‌دربلیله اما عجم یاسز اوقور فاش لفظی کبی دجاده ظلمه دیرلر * محصول بیت * سنك یوزك آفاقی كون یوزندن زیاده روشندر یعنی كون یوزندن ایدین رقدر سنك زلفك سوادی قرا كو كیجه دن زیاده سیاهدر (ازین مرض بحقیقت

وانس وجن اسیر خراج كذار ووصف ذاتك قیلمقده عاجزوسر كردان وناچار اولمشلردر

﴿ بیاض روی تو روشن تراست از رخ روز * سواد زلف تو تار بكتر زظلمات داج ﴾

سنك یوزكك بیاضی روزك یوزندن زیاده روشندر سنك زلفك سوادی زیاده سیاه اولان ظلمات ایلدن قرا كور كدر (مفردات) (بیاض) م (روی) یوز (تو) سن (روشن) م (تر) زیاده (است) در (از) من (رخ) یوز (روز) كوندز (سواد) سیاه (زلف) م (تو) سن (تار بكتر) قراكورك (ز) من (ظلمات) قرانق (داج) زیاده سیاه (معنای اشارتی) یاحبیب الله (والضحی واللیل) آیت كریمه سیله مقسم به اولان شعاع نور ضمیرك هزار آفتابله روشن اولان روزدن روشندر هر برسرمویك هزار عاصیٔ درمانده‌لره شفیع وسایبان اولان زلف وكیسوی معنبرك سوادی سبات عارفان اولان زیاده ظلمات ایلدن زیاده سیاهدر

﴿ ازین مرض بحقیقت شفا نجا یابم * كراز تو درد دل من نمیرسد بعلاج ﴾

بومرضدن حقیقتله قنده شفا بولم بنم كوكلم دردی اكر سندن علاجه ایرشمیه (مفردات) (ازین مرض) بومرضدن (بحقیقت) حقیقتله (شفا) م (نجا) قنده (یابم) بولم (كر) اكر (تو) سن (درد) م (دل) كوكل (من) بن (نمیرسد) ایرشمز (بعلاج) علاجه (معنای اشارتی) یاشفیع المذنبین بوامراض معاصی‌یه وبودرد هجرانه سن طبیب الهیدن شفاعت وعنایت درمانی ومروت وشفقت علاجی ایرشمدكجه شفای حقیقیه‌یی قنده بولهیم وسنك كبی شفاعت كانی سلطانم وار ایكن كیمك قپوسنه بوینم اكه‌یم حضرت الله عشقنه بزی غیری قپویه محتاج ایتمه افندم سیدم

﴿ دهان تنك تو داده باب خضر بقا * لب چوقند تو برد از نبات مصر رواج ﴾

سنك حقه دهانك ویرمشدر آب حیاته بقاپی سنك قند كبی لبك مصر نباتندن قدرو رواجی ایلتدی (مفردات) (دهان) اغز (تنك) ضیق (تو) سن (داده) ویرمش (باب خضر) آب حیاته (بقا) دوام (لب) دوداق (چو) مثل (قند) شكر (برد) ایلتدی (از) من (نبات) شكر (مصر) م (رواج) قدر (معنای اشارتی) یارحمة للعالمین (لولاك لولاك لماخلقت الافلاك) سرنجه سنك ازلده قندیل محبت ایچره حضرت الالهی صد هزار اسماء حسناسی ایله نیجه بیك بیلار ذكرك براكتیله هر برنبی وهر برولی سنك بحر فضلكدن ودریای فیضكدن جرعه نوشنك اولوب هر بری بردراو مشرب قدوسیت وشؤنات ربانیه كدن برنشئهٔ فیض الوهیت بولمشلردر یارسول الله سن برچشمهٔ آب حیاتسین كه خضرك آب حیاتنه دخی بقاسنك بركات ذكر كدندر بومكونانده دخی جمیع اهل الله لذت روحانیتی سنك كلمات طیبات حیات بخشكدن بولمشلردر اوبله برلذت روحانیدر كه نبات مصرك انك یاننده رواجی ولذتی یوقدر (من لم یذق لم یعرف)

شفا نجا یابم * كراز تو درد دل من نمیرسد بعلاج) ازین مرضدن غرض مرض عشقدر وبوعبارت نجا یابمه متعلقدر كرادات شرط اكثر نسخه‌ده كر یرینه كه واقعدر تعلیل ایچون امازادات شرط نسخه سین ترجیح ایلدك نمیرسد فعل نفی مستقبل جملهٔ شرطیه ایرشمزسه دیمكدر جمله جوابیه‌سی مصراع اولدرو یا مصراع اولك مداولی كبی برجمله دربعلاج باحرف صله علاج مفاعله بابندن مصدردر بونده دوا ودرمان معناسنه نمیرسده متعلقدر * محصول بیت * بنم بوركم آغریسی اكر سندن علاج ایرشمزسه‌بن بومرضدن یعنی مرض عشقدن قندم شفا بولورم یعنی بونك علاجی سنك شربت وصالكدر اكر میسر اولورسه شفاپذیر اولورو الافراق اجلیله اولورم (دهان تنك تو داده باب خضر بقا * لب چوقند تو برد از نبات مصر رواج) دهانی تنكلكله وصف مشهوردر زیرا طار اغیز كوچكلكی مستلزمدر وكوچكلكی معتبردر بر مرتبه كه بعضیلر جزء لایتجزی وجوهر فرد ونقطهٔ موهوم دیدیلرو بعضیلر نیست او دیدیلر حاصلی زوایای عدمه ارسال ایلدیلر دهان تنك اضافتی بیانیه در وتنك تویه لامیه در داده ویرمش دیمكدر ماضیدن قسمدر باب خضر با حرف ظرف آب خضر اضافتی لامیه درادنی ملابسه ایله زیرا آبدن مراد بونده آب حیاتدر پس خضره اضافتی مجازدر اندن ایچد كیچوندر خضر خانك فتحی وضادك كسریله افصحدر خانك كسری وضادك سكوننده بقادن مراد حیات ابدیدر یعنی آب حیاته ابدی حیات ویردی یعنی حیات ابدی ویردی لب چوقند اضافت بیانیه در نبات مصر لامیه در ادنی ملابسه ایله رواج مصدر در راج یروج دن یعنی نصربابندن بكر اقچه ده والتونده مستعملدر درهم ودینار رایج دیرلر كچجی اقچه والتون دیمكدر بونده مراد رواج ایلتمكدن كساده دوشرمكدر * محصول بیت * ای جانان سنك دهان تنكك آب حیاته حیات وبقا ویرمش یعنی آب حیات احیا خاصه سنی سنك دهان تنككدن كسب ایلمش وسنك قند كبی شیرین لبك نبات مصردن رواج ونفاق ایله انی كساده دوشرمش حاصلی سنك لبك وار ایكن نبات مصرك كیمسه ادبنی ودادینی بیلمز

(چراهمی شكنی جان من زسنكدلی * دل ضعیف كه هست اوزنازكی چوزجاج) چراده جیمك فتحی وكسری لغتدر اصلنده چه در جیمك كسری وهارسمیله همی شكنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر اولنده ها تاكید افاده ایدر ومی معنای حالیتی جان من منادادر حرف نداسی محذوف واضافتی لامیه در سنكدلی یا حرف مصدر وسنكدل وصف تركیبی طاش یوركلی دیمكدر دل ضعیف شی شكینك مفعول بهیدر واضافتی بیانیه‌در كه حرف تعلیل زجاج صرچه‌یه دیرلر * محصول بیت * ای بنم جانم نیچون سنكد للكدن بنم دل ضعیفمی شكست ایدرسین كه نزاكندن واطافتدن صرچه كیدر حاصلی خواجه حافظك نازك واطیف كوكلنی قرمق لایق ومناسب دكلدر نیچون قررسین دیمكدر (چه كونه بسته بموبی میان وبكشاده * تن چوفیل وسرونی بسان كنبدعاج) بسته وكشاده اصلنده بستهٔ وكشادهٔ در یای خطابله ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر بموبی یاسی وحدت ایچوندر میانی موبله بغلق مومیان اولمسندن كنایتدر بكشاده مصراع ثانی‌یه مرهوندر تن چوفیل اضافتی بیانیه در تنیده یاوحدت ایچوندر دیین اصابت ایلمش زیرا انده یا مكتوب اولمزیای بطنیدر ضرورت وزن ایچون اثبات اولور سرونی وسرونی وسرون یایله واوله اوجه‌یه دیرلر یعنی قالك اتلره دیرلر اما حبوانده صغری معناسنه دریاسی تنكیر ایچون بسان ادات تشبیه كنبد قبه معناسنه در عاج فیل كیكی فیل كبی تنی وعاج كبی سرونی اچمقدن غرض سمردوب قالقمقدر * محصول بیت * نه وجهله بلكی برقیل ایله بغلمش سین یعنی سمردوب قلقمش سین حاصلی موی كبی میانه وفیل كبی عظیم جثه‌یه وعاج كبی بیاض سرونه ندن مالك اولمش سین بسته وكشاده‌نك فاعلی الله‌در دیین غفلت ایلمش زیرا الله‌ه سؤال متوجه اولمز لایسئل عمایفعل (خط تو خضر ودهان توآب حیوانست * قدتو سرو ومیان تو موی وبرچون عاج) لفظ عاج تكرار كاذیكندن ظاهردر كه

﴿ چراهمی شكنی جان من بسنكدلی * دل ضعیف مراكو بنازكی چوزجاج ﴾

ای بنم جانم سنكد للك ایله نیچون دائم صیارسین ضعیف كوكلمی كه اول كوكل نازكلكده صرچه كبیدر (مفردات) (چرا) نیچون (همی) دائم (شكنی) قیرارسن (جان من) بنم جانم (بسنكدلی) طاش ككولولك ایله (دل) كوكل (ضعیف) م (او) اول (بنازكی) نازكلكده (چو) مثل (زجاج) صرچه (معنای اشارتی) ای صفائی حضرت قرآن كلام الله اولان رسول الثقلین سیدم وجانمه جانم افندم یقینا بیاورز كه سن غنی عن العالمین اولان خدانك محبوبی وبزبر الای عاصی ومجرم عاجز ودرمانده امتلربكز سندن غیری سلطانمز وسنك قپوكدن غیری واره جق جایمز یوقدر وسن بوعاصی وبیچاره امتلربكه اتادن انادن اشفق وارحمسن ای بنم جانمه جانم افندم نیچون مستغنی لك ایله بزه نیم نكاه ایتیوب صرچه كبی نازك ضعیف كوكلمی صیارست حضرت الله عشقنه جمله خلق عالم سنك محتاجك اولوب سندن هركس استعدا دنجه فیض وكرمه ایرمش ایكن بزعاصی امتلركی غیری قپویه محتاج ایتیوب شفاعت عظما كه مظهرایده سن

﴿ چه كونه بسته بموبی میان وبكشاده * تنی چوفیل وسرونی بسان كنبد عاج ﴾

برموبله نه لطیف میان باغلمش وآچمش فیل كبی برتنی وعاجدن دوزلمش قبه برسرونی (مفردات) (چه) نه (كونه) دراو (بسته) باغلمش (بموبی) برقیل ایله (میان) بیل (بكشاده) آچمش (تنی) برتن (چو) مثل (فیل) م (سرون) اوجه (با) وحدتیه (بسان) كبی (كنبد) م (عاج) فیل كیكی (معنای اشارتی) ای سراج منیر وای داعی الی الله البصیر اولان امیرم حق سبحانه وتعالی سنكیچون نه عجب ادق من الشعر واحد من السیف ظاهری احكام الهی وباطنی اسرار ادنیهٔ شهنشاهی بندهٔ ناچیزی مولای عزیزنه واصل قلیجی نه لطیف میان باغلمش ونه كوزل شریعت غرابخش ایتمش (لاانفصام لهما) بعروهٔ وثقی در وعظیم القدر اولان وجود عنصریٔ نازككده عاجدن دوزلمش قبه كبی سورهٔ (الم نشرح لك صدرك) سرنجه سینهٔ منشرحه كك براوجنده صنوبری الشكل ومستغرق انوار الهی برقلب منیر كوكب دری یی منفتح ومنفسح قیلمشدر كه منبع علوم اولین وآخریندر

﴿ خط تو خضر ودهان توآب حیوانست * قدتو سرو ومیان تو مو وبرچون عاج ﴾

سنك خطك خضر ودهانك آب حیاتدر سنك قدك سرو ومیانك موی وسینه‌ك عاج كبیدر (مفردات) (خط) تازه صقال (خضر) م (دهان) اغز (آب حیات) م (است) در (قد) بوی (تو) سن (سرو) م (میان) بیل (تو) سن (مو) قیل (بر) سینه (چون) مثل (عاج) فیل كیكی (معنای اشارتی) (قبضت قبضة من نوری فقلت لها كونی حبیبی محمدا) وصفیله موصوف خدا اولان منشأ وجود عالم سلطانم سنك رحمت مهدات اولان درهٔ وجود مسعودك

بو بیت ویابیت سابقده خواجه‌نك دكلدر اما تتمیم فائده ایچون شرح اولنور * محصول بیت * سنك خطك خضردر یعنی تروتازه درودهانك آب حیواندر یعنی ینبوع آب حیاتدر قدك سرودر یعنی بلند لكده وموزونلكده ومیانك مویدر اینجه لكده وسینه وپهلولرك عاج كبیدر بیاضلقده

(فتاده در سرحافظ هوای چون توشهی * كينه بندهٔ خاك درتو بودی كاج) درسردر بونده حرف صله معناسنه كينه بنده كينه كم واكسك ياحرف نسبت ايچوندر ونون تأكيد نسبت دروها تخصيص ايچوندر يعنی بووصفی بنده به تخصيص

صدهزار معجزه نما در باخصوص (والليل اذاسجی) ايله مقسم به قيلنان هر بر موی خطك معجزاتی منبع علوم لدنی اولان نيجه يك خضری موسی عليه السلام كبی متحير قيلمشدر ودهان درربارکدن جريان ايدن آب حيات آسا علوم ربانی نيجه مرده دللری احيا ايدوب ونيجه مستعدينه فتح باب ايلمشدر ياحبيب الله سكا تبعيت كامله جميع مراداتك حصولنه سببدر زيرا سنك راه شريعتك سرودن مستقيمدر وراه طريقتك ميانی مو يدن ادقدر وهمه آبدر وراه حقيقتك نورسينهٔ منشرحكدن عاج كبی شفاف وبراق ظهور ايتمشدر متعنا الله ببركات تبعيتك آمين

فتاده درسرحافظ هوای جون توشهی * كينه بندهٔ خاك درتو بودی كاج

حافظك باشنه سنجلاين برشاهك محبتی دوشمشدر كاشكی سنك خاك دريكك كينه بنده سی اوليدی (مفردات) (فتاده) دوشمش (در) فی (سر) باش (حافظ) م (هوا) محبت (چون) مثل (تو) سن (شهی) برشاهك (كينه) اكسكلی (بنده) قول (خاك) طپراق (در) قپو (تو) سن (بودی) اوليدی (كاج) كاشكی (معنای اشارتی) (لا يؤمن احدكم حتی اكون احب اليه من والده وولده والناس اجمعين) حديثی سرنجه ای سر دفتر موجودات اولان شاه انبيا بحمدالله حافظك باشنه سنجلاين برشاه حقيقتك محبتی دوشمشدر كاشكی بوا كسكلی قول سنك قپوك طپراغی بنده لكنده ثابت قدم اوليدی وابكی جهانده سنك حضور شريفكدن ايرليدی

حرف الحاء

اكر بمذهب توخون عاشقست مباح * صلاح ماهمه آنست كان تراست صلاح

اكرسنك مذهبكده عاشقك قانی مباح ايسه جميعا بزم صلاحمز اولدركه اول سكا صلاحدر (مفردات) (اكر) شرطيه (بمذهب) م (تو) سن (خون) قان (عاشق) م (تا) خطابيه (مباح) م (صلاح) م (ما) بز (همه) جميعا (آنست) اولدر (آن) اول (تراست) سنكيچوندر (صلاح) م (معنای اشارتی) (اذا احبنی العبد قتلته واذا قتلته فاناديته) حديث قدسيسی سرنجه يارب اكرسنك راه محبتك مقتضاسی عاشقك قانی مباح اولمق ايسه وقضا به رضا وبلايه صبرايله (موتوا قبل ان تموتوا) سرين بولمق ايسه بزم صلاح كاريمز اولدركه سنك عنديت معنويه كده صلاحدر زيرا ارادهٔ بشريه يی ارادهٔ حقده محو ايله قضاء الهيه تسليم ورضا باعث فوزوفلاحدر

سوادموی تو بنمود جاعل الظلمات * بياض روی تو بكشود فالق الاصباح

سنك مويك سوادی جاعل الظلماتی كوستردی سنك يوزك بياضی فالق الاصباحی آچدی (مفردات) (سواد) قاره (موی) قيل (تو) سن (بنمود) كوستردی (جاعل الظلمات) ظلماتی قلیجی (بياض) م (روی) يوز (تو) سن (بكشود) آچدی (فالق الاصباح) صباحی ياريجی (معنای اشارتی) يارب ذوالجلال والجمال

ايدر كينه بنده نك صفتيدر ضرورت وزن ايچون مقدم اولمشدر بندهٔ خاك در تو اضافتلری لاميه لردر كاج كاش معناسنه در تركيده كاشكی ديمكدر * محصول بيت * حافظك باشنه سنك كبی برپادشاهك محبتی دوشمشدر يعنی سنك محبتك ديمكدر مثلاك لابجل قيلنشدر كاشكی سنك قپوك طپراغنك اكسكلی قولی اولايدی يعنی سنك قولك اولايدی كاشكی ديمكدر

* وله فی حرف الحاء *

(اكر بمذهب توخون عاشقست مباح * صلاح ماهمه آنست كان تراست صلاح) صلاح يرار ديمكدر مقابلی فساددر * محصول بيت * اكرسنك مذهب وملتكده عاشقك قانن دوكمك مباح ايسه ايمدی بزم صلاحمز اولدركه سنك صلاحكدر يعنی هرنه كه سكا يرارسه بزه يرار اكرقان دوكمك واكرجان المق (سواد زلف تو بنمود جاعل الظلمات * بياض روی تو بكشود خالق الاصباح) بعض نسخه ده بويله واقعدر سواد زلف سياه تو جاعل الظلمات بياض روی چوماه توخالق الاصباح جاعل خالق معناسنه در فالق لغتده يارا ديجی اما بونده خالق معناسنه در سواد زلف تو اضافتلری لاميه لردر بياض روی چوماه توده بويله در جاعلدن وفالقدن مضاف محذوفدر تقدير كلام صنع جاعل وصنع فالقدر * محصول بيت * سنك زلفك سوادی صنع جاعل الظلمات كوستردی يعنی خدا ظلماتی خلق ايلديكنی كوستردی زيرا زلف سياه انك مجعو لاندندر وسنك رويك بياض صنع فالق الاصباحی آچدی وكوستردی يعنی صباحی كشف ايلديكنی كوستردی حاصلی زلفك ظلمات شبدن نشاندر ورويك بياض صبحدن علامتدر

سواد مبتدا وبنمود خبری وجاعل بنمودك مفعولی ومصراع ثانيده بياض مبتدا وبكشود خبری وجائزدر كه تقدير سز معنی صحيح اوله * محصول بيت * جاعل ظلمات سنك يعنی فالق ظلمات سنك زلفك سوادينی كوستردی يعنی وجوده كتوردی وفالق اصباح سنك رويك بياضنی اظهار ايلدی يعنی خلق ايلدی

(زديده ام شده يك چشمه در كنار روان * كه آشنا نكند درميان آن ملاح) اشنابونده صوده يوزمك معناسنه كناردن مراد كنديك يانيدر وروان صفت مشبهه در رويدندن آقمقان معناسنه در * محصول بيت * ديده مدن يانمده عجب

وهادی ومضل سنك صفات جليلكدر كوكللری حجاب ظلمانيله محجوب ايدوب علت وضلالتله كرم واحسانكدن مهجوراتك سنك اشقا فعلكك آثار يدر وقلوب مقفوله لری ريون مظلمه لردن وزنكار ضلالات مهلكه لردن آيروب وخلاص ايدوب انوار صباح هدايتله منفتح ومنشرح قلمق ايله اسعاد سنك انوار تجلیٔ صفات جمالك انشه سيدر حاصلی عبده لايق اولان بين الخوف والرجا تسليم ورضادر بلكه حال حياتنده خوف غالب اولمقدر

زديده امشده يك چشمه دركناروان * كه آشنا نكند درميان آن ملاح

بنم كوزمدن كنارمده برچشمه روان اولمشدركه انك ايچنده ملاح يوزمكه قادر اولمز (مفردات) (ز) من (ديده) كوز (ام) بنم (شده) اولمش (يك) بر (چشمه) م (در) فی (كنار) قوجاق (روان) اقيجی (آشنا) يوزمك (نكند) ايتمز (در) فی (ميان) اورته (آن) اول (ملاح) طالعجی (معنای اشارتی) رأس الحكمة مخافة الله) سرنجه حضرت الاهك خوف عقابی وخوف اجلالندن كوزمدن كثرت ووفرتله قوجاغمه اول قدر چشمه دن آقر كبی كوز ياشی روان اولديكه محل مرحمت اولدم وكيمسه بنم حالدرونمه مطلع اولمدی وبنم جوش دريای درونمه برفرد ملاح اولمز وارحم الراحمين اولان الاهمدن غيری كيمسه بنی بوخوفدن خلاص ايدوب دردمه درمان وجانمه چاره ايده مز

لبت كه آب حياتست وقوت روح دروست * وجود خاكی مارا ازوست لذت راح

سنك لبك كه آب حياتدر وانده روحك غداسی واردر بزم خاكی اولان حقير وجودمزه شراب لذتی اندندر (مفردات) (لب) دوداق (ت) خطابيه (آب حيات) م (است) در (قوت) غدا (روح) م (در) فی (او) ضمير (است) در (وجود) م (خاكی) طپراغه منسوب (مارا) بزم (ازوست) اندندر (لذت) م (راح) شراب (معنای اشارتی) ای رب رحيم سنك كلام قدوسك وفيوضات بلاواسطه ك برآب حياتدر كه غدای روحانی وسعادت سرمدانی وظفر وفلاح وقوت قدسيهٔ صمدانی وبزم خاكی اولان حقير وجوديمزه لذت شراب عشق الهی وبقا ونجات ابدی وسعادت مالانهايهی جمله سی اندندر

زچنك زلف كندت كسی نيافت نجات * نه ازكمانچهٔ ابرو وتيرچشم نجاح

سنك كند كبی زلفك پنجه سندن بركيمسه نجات بولمدی نه ابروك كمانچه سندن وچشمك تيرندن خلاص بولمدی (مفردات) (ز) من (چنك) پنجه (زلف) م (كند) م (ت) خطابيه (كسی) بركيمسه (نجات) م (نيافت) بولمدی (نه) نفی (از) من (كمانچه) يايجغز جيم تصغير ايچوندر (ابرو) قاش (تير) اوق (چشم) كوز (نجاح) خلاص وفلاح (معنای اشارتی) ای مؤثر حقيقی اولان ربم سنك تأثيرات صفات جليلك قيدندن وآثار بد قدرتكدن بركيمسه خلاص بولمدی بومحتاج باب احسانك اولان بيچاره لره توفيق وعنايت انجق سندندر نه صفات جلال

بر چشمه اقشدر كه كيجی اول چشمه اورته سنده يوزمك ايده مز يعنی يوزجكلك ايده مز باخصوص كه بونلر يوزكج اولور ظاهرا بو بيتك معناسی بويله در وبونده مبالغه يوقدر بلكه نفس امرده بويله در زيرا چشمه دن اقان صوده يوزلمز اما چشمه يرينه بحر كورمه هر طريقيله مبالغه بولنوردی زيرا مرادی كثرت كريه وبكادر امانكند يرينه بكنند ذكر ايلسه مرادی حاصل اولوردی (لب چو آب حيات تراست قوت روح * وجود خاكی مارا ازوست لذت راح) بعض نسخه ده مصراع اول بويله واقعدر لبت كه آب حياتست وقوت دروست اب چو آب حيات اضافتلری بيانيه در وحياتك رابه اضافتی لاميه در وقوتك روحه اضافتی مصدرك مفعولنه در وجودك خاكی يه بيانيه در وخاكينك مايه لاميه در ولذت راح اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتيدر خاكينك ياسی نسبت ايچوندر ازوست اوضميری لبه راجعدر * محصول بيت * سنك آب حيات كبی لبكدر قوت روح يعنی سنك لبكده قوت روح وار وبزم وجود خاكيمزده لذت راح اندندر يعنی بزم وجود سفليمزه لذت باده اندندر حاصلی سنك لبكدن هم جسمه قوت وهم روحه قوت حاصلدر اما مصراع مذكورك معناسی سنك لبك آب حياتدر وروح قوتی كه انده در بزم خاكه منسوب وجودمزه لذت راح اندندر (زچنك زلف كندت كسی نيافت نجات * نه از كمانچهٔ ابرو وتير چشم نجاح) چنك زلف كندت اضافتی لاميه در وبيانيه در كمانچهٔ ابرو وتير چشم بويله در چنك بونده قاينق معناسنه يعنی ارسلان وقپلان وبعض طيورشكارك قاينغی كه اولور كه انسان پنجه سنده ده استعمال اولنور كند

تركيده اوقروغه درلر اما خلقك قنده . اوقرق كندن اخفادر نجات ونجاح خلاص معناسنه در كمانچه تصغير كماندر يايجغز ديمكدر اقاغه يعنی ربايه كمانچه ديديكلری ادنی مناسبتله در * محصول بيت * سنك كند زلفك قاينغندن كيمسه نجات بولمدی يعنی شكار ايلدك كيمسه قومدی دخی كمانچهٔ ابروكدن وتير چشمكدن كيمسه خلاص بولمدی يعنی تمام عالم اسير كند عشقكدر

(صلاح وتوبه وتقوى زما مجو هركز * زرندوعاشق مجنون كسى نجست فلاح) تقوى واوك فتحيله عربيدر وكسريله تصرفات عجمدر مجو نهى مخاطبدر جوييدندن دبله وايسته ديمكدر * محصول بيت * بزدن هركز صلاح

وتوبه وتقوى ايستمه زيرا رندوعاشق ومجنوندن كيمسه صلاح و فلاحه طالب اولمدى يعنى بونلرمرتبهٔ تكليفدن ساقط اولمشلر در فلاح وصلاح ايسه مكلفين احواليدر پس مذكورلردن فلاح وصلاح كلمز (نداد لعل لبت بوسهٔ بصد تلبيس * نيافت كام دلم زو بصد هزار الحاح) لعل لبت يائيه در بوسهٔ ياوحدت ايچوندر وهمزه ادات توسل يعنى وحدتى ماقبلنه ايصال ايچون * محصول بيت * سنك لعل لبك بر بوسهٔ يوز تلبيس ايله ويرمدى كوكلم اندن مرادين بولمدى يوزبيك الحاح وابرامله يعنى هرنقدر كه ابرام والحاح ايلدمسه لعل لبك اوپمك ميسر اولمدى (پياله چيست كه باباد تو كشيم مدام * ونحن نشرب شربا كذلك الاقداح) باياد باحرف صله ويا مصاحبت ياد اكمقدر فكر معناسنه مدام لفظ مشتركدر شراب ودوام مابيننده نحن بزديمكدر نشرب فعل مضارع متكلم مع الغير شرب بدن يعنى علم بابندن ايچرز ديمكدر شربا مصدر مطلق نشرب فعلنى تأكيد ايچون كتورمشدر مفعول محذوفدر تقدير كلام نشرب مدامة الحب كذلك كاف حرف تشبيه ذلك اسم اشارت اقداح قدحك جمعيدر *محصول بيت* پياله ندر بزسنك ذكركله دائما ايچرز وياسنك ذكركه يعنى عشقكه ياخود معنا بويله اوله كه پياله ندر كه بزسنك ياد كلهٔ اندن مدام ايچرز مدام كشيمك مفعوليدر ازو تقديريله يعنى از پياله ضمير پياله يه راجع اوله دخى كمال شوقدن مدام ايچرز ايچديكمز كبى قدحلرى بيله ايچرز يعنى ظرفى مظروفله ايچرز بو بيت ديوانلرده بولنميوب شرحلرده بولنديغى ايچون تتميم فائده ايچون يازلدى اكرچه جوقلق صفاسى يوقدر

وجمالكدن وارادهٔ ذات عليه‌ك تأثيراتندن برفرد خلاص بولمدى هر بركيمسه يه عطا واحسان جمله سنك تقديرازلك ومقتضاى قدرت جليلكجه در

صلاح وتوبه وتقوى زما مجو هركز * زرند عاشق ومجنون كسى نجست فلاح

بزدن قطعا صلاح وتوبه وتقوى ايستمه عاشق ومجنون رندن بركيمسه فلاح ايستمدى (مفردات) (صلاح) م (توبه) م (تقوى) م (زما) بزدن (مجو) ايستمه (هركز) قطعا (ز) من (رند) عيار (عاشق) م (مجنون) م (كسى) بركيمسه (نجست) ايستمدى (فلاح) نجات (معناى اشارتى) حق تعالينك عطاسى متفاوتدر وهركسك استعدادنجه در زهد وتقوى وتوبه وصلاح دائرهٔ وجودده اولان ابرارحاليدر طريق شطارده اولان فنا اهلى انوا وذات خدايه مستغرق اولدقلرى ايچون (حسنات الابرار سيئات المقربين) سرنجه مجذوب اولان عاشق مجنوندن بركيمسه صورت اعمال ايله اولان فلاحى ورهانجاتى ايستمدى بلكه هرميوه‌يى شجرندن وهر برعلمى اهلندن طلب ايلدى

نداد لعل لبت بوسهٔ بصد تلبيس * نيافت كام دلم زو بصد هزار الحاح

سنك لعله بكزرلبك يوز تلبيس ايله بوسه ويرمدى يوز بيك ابرامله كوكلم اندن مرادنى بولمدى (مفردات) (نداد) ويرمدى (لعل) م (اب) دوداق (ت) خطابيه (بوسه) م (با) للملابسة (صد) يوز (تلبيس) حيله (نيافت) بولمدى (كام) مراد (دلم) كوكلم (صد هزار) يوز بيك (الحاح) ابرام (معناى اشارتى) (جذبة من جذبات الرحمن توازى عمل الثقلين) حديثى سرنجه يارب سنك كرمكله اولان انواع مجاهداتله دركاه عزتك اخصلرينك واصل اولديغى لذت اسرار كلام ذاتيه كه واصل اولمغه وبرجذبات عشقله فيوضات ذاتيه كه نائل اولمغه جانب قدسيكدن امر كن ايله پراذن وبركرم آثارى بيورمدى (ان الله يحب الملحين فى الدعاء) حديثى سرنجه دعا ونيازده يوز بيك الحاح ايله كركلم دخى مرادنى بولمدى مراد جذبات عشقله اولان افراط تجلىٔ دائميدر

پياله چيست كه باياد تو كشيم مدام * ونحن نشرب شربا كذلك الاقداح

پياله ندر كه دائم سنك شوق وياده كه نوش ايدملم وبرشراب نوش ايدرز نوش ايتمكله وشراب نوش ايتديكمز كبى قدحلرى دخى نوش ايدرز (مفردات) (پياله) قدح (چيست) ندر (باياد تو) سنك ذكركه (كشيم) چكه‌رز (مدام) دائم (ونحن) بز (نشرب) ايچه‌رز (شربا) ايچمكله (كذلك) انك كبى (الاقداح) قدحلرى دخى نوش ايدرز (معناى اشارتى) يارب بنه كرمكله سنك ذكر وفكركله ولذت مناجاتكله وعبادات وطاعاتكله كرچه دائم شراب محبتك نوش ايدرز بحمدالله يارب سلطان عشقك عرش دله استيلا وانوار تجلىٔ ذاتكله متحلا اولدقده قلب هائم برمست ومستغرق اولور كه دهان نهنك عشقده پياله نه در اول بروقتلى مع الله دركه برشرابى وقدحلرى وساقيى جمله نوش ايدرز (لا يسعنى فيه ملك مقرب ولانبى مرسل)

سربنه

(دعاى جان توورد زبان حافظ باد * مدام تا كه بود متصل مسا وصباح) دعاى جان تو اضافتلرى لاميه در ودعانك جانه اضافتى مصدرك مفعولنه در ورد زبان حافظ اضافتلريده بويله در وردك زبانه مصدرك فاعلنه در باد مقام دعاده واقع اولسه عربيده آمين معناسنه در تا توقيت ايچوندر عربيده باكبى متصل اسم فاعلدر افتعال بابندن ثلاثيسى وصل در اصلى متصلدر واو تايه ابدال اولوب ادغام اولمشدر مسا نقيض صباحدر پس بريرينه نجه متصل اولور ابدى دائم

مادامكه مساوصباح بريرينه متصل اوله ديمكده نجه جهتدن سماحت وارفتأمل * محصول بيت * سنك جانكه دعا ايلك حافظ زبانينك وردى اولسون مادامكه مساوصباح بريرى اردنجه كلور يعنى قيامته دك (وله ايضا) (ببين هلال محرم بخواه ساغر راح * كه ماه امن وامانست وسال صلح وصلاح) بو بيت تاليجدر شاه شجاعك لارك شاهيله مصالحه ايلديكنه يعنى بوندن اقدم لارك شاهيله ايلخانيلر مقاتله ومحاربه اوزره ايدى پس شاه شجاع كه تخت سلطنته جلوس ايلدى ايشتديكه تيمور عرب وروم اوزره عسكر چكوب كلوروار دى اطرافده مخالف اولان سلاطينله يعنى لارك پادشاهيله وغيريلرايله كه كندينك باباسى ايله شقاق اوزره ايدى مصالحه ايتدى وتيمورله قتال ايلمك ايچون منتهى اولدى پس بو بيت اول زمانده اطراف پادشاهلريله اولان مصالحه وامن وامانه تلميحدر * محصول بيت * هلال محرمى وانك ساغره مشابهتنى كور وباده ساغرينى طلب ايله يعنى هلال ساغره مشابه اولديغيچون كانه كه باده ايچمكه اشارت ايدر زيرا امن وامان آييدر وصلح وصلاح ييليدر ماه امن وامانده ايكى معنى ملحوظدر برسى اولدر كه زمانه كه مصالحه اول ايده واقعدر برسى ده اولدر كه محرم اشهر حرمدندر كه انده قتال حرامدر زيرا اشهر حرم دردر برسى فرددر واوچى سرددر يعنى مسروددر كه بريرى اردنجه كلور فرد رجب آييدر ومسرود ذى القعده وذى الحجه ومحرم پس اشهر حرمدن اولديغيچون امن وامان آييدر ومصالحه بوسنه ده اولديغى ايچون صلح وصلاح سنه سيدر (نزاع برسر دنياى دون كدا نكند * بپادشه بنه اى نور ديده كوى فلاح) نزاع مفاعله بابندن مصدر در چكشمك ديمكدر بپادشه باحرف صله بنه امر مخاطبدر نهيدندن قو ديمكدر بپادشه بنه يعنى پادشاهه ترك ايله كه اكا مناسبدر اى نور ديده خطاب عامدر * محصول بيت * كدا دنياى دون اوزرنده نزاع وجدال ايلمز اى نور ديده كوى فلاحى پادشاهه قو يعنى پادشاهه وبركه صاحب دنيادر وصلاح دنيا انكله در فلاح لغتده فوز ونجات معناسنه در يعنى مرادينه ظفر بولق

سربنه مظهر اولورز اداما الله فى الدارين بهذه الحالة السنية

دعاى جان تو ورد زبان حافظ باد * مدام تا كه بود متصل مسا وصباح

سنك جانكك دعاسى حافظك ورد زبانى اولسون دائم مادام كه مسا وصباح بريرينه متصل اوله (مفردات) (دعا) م (جان) م (تو) سن (ورد) ذكر (زبان) دل (حافظ) م (باد) اولسون (مدام) دائم (تاكه) مادام كه (بود) اوله (متصل) بتشك (مسا) اخشام (صباح) م (معناى اشارتى) (واعبد ربك حتى يأتيك اليقين) سرنجه يارب حافظك سنك ذات شريفكه متوجها نيازى بودركه لقاكه واصل اولنجيه قدر دبلنده ذكرك وقلبنده فكرك بلكه انوار تجلىٔ ذاتيه كه مستغرق اولمسى نعمت عظماسى شكرنده بنه سنك توفيق وعنايتكله دائم وثابت اولسون بلكه دوجهانده سنك تجلىٔ عليه‌ك مظهر بنده دائم اولسون آمين بجاه طه ويس

وله ايضا

ببين هلال محرم بخواه ساغر راح * كه ماه امن وامانست وسال صلح وصلاح

ماه محرمك هلالنى كور شراب ساغرنى ايسته زيرا امن وامان آيى وصلح وصلاح ييليدر (مفردات) (ببين) كور (هلال) يكى آى (محرم) م (بخواه) ايسته (ساغر) قدح (راح) شراب (ماه) آى (امن) سلامت (امان) م (است) در (سال) ييل (صلح وصلاح) م (معناى اشارتى) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه اى رياضات ومجاهدات ايله وجود بشريه سنى مانند هلال محرم قيلوب مشاهده ومقام تمكينه واصل اولمغله فناى نفس مرتبه سنده اولان سالك بومقام معرفت ومشاهده ايله انوار تجليات الهيه يه استغراق مقاميدر انده مجاهدهٔ نفسه مشغول اولمق حرامدر كه (طلب الدليل بعد الوصول قبيح) وافضلى قروب مفضوله مشغول اولمق عجايدر بومرتبه ده محل شراب معرفت اولان قلبى محفظه ده اول ودائم لذت مشاهده ايله انس حقده توغل قيل كه بوانوار معرفة الالهيه‌نك ظهورى زمانى امن وامان آيى وصلح وصلاح ييليدر ماسوا ايله نزاع زمانى دكلدر

نزاع برسر دنياى دون كدا نكند * بپادشه بنه اى نور ديده كوى فلاح

دنيانك محبتى هوسى اوزره فقير كيمسه نزاع ايلمز اى كوزم نورى فلاح طوپنى پادشاهه قو (مفردات) (نزاع) خصومت (بر) على (سر) هوس (دنيا) م (دون) الچق (كدا) فقير (نكند) ايتمز (بپادشه) پادشاهه (بنه) قو (اى نور ديده) اى كوزم نورى (كوى) طوپ (فلاح) م (معناى اشارتى) اى سالك (اذا تم الفقر فهو الله) حديث شريفى سرنجه فقر نامه ايروب اسرار توحيده واصل اولان كيمسه ذكر حق ايله وانس ذات مطلق ايله مطمئن اولديغيچون دنيا ومافيهانك ووجود ماسوانك محبتى هوسى اوزره نزاع ايلمز ماسوادن ذره‌يى خاطره اخطار ايتيوب هواى نفس ايچون برايش ايشلمز اى كوزم نورى سندخى تفويض امور الى الله ايدوب ومجاهدات بليغ ايله ماسوادن خانهٔ تجلى اولان قلبكى

(عزيزدارزمان وصال راكاندم * مقابل شب قدرست وروزاستفتاح) زمان وصال اضافتى لاميه دركاندم كه حرف تعليل
استفتاح بونده فتح معناسنه در * محصول بيت * زمان وصالى عزيزطوت زيرا اولدم قدر كيجه سنه وفتح باب كوننه مقابلدر

باك ايدوب بوندن صكره سعادت طوبى قابمغى بنه كنسندكدن بيلبوب حضرت اللهك توفيق وكرمنه تفويض ايله

﴾ عزيزدار زمان وصال راكاندم * مقابل شب قدرست وروزاستفتاح ﴿

وصال زمانى عزيزطوت زيرا اول دم شب قدرك وروز استفتاحك مقابليدر (مفردات) (عزيز) م (دار) طوت (زمان) م (وصال) م (را) ادات مفعول (كه) زيرا (آندم) اول نفس (مقابل) برابر (شب قدر) قدر كيجه سى (است) در (روزاستفتاح) فتح كونى (معناى اشارتى) اى سالك وصلت زمانى عزيزطوت زيرا اول وقت برسعادتلى وقدر كه قدر كيجه سنه شبيهدر وسعادت دارين ايله فوزياب اولوب جميع مرادات خيرك فتحى كوننك مقابليدر همان بصيرت اوزره اولوب آينهٔ قلبى انوار الهيله مجلا قلمغه سعى ايده سين

﴾ بيار باده كه روزش بخير خواهد بود * هرآنكه جام صبوحى نهد چراغ صباح ﴿

شراب كتور كه انك روزى خيرايله اوليسردر هر اول كيمسه كه صباح چراغى برينه جام صبوحى قويه (مفردات) (بيار) كتور (باده) شراب (روز) كون (ش) انك (بخير) خيرايله (خواهد بود) اوليسردر (هرآنكه) هراول كيمسه كه (جام) قدح (صبوح) صباح ايچلن شراب (نهد) قويه (چراغ) چيره (صباح) م (معناى اشارتى) قلبى انوارحقله مجلا قيلوب مشاهدهٔ جمال الهيه مستعد اولق ايچون رياضات ومجاهدات ايله شراب عشق نوش ايتمكه سعى ايله باخصوص وقت استجابت اوله جق سحروقتنده دل آكاه ايله نيازى دركاه حقه حصرايله كه جميع مرادات خيره وسعادت دارينه وصلت وقت سحرده عشق وطاعتله چراغ قلبى چراغ صورى برينه ياقوب شعله اندر مك ايله در وحقدن استعانته در

﴾ كدام طاعت شايسته آيد ازمن مست * كه بانك شام ندانم زفالق الاصباح ﴿

بن مستدن قنغى مقبول طاعت كلورزيرا اخشام اذانى صباح اذاندن بيلزم وفرق قلمزم (مفردات) (كدام) قنغى (طاعت) م (شايسته) مقبول (آيد) كلور (از) من (من) بن (مست) م (كه) زيرا (بانك) اذان (شام) اخشام (ندانم) بيلزم (ز) من (فالق الاصباح) صباحى ياريجى (معناى اشارتى) (ماعبدناك حق عبادتك يا معبود) حديث شريفى سرنجه اعتراف عجزايله جميع طاعات وعباداتى توفيق حقله بيلوب ديمليدركه يارب بوعبد عاجزدن ومست باده غروردن سكا لايق عمل وطاعت قنده بولنور بن رمست غافلم كه ظلمت بشريه يى صباح سعادتدن فرق ايلزم وفالق الاصباح اولان اللهك رضاسى قنغى عملده در بيلزم

﴾ دلاتوغافلى ازكارخويش ومى ترسم * كه كس درت نكشايد چوگم كنى مفتاح ﴿

اى كوكل سن كندوايشكدن غافلسن وقورقرم كه كيمسه سنك قپوكى اچميه چونكه مفتاحى ضايع ايده سين (مفردات) (دلا) اى كوكل (تو) سن (غافلى) غافلسين

يعنى زمان وصال بى نظير درقدرينى بلك
كرك عمركبى سريع الزوالدر (بيارباده
كه روزش بخير خواهد بود * هرآنكه
جام صبوحى نهد چراغ صباح) بيار
خطاب عامدركه حرف تعليل روزش شين
ضمير مصراع ثانيده يعنى اسم اشارت
انك مشار اليهسنه راجعدركه كس دن
عبارتدر هرآنكه يه راجعدر ديمك مشار
اليهى بلزمش بودبونده بودن معناسنه در
هرآنكه اصلنده هرانكس كه ايدى ضرورت
وزنيچون وقرينه قائم اولدوغيچون كس
تقدير اولندى صبوح صباح وقتنده شراب
ايچمكدر ياحرف نسبت صبوحه منسوب
جام ديمكدر چراغ صباح اضافتى بيانيه در
اكرنفس صباح مراد اولورايسه لاميه در
آفتاب مراد اولورسه * محصول بيت *
باده كتوركه كونى خيرايله كيسردر هراول
كيمسه كه صبوحه منسوب جامى صباح
چراغى ايليه يعنى جام باده يى چراغ صباح
ايليه ايكى معنايه يعنى صباح وآفتاب
(كدام طاعت شايسته آيدازمن مست *
كه بانك شام ندانم زفالق الاصباح)
كدام قنغى شايسته لايق ومناسب كه
حرف تعليل بانك شام اخشام اذاننذن
عبارتدر فالق افعده ياريجى ويارادیجى
معناسنه فالق الاصباح طانك يرى
اغرمسندن كنايتدر * محصول بيت *
بن مستدن قنغى لايق طاعت وعبادت
كلوركه اخشام اذانى صباح اذانندن
تشخيص ايلزم يعنى شراب عشق جانان
بى برمرتبه مست ايلشدركه اخشامله
صباحى فرق ايليم (دلاتوغافلى ازكار
خويش ومى ترسم * كه كس درت نكشايد
چوگم كنى مفتاح) غافلى ده ياخطاب
ايچوندر كاردن مراد عملدركه حرف بيان
ترسم درت تامى معنى جهتندن نكشايده
مقيدر مفتاحدن مضاف محذوفدر

تقدير كلام مفتاح عمل ديمكدر * محصول بيت * اى كوكل سن كندى عملكدن غافلسين قورقرم كه كيمسه باب وصلت جانانى
فتح ايليه چونكه مفتاح خدمت جانانى كم ايليه سين يعنى چونكه جانانه لايق خدمت ايليه سين سكا كيمسه وصلت قپوسنى اچميه
قورقرم كه كيمسه سنك قپوكى اچميه

(ببوى وصل چوحافظ شبى بروزآور * كه بشكفد كل بختت زجانب فتاح) ببوى بامع معناسنه در وبوى اميد
معناسنه آور امر مخاطبدر روآوريدندن كتور ديمكدر كه حرف تعليل بشكفد فعل مضارع مفرد غائب بونده اچله ديمكدر

(از) من (كار) ايش (خويش) كندى (مى ترسم) قورقرم (كس) كيمسه (در) قپو (ت) خطابيه (نكشايد) آچميه (چو) چونكه (گم كنى) ضايع ايده سن (مفتاح) م (معناى اشارتى) (وما خلقت الجن والانس الاليعبدون) سرنجه اى كوكل سن كندو ماخلق لهك اولان تحصيل معرفة الله دن غافلسين وسرمايهٔ عمرى هواى نفسه ويوش يره صرف ايدرسين قورقرم كه بوزنكار ماسوا وربون نفس وهواسنى محجوب ايدوب وادئ تيه غفلتنده معنى قپوسنك مفتاح سعادتى اولان معرفة اللهى ضايع ايدرسين وكيمسه در معنايى سنك ايچون آچميه سه صوكنده واحسرتا ايله ندامت چكرسين همان غفلتى ترك ايدوب نفحات ربانيه يى مراقبه ايله فتح باب معنايه ايده سين

﴾ ببوى جذبه چوحافظ شبى بروزآور * كه بشكفد كل بختت زنفحهٔ فتاح ﴿

برجذبهٔ رحمان اميديله حافظ كبى بركيجه يى روزه كتور كه سنك بختك كلى فتاحك نفحه سندن آچله (مفردات) (با) للملابسة (بوى) اميد (جذبه) نشئهٔ محبت (چو) مثل (حافظ) م (شبى) بركيجه (بروز) كوندوزه (آور) كتور (بشكفد) آچله (كل) م (بخت) طالع (ت) خطابيه (ز) من (نفحه) فيوضات (فتاح) الله (معناى اشارتى) (جذبة من جذبات الرحمن توازى عمل الثقلين) سرنجه مايهٔ سعادت ابديه وسرمايهٔ سيادت سرمديه يه باعث اولان جذبات رحماندن برجذبه يه وصلت اميدله حافظ كبى بتون عمرده هر بركيجه كى صباحلره قدر نيجه مدت ناز ونياز ايله احيا ايله كه سنك بختك كلى دخى فتاح عليم اولان اللهك فيوضات كرمندن آچله ودائما زمين مخزن معرفة الله اولان قلبكه نفحات ربانيله رحمت معنويهٔ مالانهايه لر صاچيله يسر ناالله بكرمه آمين

﴾ حرف الخاء ﴿

﴾ دل من درهواى روى فرخ * بود آشفته همچون موى فرخ ﴿

بنم كوكلم فرخك يوزى محبتنده فرخك مويى كبى پريشاندر (مفردات) (دل) كوكل (من) بن (در) فى (هوا) محبت (روى) يوز (فرخ) قوتلو ومبارك (بود) ادات خبر (آشفته) پريشان (همچون) مثل (موى) قيل (فرخ) م (معناى اشارتى) بحمدالله بنم كوكلم اول رحمة للعالمين اولان حبيب اللهك مبارك ذات شريفى وجمال لطيفى محبتنده وصلت ومشاهده اميديله مقسم به اولان مبارك مويى كبى مقتضاى نسيم تجلى اوزره متفرق ومتحيردر

﴾ بجز هندوى زلفش هيچ كس نيست * كه برخور باشد اوازروى فرخ ﴿

انك سياه زلفندن غيرى هيچ كيمسه بوقدر كه ميوه يبجى ومتمتع اوله اول كيمسه فرخك يوزندن (مفردات) (با) للملابسة (جز) غير (هندو) سياه (زلف) م (ش) ضمير (هيچ) قطعا (كس) كيمسه (نيست) يوق (برخور) ميوه يبجى (باشد) اوله (او) اول (از) من (روى) يوز (فرخ) قوتلو (معناى

* محصول بيت * حافظ كبى وصل
اميديله بركيجه يى توجه صدقله كونه
كتور يعنى صباحه چيقار تاكه فتاح
بختك كلى اچله يعنى مقصودك حاصل
اوله (زمان شاه شجاعست ودورحكمت
وشرع * براحت دل وجان كوش در
صباح ورواح) بينده واقع اولان
اضافتلر هب لاميه در ورواح بونده
نقيض صباحدر * محصول بيت * شاه
شجاع زمانيدر وحكمتله شريعت اجرا
اوله جق دور در يعنى عدل ودادزمانيدر
پس ايمدى دل وجان راحتنه سعى ايله
صباح واخشام يعنى حضور ايدوب
صفا وعيش وعشرت ايله حاصلى شاه
شجاع برعياش واهل عيش وعشرت
پادشاه ايدى كه خواجه برايكى يرده انكله
تفاخر ايدر حضرت مولانا جامى سلطان
حسين بيقرا بله ايلديكى كبى رحمة الله
عليهم اجمعين
(وله حرف الخاء)
(رحم الله روحه ونورضريحه)
(دل من در هواى روى فرخ * بود
آشفته همچون موى فرخ) بوبيتده
واقع اولان اضافتلر هب لاميه لردر هوا
بونده محبت معناسنه در آشفته قرشمورش
ديمكدر فرخ وخرم لفظلرى اصل وضع
لغتلرنده مخففدر زيرا دللرنده تشديد
بوقدر بعده مشدد استعمال ايلديلر
وتشديد اكثرايله ميده واقعدر
* محصول بيت * بنم كوكلم فرخك
رويى هواسنده ومحبتنده فرخك موى كبى
آشفته وپريشاندر (بجزهندوى زلفش
هيچكس نيست * كه برخوردارشد
ازروى فرخ) هندوى زلف بيانيه شين
ضمير فرخه راجعدر ضمير اضمار قبل الذكر
طريقيله كه كس نيستى بياندر برخوردار
ايكى وصف تركيبيدر بوى نافهٔ بيتك
شرحنده مستوفى بيان ايلمشز مراد

ايدن انده كورسون * محصول بيت * فرخك هندوى زلفندن غيرى هيچ كيمسه بوقدركه برخوردار اوله روى فرخدن
يعنى همان هندوى زلفيدر روى وصالندن بهره مند برخوردار اولان انجق يعنى شويله پاك دامندر كه اندن
هيچ كيمسه متمتع اولمز زلفندن غيرى

اشارتی) (انك لعلی خلق عظیم) سرنجه اول عالی جناب اولان حبیب اللهك ذات پاکنه وصلت وجمال عالم آرای پرانوارینی رؤیت اوصاف جمیل رسول الله ایله وخلق عظیم حبیب الله ایله موصوف اولان اخص الخواص اولان امت صادقه دن سیری کیمسه بوقدر که اول مبارك ذات شریفندن وانوار جمال محمدیدن برخوردار ومتمتع اوله

﴿ سیاهی نیك بختست آنکه دائم ✵ بود همراه وهمزانوی فرخ ﴾

ابونختلو برسیاهدر اول که دائم فرخك یولداشی وهمزانوسیدر (مفردات) (سیاهی) م (نیك) ایو (بخت) طالع (است) در (آنکه) اولکه (دائم) م (بود) در (همراه) یولداش (همزانو) دیزبدیز اوتوریجی (فرخ) قوتلو (معنای اشارتی) اول اخص امتك لطیفهٔ ربانیه اولان انوار محمدیه واسرار لدنیهٔ احمدیه یه واصل اولوب نیك بختله دولت ابدی وسعادت سرمدی بولدیغی اول نور الهی اولان مبارك حبیب اللهك صلات وسلام واذکار ایله توجه کامله ده دوام وافکار ایله قربیت تام وملازمت محبت خیر الانام اوزره بردوام اولدیغندندر یاخود سعادتلو قول اولدرکه زلفك عذار محبوبه ملازم اولدیغی کبی محبت وقربیت رسول اللهه ملازم اوله

﴿ شود چون بید لرزان سرو بوستان ✵ اکر بیند قد دلجوی فرخ ﴾

سکود کبی دترنجی اولور بوستانك سروی اکر فرخك کوکل طاب ایدیجی قد موزوننی کوره (مفردات) (سود) اولور (چون) مثل (بید) سکود (لرزان) دترنجی (سرو) م (بوستان) باغ وباغچه (اکر) م (بیند) کوره (قد) بوی (دلجوی) کوکل طاب ایدیجی (فرخ) قوتلو (معنای اشارتی) (فاستقم کما امرت) سرینك محرمی سرد فتر موجودات علیه افضل التحیات افندیمزك بوستان شریعتده وطریقت وحقیقتده مانند سرو شبر اثر رسول الله ده واقتفاء حبیب الله ده استقامتله ثابت قدم اولان مرد کامل اکر بصر بصیرتله مبارك حبیب اللهك دلجوی ومتصرف عالم اولان حقیقت ذات محمدیه یه سین کورسه عظمت ومهابتی اجلالندن سکود کبی دتریوب متحیر وسرکردان اولوب سینهٔ منشرحهٔ عالم کبراسنده شؤنات اسرار توحید مشاهده سیله محو ومتلاشی اولور

﴿ بده ساقی شراب ارغوانی ✵ یاد نرکس جادوی فرخ ﴾

ای ساقی ارغوان رنکلو شرابی ویر فرخك جادو چشمنك ذکرنه وشوق وعشقنه (مفردات) (بده) ویر (ساقی) ای ساقی (شراب) م (ارغوان) بر قرمزی چیچکدر (یا) نسبیه (با) للملابسة (یاد) ذکر وشوق وعشق (نرکس) م چشمك مشبه بهیدر (جادو) ساحر (فرخ) قوتلو (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر وحدت اولان پیر معنوی حضرت الله عشقنه اول شراب خونریز وحیات بخشی برتشنهٔ زلال چشمهٔ انوار محمدیه یه لره ویر کرم ایله که اول مبارك حبیب اللهك

﴿ معجز ﴾

(سیاه نیکبختست آنکه دائم * بود همراه وهمزانوی فرخ) سیاه نیکبخت بیانیه در آنکه دائم مصراع ثانی یه مرهوندر ایکی عبارتده هم لفظی ادات مقارنتدر ✵ محصول بیت ✵ ابی طالعلی سیاهدر اولکه دائم فرخك همراه وهمزانوسی اوله مراد سیاهدن زلفیدر همزانو تعبیرندن معلومدر که زلفلری دراز اولورمش تنکیم بیتك شرحنده ادله سیله ذکر ایلشوز (شود چون بیدلرزان زان سرو بوستان * اکر بیند قد دلجوی فرخ) بیدسکود اغاجی لرزان صفت مشبهه درلرز یدندن قد دلجو اضافتی بیانیه ودلجو وصف ترکیبیدر جو یدندن کوکل استیجی معنای لازمیسی کوکل الیجیدر * محصول بیت * سرو بوستان سکود کبی دترهکن اولور اکر فرخك قد دلجوینی کوررسه یعنی خرامان قامتن سرو کوررسه غیرتدن بی اختیار دترد (بده ساقی شرابی ارغوانی * یادنرکس جادوی فرخ) بده امر مخاطبدر ساقی منادی حرف نداسی محذوف شراب ارغوانی بیانیه در یاسی حرف نسبت شراب ارغوان قرمزی شراب یاد یا حرف صله یا دلك نرکسه اضافتی لامیه در ونرکسك جادویه بیانیه واضافتلری یاء بطنی تقدیریله در * محصول بیت * ای ساقی شراب ارغوانی ویر فرخك نرکس جادوسی یادینه یعنی انك عشقنه

معجز عالم اولان چشم ما زاغ البصر عشقنه نوش ایدهلم ومشاهدهٔ حقیقت محمدیه ایله راه استقامتده کدلکه بوسعادت همت پیران مغانه محتاجدر

﴿ دوتاشد قامتم همچون کمانی ✵ زغم پیوسته چون ابروی فرخ ﴾

قامتم یای کبی ایکی قات اولدی غمدن متصل فرخك ابروسی کبی (مفردات) (دوتا) ایکی قات (شد) اولدی (قامتم) قدم (همچون) مثل (کمان) یای (یا) وحدتیه (ز) من (غم) م (پیوسته) متصل (چون) مثل (ابرو) قاش (فرخ) قوتلو (معنای اشارتی) بحمد الله توفیق باری ایله انوار محمدیه واسرار شریعت احمدیه یه وصلت ایچون راه مجاهده ریاضات ومجاهداتله قامتم یای کبی ایکی قات اولدی واول مبارك حبیب اللهك جبههٔ سعادتنده اولان نور الهیه یه مقارن ابروی محراب عاشقانه لری کبی عدم مشاهدهٔ انوار جمال رسول الله غم متصله سندن یای کبی بیلم بوکولدی

﴿ نسیم مشك تاتاری خجل کرد ✵ شمیم زلف عنبر بوی فرخ ﴾

تاتاره منسوب اولان مسك رایحه سی خجل ایلدی فرخك عنبر رایحه لو زلفنك رایحه سی (مفردات) (نسیم) رایحه (مشك) م (تاتار) هندده قریب برقبیله (یا) نسبیه (خجل) اوتانمش (کرد) ایلدی (شمیم) رایحه (زلف) م (عنبربوی) عنبر رایحه لو (فرخ) قوتلو (معنای اشارتی) غم هجراندن نیجه بیلم بوکولمسونکه اومبارك حبیب اللهك زلف عنبر بولری آهو تاتارك مسك ناف نابندن وعنبر سارای مانند کلابندن اطیبدرکه دنیا وآخرت جمیع روایح مسکیهٔ صوریه لر مسك عنبردن اطیب اولسه دخی رایحهٔ طیبهٔ رسول اللهه نسبتله معدومدر وخجلدر باخصوص صفات جلیله سنه مقارن اولان روایح مسکیهٔ رحمانیه سنك عندنده همه عالم صوری ومعنوی ذاتا وصفا تا جمله سی عدم مشابه سنده در وخجالتده درلر که (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) سلطانیدر صلی الله علیه وسلم

﴿ اکر میل دل هرکس بجایست ✵ بود میل دل من سوی فرخ ﴾

اکر هرکسك کوکلنك میلی بریره وبرد ایره ایسه بنم کوکلمك میلی فرخ جانبنه در (مفردات) (اکر) م (میل) محبت (دل) کوکل (هرکس) هرکیمسه (با) للملابسة (جای) محل (یا) وحدتیه (است) در (بود) ادات خبر (میل) م (من) بن (سوی) جانب (فرخ) قوتلو (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ولكل امة جاثیة) آیت کریمه سی سرنجه اکرچه (لانفرق بین احد من رسله) اعتباریله حقانیتده جمله برابرلردر وهرکسك میلی محبوب خدادن برینك جانبنه ایسه جمله سی حقدر وجمله سنی سورز لکن بنم میل ایتمم ومحبت کامله م اول شفاعت عظمی ومقام محمود صاحبی رحمة للعالمین وسید الاولین والآخرین اولان مبارك حبیب الله محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم جانبنه در ثبتنا الله تعالی بالقول الثابت بجاه حبیبه وبحرمة جمیع الانبیاء صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین

(دوتا شد قامتم همچون کمانی * زغم پیوسته چون ابروی فرخ) دوتا ایکی قات تابونده قت معناسنه در کمانی یاسی تنکیر ایچوندر وحدت دکلدر پیوسته بونده متصل ودائم معناسنه در بو بیتده ادات تشبیهك بری مشبه بهیله مسندر کدز تأملتدر پیوسته ابرویه نسبت یرنده واقعدر * محصول بیت * قامتم غمدن کمان کبی ایکی قات اولدی ابروی فرخ کبی (نسیم مشك تاتاری خجل کرد * شمیم زلف عنبر بوی فرخ) کردنك فاعلی شمیم زلفدر ومفعولی نسیم مشكدر تاتاری ده یاحرف نسبت خجل صفت مشبهه در اوتانغن معناسنه نسیم مشك تاتاری اضافتلری لامیه وبیانیه در شمیم زلف عنبربوی ده بویله در عنبربوی عنبر قوقولی دیمکدر * محصول بیت * تاتاره منسوب مشكك نسیمنی شرمنده ایلدی فرخك عنبر قوقولی زلفنك شمیمی یعنی رایحه سی (اکر میل دل هرکس بجایست * بود میل دل من سوی فرخ) میل دل هرکس اضافتلری لامیه در بجایست یای ثانیه وحدت ایچوندر میل دل من لامیه لردر یای بطنیله ایکی یرده بیله ✵ محصول بیت ✵ اکر هرکسك کوکلنك میلی بریره مقید ومتعلقیسه بنم کوکلمك میلی فرخ جانبندهدر یعنی اکا مقید ومتعلقدر حاصلی بنم جانانم فرخدر

(غلام همت آنم که باشد * چو حافظ چاکر هندوی فرخ) غلام همت آنم لامیه لردر که حرف بیان آن باشد مصراع ثانی یه مرهوندر چاکر قوللقجی هندودن بونده مراد قوللقدر زیرا انلرك قوللری اکثر هندیلردر وآق قوللر انلرده کران بها در اکابرنا سه میسر در انلره مالك اولمق * محصول بیت * اول کیمسه نك همتك قولیم که حافظ کبی فرخك قوللقجی سی وقولی اوله حاصلی فرخ اغا یی سونك قوایم بوغزاده فرخه واقع اولان اضافتلر لامیه لردر سابقا ذکر اولنشیدی که خواجه نك بعض حروفده واقع اولان غزللری زیاده سست وواهیدر بودرت غزل اول جمله دندر

غلام خاطر آنم که باشد * چو حافظ چاکر وهندوی فرخ

اول کیمسه نك خاطر بنك غلامیکه اوحافظ کبی فرخك چاکری و بنده سی اوله (مفردات) (غلام) م (خاطر) طبیعت (آن) اول (م) بن (باشد) اوله (چو) مثل (حافظ) م (چاکر) قول (هندو) سیاه قول (فرخ) قوتلو ومبارك (معنای اشارتی) اول کیمسه نك طبیعت مستقیمه سنه وفکر صحیحنه غلامکه حافظ کبی اولمبارك حبیب اللهك بندهٔ فرمانی اولوب شریعت یولندن چقمیه وسویدای قلبده محبتنی کتم ایله طریقت وحقیقتده مازاغ البصر سلطانیتك طفلی اولوب اقاء اللهه واصل اولنجه کوز اوجیله ماسوی اللهه باقمیه منه الله بشفاعته

حرف الدال

دیدی ای دل که غم عشق دکربار چه کرد * چون بشد دلبر ویا یار وفادار چه کرد

کوردکی ای کوکل که عشق غمی برکره دخی نه ایلدی چونکه دلبر کتدی . یار وفادار بنه نه ایلدی (مفردات) (دیدی) کوردکی (ای دل) ای کوکل (غم عشق) م (دکربار) برکره دخی (چه) نه (کرد) ایلدی (چون) چونکه (بشد) کتدی (دلبر) م (با) للملابسة (یار) م (وفادار) وفا طوتیجی (چه) نه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) سرنجه عاشق صادق مقام تلوینده اولدیغیچون قبض حالندن اشتکا یورر که کوردکی ای کوکل عشق غمی برکره دخی بنه بزه نه ایلدی چونکه قبض سببیله فیض وتجلی رفع اولوب حالت استتارده فریاد وفغانله ودرد والمله بو یار وفادار بنه نه ایلدی

آه ازان نرکس جادو که چه بازی انکیخت * آه ازان مست که با مردم هشیار چه کرد

آه اول ساحر چشمدنکه نه عجب اویون پیدا ایلدی آه اول مستدنکه عقلالی آدمه نه ایلدی (مفردات) (آه) اظهار حزن ایچوندر (از) من (آن) اول (نرکس) م چشمك مشبه بهیدر (جادو) ساحر (چه) نه (بازی) لعب (انکیخت) قوپاردی (آه) م (ازان) اندن (مست) م (با) للملابسة (مردم) آدم (هشیار) عقلالی (چه) نه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) آه اول ذاتدن وصفاتنده وافعال حکمیه سنده عقوللر متحیر وسرکردان اولان ذات باریدنکه نه عجب حکمتلر اظهار ایلدی آه اول غنی عن العالمین اولان ذات بیچوندنکه مرتبهٔ عشقده مردم هشیارك عقلنی تارمار ایدوب مقتضای محبتیله نیجه درد و بلایه کرفتار ایتمکله نه لر ایلدی

اشك من رنك شفق یافت زبی مهری یار * طالع بی شفقت بین که دربن کار چه کرد

بنم کوزم یاشی یارك محبتسزلکندن شفق رنکنی بولدی شفقتسز طالعی کور که بوایشده نه ایلدی (مفردات) (اشك) کوزیاشی (من) بن (رنك) م (شفق) قرمزی (یافت) بولدی (ز) من (بی) نفی (مهر) محبت (یار) م (طالع) یلدز

واقع اولان غزللری زیاده سست وواهیدر بودرت غزل اول جمله دندر (وله فی حرف الدال رحم الله روحه) (ونور ضریحه) (دیدی ای دل که غم عشق دکربارچه کرد * چون بشد دلبر ویا یار وفادارچه کرد) دید فعل ماضی مفرد مخاطب متضمندر معنای استفهامی کوردکی دیمکدر که حرف بیان دیدی غم عشق اضافتی لامیه در دکربار بحسب لغت برکره دخی دیمکدر اما استعمالده کنه معناسنده در چون ادات استفهامدر عربیده کیف معناسنه نیجه کتدی دلبر دیمکدر یا بونده ادات صله در یای مفرد کبی چون بشد غم عشقدن بدلدر وفادار وصف ترکیبیدر داریدندن وفا طوتیجی معناسنه یعنی وفاایدیجی دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل کوردکی عشقك غمی بنه نه ایلدی دلبر نیجه کتدی و یار وفاداره نیلدی حاصلی یارك کتدوکی وادیٔ فراق وهجرانده قویوب کتدیکندن شکایتدر (آه ازان نرکس جادو که چه بازی انکیخت * واه ازان مست که با مردم هشیار چه کرد) نرکس جادو چشم دن کنایتدر بازی اوینه دیرلر آنکیخت قوپاردی یعنی پیدا ایلدی با ادات صله مردم هشیار اضافتی بیانیه در چشمه نسبت جادو ومست ومردم مراعات نظیر قبیلندندر ومست وهشیار تضاد * محصول بیت * آه اول چشم جادودن که نه لعب پیدا ایلدی وآه بومستانه دن یعنی چشم جانادن که مردم هشیاره نه ایش ایشلدی حاصلی جانانك مستانه وفتان چشمندن شکایتدر (اشك من رنك شفق یافت زبی مهری یار * طالع بی شفقت بین که دربن کارچه کرد) مصراع اولده اولان اضافتلر لامیه لردر وطالع بی شفقت اضافتی

بیانیه شفقت شینك وفانك وقافك فتحه لریله محبت معناسنه در * محصول بیت * بنم کوزم یاشی یارك محبتسزلکندن شفق رنکین بوالدی یعنی قزل قان اولدی شفقت سز و محبت سز طالعی کور که بوایشده نه ایلدی شفق له شفقت تجنیس زائد در بشفق اخشامه قرشی کوکك کنارنده کورینن قزل باوتلره دیرلر

(برق ازمنزل لیلی بدرخشید سحر * وه که باخرمن مجنون دلفکار چه کرد) برق شمشك یاوخشت ایچوندر منزل لیلی اضافتی لامیه در بدرخشید باحرف تأکیددر خشید فعل ماضی مفرد غائبدر فاعل ضمیر تحت فعلده مستتر برقه راجعدر سحر مفعول فیهیدر درخشیدك که حرف بیان باحرف صله خرمن مجنون اضافتی بیانیه خرمندن مراد وجودیدر مجازا دلفکار وصف ترکیبی اقسامندندر افکار کاف عجمیله وهمزه نك ثبوتیله وسقوطیله لغتدر دلی مجروح دیمکدر * محصول بیت * لیلی منزلندن سحر برشمشك یارادی ویلدرادی وه که مجنون دلفکارك وجودی خرمننه نلر ایلدی یعنی یاقدی و یاندردی

(بی) نفی (شفقت) مرحمت (بین) کور (در) فی (این) بو (کار) ایش (چه کرد) نه ایلدی (معنای اشارتی) بحمدالله درکاه بی نهایت اولان اللهك درد عشقی درونمده ثابت اولدقجه هر برمرتبه ده مشاهدهٔ تام آرزوسیله اولدیغی مرتبه یی ما فوقنه نسبت حجاب وافتراق عد ایدوب کوزلرمدن اشك غیرتی شفق رنکنده آل قان اولهرق روان ایلدم وکمال اشتیاقدن دردحسرتله دیرمکه شفقتسز طالعمی کورکه بوکار عشقده بکانه ایلدی

برق ازمنزل لیلی بدرخشید سحر * وه که باخرمن مجنون دلفکارچه کرد

سحر وقتی لیلانك منزلندن بر برق یلدرادی داد که کوکلی مجروح مجنونك خرمننه نه ایلدی (مفردات) (برق) شمشك (از) من (منزل) م (لیلی) محبوبه (رخشید) یلدرادی (وه) حیف وداد (با) للملابسة (خرمن) م (مجنون) عاشق (دلفکار) کوکلی فکرلی ومجروح (چه کرد) نه ایلدی (معنای اشارتی) حیف یامددسحر وقتی محبوب حقیقینك جانب قدسیه سندن مجنون عشق الهی اولان عاشقه بر انوار تجلیٔ ذات الهی پرتوی ایرشمك ایله فراقدن سینه سی شرحه شرحه اولمش عاشق مجنونك وجودی خرمننی نه کونه فنایه ویرمشدرکه ادراك عقلدن برتردر

ساقیا باده بیاور که نکارندهٔ غیب * نیست معلوم که در پردهٔ اسرار چه کرد

ای ساقی کتورشرابیکه غیب نقاشی معلوم دکلدرکه اسرار پرده سنده نه ایلدی (مفردات) (ساقیا) ای ساقی (باده) شراب (بیاور) کتور (نکارنده) نقاش (غیب) م (نیست) دکل (معلوم) بیلنمش (در) فی (پرده) م (اسرار) سرلر (چه) نه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای درد واشنا فك شرحن ویریجی وعاشق مجروحك دردینه درمان کوریجی ساقیٔ کوثر وحدت اولان پیرم حضرت الله عشقنه حیاتده اولدیغم مدنجه شراب عشق الهی بی کتور بزه و برکه قول قوللقده کرکدر برآن توجهه حقدن منقطع اولمیه لم (وعنده ام الکتاب) سرنجه نقاش غیب ازلی معلوم دکلدرکه ورای پردهٔ اسرارده نه ایلدی ای پیران طریقت سزك همتکزله وحضرت اللهه حسن ظن ایله ناامید اولمیه لم والله بولندبرآن کسلمیه لم که هادی اولان الله ارحم الراحمین وهادی المضلین ولا یضیع اجر المحسنین در

آنکه برنقش زد این دائرهٔ مینایی * کس ندانست که در کردش پرکار چه کرد

اول اللهکه بومینایی اولان دائره یی نقش اوزره اوردی کیمسه بیلدیکه فلك پرکار کبی دونوشنده نه ایلدی (مفردات) (آنکه) اولکه (بر) علی (نقش) م (زد) اوردی (این) بو (دائره) دوراییجی (مینا) لاجوردی طاش وکوك بونجق (یا) نسبیه (کس) کیمسه (ندانست) بیلمدی (در) فی (کردش) دونمك (پرکار) پرکل (چه) نه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله

وکل ایلدی زیرا شمشك هرنیه مساس ایدوب یاپشورسه انی یقار حاصلی برق عشق لیلی ساری اولوب مجنون نامرادك خرمن وجودینی احراق ایلدی (ساقیا جام میم ده که نکارندهٔ غیب * کس ندانست که در کردش پرکارچه کرد) بعض نسخه ده ساقیا باده بیاور دوشمش وبعضیسنده ساقیا باده بکردان واقع اولمش ساقیا منادی جام می اضافتی لامیه در وده امر مخاطبدر و بر دیمکدر مفعول اولی ضمیر متکلم ومفعول ثانیسی جام می درکه حرف تعلیل نکارنده اسم فاعل نکاریدندن نقاش معناسنه غیبه اضافتی لامیه در بوترکیب مصراع ثانی یه مرهوندر ندانست فعل ماضی مفرد غایب بیلدی دیمکدر که حرف بیان ندانست در کردش اسم مصدر در دونش معناسنه معلوم اوله که بویله شینله یعنی ما قبلی مکسور شینله کلن الفاظه اسم مصدر دیرلر مثلا روش وجنبش ودانش شینلری کبی پرکار ترکچه پرکل دیدکاری ایکی ایاقلی آلتدرکه دائره یی انکله چیزرلر کردشك پرکاره اضافتی لامیه در ومصدرك فاعلنه اضافتیدر پرکاره نسبت کردش مناسبدر * محصول بیت * ای ساقی بکا جام می ویرکه غیب نقاشی یعنی خدای تعالی کیمسه بیلدی کردش پرکارده نه صنعت ایشلدی یعنی فاعل مختار اشیایی نیجه خلق ایلدی ونیجه تصویر ایلدیکنی کیمسه بیلدی واکلادی پس بومعنادن بحث منتج دکل ایمدی باده ویرکه بوقیل وقالی ترك ایدوب آسایش ایدملم دیمکدر (آنکه برنقش زد این دائرهٔ مینایی * نیست معلوم که در پردهٔ اسرار چه کرد) آن اسم اشارتدر خالق اشیایه که رابط صفت برنقش برلفظی تصحیف اولمغه قابل یعنی

برنقطه ایله واوج نقطه ایله اولمق ممکن برنقطه ایله اوانجه نقش اوزرینه اوردی دیمکدر یعنی بی نقش وضع ایلدی اوج نقطه ایله اوانجه نقشله مماووضع ایلدی دیمکدر یعنی نجوم وکواکبله آراسته و پیراسته خلق ایلدی دیمکدر واکمل وجهنه دائرهٔ مینایی اضافتی بیانیه در مینا یشیل صرچه یه دیرلر اخرنده کی یا حرف نسبت مینایه منسوب دیمکدر فلکی یشیل صرچه یه تشبیه ایلمشدر * محصول بیت * اول خالق اشیا که بو یشیل فلکی منقش ومزین یاراتدی بیلمدیکه پردهٔ اسراره نه ایش ایشلدی یعنی سعید کیمی خلق ایلدی وشقی کیمی ومعمر کیمی وقلیل العمر کیمی الی غیر نهایه حاصل اسرار غیبیه سنه کیمسه مطلع دکلدر که بو اشیایی نیجه ونه طریقله خلق ایلدی

(فكر عشق آتش غم د ردل حافظ زد وسوخت * ياردرينه بينيد كه يابارچه كرد) فكر عشق اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتدر وآتش غم اضافتى بيانيه در درحرف صله دل حافظ اضافتى لاميه در زد فعل ماضى مفرد غايب ضمير فاعل تحتنده مستتر فكر عشقه راجعدر ومفعولى دل حافظ سوخت بونده لازمله متعدى مابيننده مشتركدر دل حافظ يانده وبادل حافظى ياقدى ديمكدر يار ديرينه اضافتى بيانيه در يارد يرينه دن مراد عشقدر ير كچ وقديم معناسنه ويانسبت ايچوندر ونون تأكيد ايچوندر بينيد امر جمع مخاطبدر كورك ديمكدر كه حرف بيان بيبندر

(انازينا السماء الدنيا بمصابيح) آيت كريمه سى سرنجه حضرت الله قوللرينه ظلمات لياليده طريقلرينه هدايت ويرمك ايچون بودوراديجى لاجوردى فلكى كواكب مضيئه لره مزين ومنقش قيلدى بومعماى حكمت الهيه يى كيمسه بيلمزكه معدومى وجوده كتوروب وموجودى عدمه كوتورمكلكه استعداد ويرمك ايچون بوپر كل كبى فلكك دونوشنده نه ايشلدى ونه حكمتى اولديغى بيلمز كذلك سماء معنوى اولان قلوبى عارفانى مصابيح علم وحكمتله واسرار معرفتله مزين قيلدى نيجه ظلمت بشريتده وراه ضلالتده كراه اولنلره بلكه وصلت الى الله مستعد اولنلره ارشاد واهدا قيلق ايچون لكن برمرتبه ده غرور واعتراض يوقدركه بونلرك دخى عاقبتى ودور وحركاتنك نهايتى نه كونه اولديغن كيمسه بيلمز مشدرهمان قوله لايق اولان كندى قوللغنده اولوب اسرار دهردن وقدرت حقده بحثدن كف لساندر

❊ فكر عشق آتش غم دردل حافظ زدوسوخت * ياردرينه بينيد كه بايارچه كرد ❊

عشق فكرى غم آتشنى حافظك كوكلنه اوردى وياقدى قديم يارى كوركه يارينه نه ايلدى (مفردات) (فكر) م (عشق) م (آتش) م (غم) م (در) فى (دل) كوكل (حافظ) م (زد) اوردى (سوخت) ياندى (يار) م (ديرينه) قديم (بيبيد) كورك (بايار) يارينه (چه) نه (كرد) ايلدى (معناى اشارتى) استعيذ بالله (يحبهم ويحبونه) نظم جليلى سرنجه بحمد الله حضرت الاهك عطاسيله اولان عشق الهى فكرى مايهٔ سرور ابدى قيلنان آتش دردوغم شهنشاهى يى حافظك دل آكاهنه اوردى وياقدى اول محبوب ازلينك كرم واحساننه تجليسنى كوركه (اشد البلاء على الانبياء) سرنجه كند وبه محبت ايدوب يار اولنلره نه ايلدى مقتضاى عشق جهانى عاشقه زندان ايلكدر

❊ وله ايضا ❊

❊ سحر بلبل حكايت باصبا كرد * كه عشق روى كل باما چها كرد ❊

سحر وقتى بلبل بادصبايه حكايت ايلدى كه كلك جمالى عشق بزه نه لر ايلدى (مفردات) (سحر) وقت سحر (بلبل) م (حكايت) م (باصبا) صبا بلينه (كرد) ايلدى (عشق) م (روى) يوز (كل) م (باما) بزه (چها) نلر (كرد) ايلدى (معناى اشارتى) وقت سحرده لذت مناجاته نيازمند اولان عاشق ذاكر وسيله اولان شيخنه بافيض الهى به حال خجسته سندن حكايت ايلديكه اول كل كبى نازك محبوب حقيقينك جمالى عشق بزه نه لر ايلدى

❊ ازآن رنگ رخم خون دردل انداخت * وزين گلشن بخارم مبتلا كرد ❊

اول رنك رخدن كل بنم كوكله قان آندى دخى بوكلشندن بنى خاره مبتلا ايلدى (مفردات) (از) من (آن) اول (رنك) م (رخ) م يكاف (م) بنم (خون) قان (در) فى (دل) كوكل (انداخت) آندى (و) دخى (زين) بوندن (كلشن)

كورك ديمكدر كه حرف بيان بيبندر بايار باحرف صله * محصول بيت * عشق فكرى غم وغصه آتشين حافظك كوكلنه اوردى وياقدى اسكى يارى كورك كندى يارينه نه ايشلدى يعنى عشق كه حافظك يارديرينه سيدر وصاحب قديمى كورك نامراده نه ايشلر ايشلدى يعنى ياقدى وافنا ايلدى حافظى (وله ايضا) (سحر بلبل حكايت باصبا كرد * كه عشق روى كل باما چها كرد) سحردن مراد صباح وقتيدر بلبل مبتدا ومابعدى خبرى كه حرف بيان حكايت باحرف صله صبا كونله كيجه برابر اولدقده شرقدن اسن يله ديرلر اما شعرادلنده كوى جانان قبلندن هبوب ايدن ريحه ديرلر هرنه وقت اسرسه عشق روى كل لاميه در باما باحرف صله چها چه نك جمعيدر مبالغه يى متضمندر كرد فعل ماضى مفرد غائب ايلدى ديمكدر ضمير فاعل تحتنده مستتر عشقه راجعدر * محصول بيت * سحر وقتنده بلبل صبايه حكايت ايلديكه روى كلك عشقى بزه نه لر ايلدى يعنى بزى آواره وبيچاره ونالان وكريان ايلدى (ازآن رنك رخم خون در دل انداخت * وزين كلشن بخارم مبتلا كرد) ازآن اسم اشارتدر رنك رخه رنك رخ اضافتى لاميه در ميم متكلم معنى جهتنده دله مقيددر دلم تقديرنده انداخت فعل ماضى مفرد غائب ضمير فاعل تحتنده مستتر بيت اولده كى عشقه راجعدر ومفعولى اولى خوندر وثانيسى دردلم در وزين واو حرف عطف كردى انداخته عطف ايچوندر زين زا حرف ابتدا اين اسم اشارتدر كلشنه بخارم باحرف صله ميم متكلم معنى جهتنده كلشنه مقيددر مفعول به غيرصريحيدر كردك وضمير متكلم مفعول اول صريحى ومبتلا ثانيسى * محصول بيت * عشق اول رنك رخ كلدن يوركه

❊ كل ❊

قان براقدى يعنى يوركمى خون ايلدى دخى بوكلشندن بنى خاره مبتلا ايلدى حاصلى كل عرض جمال ايدوب بنى عاشق ايلدى وبرايكى كون بوزمه كلوب نابديد اولدى وانك عشق بنى كلشنك خار وخسنه مبتلا ايلدى حاصلى كل كيدوب خار وخس كلشنك دامانى طوتد بكندن شكايتدر بونك كبى يرلرده دادن مراد بوركدر كوكل دكل

كل مكانى (با) للملابسة (خار) ديكن (م) بنى (مبتلا) كرفتار (كرد) ايلدى (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقى بزى اول ذات بيچوننده قائم صفات جليله سيله متصف ومتخلق قيلق حكمتندن ايچون بحمد الله آتش عشقله جكرم ياقوب كوكلمه قان آندى ودرد وغمنه براقدى وكلشن اسرار معرفتى نشئه سندن دوستلرينه بخش ايتديكى اشد البلا وخار مغيلان طريق عشقى اولان ولاله مبتلا ايلدى بنم اللهمه حسن ختم سلك انبياسنده بزى ثابتقدم ايتسيدر بجاه سيد الانبياء صلى الله تعالى عليه وسلم

❊ غلام همت آن نازنينم * كه كارخير بى روى وريا كرد ❊

اول نازنينك همتنك غلاميم كه خير ايشى ريا سز ايلدى (مفردات) (غلام) كوله (همت) دعا (آن) اول (نازنين) نازلى (م) بن (كار) ايش (خير) م (بى) نفى (روى) زائد (ريا) آخرت عمليله دنيا طلب ايلمك (كرد) ايلدى (معناى اشارتى) دائما جميع افعال واقوالى خالص لوجه الله اولوب غرض نفسانيه دن عارى اولان نازنين خدا ارك همتنك غلاميمكه درد عشقله جكرى خون اولمش وپردهٔ بشريتده محجوب قالمش عاشق درمانده لره همتلرى عالى اولديغندن باعث وصلت اولان ارشاد فعلى وجميع خير ايشى ريا سز وغرض وعوضسز ايلدى

❊ خوشش بادآن نسيم صبحكاهى * كه دردشب نشينان را دوا كرد ❊

انك اول صباح وقتنك نسيمى خوش اولسون كه شب نشينلرك دردينه دوا ايلدى (مفردات) (خوش) م (ش) ضمير (باد) اولسون (آن) اول (نسيم) بادصبا (صبحكاه) صباح وقتى (يا) نسبيه (كه) زيرا (درد) م (شب نشينان) كيجه اوتوريجيلر (را) ادات مفعول (دوا) م (كرد) ايلدى (معناى اشارتى) اول خالص لوجه الله احياء ليالى ايتمك سببيله فيض سحرى يه واصل اولان عاشقك خوش حالى كندوده ثابت اولسونكه اول فيض سحرى احياء ليالى ايدنلرك هجران دردنى دفع ايليوب وصلت دواسيله كندلرينى شرفياب ايلمشدر

❊ من از بيكانكان ديكر ننالم * كه بامن هرچه كرد آن آشنا كرد ❊

بن غيرى بيكانه لردن ناله ايلمزم زيرا بكا هرنه كه ايلديسه اول آشنا ايلدى (مفردات) (من) بن (از) من (بيكانكان) يادلر (ديكر) غيرى (ننالم) ناله ايلمزم (كه) زيرا (بامن) بكا (هرچه) هرنه (كرد) ايلدى (آن) اول (آشنا) بيلش (كرد) ايلدى (معناى اشارتى) عاشقينه اولان فيض واحسان وتجليات بى پايان جمله سى حضرت اللهدن اولديغى ظهوراتى غيريدن كورمك خطادر وتفرقه ده اولوب اسرار توحيددن محجوبيدر مقتضاى توحيد جمله ظهوراتى حقدن كورمك لازم اولنجه بن غيرى يادلردن ناله ايلمزم زيرا بكا هرنه ايلديسه اول آشناى ازلى ايلدى

(غلام همت آن نازنينم * كه كارخير بى روى وريا كرد) غلام همت اضافتى لاميه در همت قصد معناسنه كه حرف رابط صفت * محصول بيت * اول نازنينك همتى قوليم كه خير ايشى بى روى وريا ايشلدى يعنى خير ايشى حسبة لله اشليه سمعه وريا ايشليه (خوشش بادآن نسيم صبحكاهى * كه دردشب نشينان را دوا كرد) خوشش شين ضمير اضمار قبل الذكر طريقيله كردك مضمر فاعلنه راجعدر باد مقام دعاده واقع اولمش اولسون ديمكدر بادك نسيمله جهتنده تناسب رعايتى وار نسيم صبحكاهى بيانيه در ياسى حرف نسبت كه حرف رابط صفت اصل كلام انكه ايدى انك مشار اليهى كردك فاعلى وشين مذكورك مرجعى اليه در وجائزدركه اصل كلام هركه اوله پس كه اسم اولور كيم معناسنه وهر حذف اولدقده نكره حرفيه مبدل اولور يعنى حرف بيان اولور * محصول بيت * صباح نسيمى اول كيمسه يه خوش اولسونكه شب نشينلرك يعنى احياى ليل ايلين عشاق مهجورلرك دردينه دوا ايلدى (من از بيكانكان ديكر ننالم * كه بامن هرچه كردان آشنا كرد) ديكر بونده دخى معناسنه ننالم اكلمم ديمكدركه حرف تعليل با حرف صله آشنا بونده بيلش ديمكدر مقابل بيكانه تضاد صنعتيدر * محصول بيت * دخى بن بيكانه لردن اكلمم زيرا بكا هرنه كه ايلدى ايسه اول آشنا ايلدى آشنادن مراد جانادر وبيكانه دن مراد اغياردر ايمدى بكا جفاى ايدن ياردر اغيار دكلدر

(کرازسلطان طمع کردم خطا بود * ورازد لبر وفا جستم جفا کرد) طمع طالك ومیمك فتحه لریله معروف طمع میمك فتحیله امید معناسنه در دین اصابت ایلدی زیراطمع میمك سکونیله رجا معناسنه * محصول بیت * اکر پادشاهدن اسباب واموال طمع ایلدمسه خطا ایمش واکر دلبردن وفا ایستدمسه جفا ایلدی حاصلی خدادن ایستمك کرك که آندن غیریدن ایستمك ذریعهٔ خسراندر (بهرسو بلبل عاشق در افغان

❊ کرازسلطان طمع کردم خطا بود ❊ ورازدلبروفا جستم جفا کرد ❊

اکرسلطاندن طمع ایتدمسه خطا اولدی واکردلبردن وفا ایستدمسه جفا ایلدی (مفردات) (کر) اکر (از) من (سلطان) م (طمع) امید (کردم) ایلدمسه (خطا) م (بود) اولدی (ور) اکر (از) من (دلبر) محبوب (وفا) م (جستم) ایتدمسه (جفا) جور (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) مقام توحیدده اکر اول سلطان حقیقیدن کندووصات ذاتیه سندن غیری امید ایتدمسه خطادر واکراول محبوب حقیقیدن اظهار وجود ایدوب وحضورنده محوفنا اولیوب وفا ایستدمسه مراد محبوب بنم اوزره غالب اولوب نیجه ابتلا لرله بکا جفاصورتن ایلدی

❊ بهرسو بلبل بی دل درافغان ❊ تنعم ازمیان باد صبا کرد ❊

هرجانبده برعاشق بلبل افغانده ذوق وتنعمی اورتادن باد صبا ایلدی (مفردات) (بهرسو) هرجانبده (بلبل) م (یا) وحدتیه (بی دل) عاشق (در) فی (افغان) م (تنعم) ذوق (از) من (میان) اورته (باد صبا) سحر یلی (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (العاشق اذا سکت هلك) سرنجه مقام تلوینده اولان عاشق سکوتله کتم اسرار ایده میوب هرنه برده بولنورسه درد عشقله فریاد وفغانده در همان اورتادن کیز اوذوق وتنعم غذای معنویه یی تمکینده اولان عارف مظهر فیوضات الهی ایلدی

❊ نقاب کل کشید وزلف سنبل ❊ کره بند قبای غنچه واکرد ❊

کلك نقابنی وسنبلك زلفنی چکدی غنچه نك قفتاننك دوکمه سنی وباغنی چوزدی (مفردات) (نقاب) پرده (کل) م (کشید) چکدی (زلف) م (سنبل) م (کره بند) بجملر کیدیکی قفتانك قوانق التنده اولان باغی یاخود دوکمه سی (قبا) قفتان (غنچه) م (وا) کسبرو (کرد) ایلدی یاخود واکرد چوزدی (معنای اشارتی) زیرا اول عارف محبوب حقیقینك نقاب جمالنی کشف ایدوب حق الیقین مرتبه سنه واصل اولمشدر وروضهٔ توحیدده سنبل اسرار صفات الالهی کاهی علیه معاینه قیلمشدردخی قیودات بشریه دن وعلاقهٔ وجوددن جمله سد وبندلری محووفنایه وروب وجوزوب انوار لاهوتیه یه مشاهده بولمشدر

❊ بشارت بربکوی میفروشان ❊ که حافظ توبه اززهد ریا کرد ❊

میفروشلر محله سنه بشارت ایلت که حافظ ریا ایله اولان زهددن توبه ایلدی (مفردات) (بشارت) مژده (بر) ایلت (با) للملابسة (کوی) محله (میفروشان) شراب صاتیجیلر (حافظ) م (از) من (زهد) دنیادن اعراض (ریا) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) مشایخ عظامه مژده ایلتکه حافظ حضرت الالهك عونیله مقام عرفانه واصل اولوب حظوظات نفسانیه دن اولان عبادات صوریه دن وریا ایله اولان زهد وتقوی کوسترمدن توبه ایلدی وشرك معنویلردن خلاص اولدیکه (المعصوم من عصمه الله)

❊ وفاازخواجکان دهر بامن ❊ کمال دولت ودین بوالوفا کرد ❊

تنعم * درمیان بادصبا کرد) باحرف ظرف سو جانب معناسنه * محصول بیت * بلبل عاشق هرجانبده افغان وناله وزاری ایلمده اما اورتالقده تنعمی بادصبا ایلدی (نقاب کل کشید وزلف سنبل * کره بنده قبای غنچه واکرد) (بو بیت) صبانك تنعمی بیان ایدر نقاب کلدن مراد پردهٔ غنچه در پس اضافتی لامیه در وجائزدرکه استعاره طریقیله اکا برنقاب اثبات ایلیه پس اضافت بیانیه اولور وزلف سنبلده بویله در کربنده دوکمه قبای غنچه دن مراد بشیل ظرفیدر واکرد اچدی دیمکدر * محصول بیت * بلبل صبانك دست درازلغندن شکایت ایدوب دیرنقاب کلی چکدی وکلك نقابنی چکدی زلف سنبلده وغنچه نك لباس وقباسنك دوکمه لرنده چوزدی حاصلی بو قدر دست درازلقلر ایلدی دیو شکایت ایدر مقصود بودرکه الله تعالی باد صبایی بونلره خدمتکار ایلمشدر اکراول بونلرك هر برینك حالنه نسبت نوازش دست ویرمسه بونلر بوتاب وطراوتی وبوفتح کشایی قنده بولوردی چورر وباقوررردی وبالجمله (ع) ابرو بادومه وخورشید وفلك درکارند (بشارت بربکوی می فروشان * که حافظ توبه اززهد وریا کرد) بشارت بانك کسریله مصدر در درایت وزنی اوزره مشتاق معناسنه برفعل امر مخاطبدر بریدندن ایلت دیمکدر بکوی باحرف صله می فروشان جمع می فروشدر فروشیدندن وصف ترکیبیدر شراب صاتیجی دیمکدر یعنی میخانه جی برلفظنك مفعول صریحی بشارت وغیرصریحی بکویدر کویك می فروشانه اضافتی لامیه درکه حرف بیان بشاندر * محصول بیت * خواجه خطاب عام ریقیله بیورر میخانه جیلر محله سنه مشتاق ایلت که حافظ زهد وریادن توبه ایلدی یعنی من بعدزرق وریایی ترك ایلدی (وفاازخواجکان شهر با من * کمال دولت ودین بوالوفا کرد) وفا کردك مقدم مفعولی بوالوفایه راجع ضمیرفاعلی * محصول بیت * شهر خواجه لرندن بکا وفایی کمال الدین بوالوفا ایلدی یعنی بکا رعایت واعزاز واکرام ایلیان خواجه بوالوفادر (وله ایضا)

❊ زمانه ❊

(بلبلی خون جکر خورد وکلی حاصل کرد * باد غیرت بصدش خار پریشان دل کرد) بوغزل خواجه نك اوغلی وفاتنه مرثیه سیدر بلبلیده یا وحدت ایچوندر بلبلدن مراد خواجه کندیسیدر کلیکده یاسی وحدت ایچوندر ومراد کلدن اوغلیدر خون جکر اضافتی لامیه درخورد مشترکدر بیکله ایچمك ماینده بونده مراد ایچمکدر بادغیرت اضافتی لامیه در

زمانه خواجه لرندن بکا وفایی دولت ودینك کمالی بوالوفا ایلدی (مفردات) (وفا) کرم (از) من (خواجکان) افندیلر (دهر) دنیا (بامن) بکا (کمال) م (دولت) م (دین) م (بوالوفا) وفاباباسی یعنی کرم معدنی (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) حضرت الالهك عطاسی وعصمتله اولان مرتبهٔ عرفانه وصلت کرمی بکا علماء رسمیدن ومشایخ صوریدن دکلدر بلکه دین ودولت معنوینك کمالنی جامع حضرت الالهك ظاهرا وباطنا عهدنه جمله دن زیاده وفاایدیجی برعارف بالله بوزمدن فتح اولمشدر خود بخودانه دکلدر ❊ وله ایضا ❊

❊ بلبلی خون جکر خوردوکلی حاصل کرد ❊ بادغیرت بصدش خار پریشان دل کرد ❊

بربلبل جکر قانن یدی وبرکل حاصل ایلدی غیرت یلی یوز خارله انی پریشان دل ایلدی (مفردات) (بلبل) م (یا) وحدتیه (خون) قان (جکر) م (خورد) یدی (کل) م (یا) وحدتیه (حاصل) م (کرد) ایلدی (باد) یل (غیرت) م (با) للملابسة (صد) یوز (ش) ضمیر (خار) دیکن (پریشان) م (دل) کوکل (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) برعاشق درد عشقله جکرقانن ییوب هزاردرد وبلایه تحمل ایدرك برولدقلب یاخود کل کبی برولد صوری نسبی حاصل ایلدی اول کل کبی ولد عاشقك نظرنده کلوب معشوق حقیقیله عاشق میاننده پرده وشرکت اولدیغیچون غیرت عشق شرکت قبول ایتیوب اول عاشق حاصل ایتدیکی ولدك زوالیله یوزدرلو مصیبته مبتلا ایتکله قلبنی پریشان ایلدی

❊ طوطئی راباخیال شکری دل خوش بود ❊ ناکهش سیل فنانقش امل باطل کرد ❊

برطوطینك برشکر خیالیله کوکلی خوش ایدی ناکاه فنا سیلی انك امیدی نقشنی بوزدی وباطل ایلدی (مفردات) (طوطی) م (همزه) وحدتیه (را) ادات مفعول (با) للملابسة (خیال) م (شکر) م (یا) وحدتیه (دل) کوکل (خوش) م (بود) ایدی (ناکاه) آکسزین (سیل) م (فنا) م (نقش) م (امل) امید (باطل) فانی (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اول طوطی طبع اولان عاشقك اول ولد خیالنده وفکرنده شکرکبی لذت ویرمکله عاشقك کوکلی خوش اولمشیدی اول غیرت معشوقدن اول ولده برفنا سیلی کلوب عاشقك امیدی نقشنی ومحبوب حقیقی یه محبتده شریك قلدیغی ماسوا سنی بوزوب محو ایتمشدرکه برکوکلده ایکی محبوب جمع اولماشدر

❊ قرة العین من آن میوهٔ دل یادش باد ❊ که خود آسان بشدوکار مرا مشکل کرد ❊

بنم اول کوکلم میوه سی کوزم نوری انك ذکری اولسون که کندی آسان کتدی وبنم ایشمی مشکل ایلدی (مفردات) (قرة العین) کوزسروری ونوری (من) بن (آن) اول (میوه) یمش (دل) کوکل (یاد) ذکر (ش) ضمیر (باد) اولسون (که) زیرا (خود) کندی (آسان) قولای (بشد) کتدی (کار) ایش (مرا) بنم (مشکل) کوچ (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (اولادنا اکبادنا ان عاشوا اتعبونا وان ماتوا

بصدش شین ضمیر بلبله راجعدر ومعناده خاره مقید در بصد خارش تقدیرنده * محصول بیت * بربلبل جکر قانن ایچوب برکل حاصل ایلدی یعنی نیجه زحمت چکوب برکل تحصیل ایلدی اما غیرت یلی یوزدیکنله اول بلبلی پریشان خاطر ایلدی یعنی کلی یغما ایدوب دیکنی پریشه قومغله پریشان دل ایلدی حاصلی یارکیدوب اغیار قالمغله پریشان اولدی (طوطئی رابهوای شکری دل خوش بود * ناکهش سیل فنا نقش امل باطل کرد) طوطی یا وحدت ایچوندر بهوای با سببیه هوا آرزو معناسنه شکری یا حرف وحدت ویا تنکیردر هوانك شکره اضافتی لامیه در ناکهش شین ضمیر طوطی یه راجعدر ومعنی جهتنده امله مقید در سیل فنا اضافتی بیانیه در نقش امله بویله در سیل فنا مبتدا باطل کرد خبری طوطیدن مرادی بنه کندیدر وشکردن مراد اوغلی * محصول بیت * برطوطینك برشکر ارزوسیله کوکلی خوش ایدی یعنی آرزو ایدردی که برشکره مالك اولیدی اما ناکهان سیل فنا نقش املنی باطل ایلدی یعنی بنده اوغل صاحبی اولدم دیو مسرور ایدم اما اجل سیلی کلدی وفنایه ویردی وایلدیکم امیدی باطل ایلدی حاصلی اوغل حقنده نیجه دوراو امیدم وارایدی اما هب لغو اولدی (قرة العین من آن میوهٔ دل یادش باد * که خود آسان بشد وکار مرا مشکل کرد) قرة العین کوزك ایدیکی منه اضافتی لامیه در آن اسم اشارتدر قرة العینه میوهٔ دل اضافتی لامیه در یادش اضافده بیادش ایدی باء ظرفیه ضرورت وزن ایچون حذف اولندی شین ضمیر قرة العینه راجعدر که حرف بیان باد خود بونده کندی معناسنه در آسان قولای دیمکدر مشکله مقابلدر بشد باحرف تأکید بشد بونده رفت معناسنه در کار مرا اضافتی لامیه وکردك مفعول اول وثانیسی مشکل * محصول بیت * اول کوکل میوه سی کوزم نوری یادنده یعنی خاطرمده اولسون که کندی قولای کتدی وبنم ایشومی مشکل ایلدی یعنی کندی اولدی وقورتلدی اما بکا ایشی مشکل ایلدی که فراقنه صبر ایده مزم

(ساربان بازمن افتاد خدارا مددی ✻ که امید کرم همره این محمل کرد) ساربان منادی دوه جی دیمکدر بار یوکدرمنه اضافتی لامیه در خدارا بونده حرف تخصیص الله ایچون دیمکدر مددی یا حرف وحدت و یا تنکیر در که حرف علت امید رجا معناسنه در کرمه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی در میم متکلم معناده مجمله مقیددر و کردك مفعول اولیدز ومفعول ثانیسی همره مضاف اولمشدر این لفظنه واین اسم اشارتدر مجمله

✻ محصول بیت ✻ ای ساربان بنم اوتوابم و یوکم دوشدی الله ایچون مدد ایله که سنك کرمك امیدی بنی بو محمله همراه و یولداش ایلدی ساربانذن مراد بونده مصیبتده کندویه تسلی ویربر صادق دوستدر و یوکی دوشمکدن مراد اوغلینك فوت اولمسیدر حاصلی ای یار صادق بن ماتم زده اولدم بکا تسلی ویرکه سنك کرمك امیدی بنی سکا یولداش ایلدی یعنی بکا تسلی ویر یوخسه هلاك اولورم (روی خاکی ونم چشم مراخوار مدار ✻ چرخ فیروزه طربخانه ازین کهکل کرد) روی خاکی اضافتی بیانیه و یاسی حرف نسبت نم چشم نم یاش معناسنه در اما بونده مراد کوز یاشی در چشمه اضافتی لامیه در خوار الف اصلیه وواو رسمیله حقیر وذلیل معناسنه در مدار نهی مخاطبدر داریدندن حقیر طوتمه دیمکدر چرخ فیروزه اضافتی بیانیه در اصلنده پیروزه ایدی باء عجمیله تعریب اید نجه بایی فایه تبدیل ایدرلر بشل فلك دیمکدر طربخانه شادی دیمکدر شنلك اوی دیمکدر کهکل صمانلی بالچق ✻ محصول بیت ✻ بنم طپراقلی یوزمله کوزم یاشن خوار وحقیر طوتمه زیرا بشل فلك شنلك اوینی بو صمانلی بالچقدن ایلدی یعنی بنم بوغبار آلود وصاری چهرمله چشم نمناکی حقیر ایله خطاب عامدر زیرا الله دوستلرندن ایز بزی کورن البته مسرور اولور زیرا اهل اللهی کورن جذلان وفرحان اولور (آه وفریاد که از چشم حسودمه چرخ ✻ در لحد ماه کمان ابروی من منزل کرد) چشمك حسوده اضافتی بیانیه در مهه چشم حسود اثباتی مجاز درومهك چرخه اضافتی لامیه لحد قبر در کمان ابرو وصف ترکیبیدر ماهك کمان ابرویه اضافتی بیانیه در ✻ محصول بیت ✻ آه وفریاد که ماه فلکك حسود چشمندن بنم کمان ابرو ماهم لحدده منزل ایلدی یعنی بنم رشك ماه فلك اولان ماهم قبرده مدفون اولدی

احرقونا) حدیث شریفی سرنجه ولد قلبك افتراقی مشکل اولدیغی ظاهردر لکن ولد صوری نسبتك ذخر آخرت اولدیغیچون وتعلق ضرور یه سی بولندیغیچون بونك دخی افتراقی مشکلدر آنکیچون کوکلم میوه سی قرة العینم انك ذکری اولسونکه کندی آسان کتدی وبنم ایشمی مشکل ایلدی بیوردی

﴿ ساربان بارمن افتاد خدا رامددی ✻ که امید کرم همره این محمل کرد ﴾

ای ساربان بنم یوکم دوشدی الله ایچون برمدد ایله زیرا کرمك امیدی بنی بو محمله یولداش ایلدی (مفردات) (ساربان) دوه جی (بار) یوك (من) بن (افتاد) دوشدی (خدارا) الله ایچون (مددی) برمدد (که) زیرا (امید) م (کرم) م (میم) ضمیر (همره) یولداش (این) بو (محمل) یوکلی طوار (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اولاد هرنقدر اکباد وذخر آخرت ایسه ده ماسوی اولوب فیض الهینك ظهورینه مانع وشغلی وفکری حضوری دافع اولدیغیچون باخصوص افتراقندن قلبده حرارت وحجاب انسیت حضرت واقع اولدیغیچون تسلیة وفراغت قلب ایچون استمدادا بیورر که ای قلبده خاطرهٔ ماسوی اولیوب سلیم القلب اولان اهل الله حضرت الله ایچون بکا برمدد وعنایت ایلك که بندن امانة الله اولان عشق ومحبت وفیض بلا واسطهٔ حضرت یوکی ساقط اولدی زیرا بنی بوراه حقده سالك ایدن سزك کبی یار حقه حول اولمش اهلی کرمك کرمنه ونظر عنایته امید در

﴿ روی خاکی ونم چشم مراخوار مدار ✻ چرخ فیروزه طربخانه ازین کهکل کرد ﴾

بنم خاکه منسوب اولان یوزمی و کوزمك نمنی خور طوتمه فیروزه رنکلو فلك شوق وسرور خانه سنی بو صمانلو بالچقدن ایلدی (مفردات) (روی) یوز (خاکی) طپراغه منسوب (نم) یاش (چشم) کوز (مرا) بنم (خوار) حقیر (مدار) طوتمه (چرخ) فلك (فیروزه) کوك طاش قیمتلو طاشلردندر (طربخانه) سرور اوی (ازین) بوندن (کهکل) صمانلو بالحق (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (یاابن آدم خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی) حدیث قدسیسی سرنجه باعث خلقت عالم اولان خاك وجود انسانی وسبب مغفرت ووصلت اولان کوز یاشنی خور طوتمه بلکه الله دوستلرینی خور کوروب تحقیر ایتمه زیرا ملائکهٔ مسبحین ومهیمین مسکنی اولان سماوات عالیه ومزینه لرك خلقته سبب انسان عین عالم اولان انساندر نه قدر مکدر اولورسه ده نظر اهل الله ایله قابل انوار الهیدر

﴿ آه وفریاد که ازچشم حسودمه چرخ ✻ در لحد ماه کمان ابروی من منزل کرد ﴾

آه وفریاد که فلکك حسود ماهنك چشمندن بنم کمان ابرولی ماهم قبرده منزل ایلدی (مفردات) (آه وفریاد) م (از) من (چشم) کوز (حسود) م (مه) آی (چرخ) فلك (در) فی (لحد) قبر (ماه) آی (کمان) یای (ابرو) قاش (من) بن (منزل) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) حیات اهل الله بقاء

﴿ سموات ﴾

(نزدی شاه رخ وفوت شد امکان ✻ حافظ چه کنم بازی ایام مرا غافل کرد) ✻ محصول بیت ✻ بو در که شاه رخ اور مدك امکان فوت اولدی ای حافظ یعنی فوت اولان اوغلمی ایرکن اورمدك که اندن اولاد قالوب انلرله اکلنه دك نیجه ایدوب نیلیین ایام اویونی بنی غافل ایلدی یعنی اورمسنی تأخیرده غفلت ایلدم بیتده خطابدن تکلمه التفات وارکا لا یخفی (وله ایضا) (بیاکه ترك فلك خوان روزه غارت کرد ✻ هلال عیدبدور قدح اشارت کرد) بیا منادی خطاب عام طریقیله ترك فلك اضافتی بیانیه بونلر تاتاره ترك دیرلر وشانلرندندر یغما جیلق وغارتکرلك خوان روزه اضافتی ده بیانیه در خوان بونده طعامدر وروزه اوروج غارت یغما هلال عید اضافتی لامیه درادنی ملابسه ایله بدور قدح با حرف صله دورقدح اضافتی لامیه در دور قدحده ایهام واربریسی قدحك مدورلکی در که تدویری هلاله بکزر بریسی قدحك مجاسده دور ایلمسی ✻ محصول بیت ✻ کل که فلك ترکی ویغماجیسی روزه طعامنی یغما ایلدی یعنی صوم آیی کچدی وهلال عید یعنی ماه شوال دور قدحه اشارت ایلدی ایکی معنا ایله حاصلی روزه کچوب عید شرف کلمکله ذوق وصفایه مباشر اولمق کرك ترك فلكدن مراد ماه نواولمق روشندر دینه نه مناسبت دیرز ماه رمضاندر دینه ده بویله دیرز (ثواب روزه وحج قبول آنکس برد ✻ که خاك میکدهٔ عشق را زیارت کرد) ثواب روزه اضافتی لامیه در وحج قبول بیانیه آن اسم اشارتدر کسه برد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی کسه راجع اولان ضمیر درومیکده نك عشقه اضافتی بیانیه در ✻ محصول بیت ✻ اوروج ثوابنی ومقبول حج ثوابنی اول کیمسه بوالدی که عشق میخانه سنك ترابنی زیارت ایلدی یعنی عشاقك روزه وحجی عاشق اولیانك روزه وحجندن مقبول ومبرور در با که عاشق پاك اولیان عبادتی جبر اعتبارده دکل

سموات وارضینه سبب ایکن آه وفریاد که حسود برنعمتك زوالنی ایسند یکی کبی دور قمر ایله عمرنامساعد اهل الله تمام اولوب (اذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون) آیت کریمه سی سرنجه عاقبت اول قبلهٔ آمال اولان مظهر انوار الهی بقایه تشریف ایدوب قبرده منزل ایلدی وبوعالم فانی نظر اهل الله منقطع اولدقده فنابولسه کرکدر

﴿ نزدی شاه رخ وفوت شد امکان حافظ ✻ چه کنم بازی ایام مرا غافل کرد ﴾

شاه رخ اورمدك وامکان فوت اولدی ای حافظ نیلیم ایامك اویونی بنی غافل ایلدی (مفردات) (نزدی) اورمدك (شاه) سطرنج طاشی (رخ) کذلك (فوت) م (شد) اولدی (امکان) م (حافظ) م (چه) نه (کنم) ایدم (بازی) اویون (ایام) م (مرا) بنی (غافل) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (کل نفس ذائقة الموت) سرنجه ای حافظ عمر آخر اولدی وفرصت وامکان وصلت فوت اولدی اوشاه حقیقینك وصلت ذاتیه سین تحصیل ایتمدك نیلیم امب ولهو اولان حیات دنیانك اویونی وتعلقات بشریه سی بنی بوجای تحصیلده بونك کبی دولت ابدیه سی وسعادت سرمدیه دن غافل ایلدیکه اللهك توجهنك غیری یه صرف اولنان عمر جمله هبادر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بیاکه ترك فلك خوان روزه غارت کرد ✻ هلال عید بدور قدح اشارت کرد ﴾

کل که فلکك ترکی صوم سفره سنی یغما ایلدی بیرام هلالی قدح دورینه اشارت ایلدی (مفردات) (بیاکه) کل که (ترك) کدا (فلك) م (خوان) سفره (روزه) اوروج (غارت) یغما (کرد) ایلدی (هلال) م (عید) بیرام (بدور قدح) قدح دونمسنه (اشارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) بحمدالله مقام علینده مقعد صدقده نیازنی درکاه حقه حصر ایتمش مرشد کامل نظر وهمتیله بزی طریق ابرار دن طریق شطاره کچوروب (حسنات الابرار سیئات المقربین) سرنجه اعمال صوریه لری یغما ایلدی وعلامت عید وصلت اولان دوام عشق ومحبت واسرار معرفته اشارت ایلدی

﴿ ثواب روزه وحج قبول آنکس برد ✻ که خاك میکدهٔ عشق رازیارت کرد ﴾

مقبول حج ومقبول صوم ثوابنی شول کیمسه ایلندی که عشق میخانه سنك خاکنی زیارت ایلدی (مفردات) (ثواب) اجر (روزه) اوروج (حج) م (قبول) م (آنکس) اول کیمسه (برد) ایلندی (خاك) طپراق (میکده) میخانه (عشق) م (را) ادات مفعول (زیارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) باعث عید وصال اولان صوم وحج مقبول اولان حج رب البیت اجرجزیلنی وقربت کامله اولان نتیجهٔ جلیلنی شول کیمسه ایلندی وحاصل ایتدیکه شراب عشق الهی میخانه سی اولان مرشد کاملك خاکپاینه یوز سوروب وجود مسعودنی زیارت وملازمتده ثبات وقرار ایلدی

(نمازدرخم آن ابروان محرابی ٭ کسی کند که بخوناب دل طهارت کرد) ابروان ابرونك جمیدر شذوذا ابروان محرابی اضافتی بیانیه در باحرف نسبت بخوناب باحرف مصاحبت خوناب قانلی صو ٭ محصول بیت ٭ اول محراب کبی ابرولر خمنده شول کیمسه نماز قلار که خوناب دلله طهارت ایلدی یعنی محراب ابروی جانانه شول کیمسه به نظر لایقدر که کوکلنده

از روی نفسانی اولمیه بلکه جمیع آرزولردن طبعی پاك ومجلا اوله (مقام اصلی ما کوشهٔ خراباتست ٭ خداش خبر دهاد آنکه این عمارت کرد) مقام اصلی اضافتی بیانیه در واصلینك ما یه اضافتی لامیه و کوشهٔ خراباتده بویله در خداش اضمار قبل الذکر طریقیله انك محذوف مشارالیهنه راجعدر خبر دهاد جملهٔ دعائیه دهیددن امر غائب صیغه سیدر ویرسون دیمکدر که رابط صفت این عمارتدن مراد کوشهٔ خراباتدر ٭ محصول بیت ٭ بزم مقام اصلیمز کوشهٔ میخانه در الله تعالی خبر ویرسون اول کیمسه یه که بو عمارتی ایلدی یعنی میخانه یاپدی (خوشا نماز ونیاز کسی که از سر درد ٭ با آب دیده وخون جکر طهارت کرد) خوشا الف حرف مبالغه در کسی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت سر اوج وجهت معناسنه در ٭ محصول بیت ٭ غایتله ایودر شول برکیمسه نك نماز ونیازی که درد جهتندن یعنی درد له وجان کو کلدن کوز یاشیله وخون جکر یله طهارت ایلدی یعنی صافی درونله وخلوص طویتله ریاسز وسمعه سز نماز ونیازه قائم اوله حاصلی عبادت وطاعتی حسبة لله اوله دنیا ایچون اولمیه (بروی یار نظر کن زدیده منت دار ٭ که کار دیده همه از سر بصارت کرد) بروی یار باحرف صله روی یار اضافتی لامیه کن امر مخاطبدر کنیدندن دارده امر مخاطبدر داریدندن که حرف تعلیل کار رانك سکونیله مقدم مفعولیدر کردك بصارت مصدردر بصر یبصر دن حسن بابندن علم معناسنه ٭ محصول بیت ٭ روی یاره نظر ایله دیده دن منت طوت اکا نظری یعنی روی جانانی سیر ایلمکی دیده دن منت بیل زیرا دیده جمیع ایشلری

٭ نمازدرخم آن ابروان محرابی ٭ کسی کند که بخون جکر طهارت کرد ٭
اول محرابه منسوب اولان ابرولرك خمنده نماز شول کیمسه قیلور که جکر قانیله طهارت ایلدی (مفردات) (نماز) م (در) فی (خم) بوکلم (آن) اول (ابروان) قاشلر (محراب) م (یا) نسبیه (کسی) برکیمسه (کند) ایدر (با) للملابسة (خون) قان (جکر) م (طهارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) عید وصالدر مرتبهٔ عین الیقینده محراب عارفان اولوب کندودن قوس قزحله تعبیر اولنان انوار لاهوتیه یی مشاهده ایله جمال اللهه قارشو صلاة دائمی یی شول کیمسه قیلور که نیجه مدت مجاهدات ایله دیده لردن جکر قانن دوکه رك انواع مشقته وراه حقده اولان بلایا ومحنته تحمل ایله منظر حق اولان قلبنی ماسوادن طهارت ایلدی
٭ مقام اصلی ما کوشهٔ خراباتست ٭ خداش خبر دهاد آنکه این عمارت کرد ٭
بزم مقام اصلیمز میخانه کوشه سیدر اول کیمسه که بونی عمارت ایلدی الله اکا خبر ویرسون (مفردات) (مقام) م (اصلی) م (ما) بز (کوشه) م (خرابات) میخانه (است) در (خدا) م (ش) ضمیر (خبر) م (دهاد) ویرسون (آنکه) اول کیمسه که (این) بو (عمارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك خانهٔ تجلیسی وبزم عشق ومحبتزك مقام اصلیسی درد عشق یار ایله وغم والم انتظار ایله آلوده اولمش قلب منکسر بزدر اول کیمسه که بو دل ویرانه مزی عمارت ایلدی الله اکا خیر ویرسون
٭ خوشا نماز ونیاز کسی که از سر درد ٭ باآب دیده وخون جکر طهارت کرد ٭
نه لطیفدر اول برکیمسه نك نماز ونیازیکه درد اوجندن آب دیده وخون جکر له طهارت ایلدی (مفردات) (خوشا) نه لطیفدر (نماز) م (نیاز) م (کس) کیمسه (یا) وحدتیه (از) من (سر) اوج (درد) م (با) للملابسة (آب) صو (دیده) کوز (خون) قان (جکر) م (طهارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) شول کیمسه لرك نماز ونیازی کبی اعمال ظاهره لری عندالله خوشدر ولطیفدر که قلبنده اولان درد الهی اوجندن کوز یاشیله وجکر قانیله طهارت ایلدی
٭ بروی یار نظر کن زدیده منت دار ٭ که دیده کار همه از سر بصارت کرد ٭
یارك یوزینه نظر ایله وبو دیده دن منت طوت زیرا دیده جمله ایشی بصارت اوجندن ایلدی (مفردات) (با) للملابسة (روی) یوز (یار) م (نظر) م (کن) ایله (ز) من (دیده) کوز (منت) کرم (دار) طوت (که) زیرا (دیده) کوز (کار) ایش (همه) جمله (از) من (سر) اوج (بصارت) کورمك (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای جکر قانیله وهزارلر ریاضات ومجاهدات شاقه ایله خانهٔ خدا اولان قلبنی ماسوادن طهارت ایلین عاشق بصر وبصیرتله نظریکی انجق جمال محبوب حقیقی یه حصر ایله وبو حالی دیده دن کرم بیلکه دیده جمله ایشی ما خلق له

اولان

علم جهتندن ایلدی حاسهٔ بصره علم اسنادی مجازا در یعنی دیده اهل نظر در هر ایشی حکیمانه ایشلر دیده لطیف نعمت ایدوکی اشعار در دینمرادی بیلمامش اکرچه دیده لطیف نعمتدر بلاکلام

(بهای بادهٔ چو لعل چیست جوهر عقل ٭ بیا که سود کسی برد کین تجارت کرد) بهای باده اضافتی لامیه در وباده نك لعله اضافتی بیانیه در جوهر عقل اضافتیده بویله در بیا خطاب عام که حرف بیان بیا کین که رابط صفت این اسم اشارتدر تجارته ٭ محصول بیت ٭ بیتده سؤال وجواب صنعتی وار لعل کبی قرمزی باده نك بهاسی ندر بوسؤال اندر جوهر عقل جوابیدر یعنی

اولان بصارتدن وکورمکدن ایلدی
٭ بهای بادهٔ چون لعل چیست جوهر عقل ٭ بیا که سود کسی برد کین تجارت کرد ٭
لعل کبی شرابك بهاسی نه در عقل جوهریدر کل که فائده یی شول برکیمسه ایلندیکه بوتجارتی ایلدی (مفردات) (بها) م (باده) شراب (چون) مثل (لعل) م (چیست) نه در (جوهر) م (عقل) م (بیاکه) کل که (سود) فائده (کسی) برکیمسه (برد) ایلتدی (این) بو (تجارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای مقتضای عقل معاش اولان تعلق ماسوادن قلبنی پاك ایدن عاشق صبغة الله ایله مصبوغ اولان شراب عشق الهینك بهاسی نه دردیرسك عقل معاش جوهریدر بوعقلی فدا ایت شراب خدا ایه واصل اوله جز کل که ایکی جهانده فائده یی شول برکیمسه ایلندیکه حضرت الله ایله بوتجارتی وبو بیع وشرایی ایلدی
٭ فغان که نرکس جماش شیخ امروز ٭ نظر بدرد کشان ازسر حقارت کرد ٭
فغانکه شهر شیخنك جماش کوزی بوکون عشاقه حقارت اوجندن نظر ایلدی (مفردات) (فغان) آه وفریاد (نرکس) کوز (جماش) اطاعتسز (شیخ) م (امروز) بوکون (نظر) م (با) للملابسة (دردکشان) شرابك طورتیسنی چکیجیلر (از) من (سر) اوج (حقارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) آه نه عجب اسرار لدنیه در که بوتجارت معنوینك آثاری اظهر من الشمس ایکن شیخ البلد دینان اهل صورتك نظر فاسدی آلایش کون وفساده اولوب لذت روحانیتدن ومشاهدهٔ انوار احدیتدن بی بهره ومحروم اولدیغیچون راه عشقده کرفتار اشدالبلا اولان عشاقه حقارت اوجندن نظر ایلدی
٭ اکر امام جماعت طلب کند امروز ٭ خبر دهید که صوفی بمی قصارت کرد ٭
اکر جماعت بوکون امامی طلب ایدرسه جماعته خبر ویرك که امام شرابله قصارت ایلدی (مفردات) (اکر) م (امام) م (جماعت) م (طلب) م (کند) ایده (امروز) بوکون (خبر) م (دهید) ویرك (صوفی) امام (بمی) شرابله (قصارت) ثوبی اغارتمق (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اول اهل صورت بیلازکه بومعنی اهلی اولان عشاق اختیار درد وبلا ایله وهزار مشقت ریاضات ومجاهدات ایله عشقی تحصیل ایدوب اول عشقله خانهٔ تجلی اولان قلبنی ماسوی اللهدن پاك ایدوب امام ومقتدابه اولمغه صالح اولمشدر اکر جماعت سالکین طلب ایدرسه بونلر کبی امامی طلب ایتسون زیرا اهل صورت معنادن غافلدر
٭ حدیث عشق زحافظ شنو نه ازواعظ ٭ اکرچه صنعت بسیار در عبارت کرد ٭
عشق سوزینی حافظدن ایشت واعظدن ایشتمه اکرچه واعظ عبارتنده چوق صنعت ایلدی (مفردات) (حدیث) سوز (عشق) م (ز) من (حافظ) م (شنو) ایشت (نه) نفی (ز) من (واعظ) م (اکرچه) م (صنعت) فصاحت وبلاغت (بسیار)

شراب ایچون علقن آلدیر پس شرابك بهاسی عقل اولور کل که فائده یی برکیمسه ایلندیکه بوتجارتی ایلدی یعنی باده ایچوب مست اولاندر فائده ایدن (فغان که نرکس جماش شیخ شهر امروز ٭ نظر بدرد کشان ازسر حقارت کرد) نرکس چشمدن کنایتدر وجماش کوز اوجیله باقیجیدر نرکس جماش اضافتی بیانیه در وشیخ شهر لامیه بدرد کشان با حرف صله کشان وصف ترکیبیدر درد کشك جمعیدر درد چکیجی یعنی باده ایچیجی ٭ محصول بیت ٭ فغان که شیخ شهرك نرکس جماشی یعنی قین قین باقیجی چشمی بوکون درد کشلره حقارت جهتندن نظر ایلدی یعنی تحقیر نظریله باقدی (اکر امام جماعت طلب کند امروز ٭ خبر دهید که صوفی بمی قصارت کرد) امام طلب کندك مقدم مفعولی وتحتنده جماعته راجع ضمیر فاعلی طلب کند فعل شرط دهید فعل امر مخاطب خبر ویرك دیمکدر خطاب عامدر وجواب شرط که حرف بیان خبر دهیددر صوفی یعنی امام بمی امع معناسنه در قصارت مصدر در قصر یقصردن یعنی نصر بابندن بز چرپیجیلر بزی توقمقله چرپمق قصار الثوب بوندندر اما بونده بو بوب ارتمق مراددر ٭ محصول بیت ٭ اکر جماعت امامی طلب ایدرسه بوکون جماعته خبر ویرك که امام صوفی لباسنی باده ایله یو یوب ارتدی قورومنجه امامته دوارمز وجائز در که امام جماعتده مضاف اوله وطلب کندك فاعلیده اوله ومفعولی بر مقدر صوفی اوله معلوم اوله که شعرانك دأبندندر صوفیلره وزاهدلره انواع تعرضاتله تعریض ایلمك زیرا شعرانك اکثری عیاش ورندباده پرست اولور انلر ایسه بونلره دخل وتعرض ایلمدن خالی دکللردر

(حدیث عشق زحافظ شنو نه ازواعظ ٭ اکرچه صنعت بسیار در عبارت کرد) حدیث عشق اضافتی لامیه شنوشینك کسری ونونك فتحیله فعل امر مخاطبدر خطاب عامله ایشت دیمکدر ٭ محصول بیت ٭ عشق خبرینی حافظدن ایشت واعظدن ایشتمه اکرچه واعظ عبارتنده والفاظنده چوق صنعت ایلدی یعنی مصنع وعظ ایلدی حاصلی واعظ هر نقدر که الفاظ وعبارت وطمطراق ایله وعظ ایدرسه عشقدن خبر ویرمکه قادر دکل ایدی عشق خبرین حافظدن ایشت که اهل عشق اولدر وابواب وفصول عشقی اول بیلور واعظ بیلمز (وله رضی عنه)

(باآب روشن می عارفی طهات کرد * علی الصباح که میخانه‌را زیارت کرد) باآب روشن اضافتی بیانیه‌در وباء معناسنه‌در عارفی یاوحدت نوعیه‌در علی الصباح عبارتی سحر حلال طریقیله واقع اولمشدر یعنی طهارت کرد زیارت کرده متعلق اولمغه قابلدر تکیم بو بیتده اولیه‌در (بیت) * کنمك ریزد بخم که بشکند پیمانه‌را * محتسب تاچند درشور آورد میخانه را) محتسب لفظی ماقبله ده مابعده ده صرف ایلك ممکندر که حرف رابط صفت میخانه را مقدم مفعول اولیدر کردك وزیارت مفعول ثانیسی * محصول بیت * آب روشن میله یعنی

بادهٔ خالص وصافی ایله برعارف طهارت ایلدی صباح وقتنده که میخانه‌یی زیارت ایلدی یعنی باده ایچوب ومست اولوب دنیا کدوراتنی خاطرندن چیقاروب خالص وپاك اولان برعارفدر که سحرده پیر باده فروش فیض خانه سنی زیارت ایلیه (همین که ساغر زرین خور نهان کردید * هلال عید بدور قدح اشارت کرد) بعض نسخه‌ده مصراع ثانی بویله واقعدر (هلال ابروی ساقی بمی اشارت کرد) همین بونده شویله که دیمکدر که حرف بیان ساغر قدح زرین یا حرف نسبت ونون حرف تاکید خور واور سمیله کونش دیمکدر ساغر زرینك خوره اضافتی مشبه بهك مشبهه اضافتیدر حاصلی بیانیه‌در کردید فعل ماضیدر کردیدندن صیرورت معناسنه هلال عید مبتدا واشارت کرد خبری بدور قدحده ایکی معنی ملحوظ اولدیغنه غزل سابقده تحقیق اولمشدر * محصول بیت * شویله که آلتون قدح کبی کونش نهان اولدی یعنی غروب ایلدی هلال عید دور قدحه اشارت ایلدی ذکر اولان ایکی طریقیله حاصلی مبارك رمضانده عادت فساق شرب خمردن ال چکرلر اما بعضیسی بی اختیار بیرام کیجه سی شربه باشلرلر پس خواجه‌نك اشارتی بو بعضه کوره‌در (دلم زحلقهٔ زلفش بجان خرید آشوب * چه سود دیدندانم که این تجارت کرد) دلم دلك میم متکلمه اضافتی لامیه‌در زحلقهٔ زلفش زا ازدن مخففدر حرف ابتدا در حلقهٔ زلف اضافتی لامیه وشینه اضافتیده بویله‌در بجان باحرف مقابله خرید فعل ماضی مفردغائبدر ضمیر فاعلی تحتنده مستتر دله راجعدر آشوب مفعولی دیدکه فاعلی ضمیر دلدر ندانم نفی مستقبل متکلم وحده‌در که حرف بیان ندانم این اسم اشارتدر تجارته * محصول بیت * کوکلم زلفی حلقه سنده فتنه وآشوبی جانله صاتون آلدی یعنی جان ویردی والدی حاصلی زلفی زنجیری حلقه سنه کرفتار اولدی واسیب وآشوب وفتنه‌یه دوشدی بلم نه فائده کوردی کوکلم که بو تجارتی ایلدی

چوق (در) فی (عبارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) معنادن خبردار اولمین واعظ ظاهرپرست اکرچه فنون شتایه علمی اولمغله عبارات واصطلاحاتنده هرنه قدر سحره شبیه فصاحت و بلاغت اظهار ایدرسه‌ده ینه معنادن غافلدر وامامته صلاحیتی یوق بر اعمادر ای سالك اسرار حقیقته کاهی وصلت ایسترایسك ونکتهٔ اسرار عشق بلیم دیرسك حافظ کبی اولاالابصاردن ایشت وطلب ایله اول اعمی اولان واعظدن طلب ایله

ولہ ایضا

باآب روشن می عارفی طهارت کرد * علی الصباح که میخانه را زیارت کرد

شرابك روشن آبیله برعارف طهارت ایلدی صباح وقتنده که میخانه‌یی زیارت ایلدی (مفردات) (با) للملابسة (آب) صو (روشن) صافی (می) شراب (عارف) م (یا) وحدتیه (طهارت) م (کرد) ایلدی (علی الصباح) صباحك اول وقتی (میخانه‌را) میخانه‌یی (زیارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) غل وغشدن صافی اولان عشق الهیله برعارف خانهٔ تجلی اولان قلبنی تعلق ماسوادن طهارت ایلدی استعیذبالله (طهرا بیتی للطائفین) سرینه محرم اولدی زیرا توفیق ربانیله شواغل ماسوا ایله ملوث اولمقسزین اول عمرنده برساقیٔ شراب وحدت الهی اولان پیرکاملی زیارت ایلدی واکاتبعیت کامله ایله تبعیت ایلدی

همین که ساغر زرین خور نهان کردید * هلال ابروی ساقی بمی اشارت کرد

همان که آلتون قدحه بکزه‌ین شمس اختفا ایلدی ساقینك هلاله بکزه‌ین ابروسی شرابه اشارت ایلدی (مفردات) (همین) اول ساعت (ساغر) قدح (زرین) آلتونلی (خور) کونش (نهان) کیزلو (کردید) اولدی (هلال) قمر (ابرو) قاش (ساقی) م (بمی) شرابه (اشارت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) هم اول ساعت پیرکامل ذاتنی محیط اولان انوار محمدیه‌یی اول سالك مبتدینك عدم تحملندن ایچون اختفا ایدوب (ومانتزله الابقدرمعلوم) سرنجه اول ساقیٔ شراب عشق الهی ظهور هلال کبی اول نور محمدیه‌دن طالبك تحملی مقدار نجه تحصیل عشق الهیه ایله اول نور محمدیه‌نك ظهورینه اشارت ایلدی

دلم بحلقهٔ زلفش بجان خرید آشوب * چه سود دیدندانم که این تجارت کرد

کوکلم انك زلفی حلقه سنده غوغایی جانله صاتون الدی بیلمزم نه فائده کوردیکه بوتجارتی ایتدی (مفردات) (دلم) کوکلم (با) ظرفیه (حلقه) م (زلف) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (جان) م (خرید) آلدی (آشوب) غوغا (چه) نه (سود) فائده (دید) کوردی (ندانم) بیلمزم (این) بو (تجارت) م (کرد) ایتدی (معنای اشارتی) شیخك اشارتندن ایچون ریاضات ومجاهداتله سعی بلیغ ایدوب کوکلم مظهر صفات الله اولمغله راه عشقده صد هزار اضطراب ومشقتی ودرد وبلا ومحنتی جانله صاتون الدی بیلمزم نه فائده کوردیکه بوتجارتی ایتدی

(امام خواجه که بودش سرنمازدراز * بخون دختررز خرقه را قصارت کرد) که حرف رابط صفت سربو نده هوا وارزو معناسنه نمازه اضافتی لامیه‌در ونمازك درازه بیانیه بخون باء معناسنه‌در وخونك دختره اضافتی بیانیه‌در ودخترك رزه لامیه‌در خرقه‌را کردك مفعول اولی وقصارت مفعول ثانیسی امام مبتدا ومصراع ثانی خبری * محصول بیت * خواجه امام که انك اوزون نماز قلق سوداسی وارایدی خون دختررزله یعنی باده ایله خرقه‌سنی قصارت ایلدی یعنی یودی وآریدی خواجه امامه فسق ایله

ذمر بعض مراددر غزل سابقده صوفی امامه ایلدیکی کبی (بیا بمیکده ووضع قرب جامم بین * اکرچه چشم بما زاهد ازحقارت کرد) بمیکده باسی حرف صله وضع قرب اضافتی بیانیه‌در وقربك جامه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر چشم کردك مفعول اولی وبما مفعول ثانیسی ازحقارت کرده متعلقدر یعنی مفعول به غیر صریحیدر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر کل میخانه‌یه وبنم منصبك قرب وضعنی کور یعنی پیرمغانه زیاده قریب ایز وصدر مجلسده جالس ایز اکرچه زاهد کوزینی بزه حقارت جهتندن ایلدی یعنی بزه حقارتله باقدی حاصلی میخانه‌ده کمال عزتده ایز اکرچه اهل زهد بزه حقارت واهانتله نظر ایلدی (نشان عهد محبت زجان حافظ پرس * اکرچه خانهٔ دل محنت تو غارت کرد) نشان عهد اضافتی لامیه‌در وعهدك محبته مصدرك مفعولنه اضافتیدر جان حافظ لامیه‌در پرس امر مخاطبدر پرسیدندن صور دیمکدر خانهٔ دل اضافتی بیانیه‌در اصل کلام خانهٔ دلش ایدی ضرورت وزنیچون ضمیر شینینی حذف ایلدیلر * محصول بیت * محبت نشانی جان حافظدن صور اکرچه سنك محنتك خانهٔ دلنی غارت ویغما ایلدی یعنی ای جانان سنك محبتکه وفاو عهدانك حافظك نشانندر اکرچه سنك محبت عشقك صبرخانهٔ دلنی یغما ایلدی حاصلی هرنقدر که سنك جور وجفاکی چکدیسه وفادارلغنی ترك ایلدی دیمکدر بوغزل غزل سابقك نظیره سی شکلیدر (وله رحم الله روحه) (چو باد عزم سرکوی یار خواهم کرد * نفس ببوی خوشش مشکبار خواهم کرد) عزم بیت سره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر سرکوی یار اضافتلری لامیه‌در کرد بونده کردن معناسنه‌در زیرا ماضی مضارعه مقارن اولسه قاعده بودر نفس اصلنده نفسمدر میم ضرورت وزنیچون حذف اولمشدر ببوی خوشش باحرف سبب بوی خوش اضافتی بیانیه‌در شین ضمیر سرکوی یاره راجعدر مشکبار وصف ترکیبیدر یاریدندن مشك یاغدریجی * محصول بیت * بادکبی سرکوی یاره قصد ایدیسرم نفسمی انك کوزل قوقوسیله مشکبار ایدیسرم یعنی خاك سرکویندن نفسمی ممسك ایدوب مشك یاغدریجی ایدیسرم

بوتجارتك فائده‌سی ورای عقلده دروتعبیری مشکلدر

امام خواجه که بودش سرنمازدراز * بخون دختررز خرقه راقصارت کرد

امام خواجه که اکادراز نماز هوسی وارایدی اوزم چیوغی قزینك قانیله خرقه‌سنی طهارت ایلدی یعنی شرابله خرقه سنی پاك ایلدی (مفردات) (امام خواجه) م (بود) وارایدی (ش) اکا (سر) هوس (نماز) م (دراز) اوزون (با) للملابسة (خون) قان (دختر) قیز (رز) اوزم چیوغی (خرقه‌را) خرقه‌یی (قصارت) طهارت (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (لایزال العبد یتقرب الی بالنوافل) حدیث قدسیسی سرنجه وارث محمدی اولان شیخ کامل (حتی تورمت قدماه) ای قدما رسول الله صلی الله علیه وسلم سرنجه وحضرت علی رضی الله عنهك برکیجه‌ده بیك تکبیری کیجه‌لرتا بصباح کثرت صلواته دواملری اثرنجه کثرت صلواته دوام ایله تقرب الی الله ووصلت کاملهٔ شهنشاهی بولوب شراب عشق الهیله خرقهٔ وجودینی ودل پرفیض وجودنی تلویثات بشریه‌دن پاك ایلشدر مرید صادقه دخی بوکونه تبعیت لازمدر

نکات عشق زحافظ شنونه ازواعظ * اکرچه دقت بسیار در فصاحت کرد

عشق نکته‌لرنی حافظدن ایشت واعظدن ایشتمه اکرچه فصاحتده چوق دقت ایلدی (مفردات) (نکات) نکته‌لر (عشق) م (ز) من (حافظ) م (شنو) ایشت (نه) نفی (از) من (واعظ) م (اکرچه) کرچه (دقت) م (بسیار) چوق (در) فی (فصاحت) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اسرار عشق حافظدن وحافظ کبی مظهر تجلیات الهی اولان اهل معنالردن ایشت حالات اهل الله‌دن آشنا اولیوب سخرهٔ قیل وقال اولان واعظ ظاهرپرستدن ایشتمه (من لم یذق لم یعرف)

وله ایضا

چو باد عزم سرکوی یار خواهم کرد * نفس ببوی خوشش مشکبار خواهم کرد

بادکبی یارك محله سی باشنه عزم ایتمك ایسترم نفسمی انك لطیف رایحه سیله مشکبار ایتمك ایسترم (مفردات) (چو) مثل (باد) یل (عزم) قصد (سر) باش (کوی) محله (یار) م (خواهم) ایسترم (کرد) ایتمك (نفس) م (با) للملابسة (بوی) رایحه (خوش) لطیف (ش) ضمیر (مشکبار) مسك یاغدریجی (خواهم کرد) ایتمك ایسترم (معنای اشارتی) (ان فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوالها) حدیث شریفی سرنجه بوعمرنا مساعده‌ده سریعا برقدم اقدم جانب حقه ریاضات ومجاهدات ایله عزم ایتمك ایسترم واول جناب قدسه عزم وتوجه ایله نفحات حق ایله فیضیاب اولوب (واجعلنی للمتقین اماما) سرنجه اول نفحات الهیله نفسمی لطیف ومؤثر ایدوب نیجه مؤمنین متقینه ریح رحمان ایله مشکبار واهدای راه رشادده کرم نثار اولمق ایسترم

(هراب روی که اندوختم زدانش ودین * نثارخاك ره آن نكار خواهم كرد) كه رابط صفت اندوختم فعل ماضی نفس متكلم وحده قزاندم دیمكدر یعنی كسب ایلدم زدانش زا من بیانیه معناسنه قزاندیغی آب رویی بیاندر نثارك خاكه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وخاك رهه ورهك آن نكاره لامیه در * محصول بیت * علم ودیندن هر یوزی صویی كه كسب ایلدم اول نكارك یولنك طپراغنه صچو ایلسم كرك یعنی خاكپاینه بذل ایلسم كرك (بهرزه بی می ومعشوق عمر میكذرد * بطالتم پس از امروز كار خواهم كرد) بهرزه هرزه باطل وضایع معناسنه اكثر كلام زائده ده استعمال اولنور بطالتله دیمكدر كارخوا هم كرد قضا ایدیسرم دیمكدر * محصول بیت * می سز و معشوق سز عمرم ضایع و باطلاقده كچیور بطالتمی بو كوندنصكره قضا ایدیسرم یعنی بو كوندنصكره می ومعشوقله تقید ایدیسرم دیمك اولور (صبا كجاست كه این جان خون كرفته چو كل * فدای نكهت كیسوی یارخواهم كرد) جانك خون كرفته اضافتی بیانیه در خون كرفته قان طوتمش دیمكدر چوكل سحر حلال طریقیله واقع اولمش یعنی ما قبلنه وما بعدنه صرف اولمق قابلدر فدا فامكسور اوقونسه القده مد وقصر جائزدر اما مفتوح اوقونسه مقصور در انجق نكهت اغزك طاتلی قوقوسنه دیرلر مثلا اوغلا نجقلرك اناسی سودی كه بردرلی كوزل قوقرا كا نكهت دیرلر كیسو صاچ بلوكنه دیرلر فدا نك نكهته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وباقیسی لامیه در * محصول بیت * صبا قنده در كه بو قان طوتمش جانی كل كبی یارك كیسو سنك كوزل قوقوسنه فدا ایدیسرم یعنی صبا بوی كیسوی یاری كتورسن اكا عوض جان خون كرفته یی بذل وفدا ایده یم زیرا صبا برید عاشقان و پیك مشتاقاندر (چو شمع صبحدم شد زمهر او روشن * كه عمر در سراین كار و بار خواهم كرد) شمع صبحدم اضافتی لامیه وشمع صبحدمدن مراد بوندهشمع در مهر عبارتی بوكا دلیلدر صباح وقتنده یانان شمع ده اولمق جائزدر یعنی ضعیف اولور مهر بونده محبت معناسنه در كه حرف بیان روشن عمر كردك مفعول اولی ومفعول ثانیسی محذوف اولان صرف لفظیدر صرف خوا هم كرد تقدیرنده * محصول بیت * صباح وقتنك شمعی كبی انك محبتندن بكا روشن وواضح اولدیكه عمری عشق كار وبارنده صرف ایدیسرم یعنی اكا محبتمك غلبه سندن اكلدم كه عمرم انك سودا سنده مصروف اولیسردر

هر آب روی كه اندوختم زدانش ودین * نثار خاك ره آن نكار خواهم كرد
هر یوز صویی كه علم ودیندن قزاندم وكسب ایلدم اول نكارك خاك راهنه نثار ایتك ایسترم (مفردات) (هر) جمله (آب روی) یوز صویی (اندوختم) قزاندم (ز) من (دانش) علم (دین) م (نثار) صاچق (خاك) طپراق (ره) یول (آن) اول (نكار) محبوب (خواهم) ایسترم (كرد) ایتك (معنای اشارتی) علم ودیندن واعمال وافعال ومعرفت ویقیندن هرنه كه كسب وتحصیل ایتدم جمله سنی محبوب حقیقینك عشقی یولنده خالصا لوجه الله نثار ایتك ایسترم
بهرزه بی می ومعشوق عمر میكذرد * بطالتم پس از امروز كار خواهم كرد
شرابسز ومحبوبسز عمر باطل وعبث یره كچر بو وقته قدر اولان بطالتم یتر بو كوندن ایش ایتك ایسترم (مفردات) (با) للملابسة (هرزه) باطل (بی) نفی (می) شراب (معشوق) م (عمر) م (میكذرد) كچر (بطالت) كسالت (میم) ضمیر (پس) بتر (از) من (امروز) بو كون (كار) ایش (خواهم) ایسترم (كرد) ایتك (معنای اشارتی) حضرت اللهك ذوق ومحبتنسز وعشق وطاعتنسز هوای نفسله كچن عمر عبث یره كچرنفس بونده صرف اولنان عمرده فائده یوقدر بو وقته دكین محبت وطاعتسز كچن عمرده بطالتم یتر بوندنصكره عشق ومحبة الله یولنده تشمیر ساق ایدوب سعی وغیرت ایتك ایسترم وایتسم كرك
صبا كجاست كه این جان خون كرفته چو كل * فدای نكهت كیسوی یار خواهم كرد
باد صبا قنده در كه بو كل كبی قان طوتمش جانی یارك زلفی رایحه سنه فدا ایتك ایسترم وفدا ایتسم كرك (مفردات) (صبا) باد صبا (كجاست) قنده در (این) بو (جان) م (خون) قان (كرفته) طوتمش (چو) مثل (كل) ورد (فدا) م (نكهت) رایحه لطیفه (كیسو) زلف (یار) م (خواهم كرد) ایتك ایسترم (معنای اشارتی) (یارب سنك فیض واحسانك قنده در كه سنك شوق ومحبتكله بو كل كبی آل قانه مستغرق اولمش جانمی سن محبوب حقیقینك تجلیات صفاتیه سنه ونفحات ذاتیه سنه فدا ایتك ایسترم وسنك عون وعنایتكله سنك عشقك یولنده جانمی فدا ایتسم كرك
چو شمع صبحدم شد زمهر او روشن * كه عمر در سر این كار و بار خواهم كرد
صباح وقتنك شمعی كبی بكا انك محبتندن ظاهر اولدی كه عمری بو عشق كار و باری سوداسنده صرف ایتك ایسترم (مفردات) (چو) مثل (شمع) یشار موم (صبحدم) صباح وقتی (م) بكا (شد) اولدی (ز) من (مهر) محبت (او) ضمیر (روشن) ظاهر (عمر) م (در) فی (سر) سودا (این) بو (كار و بار) ایش كوج (خواهم كرد) ایتك ایسترم (معنای اشارتی) بحمد الله حضرت اللهك عشق ومحبتندن صباح وقتنه دك یانوب روشنلك ویرن شمع كبی شب تا بسحر انوار حقه استغراقله بتون عمری بو عشق ومحبتك كار و باری سوداسنده صرف ایتسم كرك حضرت اللهك عشقی آتشنده یانمغله عمر كچرسم كرك

(بیاد چشم تو خودرا خراب خواهم ساخت * بنای عهد قدیم استوار خواهم كرد) بیاد چشم با حرف صله ویامع معناسنه در یاد اكمكدر ذكر معناسنه چشمه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قیلندندر وچشمك تویه اضافتی لامیه در خودرا ساختك مقدم مفعولیدر وخراب مفعول ثانیسی ساخت بونده ساختن معناسنه در زیرا مضارعه مقارندر عهد قدیم اضافتلری بیانیه در استوار محكم معناسنه در * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر سنك چشمك یادیله كندیمی خراب ایدیسرم بنای عهد قدیمی محكم ایدیسرم یعنی كندیمی خراب ایلكله عهد قدیمك بناسنی محكم ایدیسرم زیرا سنكله عهد مز بورایدی كه بكافنا طاری اولنجه عشقكی ترك ایلم (نفاق وزرق نبخشد صفای دل حافظ * طریق رندی وعشق اختیار خواهم كرد) صفای دل اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * ای حافظ نفاق وریا كوكله صفا بغشلمز شمدنكرو عشق ورندلك طریقنی اختیار ایدیسرم (وله رحم روحه) (كنون كه در چمن آمد كل از عدم بوجود * بنفشه در قدم او نهاد سر بسجود) كنون واكنون شمدی دیمكدر كه حرف بیان ویا رابط صفت در چمن در حرف ظرف بوجود با حرف صله در قدم او در حرف ظرف ویا حرف صله اوضمیری كله راجعدر بسجود با حرف صله * محصول بیت * شمدیكه چمنده كل عدمدن وجوده كلدی بنفشه انك قدمنه باشنی سجده یه قودی بنفشه سجده ایله انك قدمنه باش قودی دیبن حق ادا ایلمش معلومدر كه اكثر بنفشه دامان نهال كلده بتروباشی اوكنه دوشمش اولور كویا كه سجده یه وارمشدر (بنوش جام صبوحی بناله دف وچنك * ببوس غبغب ساقی بنغمه نی وعود) جام صبوحی اضافتی بیانیه اصلنده جام باده صبوحی ایدی قرینه قائم اولدیغیچون باده یی حذف ایلدی غبغب ترکچه سققه دیرلر ساقی یه اضافتی لامیه در عود بونده چشته اسلو بنده برسازك اسمیدر امابونك تكنه سی بیوك اولور * محصول بیت * ناله دف وچنكله جام باده صبوحی نوش ایله یعنی باده یی سازو سوزله ایچ اندنصكره نغمه نی وعودله ساقینك چكه سی الثینی اوب حاصلی ذوق وكامرانلق ایله فرصت ال ویرمشكن بو بیت بیت اولده اولان امرك جوابیدر یعنی كل زمانیدر ساز ونغماتله باده نوش اولق كرك (بدور كل منشین بی شراب وشاهد وچنك * كه همچو دور بقا هفته بود معدود) بدور كل با حرف ظرف واضافتی لامیه در مراد وقت كلدر منشین نهی مخاطبدر نشیننددن كه حرف تعلیل همچو هم ادات تأكید وچو ادات تشبیه بقا اصلنده بقاش ایدی كاه راجع ضمیرله ضرورت وزنی وقرینه قائم اولدیغیچون حذف اولندی هفته هن ادات توصل

بیاد چشم تو خودرا خراب خواهم ساخت * بنای عهد قدیم استوار خواهم كرد
سنك چشمك یادنه كندیمی خراب ایتك ایسترم عهد قدیم بناسنی محكم ایتك ایسترم ایتسم كرك (مفردات) (با) للملابسة (یاد) ذكر (چشم) كوز (تو) سن (خودرا) كندیمی (خراب) م (خواهم) ایسترم (ساخت) دوزمك (بنا) تمل (عهد) زمان (قدیم) ازل (استوار) محكم (خواهم كرد) ایتك ایسترم (معنای اشارتی) یارب سنك نظر رحمتك والطاف وعنایتك یادی وامیدی ایله كندو وجودمی خراب ایتك ایسترم (اوفوا بعهد الله) سرنجه یوم الستده اولان بنای عهد قدیمی محكم ایتك ایسترم كه (اوف بعهدكم) سرینه مظهر اولم
نفاق وزرق نبخشد صفای دل حافظ * طریق رندی وعشق اختیار خواهم كرد
نفاق وریا كوكل صفاسی بغشلمز ای حافظ رندلك وعشق طریقنی اختیار ایتك ایسترم وایتسم كرك (مفردات) (نفاق) منافقلق (زرق) ریا (نبخشد) بغشلمز (صفا) م (دل) كوكل (حافظ) م (طریق) یول (رندی) لاابالیلك (عشق) م (اختیار) م (خواهم كرد) ایتك ایسترم (معنای اشارتی) عشق وحالاندن ومعرفت وكراماتدن كندوده اولمیانی اظهار ودعوای نفاق وذو اللسانینلك نفاق وشرك خفی اولان ریا وسمعه صفای قلب ولذت روحانی ویرمز بلكه ظلمت وغفلت وكثافت وبعدیت ایراث ایدر ای حافظ بی غرض وخالص لوجه الله حضرت اللهك غیریدن قطع امید ایله (ولا یخافون لومة لائم) سرنجه لاابالیلك وآتش عشق محرق ماسوی اللهی اختیار ایتك ایسترم وایتسم كرك
ولهایضا
كنون كه در چمن آمد كل از عدم بوجود * بنفشه در قدم او نهاد سر بسجود
شمدی كه چمنده كل عدمدن وجوده كلدی بنفشه سجده ایله انك قدمنه باش قودی (مفردات) (كنون) شمدی (چمن) باغچه (آمد) كلدی (كل) ورد (از) من (عدم) یوقلق (با) للملابسة (وجود) م (بنفشه) م (در) فی (قدم) ایاق (او) ضمیر (نهاد) قودی (سر) باش (با) للملابسة (سجود) م (معنای اشارتی) مراد ومحبوب خدا اولان شیخ كامل ووارث محمدی مؤیدمن عند الله عالم غیب ولاهوتدن بو عالم شهادت وناسوته ارشاد خلق ایچون ظهوره كلدی كندوده رایحه توفیق الهی اولان مریدلر اكا تسلیم واطاعت ایله قدمنه باش قودی (كل الطرق مسدودة الا من اقتفی اثر رسول الله صلی الله علیه وسلم واقتفی الوارث المحمدی صلی الله تعالی علیه وسلم) متعنا الله ببركة صحبتهم بجاه حبیبه آمین
بنوش جام صبوحی بناله دف وچنك * ببوس غبغب ساقی بنغمه نی وعود
دف وچنك ناله سیله جام صبوحی نوش ایله نی وعود نغمه سیله ساقینك غبغبی اوپ (مفردات) (بنوش) ایچ (جام) قدح (صبوح) صباح ایچیلن شراب (با) للملابسة (ناله) فریاد (دف) م (چنك) معروف آلت لهو (ببوس) اوپ (غبغب) محبوبك چكه سی التنده كی طوپاقلق (ساقی) م (نغمه) م (نی) م

ویاحرف وحدت برهفته مقداری دیمكدر بود فعل مضارع مفرد غائب ضمیر فاعلی كله راجعدر معناسی اولور دیمكدر معدوددن مراد معیندر * محصول بیت * كل زماننده شراب وشاهد وچنكسز اوتورمه زیرا دور كل دور بقا كبی برهفته اولور معین حاصلی كل سریع الزوالدر ابدی زمانی صفا ایله كچورمك كرك خواجه زمان كلی زمان بقاسنه تشبیه ایلدی زیرا زمان بقاسی كلك آچلوب بیراغی دوكلنجه دربو ایسه برهفته ده اولور ودور كل برای كیدر اما چونكه

(عود) آلت لهودندر (معنای اشارتی) ای مرید صادق اكر توفیق ربانیله بونك كبی بروارث محمدیه واصل اولور ایسك انك جام صبوحی كبی مظهر فیض الهی اولان قلبنی محافظه ایدوب اندن لاابالی وآشكار شراب عشق الهی یی نوش ایتمكه مستفیض اولمغه سعی ایله واول ساقی كوثر حقیقتك لسان ما یوحی سندن بالبداهه الهام ربانیله ظهور ایدن معارف لدنیه لری استماع وقبول ایتكله دل وجانكدن حیات جاودان بولمغه غیرت ایله

﴿ بدور كل منشین بی شراب وشاهد وچنك * كه همچو دور بقا هفته بود معدود ﴾

كولك دورنده شراب ومحبوبسز وچنكسز اوتورمه زیرا كلك دنیانك بقاسی زمانی كبی بقاسی معدود برهفته در (مفردات) (با) للملابسة (دور) زمان (كل) م (منشین) اوتورمه (بی) نفی (شراب) م (شاهد) محبوب (چنك) آلت لهو (كه) زیرا (همچو) مثل (دور) م (بقا) دوام (هفته) م (همزه) وحدتیه (بود) در (معدود) صایلی (معنای اشارتی) ای سالك قرداش بونك كبی محبوب خدانك زماننده عشق ومحبت ومحبوب حقیقی اولان الهه انیسسز اوتورمه واول صور اسرافیل كبی حیات بخش اولان كلمات قدسیه لرینی استماعسز طورمه زیرا (الوقت سیف قاطع) در ایام دنیا معدود برهفته كبی سریع الزوال وبی بقا اولدیغی كبی اول محبوب خدانك دخی بو عالمده بقاسی معدود در مخلد دكلدر

﴿ شد از بروج ریاحین چو آسمان روشن * زمین باختر میمون وطالع مسعود ﴾

ریاحین برجلرندن آسمان كبی روشن اولدی زمین مبارك ستاره ایله وطالع مسعود یله (مفردات) (ریاحین) ریحانك جمعیدر (ریحان) م (بروج) برجك جمعیدر (چو) مثل (آسمان) م (روشن) ظاهر (زمین) یر (با) للملابسة (اختر) یلدز (میمون) مبارك (طالع) یلدز (مسعود) سعد (معنای اشارتی) هر قنغی سالك كه اول دماغ جانی ریاحین ریح رحمان بولمش وروح مطهر ومنوری بروج اوج علایه واصل اولمش وارث محمدینك صحبت ونظرندن فیضیاب اولدیسه اظهر من الشمس دركه اول سالكك وجود خاكیسی زیور اسرار شریعت محمدیه ایله مانند اختر میمون محلی ودل وجان مستعدی انوار روحانیت احمدیه ایله پیوند طالع مسعودی منور ومجلا در

﴿ بباغ تازه كن آیین دین زردشتی * كنون كه لاله برافروخت آتش نمرود ﴾

زردشته منسوب اولان دینك عادتنی باغده تازه ایله شمدیكه لاله نمرود آتشنی شعله لندردی (مفردات) (با) ظرفیه (باغ) م (تازه) م (كن) ایله (آیین) عادت (دین) م (زردشت) برحكیمك آدی (یا) نسبیه (كنون) شمدی (لاله) م (بر) زائد (افروخت) شعله لندردی (آتش) م (نمرود) بركافرك آدی (معنای اشارتی) اول حكیم الهینك اسرار حقیقتندن اولان دینك رسوم وانوارفنی

بهر حال كذراندر وپایدار دكلدر رهفته بلكه بر كون بلكه بر ساعتجه دكلدر (شد از بروج ریاحین چو آسمان روشن * زمین باختر میمون وطالع مسعود) شد فعل ماضی غائبدر بروج برجك جمعیدر لغتده حصارك برجی قله سیدر وكاه اولور كه حصاره برج دیرلر قوله تعالی * ولو كنتم فی بروج مشیدة * جمع قلتی ابراج كلور وكواكب ثابته نك فلكنده اون ایكی برج اعتبار ایلشلر یعنی فلكی اون ایكی حصه یه برابر تقسیم ایلشلر وهر حصه یه برآد ویرمشلر مثلا برج حمل دیو قوزی شكلنده برنیجه یلدزك اجتماعندن تعبیردر وبرج ثور اوكوز شكلنده برنیجه یلدزك اجتماعندن تعبیردر وقس ریاحین ریحانك جمعیدر خوش قوقولی اوتلر دیمكدر بریوزینك اوتلرینی فلك ثابتك نجوم وكواكب ایله مزین ومرصع بروجنه تشبیه ومشبه بهی مشبهه مضاف قیاش حاصلی اضافتی بیانیه در اما اكر ریاحین برینه انوار وازهار ذكر ایلسه تشبیه ده انسب ایدی زمین شدك فاعلی در باخترشده متعلقدر میمونه اضافتی بیانیه در وطالع مسعوده بویله در * محصول بیت * بروج ریاحیندن آسمان كبی روشن اولدی زمین اختر میمون وطالع مسعودله بوغزل بهار اوصافنده واقع اولمشدر (بباغ تازه كن آیین دین زردشتی * كنون كه لاله برافروخت آتش نمرود) بباغ باحرف ظرف آیین اسلوب وقانون زردشتی یاحرف نسبت زردشت وزرادشت آتش پرستلرك پیری یعنی اول آتشه طاپمغی پیدا ایلین ظالمدر كه حضرت ابراهیم علیه السلام قومنك براولوسیدر دالی بعضیلر مفتوح اوقورلر اما اطلاق اوزره جائز دكل نتكیم بو بیتده واقعدر (بیت) * بهرآیین پر زین وزرا دشت * بشرع احمد مختارده پشت * زردشت زرادشتدن مخففدر نمرودنونك ضمیله در اصل لغت اما عجم مفتوح اوقور شهرنده قصد در * محصول بیت * باغده زردشته منسوب دینك وملتك آیینی واسلوبنی تازه ایله یعنی آتش كبی قرمزی باده یی باغه كتوروب نوش ایله شمدیكه لاله آتش نمرودی یالكلندردی یعنی قرمزی لاله لر آچلدی حاصلی لاله وكل زماننده آتش پرستلر كبی باده حمرا نوش ایلمك كرك (زدست شاهد نازك عذار عیسی دم * شراب نوش

ورها كن حدیث عاد وثمود) دستك شاهده اضافتی لامیه در وشاهدك نازك عذاره بیانیه شاهد بونده محبوب معناسنه در ونازك لطیف معناسنه عذار صقال بتن براما اكثریا قده استعمال ایدرلر نازك عذارك عیسی دمه اضافتی بیانیه در عیسی دم عیسی نفسلی یعنی احیای موتا ایدر معناسنه رها كن صالیور یعنی ترك ایله دیمكدر قوم هود وثمود قوم صالحه دیرلر صلی الله علی جمیع الانبیا خاصة علی نبینا محمد اللهم زده شرفا وكرما ومهابة وتعظیما * محصول بیت * عیسی

روضهٔ خاونده وعزلتده ریاضات ومجاهداتله تحصیل ایله (فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) سرنجه میدان حدیقهٔ معرفة اللهده دینك لذت وحلاوتنی بولمغه سعی ایله كه بو عالمده شمدی لاله كبی قلبی سیاه سوء اقران ونفس وشیطان نمرودی هوا آتشنی شعله لندیروب جانك خلیلنی هلاك ایتمك قصدنده درلر بواعدالردن خلاص اولمق انجق اول حكیم الهینك حمایه سنده سعی مذكور ایله سعیه محتاجدر

﴿ زدست شاهد یوسف جمال وعیسی دم * شراب نوش ورها كن حدیث عاد وثمود ﴾

عیسی نفسلو ویوسف حسنلو محبوبك الندن شراب ایچ وعاد وثمود سوزنی ترك ایله (مفردات) (ز) من (دست) ال (شاهد) محبوب (یوسف) م (جمال) حسن (عیسی دم) عیسی نفسلو (شراب) م (نوش) ایچ (رها) ترك (كن) ایله (حدیث) سوز (عاد) قوم عاد (ثمود) قوم ثمود (معنای اشارتی) ای سالك قرداش اول مرده دلاری احیا ایدیجی عیسی نفسلو واول نور محمدی وجهنده ظاهر یوسف حسنلو حكیم الهینك الندن شراب عشق نوش ایتمكه سعی ایله وحقی باطلدن تمیز ایله قوم عاد وقوم ثمود كبی هلاكده اولان اهل هوانك وجنود شیطانك كلامنی اصغا ایله بالخصوص عوام علمانك وعوام طریقك سوزنی ترك ایله واول پیركامله قولا وفعلا تبعیتده ثابت اول

﴿ جهان چو خلد برین شد بدور سوسن وكل * ولی چه سود كه دروی نه ممكنست خلود ﴾

سوسن وكل دورنده جهان جنت اعلا كبی اولدی اما نه فائده كه انده بقا ممكن دكلدر (مفردات) (جهان) م (چو) مثل (خلد برین) جنت اعلی (شد) اولدی (با) ظرفیه (دور) زمان (سوسن) م (كل) م (ولی) لكن (چه) نه (سود) فائده (در) فی (وی) او (نه) نفی (ممكن) م (است) در (خلود) بقا (معنای اشارتی) ای سالك بو فانی وخراب جهان خلق اولدیغی منظور حق دكلدر لكن نظر حق ایله شرفیاب اولان اولیاءالله ومحبوبان شاهنشاهلرك واسطه سیله لذت غذای روحانیت ورزق معنوی اولان حكمت ومعرفت ودولت رؤیت جمال حضرت تحصیلنه مقام اولدیغیچون عند العارفین جنات عالی كبی اولدی اما نه فائده كه انده بقا ممكن دكلدر انكیچون الله قوللری دنیایه كوكل ویرمیوب همان دولت ابدی تحصیلنه سعی ایتمشلردر

﴿ چو كل سوار شود برهوا سلیمان وار * سحر كه مرغ درآید بنغمهٔ داود ﴾

چونكه كل سلیمان كبی شاخ هوا اوزره سوار اوله سحر وقتی كه بلبل داودی نغمه یه كله (مفردات) (چو) چونكه (كل) م (سوار) بنیجی (شود) اوله (بر) علی (هوا) شاخ (سلیمان) م (وار) مثل (سحر) سحر وقتی (مرغ) بلبل (در) فی (آید) كله (با) للملابسة (نغمه) ترنم (داود) م (معنای اشارتی) شول وقت سلیمان علیه السلام كبی محبوب خدا اولان شیخ كاملك نظری وهمتی سالك

نفسلی نازك عذار محبوبك الندن باده نوش ایله وعاد وثمود قصه لرینی ترك یعنی ملل خالیه وامم سالفه نك اخبار وآثارینی ترك ایله كه اندن سكا چوقلق فائده حاصل اولمز (جهان چو خلد برین شد بدور سوسن وكل * ولی چه سود كه دروی نه ممكنست خلود) خلد برین اضافتی بیانیه در بدور سوسن باحرف ظرف واضافتی لامیه وی ضمیری جهانه راجعدر كه حرف تعلیل خلود مصدردر ابدی اولمق معناسنه * محصول بیت * جهان سوسن وكل زماننده جنت كبی اولدی اما نه فائده كه انده جنتده كی خلود یعنی بقا ممكن دكل حاصلی جهان فانی هر نقدر كه ازهار وانوار له مزین اولوب خلد برینه بكزرسه ولكن زینتی سریع الزوالدر یعنی خالد دكلدر (چو كل سوار شود برهوا سلیمان وار * سحر كه مرغ درآید بنغمهٔ داود) چو بونده تعلیل ایچوندر چونكه معناسنه سوار شود برهوا یعنی شاخك اوزرنده نمایان اوله یعنی كل بوداغنده ظاهر اوله سلیمان پیغمبر هوا اوزره سوار اولدیغی كبی مصراع ثانی مصراع اوله ظرف واقع اولمش سحر كه كه حرف بیان مرغدن مراد بلبلدر درآید در حرف تأكید بنغمه باحرف صله داوده اضافتی لامیه در * محصول بیت * چونكه كل هوا اوزره سوار اوله حضرت سلیمان هوا اوزره سوار اولدیغی كبی سحر وقتنده كه بلبل نغمهٔ داوده كله یعنی ترنمه وفریاده بشلیه (بخواه جام لبالب بیاد آصف دهر * وزیر ملك سلیمان عماد دین محمود) بو بیت اوله جواب واقعدر بخواه فعل امر مخاطب بای تأكید له ایسته دیمكدر لبالب ومالامال طوبطولی دیمكدر بیاد باحرف صله یاد بونده اكمقدر ذكر معناسنه آصف اضافتی لامیه آصفك دهره اضافتیده بویله در آصف سلیمان پیغمبرك وزیرینك اسمیدر آصف ابن برخیا دیرلر وزیرلره آصف وپادشاهلره سلیمان دیرلر تعظیما زیرا آصف اولیادن ایدی نتكیم آلام كتابلرنده مبیندر وزیر ملك سلیمان اضافتلری لامیه در ملك سلیمان شیراز دركه سلیمان پیغمبرك تختیدر نتكیم كتب تواریخده مسطور ومذكوردر عماد دین وزیرك لقبیدر ومحمود اسمی وزیر ملك سلیمان آصف دن بدلدر وعماد دین وزیردن بدل ومحمود عماد دیندن

عطف بیان * محصول بیت * چونکه کل مذکور اولان کبی اولا جام لبالب ایسته آصف دهرك یادینه که اول وزیر ملك سلیماندر که لقبی عماد دیندر واسمی محمود حاصلی بو لقبله ملقب و بو علم ایله معلم اولان وزیرك عشقنه باده ایچ (زعیش کام ابدجو بدولتش حافظ * که بادتابابدظل رأفتش ممدود) عیش عینك فتحیله لغتده دیرلك دراما بونك کبی یرلرده ذوق وصفامرادد رکام ابد اضافتی بیانیه تابد بونده مراد دیمکدر جوامر مخاطبدر جو یدندن ایسته دیمکدر بدولتش شین ضمیر وزیر محموده راجعدر حافظ منادی

صاد قنك هواسی اوزره وشاخ وجود بینواسی اوزره سوار وحواله اولور که (وبالاسحارهم یستغفرون) سرنجه اول سالك ذاکرشیدا بلبل کبی نغمه دا و دیله اوقات سحرلرده ماسوادن خالی ود رد الهیله مالی قلب حزین ایله حضرت الالهی ذکر وفکرده ثابت ودائم اولورسه وعشق خدا ایله توجه کامله بولورسه در

بخواه جام لبالب بیاد آصف عهد * وزیر ملك سلیمان عماد دن محمود

زمانه وزیری آصفك ذکر وشوقنه لبالب جام ایسته سلیمان ملکنك وزیری عمادالدین محمود (مفردات) (بخواه) ایسته (جام) قدح (لبالب) طو بطلی (با) للملابسة (یاد) ذکر (آصف) وزیر سلیمان علیه السلام (عهد) زمان (وزیر) م (ملك) م (سلیمان) م (عماددین) لقب وزیر وقت (محمود) اسمیدر (معنای اشارتی) پیغمبر انس وجن حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات افندیمزك وارث حقیقیسی غوث اعظم ومتصرف عالم محمود فی السماء والارض عمادالدین المحمدی علیه السلام سلیمان وقت وخلیفة الله فی الارض در انك خلیفه سی ووزیری آصف عهددر اول خلیفة الخلیفه بر ولی کامل وبر شیخ مکملدر که سالکین مستعیدینك ارشاد وتربیه سی انك یدنده در اول شیخ کاملك عشق ومحبتیله قلبکی طولدیروب ماسوادن انقطاع واکا توجه کامله ایله استعداد ایله که اندن مستفیض اوله سین

زعیش کام ابدجو بدولتش حافظ * که باد تابابد ظل رأفتش ممدود

آنك دولتنده عیشدن ابدی مراد ایسته ای حافظ که تا ابدی انك مرحمتی سایه سی خلق اوزره دائم اولسون (مفردات) (ز) من (عیش) سرور ومعیشت (کام) مراد (ابد) دائم (جو) ایسته (با) للملابسة (دولت) م (ش) ضمیر (حافظ) م (باد) اولسون (تا) انتهائیه (بابد) دائم (ظل) کولکه (رأفت) مرحمت (ش) ضمیر (ممدود) دائم (معنای اشارتی) ای حافظ اول شیخ کاملك سایه دولتنده عیش معنویدن وسرور ابدیدن دائم مراد ایسته که انلرك سایه سنده جمله مراد حاصلدر حضرت اللهدن دیلرمکه انلرك سایه مرحمتی وشفقتی بزم اوزریمزده دائم اولسون

بیار باده که حافظ مدامش استظهار * بفضل رحمت غفار بود وخواهد بود

شراب کتور که اول حافظك دائم اعتمادی غفارك رحمتی فضلنه ایدی وینه اکا اولسه کرك (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب (حافظ) م (مدام) دائم (ش) ضمیر (استظهار) اعتماد (با) للملابسة (فضل) احسان (رحمت) م (غفار) الله (بود) ایدی (خواهد) استر (بود) ایدی (خواهد بود) اوله کرك (معنای اشارتی) ای شیخ کرمکدن سن بزه شراب عشق افاضه ایله که اول حافظك دائم اعتماد واعتقادی غفار الذنوب اولان اللهك رحمت واحساننه در وینه اکا اولسه کرك * وله ایضا *

صوفی نهاده دام وسرحقه باز کرد * بنیاد مکر با فلك حقه باز کرد

صوفی طوزاق قودی وحقه نك باشنی آچدی حقه باز فلکه مکر بنیادنی ایلدی

ضمیر وزیر محموده راجعدر حافظ منادی حرف ندامی محذوف که حرف رابط دعابادادات دعائیه تاانتهای غایت ایچون الی معناسنه باید باحرف صله ظل رأفتش ظلك رأفته اضافتی بیانیه وشینه لامیه شین ضمیر وزیر محموده راجعدر شفقت یعنی اسرکمك رأفتیده کاور دلالت کبی حسن بابندن فتح وعلم بابندنده مستعملدر پس بو ایکی بابدن مصدری رأفا فعلا وزنی اوزره کاور عینك فتحیله اسم فاعلی رؤف کاور فعول وزنی اوزره روف ده کاور فعل وزنی اوزره مبالغه ایله اسم کبی معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ انك ایام دولتنده عیش وصفادن ابدی دولته طالب اول که انك ظل شفقت ورأفتی ابده دك ممدود ودائم وثابت اولسون بعض نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر (بیار باده که حافظ مدامش استظهار * بفضل رحمت غفار بودوخواهد بود) مدامشك شین ضمیر معنی جهتنده استظهاره مقیددر مدام استظهارش تقدیرنده بفضل رحمت غفار با حرف صله واضافتلری لامیه لردر بود حکایت حال ماضی معناسنه در خواهد بود بونده بودبودن معناسنه در * محصول بیت * باده کتور که حافظك دائما استظهاری یعنی آرقه لنمسی کناهلری بارلغیجی اللهك رحمتك فضلنه در (وله رحم روحه) (صوفی نهاد دام سرحقه باز کرد * بنیاد مکر با فلك حقه باز کرد) صوفی مبتدا نهاد خبری فعل ماضیدر نهادندن قودی دیمکدر بونده قوردی دیمکدر دام قرینه سیله ودام مفعول بهیدر نهادك واو حرف عطف ومابعدی نهاده معطوفدر تقدیر کلام وباز کرد سرحقه در باز کرد آچدی وسرحقه مفعول بهیدر مصراع ثانی خبرثانیسیدر صوفینك یعنی تکرر قیلندندر

سرحقه اضافتی لامیه در وبونده سردن مراد قپاغیدر زیرا اچیلان قپاقدر بنیاد مکر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر بنیاد ایکی معناده مستعمل لفظدر مشترکدر بریسی بنا معناسنه وبریسی ابتدا بونده مراد ثانیدر بافلك باحرف مصاحبت فلکله دیمکدر مکر حیله معناسنه در حقه باز وصف ترکیبدر بازیدندن حقه او یناد یجی دیمکدر تقدیر کلام بنیاد مکر کرد افلاك حقه باز حقه باز فلکه صفتدر * محصول بیت * صوفی دام تزویری قودی وحیله وریا حقه سنی آچدی یعنی

زراه حجاز بوکا قرینه در وحجازده ایهام طریقیله مذکوردر پنجه بلدك اسمیدر ومایه وبوسلك که بو ایکی نغمه اصول اربعه راست وعراق وزیرافکند واصفهان راستك ایکی فرعی واوزنکله وعشاق عراقکده ایکی فرعی وارمایاه وبوسلك وزیرافکندك بزرك درهوی واصفهانانك حسینی ونوامایاه وبوسلك اوازه سی حجاز دراوازه پنجه نغمه نك فرعیدر یعنی ایکی فرعدن براوازه متولد ومتشعبدر تنکیم مایه وبوسلکدن اوازحجازمتشعبدر خواجه حضرتلری بو بیتده بوفنده مهارتن اظهار بیورمش منه

(مفردات) (صوفی) م (نهاد) قودی (دام) دوزاق (سر) باش (حقه) قوطو (باز) آچق (کرد) ایلدی (بنیاد) تمل (مکر) حیله (با) للملابسة (فلك) م (حقه باز) حقه اوینایجی وسحار (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اجهللری صیدایچون صوفی صوری ریا وسمعه دوزاغنی قوردی مکر وحیله حقه سی اولان فاسد قلبنك اسرارنی اظهار ایلدی اول مکر وحیله نك تملنی نامساعد اولان حقه باز فلکه بکزه مك ایچون ایلدی یا خود فلك جاه اولان مردان خدایه بکزه مك ایچون ایلدی

بازی چرخ بشکندش بیضه در کلاه * زیرا که عرض شعبده با اهل راز کرد

فلکك بازی وحیله سی صوفینك کلاهنده یمورطه یی قیرر زیرا که اهل رازه شعبده عرض ایلدی وقاره کوز اویونی کوستردی (مفردات) (بازی) اویون (چرخ) فلك (بشکند) قیرر (ش) ضمیر (بیضه) یمورطه (در) فی (کلاه) م (زیراکه) علت (عرض) اظهار (شعبده) قاره کوز اویونی (با) للملابسة (اهل راز) اهل سر (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) کندوبی ارتفاع قدر ایله نجوم کبی پر معرفتله فلکه بکزه دن یاخود مسیلمة الکذاب کبی دعوای کاذب و بنیاد فاسد ایله کندوبی مردان خدایه بکزه دن صوفی صورت پرستك منبع فساد اولان سویدای قلبنده مضمر قلد یغی ریا وسمعه سین وعجب وغرورن واندیشه فاسده ایله اولان هر بر مکروحیله سین جواسیس القلوب اولان مردان خدای فلك جاهك بازی غیرتی اظهار ایدوب یوزینه اورمغله کندوبی تخجیل ورسوای ایلرکه حق ایله باطل تمییز اولنوب هر برقاپرین خشار اهل راز اولان مردان خدایه شعبده صاتمیون وطالب حق اولنلرك یولنی یا کلتمیون ایچون متعنا الله ببرکات صحبتهم وبثبات محبتهم آمین

ساقی بیا که شاهد رعنای صوفیان * دیکر بجلوه آمد وآغاز ناز کرد

ای ساقی کل که صوفیلرك رعنا محبوبی کیرو جلوه یه کلدی ونازه شروع ایلدی (مفردات) (ساقی) م (بیاکه) کل که (شاهد) محبوب (رعنا) کوزل (صوفیان) صوفیلر (دیکر) کیرو (با) للملابسة (جلوه) عرض جمال (آمد) کلدی (آغاز) شروع (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای عقبات وقطع منازلده دستکیر وهادی اولان مرشد راه رشاد م کل که صوفی محققلرك محبوب اطیفی اولان حضرت الله کاهی تجلی ذات وکاهی تجلی صفات یوروب کاهی استغنا واستتاره شروع ایلدی

این مطرب از کجاست که ساز عراق ساخت * وآهنك بازکشت براه حجاز کرد

بو مطرب قندندر که عراق سازنی دوزدی یعنی عراق پرده سنی چالدی وکیرو حجاز پرده سنه رجوع قصدین ایلدی (مفردات) (این) بو (مطرب) چالغیجی (از کجاست) قندندر (ساز) دوزن (عراق) علم موسقیده بر مقامك اسمیدر

عراقك فرعلریدر بو ایکی نغمه دن متولد ومنشعب برآوازه نك اسمیدر حاصلی کلام بو بیتده واقع اولان الفاظك اکثری ایهام طریقیله ذکر اولنمش * محصول بیت * بو اوستاد وماهر مطرب نه یرندرکه عراق نغمه سنه دوزن ویردی وبازکشت آهنکنی نغمه حجازدن ایلدی یعنی حجاز عراقك متفرعاتندندر بیلدی واکا بازکشت ایلدی وغیری نغمه یه انتقال ایلدی بعض نسخه ده سازپرنه راه عراق واقعدر ایکیسندنده مرادنغمه عراق ونغمه حجازدر بو مقاملردن بیخبراولنلر بومقامده عجب سوز سویلمشلرکه استماعه صدا ویرر (ای دل بیا که ما بپناه خدا رویم * زانچه آستین کوته ودست دراز کرد) بپناه خدا رویم باحرف صله پناه صیغه حق خدایه اضافتی لامیه در رویم فعل مضارع متکلم مع غیره رویدندن کیده لم دیمکدر زانچه اصلنده از آنچه در آستین بك کوته قصه کوتاه دن مخفف آستین کوته ودست دراز اضافتلری بیانیه در کرد افعلی اسناد مجازدر اصلنده یکك قصه ایابان صوفیلردر که بونلرك مصاحبلریدر زیرا بو اوصافله انلر موصوفدر * محصول بیت * ای کوکل کل که اللهك پناهنه وارەلم یعنی اللهه صیغنالم اول نسنه دنکه یکی قصه والی اوزونلر ایلدیلر یعنی ریا ومکر ایشندن اللهه صیغنالم دیمکدر ویاخفیه ایشلدکلری نامشروع ونامعقول ایشلردن (بیت) صوفی پیاله پیمازاهد قرابه پرداز * ای کوته آستینان تاکی درازدستی (صنعت مکن که هرکه محبت نه راست باخت * عشقش بروی دل در معنی فراز کرد) صنعت مکن بیوردیغی غیبدن خطابه التفاتدر یعنی بیت سابقده اولان غیبدن مراد حیله ومکرا ایله دیمکدر که حرف تعلیل هرکه ده کی که اسمدر کس معناسنه ادات نفی معنی جهتنده باخته مقیددر عشقش

شین ضمیر مصراع اولده کیه راجعدر ومعنی جهتنده دله مقیددر بروی داش تقدیرنده عشقش مبتدا فراز کرد خبری ومابینهما کرده متعلق بروی دل باحرف صله روی دل اضافتی لامیه در روی بونده متحمدر اولسه ده معنایه خال ورمزدی درمعنی اضافتی ده لامیه در معنایه در اضافتی استعاره طریقیله در فراز کرد قابدی دیمکدر اصطلاحا * محصول بیت * صنعت مکن یعنی تزویر وریا ایلمه زیرا هرکسه که محبتده راست روراست باز اولمدی یعنی پاك رو وپاك باز اولمدی عشق انك یوزینه معنی قپوسنی قپادی

ترایلقده مباشر اولوب مکروحیله یه باشلدی فلك حقه بازله حاصلی حیله بازلقده ومکارلقده استاد ماهر اولان فلکه حیله سازلقده ومکارلغه باشلدی یعنی انسانه حیله ورباصا تمقدن کچوب فلکه حیله بازلغه باشلدی (بازی چرخ بشکندش بیضه در کلاه * زیراکه عرض شعبده بااهل رازکرد) بازی چرخ اضافتی لامیه در و بازی باء اصلیه ایله اویون معناسنه در بشکندش باحرف تأکید بشکند مشترکدر فعل مضارعله امرغائب مابیننده بونده ایکیسیده اولق ممکندر قیرردیمك اوله شین ضمیر صوفی یه راجعدر بیضد بونده یومرطه معناسنه

(ساخت) دوزدی (آهنك) قصد (بازکشت) کیرودونمکلك (با) للملابسة (راه) یول (حجاز) بودخی علم موسقیده برمقامك اسمیدر (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) بومرشد راه رشاد فندهدر که بوتلوینده اولان صوفیٔ عالی مقام مقامات عشقدن کاهی تجلیٔ ذاته وکاهی تجلیٔ صفاته سرآغاز ایدوب کشف راز اتمك ایله مقام تمکینده رازدرونی پردهدن آکاه ایدوب دائما انوار تجلیٔ ذاتده مستغرق قیله وتلوینتدن خلاص ایده

ای دل بیاکه مابه‌پناه خدا رویم * زانچه آستین کوته ودست دراز کرد

ای کوکل کل که بز خدانك حفظنه و پناهنه کیدهلم اول نسنهدنکه قیصه یك واوزون ال ایلدی (مفردات) (ای دل) ای کوکل (بیاکه) کل که (ما) بز (با) للملابسة (پناه) حفظ (خدا) م (رویم) کیدهلم (ز) من (آنچه) اول نسنه که (آستین) یك (کوته) قیصه (دست) ال (دراز) اوزون (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) بو تجلیات ذاته استغراق راه عشقده استقامتله حاصلدر ای کوکل کل بز تغییر الشکل لاجل الاکل ایدن مکروحیله صاحبی عوام صوفینك ایشلدیکی نامشروع نسنهلردن حذر ایدوب حضرت اللهك حفظ وپناهنه کیدهلمکه صراط مستقیمده کمراه وبی مراد یوقدر

صنعت مکن که هرکه محبت نه راست باخت * عشقش بروی دل درمعنی فراز کرد

صنعت ولعب ایله زیرا هرکیمکه محبتی راست اوینامدی عشق انك کوکلی یوزینه معنی قپوسنی قپادی (مفردات) (صنعت) ظرافت (مکن) ایله (که) زیرا (هرکه) هرکیمکه (محبت) م (نه) نفی (راست) طوغری (باخت) اوینادی (عشق) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (روی) یوز (دل) کوکل (در) قپو (معنی) م (فرازکرد) قپادی (معنای اشارتی) ای طالب حق حق بولده حیلهٔ نفسه تابع اولوب صورت پرستلك ایله تلبیسات ایتمه ومنافقانه مردان خدایه اویون دوکه زیرا هرکیمکه حضرت الاهك عشق ومحبتی بولنده صادق اولیه عشق الهی وغیرت شهنشاهی انك کوکلی یوزینه معنی قپوسنی قپایوب فیوضات ربانیدن وتجلیات سبحانیدن محروم (وطبع الله علی قلوبهم) سرنجه مطبوع القلب اولسه کرکدر

فرداکه پیشگاه حقیقت شود پدید * شرمنده رهروی که عمل برمجاز کرد

یارین قیامتده که حقیقت صدری ظاهراوله خجیل اولور شول سالك که عملی مجاز وریا اوزره ایلدی (مفردات) (فردا) یارین (پیشگاه) صدر (حقیقت) م (شود) اوله (پدید) ظاهر (شرمنده) خجل (رهروی) سالك (عمل) م (بر) علی (مجاز) ریا (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) بوراه حقده صادق اولمیوب حیله وتلبیساتله صورت پرست اولان یارین یوم تبلی السرائرده واحکم الحاکمین اولان الاهك حضورمعنویسنده هربرکسك حقیقتی ظاهراولدقده اول منافقانه ریاایله

راجعدر بیضد بونده یومرطه معناسنه کلاه برکه دیرلر زیرا ادات تعلیل که حرف بیان عرض شعبده اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی کبیدر اهل رازدن مراد فلك در وکردك فاعلی صوفی یه راجع ضمیردر * محصول بیت * چرخك ودهرك اوبنی وحشرلغی صوفینك کلاهنده یومرطه قیرر یاخود قیرسون یعنی رسوای ایدر ورسوا ایلسون زیرا اهل رازه عرض حیله ومکر ایلدی بو کلام تلمیح طریقیله در یعنی هنکامه کیرلر وحقه بازلر خلق کوادر مکیچون بر بون کیسه یه دیرلر کل سنك صاجکده یومرطه کزلیم پس یومرطه یی باشنه قوراندصکره کلاهنی ویا نافیه سنی باشنه کچورر بعده بر یومروق اوروب یومرطه یی قیرر واول مسکینك یوزینه وکوزینه اقید وبانی رسوای ایدر ایمدی صوفی مرا ییده خلق عالمه حیله ومکر وشعبده بازلق عرض ایلك سببیله کندوبی رسوای ایدوب خلقه کولنج ایلر (ساقی بیاکه شاهد رعنای صوفیان * دیکر بجلوه آمد واغاز ناز کرد) ساقی منادی که حرف تعلیل شاهدك رعنایه اضافتی بیانیه وصوفیانه لامیه در رعنا لغتده ایکی یوزلی یه دیرلر اما بونده مطلقا کوزل دیمکدر بجلوه باحرف صله جلوه عرض جمال معناسنه در اغاز ابتدا نازه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر بونده شاهد رعنادن کری صوفیلره تعریض طریقیله در کانه که صوفیلر محبوب دوست ودلبرپرست درلر * محصول بیت * ای ساقی سیره وتفرجه کل که صوفیلرك دلبر رعنا وزیباسی عرض جماله کلدی ونازه باشلدی ایمدی باده صون که بو سیر شوقیله نوش ایدهلم شاهد دن بونده مراد معشوق حقیقیدر دیین شاعرك مرادینی فهم ایلامش (این مطرب ازکجاست که ساز عراق ساخت * واهنك بازکشت زراه حجاز کرد) بونده مطربدن

مراد سازنده مقوله سیدر سازقرینه سیله وعراق بونده علم نغمهدن اصول اربعهنك ایکنجی اصلیدر وسازك عراقه اضافتی بیانیه درز وبونده عراق ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر ساخت فعل ماضی مفرد غائبدر دوزن ویردی دیمکدر وآهنك واو حرف عطف آهنكده ایهام طریقیله ذکراولنمشدر قصد معناسنه وسازنده وکوینده آهنکی بازکشتده ایهام طریقیله ذکر اولنمش رجوع معناسنه وبرنغمهدن برنغمه یه انتقال معناسنه (بیت) سوی حجازکن اهنك وبازکشت کن * که کوشه‌های عجم آذری مقام تونیست *

حاصلی طریق محبته حظ نفسله وارزوی طبعله وارن کیمسهنك اوزرینه عشق فیض قپوسنی بند ایدرکه وصل جاناندن بی بهره اولور (فرداکه پیشگاه حقیقت شود پدید * شرمنده رهروی که عمل برمجاز کرد) فردا یارین که حرف رابط صفت و باحرف بیان پیشگاه صدر مجلس وقپو اوزرنده اولان شاه نشین حقیقته اضافتی بیانیه در شود فعل مضارع مفرد غائبدر ضمیر فاعل تحتنده مستتر راجعدر پیشگاهه حاصلی ضمیر اسمیدر شودك و پدیدبای عجمیله خبری زیراشود افعال ناقصهدندر شرمنده اسم فاعلدر

عمل ایدن سالك صوری محجوب وخجیل اولسه کرکدر

ای کبك خوش خرام کجامیروی بایست * غره مشوکه کربهٔ عابد نماز کرد

ای خوش صالنجی ککلك قنده کیدرسین طوروتوقف ایله مغرور اولمه که عابدك کدیسی نمازایلدی یاخود عابد کدی نماز ایلدی (مفردات) (کبك) ککلك (خوش خرام) لطیف صالنجی (کجا) قنده (میروی) کیدرسین (بایست) طور (غره) مغرور (مشو) اولمه (کربه) کدی (عابد) م (نماز) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) قال الله تعالی (ولاتمش فی الارض مرحا) الایة سرنجه ای قلبی نقوش ماسوا ایله آلوده اولوب بلا اخلاص ریاو سمعه ایله مغشوش اولان بلامغز عبادات وصلاح ظاهره سنه مغرور وفرحناك اولمش غافل نیجه یه دك بوغرور طوری حالکه انصاف ایله که کدی کبی بی معنی حیله کاراق ومرائیلك ایله مجرد صید دنیا ایچون مراقب عابد صورتنه مغروراولمه بوابتر اولان حیلهٔ نفسدن المحبوب اخلاص تحصیلنه سعی ایدهسین

حافظ مکن ملامت رندان که درازل * ماراخدازرهد ریابی نیاز کرد

ای حافظ رندلری ملامت ایله زیرا ازلده حق تعالی حضرتی بزی ریا ایله اولان زهددن مستغنی ایلدی (مفردات) (حافظ) م (مکن) ایله (ملامت) طعن (رندان) حقك غیرینی بیلمین لاابالیلر (در) فی (ازل) م (ما) بز (را) ادات مفعول (خدا) م (ز) من (زهدریا) ریا ایچون اولان زهد (بی نیاز) مستغنی (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای حافظ (ولایخافون لومة لائم) سرنده قلبی معمور ظاهری خراب حقك غیریدن نظری منقطع لاابالی خراباتیلره صفتین طعن ایلمه بحمد الله حق تعالی بزی ریا ایله زهدفروخت اولان مرائیلکدن مستغنی وبی نیاز ایلدی عصمنا الله من شر النفس الامارة بالسوء

ولـه ایضا

سالها دل طلب جام جم ازما میکرد * وانچه خودداشت زبیکانه تمنا میکرد

نیجهییللر کوکل بزدن جام جم طلب ایلدی واول نسنه یی که کندو طوتردی بیکانهدن تمنا ایلدی (مفردات) (سالها) ییللر (دل) کوکل (طلب) م (جام) قدح (جم) برپادشاه اسمی (از) من (ما) ز (میکرد) ایلدی (وانچه) واول نسنه یی که (داشت) طوتدی (ز) من (بیکانه) یاد (تمنا) طلب (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) (من عرف نفسه فقد عرف ربه) سرندن غافل ومحجوب اولمغین نیجه ییللر کوکل بزدن مشاهدهٔ جمال الله کندوایله حاصل اولان مرآت مجلای سویدای قلبی طلب ایلدی فی الحقیقة بواستعداد کندنده وارایکن مشاهده یی جالب اولان مجاهده یی ترك ایدوب بوکرمك ظهورینی کندودن طلب ایتمیوب اهل صورتدن تمنا ایلدی هیهات که اهل صورتده بومعنالك ظهوری محالدر

شرمیدندن تقدیر کلام شرمنده باددر ضرورت وزنیچون افظ باد تقدیر اولنمشدر شرمنده اولسون یعنی اوتانیجی اولسون دیمکدر رهروی یا حرف وحدت وره روایکی راءنك فتحیله وصف ترکیبیدر رویدندن یوله کیدیجی معناسنه که حرف رابط صفت عمل ایش معناسنه مقدم مفعول بهدر کردك برحرف استعلا علی معناسنه مجاز اسم مکاندر جازیجوزدن مفعول به غیرصریحی در * محصول بیت * یارین یعنی قیامت کوننده کههرکشینك حقیقت ومجازی آشکاره اولور شرمنده وشرمسار رسالك اولسونکه دنیاده عملی مجاز اوزره اوله یعنی ریاوزرقله اوله (ای کبك خوش خرام کجامیروی بایست * غره مشوکه کربهٔ عابد نماز کرد) کبك ککلك خوش خرام وصف ترکیبیدر خرامیدندن کوزل صالنجی کبك بوکه اضافتی بیانیه درز کجا قنده دیمکدر مکاندن استفهامدر این کبی میروی فعل مضارع مخاطب کیدرسین دیمکدر یعنی قنده کیدرسین دیمکدر بایست باحرف تأکید ایست امر مخاطبدر استیدندن دور دیمکدر یعنی کینه قرار ایله غره غینك کسری وراء مشددهنك فتحی وتای تأنیثله مغرور معناسنه اسمدر مشو نهی مخاطبدر شویدندن اولمه دیمکدر لاتکن معناسنه در افعال ناقصهدندر که حرف بیان غره مشو درکربه کاف عجمینك ضمی وراء مهملهٔ ساکنه ایله کدی معناسنه عابده اضافتی موصوفك صفتنه اضافتیدر یعنی بیانیه * محصول بیت * ای خوش خرام کبك یعنی خوان خوش خرام زوبه کیدرسین طور کینه صاقن مغرور اولمه که عابد مرایی مصلی ونماز کذاردر اتمدن بکا ضرر مترتب اولمز دیو بلکه ادا ایلدیکی نماز ونیاز اسباب پابند

ودام فریبدر بوتلمیحدر شول مشهور قصه یه که کربهٔ حیله ساز برکون کردننه تسبیحلر طاقوب زهد وتقوایه بشلر که کبکك برىسی بونك بوحالنی کوروب مسکین فریبندن بی ریب اولوب یانه واریر کورر که محکم زهد وتقوایه مشغول اولوب هیچ بوکه التفات ایلمز پس مکرندن غافل اولوب واروب سائر یولداشلرینه خبر ایدوب کلوب کوررلر فی الواقع دیدیکی کبی کربهٔ عابد اولمش پس خدایه شکر وحمد ایدرلر وکربه حیله باز ایله استیناس ایدرلر کربه شواقدر صبرایدر که

بو مظلوملر یانده یاتوب بوالتغه باشلرلر پس بر بسین بر الیله و بر بسین بر البله و بر بسین اغزیله قیار باقیسی قاچوب یولداشلرینه خبر ویرلر که ای نه زاهد اول رمزی شکار ایدردی شمدی اوچومزی بر اوغردن قاپدی پس خواجه جوان خوش خرامه بو تلمیحی تمثیل ایدوب بیورر عابد حیله باز ومکارك یانه وارمه مبادا که سنی غافل ومغرور ایدوب شکار ایلیه (حافظ مکن ملامت رندان که درازل * مارا خدا ز زهد ریائی نیاز کرد) اکثر کتب عجمده ریائی زهد صفتله یازروب ضبطنده بلاواو یازروا وله اولیجك معنا آشکاره در اما واو سز اولیجك تجوزی ارتکاب لازمدر مثلا ریایه مجاز ازهد اثبات ایلمه و زو یار یایه ریای نسبی تقدیر ایده وز زهد ریائی تقدیرنده واسکل وجهة ملامت رندان اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر * محصول بیت * خواجه تجرید طریقیله بیورر ای حافظ باده نوشلری ازار ایلمه ز یرا ازلده خدا بزی زهد وریادن بی احتیاج خلق ایلدی یعنی بزی زهاد عباد مرایلردن یارتمدی (وله رضی عنه) (سالها دل طلب جام جم ازما میکرد * وآنچه خود داشت ز بیگانه تمنا میکرد) سالها سالك جمیدر اسلوب عجم اوزره بونده نیجه یللر دیمکدر دل لفظ مشترکدر کوکل ایله یورك مابیننده بونده کوکل مراددر که یورك انك ظرفیدر تکیم حضرت مولانا جامی بیورر (بیت) نیست این پیکر مخروطی دل * بلکه هست این قفس وطوطی دل * کر تو طوطی ز قفس نشناسی * بخدا ناس نه نسناسی * طالبك جامه اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر وجامك جمه لامیه در بونده دل مبتدا ومابعدی خبری ازما میکرده متعلق وی بونده حکایت حال ماضی افاده ایدر ایلردی دیمکدر وآنچه واو بونده معنای حالیتی افاده ایدر خود داشت کندی طوتردی دیمکدر یعنی کندینك واردی ز بیگانه زاء مفرد ابتدا ایچوندر بیگانه یاد دیمکدر تمنا تفعل وتفاعل بابنك ناقصندن مصدرلك عین الفعلی مفتوح ایدرلام الفعلی الفه ابدال ایلمکیچون تمنا وتقاضا کبی تمنا ارزو ایتمکه دیرلر * محصول بیت * نیجه ییلار کوکل بزدن جام جم طلب ایلردی یعنی اسرار غیبیه یی کوسترر آیینه ایستردی اما حال بو که کندیده اولانی یعنی کندی مالك اولدیغی بیگانه دن ایستردی حاصلی جام جم و آیینهٔ اسکندر کندی ایکن بزدن ایستردی * بیت * مظهر ذات وصفات عالم وآدم باشد * جام جم را که شنیدی دل آدم باشد * یعنی انبیا واولیا مالك اولدیغی جوهر هر کس مالك نهایتی مالکیه تندن اکاه دکلدر پس مرشد کامل اولنلره واصل اولمغله مالك اولدیغندن خبردار اوور

﴿ کوهری کز صدف کون ومکان بیرون بود * طلب از کم شدکان لب دریا میکرد ﴾

بر کوهر که کون ومکان صدفندن طشره ایدی دریا کنارینك ضایع اولمشلرندن طلب ایلدی (مفردات) (کوهر) م (یا) وحدتیه (از) من (صدف) م (کون) زمان (مکان) م (بیرون) طشره (بود) ایدی (طلب) م (از) من (کم) یاوی (شد کان) اولمشلر (لب) کنار (دریا) دکز (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) فیض بلا واسطهٔ خدا یا خود تجلای انوار ذات بی چون وچرا ومشاهدهٔ جمال الله تعالی بر کوهردر که عالم امردندر بو کون ومکان صدفندن طشره در لکن کوکل بیلز انلکه دریای توحید ذات الهیه نك ضایعلری مشایخ صوریلردن وعوام طریقتلردن که شیاطین الانس درلر انلردن طلب ایلدی بو طالب سرابدن آب طلبی کبیدر

﴿ بی دل را که خدا در همه جا با وی بود * اونمی دیدش واز دور خدارا میکرد ﴾

بر کوکلسزی که خدا هر یرده آنکله ایدی اول آنی کورمزدی واراقدن خدا ایچون ایلردی (مفردات) (بی دل) عاشق (یا) وحدتیه (را) ادات مفعول (خدا) م (در) فی (همه) جمله (جا) مکان (با وی) انکله (بود) ایدی (او) اول (نمی دید) کورمزدی (یا) حکایت (ش) ضمیر (از) من (دور) ایراق (خدارا) الله ایچون (میکرد) ایلردی (معنای اشارتی) (یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه) سرنجه بر عاشق که (وهو معکم اینما کنتم) موجبنجه هر یرده الله ایله ایدی اول عاشق قبل المعرفة (لا تدرکه الابصار) مقتضاسنجه صورتك معنایه بعدیتی اولدیغیچون رفع حجابله مشاهدهٔ جمال الله خود بخودانه میسر اولدیغندن دائما عارف بالله اولان محبوب خدالردن استمداد ایدوب الله ایچون کرمکارله بکا عون ایدك دیو نیازده درلر بورا حقه عقلله وصلت متعذر اولدیغندن هر بر عاشقه وسیله طلب ایتمك لازمدر که ترك الدلیل قبل الوصول قبیح در

﴿ آن همه شعبدهٔ عقل که میکرد اینجا * سامری پیش عصا وید بیضا میکرد ﴾

عقل اول جمله حقه بازلغی که بونده ایلدی کویا سامری عصا وید بیضا اوکنده ایلدی (مفردات) (آن) اول (همه) جمله (شعبده) حقه بازلق (عقل) م (میکرد) ایلدی (اینجا) بونده (سامری) حلی بنی اسرائیلدن بوزاغی یاپوب خلقی بوزاغی یه طاپدیرن کافردر (پیش) اوك (عصا وید بیضا) موسی علیه السلامك معجزه لریدر (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) شریعته وانبیایه بزم احتیاجمز یوقدر بز عقلمز ایله حقه واصل اولورز دیین حکما کفره سی کبی شرع شریفه وانبیا واولیایه تابع اولیوب بوراه حقده عقل هر نه قدر مکر وحیله وحقه بازلق ایلدیسه اول قدر کفر وضلالتده قالوب وسعیدن برفائده حاصل بولمیوب ملعون ابدی اولور نتکیم سامری حلی بنی اسرائیلدن بر مجوف بوزاغی صورتی یاپوب (فقبضت قبضة من اثر الرسول)

﴿ سرنجه ﴾

اوصلنی الله تعالی الیه وایاکم بونلر در که بیت ثانیده بیورر (کوهری کز صدف کون ومکان بیرون بود * طلب از کم شدکان لب دریا میکرد) کوهریده یا وحدت ایچوندر کوهردن بونده مراد انبیا واولیا قلوبیده مستور ومکتوم اولان سر الهیدر که (قلب المؤمن بیت الله) انك معناسیدر که سر کون ومکان صدفندن خارجدر صدف ایچی حاصل اولان ظرفه دیرلر که اول ظرفلر استرده قپقلری کبی در نهایتی صدف آری اولور حاصلی صدف بدیهیاتندر تعریفه احتیاجی یوقدر کون ومکان بو عالمدن عبارتدر بیرون یائله ویاسز یعنی برون طشره دیمکدر بود بونده ادات خبر دراست معناسنه کوهری یای وحدتله مبتدا وما بعدی صفتی ومصراع ثانی خبری ازکم شد کان از ادات ابتدا کم شد کان کم شده نك جمعیدر غایبلر معناسنه ایله اضافتی ولبك دریایه لامیه در دریادن مراد دریای عشقدر تقدیر کلام لب دریای عشقدر * محصول بیت * بر کوهر که کون ومکان صدفندن خارجدر انی عشق دریاسی کنارنده کم اولمشلردن طلب ایلردی یعنی دریای شهودده مستغرق اولانلردن طلب ایدردی کم اولمشلردن خبر کلمز زیرا (آنرا که خبر شد خبری باز نیامد) بیتك معنای حقیقیسنه واصل اولنلر کم شد کاندن مراد مشایخ کوره سنده اولان ناقص مرشدلردر دیمش بو کلام مطلعك مصراع اولنده زماعبارتندن غفلتدن ناشیدر و بیگانه بیور دیغی تواضع وتنزل قصدیله درالا کندیلر بحر حقیقتده اشنای کاملدر وکم شده کاندن نه کندیلر مراددر یعنی بحر توحیده طالش دیمکدر (بیت) علم لدن بحرینه طالی در کاشفی * بیتزم قعرینده هر نیجه کم بولرم) (بی دلی در همه احوال خدا با وی بود * واونمی دیدش واز دور خدارا میکرد) بی دل ایکی معناده مستعملدر بری یورکسز یعنی قورقق وبریده کوکلسز یعنی کوکلی کتمش حاصلی عاشق دیمکدر یا حرف وحدت در حرف ظرف همه احوال جمیع احوال دیمکدر وی ضمیر غایبدر بی دله راجع بود ایدی معناسنه باوی بود انکله ایدی دیمکدر واوایکی واوله بعض نسخه ده بویله اولمغین بونی اختیار ایلدك واو اول حالیه وثانی اودن خفیفدر که ضمیر غایبدروی کبی دله راجع حال بو که بیدل دیمکدر نمی دیدش شین ضمیر خدایه راجع ومشترکدر بیدله واز دور واو حرف عطف خدارا بونده مشترکدر جمیع معانیسی مابیننده یعنی قسم وتخصیص ومفعولیه وغیرلری مابیننده مقصود بودرکه مصاحبتده هر کسی خدایی غائب یرینه تنزیل ایدوب الله حقیچون والله ایچون واللهه واللهك دیر حال بو که اندن طرفة العین منفك دکل (ونحن اقرب الیه من حبل الورید) (والله معکم اینما کنتم) (بیت) دوست

سرنجه جبرائیل علیه السلامك آتنك ایاقی ایزندن بر پارچه طپراق آلوب اول (جسدا له خوار) اولان یاپدیغی بوزاغی ایچنه آتوب بوزاغی حیات بولوب صوتله بع بع دیو بوکوردی یعنی صیحه اوردی اول سامری دخی بنی اسرائیله بو سزك تکریکزدر دیو بوزاغی یه طاپدردی عقلله سامری بو قدر حیله وحقه بازلق ایتمش ایکن عقلی مقتضاسندن برفائده بولمیوب عصا وید بیضا معجزه سی اولان موسی علیه السلام حضورنده بو جرأتی ایتمکله انساندن وحشی اولوب طاغلرده واورمانلرده (لامساس) دیه رك هلاك اولوب ملعون ابدی اولمشدر عصمنا الله من فتنة عقل المعاش بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ مشکل خویش بر پیر مغان بردم دوش * کو بتأیید نظر حل معما میکرد ﴾

دون کیجه کندو مشکلمی پیرمغانك قتنه ایلتدم که اول پیرمغان تأیید نظر ایله معمایی حل ایلردی (مفردات) (مشکل) م (خویش) کندی (بر) عند (پیرمغان) پاپاز (بردم) ایلتدم (دوش) دون کیجه (او) اول (با) لملابسة (تأیید) عون ونصرت (نظر) م (حل) کشف (معما) کیزلو سوز (میکرد) ایلردی (معنای اشارتی) بو عالم ظلمانیده مشکلات وعقبات راه عشق بر مظهر انوار محمدی ومرشد وارث پیغمبری ذات کریم الخصال ایله تعیینسز کشف وقطع ممکن اولمدیغی اظهر من الشمس اولدیغیچون عقلی ترك ایدوب کندو مشکلمی بر مرشد متصرف آکاهه عرض ایلدم اولدخی مؤید من عند الله واهل بصیرت اولمغین جمیع مشکلاتم حل ایلدی

﴿ دیدمش خرم وخندان قدح باده بدست * واندران آینه صد کونه تماشا میکرد ﴾

اول پیرمغانی مسرور وخندان کوردم باده قدحی النده واول آینه ده یوز درلو اسرار تماشا ایلدی (مفردات) (دیدم) کوردم (ش) ضمیر (خرم) مسرور (خندان) کولیجی (قدح) م (باده) شراب (با) ظرفیه (دست) ال (اندر) فی (آن) اول (آینه) م (صد) یوز (کونه) درلو (تماشا) سیران (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) اول حلال المشکلات اولوب حالمی عرض ایلدیکم پیر آکاهی کوردم که تأییدات حقله مسرور ونشئهٔ ظهورات تجلیات ایله خندان ومنصرف قلوب عاشقان واول خانهٔ تجلی اولان آینهٔ قلوب عاشقانده مکنوز اولمش اسرار واستعدادانی سیران ایدیجی وهر بر کیسه نك استعدادینجه ارشاد ایدیجی بولدم آنکیچون اکا تبع اولدم بو خصوصده هر بر ناقص تجربه سز کامل ظنیله تبعیت یوقدر

﴿ کفتم این جام جهان بین بتو کی داد حکیم * کفت آن روز که این کنبد مینا میکرد ﴾

اول پیره دیدم بو جهان کوریجی جامی حکیم سکا قچن ویردی دیدی اول کون که بو مینا رنکلی قبه یی خلق ایلدی (مفردات) (کفتم) دیدم (این) بو (جام) قدح (جهان بین) جهان کوریجی (بتو) سکا (کی) قچن (داد) ویردی (حکیم) الله ذو الجلال (کفت) دیدی (آن) اول (روز) کون (این) بو (کنبد) قبه (مینا)

نزد یکتر از من بنشست * وین عجب ترکه من از وی دورم * چه کنم باکه توان کفت که او * در کنار من و من مهجورم)
* محصول بیت * بر عاشق طالب وصال جانان جمیع احوالده جانان کندیله ایدی و یا کندیله درحال بوکه اول عاشق بیچاره جانانی کوره میوب ایراقدن جانان مصاحبتنی ایلردی یعنی جانانی کوره میوب غائبانه انك کلامنی ایلردی (آن همه شعبدهٔ عقل که میکرد اینجا * سامری پیش عصا و ید بیضا میکرد) آن اسم اشارتدر مقدر شعبده یه که مذکور

کوك رنکلی (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) غیتم زیاده اوواق ایچون اول پیره استفسار طریقیله سؤال ایلدم که اسرار جهانی وراز قلوب عاشقانی سکا حق تعالی نه زمان و یردی اول پیر دخی اخلاق محمدیه یه سبیله جواب بیوردیکه (قبل من قال فی الازل) سرنیجه بو کرم بزه عالم اعیانده نبرو ویرلمشدر وعطای ازلیدر وبوندن زیاده کشف اسراره اذن یوقدر دیمشدر

﴿ کفت آن یار کز و کشت سردار بلند * جرمش آن بود که اسرار هویدا میکرد ﴾

پیر دیدی اول یار که دارك باشی اندن بلند اولدی انك جرمی اول ایدی که اسراری اشکاره ایلدی (مفردات) (کفت) دیدی (آن) اول (یار) م (ز) من (او) ضمیر (کشت) اولدی (سر) باش (دار) م (بلند) یوکسك (جرم) م (ش) ضمیر (آن) اول (بود) ایدی (اسرار) م (هویدا) ظاهر (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) بنه اول پیر دیدی عطای ازلیه ایله مرتبهٔ ولایته قدم باصوب بزم یار بمز ومرداشمز منصور حلاجدر که انی بردار ایتدیلر انك جرمی اول ایدی که کوزهٔ وجودی دریای قیلزم تجلیات الهیه یه تحمل ایتمیوب انا الحق اسرارنی اظهار ایلدی زیرا اسرار الهی کشف ایدنك سری سلامت بولمشدر

﴿ فیض روح القدس ار باز مدد فرماید * دیکران هم بکنند آنچه مسیحا میکرد ﴾

حضرت جبرائیلك فیضی اکر کیرو مدد بیوره غیر بلرهم ایلرلر انی که عیسی علیه السلام ایلدی (مفردات) (فیض) عطا (روح القدس) جبرائیل (ار) اکر (باز) کیرو (مدد) یاردم (فرماید) بیوره (دیکران) غیر یلر (هم) دخی (بکنند) ایدرلر (آنچه) اول نسنه یی که (مسیحا) عیسی علیه السلام (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) ولینك تجلیات دریای مالانهایهٔ الهیه یی نوش ایدوب وهاضم اولوب کشف اسرار ایتامسی محضا عون باری ایله دراکر حضرت الله ملك واسطه سیله یا خود بلا واسطه فیض اقدس سیله قولنه مدد وعنایت بیورر سه مؤید من عند الله اولوب کندی معصوم ومأمون اولدقدنصکره انبیای عظامدن ماعدا سائر اولیاء الله دخی حضرت عیسی علیه السلام کبی (وابرئ الاکمه والابرص واحیی الموتی) سرنجه نیجه مرده دللری احیا ایدوب صوری ومعنوی علل وامراضه دوا ایدرلر کرکدر

﴿ کفتمش زلف چو زنجیر بتان ز پی چیست * کفت حافظ کله از دل شیدا میکرد ﴾

پیرمغانه دیدم محبوبلرك زنجیر کبی زلفی نه دن ایچوندر پیرمغان دیدی حافظ دیوانه کوکلندن برشکایت ایلدی (مفردات) (کفتم) دیدم (ش) ضمیر (زلف) م (چو) مثل (زنجیر) م (بتان) محبوبلر (از) من (پی) تعلیل ایچوندر (چیست) نه در (کفت) دیدی (حافظ) م (کله) شکایت (همزه) وحدتیه (از) من (دل) کوکل (شیدا) دیوانه (میکرد) ایلدی (معنای اشارتی) اول معدن علم لدنی اولان پیر معنوی یه سؤال ایتدم که اول محبوب حقیقینك تجلیات اسمیه وصفاتی که زنجیر

شعبده انی تفسیر ایلر همزه حرف توسل
ویا حرف وحدت ویا تنکیر که رابط صفت
مرتبه سی عقلدن مقدمدر ضرورت
وزن ایچون تأخیر اولدی میکرد می حکایت
حال ماضیدر کرد فعل ماضی مفرد غائبدر
افعال ناقصه دن اسمی عقل وخبری آن همه
شعبده سامری بنی اسرائیل دن اول
شخص در که حضرت موسی مناجاته
واردقده نصکره بعض سحرلریله التوندن
پیدا ایلدیکی بوزاغی بی سویلدوب قوم
موسایه تفرقه صالدی نتکیم تفسیرلرده
مسطور ومذکوردر عصادن مراد
حضرت موسانك عصاسیدر ید بیضا
بونده ید صفتدر اصلنده لفظ مشترکدر
کونشه ایضك مؤنثی ما بیننده بونده
معنای آخر مرادر زیرا ید تأنیث معنویدر
پس صفتی مطابق اولق کرك بیاض ای
دیمکدر که حضرت موسانك برمعجزه سی
اول ایدی که الی کونش کبی یلدرر ایدی
برمعجزه سی دخی اول ایدی که عصاسنی
یره براقدقده اژدر کبی اولوردی بونلر
مشهور معجزه لر ایدی بوندن غیری معجزاتك
نهایتی یوق سامری مبتدا ومیکرد خبری
وباقی یعنی پیش عصاده میکرده متعلق
* محصول بیت * اول جمیع حیله سازلقلر
وحقه بازلقلر که عقل بو عالمده شمدی یه دك
ایلردی عشقك اوکنده سامری موسانك
عصاسی وید بیضاسی اوکنده ایلردی
پس نیجه که موسانك بو ایکی مشهور
معجزه سی سامرینك ایلدیکی سحری
ابطال ایلردی عشق دخی عقلك
حیله سازلقلرینی وحقه بازلقلرینی آنجلین
ابطال ایلر یعنی عشق عقله غالبدر نتکیم
خواجه خسرو دهلوی بیورر (بیت) عشق
توشحنه ایست که سلطان عقل را *
موی جبین کرفته بجا وشی آورد)
(مشکل خویش بر پیرمغان بردم دوش *

کو بتأیید نظر حل معما میکرد) مشکل خویش اضافتی لامیه در بر بونده عند معناسنه در دوش لغتده مشترکدر اما بونده دون کیجه دیمکدر ازلدن عبارتدر کوکه ایله اودن مرکبدر که رابط صفت و یا حرف تعلیل واو ضمیر غائب پیرمغانه راجعدر بتأیید نظر اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر حل معما اضافتیده مصدرك مفعولنه اضافتیدر وحل میکردك مفعول به صریحی در * محصول بیت * دون کیجه کندی مشکلمی پیرمغان قتنه ایلتدم که اول پیر مغان دقت نظرله

معما حل ایدر دی یعنی فتح مشکلات عشق ایدردی (دیدمش خرم وخندان قدح باده بدست * واندران آینه صد کونه تماشا میکرد) دیدمش فعل ماضی متکلم وحده وشین ضمیر پیرمغانه راجعدر ودیدمك مفعول اولیدر ومفعول ثانیسی خرمدر وخندان معطوفدر خرمه قدح باده اضافتی لامیه وحالدر شین ضمیردن ویا مفعول ثانیدن بدل اوله واندران واو حرف عطف اندر ادات ظرفیه وآن اسم اشارتدر آینه یه که قدح باده دن کنایتدر واندن مراد جام جهان نمادر که قلب عاشقدن

کردن عشاقدر نه حکمتدن ایچون مساوی اولیوب متقا وناهموار در لرینه بردر او تجلی بیورمشدر جوابنده حافظ دیوانه کوکلندن برشکایت ایلدی دیدی بو خصد فیاض مطلقك حکمتی لایسئل در

﴿ وله أيضا ﴾

﴿ دوستان دختر رز توبه ز مستوری کرد * شد سوی محتسب وکار بدستوری کرد ﴾

ای دوستلر اوزم چبوغی قیزی مستور اولقدن توبه ایلدی محتسب جانبنه کتدی وایشی اجازتله ایلدی (مفردات) (دوستان) دوستلر (دختر) قیز (رز) اوزم چبوغی یعنی شراب (توبه) م (ز) من (مستور) حجابلو (یا) مصدریه (شد) کتدی (سوی) جانب (محتسب) والیٔ ولایت (کار) ایش (با) للملابسة (دستور) اذن (یا) نسبیه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای شیدا ورسوای عشق اولان یاران وای مستغرق شراب لایزالی اولان دوستان بو شراب عشق الهینك مقتضاسی شیشهٔ عار وناموسی وعرض ووقاری طاشه چالوب بوصورت ملکنی ینما وخراب و پردهٔ وجودی خرق ایله رفع حجاب ایلمکدر زیرا مقلب القلوب اولان اللهك حکمت ازلیه سی سرنجه (ان الملوك اذا دخلوا قریة أفسدوها) سرتاج اولان سلطان عشقك کاری معمورلری ویران ایدوب بو وجود عالمنی خراب ایدوب وتخت دلی معمور ایتمکدر

﴿ آمد از پرده بمجلس عرقش پاك کنید * تا بکوید بحریفان که چرا دوری کرد ﴾

دختر رز پرده دن مجلسه کلدی انك ترنی سیلکز تا مصاحبلرینه دیه که نیچون ایراقلق ایلدی (مفردات) (آمد) کلدی (از) من (پرده) م (با) ظرفیه (مجلس) م (عرق) تر (ش) ضمیر (پاك) م (کنید) ایدیکز (تا) حتی (بکوید) دیه (بحریفان) مصاحبلره (چرا) نیچون (دور) ایراق (یا) مصدریه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای راه عشقده سرکردان اولان دوستان دختر رز ایله تعبیر اولنان نشئهٔ شراب عشق الهی رفع حجاب ایله ظهور ایتدکده اول کرم حقله احسان اولنان عشق صفات اللهدندر انی مشوبات نفسانیه وشیطانیه دن پاك طوتك که نیجه کیمسه لر غلبهٔ عشق سبیله قیود شرعی وقیود عقلی حل ایدوب طریق دوشکونی اولمشدر بلکه الحاده وضلالته دوشوب درکاه حقدن دور اولمشدر اکر حریفان عشقك سبب بعدیتی ظاهر اولسون دیرایسك شرع وعقل طورندن طشره چیقمه سیدر عصمنا الله من الحور بعد الکور

﴿ جای آنست که در عقد وصالش کیرند * دختر مست چنین کین همه مستوری کرد ﴾

انك محلیدر که دختر رزی وصال عقدنده طوته لر مست دختر بویله که بو جمله مستورلغی ایلدی (مفردات) (جای) محل (آن) اول (است) در (در) فی (عقد) نکاح (وصال) م (ش) ضمیر (کیرند) طوته لر (دختر) قیز (مست) م (چنین) بویله (این) بو (همه) جمله (مستوری) مستورلق (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) چونکه فیاضك فیضیله سکا بودولت عشق ویرلدی انك

عبارتدر صد کونه تماشادن تجلیات
الهیه در مراد یعنی انواع تجلیاتی سیر
ایدر دی دیمکدر * محصول بیت *
سابق بو بیته مرهوندر وموقوفدر یعنی
مشکلمی پیرمغانه ایلدیجك انی شاد
وخندان قدح باده النده کوردم واول
قدح باده ده یوز دورلو تجلیات الهیه سیر
ایدردی که قلب عارفك حالی بویله در
(کفتم این جام جهان بین بتو کی داد حکیم
* کفت آن روز که این کنبد مینا میکرد)
پیرمغانی مذکور اوصاف واحوال ایله
کورنجك اکا دیدم بو جام جهان بینی
یعنی قلب خدا بینی زیرا مراد بونده جام
جهان بیندن دل عارفدر بتو یا حرف
صله کی ونجون حکیم الله تعالی کفتك
فاعلی پیرمغاندر که مرشد کاملدن
عبارتدر کنبد دال معجمه ایله در اصلنده
اما استعمالده دال مهمله ایله قبه معناسنه
عربیجه جنبذه دیرلر جیك وبانك ضمه لریله
کنبدك مینایه اضافتی مشبه بهك
مشبهه اضافتیدر حاصلی بیانیه در
* محصول بیت * پیرمغانه دیدم
بو جام جهان بینی سکا حکیم نه وقت
ویردی پیرمغان جواب ویردیکه اول
کون که بو کنبد مینایی یعنی بشل
صرچه کبی قبه یی یاراتدی یعنی خلق
ایلدی اول زمانده حاصلی بکا بو قلب
خدا بینی معطی ازلده اعطا ایلدی یعنی
روز الستده (کفت آن یار کز و کشت
سردار بلند * جرمش آن بود که اسرار
هویدا میکرد) کفتك فاعلی جائزدر که
پیرمغان اوله ویا آن یار که منصوردن
عبارتدر کز وکه رابط صفت ازمن ابتدا
معناسنه در واو ضمیر غائب یاره راجعدر
اصل ترکیب که از وایدی هاء رسمی
وهمزه لر ترکیبله حذف اولنمش کشت
افعال ناقصه دن فعل ماضی مفرد غائبدر

سردار بلند خبری سردار بلند اضافتی لامیه در سردار بلند اولسی منصور کبی بر وجود شریف انده اصلنده مشرف اولمسیدر جرمش شین ضمیر یاره راجعدر که حرف بیان اسرار میکردك مفعول اولی وهویدا هانك ضمی وواوك فتحی آشکاره معناسنه مفعول ثانیسی * محصول بیت * پیرمغان دیدی ویا اول یار که سردار اندن بلند وصاحب رفعت اولدی دیدی جرمی وکناهی اول ایدی که اسرار خدایی آشکاره ایدر دی یعنی انا الحق سویلردی حاصلی الوهیت دعواسنی ایلردی

(فیض روح القدس ار باز مدد فرماید * دیکران هم بکنند آنچه مسیحا میکرد) روح القدس حضرت جبریل امیندر انك فیضی جانب حقدن ایصال ایلدیکی وحی در ار اکردن مخففدر ادات شرطدر باز بونده تأکید افاده ایدر انجق دیکران دیکرك جمعیدر غیرلر هم بونده تأکید افاده ایدر * محصول بیت * حضرت جبریلك فیضی مدد یورر سه حضرت عیسی یورد یغی احیای موتا یی وابرای اکمه وابرصی غیرلرده ایدرلر یعنی مؤید من عندالله اولدقدنصکره هرکس بواحکامی اجرا ایدر (کفتمش زلف چو زنجیر بتان

از پی چیست * کفت حافظ کله از دل شیدا میکرد) کفتمش ضمیری یعنی شین جازدر که سابقا مذکور اولان پیر مغانه راجع اوله ویاخود معهود جانانه یی بونده تعلیل ایچوندر که شکایت ویا تنکیر ایچوندر شیدا دیوانه دلك اکا اضافتی بیانیه در * محصول بیت * پیرمغانه ویاجانانه دیدم محبوبلرك زنجیر کبی زلفی ندر پیرمغان ویاجانان جواب ویردیکه حافظ دیوانه کوکلندن شکایت ایلدی پس بتلرك سلسله زلفی حافظك دیوانه کوکلنی باغلیوب اوصلنمغه ندر دیدی

(وله ایضا)

(دوستان دخترزز توبه زمستوری کرد * شد سوی محتسب وکار بدستوری کرد) دوستان منادا حرف ندا سی محذوف دخترزز اضافتی لامیه دختر ودخت قزدر رز اصمه یعنی جوغی دخترزز شعرا دانده باده دن کنایه در توبه زمستوی کرد بوسوزانی کوسترر که شرابه یساغ اوله یارمضان کلك سببیله ویا غیر سببیله بعده اجازت اوله تکیم دلشاد خاتونك سلطنتی زماننده اولمشدیکه تفصیلی بونده کلسه کرك ان شاءالله تعالی توبه مصدر در تاب یتوب دن یعنی نصر بابنك اجوف واوی سندن رجوع معناسنه کردك اسمی دخترزز وخبری توبه در شد بونده رفت معناسنه در سوی محتسب اضافتی لامیه در سوی جانب معناسنه در بعض نسخه ده بر محتسب واقع اولمش محتسب قته دیمکدر کار بدستوری کرد کاردن مراد احتجاج وتسترذن جیقمقدر بدستوری با مع معناسنه دستور اجازت یا حرف مصدر * محصول بیت * ای دوستلر دخترز احتجاب وتسترذن توبه ورجوع ایلدی محتسب قته واردی وایشنی یعنی مستور لقدن جیقمغی اجازتله ایلدی

بوافعالی دخترزه اسنادی مجاز قبیلندندر یعنی اسناد سببی بنی الامیر المدینه کبی زیرا محتسبه واران باده فروشدر باده صاتمغه اجازت المغیچون حاصلی محتسب یانینه وارمغه سبب باده یی صاتمغه اجازتدر (آمد از پرده بمجلس عرقش پاك کنید * تابکویند بحریفان که چرادوری کرد) بعض نسخه ده تانکویند حریفان که چرادوری کرد بمجلس باحرف صله عرقش ضمیر دختری رزه راجعدر تا حرف تعلیل بحریفان باحرف بیان تا بکویدر چرانیچون دوری لغتده ایراقلق اما بونده اکلمك

محلی ولایق بودرکه (فاستقم کما أمرت) سرنجه استقامته سعی ایدوب مهر مؤجل ایله عقد نکاح ایدن کشی نکاحنه نقصان وخلل کورمدیکجه منکوحه سی وصالنده ثابت اولدیغی کبی اول محبوب القلوب اولان سلطان عشقك سنده قرار وثباتنه غیرت ایده سین دخترمست کبی اولان عشق نورلیدرکه عروس عشقه دست نامحرم مس وتطاول ایتمیه که فیاض عشق اولان الله تعالی استقامتی شرط وسبب ایلدی

﴿ مژدکانی بده ای دل که دکر مطرب عشق * راه مستانه زد وچارهٔ مخموری کرد ﴾

مشتاق ویر ای کوکل که کیرو عشق مطربی مستانه بواینی اوردی ومخمورلغه چاره ایلدی (مفردات) (مژدکانی) مشتاق (بده) ویر (ای دل) ای کوکل (دکر) کیرو (مطرب) چالغیجی (عشق) م (راه) یول (مستانه) م (زد) اوردی (چاره) علاج (مخمور) سرخوش (یا) مصدریه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) کرچه فیاض مطلق استقامتی شرط قیلدی لکن مژده اولسون ای ارباب قلوب که بحمدالله استعیذ بالله (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) نظم جلیله فیاض شراب عشق اولان الله توفیق وهدایتی عطاسین وعد کریمه سیله عشاق مستانه لرك قبض دودینه چاره ایدوب توفیق وعنایتی امیدیله منبسط ایلدی

﴿ نشکفت ار کل طبع ز نسیمش بشکفت * مرغ شبخوان طرب از برك کل سوری کرد ﴾

طبع کلی اکر آچلدیسه انك رایحه سندن آچلدی بلبل قیرمزی کلك یپراغندن شوق وسرور ایلدی (مفردات) (نشکفت) آچلدی (ار) اکر (کل طبع) طبع کلی (ز) من (نسیم) رایحه ((ش) ضمیر (بشکفت) آچلدی (مرغ) قوش (شبخوان) کیجه اوتویجی (طرب) سرور (از) من (برك) یپراق (کل سوری) قیرمزی کل (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (مازاغ البصر وماطغی) سرنجه محسنات دوجهانی بکا عرض ایدنلر قلبم منفتح وصدرم منشرح ومشامم جانم منبسط ومنفرح اولمز الا اول محبوب حقیقینك تجلیات انوار ذاتیه سندن ونسیم نفحات ریح رحمانیه سندن اولور خواجه تاشم بلبل شبخو انك انبساط وسروری قیرمزی کلك برك وهوا سندن اولدیغی کبی

﴿ نه بهفت آب که رنکش بصد آتش نرود * آنچه باخرقهٔ صوفی می انکوری کرد ﴾

یدی دریا ایله دکل بلکه یوز آتش ایله اول خرقه نك رنکی کتمز انکوردن حاصل اولمش شراب اول نسنه یی که صوفینك خرقه سنه ایلدی (مفردات) (نه) نفی (با) للملابسة (هفت) یدی (آب) دریا (رنك) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (صد) یوز (آتش) م (نرود) کتمز (آنچه) اول نسنه که (باخرقهٔ صوفی) م (می) شراب (انکور) اوزم (یا) نسبه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك تجلیات ذاتندن ونفحات انسندن محجوب اول صوفی ظاهر پرستك نقوش ماسوادن وحظوظ نفس وهوادن اوج دلنه نقش وربط اولمش زنك

﴿ ماسوایی ﴾

معناسنه در زیرا اکلمك ایراقلغه لازمدر پس ذکر ملزوم وارادهٔ لازم قبیلندندر حاصلی مجاز مرسلدر دوریتك یاسی مصدریه در * محصول بیت * دخترزز پرده دن مجلسه کلدی دربی سلك وپاك ایلك تاکه مستریح اولوب آسوده حال اوله وباده نوشلره اکلندیکنك علتنی بیان ایلیه امابعض نسخه نك محصولی تاکه حریفلر بونك دربی کوروب دیمیه لر نیچون بوقدر ایراقلق ایلدك که بویله اکلمك لازمکله (جای آنست که در عقد وصالش کیرند * دخترمست چنین کین همه مستوری کرد)

جای آنست که انك محلی دردیمکدر که حرف بیان محلی درعقد وصالش شین ضمیر دخترزه راجعدر اضمار قبل الذکر عقد وصال اضافتی بیانیه در وصالدن مراد نکاحدر نتکیم بعض نسخه ده نکاحش ارند واقعدر دخترمست اضافتی بیانیه در وسحر حلال واقع اولمش یعنی دخترمست مبتدا ومابعدی صفتی وجای آنست خبری * محصول بیت * انك محلیدر که انی عقد وصالده طوتالر ویاعقد نکاحه کتوره لر دخترمست یعنی شراب قتال بونجلین که بوقدر مستوراق ایلدی یعنی نیجه ییل کزلندی شویله که کیمسه ادن اکمغه قادر دکل ایدی خواجه نك بو اوج بیتی تلمیحدر دلشاد خاتونك حین سلطنتنه ایلدیکی یساغلرکه تاریخ ایلخانیلرده مسطوردر یعنی دلشاد خاتونك برقاچ ییل که نیابهٔ پادشاهلق ایلدی فواحش وفسوقه برمرتبه ده یساق ایلدی که خمر ایچنی قتل ایدردی حداورمغله اکتفا ایلمزدی صکره اوغللری بکیت اولوب امور سلطنتك تصرفنه که قادر ومالك اولدیلر وتخت سلطنته جلوس ایلدیلر زیاده عیاش وباده نوش اولدیلر هیچ کیمسه نك شرب وخمرینه مانع ومزاحم اولمزلردی علی الخصوص شاه شجاع که هم سخی وهم شجیع پادشاه قوبدی انك زماننده مملکتی کمال حبور وسروراوزره ایدی نتکیم خواجه بیورر * دردور پادشاه خطا بخش جرم پوش * حافظ قرابه کش شد ومفتی پیاله نوش * بونده پادشاهدن شاه شجاع مراد در نتکیم خواجه بربیتده تصریح ایلمشدر * قسم بحشمت جاه وجلال شاه شجاع * که نیست باکسم از بهر مال وجاه نزاع * ایمدی خواجه حضرتلری باده نوشلرز باندن شرابی تهنیه ایلرکه دلشادك سلطنتی زماننده نیجه ییل کوشه لرده منزوی ومختفی اولوب نام ونشانی یوغیکن کاوب نمایان اولدی

(مژدکانی بده ای دل که دکر مطرب عشق * راه مستانه زد وچارهٔ مخموری کرد) مژدکانی ومژدکانه مشتلق ایلین کیمسه یه ویریلان نسنه یه دیرلر اقچه کبی وثواب کبی مشتاق کندی دکلدر دکر بونده کنه دیمکدر مطرب عشق اضافتی بیانیه در راه مستانه راه دن مراد بونده پردهٔ نغمه در مستانه ها رسمی سی بونده تخصیص ونسبت معناسنی افاده ایدر مستلره مخصوص ومنسوب پرده چالدی دیمکدر اضافتی لامیه در چارهٔ مخمور یده بو یله در یعنی مخمورلغه چاره ایلدی * محصول بیت * ای کوکل

ماسوایی یدی دریاصوییله دکل بلکه یوز آتش ایله کیدرمك ممکن دکل (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه مکر حضرت اللهك محضا توفیق وعنایتیله عطاسی اوله شراب عشق اول صوفینك ظاهر وباطنن تطهیر ایلیه که (آخر الدواء الکی)

(حافظ افتادکی ازدست مده زانکه حسود * عرض ومال ودل ودین درسر مغروری کرد)

ای حافظ دوشکونلکی الدن ویرمه اول سببدن که حسود عرض ومال ودل ودینی مغرورلق هواسنده تلف ایلدی (مفردات) (حافظ) م (افتادکی) دوشکونلك (از) من (دست) ال (مده) ویرمه (زانکه) آندن که (حسود) م (عرض) م (مال) م (دل) کوکل (دین) م (در) فی (سر) هوس (مغرور) م (یا) مصدریه (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای حافظ تواضع ومسکنت وذل وحقارتله فنای نفس وفنا فی الله معنی الدن قومه زیرا اول ماسوا ایله مقید اولوب عشق الهیدن وذوق روحانیدن محروم اولان حسود اهل الله عرض وحیا ومال وکوکل ودین بوجمله یی کبر وغرور اوجندن فنایه ویرمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بسر جام جم آنکه نظر توانی کرد * که خاك میکده کحل بصر توانی کرد ﴾

جام جمك سرینه اول وقت نظر ایتمکه قادر اولورسین که میخانه نك خاکنی چشمکه سرمه ایتمکه قادر اوله سین (مفردات) (با) للملابسة (سر) م (جام) م (جم) اسم پادشاه (آن) اول (که) وقت (نظر) م (توانی) قادر سین (کرد) ایلك (خاك) طپراق (میکده) میخانه (کحل) سرمه (بصر) کوز (توانی) قادر سین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك پادشاه حقیقینك قلب مؤمنده حاصل اولان اسرار عشقنه اول وقت واصل اولورسین که مظهر فیض الهی اولان مرشد کاملك خاکپاینی کوزیکه سرمه ایدوب صد هزار ذل وحقارتله اول پیره کمال تسلیم ارادت ایتمکه قادر اوله سین

﴿ مباش بی می ومطرب که زیر طاق سپهر * بدان ترانه غم از دل بدر توانی کرد ﴾

شرابسز وچالغیجی سز اولمه زیرا فلکك چارداغی التنده بو نغمه ایله کوکلدن غمی اخراج ایتمکه قادر اولورسین (مفردات) (مباش) اولمه (بی) نفی (می) شراب (مطرب) چالغیجی (که) زیرا (زیر) اشاغی (طاق) چارداق (سپهر) فلك (با) للملابسة (این) بو (ترانه) ایری ونغمه (غم) م (از) من (دل) کوکل (بدر) طشره (توانی) قادرسین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك وقت سیف قاطعدر صاقن برنفس عشقسز ومرشدسز اولمه زیرا بو عالم فانیده کدورات قلبیه یی وغم اندیشه یی کوکلدن اخراج ایتمکه انجق بونکله قادر اولورسین یوخسه برغیری طریق ایله ممکن دکلدر

مژدکانه ویرکه کنسه عشق مطربی مستانه پرده چالدی ومخمور لغه چاره ایلدی یعنی بر پرده چالدیکه خمار وصداعی باشمزدن کیدردی بو بیتده تلمیحدر که دلشاد کندی سلطنتی زماننده آلات لهوی مطلقا رفع ایلشدی تکیم مرحوم ومغفور سلطان سلیمان غازی آخر عمرنده رفع ایلشدی حتی روایت ایدرلر که خزینه ده بولنان اعلا وکران بها سازلری هب پاره پاره ایدوب آتشه یاقدی (نه شکفت ار کل طبعم ونسیمش بشکفت * مرغ شبخوان طرب از برك کل سوری کرد)

نه حرف سلبدر شکفت شینك کسریله وضمیله مشترکدر شکفتن دن تعجبلمك واچلمق معناسنه اولکیسی اسمدر عجب معناسنه وثانیسی بابنا کیدله فعل ماضیدر اراکردن مخففدر کل طبع اضافتی بیانیه وبم متکلمه اضافتی لامیه در زنسیمش شینه مضاف محذوفدر تقدیر کلام زنسیم وصالشدر ضرورت وزن ایچون وصال فراقده مبدل اولدی شین ضمیرجانانه راجعدر اکرچه لفظا مذکور دکل اما کوکلده دائما حاضردر ایکی پرده شکفت لفظی تجنیس تامدر مرغ شبخوان اضافتی بیانیه درشبخوان وصف ترکیبیدر خوانیدندن کیجه اوقویجی قوش که مراد بلبلدر طرب شاداق برك بونده یپراقدر کل اضافتی جزئکله اضافتی قبیلندندر وکلك سوری یه اضافتی بیانیه در کل سوری کلاب چیقاردقلری کلدر که اکا ادرنه کلی دیرلر مرغ شبخوان مبتدا وما بعدی خبری * محصول بیت * نه عجب یعنی عجب دکل اکر بنم طبعم کلی اول جانانك وصالی نسیمدن اچلدی زیرا بلبل برك کل سوری جهتدن وسببندن طرب وشاداق ایلر یعنی معشوقه سی عرض جمال ایلر پس اول شادان وفرحان اولور بونده ده نسیم وصال محبوب ایلر پس طبع عاشق کشایش بولور اولکی شکفتی اچلدی معناسنه آلوب تحقیقده طبع کلی اکر اچلدیسه انك رایحه سندن اچلدی دیبن معنای بیتی اچه مامش کل سوری قرمزی کل معناسنه اطلاق اوزه جائزدکل (نه بهفت آب که رنکش بصد آتش نرود * آنچه با خرقهٔ صوفی می انکوری کرد) نه ادات نفی وسلبدر بهفت آب یدی صو بله دیمکدر یعنی برنسنه لباسدن و یا ظروفدن نجس اولسه مذهب شافعیده بر کره طپراغه سورتمکدن صکره یدی کره ماء طاهرله غسل اولنق کرك که طاهر اوله اما مذهب ابی حنیفه ده اوچ کره ماء طاهرله یوموق کفایت ایدر ایمدی که حرف بیان رنکش شین ضمیر مصراع ثانیده خرقه لفظنه کیدر اضمار قبل الذکر طریقیله که فارسیده مطلقا جائزدر باخرقه باحرف صله خرقهٔ صوفی اضافتی لامیه دربصدد باحرف سبب نرود فعل نفی مستقبل کتمز دیمکدر فاعلی آنچه در انکوری یاسی یای نسبی درمی انکوری اضافتی بیانیه در * محصول بیت * یدی صو بله دکل که رنکی یوز آتشله کتمز اول نسنه که صوفینك خرقه سنی می انکوری ایلدی یعنی خرقهٔ صوفیده اولان شراب

❊ کل مراد تو آنکه نقاب بکشاید * که خدمتش چو نسیم سحر توانی کرد ❊

سنك مرادك کلی اول وقت نقابنی آچار که اکا نسیم سحرکبی خدمت ایتمکه قادر اوله سین (مفردات) (کل مراد) م (تو) سن (آنکه) اول وقت (نقاب) پرده (بکشاید) آچار (خدمت) م (ش) ضمیر (چو) مثل (نسیم) سحر یلی (توانی) قادرسین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك عشق الهی سکا اول وقت میسر اولور وکشف نقاب ایله اول محبوب حقیقی سکا اول زمان تجلی ایلیوب مشاهدهٔ جمال بی مثالن کرم واحسان ایدر که طاعت حقده مداوم اولوب سحرلرده آکاهلغله درکاه الهیده ذل وحقارتله تضرع ونیازه قادر اوله سین

❊ بعزم مرحلهٔ عشق پیش نه قدمی * که سودها کنی ار این سفر توانی کرد ❊

عشق مرحله سی قصدنه برقدم ایلرو قوی برا فائده لر ایدرسین اکر بو سفری ایتمکه قادر اوله سین (مفردات) (با) للملابسة (عزم) قصد (مرحله) قوناق (عشق) م (پیش) اوك (نه) قو (قدم) م (یا) وحدتیه (که) زیرا (سود) فائده (ها) ادات جمع (کنی) ایده سین (ار) اکر (این) بو (سفر) م (توانی) قادر ایسك (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه میدان عشقده انك در میان ایدوب دمبدم قطع منازل ایچون سعی وغیرت ایله زیرا بو راه حقده سعی ومجاهده بر سفر معنویدر که اکر اکا کتمکه قادر اوله سین نهایتسز فائده لر بولورسین

❊ بیاکه چارهٔ ذوق حضور ونظم امور * بفیض بخشش اهل نظر توانی کرد ❊

کل که حضور ذوقنه وامور نظمنه چاره اهل نظرك بخشش وکرمی فیضیله ایلمکه قادر اوله سین (مفردات) (بیاکه) کل که (چاره) م (ذوق) م (حضور) م (نظم امور) م (با) للملابسة (فیض) دوکك (بخشش) احسان (اهل نظر) م (توانی) قادر اوله سین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) کرچه راه عشقده قطع منازل ومشاهدهٔ دیدار سعی ومجاهده یه منوطدر لکن خطرات وعقبات راه مالانهایه اولدیغیچون نظم امور وذوق وحضور وسلامت عبور بر بصیرت صاحبی رهبر رحیمك فیض وکرمی دخی مقارن اولمق لازمدر که دهشتدن خلاص ایله وصلته سلامتله نائل اوله سین

❊ جمال یار ندارد نقاب وپرده ولی * غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد ❊

یارك جمالی نقاب و پرده طوتمز لکن یولك توزنی ساکن ایله تا نظر ایتمکه قادر اوله سین (مفردات) (جمال یار) م (ندارد) طوتمز (نقاب) م (پرده) م (ولی) لکن (غبار) توز (بنشان) ساکن ایله (تا) حتی (نظر) م (توانی) قادر اوله سین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) جمال الله دن عیان ومشاهده سی آسان برنسنه یوقدر لکن سعی ایله وهمت پیر ایله بو پردهٔ وجودی محو ورفع ایله که مشاهدهٔ جمال الهیه قادر اوله سین

❊ تو ❊

رنکی شافعی مذهبی اوزره بو منواله کتمز بلکه اول رنکی یوز کره آتشه اورمغله ازاله ایلمز حاصلی مرایی صوفیلره تعریضدر تکیم شعرانك دأبیدر وعلی الخصوص که خواجه نك (حافظ افتادکی از دست مده زانکه حسود * عرض ومال ودل ودین در سر مغروری کرد) حافظ منادی افتادکی اصلنده افتاده ایدی هاء رسمیله یا مصدریه داخل اولمغله هاء رسمی کاف عجمی یه تبدیل اولنشدر دوشکنلك دیمکدر زانکه زان ازان دن مخففدر مقام تعلیلده واقع اولمش انکیچون دیمکدر که حرف بیان حسود

مصراع ثانی یه مرهوندر سر بونده سودا وهوا معناسنه درمغروری یه اضافتی لامیه در یا حرف مصدر کردك فاعلی حسوده راجع ضمیر در حسود مبتدا وکرد خبری وباقیسی کرده متعلق * محصول بیت * ای حافظ تواضعی و دوشکنلکی الدن ویرمه یعنی ترك ایله زیرا حسود عرضی ومالی ودلی ودینی مغرورلق سوداسنده تلف ایلدی زیرا غرور آدمی بونلردن آیرر حاصلی تواضع ممدوح وتکبر مذمومدر (وله ایضا) (بسر جام جم آنکه نظر توانی کرد * که خاك میکده کحل بصر توانی کرد) جام جم وجام جهان نما وجام جهانبین برقدحك اسمیدر که انی جم نام برپادشاهك زماننده حکما پیدا ایلدی که هرقنغی مملکتك حالنی بیلمك استسه اول قدحه نظر ایدرلر دی واول مملکتك احوالنی انده مشاهده ایدرلر دی دارا بن بهمن زماننده کلنجه دارا فوت اولنجه داراب نام اوغلی که اسکندر رومینك اتابر قرنداشی ایدی اول قدح اکا ارثله انتقال ایلدی اول سببدندر که اسکندر باباسنك مملکتك نصفنی استمکیچون اوستنه عسکر چکدکده کیجه جام جم عالم نمایه نظر ایدوب اسکندرك حالنه مطلع اولوردی اسکندر ایسه انك حالندن مطلع اوله میوب اکا ظفر بوله مزدی صکره اسکندر یانده اولان حکمایه امر ایدوب آیینه یی پیدا ایلشلر ایمدی مشایخ قتنده جام جمدن مراد قلب عارفدر که اسرار غیبیه یه انکله مطلع اولور تکیم دیمشلر (بیت) درجستن جام جم جهان پیمودم * روزی ننشستم وشبی نغنودم * خودرا ستاد چووصف جام جم بشنودم * من بودم جام جهان نمای جم من بودم * من بودم دیدیکی مجاز مرسل قبیلندندر ذکر کل واراده جزء یعنی دل من بود دیجك پرده من بودم دیمش اما شعرا قتنده جام جمدن مراد باده در بسرك باسی حرف صله مفعول به غیر صریحی در توانی کردك توانی فعل مضارع مخاطب یعنی یاسی ضمیر خطابدر کرد بونده کردن معناسنه درکه مضارعه مقارندر که حرف بیان خاك میکده اضافتی لامیه در کحل بصر اضافتی ده بویله در خاك میکده مفعول اولیدر کردك وکحل بصر مفعول ثانیسی * محصول بیت * جام جم سرینه یعنی جام باده سرینه وکیفیته اول وقت نظر ایلمکه قادر اولورسین که خاك باده

❊ تو کز سرای طبیعت نمی روی بیرون * کجا بکوی حقیقت کذر توانی کرد ❊

سن که طبیعت سراینده طشره کتمزسین حقیقت محله سنه کذار ایتمکه قنده قادر اوله سین (مفردات) (تو) سن (سرای) او (طبیعت) م (نمی روی) کتمزسین (بیرون) طشره (کجا) قنده (با) للملابسة (کوی) محله (حقیقت) م (کذر) کچد (توانی) قادر اوله سین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك سن که مقتضیات طبیعتدن ومستلذات شهوتدن طشره چیقمدیجه وبونلری ترك ایتمدیکجه حقیقت اولان وصلت الهیه ومشاهدهٔ جمال الهیه نیجه قادر اوله سین

❊ کدایی در میخانه طرفه اکسیریست * کر این عمل بکنی خاك زر توانی کرد ❊

میخانه قپوسنك کدالغی برعجب کیمیادر اکر بو عملی ایده سن طپراغی آلتون ایتمکه قادر اوله سین (مفردات) (کدا) فقیر (در) قپو (میخانه) م (طرفه) عجب (اکسیر) کیمیا (یا) وحدتیه (است) ادات خبر (کر) ان (این) بو (عمل) م (بکنی) ایده سین (خاك) طپراق (زر) آلتون (توانی) قادر اوله سین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك اجزای کیمیا اولان علم شریعت وعمل کیمیا اولان مجاهدهٔ طریقت وعین کیمیا اولان ظهورات حقیقت ایچون مرشد کاملك ذل وحقارتله وانقیاد واطاعتله درکاهنه ملازم اولمق برعجب کیمیادر و پر لطیف اکسیر اعظمدر اکر بو زینیله خالص لوجه الله عمل ایدر ایسك (یوم تبدل الارض غیر الارض) سرنجه محو وجود بشریت ایله زر خالص کبی اولان حقیقته ووصلته قادر اوله سین

❊ دلا ز نور ریاضت کر آکهی یابی * چو شمع خنده زنان ترك سر توانی کرد ❊

ای کوکل ریاضت نورندن اکر آکاهلق بوله سین شمع کبی خنده ایدرك باشکی ترك ایتمکه قادر اوله سین (مفردات) (دلا) ای کوکل (ز) من (نور) م (ریاضت) م (کر) اکر (آکاه) خبردار (یا) مصدریه (یابی) بوله سین (چو) مثل (شمع) موم (خنده زنان) خنده اوریجی (ترك) م (سر) باش (توانی) قادرسین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) واکر اذن واشارت مرشد کامل ایله ریاضات ومجاهدات اوزره اولوب همت پیر ایله ریاضت نتیجه سی اولان نور معرفته وانکشاف اسرار احدیته نائل اولورسك بر ذوق روحانیته ایرسین که شمع کبی کواهلرك بیك جان و باشك دخی اولسه جمله سنی فدا ایتمکه قادر اوله سین

❊ ولی تو تا لب معشوق وجام می بینی * طمع مدار که کاری دکر توانی کرد ❊

اما مادام که سن لب معشوق وجام می کوره سین امید طوتمه که برغیری ایش ایلمکه قادر اوله سین (مفردات) (ولی) اما (تو) سن (تا) مادام (لب) دوداق (معشوق) م (جام) قدح (می) شراب (بینی) کوره سین (طمع) امید (مدار) طوتمه (کاری دکر) برغیری ایش (توانی) قادر اوله سین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك اول معرفت وانکشاف انوار احدیت مرتبه سنده سن اول معشوق

خانهٔ کحل جواهر وتوتیای بصر ایلمکه قادر اوله سین یعنی خاك میخانه بی اکسیر اکبر وکبریت احمر اعتبار ایلیه سین
(مباش بی می ومطرب که زیر طاق سپهر * باین ترانه غم از دل بدر توانی کرد) مباش نهی مخاطبدر باشیدندن اولمق
معناسنه افعال ناقصه دن بی ادات سلبدر اسماء جوامده مخصوص بی دل وبی جان کبی دلسز وجانسز دیمکدر
بوندهمی ومطر بسز دیمکدر که حرف تعلیل زیر طاق سپهر زیرك طاقه اضافتی لامیه وطاقك سپهره بیانیه سپهر فلکه
دیرلر وطاق کره باین باحرف سبب این
اسم اشارتدر مطربه ومیه ترانه دن مراد
بونلرك استعمالیدر غم مفعول به صریحی در
بدر توانی کرد عبارتنك واز دل غیر
صریح * محصول بیت * می ومطربسز
اولمه زیرا فلك کری آلتنده باده ومطرب
ترانه سیله یعنی باده صراحیدن قدحه
دوکلدیکی زمانده قل قل ایله سیله
ومطربك تغنی ایلسیله کوکلدن غمی طشره
ایلیك اولور یعنی دلدن غمی اخراج ایلك
ممکن در (کل مراد توانکه نقاب بکشاید
* که خدمتش چو نسیم سحر توانی کرد)
کل مراد اضافتی بیانیه در وتویه اضافتی
لامیه در آنکه اول وقت دیمکدر کل مراد
مبتداو بکشاید خبری باحرف تأکید
کشاید فعل مضارع مفرد غائب اجر
دیمکدر بونده متعدی واقع اولمش که حرف
بیان آنکه خدمتش شین ضمیر غائب
کل مراده راجعدر ویا جانانه * محصول
بیت * سنك مرادك کلی اول وقت
نقابن اچرکه جانانه سحر نسیمی کبی خدمت
ایلیکه قادر اوله سین یعنی جانانه صبح
وشام خدمت ایلیه سین زیرا غنچه نك
نقابن اچان نسیمدر ایمدی کلك نقابی
اچسندن مراد غنچه دن ظاهر اولمیدر
پس سنك مرادك استتاردن اول وقت
خارج اولور یعنی حاصل اولور جانانه
عن صمیم القلب خدمت ایلیه سین (بعزم
مرحلهٔ عشق پیش نه قدمی * که
سودها کنی ازاین سفر توانی کرد) بعزم
باحرف صله ویا تعلیل عزم نیت وقصد
معناسنه درمرحله قونق یری جمعی
مراحل کاور منازل معناسنه عشقه
اضافتی بیانیه در پیش اوك یعنی قدام
نه کسر نونله وهاء اصلیه نك سکونیله
قو معناسنه امر مخاطبدر قدمی قدم
لغت عربیده تپاندر اما بونك کبی یرلرده
ایاق مراددریای وحدت ویاتنکیر مراددر که حرف تعلیل سودها سودك جمعیدر عجم اوساو بی اوزره کنی فعل
مضارع مخاطبدر کنیدندن ار اکردن مخففدر ادات شرط این اسم اشارتدر قریبه یعنی مرحله عشقه سفردن مرحله عشق
سفری مراددر * محصول بیت * عشق مرحله سنك قصدینه ویاقصدیله ایلرویه قدم قوزیرا فائده لر ایدرسین
اکر بوسفری ایلمکه قادر ایسك یعنی مراحل ومنازل عشق سلوکینه ایلری قدم قورسك چوق فائده لر ایدرسن خطاب عامدر

حقیقیتك فیض بلا واسطه سین ولذت شراب عشق لایزالی سن مشاهده ایتدیکچه
اطمئنان قلب ایله بر مرتبه مستغرق اولورسین که کندیکدن ایدر طوتمه که برغیری
ایش ایلمکه قادر اوله سین

﴿ کراین نصیحت شاهانه بشنوی حافظ * بشاهراه طریقت کذر توانی کرد ﴾

اکر بو شاهانه نصیحتی قبول ایدرسك ای حافظ طریقت شاهراهنه کذر ایتمکه
قادر اولورسین (مفردات) (کر) اکر (این) بو (نصیحت) م (شاهانه) شاهه
منسوب (بشنوی) قبول ایدرسك (حافظ) م (شاهراه) اولو یول (طریقت) م
(کذر) کچید (توانی) قادرسین (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای حافظ
اکر شاهان حقیقت اولان مشایخ عظامك بو نصیحتنی قبول ایدوب راه حقده
جانکی فدا ایدرسك طریق اللهك شاهراهی بودرسند نخی بویولدن کچوب
وصلت الی الله دولتنه نائل اولمغه قادر اوله سین ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بعد ازین دست من ودامن آن سرو بلند * که ببالای چمان از بن وبیخم برکند ﴾

بوندنصکره بنم الم اول سرو بلندك دامنی ایله در زیرا نازایله صالنجی قامتی ایله
بنی بن وبیخمدن قوپاردی (مفردات) (بعد ازین) بوندنصکره (دست) ال
(من) بن (واو) مع (دامن) اتك (آن) اول (سرو بلند) بوکسك سرو
(که) زیرا (با) الملابسة (بالا) قامت (چمان) صالنجی (از) من (بن) دیب
وتمل (بیخ) کوك (میم) ضمیر (برکند) قوپاردی (معنای اشارتی) عنایت
حق ایله انکشاف تام حاصل اولوب تجلی ذات الهی ظهور ایتدکدنصکره
اطمینان وسکون قلبم انجق انسبت خدا ایله در زیرا استغراق انوار تجلیات الهی
بنی عالمدن مستغنی قلوب ماسوی اللهدن بالکلیه فارغ ومنقطع ایلشدر

﴿ حاجت مطرب ومی نیست تو برقع بکشای * که برقص آوردم آتش رویت چو سپند ﴾

مطرب ومیه حاجت یوق سن برقعکی آچ که سنك یوزك آتشی بنی یوزرلك کبی
رقصه کتورر (مفردات) حاجت) م (مطرب) م (می) شراب (نیست) یوق
(تو) سن (برقع) یوز پرده سی (بکشا) آچ (که) زیرا (با) الملابسة (رقص)
حرکت موزون (آورد) کتورر (میم) بنی (آتش) م (روی) یوز (بو) سن
(چو) مثل (سپند) یوزرلك (معنای اشارتی) مقام استغراقده حضرت موسی
علیه السلام کبی بلا واسطه پردهٔ جمال بی نشانکی رفع ایله (رب ارنی انظر الیك)
دیدکده (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سرنجه کوه کبی
کوربن ضعیف ناچیز وجودمه سطوت انوار آتشین تجلیات جمال الهی ظهور
ایدیجك ضعیف وجودعدم تحملندن آتشده یوزرلك رقص ایدر کبی ضروری
رقص ایدوب متحیر ومغشی اولشدر

﴿ هیچ روی نشود آینهٔ چهرهٔ بخت * مکر آن روی که مالند بر آن سم سمند ﴾

هیچ بر یوز بخت یوزینه آینه اولمز مکر اول یوزکه محبوبك آتنك طیناغی اوزره

(بیاکه جارهٔ ذوق حضور ونظم امور * بفیض بخشی اهل نظر توانی کرد) بیاخطاب عامدر که حرف بیان جارهٔ ذوق اضافتی لامیه در
یعنی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر وحضور ذوقه معطوف ونظم امور قرینه و بعیدینه معطوف ونظمك اموره اضافتی لامیه
ونظم اموردن مراد انتظام امور واحوالدر بفیض باحرف سبب بخشی باحرف مصدر فیض بخش وصف ترکیبیدر بخشیدندن فیض
بغشلیجی دیمکدر وصف ترکیبك اهله اضافتی لامیه واهلك نظره کذلك * محصول بیت * کل که ذوق وحضور وانتظام احوال واموره
جاره اهل نظرك فیض بغشلیجیلغله ایلمکه
قادرسین یعنی اهل نظر التفاتیله هرنه
مراد ایدینورسك حاصلدر همان بر اهل
نظر التفاتنی حاصل ایلمکده در نظر بیت
راحت طاعت حق کنج قناعت بی رنج *
این همه از نظر اهل نظر خواهد بود
(جمال یار ندارد نقاب وپرده ولی * غبار ره
بنشان تانظر توانی کرد) جمال یارند ارد
جمال یار اضافتی لامیه درندادر طوتماز یعنی
فعل نفی مستقبلدر یعنی پرده ونقابی یوقدر
آشکاره در ولی مصراع ثانیه مرهوندر
غبار توز وبنشان باحرف تأکید نشان
امر مخاطب نشانیدندن لفظ مشترکدر
یره اغاج دیکمك وآتش سوندرمك وتوز
اوتورتمق بونده معنای اخیر مراددر غبارره
باشدن بحسب اللغت یولك توزنی اوتورت
دیمکدر اما مقصود موانعی کیدر
معناسنه در * محصول بیت * یارك
جمالی نقاب وپرده طوتماز یعنی نقاب
وپرده سی یوقدر اما یولك توزینی اوتورت
یعنی موانعی کیدر تاکه نظر ایدوب سیر
ایلمکه قادر اوله سین حاصلی جانان چهرهٔ
مستورطوتماز اما کوزکده سبل وارکه
بیلشه مانعدر سبلی کیدر که جمال باکمالی
بی حجاب مشاهده ایده سین (تو کز سرای
طبیعت نمی روی بیرون * کجا بکوی حقیقت
کذر توانی کرد) کزاصلنده که ازایدی هاء
رسمیله همزه ضرورت وزنیچون حذف
اولشدر سرای طبیعت اضافتی بیانیه در
یعنی مقصود مقتضای طبعدر * محصول
بیت * سن که سرای طبیعتدن یعنی
مقتضای طبع دن طشره کیتمزسین یعنی
جیقمزسین کوی حقیقته قنده کذر ایلمکه
قادرسین خواجه خطاب عام طریقیله بیورر
مادامکه سن مقتضای طبعدن کایاکچمیه
سین کوی حقیقته یعنی حقیقته اضافت
بیانیه طریقله کذر ایلیه مزسین حاصلی
آرزوی نفسانیدن کچمینجه وصول حق میسر اولمز (کدای در میخانه طرفه اکسیریست * کر این عمل بکنی خاك زر توانی کرد)
کدابی نك یاء اولی اصلی ویاء ثانیسی مصدریه وهمزه اضافته توسل ایچون کلشدر کدا یلنك دره ودرك میخانه یه اضافتی لامیه لردر
این عمل یعنی کدایی طرفه عجب دیمکدر اکسیر کیمیا خاك مفعول اولی وزر مفعول ثانیسیدر کردك * محصول بیت * میخانه
قپو سنك دلنجیلکی غریب کیمیادر اکر بوعملی یعنی دلنجیلکی ایلرسك طپراغی التون ایده بیلورسین (دلاز نور ریاضت

سوره لر (مفردات) (هیچ) قطعا (روی) یوز (با) وحدتیه (نشود) ولمز
(آینه) م (چهره) یوز (بخت) سعادت (مکر) الا (آن) اول (روی) یوز
(مالند) سوره لر (بر) علی (سم) طیناق (سمند) آت (معنای اشارتی)
(لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) سرنجه بو عالمدن بو بشریتله هیچ
بر ذات بی پرده نظر تجلیات الهی وآینهٔ جمال باکمال شهنشاهی سعادتی بولمز
مکر اول ذات محترملرکه تأییدات ربانیه وعون وعنایت سبحانیه پوتهٔ ریاضتده
محو وجود ایدوب درکاه حقده نیجه مدت روی نیازی خاك مذلته مالیده قیله لر وفانی
فی الله وباقی بالله مرتبه سین بوله لر

﴿ کفتم اسرار غمت هرچه بود کو می شو * صبر ازین بیش ندارم چکنم تا کی وچند ﴾

سنك غمك سرلربنی دیدم هرنه اولورسه اولسون بوندن زیاده صبر طوتمزم نیلیم
قاچنه دکین ونیجه یه دکین (مفردات) (کفتم) دیدم (اسرار) م (غم) م
(تو) سن (هرچه) هرنه (شود) اوله (کومی شو) مجموعی اولسون معناسنه
امر غائبدر (صبر) م (ازین) بوندن (بیش) زیاده (ندارم) طوتمزم (چکنم)
نیلیم (تاکی) قاچنه دك (چند) نیجه یه دك (معنای اشارتی) یارب سنك عزتکله
شول وقتکه انوار تجلیاتکه مستغرق اولم سنك غم عشقك اسرارنی فاش ایلرم
هرنه اولورسه اولسون که عشق مشك کبیدر انی کتم ایتمك مشکلدر نیجه صبر ایدمکه
دریای قلزمك بر کوزه یه صغمسی ممکن دکلدر

﴿ مکش آن آهوی مشکین مرا ای صیاد * شرم ازان چشم سیه دار ومبندش بکمند ﴾

ای صیاد بنم اول مشکین آهومی اولدرمه اول سیاه چشمدن اوتان انی کمند ایله
باغلمه (مفردات) (مکش) اولدرمه (آن) اول (آهو) جیران (مشکین)
مسکلی (مرا) بنم (ای صیاد) ای آوجی (شرم) حیا (ازان) اندن
(چشم) کوز (سیه) م (دار) (طوت) (مبند) باغلمه (ش) ضمیر (بکمند)
کمند ایله (معنای اشارتی) ای عقل معاش بوراه عشقده دماغی ریح رحمانه
وتجلای سبحانه مستعد اولان آهوی مشکین حرم قدس عالی روح مطهر
لایزالیمزی هوا به چکمه ذات بیچونی منور عالم اولان الله عظیم الشاندن حیا ایله
اول روح مقدسی ماخلق لهنك خلافنه قید ماسوا ایله مقید ایله ودرکاه خدادن
بزی مهجور ومبعد ایله

﴿ من خاکی که ازین در نتوانم برخاست * از کجا بوسه زنم بر لب آن قصر بلند ﴾

بن خاك کبی حقیرم که بو قپودن قالقمغه قادر دکلم اول بلند قصرك کنارنی قنده اوپه یم
(مفردات) (من) بن (خاکی) خاکه منسوب (ازین در) بوقپودن (نتوانم)
قادر دکلم (برخاست) قالقمغه (از کجا) قندن (بوسه) م (زنم) اورم (بر)
علی (لب) کنار (آن) اول (قصر) کوشك (بلند) یوکسك (معنای اشارتی)
بن اول علو کبریا صاحبی حضرت اللهك درکاه معنویسنك خاکپایی اولمش بر حقیر

كراكهي يابي * چو شمع خنده زنان ترك سر تواني كرد) دلاامشادي نور رياضت اضافتي بيانيه دراكهي اكه صفت مشبهه در خبير معناسنه در ياحرف مصدر خبيرلك ديمكدر يابي فعل مضارع مخاطب بولهسين ديمكدر خند . كلمك يعني كلمه نك اسميدر زنان صفت مشبهه در زنيدندن اوراغان معناسنه خنده زنان اوراغان يعني كله رك ترك سر اضافتي مصدرك مفعولنه اضافتيدر
* محصول بيت * اي كوكل رياضت نورندن خبيرلك بولورسين شمع كبي كله رك ترك سر ايلمكه قادرسين يعني سردن كچمكه قادرسين شمعك تازه تازه مقراصله باشي الندوراكا ترك سر ديمشدر حاصلي اسرار رياضته مالك اوله سردن كچمك ادني مرتبه در (ولي تو تالب معشوق وجام مي خواهي * طمع مدار كه كارد كرتواني كرد) ولي ليكن ديمكدر ادات استدرا كدر تا حرف توقيت مادام معناسنه لب معشوق اضافتي لاميه در جام مي اضافتيده كذلك خواهي فعل مضارع مخاطبدر خواهيدندن ديلرسين ديمكدر مدار نهي مخاطب كه حرف بيان طمع مدار كار دكر اضافتي بيانيه در * محصول بيت * بو بيت بيت سابقك مفهومندن مخرج ومستدركدر يعني مادامكه سن لب معشوق وجام ميه طالب سين طمع طوتمه كه برغيري ايش ايشليه كه قادر اوله سين يعني بوذوقلري ترك ايدوب بونلردن كچميجه سكا نوررياضت ميسر اولمز (كراين نصيحت شاهانه بشنوي حافظ * بشاه راه طريقت كذر تواني كرد) شاهانه كدايانه واميرانه بونك كبي لرده الف ونون وهاء رسمي تخصيص ونسبت وليا قت افاده ايدر شاهد لايق ديمكدر حافظ تجريد طريقيله منادي واقع اولمش بشاه راه باء معناسني افاده ايدر حرفدر شاه راه اولو يول كه پادشاهلر اول يولدن كيدر اصلنده راه شاه ايدي تقديم وتأخيرله شاه راه اولدي طريقته اضافتي بيانيه در * محصول بيت * اكر بو پاشاهانه پندي ايشيدوب قبول ايلرسك اي حافظ طريقت شاهراهندن كذر ايلمكه قادرسين يعني بنم پندمله كه عامل اوله سين اهل طريقتدن اولورسين حاصلي اولياء اللهدن اولورسين (وله ايضا) بعد ازين دست من ودامن آن سرو بلند * كه بالاي چمان ازبن بنجم بركند) بعد ازين بوندنصكره ديمكدر دست من اضافتي لاميه در ودامن بو واو سابقا ذكر اولنديغي معناي مقارنت افاده ايدر دامنك آن لفظنه اضافتي لاميه در آن اسم اشارتدر سرو بلند كه تشبيه طريقيله جانادن عبارتدر واضافتي بيانيه دركه رابط صفت بيالا بامع معناسنه بالا بوي يعني قد وقامت چمان صفت مشبهه در صالنغان معناسنه بن ديب مثلا اغاج ديبي بيج كوك ميه اضافتي لاميه در بركند بر حرف تأكيد كند فعل ماضي مفرد غائب قوپاردي ديمكدر * محصول بيت * بوندنصكره ال بنم واول سرو بلندك اتكي يعني ال بنم اتك انك حاصل كلام اكا ملازم

وذيل بنده سيم بو الله قبوسندن برغيري قپو به كيتمكه قادردكلم (العظمة ازاري والكبرياء ردائي فمن نازعني فيهما قذفته في النار) حديث قدسيسي سرنجه بر عبد ناچيز محتاج رحمت رحمانم كه بحمد الله عجز واحتياجي معترف اولوب علو واستكبار ايتمكه قادردكلم كه (اين التراب واين رب الارباب)

﴿ چون غزلهاي تر ودلكش حافظ شنود * كركمالش بود شعر نكويد بخجند ﴾

چونكه حافظك لطيف ودلكش غزللريني استماع ايده فرضا اكر اول استماع ايدن كمال خجندي اوله خجندده شعر ديمز (مفردات) (چون) چونكه (غزلها) غزللر (تر) لطيف (دلكش) كوكل چكيجي (حافظ) م (شنود) دكلبه (كر) اكر (كالش) كمال خجندي ديدكلري شيخ شاعردركه خوب قصيده سويلردي (ش) ضمير (بود) اوله (شعر) م (نكويد) سويلمز (بخجند) خجندده (معناي اشارتي) حافظك اسان غيب وعلوم لدنيه دن الهام حق ايله اولان غزللريني فصاحتده بي مثل اولان خواجه كمال خجندي اكر ايشتسه بونك اسرار نه توغل ايدوب كندي شعرني ديمزدي

﴿ باز مستان دل ازان كيسوي مشكين حافظ * زانكه ديوانه همان به كه بود اندر بند ﴾

اي حافظ اول مشكين زلفدن كوكلكي كيرو آل اندن كه ديوانه به همان يك اولان بندده اوله (مفردات) (باز) كيرو (مستان) المه (دل) كوكل (ازان) اندن (كيسو) زلف (مشكين) مسكلي (حافظ) م (زانكه) اندن كه (ديوانه) م (همان) انجق (به) يك (بود) اوله (اندر) في (بند) باغ (معناي اشارتي) اي حافظ كوكلكي توجه قيد تجليات صفات الهيه دن فارغ ايله زيرا عاشق ديوانه يه احسن اولان هر بار زنجير عشق الهيه ده مقيد اولقدر و برآن توجه جانب حقدن فارغ اولمقدر (بو دخي نسخه در)

﴿ جز بزلف تو ندارد دل حافظ ميلي * آه ازين دل كه بصد بند نمي كيرد پند ﴾

حافظك كوكلي سنك زلفكدن غيري يه بر ميل طوتمز آه بو كوكلدن كه يوز بندله پند طوتمز (مفردات) (جز) غير (با) للملابسة (زلف) م (تو) سن (ندارد) طوتمز (دل) كوكل (حافظ) م (ميل) م (يا) وحدتيه (آه) م (ازين) بوندن (دل) كوكل (با) للملابسة (صد) يوز (بند) باغ (نمي كيرد) طوتمز (پند) نصيحت (معناي اشارتي) اي محبوب حقيقي حافظك كوكلي سنك تجليكدن غيري يه بر ميل طوتمز سنك عشقك يولنده برخراب لاابالي اولمشدركه آه بو كوكلم الندن زاهد خشكك يوز درلو نصيحتدن بر يننه باغلنمشدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دست در حلقهٔ آن زلف دوتا نتوان كرد * تكيه بر عهد تو وباد صبا نتوان كرد ﴾

اول زلف دوتانك حلقه سنه ال ايلك ممكن دكل سنك عهد يكه وباد صبايه اعتماد ايلك ممكن دكل (مفردات) (دست) ال (در) في (حلقه) م (آن) اول

﴿ زلف ﴾

اولوب اندن مفارق اولميم انجلين سرو بلند كه بالاي خرامان ايله بني اصلمدن وكوكمدن قوپاردي يعني بني بندن كليا الدي حاصلي اكا جان وكوكلدن عاشق اولدم (حاجت مطرب ومي نيست تو برقع بكشاي * كه برقص آوردم آتش رويت چو سپند) حاجت مطرب اضافتي مصدرك مفعولنه اضافتيدر مي مطربه معطوفدر برقع بوزاورتوسي بكشاي امر مخاطب كه حرف تعليل برقص باحرف صله رقص دونمك آورد فعل مضارع مفرد غائب كتوره ديمكدر ميم ضمير منصوب متصل بني ديمكدر آتش آوردك فاعلي رويه اضافتي بيانيه دورويك اضافتي لاميه در سپند يوزرلك * محصول بيت * بزي رقصه كتورمكه مطرب وميه حاجت يوق سن برقعك آچ كه آتش رويك بني سپند كبي رقصه كتوره يعني بني رقصه وسماعه كتورمكه مطرب ومي لازم دكل بلكه سنك آتش رويك بومعنايه كافيدر همان برقعك آتش رخساركدن كيدر سپند كبي رقاص اولم (هيچ روي نشود آينهٔ چهرهٔ بخت * مكر آن روي كه مالند بر آن سم سمند) روي ياسي وحدت ايچوندر نشود نفي مستقبل اولمز ديمكدر آينه نك چهره يه اضافتي لاميه در وچهره نك بخته بيانيه مكر ادات استثنادر كه رابط صفت مالند فعل مضارع جمع غائب سورترلر ديمكدر بر حرف استعلا آن اسم اشارتدر سم سمنده وسم سمند اضافتي لاميه در * محصول بيت * هيچ بر يوز دولت چهره سنه آينه اولمز يعني دولت وبخت آينه سي اولمغه لايق اولمز مكر اول يوز كه جانانك سم سمندينه سورنه لر حاصلي دولت وسعادت آينه سي اولمغه روي لايقدركه جانانك سم سمندينه سور اكا سورنمكله مجلا اوله (كفتم اسرار غمت هرچه بود كو مي باش * صبر ازين بيش ندارم چه كنم تاكي وچند) بعض نسخه ده هرچه بود يرينه هرچه شود واقعدر مؤداسي بردر هرچه بود كو ميباش معناسي هرنه اولورسه اولدي تركيده هرنه اولوردسه اولسون ديجك يرده استعمال ايدرلر * محصول بيت * خواجه جانانه خطاب طريقيله بيورر كه سنك اسرار غمكي سويلدم وعالمه فاش ايلدم هرنه اولورسه اولسون دي يعني اسرار غمكي اظهار ايلكدن باشمه هرنه كلورسه كلسون زيرا بوندن زياده صبرم يوق نيجه ايده يم ونيجه يه دك وقچانه دك يعني نيجه برصبر ايده يم صبره طاقت قالمدي پس فاش ايلك ضروري اولدي (مكش آن آهوي مشكين مرا اي صياد * شرم ازان چشم سيه دار ومبندش بكمند) مكش فعل نهي مخاطبدر كشيدندن اولدرمه ديمكدر آهوي مشكين اضافتي بيانيه درمرا به اضافتي لاميه در صياد ياي مشدده ايله مبالغه ايله اسم فاعلدر نصار كبي صاد يصيددن يعني اجوف يايدن باع يبيع كبي اوجي ديمكدر شرم شينك فتحي وراءنك سكونيله اسمدر اوتانمه معناسنه در دار امر مخاطبدر داريدندن طوت ديمكدر مبندميك فتحيله نهي مخاطبدر بنديدن

(زلف) م (دوتا) ايكي قات (نتوان) ممكن دكل (كرد) ايلك (تكيه) اعتماد (بر) على (عهد) قول وقرار (تو) سن (معناي اشارتي) يارب سنك قبض وبسطله لطف وقهر ايله ظهور ايدن تجليات مقتضيات حكمتكي عبد عاجز مرادي اوزره اله كتورمسي ممكن دكلدر كرچه يارب لايخلف الميعادسين اما (ولا يأمن مكر الله الا القوم الكافرون) سرنجه قهر وعذابكدن امين اولقده ممكن دكلدر

﴿ آنچه سعيست من اندر طلبت بنمايم * اين قدر هست كه تغيير قضا نتوان كرد ﴾

اول نسنه كه سعيدر بن سنك طلبكده كوسترديم بوقدر وار كه قضايي تغيير ايتمك ممكن دكلدر (مفردات) (آنچه) اول نسنه كه (سعيست) سعيدر (من) بن (اندر) في (طلب) م (تا) خطابيه (بنمايم) كوسترديم (اين) بو (قدر) مقدار (هست) در (تغيير قضا) قضايي بوزمق (نتوان) ممكن دكل (كرد) ايتمك (معناي اشارتي) يارب سنك قهر وعذابكدن امين اولديغم ايچون رحمت واسعه وسابقه كدن رجاء طاقت بشريه م يتديكي مقدار سعي ايلدم سنك توفيقكله لكن بوقدر واركه سنك قضاكه راضيم زيرا قضاكي تغيير ممكن دكلدر اما رحمتكدنده اميدي كسمردكيلم

﴿ دامن دوست بصد خون دل افتاد بدست * بفسوسي كه كند خصم رها نتوان كرد ﴾

دوستك دامني يوز خون دل ايله اله دوشدي شول برطعن وتمسخركه دشمن ايلر انك سببيله ترك ايلك ممكن دكل (مفردات) (دامن) اتك (دوست) م (با) للملابسة (صد) يوز (خون) قان (دل) كوكل (افتاد) دوشدي (بدست) اله (با) للملابسة (فسوس) طعن وتمسخر (يا) وحدتيه (كند) ايلر (خصم) دشمن (رها) ترك (نتوان) ممكن دكل (كرد) ايلك (معناي اشارتي) بحمد الله (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) وعد كريمي سرنجه جكر قاني اولان كوزياشلرين دوكوب وررياضات ومجاهدات زحمتلرينه تحمل ايله محضا عنايت حق اولان بوقدر لذت مناجات وانوار تجليات كه امارهٔ سعادتدر بوقدر اله دوشدي نفس وشيطان وسوء اقران كبي دوشمنلرك اغوا وطعن ايتملريله ترك ايلك ممكن دكلدر

﴿ عارضش را بمثل ماه فلك نتوان كفت * نسبت دوست بهر بي سر وپا نتوان كرد ﴾

انك عارضني ماه فلكه بكزرديمك ممكن دكل دوستي هر بي سر وپايه نسبت ايلك ممكن دكل (مفردات) (عارض) يكاق (ش) ضمير (را) ادات مفعول (بمثل) بكزرمكله (ماه) آي (فلك) م (نتوان) ممكن دكل (كفت) ديمك (نسبت) بكزتمك (دوست) م (بهر) هر بر (بي) نفي (سر) باش (پا) اياق (نتوان) ممكن دكل (كرد) ايلك (معناي اشارتي) نيجه تركي ممكن اوله كه اول ذاتنده وصفاتنده مثلي ونظيري اولميان قديم وباقي اللهمك بخش واحسان ايتديكي لذت روحانيه

باغله دیمکدر بکند باحرفدر مع معناسنه کند او فرق دیمکدر فارسی ترکیبسندن مشهوردر کند له دیمکدر
* محصول بیت * ای صیادبنم اول آهوی مشکینم اولدرمه انك اول چشم سیاهندن شرم طوت یعنی اوتان انی کند له باغلمه
(من خاکی که ازین در نتوانم برخاست * ازکجا بوسه زنم براب آن قصر بلند) من خاکی اضافتی بیانیه دریاسی حرف نسبت
که رابط صفت ازین درده مراد جاناندر برخاست بونده برخاستن معناسنه زیرا مضارعه مقارن اولمشدر نتوانم برخاستن

تقدیرنده بوسه زنم اویه دیمکدر قصر بلند اضافتی بیانیه دراب بونده کنار معناسنه در
* محصول بیت * من خاکی که بو قپودن قالقمغه قادر دکلم یعنی بو قپودن ایرلمام جانانه نك قصر بلندینك کناربنی نردن اویه بیلورم یعنی قصر بلندینك کناربنی بوس ایلمکه قادر اولم زیرا خاکدرندن ایرباوب منفك اولمیسازم ودامانی بوس ایلمکه قادر اولم (چون غزلهای تر ودلکش حافظ شنود * کر کمالیش بود شعر نکوید بخجند) چون ادات تعلیل غزلها غزلك جمعیدر تر اضافتی بیانیه در تردن مراد لطافتدر دلکش وصف ترکیبیدر کشیدندن کوکل چکیجی دیمکدر حافظه اضافتی لامیه در شنود فعل مضارع مفرد غائب ایشیده دیمکدر کمالیش شین ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله خجنده راجعدر بخجند با حرف ظرف * محصول بیت * خواجه تجرید طریقیله بیورر چونکه حافظك نازك ودلکش غزللرینی ایشیده خجند کمالده اولورسه شعر سویلمز یعنی کمال خجندینك غزلده بوقدر خیالات وتصرفاتی وار ابکار لطیف اشعاربن ایشیدرسه دخی شعر سویلمز مقصود کندینك شعربنی کمال خجندینك شعرینه ترجیحدر معلوم اوله که کمال خجندی وسلمان وحافظ شیرازی وابن عماد وخواجوی کرمانی وعصمت بخاری وکاتبی نیشابوری معاصرلر ایمش وکاتبینك جمیعنه تعریضاتی واردر بوده معلوم اوله که برشاعرده برمادهٔ هجو اولسه اول کندویی اول ماده ایله هجو ایدر تا که غیریلره مادهٔ هجو اولمیه دیوایدی کمال خجندی حضرتلرینك باشی برمقدار کل ایمش وسلماندکده کوزلرنده قیل بترمش وغایله چاوز ایمش ایمدی کمال کندینك مادهٔ کلاغنی اظهار ایلمکیچون برقطعه نظم ایدر * بیت * دو کمالند درجهان مشهور * یکی ازاصفهان دکر زخجند * این
یکی درغزل عدیم المثل * وان دیکر درقصیده بی ماند * فی المثل درمیان این دو کمال * نیست فرقی مکر بموی چند * بموی چند عبارتی کاملتك علتی مشعردر پس کمال کاتبی کمالك کللغنی وسلمانك کورلکنی برقطعه ده درج ایدوب بیورر والله دره
* چشم بکشای کاتبی هرفرازی را مبین * ازجفای کردش کردون کردان پایمال * هیچ کوری شعر سلمانرا نمی ارد بچشم *
هیچ کل را سرو نایدبد یوان کمال * پس بوتحقیق معلوم اولدقدن صکره بونده بعضیلرك عند یاتنه اعتبار اولنمسون بعض نسخه ده

وانوار تجلیاتی اومور ذوقیه دن اولدیغیچون دل ایله تعبیری ممکن دکل بونك کبی
صانع بیچونی مصنوعات حادثه وفانیه به نسبت ایتمك ممکن دکل

سرو بالای من آن دم که درآید بسماع * چه محل جامهٔ جان را که قبا نتوان کرد

بنم سروقد محبوبم اولدم که سماعه کله نه محل جان قفتانینه که یرتمق اولمیه (مفردات) (سرو) م (بالا) قد (من) بن (آن) اول (دم) نفس (در) فی (با) للملابسة (سماع) رقص (چه) نه (محل) م (جامه) لباس (جان) م (را) ادات مفعول (قبا) بونده یرتمق معناسنه در (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلمك (معنای اشارتی) اول کان تقدسده اولان الله علی الاعلی شول دمکه کمال تقدسده اولان وجود ضعیف انسانه تجلی بیوردقده (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سرنجه دل وجان بشریتدن منسلخ اولوب استغراق انوار تجلیات لاهوتیه ایله متحیر وسرکردان اولمامق ممکن دکلدر

من چه کویم که ترا نازکی طبع لطیف * تابحدیست که آهسته دعا نتوان کرد

بن حالمدن نه دیم که سنك لطیف طبعنك نازکلکی تا برمرتبه ده درکه آهسته دعا ایلك ممکن دکلدر (مفردات) (من) بن (چه) نه (کویم) دیم (ترا) سنك (نازك) م (یا) مصدریه (طبع لطیف) م (تا) حتی (حد) مرتبه (یا) وحدتیه (است) در (آهسته) یاب یاب (دعا) م (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلك (معنای اشارتی) اول وقت تجلیده اولان امور ذوقیه دن وحالات سنیه دن بن نیجه تعبیر ایله سویلیم که یارب سن کمال استغناده ایکن محضا لطف وکرمکدن تجلی بیوردقده عاشق بیچاره انوارقدسیه که اول مرتبه مستغرق ومتحیر اولور که (من عرف الله کل لسانه) سرنجه آهسته دعا ایلك دخی ممکن دکلدر

نظر پاك تواند رخ جانان دیدن * که درآیینه نظر جز بصفا نتوان کرد

پاك نظر قادر اولور جانانك رخن کورمکه زیرا آیینه یه صفادن غیریله نظر ایلك ممکن دکلدر (مفردات) (نظر پاك) م (تواند) قادر اولور (رخ) یکاق (جانان) محبوب (دیدن) کورمك (که) زیرا (در) فی (آیینه) م (نظر) م (جز) غیر (با) للملابسة (صفا) صفوت (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلك (معنای اشارتی) لکن ای عاشق بو مظهر تجلیات زبانیه جمال حق مشاهده ایتمکلکه نظر پاك کرکدر زیرا آیینهٔ قلب زنکار ماسوادن سیلنوب پاك اولمدقجه مشاهدهٔ جمال الله ممکن دکلدر

غیرتم کشت که محبوب جهانی لیکن * روز وشب عربده با خلق خدا نتوان کرد

غیرت بنی اولدردی که جهان خلقنك محبوبی سین لکن کیجه وکوندز حضرت اللهك مخلوقیله جنك ایتمك ممکن دکلدر (مفردات) (غیرت) م (م) بنی (کشت) اولدردی (محبوب) م (جهان) م (یا) خطابیه (لیکن) م (روز) کوندز (شب) کیجه (عربده) جنك وغوغا (با) مع (خلق) مخلوق (خدا) م

نتوان

مخلص بیتی بویله واقعدر (بازمستان دل ازان کیسوی مشکین حافظ * زان که دیوانه همان به که بود اندر بند) باز بونده تأکید افاده ایدر مستان نهی مخاطبدر ستانیدندن اله دیمکدر دل مفعول کیسوی مشکین اضافتی بیانیه در زان ادات تعلیل
به بك که حرف بیان به بود فعل مضارع مفرد غائب اوله دیمکدر اندر ادات ظرفیه بند باغه وقیده دیرلر * محصول بیت *
ای حافظ اول کیسوی مشکیندن کوکلکی اله زیرا کوکلك سنك دیوانه در دیوانه باغده اولمق یکدر حاصلی سنك دیوانه کوکلك زنجیر

کیسوی جاناندهٔ مقید اولمق یکدر زیرا دیوانه رك شانی بویله اولقدر وبعض نسخه ده مخلص بیتی بویله در (جز بزلف تو ندارد دل حافظ میلی * آه ازین دل که بصد بند نمی دارد بند) جز غیر معناسنه بزلف با حرف صله زلفك تویه اضافتی لامیه در ندارد فعل نفی مستقبل طوتمز دیمکدر دل فاعلی حافظ اضافتی لامیه میلی یا تنکیرله مفعول بهیدر ندارد که حرف رابط صفتدر ویا بیان بصد بامع معناسنه در بند باغ نمی دارد نفی فعل مضارع استمرار ایچون طوتمز دیمکدر بند نصیحت * محصول بیت * سنك زلفکدن غیری به حافظ کوکلنك میلی یوقدر یعنی اکا مائلدر انجق آه بو کوکلدن که بوز قید ایله نصیحت طوتمز یعنی متنصح اولمز (وله ایضا) (دست در حلقهٔ آن زلف دوتا نتوان کرد * تکیه بر عهد تو وباد صبا نتوان کرد) دست مقدم مفعولیدر نتوان کردك یعنی صریح ودر حلقهٔ غیر صریح در حلقهٔ آن درحرف صله زلف دوتا اضافتی بیانیه تکیه مقدم مفعول صریحیدر نتوان کردك وبرعهد تو غیر صریحی وباد صبا عهده معطوف حاصلی اعرابی مصراع اولك اعرابی کبیدر * محصول بیت * اول ایکی قات زلف حلقه سنه ال ایلك اولمز یعنی ال ایرشدرمك اولمز جانانه وصلت میسر دکل سنك عهدیکه وباد صبایه تکیه یعنی اعتماد ایلك اولمز حاصلی سن خلف وعد ایدوب وباد صبا ایسه اسرصا ورر بی قراردر پس ایکیزه ده اعتماد جائز دکلدر مصراع ثانی غایتدن مخاطبه التفاتدر تکیه لغتده طایقغه دیرلر (انچه سعیست من اندر طلبت بنمایم * این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد) انچه سعیست اول نسنه که سعیدر یعنی حیز امکانده در سنك طلبکده که حرف بیان تغییر قضا
اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * اول نسنه که کمال سعی وکوششدر بن سنك طلبکده کوستریرم ویا کوستریم یعنی ممکن اولدیغی قدر وصالکه چالشایم بوقدر وار که قضا وقدری تغییر ایلك اولمز یعنی بنم سعیده قصور یوقدر اما قضا وقدر سعیمه موافق ومطابق اولمزسه نه چاره حاصلی ازل ازالده وصلت مقدر اولدیسه سعی بر بهانه در اما اولمدیسه فوری سعی منتج دکلدر (دامن دوست بصد خون دل افتاد بدست * بفسوسی که کند خصم رها نتوان کرد) دامن دوست اضافتی

(نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلك (معنای اشارتی) یارب نه عجب سردر که جمیع مخلوقاتك اراسندن بو انسان اکرمی انجق معرفتك ایچون خلق ایدوب کندویی معدن علم وحکمت ومخزن اسرار معرفت ومطلع انوار احدیت قیلمش ایکن بالخصوص انجق انسانه خاص اولان مشاهدهٔ نعمت جلیل جمال باکمالکله لذت روحانیته مظهریته مستعد قیلمش ایکن آه بنی غیرت اولدردی که جمله انسانك انجق محبوب حقیقیسی ومقصود باقی ولایزالیسی سن ایکن سنك غیریی نیجه محبوب ومقصود اتخاذ ایدر لکن حکمت خدایی ادراکده عقل قاصردر وخلق عالی ارشادده روز وشب جنك وغوغاده ممکن دکلدر

مشکل عشق نه در حوصلهٔ دانش ماست * حل این نکته بدین فکر خطا نتوان کرد

عشق مشکلی بزم علممز حوصله سنده دکلدر بو خطا فکر ایله بو نکته یی حل ایلك ممکن دکلدر (مفردات) (مشکل) م (عشق) م (نه) نفی (در) فی (حوصله) قورصق (دانش) علم (ما) بز (است) در (حل) کشف (این) بو (نکته) م (بدین) بو (فکر) م (خطا) م (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلك (معنای اشارتی) فاعل مختار اولان اللهك افعال حکمیه سنده عقل قاصر اولدیغیچون (لایسئل عما یفعل) بیورمشدر بالخصوص ورای عقلده اولوب کشفی وارث محمدی اولان پیر رازدانه محتاج وتوقف ایدن مشکلات راه عشق الهی بزم علم وعقلمز دائره سنده دکلدر بو علوم عقلیهٔ ظاهر به زله واجتهادنده خطادن خالی اولمین فکر واندیشه زله بو اسرار عشقی حل ایلك ممکن دکلدر

بجز ابروی تو محراب دل حافظ نیست * طاعت غیر تو در مذهب ما نتوان کرد

دل حافظه سنك ابروکدن غیری محراب یوقدر بزم مذهبمزده سندن غیری یه طاعت ایلك ممکن دکلدر (مفردات) (با) للملابسة (جز) غیر (ابرو) قاش (تو) سن (محراب) م (دل) کوکل (حافظ) م (نیست) یوق (طاعت) م (غیر) م (تو) سن (در) فی (مذهب) م (ما) بز (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلك (معنای اشارتی) ای فتاح القلوب اولان الله حافظك کوکلنك توجهی انجق سکادر سنك غیری ماسوایه میل وتوجهی یوقدر بزکه زمرهٔ عشاقز سنك عون وعنایتکله بزم مذهبمزده سندن غیری یه توجه وطاعت ممکن دکلدر

وله ایضا

دل ازمن برد وروی ازمن نهان کرد * خدا را با که این بازی توان کرد

کوکلی بندن ایلتدی ویوزنی بندن نهان ایلدی الله ایچون بو لعبی کیمه ایتمك اولور (مفردات) (دل) کوکل (از) من (من) بن (برد) ایلتدی (روی) یوز (از) من (من) بن (نهان) کیزلی (کرد) ایلدی (خدارا) الله ایچون (با که) کیمه (این) بو (بازی) لعب (توان کرد) ایتمك اولور (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یحبهم ویحبونه) سرنجه بحمدالله مقلب القلوب اولان الله قلبمز کند وجانب عزتنه قلب ایدوب قریبهٔ قلبمزه سلطان عشقنی ادخال ایله کوکل اوینی یغمایه

لامیه در خون دلده بویله در دوسته مضاف لفظ وصال محذوفدر تقدیر کلام دا من وصال دوستدر بدست باحرف صله بقسومتی
باحرف سبب یاحرف وحدت که رابط صفت خصم فاعلی کند رها نتوان کرد صلیورمك اولمز یعنی جائز دکل * محصول بیت *
دوستك دامن وصلی یوز بورك قانیله یعنی یوز مشقت و بلا ایله اله دوشدی پس خصم یعنی رقیب ایلدیکی ظلم سببیله الدن
صلیورمك اولمز یعنی دامن وصال اله کرد کدنصکره انی رقیبك جفا سیله ترك ایلك اولمز زیرا یوزکره یورك خون اولمغله کوجله
اله کرمشدر (عارضش را بمثل ماه فلك
نتوان کفت * نسبت یار بهر بی سرو پا
نتوان کرد) عارضش شین ضمیر دلده
مرکوز اولان جانانه راجعدر بمثل بامع
معناسنه در تشبیه وتمثیلله دیمکدر ماه
فلك اضافتی مصدرك مفعولنه بی سروپا
ذلیل وحقیر معناسنه * محصول بیت *
یارك عارضنه تشبیه وتمثیل طریقیله ماه
فلك دیمك اولمز یعنی هر ذلیل وز بونه
ماهه نسبت بی سرو پا عبارتی خوب واقع
اولمش زیرا ماه دکرمیدرانده باش وایاق
متصور دکلدر (سرو بالای من آن لحظه که
آید بسماع * چه محل جامهٔ جانرا که
قبا نتوان کرد) سرو بالانك منه اضافتی
لامیه بسماع باحرف صله سماع بونده
ایکی معنایه متصور اولمق ممکندر بریسی
نغمه وصوت اوقومق وبریسی صوفیلر کبی
رقص ایلمك محل بونك کبی یرلرده
مقدار معناسنه جامه جان اضافتی بیانیه در
را اضافت معناسنه جامهٔ جانك دیمکدر قبا
اصطلاح عجمده برتمق معناسنه در زیرا قبا
اوکی آچق قفتانه دیرلر فراجه کبی پس
کوملکك و یا اوکی بتون جبه نك چاق اتمغه
وارنجه اوکنی یرتسه لر فراجه شکلنه باغلراول
جهتدندر که پیراهن وجامه یه قبا دیرلر
صکره مطلق یرتمقده استعمال ایلدیلر امدی
جامهٔ قبا کرد اولمکدن کنایتدر * محصول
بیت * بنم سرو بویلم اول وقت که
سماعه کله ایکی معنایله جان جامه سنك
نه مقداری واردر که انی چاك ایلك اولمز
یعنی سماعنی کوروب ایشیدن جان
ویرمك لازم وضرور یدر دیمك سماعدن
مرادبونده سماع اصطلاحیدر دیبن
سماعده ابهام ایلامشدر (من چه کویم
که ترانازکی طبع لطیف * تا بحد یست که
آهسته دعا نتوان کرد) من چه کویم یعنی نه
عرض حال ایلمکه قادرم یعنی سرکذشتم
وحسب حالم عرض ایلمکه قادر دکلم
که حرف تعلیل ترا سنك دیمکدر نازکك طبعه اضافتی لامیه در وطبع لطیف اضافتی بیانیه تابونده الی معناسنه در بحدیست باحرف
صله که حرف بیان حد * محصول بیت * بن سکا نه عرض حال ایده بیلورم که سنك لطیف طبعك نرلکی نازکلکی برحده درکه
آهسته دعا ایلك اولمز یعنی سنك عشقکده چکدیکم دردی عرض ایده یم که ایخنور سین حتی دعا ایلسم مضطرب اولورسین
(نظر پاك تواند رخ جانان دیدن * که در اینه نظر جز بصفا نتوان کرد) نظر پاك اضافتی بیانیه رخ جانان لامیه که حرف

وردکدنصکره (لاتدرکه الابصار) شیوه سنه جمال بی مثالنی بزدن نهان ایلدی ای عارف بالله اولنلر الله ایچون سویلیك که بومحبوب حقیقینك بواستغناسی وبولطایف حکمت وقدرت بی منتهاسنی کیم اتمکه قادر اولور

﴿ سحر تنها بیم در قصد جان بود * خیالش لطفهای بی کران کرد ﴾

سحر وقتنده تنهالق بنم جانم قصدنده ایدی انك خیالی نهایتسز لطفلر ایلدی (مفردات) (سحر) م (تنها) بالکز (یا) مصدریه (م) بنم (در) فی (قصد جان) م (بود) ایدی (خیال) م (ش) ضمیر (لطف) م (ها) ادات جمع (بی) نفی (کران) کنار (بود) ایدی (معنای اشارتی) وقت سحرده لذت مناجاتله ومظهر فیوضات وتجلیات رحمانیه ایله انیس وجلیس خدا اولمقده تفرد ایتمك مقصودم ایدی بحمدالله دام او لیا اولان خیالات وتوجهات صادقات بر فیاض مطلق اولان الله بکا نهایتسز لطفلر ایلدی وانبساط ویردی

﴿ چرا چون لاله خونین دل نباشم * که با ما نرکس او سر کران کرد ﴾

نیچون لاله کبی کوکلی قانلی اولمیم وقانه بولنمش اولمیم که انك چشمی بزه باشی آغر ایلدی یعنی اغرباقدی والتفات ایتمدی (مفردات) (چرا) نیچون (چون) مثل (لاله) م (خونین) قانلی (دل) کوکل (نباشم) اولمیم (باما) بزه (نرکس) چشم (او) ضمیر (سر) باش (کران) اغر (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) سر نجه بوقدر تجلی وانبساطدن نصکره قبض ظهور اید یجك نیچون لاله کبی کوکلم قان اولوب کوزمدن قانلی یاشلر دوکیم که محبوب حقیقی بزی نظر عنایتندن وفیض رحمتندن محجوب ایلدی

﴿ صبا کر چاره داری وقت وقتست * که درد اشتیاقش قصد جان کرد ﴾

ای صبا اکر چاره طوترسك وقتیدر که انك اشتیاق دردی جانه قصد ایلدی (مفردات) (صبا) م (کر) اکر (چاره) م (داری) طوترسك (وقت وقتست) وقتیدر (که) زیرا (درد) م (اشتیاق) آرزو (ش) ضمیر (قصد) م (جان) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) ای شیخم وای پیر شفیقم اکر بو قبضك دفعنه جنابك رفعنه برچاره کرم ایدر سك وقتیدر زیرا درد اشتیاق والم افتراق جانمه کار ایلدی برهمت وعنایت بیور که برفیض سحری سببیله نفحهٔ رحمانی ظهور ایدوب بزی بو قبضدن خلاص ایلیه

﴿ بدان سان سوخت چون شمعم که بر من * صراحی کریه وبربط فغان کرد ﴾

بنی شمع کبی انجلین یاقدی که بنم اوزریمه صراحی کریه وقبوز فغان ایلدی (مفردات) (بدان سان) انجلین (سوخت) یاقدی (چون) مثل (شمع) موم (م) بنی (بر) علی (من) بن (صراحی) بیوتی اوزن قدح (کریه) اغلمق (بربط) قبوز دیدکلری آلت لهو (فغان) م (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) بو قبض وحجاب وقتنده درد اشتیاقله اول قدر یاندم ورضایات

﴿ مجاهدات ﴾

تعلیلدر و باحرف صله رخ جانان دیدنك مفعولی ودراینه کردنك مفعول غیر صریحی ونظر مفعول صریحی بصفا بامع معناسنه در
* محصول بیت * پاك نظر قادر در جانانك رخن کورمکه زیرا اینه یه صفاسز نظر ایتمك اولمز صفا بونده اینه یه وناظره قید
اولمق ممکندر یعنی اینه صافی کرك وقلب ناظر صافی کرك که اینه نظردن صفا کسب ایلیه (غیرتم کشت که محبوب جهانی لیکن
* روز وشب عربده با خلق خدا نتوان کرد) غیرتم میم متکلم معنی جهتنده کشته مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه غیرت
بنی اولدردی دیمکدر که حرف تعلیل
محبوب جهان اضافتی لامیه و یا ضمیر
خطاب جهانك محبوبی سین دیمکدر
یعنی قمو عالم سنی سور عاشقکدر و بنم
رقیبم عربده لقنده سرخوش صوا شنه
دیرلر حرجه بایندن مصدردر امابونك کبی
یرلرده مطلق صوا شدر خلقك خدا یه
اضافتی لامیه در * محصول بیت * غیرت
بنی اولدر دی که سن جهان خلقنك
محبوبی سین یعنی عالم خلقی سنی سور دیو
غیرت جکرسین اما کیجه و کوندز خدانك
مخلوقاتیله صواش ایلك اولمز یعنی
خلق عالم بنم رقیبم در دیو هر بریله
جدال وجنك ایلمك اولمز (مشکل عشق
نه در حوصلهٔ دانش ما * حل این نکته
بدین فکر خطانتوان کرد) مشکل عشق
اضافتی لامیه و یا بیانیه در حوصله
قورصق در طبور جنسنده اولور انسانده
استعمالی مجاز در وسعت معناسنه حوصله نك
دانشه ودانشك مایه اضافتلری لامیه لردر
حل این اضافتی مصدرك مفعولنه این
اسم اشارتدر نکته یه ونکته کلام دقیقه
دیرلر بدین بامع معناسنه ودال همزه دن
مبدلدر اصلنده باین ایدی اسم اشارتدر
فکر خطایه وفکر خطا اضافتی بیانیه
* محصول بیت * تقدیر کلام حل مشکل
عشقدر یعنی حلی و یا عشق مشکلنی
حل ایلمك بزم علمز مقدارنجه
دکل زیرا بو بزم خطا فکرمزله بونکته
و بو دقیقه یی حل ایلمك اولمز حاصلی
مشکل عشق دقایق اشیادندر انی حل
ایلمکه عقل دقیق کرك زیرا غوامض
مشکلاتندر (بجز ابروی تو محراب
دل حافظ نیست * طاعت غیر تو در مذهب
ما نتوان کرد) بجز لفظی باء زائده ایله
مستعمل او لمسی مشهوردر برونك تو یه
ومحرابك دله ودلك حافظه اضافتلری
لامیه لردر طاعت غیر اضافتی مصدرك
مفعولنه وغیرك تو یه لامیه مذهب ماده بویله در * محصول بیت * سنك ابروکدن غیری حافظ کوکلنك محرابی یوقدر یعنی کوکلی
دائما سنك ابروکه متوجه در خواجه تعلیل طریقیله بیورر زیرا سندن غیره طاعت ایلمك بزم مذهبمزده اولمز یعنی عاشقلرك طاعتی
همان جانانه در انجق غیری یه سرفرو ایلمزلر (وله ایضا) (دل ازمن برد وروی ازمن نهان کرد * خدارا با که
این بازی توان کرد) دل بردك مقدم مفعول صریحی وازمن غیر صریحی وروی کردك مفعول اولی ونهان مفعول ثانیسی

مجاهدات ایله اول قدر ضعیف ونحیف اولوب بتان موم کبی اریدم وصزدم که محل مرحمت اولدیغم ایچون بنم اوزریمه عاشق وزاهد یالکه کورن مرد وزن مرحمة کریه وناله وفغان ایلدی

﴿ کرا کویم که با این درد جانسوز * طبیبم قصد جان ناتوان کرد ﴾

کیمه دیم بوجان یاقیجی دردی که طبیب بنم ضعیف جانمه قصد ایلدی (مفردات) (کرا) کیمه (کویم) دیم (با) للملابسة (درد) م (جانسوز) جان یاقیجی (طبیب) م (م) بنم (قصد) م (جان) م (ناتوان) ضعیف (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) دردعین درمان اولدیغنی بیلدیکجه ودرد الهیده اولان ذوق وجدانی بی بولمدقجه بوجانلری یاقیجی مایهٔ شادی اولان درد وغم نعمت عظمی اولدیغنی کیمه دیم که بنی مریض قبلان طبیبم لقاء ذاتنی درمان قیلمق ایچون جان ضعیفمه قصد ایلدی وبنی (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر ایلدی

﴿ میان مهربانان کی توان کفت * که یار ما چنین کفت وچنان کرد ﴾

محبلر اورتاسنده دیمك قچن ممکندر که بزم یاریمز بویله دیدی واویله ایلدی (مفردات) (میان) اورته (مهربانان) محبلر (کی) قچن (توان) ممکن (کفت) دیمك (یار) م (ما) بز (چنین) بویله (چنان) اویله (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) بودرد الهینك وبقا بعد الفنانك اسرار وجدانیه سن وحریم قدسیه سنده مشاهدهٔ انوار ذاتیه سیله مکالمهٔ معنویهٔ انسیه سی ذوقی بوحاله واقف اولین محبلر اراسنده قچن دیمك ممکندر که یاریمز بویله دیدی وبویله ایلدی بواسرار ذوقیه یی کشف ممکن دکلدر

﴿ عدو با جان حافظ آن نکردی * که تیر چشم آن ابرو کمان کرد ﴾

دشمن حافظك جاننه آنی ایلمدی که اول کمان ابرو محبوبك چشم تیری ایلدی (مفردات) (عدو) دشمن (با) للملابسة (جان) م (حافظ) م (آن) انی (نکرد) ایلدی (تیر) اوق (چشم) کوز (آن) اول (ابرو) قاش (کمان) یای (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) صوری ومعنوی دشمن الی حافظك جاننه ایرشوب خراب قلدقدنصکره معمور قلمق ایشن ایلیه مزدی که اول عاشقك درد عشقیله دشمن یای کبی قدنی دال ویایك ایریشمی کبی وجودنی ضعیف وبی مجال قلیجی محبوب حقیقینك تجلی ذاتیه سی ایلدی حضرت الهك درد عشقیله خراب اولانك آخری معمور ایدیدر عدونك خراب ایلدیکی هلاکده در ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یاد باد آنکه زما وقت سفر یاد نکرد * بوداعی دل غمدیدهٔ ما شاد نکرد ﴾

اکلسون اول که سفر وقتی بزدن یاد ایلمدی بوداع ایله بزم غم کورمش کوکلمزی شاد ایلمدی (مفردات) (یاد باد) اکلسون (آنکه) اول که (زما) بزدن (وقت) م (سفر) م (یاد) ذکر (نکرد) ایلمدی (بوداعی) بر وداع ایله (دل) کوکل (غمدیده) غم کورمش (شاد) مسرور (نکرد) ایلمدی (معنای اشارتی) اکلسون

وآزمن غير صريحي ثاني خذار ارانخصيص و يا ادات قسم ياحرف صله كه بونده اسعدر من معناسنه اين اسم اشارتدر بازى به
* محصول بيت * جانان بندن كوكلى الدى ودوبنى بندن كزلدى خدا ايچون وياخدا حقيچون بوا وبنى وحشرلغى كيمه ايلمك
اواور يعنى بوحقه بازلغى وسحارلغى كيمسه كيمسه يه دنياده ايلمز (سحر تنهايم در قصد جان بود * خيالش لطفهاى بى كران
كرد) سحر بونده طرفدر سحر وقتنده ديمكدر تنهايم مبتدا ومابعدى خبرى ياسى حرف مصدر ميم مضاف اليه در معنى جهتنده

وخاطردن چيقمسون اول كه وطن اصليسى اولان عالم اروا حدن و بوقدر ارواح قدسيهٔ انبيا واوليا ارامسندن بوخاك توده اولان غربت عالمنه جان سفرى وقتندن بو آنه قدر اول محبوب حقيقى اولان الله بوكون وفساد ده بزى نفس ودنيا ايله مبتلا ايدوب بوبيچاره غريبنى بنه ماسوادن تجريد وارواح قدسيه ايچنه ادخال ايلك ايله بزى ياد ايلدى بوغم كورمش كوكلرى نفس ودنيادن بروداع ايله وشوق لقاسيله شاد ايلدى

﴾ آن جوان بخت كه ميزد رقم خير قبول * بندهٔ پيرندانم زچه آزاد نكرد ﴿

اول جوان بخت كه مقبول خير رقمنى اوردى پير بنده سنى بيلمزم نه دن ازاد ايلدى (مفردات) (آن) اول (جوان بخت) كنج باشلو ودولتلو (ميزد) اوردى (رقم) يازى (خير) م (قبول) مقبول (بنده) قول (پير) قوجه (ندانم) بيلم (زچه) ندن (آزاد) م (نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) اول مالك الملك اولوب غنى عن العالمين اولان الله (والله يحب المحسنين) نظم جليلن بيور مشكن بحمدالله مظهر هدايت قلوب كندوبى توحيد وحبيبنى تصديق ايتك ايله دين اسلام ايچنده صاچ وصقال اغاردوب باب رحمتنك محتاجى بندهٔ پيرعاجز عمل مانده سى قلمش ايكن عجب نه سبيدن بزى ماسوادن آزاد ايدوب دوستلرى ارا سنه ادخال ايلدى

﴾ كاغذين جامه بخونابه بشويم كه فلك * رهنمونيم بپاى علم دادنكرد ﴿

كاغده منسوب جامه يى قانلو صوايله يقه يم زيرا فلك عدل سنجاغى يا ننه بكا دلالت و يول كوستر يجيلك ايلمدى (مفردات) (كاغذين) كاغددن (جامه) لباس (با) للملابسة (خونابه) قانلى صو (بشويم) يقه يم (كه) زيرا (فلك) م (رهنمونى) يول كوستريجيلك (م) بكا (با) للملابسة (پاى) اياق (علم) سنجاق (داد) عدل (نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) كاغد كبى ضعيف ونحيف جامهٔ وجودى بوالم اشتيا قدن قانلى كوز ياشلريله آلوده ايده يم زيرا حالمز پريشانلغنه رحم ايدوب فلكجاه اولان اولياءالله دخى بزه رهنما اولوب حضرت اللهك عدل ايله معامله سندن تخويف وامید وار رحمت رحمان لطيف بين الخوف والرجا ارشاد ايلدى

﴾ دل باميد صدايى كه مگر در تو رسد * نالها كرد درين كوه كه فرهاد نكرد ﴿

كوكل برصدا اميديله كه مكر سكا ايرشه بوطاغده ناله لر ايلديكه فرهاد ايلمدى (مفردات) (دل) كوكل (با) للملابسة (اميد) رجا (صدا) م (يا) وحدتيه (مگر) بلكه (در) فى (تو) سن (رسد) ايرشه (نالها) ناله لر (كرد) ايلدى (درين كوه) بوطاغده (فرهاد) م (نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) يارب كوكل سنك كمال رحمتك ومنعم عليهم اولان اوليالرك همت وارشادلرى سببيله تماما مقصودنه نائل اولميوب بوعالم ابتلاده عاجز ومضطر قالدى نيچون سنك

جانانه مقيددر خيالش ضميرى دلده مركوز
اولان جانانه راجعدر واضافتى لاميه در
اطفهاى بى كران اضافتى بيانيه در
* محصول بيت * سحر وقتنده تنهالق
بنم جانمك قصدنده ايدى يعنى يالكزلق
جانمه كار ايلمش ايدى اما خيال جانان
بى نهايه لطفلر ايلدى يعنى اول تنهالقده
بنى يالكز قومدى بكا مونس اولدى بعض
نسخه ده شبى دوش سحر بر بنده باى
وحدتله (چرا چون لاله خونين دل نباشم
* كه بانا نركس او سركران كرد) خونين
دل قانلى يورك كه حرف تعليل باحرف صله
نركس چشمدن كنايه در او يه اضافتى
لاميه در سر مفعول اولبدر كردك وكران
مفعول ثانيسى آغر باشليلق معناسنه
عدم التفاتدن كنايه در * محصول بيت *
نيچون لاله كبى خونين دل اولميم يعنى يوركى
قانلى اولميم زيرا جانانك چشمى بزه آغر
باشلياق ايلدى يعنى التفات ايلمدى حاصلى
جانانك استغناسندن شكايتدر (صبا كرچاره
دارى وقت وقتست * كه درد اشتياقم
قصد جان كرد) صبا منادى حرف ندا
محذوفدر چاره علاج دارى مقام استفهامده
واقعدر چاره ك وار ايسه ديمكدر وياخود
وصف تركيبى اوله چاره دار ايسك ديمكدر
وقت وقتست يعنى وقت چاره كرلكك
وقتيدر درد اشتياقم اضافتى لاميه قصد
جان اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر
* محصول بيت * اى صبا اكر چاره طوترسك
يعنى چاره ك وار ايسه و ياچاره دار ايسك
وقت چاره نك وقتيدر زيرا اشتياقم دردى
وبلاسى جانمه قصد ايلدى يعنى درد اشتياق
حدن اشدى جانان جانبندن بر خير خبر
وار ايسه كتورزمانيدر (بدان سان سوخت
چون شمع كه برمن * صراحى كريه و بربط
فغان كرد) سان و بسان ادات تشبيه لردر

﴾ باب ﴿

شمع ميم معنى جهتنده سوخته مقيد درضمير منصوب متصل معناسنه كه حرف بيان * محصول بيت * انجلاين يانديى بنى
شمع كبى كه بنم او زريمه صراحى كريه وقبوز فغان ايلدى يعنى ذى روحدن غيرى جمادات بيله بنى آجدى و بكا اغلدى
(بكجا كويم كه باآين درد جان سوز * طبيبم قصد جان ناتوان كرد) بكجا كويم قنده ديه بيلورم يعنى سويليم كيمسه ايتانمز
درد جان سوز اضافتى بيانيه طبيبم مبتدا ومابعدى خبرى ميم متكلم معنى جهتنده ناتوانه قيددر قصد جان اضافتى مصدرك

مفعولنه ناتوان ناحرف سلبدر توان قدرت پس ناتوانى سلب ايدنجه قدرتسز اولور كه معناى لازميسى ضعفدر جانانك ناتوانه اضافتى
بيانيه در * محصول بيت * قنده ديه بيلورم كه بوجان يارندر يجى درده طبيب بنم ناتوان جانمه قصد ايلدى يعنى بوقدر
درد و بلايه كرفتار ايكن طبيب بكا شفقت ايده جك ايكن جان ناتوانمه قصد ايدر پس بو معنايى كيمه ديمك اولوركه تصديق
ايليه (ميان مهربانان كى توان كفت * كه يار ماچنين كفت وچنان كرد) ميان مهربانان اضافتى فى معناسنه وبالاميه دركه

باب رحمتكدن غيرى يه كيتميوب بتون عمرنده دونوب سن مجيب المضطرلك (لاتقنطوا من رحمة الله) وعد كريمك مقتضاسنجه بلكه سندن براجابت اميديله جبال راسخات كبى انجق سنك دركاهكده ملازم وثابت اولوب نيجه ذل وحقارتله صد هزار ناله لر ونيازلر ايلدى حاشا كه سنك درد عشقكدن وخدمتكدن شكوى ايلدى

﴾ شايد ازپيك صبا ازتو بياموزد كار * زانكه چالاكتر ازين حركت باد نكرد ﴿

لايقدر اكر صبا پيكى سندن ايش اوكرنه اول سببدن كه بوحركتدن زياده چابكلكى باد ايلمدى (مفردات) (شايد) لايق (از) اكر (پيك) رسول (صبا) باد صبا (ازتو) سندن (بياموزد) اوكرنه (كار) ايش (زانكه) اندنكه (چالاك) چابك (تر) ادات تفضيل (ازين) بوندن (حركت) م (باد) يل (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) يارب منعم عليهم اولان اوليالركدن عون وعنايت طلب ايلكلكم سنك صفتكله موصوف اولدقلرندندر حاشا كه سنك امركده شريك دكللردر (وابتغوا اليه الوسيلة) سرنجه وسائللردر (ان هو الا وحى يوحى) سرنجه لايقدركه بووسائللرو بورسوللر (داعيا الى الله باذنه) سرنجه جمله كارلرى سندن اوكرنمك ايله ايشلرلردر زيرا بركيمسه سنك تجليك مقتضاسنجه حركتى بونلردن زياده ايلمدى

﴾ سايه تاباز كرفتى زچمن مرغ سحر * آشيان در شكن طرهٔ شمشاد نكرد ﴿

تاكه چندن سايه كى كيروطوتدك مرغ سحر شمشادك طره سى بوكلنده يووه ايلدى (مفردات) (سايه) كولكه (تا) حتى (باز) كيرو (كرفتى) طوتدك (ز) من (چمن) باغ وباغچه (مرغ سحر) م (آشيان) يووه (در) فى (شكن) بوكلم (طره) زلف (شمشاد) سروناجى (نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) (انك لاتهدى من احببت) سرنجه يارب سن عارف بالله اولان قوللريكك روضهٔ معارف ولان قلبلرندن سايهٔ عنايتك كيروطوتوب اهدا وارشاد ايچون انلره اذن ويرمدكجه (وبالاسحار هم يستغفرون) اولان وابلرك راه مستقيمده سنك مقتضيات تجليلاتك حكمتك غيرى يه حركت وسكون ايلدى

﴾ كاك مشاطهٔ صنعش نكشد نقش مراد * هركه اقرار بدين حسن خدا داد نكرد ﴿

صنع الهى مشاطه سنك قلمى اول كيمسه نك مرادى نقشنى چكمز هركيمكه بوحسن خدا داده يى اقرار ايلدى (مفردات) (كاك) قلم (مشاطه) عروسك بوزنى يازيجى (صنع) م (ش) ضمير (نكشد) چكمز (نقش) م (مراد) م (هركه) هركيمكه (اقرار) م (بدين) و (حسن) م (خداداد) خداويريجى (نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) چونكه انبيا واوليانك اهدا وارشادى دخى اذن خدا ايله اولميجق معطى حقيقى وصانع عام اولان حضرت اللهك صنعى قلمى شمول كندنده ظهوراتى حقدن بيلوب كندندن بيلن معجب ومغرورك مرادى نقشنى چكمز وسعادت يوزندن اولان مراداتى حصول بذير اولمز هركيمكه صورى ومعنوى نعم لا يحصى

رابط مقول قولدر * محصول بيت *
مشفق محبوبلر اورته سنده نيچان ديمك اولور
كه بزم يارمز بويله سويلدى و بويله ايلدى
يعنى ايلديكى جفالردن شكايت ايلك
جائزدكلدر هرنه كه ايلرسه قبل وقاله مجال
يوق نتكيم ديمشلر (بيت) آن دوست
نباشد كه شكايت كند ازدوست * هر
خون كه دلارام بريزد ديتى نيست (عدوبا
جان حافظ آن نكردى * كه تير چشم آن
ابرو كمان كرد) جان حافظ اضافتى لاميه
آن اسم اشارتدر مصراع ثانينك مضموننه
كه حرف بيان اسم اشارت تير چشم
اضافتى لاميه مجازا آن لفظنه اضافتى
لاميه وآن اسم اشارتدر ابرو كمانه وابرو
كمان وصف تركيبى اقسامندندر * محصول
بيت * دشمن قادر اولسه حافظك جاننه
اول جفايى ايلزدى كه ابرو جانانك تير چشمى
ايلدى يعنى حافظك جاننه بو دوستك
تير چشمى ايلديكنى اندن كلسه دشمن
ايلمزدى مصراع اولك تحقيقنده عدو
حافظك جاننه انى ايلدى ديين حق اداسى
ايلدى (وله ايضا) (باد باد انكه زما
وقت سفر ياد نكرد * بوداعى دل غمديدهٔ
ما شادنكرد) كه حرف بيان آن دروقت
سفر اضافتى فى معناسنه در بوداعى باحرف
سبب دل غمديده اضافتى بيانيه غمديده نك
مقدم مفعوليدر ودل فاعلى غمديده نك
ما يه اضافتى لاميه در نكردك دل مفعول
وشاد مفعول ثانيسى * محصول بيت *
اكلسون اول سفره كيتدك وقتنده بزدن
يعنى بزى اكمدى بروداعله بزم غم كورمش
كوكلرى شاد ايلمدى يعنى اونودلمسون
اولكه جانان مسافر اولدبغى وقت بزى
اكيوب بروداع ايلك سببيله غمديده
كوكلرى شاد ايلديكى حاصلى بوحالى
اونتمالم بو بيت اول معنايى مشعردركه
خواجه نك جانانى و يا احبابدن برىسى
سفره كيدوب خواجه يه وداع ايلمش اوله

(آن جوان بخت كه مى زد رقم خير قبول * بندهٔ پيرندانم زچه ازاد نكرد) جوان بخت جوان بكت بخت بونده طالع معناسنه
وطالعدن مراد دولتدر يعنى طالعى ودولتى يكت كه رابط صفت رقم قافك فتحيله تصرفات اچسامدندر والاعرب
قافك سكونيله دقور مصدردر رقم يرقم دن يعنى نصر ينصر بابندن كتابت معناسنه قال الله تعالى كتاب مرقوم خبر
قبول اضافتى بيانيه بندهٔ پيرده ابويله * محصول بيت * اول طالع ودولتى جوان كه مقبول خير رقمنى اورردى يعنى مقبول

خيره سعى ايدردى پرنده سنى نه ايچون ازاد ايلدى يعنى تحرير عباده مقبول خيراندر وعلى الخصوص عبد پير اوله
پس اول طالعى جوان بن بند مسين هجران رقندن نيچون تحرير ايلمزكه بوقدرزمان اسير كندهجران وفراق اولمشم (كاغدين
جامه بخونابه بشويم كه فلك * رهنمونيم بپاى علم دادنكرد * كاغدين كاغد غينك فتحيله وياى نسبى ونون تأكيدله كاغده
منسوب ديمكدر كاغدين جامه منظلم كيديكى كاغد دن قفتاندر بونك اصلى بودركه قزل باش اوباشدن اول خدا ايهم

ومحسنات ى هنا جله سى حقيقتده حضرت الالهك عطاسى اولديغن اقرا ايلدى

مطرب پارده بكردان وبزن راه عراق * كه بدين راه بشد يار وزما ياد نكرد

اى مطرب پرده بى دوندر وعراق پرده سنى چال زيرا يار بو يوله كيتدى و بزدن ياد ايلدى (مفردات) (طربا) اى مطرب (پرده) پردهٔ ساز(بكردان) دوندر(بزن) اور(راه) بونده يته پردهٔ سازمعناسنه در(عراق) علم موسقيده مقام عراقدر (كه) زيرا (بدين) بو(راه) يول (بشد) كيتدى (يار) م (زما) بزدن (ياد) ذكر (نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) اى فرح بخش قلوب عاشقان اولان شيخم بزى عجب وغرورى مقتضى اولان پردهٔ بشريتدن خلاص ايله وبزى قلبمز الالهك ذكريله اطمينان بولوب شوق عشقله مست ومستغرق اوله جغمز راه مستقيمه ارشاد ايله زيرا محبوب حقيقى اولان الله (هذا صراطى مستقيما فاتبعوه ولاتتبعوا السبل) بيورمغله رضاسى بولن بيان ايلدى واحكام قرآنيه سنى بزم هواى نفسمزدن ايچون بيان ايلدى

غزليات عراقيست سرود حافظ * كه شنيد اين ره دلسوزكه فرياد نكرد

عراق غزللريدر حافظك ايرلسى بوكوكل ياقيجى پرده بى كيم ايشتدى كه فرياد ايلدى (مفردات) (غزليات) م (عراق) مقام (يا) نسبيه (است) در(سرود) ايرى ونغمه (حافظ) م (كه) كيم (شنيد) ايشتدى (اين) بو(ره) پرده (دلسوز) كوكل ياقيجى (فرياد) م(نكرد) ايلدى (معناى اشارتى) اى سالك اكرراه مستقيمده حضرت الالهك شوق وعشقيله مست ومستغرق اولهيم ديرسك حافظك اسان غيبله بيان ايلديكى غزليانك جمله سى دروننده ذره قدرلذت ايمان اولانلره محرك عشق الهيدر بوكولرى ياقيجى واردات ايله ظهورايدن جانلى كلامى كيم ايشتدى كه فرياد ايلدى متعنا الله ببركات فيوضاتهم آمين

وله ايضا

دلبر برفت ودلشدكانرا خبرنكرد * ياد حريف شهرورفيق سفرنكرد

دلبر كيتدى وعاشقلرينه خبر ايلدى شهر مصاحبنى وسفر يولداشنى ياد ايلدى (مفردات) (دلبر) م (رفت) كيتدى (دلشد كان) عاشقلر(را) ادات مفعول (خبر) م (نكرد) ايلدى (ياد) ذكر(حريف) مصاحب (شهر) م (رفيق) م(سفر) م (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) آه مدد الله كه بوحال انقباضده آشناى ازلى اولان كوكلمز معناوى ومجبوبى فيض وتجليات ربانى بزدن كيتدى وعاشقلرينه خبر ايلمدى ووطن اصلى اولان عالم ارواح شهرنده مصاحبنى وبوعالم سفليه سفر ايتش روح منجلا رفيق سفرمعنوى سنى ياد ايلمدى

بابخت من طريق مروت فروكذاشت * ياوبشاه راه طريقت كذرنكرد

يابنم بختم مروت طريقنى ترك ايلدى ياول دلبر طريقت شاه راهنه اوغرامدى (مفردات) (يا) ترديد (بخت) طالع (من) بن (طريق) يول (مروت) احسان

فرو

الله تعالى بحمده قاعده بوايدى كه بر كيمسه
تظلم ايلك ايسه كاغددن برقفتان پيدا
ايدوب كير وحاكم مملكت هركيم ايسه انك
قرشوسنده بوقفتانى احراق ايدرتكيم
روم مملكتده منظلم اولنده حصير ياقر
بخونابه باء معناسنه خوناب قانلى صو
هاء رسمى ايله مبالغه افاده ايدركه حرف
تعليل فلك مصراع ثانى يه مرهوندر پاى
باحرف صله پاى بونده ديب معناسنه در
علم سنجق داد عدل معناسنه پايك علمه
اضافتى لاميه وعلمك داده بيانيه در
* محصول بيت * كاغددن قفتانى خونابه
ايله يعنى قانلى كوز ياشيله يويايم يعنى
شول قدر قانلى ياش دوكيم كاغدين جامه
قيقزل اوله زيرا فلك بزه عدالت سنجاغى
ديبنه دال اولدى يعنى دلالت ايلدى حاصلى
حاكم عادله شكايت ايلمكه مانع اولدى پس
بوده بشقه برظلمدر ايمدى كاغدين جامهٔ
خونابه ايله ملون ايده لم كه زياده مظلوم
اولديغمزه دلالت ايليه (دل باميد صدايى
كه مكر در تو رسد * ناله ها كرد درين كوه
كه فرهاد نكرد) دل مبتدا ومصراع ثانى
ناله ها كرده متعلقدر اميدك صدايه اضافتى
لاميدر كه بيان صدا مكر حرف تمنى در
درتو باء صله معناسنه ناله ها ناله نك جمعيدر
جمع اولديغى وقت هاء رسمى ترك اولنور
درين كوه در حرف ظرف اين اسم اشارتدر
كوه كه مراداندن كوه دنيادر مجازا
كه حرف بيان ناله هادر * محصول بيت *
كوكل برصدا اميديله اوله كه اول صدا سكا
ايريشه ديو ناله لر ايلدى بو كره دنياده
كه فرهاد كوه بيستونده ايلمدى يعنى اول
اميدله كه صدامى اوله كه سكا ايريشديرم
ديو بلند فرياد وفغان ايلدى بكه فرهاد
ايلمدى (شايد ار پيك صبا ازتو بياموزد
كار * زانكه چالاكتر ازين حركت بادنكرد)
شايد فعل مضارع مفرد غائبدر پيك فاعلى
صبايه اضافتى بيانيه در بياموزد فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلى صبايه راجع ضمير كار مفعول صريحى وزتو غير صريحى زانكه
زان ازان دن مخفف كه حرف بيان چالاكتر ادات تفضيل در چالاك چوبكه وياقشقه درلر بوچو يكرك ديمكدر ازين
همزهٔ ثانيه قطعله اوقنور اين اسم اشارتدر حركته * محصول بيت * لايقدركه صبا پيكى سندن صنعت اوكرنه يعنى چابكاك
وچوبكاك زيرا بو حركتدن يعنى سنك حركتكدن چالاكتر وچابكتر حركتى بادصبا ايلمدى حاصلى باد حركتنده واسمه ده

بغداد در بشد باحرف تأكيد شد بونده رفت معناسنه در فاعلى يار در واو حرف عطفدر زما بزدن يعنى بزى اكدى يعنى
بزى اكوب توديع ايلدى * محصول بيت * خواجه مطربه خطاب ايدوب بيورر چونكه يار عراق يولنه كيتدى سنده غيرى
پردهٔ ترك ايدوب نغمهٔ عراقه باشله زيرا يار بو يوله كيتدى وبزى اكدى ايمدى مقام عراقه دوزن ويركه انى استماعله كوكلمه
نوعا تسلى كله بونده عراق عراق عربه تخصيص ايلبان تخصيص بلامخصص ايلمش (غزليات عراقيست سرود حافظ * كه

(فرو) اشاغى (كذاشت) قودى (يا) ترديد (او) ضمير(با) للملابسة (شاهراه) اواو يول (طريقت) سلوك(كذر) كچيد (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) عجبا كه اول كوكل محبوبى اولان تجليك عدم ظهورى يا بزم بختمز طريق مروتى وراه استقامتى ترك ايلدى اندر ياخود اول تجلى راه سلوك وراى عقاسده نتيجه اسرار خفيه يى جامع اولد يغيچون ظهورى بلمدى واوغراديغى ظاهرا كورنمك ايلمدى اندر

من ايستاده تاكنمش جان فدا چو شمع * اوخود كذر بما چو نسيم سحر نكرد

بن طورمشم كه شمع كبى اكا جانمى فدا ايدم اول خود بزه نسيم سحر كبى اوغرامدى (مفردات) (من) بن (ايستاده) طورمش (تا) حتى (كنم) ايليم (ش) ضمير (جان) م (فدا) بذل (چو) مثل (شمع) موم (او) ضمير(خود) كندى (كذر) اوغرامق (بما) بزه (چو) مثل (نسيم سحر) سحر يلى (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) بن حضرت الله دن دائما ايسترم كه حضرت الالهك عشق وتجليسى بولنده شمع كبى يانه يانه جانمى فدا ايدم اول اطيف محبوب دائما قلبمزى كندوجانبنه تقلب وتحريك ايتمك ايچون سحر يلى كبى بزه اوغرامق ايلمدى

كفتم مكر بكريه دلش مهربان كنم * در سنك خاره قطرهٔ باران اثر نكرد

ديدم مكر كريه ايله كوكلنى مهربان ايدم سنك خارايه باران قطره سى اثر ايلمدى (مفردات) (كفتم) ديدم (مكر) بلكه (بكريه) اغلمقله (دل) كوكل (ش) ضمير (مهربان) محبتلى (كنم) ايدم (در) فى (سنك خاره) قيا طاشى (قطره) طامله (باران) يغمور (اثر) تأثير (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) نفسمده فكر ايليوب ديدم كه بو تجلىٔ رحمانك دوامنده طريق مكرنشنهٔ رقت وجالب رحمت اولان بكايه وهزارذل وحقارتله نيازى دركاه حقده حصر ايدوب خصوصا كريهٔ سحركاهده ملازم اولمغله محبوبى كنديمه محبتلى ايدم ودوام تجلى بولم (العبد يدبر والله يقدر) سر نجه تدبيرمز تقديرحقده موافق كلميوب بوكريه ونيازمز اثرى ظهوره كلمدى نتكيم قطرهٔ باران سنك خارايه اثر ايلمدى

مرغ دل ارچه بال و پر ازغم شكسته بود * سوداى دام عاشقى ازسر بدر نكرد

مرغ دلك كرچه غمدن بال و پرى صنمش ايدى عاشقلق دامنك سوداسنى باشدن چيقرمدى (مفردات) (مرغ) قوش (دل) كوكل (ارچه) اكرچه (بال) قناد(پر) قناد(از) من (غم) م (شكسته) صنمش (بود) ايدى (سودا) هوا ومحبت (دام) طوزاق (عاشق) م (يا) مصدريه (از) من (سر) باش (بدر) طشره (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) حال انقباضده آثار تجليك عدم ظهورندن اعلى پرواز اولان كوكل قوشى كرچه غمدن پروبالى شكسته ايدى لكن (انا عند المنكسرة قلوبهم لاجلى) حديث شريفى سرنجه اول مبارك غم دام لقا اولديغيچون عاشقلق دامنك هوا ومحبتنى باشدن چيقرمق ايلمدى

شنيد اين ره دلسوز كه فرياد نكرد) عراقى
شعراى صوفيه دن برفاضلك مخلصيدر
واسمى ابراهيم ولقبى فخرالدين دركه بيان
حداثتنده وحداثت سننده كندى شهرنده
كهمداندر علوم ظاهره يى تمام تكميل
ايلمش مستعدا نشنند ايمش وبنت خاتون
مدرسه سنده معيد كامل ايمش وغايتله
خوش اواز وخوشخوان ايمش قرآن شريف
ونعت رسول اوقو دقده مجلسده چوق
كيمسه غش اولورمش امادلنده تازه جوانلره
زياده ميل وشور وشغب وارايمش كه
برنفس محبوب يوزينه باقماسه بيقرار وبى
ارام اولورمش زياده عاشق مشرب وعشق
پيشه كمسه ايمش اشعار وابياتنده شورش
عشق وسورش محبت هويدا وظاهردر
بو مطلع انك اشعار دلسوز ودلافروزندندر
(بيت) عشق شورى درنهاد ما نهاد *
جان مادر بوتهٔ سودا نهاد * آب حيوانست
آن لب ياشكر * ياسرشته آب حيوان ياشكر *
نى خطا كفتم كه لذت دهد * آب حيوان
پيش آن لب ياشكر * جانا زمنت ملال تاكى
مولاى توام دلال تاكى * قضاء الالهله بركون
شهرينه برقاچ قلندر كلور كه يانلرنده بر كوزل
كوچك وارايمش عراقى بونلرله كوچك
بهانه سيله اختلاط ايلر برقاچ كون همدانده
اولدقدنصكره ارزوى هندستان ايدرلر
عراقى بونلرله يار اولوب هنديله كيدر
شهر مولتانه دك بونلره يولداش اولور اول
زمانده مولتانده شيخ بهاء الدين ذكريانام
برعزيز واريمش عراقى اكا مريد اولور
شيخ بونى خلوته قور برقاچ كون بوتك تربيه
سيله مفيد اولور ازاجق زمانده مراديته
واصل اولوب بوغزلى نظم ايدوب صوت
اعلا ايله بونى نغمه يه كتورر (بيت)
نخستين باده كاندر جام كردند * چشم
مست ساقى وام كردند) حسودلر بونى
سيخه غمز ايدرلر كه خلوته قوديغك عجم بو
غزلى ايرلديو شيخ اكلركه ابراهيم عراقى ذروهٔ كماله عروج ايلمش بونى خلوتدن چيقاروب كريمه سنى بونك عقد
نكاحنه كتورر حاصلى بونك مناقبى تفصيله محتاج يرلردر برمقدارينى حضرت مولانا جامى نفحات الانس اوا خرنده
ذكر ايلمش مرادايدن انده كورسون كلدك ما نحن فيه يه سرود ايردر حافظه اضافتى لاميه كه استفهامدر عربيده من
كبى ره دلسوزدن مراد نغمهٔ دلسوزدر كه اندن سروده تعبير ايلمش ايدى * محصول بيت * حافظك سرودى وايرى عراقيك

وصاورمده نقدرچوبك ايسه ده بوايشده و بوفنده سنك توزكه ايرشمز جانانك يوريشي وصفدر (سايه تاباد كرفتي زچمن مرغ چمن * آشيان در شكن طره شمشادنكرد) سايه كولكه تابوده ابتداى غايت ايچوندر زمانده منتكبي عربيده بازبونده تأكيد افاده ايدر كرفتي فعل ماضي مفرد مخاطبدر بازكرفتن بر نسنه يي الوب چكمكدن ومنع ايلمكدن عبارتدر مرغ سحر ديمكله اكثر بلبلادن كنايت ايدرلر آشيان يوه شكن بوكام وبورم طره يه اضافتي لاميه در وطره نك شمشاده كذلك شمشاد

هركس كه ديد روى تو بوسيد چشم من * كارى كه كرد ديده ما بى بصر نكرد

هركيم كه سنك يوزك كوردى بنم كوزمى اوپدى زيرا بزم كوزمز برايش كه ايلدى بصرسزا ايلدى (مفردات) (هركس) هركيمسه (ديد) كوردى (روى) يوز (تو) سن (بوسيد) اوپدى (چشم) كوز (من) بن (كار) ايش (يا) وحدتيه (كرد) ايلدى (ديده) كوز (ما) بز (بى) نفى (بصر) كورمك (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) هركيمكه بصيرت قلب ايله سنك جمال بى مثالك مشاهده ايلدى بن اسيردام غم عشقك چشمنى بوس ايدوب تحسين ايلدى زيرا بزم حقبين اولان چشممز هرنه ايش ايلديسه (نورعلى نور) سرنجه نور بصيرت تراكم ايتمد بن برايش ايلمدى

كلك زبان بريده حافظ در انجمن * باكس نكفت راز تو تا ترك سر نكرد

حافظك زبانى قطع اولنمش قلمى انجمنده سنك رازكى كيمسه يه ديمدى مادام كه باشنى ترك ايلدى (مفردات) (كلك) قلم (زبان) دل (بريده) كسلمش (حافظ) م (در) فى (انجمن) ديرلك (باكس) كيمسه يه (نكفت) سويلمدى (راز) سر (تو) سن (تا) مادام (ترك) م (سر) باش (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) يارب صد هزار حمد اولسون سكا كه بو حافظ قولكه بصيرت ويروب اسرارك عيان ايده لى زبانى قطع اولنمش قلم كبى خلق ايچنده سنك اسرارك كيمسه يه فاش واظهار ايتمدى مادام كه باشنى ترك ايلمدى

وله ايضا

رو بر رهش نهادم و بر من كذر نكرد * صد لطف چشم داشتم او يك نظر نكرد

يوزمى انك يولى اوزره قودم بنم اوزريمه اوغرامدى يوز لطف اميد طوتدم اول برنظر ايلمدى (مفردات) (رو) يوز (بر) على (ره) يول (ش) ضمير (نهادم) قودم (بر) على (من) بن (كذر) اوغراق (نكرد) ايلمدى (صد) يوز (لطف) م (چشم) اميد (داشتم) طوتدم (او) ضمير (يك) بر (نظر) م (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) حضرت اللهك عشق ومحبتى يولنده يوزم طپراغه قويوب هزار ذل وحقارتله مردان خدانك خاكپاى اولمش ايكن اول محبوب حقيقينك فيض وتجليسى بنم اوزريمه اوغرامق ايلمدى وظهور ايتمدى الله لطيفدن لطف بى مثل اولان رؤيت جمالنى ودوات وصالنى صد اميد ايله طالب ايتدم حق تعالى اميدم اوزره تجلى تام و برنظر احترام ايلمدى

يارب تو آن جوان دلاور نكاه دار * كز تير آه كوشه نشينان حذر نكرد

يارب سن اول دلاور جوانى حفظ ايله كه كوشه نشينلرك آهى تيرندن حذر ايلمدى (مفردات) (يا) حرف ندا (رب) م (تو) سن (آن) اول (جوان) يكيت (دلاور) پهلوان (نكاه) حفظ (دار) طوت (كه) زيرا (از) من (تير) اوق (آه) م (كوشه نشينان) اهل عزلتلر (حذر) اجتناب (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) يارب سن اول وسيله راه عشقك اولان جوان بخت و پهلوان حقيقت مردان

خدارى

شين اولك فتحيله وكسريله شمشير اغاجى انك داللرنك وبداقلرنك ديرلر يعنى اوزكك بوقارى نهايتنده خرماصاقمى كبى صيق پيرا قلى داوب طوب داللرى اولوراكا شعراطره شمشادديرلر * محصول بيت * سن چندن سايه كى چكوب الالى يعنى چمن سبزينه وارمز اوله لى مرغ سحر شكن طره شمشادده يوه ايلدى يعنى مرغ چمن شكن طره شمشادده اشيانه يابمه سى سنك چمن سبزينه وارماك سببيله ايدى سنكه سايه كى چمن سبزندن چكوب الدك يعنى چنه وارمز اولدك اولدخى شمشادده آشيان يابمغى ترك ايلدى سايه چكوب الدن مرادى كندى وجودينى چكوب القدر ذكر لازم وارادة ملزوم قبيلندندر زيرا سايه تابع وجوددر حاصل اعراضدندر كه جوهرله قائمدر (كلك مشاطه صنعش نكشد نقش مراد * هر كه اقرار بدين حسن خدا داد نكرد) كلك بونده قلم معناسنه در مشاطه دوزكبجى خاتون كشى صنعش شين ضمير مصراع ثانيده كى كه يه مصروفدر اضمار قبل الذكر طريقيله شينك مضافى محذوفدر تقدير كلام صنع خدايش درمعنى جهتندن شين مراده مقيددر نقش مرادش ديمكدر كلك مشاطه يه اضافتى لاميه ومشاطه نك صنعه بيانيه هر كه هر بونده احاطه افراد ايچوندر وكه اسمدر عربيده من كبى پس هركم ديمك كل من ديمكدر نكردك فاعلى كه يه راجع ضميردر ومفعول صريحى اقرار لفظيدر و غير صريحى بدينندر اصلنده باين ايدى باحرف صله اين اسم اشارتدر حسنه حسن خداداد اضافتى بيانيه در * محصول بيت * اللهك صنع مشاطه سنك قلمى اول كيمسه نك مرادى نقشين چكمزكه بو حسن خداداده اقرار ايلمدى يعنى هر كيمسه جانانك حسن خدا دادنه اقرار ايلمدى اللهك صنعى مشاطه سنك قلمى مرادى نقشنى چكمز حاصلى الله تعالى مراديني ويرمز (مطربا پرده بكردان و بزن راه عراق * كه بدين راه بشد يار و زما ياد نكرد) مطربا منادى پرده نغمانك اصول اربعه سندن متفرع ومنشعب اولان نغمه لره ديرلر مثلا عرقدان مايه وبوسلك متفرع اولديغى كبى پس خواجه بيورراى مطرب فروعدن و پرده دن بازكشت ايدوب راه عراق چال يعنى نغمه عراقى ويانغمه عراق دوزنين قوركه حرف تعليل بدين راهدن مراد راه عراقدركه اصفهاندركه اكا عراق عجم ديرلر وياعراق عربدركه

غزللريدر يعنى انك غزللرينى ايرلار بويورك يانذر يجى نغمه كيم اشتدبكه فرياد ايلدى بوتخصيصدن معلوم اولور كه اول زمانده سوز وكداز ايله مشهور اولان عراقى غزللرى ايدى (وله ايضا) (دلبر برفت ودلشدكانرا خبر نكرد * ياد حريف شهر ورفيق سفر نكرد) برفت باحرف تأكيد واوحالت افاده ايدر دلشدكان دلشده نك جمعيدر كوكلى كتمشلر كوكللرى جانانه وارمش درا ادات مفعولدر يعنى دلشدكانى نكردك مفعول اول وخبر مفعول ثانيسى ياد حريف شهر يادك حريفه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر

خدارى عصمتكده دائم ايله بزكوشه نشينلرك آهى تيرندن حذر ايلمدى وشكران سلامتى ايچون بومر بدان درمانده لر بنه نظر شفقت ايله نظر ايلدى

سيل سرشك ما زدلش كين بدر نبرد * در سنك خاره قطره باران اثر نكرد

بزم سيله بكزر كوزمز ياشى انك كوكلندن كين كيدرمدى سنك خارايه باران قطره سى اثر ايلمدى (مفردات) (سيل) م (سرشك) كوزياشى (ما) بز (ز) من (دل) كوكل (ش) ضمير (كين) بغض (بدر) طشره (نبرد) ايلتمدى (در) فى (سنك خاره) قيا طاشى (قطره) م (باران) يغمور (اثر) م (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) معدن شفقت اولان مردان خداده بخل يوقدر بزده كه فنا فى النفس وفنا فى الشيخ اولمغله قطع علاقه ماسوا اولمغجه كوزمزدن سيل كبى بولانق قانلى ياشلر دوكك واقتسق دخى اول پيرك قلبندن بزم حقمزده اولان تغيرات وعدم شفقتى كيدرمدى صفوت درون ايله اولمايان كوز ياشى قطره بارانك سنك خارايه تأثيرى اولمديغى كبى برأثر ايلمدى

جانا كدام سنك دل بى كفايتست * كو پيش زخم تير تو جان را سپر نكرد

اى جان قنغى ادراكسز سنكدلدركه اوسنك تيرك زخمى اوكنده جاننى سپر ايلمدى (مفردات) (جانا) اى جان (كدام) قنغى (سنكدل) طاش كوكللى (بى كفايت) بى ادراك (است) در (او) اول (پيش) اوك (زخم) ياره وضرب (تير) اوق (تو) سن (جان) م (را) ادات مفعول (سپر) قلقان (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) اى محض روح پاك اولان پير قنغى ادراكسز وسعادتسز طاش كوكللى واردر كه برجاننه بيك جان آلمق محقق وثابت ايكن سنك تير بلاكك زخمنه وضربنه جاننى سپر ايلدى وحضرت ايوب عليه السلام كبى قضايه راضى اولوب بلايه صبر ايلدى

ماهى ومرغ دوش ز افغان من نخفت * آن شوخ ديده بين كه سر از خواب بر نكرد

دون كيجه ماهى ومرغ بنم افغانمدن اويومدى اول مطبوع ديده يى كور كه خوابدن باشنى قالدرمدى (مفردات) (ماهى) بالق (مرغ) قوش (دوش) دون كيجه (ز) من (افغان) م (من) بن (نخفت) اويومدى (آن) اول (شوخ) مطبوع ومو زون (ديده) كوز (بين) كور (سر) باش (از) من (خواب) اويقو (بر) يوقارو (نكرد) ايلمدى (معناى اشارتى) بحمدالله عطاى حق اولان درد واشتياقدن كيجه لر ظهور ايدن آه وافغانمدن يانمده بولنان وحوش وطيور اويومدى لكن عدم استعداد مدن اول طبيب الهى اولان مرشد كامل سر سعادتى زانوى مراقبه دن قالدروب بكا التفات ايلمدى

حافظ حديث نغز تو از بس كه دلكشست * نشنيد كس كه از سر رغبت ز بر نكرد

اى حافظ سنك لطيف سوزك كه زياده دلكش ومقبولدر كيمسه ايشتمدى كه رغبت اوجندن ازبر ايلمدى (مفردات) (حافظ) م (حديث) سوز (نغز) كوزل (تو)

وحريفك شهره اضافتى فى معناسنه در واو حرف عطف رفيق معطوفدر حريفه وسفره اضافتى فى معناسنه در * محصول بيت * دلبر كندى وعشاقه خبر ايلمدى شهرده مصاحبنى وسفرده يولداشنى اكمدى مراد شهرده مصاحبتدن وسفرده يولداشدن خواجه كنديدر دلبردن مراد ياحقيقتده دلبردر ويا احبادن بريدر بوغزل غزل سابق كبيدر دلبرك سفره كيدوب احباسنه توديع ايلمدى (بابخت من طريق مودت فروكذاشت * يا او بشاه راه طريقت كذر نكرد) بابخت بونده عربيده اما كبى دركه كاه ابتداى كلامده واقع اولوروكاه عطف معناسنى افاده ايدر بخت بونده طالع معناسنه در طريق مودت اضافتى لاميه وبيانيه در فروكذاشت ترك واهمال ايلدى ديمكدر يا او بشاه راه باحرف عطف او ضميرى مرفوع منفصل معناسنه دلبره راجعدر بشاه راه باحرف صله راه اصلنده راه شاه ايدى پادشاه يولى ديمكدر اولو يولدن عبارتدر پادشاهلر اول يولدن كيدرلر شاهراهك طريقته اضافتى بيانيه در ويالاميه در مجازا * محصول بيت * دلبرك بواسلوبله وارمسى يعنى بزه خبر ويرمكسزين يابنم طالعم محبت ومودت طريقنى ترك واهمال ايلدى يعنى جانان جانبندن بكا اولده نوعا ميل وانجذاب وار ايدى كه طالعم مساعده ايدردى اما شمدى بيلم كه طالعم بكا ميلى ومساعده سى اولمديغى ترك محبت واهمال مودتندميدر ويا دلبر شاه راه طريقته اوغرامدميدر يعنى بركيمسه سفره كتديكى وقت طريق وعادت دوستلره وداع ايدوب كتمكدر پس جانان بو عادتى رعايت ايلمديكندن معلومدر كه بو طريقه اوغرامامش ايمش يعنى بو عادتدن آكاه دكل ايمش (من ايستاده تا كنمش جان فدا چو شمع * او خود كذر بما چو نسيم سحر

نكرد) بو بيتى بو وجهدن غيرى يازنلر ناموزون يازمشلر غفلت اولنمسون من مبتدا ايستاده خبرى ايستادن واستادن يايله و ياسز اياقده دركمك واوله وواوسز اوقمادن واقمادن اقعدر تقدير كلام ايستاده ام ايدى ضرورت وزن ايچون ميم متكلم حذف اولندى معناسى بن دورمشم تا حرف تعليل كنمش كنم فعل مضارع نفس متكلم وحده در كيدندن شين ضمير بيت اولده كى دلبره راجعدر كنمك مفعول اوليدر وثانيسى فدادر وجان فدانك مفعوليدر چوادات تشبيه شمع مشبه بهدر او ضمير مرفوع منفصل بنه دلبردن كنايتدر

خود بونده تأکید افاده ایدر انجق کذر اسمدر کچمه واوغرامه معناسنه بما باحرف صله مابز دیمکدر بما نکرده متعلقدر جوادات تشبیه نسیم مشبه به در سحره اضافتی فی معناسنه در ✿ محصول بیت ✿ بن دورمشم که خاکپاینه شمع کبی جان فدا ایلیم یعنی انك بولنده شمع کبی کندیمی افنا ایدم شمع جانبندن جان فدا ایلمکدن مراد فنادر زیرا جان شمع ده متصور دکلدر اول دلبر خود بزه یعنی بزم جانبمزه سحر نسیمی کبی کذر ایلمدی حاصلی بزی منتظر ایدوب که بکا وداعه کلدیکی وقت قدمنه شمع کبی جانی بذل ونثار

ایدم اول خود نسیم سحر کبی بزه کذر ایلمیوب کچدی کندی (کفتم مکر بکریه دلش مهربان کنم ✿ در سنك خاره قطرهٔ باران اثر نکرد) مکر بونده تمنی ایچوندر با حرف سبب کریه اغلمه نك اسمیدر خنده کولمه نك اسمی اولدیغی کبی داش اضافتی لامیه کنمك مفعول اولی ومهربان مفعول ثانیسی مهر بونده محبت وشفقت معناسنه وبان ادات فاعلدر بجی معناسنه دربان قپوجی وباغبان باغچی اولدیغی کبی درسنك درباء صله معناسنه در سنك خاره اضافتی بیانیه درخاره ده خاراده قره طاشه دیرلر قطرهٔ باران اضافتی لامیه در قطرهٔ باران نکردك فاعلی سنك خاره مفعول اولی واثر مفعول ثانیسی ✿ محصول بیت ✿ دیدم اوله که کریه ایله یعنی اغلیوب وسزلیوب کوکلنی جانانك شفقتلی ایلیم یعنی چوق کریه و بکا ایلدم اوله که کوکلنی یومشدوب بکا میل ایتدیرم اما سنك خاره یه یغمور قطراتی اثر ایلمدی یعنی انك قره طاش کبی دلنه بنم قطرات باران کبی اشکم تأثیری ایلمدی حاصلی هرنقدر اغلیوب صقلدم ایسه بکا مرحمت ایلمدی دیمکدر (دلرا اکرچه بال وپر از غم شکسته شد ✿ سودای خام عاشقی از سر بدر نکرد) دلرادلك دیمکدر بال بونده قنات معناسنه در پر قنات وبلك در بونده باله عطف تفسیری واقع اولمش از غم از سببیت افاده ایدر شکسته شد صندی دیمکدر معلوم اوله که اسم مفعول فارسیده بومنوال اوزره کلور یعنی افعال عامه نك بریله مقید کلور کاه اولور که قرینه سیله قیدی حذف ایدرلر سودای خام اضافتی بیانیه وعاشقی یه اضافتی ده بویله در نکردك دل فاعلی وسودا مفعول اولی و بدر مفعول ثانیسی واز سر نکرده متعلق مفعول صریحی در ✿ محصول بیت ✿ کوکلك اکرچه قولی وقنادی غمدن صنمشیدی یعنی غم چکه چکه بی تاب وتوان قالمشیدی اما عاشقلق خام سوداسنی باشدن طشره ایلمدی یعنی باشدن چیقرمدی حاصلی نقدر که طریق عشقده غم وغصه وبلا والم چکدیسه بو اولمز وبتمز سودا بی باشندن چیقرمدی یعنی عاشقلغی ترك ایلمدی (هرکس که دیدروی تو بوسید چشم من ✿ کاری که کرد دیدهٔ ما بی نظر نکرد) کاری یا حرف وحدت که رابط صفت دیدهٔ ما اضافتی لامیه در بی نظر بی ادات سلبدر نظردن بونده مراد

من (از) من (بس) زیاده (دلکش) کوکل چکیجی (است) در (نشنید) اشتمدی (کس) کیمسه (از) من (سر) اوج (رغبت) م (زبر) ازبر (نکرد) ایلمدی (معنای اشارتی) ای حافظ پیر حیات بخشك نیم نکاهی آثاری اولان لسان غیبنك کلام لطیفی زیاده مقبولدر دروننده ذره قدر اثر ایمان اولان عشق الهی بولنان کیمسه لردن بر کیمسه یوقدر که سنك لطیف کلامکی ایشدوب رغبت وحرمت ایله ازبرلمك ایلمدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ واعظان کین جلوه در محراب ومنبر میکنند ✿ چون بخلوت میروند آن کار دیکر میکنند ﴾

واعظلر که محراب ومنبرده بو جلوه یی ایلرلر چون که خلوته کیدرلر اول ایشی غیری ایلرلر (مفردات) (واعظان) واعظلر (این) بو (جلوه) شوق واستقامت (در) فی (محراب) م (منبر) م (میکنند) ایلرلر (چون) چونکه (با) ظرفیه (خلوت) تنها (میروند) کیدرلر (آن) اول (کار) ایش (دیکر) غیر (میکنند) ایلرلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (لم تقولون مالا تفعلون کبر مقتا عندالله) آیت جلیله سی سرنجه شول واعظلر وشول امامل که (ولاتشتروا بآیاتی ثمنا قلیلا) نظم شریفی سرنجه حضرت اللهك دیننی دنیایه دکشوب دنیا غرضی ایچون وریا وسمعه ایچون محرابده وکرسیده خلق بکا پاره ویرسون یاخود بنی مدح ایتسونلر وباعند الناس مرتبه م وقدرم عالی اولسونده برجاه وبرمنصب دنیایه نائل اوله یم دیو وعظ وامامتده قال الله وقال رسول الله دیوب کوزلجه ادا ایده یمده خلق بنی بکنسون وتحسین ایتسون دیین صورتا انسان معناسی خنزیر اشراط ساعت اولان واعظلر خلق اراسنده ریاء استقامت وزهد وصلاح کوستررلر چونکه (واذا خلوا الی شیاطینهم) سرنجه تنهالرینه کلورلر (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم) سرنجه سویلیوب وامر ایتدکلرینك خلافنه دراو فسق وفجوری ارتکاب ایله وحضرت رسول علیه السلامك سیرت شریفه سی واخلاق حمیده سی خلافنه حب دنیا سبیله عوام قپولرنده دراو زینت وشهرت واول ظالمره میل ایله انواع معصیتی مرتکب سفها مشرب اولمغله دیجا لدن شرلی ضال ومضل اولوب (العلماء ورثة الانبیاء مالم یخالطوا السلطان ولم یدخلوا الدنیا والا فخافوا الله ورسوله) حدیث شریفی سرنجه اللهك ورسولك خائنلری اولمشلر در عصمنا الله من شرور انفسنا وسیآت اعمالنا بجاه حبیبه محمد صلی الله علیه وسلم

﴿ مشکلی دارم زدانشمند مجلس بازپرس ✿ توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر میکنند ﴾

برمشکلم واردر مجلسك عالمندن سؤال ایله غیره توبه بیورجیلر نیچون کندولر توبه ایلمزلر وتوبه ده نقصان ایلرلر (مفردات) (مشکل) م (یا) وحدتیه (دارم) طوتارم (ز) من (دانشمند) عالم (مجلس) م (باز) کیرو (پرس) سؤال ایله (توبه فرمایان) توبه بیورجیلر (چرا) نیچون (خود) کندی (توبه) م (کمتر) زیاده اکسك (میکنند) ایلرلر (معنای اشارتی) برمشکلم واردرانی

منطق اصطلاحی اوزره ترتیب امور معلومه در یعنی تصورات حدود ورسومی ترتیبدر وتصدیقاتده قضایای ✿ محصول بیت ✿ هر کیمسه که سنك رویك کوردی بنم کوزمی اوپدی یعنی بو قدر خوبلر ایچنده سنی اختیار ایلدیکمی بکندی زیرا هرایش که بزم دیده مز ایلدی بی نظر ایلدی یعنی ترتیب امور معلومه سز ایلدی یاخود نظردن بصر مراد اوله تکیم بعض نسخه ده بویله در یعنی بزم دیده مز هرایشی که ایشلدی عین بصرله وبصیرتله ایشلدی پس انکیچون هرایشی

مقبولدر (کلك زبان بریدهٔ حافظ درانجمن ✿ باکس نکفت راز تو تا ترك سر نکرد) کلك بونده قلم در زبان بریده توصیف ترکیبی قبیلندندر دلی کسلمش دیمکدر حافظه اضافتی لامیه درانجمن در نکن در محفل معناسنه باکس باحرف صله راز تو اضافتی لامیه در راز تو نکفتك مفعول قولیدر وباکس مفعول غیر صریحیدر تا حرف توقیت و یا حرف تعلیل ترك سر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر کلك مبتدا ومابعدی صفتی ومصراع ثانی خبری ✿ محصول بیت ✿ حافظك کسك قلمی دلی محفلده ومجلسده کیمسه یه سنك رازك دیمدی یعنی عشقك فاش ایلدی باشین ترك ایتمینجه یعنی قلمك اوجی دیدلمه ویا اوجنده برنسنه واقع اولمسه اوجنی قطع ایلك عادت معروفه در ایمدی خواجه بو حالتده قلمك زبان بریده دیمش حاصلی قلم بو نلمینجه کتابت ایلمز اما تراش اولدقدن صکره هرنه ایسترسن یازا رسین مقصود کتم رازك مقبول وممدوح ایدیکن بیاندر (وله ایضا) (رو بر رهش نهادم و بر من کذر نکرد ✿ صد لطف چشم داشتم ویك نظر نکرد) رو مقدم مفعولیدر نهادم که سنك ومیم فاعلی بر رهش بر حرف استعلا و یا حرف صله رهش شین ضمیر دلده مرکوز اولان جانانه کنایه در واو معنای حالیت افاده ایدر بر من بنم اوستمه عربیده علی دیرلر کذر سابقا بیان اولنمشیدی که کذر اسمدر اوغرامه وکچمه معناسنه صد لطف مفعول اولیدر داشتم که سنك وچشم مفعول ثانیسیدر واو ینه حال معناسنی افاده ایدریك نظردن مراد بونده التفاتدر یعنی بکا التفات ایلدی ✿ محصول بیت ✿ خواجه نك بو غزلی غزل سابقه نظیره در اول جهتندر که وزنده وقافیه ده برابردر خواجه بیوررکه اول جانانك یولی اوزره یوزم قودم یعنی یوزم دوشه دم حاصلی بولنده تواضع وتذلله منتظر اولدم اما اوزریمه کذر ایلدی یعنی اوستمه اوغرامدی اندن یوز لطف امیدینی طوتردم اما حال بوکه بکا بر نظر وبر التفات ایلدی حاصلی جانانك کمال ترفع واستغنا سندن شکایتدر (یارب توان جوان دلا ور نکاه دار ✿ کز تیراه کوشه نشینان حذر نکرد) یارب منادی ان جواندن غرض دلنده مرکوز اولان جواندر که سابقا ذکر اولنمشیدی دل

جلساء الله اولان عالم بالله دن سؤال ایله که حلال مشکلات حکمیه اولوا الابصار اولان علوم لدنیه عالملریدر یوخسه انادن کوز سز طوغان واعمی القلوب اولان علماء ظاهریه ورسومیه دن سؤال ایله مشکل بو که خلقه توبه ایله امر ایدیجیلر نیچون کندولری توبه ده نقصان وتسویف ایلرلر

﴿ کویبا باور نمیدارند روز داوری ✿ کین همه قلب ودغل درکار داور میکنند ﴾

کویا قیامت کوننه اینانمزلر که حق تعالی اینك ایشنده بو دکلی ریا وحیله وقلب ودغل ایلرلر (مفردات) (کویا) صانکه (باور) تصدیق (نمیدارند) طوتمزلر (روز داوری) حکومت کوننه یعنی قیامت (این) بو (قلب) قالپزلق (دغل) حیله ومکر (در) فی (کار) ایش (داور) حاکم (میکنند) ایدرلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم) آیهٔ کریمه سیله توبیخ اولنان علماء ظاهریه ورسومیه وواعظان طالبان دنیای دنیه خلقه توبه ایله امر ایدوب کندولری توبه ده تسویف ایتلری وامر معروف ونهی عن المنکر ایدوب کندولری مؤتمر ومنتهی اولملری کویا قیامت کوننه وحاکم مطلق اولان اللهك حضور معنویسنه وارمقلغه اینانمزلر وتصدیق ایتمزلر کبی کوستررلر که حق تعالینك ایشنده بوقدر قالپزلق وبوقدر مکر وحیله ایلرلر

﴿ یارب این نودولتان را باخر خودشان نشان ✿ کین همه ناز ازغلام ترك واستر میکنند ﴾

یارب بونو دولت اولنلری انلری کندو خرلریله قائم ایله که بو جمله کبر ونازی محبوب غلاملردن وقاتردن اوتوری ایلرلر (مفردات) (یارب) ای ربم (این) بو (نودولتان) یکی دولتلولر (را) ادات مفعول (با) مع (خر) شك (خود) کندی (شان) انلری (نشان) دیك وطوردر (که) زیرا (این) بو (همه) جمله (ناز) کبر (از) من (غلام ترك) محبوب اوغلان (استر) قاتر (میکنند) ایدرلر (معنای اشارتی) یارب سیادت ابدی وسعادت سرمدی اولان دولت عظمی وحقیقی سنك باب معنویکده کوزی یاشلی باغری باشلی جکری دلك دلك بندهٔ نیاز مندك اولمق ایکن وصدهزار ذل وحقارتله برله مناجات ایله یوز سوروب قپوکده بندهٔ کمینك اولمق شاه دوران اولمقدن یك ایکن وحضرت اللهك غیریدن قطع احتیاج ایدوب خلقدن استغنا ایله ایکی جهان سلطانی اولمق ممکن ایکن بو سعادتدن اغماض عین ایدوب نعیمی نقم شرا بی سقم اولان دولت فانیه یه الدانان ولذات عشق الهیدن محروم اولوب لذت دنیایی لذت صانان (کالانعام بل هم اضل) کرك عالم متهتك وکرك جاهل متنسك بو دولت ابدیه یی قویوب یکیدن و بلاندن بردولت پیدا ایدن احمقلری یارب حیوان ایچندن زیاده احمق قیلدیغك اشکاله برابر بر آخوره باغله دنیا آخورنده اشك معیشتنده قالسونلر زیرا بونلر حضرت اللهك قوللغنی قویوب ودنیا جمع ایدوب مال ایله وکوزل غلاملر وجاریه لر وآت وقاترله کبر واستکبار ایدرلر ویرلرینی تار ایلرلر

آورده اضافتی بیانیه در دلاور وصف ترکیبیدر آوریدندن بحسب لغت بورك كتوزیجی معناسنه یعنی بوركلی اما اصطلاحده مطلق بها در دن كنا یتدر نكاه دار نكاه طوت یعنی حفظ وصیانت ایله دار امر مخاطبدر داریدندن نكاه لفظی داشتن وداریدن وبو ایكیسنك مشتقاتیله تركیب اولسه حفظ وصیانت معناسنه كلور اما كردن وكنیدن وبو ایكیسنك مشتقاتیله تركیب اولسه نظر معناسنه در یعنی بقمق كز كه حرف بیان ویا رابط صفت ویا حرف تعلیل اصلنده كه ازابدی

هـ.ز. تركیبله ساقط اولمش تیره اضافتی بیانیه كوشه نشینانه اضافتی لامیه در كوشه نشینان جمع كوشه نشین در كه وصف تركیبیدر نشینیدندن كوشه ده اوتورنجلر یعنی خلقدن منقطع ومنزوی اولان درویشلر كه حضرت خواجه انلرك بریدر * محصول بیت * یا الله سن اول بهادر وبی پرواجوانی حفظ وصیانتده طوت یعنی خطادن صقله كه كوشه نشینلرك آهی اوقندن حذر ایلمدی یعنی درویشلرك وفقرانك بددعاسندن صقنمدی یوبیتده * بیت اول كیدر جانانك استغنا وفراغتنی مشعردر (سیل سرشك مازدلش كین بدرنبرد * در سنك خاره قطرهٔ باران اثر نكرد) سیل سرشك اضافتی بیانیه در وما یه اضافتی لامیه در دلش شین ضمیر جوان دلاوره راجعدر كین وكینه بغض معناسنه در بردك مفعول صریحیدر وزدلش غیر صریحی وبدر باحرف صله وادات ظرف مكانیدر نبردك مصراع ثانی مذكوره تمثیل طریقیله ایراد ایدر غزل سابقده ایلدیكی كبی * محصول بیت * بزم كوزمز یاشی سیلی اول جوانك دلندن یعنی كوكلندن بزه كین و بغضی طشره ایلمدی یعنی چیقارمدی حاصلی نقدر كه اغلدك ایسه هیچ بزه مرحمت وشفقت ایلمدی زیرا انك دلی سنك خاره كیدر و بزم قطرات اشكمز قطرات باران كبی در كه انده بر اثر احداث ایدمز (می خواستم كه میرمش اندر قدم چو شمع * او خود بما كذر چو نسیم سحر نكرد) میخواستم ایسترددم ودیلردم دیمكدر حكایت ماضی معنا سنه كه حرف بیان میرمش میرم فعل مضارع متكلم وحده دیمكدر شین ضمیر معنی جهتنده قدمه مصروفدر اندر قدمش تقدیرنده چو شمع شمعه تشبیه ذاتده در یعنی شمعك یانوب اولسی وار یوب سو بمسیدر * محصول بیت * دلردم كه شمع كبی انك یعنی جوانك قد منده اولوب فنا اولم اما اول جوان بزه نسیم سحر كبی كذر ایلمدی یعنی اوسنمزه اوغرامدی حاصلی انك خاك پاینه جان نثار ایلمك مرادم ایدی اما اول نزول ایدوب بزم جانبمزه اوغرامدی (جانا كدام سنكدل بی كفایتست * كو پیش زخم تیر تو خود را سپر نكرد) جانا منادی كدام قنغی دیمكدر عربیده ای كبی استفهام ایچوندر سنكدل وصف تركیبیدر طاش یوركلی معناسنه بی كفایته اضافتی بیانیه

﴿ بردر میخانهٔ عشق ای ملك تسبیح كو * كاندر انجا طینت آدم مخمر میكنند ﴾

عشق میخانه سنك قپوسی اوزره ای ملك تسبیح دی زیرا اوراده آدمك كلسنی یوغورورلر (مفردات) (بر) علی (در) قپو (میخانه) م (عشق) م (ای) ندا (ملك) م (تسبیح) م (كوی) سویله (كه) زیرا (اندر) فی (انجا) اوراده (طینت) چامور (آدم) آدم علیه السلام (مخمر) یوغروق (میكنند) ایدرلر (معنای اشارتی) حیات دنیایه مغرور اولوب معیشت حیوانیه یه راضی اولمغله لذت روحانیه دن و دولت عشق الهیدن محروم اولانلرك احوال شنیعه لری معلوم اولمجق ای نفس وای عقل وای روح وای مخزن اسرار الهی اولان قلب پرفتوح وای هاضم وقابل فیض بلا واسطهٔ الهی اولان سرنوشا نوش صبوح هر برلر بكز عشق میخانه سی قپوسنده حضرت الهك ذكر و تسبیحن ملك كبی خالصا توجه تام ایله دیوب شراب (لی مع الله) ایله مست و مستغرق اولك كه (خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا) حدیث قدسیسی سرنجه بو برمقام دل آرامدر كه اوراده (وتقلبهم ذات الیمین وذات الشمال) سرنجه قلب وقالب بنی آدمده متقلب ومتصرف انجق بدقدرت الهیدر انده اولان ظهورات وتقلباتی دست خدا نه ایدرلر قطعا غیرك یدی اول مقامه ایرشمك ممكن دكلدر

﴿ حسن بی پایان او چندانكه عاشق میكشد * زمرهٔ دیكر بعشق از غیب سر بر میكنند ﴾

اول محبوبك بی پایان حسنی اول قدر كه عاشق اولدرر برطائفهٔ تكرار عشق ایله غیبدن باش قالدررلر (مفردات) (حسن) م (بی) نفی (پایان) نهایت (او) ضمیر (چندانكه) اول قدر كه (عاشق) م (میكشد) قتل ایدر (زمره) برطائفه (دیكر) تكرار (بعشق) عشق ایله (از) من (غیب) م (سر) باش (بر) یوقارو (میكنند) ایدرلر (معنای اشارتی) بو مقام لی مع الله بردهشت آباد و براذید واطیف بنیاددر كه عقول بشرانده عاجز و متحیردر فهقهه دره سی تعبیراولنان باغ ارم كبی اول مقام منظور ومشاهد اولدقده اول محبوب حقیقینك لذت تجلیٔ حسن جمال بی پایانی اول قدر عاشقی اولدرر ومحو و مستغرق ایدر كه وجود بشریه لرندن بر اثر قالمیوب سلطان عشقك پنجهٔ حكمنده فانی و مستهلك اولمشلر بی حساب ایكن (اذا جاء نصر الله والفتح) سرنجه زمرهٔ عشاقدن بو لذت تجلیٔ حسن جماله جان فدا ایتمكلكه نیجه برطائفه (افواجا) تكرار عشق ایله غیبدن باش قالدیروب مهیا اولمشلردر

﴿ بندهٔ پیر خراباتم كه درویشان او * كنج را از بی نیازی خاك بر سر میكنند ﴾

اول میخانه پیرنك بنده سی یم كه انك درویشلری استغنا واحتیاجسزلقدن كنجك باشی اوزره خاك ایلرلر (مفردات) (بنده) قول (پیر) قوجه (خرابات) میخانه (م) ضمیر (درویشان) م (او) ضمیر (كنج) خزینه (را) ادات مفعول (از) من (بی نیاز) احتیاجسز (یا) مصدریه (خاك) طپراق (بر) علی (سر) باش

﴿ میكنند ﴾

كفایت بو یله برلرده عقل معناسنه دركو اصلنده كه اوایدی كه حرف بیان ویا رابط صفت او ضمیر سنكدله راجعدر پیش زخم تیر اضافتلری لامیه لردر اخود را مفعول اولی در نكردك و سپر مفعول ثانیسی و پیش ظرف مكانی * محصول بیت * ای جان قنغی طاش یوركلی ادراكسزدر كه سنك اوقوك زخمنك اوكنده كندینی سپر ایلمدی یعنی قنغی احمقدر كه سنك تیر عشقك زخمنه جاننی سپر ایلیه حاصلی جمیع عالم سنك اسیر كمند عشقك دریو لكه جان وباش فدا ایلمكه جانته منت بیلورلر (ماهی و مرغ دوش زافغان من نخفت * وآن شوخ دیده بین كه سر از خواب برنكرد) ماهی بالق مرغ مطلق قوش جنسیدر در باده وقره ده اولان حیوانات دوش دون كیجه معناسنه نخفت اویومدی خفتن یاتمق واو یومق معناسنده مستعمل اغتدر شوخ دیده بونده ظریف معناسنه بین امر مخاطبدر كورد یمكدر بینیدندن آن شوخ دیده بین كلمه سنك مقدم مفعولیدر وسر نكردك مقدم مفعول به صریحیدر واز خواب غیر صریحیدر برنكرد قلدیروب قاری ایلمدی دیمكدر اما اصطلاحده قالدرمدی دیمكدر * محصول بیت * دون كیجه بنم فغان وناله مدن مرغ وماهی اویومدی یعنی قره ده وصوده اولان ذی روح ارام وقرار ایلمدی یعنی افغان وزاری ایله جمیع نشیانك اویقوسنی اوچوردم اما اول ظریف نحسنه دی كور كه باشنی اویقودن قالدرمدی یعنی انكده اویقوسن اوچوردم اما تغافل كوستروب باشنی اویقودن قالدرمدی حاصلی استهزالكه اوروب اویوراندی كانه ناله ایشتمش اوله ونه افغان وان شوخ دیده واوحالبه ایله بازلق كرك (حافظ حدیث نغز تواز بس كه دلكشت * نشنید كس كه از سر رغبت زبر نكرد) حافظ منادی حدیثدن بونده مطلق سوزمراددر نغز كوزل اوابی معناسنه حدیث نغز اضافتی بیانیه دو تو یه اضافتی لامیه از بس از حرف ابتدا بس بونده بسیار معناسنه در كه حرف بیان بس دلكش وصف تركیبیدر كشیدندن كوكل چكیجی معناسنه نشنید فعل نفی ماضی مفرد ایشتمدی دیمكدر كس كیمسه كه حرف بیان نشنید در ز سر رغبت نشنیده متعلقدر سر ز رغبته اضافتی بیانیه ولامیه در مجاز اسر یوك كبی برلرده جهت معناسنه در رغبت رانك وبانك فتحه لریله وغینك سكونیله رغب برغب دن یعنی علم بابندن مصدردر رغب فعل وزنی اوزره مصدر كلور بو بابدن رغبت عربیده فی حرفیله استعمال اولنسه رغبتٔ میل ایله ایستمكدر اما عن حرفیله استعمال اولنسه ترك ارادهٔ مخبردر زبر لفظ مشتركدر ازبردن مخففدر اولوب زبر اولق اوستندن اوقومق معناسنه بردهٔ حركتك اسمی زبر اولق وار یعنی فتحه یه زبر دیرلر وزور دیرلر واو یله زبر اوست معناسنه اسمدر عربیده فوق معناسنه امابونده زبر از بردن مخففدر * محصول بیت * ای حافظ سنك كوزل سوزك زیاده دلكش اولدیغندن یعنی جاذب قلوب اولدیغندن هیچ بركیمسه

(میكنند) ایدرلر (معنای اشارتی) بوراده عشقده قلبه نور ایمان داخل اولوب انفتاح وانفساح ایله تجلیٔ رحمانیه ولذت روحانیه یه نائل اولمقله برهادیٔ سبل اولان مرشد كاملك ارشادنه محتاج اولدیغیچون اول میخانهٔ عشق الهینك پیری واول راه حق الیقینك صاحب تدبیری اولان مرشد جانبخشك بندهٔ خاكپایم كه انك درویشلری لذت روحانیدن ونشئهٔ تجلی الهیدن ذوقیاب اولدقلرندن حضرت الهك غیریدن قطع احتیاج ایله عالمدن مستغنی اولوب كنسد وله خزائن ارض عرض اولنسه دخی قبول ایتیوب كنج وخزائن اوزره طپراق صاچمشلردر

﴿ ای كدای خانقه برجه كه در دیر مغان * میدهند آبی ودلهارا توانكر میكنند ﴾

ای خانقه كداسی قالق ورقص ایله كه مغلر دیرنده برصوو یررلر و كوكللری غنی ایدرلر (مفردات) (ای) حرف ندا (كدا) دیلنجی (خانقه) تكیه (برجه) قالق ورقص ایله ومسرور اول (در) فی (دیر) كلیسا (مغان) كافرلر (میدهند) ویررلر (آب) صو (ی) وحدتیه (دل) كوكل (ها) ادات جمع (را) ادات مفعول (توانكر) غنی (میكنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ای تنبر اشكل لاجل الاكل بت محنوت كبی صورت محض اولان قلبرن وخلیفهٔ شیطان اولان شیخ كذاب برفتی صورت اوغرولرینه الدانان احمق درویش ومجرد شوربه ولقمه ایچون تكیه بكلین تكیه دیلنجیسی بی عقل و بی كیش حیف نا زنین عمریكه كه شمنك لقمه اولوب قینك دیركدن چیقسان اوله كل بركره كندوكه انصاف ومرحمت ایله بو عالمه بزاغمه ایچون كلدك بو سجن المؤمن وجنة الكافر اولان دنیا عالمنده (ان الله شرابا اعده لاولیائه) سرنجه درویش نان اولیوب الله درویشی اولنره برشراب عشق الهی و برلركه كوكللری غنی ایدرلر اگر بو شراب عشق نوش ایدرسك سر محمدی یه واصل اولوب سندخی عالمدن مستغنی اولورسك

﴿ خانه خالی كن ز بت تا منزل جانان شود * كین هوسناكان دل وجان جای دیكر میكنند ﴾

خانهٔ قلبی بتدن خالی ایله تا جانانك منزلی اوله كه بو هوسناكلر دل وجانی غیری یره ایدرلر (مفردات) (خانه) او (خالی) بوش (كن) ایله (ز) من (بت) صنم (تا) حتی (منزل) مقام (جانان) محبوب (شود) اوله (این) بو (هوسناكان) هوسناكلر (دل) كوكل (جان) م (جای) محل (دیكر) غیر (میكنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ای درویش اكر سر محمدی یه واصل اولوب انس حقله عالمده مستغنی اولهیم دیرسك خانهٔ تجلی اولان قلبكی تعلقات ماسوی بتلرندن خالی ایله تاكه (لا یسعنی ارضی ولا سمائی ولكن یسعنی قلب عبد المؤمن التقی) حدیث قدسیسی سرنجه قلبك خانه سی محبوب حقیقینك انوار تجلیٔ ذاتیه سنه منزل اوله زیرا بو هوای نفسله وتعلقات ماسوا ایله مقید اولان درویش دل وجاننی ماسوا بتلرینه محل ایتدیكیچون تجلیٔ الهیدن محروم اولمشلردر

﴿ صبحدم از عرش می آمد خروشی عقل كفت * قدسیان كویی كه شعر حافظ از بر میكنند ﴾

اشمدى كه از برايلدى يعنى هركس كه سنك كوزل سوزكى اشمدى ازبر ايلدى خواجه حضرتلرندن كلا تنه رغبته ترغيبدر بو بيت بونده زير ازبر معناسنه اوليغى بيليو بـاوسـت معناسنه اخذ ايلين بيلمامش (وله ايضا) (واعظان كين جلوه در محراب ومنبر ميكنند * چون بخلوت ميروند آن كار ديكر ميكنند)واعظان جمع واعظ درالف ونو نله كين اصلنده كه اين ايدى هاى رسميه همزه حذف اولوب كين اولدى كه حرف بيان ويارابطه صفت اين اسم اشـار تدرجلوه يه جلوه بونده عرض جمال وكمالدر چون ادات تعليل بخلوت با حرف صله خلوت بونده مصدر درخلا بخاودن يعنى نصر بابنك ناقص واوييسند تنها ويالكز اولمق معناسنه ميروند فعل مضارع جمع غائبدر آن اسم اشارتدر كاره وكار مقطوع عن الاضافة اولمق كركدركه اسم اشارت مقحم اولميه زيرا اضافتله اولنجه اسم اشـارت مستدرك اولور آن كار ديكرك تقديرى آن كاررا ديكر ميكنند يعنى اول ايشى غيرى ايدر يعنى محرابده ومنبرده خلقه نصيحت ايلدكارينك غيرينى ايدرلر وكندولرى قوللريله عامل اولوب متنصح اولمزلر ظاهر مذكور اولان كبى در اما مشهور اضافتله اولمقدر وطبعنده اضافتله اولمغه معتادومأنوس در * محصول بيت واعظلر محراب ومنبرده عرض جمال وكمال ايدرلر يعنى كنديلرينى صالح ومتقى عرض ايدرلر چونكه تنهالرينه وارلر اول ايشك غيرين ايدرلر يعنى محراب ومنبرده سويلدكلرين عكس ايدرلر اما كار ديكره مضاف اولسه معنى بويله اولور كه اول غيرى ايش ايلرلر سويلدكلرين ايلمزلر مآل بردر (حيرتى دارد دلم زين واعظان خيره * روكانجه برمنبر همى كويند كمتر ميكنند) (مشكلى دارم زدانشمند مجلس بازپرس * توبه فرمايان چرا خودتوبه كمتر ميكنند) مشكلى يا حرف وحدت دارم فعل مضارع متكلم وحده دارندن بحسب لغت طوتوم ديمكدر اما صطلاحده بنم وار معناسنه در يعنى برمشكلم وارديمكدر زدانشمند مجلس تقدير كلام زدانشمند مجلس وعظدر اضافت لاميه ايله بازبونده تأكيد ايچوندر انجق پرس امر مخاطبدر پرسيدندن صور ديمكدر توبه فرمايان جمع توبه فرمادر وصف تركيبيدر فرمايدندن توبه بيوريجيلر معناسنه خود لفظ مشتركدركه مفرده وجمعه مستعملدر بونده كنديلر معناسنه در توبه كمترتوبه ميكندك مفعول اوليدروكمترثانيسى هيچ توبه ايلمز ديمكدرتوبه اكسك ايدرلر ديمك دكلدر * محصول بيت * خطـاب عام طريقيله بيورركه برمشكلم واردر اني واعظ مجلسدن سؤال ايله اول مشكل مصراع ثانينك مضمونيدر كه بيورر خلقه توبه بيورن شيخلر وواعظلر كندولري نيچون توبه ايلمز يعني خلقه بيورر دقلريله كندولري نيچون متنصح اولمزلر قال الله تعالى (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسكم) (كويا باور نمى دارند روز داوري * كين همه قلب ودغل دركار داور ميكنند) كويا كه

﴿ صباح وقتى عرشدن برخروش كلدى عقل ايتدى ديرسين كه قدسيلر حافظك شعرنى ازبر ايدرلر ﴾

صباح وقتى عرشدن برخروش كلدى عقل ايتدى ديرسين كه قدسيلر حافظك شعرنى ازبر ايدرلر (مفردات) (صبحدم) صباح وقتى (از) من (عرش) م (مى آمد) كلدى (خروش) فرياد وكوراتى (با) وحدتيه (عقل) م (كفت) ديدى (قدسيان) ملكلر (كويى) ديرسك (شعر) م (حافظ) م (ازبر) حفظ (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) فيض وتجلينك زياده ظهورى زمانى اولان صباح وقتى عرش جانبندن برخروش وبركوراتى كلدى عقل دراك فهم ايدوب ديدى كه كويا ملائكه لر ذوق عرشده حافظك شعرنى ازبر ايدرلر زيرا تجليات ربانيه ظهور ايدن كلمات قدسيه انس وجنك بلكه ملائكه نك ورد زباني وغذاى روحى اولمشدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دانى كه چنك وعود چه تقرير ميكنند * پنهان خوريد باده كه تعزير ميكنند ﴾

بيلورميسين چنك وعود اسان حاله نه تقرير ايدرلر شرابي پنهان ايچيكز زيرا آشكاره ايچرسه كز تعزير ايدرلر (مفردات) (دانى) بيلورميسين (چنك وعود) ايكيسى دخى سـازآلتمندر (چه) نه (تقرير) م (ميكنند) ايدرلر (باده) شراب (پنهان) كيزلو (خوريد) ايچيك (كه) زيرا (تعزير) تأديب (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) خوف عظمت وجلال الهيدن چنك كبى بلى بوكلمش وعود كبى سينه سى شرحه شرحه اولمش مرشد روشن ضمير بيلورميسين اسرار طريقتدن درد عشقده كرفتار اولان عاشقلره نه تقرير ونه تنبيه ايدرلر نشئه شراب عشق اولان اسرارديني عوامدن كتم وپنهان ايلك زيرا اسرار عشقى اظهار ايدرسه كز صاحب اسرار اولان رجال الله سزى تعزير ايدرلر

﴿ كوبند رمز عشق مكوييد ومشنويد * مشكل حكايتيست كه تقرير ميكنند ﴾

ديرلر كه اسرار عشقى سويلك واشتمك برمشكل حكايه دركه تقرير ايدرلر (مفردات) (كويند) ديرلر كه (رمز) سر (عشق) م (مكوييد)سويلمك (مشنويد) دكلمك (مشكل) م (حكايت) م (يا) وحدتيه (است)در (تقرير) بيان (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) محرم اسرار الهى اولنلر ديرلر كه اسرار عشقى عوامه سويليك ومدعى اولان عوامدن ايشتميك زيرا اواسرارادنى برمشكل حكايه دركه عوامك افهمه سى دكلدر بو اسرارى انجق اهل دللر تقرير ايدرلر

﴿ ناموس عشق ورونق عشاق ميبرند * عيب جوان وسرزنش پير ميكنند ﴾

عشق ناموسنى وعشاقك رونقنى ايلتورلر جوانى تعييب وپيره طعن ايلرلر (مفردات) (ناموس) عار (عشق) م (رونق) لطافت (عشاق) م (ميبرند) ايلتورلر وكيده رلر (عيب) م (جوان) يكيت (سرزنش) طعن (پير) م (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) اول شيوخ اهل اللهك منكرى اولان عوام كالهوام عشقك ناموسنى وعشاقك لطافتنى كيده رلر زيرا انلر اذواق روحانيه دن محروم اولدقلرى يچون درد عشق الهيده كرفتار اولان عاشقان جوان بخلره ومعدن اسرار الهى اولان پيران حق پرستلره طعن ايدرلر

﴿ ما ﴾

معناسنه در باور نمى دارند يا ورداشتن وباوركردن اينانمقدر يعنى باور غيريله مستعملدر منفرد مستعمل دكل اينانمق يعنى تصديق ايلك نمى دارند فعل نفى مستقبل باورطوتمزلر يعنى اينانمزلر ديمكدر روزداورى اضافتى لاميه در وياحرف مصدر بحسب لغت حكومت كونى ديمكدر اما استعمالده قيامت كونه ديرلر كين كه حرف بيان وياتعليل اين همه بوقدر معناسنه درقلب ودغل بونده ترادف طريقيله مذكورلر در تكيم (بيت) برنوا وقلب ودغل رازرمود * ديوراچون حوربهشت برسنود) كارداور اضافتى لاميه در داور لغتده حاكمدر بونده معبود بالحق كه الله سبحانه وتعالى مراددر * محصول بيت * مذكور واعظلر وناصح غيرمتنصحلردركانه كه قيامت كوننه اينانمزز يرا بوقدر ريا وحيله ومكرى داور مطلقك ايشنده وعملنده ايدرلر يعنى عبادت وطاعاتى كه الله وپيغمبرى مسلمانلراوزرينه تعيين بيورمشدر زرق وريا ايله ادا ايدرلر خلوص طويت وصفاى قلبله ادا ايلمزلر پس بوايشلرى علامت انكار حشردر اول سببدن كويا دبو بيورر حاصلى ظاهرى باطننه اويمز برياولك مرائيلر در (يارب اين نودولتان را با خر خود شان نشان * كين همه ناز ازغلام ترك استر ميكنند) يارب منادى نودولتان جمع دولتمند يكى دولتليلر ديمكدر يعنى اصلى ونسلى دولتلى اولميوب كندى دولته ايرشن كيمسه لره اطلاق ايدرلر را ادات مفعولدر نودولتان نشانك مفعول صريحيدر وباخر غيرصريحيدر شان شين ضميرك جمعيدر نودولتلرى تأكيد درنشان امر مخاطبدر نشانيدندن بونده ديكمكدر نصب معناسنه بعض نسخه ده باخر برينه برخر واقعدر اشكينه بيكدر ديمكدر يعنى بودولت جديدن اول فقيرلك جهتندن خرسوارلر ايدى يارب كنه فقير ايدوب بونلرى خرسوار ايله كه كندى مقدارينى بيلوب تكبر وتعظم ايلمونلر اما باخر خود نسخه سنك معناسى يارب كندى اشكلريله برآخوره نصب ايله انلرى يعنى سيس وخر بنده ايله كه بوقدر متعظم اولمسونلريا الله بوتازه دولته ايريشنلرى كندى اشكلريله برآخورده جمع ايله يعنى بونلرى خربنده ايله كه منزللرندن تنزيل ايدوب مركب برينه بغله وياكندى اشكلرينه بيكدر بونلرى يعنى بودولتدن اول فقيرلكدن آنه وقاتره سوار اولمغه قادر اوليوب خرسوار ايديلر يارب كنه بونلرى فقير ايدوب خرسوار ايله زيرا بوقدر فخر ونازى ترك كوله سيله ايدرلر يعنى ترك كوله سين سيس وسراج ايدرلر اول برده آق كوله وخدمتكار معتبردر اكارناسه ميسر درانجق زيرا انلرك قول وخدمتكارى اكثر قره جنسيدرهندى وحبشى ونوبى كبى پس خواجه غلام ترك بيوردبغى انكيچوندر حاصلى زمانك ناسزا نودولتلرينك تعظم وتكبرندن شكايتدر (بردر ميخانه عشق اى ملك تسبيح كو * كاندرانجا طينت آدم مخمر ميكنند) درك ميخانه يه اضافتى لاميه وميخانه نك عشقه بيانيه در

﴿ ما ازبرون درشده مغرور صد فريب * تا خود درون پرده چه تدبير ميكنند ﴾

بز قپودن طشره بزفريب وحيله ايله مغرور اولمشز عجب پرده ايچنده انلرنه تدبير ايدرلر (مفردات) (ما) بز (از) من (برون) طشره (در) قپو (شده) اولمش (مغرور) م (صد) يوز (فريب) الداتمق (تا) عجب (خود) كندو (درون) ايچ (پرده) م (چه) نه (تدبير) م (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) بز منكرلرك ظاهر حالللرينه الدانوب انلرك ضررلرندن غافلز عجب انلرتهـالرنده بزم حقمزده نه تدبير ايدرلر يا خود بز طشره دن كورن حالات سنيه لريمزه واطائف عجيبه لريمزه باقوب كنديلرى بزى اهل سعادتدن ظن ايتمكله مغرور اولورز اما وراء پرده دن غافلز (يدبر الامر) آيت كريمه سى سرنجه عجب امر الهيله مدبر الامور اولان ملائكه لر پرده ايچنده بزم حقمزده نه تدبير ايدرلر ثبتنا الله على دينه ورزقنا سعادة الدارين بجاه حبيبه صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ تشويش وقت پيرمغان ميدهند باز * اين سالكان نكر كه چه با پير ميكنند ﴾

پيرمغانك وقتنه كيرو تشويش ويررز بوسالكلرى كور كه پيره نه ايلرلر (مفردات) (تشويش) شغل (وقت) م (پيرمغان) كافرلر باپازى (ميدهند) ويررلر (باز) كيرو (اين) بو (سالكان) سالكلر (نكر) كور (چه) نه (باپير) پيره (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) بوعوام طريقت اولان مغرور وناپخته سالكان پيره صدقله تسليم اوليوب ذوق روحانيت تحصيل ايتمدكلرندن بوش يره پيره تشويش ويروب وقتنى ضايع ايدرلر وتوجهنه مانع اولورلر

﴿ صد آب رو بنيم نظرمى توان خريد * خوبان درين معامله تقصير ميكنند ﴾

يوز يوزصويني يارم نظر ايله صاتون المق ممكندرخوبلر بومعامله ده تقصير ايدرلر (مفردات) (صد) يوز (آب) صو (رو) يوز (با) للملابسة (نيم) يارم (نظر) م (مى توان) ممكن (خريد) صاتون المق (خوبان) محبوبلر (در) فى (اين) بو (معامله) م (تقصير) قصور (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) بومرشدك توجهنه مانع اولوب قلبى منكسر قيلان خام سالكلركايته شيخه تسليم اولوب پيردن نيم نظر ايله نيجه يوزصويى ونيجه فيض ومعرفت المق ممكن ايكن بومعامله ده تقصير ايدرلر خوبان تعبيرى حسن ظندر

﴿ قومى بجد وجهد نهادند وصل دوست * قومى دكر حواله بتقدير ميكنند ﴾

برقوم دوستك وصالنى جد وجهده قوديلر برقوم دخى تقديره حواله ايدرلر (مفردات) (قوم) م (يا) وحدتيه (با) للملابسة (جد وجهد) سعى (نهادند) قوديلر (وصل) م (دوست) م (قومى) برقوم (دكر) دخى (حواله) تفويض (با) للملابسة (تقدير) م (ميكنند) ايدرلر (معناى اشارتى) (وان ليس للانسان الا ما سعى) سرنجه مردان خدادن برجماعت ظهور فيض ومعرفت وتجلاى انوار ذات احديت ومشاهدهٔ جمال حضرت سعى ومجاهده ايله حاصل اولور ديديلر

ای ملك ندای عامدر تسبیح کویك مقدم مفعولیدر کو امر مخاطبدر کویدندن تسبیح سویله یعنی ایله حاصلی مسبح اول دیمکدر
صلنده که اندردر که حرف تعلیل اندر ادات ظرفیه ترکیله هارسمیله همزه حذف اولمشدر انجا یعنی در میخانهٔ عشقده طینت آدم
طین مطلقا بالچقدر وطینت اخصدر طینیدن یعنی آدمك جسد ینه ماده اولان بالچغه طینت دیرلر تنکیم خمرت طینت آدمدن
معلومدر مخمر مصدر میمیدر اسم مفعول وزنی اوده * محصول بیت * عشق میخانه سنك قپوسنده ای ملك مسبح اولوب تسبیح اوقو
تعظیما وتکریما زیرا در میخانهٔ عشقده
احضرت آدمك وجودی وجسدی ماده سی
تخمیر ایدرلر بو بیت خمرت طینت آدم
بیدی اربعین صباحا حدیثنه تلمیحدر)
حسن بی پایان او چندانکه عاشق می کشد *
زمرهٔ دیکر بعشق از غیب سر رمیکند)
حسن بی پایان اضافتی بیانیه بی ادات
سلب پایاندر پایان ایسه غایه ونهایه دیرلر
او ضمیر مرفوع منفصل خدادن کنایه در
چندان اولقدر که حرف بیان می کشد
فعل مضارع مفرد غائب اولدرر دیمکدر
عاشق مقدم مفعولدر میکشدك زمرهٔ ده
یا وحدت وهمزه حرف توسل تنکیم سابقا
بیان اولمشدر زیرا زمره عربیدر یاوك
جمعی زمر کاور زالك ضمی ومیمك فتحیله
بعشق با حرف سبب از غیب یعنی عدمدن
سر برمیکندك سر مقدم مفعول صریحیدر
واز غیب غیر صریحی بر میکند استعماله
قالدرر * دیمکدر محصول بیت * اول جانانك
بی نهایه وبی پایان حسنی وجمالی اولقدر که عاشق
اولدرر یعنی انك محبت وسوادسی ایله اولقدر
عشاقکه اقلیم عدمه کوچوب کیدر کنه
بر بولك عاشق وصادقلری عشق ومحبتله
کتم عدمدن باش قالدروب عالم ظهوره
کاور حاصلی هر کون نقدر آدم که اولور
اللهك امریله اولقدر ینه اناندن طوغر
نه ارتق ونه اکسك یعنی احیا واماتت حسن
ازلی صاحبنك النده در هر نقدر که
اماتت ایدرسه اولقدر احیا ایدر دیمکدر
بو حکمنده بر سر واردر که اول سری
کندی وانبیا واولیا بیلورانجق (اما
انرا که خبر شد خبری بازنیامد
(بندهٔ پیر خراباتم که درویشان او * کنج
را از بی نیازی خاك بر سر میکند) بندهٔ
پیر خراباتم اضافتلری لامیه که حرف تعلیل
ویا رابط درویشان او اضافتی لامیه
در و یشاندن مراد باده پرست متعطش
رندلردر کنج را کنجك دیمکدر را اضافت معناسنی افاده ایدر از بی نیازی بی ادات سلبدر نیاز احتیاج یا حرف مصدر از بی
نیازی احتیاجسزلقدن دیمکدر خاك میکنندك مقدم مفعول صریحی در برسر بحسب لغت باشی اوزرینه دیمکدر اما بونده
اوست مراددر فوق معناسنه * محصول بیت پیر میخانه نك قوللریم که انك ملازملری وباده سنه محتاج اولان رندلر کال
احتیاجسزلقدن خزائن واموالك اوستنه طپراق صاچرلر یعنی کنج ومالك طپراق باشنه دیرلر حاصلی اسباب واموال دنیا

ومردان خداد ن برجاعتدنی تقدیر خدایه حواله ایدیلرا ما انلردخی کوچی یتدیکی
مقداری سعی ومجاهده دنصکره تجلی ومشاهده میسر اولمزسه نتیجه ایده لم تقدیر
خدا بو یله دردیوب بنه سعیدن خالی اولمزلر ومعطل طورمزلر

﴿ فی الجمله اعتماد مکن بر ثبات دهر * کین کارخانه ایست که تغییر میکنند ﴾

حاصل کلام دهرك ثبات وبقاسنه اعتماد ایله زیرا بو بر کارخانه در که تغییر ایدرلر
(مفردات) (فی الجمله) حاصل کلام (اعتماد) م (مکن) ایلمه (بر) علی (ثبات) قرار
(دهر) زمان (که) زیرا (کارخانه) ایش اوی (یا) وحدتیه (است) در (تغییر)
بوزمق (میکنند) ایدرلر (معنای اشارتی) حاصل کلام بو عالمك ثبات وبقاسنه
اعتماد ایلمه که ایام عمر عمر الصحابدر همان باعث خلقتك اولان عبادات وطاعاته
وتحصیل معرفته جد وسعی ایله زیرا بو کارخانهٔ عالم فانیدر بقاسی یوقدر که عاقبت
بو وار کورینن معدوم دوزنلری تغییر ایدرلر

﴿ جز قلب تیره هیچ نشد حاصل وهنوز * باطل در ین خیال که اکسیر میکنند ﴾

سیاه قلبدن غیری هیچ حاصل اولمدی وهنوز باطل خیالده که کیمیا ایدرلر (مفردات)
(جز) غیر (قلب) کوکل (تیره) سیاه (هیچ) قطعا (نشد) اولمدی (حاصل) م
(هنوز) شمدی (باطل) م (در) فی (این) بو (خیال) م (اکسیر) کیمیا (میکنند)
ایدرز (معنای اشارتی) قوله تعالی (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر ولذکر الله اکبر)
سرنجه ذکر ونماز وطاعات ونیازقلبی آکاه ونور اعماله مقرب درکاه قیلمغه باعث
ایکن عبادات وطاعتز خالص اوجه الله اولیوب ریا وسمعه ایله وغرض نفسانیله
اولدیغندن غفلتدن وسیاه قلبدن غیری حاصلمز اولمدی ریا ایله اولان عمل مردود
درکاه ایکن بزهنوز ظن وخیال ایدرزکه اکسیر کبی مقبول ایدرلر بو ظن فاسددر

﴿ می خور که شیخ وحافظ ومفتی ومحتسب * چون نیك بنکری همه تزویر میکنند ﴾

شراب ایچ که شیخ وحافظ ومفتی ومحتسب چونکه امعان نظر ایده سین جمله سی
تزویر ایدرلر (مفردات) (می) شراب (خور) ایچ (شیخ حافظ مفتی) م (محتسب)
صو باشی (چون) چونکه (نیك) ایو (بنکری) نظر ایده سین (همه) جمله
(تزویر) کذب (میکنند) ایدرز (معنای اشارتی) ای حافظ آکاه اول سیف قاطع
اولان وقتکی ضایع ایله هر نفس شراب عشق الهی نوش ایدوب مظهر تجلی ربانی
اولمغه سعی ایله که بو احوال طریقتی واسرار شریعتی علمای ظاهردن وعلمای باطندن
وعوام وخواصدن هر کیمکه کامی بیلدم ونهایت مرتبه سنه واصل اولدم دیرسه اکر
امعان نظر ایله نظر ایدوب انصاف ایدرسك بیلورسنکه جمله سی کذب وتزویر ایدرلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آنان که خاك را بنظر کیمیا کنند * ایا بود که کوشهٔ چشمی بما کنند ﴾

انلر که نظر ایله خاکی کیمیا ایدرلر عجبا اوله میکه بزه بر کوشهٔ چشم ایدهلر (مفردات)
(آنان که) انلر که (خاك) طپراق (را) ادات مفعول (بنظر) نظر ایله (کیمیا) م

یانلرنده بی قدر وبی اعتبار در (ای کدای خانقه برجه که در دیر مغان * مید هند آبی ودلهارا توانکر میکنند) کدای خانقه
اضافتی لامیه در کدای خانقه دن مراد پیر خانقاهدن فیض تحصیل ایلمکیچون خانقاهی بکلین عاشقلر در برجه بونده
تأکید افاده ایدر انجق وجه امر مخاطبدر جهیدندن صیچره دیمکدر مقصود اکلمه دیمکدر یعنی تیز قالق کیت که حرف
تعلیل دیر مغان بونده دیردن مراد میخانه ومغان دن میخانه جیلر میدهند فعل مضارع جمع غائب ویررلر دیمکدر ابی یا حرف
وحدت میدهند مفعول صریحی رصو
ویررلر دیمکدر که حرف بیان ویا رابط
صفت دلهارا میکنندك مقدم مفعول
صریحی در وتوانکر مفعول ثانیسی
* محصول بیت * ای خانقه کداسی
تیز اول صیچره که میخانه جیلر میخانه سنده
برصو ویررلر که کوکلری غنی ایدرلر
صودن مراد باده درکه انی ایچن بیلك
قوینه مالك اولور پس اغنیادن اولمسی
لازمدر حاصلی پادشاه عالم اولور (خانه
خالی کن زبت تا منزل جانان شود *
کین هوسناکان دل وجان جای دیکر میکنند)
خانه کن صیغه سنك مفعولی اولیدر
وخالی مفعول ثانیسی زبت مفعول غیر
صریحی خانه دن مراد خانهٔ داددر تا حرف
تعلیل منزل جانان اضافتی لامیه در منزل
جانان شودك خبری وتحتنده خانه یه
راجع اولان ضمیر اسمی کین که حرف
تعلیل این اسم اشارتدر هوسناکانه هوسناکان
الف ونون ادات جمع ذوی العقولدن
وناك نسبت معناسنی افاده ایدر فرحناك
وغمناك وغضبناك کبی دل وجان میکنندك
مفعول ایهی دروجای دیکر مفعول فیهی در
* محصول بیت * خواجه خطاب عام
طریقیله بیورر که خانهٔ قلبکی بتدن یعنی
غیریدن خالی ایله تا که جانان ازله منزل
اوله زیرا بو اهل هوس وهوا یعنی اهل
دنیا جان ودلی غیریلره مقام ومنزل
ایدرلر حاصلی عاشق صادق اولدر که
خانهٔ دلنده جانادن غیری یه مقام ومکان
ایدیمیه پس دنیا ومافیها هرکز خاطرینه
خطور ایلیه ویوره سنه اوغرامیه بعض
نسخه ده بو بیت بو یله واقعدر (خانه
خالی کن دلا تا منزل سلطان شود *
کین هوسناکان دل وجان جای لشکر
میکنند) سلطاندن مراد جانادر
ولشکردن مراد اغیاردر یعنی دنیا
ومافیها حاصلی ماسوا (صبحدم از عرش می آمد خروش عقل کفت * قدسیان کویی که شعر حافظ از بر میکنند)
بعض نسخه ده صبحدم یرینه وقت صبح واقعدر ایکی سنك معناسی بردر می آمد کلوردی دیمکدر خروشی یا حرف
وحدت ویا تنکیر ایچوندر صبحدم مبتدا وما بعدی خبری وعقل مبتدا وکفت خبری ومصراع ثانی کفتنك مقول قولی قدسیاندن
بونده مراد ملائکه ایله ارواح پاکاندر کویی فعل مضارع مخاطبدر یعنی اشیدیدك دیدك حاصلی اشتسك دیردك

(کنند) ایدرلر (ایا) عجبا (بود که) اوله میکه (کوشه) بوجاق (چشم) کوز
(یا) وحدتیه (بما) بزه (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) اول نظر پاکله طپراغی
کیمیا واشقیایی سعدا قیلیجی خلیفهٔ خدا ووارث انبیا وکاملین اولیا عجبا بو خاکمذلته
اسیر نفس وهوا وعاجز ومبتلا وغریب بی نوا قالمش درد منده بر کوز اوجیله نظر
ایدوب نفس عیسی وارلرله برحمت ایدرلرمی اوله

﴿ دردم نهفته به ز طبیبان مدعی * باشد که از خزانهٔ غیبش دوا کنند ﴾

کذاب طبیبلردن دردم کیز اولمق یکدر اوله که غیب خزینه سندن اول درده
دوا ایدرلر (مفردات) (درد) م (م) بنم (نهفته) کیز او (به) یك (ز)
من (طبیبان) طبیبلر (مدعی) کذاب (باشد که) اوله که (از) من (خزانهٔ
غیب) خزینهٔ رحمان (ش) ضمیر (دوا) م (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی)
کذاب ومدعی اولان مشایخ صوریلردن درد درونم کیزلو اولمق یکدر همان
حضرت الله واهل الله توجه والتجا ایده یمکه خزانهٔ غیب الهیدن اول درده
دوا ایدرلر

﴿ چون حسن عاقبت نه برندی وزاهدیست * آن به که کار خود بعنایت رها کنند ﴾

چونکه حسن عاقبت رندلك وزاهدلك ایله دکلدر اول یکدرکه کندو ایشنی عنایت
حقه تفویض ایدرلر (مفردات) (چو) چونکه (حسن عاقبت) اعماله اولمك
(نه) نفی (با) للملابسة (رند) لاابالی (یا) مصدریه (زاهد) م (یا) مصدریه
(است) در (آن) اول (به) یك (کار) ایش (خود) کندی (بعنایت)
عنایته (رها) ترك (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) چونکه مأمونین اولان
انبیای عظام ومبشر بالجنه اولان ذوات کرامدن ماعدا کرك عاشق کرك زاهد
کرك عارف کرك عابد هیچ برکیمسه یه اعماله وحسن خاتمه ایله دنیادن آخرته
کتمش واهل سعادتدر دیو حکم صحیح دکلدر مؤمن متقیه لایق اولان بودر که
برحانه مغرور اولمیوب بین الخوف والرجا جاجیح اوزره حضرت اللهك لطف وعنایته
تفویض ایدرلر

﴿ معشوق چون نقاب ز رخ بر نمی کشد * هرکس حکایتی بتصور چرا کنند ﴾

محبوب چونکه یوزندن نقابی رفع ایلمدی هرکس برحکایتی تصور ایله نیچون
ایدرلر (مفردات) (معشوق) م (چون) چونکه (نقاب) پرده (ز) من (رخ)
یناق (بر) یوقارو (نمی کشد) چکمز (هرکس) م (حکایت) م (یا) وحدتیه
(با) للملابسة (تصور) فکر وظن (چرا) نیچون (کنند) ایدرلر (معنای
اشارتی) معشوق حقیقی اولان حضرت الله اسرار غیبیه سندن وامور آخرتدن
هر بر کیمسه یه رفع حجاب ایله کشف ایدوب بیلدرمشدر عجب بو مسخرهٔ شیطان
اولان عوام ناس حقیقت حاله کاهی علیه واقف اولمامشکن بر قوری ظن وتصور
ایله نیچون بیلدکلری خصوصدن حکایت ایدرلر

معناسنه که حرف بیان شعرك حافظه اضافتی لامیه دز ومیکندك مقدم مفعول صریحی در وازبر غیر صریحی * محصول بیت * صباح وقتنده عرش اعظمدن خروش کلوردی عقل بکا دیدی کو یا که قدسیلر حافظك شعرینی ازبر ایدرلر خواجه نك مرادی کندی شعرینك علو مکانتی ونباهت شانتی بیاندر شویله که ارواح قدس ازبرلمکه حقیق در شعرانك بونك کبی کلماتی اکثرا دعائی اولور اما خواجه خصوصنده جائزدر که عالم رؤیاده ویاحال مکاشفه ده واقع اوله (وله ایضا) (دانی که چنك وعود چه تقریر میکنند * پنهان خوریدباده که تعزیر میکنند) دانی خطاب عام مقام استفهامده واقع اولمش فعل مضارع مخاطبدر که حرف بیان چنك وعود بر معروف سازك اسمیدر چه میکنندك مفعول اولی وتقریر مفعول ثانیسی وجمله خبر مبتدادر وجمله اسمیه دانینك مفعولیدر میکنندك فاعلی تحتنده چنك وعوده راجع ضمیردر وعودك مقرری مصراع ثانی نك مضمونیدر پنهان خورید پنهان ونهان کزلی دیمکدر خورید فعل امر مخاطبدر باده مفعولی که حرف تعلیل تعزیر لفظ مشترکدر تعظیم وتوقیرله تأدیب مابیننده بونده درکه حددن اکسك ضربه تعزیر دیرلر ایکنجی میکنندك فاعلی اهالی شرعدر که باده یه یساغ ایدرلر * محصول بیت * بیلورمیسین چنك وعودنه تقریر ایدرلر دیرلر که باده یی کزلی ایچك که تعزیر ایدرلر تعزیر دن بونده مراد حددر که شارب خمره اورورلر نهایتی قافیه ضرورت ایچون تعزیر دیمشلر دلشاد خاتونك یساقلرینه تلمیحدر (ناموس عشق ورونق عشاق می برند * عیب جوان وسرزنش پیر میکنند) ناموس لغت عربیده شول کیمسه دیرکه غیردن حفظ ایلدکك سری اکا اظهار ایلیه سین کیمسه یه دیمك شر طیله حضرت جبریل امینه ده ناموس دیرلر اما اعجام عرض دیرلر پس معناسنه ناموس عشق اضافتی لامیه در رونق افندیه قابجك صو یتنه وکوزللکنه دیرلر اما بونك کبی یرلرده یوز صو یی مراددر یعنی عرض معناسنه در ناموس کبی میبرند فعل مضارع جمع غائبدر ایله دیرلر معناسنه عیب جوان اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر سرزنش پیر اضافتیده بویله در سرزنش توبیخ معناسنه یعنی باشه

﴿ کر سنك ازین حدیث بنالد عجب مدار * صاحب دلان حکایت دل خوش ادا کنند ﴾

اکر طاش بوسوز دن ناله ایدرسه عجب طوتمه صاحب قلب اولنلر کوکل حکایتنی اطیف ادا ایدرلر (مفردات) (کر) اکر (سنك) طاش (ازین) بوندن (حدیث) کلام (بنالد) ناله ایده (عجب) تعجب (مدار) طوتمه (صاحب دلان) قلب صاحبلری (حکایت) م (دل) کوکل (خوش) اطیف (ادا) تعبیر (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) قلبی معدن اسرار الهی اولان اولوا الابصار اسرار عشقدن خبر و یرد که اول حدیث اسرار عشق اکر طاش استماع ایتد که ناله وفریاد ایلسه عجب دکلدر زیرا مشاهده صاحبی اولان ارباب قلوب واردات الهیه ایله کوکلده ظهور ایدن اسرار عشق حکایه سنی خوش ادا ایدرلر

﴿ بی معرفت مباش که در من یزید عشق * اهل نظر معامله با آشنا کنند ﴾

معرفتسز اولمه زیرا عشق بازار من یزیدنده اهل نظر اولنلر آشنایه معامله ایدرلر (مفردات) (بی) نفی (معرفت) م (مباش) اولمه (که) زیرا (در) فی (من یزید) کیم زیاده قیلر دیو بازارده برمتاعك فروختی وقتنده دلالك کلامیدر عربیدر (عشق) م (اهل نظر) بصیرت اهلی (معامله) بیع وشرا (با) مع (آشنا) بیلش کنند ایدرلر (معنای اشارتی) ای سالك ریاضات ومجاهدات ایله معرفة الله تحصیلنه سعی ایله معرفتسز اولمه زیرا بازار عشق الهیده اولیاء الله متاع عشق اولان اسرار لدنیه یی معرفت الاهیه آشنا اولنلره بیع وشرا ایدرلر واهل اسراره کشف ایدرلر

﴿ حالی درون پرده بسی فتنه میرود * تاآن زمان که پرده برافتد چها کنند ﴾

حالیا پرده ایچنده چوق فتنه واقع اولور عجب اول زمانکه پرده رفع اوله نلر ایدرلر (مفردات) (حالی) الان (درون) ایچ (پرده) حجاب (بسی) چوق (فتنه) غوغا (میرود) کیدر وواقع اولور (تا) عجب (آن) اول (زمانکه) م (پرده) م (بر) یوقارو (افتد) دوشه (چها) نلر (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) بونفس وهوایه تبعیله جوهر عمرین فنایه و یرمش حجاب غفلتده اعمی القلوب اولان غفلت اهلنه حالا پرده ایچنده نه کونه فتنه ومکر وعذاب واقع اولور ایدنجی حق تعالی بوعالمده ارباب مکاشفه یه کشف ایتمشدر لکن کتم ایتمکله مأمورلردر عجب اول غافلاره (یوم تبلی السرائر) ده پرده رفع اولنجق نلر ایدرلر

﴿ می خور که صد کناه زاغیار درحجاب * بهتر ز طاعتی که بروی ریا کنند ﴾

شراب ایچ زیرا یوز کناه که اغیار دن حجابده اوله یکر کدر شول طاعتدن نکه ریا وجهی اوزره ایدرلر (مفردات) (می) شراب (خور) ایچ (که) زیرا (صد) یوز (کناه) م (ز) من (اغیار) خلق (در) فی (حجاب) م (بهتر) زیاده ایو (ز) من (طاعت) م (با) وحدتیه (بروی ریا) ریاوجهی اوزره (کنند) ایدرلر

﴿ معنای ﴾

قاقق میبرندك میکنندك فاعلی سابقا ذکر اولنان اهالی شرعدر که مئیه یساغ ایدرلر * محصول بیت * بو بیتده چنك وعودك مقررلرندندر یعنی جیما تقریر ایلدکلرندندر بو تقریره واصل اولمیانلر بو بیتی تأخیر ایلمشلردر حاصلی چنك وعود دیرلر که عشقك عرض وناموسنی وعشاقك رونق وکوزللکنی ایلدیورلر عاشق اولان جوانه عیب وپیر عاشقه سرزنش وتوبیخ ایدرلر حاصلی عالم بوصورته کیردی اولکی حال اوزره قالمدی عیش وعشرت وذوق وصفا رونقی

قالمدی هرکس برکوشه یه چکلمك زماندر که عرض ومال وجانی عوان السندن تخلیص ایلمکه قادر اوله بو بیتده مذکور تلمیحلردندر (کویند رمز عشق مکویید ومشنوید * مشکل حکایتیست که تقریر میکنند) کویند فعل مضارع غائبدر سویلرلر دیمکدر رمز عشق اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر رمز دوداقلرایله وکوزلرایله وقاش ایله اشارته دیرلر اما بونده رمز عشقدن مراد سر عشقدر مکویید نهی مخاطبدر سویلك دیمکدر رمز عشق مقدم مفعول قولیدر مکوییدك واو حرف عطف مشنوید معطوفدر مکوییده فعل نهی جمع مخاطب ایشتمك دیمکدر حکایتیست یا حرف وحدت ویانکیر که حرف بیان * محصول بیت * دیرلر که سر عشقی ورمز محبتی سویلك واشتمك ودیکلك خواجه بیورر که بو بر مشکل حکایتدر که تقریر ایدرلر یعنی عشق ومحبت رمزینی سویلیوب ودکلمك زیاده مشکل قصه در زیرا جان وتمز انکاه نشوونما بولشدر یعنی عشق ومحبت مصاحبتی غدای روحدر آنسز بر نفس حیات ممکن دکلدر (ما از برون درشده مغرور صد فریب * تا خود درون پرده چه تدبیر میکنند) ما زدیمکدر از برون دز قپودن طشره یعنی خارجدن شده اصلنده شده ایم ایدی ماقرینه سیله ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی مغرور اسم مفعولدر غافل معناسنه الدائق معناسنه اولان غرور بوندن مأخوذدر زیرا بر کیمسه غافل اولنجه الدانمز تکیم والدمغرور ده میندر صد فریب اضافتی لامیه فریب الدانمه نك اسمیدر تابونده عجبا معناسنه در خود بونده تحسین لفظ ایچون کلمشدر درون پرده اضافتی درون در کبی فی معناسنه تدبیر ایشه نظر ایلمکه دیرلر که صوکی نه یه وارد یعنی مرجع ومآلی نه اولور بو بیتی مجازی جانانه وحقیق میخانه صرف ایلمك قابل لکن خلاف معنه چکوب تأویل ایلمك انحراف طبعدندر * محصول بیت * بز جانانك سرایی قپوسندن طشره یوز در الو الدانمه ایله مغرور اولمش ایز یعنی طشره ده قبل جانانه دن بزه کاه وعده وصل وکاه مژده قتل کتوروب بزی الدارلر اما عجبا جانان سراینك پرده سی ایچنده یعنی پرده سنك اردنده معلوم دکلدر که مقبول وموصولمز ویامی دود ومطرودمی ایز زیرا جانانك سرایی وکوکلی عالم کبرادر کوکلنه کرمین طشره دن کوکلنده نه وار ایدوکنی نه بیلور یعنی بیلز نتکیم سرایه کرمین اول سرایده نه وار ایدوکنی بیلز (تشویش وقت پیر مغان مید هند باز * این سالکان نکر که چه باپیر میکنند) تشویشك وقته وقتك پیره اضافتلری لامیه وپیرك مغانه بیانیه تشویش مید هندك مقدم مفعولیدر وسالکان فاعلی وباز لفظی این سالکانه مقیدر سالکاندن مراد بونده رندلر در نکر فعل امر مفرد مخاطبدر کور ونظر ایله معناسنه

(معنای اشارتی) ای سالك همان قلبکی ماسوادن پاك ایدیجی وعملکی خالص لوجه الله قلیجی شراب عشق الهیه یی نوش ایتمکه سعی ایله زیرا صد هزار خلقدن کیزلو اولان کناهلر ریاوسمعه اوزره اولان نیجه طاعتدن یکر کدر وعذابی اهوندر که بوریاشرك اصغردر (ان الله لا یغفر ان یشرك به ویغفر مادون ذلك) بوکه شاهددر

﴿ پیراهنی که آید ازو بوی یوسفم * ترسم برادران غیورش قبا کنند ﴾

شول برکوملك که اندن بکایوسفك رایحه سی کلور قورقارم غیور قرداشلرانی یرتارلر (مفردات) (پیراهن) کوملك (یا) وحدتیه (آید) کلور (ازو) اندن (بوی) رایحه (یوسف) م (م) ضمیر متکلم (ترسم) قورقارم (برادران) قرداشلر (ش) ضمیر (قبا) اوکی یرتق قفتان (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی قوله تعالی (قد شغفها حبا) آیت جلیله سی سرنجه ریح رحمن کند یسندن استشمام اولنان شغاف قلب یعنی حضرت الاهیك محبتندن پیراهن کبی قلبی بورین پرده رفیق ومحبت محیطی قورقرمکه غله یار وقرداش کبی ابتلاء بکا مقارن اولان نفس وهوا وشهوات جوارح اعضاحسد ازند قبا کبی یرتارلر یعنی قورقرمکه نفس وهوا غالب اولوب محبت اللاهی قلبدن اخراج ایله اخلاص قلبمه مانع اولوب ریا وسمعه یی قلبه ادخال ایله محبت پرده لرین یرتارلر ونیم مجتمع قلبمی پریشان ایدرلر عصمنا الله من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا

﴿ بکذر بکوی میکده تا زمرهٔ حضور * اوقات خود زبهر تو صرف دعا کنند ﴾

میخانه محله سنه کچ تاکه حضور جماعتی کندی وقتلرینی سندن اوتوری دعایه صرف ایدرلر (مفردات) (بکذر) کچ (با) للملابسة (کوی) محله (میکده) میخانه (تا) حتی (زمرهٔ) حضور قلبی اولان جماعت (اوقات) وقتلر (خود) کندی (ز) من (بهر) ایچون (تو) سن (صرف) م (دعا) م (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ای سالك اکر بونفس وهوانك شرندن امین اولهیم دیرسك نفس ونظری کیمیا اولان حضور قلب صاحبی اولیاء اللاهك مجلس حیات بخشلرینه وصحبت جانفزالرینه ملازمتله انلردن استمداد ایله که انلر کمال شفقتلرندن اوقات شریفه لرینی سنك سلامتك ایچون دعایه صرف ایدرلر

﴿ پنهان ز حاسدان بخودم خوان که منعمان * خیر نهان بسی زبرای خدا کنند ﴾

بنی کندیکه حاسدلردن مخفی اوقو زیرا که منعمل الله ایچون کیزلو چوق خیر ایدرلر (مفردات) (پنهان) کیزلو (ز) من (حاسدان) حسودلر (بخود) کندیکه (م) بنی (خوان) اوقو (که) زیرا (منعمان) نعمت و یریجیلر (خیر نهان) کیزلو خیر (بسی) چوق (ز) من (برای) ایچون (خدا) م (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ای اللاهك وایلری بزی نظر وهمتله کندیکزه حاسد اولان نفس وشیطاندن وسوء اقراندن کیزلو جه جذب ایلك زیراه منعملر الله ایچون

كه حرف بيان با حرف صله چه مقدم مفعوليدر ميكنندك صريح ويا بر غير صريح * محصول بيت * پير مغانك وقتنه تشويش ومضايقه ويرر لر كنه بو سالكلر يعنى رندلرى كور پيره نه ايشلر ايلرلر يعنى باده سنى ايجوب مستفيض اولدقلرى وذوق وصفا سور دكلرى بتر كه كلندر يعنى اوغورليوب باده حقنى كسوب نيجه در لواهانت وحقارت ايدرلر (صد آب رو بنيم نظر ميتوان خريد * خوبان درين معامله تقصير ميكنند) آب رو اضافتيله يوز صويى دريعنى عرض معناسنه نيم نظر اضافتى لاميه در خريد بونده خريدن معناسنه در خوبان مبتدا تقصير خبرى ودرين معامله تقصيره متعلق * محصول بيت * يارم نظرله يعنى ادنى التفاتله يوز درلو يوز صويى صاتون الق اواوريعنى ممكندر اما خوبلر بو معامله ده تقصير ايدرلر يعنى ممكندر كه حسن التفاتله هركسك دلنى فريفته ايده لر وكنديلرك اسير كند محبتى قيله لر اما بو معامله ده تقصير ايدوب اهمال ايدرلر (قومى بجد وجهد نهادند وصل دوست * قومى ديكر حواله بتقدير ميكنند) قومى ده يا حرف وحدت بجدك باسى حرف صله نهادنده متعلق ونهادندك فاعلى قومه راجع ضمير وصل دوست مفعول به صريحيدر اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتى در قومى ديكريا حرف وحدت ديكر بونده غير معناسنه حواله ميكنندك مقدم مفعول صريحى و بتقدير غير صريحيدر *محصول بيت * بر قوم كه دوستك وصلنى جدوجهده يعنى سعيه حواله ايلرلر حاصلى وصل جانان سعى وكوششله ميسر در ديرلر و برقوم دخى تقدير يزدانى يه حواله ايلرلر يعنى ديديلر كه ازلده مقدر اولديسه جد وجهد سز ميسر اولور اما ازلده مقدر اولديسه سعى وكوششله ميسر اولمز (فى الجمله اعتماد مكن بر ثبات دهر * كين كار خانه ايست كه تغيير ميكنند) فى الجمله حاصل كلام ديمكدر اعتماد مكن ايلمه يعنى طيانمه بر ثبات دهر برونده حرف صله ثبات بقا معناسنه دهردن بونده مراد دنيادر كين كه حرف تعليل اين اسم اشارت كار خانه ايست سابقا بيان اولنمش ايدى كه كارگاه كارخانه بزنجه كمنه ايش ايشلديكى يره ديرلر بونده كارخانه دن مراد دنيادر وايست همزه حرف توسل ويا حرف وحدت وسين وتا ادات خبر بو بر كارخانه در ديمك اولور كه رابط صفت تغيير ميكنندك مقدم مفعول صريحى در ضمير تقديريله تقدير كلام تغييرش ميكنند در * محصول بيت * حاصل كلام دهرك ودنيانك ثبات وبقاسنه اعتماد ايلمه زيرا بو دنيا بر كارخانه دركه انى تغيير ايدرلر يعنى العالم متغير حسبنجه بر حال اوزره قرار ايلمز بلكه اهلنه كاه صفا ويرر وكاه كدر پس بونك اسباب وخطاميله مغرور اولوب بوكا اعتماد ايلين غافل دائره عقلدن بيروندر (جز قلب تيره هيچ نشد حاصل وهنوز * باطل درين

كبرا اوجه چوق خبر ايدرلر

حافظ دوام وصل ميسر نمى شود * شاهان كم التفات بحال كدا كنند

اى حافظ وصالك دوامى ميسر اولمز شاهلر كدانك حالنه التفاتى آز ايدرلر (مفردات) (حافظ) م (دوام) م (وصل) م (ميسر) ممكن (نمى شود) اولمز (شاهان) پادشاهلر (كم) اكسك (التفات) رغبت (با) للملابسة (حال) كيفيت (كدا) فقير (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) اى حافظ كرچه نظر اهل الله باعث قربت وسبب وصلتدر اما بو عالمده دوام وصلت ميسر اولمز زيرا اول دريای وحدتك مستغرقى اولان شاهان حقيقت ماسوايه وحال كدايه التفات آز ايدرلر

وله ايضا

شاهدان كر دلبرى زين سان كنند * زاهدانرا رخنه در ايمان كنند

محبوبلر اكر دلبرلكى بونك كبيدن ايدرلر ايسه زاهدلرك ايماننه كدك ايلرلر (مفردات) (شاهدان) محبوبلر (كر) اكر (دلبر) كوكل اليجى (يا) مصدريه (ز) من (اين) بو (سان) مثل (كنند) ايدرلر (زاهدان) زاهدلر (را) ادات مفعول (رخنه) كدك (در) فى (ايمان) م (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) اكر محبوب خدا اولان اولياء الله كمال شفقتلرندن كوكللرى بويله جذب ايدرلر ايسه زاهدلرك ظنون وشك ايله مشحون اولمش ضعيف ايمانلرينى كدوب ومحو ايدوب حق اليقين مرتبه سنه واصل قيلمغله ايمانلرين قوى ايدرلر

هركجا آن شاخ نركس بشكفد * كلرخانش ديده نركس دان كنند

هرقنده كه اول نركس بوداغى آچيله كل يكاقلولر كوزنى اكا نركس طوراجق يرايدرلر (مفردات) (هركجا) هرقنده (آن) اول (شاخ) بوداق (نركس) برچيچك (بشكفد) آچيله (كلرخان) كل يكاقلولر (ش) ضمير (ديده) كوز (نركس دان) نركس طوراجق نسنه (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) اول كل يوزلو كه عندالله وجيه اولان اولياء الله هرقنده بر فيض وكرامته قابل ومستعد بركيسه ظهور ايلسه كرك زاهد وكرك عوامدن كرك يقين وكرك ايراق انى حسن نظرلرنده ثابت قيلوب همت جان بخشلريله تربيه ايدرلر و واصل الى الله قيلمغه سعى ايدرلر

يارما چون سازد آغاز سماع * قدسيان زعرش دست افشان كنند

بزم يارمز وقتا كه سماعه شروع ايده قدسيلر عرشدن ال سلكه رك رقص ايدرلر (مفردات) (يارما) بزم يارمز (چون) چونكه (سازد) دوزه (آغاز) شروع (سماع) م (قدسيان) ملائكه (از) من (عرش) م (دست افشان) ال سلكيجيلك (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) بزم يار حقيقيمز اولان اولياء الله ومرشد ان راه الله (فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا) سر نجه

خيال كه اكسير ميكنند) جز غير معناسنه قلب تيره اضافتى بيانيه در بونده تيره دن سياه مراد در نتكيم سابقا ناحرفنده قلب سياه بودازان در حرام رفت ديمشدر پس قلب تيره دن مراد محض قلب دركه هيچ بر عملكده كچميه نشد فعل ماضى مفرد غائب حاصل فاعلى واو حرف حال هنوز مصراع ثانى يه مرهوندر معناسى الآن ودخى ديمكدر باطل موصوف محذوفك صفتيدر تقدير كلام قوم باطل ديمكدر درين خيال اصلنده درين خيالندر ضرورت وزنيچون نون ودال حذف اولندى قوم باطل بو خيالده درلر كه حرف بيان خيال اكسير كيميا ميكنندك مقدم مفعوليدر * محصول بيت * خواجه بو بيتده كيميا كرلره واولمز بتر باطل اعماله كوششيش ايلينلره اعتراض ايلر كه قلب سياهدن غيرى هيچ نسنه حاصل اولمدى حال بوكه الآن كيميا كر ديدكك قوم باطل بو خيالده وبو فكرده درلر كه اكسير ايلر يعنى هر نقدر كه عملرندن قلب سياهدن غيرى نسنه حاصل اولمز اعتقادلرى بودر كه بو ايشى يعنى كيميا كرلكى كماله ايرشديره لر بعض نسخه ده باطل يرينه باطن يازدباطنى باطلدن فرق ايلمزلر (مى خور كه شيخ وحافظ ومفتى ومحتسب * چون نيك بنكرى همه تزوير ميكنند) خواجه خطاب عام طريقيله بيوزرمى خور شراب ايچ كه حرف تعليل يعنى شراب ايچ كه بونلرك هر برينك برايشى واردر كه مى ايچمك اكا كوره جزئيدر چون حرف تعليل بنكرى فعل مضارع مفرد مخاطبدر جونكه ايو نظر ايليه سن يعنى امعان نظر قيله سن ايشلرى واردر كه شراب ايچمك اكا نسبت صغائر مرتبه سنده در زيرا شيخلر ريا وزرقدن خالى دكل وحافظ شاعردر شاعر ايسه يلانجى اولور مفتى دخى سلاطين خاطريچون ضعيف قول اوزره فتوى ويرر ابو السعود سلطان سليمان خاطريچون ملعون قزلباشيله مصالحه يه فتوى ويرديكى كبى محتسبلر دخى خلقى شرب خمردن وسائر مناهى شرعدن منع ايدرلر اما كنديلرى هر نوع اوازلر پس خواجه نك چون نيك بنكرى همه تزوير ميكند بيوردينى امعان نظر ايلسك بونلرك جمله سى حيله وخدعه دن خالى دكل پس بونلركه اركان دين اولوب تذوير ايدنجه باده نوشلرى نيچون حد ايدرز (وله ايضا) آنانكه خاكرا بنظر كيميا كنند آيا بود كه كوشه چشمى بما كنند) آنان الك جميدر عقلادن عبارت اولديغيچون الف ونونله جمع اولدى خاكرا كنندك مفعول اولى وكيميا مفعول ثانيسى وبنظر مفعول غير صريحى با حرف سبب ونظردن مراد التفاتدر آيا بونده عجبا معناسنه در بود فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلى تحتنده مستتر اين حالدن كنايت مقدر كلام آيا اين حال بود كه حرف بيان كوشه چشمى اضافتى لاميه در ويا حرف وحدت كوشه چشمى كنندك مقدم مفعول صريحى در وبما غير صريحى با حرف صله * محصول بيت *

كنديلره تجلى ربانى ظهور ايتسدكده بلا اختيار سماعه شروع لرى وقتنده اهل مجالس جمله فيضياب اولوب بلكه ملائكه كروبيون وعرشيون دخى نشئه تجليات خدا ايله فرحياب اولوب رقص ايدرلر

رونمايد آفتاب دولت * كر چو صبحت آينه رخشان كند

دولت آفتابى سكا يوز كوستررا كر صبح كبى سنك آينه كى رخشان ايده لر (مفردات) (روى) يوز (نمايد) كوسترر (آفتاب) كونش (دولت) م (تا) خطابيه (كر) اكر (چو) مثل (صبح) م (تا) خطابيه (آينه) م (رخشان) يالديرايجى وروشن (كند) ايدرلر (معناى اشارتى) اى سالك اول مظهر تجليات اولان مرشدلر اكر نظر وهمتلريله سنك آينه قلبكى صباح كبى انوار محمديه ايله منور وروشن قيلرلرسه دولت ابديه آفتابى سكا يوز كوستروب وسنى سلطان معنوى ايدرلر

عاشقانرا بر سر خود حكم نيست * هرچه فرمان تو باشد آن كنند

عاشقلرك كندى باشنه حكمى يوقدر هرنه كه سنك فرمانك اوله آنى ايدرلر (مفردات) (عاشقان) م (را) ادات مفعول (بر) على (سر) باش (خود) كندى (حكم) م (نيست) يوق (هرچه) هرنه (فرمان) امر (تو) سن (باشد) اوله (آن) اول (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) يارب سنك عاشقلرك اراده لرينى سنك اراده كده محو ايتدكلريچون كندى باشلرينه بر حكملرى و بر عملرى يوقدر هرنه كه سنك امر وفرمانك اوله آنى ايدرلر وهر عملرنده سنك رضاكى طلب ايدرلر

مردم چشمم بخون آغشته شد * در كجا اين ظلم بر انسان كنند

بنم كوزم ببكى قانله آلوده اولدى بو ظلمى انسانه قنده ايدرلر (مفردات) (مردم) ببك (چشم) كوز (ميم) ضمير (با) مع (خون) قان (آغشته) آلوده (شد) اولدى (در) فى (كجا) قنده (اين) بو (ظلم) م (بر) على (انسان) م (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) بحمد الله يارب سنك درد عشقكله جكرم قانى كوزم ببكنى آلوده واحاطه ايتمشدر يارب سنك توفيق وعنايتك اولمدقچه نفسه بو ظلمى وآثار مجاهده اولان بو جورى قنده ايدرلر توفيق خدا يار اولميجق دوازدهاى هفت سر اولان نفس اوزره غالب اولق ممكن ومتصور دكلدر (اعاذنا الله من شرها)

اى جوان سرو قد كوبى بزن * پيش ازان كز قامتت چوكان كنند

اى سرو بويلى جوان بر طوب اور آندن اولكه سنك قامتكدن چوكان ايدرلر (مفردات) (اى) حرف ندا (جوان) يكيت (سرو) م (قد) بوى (كوى) طوب (يا) وحدتيه (بزن) اور (پيش) اول (ازان) اندن (از) من (قامت) م (چوكان) م (كنند) ايدرلر (معناى اشارتى) اى جوان بخت اولوب راه عشقده مستقيم اولان عاشق جد وسعى ايله ميدان محبتدن بر قدم اقدم سعادت طوبنى اوروب قايغه سعى ايله اندن اولكه پير اولوب سنك قامتكدن چوكان ايدرلر و بيلك بوكرلر

پيش چشمم كمترست از قطره * آن حكايتها كه از طوفان كنند

انلرکه قوت تأثیر نظرله طپراغی التون ایدرلر یعنی قره طپراق کبی برنا قابل جاهلی بن نظرله التون کبی مقبول ومطبوع ایدرلر
عجبا بوحال اولور میکه برکوز اوجیله بزه التفات ایدوب کیمیا مقامنده ایصال ایده لر حاصلی شونلرکه
قوت قابضه سیله طپراق کبی بیقدار مبتدیلری کالله ایصال ایدرلر عجبا اوله میکه بن ناچیزو بیمقداره برکوز اوجیله نظر ایلیه لر
(یك نظر افکن که مستثنی شوم زابنای جنس * مك که شد منظور نجم الدین سکارا

سرورست (دردم نهفته به زطبیبان مدعی
* باشد که از خزانهٔ غیبش دوا کند)
دردك میم متکلمه اضافتی لامیه در نهفته
کزلی عربیده خفی معناسنه در حذف
ایصال قبیلندندر تقدیر کلام دردم نهفته
شده و یا نهفته بوده به بونلرك مصدرلرنده
تقدیر ایلمك جائزدر تأمل ندر به یك
معناسنه در نیك معناسندن اخصدر
زطبیبان نهفته یه متعلقدر مضافدر مدعی به
اضافتی بیانیه ایله مدعی طبیبلر شونلردر
که علم طبده مهارت دعواسنی وتفرد
ادعاسنی ایلرامانامطبك موضوعی ندر
دیو سؤال ایلسك موضوع ندردیوسندن
استفسار ایلر باشدفعل مضارع مفرد غائبدر
فاعلی قافیه واقع اولان دوادرکه حرف
بیان خزنه مال قونیلان یردر خزینه
معناسنه جمعی خزائن کلور خزانه نك غیبه
اضافتی بیانیه درشین ضمیر معنی جهتندن
دوایه مقیدر دوایش تقدیرنده کنندك
فاعلی خدادر صیغهٔ بی تعظیما جمع ایلشدر
* محصول بیت * بنم دردم مدعی طبیبلردن
کزلی اولق یکدر یعنی مدعی طبیلره درد
والمم عرض ایلم زیرا بنم دردم عشق دردیدر
بونلر ایسه بوکتابدن برفصل وبرباب
اوقومشلر پس بنم دردم بونلردن دوالنیر
اولماز و بونلره عرض ایلك ضا یعدر
ایمدی بونلره عرض ایلمز اوله که اللهك
غائب خزینه سندن دوا ایلیه لر یعنی الله
ایلیه مصراع ثانی انشاء تمنی و ترجی یه
قابلدر تأمل ندر (چو حسن عاقبت نه برندی
وزاهدیست * آن به که کار خود بعنایت
رها کنند) چو ادات تعلیل حسن
عاقبت اضافتی بیانیه در عاقبت اسمیله
مصدر مابینده مشترك لفظدر فعلی افعال
ایله مفاعل بابندن کلور ثلاثیسی بومعناده
مستعملدر عافاه الله عافیهٔ درلر عافیت اغنده
الله تعالی قولندن بلایی وعذابی دفع
ایلکه درلر اما اصطلا حده پرهیزکارلغه درلرکه حرف بیان کارخود اضافتی لامیه درعنایت بونده ارادت معناسنه در مضاف الیه
محذوفدر تقدیر کلام بعنایت الله رها کنند بحسب لغت صلی ویره لر دیمکدر اما مراد بونده تسلیم وتفویضدر * محصول بیت
چونکه حسن عاقبت رندلغله وزاهدلغله دکلدر اول یکدرکه هرکس کندی ایشنی اللهك ارادتنه تفویض ایلیه چونکه
اللهك عذابندن وقهرندن سالم وخالص اولق رندلغله وزاهدلغله دکلدر پس اول حال یکدرکه هرکس کندی عملنی ارادت

بنم چشمم اوکنده برقطره دن زیاده آز درطوفاندن اول حکایتلرکه ایدرلر (مفردات)
(پش) اول (چشم) کوز (مم) ضمیر (کتر) زیاده آز (است) در (از)
من (قطره) م (همزه) وحدتیه (آن) اول (حکایت) م (ها) ادات جمع
(از) دن (طوفان) م (نند) ایدرلر (معنای اشارتی) اول تجلی جمال الله
سعادتنه ایرمك امیدیله غم وفرحدن اولیوب بلکه انجق شوق لقاء الله ایله دیدهٔ
عاشقدن روان اولان آب رحمتدن هر برقطره سی بر درثمین بی نظیر وبر جوهر
نایاب عطای رب قدیردرکه بنم کوزم اوکنده و نظر عشاقده قدر یوقدن برقطره دن
آز درطوفاندن اول حکایتلریکه ایدرلر زیرا آب چشم عاشق آتش عشق خدا ایله
قینیان جکر قاننددر آب طوفانك منبعی ارض خاکی وسماء دخانیدندر

﴿ عیدرخسار توکونا عاشقان * در وفات جان خود قربان کنند ﴾

سنك عید کبی لطیف رخسارلرنده تا که عاشقلر سکا وفا بتمکده کند وجانی قربان
ایدرلر (مفردات) (عید) بیرام (رخسار) یکاق (تو) سن (کو) قی (تا)
حتی (عاشقان) م (در) فی (وفا) صدق (تا) خطابیه (جان) م (خود)
کندی (قربان) م (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ارب سنك شوق لقاکا ایله وآرزوی
مشاهدهٔ جمالکله جکر قانی چشم مشتاقندن سیلاب وروان ایلدن عاشقلریکه قنی
اول لطیف جمالك عید وصالی که تا بو عاشقلر سنك عهد که وفاده کندی
جانلرین قربان ایده لر

﴿ خوش برآ از غصه ای دل کاهل راز * عیش خوش در بوتهٔ هجران کنند ﴾

غصه دن خوش خلاص اول ای کوکل که اهل راز هجران بوته سنده لطیف عیش
ایدرلر (مفردات) (خوش) م (بر) یوقاری (آ) کل (از) من (غصه) م
(ای دل) ای کوکل (اهل) م (راز) سر (عیش) معیشت (خوش) لطیف
(در) فی (بوته) م (هجران) م (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ای کوکل
حضرت الهینك عشق جمال بولنده درد و بلاره صبر ایلیوب غمدن وغصه
ایدیه دن خلاص اولکه (الصبر مفتاح الفرج) سرنجه اهل راز وهر دنیا ازاوانلر
بودرد وغم مایهٔ سعادت وعین کرمدر دیوب راه وصلنده لطف وقهر هرنه کاورسه
خوش بیلوب بوتهٔ آتش هجرانده لطیف معیشت ایدرلر

﴿ سرمکش حافظ ز آه نیمشب * کز پی آن مشکلات آسان کنند ﴾

ای حافظ نیمشب آهندن اعراض ایله که اندن اوتوری سکا مشکلی آسان ایدرلر
(مفردات) (سر) باش (مکش) چکمه (حافظ) م (ز) من (آه) م (نیمشب)
نصف اللیل (از) من (پی) ایچون (آن) اول (مشکل) م (ها) خطابیه
(آسان) م (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ای حافظ بوراه عشقده چوق مشکلات
ونیجه عقبه لر واردر (قم اللیل نصفه او انقص منه) آیت کریمه سی سرینی
ملاحظه ایدوب تهجدارده اولان لذت مناجاتی باری وقت سحرده آه ودرد ایله اولان

﴿ عرض ﴾

الهیه تفویض وتسلیم ایلیه بعض نسخه ده عافیت یرینه قاف وبائله عاقبت واقعدر قاف وبائله بو بله اولنجه معنی قولای اولور
(معشوق چون نقاب زرخ برنمی کشد * هر کس حکایتی بتصور چرا کنند) چون ادات تعلیل نقاب یوز اورتیسی برنمی
کشد بحسب لغت یوقاری چکمز دیمکدر اما بونده نقابن چیقاروب یوزین کوسترمز دیمکدر یعنی رفع نقاب
ایلمز حکایتی یا وحدت نوعیه در وحکایت مقدم مفعولیدر کنندك بتصور کننده متعلقدر چرا جیم عجمینك کسریله وفتحیله
مقام استفهامده مستعمل لغتدر
نیچون دیمکدر کنندك فاعلی تحتنده
هرکسه راجع ضمیردر * محصول بیت *
جونکه معشوق رخندن نقابنی قالدرمز
یعنی یوزینی کیسه یه کوسترمز پس
هرکس نیچون تصورله انی بردلی
حکایت ایدرلر یعنی چونکه جانان کیسه یه
رونی سیر ایتدرمز پس هرکس انی
نیچون برغیر وجهله وصف ایلر ایمدی
کورمینجه وصف تخمین وقیاسله
وصفدر وتخمین وقیاسله وصف شایستهٔ
کندیدن خالی دکلدر پس کورمینجه
وصف کندیدن خالی دکلدر (حالی درون
پرده بسی فتنه میرود * تا آنکهی که پرده
برافتد چها کنند) حالی وحالیا استعمالرنده
الآن معناسنه درون پرده اضافتی لامیه در
ودرون ایچ معناسنه یعنی پرده نك
ایچی بسی پس درون پرده پرده نك
ایچی بسی یعنی اردی دیمکدر بسی بسا
وبس وبسیار برمعنایه چوق دیمکدر
فتنه لغت عربیده امتحان واختبار معناسنه
اما اکثرجنونده وقرشقلقلرده استعمال
اولنور میرود بونده واقع اولور معناسنه
تا بونده عجبا معناسنه که حرف بیان برافتد
برحرف تأکید افتد همزه نك فتحیله وضمیله
افتدر فعل مضارع مفرد غائبدر دوشه
دیمکدر چها چه نك جمعیدر اسلوب عجم
اوزره نلر دیمکدر چها کنندك مقدم
مفعولیدر * محصول بیت * حالیا پرده
ایچنده چوق فتنه واقعدر یعنی نهاننده
هرکسك بر مخالف کاری واردر عجبا
اول زمانکه هرکسك اعمال وافعالی
دار آخرتده ظاهر وعیدا اوله نلر ایلر یعنی
مخفیجه ایلدکاری فسوق آشکاره اولنجه
عجبانه عذر ایلردیمك اوله بیت نقدها
را بود آیا که عیاری کیرند * تا همه صومعه
داران پی کاری کیرند) (کرسنك از ین
حدیث بنالد عجب مدار * صاحب دلان
حکایت دل خوش اداکنند) حدیثدن بونده مراد سخن عشقدر بنالد باء تأکیدله فعل شرط عجب مدارك مقدم مفعولیدر
مدار فعل نهی مفرد مخاطب عجب طوتمه دیمکدر صاحب دلان اصحاب قلوب حکایت دل اداکنند مقدم مفعولیدر وفاعلی صاحب دلاندر
* محصول بیت * بو عشق قصه سندن وحدیثندن اکر طاش اکلرسه عجب طوتمه یعنی تعجب ایلمه مصراع ثانی حکم تعلیلده در
یعنی صاحب دللر واصحاب قلوب کوکل حکایه سنی کوزل ادا ایدرلر حاصلی ارباب دل کوکل حکایه سنی خوب ادا ایلدکلرندن اکر طاشلر

عرض حاجاتی ترك ایله که عون یار ایله جمیع مشکلارك آسان ایده لر وسعادت دارین
ایله برمراد ایده لر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کفتم کیم دهان ولبت کامران کنند * کفتا بچشم هرچه که کویی چنان کنند ﴾

جانانه ایتدم سنك دهان ولبك بنی نیچن کامران ایدرلر جانان ایتدی کوزم اوزره
هرنه که دیرایسك اویله ایدرلر (مفردات) (کفتم) دیدم (کی) نیچن
(م) بنی (دهان) آغز (لب) دوداق (تا) خطابیه (کامران) مراد سور بجی
(کنند) ایدرلر (کفتا) دیدی (بچشم) باشم وکوزم اوزره (هرچه) هرنه که
(کویی) دیه سن (چنان) انجلین (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) جناب واهب
العطایا اولان حضرت الهیه نیاز ایدوب دیدمکه ای محبوب بی نظیرم سنك
واسطه لی وواسطه سزاولان فیوضات وتجلیاتك بومشتاق جمالکی نیچن کامران
ایدرلر اول (لا یخلف المیعاد) اولان ربم بیوردیکه (وان لیس للانسان الا ماسعی)
ترك دنیا وترك عقبی وترك مولی هرنه که دیلرسك انجلین ایدرلر

﴿ کفتم خراج مصر طلب میکند لبت * کفتا درین معامله کمتر زیان کنند ﴾

ایتدم سنك لبك بربوسه بهاسنده مصر خراجنی طلب ایلر محبوب ایتدیکه
بو معامله ده زیانی زیاده ازایدرلر یعنی انترلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (خراج)
م (مصر) م (طلب) م (میکند) ایدر (لب) دوداغك (کفتا) ایتدی (در)
فی (این) بو (معامله) بیع وشرا (کمتر) زیاده آز (زیان) م (کنند) ایدرلر (معنای
اشارتی) دیدم یارب سنك فیض بلا واسطهٔ ذاتیه که والهامات معنویه که
واصل اولدقده مصر وجودك خلاصه سی اولان جان عزیزی فدا ایتمکه محتاجدرکه
جمالك جان طلب ایلر بیوردکه (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم) سرنجه جنت
جمالنه جان فدا ایدنلر بو معامله ده قطعا زیان ایتمزلر

﴿ کفتم بنقطهٔ دهنت خود که برد راه * کفت این حکایتست که با نکته دان کنند ﴾

ایتدم سنك نقطه یه مشابه دهنکه خود کیم یول ایلتدی ایتدیکه بو برحکایه در که
نکته دانه سویلرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (با) للملابسة (نقطه) م (دهن) آغز
(تا) خطابیه (خود) کندی (که) کیم (برد) ایلتدی (راه) یول (کفت) ایتدی
(این) بو (حکایت) م (یا) وحدتیه (است) در (با) للملابسة (نکته دان) اسرار بیلیجی
(کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) مناجات ایدوب دیدم یارب کلام نفسیه ك کندیله تمام
اولان نقطهٔ ذات احدیت بیچونکه عارف بالله اولنلر نیجه یول ایلتدی ونیجه معرفت
حاصل ایتدی حق تعالی بیوردیکه بو حکایه بر اسرار غیبیه وامور ذوقیه دندرکه بو
اسراری اولوا الابصار اولان نکته دانه وخاصان حق اولان اهل عرفانه سویلرلر

﴿ کفتم صنم پرست مشو با صمد نشین * کفتا بکوی عشق هم این وهم آن کنند ﴾

ایتدم صنم پرست اولمه صمد ایله اوتور ایتدی عشق محله سنده هم بونی وهم انی
ایدرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (صنم پرست) بتدطاپیجی (مشو) اوله (با)

آکلیوب اشجار پاره‌لنورسه عجب دکلدر (بی معرفت مباش که درمن یزید عشق * اهل نظر معامله باآشنا کنند) بی ادات سلب بونده معرفت اطلاق اوزره مذکور اما مقصود معرفة الله در مباش فعل نهی مخاطب اوله دیمکدر که حرف تعلیل من یزید مزاد معناسنه عشقه اضافتی بیانیه در من یزید عشق مزاد عشق دیمکدر اصل کلام بیع من یزید عشقدر حذف اصاله واقعدر اهل نظر اضافتی لامیه معامله کنندك مقدم مفعولیدر باآشنا کننده متعلقدر واهل نظر فاعلیدر * محصول بیت * معرفتسز اوله عشق

مع (صمد) اسم خدا (نشین) اوتور (کفتا) ایتدی (با) للملابسة (کوی) محله (عشق) م (هم این) هم بونی (هم آن) هم آنی (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) تضرع ونیازایله بنه ایتدم یارب سنك خانهٔ تجلیك وخزینهٔ اسرار معرفت لدنیه‌ك اولان قلبمده انوار تجلیك ایله ماسوا اصنامنی بریرده جمع ایله قلبمی ماسوادن پاك ایدوب دائم انوار تجلیکه مستغرق ایله حق تعالی بیوردیکه (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) در بوعالم ابتلاده درد عشقه کرفتار اولان عاشقه جهادا کبرده مقامی عالی اولسون ایچون هم بونی ایدرلر هم آنی ایدرلر

﴿ کفتم هوای میکده غم می بردزدل * کفتا خوش آن کسان که دلی شادمان کنند ﴾

ایتدم میخانه‌نك هواسی قلبدن غمی کیدررایتدی خوش اول کیمسه‌لرکه برکوکل مسرور ایدرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (هوا) م (میکده) میخانه (غم) م (می برد) کیده‌رر (ز) من (دل) م (کفتا) دیدی (خوش) م (آن) اول (کسان) کیمسه‌لر (دل) کوکل (یا) وحدتیه (شادمان) مسرور (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) بنده سرمده نیازایدوب دیدم یارب سنك عشق ومحبتك احسانه وسیله قیلدیغك مرشد کاملار آستانه‌سی هواسی وملازمتی کوکلدن غم ماسوایی کیده‌رر ایتدی بویله درلکن بومیانه ده خوش اول کیمسه‌لردرکه (وثیابك فطهر والرجز فاهجر) نظم جلیلی سرنجه (وهما حرامان علی اهل الله) دیوت خانهٔ تجلی اولان قلبنی وحریم قدس انس الهی اولان سویدای سرنی دنس تعلقات کونیه‌دن تطهیر ایدوب انوار ذات محمدیه واسرار تجلیات صمدیه ایله محلا قیلمغله کوکلارین شادمان ومسرور ایدرلر

﴿ کفتم شراب وخرقه نه آیین مذهبست * کفت این عمل بمذهب پیرمغان کنند ﴾

ایتدم شراب وخرقه آیین مذهب دکلدر ایتدی بو عملی پیرمغان مذهبنده ایدرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (شراب) م (خرقه) م (نه) نفی (آیین) عادت (مذهب) طریق (است) در (کفت) ایتدی (این) بو (عمل) م (با) للملابسة (مذهب) م (پیر) م (مغان) مغلرکافرلر دیمکدر (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ایتدم یارب سنك توفیقکله یلدمکده سکا واصل اولان عارف بالله قوللرك عندنده شهوات نفسانیه ایله واعمال صوریه ایله وصلت الی الله مشکلدر وآیین مذهب اهل الله دکلدر جادهٔ مذهب اهل الله جان فدا ایتمکدر ایتدی (ولاتمنن تستکثر) آیتی سرنجه بوفانی فی الله اولوب سرمایهٔ جانی جانانه فدا ایتمکلك ایله باقی بالله و واصل الی الله اولمق عملنی کلی ماسوی اللهدن تبرا ایدن مرشد کامل وناقد بصیر اولان پیر واصل مذهبنده ایدرلر

﴿ کفتم زلعل نوش لبان پیرراچه سود * کفتا ببوسهٔ شکرینش جوان کنند ﴾

ایتدم شیرین لبلرك لعل کبی لبندن پیره نه فائده ایتدی شکر کبی لذیذ بربوسه ایله آنی جوان ایدرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (ز) من (لعل) م (نوش لبان)

بازارنده وچارشوسنده اهل نظر یعنی عشاق آشنا ایله معامله ایدرلر ناسیله و بیگانه ایله ایلمز حاصلی اهل معرفت اهلیله معامله ایدرلر نااهلیله ایلمزلر (بیت) کند هم جنس باهمجنس پرواز * کبوتر با کبوتر باز با باز (مخمور که صد کنا . زاغیار در حجاب * بهتر زطاعتی که بروی وریا کنند) مخمور باده ایچ مرادی باده ایچمکه امر دکلدر بلکه مقصودی بودرکه شراب اکرچه حرامدر اما ریادن اولادر که حرف تعلیل عجم کاه لفظنی زاغیاره مضاف اوقور اما رومیلر ساکن اوقور حاصلی موصوفك صفته اضافتی قبیلندندر اغیاردن مراد منکرلردر بهتر دیمکدر ترادات تفضیل طاعتی یاوحدتیچوندر که رابطهٔ صفت روی وریا عطف تفسیری قبیلندندر * محصول بیت * باده ایچ که اغیاردن کزلی یوزکنا . برطاعتدن یکدرکه روی وریا ایله ایدرلر یعنی الهله قول مابیننده اولان کناه زرق وریا ایله اولان عبادت وطاعتدن یکدر دیمك اولورزیرا ریا کفره ایرشدیر اما حق الله توبه واستغفار ایله ساقط اولور بوندن مرادی ریانك شرك خفیدر (پیراهنی که آید ازو بوی یوسفم * ترسم برادران غیورش قبا کنند) پیراهنی یاوحدت که رابطهٔ صفت آید فعل مضارع مفرد غائب کلور دیمکدر بوی یوسف اضافتی لامیه میم متکلم معنی جهتنده آیده مقیددر ترسم فعل مضارع متکلم وحده قورقرم دیمکدر برادران الف ونونله جمع اولمش ذوی العقولدن اولدیغیچون غیوره اضافتی بیانیه غیورك شینه اضافتی لامیه در شین ضمیر یوسفه راجع ویاپیراهنه راجع علی کل حال پیراهن قبا کنندك مقدم مفعولیدر قبا کنند عجم اصطلاحنده یرتمقدن تعبیردر تنکیم سابقا بیان ایلمش ایدك * محصول بیت *

برکوملك که اندن بکا حضرت یوسفك قوقسی کلور قورقرم که یوسفك غیرتلو قرنداشلری انی یرتارلر بو بیت حضرت یوسفك بعضی احوالنه تلمیحدر تنکیم حضرت یوسف قصه‌لرنده مذکور ومسطوردر (بیت) دیرمی چندبشیرای باد برکنعان کذر * مژدهٔ پیراهن یوسف بر یعقوب ر (بکذر بکوی میکده تازمرهٔ حضور * اوقات خود زبهر توصرف دعا کنند) بکوی باحرف صله میکده‌یه اضافتی لامیه در تاحرف تعلیل زمره بولك حضور جمع حاضر در شهود جمع شاهد اولدیغی کبی زمرهٔ حضور

حاضر جماعت معناسنه در اوقات خود اضافتی لامیه در بهر ادات تعلیل زبهر توسنك ایچون دیمکدر صرف دعا اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر اوقات خود صرفك معمولی و صرف دعا کنندك مفعولی وزمرهٔ حضور مبتدا ومصراع ثانی خبری * محصول بیت * میخانه محله‌سنه اوغره تاکه حاضر جماعت کندی وقتلرینی سنکیچون دعایه صرف ایلیه‌لر حاضر جماعتدن مراد عشاقدر یعنی باده خانه محله‌سنه کذرایله تاکه صفوف عشاق اوقات خجسته‌لرینی سنك دعاکه

بال دوداقلر (پیر) قوجه (چه) نه (سود) فائده (کفتا) دیدی (با) للملابسة (بوسه) اوپمك (همزه) وحدتیه (شکرین) شکر کبی (ش) ضمیر (جوان) یکیت (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) بنه جانب حقه توجه ایله دیدم یارب تجده‌سنه لرنفس وهوا ایله وتعلق ماسوا ایله قلبی (کالحجارة اواشدقسوة) اولمش پیرغافل سالخورده یه سنك انبیا واولیاکك حیات بخش اولان کلمات قدسیهٔ لذیذه‌لرندن نه فائده واردر ایتدی بنم دادواحسانمده قابلیت شرط دکلدر ویرمکده بنم رحمتمدن قطع امید کار اهل ایمان دکلدر بنم موصوف بصفاتم اولان دوستلرم بنه بنم اذن واحسانمله اول نامستعد اولان پیرغافلی برنظر کیمیا ایله وبرلذات روحانیهٔ جذبهٔ خدا اعطا ایتمکله جوان بخت ایدرلر

﴿ کفتم که خواجه کی بسرحجله میرود * کفت آن زمان که مشتری ومه قران کنند ﴾

ایتدم که خواجه قچن کردك خانه جانبنه کیدر ایتدی اول زمانکه مشتری وماه قران ایدرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (خواجه) داماد (کی) قچن (با) للملابسة (سرحجله) کردك خانه (میرود) کیدر (کفت) دیدی (آن) اول (زمان) م (مشتری) بریلدزدر (مه) ای (قران) جمع (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ایتدم یارب بوغافل نامستعده بوقدر عطای لایحصالك اولنجه روزوشب راه عشقکده جان فدا ایدن مشتاق جمالك وعاشق وصالك سنك حرم قدسکه وحرم انسکه قچن واصل اولور ونه زمان داخل اولور الهام طریقیله ایتدی اول زمانکه نفسندن وماسوادن کلی تجرد ایله (واسجد واقترب) آیت جلیله‌سی سرنجه قلبا وقالبا بشرا شمره بزم جانمزه توجه وانقیاد ایله کندیلرین وصلت وقربته مستعد ایدرلر

﴿ کفتم دعای دولت تو ورد حافظست * کفت این دعا ملائکهٔ هفت آسمان کنند ﴾

ایتدم سنك دولتك دعاسی حافظك وردیدر ایتدی بو دعایی هفت آسمانك ملکلری ایدرلر (مفردات) (کفتم) ایتدم (دعا) م (دولت) م (تو) سن (ورد) م (حافظ) م (است) در (کفت) ایتدی (این) بو (دعا) م (ملائکه) م (هفت) یدی (آسمان) کوك (کنند) ایدرلر (معنای اشارتی) ایتدم یارب حافظك روزوشب وردی خاص اوجه الله اوله رق درکاه عزتکه دعا ونیازدر ایتدی هفت آسمانك ملائکه‌لری بویله بلاغرض ولاامید عرض دعا ایدرلر انکیچون دعالری مقبولدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ غلام نرکس مست تو تاجدارانند * خراب بادهٔ لعل تو هوشیارانند ﴾

سنك مست چشمك غلامی پادشاهلردر سنك لبك باده‌سنك خرابی هوشیارلردر (مفردات) (غلام) م (نرکس) چشمه مشبه به اولان چیچکدر (مست) م (تو) سن (تاجداران) تاج طوتیجیلر یعنی پادشاهلر (اند) ادات خبر جمعدر (خراب) م (باده) شراب (لعل) قرمزی جوهردر لبك مشبه بهیدر (تو) سن (هوشیاران)

صرف ایلیه‌لر (پنهان زحاسدان بخودم خوان که منعمان * خیری نهان برای خدا کنند) بخودم باحرف صله میم متکلم معنی جهتنده خوان صیغه‌سنه مقیددر ضمیر منصوب متصل معناسنه که حرف تعلیل منعمان مصراع ثانی‌یه مرهوندر منعمك جمعیدر افعال بابندن اسم فاعل صیغه‌سیدر صاحب نعمت معناسنه خیرنهان اضافتی موصوفك صفته اضافتیدر بی جوق زاء مفرده ابتدا ایچوندر برای ادات تخصیص برای خدا الله ایچون دیمکدر خیرنهان کنندك مقدم مفعول صریحیدر زبرای خدا خیره متعلقدر * محصول بیت * حاسدلردن بنی کندیکه مخفی دعوت ایله زیرا صاحب سعادت منعملر کزلی خیری الله ایچون چوق ایدرلر یعنی بنی وصلکه دعوت ایدرسك نهانی دعوت ایله حاسدلر آکاه اولمسون زیرا اصحاب خیرالله ایچون اشادکاری ایشی خلقدن پنهان ایدرلر که مبرور ومقبول اوله (حافظ دوام وصل میسر نمی شود * شاهان کم التفات بحال کدا کنند) حافظ منادی دوام وصل اضافتی مصدرك فاعله اضافتیدر معناده صفتك موصوفه اضافتیدر وصل دائم معناسنه نمی شود نفی استمرار ایچوندر مصراع ثانی ارسال مثل حکمنده درکم معنی جهتنده کنده مقیددر تقدیر کلام بحال کدا کم التفات کنند در سابقا برایکی یرده تنبیه اولنمشدر که کم بونك کبی مقامده محض عدمدن کنایتدر بحال التفاته متعلقدر * محصول بیت * ای حافظ وصل دائم میسر اولمزبلی شاهلر کدالره التفات ایلمزلر کم التفات ایدرلر یعنی دوام وصال التفات شاهه یعنی جانانه موصولدر جانانده کم التفات اولنجه دوام وصل میسر اولمز خواجه عدم استدامت وصالدن شکایت ایدر

مشاهدة الابرار بین التجلی والاستتار (وله ایضا) (شاهدان کر دلبری زین سان کنند * زاهد ازا رخنه در ایمان کنند) شاهدان الف ونونله جمع اولمش ذوی العقولدن اولدیغیچون شاهد لفظ مشترکدر بونك کبی یرلرده ملك معناسنه اولان معنادن مأخوذدر تشبیه طریقیله محبوبلر دیمکدر دلبریده یا مصدریه زینسان بونك کبی دیمکدر دلبری مقدم مفعولیدر کنندك درایمان مفعول فیهیدر * محصول بیت * اکر محبوبلر دلبرلکی وشیوه‌یی

بونك كبی ایلرلرسه یعنی بز حالا كور دیكمز كبی دلبرلك ودلفریبلك ایدرلرسه زاهدلرك ایماننه رخنه احداث ایدرلر یعنی دینلرینه وایمانلرینه خلل وضرر ویررلر حاصلی عبا دوزهاد هب عاشق اولوب رسوای عالم اولیسردر (هركجا آن شاخ نركس بشكفد ✿ كل رخانش دیده نركسدان كنند) شاخ نركسدن مراد بونده خواجه‌نك جانانیدر بشكفد باحرف تأكید شكفد فعل مضارع مفرد غائبدر كل رخان الف ونونله جمع اولمش ذوی العقولدن اولدیغیچون كل یكاقلیلر دیمكدر

شین ضمیر شاخ نركسه راجعدر نركسدان وقلمدان وسورمه‌دان كبی ظروف مكانیه‌دندر نركسلك دیمكدر یعنی نركس طوراجق یر كنندك مفعول اولیدر نركسدان مفعول ثانیسی ✿ محصول بیت ✿ هریرده كه بزم اول شاخ نركسمز آچیله یعنی جانانمز ظاهر اوله كل رخ محبوبلر دیده سنی اكا نركسدان ایدرلر یعنی كوزلرنده اكا ایدرلر حاصلی ناظر اولورلر كوزلرنده اول ثابت اولور شویله كه كوزلرندن كتمز (یار ماچون سازد آغاز سماع ✿ قدسیان از عرش دست افشان كنند) یارما اضافتی لامیه‌چون ادات تعلیل سازد فعل مضارع مفرد غائبدر ایلمك معناسنه آغاز سماع اضافتی مصدرك مفعوله اضافتی قبیلندندر سماعدن بونده مراد نغمه واوازدر رقص معناسنه دكلدر قدسیان الف ونونله جمع اولمش قدسینك جمعیدر یعنی ملائكه وارواح مقربین دست افشان كنندال قرصرلر دیمكدر دست كنندك مفعول اولی وافشان مفعول ثانیسی ✿ محصول بیت ✿ چونكه بزم جانانمز نغمه به وزمزمه یه آغاز ایلیه یعنی شروع ایلیه عرشدن قدسیلر ال قرصرلر واصول آهنك طوترلر یعنی شوق وذوقدن خالی اولمیوب جانانك نغمه‌سنه اویارلر (رونماید آفتاب دولت ✿ كرچو صحبت آینه رخشان كنند) نماید فعل مضارع مفرد غائبدر نمایدندن بونده متعدیدر كوسترر دیمكدر رو مقدم مفعولیدر آفتاب فاعلیدر دولته اضافتی بیانیه‌دن ودولتك تاء خطابه اضافتی لامیه در تا ضمیر معنی جهتنده نمایده مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه كراكردن مخففدر چو واو رسمیله ادات تشبیه در صحبت تامی معنی جهتنده آینه یه مقیددر مضاف الیه حذف فیله تقدیر كلام آینهٔ قلبت در رخشان صفت مشبهه دررخشیدندن

چونكه

بلدرامق معناسنه داللهٔ دردرخشیدنده اقتدر بو معنایه بلكه اول بوندن مخففدر آینه كنندك مفعول اولیدر رخشان مفعول ثانیسی وفاعلی جناب عزت كبریا در تعظیما جمع قلنمشدر ✿ محصول بیت ✿ سكا آفتاب دولت یعنی جانان ویا وصال جانان یوز كوسترر آینهٔ قلبكی عشق صیقلیله مجلا ایدرسین و پاك بین و پاك نظر اولورسین سكا محبوب حقیقی ومجازی میسر اولور (عاشقانرا برسر خود حكم نیست ✿ هرچه فرمان توباشد آن كنند) عاشقانرا را ادات تخصیص عاشقلرك دیمكدر سرخود اضافتی لامیه

عالملر (اند) درلر (معنای اشارتی) یارب صوری ومعنوی شاهان عالم سنك غنی عن العالمین اولان ذات بیچونكك بنده وفقرالریدر بوجهله دن سنك لذت شراب عشق ذاتیه كلك مست وخرابی مظهر توفیقك اولان عقل معاد صاحبلریدر

❊ كذار كن چوصبا بر بنفشه زار وببین ✿ كه ازتطاول زلفت چه سوكوارانند ❊

صبا كبی بنفشه لكه كذر ایله وكور كه سنك زلفك جورندن عجب یاسلولردر (مفردات) (كذاركن) اوغره (چو) مثل (صبا) باد صبا (بر) علی (بنفشه) بوبنی اكری برچیچك (زار) ادات مكان (ببین) كور (ز) من (تطاول) جور وشیوه (زلف) م (تا) خطابیه (چه) عجب (سوكوار) یاسلولر (اند) ادات جمع (معنای اشارتی) یارب باد صبالك بنفشه زاره اوغرامغله نیجه دماغلری معطر قیلدیغی كبی سنك مایهٔ سعادت اولان درد وغمكله دركاهكه نیازایله بوینی اكری مشتاق وخرابلریكه محضا رحمت وكرمكدن بنفشه زار كبی قلب محزونلرینه رتجلی یوروب دماغ جانلرینی ریح رحمان ایله معطر ایله وبنه رحمت نظریله نظر ایلیوب كوركه سنك تجلی صفاتك غلبه وشیوه‌سندن نه عجب غمناك وماتمزده ودیده نمناكلرده

❊ تراصبا ومرا آب دیده شد غماز ✿ وكرنه عاشق ومعشوق رازدارانند ❊

سكا صبا وبكا كوز یاشی غماز اولدی یوخسه عاشق ومعشوق رازطوتیجیلردر (مفردات) (ترا) سكا (مرا) بكا (آب) صو (دیده) كوز (شد) اولدی (غماز) م (وكرنه) یوخسه (عاشق) م (معشوق) م (رازداران) سرطوتیجیلر (اند) درلر (معنای اشارتی) یارب (كنت كنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) حدیث قدسیك سرنجه سنك ظهور كمال قدرتك مبتلای درد عشقك اولان قلبی محزونلر ذاتا وصفاتا تجلیات وفیوضاتكله هویدادر وعاشق غمناك اشك چشمندن رسوایدر یوخسه عاشق ومعشوق اسرار عشقك نامحرمه فاش اولمسنه راضی دكللردر

❊ نه من بران كل عارض غزل سرایم وبس ✿ كه عندلیب توازهرطرف هزارانند ❊

اول كل كبی لطیف عارض اوزره انجق بن غزل ایلمزم كه هرطرفدن سنك هزاران عندلیبك واردر (مفردات) (نه) نفی (من) بن (بر) علی (آن) اول (كل) م (عارض) یكاق (غزل سرا) غزل ایلیجی (م) بن (بس) انجق (كه) زیرا (عندلیب) بلبل (تو) سن (از) من (هرطرف) م (هزاران) بیكلر (اند) درلر (معنای اشارتی) یارب سنك درد عشقك غلبه‌سیله اول لطیف وبی نظیر ذات بیچونك اوصاف جمیله‌سین واسرارلدنیه‌سین غزل شكلنده ضروری فاش واظهار ایدن انجق بن دكلم سنك هرطرفده وهر یاسانده استطاعتنجه اوصاف جلیله‌ك واسرارلدنیه‌ك درد عشقكله بیان ایدر هزاران عندلیب مشتاقلرك واردر

❊ ززیر زلف دوتا چون كذر كنی بنكر ✿ كه ازیمین ویسارت چه بیقرارانند ❊

بر سرخود كندی باشنه دیمكدر برسرخود مقدم مفعولیدر حكم مصدر هرچه احاطهٔ افراد ایچوندر فرمان تو اضافتی لامیه باشد فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی هرچه‌یه ویافرمان تویه راجع ضمیر در انكده مشارالیهی هرچه ویا فرماندر وكنندك مقدم مفعولیدر ✿ محصول بیت ✿ عاشقلرك كندی باشنه حكمی یوقدر یعنی باشنه یورق دكل بلكه هرنسنه‌یه كه سنك فرمانك اوله اكی ایشلرلر حاصلی عاشقلر معشوقك محكومیدر كندی باشنه حاكم دكللردر وبالجمله مأمورلر درآمر دكللردر

(مردم چشمم بخون اغشته شد ✿ دركجا این ظلم برانسان كنند) مردم چشم اضافتلری لامیه‌لردر ومبتدا واغشته شد خبری بخون اغشته شده متعلق اغشته شد فارسیده اسم مفعولدر دركجادر بونده كجاده كی معنای ظرفیتی تأكید ایدر زیرا كجا ظروف مكانیه‌دندر عربیده این كبی پس ادات ظرفه محتاج دكل فافهم انسان بونده ایهام طریقیله مذكوردر یعنی بشره ومردم چشمه عرب انسان دیرلر عجم مردم دیدیكی كبی ✿ محصول بیت ✿ بنم كوزم بیكی قانه آلوده واغشته اولدی یعنی اولقدر كریه ایلدم كه چشمدن خون كلدی ومردم چشمی آلوده ایلدی پس بوظلمی انسانه نرده ونه مملكتده ایدرلر استفهام انكاری طریقیله این ظلم دیدیكی مردم چشمی خون آلوده ایلمكدر حاصلی مردم دیده‌سنی خون آلود ایلمك انسانیت دكل (ای جوان سروقد كویی بزن ✿ پیش ازان كز قامتت چوكان كنند) چو كاف سروقد اضافتی بیانیه درسر وقد واوك سكونیله وصف تركیبیدر سروبویلی دیمكدر كویی یاء ثانیه وحدت ویانكیر ایچوندر بزن باحرف تأكید زن فعل امر مخاطبدر پیش اوكدر قدام معناسنه ازان اصلنده از آن ایدی ایكی همزه بیله وصل‌له دوشمش اسم اشارت برمعهود وقته اشارت ایدر تقدیر كلام پیش از آن وقت دیمكدر كز اصلنده كه از ایدی كه حرف رابط صفت از ابتدا ایچوندر قامتت تاضمیر خطاب قامتك تایه اضافتی لامیه‌در چوكان جیم وكاف عجمیله در تعریب ایدوب صولجان دیرلر براوجی اكری دكنك دركشلر عصاسی كبی انكله اتاوزرنده طوب اوینی اوینارلر چوكان كنندك مقدم مفعولیدر باقیلر اكا متعلقدر ✿ محصول بیت ✿

ای سروبویلی یكیت بركوی اور یعنی برعمل صالح ایشله بوادا آرلرنده حسن عملدن كنایتدر اول وقتدن اول كه قامتكدن چوكان ایدرلر یعنی پیر اولوب قدك منحنی اولمزدن اول عبادت وطاعت ایله (پیش چشمم كمترست از قطره‌ ✿ آن حكایتها كه ازطوفان كنند) پیش چشم اضافتلری لامیه‌لردر قطرهٔ دهٔ یاوحدت ایچوندر ✿ محصول بیت ✿ بنم كوزم قتنده برقطره‌دن اكسكدر اول حكایتلر كه طوفان نوحدن ایدرلر یعنی طوفان نوح عظمتیله بنم كوزم یاشنه نسبت هیچ نسنه دكل

چونكه كذرایده سین ایكی قات زلفك التندن نظر ایله كه سنك یمین ویسارك نه قرارسزلر واردر (مفردات) (ز) من (زیر) الت (زلف) م (دوتا) ایكی قات (چون) چونكه (كذر) كچمك (كنی) ایده سین (بنكر) نظر ایله كه (از) من (یمین) صاغ (یسار) صول (ت) خطابیه (چه) نه (بیقراران) قرارسزلر (اند) درلر (معنای اشارتی) یارب سنك اسراراد نیه‌كی عقول ادراكندن عاجزلر ومتحیرلردر كوركه سنك جلال وجمالك والطاف وقهرك مظاهرلرندن هربرلری كرك اصحاب یمین وكرك اصحاب شمال مؤمن مسجدده وكافر كلیساده بوت قرشوسنده جمله‌سی سنی طلب اولوب سنك درد عشقكله بیقرارلردر

❊ نصیب ماست بهشت ای خداشناس برو ✿ كه مستحق كرامت كناهكارانند ❊

جنت بزم نصیبمزدر ای خداشناس یوری زیرا كرامت ومغفرته مستحق كناهكارلردر (مفردات) (نصیب) م (ما) بز (است) در (بهشت) جنت (خداشناس) خدا اكلیجی (برو) كیت (كه) زیرا (مستحق) لایق (كرامت) م (كناهكاران) كناهكارلر (اند) درلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان الله لا یغفر ان یشرك به ویغفر مادون ذلك) آیت جلیله‌سی سرنجه ای مؤمن عارف یوری معلومك اولسونكه بونجه طالبلرلراسندن كرك جنت معرفت الله وكرك جنت آخرت شرف ایمان سببیله ینه بزم نصیبمزدر زیرا كرامت ومغفرته مستحق اولان مؤمن كناهكارلردر

❊ بیا بمیكده وچهره ارغوانی كن ✿ مروبصومعه كانجا سیاه كارانند ❊

میخانه‌یه كل ویوزك ارغوانی ایله صومعه‌یه كتمه زیرا انده مرائی اولان سیاه كارلر واردر (مفردات) (بیا) كل (با) للملابسة (میكده) میخانه (چهره) یوز (ارغوان) معروف برقرمزی چیچكدر (یا) نسبیه (كن) ایله (مرو) كتمه (با) للملابسة (صومعه) عبادتخانه (كه) زیرا (انجا) انده (سیاه كاران) قاره ایشلولر (اند) واردرلر (معنای اشارتی) لكن ای مؤمن مجرد ایمانله اكتفا ایتمیوب ایمانكه عمل صالحی مقارن ایله وظاهر وباطن حجاب معاصیدن كندیكی پاك ایله جنت (اعدت للمتقین) دركل ای مؤمن ماسوی اللهی قلبدن اخراج ایدیجی شراب عشق خدایی نوش ایدوب عندالله وجاهت تحصیل ایله صادقین اولوب عوام متصوفه اولان صورت پرست اهل ریالر سمتنه اوغرامه كه انده (كالحجارة اواشد قسوة) سرنجه قلبكی قراردوب سنی رحمت حقدن بعید ایدیجی اعمال قبیحه‌لر واردر

❊ تو دستگیر شوای خضر پی خجسته كه من ✿ پیاده میروم وهمرهان سوارانند ❊

سن دستكیر اول ای مبارك ایزلو خضر كه بن پیاده كیدرم ورفقالرم سوارلردر (مفردات) (تو) سن (دستكیر) ال طوتیجی (شو) اول (ای خضر) م (پی) ایز (خجسته) مبارك (من) بن (پیاده) پیاده (میروم) كیدرم (همرهان) یولداشلر (سواران) بنكلر (اند) درلر (معنای اشارتی) ای مؤمن آكاه قرداش

دائما اعتراف عجز اوزره اولوب روحانيت اولياء اللهدن استمداد اوزره اولمغله پير طريقت حضورنده هزار ذل ايله نيازمند اولوب ديكه اى پير وحضرت رسول الله واى پير مقبول دركاه حضرت الله عشقنه بو عاصى وروى سياهه سن دستكير اولكه بن قصور ومعصيت سببيله راه حقده درمانده ومجروح وروى سياه اولمغله محل مرحمت اولدم طريق بولدا شلرم نزاهت وطهارتلرى سببيله قوت روحانيت بولوب اسب مرادلرينه سوار اولمشلردر

﴿ خلاص حافظ ازان زلف تابدار مباد ❁ كه بستكان كمند تو رستكار انند ﴾

اول تابدار زلفندن حافظ خلاص اولمسون زيرا سنك كمند كه باغلنمشلر قورتلمشلردر (مفردات) (خلاص) نجات (حافظ) م (از) من (آن) اول ((زلف) م (تابدار) شعله طوتيجى (مباد) اولمسون (كه) زيرا (بستكان) باغلنمشلر (كمند) باغ (تو) سن (رستكاراند) ايشى قورتلمشلردر (معناى اشارتى) يارب سنك منور عالم اولان اول تجليات صفاتك قيدندن حافظك كوكلى خلاص اولمسون زيرا سنك عشق ومحبتك كمند نه بغلنلر علاقهٔ ماسوادن قورتولوب سكا واصل اولمشلردر

﴿ زنقش چهرهٔ حافظ همى توان دانست ❁ كه ساكنان در دوست خاكسار انند ﴾

حافظك چهره سى نقشندن بيلك ممكندر دوست قپوسنك ساكنلرى حقيرلردر (مفردات) (ز) من (نقش) م (چهره) صورت (حافظ) م (همى) دائم (توان) ممكن (دانست) بيلك (كه) زيرا (ساكنان) م (در) قپو (دوست) م (خاكساراند) خاكسارلردر (معناى اشارتى) حافظك درددرونى زردرونندن بيلك ممكندر كه كرفتار عشق الهى اولنلر جمله خور وحقيرلردر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ سمن بويان غبار غم چو بنشينند بنشانند ❁ پرى رويان قرار از دل چو بستيزند بستانند ﴾

سمن رايحه اولر چونكه عاشق ايله اوتورهلر غم غبارنى انلردن تسكين وازاله ايدرلر پرى يوزلولر چونكه عناد ايدهلر دلدن قرارى الورلر (مفردات) (سمن بويان) بياض كل قوقولو محبوبلر (غبار) توز (غم) م (چو) چونكه (بنشينند) اوتورهلر (بنشانند) اوتوردرلر (پرى رويان) پرى يوزلولر (قرار) م (از) من (دل) كوكل (چو) چونكه (بستيزند) عناد ايدهلر (بستانند) الورلر (معناى اشارتى) (انى لاجد ريح الرحمن من قبل اليمن) حديث شريفى سرنجه روايح مسكدن اطيب اولان آثار تجليات رحمان خانهٔ قلبده ساكن اولهلر غم ماسوايى ازاله ايدرلر واول محبوب بى نظير اولان فيوضات ربانى بر كوكلده تمكن ايده اول كوكلدن قرارى الوب متحير وسرگردان ايدرلر

﴿ بفتراك جفا دلها چو بربندند بربندند ❁ ز زلف عنبرين جانها چو بفشانند بفشانند ﴾

جفا تركيسنه چونكه كوكل باغلاق استيهلر باغلرلر عنبرين زلفدن جانلرى چونكه

(عبد رخسار توكو تا عاشقان ❁ در وفايت جان خود قربان كنند) عبد رخسار اضافتى بيانيه وتويه اضافتى لاميهدر كو ادات استفهامدر قنى معناسنه عربيده اين كبى تا ادات تعليل عاشقان مصراع ثانى يه مرهوندر وفايت اضافتى لاميه جان خود اضافتى بويله در وكنندك مفعول اوليدر وثانيسى قرباندر * محصول بيت * سنك رخسارك بيرامى قنى كه عاشقلرك كندى جاننى سنك وفاكده قربان ايليهلر يعنى عبد رخسارك كوستر كه ديدارك هواسنده جان افشان ايليهلر (خوش برآ

از غصهاى دل كاهل راز ❁ عيش خوش در بوتهٔ هجران كنند) بعض نسخهده مصراع اول بويله واقعدر اصل كل وصاست ليكن اهل راز وبعضنده مصراع ثانى بويله واقعدر عيشهادر بوتهٔ هجران كنند برآمى كبدر بر حرفله برفعلدن الف مدوديله آى دن مخففدر كه امر مخاطبدر آيد كلك معناسنه بركلمهسنه مقارنتله چقمقدن تعبير ايدرلر بونده غصهدن چيق ديمكدر كاهل رازكه حرف تعليل اهل راز اضافتى لاميهدر ومصراع ثانى يه مرهوندر عيش خوش اضافتى بيانيهدر وبوتهٔ هجران اضافتى ده بويله در قيوجيلر التون وكش اريتدكلرى چوملكدر مرجه بوتقه ديرلر * محصول بيت * اى كوكل غصهدن چيق يعنى غم چكمه فراق جانانهدن زيرا اهل راز بوتهٔ هجرانده كوزل عيش وصفا ايدرلر حاصلى راز عشقه وسر محبته مطلع اولنلر وصلت ذوقنى فراقده وهجرانده ايدرلر يعنى فراقده مسرور ووصالده مهموم ومغموم درزيرا فراقك پايانى وصال ووصالك غايتى هجراندر (سر مكش حافظ زآه نيم شب ❁ تاچو صبحت آينه رخشان كنند) مكش نهى مخاطبدر سر مقدم مفعولى آه نيم شب اضافتى فى معناسنهدر نصف الليل آهندن ديمكدر تا حرف تعليل چوادات تشبيه صبحت ده تا خطاب معنى جهتنده آينه يه مقيددر تقدير كلام آينهٔ ذات درآينه كنندك مفعول اولى درخشان مفعول ثانيسى * محصول بيت * اى حافظ آه نيمشبدن باش چكمه يعنى آه ونالهدن اعراض ايلمه تاكه آينهٔ ذاتكى صبح كبى تابان ودرخشان ايليهلر حاصلى صبح صادق كبى قلبك صفا وضيا كسب ايليه بعض نسخهده مصراع ثانى بويله واقع اولمش كزپى آن مشكلات آسان كنند * كزپى ان كه حرف تعليل پى آردو صوك وباءجل معناسنه آسان قولاى معناسنه آن اشارتدر

آه نيمشبه محصول مصراع تاكه آه نيمشبدن صكره وياآه نيم شب ايچون مشكلى آسان ايليهلر يعنى مشكلنى سهولته علت اوله (وله ايضا) (كفتم كيم دهان ولبت كامران كنند ❁ كفتا بچشم هرچه تو كويى چنان كنند) بومنوال اوزره كلن شعره سؤال وجواب ديرلر علم بديعدن برصنعتدر كيم دهكى ميم متكلم معنى جهتندن كنندهمقيددر كى كندم تقديرندهكى قچن ديمكدر عربيده متى كبى كامران وصف تركيبيدر كام مراد دروران رانيدن مشتقدر مراد سوريجى ديمكدر كفتادهكى الف سؤالك

سلكمك استيه لر سلكرلر (مفردات) (با) للملابسة (فتراك) تركى (جفا) م (دلها) كوكللر (چو) چونكه (بربندند) بغليه لر (بفشانند) بغلرلر (ز) من (زلف) (عنبرين) عنبر (جانها) جانلر (چو) چونكه (بفشانند) سلكمك استيهلر (بربندند) سلكرلر (معناى اشارتى) دل عاشقى قرارده نشئهٔ الهى عشق اولان انوار تجليات ثابت اولدقجه (اشد البلاء على الانبياء بقدر عظم الولاء عظم البلاء) سرنجه اول محبوبان عشاق اولان جنود تجليات عاشق صادقى زنجير بلاى عشق ايله بغلاق استيهلر بغلرلر اول محبوب حقيقينك ريح رحمان ايله تعبير اولان تجليات صفات الهيه يه دل وجان عاشق مستغرق اولدقده افناء الهيه واصل اولمق ايچون بو جسد موهومهدن جانلرك خروجنى استيهلر اخراج ايدرلر

﴿ بعمرى يك نفس باما چو بنشينند وبرخيزند ❁ نهال شوق در خاطر چو برخيزند بنشانند ﴾

بر عمرده چونكه بزمله بر نفس اوتوره لر قالقرلر چونكه قالقهلر خاطرده شوق فدانى ديكرلر (مفردات) (با) للملابسة (عمر) م (يا) وحدتيه (يك) بر (نفس) م (باما) بزمله (چو) چونكه (بنشينند) اوتورهلر (برخيزند) قالقهلر (نهال) فدان (شوق) م (در) فى (خاطر) م (چو) چونكه (برخيزند) قالقهلر (بنشانند) ديكرلر (معناى اشارتى) (قلوب الاحرار بين التجلى والاستتار) سرنجه بر عمرده حاصل اولان تجليات محبوبلر بر وقت قلبده قرار ايدهلر ينه تيز وقت قالقرلر لكن قالقوب استتار ايتدكده قلبده شوق واضطراب نهالنى ديكرلر وعاشقى آتش اشتياق ايله يقارلر

﴿ ز چشم لعل رمانى چو ميخندند ميبارند ❁ ز رويم راز پنهانى چو مى بينند ميخوانند ﴾

چونكه خنده ايدهلر بنم چشممدن لعل رمانى ياغدررلر چونكه نظر ايدهلر بنم يوزمدن نهانى رازى اوقورلر (مفردات) (ز) من (چشم) كوز (م) بنم (لعل رمانى) يعنى قرمزى كوز ياشى (چو) چونكه (ميخندند) كولهلر (ميبارند) ياغدررلر (زرويم) يوزمدن (راز) سر (پنهان) كيزلو (چو) چونكه (مى بينند) كورهلر (ميخوانند) اوقورلر (معناى اشارتى) اول تجليات محبوبلرى ظهور ايتدكلرنده غلبهٔ شوقدن وكمال سروردن كوزمدن قانلى ياشلر ياغدررلر اول حالنده بكا احسان نظريله نظر ايدنلر يوزمدن اسرار نهانيمى وسرور قلبيمى اوقورلر واشكارا مشاهده ايدرلر

﴿ سرشك گوشه گيران را چو دريابند دريابند ❁ رخ مهر از سحر خيزان نگردانند اگر دانند ﴾

گوشه گيرلرك كوزى ياشنى چونكه ايرشمك استيهلر ايرشورلر سحرخيزلردن محبت يوزنى دوندرمزلر اگر حاللرينى بيلهلر (مفردات) (سرشك) كوز ياشى (گوشه گيران) عزلت ايديجيلر (را) ادات مفعول (چو) چونكه (دريابند) بولهلر وايرشمك استيهلر (دريابند) ايرشورلر (رخ) محبت يوزى (از) من (سحرخيزان) سحرده قالقيجيلر (نگردانند) دوندرمزلر (اگر دانند) بيلهلر (معناى اشارتى) اول محبوبلر خلوت نشين اولوب صدق محبت ايله كوز ياشى دوكن عاشقك حالنه ايرشمك استيهلر ايرشورلر ومطلع اولورلر باخصوص سحرخيز اولوب درد ايله مناجات

جوابنده واقع اولور اكثر جوابى سؤالدن تميز وتخصيص ايلمكيچون كلور بچشم بوبابى استعلا معناسنده استعمال ايدرلر * محصول بيت * جانانه ديدم كه قچن بنى دهان ولبك كامران ايدرلر يعنى مراد سوريجى ايدرلر جانان ديديكه كوزم اوزره بنده هرنه كه سن ديرسك انجلين ايلسونلر يعنى مرادك ويرسونلر بوبيتك قافيه سنده يعنى آخرنده واقع اولنلر كنند فعل مضارع امر غائب معناسنه محملدر (كفتم خراج مصر طلب ميكند لبت ❁ كفتا درين معامله كمتر زيان كنند)

خراج مصر اضافتى لاميهدركمتر زيان كنند يعنى هيچ زيان نمى كنند خراج بوردلغى قياسا وتخمينادر يعنى اراضىٔ مصردن خراج اننسه نقدر مال حاصل اولورسه اول مقدار طلب ايلرلر ديمكدر والا اراضىٔ مصر اكثر علمانك اتفاقيله صلحا فتح اولنمشدر نتكيم خطيب بغدادى تاريخنده مصرحدركه لبك اراضىٔ مصردن برمقدار ارض صانون الدى ووقف ايلدى وبعض علما روايت ايدرلركه امام شافعى حضرتلرينك مصرده ارض وقفى واردر پس بونقللر دلالت ايلركه اراضى مصر خراجى اوليه * محصول بيت * جانانه ديدمكه سنك لبك مصر خراجين طلب ايلر يعنى بربوسهيه مصر خراجين استر جانان ديديكه بومعاملهده زيان ايلرلر يعنى بربوسهسنه مصر خراجى مقدارى مال ويرنلر زيان ايلرلر (كفتم بنقطهٔ دهنت خود كه بردراه ❁ كفتا اين حكايتيست كه بانكته دان كنند * كفتم بنقطهٔ دهنت باحرف صله نقطهٔ دهنه اضافتى بيانيه ودهنك تا يه لاميه نقطهنك تعريفى رأس خط در يعنى چزينك اوجى خود لفظى بونك كبى يرلرده مقحمدر ضرورت وزنيچون كه بونده اسمدر كيم معناسنه بر دفعل ماضى مفرد غائب فاعلى كه يه راجع ضميردر ومفعولى راه در نكته دان اسم فاعلدر نده دقايق اشيايه عالم اولنه ديرلر بعض نسخهده خرده دان واقعدر دهانه نسبت بواولى در حاصلى ايكيسده وصف تركيبيدر دانايدندن * محصول بيت * جانانه ديدمكه دهانك نقطه سنه يعنى نقطهٔ موهوم كبى خرده دهانكه كيم يول الندى يعنى انى كيم بيلدى واكلادى جانان ديديكه بوبر حكايتدركه نكته دانلر ايله ايلر يعنى سنكله سويلشهجك دقيقهدكل زيرا سن بويله سوزلرى اكلازسن بونى اكلنه

حكيم طبيعتلى كيسه كرك حاصلى نقطهٔ موهوم بحثى دقايق حكمتدر بوندن سنك كبيلرله بحث اولمز بلكه بوندن بحث ايلهكه خرده دان كرك (كفتم صنم پرست مشو باصمد نشين ❁ كفتا بكوى عشق همين وهمان كنند * صنم پرست وصف تركيبيدر پرستيدندن صنمه يعنى بته طپيجى باصمد باءمع معناسنه نشين فعل امر مفرد مخاطبدر همين بو بنده وهمان انده ديمكدر زيراهم ادات مقارنتدر اسماء اشارته داخل اولمشدر * محصول بيت * ديدمكه صنم پرست اولمه صمدله اوتور

یعنی باطله مائل اولمه‌حقه مائل اول دیدیکه عشق محله سند ه بونید ه ایدرلر ابد ه یعنی اهـل عشق باننده هب حقدر
حاصلی (فاین ما تولوا فثم وجه‌الله دیمکدر (کنم هوای میکده غم می بردزدل * کفتـا خوش آن کسان که دلی شادمان کند)
میکده میخانه معناسنه‌در زیراکده ظروف مکانیه دندر بتکده وغمکده کبی بتخانه وغمخانه معناسنـه میبرد فعل مضارع مفرد غائب
ایلدرلر دیمکـدر فاعلی هوایه را جمع ضمیر و مفعولی غم وزدل اکا متعلق دلی باوحدت ایچوندر شاد مان
وشادان صفة مشبهه‌لردر فرحان معناسنه
سـونکن دیمکـدر * محصول بیت *
دیدمکه میخانه هواسی وآرزوسی کوکلدن
غمی کیدرر یعنی ازاله ایدر دیدی خوش
ولکیمـدر که برکوکل فرحناك ایلر یعنی
اصحاب میکده که پیرمغانلردر خوش حال
اولسـونکه انلرك صوبی کوکلاری شادار
وفرحان ایلر (کفتم شراب وخرقـه‌نه
آیین مذهبست * کفتـا این عمل مذهب
پیرمغان کنند) ایین مذهب اضافتی لامیه
در ایین رسم وعادت معناسـنه مذهبدن
بونده مراد دیندر ودیندن مراد دین
اسلامدر * محصول بیت * دیدمکـه
شراب وخرقه یعنی صوفیلغله باده نوشلق
دین اسـلامك رسمی وعادتی دکلدر
یعـنی مانعت ایچمـدر دیدیکـه
بو ایشی پیرمغـان مذهبنجه ایلرلر حاصلی
باده نوشـلق اهل سنته مخالف ایسه
پیرمغان مذهبنه مخالف دکل یعنی اهل
عشقه واصحاب مشربه مانع دکل (کفتم
زلعل نوش لبان پیر راچه سـود * کفتا
ببوسـهٔ شکرینش جوان کنند) لعلدن
مراد لبدر تشـبیه طریقیله نوش لبان
نوش لبك جمعیدر الف ونونله جمع اولدی
ذوی العقوله صفت اولد یغیچون تقدیری
دلبران نوشلباندر طاتلی دودقلیلر دیمکدر
صف ترکیبیدر ببوسـهٔ شکرینش
اضافتلری اولکیسی بیانیه وثانیسی لامیه‌در
با حرف نسبت واون حرف تأکید وشین
ضمیر پیره راجعدر نوشلبان کنندك فاعلی
وجوان مفعولی و ببوسـهٔ شکرینش کنند
متعلق * محصول بیت * دیدمکه نوش
لبلر لعلندن پیره نه فائده وار دیدیکه شکرلی
بوسـه‌لره انی جوان ایدرلر یعنی لبلری
شراب امدیروب پیری تازه جوان ایدرلر
(کفتم که خواجه کی بسر حجله میرود
* کفت آن زمان که مشـتری ومه قران
کند) بسر حجله با حرف صله متعمدر
تحسین لفظ ایچون حجـله اصلنده حالك
وجیك فتحلریله بونده ضرورت وزنیچون سکون جیله در کردك خانه‌یه دیرلر مشتری ومه قران کند خواجه حضرتلری بو نده
ضرورت وزنیچون اجـمال بیورمش والا منجمین قتنده ماه ذوالحـدینده یعنی برج جوزاده اولمق کرك وسـعدیله قران ایلمك
کرك که کردك سـاعتی مبارك اوله * محصول بیت * جانانه دیدمکه خواجه یعنی وزیر قوام الدینه وقت کردکه واردر دیدیکه
اول زمانکه مشتری ومه قران ایلرلر مشتری دیمکله خواجه‌دن ومه دیمکله اوله جکی خاتوندن کنایت ایدرلر وینه بونلرك اتصالیده

ایدن صـادقلردن محبت بوزن دوندرمزلر اکر حاللرینی بیله‌لر

﴿ دوای درد عاشق را کسی کو سهل پندارد * ز فکر آنان که در تدبیر درمانند درمانند ﴾

قنی برکیمسـه که عاشقك دردی دواسنی آسان ظن ایده فکرایله انلرکه درمان تدبیرنده‌درلر عاجز قالورلر (مفردات) (دوای) م (درد) م (عاشـق) م (را) ادات مفعول (کسی) برکیمسـه (کو) قنی (سـهل) آسـان (پندارد) ظن ایده (ز) من (فکر) م (آنانکه) انلرکه (در) فی (تدبیر) م (درمان) م (اند) ادات جمع (درمانند) عاجز قالورلر (معنای اشارتی) عاشقك دردرونی عالمده آسان کورر کیم واردر جمله‌نك معلومیدرکه درد عشق پك مشکلدر اول کیمسـه‌زکه بودرد عشقه درمان تدبیرن ایده‌لر عاجزدرلر زیرا بودرد عشقك افلاطون وجالینوس دواسنده عاجزدر بودرد عشقك طبیبی عشقدر وجمال یاردر

﴿ چو منصور از مراد آنانکه بردارند بردارند * کزین درد ا کر در بند درمانند درمانند ﴾

منصور کبی انلر یکه بردار ایتمك مرادایدملر بردار ایدرلر که بودرده اکر درمان فکرنده اوله‌لر عاجز قالورلر (مفردات) (چو) مثل (منصور) م (از) من (مراد) م (آنانکه) انلرکه (بردارند) بردار ایتمك استیه‌لر (بردارند) بردار ایدرلر (که) زیرا (با) للملابسة (این) بو (درد) م (اکر) م (در) فی (بند) فکر (درمان) دوا (اند) ادات جمع (درمانند) عاجز قالورلر (معنـای اشـارتی) درد عشقك ورای عقلده مشکل امر اولدیغن کورکه منصور حلاج کبی نیجه عاشقلری بردار ایتمك مراد ایدرلرسه بردار ایدرلر زیرا بعض عاشقك مراجی بویله قهر صورتنده عین لطفدر اکر بودرده درمان فکرنده اوله‌لر عاجز قالورلر زیرا مراد مراد محبوبدر

﴿ دران حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند * بدین درکاه حافظ را چو میخوانند میرانند ﴾

اول حضرته چونکه مشتاقلر نیاز کتوره انلر ناز کتورلر بو درکاهه حافظی چونکه اوقویه‌لر سـوررلر (مفردات) (در) فی (آن) اول (حضرت) محبوب (چو) چونکه (مشتاقان) مشتاقلر (نیاز) رجا (آرند) کتوره‌لر (ناز) م (آرند) کتوررلر (بدین) بو (درکاه) حضور (میخوانند) اوقورلر (میرانند) سوررلر (معنای اشارتی) مراد مرادمحبوب اولدیغن کورکه حضور محبوبده صدهزار درد و سوز شله مشتاقلر نیاز ایدرلر انلر استغنا ایدرلر بوعالی درکاهده حافظ کبی نیجه جکرزی یانق عاشقلری کاه اوقورلر کاه سوررلر وشیوه‌ایله ارادهٔ عاشق محو وفنا ایدوب اجق مراد محبوب قالمغله عاشق باقی بالله ایدرلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ شراب بی غش وساقیٔ خوش دو دام رهند * که زیرکان جهان از کمندشان نرهند ﴾

صافی شراب وخوب ساقی یولك ایکی طوزاغیدر که جهانك زیرکاری انلرك کمندندن قورتلمزلر (مفردات) (شراب) م (بی غش) صافی (ساقی) م (خوش) م (دو) ایکی (دام) طوزاق (ره) یول (اند) ادات جمع (زیرکان) عاقللر (جهان) م (از)

شرطدر ذکر اولنان کبی حاصلی بو بیتدن مقصود خواجه قوام الدینك تزوجندن سؤال وجوابدر (کفتم دعاء دولت تووزد
حافظست * کفت این دعا ملائك هفت آسمان کنند) بو بیتده اولان اضـافتلرهب لامیه‌لردر ودعانك دولته اضافتی مصدرك
مفعوله اضافتیدر * محصول بیت * دیدمکه سنك دولتکه دعا ایلمك حافظك وردیدر دیدیکه بودعایی یدی کوك ملائکه‌لری
ایلرلر یعنی بکا دعا بی همسان حافظ ایلمز بلکه ملـکلر وارواح قدس بیله ایلرلر (وله ایضا) (غلام نرکس مست تو تاجدارانند *
خراب بادهٔ لعل تو هوشیارانند) غلامك
نرکسـه اضافتی لامیه‌در ونرکسك مسته
بیانیه ومستك تویه لامیه تاجداران الف
ونونله جمع اولدی ذوی العقولدن کنایت
اولد یغیچون تاجدار وصف ترکیبیدر تاج
طوبجی یعنی تاج صاحبی پادشـاه قافیه‌نك
اخرنده واقع اولان نون ودال اسـتك
جمعیدر یعنی ادات خبر جمعیدر نرکس
مست چشمدن کنایه‌در تشـبیه طریقیله
خرابك باده‌یه اضـافتی لامیـه‌در وباده‌نك
لعله بیانیه ولعلك تویه لامیه‌در هوشیاران
الف ونونله جمـع اولدی شمدی بیـانی
اولنان کبی عقلی یاراولنلردیمکدر * محصول
بیت * سنك مستانه کوزك قولی پادشاهلردر
ذکر جزء اولوب ارادهٔ کل قبیلندندر یعنی پادشاهلر
سنك قولکدر سنك لبك باده‌سنك خرابی
عقلادر یعنی عقلا سنك لبك باده‌سـنك
اسیر کاریدر حاصلی دیوانه ومجنونلرکدر
تکرار مبتدا وخبر قبیلندندر (کذار کن
چو صبا بر بنفشه زار وبین * که از تطاول
زلفت چه سـوکوارانند) کذار کن کذار
اسمدر اوغرمه معناسنه وکن امر مخاطبدر
ایله معناسنه کذار ایله یعنی اوغره دیمکدر چو
ادات تشبیه‌در بنفشه زار بنفشه‌لق زار برشئك
کثرتندن تعبیر در کل زار ولاله زار کبی
بالدرسز نباتاتده مستعمل در واو حرف
عطف در صیغهٔ امری امره عطف
ایدرکه حرف بیان تطاول زلف اضافتی
لامیـه در بونده مبالغـه افاده ایدر
سوکواران اوسلوب سابق اوزره جمعدر
سوکوار وسوکدار سـینك ضمی وکاف
عجمینك سکونیله یاسـلی کیمسـه یعنی ماتم
زده صبا کبی بنفشه لغه اوغره دخی کورکه
سـنك زلفك ظلمندن وال اوزون لغندن نه
مصیبت لیلروماتم زده‌لردر زلفه ظلم اسنادی
مجاز در بنفشه زار اعتباریله حاصلی صبا
سنك زلفك دست درازلغندن بنفشه ماتم
لباسنه کیرمش (تراصبا و مرا آب دیده شد غماز * وکرنه عاشق ومعشوق رازداراند) تراسکا وسنك وکرنه الا معناسنه رازدار
وصف ترکیبیدر رازطوتیجی یعـنی راز صقلایجی معناسـنه * محصول بیت * سکا صبا وبکا کوز یاشی غماز اولدی یعنی سـنك
عشقکی صبا وبنم عشقمی کوزیاشی افشا ایلدی یوخسه عاشق ومعشوق رازدارلردر یعنی محبلر بنی افشـا ایلمزلر حاصلی صبا
حرمکه داخل اولمغـله وبنم کوزم یاشی اقمغـله حالمزی عالمـه اعلام ایلدیلر یوخسه بن وسن کیمسه یه عشقمزی فاش ایلمز ز

من (کند) م (شان) آنلر (نرهند) قورتلمزلر (معنای اشارتی) شراب عشق الهی ومرشـد دل آکاهی راه حقده قلب سالکی ماسوی اللهدن قطع ایدیجی ایکی دانه قید قوی معنویلردرکه جهانك تدبیرنده اولان عقل معاش صاحبلری اکر توفیق ربانی بونلره یار اولورزسه بعنایة الله تعالی ماسوادن منقطع اولوب بوقید معنویدن قورتلمزلر ودخی ماسوایه نظر ایده‌مزلر

﴿ من ارچه عاشقم ورند ومست ونامه سیاه * هزار شکر که یاران شهر بی کنهند ﴾

بن اکرچه عاشقم ورند ومست ونامه سیاهم خدایه بیك شکرکه شهرك دوستلری کناهسزدرلر (مفردات) (من) بن (ارچه) اکرچه (عاشقم) م (رند) لاابالی (مست) م (نامه) م (سیاه) م (هزار) بیك (شکر) م (یاران) م (شهر) م (بی کنهند) کناهسزدرلر (معنای اشارتی) ای سالك قرداش بن اکرچه عاشق یارم وبوعمه قیاقتم ومست خرابم ونامه سیاه برمجرمم لکن حضرت اللهه بیك شکر وثنالر اولسونکه کوکلم شهرینك یاران ومحبوبلری ماسوادن تجرد وانقطاع کلیله واصل الی الله اولان محبوبان خدا و پاکان درکاه کبریای رب الاعلالردر حضرت الله رحیمدن امیدم بودرکه درکاه معنویسنده واصل قیله زیرا (المرء مع من احب) دینلمشدر

﴿ قدم منه بخرابات جز بشرط ادب * که ساکنان درش محرمان پادشهند ﴾

ادب شرطنك غیریله میخانه‌یه قدم قومه زیرا انك قپوسنك ساکنلری پادشاهك محرملریدر (مفردات) (قدم) ایاق (منه) قومه (با) للملابسة (خرابات) میخانه (جز) غیر (با) للملابسة ((شرط) م (ادب) م (که) زیرا (ساکنان) م (در) قپو (ش) ضمیر (محرمان) محرملر (پادشاه) م (اند) درلر (معنای اشارتی) ای سالك میخانهٔ شراب عشق الهی اولان آستانهٔ مشایخ واهل اللهدن فیضیاب اولمقلغك شرطی (باخدا دیوانه باش وبا محمد باادب) سرنجه آداب شریعته وآداب طریقتـه مراعاتسز ایاق باصمـامقدر تا که بی ادبلك ایله رحمت حقدن ونظر اهل اللهدن محروم اولمیه‌سن زیرا اول میخانه‌نك قپوسنك ساکنلری پادشاه حقیقی اولان حضرت اللهك اسرار غیبیه‌سنك محرملریدر

﴿ جفا نه شیوهٔ درویشی است وراهروی * بیار باده که این سالکان نه مرد رهند ﴾

جفادر ویشلك وصوفیلك شیوه‌سی دکلدر شراب کتورکه بوسالکلر یول اری دکللردر (مفردات) (جفا) م (نه) نفی (شیوه) رسم (درویش) م (یا) مصدریه (است) در (راهرو) یول کیدیجی (یا) مصدریه (بیار) کتور (باده) م (این) بو (سالکان) م (نه) نفی (مرد) ار (ره) یول (اند) درلر (معنای اشارتی) جفا ورنجیده‌لك درویشلك وسالکلك رسمی وشیوه‌سی دکلدر زیرا بو بی ادبلك مشایخ واهل اللهه جفا ورنجیده‌لك ایتمکدر ای سالك صادق شراب عشق الهی نوش ایتکله وخدادن توفیق وادب طلب ایتکله ظاهرا وباطنا مؤدب اول یوخسه اداب

(نه من برآن کل عارض غزل سرایم و بس * که عند لیب تواز هرطرف هزاراند) کل عارض اضافتی بیانیه اضافت الی الموصوف قبیلندندر تقدیری عارض چون کل درغزل سرایم جائزدر که وصف ترکیب اوله وجائزدر که اسمله فعل مضارع اوله علی کل حال میم ضمیر متکلم در و بس واودن صکره بس لفظی واقع اولسه انجق یعنی فقط معناسنه که بونده حرف اضرابدر بل معناسنه عندلیب تو اضافتی لامیه هزاران بونده ایهام طریقیله مذکوردرز یرا هزارهم اعداددن بیك یعنی الف معناسنه وهم بلبل نوعنك برصنفنه دیرلر

* محصول بیت * اول کول کبی عارض اوزرینه همان بن غزل اوقوردکام بلکه هرطرفدن سنك نیجه بیك عندلیك وار در یعنی سنك مداحك بن دکلم انجق بلکه تمام عالم خلق مداحکدر (زز بر زلف دوتاچون کذرکنی بنکر * که از یمین و یسارچه بیقرار انند) زیرا ات یعنی تحت معناسنه زلف اضافتی لامیه زلفك دوتایه بیانیه تابونده قات معناسنه در دوتا ایکی قات دیمکدر چون ادات تعلیل کذر اسمدر کچمه معناسنه کی فعل مضارع مخاطبدر کذر ایله سن یعنی کچه سن بنکر فعل امر مخاطب نظرایله دیمکدر که حرف بیان بنکر یمین بونده صاغ جانب و یسار صول جانب جدر بونده مبالغه افاده ایدر * محصول بیت * ایکی قات زلفك التنده کذر ایدنجه نظرایله یعنی بانغز دن کذر ایدنجه ایکی قات زلفك التندن نظر ایله کورکه صاغدن وصولدن نه قرارسزلردر یعنی عشاق بیقرارلرك واردر زلفه نسبت یمیندن و یساردن بیقرارلر خوب واقع اولمش زیرا زلفی بیقرارلغله وصف ایدرلر (نصیب ماست بهشت ای خداشناس برو * که مستحق کرامت کناه کاراند) نصیب ما اضافتی لامیه ومقدم خبرو بهشت مؤخر مبتدا جنت بزم نصیبمزدر دیمکدر خداشناس دن مراد مدعیدر یعنی خدایی بیلدم واکلدم دین مرائی در برو کیت که حرف تعلیل مستحق کرامت اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ومبتدادر وکناه کاران خبر مبتدا کار فارسیده ادات فاعلدر ستمکار وجفاکار کبی ستمجی وجفاجی دیمکدر کاه اولورکه الفنی حذف ایدوب ستمکر وجفاکر دیرلر پروردکار وکردکا کافك فتحی ودالك سکونیله عملجی یعنی ایشجی معناسنه وقبلندندر * محصول بیت * جنت بزم

شربتنه واد باطریقنه رعایتی اولیان سالکلر یول اری دکللردر بلکه قطاع طریقلردر

☙ مکن که کوکبهٔ دلبری شکسته شود ❊ چو بندکان بکریزند وچاکران بجهند ❧

جفا ایله که دلبرلك کوکبه سی صنمش وزائل اولمش اولور چونکه بنده لرقاچه لر وخدمتکارلر فرار ایدهلر (مفردات) (مکن) ایله (که) زیرا (کوکبه) مرتبه (دلبر) م (یا) مصدریه (شکسته) صنمش (شود) اولور (چو) چونکه (بندکان) قوللر (بکریزند) قاچهلر (چاکران) خدمتکاران (بجهند) فرار ایدهلر (معنای اشارتی) ای سالك نظر اهل اللهده محبوبیت مرتبه سنده ایکن صادق اول ارنلره بی ادبلکله جفا ایله که دلبرلك ومحبوبلق مرتبه سندن ساقط اولور سـین انلرك قلوبندن ساقط اولان درکاه حقدن دخی مردود در انلر سندن فرار ایدن عبد عید آبقلر نیجه نظردن ساقط اولورسه بی ادب اولان جفا اهلی دخی نظر اهل اللهدن ساقطدر

☙ مبین حقیر کدایان عشق راکین قوم ❊ شهان بی کمر وخسروان بی کلهند ❧

عشق کدالرینی حقیر کورمه زیرا بو قوم مرصع کمرسز پادشاهلر ودومرصع تاجسز خسرولردر (مفردات) (مبین) کورمه (حقیر) م (کدایان) فقیرلر (عشق) م (را) ادات مفعول (ک) زیرا (این) بو (قوم) جماعت (شهان) پادشاهلر (بی) نفی (کمر) قوشاق (خسروان) شاهلر (بی) نفی (کلاه) تاج (اند) درلر (معنای اشارتی) ای سالك صادق اول حضرت اللهك عشقندن فقر اختیار ایله (الفقر فخری) سرینه مظهر اولان عشق الهی فقیرلرینی حقیر کورمه زیرا بو قوم طرف حقدن (اخرج الی الخلق بصفاتی) کلامیله مؤید ومتصرف عالم قباب عزتدن اولان پلاس ایچنده کیزلو تاج وکمرسز شاهان حقیقتلردر

☙ بهوش باش که هنکام باد استغنا ❊ هزار خرمن طاعت بنیم جو نخرند ❧

عقله اول زیرا استغنا یلی وقتنده بیك طاعت خرمنی یارم ارپه یه صاتون المزلر (مفردات) (یا) للملابسة (هوش) عقل (باش) اول (که) زیرا (هنکام) وقت (باد) یل (استغنا) م (هزار) بیك (خرمن) م (طاعت) م (بنیم) یارم (جو) ارپه (نخرند) المزلر (معنای اشارتی) ای زاهد سنده کثرت عباد تکه مغرور اولوب ذل نفس ایله محو وفقرله فانی فی الله باقی بالله اولمش شاهان حقیقتی خور کورمه عقلکی باشکه آل زیرا (جذبة من جذبات الرحمن توزی عمل الثقلین) سرنجه حضرت اللهك تجلی ذاتی نورینه استغراقله استغنالری وقتنده بونلر هزار طاعت خرمنی یارم ارپه یه صاتون المزلر

☙ غلام همت دردی کشان یکرنکم ❊ نه آن کروه که ازرق ردا ودل سیهند ❧

یکرنك درد کشلرك همتك غلامیم اول جماعتك همتك غلامی دکلکه کوك ردالو وقره کوکللولردر (مفرادت) (غلام) م (همت) م (درد کشان) شرابك طورتیسنی ایچنلر (یکرنك) بررنکلو (م) ن (نه) نفی (آن) اول (کروه) جماعت (ازرق) کوك (ردا) م (دل)

☙ کوکل ❧

نصیبمز درای خدایی بیلجی وارکیت زیرا احسانه و کرامته وغفرانه مستحق کناهکاردر یعنی کناه اولنجه عفو وغفران اولمز پس بز کناهکار اولدیغمزدن غفرانه لایقز وغفران سببیله مستحق جنتز (رو بمیکده وچهره ارغوانی کن * مرو بصومعه کانجا سیاهکاراند) چهره جیم عجمینك کسری وهانك سکونیله روی یعنی یوز معناسنه ارغوانی ده یانسبت ایچوندر ارغوانلی ایله حاصلی شراب ایچ یوزیکه حمرت کلسون که حرف تعلیل سیاهکاران کناه کاران معناسنه در بحسب لغت قراجیلر دیمکدر یعنی دفتر اعماللر بی کناهله

قرا ایچیلر معناسنه * محصول بیت * میخانه یه وار یوزیکی ارغوانلی ایله یعنی باده ایچمکیله یوزیکی قزارت وارمه صومعه یه که انده مرائی زراق کناه کارلروار در یعنی باده نوشلر رنك و بی ریادر اما صوفیلر مرائی وحیله کار در پس ساده دل رندلره قارش واهل زرق وریا صوفیلره قاتلمه (تو دستکیر شو ای خضر پی خجسته که من * پیاده می روم وهمرهان سوارنند) دستکیر وصف ترکیبیدر کیریدندن بحسب اللغت ال طوتیجی دیمکدر اما استعمالده معین ومعاون معناسنه

پی بونده این معناسنه درکه عربجه اثردیرلر خجسته قوتلی یعنی مبارك بوللی وابزلی خضر که حرف تعلیل من مصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * ای مبارك ازلی و بوللی خضر پیغمبر سن بکا معین ومعاون اول که بن پیاده کیده رم ویولداشلرم اتلیلردر یعنی ای خضر وصول جانانه ده سن بکا یار ویاور اول که بن بی تاب وتوان وبی زاد ومال وباقی عشاق صاحب اسباب واثقال وکیت واموال در حاصلی ذروهٔ وصلنه هر وجهله مالك وطریق وصاله کامل قدرتله سالکلردر (خلاص حافظ ازان زلف تابدار مباد * که بستکان کمند تو رستکاراند) خلاص حافظ اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر تابدار وصف ترکیبیدر تاب بونده بورم وقورم وبوکم معناسنه در کهزلفك وکاکلك وکیسوك اوصافندندر پس تابدار تاب طوتیجی یعنی زلفك مجعد دیمکدر که بستکان کمند تو اضافتلری لامیه لر دربستکان بسته نك جمعیدر باغلیلر دیمکدر رستکاران رسته کارك جمعیدر قورتلجیلر معناسنه کهاکا عربجه مفلح واهل فلاح دیرلر کار بونده ادات فاعلیجی معناسنه تکیم سابقا تحقیق اولنمشدر * محصول بیت * اول زلف تابداردن حافظ خلاص اولمسون یعنی دائما اول زلفده مقید ومحبوس اولسون خواجه التفات طریقیله بیورر زیرا سنك کمند عشقك بسته لری اهل فلاح ازاده لردر حاصلی مهر ومحبتکه وکمند زلفکه اسیر اولنلر حقیقتده احرار وازاده لردر پس حافظ اندن خلاص ایستمز بعض نسخه ده مخلص بنی بویله واقعدر (زنقش چهرهٔ حافظ همی توان دانست * که ساکنان در دوست خاکساراند) نقش چهرهٔ

کوکل (سیه) م (اند) درلر (معنای اشارتی) (اشد البلاء على الانبياء) سرنجه راه عشقده درد و بلا وهزاررنج وعنالر اختیار ایدوب صبغة الله ایله یکرنك اولان خانهٔ قلبی مظهر انوار تجلی اولان شاهان حقیقتك همتك غلامیم (تغییر الشکل لاجل الاکل) ایدن صوفیٔ زراق دل سیاه وریا وغرض فاسده له حال تباه قلبیزانلرك غلامی دکلم

☙ جناب عشق بلندست همتی حافظ ❊ که عاشقان ره بی همتان بخود ندهند ❧

عشق جنابی بلند در همت ایله حافظ زیرا عاشقلر کندیسنه همت ایتمزلره یول ویرمزلر (مفردات) (جناب) ذات (عشق) م (بلند) عالی (است) در (همت) م (یا) وحدتید (حافظ) م (که) زیرا (عاشقان) م (ره) یول (بی همتان) همتسزلر (بخود) کندنه (ندهند) ویرمزلر (معنای اشارتی) ای حافظ زهد وتقوای صوری یه الد انموب (علو الهمة من الایمان) سرنجه جان عزیزکی فدا ایدوب باعث وصلت الی الله اولان عشق عالی جنابنی تحصیله جد وسعی ایده سنکه اول شهان حقیقت اولان عاشقلر کندوسنه همتی عالی اولیان کیمسه یه راه عشقده یول ویرمزلر

☙ وله ایضا ❧

☙ چه مستیست ندانم که روبما آورد ❊ که بود ساقی واین باده ازکجا آورد ❧

بیلمزم نه مستلکدر که بزه یوز کتوردی ساقی کیم ایدی و بوباده یی قندن کتوردی (مفردات) (چه) نه (مست) م (یا) مصدریه (است) در (ندانم) بیلمم (رو) یوز (بما) بزه (آورد) کتوردی (که) کیم (بود) ایدی (ساقی) م (این) بو (باده) م (از) من (کجا) قنده (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بوورای عقل معنیده اولان نشئهٔ عشق الهی نه عجب مستلکدر که توفیق خدا ایله بزه ظهور ایتدی بوبزی لذت روحانیتله مست ومستغرق قلیجی ساقی کیم ایدی بکن وبوشراب عشق الهی قندن کتوردی یکن بواذتدن طاتمین عوام خلق بیلمشدر که (من لم یذق لم یعرف)

☙ چه راه میزند این مطرب مقام شناس ❊ که در میان غزل قول آشنا آورد ❧

نه عجب پرده چالار بو مقام شناس مطرب که غزل ارامنده آشنا سوزن کتوردی (مفردات) (چه) نه (راه) پرده (میزند) چالار (این) بو (مطرب) چالغیجی (مقام شناس) مقامدن اکلیجی (در) فی (میان) اورته (غزل) م (قول) سوز (آشنا) بیلش (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بو اسرار عشقه عوام محرم اولمدیغیچون اسرار طریقتی نامحرمدن ستر ایچون مقام شناس اولان مرشد کامل تعریضات وتلمیحات ایله رجب کوزل پرده ده ذکر ایلدیکه طرز غزلده وغیرك کلامی ضمننده آشنا کلامنی واسرار محبوبی کتوردی ومجلس عرفاده وجه معنایی خوش افاده ایلدی

☙ صبا بخوش خبری هدهد سلیمانست ❊ که مژدهٔ طرب ازکلشن سبا آورد ❧

حافظ اضافتلری لامیه لر درهیده ها تأکید افاده ایدرمی توان دانست بیلك ممکندر دیمك اولورکه حرف بیان ساکنان در دوست اضافتلری لامیه لردر خاکساران شول کیمسه لره دیرلرکه مصرك مجذوبلری کبی منزله لکده یا تورقالقار طپراقلیلر دیمکدر دیوانه لردن کنایتدر * محصول بیت * حافظك چهره سی نقشندن بیلك ممکندرکه دوستك قپوسی ساکنلری خاکسارلر در یعنی دیوانه لر ومجذوبلردر زیرا حافظده اوقپونك مجاورلرندندر وانده ده خاکسارلق نشانی وار

(سمن بو یان غبارغم چو بنشیند بنشانند * پری رویان قرار از دل چو بستیزند بستانند) سمن بو یان موصوف محذوفك صفتیدر محبوبان سمن بو یان دیمکدر الف ونونله جمع اولمش ذوی العقوله صفت اولدیغیچون وصف ترکیبی اقسامندندر سمن قوقیلیلر دیمکدر سمن آق کله دیرلر غبارغم اضافتی بیانیه در بنشانند فعل مضارع جمع غائبدر مشترك لفظدر اغاج دیکمك وبر کیمسه یی بر خدمت اوزرینه دیکمك یعنی نصب ایلك وآتشی سوندرمك وتوزی اوتورتمق یعنی

تسکین ایلك بونده مراد معنای اخیردر پری رویانده موصوف محذوفك صفتیدر غبارغم بنشانندك مقدم مفعولی سمن بو یانه راجعدر ضمیر فاعلی وقرار بستانندك مفعولی وپری رویانه راجع ضمیر فاعلی چوادات علت بستیزند باحرف تأکید ستیزند فعل مضارع جمع غائبدر عناد ایلیه لر دیمکدر بستانند بستیزند کبیدر قاعده ده * محصول بیت * سمن بو محبوبلر چونکه عشاقله اوتوروب غم توزینی اوتوردیرلر یعنی کوکللردن غمی ازاله ایدرلر پری رو محبوبلردخی مراد ایدنجه کوکلدن قراری الورلر یعنی قصد ایدنجه عشاقك دلنده قرار قومزلر الورلر (بفتراك جفا دلها چو بربندند بربندند * ززلف عنبرین جانها چو بفشانند بفشانند) بفتراك باحرف استعانت فتراك ترکی یه دیرلر جفایه اضافتی بیانیه در بفتراك ایکنجی بر بنده متعلقدر ودلها انك مفعول صریحیدر زلف عنبرین اضافتی بیانیه یا نسبت ونون تأکید ایچوندر عنبرلی زلف یعنی زلف معنبر چو تعلیل ایچوندر بفشانند بیت اولده مذکور اولان کبیدر ایکی بفشانندك قاعده سی وترتیبی یعنی ززلف عنبرین ایکی بفشانند متعلقدر وجانها انك مفعول صریحیدر حاصلی بو بیت تعقید قبیلندن واقع اولمشدر او جهتدر که چوق کیمسه معناسنده خطا ایدر * محصول بیت * چونکه جفا فتراکنه بند ایدرلر کوکللری اول فتراکله بند ایدرلر زلف عنبرین بندندن جانلری سلکرلر چونکه زلف عنبرینی سلکرلر (بعمری یکنفس باما چو بنشینند برخیزند * نهال شوق در خاطر چو برخیزند بنشانند) بعمری باحرف ظرفیت ویاحرف وحدت برعمرده یعنی برزمانده دیمکدر نهال شوق اضافتی بیانیه بنشانند فعل مضارع جمع غائبدر فاعلی بیت اولده مذکور اولان سمن بو زدر ومفعول نهال شوقدر بو نشانندن مراد اغاج دیکمکدر * محصول بیت * برزمانده که بزمله بردم وبرنفس اوتورالر قالقارلر یعنی اکلنیوب فوری قالقارلر یعنی قالقنجك خاطرمزه شوق نهالنی دیکرلر یعنی کوکلمزه شوق واشتیاق فدانی دیکرلر حاصلی کوکلمزه سوز وکداز براغورلر (زچشم لعل رمانی چو می خندند میبارند * زروبم راز پنهانی چومی بینند میخوانند) لعل رمانی اضافتی بیانیه در رمانك

صبا خوش خبر لکده سلیمان هدهدیدر که سبا کلشنندن سرور مژده سین کتوردی (مفردات) (صبا) م (با) للملابسة (خوش) م (خبر) م (یا) مصدریه (هدهد) م (سلیمان) م (است) در (مژده) م (طرب) شرق وسرور (از) من (کلشن) کل بری (سبا) شهر بلقیس (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) اول مرشد کامل کال تقدسده اولان جناب قدس الهیدن اسرار لدنیه واحوال لطاف معنویه خبرین طالب حقه وسیله اولوب خوش افاده ایتکلکده سلیمان علیه السلامك هدهدی کبیدر که سبای کلشن غیب الغیب الهیدن فیوضات ربانیه وسنوحات روایح ریح رحمانیله دماغ جانه شوق وسرور جمال محبوب لایزالی روایح مسکیه سی اثرین ومژده سین کتوردی

﴿ تو نیز باده بچنك آر وراه صحرا کیر * که مرغ نغمه سرا ساز خوش نوا آورد ﴾

سندخی باده اله کتور وصحرا یولنی طوت که نغمه ترنم ایدیجی مرغ لطیف صدالو ساز کتوردی (مفردات) (تو) سن (نیز) دخی (باده) شراب (بچنك) اله (آر) کتور (راه) یول (صحرا) م (کیر) طوت (که) زیرا (مرغ) قوش (نغمه سرا) نغمه ترنم ایدیجی (ساز) دوزن (خوش نوا) لطیف صدالو (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) ای سالك بروحانیت صاحبی شیخ کامله تسلیم وتبعیت ایله سندخی برعشق ومحبت شرابنی اله کتور وماسوی اللهدن تجرید ایله صحرای عشق یولنی طوت زیرا وارث محمدی اولان شیخ کامل هر برطالبك استعدادینجه احکام شریعتی واسرار طریقتی واحوال حقیقتی ادا وبیان ایدر خوش دوزن ولطایف امر مستحسن کتوردی

﴿ رسیدن کل ونسرین بخیر وخوبی باد * بنفشه شاد وکش آمد سمن صفا آورد ﴾

کل ونسرینك ایرشمسی خیر وخوبلقله اولسون بنفشه شاد وکوزل کلدی سمن صفا کتوردی (مفردات) (رسیدن) ایرشمك (کل) م (نسرین) بیاض کل (با) للملابسة (خیر) م (خوب) لطیف (یا) مصدریه (باد) اولسون (بنفشه) م (شاد) مسرور (کش) کوزل (آمد) کلدی (سمن) یاسمن (صفا) م (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) اول بزه شریعت وطریقت وحقیقتك اسرارین بیان ایدیجی وکل ونسرین کبی محبوب درکاه خدا اولان شیخ کامله بزم منعم ومحسنمز درحق سبحانه وتعالی اول مرتبهٔ عالیسنده خیر ایله والطاف محبوبیت ایله ثابت قدم قیلسون زیرا انك ارشادی یوزندن آلوده اتکاه منکسر البال اولمش بنفشه کبی بونی اکری طالب شاد وکوزل حال کلدی ویاسمن کبی قلبی صاف وبیاض اولان مرید صادق صفای روحانیت کتوردی

﴿ دلا چو غنچه شکایت زکار بسته مکن * که باد صبح نسیم کره کشا آورد ﴾

ای کوکل غنچه کبی باغلنمش ایشدن شکایت ایله که صباح یلی کره اچیجی رایحه کتوردی (مفردات) (دلا) ای کوکل (چو) مثل (غنچه) م (شکایت) م

ضمی ومیمك تشدیدیله اناره دیرلر یاسی حرف نسبتدر لعل رمانی شول لعلدرکه حمرتده انار دانه سنه مشابه اوله بونده مراد اشكك سرخدر میبارند فعل مضارع غائبدر لازمله متعدی ماینده مشترکدر بونده متعدی واقعدر یاغدیررلر دیمکدر راز پنهانی اضافتی بیانیه در یاحرف نسبتدر * محصول بیت * پری رولر چونکه کوله لر یعنی کولنجه کوزمدن لعل رمانی کبی قانلی یاش یاغدیررلر ویوزمدن کزلی رازاوقورلر چونکه کوره لر یعنی یوزمی کورنجه راز نهانی یوزمدن اوقورلر

حاصلی عشق نهانمی بکزم صاری سندن اکلر وواقف اولوب اوقورلر (سرشك کوشه کیرانرا چو در یابند در یابند * رخ از مهر سحرخیزان نکردانند اکردانند) سرشك بونده کوزیاشیدر کوشه کیران وصف ترکیبیدر کیریدندن کوشه طوتنجیلر یعنی منزوی کوشه نشینلر را ادات تخصیص سرشکك کوشه کیرانه اضافتی لامیه در یابند در لفظیله اولدقده مشترکدر ایکی معنی ماینده اکلق وتدارك ایلك تنکیم باقافیه سنده واقعدر (بیت) مهل که عمر به بیهوده بکذرد حافظ * بکوش وحاصلی عمر عزیز را دریاب دریاب * تدارك ایله دیمکدر پس بونده اولکی دریابند اکلق وایکنجی تدارك معناسنه در رخ مهر اضافتی بیانیه مهردن بونده محبت مراددر سحرخیز وصف ترکیبیدر خیزیدندن سحر قالقیجیلر یعنی اهل تهجد نکردانند فعل مضارع جمع نفی مستقبل دوندرمزلر دیمکدر اکردانند یعنی اهل تهجد اولدیغی بیلورلر سه * محصول بیت * کوشه کیرلك یعنی اهل عزلت عاشقلرك سرشکنی که اکلیه لر یعنی کریان ونالان اولدقلرین بیله لر احوالنی تدارك ایدرلر وسحرخیزلك یعنی اهل تهجد عاشقلرك ویااهل محبت عاشقلرك محبتندن دوندرمزلر اکر کندیلرینه محبتلرین بیله لر (دوای درد عشق راکسی کو سهل پندارد * زفکر انان که در تدبیر درمانند درمانند) دوای درد اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ودردك عشقه اضافتی لامیه در را ادات تخصیص کو اصلنده که اوایدی که حرف بیاندر او ضمیر مرفوع منفصل کمسی یه راجعدر سهل قولای دیمکدر پندارد فعل مضارع مفرد غائب صانور یعنی ظن ایلر معناسنه در ماند اولکی درمانده درمان علاج معناسنه ونون

(ز) من (کار) ایش (بسته) باغلنمش (مکن) ایله (باد) یل (صبح) م (نسیم) رایحه (کره کشا) دوکم اچیجی (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) ای کوکل سابقا شیخ کاملده اولدیغه انقباض قلبدن وغین وحجابله غنچه کبی دورلمش وباغلنمش ایشدن شکایت وخوف ایله زیرا بر محلدن برآخر محله ازهارك رایحهٔ لطیفه سین کتورن صبا یلی کبی وسیله اولان شیخ کامل عقدهٔ قلبی کشاد ایدیجی رایحهٔ ریح رحمان وسانحهٔ فیوضات یزدان کتوردی ونظر وهمتله طالبی مقصوده یتوردی

﴿ علاج ضعف دل ما کرشمهٔ ساقیست * برآر سر که طبیب آمد ودوا آورد ﴾

بزم کوکلمز ضعفنك علاجی ساقینك کوز اوجیله نظریدر باشك قالدر که طبیب کلدی ودوا کتوردی (مفردات) (علاج) م (ضعف) م (دل) کوکل (ما) بز (کرشمه) کوز اوجیله نظر در (ساقی) م (است) در (بر) یوقاری (آر) کتور (سر) باش (طبیب) م (آمد) کلدی (دوا) م (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بزم تعلق ماسوا ایله پریشان اولمش واشتیاق ودرد الهیله عاجز ودرمانده قالمش ضعیف کوکلمزك علاجی ساقی شراب عشق الهی اولان شیخ کاملك کوز اوجیله نظریدر ای کوکل بو سفلی عالمدن قطع نظر ایله وامید وهمت ایله باشکی اعلایه قالدر که وارث محمدی اولان طبیب الهی کلدی وبزم درد عزه دوا کتوردی

﴿ مرید پیر مغانم زمن مرنج ای شیخ * چرا که وعده تو کردی واو بجا آورد ﴾

پیر مغانك مریدی یم بندن اینجنمه ای شیخ نیچون زیرا سن وعده ایلدك واول یرینه کتوردی (مفردات) (مرید) م (پیر مغان) پاپاس (ز) من (من) بن (مرنج) اینجنمه (ای شیخ) م (چرا) نیچون (وعده) م (تو) سن (کردی) ایلدك (او) ضمیر (بجا) یرینه (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بحمدالله که اسرار فقر محمدیه یه واصل ومتصرف عالم اولمش پیر حقیقتك مریدی یم ای شیخ صوری بندن اینجنمه نیچون زیرا سن برفوری وعدهٔ موهوم ایلدك واول پیر حقیقت وعده سین یرینه کتوردی

﴿ بتنك چشمی آن ترك لشکری نازم * که حمله برمن درویش یك قبا آورد ﴾

اول عسکری محبوبك حرصنه کوزه نه یم وقربان اولهیم که بن یك قبا درویشه حمله کتوردی (مفردات) (با) للملابسة (تنك چشم) حریص (آن) اول (ترك) محبوب (لشکری) م (نازم) کوزه نه یم (که) زیرا (بر) علی (من) بن (درویش) فقیر (یك) بر (قبا) قفتان (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) اول جنود للهدن اولوب استعیذ بالله (لقد جاءکم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم بالمؤمنین رؤف رحیم) آیت جلیله سی سرنجه کمال شفقت ومرحمتدن جمله ناسك صلاح حالنه وسعادتنه حریص اولان پیر کامل

ودال ادات خبر یعنی استك جمعی وایکنجی درمانند فعل مضارع جمع غائب درماندن مشتق عاجز قالور معناسنه زفکر بو عبارت سحر حلال قبیلندن واقعدر پنداره تعلیقده جائزمابعد ینه ده تدبیر درمان اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * عاشق دردینك دواسنی قوت فکریه ایله قولای ظن ایلین وقوت فکریه شونلر که تدبیر درمانده عاجز قالورلر یعنی قوت متخیله ایله آسان ظن ایلین وقوت متخیله ایله درمانه سعی ایلیلر دوا سنده ودرمانده عاجز قالورلر یعنی عقلاء وفکرله

بو مرض تشخیص اولمز که اکا فکرله علاج اوله حاصلی ابن سینا قانوننده بو مرضه درمان بولنمز وجائزدرکه بونده کو مفرد اوله قنی معناسنه برکه تقدیرله یعنی کیمسه‌کو که سهل پندارد * محصول مصراع * عاشق دردینك دواسنی یعنی عاشقك دردینه دوایی قنی برکیمسه که قولای صانور استفهام انکاری طریقیله (چو منصوران مراد انان که بردارند بردارند * که بااین درد اکردر بندر مانند در مانند) بو بیتك وبیت سابقك قافیه لری بر اولدیغندن معلوم اولورکه

برسنك قافیه سنده سهو واقع اولمش اما نسخه لر جمیعا بووضع اوزره متفقدر بلا تغییر ولا تبدیل والعلم عند الله منصوراندن مراد منصور وانك امثالیدر یعنی الوهیت دعواسنی ایدنلر که حرف رابط صفت ویا حرف بیان اولیکی بردارند دار اوزره دیرلر دیمکدر یعنی طریق محبتده آصیلانلر مناسبنه وایکنجی بردارند مراده متعلقدر مرادلرین آلدیررلر یعنی تحصیل مراد ایدرلر دیمکدر * محصول بیت * طریق عشق ومحبتدن انلر مرادلرین آلدیررلر یعنی اولرلر که منصور کبی دارده درلر یعنی منصور کبی جانانه‌دن بهره ومرادین انلر الورلر که طریق مهر ومحبتده اصیلمقدن وباصلمقدن بی پروا اوله لر یعنی جانان یولنه جان وباش فدا ایلیه لر که اکر بودرد عشقله درمان قیدنده اولورلرسه عاجز قالورلر حاصلی طریق عشقده دردلیلك مقبولدر یعنی دردلك دکل وبعض نسخه ده مصراع اول بویله واقعدر (چو منصوراز مراد انان که بردارند بردارند) ایکنجی بردارنده کی منصور کبی دارده درلر یعنی مراد بندن قالده منند وبهره دارلر انلر درکه منصور کبی جان وباشدن بی پروا اکجه حاصلی طریق عشقده جانه وباشه قالمیه (دران حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند * برین درکاه حافظ راچو میخوانند میرانند) آن حضرت دیو اشارت ایلدیکی درکاه حضرت حقدر نیاز عرض حاجت دیرلر وناز فخر معناسنه این درکاه دیو اشارت بیوردیکی درکاه جانانده میخوانند دعوت ایده لر میرانند لفظ مشترکدر سوررلر واولدررلر ما بینده میریدن فعل لازمدر اولمك معناسنه مردن کبی میرانند الف ونون زیاده سیله متعدی اولور نتکیم سابقا بیان اولندی پس بونده اشتراك اوزره معنی ویرمك صحیحدر یعنی سورمك واولدرمك * محصول بیت * درکاه حضرت حقده چونکه عاشقان مشتاقان عرض حاجت ایدرلر انلر ناز واستغنا ایدرلر یعنی قوت اشتیاقلرینی امتحان ایچون ناز واستغنا کوسترلر درکاه جانانه ده حافظی چونکه دعوت ایدرلر قوت عشق ومحبتنی تجربه ایچون سوررلر یعنی محبتده ثبوتنی امتحان واختبار ایلمکیچون دعوت ایدنجه قهرا سوررلر یاخود معنی بویله اوله بو درکاهده حافظی چونکه دعوت ایدرلر قهرله جفایله اولدررلر یعنی استغنایله

محبوبك حرمنه قربان اوله جکه بوینی بك قبا عاجز ومحتاج ودرویش بی نوایه حمله کتوروب نظر وهمتله بنی عبادالله ایچنه ادخال ایتشدر

﴿ فلك غلامی حافظ کنون بطوع کند * که التجا بدر دولت شما آورد ﴾

فلك حافظك قوللغنی شمدی اختیار ایلر زیرا التجاینی سزك دولتکز قپوسنه کتوردی (مفردات) (فلك) م (غلام) م (حافظ) م (کنون) شمدی (با) للملابسة (طوع) اختیار (کند) ایدر (که) زیرا (التجا) رجا (با) للملابسة (در) قپو (دولت) م (شما) سز (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بحمدالله نظر اهل الله ایله حافظ (فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) سرینجه عبادالله ایچنه داخل اولوب شمدی علویات وسفلیاتنده تصرف ایدر زیرا التجاینی ایجق سزك درکاهکزه کتوروب سزك غیریدن فارغ اولمشدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ حسب حالی ننوشتی وشد ایامی چند * محرمی کوکه فرستم بتو پیغامی چند ﴾

برحسب حال یازمدك وبرنیجه ایام اولدی قنی بر محرم که سکا برقاچ خبر کوندرم (مفردات) (حسب حال) م (ننوشتی) یازمدك (شد) اولدی (ایامی) کونلر (چند) نیجه (محرم) م (یا) وحدتیه (کوکه) قنیکه (فرستم) کوندرم (بتو) سکا (پیغام) خبر (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) یارب نه عجب سنك راه محبتکده برنیجه ایام اولدی واقع حالم لوح دله نقش والهامله (من عرف نفسه فقد عرف ربه) سرینجه بکا نفسم حالن بیلدیروب معرفت ذاتك سرینه بنی ایرکورمدك وسیله ایدهجك بر پیر کامل محرم اسرارك دخی یلمم که حال پریشانم اصلاحنی سندن دیلیوب همتله بزی سنك معرفتکه واصل ایلیه

﴿ مابدان مقصد عالی نتوانیم رسید * هم مکر پیش نهد لطف شما کامی چند ﴾

بز اول عالی مقصده ایرشمکه قادر دکلز هم مکر سزك لطفکز برقاچ ادیم ایلرو قویه (مفردات) (ما) بز (بدان) اول (مقصد) م (عالی) م (نتوانیم) قادر دکلز (رسید) ایرشمکه (هم مکر) م (پیش) ایلرو (نهد) قویه (لطف) م (شما) سز (کام) ادیم (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) یارب بز بر پیر کاملسز اول مقصد عالی اولان معرفت الاهیه خود بخودانه ایرشمکه قادر دکلز مکر سزك لطف وتوفیقکز بزه زیاده قریب اولوب معین ویولداش اوله

﴿ چون می ازخم بسبو رفت وکل افکند نقاب * فرصت عیش نکه دارو بزن جامی چند ﴾

چونکه شراب کوپدن دستیه کندی وکل نقابنی براقدی عیش فرصتنی صاقله وبرقاچ جام اور (مفردات) (چون) چونکه (می) شراب (از) من (خم) کوپ (سبو) دستی (رفت) کندی (کل) م (افکند) براقدی (نقاب) پرده (فرصت) م (عیش) م (نکه) حفظ (دار) طوت (زن) اور (جام) قدح (با) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) چونکه شراب عشق الهی توفیق

هلاك ایدرلر بعض نسخه ده میخوانند برنده می بینند واقعدر یعنی چون می بینند میرانند بو معنی جهتدن ملایم رکدر اولکیدن (وله ایضا) (شراب بی غش وساقی خوش دودام رهند * که زیرکان جهان ازکند شان نرهند) شراب بی غش اضافتی بیانیه درغش برنده شینك تخفیفله در ضرورت وزن ایچون اما اصلنده شدددر غش بغش دن یعنی نصر بابندن مضاعفدر مصدری غشاش کاور غینك کسریله غش ده اصلنده غینك کسریله در اما عجم فتحله اوقورلر

چرك معناسنه دربی غش چرکسز دیمکدر واو حرف عطف ساقی خوش اضافتی ده بیانیه در دودام رهند اضافتی لامیه در شراب مبتدا ودودام رهند خبری که حرف رابط صفت زیرکان الف ونونله جمع اولمش ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیر کلام مردان زیرکاندر جهانه اضافتی لامیه درکند شان اضافتیده لامیه در لغت عجمده مضاف اولان الفاظ مکسور اوقنور اما ضمائره مضاف اولان مفتوح اوقنور پس بونده کندك دالی مفتوح اوقنمق کرکدر شانده الف ونون ادات جمعدر زیرا ضمائر عجم الف ونونله جمع اولور عمرتان باد ومراد ای ساقیان بزم جم بیتنده تحقیق سبق ایلدی ازکند شان نرهند متعلقدر نرهند فعل نفی مستقبل رهندن قورتلمزلر دیمکدر * محصول بیت * چرکسز شراب یعنی باده صافی وخالص وکوزل ساقی ایکی یول طوزاغیدرکه جهانك ذکیلری وزیرکاری انلرك کمندندن قورتلمز یعنی می ومحبوب جمیع امور ومصالحدن کشی بی عوق ایدر حتی مشایخك چوغی ایاکم والمردان دیو صوفیلره نصیحت ایدرمش یعنی صاقینك صقالسزلردن دیمکدر شرابك خود حرمتی نصله ثابتدر اکرانده ایلاك اولماسه حرام اولمزدی نص شریفدن قطع نظر برامزاغی زیاده مشاهده در که آدمك عقلنی الوب دیوانه ایدر جنون خود رمشوم حالدر بو غزلك قافیه سنده واقع اولان نون ودال ادات خبر اولان استك جمعیدر الا زهند ده وباقی افعال فعل مضارع جمع غائب علامتیدر تاملاندر (من ارچه عاشقم ورند ومست ونامه سیاه * هزار شکر که یاران شهر بی کنهند) نامه سیاه کناهکاردن کنایه‌در یعنی نامهٔ اعمالی کناه یازیسیله قرالمش یاران شهر اضافتی لامیه‌در * محصول بیت * اکرچه بن عاشق وباده نوش ومست وکنه کارم امابك شکر که همشهری یولداشلریمز بی کناهلردر خواجه نك مرادی تعریض طریقیله همشهری یارانی بوصفتلرله متصف قیلمقدر (قدم منه بخرابات جز بشرط ادب * که ساکنان درش محرمان پادشهند) منه فعل نهی مفرد مخاطبدر قومه دیمکدر قدم مقدم مفعولیدر بخرابات اکا متعلقدر باحرف صله خرابات اصطلاحده میخانه‌یه دیرلر جز بونده الا معناسنه بشرط ادب باء معناسنه

ربانیله خم اسرار لدنیهٔ خدادن وجانب فیاض بی عوض تعالیدن سبوی قلب عاشقه کندی ومحبوب حقیقی جمالندن حجابی کشف ایتدی ای عاشق سندخی فرصتی غنیمت بیلوب خانهٔ قلبده تجلای انوار احدیت واذواق عیش وانسیت حضرت ثابت اولق ایچون خانهٔ قلبی دخول ماسوادن صاقله وحفظ ایله که اول لذت شراب عشق الهی قلبده ثابت ودائم اوله

﴿ قند آمیخته باکل نه علاج دل ماست * بوسهٔ چند برآمیز بدشنامی چند ﴾

کابشکر بزم کوکلمزك علاجی دکلدر برقاچ بوسه‌یی برقاچ دشنام ایله قارشدر (مفردات) (قند) شکر (آمیخته) قارشمش (با) مع (کل) م (نه) نفی (علاج) م (دل) کوکل (ما) بز (است) در (بوسه) م (چند) نیجه (برآمیز) قارشدر (با) للمصاحبة (دشنام) سوکك (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) یارب کرمکله بزی دردعشقکه مبتلا قلمدك صدهزار حمد اولسونکه کابشکر کبی لذائذ نفسانیه بزم کوکلمز دردینك علاجی دکلدر همان مشقت ریاضات ومجاهدات ومحنت وآلام بلیات ایله ممتزج جانب عزتکدن بزه جذبات ونفحات رحمانیه وتجلیات انوار ذاتیه دواسنی کرم وعنایت ایله یارب

﴿ زاهد از حلقهٔ رندان بسلامت بکذر * تاخرابت نکند صحبت بدنامی چند ﴾

ای زاهد رندلر حلقه سندن سلامتله کچ تا برقاچ بدنامك صحبتی سنی خراب ایتمیه (مفردات) (زاهد) م (از) من (حلقه) مجلس (رندان) لاابالیلر (با) للمصاحبة (سلامت) م (بکذر) کچ (تا) حتی (خراب) م (تا) خطابیه (نکند) ایتمیه (صحبت) م (بدنام) خراباتی وملامیون (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) ای زاهد بووادی عقلده اولان حالات عشقه ودرد وبلایه سنك تحملك یوقدر اکرچه عرفان اولان حلقهٔ ملامیه اهل الله‌ی کور رحمك انلره اوم وطعن ایتیوب سلامتله کچ تا که (ولا یخافون لومة لائم) اولان برقاچ خراباتیلرك صحبتی وانکار قلبی سنی خراب ایتمیه

﴿ عیب می جمله بکفتی هنرش نیز بکو * نفی حکمت مکن ازبهر دل عامی چند ﴾

شرابك جمله عیبنی دیدك ثمره‌سنی دخی دی برقاچ عامینك کوکلندن اوتری حکمتی نفی ایلمه (مفردات) (عیب) م (می) شراب (جمله) م (بکفتی) دیدك (هنرش) فائده سنی (نیز) دخی (بکو) سویله (نفی) م (حکمت) م (مکن) ایلمه (از) من (بهر) ایچون (دل) کوکل (عامی) جاهل (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) ای عاشق درد وبلای عشق حقیقتده نعم عظمای الهیه‌دن ایکن زاهدك زعمنه نسبت درد عشق صورت ملکنی خراب ایدیجیدر اینته عشقك عیبی بودر دیو سویلدك لکن بوصورتی خراب ایدیجی عشقك فائده سنی دخی سویله که بی ذوق اولان زاهد دخی عشقه طالب اوله برقاچ اعمی القلب اولان جاهلدن ایچون حکمتی واسرار عشقی نفی لایق دکلدر

وشرطك ادبه اضافتی لامیه که حرف تعلیل ساکنانك دره اضافتی فی معناسنه درودرك شبنه لامیه محرمان محرمك جمعیدر ومحرم اصلنده حرام معناسنه اسمدر ارالرنده مناکحه حرام اولانلره محرم دیرلر اما بوتك کبی یرلرده اهل راز مصاحبلردن کنایه‌در پادشاهه اضافتی لامیه در * محصول بیت * میخانه‌یه قدم قومه یعنی کرمه الا ادب شرطیله زیرا قپوسنك ساکنلری یعنی قپوسنده ساکن اولنلر پادشاهك محرملریدر پادشاهدن مراد جاناندر خواجه مبالغه طریقیله بیورر که میکده‌یه کیرمه الا تعظیم وتبجیله زیرانده اولان رندان جانان مصاحبلریدر قدم قومه میخانه‌یه ادب شرطندن غیریله دیلر حق ادابنی ویرمشلر (جفانه شیوه‌ درو بشبست وراه روی * بیار باده که این سالکان نه مرد رهند) شیوه طریق وصنعت راه روی یاحرف مصدر راه وصف ترکیبیدر رویدندن بوله کدیجی دیمکدر بونده مراد سلوکدر که حرف تعلیل این سالکان دیو اشارت ایلدیکی کندی معاصرلری اولان صوفیلردر * محصول بیت * جوریله جفادرویشلك وسلوك شیوه سی وطریقه سی دکلدر ایمدی باده کتور صوفیلر صورتندن چیقوب رندلر شکلنه کیره‌لم زیرا بوزمانه مزك اهل سلوك کیجنلری یول اری دکللردر صورت اوغریسیدر راین سالکان بیوردیغی صورت سالکانده اولدقلریچوندر والاسیاق وسباق کلام بوندن ابا ایدر (مکن که کوکبهٔ دلبری شکسته شود * چو بندکان بکریزند وچاکران بجهند) مکن نهی مفرد مخاطب ایله دیمکدر مفعول محذوفدر تقدیر کلام جفا وجور مکن در که حرف تعلیل کوکبه عظمت وشوکتدر دلبری یه اضافتی لامیه دریاحرف مصدر چاکران چاکرك جمعیدر خدمتکارلر معناسنه بجهند باحرف تاکید جهند فعل مضارع جمع غائبدر بونده صچرایه‌لر دیمکدر * محصول بیت * جوروجفا ایله زیرا دلبرلك عظمتی ورونقی صنور چونکه قوللوجه‌لر وخدمتکارلر قاغه‌لر یعنی قاچارلر حاصلی دلبرلك رونق وعظمتی عشاقله در ایمدی عشاق طاغلدقدنصکره دلبرلك رونقی قالمز پس دلبرعاشق پرور کرك که محبوبلق سلطنتی ضایع اولیه سلطان بایزید یلدیرم خانك کبی که فراغت حالنده عسکره وظیفه و یرمدی وساز احوالنده جفا اوزره اولور مش پس تیمور کورکانه مقابل اولجق عسکر اوب یوری ویریر و پادشاهی معرکه‌ده تنها قورلر پس تیمور انی وجه آسانله قبض ایدر واکر عسکر اکاغدر ایلامش اولسه تیمور کبی لنك اکا قرشو قویمزدی (مبین حقیر کدایان عشق را کین قوم * شاهان بی کروخسروان بی کلاهند) مبین فعل نهی مفرد مخاطب کورمه دیمکدر کدایان مفعول اولی وحقیر مفعول ثانیسی کدایان عشق اضافتی لامیه‌در مجازا ادات مفعول کین اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل

﴾ ای کدایان خرابات خدا یار شماست * چشم انعام مدارید ز انعامی چند ﴿

ای میخانه فقرالری خدا سزك یار ومعینکزدر برقاچ انعامدن انعام امیدن طوتمکز (مفردات) (کدایان) فقیرلر (خرابات) میخانه (خدا) م (یار) یارد یمجی (شما) سز (است) در (چشم) امید (انعام) احسان (مدارید) طوتمکز (ز) من (انعام) حیوانات ذات قوایم اربعه (یا) وحدتیه (چند) بجه (معنای اشارتی) ای درد عشقله سایهٔ پیر کاملی ملازم ولدت منتجانه درکاه خدای بی نیازده ثابت ودائم میخانهٔ عشق الهینك فقرالری وسلطان عشقك یار غارلری (لاتحزن ان الله معنا) سر نجه بوراه عشقده خدا سزك یار ومعینکزدر (کالانعام بل هم اضل) اولان عوام مشایخدن وزاهد صورت پرستلردن بوانعام حق اولان عشق الهی بی امید طوتمکز که انلر بی خبردر ومدعیلردر

﴾ به پیر میخانه چه خوش کفت بدردی کش خویش * که مکو حال دل سوخته با خامی چند ﴿

میخانه‌نك پیری کندینك شراب طورتیسنی چکیجی‌یه نه خوش دیدی که یانمش کوکلك حالنی برقاچ خامه دیمه (مفردات) (پیرمیخانه) م (چه) نه (خوش) م (کفت) دیدی (با) للابسة (درد) شرابك طورتیسی (دردی کش) طورتی چکیجی (خویش) کندی (مکو) دیمه (حال) م (دل) کوکل (سوخته) یانمش (با) للمصاحبة (خام) م (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) میخانهٔ عشق الهینك مرشد ومربیسی امر شیخ ایله ریاضات ومجاهدات وراه عشقده صدهزار درد وبلالر چکیجی کندی مریدینه وقت ارشادنده نه خوش دیدیکه ای سالك صادق صادقین آتش عشقله یانمش کوکلکدن ظهور ایدن اسرار عشق احوال قلبدن خبردار اولمیان عوام اهل طریقه دیمه وانلری اهل ظن ایله

﴾ حافظ از شوق رخ مهر فروغ تو بسوخت * کامکارا نظری کن سوی ناکامی چند ﴿

حافظ سنك آفتاب شعله اورخك شوقندن یاندی ای مرادلو برقاچ مرادسزلر جانبنه بر نظر ایله (مفردات) (حافظ) م (از) من (شوق) م (رخ) یکاف (مهر) کونش (فروغ) شعله (تو) سن (بسوخت) یاندی (کامکار) مرادلو (الف) ندائیه (نظر) م (یا) وحدتیه (کن) ایله (سوی) جانب (ناکام) مرادسز (یا) وحدتیه (چند) نیجه (معنای اشارتی) حضرت اللهدن عصمت طلب ایدوب التفات طریقیله بیورر که یارب سکا جد اولسون حافظ سنك انوار جمال ذاتك شوقندن یاندی ای مرید حقیقی اولان الله سن کرچکده بو برقاچ مرادسزلر جانبنه نظر رحمتکله برنظر ایله ﴾ وله ایضا ﴿

﴾ دمی با غم بسر بردن جهان یکسر نمی ارزد * بمی بفروش دلق ما کزین بهتر نمی ارزد ﴿

برنفسی غمله باشه ایلتمك تمام جهانه دکمز بزم دلقمزی شرابه صات زیرا بوندن یکرکه دکمز (مفردات) (دم) نفس (یا) وحدتیه (با) مع (غم) م (بسر) باشه

﴾ بردن ﴿

این اسم اشارتدر قومه یی کر کلاهند، قوشغه دیرلر و یله دیرلر اما بونده پادشاهلره مخصوص برنوع مرصع قوشقدرکه زمان اوائلده سلاطین عجم انی قوشانوردی اما بوزمانده اول قوشق مهجور ومتروکدر زیرا عالم ظریف اولدی خسروان شاهانه عطف تفسیری شکلیدر کلاه لغتده برك در اما بونده تاج مراد درکه زمان سابقده سلاطین کیرلرمش اما بوزمانده اولدخی کلیا متروکدر هردیارده * محصول بیت * عشق کدالرینه حقارتله نظر ایله یعنی عاشقلری حقیر کورمه زیرا بوطائفه بی کر پادشاهلردر و بی تاج سلطانلردر یعنی ظاهرده کدالردر اما معناده پادشاهلردر (بهوش باش که هنکام باد استغنا * هزار خرمن طاعت به نیم جو نخرند) بهوش باء معناسنه هوش اوص معناسنه هوشمند اوصلیه دیرلر باش فعل امر مخاطب مفرد اول دیمکدر اوصله وعقلاء اول دیمکدر که حرف علت هنکام وقت معناسنه باده اضافتی ظرفك مظروفه اضافتیدر و بادك استغنا به بیانیه خرمن طاعت اضافتی لامیه نیم جو یارم اربه دیمکدر نخرند فعل نفی مستقبل جمع غائب قومزلر دیمکدر یعنی اعتبار ایلمزلر دیمکدر * محصول بیت * اوصله وعقلاء اول که باد استغنا وقتنده یعنی جانان جانبندن که باد استغنا اسه یعنی استغنا ظهور ایلیه بیك خرمن طاعتی یارم اربه قومزلر یعنی عاشق جانبندن هزار نیاز وتواضع وتذلل هیچ نسنه دکل حاصلی جانان استغنا به باشلیجه نیاز ایدوب سرفرو ایلمك فائده سی اولمز یعنی بوقدر نخرند ی جمع صیغه‌سیله ارادایلك جانانه تعظیما در اکثر نسخه‌ده نتهد برینه نخرند بازار بوجهندندرکه قافیه‌دن بخبر اولان فاسد نسخه‌لره تابع اولوب نخرند یازمشدر (غلام همت دردی کشان یکرنکم * نه آن کروه که ازرق لباس ودل سیهند) غلام همت دردی کشان اضافتلری لامیه‌لردر دردی کشان وصف ترکیبنك جمعیدر باده نوشلردن کنایه‌در زیرا دردی کشان شراب بالحقی ایچیجیلر دیمکدر بالحق ایسه ایچلمز بلکه اوسنده اولان باده‌در ایچان دردی کشان یکرنك شیخ محمود عطاردن کنایه‌در که خواجه حضرتلرینك پیریدر نتکیم ان شاء الله تعالی تفصیلی محلنده کلجك در وازرق لباس شیخ حسن ازرق پوشدن کنایه‌در نتکیم کلسه کرك * محصول بیت * شیخ محمود عطارك مریدلرینك همتی قوللریم ازرق پوش ودل سیه حسنك مریدلرینك همتی قولی دکلم حاصلی بیرك بلند همت مریدلرینك قولیم اول تغیض اولان حسنك دون همت مریدلرینك قولی دکلم بوتلمیحدن بیخبر اولانلر غرائب نأویلار ایلشلر عفا الله عنهم (جناب عشق بلندست همتی حافظ * که عاشقان ره بی همتان بخود ندهند) جناب عشق اضافتی لامیه دروپا بیانیه ومبتدا و بلند خبری همتی یا حرف وحدت

(بردن) ایلتمك (جهان) م (یکسر) تمام (نمی ارزد) دکمز (با) للملابسة (می) شراب (بفروش) صات (دلق) خرقه (ما) بز (که) زیرا (ز ین) بوندن (بهتر) یکرك (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) معرفت الله تحصیلی ایچون و یریلن عمر عزیزدن برنفسی غم ماسوا ایله واندیشهٔ دنیای دنی ایله یکچرمك تماما جهانی و پرسه‌لر دکزای دل آکاه کل بوجوع ایله وشمع ایله تیز تیز برتلوب و یمالتی خرقهٔ وجود فانی بی عشق باقی یه صات زیرا بوندن یکر که دکز و بوندن زیاده کوزل تجارت رابحه اولمز

﴾ دیار یار مردم را مقید میکند ورنی * چه جای پارس کین محنت جهان یکسر نمی ارزد ﴿

یارك دیاری کشی یی مقید ایلر واکر یوخسه نه پارس بریدرکه بو محنت تمام جهانه دکز (مفردات) (دیار) م (یار) م (مردم را) آدمی (مقید) باغلمش (میکند) ایدر (ورنه) یوخسه (چه) نه (جای) یر (پارس) دیار فارس (این) بو (محنت) م (جهان) م (یکسر) تمام (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) بو فانی دنیا مزرعهٔ آخرت وام رغوب اولمسی حیثیتندن عارف بالله اولان کشیلری مقید ایدر یوخسه فارس وعراق کبی محل هوادار عارفك نه بریدرکه عارف عندنده بو دنیانك برنفس محنتی تمام جهانه دکز

﴾ بکوی می فروشانش بجامی برنمی کیرند * زهی سجادهٔ تقوی که یك ساغر نمی ارزد ﴿

می فروشلر محله سنده انی برجامه طوتمازلر نه عجبدر تقوی سجاده سی که برساغره دکمز (مفردات) (با) للملابسة (کوی) محله (می فروشان) شراب صاتیجیلر (ش) ضمیر راجع الی سجادهٔ تقوی (با) للملابسة (جام) قدح (یا) وحدتیه (بر) زائد (نمی کیرند) طوتمازلر (زهی) عجب (سجاده) م (تقوی) م (یك) بر (ساغر) طولو قدح (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) شراب عشق الهی وفیوضات نامتناهی بخش ایدیجی اهل قلوب اولان عارفلر مجلسنده قلبی عشقدن خالی اولان صورت پرستی ربوش قدحه معادل طوتمازلر نه عجب ابنزو هبا در بو سجادهٔ وجودی تقوای صوریله بزه یوب کندنده مغز نغز اولان لذت ایمان اولیه همان شفلتله وریاوسالوسیله صورت محضده قاله یونك کبی صورت پرستلك برساغره دکمز وقدر ومقبولیت بولمز اعاذنا الله منها

﴾ رقیبم سرزنشها کرد کزاین باب رخ برتاب * چه افتاد این سر ما را که خاك در نمی ارزد ﴿

رقیب بکا طعنلر ایلدیکه بو قپودن یوز دوندر بو بزم باشمزه نه حال واقع اولدیکه قپو طپرا غنه دکمز (مفردات) (رقیب) کوزجی (م) بکا (سرزنش) طعن (ها) ادات جمع (کرد) ایلدی (از) من (این) بو (باب) قپو (رخ) یکاف (برتاب) دوندر (چه افتاد) نه دوشدی (این) بو (سر) باش (ما) بز (را) ادات مفعول (خاك) طپراق (در) قپو (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) اسرار عشقدن

و یا تنکبردر حافظ منادا که حرف تعلیل عاشقان مبتدا نه هنند خبری باقی مصراع خبره متعلقدر * محصول بیت *
جناب عشق بلنددر ای حافظ همت ایله زیرا عاشقلر همتسزلره یعنی دون همتلره کندی جانبنه یول و یرمزلر حاصلی
جناب عشق بلند اولدیغی کبی عاشقلرده بلند همتدر دون همتلرله مناسبت ایلمزلر بلند همتلره آشنالق ایدرلر ایمدی
همت ایله الجقلره قونشمیه لر زیرا انلرله قونشمق الجقلقدر خواجه نك مصراع ثانیسی همتیبور دیقنه عاشقدر تأمل ندر (وله ایضا)

(چه مستیست ندانم که رو بما آورد *
که بود ساقی واین باده از کجا آورد)
رو بما آورد بزه یوز کتوردی یعنی متوجه
اولدی که اسم استفهام کیم معناسنه
* محصول بیت * نه مستلقدر که بزه
متوجه اولدی یعنی کندینک عشق
ومحبت سکرندن حیرت ایدوب آستفسار ایدر
(چه راه میزند این مطرب مقام شناس *
که در میان غزل قول اشنا آورد)
راه بونده نغمات پرده سی در چه راه
میزند استفهام تعجبیدر یعنی نه عجب
پرده چلار که حرف بیان غزلدن مراد
بونده ترنملی شعردر وقولدن مراد
ترنمسز نغمه در که انی ایرلیانه قوال
دیرلر قول اشنا اضافتی ایکی یه احتمالی وار
یعنی لامیه یه وبیانیه یه * محصول بیت *
نه عجب پرده چلار بو مقامات ونغمات
بیلیجی مطرب که غزل اورته سنده یعنی
ترنملی غزله مشغول ایکن آشنا قولی
ویا آشنانك قوالی کتوردی حاصلی فن
نغمه ده ماهر استاددر که غزل اورته سنده
قول ایرینی ایراد ایلدی زیرا بو کارده که
استاد مالك دکلدر (صبا بخوش خبری
هد هد سلیمانست * که مژدهٔ طرب
از کلشن سبا آورد) بخوش خبری
باباحرف مع ویا حرف ظرف ویاسی حرف
مصدری هد هدك سلیمانه اضافتی ادنی
ملابسه ایله در حضرتانی پیك مقامنده
استخدام ایلدیکیچون که حرف تعلیل
ویاسی نبه مژدهٔ طرب لامیه درکلشن
سبا اضافتی بیانیه اصلنده قبائل سبا
ایدی وسبا اصلنده مهموز اللام در
قافیه ضرورتندن همزه الفه قلب اولنش
وسبا جمیع قبائل یمنك اناسیدر که اول
سبای شجب بن یعرب بنصر وزنی اوزرینه
ابن قحطاندر که بالقیس بونلرك بکزاده
زندن واوزرلرینه حاکم ایدی بو تحقیق
معلوم اولدقدنصکره سبا بلقیسك مملکتی اسمیدر دینلك اوزرینه التفات ایلیه سین * محصول بیت * صبا خبر ایلتکیله ویا خبر
ایلتکده یعنی کوزل خبر ویرمده پیك سلیماندر که شادلق مشتلغنی قبائل سبا کلشندن کتورر یعنی بلقیسك سلیمان پیغمبره
کلدیکندن خبر ویرر حاصلی صبا جانان جانبندن بزه خبر وصلت ایصالنده همان هدهددر سلیمانه بلقیس وصل خبرینی کتورمده
(تو نیز باده بچنك آر وراه صحرا کیر * که مرغ نغمه سرا ساز خوش نوا آورد) بچنك باحرف صله چنکدن بونده اوج مراددر

خبردار اولیسان رقیب صورت پرست بکا طعنلر ایلسه بکه بو قپودان یوز دوندر
و بو عشق خرابلغنی ترك ایله دیو بو یزم باشمزه نه واقع اولسه دی عقلمز باشمزده
بو قپیکه باشمز بو عشق قپوسنك طپراغنی دکمز ایکن بز بونك کبی عالی قپویی
نیجه ترك ایده لم ترك ایتمز

{ بشوی این نقش دلتنکی که در بازار بکرنکی * مرقعهای کوناکون می احمر نمی ارزد }

بو دلتنکلك نقشنی یو زیرا بکرنکلك بازارنده درلو درلو مرقعلر قرمزی شرابه
دکمز (مفردات) (بشوی) یو (این) بو (نقش) م (دل) کوکل (تنك) طار
(ی) مصدریه (که) زیرا (در) فی (بازار) م (بکرنك) برنك (ی) مصدریه (مرقع)
یامالی خرقه (ها) ادات جمع (کوناکون) درلو درلو (می) شراب (احمر)
قزل (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) نقوش ما سوا ایله وطعن اعدا ایله
حاصل اولان کوکل طارلغنی ترك ایله زیرا صبغة الله اولان بکرنکلك بازارنده اسکی
ومرقع وفانی اولان مردار دنیانك کوناکون افکار فاسده سی واندیشهٔ تعلقات
کاسده سی حضرت الاهك عشق شرابی لذت ونشئه سندن برجرعه شرابه دکمز

(بس آسان می نمود اول غم دریا ببوی سود * چو وا دیدم من این طوفان بصد کوهر نمی ارزد)

فائده امیدیله دریانك غمی اول زیاده آسان کورندی چونکه بن کیرو نظر ایتدم
بیلدمکه بو طوفان یوز کوهره دکمز (مفردات) (بس) زیاده (آسان) م
(می نمود) کورندی (اول) م (دریا) م (با) للملابسة (بوی) امید (سود)
فائده (چو) چونکه (وا) کیرو (دیدم) کوردم (من) بن (این) بو (طوفان)
م (با) للملابسة (صد) یوز (کوهر) م (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی)
حرص وشهوت سببیله فائده امیدیله وظن فاسد ایله مردار دنیانك غمی والمی اول
بکا زیاده آسان کورندی لکن بحمد الله توفیق خدا ایله امعان نظر ایلدم بیلدمکه
بو طوفان کبی مهلك اولان دنیا مجموعی بله دنیا کوهرندن یوز کوهره دکمزده قالدیکه
شراب عشقك برجرعه سنه دکه واك بهاسی اوله ویل ثم ویل لابناء الدنیا
اعاذنا الله من شرها

{ شکوه تاج سلطانی که بیم جان دراو درجست * کلاه دلکشست اما بترك سر نمی ارزد }

سلطانلق تاجنك عظمتی که انده جان خوفی مندرجدر دلکش واطیف کلاهدر اما
باش ترکنه دکمز (مفردات) (شکوه) هیبت وعظمت (تاج) م (سلطان) م
(ی) نسبیه (بیم) خوف (جان) م (در) فی (او) ضمیر (درج) پنهان (است)
در (کلاه) م (دلکش) کوکل چکیجی (اما) م (با) للملابسة (ترك) م (سر)
باش (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) (المال حیة والجاه اضر منها) حدیث
شریفی سرنجه دنیا سلطانلغنك تاج عظمتی وشوکتی کرچه کوکل چکیجی واطیف
بر کلاهدر ومشتهای نفسدر اما سلطنت دنیاده هلاك ابدی خوفی درج و پنهاندر
وسریعة الزوالدر بولنه باش ترکنه دکمز

اصلنده برنجی طابورك وجانورلك قینغنه دیرلر باده آرك مقدم مفعول صریحی وبچنك غیر صریحی واو حرف عطف راه صحرا اضافتی
لامیه راه صحرا کیرك مقدم مفعولیدر صحرا یولن طوت یعنی صحرایه وار که حرف تعلیل مرغ نغمه سرا اضافتی بیانیه ساز
خوش نوا اضافتیدر بویله در ساز بونده آلت لهودن عبارتدر چنك کبی وقانون کبی نوا ایهام طریقیله مذکوردر یعنی
نغمه نوا وهم صوت وصدا معناسنه * محصول بیت * بو بیت نیز لفظیله بیت سابقه معطوفدر یعنی چونکه صبا بویله
مشتاق کتوردی سن دخی باده اله کتور
وصحرا یولن طوت یعنی صحرایه سیره کیت
زیرا نغمه سرا ونغمه پرداز مرغ خوش
نوا ساز کتوردی خوش نوادن مراد
مرغك مزمار نایدر یعنی نای کاوسیدر
که اصوات ونغمات کوناکون اندن
صادر اولور (رسیدن کل ونسرین
بخیر وخوبی باد * بنفشه شاد کش
آمد سمن صفا آورد) رسیدن کل اضافتی
مصدرك فاعلنه اضافتیدر نسرین
ونسترین کل جنسنك بر نوعیدر بخیر
وخوبی واو عاطفه ایله در عاطفه سز
یازنلر اصابت ایلامش کش عجمدن کاف
عربینك فتحیله سمو عدر ونعمة الله دخی
بویله تحقیق ایلمش واشتراك اوزره نیجه
معنی ویرمش اما بونده شاد عطف
تفسیری اولمق جائز وکوزل معناسنه اولمق
جائز * محصول بیت * کل ونسرینك
ایرشمسی خیرله وکوزللکله اولسون یعنی
فصل بهارکلمسی مبارك وخجسته اولسون
بنفشه شاد وخرم وخوب کلدی سمن صفا
کتوردی حاصلی بهارك ایرشمسنه دعا
ایدر (دلا چو غنچه شکایت زکار بسته
مکن * که باد صبح نسیم کره کشا آورد)
غنچه یه تشبیه کار بسته دن در شکایتده
دکل یعنی غنچه کبی کار بسته دن ای کوکل
شکایت ایله که حرف تعلیل باد صبح اضافتی
لامیه نسیم کره کشا اضافتی بیانیه باد صبح
عام ونسیم خاصدر وعام خاصده موجوددر
کره کشا وصف ترکیبیدر کشایندن
کره دوکه دیرلر پس کره کشاد وکم اچیجی
دیمکدر غنچه یه نسبت کره بنده واقعدر
بونده باد صبح آوردك فاعلیدر ونسیم کره
کشا مفعولی اولمق ملایمدر اکر چه
عکسنده جائزدر پس * محصول بیت *
ای کوکل غنچه کبی بغلنمش ایشدن شکایت
ایلمه زیرا صباح یلی دوکم اچیجی نسیم
کتوردی غرضی کوکلنه تسلی ویرمکدر
یعنی ای کوکل نومید اولمه وشکایت ایلمه که قبل حقدن مشکلاتك جمیعسی فتح اولور (علاج ضعف دل ما کرشمهٔ ساقیست *
برار سر که طبیب آمد ودوا آورد) علاج ضعف دل ما اضافتلری بیانیه در علاجك ضعفه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر
وضعفك دله اضافتی مصدر فاعلنه کرشمهٔ ساقی اضافتی لامیه در کرشمه خراسان اهلینك بعضیسی کاف عربینك فتحیله
اوقورلر باقی کاف عجمینك کسریله علاج مبتدا وکرشمه خبری برار سر خطاب عام باشنك قالدر دیمکدر اما حقیقة التفات

{ ترا به که روی خود ز مشتاقان بپوشانی * که شادیٔ جهانکیری غم لشکر نمی ارزد }

سکا اولیك که مشتاقلردن کندو یوزکی اورته سین زیرا جهانکیرلك سروری لشکر
غمنی دکمز (مفردات) (ترا) سکا (آن) اول (به که) یك که (روی) یوز (خود)
کندی (ز) من (مشتاقان) م (بپوشانی) اورته سین (که) زیرا (شادی)
سرور (جهانکیر) جهان طوتیجی (ی) مصدریه (غم) م (لشکر) م (نمی ارزد)
دکمز (معنای اشارتی) ای سالك سنك حقکده خیرلی اولدر که عوام ناسدن وابنای
دنیادن سکا مشتاق اولنلردن اعراض ایدوب کوشهٔ عزلت اختیار ایده سین زیرا
جهانك دولت وسلطنته مالك اولنلرك لذت دنیادن حاصل اولان سروری
اتباع وعسکر یوزندن چکدیکی غمه دکمز

{ چو حافظ در قناعت کوش وازدنیٔ دون بکذر }
{ که یك جو منت دونان بصد من زر نمی ارزد }

حافظ کبی قناعته چالش ودنی دنیادن کچ وفراغت ایله زیرا دونلرك برارپه منتی
یوز بطمان التونه دکمز (مفردات) (چو) مثل (حافظ) م (در) فی (قناعت) م
(کوش) چالش (از) من (دنی) م (دون) الچق (بکذر) کچ (که) زیرا (یك)
بر (جو) اربه (منت) امتنان وسرزنش (دونان) الچقلر (با) للملابسة (صد)
یوز (من) بطمان (زر) التون (نمی ارزد) دکمز (معنای اشارتی) ای حافظ
قناعت تحصیلنه سعی ایله ودنی دنیادن فراغت واعراض ایله زیرا ابنای دنیا
اولان الچق کدالرك برارپه اغری منتی التنده اولوب انلرك امتنانی وکبرنی چکمك یوز
بطمان التونه دکمز { وله ایضا }

{ دلم جز مهر مه رویان طریقی بر نمی کیرد * زهر در میدهم پندش ولیکن در نمی کیرد }

بنم کوکلم آی یوزلولرك محبتندن غیری برطریق طوتمز هر یابدن کوکله نصیحت ویردم
اما تأثیر ایلمز (مفردات) (دلم) کوکلم (جز) غیر (مهر) محبت (مهرویان) آی
یوزلولر (طریق) یول (ی) وحدتیه (بر) زائد (نمی کیرد) طوتمز (ز) من
(هر در) جمله قپو (میدهم) ویررم (پند) نصیحت (ش) ضمیر (ولیکن) اما
(در نمی کیرد) تأثیر ایلمز (معنای اشارتی) بحمد الله کوکلم مظاهر انوار الهی اولان
محبوبان خدانك محبتندن غیری برطریق طوتمز حضرت الله واهل الله
بو محبتده ثابت اولمق ایچون هر یابدن کوکلمه نصیحت ویردم اما تأثیر ایلمز اللهم
ثبت قلبی علی دینك

{ بیا ای ساقی کلرخ بیار آن بادهٔ رنکین * که نقشی در خیال ما ازین خوشتر نمی کیرد }

کل ای کل یکاقلی ساقی کتور اول رنکین شرابی زیرا بزم خیالمزده بوندن زیاده
خوش برنقش طوتمز (مفردات) (بیا) کل (ای) حرف ندا (ساقی) م (کلرخ)
کل یکاقلی (بیار) کتور (آن) اول (باده) شراب (رنکین) رنکلی (که) زیرا
(نقش) م (ی) وحدتیه (در) فی (خیال) م (ما) بز (ازین) بوندن (خوشتر)

طريقيله كلو كلنه خطابدر طبيبدن مراد ساقيدر ودوادن مراد كرشمه سيدر * محصول بيت * بزم كوكلزه علاج ساقينك كرشمه سيدر اى كوكل باشك قالدر حاضر اول غافل اولمه طبيب كلدى يعنى ساقى كلدى دوا كتوردى يعنى كرشمه ايله كلدى زيرا سنك درمانك انك كرشمه سيدر (مريد پير مغانم زمن مرنج اى شيخ * چراكه وعده تو كردى واو بجا آورد) مريدك پيره اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وپيرك مغانه بيانيه چرا برنجه علتدر كه حرف بيان بجا آورد باحرف صله جا محل * محصول بيت *

پير مغانك مريديم بندن انجنمه اكا مريد اولديغم ايچون اى شيخ زيرا كه جانانه ايصاله سن وعده ايلدك اما ايصال ايلمدك وپير مغان وعده سن ايصال ايلدى اوبجا آورد يعنى سنك وعده ايلدكك وعده اول محله كتوردى (بنك چشمى آن ترك لشكر نازم * كه حمله برمن درويش يكقبا آورد) بنك باحرف صله تنك چشم وصف تركيبدر باحرف مصدرى اسم اشارته اضافتى لاميه در ترك لشكرى اضافتى بيانيه وياحرف نسبت تنك چشم بحسب لغت طار كوزلى ديمكدر اما اصطلاحده اچ كوزلى معناسنه ترك لشكريدن مراد تاتار ايسه تنك چشم زياده محلنده واقعدر نازم بحسب لغت قوازم وكوزرم ديمكدر اما اصطلاحلرنده قربان اولايم معناسنه در كه حرف تعليل من درويش يكقبا اضافتلرى بيانيه درويش يكقباز باده فقيردن كنايه در * محصول بيت * اول عسكرى محبوبك آچ كوزلولكنه قربان اولايم كه بن فقيره وچپلاق درويشه حمله كتوردى يعنى بنم كبى برقفتانلى فقيره طمع ايلدى (فلك غلامى حافظ كنون بطوع كند * كه التجا بدر دولت شما آورد) غلامى حافظه اضافتى لاميه فلك مبتدا كند خبرى وغلامى حافظ كندك مقدم مفعولى وبطوع كنده متعلق وكنون ظرف زمان كند كه حرف تعليل التجا افتعال بابندن مصدر در صغيق معناسنه بدر دولت باالتجايه متعلق واضافت لاميه وشمايه اضافتيده بويله در والتجا مقدم مفعوليدر آوردك يعنى مفعول صريحى وبدر غير صريحى * محصول بيت * دلك شمدى حافظك عبوديتنى ورغبتيله وصفاى خاطرله ايدر زيرا سزك دردولتكزه التجا وپناه كوردى يعنى سزك قپوكزه صغندى (وله ايضا) (حسب حالى ننوشتى وشد ايامى چند * محرمى كو كه فرستم بتو پيغامى چند * حسب حالك فتحى وسينك سكونيله نيجه معنايه كلور اما بونده واقع حال وبيان حال ومقدار حال معناسنه در حاليه اضافتى لاميه در وياوحدت معناسنى افاده ايدر پس معنى بر بيان حال ويا واقع حال ويامقدار حال ديمكدر واومعناى حالى افاده ايدر شد بونده صيرورت ورفت معناسنه اولمق جائز ايامى چند برنيجه كون ياوحدت ايچوندر كو قنى ديمكدر كه

زياده لطيف (نمى كيرد) طوتمز (معناى اشارتى) استعيذ بالله (وكان عند الله وجيها) آيتى سرنجه اى عندالله مرتبه صاحبى اولان ساقى شراب عشق الهى كل اول صبغة الله ايله رنكين اولان شرابى كتور زيرا بحمد الله بزم خيال وخاطريمزده بوندن زياده خوش برنقش طوتمز

﴿ صراحى ميكشم پنهان ومردم دفتر انكارند * عجب كر آتش اين زرق در دفتر نمى كيرد ﴾

بن پنهان صراحى چكرم وخلق دفتر صانورلر عجبدر بو زرق آتشى كتابه تأثير ايليه يعنى ياقيه (مفردات) (صراحى) قدح (ميكشم) چكرم (پنهان) م (مردم) خلق (دفتر) كتاب (انكارند) انكاشتندن جمع مضارعدر صانورلر معناسنه (عجب) م (اين) بو (زرق) ريا (در) فى (دفتر) كتاب (نمى كيرد) تأثير ايتميد (معناى اشارتى) بحمد الله بزم خاطر وخيال قلبمزده لذت شراب عشق الهى پنهاندر وناپيدر لذت عشقدن خبردار اولمين عوام خلق آثار عشق اولان علوم لدنيه يى علماء ظاهره ريا وسمعه ايله كتابلرنده يازدقلرى علوم عقليه دن صانورلر اما عجبدر كه اول شرك اصغر اولان ريا آتشى انلرك علربنى وكتابلرينى ياقوب محو ايتميه البته يقار ومحو ايدر عصمنا الله من الرياء

﴿ من اين دلق ملمع را بخواهم سوختن روزى * كه پير مى فروشانش بجامى رنمى كيرد ﴾

بن بودرلو درلو پاره لرله يامه لنمش خرقه يى بر كون ياقسم كرك زيرا مى فروشلرك پيرى آنى برجامه طوتمز يعنى برقدح شرابه الماز (مفردات) (من) (اين) بو (دلق) خرقه (ملمع) كوناكون يامه لى (را) ادات مفعول بخواهم استرم (سوختن) ياقمق (روز) كون (ى) وحدتيه (كه) زيرا (پير) م (مى فروشان) شراب صاتيجيلر (ش) ضمير بالملابسة (جام) قدح (ى) وحدتيه (بر) زائد (نمى كيرد) طوتمز (معناى اشارتى) غفلت قاب ايله وريا وسمعه ايله اولان عبادات صوريه ايله مزين وآلوده اولمش وجود خرقه سنى اساس غفلت وقسوت قلبى قامع اولان آتش رياضت صادقه ايله ونار عشق الهيه محرقه ايله سعى ايده بر كون ياقسم كرك زيرا در كاه حقك صادقلرى پيران راه حقيقتلر عندنده (جذبة من جذبات الرحمن توازى عمل الثقلين) سرنجه بر جذبه يه موازن اولمز بلكه برذره مقدارى قدر طوتمز عصمنا الله من الغفلة والقسوة

﴿ نصيحت كوى رندانرا كه باحكم قضا جنكست * دلش بس تنك مى بينم مكر ساغر نمى كيرد ﴾

رندلره نصيحت ايديجيكه قضاء الهى حكميله انك جنكى واردر آنك كوكلنى زياده طار كوررم وار ايسه ساغر طوتمز (مفرادت) (نصيحت كوى) نصيحت سويليجى (رندان) لاابالى عاشقلر (را) م (با) للملابسة (قضا) م (جنك) م (است) در (دل) كوكل (ش) ضمير (بس) چوق (تنك) طار (مى بينم) كوررم (مكر) وار ايسه (ساغر) قدح (نمى كيرد) طوتمز (معنا ارتى) قاسى القلب اولان واعظ غافل اسرار عشقدن خبردار اولمديغندن معدن علوم لدنى اولان عار فان رندانه عقل معاشى مقتضا سنجه

﴿ نصيحت ﴾

حرف بيان فرستم بتو باحرف صله فرستمه متعلق پيغامى ياحرف وحدت وپيغام فرستك مفعول صريحى * محصول بيت * بزه حسب حال يازمدك حال بوكه برنيجه كون واقع اولدى وكندى بر محرم قنى كه سكا برنيجه خبر كوندره يم يعنى چونكه سندن بزه برحسب حال كلدى بر محرم تعيين ايله كه سكا برنيجه خبر ارسال ايده لم خواجه نك بو كلامى دلالت ايدر كه عالى جناب احبادن برسى كنديلرينه احيانا حسب حالى اعلام ايدوب اظهار مافى البال ايدرمش بعده بو اعلام منقطع اولەبس خواجه بيورر كه نيجه زماندر سندن بكا اعلام حال ايدر بر مكتوب كلدى ايمدى بر محرم قنى كه بن سكا برنيجه خبر ارسال ايده يم بعض نسخه ده

محرم برينه قاصد د ونمش (مابدين مقصد عالى نتوانيم رسيد * هم مكر پيش نهد لطف شما كامى چند) مقصد صادك كسريله اسم مكاندر قصد يقصددن يعنى ضرب يضرب بابندن عالى يه اضافتى بيانيه در هم بونده مقعمدر ضرورت وزن ايچون اكرچه تحسين كلامدن خالى دكلدر لطف شما اضافتى لاميه نهدك لطفه استادى مجازيدر كامى كاف عجميله آدم يعنى ايكى قدم اورته سى كه عربجه خطوه ديرلر خالك ضمنيله * محصول بيت * مقصد عالى يه يعنى دركاه عالى يه ايرشمكه قادر دكلوز مكر سزك لطفكز برقاج آدم ايلرى قويه يعنى بز اول جناب عزت مآبه واصل اولمغه قادر دكلوز زيرا كمال رفعتده وعزتده در مكر سز تنزل بيوروب بزم جانبمزه كله سز (چون مى از خم بسبو رفت وكل انداخت نقاب * فرصت عيش نكهدار وبزن جامى چند) كل انداخت نقاب ديديكندن مراد كولك غنچه دن چيقوب آچلمسى در فرصت عيش اضافتى لاميه ونكهدارى مقدم مفعوليدر ونكهدار امر مخاطبدر صقلمجى طوت يعنى رعايت ايله ديمكدر بزن جامى چند برنيجه قدح اور يعنى برنيجه قدح نوش ايله ديمكدر رومده اوردق قدحى ديرلر ايچدك مقامنده * محصول بيت * شراب كوپدن دستى يه واردى يعنى شرابخانه دن چقدى مجلسه كلدى وكل دخى اچلدى يعنى بهار ايامى كلدى ذوق وعيش فرصتنى رعايت ايله وبرنيجه قدح نوش ايله ومستانه اول زيرا مست اولنجه ايچمك اهل عرفان قتنده زياده عيب در وبزم ديارده قطره سى حرام اولديغى كبى سازاديانده سكرى حرامدر (قند آميخته باكل نه علاج دل ماست * بوسه چند برآميز بدشنامى چند) قند آميخته باكلدن مراد كل باشكردر كه رومده كلبشكر ديرلر بد شنامى برآميزه متعلقدر دشنام شتم وسب معناسنه بوسه چند برآميزك مفعول صريحيدر * محصول بيت * كل باشكر بزم كوكلمزك علاجى دكلدر بلكه علاج بودر كه برنيجه بوسه دشناملە قرشدر كه دلمزه شفا اوله يعنى برنيجه بوسه وبرو برنيجه دشنام ايله كوكلمز حظ ايدوب شفا بوله (زاهد از حلقه رندان بسلامت بكذر * تا خرابت نكند صحبت بدنامى چند) زاهد منادى حرف ندامى محذوفدر حلقه انسانده لامك سكونيله در اما غيرنده لامك فتحيله تا حرف تعليل صحبتك بدنامه اضافتى لاميه در

نصيحت ايتمسى معناده حكم قضاء الهيه ايله جنك ايتمكدر وار ايسه انك قلبى نور ايمانله وچاشنى شراب عشق الهيله انشراح بولميوب قسوت ايله قلبى طار اولديغندندر (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه كمن قسى قلبه) بو معنايى كشاد ايتمشدر

﴿ از آن روى پرستانرا صفاها باى لعلست * كه غير از راستى نقشى درين جوهر نمى كيرد ﴾

اول سببدن مى پرستلرك مى لعل ايله صفالرى واردر زيرا بو جوهرده طوغرولقدن غيرى برنقش طوتمز (مفردات) (از آن رو) اول يوزدن (مى پرستان) شرابه طاپيجيلر (را) اداة مفعول (صفاها) صفالر (با) للملابسة (مى لعل) قرمزى شراب (است) در (كه) زيرا (غير) م (از) من (راستى) طوغريلق (نقشى) برنقش (در) فى (اين) بو (جوهر) م (نمى كيرد) طوتمز (معناى اشارتى) منشرح الصدر اولان عاشقلرك افعال واقوالى اخلاص قلبله والهام حقله اولديغى سببدن عشقله كوزلدن جكرقانى دوكن عاشقلر بو عشق الهيدن صدهزار صفالر واردر زيرا بو جوهر عشقده صدق وصفادن غيرى برنقش طوتمز

﴿ ميان كريه بخندم كه چون شمع اندرين مجلس * زبان آتشينم هست ليكن در نمى كيرد ﴾

كريه اراسنده خنده ايلرم زيرا شمع كبى بو مجلسده آتش كبى حرارتلو سوزم وار ليكن تأثير ايتمز (مفردات) (ميان) اورته (كريه) اغلاق (بخندم) كولرم (كه) زيرا (چون) مثل (شمع) موم وچيراغ (اندرين مجلس) بو مجلسده (زبان) سوز (آتشين) آتشلى (م) بنم (هست) واردر (ليكن) م (در نمى كيرد) تأثير ايتمز (معناى اشارتى) اول اسرار عشقدن غافل اولان واعظ احوال عارفانى فهم ايتمديكى وراى عقل معاشده اولديغى كوركه صورتا اكرچه مجلسده اولان شمع كبى سوز وكدازده وكريه ونيازده در اما حقيقتده مستغرق انوار الهى اولمغله خنده وفرخنده در اكرچه عارف وعاشقك كلامى آتش كبى حرارتلى ومؤثردر اما قاسى القلب اولان غافله تأثير ايتمز

﴿ سرو چشمى بدين خوبى تو كوبى چشم از و بردار * برو كين وعظ بى معنى مراد سر نمى كيرد ﴾

بردلبر كه بو خوبلقده سرو چشمى وار سن اندن كوز يكى بوقارى طوت ديرسن يوريكه بو معناسز وعظ بنم باشمه تأثير ايتمز (مفردات) (سر) باش (چشم) كوز (بدين) بو (خوبى) كوزللك (تو) سن (كوبى) ديرسن (برو) كيت (اين) بو (وعظ) م (بى معنى) معناسز (مرا) بنم (در) فى (سر) باش (نمى كيرد) تأثير ايتمز (معناى اشارتى) (اى واعظ سنك غافلانه اولان وعظك دخى عاشقه تأثير ايتمز كه محبوب حقيقيدن بو قدر تجلى ذات ونظر عنايات ذوق واطافتى كورمش وچشيده

* محصول بیت * ای زاهد رندلر حلقه سندن ومجلسندن سلامتله کچ یعنی بونلرله اختلاط ایدوب بونلره قاتلمه ناسنی خراب ایلیه رنیجه بدنامك صحبتی یعنی مقارنتی زیرا صحبت مؤثردر (عیب می جمله بکفتی هنرش نیز بکو * نفی حکمت مکن از بهردل عامی چند) عیب می اضافتی مصدرك مفعولنه وبا فاعلیدر هنرش شین ضمیرمیه راجعدر وهنربکونك مقدم مفعولیدر مقدم مقول قولیدر وفاعلی تحتنده مستتردر نفی حکمت اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ومکنك مقدم خبریدر واسمی

البته ایکن سن اندن کوزیوم وفراغت ایله دیرسن ای بی ذوق اولان اعمی کبت بووعظ بی معنی بکا تأثیر ایتمز که (من لم یذق لم یعرف)

سخن دراحتیاج ماواستغنای معشوقست
چه سود افسونکری ای دل چو در دلبرنمی کیرد

سوز بزم احتیاجرده ومعشوقك ستغناسنده درافسونکرلك نه فائده ای کوکل چونکه دلبره تأثیر ایلز (مفردات) (سخن) سوز (در) فی (احتیاج) م (ما) ز (استغنا) احتیاجسزلق (معشوق) م (است) در (چه) نه (سود) فائده (افسونکر) افسون ایدیجی (یا) مصدریه (ای دل) ای کوکل (چو) چونکه (در) فی (دلبر) م (نمی کیرد) تأثیر ایتمز (معنای اشارتی) ای بی معنی اولان الفاظ مجرده یه مغرور اولوب معنادن واحوال قلبدن خبردار اولین واعظ کرچه بزلر باب نصحده کلامه محتاجز لکن عالم السر والخفیات اولان الله کال استغناسنده ن الفاظه ناظر اولیوب انجق قلبده اولان صدق واخلاصه ناظر در قلبده اخلاص اولمدقجه مجرد لسانله اولان ادعیه واحزابدن وسحره شبیه الفاظ انجابدن عندالله برفائده یوقدر ومقبول دکلدر

چه خوش صید دلم کردی بنازم چشم مستت را
که کس مرغان وحشی را ازین بهتر نمی کیرد

کوکلمی نه لطیف صید ایلدك سنك مست چشمکه نازایده یم وقربان اوله یم زیرا کیمسه وحشی مرغلری بوندن یکرك طوتمز (مفردات) (چه) نه (خوش) لطیف (صید) آو (دلم) کوکلمی (کردی) ایلدك (بنازم) کوه نه یم ونازایده یم (چشم) کوز (مست) م (تا) خطابیه (را) ادات مفعول (ك) زیرا (کس) کیمسه (مرغان) قوشلر (وحشی) م (را) م (ازین) بوندن (بهتر) یکرك (نمی کیرد) طوتمز (معنای اشارتی) ای مقلب القلوب اولان الله صد هزار حمد اولسون سکا که علاقه ماسوی ایله وحشی حیوان کبی انسیت حقدن بعید اولان غافل قلبمی انس واطمینان ذکرك ایله نه کوزل صید وربط ایلدك ومرتبه اخلاصه کتوردك سنك نظر عنایتکه قربان اوله یم زیرا (انك لاتهدی من احببت ولکن الله یهدی من یشاء) آیت جلیله سی سرنجه کیمسه مرغان وحشی یی بوندن یکرك طوتمزکه هدایت انجق اللهکدر

خدارا رحمی ای منعم که درویش سرکویت * دردیکر نمی داند ره دیکر نمی کیرد

الله ایچون بر رحم ایله ای انعام ایدیجی زیرا سنك سرکوبك درویشی برغیری قپو بیلمز برغیری طریق طوتمز (مفردات) (خدارا) الله ایچون (رحمی) بر رحم (ای منعم) م (که) زیرا (درویش) فقیر (سر) باش (کوی) محله (تا) خطابیه (در) قپو (دیکر) غیری (نمی داند) بیلمز (ره) طریق (دیکر) غیری (نمی کیرد) طوتمز (معنای اشارتی) ای منعم حقیقی اولان الله ذات پاکك حرمتیچون بودرکاه

تحنده مستتر بهرادات تعلیل دله اضافتی لامیه در ودلك عامی یه اضافتی لامیه * محصول بیت * بك جمله عیبنی سویلدك ای زاهد هنرنده سویله حکمتی نفی ایله برایکی عامیدن اوتری حکما خمرك نیجه نفعی وفائده سنی سویلشلر اما ازاولق شرطیله تکیم خواجه بزن جامی چند دیو بیوردی ایدی (ای کدایان خرابات خدا یارشماست * چشم انعام مداریدزانعامی چند) ای کدایان خرابات اضافتی لامیه یارشماست اضافتی ده بویله درخدامبتدا یارشماست خبری چشم انعام اضافتی ده لامیه چشم بونده امید معناسنه انعام احساندر یعنی نعمت ویرمك انعام همزه نك فتحیله جمع قلت درمفردی نعم کاور نونك وعینك فتحه لریله * محصول بیت * ای میخانه کدالری خدا سزك یاورکز در انعام واحسان رجاسنی طوتمك رنیجه حیواندن یعنی ناهلدن کهاهلك قدر بیلمزکه اکارعایت ایلیه پس اولور اولماز ناهلدن احسان امید بن طوتمه (پیرمیخانه چه خوش کفت بدردی کش * که مکو حال دل سوخته باخامی چند) دردکش وصف ترکیبیدر کشیدندن دردی چکیجی دیمکدر ذکرمحل اراده حال قبیلندندر خویشه اضافتی لامیه درکه رابط مقول وقول حالك دله اضافتی لامیه درودلك سوخته یه بیانیه باخامی باحرف صله * محصول بیت * میخانه بی پرکند بنك باده نوشنه نه کوزل سویلدیکه دل سوخته نك حالنی برنیجه خامه سویله یعنی سوزناك کوکلك اسرار بنی برنیجه ناپخته یه اظهار وافشا ایلمه دیمه درکه هرکسه اراز راز جاز اولدیغنه (حافظ ازشوق رخ مهرفروزتوبسوخت * کامکارا نظری کن سوی ناکامی چند) شوق رخ اضافتی لامیه در ورخك مهرفروزه بیانیه وبونك

تویه لامیه مهرفروز وصف ترکیبیدر فروزیدندن همزه نك حذفیله اصلی افروزیدندر لازمله متعدی مابینده مشترکدر بونده لازمدر کونش یالکشلی یعنی کونش کبی یالکان رخ حاصلی شمس کبی مضیء رخکدن کامکارا الف حرف نداوکامکار مراد صاحبی یعنی مرادینه ایرشن نظریده یاوحدت ویاتنکیر در ناکامی چند کام کاف عربیله مراد در نا ادات سلبدر * محصول بیت * ای جانان حافظ سنك کونش ضیالی رخك شوقندن یاندی ای کامکار جانان نظر ایله برنیجه

نامراد جانبنه که حافظ دخی انلردندر (وله ایضا) (دمی باغم بسر بردن جهان یکسرنمی ارزد * بمی بفروش دلق ما کزین بهترنمی ارزد) بسر باحرف صله سر بونده حدو نهایت معناسنه باغم وبسر بردنه متعلقدر یکسر باشدن باشه وبراوجوردن معناسنه باحرف مقابله دلق درویشلر خرقه سنه دیرلر مایه اضافتی لامیه در کزین که حرف علت این اسم اشارتدر مبه * محصول بیت * برنفسی یعنی برساعتی اوادن آخره دك غم ایله ایلتمك یعنی غمله کچورمك جهانه باشدن باشه دکز

بی نیازك محتاجنه برتوفیق عنایت ایله وثابت قدم ایله که سنك قپوکدن غیری برقپو بیلمز وسنك طریق مستقیمکدن غیری برطریق طوتمز

من از پیر مغان دیدم کرامتهای مردانه * که آیین ریایی را بجامی برنمی کیرد

بن بر پیر کاملدن مردانه کرامتلر کوردم که ریایه منسوب اولان آیین وعادتی برجامه طوتمز (مفردات) (من) بن (از) من (پیر مغان) کافرلك بابازی (دیدم) کوردم (کرامتها) کرامتلر (مردانه) ارکبی (که) زیرا (آیین) عادت (ریا) م (یا) نسبیه (را) م (با) ناملابسة (جام) قدح (یا) وحدتیه (بر) زائد (نمی کیرد) طوتمز (معنای اشارتی) بن مظهر عنایت ومؤید من عندالله اولان پیر کاملدن نیجه رجال الله کرامتندن کرامتلر کوردم زیرا طریق مستقیمده استقامتله اخلاص قلب تحصیل ایدوب ریا وسمعه اوزره بردرلو عبادت وعشق ومحبت اظهار ایتمامشدر

من این آیینه راروزی بدست آرم سکندروار * اکرمیکیرد این آتش زمانی درنمی کیرد

بن بو آیینه یی برکون اسکندر کبی اله کتورورم زیرا بو آتش اکر بر زمان تأثیر ایده ورزمان تأثیر ایتمز (مفردات) (من) ن (این) بو (آیینه) م (را) ادات مفعول (روزی) برکون (بدست) اله (آرم) کتورورم (سکندر) برپادشاه (وار) کبی (اکر) شرطیه (میکیرد) تأثیرایده (این) بو (آتش) م (زمانی) برزمان (در) زائد (نمی کیرد) تأثیر ایتمز (معنای اشارتی) بن عالی همتله رجال اللهك ثبات اوزره اولان مقامنی تحصیله جد وسعی ایدوب اسکندر کبی آیینه جهانما ومظهر تجلیات بلا واسطه ومنبع کرامات ساطعه اولان صاف ومجلا قلبی اله کتوررم زیرا بو آتش کبی ثباتسز حالات صوفیه برق خاطف کبی کاه پیدا کاه پنهاندر

باین شعر ترشیرین زشاهنشه عجب دارم * که سرتاپای حافظ را چرا درزر نمیکیرد

شاهلر شاهندن عجب طوتارم بو شیرین شعر سببیله که حافظی باشدن اباغنه نیچون زره غرق ایلمز (مفردات) (با) سببیه (این) بو (شعر) م (تر) زیاده (شیرین) لطیف (از) بن (شاهنشه) شهلر شاهی (عجب) تعجب (دارم) طوتارم (سرتاپا) باشدن اباغه (چرا) نیچون (در) فی (زر) التون (نمیکیرد) طوتمز (معنای اشارتی) (الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی) نظم جلیلی سرنجه عجب اول شاهلر شاهی اولان حضرت الله رجال الله اولان کدینه بخشش واحسان ایتدیکی فیض بلاواسطه ایله بوحافظی انوار ذاتیه قدسیه سنه مستغرق قیله رق عجب نیچون افاضه واصل قلوب قیودات ماسوادن وجهات بشریه دن نیچون آزاده ایدوب دائم تجلی ذاتنه مستغرق قیلمز

واه ایضا

بتی دارم که کرد کل زسنبل سایبان دارد * بهار عارضش خطی بخون ارغوان دارد

برمحبوبم وار که کل اطرافنده سنبلدن سایبان طوتار انك عارضی بهاری ارغوانك

یعنی تمام عالمك سلطنتنه دکز ایمدی کوکلدن غمی چقاروب غمسز اولمغیچون بزم خرقه مزی میه صات بوندن یکرك نه یه دکز حاصلی غمدن خلاص بولمغیچون خرقه یی میه دکشمکدن ایو بازار اولمز (دیاریار مردم را مقید میکنند ورنه * چه جای فارس کین محنت بکسرنمی ارزد) بو بیتك قافیه سی بیت سابقك قافیه سیله براولوب ودیوان خواجه ده بو لفظ بغتدن معلومدرکه خواجه نك اولیه امااشارحلر ایراد ایلدیکیچون وتتمیم فائده ایچون ترك ایلیوب ذکرایلدك اکرچه رد مطالعه جل ایلمکه قابلدر دیاریار اضافتی لامیه در مردمرا میکنندك مفعول اولی ومقید مفعول ثانیسی وفاعلی تحتنده دیاررا جعدر ضمیرورنه واکرنه دن مخففدر تقدیر کلام واکر دیاریار مردمرا مقید نمی کردچه جای فارس جای بونك کبی یرلرده مستدرکدر وبواسندراك شیرازیلره مخصوص که حافظ وسعدی یه فارس شیراز ونواحی شیرازه اطلاق ایدرلر تکیم شیخ سعدی حضرتلری کلستانده (اقلیم فارس راغم از اسیب دهر نیست) دیو بیورمش مراد اولملکندرکین اصلنده که این ایدی که حرف بیان واین اسم اشارت مخففدر * محصول بیت * یارك دیاری یعنی مملکتی دامنکیر اولوب مقید ایلسه نه فارس مملکتی که بومحنت که یاردنی ناس دن واسافل حسادن چکرز جهانه باشدن باشه دکز یعنی تمام عالمك پادشاهلغنه دکز (بیت) دلا کدایی ورندی زپادشاهی به * دمی فراغت خاطرزهرچه خواهی به * حاصل کلام حب الوطن من الایماندر امابزی بواقلیم فارسده باغلاین جانانك محبتی درانجق والابونده برکون طورمزدق * سعدیا حب وطن کرچه حدیثست صحیح

(بیت) نتوان مردن بسختی که من * اینجازارم بکوی (میفروشانش بجامی برنمی کیرد * زهی سجاده تقوی که یکساغرنمی ارزد) میفروشانش شین ضمیر سجاده یه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله بجامی باحرف مقابله برنمیکیرد قبول ایلمزلر معناسنه زهی نه عجب در معناسنه سجاده تقوی اضافتی لامیه در اصلنده سجاده اهل تقوی ایدی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی که حرف بیان * محصول بیت * میفروشلر محله سنده انی برقدح باده یه قبول ایلمزلر اهل تقوی

مجا ده سی نه عجبدر كه بر قدح شرابه دكز (رقيبم سرزنشها كرد كزاين باب رخ برتاب * چه افتاد اين سرمارا كه خاك
درمی ارزد) رقيبمده ميم ضمير معنی جهتنده كردك مفعو ايدر ضمير منصوب متصل معنا سنده رقيب مبتدا سرزنشها
كرد خبری سرزنش باشه قاقمقدر عربجه توبيخ ديرلر آخرنده كی شين اسم مصدر علامتيدر كزاصانده كه ازايدی كه حرف
تعليل اين بابدن مرادجانانك قپوسيدر برتاب برحرف تأكيد رخ مقدم مفعو ايدر تابك افتاده بونده واقع اولدی اين سرمارا اين
بونده مستدركدر تحسين لفظ ايچون
وتكميل وزن ايچون كاشدر كه حرف بيان
خاكدر اضافتی لاميه درونمی ارزدله مقدم
مفعو ايدر * محصول بيت * رقيب بكا
سرزنشلر وطعنلر ايلدی كه بو قپودن
يوزك دوندر يعنی بو قپوده طورمه كيت
ديمكدر عجبا نه واقع اولدی بو بزم
باشمزه كه قپو طپراغنه دكز يعنی جانانك
قپوسی طپراغنه لايق اولمسی نه ندر كه رقيب
بزی بو قپودن سورر (بشوی اين دلق
دلتنكی كه در بازار يكرنكی * مرقعهای
كوناكون می حمرا نمی ارزد) بعض نسخه‌ده
دلق يرينه نقش واقعدر دلق دلتنكی اضافتی
بيانيه‌در بازار يكرنكی اضافتی بيانيه در
كه حرف تعليل ده در بازار يكرنكی مصراع
ثانی به مرهوندر مرقعها بله
جمع ايلدی ذوی العقولك غيرينه صفت
اولديغيچون اصلنده خرقهاء مرقعهادر
مرقع فقرانك پاره پاره وعديده‌دن مجموع
خرقه‌زينه‌دير كوناكون قيدی انكيچوندر
دراو دراو ديمكدر * محصول بيت * بو كوكل
طارلغی خرقه‌سنی بو يعنی كوكل طار اغنی
كيدر ترك ايله زيرا يكرنكلك بازارنده
يعنی حيله سزلك وعيار سزلك بازارنده
حاصلی ساده دللك بازارنده دراو دراو
مرقعه‌لر قرمزی شرابه دكز يعنی بی
رنك اولنلرك قتنده لاشيدر (بس آسان می
نمود اول غم دريا ببوی سود * غلط كفتم كه
اين طوفان بصد كوهر نمی ارزد) غم دريا
اضافتی لاميه ببوی با حرف سبب بوی
بونده اميدورجا معناسنه در سود اضافتی
لاميه در طوفاندن مراد غم دريا در
* محصول بيت * قولای كورينوردی
اول دريانك غمی يعنی سفرينك مشقتی
غمی فائده اميديله غلط كفتم كه بو طوفان
يوز كوهر دكز * بدر بادرمنافع بی شمارست
اكر خواهی سلامت در كنارست (شكوه تاج
سلطانی كه بيم جان درو درجست
* كلاه دلكشست امابترك سرنمی ارزد) شكوه هيبت تاجه اضافتی لاميه‌در وتاجك سلطانی يه اضافتی بيانيه و ياسی حرف
نسبت ويا حرف مصدری كه حرف رابط صفت بيم جان اضافتی لاميه در ودرادات ظرفيه واو ضميری تاج سلطنته راجعدر
درج بونده مندرج معناسنه در يعنی مصدر اسم فاعل معناسنه دلكش وصف تركيبيدر كوكل چكيجی يعنی كوكل جذب ايديجی
ويا كوكل اكا منجذب اولجی معناسنه بترك باحرف صله سره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی در بترك سرنمی ارزده متعلقدر

قانله برخط طوتار (مفردات) (بتی) بر محبوب (دارم) طوتارم (كرد) طرف
(كل) م (ز) من (سنبل) م (سايبان) كولكه لك (دارد) طوتار (بهار) م
(عارض) يكاق (ش) ضمير (خطی) برخط (با) للملابسة (خون) قان (ارغوان)
برقرمزی چيچكدر (دارد) طوتار (معنای اشارتی) بنم بر محبوبم واركه
كل كبی لطيف ذاتی صفاتی اسما سنك تحتنده مختفيدر انك بهار كبی لطيف صبغة
ايمان اولان عارضی عشقله ارغوان كبی جكری قان اولان عاشقك قانندن
برخط چكمشدر وجان فدا ايدن عاشقك قانی بهاسنی ديدار مدر ديو حكم
بيورمشدر

﴿ غبار خط بپوشانيد خورشيد رخش يارب * حيات جاودانش ده كه حسن جاودان دارد ﴾

غبار كبی خط انك كونش كبی يكاغنی اورتدی يارب اكا ابدی حيات ويرزيرا ابدی
حسن طوتار (مفردات) (غبار) توز (خط) م (بپوشانيد) اورتدی (خورشيد)
كونش (رخ) يكاق (ش) ضمير (يارب) م (حيات) ديرلك (جاودان) ابدی
(ش) ضمير (ده) وير (كه) زيرا (حسن) م (جاودان) ابدی ((دارد) طوتار
(معنای اشارتی) كرچه حقدن عيان برنسنه يوق اما مظاهر اسماء الله خورشيد
ذات الهيه يی بصيرت صاحبی اوليانك عوامك نظرندن ستر ايلدی ياربی اول
اولوا الابصار اولنلره سن حيات ابدی وثبات سرمدی وير كه اول الآن حسن
جاودان طوتار

﴿ زچشمش جان نشايد برد كزهر سو كه می بينم ﴾
﴿ كمين از كوشهٔ كردست وتير اندر كمان دارد ﴾

انك چشمندن جان خلاص ايتمك ممكن دكلدر زيراهرجانبدن كه كوررم بر كوشه‌دن
پوصو ايلمشدر وكماننده تير طوتار (مفردات) (ز) من (چشم) كوز (ش)
ضمير (جان) م (نشايد) ممكن دكل (برد) ايلتمك (كه) زيرا (هرسو) هرجانب
(می بينم) كوررم (كمين) پوصو (از) من (كوشه) بوجاق (همزه) وحدتيه
(كردست) ايلمشدر (تير) اوق (اندر) فی (كمان) ياي (دارد) طوتار (معنای
اشارتی) اولوا الابصار اولان عارف بالله در كه نظر حقدن بروجهده ارواح
قدسيه نك خلاصی ممكن دكلدر زيرا (اينما تولوا فثم وجه الله) آيت كريمه سی
سرنجه هرجانبدن كه كوررم پرده غيبده (فلما تجلی ربه للجبل جعله دكا وخر موسی
صعقا) كلامنك سرنجه تجلی الهی عارفك جكرنه اوقلر اوروب شوق لقاء الله ايله
مست ومستغرق ايلمشدر

﴿ خدارا داد من بستان ازو ای شحنهٔ مجلس ﴾
﴿ كه می با ديكری خوردست وبا من سر كران دارد ﴾

ای مجلس شحنه سی الله ايچون اندن بنم دادمی آل برغيری كيمسه ايله شراب
ايچمشدر وبكا باشی اغر طوتار (مفردات) (خدارا) الله ايچون (داد) عدل

﴿ من ﴾

* محصول بيت * پادشاهه منسوب تاجك هيبتی ويا پادشاهلق تاجنك هيبتی كه جان قورقوسی اول تاجك ايچنده مندرجدر
يعنی كزايدر دلكش كلاهدر اما باش تركنه دكز يعنی سلطنت برلذيذ مصلحتدر اكا كوكل مائلدر اما سلاطينك عدوسی
چوقدركه باش قورقوسندن خالی دكلدر در جمله دن بريسی اول زمانده پادشاهلر فدايلر صاقلردی قچانكه بر پادشاهی هلاك
ايتك ايستسه‌لر اكا فدايلر حواله ايدرلردی وانی هلاك ايدرلردی (ترا آن به كه روی خود زمشتاقان بپوشانی * كه شادی
جهان كيری غم لشكر نمی ارزد) كه حرف
تعليل شادی ياسی حرف مصدر جهان
كيری‌يه اضافتی لاميه غم لشكر اضافتی ده
لاميه درنمی ارزدك مقدم مفعوليدر
* محصول بيت * جانانه خطاب ايدوب سكا
اول يكدركه مشتاقلردن وعاشقلردن روييكی ستر
ايليه‌سين يعنی خلق عالمه يوزك كوسترميه سين
مصراع ثانی ارسال مثل ايدوب بيورر
زيرا جهان كيرلك شادلغی يعنی جهانی
طوتوب پادشاه عالم اولمق عسكر غمين
چكمكه دكز يعنی عشاق ومشتاقلری
چو غلتق بلا سنه وغوغاسنه دكز زيرا
هر محبوبك عشاقی چوق اولسه غوغاسی
وهنكامه‌سی چوق اولور پس يوزك مستور
طوتمكه سنی كورن عاشق اولمسون كه
حضور ايليه‌سين (چو حافظ در قناعت
كوش وازدنيای دون بكذر * كه يك جومنت
دونان دوصد من زر نمی ارزد) دنی بونده
الف يايه تبديل كركشتكيم بيان اولنمشيدی كه
عجم اخرنده الف اولان الفاظك ماقبلی
مكسور ايدر الف يايه قلب اولنديغيچون
پس موساء وعيساء موسی وعيسی اوقور
دنی نك دونه اضافتی بيانيه دركه حرف
تعليل منتك دونانه اضافتی لاميه در
* محصول بيت * خواجه خطاب
عام طريقيله بيورر حافظ كبی قناعته
طورش والچق دنيايی ترك ايله يعنی طالب
دنيای دون اوله زيرا اربه مقداری
اخسلره منت ايكی يوز بطمان التون دكز
حاصلی دنيايه طالب وراغب اولنه
ارباب تواضع وانقياد ومنت ضرور بدر
بواپسه برعظيم مصيبتدر ايمدی حافظ كبی
قناعته سعی ايله وحذر ايله (وله ايضا)
(دلم جز مهر مهرويان طريقی بر نمی
كيرد * زهر در ميدهد پندش وليكن
در نمی كيرد) مهرويان الف ونونله جمع
اولدی ذوی العقوله صفت اولديغيچون
تقدير كلام محبوبلر مهرويان ابدی ای يوزلی محبوبلر ديمكدر طريقی ياحرف وحدت برنمی كيرد برحرف تأكيد نميكيرد
طوتمز ديمكدر يعنی اختيار ايلمز ديمك اولور پندش شين ضمير دله راجعدر درنميكيرد تأثير ايلمز ديمكدر زيرا كرفتن
وكيريدن درلفظيله تركيب اولسه تأثير معناسنی افاده ايدر قبول ايلمز معناسنه ده مستعملدر نتكيم كلمه كرك * محصول بيت *
بنم كوكلم مهرولر محبتندن غيری طريق اختيار ايلمز هريابدن اكا نصيحت ايلرم اما اكا نصيحت تأثير ايلمز (خدارا ای

(من) بن (بستان) آل (شحنه) صوباشی (مجلس) م (می) شراب (باديكری)
برغيری ايله (خوردست) ايچمشدر (بامن) بنله (سر كران) باشی آغر (دارد)
طوتار (معنای اشارتی) ای مربی خلق عالم اولان مرشد شفيق لخلق الله
سنكه وسيلهٔ راه حق سن الله ايچون (اللهم اعطنی شوق لقائك من غير ضراء
مضرة ولافتنة مضلة) حديث شريفی سرنجه بو سالك راه عشق دهشت آبادك
استقامت وعدالت اوزره لقاء الهيه وصلت همتنی دريغ بيورميوب همت وعنايت
ايله كه حق سبحانه وتعالی نيجه سالك صادقلره فيض واحسان ايدوب ومراد
ايتشدر وحالا بزمستفيض اولمبوب سر كردان قالمشز در مددالله ايچون مدد

﴿ چو عاشق ميشدم كفتم كه بردم كوهر مقصود ﴾
﴿ ندانستم كه ای دريا چه موج خون فشان دارد ﴾

چونكه عاشق اولدم مقصود كوهرينی ايلتدم ديدم بيلمدم كه بو دريا نه قان
صاچيجی موج طوتار (مفردات) (چو) چونكه (عاشق) م (ميشدم) اولدم
(كفتم) ديدم (بردم) ايلتدم (كوهر) م (مقصود) م (ندانستم) بيلمدم (اين)
بو (دريا) م (موج) م (خونفشان) قان صاچيجی (دارد) طوتار (معنای اشارتی)
ای سالك راه عشق بو يول اويله خطرناك واويله اشد بلايی جامع دهشت آباد
وهولناكدر كه وقتا كه عاشق اولدم نيجه رياضات ومجاهدات ايله بعض حالات
عشقه نائل اولمغله كوهر مقصودی بولدم ظن ايلدم امابيلمدم كه بو دريای عشق
الهيده (مثل شريعتی كمثل سفينة نوح) بيوريلان سفينهٔ محبتده طقوز يوز اللی
سنه حضرت نوح عليه السلام وايد من عند الله نبی ذی شان ايكن اويله
اذا وزحمت وبلا ومحنت چكدی كه زخم كفاردن اعضای مبارك لرندن
قانلر صاچياوب سيل روان اولمش ايكن تا كه لقاء الهيه واصل اولنجيه قدر
تحمل ايدوب بلا واذا ارنده نيجه صفاسی زياده اولوب برنفس دعوتدن وذوق
عبادتدن فارغ اولمامشدر وبو قدر جفادن بردرلو ابتجمامشدر

﴿ زخوف هجرم ايمن كن اميد ار آن داری * كه از چشم بداند يشان خدايت درامان دارد ﴾

فراق خوفندن بنی امين ايله اكر اول اميدی طوتار سك كه حسود عدولرك چشمندن
خداسنی امانده طوته (مفردات) (ز) من (خوف) م (هجر) فراق (ميم) ضمير
(ايمن) م (كن) ايله (اميد) م (آن) اول (داری) طوتارسن (از) من
(چشم) كوز (بدانديش) حسود (ان) ادات جمع (خدا) م (ت) خطاب
(در) فی (امان) سلامت (دارد) طوته (معنای اشارتی) بو پرآفت وپرخوف
وخطر اولان راه عشقده خود بخودانه سفر ممكن دكلدر امداد پيركامله محتاجدر
انكيچون بيوررای پير شفيق عون ونصرتله بنی خوف هجراندن امين ايله چونكه
سندخی انبيای عظام كبی مأمونيدن دكلسن اكرسنی دخی خدای تعالی اعدای
حسادلر نظرندن امين قيلق اميدن طوتار ايسك زيرا (من اعان اخاه اعانه الله)

نصيحت كو حديث از خط ساقى كو * كه نقشى در خيال ما ازين خوشتر نمى كيرد) خدا را را ادات تخصيص الله ايچون ديمكدر وحديث بونده مطلق سوز در خط ساقيدن مراد روى ساقيدر ذكر حال واراده محل طريقيله كه حرف تعليل نقشيده يا حرف وحدت خيال قوت خيالية ده ديمكدر از ين اين اسم اشارتدر خط ساقى يه نمى كيرد بونده تأثير اولمز وثبوت بولمز ديمكدر * محصول بيت * الله ايچون اى واعظ وناصح سوزى خط ساقيدن سويله زيرا بزم خيالمزده بوندن

خوشرق برنقش ثابت اولمز وثبوت بولمز يعنى خط ساقى سوزى كوكلمزده قرار ايدوب ثابت اولور باقيسى فشادر بعض نسخه ده خط ساغر واقعدر ومعناسى قولايدر (صراحى ميكشم پنهان ومردم دفترانكارند * عجب كرآتش اين زرق در دفتر نميكيرد) در دفتردر باصله معناسنه نمى كيردتأثير ايلمز ديمكدر بونده اولشمق معناسنه در مثلا آتش پنبه يه ويا اوتاغه وياصمانه اولشمق كبى * محصول بيت * كزلى صراحى طاشيرم ومردم كتاب ودفتر صاحبلريدر عجبدر اكر بو زرق وريانك آتشى دفتره وكتابه اولشوب ياقوب ياندرمز سه بو كلام رسوايلقدن كنايتدر يعنى عجبدركه ايلديكم تزوير وريا بوزمه كير كتوروب رسواى ايلزسه (من اين داق ملمع رابخواهم سوختن روزى * كه پير ميفروشانش بجامى برنمى كيرد) ملمع كونا كون بعلرله يامانمش خرقه بعض هند فقراسى كيديكى خرقه كبى كه حرف تعليل ميفروشانش دلق ملمعه راجعدر بجامى باحرف مقابله برنمى كيردطوتمز يعنى المزديمكدر * محصول بيت * بن بو ملمع خرقه يى بر كون يا قسم كرك زيرا اى پير ميفروشان يعنى شراب صاتيجيلرك پيرى برقدح شرابه المزحاصلى برقدح شرابه دكين خرقه يى ياندر يسرم (نصيحت كوى رندا نرا كه با حكم خدا جنكست * دلش بس تنك مى بينم مكر ساغرنمى كيرد * نصيحت كويك رندانه اضافتى لاميه در را ادات تخصيص كه حرف رابط صفت يامع معناسنه در حكم خدا اضافتى لاميه در دلش شين ضمير نصيحت كويه راجعدر بحسب لغت چوق اما بونده حكم معناسنه تنك لفظده طار اما بويله برلرده مضطرب معناسنه ساغر نميكيردساغر طوتمز يعنى باده ايچمز ديمكدر

* محصول بيت * رندلر نصيحت كوينك كه خدانك قضا وقدريله جنكى وار در يعنى حكم قضاوقدره تسليم واقيادى يوقدر كوكلنى زياده مضطرب كوررم مكر ساغر طوتمز يعنى باده ايچمز حاصلى اكر قضا وقدره اقرارى اولسه بونلرك باده نوشلغنى حكم ازلى يه حواله ايدوب زجر وتوبيخ ايلمزدى پس كوكلنك كمال طارلمسى كندينك باده نوش اولمسى دريعنى كندى بسنى ازلمره باده نوشلغه حواله ايلدكلريندر والاباده نوشلره طعن ايلمزدى (ازان روبا كبازانرا

﴿ زسر وقد دلجويت مكن محروم چشمم را ﴾
﴿ بدين سرچشمه اش بنشان كه خوش آب روان دارد ﴾

سنك كوكل ايچى سرو قد كدن بنم چشممى محروم ايلمه انى بو چشمه باشنه ديك كه براطيف آب روان طوتار (مفردات) (ز) من (سرو) م (قد) بوى (دلجو) كوكل طالب ايديجى (تا) خطابيه (مكن) ايلمه (محروم) م (چشمرا) كوزمى (بدين) بو (سرچشمه) چشمه باشى (اش) ضمير (بنشان) ديك (خوش) م (آب) صو (روان) اقجى (دارد) طوتار (معناى اشارتى) اى خليفة الله فى الارض اولان پيرم سنز اولوا الابصارك واصل اولديغى كوكلر مطلوبى اولان راه استقامتدن بنم چشم بصيرتمى دخى محروم ايلمه زيرا فيض الهى وعلوم لدنى سرچشمه سى بورا استقامتده در سن بزم نظريزى اول سرچشمه يه ديك كه اول چشمه نك آب روان كبى علوم لدنيه سى زياده لطيفدر

﴿ بفتراك ارهمى بندى خدارا زود صيدم كن * كه آفتهاست در تأخير وطالب را زيان دارد ﴾

اكر زكى يه بنده ايلر ايسك الله ايچون بنى تيز صيد ايله زيرا تأخيرده آفتلر وار در وطالبه زيان طوتار (مفردات) (با) للملابسة (فتراك) ترك (ار) اكر (همى) دائم (بندى) باغلرسك (خدارا) الله ايچون (زود) تيز (صيدم) بنى صيد (كن) ايله (كه) زيرا (آفتهاست) آفتلر واردر (در) فى (تأخير) كيرو قومق (طالب) م (را) ايچون (زيان) م (دارد) طوتار (معناى اشارتى) اى شيخ شفيق اكر بزى اسب كرمنا اولان روح عالى پروازيكه يار ومصاحب قيلاق ايستر ايسك بنى اول عالى جاهه تيزجه قيد وبند ايله كه (هلك المسوفون) سرنجه تأخيرده آفتلر واردر طالب صادقه تأخير زيان ودروعين نقصاندر

﴿ چو در روى بخندد گل مشو در دامش اى بلبل ﴾
﴿ كه بر گل اعتمادى نيست ور حسن جهان دارد ﴾

چونكه گل سنك يوزيكه كوله انك دامنه كتمه والدانمه اى بلبل زيرا كوله اصلا اعتماد يوقدر اكر جهان حسنى طوته (مفردات) (چو) چونكه (در) فى (روى) يوز (تا) خطابيه (بخندد) كله (گل) م (مشو) كتمه (در) فى (دام) طوزاق (ش) ضمير (بلبل) م (كه) زيرا (بر) على (گل) م (اعتماد) م (يا) وحدتيه (نيست) يوق (ور) واكر (حسن) م (جهان) م (دارد) طوتار (معناى اشارتى) پير ومربى كاملدن استعانت ايتديكده اول دخى بيورديكه اى طالب اكر بلاواسطه فيض الهى وعلوم لدنيه نائل اولمديكن وبزم ايله يار وراهى اولمق ايسترايسك اقبال دنيايه وانواع عبادات پرريايه وكرامات عجيبه بى منتهايه مغرور اولوب الدانمه زيرا بونلر هرنه قدر حسنى جهانى طوتمش گل كبى نكين محبوب كورينورلرسه دخى بونلره مغرور اولمق واعتماد ايتمك يوقدركه موجب جنت دكللردر وباعث امنيت دخى دكللردر

﴿ يفشان ﴾

صفاها يامى لعلست * كه غير از راستى نقشى درين جوهر نمى كيرد) پاكبازان الف ونونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون تقديركلام يازان پاكبازان ايدى پاك بازوصف تركيبيدر اوينايجى پاك دامن عاشقده استعمال ايدرلر حاصلى طبعنده ارزوى نفسانى اولميان عاشقه پاكبازدرلر را ادات تخصيص صفاها اسلوب عجم اوزره جمع اولمش يامع معناسنده مى لعل اضافتى بيانيه در كه حرف تعليل نقشى يا حرف وحدت ويا تنكير در اين جوهردن مراد مى لعلدر دربونده ادات تأكيد ظرفيت افاده ايلمز اصل كلام اين جوهردر نيكيرد درنميكيرد قبول ايلمزفا على اين جوهردر ومفعولى نقشدر * محصول بيت * انكيچون پاكبازلرك مى لعله صفالرى واردر زيرا بومى لعل جوهرى استقامتدن غيرى نقشى قبول ايلمز يعنى باده سرخ بى رنكلك وسادهلك اقتضا ايلديكيچون پاكبازلر وساده دللر اكا مايللردر حاصلى باده حيله ومكر قبول ايلديكيچون طوغريلر وپاكلرك طبيعتى اكا مائلدر (ميان كريه مى خندم كه چون شمع اندرين مجلس * زبان آتشينم هست ليكن در نميكيرد) ميان كريه اضافتى لاميه كه حرف تعليل اين اسم اشارت مجلس در اين مجلسدن مراد دنيا در زبان آتشين اضافتى بيانيه ياحرف نسبت ونون تأكيد ايچوندر درنميكيرد تأثير ايلمز يعنى ياندرمز * محصول بيت * كريه اورتاسنده كولرم نتكيم شمعك حالى بودركه هم ياش دوكر وهم يارلر زيرا شمع كبى بو مجلسده آتشلى دلم وارليكن تأثير ايلمز يعنى سائر آتشلر كبى ياندرمز والا هر نكلم ايلدكده برنسنه احراق ايدردم حاصلى دلمدن صادر اولان كلمات سوزناك ومحرق قدر ديمكدر (سر وچشمى بدين خوبى تو كويى چشم ازو بردار * بروكين وعظ بى معنى مرا در سر نميكيرد) چشمى ياحرف تنكير بدين يامع معناسنه ويا ظرفيه در چشم ازو بردار مقول قول اوضمير دلده مركوز اولان جانانه راجع بر ومصراع اولده مستفاد اولان ناصحه امردر وعظ بى معنى اضافتى بيانيه مرا بنم ديمكدر را معناى تخصيص افاده ايدر در سردر بونده باصله معناسنه نمى كيرد تأثير ايلمز يعنى سوزك بكا تأثير ايلمز ديمكدر * محصول بيت * سرو وچشم بو خوبلقده واطافنده سن ديرسين كوزكى اندن قالدر يعنى محبتى ترك ايله خواجه بيورر واركه

﴿ ١٠٤ ﴾ ﴿ ل ﴾

بووعظ بى معنى بنم باشمه وعقلمه تأثير ايلمز يعنى بو وعظى قبول ايلمم ديمكدر (سخن در احتياج ما واستغناى معشوقست * چه سود افسونكرى اى دل چو در دلبر نمى كيرد) در د ابردر باصله نميكيرد تأثير ايلمز ديمكدر * محصول بيت * سوز بزم احتياجمز ومعشوقك استغناسنده در يعنى بزكمال احتياجده ومعشوق كمال استغناده در پس اى كوكل افسونجيلغك وسحارلغك نه فائده سى وار دلبره تأثير ايلمينجه يعنى جانان برمرتبه ده مستغنى دركه اكا اسماء وافسون وسحرك هيچ تأثيرى يوقدر

﴿ بيفشان جرعه بر خاك وحال اهل شوكت بين ﴾
﴿ كه از جمشيد وكيخسرو فراوان داستان دارد ﴾

خاك اوزره برجرعه صاچ واهل شوكتك حالنى كور كه جمشيد وكيخسرودن فراوان داستان طوتار (مفردات) (بيفشان) صاچ (جرعه) م (همزه) وحدتيه (بر) على (خاك) م (حال) م (اهل) م (شوكت) سلطنت (بين) كور (از) من (جمشيد وكيخسرو) ايكى پادشاه اسملريدر (فراوان) بول (داستان) حكايه (دارد) طوتار (معناى اشارتى) دخى بيوردى كه اى طالب رياضات ومجاهدات وقهر نفس پرآفات ايله آه پردرد ورنك زرد وچشم ترآثار جرعه عشق الهيلرى وجود خاكى اوزره ظهوره كتور مكه سعى ايله زيرا بوعشق الهى براسطرلاب معنويدر كه آسمان دولت وسلطنت صورى ومعنوى جمشيد وكيخسرو كبى شوكت وجاهنه مغرور اولانلرك عاقبت فناسنى وفيض واسرار الهيدن بى بهره اولديغنه ندامت وخسارتنى حكايتنى تفصيل وجه اوزره بيان ايتمشدر

﴿ چو دام طره افشاند بكرد خاطر عشاق ﴾
﴿ بغماز صبا كويد كه راز او نهان دارد ﴾

چونكه عشاقك خاطرى اطرافنه طره دامنى صاچه صبا غمازه ايدر كه آنك رازنى نهان طوته (مفردات) (چو) چونكه (دام) طوزاق (طره) اوك صاچ (افشاند) صاچه (با) للملابسة (كرد) طرف (خاطر) م (عشاق) م (با) للملابسة (غماز) اسرار افشا ايديجى (صبا) م (كويد) ايدر (راز) سر (او) ضمير (نهان) كيزلو (دارد) طوته (معناى اشارتى) ينه شيخ شفيق بيورر اى جاهنه مغرور اولان طالب مكر الهيدن امين اولمه كه (ومن يضلل الله فما له من هاد) سرنجه غرور سببيله قهار وجبار اولان الله اسماء وصفاتندن مضل اسمنك تجليسى ايله قابل ضلالت مهرنى اوره عشاقك خاطرنى ضلالت احاطه ايليه وحق تعالى صبا كبى روايح اسرارى غمز وكشف ايديجى اولوا الابصاره دخى امر بيورركه بو اسرار نهانى يى كشف ايلمك اولمزتاكه خود پرستلك ايله هلاك اوله لر اعاذنا الله من مكره بجاه حبيبه صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ چه افتادست در اين ره كه هر سلطان معنى را ﴾
﴿ بدين درگاه مى بينم كه سر بر آستان دارد ﴾

نه عجب حالت واقع اولمشدر بو عشق يولنده هر معنى سلطاننى بو دركاهده كوررم كه باشنى آستان اوزره طوتار (مفردات) (چه) نه (افتادست) دوشمشدر (در) فى (اين) بو (ره) يول (هر) جمله (سلطان) م (معنى) م (را) ايچون (بدين) بو (دركاه) م (مى بينم) كوررم (بر) على (آستان) ايشك (دارد) طوتار (معناى اشارتى) نه عجب حالت ونه عجب اسرار واقع اولمشدر كه بوراه عشقده

(۱) چه خوش صید دلم كردی بنازم چشم مستت را * كه كس مرغان وحشی را ازین بهتر نمیگیرد) چه بونده مبالغه افاده در صید دل اضافتی مصدرك مفعولنه ودالك میم متكلمه لامیه صید كردی نك مقدم مفعولیدر بنازم قربان اولیم دیمكدر چشمك مستنه اضافتی بیانیه ومستك تایه لامیه وچشم مست بنازمك مفعولی كه حرف تعلیل مرغان وحشی اضافتی بیانیه نمیگیردك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * كوكلمی نه خوش صید ایلدك قربان اولیم چشم مستكه زیرا كیمسه مرغان وحشیّ بوندن ایورك طوتمز یعنی بنم كوكلم كیمسه یه شكار اولمازدی آفرین سنك مستانه چشمكه كه بویله مرغ وحشی یی شكار ایلدی (خدارا رحمی ای منعم كه درویش سر كویت * دری دیگر نمی داند رهی دیگر نمی گیرد) خدارا ادات تخصیص رحمی یا حرف وحدت تقدیر كلام رحمی كن در ضرورت وزنیچون حذف اولمش منعم استعمالرنده اهل نعمتدر انعام ایدیجی معناسنه ده كلور محلنه كوره ثانی یه مخصوص دكل كه حرف تعلیل درویش سر كویت اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * خدا ایچون رحم ایله ای منعم زیرا سر كویك فقیری سنك قپوكدن غیری بر قپو بیلمز وسنك سر كویك یولندن غیری بر یول طوتمز یعنی سنك فقیركدر غیرینك دكل (من از پیر مغان دیدم كرامتهای مردانه * كه آیین ریایی را بجامی بر نمیگیرد) كرامت ایلك در مردانه بعضیلر دیرلر كه بونك الفاظنده واقع الف ونون وهاء رسمی یعنی حروف ثلثه معنای نسبت وتخصیص ولیاقت افاده ایدر وبعضیلر دیرلر كه الف ونون ادات جمعدر وتخصیص ونسبت ولیاقت افاده ایلیان هاء رسمیدر فقط والله اعلم كه حرف تعلیل آیین اسلوب وقانون معناسنه در بونده مذهب مراددر بجامی با حرف مقابله ویا حرف وحدت بر نمیگیرد قبول ایلمز ودكشمز معناسنه در * محصول بیت * بن پیر مغاندن مردانه كرامتلر كوردم كه ریایه منسوب قانون واسلوب مذهبی بر جامه قبول ایلمز یعنی بر قدحه دكشمز حاصلی مرایلق قتنده زیاده مذمومدر (من آن آیینه را روزی بدست آرم سكندر وار * اگر می گیرد این آتش زمانی ور نمیگیرد) ان آیینه دن مرادی جام پیر مغاندر بدست با حرف صله میگیرد تأثیر ایلر دیمكدر این آتشدن مراد قرمزی شرابدر وتأثیردن مراد سر خوش اولمسی در در نمیگیرد تأثیر ایلمز معناسنه * محصول بیت * بن بو آیینهٔ جام میی بر كون الە كتورم سكندر كبی یعنی سكندر آیینهٔ گیتی نمایی الە كتوردیكی كبی بن اول جام پیر مغانی الە كتورم كر كسه بر زمان بنی مست ایلسون كر كسه ایلمسون حاصلی جام باده یی الە كتوروب می نوش اولورم كر كسه بر زمان مست اولایم كر كسه اولمایم (یا این شعر تر شیرین زشاهنشه عجب دارم * كه سر تا پای حافظ را چرا در زر نمیگیرد) یا این یا حرف سبب شعر تر

سلاطین معنیلردن انبیای عظام معصوم ایكن خوف عظمت واجلالده محو ومستغرقلردر اما اولیاء كرام معصوم ومأمون اولملری مقطوع اولمدیغی اجلدن بو درگاه بی نهایهٔ الهیده دائما خوف عقاب وضلال وخشیت قهر واجلالده متذلل ومتهالك اولوب تضرع وابتهال ایله عجب وغروری ترك ایدوب اسرار ارادتلرینی آستان رحمت خدایه تسلیم ایدوب هزار ذل وحقارتله محو وفنا اولمشلردر عصمنا الله من قهره وغضبه آمین بجاه طه ویس

چه عذر بخت خود گویم كه آن عیار شهر آشوب * بتلخی كشت حافظ را وشكر در دهان دارد

كندو بختمك عذرینی نه دیم كه اول شهره غوغا براغیجی عیار حافظی تلخلغله دپه لسدی حال بو كه اغزنده شكر طوتار (مفردات) (چه) نه (عذر) م (بخت) طالع (خود) كندو (گویم) دیم (آن) اول (عیار) عجیب الفعل (شهر آشوب) شهره غوغا براغیجی (با) للملابسة (تلخ) آجی (یا) مصدریه (كشت) اولدردی (حافظ را) حافظی (واو) حالیه (شكر) م (در) فی (دهان) آغز (دارد) طوتار (معنای اشارتی) اول قهر ولطف قبضهٔ قدرتنده اولان افعال عجیبه وصنایع غریبه صاحبی حضرت الهك حكم وقضاسی عندنده بختمك اكسكلكندن نه اعتذار ایدیم ونه دیه بیلیم كه (فعال لما یرید) در وحكمت جلیله سی ورای عقالده در كاه لطف كاه قهر كاه بسط كاه قبض ایله حافظی تلخلغله دپه لسدی واراده سن محو ایلدی حال بو كه نیجه نامستعدلره بخش استعداد ایله شكر كبی لذائذ روحانی وفیوضات اسرار معانی فیض وتجلی بیورمشدر یسرنا الله تعالی

ولە ایضا

دلی كه غیب نماست وجام جم دارد * زخاتمی كه دمی گم شود چه غم دارد

بر كوكل كه غیب كوستریجیدر وجام جم طوتار بر خاتمدن كه بر نفس ضایع اولە نه غم طوتار (مفردات) (دل) كوكل (یا) وحدتیه (غیب نما) غیب كوستریجی (است) در (جام) قدح (جم) بر پادشاه اسمیدر (دارد) طوتار (ز) من (خاتم) م (یا) وحدتیه (دم) نفس (یا) وحدتیه (گم) ضایع (شود) اولە (چه) نه (غم) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) بر كوكل كه بصیرت وانكشاف ایله اسرار غیبیهٔ خدایه وفیوضات بلا واسطهٔ بی منتهایه یول بولە وجام جم كبی صفای زلال وشراب عشق ومعرفة الله ایله مالی اولە (اذا تم الفقر فهو الله) حدیثی سرنجه حبیب الله صلی علیه وسلم افندیمز كبی مفاتیح ارض وسراسر سریعة الزوال اولان سلطنت دنیا كندویه عرض اولنسه قبول ایتمیوب زوالندن بردرلو غم طوتمز حضرت سلیمان علیه السلامك ملكی كندویه مربوط اولان خاتمنی صخرهٔ جنی آلوب سلطنت سلیمانیه یه متصرف اولدقده حضرت سلیمان علیه السلام بنه بر نفس انسیت حقدن فارغ اولیوب ملك وسلطنت دنیانك زوالنه بردرلو غم وكدر طوتمدیغی كبی

بخط

اضافتی بیانیه ترك شیرینه اضافتی بو یله در كه سر اصلنده چرا كه زسرایدی تا قرینه سیله زا حذف اولندی زیرا از ابتدا ایچون وتا انتها ایچوندر كه حرف تعلیل حافظ را نمیگیردك مقدم مفعولیدر چرا ادات تعلیل در حرف صله در زر نمیگیرد معنای لازمیسی التونله قپلمز یعنی التونه غرق ایلمز دیمكدر * محصول بیت * بو لطیف وشیرین شعر سببیله پادشاهدن تعجب ایدرم كه حافظی نیچون باشدن ایاغه التونه غرق ایلمز یعنی بویله ماهر وقادر شاعره نیچون قدرین بیلوب تمام رعایت ایلمز (وله ایضا) (بتی دارم كه گرد گل زسنبل سایبان دارد * بهار عارضش خطی بخون ارغوان دارد) * كه حرف رابط صفت گرد كاف عجمینك كسریله ورانك سكونیله لفظ مشتركدر دگرمی چوره مابیننده بونده چوره معناسنه در سنبلدن ظاهر تازه صاقالدر مراد اگرچه زلفده اولمق جائزدر داشتن ودار یدن اصل لغتده طوتمقدر اما بعض یرده وار اقدن عبارت اولور بونده كی كبی معناسی سایبانی وار دیمكدر سایبان طوتر دكل بهار اصل لغتده یپراقدر نو بهار یكی یپراق واسكی یپراق دیمكدر اما بونده چیچك مراددر عارض ارغوان قرینه سیله عارض فاعل وزنی اوزره عربده صقال قللرینه دیرلر صكره صقال بتن یره استعمال ایلدیلر ذكر حال وارادهٔ محل طریقیله عجمده بو معناده استعمال ایلدیلر اما رایی مفتوح اوقورلر نیتكیم كافرك فاسی وخاتمك تاسی مفتوح اوقورلر اما بونده بهار عارضدن اضافت بیانیه مراددر یعنی رخسار نیتكیم مصراع اولده مستفاد اولان گلدن رخسار مراددر عارضش ضمیری بته راجعدر خطی یا وحدت ویا تنكیر ایچوندر خطدن مراد خط نمایاندر كه تازه صقالدر نیتكیم سنبلدن مراد اول ایدی بخون ارغوان اضافتی لامیه در وبا حرف صله چون ارغوانه خط طوتمقدن مقصود رنكده وصفاده اكا غالب اولمقدر * محصول بیت * بر بتم وار در كه گل چوره سنده یعنی اطرافنده سنبلدن سایبانی وار یعنی گل كبی رخسارینك اطرافنده تازه صقالی وار بهار عارضی ارغوانك قاننه خط طوتر یعنی رخساری ارغوانك عرضنی كسر ایدر زیرا ارغواندن رنكده وصفاده زیاده در (غبار خط بپوشانید خورشید رخش یارب * حیات جاودانش ده كه حسن جاودان دارد) غبار خطه اضافتی بیانیه در رخه اضافتی مشبه بهك اضافتیدر حاصلی بیانیه در معلوم اوله كه خورشید گوشه دیدكاری كبی خورده دیرلر یشقه شیده ده بو غرائب فارسیه دندر بپوشانیدك فاعلی تحتنده غبار خطه راجع ومفعولی خورشیددر خورشید رخش در شین ضمیر بته راجع یارب مصراع ثانی یه مرهوندر تقدیر كلام حیات جاودان دهش در كه حرف تعلیل حسن جاودان اضافتی بیانیه در ودارد ك مقدم مفعولی صریحیدر یعنی حسن جاودانی وار * محصول بیت * خواجه بیت سابقده خطدن سنبله تعبیر ایلدی وبو بیتده تصریح ایدوب بیورر غبار خط

بخط وخال گدایان مده خزینهٔ دل * بدست شاهوشی ده كه محترم دارد

دل خزینه سنی گدالرك خط وخالنه ویرمه بر شاه كبینك النه ویر كه حرمتلو طوته (مفردات) (با) للملابسة (خط) بیق وتازه صقال (خال) بك (گدایان) یوخسوللر (مده) ویرمه (خزینه) م (دل) كوكل (با) للملابسة (دست) ال (شاهوش) شاه كبی (ده) ویر (محترم) حرمتلو (دارد) طوته (معنای اشارتی) ای طالب حق صقین اولیه كه جاه دنیا طالبی اولان عوام پرست ودین مفلسی مشایخ صوریلرك مجرد تقلیدا لسانلرنده اولان ذات وصفات الهیه دن وعلوم لدنیهٔ ربانیه دن خبرلرینه الدانوب انلره خزینهٔ رحمان اولان كوكلكی ویرمه مازاغ البصر سلطانی كبی خزینهٔ قلبكی وكوكلكی بر شاه حقیقتك النه ویر كه حرمتلو طوته وسنی ضایع ایتمیوب فیض حقه ایرشدیره

نه هر درخت تحمل كند جفای خزان * غلام همت سروم كه این قدم دارد

هر درخت خزان جفاسنه تحمل ایلمز سروك همتنك غلامیم كه بو قدمی طوتار (مفردات) (نه) نفی (هر درخت) هر اغاج (تحمل) طاقت (كند) ایدر (جفا) م (خزان) م (غلام) م (همت) ارادت ودعا (سرو) م (م) ضمیر (این) بو (قدم) بونده دوات معناسنه در (دارد) طوتار (معنای اشارتی) مشایخ صوریلرك راه حقده استقامتلری وذكر حق ایله اطمئنان وانسیتلری اولمدیغندن (لا الی هؤلاء ولا الی هؤلاء) قلبلری مضطرب اولوب عوام ناسك باد خزان كبی مضر اولان صحبت والتفاتلرندن كندولرده اولان حالات سنیه وكرامات عجیبه باد خزان ایله اغاجلرك ورقلری محو وطیران ایتدیكی كبی مشایخ صوریدن طیران ایتمشدر وتحمل ایده میوب بوللرین یتورمشلردر اما بن سرو كبی استقامتده وتمكنده وقلبی ماسوی اللهدن خالی وخضروات اسرار الله كندوده دائم وباقی اولان شیخ حقیقیه ترك همتنك غلامیم كه بو دوات انجق مشایخ حقیقیه ده در مشایخ صوریده یوقدر

دلم كه لاف تجرد زدی كنون صد شغل * ببوی زلف تو با باد صبحدم دارد

كوكلم تجرد لافنی اوروردی شمدی یوز شغل سنك زلفك رایحه سی امیدیله صباح وقتنك بادیله طوتار (مفردات) (دلم) كوكلم (لاف) م (تجرد) مجردلك (زدی) اوروردی (كنون) شمدی (صد) یوز (شغل) م (با) للملابسة (بوی) رایحه وامید (زلف) م (تو) سن (با) مع (باد) یل (صبحدم) صباح وقتی (دارد) طوتار (معنای اشارتی) كوكلم ماسوی اللهدن تجرد لافنی اوروردی شمدی ریح رحمانله تعبیر اولنان تجلیٔ صفات الهیه ده استغراق امیدیله انوار حقك انفجار وظهورینه باعث اولان فیوضات ومشایخ حقیقیهٔ عالی ذاتلرك فكر وخیالیله یوز شغل طوتار بو ایسه (لی مع الله وقت) سرینه مخالفدر

رسید موسم آن كز طرب چو نرگس مست * نهد بپای قدح هر كه شش درم دارد

اول زمان ایرشدی كه شوق وسروردن مست نرگس كبی قدح دیبنه قویه هر كیم كه

یعنی تازه صقال جانانك خورشید کبی رخنی یعنی یکاغنی اورندی یاالله ابدی حیات ویرکه حسن ابدیسی وار یعنی حسن ابدی‌یه
مالکدر معلوم اوله که خط رخی اور تمز بلکه صقال بتن بردر اور تن ابدی رخنی اورندی دیدیکی مجاز درمرت یزید کبی
(زچشمش جان نشاید بردکزهرسو که می بینم * کمین ازکوشهٔ کردست وتیراندر کمان دارد) زچشمش شین ضمیر بیتا ولده
بته راجع بردبونده بردن معناسنه نشاید بردا ثمك اولمز دیمکدر لازمله تعبیر در جان نشاید بردك مقدم مفعولیدر کز که حرف تعلیل

ازابتداء ایچوندر هرسوکه سوجانب که
حرف بیان تیردن مراد مژه دروکماندن
ابرو وکینده صنعت اشتقاق وار * محصول
بیت * اول بتك چشمندن جان التمق یعنی
قورتمق اولمز زیرا هرجانبدن که کوردم
برکوشه دن پوصوقورمش وکماننده تیروار
یعنی اوقنی کزلیوب پوصوقورمش کمین
وکوشه چشمه نسبت خوب واقع اولمش
حاصلی چشمی برتیراندازدر که ایلدی
جان شکار ایلمکدر پس اندن جان قورتمق
اولمز (خدارا داد من بستان ازوی شحنهٔ
مجلس * که می بادیکران خوردست وبامن
سرکران دارد) خدارا ادات تخصیص
داداغنده عدادر اما بویله یرلرده انصاف
معناسنده استعمال ایدرلر منه اضافتی
لامیه شحنهٔ مجلس اضافتیده لامیه شحنهٔ
مجلس اول کیسه در که جمعا اور
مجلس اناك رأ بنده مفوضدر که حرف
تعلیل بامن باحرف صله بکا دیمکدر
سرکران دارد اغر باشلیلق طوتر یعنی
بکا عالی جنابلق صاتر واستغنا کوستر
* محصول بیت * خدا ایچون ای شحنهٔ
مجلس بنم دادمی اول نسبت بدکیسدن ال
زیرا شرابی غیریلرله ایچمشدر وبکا اغر
باشلیلق ایدر یعنی اغرباشلیلغی وارحاصلی
اغیارله باده ایچوب بکاجفا ایدر (چو
عاشق میشدم کفتم که بردم کوهر
مقصود * ندانستم که این دریاچه موج
خون فشان دارد * چوادات تعلیل که
حرف رابط مقول وقول کوهر مقصود
اضافتی بیانیه که بنده حرف بیان این دریا
اضافتی بیانیه * محصول بیت * چونکه
عاشق اولوردم یعنی عاشق اولدیغمده
دیدمکه کوهرمقصودی کوردم یعنی
جوهر مقصود صاحبی اولدم اما
بلمدم که بو دریانك نه عجب موج خون
افشانی وار یعنی نه عجب بلیه ومشقتی وار

﴿ دکل ﴾

حاصلی بو بیت دیوان اولنده که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها معناسنی متضمندر (زخوف هجرم ایمن کن اکر امید داری
* که از چشم بداندیشان خدایت در امان دارد) خوف هجر اضافتی مصدرك فاعلنه میم ضمیر معنا جهتنده کن افظنه
مقید در ضمیر منصوب متصل معنا سند آن اسم اشارتدر مصراع ثانینك مضموننه که حرف بیان چشم بداند یشان اضافتی
لامیه خدا یت مبتدادر امان دارد خبری دارد بونده طونه موقعده اده واقعدر * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب بوردر بنی

الی اقجه طوتار (مفردات) (رسید) ایرشدی (موسم) زمان (آن) اول (از)
من (طرب) سرور (چو) مثل (نرکس) زرین قدح دیدکاری چچك (مست)
م (نهد) قویه (با) للملابسة (پای قدح) قدح دیبی (هرکه) هرکیم (شش)
التی (درم) اقچه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) عارفه شول وقت ایرشدی که
تجلیٔ انوار ربانی وظهورات خطابات سبحانی جهات ستدن ظاهر وهویدا اولیجق
کمال شوق وسرورندن (وخرموسی صعقا) سرنجه حضرت موسی علیه السلام کبی
مست ومتحیرلنکدن ایمنا تولوا فثم وجه الله) سرنجه جمیع جهاتدن انوار حقه
مستغرق اولوب وجود سرمایه سنی عشق الهی یولنده محو ومتلاشی ایلشدروکلی
ماسوادن مجرد مرتبه سن بولشدر

﴿ مراد دل زکه جویم که نیست دلداری * که جلوهٔ نظر وشیوهٔ کرم داردم ﴾

کوکل مرادنی کیمدن طلب ایده یم که بردلدار یوقدر که نظرجلوه سنی وکرم
شیوه سنی طرنه (مفردات) (مراد) م (دل) کوکل (ز) من (که) کیم (جویم)
ایستیم (نیست) یوق (دلدار) کوکل طوتیجی (یا) وحدتیه (جلوه) م (نظر)
م (شیوه) نازوخوش حرکت (کرم) م (دارد) طوته (معنای اشارتی) یارب
بنم دخی کوکلم مرادی تجلیٔ انوارذاتیه نك ظهوریله مست ومتحیر وسرکردان
اولمقدر ومشرق دلده آفتاب انوار محمدیه نك طلوعیله لی مع الله سرین بولمقدر
یارب بومطلوبی سندن غیری کیمدن طلب ایده یم که سندن اذنسز نظرجلوه سنی
وکرم شبوه سنی طوتاراندیا واولیاده دخی بردلدار ودستکیر وشفیع بیچارکان
بر فرد یار یوقدر

﴿ زرازبهای می اکنون چوکل دریغ مدار * که عقل کل بصدت عیب متهم دارد ﴾

شراب بهاسندن التونی کل در یغ طوتمه یعنی کبی سنده دریغ طوتمه زیرا عقل کل
یوزعیبله سنی متهم طوتار (مفردات) (زر) التون (ز) من (بها) قیمت (می)
شراب (اکنون) شمدی (چو) مثل (کل) ورد (دریغ) منع (مدار) طوتمه
(که) زیرا (عقل کل) مرشد کامل (با) للملابسة (صد) یوز (ت) ضمیر
(عیب) م (متهم) تهمتلو (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای طالب بومطلوبك
حصولنی استرایسك محبوب حق اولان مردان خدا کبی ریاضات ومجاهدات ایله
اریمش والتون ورقی کبی صرارمش ورق دفترمعرفة الله اولان وجودکی شراب
عشق الهینك بهاسی وقیمتی ایچون دریغ طوتمه زیرا جواسیس القلوب اولوب
وارث انوار محمدی اولان عقل کل صاحبی شیخ کامل سنی یوزعیب ایله متهم طوتار
وجاندن کچمین جانانه واصل اولمز دیوسنی ردایدر

﴿ زسرغیب کس آکاه نیست قصه مخوان * کدام محرم دل ره درین حرم دارد ﴾

سرغیبدن کیمسه آکاه دکلدر قصه اوقومه قنغی محرم دل بوحرمه یول طوتار
(مفردات) (ز) من (سرغیب) م (کس) کیمسه (آکاه) خبردار (نیست)

هجران خوفندن امین ایله اکر اول امیدك وار ایسه که یارامازفکرلیلرك کوزندن الله سنی امین طوته یعنی دشمنلرك یاوز کوزندن
سنی صاقلایه (زسروقد دلجویت مکن محروم چشمم را * بدین سرچشمه اش بنشان که خوش آب روان دارد) سروك
قده وقدك دلجویه اضافتلری بیانیه وتا یه اضافتی لامیه دلجو وصف ترکیبیدر کوکل استیجی دیمکدر اما مقصود کوکل
الیجیدر حاصلی قدمو زوندن کنایتدر چشم مفعول اولیدر مکنك ومحروم مفعول ثانیسی در چشمك میمه اضافتی

لامیه در را ادات مفعولدر بدین باحرف
ظرف سرچشمه بکار باشی بونده مراد
کوزدر شین ضمیر قد دلجویه راجعدر
بنشان باحرف تأکید که حرف تعلیل آب
روان اضافتی بیانیه در روان صفت مشبهه در
رویدندن سروه صفت اوله صالتمق
معناسنه وآبه صفت اولسه اقمق معناسنه در
* محصول بیت * سروکبی دلجو قدکدن
کوزمی محروم ایله یعنی قامتکی کوزمدن
ایرمه سیرایت بن بوکوزم بکار باشنه انی
دیك که خوش آب روان وار حاصلی
سروقدکی دیدم چشمه سارندن ایرمه که
دائما تازه وترقالسون زیرا سرو ایرماق
کنارنده اولاق منا سبدر یعنی بنم چشم
کریانمدن غائب اولمه که دائما تازه وتر
اوله سین (بفتراك ارهمی بندی خدارازود
صیدم کن * که افتهاست درتأخیر
وطالب رازیان دارد) بفتراك باحرف
مصاحبت همی بندی یه متعلقدر یعنی
اکر بنی فتراکه باغلرسك خدا رار ادات
تخصیص زود تیز معناسنه صیدم میم
متکلم امر صیغه سنه یعنی کن افظنه
مقید در معنی جهتنده ضمیر منصوب
متصل معناسنه تقدیر کلام زود صیدکن
درکه حرف تعلیل * محصول بیت * اکر بنی
فتراکه بند ایدرسك خدا ایچون بنی
تیز صید ایله وتأخیر ایله زیرا تأخیرده
آفتلر وبلالر وار وطالبه زیانی وار یعنی
مرادك فتراکه بغلق ایسه اکثمه تیز صید
ایله که تأخیرده بکا زیان وار حاصلی مبادا که
پشیمان اولوب ترکی به بنا ایلکی ترك ایلیه سین
(چودر رویت بخندد کل مشودر دامش
ای بلبل * که برکل اعتمادی نیست ورحسن
جهان دارد) در رویت در حرف صله
رویت اضافتی لامیه در مشودر دامش
مشو بونده مرو معناسنه دردر باصله
معناسنه بحسب لغت طوزاغنه وارمه

دیمکدر اما اصطلاحده مغرور وفریفته اولمه معناسنه در که حرف تعلیل اعتمادی یا حرف تنکیر ورا کردن مخففدر واو حرف
عطف اکر ادات شرط حسن جهان اضافتی لامیه درزیاده حسندن کنایتدر * محصول بیت * ای بلبل چونکه کل یوزکه
کله انك فریفته سی ومغروری اولمه زیرا کله اعتماد یوقدر اکر جهانك حسننده طورسه یعنی کمال حسنده مالك اولورسه
زیرا سریع الزوالدر عمری برایکی کونلك دربقاسی یوقدر (بیفشان جرعهٔ برخاك وحال اهل شوکت بین * که از جمشید

دکل (قصه) م (مخوان) اوقومه (کدام) قنغی (محرم) م (دل) کوکل (ره)
یول (این) بو (حرم) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای اعتقادی پاك
طالب کرچه اولیاء الله جواسیس القلوبدر لکن حضرت اللهك بیلدرمسیله درکه
(لایعلم الغیب الاالله) درهیچ برکیمسه سرغیبدن آکاه دکلدر صفین اعتقادك
بوزوب بوش یره افسانه سویله حضرت الله دن بیلدرمك اولمدیجه اللهك بوحرم
اسراری اولان قلبه کوکل محرمی اولان انبیاء واولیادن قنغی کیمسه مطلع
اوله بیلور اوله من مکرالله بیلدیره المربیلور

﴿ زجیب خرقهٔ حافظ چه طرف بتوان بست * که ما صمد طلبیدیم واوصنم دارد ﴾

حافظ خرقه سی یاقه سندن نه امید بغلیه بیلورز زیرا اول خرقه یی کیمکدن صمد
طلب ایلدك واول کیمسه صنم طوتار (مفردات) (ز) من (جیب) یاقه
(خرقه) م (حافظ) م (چه) نه (طرف) امید (بتوان) ممکن (بست) بغلق
(که) زیرا (ما) بز (صمد) الله (طلبیدیم) طلب ایلدك (او) ضمیر (صنم) بت (دارد) طوتار
(معنای اشارتی) مثلا حافظك خرقهٔ وجودنده جیب قلبندن نه امید
طوتیلغی کیمك بیلمسی ممکندر که بزدرون دادده جمله عالم کندویه محتاج اولان
الله طالبی یز اول ظاهر بین خراباتیلکن کورن ومجاز یوزندن اسرار الهی یه نظره
نظر ایدن بزی محبوب مجازی بنده طالب وعاشق مجازی ظن ایدر بوظن فاسددر
(لا یعلم الغیب الا الله) ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هرآنکه جانب اهل وفا نکه دارد * خداش درهمه حال ازبلا نکه دارد ﴾

هر اول کیمسه که خدا دوستلرینه رعایت ایلر خدا انی جمیع حالده بلادن حفظ ایلر
(مفردات) (هرآنکه) هر اول کیمسه که (جانب) طرف (اهل وفا) اولیاء الله
(نکه) حفظ (دارد) طوته (خدا) م (ش) ضمیر (در) فی (همه) جمله
(حال) م (از) من (بلا) م (نکه) حفظ (دارد) طوته (معنای اشارتی)
هرکیم که اللهك خدمتنه رعایت ایدوب قلبنی محافظه ایدرسه حق تعالی اول
کیمسه یی ایکی جهانده جمیع بلالردن حفظ وامین ایدر

﴿ کرت هواست که معشوق نکسلد پیوند * نکاه دار سررشته تانکه دارد ﴾

اکر سنك هوسك وار ایسه که معشوق پیوندی قطع ایتمیه سررشته یی صاقله
تا که اول دخی صاقلیه (مفردات) (کر) اکر (ت) ضمیر (هوا) محبت (است)
در (معشوق) م (نکسلد) کسمیه (پیوند) اتصال (نکاه) حفظ (دار) طوت
(سر) اوج (رشته) ایپلك (تا) حتی (نکه) حفظ (دارد) طوته (معنای
اشارتی) (اوفوا بعهدی اوف بعهدکم) سرنجه اکر معشوق حقیقی اولان
حضرت الله سندن رحمتنی کسموب وصلتی دریغ ایتمسون دیرسك ایبك اوجنی
الکدن قویی ویرمه که عالم الستده الله ایله اولان عهد ویمینکه وفا ایله تا که

وكيخسرو فراوان داستان دارد) جرعه بر يودم صو و ياشربت وياغيرى نسنه شوكت شدت و باس معناسنه اكثر صو اشده استعمال اولنور مثلا رجل بس يعنى شديد فى الحرب ديرلر * محصول بيت * طپراق اوزرينه جرعه صاچ واهل شوكت وشدتك حالنى سيرايله كه جشيد وكيخسرودن چوق حكايه سى وار يعنى ملوك ماضيه وسلاطين حاليه اوزره يوب وايچوب وعيش وعشرت وذوق وصفا ايلبوب عاقبت فنا اولوب زير زمينه كتشلر ايمدى خاكه برجرعه افشان ايله كه جرعه نوش اولوب مستانه اوله وانلرك روى زمينده نلرايدوب وعاقبت زيرزمينه واردقلرين بيان ايليه (چودام طره افشاند زكرد خاطر عشاق * بغماز صبا كويدكه راز ما نهان دارد) دام طره اضافتى بيانيه كرد كاف عجمينك فتحيله توز معناسنه كاف عجمينك كسريله دكل در خاطره اضافتى بيانيه وعشاقه اضافتى لاميه بغماز صبا باحرف صله وغماز صبا اضافتى بيانيه كه حرف رابط مقول قول ومابعدى مقول قول بغماز صبا كويده متعلقدر راز ما اضافتى لاميه ونهان داردك مقدم مفعوليدر *محصول بيت* چونكه طره طوزاغنى غبار خاطر عشاقدن سلكه وپاك ايليه صبا غمازينه سويلرو تنبيه ايدركه رازمزى نهان طوته ديو يعنى عشاقه خبرو برمسون طره افشا نلغمزدن كه طره غبارى خاطرلرينه قونمسون حاصلى عشاقك خاطرى مغبر اولمسون ديو بعض كيسه زكرد خاطرك زايى برينه بابازمش ومعنى سنى چونكه طره دامنى عشاقك خاطرى اطرافنه صاچه بعض نسخه ده زكرد واقع اولمش بنه اول معنايه سرورى افندى كرد اعتبار ايلمشدر غبار معنى سنه اكرچه جائزدر لكن معنى غبار دن خالى دكلدر تم كلامه (چه افتادست در اين ره كه هر سلطان معنى را * بدين در كاه مى بينم كه سر بر آستان دارد) اين ره دن مراد راه عشقدر بدين در كاهدن مراد دركاه عشقدر بر آستان مضاف اليه محذوف تقدير كلام بر آستان دركاه عشقدر * محصول بيت * بو طريق عشقده عجب نه واقع اولمشدركه هر معنى پادشاهنى بو دركاهده كوررم كه باشنى آستان دركاه عشقده طوتر يعنى باشى آستان دركاه عشق اوزرنده يعنى هر قنده كه برصاحب طبع وادراك واهل معنى وفهم فراست كوررم عشقدن خالى كورمزم يعنى باشنده بر صاحب حسن وجمال هواسى اكسك دكل (چه عذر بخت خود كويم كه آن عيار شهرآشوب * بتلخى كشت حافظ را وشكر در دهان دارد) عذر بخت خود اضافتلرى لاميه در كه حرف بيان عيارانه يعنى فرسنه صفت اولور نشاطندن يعنى شادلغندن كاه صاغ وكاه صول جانبنه مائل اولديغى وقت وارسلانكه برآدى عياردر صيد طلب ايلمك ايچون صاغه وصوله ياوبلديكيچون

حق تعالى وعد كريم بيور ديغى رحمتى دريغ ايتميه

﴾ حديث دوست نكويم مكر بحضرت دوست * كه آشنا سخن آشنا نكه دارد ﴿

دوستك سوزينى ديمزم مكر دوستك حضورنده ديرم زيرا آشنا آشنانك سوزنى حفظ ايلر (مفردات) (حديث) سوز (دوست) م (نكويم) ديمزم (مكر) بلكه (حضرت) حضور (دوست) م (كه) زيرا (آشنا) يلش (سخن) سوز (آشنا) م (نكه) حفظ (دارد) طوتار (معناى اشارتى) محبوب حقيقينك كتميله امر بيورديغى اسرار لدنيه كلامنى نامحرم اولان عوامه سويلمم مكر حضورنده كنديه وكنديننك اهلنه ومحرمنه سويلرم زيرا آشنا آشنانك ودوست دوستك اسرار سوزنى حفظ ايدر ونامحرمه افشا ايتمز

﴾ سروزر ودل وجانم فداى آن محبوب * كه حق صحبت ومهر ووفا نكه دارد ﴿

سروزرودل وجانم اول محبوبه فدا اولسون كه صحبت ومهر ووفا حقنى حفظ ايده (مفردات) (سر) باش (زر) التون (دل) كوكل (جان) م (ميم) ضمير (فدا) م (آن) اول (محبوب كه) م (حق) م (صحبت) م (مهر) محبت (وفا) م (نكه دارد) حفظ ايده (معناى اشارتى) (التحيات لله والصلوات والطيبات) سرنجه انفسى وآفاقى جمله وارم محبوب حقيقى اولان اللهك راه محبتنه فدا اولسونكه (لايضيع اجر المحسنين)

﴾ صبا دران سر زلف ار دل مرا بينى * زروى لطف بكويش كه جانكه دارد ﴿

اى صبا اكر اول سرز لفده بنم كوكلى كوره سين لطف يوزندن اكه ديكه يرنى صاقليه (مفردات) (صبا) سحريلى (در) فى (آن) اول (سر) اوج (زلف) م (ار) اكر (دل) كوكل (مرا) بنم (بينى) كوره سين (ز) من (روى) يوز (لطف) م (بكو) سويله (ش) ضمير (جا) ير (نكه دارد) حفظ ايده (معناى اشارتى) اى فيض خدا واى مرشد راه هدا اكر توفيق ربانيله كوكلى مظاهر تجليات صفات الهى اوزره كورسك لطف واحسان يوزندن اول حالده واول مقامده قلبك ثباتى ايچون يره برد عاو همت بيوره سنكه قلب اول حالى حفظ ايليه

﴾ دلا معاش چنان كن كه كر بلغزد پاى * فرشته ات بدودست دعانكه دارد ﴿

اى كوكل انجلين دريلك ايله كه اكر اياغك قيار سه فرشته سنى ايكى دعا اليله حفظ ايليه وصاقليه (مفردات) (دلا) اى كوكل (معاش) دريلك (كن) ايليه (كر) اكر (بلغزد) قيار (پاى) اياق (فرشته) ملك (ت) سنى (بدودست) ايكى اليله (دعا) م (نكه دارد) صاقليه (معناى اشارتى) اى كوكل اكر بو مقام عرفانده همت پيرايله ثبات ايستر ايسك راه حقده استقامت وصدق واخلاص ايله انجلين سعى وغيرت ايله كه محل مرحمت اولوب بحسب البشريه برخطا وزلت واقع اولسه خلاصك ايچون وحفظك ايچون شيخك دكل بلكه ملائكه لر دخى ال قالدروب سنكيچون دعا واستغفار ايده لر

﴾ مبار ﴿

اما بونك كبى يرلرده نكته دان معناسنه در بتلخى كشت باحرف سبب * محصول بيت * كندى طالعمك نه عذرينى سويليم يعنى بدبختمك عذرينى نيجه بيان ايده يم كه اول شهرآشوب عيار يعنى شهرى دلبر دخى نكته دان اجيلغيله حافظى اولدردى وافزنده شكرى وار حاصلى طالعمك نحوستندندر كه اغزى پرشكر ايكن بنى سم هلاهل هلاك ايلدى يعنى نكلمدن غيبته التفات وار (وله ايضا) (دلى كه غيب نما بست وجام جم دارد * زخانمى كه دمى كم شود جه غم دارد) كه حرف رابط صفت واو حرف عطف بعض نسخه ده واو يوقدر سرور يده اول نسخه يى اختيار ايلمشدر ايكيسيده جائزدر كه حرف رابط صفت كم كاف عجمينك ضميله يتك معناسنه اما بعض انجام فتح كاف عربيله تجويز ايلدى اكسك معناسنه والعلم عندالله شود فعل مضارع خاتمه راجع ضميره مسند در * محصول بيت * بر كوكل كه غيب كوسترجى در وجام جمى واردر يعنى جام جم صاحبى در مراد جام جمدن كوكل كنديدر مجازا اكا جام اسناد ايدر واوله اولان نسخه لرك معناسى بودر اما واو اولين نسخه لرك معناسى بر كوكل كه غيب نما در جام جم صاحبى در يعنى غيب نمالغى جام جم صاحبى اولديغندندر پس بوله كوكل بر خاتمدن كه اول خاتم برنفس و بر ساعت ضايع اوله و ياالدن بردم اكسك اوله نه غمى وار يعنى خاتمك برساعت ياننده اولمديغندن مبالات ايلمز بو بيت شاه منصورك قصه سنه تلميح دركه بعض تركه بكلرى اكا غلبه ايدوب شهر شيرازدن قاچروب وشاه منصور عسكر جمع ايدوب دشمنلرينى قهر ايدوب ينه تخت سلطنته جلوس ايلديكنه تنكيم نون قافيه سنده برغزلده بو تلميح واقعدر (خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت * كاسم اعظم كرد ازو كوتاه دست اهرمن) بو بيت حضرت سليمان پيغمبر مهرى ديوه الدروب و بعدالله تعالى اكا ميسر ايلديكنده تلميح وار تنكيم بعض قصص ده يازلمشدر حاصلى بو بيتده شاه منصورى جه وتركه بى ديوه شبيه ايلمش (بخط وخال كدايان مده خزينهٔ دل * بدست شاه وشى ده كه محترم دارد) باحرف صله خال كدايان اضافتى لاميه در خزينهٔ دل اضافتى بيانيه بدست باحرف صله دستك شاهه اضافتى لاميه دركه رابط صفت * محصول بيت * خواجه خطاب عام طريقيله بيورر كوكل خزينه سنى كدالر خط وخالنه و يرمه برشاه وشاهك الينه ويركه حرمتلى طوته يعنى عاشق اولور سك برعالى جناب شاهانه محبوبه عاشق اول كه قدرينى بيلوب سكا حرمت ورعايت ايليه حاصلى اولور اولمز نامنزايه كوكل ويروب سومه (نه هر درخت تحمل كند جفاى خزان * غلام همت سروم كه اين قدم دارد) جفاى خزان اضافتى مصدرك فاعلنه

﴾ مبارزان و يلان خواجه رانكه داريد * كه شمچو جان كرامى شمانكه دارد ﴿

اى يهادرلر واى پهلوانلر افندى يى حفظ ايلكز كه افندى عزيز جانكز كبى سزى حفظ ايده (مفردات) (مبارزان) جمع مبارز جنكجى (يلان) جمع يل پهلوان معناسنه در (خواجه) افندى (را) ادات مفعول (نكه داريد) حفظ ايلكز (همچو جان) جان كبى (كرامى) عزيز (شما) سزى (نكه دارد) حفظ ايده (معناى اشارتى) (يا ايها الذين آمنوا ان تنصروا الله ينصركم) آيت جليله سى سرنجه اى جهاد اكبرده نفسله مجاهده اولان پهلوانلر ومؤمن صادقلر دائم حضور پيرده تعاون على البر والتقوى اوزره اولكز وشيخنه والله ايله اولان عهد وپيمانكزى حفظ ايلكز تا كه حضرت الله سزه نصرت ويروب شيخ دخى عزيز جانى كبى سزى حفظ ايليه

﴾ غبار راهكذارت كجاست تا حافظ * بيادكار نسيم صبانكه دارد ﴿

سنك راهكذارك غبارى قنده دركه تا حافظ نسيم صبانك يادكارى ديو صاقلنه (مفردات) (غبار) توز (راهكذار) كچه جك يول (ت) ضمير (كجاست) قنده در (تا) حتى (حافظ) م (با) للملابسة (يادكار) عديه (نسيم) م (صبا) سحريلى (نكه دارد) حفظ ايده وصاقليه (معناى اشارتى) اى پيرمراه حقده آثار قدم معنويكز اولان فيض الهيدن ولذائذ روحانيه كزدن برنبذه بخشش واحسان ايدك كه وسيلهٔ حق اولان ذات عاليلرك يادكاريدر ديو حافظ جانى اونده صاقليه

﴾ وله ايضا ﴿

﴾ شاهد آن نيست كه موئى وميانى دارد * بندهٔ طلعت آن باش كه آنى دارد ﴿

محبوب اول دكلدر كه شعر ان بر موى وميان طوته انك طلعتنك بنده سى اولكه برآن طوته (مفردات) (شاهد) محبوب (آن) اول (نيست) دكل (موى) برقيل (ميانى) بربل (دارد) طوته (بنده) قول (طلعت) ظهور (آن) انك (باش) اول (آن) نور محمدى ولطيفهٔ ربانيه در (يا) وحدتيه (دارد) طوته (معناى اشارتى) اى طالب ظاهرده زلف وخد ايله وانجه ميان ايله وقد وقامت ايله محسنات صوريسى اولان محبوب مجازيلر كوكل ويره جك محبوب دكل انلر قطاع طريقلردر محبوب حقيقت انلردركه قلبنده نور محمدى ولطيفهٔ ربانى اوله بونلرك جمالنه بنده اول عاشق اولكه (ان الله جميل يحب الجمال) دن مراد بونلردر

﴾ شيوهٔ حور و پرى خوب ولطيفست ولى * خوبى آنست ولطافت كه فلانى دارد ﴿

حور و پرينك شيوه سى خوب ولطيفدر لكن خوبلق ولطافت اودركه اول فلان طوتار (مفردات) (شيوه) ناز (حور) م (پرى) جنك كوزلى (خوب) م (لطيف) م (ولى) لكن (خوبى) خوبلق (آنست) اودر (لطافت) م (فلان) شخص غيرمعينه اشارت (دارد) طوتار (معناى اشارتى) ما تشتهيه الانفس وتلذ الاعين) اولان جنت حوريسى وجنك پريلرينك كوزلرينك شيوه ونازلرى

اضافتی در قلام همت سروم اضافتلری لامیه لر درکه حرف تعلیل این قدمدن مراد جفای خزانه تحملدر قدم امت
عربیده ایاغك طبایدر کاه اولورکه قدم ذکر ایدوب رجل مراد ایدرلر ذکر جزؤ وارادهٔ کل طریقیله کاه اولورکه قدم برایو
ایشده ابلری اولمغه دیرلر مثلا قدم صدق دیرلر یعنی بو ایشده آثار حسنه سی وار دیمکدر تنکیم بر نسنه ده قدرتدن
یدطولی دیمکله تعبیر ایدرلر وکاه اولورکه عجم ادات سلب ادخال ایدوب مرابی وکذابدن تعبیر ایدرلر حضرت مولانا

اهل نفسك عندنده خوب واطیفدر لکن اهل اللهك عنده حقیقتده خوبلق واطافت
شهرتی ذکری منزه سنه منزل احسن واملح اولان حضرت حبیب الله صلی الله
علیه وسلمده ووراث محمدی اولان اولیاء کرامده انوار محمدی به ایله واطیفهٔ ربانیه ایله
حاصل اولان جمالده وحسن وکالده در (یسرنا الله من اطافة نور جماله آمین

﴿ چشمه مرا ای کل خندان درباب ❁ که بامید توخوش آب روانی دارد ﴾

بنم چشمم چشمه سنه ای کل خندان ارش زیرا سنك امید کله اطیف بر آب
طوتار (مفردات) (چشمه) م (چشم) کوز (مرا) بنم (کل) م (خندان کولیجی
(درباب) کله وارش (که) زیرا (با) للملابسة (امید) آرزو (تو) سن
(خوش) م (آب روان) قیجی صو (دارد) طوتار (معنای اشارتی)
ای اطف وجمال صاحبی اولان محبوب حقیقی بصیرت قلبم ودیدهٔ جانم سنك جمال
بی مثالك مشاهده سی امید یله جکرم قانی چشمهٔ چشممدن خوش آب روان
ایتمشدر ومحل مرحمت واحسان اولمشدر

﴿ خم ابروی تو در صنعت تیراندازی ❁ بستد از دست هرآنکس که کمانی دارد ﴾

سنك محرابه بکزر قاشك تیراندازلق صنعتنده الندن الدی هر اول کیسه که برکمان
طوتار (مفردات) (خم) بوکلم ومنحنی (ابرو) قاش (تو) سن (در) فی (صنعت)
م (تیرانداز) اوق آنیجی (یا) مصدریه (بستد) الور (از) من (دست) ال
(هرآنکس که) هر اول کیسه که (کمان) یای (یا) وحدتید (دارد) طوتار (معنای
اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك تجلیٔ صفات جلالك توجهی اولقدر صنعتده
مؤثردر که عاشق بیچاره نك اراده سین الندن الوب محو ومتلاشی ومقبول درکاه
عالی قیلمشدر

﴿ دانشان شد سخنم تاتو قبولش کردی ❁ آری آری سخن عشق نشانی دارد ﴾

سوزم دلنشان اولدی تا که سن آنی قبول ایلدك بلی بلی عشق سوزی برنشان طوتار
(مفردات) (دانشان) مؤثر (شد) اولدی (سخنم) سوزم (تا) حتی (قبول) م
(ش) ضمیر (کردی) ایلدی (آری آری) بلی بلی (سخن) سوز (عشق) م
(نشان) علامت (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای
محبوب حقیقی سنك بعد الفنا حافظی مقبول درکاه ایلدك نیرو اسان غیبدن ظهور ایدن
کلمات قدسیهٔ عشق خواص وعوامك قلبنه مؤثر وحیات بخشدر بلی بلی سخن عشق
وحالات صادقه نك علامتی سامعینك قلبنه سوز وحرارت ویریجیدر

﴿ دره عشق نشد کس بیقین محرم راز ❁ هرکسی برحسب فهم کمانی دارد ﴾

عشق بولنده کیسه یقین ایله محرم راز اولمدی هر برکیسه فهمی حسنجه برظن طوتار
(مفردات) (در) فی (ره) یول (عشق) م (نشد) اولمدی (کس) کیسه (بیقین)
یقینله (محرم) م (راز) سر (هرکسی) هربرکیسه (بر) علی (حسب) مقتضا
(فهم) م (کمان) ظن (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) چونکه

جامی سجحة الابرارده نعت رسولده
بیورر * منبرازین قدمان خاکساز * فرش
از مقدم خود عالی ساز * وکاه اولورکه
بی دولت وبی سعادت معنا سنه کلور
* محصول بیت * هردرخت جفای خزانه
تحمل ایلمز سروك همتی قوایم که بونده
بوقدم صدقی وار یعنی خزانه تحملده
ثابت قدمدر بو بیتدن مراد جفا به
وبلایه تحملی مدحدر نتکیم نجاتی بیورر
* جفایه صبر ایدن ایرر وفایه ❁ که بیراولانه
تیمار ایدرلر (دلم که لاف تجرد زدی
کنون صد شغل ❁ ببوی زلف تو بابا
صبحدم دارد) که حرف رابط صفت لاف
تجرداضافتی لامیه کنون صد شغل مصراع
ثانیه مرهوندر ببوی باحرف مصاحبت
بوی بونده امید معناسنه درقوق معناسنه
اولمسی ایهامیسی در اول وقت باسببیت
اولور زلف اضافتی لامیه درزلفك تو به ده
بو یله در ببوی دارده متعلقدر و بابا دده
بو یله در صبحدم اضافتی فی معناسنه و بالام
❁ محصول بیت ❁ بنم کوکلم که بوندن
اول تجردلك لافنی اورردی یعنی دنیا
اشغالندن کال فراغت لافنی اورردی
وشمدی سنك زلفك امیدیله باد صبحدمله
یوز شغلی وار یعنی باده سنك زلفك بویی
کتوره بادهله دلك یوز درلو اشغالی واحوالی
وار (رسید موسم آن کز طرب چونرکس
مست ❁ نهد بپای قدح هرکه شش درم
دارد) موسم مجمع معناسنه در موسم الحاج
دیرلر مجمع الحاج معناسنه اما عجم
زمان معنالرنده استعمال ایدرلر موسم
کل موسم خزان دیرلر زمان کل وخزان
معناسنه طرب طالك ورانك فتحه لریله
مصدردر طرب یطرب دن یعنی علم بابندن
سروردن وحزندر کان خفه دیرلر اما شعرا
اکثر سرورده استعمال ایدرلر نرکس مست
اضافتی بیانیه در نرکسه مستلك

اسنادی باشین اشغه صالدیغیچوندر بپای قدح باحرف صله پای قدح اضافتی لامیه در قدحك دیبنه دیمکدر زیرا نرکسك اورته سنده
برقدح واروقدحك اطرافنده دیبندن چیقمش اقچه یه بکزر التی بیاض چیچکی وار نتکیم بسحاق شیرازی دیمشدر * نرکس
که چن ازرخ او کشت منور ❁ کویند که دارد طبق سیم پراززر * در دیدهٔ بسحاق نه زر دارد ونه سیم * شش نان تنك دارد و یك طاس
مزعفر ❁ پس کویاکه نرکسك اول التی اقچه یه بکزر التی یپراغی باده به ویرمکیچون قدح دیبنه قوملشدر حاصلی بهار زمانیدر

هرکیمکه بش التی اقچه سی واراتی قدح دیبنه قومق کرك یعنی باده یه صرف ایلمك کرك نتکیم نرکس ایلمشدر حاصلی باده
نوشلغه وعیش وعشرته اغرادر (مراد دل زکه جویم که نیست دلداری ❁ که جلوهٔ نظر وشیوهٔ کرم دارد) مراد دل اضافتی
لامیه که بونده استفهام معناسنه عربیده من کبی ایکنجی که حرف تعلیل دلدار وصف ترکیبیدر بحسب اللغه کوکل طوتیجی
دیمکدر اما مراد کوکلی قبض اید یجیدر یا حرف وحدت که حرف رابط صفت جلوهٔ نظر اضافتی بیانیه شیوهٔ کرم ده

عشق صفات اللهدندر حق تعالینك کنه ذاتنی عقول ادراکدن عاجز اولدیغی کبی
علی وجه الاحاطه کنه صفاتنی ادراکدن دخی عاجزلردر عشق بولنده کیسه یقین
وجه اوزره اسرار عشقه واسرار کلمات عشقه واقف ومحرم اولمدی انیچون تأویلی
مشکل اولان کلمات قدسیهٔ اهل اللهی بعض علما نشابهاته ملحق قیلمشلردر
وهربرکیسه استعدادی وفهمی مقدارنجه برظن غالبی اولدیغی ایچون (ماعرفناك
حق معرفتك) ایله اظهار عجز ایلمشلردر

﴿ باخرابات نشینان زکرامات ملاف ❁ هرسخن وقتی وهرنکته مکانی دارد ﴾

خرابات نشینلره کرامتلردن لاف اورمه هرسوز بروقتی وهرنکته برمکانی طوتار
(مفردات) (با) للملابسة (خرابات نشین) خرابه ده اوتوریجی (الف ونون)
ادات جمع (ز) من (کرامات) م (ملاف) لاف اورمه (هرسخن) هرسوز
(وقتی) بروقت (هرنکته) هر اسرار (مکانی) برمکان (دارد) طوتار
(معنای اشارتی) بوخرابات عالمنده عزلت نشین اولوب محرم اسرار الله اولان
اولوا الابصارلر حضورنده کراماتدن لاف اورمه که بی ادبلکدر محروم ومه
ومردود بته سبیدر وهرسوزك بروقتی وهر اسرارك برمکانی واردر

﴿ مرغ زیرك نشود در چمنش نغمه سرای ❁ هر بهاری که زدنبال خزانی دارد ﴾

زیرك مرغ اول بهارك چمننده ترنم ایدیجی اولمز هربر بهارکه اردندن برخزانی
طوتار (مفردات) (مرغ) قوش (زیرك) عاقل (نشود) اولمز (در) فی (چمن)
باغ و بیلاك (ش) ضمیر (نغمه سرای) نغمه وترنم ایدیجی (بهار) م (یا)
وحدتیه (ز) من (دنبال) ارد (خزان) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار
(معنای اشارتی) اوج اعلایه طیرانه همتی اولان سالك عاقل اول کندنده شیخك
صحبتی برکاتندن وآثارذکردن ظهور ایدن حالاته وکشف وکراماته مغرور اولوب
هربرمردان خدانك حضورنده اظهار ولایت ودعوای کرامت ایلمز زیرا بهار بشلا کبی
اظهاری عقبنده خزان کندوبی خراب ایتدیکی کبی دعوا ایله اظهار حالات وافشای
کرامات ایدنلرك دخی عاقبتی خراب اولسه کرکدر

﴿ کوی خوبی که بردازتو که خورشید آنجا ❁ نه سوار یست که در دست عنانی دارد ﴾

خوبلق طوبنی سندن کیم اپاتورکه خورشید بونده اول سواردکلدرکه النده برعنان
طوته (مفردات) (کوی) طوپ (خوب) م (یا) مصدریه (که) کیم (برد)
اپاتور (ازتو) سندن (خورشید) کونش (اینجا) بوراده (نه) نفی (سوار) اتلی
(یا) وحدتیه (است) در (در) فی (دست) ال (عنان) یولار (دارد) طوته
(معنای اشارتی) اولیاء کملین وعارفان واصلین مأمونین اولمدقلرندن عرفانلری
زیاده اولدقجه خوف وخشیتلری زیاده اولوب نفسلرینی ووجودلرینی محو وفنا
ایتمش ایکن بودعوی وغرورنه عجب حیاسزلقدر انیچون ارشادا حافظ بیوررکه

بویله در یعنی عشاقه نظری والتفاتی
واحسان وکرمی اوله دیمکدر * محصول بیت *
کوکل مرادینی کیمدن استیه یم که شهرمزده
بر دلدار یعنی برخاطر الوب کوکل متسلی
ایدیجی کیسه یوقدرکه اهل نظر وصاحب
کرم اوله که هرکسك حالنه نظر ایدوب
مقداریته کوره کرم واحسان ایلیه
بو بیت جائزدرکه مقادر عشاقی
تشخیص ایلیه محابیدن شکایت اوله
وجائزدرکه بی عقل وتمیز و بی کرم واحسان
ارباب دولتدن اوله (زراز بهای می
اکنون چوکل دریغ مدار ❁ که عقل
کل بصدت عیب متهم دارد) بهای می
اضافتی لامیه اکنون یعنی بو فصل
بهارده دریغ مدارا سرکه دیمکدر که
حرف تعلیل عقل کل اضافتی بیانیه مشایخ
اصطلاحنده روح اعظم دیرلر بعضیلر
دیدیلرکه عقل اولدرکه خدادن اول
صادر اولان اولدر والعلم عندالله بصدت
تا معنی جهتنده عیبه متعلقدر بصد عیب
تقدیرنده متهم اسم مفعولدر اتفعال
بابندن معتل واویدر اصلی موتهم ایدی
اعلالله متهم اولدی ❁ محصول بیت
بو فصل بهارده التونی باده دن کل کبی
دریغ طوتمه یعنی کلك ایچنده التونه
بکزر صری چه خرده لر واردر انی صرف
ایدوب الینده جام باده المشدر کلك
آچلوب مطبق اولدیغی پرباده قدحه
تشبیه ایلمشلر نتکیم تا قافیه سنده
کچدی (بیت) کنون که برکف کل جام
بادهٔ صافست ❁ بصد هزار زبان بلبلش
دراوصافست یعنی * کل که جام باده دن
زرین دریغ ایلیوب صرف می سرخ
ایلدی سن دخی انك کبی زریکی جام
باده دن دریغ ایلیوب می نوش اول صافق
زریکی میدن دریغ طوتمه زیرا عقل
کل سنی یوز عیبله متهم طوتار مصراع

اولینك تحقیقنده مراد بودرکه کل ایچنده اولان صری چه نسنه التون کبی درکل یپراغی نثار ایدر امانی امساك ایدر دین
بینك مرادینه واصل اولمش زیرا امساکی که اسناد ایلمشلردر دوراش و بومش اولد یغیچون کانه که زری ایچنده درنتکیم
خواجه بیورر (بیت) احوال کنج قارون کایام داد برباد * باغنچه باز کوید تازر نهان ندارد * مصراع ثانینك تحقیقنده زیرا
کلك عقلی سنی یوز عیبله متهم طوتاردین عقل اول غیرمسموع بکر معنی اختراع ایلمش (زسرغیب کس اکاه نیست قصه مخوان

* کدام محرم دل رەدرین حرام دارد) سرغیب اضافتی لامیه در قصه مخوانك مقدم مفعولیدر بو تنبیه درشول اول کیسەلره کهاسرار واحوال غیبیه یه اطلاع دعواسن ایدوب قصه خوان کبی مجالسده بسط کلام ایدر پس بونك کبیلری بوایشدن نهی ایدوب بیورر که خدا کیسەنی اسرار غیبیه یه مطلع ایلمز الاوحی والهام سببیله نتکیم انبیایه واولیایه واقعدر پس استفهام انکاری طریقیله بیورر کدام محرم دل کدام ادات استفهامدر عربیده ای کبی محرم لغتده حرم معناسنەدر نتکیم فلان کیسه

یارب بووادی دهشتده سندن عنایت اولمدقجه سعادت طوبنی وایمان سلامتنی کیم ایلتور که بومقامده اسب کرمنایه سوار اولمش خورشید کبی ضیابخش ایدیجی اولیاء اللهلرك عنان اختیارلری الندن کتمشدرودرکاه حقده نیازده متحیر وسرکردان قالمشدر

﴿ مدعی کو لغز ونکته بحافظ مفروش * کلك مانیز زبانی وبیانی دارد ﴾

مدعی یه دی حافظه لغز ونکته صاتمسون بزم قلممزدخی بر زبان وبر بیان طوتار (مفردات) (مدعی) دعوی اهلی (کو) سویله (لغز) کوج لغت (نکته) اسرار (بحافظ) حافظه (مفروش) صاتمسون (کلك) قلم (ما) بز (نیز) دخی (زبانی) بردل (بیان) ضمیره اولانی اظهار (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) الفاظ وعباراته وبیان اسرار معانی یه مغرور اولمش مدعی یه سویله اسرار ومعانینك حقیقتنه واصل اولمش حافظه مجرد تقلید ایله معرفت صاتمسون بزم (اول ما خلق الله القلم) ایله تعبیر اولنان نور محمدیه مظهر اولمش قلم قلممزدن اولان ظهوراتەدخی بر زبان غیب وبر بیان لاریب واردر که انی فهمدن مدعی محروم وعاجزدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ از دیده خون دل همه بر روی ما رود * بر روی ما ز دیده نبینی چها رود ﴾

خون دل چشممزدن دوکلی بزم یوزمز اوزره کیدر بزم یوزمز اوزره کورمزمیسین کوزدن نه لر کیدر (مفردات) (از) من (دیده) کوز (خون) قان (دل) کوکل (همه) دوکلی (بر) علی (روی) یوز (ما) بز (رود) کیدر (بر) علی (روی) یوز (ما) بز (ز) من (دیده) کوز (نبینی) کورمزمیسین (چها) نه لر (رود) کیدر (معنای اشارتی) بزم داغ عشقله یانمش جکر عرقانی دائم دیده مزدن روان اولور بزم یوزمز اوزره کورمزمیسین کوزدن نلر کیدر

﴿ ما در درون سینه هوایی نهفته ایم * بر باد اکر رود دل ما زان هوا رود ﴾

بز سینه مز ایچنده بر هوا پنهان ایتمشز که بزم کوکلمز اکر باده کیده اول هوادن کیدر (مفردات) (ما) بز (در) فی (درون) ایچ (سینه) کوکس (هوا) محبت (یا) وحدتیه (نهفته) کیزلو (ایم) ضمیر (بر) علی (باد) یل (اکر) شرطیه (رود) کیده (دل ما) بزم کوکلمز (زان هوا) اول هوادن (رود) کیده (معنای اشارتی) بز عنایت حقله درون قلبمزده محبت الهیه یی کیزلمشزدر اکر بزم قلبمز نور حقده مستغرق اولوب محو وفنایه کیدرسه بو محبتدن کیدر که (العشق نار فی القلوب تحرق ما سوی المحبوب)

﴿ بر خاك راه یار نهادیم روی خویش * بر روی ما رواست اکر آشنا رود ﴾

کندی یوزمزی یارك راه خاکی اوزره قودق اکر آشنا بزم رو یمز اوزره کیده روادر (مفردات) (بر) علی (خاك) طپراق (راه) یول (یار) م (نهادیم) قودق (روی) یوز (خویش) کندی (بر روی ما) بزم یوزمزه (اکر) م (آشنا) بیلش (رود) کیده (معنای اشارتی) آثار فنایی کور که رضاء الله یولنده کندی یوزمزی

﴿ خاك ﴾

فلان خانونك محرمیدر درلر یعنی نکاحی حرامدر اکا دیمکدر اما اصطلاحده محرم دل مشرف علی القلوب معناسنەدر یعنی کوکللر اسرارینه مطلع دیمکدر ومکه یه حرم الله درلر وحرمان مکه ایله مدینه یه درلر ده دربای صله معناسنەدر حرمدن بونده مراد عالم غیبدر * محصول بیت * عالم غیب سرندن کیسه‌نه اکاه دکلدر قصه خوانلغی ترك ایله قنغی محرم دلك بو حرمه یولی وار یعنی قنغی اهل کشف اللهك مخفی ایشلرینه عالم وعارفدر مکر کیم جانب حقدن منصور ومظفر اوله انبیا واولیا کبی (زجیب خرقهٔ حافظ چه طرف بتوان بست * کهما صمد طلبیدیم واو صنم دارد) جیب خرقهٔ حافظ اضافتلری لامیه طرف بونده فائده معناسنه امید معناسنەدر دیبن عندی سویلمش بتوان بست بونده ماضی مصدر معناسنەدر بتوان بستن تقدیرنده بغلیق ممکندر که حرف تعلیل صمدمه بودبالحق طلبیدیم فعل ماضی نفس متکلم مع الغیر طلب ایلدك معناسنه واو حرف عطف او ضمیری جیبه راجعدر وباحافظه صنم بت دریعنی اول شکل که کافرلر اکا عبادت ایدرلر اول شکلده اوغلان صورتنده اولور وقز صورتنده اولور وکلب صورتنده اولور وسائر حیوانات شکلنده اولور * محصول بیت * حافظك خرقه‌سی یقه سندن یعنی ریا ایله کیدیکی خرقه سندن نه فائده بغلیق اولور مراد حافظ کندیدر ذکر محل وارادهٔ حال طریقیله حاصلی حافظك خرقه پوش اولوب فقرا زمره‌سی اولمسندن نسنه فائده‌لنمك اولمز برا بز صمد ایستدك اول ایسه صنم پرستدر یعنی محبوب سور حاصلی محبوب دوستدر پس اندن وصول الی الله طلب ایلمك بی فائده در (وله ایضا) (هر آنکه جانب اهل وفا نکه دارد * خداش درهمه حال از بلانکه دارد)

جانب اهل وفا اضافتلری لامیه درنکه دارد رعایت ایلیه خداش ضمیری هر آنکه دەکی که یه راجعدر * محصول بیت * هر اول کیمسه که اهل وفا جانبنی رعایت ایلیه خدا اونی کندی جمیع احوالده بلادن صقلیه بوردیقده آصفینك برغزلی وار که مطلعی دعاده واقع اولمش بونك کبی (بیت) خدا ز درد دل آن سینه رانکه دارد * که حق صحبت دیرینه رانکه دارد * (کرت هواست که معشوق نکسلد پیمان * نکاه دار سر رشته تانکه دارد) که حرف بیان نکسلد فعل نفی مستقبل مفرد غائب قیرمیه دیمکدر پیمان عهد

و قول وقرار معناسنەدر * محصول بیت * اکر هوسك وار ایسه که معشوق پیمان محبتی قطع ایلیه سررشتهٔ محبتی رعایت ایدوب صقله تا اول دخی صقلیه یعنی سن محبتده ثابت اول که اول دخی ثابت اوله (حدیث دوست نکویم مکر بحضرت دوست * که آشنا سخن آشنانکه دارد) حدیث بونده خبر معناسنەدر دوسته اضافتی لامیه‌در مکر بونده الا ای استثنائیه معناسنه بحضرت باحرف صله دوسته اضافتی لامیه که حرف تعلیل آشنا یا سخن آشنا اضافتی لامیه * محصول بیت * دوستك خبرن سویلمم الا دوستك حضورنده یعنی کندینه زیرا آشنا آشنانك سوزینی صاقلر کیمسه یه افشا ایلمز (چو کفتمش که دل من نکاه دار چه کفت * ز دست بنده چه خیزد خدانکه دارد)

خاك مذلته قودق لایق اولان بودر که آشنای حق اولان مردان خدا یوزیمز اوزره قدم باصمق ایله شرفیاب اوله وز

﴿ سیلیست آب دیده و بر هر که بکذرد * کر خود دلش زسنك بود هم زجا رود ﴾

کوزم یاشی بر سیلدر هر کیمسه که مرور ایده اکرانك کندی قلبی طاشدن اوله هم برندن کیدر (مفردات) (سیلیست) بر سیلدر (آب دیده) کوزم یاشی (بر) زائد (هر که) هر کیمسه که (بکذرد) کچه (کر) اکر (خود) کندی (دل) قلب (ش) ضمیر (ز) من (سنك) طاش (بود) اوله (هم) دخی (ز) من (جا) محل (رود) کیدر (معنای اشارتی) کوزیمزك یاشنك کثرتندن اول قدر محل مرحمت اولدقکه هر کیم کوررسه اکرانك کوکلی طاش کبی قتی ایسه دخی برندن کیدر که بزه مرحمت ایدوب دعا ایدر اهل شفقت اولان مردان خدانك نظر وهمت ایتملری بطریق الاولیدر

﴿ ما را بآب دیده شب وروز ماجراست * زان رهکذر که بر سر کویش چرا رود ﴾

بزم کوزیمز یاشیله کیجه وکوندز ماجرامز واردر اول رهکذردن که نیچون انك محله سنه کیدر (مفردات) (ما) بز (را) اداة مفعول (بآب دیده) کوز صویله (شب) کیجه (روز) کوندز (ماجرا) جنك (است) واردر (زان) اندن (رهکذر) کچید یولی (بر) علی (سر) باش (کوی) محله (ش) ضمیر (چرا) نیچون (رود) کیدر (معنای اشارتی) کرچه کثرت بکا جالب رحمتدر اما درد عشقه تحمل ایتیوب جور محبوبدن شکایت بلکه لطفی وقهری بربتین جاهل حالندن حکایت ایلدکی اشعارا بندیکیچون کثرت بکالك غوائلندن حضرت الهیه استعاذه ایدوب نفسله مجاهده اوزره یمکه طنمره سیل ایده جکیکه ایچربکه کول ایدوب حال درونی نیچون اظهار ایدرسن دیو راه حقده درد عشقه وآتش محبته تحمل ایتیوب افشای سرایتمك ریای مهلکه سبب اولوب هلاك اولورسین دیو

﴿ خورشید خاوری کند از رشك جامه چاك * کر ماه مهرپرور من در قبا رود ﴾

مشرق کونشی رشکندن جامه سنی چاك ایدر اکر بنم محبتلو ماهم قفتانه کیده (مفرادت) (خورشید) کونش (خاور) مشرق (یا) نسبیه (کند) ایدر (از) من (رشك) کونی (جامه) طون (چاك) یرتق (کر) اکر (ماه) آی (مهر) محبت (پرور) بسلیجی (من) بن (در) فی (قبا) قفتان (رود) کیده (معنای اشارتی) اخفی من دبیب النمل اولان حیله نفسدن خورشید خاور کبی انواع عباد الله نورانیت تحصیل ایدن عابدلر نور معرفة اللهیه وفیض تجلیء خدایه واصل اولمغله نفسك صورت خیرده اولان حیله وتلبیساتنی شیطانك مکرندن زیاده کوروب غیرتلرندن درکاه حقده خجیل اولمشلردر

﴿ حافظ بکوی میکده دائم بصدق دل * چون صوفیان صومعه دار از صفا رود ﴾

چو حرف تعلیل کفتمش شین ضمیری داده مرکوز اولان جانانه راجعدر که حرف رابط مقول وقول مابعدی مقولدر چه کفت مصراع ثانی بو کفتك مقولیدر چه خیزدنه حاصل اولور دیمکدر * محصول بیت * چونکه جانانه دیدمکه بنم کوکلمی رعایت ایله نه دیدی یعنی مصراع ثانینك مضمونینی دیدی قولك الندن نه حاصل اولور خدا صقلیه دیدی یعنی هر نه که ایسترسك خدادن ایسته قوللردن استمه زیرا اللهك ارادتی اولمینجه قول نسنه یه قادر دکلدر دیمکدر (سر وزر و دل وجانم فدای آن محبوب * که حق صحبت مهر و وفا نکه دارد * فدای آن اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف رابط صفت حق صحبت مهر و وفا اضافتلری لامیه‌لردر * محصول بیت * باشم دخی مالم ودل وجانم اول محبوبه فدادر که مهر و وفا صحبتی حقنی رعایت ایلیه یعنی وفادار ومهردار اوله وغدار اولمیه (صبا در آن سر زلف ار دل مرا بینی * ز روی لطف بکویش که جا نکه دارد) صبا ندای حرف نداسی محذوف آن سر زلف بیورد یعنی جانانك سر زلفنه اشارتدر دل مرا اضافتی لامیه بینی فعل مضارع مفرد مخاطبدر کورر سك دیمکدر فعل شرط واقعدر مصراع ثانی جوابیدر بکویش شین ضمیر دله راجعدر که حرف بیان مقول وقول جا بونده منزل ومقام معناسنەدر * محصول بیت * ای صبا اکر بنم کوکلمی اول سر زلفده کورر سك اکا لطف یوزندن سویله که یرینی صقلیوطوتسون یعنی یرینی بکلسون که زمانه یرجکز بد رزمانه یرجکزی (دلا معاش چنان کن که کر بلغزد پای * فرشته ات بدو دست دعا نکه دارد) دلا منادی که حرف بیان بلغزد باحرف استقبال لغزد فعل مضارع مفرد غائب سورجر دیمکدر

پای بلغزدك فاعلی فرشته ات تا ضمیری خطاب بدودست با مع معناسنه دعایه اضافتی بیانیه * محصول بیت * ای کوکل انجلین دیرلك ایله که اکر آیغك سورجرسه ملك سنی ایکی دعا الیله صقلیه یعنی عالمده خلقه شویله معاش ایله که سندن برزله واقع اولورسه ملکلر سنکیچون دعایه مشغول اوله‌لر (مبارزان و یلان خواجه رانکه دراد * که هیچ جان کرامی شمانکه دارد) بو بیت دیوانلرده بولنمدی اما شرحلرده موجود اولدیغیچون تتمیم فائده ایچون یازلدی مبارزان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون زیرا مبارز بهادره دیرلر که فارسیجه دلیر دیرلر لفظ عربیدر یلان ده بوبله در اما فارسیدر یعنی عطف تفسیری واقع

آولمش مفردی یادرخواجه بونده افندی وولی نعمتدن عبارتدر خواجه دن مرادباری تعالی اولق روشندر دیبن خطای فاحش ایلمش زیرا اسماء الله توقیفیدر وخواجه اطلاقی خدایه شارعدن مسموع دکلدر و بوکیسه نك کبی خطایاسی لایعد ولایحصی در خواجه دن مراد خدا اولیجق ای بهادره اصرلمق زیاده فاسد در گرامی کاف عجمینك کسری وضمیله لغتده عزیز دیمکدر حاصلی معزز ومکرم معناسنه در جان گرامی اضافتی بیانیه در شما اصلنده شمارا ایدی ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون راحذف اولندی * محصول بیت * ای بهادرلر خواجه کزی صقلاك وکوزه دك که سزی جان عزیز کبی کوزه ده ورعایت ایلیه یعنی سزافندیکزك

حافظ میخانه محله سنده دائم صدق دل صومعه طوتیجی صوفیلر کبی صفادن کیدر (مفردات) (حافظ) م (با) للملابسة (کوی) محله (میکده) میخانه (دائم) م (بصدق) صدق ایله (دل) کوکل (با) مصدریه (چون) مثل (صوفیان) م (صومعه دار) معبد طوتیجی (از) من (صفا) م (رود) کیدر (معنای اشارتی) نفس الندن صومعه زوکوشه وحدتلر اختیار ایدن صوفی صافیلر کبی دائم حافظ نور معرفة الله ایله صافی اولدیغندن بحمد الله عشق الهی میخانه سنده صدق دل ایله وخلوص قلب ایله کیدر منعنا الله بالصدق والاخلاص

ولە ایضا

چو دست در سر زلفش زنم بتاب رود * ور آشتی طلبم باسر عتاب رود

چونکه انك سر زلفنه ال اورم تابه کیدر یعنی حرارتلنور واکر صلح طلب ایدم عتاب طرفنه کیدر (مفردات) (چون) چونکه (دست) ال (در) فی (سر) اوج (زلف) م (ش) ضمیر (زنم) اورم (با) للملابسة (تاب) حرارت (رود) کیدر (ور) واکر (آشتی) صلح (طلبم) طلب ایدم (با) للملابسة (سر) طرف (عتاب) م (رود) کیدر (معنای اشارتی) چونکه اسرار تجلیات صفات الهیه یه اطلاع مراد ایلیم غیرت الهیه درون و بیرونم حرارت آتش عشقله خراب ایدروا کروجود پرملالك ایله زهد وصلاح صوری اوزره اولسم راه عشقده سن جانکی صاقندك ای قاصرهمت و بی حمیت دیو عتاب طرفنه کیدر

چو ماه نو ره نظارکان بیچاره * زند بگوشه ابرو ودر نقاب رود

یکی آی کبی بیچاره نظر ایدیجیلرك یولنی کوشه ابروایله اورور ونقابه کیدر (مفردات) (چو) مثل (ماه) آی (نو) یکی (ره) یول (نظارکان) نظر ایدیجیلر (بیچاره) م (زند) اورر (با) للملابسة (کوشه) طرف (ابرو) قاش (در) فی (نقاب) پرده (رود) کیدر (معنای اشارتی) اکن اول محبوب حقیقی جانبانه نظرنی قصر ایدیب حضورنده ثابت اولان عاشق بیچاره لره تجلی نورنی ماه نو کبی اظهار ایتمکله زهد وصلاح صوری یولن اوروب ینه پرده غیب هو یتده استتار ایدر که (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار)

شب شراب خرابم کند به بیداری * وگر بروز حکایت کنم بخواب رود

شراب کیجه سی بنی بیدارلغله خراب ایلر واکر کوندزده حکایت ایدم خوابه کیدر (مفردات) (شب) کیجه (شراب) م (خراب) م (میم) ضمیر (کند) ایدر (با) للملابسة (بیدار) اویانق (یا) مصدریه (وگر) واکر (با) ظرفیه (روز) کوندز (حکایت) م (کنم) ایدم (با) ظرفیه (خواب) اویقو (رود) کیدر (معنای اشارتی) بحمد الله ظلمت بشریه ده ایکن اول محبوب شراب عشق بیدارلغیله وجودم ملکنی خراب ایدوب اسرار حرم قدسیه سنه بنی آشنا ایلدی اکر اول اسرار آشکاره حکایت ایلسم اول محبوب بندن کوز یوموب بنی محجوب ومستور ایدر ودرکاه عزتدن دور ایدر

حفظنده ورعایتنده اهمال ایلماك تاکه اول سزی رعایتده اهمال ایلیه حاصلی وفادار اولمه ترغیبدر (غبار راه گذرت کجاست تا حافظ * بیادکار نسیم صبا نکه دارد) راه کذار کچید یعنی کچه جك یر کذرکاه دیرلر تا ضمیر خطاب غبارك راه کذاره اضافتی لامیه تابونده حتی معناسنه در حافظ مصراع ثانی یه مرهوندر یادکار بونده دیبو منعاسنی ویرر زائد اولمقده جائز بل که زائد اولمسی اولی در یادکار آکیلیجی معناسنه در یعنی برشیٔ که دنیاده آکیله نسیم اضافتی لامیه ونسیمك صبایه بیانیه * محصول بیت * سنك یولك کچیدی توزی یعنی اوغراغی توزی قنده درکه تا حافظ نسیم صبا یادکاری دیو حفظ ایلیه یعنی رهکذارك غبارنی تعیین بیورتاکه حافظ باد صبا یادکاری دیوانی توتیا کبی صاقلیو طوته (وله ایضا) (شاهد آن نیست که موبی ومیانی دارد * بنده طلعت آن باش که آنی دارد) که حرف بیان موبی ومیانی یاری وحدت ایچوندر ویا تنکیر ایچون بنده طلعت آن اضافتلری لامیه طلعت لغت عربده رؤیتدر یعنی کورمك صکره عجم یوزده استعمال ایلدی انسانك اول کورینن یوزی اولدیغیچون باش فعل امر مخاطب اول دیمکدر که حرف رابط صفت آنی یاحرف وحدت ویاتنکیر آن کوزللکدر یعنی مجموع اسباب حسندن صادر وظاهر اولان هیئت * محصول بیت * محبوب اول دکلدرکه اعلا کاکل وکیسو وطره سی اوله انجق یعنی محبوبده همان بونلریله اکتفا ایلمه بلکه اول محبوبك یوزینك بنده سی اول که آنی اوله یعنی آنی وار حاصلی دلبرك برایکی قبل کوزلکیله دکلدر بلکه دلبرده آن کرك تنکیم نجاتی بیورمش (بیت) دلبر ده مراد آن اولور اندام دکلدر * کیفیت اولور میده غرض جام دکلدر (شیوه حور وپری کرچه لطیفست ولی * خوبی آنست ولطافت که فلانی دارد) شیوه محبوبلرك نازی وشیرین حرکتی حور عربیده احورك وحوراء نك جمعیدر اما عجم مفرد مقامنده استعمال ایدر واسلوبلری اوزره الف ونونله جمع ایدرلر تنکیم کلستانده واقعدر (بیت) حوران بهشتی رادوزخ بود اعراف * از دوزخیان پرس که اعراف بهشت) پری لغت عجمده جنه دیرلر خوبی یاحرف مصدر که حرف بیان فلانی یاحرف تنکیر * محصول بیت * حور و پرینك شیوه ونازی کرچه لطیفدر اما کوزللك ولطافت اولدرکه فلان کیسه نك وار الفاظ کنایه دندر مرادی کندی جانانك مدحیدر یعنی بنم جانانم حور و پریدن کوزلدر (چشمهٔ چشم مرا ای گل خندان دریاب * که بامید تو خوش آب روانی دارد) چشمهٔ چشم اضافتی بیانیه در

ومرایه اضافتی لامیه گل خندان اضافتده بیانیه خندان صفت مشبهه در خندیدندن کولیکن دیمکدر دریاب اکله وتدارك ایله بول معناسنه در ایرش معناسنه دکلدر بعضلرظن ایلدیکی کبی که حرف تعلیل بامید تو بامع معناسنه در واضافتی لامیه خوش اصلا معناسنه درآب روانی اضافتی بیانیه یاحرف وحدت ویاتنکیر * محصول بیت * بنم کوزم چشمه سنی ای کوکل خندان بوقه وبول یعنی تدارك ایله زیرا سنك امیدکله اعلا آب روانی واریعنی آب روان کناری مقبول وخوش آینده در ایدی چشم چشمه حسنه کل که خوش آب روانی وارتاکه ذوق وصفا ایلیه سین (خم ابروی تو در صنعت تیراندازی * بستد از دست هر آنکس که کمانی دارد) خم ابروی تو اضافتلری

طریق عشق پرآشوب وفتنه است ای دل * بیفتد آنکه درین راه بشتاب رود

عشق یولی غوغا وفتنه ایله پردر ای کوکل دوشر اول کیسه که بو یولده سرعتله کیدر (مفردات) (طریق) یول (عشق) م (پر) طولو (آشوب) غوغا (فتنه) م (است) در (ای دل) ای کوکل (با) زائد (افتد) دوشر (آنکه) اول کیسه که (در) فی (این) بو (راه) یول (باشتاب) سرعتله (رود) کیدر (معنای اشارتی) بو راه ومرحلهٔ عشق غرور ایله وکرامت فروشلق ایله بی خوف کیده جك یول دکلدر که هر برکیکا عنده بونفس وشیطان الندن صد هزار خوف هلاك واضلال وآفات وعقبات پرملال وار درای کوکل هر کیکه رهبرسزوتأنی وتأملسز بو یولده کیدرسه دام شیطانه دوشر وضلالتده قالوب یولدن شاشر

حباب را چو فتد باد نخوت اندر سر * کلاه داریش اندر سر شراب رود

چونکه حبابك باشنه کبر یلی دوشه انك کلاهدارلغی شراب طرفنه کیدر (مفردات) (حباب) صوا وزرنده حاصل هوادن حاصل اولان قبارجق (را) ادات مفعول (چو) چونکه (فتد) دوشه (باد) یل (نخوت) کبر (اندر) فی (سر) باش (کلاه دار) کلاه طوتیجی (یا) مصدریه (ش) ضمیر (اندر) فی (سر) باش (شراب) م (رود) کیدر (معنای اشارتی) ای کوکل اکرهوای نفس سنی رهبردن منع ایدوب کبر وغرور یلی باشکه دوشرسه بونك کبی عقبهٔ عظیمه دن خلاصه طریق بودرکه قیودات بشریه یی ترك ایدوب راه عشق اختیار ایلیه که جمیع علل نفسانیه لرك دواسی عشقدر

دلا چو پیر شدی حسن ونازکی مفروش * که این معامله در عالم شباب رود

ای کوکل چونکه پیر اولدك حسن ونازکلك صاتمه زیرا بومعامله جوانلق عالمنده کیدر (مفردات) (دلا) ای کوکل (چو) چونکه (پیر) قوجه (شدی) اولدك (حسن) م (نازك) م (یا) مصدریه (مفروش) صاتمه (که) زیرا (این) بو (معامله) م (در) فی (عالم) زمان (شباب) کنجلك (رود) کیدر (معنای اشارتی) کرچه جوانلق اسباب کبردر ای کوکل چونکه پیر اولدك بقایه عزمك قریب اولدی بوندن صکره حسن ونازکلك صاتمق کمال حماقتندر

سواد نامهٔ موی سیاه چون طی شد * بیاض کم نشود گر صد انتخاب رود

سیاه مویك چونکه سواد نامه سی طی اولندی بیاض موی نقصان اولماز اکر یوز کره انتخاب واقع ایله (مفردات) (سواد) قاره (نامه) م (موی) قیل (سیاه) م (چو) چونکه (طی) دورمك (شد) اولدی (بیاض) م (کم) اکسك (نشود) اولماز (گر) اگر (صد) یوز (انتخاب) اورندولمك (رود) کیدر (معنای اشارتی) چونکه صفالرك سیاهلق دفتری دورلدی و بیاض اولمغه باشلدی بیاضلر بنی برر بردابوشروب قوپارق ایله بیاضی دوکمزسه بوندن صکره غرورك فائده سی یوقدر همان انصاف کرکدر

لامیه در تیراندازی یاحرف مصدری تیرانداز وصف ترکیبیدر اندازیدندن اوق آتیجی دیمکدر بستد یاحرف تأکید ستد فعل ماضی مفرد غائب ستدندن الدی دیمکدر وستدنك هرآنکسه اضافتی لامیه درکه رابط صفت کمانی یا وحدت ویاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * سنك خم ابروك تیراندازلق صنعتنده الندن الدی هرکیسه نك که کمانی ورایعنی سنك کمان ابروك تیرژکانه جمیع کمانکش وتیراندازلره غالب ایدوب الرندن تیروکمانلرینی الدی که سزه تیراندازلق لایق دکل دیو یعنی بوصنعتده سز کامل دکلسز دیمکدر (دل نشان شد سخنم تا تو قبولش کردی * آری آری سخن عشق نشانی دارد) دل نشان وصف ترکیبیدر نشانیدندن دکلك ودکانك لازمه معنی بیننده مشترکدر یعنی دالده دکلیجی حاصلی دلده تأثیر ایدیجی اولدی دیمکدر کلامك دلارده تأثیرندن عبارتدر اما اکثر دادن بدل خاطر لفظنی ایراد ایدرلر تنکیم آصفی ایراد ایلمشدر * (بیت) میکفت شرح تیزی پیکانت آصفی * تیر تو کردان همه خاطر نشان باقی * (بیت) رخت عکسیله صحن دیده باغ وکلستاندر * نهال سر باندك خیلیدن خاطر نشاندر * آصفی بیتنده تیرك خاطر نشان ایلدی دیمکدن غرض اکلندی دیمکدر اما باقی نك بیتنده خیلیدن خاطرمده مرکوزوثابتدر یعنی ازبرمده در سخن شد کله سنك فاعلیدر ومیم اضافتی لامیه در تا بونده ابتدای غایت ایچوندر زمانده منذکبی قبولش ضمیری سخنه راجعدر آری آری تأکید لفظی سخن عشق اضافتی لامیه در نشانی یاوحدت ویاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * بنم سوزم دلنشان اولدی یعنی خاطرلرده مؤثر وثابت اولدی حاصلی خلق سوزمی ازبر ادی سن سوزمی قبول ایده لی بلی بلی عشق سوزنك نشانی وعلامتی واردر یعنی عشق ومحبتدن ناشی اولان کلام سوزناك ومؤثراولور آنی هرکس قبولله تلقی ایدر دیمکدر (در ره عشق نشد کس بیقین محرم راز * هرکسی بر حسب فهم گمانی دارد) ره عشق اضافتی لامیه یقین باحرف مصاحبت محرم راز اضافتی مصدر میمك مفعولنه اضافتیدر هرکسی یاوحدت ویاتنکیر ایچوندر حسب حانك وسینك فتحه لریله مقدار وعدد معناسنه در فهمه اضافتی لامیه گمانی یاوحدت ویاتنکیر

ایچوندر * محصول بیت * عشق طریقنده كیمسه یقینا رازعشقده محرم اولمدی یعنی حقیقتله عشقی بیلدی اگرچه هر كیمسه فهمی مقدارنجه برظن طوتار یعنی هر كیمسه نك فهمی مقدارنجه راز عشقده اطلاعی وار حاصلی هر كس بن مطلعم دیو دعوامنده در هیچ كیمسه نك عدم علمنه اقراری یوقدر (باخرابات نشینان زكرامات ملاف * هرسخن وقتی وهرنكته مكانی دارد) با حرف صله خرابات نشینان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری با رندان خرابات نشینان ایدی خرابات نشین وصف تركیبیدر میخانه ده اوتوریجی معناسنه یعنی باده نوش كرامات بونده خوارق عاده معناسنه در كه اولیادن اللهك امریله صادر اولور ملاف فعل نهی مفرد مخاطب لاف اورمه یعنی چكه چله لافیدن مشتقدر اوكونمك معناسنه وقتی یا حرف وحدت مكانیده ده بویله در * محصول بیت * خرابات نشین رنده زه كرامات وولایتدن لاف اوروب چكه جلمه زیرا هر سوزك بر وقتی وهر نكته نك بر مكانی واردر یعنی میخانه نشین باده نوشلره كراماتدن مصاحبت ایلك وقتسز غیر محلنده سوز سویلمكدر بوایسه مذمومدر زیرا لكل مقام مقال در (مرغ زیرك نشود در چمنش نغمه سرای * هر بهاری كه زدنبال خزانی دارد) چمنش شین ضمیر مصراع ثانیده بهاره راجعدر اضمار قبل الذكر طریقیله نغمه سرای بعض نسخه ده پرده سرای واقعدر ایكیسنكده مآلی بردر سرایدن سینك فتحی وكسری اقتدر ایرلق معناسنه نغمه سرا ایرلیجی معناسنه در بهاری یا وحدت ویا تنكیر ایچوندر كه رابطه صفت دنبال اقنده قویرق معناسنه در اما بونك كبی یرلرده ارد وصوك معناسنه در خزانی یا تنكیر ایچوندر * محصول بیت * زیرك مرغ چمنده ایرلمازیعنی نغمه سرا اولمز هر بهارك كه اردندن خزانی اوله یعنی عاقل اولان كیمسه زخارف دنیایه محبت ایدوب میل ایلمز زیرا متغیر وفانیدر حاصلی هر نسنه كه محل زوالده اوله ذكیلر وزیركلر اكا رغبت ایلمزلر (كوی خوبی كه برداز توكه خورشید اینجا * نه سوار یست كه در دست عنانی دارد) كوی خوبی اضافتی بیانیه ویا مصدریه كه اسمدر من استفهامیه معناسنه یعنی كیم دیمكدر برد یاءك وای وحده ربله فعل مضارع مفرد غائب ایلدر دیمكدر یعنی كیم ایلدر ایلتر دیمكدر استفهام انكاری طریقیله كه حرف تعلیل اینجا بونده دیمكدر یعنی كوزللك میدانندە نه ادات نفی سوار آتلی دیمكدر یا وحدت نوعیه وسین وتا ادات خبر بردر او آتلی دكلدر دیمكدر كه حرف رابط صفت عنانی یا حرف تنكیر وعنان اویان دیزكنی بونك كبی یرزده اختیاردن كنایتدر * محصول بیت * كوزللك طوپنی یعنی كوزللكی كیم ایلند بیلور سندن یعنی كوزللكی سندن كیم آله بیلور كه كونش بو میدان حسننده بردر او آتلی دكلدر كه النده عنان اختیاری اوله یعنی كونش بوقدر لطافت وخوبلغیله سنك حسنكه فریفته وبی اختیاردر پس چنده سن جمیع كوزللره غالبسین (مدعی كولغز ونكته بحافظ مفروش * كلك مانیز زبانی وبیانی دارد)

كدایی درجانان بسلطنت مفروش * كسی زسایه این در بآفتاب رود

جانان قپوسنك كدالغنی سلطنته صاتمه بر كیمسه بوقپونك سایه سندن آفتابه كیدر (مفردات) (كدا) فقیر (یا) مصدریه (در) قپو (جانان) محبوب (با) للملابسة (سلطنت) م (مفروش) صاتمه (كسی) بركیمسه (ز) من (سایه) كولكه (این) بو (در) قپو (با) ظرفیه (آفتاب) كونش (رود) كیدر (معنای اشارتی) ای كوكل صدهزار ذل وحقارتله وتواضع ومسكنتله محبوب حقیقینك در معنویسنده تضرع ونیازایله اولان كدالغی وفقیرلق سلطانلغی سلطنت فانیه یه صاتمه زیرا بومعنی قپوسنك سایه سنی بكلین عاقبت آفتابه ایرر ومعنی قپوسی آچلوب جمال محبوبی مشاهده ایدر

مرا بعهد شكن خواندی وهمی ترسم * كه با تو روزقیامت همین خطاب رود

بكا عهد شكن اوقودك ودائم قورقرم كه قیامت كونی بوخطاب سكا واقع اوله (مفردات) (مرا) بكا (با) للملابسة (عهد شكن) عهدی بوزیجی (خواندی) اوقودك (همی) دائم (ترسم) قورقرم (باتو) سكا (روزقیامت) قیامت كونی (هم) دخی (این) بو (خطاب) م (رود) كیدر (معنای اشارتی) ای كوكل سن بكا عهد شكن اوقودك اما منظر رحمان اولان قلبدر صورته نظر یوقدر انكیچون دائم قورقرم كه خانه تجلیی نیچون خراب ایتدك دیو بوخطاب سكا واقع اوله

حجاب راه تویی حافظ ازمیان برخیز * خوشا كسی كه درین راه بی حجاب رود

یولك حجابی سنسین ای حافظ اورتادن قالق نه عجب لطیف شول كیمسه كه بو یولده حجابسز كیدر (مفردات) (حجاب) پرده (راه) یول (تو یی) سنسین (حافظ) م (از) من (میان) اورته (برخیز) قالق (خوشا) نه عجب لطیف (كسی كه) شول بركیمسه كه (درین راه) بو یولده (بی حجاب) حجابسز (رود) كیدر (معنای اشارتی) (وجودك ذنب لا یقاس علیه ذنب آخر) سرنجه كبر وغرورك وجمیع عیوبك منشئی وجوددر ای حافظ بوراه عشقك حجابی دخی حقیقتده بو وجودكدر اورتادن قالق ووجودی ترك ایله سعادت شول كیمسه یه كه بو حجاب اولان وجودی ترك ایلیوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اولمغله بلاحجاب مشاهده جمال الهیه واصل اوله منحنا الله بهذه السعادة آمین

وله ایضا

مسلمانان مرا وقتی دلی بود * كه با وی گفتمی گر مشكلی بود

ای مسلمانلر بنم بر وقت بر كوكلم وارایدی كه اگر مشكلم اولسیدی اكا دیردم (مفردات) (مسلمانان) ای مسلمانلر (مرا) بنم (وقتی) بر وقت (دلی) بر كوكلم (بود) وارایدی (باوی) اكا (گفتمی) دیردم (گر) اگر (مشكلی) مشكلم (بود) اولیدی (معنای اشارتی) ای دین قرداشلری بكا دعا وهمت ایدك زیرا بوشواغل وجودیه محجوب ایتشدر بنم بر وقت بر قلب آگاهم وارایدیكه (استفت قلبك) حدیثی سرنجه اگر بر مشكل امر واقع اولسه اكا مراجعت ایدوب سكونت بولوردم

ولی

مدعی بونده دعوای فضل وكمال ایدن كیمسه در كركسه دعوای صحیح اولسون كركسه اولمسون رامقدر در تقدیری مدعی را كو فعل امر مفرد مخاطب مدعی یه سویله مابعدی مقول قولدر لغز اسمدر كزلی معناسنه عرب الغزنی كلامه دیرچن بر كیمسه مرادینی تعمیه ایلسه یعنی كزلسه جمعی الغاز كلور جمع قلتدر اصلنده لغز بر بوعك دلكلریدر برینه دیرلر زیاده تفصیله محتاجدر اما بوانك مقامی دكل نكته دن بونده كلام دقیق مراددر مفروش فعل نهی مفرد مخاطب صاتمه دیمكدر فروشیدندن كلك بونده قلمدر نیز دخی دیمكدر زبانی وبیانی یالری تنكیر ایچوندر * محصول بیت * خواجه التفات طریقیله بیورر عامله مدعی یه سویله لغز ونكته حافظه صاتمه یعنی حافظه كمال ومعرفت عرض ایلمز یرا بزمده قلمرك زبانی وبیانی وار یعنی لغز ومعمایه بزده قادر زمان سن قادر دكلسین انجق (وله ایضا) (از دیده خون دل همه برروی ما رود * برروی ما زدیده نبینی چهارود) خون دل اضافتی لامیه همه هپ دیمكدر خون دله قید اولنیجق خون دل جمعا یوزمز اوزره اقار دیمك اولور رود قید اولنجه خون دل یوزمز اوزره دائما اقاردیمك اولور واكل وجهه روی ما اضافتیده لامیه رود كیدر دیمكدر یعنی اقار نبینی فعل نفی استقبال متضمن معنای استفهامی كورمز میسین دیمكدر چهاچه نك جمعیدر اسلوب عجم اوزره نلر دیمكدر * محصول بیت * دیده دن خون دل هپ یوزمز اوزره كیدر یعنی كوزمزدن یوزكز قانی هپ یوزمز اوزره اقار ویا دائما یوزمز اوزره اقار دیمكدر مصراع ثانیده زدیده ده زای مفرده من اجلیه معناسنه ده اولق جائز یعنی دیده اوجندن یوزمز اوزره نلر كیدر ویا یوزمز اوزره نلر واقع اولور حاصلی كوكله بلا كوزدن كلور هرنه چكرسه كوكل كوزدن چكر نكیم دیمشلر (بیت) كوز اوجندن دل ویرانه یه آتش دوشدی * رخت صبری مغلوب حالی مشوش دوشدی * كوزدن كوكل قانی دوكه لی بزم یوزمز اوزره كیدر دینلر حق ادا ایلمشلر (مادر درون سینه هوایی نهفته ایم * برباد اگر رود دل ماران هوا رود) درون سینه اضافتی لامیه در هوا محبت وآرزو معناسنه در نهفته ایم فعل ماضی متكلم مع غیره كزلمشلر دیمكدر دل ما اضافتی لامیه زان هوا زای مفرده بونده ابتدا ایچون ومن اجلیه معناسنه اولق جائز * محصول بیت * بزسینه مز ایچنده بر هوا كزلمشز كه اگر بزم دلمز باده كیدرسه اول هوادن كیدر یعنی بزسینه مز ایچنده بر عشق ومحبت كزلمشز كه اگر كوكلمز فنایه واررسه اول عشق ومحبت اوجندن وارر (برخاك راه یار نهادیم روی خویش * برروی ما رواست اگر آشنا رود) خاك راه یار اضافتلری لامیه در روی خویش اضافتیده بویله در روا جواز معناسنه در یعنی جائزدر آشنا لفظ مشتركدر یاش وصوده یوز كچ یننده بو تقدیرجه برروی ماده ما لفظی ایهام طریقیله واقعدر یعنی نحن وآب معناسنه * محصول بیت * یارك خاك راهنه یعنی یولی طپراغنه كندی یوزمزی قودن

ولی همدرد بوی مصلحت بین * كه مستظهر هر اهل دلی بود

لكن همدرد ومصلحت بین بر كوكل ایدی كه هر بر اهل دلك ظهیر ومعینی ایدی (مفردات) (ولی) لكن (همدرد) درد داش (بودی) ایدی (مصلحت بین) مصلحت كوریجی (استظهار) معین (هر اهل دلی) هر بر اهل قلبك (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول آگاه كوكل اهل درده بولداش ایدی وحق باطلدن تمیز ایدوب مصلحت آخرتی كوریجی ایدی (تعاونوا علی البر والتقوی) سرنجه راه عشقده هر بر اهل دله ظهیر ومعین ایدی

من آشفته را در هر بلایی * رفیق كاردانی قابلی بود

بن پریشانه هر بر بلاده بر قابل وكاردان رفیق ایدی (مفردات) (من) بن (آشفته) پریشان (را) ادات مفعول (در) فی (هر بلایی) هر بر بلاده (رفیق) م (كاردان) م (یا) وحدتیه (قابل) مستعد (یا) وحدتیه (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول دل آگاه راه عشقده هر بر بلا وحیله نفسده بر هادی ومستعد كاردان رفیق ایدی

بگردابی چو می افتادم از چشم * بتدبیرش امید ساحلی بود

چشمدن چونكه بر گردابه دوشردم انك تدبیریله بر ساحل امیدی وارایدی (مفردات) (با) للملابسة (گرداب) دكزك اكثر چوریله رك صو كیدن محل (یا) وحدتیه (چو) چونكه (می افتادم) دوشیدم (از) من (چشم) كوز (با) للملابسة (تدبیر) م (ش) ضمیر (امید) م (ساحل) دكز كناری (بود) ایدی (معنای اشارتی) ماسوایه نظر والتفاتدن بر گرداب هلاكه دوشمش ایدم اول دل آگاهك تدبیریله ساحل نجاته چیقوب سلامت اولمغه امیدی وارایدی

زمن ضایع شد اندر كوی جانان * چه دامنگیر یارب منزلی بود

جانان محله سنده بندن ضایع اولدی یارب بو جانان محله سی نه عجب دامنگیر منزل اولدی (مفردات) (از) من (من) بن (ضایع) م (شد) اولدی (اندر) فی (كوی) محله (جانان) م (چه) نه (دامنگیر) اتك طوتیجی (یارب) عجب (منزل) م (بود) اولدی (معنای اشارتی) حضور حقده ثابت اولیوب ماسوایه نظری سببیله بندن ضایع اولدی بو احسن مقامی قویوب عجبا نه منزلده اكلنجی اولدی

سرشكم در طلب درها چكانید * ولی از وصل او بی حاصلی بود

كوزم یاشی اول ضایع اولمش كوكل طلبنده انجولر طاملاتدی اما انك وصلندن بی حاصلق اولدی (مفردات) (سرشك) كوز یاشی (م) ضمیر (در) فی (طلب) م (در) انجو (ها) ادات جمع (چكانید) طاملاتدی (ولی) لكن (از) من (وصل) م (او) ضمیر (بی حاصلی) حاصلسزلق (بود) اولدی (معنای اشارتی) اول ضایع اولمش قلب آگاهك طلبنده انجو كبی چوق كوزیاشلری دوكدم لكن راه حقده عدم استقامتدن اول مظهر تجلی الهی اولان قلبك

پس بزم بوزمز اوزره جائزدر اکر آشنا یوررسه ایکی معنا یله آشنادن بونده جانان مراد اولمقده جائزدر (سیلیست آب دیده و بر هر که بکذرد * کرچه داش زسنك بود هم زجارود) سیلیست یا حرف وحدت وسین وتا ادات خبر وآب دیده مؤخر مبتدا واو معنای حالیت افاده ایدر بر هر که اصلنده بر هر کس که ایدی ضرورت وزن ایچون کس حذف اولنوب که یرینه اقامت اولندی حاصلی حذف وایصال قبیلندندر بکذرد که یعنی اوغرایه دلش ضمیر مصراع اولده که یه راجعدر زجارود ایهام طریقیله واقعدر یعنی سیل او کنه کلن نسنه‌یی سورر کتورر واستعمالرنده دلم زجا رفت دیرلر امرکك ومرحمت ایلك مقامنده * محصول بیت * کوزم یاشی بر سیلدر که هر کیمك اوزرینه که اوغرایه کوکلی یوشیوب نی اسرکر و یاخود سیل دیدم قوتندن وهیبتندن یورکی قوپوب یرندن کیدر (ما را باب دیده شب وروز ماجراست * زان رهکذر که برسر کو یش چرا رود) ما واب دیده وما جرا ذکری صنعت تناسبدر باب دیده بامع معناسنه درماجرا اصلنده ایکی کیسه‌نك ویا برنیجه کیسه‌نك ارالرنده کچن احوالدر اکرخیروا کرشرا اما اکثر خصومتده استعمال اولنور مصراع ثانی باعث ماجرایی بیان ایدر زان زای مفرده ایله بونده من اجلیه معناسنه در رهکذر بونده وجه وجهت معناسنه در یعنی اول وجهدن واول جهتدن اوتری دیمکدر که اول وجهی بیان ایدر بر سر کو یش بر بونده بای صله معناسنه در یعنی بسر کو یش چرا ادات تعلیل رود فعل مضارع مفرد غائب کیدر دیمکدر * محصول بیت * بزم اب دیده‌مز ایله کیجه وکوندز ماجرامز واردر اندن اوتری که جانانك سر کوینه نیچون کیدر خواجه بو بیتده کثرت بکا وکریه عرض ایدر مصراع ثانینك تحقیقنده اول یول اوغراغندن که یارك محله سی باشندندر نیچون کیدر دیین کیمسه بینك مقصودنه واصل اولمامش بو بیت جانانك جوروندن شکایتی مشعردر دیینده مرادی بیلمش زیرا مراد جانانك سر کوینه جاری اولان اشکنه رشك کدر حاصلی کوزی یاشی سر کوینده سائل اولدیغی سویلر (خورشید خاوری کند از رشك جامه چاك * کر ماه مهر پرور من درقبا رود) خورشید خاوری اضافتی بیانیه و یا حرف نسبت رشك حسد معناسنه در جامه کندك مفعول اولی وچاك مفعول ثانیسی ماه مهر پرور اضافتی بیانیه ومنده اضافتی لامیه مهر پرور وصف ترکیبیدر پرویدندن ایکی معنایه یریسی اول جانان مهری تربیه ایدیجی که مهر کنایتدر رویندن وبریسی مهرانی تربیه ایدیجی یعنی مهرانا سیدر دیمکدر وجائزدر مهر بونده محبت معناسنه اوله بو تقدیرجه مهر پرور محبتلی وشفقتلی دیمك اولور درقبا رود دربونده با صله معناسنه در قبایه کیرر دیمکدر یعنی لباس فاخر کیر معناسنه * محصول بیت * مشرق کونشی جامه سنی رشکدن چاك ایدر اکر بنم مهر پرور ماهم قبایه داخل اوله یعنی لباس فاخر کینه زیرا اکا لباس زیاده یاراشر (حافظ بکوی میکده دایم بصدق دل * چون صوفیان صومعه داراز صفا رود)

وصلندن بی حاصل اولدی

هنز بی عیب حرمان نیست ایکن * زمن محروم تر کی سائلی بود

هنز محروماق عیبندن خالی دکلدر لکن بندن محرومرك قنچن بر سائل اولدی (مفردات) (هنز) معرفت (بی عیب) عیبسز (حرمان) م (نیست) یوق (لیکن) م (ز) من (من) بن (محرومتر) زیاده محروم (کی) قنچن (سائلی) بر سائل (بود) اولدی (معنای اشارتی) کرچه ظاهری و باطنی شرعه موافقتله جمیع عیبدن پاك اولمغله معرفة الله کسب ایلین کیمسه‌یه حرمان یوق لکن شآمت نفسدن وعیوب بشریه‌دن خلاص اولمدیغم ایچون بندن زیاده محروم اولمش بر سائل یوقدر

بدین رند پریشان رحمت آرید * که روزی کاردان کاملی بود

بو پریشان رنده رحم کتوریکز زیرا برکون کاردان بر کامل ایدی (مفردات) (بدین) بوکا (رند) عیار (پریشان) م (رحمت) رحم (آرید) کتوریکز (که) زیرا (روزی) برکون (کاردان) ایش بیلیجی (کامل) م (یا) وحدتیه (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای محبوب خدا اولان اولیاء الله بو پریشان عیاره مرحمت ایلیك زیرا بر وقت دل آکاه ایله معرفة اللهه نائل اولمش بر کامل ایدك شمدی حجاب بشریه ایله منقبض اولدق (ارحموا عزیز قوم ذل) سرنجه بزم بشمه رفع حجاب ایله تجلی رحمانه وصلتمز ایچون همت ومرحمت ایدیکز

مرا تا عشق تعلیم سخن داد * حدیثم نکته هر محفل بود

بکا تا که عشق الهی سوز تعلیم ویردی بنم سوزم هر بر مجلسك نکته سی ومقبولی اولدی (مفردات) (مرا) بکا (تا) حتی (عشق) م (تعلیم) م (سخن) سوز (داد) ویردی (حدیثم) بنم سوزم (نکته) اسرار ومقبول (هر) جمله (محفل) مجلس (بود) اولدی (معنای اشارتی) حضرت اللهك عنایتیله بکا کرچه عشق الهی اسرار علوم لدنیه کلامی تعلیم ایلدی انکیچون هر مجلسده سوزم اسرار غیبله اسرار عشق بیان ایدیجی نکته آمیز ومقبول قلوب اهل تمیز در اما بوکونه کشف وبیان دخی معرفة الله اهلنك عندنده غین وحجابدر

مکو دیکر که حافظ نکته دانست * که ما دیدیم محکم جاهلی بود

غیری دیمه که حافظ نکته داندر زیرا بز کوردك زیاده بر جاهل ایدی (مفردات) (مکو) دیمه (دیکر) غیری (حافظ) م (نکته دان) نکته بیلیجی (است) در (که) زیرا (ما) بز (دیدیم) کوردك (محکم) م (جاهل) م (یا) وحدتیه (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای سالك غیری دیمه که حافظ نکته اسرار عشق بیلیجیدر زیرا اکر بو کشف اسرار وقت استغراقده وغلبه عشقله ظهور ایدرسه معذوردر اکر طور عقلده اظهار فضل وکبر وریا ایسه عین مکر اللهدر لکن بز کندی قسمیزی زیاده جاهل کوردك

وله ایضا

یارم چو قدح بدست کیرد * بازار بتان شکست کیرد

محبوبم

حافظ مبتدا از صفا رود خبری بکو یك باسیده خبره متعلقدر ومعنای ظرفیت افاده ایدر وصله یه ده محتملی وار کوی میکده اضافتی لامیه بصدق دل بوده خبره متعلقدر صدق دل اضافتی مصدرك فاعله اضافتیدر چون ادات تشبیه صوفیان صومعه دار اضافتی بیانیه صومعه دار وصف ترکیبی داریدندن صومعه طوتیجی دیمکدر * محصول بیت * حافظ میخانه محله سنه صدق دلله دائما صومعه دار صوفیلر کبی صفادن کیدر یعنی ذوق وصفا جهتندن کیدر حاصلی ذوق وصفا ایله کیدر یوذکر اولان بای صله معناسنه‌در اما ظرفیت معناسی مراد اولنجه رودیکر معنا سنداولور یعنی کوی میخانه‌ده صفادن کچر یعنی بکچکین مست اولور (وله ایضا) (چو دست در سر زلفش زنم تاب رود * وراشتی طلبم باسر عتاب رود) در بونده بای صله معناسنه وسر زلف اضافتی لامیه وشین ضمیر دلده مرکوز اولان جانانه راجعدر زنم فعل مضارع متکلم وحده بونده اورم دیمکدر بتاب رود با حرف صله تاب بونده اضطراب واینجمك معناسنه در یعنی اضطرابه وارر دیمکدر ورواکر دن مخففدر واو حرف عطفدر آشتی الف ممدوده ایله بارشمقدر یعنی صلح ایلك باسر عتاب با حرف صله سر عتاب اضافتی لامیه سر بونده سمت وجهت معناسنه در * محصول بیت * چونکه الی زلفی اوجنه اورم اضطرابه وارر یعنی زلفی اوجنه کیم یاپشم اینجنور بحضور اولور ورواکر بارشمق طلب ایلیم سمت عتابه وارر یعنی بنی ازارلق سمتنه وارر حاصلی هر جهتدن جور وجفادن خالی دکل (چو ماه نو ره نظارکان بیچاره * زند بکوشه ابرو ودر نقاب رود) نظارکان ناظرلر دیمکدر نظاره لفظنی کاه مفرد وکاه جمع مقامنده استعمال ایدرلر وکاه اسم مکان منظر معناسنه مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر زند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی دلده ثابت اولان جانان ومفعولی ره نظارکان بکوشه یازنده متعلقدر کوشه‌نك ابرو یه اضافتی لامیه وواو حرف عطف در حرف صله نقاب یوزاورتوسی * محصول بیت * ماه نو کبی بیچاره ناظرلرك یولنی کوشه ابرو سیله اورر ونقابه وارر یعنی کوشه ابرو سنی کوستروب بیچاره عشاقی فرفته ایدوب مستتر اولور یعنی کندو نی کیزلر یوذکرایلدیکی اوصاف هلالك اوصافیدر که کاه ظاهر و بارز اولور وکاه مستر حاصلی ابروسنی هلاله تشبیه ایدر (شب شراب خرابم کند به بیداری * وکر بروز حکایت کنم خواب رود) شب شراب اضافتی لامیه شراب ایچلن کیجه دیمکدر خرابم میم متکلم معنی جهتندن کنده مقیددر تقدیری کنندم در به بیداری باکنده متعلقدر و یا حرف مصدر اویانقلغله دیمکدر بروز با حرف ظرف * محصول بیت * شراب ایچلن کیجه بنی اویانقلغله خراب ایدر یعنی یاتوب اویومازکه بزده یاتوب اویویاوز واکر کوندز کیجه کچن ماجرایی حکایه ایلسم اویقویه وارر یعنی کیجه کما افسانه کوندز سویلدی اولسم اویورلنور ایشتمك ایچون حاصل هر وجهله بزه جور وجفا اوزره در (طریق عشق پر آشوب وفتنه است ای دل * بیفتد انکه درین راه باشتاب رود) آشوب اسمدر آشوبیدندن قاریشقلق معناسنه اما اکثر غوغا معناسنه مستعملدر فتنه لغتده صنامقدر اما بونك کبی یرلرده عطف تفسیری واقعدر بیفتد همزه‌ یایه قلب اولنمشدر سابقا بیان اولنان وجه اوزره

محبوبم چونکه الده قدح طوته خوبلرك بازارنی شکست طوتار (مفردات) (یارم) محبوبم (چو) چونکه (قدح) م (بدست) الده (کیرد) طوته (بازار) م (بتان) خوبلر (شکست) قیرق (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) محبوب حقیقی اولان الله اظهار تجلی بیوردقده دوجهان محبوبلرینك کلی بازاری شکست وکساد اولوب نظردن ساقط اولور

در بحر فتاده ام چو ماهی * تا یار مرا بشست کیرد

ماهی کبی دریایه دوشمشم تا یاربنی آغله طوته (مفردات) (در) فی (بحر) م (فتاده ام) دوشمشم (چو) مثل (ماهی) بالق (تا) حتی (یار) م (مرا) بنی (با) للملابسة (شست) آغ (کیرد) طوته (معنای اشارتی) لا محبوب الا الله سری ظاهر اولمق ایچون دریای توحیده وبحر معرفته دوشمشم تا محبوب حقیقی بنی تجلی ذاتنه خاص ایدوب جمیع ماسوادن منقطع طوته

هر کس که بدید چشم او کفت * کو محتسبی که مست کیرد

هر کیمسه که اول محبوبك چشمنی کوردی دیدی قنی بر محتسب که مست طوته (مفردات) (هر کس که) هر کیمسه که (بدید) کوردی (چشم) کوز (او) ضمیر (کفت) دیدی (کو) قنی (محتسب) م (یا) وحدتیه (مست) م (کیرد) طوته (معنای اشارتی) هر کیمسه که اول محبوبك نظر رحمتنی وتجلی ذاتنی کوردی ومظهر اولدی دیدیکه قنی بوله بر عالی همت که (حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا) سرنجه بو دولته نائل اولمق ایچون کندوبی دائم مست شراب عشق الهی طوته

در پاش فتاده ام بزاری * باشد که مرا بدست کیرد

زاریلقله انك آیاغنه دوشمشم اوله که بنی اله طوته (مفردات) (در) فی (پا) ایاق (ش) ضمیر (فتاده ام) دوشمشم (بزاری) زاریلقله (باشد که) اوله که (مرا) بنی (بدست) اله (کیرد) طوته (معنای اشارتی) (عطل ذل الیهود) کلامی سرنجه تجلی رحمانی وفیض واحسانی تحصیل ایچون نفس بدخواهی پایمال ایدوب زاریلقله هر برمن دخدانك آیاغنه دوشوب خاك ایله یکسان اولدم اوله که اول محبوب بنی الده طوته و بو عالی مقصوده بنی نائل ایلیه

خرم دل آنکه همچو حافظ * مستی زمی الست کیرد

مسرور اول کیمسه‌نك کوکلی که حافظ کبی مستلکی الست شرابندن طوته (مفردات) (خرم) شاد (دل) کوکل (آنکه) اول کیمسه که (همچو حافظ) حافظ کبی (مستی) مستلك (ز) من (می) شراب (الست) م (کیرد) طوته (معنای اشارتی) حاصلی (قبل من قبل فی الازل) سرنجه اول کیمسه‌نك قلبی دائم شاد ومسروردر که حافظ کبی بحمد الله مست ومستغرق قلبی (الست بربکم) شرابندن طوته ولذت خطابیه برآن دماغ جاندن کیتمیه وقابی برآن اول لذت

باامصاحبت ایچوندر وشتاب اسمدر عجله معناسنه شایدندن * محصول بیت * عشق یولی فتنه وغوغادن طولیطلودر ای کوکل سور جر ود ودوشر اول که بو یولده عجله ایله کیدر یعنی وصول جانانه طالب اولان عاشق عجله ایلمك کردککه ایشی ایلرو کلهٔ بلکه تأنی وتأمل کرك که خطا ایلیه زیرا عجله شیطاندندر دیمشلردر (حباب راچو فتدباد نخوت اندر سر * کلاه داریش اندر سر شرابْ زود) حباب راحالك قبحیله صو قبار جغنه دیرلر وحالك ضمیله قره بلانه را ادات تخصیص حبابك دیمکدر چو حرف تعلیل فتد فعل مضارع مفرد غائب باد نخوت اضافتی بیانیه نخوت کبر وغروره دیرلر کلاه دار وصف ترکیبی ویا حرف مصدر وشین ضمیر حبابه راجعدر سربده هوا معناسنه در اگرچه که اوست

معناسنی ده ایهامدر * محصول بیت * حبابك باشنه چونکه کبر وغرورله دوشه آنك کلاه دارلغی وسلطنتی شراب هوامنده کیدر یعنی تمام اولور یعنی عمری چوق دکل همان حصول اردنجه در فناسی ابدی بو کا کبب باد نخوتدر بوندنیه وار ترك تکبره معلوم اوله که حباب شرابه مخصوص دکل صوده ده اولور اما خواجه نك اکثر مصاحبتی باده اولد یغیچون شرابه تخصیص ایلدی واتك حصوانه سبب یلدر یعنی یل صو یه تداخل ایدر وصوبی قبار در که حباب حاصل اولور بعده یل حرکت ایلمکله حباب چاتلر ویل طشره چیقر حبابه نسبت باد وکلاه داراق وسر مراعات نظیر قبیلندندر خواجه نك بو بیتی مخیل ایاتندندر (دلاچو پیر شدی حسن ونازکی مفروش * کاین معامله در عالم شباب رود) دلا منادی چو حرف تعلیل شدی فعل ماضی مفرد مخاطب نازکی لطافت مفروش فعل نهی مفرد که حرف تعلیل این معامله یعنی حسن ونازکی شباب بونده یکتالك معناسنه در رود بونده واقع اولور دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل چونکه پیر اولدك حسن لطافت صاتمه زیرا حسن ونازکلك شباب وجوانلق عالمنده واقعدر یعنی اول زمانه مناسبدر پیرلك زماننده دکل حاصلی پیرلره بند در که رعنالق صاتمه یه لر (سوادنامه موی سیاه چون طی شد * بیاض کم نشود که صد انتخاب رود) سوادنامه دالك کونیله مسوده معناسنه در ومویه وموبك سیاهه اضافتی بیانیه چون ادات تعلیل طی شد دورلدی یعنی ناپدید اولدی کم نشود اکسك اولمز دیمکدر انتخاب افتعال بابندن مصدر در اوکرتلك معناسنه رود بونده واقع اولور دیمکدر

* محصول بیت * موی سیاه سواد نامه سی یعنی مسوده سی چونکه مطوی اولدی یعنی قره صاچ آغردی صاچك بیاضی اکسلمز اگر یوز کره انتخاب واقع اولورسه حاصلی صاچ آغرمغه باشلد قدنصکره اقلرینی یولمغیله آق قیل اکسلمز زیرا یولنان ینه بیتر (کدایی در جانان بسلطنت مفروش * کسی زسایهٔ این در بآفتاب رود) کدایی یاحرف مصدر دره اضافتی ودرك جانانه لامیه بسلطنت باحرف مقابله کسی یاحرف وحدت سایهٔ این در دن مراد درجانانه ر بآفتاب باحرف صله رود فعل مضارع غائب متضمن معنای استفهامی * محصول بیت * جانانك قپوسنك کدالغنی پادشاهلغه صاتمه

روحانیتدن منفك اولیه متعنا الله بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

ولهُ ایضا

در هرهوا که جز برق اندر طلب نباشد * کرخرمنی بسوزد چندان عجب نباشد

هر هواده که طلبده برقدن غیری اولمیه اگر بر خرمن یانه او قدر عجب اولمز (مفردات) (در) فی (هرهوا که) هرمیل ومحبتکه (جز) غیر (برق) شمشك (اندر) فی (طلب) م (نباشد) اولمیه (کرخرمن) م (یا) وحدتیه (بسوزد) یانه (چندان) او قدر (عجب) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) (العشق نارق القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه راه طلبده هر بر میل ومحبتده آتش عشق الهی شمشك کبی شاقیه اگر جمیع ماسوی الله خرمنی یاقوب محو ایلسه عجب دکلدر

مرغی که باغم دل شد الفتش حاصل * برشاخسار عمرش برك طرب نباشد

بر مرغکه کوکل غمیله اکا بر الفت حاصل اولدی عمر شاخساری اوزره اکا شوق وسرور میلی اولمز (مفردات) (مرغ) قوش (یا) وحدتیه (باغم دل) کوکل غمیله (شد) اولدی (الفت) م (یا) وحدتیه (ش) ضمیر (حاصل) م (بر) علی (شاخسار) بوداقلر یا اشاخ وداق سار کثرت معناسنه در (عمر) م (ش) ضمیر (برك) یاپراق (طرب) سرور (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) بر مرغ که وبر طائر عراوج علا که کوکل غمیله ودرد عشق الهیله اکا بر الفت حاصل اولدی ماسوایه ومشتهیات نفس وهوایه (لا احب الآفلین) سرنجه ایام عمر فانی بی بقاده اکا شوق وسرور میلی حاصل اولمز وفانی یه الدانه بیلز

در کارخانهٔ عشق از کفر ناکزیر ست * آتش کرا بسوزد کر بولهب نباشد

عشق کارخانه سنده کفردن ناچار لابد ولازمدر آتش کیمی یاقر اگر ابولهب اولمیه (مفردات) (در) فی (کارخانه) ایش اوی (عشق) م (از) من (کفر) م (ناکزیر) چاره سز لابد ولازمدر (است) در (آتش) م (کرا) کیمی (بسوزد) یاقر (کر) اگر (بولهب) ابولهب (نباشد) اولمیه (معنای اشارتی) عشق کارخانه سنده ومحبت الله یولنده کلی ماسوی اللهی ترك وافنادن لازمدر زیرا (واجنبنی وبنی ان نعبد الاصنام) سرنجه آتش عشقك کاری اصنام ماسوایی یاقمقدر اگر بر کوکلده ابولهب کبی صنم پرستلك اولمیه آتش عشق کیمی یاقر یاقه جغی بوقدر اگر ابولهب صفاتی اوزره قالورسه آتش ذات لهبه نفس حمالة الحطب ایله دخولی خوفی ثابت ومحققدر اعاذنا الله من تعبد الاصنام بجاه سید الانام صلی الله تعالی علیه وسلم

در کیش جان فروشان فضل وادب باید * اینجا حسب نکنجد انجا نسب نباشد

جان صاتیجی عاشقلرمذهبنده فضل وادب کرك بورده حسب صغمز اوروده نسب اولمز (مفردات) (در) فی (کیش) مذهب (جان فروشان) جان صاتیجیلر (فضل) علم وکمال (ادب) م (بباید) کرك (اینجا) بوروده مراد ادبدر (حسب) آبا واجدادك حسنه سیله تفاخر ایتمك (نکنجد) صغماز (آنجا) اوروده مراد فضلدر

نسب

یعنی دکشمه برکیمسه بوقپونك کولکه سندن کونشه واردمی یعنی جانان پادشاهدر و پادشاه ظل اللهدر یعنی سایهٔ الهدر پس سایهٔ الهدن برکیمسه آفتابه واردمی (مرا بعهد شکن خواندی وهمی ترسم * که باتو روز قیامت همین خطاب رود) مرا بکا بو تقدیرجه بعهدك باسی زائد اولور اما معناسی یی اولیجق باامصاحبت ایچون اولور عهد شکن وصف ترکیبیدر شکستندن عهد صیحی دیمکدر خواندی فعل ماضی مفرد مخاطب اوقودك واو حرف حال همی ترسم مصراع ثانی یه مرهوندر قورقرم دیمکدر که حرف بیان ترسم باتو باحرف صله روز قیامت اضافتی فی معناسنه در رود واقع اولادی معناسنه

* محصول بیت * بکا عهد شکن دیدك ویا بنی عهد شکنلکله اوقودك یعنی حافظ عهد شکندر دیدك حال بو که قورقرم که قیامت کوننده بو خطاب سکا واقع اوله یعنی قیامت کوننده هر کسی آدیله دعوت ایلدکلری زمانده سکا عهد شکن دیو چغرلر زیرا بود نیاده عهد شکن سین سن حاصلی بی وفا غدارسن غرض بو که خلقه برامزلقب قومق پرامزدر (حجاب راه تویی حافظ ازمیان برخیز * خوشا کسی که درین راه بی حجاب رود) حجاب راه اضافتی لامیه تو یی یاحرف خطاب حافظ منادی حرف ندا محذوف خوشا الف ادات ندا یوق کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر زیاده خوشدر دیمك اولور کسی یا وحدت نوعیه که رابط صفت درین راه یعنی راه عشقده * محصول بیت * ای حافظ راه عشقك حجابی سن سین آرادن قالق یعنی حجاب راه سنك انانیتك وغرور کدر بونلری قالدرکه جانانه واصل اوله سین نه خوشدر برکیمسه که بو یولده بی حجاب یورر یعنی غفلت وحجابی قالدیروب پاك وخالص کیره بومیدان محبته حاصلی راه عشق صفای ظاهر وباطن اقتضا ایدر * وله ایضا (مسلمانان مراوقتی دلی بود * که باوی کفتمی کرمشکلی بود) مسلمانان منادی حرف ندا محذوف مرا بنم دیمکدر را تخصیص افاده ایدر وقتی ودلی یالری وحدت ایچون بونده بود واریدی دیمکدر که رابط صفت باحرف صله وی ضمیر غائب دله راجعدر کفتمی حکایت حال ماضیدر سویلرم دیمکدر مشکلی یاحرف وحدت * محصول بیت * ای مسلمانلر بنم بر وقت بر کوکلم وارایدیکه اکا سویلردم اگر بر مشکلم اولیدی یعنی راز عشق شواقد کتم ایدردمکه

کوکلمدن غیری یه آنی اظهار ایلزدم (دلی همدرد ویاری مصلحت بین * که استظهار هر اهل دلی بود) دلی اکثر نسخه ده یای وحدتله واقعدر وبعضنده اضافتله همدرد ایکی وجهله بیله دله صفتدر واو حرف عطف یارك مصلحت بینه اضافتی بیانیه مصلحت بین وصف ترکیبیدر بینیدندن مصلحت کوریجی دیمکدر که رابط صفت استظهار استفعال بابندن مصدر در مفعول معناسنه یعنی مستظهر معناسنه یعنی هر اهل دل بو که آرقه لنوردی و بوندن یاردم طلب ایدردی * محصول بیت * بر همدرد کوکل ایدی و مصلحت کوریجی بر یار ایدیکه هر اهل دلك آرقه لنجغی ایدی یعنی هر اهل دل بو که آرقه لنوردی و بوندن معاونت طلب ایدردی (من آشفته را

(نسب) صوی (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) حضرت الله یولنه جان فدا ایدن عاشقلر مذهبنده علم ومعرفت وفضل وادب کرکدر یوخسه ابولهب صفتنده اولدقجه (فلا انساب بینهم یومئذ ولا یتساءلون) سرنجه ادب وفضلده ودنیا وآخرتده برفوریجه حسب ونسب ایله تفاخرك فائده سی یوقدر

در محفلی که خورشید اندر شمار ذره است * خودرا بزرك دیدن شرط ادب نباشد

بر مجلسده که آفتاب ذره حسابنده در کندیسنی اولو کورمك ادبه لایق دکلدر (مفردات) (در) فی (محفل) مجلس (یا) وحدتیه (خورشید) م (اندر) فی (شمار) حساب (ذره) م (است) در (خودرا) کندیسنی (بزرك) اولو (دیدن) کورمك (شرط) لایق (ادب) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) ای غافل درکاه حق براولودر کاهدر که انده شاه اولاك وحبیب خالق الافلاك صلی الله علیه وسلم دخی (ما عرفناك حق معرفتك) بیورمغله اظهار عجز واحتیاج ایدوب ذات آفتاب عالم آراسی ذره حسابنده قیلمشلردر بونك کبی اولودر کاهده کندیسنی حسب ونسب ایله اولو کورمك ادبه لایق دکلدر

می خور که عمر سرمد کر در جهان توان یافت * جز بادهٔ بهشتی هیچش سبب نباشد

شراب ایچ زیرا اگر جهانده عمر سرمد بولمق ممکن اوله بادهٔ بهشتیدن غیری اکا هیچ سبب اولمز (مفردات) (می) شراب (خور) ایچ (که) زیرا (عمر) م (سرمد) ابدی (کر) اگر (در) فی (جهان) م (توان) ممکن (یافت) بولمق (جز) غیر (باده) شراب (بهشتی) جنته منسوب (هیچ) قطعا (ش) ضمیر (سبب) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) ای سالك قرداش اگر حیات ابدی ایسترسك بو جهانده اولیاء الله ایچون اعدا د اولنان شراب عشق الهیدن وبادهٔ بهشت معرفة اللهدن غیری اکا هیچ سبب اولمز زیرا عشق ومحبت سبب حیات سرمددر

حافظ وصال جانان باچون تو تنکدستی * روزی شود که با وی پیوند شب نباشد

ای حافظ جانانك وصالی سنجلین بر فقیره بر کون اولور که انك ایله شبك اتصالی اولمیه (مفردات) (حافظ) م (وصال) م (جانان) محبوب (باچون تو) سنجلین (تنکدستی) بر الی طار فقیره (روزی) بر کون (شود که) اوله که (با او) انکله (پیوند) اتصال (شب) کیجه (نباشد) اولمیه (معنای اشارتی) ای حافظ محبوب حقیقینك سنجلین بر فقیره وصلتی شول بر کونده اولور که ماسوایی بلکه نفسکی ووجودکی ترك ایدوب آنکله سنك میانکده حجاب بشریه ظلمانیه دن واتصال تعلقات کونیه دن براثر قالمیه وخانهٔ تجلی اولان قلبکده محبوبکدن غیری بر اغیار اولمیه

ولهُ ایضا

ساقی ار باده ازین دست بجام اندازد * عارفانرا همه در شرب مدام اندازد

ساقی اگر شرابی کندی الیله قدحه طولدیره جمیع عارفلری شرب مدامه آثار ودشورر (مفردات) (ساقی) م (ار) اگر (باده) شراب (ازین دست) بو الدن (بجام)

درهر بلایی * رفیق کاردانی قابلی بود) منك آشفته یه اضافتی بیانیه در آشفته دلورمش وپریشان معناسنه در زا ادات مفعول بلا بیده یا حرف وحدت رفیقی وکاردانی وقابلی یاری وحدت ایچوندر * محصول بیت * بن آشفته یه هر بلاده بر کاردان قابل ایدی یعنی هر بلاده که واقع اولسم انك تدبیریله خلاص بولوردم (بکردابی چومی افتادم ازچشم * بتدبیرش امیدساحلی بود) بکردابی یا وحدت ایچوند ویاحرف صله کرداب صویك دونمه سی وچورندیسی که غرق اولمق قورقوسی اوله چو حرف حرف تعلیل می افتادم حکایت حال ماضیدر بتدبیرش باحرف سبب شین ضمیر دله راجعدر امیدساحلی انك تدبیری سببیله ساحل امیدی اولوردی یعنی چونکه دریای اشك چشمه دو شیدم معهود دلك معاونه سیله خلاص اولمق امیدی اواوردی (زمن ضایع شداندر کوی جانان * چه دامن کیریارب منزلی بود) چه استفهام تعجبی دامن کیر وصف ترکیبی کیربدندن اتك طوتیجی دیمکدر یعنی کوکل تعلق ایده جك بر منزلی یاحرف تنکیر * محصول بیت * بندن ضایع اولدی کوی جانانده یارب نه عجب دامن کیر منزل ایمش کوی جانان که بویله دل آنده کیم اولدی مصراع ثانینك معناسنده عجب نه منزلده اکلنیجی اولدی دیین عجب اکلنجه جان ایمش (سرشکم در طلب درها چکانید * ولی از وصل او بیحاصلی بود) در طلب مضاف الیه محذوف ضایع اولان دل اولمق واریعنی در طلب دل دیمك اوله ویاجانان یعنی در طلب جانان دیمك اوله درهادن مراد کوز یاشلریدر چکانید فعل ماضی مفرد غائب طامزردی یعنی طاملندی معناسنه وصل او ضمیری دله راجعدر ویاجانانه بیحاصلی یاتنکیر * محصول بیت * بنم کوزم یاشی دلك ویاجانانه نك طلبنده درلر آقندی اماانك وصلندن بی فائده و بیحاصل اولدی یعنی نقدرکه دل طلبنده کریه وبکا ایلدمسه منتج اولمدی وصل او ضمیرینی دله ارجاع ایدنلر تخصیص بلا مخصص ایلدیلر مصراع ثانینك معناسنده انك وصلنده بیحاصلق اولدی دیو یای مصدریه اعتبار ایلین بیحاصل قافیه دن بیحاصل ایمش (هنربی عیب حرمان نیست لیکن * زمن محروم ترکی سائلی بود) عیب حرمان اضافتی بیانیه در وحرمان مصدر سماعیدر محروم اولمق معناسنه کی چنین دیمکدر سائلی یاوحدت ویاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * هنر محروملق عیبندن خالی دکلدرکه یعنی اهل هنر دنیا مراد اتندن محرومدر اکثرا ما نیدن محرومی ق بر سائل چنین اولدی یعنی بنم هنرم چوق اولدیغیچون بن زیاده محروم بوبیتدن خواجه یه تمدح چقار یعنی کندویه زیاده هنر اسناد ایدر (بدبن مست پریشان رحمت آرید * که روزی کاردانی کاملی بود) مست پریشان اضافتی بیانیه آرید فعل امر جمع مخاطب کتورك دیمکدر آریدندن که اصلی آوریدندن در رحمت مقدم مفعولدر که حرف تعلیل روزی یاحرف وحدت کاردانی وکاملی یاربده بویله درکاردان وصف ترکیبدر ایش بیلیجی معناسنه * محصول بیت * بو پریشان مسته رحمت کتورك یعنی مرحمت ایلك زیرا برکون وبرزمان

قدحه (انداز) آته (عارفانرا) عارفلری (همه) جمله (در) فی (شراب) م (مدام) دائم شراب ایچمك (انداز) آتار (معنای اشاتی) ساقی حقیقی اولان حضرت الله اگر شراب عشق و فیض وتجلیسنی ید قدرتیله بلا واسطه وبلاوسیله عارفك قلبی قدحنه طولدرسه عارفلری جمله شرب مدامه وتجلی دائمی دولتنه نائل ایدر

وچنین زیرخم زلف نهد دانه خال * ای بسامرغ خردرا که بدام اندازد

واکر دانه یه بکزر رخانی زلفنك بوکلی آلته بویله قویه ای عاشق چوق عقل مرغنی دامه آتار وصید ایلر (مفردات) (ور) واکر (چنین) بویله (زیر) الت (خم) بوکلم (زلف) م (نهد) قویه (دانه) م (خال) بك (ای) حرف ندا (بسا) چوق (مرغ) قوش (خرد) عقل (را) ادات مفعول (بدام) طوزاغه (انداز) آتار (معنای اشارتی) اول فیاض مطلق اکر کمال کرمندن تجلیات صفاتیه سی اراسنده انوار تجلای ذاتیه سیله ده برتجلی و برفیض بلا واسطه متجلی بیورسه ای عاشق چوق عقل مرغنی مقام استغراقده متحیر وسرکردان ایدر

ای خوشا حالت آن مست که درپای حریف * سرودستار نداند که کدام اندازد

ای عاشق نه لطیف اول مستك ذوق وحالتیکه محبوبی ایاغنه باشنی ودستارنی بیلیه که قنغیسنی آته (مفرادت) (ای) حرف ندا (خوشا) نه لطیف (حالت) ذوق (آن) اول (مست) م (در) فی (پای) آیاق (حریف) محبوب (سر) باش (دستار) صارق (نداند) بیلیه (کدام) قنغی (انداز) آته (معنای اشارتی) ای عاشق نه لطیف حالتدر اول انوار حقه مستغرق اولوب متحیر وسرکردان اولان مستك حالیکه محبوب حقیقی بو انه افنای وجود ایدوب مقام مشاهده ده فانی فی الله وباقی بالله اولمغله ترك هستی وترکی ترك سرنده قطعا کندوبی بیلیه

زاهد خام طمع برسر انکار بماند * پخته کردد چونظر درمی خام اندازد

خام طمع زاهد انکار هوسی اوزره قالدی پخته اولور چونکه خام شرابه نظر والتفات ایده (مفردات) (زاهد) م (خام) م (طمع) م (بر) علی (سر) سودا (انکار) م (بماند) قالدی (پخته) پشمش (کردد) اولور (چو) چونکه (نظر) م (در) فی (می) شراب (خام) م (انداز) آته (معنای اشاتی) زاهد ظاهر پرست افنای وجود ایتمیوب ذوق شراب عشق وچ شئ لذت روحانی بی طاتمدیغی ایچون عشاق وعرفانك حالات سنیه لرینی انکار سوداسنده قالدی اول خام زاهد شول وقت پخته اولور وحالات عشقی اقرار ایدرکه ناخوش زعم ایتدیکی شراب عشقه نظر والتفات ایلیه وذوق عشقدن لذت آله

روز در کسب هنرکوش کدمی خوردن روز * دل چون آینه در رنك ظلام اندازد

کوندز هنر کسبنه چالش زیرا کوندز شراب ایچمك آینه کبی روشن قلبی ظلمت پاسنه آتار (مفردات) (روز) کوندز (در) فی (کسب) م (هنر) علم ومعرفت (کوش)

برکاردان کامل ایدی یعنی برزمان آیق وهشیار ایدی وشمدی مست واوکار اولدی امدی مرحمت ایدوب الله انصاف ویره دیك بونده یدبن بوینه رایله برین یازن دالله استعما لدن غافل ایمش زیرا رحمت مرپده وفارسیده علی الله مستعملدر (مرانا عشق تعلیم سخن کرد * حدیثم نکته هرمحفلی بود) تعلیم سخن اضافتیده مصدرك مفعولنه اضافتیدر وعشق فاعلیدر حدیثدن بوندمراد مطلق سوز درنکته کلام دقیق محفل مجلس یاوحدت ویاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * عشق بکا سوز تعلیم ایلیلدن برو بنم سوزم هر مجلسك نکته سیدر یعنی سویلدیکم اشعار عاشقانه وسوزنا کدرکه هرکس قبول ایلر (مکو دیکر که حافظ نکته دانست * که مادیدیم محکم جاهلی بود) مکو فعل نهی مفرد مخاطب دیکر بونده دخی دیمکدر کبرو معناسنه دکلدر بعضیلر ظن ایلدیکی کبی نکته دان وصف ترکیبیدر دانیدندن نکته بیلیجی معناسنه که حرف تعلیل جاهلی یاحرف تنکیر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر دخی دیمه که حافظ نکته داندر زیرا بز کوردك محکم جاهل ایدی خواجه بو بیتده کسر نفس ایدوب تنزل بیورمشدر مصراع ثانینك معناسنده زیرا بز کوردك محکم بر جاهل ایدی دیین محکم جاهلا نه ادا ایلش (وله ایضا) (یارم چو قدح بدست کیرد * بازار بتان شکست کیرد) بازار بتان اضافتی لامیه در شکست اسمدر صنمه معناسنه طوتار یعنی صنمز * محصول بیت * یارم چونکه قدحی الیله طوته وباالنده طوته بتلر بازاری یعنی محبوبلر رونقی صنمه طوتار یعنی صنمز حاصلی بزم جانا نمز باده نوش اولیجق اول قدر مطبوع ومقبول حرکت صادر اولور اندن که سائرلر یعنی محبوبلر انك یانندده بتان تراشیده قیلندندر که هیچ کیمسه اعتبار ایلمز (در بحر فتاده ام چو ماهی * تایار مرابشست کیرد) در بحر در حرف صله تا حرف تعلیل شست بالق آغی واوانه سی * محصول بیت * ماهی کبی دریایه دوشمشم یعنی دریای اشکمده غرق اولمشم تایار بنی قلاب زلفله طوته یعنی زلف اواته سیله ویازلف شبکه سیله آولیه دیمکدر (هرکس که بدید چشم او کفت * کو محتسبی که مست کیرد) کو قنی دیمکدر ادات استفهامدر عربیده این کبی محتسبی ده یاوحدت ویاتنکیر ایچوندر مست کیردك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * هرکسه که انك مستانه چشمنی کوردی دیدی قنی محتسب که سرخوش طوته مستانه باقشلی جوانك چشمنه مست دیرلر مجازا (در پاش فتاده ام بزاری * تایار مرا بدست کیرد) در پاش دریای صله معناسنده در شین ضمیر یاره راجعدر تاحرف تعلیل * محصول بیت * یارك ایاغنه دوشمشم زار لغیله تا که بنی کندی الیله طوته حاصلدرکه برکیمسه نك اباغنه دوشسه ایکی الیله باشنه یاپشر قالدر مغیچون امدی خواجه نك تایار بنی الیله طوته دیمکدن غرضی بودر (خرم دل آنکه همچو حافظ * جامی زمی الست کیرد) خرم شاد معناسنه دردل آن اضافتی لامیه که حرف بیان جامی یا وحدت ایچوندز می الست اضافتی بیانیه * محصول بیت * حافظك کوکلی کبی اول کیمسه نك کوکلی مسروردر ویا مسرور او اسون اخبار

چالش (می) شراب (خوردن) ایچمك (روز) کوندز (دل) کوکل (چون) مثل (آینه) م (در) فی (زنك) ایسی پاس (ظلام) م (انداز) اتار (معنای اشارتی) ای زاهد اکر وحالات عشق واذواق روحانیتی بوراق ایسترسك عملکده اخلاص ایدوب ریا وسمعه غبارندن آینه قلبکی پاك ایله ریادن عملکی پاك ایتمك طریقی بودرکه کوندز کسب وتجارته وعلم ومعرفته سعی ایله وکیجه عالم اغیاردن خالی اولدقده طاعات وعبادته سعی ایله زیرا کوندز خلق ایچنده طاعات وعباداتی شوق ومحبت اوزره ایشلیوب اظهار ایلك ریادن خالی اولمیوب آینه کبی روشن قلبی ریا ظلمت پاسنه آتار وقاسی قیلر

آن زمان وقت می صبح فروغست که شب * کردخرکاه افق پرده شام اندازد

صبح شعله لی شرابك وقتی اول زماندرکه شب افق خرکاهی اطرافنه اخشام پرده سنی آته (مفردات) (آن) اول (زمان) م (وقت) م (می) شراب (صبح فروغ) صباح شعله لو (است) در (شب) کیجه (کرد) اطراف (خرکاه) قره او (افق) کوك کنارى (پرده) م (شام) اخشام (انداز) آته (معنای اشارتی) ای زاهد صباح نوری کبی قلبه انوار تجلیات الهیه نك ضیاء ورمه سی شول وقتدرکه چادر کبی کوکك اطرافنی اخشام قرانلغی احاطه ایلیه وکیجه ظلمتی اطرافی قاپلیه اول وقت عالم اغیاردن خالی اولدیغندن عبادت خاص لوجه الله اولوب لذت مناجات حاصل اولوردرکاه خدادن رحمت فراوان وفیوضات بی پایان نازل اولور

باده بامحتسب شهرننوشی زنهار * بخورد بادهات وسنك بجام اندازد

قطعا شهر محتسبی ایله باده ایچمیه سن سنك شرابکی ایچر وجامکه طاش آتار (مفردات) (باده) شراب (با) مع (محتسب) صوباشی (شهر) م (ننوشی) ایچمیه سین (بخورد) ایچر (بادهات) سنك شرابکی (سنك) طاش (با) للملابسة (جام) قدح (انداز) آتار (معنای اشارتی) ای سالك قطعا ابنای دنیا ایله واهل ظاهر ایله مصاحبت ایلمه واسرار عشق الهیدن خبر سویلمه انلر برقطاع طریق اغیارلردرکه سنك اسرارك نقشنی آلورلر صکره طعن وانکار ایله قلبکی منکسر قیلرلر وحضور قلبکی کیده روب سنی مضطرب قیلرلر

حافظا سرزکله کوشه خورشید برار * بختت ازقرعه بآن ماه تمام اندازد

ای حافظ آفتابك کلاهی کوشه سندن باش قالدر بختك قرعه کی اکر اول ماه تمامه آته (مفردات) (حافظ) ای حافظ (سر) باش (ز) من (کله) م (کوشه) م (خورشید) کونش (بر) علی (آر) کتور (بخت) دولت (تا) خطابیه (ار) اکر (قرعه) م (بآن ماه) اول آیه (تمام) م (انداز) آته (معنای اشارتی) ای حافظ اکر بختك سکا یار اولوب دولت لقاء اللهه ووصلت شهنشاهه تاما وکاملا نائل اولورسك اویله برعالی قدر اولورسنکه آفتابدن دکل بلکه افلاك تسعه دن

وانشا طريقيله مى السندن برجام طوته يعنى جام مى السندن مست اوله حاصلى عشق ازلى كيفيتيله متكيف اوله (وله ايضا)
(در هرهوا كه جز برق اندر طلب نباشد ✿ كرخرمنى بسوزد چندان عجب نباشد) هوا دن بونده عشق وشوق ومحبت
مراد در برق مرتجه شمشكدر خرمنى ياوحدت ايچوندر ✿ محصول بيت ✿ هرعشق ومحبتك طلبنده كه برق اوله وبرقدن غيرى
نسنه اولميه يعنى طلب وصال جانانه آتش محض اوله اكر اول هوا ومحبتده عاشقك خرمن وجودى يناره عجب
دكل معهود قضيه در كه بعض مملكتده شمشك خرمنى ونارلابى يقارمش اول جهتندر كه خواجه بو بيتده يا قمغى برقه

بوقارى باش قالدرسين وحد ذاتنده علومرتبه يه سزا اولورسين

وله ايضا

مژده‌اى دل كه دكر بادصبا بازآمد ✿ هدهد خوش خبراز طرف سبا بازآمد

مژده اى كوكل كه ينه بادصبا كيرو كلدى كو ياسبا طرفندن خوش خبراوهدهد كيرو كلدى
(مفردات) (مژده) بشارت (اى دل) اى كوكل (دكر) ينه (بادصبا) صبايلى
(باز) كيرو (آمد) كلدى (هد هد) ايبك قوشى (خوش) م (خبر) م (از)
من (طرف) م (سبا) بلقيسك شهرى (بازآمد) كيرو كلدى (معناى اشارتى)
(قلوب الاحرار بين التجلى والاستتار) سرنجه مژده اى كوكلكه بحمدالله
بعد الانقباض تجلى خدا ظهوريله ينه فيض سحرى وانبساط حقيقى كيرو كلدى
كو ياسبا شهرى طرفندن بلقيس كبى محبوبه نك خوش خبريله هدهد كيرو كلوب
سليمان عليه السلامه سرور وبديكى كبى بكادخى صد هزار مسرت حاصل اولشدر

بركش اى مرغ سحرنغمهٔ داودى باز ✿ كه سليمان كل ازطرف هوا بازآمد

اى بلبل كيرو داودى نغمه يى چك وشروع ايله زيرا كل سليمان هوا طرفندن
كيروكلدى (مفردات) (بركش) چك وشروع ايله (مرغ سحر) بلبل
(نغمهٔ داودى) مراد صوت حسن (باز) كيرو (كه) زيرا (سليمان كل) كل سليمانى
(از) من (طرف) م (هوا) م (بازآمد) كيرو كلدى (معناى اشارتى) اى وقت
سحرده درد عشق الهيله وذكر وتوحيديله بلبل كبى فرياد وفغان ايدن
كوكلم هيچ طورمه سرور وصفا اوزره ناله وفرياد ايله كه اول فيض وانبساطك
ظهورى كل كبى لطيف اولان سليمان عليه السلام كند كندنصكره هوادن
كيروكلمسى كبيدر

لاله بوى مى نوشين بشنيد از بلبل ✿ داغ دل بود باميد دوا بازآمد

لاله بلبلدن بال كبى لذيذ شرابك رايحه سنى ايشتدى داغ دل ايدى دوا اميديله
كيرو كلدى (مفردات) (لاله) م (بوى) رايحه (مى) شراب (نوشين) باله
منسوب (بشنيد) ايشتدى (از) من (بلبل) م (داغ) م (دل) كوكل (بود)
ايدى (باميد) اميد ايله (دوا) م (بازآمد) كيرو كلدى (معناى اشارتى) وقت
استتارده لاله كبى درونى خون اولمش كوكلم براهل درد عاشق وذاكردن لذت
شراب عشق الهى رايحه سنى ايشتمشى داغ درون اولوب پريشان الحال اولمش
ايدى بحمدالله ظهور تجلى ايله پريشان اولمش كوكلم دوا اميديله كيرو كلدى
وانبساط ايله جمعيت بولدى

عارفى كوكه كند فهم زبان سوسن ✿ تا بپرسد كه چرارفت وچرا بازآمد

فنى برعارفكه سوسنك دلنى فهم ايده تاسؤال ايده كه نيچون كتدى ونيچون كيرو كلدى
(مفردات) (عارف) م (يا) وحدتيد (كو) فنى (كند) ايده (فهم) م (زبان) دل (سوسن)
صوصم (تا) حتى (بپرسد) سؤال ايده (چرا) نيچون (رفت) كتدى (چرا) نيچون

بازآمد

اسناد ايدر اما انسان خرمنى ياقمق مشهوردر
خصوصا ديار عربده كه عاصى عرب
رعيتك خرمنلرين ياقديغى كبى حاصلى
هرعاشق كه طلب وصال جانانه آتش
محض اوله اكر خرمن وجودى آتش عشق
جانان ايله يانوب كل اولورسه اولقدر عجب
دكل بو بيتك معناسنده هرهواده كيم كه
شمشكدن غيرى طلب ايچنده اولميه اكر
خرمنى يقارسه برق اولدكاو عجب اولميه
دينه عجب معنى اختراع ايلمش وهرهواده كه
طلبده برقدن غيرى اولميه اكر برخرمن يانه
اول قدر عجب اولمز دينه بيتك معناسنه نتيجه
ويرمش (مرغى كه باغم دل شد الفتيش حاصل
* برشاخسار عمرش برك طرب نباشد) مرغى
يا حرف وحدتكه رابط صفت باحرف
مصاحبت غم دل اضافتى لاميه الفت
همزه نك ضمى ولامك سكونيله وفانك
فتحيله امتزاج معناسنه دريا تنكير ايچوندر
شين ضميرمرغه راجعدر شاخسار بوداقلق
ديمكدر كوهسار طاغلق وسنكسار طاشلق
اولديغى كبى حاصلى برشينك كثرتندن
تعبيردر شاخسارك عمره اضافتى بيانيه
وعمرك شين ضميره لاميه برك طرب اضافتى
بيانيه برك بونده ايهام طريقيله واقعدر
يپراق وبراق يول يراغى واسبابى طرب
شنلك وشادلق معناسنه * محصول بيت *
برمرغ كه انك كوكلى غميله الفتى حاصل
اوله يعنى غمله مألوف اوله عمرى بوداقلغى
اوزره برك طربى اولمز يعنى عمرى غميله
كچوب شادلق وشنلك اسبابن كورمز
بو برتمثيلدر مقصود عاشق غمناكدر
برك بونده ميل معناسنده دردينه عندى
سوبلمش (دركارخانهٔ عشق ازكفرنا
كزيرست * آتش كرا بسوزد كر بولهب
نباشد) كارخانه سابقا مفصل بيان اولنمشدر
عشقه اضافتى بيانيه ناكزير فارسيده
عربيده لابد معناسنه دربعنى حرف
سلبدن اول نفى معناسنى افاده ايدروبعده اثبات تنكيم حضرت مولانا جامى بهارستانده ايكيسنى برقطعه ده جمع ايلمش
(قطعه) علمى كه ناكزير تو باشد بدان كراى ✿ وانرا كه زان كزير بود جست وجو مكن * وانكه كه حاصل توشود علم
ناكزير * غير از عمل بموجب اوتو آرزو مكن * بوقطعه نك اجمالا معناسى بودركه برعلم كه سنك لازمك وضرورك اوله اكا ميل ايله
يعنى انى تحصيل ايله يعنى اول علمدن كه لازمك وضرورك اولميه انى جست وجوايلمه اندن صكره كه سكا علم ضرورى حاصل
اولدقدنصكره انك مقتضا سيله عملدن نسنه آرزوايلمه يعنى غيرى منصب وجهت طلب ايلمه پس معلوم اولديكه كز برضرورتسز

وناكز برضرورتلى ديمكدر نته كيم نظامى مخزن الاسرارده كتورمش (بيت) هست زبارى همه را ناكزير * خاصه زبارى كه
بود دستكير * ايمدى خواجه نك ازكفرنا كزير بورديغى كفردن لازم وضرورى ديمكدر مصراع ثانى حكم تعليلده در آتشدن
مراد جهنمدر كراكى ديمكدر را ادات مفعولدر وكه اسم استفهام * محصول بيت * عشق كارخانه سنده يعنى عالم صنع الهيده
اهل كفردن لازمدر يعنى اهل كفر كركدر زيرا جهنم كيمى يقاردى اكر ابولهب وابوجهل وبونلرك امثالى مشركلر اولمسه
يعنى خدانك قهرينه وجلالنه مظهر كركدر نتكيم لطفنه وجمالنه مظهرلر كركدر حاصلى اشيا اضدا ديله مبتيندر

(بازآمد) كيروكلدى (معناى اشارتى) فنى برعارفكه راه حقده استقامتيله مظهر
علوم لدنيه اولوب حكم الهيه دن خبردار اولان عارف باللهك لسانندن فهم ايده واسرار
عارفينه محرم اولوب تاسؤال ايده كه بوقبض وبسط وموت وحيات وفناو بقاو تفرقه
وجمعيت واستتار وتجلى اسرارلرى نه در بوشيلرك اسرارنه علم بنه اولوا الابصار
عارفينه مخصوصدر

چشم من در پى اين قافله بس آب كشيد ✿ تا بكوش دلم آواز درا بازآمد

بنم كوزم بوقافله نك اردنجه چوق آب چكدى وآغلدى تاكوكلم قولاغنه چاك
آوازى كيروكلدى (مفردات) (چشم) كوز (من) بن (در) فى (پى) خلف
(اين) بو (قافله) م (بس) چوق (آب) صو (كشيد) چكدى (تا) حتى (با)
للملابسة (كوش) قولاق (دل) كوكل (ميم) ضمير (آواز) م (درا) چاك (باز)
كيرو (آمد) كلدى (معناى اشارتى) بو مظهر علوم ربانى اولان عارف باللهلر
قافله سنك وسالكان راه يقين اولان وساكنان حرم انس اولان ارواح قدسيه
جماعتنك وصلتى اميديله چوق زمان كوزياشلرى دوكوب جد وسعى ايلدم تاكه
كوكلم قولاغنه عالم ارواحده ظهور ايدن لذت خطابات الهى وآواز جرس
فيوضات وتجليات نامتناهى كيرو كلدى بحمدالله كوكلم مرادين بولدى

مردمى كرد وكرم بخت خداداد بمن ✿ كان بت سنك دل ازبهر خدا بازآمد

آدملك وكرم ايلدى خداويركيسى بخت بكا كه اول سنكدل محبوب الله ايچون كيروكلدى
(مفردات) (مردم) آدم (يا) مصدريه (كرد) ايلدى (كرم) م (بخت) دولت (خداداد)
خداويركيسى (بمن) بكا كه (آن) اول (بت) صنم (سنكدل) طاش كوكللى
(از) من (بهر خدا) الله ايچون (باز) كيرو (آمد) كلدى (معناى اشارتى)
بحمدالله حضرت اللهك محض اعطاسى اولان بخت ودولتم بكا يار اولوب آدملك
وكرم ايلديكه هر قلوبه دخوالدن مستغنى اولان كوكللر محبوبى ومقصودى انسيت الهى
ولذت روحانى خدانك عطاسندن ايچون كيروكلدى وروحم وطن اصليه سى
رايحه سين بولدى

كرچه ماعهد شكستيم وكنه حافظ كرد ✿ لطف او بين كه بصلح ازدرما بازآمد

كرچه عهدى بز صيدق وكناهى حافظ ايلدى انك لطفنى كور كه صلح ايله بزم
قپومزدن كيروكلدى (مفردات) (كرچه) م (ما) بز (عهد) قول وقرار
(شكستيم) قيردق (كنه) م (حافظ) م (كرد) ايلدى (لطف) م (او) ضمير
(بين) كور (بصلح) صلح ايله (از) من (در) قپو (باز) كيرو (آمد) كلدى
(معناى اشارتى) كرچه بز الست بربكم ده اولان عهد ازلى يى صيدق وبوزدق
وبوحافظ چوق كناه ايشلدى اول غفار الذنوب ولطيف بعباده اولان حضرت
اللهك لطف واحسانني كور كه محضا كرمندن بزى جميع عيوبدن پاك ايدوب
صدريمزى شرح وقلبمزى فتح ايتمكله كيرو خانهٔ قلبمزى محل تجلى ومنبع نور محمدى

زيرا لذت وصفا بونده دركه اكر آچى اولمسه
شيرينك لذتى بيلنمزدى وكيجه اولمسه
كوندزك قدرى بيلنمزدى الى مالايتناهى
(دركيش جان فروشان فضل وادب
نبايد * اينجا نسب نكنجد وانجا حسب نباشد)
بعض نسخه ده نبايد يرينه نزيبد دوشمش
وبعضنده بربندست وبعضنده ادب
يرينه شرف دوشمش ولكل وجهة
منه سنده بايد كركك بايله نبايد كركز نوله يعنى
مثبت كرك منفى كركز دينيلك مضموننه
واصل اولمامش زيرا نزيبد وبرنديست
قرينه دركه منفى كرك مثبت كركز كيش
بونده مذهب وعادتدر جان فروشان وصف
تركيبيدر فروشيدندن جان صاتيجى
معناسنه مراد جانباز عاشقلردر الف ونونله
جمع اولندى ذوى العقوله صفت اولديغيچون
يعنى عاشقان جان فروشان ديمكدر فضل
لغتده آرتقلق معناسنه در اما بونك كبى
يرلرده كثرت علمدن كنايه در ادب لسان
عربه مخصوص اولان علومده مستعملدر كه
اول اون ايكيدر برنديست يا مصاحبت
ايچوندر ويا مصدريه بو نسخه سائر
نسخه دن راجح كلدى زيرا مصراع
ثانى يه انسبدر كا ينجا يعنى رندلكده نسب
يعنى اب وجد تفاخرى آنجا يعنى كيش
جانفروشانده * محصول بيت * عشاق
جانفروشان مذهبنده فضل وادب
رندلكدر يعنى رندلك فضل وادبدر
وبافضل ومتشرفدر زيرا بو رندلكده نسب
دعواسى صيغمز وكيش ومذهب جان
فروشانده حسب يعنى مالله وكماله فخر اولمز
بلكه بونده معتبر ترك مال وجان وكمالدر
زيرا بو فناء محضدن عبارتدر اما نبايد
نسخه سى اوزره اينجا عالم عشقه وآنجا ينه
كيش جانفروشانه مصروفدر ولكل
وجهة اينجايى ادبه وآنجايى فضله صرف
ايلين غريب ملاحظه به مالك ايمش
(در محفلى كه خورشيد اندر شمار ذرست * خودرا بزرك ديدن شرط ادب نباشد) محفلى محفل مجلسدر زيرا فعل كثرته دير لر
محفل محل كثرت ديمكدر ياحرف وحدتكه رابط صفت شمار عداد معناسنه در ذرست اصلنده ذره است در هائله همزه
مجتلبه ضرورت وزن ايچون حذف اولندى نتكيم نظامى ليلى ومجنونده حذف ايلمشدر (بيت) دربند كشادن خزينم ✿ ترسم زكليد
آبكينم * اصلنده خزينه ام وابكينه ام ايدى ✿ محصول بيت ✿ برمجلسده كه كونش ذره عدادنده در اول مجلسده كندويى
اولو كورمك ادب دكلدر يعنى جانان محفلنده كه كونش حساب ذره ده اوله كندويه وجود وير وب اولو برينه قومق ترك ادبدر

(می خوار که عمر سرمد کر در جهان توان یافت ❁ جز بادهٔ بهشتی هیچش سبب نباشد) سرمد اولی واخری اولمیانه دیرلر ذات باری کبی اصلی سرمدی ابدی ضرورت وزن ایچون یا حذف اولمشدر پس مراد عمر سرمدیدر یعنی عمر دائمی اضافتی بیانیه در یافت بونده یافتن معناسنه در بهشتی یا حرف نسبت بهشت نواحی شیرازدن برکویك اسمیدر که بهشتی شاعر اول کوبندر وعلم فرائضده سراجی متنك شارحی بهشتی ده اول کوبندر بونده بهشتی جنت معناسیله تفسیر ایدنلر تفشیرایتشلریعنی بیتك معناسنی هیچ ملاحظه ایتمزلر ایمش هیچش ضمیری عمری سرمده راجعدر ❁ محصول بیت ❁ باده ایچ که اکر

دنیاده سرمدی عمر بولق ممکن ایسه بادهٔ بهشتی دن غیری اکا هیچ سبب اولمز حاصلی اول مملکتده قوت وسرورله مشهور قریهٔ بهشتك باده سیدر اول جهتدن خواجه عمر سرمدی یی ایچمکه تعلیق ایلدی (حافظ وصال جانان باچو تو تنکدستی ❁ روزی شود که باآن پیوند شب نباشد) حافظ منادی وصال جانان اضافتی لامیه با حرف صله تنکدست فقیر دیمکدر الی بوقفه معناسنه یا حرف وحدت روزی ده بویله در که رابط صفت یاینه حرف صله آن اسم اشارتدر روزه پیوند شب اضافتی لامیه اتصال شب دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ ای حافظ جانان وصالی سنك کبی فقیره بر کون میسر اولور که اول کونه کیجه متصل اولمیه یعنی آخرنده کانده کیجه اولمزو یاخود مراد دنیا اوله پس تعلیق بالمحال محال قبیلندن اولور والعلم عندالله (وله ایضا) (ساقی ار باده ازین دست بجام اندازد ❁ عارفانرا همه درشرب مدام اندازد) ازین دست اصطلاحلرنده بونجاین دیمکدر دست لفظندن قطع نظر ازین عبارتی مقام تشبیه ده استعمال ایدرلر تکیم همایونك بو بیتنده اولدیغی در (بیت) خوی کن باداغ اوای دل کزان کازار حسن ❁ بازخواهد کشت بسیاری ازین کاهها مرا ❁ بجام باحرف صله اندازد فعل مضارع مفرد غائب بحسب اللغة آته دیمکدر اما بونده قویه دیمکدر یعنی طولدوره باره اندازدك مفعول صریحی و بجام مفعول غیری صریحی وفا علی ساقی همه بونده عارفانك تأکیدمعنویسیدر شرب مدام اکر مدامدن مراد باده اولورسه مصدرك مفعوله اضافتی قبیلندن اولور اما مدامدن دوام مراد اولورسه اضافت بیانیه درو هرحال مدام بونده ایهام طریقیله مذکور در اندازد بونده آته دیمکدر یعنی دوشرر معناسنه ❁ محصول بیت ❁ ساقی اکر باده یی بونك کبی جامه طولدیررسه جمیعا عارفلری شرب مدامه دوشرر یعنی بو وجهله که ساقی جامه باده طولدوررهب عارفلری باده نوش ایدر مصراع اولك معناسنده ساقی اکر جامی کندی الیله پر ایلیه دیبن عندی معنی اختراع ایلمش (ورچنین زیر خم زلف نهد دانهٔ خال ❁ ای بسا مرغ خردرا که بدام اندازد) ای حرف ندا منادا سی محذوف تقدیر کلام ای یار بسا مرغ خرد را دیمکدر زیر خم زلف اضافتلری لامیه لردر دانهٔ خال اضافتی بیانیه بسا بسیار معناسنه در مرغ خرد اضافتی بیانیه در عقل قوشی دیمکدر بدام باحرف صله دام طوزاق ❁ محصول بیت ❁

ایلمشدر صلی الله علیه وسلم ❁ وله ایضا ❁

❁ کل بی رخ یار خوش نباشد ❁ بی باده بهار خوش نباشد ❁

کل یارك رخنسز خوش اولمز باده سز بهار خوش اولمز (مفردات) (کل) م (بی) نفی (رخ) یکاق (یار) م (خوش) م (نباشد) اولمز (بی) نفی (باده) شراب (بهار) م (خوش) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) اعمال صوری لذت روحانیه جمال یارسز خوش اولمز شراب عشق الهیسز بهار کبی خوش طبع اولان یاران خوش اولمز

❁ طرف چمن وهوای بستان ❁ بی لاله عذار خوش نباشد ❁

چمن کناری وبستان هواسی لاله عذارسز خوش اولمز (مفردات) (طرف) کنار (چمن) باغچه (هوا) م (بستان) بشالك اولان یر (بی) نفی (لاله) م (عذار) یکاق (خوش) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) عیش باغ دنیا ولذت روضهٔ عقبی تجلیٔ جمال الله سز ومشاهدهٔ انوار خداسز خوش اولمز

❁ با یار شکراب وکل اندام ❁ بی بوس وکنار خوش نباشد ❁

کل اندام شکرلب یار ایله بوس وکنارسز خوش اولمز (مفردات) (با) مع (یار) م (شکر) م (لب) دوداق (کل اندام) لطیف بدنلو (بی) نفی (بوس) اوپمك (کنار) قوجاقلق (خوش) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) فیض بلا واسطه وتجلیٔ ذات خدایه قربیت کامله زمانی استغراق لذت انوار لاهوتیه سز خوش اولمز

❁ رقصیدن سرو وحالت کل ❁ بی صوت هزار خوش نباشد ❁

سرولك رقص ایتمسی وکلك حالت ولطافتی هزار آوازسز خوش اولمز (مفردات) (رقصیدن) وزن ایله وسرور ایله حرکت (سرو) م (حالت) م (کل) (م) (بی) نفی (صوت) آواز (هزار) بیك براسماءالله ایله حضرت اللهی ذاکر اولان بابل (خوش) م (نباشد) اولمز ((معنای اشارتی) طور سینا کبی تجلیدن عاشق صادق رقص ایتمسی ومحبوب خدا اولان عارفك حالات سنیه سی هربار فریاد وفغان ایله حضرت اللهی ذکرسز وصد هزار مناجات ایله فکرسز خوش اولمز

❁ هر نقش که دست عقل بندد ❁ جز نقش نکار خوش نباشد ❁

هر نقش که عقل الی باغلر وظهوره کتورر نکارك نقشندن غیری خوش اولمز (مفردات) (هر نقش) هرفکر (دست) ال (عقل) م (بندد) باغلر (جز) غیر (نقش) م (نکار) محبوب (خوش) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) ماسوی نقشندن کوکله وعقله کلان افکار وخواطر اکر محبوبك غیری اولورسه خوش اولمز

❁ باغ وکل ومل خوشت لیکن ❁ بی صحبت یار خوش نباشد ❁

باغ وکل وشراب خوشدر امایار صحبتسز خوش اولمز (مفردات) باغ (م)

❁ کل ❁

اکر جانان غم زلفی التنه بو نجاین یعنی بو وجهله و بو اسلوبله دانهٔ خالی وضع ایدرسه نیچه چوق مرغ عقلی طوزاغه دوشرر یعنی زلفکی دام وخالکی دانهٔ دام ایدرسین چوق کیمسه نك مرغ عقلنی صید ایدرسین یعنی اسیردام زلف ایدرسین (ای خوشا حالت آن مست که در پای حریف ❁ سرو دستار نداند که کدام اندازد) ای حرف ندا منادا سی محذوف تقدیر کلام ای یار خوشا بونك کبی یرلرده الف مبالغه افاده ایدر خوشدر دیمك اولور حالت آن اضافتی لامیه در که حرف رابط صفت در حرف صله پای حریف اضافتی لامیه در بونده مراد حریفدن باده نوش جاناندر دستار بونده

دانند معناسنه در کدام بونده قنغیسی معناسنه در ❁ محصول بیت ❁ ای یار نه خوشدر اول مستك حالتی که جانانك ایاغنه سرود ستاربنی بیلیه قنغیسنی آته یعنی کمال مستلکندن دلبندینی و باشنی تشخیص ایلیه وجانان ایاغنه قنغیسنی آتدیغنی بیلمیه (زاهد خام طمع بر سر انکار بماند ❁ پخته کردد چو نظر بر می خام اندازد) زاهدك اضافتی بیانیه در وخام طمع وصف ترکیبیدر خام طمعلی دیمکدر سر بونده سودا معناسنه اولمق ممکندر ومقحم اولمقده جائز بر لفظیله یعنی بر قرینه سیله بر انکار بماند تعدیریله کردد لك فاعلی زاهدر خام شرابك کوپده ویا فوچیده قینایوب کوپك آغزندن اول اولان حالتیدر وپخته بو حالندن صکره اولان وصفیدر پس شراب خام آتش کورمش شرابدر و پخته انك عکسیدر دیبن بو معناده زیاده خام ایمش سائر معنایده کبی ❁ محصول بیت ❁ خام طمعلی زاهد عاشقلره ورندلره انکار اوزره قالدی اما پخته اولور چونکه می خام اوزره نظر صاله یعنی نظر ایدوب التفات ایلیه یعنی می خامی نوش ایلیه حاصلی زاهد منکرا کرمی خام دوشوب خام پرست اولایدی رندلره وباده نوشلره انکار ایلیوب پخته اولوردی (روز در کسب هنر کوش که می خوردن روز ❁ دل چون آینه درزنك ظلام اندازد) روز بونده کون معناسنه در در بای صله معناسنه در کسب هنر اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر کوش فعل امر مخاطب دروش دیمکدر سعی ایله معناسنه که حرف تعلیل خوردن روز مصدرك ظرفنه اضافتیدر کوندزین شراب ایچمك دیمکدر می خوردن روز مصراع ثانی یه مرهوندر دل چون آینه اضافتی مشبهك مشبه بهه اضافتیدر یعنی بیانیه ظلام ظلمت قحیله کیجه نك اوله دیرلر اما بونك کبی یرلرده مطلق قراکلق معناسنه در ❁ محصول بیت ❁ کوندزین هنر کسبنه سعی ایدوب باده ایچمه زیرا کوندزین شراب ایچمك آینه کبی صاف و پاك کوکلکی ظلمت پاسنه براغور یعنی کوکلکی پاسلندیرر حاصلی کوندز علم ومعرفته چالش و شراب ایچمك مراد ایدنجه کیجه ایچ که کوندز اوله یعنی کیجك قدر وکوندزك بیرام اوله (آن زمان وقت می صبح فروغست که شب ❁ کرد خرکاه افق پردهٔ شام اندازد) وقتك میه اضافتی لامیه در صبح فروغ وصف ترکیبیدر فروغیدن یالکلق لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده لازم مراد در

(کل) م (مل) شراب (خوشت) خوشدر (لیکن) اما (بی) نفی (صحبت) م (یار) م (خوش) م (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) روضهٔ قلب واتده ظهور ایدن لطیفهٔ روحانی ولذت شراب عشق سلطانی خوشدر امایار صحبتسز خوش اولمز

❁ جان نقد محقرست حافظ ❁ ازبهر نثار خوش نباشد ❁

جان حقیر نقددر ای حافظ محبوبه نثاردن اوتری خوش اولمز (مفردات) (جان) م (نقد) سرمایه (محقر) حقیر (است) در (حافظ) م (از) من (بهر) ایچون (نثار) صاچیق (خوش) م (نبشد) اولمز (معنای اشارتی) عاشقك نظرنده جان بر حقیر سرمایه در ای حافظ محبوب حقیقینك یولنه فدا ونثار ایتدم دیمك خوش اولمز ❁ وله ایضا ❁

❁ دوش آکهی زیار سفر کرده داد باد ❁ من نیز دل بباد دهم هرچه باد باد ❁

باد دون کیجه سفر ایتمش یاردن آکاهلق ویردی بن دخی کوکلی یله ویردم هرنه اولورسه اولسون (مفردات) (دوش) دون کیجه (آکهی) آکاهلق (ز) من (یار) م (سفر) م (کرده) ایتمش (داد) ویردی (باد) یل (من) بن (نیز) دخی (دل) کوکل (بباد) یله (دهم) ویریرم (هرچه) هرنه (باد باد) اولورسه اولسون (معنای اشارتی) بحمد الله دون کیجه بعد الاستتار محبوب حقیقی خانهٔ قلبه تجلی بیوروب بکاذات علیه سی طرفندن آکاهلق ویردی بن دخی کوکلی ماسوادن منقطع اولوب کوکلی هوای محبوبه ویردم هرنه اولورسه اولسون

❁ کارم بدان رسید که همراز خود کنم ❁ هرشام برق لامع وهر بامداد باد ❁

بنم ایشم اکا ایرشدیکه کندیمه سرداش ایدم هراخشام یلدرایجی برقی وهر صباح یلی (مفردات) (کارم) (بنم ایشم (بدان) اکا (رسید) ایرشدی (همراز) سرداش وبولداش (خود) کندیمه (کنم) ایدم (هرشام) هراخشام (برق) شمشك (ولامع) یلدرایجی (هر بامداد) هر صباح (باد) یل (معنای اشارتی) راه عشقده ایشم اکا ایرشدیکه هرکیجه اویقو کوزیمه حرام اولوب شعله دار اولان آتش عشق وهرصباح فیض بخش اولان هبوبات هوای محبوبی کندیمه سرداش وبولداش ایلدم

❁ در چین طرهٔ تودل بی حفاظ من ❁ هرکز نکفت مسکن مألوف یادباد ❁

سنك طره کك بوکلنده بنم وفاسز کوکلم هرکز قدیم مسکن یاد اولسون دیمدی (مفردات) (در) فی (چین) بوکلم (طره) اوك صاچ (تو) سن (دل) کوکل (بی حفاظ) وفاسز (من) بن (هرکز) قطعا (نکفت) دیمدی (مسکن) م (مألوف) قدیم (یاد) ذکر (باد) اولسون (معنای اشارتی) یارب عجبکه سنك شیوهٔ تجلیات صفاتیه لرك ظهورنده کانجه بنم عهد الستده وفاسی ترك ایدر کوکلم عالم ارواحده اولان لذت خطابات الهیه یی وتعارف والفت ارواح قدسیه لری بوآنه قدر ذکر ایدوب خاطره کتورمش ایدی

یعنی صبح بالکلشلی حاصلی صبح ضیالی دیمکدر که حرف بیان که شب مصراع ثانی یه مرهوندر کرد کاف عجمینك کسریله اطراف دیمکدر خرگاه خای مکسوره ومفتوحه لغتدر اما کسره افصحدر زیرا فتحه ده ایهام قبیح وار افق کوك کناری کردك اضافتی لامیه‌در اما خرگاهك افقه بیانیه خرگاه یورکار قوللندیغی دزم اویدر که اوستنی کیجه ایله اورترلر بواوی فلکه تشبیه ایلمشلر اما خواجه حضرتلری دزم اوینی افقه تشبیه ایلمشلر پردهٔ شام اضافتی بیانیه زمان مبتدا وقت می خبری وکه شب مبتدا واندازد خبری ومابینهما خبره متعلق * محصول بیت * صبح ضیالی میك وقتی

اولمادر کیجه قراکلغی خرگاه افق اطرافنه یعنی افق سمایه شام پرده‌سنی صالمه یعنی کوك اطرافنی قراکلق قپلیه حاصلی خواجه‌نك بوایکی بیتك فحواسی ومضمونی بودر که زنهار باده ایچمك جائز اولمیجق کیجه ایچ کوندز ایچمه دیمکدر (باده بامحتسب شهر منوشی زنهار * بخورد باده ات وسنك بجام اندازد) محتسب شهر اضافتی لامیه در منوشی فعل مضارع مفرد مخاطب ایچمه‌سین زنهار یا ایله ویاسز لغتدر بونده یاسزدر معنای تنبیه افاده ایدر مصراع ثانی حکم تعلیلده واقعدر باده ات تا ضمیری خطاب افاده ایدر همزه مجتلبه ادات توسلدر یعنی آخرنده های رسمی اولان کلمه‌یه ضمیر ترك ویاغیر اداتك بریسی واصل اولملی اولسه برهمزه مجتلبه ایله توسل ایدرلر بجام باحرف صله مذکور تای ضمیر معنی جهتنده جامه مقیددر سنك بجامت اندازد تقدیرنده‌در * محصول بیت * خطاب عامله بیورر زنهار شهر محتسبیله باده ایچمه زیرا شرابك ایچر وقدحکه طاش اتار یعنی سنکله برابر ایچر واحتساب احکامنیده اجرا ایدر حاصلی اسباب طربی وآلات بزمکی کسر ایدوب سنی رنجیده خاطر ایدر (حافظا سرز کله کوشه خورشید برآر * بختت ار قرعه بدان ماه تمام اندازد) حافظ منادی سر برآرك مقدم مفعولیدر کلاهك کوشه ایله ترکیبی مزجیدر اصلنده کوشه کلاه ایدی یعنی ترکیب اضافی ایدی پس مضاف الیهی تقدیم ایدوب ترکیب مزجی ایلدیلر وخورشیده اضافتی بیانیه در برآر چقار دیمکدر کله کوشه‌دن مراد ذکر جزء واراده کلدر یعنی کلاه کندی مراددر که انی کونشه تشبیه ایلمشدر اضافت بیانیه طریقیله کونش کلاهندن باش چیقارمقدن مراد انی باشه کیمکدر کونش خود باشه کیلز بلکه یوقاریدن وعزت وحرمتدن تعبیردر یعنی همان پادشاه اول دیمکدر مصراع اول ثانی‌یه مرهوندر بختت تا ضمیر خطاب قرعه قافك ضمی وراءنك سکونیله مشهور رمالرك قرعه‌سیدر بدان باحرف صله ماه تمام اضافتی بیانیه اندازدك فاعلی بخته راجع ضمیر اعتبار ایلك مجازادر زیرا قرعه‌یی صالان کندیدر ماه تمامه قرعه صالمقدن مراد اول ماه تمام یعنی جانان قرعه‌سنه کلمکدر * محصول بیت * باشك ای حافظ کونش کلاه کوشه‌سندن چیقار یعنی باشك اولولقدن وعظمتدن کونشه ایرشسون اکر طالعك اول ماه تمام کبی جانانه قرعه صالرسه یعنی اکر سکا وصال جانان میسر اولورسه شرفدن باشك کوکه

امروز قدر پند عزیزان شناختم * یارب روان ناصح ما از تو شاد باد

عزیزلرك پندی قدرنی بوکون اکلادم یارب بزم ناصحمزك روحی سندن شاد اولسون (مفردات) (امروز) بوکون (قدر) قیمت (پند) نصیحت (عزیزان) مرشدلر (شناختم) اکلادم (یارب) یاالله (روان) جان (ناصح) م (ما) بز (از تو) سندن (شاد) مسرور (باد) اولسون (معنای اشارتی) بحمد الله بزی ارشاد ایدوب بوانشراح صدره وانفتاح قلبه باعث اولان عزیزان الهیلرك نصیحت حیات بخشلری قدرنی بوکون اکلادم یارب بزم ناصحمزك جان عزیزی سندن شاد اولسون

دل خون شدم بیاد تو هر که که در چمن * بند قبای غنچهٔ گل را کشاد باد

دلم خون اولدی سنك یادکاه هر قچن که چمنده کل غنچه‌سنك قباسی بندینی یل آچدی (مفردات) (دل) کوکل (خون) قان (شدم) اولدم (بیاد تو) سنك ذکرك ایله (هر که که) هر قچن که (در) فی (چمن) باغچه (بند) باغ (قبا) قفتان (غنچه) م (کل) م (را) ادات مفعول (کشاد) آچدی (باد) یل (معنای اشارتی) هرنه زمان روضهٔ قلب تجلی رحمانله انفتاح وانفساح بولوب غنچهٔ کل کبی اسرار لدنیه‌دن حجاب رفع اولنجق ای محبوب سنك انسیت ذکرکله محو وفنا اولوب مقام تجریده دلم پرخون اولدی

طرف کلاه شاهیت آمد بخاطرم * آنجا که تاج بر سر نرکس نهاد باد

سنك شاهانه کلاهك کناری خاطریمه کلدی انده که باد نرکسك باشنه تاج قودی (مفردات) (طرف) کنار (کلاه) م (شاهی) شاهانه (ت) خطابیه (آمد) کلدی (بخاطرم) خاطریمه (آنجا که) انده که (تاج) م (بر) علی (سر) باش (نرکس) م (نهاد) قودی (باد) یل (معنای اشارتی) یارب جبل وجودمه برتجلی بیوردقده عقل وکوکلم وسوسه‌سی متحیر وسرکردان اولنجق سنك کمال قدرتك وعظمت اجلالك خاطریمه کلدی انده که سنك کرم فیضك بو سعادت تاجنی بوعبد ضعیفك باشنه قودی

از دست رفته بود وجود ضعیف من * صبحم ببوی زلف تو جان باز داد باد

بنم ضعیف وجودم الدن کتمش ایدی صباح وقتی سنك زلفك رائحه‌سیله باد کیرو بکا جان وردی (مفردات) (از) دن (دست) ال (رفته) کتمش (بود) ایدی (وجود) م (ضعیف) م (من) بن (صبح) م (م) ضمیر (با) للملابسة (بوی) رائحه (زلف) م (تو) سن (جان) م (باز) کیرو (داد) وردی (باد) یل (معنای اشارتی) عهد الستی نقض ایدوب قلبم حقدن محجوب اولمغله بنم ضعیف وجودم الدن کتمش ایدی وهلاکی محقق اولمشیدی بحمد الله عالم سباح وقتی ای رحمانم سنك تجلیکك رائحه‌سیله فیض واحسانك بکا کیرو حیات ابدی وسعادت سرمدی وردی

حافظ

ایرشسون (وله ایضا) (مژده ای دل که دکر باد صبا باز آمد * هدهد خوش خبر از طرف سبا باز آمد) که حرف تعلیل ویاحرف بیان ذکرینه مناسبدر بونده باد صبا اضافتی بیانیه هدهد خوش خبر اضافتیده بیانیه طرف سبا لامیه‌در * محصول بیت * ای کوکل مشتاق که باد صبا کرو کلدی ایو خبرلی هدهد طرف سبادن ینه کلدی یعنی مشتاق که قبل جانانه‌دن بر یدخوش خبر کلدی بوغزل وبرایکی مشتاق غزللری دخی شاه منصورك شیرازه کلوب تخت سلطنته جلوس ایلدیکی منعردر طرف سبا برینه شهر سبا یازان سبادن خبردار دکل (برکش ای مرغ سحر نغمهٔ داودی باز * که سلیمان کل از طرف هوا باز آمد) برکش بر ادات

تأکیددر کش فعل امر مفرد مخاطب چك دیمکدر مرغ سحردن مراد بلبلدر کل قرینه‌سیله نغمهٔ داودی حضرت داود پیغمبره منسوب آواز دیمکدر نغمهٔ داودی چکمکدن مراد ترنمدر الله تعالی بلبلك مزمارنده یعنی نای کاوسنده خلق ایلمشدر که حرف تعلیل سلیمان کل اضافتی بیانیه در طرف هوا لامیه * محصول بیت * ای مرغ سحر ینه نغمهٔ داودی چك یعنی ترنمات ونغماته باشله زیرا کل سلیمانی ینه طرف هوادن کلدی نزول ایلدی مرغ سحر ونغمه وکل مراعات نظیر وداود وسلیمان وهوا کذلك حاصلی شاه منصوری حضرت سلیمانه تشبیه ایلمشدر (لاله بوی می نوشین بشنید از دم صبح * داغ دل بود بامید دوا باز آمد) نوشین یا حرف نسبت ونون تأکید ایچوندر بوی میه اضافتی لامیه‌در ومیك نوشینه بیانیه ودم صبح اضافتی فی معناسنه‌در بونده دم ایهام طریقیله ذکر ایلمش زیرا هم وقت معناسنه اولمق جائز وهم نفس داغ دل غینك سکونیله وصف ترکیبی اقسامندندر یورکی داغلی دیمکدر بامید باحرف مصاحبت دوایه اضافتی لامیه در * محصول بیت * لاله طاتلو شرابك قوقوسین دم صبحدن ایشتدی یورکی داغلی ایدی دوا ودرمان امیدیله کلدی لاله‌نك جام شرابه تشبیه ایلمشلر حاصلی لاله شیرین شراب قوقوسین داغ دلنه درمان اکلدی که صحن چمنه داغنه دوا امیدیله کلدی (عارفی کو که کند فهم زبان سوسن * تا بپرسد که چرا رفت وچرا باز آمد) عارفی یا حرف وحدت که حرف بیان فهم زبان اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وزبانك سوسنه اضافتی لامیه تا ادات تعلیل * محصول بیت * قنی بر عارف که سوسنك دلنی فهم ایلیه یعنی حال دلیله سوسنی تکلمه کتوروب صوره که نیچون کتدی ونیچون کیرو کلدی خواجه‌نك بو بیتندن فهم اولنور که زبان سوسن چیچکینك بپراغیدر وتا قافیه سنده سابق بیتدن جناس بپراغیدر (بیت) ارزبان سوسن آزاده ام آمد بکوش * کاندرین دیر کهن کار سبکباران خوشست * حاصلی اشعار عجمده ایکسنه ده زبان اطلاقی واقع اولمشدر (چشم من در پی آن قافله بس آب کشید * تا بکوش دلم آواز درا باز آمد) پی آن اضافتی لامیه آب کشید یعنی چوق اغلدی تا حتی معناسنه در بکوش دلم باحرف صله واضافت لامیه در مجازا درای ودرا یا ایله ویاسز لغتدر چاك

حافظ نهاد نیك تو کامت برآورد * جانها فدای مردم نیکو نهاد باد

ای حافظ سنك ایو طبعك سنك مرادکی حاصل ایلر ایو طبیعتلو کیمسه‌لره جانلر فدا اولسون (مفردات) (حافظ) م (نهاد) طبیعت (نیك) ایو (تو) سن (کام) مراد (ت) خطابیه (برآورد) یوقاری کتورر (جانها) جانلر (فدا) تسلیم (مردم) آدم (نیکو) ایو (نهاد) طبیعت (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای حافظ موفق اولدیغك انسیت حق ایله مظهر فیض واحسان اولان ایو طبعك سنك مرادکی حاصل ایلر بویله مظهر فیض وتجلی الهی اولان ایو طبیعتلو کیمسه‌لره جانلر فدا اولسون

وله ایضا

خسروا کوی فلك در خم چوکان تو باد * ساحت کون ومکان عرصهٔ میدان تو باد

ای پادشاه فلك طوپی سنك چوکانك بوکلنده اولسون کون ومکان ساحتی سنك میدانك عرصه‌سی اولسون (مفردات) (خسروا) ای پادشاه (کوی) طوپ (فلك) م (در) فی (خم) بوکلم (چوکان) م (تو) سن (باد) اولسون (ساحت) اواورته‌سی (کون ومکان) م (عرصه) ارض واسعه که دیوار بینده اوله (میدان) م (تو) سن (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای پادشاه حقیقی بو کروی اولان فلك اعظم سنك ارادهٔ علیه‌ك چوکانده طوپ کبی غلطان اولمشدر اولسون کون ومکاندن اولان ساحت خانهٔ قلب عاشق کرم وعنایتکه سنك تجلیکك میدانه ارض واسع اولسون

همه آفاق گرفت وهمه اطراف کشاد * صیت خلق تو که پیوسته نکهبان تو باد

جمله آفاقی طوتدی وجمله اطرافی آچدی سنك خلقك صداسی که دائم سنك حافظك اولسون (مفردات) (همه) جمله (آفاق) جوانب ونواحی (همه) م (اطراف) م (کشاد) آچدی (صیت) صدا (خلق) م (تو) سن (پیوسته) دائم (نکهبان) حافظ (تو) سن (باد) اولسون (معنای اشارتی) یاارحم الراحمین ویااکرم الاکرمین سنك بلا عوض اولان کرم واحسانکه والطاف بعباده اولان آثار صفات جلیله که جمیع عالم خلقی مستغرق اولمشدر کرمکه وتوفیق وعدا یتکه نور ایمان الله واسع قیلدیغك قلب پریشانمز سنك حفظکده ای حافظ اولان ربم دائم محفوظ اولسون

زلف خاتون ظفر شیفتهٔ پرچم تست * دیدهٔ فتح ابد عاشق جولان تو باد

ظفر خاتوننك زلفی سنك پرچمك دیوانه‌سیدر فتح ابدك کوزی سنك جولانك عاشق اولسون (مفردات) (زلف) م (خاتون) م (ظفر) غالب اولمق (شیفته) عاشق (پرچم) م (تست) سنکدر (دید) کوز (فتح ابد) ابدی آچقلق (عاشق) م (جولان) م (تو) سن (باد) اولسون (معنای اشارتی) بالخصوص یارب سنك حرم قدسك سراپرده‌سنك ساکن وملازمی اولمغله منصور ومظفر اولان محبوبلرك وعباد خاصلرك صفات بشریه‌لری سنك انوار تجلیات صفات جلیلکه محو ومستغرق

معناسنده که دوەرك وقازلرك بوغازينه اصارلر * محصول بيت * بنم چشمم قافلهٔ جانان اردنجه چوق ضبو چكدی يعنی چوق كريه وبكا ايلدی تاكه كوكلم قولاغنه چاك آوازی كلدی يعنی قافلهٔ جانانك خبردار اولنجه چوق افغان وزاری وكريه وبكا ايلدم (مردمی كرد وكرم بخت خداداد بمن * كان بت سنكدل ازبهر خدا باز آمد) مردمی يا حرف مصدر بخت خداداد اضافتی بيانيه در اصطلاحلرنده بخت خداداد ابو بخت وطالعه مستعملدر بمن با حرف صله كان كه حرف تعليل آن اسم اشارتدر بت سنكدل اضافتی بيانيه سنكدل وصف تركيبيدر طاش يوركلی ديمكدر از بهر خدا الله ايچون ديمكدر * محصول بيت * بنم بخت خدادادم بكا مردملك وكرم ايلدی كه اول سنكدل بت الله ايچون كيرو كلدی يعنی طالعم مساعده ايلديكه جانان بكا مرحمت ايدوب بنه كلدی مرحمت معناسی از بهر خدا عبارتندن اخذ اونور (كرچه حافظ در رنجش زد وپيمان بشكست * لطف او بين كه بصلح ازدر ما باز آمد) رنجش اسم مصدردر انجنش معناسنه رنجش اضافتی لاميه مجازا پيمان بشكستك مقدم مفعوليدر اوضميری جانانه راجعدر وياحافظه تجريد طريقيله كه حرف بيان بصلح با حرف سبب درما اضافتی لاميه در باز بونده واكثر ابيات سابقه ده تأكيد افاده ايدر انجق هر برده كيرو معناسنه كلمز بعضيلر ظن ايلديكی كبی * محصول بيت * كرچه باب رنجشی حافظ قاقدی وعهد وپيمانی حافظ صدی اول جانانك لطفنی كور كه قپومزدن صلحله كلدی يعنی طالب مصالحه اولمق انك وظيفه سی دكل ايكن قپومزه مصالحه طلب ايلمكه كلدی وياخود حافظ كرچه در رنجشی چالدی وعهد وپيمانی شكست ايلدی اما لطف ايدوب قپومزدن صلحه كلدی يعنی صلحه طالب اولدی بعض نسخه ده مصراع اول بويله واقعدر * كرچه ما عهد شكستيم وكنه حافظ كرده * بو تقديرجه اوضميری جانانه راجعدر انجق تأمل ندر (وله ايضا) كل بی رخ يار خوش نباشد * بی باده بهار خوش نباشد) كل مبتدا خوش نباشد خبری وبی رخ يار خبره متعلق بهار بنه مبتدا وخوش نباشد خبری وبی باده خبره متعلق * محصول بيت * يارك رخسز كل خوش اولمز يعنی تنها كلدن چندان حظ اولنمز يارك ديداری ايله اولنجه بهار دخی باده سز چندان حظ ويرمز يعنی بهارك صفاسی نوشلغله در انسز ارتق صفا ويرمز (طرف چمن وهوای بستان * بی لاله عذار خوش نباشد) طرف چمن اضافتی لاميه هوای بستانده بويله در هوا بونده آرزو معناسنه در طرف چمن مبتدا وخوش نباشد خبری وباقيسی خبره متعلقدر * محصول بيت * چمن جانبی وبوستان هواسی وسيری يار لاله عذارسز خوش اولمز حاصلی هرنه ذوق كه دنياده وار ايسه يارك وجوديله در زيرا باره عاشقلر نصف دنيا ديمشلر بل اول نصفكده يارسز وجودی يوقدر كه انك وجودی يوقدركه انك وجودی يارك وجوديله مشمر وطدر

اولوب اسرار لدنيه لك مشاهده سنده متحير وسركردان اولمشلردر يارب انوار تجليانك مشاهده سنه عون وعنايتكله مفتوح ومظفر قيلديغك ديدهٔ بصيرت سنك فيض وتجلياتكده ابدی ثابت قدم اولسون

﴿ ای كه انشاء عطارد صفت شوكت تست * عقل كل چاكر طغرا كش ديوان تو باد ﴾

ای پادشاه كه عطاردك انشاسی سنك شوكتك صفتيدر عقل كل سنك ديوانك نشانجيسنك چاكری اولسون (مفردات) (ای كه) ای پادشاه كه (انشاء) برشيئی كندودن پيدا ايتمك (عطارد) ديوان فلك كاتبی اولان ربلدزدر (صفت) م (شوكت) سلطنت (تو) سن (است) در (عقل كل) مظهر نور محمدی اولان روح اعظمدر (چاكر) غلام (طغرا كش) نشانجی (ديوان) م (تو) سن (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای پادشاه حقيقت (اول ما خلق الله القلم) حديث شريفی سرنجه رقومات عالمك انشا وابداعنه باعث وانوار آفتاب حقيقهٔ ذاتكدن فائض سيد كائنات ومفخر موجودات صلی الله تعالی عليه وسلم دفتر عالم اوزره سنك صفات عظمت واجلالك واسرار علوم لدنيه بی مثالك تحرير وعيان ايلمشدر هر بر مظهر نور محمدی اولان عقل كل وروح اعظم صاحبی سنك ديوانك نشانجيسنك چاكری اولسون ونور محمدی يه فدا اولسون

﴿ طرهٔ جلوهٔ طوبی قد چون سرو تو شد * غيرت خلد برين ساحت ايوان تو باد ﴾

طوبانك جلوه غضبی سنك سرو كبی قدك اولدی سنك ايوانكك ساحتی خلد برينك غيرتی اولسون (مفردات) (طره) خشم وغضب (جلوه) لطافت (طوبی) شجرهٔ جنت (قد) بوی (چون) مثل (سرو) م (تو) سن (شد) اولدی (غيرت) م (خلد برين) عالی جنت (ساحت) اوا ورته سی (ايوان) چارداق (تو) سن (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای محبوب حقيقی (اذا تم الفقر فهو الله) حديث شريفی سرنجه سنك راه مستقيمك دفتر نامه واصل اولوب صفات جلال وجمالكله موصوف اولان عارف سد يدو عالی مقام متصف بصفات الله اولمسی سببيله سنك محضا فيض وعنايتكله كنديه اكمال دين واتمام نعمت نور يقين حاصل اولدی (اذا دخل النور فی القلب انفتح وانفسح) سرنجه سنك نور تجليكك مظهری اولان قلب عبدی التقی النقيك وسعت ساحه ايوانده جنت اعلانك رشك وغيرتی اولسونكه (لا يسعنی ارضی ولا سمائی ولكن يسعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی الورع) حديث شريفنك مظهريدر كه خانهٔ تجلی الهی انجق بو كوكلدر

﴿ نه بتنها حيوانات ونباتات وجماد * هرچه در عالم امرست بفرمان تو باد ﴾

يالكز حيوانات ونباتات وجمادات دكل هرنه كه عالم امرده در سنك حكمكده اولسون (مفردات) (نه) دكل (بتنها) يالكز (حيوانات) م (نباتات) اوتلر (جمادات) جانسزلر (هرچه) هرنه (در) فی (عالم امر) علمی حضرت الله ده مخاص قيلينان عالم معنی (است) در (با) للملابسه (فرمان) حكم (تو) سن (باد) اولسون

(با يار شكر لب كل اندام * بی بوس وكنار خوش نباشد) با حرف مصاحبت يار شكر لب اضافتی بيانيه در شكر لب وصف تركيبی افسانه در شكر دوداقلی ديمكدر كل اندامده وصف تركيبيدر كل بدنلی يعنی كل كوده لی ديمكدر * محصول بيت * شكر دوداقلی وكول بدنلی يارله اولمق بوس وكنارسز خوش دكلدر يعنی يارله اولنجق بوس وكنارسز اولمنك حظی يوقدر (رقصيدن سرو وحالت كل * بی صوت هزار خوش نباشد) رقصيدن سرو اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتيدر وحالت كل اضافتی لاميه صوت هزارده بويله در سروك رقصندن مراد صالنمسيدر وحالت كلدن كلزارده قزاروب طورماسيدر * محصول بيت * سروك رقاصلغی وكولك اطافت وحالتی صوت هزارسز خوش اولمز هزار بلبل نوعندن بر كوچك اوزالی قوشدر (هر نقش كه دست عقل بندد * جز نقش نكار خوش نباشد) كه حرف رابط صفت دست عقل اضافتی بيانيه در ويا لاميه مجازا نكاردن بونده مراد جاناندر نقشك نكاره اضافتی لطافتدن خالی دكلدر * محصول بيت * هر نقشی كه عقل الی بغلر يعنی عقل تصور ايلر نكارك نقشندن غيری خوش نقش اولمز حاصلی عقل تصور ايلديكی نقوشدن يارك نقشندن غيری نقش بی اعتبار در (باغ وكل ومل خوشست ليكن * بی صحبت يار خوش نباشد * محصول بيت * باغ وكل ومل خوشدر اما يارك صحبتسز خوش اولمز يعنی خوش دكل (جان نقد محقرست حافظ * از بهر نثار خوش نباشد) نقد محقر اضافتی بيانيه * محصول بيت * ای حافظ جان بر حقير وذليل نقددر يعنی بی اعتبار نقددر جانان بولنه نثار ايچون خوش دكل يعنی جانان بولنه نثار ايلمكه جاندن عزيز نسنه كركدر زيرا جان شیٔ حقير در نثاره لايق دكل (وله ايضا) (دوش آكهی ز يار سفر كرده داد باد * من نيز دل بباد دهم هرچه باداباد) دوش دون كيجه آكهی يا مصدريه ايله آكاهدن مخففدر آكاهلق يعنی سفره كتمش داد فعل ماضی باد فاعلی نيز دخی ديمكدر دهم فعل مضارع متكلم وحده وبرم معناسنده در هرچه باد معنای شرطی متضمندر وباد ثانی معنای جزايی پس منه سنده بادامر غائبدر وباد ثانی آكا تأكيددر دبين شرط وجزا معنادر بنی ملاحظه ايلمزامش ايكی مصراعده رديف واقع اولان ايكی باد لفظ تجنيس تام واقع اولمش * محصول بيت * دون كيجه سفره وارمش ياردن باد آكاهلق ويردی يعنی سفره كيدن جاناندن خبر ويردی بن دخی كوكلی باده مشتاق ويردم هرنه اولورسه اولسون حاصلی كوكلسزده قالورسم باده دلی مژده كانه يه ويردم (كارم بدان رسيد كه همراز خود كنم * هر شام برق لامع وهر بامداد باد) بدان با حرف صله رسيد فعل ماضی مفرد غائب ايرشدی ديمكدر كه حرف بيان همراز رازداش معناسنه در خود افظنه اضافتی لاميه در برق شمشك لامع پلدرايجی بامداد ايرته ديمكدر * محصول بيت * ايشم آكا ايرشديكه كنديمه مصاحب وهمراز ايدم هر اخشام برق لامعی يعنی آه آتشناكی وهر ايرته باده آهمی حاصلی تأثير عشق جانان برحده واردیكه صبح وشام ايشم آه وناله وفرياد وفغاندر (در چين

(معنای اشارتی) يارب عالم ملكده دكل بلكه عالم امرده اولان موجودات ومظهر انوار تجلی اولان عارف بالله هر مرتبه ده سنك حكم وفرمانكده اولسونكه بر مرتبه ده سقوط تكليفات الهی ممكن ومتصور دكلدر

﴿ حافظ خسته باخلاص ثناخوان تو شد * لطف عام تو شفابخش ثناخوان تو باد ﴾

خسته حافظ اخلاصله سنك ثناخوانك اولدی سنك عام لطفك سنك ثناخوانكك شفا بخشی اولسون (مفردات) (حافظ خسته) م (با) للملابسه (اخلاص) م (ثناخوان) مدح اوقويجی (تو) سن (شد) اولدی (لطف عام) جمله يه شامل لطف (تو) سن (شفابخش) شفا بغشلايجی (ثناخوان) م (تو) سن (باد) اولسون (معنای اشارتی) درد عشقله خسته وشكسته دل اولان حافظ اخلاصله سنك مالانهايه اولان فيوضات وتجلياتك نعمتنه شاكر وثناخوانك اولدی يارب سنك بيدريغ اولان لطف عامك سنك ثناخوانكك دردينك شفا بخشی اولسون

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ ساقی حديث سرو وكل ولاله ميرود * وين بحث با ثلاثهٔ غساله ميرود ﴾

ای ساقی سرو وكل ولاله سوزی كيدر بو بحث ثلاثهٔ غساله ايله كيدر (مفردات) (ساقی) م (حديث) سوز (سرو) م (كل) م (لاله) م (ميرود) كيدر (اين) بو (بحث) م (با) للملابسه (ثلاثهٔ غساله) اوچ قدح شراب (ميرود) كيدر (معنای اشارتی) قال الله تعالی (ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات) آيت جليله سی سرنجه سالك راه حق ومحب فياض مطلق اوچ مرتبه اوزره در برقسمی اللهی سور نفسی ايچون انلر لاله كبی داغ نفسدن خلاص اولمشدر وبرقسمی اللهی سور الله ايچون آنلر كل كبی اثر روايح فيض رحمان كندولرندن ظاهر اولاندر وبرقسمی سلطان عشقك غلبه سيله كندوده انجق مراد حق ظهوری ايچون نفسی مرادين اسقاط ايدندر انلر سرو كبی تجلی داغيده اولاندر بو اوچ مرتبه اهلنك اسرار واحوالنه متعلق كلام سويلنور اما بو بحثك حقيقتنده وصلت وتميز فی الحقيقه شراب عشق الهيه ايله كر الله قلبنی ماسوی اللهدن تطهير ايدن عارف مجاهده حاصل اولور اهل صورتك كاری دكلدر ديمك اوله

﴿ می ده كه نو عروس چمن حد حسن يافت * كار اين زمان ز صنعت دلاله ميرود ﴾

شراب وير نوش ايده لم زيرا باغچه نك يكی كلنی حسن حدنی بولدی ايش بو زمان دلاله نك صنعتندن كيدر (مفردات) (می) م (ده) وير (كه) زيرا (نو) يكی (عروس) كلين (چمن) باغچه (حد) سنور (حسن) م (يافت) بولدی (كار) ايش (اين) بو (زمان) م (ز) من (صنعت) م (دلاله) يزونك (ميرود) كيدر (معنای اشارتی) ای ساقیٔ شراب عشق الهی اولان پيرم بزه شراب وحدت كرم ايله كه روضهٔ قلبده محبوب حقيقينك حسنی كمال بولدی بحمد الله مراد

(طره‌ٔ تودلی حفاظ من ✽ هر کز نکفت مسکن مألوف یاد باد) حفاظ حانك کسریله مفاعله بابندن مصدر در غیرتمزو حیتسز دیمکدر مسکن مألوف قوبوب بیو دیکی مسکنه دیرلر یعنی وطن اصلی ✽ محصول بیت ✽ سنك چین طره کده بنم غیرتسز کوکلم هرکز دیمدی وطن اصلی یاده‌ده اولسون یعنی وطن اصلی هیچ آکدی حاصلی سنك چین طره کده متوطن اوله‌لی مسکن مألوفی فراموش ایلدی (امروز قدر پند عزیزان شناختم ✽ یارب روان ناصح ما از تو شاد باد) قدر پند عزیزان اضافتی لامیه‌در روان ناصح ما اضافتده بویله‌در ✽ محصول بیت ✽ عزیزلرك پندی ونصیحتنك قدرینی بوکون بیلدم و آکلادم یارب بزه نصیحت ایلینك روحی سندن شاد اولسون یعنی روحنه سن رحمت ایله حاصلی جوانلق وتازه‌لك زماننده دوستلرك وعزیزلرك نصیحتی قدرینی بیلمزدم شمدیکه جوانلق کیدوب پیرلك زمانی کلدی قدرینی بیلدم یارب سن انلرك روحنی شاد ایله که انلر بنم خیرخواهم ایشلرکه بکا پند ایدرلر ایمش (دل خون شدم بیاد تو هرکه که درچمن ✽ بند قبای غنچه‌ٔ کل میکشاد با) دل خون شدم تقدیر کلام دلم خون شد درضرورت وزنیچون میم تأخیر اولندی بیاد تو سنك یادکله یعنی سنی تذکر ایلکله که درچمن مصراع ثانی به مرهوندر بند قبای غنچه‌ٔ کل اضافتلری لامیه‌لردر مجازا میکشاد حکایت حال ماضی آچار دی معناسنه فاعلی بادر ✽ محصول بیت ✽ بوره کیم قان اولدی سنی اکمق سببیله هر وقت که چمنده کل غنچه سنك قباسنی باد آچاردی وباآچدی یعنی هربار که غنچه‌ٔ کل اچیلوب مطبق اولوردی ویا اولدی چنده سنك بند قبای آچیلغن یاده کلوب یورکیم خون اولوردی ویااولدی حسرتدن (طرف کلاه شاهیست آمد بخاطرم ✽ انجه کله تاج بسر نرکس نها دباد ✽) طرف کلاه شاهیست اضافتلری لامیه ویا حرف نسبت ویا مصدریته در مصدره قصر ایالتك تقصیردر ✽ محصول بیت ✽ سنك پادشاهانه کلاهك اوجی خاطرمه کلدی اول یرده که بادنرکسك باشی اوزرینه تاج قودی باده اسناد مجازدر چمن عرایسی تازه وتر طوندیغیچون حاصلی چنده تاج نرکسی سیرایلدکده سنك شاهانه طرف کلاهك یاده کلدی (از دست رفته بود وجود ضعیف من ✽ صبحم ببوی زلف تو جان باز داد باد ✽) صبحك میم متکلمه اضافتی فی معناسنه درصباح وقتنده بکا دیمکدر ببوی باحرف سبب بوی قوقو و یالامیه معناسنه دربوی زلف تو اضافتلری لامیه‌لردر باز بونده کیرو معناسنه در ✽ محصول بیت ✽ بنم وجود ضعیفم الدن کیتمش ایدی صباح وقتنده سنك زلفن بویی سببیله باد کیرو بکا جان و یردی یعنی ضعف وجودم کاله وارمش ایدی لکن سنك بوی زلفك سببیله باد ینه بکا تازه جان و یردی زیرا دماغه ومشامه بویی ایصال ایلین بادر (حافظ نهاد نیك تو کامت بر آورد ✽ جانها فدای مردم نیکو نهاد باد) حافظ منادی نهاد طبعله طبیعته دیرلر نیکه اضافتی بیانیه ونیکك تو یه لامیه در کامت تا ضمیر خطاب برآورد بحسب اللغه

حقدن غیری قلبدن محو اولدی بوزمانده سالکه قربت کامله وسیله‌ٔ حق اولان پیرکاملك همتیله حاصل اولور بوزمانده اولان عقباتدن نجاتده دخی همت پیره زیاده محتاج اولنور

✽ شکرشکن شوند همه طوطیان هند ✽ زین قند پارسی که به بنکاله میرود ✽

هندك جمیع طوطیلری شکر یبجی اولورلر بو پارسی قنددنکه بنکاله شهرنه کیدر (مفردات) (شکرشکن) شکر یبجی (شوند) اولورلر (همه) جمیع (طوطیان) طوطیلر (هند) م (ز) من (این) بو (قند) شکرصافی (پارسی) م (با) للملابسة (بنکاله) هندده برعظیم شهرك اسمیدر (میرود) ایدر (معنای اشارتی) مظهر علوم لدنیه اولان عارف کاملك عرش وکرسیدن اوسع اولان قلبی شهرینه فیوضات بلا واسطهٔ رحمانیه دن کیدن لذائذ قند روحانیه سندن هند کبی ظلمت بشریه عالمده طوطی کبی لذائذ روحانی طالبلرینك دماغ جانینه برزره بخش واحسان اولنسه جمله لذائذ شکرروحانیه مستغرق اولورلر (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء

✽ طی زمان ببین ومکان در سلوك شعر ✽ کین طفل یك شبه ره یکساله میرود ✽

شعر سلوکنده بسط زمانی وطی مکانی کورکه برکیجه‌لك طفل بریلاق یوله کیدر (مفردات) (طی) دورمك (زمان) م (ببین) کور (مکان) م (در) فی (سلوك شعر) شعر یوله کیتمك (این) بو (طفل) م (یك شبه) برکیجه لك (ره) یول (یکساله) برسنه مقداری (میرود) کیدر (معنای اشارتی) مظهر فیوضات الهی اولان عارف بالله وخلیفة الله لرك همت ونظر واحسانلرینك آثارینی کورکه طریق معرفة الله ده بسط زمان وطی مکان ایله طفل شیرخوار کبی طالب نامستعدی برکیجه‌لك طفل بریلاق یول کیتمی خارق عاده سی کبی سالك صادقی برقدمی فرشده و برقدمی عرشده واصل الی الله ایدرلر

✽ آن چشم جادوانه‌ٔ عابد فریب بین ✽ کش کاروان سحر زدنباله میرود ✽

اول عابد الداییجی جادوانه چشمی کورکه سحر کاروانی اردندن کیدر (مفردات) (آن) اول (چشم) کوز (جادوانه) جادوکبی (عابد فریب) عابد الداییجی (ببین) کور (کش) که انك (کاروان) م (سحر) م (ز) من (دنباله) آرقه (میرود) ایدر (معنای اشارتی) اول عارف باللهك چشم اسرار عجیب بین ونظر حیابخش حق الیقینن کورکه هزار عابد صورت پرستی قوت قدسیه ایله معجزهٔ عصای موسی علیه السلامك سحرهٔ فرعونی برآنده صورتدن نجروب معنی عالمنه یوزن (لاضیر انا الی ربنا لمنقلبون) کلامیله متحیر وسرکردان ایتدیکی کبی نیجه عابد صورت پرستلری بومعنایه واصل قیلشلرد ومتحیر ایتمشلردر

✽ خوی کرده میخرامد و برعارض سمن ✽ از رشك روی او عرق از ژاله میرود ✽

ترلشله صالنور و سمنك عارضی اوزره انك یوزینك رشکندن ژاله دن عرق کیدر

✽ مفردات ✽

یوقار و کنوردیمکدر اما استعماده حاصل ایلر معناسنه درفدای مردم اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ومردمك نیکو یه بیانیه نیکو نهاد وصف ترکیبی اقسامندندر خوش طبع معناسنه باد صیغهٔ امر غائبدر بونده موقع دعاده واقع اولمش اولسون دیمکدر ✽ محصول بیت ✽ ای حافظ سنك نیك نهادك مرادکی حاصل ایدر یعنی خوش طبع اولمغك سبب حصول مرادکدر جانلر مردم نیکو نهاده فدا اولسون خواجه معنی جهتندن کند و به دعا ایلدی (خسروا کوی فلك در خم چوکان تو باد ✽ ساحت کون ومکان عرصهٔ میدان تو باد) خواجه بوغزلی شاه منصوره یوره شدر خسروا الف حرف ندا کوی فلك اضافتی بیانیه فلك طوپی دیمکدر خم چوکان اضافتی لامیه تو یه اضافتیده بویله در بوغزلك ردیفنده واقع اولان باد لفظی امر غائب صیغه سیدر موقع دعاده واقع اولمش ساحت سرای اورته سنده اولان میدانه دیرلر کونك مکانه اضافتی بیانیه درعرصه ده ساحت معناسنه در میدان عربیده عینك کسریله در مفتوح اوقومق تصرفات عجمندر خواجه‌نك بودعاسی غلو اولوب بله واقعدرکه عقلا وعادةً ممتنعدر ✽ محصول بیت ✽ ای پادشاه طوپ فلك سنك خم چوکانده اولسون یعنی الله تعالی مکاطور عقل وعادتدن خارج قدرت وعظمت ویرسون کون ومکان ساحتی یعنی تماما یریوزی سنك سرایك اورته سنك میدانی اولسون یعنی تمام کرهٔ ارضك پادشاهی اول بونده کوی وخم وچوکان ومیدان ذکری مراعات نظیر قبیلندندر عرصه‌نك میدانه اضافتی اضافت خاص الی العام قبیلندندر خواجه‌نك بوغزلی انشا طریقیله واقع اولمش اکرچه بعض مضارعی اخبار طریقیله در (همه آفاق کرفت وهمه اطراف کشاد ✽ صیت خلق توکه پیوسته نکهبان تو باد) آفاق افقك جمیدر اطراف دیمکدر اما افق کوکك کنارینه دیرلر صیت آوازه دیرلر صیتك خلقه وخلقك تو یه اضافتلری لامیه‌لردر پیوسته متصل یعنی دائما معناسنه در نکهبان کوزجی وبکجی معناسنه در ✽ محصول بیت ✽ جمیع آفاقی طوندی وتصرف ایلدی وجمیع اطرافی آچدی وفتح ایتدی یعنی تمام عالمی قبضهٔ تصرفنه آلدی سنك خلقك آوازی که دائما سنك کوزجك وبکجك اوله یعنی دائما بو اخلاق حسنه سندن آیرلیوب سنی بکلسون بونده صیتی صدا ایله تفسیر ایلیان علم افندن بی بهره ایمش (زلف خاتون ظفر شیفتهٔ پرچم تست ✽ دیدهٔ فتح ابد عاشق جولان تو باد) زلف خاتون ظفر اضافتلری بیانیه ویالامیه در مجازا ظفر فوز ونجات معناسنه در حاصلی دشمنه غلبه مقامنده استعمال ایدرلر خاتون قیدی انکیچوندر شیفته دیوانه وحیران معناسنه در شیفتهٔ پرچم تست اضافتلری لامیه‌لردر بونده پرچمدن مراد پرچم توغدر یعنی هرنه جانبه که سنك توغ همایونك حرکت ایدرایسه فتح وظفر برابرجه کیدوب آندن آیرلمز دیدهٔ فتح ابد اضافتلریده بیانیه ویالامیه‌در مجازا فتح ابدیه سی دیمکدر عاشقك جولانه اضافتی اسم فاعلك

(مفردات) (خوی کرده) ترلش (میخرامد) صالنور (بر) علی (عارض) یکاق (سمن) برآق چیچکدر (از) من (رشك) کونی (روی) یوز (او) ضمیر (عرق) تر (از) من (ژاله) چه (میرود) کیدر (معنای اشارتی) اول محبوب خدا اولان عارفك قلب سپیدی اوزره اثر فیض الهی ونشئهٔ علوم لدنیهٔ نامتناهی ظهورینه شکرا وفرحا تحدیث بالنعمه ایچون خرامیده ایدر واول متشبه حال عارف اولان طالب صادقدن اول حال عارفه رشك وغیرتی یوزندن عرق کنورر وبحساب حیا حاصل اولور

✽ باد بهاری وزد از کلستان شاه ✽ وز ژاله باده در قدح لاله میرود ✽

شاهك کلستاندن بهار یلی اسر وژاله دن لاله‌نك قدحنه باده کیدر (مفردات) (باد) یل (بهار) م (می وزد) اسر (از) من (کلستان) م (شاه) م (ز) من (ژاله) شبنم (باده) شراب (در) فی (قدح) م (لاله) م (میرود) کیدر (معنای اشارتی) نفحات الهی وفیوضات ربانی‌یی درباغ کلستان غیب الهی وعالم لاهوتی رب شهنشاهی جانب قدسیه‌سندن جمیع عبادالله اوزره دائم فیضان ایتمه‌ده‌در لکن اول نفحات وفیوضات دائم مراقب اولوب بالخصوص شب تا بسحر صد هزار تضرع وابتهال ایله حضور رب العالمینده یوزلر سوروب جکرقانی چشم مشتاقدن روان ایدن عارف دل پرخونك قدح قلبنه کیدر وانده ظهور ایدر

✽ چون سامری مباش که زر دید واز خری ✽ موسی بهشت واز پی کوساله میرود ✽

سامری کبی اوله که آلتونی کوردی وخرلکندن موسی علیه السلامی ترك ایتدی وکوساله اردندن کیدر (مفردات) (چون) مثل (سامری) آلتوندن بوزاغی یاپان کافر (مباش) اوله (زر) آلتون (دید) کوردی (از خری) اشکلکندن (موسی) علیه السلام (بهشت) ترك ایلدی (از) من (پی) آرد (کوساله) بوزاغی (میرود) کیدر (معنای اشارتی) ای طالب مهتدی صاقن اول بومظهر عنایة الله اولان عارف باللهدن بوقدر قربیت وکراماتی مشاهده ایدیکدنصکره زخارف دنیایه میل وشهوات نفسانیه‌یه نیل قصدیله اهل الهی وعارف باللهی انکار ایله ترك ایدوب سامری کافر کبی طریق اهل اللهدن خروج ایتمه وسامریدن عبرت آل که اول سامری خرلکندن حضرت موسی علیه السلامدن بوقدر معجزات وهر دراو مهالکدن نجات کورمش ایکن حضرت موسی علیه السلامی ترك ایدوب بوزاغی‌یه طابوب وخلق دخی طاپدرمسی سببیله ملعون ابدی اولوب مردود درکاه الهی اولشدر

✽ از ره مرو بعشوهٔ دنیی که این عجوز ✽ مکاره می نشیند ومحتاله میرود ✽

دنیانك فریب وحیله سیله صراط مستقیمدن کیتمه که بوعجوز مکاره اوتورور ومحتاله کیدر (مفردات) (از) من (ره) یول (مرو) کیتمه (با) للملابسة (عشوه) الداتمق وحیله ایتمك (دنیی) م (که) زیرا (این) بو (عجوز) م (مکاره) مکر ایدیجی (محتاله) حیله

مفعولنه اضافتیدر وتو یه اضافتی لامیه در * محصول بیت * زلف خاتون ظفر سنك توغك پرچنك آشفته سی ودیوانه
سیدر یعنی ظفر توغكه قریندر كه اندن هركز مفارقت ایلمز فتح مؤید دیده سیده سنك جولان هرحركتكه عاشق اولسون
یعنی هرنه طرفه كه توجه ایده سین فتح سنك عاشقك اولوب برلحظه سندن منفك اولمسون مصراع ثانینك معناسنده
فتح ابدك جولانی سنك كوزكه عاشق اولسون دیین مسكین بو بیتك معناسنی هیچ فهم ایلیه مش (ای كه انشاء عطارد
صفت شوكت تست * عقل كل چاكر طغرا كش دیوان تو باد) ای حرف ندا منادی محذوف ای پادشاه دیمكدر كه حرف رابط

صفت انشابونده ایجاد واختراع معناسنه در
عطارده اضافتی مصدرك فاعلنه
اضافتیدر وصفت مفعولیدر صفت شوكت
تست اضافتلری لامیه لر در شوكت
صفتك متبوعیدر یعنی مفعولنه مضافدر
هر صنفی بریلدزه نسبت ایدرلر مثلا زهره یه
سازنده لری ومشتری یه علمای ومریخه
سلحشورلری وعطارده كاتبلری اول
جهتدن انشابی عطارده اسناد ایلدی
عقل كل اولدر كه اهل شرع اكا روح
اعظم دیرلر چاكر قوللقچی طغرا كش
وصف تركیبی كشیدندن طغرا چكیجی
دیمكدر طغرا براتلرده واحكامده چكدكلری
پادشاه نشانته دیرلر عربجه توقیع دیرلر
وآنی چكنه موقع دیرلر چاكر طغرا كش
دیوان تو اضافتلری لامیه لردر * محصول
بیت * ای شول پادشاه كه عطاردك
انشاسی سنك شوكتك صفتیدر یعنی
عطارد كه كاتب فلكدر سنك شوكتك
اوصافنی انشا وایجاد ایدر یعنی سنك
شوكت وعظمتك مداحیدر عقل كل سنك
دیوانك نشانجیسنك خذمتكاری اولسون
خواجه پادشاهنه غلو طریقیله دعا ایدر
مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر
(طره جلوه طوبی قدچوسرونوشد *
غیرت خلد برین ساحت ایوان تو باد)
طره طا ایله اولنجه غضب معناسنه در
وتا ایله اولنجه بولانق یعنی مكدر معناسنه
طره جلوه طوبی اضافتلری مجازا
لامیه لردر برمضاف تقدیری ایله سبب
طره جلوه طوبی در قدچون سرو اضافتی
بیانیه وتو یه اضافتی لامیه طره مبتدا
قدچون سرو خبر غیرت خلد برین
اضافتلری لامیه وبیانیه در ساحت
ایوان تو لامیه تقدیری سبب غیرت
خلد برین در بونك كبی تقدیرلر مبتدیلره
سهولت تفهیم ایچوندر والا منتهی
بوتقدیرلره محتاج دكلدر زیرا بو اسلوب تراكیب ارالرنده زیاده شایعدر مثلا غیرت مهر وماه ورشك مهر وماه دیرلر وقس
علی هذا * محصول بیت * سبب غضب جلوه طوبی سنك سروكبی قدك اولدی یعنی سنك سروكبی قدینك نازك خرامنی
كوروب حسدندن غضبه كلور زیرا طوبانك جلوه سی اكا بكزه مز سنك ایوانك میدانی فردوس اعلانك غیرتنه سبب اولسون
یعنی فردوس اعلا سنك ایوانك میدانك لطافت وصفاسنی كوروب ایسنك وغیرت ایلسون بو بیت بیت سابق كبی صنعت
غلوی متضمندر (نه بتنها حیوانات ونباتات وجماد * هرچه در عالم امرست بفرمان تو باد) بتنها یی زائددر تنها یالكز دیمكدر

ایدیجی (مبرود) كیدر (معنای اشارتی) ای سالك قرداش بو جیفه وملعون
دنیانك زینت وجاهنه وفریب وحیله سنه الدانوب صراط مستقیمدن طشره چیقمه
ودینكی دنیایه دكشوب عوام مشرب اوله ودینكی الكدن كیدره جك ظالملره ركون
ایتمه زیرا بو عجوز دنیانك نعمی نقم وشرابی سرابدر دائما خلقی مكر وحیله ایله طریق
حقدن اخراج ایدر وحقدن بعید ایدر

حافظ زشوق مجلس سلطان غیاث دین * خامش مشو كه كار تو از ناله میرود

ای حافظ سلطان غیاث الدینك مجلسی شوقندن خاموش اولمه زیرا سنك ایشك
ناله دن كیدر (مفردات) (حافظ) ای حافظ (ز) من (شوق) م (مجلس) م
(سلطان) م (غیاث دین) دینك صغنه جغی ومرجعی (خامش) ساكت (مشو
اولمه (كه) زیرا (كار) ایش (تو) سن (از) من (ناله) فریاد وفغان (میرود)
كیدر (معنای اشارتی) ای حافظ بوعالم ابتلاده نفس وشیطاندن اخبث اولان
عجوز دنیانك مكر وحیله سندن خلاص وفراغ ایسترسك خود بخودانه ممكن دكلدر
همان (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) حدیث شریفی سرنجه استمداد
ونیاز ایله غیاث دین وظهیر ومعین اولان سلطان العارفین ذوات عالیلرك مجالس
شوقندن ظاهرا وباطنا توجه وقربیتندن ساكن وساكت اولمه زیرا سنك صلاح
حالك وفراغت بالك استعانتله دركاه اهل اللهده ناله ونیاز ایله اولور

ولـه ایضا

برسر آنم كه كرزدست برآید * دست بكاری زنم كه غصه سرآید

اول هوس اوزره یمكه اكر الدن كله برایشه ال اورمكه غصه باشه كله (مفردات)
(بر) علی (سر) هوس (آن) اول (م) ضمیر (كر) اكر (زدست) الدن (بر)
یوقاری (آید) كله (دست) م (بكاری) برایشه (زنمكه) اورمكه (غصه) غم
(سر) باشنه (آید) كله (معنای اشارتی) حضرت واهب العطایا اولان
اللهدن اول مطلوبك آرزوسی اوزره یمكه اكر عون خدا ایله الدن كلورسه سعی
ومجاهده ایله معرفة الله جنت عاجله سنه داخل اولوب لذت مشاهدهٔ جمال
اللهیه نائل اولمغله وخانهٔ تجلی اولان قلبی انوار تجلیٔ الهیدن غیری ماسوی اللهدن
خالی قالمغله بوعالمده برایشی اله كتورمكه غصهٔ افتراق والم هجران كلی زائل اولوب
وصلت ابدی حاصل اوله

منظر دل نیست جای صحبت اغیار * دیوچو بیرون رود فرشته درآید

كوكل قصری اغیارك صحبتی یری دكلدر چونكه شیطان طشره كیده فرشته ایچرو
كلور (مفردات) (منظر) قصر (دل) كوكل (نیست) دكل (جای) محل (صحبت)
م (اغیار) یارك غیری (دیو) شیطان (چو) چونكه (بیرون طشره (رود)
كیده (فرشته) ملك (در) ایچرو (آید) كلور (معنای اشارتی) (قلب المؤمن
عرش الله) سرنجه حق سبحانه وتعالی تجلیٔ ذاتیه سنه خاص قیلدیغی قلب

حیوانات اصل اوزره یالك قحبله اوقنور خواجه ضرورت وزن ایچون معادن یرینه جماد ذكر ایلمش زیرا مقصود
موالید ثلثه ذكری ایدی عالم امر بو عالم ظاهره دیرلر بفرمان باجارّ در كه مع معناسنه اوله وجارّ در كه ظرفیت افاده
ایلیه * محصول بیت * یالكز حیوانات ونباتات وجمادات دكل بلكه هرنسنه كه عالم كن فكانده در سنك امر
وفرماننكده اولسون حاصلی جمیع اشیا مطیع امر ونهیك اولسون بو بیتده مبالغه ده ابیات سابقه كبی در (حافظ
خسته باخلاص ثناخوان توشد * لطف عام تو شفابخش ثناخوان تو باد) حافظ خسته اضافتی بیانیه در ثناخوان

وصف تركیبیدر خوانیدندن ثنا اوقیجی
شفابخش وصف تركیبیدر بخشیدندن
شفا باغشلیجی * محصول بیت * خسته
حافظ صفای خاطر واخلاص باطنله سنك
ثناخوانك اولدی یعنی سنك دعا وثناكه
مشغول اولدی حاصلی حافظ خسته
دعا جكدر پس سنك لطف عام وشاملك
ثنا خوانكك شفا بخشی اولسون
یعنی حافظك مرض فقرینه معالجه
طبیب اولسون خواجه نك بو مصراعی
حسن طلب قبیلندندر (وله ایضا)
(ساقی حدیث سرو وكل ولاله میرود *
وین بحث باثلثه غساله میرود) ساقی
منادی حدیث بونده كلام معناسنه در
سروه اضافتی لامیه كل ولاله ده معطوف
میرود بونده واقع اولیور معناسنه در وین
بحث واو حرف ابتدا بامع معناسنه در
ثلثهٔ غساله شارب خمر فتنده بعد الطعام
علی التوالی اوچ قدح باده در كه معدوده
اولان فضول طعامی واخلاط ردیه یی
غسل ایلمكیچون ایچرلر میرود بونده فعل
امر مفرد غائبدر واقع اولسون دیمكدر
* محصول بیت * ای ساقی سرو وكل
ولاله مصاحبتی واقع اولیور یعنی فصل
بهار در پس بو بحث و بو مصاحبت
ثلثهٔ غساله ایله یعنی باده ایله واقع اولسون
یعنی چونكه فصل ربیعدر بو فصل باده
نوشلغله واقع اولمق كركدر نتكه خواجه
بیورر (بیت) نگویمت كه همه ساله می
پرستی كن * سه ماه می خور ونه ماه پارسا
میباش * سه ماهدن فصل بهار مراد در
دیمشلر مصراع ثانینك معناسنده مراد
بهار ایرشدی لكن بوحال شرابله حظ
اولنور دیمكدر دیین كمسنه بو بیتك معناسندن
حظ الممش ومصراع ثانینك معناسی
بو بحث ثلثهٔ غساله ایله كیدر یعنی دوه
طبانی اوچ قدح شرابله كیدر یا اكا كیدر كه نهایتی اكا ایرشور دیین دخی بیتك معناسنه نتیجه ویرممش (می خور كه
نوعروس چمن حد حسن یافت * كار این زمان زصنعت دلاله میرود) بو بیت بیت اولك معناسنی تأكید ایدر كه حرف
تعلیل عروس چمن اضافتی بیانیه در نوعروس چمن تازه چمندن كنایتدر حد حسن اضافتی بیانیه در صنعت دلاله اضافتی
لامیه در دلاله مشاطه ویزونك وزمام معناسنه در بونده مراد مشاطه در میرود بونده كیدر معناسنه در یعنی صنعت دلاله یه
احتیاج یوقدر دیمكدر * محصول بیت * خواجه مذكور ساقی یه خطاب ایدوب بیورر ای ساقی می ایچ بعض نسخه ده می ده

قصری اغیار ماسوانك صحبت وقراری یری دكلدر زیرا قلب بسیطدر ضدینك
اجتماعنه تحملی یوقدر هرنه زمانكه ملك قلبدن وساوس شیطانیه ماسواء قطع
اوله اول ساعت نور محض الهی اولان خیر القا ایدیجی فرشتهٔ غیب وانوار تجلیات
قدسیات خدای بلاریب ملك اخرادن قلب ایچنه داخل اولور

صحبت حكام ظلمت شب یلداست * نور زخورشید خواه بو كه برآید

حكام واغنیا صحبتی شب یلدا ظلمتیدر نوری آفتابدن طلب ایله اوله كه حاصل اوله
(مفردات) (صحبت) م (حكام) حاكملر وغنیلر (ظلمت) م (شب یلدا) اوزون
كیجه (است) در (ز) من (خورشید) كونش (خواه) ایسته (بو كه) اوله كه
(برآید) حاصل اوله (معنای اشارتی) عوام طریقت وحكام واغنیا واهل
دنیای بی حمیت وصورت پرست بی مروتلردن قوردن تجار كبی حذر ایده
سنكه انلر قطاع طریقلردر شب یلدا ظلمتی كبی سنك قلبكی قاسی ایدوب اول
قسوت قلب سببیله سنی دركاه حقدن مبعود ومطرود ایدرلر اكر انشراح صدر
ایله انوار تجلیات الهیه یه مظهریت ایسترسك تجرد ماسوی الله ایله قلبی حقله
مطمئن ومتفرد اولمش ومظاهر فیوضات انوار لاهوتیه مرتبه سین بولمش وآثار انوار
علوم ربانیه سیله عالمی پرضیا قیلمش آفتاب حقیقی اولان اولیاء اللهدن ایسته كه
تا مقصودك حاصل اوله

بردر ارباب بی مروت دنیا * چند نشینی كه خواجه بدرآید

دنیانك مروتسز ارباب دولتلرینك قپوسی اوزره نیجه براوتوررسین كه خواجه
قپدن طشره چیقه دیو (مفردات) (بر) علی (در) قپو (ارباب) صاحب
(بی مروت) مروتسز (دنیا) م (چند) نیجه (نشینی) اوتوررسین (خواجه)
دنیا افندیسی (بدر آید) طشره چیقه (معنای اشارتی) (الدنیا جیفة
وطلابها كلاب) حدیث شریفی سرنجه دنیانك كلاب مشرب اولان مروتسز
صاحب دولتلرینك قپوسنده غیرتسزلككدن رزاق حقیقی یی اونودوب امر معیشتك
ایچون نیجه براوتوررسین عوام قپوسی مقسم ارزاقدر دیو نیجه برحیاسز مشركاردن
اولورسین معناده بونلر بنم رزاقمدر دیو زعم ایتمكله ال كوكسده حضور رب العالمینده
طورر كبی بت پرستلك ایدوب نیجه طاپنورسین اكر الهی واهل اللهی بیلیوب
بوزعم فاسد اوزره قالورسك (خسر الدنیا والآخرة) اولورسین

ترك كدائی مكن كه كنج بیابی * ازنظر رهروی كه در كذر آید

فقیرلكی ترك ایتمه زیرا كنز بولورسین شول مرشدك نظرندن كه مرورده كلور
(مفردات) (ترك) م (كدا) فقیر (یا) مصدریه (مكن) ایتمه (كه) زیرا (كنج)
خزینه (بیابی) بوله سین (از) من (نظر) م (رهروی) مسلك راه یعنی مرشد
(در) فی (كذر) كچید یولی (آید) كلور (معنای اشارتی) (الفقر فخری)
حدیث شریفی سرنجه سعادت دارین اولان دولت فقری ترك ایتمه زیرا آنش فقره

دوشمش یعنی بکامی و برکه چن نوعروسی کال حسن وجمالی بولدی بوزمانده ایش یعنی زمانك ایشی مشاطهٔ صنعتندن کیدر
یعنی مشاطه عروسه زیب وزینت و یره کندر اما شمدی نوعروس چن فصل ربیع مقتضاسیله کال حسن وجمال بولدی
صنعت دلاله یه احتیاجی یوق مصراع ثانینك معناسنده ایش بو زمان دلاله صنعتندن کیدر یعنی انکله حظ اولنور ودلاله دن مراد
بونده معنای مجازی اعتباریله خمردر دینه ایکی پرده ده سرخوشاق ایلمشدر (شکرشکن شوند همه طوطیان هند * زین قند
پارسی که به بنکاله میرود) شکرشکن وصف ترکیبیدر شکنندن شکرده تشدید ضرورت وزن ایچوندر معناسی شکر قیریجی اولورلر

تحمل ایدر ایسك راه سلوکده مترصدین طالبین صادقین اولان مرشد کاملك نظر عنایتندن وشفقت ومرحمتندن کنز قناعت لایفنانی بولورسین وحضرت فخر کائنات علیه افضل التحیاتك مابه الافتخاری بلکه جمیع انبیا علیهم السلامك اختیاری اولان فقر دولتنه مالك اولوب صبر وتحمل قیلرسك فراغت قلب ایله لقاء اللهه واصل اولورسین
﴿ صالح وطالح متاع خویش نمودند * تاکه قبول افتد وکه در نظر آید ﴾
صالح وفاسق کندو متاعنی کوستردیلر تاکه کیم مقبول دوشر وکیم نظره کلور (مفردات) (صالح) م (طالح) فاسق (متاع) عمل (خویش) کندی (نمودند) کوستردیلر (تا) حتی (که) کیم (قبول) مقبول (افتد) دوشر (که) کیم (در) فی (نظر) م (آید) کلور (معنای اشارتی) (یوم تبلی السرائر) دن اول صالح وفاسق عمللری متاعنك نتیجه سنی بو عالمده اظهار ایلدیلر صالحك عملی نتیجه سی زهد وتقوی سببیله قلبی ذکر الله ایله اطمئنان بولوب انوار تجلیات الهیه ایله انیس اولمقدر وفاسقك عملی نتیجه سی فسق وغفلت وقساوت قلب سببیله دائما قرین شیطان اولوب شغل دنیا ایله حقدن وذکر حقدن بعید اولمقدر تاکه (کل یعمل علی شاکلته) سرنجه کیم مقبول درگاه خدادر وکیم محجوب خدادر بو امارات ایله معلوم اولمشدر
﴿ بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر * باغ شود سبز وشاخ کل ببرآید ﴾
ای بلبل عاشق سن عمر ایسته که عاقبت باغ سبز وتازه اولور وکل بوداغی میوه یه کلور (مفردات) (بلبل) م (عاشق) م (تو) سن (عمر) م (خواه) ایسته (که) زیرا (آخر) عاقبت (باغ) م (شود) اولور (سبز) یشل (شاخ) بوداق (کل) م (با) للملابسة (بر) یمش (آید) کلور (معنای اشارتی) ای محبت اللهیه موفق اولان عاشق صادق سن بو ایام رقوب اولان دنیاده فقر تامه واصل اولوب حق تعالیدن جمیع اسماء الله ایله تجلیاتنه مظهریتله اسرار محمدیه وانوار احدیه یه نائل اولمغله انسان کامل اولمق ایستر ایسك حضرت اللهدن برمدت خیرلی عمر ایسته که نتیجه سعی ومجاهده ایله باغ قلبك مشاهدهٔ انوار جمال الله ایله سبز وتازه اولور وسویدای قلبك کل کبی کشاده اولمغله نهاد که مودوع اولان ثمرهٔ فیوضات الهی واسرار نامتناهی ظهوره کلور
﴿ غفلت حافظ درین سراچه عجب نیست * هر که بمیخانه رفت بیخبر آید ﴾
بو اوجکزده حافظك غفلتی عجب دکلدر زیرا هر کیمکه میخانه یه کندی بیخبر کلور (مفردات) (غفلت) م (حافظ) م (در) فی (این) بو (سراچه) اوجکز (عجب) م (نیست) دکل (هر که) هر کیمکه (با) للملابسة (میخانه) م (رفت) کندی (بیخبر) خبرسز (آید) کلور (معنای اشارتی) بودنی دنیاده وبو هوا ومشتهیات نفسانیه ایله طوپطولو اولمش عالم ابتلاده حضرت اللهك

یعنی شکرخوار اولوردیمکدر زیرا طوطی شکری شکست ایلمکدن مراد اکل ایلمسیدر طوطیان هند اضافتی لامیه در ومراد شعرای هند در خسرو وحسن وغیریلری قندپارسی اضافتی بیانیه در مراد قند پارسیدن کندینك شیرین اشعاریدر که حرف رابط صفت بنکاله هند مملکتده بر شهرك اسمیدر که پادشاهلرینك تختکاهیدر * محصول بیت * جمیع هند طوطیلری شکرشکن وشکرخوار اولورلر بو قند فارسیدن که بنکاله یه کیدر یعنی فصحا وبلغا وشعرای هند بنم شعرم شهر بنکاله یه واریجق هپ بوکه رغبت ایدرلر بلکه دخی غیرینك شعرینه اعتبار ایلمزلر حاصلی کندی شعرینی زیاده مقبول ومرغوب اعتبار ایدر (طی مکان بین وزمان در سلوك شعر * کین طفل یکشبه ره یکساله میرود) سلوك شعر اضافتی مصدرك مفعولنه ویا فاعلنه اضافتیدر یعنی خواجه سلوك شعرده طی زمان ومکان ایلیه ویا شعر کندوسی طی زمان ومکان ایلیه کین که حرف بیان ویا حرف تعلیل این طفل یکشبه یه اشارتدر یکشبه ویکساله آخرنده اولان هالر رسمی یه های مقدار دیمشلر * محصول بیت * طی زمانی وطی مکانی کورسلوك شعرده که بو بر کیجه لك طفل بریللق یوله کیدر یعنی بر کیجه ده پیدا ایلدیکم اشعار بر ییللق یوله منتشر اولور از اجق زمانده حاصلی شعرینی اطراء طریقیله تعریفدر (آن چشم جادوانهٔ عابد فریب بین * کش کاروان سحر زدنباله میرود) چشم جادوانهٔ عابد فریب اضافتلری بیانیه در کش که حرف رابط صفت شین ضمیر چشمه راجعدر کاروان سحر اضافتی بیانیه در دنباله بونده آرده معناسنه در * محصول بیت * اول عابد آلدایجی جادوانه چشم جانانی کوروب سیرایله که سحر کاروانی اردنجه کیدر یعنی سحر کاروانی اول چشم جادوانك اردینه اویوب کیدر حاصلی چشم جانانی زیاده جادولغله وسحارلغله وصفدر (خوی کرده میخرامد و برعارض من * از شرم روی او عرق ژاله میرود) خوی واو رسمیله در عرق معناسنه کرده بو های رسمی یه های ترتیب دیرلر خوی کرده درلمش دیمکدر میخرامد صالنور واو حرف حال عارض رانك فتحیله تصرفات عجمندر اصلنده رانك کسریله در صقال یتن یره دیرلر اما بونك کبی یرلرده اکثر یوز معناسنه در سمن آق کل شرم روی اوا اضافتلری لامیه در عرق ژاله اضافتی بیانیه ژاله عرق دیمکدر * محصول بیت * جانان درلیوب صالنور حال بوکه سمنك

عارضی اوزره جانانك رویی مجانبندن ژاله عرقی کیدر یعنی سمن اوتاندیغندن دیرلروانك دری ژاله در بعض نسخه ده از ژاله میرود واقعدر
اول تقدیرجه از من تبیینیه معناسنه اولور (ازره مرو بعشوهٔ دنیی که این عجوز * مکاره می نشیند ومحتاله میرود)
بعشوهٔ باحرف سبب عشوه کوکل الدامق دینی یه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل عجوز قوجه قاری این عجوز مصراع ثانی یه
مرهوندر ومبتدادر مکاره مبالغه ایله اسم فاعل وخبر مبتدادر ما بعدیله ومحتاله معطوفدر مکاره یه واسم فاعلدر
افتعال بابندن حیله کار معناسنه یعنی اهل حیله دیمکدر * محصول بیت * یولدن کتمه یعنی یولدن چیقوب ازمه دنیا

عون وعنایتیله بور یاضات ومجاهدات اولمزسه حافظك سائر عوام ناس کبی غفلت شرابیله سکرات مونه قدر سرخوش وغافل اولمسی عجب دکلدر زیرا هر کیمکه بو هوا وهوس شرابیله پر اولان میخانهٔ دنیاده نفسی آرزوسی جانبنه کندی ثمرهٔ فیوضات الهیه دن وعلوم واسرار الهیه دن بیخبر اوله رق حضور رب العالمینه کلور
﴿ وله ایضا ﴾
﴿ جمالت آفتاب هر نظر باد * زخوبی روی خوبت خوبتر باد ﴾
سنك جمالك هر نظرك آفتابی اولسون سنك خوب یوزك خو بلقدن زیاده خوب اولسون (مفردات) (جمال) م (ت) خطابیه (آفتاب) کونش (هر نظر) م (باد) اولسون (ز) من (خوب) کوزل (ی) مصدریه (روی) یوز (خوب) م (ت) خطابیه (خوب) م (تر) زیاده (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان الله محضا لطف وکرمکدن بزی (اللهم ارنا الاشیاء کما هی) سرینه مظهر ایله که جمیع ماسوایی خاطردن سلب ایلیوب ایمان نعمت اجلی ایله ممنون وموفق قیلدیغك مؤمنین ومؤمنات قوللریکك نظری سنك جمال شریفك آفتاب منورینه ناظر اولسون حسنلر ایچندن سنك ذات شریفك حسن ولطافت حقیقیسی سنك غیرده اولان حسن مجازی عارضیدن عندنده زیاده احسن اولسونکه ماسوی اللهه بردرلو نظر ایتمسون
﴿ همای زلف شاهین شهپرت را * دل شاهان عالم زیر پر باد ﴾
سنك شاهین شهپر اوزلفك هماسنك عالم شاهلرینك کوکلی قنادی التنده اولسون (مفردات) (هما) هماقوشی (زلف) م (شاهین) شاهه منسوب (شهپر) قناد اوجنده کی اوزون توی (را) خطابیه (دل) کوکل (شاهان) م (عالم) ماسوی الله (زیر) اشاغی (پر) قناد (باد) اولسون (معنای اشارتی) یارب کرمکدن بز بیچاره قوللریکه شویله لطف واحسان ایتکه سنك سایه پرور اولان صفات عالیهٔ شاهانه ومؤثره ك حکمی واثر فیضی تصرفندن بزی اخراج ایلیوب نفس بدکاری بزم اوزریزه حاکم ایلمه خصوصا (رب هب لی ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی) سرنجه معاشر مؤمنین ایچندن سلطنت دنیا وقید ماسوا ایله مبتلا اولان نفوسلریمزی آفات سلطنتدن ومضرت قید ماسوادن حفظ ایله که سنك سایهٔ عنایتکده عالم شاهلرینك کوکلی آفاتدن امین اولسون وسندن جدا اولمسون
﴿ کسی کو بستهٔ زلفت نباشد * چو زلفت درهم وزیر وزبر باد ﴾
برکیمسه که سنك زلفکه مقید اولمیه سنك زلفك کبی مشوش وپریشان اولسون (مفردات) (کسی که) برکیمسه که (او) اول (بسته) باغلو (زلف) م (ت) خطابیه (نباشد) اولمیه (چو) مثل (زلف) م (ت) م (درهم) مجتمع ومشوش وپریشان (زیر) اشاغی (زبر) یوقارو (باد) اولسون (معنای اشارتی) مؤمن کیمسه که یارب سنك مظهریت تجلیات صفاتك وتوجه وانسیت ذاتك نعمتنه مقید اولمیه واول دواتی بولمیه اکا طریق بودر که سنك صفات جلیلك ذاتکده مجتمع اولوب آثاری عالمه متفرق اولدیغی کبی اول طالب حقك دخی قلبی اللهله

فریبی سببیله زیرا بو عجوز دنیا مکاره اوتورر ومحتاله یورر یعنی برساعت خالی دکلدر مکر وحیله دن زیرا اوتورمق ویورومك حیوانانده منصور در پس اکا اوتورمغی وطورمغی ویورمکی اسناددن مراد استمرار فعل مکر وحیله در یعنی جمیع احوالده حیله ومکردن فارغ دکل (چون سامری مباش که زر دید وازخری * موسی بهشت وازپی کوساله میرود) سامری بوزاغی یه طپمغی احداث ایلین کیمسه در حضرت موسی مناجاته واردقدنصکره تکیم تفسیرلرده قصه سی مفصلدر که حرف بیان سامری در موسی بهشت تقریر کلام موسا را بهشت در راضرورت وزن ایچون حذف اولمشدر بهشت باحرف تاکید وهشت هانك کسری وشینك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب صالی ویردی یعنی ترك ایلدی معناسنه در پی بونده اثر وایز معناسنه در یعنی آردنجه کوساله کاف عجمینك ضمی وواوك سکونیله بوزاغی دیمکدر * محصول بیت * سامری کبی اولمه که التون کوردی واشکلکندن موسایی ترك ایتدی وبوزاغی اردنجه یورر یعنی آخرتی قویوب دنیا اردینه دوشدی (بادبهار میوزد از کلستان شاه * وزژاله باده در قدح لاله میرود) بادبهار اضافتی لامیه در میوزد فعل حال مفرد غائب اسر معناسنه وز اصلنده وازایدی ژاله چه وقراغیدر در حرف صله قدح لاله اضافتی بیانیه میرود کیدر یعنی اقار * محصول بیت * شاهك کلستانندن یعنی شاه غیاث الدینك کلستانندن بهاریلی اسیور دخی قدح لاله یه ژاله دن باده کیده بور یعنی اقابور حاصلی فصل بهاردر (حافظ زشوق مجلس سلطان غیاث دین * خامش مشو که کار توازناله میرود) حافظ منادی شوق مجلس غیاث دین اضافتلری لامیه خامش اصلی خاموش ایدی واو حذف اولنمشدر مشو فعل نهی مفرد مخاطب خامش اولمه دیمکدر که حرف تعلیل کارتو اضافتی لامیه در میرود بونده حاصل اولور وحصول بولور معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ سلطان غیاث الدینك مجلس شوقندن خاموش اولمه که سنك ایشك ناله وفریاد وفغاندن حاصل اولور یعنی انك مجلسنك اشتیاقندن بلند نغمات ایله که ایشیدوب سنی دعوت ایدوب داخل مجلس ایلسونلر حاصلی سنك کارك ومرادك بلند ناله ونغماتدن حصول بولور ایدی تك طورمه ونغمات ایله (وله ایضا) برسر آنم که کرزدست برآید *

دست بکاری زنم که غصه سرآید) بو سرآنم سر بونده آرزو وهوس معناسنه در آن لفظنه اضافتی لامیه درکه حرف بیان کرز دست برآید تقدیر کلام کرز دستم برآید در اکر الدن کاورسه دیمکدر یعنی قادر اولورسم دست زنمك مقدم مفعولیدر بکاری باحرف صله یاحرف وحدت زنم فعل مضارع نفس متکلم وحده اورورم واورم دیمکدر بونده اورم معناسنه در که حرف رابط صفت غصه لغتده یمك برکن بو غزه طوران لقمه دیرلر اما عجم غم معناسنده استعمال ایدر سرآید در اصلنده بسرآید پایانه وذهاب بتدکه یعنی دوکنه بوتقریر تسهیل فهم مبتدی ایچوندر اما منتهی بو معنایی بسز ده اکر زیرا روزمره لرده بوادا چوق دوشر * محصول بیت * اول آرزواوزره یم اکر الدن کاورسه الی برایشه اورام که غصه وغم غایته و پایانه کله یعنی دوکنه حاصلی نیتم بودر که باده نوش اولم که کوکلده هیچ غمدن وهمدن اثر قالمیه مصراع اولك معناسنی انك باشی اوزره یمکه اکر الدن کاورسه دیین عزیز باشی اباغی فرق ایدر دکل ایمش (منظر دل نیست جای صحبت اضداد * دیو چو بیرون رود فرشته در آید) منظر دل کوکل نظر کاهی یعنی سیرانکاهی اضافتی بیانیه درجای صحبت اضداد اضافتلری لامیه لردر مصراع ثانی اولکی به تنویر واقع اولمش یعنی اولکینك معناسنی ایضاح ایدر * محصول بیت * کوکل نظر کاهی وسیرانکاهی اضداد محبت ایدهجك یر دکل یعنی مجمع اضداد دکل زیرا معلومدر چونکه شیطان طشره چیقر فرشته ایچرو کیرر دیمکدر حاصلی الضدان لایجتمعان پس مقتضای نفسانیلر که طبع انساندن خارج اوله مقتضای روحانیلر داخل اولورایعدی دل عاشقده خیال جانان قرار ایلمز بلکه فرار ایلر (صحبت حکام ظلمت شب یلداشت * نورز خورشید خواه بوکه برآید) بو ایکی بیتك مصراع اوللری مبتدا وخبر معنیلرینی متضمندر ومصراع ثانیلری اولکینی تنویر وتوضیح ایدر صحبت حکام اضافتی مصدرك مفعولنه ویا فاعلنه اضافتیدر ظلمت شب اضافتی لامیه وشبك یلدایه بیانیه ظلمتك اضافتی یای بطنیله در یعنی تانك کسری تمام اشباعله اوقنور که وزنه خلل کلمیه یلدانك فتحی ولامك سکونیله اول کیجه یه درلر که کونش اول کیجه ویا ایرته سی دونسه کرك حاصلی قیشك اندن اوزون کیجه سی اولمز نور خواهك مقدم مفعولیدر بو بونده بوددن مخففدر اوله که دیمکدر عربیده لعل معناسنه برآید بونده حاصل اوله دیمکدر اکرچه که خورشیده نسبت خوب واقع اولمشدر زیرا طلوع افتابده برآمد و برآید استعمال ایدرلر * محصول بیت * حاکملرك مصاحبتی شب یلدا قرا کلغیدر یعنی بونلرله صحبت ایتمك قلبی قرار در زیرا ظلمدن وستمدن خالی دکللردر پس نوری خورشیددن دله اومالورکه حاصل اوله یعنی نور سرور وصفایی کونش کبی اولان جاناندن ایسته مرجودرکه طلوع ایلیه حاصلی عوان صفت رقبا ایله صحبت ایله زیرا قسوت قلب حاصل اولور بلکه کونش کبی نورانی جانانله صحبت ایله که قلبك پرنور اولور (بردر ارباب بی مروت دنیی * چند نشینی که

مجمع اولوب ظاهری قیودات ماسوادن تجرید ایله مشوش و پریشان وحظوظات نفسانیه لری جمله زیر وزبر اولسون

دلی کو عاشق رویت نباشد * همیشه غرقه در خون جگر باد

برکوکل که اوسنك یوزیکه عاشق اولمیه دائم جکر قاننه غرق اولسون (مفردات) (دل) کوکل (یا) وحدتیه (او) ضمیر (عاشق) م (روی) یوز (تا) خطابیه (نباشد) اولمیه (همیشه) دائم (غرقه) م (در) فی (خون) قان (جکر) م (باد) اولسون (معنای اشارتی) برقلبکه یارب سنك جمال شریفکه عاشق اولمیه اولی کسبی وآخری وهبی اولان سنك عشق ومحبتك تحصیلنه دخی طریق بودر که نیجه مدت ریاضات ومجاهدات ونیجه درد وغم ایله طاعات ومناجات ایله سعی وغیرت ایدوب جکر قاننه غرق اولسون

بتا چون غمزه ات ناوك فشاند * دل مجروح من پیشش سپر باد

ای محبوب چونکه سنك غمزه ك اوق صاچه بنم مجروح قلبم انك اوکنه سپر اولسون (مفردات) (بتا) ای محبوب (غمزه) کبرك (تا) خطابیه (ناوك) اوق (فشاند) صاچه (دل) قلب (مجروح) یاره لی (من) بن (پیش) اوك (ش) ضمیر (سپر) م (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کرم وعنایتکه بزعاشق غمناککه محبت ونظر عنایت بیور دیغك ایچون آیین عشق ومحبتك مقتضاسنجه اوزریمزه اشد بلادن انواع بلا یاغی منصب وانزال ایتدکده بنم درد عشقکله مجروح قلبم اول بلالرك اوکنده ثابت اولوب صبر جمیل ایله اکا سپر اولسون

چو لعل شکرینت بوسه بخشد * مذاق جان من زو پرشکر باد

چونکه سنك شکر کبی لذیذ لبك بوسه احسان ایده بنم جانمك مذاقی اندن پرشکر اولسون (مفردات) (چو) چونکه (لعل) لب (شکر) م (یا) نسبیه (نون) تأکید (تا) خطابیه (بوسه) م (بخشد) احسان ایده (مذاق) ذوق (جان) م (من) بن (زو) اندن (پر) طولو (شکر) م (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان الله چونکه سنك شکردن لذیذ اولان فیض رحمتك وخطابات عزتك درد عشقکله خسته سی عاشق مجروحك قلبنه محض لطف وکرمك فائض واحسان ایده ای بنم لطیف بعباده اولان ربم سنك رحمت بی نهایتکدن اومرم وسنك بلا لیاقت مجانا ضعیف وناتوان قوللریکه محضا عنایتکله بی حساب اولان عطا واحسانکدن دیلرمکه بن عبد عاجزك دخی جانم اول لذت روحانیه دن وفیض سلطانیه دن پرشکر اولسون

مرا از تست هردم تازه عشقی * ترا هرساعتی حسن دکر باد

بکا هردم سندن برتازه عشق واردر سکا هرساعت غیری حسن اولسون (مفردات) (مرا) بکا (از) من (تو) سن (است) در (هردم) هرنفس (تازه) م (عشق) م

خواجه کی بدر اید * مصراع اولده تتابع اضافات لامیه لردر و بورادم مخل فصاحت دکل ارباب ریك جمیدر صحابه دیمکدر مروت لغتده ارلکه دیرلر بی مروت ارلکسز اما استعمالده خسیس ودون معناسنه درمصراع ثانی یه مرهوندر چند ادات استفهامدر عربیده کم استفهامیه معناسنه نشینی فعل مضارع مفرد مخاطب نیجه براوتورورسن دیمکدرکه حرف تعلیل خواجه بونده افندی معناسنه در یعنی اوتوردیغك قپونك صاحبی کی ادات استفهامدر زماندن عربیده متی کبی چن دیمکدر بدر باحرف صله درقپو بدرآید قپو یه کله یعنی طشره چقه قپو یه کلك خروجدن کنایه درتکیم بوبیتده بویله دربیت (از دست وزبان که برآید کز عهده شکرش بدرآید)

م (یا) وحدتیه (ترا) سکا (هرساعت) م (یا) وحدتیه (حسن) م (دکر) غیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای بنم کریم ربم بحمد الله بکا هرنفس سندن برتازه فیض و برتازه عشق واردر (المعصوم من عصمه الله) سرنجه ای بنم حافظ وناصر اولان ربم ظاهرا وباطنا کرمکله بزی عصمتده قلدیغکله طریق فیض وعشقکده بزم قلبمزه هرحالمزده اخلاص کرم ایدوب سکا هر ساعتمزده اخلاص سیله قلبمزده برغیری حسن ظاهر اولسون

بجان مشتاق روی تست حافظ * ترا برحال مشتاقان نظر باد

حافظ جانله سنك یوزك مشتاقیدر مشتاقلرك حالنه سنك نظرك اولسون (مفردات) (بجان) جانله (مشتاق) م (روی) یوز (تست) سنکدر (حافظ) م (ترا) سنك (بر) علی (حال) م (مشتاقان) م (نظر) م (باد) اولسون (معنای اشارتی) یارب حافظ سنك کرمکله جمال شریفك نورینك مشتاقیدر ینه سنك کرمکله مشتاقلرك حالنه سنك نظر عنایتك دائم وابدی اولسون

وله ایضا

حسن تو همیشه درفزون باد * رویت همه ساله لاله کون باد

سنك حسنك دائم ارتمقده اولسون سنك یوزك دوکلی ییل لاله رنکا اولسون (مفردات) (حسن) م (تو) سن (همیشه) دائم (در) فی (فزون) ارتق (باد) اولسون (روی) یوز (تا) خطابیه (همه) دوکلی (ساله) ییل (لاله) م (کون) رنك (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای بزبنده کینه متدنسی ذات مقدس الهیه یه واصل قلبمی پرروش ضمیرم مانند والضحی تجلیات انوارلاهوتیه ایله سنك قلبده اولان حسن معنویه ك دائم ارتمقده اولسون وسنك عالمه رحمت اولان وجود مسعودك وذات محمودك تاروز قیامت نیجه سنه لرصحت وعافیتده خلق عالمه فیض وارشادده ثابت اولسون

اندر سر من خیال عشقت * هرروز که هست درفزون باد

بنم باشمده سنك عشقك خیالی هرکونکه واردر زیاده اولسون (مفردات) (اندر) فی (سر) باش (من) بن (خیال) م (عشق) م (تا) خطابیه (هرروز) هرکون (که) م (هست) واردر (درفزون) زیاده لکده (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای پیردل منیرم اولیاء اللهه محبت حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلامه محبتدر رسول اللهه محبت حضرت اللهه محبت اولمسی سرنجه بحمد الله سن عالی قدرك محبتی وعشقی که بنم سعادتلو باشمده هرکونکه وارد رحق تعالیدن دیلرمکه دخی زیاده اولسون

قد همه دلبران عالم * درخدمت قامتت نکون باد

جمیع عالم دلبرلرینك قدی سنك قامتك خدمتنده خمیده و بوکلمش اولسون (مفردات) (قد) بوی (همه) جمله (دلبران) م (عالم) م (در) فی (خدمت) م (قامت)

* محصول بیت * دنیانك مروتسز ارباب دولتنك قپوسنده نیجه بر اوتورورسین که خواجه یعنی اول اوك صاحبی چقه طشره چیقار دیو بو بیت تعریضدر شول علما ومشایخه که علمله عملی ترك ایدوب اکا بر واهل دنیا قپولرینه ملازمت ایلرلر (ترك کدایی مکن که کنج بیابی * از نظر رهروی که در نظر آید) ترك کدایی اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر کدالقدن بونده مراد هرکسدن طلب فضل وفیضدر دیلنجیلك دکل بعضیلرك ظن ایلدیکی کبی مکن فعل نهی مفرد مخاطب ایله دیمکدر یعنی کدالکی ذکر اولان معنایه ترك ایله بکن باالله فعل امر مخاطب یازان معنای بیته واصل اولمامش بعض نسخه ده مکن یرینه بکن واقع اولمشدر که سروری افندی بونی اختیار ایلمشدر کدایی دیلنجیلك معناسنه اولور ومعناده راست کلور دیین کدا طبع بو بابدن متفیض اولمامشدر کنج بونده خزینه فضل وفیضدر یابی یاحرف تأکید یابی فعل مضارع مخاطبدر بوله سین دیمکدر نظر رهروی اضافتی لامیه در رهرو وصف ترکیبیدر یولجی دیمکدر رویدندن یوله کیدیجی معناسنه یاحرف وحدت که حرف رابط صفتدر درنظردر حرف صله تقدیر کلام در نظر آید در ضرورت قافیه ایچون تای خطاب حذف اولنمشدر * محصول بیت * طالبلغی ترك ایله که فضل وفیض خزینه سنی بوله سین برسالکك نظرندن که نظرکه کلور یعنی برمرشدك التفاتندن که طلبك زماننده نظرکه کذرکه کلور حاصلی طلبی ترك ایله وهرکوردیککی مرشدیلوب استفاضه واسترشاد ایله که فیض حقدن محروم قالمیه سین بعض نسخه ده در نظر آید یرینه در کذر واقعدر پس مصراع ثانینك معناسی برسالکك نظرندن کهاوغرینده کلهدیین مقصودك بوره سنه اوغرهمش ومصراع ثانینك معناسی شول مرشدك نظرندن که مرورده کاور ویعنی بوادده راست کلور سین دینده اثرنجه کیتمشدر (صالح وطالح متاع خویش نمود ند * تاکه قبول افتد وکه در نظر آید) طالح ضد صالحدر یعنی فاسق متاع خویش اضافتی لامیه در متاع قماش واسباب خویش واورسمیله بونده کندی دیمکدر تابونده تجبا معناسنه درکه بونده اسمدر ایکی یرده یله کیم معناسنه در وایکی کافك کسره سنی تمام اشباع ایلمك کرك که موزون اوله درنظردر بای صله معناسنه در درنظرآید نظره کله یعنی مقبول کله

معناسنه بونده مراد صالحدن عاشق وصادق وطالحدن مدعی کاذبدر * محصول بیت * عاشق صادق ومدعی کاذب جانانه متاعنی کوستردیلر یعنی هر بریسی عرض محبت ایدوب اظهار مودت ایلدیلر عجبا کیم قبول واقع اولور یعنی قبول دوشر وکیم نظره کلور یعنی جانانك حیز قبولنده کیم واقع اولور ومنظور نظری کیم دوشر بوخصوصده همان طالع کرك (بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر * باغ شود سبز وشاخ کل ببرآید) بلبل منادی عاشقه اضافتی موصوفك صفتنه اضافتدر یعنی یا تیه عمر خواهك مقدم مفعولیدر خواه فعل امر مفرد مخاطب که حرف تعلیل آخر بونده جائزدر که عاقبت معناسنه اوله وجائزدر که تأکید ایچون کله تکیم بو دیوانك اولکی غزلك ایکنجی بیتنك شرحنده مرور ایلمشدر شاخ کل اضافتی لامیه در ببر باحرف صله بر بونده حاصل معناسنه در که اندن مراد کلدر اکرچه اغنده حاصله باردیرلر تکیم تحفهٔ حسامیده بار اغاج حاصلیدر بریمش دیمکدر * محصول بیت * ای بلبل عاشق سن عمر ایسته که البته عاقبت باغ سبز اولور یعنی یاشرر وشاخ کل حاصله کلور همان صاغلق اولسون البتده بهار فصلی کلوب تازه کللر آچلور مصراع ثانی بی باغ شود سبز وسرخ کل ببرآید یازوب معناسنی باغ یشل وقزل اولور کل چیقاردیبن اسلوب مطالعه دن کلیا خالی ایمش پس بونده اسلوب مطالعه باغ مبتدا اولوب شود سبز خبر اوله وسرخ کل یعنی کل سرخ تقدیرنده مبتدا اوله ببرآید خبر اوله وانك ایلدیکی مطالعه سرخله کلك بیننده بر واو عاطفه اقتضا ایلر اول ایسه هیچ بر نسخه ده موجود دکل (غفلت حافظ درین سراچه عجب نیست * هرکه بمیخانه رفت بی خبرآید) غفلت حافظ اضافتی لامیه در سراچه تصغیر سرادر وسرا مخفف سرآیدر یا ایله پس سرانك تصغیری سراچه در وسرایك سرایچه در هرکه اصلنده هرکس که در پس کس حذف اولنوب که برینه کلدی وحرف ایکن اسم قیلندی بمیخانه باحرف صله رفته متعلقدر * محصول بیت * بوسراچه ده حافظك غفلتی عجب دکلدر یعنی دنیا اونده حافظ غافل اولدیغی کبی عجب دکلدر مصراع ثانی حکم تعلیلده در زیرا هرکیمسه که میخانه یه واردی البته بی خبر کلور یعنی دنیا دار الغرور وغفلتدر دنیایه کلن غرور وغفلتدن خالی اولماز دیمکدر (وله ایضا) (جمالت آفتاب هر نظر باد * زخوبی روی خوبت خوبتر باد) جمالت لفظنده کوزللکه دیرلر هر کوزللك بوزده ظاهر اولدیغیچون یوزه جمال دیدیلر ذکر حال وارادهٔ محل قبیلندندر آفتاب هر نظر اضافتی لامیه درباد ادات دعادر خوبی یاحرف مصدر رویك خوبه اضافتی بیانیه خوبك تابه لامیه در خوبتر خوب کوزله دیرلر وترادات تفضیلدر * محصول بیت * سنك جمالك هر نظرك کنشی اولسون یعنی هر ناظرك نظرینه کنش کورنسون پس نیجه که قرشمدن نور آلور هر نظر سنك کنش یوزکدن نور آلسون وسنك روی خوبك کوزللکدن کوزلرك اولسون یعنی کوزللك رویك وصفیدر اعدی سنك روی خوبك کوندن کونه زیاده

بوی (تا) خطابیه (نکون) اکلش وبوکلش (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای سلطان العارفین اولان پیرفیض بخشم بوعالم ماسواده مالا وجمالا محبوب القلوب اولان محبوب صوریلرك جمله سنك قدی بلکه شیوهٔ عبدالقادر جیلانی که (رقبة جمیع الاولیاء تحت قدمی) سرنجه محبوبان معنویلرك رقبه سی سنك مرتبهٔ عالی قدرك خدمتنده منحنی وخمیده قامت اولمغله فیضیاب اولسون

﴾ هرکس که زخدمتت کشد سر ❊ درچاه غم توسرنکون باد ﴿

هرکیمسه که سنك خدمتکدن باش چکه سنك غمك چاهنده باش اشاغه اولسون (مفردات) (هرکس که) هرکیمسه که (ز) من (خدمت) م (تا) خطابیه (کشد) چکه (سر) باش (در) فی (چاه) قیو (غم) م (تو) سن (سرنکون) باش اشاغه (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای وارث صدر رسالت اولان مرشدم هرکیمکه شهوات نفسانیه سنه تابع اولوب سنك خدمتکه اطاعتدن اعراض وابا ایله حضرت اللهك عذابی وسنك افتراقك غمنك چاهنده هاروت وماروت کبی باش اشاغه اولسون

﴾ هرسرو که درچمن برآید ❊ پیش الف قدت چونون باد ﴿

هرسرو که باغده بتر سنك الف قدك اوکنده نون کبی اولسون (مفردات) (هرسروکه) م (در) فی (چمن) باغ (بر) یوقاری (آید) کلور (پیش) اوك (الف) طوغرولقدن کنایه در (قد) بوی (تا) خطابیه (چو) مثل (نون) بیلی بوکلمدن کنایه در (باد) اولسون (معنای اشارتی) هرکیمسه که راه ریاضات وعباداتده وروضهٔ وحدتده اثر فیض ریح رحمان بولمغله دولت استقامتده ثابت اوله بودولتی نعمت بیلوب شکر ایتسون وغرور ایتمسون همان نقایصدن منزه اولان ذات شریفك حضورنده شکر صدهزار رکوع وسجود ایله منحنی اولسون ودرد عشق ایله نون کبی بیلی بوکلسون

﴾ چشمی که نه فتنهٔ تو باشد ❊ ازکوهر اشك بحرخون باد ﴿

برچشم که سنك مفتونك اولمیه اشك کوهرندن قان دریاسی اولسون (مفردات) (چشم) کوز (نه) نفی (فتنه) مفتون (تو) سن (باشد) اوله (از) من (کوهر) م (اشك) کوزیاشی (بحر) دریا (خون) قان (باد) اولسون (معنای اشارتی) برچشم که نظر ماسوای اللهدن منقطع اولوب سنك جمال شریفك مشاهده سنه مفتون اولمیه کوزیاشی جواهرندن قان دریاسی اولسون وتا جمال شریفك مشاهده سنه ایرنجه قانلی یاشلر دوکسون

﴾ چشم تو زبهر دلربایی ❊ درکردن سحر ذوفنون باد ﴿

سنك چشمك دلربالقدن اوتوری سحر ایتمکده ذوفنون اولسون (مفردات) (چشم) کوز (تو) سن (ز) من (بهر) لام علت معناسنه (دلربا) کوکل قبوجی (یا) مصدریه (در) فی (کردن) ایلمك (سحر) م (ذوفنون) فنلر صاحبی (باد) اولسون (معنای اشارتی) یارب سنك نظر عنایتك عاشق مفتونك قلب پریشانی جانب عزتکه جذب ایتمسی ایچون محضا کرم واعطفکدن عقللری عاجز قلیجی سحر

﴾ کبی ﴿

اولسون حاصلی خوبلغه رویکی وصف ایلمك تنزل اولسون (همای زلف شاهین شهپرت را * دل شاهان عالم زیر پرباد) همای بر مشهور طیردر هرکیمسه نك که اوستنه کولکه سی دوشه یاپادشاه ویااولو دولتلو اولور بوبر خاصه در بوطیره مخصوص دخی نیجه خاصه لری وار درکه بومحل استیفاسی دکل همانك زلفه وزلفك شاهین شهپره اضافتی بیانیه در وشهپرك تابه لامیه شاهین عربده زججمه ور ومده مشترك اسمدر طوغان جنسندن برنوعدر غایتله قوتلی وبوکرك قوشدر طورنانی بی پروا آلوردیار عربده جمابکارندن بریسیله اولوردم اول حکایت ایدر دی که حلبدن معره یه کلوردم بر یاورشاهینم وار ایدی وبرقره قوش برطاشك اوزرنده اوتورر وبرپاره مستانه ایدم طوغانجمه بیوردمکه شاهینك اسکفن آل وشو قوشه صال دیدم اسکفن آلوب صالدیغی کبی شویله یاپشدی قره قوشه کویا که قاز ویا اوردکدر دعاکوی ایتدم که وارایسه اجلی کلش ایمش بکده ایتدی جمیع آولدیغمز طیورك اجلی کلشدر شاهین شهپر وصف ترکیبیدر شاهین چنکلی دیمکدر شهپرش هپرد ن مخففدر قوشك قنادند باش چلکدرنای ضمیر اضافتی لامیه درزیرپر اضافتیده بوله در پرقناده وبلکه دیرلر * محصول بیت * سنك شاهین شهپرلی زلفك همای سنك عالم پادشاهلرینك کوکلی قنادی آلتنده اولسون یعنی عالم پادشاهلری سایهٔ حمایه کده اولوب مطیع فرمانك اولسون (کسی کوبستهٔ زلفت نباشد * چوزلفت درهم وزیروزبر باد) کوا صلنده که اولیدی ترکیب سبیله هسای رسمی وهمزه حذف اولشدرکه حرف رابط صفت اوضمیری کسه راجعدر بستهٔ زلفت اضافتلری لامیه جوادات تشبیه درهم قارشمور ش دیمکدر زیروزبر برده بومعنایی افاده ایدر التزاما * محصول بیت * هراول کیمسه که سنك زلفك بسته سی اولمیه سنك زلفك کبی درهم وزیروزبر اولسون یعنی هر اول کیمسه که محبت ایدوب کوکلنی سکا عقد ایلامشدر پریشان حال ومشوش بال اولسون دیمکدر (دلی کوعاشق رویت نباشد * همیشه غرقه درخون جکرباد) دلیده یاحرف وحدت کواصلنده که اولیدی بیت سابقده کی کبی عاشقك رویه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر وروبك تابه لامیه همیشه دائم دیمکدر غرقه ده ها علامت نقلدر یعنی عربدن عجمه نقلك علامتیدر درخون جکردر حرف صله اضافت لامیه در * محصول بیت * شول برکوکل که عاشق رویك اولمیه یعنی سکا تعلق وتعشق اولمیه دائما خون جکره غرق اولسون (بتاچون غمزات ناوك فشاند * دل مجروح من پیشش سپرباد) بتا منادی چون ادات تعلیل ناوك زنبورك اوقنه دیرلر اما اصلنده زنبورك اوقیدر اوقنه ناوك اطلاقی مجاز یدر ذکر محل وارادهٔ حال قبیلندندر وانك یاینه چرخ دیرلر نتکیم بو بیتدن مفهومدر * بیت * دیدهٔ دوست بتوروشن باد * سینهٔ خصم پرازناوك چرخ * دل مجروح اضافتی بیانیه ومنه اضافتی لامیه

کبی انواع فیوضاتکله متحیر وسرکردان ایدوب قلبی برلحظه سنك جمالك مشاهده سندن جدا اولمسون

﴾ هرجاکه دلیست درغم تو ❊ بی صبروقرار وبی سکون باد ﴿

هربرده که برکوکل واردر سنك غمکده صبروقرارسز وسکونسز اولسون (مفردات) (هرجاکه) هربرده که (دل) قلب (یا) وحدتیه (ست) در (در) فی (غم) م (تو) سن (بی) نفی (صبروقرار) م (بی سکون) سکونسز (باد) اولسون (معنای اشارتی) هربرده که سنك درد عشقکه کرفتاری برکوکل واردر اول دردی غنیمت بیلوب زیاده اولمسی ایچون انك غمنده صبرسز وقرارسز وسکونسز اولسون زیرا درد عین درماندر

﴾ هرکس که بدل نباشدش درد ❊ از حلقهٔ وصل تو برون باد ﴿

هرکیمسه که انك قلبنده درد اولمیه سنك وصلك حلقه سندن طشره اولسون (مفردات) (هرکس که) هرکیمسه که (با) ظرفیه (دل) کوکل (نباشد) اولمیه (ش) ضمیر (درد) م (از) من (حلقه) م (وصل) م (تو) سن (برون) طشره (باد) اولسون (معنای اشارتی) هرکیمسه که انك قلبنده سنك درد عشقك اولمیه سنك وصالك حلقه سندن طشره اولسون ووصلت دعواسن ایتمسون

﴾ لعل توکه هست جان حافظ ❊ دورازلب هرخسیس ودون باد ﴿

سنك لبك که حافظك جانیدر هردون وخسیسك لبندن دور اولسون (مفردات) (لعل) م (تو) سن (هست) در (جان) م (حافظ) م (دور) بعید (از) من (لب) دوداق (هرخسیس) م (دون) الچق (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك ذات شریفکه خاص اولان کلمات قدسیه ك وفیوضات انسیه ك حافظك جانیدر سنك اول اسرار لدنیه لرکی عوام ناسه اظهار ایلمك ممکن دکلدر لایق اولان بودر که هر اهل نفس اولان دون وخسیسك لبندن ولساندن سنك اسرارك دور اولسون

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ تنت بنازطبیبان نیازمند مباد ❊ وجود نازکت آزردهٔ کزند مباد ﴿

سنك تنك طبیبلرك نازنه محتاج اولمسون سنك نازك وجودك ضررك انجنمش اولمسون (مفردات) (تن) م (تا) خطابیه (با) للملابسة (ناز) م (طبیبان) م (نیازمند) محتاج (مباد) اولمسون (وجود) م (نازك) لطیف (ت) م (آزرده) انجنمش (کزند) ضرر (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) ای وجودی عالم رحمت اولان پیرومرشد کامل المعرفه حق تعالیدن دیلرم سنك جسم لطیفکه برمرض وبرعلت عارض اولمغله طبیب صوریلرك نازنه محتاج اولمسون ونازك وجودك آفات سماویه وآفات ارضیه دن برضرر اصابت ایتمکله انجنمش اولمسون

﴾ سلامت همه آفاق درسلامت تست ❊ بهیج عارضه شخص تودردمند مباد ﴿

پیشش شین ضمیر ناوك غمزه یه را جعدر * محصول بیت * ای بت چون كه سنك غمزه‌ك ناوك صاحبی یعنی اوقلرینی دوكه بنم مجروح كوكلم اوكنده قالقان اولسون یعنی سنك غمزه‌ك اوقلری بنم دل مجروحمه مخصوص اولسون اغیاره نصیب اولمسون (چو لعل شكرینت بوسه بخشد * مذاق جان من ز او پر شكر باد) چو ادات تعلیل لعل شكرین اضافتی بیانیه وتایه اضافتی لامیه بخشد فعل مضارع مفرد غائب بخشش ایلیه یعنی باغشلیه مذاق جان من اضافتلری لامیه لردر ذو اصانده اذو ایدی اوضمیری لعله راجعدر كه لبدن كنایه‌در * محصول بیت * چونكه سنك شكر كبی لعل لبك بوسه باغشلیه بنم جانم مذاقی سنك شكره منسوب لعلكدن پرشكر اولسون یعنی شكرلی لبك بوسه باغشلدقده بكاچوق بوسه‌لرك میسر اولسون جانه مذاق اضافتی مجازیدر (مرا از تست هردم تازه عشقی * ترا هر ساعتی حسنی دگر باد) مرا بنم دیمكدر از تست سین وتا ادات خبر در ر می جهتندن لفظنه مقیددر تقدیر كلام تازه عشقیست در ترا سنك دیمكدر را بونك كبی برده اضافت معناسنی افاده ایدر عشقی وساعتی وحسنی یالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * بنم سندن هردم وهر نفس برتازه عشقم واریعنی هردم سكا عشقم ومحبتم تازه لنور سنك هر ساعتده براوزگه وغیری حسنك وكوزللكك اولسون یعنی نیجه كه بنم عشق ومحبتم آرتار سنكده حسن وجمالك آرتسون مشهور قضیه‌در كه عاشقك عشقی كمال بولاد قجه معشوقك جمالی كمال بولور (بجان مشتاق روی تست حافظ * ترا بر حال مشتاقان نظر باد) مشتاقك رویه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر رویك تست لفظنه لامیه حافظ مؤخر مبتدا وماقبلی مقدم خبری ترا سنك حال مشتاقان اضافتی لامیه‌در * محصول بیت * حافظ جانله سنك رویكه مشتاقدر مشتاقلر حالنه سنك نظرك اولسون یعنی حافظك حالنه نظرك اولسون خواجه حضرتلری كندی ایچون دعا ایلمش (وله ایضا) (حسن تو همیشه در فزون باد * رویت همه ساله لاله‌گون باد) حسن تو اضافتی لامیه‌در حرف تأكید فزون اسمدر زیاد معناسنه افزوندن مخففدر رویت اضافتی لامیه همه ادات تأكید گون كاه ادات تشبیه وكاه اون معناسنه كلور بونده ایكیسنده‌ده تحملی وار * محصول بیت * سنك حسنك دائما زیاده اولسون یعنی كوندن كونه آرتسون رویك تمام ییل لاله گون یعنی لاله كبی وبالاله اونلی اولسون (اندر سر من خیال عشقت * هر روز كه هست در فزون باد) سر من اضافتی لامیه‌در خیال عشقت اضافتیده بویله‌در مصراع اول ثانی‌یه مرهوندر * محصول بیت * بنم باشمده سنك عشقك خیالی هر كون كه واردر آرتمه‌ده اولسون ویا آرتسون حاصلی كوندن كونه سكا عشق ومحبتم زیاده اولسون (قد همه دلبران عالم * در خدمت قامت چو نون باد) بعض نسخه‌ده پیش الف قدت چو نون باد دوشمش وبعض نسخه‌ده چو نون یرینه نكون واقعدر شارحلرده آنی اختیار ایلشلر اما بیتمشلر بونده‌ده مصراع اول ثانی‌یه مرهوندر قدك همه یه ودلبرانك عالمه اضافتی لامیه وخدمتك قامته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وقامتك تایه لامیه * محصول بیت *

جمیع اطراف عالمك سلامتی سنك سلامتكده درهیچ بر درد ایله سنك جسمك دردلی اولمسون (مفردات) (سلامت) م (همه) جمله (آفاق) اطراف عالم (در) فی (سلامت) م (تو) سن (است) در (هیچ) قطعا (عارضه) درد (همزه) وحدتیه (شخص) ذات ووجود (تو) سن (دردمند) دردلی (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) ای وارث رحمة للعالمین اولان پیرم جمیع اطراف عالم خلقك دینا ودنیویا سلامتی سنك سلامتكده درهمان سنك حضور قلبكه مانع اولان هیچ بر درد ایله سنك جسم مباركك دردلی اولسون

﴿ جمال صورت ومعنی ز یمن صحبت تست * كه ظاهرت دژم و باطنت نژند مباد ﴾

اهل صورتك واهل معنانك جمالی سنك صحبتك بركاتنده‌در كه ظاهرك بوزرمش وباطنك غصه‌لو اولمسون (مفردات) (جمال) م (صورت) م (معنی) م (ز) من (یمن) بركت (صحبت تست) م (ظاهر) م (تا) خطابیه (دژم) بوزرمش (باطن) م (ت) م (نژند) غصه‌لو (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) اهل صورتك واهل معنانك جمالی سنك صحبتكاه وفراغت قلبكك بركاتنده‌در سنك بسام وبشاش اولان وجه شریفك عبوسته اولمسون وانوار تجلیات الهیه ایله منجلا وروشن اولان قلب لطیفك غصه‌لو واتناك اولسون

﴿ درین چمن چو درآید خزان یغمایی * رهش بسرو سهی قامت بلند مباد ﴾

یغماجی خزان چونكه بو چمنه كلسه بلند قامت سرو سهی‌یه انك یولی اولمسون (مفردات) (در) فی (این) بو (چمن) باغ (چو) چونكه (درآید) كله (خزان) م (یغمایی) یغماجی (ره) یول (ش) ضمیر (با) للملابسة (سرو سهی) سرو بوبلی (قامت) م (بلند) یوكسك (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) ای پیر دستگیر روشن ضمیرم انبیا علیهم السلامدن ماعدالرك مأمونیتی مقطوع اولمدیغی حكمتندن ایچون حضرت كریم ورحیم لایزالدن دیلرمكه سز كریم الشیم افندیمزی روضهٔ توحیدده و باغ معارف وكرامات لدنیه تمجیدده اقساء اللهه واصل اولنجیه قدر ثابت قدم ایلیوب یغماجی اولان خزان احتجابدن وخذلان وافتراقدن مصون ومحفوظ ایلیوب راه استقامتده صد هزار جان بخش اتمكه حاصل ایلدیكك عالی قدریكه نفس وشیطانك یولی اولمسون والی ایرمسون

﴿ دران بساط كه حسن تو جلوه آغازد * مجال طعنهٔ بدبین و بد پسند مباد ﴾

اول بساطده كه سنك حسنك جلوه‌یه شروع ایده یرامز كور بجیلك و یرامز بكنیجیلك طعنه‌یه مجالی اولمسون (مفردات) (در) فی (آن) اول (بساط) دوشك (حسن) م (تو) سن (جلوه) م (آغازد) شروع ایلید (مجال) قوت (طعنه) سرزنش (بدبین) كوتو كوریجی (بد پسند) كوتو بكنیجی (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) اول بساط قربیت الهیه‌ده محضا عنایت حق اولان علوم لدنیه وكرامات علیه جلوه ایدوب وظهورایتدكده سطوت جلال انوار لاهوتیه‌ك استیلاسندن

﴿ حسود ﴾

عالمك جمیع دلبرلرینك قدی سنك قامتك اوكنده نون كبی اولسون یعنی سنك خدمتكده دوتا اولسون حاصلی سكا تعظیم ایچون ایكی قات اولسون (هر سرو كه در چمن برآید * پیش الف قدت نكون باد) كه حرف رابط صفت برآید پیدا اوله یعنی بیته نكون باشی اشاغی دیمكدر * محصول بیت * هر سرو كه چمنده پیدا اوله سنك الف كبی قدك قتنده واوكنده نكون اولسون یعنی تعظیمله بوكلسون تكیم زمانمزده سلام ویرمك مقامنده ایدرلر یعنی هر عالیشان سنك قامت بلندك قتنده راكع وساجد اولسون (چشمی كه نه فتنهٔ تو باشد * از گوهر اشك بحر خون باد) فتنه بونده مفتون معناسنه‌در گوهر اشك اضافتی بیانیه‌در * محصول بیت * بر كوز كه سنك مفتونك اولمیه اشك كوهرندن غرق خون و بحر خون اولسون یعنی سنی سومینك كوزی نمناك ودلی غمناك اولسون (چشم تو ز بهر دلربایی * در كردن سحر ذو فنون باد) دلربایی یای ثانیه حرف مصدر دلربای وصف تركیبیدر كوكل قاپیجی دیمكدر ربایدندن مشتق كردن سحر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ذو صاحب معناسنه‌در فنون فنك جمعیدر صنعت دیمكدر * محصول بیت * چشمك كوكل قاپمغیچون سحر ایلمده ذو فنون اولسون یعنی عشاق دللرینی تسخیر ایلمك ایچون انواع سحره مالك وقادر اولسون (هرجا كه دلیست در غم تو * بی صبر وقرار و بی سكون باد) دلیست یا حرف وحدت غم تو اضافتی لامیه دریای بطنیله * محصول بیت * هر برده كه عشقه ومحبته قابل بر دل وار در سنك غمكده یعنی عشقك غمنده بی صبر و بی قرار و بی سكون اولسون یعنی سنك وصالك اكا میسر اولمسون (لعل تو كه هست جان حافظ * دور از لب هر خسیس ودون باد) * محصول بیت * سنك لعل كبی قرمزی دوداغك كه حافظك جانیدر هر خسیس ودونك لبندن ایراغ اولسون یعنی همان حافظه نصیب اولسون غیری كمسنه‌یه اولمسون (وله ایضا) (تنت بناز طبیبان نیازمند مباد * وجود نازكت آزردهٔ گزند مباد) خواجه‌نك بو غزلی عیاده طریقیله واقع درگه جانانه ویا ارباب دولتندن برینه ارسال بیورر تنت اضافتی لامیه‌در سنك تنك دیمكدر بناز با حرف صله ناز استغنا طبیبانه اضافتی لامیه در نیاز عرض حاجته دیرلر مند فارسیده ادات نسبتدر تركیبده لی معناسنه نیازلی دیمكدر وجود نازك اضافتی بیانیه در وتایه اضافتی لامیه آزردهٔ گزند اضافتی اسم مفعولك فاعلنه اضافتیدر آزرده انجنمش وگزند ضرره دیرلر كاف عجمیلك ضمیله * محصول بیت * سنك تنك اطبا نازینه محتاج اولمسون نازك وجودكده ضررك آزرده‌سی اولمسون یعنی وجودك مرضدن ضرر كورمسون (سلامت همه آفاق در سلامت تست * هیچ عارضهٔ شخص تو دردمند مباد) همه آفاقدن مراد بونده تمام عالمدر عارضه‌دن مراد مرضدر شخصدن مراد وجوددر دردمند دردلی دیمكدر * محصول بیت *

حسود بدبینك وكرامات اولیانی حق بیلیوب تحسین ایتیان عدو بی دینك بردراو طعنه مجالی اولمسون

﴿ هر آنكه روی چو ماهت بچشم بد بیند * در آتش تو بجز جان او سپند مباد ﴾

هر اول كیمسه كه سنك آی كبی یوزكه چشم بد ایله نظر ایده سنك آتشكده آنك جانندن غیری سپند اولمسون (مفردات) (هر آنكه) هر اول كیمسه كه (روی) یوز (چو) مثل (ماه) آی (تا) خطابیه (با) للملابسة (چشم) كوز (بد) كوتو (بیند) كوره (در) فی (آتش) م (با) للملابسة (جز) غیر (جان) م (او) ضمیر (سپند) یوزرلك اوتی (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) ای وارث محمدی اولان پیرم (ینظرون الیك نظر المغشی) آیت كریمه‌سی سرنجه هر كیمسه كه سنك بدر كبی نور حقله منور اولمش وجه مبارككه عداوت نظریله نظر ایلیه سنك لوجه الله اولان غضبكك آتشنده انك جانندن غیری سپند اولمسون یعنی انك جانی آتش غضب اللهده یوزرلك آتشه نار كبی یانسون

﴿ شفا ز گفتهٔ شكر فشان حافظ جو * كه حاجتت بعلاج گلاب وقند مباد ﴾

شفایی حافظك شكر صاچیجی سوزندن ایسته كه كلاب وقند علاجنه سكا حاجت اولمسون (مفردات) (شفا) م (ز) من (گفته) سوز (شكر فشان) شكر صاچیجی (حافظ) م (جو) ایسته (حاجت) م (تا) خطابیه (با) للملابسة (علاج) م (گلاب) م (قند) شكر (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) ای سالك اگر درون علتلرینه شفا ودرد عشق الهیه‌یه دوا ایسترسك حافظك لسان غیب ایله لذت روحانی بخش ایدیجی كلمات قدسیه‌لرندن طلب ایله كه لذت روحانی طالبان علمای صورینك فصاحت و بلاغتله سحر حلاله شبیه قند وگلاب كبی بی معنی اولان كلمات طبعیه‌لرینه سكا حاجت اولمسون ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آنكس كه بدست جام دارد * سلطانی جم مدام دارد ﴾

اول كیمسه كه النده جام طوتار جمك سلطانلغنی مدام طوتار (مفردات) (آن) اول (كس) كیمسه (بدست) النده (جام) قدح (دارد) طوتار (سلطان) م (یا) مصدریه (جم) بر پادشاه اسمیدر (مدام) دائم (دارد) طوتار (معنای اشارتی) اول كیمسه كه راه عشقده مجاهده واستقامتله عشق الهی وذكر سلطانیله اطمینان قلب آگاهی تحصیل ایلیه اول كیمسه خلق عالمه فیض بخش ایدیجی معنی سلطانلغنی مدام طوتار

﴿ آبی كه خضر حیات ازو یافت * در میكده جو كه جام دارد ﴾

شول بر صو كه خضر حیاتی اندن بولدی میخانه‌ده ایسته كه جام طوتار (مفردات) (آب) صو (یا) وحدتیه (خضر) م (حیات) م (از) من (او) ضمیر (یافت) بولدی (در) فی (میكده) میخانه (جو) ایسته (جام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) (ان لله شرابا اعده لاولیائه) الحدیث سرنجه عاشق صادقه

جمیع عالمك سلامتی سنك سلامتكده دریعنی سن جان عالم سین سنك صحتك عالمك صحتنه سیدر پس سنك وجود شریفك بر عارضه ایله و بر مرضله دردلی وزحمتلی اولمسون (جمال صورت ومعنی زیمن صحت تست * كه ظاهرت دژم و باطنت نژند مباد) جمال وصورت ومعنی یعنی ظاهرك و باطنك جمالی وجائزدر كه بر مضاف تقدیر اولنه یعنی اهل صورت واهل معنی یمن یانك ضمی ویاءك سكونیله مصدر در حسن بابندن مبارك دیمكدر یمنك صحته وصحتك تویه اضافتی لامیه لردر كه بونده شرط محذوفك جوابنده واقع اولان فا معناسنه در یعنی وقتا كه جمال صورت ومعنی یمن صحتنده اولدیسه پس ظاهرك دژم دالك كسریله وزای عجمینك فتحیله بونده بورشمش وصولمش معناسنه در نژند نونك وزای عجمینك فتحلریله بونده غصه لی معناسنه در محصول بیت * حسن وجمال صورت ومعنی سنك مبارك صحتكدندر پس ایدی ظاهرك مرضدن وقیغودن صولمش و باطنك قیغولی اولمسون دیمكدر (درین چمن چو درآید خزان بیغمایی * رهش بسرو سهی قامت بلند مباد) درین چمن در بای صله معناسنه در چو حرف تعلیل درآید در حرف تأكید خزان آیدك فاعلی اصلنده فصل خزاندر كوز فصلی دیمكدر بیغمایی با حرف مصاحبت ویا حرف صله یای ثانی حرف مصدر دریغما چپاغه دیمكدر رهش شین ضمیر خزانه راجعدر سهی طوغری دیمكدر بسروك بای حرف صله سرو سهی اضافتی بیانیه وسهی قامت وصف تركیبی اقسامندندر وقامتك بلنده اضافتی بیانیه * محصول بیت * چونكه بو دنیا چمننه خزان یغماجیلغله كله یعنی اوراق اشجاری فنایه ویره اول خزانه ویا اول خزانك طوغری بلندقامتلی سرو جانبنه یولی بولمسون ویا یولی اولمسون حاصلی چونكه خلق عالمه امراض واسقام مختلفه عارض وطاری اوله سكا عارض وطاری اولمیه دیمكدر (دران مقام كه حسن توجلوه آغازد * مجال طعنهٔ بدبین وبدپسند مباد) مجال طعنهٔ بدبین اضافتلری لامیه لردر و بدپسند معطوفدر بدبینه ایكیسیده وصف تركیبیدر بدبیندن و بدپسندن یرامز كورجی و یرامز بكنیجی دیمكدر * محصول بیت * اول مقامده كه سنك جمالك جلوه یه باشلیه یعنی عرض جمال ایلیه بدبین وبدپسند دشمنك طعنه سنه مجال اولمسون یعنی سكا یرامز باقشلی و یرامز بكنیجی دشمن طعن ایلمكه قادر اولمسون (هر آنكه روی چو ماهت بچشم بد بیند * بجز بر آتش غم جان او سپند مباد) بجز باحرف زائد جز غیر معناسنه در آتش غم اضافتی بیانیه در جان او لامیه سپند اوزرلك تخمی كه یرامز كوزدكاملك ایچون آتشه بقارلر * محصول بیت * هر اول كیمسه كه سنك آی كبی یوزكه یرامز كوزله باقه یعنی سكا یرامز نظر ایلیه غم آتشندن غیری نسنه نك اوزرینه انك جانی سپند اولمسون یعنی جانی غم آتشنه یانسون وغمدن خلاص بولمسون (شفا ز كفتهٔ شكر فشان حافظ جو * كه حاجتت بعلاج كلاب وقند مباد) كفته بونده مطلق سوزدر شكر فشان وصف تركیبیدر فشانیدندن شكر صاچیجی دیمكدر كفته نك اكا اضافتی بیانیه در جو فعل امر مفرد

حیات ابدی بخش ایدیجی شول شراب عشق الهیكه صد هزار خضرانده متحیر وسرگردان اولوب حیات ابدی بولمشلردر اول شرابی مرشد كاملك خانهٔ تجلی اولان قلبندن طلب ایله كه او مرشد شراب عشق الهی یه مستعد جام طوتار

❊ سررشتهٔ جان بجام بكذار * كین رشته ازو نظام دارد ❊

جان رشته سنك اوجنی جامه قوی زیرا بو رشته اندن نظام طوتار (مفردات) (سر) اوج (رشته) ایپلك (جان) م (با) للملابسة (جام) م (بكذار) قو (كه) زیرا (این) بو (رشته) م (ازو) اندن (نظام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای سالك صادق جان اراده سنك ایپلكی اوجنی مرشد كاملك قلبی اراده سنه تسلیم ایله وكندی اراده ومختارانكی مرشدك قلبی اراده سنه ترك ایله زیرا سنك بونقصانی اولان خام و پریشان اراده لك اندن صلاح ونظام طوتار

❊ ماومی وزاهدان وتقوی * تا یار سر كدام دارد ❊

بز وشراب وزاهدلر وتقوی عجب یار قنغینك هوسنی طوتار * واولر مع معناسنه در (مفردات) (ما) ز (می) شراب (زاهدان) م (تقوی) م (تا) عجب (یار) م (سر) سودا وهوس (كدام) قنغی (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای سالك سنك محجوبیتله اولان اراده لك اهل یقینك واولوا الابصارك اراده سی كبی اولمدیغن كور كه بز شراب عشق الهی هوسیله بز وزاهدلر زهد وتقوی هوسیله در عجبا فسخ عزایم صاحبی اولان حق تعالی قنغینك اراده سنی طوتار میانه ده اراده حق نه كونه در بو اسراره حق تعالینك بیلدردیكی عارف باالله دن غیریلر آكاه دكلدر

❊ بیرون ز لب توساقیا نیست * در دور كسی كه كام دارد ❊

ای ساقی سنك لبكدن طشره دكلدر بر كیمسه نك دورنده كه مراد طوتار (مفردات) (بیرون) طشره (ز) من (لب) طوداق (تو) سن (ساقیا) ای ساقی (نیست) دكل (در) فی (دور) زمان (كس) كیمسه (یا) وحدتیه (كام) مراد (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای قلب عاشقه شراب عشقی افاضه ایدیجی ساقی وای خلیفهٔ مظهر فیض خدای باقی پیرم (ان هو الا وحی یوحی) سرنجه سنك لب در حكمت فشانكدن طشره ظهور ایدر دكلدر شول (فعال لما یرید) اولان فاعل مختارك مرادلك غیری زیرا سكا فیض زمانه سنده مرادی انجق اول طوتار كه مراد مراد اللهدر

❊ نركس همه شیوه های مستی * از چشم خوشت بوام دارد ❊

نركس جمله مستلك شیوه لرینی سنك لطیف چشمكدن قرضه طوتار (مفردات) (نركس) زرین قدح دیدكلری چیچكدر (همه) جمله (شیوها) جلوه لر (مست) م (یا) مصدریه (از) من (چشم) كوز (خوش) لطیف (تا) خطابیه (با) للملابسة (وام) بورج (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب سنك تجلیات انوار ذاتیه لك مست ومستغرقلری بوقدر علوم وكراماتی و بوقدر اسرار وحالاتی

❊ سنك ❊

مخاطب ایسته دیمكدر شفا مقدم مفعولیدر كه حرف تعلیل حاجتت تاسی ضمیر خطاب بعلاج با حرف صله علاج مصدردر عالج یعالج بابندن كلابه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر قند شكره دیرلر * محصول بیت * خواجه مریض اولان دوستنه خطاب ایدوب بویورر شفایی حافظك شكرفشان كلامندن ایسته یعنی مرضنده حافظك شكر كبی شیرین اشعارینی اوقو كه علاج پذیر اوله سین تاكه كلاب وقند علاجنه محتاج اولمیه سین (وله ایضا) (آنكس كه بدست جام دارد * سلطانیٔ جم مدام دارد) یا حرف مصدر جمه اضافتی لامیه در مدام بونده دائم معناسنه در اكرچه كه باده ایهامندن خالی دكلدر دارد بونده وارلقدن تعبیردر * محصول بیت * اول كیمسه كه الده جام طوتار یعنی الده جام باده وار دائما جم پادشاهلغنی طوتار یعنی سلطنت جم دائما انكدر حاصلی پادشاه عالمدر (آبی كه خضر حیات ازو یافت * درمیكده جو كه جام دارد) آبی یا حرف وحدت كه رابط صفت خضر خانك فتحی وضادك كسریله وخانك كسری وضادك سكونیله لغتدر اما اولكی ثانیدن افصحدر بونده اویله در مراد خضر پیغمبردر ازو ضمیری آبه راجعدر جو فعل امر مفرد مخاطب ایسته دیمكدر آبی مقدم مفعولیدر كه حرف تعلیل ویا حرف بیان * محصول بیت * بر صو كه حضرت خضر اندن حیات ابدی بولدی اول صوی میخانه ده ایسته كه جام طوتار یعنی اول صو جام باده در (سررشتهٔ جان بجام بكذار * كین رشته ازو نظام دارد) سررشتهٔ جان اضافتی بیانیه بجام با حرف صله بكذار قو یعنی جامه دكش كین كه حرف تعلیل این رشته یعنی رشتهٔ جان ازو ضمیری جامه راجعدر نظام دارد یعنی منتظمدر * محصول بیت * جان سررشته سنی جامه قو یعنی جامه و بر حاصلی جام باده یه دكش زیرا بو رشتهٔ جانك انتظامی جام باده دندر (ماومی وزاهدان وتقوی * تا یار سر كدام دارد) مصراع اولك واولری حرف مقارنت وحرف مع دیرلر تا عجبا دیمكدر سر بونده میل ومحبت معناسنه در كدام قنغی دیمكدر سرك كدامه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * بز میله ایز وزاهدلر تقوی ایله درلر یعنی بز میل ومحبت زمیه وزاهدلرك تقوایه عجبا یار قنغی یه میل ومحبت طوتار یعنی قنغیسنه مائلدر ایا بزمی زاهدلرهمی (بیرون ز لب توساقیا نیست * در دور كسی كه كام دارد) لب تو اضافتی لامیه در ساقیا منادی مصراع اول ثانی یه مرهوندر دور بونده غصه وزمان معناسنه كسی یا حرف وحدت كه حرف رابط صفت كام بونده ایهام طریقیله واقعدر مراد دماغ معناسنه * محصول بیت * ای ساقی سنك لبكدن طشره بوقدر دورده وزمانده بر كیمسه كه كام دار اوله یعنی سنك لبكدن غیری مراد صاحبی زمانه ده بر كیمسه یوقدر ایكی معنی ایله ده لبه نسبت كام خوبدر زیرا لبله كام آشنادر (نركس همه شیوه های مستی * از چشم خوشت بوام دارد) نركس كه اكا روحده زرین قدح دیرلر چیچكی اكا تشبیه المشلر درو جام نركس وقدح نركس دیمشلر علی الخصوص قوین الا كوزی دیلرك چشمنی كه اكا

سنك ذات شریف ولطیفك عنایتندن قرضله طوتاركه (واقرضوا الله قرضا حسنا) سرنجه بولكه جان و برمكلك ایله بولمشلردر

❊ ذكر رخ وزلف تودلم را * وردیست كه صبح وشام دارد ❊

سنك رخ وزلفك ذكری كوكلمه بر ورددر كه صبح وشام طوتار (مفردات) (ذكر) م (رخ) یكاق (زلف) م (تو) سن (دلم را) كوكلم (ورد) م (یا) وحدتیه (است) در (صبح) صباح (شام) اخشام (دارد) طوتار (معنای اشارتی) (الا بذكر الله تطمئن القلوب) نظم جلیلك سرنجه یارب دائم سنكله انیس وجلیس اولوب دل دردمندم ابدا وسرمدا سنك انوار ذاتیه كه مستغرق اولمق ایچون سنك ذات وصفاتك ذكری قلب محزونمه بر ورددر كه صباح واخشام بحمدالله قلبم دائم سنك ذكرك طوتار وذكر شریفكله سكونت بولور

❊ بر سینهٔ ریش دردمندان * لعلت نمك تمام دارد ❊

دردمندلرك مجروح سینه سی اوزره سنك لعل كبی لبك تمام نمك طوتار (مفردات) (بر) علی (سینه) كوكس (ریش) یاره (دردمندان) دردلیلر (لعل) طوداق (تا) خطابیه (نمك) طوز (تمام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب سنك درد عشقكله سینه سی مجروح اولان دردمند عاشقلرینك قلبی یاره سی اوكلسی والم واضطرابی منقطع اولوب سكونت بولمسی انجق سنك كلمات قدسیه لك وتجلیات انسیه لك ایله حاصل اولور

❊ درچاه زنخ چو حافظ ای جان * حسن تو دوصد غلام دارد ❊

ذقن قیوسنده حافظ كبی ای جان سنك حسنك ایكیوز غلام طوتار (مفردات) (در) فی (چاه) قیو (زنخ) چكه (چو) مثل (حافظ) م (ای) حرف ندا (جان) م (حسن) م (تو) سن (دو) ایكی (صد) یوز (غلام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب سنك غیب هویتكدن وخلق عالم ادراككدن عاجز اولدیغی كنه ذاتكدن ظهور ایدن شئونات اسرار لدنیه لرك وتجلیات انوار قدسیهٔ لاهوتیه لرك حسن وجمالنه ولطف وجلالنه حافظ كبی ایكی یوز بلكه نیجه یوز بیك افتاده لرك وسنك كرم واحسانكه منتظر بی حساب بیچاره لرك واردر حبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم عشقنه كرمكله جمله مزی سن بو مراد ایله یارب آمین بجاه فخر المرسلین صلی الله علیه وسلم

❊ وله ایضا ❊

❊ كسی كه حسن خط دوست در نظر دارد * محققست كه او حاصل بصر دارد ❊

بر كیمسه كه دوستك حسن خطنی نظرنده طوتار محققدر كه اول كیمسه بصر حاصلنی طوتار (مفردات) (كسی كه) بر كیمسه كه (حسن) م (خط) تازه صقال (دوست) م (در) فی (نظر) م (دارد) طوتار (محقق) ثابت (است) در (او) اول (حاصل) م (بصر) كوز (دارد) م (معنای اشارتی) (ما رأیت

شهلا وعبهری ذیرلر تنکیر خسرو دیمش (بیت) در خرابات مغان کوی مستان غافلند * از شراب شوق جام نرکس شهلای او * ظاهرا نرکسه تشبیه اطرافی بیاض سیم کبی وایچروسی زره مائل اولدیغیچوندر نرکسه مستلك نسبتی باشنی اوکنه دوشوردیکیچوندر شیوهای مستی اضافتی لامیه در مستیده یا حرف مصدر از چشم خوش اضافتی بیانیه در وتو یه اضافتی لامیه در وام بورجدر * محصول بیت * نرکس جمیعا مستانك شیوه سنی وفننی سنك کوزل چشمکدن اودنج طوتار یعنی نرکس مستانه لك صنعتنی سنك چشم مستکدن استقراض ایلمشدر حاصلی ذاتنده مستانه لك یوق ایدی سنك کوزکدن عاریة آلمشدر

٤٥٦

شیأ الاورأیت الله فیه) مرنجه هر برکیمسه که مظاهرده ظاهری ومصنوعاتده صانعی مشاهده یه قادر اوله محققدرکه اول کیمسه بصرك حاصلی ونتیجه سی بصیرت قلب صاحبیدر ومشاهدهٔ جمال الاهیه مستعد اولوا الابصار دندر

چوخامه برخط فرمان اوسر طاعت * نهاده ایم مکر اوبتیغ بردارد

انك فرمانی خطی اوزره قلم کبی طاعت باشنی قویمشز مکر اول دوست تیغ ایله قالدیره (مفردات) (چو) مثل (خامه) قلم (بر) علی (خط) یازی (فرمان) امر (او) ضمیر (سر) باش (طاعت) اطاعت (نهاده ایم) قویمشز (مکر) م (او) ضمیر (با) للملابسة (تیغ) قلیج (بردارد) قالدیره (معنای اشارتی) یارب حبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم واسطه سیله ارسال بیوردیغك حکم قرآن عظیم الشان وامر وفرمان حضرت الله وغفور ورحمانه جان ودلدن قلم کبی باش قویوب اطاعت وانقیاددهیز مکر اعذار شرعیه دن برعذر ایله (لا یکلف الله نفسا الا وسعها) مرنجه سن اول امری اداسنده عاجز اولدیغمز زمانده اوزریمزدن رفع ایده سین بنده صحت بولدقده قضاایتك شرطیله

کسی بوصل توچون شمع یافت پروانه * که زیر تیغ توهردم سری دکر دارد

سن شمع کبینك وصالنه برکیمسه پروانه بولدی که هردم سنك تیغك التنده برغیری باش طوته (مفردات) (کسی) برکیمسه (با) للملابسة (وصل) م (تو) سن (چون) مثل (شمع) م (یافت) بولدی (پروانه) خبرجی وواسطه (زیر) اشاغی (تیغ) قلیج (تو) سن (هردم) هرنفس (سری) برباش (دکر) غیر (دارد) طوته (معنای اشارتی) (الله نور السموات والارض) مرنجه ای منور العالم اولان ربم برکیمسه که سنك ذات شریفك نورینك وصالنه بروسیله وبابر مظهریت بولدی اول کیمسه شکرانه سنك حکم وقضاك تیغك التنده هرنفس برغیری باش طوته یعنی حکم وقضا که راضی اولوب امر وفرمانکه امتثالده صد هزار جانی دخی وارایسه جمله سنی سنك رضاك یولنده فدا ایلیه

بپای بوس تودست کسی رسید که او * چوآستانه برین درهمیشه سر دارد

سنك ایاغکی اوپمکه الك الی ایرشدیکه او آستانه کبی دائم باشنی بو قپو اوزره طوته (مفردات) (با) للملابسة (پای) ایاق (بوس) اوپمك (تو) سن (دست) ال (کسی) برکیمسه (رسید) ایرشدی (او) م (چو) مثل (آستانه) اشك (بر) علی (این) بو (در) قپو (همیشه) دائم (سر) باش (دارد) طوته (معنای اشارتی) ای محبوب حقیق سنك قربت تامك ووصلت کاملك شول برکیمسه یه میسر اولور که سنك دراحسانکده اشك کبی دائم ذل وحقارتله آیاقلر التنده باش طوته وچکنه وهر یوزدن نفسنی خور وحقیر ایدوب حضرت اللهه خدمتدن وامر وفرمانه اطاعتدن بردم جدا اولمیه

(ذکر رخ وزلف تودلم را * وردیست که صبح وشام دارد) ذکر رخ اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر زلف معطوفدر رخه وتو یه اضافتی لامیه در دلم اضافتیده بویله در را ادات تخصیص در وردیست یا حرف وحدت که حرف رابط صفت * محصول بیت * سنك رخ وزلفك ذکری کوکلك بروردیدرکه صباح واخشام بو وردی طوتار یعنی بوورد ایله مشغولدر حاصلی رخ وزلفکی کوکلم دائما اکمده در (بر سینهٔ ریش دردمندان * لعلت نمکی تمام دارد) سینهٔ ریش اضافتی بیانیه ودردمندانه اضافتی لامیه الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغی ایچون تقدیر کلام عشاق دردمند اندر دردمنده دال ساکن اوقنق کرك جمیع زمانده لعلت اضافتی لامیه در نمکی نمك طوزدر ویا حرف تنکیر * محصول بیت * دردلی عشاقك مجروح سینه سی اوزره سنك لعل کبی قرمزی لبك تمام نمك طوتار یعنی جراحتنه طوز اکراوکابوب قبقزل قالوب قزللقده برابر اولسون دیو (درچاه ذقن چوحافظ ای جان * حسن تو دوصد غلام دارد) چاه کرچه لغتده قیودر اما بونك کبی یرلرده چقور مراد درکه بچم کودیر کاف عجمینك فتحیله ذقن اککدرکه بچم اکا زنخ دیر * محصول بیت * سنك حسنك چاه ذقننده حافظ کبی ایکیوز غلام طوتار یعنی سنك حسنکك حافظ کبی نیجه اسیر کمند عشقی وار (وله ایضا) (کسی که حسن خط دوست در نظر دارد * محققست که اوحاصل بصر دارد) کسی ده یا حرف وحدت که رابط صفت ویا حرف بیان حسن خط اضافتی بیانیه در ودوسته اضافتی لامیه در نظر دارد نظرنده طوتار یعنی نظرنده واردر محققست محقق تفعیل بابندن اسم مفعولدر مقرر دیمکدر بونده ایهام طریقیله مذکور در زیرا خطوطك برینه محقق درکه حرف بیان حاصل بصر اضافتی لامیه در نتیجهٔ بصر دیمکدر * محصول بیت * برکسنه نك که دوستك حسن خطی نظرنده اوله یعنی دوستك کوزل خطی منظوری وسیر انکاهی اوله مقرر درکه انك حاصل بصری یعنی فائده ونتیجهٔ بصری واردر (چوخامه برخط فرمان اوسر طاعت * نهاده ایم مکر اوبتیغ بردارد) خامه قلم خط فرمان اضافتی بیانیه در سر طاعتده بویله در

بای بطنیله ومصراع ثانی یه مرهوندر سر طاعت مبتدا ونهاده ایم خبری مکر بونده باشد یعنی اوله که معناسنه در او ضمیر غائب جانانه راجعدر بتیغ با حرف استعانت بردارد قالدیره تیغدن بونده قلمتراش مراد اولنقده ممکندر پس خامه وخط وتیغ مراعات نظیر قبیلندندر قلم خطه باش قومق مجازیدر زیرا قلم کاغده باش قور خطه قومز وباشدن مراد اوجیدر * محصول بیت * قلم کبی خط فرماننه یعنی فرماننه طاعت باشمزی یعنی تسلیم باشمزی قومشیزدر اوله که اول جان قلیجیله قالدیره یعنی بولنده جان وباش مبذولدر هرنیجه که ایسترایسه تصرف ایلسون بو بیتك قافیه سی معمول واقع اولمشدر

٤٥٧

بزد رقیب توروزی بسینه ام تیری * زپس که تیرغمت سینه بی سپر دارد

سنك رقیبك برکون سینه مه برتیر اوردی ارقه دنکه سنك غمك تیرنه سینه سنی سپرسز طوتار (مفردات) (بزد) اوردی (رقیب) م (تو) سن (روزی) برکون (بسینه) سینه مه (تیری) براوق (ز) دن (پس) ارقه (تیر) اوق (غم) م (ت) خطابیه (سینه) کوکس (بی سپر) قلقانسز (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب حکمت جلیه‌ك مقتضاسی بزی مبتلا قیلدیغك شیطان لعین وانساندن سوء اقران بی دین که مستعاذ من الجنة والناس در وصراط مستقیمك قطاع طریقلریدر بورقیب بدخواهلر ارقه دن وپصودن صدر منشرحه وساوس شیطانیه تیر زهرناکندن برتیر اوروب بزی حجاب غفلت ایله محجوب ایلدی زیرا بورقیبلر سنك قهرك اوقینه سینه لرین سپرسز طوتارلر وقهر ولعنتکدن خوف ایتمزلر اعاذنا الله من شر حاسد اذا حسد

ززهد خشك ملولم بیار بادهٔ ناب * که بوی باده دماغم همیشه تردارد

زهد خشکدن ملولم صافی شرابی کتور زیرا شرابك قوقوسی دماغمی تازه طوتار (مفردات) (ز) من (زهد) م (خشك) قوری (ملولم) بیزارم (بیار) کتور (باده) شراب (ناب) صافی (که) زیرا (بوی) رایحه (دماغ) م (م) ضمیر (همیشه) دائم (تر) تازه واطیف (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب ریا وسمعه ایله ووساوس شیطانیه ایله اولان زهد وصلاح صوریدن ملولم وسکا صیغینورم سن کرمکله غل وغش ماسوادن قلبی تطهیر ایدیجی شراب عشق بزه احسان ایله زیرا شراب عشق الهیه نك بوی رحمانیه سی دائما دماغ جانمی انس حقله اطیف وتازه ومطمئن وکشاده طوتار وماسوی الاهی وعلل نفس وشیطان بدخواهی کلی محو ایدر

زباده هیچت اکرنیست این نه بس که ترا * دمی زوسوسهٔ عقل بیخبردارد

شرابدن سکا اکر هیچ فائده یوق ایسه بوفائده یتمزمی که سنی برنفس عقل وسوسه سندن بیخبر طوتار (مفردات) (ز) من (باده) م (هیچت) هیچ سکا (اکر) م (نیست) یوق ایسه (این) بو (نه بس) یتمزمی (ترا) سنی (دمی) برنفس (ز) من (وسوسه) م (عقل) م (بیخبر) خبرسز (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای زاهد خشك سنك صورتکی خراب ایدیجی وریا وسمعه شرکاربنی محو ونایاب ایدیجی شراب عشق الهیه دن سنك زعم فاسد نجه اکرسکا هیچ فائده یوق ایسه بوفائده یتمزمی که سلطان عشق ظهور ایتدکده قریهٔ قلبکده تدبیر معاش دنیا ایله سنی حقدن غافل ومحجوب قلیجی عقل معاش وسوسه سندن سنی بیخبر طوتار ونور حقه مستغرق قیلر برنفس باری سنی دنیا سر خوشلغندن امین ایدر وخلاص ویری ایلر

(کسی بوصل توچون شمع یافت پروانه * که زیرتیغ توهردم سری دکر دارد) کسی یا حرف وحدت بوصل با حرف صله وصلك تویه اضافتی مصدرك مفعولنه ویا فاعلنه اضافتیدر چون ادات تشبیه شمع عربیدر شینك فتحی ومیمك کسریله در اما عجم میمك سکونیله اوقور لغتده بال مومیدر اما اصطلاحده یانان مومه دیرلر مطلقا بونده شمعه تشبیه وضوحده وروشنلقده در کسی مبتدا یافت فعل ماضی مفرد غائب خبری فاعلی تحتنده کسی یه راجع ضمیر در ومفعول صریحی پروانه وغیرصریحی بوصل تو که حرف رابط صفت زیرتیغ تو اضافتلری لامیه لردر هردم هرنفس وهرساعت دیمکدر سری یا حرف وحدت پروانه نك نیجه معناسی واردر اما بونده پادشاهلردن چیقان خط همایوندر تنکیم معا دتلو پادشاهمز سلطان مراددن چیقار واول خطی پادشاهلردن چیقاره نه پروانه جی دیرلر انلرده اول بشقه منصبدر بزم پادشاهلریمزده قپوجیلر کتخداسی کبی پس تحقیق معلوم اولدقد نصکره بعضیلرك بونده تطویل کلام ایلدیکنه التفات اولنمدیغی نیجه ویرمز * محصول بیت * برکیمسه سنك وصلکه شمع کبی روشن وواضح خط همایون بولدیکه سنك تیغك التنده هردم برباشی وار یعنی شمعك برونی النده قده بربرون دخی ویرروچاق دوکنجه برونی النمده درایمدی سنك وصلکه شول عاشق دایل وتمسك واضح بولورکه یوز باشی اولسه هپسنی بربر بی پروانك عشکه فدا ایلیه شمع ایلدیکی کبی بونده پروانه بولمغده ده ایهامدن خالی دکل (بپای بوس تودست کسی رسید که او * چوآستانه برین درهمیشه سردارد) بپای بوس با حرف صله وپای بوس وصف ترکیبیدر بوسیدندن ایاق اوپیجی دیمکدر تو یه اضافتی لامیه در دست رسید دخی بویله در پای بطنیله که رابط صفت ویا حرف بیان اوضمیری کسی یه راجعدرکه اول اعتبار ایله مصراع ثانینك مضمونیله موصوفدر آستانه وآستان قپو اشیکی این دردن مراد درجاناندر سر دارك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * سنك ایاغك اوپمکه برکیمسه نك الی ایرشورکه اول کیمسه اشك کبی باشنی بوآستانه ده طوتر یعنی سنك پای بوسك برکسنه یه لایقدر که باب سعادتکده آستانه کبی طاش یصداوب طپراق دوشنه یعنی ملازم درکاهك اوله (بزد رقیب توروزی بسینه ام تیری *

آزبس که تیرغمت سینهٔ بی سپر دارد) بزدیاحرف تأکید رقیب تواضافی لامیه در روزی یاحرف وحدت تیری یاحرف وحدت
بس بونده چوق معناسنه در حاصلی کثرتدن تعبیر درکه حرف بیان تیرغمت اضافتی بیانیه سپرسنك کسریله وضمیله
لغندر چکنمك یعنی پایمال معناسنه در تکیم سبحة الابراده حضرت مولانا جامی بیور مشدر (بیت) لاله سان سوختهٔ
داغ توأم * سبزه وش بی سپر باغ توأم * محصول بیت * سنك رقیبك برکرن سینه مه براق اوردی تیرغمك سینه می
زیاده چکنمك و پایمال طوتدیغیچون یعنی سینه غمك تیرینه پایمال اولدیغیچون رقیب جرأت ایدوب سینه بر تیر اوردی
والا سینه م پایمال تیرغمك اولمسه رقیبك نه

کسی که ازدر تقوی قدم برون ننهاد * بعزم میکده اکنون سر سفر دارد

برکیمسه که تقوی قپوسندن قدمی طشره قومدی شمدی میخانه قصدنه سفرهوسنی طوتار (مفردات) (کسی) برکیمسه (از) من قپو (تقوی) م (قدم) م (برون) طشره (ننهاد) قومدی (با) للملابسة (عزم) قصد (میکده) میخانه (اکنون) شمدی (سر) هوس (سفر) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای زاهد خشك برکیمسه که جمیع عمرنی زهد وتقوای صوریده کچروب معنادن ودرد عشق الهیدن خبردار اولمدی شمدی بوحالتده عشق الهی بولنه سلوك دعوا سن ایده هیهات هیهات که صورةً ومعنی ضدان لایجتمعاندر عمارت باطنده ظاهرك خراب اولمسی شرط لازمدر

دل شکستهٔ حافظ بخاك خواهد برد * چولاله داغ هوایی که در جکر دارد

حافظك شکسته کوکلی قبره ایلتیسر در لاله کبی شول بر محبت داغیکه جکرنده طوتار (مفردات) (دل) کوکل (شکسته) صنق (حافظ) م (با) للملابسة (خاك) طپراق (خواهد) ایستر (برد) ایلتمك (چو) مثل (لاله) م (داغ) م (هوا) محبت (یا) وحدتیه (در) فی (جکر) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) زهد وتقوای صوری لذت عشق الهی اولمیجق دانهٔ بی مغز کبی کندودن برثمر ور خیر لواثر اولمدیغندن (الالا ایمان لمن لامحبة له) حدیث شریفی سرنجه انجق مقبول درکاه عشق ومحبت الهی اولیجق حافظك منظر رحمان اولان قلب منکسری لاله کبی جکرنده اولان داغ محبتی قبره ایلتیسر در یعنی راه عشقده ثابت قدمدر

وله ایضا

آنکه از سنبل او غالیه تابی دارد * باز باداشد کان ناز وعتابی دارد

اول محبوبکه غالیه انك زلفندن برحرارت طوتار کیرو عاشقلرینه ناز وعتاب طوتار (مفردات) (آنکه) اول محبوبکه (از) من (سنبل) زلف (او) ضمیر (غالیه) مسك خالص (تاب) حرارت (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (باز) کیرو (با) للملابسة (دلشد کان) عاشقلر (ناز) م (عتاب) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقیکه انك آثار تجلیات صفاتندن واشراقات انوار ذاتندن عاشقلرك نفحات ریح رحمان ایله معطر اولان قلوبلری کاهی برحرارت وتجلیات قربیت حضرت طوتار وکاهی اول حضرت بی نیاز کمال استغنا سندن عاشقلرینه انوار جمالنك استتاریله برناز وبرعتاب طوتار

از سر کشتهٔ خود میکذرد همچون باد * چه توان کرد که عمرست شتابی دارد

کندی متحیر ومفتوننك طرفندن باد کبی کچرنه ایلمك ممکندرکه عمردر یعنی عمر کبی برشتاب طوتار (مفردات) (از) من (سر) طرف (کشته) مقتول یاخود سرکشته متحیر (خود) کندی (میکذرد) کچر (همچون) مثل (باد) یل (چه) نه (توان) ممکن (کرد) ایلمك (عمرست) عمر کبیدر (شتابی) برعجله (دارد)

طوتار

حدی ایدی سینه مه برتیر اورمغه (ززهد خشك ملولم بیار بادهٔ ناب * که بوی باده دماغم مدام تردارد) ززهد خشك زای مفرده حرف ابتدا زهدخشك اضافتی بیانیه ملول مبالغه ایله اسم فاعلدر کوشکن وانجکن معناسنه تکیم حضرت امام علی صدر کلامده ایراد بیورمش لاوفاء المللول یعنی کوشکن وانجکن آدمك وفاسی اوازیرا بوزبیك ایلك ایلسك کوسدیکی کبی هپسنی ضایع ایلر بعض نسخه ده ملولم برنسه برنجم واقعدر یامفتوح اولنجه اسمدر رنجیده ام دیمك اولور امامکسور اولنجه فعل مضارع متکلم وحده صیغه سیدر اینجنرم دیمکدر بیار خطاب عام بادهٔ ناب اضافتی بیانیه ده ناب صافی وخالص معناسنه درکه حرف تعلیل بوی باده مبتدا تردارد خبری باده ذکریله مدام مناسب دوشمش * محصول بیت * زهد خشکدن ملولم یعنی اینجیرم بادهٔ خالص کتور زیرا بادهٔ خالص دماغمی تر طوتار یعنی زهدخشك دماغم خشك اولدیغندندر حاصلی دماغم بوستندن خلاص بولایم دیمکدر (زباده هیچت اکر نیست این نه بس * که ترادمی زوسوسهٔ عقل بیخبر دارد) هیچتك تاسی معنی جهتدن نیسته مقیددر تقدیر کلام اکر هیچ نیست درضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی این نه بس بوتمزمی دیمکدرکه حرف بیان ترا سنی دیمکدردمی یاحرف وحدت وسوسهٔ عقل اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر * محصول بیت * سکا باده دن هیچ برفائده بوغیسه بوسکا یتمزمی که سنی عقل وسوسه سندن وتشویشندن بیخبر طوتار یعنی سنی عقل اضطرابندن قورتارر زیرا دنیا غوغاسی هپ عقل مقتضاسندندر (کسی که ازدر تقوی قدم برون ننهاد * بعزم میکده اکنون سر سفر دارد) کسی یاحرف وحدتدر تقوی اضافتی بیانیه در قدم ننهادك مقدم مفعولیدر بعزم باحرف مصاحبت میکده اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر سر سفر اضافتی لامیه در * محصول بیت * برکیمسه که تقوی قپوسندن قدمنی طشره قومدی یعنی طریق تقوادن هرکز چیقمدی شمدی میخانه عزمیله سفر سوداسنی طوتر یعنی میخانه یه وارمق نیتنده حاصلی هرکز باده ایچمیان شمدی باده ایچمك هوسنده در (دل شکستهٔ حافظ بخاك خواهد برد * چولاله داغ هوایی که برجکر دارد)

دل شکستهٔ حافظ اضافتلری یعنی لف ونشر طریقیله بیانیه ولامیه بخاك باحرف صله برد بونده بردن معناسنه درخواهد بردك مقدم مفعول صریحی وبخاك غیر صریحی چو ادات تشبیه داغ هوایی اضافتی بیانیه ویاحرف وحدتکه حرف رابط صفت * محصول بیت * حافظك قریق کوکلنی خاکه یعنی مقبره یه ایلدیسر در لاله کبی برهواداغی که جکرنده وار در یعنی لاله کبی کوکلنده اولان داغ محبت اولنجه کتمز وجائزدرکه خواهد بردك فاعلی دل شکسته یه راجع ضمیر اوله ومفعولی داغ هوا اوله بلکه بواولی در (وله ایضا) (آن که از سنبل او غالیهٔ تابی دارد * باز باشد کان ناز وعتابی دارد) آنکه

طوتار (معنای اشارتی) (تجلیٔ حق ناکاه آید * اما بردل آکاه آید) خواسنجه اول محبوب حقیقی کندی یولنه جان فدا ایدن عاشقلرینك طرفنه هر بار سرعتله فیض وتجلیاتنی احسان ایدر اما نه ممکندر که عمر کبی سریعا کذر ایدن فیض وتجلیاتی بی عنایت حق سهو وخطادن مرکب اولان عبد عاجز طوته مکر عنایة الله یتشه بعیددکلدر

آب حیوان اکر آنست که دارد لب دوست * روشنست این که خضر بهره سرابی دارد

آب حیات اکر اول ایسه که دوستك لبی طوتار روشندر بوکه خضر آب حیاتدن نصیب برسراب طوتار (مفردات) (آب حیوان) م (اکر آنست که) اکر اول ایسه که (دارد) طوتار (لب) دوداق (دوست) م (روشنست) ظاهردر (این که) بوکه (خضر) م (بهره) نصیب (سراب) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) حقیقتده آب حیات حیات جاودانه سبب اولان تجلی وکلام حق وعنایت فیاض مطلقدر یوخسه ظاهردرکه بوحضرت خضر نبینك ایچدیکی آب حیات ابدیه یه سبب اولدیغندن برسراب کبیدر عاشقك صوسز جاننك شفاسی بوقدر

ماه خورشید نمایش زپس پردهٔ زلف * آفتابیست که در پیش سحابی دارد

انك خورشید کبی منور عذاری زلف پرده سی اردندن برآفتابدر که اوکنده برسحاب طوتار (مفردات) (ماه) آی مراد عذاردر (خورشید نما) کونش کبی (ش) ضمیر (ز) من (پس) ارد (پرده) م (زلف) م (آفتاب) م (یا) وحدتیه (است) در (در) فی (پیش) اوك (سحاب) بولوت (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) عاشقك صوسز جاننك شفاسی جمال ذات آفتاب حقیقتدرکه اول جمال ذات الهیه نك ظهوری وتجلیسی ذاتنك مظاهری اولان اسما وصفاتی پرده سی اردنده آفتاب صورینك سحاب اردندن ظهوری کبیدر اول حجابات نورانیه نك رفعی دخی ینه عنایت الهیه محتاجدر وفقنا الله لمشاهدهٔ نور جماله

چشم من کرد بهر کوشه روان سیل سرشك * تا سهی سرو ترا تازه بآبی دارد

بنم چشمم هر کوشه یه سرشك سیلی روان ایلدی تا سنك سرو سهی کبی قدك برآبله تازه طوته (مفردات) (چشم) کوز (من) بن (کرد) ایلدی (بهر کوشه) هرکوشه یه (روان) اقیجی (سیل) م (سرشك) کوز یاشی (تا) حتی (سهی سرو) قامت بالا (ترا) سنك (تازه) م (با) للملابسة (آب) صو (یا) وحدتیه (دارد) طوته (معنای اشارتی) یارب بحمد الله بنده سنك توفیق وعنایتکله اول عالم آرا اولان انوار جمال باکمالك بلاحجاب مشاهده سی امیدیله نیجه مدت کوشهٔ وحدتلرده کوزم یاشنی سیل کبی روان ایلدم اوله که سنك نقایصدن منزه اولان ذات شریفك نورنی بوآب چشمله بلاحجاب ظهوره کتورم ومشاهده ایدم زیرا کثرت بکا جالب رحمت وباعث امکان مشاهده اندر

اصلنده آنکس که ایدی تکیم سابقا بیان اولندی سنبل زلفده وخطده مستعملدرنته که انیس العشاقده ایکیسنیده بیان ایلمشدر بونده ایکیسنه ده تحملی وارغالیه عوام تحریف ایدوب قلیه مسك دیدکلری خوش قوقولی نسنه دردیرلر اول بوکه غالیه اسمنی قویان سلیمان بن عبد الملك ابن مرواندر والعهدة علی الراوی تابی تاب بونده حرارت معناسنه در وسنبله نسبتله پیچ معناسنه در یعنی غیرت ورشك وحده معناسنه اولمغه محتملدر ویاحرف تنکیر حرف وحدت اخذ ایدنلربتله مشلردلشد کان دلشده نك جمعیدر کوکلی کتمشلر یعنی عاشقلر عتابی عتاب قاقمق وآزارلق یاسنه حرف تنکیر حرف وحدت طوتن بیلمش * محصول بیت * اول کیمسه که انك سنبل زلفنده غالیه نك تابی یعنی حرارتی واضطرابی وغیرت ورشکی واردرکنه عشاق دلشده لره ناز وعتابی واردر (از سر کشتهٔ خود میکذرد همچون باد * چه توان کرد که عمرست وشتابی دارد) سر بونده جهت وجانب معناسنه در سرك کشته یه وکشته نك خود اضافتلری لامیه در میکذرد فعل مضارع حال کچر دیمکدر کرد بونده کردن معناسنه درکه حرف تعلیل شتابی شتاب اسمدر ایومك معناسنه ویاسنه حرف تنکیر * محصول بیت * اول جانان کندی کشته سی یانندن یل کبی کچر کیدرنه ایلك اولور که عمردر عمرك ایسه شتابی وار یعنی تیز کچمه سندن تعجب ایلك اولمز زیرا عمردر تیز کچر (آب حیوان اکر آنست که دارد لب یار * روشنست این که خضر بهره سرآبی دارد) آب حیوان اضافتی بیانیه بهره نصیب وحصه معناسنه در سراب شوره یرلرده ایراقدن صو کبی کورینن هیئته دیرلر ترکجه ایلغم سالغم دیرلر سرابده یاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * آب حیوان اکر اول ایسه که یارك لبنده در ظاهر در بوکه حضرت خضرك نصیبی اولان آب بقا دکل سرابدر حاصلی آب بقا وماء الحیات دیدکلری اب جانانده اولندرکه جانه جان قتار وحضرت خضرك ظلماتده ایچدوکنك چوقلق بقا وثباتی یوقدر همان سرآب حکمنده در (ماه خورشید نمایش زپس پردهٔ زلف * آفتابیست که در پیش سحابی دارد) ماهك خورشید نمایه اضافتی بیانیه خورشید نما وصف ترکیبیدر کونش کورینجی آی یاخود کونش کورنشلی که مراد روی زیبا سیدر پس بونده ارد معناسنه در پرده یه اضافتی لامیه در

وپرده نك زلفه بیانیه آفتا بیست باحرف وحدت که رابط صفت سحابی ده یا تنکیر ایچوندر وحدت ایچون دیین بارد سوبلمش ✽ محصول بیت ✽ اول جانانك کونش کوربنشلی ای یوزی پردهٔ زلفی اردنده برآفتابدر که اوکنده سحابی وار یعنی یوزی آفتاب وزلفی سحابدر (چشم من کرد بهر کوشه روان سیل سرشك ✽ تاسهی سروترا تازه بآبی دارد) بهر کوشه باحرف صله سیل سرشك اضافتی بیانیه در تاحرف تعلیل سهی سرو اصلنده سروسهی ایدی اضافت موصوف الی صفت قیلندی ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر اولدی باآبی یاحرف تنکیر وحدت ایچون دکلدر بعضیلر زعم ایلدیکی کبی ✽ محصول بیت ✽ بنم چشم هر کوشه یه سبل سرشك روان ایلدی یعنی کوز یاشن آقندی تاسنك سرو سهی کبی قامت موزونکی آب روان ایله تازه وترطوبه حاصلی چوق کر یه ایلمکدن مراد کوز یاشیله سنك سرو قدیکی تازه طوتب صولدرمامقدر (غمزهٔ شوخ توخونم بخطا میریزد ✽ فرصتش باد که خوش فکر صوابی دارد) غمزه اسم لغت عربده قولامقدر اما عجم هاء نقلیله کوزدن وقاشدن صادر اولان حرکته دیرلر شوخه اضافتی بیانیه وشوخك تو یه لامیه در خونم مقدم مفعولیدر میریزدك و بخطا اکا متعلقدر فرصتش بادشین ضمیر غمزه یه راجعدر که حرف تعلیل خوش ایو فکر صوابه اضافتی بیانیه ویا کنه حرف تنکیر در ✽ محصول بیت ✽ سنك غمزهٔ شوخك قانمی خطا ایله دوکر غمزهٔ شوخکك فرصتی اولسونکه صواب فکری وار یعنی بنم خونم دوکمکر فکر صوابدر ایمدی سنك غمزهٔ شوخکك فرصتی اولسونکه بوخصوصده رأی صائب صاحبیدر (چشم مخمور تودارد زدلم قصد جکر ✽ ترك مستست مکر میل کبابی دارد) چشم مخموره اضافتی بیانیه وتو اضافتی لامیه در قصد جکر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ترك مست اضافتی بیانیه مکر بونده کانه معناسنه در میل کباب اضافتنده مصدرك مفعولنه اضافتیدر و یا حرف تنکیر حرف وحدت طوتن ایلمش ✽ محصول بیت ✽ سنك مخمورانه کوزك دلمدن جکر قصدی یعنی جکر کبابی ایستر عجب دکل زیرا سرخوش تاتاردر کانه کبابه میل ایدر یعنی کبابه مائلدر زیرا تاتار جنسی اته زیاده مائللر علی الخصوصکه کباب اوله (جان بیمار مرا نیست زتو روی سؤال ✽ ای خوش آن خسته که از دوست جوابی دارد) جان بیمار اضافتی بیانیه بیمار وصف ترکیبدر اصلنده آزندهٔ بیم ایدی قورقی کتوریجی معناسنه پس خسته اولان اکثری اولمك قورقوسن کتوردیکیچون بیمار دیرلر روی سؤال وجه سؤال وجهت سؤال معناسنه در ✽ محصول بیت ✽ بنم بیمار جانمك سندن حال وخاطر سؤالنه وجهی یوقدر یعنی بنم خسته جانمی سن عیادة ایدوب حالن وخاطرین پرسش ایلمکه بنده لیاقت وجهنده یوق ای حرف ندا منادسی محذوف تقدیر کلام ای یاران خوش اول خسته که دوست جانبندن بلاسؤال برجوابی اوله جوابدن بونده مراد کلامدر یعنی سعادت اول خسته یه که

✽ غمزهٔ شوخ توخونم بخطامیریزد ✽ فرصتش باد که خوش فکرصوابی دارد ✽

سنك شوخ غمزك بنم قانمی خطا ایله دوکر اکا فرصت اولسون زیرا لطیف برطوغری ومقبول فکر طوتار (مفردات) (غمزه) کوزایله اشارت (شوخ) مقبول (تو) سن (خونم) قانم (بخطا) خطا ایله (میریزد) دوکر (فرصت) م (ش) ضمیر (باد) اولسون (که) زیرا (خوش) م (فکر) م (صواب) طوغری (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب کرچه سنك نظر عنایتك جکرم قانن شرقله دیدهٔ تمنا اکدن مروارید کبی روان ایتمسی صورتا عظم بلا ایله وبرنوع هلاك تفسله معامله کبی کورینور اما حقیقتده اول فرصت مشابه سنده اولان نظر عنایت سبب حیات ابدی اولدیغیچون قهر صورتنده عین لطفدر ومحضا برامر صوابدر

✽ چشم مخمور تودارد زدلم قصد جکر ✽ ترك مستست مکر میل کبابی دارد ✽

سنك مخمور چشمك بنم کوکلمدن جکر قصدن طوتار مست ترکدر مکر برکباب میلن طوتار (مفردات) (چشم) کوز (مخمور) مست (تو) سن (دارد) طوتار (ز) من (دلم) کوکلم (قصد) م (جکر) م (ترك) محبوب (مست) م (است) در (میل) م (کباب) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب سنك علل واغرا ضدن عاری اولان نظر عنایتك انجق شغاف حب ایله ودرد عشقله کرفتار اولمش سویدای قلبه درصورت بی معنایه دکلدر اول نظر عنایت برمحبوب مستغنیدر که عاشقك کوزی یاشلی باغری باشلی جکری دلك دلك یانمش کباب کبی آتشلی اولمسنه میل ومراد ایلمشدر

✽ جان بیمار مرانیست زتوروی سؤال ✽ ای خوش آن خسته که از دوست جوابی دارد ✽

بنم خسته جانمه سندن سؤال مجالی یوقدر ای خوش اول خسته که دوستدن برجواب طوتار (مفردات) (جان) م (بیمار) خسته (مرا) بنم (نیست) یوق (ز) من (تو) سن (روی) وجه (سؤال) م (ای) ندا (خوش) م (آن) اول (خسته) م (که) م (از) من (دوست) م (جواب) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب (علمك بحالی حسبی عن سؤالی) سرنجه سنك شوق اقالك ایله خسته اولمش جانمه سندن سؤال مجالی یوقدر سعادت اول خستهٔ درد عشق الهی اولان عاشق جانته که تضرع ونیازسزونیجه مدت سعی وجان کدازسز حضرت حقدن برفیض وتجلیاته وبرنظر عنایاته ایرشه

✽ کی کند سوی دل خستهٔ حافظ نظری ✽ چشم مستش که بهر کوشه خرابی دارد ✽

حافظك خسته کوکلی جانبنه نیچون برنظر ایدر اول محبوبك مست چشمی که هر کوشه ده برخراب طوتار (مفردات) (کی) نیچون (کنـد) ایدر (سوی) جانب (دل) کوکل (خسته) م (حافظ) م (نظری) برنظر (چشم) م (مست) م (ش) ضمیر (با) ظرفیه (کوشه) م (خراب) م (یا) وحدتیه (دارد)

که جانانی باشی اوجنده تکلم ایلیه (سوی دل خستهٔ حافظ نظری کی افتاد ✽ چشم مست که بهر کوشه خرابی دارد) سوی دل اضافتی لامیه در ودلك خسته یه اضافتی بیانیه ومستك تای ضمیره لامیه که حرف رابط صفت بهر کوشه باحرف ظرف خرابی یاوحدت ✽ محصول بیت ✽ حافظك خسته کوکلی جانبنه نیچون التفات ایلرسنك چشم مستك که هر کوشه ده برخرابی وار یعنی عشاق بی نهایه وبی پایانه مالك اولان چشم مستك حافظك خسته دلنه نیچون التفات ایلر یعنی ایلمز دیمکدر استفهام انکاری طریقیله (وله ایضا) (دوش ازجناب آصف پیك بشارت آمد ✽ کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد) دوش بونده دون کیجه دیمکدر آصفدن مراد بونده شاه شجاعك وزیری قوام الدین درکه خواجه نك مربیسیدر پیك بشارت اضافتی لامیه در بشارت بانك کسریله مژده درکه حرف بیان پیك بشارتدر حضرت سلیماندن مراد شاه شجاعدر عشرت اصلنده بعشرتدر باضرورت وزنیچون حذف اولدی ✽ محصول بیت ✽ دون کیجه وزیر اعظم جانبندن مشتلق پیکی کلدی که پادشاه جانبندن عشرته اشارت کلدی یعنی شاه شجاع تخت سلطنته جلوس ایلدکده عیاش پادشاه اولمق سببیله باده یه اجازت ویردی زیرا پادشاه اندن اول شویله یساغ ایلمش ایدی که کیمسه آدك آکمغه قادر دکل ایدی ایچمك شویله طورسون حاصلی بو بیت معهود قصه یه تلمیحدر (خاك وجود مارا از آب دیده کل کن ✽ ویران سرای دل راکاه عمارت آمد) خاك وجودما اضافتلر لامیه در آب دیده ده بویله در کل کن بالجمله ویران سرای دل اصلنده سرای ویران دل ایدی اضافت بیانیه ایله صکره ضرورت وزنیچون اضافتی فك ایدوب ترکیب مزجی ایلدیلر ویران سرای دله مضاف اولمشدر کاه بونده وقت معناسنه در عمارت مصدر در عمر یعمر دن یعنی نصر باندن عوام ناس عمارت یرینه تعمیر استعمال ایلدکلری غلط فاحشدر زیرا تعمیر عمری وباشی اوزون ایلمکدر معمر عمری وباشی چوق اولانه دیرلر ✽ محصول بیت ✽ بزم وجودمز خاکنی آب دیده مزله کل ایله یعنی بوغرزیرا کوکل ویران سرا بنك عمارتی وقتی کلدی حاصلی جانانه خطاب ایدوب بیورر بزی شو اقدر آغلات که وجودمز خاکی کل اولسون زیرا آغلاق سببیله کوکل اضطرابنه نوعا تسلی کلور که عمارت ویران سرای دل بودر دیمك اولور (عیبم بپوش زنهار ای خرقهٔ می آلود ✽ کان پاك پاك دامن بهر زیارت آمد) عیبم اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر بپوش فعل امر مفرد مخاطب عیبم مقدم مفعولیدر زنهار ادات تنبیه خرقهٔ می آلود اضافتی بیانیه در شرابله بولاشق خرقه دیمکدر کان که حرف تعلیل آن اشارتدر پاکه پاکك پاك دامنه اضافتی بیانیه در پاك دامن انکی پاك ✽ محصول بیت ✽ ای شرابله بولاشق خرقه البته عیبی اورت وکیزله زیرا اول پاك دامن پاك زیارت ایچون کلدی یعنی اول پاك دامن جانان زیارتی ایچون کلدی ایمدی ای خرقهٔ می آلود عیبی سترایله حالمه واقف اولمسون

طوتار (معنای اشارتی) اول غنی عن العالمین اولان محبوب حقیقی بوفقیر دردمند حافظك خستهٔ شوق لقاءالله اولان دل مجروحی جانبنه برنظر عنایتی قیچن ایدرکه آنك هر برکوشهٔ عالمده بنم کبی صدهزار درد عشقله خراب اولمش عاشقلری واردر

✽ وله ایضا ✽

✽ دوش ازجناب آصف پیك بشارت آمد ✽ کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد ✽

دون کیجه جناب آصفدن بشارت پیکی کلدی که حضرت سلیماندن عشرته اشارت کلدی (مفردات) (دوش) دون کیجه (از) من (جناب) طرف (آصف) وزیر سلیمان علیه السلام (پیك) رسول (بشارت) مژده (آمد) کلدی (از) من (حضرت سلیمان) م (عشرت) م (اشارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) قال الله تعالی (انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذیرا) نظم جلیلنجه بو عالم کون وفساد وظلماتنده بزی نور حقه واصل قیلمق ایچون باوساطه حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلری جناب عزتندن الی یوم القیمه وارثان انوار محمدی وواقفان اسرار احمدی نیجه علماء بالله ومرشدان عارفان اسرارالله بشارت وصلت الی الله خبریله کلدیکه کمال تدنده اولان عبد محجوبك کمان نقدنده اولان حضرت الهیه عشق ومحبتله وسعی وغیرتله بی تکیف وبی قیاس اتصال ایله قربیت معنویه سنی حد امکانده اولدیغنه جانب حقدن اذن واشارت کلدی دیو ارشاد واهدا ایلدیلر واهل حجابه راه حق کشاده قیلدیلر

✽ خاك وجود مارا ازآب دیده کل کن ✽ ویران سرای دل راکاه عمارت آمد ✽

بزم وجودمز خاکنی آب دیده دن کل ایله ویران اولمش کوکل سرایك عمارتی وقتی کلدی (مفردات) (خاك) طپراق (وجود) م (مارا) بزم (از) من (آب) صو (باده) شراب (کل) چامور (کن) ایله (ویران) م (سرای) او (دل) کوکل (را) ادات مفعول (کاه) وقت (عمارت) م (آمد) کلدی (معنای اشاتی) چونکه حق تعالیدن بواذن واشارت اوانجق ای وارث محمدی اولان مرشدم سنکه رحمت مهدات اولان حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلمك خلیفه سی سبب مستخلفك سید الکائنات کبی بزی رأفت وشفقت ایله راه حقه ارشاد واهدا بایده ریاضات ومجاهدات بوته سنده اریدوب خاك وجودمزی عشق ومحبت آبیله تخمیرایله زیرا بو عالم تعلقات ماسوی ایله ویران اولش تخمکاه سلطان حقیقی اولان قلبك عمارت وقتی کلدی بو عرش الله اولان قلبك عمارت حصولی انجق بوام رقوب اولان دنیاده در (اذامات الانسان انقطع عمله)

✽ عیبم بپوش زنهار ای خرقهٔ می آلود ✽ کان یار پاك دامن بهر زیارت آمد ✽

ای می آلود خرقه زنهار عیبی سترایله زیرا اول پاك دامن یار زیارت ایچون کلدی (مفردات) (عیبم) بنم عیبی (بپوش) سترایله (زنهار) قطعا (ای خرقه) م

(این شرح بی نهایت کز حسن یار کفتند * حرفیست از هزاران کاندر عبارت آمد) شرح بی نهایت اضافتی بیانیه در کز که حرف رابط صفت وحسن یار لامیه حرفیست یاوحدت ازمن تبیینیه معناسنه در هزاران هزارك جمعیدر نیجه بیك دیمکدر کاندر که حرف رابط صفت ویا حرف بیان اندر بای صله معناسنه در عبارت تکلمه دیرلر * محصول بیت * بو بی نهایت شرح که یارك حسندن سویلدیلر بر حرفدر نیجه بیك حرفدنکه تکلمه کلدی یعنی حسن جاناندن عبارته وتکلمه کلن نیجه بیك اجزادن برجزؤ در حاصلی حسنك پایانی بوقدر دیمکدر (امروز جای هرکس پیداشود زخوبان * کان ماه مجلس افروزاند رصدارت آمد) جای هرکس اضافتی لامیه در کان که حرف بیان ماه مجلس افروز اضافتی بیانیه در مجلس افروز وصف ترکیبیدر فروزیدندن مجلس یالکاندر یعنی مجلس روشن قلیجی اندربای صله معناسنه صدارت مصدر درصدر یصدردن یعنی نصر بابندن هرشیئك صدری اولیدر بونده مراد صدر مجلسدر یعنی مجلسك باشی واولیدر * محصول بیت * بوکون محبوبلردن هرکسك مقامی ومرتبه سی ظاهر وهویدا اولور که اول ماه مجلس افروز صدر مجلسه کلنجه یعنی بزم جانانمز صدر مجلسه کلنجه هرصاحب حسنك مقداری معلوم اولور نتکیم که خواجه بومضمونه قریب الف قافیه سنده بیورمشدر (بیت) چندان بود کرشمه ونازسهی قدان * کاید بجلوه سرو صنوبر خرام ما (برتخت جم که تاجش معراج آفتابست * همت نکرکه موری باآن حقارت آمد) تخت جم اضافتی لامیه در که رابط صفت تاجش شین ضمیر جمه راجعدر معراج لغتده نردبانه دیرلر اما بونك کبی یرلرده مکان عروج یعنی چیقاجق یرمراد در آفتابه اضافتی لامیه در همت نکرك مقدم مفعولیدر که حرف بیان موری یا حرف وحدت برقرنجه دیمکدر باء مع معناسنه در حقارت صدر در ذلت معناسنه * محصول بیت * حضرت سلیمان تختی اوزرینه که تاج سلیمان معراج آفتابدر یعنی رفعتده فلك چهارم کیبدر که معراج آفتابدر همتی کور که موربومقدار حقارتله اول تخته چیقدی وسلیمانله مکالمه ایلدی بو بیت سلیمانله قرنجه قصه سنه تلمیحدر اما حقیقتده المرء یطیر بهمته حسنجه همته ترغیبدر نتکیم همة الرجال تقلع الجبال مشهوردر

(می آلود) شرابه بولشمش (که) زیرا (آن) اول (یار) م (پاك) م (دامن) تك (بهر) تعلیل (زیارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای عشق ومحبتله آلوده اولان لباس تقوی من بنم عیوب نفسانیمی ستر وازاله ایله یعنی ای عاشق ظاهر وباطنکی (فاستقم کما امرت) سرینه مظهر ایله زیرا عرش الله اولان قلب تقوی وطهارتله عمارت بولمدقجه تجلیات رب العالمینه محل اولمز (ان القلب مضغة اذا صلحت صلح الجسد کله) حکمنجه صلاح وتقوای جسد ظاهری علامت کلشدر

﴿ این شرح بی نهایت کز حسن دوست کفتند * حرفیست ازهزاران کاندر عبارت آمد ﴾

بونهایتسز شرحکه دوستك حسندن دیدیلر نیجه بیکدن برحرفدر که عبارته کلدی (مفردات) (این) بو (شرح) م (بی نهایت) نهایتسز (ز) من (حسن) م (دوست) م (کفتند) دیدیلر (حرف) م (یا) وحدتیه (است) در (از) من (هزاران) بیکلر (اندر) فی (عبارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) بوقلب عارفه سنوح وفیضان ایدن تجلیات ربانی وانوار قدسیهٔ سبحانیه ن وعلوم لدنیهٔ مکنونه دن عارف بالله لر لسانند بو قدر شرح وبیان بی نهایه اول عبارته صغمین اذواق روحانیه تعبیرات مشکاه لرندن نیجه بیکدن برحرفدر که عبارته کلدی

﴿ امروز جای هرکس پیداشود زخوبان * کان ماه مجلس افروز بهر صدارت آمد ﴾

بوکون هرکسك یری خوبلردن ظاهر اولورزیرا اول مجلس روشن ایدیجی آی صدارت ایچون کلدی (مفردات) (امروز) بوکون (جای) محل (هرکس) م (پیدا) ظاهر (شود) اولور (ز) من (خوبان) محبوبلر (که) زیرا (ان) اول (ماه) آی (مجلس افروز) مجلس روشن ایدیجی (بهر) تعلیل (صدارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) بوکون یعنی عالم دنیاده هرکسك قدری ومحلی محبوبندن ظاهردرکه دنیایی سون دنیدر وکلابدردار ... اولان آخرتی سون نفس مشتهاسنك اسیریدر ایله و پرحجابدر انجق حضرت اللهی سون عارف باللهلر دائما تجلیات انوار ذاتیهٔ الهیه نك وعلوم لدنیه ربانیه نك مظاهری اولوا الالبابدرزیرا اول منور السموات والارض اولان حضرت الله باقی ولایزالدر وجمله محبوبلر اوزره صدارتده مقدمدرلا محبوب الا الله در (لااله الا الله محمد رسول الله) صلی الله تعالی علیه وسلم حجت اقومدر

﴿ برتخت جم که تاجش معراج آفتابست * همت نکرکه موری باآن حقارت آمد ﴾

جمك تختی اوزره که انك تاجی آفتابك معراجیدر همتی کورکه برمور بوحقارتله کلدی (مفردات) (بر) علی (تخت) م (جم) اسم شاه (تاج) م (ش) ضمیر (معراج) م (آفتاب) کونش (است) در (همت) م (نکر) باق (مور) قرنجه (یا) وحدتیه (با) مع (این) بو (حقارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) (العظمة ازاری والکبریاء ردائی فمن نازعنی فیهما قذفته فی النار) حدیث قدسیسی سرنجه

(از چشم شوخش ای دل ایمان خود نکه دار * کان جادوی کمانکش ازبهر غارت آمد) چشم شوخ اضافتی بیانیه در شین ضمیر جانانه راجعدر نکه دار صقلی طوت یعنی حفظ ایله کان که حرف تعلیل جادوی کمانکش اضافتی بیانیه در کمانکش وصف ترکیبیدر کشیدندن یای چکیجی دیمکدر غارت یغما * محصول بیت * ای دل جانانك شوخ چشمندن کندی ایمانکی حفظ وصیانت ایله زیرا اول کمانکش جادو یعنی چشم جانان یغما ایچون کلدی یعنی دین ودل یغما ایلمك ایچون کلدی کوزلر چشمنی جادویه تشبیه ایلشلر سحرله تسخیر قلوب ایلدیکیچون وکمانکش اولدیغی ابروله نسبتدر کانه که قاشلری یاینی چشمی کندی چکر کرد (درباست مجلس شاه درباب وقت درباب * هان ای زبان کشیده کاه تجارت آمد) درباست مقدم خبر مجلس شاه مؤخر مبتدا واضافتی لامیه در وشاهدن مراد شاه شجاعدر که خواجه یه زیاده التفات اوزره ایمش زیرا حاجی قوام انك وزیری وخواجه نك محبی ومریدی ایدی درباب تأکید لفظی قبیلندندر وقتك مضافی محذوفدر تقدیر کلام درباب فرصت وقت ایدی ضرورت وزنیچون حذف اولندی البته وقتك فرصتنی اکله غفلت ایلمه دیمکدر بعضیلر ایکنجی درباب دالنی مضموم اوقیوب معناسنی ویردیلر فی الحقیقة کلام عربده تأسیس تأکیددن اولیدر امابونك کبی یرلرده سلیقهٔ عجم تأسیسی قبول ایلمز اکرچه که درباالفظیله آشنادرفتأمل هان فارسیده تیز اول دیمکدر اسماء افعالدندر ای حرف ندا منادا سی محذوف تقدیری ای مرد زبان کشیده ایدی ضرورت وزنیچون حذف اولندی زبان چکمش اردیمکدر کاه بوندم وقت معناسنه در بعض نسخه ده وقت واقعدر تجارته اضافتی لامیه در * محصول بیت * خواجه حضرتلری تجرید طریقیله نفس شریفنه خطاب ایدوب بیورر شاه شجاعك مجلس شریفی علم وفضل ومعرفت وسخا وکرم ذکریدر وقتك فرصتنی اکله وبول البته تیز اول ای کلمه ای مرد زبان کشیده تجارت وقتی کلدی یعنی هرنه که مقصود ایدرسین بومجلس شریف واسطه سیله حاصل اولور همان فرصتی فوت ایله

اول عظمت وکبریا انجق کندویه مخصوص اولوب انوار ذاتیه سنه مظهریتله وصفات علیه سیله موصوفیتله عظمت واجلال کسب ایلین عباد مکرمون که کلیسی اول بی مثل وبی نظیر اولان پادشاهه حقیقتده احسانك محتاجلریدر برماء مهیندن خلق اولنوب هرنه قدر دنی اولان نفس وهوا ایله ابتلاده بوقدر حقارت صوریده اولمش ایکن همت عالیلرین کورکه لقاء اللهه محبتله نفسی ووجودی ترك ایدوب ریاضات ومجاهدات ایله (انا جلیس من ذکرنی) حدیث شریفی سرنجه عاوشان صاحبی اولان حضرت الله ایله بلاواسطه مکالمه وتخت عزتده مجالسه وموانسه ده مظهر تجلیات انوار قدسیهٔ الهیه یه مستغرق دائمی اولشلردر نتکیم مور هرنه قدر حقیر ایسه ده همت بلند ایله تخت سلیمان علیه السلامه چیقوب انکله مصاحبت ایلدی

﴿ از چشم شوخش ای دل ایمان خود نکه دار * کان جادوی کمانکش از بهر غارت آمد ﴾

آنك شوخ چشمندن ای دل کندو ایمانکی صاقله زیرا اول کمانکش جادو غارتدن ایچون کلدی (مفردات) (از) من (چشم) کوز (شوخ) مقبول (ش) ضمیر (ای دل) ای کوکل (ایمان) م (خود) کندی (نکه دار) صاقله (که) زیرا (جادو) م (کمانکش) یای چکیجی (از) من (بهر) تعلیل (غارت) یغما (آمد) کلدی (معنای اشارتی) قال الله تعالی (انما یخشی الله من عباده العلماء) آیت جلیله سی سرنجه معرفة اللهی زیاده اولانك خوفی زیاده در انکیچون انبیاء عظام مأمونین ایکن برله خوف اجلالدن خالی دکللردر ای کوکل سن مأمونیندن دکلسن علم ومعرفتکه وکشف وکرامتکه عجب وغرور ایله شیطانك وبلعم وبرصیصا کبی عابد وعارفك عجب وغرور ایله بی ادبانه حرکتلرندن وخوف اللهی ترك ایتدکلرندن نه کونه مقهور ومسلوب المعرفة والایمان اولدقلرین ملاحظه ایدوب حضرت قهار وجبار اولان اللهك قهر وغضب ایله اولان نظرندن دائما خوف وخشیتده اولوب کندی ایمانکی صاقین زیرا عقلاری متحیر قیلیجی قهارك قهر وغضب ایله ایمانکی یغما ایله وبرمك خوفی دخی واردر اعاذنا الله تعالی من سلب الایمان

﴿ درباست مجلس شاه درباب وقت درباب * هان ای زبان کشیده وقت تجارت آمد ﴾

شاهك مجلسی دریادر وقتی اکله اکله آکاه اول ای زبان چکمش کیمسه تجارت وقتی کلدی (مفردات) (دریا) م (است) در (مجلس) م (شاه) م (درباب) اکله (وقت) م (درباب) اکله (هان) آکاه اول (زبان) م (کشیده) چکمش (وقت) م (تجارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای کوکل کرچه مقارنت عنایة الله ایله عبد حقیرك رب عظیم وجلیله تخت عزتده انسیت ومجالسه سی ممکندر لکن اول شاه حقیقتك انسیتی مجلسی دریای بی نهایه کبی زیاده خوفناکدر ودهشت آباددر کرچه منافعی بی شماردر اما مهالکی هم بی حسابدر شاه مجلسی وآداب صحبتی ووقت انسیتی اکله اکله خوف وخشیتله آدابی مراقب ومحافظ

(آلوده توحافظ فیضی زشاه درخواه * کان عنصر سماحت بهر طهارت آمد) آلوده ده همزه حرف توسل ویا خطاب ایچوندر بولاشقین دیمکدر حافظ منادی حرف ندا محذوف فیضی یا حرف تنکیر و یا وحدت وحدته قصر ایلیان تقصیر ایلدی در حرف تأکید خواه فعل امر مفرد مخاطب ایسته ودیله دیمکدر کان که حرف تعلیل عنصر دورتدر آب وخاک و باد وآتشکه جمیع اجسام بونلردن مرکبدر پس بونده عنصر دن ذات ویا وجود مراد در سماحت جومردلک وسخاوت دیمکدر طهارت مصدر پاکلک معناسنه

* محصول بیت * ای حافظ سن آلوده فقر وافلاس سین پادشاهدن فیض وکرم ایسته زیرا اول ذات وجود سخی فقر افلاس آلایشندن سنی تطهیر ایچون کلدی یعنی علما وصلحایی فقر الایشندن تخلیص ایچون دنیایه کلدی (وله ایضا) (برید بادصبا دوشم آکهی آورد * که روز محنت وغم رو بکوتهی آورد) بریدباک فتحی وراک کسریله پیکدر افظ بریدک باده و بادک صبایه اضافتلری بیانیه دردوش بونده دون کیجه معناسنه درمیم ضمیر معنی جهتدن آورد فعلنه مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه واکهی وکوتهی یالری مصدریه در * محصول بیت * باد صبا پیکی دون کیجه بکا خبر داراق کتوردی یعنی بنی آکاه ایلدیکه محنت وغم کونی قصه لغه یوز کتوردی یعنی قصلدی (مطربان صبوحی دهیم جامه چاك * بدین نوید که باد سحر کهی آورد) مطربان یا حرف صله صبوح صباح وقتنده ایچلن شرابه دیرلر ویا حرف نسبت مطربان صبوحی اضافتی لامیه در صباح باده سنی ایچمکه منسوب مطربلر یعنی سحرده باده نوش اولان سازنده لر وکوینده لر دهیم فعل مضارع متکلم مع الغیر در جامه چاك اضافتی بیانیه در ودهیمك مفعول صریحی ومطربان غیر صریحی بدین یا حرف سبب این اسم اشارتدر نویده که مشارالیه در که حرف رابط صفت باد سحر کهی اضافتی بیانیه سحر که سحر وقتی دیمکدر زیرا که کاهدن مخففدر که وقت معناسنه در ویا حرف نسبت سحر وقتنه منسوب دیمکدر * محصول بیت * صبوحی مطربلرینه ویره لم یرید صباح ویردیکی خبردن اوتوری چاك ایلدیکمز جامه یی مشتاق سبیله که باد سحر کهی یعنی باد صبا کتوردی

اولکه (من ترك آداب الباب رد الی اصطبل الدواب) آکاه اول ای همرتبه ده نفس وشیطان الندن زیان چکمش کیمه وقت تجارتده کندیکی و یولکی محافظه ومراقبه آداب شرط لازمدر

آلوده توحافظ فیضی زشاه در خواه * کان عنصر سماحت بهر طهارت آمد

ای حافظ سن ضعیف سین شاهدن بر فیض ایسته زیرا اول سخی ذات غیری پاك ایتمك ایچون کلدی (مفردات) (آلوده) ضعیف وملوث (تو) سن (حافظ) م (فیض) احسان (یا) وحدتیه (ز) من (شاه) م (درخواه) ایسته (که) زیرا (عنصر) ذات (سماحت) سخاوت (بهر) تعلیل (طهارت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای حافظ سن بر ضعیف وحجبات بشریه ایله ملوث بر عبد عاجز سین بو نفس وشیطان الندن خودبخودانه خلاص بولوب انس حق ایله وتجلیات فیاض مطلق ایله شرفیاب اولهمزسین همان دائما صدهزار تضرع وابتهال ایله براره یوز سوروب اول شاه حقیقتدن فیض واحسان واستعانت و غفران طلب ایله زیرا اول جود وکرم صاحبی اولان حضرت الله (کان الله ولم یکن معه شئ) ایکن وانسان (لم یکن شیأ مذکورا) ایکن معرفت ذاتیه سنه محبتی حکمتندن ایچون اکرم مخلوقاتدن اولان انسانی مرآت ذات ومجلای صفات ومستعد انوار ذات قیلدی وکمال کرمندن درکاه علیه سنده نیازمند اولان عبد عاجزلرینی تلویثات بشریه دن پاك وطاهر قیلوب بنده اول عبد ناتوانی کندی معرفت واحسانه مظهر ایلشدر

وله ایضا

بر بدبادصبا دوشم آکهی آورد * که روز محنت وغم رو بکوتهی آورد

باد صبا پیکی دون کیجه بکا آکاهلق کتوردی که محنت وغم کونی قصه لغه یوز کتوردی (مفردات) (برید) پیك (بادصبا) صباح یلی (دوش) دون کیجه (م) ضمیر (آکاهی) خبردار (یا) مصدریه (آورد) کتوردی (روز) کون (محنت وغم) م (رو) یوز (با) للملابسة (کوته) قصه (یا) مصدریه (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بحمدالله محضا فضل وکرم الهیدایله دون کیجه جانب حقدن برقبض و تجلی بنشوب کدورات ماسوا ایله قلبده حاصل اولان انقباضی رفع ایلیوب انوار تجلیات ذات الهیه دن بکا آکاهلق کتوردی بویله دیوکه ای عاشق صادق حضرت الاهه حمد وثنا ایله که قبض وحجابله اولان محنت وغم کونی قصه لغه یوز کتوردی وانوار تجلیات جمال الهیه استغراق دولتی آثاری کوروندی

مطربان صوحی دهیم جامه چاك * باین نوید که باد سحر کهی آورد

جامه چاکی صباح شرابنك مجلسنك مطربلرینه ویره لم بو بشارته که سحر وقتنك یلی کتوردی (مفردات) (با) للملابسة (مطربان) چالغیجیلر (صبوح) صباح ایچیلن شراب (یا) نسبیه (دهیم) ویره لم (جامه) قفتان (چاك) یرتق (این) بو (نوید) بشارت (باد سحر) سحر یلی (که) وقت (یا) نسبیه آورد کتوردی

معنای

(بیا بیا که توحور بهشت را رضوان * باین جهان زبرای دل رهی آورد) بیا بیا تأکید لفظی که حرف تعلیل ویا حرف بیان حور بهشت اضافتی لامیه در حور اگرچه عربیده جمع احور وحورادر اما عجم مفرد محلنده استعمال ایدر بدین دال همزه دن مقلوبدر باین جهان دیمکدر یا حرف صله زبرای زای مفرده مقصودر ضرورت وزن ایچون دل رهی اضافتی لامیه در رهی اکثر قول یعنی عبد معناسنده استعمال ایدرلر اما اصلنده یومش اوغلانه دیرلر یعنی یناشمه اوغلانه حور بهشت آوردك مقدم مفعول صریحی وبدین جهان غیر صریحی رضوان مبتدا وآورد خبری رضوان جنت قپوجیسنه

وخزینه دارینه دیرلر * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر کل کل سن جنت حوریسی رضوان بوجهانه بوقولك کوکلیچون کتوردی یعنی سن جنت حوری سین وبو جهانه سنی بن کوکل ویروب سومك ایچون رضوان کتوردی حاصلی دنیایه سن بکا جانان اولمغیچون کلمش سین ابدی کل بکا یار اول اغیار اولمه (همی رویم بشیراز باعنایت دوست * زهی رفیق که بختم بهمرهی آورد) بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقعدر که (نسیم زلف توشد خضر راهم اندر عشق همی ده هازائدر تأکید ایچون مرویم فعل مضارع متکلم مع الغیر کیدرز دیمکدر راوله ولکل وجهة بشیراز یا حرف صله شیراز خواجه نك شهر ینه دیرلر که عجم بلادینك کزیده لرندندر که دیمشلر (بیت) چه مصر وچه شام چه بر وچه بحر * همه روستااند وشیراز شهر * باعنایت با مصاحبت ایچوندر عنایت مصدردر قصد معناسنده فعل ماضی ومضارعی مبنی للمفعول مستعملدر مثلا عنیت بحاجتك واعنی بحاجتك عنایة دیرلر عنایت دوست اضافتی لامیه عون دوست معناسنه در زهی کلمهٔ تحسیندر وفعل تعجب معناسنده مستعملدر که حرف رابط صفت بهمرهی یا حرف صله همره همراهدن مخفف یولداش دیمکدر ویا حرف مصدر رفیق آوردك مقدم مفعول صریحیدر وبهمرهی غیر صریحی * محصول بیت * شیرازه کیده لم ویا کیده رز دوستك عون وعنایتیله نه خوش رفیقدر که طالعم یولداشلغه کتوردی یعنی عنایت دوست نه خوشجه رفیقدر که بختمی یولداشلغه کتوردی یعنی بکا یولداش ایلدی اما اول بر نسخه یه نسبت معنی نسیم زلف تو اضافتلری لامیه لردر خضر راهمده یوله در اندر

(معنای اشارتی) (ان لله شرابا لعباده لاولیائه اذا شربوا طابوا) الی آخره حدیث شریفی سرنجه صباحه واشراقات تجلیات انوار الهیه نك بزم کبی عاجز وبیچاره لره کرم واحسان اولمسنه واسطه اولان مرشد کامله چاك کبی اعتبار دن ساقط اولان وجود ناشایسته مزی فدا ایده لم بو بشارته که وقت سحرده بزه احسان اولان فضل وکرم الهی بزم استعدادیمزدن دکلدر بلکه اول مرشد کاملك نظری وهمتی برکاتندندر

بیابیاکه توحور بهشت رارضوان * بدین جهان ز برای دل رهی آورد

کل کل که سن جنت حوریسنی رضوان بوجهانه بنده نك کوکلندن ایچون کتوردی (مفردات) (بیابیا) کل کل (تو) سن (حوری) م (بهشت) جنت (را) ادات مفعول (رضوان) م (این) بو (جهان) م (ز) من (برای) تعلیل (دل) کوکل (رهی) قول (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) کل کل ای اطف جمالده وحسن صفتنده حوری بهشت آسا اولان مرشد خلیفة اللهیم جنت آجله نك مالکی رضوانی خالق اولان حضرت الله سنی بو عالمده جنت عاجله اولان معرفة الله جنتنه مالك ومتصرف قیلوب قوللرینك خانهٔ تجلی الهی اولان قلبلرینك اصلاحی ایچون کتوردی

نسیم زلف توشدخضر راهم اندرعشق * زهی رفیق که بختم بهمرهی آورد

عشقده سنك زلفك رایحه سی بکا خضر را اولدی زهی رفیق که بختم بکا یولداشلغه کتوردی (مفردات) (نسیم) رایحه (زلف) م (تو) سن (شد) اولدی (خضر) م (راه) یول (م) ضمیر (اندر) فی (عشق) م (زهی) عجب (رفیق) م (بختم) طالع (با) للملابسة (همره) یولداش (یا) مصدریه (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) ای وارث محمدی وهادی راه احمدی اولان مرشدم سنك خلق عظیمك آثاری فیض رایحهٔ ریح رجالك وفضل نظر احسان والطف برهانك راه عشقده بکا معلم علوم لدنی برخضر راه اولدی مرشدك بولك کبی عالی همتی ونظر وحمایتی محضا حضرت الاهك عنایتیله برعجب رفیقدر که بختم بکا یولداشلغه کتوردی

همی رویم بشیراز باعنایت دوست * زهی دلیل که ایزد بهمرهی آورد

دائم شیرازه کیده رز دوستك عنایتیله عجب دلیل که الله تعالی بکا یولداشلغه کتوردی (مفردات) (همی) دائم (رویم) کیده رز (با) ظرفیه (شیراز) م (با) مع (عنایت دوست) م (زهی) عجب (دلیل) م (ایزد) الله تعالی (بهمرهی) یولداشلغه (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) حضرت الاهك عنایتیله ومرشد عالی همتك نظری برکاتیله بحمدالله شمدی سیروسلوکز وتوجه واقبال قلبمز وطن اصلیمز اولان عالم قدس وعالم ارواح جانبنه در حضرت الاهك فیض

ادات ظرفدر فی معناسنه تقدیری اندره عشقدر ضرورت وزن ایچون ره حذف اولندی محصول مصراع سنك زلفك نسیمی بکا یول خضری اولدی طریق عشقده یعنی بکا یولداش اولدی طریق عشق جاننده دیمکدر قافیه دن خبردار اولمیانلر مصراع ثانیده رفیق یرینه نوید ودلیل لفظلرینی ایراد ایلمکله ایکی بیت ایتمشلر اما عجب نادانلق اظهار ایلمشلر (چه نالها که رسید ازدلم بخرکه ماه * چویاد عارض آن ماه خرکهی آورد) چه بونده مبالغه افاده ایدر نالها ناله نك جمعیدر که حرف بیان بخرکه باحرف صله خرکه خرگاهدن مخففدر درم اوینه دیرلر که کوچر اولی ترکمانلرك کیچه ایله اوردبلو اولردر

اکرچه حقیقتده فره‌اوه دیرلر تکیم سابقا تحقیق مروز ایلدی ماهه اضافتی ایکی وجهیله درخرکهه‌دن مراد فلک ماه ایسه اضافت لامیه در واکر مراد کندی ایسه بیانیه در مصراع ثانیده اولان تتابع اضافت لامیه لردر آوردك فاعلی دله راجع اولان ضمیردر ومفعول صریحی یاد عارضدر معلوم اوله که عجم فاعل وزنی اوزرینه اولان الفاظ عربك اوج لفظنده تصرف ایلشدر عارض که صقال بتن یردر وخاتم که پرمغی عربك اسمیدر وکافر لفظنده اوچنجی‌له ادله سیله بیوی نافه بیتك رساله سنده ذکر ایلشوز خرکهی یاسی حرف نسبتدر * محصول بیت * عجب مبالغه ناله‌لر که خرکه ماهه ایرشدی

بنم دلمدن چونکه اول خرکاهه منسوب ماهك عارضنی یاده کتوردی یعنی اول خرکاه نشین جانانك عارضنی دلم که یاده کتوردی خرکه ماهه دلمدن عجب مبالغه ناله‌لر ایرشدی یعنی چوق فریاد وفغانلر ایلدی (بجبر خاطر ما کوش کین کلاه نمد * بسا شکست که بر افسر شهی آورد) بجبر باحرف صله جبر لغتده مصدردر برصنق سیکلمك یعنی برحیوانك ویا انسانك الی ویا ایاغی چیقسه تخته‌لر له انی صررلر اول تخته‌لره سیك دیرلر عربجه اکا جبیره دیرلر اول تخته‌لری اول صنغه صارمغه جبر دیرلر بونده جبرخاطردن مراد رعایت خاطردر جبرخاطر ما اضافتلری لامیه‌لردر کوش فعل امر مفرد مخاطبدر چالش یعنی سعی ایله کین که حرف تعلیل کلاه نمد اضافتی بیانیه کچه کلاه دیمکدر بسا چوق دیمکدر شکست اسمدر قرمق معناسنده که حرف بیان بر بای صله معناسنده در افسر شهی اضافتی لامیه در بای بطنیله شهینك یاسی حرف نسبت ویا حرف مصدر در حرف مصدره قصر ایلین تقصیر ایلمش وحرف وحدت طوتان خطا ایلمش * محصول بیت * بزم خاطریمزك رعایته سعی ایله که بوکچه کلاه کبی ملایم ویومشق خاطریمز وکوکلمز چوق صنق که پادشهه منسوب تاجه کتوردی یعنی بوبزم صنق کوکلمز چوق شاهلر تاجنی شکست ایلشدر یعنی چوق پادشاهی تخت وتاجدن آیرمشدر (رساند رایت منصور برفلك حافظ * چوالتجا بجناب شهنشهی آورد) رساند فعل متعدیدر رسانیدندن ایرشدردی دیمکدر منصور بونده مصدردر مفعول وزنی اوزرینه میسور ومعسور میسر معنا سنده اولدیغی کبی پس رایت منصور اضافتی بیانیه در وجائزدر که بونده منصور اسم مفعول اوله ورایتنه صفت اوله وجائزدر که منصور دن شاه منصور مراد اوله که خواجه‌نك مربیلرندندر وخواجه بودیوانده انی نیجه یرده ذکر ایلشدر کاه صریحا وکاه کنایة رساندك فاعلی حافظدر التجا افتعال بابندن مصدر در صیغنمق معناسنه بجناب باحرف صله جناب فناء البیت اوك حولیسی وحیاتی معناسنه در شهنشه شهنشاهدن وشهنشاه شاهنشاهدن مخففدر شاهانشاه اصلنده شاه شاهان ایدی ترکیب اضافی ایدی پادشاهلر پادشاهی معناسنه تقدیم وتأخیرسببیله ترکیب مزجی قلندی آوردك فاعلی حافظه راجع ضمیردر ومفعول صریحی التجا وغیر صریحی بجناب شهنشهی‌یه اضافتی لامیه در ویای شهنشهی

وتجلیاتنه ووصلت انسیه سنه وصوله اول عیسی نفس مرشدم برعجیب دایلدر که الله عظیم الشان کرمندن بونك کبی وسیله یی بکا بواداشلغه کتوردی

﴿ چه ناله‌ها که رسیداز دلم بخرمن ماه * چو یاد عارض آن ماه خرکهی آورد ﴾

نه ناله‌لر که کوکلمدن خرمن ماهه ایرشدی چونکه اول خرکهی ماهك عارضنی خاطره کوردی (مفردات) (چه) نه (ناله‌ها) ناله‌لر (رسید) ایرشدی (ازدلم) کوکلمدن (با) للملابسة (خرمن) م (ماه) آی (چو) چونکه (عارض) یکاق (آن) اول (ماه خرکهی) یعنی چادرده بسلنمش کون کورمدك محبوب (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بحمدالله اول عیسی نفس مرشد کاملك همتی برکاتیله اول وقتکه اول حجاب عزنده مستور اولان محبوب حقیقینك ذات بیچونه وصلت واذواق انسیت خاطره خطور ایدوب جناب عزته صد هزار تضرع ونیاز ایله ودرد عشقله جان ودادن اول قدر عجیب ناله‌لر وفریاد وفغانلر ایلدمکه آتش عشقله ماسوی الله خرمنی بالکلیه احراق اولمشدر

﴿ بجبر خاطر ما کوش کین کلاه نمد * بسا شکست که برافسر شهی آورد ﴾

بزم شکسته خاطرمزك جبرنه سعی ایله زیرا بو نمد کلاه شاهلق تاجنه چوق شکست کتوردی (مفردات) (با) للملابسة (جبر) پاره صارمق (خاطر) قلب (ما) بز (کوش) سعی (که) زیرا (این) بو (کلاه) م (نمد) کچه (بسا) چوق (شکست) قرقاق (بر) علی (افسر) تاج (شه) پادشاه (یا) مصدریه (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) ای صورت پرست اولان کیمسه اکرایکی جهانده باشکك سلامتنی ایستر ایسك بزم بودرد عشقله یاره‌لی صنق قلبمزك یاره‌سنه برجبیره صارمغه وقلبمزی تعمیر ایتمکه سعی ایله زیرا بوصورت عالمی ترك ایلیوب فقیر صورتنده کوربن انبیا واولیاره طعن ایله (مالهذا الرسول یأکل الطعام ویمشی فی الاسواق) معامله سنده اولان منکر اولیا وانبیا اواش چوق پادشاهلرك بوانکار تاجلرینی باشنه طارکتوروب وهلاك ابدیه ایله هلاك ایدوب اسفل سافلینه ایندرمشدر

﴿ رساند رایت منصور برفلك حافظ * چو التجا بجناب شهنشهی آورد ﴾

حافظ نصرت سنجاغنی فلك اوزره ایرشدردی وقتاکه اول شاهنشاهك جنابنه التجا کتوردی (مفردات) (رساند) ایرشدردی (رایت) سنجق (منصور) نصرت (بر) علی (فلك) م (حافظ) م (چو) چونکه (التجا) رجا ونیاز (با) للملابسة (جناب) حضور (شهنشهی) پادشاهلر پادشاهنه منسوب (آورد) کتوردی (معنای اشارتی) بحمد الله حافظ الالهه ورسول اللهه اطاعت ایدوب (کل الطرق مسدودة الا من اقتفی اثر رسول الله) مقالی سرنجه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه تبعیتله صراط مستقیمده ثباتله درکاه جناب حقه التجا وتضرع ونیاز ایله نصرت سنجاغنی فلك اوزره ایرشدردی ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آنکه رخسار ترا رنگ گل ونسرین داد * صبر وآرام تواند بمن مسکین داد ﴾

﴿ اول ﴾

حرف نسبتدر حرف وحدت طوتب معناسنی چوق صیغنمغی بر پادشاهلر پادشاهی درکاهنه کتوردی دیین کسنه معنایی برخوشجه صیغندیره مامش ویایی اعتبار ایدن ساقط قبلوب مصراعك معناسنی چونکه اول پادشاهك جنابنه التجا کتوردی دیین دخی بی معنی سویلمش * محصول بیت * حافظ نصرت سنجاغنی ویامنصور اولمق سنجاغنی ویا دشاه منصورك سنجاغنی فلکه ایرشدردی چونکه شاه منصوره منسوب جنابه التجا کتوردی یعنی صیغندی حاصلی شاه منصورك مداحی اولوب اکا انتساب ایلك سببیله سنجاغنی کوکلره ایرشدردی شعرادن بونك کبی کلمات ادعائیدر حقیق دکلدر

(وله ایضا) (آنکه رخسار ترا رنگ گل ونسرین داد * صبر وآرام تواند بمن مسکین داد) آن اسم اشارتدر اللهه بعیدله اشارت بزه کوره در که بزلردن ایراغدر اکرچه که اول بزه یقیندر که حرف بیان نسرین ونشرین رآق چیچك اسمیدر رومده ده اکا کل نسرین دیرلر دادك فاعلی آنك مشار الیهنه راجع تحتنده ضمیردر ورخسار مفعول اولی ورنگ گل مفعول ثانیسی ورخسار تراورنگ گل اضافتلری لامیه‌لردر آرام اسمدر آرامیدندن دکمك معناسنه تواند فعل مضارع مفرد غائبدر بمن باحرف صله ومنك مسکینه اضافتی بیانیه در یای بطنیله دادك فاعلی بنه معهود ضمیردر ومفعول صریحی صبر وغیر صریحی بمن * محصول بیت * اول اللهه که سنك رخسارکه کل ونسرین رنکنی ویردی یعنی قرللی قرل وآقنی آق براندی حاصلی شول که سکا کوزللك ویردی بن مسکینه ده صبر وآرام ویرمکه قادردر یعنی بکا سکون وقرار ویرمکه قادردر (وآنکه کیسوی ترا رسم تطاول آموخت * هم تواند کرمش دادمن غمکین داد) واو حرف عطف واو عاطفه‌یز یازانلر عطف اداتنی یازلر ایمش کیسو صاچ باوکیدر ترایه اضافتی لامیه در رسم عادت تطاوله اضافتی لامیه تطاول ظلم وتعدی معناسنه در آموختك فاعلی بنه ضمیر سابقدر وکیسو مفعول اولی در ورسم مفعول ثانیسی توانك فاعلی کرمشدر وشین ضمیر بنه اللهه راجعدر داد عدل وانصافدر دادك منه اضافتی لامیه در ومنك غمکینه بیانیه * محصول بیت * دخی اول الله که سنك کیسوکه ظلم وتعدی عادت وقانوننی اوکرتدی انك کرمی قادردر سنك زلفکدن غمکینه انصاف ایلکه یعنی بکا عدل وداد ویرمکه حاصلی ایلدیکی تطاولك جزاسین ویرمکه زلفه نسبت تطاول خوب واقع اولمش (من همان روز زفرهاد طمع ببریدم * که عنان دل شیدا بلب شیرین داد) طمع بونده امید معناسنه در ببریدم فعل ماضی متکلم وحده کسرم دیمکدر طمع مقدم مفعول صریحی وز فرهاد غیر صریحی که حرف بیان عنان اویان دیزکنی دله اضافتی ودلك شیدایه اضافتی بیانیه در بلب باحرف صله لب شیرین اضافتی لامیه در دادك فاعلی فرهاد ومفعول صریحی عنان وغیر صریحی بلب شیرینده ایهام وار * محصول بیت * بن همان اولکون فرهاددن امیدی کسدمکه دیوانه کوکلك عنان اختیارینی لب شیرینه ویردی یعنی شیرینی‌ه منسوب

اول الله که سنك رخسارکه کل ونسرین رنکنی ویردی بن مسکینه صبر وآرام ویرمکه دخی قادردر (مفردات) (آنکه) اول الله که (رخسار) یکاق (ترا) سنك (رنگ) م (گل) م (نسرین) بیاض کل (داد) ویردی (صبر) م (آرام) راحت (تواند) قادردر (با) للملابسة (من) بن (مسکین) م (داد) ویردی (معنای اشارتی) ای وارث محمدی اولان مرشد مربی اول الله که سنك مظهر تجلی الهی اولان قلبك نورنك آثارنی واشراقنی سیمای صلاحکده ورخسار مبارککده کل ونسرین کبی ظهوره کتوروب سنك یوزکدن نیجه محجوب اولان کیمسه‌لرك قلب مغلقنی کشاد ایلدی حضرت واهب العطایادن امید ایدرمکه بن مسکینه دخی راه عشقنده اولان درد وبلایه صبر وآرام ویرمکه ونور ذاتیه سیله قلبی منفتح ومنفسح قیلمغه وکرمیله بزی دخی مسرور ایتمکه قادردر

﴿ آنکه گیسوی ترا رسم تطاول آموخت * هم تواند کرمش داد من غمکین داد ﴾

اول الله که سنك کیسوکه ظلم عادتنی اوکرتدی هم انك کرمی قادردر بن غمکینك دادنی ویرمکه (مفردات) (آنکه) اول الله که (ترا) سنك (کیسو) زلف (رسم) عادت (تطاول) ظلم (آموخت) اوکرتدی (هم) دخی (تواند) قادردر (کرم) م (ش) ضمیر (داد) عدل واحسان (من) بن مسکین فقیر (غمکین) غملی (داد) ویرمکه (معنای اشارتی) ای متصرف القلوب اولان خلیفة الله اول الله که طالب عاشق ذاتی نورنه مظهر قیلدی ایچون سنك دست تصرف فکده ریاضات ومجاهدات یوننه سنده اریدوب قال وخالص البال ومحوویی بجمال ایتمك رسمنی سکا اوکرتدی (لایضیع اجر المحسنین) اولان الله هم انك کرمی قادردر بن غمکینه کرم واحسان دادنی ویرمکه

﴿ من همان روز زفرهاد طمع ببریدم * که عنان دل شیدا بلب شیرین داد ﴾

بن همان اول کون فرهاددن امید کسدم که دیوانه کوکلنك عنانی شیرینك لبنه ویردی (مفردات) (من) بن (هم) دخی (آن) اول (روز) کون (ز) من (فرهاد) مشهور عاشق (طمع) م (ببریدم) کسدم (عنان) یولار (دل) کوکل (شیدا) دلی (با) للملابسة (لب) دوداق (شیرین) مشهور محبوبه‌نك اسمیدر (داد) ویردی (معنای اشارتی) اول عاشق فانینك همت پیرایله علاقهٔ ماسواسندن اول کون امید کسدمکه عشق مجازیده فرهاد دیوانه کوکلنك عنانی شیرینك لبنه والك اراده سنه تسلیم ایتدیکی کبی اول عاشق صادق دخی اراده سنی محبوب حقیقینك اراده سنده محو وفانی ایلیوب (مرادی تابع لمرادك) دیمشدرکه (لامحبوب الا الله) در

﴿ گنج زر گر نبود کنج قناعت باقیست * آنکه آن داد بشاهان بگدایان این داد ﴾

اکر کنج زر اولمیه کنج قناعت باقیدر اول الله که شاهلره آنی ویردی کدالره بونی ویردی (مفردات) (گنج) خزینه (زر) التون (گر) اکر (نبود) اولمیه (کنج)

کوکانی اکا و یردیکندن یلدم باشدن چقاجغن (کنج زرکر نبود کنج قناعت باقیست ❊ آنکه آن داد بشاهان بکدایان این داد) کنج زر اضافتی بیانیه التون خزینه سی دیمکدر کنج قناعت بونده کاف عجمی مفتوح اولوب اولکی کبی خزینه معناسنه اولمق جائز وعربی مضموم اولوب بوجاق معناسنه اولمق جائزهر قنغیسی ایسه اضافتی بیانیه در آن اسم اشارتدر کنج زره واین کنج قناعته دادك فاعلی بنه اللهه راجع ضمیردر ایکی یرده بیله اولکنك مفعول صریحی آن در وغیر صریحی بشاهان وایکنجینك مفعول صریحی بکدا یاندر ❊ محصول بیت ❊ خواجه یوررکه یرده التون خزینه سی اولمزسه قناعت بوجاغی باقیدر یعنی اکا مالکز دیمکدر اول الله که التون خزینه سنی پادشاهلره و یردی قناعت خزینه سنی کدالره وعاشقلره و یردی (خوش عروسیست جهان ازره صورت لیکن ❊ هر که پیوست بدو عمر خودش کابین داد) خوش بونده کوزل معناسنه در عروس کرده که کرمکدن اولاره وعورته اشتراکله استعمال اولنور بونده مطلقا کابین مراددر یاحرف وحدت و یاتنکیردر برینه قصر ایلین تقصیر ایلدی جهان مؤخر مبتدا وخوش عروس مقدم خبره صورت اضافتی بیانیه صورت طریقندن یعنی صورتا هر که اصلنده هر کس که ایدی تنکیم سابقا مکرر بیان اولنمشیدی حاصلی حذف وایصال قیلنمشدر بد واصلنده باوایدی همزه داله ابدال اولمشدر و باحرف صله در پیوست بد واکا واصل اولدی یعنی نکا حلنمدی عمر خودش اضافتی لامیه در کندی عمر بنی دیمکدر کابین وکاوین بونده قالك معناسنه در دادك فاعلی که یه راجع ضمیر در وعمر مفعول اولی وکابین مفعول ثانیسی ❊ محصول بیت ❊ جهان کوزل کلیندر صورت بولندن اما هر کیمسه که اکا واصل اولدی یعنی انی اوبناش ایندی کندی عمر بنی هبایه و یردی حاصلی نیجه اردن آرنمش عجوز در کیمسه نك نکاحنده قرار طوتمز بو کلام دنیا مناصبنی تصرف ایلین اهل دنیایه کوره در (بعد ازین دست من ودامن سرو ولب جوی ❊ خاصه اکنون که صبا مژده فرور دین داد) مصراع اولك واولرینه واو مع وواو مقارنه دیرلر خاصه ضرورت وزن ایچون تشدید ساقط اولمشدر فرور دین بهارك اولکی آینك اسمیدر کونش رأس حمله داخل اولدقده ❊ محصول بیت ❊ بوندن صکره ال بنم وسرو دبی وایرماق کناری یعنی بن بونلر ایله یم بونلردن ایرلم دیمکدر بو واو لرك تحقیق مکرر بیان اولمشدر خصوصا شمدی که صبا فرور دین آینك مشتلغن و یردی یعنی اول بهار مشتلغی و یردی (درکف غصهٔ دوران دل حافظ خون شد ❊ از فراق رخت ای خواجه قوام الدین داد) غصه یه کف اثباتی استعاره طریقیله پس اضافتی بیانیه در ز دوران اضافتی لامیه دل حافظ اضافتده لامیه دز ومبتدا وخون شد خبری فراق رخ اضافتی لامیه در خواجه دن بونده مراد وزیردر تنکیم سابقا بیان اولمشیدی قوام الدین بونده خواجه نك مربیسی اولان وزیرك لقبی در وامعی حسن در قوامك قافنده فتحه وکسره جائزدر اما کسره افصحدر

خزینه (قناعت باقی) م (است) در (آنکه) اول الله که (آن) آنی (داد) و یردی (بشاهان) پادشاهلره (بکدایان) فقیرلره (این) بونی (داد) و یردی (معنای اشارتی) اول فانی فی الله اولوب علاقهٔ ماسوادن منقطع اولان عاشق ایچون اکر آلتون خزینه سی ودنیامالی یوق ایسه قطعا حالنه مانع دکلدر زیرا اول عاشق برسلطان حقیقتدر که (القناعة کنز لایفنی) دولتی آنکچون باقیدر اول الله که پادشاه صورلره خزینهٔ دنیای فانیه یی و یرمشدر غنای قلب ایله (الفقر فخری) مظاهر سلطانلرینه بو قناعت کنزینی و یرمشدر

﴾ خوش عروسیست جهان ازره صورت لیکن ❊ هر که پیوست بدو عمر خودش کابین داد ﴿

جهان صورت یوزندن بر لطیف کلیندر لکن هر کیم که اکا اولشدی وانی قبول ایلدی کندو عمر نی اکا کابین و یردی (مفردات) (خوش) لطیف (عروس) کلین (یا) وحدتیه (است) در (جهان) م (از) من (ره) یول (صورت) م (لیکن) م (هر که) هر کیم که (پیوست) اولشدی (بدو) آکه (عمر) م (خود) کندو (ش) ضمیر (کابین) مهر (داد) و یردی (معنای اشارتی) بو ابتلای عالی اولان دنیای فانیه صورت یوزندن بر لطیف عروس زیبا کبی نفس امارهٔ بالسوءك مشتهاسیدر لکن هر کیم که بو عروس زیبا کبی کورینن (کلم النائم اوهام وخیالات) اولان دنیا عجوزه سنه کوکل و یردی وانی قبول ایلدیسه مایهٔ سعادت سرمدی اولان عمری جوهر بنی اکا کابین و یروب عاقبتی خسرانده قالمشدر

﴾ بعد ازین دست من ودامن سرو لب جو ❊ خاصه اکنون که صبا مژده فروردین داد ﴿

بوندن صکره بنم الیم ایرماق کنارنده اولان سروك دامنیله بیله در خصوصا شمدی که باد صبا فروردین مشتلغی کتوردی (مفردات) (بعد ازین) بوندن صکره (دست من) بنم الیم (واو) مع (دامن) اتك (سرو) م (لب) کنار (جو) ایرماق (خاصه) م (اکنون) شمدی (صبا) م (مژده) م (فروردین) اول یاز آیی (داد) و یردی (معنای اشارتی) اول سحار ومکار اولان دنیا عجوزه سنك (نعیمها نقم وشرابها سراب) پراوهام وخیالات اولدیغن بیلدکدن صکره بکا لازم اولان صراط مستقیمده ثابت قدم مرشد مظهر علوم لدنیه نك الیم اتکین طوتوب دائم الیم دامنیله بیله اولمقدر خصوصا شمدی (اللهم زدنی تحیرا فیك) حدیث شریفنك سرنجه اول مرشد کامل بزه اسرار توحیدك بزده نشو ونماسی وانوار تجلیاتك ظهوری و پیداسی مشتلغنی کتوردی

﴾ درکف غصهٔ دوران دل حافظ خون شد ❊ از فراق رخت ای خواجه قوام الدین داد ﴿

دورانك غصه سی النده حافظك کوکلی خون اولدی سنك رخك فراقندن ای خواجه قوام الدین داد (مفردات) (در) فی (کف) ال (غصه) م (دوران) جهان وزمان (دل) کوکل (حافظ) م (خون) قان (شد) اولدی (از) من (فراق) م (رخ) یکاق (تا) ضمیر (خواجه قوام الدین) مرشد کامل (داد)

﴾ مدد ﴿

داد اسمدر شکایت معناسنه ❊ محصول بیت ❊ زمان ودوران غصه سنك اوجنده حافظك یورکی قان اولدی سنك رخك فراقنده ای خواجه قوام الدین داد وفریاد وفغان یعنی شکایت آزفراقه رخصت عبارتی سحر حلال طریقیله واقعدر یعنی مصراع اوله وثانی یه صرف ایتمك قابلدر (وله ایضا) (اکر روم ز پیش فتنها برانکیزد ❊ وراز طلب بنشینم بکینه برخیزد) پیش شینی ضمیردر لده مرکوز اولان جانانه راجعدر برانکیزد برحرف تأکید انکیزد فعل مضارع مفرد غائب فتنه لر قوپارر ور واکردن مخفف از طلب بنشینم فعل مضارع متکلم وحده طلبدن تقاعد ایدرسم یعنی فراغت ایدرسم بکینه باحرف صله و با مصاحبت کینه یه وبا کینله دیمکدر برخیزد بر حرف تأکید خیزد قالقار ❊ محصول بیت ❊ اکر آردنجه کیدرسم باشمه فتنه لر وبلالر قوپاررواکر طلبدن کلیا تقاعد ایدوب فراغت ایدرسم کینه وانتقامه قالقار یعنی بکا کین ایدر نیچون بنم محبتمی ترك ایدوب فراغت ایلدك دیو (کرو برهکذری بکدم ازه وا داری ❊ چو کرد درپیش افتم چو باد بکریزد ❊) برهکذری باحرف ظرف یاحرف وحدت کچیدو اوغراق برینه دیرهوا داری هوادار وصف ترکیبیدر محبتی واری یعنی محب معناسنه و باحرف مصدر درپیش در پای صله معناسنه درپی اردوایز معناسنه در شین ضمیر معهود جانانه راجعدر افتم فعل مضارع متکلم وحده در بکریزد فعل مضارع مفرد غائب ❊ محصول بیت ❊ واکر کچیده بر ساعت هوادارلق ومحبت جهتندن توز کبی آردینه وارینه دوشرسم یل کبی بندن قاچر یعنی کان محبتدن یردم آردنجه کیتسم یل کبی بندن قاچر کیدر معلوم اوله که کیده نك توز آردنجه قالقر مکر که یل محکم اوله که آردندن توزی اوکنه سوره بونده رهکذر وهوا دار وکرد وباد مراعات نظیر قیلنمشدر (وکر کنم طمع نیم بوسه صد افسوس ❊ زحقهٔ دهنش چون شکر فرو ریزد) نیم بوسه یارم بوسه دیمکدر بوسه متجزی دکلدر که انك نصفی وربعی وثلثی اوله بلکه عدم تسلیم وانقیاددن عبارتدر یعنی مراد جه بوسه آلمغه تمکین وقدرت و یرمکدن تعبیردر صد افسوس مصراع ثانی یه مرهوندر افسوس طنز وطعن ایدوب تمسخر ایلمکه یعنی مزاح وسخریه لغه آلمغه دیرلر طمع نیم بوسه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وحقهٔ دهنش اضافتلری بیانیه ولامیه در فرو لفظی بوتك کبی یرلرده تأکید محض ایچون کلور ریزد فعل مضارع مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر دوکیلور معناسنه ❊ محصول بیت ❊ واکر جانادن یارم بوسه طمع ایلسم یعنی طلب ایلسم یوز طعن وتمسخر دهانی حقه سندن شکر کبی دوکیلور حاصلی بر بوسه نی اوپمك ایستسم نیجه درلو وجهله بنی مزه لنور ومسخره لنور که سنك کبی یه نیم بوسه لایق ومناسبدر شمان تیز اول طورمه وقیدر دیو (فراز وشیب بیابان عشق دام بلاست ❊ کجاست شیردلی کز بلا نپرهیزد) فراز یوقش شیب اینش

مدد (معنای اشارتی) آه بو بزم استعداد فطریه مزده پیدا اولان انوار تجلیاته واسرار توحیده بی غایه حجاب اولان غصهٔ دوران الندن حافظك کوکلی خون اولدی بو حجابدن قورتلمغه مرشد کاملك نظری وهمتی لازمدر واکا محتاجز ای مرشد جان بخشم خواجه قوام الدین سنك ذات شریفك فراقندن مرتبهٔ هلاکده یم حضرت الله عشقنه داد ومدد سن یتش

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ اکر روم زپیش فتنها برانکیزد ❊ وراز طلب بنشینم بکینه برخیزد ﴿

اکر انك اردندن کیدم فتنه لر قوپارر واکر طلبدن اوتورم وفراغت ایدم انتقامه قالقار (مفردات) (روم) کیدم (ز پیش) انك اردندن (فتنها) فتنه لر (برانکیزد) قوپارر (ور) واکر (ز) من (طلب) م (بنشینم) اوتورم (بکینه) انتقامه (برخیزد) قالقار (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقی برغیور محبوبدر که اکر درد عشقیله کندو بی طلب ایدر اوایسم واظهار محبت ایدر ایسم صو چلو اولورم (اشد البلاء علی الانبیاء) الخ سرنجه بنی انواع بلایه مبتلا قیلر واکر نعوذ بالله طلبدن فارغ اولسم حجاب غفلت ایله وعمای قلب ایله ینه نعوذ بالله انتقامه قالقر وجناب عزتندن بعید قیلر

﴾ وکر رهکذری بکدم اوز وفادای ❊ چو کرد در پیش افتم چو باد بکریزد ﴿

واکر بر رهکذرده بر نفس وفادارلغمدن غبار کبی انك اردنه دوشم باد کبی قچار (مفردات) (وکر) واکر (یا) ظرفیه (رهکذر) کچید یولی (یا) وحدتیه (بکدم) برنفس (از) من (وفادار) وفاطونجی (یا) مصدریه (چو) مثل (کرد) غبار (در) فی (پی) آرقه (ش) ضمیر (افتم) دوشم (چو) مثل (باد) یل (با) زائد (کریزد) قچار (معنای اشارتی) کر برنفس انوار تجلیات الهیه یه مظهر اولمق ایچون صراط مستقیمده (اوفوا بالعقود) سرنجه وفادارلغمدن مردان خدانك آیاقلری آلتنده تراب اولسم واثلره اقتفا ایدوب بولرندن برقدم طشره چقمیوب آرقه لرینه دوشسم مراد مراد اللهدر دیو ینه قبض واستتار ایله معامله قیلر

﴾ وکر کنم طلب نیم بوسه صد افسوس ❊ زحقهٔ دهنش چون شکر فرو ریزد ﴿

واکر یارم بوسه طلب ایلسم یوز تمسخر وطعن انك حقه یه بکزر دهانندن شکر کبی اشاغه دوکیلور (مفردات) (وکر) م (کنم) ایدم (طلب) م (نیم) یارم (بوسه) م (صد) یوز (افسوس) حیف وسخریه (ز) من (حقه) م (دهن) آغز (ش) ضمیر (چون) مثل (شکر) م (فرو) آشاغه (ریزد) دوکیلور (معنای اشارتی) اکر قرب کامله دوغایات وصالده لذت رؤیت جمال الله طلب ایلسم ملائکه لسانیله (یا ابن النساء الحیض ماللتراب ورب الارباب) خطاب شکر بارینی افاضه قیلر

﴾ فراز وشیب بیابان عشق دام بلاست ❊ کجاست شیردلی کز بلا نپرهیزد ﴿

عشق بیابانك اینشی و یوقشی بلا طوزاغیدر قنده در برارسلان یورکلی که بلادن پرهیز ایتمیه (مفردات) (فراز) یوقش (شیب) اینش (بیابان) صحرا (عشق) م (دام) طوزاق (بلا) م (است) در (کجا) قنده (است) در (شیردل) ارسلان

نونله تشبیب ده لغتدر بیابان عشق اضافتی بیانیه دربیابان عشقه فرازوشیب اثباتی استعاره طریقیله دردام بلا اضافتیده بیانیه دربکجاست مقدم خبر شیر دلی مؤخر مبتدا تقدیر کلام مرد شیر دلبدر یاحرف وحدت برارسلان یورکلی دیمکدر که حرف رابط صفت نپرهیزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب پرهیز ایلیه یعنی صاقنیه * محصول بیت * عشق بیابانك یوقشی وایتشی بلاطوزاغیدر یعنی عشق کندیسی دام بلادر قنده دربر ارسلان یورکلی ارکه بلادن قاچیه یعنی عشق بلاسندن صاقنیه حاصلی عاشق غمکش

کوکلی (یا) وحدتیه (از) من (بلا) م (نپرهیزد) خوف ایتمیه (معنای اشارتی) (روی ان رجلا قال لرسول الله صلی الله علیه وسلم انی احبك فقال استعد للفقر وقال آخر انی احب الله تعالی فقال استعد للبلایا) حاصلی ماوراءالنهر پراولمش سینه صحرای عشق که فقروغناده صبروعناده واستتاروتجلاده لقاء اللهه واصل اولنجه عاشق صادقه دام بلادن برآن خلاص یوقدرقنی برارسلان یورکلی عاشق که بردراودوستك بلاسندن پرهیز ایتمیه وجفای محبوب لذت حضور ینه مانع اولمیه بلکه جفادن وبلادن صفا کسب ایلیه

﴿ من آن فریب که درغمزه می بینم * پس آب روی که باخاك ره برآمیزد ﴾

بن اول فریبی که سنك غمزه کده کوررم چوق یوزصوینی که یول طپراغنه قارشدرر (مفردات) (من) بن (آن) اول (فریب) الـدامق (در) فی (غمزه) کوزقیپمق (می بینم) کوررم (پس) چـوق (آب روی) یوزصـوینی (با) للملابسة (خاك) طپراق (ره) یول (برآمیزد) قارشـدرر (معنای اشارتی) ای محبوب رحیم اول عاشق بلاکشه بن اول وعد کرملری وتجلیات انوارقدملری که سنك نظرعنایتکده والتفـات رغبتکده کوررم چوق پادشـاهان جهانك تاج وتختنی تارمار ایدوب عز واقبالنی ذل وحقارته وفقروقناعته تبدیل ایتمکله مردان خدانك خاکپاینه یوزسوررعبد ذلیل قیلوب یوزی صـوینی طپراغه قارشـدیروب قدرعالی صـدور یعنی خاکله یکسان ایتشدر

﴿ چو کویمش که چرا باکسان بیامیزی * چنان کند که سرشکم بخون برآمیزد ﴾

چون اکا دیم که نیچون غیر یلرله اختـلاط ایلرسن انجلاین ایلرکه کوزم یاشـنی قانله قارشدرر (مفردات) (چو) چونکه (کویم) دیم (ش) ضمیر (چرا) نیچون (باکسان) کیمسـه لره (بیامیزی) قاربشورسن (چنان) آنجلاین (کند که) ایلرکه (سرشکم) کوزم یاشنی (بخون) قانله (برآمیزد) قارشـدرر (معنای اشارتی) اول فعـال لما یرید اولان محبوب حقیقیه نیازله دیسم که (یا ابن آدم خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی) حـدیث قـدسیسی سرنجه بوخانه قلبمزی کندی تجلیلیچون وجودیمزی کندیکه قوللق وعبـادت ایچـون خلق ایتمشیکن قلبده بوحلاقه ماسـواندرووجودی عبـادتدن منع ایدیجی بوشیطان ونفس وهوانه در (لا یسئل عما یفعل) دیمدمی دیواآنجلاین بلالره مبتلا ایدرکه کوزم یاشنی قانلره قارشدررر

﴿ تو عمر خواه وصبوری که چرخ شعبده باز * هزار بازی ازین طرفه تر برانکیزد ﴾

سن عمرو صابراق ایسته زیرا حقه بازفلك بوندن زیاده عجیب بیك اویون قوپارر (مفردات) (تو) سـن (عمر) م (صبوری) صـابرلك (که) زیرا (چرخ) فلك (شعبده باز) حقه باز (هزار) بیك (بازی) اویون (ازین) بوندن (طرفه) عجیب (تر) زیاده (برانکیزد) قوپارر (معنای اشارتی) ای بیچاره مبتلا عاشق سن حضرت اللهـك معرفته وانوار تجلیسنه مظهر اولمق ایچـون حضرت اللهـدن

﴿ عمر ﴾

وغمزه ده وبلا زده کرك زیرا سـلوك طریق عشق نازك چلبیلر ایشی دکلدر بوکا تیمور دن یورك وباقردن جکر کرك (من آن فریب که درنرکس توام می بینم * پس آب روی که باخاك ره برآمیزد) فریب الدامه نك اسمیدر نرکسدن مراد چشمدر تشبیه کنایه طریقیله که حرف بیان باخاك باءصاحبت ایچوندر ویاحرف صله خاك ره اضافتی لامیه در بر حرف تأکید آمیزد فعل مضارع مفرد غائب قاریشمر وقارشـدیرر دیمکدر یعنی لازمله متعدی بیننده مشترکدر بوندا ایکیسنه ده محتملی واردر * محصـول بیت * اول مکر وفریبی که بن سنك نرکس چشمکده کوردم چوق یوزصوینی خاکراهه قارشـدیرر ویاچوق یوزصوینی که انك مکر فریبله خاکراهه قاریشمر حاصلی سنك جادوانه چشمك بومکر وحیله ایله چوق عاقلی مسحـور ومسخر ایدر (چو کویمش که چرا باکسان را میزی * چنـان کند که سرشکم بخون بیـامیزد * چرا ادات استفهـام نیچون دیمکدر باکسان باءمع معناسنه در برامیزی فعل مضارع مفرد مخاطب قاریشرسین یعنی اختلاط ایدرسین که حرف بیان بخون باءمع معناسنه وحرف صله در بیامیزد قاریشر ویاقارشدیرر * محصول بیت * چونکه جانانه دیم که نیچون خلقله اختلاط ایدرسین انجلاین وضع ایدرکه کوزم یاشی قانله قارشـدیرر ویاکوزم یاشی قانه قاریشر یعنی بکا قان اغلادر دیمکدر حاصلی سویلدیکمه پشیمان اولورم (تو عمر خواه وصبوری که چرخ شعبده باز * هزار بازی ازین طرفه تر برانکیزد) خواجه خطاب عام طریقیله بیورر که تو عمر خواه فعل امر مفرد مخاطب ایسته دیمکدر عمر مقدم مفعولیدر صبوری معطوفدر عمره یاحرف مصدر که حرف تعلیل چرخ شعبده باز اضافتی بیانیه در شعبده باز وصف ترکیبیدر سابقا شعبده نك معناسی بیان اولمش ایدی حقه باز دیمکدر بازی یاایله اویونه دیرلر طرفه عجیب وغریب معناسنه در ترادات تفضیل بر حرف تأکید انکیزد قوپارر یعنی پیدا ایدر دیمکدر * محصول بیت * سن عمر و صبر ایدیجلك دیله وابسته حیله باز وحقـه بازفلك شمدی کوردیکك اویوندن عجیب وغریبرك بیك اویون پیدا ایدر یعنی معمر اولنلر چرخك کوندن کونه نیجه درلوغیرمکرر عجایب اوضاع واشکالنی کورر

(برآستانه تسلیم سربنه حافظ * که کر ستیزه کنی روزکار بستیزد) آستانه تسلیم اضافتی بیانیه در ستیزه اسمدر عناد معناسنه بستیزد فعل مضارع مفرد غائب بای تأکید ایله عناد ایدر دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ آستانه تسلیمه باش قو یعنی تسلیم ورضا ویرهنه که روزکار دنکاورسه سرکشلك ایله زیراسن ستیزه ایدرسین روزکارده ستیزه ایدر ومسن روزکارله باشه چیقمزسین حاصلی تنبیهدر فلکدن کلنه تسلیم ورضـا ویروب انقیاد کوسترمکه زیرا صفای قلب وجمعیت خاطر بونده در (وله ایضا) (جان بی جمال جانان میل جهان ندارد * وانکس که این ندارد حقا که آن ندارد) جمال جانان اضافتی لامیه در

عمرابسته وقضاسنه راضی اولوب بلاسنه صبرایله وجمیع حکمنه تسلیم اولوب هیچ برحکمتندن سـؤال ایلمه زیرا بومعما وقاره کوزاویون کوستریجی حقه بازفلکی حق سبحانه وتعالی حضرتلری برحکمتله بنا ایلدی که هر برنفهده بری بردن عجیب وعقلك ادراکندن خارج بوندن زیاده بیك اویون قوپارر وحکمتلر ظهوره کتورر

﴿ برآستانه تسلیم سربنه حافظ * که کرستیزه کنی روزکار بستیزد ﴾

تسلیم آستانه سی اوزره باش قوای حافظ زیرا اکرعنـاد ایدرایسـك روزکاردخی عناد ایدر (مفردات) (بر) علی (آستان) ایشك (تسلیم) م (سر) باش (بنه) قو (حافظ) م (که) زیرا (کر) اکر (ستیزه) عناد (کنی) ایدرایسـك (روزکار) فلك (بستیزد) عناد ایدر (معنای اشارتی) ای حافظ بهرحال سرارادهکی آستانه حکم درکاه خدایه تسلیم ایله حکم وقضاسنه معارضه ایله زیرا شددوا شددوا) سرنجه اکرعناد ومعارضه ایدرایسك خالق الافلاکسنك دخی آسان ایشکی مشکل ایلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ جان بی جمال جانان میل جهان ندارد * آنکس که این ندارد حقا که آن ندارد ﴾

جانانك جمالنسزجان جهـانه میل طوتمزاول کیمسه که بونی طوتمزالله حقیچون که آنی طوتمز (مفردات) (جان) م (بی) نفی (جمـال) م (جانان) محبوب (میل) م (جهـان) م (ندارد) طوتمز (آنکس که) اول کیمسه که (این) بو (ندارد) طوتمز (حقـا که) الله حقیچون که (آن) انی (ندارد) طـوتمز (معنای اشـارتی) بحمدالله جانم جمـال الله مشاهده سنسز جهانه میل طوتمزاول کیمسه که جهـانه وماسـوی اللهه میـل ومحبتی ترك ایلمز الله حقیچون جمـال الله مشاهده سنه نائل وواصل اولمز

﴿ باهیچکس نشانی زان دلستان ندیدم * یامن خبرندارم یااونشان ندارد ﴾

اول کوکل الیجی محبوبدن هیچ کیمسـه ایله برنشان کورمـدم یابن خبرطوتمزم یااول نشان طوتمز (مفردات) (با) مع (هیچ) قطعا (کس) کیمسـه (نشانی) برعلامت (زان) آندن (دلستان) کوکل الیجی (ندیدم) کور مدم (یا) تردیدیه (من) بن (خبر) م (ندارم) طوتمزم (یا) تردیدیه (او) ول (نشـان) علامت (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) ول مقلب القلوب اولان محبوب حقیقیدن (لیس کمثله شیء) سرنجه هیچ کیمسه ایله برنشان کورمدم (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) موجبنجه یابن بوطـوز بشریتده بوکـوزایله اول جمـال اللهی مشاهده یه قادر اولمدیغمدندر یاخود اول نشانه طوتمزاندندر

﴿ سرمنزل قناعت نتوان زدست دادن * ای ساربان فروکش کین ره کران ندارد ﴾

قناعت سرمنزلی الدن ویرمك ممکن دکل ای ساربان قونزیرا بویول کنار ونهایت طوتمز (مفردات) (سرمنزل) قوناق باشی (قناعت) م (نتوان) ممکن دکل (ز) من (دست) ال (دادن) ویرمك (ای) حرف ندا (ساربان) دوه جی (فرو) اشاغی

ومیلی جهان مصدرلك مفعولنه دراین اسم اشارتدر جمال جانانه وآن جانه حتی بعض نسخه ده آن برینه جان واقعدر حقا بولفظده عربك ایکی استعمالی وار بریسی لحق لامیله تنوینسز برده لامی حذف ایدوب حقا نصبله وتنوینله اوقومق ایکیسنده ده نفی حکمه مقارن یمینده استعمال ایدرلر مثلا لحق لاباتیك وحقا لا یاتیك یعنی الله حقیچون سکاکلزم دیمکدر پس بوند حقا نفی حکمه مقارن یمین افاده ایلك جائز وجائزدر که مصدر برینه منصوب اوله سائر فعلی محذوف اولان مصدرلرکبی اما عجم وقفله اوقور وصدق ویقین مقامنده استعمال ایدرلر * محصول بیت * جان جمال جانانسز جهانه میل طوتمز یعنی جهانه میلی یوق حاصلی مائل جهان دکل کیمسنك که جمال جانانی یوقدر حق بودرکه جان همان جانانه در اندن غیری دکلدر (باهیچکس نشانی زان دلستان ندیدم * یامن خبر ندارم یااونشان ندارد) نشانی یاحرف وحدت ویاتنکیر دلستان وصف ترکیبیدر ستانیدندن کوکل آلیجی دیمکدر * محصول بیت * هیچ بر کیمسه ایله اول دلستاندن نشان کورمدم یعنی اند اولان جمال وکمالی هیچ برجانانده کورمـدم زیرا بی نظیر عالمدر یابن اول دلستانك احوال واوصافندن خبردار دکلم ویااول بی نشاندر یعنی علامت ونشانی یوقدرکه اول نشـان واسطه سیله آنی بیلم (سرمنزل قناعت نتوان زدست دادن * ای ساربان فروکش کین ره کران ندارد) سرمنزل قناعت اضافتی بیانیه در فروکش بوترکیبی قونمق معناسنه استعمال ایدرلر تکیم آصفی بیورر (بیت) چرافرونروم آصفی بدبرفنا * که درد درد بود باعث فروکش من * کاه اولورکه بوترکیبی برفعله استعمال ایدرلر مثلا فروکش کرد وفروکش میکنم دیرلر قوندق وقونرم دیجك برده کران کنار معناسنه * محصول بیت * قناعت قونق باشنی الدن ویرمك اولمز یعنی قناعتی ترك ایلك جائز دکل پس بعدی ای ساربان طریق عشق ایلری کیتمه همان قونی ویر زیرا بویول حد وغایت طوتمز یعنی طریق عشقك نهایت وپایانی یوقدر حاصلی ره عشقك نهایتنه وصول ممکن دکل ایمدی ال ویردیکی شیله قانع اولوب صبر ایلمکدن غیری چاره یوق

(كش) چك یعنی قون (كه) زیرا (این) بو (ره) یول (كران) (كنار) (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) ای عاشق صادق صفین طور بشردن طشره چیقوب عشق غلبه سیله اعتقاد اهل سنتی ترك ایله (رحم الله امرأعرف قدره ولم یتعد طوره) كرچه حضرت علی رضی الله عنه (لااعبدربا لم اره) بیورمشدر اما اول رؤیت قلب ایله انوار الهیه یی مشاهده در بوخسه ذات باریتك كنه وحقیقتنی هیچ بروجهله ادراك ممكن ومیسر دكلدر كرك بصرله وكرك بصیرتله كرك انبیا وكرك اولیا دنیاده كرك آخرتده كنه وحقیقت الهیه یی كورمكده وبیلمكده عاجزلردر همان اول رؤیت جمال الله بلاكیف انوار ذاتیه الهیه یه استغراقدن عبارتدر ای سالك راه حق سن بر عاجز حادث بشرسین حدكی بیل طوركدن طشره چیقمه زیرا بوراه حق نهایت طوتمز

(هرشبنمی درین ره صد بحر آتشینست * دردا كه این معما شرح وبیان ندارد)

هر برشبنم بو یولده یوز آتش دریاسیدر حیفا كه بو معما شرح وبیان طوتمز (مفردات) (هر) م (شبنم) چه (یا) وحدتیه (در) فی (این) بو (ره) یول (صد) یوز (بحر) دریا (آتشین) آتشه منسوب (است) در (دردا) حیفا (این) بو (معما) كیزلو كلام (شرح) م (بیان) م (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) بوراه عشقك وبونهایتسز دركاهك هر برخطوه سی وهر بر ذره سی بر آتش دریاسی كبی زیاده یكیدی كوچ ومنازل عشقك هر برمنزلندن سلامتله عبور ایتمك زیاده صعو بتلودر انكیچون نیجه ناقصلر نهایته ایردم ظنیله بر مرتبه نك شبوه سنه وكشف وكراماته الدانوب قالمشلردر ونیجه اهل همت دخی برو یانك آتشلرینه یاندیغن قایرمیوب نفس بنفس ترقی وتصاعد ایتمشلر درحیفا كه بوذوقی اولان كیز اوامر بر معما در كه زیاده صعوبتندن شرح وبیان طوتمز

(ذوقی چنان ندارد بی دوست زندكانی * بی دوست زندكانی ذوقی چنان ندارد)

اول قدر بر ذوق طوتمز دوستسز دیرلك دوستسز دیرلك اوقدر بر ذوق طوتمز (مفردات) (ذوقی) برذوق (چنان) آنجلاین (ندارد) طوتمز (بی) نفی (دوست) م (زندكانی) دیرلك (بی) نفی (دوست) م (زندكانی) م (ذوقی) برذوق (چنان) آنجلاین (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) كشف وكرامته الدانوب برمرتبه ده قالان ناقصلر انوار تجلیات الهیه ایله دائم شمس ضحا كبی ترقیده اولان عارفلر مرتبه سنده محرومدر كه محبوب حقیقینك تجلیسی اولمقسزین عارفلر عندنده دیرلكك برمرتبه ده برذوقی یوقدر حتی (وینسون النعیم اذارأوه) موجبنجه جنتلر دخی دوست حقیقیسز دیرلك ذوقندن واذواق روحانیه دن برذوق طوتمزلر انكیچون عارفلر جنتده دخی حضرت الله ایله وحدتده بالذات اولوب تجلی دائمی اختیار ایتمشلردر

(ای دل طریق رندی ازمحتسب بیاموز * مستست ودرحق اوكس این كمان ندارد)

(هرشبنمی درین ره صد بحر آتشینست * دردا كه این معما شرح وبیان ندارد) شبنم كیجه یاغن چه وقراغی یاحرف وحدت درین ره یعنی طریق عشقده آتشین یانسبت ونون تأكید ایچوندر بحر آتشین اضافتی بیانیه در * محصول بیت * هر برشبنم راه عشقده یوزآتش دریاسیدر یعنی جاناندن غیری یه ادنی تعلق آتش دریاسی كبی مانع طریق وسد راهدر حیفا ودرد ودریغا كه بو معمانك شرح وبیانی یوقدر یعنی عشق ومحبت بر حالدر انی دادن انجق شرح وبیانیله بلنمز تكیم بیورمشلر من لم یذق لم یعرف (ذوقی چنان ندارد بی دوست زندكانی * بی دوست زندكانی ذوقی چنان ندارد) ذوقی یاحرف تنكیر حرف وحدت آكاین زیاده بكلش آكلش چنان بونده اول دوكلی دیمكدر زنده نك اخرنده های رسمی كاف عجمی یه ابدال اولنمش سابقا بیان اولان كبی اخرنده یاحرف مصدر در بو بیتده واقع اولان صنعته علم بدیعده طرد وعكس دیرلر *محصول بیت * دوستسز دیرلكك اولقدر ذوقی یوقدر یعنی دوست بیله اولمینجه دیرلك اولدكاو ذوق وصفاو برمز (ای دل طریق رندی ازمحتسب بیاموز * مستست ودرحق اوكس این كمان ندارد) ودرحق واوحالیت معناسنی افاده ایدر *محصول بیت * ای كوكل رندلك طریقنی محتسبدن اوكرن كه سرخوشدر وهیچ كیمسه نك حقنده بوظنی ایلز یعنی مستانه لكنی كیمسه آكلمز زیرا رندلك اركاننی خوب یاور وكوزل رعایت ایلر

ای كوكل رندلك طریقنی محتسبدن اوكرن مستدر و كیمسه انك حقنده بوظنی طوتمز (مفردات) (ای دل) ای كوكل (طریق) م (رند) لاابالی (یا) مصدریه (از) من (محتسب) م (بیاموز) اوكرن (مستست) مستدر (در) فی (حق او) انك حقنده (كس) كیمسه (این) بو (كمان) ظن (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) ای كوكل (مازاغ البصر وماطغی) سری سلطاننك طریق عشقنی وراه عرفاننی یه وارث انوار محمدی وواقف اسرار احمدی اولان عارفلردن اوكرن زیرا اول ارباب غرض اولان ناقصان ارباب مقامات ومغروران اصحاب كشف وكرامات قطاع طریقلردر اما اول عارف بی غرض انوار تجلیات الهیه ایله مست ومستغرقدر انك حقنده بر كیمسه سوء ظن طوتمزو اول عارف راه محمدیدن وصراط مستقیمدن طشره كتمز

(كرخود رقیب شمعست اسراراز و بپوشان * كان شوخ سربریده بندزبان ندارد)

اكر رقیب شمع ایسه ده اسراركی اندن ستر ایله زیرا اول باشی قطع اولنمش شوخ زبان بندنی طوتمز (مفردات) (كر) اكر (خود) كندی (رقیب) م (شمع) م (است) در (اسرار) م (ازو) اندن (بپوشان) ستر ایله (كه) زیرا (آن) اول (شوخ) ظالم (سر) باش (بریده) قطع اولنمش (بند) باغ (زبان) دل (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) اكر اول قلبی معوج و برغرض اولان رقیب عبادات وطاعات وورع وتقوی ایله شمع كبی ضیا ویرسه دخی ای بی غرض عارف اندن اسراركی ستر ایله زیرا اول سراردنی وسوسه شیطان ایله قطع اولنمش صورت پرست زبان بندنی طوتمزو امانت اولان اسراری حفظ ایلمز

(آنراكه خواندی استاد كربنكری بتحقیق * صنعتكرست لیكن شعرروان ندارد)

اول كیمسه یه كه استاد اوقودك اكر حقیقتله نظرایده سین مصنع شعر سویلیجیدر اما شعری مقبولیت واطافت طوتمز (مفردات) (آنراكه) اول كیمسه یه كه (خواندی) اوقودك (استاد) م (كر) اكر (بنكری) نظرایده سین (بتحقیق) حقیقتله (صنعتكر) صنعتچی (است) در (لیكن) اما (شعر) م (روان) جاری (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) شول ارباب غرض كه علوم شتایه آشنالغی سببیله نثرا ونظما هزار فصاحت وبلاغتله تركیب كلام ایتدیكیچون سن اكا استاد اوقودك انك كلامنه اكر حقیقتله ذوقیات یوزندن امعان نظر ایله نظر ایدرسك خوش ومطبوع ومصنع كورنور اما كندوده اذواق روحانیت اولمدیغندن جانسز بت صورتی كبیدر انك كلامی بی غرض عاشقلر یانده مقبولیت واطافت طوتمز

(چنك خمیده قامت میخواندت بعشرت * بشنو كه پند پیران هیچت زیان ندارد)

قامتی بوكلمش چنك سنی عشرته اوقور استماع ایله كه پیرلك نصیحتی سكا هیچ زیان طوتمز (مفردات) چنك برمشهور سازدر (خمیده) بوكلمش (قامت) م (میخواند) اوقور (ت) خطابیه (با) ملابسه (عشرت) م (بشنو) ایشت (پند) نصیحت (پیران) پیرلر (هیچ) قطعا (زیان) م (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی)

(كرخود رقیب شمعست اسراراز و بپوشان * كان شوخ سربریده بندزبان ندارد) شوخك نیجه معناسی وار اما بونده موزون ومطبوع وبی شرم وبی حیا معنالرینه اولمق قابلدر سربریده شمعه نسبت خوب واقع اولمش بندزبان اضافتی لامیه در زبان و زبانه شمعه نسبت اولنسه فتیله سنده یانن آتشه دیرلر *محصول بیت * اكر رقیب شمع كبی روشن دل واسراره واقف ایسه ده اسراركی اندن كزله زیرا اول شوخ سربریده نك بند زبانی یوقدر یعنی نسنه كزلمز بلكه هرنسنه یی اشكاره وروشن ایدر بیتده مذكور اولان احوال جمیعا شمعه نسبتدر ورقیبه حمل تشبیه طریقیله در (آنراكه خواندی استاد كربنكری بتحقیق * صنعتكرست لیكن شعرروان ندارد) بو بیت كاتبی یه تعریضدر كه خواجه یه یزیدك شعرینی دیواننك اولنه تضمین ایلدیكیچون دخل ایلمش ایدی خواندی فعل مضارع مخاطبدر صنعتكر اهل صنعت دیمكدر یعنی صنایع شعریه ده ماهر وكاملدر * محصول بیت * اول كیمسه یه كه استاد دیرسین یعنی شاعر ماهر سویلرسین اكر حقیقت كوزیله نظر ایدرسن كرچه صنایع شعریه ده استاد كاملدر اما شعری بنم شعرم كبی روان وسلیس دكلدر حاصلی دلفریب ودلپذیر دكلدر فی الواقع كاتبینك اشعاری مصنع ومخیلدر خصوصیله مثنویاتی اما خواجه نك اشعاری كبی صفابخش وروح افزا دكلدر (چنك خمیده قامت میخواندت بعشرت * بشنو كه پند پیران هیچت زیان ندارد) چنكك خمیده قامته اضافتی بیانیه در میخواندت ناسی ضمیر میخواندك مفعول صریحی ضمیر منصوب متصل معناسنده وزیان مفعول ثانیسی * محصول بیت * قدی بوكلمش چنك سنی عشرته و بزمه دعوت ایدر چنكك سوزینی ایشت كه سكا هیچ زیان ایلمز یعنی چنكك اوازی مشوقدر آدمك كوكلنه بزم وذوق وصفاو بیجه ایچه كتورز ایمدی انك صیت وصداسنی دكلمك كرك زیرا منحنی قامتدر انك سوزینی دكلك زیان ایلمز حاصلی چنكك آوازینی دكلك صفا بخشدر هیچ زیان ویرمز

(احوال کنج قارون کایام داد برباد ❁ باغنچه بازکوید تازرنهان ندارد) احوال کنج قارون اضافتلری لامیه درکایام اصلنده که ایامدر که حرف رابط صفت ایام بومك جمیدر قار بسیجه روزکاردرلر باغنچه باحرف صله غنچه یه دیمکدر باز بونده تأکید افاده ایدر انجق * محصول بیت * قارونك خزینه سی احوالنی که ایام باده ویردی یعنی فنایه ویردی دیمکدر حاصلی قارونك مال واحوالنی که اللهك امریله ربادی غنچه یه سویلك تاالتونی صقلیون کالك وغنچه نك ایچنده صاریجه دانه لره التون اطلاق ایدرلر تشبیه طریقیله پس بوبیتده تنبیه وارمال صقلین اغنیایه که امساك اوزره اولمسونلر که امساکك صوکی نکبت وندامت وحسرتدر (کس درجهان نداردیك بنده همچوحافظ * زیرا که چون توشاهی کس درجهان ندارد) شاهی ده کی یاحرف وحدت * محصول بیت * کیمسه نك دنیاده حافظ کبی بربنده سی یوق یعنی کیمسه حافظ کبی برقوله مالك دکل زیرا هیچ کیمسه نك سنك کبی پادشاهی بوقدر حاصلی افندی بی نظیراولدیغیچون قول بی نظیردر (وله ایضا) (روشنی طلعت توماه ندارد * پیش توکل رونق کیاه ندارد) روشنی یاحرف مصدر آیدنلق دیمکدر همزه مجتلبه اضافت ایچون کلمشدر طلعت اصلنده رؤیت معناسنه در یعنی کورمك وکورنمك لازمله متعدی بیتده مشترکدر صکره یوزه اطلاق ایلدیلر اول کورینن یوزاولدیغیچون روشنی طلعت تواضافتلری لامیه لردر رونق اصلنده قلیجك صوینه موضوعدر مثلا رونق السیف ماؤه دیرلر صکره ایلکده واطافتده استعمال ایلدیلر *محصول بیت *سنك یوزك آیدنلغی ماهده بوقدر یعنی سنك رویکده اولان صفا واطافته ماه مالك دکل سنك قتکده کلك چن رونقی یوق یعنی کل سنك یانکده بی قدروبی اعتباردر

ریاضات ومجاهدات ایله وخوف عظمت واجلال خدا ایله بلی بوکلش عارف ومرشد کامل بی غرض کال شفقتدن سنی دائم سبب سعادت دارین اولان عشق ومحبت اللهه دعوت ایدر بویله بی غرض پیرلرك نصیحتنی قبول ایت که سکا قطعا زیان ایتمزوطریق مستقیمدن چیقارمز

❁ احوال کنج قارون کایام داد برباد ❁ باغنچه بازکوید تازرنهان ندارد ❁

قارون کنجنك احوالنی که ایام آنی یله ویردی غنچه یه آشکاره دیکز تاالتونی نهان طوتمیه (مفردات) (احوال) م (کنج) خزینه (قارون) م (ایام) م (داد) ویردی (بر) علی (باد) یل (غنچه) م (باز) آشکاره (کوید) دیکز (تا) حتی (زر) التون (نهان) کیزلو (ندارد) طوتمیه (معنای اشارتی) ای سالك صادق قلبنده دنیا محبتی کیزلو اولوب ارباب غرضدن اولان قارونك احوالنی برکورکه (مکور اللیل والنهار) اولان حق سبحانه وتعالی کندوبی ومالنی نه کونه خسف ایدوب یله ویردی صورت صلاحی وعبادت وطاعاتی فائده و برمدی قلبنده دنیا محبتی کیزلو اولان سالکره سویلیك سیم وزر محبتنی قلبلرندن اخراج ایلسونلر واحوال قارونك عبرت السونلر

❁ کس درجهان نداردیك بنده همچوحافظ ❁ زیرا که چون توشاهی کس درجهان ندارد ❁

کیمسه جهانده حافظ کبی بربنده یه مالك دکلدر زیراکه جهانده کیمسه سنجلاین برشاه طوتمز (مفردات) (کس) کیمسه (در) فی (جهان) م (ندارد) طوتمز (یك) بر (بنده) قول (همچو) مثل (حافظ) م (زیرا) علت (چون) مثل (تو) سن (شاه) م (یا) وحدتیه (کس) کیمسه (در) فی (جهان) م (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) ای بنم رحمان ورحیم اولان کریم ربم محضا سنك عون وعنایتکله قلبی ما سوی اللهدن خالی وعشق ومعرفة الله ایله مالی حافظ کبی بی غرض بربنده یه جهانده کیمسه مالك اولمدی زیراکه نفس وما سوی قوللغندن خلاص اولوب انجق سکا قول اولمشدر سنك کبی برشاه بی نظیری دخی جهانده کیمسه بولمدی اصلح الله بالنا وحسن حالنا بجاه سیدنا محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

❁ وله ایضا ❁

❁ روشنی طلعت توماه ندارد ❁ پیش توکل رونق کیاه ندارد ❁

سنك طلعتك روشنلکنی ماه طوتمز کل سنك قتکده کیاه لطافتنی طوتمز (مفردات) (روشن) م (طلعت) کونش کبی طوغمق (تو) سن (ماه) آی (ندارد) طوتمز (پیش) اوك (تو) سن (کل) م (رونق) لطافت (کیاه) اوت (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) یارب سنك تجلی جمالکك انوارینك طلوعنك روشنلکنی ایکی جهانك محبوبلرندن برمحبوب طوتمز سنك مشاهدۀ جمالك لذت ولطافتی عندنده کل کبی محبوبلر کیاه لطافتی قدر لطافت ولذت طوتمز

❁ کوشه ❁

(کوشۀ ابروی تست منزل جانم ❁ خوشتر ازین کوشه پادشاه ندارد) کوشۀ ابروی تست اضافتلری لامیه ومقدم خبر ومنزل جانم مؤخر مبتدا واضافتی لامیه و پادشاه مبتدا وندارد خبری ❁ محصول بیت ❁ بنم جانمك منزلی سنك ابروك کوشه سیدر بوکوشه دن ایو کوشه یه پادشاه مالك دکلدر بونده ایکی اعتبار واربری بودرکه بویله منزله پادشاه مالك دکل بربده بویله کوشۀ ابرویه پادشاه مالك دکل دیمکدر خوشترازین کوشه ندارد فعلنه مقیددر (تاچه کند بارخ تو دود دل من ❁ اینه دانی که تاب آه ندارد) تابونده عجبا معناسنه در باحرف صله رخك تویه اضافتی لامیه در دود دل من اضافتیده لامیه در دانی فعل مضارع مفرد مخاطب بیلورسین دیمکدر که حرف بیان تاب بونده طاقت وتحمل معناسنه در آهه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ❁ محصول بیت ❁ عجبا بنم دود دلم سنك رخکده نه ایلیسردر یعنی یوزکه رنك کتورر زیرا بیلورسنکه آینه آهه طاقت کتورمز یعنی آه اینه یی پاسلندیرر سنك رویکده آینه درصقین آهمدن پاسلنمسون بکا آه ایتدرمه دیمکدر (نی من تنها کشم تطاول زلفت ❁ کیست که اوداغ این سیاه ندارد) تطاول اصطلاحده تعدی وظلمدر بونده زلفه نسبت خوب واقع اولمش که حرف بیان داغدن بونده مراد ظلم وتعدیدن حاصل اولان تأثیردر حقیقت داغ دکل نهایتی زلفك سیاهلغنه نسبت داغ ذکراولمشدر * محصول بیت * یالکز بن زلفك دست درازلغی وتعدیسنی چکمزم کیمدرکه بوسیاهك آنده داغی یوقدر یعنی تمام عالم بوسیاه کم بهانك داغداریدر زلفدن سیاهله تعبیر ایلدی زیرا بعض خلفا وسلاطین سیاهلردن بعضیسنی برمملکته حاکم ایدرلر ایمش تنکیم هارون الرشید صهیبی مصره حاکم ایلمش ایمش واندن غیری بعض پادشاهلر ایلمشلر (دیده ام آن چشم دل سیه که تو داری ❁ جانب هیچ آشنا نکاه ندارد) چشمك دل سیهه اضافتی موصوفك صفته اضافتیدر که حرف رابط صفت جانب مفعول ثانیسیدر ندارد و نکاه مفعول اولی جانبك هیچه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتدر سابقا نکاهك استعمالی مفصل بیان اولمشدر ❁ محصول بیت ❁ اول چشم دل سیه که سن طوتارسین یعنی اول چشم دل سیاه که سنکر آنی کورمشم هیچ بر آشنانك جانبنه نظرایلمز چشمه نسبت دل سیهلق خوب واقعدر زیرا اصطلاحلرنده دل هرنسنه نك اورته سنه دیرلر بورکه وکوکه دیدکاری کبی تنکیم همایونك بو بیتندن معلومدر (بیت) بی توجای که شود خاك دل جان آنجا ❁ تاابله ناله برآیدز دل خاك آنجا ❁ دل خاك بونده ایهام طریقیله واقعدر ایدی بیتده چشم دل سیه بکی سیه دیمکدر زیرا اورته سی بکدر حاصلی بونده دل سیه ایکی معنایه دربری کوکلی قره دیمکدر یعنی بی رحم ظالم بریده ذکر اولنان فتأمل (رطل کرانم ده ای مرید خرابات ❁ شادی شیخی که خانقاه ندارد) شادی اولنده بازیاده سبله بازان ناموزونه عجبا فارسی سویلك نجه میسر اولور زیرا

❁ کوشۀ ابروی تست منزل جانم ❁ خوشترازین کوشه پادشاه ندارد ❁

بنم جانمك منزلی سنك ابروك کوشه سیدر بوندن لطیفرك کوشه پادشاه طوتمز (مفردات) (کوشه) بوجاق (ابرو) قاش (تو) سن (است) در (منزل) م (جان) م (میم) ضمیر (خوشتر) زیاده لطیف (از) من (این) بو (کوشه) م (پادشاه) م (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) یارب بحمدالله روحك نظرکاهی ومنزل مقصودی سنك غیب هویتك وانوار ذاتکدر روح پادشاهنه بوندن زیاده لطیف برتختکاه وقرارکاه یوقدر که جهان پادشاهلری بونك کبی لطیف تختنه مالك دکللردر

❁ تاچه کند بارخ دود دل من ❁ آینه دانی که تاب آه ندارد ❁

بنم آهم توتونی عجب سنك رخکه نه ایلر آینه یی بیلورسین که آهه طاقت طوتمز (مفردات) (تاچه کند) عجب نه ایدر (بارخ تو) سنك رخکه (دود) توتون (دل) کوکل (من) بن (آینه) م (دانی که) بیلورسین که (تاب) طاقت (آه) م (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) یارب محضا سنك کرمکله ظهور ایدن کوزم یاشی وقلبم آتشی عجبا سنك ذات شریفك عندنده نه کونه مقبول اولور وجمالك نورینه مشاهده یه آینۀ قلبم نه سبب ایله مستعد اولور بیلورسین که یارب آینۀ قلب آهه وفریاده سبب اولان غبار ماسوایه طاقت طوتمزینه کرمکله قلبی ژنکار ماسوادن پاك ومجلا قیلغله مشاهدۀ جمالکه مستعد قیله سین

❁ نه من تنها کشم تطاول زلفت ❁ کیست که اوداغ این سیاه ندارد ❁

سنك زلفکك ظلمنی یالکز بن چکمزم کیمدر اولکه بوسیاهك داغنی طوتمز (مفردات) (نه) نفی (من) بن (تنها) یالکز (کشم) چکرم (تطاول) ظلم (زلف) م (تا) خطابیه (کیست) کیمدر (او) ضمیر (داغ) م (این) بو (سیاه) م (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) یارب نه سنك حکمت جلیلك مقتضاسی بوعالم ابتلاده سنك قابض وباسط وقهر ولطف کبی صفات متضادهلرك مظاهری اولمغله حجبات بشریه ده آلام واکدار ماسوایی یالکزبن چکمزم سنك توفیق وهدایتك وکرم وعنایتك اولمقسزین کیم واردر که سنك بومقتضیات تجلیء صفاتك داغ حکمتی طوتمز بوعالم ابتلاده ظلمت بشریه دن خلاص ممکن دکلدر

❁ دیده ام آن چشم دل سیه که تو داری ❁ جانب هیچ آشنا نکاه ندارد ❁

اول سیه دل چشمی که سن طوتارسین کورمشم هیچ آشنا جانبنه نظر طوتمز (مفردات) (دیده ام) کورمشم (آن) اول (چشم) کوز (دل) قلب (سیه) م (تو) سن (داری) طوتارسین (جانب) م (هیچ) قطعا (آشنا) م (نکاه) نظر (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) ای غنی عن العالمین اولان ربم کورمشم که سنك غیب هویتده اولان صفات ذاتیه لك ونظر عنایتك آثاری ارادۀ عابه لك اولمقسزین بیکانه ده دکل بلکه هیچ آشنا اولان رجال الله جانبنده دخی ظهور بولمز که (من ذا الذی یشفع عنده الاباذنه) سری ظاهردر

نا موزون اولان البته معناده خطا ایدر رطل رانك فتحی وكسری وطانك سكونیله بارم بطمانه دیرلر اما شعرا
اصطلاحلرنده بارم بطمان شراب الور قدحه دیرلر كران بونده آغر معناسنه دركه طاو اولمسندن تعبیر در رطل دهك مفعول
صریحیدر وكران صفتیدر وده فعل امر مفرد مخاطب ویر دیمكدر مریدخراباتدن مراد ملازم خراباتدر شادیٔ شیخی اضافتی
مفعول له معناسنی افاده ایدر یعنی برشیخك شادلغیچون شیخینك یاسی وحدت ایچوندر كه حرف رابط صفت خانقاه
ندارد ك مقدم مفعولیدر وفاعلی شیخه راجع ضمیردر كه اول شیخ محمد عطاردر كه ان شاء الله تعالی بو دال قافیه سنده انك

رطل كرانم ده ای مرید خرابات ❊ بشادی شیخی كه خانقاه ندارد

ای میخانه نك مریدی بكا رطل كران ویر شول برشیخك شوقنه كه خانقاه طوتمز (مفردات)
(رطل كران) بوزیكرمی سكز بچق درهم شرابله طولی قدح (م) بكا (ده) ویر
(ای) ندا (مرید) م (خرابات) میخانه (یا) للملابسة (شادی) شوق ومحبت
(شیخ) م (یا) وحدتیه (خانقاه) وقف تكیه (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی)
اللهم زدنی تحیرا فیك) حدیث شریفی سرنجه ای میخانهٔ عشقك مریدی اولان
مرد همت وصاحب كرامت مقام تجریدده مظهر نور محمدی اولان شیخ كامل عشقنه
سبب تجرددن اولان شراب عشق الهیه دن بكا برقوی شراب ویر كه بو عقل معاش
قیدندن خلاص اولوب متحیر وسرگردان اولم

خون خور وخامش نشین كان دل نازك ❊ طاقت فریاد دادخواه ندارد

قان ایچ وخاموش اوتور زیرا اول نازك دل داد طلب ایدیجینك فریادنه طاقت
طوتمز (مفردات) (خون) قان (خور) ایچ (خامش) ساكت (نشین) اوتور
(كه) زیرا (آن) اول (دل) كوكل (نازك) م (طاقت) م (فریاد) م
(داد خواه) عدل طلب ایدیجی (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) ای دل
بوراه عشقده ریاضات ومجاهدات ایله كندوكه جگر قانی غدا ایله وحكمت خدایه
دل اوزاتمه ساكت اول ومعارضه یی ترك ایله زیرا اول غنی عن العالمین اولان الهه هزار بیل
فریاد وفغان ایلسك حكم وقضاسنه راضی اولمیاندن راضی اولمز تسلیم ورضا لازمدر

شوخیٔ نرگس نگر كه پیش تو بشكفت ❊ چشم دریده ادب نگاه ندارد

نرگسك كستاخلغنی كور كه سنك اوكڭده آچلدی كوزی یرتلمش یعنی یوزی كوزی
آچلمش ادب صاقلمز (مفردات) (شوخ) بی ادب (نرگس) م (نگر) باق
(پیش) اوك (تو) سن (بشكفت) آچلدی (چشم) كوز (دریده) یرتلمش
(ادب) م (نگاه) حفظ (ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) یارب سنك حضوری
معنویكده ظهار وجود ایدوب سنك عطای محضك اولان علم ومعرفتنه وكشف
وكرامتنه مغرور نته دعوا ایله نرگس كبی آچلق زیاده بی ادبلكدر اول كمالاتی كندودن
ظن ایتمكله حق تعالی یه رجوع ایله عصمت طلب ایتیوب دعوا ایله اظهار وجود
ایدوب حضور رب العالمینده آداب حفظ ایتمیان لطف الهیه دن محرومدر عصمنا
الله من شرور انفسنا

كوبرو وآستین بخون جگر بشوی ❊ هر كه بدین آستانه راه ندارد

دی كتسون ویكنی جگر قانیله یوسون هر كیم كه بو آستانه یه یول طوتمز
(مفردات) (كوبرو) دی كتسون (آستین) یك (با) للملابسة (خون) قان
(جگر) م (شوی) یو (هركه) هر كیم كه (بدین) بو (آستانه) اشك (راه) یول
(ندارد) طوتمز (معنای اشارتی) هر كیم كه محرومیت ایراث ایدن نفسك
كبر او حیله ومكرندن خلاص اولیوب بودر كاه حقه سلامتله یول بولمیه

تفصیلی كله جكدر واول خواجه نك
پیریدر كه صاحب خانقاه اولمامشدر بلكه
همان عطار اغله معیشت ایدر ایمش
* محصول بیت * ای میخانه ملازمی
واسیری بكا رطل كران ویر یعنی باده
ایله طولو بیوك قدح ویر ایچه یم برشیخك
شادلغیچون كه صاحب خانقاه دكل یعنی
سجاده نشین اولوب صوفیلر جمع ایلر
شیخلردن دكل حاصلی مرائی مشایخدن
دكل (خون خور وخامش نشین كه آن
دل نازك ❊ طاقت فریاد دادخواه ندارد)
خون خورك مقدم مفعولیدر وخامش
نشینده ن مراد سكوت ایدوب صبر
ایلمكدر كه حرف تعلیل دل نازك اضافتی
بیانیه طاقت فریاد داد خواه اضافتلری
لامیه لردر داد خواهك معنای مطابقیسی
عدل استیجیدر اما معنای لازمیسی
شكایتجیدر * محصول بیت * خواجه
خطاب عام طریقیله بیورر قان ایچ یعنی
قان یودوزحمت واضطراب چك وساكت
اول یعنی طنمه سكوت ایله زیرا اول
جانانك نازك دلی شكایتجینك فریادوفغاننه
طاقت طوتمز یعنی طاقت كتورمز حاصلی
جانان ترمز اجدر شكایتجیلر ناله وزارینه
تحمل ایلمز (شوخیٔ نرگس نگر كه پیش
تو بشكفت * چشم دریده ادب نگاه ندارد)
شوخی یا حرف مصدر وهمزهٔ مجتلبه
اضافت ایچون كلمشدر نرگسه اضافتی
مصدرك فاعلنه اضافتیدر ونگرك مقدم
مفعولیدر كه حرف بیان چشم دریده
یرتلاز كوزلی دیمكدر ادب ندارد ك مفعول
اولی ونگاه ثانیسی ❊ محصول بیت ❊
نرگسك كستاخلغنی كور كه سنك یانكده
واوكڭده آچلدی یعنی اول یرتلاز كوزلی
ادبه رعایت ایلمدی سكا كچ نگاه ایتدی
(كوبرو وآستین بخون جگر شوی *
هر كه در ین آستانه راه ندارد) كوفعل

امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقیله برو فعل امر مفرد مخاطب مصراع ثانیده كه یه مصروفدر وشوی معطوفدر
وآستین ومابعدی عطفله معطوف بینه توسط ایلمشدر وآستین شوینك مفعول صریحی وبخون غیر صریحی وخونك
جگره اضافتی لامیه در هركه اصلنده هركس كه ایدی كس حذف اولوب اسم قلنوب یرینه اقامت اولنمشدر حذف
وایصال طریقیله دربن در حرف صله آستانه وآستان لغتدر اشك معناسنه راه ندارد ك مفعول صریحی ودربن آستانه
غیری صریحی * محصول بیت * سویله ای مخاطب سامع هر اول كیمسه یه كه بو آستانهٔ جانانه یولی یوقدر یعنی آستانه

جانانه واصل اولمیان كیمسه یه سویله وار وآستینكی یعنی یكنی خون جگرله یو حاصلی وارقان اغله بو مستانه آنك ملاز متنه
طریق بولمدیغكدن اوتوری آستین وآستان بیننده صنعت اشتقاق وار (حافظ اگر سجدهٔ تو كرد مكن عیب *
كافر عشق ای صنم گناه ندارد) سجدهٔ تو اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر مكن فعل نهی مفرد مخاطب ایله دیمكدر عیب
اصلنده عیبش ایدی شین ضمیر حافظه راجعدر مصراع ثانی حكم تعلیلده در كافر عشق بو عبارت شعرا دللرنده چوق
جاریدر بونك كبی یرلرده كافردن مراد سا تردر ضرب یضرب بابندن كه مصدری كفر كلور كافك فتحیله برنسنه اورتمك

سن اكا دیكه درگار حقده صدهزار ذل وحقارتله تضرع ونیازایله كوز لرندن جگر
قانی دوكنجه اغلسون وكوزیاشیله آستین قلبندن عجب وغرور وچركین یوسون
تاكه كرم ورحمت خدا ایله واراق حجابدن امین ومحفوظ اوله

حافظ اگر سجدهٔ تو كرد مكن عیب ❊ كافر عشق ای صنم گناه ندارد

حافظ اگر سكا سجده ایلرسه عیب ایلمه ساتر عشق ای صنم گناه طوتمز (مفردات)
(حافظ) م (سجده) م (تو) سن (كرد) ایلرسه (مكن) ایلمه (عیب) م (كافر)
ساتر (عشق) م (ای صنم) ای محبوب (گناه) م (ندارد) طوتمز (معنای
اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان الله حافظ قولك اگر مسجد ومیخانه ده سنك
انوار ذاتك مشكاتی اولان انسان كامله سجده ایلرسه عیب ایلمه زیرا اول سجدهٔ
تعظیم حقیقتده سكادر كه سن عالم السر والخفیا تسین ای محبوب اسرار عشقی ستر
ایچون اولان افعال گناه دكلدر بلكه عین ثوابدر ❊ وله ایضا ❊

سالها دفتر ما در گرو صهبا بود ❊ رونق میكده از درس ودعای ما بود

نیجه ییللر بزم دفترمز صهبایه رهن ایدی میخانه نك رونقی بزم درس ودعامزدن
ایدی (مفردات) (سالها) نیجه سنه لر (دفتر) م (ما) بز (در) فی (گرو)
رهن (صهبا) قرمزی شراب (بود) ایدی (رونق) لطافت (میكده) میخانه (از) من
(درس) م (دعا) م (ما) بز (بود) ایدی (معنای اشارتی) بحمد الله توفیق
ربانیله ریاضات ومجاهدات وسعی بلیغ ایله ماسوی اللهدن قطع علاقه ایدوب
دفتر قلبمزده ذكر وفكرمز انجق شراب عشق الهی ایدی وبو تحصیل معرفة الله
ایچون كالدیكمز میخانهٔ دنیانك اطافتی ومقبولیتی دخی بزم علم وعمر فقمز ودعا
وهمتمز ایله در بوخسه الدنیا جیفة وطالبها كلاب در

نیكیٔ پیرمغان بین كه چوما بدمستان ❊ هرچه كردیم بچشم كرمش زیبا بود

مرشد كاملك ایلكنی كور كه چونكه بز بدمستلر هرنه جرم وخطا ایلدك انك كرمی
چشمنه زیبا ایدی (مفردات) (نیكی) ایلك (پیرمغان) مرشدستار (بین كه)
كور كه (چوما) بزم كبی (بد) كوتو (مستان) سرخوشلر (هرچه) هرنه (كردیم)
ایلدك (بچشم كرم) كرمی كوزینه (ش) ضمیر (زیبا) لطیف (بود) ایدی
(معنای اشارتی) بو بزم سعی ایله علم ومعرفت تحصیلمز كندی استعدادمز ایله دكلدر
بلكه مرشد كاملك قوت قدسیه وهمت علیه سی آثاریدر اول مرشد عالی همتك
ایلكنی كور كه بزم كبی نفس امارهٔ بالسوءك هوا سنك سرخوشلرندن هرنه كه
كور دیسه كرمندن عیب وخطالریمزدن كوز یوموب وستر ایلك ایله بزی واراق
حجابندن كچیروب دماغ جانمزه لذت عشق بخش ایتك ایله حالمزی خوش وزیبا ایلمشدر

دفتر دانش ماجمله بشوییدبی ❊ كه فلك دیدم ودر كین دل دانا بود

بزم جمله علممز دفترنی شرابله یوكز زیرا فلكی كوردم عالمك قلبی كینده ایدی
(مفردات) (دفتر) م (دانش) علم (ما) بز (جمله) م (بشوبید) یوكز

و بورولك معناسنه اكنجی یه كافر دیدكاری
تخمی ترابله ستر ایلدیكیچوندر پس
عاشق ومعشوقك عشقنی ومحبتنی ستر
ایلدیكیچون كافر عشق دیدیلر اسم فاعلك
مفعولنه اضافتی قبیلندندر انكیچون
گناه ندارد دیمش * محصول بیت * ای جانان
حافظ اگر سكا سجده ایلدیسه اكا عیب ایلمه
زیرا ای صنم عشقنی اغیاردن ستر
ایلمه نك گناهی اولماز زیرا كتم عشق
ایلیوب اولان شهید اولور نتكیم من كتم
العشق حدیثی مشهوردر (وله ایضا)
(سالها دفتر ما در گرو صهبا بود ❊
رونق میكده از درس ودعای ما بود)
سالها ایله جمع اولدی ذوی العقولك
غیری اولدیغیچون ییللر دیمكدر وگاه
اولور كه سالیان دیرلر خلاف قیاس
اوزره الف ونونك ما قبلنده بریاز یاده سیله
دفتر ما اضافتی لامیه در جائزدر كه
دفتردن دیوانی مراد اوله نتكیم آصفی
بیورمشدر (بیت) (تاآن پریست ساقیٔ
میخانه آصفی * دیوان گرو نهاده ودفتر
فروخته) بونده دفتردن مرادی دفتر
شعر اولمق جائزدر وجائزدر كه خواجه نك
مرادی دفتردن مطلقا كتاب اوله وگاف
عجمینك كسریله ورای مفتوحه ایله
گرو رهندر طوتی معناسنه صهبا صهبك
مؤنثیدر قزل شرابه دیرلر رونق میكده
اضافتی لامیه در میكده نك لطافتی وصفاسی
دیمكدر * محصول بیت * ییللرجه بزم
دفترمز شراب سرخ رهننده ایدی
حاصلی ییللرله میكده یه ملازم ومداوم
اولمشز (نیكیٔ پیرمغان بین كه چوما
بدمستان ❊ هرچه كردیم بچشم كرمش زیبا
بود) نیكیٔ یا حرف مصدر وهمزهٔ مجتلبه
اضافت ایچون كلمشدر پیره اضافتی لامیه در
وپیرك مغانه بیانیه بین فعل امر مفرد
مخاطب خطاب عامله كور دیمكدر كه

حرف بیان چو حرف تشبیه بد مستان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون مرادن بدمستان
دیمكدر بدمستان سرخوشلقلری یراماز حاصلی سرخوشلغی كوزه اولانه دیرلر چشم كرم اضافتی بیانیه در شین ضمیر
مغانه راجعدر زیبا صفت مشبهه در براشق دیمكدر بیت سابقده ردیف اولان بود ایكی مصراعده بیله حكایت حال ماضی
افاده ایدر اما بونده ادات خبردر حكایت حال ماضی یه ده تحملی واردر نتكیم تصویرمعناده معلوم اولور * محصول بیت *
پیرمغانك ایلكنی كور كه بزم كبی بدمستلر هرنه كه ایلدك ایسه چشم كرمینه زیبادر یاخود زیبا ایدی یعنی بوقدر كستاخانه

اوضاع که ایلدك بزی قبول ایلیوب زدایلدی بوبیتك مرادی پیرکارنك دیدیکی بیتده معلوم واولور پیرمغ نك ایولکن کورکه چون که
بزبد مستلردین ومرشدك ایلکنی کورکه چونکه بز بد مستلردین چونکه اداسنده سهو ایلشدر (دفتردانش ماجمله بشو بیدیمی *
که فلك دیدم درکین دل دانا بود) دفتردانش اضافتی بیانیه در دانش اسم مصدردر و بوشینك ماقبلی دائما مکسور اولور
دفتردانش علم دفتری دیمکدر مابه اضافتی اضافت لامیه‌در بشوبیدفعل امر جمع مخاطب یوکز دیمکدر یمی شو بیده مقید درکه
حرف تعلیل فلك مقدم مفعولیدر دیدمك ودر کین مفعول فیه‌در دله اضافتی لامیه ودلك دانایه اضافتی ایکی اعتبارله صفتیه

(یمی) شرابله (که) زیرا (فلك) م (دیدم) کوردم (در) فی (کین) عداوت (دل) کوکل (دانا) عالم (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای پیران طریقت حضرت الله عشقنه کرمکزدن بزم قلبمزدن علم ومعرفت وارلغی وانانیتی حجابنی رفع ایدوب شراب عشق الهیه ایله علم دفتری اولان قلبمزی غبار ماسوی اللهدن یوکز وپاك ایدیکز زیرا دور فلکده کوردم که علم اهلنك علیله غروری ومحبت ماسواسی قلبنی قاسی قیلوب معرفة اللهدن وقربت درکاه الهیدن محروم ایلشدر

دل چو پرکار بهرسو دورانی میکرد * واندران دائره سرکشته پابرجا بود

کوکل هرجانبه پرکار کبی بر دوران ایلردی واول دائره‌ده اباغی برنده برسرکشته ایدی (مفردات) (دل) کوکل (چو) مثل (پرکار) پرکل (بهرسو) هرطرف (دوران) م (با) وحدتیه (میکرد) ایلردی (واندران دائره) اول دائره‌ده (سرکشته) باشی دونمش (همن) وحدتیه (پا) اباق (برجا) برنده (بود) ایدی (معنای اشارتی) کوکل اول حالده علم ومعرفتدن بی بهره ایکن تحصیل علم ایچون یوقلق ایله وانواع عبادات ایله راه مستقیمده ثابت قدم ایدی وقتا که جاه وجلالت وکبر وانانیت سببی اولان علمی تحصیل ایدیجك کندوینی برکالده وقربت ذوالجلالده اولدم ظنیله وصورت حقده کوناکون تلبیسات ایدوب پرکار کبی مجرد نفسنك آرزو ومشتهاسی ایچون هرجانبه دوران ایلردی

مطرب ازدرد محبت عملی بك پرداخت * که حکیمان جهان رامژه خون پالابود

مطرب محبت دردندن برعمل دوزدی که جهان عاقللرینك مژه‌سی قان سوزیجی اولدی (مفردات) (مطرب) م (از) من (درد) م (محبت) م (عمل) م (بك) بر (پرداخت) دوزدی (حکیمان) عاقللر (جهان) م (را) ادات مفعول (مژه) کیرپك (خون پالا) قان سوزیجی (بود) اولدی (معنای اشارتی) صدره انشراح وقلبه انفتاح بخش ایدیجی مرشد کامل وعارف واصل اولوادی عقل معاشده سرکردان اولوب درد عشق والهیدن اسرار لدنیه نامتناهیدن بی بهره اولان علماء رسمیه محجوبینه برنده وبرشمه اظهار وبیان ایدیجك حکیمان جهان وعلوم عقلیه یی کمال ظنیله اتلاف عمر ایدن قلتبان فتیجه علم اولان قربت کامله‌دن محرومیتنه ندامتندن قان آغلدیلر ومرشد کامله عدم تبعیتلرینه پشیمان اولدیلر

می شکفتم زطرب زانکه چو کل برلب جوی * برسرم سایه آن سرو سهی بالابود

سروردن آچلدم اول سببدن که کل کبی ایرمق کنارنده اول سروسهی قامتلونك سایه‌سی باشم اوزره ایدی (مفردات) (می شکفتم) آچلدم م (ز) من (طرب) سرور (زانکه) اندن که (چوکل) کل کبی (بر) علی (لب) کنار (جوی) ایرمق (بر) علی (سر) باش (م) ضمیر (سایه) ظل (آن) اول (سروسهی) سروقامت (بالا) بوکسك (بود) ایدی (معنای اشارتی) بحمدالله بعد تحصیل العلوم العقلیة والرسمیه علم وارلغی ومردان خدا ایله حد وانانیتی ترك ایدوب مرشد

کامله تبعیت تامه ایله نفسم اژدرهاسنی سیف ریاضات ومجاهدات ایله قتل وایاقلر التنده خور وذلیل پایمال ایلدکده علوم ظاهرهٔ غیرنافعه حجابندن خلاص اولوب دیون قلبم منجلی ومنفتح واسرار لدنیه نامتناهی منکشف اولدقده کمال سروردن کللر کبی آچلدم اول سببدن که اول ینابیع حکمتك منبع قربیتی وتبعیتی وارلی سایهٔ یزدان اولان محبوب خدا وراه مستقیمده مرشد ومقتدی وپیشوای اهل هدا پیر کاملك سایه عنایتی وانظار وحمایتی ایرمق کنارنده آچیلان کلك اوزرینه سروك سایه‌سی کبی سعادتلو باشم اوزره سایهٔ دولت هما واری سایبان اولوب بزی انواع فیوضات الهیه ایله مستفیض ایلدی

کامله

* محصول بیت * بزم علمز دفتربنی کلیابوکز شرابله یعنی بزی شویله مست ایلك که بزده اصلا علمدن اثر قالمسون زیرافلکی کوردم دل نادایه کین اوزره یعنی فتنده برعالم وارایسه اکه کین ایدوب انی نامراد ایلراماقتنده برنادان وارایسه اکا مهر ومحبت ایدوب مراداتنی میسر ایلر پس بزدن آثار علم کلیا محو اولمق کرکدر که بزمده مرادمزی ویره تنکیم خواجه بر بیتده بیورر (بیت) فلك بمردم نادان دهد زمام مراد * تو اهل فضلی ودانش همین کناهت بس * بوبیتده دیدمدن صکره اکثری نسخده واو یازدقلریچون شارحلر نسخه‌لره تابع اولوب اوزان احوالنی بیلدکلرندن واو یازمشلر کتابتده وتلفظده واوه احتیاج یوقدر اما تقطیع اولنسه حین تقطیعده همه برحرکت ویرلر تکیم انورینك اعجوبة الآفاق قصیده سنك بربیتنك ایکی مصرعنده بویله در (بیت) فلك باعبث مشغول ومن بترشه راه * جهان ببازی مشغول ومن بعزم سفر * حین تقطیعده لعبت تاسنه وبازی یاسنه حرکت ویرمك لازمدر اما کتابتده وقرائده جائز دکلدر معلوم اوله که نظامینك وهاتفینك لیلی ومجنونلرنده بواسلوب اکثر من ان یحصی واشهر من ان یخفی درخواجه نکده غزل سابقنك بربیتی بوله در (بیت) نی من تنها کشم تطاول زلفت * کیست که اوداغ این سیاه ندارد (دل چو پرکار بهرسو دورانی میکرد * واندران دائره سرکشته پابرجا بود) پرکار با وکاف عجمیله پرکل دیدکاری آلتدر که انکله دائره چزیلور دورانی واوك فتحیله اصل اوزرینه اوقنور یاحرف تنکیر حرف وحدت طوتنلر اصابت ایله مشلر میکرد حکایت حال ماضیدر واو حرف عطف

اندران معطوفدر دورانه سرکشته لغتده باشی دونمش دیمکدر اما استعمالده متحیر معناسنه‌در پابرجا اباغی برنده یعنی ثابت قدم معناسنه‌در بود حکایت حال ماضیدر * محصول بیت * کوکل عشق جانان حرکت واضطرابندن پرکار کبی هرجانبه دوران ایدوب دونردی واول دائرهٔ محبت جانانه‌ده متحیر اولوب ثابت قدم ایدی یعنی هرنقدر که بر مقدار آرام وقرار ایلك ایچون میخانه‌یه وکاه قهوه‌خانه‌یه واردی اما کنه محبت ومهر جانانده ثابت قدم ایدی عشقنه نقصان کلمزدی دیمکدر واوی حالیه اعتبار ایلك عاطفه اعتبار ایلکدن اولیدر معناسی حال بوکه اول دائرهٔ عشقده دیمك اولور مصراع ثانینك معناسنده اول دائره‌ده

سرکشته واایاغی بر یرده ایدی دیمك اول دائره‌ده ایاغی برنده سرکشته ایدی دیمك اصابت ایلدیلر زیرا پابرجایه متضادر
اضافت بیانیه ایله پس نه واوه محل وارونه یایی وحدته فتأمل (مطرب ازدرد محبت عملی می پرداخت * که حکیمان جهان رامژه
خون پالابود) درد محبت اضافتی بیانیه در عملی یاحرف وحدت عملدن بونده مراد اهل نغمه یننده مستعمل اولان عملدرکه
صوته مرادفدر تنکیم صوت وعمل دیرلر می پرداخت حکایت حال ماضیدر پیدا ایدردی یعنی ایجاد واحداث ایدردی
وایرلادیکه که حرف ربط صفت حکیمان بونده عاقللان وعالمان معناسنه در جهانه اضافتی لامیه دررا بونده اضافت

از بتان آن طلب ارحسن شناسی ای دل * این کسی کفت که درعلم نظر بینابود

محبوبلردن انی طلب ایله اکر حسن شناس ایسك ای دل بونی برکیسه دیدی که علم نظرده بینا ایدی (مفردات) (از) من (بتان) محبوبلر (آن) جمال (طلب) م (ار) اکر (حسن) م (شناسی) اکلرسك (ای دل) ای کوکل (این) بونی (کسی) برکیسه که (کفت) دیدی (در) فی (علم) م (نظر) م (بینا) کوریجی (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای کوکل اکر حسن وقبحی وحق وباطلی نور یقین ایله تمییز ایدیجی مؤمن کیش ایسك اول محبوب خدا اولان مرشد کاملك صحبتی برکاتیله موفق اولورسك بی غرض اولوب اول محبوب خدالردن انجق درد عشق الهی وفیض وتجلی ربانی نامتناهی طلب ایله زیرا اغراض نفسانیه‌دن برشیئ طلب ایله که غرض باعث بعدیتدر بواسراری وبوکلامی الوا الابصاردن برمعدن علوم لدنیهٔ ربانی صاحبی سویلدی واریاب غرضدن ایراق اولق ایله امر ایلدی

پیرکارنك من اندرحق ازرق پوشان * رخصت کفت نداد ند حکایتها بود

بنم کل رنکلی پیرم ازرق پوشلر حقنده جنایتلرینی سویلکه اجازت وپرمدی یوخسه حکایتلر وارایدی (مفردات) (پیر) مرشد (کارنك) م (من) بن (ندر) فی (حق) م (ازرق پوشان) کوك کیجیلر (رخصت) اذن (کفت) سویلك (ندادند) ویرمدیلر (حکایتها) حکایتلر (بود) وارایدی (معنای اشارتی) بنم غرض نفسانیه‌دن عاری اولوب عندالله وجاهت صاحبی اولان پیرم شرك اصغر اولان ریا اهلنك واریاب غرضك عیب وجنایتلرینی وعندالله مردودیت وخیانتلرینی کشف وبیانه اجازت ویرمدی یوخسه اهل ریا وعلی غرض نفسانی ایچون اولان کیسه‌لر حقنده استعیذ بالله (ان الله لا یغفر ان یشرك به ویغفر مادون ذلك) نظم جلیلی کبی واهل ریانك خسارتی وهلاکنی بیان ایدرنیجه لا یحصی آیات واخبار وحکایتلر وارایدی

قلب اندودهٔ حافظ براو خرج نشد * که معامل بهمه عیب نهان دانابود

حافظك یالدزلنمش قلبی انك عندنده خرج اولمدی زیرا صراف جمله عیب نهانی‌یه

معناسنه‌در خون پالا وصف ترکیبیدر پالایدن سوزمك معناسنه یوغرت سوزمك کبی بونده قان سوزمك اغلمقدن کنایه‌در (محصول بیت) مطرب محبت دروندن برصوت وعمل پیدا ایدوب ایرلادیکه جهان عقلاسنك وعلماسنك کرپکلری قان سوزیجی اولدی یعنی کوزلری قان یاش اقتدی اول عملك تأثیرندن حاصلی اهل درد وعشقدن قطع نظر اهل حکمت که دکلنسه‌دن متأثر اولمزدی انلریده اغلتدی دیمکدر (میشکفتم زطرب زانکه چو کل برلب جوی * برسرم سایه آن سرو سهی بالابود) میشکفتم حکایت حال ماضیدر طرب شنلکه دیرلر زان زای مفرده عربیده من اجلیه معناسنه‌در که حرف بیان سایه آن اضافتی لامیه‌در سروك سهی بالایه اضافتی بیانیه‌در بالابونده قد وقامت معناسنه‌در * محصول بیت * شنلکدن آچلوردم یعنی شکفته طبع اولوردم شنلکدن انکیچونکه کل کبی ایرمق کنارنده اول طوغری قامتلی سروك یعنی جانانك سایه‌سی باشم اوزرنده ایدی یعنی جانانك سرو کبی موزون قدی اوستمده کل کبی ایرمق کنارنده سایه صالدیغیچون شکفته طبع وخندان رو اولوردم حاصلی سوزبوب حظ ایدردم مصراع اولك معناسی آچلوردم شنلکدن کل کبی زیرا ایرمق کناری اوزره دیین کیسه چوکل عبارتنی محلنده صرف ایلمش ومصراع ثانینك معناسنی اول سروسهی قامتلینك سایه‌سی باشم اوزره ایدی بووجه دخی جائزدر اول بلند سروسهینك سایه‌سی باشم اوزره ایدی دیوایکی وجهله معنی تصویر ایلین ایکی وجهنده بیله اکری قاچمش (از بتان آن طلب ارحسن شناسی ای دل * کین کسی کفت که درعلم نظر بینابود) بتاندن بونده مراد محبوبلردر

حسن شناسی وصف ترکیبیدر شناسیدندن کوزللك بیلیجی دیمکدر وجائزدر که شناسی فعل مضارع مخاطب اوله وحسن مقدم مفعولی
اوله حسن آکلرسك دیمکدر یاحرف خطاب کین اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل کسی یاحرف وحدت نوعیه که حرف رابط
صفت علم نظردن بونك کبی یرلرده مراد علم قیافتدر بیناصفت مشبه‌در بصیر معناسنه (محصول بیت) محبوبلردن ای کوکل آن طلب ایله
اکر کوزللك اکلایجی ایسك ویاکوزللك آکلرسك زیرا بونی برکیسه دیدیکه علم نظرده مبصردر یعنی محبوبلردن مراد آندر اندام
دکلدر تنکیم نجاتی دیمشدر (بیت) دلبرده مراد آن اولور اندام دکلدر * کیفیت اولور میده غرض جام دکلدر (پیرکارنك من اندر

حق ازرق پوشان * رخصت خبث ندارد ارنه حکایتها بود) خواجه مناقبنده یازمشلردر که نسبت خرقهٔ خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی به پیر ارشاد وبیعت اوشیخ محمود عطار شیرازیست که مشهورست به پیرکلرنك واوم ید شیخ عبد السلامست واوم ید شیخ فخر الدین احمد والد شیخ روزبهان بقلی واوخرقه ازپدرخود شیخ شطاح دارد والله اعلم ازرق پوشان حسن ازرق پوشك خلفاسی ومریدلریدر که انلرجمیعا کوك اسباب کبرلر وخلوتی صوفیلریدر وپیرکلرنك اصحابیله ضدیت اوزره ایشلر حتی کاه اولورایمش که ارالرنده کلی غوغا اولور ایمش شویله که دشانمه یه وملاکه یه مؤدی اولورایمش تکیم بیت سابقده ایما یورمش ایدی (بیت) نیکی پیرمغان بین که چو ما بدمستان * هرچه کردیم بچشم کرمش زیبا بود * پیرمغاندن مراد پیرکلرنکدر وبدمستلکلردن بونلر ایله ایلدکلری هنکامه‌در (محصول بیت) بنم شیخم که پیر محمود کلرنکدر حسن ازرق پوشك اصحابی حقنده خباثته ورسوالغه اجازت ویرمدی یوخسه حکایه‌لر وار ایدی یعنی انلرك نیجه قبایح ومثالبنی بلوردم انی نظم ایدوب بونلری هجو ایلمك مراد ایدندم اماشیخم مانع اولدی که درویشلك صبر وتحملدر دیدی زیرا درویشلك طریقنده کین وکبر اولمز بونده ازرق پوشلری مرایلرله تفسیر ایلین عندی تفسیر ایلمش (قلب اندودهٔ حافظ براوخرج نشد * کد معامل بهمه عیب نهان دانا بود) قلب بونده ایکی معنایه واقع اولمش بری التونك واقچه‌نك قلبی پس اندوده بوتقدیرجه یالدزلی معناسنه‌در وبری کوکل معناسنه‌در ایمدی اول تقدیرجه اندوده مرادحیله ومکردر قلبك اندوده‌یه اضافتی بیانیه‌در ایکی معنا ایله وحافظه اضافتی لامیه براو اضافتده لامیه‌در اوضمیر پیرکلرنکه راجعدر که حرف تعلیل معامل آلشغده دیرلر یعنی بیع وشراده سنکله آلم و یرم ایدن کیمسه‌یه دیرلر بهمه‌یا حرف صله عیب نهان اضافتی بیانیه‌در دانا صفت مشبهه دردانیدندن علیم معناسنه * محصول بیت * حافظك قلب اندوده‌سی یعنی حیله‌لو قلبی ایکی معنا ایله پیرکار نکك قتنده خرج اولمدی یعنی حافظك ازرق پوشلر حقنده اولان قصدلری ونیتلری بیره کشف اولدی ومخفی قالمدی زیرا برمعاملدرکه جمیع عیوب مریدانه مطلعدر بلکه جمیع ناسك قلوبنه مشرف وواقفدر حاصلی هرنه حالت که ضمیرمزدن مرورایدرسه آنی بیلور وروبروزه سویلراول جهتدندر که کوکلمزدن مخالف نسنه بچمز مبادا که یرانی بوزمزه اوره دیو (وله ایضا) (دوش درحلقهٔ ما قصهٔ کیسوی تو بود * تادل شب سخن ازسلسلهٔ موی تو بود) حلقه حانك فتحی ولامك سکونیله انسان دائره سنه دیرلر ولامك فتحیله غیری یه مایه اضافتی لامیه‌در قصهٔ کیسوی تواضافتلری لامیه‌لردر تا انتهاء غایت ایچون الی معناسنه دردل شب نصف اللیل معناسنه در واضافتی لامیه سلسلهٔ موی بیانیه وتویه اضافتی لامیه * محصول بیتا * دون کیجه بزم مجلسمزده سنك کیسوك قصه‌سی ایدی یعنی سنك

عالم ایدی (مفردات) (قلب) م (اندوده) یالدزلنمش (حافظ) م (بر) عند (او) ضمیر (خرج) صرف (نشد) اولمدی (که) زیرا (معامل) صراف (بهمه) دوکلی (عیب) م (نهان) کیزلو (دانا) عالم (بود) ایدی (معنای اشارتی) حافظك ایچی شرك وریا ایله ودیشی اعمال صالحه ایله یالدزلنمش قلب آلتون کبی اولان کوکلی حق تعالینك عندیت معنویه سنده ومرشد کاملك قتنده رایج ومقبول اولوب صرف اولنمدی زیرا صراف حقیقی عالم السر والخفیاتدر که دوکلی عیب نهانی‌یه عالم ایدی

✤ وله ایضا ✤

✤ دوش درحلقهٔ ما قصهٔ کیسوی تو بود * تادل شب سخن ازسلسلهٔ موی تو بود ✤

دون کیجه بزم حلقه مزده سنك کیسوك قصه‌سی ایدی نصف اللیله دکین سوز سنك موك زنجیرندن ایدی (مفردات) (دوش) دون کیجه (در) فی (حلقه) مجلس (ما) بز (قصه) م (کیسو) زلف (تو) سن (بود) ایدی (تا) انتها ایچون (دل شب) نصف اللیل (سخن) سوز (از) من (سلسله) زنجیر (موی) قیل (تو) سز (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای یار حقیقی بحمدالله دون کیجه بزم نصب عینز اولان حلقهٔ مردان خداده سنك تجلیات صفات ذاتیدك قصه‌سی ذکر اولنمش ایدی استعیذ بالله (قم اللیل الا قلیلا نصفه او انقص منه قلیلا اوزد علیه ورتل القرآن ترتیلا) نظم جلیلی سرنجه نصف اللیله دکین کلمات قدسیهٔ روحانی انحق سنك ادق من الشعر اولان اسرارلدنیهٔ قرآنیهٔ مالانهایه کدن ایدی

✤ دل که ازناوك مژکان تودرخون میکشت * باز مشتاق کمانخانهٔ ابروی تو بود ✤

کوکل که سنك کیرپکلرك اوقندن قانه غرق اولدی کیرو سنك ابروك کمانخانه سنك مشتاقی ایدی (مفردات) (دل) کوکل (از) من (ناوك) اوق (مژکان) کیرپك (تو) سن (در) فی (خون) قان (میکشت) اولدی (باز) کیرو (مشتاق) عاشق (کمانخانه) یای اوی (ابرو) قاش (بود) ایدی (معنای اشارتی) بر کوکل که سنك پرتو محبتك اولان داغ آتش عشقکدن ونظر عنایتك اوقندن قانه غرق اولدی ولذت روحانیه‌یه مستغرق اولدی اول کوکل کیرو ابن وقت اولوب دائما سنك تجلیات وفیوضاتکه مراقب اولمغله خصوصا بتون کیجه‌لرده لذت منا جاتکه مشتاق اولشدر وعشقك درد وبلاسندن وغم وجفای عین ولاسندن حظ وذوق المشدر

✤ هم عفاالله زصبا کزتو پیامی آورد * ورنه درکس نرسیدیم که ازکوی تو بود ✤

هم حضرت الله صبادن عفو ایلسون که سندن خبر کتوردی یوخسه کیمسه‌یه ایرشمدك که سنك کویکدن ایدی (مفردات) (هم) دخی (عفاالله) الله تعالی عفو ایلسون (ز) من (صبا) م (ز) من (تو) سن (پیام) خبر (یا) وحدتیه (آورد) کتوردی (ورنه) یوخسه (در) فی (کس) کیمسه (نرسیدیم) ایرشمدك

کیسوك اکلردی دون یاریسنه دك سوز سنك موك زنجیرندن ایدی یعنی سنك زنجیر موك سویلنوردی بونده کیجه وکیسو وموی ودوش جمعیتلری مراعات نظیر قبیلندندر تناسبده دیرلر (دل که ازناوك مژکان تودرخون میکشت * باز مشتاق کمانخانهٔ ابروی تو بود) سابقا تحقیق اولنمش ایدی ناوکك معناسی حاصلی زنبورکدن اتلان اوقدر مژکانه اضافتی بیانیه درومژکانك تویه لامیه میکشت لفظ مشترکدر بریسی اواوردی معناسنه وبریسی قان ایچنده اراوردی ویاقان ایچنده بولانردی مشتاق کمانخانهٔ ابروی تو مشتاقك کمانخانه‌یه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وکمانخانه‌نك ابرویه بیانیه کمانخانه تیرکشك یابی طوران جانبنه دیرلر ابرویه کمانخانه اطلاقی مجازیدر زیرا ابرویی کمانه تشبیه ایلمشلر کمانخانه‌یه دخی تکیم معلومدر * محصول بیت * کوکل که سنك کرپکك اوقلرندن قان ایچنده یوانوردی یعنی سنك کرپکك اوقلرندن مجروح وخون آلود ایدی کنه بی اختیار سنك کمانخانهٔ ابروکه مشتاقدر یعنی بوقدر زخم وپاره‌لر بنی چکمدن متأثر اولمدی وینه مشتاق ابروی تیراندازکدر (هم عفی الله زصبا کزتو پیامی آورد * ورنه درکس نرسیدیم که ازکوی تو بود) هم بونده ضرورت وزن ایچون کلمشدر عفاالله زصبا عفو لفظنده محودر یعنی الله تعالی صبادن تقصیراتی محو ایلسون یعنی اکسکلکین باغشلسون کزتو که حرف تعلیل زا ازدن مخفف من ابتدائیه معناسنه در پیامی یا حرف وحدت ویا تنکیر آوردك مقدم مفعولیدر وفا علی صبایه راجع ضمیر مستتردر ورنه واکرنه دن مخففدرکه عربیده والا در درکس دربونده بای صله معناسنه نرسیدیم فعل نفی ماضی متکلم مع الغیر ایرشمدك دیمکدر درکس مقدم مفعول غیرصریحیدر که حرف بیان کوی تواضافتی لامیه‌در * محصول بیت * الله تعالی صبانك خطایاسنی عفو ایلسونکه سندن بزه خبر کتوردی یوخسه هیچ کمسنه‌یه ایرشمدك که سنك محلکدن اوله یعنی صبا سنك محلکی یادر میدی کیمسه بیلزدی قنغی محله در (عالم ازشوروشرعشق خبرهیچ نداشت * فتنه انکیز جهان غمزهٔ جادوی تو بود) عالم مبتدا ونداشت خبری وما بینهما خبره متعلق شور بونده غوغا وقر یشقلق معناسنه در شر یر امزاق عشقه اضافتی لامیه‌در خبرنداشتك مقدم مفعول صریحی در نداشت بونده طوتمزدی دیمکدر یعنی خبر طوتمزدی خبری یوق ایدی دیمکدر فتنه انکیز وصف ترکیبیدر انکیزیدندن فتنه قوپریجی دیمکدر جهانه اضافتی لامیه در غمزهٔ جادو اضافتی بیانیه تو به اضافتی لامیه در بودبونده فعل ماضیدراولدی معناسنه * محصول بیت * عالمك عشق شر وشورندن یعنی غوغاسندن هیچ خبری یوق ایدی لکن جهانك فتنه انکیزی سنك غمزهٔ جادوك اولدی یعنی جهان عشقدن ومقتضالرندن بی خبر ایدی اما سنك غمزهٔ جادوك عالمی عشقه دوشروب بودکاو شور وشره باعث اولدی (من سرکشته هم ازاهل سلامت بودم * دام راهم شکن طرهٔ هندوی تو بود) من سرکشته اضافتی

(از) من (کوی) محله (تو) سن (بود) ایدی (معنای اشارتی) عالم غیب لاهوتیدن دماغ جانه لذت روحانیت بخش ایدیجی فیض رحمانه شکرا اولسون یاخود وسیلهٔ وصلت اولان مرشد کاملی حضرت الله عفو ومحفوظ ایلسون زیرا بلمکدن مبرا اولان قربیت ذاتیه کدن واذواق تجلیات انوار لاهوتیه کدن آشنالق تحصیلنه بزه وسیله وباعث وصلت اولمشدر وپیام یار حقیقت کتورمشدر یوخسه بومتصرف القلوب اولان مرشد کاملدن غیری سنك جانب عزتکدن واسرار لدنیه کدن خبر ویردوآکاه اولور برکیمسه‌یه ایرشمدك (بیت) انادن طوغمه کوزسزلر کاهی بیلزاشیابی * نیازی وجه دلداری اولوا الابصار اولاندن صور *

✤ عالم ازشوروشرعشق خبرهیچ نداشت * فتنه انکیز جهان غمزهٔ جادوی تو بود ✤

عالم عشقك شور وشرندن هیچ خبر طوتمدی جهانه فتنه قوپاریجی سنك جادوغمزه‌ك اولدی (مفردات) (عالم) ماسوی الله (شور وشر) اضطراب (عشق) م (هیچ) قطعا (خبر) م (نداشت) طوتمدی (فتنه انکیز) فتنه قوپاریجی (جهان) م (غمزه) کیرپك (جادو) سحار (تو) سن (بود) ایدی (معنای اشارتی) (من لم یذق لم یعرف) سرنجه حریم قدس الهینك پرده داری رجال اللهدن غیری خلق عالم بوعشق الهیه‌نك وتجلیات اسما وصفات ربانیه‌نك ذوق وحالاتندن واثر وتصرفاتندن هیچ خبر طوتمدی وآکاه اولمدی ای مؤثر حقیقی ومیسر وجدان تحقیق اولان الله (کل یعمل علی شاکلته) سرنجه بومظاهر اسما وصفاتك اولان جهانه ظهوراتك کلیسی سنك تجلیٔ ذات شریفك آثاریدر

✤ من سرکشته هم ازاهل سلامت بودم * دام راهم شکن طرهٔ هندوی تو بود ✤

بن متحیرهم سلامت اهلندن ایدم بنم یولمك طوزاغی سنك سیاه طره‌ك بوکلی اولدی (مفردات) (من) بن (سرکشته) متحیر (هم) دخی (از) من (اهل سلامت) م (بودم) ایدم (دام) طوزاق (راه) یول (میم) ضمیر (شکن) بوکلم (طره) اوك صاچ (هندو) سیاه (تو) سن (بود) ایدی (معنای اشارتی) یارب سنك درد عشقکه کرفتار اولمزدن اول بن متحیر وسرکردان قوللك دخی ذوق عشقدن خبردار اولیسان صورت پرست عواملر کبی اهل سلامتدن ایدم بحمدالله سنك غیب هویتده مکنونه ومنطویه اولان اسرار لدنیه‌نك وتجلیات صفات لایزالیه‌ك بولمك طوزاغی اولوب سنك درد عشقکه بنی مقید ایلمشدر

✤ بکشاید قبا بکشاید دل من * که کشادی که مرا بود زپهلوی تو بود ✤

قبابندنی چوزتابنم کوکلم آچیله زیرا شول کشاد که بنم ایچون ایدی سنك پهلو یکدن اولدی (مفردات) (بکشا) آچ (بند) باغ (قبا) قفتان (بکشاید) آچیله (دل) کوکل (من) بن (که) زیرا (کشادی) آچقلق (مرا) بنم ایچون (بود) ایدی (ز) من (پهلو) یان (تو) سن (بود) ایدی (معنای اشارتی) یارب محضا لطف وکرمکله بزی قیودات بشریه‌دن وجبات نفسانیه‌دن خلاص ایدوب بزه

بیانیه در سرکشته وصف ترکیبی اقسامندندر مخیر معناسنه اهل سلامت اضافتی لامیه در شکن طره اضافتی
لامیه در وهندویه اضافتی بیانیه وتویه اضافتی لامیه در * محصول بیت * عالم شور وشر عشقندن بیخبر اولدیغی کبی
بن عاشق مخیر دخی اهل سلامتدن ایدم یعنی عشق بلالرینه کرفتار دکل ایدم اهل سلامتدن ایدم لکن بوایم طوزاغی
سنك طرهٔ هندوك بو کلی اولدی یعنی عشق فتنه سنه بنی دوشورن سنك طرهٔ هندوك شکنی اولدی حاصلی بنی
عشق ومحبت درونه دوشروب مبتلای سودا وهوا ایلین سن سین (بکشاید قبا تا بکشاید دل من * که کشادی که

برفتح باب ایله که بنم محجوب کوکلم سنك انوار تجلیات قدسیه نك ایله منفتح ومنشرح
اوله زیرا بومبتلا وناتوان اولان عاجز وبیچاره قولکه ظاهرا وباطنا هر رفتو حاتم
وسنك کرم واحسانکدن اولان ظهور اتم کابسی ینه سنك غندیت معنویه کدندر که
(ما فی الدار دیار) در

بوفای تو که بر تربت حافظ بکذر * کز جهان می شود در آرزوی تو بود

سنك وفاك حقیچون که حافظك تربه سی اوزره اوغره زیرا جهاندن کندی وسنك
یوزك آرزوسنده ایدی (مفردات) (با) قسمیه (وفا) م (تو) سن (بر) علی (تربت)
قبر (حافظ) م (بکذر) اوغره (که) زیرا (ز) من (جهان) م (می شد) کندی
(در) فی (آرزو) م (روی) یوز (تو) سن (بود) ایدی (معنای اشارتی) یارب بز عبد
عاجزلریکه بوقدر نعم لاتحصی بزم استحقاقمزدن وعهده وفامزدن دکلدر بلکه
محضا لطف واحسانکدندر یارب ینه لطف ووفاك وکرم بی منتهاك حقیچون بو حافظ
قولکه دنیاده وعقباده حالت نزعنده وقبرنده ومحشرده ومنشرده عون وعنایتك
بولداش ایدوب لقای ذاتکدن ومشاهدهٔ جمال باکمالکدن برآن ایرمیوب ایکی
جهانده رحمت واسعه که مظهر ایله زیرا حافظ بو جهاندن سنك ذات شریفکه
وصات آرزوسیله کیتمشدر حبیبك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم لسان شریفندن
(من احب لقاء الله احب الله لقاءه) حدیث شریفیله اولان وعد کریمکه
وفا محضاذات کریمکك کرمندندر ولهُ ایضا

یادباد آنکه سر کوی توام منزل بود * دیده را روشنی از خاك درت حاصل بود

اکلسون اولکه سنك سر کویك بنم منزلم ایدی سنك خاك درکدن چشمه روشنلك
حاصل ایدی (مفردات) (یادباد) اکلسون (آنکه) اولکه (سر کوی) محله باشی
(تو سن) (م) بنم (منزل) مسکن (بود) ایدی (دیده را) چشمه (روشنی)
روشنلك (از) من (خاك) طپراق (در) قپو (تا) خطابیه (حاصل) م (بود)
ایدی (معنای اشارتی) یارب اکلسون وخاطردن کتمسون شول وطن اصلیکه
قربت معنویه لك وحبیبك فیضان انوار قدسیه ك بنم مسکن ومأوام ایدی وسنك
درکاه عزتك نازنینلری ابیا واولیا قوللریکه بلاحجاب تجلی انوار ذاتیه ك ظاهر وعیان
اولمغله دیدهٔ بصیرتمزده روشنلك ونورانیت حاصل ایدی

راست چون سوسن وکل از اثر صحبت پاك * در زبان بودمرا هرچه ترا در دل بود

پاك مصاحبتك اثرندن سوسن وکل کبی راست بنم زبانمده ایدی هر نه که
سنك قلبکده ایدی (مفردات) (راست) طوغری (چون) مثل (سوسن) م
(کل) م (از) من (اثر صحبت) م (پاك) م (در) فی (زبان) دل (بود)
ایدی (مرا) بنم (هرچه) هرنسنه (ترا) سنك (دردل) کوکلکده (بود)
ایدی (معنای اشارتی) اول ارواح قدسیه لرك پاك مصاحبتلری اثروبرکاتندن
خالص ومستقیم ومحبوب درکاه عظیم قوللرك کبی اول کونده بنده دخی خالص
لوجه الله سنك مراد شریفك اوزره طوغریجه سنی اسانمده وقلبمده ذاکر ایدم

مرا بو درز پهلوی تو بود) بکشا بای
تأکیدله وکاف مضمومه ایله فعل امر مفرد
مخاطب بونده چوز معناسنه دربند قبا
اضافتی لامیه در تا ادات تعلیل بکشاید
بای تأکیدله فعل مضارع مفرد غائب بونده
آچله دیمکدر دل من اضافتی لامیه
که حرف تعلیل کشاد اسمدر بونده فتح باب
معناسنه ویا حرف وحدت که رابط صفت
مرا بکا بود فعل ماضی اولدی دیمکدر
پهلوی تو اضافتی لامیه در بود بونده اولدی
دیمکدر * محصول بیت * قفتانك
باغنی آچ تاکه بنم کوکلم آچله زیرا
بر فتح باب که بکا اولدی سنك یانکدن
اولدی پهلو بونده ایهام طریقیله ذکر
اولمش زیرا پهلو ایکی معناده مستعملدر
بریسی برنسنه نك یانی که عربجه اکا
عندله تعبیر ایدرلر بریسیده آدمك یانی
یعنی ایکیلری که ترکیده پهلویه چکدم
دیرلر ایمدی بچمك قفتانلرینك دوکمه
وایلکی اولمز بلکه صول یانلرنده
قوللغندن آشغه ده ایکی یرده دوکم دوکرلر
دوکه وایلك یرینه پس برکشاد که بکا
اولدی سنك یانکدن اولدی دیمکدر
(بوفای تو که بر تربت حافظ بکذر * کز
جهان میشد در آرزوی روی تو بود)
بوفای تو با حرف قسم وفای تو اضافتی
لامیه در که حرف بیان تربت حافظ
اضافتی لامیه در تربه دن مراد قبر یدر
بکذر فعل امر مفرد مخاطب بونده
اوغره دیمکدر کز که حرف تعلیل میشد
بونده مبرفت معناسنه در کیدر دی
دیمکدر رودر واو بونده معنای حالیت
افاده ایدر آرزوی روی تو اضافتلری
لامیه لردر بود بونده اداتدر * محصول
بیت * سنك وفاك حقیچون که حافظك
قبری اوزرینه اوغره زیرا جهاندن
سنك آرزو که کیدر دی یعنی دنیادن

آخرته سنك یوزك ارزوسیله کندی ایمدی تربه سنه اوغره سنی برکره سیر ایلسون بوارزو ایله قالمسون (وله ایضا)
(یاد باد آنکه سر کوی توام منزل بود * دیده را روشنی از خاك درت حاصل بود) یاد باد اکلسون دیمکدر سر کوی توام
اضافتلری لامیه لردر خاك درت اضافتلری ده بویله در * محصول بیت * اکلسون اول حالت که سنك سر کویك منزلم ایدی
یعنی محلك اوجینه ملازم اولوب ایدن کتمزدك کوزمزکده آیدنلغی سنك قپوك طپراغندن حاصل ایدی یعنی آستانك
ترابنی دیده مزه توتیا یرینه چکردك که دیده مز اندن منور اولوردی ایمدی بوایکی حال اکلسون احبادن دور ومهجور

اولان کیمسه لر انلره مکتوب ارسال ایلدکده مکتوبنده بو بیتی یازرلر (راست چون سوسن وکل از اثر صحبت پاك *
در زبان بود مرا آنچه ترا در دل بود) راست بونده کرچك دیمکدر یعنی شکسز وشبهه سز چون ادات تشبیه سوسن سین
اولی اکثری عجم مضموم اوقورلر اما بعض جهله سی مفتوح اوقودیغیده مسموعمز اولدی توسن لفظیده بویله در اثر نشان
معناسنه اما بونده تأثیردن عبارتدر صحبته اضافتی لامیه در وصحبتك پاکه بیانیه مرا بنم دیمکدر ترا سنك دیمکدر
* محصول بیت * پاك صحبتك اثرندن یعنی تأثیرندن سوسن وکل کبی شکسز وشبهه سز بنم دلمده ایدی اول نسنه که سنك کوکلکده ایدی

بو عالم ابتلاده غایت پرشان اولدم مدد اللهم مدد

دل چو از پیر خرد نقل معانی میکرد * عشق میکفت بشرح آنچه برو مشکل بود

کوکل چونکه عقل پیرندن معانی نقل ایلردی عشق شرحله دیردی اول نسنه یی
که انك اوزره مشکل ایدی (مفردات) (دل) کوکل (چو) چونکه (از) من
(پیر) م (خرد) عقل (نقل معانی) م (میکرد) ایلردی (عشق) م (میکفت)
دیردی (بشرح) شرحله (آنچه) اول نسنه بیکه (برو) انك اوزرینه (مشکل) م
(بود) ایدی (معنای اشارتی) بنه جنود مجنده اولان عالم ارواحده قندیل
محبت نورانیده جمیع اسماء وصفات الهیه یه مظهریتله ذات وصفاتی کامل
ومکمل اولان روح محمدیدن وپیر ومرشد عقول اولان (اول ماخلق الله عقلی)
مظهری اسرار احدیدن کوکل نیجه نقل معانی ایلردی واول مظهر عشق
نامتناهی ومحبوب ونازنین الهی اولان روح محمدی بی بلاواسطه شرح وبیان
ایله کوکلمز اوزره اولان مشکلاتی حل وروشن ایلردی شمدی بوکون وفساد
اولان عالم غربتده دستکیرسز پروبال شکسته دوشوب قالدم مدد اللهم مدد

دردلم بود که بی دوست نباشم هرکز * چه توان کرد که سعی من ودل باطل بود

کوکلمده ایدیکه قطعا دوست سز اولمیم نه ایلك ممکندر که بنم سعیم وکوکلم
سعی باطل اولدی (مفردات) (در) فی (دلم) کوکلم (بود که) ایدیکه
(بی دوست) دوستسز (نباشم) اولمیم (هرکز) قطعا (چه) نه (توان)
ممکن (کرد) ایلك (سعی من) بنم سعیم (دل) کوکل (باطل) م (بود)
اولدی (معنای اشارتی) بوکون وفساد اولان دنیایه وعالم ابتلایه کلدکده
عقل معادم ودل ناشادم مقتضاسنجه مشتهای نفس غدار اولان آلایش
دنیایه ومشتهیات نفس وهوایه نظر اتیوب بردم وبر نفس دوستك انس
وصحبتندن وحق تعالینك ذکر وفکرندن فارغ اولمیم وزهد وتقوی ایله معرفة
الهیه واصل اولوب بنه وطن اصلیده مشاهده ایتدیکم نور محمدی وانوار لاهوتیهٔ
صمدی مشاهده سندن بردم آیرلیم وجدا اولمیم دیردم لکن (العبد یدبر والله یقدر)
سرنجه تدبیر تقدیره موافق اولمینجه عبد مبتلانه ایلك ممکندر که بنم سعیم وکوکلك
سعیی دخی باطل وهبا اولدی تسلیم وامید رحمت وعنایتدن غیری برچاره م قالمدی

دوش بر یاد حریفان بخرابات شدم * خم می دیدم خون دردل وپا در کل بود

دون کیجه مصاحبلرك یادینه میخانه یه کتدم شراب کوپنی کوردم کوکلنده قان
وایاغی بالچقده ایدی (مفردات) (دوش) دون کیجه (بر) علی (یاد) ذکر
(حریفان) مصاحبلر (با) للملابسة (خرابات) میخانه (شدم) کتدم (خم)
کوپ (می) شراب (دیده) کوردم (خون) قان (در) فی (دل) کوکل (پا)
آیاق (در) فی (کل) بالچق (بود) ایدی (معنای اشارتی) بو ظلمات بشریه ده
وعالم وجودده مبتلا اولان درد عشق الهی واسرار معرفة الله نامتناهی

یعنی صحبت پاکك تأثیری بونی اقتضا
ایدردی که عرنه که سنك کوکلکدن کچردی
بنم زبانم آنی تکلم ایدردی حاصلی
قلبکدن کچنی بیلوب سویلردم سوسن
ذکری زبانه کوره وکل ذکری کله کوره در
پاك مصاحبتك اثرندن سوسن وکل کبی
راست دیین راست سویلمش (دل
چو از پیر خرد نقل معانی میکرد * عشق
میکفت بشرح آنچه برو مشکل بود)
پیر خرد اضافتی بیانیه در نقل معانی مصدرك
مفعولنه اضافتیدر ومعانی عبارتی ایهام
طریقیله در میکرد حکایت حال ماضیدر
دل مبتدا ومیکرد خبری وما بینهما خبره
متعلق وعشق مبتدا ومیکفت خبری بشرح
میکفتنك مفعول غیر صریحی وآنچه
صریحی یعنی مفعول قول برو ضمیری
دله راجعدر * محصول بیت * کوکل
چونکه عقل پیرندن معانی نقل ایلردی
یعنی عقل پیرندن اوکرندیکی نقل ایدوب
عرض ایلردی عشق شرحله سویلردی
اول نسنه که کوکله مشکل ایدی یعنی
کوکله پیر خرددن اوکرندیکی یرلرده
واقع اولان مشکلاتی عشق مشروح
سویلردی مصراع ثانینك معناسی عشق
انشراحله ایدردی اول نسنه که اوزرینه
مشکل ایدی دیین کیمسه نك کوکلی مستقیم
معنی ایله انشراح بولمامش (در دلم
بود که بی دوست نباشم هرکز * چه
توان کرد که سعی من ودل باطل بود)
کرد بونده کردن معناسنه در * محصول بیت *
کوکلده بو معنی مرکوز ایدی که هرکز
دوستسز اولمیم یعنی خاطرمدن مرور
ایدر دیکه هرکز بر جانان محبتندن خالی
اولمیم اما نه ایلك اولورکه بنم کوکلمده
سعی وکوشش باطل اولدی یعنی شمدی
جانانسزم کویاکه جانسزم حاصلی
اکا اختیار بنم ودلمك النده اولمش اولسه

برساعت جانانسز اولمزدق اما نیجه ایدهلم ایش تقدیر خدانکدر که بکا برجانان میسر اولمز (دوش بر یاد حریفان بخرابات
شدم * خم می دیدم خون دردل وپا در کل بود) دوش بونده دون کیجه معناسنه در بر یاد بر بونده بای صله معناسنه در بیاد
حریفان دیمکدر شدم بونده رفتم دیمکدر خم می اضافتی لامیه ودیدمك مقدم مفعولیدر خون دردل وپا در کل بومجموع جواب
سؤال مقدردر کانه که سائل دیدی چون دیدی پس جوابنده خون در دل آه * محصول بیت * دون کیجه باده نوشلر
اکلوب وباده اکوب سیبیله میخانه یه واردم خم می یعنی باده توپی بوکی پرخون پادر کل کوردم یعنی ایچی طوپطولو شراب

ودبی طپراغـه کوملی کوردم بو مذکور تشبیه طریقیله نفس امری بیاندر که شراب کوپی بوش اولیجـه بویله در
(بس بکشتم که بپرسم سبب درد فراق * مفتیٔ عقل درین مسـئله لا یعقل بود) بکشتم با حرف تأکید کشتم فعل ماضی
متکلم وحده در دونوب وطولـندم یعنی چوق تجسس ایلـدم که حرف تأکیـد بپرسم با حرف تأکید پرسم فعل
مضـارع نفس متکلم وحده صـورم دیمکدر سـبب درد فراق اضافتلری لامیـه لر در مفتیٔ عقل اضافتی بیانیه در
* محصـو ل بیت * عالمك علما ومشـایخنی چـوق دور ایدوب طولاندم که فراق دردینك سـببنی صـورام اما

مفتیٔ عقل بو مسـئله ده لا یعقـل ایدی
یعنی بونك کبی مشـکلاتی حل ایلمکه
مالك دکلـدر (راستی خاتم فیروزهٔ
بواسحاق * خوش درخشیدولی دولت
مستعجـل بود) راستی طوغریسی بوکیم
دیه جك یرده استعمـال ایدرلر خاتم فیروزهٔ
بواسحاق اضافتلری بیانیه در بواسحق
سلاطین ایلخانیه دن برینك اسمیدر یعنی
اسم کنیتیـدر شیخ ابو اسحـاق دیمکه
معروف ایدی تکیم خواجه بر قطعه ده
اولنده بومعنایه اشارت ایدر (بیت) بعهد
سلطنت شاه شیخ ابو اسحـا ق * به پنج
شخص عجب ملك فارس بود آباد * خاتم
فیروزه بیور دیغی اولدرکه صوفی مزاج
اولدیغندن کران بهـا جوا هردن نکین
خاتمی ایلزدی پیروزه دن ایدردی بواسحاقیده
اولان یای نسبت خاتم فیروزه ایچوندر
یعنی شیخ ابو اسحـا قه منسوب خاتم
فیروزه در درخشیدده کی دال مفتـوح
ومکسور اولمق جائزدر درخشید فعل
ماضی مفرد غائب فاعلی خاتم فیروزه یه
راجع ضمیردر پارلادی دیمکدر خاتم فیروزه نك
پارلمسـندن مراد امور سلطنتك کمال
ظهوریدر دولت مستعجل اولمقدن مراد
سریع الزوال اولمسندن عبارتدر یعنی
سلطنتده معمر اولمادی * محصول بیت *
طوغریسی بوکیم شیخ ابو اسحقك خاتم
فیروزه سی خوش رخشـان اولدی اما
دولت سلطنت استعجال ایلدی یعنی امور
سـلطنت عجب کوزل ظهور ایلدی اما
برمقدار پایدار اولمیـوب دولت ورفعت
سلطنت تیز کچدی حاصـلی سلطنتده
معمر اولمادی دیمکـدر (آه ازین جور
وتظلم که درین دامکهست * واه ازان
ناز وتنعم که دران محفل بود) تظلم تعنده
ظلمدن شکایت ایدرلر اما بونده جوره عطف
تفسیری واقع اولمش دامکه دامکاهدن
مخففدر طوزاق یری دیمکدر یعنی طوزاق قوره جق یرکه دنیا مراددرکه هر دنیایه کلنی شکار ایدوب کوتورر تنعم نعمت ایچنـده
اولمغه دیرلر دران محفل دیدیکی شاه شیخ ابو اسحاقك مجلسنه اشارتدر * محصول بیت * آه بو جور وظلمدن که بو کون
بو دنیاده در یعنی ابو اسحاقدن صکره اولان ظلمدن واه اول ناز وفخر ونعمتدن که انك مجلسنده ایدی که علما وفضلا وصلحا ومشایخ
مجمعی ایدی حاصلی خواجه اندن صکره اولان ظلمدن وانك زمانـنده اولان حضور وصفانك فوتنـدن شکایت ایدر
(دیدی آن قهقههٔ کبك خرامان حافظ * زسرپنجهٔ شاهین قضا غافـل بود) دیدی اخبار وانشا یه تحملی واردر

طـالبلری مصـاحبلرك احوالنی فکر ایله عشق ومحبت واسرار معرفت صـاحبلری
مجلـلرینه کندم وتفتیش وتجسس ایتـدم که عجبا بونلرده الم افتراقـدن ودرد
واشتیاقدن سـالم وفارغ برکیمسه بوانورمی دیو کوردم که شـاهباز شـاه حقیقت
اولان ارواح قدسیهٔ عالی پروازلر کندهٔ وجود عنصری ایله مقید اولدقلری ایچون
لقـاء اللهده بلا قید کمال اشتیاقلری اولمق ایله معدن عشق ومعرفت اولان عارفلرك
دخی جکرلری خون اولوب (من بشرنی بخروج صفر بشرته بالجنة) حدیث شریفی
سرنجه بلاقید ولاحجاب تمنای وصلنده (من نحنیم باصنم بابیرهن) دمی اورمشلردر

بس بکشتم که بپرسم سبب درد فراق * مفتیٔ عقل درین مسـئله لا یعقل بود

چوق دوندم که فراق دردنك سـببنی صورم عقل مفـتیسی بو مسـئله ده عقلسز
ایدی (مفردات) (بس) چوق (بکشتم) دوندم (بپرسم) صورم (سـبب) م
(دردفراق) م (مفتی) م (عقل) م (در) فی (این) بو (مسئله) م (لا یعقل)
عقلسز (بود) ایدی (معنـای اشـارتی) بو عالمده عارف بالله اولان عارفین کاملین
تجلیٔ الهیٔ دائمیـده وانوار فیوضـات بلاواسطهٔ ربانیده مسـتغرق اولوب
مشـاهدهٔ جمال الله ایله اذواق روحانیت بولمش ایکن بنه درد فراقدن فریاد وداد
ایتملرینك سـببی وحکمتی نه در دیو صوروب وسـؤال ایتمك ایچون چوق دوندم
وتجسس ایلدم عقل مفتیلری بو مسئلهٔ عشقده لا یعقل اولمق ایله بیلدیلر وعشق مفتیلری
دخی کتم اسرار ایله مأمور اولدقلرندن دیمدیلر آنکیچون بو مقام حیرت اندر حیرتدر

راستی خاتم فیروزهٔ بواسحاق * خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود

طوغریسی بو که بواسحاقه منسوب اولان فیروزه خاتم لطیف پارلادی اما سرعت
ایدیجی دولت ایدی (مفردات) (راستی) طوغریسی (خاتم) م (فیروزه)
رقیق او طاشدر (بواسحاق) بر دولتلی کیمسه کنیه سیدر (یا) نسبیه (خوش)
لطیف (درخشید) پارلادی (ولی) لکن (دولت) م (مستعجل) عجله ایدیجی
(بود) ایدی (معنای اشـارتی) حیرت اندر حیرتی کور که شیخ ابو اسحاق شامی
قدس سره مانند حضرت سلیمان علیه السلام خاتم ملك ولایته نائل اولوب اقالیم
وجود اهل قلوبه متصرف ومالك اولمغله پسر سلطـان فرسنـافده اولان خواجـه
ابو احمد ابدال حضرتنـه مظهر انوار محمدی اولان جوهر فیروزهٔ رخشـان
انوار لاهوتیـهٔ قلب فیض بخشندن برنظر وبرهمت علیه بیوروب پادشاهزاده اولان
ابو احمد ابدالی عجله وسرعتله زائل اولان دولت وسلطنت دنیادن کچیروب پشمینه پوش
بر ابدال الهی ومظهر انوار تجلیات نامتنـاهی بر ولی کامل وعارف مکمل قلمشـدر

آه ازین جور وتظلم که درین دامکهست * آه ازان ناز وتنعم که دران محفل بود

آه بو جور وتظلمدن که طوزاق یرنده در آه اول ناز وتنعمدن که اول مجلسده ایدی
(مفردات) (آه) اظهار حزن ایچوندر (ازین) بوندن (جور) م (تظلم) مشقت
(در) فی (این) بو (دامکه) طوزاق یری (است) در (آه) م (ازان) اندن

قهقهـهٔ کبك اضـافتی لامیه درخرامانه اضـافتی بیـانیه حافـظ منـادی قهقهٔ کبك خرامانـدن مراد مذکور
باد شاهك کواوب اویناپوب حضور وصفاسیدر که علما وفضـلای زمانیله واقـع ایمش سرپنجـه اکثرنا خنـله

شکار ایلیان حیوانده مستعملدر ارسلان
وقپـلان وطیوردن طوغان وشـاهین
کبی که بونلرك قاینقدن سرپنجـه ایله
تعبیر ایدرلر سرپنجهٔ شاهین اضافتی
لامیه در وقضایه اضافتی بیانیه * محصول
بیت * کوردك وکوردکی ای حافظ اول
خرامان کبکك قهقهه سنی و شناکینی که
شاهین قضا قاینقدن غافل ایدی یعنی باز
اجلدن غافل ایدی حاصلی ابو اسحـاق
کنج پاد شـاه ایدی اولك خاطرینـه
خطور ایلمزدی (وله ایضـا) (تاز میخانه
ومی نام ونشـان خواهد بود * سرما
خاك ره پیرمغـان خواهـد بود) تا بونده
ادات توقیتدر مدیده مادام کبی خواهد
بودك معنای مطابقیسی دیلر دیمکـدر
زیرا ماضی مضارعه مقارن اولسه مصدر
معناسنی افاده ایدر نتکیم مکرر بیان اولندی
اما معنای لازمیسی اولیسردر دیمك اولور
خاك ره پیرمغان اضافتلری لامیه وبیانیه در
* محصول بیت * مادامکه میخانه
ومیدن نام ونشـان اولیسر دربزم
باشمز میخانه جینك یول طپراغی اولیسردر
یعـنی خدمتنده پایمـال اولیسر در
(برسر تربت ماچون کذری همت خواه
* که زیارتکه رندان جهان خواهد بود)
تربتدن بونده مراد قبردر کذری فعل
مضارع مفرد مخـاطب کچه سین واوغرایه
سین دیمکدر همت مقدم مفعولیدر خواه
لفظنك وخواه فعل امر مفرد مخـاطب
ایسته دیمکـدر که حرف تعلیل زیارتکه
زیارتـکاهدن مخففدر نتکیم مکرر بیـانی
کچمشدر محل ومکان زیارت دیمکـدز
نـازکه کبی * محصول بیت * خواجه
خطاب عام طریقله بیورر و یاجانانـه
خطاب خاص طریقله چونکه بزم قبریمز
اوجنه یعـنی یاننه اوغرایه سـین حاصلی
یانندن مرور ایلیه سین قبریمزن استمداد ایدوب همت ایسته زیرا بزم قبریمز رندان عالمك زیارتکاهی اولیسر در حاصلی
زیارت ولنـور واندن تبرك اسـتنور زیرا رندلر دکـه یری زیارت ایلمزلر

(ناز) م (تنعم) نعمتلنمك (در) فی (آن) اول (محفل) مجلس (بود) ایدی
(معنـای اشـارتی) آه بو سحـار وغدار اولان طوزاق یری وابتلا وهلاك موضعی
دنیـای دنیه نك جور وتظلمی اندن که نیجه قابل ومسـتعد اولان مردان خدانك
مال وجاهله وسلطنت وزینت رتبـاهیله یولنی قطع ایدوب قربیت الهیـه دن
مهجور ومحروم ایلمشدر مکرعون و عنایت خدا ایله برمرشد مؤید من عند الله ك
نظر عالیسی ایله شرفیاب اولوب پرورش بوله آه شول عالم ارواحده انبیـا و اولیالر
مجلسنده غذای روحانی اولان فیوضـات انوار الهی ایله تنعمدن وتجلیات ناز
واستغنای اسرار لدنیهٔ نامتناهی رؤیت وتفهمندن که اول مجلسده وار ایدی شمدی
بو حجـاب عالمده محجوب اولوب حسرتده قالدق یارب بنه بزی برمرشد خدا واسطه سیله
کرمکله اعلی مرتبه یه سـن واصل ایله بجاه حبیبك محمد صلی الله تعالی علیه وسـلم

دیدی آن قهقههٔ کبك خرامان حافظ * کز سرپنجهٔ شاهین قضا غافل بود

اول صـالنیجی ککلکك قهقهه سنی کوردکی ای حافظ که قضـا شـاهینك
سرپنجه سنـدن غافل ایدی (مفردات) (دیدی) کوردکی (آن) اول
(قهقهه) شدتله کولمك (کبك) ککلك (خرامان) صـالنیجی (حافظ) م (ز)
من (سرپنجه) چینـاق (شـاهین) م (قضـا) م (غافل) م (بود) ایدی
(معنـای اشـارتی) ای حافظ ابنـای دنیـایی کور که دنیـانك جاه ومنصبیله
ودولت ومالیله مغرور اولوب وکبك خرامان کبی قهقهه لر ایله مسرور اولوب
دهشت آخرتی وعذاب الله بی نهـایتی فراموش ایتمکله نه عجب خسر الله پریشـان
الحـال اولمشدر ونه عجب آلام واکدار سکرات موتی فکر ایتوب ندار کسزین فجأة
واکسزین قضـاء الله شـاهینك سرپنجه سـنده ضعیف روحنك غمرات موت ایله
پاره پارهٔ اولمسندن غافل اولمشدر یسر نا الله الانتباه للموت قبل نزوله بحرمة رسوله
سید الکونین صلی الله تعالی علیه وسلم ❊ وله ایضا ❊

تاز میخانه ومی نام ونشان خواهد بود * سرما خاك ره پیرمغان خواهد بود

مادامکه میخـانه ومیـدن نام ونشـان اولیسردر بزم باشمز پیرمغـانك خاك رهی
اولیسردر (مفردات) (تا) مادام (ز) من (میخانه) م (می) شراب (نام ونشان) م (خواهد)
ایستر (بود) اولمق یعـنی اولیسردر (سر) باش (ما) بز (خاك) طـپراق (ره) یول
(پیرمغان) کافرلك پاپازی (خواهد بود) م (معنای اشارتی) بو جای تحصیل قربیت
وام رقوب اطفـال سـالك آخرت اولان میخـانهٔ دنیـاده توبه لر مقبـول اولوب
درکاه حقـده دعا ونیاز ایله وسعی وتدارك بی شمـار ایله عشـق ومحبت الهیـه یی
تحصیلدن نام و نشـان اولدیغی مدتجه وباب توبه مفتوح اولدقجـه صـدهزار
مسکـنت وحقـارتله وسعی وغـیرتله بزم سر ارادتمز اول بزمدر کاه حقه فتح بابك
علنی وطریقتی تعلیم ایدن مرشد کاملك خاك راهنه وارادهٔ علیه سنـه تسلیم وکالمیت
بین یدی الغسـال اولیسردر که راه عشـق ترك ایتمك ممکنـاتدن دکلدر

برسر تربت ماچون کذری همت خواه * که زیارتکه رندان جهان خواهد بود

(حلقه پیر مغانم زازل درکوشست * برهمانیم که بودیم همان خواهد بود) مغانم میم متکلم معنی جهتندن کوشه مقید در برهمانیم بونده میم متکلمدن برمضاف محذوفدر تقدیری برهمان حالیم درکه حرف بیان * محصول بیت * پیر مغانك بنده لکی حلقه سی ازلدن قولاغمده در یعنی اکا ازلدن قول شمدی یه اول حال اوزره یز که ازلده ایدك وزمان استقبالده

چونکه بزم مزارمزه اوغرایه سین همت ایسته زیرا جهان رندلرینك زیارتکاهی اولیسردر (مفردات) (بر) علی (سر) باش (تربت) طپراق (ما) ز (چون) چونکه (کذری) کچه سین (همت) م (خواه) ایسته (که) زیرا (زیارتکاه) زیارت موضعی (رندان) قید ماسوادن مجرد قلندرلر (جهان) م (خواهدبود) اولیسردر (معنای اشارتی) بحمدالله راه عشقده سعی ایدوب اولیوب فیاض مطلق اولان حق سبحانه وتعالی اولقدر قوت قدسیه کرم واحسان ایندیکه دنیاده اولان سلطنت معنویه مزه لانهایه اولقدر نصکره عقباده دخی دولتمز باقیدر آثار جمیله سین کورکه (اذاتحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) خبری سرنجه ای سالك وقتا که بزم مزاریمزه اوغرایه سین صدق واخلاص ایله ارواح مقدسه مزدن دنیا وآخرت حصول مراد بکزایچون همت طلب ایلکز زیرا بزم قبریمز جهان رندلرینك ومحب اولیاء الله اولنلرك زیارتکاهی اولیسردر

﴿ حلقهٔ پیرمغانم زازل درکوشست * برهمانیم که بودیم وهمان خواهد بود ﴾

پیرمغانك حلقه سی ازلدن بنم قولاغمده درهمان انك اوزرینه یز که اولدق وهمان اویله اولیسردر (مفردات) (حلقه) کوپه (پیرمغان) مرشد (ز) من (ازل) م (در) فی (کوش) قولاق (است) در (برهمانیم) همان انك اوزره یز (همان) هم اول (خواهد) ایستر (بود) اولق (معنای اشارتی) بحمدالله مرشد کاملك فیض بلا واسطه‌ر بانیدن ونفحات سبحانیدن سمع جانمزه ایشندروب وکوش جانه کوشوار و بیدار ایلدیکی اسرار معنوی ازلدن که عالم ارواحده خطاب (الست بربکم) لذتی کوشمزده ایدی وینه حضرت اللهه حمد اولسونکه اولذت روحانیات وفیوضات ونفحات اوزره بزو بوندن بویله همان اویله اولیسردر

﴿ بروای زاهد خودبین که زچشم من وتو * رازاین پرده نهانست ونهان خواهد بود ﴾

یوری ای خودبین زاهد که سنك چشمکدن وبنم چشممدن بو پرده نك رازی نهاندر ونهان اولیسردر (مفردات) (برو) کیت (ای زاهد) م (خودبین) اوزینی کوریجی (ز) من (چشم) کوز (من) بن (تو) سن (راز) سر (این) بو (پرده) م (نهانست) کیزلودر (ونهان خواهد بود) وکیزلو اولیسردر (معنای اشارتی) ای لذت روحانیتدن وفیض ربانیدن خبردار اولمیان وروحسز اولان اعمال ظاهره سببیله معجب وکندینی بکنمش زاهد یوری کیت که بو حرم قدس الهینك پرده سی وراسنده اولان اسرار لاهوتیه سنك چشمکدن و بنم چشممدن نهاندر که لایعلم الله الاالله ونهان اولیسردر

﴿ ترك عاشق کش من مست برون رفت امروز * تاد کرخون که ازدیده روان خواهد بود ﴾

بنم عاشق قتل ایدیجی محبوبم بوکون مست طشره کیندی عجب ینه کیمك چشمندن قان روان اولیسردر (مفردات) (ترك) محبوب (عاشق کش) عاشق قتل ایدیجی (من) بن (مست) (م) (برون) طشره (رفت) کیندی (امروز) بوکون (تا) عجب (دکر) ینه (خون) قان (که) کیمك (از) من (دیده) کوز (روان) اقیجی

﴿ خواهد ﴾

ینه اول حال اوزره اولیسرز حاصلی پیر مغانك ماضیده وحالده واستقبالده حلقه بکوشیز (بروای زاهد خودبین کزچشم من وتو * رازاین پرده نهانست ونهان خواهدبود) خودبین وصف ترکیبیدر بینیدندن کندین کوریجی یعنی مغرور ومتکبر که حرف تعلیل رازاین پرده بو پرده ایچنده اولان راز * محصول بیت * زاهد خود بینه خطاب ایدوب بیورر که وار کیت ای خود بین زاهد که بنمله سنك کوزکدن بو پرده ایچنده اولان سر عشق بالفعل کزلیدر وکزلی اولیسردر یعنی سر عشقه مطلع اولمغه عشق کیفیتیله متکیف اولوب بلیات محبته صابر اولق کرك بو حال ایسه بنده وسنده یوق پس بزسنکله راز عشق طویمز بو پرده نك رازی خواجه یه مکشوفدر اما تنزل طریقیله کندینی عدم عاده زاهده ضم ایلدی (ترك عاشق کش من مست برون رفت امروز * تادکر خون که ازدیده روان خواهدبود) ترك عاشق کش اضافتی بیانیه عاشق کش وصف ترکیبیدر کشیدندن عاشق اولدریجی منه اضافتی لامیه‌در ترك مبتدا رفت خبری مست رفتك فاعلندن حالدر امروز ظرف زمان برون ظرف مکان تابونده عجبا معناسنه‌در خون که اضافتی لامیه‌در که بونده اسمدر عربیده من کبی کیمك قانی دیمکدر روان صفت مشبهه‌در آقغان دیمکدر اما بونده اسم فاعل معناسی تضمین اولنمشدر * محصول بیت * بنم عاشق اولدریجی جانانم بوکون طشره مستانه عجبا نه کیمك کوزندن قان روان اولیسردر یعنی کندویه کیمی عاشق ایدوب کوزلرندن قان اقدیسردر حاصلی کیمی عشق دردندن قان اغلدیسردر (بززمینی که نشان کف پای تو بود * سجده کاه همه صاحب نظران خواهدبود) زمینی یا حرف وحدت که حرف بیان ویارابط صفت نشان کف پای تواضافتلری لامیه‌لردر * محصول بیت * بر یرك اوزرنده که سنك ایاغك طبانینك نشانی اوله اول یر جمیع صاحب نظرلرك سجده کاهی اولیسردر یعنی سن ایاغن قودیغك یره جمیع ارباب نظرانده یوزین قویوب روی مال اولورلر تیمنا وتبرکا

(خواهدبود) اولیسردر (معنای اشارتی) (لاتدرکه الابصار) نظم جلیلنجه اول بنم نظردن غائب وعاشق صادق (موتواقبل ان تموتوا) سرینه مظهر قلیجی محبوب حقیقیم بوعالم ناسوتده آثار صفاتن وانوار تجلیاتن اظهار ایلدی عالم الاهوتده ظاهر وثابت اولدیغی کبی عجب بوانوار تجلیات قنغی جکر قانی دیده نمنا کندن روان ایدن عاشقده ظاهر اولیسردر هر برکیمسه یه میسر دکلدر

﴿ چشمم آندم که زشوق تونهد سر بلحد * تادم صبح قیامت نکران خواهد بود ﴾

بنم چشمم اول دمکه قبره باش قورسنك شوقکدن قیامت صباحی وقتنه دکین ناظر ومنتظر اولیسردر (مفردات) (چشم) بنم کوزم (آن) اول (دم) وقت (ز) من (شوق) م (تو) سن (نهد) قور (سر) باش (با) للملابسة (لحد) قبر (تا) نهایت (صبح) م (قیامت) م (نکران) باقیجی (خواهد بود) اولیسردر (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار قبورالاسرار) سرنجه ای محبوب حقیقی بنم چشمم اول وقت (موتوا) سرینه مظهر اولورکه سنك شوقکدن (اذامات الانسان فقد قامت قیامته) حکمنجه قیامت صباحی وانوار تجلیات ظهوری وقتنه دکین ناظر ومنتظر اولیسردر

﴿ بخت حافظ کرازین کونه مدد خواهد کرد * زلف معشوقه بدست دکران خواهدبود ﴾

حافظك بختی اکر بونك کبیدن مدد ایلك ایستیه معشوقه نك زلفی غیریلرك النده اولیسردر (مفردات) (بخت) طالع (حافظ) م (کر) اکر (ازین کونه) بونك کبیدن (مدد) یاردم (خواهد) ایسته (کرد) ایلك (زلف) م (معشوقه) م ها حرفی تأنیث ایچون دکلدر (با) للملابسة (دست) ال (دکران) غیریلر (خواهد بود) اولیسردر (معنای اشارتی) اکر حافظك بختی کندویه یار اولیوب وتجلی دائمی بولیوب پرده واستارده محجوب اولسه دنیا وآخرت حق تعالیدن برشی ایستمز الا آنجق حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك مظهر تجلیات صفاتیه سی اولان قلبی غیریلرك النده وماسوی اللهه تعلق ایله مشاهده جمال اللهدن محجوب قالسه اول حجابك رفعیله وانوار تجلیاتك ظهوریله مشاهده جمال اللهدن غیری مطلوب ومتمناسی یوقدر متعنا الله بمشاهدة جماله بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ رسید مژده که ایام غم نخواهد ماند * چنان نماند وچنین نیز هم نخواهد ماند ﴾

مژده ایرشدی که غم ایامی قالمیسردر اویله قالمدی و بویله دخی هم قالمیسردر (مفردات) (رسید) ایرشدی (مژده) م (ایام غم) غم کونلری (نخواهد) ایستمز (ماند) قالمق یعنی قالمیسردر (چنان) آنجلین (نماند) قالمدی (چنین) بونجلین (نیز) دخی (هم نخواهد ماند) قالمیسردر (معنای اشارتی) بحمدالله (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه دماغ جانه ریح رحمان اولان فیوضات الهی وانوار تجلیات سبحانی مژده وصلت و بشرای اتم قربیت اوله رق ایرشدی بنم مولامه

(چشمم آن شب که زشوق تونهد سر بلحد * تادم صبح قیامت نکران خواهدبود) لحد قبردر تاانتهاء غایت ایچوندر الی معناسنه دم صبح اضافتی بیانیه‌در نکران صفت مشبهه‌در نکریدندن نظر ایدیجی معناسنه * محصول بیت * بنم کوزم شول کیجه که سنك شوق وعشقکدن باشن قبره قور یعنی وفات ایدر قیامت صباحی وقتنه دك نکران وناظردر (بخت حافظ کرازین کونه مدد خواهد کرد * زلف معشوق بدست دکران خواهدبود) ازین بونده بونك کبی دیمکدر * محصول بیت * خواجه تجرید طریقیله طالعندن شکایت ایدوب بیورر حافظك طالعی اکر بونك کبی یعنی شمدیکی حالنده کی کبی مدد ومعاونت ایدر ایسه معشوقك زلفی غیریلر النده اولیسردر یعنی طالعی که بویله نامساعد اوله معشوقی کندویه ال ویرمیوب غیریلرك معشوقی اولیسردر (وله ایضا) (رسید مژده که ایام غم نخواهدماند * چنان نماند چنین نیز هم نخواهدماند) مژده ایرشدیکه ایام غم قالمیسردر آنجلین قالمدی بونجلین دخی قالمیسردر یعنی ایام سرور کیتدیکی کبی ایام غمده کیدر (من ارچه در نظر دوست خاکسار شدم * رقیب نیز چنین محترم نخواهدماند) خاکسار بونده حقیر وذلیل معناسنه‌در محترم اسم مفعولدر افتعال بابندن * محصول بیت * اکرچه بن دوستك نظرنده حقیر وذلیل اولدم رقیبده بویله محترم قالمیسردر یعنی بن نیجه که حقیر اولدم ایسه اوده اویله اولیسردر

حسن ظنم بودر که غم ایامی قالمسردر بو عالمده غم قالمدی عالم عقباده دخی بو بله قالمسردر

من ارچه درنظر دوست خاکسارشدم * رقیب نیز چنین محترم نخواهد ماند

بن اکرچه دوستك نظرنده حقیر اولدم رقیب دخی بو بله محترم قالمسردر (مفردات) (من) بن (ارچه) اکرچه (در) فی (نظر) م (دوست) م (خاکسار) حقیر (شدم) اولدم م (رقیب) کوزجی (نیز) دخی (چنین) بو بله (محترم) حرمتلی (نخواهد ماند) قالمسردر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (کل من علیها فان ویبقی وجه ربك) الخ سرنجه بن اکرچه وجود جهتندن نظرحقده حقیر وفانی اولدم لکن مظهر تجلی اولان روحم حقله باقیدر وکندویه مخالفت ایله سعادت ابدی بولدیغم نفس وشیطان رقیبلری دخی فانی اولوب بو بله حرمتله قالمسردر

چو پرده دار بشمشیر میزند همه را * کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند

چونکه پرده دار جمعیسنی شمشیرایله اورر بر کیمسه حرمی حریمنك مقیمی قالمسردر (مفردات) (چو) چونکه (پرده دار) پرده طوتیجی (بشمشیر) قلیج ایله (میزند) اورر (همه را) جمعیسنی (کسی) بر کیمسه (مقیم) دائم (حریم حرم) ایچ حوالیسی (نخواهد ماند) قالمسردر (معنای اشارتی) چونکه مخزن اسرارالله اولان قلوب ناسی پردهٔ عنایتله انبیا واولیا سندن دخی ستاراولان حضرت الله موجود حقیقی ظاهر اولمق ایچون شمشیر غیرتله کردن جمیع وجود ماسوی اللهی اوروب (کل شیء هالك الا وجهه) مرتبه سنه ایرشدیر یجیدر حرم قدسنك حریمنده دخی بر کیمسه قالمیوب (لمن الملك الیوم لله الواحد القهار) اسرارلری ظهور ایدیه کرکدر

غنیمتی شمرای شمع وصل پروانه * که این معامله تا صبحدم نخواهد ماند

ای شمع پروانه نك وصالنی بر غنیمت صای زیرا بو معامله صباح وقتنه دکین قالمسردر (مفردات) (غنیمت) م (یا) وحدتیه (شمر) صای (شمع) چیره (وصل) م (پروانه) م (که) زیرا (این) بو (معامله) م (تا) انتهما ایچوندر (صبحدم) صباح وقتی (نخواهد ماند) قالمیسردر (معنای اشارتی) ای شمع وجودنی بوتهٔ عشقده آتش ریاضات ومجاهدات ایله اریدوب محووفنا ایلین عاشق (یحبهم ویحبونه) آیت جلیله سی سرنجه محبتی قدیم وثابت اولان حق تعالینك بونتهٔ ده جدوسعی ایله قربیت ووصلتنی ووصلتنه سکا استعداد بخش ایتمنی بر غنیمت صای وفرصتی یکورمه زیرا بو برق خاطف کبی سریع الزوال اولان عمرده بو حلاووخضر کورینن ولذیذ ومشتهای نفس اماره اولان معاملهٔ دنیا قیامت صباحنه دکین قالمسردر

سروش عالم غیبم بشارتی خوش داد * که کس همیشه کرفتار غم نخواهد ماند

(چو پرده دار بشمشیر میزند همه را * کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند) پرده فلکدر و پرده دارالله درکه افلاکی وعناصری حفظ ایدر بشمشیر تقدیر کلام بشمشیر اجلدر ضرورت وزنیچون مضاف الیه حذف اولمش مقیم حریم حرم اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * چونکه پردار جمیع خلق شمشیر اجل ایله اورر یعنی اولدیرر هیچ کیمسه انبیادن واولیادن وغیریدن دنیا حرمنك حوالیسنده مقیم قالمز یعنی جمله سی وفات ایدیسردر (غنیمتی شمرای شمع وصل پروانه * که این معامله تا صبحدم نخواهد ماند) غنیمتی یاحرف تنکیردر شمرامر فعل مفرد مخاطبدر صای یعنی غنیمت بیل دیمکدر که حرف تعلیل تا الی معناسنه انتهاء غایت ایچون صبحدم صباح وقتی دیمکدر * محصول بیت * ای شمع پروانه نك ملازمت وصالنی یعنی انك سکا محبت وعشقنی فرصت بیل زیرا بو معامله صباحه دك قالمز یعنی سن سریع الزوال سین تیز اریوب بنارسین پس اندنصکره پروانه یی قنده کوررسین ابدی صفا ونورانیت الکده ایکن انك وصالنی نعمت بیل (سروش عالم غیبم بشارتی خوش داد * که کس همیشه بکیتی دژم نخواهد ماند * سروش فرشته عالم اضافتی لامیه در وعالمك غیبه بیانیه که حرف بیان بکیتی باحرف ظرف کیتی جهان دژم دالك کسری وزای عجمی ایله غملو وغصه او دیمکدر * محصول بیت * عالم غیبك فرشته سی بکا بر کوزل مشتاق ویردی که کیمسه جهانده دائما غملو وغصه او قالمز یعنی سرور وغم دائما بر بر ینی تعاقب ایدر حاصلی سرور کاور غم کیدر غم کلور سرور کیدر دنیا بو حال اور زه مجبوادر بو (بیت) مطلع بیتنه معنی جهتنده موافقدر

عالم غیب ملکی بکا بر لطیف مژده ویردی که کیمسه دائم غمه کرفتار قالمسردر (مفردات) (سروش) ملك (عالم غیب) م (م) بکا (بشارت) مژده (یا) وحدتیه (خوش) م (داد) ویردی (کس) کیمسه (همیشه) دائم (کرفتار) طوتساق (غم) م (نخواهد ماند) قالمیسردر (معنای اشارتی) ای غم دنیا ایله واکدار تعلقات ماسوا ایله عمر کرانمایه سین هبایه ویرن جفای اهل دنیا ملك ملهم اولان غیب ملکی بکا بر کوزل مژده ویردی و یقینا بیلدر دیکه صاقن دنیا وار ینك و یوغنك غمنی چکرم دیو ذکر حقدن ووصلت فیاض مطلقدن کندوکی مهجور ومحروم ایلمه زیرا بو دنیا وغم دنیا دائم وباقی قالمسردر

چه جای شکر وشکایت زنقش نیك وبدست * که بر صحیفهٔ هستی رقم نخواهد ماند

نیك وبدك نقشندن نه شکر وشکایت یریدر که اوراق صحیفه سی اوزره رقم قالمسردر (مفردات) (چه) نه (جای) یر ومحل (شکر) م (شکایت) م (ز) من (نقش) م (نیك) ایو (بد) کوتو (است) در (بر) علی (صحیفه) م (هستی) واراق (رقم) یازو (نخواهد ماند) قالمیسردر (معنای اشارتی) نعمی نقم وشرابی سراب اولان فانی دنیانك مال واملاك وعیال واولادکبی خوش کورینن نقشنه الدانوب شکرایده جك وآلام واکدارنی کوروب بد نقشندن شکایت ایده جك پروانلرك شغلیله عمر نازنینی بوش یره صرف ایده جك محل دکلدر زیرا (کل شیء هالك) سرنجه وجود صحیفه سی اوزره رقم موجوداتدن برشی قالمیوب جمله سی فانی اولیسردر

سرود مجلس جمشید کفته اند این بود * که جام باده بیاور که جم نخواهد ماند

جمشیدك مجلسنك سرودی بو ایدی دیمشلردر که شراب جامنی کتور که جم قالمیسردر (مفردات) (سرود) نغمه (مجلس) م (جمشید) اسم پادشاه (کفته اند) دیمشلردر (این بود) بو ایدی (جام) قدح (باده) شراب (بیاور) کتور (جم) اسم پادشاه (نخواهد ماند) قالمسردر (معنای اشارتی) پادشاه حقیقی اولان مشایخ اهل اللهك مجلس بهشت آسا زنده نصیحت جانبخشلری بو ایدی دیمشلردر که ای طالب حق بو عمر عزیزده حضرت اللهك عشق ومحبتی اله کتور وعمرکی حضرت اللهك عشقیله کچور که جم کبی جهانه پادشاه اولنلر دخی قالمسردر

توانکرا دل درویش خود بدست آور * که مخزن زر وکنج درم نخواهد ماند

ای غنی کندی درویشك کوکلنی اله کتور زیرا آلتون مخزنی ودرم کنجی قالمسردر (مفردات) (توانکرا) ای غنی (دل) کوکل (درویش) فقیر (خود) کندی (بدست) اله (آور) کتور (که) زیرا (مخزن) خزینه (زر) آلتون (کنج) دفینه (درم) درهم (نخواهد ماند) قالمیسردر (معنای اشارتی) ای مال دنیا ایله غنیٔ مجازی اولان مؤمنیندن کندوکه متعلق اولان فقراء صابرینه فرضا ونافلهٔ مالکك زکاتنی ویمك ایله کوکللرینی اله آلوب سند دخی انکله حق تعالی یه قربیت تحصیل ایله که الکده اولان ایله آخرت تحصیل اولنه جق آلتون خزینه سی وکومش دفینه سی دخی قالمسردر

(چه جای شکر وشکایت زنقش نیك وبد ست * چو بر صحیفهٔ هستی رقم نخواهد ماند) مصراع اولده اف ونشر مرتب اعتباری وار یعنی شکره نسبت نیك وشکایته نسبت بد واقعدر نقشدن بونده مراد صورت وشکلدر چوادات تعلیل صحیفهٔ هستی اضافتی بیانیه در رقمدن مراد نشان واثردر * محصول بیت * جهانك ایو ویرامن صورتندن شکر وشکایت محلی دکل یعنی سرور وغمدن شکر وشکایت جائز دکل چونکه اوراق صحیفه سنده نشان واثر قالمسردر یعنی وجود فانی اولمق مقدر اولدقدنصکره سرورندن شکر وغمندن شکایت یری دکل بو بیت عاقل اولانه تمام نصیحتدر (سرود مجلس جمشید کفته اند این بود * که جام باده بیاور که جم نخواهد ماند * سرود ایر معناسنه اسمدر مجلسه اضافتی و مجلسك جمشیده لامیه لردر که حرف بیان سرود * محصول بیت * دیمشلر که جمشید مجلسنك سرودی مصراع ثانینك مضمونیدر که جام باده کتور که جم دنیاده قالمیوب اجل جامنی ایچمك مقرردر ایمدی بو کون جام باده ایچه لم جم وجمشید ایکیسیده سلیمان پیغمبرك اسمیدر (توانکرا دل درویش خود بدست آور * که مخزن زر وکنج درم نخواهد ماند) توانکر زنکین کیمسنه یه یعنی دولتلی یه دیرلر آخرنده الف ندا در دل درویش خود اضافتلری لامیه لردر بدست باحرف صله آور الف ممدوده ووا ومفتوحه ایله فعل امر مفرد مخاطب کتور دیمکدر آور یدندن که حرف تعلیل مخزن اسم مکاندر خزن یخزن دن یعنی نصر ینصردن رنسنه یی کزلیه جك یرایمدی مخزن زر آلتون صقلیجق یر دیمکدر کنج لغتده ما لدر اما بونده خزینه مراددر * محصول بیت * ای غنی اولان کیمسنه کندی فقیرینك کوکلنی اله کتور زیرا آلتون واقچه خزینه سی قالمسردر یعنی مالکی سکا محتاج اولنلردن بریغ ایله زیرا نه مال قالور ونه سن ونه سکا محتاجلر هب فانی اولور باقی همان رب عزتدر

(برین رواق زبرجد نوشته اندبزر * که جزنکوییٔ اهل کرم نخواهـد ماند) رواق رانك کسریله لغتده حیـا دك طوانه دیرلر اما عجم اکثری چارداقده استعمال ایدر زبرجد جواهر جنسندندر یشل اولور بونده مراد رواق زبرجد دن فلکدر که کاه یشـل کورینور وکاه کوك نکوییٔ یا حرف مصدر وهمزهٔ مجتلبه اضـافت ایچون کلشدر اهل کرمه اضافتی لامیه در واهل کرمك کذلك * محصـول بیت * بوزبرجد کبی چارداغك اوزرینه التونله یازمشلردر که اهل کرمك ایلکنـدن غیری

﴿ برین رواق زبرجد نوشته اندبزر * که جزنکوییٔ اهل کرم نخواهد ماند ﴾

بوز برجد رنکلو چارداق اوزره آلتون ایله یازمشلردر که اهل کرمك ایلکندن غیری قالمیسردر (مفردات) (بر) علی (این) بو (رواق) چارداق (زبرجد) م (نوشتـه اند) یازمشلردر (بزر) آلتونله (جز) غیر (نکویی) ایلك (اهـل کرم) م (نخواهـد ماند) قالمیسردر (معنـای اشارتی) ای سـالك قرداش صـوری ومعنوی کرم واحسـانه ملازمت ایله زیرا کتب سمـاویه ده التونله یازمشلردر که (ان الله لایضیع اجر المحسنین) سرنجه اهـل کرمك ایلکندن غیری باقی وآخرتده نافع برعمل قالمیسردر

﴿ سحر کرشمهٔ وصلش بشارتی خوش داد * بیـار باده که ایام غم نخواهد ماند ﴾

سحروقتی انك وصـالی کرشمه سی برلطیف بشـارت ویردی شراب کتور که غم کونلری قالمیسردر (مفردات) (سحر) م (کرشمه) کوزاوجیله نظر ایتمك (وصال) م (ش) ضمیر (بشارت) مژده (یا) وحدتیه (خوش) م (داد) ویردی (بیار) کتور (باده) شراب (ایام) کونلر (غم) م (نخواهد ماند) قالمیسردر (معنای اشارتی) محسنین اولان عابدین وعارفینـه اول محبوب حقیقینك وصلت وقربیت آثار فیض الهی وقت سحرده یتشوب برلطیف مژده ویردیکه اعمال صـالحه نتیجه سی اولان عشق ومحبتی تحصیل ایله زیرا ابکی جهانده عشقله ومحبتله غم کونلری قالمیسردر

﴿ زمهربانیٔ جانان طمع مبر حافظ * که نقش جورونشان ستم نخوا هدماند ﴾

جانانك مهربانلغنـدن امیـد کسمـه ای حافظ زیرا جور نقشی وظلم نشانی قالمیسردر (مفردات) (ز) من (مهربان) محبتلی (جانان) محبوب (طمع) امید (مبر) کسمـه (حافظ) م (که) زیرا (نقش جور) م (نشـان) م (ستم) ظلم (نخواهدماند) قالمیسر در (معنای اشـارتی) (لاییئس من روح الله الخ) و (انه رؤف بالعباد) نظم جلیلاری سرنجه عملده نقصـان ایتمکله ای حافظ رحمت حقدن امید کسمه زیرا هرنه قدر عملده نقصانله ظالم لنفسه ده اولدك ایسه عنـایت الهی ومعـاملهٔ لطف ربانی اولدقجه نقصان وعصیـان پرده اولیوب جور نقشی وظلم نشـانی محو اولوب قالمیسر در ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هرکه شدمحرم دل درحرم یاربماند * وآنکه این کارندانست در انکاربماند ﴾

هرکیمکه کوکل محرمی اولدی یارك حرمنده قالدی واول کیمسه که بو ایشی بیلمدی انکارده قالدی (مفردات) (هرکه) هرکیمکه (شد) اولدی (محرم دل) کوکل محرمی (در) فی (حرم) م (یار) م (بمـاند) قالدی (وآنکه) واول کیمسه که (این کار) بو ایشی (ندانست) بیلمدی (در) فی (انکار) م (بمـاند) قالدی (معنای اشـارتی) هرکیمکه مخزن اسرارالله وخانهٔ تجلی شهنشاه اولان قلبه واهل قلبه محرم اولدی وریاضات ومجـاهدات ایله ماسوی اللهـدن منقطع اولوب عشق الهیه یی تحصیـل ایله تجرید وتفرید مرتبه سینه بولـدی اول کیمسـه جناب قدس

﴿ الهیده ﴾

نسنه قالمیسردر یعنی دنیـاده همـان آد ایلکیدر باقی قلان سائری هب فانیدر (سحر کرشمهٔ وصلش بشارتی خوش داد * که کس همیشه کرفتارغم نخواهدماند) بعض نسخـهده وصلش برینه وصلم واقعدر میم ضمیرله وبعض نسخـه ده (سحرترانهٔ چنکم بشارتی خوش داد) والکل وجهة وصلش اولیجق سحره برمیم متکلم تقـدیر ایلمك کرك سحرم تقـدیرنده اما وصلم اولنجه میم متکلمه برمضاف تقدیر ایلمك کرك وصل جانانم تقدیرنده اما چنکم اولنجه بوتقدیرلره احتیاج اولمز * محصول بیت * سحرده بکا جانانك وصلی اشارتی برکوزل مشلق ویردی یاخود سحرده بکا چنکك ترانه سی برکوزل مژده ویردی که کیمسه دنیاده دائما کرفتار غم قالمیسر در حاصـلی سرور پایدار اولمـدیغی کبی غمده پایدار اولمز بو بیت ابیات سابقه نك خواسیدر یعنی (زمهربانیٔ جانان طمع مبرحافظ * که نقش جورونشـان ستم نخواهدماند) مهر بونده محبت معناسنه در وبان ادات فاعلدرجی معنـاسنه مثـلا دربان قپوجی وشتربان دوه جی دیمکدر پس مهربان محبتجی یعنی محبته رعایت ایدیجی وآخرنده یا حرف مصدردر پس جانانه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر مبرفعل نهی مفرد مخاطب کسمه دیمکدر بریدندن طمع مقدم مفعولیـدر که حرف تعلیل نقش جوراضافتی بیانیه در صورت جور دیمکدر نشان ستم اضافتیده بویله در * محصول بیت * ای حافظ جانانك شفقت ومحبتدن طمع کسمه زیرا جور وجفا صورتی وحالی وستم نشانی دنیاده قالمیسردر یعنی جوروجفای جانان بویله قالمیوب مهر وفایه دونر پس ایمدی ای حافظ جانانك مهر ووفا سندن مأیوس ونا امید اولمه (وله ایضا) هرکه شد محرم دل در حرم یاربمـاند * وآنکه این کارندانست در انکاربمـاند) محرم دل اضافتی لامیه در دله محرم دیمکدر مصـدر میمی مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصـول بیت * هرکیم که دله محرم اولدی یعـنی اصحـاب قلوب اولدی یارك حرمنـده قالدی یعنی دله محرم اولان یاره محرم اولدی واول که بوکاری بیلـدی یعنی دله محرم دل اولین محرم دله انکار ایلدی

(اکرازپرده برون شددل من عیب مکن * شکر ایزدکه نه در پردهٔ پندار بماند) شد بونده ایکی معنایه محتملدر یعنی اولمق وکیتمك پرده دن طشره اولمق عشق فاش اولوب رسـوای اولمقـدر شکر ایزد اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر

الهیده انوار تجلیـات ذات خدایه مستغرق اولوب مشـاهدهٔ جمال الله ایله انسیت ووصلت وتجلیٔ دائمیله کمال رؤیت ذوقنـده بردوام قالدی واول کیمسـه که بوطریق اهل اللهه سلوك ایدوب وسعی وغیرتله بوامور ذوقیه ووجدانیـه دن خبردار اولمدی اهل غره وانکه اولان علمای ظاهر بینلر کبی بوادی واق روحانیه یی انکارده قالدی

﴿ اکرازپرده برون شد دل من عیب مکن * شکر ایزد که نه در پردهٔ پندار بماند ﴾

اکربنم کوکلم پرده دن طشره اولدی ایسه عیبله خدایه شکر اولسونکه ظن پرده سنـده قالمدی (مفردات) (اکر) م (از) من (پرده) م (برون) طشره (شد) اولدیسه (دل) کوکل (من) بن (عیب) م (مکن) ایلمه (شکر) م (ایزد) خدا (نه) نفی (پرده) م (پندار) ظن (بمـاند) قالدی (معنـای اشـارتی) اکرغلبهٔ نارعشق ایله وطورسینانك تحمل ایده میوب پاره پاره مندك اولدیغی انوار تجلیـات حق ایله بنم کوکلم ووجود ضعیفم مضطرب الحال اولمغله رسوای وبدنام اولوب پردهٔ عصمتدن طشره اولدیسه واسرار دینه اطلاع ایله (ولاتخافون لومة لائم) سرینـه مظهریت بولدیسه ای سالك آخرت سندخی ظـاهر بین اولوب بنی عیبله وبکا لوم ایله حق تعالینك عطای عظما سنه شکر اولسون که بنم کوکلم عین الیقین مرتبـه سنه واصل اولوب ظـاهر پرست اولان اهل سورت کبی ظن پرده سنده قالدی

﴿ داشتم دلقی وصدعیب نهان می پوشید * خرقه رهن می ومطرب شدوزنار بماند ﴾

بردلقم واریدی که بنم یوزنهـان عیبی ستر ایدردی خرقه می ومطربه رهن اولدی وزنار قالدی (مفردات) (داشتم) طوتدم (دلق) لبـاس مرقع (یا) وحدتیه (صد) یوز (عیب) م (نهـان) کیزلی (می پوشیـد) ستر ایدردی (خرقه) م (رهن) م (می) شراب (مطرب) چالغیجی (شد) اولدی (زنار) م (بماند) قالدی (معنـای اشـارتی) بی مغز اولان صورت اعمـال ایله مزین وخرامان وخوشنما اولش بروجود پریشـان عجب وریاآلودم وارایدی که عالم السروالخفیـات اولان خدادن حیا ایتمیوب خلقه صورت صلاح فروخت ایدوب منبع حیـله وفسـاد اولان نفس بدکارك نیجه عیـوبلرینی ستر ایدردی وبندخی (یحسبون انهم یحسنون صنعـا) سرنجه کندیمی صـلاح اوزره ظننده وغفلتده ایدم بحمدالله هادی المضلین اولان الله توفیق وعنایت ایدوب بوقالب فرسوده می وقلب آسوده می آتشی عشقه ومرشد مشفقه تسلیم ایلدم بنده بنلك قالدی همان (صابروا ورابطوا) امرینه امتثال قالدی

﴿ صوفیان واستدنداز کرومی همه رفت * دلق مابود که درخانهٔ خماربماند ﴾

صوفیلری رهندن جمیع اسبابی کیروالدیلر بزم دلقمز ایدی که می فروشك خانه سنده قالدی (مفردات) (صوفیـان) م (وا) کیرو (ستدند) الدیلر (از) من (کرو) رهن (می) شراب (همه رفت) جمله کیده نی (دلق) یامه لی خرقه (ما) بز (بود) ایدی (در) فی (خانه) او (خمـار) می فروش (بمـاند) قالدی

پردهٔ پندار اضافتی بیانیه نه لفظی معنی جهتـدن بماند مقید در تقدیر کلام نماند * محصـول بیت * اکربنم کوکلم پردهٔ استاردن طشره اولوب کتدی ایسـه یعنی عشق هویدا وظاهر اولوب رسوای اولدی ایسه عیب ایله خطاب عامدرز یرا شـکر اللهه که پردهٔ پندارده قالمدی یعنی رسمی صوفیلر کبی ظن پرده سنده قالمدی یعنی علم الیقین صاحبی اولدی بونده بماند نماند معناسنه در دیمن پردهٔ پنداردهقالمش (داشتم دلق وصد عیب نهان می پوشید * خرقه رهن می ومطرب شـد وزنار بماند) داشتم طوتردم دیمکدر دلق دلق فقرا خرقه سی ویا حرف وحـدت عیب نهان اضـافتی بیانیه می پوشید حکایت حال ماضی اورتردی دیمکـدر رهن می اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر شد بونده ده ایکی معنایه تحملی واربرنه قصر ایلین تقصیرایلمش زنار نصارانك قوشاغنه بغلیوب صرفندیغی ایپدن کنایت که سابقا تفصیل اولنمشدر * محصول بیت * برخرقم وار ایدیکه یوز کزلی عیبی اورتردی خرقه می ومطربه رهن اولدی وزنار قالدی یعنی عیب نهانم ظاهر اولدیکه اول عیب نهان زنار ایدی حاصلی بوندن اول قوت پرهیز وتقوی ایله عشق جانانی ستر ایدردم شمدی مهر ومحبت طغیـان ایدوب غلبه ایلمکله عشقمی فاش ایلیـوب رسـوای عالم اولدم زناردن مراد عیب باطنیدر (صوفیان واستدنداز کرومی خرقه * دلق مابود که درخانهٔ خماربماند) وابونده باز معناسنه در تأکید افاده ایدر سـتدند فعل ماضی جمع غائب آلدیلر دیمکـدر ستدندن کروکاف عجمینك کسری وراء نك فتحیله رهندر طوتی معناسنه میه اضافتی لامیه خرقه مفعولیدر ستدندك خانهٔ خمار اضافتی لامیـه در * محصول بیت * صوفیلر باده رهندن خرقه لرین آلوب قورتاردیلر همان بزم خرقه مز ایدیکه باده فروشك خانه سنده قالدی یعنی بز باده رهندن خرقه مزی تخلیص ایده مدك سائر صوفیلر هپ ایلدیلر

(ازصدای سخن عشق ندیدم خوشتر * یادکاری که دربن کنبد دوار بماند) صدای سخن عشق اضافتلری لامیه لردر ندیدم خوشتر مصراع ثانی یه مراهوندر یادکار یادکاریاد ایکدر وکار ادات فاعلدر بحسب اللغة یادیجی دیمکدر اکیجی معناسنه اما استعمالده اکثر معناسنه در کنبد کاف عجمینک

(معنای اشارتی) ظاهر پرست اولان صوفیلر آتش عشقله یانمیوب وآلام عشقه تحمل ایتمیوب مرشد کاملک ریاضات ومجاهدات ایله اولان امرینه تسلیم اولمیوب اذواق روحانیه دن واسرار لدنیهٔ لاهوتیه دن ذوق یاب اولمیوب عشق الهیه دن فراغت ایلدیلر (علو الهمة من الایمان) ایکن ادنی مرتبه یه راضی اولوب دولت عشقدن رجوع ایلدیلر بحمدالله وتوفیقه بز علی الدوام وجود خال زده مزی راه عشقده افنا ایدوب وبلاره صبر ایدوب فراغت ایلمدک

ازصدای سخن عشق ندیدم خوشتر * یادکاری که دراین کنبد دوار بماند

عشق سوزینک صداسندن لطیف رک کورمدم بریادکارکه بودور ایدیجی قبه ده قالدی (مفردات) (از) من (صدا) م (سخن) سوز (عشق) م (ندیدم) کورمدم (خوشتر) زیاده خوش (یادکار) آکدریجی (یا) وحدتیه (در) فی (این) بو (کنبد) قبه (دوار) دور ایدیجی (بماند) قالدی (معنای اشارتی) زیرا بوعشق الهی (الا لا ایمان لمن لا محبة له) حدیث شریفی سرنجه برسرمایهٔ سعادت و برمایهٔ دولت سرمد وعنایتدر که حضرت اللهدن وحضرت رسول اللهدن بوجوفلکده اقرب طرق الی الله اولمقده و باعث عدم حرمانیتده بوصدای سخن عشقدن زیاده خوش برتحفهٔ عظما و یادکار جانفزا کورمدم بوعشق برعطای عظیمدر که نظیر قبول ایدر دکلدر

خرقه پوشان دکرمست کذشتند وکذشت * قصهٔ ماست که درهر سر بازار بماند

غیری خرقه پوشلر مست کچدیلر وقصه‌لری دخی کچدی بزم قصه‌مزدر که هربازار باشنده قالدی (مفردات) (خرقه پوشان) لباس مرقع کیجی (دکر) غیر (مست) م (کذشتند) کچدیلر (وکذشت) دخی کچدی (قصهٔ ما) بزم قصه‌مز (است) در (در) فی (هر) جمله (سر) باش (بازار) م (بماند) قالدی (معنای اشارتی) دور آدم علیه السلامدن بوآنه قدر حقیقة ومجازا عشق سلطاننه قول اولوب ابراهیم ادهم کبی سلطنت دنیایی ترک ایدوب کوشهٔ فقر وفناده خرقه پوش وشراب عشق الهیه دن جرعه نوش عشقله حضرت اللهه واصل اولمش نیجه عاشق صادقلر مست ومستغرق بوعالمدن کلدیلر کچدیلر وعشق یولنده چکدکلری جور وجفا وکرفتار اولدقلری درد و بلا قصه‌لری دخی کچدی و بیان اولنمدی شمدی سودای عشقله کرفتار بلا ومحو وفنا اولمش عاشقلر قصه‌سندن نظما ونثرا بیان اولنان قصه بزم قصه‌مزدر که هر بازار باشنده قالدی وحالا جمله عالمه شایع اولدی

جزدل من کزازل تا ابد عاشق رفت * جاودانی نشنیدیم که درکار بماند

بنم کوکلمک غیری که ازلدن ابده دکین عاشق کندی کیمسه‌یی ایشتمدک که ایشده ابدی قالدی (مفردات) (جز) غیر (دل) کوکل (من) بن (از) م (ازل) م (تا) دک (با) للملابسة (ابد) باقی (عاشق) م (رفت) کندی (جاودان) ابدی (نشنیدیم) ایشتمدک (در) فی (کار) ایش (بماند) قالدی (معنای اشارتی)

ضمیله قبه دیمکدر دوار دار یدوردن مبالغه ایله اسم فاعلدر نصار کبی زیاده سیله دونیجی معناسنه فلک دائما دائر اولدیغیچون مبالغه صیغه سیله انی وصف ایلدی * محصول بیت * عشق سوزی صداسندن زیاده برخوش یادکار کورمدم که بوزیاده دور ایدیجی قبه ده قالدی یعنی اعلا وزیبا قلان یادکار دنیاده عشق سوزی صداسیدر باقی یادکارلر بومرتبه ده دکل (خرقه پوشان دکرمست کذشتند وکذشت * قصهٔ ماست که برهرسر بازار بماند) خرقه پوشان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون صوفیان خرقه پوشان دیمکدر دکر اضافتی بیانیه در کذشتند فعل ماضی جمع غائب کچدیلر دیمکدر واو معنای حالیتی افاده ایدر عطف ایچون اولمقده جائز کذشت کچدی فعل ماضی مفرد غائب یعنی مضی ماضی اوتودلدی کندی قصهٔ ما اضافتی لامیه در که حرف بیان سر بازارباشی واوجی دیمکدر * محصول بیت * بزدن غیری خرقه پوشلر مستانه کچدیلر و کچدی یعنی اوتودلدی کندی لکن بزم قصه‌مز درکه هربازار باشنده قالدی یعنی سائر صوفیلر ایلدیکی فسق وفجور اوتودلدی کندی همان بزم قصه‌مزدر چارشولرده و بازارلرده داستان اولان (جزدل من کزازلی تا ابد عاشق رفت * جاویدان کس نشنیدیم که در کار بماند) کز اصلنده که ازایدی که حرف رابط صفت تا انتهای غایت ایچوندر الی معناسنه جاویدان ابدی * محصول بیت * بنم کوکلمدن غیری انجلین کوکلم که ازلدن ابده دک عاشق کندی یعنی عشقدن خالی اولمدی کیمسه‌یی ایشتمدک که ابدی ایشده قالدی یعنی دائما ایشه مداومت ایلیه حاصلی سائر عشاق کاه عاشق اولورلر وکاهی عشقدن خالی اما بن دائما عاشقم حاصلی دنیایه عاشق کلدم وعاشق کندم

خلقتم

(هرمی لعل کزان دست بلورین سندم * آب حسرت شدودر چشم کهربار بماند) می اعلندن مراد قرمزی شرابدر کزان اصلنده که ازان ایدی که حرف رابط صفت دست بلورین اضافتی بیانیه‌در بلور بانک کسری ولامک فتحیله مشهور

(خلقتم للابد) حدیث شریفی سرنجه بنم درد وبلای عشقده کرفتار وسمندروار آتش عشقده پرورده وخرامان وخوش رفتار اولان دل آکاهمک وخانهٔ تجلی اللهمک غیری که بخشایش ازلی اولان عشقله ازلدن تا ابده دکین عاشق کندی کیمسه‌یی ایشتمدک که عشق ایشنده ابدی قالدی وتجلیٔ دائمی بولدی زیرا تجلیٔ دائمی عاشقلرک وعارفلرک خاصهٔ عظماسیدر که غیرلر بودولته نائل اولمق امور مشکله دندر

هرمی لعل کزان دست بلورین سندم * آب حسرت شد ودرچشم کهربار بماند

هرقرمزی شرابی که اول بللور کبی بیاض الدن آلدم آب حسرت اولدی وکهرباغدریجی چشمده قالدی (مفردات) (هر) جمله (می) شراب (لعل) برقرمزی طاش (زان) اندن (دست) ال (بلورین) بیاض بللور کبی (ستدم) الدم (آب) صو (حسرت) آیرلق (شد) اولدی (در) فی (چشم) کوز (کهربار) جواهر یاغدریجی (بماند) قالدی (معنای اشارتی) بحمدالله ازلده استعداد فطریه‌مزله ید قدرت الهیه ایله ارواح مجرده اوزره رش اولنان نورالهیه دن صبغة الله بویانمش هر برشراب عشق الهیه که آلدم وازلده اندن ذوق یاب اولدم اول نورالهیه دن واذواق روحانیه دن بونشئهٔ عنصریه ده بووجود حجابیله محجوب اولدیغم ایچون انلرک آرزو وحسرتیله و بنده رؤیت ووصلت امیدیله جکرم قانی لعل کبی آب حسرت اولوب درکاه حقده صد هزار تضرع وابتهال ایله روان اولدی واول نورالهی وذوق روحانی کهربار اولان چشمده قالدی

برجمال توچنان صورت چین حیران شد * که حدیثش همه جا بردر ودیوار بماند

چین نقاشلرینک صورتی سنک جمالکه آنجلین حیران اولدی که انک سوزی هرپرده قپو ودیوار اوزره قالدی (مفردات) (بر) علی (جمال) م (تو) سن (چنان) آنجلین (صورت) م (چین) کندنده نقاشلر چوق کوزل صورتلر نقش ایتدکلری برمملکت اسمیدر (حیران) م (شد) اولدی (حدیث) سوز (ش) ضمیر (همه) جمله (جا) یر (بر) علی (در) قپو (دیوار) م (بماند) قالدی (معنای اشارتی) باخصوص ای محبوب حقیقی اولان الله سنک جهتدن وچوندن وچرادن وکیفیت وکیدن منزه اوله‌رق مشاهده اولنان جمال پاکنک انوار لاهوتیه سن کورنلر (ماعرفناک حق معرفتک) دیمک ایله عاجز وسرکردان اولدیلر وصورتدن منزه اولان ذاتکی صورتده ارایان مثلا چین نقاشلری کبی استاد کامللر وعلم حکمتده هربرفنده واصللرسنک جمال بی نشانک تصورنده شویله حیران قالدیلر که (العجز عن درک الادراک ادراک) دیوب اول جمال بی نظیرک وصفی وسوزی هرکسک ذوقی قدر دیللرده وتجلیات قدر وجودده وکوکللرده قالدی

کشت بیمارکه چون چشم تو کردد نرکس * شیوهٔ اونشدش حاصل و بیمار بماند

نرکس بیماراولدی که سنک چشمک کبی اوله انک شیوه سی حاصل اولمدی وبیمار قالدی (مفردات) (کشت) اولدی (بیمار) خسته (چون) مثل (چشم) کوز

نسنه در ویا حرف نسبت ونون حرف تأکید ستدم فعل ماضی متکلم وحده الدم دیمکدر آب حسرت اضافتی بیانیه‌در چشم کهربارده بویله‌در کهربار وصف ترکیبیدر کهر یاغدریجی دیمکدر کهر اصلنده کوهردر کاف عجمینک فتحی واووک سکونی وهانک فتحیله تعریب ایدوب جوهر دیرلر صکره واوی حذف ایدوب کهر دیدیلر کاف عجمینک ضمیله * محصول بیت * هرقرمزی شرابی که اول بلور کبی جانانک الندن الدم آب حسرت اولدی وکهر یاغدریجی کوزمده قالدی یعنی چشم کریانمده قالدی حاصلی الندن آلوب ایچدیکم شراب کوار اولدی یعنی بکا سکمدی بلکه حسرت صویی اولوب کریان کوزمده قالدی (برجمال توچنان صورت چین حیران شد * که حدیثش همه جا بردرودیوار بماند) که حرف رابط صفت حدیثدن مراد حکایت وقصه‌در حاصلی سوز صدا و مراددر * محصول بیت * سنک جمالکه صورت چین آنجلین حیران اولدی که انک حکایت وقصه‌سی هر یرده وقپوده ودیوارده قالدی یعنی قپولرده ودیوارلرده انک صورتنی نقش ایدرلر حاصلی در ودیوارده نقشی قالدی (کشت بیمارکه چون چشم توکردد نرکس * شیوهٔ اونشدش حاصل بیمار بماند) بیمار وصف ترکیبیدر آریدندن بیم کتوریجی دیمکدر یعنی قورقو کتوریجی خسته ده اولمک قورقیسی اولدیغیچون بیمار دیدیلر کرد فعل مضارع مفرد غائب بولنداوله دیمکدر شیوهٔ او ضمیری چشمه راجعدر ونشدش ضمیری نرکسه * محصول بیت * نرکس بیمار اولدیکه سنک چشمک کبی اوله یعنی نرکس چشم جانان کبی اولم دیو بیمار اولدی اما نرکسه چشم جانانک شیوه‌سی حاصل اولمدی وبیمار قالدی حاصلی بیمارلقده چشم جانانه تقلید ایدم دیو بیمار اولدی وایده‌میوب بیمار قالدی

(بتماشاكه زلفش دل حافظ روزى * شدكه بازآيد وجاويد كرفتار بماند) بتماشا كه باحرف صله تماشاكه سيرانكاه كبى ظروف مكانيه‌دندر زلفه وزلفك شينه اضافتى لاميه‌لردر دل حافظده بويله در روزى ياحرف وحدت شدبوند، رفت معناسنه‌دركه حرف تعليل دل حافظ مبتدا وشد خبرى ومبتدانك ماقبلى ومابعدى خبره متعلق جاويد ظرف زمان بماند، متعلق كرفتار وصف تركيبى آريدندن ون وطوتساق وتقط ومبتلامعناسنه‌در كرفتارمبتدا بماندخبرى * محصول بيت * دل حافظ بركون سنك زلفك سيرانكاهنه كتديكه كيرو كلديو امازلفك زنجيرنده ايدى طوتساق قالدى وكيرو كلمدى (وله ايضا) (پيش از ينت بيش ازين انديشهٔ عشاق بود * مهرورزئ توبا شهرهٔ آفاق بود) ازينت تاسى ضمير مخاطب پيش اوك واول بيش زياده ارتق معناسنه‌در انديشه فكر وتدارك معناسنه‌در عشاقه اضافتى لاميه‌در مهرورزى مهر بونده محبتدر مهرورزى وصف تركيبيدر ورزيدندن املك يمك وچالشمق ياسى حرف مصدر وهمزه مجتلبدر اضافت ايچون كاشدر تويه اضافتى لاميه باحرف مصاحبت وباحرف صله شهره اصلنده شهرت ايدى تابونده اسلوب عجم اوزره هاى رسمى شكلنده اوقنور وبازبلورآفاق افقك جمعيدر بونده اطراف مراددر * محصول بيت * بوندن اول سنك بوندن زياده عشاقى تداركك وار ايدى سنك بزمله محبته سعيك وكوششك مشهور آفاق واطراف عالم ايدى (بادباد آن صحبت شبهاكه بانوشين لبان * بحث سرعشق وذكر حلقهٔ عشاق بود) يادباد بوعبارت بو كتابده چوق كاورتكيم مكرر يكديى صحبت شبها اضافتى فى معناسنه‌دركه حرف رابط صفت باحرف مصاحبت نوشين لبان الف ونونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون دلبران نوش لبان ديمكدر وصف تركيبيدر يعنى وصف تركيبى اقسامندندر طاتلى دوداقليلر ديمكدر زيرا نوش لفظ مشتركدر طاتلى نسنه‌لره وباله ديرلر ياحرف نسبت ونون حرف تأكيد بحث لغتده طبراق قزمقدر واصطلاحده خبرى مبتدايه اثبات ايلكدر اما بونك كبى يرلرده ادارهٔ كلام مراددر يعنى برى بريله سوز سويلشمك بحث سرعشق اضافتى لاميه‌لردر ذكر حلقهٔ عشاقده بويله * محصول بيت * اكلسون اول كيجه‌لر صحبتى كه طاتلو دوداقلى دلبرلر ايله سرعشق بحثى وحلقهٔ عشاق ذكرى اول كيجه‌لرده اولوردى يعنى اكلسون اول مجلسلركه انلرده بويله مصاحبتلر جارى اولوردى

(تو) سن (كردد) اوله (نركس) مشهور برچچكدر (شيوه) جلوه واثر (او) ضمير (نشد) اولمدى (ش) ضمير (حاصل) م (بيمار) م (بماند) قالدى (معناى اشارتى) (اذا تم الفقر فهوالله) حديث شريفى سرنجه اولوا الابصار اولان عارفلر سنك كنه ذات شريفك دكل بلكه صفات جليه‌لرك حقيقتنه واصل اولوب صفات ذاتيه‌لرك عينى كبى صفاتلرى اولمق ايچون اول قدر خسته واول قدر وادئ محو وفناده وجود بشريه‌لرندن سر واثرنابود اولمشيكن ينه عجز بشريه ده حيران ودمبسته قالوب اول صفات الهيك شيوه سنك عينى كندولرده حاصل اولمدى مقام استغراقده كندولردن هرنه قدر (سبحانى مااعظم شانى ولااله الا انافاعبدونى) كلامى كبى صادر اولديسه ده وقت صحوده بونك كبى بلا اختيار ظهورايدن اسرار تجليه‌يه استغفار ايدوب ينه اعتراف عجزايله بيمار قالديلر

﴿ بتماشاكه زلفت دل حافظ روزى * شدكه بازآيد وجاويد كرفتار بماند ﴾

سنك زلفك تماشاكاهنه حافظك كوكلى بركون كتديكه كيرو كله وابدى كرفتار قالدى (مفردات) (با) للملابسة (تماشاكه) سيران يرى (زلف) م (دل) كوكل (حافظ) م (روزى) بركون (شد) كيتدى (باز) كيرو (آيد) كله (جاويد) ابدى (كرفتار) طوتسق (بماند) قالدى (معناى اشارتى) يارب سنك صفات قديمه‌لرك كنديله قائم اولان ذات شريفك انوارقدسيه‌لرين مشاهده قصديله حافظك كوكلى جهاد اكبرايله كلى ماسوادن منقطع اولوب توجه تام ايله انوارلاهوتيه‌ك جانبنه وادئ حيرت ومقام استغراق سمتنه بنه عالم بشريته كيرو كلك قصديله بركون كتدى ومحو كلى اولمق ايله كندو بى ارم عمايه آتدى بحمدالله (يتيهون فى الارض) سرنجه اول دهشت آباد اولان ارض عشق الهده واستغراق مشاهدهٔ انوارجمال اللهده ابدى كرفتار قالدى ﴿ وله ايضا ﴾

﴿ پيش از ينت بيش ازين غمخوارئ عشاق بود * مهرورزئ توباما شهرهٔ آفاق بود ﴾

بوندن اول سنكا عشاق غمخوارلغى بوندن زياده ايدى سنك بزه مهر ورزلكك عالمك مشهورى ايدى (مفردات) (پيش) اوك (از) من (اين) بو (ت) خطابيه (بيش) زياده (از) من (اين) بو (غمخواره) غم يجى (عشاق) م (بود) ايدى (مهرورز) محبته اوزليجى (تو) سن (باما) بزمله (شهره) مشهوراولمق (آفاق) اطراف عالم (بود) ايدى (معناى اشارتى) اى ارحم الراحمين اولان خالق بيچون وصانع ماكان ومايكون رب كريم بوعالم وجوددن اول عالم ارواحده وارواحك جنود مجنده اولمسى حالنده سنك عارفين وعاشقين قوللريكه فيض وجودك بوندن زياده ايدى

﴿ يادباد آن صحبت شبهاكه بانوشين لبان * بحث سرعشق وذكر حلقهٔ عشاق بود ﴾

اكلسون اول كيجه‌لر مصاحبتى كه نوشين لبلرله عشق سرنك بحثى عشاق حلقه سنك ذكرى ايدى (مفردات) (يادباد) اكلسون (آن) اول (صحبت) مصاحبت (شبها) كيجه‌لر (با) للملابسة (نوشين) باله منسوب (لبان) دوداقلر (بحث) م (سر) م (عشق) م

ذكر

(حسن مهرويان مجلس كرچه دل ميبرد ودين * عشق ما بالطف طبع وخوبئ اخلاق بود) حسن مهرويان مجلس اضافتلرى لاميه‌لردر مهرويان الف ونونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون تقديرى حسن دلبران مهرو ياندر مهروى وصف تركيبى اقسامندندر آى يوزلى ديمكدر ميبرد حكايت حال ما ضيدر ايلتوردى ديمكدر دل مقدم مفعول صريحيدر ودين معطوفدر دله عشق ما اضافتى لاميه در باحرف مصاحبت لطف طبع اضافت بيانيه در خوبئ اخلاقده بويله در خوبينك ياسى حرف مصدردر * محصول بيت * معهود مجلسك مهرولرينك كوزللكى اكرچه دل ودين ايلتوردى يعنى دل ودين يغما ايدردى امابزم عشقمز لطافت طبع واخلاق كوزللكيله ايدى يعنى بزانلره كنديمزى كليا تسليم ايلمش ايدك هرنه كه ايسترلرايسه ايدرلر ايدى كه لطف طبعله اخلاق حسنه‌نك مقتضاسى تسليم ورضادر (سايهٔ معشوق اكر افتاده برعاشق چه شد * ماباو محتاج بوديم او بما مشتاق بود) سايهٔ معشوق اضافتى لاميه در و باحرف صله واو ضميرى معشوقه راجعدر * محصول بيت * معشوقك سايهٔ لطف واحسانى اكرعاشق اوزرينه دوشديسه نه اولدى يعنى برامر غريب دكلدر زيرا ارامزده مناسب واريديكه بزاكا محتاج واول بزه مشتاق ايدى پس مشتاق محتاجه لطف واحسان اوزره اولسه عجب دكلدر (پيش ازان كين سقف سبز وطاق مينا بركشند * منظر چشم مرا ابروى جانان طاق بود) سقف طواندر وطاق كرمينا ابشيل وكوك سرچه‌يه ديرلر امابونده فلك مراددر تشبيه طريقيله شقف ديديكه اهل شرع مذهبنه اشارتدر كه انلر افلاكك مسقفدر ديرلر وطاق اهل حكمت مذهبنه كه انلر كروى الشكلدر ديرلر منظر چشم اضافتى لاميه در وچشمك مرايه اضافتيده بويله در ابروى جانان اضافتيده بويله در طاق ايكى پرده ده كردر * محصول بيت * اندن اول كه بو يشيل طوان كه فلكدر وبولاجوردى كرى كه فلكدر چكرلردى يعنى بونلر مخلوق اولمزدن اول بنم چشم نظر كاهنه جانانك ابروسنى كرايدى ذكر جزء واراده كل قبيلندندر يعنى طاق ابروى جانان چشمك منظرى ايدى يعنى سيرانكاهى طاق ابروى جانان ايدى حاصلى افلاك وعناصر خلق اولمزدن اول بنم چشمم منظرى طاق اروى جانان ايدى

(ذكر) م (حلقه) م (عشاق) م (بود) ايدى (معناى اشارتى) اى عاشق صادقلر عالم ارواحده قنديل نور محمدى اطرافنده بالدن وشكردن لذيذ علومى وحكم ربانيى وحى الهيله بيان ايديجى انبيا واوليالرله مصاحبت حاللرى اكلسون واول جانب قدس الهى يه شوق ومحبت زياده اولمق ايچون خاطردن كيتمسون زيرا اول وقتده سرعشقك بحثى وعشاقك حلقهٔ ذكرنك سر و بحثى ارواح قدسيه اراسنده آشكاره بيان اولنمش ايدى

﴿ حسن مهرويان مجلس كرچه دل ميبرد ودين * بحث مادر لطف طبع وخوبئ اخلاق بود ﴾

مجلس مهرولرينك حسنى اكرچه دل ودين ايلتوردى بزم بحثمز لطف طبعده واخلاق خوبلغنده ايدى (مفردات) (حسن) م (مهرويان) آى يوزلولر (مجلس) م (كرچه) م (دل) كوكل (دين) م (بحث) م (ما) بز (در) فى (طبع) م (خوب) كوزل (يا) مصدريه (اخلاق) م (بود) ايدى (معناى اشارتى) ازلده نور حقك ونور محمدينك مظاهرى اولان انبيا واوليانك حسن اخلاقدن وحسن اعمالدن بيانلرى كرچه مؤمن صادقك كوكلنى ودينى كوتوروب دركاه حقه وتمامنه ارشاد ايجيدرلكن بزم سيدمز وسرور يمز محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم (بعثت لاتمم مكارم الاخلاق) حديث شريفنى بيورديغيچون وقربيت كامله انجق اخلاقله اولديغيچون بزم بحثمز طبيعتك لطافتنده واخلاق محمديه ايله موصوفيتده ايدى زيرا اخلاق كوزل اولمايانك اعمالى ابتردر ونفعسزدر

﴿ سايهٔ معشوق اكرافتاد برعاشق چه شد * ماباو محتاج بوديم او بما مشتاق بود ﴾

معشوقك سايه سى اكرعاشق اوزره دوشدى ايسه نه اولدى بزاكا محتاج ايدك اول بزه مشتاق ايدى (مفردات) (سايه) كولكه (معشوق) م (اكر) م (افتاد) دوشدى ايسه (بر) على (عاشق) م (چه شد) نه اولدى (ما) بز (باو) اكا (محتاج) م (بوديم) ايدك (او) اول (بما) بزه (مشتاق) محب (بود) ايدى (معناى اشارتى) اى مبدأ وجوددن وفيض وتجليات رب العباددن غافل اولوب معجزات انبيايى وكرامات اوليايى منكر اولنلر عون خدايله اكرم مخلوقاتدن اولان انسانه باخصوص راه حقده جان فدا ايدن عاشق صادقلرين حق سبحانه وتعالى ازادن ابده دكين فيض تجلياتنه وانوارقدسيهٔ ذاتيه‌سنه مظهر ومستغرق ايتديسه نه اولدى زيرا عطاى خدا بلاعلتدر (والله الغنى وانتم الفقراء) سرنجه بز ظاهرا وباطنا حضرت اللهه محتاجز (كنت كنزا مخفيا) الخ (يحبهم ويحبونه) كلام قديم الهيلر سرنجه حق تعالى ازلده بزه محب ومشتاق ايدى ينه حالا وابدا معين وناصرمزدر ومعطى قادر بزدر (يسرنا الله جميع احسانه بحرمة حبيبه صلى الله عليه وسلم)

﴿ پيش ازان كين سقف سبز وطاق مينا بركشند * منظر چشم مرا ابروى جانان طاق بود ﴾

اندن اول كه بو سبز سقفى ومينا چارطاغى بلند ايدرلر بنم چشمم منظرنه جانانك ابروسى طاق ايدى (مفردات) (پيش) ول (ازان) اندن (اين) بو (سقف) طام

(سبز) یشل (طاق) چارطاق (مینا) صرچه (بر) یوقاری (کشند) چکدیلر (منظر) محل نظر (ابرو) قاش (جانان) محبوب (طاق) محراب (بود) ایدی (معنای اشارتی) بونسخهٔ صغری وعالم کبری اولان انسان برآینهٔ رحمان وبر مظهر اسرار صفات الله یزدان درکه جهله دن بریسی بو بزعاشق که بوفلك اخضر و بو بی ستون اولان عالی چارطاق قورلمزدن اول بنم چشمك نظرکاهی محبوب حقیقینك انوار تجلیات صفاتیه سی محرابی ایدی وعالم ارواحده اسرار خدا ایله آشنالغمز وار ایدی وبذ له حضرت الاهك (الست بربکم) خطاب عزتی ایله عهد ومیثاقمز وار ایدی

﴿ ازدم صبح ازل تاآخرشام ابد ✽ دوستی ومهر بریك عهد ویك میثاق بود ﴾

صبح ازل وقتندن شام ابد آخرنه دکین دوستلق ومحبت برعهد و برمیثاق اوزره ایدی (مفردات) (از) من (دم) وقت (صبح) م (ازل) م (تا) للانتهاء (آخر) م (شام) اخشام (ابد) م (دوستی) دوستلق (مهر) محبت (بر) علی (یك) بر (عهد ومیثاق) قول وقرار (بود) ایدی (معنای اشارتی) بحمد الله عصمت حق ایله ازل صباحی اولان عالم الستدن مالانهایه اولان ابد اخشامی آخرنه دکین (أوفوا بالعقود) امرنه امتثال ایله نقض عهد واقع اولیوب حق تعالی ایله دوستلق ومحبت برعهد و برمیثاق اوزره ایدی

﴿ درشب قدر ارصبوحی کرده‌ام عیبم مکن ✽ سرخوش آمد یاروجامی درکنار طاق بود ﴾

قدر کیجه سنده اکرصبوحی ایلدمسه بنی عیبله یارسرخوش کلدی ومصندره کنارنده برجام وار ایدی (مفردات) (در) فی (شب) کیجه (قدر) م (ار) اکر (صبوحی) صباح ایچلن شراب (یا) وحدتیه (کرده ام) ایلدم (عیبم) بنی تعییب (مکن) ایلمه (سرخوش) م (آمد) کلدی (یار) م (جام) قدح (یا) وحدتیه (در) فی (کنار) طرف (طاق) مصندره (بود) ایدی (معنای اشارتی) کربو وجود عالمنده سینهٔ سینامده آثار قربت کامله اولان انوار تجلیاتك غلبه سیله عقلك ورانده اولان اسرار محبتدن وحالات عشق الهیه دن (سبحانی ما اعظم شانی) کبی (وانا الحق) کبی بعض حالات ظهور ایدرسه مجرد فهم ایتیوب حالك اولدیغی اجلدن حالات اهل الهی انکار ایدوب نقض عهد ایتدی ظن ایدوب بنی عیبله زیرا بومست واستغراقیت بکا یارحقیقیدن کلدی اراده واختیارمله دکلدر وخانهٔ تجلی اولان قلبم مصندره سنده یار ایله قونمش برقدح شراب الهی وار ایدی وحالات عجیبه انك آثار بدر نشئهٔ شراب عشق الهیه بی انکار محضا احمقلقدر واهل اللهه نظر خیانتدر وسوء ظندر

﴿ رشتهٔ تسبیح اکر بکسست معذورم بدار ✽ دستم اندرساعد ساقی سیمین ساق بود ﴾

رشتهٔ تسبیح اکر قیرلدیسه بنی معذور طوت دستم سیمین ساق ساقینك ساعدنده ایدی (مفردات) (رشته) ایپلك (تسبیح) م (اکر بکسست) قیرلدیسه (معذورم) بنی معذور (بدار) طوت (دستم) الم (اندر) فی (ساعد) بیلك (ساقی) م (سیمین)

(ازدم صبح ازل تاآخرشام ابد ✽ دوستی ومهر بریك عهد ویك میثاق بود) دم بونده وقت معناسنده در صبحه اضافتی لامیه در وصبحك ازله بیانیه تا الی معناسنه در یعنی انتها غایت ایچون از که من ابتدائیه معناسنه در اکا مقابل واقع اولمش اخرشام اضافتی لامیه در وشامك ابده بیانیه در خواجه‌نك بوقولی ادعائیه در والا ازلك اولی وابدك اخری اولمز زیرا ازل بی اوله وابد بی اخره دیرلر دوستی یا حرف مصدر در مهر محبت وعهد ومیثاق لفظان مترادفاندر ✽ محصول بیت ✽ صبح ازل وقتندن بری شام ابد آخرینه دك جانانه مهر محبتمز ازلی وابدی در که برحال اوزره درکه هرکز تغییر اولمدی واولمز (درشب قدر ارصبوحی کرده‌ام عیبم مکن ✽ سرخوش آمد یاروجامی برکنار طاق بود) طاق بونده مصندره معناسنه در زیرا طاقك بر معناسی مصندره در ✽ محصول بیت ✽ قدر کیجه سنده اکر صبوحی ایلدیسه بکا عیب ایله زیرا یار سرخوش کلدی ومصندره کنارنده باده ایله طولو برجام وار ایدی حاصلی یار ایله باده نوش اولمق ضروری اولدی زیرا بوندن ابو قدر کیجه سی اولمزکه یارله کیجه باده نوش اوله سین (رشتهٔ تسبیح اکر بکسست معذورم بدار ✽ دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود) رشتهٔ تسبیح اضافتی لامیه در بکسست با حرف تأکید کسست کاف عجمینك ضمی وسینك اولك فتحی وکسریله فعل ماضی مفرد غائب قرلدی دیمکدر ساعد بلکه دیرلر یعنی ال بلکنه ساقی به اضافتی لامیه وساقینك سیمین ساقه بیانیه در سیمین ساق وصف ترکیبی اقسامندندر ساق انجکدر کومش انجکلی ساقی دیمکدر ✽ محصول بیت ✽ خواجه خطاب عام طریقیله بیورر اکر بنم تسبیحم ایپلکی قرلدیسه عیب ایله زیرا الم کومش انجکلی ساقینك بلکنده ایدی یعنی بو صنعتلی ساقینك بلکنه یاپشوب انکله اللشوب کورشمکدن تسبیحم ایپلکی قرلدیسه عیب ایله دیمکدر

کومش (ساق) انجك (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای حالات عشقدن واسرار لدنیهٔ عارفاندن بی خبر اولان زاهد خشك صورتا حق سبحانه وتعالی حضرتنی تقدیس وتنزیه قیدی سنك نظر قاصرکده قیرلدی وعهد ومیثاق نقض اولندی کبی کورلدیسه صاقین بزه طعن ایله بلکه بزی معذور طوت زیرا بنم قدرت وارادتم الی اومنور عالم اولان ساقی حقیقینك واول متصرف قلوب عارفان اولان قادر بیچونك قبضهٔ قدرتنده ایدی اول مقلب القلوبك کیف مایشاء تصرفنده عاقلار لال وعقلاو بی مجال اولمشدر

﴿ بردرشاهم کدایی نکته‌ در کار کرد ✽ کفت بر هر خوان که بنشستم خدا رزاق بود ﴾

برکدا شاهك قپوسی اوزره بکا ایشه یارر بر نکته ایلدی ایتدی هرسفره اوزره که اوتوردم خدا رزاق ایدی (مفردات) (بر) علی (در) قپو (شاه) م (م) ضمیر (کدا) فقیر (یا) وحدتیه (نکته) اسرار (درکار) ایشه یارر (کرد) ایلدی (کفت) دیدی (بر) علی (هر) جمله (خوان) سفره (نشستم) اوتوردم (خدا) م (رزاق) م (بود) ایدی (معنای اشارتی) بوخصوصده شاه حقیقت اولان حضرت الهك درکاهنك ملازمی (اذا تم الفقر فهو الله) حدیث شریفنك مظهری برفقیر فی الله بکا ایشه یارر وزیاده نفعلی بر نکته و براطف نصیحت ایلدی نصیحتنده دیدیکه ای حافظ کرك نعم ظاهری سفره سی وکرك نعم باطنی سفره سی هرقنغی سفره یه اوتوروب غذای جسمانی وکرك غذای روحانی بولدم ایسه قسام ازل (نحن قسمنا) ده بزبونی تقدیر ایتمشدر رزق صوری ورزق معنوی احسان ایدیجی انجق رزاق عالمدر دیوب ماسوایی وطمع اعدایی خاطردن اخراج ایتمکله مدح وذم قیدندن خلاص اولوب توجه تام الی الله ایله انبیت حقه ومشاهدهٔ جمال اللهه واصل اولدم دیدی متعنا الله ببرکاتهم

﴿ شعرحافظ درزمان آدم اندرباغ خلد ✽ دفتر نسرین وکل رازینت اوراق بود ﴾

حافظك شعری آدم زماننده جنت باغنده نسرین وکل دفتری اوراقنك زینتی ایدی (مفردات) (شعر) م (حافظ) م (در) فی (زمان) م (آدم) م (اندر) فی (باغ) م (خلد) جنت (دفتر) م (نسرین) بیاض کل (کل) ورد (را) ادات مفعول (اوراق) جمع ورق (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول نصیحت جانفزا حکمنجه جمله ظهوراتی تقدیر قسمت ازلی کوروب (قبل من قبل فی الازل) سرنجه دیرکه حافظك شعر صورتنده لسان غیب ایله بیان ایلدیکی اسرار لدنیه وحکم ربانیه آدم علیه السلام باغ جنتده ایکن شمدی بندن ظهور ایدن اسرار حقیقت جنتك بیاض وقرمزی کللری دفترینك اوراقنك زینتی ایدی یعنی جنتك زینتی عابدلرك عبادتیله وعارفلرك معرفتیله اولمنی تقدیر ازلیهٔ خدادر دیدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عکس روی توچو درآینهٔ جام افتاد ✽ عارف ازخندهٔ می در طمع خام افتاد ﴾

(بردرشاهم کدایی نکتهٔ درکار کرد ✽ کفت برهرخوان که بنشستم خدا رزاق بود) کدا بی ونکتهٔ یاسی وحدت ایچوندر درکار اصلنده درکارم کرد ایدی میم متکلم ضرورت وزن ایچون شاهه مقید اولدی معناسی ایشه برنکته ایلدی یعنی بکا برنکته اوسوزسویلدی اول سوز مصراع ثانیدر لفظ خوان مشترکدر سفره ونعمته دیرلر ✽ محصول بیت ✽ شاه قپوسنده برکدا بکا برمؤثر نکته ایله دیدی هرسفره ده که اوتوردم خدا رزاق ایدی یعنی رزقی اللهدن بیلدم سفره صاحبندن بیلدم حاصلی اکرچه طعامی وسفره یی اوکه زید عمرو چکر اما حقیقتده یدیکن رزقی سکا الله ویرر زید وعمرو یرمز اکرچه ظاهرا انلردن کاور (شعرحافظ درزمان آدم اندرباغ خلد ✽ دفتر نسرین وکل رازینت اوراق بود) زمان آدم اضافتی لامیه در وباغ خلد بیانیه در دفتر نسرینه اضافتیده بیانیه درکل راده را اضافت معناسنی افاده ایدر نسرین خوش قوقلو برآق چیچکدر زینت اوراق اضافتی لامیه در ✽ محصول بیت ✽ جنتده حضرت آدم پیغمبرك زماننده حافظك شعری کل ونسرین دفتری اوراقنك زینتی ایدی یعنی کل ونسرین یپراقلرینه یازیلوب انکله مزین اولور دی خواجه نك بوسوزندن دعوای قدم مفهوم اولور والعلم عندالله اکرچه شعرانك کمانی ادعائیدر وقوعی دکلدر (وله ایضا)

منك يوزكك عكسى چونكه جام آينه سنه دوشدى عارف شراب ايك خنده سندن خام طمعه دوشدى (مفردات) (عكس) م (روى) يوز (تو) سن (چو) چونكه (در) فى (آينه) م (جام) قدح (افتاد) دوشدى (عارف) م (از) من (خنده) كولمك (مى) شراب (در) فى (طمع) م (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) يارب محضا كرم وعنايتكله كه ورات ماسوادن صاف اولمش قلب عارفه وژنكار غير خدادن مجلى اولمش آينهٔ دل آكاه عاشق صادقه تجلى انوار تجلىٔ ذات بيچونك پرتوى منعكس اولدى ورفع حجبات بشريه ايله شعاع انوار جمال بى نشانك ظهور بولدى اول تجليك ظهورى سببيله واول مشاهدهٔ انوار جمال اللهك سرور يله قلب مجلا سنه سلطان عشقك غلبه سيله كبك خرامان كبى بلا اختيار قهقهه ايله اول عارف برخنده وبرضحك فرخنده ايدر كه انده عاقلار متحير اولورلر اما اول عارف اول خنده نك لذتندن وكمال استغرا قندن (اللهم زدنى تحيرا فيك) ديوب بو عالمده حصولى ممكن اولمين وتحمل اولنمين بلاحجاب جمال الله مشاهده سنى طمعده اولوب طلب ايلشدر ديمكدر الله اعلم بالصواب

﴿ جلوهٔ كرد رخت روز ازل زير نقاب ❊ كين همه نقش در آينهٔ اوهام افتاد ﴾

روز ازلده سنك رخك نقاب التندن برجلوه ايلدى كه بو دكلى نقشلر وهملر آينه سنه دوشدى (مفردات) (جلوه) لطيفه (كرد) ايلدى (رخ) يكاف (ت) خطابيه (روز) كوندز (ازل) م (زير) اشغى (نقاب) پرده (اين) بو (همه) جمله (نقش) م (در) فى (آينه) م (اوهام) جمع وهم (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) يارب كرچه (لاتدركه الابصار الخ) بيوردك اما عاشق بو عالمده ممكن اولمين مشاهدهٔ جمالك طمعنده تجدد اولمسون كه روز ازلده كرمكدن ارواح مجرده لرينه اوزره زير حجاب عزتدن ذات شريف بيچونكه اسما وصفاتك مظاهر اولديغن وانوار قدسيهٔ ذاتيه لك جميع ارواح اوزره رش ومحيط اولديغن اظهار ايله عرض جمال بيورمش ايدك وانوار ذاتيه لك مشاهده سى جلوه سيله عاشقلر وعارفلر جانن طويورمش ايدك دماغ جانده اول لذت مشاهده قالديغيچون بو عالمده عارفك عبرت نظرنده جميع اشيا مظاهر اسما وصفات الله اولديغى نمايان اولمجق عالم ازلده اولان جلوه يى متذكر اولوب بو جمله تجلاى نقوش اسما وصفات عاشقك آينهٔ اوهامنه دوشدى واتى طمعه دوشوروب اميد وار ايلدى

﴿ اين همه عكس مى ونقش مخالف كه نمود ❊ يك فروغ رخ ساقيست كه در جام افتاد ﴾

بودكلى مى عكسى ومخالف نقش كه كوروندى ساقينك رخنك شعله سيدر كه جامه دوشدى (مفردات) (اين) بو (همه) جمله (عكس) م (مى) شراب (نقش) م (مخالف) م (نمود) كوروندى (يك) بر (فروغ) شعله (رخ) بكاف (ساقى) م (است) در (در) فى (جام) قدح (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) بو عالمده كورينن جميع مظاهر جمال وكرك مظاهر جلال

(عكس روى تو چو در آينهٔ جام افتاد ❊ عارف از خندهٔ مى در طمع خام افتاد) عكس روى تو اضافتلرى لاميه لردر وآينهٔ جام اضافتى بيانيه خندهٔ مى اضافتى لاميه وطمع خام اضافتى بيانيه خام بونده ايهام طريقيله مذكور در زيرا خام قاينامش شرابه وچك نسنه يه ديرلر * محصول بيت * سنك رويك عكسى چونكه آينهٔ جامه دوشدى يعنى شراب قدحنه دوشدى عارف ميك خنده سندن يعنى سنك ك ميه دوشوب مى برق اوردیغندن عارف بادهٔ ناپخته طمعنه ويا حاصل اولمز طمعه دوشدى حاصلى سنك رويك عكسى باده يه دوشديكى سببيله باده منور اولدى پس عارف دائما سنك عكسك باده يه دوشمك رجاسيله طمع خامه دوشدى يعنى باده يه دوشدى ديمكدر (حسن روى تو بيك جلوه كه در آينه كرد ❊ اين همه نقش در آينهٔ اوهام افتاد) حسن روى تو اضافتلرى لاميه دربيك باحرف سبب آينهٔ اوهام اضافتى بيانيه در ❊ محصول بيت ❊ سنك رويك كوزللكى بر جلوه سببيله كه آينه ده ايلدى يعنى آينه ده برجلوه ايلمك سببيله بو قدر نقش آينهٔ اوهامه دوشدى يعنى هر كس كه آينه ده حسنك جلوه سنى مشاهده ايلدى كوكلنده اول حسن منعكس اولوب سكا عاشق اولدى حاصلى هر كسه برغير در لو تجلى ايلدك وهر كسك آينهٔ وهمنده برغير درلو منتقش اولدك

عاقبت معناسنده در * محصول بيت * جانانك غمى شمشيرينك آلتنه رقص ايدرك كتمك كرك يعنى شونه سونه صفاى قلب ايله انك غمنى قبول ايلمك كرك زيرا محبت وعشقك مقتضاسى بودر كه شمشير غم جانانى جان ودل ايله قبول ايليه زيرا

مكون اولان ساقئ حقيقتك وصانع بيچونك مكوناته برتجليسندن وبر ارادهٔ عليه سنك تعلقندن ظهور بولمشدر كه (انما امره اذا اراد شيأ ان يقول له كن فيكون) دل آكاه اولانه لايق اولان بودر كه اراده سنى حقك اراده سنده محو ايليوب قضاى حقه تسليم وتفويض امور الى الله ايتمكدر مخالفت ايتمكدر

﴿ چه كند در پى دوران نرود چون پركار ❊ هر كه در دائرهٔ كردش ايام افتاد ﴾

ايليه كه دوران اردندن پركار كبى كتميه هر كيم كه ايام كردشنك دائره سنه دوشدى (مفردات) (چه) نه (كند) ايليه (در) فى (پى) ارد (دوران) دونيجى (نبود) كتميه (چون) مثل (پركار) پركل (هر كه) هر كيم كه (در) فى (دائره) م (كردش) دونمك (ايام) كونلر (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) عبد عاجز مختر عاتيله نيجه بيك تدبير ايتسه نه ايشليه بيلور كه لاراد لقضائه ولامانع لحكمه درهمان حضرت نبى صلى الله عليه وسلم پركار دائره سى كبى تصوير بيورديغى دائره اجلدن طشره طول امل تدبيرين ايتميه هر كيم كه حكم وقضاء الهيه ايله حيى وبى بقا اولان دائرهٔ فلك ايچنه دوشدى زيرا اجل مسمى ايله (كل نفس ذائقة الموت) در

﴿ آن شد اى خواجه كه در صومعه بازم بينى ❊ كار من بارخ ساقى واب جام افتاد ﴾

اول كتدى اى خواجه كه كيرو بنى صومعه ده كوره سن بنم ايشم ساقينك رخنه وجامك ابنه دوشدى (مفردات) (آن) اول (شد) كتدى (اى خواجه) اى اولو كشى (در) فى (صومعه) عبادتخانه (باز) كيرو (م) بنى (بينى) كوره سن (كار) ايش (من) بن (با) للملابسة (رخ) بكاف (ساقى) م (اب) دواق (جام) قدح (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) آرزوى نفس اولان طول املدن وسائر مشتهيات نفسانيه دن خلاص اولوب لذت رو حانيه ونتيجهٔ عشق ومحبته واصل اولمق ماسوى اللهدن قطع علاقه ايله كوشهٔ عزلته وصومعهٔ عبادته نيجه اربعينلر كيرركه بو لذت روحانى ونتيجهٔ عشق اولان مشاهدهٔ جمال سبحانى حاصل اوله بعد المشاهده معبد وعزلته حاجت اولميوب (فاينما تولوا فثم وجه الله) سرى ظاهر اولور بو معنايه مظهر بنده اشارة حافظ بيورر كه اى زهد خشك اول اول مرتبه ده اولان حال بندن كتدى كيرو بنى صومعه ده كوره مزسين بحمد الله شمدى بنم كارم مشاهدهٔ جمال الله ونتيجهٔ عشق اولان وصلت الى اللهدر

﴿ زير شمشير غمش رقص كنان بايد رفت ❊ كانكه شد كشتهٔ اونيك سرانجام افتاد ﴾

انك غمى شمشيرنك آلتنده رقص ايدرك كتمك كرك زيرا اول كيمسه كه انك مقتولى اولدى عاقبتى ايو دوشدى (مفردات) (زير) آلت (شمشير) قليج (غم) م (ش) ضمير (رقص) م (كنان) ايديجى (بايد) كرك (رفت) كتمك (كه) زيرا (آنكه) اول كيمسه كه (شد) اولدى (كشته) مقتول (او) ضمير

(چه كند كر پى دوران نرود چون پركار ❊ هر كه در دائرهٔ كردش ايام افتاد) پى دوران اضافتى لاميه در دائرهٔ كردش ايام اضافتلريده لاميه در * محصول بيت * نه ايليه كه دوران آردنجه پركار كبى كتميه يعنى نه قادر در كه دورانه اويوب انك آردنجه كتميه يعنى دورانه تابع اولمغه قادر دكلدر هر كسه كه دائرهٔ كردش ايامه دوشه يعنى دنيايه كلن البته كردش ايامه تابع اولمق كرك تكيم مشهور در مصراع * كوردك زمانه اويمدى اوى سن زمانه يه (آن شد اى خواجه كه در صومعه بازم بينى ❊ كار من بارخ ساقى ولب جام افتاد) انك مشار اليهى محذوفدر آن حال شد ديمكدر شد بونده رفت معناسنده در اى خواجه خطابيه در هر ايشيدنه يابونده صله در كار من ورخ ساقى واب جام اضافتلرى لاميه در * محصول بيت * اى خواجه اول حال كتديكه دخى بنى صومعه ده كوره سين يعنى بر دخى بنى صومعه ده كورمزسين زيرا بنم ايشم رخ ساقى يه واب جامه دوشدى يعنى رند باده نوش اولدم شمدنكيرو بنى صومعه ده كورمزسين (زير شمشير غمش رقص كنان بايد رفت ❊ كانكه شد كشتهٔ اونيك سرانجام افتاد) زيرك شمشيره اضافتى لاميه در وشمشيرك غمه بيانيه شين ضمير جانانه راجعدر رقص كنان الف ونون مبالغه ايچوندر ورقص كن وصف تركيبيدر رقص ايدرك ديمكدر رفت بونده رفتن معناسنه در كانه كه حرف تعليل انكه اصلنده آنكس كه ايدى كس حذف اولنوب كه اسم قلنوب برينه كلدى حذف وايصال طريقيله كشتهٔ او ضميرى جانانه راجعدر نيك سرانجام عاقبتى ايى ديمكدر زيرا سرانجام

هر كيمكه جانانك كشتهٔ محبتى اولدى. عاقبتى ايو دوشدى يعنى عاقبتى خير اولدى

(من زمسجد بخرابات نه خود افتادم * اینم ازعهد ازل حاصل فرجام افتاد) ادات نفی معنی جهتندن افتاده مقید در

تقدیر کلام باختیار خود نیفتاد مدراینم تقدیری این مرادر عهد بوندہ زمان معناسنه درازله اضافتی بیانیه در حاصل فرجام افتاد اضافتی لامیه در * محصول بیت * بن مسجددن میخانه یه کندی اختیاریله دوشمدم بلکه بوحال بکا زمان ازلدن عاقبتك حاصلی دوشدی یعنی تقدیر ازلی بویله ایمش که عاقبت بن مسجددن میخانه یه دوشدم یعنی عاقبتك حاصلی واوله جقی بوایمش (غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید * کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد) غیرت عشق اضافتی لامیه در مجازا زبان همه اضافتیده بویله در ببرید با حرف تأکید بریدفعل ماضی مفرد غائب کسدی دیمکدر کزکه حرف تعلیل سرغمش اضافتلری لامیه لردر شین ضمیر جانانه راجعدر در دهن عام در حرف صله ودهن عام اضافتی لامیه در * محصول بیت عشقك غیرتی جمیع خاصلرك دلنی کسدی یعنی غیرت عشقدن هیچ سو یلکه قادر اولمدیلر یعنی غیرت عشق سویلکه قومدی که جانانك سرغمی عامك اغزینه نره دن دوشدی سر غم جانانه نره دن مطلع اولدیلرکه اغزینه بو مصاحبت دوشدی دیو خاصلر متحیر قالدیلر (هر دمش بامن دل سوخته لطفی دکرست * این کدابین که چه شایسته انعام افتاد) هردمش شین ضمیر جانانه راجعدر با حرف صله منك دل سوخته یه اضافتی بیانیه لطفی یا حرف وحدت بین فعل امر مخاطب که حرف بیان چه بونده مبالغه افاده ایدر شایسته یاده فتح وکسر جائزدر لایق دیمکدر انعامه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * هروقت جانانك بن دل سوخته یه برازکه لطفی واردر یعنی

(نیك) بو (سرانجام) عاقبت (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) حاصلی دولت مشاهده جمال الله طالبی اولانه (اشد البلاء علی الانبیاء الخ) ومااوذی نبی مثل مااوذیت) حدیث شریفلری سرنجه انفسی وآفاقی هرنه کونه بلا واذا کلدکده درونی خندان وفرحناك اولوب رقص ایتمك کرکدر زیرا (اقتلونی اقتلونی یاثقاة * ان فی قتلی حیاة فی حیاة) سرنجه حق تعالینك عشق یولنده مقتول اولانك عاقبتی عاقبت حمیده اولمسی لابددر
من زمسجد بخرابات نه خود افتادم * اینم ازعهد ازل حاصل فرجام افتاد
بن مسجددن میخانه یه کندو اختیاریله دوشمدم بوبکا ازل زماندن عاقبت حاصلی دوشدی (مفردات) (من) بن (ز) من (مسجد) م (با) للملابسة (خرابات) میخانه (نه) نفی (خود) کندی (افتادم) دوشدم (این) بو (م) بکا (از) من (عهد) زمان (ازل) م (حاصل) م (فرجام) عاقبت (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) بکا بوصورتی ترك ایدوب معنایه واصل اولمق وجذبات عشقله فانی فی الله وباقی بالله مرتبه سنی بولمق بنم کندو سعیله دکلدر بلکه بودولت بکا روزازلده حق تعالینك بلاعلت انعام واحسانیدر بوعاقبت حمیده لکی وبومرتبه عظمی احرار بدن واسرار عشقدندر
غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید * کوکجاسر غمش دردهن عام افتاد
عشق غیرتی جمیع خاصلرك زبانی کسدی که اول الاهك غمی سری عوامك اغزینه قندن دوشدی (مفردات) (غیرت) م (عشق) م (زبان) دل (همه) جمیع (خاصان) خاصلر (ببرید) کسدی (او) ضمیر (کجا) قنده (سر) م (غم) م (ش) ضمیر (در) فی (دهن) اغز (عام) عوام (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) هر کیمکه اسرار دینی ور موزات عشقی اوکرندیلر اغزنی دکدیلر واوزرینه مهر اوردیلر زیرا غیرت عشق واقف اسرار اولان خاصلرك زبانی کسدی عوامك اغزینه بواسرار غم الهی ورموزات عشق نامتناهی قنده واقع اولور اولمز زیرا (من لم یذق لم یعرف)
هردمش بامن دل سوخته لطفی دکرست * این کدابین کهچه شایسته انعام افتاد
هردم اول الاهك بن کوکلی یانمشه برغیری لطفی واردر بو کدایی کور که نه عجب انعامه لایق دوشدی (مفردات) (هردم) هر نفس (ش) ضمیر (با) للملابسة (من) بن (دل سوخته) کوکلی یانمش (لطف) م (یا) وحدتیه (دکر) غیر (است) در (این) بو (کدا) فقیر (بین) کور (چه) عجب (شایسته) لایق (انعام) م (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) خصوصا بحمدالله آتش عشق الهیه ایله بن قلبی یانمشه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك تجلیات معنویه لرندن واسرارلدنیه لرندن هر برنفسده لایحصی نیجه نیجه لطف واحسانلری وار درای اولواالابصار اولان ذات بو کدایی کور که ور ای عقلده نه عجب نعمامه لایق اولدی اعمی القلوب اولان عوام کالهوام بو اسراری قنده بیلور بیله مز

درخم

هرساعت بکا تازه لطفی وار بو کدایی کور که مبالغه یله لایق انعام واقع اولمشدر که جانان تازه تازه لطف واحسان ایدراکا

(درخم زلف تو آویخت دل ازچاه ذقن * آه کزچاه برون آمدو در دام افتاد) خم زلف تو اضافتلری لامیه در آویخت فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر یعنی آصدی وآصلدی دیمکدر آویختن یاپشمق معناسنه ده کلور تکیم کاستانده برعجمی غلام حکایه سنده * بدو دست در سکان کشتی * آویخت ایکی الیله کمینك دومنه یاپشدی دیمکدر پس بونده آویخت یاپشدی دیمکدر چاه ذقن اضافتی لامیه در اکاك چقوری دیمکدر * محصول بیت * کوکل چاه ذقندن سنك زلفك قلابنه یاپشدی آه کیم بیچاره کوکل قیودن طشره چیقوب طوزاغه

دوشدی چاه ذقنی زندان چقورینه وزلفی طوزاغه تشبیه ایلمشدر (صوفیان جمله حریفند ونظربازولی * زین میان حافظ دل سوخته بدنام افتاد) حریف لغتده همپیشه یه دیرلر یعنی هم صنعت استعمالرنده باده مصاحبنه دیرلر نظرباز اصطلاحلرنده محبوب دوسته دیرلر حافظ دل سوخته اضافتی بیانیه در * محصول بیت * صوفیلر جمیعا باده نوش ومحبوب دوستدر اما بونلرك اراسنده حافظ دل سوخته بدنام دوشدی یعنی صوفیلق اسمنده بونلر ایله مشترك اولوب کارده هم پیشه اولدی دیمکدر (وله ایضا) (نقد صوفی نه همه صافی بیغش باشد * ای بسا خرقه که شایسته آتش باشد) نقددن مراد بالفعل حاضر اولان حالدر تکیم برغزلك مطلعنده کلسه کرك که * نقد هارا بود ایا که عیاری کیرند * پس نقد صوفی صوفینك بالفعل حاضر اولان حالی دیمکدر نه ادات نفی معنی جهتندن باشد لفظنه مقیددر صافی بیغش اضافتی بیانیه در غش غینك فتحی وکسریله لغتدر خیانت وحیله معناسنه صافك مقابلیدر پس بیغش صافه نسبت تأکید وتقریر حکمنده واقعدر ای حرف ندا مناداسی محذوف تقدیری ای خواجه دیمکدر بسا چوق * محصول بیت * صوفینك بالفعل حاضر اولان حالی جمیعا غلسز صافی دکلدر یعنی هرجهتدن صوفی پاك وبی زرق وبی ریا دکلدر ای خوجه نیجه نیجه خرقه واردر که آتشه لایقدر خرقه دن مراد صوفی کندیدر ذکر محل واراده حال قبیلندندر یعنی نیجه مرائی صوفی رجم بالاحجار واحراق بالنار ه لایقدر (صوفی ما کهزورد سحری مست شدی * شامگاهش نکران باش که سرخوش باشد) صوفی ما اضافتی لامیه در که حرف رابط صفت ورد سحری اضافتی بیانیه در

درخم زلف توآویخت دل ازچاه زنخ * آه کزچاه برون آمدودر دام افتاد
کوکل ذقن چاهندن سنك زلفك بوکلمنده آصلدی آه که چاهدن طشره کلدی ودامه دوشدی (مفردات) (در) فی (خم) بوکلم (زلف) م (تو) سن (آویخت) اصلدی (دل) کوکل (از) من (چاه) قیو (زنخ) چکه (آه که) م (از) ن (چاه) قیو (برون) طشره (آمد) کلدی (در) فی (دام) طوزاق (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) ذات الهیه یه خاص اولان انوار قدسیه لاهوتیه یه استغراق نعمتندن کوکل صفات الله ایله اتصاف مرتبه سین بولمش ایدی آه اول تجلی انوار الهیه دن کوکل طشره صحوه وبشریت جانبنه کلدی قید وجوده وحجاب صورت بیهوده زراندوده دوشدیکه (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) دینلمشدر
صوفیان جمله حریفند ونظرباز ولی * زین میان حافظ دل سوخته بدنام افتاد
صوفیلر جمله حریفلر ونظر بازلردر اما بو اورته دن دل سوخته حافظ بدنام دوشدی (مفردات) (صوفیان) صوفیلر (جمله) م (حریفند) مصاحبلر ویار ایله انیسلر (نظرباز) نظرلری آچقلر (ولی) اما (زین) بوندن (میان) اورته (حافظ) م (دل سوخته) قلبی یانمش (بدنام) قبیح نامل (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) ارباب مشاهده اولان صوفیلر جمله محبوب حقیقی ایله انیس وجلیسلر وتجلی دائمی اوزره نظرلری جمال حقه باز وناظرلر واستغراق انوار تجلیاتده حاضرلردر اما بو ارادن قلبی یانمش وصبغة اللهه بویانمش حافظ استتار سببیله بدنام دوشدیکه آتش فرقت آتش حرقتدن اشددر * وله ایضا *
نقد صوفی نه همه صافی بی غش باشد * ای بسا خرقه که مستوجب آتش باشد
صوفینك نقدی دوکلی غشسز صافی دکلدر ای طالب چوق خرقه که آتشه لایق اولور (مفردات) (نقد) م بونده عمل واعتقاد معناسنه در (صوفی) م (نه) نفی (همه) جمله (صافی) م (بی غش) خیانتسز (باشد) اوله (ای) حرف ندا (بسا) چوق (خرقه) م (مستوجب) لایق (آتش) م (باشد) اوله (معنای اشارتی) صوفی صورت پرست اولوب عشق ودرد الهیه یه واصل اولمیلرك جمیع عمللری واعتقادلری ریا وسمعه دن صافی خالص لوجه الله دکلدر ای طالب حق چوق خرقه وجود واردر که عملنده شرك وریا ایتمك سببیله عذاب الهیه وآتش دوزخه لایق اولمشدر
صوفی ما کز ورد سحری مست شدی * شامکاهش نکران باش که سرخوش باشد
بزم صوفیمز که سحری ورددن مست اولوردی اخشام وقتی اکا نظر ایدیجی اول که سرخوش اولور (مفردات) (صوفی) م (ما) بز (ز) من (ورد) م (سحری) م (مست) لذت عبادته مستغرق (شدی) اولوردی (شامکاه) اخشام وقتی (ش) ضمیر (نکران) نظر ایدیجی (باش) اول (سرخوش) مکران (باشد) اولور (معنای اشارتی) بزم شهرك لذت عشقدن خبردار اولمیان ظاهر پرست صوفیلر بن

صوفی ما مبتدا مصراع ثانی خبری شامکاهش شامکاه اخشام وقتی دیمکدر تکیم صبحکاه صباح وقتی دیمکدر زیرا کاه مشترکدر زمانله مکان بیننده شین ضمیر صوفی یه راجعدر نکران صفت مشبهه در نکریدندن لغتده بقعان معناسنه در اما بونده ناظر معناسنه درباش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر باشیدندن صیرورت معناسنه ناظر اول دیمکدر که حرف بیان سرخوش واورسیله حالك معنی فایدضرور ن ایچون فتحه یه اشماله اوقومق کرك یعنی فتحه یه مائل زیرا بوغزلده شینك ما قبلی مفتوحدر * محصول بیت * بزم صوفیمز که سحر وقتنك وردندن مست اولوردی

يعنى وجد ايدردى اخشام وقتده ناظر اول كه سرخوش اولور يعنى سحر وز دنده اسريوب مستانه لك كوسترن
صوفيمز اخشام سير ايله كه باده مستى اولور (خوش بود كر محك تجربه آيد بميان * تا سيه روى شود هر كه دروغش باشد) محك
ميمك كسر يله اسم آلتدر حك بحك دن يعنى نصر بابنك مضارعندن بر نسنه سوره جك الت مثلا التون و بالكوش سوره جك

كور كه وقت سحر ده خلوت كوشه سنده يانلرنده براحد اولمديغندن اوراد
واذكارلرين خاوص قلب ايله ايدوب لذت عبادته مستغرق اولوردى يوم آخرته
نسبت ايله ليل اولان كوندزده خلقه كيجه لرايندكارى عبادتى رياء اظهار ايتمك
سببيله امعان نظر ايله كه عجب وريا شرايله سرخوش وسكران اولوب كبر ايله
آلوده وشرك خفيله استعيذ بالله (ان الله لا يغفر ان يشرك به) وعيدنده داخل اولورلر

﴿ خوش بود كر محك تجربه آيد بميان * تا سيه روى شود هر كه دراوغش باشد ﴾

لطيفدر اكر تجربه محكى اورتايه كله تا سيه روى اوله هركيم كه انده خيانت وحيله
اوله (مفردات) (خوش) م (بود) در (كر) اكر (محك) م (تجربه) م (آيد) كله
(بميان) اورتايه (تا) حتى (سيه) م (روى) يوز (شود) اوله (هر كه) هر كيم كه (در)
فى (او) ضمير (غش) خيانت وحيله (باشد) اوله (معناى اشارتى) (اخفى من ديب
النمل) اولان ريايى اظهار ايتمكه تجربه محكى اولان عشق الهى اكر اورتايه
كله وقلبده ظهور ايليه زيرا لذت عشقده واصل اولايان هرنه قدر عالم وعابد دخى
اولسه ينه اسير نفس اولوب جيز تاتميز ايلكدن خلاص اولهمز وحق باطلدن
فرق ايتميوب استعيذ بالله (يحسبون انهم يحسنون صنعا) زمره سندن اولور
اورتاده عشق الهى محكى كركدر كه تاقاره يوزلى مغشوش خائن ايله خالص التون كبى
قلبى صافى اولنلر فرق وتميز اولنه

﴿ ناز پرورد تنعم نبرد راه بدوست * عاشقى شيوهٔ رندان بلا كش باشد ﴾

ناز وتنعمله بسلنمش خدايه يول ايلتمز عاشقلق بلا چكيجى رندلرك كار وشيوه سيدر
(مفردات) (ناز) م (پرورد) بسلنمش (تنعم) نعمت (نبرد) ايلتمز (راه) يول
(بدوست) خدايه (عاشقى) عاشقلق (شيوه) حركت خوب (رندان) عيارلر
(بلاكش) بلا چكيجى (باشد) در (معناى اشارتى) اى جبه ودستار ايله واكل
وشرب كالانعام بى شمار ايله ومال وجاه مانند مار ايله وانواع تنعم ايله نفسى كلبى
بسليجى علماء رسمى وعابدان صورى بوناز وتنعمله بسلنمش كلب عقور بوقدر
تعلقات ايله غوائل وعوايقدن سالم اولوب فارغ قلب ايله اطاعت وانقياد ايدوب
وصلت خدايه يول بولهمز وعشق ايله اخلاص مرتبه سنه ايرهمز انجق بوعاشقلق
فقر وفاقه يه وانواع مجاهدات ايله اعمال شاقه يه تحمل ايدوب بلا چكيجى رندلرك
(ولا يخافون لومة لائم) مرتبه سين بولان مردلرك كار وشيوه سيدر يوخسه
كركس كبى جيفه خوار ومحبت جيفهٔ دنيا ايله قلبى وقالى مردار اولنلرك كارى دكلدر

﴿ غم دنيئ دنى چند خورى باده بخور * حيف باشد دل دانا كه مشوش باشد ﴾

دنى دنيانك غمى نيجه يرسين شراب ايچ حيف اوله كه دانانك قلبى مشوش اوله
(مفردات) (غم) م (دنيا) م (دنى) الچق (چند) نيجه (خورى) يرسين (باده)
شراب (بخور) يچ (حيف) يازق وغدر (باشد) اوله (دل) قلب (دانا) عالم
(مشوش) مختل (باشد) اوله (معناى اشارتى) اى قيل وقال مسخره سى اولوب

سياه طاشه محك ديرلر تجربه يه اضافتى
بيانيه در تا حرف تعليل سيه روى يوزى
قاره هر كه اصلنده هر كس كه ايدى قاعده
سابق اوزره حذف وايصال ايله هر كه اولدى
درواصلنده دراو ايدى همزه وصله
ساقط اولدى او ضميرى هر كه ده كه يه
راجعدر * محصول بيت * خوشدر اكر
محك تجربه اورته يه كاورسه يعنى هر كسك
نقدينى وحالنى اكلدر برشى كلسه اورتايه
زياده كوزل اولوردى تاكيم يوزى قاره
اوليدى هر كيمسه ده كه غش وار در
يعنى هر كيمسه ده زرق وريا اولوب ظاهرى
باطنه اويمز رسواى اوليدى ديمكدر
(ناز پرورد تنعم نبرد راه بدوست * عاشقى
شيوهٔ رندان بلاكش باشد) ناز پرورد
وصف تركيبيدر تنعمه اضافتى بيانيه در
نعمتده نازله بسلى كيمسه ديمكدر نبرد فعل
نفى مستقبل مفرد غائب ايلتمز ديمكدر
بدوست باحرف صله نبرد فعلنه متعلق
مفعول غير صريحدر وراه مفعول
صريحى ناز مبتدا نبرد خبرى عاشقى ياحرف
مصدر شيوه بونده صنعت ديمكدر رندانه
اضافتى لاميه ورندانك بلاكشه بيانيه در
بلاكش وصف تركيبيدر كشيدندن
يول ايلدهمز يعنى نعمتده وصفاده اولان
كيمسه واصل جانان اولهمز زيرا عاشق بلا
ومحنت چكيجى رندلرك پيشه سيدر يعنى
محنت ومشقت چكمين مرد عاشق اولهمز
(زيرا بار كرانه در اكا نازكار متحمل اولهمز
غم دنيئ دنى چند خورى باده بخور * حيف
باشد دل دانا كه مشوش باشد) غمك
دنى يه اضافتى لاميه درودنيئك دنى يه
بيانيه باشد بونده ادات خبردر حيفا در
ديمك اولور دلك دانايه اضافتى لاميه
ويابيانيه در ايكيسنده ده محتملى وار
كه حرف بيان مشوش اسم مفعولدر
تفعيل بابندن فرش مورش ديمكدر
* محصول بيت * خواجه خطاب عام طريقله بيورر الحق دنيانك غمنى نيجه يرسين باده ايچ حيفدر كه دنيانك كوكلى ويا دانا
كوكلى مشوش وپريشان اوله يعنى باده ايچوب صفا سورر دنيا غمنه دوشوب كوكلنه تشويش ويرمسين ديمكدر

(خط ساقى كر ازين كونه زند نقش برآب * اى بسا رخ كه بخونابه منقش باشد) ازين كونه بونك كبى ديمكدر لكن بونده

حقيقت معرفة اللهك ذوقينه واصل اوليان عالم متهتك وجاهل متنسك نيجه
يردنى دنيانك غمنى يرسين ومحل تجلى ومعرفة الله اولان قلب ايله فانى وغدار
دنيانك نفع وضررنى تفكر ايدوب المتورسين كل بوهواى نفسى ترك ايدوب
(العشق نار فى القلوب تحرق ماسوى المحبوب) اولان شراب عشق الهيه يى نوش ايله
يوخسه عالم وعابدك قلبى تعلقات ماسوى ايله مشوش ومختل اولق حيفدر ولايق دكلدر

﴿ خط ساقى كر ازين كونه زند نقش برآب * اى بسا رخ كه بخونابه منقش باشد ﴾

ساقينك خطى اكر آب اوزره نقشى بونك كبى اوره اى چوق يكاق كه قانلو ياشله
منقش اولور (مفردات) (خط) يازى (ساقى) م (كر) اكر (ازين كونه) بونك
كبيدن (زند) اوره (نقش) م (بر) على (آب) صو (اى) حرف ندا (بسا)
چوق (رخ) يكاق (بخونابه) قانلى صو ايله (منقش) نقشلنمش (باشد) اوله
(معناى اشارتى) اكر معطئ ازلى وساقئ حقيق لم يزلى بوصو كبى كثرت تقلبى
اولان هر برقلب اوزره بوله دنى دنيايه مائل ومعرفة اللهدن غافل وتعلقات
ماسوى ايله مشوش وعاطل نقشلرين اوروب تبديل ممكن اولمز حيثيتده اكر بوكونه
نقش اوزره خط چكوب مجبول قيلش اوله اى طالب معرفة الله اولان عاشق
چوق كيمسه مأيوس اولوب كوزلردن قانلى ياشلر دوككله يكاقلرين قانلى ياش ايله
منقش ايدردى لكن (لا ييأس من روح الله الا القوم الكافرون واولئك
يبدل الله سيئاتهم حسنات) آيت كريمه لرى سرنجه وفق شرع اوزره سعى وغيرت
ايدوب خوف ايله رجا بينده قلب آكاه ايله تجلى حق وعنايت فياض مطلق
مراقب اولمق كركدر

﴿ دلق وسجادهٔ حافظ ببرد باده فروش * كر شراب از كف آن ساقئ مهوش باشد ﴾

باده فروش حافظك دلق وسجاده سنى ايلتور اكر شراب اول مهوش ساقينك
الندن اوله (مفردات) (دلق) خرقه (سجاده) م (حافظ) م (ببرد) ايلتور
(باده فروش) شراب صاتيجى (كر) اكر (شراب) م (ز) من (كف) ال (آن)
اول (ساقى) م (مهوش) اى كبى (باشد) اوله (معناى اشارتى) انوار عنايتله
پردهٔ ظلمتلرى ازاله ايدوب كمال تدنسده اولان بندهٔ بيچاره لرينه شراب عشقنى نوش
ايتمكلكه استعداد بخش ايدوب عاشق ومعشوقلق يوزندن متاع حسننى بازار ايديجى
واهب العطايا اولان حضرت الله محضا عنايتندن حجاب اولان حافظك دلق
وجود ذنبى وريا وسمعه ايله اولان سجدات وعبادات صورى يسنى اخلاص
وروحانيته تبديل ايدر اكر اول منور عالم اولان ساقئ حقيقى كندى يدقدرتيله
شراب معرفتنى عنايت ايدرسه منعنا الله بعنايته الازلية بجاه حبيبه محمد صلى الله
تعالى عليه وسلم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ نفس برآمد وكام از تو بر نمى آيد * فغان كه بخت من از خواب در نمى آيد ﴾

نفس بوقارى كلدى ومرادم سندن حاصل اولمز فغان كه بنم بختم خوابدن بيدار

از ضرورت وزن ايچون كلمشدر اين
كونه دينلسه ينه بومعنايى افاده ايدردى نقش
برآب نقشدن مراد خطدر كه تازه صقالدن
كنايه در شعر اولنده وآبدن مراد عارضدر
يعنى صقال بتن برصو اوزره نقش اورمقدن
مراد عارض اوزره تازه خط ظهور
ايلمكدر اى حرف ندا مناداسى محذوفدر
اى خواجه ديمكدر بسا چوق كه حرف
بيان بخونابه بامع معناسنه در خونابه قانلو
صو ديمكدر منقش اسم مفعولدر تفعيل بابندن
* محصول بيت * خط ساقى اكر بونك كبى
صو اوزره نقش اوررسه يعنى صو كبى صافى
وپاك عارض اوزره خط ظهور ايدوب حالى
اوزره قالورسه وتزايد اوزره اولوب بوزلمزسه
اى خواجه چوق عاشقك دخى خوناب
ايله منقش اولور يعنى چوق عاشق قان
اغلدوب يوزى خون آلود اولور ديمكدر
(دلق وسجادهٔ حافظ ببرد باده فروش *
كر شراب از كف آن ساقئ مهوش باشد)
باده فروش وصف تركيبيدر فروشيدندن
باده صاتيجى ديمكدر كف آن اضافتى
لاميه در وساقئ مهوش اضافتى بيانيه
* محصول بيت * حافظك خرقه وسجاده سنى
باده فروش ايلدر يعنى حافظ خرقه
وسجاده سنى باده فروشه شراب بهاسى
ويرر اكر شراب اول ساقئ مهوشك
الندن وآوجندن اولورسه يعنى شرابى كه
اول ساقئ مهوشدن ايچه اسباب زهد
وتقوايى هپ شرابه ويرر (وله ايضا)
(نفس برآمد وكام از تو بر نمى آيد * فغان كه
بخت من از خواب در نمى آيد) نفس برآمد
نفس چيقدى نفسدن بونده روح مراددر
واوحالت افاده ايدر بر نمى آيد حاصل
اولمز ديمكدر كه حرف بيان بخت من اضافتى
لاميه در نمى آيد در حرف تأكيد نمى آيد
بيدار اولمز يعنى اويانمز * محصول بيت *
جان چيقدى يعنى اولدم حالبوكه سندن
مراد حاصل اولمز حيف كه بنم بختم خوابدن يعنى اويخودن بيدار اولمز سابقا بختك خوابده اولمق وبيدار اولمق احوالى
تفصيل اولنمشدر تكراره احتياج يوق

(صبا بچشم من انداخت خاکی ازکویش * که آب زندکیم در نظرنمی آید) بچشم باحرف صله چشم من اضافتی لامیه در خاکی یاحرف وحدت کویش اضافتیده لامیه دو وشین ضمیر جانانه راجعدر که حرف تعلیل زندکیم کاف حرف رسیدن بدلدر و یاحرف مصدر آب زندکی دیرلك صو یی دیمکدر آب حیات معناسنه میم متکلم معنی جهتدن نظره مقیددر در نظر تقدیرنده درحرف صله دربا معناسنه * محصول بیت * صبا بنم کوزمه انك کوینلدن برخاك آتدیکه آب حیات کوزمه کیرمز یعنی انك خاکی کوزمه توتیا اوله لی آب حیوانه التفاتم یوق دیمکدر آبله خاك متضادان اولدیغی ایچون ایکیسنی بربیتده جمع ایلدی حالبوکه آب خاکدن چیقار (قدبلند ترانابیرنمی کیرم * درخت کام ومرادم ببرنمی آید) قد بلند اضافتی بیانیه دروترا اضافتی لامیه تابونده توقیت ایچوندر مادام معناسنه بیربا حرف صله بر اسمدر سینه معناسنه درخت کام اضافتی بیانیه کام ومراد لفظان مترادفاندر بیربابنده حرف صله در بربونده ایهام طریقیله در میوه وسینه معناسنه درسنك قدبلندیکی سینه مه طوتمینجه یعنی سینه مه چکمینجه بنم درخت مرادم میوه یه ونتیجه یه کلمز یعنی مرادم حاصل اولمز (مقیم زلف توشد دل که خوش سوادی دید * وزان غریب بلاکش خبرنمی آید) مقیم زلف تو اضافتلری لامیه لردر مقیمك زلفه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدرکه حرف تعلیل سوادی یاحرف وحدت غریب بلاکش اضافتی بیانیه * محصول بیت * کوکل سنك زلفکك مقیمی اولدی یعنی زلفکده قرار ایلدی زیرا کوزل سواد کوردی یعنی زلفکی کوکلرجو قلعندن معمور وآبادان کوروب انده توطن ایدوب قرار ایلدی واول بلاکش غریبدن خبر کلمز یعنی کیمسه بیلمز که سواد زلفده حالی نه اولدی که خبر ویره سوادشهرلکلی نسبت سواد زیاده خوب واقع اولمشدر

اولمز (مفردات) (نفس) م (بر) یوقاری (آمد) کلدی (کام) مراد (از) من (تو) سن (بر) حاصل (نمی آید) کلمز (فغان) م (بخت) طالع (من) بن (از) من (خواب) اویقو (در) زاند (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) عمرم آخره یتدی وموتم قریب اولدی ای ارحم الراحمین وواهب العطایا بلاعات اولان ربم سندن تجلی ذات شریفك نورینه مستغرق اولمق مرادم حاصل اولمدی آه وفریاد وفغان شمد نصکره بنم ایچونکه بخت خواب آلودم بیدار اولمدی

صبا بچشم من انداخت خاکی ازکویت * که آب زندکیم در نظرنمی آید

صبانك کویکدن بنم چشممه برخاك آتدی که آب حیات بنم چشممه کلمز (مفردات) (صبا) مراد نسیم صبا (با) للملابسة (چشم) کوز (من) بن (انداخت) آتدی (خاك) طپراق (یا) وحدتیه (از) من (کوی) محله (ت) خطابیه (آب زندکی) آب حیات (م) ضمیر (در) فی (نظر) م (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) بحمد الله یارب سنك وسیله قیلدیغك مرشد کامل بنه سنك اذنك ایله کیمیای اسرار وحدتدن قلب مغشوشمه نظر وهمتله براثر فیض ربانی ایرشدردی که آب حیات صوری بنم نظرمه کلمز زیرا حیات ابدی ذوقن بولان حیات فانیه دن مستغنیدر

قدبلند ترانا بیرنمی کیرم * درخت مرکامادم بیرمرنمی آید

سنك بلندقدکی تاکه سینه مه طوتمیدم بنم کام مرادم درختی میوه ویرمز (مفردات) (قد) م (بلند) یوکسك (ترا) سنك (با) للملابسة (بر) سینه (نمی کیرم) طوتمدم (درخت) اغاج (کام) زاند (مرادم) م (م) ضمیر (با) للملابسة (بر) میوه (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) یارب کرمکدن بونده روی سیاهکه اخلاص واستقامت احسان ایله که سنك اسرار لدنیه کدن مقبول وعالی قدر قلدیغك اخلاص واستقامت اثری فیض بولان سینه منشرح جسده ثابت ومقرر اولدقچه درخت مرادم میوه ویرمز که مقصود اصلیمز اولان وصلت کامله بزم ایچون حاصل اولمز

مقیم زلف توشد دل که خوش سوادی دید * وزان غریب بلاکش خبرنمی آید

کوکل سنك زلفکك مقیمی اولدی زیرا لطیف سواد کوردی واول بلاکش غریبدن خبر کلمز (مفردات) (مقیم) اقامت ایدیجی (زلف) م (تو) سن (شد) اولدی (دل) کوکل (که) زیرا (خوش) م (سواد) شهر (یا) وحدتیه (دید) کوردی (واو) دخی (ز) من (آن) اول (غریب) م (بلاکش) بلاچکیجی (خبر) م (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) بحمد الله کوکل سنك ذات شریفکه خاص اولان انوار تجلیات صفاتك طرفنده مقیم ومستغرق اولدی غیری برجانب آخره میل ایلمدی زیرا (علیکم بالسواد الاعظم) حدیث شریفی سرنجه کوکل اول طرف

اسرار

معموره دیرلر واستانبول ومصر وشام کبی شهرلره سواد اعظم دیرلر بونده الفه

(مکر بروی دلارای یارما ورنی * بهیچ وجه دکر کار برنمی آید) بروی باحرف سبب رویك دلارایه اضافتی بیانیه ویاره ویارمایه اضافتی لامیه لردر دلارای وصف ترکیبیدر آرا ییدندن کوکل بزه ییجی معناسنه یعنی شوق وضیاویریجی معناسنه ورنی واکرنیدن مخففدر والا دیمکدر یوخسه معناسنه بهیچ وجه بایه حرف سببدر وجهك دکره اضافتی بیانیه دربرویك باسی وبهیچك باسی نمی آیده متعلقدر بونده کار مبتدا وما بعدی خبری * محصول بیت * مکر بزم یارمزك روی دلارای سببیله مصلحتمز حصوله کله یوخسه هیچ برغیری وجهله حاصل اولمز یعنی عاشقك کاری شرف روی جانانله حاصل اولور سه اولور والا عاشقك کاری برغیری وجهله آشنا یش بولمز (زشست صدق کشادم هزار تیردعا * ولی چه سود یکی کارکرنمی آید) شست شیندن صکره سینله کریشك اوق کزی یچین یره دیرلر صدق اضافتی بیانیه تیر دعاده بویله دریکی بریسی دیمکدر کارکر مؤثر دیمکدر * محصول بیت * بیك دعا اوقنی شست صدقدن اتدم یعنی بیك دعا اوقنه کشاد ویردم حاصلی صدقیله بیك دورلو دعا اوقودم اما نه فائده هیچ بریسی مؤثر اولمدی یعنی بوقدر دعادن هیچ بریسی قبول اولمدی زیرا قبول اولسه مرادم ال ویردی شست وکشاد وتیر مراعات نظیر قبیلندندر (کینه شرط وفا ترك سر بود حافظ * بروا کر زتو کار این قدر نمی آید) کینه شرط وفا اضافتی لامیه در کینه اکرکك دیمکدر رکتر معناسنه ترك سر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر بروامر مفرد مخاطب وارکیت دیمکدر کار این قدر اصل کلام این قدر کار ایدی ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیرقیلندی * محصول بیت * وفادارلق شرطنك الك اکمکی ترك سردر * ای حافظ جانان یولنده جان وباش فدا ایلمکدر پس وارکیت اکر سندن بوقدر ایش کلمز سه ترك سر ایلمزسیك وفادار دکلسین وعشق جانانه یه لایق اوله مزسین بعض نسخه ده التی بیتلی برغزل بولندی اکرچه اکثرده واربنده بولندی اماتتمیم فائده ایچون آنی کتابت ایده لم زیرا اداسی خواجه اداسنه وسمتنه بکزر غزل بودر (وله ایضا)

اسرار مالانهایه یی وعجائب عوالم بیحد وغایه یی جامع برخوش شهر عظیم کوردی اویله مستغرق اولدی که اول وطن اصلیسندن جدا اولمش بلاکش غریب کوکلدن برخبر کلمز وآنی بی ذوق اولان اهل صورت آکلمز

مکر بروی دلارای یار ماورنه * بهیچ وجه دکر کار برنمی آید

مکر بزم دل آرا یارمزك شوقنه اوله یوخسه هیچ غیر وجه ایله ایش حاصل اولمز (مفردات) (مکر) والا (با) للملابسة (روی) یوز (دلارا) کوکل بزه یجی (یار) م (ما) بز (ورنه) یوخسه (بهیچ وجه) هیچ وجهایله (دکر) غیر (کار) ایش (برنمی آید) حاصل اولمز (معنای اشارتی) خانهٔ تجلی اولان کوکل اسرارنی مکر بزم علوم لدنیه ایله واسرار ذوقیهٔ عجیبه لرایله کوکل تزیین ایدیجی یار بمزك جمالی شوقنه جان فدا ایدن عارفلر آکلایه وفهم ایلیه یوخسه هیچ غیروجه ایله برایش حاصل اولمز وکوکل اسراری بیلنمز

زشست صدق کشادم هزار تیردعا * وزین میانه یکی کارکرنمی آید

صدق شستندن هزار دعاتیرنی آتدم وبواورته دن بریسی اثرایدیجی کلمز (مفردات) (ز) من (شست) اوق اتارکن شهادت پرماغیله بایك کرشنی طوتمق (صدق) م (کشادم) آچدم (هزار) بیك (تیر) اوق (دعا) م (واو) دخی (ز) من (این) بو (میانه) اورته (یکی) بر (کارکر) اثرایدیجی (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) هدف مقصوده نصب عین ایله شهادت پرماغیله تیراندازلر کبی اسرار وفیوضات قلبیه ومعارف لدنیه ومعانی خفیهٔ رب العالمینه آشنا اولمق ایچون صدق قلب ایله صدهزار اوراد واحزاب وادعیهٔ مأثوره لر اوقیوب حق تعالی یه نیاز ایلدم محو وجود ایدوب جان وباشی فدا ایتمدکجه وصورت عالمنی خراب ایلمدکجه هیچ برندن براثر حاصل اولمدی ومراد ومقصود اله کلمدی

کینه شرط وفا ترك سر بود حافظ * بروا کر زتو کار این قدر نمی آید

وفا شرطنك ادناسی ترك سردر ای حافظ یوری اکر سندن بوقدر ایش کلمیه (مفردات) (کینه) ادنی (شرط) م (وفا) م (ترك) م (سر) باش (بود) در (حافظ) م (برو) کیت (ز) من (تو) سن (کار) ایش (این) بو (قدر) مقدار (نمی آید) کلمیه (معنای اشارتی) ای حافظ راه وصلت حقده وطریق معرفت وعشقده وفادارلغك وحصول مقصود ایله بیدارلغك ادنی شرطی ترك سر وافنای نفس اژدردر اکر سندن بوقدر ایش کلمز سه بوعالی جاهه نائل اوله مزسین ورجال الله مرتبه سن بوله مزسین

وله ایضا

زدل برآمدم وکار برنمی آید * زخود بدرشدم ویاردر نمی آید

کوکلدن یوقاری کلدم ایش یوقاری کلمز کندمدن طشره اولدم یار کلمز (مفردات) (ز) من (دل) کوکل (بر) یوقاری (آمدم) کلدم (کار) ایش (بر) یوقاری (نمی آید) کلمز وحاصل اولمز (ز) من (خود) کندو (بدر) طشره (شدم) اولدم (یار) م

(زدل برآمدم وکار برنمی آید * زخود بدرشدم ویار در نمی آید) زدل برآمدم دلدن چیقدم یعنی دل الدن کیندی واومعنای حالیت افاده ایدرا یکی یرده بیله کار برنمی آید ایشم حاصل اولمز دیمکدر زخودبدرشدم خود بونده کندی معناسنه درشدم بونده رفتم دیمکدر کندمدن طشره کیتدم یعنی کندمدن کچدم در بونده حرف تأکید در نمی آید کلمز دیمکدر * محصول بیت * کوکلدن چیقدم حالبوکه ایشم حاصل اولمز کندمدن چیقدم کیندم حالبوکه یار کلمز یعنی یارك یولنه کندیمی فدا ایلدم امادخی یار کلمز (درین خیال بسر شد زمان عمر هنوز

(نمی آید) کلز (معنای اشارتی) بحمدالله عون خدا ایله اول قدر مجاهده وسعی ایلدمکه کوکلدن وافکار قلبمدن سلامت بولدم مرادم حاصل اولمدی بلکه نفسمی ووجودمی ترك ایلدم بنده مقصودم اولان یارکلدی کرچه سعی لازمدر اما اول سعی موجب حصول مقصود دکلدر بیلدمکه صوری ومعنوی جمله عطا ونعم لایحصی معطی حقیقی اولان حضرت اللهکدر قولك کندودن بیلوب عجب وغرور ایتمسی محضا وسوسهٔ شیطانیه در وعلامت مردودیتدر

درین خیال بسر شد زمان عمر وهنوز * بلای زلف درازش بسر نمی آید

بو خیالده عمر زمانی باشه کیتدی وهنوز انك دراز زلفك بلاسی باشه کلز (مفردات) (در) فی (این) بو (خیال) فکر (بسر) باشه (شد) کیتدی (زمان) م (عمر) م (هنوز) شمدی (بلا) م (زلف) م (دراز) اوزن (ش) ضمیر (با) للملابسة (سر) باش (نمی آید) کلز (معنای اشارتی) بووصلت الی الله ومشاهدهٔ جمال الله امیدیله عمر آخره یتدی هنوز اول حضرت اللهك مالانهایه اولان تجلیات صفاتی مقتضاسی درد وبلای عشق نهایت بولمدی زیرا راه عشق بلادن عبارتدرکه اشد البلاء علی الانبیاء الخ

بسم حکایت دل هست با نسیم سحر * ولی بخت من امشب سحر نمی آید

نسیم سحرله بنم چوق کوکل حکایتی واردر اما بو کیجه بنم طالعمده سحر کلز (مفردات) (بس) چوق (م) بنم (حکایت) م (دل) کوکل (هست) واردر (با) مع (نسیم) یل (سحر) م (ولی) اما (با) للملابسة (بخت) طالع (من) بن (امشب) بو کیجه (سحر) م (نمی آید) کلز (معنای اشارتی) (الصوفی ابن الوقت) سرنجه صد هزار ریاضات ومجاهدات ایله درد وبلای عشقه تحمل ایدوب ووقتی مراقب اولوب نسیم سحر باغ وچمنزاره هبوب نشو ونماایله وویردیکی کبی بنم دخی روضهٔ قلبمه فیوضات وتجلیات ظهور ایتمکله هر وقتم محفوظ اولوب قوت روحانیتم اندك اندك زیاده اولمسی بکا کفایت ایدردی لکن بعضی کثرت نزول فیوضات اولان سحر وقتنده دخی طالعم مقتضاسی قبض واقع اولوب بو حالت کلز

همیشه آه سحرگاه من خطا نشدی * کنون چه شد که یکی کارگر نمی آید

دائما بنم سحرگاه آهم خطا اولمزدی شمدی نه اولدی که بربسی اثر ایدیجی کلز (مفردات) (همیشه) دائما (آه) م (سحرگاه) سحر وقتی (من) بن (خطا) م (نشدی) اولمزدی (کنون) شمدی (چه) نه (شد) اولدی (یکی) بربسی (کارگر) ایش ایدیجی (نمی آید) م (معنای اشارتی) دائما سحر وقتی آه وفریاد ایله درگاه حقه یوز سوروب مناجات ایتدکده خطا ایتموب انبساط وانکشاف ظهور ایدردی آه بوقبض الندن آه شمدی نولدیکه بوقدر آه وفریاد ومناجات معتاد بر اثر ایدوب انکشاف واقع اولمز

فدای دوست نکردیم عمر ومال دریغ * که کار عشق زما این قدر نمی آید

* بلای زلف درازش بسر نمی آید) درین خیالدن مراد وصال جانان خیالیدر بسر شد با حرف صله وجه نهایته واردی دیمکدر یعنی دوکندی معناسنه زمان عمر اضافتی لامیه در واو حرف حال هنوز مصراع ثانی یه مرهوندر بلای زلف درازش اضافتلری لامیه وبیانیه در بسر بابته حرف صله در * محصول بیت * زمان عمر وصال جانان خیالنده نهایته واردی ودوکندی اما حال بوکه زلف درازی بلاسی غایته واروب دوکنمز یعنی اولدم کیتدم وزلف درازی بلاسندن قورتلمدم (بسم حکایت دل هست با نسیم سحر * ولی بخت من امشب سحر نمی آید) بسم میم متکلم معنی جهتندن دله مقیدر تقدیری حکایت دلمدر با بونده حرف صله در نسیم سحر اضافتی لامیه در ولی ادات استدراك بخت من با حرف ظرف واضافت لامیه در * محصول بیت * نسیم سحرده بنم دلمك چوق حکایتی وار اما بنم طالعمده بو کیجه سحر اولوب کلز یعنی فراق کیجه سی اوزن اولور سحری وصباحی قتی کج کاور حاصلی شب فراق اوزونلغندن شکایتدر (همیشه آه سحرگاه من خطا نشدی * کنون چه شد که یکی کارگر نمی آید) همیشه آه سحرگاه من اضافتلری لامیه لردر محصول بیت * دائم بنم سحرگاه هم خطا ایلیوب مؤثر اولوردی اما شمدی نه اولدیکه هیچ بربسی مؤثر اولمدی (فدای دوست نکردیم عمر ومال دریغ * که کار عشق زما این قدر نمی آید * فدای دوست اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر نکردیم فعل نفی ماضی متکلم مع غیره عمر نکردن مفعول اولی وفدای مفعول ثانیسی دریغ سحر حلال طریقیله واقعدر که حرف بیان کار عشق اضافتی لامیه در * محصول بیت * دوسته فدا ایلمك عمر ومال حیف که عشق ایشی بزدن بوقدر کلز یعنی عمر ومال فدا ایلمك جانان بولنده عاشقك کم پیشه سیدر حیف که بزم ایلیزدن بوقدر ایش کلز

عمر

عمر ومالی دوسته فدا ایلمك حیف که بزدن بوقدر عشق ایشی کلز (مفردات) (فدا) افدا (دوست) م (نکردیم) ایلمدك (عمر ومال) م (دریغ) حیف (که) زیرا (کار) م (عشق) م (زما) بزدن (این) بو (قدر) مقدار (نمی آید) کلز (معنای اشارتی) تجلی دائم ایله تمکین بولمیوب تلوناتدن خلاص اولمق وجودی وتعلقات ماسوایی کلیا ترك ایتمکدر حیف بزه که عمر ومالی حق یولنه کلی فدا ایتمدك وتعلقاتدن منقطع اولمدق بومرتبه عارف بالله اولان انسان کامللر حالیدر زیرا بزدن بوقدر عشق ایشی کلز وانقطاع کلی بولنمز

ز بس که شد دل حافظ رمیده ازهمه کس * کنون ز حلقهٔ زلفش بدر نمی آید

حافظك کوکلی جمیع کیمسه دن زیاده که نفرت ایتمش اولدی شمدی انك زلفی حلقه سندن طشره کلز (مفردات) (ز) من (بس) زیاده (شد) اولدی (دل) کوکل (حافظ) م (رمیده) اورکمش (از) من (همه) جمیع (کس) کیمسه (کنون) شمدی (ز) من (حلقه) م (زلف) م (ش) ضمیر (بدر) طشره (نمی آید) کلز (معنای اشارتی) بحمدالله بوتمکین وتجلی دائمی دولتنك حصولیچون حافظك کوکلی جمیع ذوی العقول وغیری کلی ماسوادن زیاده نفرت ایلدی ومنقطع اولدی شمدی دائرهٔ تجلیات صفات الهیه ده تمکین بولمشدرکه بر آن طشره کلز متعنا الله ببرکات فیوضاتهم وتجلیاتهم بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

وله ایضا

خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود * بهر درش که بخوانند بیخبر نرود

نه لطیف شول قلبکه دائم نظردن ایچون کیتمیه هرقپویه که آنی دعوت ایتمیه لر خبرسز کیتمیه (مفردات) (خوش) لطیف الف ساکن مبالغه ایچوندر (دل) قلب (یا) وحدتیه (مدام) دائم (از) من (پی) للتعلیل (نظر) م (نرود) کیتمیه (بهر) هر بر (در) قپو (ش) ضمیر (نخوانند) اوقومیه لر (بی) نفی (خبر) م (نرود) کیتمیه (معنای اشارتی) زیاده لطیف ومقبول خدا شول برقلب که کرك لمهٔ ملکدن وکرك لمهٔ شیطاندن کند ویه القا اولنانه حقمی باطلمی فرق وتمییز ایتمکسزین اکامیل ایدوب حصولنه سعی ایلمیه مشایخ عظامك یوزندن فتح اولنان معارف لدنیه دن وکرامات خفیه دن هر برابه بنه مشایخ عظام خلافت کرم ایتملریله اول اسراری اظهاره دعوت واذن واجازت ویرمدکجه خبرسز خود بخودانه کیتمیه واذنسز کندو رأییله برایش طوتمیه وقلوب اهل اللهدن کندوبی دوشورمیه

طمع در آن لب شیرین نکردنم اولیست * ولی چه کونه مگس از پی شکر نرود

اول شیرین لبه طمع ایلمك بکا اولیدر لکن مکس شکر اردندن نه وجهله کیتمیه (مفردات) (طمع) م (در) فی (آن) اول (لب) طوداق (شیرین) طاتلی (نکردنم) ایلمکلکم (اولی) م (است) در (ولی) لکن (چه کونه) نه وجهله

(زبس که شد دل حافظ رمیده ازهمه کس * کنون ز حلقهٔ زلفش بدر نمی آید) رمیده اورکمش دیمکدر حلقهٔ زلفش اضافتلری لامیه لردر بدر بونده طشره معناسنه * محصول بیت * حافظك کوکلی هر کسدن زیاده رمیده اولدیغندن شمدی جانانك زلفندن طشره چیقمز یعنی خلقدن زیاده اورکدیکندن حلقهٔ زلف جاناده قرار ایدوب اندن طشره چیقمز (وله ایضا) (خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود * بهر درش که نخوانند بی خبر نرود) خوشا بونك کبی یرلرده الف مبالغه افاده ایدر نه خوشدر دیمك اولور یعنی مبالغه افاده ایدر یعنی مبالغه له خوشدر تنکیر نیکا دیرلر مبالغیله ایی دیجك یرده دلیده یا حرف وحدت بعض نسخه ده دلی یرینه کسی واقع اولمش که حرف رابط صفت مدام دائم معناسنه در بهر درش با حرف صله شین ضمیر دله راجعدر که حرف بیان * محصول بیت * نه خوشدر بر کوکل که نظر اردنجه کیتمیه یعنی نظره اویمیه حاصلی هرنسنه یی که کوز کورر کندینی اکا ویرمیه هرقپویه که مذکور کوکلی دعوت ایلمیه لر خبردار اولمیوب وارمیه یعنی دعوت اولنمدیغی یره بلا علم ومعرفت کیتمیه بعض نسخه ده بخوانند واقعدر بای استقبالیه ایله سرور بده بونسخه یی اختیار ایلمشدر بو تقدیرجه معنی بویله اولور که هرقپویه که دلی دعوت ایلیه لر بیخبر وارمیه یعنی دعوت اولندیغی تقدیرجه وارهجق یری بیلمینجه وارمیه (طمع در آن لب شیرین نکردنم اولیست * ولی چه کونه مگس از پی شکر نرود) در آن در حرف صله لب شیرین اضافتی بیانیه در نکردن مصدر منفی میم متکلمه ایلمکم معناسنه در مکس سنك مرغجه ذباب دیرلر ذالك ضمیله * محصول بیت * جانانك اول لب شیریننه طمع ایلمکیم اولیدر اما سنك شکر اردنجه نوجهله کیتمیه یعنی البته سنك طتلو دنجه کیدر خصوصا که شکر اوله حاصلی جانانك لبنه طمع ایلمکه قادر دکلم

(نوكز مكارم اخلاق عالم دكرى * وفاى عهد من از خاطرت مكر نرود) كز اصلنده كه ازايدى كه حرف بيان مكارم مكرمتك جمعيدر ومكرمت رانك ضميله مصدردر كرم يكرمدن يعنى حسن يابندن مكارم اخلاق اضافتى بيانيه در واخلاق عالمه وعالمك ديكره لاميه لردر دكر يده ياخطاب ايچوندر وفاى عهد من اضافتلرى لاميه لردر مكر بونده ادات تمنيدر اوله كه ديمكدر * محصول بيت * سنكه برغير عالك اخلاقى يعنى خويلرى ايولرندن سين يعنى عالم قدسك خلق وخويى كوزللرندن سين بنم عهدمه وفالك اوله كه خاطرندن كتميه يعنى بكا بر عهد وصال بيورمش ايدك باشدكه اول عهده وفا ايدوب خلف وعد ايليه سين (سواد ديده غم ديده ام باشك مشوى * كه نقش خال توام هركز از نظر نرود) سواد ديده اضافتى لاميه در كوزك قره سى ديمكدر كه بيكدن عبارتدر وديده نك غم ديده يه اضافتى بيانيه در وغمديده نك ميم متكلمه لاميه غمديده وصف تركيبى افسا منندر غم كورمش كوز ديمكدر باشك يامع معناسنه در اشك كوز ياشيدر مشوى فعل نهى مفرد مخاطب كه حرف تعليل نقش خال اضافتى بيانيه در وخالك تويه وتونك ميم متكلمه اضافتلرى لاميه لردر نرود بونده فعل مستقبل وفعل امر غائب اولمق ممكندر كيتمز ويا كيتمسون ديمك اولور * محصول بيت * بزم غم كورمش كوزمزك قره سنى اشكله يومه يعنى بزى اغلدوب كوزمز ياشنى اقتمه تاكه سنك خالك نقشى هركز نظرمزدن كيتميه وياخود معنى بويله اوله زيرا سنك خالك نقشى هركز نظرمدن كيتمز يعنى خالك نقشى كوزمده بر مرتبه ده مركوز وثابتدر كه نقدر يوسك نظرمدن كيتمز ياخود هركز نظرمدن كيتمسون طورسون حاصلى مردم چشمى خال جانانه تشبيه ايدوب بيورر بنى چوق اغلدوب خالكه مشابه مردم چشمى نابينا ايلمكله جمال جميلك مشاهده سندن محروم قالهم وياخود قالميهم (سياه نامه تر از خود كسى نمى بينم * چه كونه دودلم چون قلم بسر نرود) سيانامه ونامه سياه كناهكاردن كنايتدر ترا دات تفضيلدر كسى ياحرف وحدت دودلم ميم متكلم معنى جهتنده سره مقيد در بسرم تقديرنده چون قلم تشبيهيده معنى جهتنده بسر نرود نصكره ملاحظه اولنور سر بونده متكلمه نسبت باش مراددر وقلمه كوره اوج مراددر * محصول بيت * كندمدن كناهكاررك هيچ بر كيمسه كورمم پس بويله اولنجه نيجه كوكلك توتونى قلم كبى باشمه كيتميه يعنى قلك توتونى كه دوددن حاصلدر پس مركب قلمك اوجنه وار ديغى كبى بنم كوكلم توتونى كه آهدن عبارتدر باشمه چقار يعنى ديمه اغار استفهام انكارى طريقيله

(مكس) سكك (از) من (پى) تعليل (شكر) م (نرود) كيتميه (معناى اشارتى) اول مشايخ عظامك اسرارديندن ومعارف كلمات رب العالميندن بيان بيوردقلرى لذائذ روحانيه لرى اظهاره طمع ايلمكلكم بكا ارليدرولكن مكس شكره طالب اولوب اندن فراغت ايتمديكى كبى بنده دخى اول لذائذ روحانيه لرى وكلمات قدسيه لرى استماعده ذكروبيان ايتمكلكم امر صعبدر

نوازمكارم اخلاق عالمى دكرى * وفاوعهد من ازخاطرت بدر نرود

سن ايو خويلردن بشقه برغيرى عالم سين بنم وفاوعهدم سنك خاطركدن طشره كلمز (مفردات) (نو) سن (از) من (مكارم) كوزل (اخلاق) خويلر (عالم) ماسوى الله (يا) وحدتيه (دكر) غير (يا) خطابيه (وفا) م (عهد) م (من) بن (از) من (خاطر) م (ت) ضمير (بدر) طشره (نرود) كيتمز (معناى اشارتى) اى مرشد حقيقتم سن (انك لعلى خلق عظيم) وصف جميلى اولان وارث محمديسين كأن سن اخلاق حميده كك لطافتندن بو عالمدن دكابين بشقه برغيرى عالمدنسين زيرا بزده صد هزار عيب وجنايت كوروب طورركن وبزدن نيجه زحمت واذار چكمش ايكن بنه (اللهم اهد قومى فانهم لايعلمون) بيوروب كمال شفقتكدن بزم هلاك ونقصانمزى ايستمدك وكرم اخلاقكدن بزم اول مرتبه ده اولان عهد ووفا كز خاطر فيض بخشكزدن طشره كلمز وبزى فراموش بيورمزسين

سواد ديده غم ديده ام باشك مشوى * كه نقش خال توام هركز از نظر نرود

بنم غم كورمش چشمك سوادنى اشكله يومه كه سنك خالكك نقشى هركز بنم نظرمدن كيتميه (مفردات) (سواد) سياه (ديده) كوز (غم ديده) غم كوريجى (ام) بنم (با) للملابسة (اشك) كوز ياشى (مشوى) يومه (نقش) م (خال) م (تو) سن (ام) بنم (هركز) قطعا (ازنظر) م (نرود) كيتميه (معناى اشارتى) اى اخلاق محمدى صلى الله عليه وسلم ايله موصوف اولان پيرشفيقم كرم وعنايت بيوروب بزى دنيا وآخرت جمالكز مشاهده سندن مهجور ايليوب وبنى كثرت بكا يه مبتلا ايليوب نيجه غم كورمش كوزم بيكنى كوز ياشيله محجوب ايلمه وحبه سويداى قلبمى توجه ذات رحمة للعالمينكزدن پرده غفلتله جدا ايله كه سنك خال كبى ممتاز ومقبول ذات شريفك قطعا نظرمدن كيتميه

سياه نامه تر از خود كسى نمى بينم * چه كونه چون قلم دود دل بسر نرود

كندمدن زياده سياه نامه بر كيمسه كورمزم دود دلم قلم كبى نه وجهله باشمه كيتميه (مفردات) (سياه نامه) يعنى كناهكار (تر) زياده (از) من (خود) كندو (كس) كيمسه (يا) وحدتيه (نمى بينم) كورمزم (چه كونه) نه وجهله (چون) مثل (قلم) م (ميم) ضمير (دود) توتون (دل) كوكل (بسر) باشه (نرود) كيتميه (معناى اشارتى) وجودم ذنبك قيد وحجابندن ونفس بدخواهم شهوت ودنائتندن بالكليه خلاص اولمديغمدن كيجه وكوندز دل سوزان ايله آه وافغان

(دلا مباش چنين هرزه كرد وهرجايى * كه هيچ كار زپيشت بدين هنر نرود) دلا منادى مباش فعل نهى مخاطب اولمه ديمكدر هرزه كرد هرزه زائد وباطل ديمكدر كرد ايسه كرديدندن دونمك معناسنه در پس هرزه كرد وصف تركيبيدر وهرجايى هرزه كرده معطوفدر ومعناده اكفر بيدر زيرا هرزه كرد زائد وباطل يره اشاغه ويوقارى فولنه اورنه دير وهرجاينك اخرنده كه ياحرف نسبتدر هر يره منسوب ديمكدر يعنى هر زه يه اولور سه واره ديمكدر وزه ده اولورسه بولنه كه حرف تعليل زپيشت اوككدن ديمكدر اما معناى لازميندن ديمكدر بدين هنرديديكى يعنى هرزه كرد وهرجايى اولمق هنزيله بو ايكى وصفه هنر بيورديغى نقيضيله تسميه طريقيله در هندى قوله كافور ديدكلرى كبى * محصول بيت * اى كوكل بويله هرزه كرد وهرجايى اولمه زيرا بو ايكى وصفله سندن هيچ بر ايش ايلرو كيتمز يعنى سندن بر مقبول ايش صادر اولمز (بتاج هدهدم ازره مبر كه باز سفيد * زكبر در پى هر صيد مختصر نرود) تاج هدهدم اضافتلرى لاميه لردر ميم متكلم معنى جهتندن مبركه سنه مقيددر كه حرف تعليل باز سفيد آق طوغانه ديرلر اضافتى بيانيه در ومصراع ثانى يه مربوطدر كبر بونده تكبر وتعظم معناسنه در صيد مختصر حقير صيددن عبارتدر * محصول بيت * هدهد تاجيله بنى يولدن چيقارمه خطاب عامدر وذكر جزء واراده كل قبيلندندر يعنى تاجدن مراد صاحب تاجدر يعنى بنى بر جزؤ نسنه ايله الدامه زيرا آق طوغان كبرندن وتعظمندن هر مختصر وحقير صيدك اردنجه كتمز يعنى بن باز سفيد حكمنده يم دكه جزؤ نسنه ايله الدانم حاصلى دنيانك جزئى اذتيله الدانوب آخرتمى ترك ايلم ديمكدر (زمن چو باد صبا بوى خود دريغ مدار * چراكه بى سر زلف توام بسر نرود) باد صبايه تشبيه بوبى عدم دريغده در چرا ادات تعليلدر بونده زيرا معناسنه كه حرف بيان سر زلف توام اضافتلرى لاميه لردر بونده سردن مضاف محذوفدر تقديرى بوى سر زلفدر نرودك دالى بونده ميم متكلم يرنده واقعدر ضرورت قافيه ايچون تقديرى بسر نرومدر ظاهرا التفات صورتيدر كه متكلمدن مغايبه انتقالدر اما معنى جهتندن التفات دكلدر كه متكلمدن متكلمه انتقالدر اكرچه بو مصراعك معناى منطوقيسى زيرا بن سنك سر زلفكسز باشه وارمازدر اما معناى لازميسى باشه وارممدر يعنى بن سنك سر زلفكسز باشه وارم يعنى انسز اولهم ديمكدر ارالرنده بو اسلوب واقع اولور تكيم شاهينك بو بيتى بويله در (بيت) اكر اين بار جان برم زغمت وكرم عاشقى هوس نكند * محصول بيت * بندن باد صبا كبى بويكى دريغ ايله يعنى باد صبا دريغ ايلمديكى كبى سنده دريغ ايلمه زيرا باد صبا هرنه جنس رايحه يه اوغرسه انك رايحه سيله متكيف اولوب يله كتورر زيرا كه بن سنك بوى زلفكسز باشه وارم يعنى انسز بكنمم وانسز اولهم ديمكدر حاصلى سنك بوى سر زلفك بكا لازمدر

ايتك اوزره بمكه كندمدن زياده كنهكار بر كيمسه كورمزم حضرت الهه وصلت وقربيت ايچون ويريلان سرمايه عمر عزيز نفس بدكاريى نيالك هواسنه هبايه كتدى دود دلم سياه قلم كبى نه وجهله باشه كتميه وروز وشب آهم توتونى عالمى طوتميه

دلا مباش چنين هرزه كرد وهرجايى * كه هيچ كار زپيشت بدين هنر نرود

اى كوكل بويله عبث كزيجى وهرجايى اولمه زيرا بو هنرله سنك قتكدن هيچ كار حاصل اولمز (مفردات) (دلا) اى كوكل (مباش) اولمه (چنين) بويله (هرزه كرد) عبث كزيجى (هرجايى) هر يره منسوب (كه) زيرا (هيچ كار) م (ز) من (پيشت) سنك قتكدن (بدين هنر) بو هنرله (نرود) كتمز وحاصل اولمز (معناى اشارتى) اى كوكل هواى نفسه تابع اولوب سرمايه عمرى فنايه ويروب عبث كزيجى ومعصيتلرله آلوده اولنجى اهل خسراندن اولمه زيرا استعيذ بالله (وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا) آيت جليله سى سرنجه بو هنرسزلكى هنر ظنيله تحصيل معرفة الله ايچون ويريلان عمر نازنينى هبايه ويرمه كه بو هواى نفسه تبعيتله عجب وغرور دن غيرى بر منفعت آخرت حاصل اولمز

بتاج هدهدم ازره مبر كه باز سپيد * زكبر در پى هر صيد مختصر نرود

هد هد تاجيله بنى يولدن ايلتمه زيرا بياض طوغان كبرندن هر حقير صيدلر اردنه كتمز (مفردات) (با) للملابسة (تاج) م (هدهد) م (م) ضمير (از) من (ره) يول (مبر) ايلتمه (كه) زيرا (باز) طوغان (سپيد) بياض (ز) من (كبر) م (در) فى (پى) ارد (هر صيد) هر آو (مختصر) حقير (نرود) كتمز (معناى اشارتى) عنايت ازليه موفق اولان قول عوامه دكل بلكه تاج وخرقه ايله تغيير شكل ايتمش وخواص صلحا صورتيله قطاع طريق اولمش اهل هوايه ديركه اى تلبيس وحيله كاريندن ايراق اول بو هدهد تاجيله بنى يولدن چيقارمه ومرده شيطان كبى صوبت صلاح ايله بنى الدامه زيرا باز سفيد كبى انوار الهيه دن بهره ياب اولان صفات كبريائيه متصف اولوب حقير صيدك آردنه دوشمز وهر يردنى شيطانه الدانمز

زمن چو باد صبا بوى خود دريغ مدار * چراكه بى سر زلف توام بسر نرود

رايحه طيبه كى باد صبادن دريغ طوتمديغك كبى بندن دخى دريغ طوتمه نيچون زيرا سنك سر زلفكسز بنم باشمه كتمز (مفردات) (ز) من (من) بن (چو) مثل (باد صبا) م (بوى) رايحه (خود) كندو (دريغ) منع (مدار) طوتمه (چرا) نيچون (كه) زيرا (بى) نفى (سر زلف) زلف اوجى (تو) سن (م) بنم (بسر) باشه (نرود) كتمز (معناى اشارتى) (ان لله فى ايام دهركم نفحات الافتعرضوالها) حديث شريفى سرنجه يارب باد صبا كبى فيض بخش اولان خاصان دركاهكك دماغ جانلرنى نفحات انسك ايله وفيوضات بلا واسطه احسانكله شرفياب ايتديككك كبى بزم دخى دماغ جانمزدن نفحه رحمانيه ك دريغ طوتميوب جانمزى ريح رحمانيه ك ايله معطر

(بپوش دامن عفوی بزلت من مست * که آب روی شریعت بدین قدر نرود) دامن عفو اضافتی بیانیه درو یاحرف تنکیر حرف وحدت اعتبار ایلینلر مش زلت زانك ولامك فتحیله لغتده بالجقده وباغیری نسنه ده طا پرتمغه دیرلر اما اکثر کناهده استعمال ایدرلر اولنسده باحرف صله در منه اضافتی لامیه دربدین بامع معناسنه در نرود متعلقدراین قدرزلته اشارتدر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر بن مستك زلتنه عفو اتکنی اورت یعنی بنم کناهمی ستر ایله حاصلی مستانه لکمی کیمسه یه بیلدرمه زیرا شریعتك یوزی صوبی یعنی عرضی بو مقدارله کتمز یعنی بنم کناهمی ستر ایلك سببیله ویا بنم کناهمله عرض شرع شریفه خلل کلمز حاصلی بنم باده نوشلغمی اخفا ایلمکله ویا بن باده نوش اولمغله آب روی شریعته نقصان کلمز (من کدا هوس سرو قامتی دارم * که دست در کرش جز بسیم وزر نرود) من کدا اضافتی بیانیه در هوسك سروقامته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر سروقامت وصف ترکیبدر سرو بویلی دیمکدر یاحرف وحدت که رابط صفت دست مبتدا ونرود خبری وباقیسی نرود متعلقدر در کرش در حرف صله شین ضمیر سروقامته راجعدر * محصول بیت * بن کدا بر سرو بویلونك هوسین طوترم یعنی برسرو بویلویه کم سیم وزردن غیریله بیلسنه ال وارمازیعنی سیم وزراسترد راغوش اولمغه معرفت وکال ایستمز (بیار باده واول بدست حافظ ده * بشرط آن که زمجلس سخن بدر نرود) بیار باده خطاب عامدر بدست حافظ باحرف صله ده صیغه سنه متعلقدر واضافت لامیه در بشرط آنکه باسیده دهه متعلقدر واضافتی لامیه در زمجلس نرود متعلقدر وفاعلی تحتنده سخنه راجع ضمیردر * محصول بیت * ای یار باده کتوروا ول حافظك الینه ویرا ما اول شرطله که مجلسدن سوز طشره کتمیه یعنی باده نوشلغمز مستور اولمق شرطیله بزه باده ویر

قیل که هر برشیطان انسه الدائمیه لم صراط مستقیمکدن کیرو قالیه لم نیچون زیرا که بحمدالله بو بنده ناچیز که لذت روحانیتدن وبوی حقیقتدن اثر کرم ایتمدیکك ایچون سنك آثار تجلی صفاتکدن غیری بنم باشمه کتمز وبکا تأثیر ایتمز

﴿ بپوش دامن عفوی بزلت من مست * که آب روی شریعت بدین قدر نرود ﴾

بن مستك خطاسی اوزره برعفو اتکنی اورت زیرا بو قدرله شریعتك آب رویی کتمز (مفردات) (بپوش) اورت (دامن) اتك (عفو) م (یا) وحدتیه (با) یعنی علی (زلت) خطا (من) بن (مست) م (که) زیرا (آب) صو (روی) یوز (شریعت) م (با) للملابسة (این) بو (بدین) باین تقدیرنده در (قدر) مقدار (نرود) کتمز (معنای اشارتی) ای ستار العیوب اولان رب بن مست وخرابك خطاسی اوزره برعفو پرده سی اورت که دنیاده باخصوص یوم تبلی السرائرده خطامك ظهوریله رسوای اولمیم یارب بن قولکك بلکه جمله خلق عالمك خطاسنی عفو ایتمکله سنك شرع شریفکه نقصان ایرشمز وخلل کلمز

﴿ من کدا هوس سرو قامتی دارم * که دست درکرش جز بسیم وزر نرود ﴾

بن کدا برسرو قامت محبوبك هوسنی طوتارم که الك کرینه سیم وزردن غیریله ال ایرشمز (مفردات) (من) بن (کدا) فقیر (هوس) محبت (سرو) م (قامت) م (یا) وحدتیه (دارم) طوتارم (در) فی (دست) ال (کمر) قوشاق (ش) ضمیر (جز) غیر (با) للملابسة (سیم) کومش (زر) التون (نرود) کتمز (معنای اشارتی) بحمدالله بو بنده فقیر وناچیز برموصل الی الله اولان صراط مستقیم وسرو کبی رونقی دائم وحکمی قیامته قدرباقی اولان شرع قویم صاحبی برمحبوب حقیقینك محبتنی طوتارمکه یولنه سیم وزری بلکه جان وسری فدا ایدوب کلی ماسوایی ترك ایتمدکجه انك قرب کاتنه ووصلت جمالنه ال ایرشمز وانیس وجلیس اولنمز

﴿ بیار باده واول بدست حافظ ده * بشرط آنکه زمجلس سخن بدر نرود ﴾

کتور شرابی واول حافظك النه ویر اول شرط ایله که سوز مجلسدن طشره کتمیه (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب (اول) م (با) للملابسة (دست) ال (حافظ) م (ده) ویر (بشرط آنکه) اول شرط ایله که (ز) من (مجلس) م (سخن) سوز (بدر) طشره (نرود) کتمیه (معنای اشارتی) (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه ای معین وناصر اولان اللهم کلی ماسوایی احراق ایدیجی وقلبدن سنك غیریی اخراج ایدیجی شراب عشقکی واقا کك شوقی کتور اول مشتاقك اولان حافظك النه و برشول شرط ایله که محل انس اولان قلبه انشراح وانفساح ویروب وسلطان عشقك صولتنه هضم ویرمکله اسرار عشق طشره چیقمیوب عوام کالهوامدن مستور ومحفوظ اوله وقیود شریعت مختل اولمیه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کداخت ﴾

(وله ایضا) (کداخت جان که شود کار دل تمام ونشد * بسوختیم درین آرزوی خام ونشد) کداخت مشترکدر لازمله متعدی بیننده بونده لازمدر اریدی دیمکدر جان فاعلی که حرف تعلیل کار دل اضافتی لامیه در تمامدن مراد کالدر بسوختیم باحرف تأکید سوختیم فعل ماضی متکلم مع الغیر لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر یاندق دیمکدر درین در حرف ظرف واین اشارتدر کاردل تماملغنه که آرزوی خام اندن عبارتدر * محصول بیت * کوکل ایشی تمام اولمغیچون جان اریدی حالبوکه کوکل ایشی تمام اولمدی یعنی کار دل طلب تحصیل وصال جانان ایدی اما بو تحصیل میسر اولمدی بنده بو ارزوی خامده یعنی کار دل تمام اولمق ارزوسنده حال بوکه اولمدی حاصلی تحصیل وصال جانان میسر اولمدی ایکی مصراعده بیله واولر معنای حالیت افاده ایدر وبوندن صکره قافیه ایله ردیف بیننده کلان واولرهپ بویله درغفلت اولنمیه (فغان که در طلب کنج نامهٔ مقصود * شدم خراب جهان ازغمش تمام ونشد) که حرف بیان درحرف ظرف طلبك کنج نامه یه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وکنج نامه ترکیب مزجیدر اصلنده نامهٔ کنج ایدی خزینه دفترندن عبارتدر مقصوده اضافتی بیانیه در خراب جهان اضافتی لامیه درغمش شین ضمیر دلده مرکوز جانانه راجعدر تمام خرابه قیددر یعنی کلی خراب اولدم دیمکدر نشدك فاعلی محذوف برحاصل عبارتدر تقدیری نشد حاصل یعنی کنج نامهٔ مقصود * محصول بیت * حیفا که مقصود کنج نامه سنك طابنده وتحصیلنده کلیا خراب جهان اولدم انك غمندن اما حاصل اولدی یعنی مقصود حاصل اولمدی یعنی کنجنامهٔ مقصود ایچون خراب ویباب اولدم اما کنجنامهٔ مقصود حاصل اولمدی قافیه ردمطلع طریقیله اولمش جائزدرکه مقصوده برمضاف ایله تقدیر اولنه یعنی کنجنامهٔ مقصود دل تحصیل اولنمدی حاصلی مقصود وصال جانان ایدی اما میسر اولمدی (دریغ ودرد که در جست وجوی نقد حضور * بسی شدم بکدایی برکرام ونشد) دریغ ودرد بونك کبی یرلرده الفاظ مترادفه در که حرف بیان درحرف ظرف جست وجوی عطف تفسیری شکلیدر ایستمك معناسنه نقدك حضوره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر شدم بونده رفتم معناسنه دربکدایی بامصاحبت ایچون وباحرف صله ویاحرف مصدر کدالغله دیمکدر بر بونده وقت معناسنه در کرامه اضافتی لامیه در وکرام کریمك جمعیدر ایلروجوانمردلر معناسنه نشدك فاعلی بیت سابق کبی حاصل لفظیدر یعنی نشدك حاصل نقد حضور * محصول بیت * حیفا ودریغا که نقد حضور طلبنده کدالغله کرام یانه چوق واردم اما نقد حضور حاصل اولمدی یعنی اکابر علما ومشایخه چوق وار دمکسه بکا نقد حضوره دلیل اوله لر اما نقد حضور میسر اولمدی بعض نسخه ده نقدیرینه کنج دوشمش وکاف باعجمی اوله مفتوح ویامربی اوله مضموم ایکیسنه ده تحملی وار اضافت بیانیه در هروجهله (پیام داد که خواهم نشست با رندان *

﴿ کداخت جان که شود کار دل تمام ونشد * بسوختیم درین آرزوی خام ونشد ﴾

جان اریدی که کوکل ایشی تمام اوله واولمدی بوخام آرزوده یاندق مراد حاصل اولمدی (مفردات) (کداخت) اریدی (جان) م (شود) اوله (کار دل) کوکل ایشی (تمام) م (واو) دخی (نشد) اولمدی (بسوختیم) یاندق (در) فی (این) بو (آرزو) طلب مراد (خام) م (نشد) اولمدی (معنای اشارتی) جمال حق بصیرت قلب ایله مشاهده ایتمك ایچون مدت مدیده ریاضات ومجاهداته جد وسعی اول قدر ایلدمکه وجودم وجانم اریدی لکن حق تعالینك اراده ازلیه سی تعلق ایتمدکجه محضا سعی وطلب ایله کوکل ایشی تمام اولمدی مجرد سعی وطلب ایله مراد حاصل اولور ظنیله یاندق اما توفیق ربانیسز مراد حاصل اولمدی

﴿ فغان که در طلب کنج نامهٔ مقصود * شدم خراب جهانی زغم تمام ونشد ﴾

فغان که مقصود کنج نامه سنك طابنده غمدن تمام جهان خلقنك خرابی اولدم کنج نامه حاصل اولمدی (مفردات) (فغان که) ای آه وفغان بکا کل که (در) فی (طلب) م (کنج) خزینه (نامه) م (مقصود) م (شدم) اولدم (خراب) م (جهانی) جهانه منسوب (زغم) م (تمام) م (نشد) اولمدی (معنای اشارتی) ای آه وفغان کل بکا دائم یار اول که خزینهٔ رحمان اولان قلبده نامهٔ مقصودك فتح اولمسی طلبنده غمدن تمام جهان خلقنك خرابی اولدم وعالم خلقنده رسوای وبدنام اولدم عنایت ربانیه سزینه مراد حاصل اولمدی

﴿ دریغ ودرد که درجست وجوی کنج حضور * بسی شدم بکدای برکرام ونشد ﴾

دریغ ودرد که حضور بوجاغی طلبنده کریملر قتنه کدالغله چوق کتدم وحاصل اولمدی (مفردات) (دریغ) حیف (درد) م (حضور) راحت (در) فی (جست وجو) طلب (کنج) بوجاق (بسی) چوق (شدم) اولدم (با) للملابسة (کدا) سائل (بر) وقت (کرام) اهل کرملر (نشد) اولمدی (معنای اشارتی) ای حیف وتاسه ودرد بکا کل که حضور قلبله ومراقبه ایله وانوار مشاهدهٔ جمال اللهده استغراق ایله کوشهٔ وحدتده ومقام عزلتده فارغ البال انس حقله اوتورمق طلبنده نیجه منعم علیهم اولان مشایخ عظام وصفات الله ایله موصوف اولش کریم الطبع اولان اولیاء کراملر قتنه واروب حسن ادب ایله وجان ودلدن خدمت وطلب ایله مثلرین الدم ینه کرم وعنایت الهیه سز مراد حاصل اولمدی

﴿ پیام داد که خواهم نشست بارندان * بشد برندی ودردی کشیم نام ونشد ﴾

خبر ویردی که رندلرله اوتورسم کرك نام رندلك وطورتی کشلك ایله کتدی واول وعده حاصل اولمدی (مفردات) (پیام) خبر (داد) ویردی (خواهم) ایسترم (نشست) اوتورمق (باردندان) لاابالیلرله (بشد) کتدی (برندی) رندلك ایله

بشدبرندی ودردی کشیم نام ونشد) پیام پیغامدن مخففدر خبر دیمکدر نشست بونده نشتن معناسنه در بشد بونده برفت
دیمکدر برندی ده یا حرف مصدر در ومیم متکلم معنی جهتنده نامه مقیددر نام تقدیرنده نشدك فاعلی همنشین در
خواهم نشست قرینه سیله * محصول بیت * جانان پیام ویردیکه رندلر ایله اوتوریسرم یعنی رندلر ایله اولیسرم خواجه بیورر که

❊ ٥١٢ ❊

(ودردی کشی) شرابك طورتیسی چکیجیلك ایله (م) ضمیر (نام) آد (ونشد) دخی اولمدی (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالی (والله مع الصابرین) کلام مجیدیله خبر ویردی که قضا وبلامه وجانب عزتمدن اولان مصائب ره آلامه قاربحبوب صبر وتحمل ایدن قوللرم ایله بیله یم ودائم انلرك عون ونصرتنده یم انکیچون نام رند ولاابالی قلندرلك ایله وعشق ومحبت بولنك انواع درد وبلاسنه صبر وبلا کشلك ایله فاش وظاهر اولدی بنه توفیق ربانیمز مراد حاصل اولمدی

❊ بلابه کفت شبی میرمجلس توشوم ❊ شدم برغبت خویشش کمین غلام ونشد ❊

لطیفه ایله دیدی که برکیجه سنك میرمجلسك اولیم کندی رغبتمله انك کمینه غلامی اولدم دخی اولمدی (مفردات) (با) للملابسة (لابه) لطیفه (کفت) دیدی (شبی) برکیجه (میر) بك (مجلس) م (تو) سن (شوم) اولم (شدم) اولدم (با) للملابسة (رغبت) م (خویش) کندو (ش) ضمیر (کمین) ادنی وبیچاره (غلام) قول (ونشد) دخی اولمدی (معنای اشارتی) اول عباد صالحینك امورینه تولی ایدیجی لطیف بعباده اولان ربم محض الطف وکرمیله (اناجلیس من ذکرنی وانیس من آنسنی) حدیث قدسیسنی بوعالم ظلمتده فلان بندهٔ مشتاقلرینه بیوردی که ای بندهٔ صادقم سن بنمله اولدقجه بن سنك امورکه تولی ایدرمعین ونا صرك واینك اولیم بندخی بو امید ایله وکندو طوع ورغبتمله حضرت بایزیدك (عطل ذلی ذل الیهود) بیوردیغی کبی درکاه حقك خور وذلیل وعاجز وبیچاره غلامی اولدم بنه توفیق وعنایت الهیهسز مراد حاصل اولمدی

❊ بدین طمع که بمستی ببوسم آن لب لعل ❊ چه خون که دردلم افتاد همچو جام ونشد ❊

بو امید ایله که مستلکده اول قرمزی لبی اوپم نه وافرقان که کوکلمه جامه دوشرکبی دوشدی دخی امید حاصل اولمدی (مفردات) (بدین) بو (طمع) امید (با) للملابسة (مستی) مستلك (ببوسم) اوپم (آن) اول (لب) دوداق (لعل) قرمزی (چه) نه تعجب ووفرت معناسنه (خون) قان (در) فی (دل) کوکل (م) ضمیر (افتاد) دوشدی (همچو) مثل (جام) قدح (ونشد) دخی اولمدی (معنای اشارتی) بوامید ایله که علاقهٔ کونیندن منقطع اولوب وشراب عشق الهیه یی نوش ایدوب مست ومستغرق حالمدن خبرسز محو وخراب اولمغله فیض بلاواسطهٔ رحمانیه یه وخطابات کلمات قدسیهٔ ربانیه یه واصل اولیم وبودولت عظمایه نائل اولیم قدحه قرمزی شرابك طولدیغی کبی درد عشق لهیه ایله وکشف حجاب ایله مشاهدهٔ جمال الله آرزوسیله کوکلم وافرقان ایله طوادی بنه بلاتوفیق مراد حاصل اولمدی

❊ بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم ❊ که من بخویش نمودم صد اهتمام ونشد ❊

عشق محله سنه دلیل راهسز قدم قومه زیرا بن کندیمله یوز اهتمام کوستردم

رندلکه ودردی کشلکله نام عالمه کندی ومنتشر اولدی و بزمله همنشین اولمدی یعنی انك پیامی سببیله رندو باده نوش اولدق باشد که بزمله همنشین اوله اما اولمدی (بلابه کفت شبی میرمجلس توشوم * شدم برغبت خویشش کمین غلام ونشد) بلابه بامصاحبت ایچوندر لابه یلوارمقك اسمیدر لطیفه یه ده مزه لنمکه ده دیرلر شبیده یاوحدت ایچوندر میرمجلس انلرده اول کیمسه در که مجلسه متعلق اولان امور اکا مفوض اوله میرمجلس تواضافتلری لامیه لردر شوم فعل مضارع نفس متکلم وحده اولورم دیمکدر برغبت خویشش باحرف مصاحبت رغبت خویشش اضافتلری لامیه لردر شین ضمیر کفتك فاعلی که جانان در اکا راجعدر ومعنی جهتنده شین ضمیر غلامه مقیددر کمین غلامش دیمکدر نشدك فاعلی میرمجلسه راجع ضمیردر یعنی میرمجلس نشد * محصول بیت * جانان لطیفه ایله دیدیکه برکیجه سنك میرمجلسك اولورم خواجه بیورر که بن کندی رغبتمله انك اککلکی قولی اولدم اما برکیجه میرمجلس اولمدی یعنی قوللغی وخدمتنی رغبتمله اختیار ایلدم اما کلوب مجلسم مشرف ایدوب میرمجلسم اولمدی شبی لفظی کیجه سنده ده میرمجلسه ده قید اولمق ممکندر فتأمل (بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم * که من بخویش نمودم صد اهتمام ونشد) بکوی عشق باحرف ظرف و یاحرف صله واضافتی بیانیه در منه میمك فتحی ونونك کسری وهانك سکونیله فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیمکدر دلیل راه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر قدم منهك مفعول صریحی بکوی عشق غیرصریحی بیدلیلده منه متعلقدر که حرف تعلیل من مبتدا نمودم خبری وبخویش خبره متعلق وصداهتمام خبرك مفعول صریحی نشدك فاعلی وصال معشوقدر یعنی وصال معشوق میسر نشد *محصول بیت * عشق محله سنه یول قلاوزی اولنجه قدم قومه یعنی وصال جانانه برواسطه لازمدر زیرا بن کندی کندیمله یوزدرلو قصد واهتمام کوستردم اما وصالی میسر اولمدی یعنی هرنقدر که کندیم واسطهٔ سزسعی وکوشش ایلدمسه وصال جانان میسر اولمدی

(رواست دربر اگرمیطپد کبوتر دل * که دید در ره خود پیچ وتاب دام ونشد) رواست جائزدر دیمك اولور زیرا روا جوازمعناسنه اسمدر دربر در حرف ظرفدر وبرسینه میطپد فعل مضارع حال بای عجمیله طلابیه یعنی مضطرب وبی قراراوله اصلنده میتپد ایدی طاتادن دونمشدر زیراداللرنده طابوقدرنتکیم دیمشلر (بیت) هشت حرفست آن که اندر فارسی ناید همی * تا نیاموزی نباشی اندرین معنی معاف * بشنو ازمن این حروف وباد کیر ای اهل دل * ثا وحا وصاد ضاد طا وظا وعین وقاف *

❊ ٥١٣ ❊

دخی اولمدی (مفردات) (با) للملابسة (کوی) محله (عشق) م (منه) قومه (بی دلیل راه) یول دلیلسز (قدم) م (که) زیرا (من) بن (بخویش) کندمله (نمودم) کوستردم (صد) یوز (اهتمام) م (ونشد) دخی اولمدی (معنای اشارتی) حاصل کلام حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك عشقی محله سنه وجانب قدسیه سنه دلیل راه اولان مرشد آگاهسز خود بخودانه برقدم ایلرو کیتمه وجمیع حالات وظهوراتکده توفیق وعنایت الهیه یی اونوتمه وهر برمرتبه ده اولان ظهوراتی کندی کندن کوروب حجب جاهلیت بولنی کوتمه بورا عقده ودرکاه حقده صد هزارذل وحقارتله محووفنا اولوب تضرع وابتهال ایله یوزیکی یرلره سوروب کندواحتیاج وافلاسکی اعترافدن غیری چاره یوقدر زیرا بن کندو رأیمله یوز بیك اهتمام کوستردم ارشاد مرشد سزوتوفیق الهیسز بنه مرادم حاصل اولمدی

❊ رواست دربر اگرمی طپد کبوتردل ❊ که دید در ره خود پیچ وتاب دام ونشد ❊

کوکل کبوتری سینه ده اگرطلابیه ومضطرب اوله روادر زیرا کندو یولنده طوزاغك پیچ وتابنی کوردی واولمدی (مفردات) (روا) لایق (است) در (در) فی (بر) سینه (اگرمی طپد) طلابیه (کبوتر) کوکرجین (دل) کوکل (که) زیرا (دید) کوردی (در) فی (ره) یول (خود) کندو (پیچ) طولاشمق (تاب) شدت حرارت (دام) طوزاق (ونشد) دخی اولمدی (معنای اشارتی) بودهشت آباد اولان راه عشق صدهزار عقبات ایله بروادیٔ مخوفدرکه نیجه جبال راسخات کبی قوی ومحکم قلب صاحبلری مردان خدا عاقبت کار معلوم اولمدیغندن وعصمتلری بیلنمدیکندن نیم بسمل کبوتر کبی نیجه وایلرده ظهورایدن سوء خاتمه خوفندن مضطرب وعصمتلری ایچون علم ومعرفتلرینه وکشف وکراماتلرینه اعتماد ایتیوب نفسلرینی خور وحقیر ایدرك خوف وخشیت بی شمارایله کوزلرندن قانلی یاشلر دوکه رك یوزلرینی یرلره سوروب (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) دعاسنه ملازملردر زیرا اول آگاه اولان قلب کوردیکه کندو یولنده ابلا نیجه طولاشق وبوکلیج وآتشلی طوازاقلر وسبل ضلالتلر واردر لکن بنه عون باریله اول یوله کیدر اولمدی

❊ هزار حیله برانگیخت حافظ ازسر فکر ❊ بدان هوس که شود آن حریف رام ونشد ❊

حافظ فکر اوجندن بیك حیله قوپاردی اول هوسله که اول حریف رام اوله دخی اولمدی (مفردات)(هزار) بیك (حیله) م (بر) زائد (انگیخت) قوپاردی (حافظ) م (از) من (سر) اوج (فکر) م (بدان) اول (هوس) م (شود) اوله (آن) اول (حریف) مصاحب یار (رام) مطیع (ونشد) دخی اولمدی (معنای اشارتی) حافظ علم ومعرفتله وریاضات ومجاهداتله وکشف وکراماتله خودبخودانه اول محبوب حقیقینك وصلت کامله سی بولنورظنیله وتجلیٔ دائمیسنه ایرباورهوسیله صدهزار

کبوتر کوکرجین دله اضافتی بیانیه که حرف تعلیل دررهخود در حرف ظرف ره خود اضافتی لامیه در نشد بونده نرفت معناسنه در فاعلی کبوتر دل در * محصول بیت * لایقدر اگرسینه ده کوکل کوکرجینی طلیوب بی قرار اولورسه زیرا کندی یولنده دام زلف جانانك پیچ وتابنی کوردی واکا وارمدی پس ندامت چکوب سینه ده مضطرب و بیقرار اولسه لایقدر که نیچون واروب دام زلف جانانه شکار اولمدم دیو (بدان هوس که بمستی ببوسم آن لب لعل * چه خون که دردلم افتاد همچو جام ونشد) هوس آرزو معناسنه در که حرف بیان بمستی باحرف ظرف و یاحرف مصدر لب لعل اضافتی بیانیه در چه بونده مبالغه افاده ایدر نتکیم مرارا مرور ایلمشدر که بند حرف بیاندر در حرف صله همچوجام دله ده افتاده یه ده قید اولمق ممکندر نشدك فاعلی مقدر بوسدر قرینهٔ سابقه ایله یعنی بوس میسر نشد دیمکدر * محصول بیت * اول هوسده که مستلکده اول لب لعل جانانی اوپم دیو نه مبالغه قانکه یوره کمه دوشدی جام کبی وحال بوکه بوس میسر اولمدی یعنی جام کبی پاك صافی یورکمه و یاخود بو که مبالغه قانی دوشدی جامه بادهٔ سرخ دوشدیکی کبی امابوسی میسر اولمدی زیرا جامه خون دوشمکدن مراد بادهٔ سرخ دوشمکدر تشبیه طریقله (هزار حیله برانگیخت حافظ ازسر فکر * بدان هوس که شود آن حریف رام ونشد) برانگیخت برحرف تأکید انگیخت فعل ماضی مفرد غائب قوپاردی دیمکدر اما بونده پیدا ایدوب ظهوره کتوردی معناسنه در سر بونده جهت واوج معناسنه در فکره اضافتی بیانیه در بدان هوس باحرف مصاحبت وان اسم اشارتدر هوسه که حرف بیان حریفدن بونده جانان مراد درنتکیم بعض نسخه ده نکار واقع اولمشدر نشدك فاعلی تحتنده رامه راجع ضمیر در رام مطیع معناسنه در * محصول بیت * حافظ فکر جهتندن بیك حیله اظهار ایلدی یعنی قوهٔ متفکره ایله نیجه درلو مکر وحیله قوردی اول آرزو وهوسله که اول حریف اکا رام ومطیع اوله اما اولمدی زیرا حافظ فقیر درنکار ایسه سیم وزر ایسترمعرفت وکماله مائل دکل پس اکا رام اولمز (وله ایضا)

(مرا مهر سیه چشمان زسر بیرون نخواهد شد * قضای آسمانست این ودیکرکون نخواهد شد) مرابنم سیه چشمان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری دلبران سیه چشمان ایدی وصف ترکیبی اقسامندندر قره کوزلیلر دیمکدر شدبونده شدن معناسنه در قضای آسمان اضافتی لامیه در قضا حکم معناسنه در بونده آسمانه نسبتی مجازیدر زیرا حقیقتده حکم اللهکدر این اسم اشارتدر قره کوزلیلرك محبتی باشدن چقماغه د کرکون غیری دورلو دیمکدر بوغزلك ردیفنده واقع اولان شد مصدر معناسنه در * محصول بیت * قره کوزلیلر محبتی بنم باشمدن طشره کیتمیسردر یعنی چقمیسردر زیرا بونلرك محبتی حکم آسمانیدر بردرلو دخی اولمز یعنی متغیر اولمز حاصلی اولنجه قره کوزلیلرك مهری کوکلمدن کیتمز (رقیب آزارها فرمود وجای آشتی نکذاشت * مکرآه سحرخیزان سوی کردون نخواهد شد) آزارلفظ مشترکدر لازمله متعدی بینده انجنمه وانجتمه معناسنه اسمدر آشتی یای اصلیه ایله بارشماق یعنی صلح معناسنه در نکذاشت فعل نفی ماضی مفرد غائب قومدی دیمکدر آه سحرخیزان اضافتی لامیه در وسحرخیزان الف ونون ایله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان سحرخیزاندر سحرخیز وصف ترکیبیدر خیزیدندن سحرقالقیجی دیمکدر سوی جانب معناسنه در کردونه اضافتی لامیه در کردون بونده فلك معناسنه در * محصول بیت * رقیب آزارلوبی حضوراقلر بیوردی و صلحه یر قومدی یعنی بزی برمی تبه انجتدیکه بارشمغه یرقومدی مکرعشاق سحرخیزلرك آهی فلك جانبنه کیتمیه یعنی انلك ایچون بددعالر ایدوب تیر آهمزی فلك جانبنه پران ایده رز انشاالله آهمزا کا تأثیرایدر حاصلی عشاقك آهی یرده قالمز (مراروز ازل کاری بجز رندی نفرمودند * هرآن قسمت که اینجا رفت ازان افزون نخواهد شد) کاری یاحرف وحدت رندی یاحرف مصدر نفرمودند فعل نفی ماضی جمع غائب بیورمدیلر دیمکدر که حرف بیان رفت بونده شد معناسنه در افزون زیاده دیمکدر * محصول بیت * بکاروزازلده رندلکدن غیری ایش بیورمدیلر یعنی روزازلده بنی رندلکه حواله ایلدیلر پس هر اول قسمت کم انده واقع اولدی اول نه ارتونه اکسیلور حاصلی ازلده مقدر اولان متغیر اولماز

حبله ز فکر ایلدی امانه توفیق وعنایتسز مراد حاصل اولمدی

* وله ایضا *

* مرا مهر سیه چشمان زسر بیرون نخواهد شد *
* قضای آسمانست این ودیکرکون نخواهد شد *

سیاه چشملرك محبتی بنم باشمدن کیتمیسردر بوقضای آسماندر دخی متغیراولمیسردر (مفردات) (مرا) بنم (مهر) محبت (سیه) م (چشمان) کوزلر (ز) بن (سر) باش (بیرون) طشره (نخواهد) ایستمز (شد) کیتمك (قضای آسمان) حکم الهی (است) در (این) بو (واو) دخی (دیکرکون) غیری درلو (نخواهد) ایستمز (شد) کیتمك (معنای اشارتی) بحمدالله ماسوی اللهدن قطع نظر ایتمش اهل اللهك باخود عالم لاهوتده ذات باری ایله قائم اولان تجلیات اسما وصفات اللهك محبتی بنم دولتلی باشمدن کیتمیسردر بودولت محضا حکم الهی وعطای ربانی ازلیدر ابدم بودرکه متغیر اولمیسردر

* رقیب آزارها فرمود وجای آشتی نکذاشت *
* مکرآه سحرخیزان سوی کردون نخواهد شد *

رقیب جفالر بیوردی وصلحه یرقومدی مکرسحرخیزلرك آهی فلك جانبنه کیتمیسردر (مفردات) (رقیب) م (آزارها) جفالر (فرمود) بیوردی (جای) محل (آشتی) صلح (نکذاشت) قومدی (مکر) ظن اولنورکه (آه) م (سحرخیزان) سحرده قالقیجیلر (سوی) جانب (کردون) فلك (نخواهد شد) کیتمیسردر (معنای اشارتی) عدومبین اولان شیطان واعدای عدو اولان نفس رقیبلری عطای ازلی بی تغیرایتمك ایچون وساوس کثیره ایله بزم حضور قلبمزی کیدرمك ایله بزه چوق جفالر ایلدیلر وعداوتلری ظاهر اولدیغندن صلحه یرقومدیلر ظن اولنورکه سحرخیز اولان عاشقلر بوابتلایه صبرلرندن وتحمللرندن بونلرك رفعی ایچون جانب حقه دعاوینیاز ایتمزلر یوخسه دعاری رد اولنیوب عندالله مستجاب الدعوة اولملری محققدر

* مراروز ازل کاری بجزرندی نفرمودند *
* هرآن قسمت که رفت آنجا کم وافزون نخواهد شد *

روزازلده بکا عاشقلقدن غیری برایش بیورمدیلر هراول قسمت که انده واقع اولدی اکسك وارتق اولمیسردر (مفردات) (مرا) بکا (روزازل) ازل کوننده (کاری) برایش (بجزرندی) عاشقلغك غیری (نفرمودند) بیورمدیلر (هرآن) هراول (قسمت) م (رفت) کیتدی (آنجا) آنده (کم) اکسك (افزون) زیاده (نخواهد شد) ایستمز (شد) اولمق (معنای اشارتی) بحمدالله قسام ازل نحن قسمنا ده بزه عاشقلقدن غیری برایش بیورمدیلر عالم خلق عدواولسه بیون الله تعالی قسمت ازلیه یه مانع اوله مزلر زیرا (قبل من قبل فی الازل ورد من رد فی الازل) خیری سرنجه

* ازانده *

(شراب لعل وجای امن ویار مهربان ساقی * دلاکی به که شد کارت اکراکنون نخواهد شد) مصراع اولده واقع اولان اضافتلر هپ بیانیه در مهربانده یان ادات فاعلدر بجی معناسنه یعنی محبت صلقیجی ویارمهربان ساقی عبارتلری جمله اسمیه هر بریسی مبتدا وخبراولمغه قابل دلاالف حرف نداکی چین دیمکدر به یك معناسنه در کارت تاضمیر خطاب اکنون شمدی دیمکدر * محصول بیت * ایچدیکمز قرمزی شراب ومجلسمز جای امن یعنی امین یر وشفقتلی یار ساقیمز پس ای کوکل ایش چین ایو اولورا کرشمدی اولمزایسه یعنی حالك شمدی ایو اولمز ایسه نوقت ایو اولور (خدارا محتسب مارا بفریاد دف ونی بخش * که ساز شرع ازین افسانه بی قانون نخواهد شد) خدارا را حرف تخصیص الله ایچون دیمکدر محتسب منادی حرف ندامی محذوف بخش فعل امر مفرد مخاطب باغشله دیمکدر مارا مقدم مفعول صریحیدر وبفریاددف غیر صریحیدرکه حرف تعلیل ساز بونده دوزن معناسنه در شرعه اضافتی بیانیه در ازین بونك کبی دیمکدر افسانه اصلی اولیان قصه لرده مستعملدر قانون اسلوب وقاعده معناسنه در * محصول بیت * الله ایچون ای محتسب بزی دف ونی فریادنه بغشله یعنی دف ونی آوازینی دکلمکه مانع اولمه زیرا شرع دوزنی بونك کبی افسانه دن قانونسز قلمیسردر یعنی بزم دف ونی دکلدیکمزدن شرع دوزننه وقانوننه نقصان کلمز وشرع شریف بونك کبی افسانه لردن خلل پذیر اولمز (مجال من همین باشد که پنهان عشق اوورزم * کنار وبوس وآغوشش چه کویم چون نخواهد شد) که حرف بیان ورزم فعل مضارع متکلم وحده ورزیدندن املك یعنی سعی وکوشش ایلمك کنار اغتده مشترکدر قراك وآدم یاننه دیرلر بونك کبی یرلرده پهلو معناسنه در بوس اسمدر اوپوش معناسنه وآغوش قوجقه دیرلر اما بونده مراد قوجقدر شین ضمیر داده مرکوز اولان جانانه راجعدر * محصول بیت * بنم مجالم یعنی بکا دوشن انجق بودرکه کزلیجه اول جانانك عشقنه سعی ایدم یعنی عشقمی اظهار ایلیوب مخفی عاشق اولام پهلویه چکمك واوپمك وقوچمغی نه سویلیم چونکه اولمیسردر یعنی بکا بونلردن مصاحبت ایلمك دوشمز زیرا بکا میسر اولمز

ازلده هرنه قسمت اولدیسه اکسك وارتق اولمیسردر بوکلام جبرمتوسط قبیلندندر جبرمحض دکلدر

* شراب لعل وجای امن ویار مهربان ساقی *
* دلاکی به شود کارت اکراکنون نخواهد شد *

قرمزی شراب وامنیت یری وساقی محبتلو محبوب ای کوکل سنك ایشك قچن ایو اولورا کرشمدی که اولمیسردر (مفردات) (شراب) م (لعل) قرمزی (جای) یر (امن) فارغ وسلامت (یار) محبوب (مهربان) محبتلو (ساقی) م (دلا) ای کوکل (کی) قچن (به) ایو (شود) اوله (کار) م (ت) خطابه (اکر) م (اکنون) شمدی (نخواهد شد) اولمیسردر (معنای اشارتی) بوعالمده عاشق صادقه کرك اولان صبغة الله ایله مصبوغ شراب عشق الهی وخلوت درانجمن ومحبوب القلوب اولان شفقتلو ومحبتلو مرشد کاملدر ای کوکل اکرشمدی بونلر اولمزسه سنك ایشك قچن ایواولورده عشقك عقبات مهلکه سندن سلامتله چقن بولنورا اولمز و بولنمز

* خدارا محتسب مارا بفریاد دف ونی بخش *
* که ساز شرع ازین افسانه بی قانون نخواهد شد *

الله ایچون ای محتسب بزی دف ونی فریادنه باغشله زیرا شرع سازی بوافسانه دن قانونسز اولمیسردر (مفردات) (خدارا) الله ایچون (محتسب) متصرف شهر (مارا) بزی (با) للملابسة (فریاد) م (دف) م (نی) م (بخش) باغشله (که) زیرا (ساز) دوزن وقاعده (شرع) م (ازین) بوندن (افسانه) حکایه (بی) نفی (قانون) قاعده (نخواهد) ایستمز (شد) اولمق (معنای اشارتی) ای اسرار دیندن خبردار اولمین محتسب صورت پرست (وکان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یصلی وفی قلبه ازیز کازیز المرجل) خبری سرنجه طبل ودف کبی ودریای شکرف کبی جوش وفریاد ایلین دل پردردیمزه وآتش عشق الهیه ایله شرحه شرحه اولمش سینه بی کینه مزه انصاف ومرحمت ایله بزی حالمزه ترك ایله بزم بلااختیار اولان فریاد وفغانمز واضطراب وحرکاتمز حقیقتده حضرت بایزیدك (سبحانی مااعظم شانی) الخ کلام شریفی کبی اسرارشریعتدن ایکن خلاف شرع ظنیله بزی منع ایله وبزه بخش ایله زیرا قاعده شرع بونك کبی حالات سنیه دن تغیر ایتمز وبواسرار شریعت عقل ایله بیلنمز واکا عقل یتمز

* مجال من همین باشد که پنهان عشق اوورزم *
* کنار وبوس وآغوشش چه کویم چون نخواهد شد *

بنم قدرتم انجق بواوله که مخفی انك عشقنه سعی ایدم انك کنار وبوس وآغوشنی نه دیم چونکه اولمیسردر (مفردات) (مجال) قدرت (من) بن (همین) انجق بو (باشد) اوله (پنهان) مخفی (عشق) م (ورزم) اوزنم وسعی ایدم (کنار)

(مثنوی ای دیده نقش غم زاوح سینهٔ حافظ * کهزخم تیغ دلدار ست ورنك خون نخواهد شد) مثنوی فعل نهی مفرد مخاطب بومه ویقمه دیمکدر نقش غم اضافتی بیانیه در اوح سینه ده بوله در وحافظ اضافتی لامیه که حرف تعلیل زخم تیغ دلدار اضافتلری لامیه لردر واوحرف حال رنك خون اضافتده لامیه در * محصول بیت * ای دیده اوح سینهٔ حافظدن غم نقشنی بویوب آرتمه زیرا دلدار تیغنك یارهسیدروقان رنکی بوغله کیتیسردر وکیتمی مرادده

وصلندن کنایهدر (بوس) اوپوش (آغوش) قوجاق (چه) نه (کوم) دیم (چون) چونکه (نخواهد شد) اولیهسردر (معنای اشارتی) ملامتان عشق کرچه عاشق پردهٔ عصمتدن اخراج ایدیجیدر لکن کوجم یتدیکی مقداری اسرار وحالات عشقی عوام کالهوامدن سترهسعی ایدهیم وصلت الهیهدن ولذت روحانیهدن وحبل وریددن زیاده اولان قربت معنویهدن خبردار اولمین واذواق روحانیت بیلین اکهلره نهدیهیم که من لم یذق لم یعرف

مثنوی ای دیده نقش غم زاوح سینهٔ حافظ
که زخم تیغ دلدارست ورنك خون نخواهد شد

ای چشمم حافظك سینهسی اوحندن غم نقشنی یومهزیرا دلدارك تیغی زخمیدر وخون رنکی کیتمیهسردر (مفردات) (مثوی) یومه (ای دیده) ای کوزم (نقش) م (غم) م (ز) من (اوح) تخته (سینه) کوکس (حافظ) م (که) زیرا (زخم) یاره (تیغ) قلیج (دلدار) محبوب (است) در (رنك) م (خون) قان (نخواهدشد) کیتمیهسردر (معنای اشارتی) ای بنم سعادتلی کوزم سعادت مایهسی اولان درد وغم الهی نقشی اولان قانلی کوزیاشلرینی حافظك اوح سینهسی اوزره دائم اقت وآلودهٔ خوناب ایله که راه عشقك شهدالرینك قانی پاکدر واول قان عین نور حقدر زیرا شهداء عشق اولنلرك قانی محبوب حقیقینك سیف زخمیله دوکلشدر سیف کفارایله دوکیلان قانك رنکنی طوتمزاول بر نور حقدر که اول خون ایله درکاه حقه واران تجلیٔ دائمیده نور حقه مستغرق اولمشلردر

(وله ایضا)

درازل پرتو حسنت زتجلی دم زد * عشق پیداشد وآتش بهمه عالم زد

سنك حسنك پرتوی ازلده تجلیدن دم اوردی عشق پیدا اولدی وجمیع عالمه آتش اوردی (مفردات) (در) فی (ازل) م (پرتو) عکس (حسن) م (ت) خطابیه (ز) من (تجلی) افاضهٔ نور ایله ظاهراولمق (دم) نفس (زد) اوردی (عشق) م (پیدا) ظاهر (شد) اولدی (آتش) م (بهمه) جملهیه (عالم) ماسوی الله (زد) اوردی (معنای اشارتی) قال الله تعالی کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فقبضت قبضة من نوری فقلت لها کونی حبیبی محمدا ثم سبح الله تعالی ذلك النور سبعین الف سنة فخلق من نور تسبیحه ارواح الانبیاء حدیث قدسیسی سرنجه یارب عدم محضده اولان بکوناتی ذات عالیه که معرفت وعشق ومحبت تحصیلی ایله قربت کامله بولغله مجلای انوار قدسیهك اولمری حکمت جلیه سندن ایچون اعیان ثابتهیه کواوب اندنصکره قندیل نورانیٔ نور محمدی اطرافنده ارواح جنود مجندهایلیوب هرکسه استعدادنجه جان دماغنه عشق ومحبت رایحهسنی اشمام ایدوب بوعالم ناسوته کلدکده هر برکسك مایهسنده اولان عشق ظاهر اولدی بلکه جمیع عالمه عشق آتشی اوردی وذرات عالمده اثر آتش عشق نمایان اولدی

جلوهٔ کرد رخت دیدملك عشق نداشت * عین آتش شد ازین غیرت وبرآدم زد

(سنك)

دکل زیرا یادکار جانانمدر اکرغم برینه خون واقع اولسه مصراع ثانیه انسب اولوردی فتأمل (وله ایضا) (درازل پرتو حسنت زتجلی دم زد * عشق پیداشد وآتش بهمه عالم زد) پرتو ضیا واژهدرلر حسنه اضافتی لامیهدر حسن لغتده کوزللکه دیرلر امابونلك کبی یرلرده معروض حسن که روی دراول مرادر تجلی تفعل بابندن مصدردر لغتده کورنمکه دیرلر اما اصطلاحده عرض جماله یعنی کوزللکنی کوسترمکه دیرلردم بونده نفسدر دمزد نفس اوردی پرتو حسنت مبتدا ومابعدی خبریدر ودرازل خبرك ظرفی وعشق مبتدا وپیداشد خبری وآتش مبتدا ومابعدی خبری بهمه باحرف صله * محصول بیت * خواجه جنابنه خطاب ایدوب بیورر ازلده یعنی روحك مخلوق اولدیغی وقتده رویك ضیاسی وصفاسی تجلیدن نفس اوردی یعنی ظاهر ونمایان اولوب عرض جمال ایلدی یعنی کوزللکنی کوستردی پس عشق پیدا اولدی وجمیع عالمه آتش اوردی یعنی ازلده که حسنك پرتوی عالمه متجلی اولدی تمام عالمی کیفیت عشق احاطه ایدوب سنك عشقك آتشنه دوشدیلر (جلوهٔ کرد رخت دیدملك عشق نداشت * عین آتش شدازین غیرت وبرادم زد) جلوهٔ کرد رخت یاوحدت ویاتنکیریچی رخنك عرض جمال ایلدی حاصلی کوزللکنی کوستردی دیدملك فرشته کوردی سنك کوزللکنی عشق نداشت عشقدن مضاف محذوف طاقت عشق نداشت دیمکدر زیرا کیفیت عشق انسانه مخصوصدر ملکده وسائر مخلوقاتده عشق اولمز پس ملك رخك جلوهسنه متحمل اولمیجق عین آتش شد اضافتی بیانیهدر یعنی محض آتش اولوب آدمه اوردی کندویی یعنی رخك جلوهسی زیرا آدمده عشقه ومحبته استعداد وار حاصلی سنك رخك جلوهسنی ملك کوروب محبت وعشقه طاقت کتورمهیجك کندویی آدمه عرض ایلدی زیرا آدمده عشقه وعاشقلغه قابلیت کوردی * محصول بیت * سنك رخك عرض جمال ایلدی ملکده کوردی اما محبت وعشقه طاقت کتورهمدی پس آدمه جلوه ایلدی وقبول ایلدی زیرا آدمده محبت ودرد وکیفیت عشقه قابلیت کوردی ایمدی عشق آتشنه یاقمق بزه آدمدن ارث المش اکرچه بونده آدم عبارتنی عمومه صرف ایلکده قابلدر

سنك رخك برجلوه ایلدی ملك کوردی عاشق اولدی بوغیرتدن رخك عین آتش اولدی وآدم اوزره اوردی (مفردات) (جلو) انکشاف انوار جمال (کرد) ایلدی (رخ) بکاف (ت) خطابیه (دید) کوردی (ملك) م (عشق) م (نداشت) طوتمدی (عین آتش) م (شد) اولدی (ازین) بوندن (غیرت) م (بر) علی (آدم) م (زد) اوردی (معنای اشارتی) یارب عالم ارواحده (الست بربکم) خطابیله مخلوقات اوزره (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال) الی آخر الآیة سرنجه تکالیف شرعیه امانتك تنجهسی وانسانك ملائکه اوزره فضلنی ایراث ایدیجی وملائکهنك اعماله ویرلوب انسانك اعماله غایات وصاله ترقی بخش ایدیجی محن وبلایا وتکالیف شاقه اوزره مبنی اولان محبتی وعشق وانجذاب الهیهیی ملائکه کوریجك درد عشق تحملدن امتناع ایلدیلر سایه پرودهٔ لطف الهی اولدقلرندن قدر وقیمتی اولمیان محبت بی دردی اختیار ایلدیلر وخوف ایلدیلر بوغیرتدن انوار جمال الله عین آتش اولوب برطائفهٔ ملائکهیی احراق وافنا ایلدکدنصکره بیچاره آدمی زاد استعداد فطریهلری موجبنجه وبلی قولیله حضرت الله ایله عهد ومیثاقلرینه اعتزاما ظلوم وجهو واسیت ایله صاحب قلب اولدقلرندن درد عشقه تحمل وقبول ایلدیلر زیرابونلرك تحمل ایلدیکنه قلب تحمل ایدر

عقل میخواست کزان شعله چراغ افروزد * برق غیرت بدرخشید وجهان برهم زد

عقل ایستدی که اول شعلهدن چراغ یاقه غیرت برقی یلدر ادی وجهانی بریرینه اوردی (مفردات) (عقل) مراد عقل معاش (میخواست) ایستدی (ز) من (آن) اول (شعله) م (چراغ) م (افروزد) یاقه (برق) م (غیرت) م (با) زائد (درخشید) یلدرادی (جهان) م (برهم) بریرینه (زد) اوردی (معنای اشارتی) امانةالله اوج مرتبه اوزرهدر تکالیف شرعیه ومحبت وعشق وانجذاب الهیه وفیض بلاواسطهٔ ربانیه ثانی اولك نتیجهسیدر ثالث ثانینك نتیجهسیدر اول عوام ایچوندر ثانی خواص ایچوندر ثالث اخص الخواص ایچوندر اول ثانینك یولی ثانی ثالثك یولیدر بو امانتك سرنی بولهمز (الامن اتی البیت من الباب) بولورلکن تکالیف شرعیه وامور دینیهیه مراعاتی اولمیان عوام طریقت مجرد عقل معاش ایله خواصك واخص الخواصك اسرار دینیهلرین وانوار یقینیهلرین بلهیم وکورهیم وعشق الهیهیه وفیض ربانیهیه ایرهیم دیمك محضا جاهلندر انکیچون حافظ قدس سره بیورر که عقل معاش ایستدیکه اول شعلهٔ انوار الهیهدن برچراغ یاقه وپردهلری کشف ایدوب جمال محبوبه باقه حریم قدسك محرملرینك اسرارنهنامحرم مطلع اولمامق ایچون غیرت الهیه برق خاطفی یلدرادی اول تکالیف شرعه وآداب دینیه مراعاتی اولمیان عقل معاش صاحبی اهل ضلالتی متحیر وسرکردان ایدوب کوزلرینی کور وکندولرینی عشق الهیهدن ووصلت وقرب الهیهدن مهجور ایلدی اعاذناالله من هذا الغرور

(عقل میخواست کزان شعله چراغ افروزد * برق غیرت بدرخشید وجهان برهمزد) میخواست دیلردی حکایت حال ماضیدر کزان اصلنده که ازان ایدی که حرف بیان وآن اسم اشارتدر عشقده که شعله اندن عبارتدر چراغ شمعك فتیلهسندهیان آتشك اسمیدر افروزد فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی تحتنده عقله راجع ضمیردر وچراغ مقدم مفعول صریحی وازان شعله غیر صریحی برق غیرت اضافتی بیانیهدر ومبتدا بدرخشید خبری واو حرف عطف جهان برهمزد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تحتنده برق غیرته راجع ضمیر ومفعول اولی جهان وثانیسی برهمدر * محصول بیت * عقل دیلدیکه شعلهٔ عشقدن چراغنك یاقلدره یعنی عشق نورندن مستنیر اوله یعنی کیفیت عشقله متکیف اوله لکن برق غیرت عشق درخشان اولوب عالمی بریرینه اوردی یعنی عشق عقلی قبول ایلیوب جهانی آتشه اوردیکه عقل یانته اوغرمیه حاصلی عقل وعشق ضداندر بربره جمع اولمزلر زیرا عشق عاوی وبالند پروازدر وعقل سفلی ودون همتدر

(مدعی خواست که آید بتماشاکه راز * دست غیب آمد ودرسینهٔ نامحرم زد) مدعی یعنی رقیب که عبارتدر شیطاندن درسینه‌ده در حرف صله نامحرمدن مراد

مدعی خواست که آید بتماشاکه راز * دست غیب آمد و بر سینهٔ نامحرم زد

مدعی ایستدی که رازتماشا کاهنه کله غیب الی کلدی ونامحرمك سینه‌سی اوزره اوردی (مفردات) (مدعی) دعوای کاذبه صاحبی (خواست) ایستدی (آید) کله (با) للملابسة (تماشاکه) تماشایری (راز) سر (دست) ال (غیب) م (آمد) کلدی (بر) علی (سینه) کوکس (نامحرم) م (زد) اوردی (معنای اشارتی) تغیرالشکل لاجل الاکل ایدن وصید عوام ایچون اصطلاحات ابدال اللهدن بعض اصطلاحات نازنینلری سرقنله نیجه آداب شرعی ترك ایدوب بالکه نیجه خلاف شرع شریفی مرتکب ایکن حالبوکه آداب شرعی ترك ایدن اسرار دینه محرم دکل ایکن دعوای کاذب ایله ولایت دعواسن ایدن حیاسز مدعی وذئب کبی قطاع طریق اهل الله اولان عوام طریقت ایستدی که صدق واخلاص ایله حق یولنده جان فدا ایدن اهل اللهك اسراری تماشاکاهنه کله واسرار الهیه مطلع اوله دست قدرت الهی ظهور ایدوب وانك نامحرم سینه‌سنه اوروب ردایلدی وانك قاسی قلبی اوزره افعال قبیحه‌لری ربون بریون جمع اولوب قلبنی کور وکندوینی باب حقدن دورایلدی

دیکران قرعهٔ قسمت همه برعیش زدند * دل غم دیدهٔ مابود که هم برغم زد

غیرلر قسمت قرعه‌سنی جمله ذوق وسرور اوزره اوردیلر بزم غم کورمش کوکلمز ایدی که هم غم اوزره اوردی (مفردات) (دیکران) غیرلر (قرعه) م (قسمت) م (همه) جمله (بر) علی (عیش) سرور (زدند) اوردیلر (دل) کوکل (غم) م (دید) کورمش (ما) بز (بود) ایدی (برغم) غم اوزره (زد) اوردی (معنای اشارتی) اهل اللهك غیری صورت پرست اولان اهل غفلت دائم عملیله دنیا طلب ایدوب قلب قاسیسی هیچ بردرلو غرض فاسد وعلت ومرض کاسددن خالی وصاف اولمدیغندن دائما حظ نفسلری ایچون دنیانك جاه ودولتندن وعیش وسرور پرعلتندن بزم قسمتمزندر دیو قرعه اوردیلر امابزکه بحمدالله درد عشق الهینك مشتاقیز بزم مایهٔ سعادت اولان دردوغم کورمش والم وحزن محبوبی معتاد ایدنش کوکلمز بجبا مایهٔ سعادت ابدی وسرمایهٔ دولت سرمدی اولان غم محبوب حقیقیدن قنغی دراوغمه ایرورز که دیو قرعه اوردی

جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت * دست در حلقهٔ آن زلف خم اندرخم زد

علوی جان سنك زنخدانك چاهنك هوسنی طوتدی اول خم اندر خم زلفك حلقه‌سنه ال اوردی (مفردات) (جان) م (علوی) م (هوس) محبت (چاه) قیو (زنخدان) چکه (تو) سن (داشت) طوتدی (دست) ال (در) فی (حلقه) م (آن) اول (زلف) م (خم) بوکلم وقیود م (اندر) فی (خم) م (زد) اوردی (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان الهم یعنی سنك توفیق وعنایتکله جان علوی وارواح قدسیه صاحبی جمیع ماسوایی واغراض فاسده یی ترك ایدوب انجق سنك جانب عزتکدن عطا واحسان بیوردیغك علوم لدنیه‌ك وتجلی انوار

رقیبدر * محصول بیت * مدعی دیلدیکه راز سیرانکاهنه کله یعنی عاشقله معشوق بیننده اولان اسراره مطلع اوله اما غیب الی کلدی ورقیب نامحرمك سینه سنه اوردی که کیرو طوردیو یعنی جانب حقدن برمانع ظهور ایدوب اسرار عشق عاشق ومعشوقه مطلع اوله مدی (دیکران قرعهٔ قسمت همه برعیش زدند * دل غم دیدهٔ مابود که هم برغم زد) قرعهٔ قسمت اضافتی بیانیه قسمت قافك کسری وسینك سکونیله اسمدر قسم یقسم دن یعنی ضرب بابندن نصیب معناسنه عیش لغتده دیرلکدر اما استعمالده حضورله یچمك معناسنه در دل غمدیده اضافتی بیانیه در ومابه اضافتی لامیه در شعرا بیننده همونحی جمع ایلك مشهوردر خواجه بونده جمع ایلدیکی کبی * محصول بیت * خواجه بیورر که بندن غیرلر قرعهٔ قسمتی هب عیش وعشرته اوردیلر یعنی قرعهٔ قسمت ازلی بی حضور وصفایه صالدیلر یعنی ازلدن هرکسك نصیبی عیش وعشرت اولدی بزم غمدیده‌مز ایدی انجق که قرعهٔ قسمتی غمه صالدی یعنی غمجانانی ازلدن دیلوب ایستین همان بزم غمناك دلمزایدی وباقیلر دنیا ذوقنی دیلدیلر (جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت * دست در حلقهٔ آن زلف خم اندرخم زد) جان علوی اضافتی بیانیه درو یاحرف نسبت چاه زنخدان تواضافتلری لامیه‌لردر در حلقهٔ در حرف صله زلف خم اندرخم بوکلم بوکلم ایچنده زلف یعنی بوکلی چوق زلف حلقهٔ زلف خم لامیه وبیانیه‌در * محصول بیت * جان علوی یعنی روح قدس حاصلی جان پاکمنك چاه زنخدانك هوسین طوتدی یعنی بزم جانمزده سنك چاه زنخدانك هوسی وار یعنی آنی آرزو ایدر انکچون اول بوکلی چوق زلفك حلقه سنه ال اوردیکه چاه زنخدانه کند یعنی انکله صرقوب اینه

ذائبه

(حافظ آن روز طربنامهٔ عشق تونوشت * که قلم برسر اسباب دل خرم زد) طربنامه ترکیب مزجی اصلنده نامهٔ طرب ایدی شنلك نامه سی ومکتوبی عشقه اضافتی لامیه در مجازا وعشقك تویه لامیه در حقیقة نوشت بونده دوردی وبوکدی معناسنه درکه حرف بیان سرك اسبابه واسبابك دله اضافتلری لامیه‌لردر ودلك خرمه بیانیه حافظ مبتدا ونوشت خبری وآن روز ظرف زمان خبردر طربنامه مفعول صریحی وزدك فاعلی تحتنده مستتر حافظه راجع ضمیر وقلم مفعول

ذائبدك بتی طوتدی وجمع الجمعه اولان وصلت وانسنك ذوق واسرارینه نائل اولمق ایچون سعی وغیرتله تجلی صفاتك ظهورنك اسبابنه ال اوردی وتشبث ایلدی

حافظ آن روز طربنامهٔ عشق تونوشت * که قلم برسر اسباب دل خرم زد

حافظ اول کون سنك عشقك طربنامه‌سنی یازدی که عشقکله خرم اولمش کوکلك سبیلری باشی اوزره قلم اوردی (مفردات) (حافظ) م (آن) اول (روز) کون (طربنامه) سرور وبریجی نامه (عشق) م (تو) سن (نوشت) یازدی (قلم) م (بر) علی (سر) باش (اسباب) سببلر (دل) کوکل (خرم) شاد (زد) اوردی (معنای اشارتی) یارب بحمدالله حافظ قولکك سکا حسن ظنی غالب اولوب اول کون دولت وصلت وانسنك باعث قویسی اولان عشقکك سرورنامه سن یازدی که سنك خانهٔ تجلیك اولان قلبکك تخلیه‌سی سببلرینك باشی اوزره قلم اوردی یعنی سنك عنایتکله وپیرك همتیله ریاضات ومجاهداته سعیه شروع ایلدی یسرناالله من هذه السعادة

ولە ایضا

یاد باد آنکه نهانت نظری باما بود * رقم مهر تو در چهرهٔ ما پیدا بود

یاد اولسون اولکه سنك بزه نهانی برنظرك وارایدی سنك محبتك رقمی بزم یوزمزده ظاهرایدی (مفردات) (یاد) خاطرده طوتمق (باد) اولسون یعنی انودلسون وخاطردن کیتمسون (آنکه) اول که (نهان) کیزلو (نظر) م (با) وحدتیه (باما) بزمله (بود) ایدی (رقم) یازمق (مهر) محبت (تو) سن (در) فی (چهره) یوز (ما) بز (پیدا) ظاهر (بود) ایدی (معنای اشارتی) بوغزل قبض حالنده پیرومرشدندن استمدادی مشعردرکه ای پیرم خاطر فیض بخشکزدن اخراج بیورمیك اول احسانی که کیزلوجه بزه برهمتکز ونظر عنایتکز وارایدی دخی سنك بزه محبتك ونظر عنایتك رقم واثری اولان انبساط وبشاشت چهره‌مزده ظاهر ایدی شمدی اثر قبض ایله عبوس الوجه اولدق مدد المدد

یاد باد آنکه چوچشمت بعتابم میکشت * معجز عیسویت درلب شکرخا بود

یاد اولسون اولکه چونکه سنك چشمك بنی عتابله قتل ایلدی سنك شکرچینیجی لبکده عیسایه منسوب معجزه وارایدی (مفردات) (یاد باد) خاطرده اولسون (آنکه) اولکه (چو) چونکه (چشمت) سنك کوزك ونظرك (با) للملابسة (عتاب) قهر (م) بنی (میکشت) اولدردی (معجز) م (عیسی) م (یا) نسبیه (ت) خطابیه (در) فی (لب) طوداق (شکرخا) شکرچینیجی (بود) ایدی (معنای اشارتی) خاطرده اولسون اول اصفکه چونکه سنك نظر عنایتك بنی قهروعتاب صورتنده ریاضات ومجاهدات شاقه لراطفی ایله (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه یتشدردی زیرا (وابرئ الاکمه والابرص واحیی الموتی) آیت کریمه‌سیله بیان اولنان نفس ومعجزهٔ عیسی علیه السلام کبی احیای اموات کرامتی سنك دخی

صریحی وبرسر اسباب بی ناصریحی * محصول بیت * حافظ اول کون سنك عشقك طربنامه سنی دوردی وبوکدی یعنی سنك عشقکدن شاداولمغی ترك ایدوب فراغت ایلدیکه شادکوکلنك اسباب وآلاتنه قلم اوردی یرانه بکلش اولسه ویازلمش اولسه آنی قلمله چازار ایدی حافظ اول کون سنك عشقك شادیلق نامه‌سنی دوردی وبوکدی مسرور کوکلنك اسباب وآلاتنی قلمله چالدی یعنی اسباب سروری ترك ایلدیکی کون نامهٔ طربی فراموش ایلدی بونده نوشت فعلنی یازدی دیمکله تعبیرایدنلر هیچ معنی ملاحظه‌سنه مالك دکللر ایمش (وله ایضا) (یاد باد آنکه نهانت نظری باما بود * رقم مهر تودرچهرهٔ ماپیدابود) نهانت تاسی ضمیر مخاطبدر نظری یاحرف وحدت باحرف صله بودادات زمانیه ایدی معناسنه رقم مهر تواضافتلری لامیه‌لردر بونده رقدن مرادنشان وعلامتدر مهر بونده محبت معناسنه‌در تویه اضافتی ایکی وجهله در مصدرك فاعلنه ویامفعولنه اضافتیدر چهرهٔ ما اضافتی لامیه‌در پیدا ظاهر معناسنه‌در * محصول بیت * یادکده اولسون اول که بزه کزلی نظرك وار ایدی یعنی اغیاردن مخفی بزه التفاتك وارایدی وسنك محبتك رقمی وپاکمحبتك رقمی بزم چهره‌مزده آشکاره ایدی یعنی سنك عشقك نشانی چهره‌مزده واضح ولائح ایدی (یاد باد آنکه چوچشمت بعتابم میکشت * معجز عیسویت درلب شکرخابود) چه بونده حرف تعلیلدر بعتاب باحرف مصاحبت عتاب ازارلمق میکشت حکایت حال ماضی اولدرردی معجز عیسویت اضافتلری لامیه‌لردر معجز اسم فاعلدر افعال بابندن موصوف محذوفدر تقدیر فعل معجزدیمکدر عیسوی یاحرف نسبت عیسایه منسوب فعل معجز شول فعله دیرلر که آنی انبیادن غیری کسنه کتورمکه عاجزاوله زیرا معناسی معجزه کتوریجی دیمکدر لب شکرخا اضافتی بیانیه‌در شکرخا شکرچکنیجی دیمکدر خاییدندن * محصول بیت * یادکده اولسون اول که چون کوزك بزی عتابله اولدرردی یعنی چونکه کوزك بزی خشمله هلاك ایدردی حضرت عیسایه منسوب فعل معجز که احیای موتی در سنك شکرچکنیجی لبکده ایدی یعنی چشمك که بزی خشمله قتل ایدردی لبك لطف واحسانله احیا ایدردی

لذائذ روحانی وحیات جاودانی بخش ایدیجی نفس عیسی وار کده وارایدی حیات قلبمز ایچون همت بیوره سین

﴿ یاد باد انکه صبوحی زده در مجلس انس ❁ جزمن و یارنبودیم خدابا مابود ﴾

یاد اولسون اولکه مجلس انسده صبوحی اورمش ایکن بن و یاردن غیری دکل ایدک خدا بزمله ایدی (مفردات) (یاد باد) خاطرده اولسون (آنکه) اولکه (صبوحی) صباح ایچلن شراب (زده) اورمش (در) فی (مجلس) م (انس) قربت نامه (جز) غیر (من) بن (یار) م (نبودیم) اولمدق (خدا) م (باما) بزمله (بود) ایدی (معنای اشارتی) خاطرده اولسون اول حالات شریفه که سنکله اولان مجلس انس وقربتده حضرت اللهك جانفزا اولان عشق شرابنك انوار لامعه سی آیینهٔ قلبه اورمش ایکن استعیذ بالله (اذهما فی الغار) (ولاتحزن ان الله معنا) آیت جلیله سی سرلری ظهوره کلمش ایدی بوصحبت وصدق برکاتنه بزه همت بیوره سین

﴿ یاد باد آنکه مه من چوکله بربستی ❁ در رکابش مه نو پیك جهان پیمابود ﴾

یاد اولسون اولکه بنم ماهم چونکه کلاهنی بوقاری باغلدی ماه نوانك رکابنده جهانی دور ایدیجی پیك ایدی (مفردات) (یادباد) اکلسون (آنکه) اولکه (مه) آی (من) بن (چو) چونکه (کله) کلاه (بر) یوقاری (بستی) باغلدی وقالدردی (در) فی (رکاب) اوزنکی (ش) ضمیر (مه) آی (نو) یکی (پیك) زیاده سکردیر کیمسه (جهان پیما) جهان اولچیجی (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول علویات وسلفیاتده منصرف اولان پیرعالی همتك قدر ورفعتی اکلسون و یاسونکه ماه کبی مقام رفعتده ایکن ینه انکشاف انوار لاهوتیه ایچون ریاضات ومجاهداتده هلال کبی ضعیف و نحیف اولمش ایکن ینه سعی اوزره ایدی درلر وقتاکه فلکه وفلکده اولان آفتاب وماهتابه باشنی یوقاری قالدیردقده و برخصوص ایچون امر ایلدکده ماه نوانك رکابنده امرینه اطاعت ایچون جهانه نور بخش ایدرك سکردیردی و بلاتوقف امرینی یرینه کتورر ایدی

﴿ یاد باد آنکه خرابات نشین بودم ومست ❁ وانچه در خلوتم امروزکست آنجابود ﴾

یاد اولسون اولکه خرابات نشین ومست ایدم واول نسنه که بو خلوتمده اکسکدر انده وار ایدی (مفردات) (یاد باد) م (آنکه) اولکه (خرابات نشین) میخانه ده اوتوریجی (بودم) ایدم (مست) م (وآنچه) واول نسنه که (در) فی (خلوت) م (م) بنم (امروز) بوکون (کست) اکسکدر (آنجا) انده (بود) ایدی (معنای اشارتی) و بودخی بیلنسون که اول وقتکه شراب لدنیه نك میخانه سی وآب حیات ابدی اولان عشق الهیه نك خمخانه سی پیر دلبرك ومرشد فیض ومعرفت بخش اولان امیرك جنت عرفان اولان مجلس فردوس آسالرنده همنشین ویمن وبرکات صحبت ومقارنتلریله اهل یقین ایدم وشراب عشق الهیه ایله مست

(یادباد انکه صبوحی زده در مجلس انس ❁ جزمن و یارنبودیم وخدا باما بود) صبوحی زده صبوحی اوروب یعنی بادهٔ صبوحی ایچون زده بونده ایچمکدن کنایتدر زیرا باده اورلمز بلکه ایچلور ارالرده بو مجاز شایعدر مثلا بوسه زد دیرلر اوپدی دیجك یرده هاء رسمی بولنك کبی یرلرده حرف ترتبله مسما در مجلس انس اضافتی لامیه در انس وحشت مقابلیدر یعنی آشنالر ودوستلر مجلسی دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ اکلسون اول که بادهٔ صبوحی ایچوب آشنالر مجلسنده بنمله یاردن غیری کیمسه یوغیدی وخدا بزمله ایدی یعنی اللهدن غیری کسه یوغیدی بزمله حاصلی حالمزی الله بیلورانجق واول زمانده حالمزه اول ناظر ایدی فقط (یادباد آنکه مه من چوکله بربستی ❁ در رکابش مه نو پیك جهان پیمابود) که کلاهدن مخففدر برکه دیرلر بربستی برحرف تأکید بستی فعل حکایت حال ماضی بغلردی دیمکدر اما کلاه بغلمق بلکه قوربلور و بر لفظی بوکا قرینه در در حرف ظرف رکاب اوزنکی شین ضمیر مه راجعدر پیك جهان پیما اضافتی بیانیه در جهان پیما وصف ترکیبدر پیمایدندن جهان اولچوجی دیمکدر قطع مسافه دن عبارتدر تنکیر ترکیده بوکون بوقدر یول کسدك دیرلرکه بوقدر یول دوردك دیرلر ❁ محصول بیت ❁ اکلسون اول که بنم ماهم چون کلاهنی قوردی یعنی شاهلوندانه کلاهنی قوردی انك اوزنکیسنده هلال پیك جهان پیما ایدی یعنی اکا پیك لك ایدردی جانانك کمال تعظمندن کنایتدر شعرا ماهه وهلاله پیك لك اسناد ایدرلر انکیچوندرکه سبعهٔ سیاره ده ماهدن سریع الحرکه یوقدر یعنی ماهك فلکی سائر افلاکدن حرکتده اسرعدر شویله که اون ایکی برجی برآیده سیر ایدر وکونش بر ییلده وسائرلر نیجه ییللرده تنکیم زحل اوتوز ییلده سیر ایدر پس ماهه پیك جهان پیما بواعتبارله در مصراع اولك معناسی اکلسون اول که بنم آهم کلاه بغلوردی دیین واکلسون اول که بنم ماهم چونکه کلاهنی یوقاری قالدردی وکندینی زینت ایدردی دین حق معنادی و برمعنلر (یادباد انکه خرابات نشین بودم ومست ❁ وانکه در مسجدم امروزکست آنجا بود) خرابات نشین وصف ترکیبدر میخانه نشین معناسنه کم بونده محض عدمدن کنایتدر یوق معناسنه ❁ محصول بیت ❁ یاد اولسون اول که میخانه نشین ومست ایدم وحال بوکه اول نسنه که بوکون بکا مسجده اولمزانده اولوردی یعنی اول حالت که بکا میخانه ده اولوردی بوکون مسجده اولمز

ومستغرق ایدم واول انکشاف اسرار ومشاهدهٔ انواردن بوکون مرشدسز خلوتمده اکسك اولان پیرك حضورنده وار ایدی

﴿ یاد باد آنکه چو یاقوت قدح خنده زدی ❁ درمیان من ولعل توحکایتها بود ﴾

اکلسون اولکه چون قدحك یاقوتی خند اوردی بنمله سنك لبك اورتاسنده حکایتلر وارایدی (مفردات) (یادباد) اکلسون (آنکه) اولکه (چو) چونکه (یاقوت) م (قدح) م (خنده) کولمك (زدی) اوریدی (در) فی (میان) اورته (من) بن (لعل) قرمزی دوداقدن کنایه در (تو) سن (حکایت) م (ها) ادات جمع (بود) ایدی (معنای اشارتی) اکلسون و بیلنسون اول معارف لدنیه واول اسرار خفیه که صافی قدحدن یاقوت احمر کبی شراب فرحبخشك ظهوری کبی آیینهٔ مجلای قلبی ینابیع حکمت اولان مرشد کاملك اسان درربارلندن واب خندانلرندن اسرار معانی ظهور ایتدکده کمال سرورمدن زیاده ظهورینی طلب ایلیوب دیرم که ای سلطان حقیقت بندهٔ عطشانلرکدن آب حیات حکمتکی منقطع ایله زیرا بزمله سنك شکرریز اولان لب لعلك اراسنده حکایتلر وعبرتلر ونیجه منفعتلر وارایدی

﴿ یادباد آنکه رخت شمع طرب می افروخت ❁ این دل سوخته پروانهٔ ناپروابود ﴾

یاد اولسون اولکه سنك رخك طرب شمعنی شعله لندیرردی بو یانمش کوکل پرواسز پروانه ایدی (مفردات) (یاد باد) م (آنکه) اولکه (رخ) یکاف (ت) خطابیه (شمع) م (طرب) سرور (می افروخت) شعله لندیرردی (این) بو (دل) کوکل (سوخته) یانمش ((پروانه) م (ناپروا) قایرمز (بود) ایدی (معنای اشارتی) اکلسون و ینه یانسون اول مجلس بهشت آسا کز وصحبت جانفزا کز برکاتلری که مطلع انوار الهی اولان دل پرنورك جالکده قلوب عشاقه نور وسرور بخش ایدیجی شمع انوار محمدیی شعله اندیرردی بو آتش عشق الهیه ایله یانمش کوکل دخی اول سراج منیردن شعله دار اولوب لاابالی پرواسز پروانه کبی کندوینی وماسوای یاقوب آتش عشق خدایه جان فدا ایدردی

﴿ یاد بادآنکه دران بزمکه خلق وادب ❁ آنکه اوخندهٔ مستانه زدی صهبابود ﴾

اکلسون اولکه اول خلق وادب بزمکهنده اولکه اومستانه خنده اورردی قرمزی شراب ایدی (مفردات) (یادباد) م (آنکه) اولکه (در) فی (آن) اول (بزم) مجلس شراب وصحبت (که) ادات مکان (خلق) کوزل خوی (ادب) م (آنکه) اولکه (او) ضمیر (خنده) کولیجی (مستانه) م (زدی) ووردی (یا) حکایه (صهبا) قرمزی شراب (بود) ایدی (معنای اشارتی) اکلسون و بیلنسون اول آداب شرعی وخلق عظیم پیغمبری کندوده تحصیل اولنان وشراب عشق الهی نوش اولنان مرشد فیض بخشك مجلس عالیسی که اول مجلس وارث پیغمبرده حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلمك مجلس مهبط سروش غیبیدلری کبی دائما مستان الهی اولنلره

(یادبادانکه چو یاقوت قدح خنده زدی ❁ درمیان من ولعل توحکایتها بود) یاقوت قدح اضافتی بیانیه در بونده یاقوتدن شراب مراددر تشبیه طریقیله خنده زدی کولردی دیمکدر خنده زدن و بوسه زدن و بونلردن غیری استعمالدر حکایتها ایله جمع اولدی ذوی العقولك غیری اولدیغیچون ❁ محصول بیت ❁ اکلسون اول که چونکه یاقوت قدح کولردی یعنی چونکه باده مجلسه کاوب نمایان اولوب بنمله سنك لعلك اورته سنده حکایتلر اولوردی یعنی سنك لعلکدن الفاظ دررباری صادر اولوردی و بنی مخاطب ایدیوردی حاصلی مجلسده مصاحبتکه بنی تخصیص ایدردك ایمدی بوحالتلر یاد اولسون (یاد باد انکه رخت شمع طرب می افروخت ❁ وین دل سوخته پروانهٔ ناپروا بود) شمع طرب اضافتی بیانیه شنلك شمعی دیمکدر می افروخت یالکلندیرردی واو حرف حال و یا حرف عطف پروانهٔ ناپروا اضافتی بیانیه در نا نافیه بونده بی مقامنده واقعدر زیرا نا صفته داخل اولمغه مخصوصدر مثلا نادان ونابینا وناقابل دیرلر و بی اسماء جوامده پروا ایسه اسم جامد در پس قیاس بی پروا ایدی تنکیم مشهور بواستعمالدر ❁ محصول بیت ❁ اکلسون اول که سنك رخك شنلك شمعنی ضیالندیرردی یعنی رخکدن مسرور اولوردق زیرا شمع کبی نورانی ایدی و بنم بو یانق کوکلم پروانهٔ بی پروا ایدی یعنی سنك شمع رخکه بال و پرینی بی پروا یقاردی (یادباد انکه در آن بزمکه خلق وادب ❁ آنکه اوخندهٔ مستانه زدی صهبابود) بزمکه مجلس ایده جك یره دیرلر خندهٔ مستانه اضافتی بیانیه در صهبا قزل شراب مذکری اصهب کلور ❁ محصول بیت ❁ یاد اولسون اول که حسن وادب بزمکهنده یعنی مجلسنده اول که مستانه کولشلر کولردی صهبا ایدی یعنی اول مجلس یاد اولسون که کمال تمکین ووقاردن انده قرمزی باده دن غیری کسنه مستانه خنده ایلمزدی باده یه خنده اسنادی مجازیدر تنکیم صراحی یه قلقل اسنادی زیراباده قدحه قویلدقده برمقدار شورلر یعنی صدا اوبرر

ظهور ایدن وبیان اولنان انجق شراب طهور عشق لایزالی ومعارف اسرارلدنیه‌ء خدای متعالیدر بوخسه مردکان اولان اغنیاوجیفه خوار اولان کلاب اهل دنیا مجلسلری کبی زخارف دنیا وکلمات مالا یعنیء ماسوی ظهور ایدر دکلدر

یادباد آنکه باصلاح شما میشد راست * نظم هر کوهر ناسفته که حافظ را بود

اکلسون اولکه سزك اصلاحکزله راست اولوردی هر ناسفته کوهر نظمی که حافظ ایچون ایدی (مفردات) (یاد باد) م (آنکه) اولکه (با) للملابسة (اصلاح) م (شما) سز (میشد) اولوردی (راست) طوغری وصحیح (نظم) م (هر) جمله (کوهر) م (ناسفته) دلنمش (حافظ) م (را) ادات مفعول (بود) ایدی (معنای اشارتی) اکلسون اول حال دخی که ای خلیفة الله فی الارض اولوب ید روپوش قبضهء قدرت الهی اولان پیرمر بیء عالم سز ذات محترمك اصلاح وکرمکزله صحیح اولور واغراض نفسانیه‌دن قورتولور کوهر ناسفته کبی مشکلات اسرار دیندن وغامضات رموز عارفین وعاشقیندن بیان ایلدیکی هر برنظم که حافظ ایچون ایدی همان حق سبحانه وتعالی اثر رسول علیه السلامه اقتفا ایدن پیر کاملك تبعیت ونظر وهمتلریله بزلری دخی ممنون وشرفیاب ایلیه آمین

وله ایضا

باشد ای دل که در میکده‌ها بکشایند * کره ازکار فروبستهء مابکشایند

اوله که ای کوکل میخانه‌لرك قپوسنی آچه‌لر بزم محکم باغلنمش ایشیمزدن بند وعقده‌یی چوزه‌لر (مفردات) (باشد) اوله (ای دل) ای کوکل (در) قپو (میکده) میخانه (ها) ادات جمع (بکشایند) آچه‌لر (کره) دوکم (از) من (کار) ایش (فرو) آشاغی (بسته) باغلنمش (ما) بز (بکشایند) چوزه‌لر (معنای اشارتی) ای توفیق ربانیله درد عشق الهیه یه دوشوب جمال حقك مشاهده‌سنی طالب اولان کوکل حضرت اللهه حسن ظن ورحمت واسعه‌سندن امیدوار استعیذ بالله (وتبتل الیه تبتیلا) آیت کریمه‌سی سرنجه کلی ماسوادن انقطاع وذل وحقارت وتضرع ونیاز ایله وکندویه توجه تام ایله درکاه علیهء الهیه‌ده مناجات اوزره ثابت قدم اولدیغجه اولکه ارحم الراحمین اولان الله خانهء تجلیسی ومیخانهء شراب عشق لدنیسی اولان قلبك قپوسنی انشراح وانفتاح ایله آچه‌لر وکدورات تعلقات ماسوا ایله وظلمات شهوات نفس بدخواه ایله وانقباض حجبات وجود بشریتله بزم محکم باغلنمش ایشیمزدن بند وعقده‌یی چوزه‌لر

اکرازبهر دل زاهد خود بین بستند * دل قوی دار که از بهر خدا بکشایند

اکر خود بین زاهدك کوکلندن اوتوری باغلدیلرسه قلبکی قوی طوتکه الله ایچون آچرلر (مفردات) (اکر) م (از) من (بهر) تعلیل (دل) کوکل (زاهد) م (خود بین) کندوبی کوریجی (بستند) باغلدیلرسه (دل) م (قوی) م (دار) طوت (از) من (بهر) ایچون (خدا) م (بکشایند) آچرلر (معنای اشارتی) اکراول ارباب غرض ومحب وظاهر پرست زاهدك بوقدر اوراد

(یاد باد انکه باصلاح شما میشد راست * نظم هر کوهر ناسفته که حافظ را بود) باصلاح باحرف سبب واضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر راست بونده طوغری دیمکدر یعنی ایی نظم هر کوهر ناسفته اضافتلری بیانیه‌لردر که حرف زابط صفت را ادات تخصیص * محصول بیت * یاد اولسون اول که سزك اصلاحکز سببیله اعلا وزیبا اولوردی هر دلنمه‌مش کوهر که حافظك ایدی کوهردن مراد اشعاریدر وناسفته‌دن مراد کیمسه‌نك خایده‌سی اولیوب کندی کفتهء خاصی اولدیغنه اشارتدر خواجه‌نك بو سوزی دلالت ایدر که بوغزلی فضلای اکابردن برکسنه‌یه دیمش اوله والعلم عند الله (وله ایضا) (باشد ای دل که در میکده‌ها بکشایند * کره ازکار فروبستهء مابکشایند) باشد فعل مضارع تمنی افاده ایدر که حرف بیان کره کاف عجمینك وراءنك کسری وهای اصلیه ایله دوکم دیمکدر کار فروبسته اضافتی بیانیه باغلی ایش دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل اوله‌می که میخانه‌لر قپوسنی آچه‌لر وبزم باغلی ایشمزدن دوکمی آچه‌لر یعنی عجب اولور میکه بویله اوله یعنی میخانه‌لر قپولری آچله وبزم باغلی ایشمزدن دوکم آچله یعنی بزه فتح باب اوله (اکر ازبهر دل زاهد خود بین بستند * دل قوی دار که از بهر خدا بکشایند) خود بین وصف ترکیبیدر بیندن کندین کوریجی دیمکدر * محصول بیت * اکر خود بین زاهدك کوکلیچون بغلدیلرسه کوکلکی قوی طوت که الله ایچون آچرلر یعنی اکر میخانه‌لری زاهد خودبین وارمسون دیو باغلدیلرسه کوکلك خوش طوت که عشاق نیازمند خاطر ایچون آچرلر

واذکار

واذکار وعبادات بی شمار ایله کندوده عشق ومحبت ولذت روحانیت اولمدیغین کوروب قلب قاسیه‌سنی غرض فاسده‌سندن اوتوری باغلدیلرسه اکا با قوب حضرت اللهدن قطع امید ایتمه دنیادن وآخرتدن حضرت اللهدن غیری بر مقصودك اولمدقجه وقلبك اغراض فاسده‌دن ومشتهیات نفسانیه‌دن صافی اولدقجه غم یه قلبکی قوی طوتکه الله ایچون اولان قلبی آچرلر

بصفای دل رندان که صبوحی زدکان * بس در بسته بمفتاح دعا بکشایند

رندلرك قلبی صفاسی حقیچونکه صبوحی زده‌لر چوق باغلنمش قپویی دعا مفتاحیله آچرلر (مفردات) (با) قسم ایچوندر (صفا) م (دل) کوکل (رندان) قلبی ماسوادن فارغ اهل الله (صبوحی زدکان) صباح شرابنی اوریجیلر وایچنلر (بس) چوق (در) قپو (بسته) باغلنمش (با) للملابسة (مفتاح) م (دعا) م (بکشایند) آچرلر (معنای اشارتی) یره وکوکه صغمیان انوار تجلیات ربانیه‌نك مظهری عرش الله وخزینهء اسرار الله اولان قلوب عارفانك صفاسی حقیچون ثابت ومحققدرکه وقت سحرده عشق ومحبتله وفارغ قلبله درکاه حقده مناجات ایدوب یوزسورن عاشقلر دعا مفتاحیله چوق باغلو قپولری آچرلر وانفتاح وانشراح بولورلر

نامهء تعزیت دختر رز بنویسید * تا همه مغبچکان زلف دوتا بکشایند

شرابك تعزیت نامه‌سنی یازیکز تاکه جمیع مغبچه‌لر ایکی قات زلفنی چوزه‌لر وآچه‌لر (مفردات) (نامهء تعزیت) مصیبت ارینه تسلی ویرمك (دختر) قیز (رز) اوزوم چبوغی (بنویسید) یازیکز (تا) حتی (همه) جمله (مغبچکان) کافرچوجه‌لری (زلف) م (دوتا) ایکی قات (بکشایند) آچه‌لر (معنای اشارتی) (ان لله شرابا اعده لاولیائه اذا شربوا طابوا الخ) حدیث شریفی سرنجه حضرت اللهك دوستلرینه خاص قیلدیغی وکرمندن ذات شریفنه عاشق قوللرینك وصلت وقربینه سبب وباعث قیلدیغی شراب عشق نوش ایدن عاشق اکر عشقنی مجازه صرف ایدوب ماسوی اللهه محبت ایدرسه اول وقت شراب عشق وآنی نوش ایدن عاشق عظیم مصیبته واواویلایه اوغرامشدر زیرا ماسوی اللهه محبت خسران ایدر اول شرابه واول عاشقه تعزیت نامه‌سین یازیکز تاکه ابناء دنیا وطالبان ماسوای ایشدوب عبرت الهلر (حب الدنیا رأس کل خطیئة) دیوب ماسوادن ودنیایه قات قات اولمش محبتلرندن کچه‌لر وحقه رجوع ایله جانب حقه کندوله راه حقیقتی بیلوب صراط مستقیمه یول آچه‌لر علو همت صاحبی عارفلر * اهل دنیا کافران مطلقند * دائم اندر چقچقان قوقند * بیورمشلردر

کیسوی چنك ببرید بمرك می ناب * تاحریفان همه خون ازمژها بکشایند

چنکك کیسوسنی قطع ایلکز صافی شرابك موتیله تاکه جمله عاشقلر مژه‌لرندن قان روان ایده‌لر (مفردات) (کیسو) صاچ بوکلی (چنك) مشهور برساز در (ببرید) قطع ایلکز (با) للملابسة (مرك) موت (می) شراب (ناب) صافی

(بصفای دل رندان صبوحی زدکان * پس در بسته بمفتاح دعا بکشایند) بصفا باحرف سبب واضافتلری لامیه‌لردر در بسته بیانیه بمفتاح دعا باحرف استعانت واضافت بیانیه‌در * محصول بیت * بادهء صبوحی نوش ایدن رندلرك کوکلی صفاسی سببیله چوق بغلو قپویی دعا مفتاحیله آچرلر یعنی مذکور رندلرك کوکللری خالص وپاك اولدیغی سببیله نیچه بغلو قپولری انلرك مفتاح دعاسیله آچرلر یعنی جانب حقدن فتح ایدرلر بعض نسخه‌ده مصراع اول بویله واقعدر * بصفای دل رندان که صبوحی زدکان پس * بصفانك باسی قسم ایچون اولمق ممکندر که حرف بیان صبوحی زدکان مبتدا مصراع ثانی یه مرهون ومصراع ثانی خبری محلا پس * محصول بیت * رندلرك کوکلی صفاسی سببیله یاخود کوکلی صفاسی حقیچون که صبوحی باده نوشلری چوق بغلی قپویی مفتاح دعا استعانه‌سیله آچرلر بویله اولنجه بکشایدك فاعلی صبوحی زدکان اولور اما اولکی نسخه‌یه نسبت فاعل ماقبلنده‌کی بیلنلرك کبی غائب اولوب یعنی قبل حقدن آچرلر دیمك اولور (نامهء تعزیت دختر رز بنویسید * تاحریفان همه خون ازمژها بکشایند) نامهء تعزیت اضافتی لامیه‌در ودختر رز بیانیه تعزیت تفعیل بابندن مصدردر تصبیر معناسنه یعنی صبر ویرمك ثلاثیسی عزادر صبر معناسنه تعزیتك دختره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر تاحرف تعلیل حریفان بونده باده نوشلردر مژها مژه‌نك جمعیدر کرپکلر دیمکدر بکشایدك فاعلی تحتنده حریفانه راجع ضمیردر ومفعول صریحی خوندر وغیر صریحی ازمژهادر * محصول بیت * دختر رزك یعنی باده‌نك تعزیت نامه‌سنی یازك خطاب عامه‌در تاکه باده نوشلرك جمیعی مژه‌لرندن قان آچرلر یعنی اقیده‌لر یعنی باده‌یه یساغ اولدی پس کویا که اولدی ایمدی تعزیه تعزیت نامه‌سنی یازك تاکه باده نوشلر آجوب کرپکلرندن قان یاش آقیده‌لر (کیسوی چنك ببرید بمرك می ناب * تاهمه مغبچکان زلف دوتا بکشایند) کیسوی چنك اضافتی لامیه‌در کیسودن مراد چنکك دیه سنده اولان ابریشم صاچدر بمرك باحرف سبب میه اضافتی لامیه‌در ومیك نابه بیانیه تاحرف تعلیل مغبچکان کشیش اوغلنجقلری زلف دوتا اضافتی بیانیه‌در دوتا ایکی قات دیمکدر مشهوردرکه مصیبت کوننده صاچلرین چوزوب طاغدرلر صاچی اولنلرك پس بو کالشارتدر وکیسولرك کسرلر کیسوسی اولانلر * محصول بیت * چنکك کیسوسنی کسك خالص شرابك موتی سببیله تاکه هب میخانه‌جی زاده‌لر ایکی قات زلفلرینی آچرلر یعنی بو مصیبتدن اوتوری ماتم چکه‌لر وفریاد وفغان ایده‌لر

(تا) حتی (حریفان) عاشقلر (همه) جمله (خون) قان (ز) من (مژه) کرپك (ها) ادات جمع (بکشایند) آچه‌لر (معنای اشارتی) ای سالك حق وعاشق فیاض مطلق (الذی انقض ظهرك) آیت جلیله سی سرنجه کدورات ماسوادن وعلاقهٔ نفسانیه دن اوزرکده چنك کبی سنك بیلك بوکوب وسنك آه وفریادکی وآواز ودادکی آسمانه چیقاران حمل ثقیلك صاچنی کسوب وعرقنی منقطع قلق مراد ایدرسك مال واغراضدن ومحبت ماسوادن قلبی صافی ایدیجی شراب عشق الهیه ایله مست ومستغرق اولوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهریت ایله حاصل اولور ودرکاه حق ملاذ مله حق سبحانه وتعالینك صدره انشراح وانفتاح کرم ایتمسیله نائل اولورز ای سالك صادق سن بوحال اوزره اول که تاسکا مصاحب اولان عاشقلر دخی کوزلرن آچه‌لر وکرپکلرندن قانلر صاچه‌لر که انلر دخی سعادت ابدیه یه نائل اوله‌لر وصفوت قلب بوله‌لر

در میخانه ببستند خدایا مپسند ❊ که درخانهٔ زوروریا بکشایند

میخانه قپوسنی باغلدیلر ای خدا بکمه که تزویر ورریاخانه سنك قپوسنی آچه‌لر (مفردات) (در) قپو (میخانه) م (ببستند) باغلدیلر (خدایا) ای خدا (مپسند) بکمه (که) زیرا (در) قپو (خانه) م (تزویر) یلان (ریا) م (بکشایند) آچه‌لر (معنای اشارتی) یارب نه عجب بومنکر حالات اهل الله اولان علماء ظاهر بین وتغیر الشکل لاجل الاکل ایدن جهال مشایخ ودرویشان مانده شیاطین عشق ومحبت وحقیقت ومعرفت قپوسنی باغلیوب اوزی چورك کندودن شجره حاصل اولمزدانه کبی غفلت قلبه ومحبت زینت دنیا ایله فرق ضاله کبی اسرار دیندن بی خبر مجرد نتیجه‌سز وثمره‌سز علوم ظاهریه قناعت ایدرلر جهلهٔ صوفیه دخی علم وعقائدی ترك ایدوب صد هزار بدعتلری ارتکاب وعوامك حرام لقمه‌لرندن عدم اجتناب ایله (صاحب الورد ملعون) حدیث شریفنه مظهر اوله‌رق براز اوراد واحزاب وبی فائده نوافلات بی حسابلر ایلر عجب وغروره دوشوب شیطان کبی نیجه صافی دل طالبلرك یوللرن اورررلر ای بنم معین وناصرم ارحم الراحمین اولان خدام بونك کبی آثار غفلتدن وراه ضلالتدن سن بزی حفظ ایله که بو یولك آخری رسوالقدر که بونلر تزویر وریاخانه سنك قپوسنی آچرلر وحق قپوسنی قپارلر

حافظ این خرقه که داری تو ببینی فردا ❊ که چه زنار ززیرش بجفا بکشایند

ای حافظ بوخرقه یی که کیرسین سن یارین قیامتده کوره سین که انك آلتنده جفا ایله نه زنار چوزرلر ومیدانه کتورورلر (مفردات) (حافظ) ای حافظ (این) بو (خرقه) م (داری) طوتارسین (تو) سن (ببینی) کوررسین (فردا) یارین (چه) نه (زنار) کافرلرك کفره علامت ایچون بیلارینه باغلدقلری سیاه ایپ (ز) من (زیر) تحت (ش) ضمیر (بجفا) جفا ایله (بکشایند) آچرلر (معنای اشارتی) ای حافظ اغراض فاسده ایله وشرك اصغر اولان ریا وسمعه‌لر ایله ایشلیوب عبادات وطاعات

(در میخانه ببستند خدایا مپسند ❊ که در خانهٔ زوروریا بکشایند) یاخدا (منادی مپسند نهی مفرد مخاطب بکمه یعنی لایق کورمه دیمکدر که حرف بیان خانهٔ تزویر اضافتی بیانیه در ❊ محصول بیت ❊ میخانه قپوسنی بغلدیلر یارب بکمه یعنی لایق کورمه که تزویر وریا قپوسنی آچرلر یعنی باده ایچلمدیکی تقدیرجه باب تزویر وریا اوله که منسد اوله کلیا بوغزلده دلشادك شرب خمر بساطنه تلمیحدر (حافظ این خرقه که داری تو ببینی فردا ❊ که چه زنار ززیرش بجفا بکشایند) حافظ منادی که حرف بیان چه بونده مبالغه معناسنی افاده ایدر زنار بونده کرچه مفرد در اماچه قرینه‌سیله مبالغه‌یی متضمندر زیر آلت معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ ای حافظ سنك بو خرقهٔ تزویرك که کیرسین یارك قیامتده کوررسین که نه زنارلر آنك آلتندن آچیلور یعنی هر بر یاکه بونده کزلی ایلمش سین آخرنده هر بریسی برزنار اولوب سنك اول ریاخرقه‌نك آلتندن چیقار ظهوره کلور

صورتنده ایلدیکك تلبیساتلر وصلحا کسوه سی اولان تاج وخرقه ایله صید قلوب وجلب دنیا ایده یم دیو دینکی دنیایه دکشدکلر که طوترسین یارین قیامت کونی (یوم تبلی السرائر)ده کوررسین که اول حیله وتلبیسات ایله کید یکك وایشلدیکك شرك خرقه‌سی آلتنده (ان الله لایغفر أن یشرك به ویغفر مادون ذلك) آیت کریمه سی سرنجه مرائی اولنلرنه قدر عذاب الیمه کرفتارونه قدر رسوای وخوروزار اولورلر ودینی دنیایه دکیشنلر خنزیر صورتنده محشره کلورلر بو امور خفیه لری یوم قیامتده آچرلر وخالق عالم اظهار ایدرلر

ولـه ایضا

خوشست خلوت اکر یار یار من باشد ❊ نه من بسوزم واو شمع انجمن باشد

خلوت لطیفه‌در اکر یار بنم یارم ومصاحبم اوله خوش دکلدر اولکه بن یانام واول دیرنك ومجمع شمعی اوله (مفردات) (خوش) لطیف (است) در (خلوت) م (یار) م (یار من) بنم مصاحبم (باشد) اوله (نه) دکل (من) بن (بسوزم) یانام (او) اول (شمع) چیره (انجمن) دیرنك ومجمع (باشد) اوله (معنای اشارتی) اغیاردن خلوت وعزلت کوزلدر اکر اغراض نفسانیه دن سالم اولوب حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك انجق ذکر وفکریله وحضور وتوجهندن برآن منفك اولمیوب دائم انوار تجلیات الهیه یه استغراق ایله جناب حقانیت ووصلت اوزره اولورسه خوش دکلدر اولکه بن حجاب وفرقتله یانام حق تعالینك فیض وتجلیسی مجمع یارانه اوله وبکا اولیه بویله خلوتدن اهل دللر حضورنده اولق یکدر

من آن نکین سلیمان بهیچ نستانم ❊ که کاه کاه برو دست اهرمن باشد

بن اول سلیمانك نکینی هیچه المزم که کاه کاه انك اوزرینه دیوك الی اوله (مفردات) (من) بن (آن) اول (نکین) یوزك قاشی (سلیمان) م (با) للملابسة (هیچ) م (نستانم) المزم (که) زیرا (کاه کاه) وقت وقت (بر) علی (او) ضمیر (دست) ال (اهرمن) دیو وشیطان (باشد) اوله (معنای اشارتی) کرچه کاه کاه تجلی رحمانه مظهریت وکاه محجوبیت بودخی دولت وسعادتدر اما تجلیء دائمی یه نظر ایله بودخی اهل همتلر نظرنده نقصاندر استعیذ بالله (رب هب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی) آیت کریمه سی سرنجه بوقدر بی نظیر عظیم سلطنت سلیمان علیه السلامك تصرفنده دائم اولمیوب کاه کاه صخرهٔ جنی کبی شیطانك تصرفنده اولدیغندن ایچون قدری اولیوب هیچه دکدی کندوده دوام وبقا اولمدیغندن کبی عظیم سلطنت دنیا معتبر اولمدی کذلك سلطنت آخرت اولان فیض وتجلیده دوام اولمیجق اهل همتك اعتبارنده دکلدر

روامدار خدایا که در حریم وصال ❊ رقیب محرم وحرمان نصیب من باشد

ای خدا روا طوتمه که وصال حریمنده رقیب محرم وحرمان بنم نصیبم اوله (مفردات) (روا) لایق (مدار) طوتمه (خدایا) ای خدا (در) فی (حریم) ایچ حولیسی (وصال) م (رقیب) م (محرم) م (حرمان) محرومیت (نصیب) م (من) بن

(وله ایضا) (خوشست خلوت اکر یار یار من باشد ❊ نه من بسوزم واو شمع انجمن باشد) (شمع انجمن اضافتی لامیه در ❊ محصول بیت ❊ خلوت خوشدر اکر یارم بکا یار اولورسه نه که بن یانام واول غیری درنکك وغیری مجلسك شمعی اوله یعنی خلوت یارله خوشدر اما یار غیریلرك مجلس افروزی اوله اول زمان خلوت خوش دکل خلوتدن مراد تنهالقدر یعنی تنهالق یارله خوشدر بی یار خوش دکل مصراع ثانینك معناسی خوش دکلدر اول که بن یانام واول شمع مجلس اوله درین حق معنایی ویرمش (من آن نکین سلیمان بهیچ نستانم ❊ که کاه کاه برو دست اهرمن باشد) نکین یوزك قاشنه دیرلر بونده مراد مهر سلیماندر اهرمن سلیمان پیغمبرك ضبطنده اولان دیودر بل که اول دیودر که سلیماندن مهری حیله ایله آلوب تصرف ایلدی ❊ محصول بیت ❊ بن سلیمان پیغمبرك اول مهرینی باهیچه المام که کاه کاه اول مهرك اوزرینه دیوك الی اوله یعنی کاه کاه دیو آنی تصرف ایلیه یعنی بن اول محبوبی باهیچه المام که کاه کاه اراذل واسافل ناسله اختلاط ایدوب انلره مخصوص اوله (روامدار خدایا که در حریم وصال ❊ رقیب محرم وحرمان نصیب من باشد) رواجواز معناسنه در اما بونده جائز معناسنه در حریم وصال اضافتی بیانیه در حرمان مصدر در محروم اولق معناسنه ❊ محصول بیت ❊ یارب جائز کورمه که وصال حولیسنده رقیب محرم جانان اوله ومحروملق بنم نصیبم اوله یعنی رقیب محرم جانان اولوب وبن وصالدن محروم اولم یارب بونی جائز کورمه

(باشد) اوله (معنای اشارتی) یارب (یاآدم خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی) حدیث قدسیسنی بیورمشکن استعیذ بالله (ولقد کرمنا بنی آدم) آیت کریمه سین طویور مشکن ذات پاکك عشقنه ونور ذاتیه کدن خلق ایلدیکك نور محمدی عشقنه کرمکله وعنایتکله فیض وتجلیك خانه سی وحریم وصالك زمین پرمایه سی قلبمزه رقیب بدخواه اولان شیطان چریسنك کیروب محرم اولمسنی و بزم سنك فیض وانوار تجلیه کدن محروم اولمق نصیبمز اولمقلغنی روا کورمه وقلبمزی جانب عزتکه توجه دائمیدن وفیض انوار ذاتیه کدن محروم ومهجور ایلمه

﴿ همای کوهفکن سایهٔ شرف هرکز ❊ دران دیارکه طوطی کم اززغن باشد ﴾

هما یه دی قطعا شرف سایه سنی براقسون اول دیاره که طوطی زغندن کم اوله (مفردات) (هما) برقوشدرکه کولکه سی کیمك اوزرینه دوشرسه پادشاه اولور (کو) سویله (مفکن) براقمه (سایه) کولکه (شرف) دولت (هرکز) قطعا (دران) اول (دیار) م (طوطی) م (کم) اکسك (از) من (زغن) چیلاق (باشد) اوله (معنای اشارتی) یعنی شول دیارکه انده اهل معرفته رعایت اولمیوب نادان بدبخت وجیفه خوار اولان عوام واهل دنیا کلابلرینه رغبت وحرمت اوله اول دیاره همای دولت وسعت رحمت نازل اولمدیغی کبی شول قلب شهری که انده معرفة الله اولیوب شیطان چریسی ضبط ایتمکله انده حب جیفهٔ دنیا ومیل ورغبت ما سوا اوله اول قلبه فیض الهی ورحمت رحمانی نازل اولمز ونفحات انس خدا بولنمز

﴿ هوای کوی توازسرنمی رود مارا ❊ غریب رادل سرکشته باوطن باشد ﴾

سنك کویك محبتی بزم باشمزدن کتمز غریبك سرکشته کوکلی وطنه اولور (مفردات) (هوا) محبت (کوی) محله (تو) سن (از) من (سر) باش (نمی رود) کتمز (مارا) بزم (غریب) م (را) ادات مفعول (دل) کوکل (سرکشته) متحیر (با) للملابسة (وطن) م (باشد) اولور (معنای اشارتی) بحمد الله یارب سنك جانب قدسیه ك وعالم ارواحده اولان لذت خطاب وتجلیات انسیه ك ارزوسی ومحبتی بزم باشمزدن وقلبمزدن کتمز زیرا بوخاکدانده غریب اولان روحك متحیر کوکلی (حب الوطن من الایمان) سرنجه وطن اصلیسی اولان عالم قدسه اولور قطعا انی فراموش ایتمز

﴿ بیان شوق چه حاجت که حال آتش دل ❊ توان شناخت زسوزی که درسخن باشد ﴾

شوق بیان ایتمك نه حاجت که کوکل آتشنك حالنی فهم ایلمك ممکندر شول حرارتدن که سوزده در (مفردات) (بیان) م (شوق) م (چه) نه (حاجت) م (که) زیرا (حال) م (آتش) م (دل) کوکل (توان) ممکن (شناخت) اکلمق (ز) من (سوز) حرارت (با) مصدریه (در) فی (سخن) سوز (باشد) اولور (معنای اشارتی) (قول المرء یخبر عما فی قلبه) کلامی سرنجه قلب محبت وشوقنی

(همای کوهشکن سایهٔ شرف هرکز ❊ بران دیارکه طوطی کم اززغن باشد) همای طیر مشهورك اسمیدر کو فعل امر مفرد مخاطب سویله دیمکدر مشکن فعل نهی مفرد مخاطب براقمه دیمکدر سایهٔ شرف اضافتی بیانیه زغن چیلاغه دیرلر کو بونده خطاب عامدر وهما مقدم مفعولیدر ❊ محصول بیت ❊ همایه سویله که هرکز شرف کولکه سنی صالمه اول دیارك اوزرینه که طوطی زغندن اکسك اوله یعنی بر دیارده که علما وفضلا واهل معارف جهله دن کم وناقص اوله هرکز اول دیارك اوزرینه سایهٔ شرف دوشمسون ومکرم ومعزز اولمسون (هوای کوی توازسرنمی رود مارا ❊ غریب رادل سرکشته باوطن باشد) هوای کوی تو اضافتلری لامیه لر در مارا بزم دیمکدر را حرف تخصیص غریب را غریبك دیمکدر راکنه حرف تخصیص دل سرکشته اضافتی بیانیه در باوطن با بونده ظرفیت افاده ایدر ویا تخصیص ❊ محصول بیت ❊ سنك کویك محبتی بزم باشمزدن کتمز مصراع ثانی ارسال مثل اولوب بیوررکه غریبك سرکشته وحیران کوکلی وطنده اولور یعنی وطن آرزوسی کوکلندن کتمز ابدی سنك سرکویك آرزوسی بن غریب سرکشته نك باشندن هیچ کتمز مصراع ثانینك معناسی غریبك حیران کوکلی وطنده اولوردینلر حق ادابی ایله مثلر (بیان شوق چه حاجت که شرح آتش دل ❊ توان شناخت زسوزی که درسخن باشد) بیان شوق اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر شرحك آتشه اضافتیدر بویله در وآتشك دله لامیه شناخت بونده مصدر معناسنه در سوزی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت ❊ محصول بیت ❊ کشی شوقنی بیان ایلمکه نه حاجت که کوکلی آتشنك شرحنی بیلك ممکندر برحرارتدن که سوزده یعنی سوز دلی سوزده اولان حرارتدن بیلك اولور خواجه بیوررکه بنم آتش درونمه شعرمده اولان سوز حرارت شاهدر

﴿ بیان ﴾

بیان ایتمکه نه حاجت زیرا عاشقك قلبنك آتشنك حالنی کلامنك حرارتیله ظهور ایتمسندن فهم ایلمك ممکندر

﴿ بسان سوسن اکرده زبان شود حافظ ❊ چوغنچه پیش تواش مهر بردهن باشد ﴾

حافظ سوسن کبی اکر اون دللواوله سنك حضورکده غنچه کبی انك دهانی اوزره مهر اولور (مفردات) (بسان) ادات مثل (سوسن) فسلکن (اکر) م (ده) اون (زبان) دل (شود) اوله (حافظ) م (چو) مثل (غنچه) م (پیش) اوك (تو) سن (ش) انك (مهر) م (بر) علی (دهن) اغز (باشد) اولور (معنای اشارتی) استعیذ بالله (لوکان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی) آیت کریمه سی سرنجه متصف بصفات الله اولان مردان خدانك اسرار دیندن قلوب واسعه لرینه سنوحات وظهورات ایده نی بیان ایتمش اولسه لر نهایت یوقدر لکن (من عرف الله کل لسانه) حافظ دخی بوقبیلدندرکه بیورر اکر حافظ سوسن کبی اون دللواوله یارب سنك حضورمعنویکده غنچه کبی انك دهانی اوزره مهروار درکه حضرت مولانا قدس سره بیورر

(بیت) ﴿ هرکرا اسرار دین آموختند ❊ مهرکردند ودهانش دوختند ﴾

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ من وانکار شراب این چه حکایت باشد ❊ غالبا این قدرم عقل وکفایت باشد ﴾

بن وعشقه انکار بونه حکایت ونه سوز اولور غالبا بنم بوقدر عقل وادراکم اولور (مفردات) (من) بن (انکار) م (شراب) م (این) بو (چه) نه (حکایت) سوز (باشد) اولور (غالبا) م (این) بو (قدر) بمقدار (عقل) م (کفایت) ادراك (باشد) اولور (معنای اشارتی) ای لذت عشق الهیه دن خبردار اولیان زاهد خشك عین هدایت اولوب موصل الی الله اولان دولت عشق نیجه برانکار ایدرسین که استعیذ بالله (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) آیت کریمه سنك معنای اشارتنده بیوردیلرکه سلطان عشق قلبه داخل اولدقده جنود نفس وشیطانك حکملرین افساد ایدوب انلری خور وذلیل ایدر وتحت دلده قرار ایتدکجه انجذاب الهی یتشوب زاهدك یوز ییلده وارامدیغی مراحلی ومنازلی برنفسده قطع ایدرکه (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) بن بونك کبی سعادته ایرمش ایکن عشقه انکار بونه سوزدر عشق انکار ایتسم غالبا بنده بوخام زاهدك عقلی وادراکی قدر عقل وادراکم اولمش اولور اعاذنا الله من ذلك

﴿ من که شبهاره تقوی زده ام بادف وچنك ❊ ناکهان سر بره آرم چه حکایت باشد ﴾

بن که کیجه لرده دف وچنك ایله تقوی یولنی اورمشم ناکهان تقوی طریقنه رجوع ایدهم بونه حکایت ونه عجب سوزدر (مفردات) (من) بن (شبها) کیجه لر (ره)

(بسان سوسن اکرده زبان شود حافظ ❊ چوغنچه پیش تواش مهر بردهن باشد) بسان ادات تشبیه در سوسنه اضافتی لامیه در ده زبان اون دللی دیمکدر تواش شین ضمیر حافظه راجعدر ❊ محصول بیت ❊ حافظ سوسن کبی اون دللیده اولورسه غنچه کبی سنك قتکده مهر بردهن اولور یعنی آغزی مهرلی اولور نطقه قادر اولمز حاصلی سنك یانکده دمبسته قالوب تکلمه مالك اولمز سوسندن بونده مراد ایشل بیرا قلریدر چیچکی دکل زیراده زبان اونیدر چیچکی دکل (وله ایضا) (من وانکار شراب این چه حکایت باشد ❊ غالبا این قدرم عقل وکفایت باشد) بن وشرابه انکار بونه حکایتدر یعنی بندن شراب ایچمکه انکار کلمز استفهام انکاری شکلیدر این قدرم میم متکلم معنی جهتندن عقل وکفایته مقیددر ❊ محصول بیت ❊ بن وشرابه انکار بونه حکایتدر غالب بودرکه بوقدر عقل وادراکم واردر یعنی شرابه انکار ایلمکیجك مقداری عقلم واردر زیرا بن شراب اسیریم آنسز برنفس اولمام (من که شبهاره تقوی زده ام ❊ بادف وچنك ❊ ناکهان سربره آرم چه حکایت باشد) ناکهان وناکه برمعنایه در مصراع ثانی بونده استفهام انکاریدر ❊ محصول بیت ❊ بن که دف وچنکله نیجه کیجه تقوی یولن اورمش اولام یعنی تقوایی ترك ایدوب فسق ایلش اولام ناکهان سرمی یوله کتورمیم بونه حکایت اولور یعنی نیجه کیجه فسقه مشغول اولدقدن صکره بهیچ باشمی طشره یوله چیقرمیم یعنی هیچ خلقه کورینورمیم بونه سوزدر

بول (تقوی) م (زده ام) اورمشم (با) مع (دف) م (چنك) م (ناکهان) اکسزین (سر) باش (بر) بوله (آرم) کتورم (چه) نه (حکایت) سوز (باشد) اوله (معنای اشارتی) بعون الله بن که غلبهٔ سلطان عشقله کیجه لرده آه وانین وفریاد وفغان ایدوب جذبهٔ رحمانه ایروب دون مرتبه اولان زهد وتقوای مجرده دن خلاص بولمش ایکن ناکهان ینه تقوی طریقنه رجوع وتنزل بونه عجب سوزدر که لذت روحانیت بولمش ایکن آنی ترك ایدوب زاهد خشکلر کبی زهد بی معنایه رجوع کال حماقتدر

﴿ تابغایت ره میخانه نمیدانستم ❋ ورنه مستوری ما تابچه غایت باشد ﴾

تانهایتی شمدی یه دکین میخانه یولنی بیلمزدم یوخسه بزم مستورلغمزنه مرتبه ده اولور (مفردات) (تا) حتی (بغایت) نهایت کلام (ره) یول (میخانه) م (نمیدانستم) بیلمزدم (ورنه) یوخسه (مستوری) پرهیز کارلق (ما) بز (تا) حتی (بچه غایت) نه مرتبه ده (باشد) اوله (معنای اشارتی) تا نهایت کلام (من لم یذق لم یعرف) سرنجه شمدی یه قدر عشق ومحبت اذتن بیلمزدم وانده اولان اسرار لدنیه لری وفیوضات ربانیه لری بیلمزدم یوخسه بزم پرهیز کارلغمز وزهد وتقوامز نه مرتبه لرده اولوردی شمدی بیلدم که زهد وتقوی طریق ابرار در (قالوا صلون منهم اقل من القلیل) لکن عشق طریق طریق شطاردر بونك اولی انك نهایتیدر ذوقه محتاجدر

﴿ زاهد ارراه برندی نبرد معذورست ❋ عشق کاریست که موقوف هدایت باشد ﴾

زاهد اگر عاشقلغه وصول بولمیه معذوردر عشق الهی برایشدر که هدایته موقوفدر (مفردات) (زاهد) م (ار) اگر (راه) یول (برندی) عاشقلغه (نبرد) ایلتمیه (معذورست) معذوردر (عشق) م (کار) ایش (یا) وحدتیه (است) در (موقوف) م (هدایت) م (باشد) در (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ولا یخافون لومة لائم) آیت کریمه سی سرنجه عشق الهیه نك باعثی اولان فقر وفاقه ایله حفات وعرات اولمق وریاضات ومجاهدات ایله اذواق روحانیت بولمق ایله اگر زاهد عشقه یول بولمیه وواصل اولمیه معذوردر زیرا عشق بر موهبهٔ الهیه در عنایت وهدایته موقوفدر

﴿ بندهٔ پیر مغانم که زجهلم برهاند ❋ پیر ماهر چه کند عین ولایت باشد ﴾

پیر مغانك بنده سیم که بنی جهلدن خلاص ایلدی بزم پیر بزهرنه ایشلرسه عین ولایتدر (مفردات) (بنده) قول (پیر) قوجه (مغان) مغك جمعیدر مغ کافردر (م) ضمیر (ز) من (جهل) م (برهاند) قورتاردی (پیر) م (ما) بز (هرچه) هرنه (کند) ایلر (عین) م (ولایت) م (باشد) در (معنای اشارتی) بر متصرف وجاسوس قلوب مرشد کاملك بنده سیم که محضا شفقت وکرمندن بنی ظاهرا وباطنا جهل وضلالتدن خلاص ایلدی خصوصا زهد ایله عشقك

(تابغایت ره میخانه نمی دانستم * ورنه مستوری ما تابچه غایت باشد) تا بونده الی معناسنه در تابغایت غریبده الی الغایة دیرلر غایته دك دیمکدر ره میخانه اضافتی لامیه در مستوری ما اضافتده لامیه در ویا حرف مصدر وتا بنه الی معناسنه در بچه غایت نیه دك ونیجه یه دك دیمکدر * محصول بیت * میخانه یولنی نهایته دك بیلزدك یعنی کالیله بیلزدك یوخسه بزم مستورلکمز وپرهیزکارلغمز نیه دك ونیجه یه دك اولوردی حاصلی میخانه لر یوللری مجهولمز ایدی یوخسه بزم مستور اولوب زاهد وعابد وصوفی قالمه مز نیه دك ونیجه یه دك ایدی یعنی بوزمانه دك مستور قالیوب رند عالم اولوردق (زاهد ارراه برندی نبرد معذورست * عشق کاریست که موقوف هدایت باشد) زاهد مبتدا ومعذور جزای شرط وشرط وجزا خبر مبتدا وبرندی نبرده متعلق ونبرد فعل شرط وعشق مبتدا وکاریست خبری وکه حرف رابط صفت * محصول بیت * زاهد اگر رندلکه یول ایلتمز ایسه معذوردر یعنی وادیٔ رندلکه داخل اولمز ایسه ورندلر مسلکنه سالك اولمز ایسه معذوردر زیرا طریق عشق برایشدر که هدایة للهیه موقوفدر یعنی رندلك عشاق کاریدر عشق ایسه عطیهٔ ازلیه در که هدایت الهیه یه موقوفدر اکا ایسه هدایت اولمدیکه بو یوله کیره (بندهٔ پیر مغانم که زجهلم برهاند * پیر ماهرچه کند عین ولایت باشد) بندهٔ پیر اضافتی لامیه در ومغانه اضافت بیانیه که حرف تعلیل زجهلم میم معنی جهتندن برهانده مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه در یعنی مفعول صریحیدر وزجهل غیر صریحی برهاند بونده فعل متعدیدر قورتاردی دیمکدر رهانیدندن مصراع ثانی شرط محذوفه جوابدر پیر ما اضافتی لامیه در وعین ولایت بیانیه * محصول بیت * پیرمغانك قولیم که بنی جهلدن قورتاردی پس بزم پیرمزهرنه که ایشلرسه عین ولایت اولور یعنی پیرمغانك هرایشی محض ولایتدر

بین السمأ والسمك اولان فرقنی بیان ایلدی بزم مرشدمز اوله مرشد در هرنه ایلرسه عین ولایتدر

﴿ زاهد وعجب ونمازومن ومستی ونیاز ❋ تاتراخود زمیان باکه عنایت باشد ﴾

زاهد عجب ونماز ایله وبن مستلك ونیاز ایله یم عجب خود اورتادن سنك عنایتك کیمه اولور (مفردات) (زاهد) م (واو) بمعنی مع (عجب) م (واو) مع (من) بن (واو) مع (مست) م (یا) مصدریه (واو) مع (نیاز) م (تا) عجب معناسنه (ترا) سنك (خود) کندو (ز) من (میان) اورته (باکه) کیمه (عنایت) م (باشد) اولور (معنای اشارتی) مادام زاهد غافل لذت عشقدن ططمدقجه انك نمازی وسائر عباداتی جمله عجب وغرور ایله در اما سلطان عشق بنلکین آلوب محوو فنا مرتبه سن بولان عاشق ماسوی نظرنده اولیوب انجق شراب عشق الهیه ایله مستلك ایله وانجق درگاه حقده نیاز ایله در انکچون بیورر زاهد عجب ونماز ایله بن مستلك ونیاز ایله یم بنه عجبدن کندوبی تخلیص ایچون بیورر که عاقبت امر معلوم دکلدر وحالدن برحال ایله عجب وغرور بوقدر عجبا ربم بو اورتاده سنك عنایتك کیمه اولور عصمنا الله من الغرور ومتعنا الله بعنایته المبرور آمین

﴿ دوش ازین غصه نخفتم که حکیمی می گفت ❋ حافظ ارمست شود جای شکایت باشد ﴾

دون کیجه بو غصه دن اویومدم که برحکیم ایدی حافظ اگر مست اوله شکایت یریدر (مفردات) (دوش) دون کیجه (از) من (این) بو (غصه) غم (نخفتم) اویومدم (حکیم) عالم وعاقل (می گفت) دیدی (حافظ) م (ار) اگر (مست) م (شود) اوله (جای) یر (شکایت) م (باشد) در (معنای اشارتی) (رأس الحکمة مخافة الله) حدیث شریفی سرنجه ومعصوم اولمیان کیمسه غضب اللهدن امین اولمق لایق اولمدیغندن عجبا راه عشقده دخی عجب وغرور بولمیزمی اوروب مغضوب علیهمدن اولوب مظهر عنایت اولمزمیم دیو دون کیجه غصه دن اویومدم که برحکیم دیدی ای حافظ خوف اللهدن امین اولمه زیرا توفیق وعنایة الله یار اولمیجق حافظ اگر مست عشق الهی دخی اولسه شکایت یریدر که لطف ایکن عیب وعصیان اولمش اولور

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ترسم که اشك درغم ماپرده در شود ❋ وین رازسر بمهر بعالم سمر شود ﴾

قورقرم که کوز یاشی بزم غمده پرده مزی یرتیجی اوله و بو مستور رازعالمه حکایت اوله ومشهور اوله (مفردات) (ترسم) قورقرم (اشك) کوز یاشی (در) فی (غم) م (ما) بز (پرده در) پرده یرتیجی (شود) اوله (این) بو (راز) سر (سر) باش (با) للملابسة (مهر) م (با) ظرفیه (عالم) م (سمر) حکایت (شود) اوله (معنای اشارتی) قورقرم که غلبهٔ عشقله ضروری روان اولان کوز یاشی مایهٔ شادی اولان غم محبوبده بزم پرده مزی یرتیجی اوله و بو کتمیله مأمور اولدیغمز اوزه ری مهرلی اسرار دین عالمه مشهور اوله

(زاهد وعجب ونمازومن ومستی ونیاز * تاتراخود زمیان باکه عنایت باشد) بو بیتده اولان واولر ذکر بیان اولنشدر تابونده عجبا معناسنه در ترا سنك دیمکدر را تخصیص افاده ایدر باحرف صله که بونده اسمدر کیم معناسنه عنایت اصلنده عنی یعنی نك مصدریدر بنای مفعول وزنی اوزرینه که زحمت وابتلا معناسنه در اما استعمالرنده نظر والتفات معناسنه در * محصول بیت * زاهد عجب ونمازله در وبزمستی ونیازله وزخواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر که عجبا اورته دن سنك نظر والتفاتك کیمه اولور یعنی ایکیمزدن قنغیمزه اولور نظر والتفاتك زاهده می اوصفتلرله بکامی بوصفتلرله (دوش ازین فکر نخفتم که حکیمی میگفت * حافظ ارمست بود جای شکایت باشد) دوش دون کیجه نخفتم بونده اویومادم معناسنه که حرف تعلیل حکیمی یا حرف وحدت * محصول بیت * دون کیجه بو فکردن اویومادمکه برحکیم دیردی حافظ اگر باده ایچوب مست اولورسه محل شکایتدر یعنی باده نوشلغی ترك ایلیوب مستانه اولورسه اندن شکوا ایدرز (وله ایضا) (ترسم که اشك درغم ماپرده درشود * وین راز سر بمهر بعالم سمر شود) درغم ما اصلنده درغم عشق ما ایدی ضرورت وزنیچون حذف اولندی پرده در وصف ترکیبیدر دریدندن دالك فتحیله پرده یرتیجی دیمکدر وین واو حرف عطف واین اسم اشارتدر عشق نهانی یه که رازمسر بمهر دیمکله اکا اشارت واندن کنایتدر بمهر مهرلی دیمکدر سمر تحسین لفظ ایچون کلمشدر بعالم باحرف صله ویاحرف ظرف سمر سینك ومیمك فتحه لریله افسانه وحکایت معناسنه در * محصول بیت * قورقرمکه کوز یاشی عشق غمندن بزم پرده مزی یرتیجی اوله یعنی پردهٔ ناموسمزی هتك ایلیه و بومهرلی یعنی گزلی رازمز عالمه داستان اوله یعنی هیچ کیمسه بیلدیکی رازه شقمزی افشا ایلیه حاصلی قورقرمکه کوز یاشی بزی رسوای عالم ایلیه

(كو يند سنك لعل شودذر مقام صبر * آرى شود وليك بخون جكر شود) معلوم اوله كه لعل معدندن چقدقده بومعهود رنكده اولمز ايمش صكره تازه جكر ايچنده قورلر ايمش كه بورنكى كسب ايدر خواجه نك بخون جكر شود بيوردبغى بومعنايه اشارتدر بو بيت عالمده كال شهرتله مشهوردر شويله كه ضرب مثل حكمنه وارمشدر * محصول بيت * ديرلركه طاش صبرمقامنده لعل اولور يعنى مرور ايامله آدى طاش ايكن لعل اسميله مسمى اولور خواجه ديركه بلى اولور اما خون جكرله اولور يعنى بر كشينك حالى منتظم اولوب سرو سامان اوزره اولمغه نيجه زمان صبرايستر صبر ايسه آجيدر نتكيم الصبر مر مشهوردر پس بخون جكر ايهام طريقيله ذكر اولمشدر (در تنكناى حيرتم از نخوت رقيب * يارب مباد آن كه كدا معتبر شود) تنكناى تاى معناى مصدريت افاده ايدر طارلق ديمكدر حيرته اضافتى بيانيه در نخوت تكبر وتعظم معناسنه در رقيبه اضافتى لاميه در مباد نهى غائب اولمسون ديمكدر اكثرعاده مستعملدر كه حرف بيان * محصول بيت * حيرت طارلغنده يم رقيبك تكبر وتعظمندن يارب اول حال اولمسونكه كدا معتبراوله يعنى يارب رقيب معتبر ومحترم اولمسون بومصرعده زياده مشهوردر (اين سركشى كه درسر سرو بلند تست * كى باتودست كوته ما در كرشود) سركشى ياحرف مصدر كه حرف رابط صفت سر سر و بلند تست اضافتلرى لاميه وبيانيه ولاميه دركى قيچن دست كوته اضافتى بيانيه در وما به اضافتى لاميه كر لغتده قوشاقدر كاه اولور بل معناسنده مستعملدركر كاه مقامنده * محصول بيت * بو سركشلك كه سنك بلند قامتك باشنده در يعنى سنك بلند قامتكده اولان سركشلك واستغنا پس بزم قصه اليمز قيچن سنك بلكده اولور يعنى سنده كه بوسركشلك واستغنا وار بزم مالدن واسبابدن قاصر اليمزسنى قيچن درآغوش ايده بيلور يعنى حال بو ايكن سنكله بزهم آغوش اولمق ممكن دكل (ازهر كرانه تيردعا كرده ام روان * باشد كزان ميانه يكى كار كرشود) كرانه كنار معناسنه در تيردعا اضافتى بيانيه كزان اصلنده كه ازان ايدى كه حرف بيان ميانه بونده ميان معناسنه دركار كر مؤثر معناسنه در * محصول بيت * هركناردن وهرجانبدن دعا اوقنى روان ايلمشم يعنى دعا اوقلرينى اوچورمشم اوله كه انلرك ارالرندن برسى مؤثر اولوب مرادم الويره

❊ كو يند سنك لعل شود درمقام صبر * آرى شود وليك بخون جكرشود ❊

ديرلر صبر مقامنده سنك لعل اولور بلى اولور اما جكر قانيله اولور (مفردات) (كو يند) ديرلر (سنك) طاش (لعل) قرمزى جوهر (شود) اولور (در) فى (مقام) م (صبر) م (آرى) بلى (شود) اولور (وليك) لكن (با) للملابسة (خون) قان (جكر) م (شود) اولور (معناى اشارتى) استعيذ بالله (اولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات) آيت كريمه سى سرنجه صبر مقامنده كالحجاره اولاشد قوة اولان قلب منفتح ومنشرح اولوب عقيق ولعل كبى جوهر مقبول اولور بلى صبر ايله هرمراد حاصل اولور وهر قبيح حسن اولور لكن نيجه مدت عزلت ايله اربعينلر چكوب وآج وصوسز رياضات ومجاهدات شاقه لر ايله جكرقانى نوش ايتمك ايله اولور

❊ در تنكناى حيرتم ازنخوت رقيب * يارب مباد آنكه كدا معتبر شود ❊

رقيبك كبرندن حيرت طارلغنده يم يارب او اولمسون اولكه كدا معتبر اوله (مفردات) (در) فى (تنكناى) طارلق (حيرت) م (م) ضمير (از) من (نخوت) كبر (رقيب) كوزيجى (يارب) م (مباد) اولمسون (آنكه) اولكه (كدا) فقير (معتبر) م (شود) اوله (معناى اشارتى) يارب مال وجاهله وعز واعتبار دنياايله كندو بى بركاليده و برعالى مرتبه ده اولدم ظنيله كبر وغرور ايدن اهل صورت باخصوص اسرار دينندن و اذات روحانيه دن خبردار اولميان علماء شريعت منازل و حالات اهل اللهدن ذوقرى اولمدبغندن وكتب متصوفه يه نظر ايتيوب مجرد كبر وعناد ايله اهل تصوفك آثار ذكر ورياضات اولان بعض حالاتلرينى خلاف شرع ظنيله اهل ذكر اولنلره دراودرلو تضيق ايدرلر انكچون حافظ قدس سره بيورر كه رقيب بد خواهك كبرندن حيرت طارلغنده يم يارب اولسون اول كه سنك راه عشقكك سالكى اولان فقير اهل ذكر خلق ارا سنده اعتبار بولمسون زيرا اعتبار سبب كبردر وسبب هلاكدر

❊ اين سركشى كه درسر سرو بلند تست * كى باتو دست كوته من دركر شود ❊

بو سركشلك كه سنك بلند سروك باشنده در بنم قصه الم قيچن سنك كركده اولور (مفردات) (اين) بو (سركش) باش چكيجى (يا) مصدريه (در) فى (سر) باش (سرو) م (بلند) يوكسك (تو) من (است) در (كى) قيچن (باتو) سنك (دست) ال (كوته) قصه (من) بن (در) فى (كر) قوشاق (شود) اوله (معناى اشارتى) يارب بوقدر علو شان و بوقدر عظمت وكبريا كه سنك نقايصدن منزه اولان ذات عاليه ك ايله قائمدر سنك عون وعنايتك اولمدقجه سنك قربيت ذاتكه بنم كوته و عاجزالم قيچن اولاشور وبوقدر امدادك ارا سنده سنك وصالكه يول قيچن بولور

❊ ازهر كناره تيردعا كرده ام روان * باشد كزان ميانه يكى كار كر شود ❊

هر كناره دن دعا تيرنى روان ايلمشم اوله كه اول اورتادن برى اثرايديجى اوله

❊ مفردات ❊

(مفردات) (از) من (هر كناره) هر طرف (تير) اوق (دعا) م (كرده ام) ايلمشم (روان) كيديجى (باشد كه) اوله كه (ز) من (آن) اول (ميانه) اورته (يكى) برى (كاركر) اثرايديجى (شود) اوله (معناى اشارتى) اورادواحزابدن ونمازونيازدن وصدقات وخيراتدن وادعيهٔ مأثوره لردن هردرلو عبادات وطاعات طريقيله دركاه حقه تيركبى كيكين دعالرى روان ايلدم اوله كه اورتادن برى تأثير ايدوب وصلت الى الله حاصل اوله مولانا قدس الله سره ❊ بيت ❊ ❊ بى عنايت حق وخاصان حق * كرملك باشد سياهست اش ورق ❊ سرنجه بنده عون وعنايت خداسز مراد حاصل اولمز

❊ اين قصر سلطنت كه تواش ماه منظرى * سرها بر آستانهٔ اوخاك در شود ❊

بو سلطنت قصرى كه سن آنك ماه منظرى سين باشلر انك آستانه سى اوزره قپو طپراغى اولور (مفردات) (اين) بو (قصر) كوشك (سلطنت) م (تو) سن (ش) ضمير (ماه منظرى) آى يوزلوسين (يا) خطابيه (سرها) باشلر (بر) على (آستانه) ايشك (او) ضمير (خاك) طپراق (در) قپو (شود) اولور (معناى اشارتى) (سترون ربكم كما ترون القمر ليلة البدر) حديث شريفى سرنجه (والقلب عرش الله) مقتضاسنجه يارب كرچه مؤمنين وموحدين وعارفين وعاشقين قوللريكه يارينكى كون بدر آى كبى جمال باكمالك مشاهده سنى حبيبك اسبانيله وعدكريم بيوردك لكن اهل همت اولانلر بوكونى يارينه قويميوب سنك بنده عون وعنايتكه سندن ديليوب ديرلركه اى بزم جود وكرم صاحبى رمز بو عرش الله تعبير اولنان قلب سنك قصر سلطنتكدر جمال شريفك بو عالمده بدر آى كبى قلب ايله مشاهده سى ممكن ايكن كرمكدن بزى فردا زه صالمه بو عالمده بزه انوار جمالك كوستر زيرا بوسعادته ايرمك ايچون چوق باشلر آنك قپوسى ايشكنك طپراغى اولمشلردر ومشايخلر قپوسنده خاك له يكسان اولمشلردر

❊ از كيمياى مهر توزر كشت روى من * آرى بيمن لطف شما خاك زر شود ❊

سنك محبتك كيمياسندن بنم يوزم آلتون اولدى بلى سزك لطفكز يمنندن خاك آلتون اولور (مفردات) (از) من (كيميا) م (مهر) محبت (تو) سن (زر) آلتون (كشت) اولدى (روى) يوز (من) بن (آرى) بلى (با) للملابسة (يمن) بركت (لطف) م (شما) سز (خاك) طپراق (زر) آلتون (شود) اولور (معناى اشارتى) بحمدالله يارب سنك مشاهدهٔ جمالك باعث وسرمايه سى اولان عشق ومحبت كيمياسندن بنم خاكله يكسان اولان يوزم رنكى آلتون كبى صارارد ى وعاشق صادق علامتى اولان آه پردردورنك زرد وچشم تر بنده حاصل اولدى بلى يارب شونى دخى تصديق ايدرم كه سزك لطفكز وعون وعنايتكز بركاتندن خاك آلتون اولور بوخصوص سندن عنايت وصاحب نظردن همت اولمدقچه نيجه حاصل اولور

❊ پس نكند غير حسن بيايد كه تاكسى * مقبول طبع مردم صاحب نظر شود ❊

(اين قصر سلطنت كه تواش ماه منظرى * سرها بر آستانهٔ او خاك در شود) قصر سلطنت اضافتى بيانيه دركه حرف بيان وياحرف رابط صفت تواش شين ضمير قصره راجعدر ماه منظرى ماده ايكى وجه ممكندر يعنى اضافت وعدم اضافت منظريده ياحرف خطاب اين قصر سلطنت مبتدا وسرها مبتداى ثانى وشود خبر ثانى وجملهٔ اسميه خبراول وشودك فاعلى يعنى اسمى تحتنده سرهايه راجع ضمير وخبرى خاك در وبر آستانهٔ او مفعول غير صريحى واضافتى لاميه وضمير غائب قصره راجعدر * محصول بيت * بو قصر سلطنت كه سن انك ماه پيكر محبوبسين يعنى آى يوزلى كوزليسين اول قصر سلطنتك آستانه سى اوزره باشلر قپو طپراغى اولور يعنى عاشقلر كله لرى اول قصرك خاك دريدر (از كيمياى مهر توزر كشت روى من * آرى بيمن لطف شما خاك زرشود) كيمياى مهر اضافتى بيانيه وتويه اضافتى لاميه در بيمن ياحرف سبب ويمنك لطفه اضافتى بيانيه دروشمايه لاميه * محصول بيت * سنك محبتك كيمياسندن بنم يوزم آلتون اولدى يعنى محبتكدن بكزم صراردى بلى سزك لطفكز بركتيله طپراق آلتون اولور يعنى برخاك بيمقدار ايكن سزك محبتكز سببيله زرسارا كبى مقبول اولدق (پس نكند غير حسن بيايد كه تاكسى * مقبول طبع مردم صاحب نظر شود) مقبول طبع مردم اضافتلرى لاميه لردر وصاحبه اضافتى بيانيه * محصول بيت * كوزللكدن غيرى چوق نكته كركدر كه بر كيمسه صاحب نظر خلقك طبعنك مقبولى اوله يعنى صاحب نظر همان حسنه التفات ايلمز بلكه نيجه دراو اخلاق واطوار حسنه دخى كرك كه طبعك مقبولى اوله بويبنده ظرف ارا سنده زياده مشهوردر

حسندن غیری چوق نکته کرك که تابرکیمه صاحب نظرمردمك طبعنك مقبولی اوله (مفردات) (بس) چوق (نکته) اسرار ومعرفت (غیر) م (حسن) م (بباید) کرك (تا) حتی (کس) کیمسه (یا) وحدتیه (مقبول) م (طبع) م (مردم) آدم (صاحب نظر) م (شود) اوله (معنای اشارتی) اول صاحب نظرك طبعنك مقبولی اولوب همتنه مظهریتك دخی شرطی بودر که حسن آداب شرعیه وحسن اخلاق حمیده یی تحصیل وتکمیلدن غیری ریاضات ومجاهدات ایله بوتهٔ عشقده وجود بشریه یی اریدوب ومحووفنا ایلك ایله محل مرحمت اولمق کرکدر که برکیمسه صاحب نظرمردمك طبعنك مقبولی اولوب نظر وهمتنه لایق اوله والاحیله ومکرایله بوسعادته ایرلمسی مشکلدر

﴿ خواهم شدن بکوی مکیده کریان وداد خواه * کردست غم خلاص من آنجامکرشود ﴾

میخانه محله سنه کیتمك ایسترم کریه ایدیجی وداد استیجی اولدیغم حالده که غم الندن بکاخلاص مکرانده اوله (مفردات) (خواهم) ایسترم (شدن) کیتمك (با) للملابسة (کوی) محله (میکده) میخانه (کریان) اغلیجی (دادخواه) مدد ویاردم ایستیجی (از) من (دست) ال (غم) م (خلاص) م (من) بن (آنجا) انده (شود) اوله (معنای اشارتی) چونکه خود بخودانه حیله ومکرایله عنایت حقه وهمت صاحب نظره وصلت مشکل اولیجق ایسترم که سعی وغیرتله وصدق واخلاص ایله اغلیجی ومدد طلب ایدیجی اولدیغم حالده منبع حکمت الهی ومخزن شراب عشق لایزالی اولان مرشد شفیقك حضورشریفنه کیدم ونظرحیات بخشنده اولم که غم افتراقدن والم اشتیاقدن بکاخلاص مکرانده اوله

﴿ ای جان حدیث ما بردلدار بازکو * لیکن چنان مکن که صباراخبر شود ﴾

ای جان دلدار قتنده بزم سوزمزی اچق سویله اما اویله ایله که صبایه خبراوله (مفردات) (ای جان) م (حدیث) کلام (ما) بز (بر) عند (دلدار) کوکل طوتیجی (باز) آچیق (کو) سویله (لیکن) اما (چنان) آنجلین (مکن) ایله (صبا) م (را) ادات مفعول (خبر) م (شود) اوله (معنای اشارتی) حضورمرشده کلدکده دیرم که ای کمال تدنده اولان عبد ایله کمال تقدسده اولان خدا بینده وسیله اولان جان مجرده وارواح مقدسه حضرت الله عشقنه بزم عشق ومعرفتله بشریتدن خلاص اولوب روحانیته وذات باری یه وصلته نائل اولمامز ایچون دادارحقیقی اولان حضرت اللهه بزم ایچون آشکاره شفاعت ونیاز ایله لیکن صباکبی سریع الزوال اولان دنیا اهلی خبرداراولور حیثیتده اظهارایله

﴿ روزی اکرغمی رسدت تنك دل مباش * روشکر کن مباد کزان بدبترشود ﴾

اکر برکون سکا برغم ایرشه تنکدل وبحضور اولمه یوری شکر ایله اولمیه که اول براغزدن براغزرك اوله (مفردات) (روزی) برکون (اکر) م (غمی) برغم (رسد)

(خواهم شدن بمیکده کریان وداد خواه * کردست غم خلاص من آنجامکر شود) کریان صفت مشبهه در اغلی اغلی دیمکدر داد خواه وصف ترکیبیدر داد ایستیجی یعنی متشکی ومتظلم کز اصلنده که ازایدی که حرف تعلیل دست غم اضافتی بیانیه در وخلاص من اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر مکرادات تمنی * محصول بیت * میخانه یه اغلی اغلی وشکایت ایده ایده یعنی اغلیه رق وشکایت ایدرك کدیسه بزم اوله که غم الندن بنم خلاصم انده اوله یعنی باشد که غمدن انده خلاص اولسه م (ای جان حدیث ما بردلدار بازکوی * لیکن چنان مکن که صبارا خبر شود) بوند حدیثدن مراد قصه درما یه اضافتی لامیه بردلدار اضافتی لامیه در باز ادات تأکید * محصول بیت * ای جان بزم قصه مزی جانان قتنده سویله اما شویله ایله که صبایه خبراوله زیراصباغمازدر ایشید بجك بزی عالمده داستان ایدرو بینوا اولور زیرا سر عشق جانانمزی افشا ایدر (روزی اکرغمی رسدت تنکدل مباش * روشکر کن مباد که ازبدبترشود) روزی وغمی یالری وحدت ایچوندر رسدت تاضمیر مخاطبدر ضمیر منصوب متصل معناسنده سکا ایرشرسه دیمکدر تنکدل کوکلی طارمباش نهی مخاطب اوله دیمکدر مباد نهی غائب بتر بدتردن مخففدر * محصول بیت * برکون اکر سکا برغم وغصه ایرشرسه تنکدل اولمه یعنی کوکلکی غمناك ایلیوب وارشکرایله اولیه که برامزدن برامز اوله یعنی هرنه کاورسه خدادن کاور ایمدی شکر لازمدر اولیه که داخی برامز اوله

ایرشه (ت) خطابیه (تنکدل) کوکلی طار (مباش) اولمه (رو) یوری (شکر) م (کن) ایله (مباد) اولمیه (از) من (آن) اول (بد) قبیح وبرامز (بتر) زیاده قبیح وبرامزرك (شود) اوله (معنای اشارتی) پیرومرشد دخی شفقت وکرمندن (الصبر مفتاح الفرج) سرنجه نصیح وپند ایدوب بیورر که ای پسر معنویم اکر برکون سکا حوادث بشریه دن برغم ایرشه تنکدل اولوب ذکر وفکر که وحضور قلبکه خلل کتورمه یوری شکر ایله اولمیه که اول بددن بدتر اوله یعنی راه حقده برغم وبربلا کلدکده صبره ملازمت ایله بلکه شکرده ایله که دخی زیاده غم وبلایه اوغرامیه سین

﴿ ای دل صبورباش ومخورغم که عاقبت * این شام صبح کردد واین شب سحرشود ﴾

ای کوکل صبور اول وغم یمه که عاقبت بواخشام صباح اولور وبو کیجه سحراولور (مفردات) (ای دل) م (صبور) صبرایدیجی (باش) اول (مخور) یمه (غم) م (عاقبت) م (این) بو (شام) اخشام (صبح) م (کردد) اولور (این) بو (شب) کیجه (سحر) م (شود) اولور (معنای اشارتی) (ان یغلب عسر یسرین) حدیث شریفی سرنجه بلا واذایه وطاعت ومعصیته ای کوکل صبور اول وغم یمه زیرا حق سبحانه وتعالینك نظم جلیلی سرنجه راه عبادتده تعب ومشقت وماسوادن قطع نظر ایدوب انجق حضرت اللهه رغبت ایتمك عاقبت سنی (فان مع العسر یسرا) سرینه واصل قیلوب بوضیق صدروانقباض قلب کبی ظلمات بشریه زدن خلاص ایله انشراح وانفساح حکم وعلوم لدنیهٔ ربانیه وانفتاح انوار قدسیهٔ الهیه یه ایرشدیرر وبو کیجه ز سحراولور که طلوع فجر انوار الهیه ایله خیط ابیض خیط اسود دن تمییز و (اللهم ارنا الاشیاء کما هی) سرندن خبرانکیز اولمش اولور

﴿ حافظ چونافهٔ سرزلفش بدست تست * دم درکش ارنه بادصبارا خبر شود ﴾

ای حافظ چونکه انك سر زلفی نافه سی سنك الکده در خاموش اول یوخسه بادصبایه خبراولور (مفردات) (حافظ) م (چو) چونکه (نافه) مسك جیرانك کوبکی (سر) اوج (زلف) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (دست) ال (تو) سن (است) در (دم درکش) خاموش اول (ارنه) یوخسه (باد) یل (صبا) م (را) ادات مفعول (خبر) م (شود) اولور (معنای اشارتی) بحمدالله ای حافظ توفیق ربانیله صبرومجاهده وسعیك سببیله اسرار تجلیات صفات الهیه روائح مسکیه سندن سنك دماغ جانك الده اثرو انفتاح اولدقجه اول اسراری عوامدن ستر ایله وخاموش اول یوخسه کشف اسرار ایدیجی مدعیلر خبردار اولور واول اسرارك سندن زوالنه سبب اولور

﴿ حافظ سراز لحد بدر آرد بپای بوس * کرخاك اوبپای شمایی سپر شود ﴾

حافظ ایاغنی اوپمکه قبردن باش قالدیرر اکر انك خاکی سزك ایاغکز پاصلمشی اوله بعض نسخه ده بی سپر شود واقع اولمشدر بی حجاب اوله معناسنه در (مفردات)

ای دل صبور باش ومخورغم که عاقبت * این شام صبح کردد واین شب سحرشود) شامدن مراد فراق وهجراندر وصبحدن وصال وشبله سحرده بویله در * محصول بیت * ای کوکل صابراول وغم یمه زیرا عاقبت بوفراق وهجران اخشامی وصال صباحی اولور وفراق کیجه سی وصال سحری حاصلی صبر ایله که البته برکون هجران وصاله مبدل اولور (حافظ چونافهٔ سرزلفش بدست تست * دم درکش ارنه بادصبارا خبرشود) حافظ منادی چوحرف تعلیل نافهٔ سرزلفش اضافتلری بیانیه ولامیه در بدست با حرف ظرف واضافت لامیه در دم درکش دم نفس دم درکش خاموش اول طینه دیجك یرده استعمال ایدرلر ارنه اکرنه دن مخففدر یوخسه معناسنه عربیده وآلا دیرلر * محصول بیت * ای حافظ چونکه نافهٔ سر زلفی سنك الکده در ساکت اول یوخسه باد صبایه خبراولور وسنك سر زلف یارالکده اولدیغی خلقه داستان ایدر والکدن کیدوب محروم قالورسین یعنی وصالدن هجرانه دوشرسین پس ایمدی خاموش اول که حالکه اغیار مطلع اولمیون بادصبادن مراد افشای راز ایدن اغیاردر حاصلی وصال جانانی کیمسه یه طیورمه بعض نسخه ده مخلص بیتی بویله بولندی (حافظ سراز لحد بدر آرد بپای بوس * کر خاك او بپای شمایی سپرشود) لحد لامك وحانك فتحه لریله مقبره معناسنه در خاك او ضمیری حافظه راجع اولسه وحده جائزیدی سپرده معناسی سابقا تحقیق ایلدك ایدیکه چکنیك معناسنده در یعنی پایمال * محصول بیت * حافظ باشنی طشره چیقارر ایاق اوپمکدن اوتوری یعنی پای بوس ایلمکیچون اکرانك مقبره سی طپراغی سزك ایاغکزه پایمال اوله حاصلی سزکه خاك لحدنی چکنیه سز اول لحددن باشنی قالدیرر ایاغکز اوپمکیچون

(وله ایضا) روز هجران وشب فرقت یار آخرشد * زدم این فال وکذشت اختر وکار آخرشد) مصراع اولك تقدیری روز هجران یاردر زیرا شب روزه معطوفدر هجرانك یاره اضافتی مصدرك فاعلنه ویامفعولنه اضافتیدر فرقتده یان بویله در آخرشد دو کندی دیمکدر یعنی تمام اولدی زدم این فال بن بوفالی اوردم یعنی ایلدم یلدزده کذر ایلدی یعنی دعا قبول اوله جق پرده واقع اولدی سابقا بیان اولندی ایدیکه کف الخصیب دیرلر بر یلدز وار در که بروجك بر بسنك بر درجه سی وار هر یارکه اول درجه یه وارسه هرنه دعا که اولنسه اللهك امریله اول دعا مستجاب اولور لطیفه ایله دعا اولورسه نتکیم بو بیتده واقعدر * بیت * هر آن فالی که از بازیچه برخاست * چو اختر در کذشت آن فال شدراست * کار آخر شد ایش تمام اولدی یعنی مراد حاصل اولدی * محصول بیت * یارك هاجر اولدیغی کون و یا مهجور اولدیغی کون ومفارق اولدیغی کیجه رانك کسریله و یامفارق اولدیغی کیجه رانك فتحیله تمام اولدی یعنی هجران کونی وفراق کیجه سی دو کندی تمام اولدی بن بوفالی اوردم یعنی هجران وفراق دوکندی تمام اولدی دیمکی فال ایلدم یلدزده مجزنیه واقع اولدی مراد ده حاصل اولدیکه اول مراد وصال یار ایدی کذشت اخترك معناسنی نحوست یلدزنك دوری کیجدی وایش آخر اولدی دیین بوقصه نك اصلن بیلز ایمش اختر کذشت ساعتنه راست کلدی معناسنه در بونده دینده بطرازیش (آن همه ناز وتنعم که خزان می فرمود * عاقبت در قدم باد بهار آخرشد) آن همه اولقدر دیمکدر که حرف رابط صفت میفرمود بیوردی یعنی ایلردی قدم باد بهار اضافتلری لامیه لردر اصلنده قدم صدق باد بهار ایدی یعنی یمن ومبارکلك معناسنه زیرا بو عبارتی اثار حسنه ایله تفسیر ایلشلر * محصول بیت * اولقدر ناز وتنعم که خزان ایلردی عاقبت باد بهارك مبارك قدمنده تمام اولدی بونده خزاندن مراد هجراندر و بهاردن وصال یعنی اولقدر روزکا که هجران ممتد اولدی عاقبت ایام وصال یمنیله تمام اولدی قدم بونده دولت معناسنه در دیین قیاسله عندی سویلمش (صبح امید که شد معتکف پرده غیب * کو برون ای که کار شب تار آخرشد) صبح امید اضافتی بیانیه در که رابط صفت معتکف اعتکافده احیاسدر یعنی کندینی پرده حبس ایلك امالنده ملازمت مراددر پرده یه اضافتی لامیه و پرده نك غیبه بیانیه کوخطاب عام طریقیله سویله صبح امیده برون ای طشره چق که حرف تعلیل کارك شبه لامیه وشبك تاره بیانیه * محصول بیت * امید صباحی که پردهٔ غیبده منزوی اولدی یعنی امید امر معنوی در ظاهر وهویدا دکل ایدی صبح امیده سویله طشره چقسون زیرا قرانلق کیجه ایشی تمام اولدی قرانلق کیجه دن مراد یأس ونا امیدلکدر ایدی انك ایشی تمام اولدی ایمدی مأمول ومرجو اولان احوال ظاهر وباهر اولسون که ضدی کتدی یعنی امید سزلك کتدی امید اعتکافدن چیقسون یعنی وصال مأمولمز ایدی اما پردهٔ غیبده ایدی ایمدی چیقسون که فراق ایشی تمام اولدی

(حافظ) م (سر) باش (از) من (لحد) قبر (بدر) طشره (آرد) کتورر (پای) ایاق (بوس) اوپمك (کر) اکر (خاك) طپراق (او) ضمیر (بپای شما) سزك ایاغکزك (بی سپر) باصلمشی (شود) اوله (بی سپر) حجابسز (معنای اشارتی) یارب سنك توفیقکله حافظك وجود خاکیه سنده آثار عشق ومحبتك ثابت اولدیغجه بعد الموت دخی اول آثار باقی اولوب جماعت محبین ایله جمالك نورینك مستغرقی اولمق امیدمدر

﴾ وله ایضا ﴿

روزهجران وشب فرقت یار آخرشد * زدم این فال کذشت اختر وکار آخرشد

یارك هجران کونی وفرقت کیجه سی آخر اولدی بوفالی اوردم اختر کیجدی وکار آخر اولدی (مفردات) (روز) کوندز (هجران) م (شب) کیجه (فرقت) م (یار) م (آخر) م (شد) اولدی (زدم) اوردم (این) بو (فال) تفأول (کذشت) کیجدی (اختر) یلدز (کار) م (آخر) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) بحمدالله انوار تجلی الهینك ظهوریله انکشاف وانبساط کلوب حجبات وانقباض رفع اولوب وصلت الی الله آخر حاصل اولدی (لاعدوی ولاطیرة ویعجبنی الفال) حدیث شریفی سرنجه کندوده حسن ظن بالله اولان فال حسنه محبت ایله شروع ایتمش ایدم بحمدالله ساعتنه راست کلوب ایشم ومراد ومقصودم آخر حاصل اولدی

آن همه ناز وتنعم که خزان می فرمود * عاقبت در قدم باد بهار آخرشد

اول دوکلی ناز وتنعمی که خزان بیوردی عاقبت باد بهارك قدومنده آخر اولدی (مفردات) (آن) اول (همه) جمله (ناز) م (تنعم) نعمت (خزان) کوز موسمی (می فرمود) بیوردی (عاقبت) م (در) فی (قدم) قدوم (باد) یل (بهار) م (آخر) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) کوز کونشده ظهور ایدن نعمت وبرکات عاقبت بهار یلاری لطیف اسوب بهارك خوش کلمسیله حاصل اولدیغی کبی (قبل من قبل فی الازل ورد من رد فی الازل) سرنجه بوقدر فیض وتجلی وظهورات اسرار معنوی عاقبت حضرت اللهك سابقهٔ ازلده ونحن قسمنا ده کرم واحسان وجهی اوزره آخر حاصل اولدی

صبح امید که بد معتکف پردهٔ غیب * کو برون آی که کار شب تار آخرشد

امید صباحی که غیب پرده سنك معتکفی ایدی دی اکا طشره کلسون که قرانکو کیجه نك ایشی آخر اولدی (مفردات) (صبح) م (امید) م (بد) ایدی بودن مخففدر (معتکف) م (پرده) م (غیب) م (کو) سویله (برون) طشره (آی) کل (کار) ایش (شب) کیجه (تار) قرانکو (آخر) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) خیط ابیض خیط اسوددن وبیاض فجر ظلمات لیلدن امتیاز ایله ظهوره کلدیکی کبی پردهٔ غیبده معتکف ومستور امید ومتمنامز اولان وصلت صباحی وانکشاف انوار جمال الهی دخی محضا عون وعنایت ربانیله ظهوره کلدی وحضرت حبیب الله صلی الله علیه وسلم افندیمزك بزه میراثی اولان (لی مع الله وقت الخ)

(شکر ایزد که باقبال کله کوشهٔ کل * نخوت باد دی وشوکت خار آخرشد) شکر ایزد اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل باقبال باحرف سبب آخرشده متعلقدر اقبالك کله کوشه یه اضافتی لامیه در مجازا کله کوشه ترکیب مزجیدر کله اضافتی بیانیه در نخوت باد دی لامیه لردر شوکت حدت وشدت معناسنه در خاره اضافتی لامیه در * محصول بیت * الله شکر که کلك کله کوشه سی کلمکی سببیله یعنی ظهور ایلمسی سببیله قشك صغوق یلینك تکبری ودکنك حدت وشدتی تمام اولدی صغوق کتدی ودیکنی کل قاپلدی حاصلی بهار کلمکله هم صغوق کتدی وهم دیکن ناپدید اولدی کله کوشه اسنادی چیچکلرك سلطانی اولمق اعتباریله نتکیم خواجه بیورمشدر * افسر سلطان کل پیدا شد از طرف چمن * مقدمش یارب مبارك باد بر سرو سمن * (آن پریشانی شبهای دراز وغم دل * همه درسایهٔ کیسوی نکار آخرشد) پریشانی یا حرف مصدر شبهای درازه اضافتی لامیه و بو پریشانلغی شبهای درازه اضافت مجازیدر ذکر محل وارادهٔ حال قبیلندندر یعنی اوزون کیجه لرده کندینك پریشانلغی مراددر غم دل اضافتی لامیه در سایهٔ کیسوی نکار لامیه لردر شبه نسبت سایهٔ کیسوی نکارخوب واقعدر * محصول بیت * اول اوزون کیجه لر پریشانلغی واول کوکل غمی که بونده اول وار ایدی جمعا کیسوی نکار سایه سنده تمام اولدی سایهٔ کیسویه نسبت مجازیدر زیرا جانانك کندیسیدر یعنی نکارك سایه سنده آخر اولدی دیمکدر (کرچه آشفتکی کار من از زلف ویست * حل این عقده هم از روی نکار آخرشد) آشفتکی یا حرف مصدر بونده پریشانلق معناسنه کاره وکارك منه اضافتی لامیه لردر زلف وی ده بویله در روی ضمیر غائب جانانه راجعدر عقده دوکه دیرلر بونده مراد کارك پریشانلغیدر * محصول بیت * کرچه ایشمك پریشانلغی زلف جاناندن ایدی بوعقده وپریشانلغك حلیده انك رویندندر حاصلی زحمت اندن ایدی رحمت دخی اندن اولدی (بعد ازین بردر میخانه روم بادف وچنك * قصهٔ که در دولت یار آخرشد) بردر میخانه بر حرف صله مصراع ثانی مقام تعلیلده در که رابط صفت دولت یار لامیه لردر * محصول بیت * بوندنصکره میخانه قپوسنه دف وچنکله کیدرم یعنی میخانه یه ذوق وشوقله کیدرم یارك دولتنده تمام اولان قصهٔ غصه ایچون یعنی یارك دولتنده غم وغصه تمام اولدی شمدیدنکرو میخانه یه صفا ایله کیدرم

حدیث شریفنك اسراری وانوار قدسیهٔ الهیه یه استغراق آخر کار حاصل اولدی ثبتنا الله بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

شکر ایزد که باقبال کله کوشهٔ کل * نخوت باد دی وشوکت خار آخرشد

خدایه شکر که کلك کلاهی اوجنك دولتنده قیش یلنك کبری وخارك شوکتی آخر اولدی (مفردات) (شکر) م (ایزد) تکری (با) ظرفیه (اقبال) دولت (کلاه) م (کوشه) بوجاق (کل) م (نخوت) کبر (باد) یل (دی) قیش (شوکت) سلطنت (خار) دیکن (آخر) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) حضرت اللهه شکراولسونکه بووقت لی مع اللهده واستغراق انوار تجلیات زماننده محبوب خدا اولان مردان خدانك کوشهٔ خاطرلرینك سایهٔ حمایه سنده (قداسلم شیطانی) حدیث شریفنك سری ظاهر اولوب قیش کبی بارد طبیعت اولان اهل هوانك کبری وغروری وخار کبی قلبه وسوسه وافکار فاسده زحمتی اوریجی نفس وشیطانك شوکت وتسلطی فتنه سندن آخر وعاقبت خلاص حاصل اولدی

آن پریشانی شبهای دراز وغم دل * همه درسایهٔ کیسوی نکار آخرشد

اول دراز شبلرك پریشانلغی واول کوکل غمی جمله سی محبوبك زلفی سایه سنده آخر اولدی (مفردات) (آن) اول (پریشان) م (یا) مصدریه (شبها) کیجه لر (دراز) اوزون (غم) م (دل) کوکل (همه) جمله (در) فی (سایه) کولکه (کیسو) زلف (نکار) محبوب (آخر) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) اول اوزون کیجه لرده افکار فاسدهٔ ماسوی الله ایله قلبك پریشانلقلری واول تشاویش لوازم بشریه اولان غم وآلام واکدارلری جمیعسی اول محبوب حقیقینك تجلیات انوار صفاتی ومشاهدهٔ اسرار مالانهایتی سایه سنده آخر محو ونایاب اولدی وجمله سندن خلاص حاصل اولدی

کرچه آشفتکی کار من از زلف ویست * حل این عقده هم از روی نکار آخرشد

اکرچه بنم ایشمك پریشانلغی انك زلفندندر بوعقده نك حلی هم نکارك یوزندن آخر اولدی (مفردات) (کرچه) اکرچه (آشفتکی) پریشانلق (کار) ایش (من) بن (از) من (زلف) م (وی) انك (است) در (حل) چوزمك (این) بو (عقده) دوکم (هم) دخی (از) من (روی) یوز (نکار) محبوب (آخر) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) کرچه بنم حجبات اوصاف بشریه ایله ایشمك وحالمك پریشانلغی اول حکیم لایزالك واول فاعل مختارك قابض وباسط وهادی ومضل اولان تجلیات صفات متضاده لرینك حکمت ومقتضیاتندندر لکن بوعقده لرك حلی و بوقبض وضلالتك رفعی اول ارحم الراحمین اولان حضرت اللهك توفیق وعنایتی واول لطیف بعباده اولان محبوب حقیقینك احسان وهدایتی یوزندن آخر وعاقبت حاصل اولدی

باورم نیست ز بدعهدی ایام هنوز * غصهٔ هجر که در وصلت یار آخرشد

ایامك وفاسزلغندن هنوز اعتقادم یوقدر فراق غصه سی که یارك وصالنده آخر اولدی

(مفردات) (باور) تصديق (م) ضمير (نيست) يوق (ز) من (بد) قبيح (عهد) قول وقرار (يا) مصدريه (ايام) كونلر (هنوز) شمدى (غصه) الم (هجر) فراق (در) فى (وصلت) م (يار) م (آخر) م (شد) اولدى (معناى اشارتى) انبيا عليهم السلام ومأمونين بالآثار اولان رضوان الله عليهم بالتمام بونلردن ماعدا اولياء اللهك عصمتلرى مقطوع اولديغندن بيورركه بحمدالله كرچه شمدى حضرت الله بوقدر قربت ووصلت وانوار تجليسنه واسرار لدنيه سنه مظهريت كرم واحسان ايلدى لكن العالم متغير مقتضا سنجه بعدالوصول الى الله فرقت و بعديت خوفى يوقدر وفراق غصه سى تمام آخر اولدى ديه كلرى كلامه اعتماد ايله غرورم يوقدر زيرا مأمونيدن اولمدقجه (فلا يأمن مكرالله الا القوم الخاسرون) آيت جليله سى سرنجه مكر اللهدن وسوء خاتمه ايله خوف عقاب اللهدن امين اولمق يوقدر هرنه قدر كشى عالى مرتبه ده اولورسه ده خوف اوزره اولمق لازمدر

﴿ بعد ازين بردر ميخانه روم بادف وچنك ۞ قصهٔ غصه كه در دولت يار آخر شد ﴾

بوندنصكره دف وچنك ايله ميخانه قپوسى اوزره كيدەرم زيرا غصه قصه سى يارك دولتنده آخر اولدى (مفردات) (بعدازين) بوندنصكره (بر) على (در) قپو (ميخانه) م (روم) كدرم (با) للملابسة (دف وچنك) آلت لهولردر (قصه) م (غصه) م (كه) زيرا (در) فى (دولت) م (يار) م (آخرشد) م (معناى اشارتى) بوخوف بو حال اوزره اولدقجه بوندنصكره محل تجلى اولان قلبى ماسوى اللهدن پاك ايديجى شراب عشق الهيه نك ميخانه سى و ينابيع حكمت ربانيه نك خم خانه سى مرشد كاملك قپوسى اوزره لاابالى اعلان وجهى اوزره كيدەرم زيرا حق سبحانه وتعالينك عون ونصرتيله تشويش جهان غصه سى قلبدن زائل اولدى

﴿ ساقيا لطف نمودى قدحت پرمى باد ۞ كه بتدبير تو تشويش خمار آخر شد ﴾

اى ساقى لطف كوستردك سنك قدحك پرمى اولسون زيراسنك تدبيركله خمار تشويشى آخر اولدى (مفردات) (ساقى) م (لطف) م (نمودى) كوستردك (قدح) م (ت) ضمير (پر) طولو (مى) شراب (باد) اولسون (كه) زيرا (با) للملابسة (تدبير) م (تو) سن (تشويش) م (خمار) سرخوشلق (آخر شد) م (معناى اشارتى) (شكر المنعم على المنعم عليه واجب) سرنجه اى شيخم حق سبحانه وتعالينك رضاسى وعشق محبتى ايله راه وصلت الى اللهه بزه لطف ايدوب يول كوستردك و بزى ارشاد ايلدك سنك ينابيع حكمت اولان قلبك قدحى شراب علوم لدنيه وفيض الهيه ايله پر اولسون كه سنك تدبير وارشادكله بزدن تشويش امور جهان سرخوشلغى زائل اولدى

(باور نيست زبد عهدى ايام هنوز ۞ قصهٔ هجر كه در وصلت يار آخر شد) باور كردن اينانمقدر بونده اعتماد معناسنه اعتمادم يوق ديمكدر عهد بده يا حرف مصدردر ايامه اضافتى لاميه در هنوز دخى ديمكدر قصهٔ هجر لاميه در كه رابط صفت وياحرف بيان وصلت يار اضافتى مصدرك فاعلنه ويا مفعولنه اضافتيدر ۞ محصول بيت ۞ ايامك بدعهدلكندن هنوز اينانمم واعتقادم يوقدر هجران قصه سى كه يارك وصلتنده تمام اولدى يعنى وصلت يار سببيله فراق تمام اولديغنى بنه روز كارك وفاسزلغندن اينانمم (ساقيا لطف نمودى قدحت پرمى باد ۞ كه بتدبير تو تشويش خمار آخر شد) قدحت پرمى باد جملهٔ دعائيه علم بديعده حشو مليح قبيلندندر كه حرف تعليل بتدبير با حرف سبب آخر شده متعلقدر تويه اضافتى لاميه در تشويش خمار اضافتيده بويله دريعنى مصدر فاعلنه مضافدر ۞ محصول بيت ۞ اى ساقى لطف كوستردك قدحك پرمى اولسون كه سنك تدبيركله تشويش خمار آخر اولدى يعنى تمام اولدى ساقى يه قدحى پرمى اولسون ديمكله كندى يه دعادر زيرا واقع خمار ساقينك و بو باده در

﴿ درشمار ﴾

(درشمار ارچه نياورد كسى حافظ را ۞ شكر كان محنت بيحد وشمار آخر شد) درشمار در حرف صله شمار حساب ۞ محصول بيت ۞ اكرچه حافظى هيچ بركيمسه حسابه كتورمز يعنى اكا كيمسه اعتبار ايلمز شكر كه اول معهود بيحد وشمار محنت اولدى تمام محنت بيورديغى خلقك آمد ورفتيدر بو محنتدن خلاص اولديغنه شكر ايدر زيرا خلقك آشنالغى باش اغريسيدر تكليم بيورمشدر ۞ع ۞ آشناى خلق در دسرست (وله ايضا) (كرچه بر واعظ شهر اين سخن آسان نشود ۞ تاريا ورزد و سالوس مسلمان نشود) اين سخن ديديكى مصراع ثانينك مضمونيدر تا بونده ادات توقيتدر مادام

﴿ درشمار ارچه نياورد كسى حافظ را ۞ شكر كين محنت بيرون زشمار آخر شد ﴾

اكرچه بركيمسه حافظى حسابه كتورمدى شكر كه بوحد وعدددن بيرون محنت آخر اولدى (مفردات) (درشمار) حسابه (ارچه) اكرچه (نياورد) كتورمدى (كسى) بركيمسه (حافظ) م (را) ادات مفعول (شكر) م (اين) بو (محنت) م (بيرون) طشره (ز) من (شمار) صاى (آخر شد) م (معناى اشارتى) حافظ فانى فى الله اولوب خلقك نظرندن كندوبى كسوهٔ خراباتيده پنهان ايتديكيچون بيورركه حافظى اكرچه كيمسه آدم حسابنه كتوروب اعتبار ايتديسه نه خوش حضرت اللهه شكر اولسونكه بوتشاويش دنيانك وآلام واكدار مشتهيات نفس وهوانك حددن زياده وحسابسز محنتلرى حافظدن زائل اولدى (وله ايضا)

﴿ كرچه بر واعظ شهر اين سخن آسان نشود ۞ تاريا ورزد وسالوس مسلمان نشود ﴾

اكرچه شهرك واعظنه بوسوز آسان اولمز مادام كه رياوسالوسه سعى ايلر مسلمان اولمز (مفردات) (كرچه) م (بر) على (واعظ شهر) م (اين) بو (سخن) سوز (آسان) م (نشود) اولمز (تا) مادام (ريا) م (ورزد) اوزنه وسعى ايده (سالوس) مرائى (مسلمان) م (نشود) اولمز (معناى اشارتى) اغراض نفسانيه صاحبى خود بينه بوذوقيدن اولان عشق ومحبت ومعرفة الله كلامى آسان اولمز مادامكه جلب دنيا ايچون ريا وسالوسه سعى ايلر (ولا تشتروا بآياتى ثمنا قليلا) آيت كريمه سنى كوش جزيله وسمع اصمه آلمز مسلمان اولمز

﴿ رندى آموز كرم كن كه نه چندان هنرست ۞ حيوانى كه ننوشد مى وانسان نشود ﴾

كرم ايله عاشقلق اوكرن زيرا اولقدر هنر دكلدر برحيوانكه شراب عشق ايچميه انسان اولمز (مفردات) (رندى) عاشقلق (آموز) اوكرن (كرم كن) كرم ايله (كه) زيرا (نه) نفى (چندان) اولقدر (هنر) معرفت (است) در (حيوان) م (يا) وحدتيه (نه) نفى (نوشد) ايچه (مى) شراب (انسان) م (نشود) اولمز (معناى اشارتى) اى واعظ عالمسن مقتداى ناسسين كرم ايله ضال ومضل اولمه ودينكى دنيايه دكشمه (من لا سلوك له لا ايمان له) فحواسنجه برمرشد كاملك دامنى طوتوب راه عشقده سلوك ايله عاشقلق واخلاص وصادقلق اوكرن مجرد علوم ظاهره ايله مال وجاه طلبنده اولوب اسرار دينيدن بى خبر اولمق اولقدر برهنر وبرمعرفت معتدبهاد كلدر برحيوان ناطق كه شراب عشق الهيه دن نوش ايتميه حقيقتده اول كيمسه انسان دكلدر بلكه (كالانعام بل هم اضل) در اعاذنا الله تعالى من غرور اهل الظاهر

﴿ اسم اعظم بكند كار خود اى دل خوش باش ۞ كه بتلبيس وحيل ديو سليمان نشود ﴾

اسم اعظم كندى ايشنى ايلر اى كوكل خوش اول زيرا تلبيس وحيله لر ايله ديو سليمان اولمز (مفردات) (اسم اعظم) م (بكند) ايلر (كار) ايش (خود) كندو (اى دل) اى كوكل (خوش) م (باش) اول (كه) زيرا (با) للملابسة (تلبيس) م (حيل) م (ديو) شيطان (سليمان) سليمان عليه السلام (نشود) اولمز (معناى اشارتى) اى كوكل سن عملكده

معناسنه ريا ورزدك مقدم مفعوليدر وسالوس فاعلى ومسلمان نشودك مقدم خبرى واسمى تحتنده سالوسه راجع ضميردر ۞ محصول بيت ۞ كرچه شهرك واعظنه بوسوز آسان كلمز يعنى مشكل كاور مادامكه سالوس وريايه امك چكوب سعى ايلر مسلمان اولمز حاصلى سالوس وريا ايله مسلمان اولمز بوسوز واعظ سالوسه تعريضدر مصراع ثانينك معناسنى تاريا وسالوس كسب ايدر يعنى ريا ايله مسلمان اولمزدين ومادامكه رياوسالوسه سعى ايدر مسلمان اولمزدين خطاى فاحش ايتديلر وبوخطا بونلره واوسكنه دن ناشيدر يعنى ريا ايله سالوس بيننده اكثر نسخه ده واو موجود اولمغله مغرور اولديلر اما تركيبنده واو ايرادى ايلك فاسددر بلكه حين تقطيعده واو ظاهر اولور تكلم سابقا تفصيلى كچدى (رندى آموزد كرم كن كه نه چندان هنرست ۞ حيوانى كه ننوشد مى وانسان نشود) كه حرف تعليل هنر يست ياسى حرف نسبتدر هنره منسوب ديمكدر يعنى اول هنر كه رابط صفت انسان نشودك مقدم خبرى واسمى تحتنده حيوانه راجعدر بونده حيوانيانك قصيله اوقنور اصل اوزره ۞ محصول بيت ۞ خواجه خطاب عام طريقيله بيورر كه رندلك اوكرن وسخاوكرم ايله زيرا اولقدر هنرلى دكلدر يعنى اول دكلو اهل هنر دكلدر برحيوان كه شراب ايچوب انسان اولمز زيرا ايچمك رندلكدر سخاوكرم ايلك انسانيتدر پس بوايكيدن خالى اولان هنرسز حيواندر هنر لفظى ياء نسبى سز اكثر نسخه يه تابع اولوب هنرست يازنلر خبرى مبتدايه حمل ايلك صحت شرط اولديغندن غافللر ايمش عفا الله عنهما (اسم اعظم بكند كار خوداى دل خوش باش ۞ كه بتلبيس وحيل ديو سليمان نشود)

اسم اعظم عربيده لفظة الله دروهر دلده اسم ذات بارى اعظمدر بكند كار خود كندى ايشنى يعنى بو اسم شريفه مشغول اولان اهل صلاح وفلاح اولور صدق دل ايله شغل ايدرسه اكا نتيجه فوائد آثار خيرات حاصل اولور اما ريا وتدلس ايله شغل ايدرسه اكا هيچ فائده حاصل اولمز مصراع ثانى بومعنايى مشعردر ۞ محصول بيت ۞ اسم اعظم كندى ايشنى ايشلر اى كوكل سن خوش اول يعنى سن همان حق ايله اول حق سنى فراموش ايلمز تلبيس وحيله دن وريا وزرقدن اجتناب ايله زيرا تلبيس وحيله ايله ديو سليمان اولمز زيرا ديو مهر سليمانى حيله ايله آلدى سليماندن اما سليمان ايشنى ايده مبوب مهرى

درپایه آندی و بنده اللهك امریله مهرسلیمانه نصیب اولدی نتکیم بعض کتابلرده مسطور ومذکور در حاصلی برشی اکه
غیر مستحق برنااهلك النه دوشه اول نااهلك یدنده قرار ایلیوب برکون براهلنه دوشر وبالجمله بونلر کیدن مراد قصه دن حصه در
(کوهر پاك بباید که شود * قابل فیض ورنه

اخلاصه سعی ایدوب ریا وسمعه دن پاك اول صورت صلاحده قلبی مغشوش ومرائی اولان
علماء ظاهرك ودینی دنیایه دکیشن واعظ وناصحك حالرینه ساولك یوزندن نظر ایدوب
مغرور اوله وحضرت اللهك مکرندن خوف ایله وامین اولمه زیرا مظاهر اسماء
الهی اولان خلقك هر برلرنده براسمك تأثیری وهادی ومضل اولان حضرت
اللهك برحکمت خفیه سی واردر اسم اعظم مقتضای حکمنجه کندو خاصه سنی ایلر
ای کوکل سن صاف اول وصادق اول غروری وحیله یی ترك ایله زیرا ابلیس
وحیله لر ایله دیو سلیمان اولمز

﴿ کوهر پاك بباید که شود قابل فیض * ورنه هر سنك وکلی لؤلؤ ومرجان نشود ﴾

پاك ذات کرکدر که فیض الهی یه قابل اوله یوخسه هر سنك وکل لؤلؤ ومرجان اولمز
(مفردات) (کوهر) جوهر (پاك) م (بباید) کرك (شود) اوله (قابل) م (فیض) م
(ورنه) یوخسه (هر) م (سنك) طاش (کل) چامور (لؤلؤ) اینجو (مرجان) م
(نشود) م (معنای اشارتی) پاك ذات وصافی قلب کرکدر که فیض بلا واسطهٔ
ربانی یه وتجلیٔ انوار سبحانیه یه قابل ومستعد اوله یوخسه هر سنك وکل لؤلؤ
ومرجان اولدیغی کبی (کالحجارة او اشد قسوة) اولان قلب دخی قابل فیض الهی اولمز
همان آتش عشقله قلبدن ماسوایی احراق ایدوب صافی دل کرکدر که قابل فیض اوله

﴿ عشق می ورزم وامید که این فن شریف * چون هنرهای دکر موجب حرمان نشود ﴾

عشقه سعی ایلرم وامیددر که بو شریف فن غیری هنرلر کبی سبب حرمان اولمیه
(مفردات) (عشق) م (می ورزم) اوزه نرم (امید) م (این) بو (فن) م
(شریف) م (چون) مثل (هنرها) معرفتلر وطاعتلر (دکر) غیر (موجب) سبب
(حرمان) محروم اولق (نشود) اولمیه (معنای اشارتی) بعون خدا وتوفیقه
منظر رحمان اولان قلبم طهارتیچون عشقك تحصیلنه سعی ایدهیم زیرا عشق جمله
علتلرك طبیبیدر واسطرلاب اسرار خدادر که قلبی ریادن وحرص مذمومدن وکبر
وناموسدن وکلی عیوب نفسانیه دن پاك ایدیجیدر وآینهٔ قلبی ژنکار ماسوادن
پاك ایدوب فیض تجلیٔ انوار خدایه وعلوم لدنیه واسرار الهیه یه قابل ومستعد
قلیجیدر امید درکه بو شریف وبی نظیر اولان فن عشق عشقسز اولان غیری
هنرلر وطاعتلر وعشقسز اولان علوم ومعرفتلر کبی سبب حرمان اولمیه

﴿ دوش میکفت که فردا بدهم کام دلت * سببی ساز خدایا که پشیمان نشود ﴾

دون کیجه دیدی که یارین سنك مرادکی ویره یم برسبب ایله ای خدا که پشیمان
اولمیه (مفردات) (دوش) دون کیجه (میکفت که) دیدی که (فردا) یارین
(بدهم) ویرم (کام) مراد (دل) کوکل (ت) ضمیر (سبب) م (یا) مصدریه
(ساز) ایله (خدایا) ای خدا (پشیمان) م (نشود) اولمیه (معنای اشارتی) یارب
(مالاعین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر) حدیث قدسیك ایله سنك
جانب عزتکدن وعد کریم اولهرق دنیاده قلبله وآخرتده بصر ایله کوکلم مرادی

﴿ اولان ﴾

هرسنك وکلی لؤلؤ ومرجان نشود) کوهر پاك
بیانیه درکه حرف بیان قابل فیض اسم فاعلك
مفعولنه اضافتیدر سنکدن یای وحدت حذف
اولنمشدر کلی قرینه سیله لؤلؤ مرجان
لف ونشر مرتب طریقیله مذکور در
محصول بیت انسانك اصلی وکوهری
پاك کرکدر فیض قابل اوله یعنی فیضی
قبول ایدوب مستفیض اولمغله اصل وپاك
کوهر کرکدر یوخسه هرطاش وبالچق
لؤلؤ مرجان اولمز یعنی هر بر طاش اینجو
وهر بر بالچق مرجان اولمز حاصلی کشینك
ذاتنده استعداد وقابلیت کرك فیاضدن
فیض قبول ایلیه خواجه نك بو بیتی مشهور
ابیاتندر (عشق میورزم وامید که این فن
شریف * چون هنرهای دکر موجب
حرمان نشود) عشق میورزمك مقدم
مفعولیدر واو حرف حال امید میمك
تشدیدیله در ضرورت وزنیچون اصل
کلام امیدمدر ضرورت وزنیچون
حذف اولنمشدر که حرف بیان این فن
شریف یعنی عشق موجب حرمان اسم فاعلك
مفعولنه اضافتیدر *محصول بیت* عشقه
سعی ایدوب امك چکرم حال بوکه امید
واردر که بو فن شریف که عشقدر غیر
هنرلر کبی محرومغه سبب اولمیه زیرا هنر
سبب حرماندر نتکیم خواجه بیورمشدر
(بیت) هنر بی عیب حرمان نیست لیکن *
زمن محرومتری سائلی بود *ظهیر فاریابی
* (بیت) مرا از دست هنرهای
خویشتن فریاد * که هر یکی بدکر کونه
دارم وناشاد (دوش میکفت که فردا
بدهم کام دلت * سببی ساز خدایا که
پشیمان نشود) که حرف بیان مقول وقول
سببی یا حرف وحدت ویا تنکیر خدایا
منادی که حرف بیان * محصول بیت *
دون کیجه سویلردی یارك کوکلك مرادینی ویریم دیو ایمدی یارب برسبب ایله که پشیمان اولمیه اوله که کوکلم مرادینی ویره

اولان جمال شریفك مشاهده سی بو عبد بیچاره لریکه کرم واحسان ایتمکلکنی
سابقا حبیبك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم خبر صادق ایله بیوروب
بزی مسرور وامیدوار ایتمش ایدی ای بنم معطیٔ بلاعلت اولان خدای بیچونم
بزم جمال شریفك مشاهده سنك سببی اولان صلاح وتقوامزه بر توفیق وبرهدایت
ایله که بو کرم غیری صورته تحویل اولمیه

﴿ حسن خلقی زخدا می طلبم خوی ترا * تا دکر خاطر ما از تو پریشان نشود ﴾

خدادن سنك خو یکه برحسن خلق طلب ایلرم تا که غیری بزم خاطرمز سندن پریشان
اولمیه (مفردات) (حسن خلق) م (یا) وحدتیه (ز) من (خدا) م (می طلبم)
ایسترم (خوی) م (ترا) سنك ایچون (تا) حتی (دکر) غیری (خاطر) م (ما)
بز (از) من (تو) سن (پریشان) م (نشود) اولمیه (معنای اشارتی) استعیذ بالله
(انك لعلی خلق عظیم) آیت کریمه سی سرنجه یارسول الله سن ذات محترمك خلق
عظیمی مقتضاسنجه حضرت خدای کریمدن بز بیچاره واسیر نفس اماره قپوك
محتاجی خور وذلیل امتکه حسن خلقك آثاری قصورمزی عفو ایله درمانده لك
کوننده بر شفاعت ایسترم تا که سندن بر شفاعت اولماق ایله بزم خاطرمز پریشان
اولمیه وبو عاصی وبیچاره امتك روز محشرده دربدر ومحزون قالمیه متعنا الله بشفاعة
سیدنا محمد صلی الله تعالی علیه وسلم بکرمه وبحرمة نور ذاته آمین

﴿ ذره را تا نبود همت عالی حافظ * طالب چشمهٔ خورشید درخشان نشود ﴾

ذره نك مادام که عالی همتی اولمیه ای حافظ پلدرایجی خورشید چشمه سنه طالب
اولمز (مفردات) (ذره) م (را) ادات مفعول (تا) مادام (نبود) اولمیه (همت)
م (عالی) م (حافظ) م (طالب) م (چشمه) م (خورشید) کونش (درخشان)
پلدرایجی وضیالی (نشود) اولمز (معنای اشارتی) حاصلی ای حافظ ذره کبی
ناچیز اولان بنده تبدیل صفات ومحو وجود ایله مادام کندویه همت عالی اولمدقچه
(الله نور السموات والارض) آیت جلیله سی سرنجه عالمه نوربخش ایدیجی خرشید
حقیقت چشمه سنه طالب اولهمز ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کفتم غم تو دارم کفتا غمت سر آید * کفتم که ماه من شو کفتا اکر بر آید ﴾

محبوبه ایتدم سنك غمك طوترم ایتدی سنك غمك باشه کاور دیدم که بنم ماهم اول
دیدی اکر قولای کلورسه (مفردات) (کفتم) دیدم (غم) م (تو) سن (دارم)
طوترم (کفتا) دیدی (غمت) سنك غمك (سر آید) باشه کاور (کفتم) دیدم
(ماه) آی (من) بن (شو) اول (کفتا) دیدی (بر آید) یوقاری کلورسه
(معنای اشارتی) بو خطاب رؤف ورحیم اولان مفخر موجودات علیه افضل
التحایا والصلوات حضرت رسولمز وایکی جهانده امیدمز ودستکیرمز حبیب الله
محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزه اولسه کوزلدر که بیورر دیدم که یارسول الله
سنك مایهٔ شادی اولان درد وغمك طوتارم بیوردی که بو غمده ثابت اول سنك غمك

(حسن وخلقی زخدا میطلبم خوی ترا *
تا دکر خاطر ما از تو پریشان نشود)
خلقی یا حرف وحدت ویا تنکیر * محصول
بیت * اللهدن سنك خوبکك حسن
خلقك استرم یعنی حسن خلق صاحبی
اولدیغنی استرم دخی بزم خاطرمز سندن
پریشان اولمیه زیرا بدخوی اولیجق بزی
رنجیدهٔ خاطر ایدرسین (ذره را تا نبود
همت عالی حافظ * طالب چشمهٔ خورشید
درخشان نشود) تا بونده توقیت ایچوندر
مادام معناسنده همت عالی بیانیه در حافظ
منادی وطالب چشمه اسم فاعلك مفعولنه
اضافتیدر وچشمهٔ خورشید درخشان
اضافتلری بیانیه لردر * محصول بیت *
ذره نك مادامکه همت بلندی اولمیه
ای حافظ پلدراغك کونشك چشمه سنه
طالب اولمز یعنی ذره نك همتی بلند کرکدر که
یردن قالقوب کنشك ضیاسنده حرکت
ایدوب مربی ومحبوب اوله خواجه بو بیتده
علو همته ترغیب ایدر (وله ایضا)
(کفتم غم تو دارم کفتا غمت سر آید *
کفتم که ماه من شو کفتا اکر بر آید) وغزل
تمام سؤال وجواب طریقیله واقع اولمش
بو اسلوب علم بدیعدن بر صنعتدر که سؤال
وجواب دیرلر سر آید دوکنه وتمام اوله
دعا مقامنده مستعملدر اکر بر آید اکر قولای
کلورسه دیمکدر راست کلورسه معناسنده ده
مستعملدر اما طلوع وخروج معنا سندن
خالی دکلدر یعنی ایهام طریقیله واقع
اولور نتکیم بو بیتده بویله واقعدر

(كفتم زرخ توماست كفتاولى دوهفته * كفتم بمن نمايد كفتا اكر برآيد) عن نمايد استفهامدر كورندى ديمكدر اكر برآيد قولاى كاورسه راست كاورسه ديمكدر * محصول بيت * جانانه ديدم سنك غمك طوتارم جانانه ديدى غمك دوكنه وتمام اوله دعادر غمك كينسون وتمام اولسون ديمكدر بودعاده ايكى معنى ملحوظدر وصال ميسر اوله وغمدن خلاص بوله سين ديمك اوله وبنى سومكدن فراغت ايدوب وغمدن قورتيلاسين ديمك اوله حاصلى ايكى معنى ايله انشا طريقيله واقعدر اخبار طريقله اخذ ايدوب غمدن خلاص بولوز سين ديبن بيخبر ايمش جانانه ديدمكه بنم ماهم اول يعنى ماه كبى اوستمه طالع

باشه كاوركه جميع غملردن خلاص اولورسن ديدم كه منده اولان نور الهيه ايله بنم قلبمى دخى نورانى قيل تاكه ظلمت بشريه دن خلاص اولام بيوردى كه اكرمقدر كده وارادسه وعون بارى شفكه يار اولورسه ايدرم

(كفتم زمهربانان رسم وفابياموز * كفتا زماهرويان اين كاركمتر آيد)

ديدم مهربانلردن وفارسمنى اوكرن ديدى ماهرويلردن بوايش آزرك كاور (مفردات) (كفتم) ديدم (ز) من (مهر) محبت (بان) ادات نسبيه الف ونون ادات جمع محبتلى محبوبلرديمكدر (رسم) صورت (وفا) م (بياموز) اوكرن (كفتا) ديدى (ز) من (ماهرويان) آى يوزليلر (اين) بو (كار) م (كمتر) آزرك (آيد) كاور (معناى اشارتى) ديدم يارسول الله بزه كرمكاه محبوب خدا اولانلرك وفاسى صورتيله معامله ايله بيوردى كه (اشد البلاء على الانبياء) الخ سرنجه انوار الهيه نك مظاهرى اولنلردن بوايش آزرك كاوركه آنلر صفات الله ايله موصوف اولدقلرايچون كرم واحسانى درد وبلايه كرفتارايتمكله بخش ايدنجيلردر يعنى راه عشقده درد وبلايى چكمدكجه وفايه ايرمزسين

(كفتم كه برخيالت راه نظر ببندم * كفتا كه شب روست اوازراه ديكرآيد)

ديدم كه سنك خيالك اوزره نظرم يولن باغلدم ديدى اول شب رودروعيارادر غيرى يولدن كاور (مفردات) (كفتم) ديدم (بر) على (خيال) م (ت) ضمير (راه) يول (نظر) م (ببندم) بغلادم (كفتا) ديدى (شب رو) كيجه كيدنجى (است) در (او) ضمير (راه) يول (ديكر) غير (آيد) كاور (معناى اشارتى) ديدم سنك خيالك اوزره نظرم بغلادم غيرى خياللردن قطع نظرايلدم بيوردىكه بصيرت اوزره اول واهتمام ايله كه اول خيالات ماسوى برعياردركه كيزلوجه قابكه كيرروسنى محجوب ايلر

(كفتم كه بوى زلفت كمراه عالم كرد * كفتا اكر بدانى هم اوت رهبرآيد)

ديدم كه سنك زلفك رايحه سى بنى عالمك كمراهى ايلدى ديدى اكر بيلورسك هم اول سكا رهبركاور (مفردات) (كفتم) ديدم (بوى) رايحه (زلف) م (ت) ضمير (كمراه) آزغين (عالم) م (م) بنى (كرد) ايلدى (كفتا) ديدى (اكر بدانى) بيلورايسك (هم) دخى (او) ضمير(ت) ضمير(رهبر) قولاغوز (آيد) كاور (معناى اشارتى) ديدم كه (ولا يخافون لومة لائم) سرينه مظهر بتم ايچون حفات وعرات سنك اوصاف جمالك ايله اتصاف رايحه سى عالم خلقنك صورت پرستلرى عندنده بنى كمراه ايلدى بيوردىكه اكر بيلورايسك اول صورت ملكنى خراب ايدوب منفور خلق اولملغك سنك مقبول حق اولملغكه رهبردر

(كفتم خوشا هوايى كزباغ عشق خيزد * كفتا خنك نسيمى كزكوى دلبرآيد)

ديدم هى نه لطيف برهواكه عشق باغندن قالقرديدى مباركدرشول نسيم كه دلبر محله سندن كلور (مفردات) (كفتم) ديدم (خوشا) هى نه خوش (هوايى)

اول جانان ديدى اكرقولاى كاورسه يعنى طالعك مساعد اولورسه سنك ماهك اولوب اوستنه پرصا اوب طلوع ايدهيم (كفتم زمهربانان رسم وفا بياموز * كفتا زماهرويان اين كاركمتر آيد) مهربانان الف ونونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون دلبران مهربانان ديمكدر رسم وفا اضافتى لاميه در ماهرويان تقديرى دلبران ماهرويان در يعنى رسم وفا كمتر آيد هيچ كلمز ديمكدر تكيم مكرر بيان اولمشدر * محصول بيت * جانانه ديدم مهربانلردن وفارسمنى اوكرن اولده ديديكه ماه رولردن بو ايش هيچ كلمزيعنى ماهرولر وفادار اولمز جفا كاراولور بونك معناسنى اكسك كاور ديينلر زياده اكسك سويلشلر (كفتم كه برخيالت راه نظر ببندم * كفتا كه شب روانست ازراه ديكرآيد) راه نظر بيانيه وبالاميه در مجازا ببندمك مقدم مفعوليدر شب روان وصف تركيبيدر رويدندن كيجه يوريجى اكثريا اوغريده استعمال ايدرلر * محصول بيت * ديدم كه خياله نظريولن بغلرم يعنى خيالك داخل اولديغى كوزيولن بغلرم تاكه خيالك كوز يولندن كوكله وارمسون جانان ديديكه بنم خيالم شبرودر يعنى عيار پرفن وبسيار دانشدر برغيرى يولدن داخل اولور يعنى عشق ومحبت همان كورمكله اولمز بلكه آدم قولاقدنده عاشق اولور حاصلى تعشق همان نظره منحصر دكلدر ايشتمكله ده اولور (كفتم كه بوى زلفت كمراه عالم كرد * كفتا اكر بدانى هم اوت رهبرآيد) كفتمدن صكره كان كه عبارتلرى مقول قول بيننى ربط ايچون حرف بياندر بوى زلفت لاميه لردر كمراه عالم اضافتيده بوبله در كمراه يولى آزمش يعنى يولن يتورمش كيميه ديرلر ميم متكلم معنى جهتندن كرد فعلنه مقيددر ضمير منصوب متصل معنا سنه اومبتدا رهبر مبتداى ثانى وجمله فعليه خبر ثانى وثانى خبر له خبراول پس جمله صغرى وكبرى جواب شرط اولدى وجمله شرط وجواب مقول كفتادر * محصول بيت * جانانه ديدمكه سنك بوى زلفك بنى كمراه عالم ايلدى جانان ديدى اكر بلورسن سكا بوى زلفمدر قولاغوزاق ايلين يعنى بنه بوى زلفمدرسكا طريقه دليل كان

(كفتم خوشا هوايى كزباغ عشق خيزد * كفتا خنك نسيمى كزكوى دلبرآيد) خوشا الف بونده مبالغه افاده ايدرهوايى ياحرف وحدت كزاصلنده كه ازايدى كه رابط صفت باغ عشق اضافتى بيانيه خنك خانك ونونك ضميله مبارك معناسنه نسيمى ياحرف وحدت كز كه حرف رابط صفت * محصول بيت * ديدم نه خوشدر برهواكه باغ عشقدن قالقار يعنى ظاهر

برهوا (ز) من (باغ) م (عشق) م (خيزد) قالقار (كفتا) ديدى (خنك) مبارك (نسيم) سحريلى (يا) وحدتيه (ز) من (كوى) محله (دلبر) م (آيد) كاور (معناى اشارتى) ديدم عشق ومحبتدن حاصل اولان هوا وسودانه كوزل هوادر بيوردى كه عشق ومحبت هواسى نسبت ايله يه ادنى وناقص مرتبه در خواص مرتبه سيدر اندن اعلى اخص الخواص مرتبه سيدر كه شول نسيم وريح رحمان ايله تعبير اولنان فيض بلا واسطه انجق طرف حقدن كاور

(كفتم كه نوش لعلت مارابارزو كشت * كفتا توبندكى كن كو بنده پرور آيد)

ديدم كه سنك عسل كبى لذيذ لبك بزى آرزو ايله اولدردى ديدى سن بنده لك ايله كه او بنده پرور كاور (مفردات) (كفتم) ديدم (نوش) بال (لعل) لب (ت) ضمير (مارا) بزى (بارزو) اشتياق ايله (كشت) قتل ايلدى (كفتا) ديدى (تو) سن (بندكى) قوللق (كن) ايله (كو) كه اول (بنده پرور) بنده بسلايجى (آيد) كاور (معناى اشارتى) ديدم يارسول الله سنك اسان درربار كدن اصدار بيورديغك احاديث شريفه لرولذائذ روحانيه لر آرزوسى بزى هلاك ايلدى وسنك وصلنك اشتياقى بزى پريشان ايلدى بيوردى كه استعيذ بالله (ومن يطع الله والرسول فاولئك مع الذين انعم الله عليهم) الآية سرنجه سن قوللقده واطاعتده اول خداى لم يزل حضرتلرى سنى حفظ وتربيه ايله منعم عليهم اولان انبيا واوليا قوللريله حشر واتلردن جدا ايلمز

(كفتم دل رحيمت كى عزم صلح دارد * كفتا بكس مكواين تاوقت آن درآيد)

ديدم سنك رحيم قلبك نه زمان صلح قصدين طوتار ديدى بونى كيمسه يه ديمه تا آنك وقتى كلور (مفردات) (كفتم) ديدم (دل) قلب (رحيم) م (كى) نه زمان (عزم) قصد (صلح) م (دارد) طوتار (كفتا) ديدى (بكس) كيمسه يه (مكو) ديمه (اين) بونى (تا) حتى (وقت) م (آن) انك (درآيد) كله (معناى اشارتى) ديدم نه زمان سنك رحيم قلبك بزمله صلح قصدين ايلرونه زمان سزه وصلت وسزكله معيت حاصل اولور بيوردى كه (واعبد ربك حتى يأتيك اليقين) سرنجه سربكى كيمسه يه افشا ايلمه تا كه انك وقتى كله وبوعالم صورتدن تجريد واقع اوله

(كفتم زمان عشرت ديدى كه چون سرآمد * كفتا خموش حافظ كين غصه هم سرآمد)

ديدم كه عشرت زمانى كوردكى نيجه باشه كلدى ديدى خاموش اول اى حافظ بوغصه دخى باشه كلور (مفردات) (كفتم) ديدم (زمان) م (عشرت) ذوق (ديدى كه) كوردكى كه (چون) نيجه (سر) باش (آمد) كلدى (كفتا) ديدى (خموش) ساكت اول (حافظ) اى حافظ (اين) بو (غصه) غم (هم) دخى (سر) باش (آيد) كلور (معناى اشارتى) ديدم يارسول الله بو سريعة الزوال اولان عمر دنيا وزمان عشرت نيجه منتهى اولدى وآخره يتشدى دخى مرادم حاصل اولدى بيوردى كه لاتحزن وخموش اول مادام بزم آرزو مزده

اولور ديدى برنسيم مباركدركه كوى دلبردن كاور ويامبارك نسيمدر كه كوى جاناندن كلور (كفتم كه نوش لعلت مارا بارزوكشت * كفتا تو بندكى كن كو بنده پرور آيد) نوش طاتلى وبال معناسنه كاور لعلدن مراد لبدر تشبيه طريقيله نوش لعل بيانيه در تاى خطابيه اضافت لاميه مارا كشتنك مقدم مفعوليدر وبارزو غير صريحى بندكى ياحرف مصدر يعنى تربيه ايدنجى كوده ضمير غائب وآيدده ضمير مستتر نوش لعله راجعدر * محصول بيت * ديدمكه نوش لعلك بزى آرزو ايله ديه لدى يعنى ابك آرزوسيله هلاك اولدق ديديكه سن بنده لك ايله يعنى بنده يه لازم واظهار وظيفه ايله كه نوش لعلم بنده پرورلك ايلر يعنى سن وظايف عبوديتى وجوده كتوركه بنم نوش ابم سنى تربيه ايدر ومحروم قومز (كفتم دل رحيمت كى عزم صلح دارد * كفتا بكس مكواين تاوقت آن درآيد) دل رحيم اضافتى بيانيه دروتابه اضافت لاميه عزم صلح مصدرك مفعولنه اضافتيدر بكس مكوينك مفعول غيرصريحيدر واين مقول قول تابونده الى وحتى معناسنه درآن اسم اشارتدر عزم صلحه درآيد كلمه ديمكدر * محصول بيت * ديدم سنك امركيجى كوكلك قچن صلحه عزم ايدر يعنى نه وقت صلحه نيت ايدوب ميل ايدر ديدى كيمسه يه بونى سويلمه تا صلح وقتى كلنجه يعنى سنكله مصالحه ايدرزاما كيمسه يه بورأيى آچه جاق صلح ايدنجه (كفتم زمان عشرت ديدى كه چون سرآمد * كفتا خموش حافظ كين غصه هم سرآيد) زمان عشرت اضافتى لاميه ديدى فعل ماضى مفرد مخاطب بونده اخبار وانشايه محتملدر كه حرف بيان چون واواصليه ايله كيف معناسنه در نيجه ديمكدر سرآمد دوكندى وتمام اولدى ديمكدر خموش فعل امر مفرد مخاطب ايسم اول ديمكدر كين كه حرف تعليل سرآيد دوكنور وتمام اولور ديمكدر يعنى اى حافظ زمان عشرت تمام اولوب كندى بو زمان غصه وغمده قالمز ديمكدر (بيت) شاد برآنم كه درين ديرتنك * شادى وغم هردو ندارد درنك *

(وله ایضا) (هر کرا با خط سبزت سر سودا باشد * پای ازین دائره بیرون ننهد تا باشد) باخط بابونده حرف صله در خط سبز اضافتی بیانیه سر سودا اضافتیده بویله در ننهدك پای مقدم مفعول صریحیدر واین دائره غیر صریحی و بیرون مفعول فیه در تا حرف توقیت * محصول بیت * هر کیمك که خط سبز که یعنی تازه صقال که سودا جهتی اوله یعنی محبتی اوله ابا غنی بو دائره دن طشره قومز ما دامکه حیاتده اوله یعنی سنك دائرهٔ خطك محبتی ترك ایلمز حاصلی سنی سون اولنجه سکا عاشقدر خطدن مراد جانان کندیدر ذکر جزء وارادهٔ کل قبیلندندر بوکا مجاز مرسل دیرلر صقاله دائره اطلاقی یوزك اطرافنی احاطه ایدوب دائره شکلنده اولدیغیچوندر (من چواز خاك لحد لاله صفت برخیزم * داغ سودای توام سر سویدا باشد) لاله صفت لاله وش دیمکدر مراد داغدار اولمیدر داغ سودا اضافتی بیانیه در وتوبه اضافتی لامیه سر سویدا اضافتیده بیانیه در سویدانك ضمی واوك فتحی ویانك سکونیله یورکك ایچنده اولشمش قاره قان پاره سنه دیرلر هر حیوانك یورکنده اول اولور دیرلر که الله تعالی قوت درکهٔ اول قاره قانده قومشدر والعلم عند الله * محصول بیت * من که مقبره طپراغندن لاله کبی داغدار قالقام سنك سودا ومحبتك داغی بنم سویدامك سری اولور یعنی اولزمانده سنك عشق ومحبتك سری درون دلده اولور حاصلی اولمکله دلدن محبتك کتمز وشمدیکی کبی دلده مستور ومکتوم اولور (تاکی ای کوهر یکدانه روا میداری * کز غمت دیدهٔ مردم همه دریا باشد) جوهر یکدانه اکثری لؤلؤده استعمال ایدرلر در یتیم معناسنه دیدهٔ مردم اضافتی لامیه در همه مردمی تأکید واقع اولمش مردمله دیده جمعی خوب واقع اولمش دیده دریا اولمقدن مراد کثرت بکاو کریه در * محصول بیت * ای کوهر یکدانه نچانه دك جائز طوتارسین که سنك غمکدن خلقك کوزی دریا اوله یعنی نیجه یه دك جمیع خلقك کوزلرندن سنك غمکدن دریالرجه یاشلر روان اولدیغی روا کورورسین مراد طلب شفقت ومرحمتدر بعض نسخه ده (بو بیت) بویله واقع اولمش (توخودای کوهر یکدانه کجایی آخر * کز خیال تو مرا دیده چو دریا باشد) خود بونده تحسین لفظ ایچون کلمشدر اخرده بویله در کز که حرف بیان باشد بونده است معناسنه ادات زمانیه در * محصول بیت * سن ای کوهر یکدانه قنده سنکه سنك خیالکدن بنم کوزم دریا کبی اولدی یعنی سنك خیالك خاطرمه کلدیکندن بی اختیار شو لقدر چوق اغلدمکه کوزم دریا اولدی کل ایمدی بزی بو کریه دن خلاص ایله

و بزم طلبمزده اولدقجه بو غصهٔ هجران دخی منتهی اولوب بزه وصلت و بزمله معیت دخی حاصل اولور ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هر کرا باخط سبزت سر سودا باشد * پای ازین دائره بیرون ننهد تا باشد ﴾

سنك خط سبز که هر کیمك محبت هوسی اوله بو دائره دن طشره ایاق قومز مادامکه اوله (مفردات) (هر کرا) هر کیمك (با) للملابسة (خط) تازه کلمش بیق وصقال (سبز) یشل (ت) ضمیر خطاب (سر سودا) هوس ومحبت (باشد) اوله (پای) ایاق (از) من (این) بو (دائره) م (بیرون) طشره (ننهد) قومز (تا) مادام (باشد) اوله (معنای اشارتی) یارب هر کیم که سنك تجلی وظهور انوار جناب کبریا که وسبزه زار عالم جان اولان فیوضات صفات علم وحیات جانفزا که مظهر اوله بو دائرهٔ لذات روحانیه دن طشره ایاق قومز مادام که حیاتده اوله ور نفس سنك توجه ولذت منا جاتکدن جدا اولمز وسنك عشق ومحبتکدن آیرلمز

﴿ من چواز خاك لحد لاله صفت برخیزم * داغ سودای توام سر سویدا باشد ﴾

بن قبر طپراغندن چونکه لاله کبی قالقم سنك محبتك داغی بنم سودامك سری اوله (مفردات) (من) بن (چو) چونکه (از) من (خاك) طپراق (لحد) قبر (لاله) م (صفت) م (برخیزم) قالقم (داغ) م (سودا) محبت (تو) سن (م) ضمیر (سر) م (سویدا) قلبده برقطره قاندر (باشد) اوله (معنای اشارتی) بحمدالله یارب شول وقت که قبر مدن لاله کبی قالقم سنك توفیقکله احسان ایتدیکك آتش عشقك داغی بنم سر سویدامدن ودرون دل وجانمدن ابدی زائل اولمز

﴿ تاکی ای کوهر یکدانه روا خواهی داشت * کز غمت دیدهٔ مردم همه دریا باشد ﴾

ای یکدانه کوهر عجب نچانه دکین روا طوتمق ایسترسین که سنك غمکدن جمیع خلقك چشمی دریا اوله (مفردات) (تاکی) نچانه دك (ای کوهر) م (یکدانه) بردانه (روا) لایق (خواهی) ایسترسین (داشت) طوتمق (ز) من (غم) م (ت) ضمیر (دیده) کوز (مردم) آدم (همه) جمیع (دریا) م (باشد) اوله (معنای اشارتی) لاشبیه ولا نظیر جزء لایتجزی کبی ذات بیچونی اضدادن منزه اولوب ذاتنده وصفاتنده واحد لاشریك له اولان ربم عجب نیجه لایق کورر سین حسن ظنمز بودر که کرم وشاننکه لایق کورمزسین که ایمان و یروب کندیکی توحید ایتدیروب محبت و یروب کندیکی سودیروب ووعد کرملر ایدوب امیدوار ایدوب بوندنصکره کرم واحسانکدن جدا ایتمکله جمیع خلقك چشمی غم هجراندن کریان ایدوب محشر یرنده دریالر کبی کوز یاشلرین دوکدرمزسین (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) بعض نسخه ده بویله واقع اولمشدر

﴿ توخودای کوهر یکدانه کجایی آخر * کز خیال تو مرا دیده چو دریا باشد ﴾

سن خودای یکدانه کوهر قنده سین آخر که سنك خیالکدن بنم چشمم دریا کبیدر

﴿ ظل ﴾

(ظل ممدود خم زلف توام بر سر باد * کاندران سایه قرار دل شیدا باشد) ظل ممدود اضافتی بیانیه خم زلف تو اضافتلری لامیه لردر میم متکلم معنی جهتندن سره مقیددر بر سرم باد دیمکدر کاندران که حرف تعلیل اندر ادات ظرفیه آن اسم اشارتدر سایه یه که ظل ممدوددن عبارتدر قرار دل شیدا اضافتلری لامیه و بیانیه لردر * محصول بیت * سنك زلفك بوکلمك اوزامش وچکلمش کولکه سی باشم اوزره اولسون یعنی سایهٔ زلفك بنم باشم اوزرندن کتمسون زیرا دل شیدانك قراری اول سایه ده در یعنی بنم دل شیدامك قرارکاهی سنك خم زلفك اولدیغیچون ظل ممدودی باشمدن اکسك اولمسون حاصلی جانانك سایه سی دائم اوستمده اولسون دیمکدر زیرا زلف انك اسباب حسنندن وانك لوازمندندر (از بن هر مژه ام آب روانست بیا * اکرت میل لب جوی وتماشا باشد) بن بانك ضمیله هر نسنه نك دیبنه دیرلر هر مژه یه اضافتی لامیه در آب مبتدا وروان خبری واز بن روانه متعلق بیا مصراع ثانی یه مرهوندر اکرت تا ضمیرمرفوع متصل وضمیر منصوب متصل اولمغه قابلدر اکر سنك واکر سکا معناسنه میل لب جوی اضافتلری لامیه لردر تماشا لب جویه معطوفدر * محصول بیت * بنم هر کرپیکمك دیبندن آب رواندر یعنی کوزم یاشی اقار کل اکر سنك ایرماق کنارنه وتماشایه میلك اولورسه یعنی لب جوی وتماشایه مائلسك کل بنم کوزم یاشی ایرماغنی سیر ایله (چون دل من دمی از پرده برون آی و درآی * که دکر باره ملاقات نه پیدا باشد) دمی یاحرف وحدت بر نفس و بر ساعت دیمکدر آی فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر آیدندن واو حرف عطف داری بونده ده ای مذکور کبی درامادر لفظنه مقارن اولمغله ایچری کیر معناسنه در که حرف تعلیل باره کره معناسنه در دکر باره بر کره دخی دیمکدر ملاقات مفاعله بابندن مصدردر بولشمق دیمکدر نه ادات نفی درمعنی جهتندن باشده مقید در پیدا نباشد تقدیرنده در * محصول بیت * بنم کوکلم کبی بر نفس پرده دن طشره کل یعنی تستردن طشره چیق و بنم تنك وتاریك کلبه مه کیر زیرا بردخی بولشمق ظاهر دکلدر که جائزدر که اولم و بردخی بری بریمزی کورمیه وز (چشمت ازناز بحافظ نکند میل آری * سر کرانی صفت نرکس رعنا باشد) آری اوت دیمکدر مصراع ثانی یه مرهوندر سر کرانی باش آغرلغی یعنی آغر باشلی اولمق صفت نرکس شهلا صفتك نرکسه اضافتی لامیه ونرکسك شهلایه بیانیه شهلا اشهلك مؤنثیدر قوین الاکوزلی معناسنه * محصول بیت * سنك چشمك نازدن وتکبردن حافظه میل ایلمز بلی آغر باشلی اولمق نرکس شهلانك صفتیدر یعنی سنك چشمك نرکس شهلادر وسر کرانلق انك صفتیدر ایدی حافظه نظر صالوب التفات ایلمزسه غریب دکل زیرا آغر باشلی اولنلردکه کیمسه یه التفات ایلمزلر

﴿ ظل ممدود خم زلف توام بر سر باد * کاندران سایه قرار دل شیدا باشد ﴾

سنك زلفك خمنك ظل ممدودی بنم باشم اوزره اولسون زیرا دل دیوانه نك قراری اول سایه ده اولور (مفردات) (ظل ممدود) چکلمش کولکه (خم) بوکلم (زلف) م (تو) سن (م) ضمیر (بر) علی (سر) باش (باد) اولسون (اندران) آنده (سایه) کولکه (قرار) م (دل) کوکل (شیدا) دیوانه (باشد) اولور (معنای اشارتی) یارب ذات پاکك حرمتنه وذات پاککدن خلق ایلدیکك نور محمدی عشقنه ذات علیه که قائم ودائم اولان رحمان ورحیم ولطیف وکریم صفات جلیله لریکك آثاری بنی دنیا وآخرت باشمز اوزره ثابت ودائم سایبان ایله و بز عاجز درمانده بنده لرکدن نظر رحمتکی قطع ایله زیرا بزم دل شیدامزك قراری وسلامتی سنك سایهٔ عنایتکده ونظر رحمتکده در

﴿ از بن هر مژه ام آب روانست بیا * اکرت میل لب جوی وتماشا باشد ﴾

هر کبر کیم دیبندن آب رواندر کل اکر سکا ایرماق کناری وتماشا میلی اوله (مفردات) (از) من (بن) دیب (هر) جمله (مژه) کبرك (م) ضمیر (آب) صو (روانست) اقیجیدر (بیا) کل (ت) سکا (میل) م (لب) کنار (جوی) ایرماق (تماشا) م (باشد) اوله (معنای اشارتی) یارب اول خوف قطیعه دن وبیم الم هجراندن بنده سنك توفیقکله اوقدر کثرت بکا ایله بکا ایلدم که هر بر کبر کیم دیبندن ایرماقلر کبی صولر روان اولدی کل بنده کرمکدن بزه نظر رحمت ایله نظر ایله که محل تماشا ومحل مرحمت اولدق

﴿ چون دل من دمی از پرده برون آی و درآی * که دکر باره ملاقات نه پیدا باشد ﴾

بنم کوکلم کبی بردم پرده دن طشره کل وایچرو کل زیرا برکره دخی ملاقات ظاهر دکلیدر ظاهردر (مفردات) (چون) مثل (دل) کوکل (من) بن (دمی) برنفس (از) من (پرده) م (برون) طشره (آی) کل (در) ایچرو (آی) کل (که) زیرا (دکر) دخی (باره) مرة (ملاقات) کورشمك (نه) نفی (پیدا) ظاهر (باشد) اوله (معنای اشارتی) یارب بزی هر دائم اوصاف بشریه منزله محجوب ومنقبض ایلیه خانهٔ تجلیك اولان کوکلمز کبی بین التجلی والاستتار کاه بردم پرده دن طشره کاهی پرده ایچنده تجلیکی اظهار ایله که بو مشتاقك اولان بنده که وصلت وملاقات برکره دخی ظاهر اولمیه ونظر رحمتك بولنمیه کرمکله بولنسون

﴿ چشمت ازناز بحافظ نکند میل آری * سر کرانی صفت نرکس رعنا باشد ﴾

سنك چشمك نازدن حافظه میل ایلمز بلی کبر واستغنا رعنا نرکسك صفتیدر (مفردات) (چشم) کوز (ت) ضمیر (از) من (ناز) م (با) للملابسة (حافظ) م (نکند) ایلمز (میل) م (آری) بلی (سر کرانی) باشی اغرلق یعنی کبر واستغنا (صفت) م (نرکس) م (رعنا) کوزل (باشد) اوله (معنای اشارتی) یارب سنك غنی عن العالمین اولان ذات شریفك کمال استغناسندن حافظه میل ونظر بیورمیه سین

(وله ايضا) (چو آفتاب می ازمشرق پياله برآيد * زباغ عارض ساقی هزار لاله برآيد) چوادات تعليل آفتاب می اضافتی بيانيه‌در
مشرق پياله‌ده بويله‌در برآيد بونده طلوع
ايليه باغ عارض ساقی اضافتلری بيانيه
ولاميه‌در برآيد بونده چيقاردیمكدر يعنی
ظاهر اولور وبتر * محصول بيت * چونكه
شراب آفتابی يعنی شراب پياله مشرقندن
يعنی پياله دن طلوع ايليه يعنی ظهور
ايليه ساقينك عارضی باغندن بيك لاله
ظاهر اولور يعنی باده سورتندن روينك
قزلی قزل وآغی اغ اولور (نسيم در
سرگل دشكند كلالهٔ سنبل * چوازميان
چمن بوی آن كلاله برآيد) كلاله فارسيده
اول صاچه ديرلر كه باشله اوربله
وقوروذقدن صكره آچه‌لر وطرايه‌لر پس زنجير
شكلن باغلر صربجه مجعد درزو پهلو بجه
تفوله كلاله سنبل اضافتی بيانيه و يالاميه در
مجازا آن كلاله يورديغی كلالهٔ جانانه‌در
برآيدبونده چيقه يعنی ظهورايليه * محصول
بيت * نسيم گلك باشنده كلالهٔ سنبل
شكست ايدر يعنی بونلره تحقير ايدوب
اعتبار ايلز چونكه چمن اورته سندن
جانانك كلاله سی قوقوسی ظاهر اوله
يعنی جانانك بوی كلاله سی وار ايكن
كل وسنبله اعتبار يوق كلاله پرچم معناسنه در
دينی معلوم اولديكه كلالهٔ بيلزايمش
(زكردخوان نكون فلك طمع مكن ای دل *
كه بی ملالت وصد غصه يك نواله برآيد)
كردخوان دالك سكونيله سينی وسفره
كردخوان نكون فلك اضافتلری بيانيه‌لردر
نكون باشی اشاغی معناسنه‌در طمع مكنك
مقدم مفعوليدر ومصراع ثانی يه مرهوندر
كه حرف بيان نواله بوندن لقمه معناسنه در
* محصول بيت * باشی اشاغی فلك
سفره سندن ای كوكل طمع طوتمه كه
ملالتسز و يوز غصه سز بر نواله يعنی
برلقمه حاصل اولور يعنی دنياده زحمتسز
برنسنه حاصل اولمز بونده كردك دالنی
مكسور اوقويوب كنار واطراف معناسنه
طوتنلر كناردن اوتمشلر مصراع اولك آخر بنی طمع مدار دلا دوبين واميد توان داشت دبين خراب ناموزون يازمشلر عفا الله عنهما

ايمد دكلدر بلی بيلورزكه كبر واستغناسنك رعنا اولان ذات بيچونك صفتيدر لكن
هرنه‌قدر نظر رحمته وكرم وعنايته لايق دكل ايسكده من ارحم الراحمين سين رحمت
واسعه‌لك مقتضاسنجه بزبنده بيچاره‌لريكی دخی حصول مراديمزله شرفياب
ايليوب ذات پاكك حرمتنه لطف وكرمكه مظهر ايليه سين آمين بجاه سيد المرسلين
صلی الله تعالی عليه وسلم ﴿وله ايضا﴾

﴿چو آفتاب می از مشرق پياله برآيد * زباغ عارض ساقی هزار لاله برآيد﴾

چونكه می آفتابی پياله مشرقندن طلوع ايليه ساقينك عارضی باغندن بيك لاله ظاهر
اولور (مفردات) (چو) چونكه (آفتاب) كونش (می) شراب (از) من
(مشرق) م (پياله) قدح (برآيد) طلوع ايليه (ز) من (باغ) م (عارض)
يكاق (ساقی) م (هزار) بيك (لاله) م (برآيد) ظاهر اولور (معنای اشارتی)
شول وقت كه عشق الهيدنك نتيجه سی اولان انوار آفتاب حقيقی شراب عشق
الهيدنك منبعی مرآت مجلی اولان قلب قدحی مشرقندن طلوع ايليه مرشد فيض
بخشك باغ احسانی يوزندن قابل فيض بخشك باغ احسانی يوزندن قابل فيض اولان
مريد مخلصلره صدهزار آثار انوار قربيت واسرار عشق ومحبت فيضان ايدر
حضرت فخر كائنات عليه افضل التحيات افنديمزه اولان وحی وتجلی اصحاب
رضوان الله عليهم اجمعينه باعث قربيت وحصول عشق ومعرفت اولديغی كبی

﴿نسيم بر سر كل بشكند كلالهٔ سنبل * چو در ميان چمن بوی آن كلاله برآيد﴾

بادنسيم سنبلك پرچمنی كلك باشنده صيرچونكه چمن اورتاسنده اول كلالهنك رايحه سی
ظاهراوله (مفردات) (نسيم) سحريلی (بر) علی (سر) باش (كل) م (بشكند) قيرر
(كلاله) پرچم (سنبل) م (چو) چونكه (در) فی (ميان) اورته (چمن) باغ
(بوی) رايحه (آن) اول (كلاله) پرچم (برآيد) ظاهراوله (معنای اشارتی) كل كبی محبوبيت
مرتبه سنده اولان مرشد آفتاب معنوی ووارث انوار معرفت محمدی حضرتنه نسيم ريح
رحمان وفيض خدای سبحان ظهور ايتدكده سنبل كبی قابل فيض اولان مريدك كلالهٔ
كبر وغرورنی وحجاب وجود بشريهٔ بی نورنی كسر ومحو ونابود ايلر شول وقت كه
حضور پيران حقيقتده ومجلس مهبط ملائكهٔ اهل معرفتده اول كلالهنك رايحه سی
ظاهراوله كه اظهار وجود واظهار فضل ومعرفت ايليه

﴿زكرد خوان نكون فلك طمع مكن ای دل * كه بی ملالت صد غصه يك نواله برآيد﴾

فلكك منعكس اولمش سفره سنك اطرافندن ای كوكل اميد ايله كه يوز غصه ملالتسز
برنواله حاصل اوله اولمز (مفردات) (ز) من (كرد) اطراف (خوان)
سفره (نكون) دونمش (فلك) م (طمع) م (مكن) ايله (ای دل) ای كوكل
(بی ملالت) ملالتسز (صد) يوز (غصه) م (يك) بر (نواله) لقمه (برآيد)
حاصل اوله (معنای اشارتی) دنيا وآخرت ظاهر وباطن نعم لاتحصايه اميد
ووصول مشايخ عظامك كشاد ايلديكی سفرهٔ محمديه‌ده در بوخسه منعكس وتپه سی

﴿اشاغی﴾

(شكايت شب هجران نه آن حكايت حالست * كه شمهٔ ز بيانش بصد رساله برآيد) شكايت شب هجران اضافتلری لاميه‌لردر يعنی
شكايتك شب هجرانه مصدرك مفعولنه اضافتيدر حكايت حال اضافتيده بويله‌در كه حرف بيان شمهٔ يا حرف
وحدت بيانش شين ضمير حكايت حاله راجعدر بصد رساله برآيده متعلقدر برآيد بونده حاصل اوله ديمكدر
* محصول بيت * هجران كيجه سنك شكايتی اول حكايت دكلدر كه برشمه وذره سی يوز رساله
وكتابله حاصل اوله يعنی شب هجرانك
حكايت حالی دفترله ورساله‌لره صغمز
منه سنده شمه‌ده اولان همزه وحدت
ايچوندر دبين زائد سويلمش (كرت
چونوح نبی صبر هست برغم طوفان *
بلا بكرد دو كام هزارساله برآيد)
كرت تاضميری معناده صبره مقيد دركر
صبرت هست تقديرنده مصراع ثانی
جواب شرطدر * محصول بيت * اكرنوح
پيغمبر كبی طوفان غمنه صبرك وار ايسه سنده
بلادوز و بيك ييلاق مراد حاصل اولور
يعنی روز كارك شدت وحدتنه صبرايتمك
سببيله هرمراد ال ويرر مصراع اولده
غم لفظنی ايراد ايلميلر اوزان احوالندن
غافللر ايمش هزار ساله يوردينده
حضرت نوح پيغمبرك عمرنه اشارت وار
(بسعی خود نتوان برد پی بگوهر مقصود
* خيال بود كه اين كار بی حواله برآيد)
پی بونده يول وايز معناسنه‌در وبردبردن
معناسنه در خيال بود تقديری خيالم
بود ايدی كه حرف بيان اين كار يعنی
كوهر مقصوده يول ايلتك حواله اصلنده
حوالهٔ تقديری ايدی * محصول بيت *
كشی كندی سعيله كوهر مقصوده
يول ايلتك ممكن دكل خيالم بويله ايدی
كه بوايش تقديرخدايه حواله سز حاصل
اوله اما بويله دكل بلكه جميع امور حكم
قضا وقدره موقوفدر آنسز اولماز
مصراع اولده پی لفظنی ايراد ايلميلر
بحر مجتثك اوزانی بيلنی تشخيص ايلمزلر
ايمش (نسيم لطف توكر بكذرد بتربت
حافظ * زخاك كالبدش صد هزارناله
برآيد) نسيم لطف اضافتی بيانيه‌در وتو يه
اضافتی لاميه بتربت حافظ باحرف صله
بكذرده متعلق واضافت لاميه‌در خاك
كالبد اضافتی بيانيه وشينه اضافتی لاميه‌در
كالبد كاف عجميله ولامك فتحی وضمله
قالبك معجميدر و بعضيلر امر بالعكسدر ديديلر يعنی قالب كالبدك معربيدر ديديلر حاصلی قالب لامك فتحی وكسريله
جسمه ديرلر * محصول بيت * سنك لطفك نسيمی حافظك تربه سنه مرور ايدوب اوغررسه انك جسمی ترابندن
يوزبيك ناله چيقار يعنی سنك لطفك نسيمندن حيات بولوب خاك وجودينك هرذره سی شوقدن ناله وافغانه كله

اشاغی فلكك سفره سنك اطرافندن نعم باقيه‌يه طمع ايتمك ممكن دكلدر زيرا
بوچوفلكده برلقمه ايچون يوزغصه ملالتسز و بيهوده زحمتسز برنواله حاصل اولمز

﴿شكايت شب هجران نه آن حكايت حالست * كه شمهٔ ز بيانش بصد رساله برآيد﴾

هجران شبنك شكايتی اول حكايت حال دكلدر كه يوز رساله ايله انك بيانندن برشمه حاصل
اوله (مفردات) (شكايت) م (شب) كيجه (هجران) آيريلق (نه) نفی (آن)
اول (حكايت) م (حال) م (است) در (كه) زيرا (شمهٔ) برذره (ز) من (بيان)
م (ش) ضمير (با) للملابسة (صد) يوز (رساله) م (برآيد) حاصل اوله (معنای
اشارتی) نعم باقيه‌يی قويوب نعم فانی طلب ايتمك دائما حقدن بعديت طلب
ايتمكدر حالبوكه الم فرقت الم حرقتدن اشددر وهجراندن شكايت حالدن حكايت
كبی دكلدر اكر اول الم هجراندن برذره و برشمه بيان اولنسه يوز رساله حاصل اولور

﴿كرت چو نوح نبی صبر هست درطوفان * بلا بكردد وكام هزارساله برآيد﴾

اكرنوح پيغمبر عليه السلام كبی سنك طوفانه صبرك وار ايسه بلا دفع اولور و بيك
ييلاق مرادك حاصل اولور (مفردات) (كر) اكر (ت) خطابيه (چو) مثل
(نوح نبی) م (صبر) م (هست) وار ايسه (درطوفان) م (بلا) م (بكردد)
دونر ودفع اولور (كام) مراد (هزار) بيك (سال) ييل (ها) مقداريه (برآيد)
حاصل اولور (معنای اشارتی) (الصبر مفتاح الفرج) حديث شريفی سرنجه نوح
عليه السلامك طقوز يوز اللی سنه كفاری دعوتلری وقتنده كفاردن كورديكی
اذا وجفايه صبری كبی سن دخی خلقدن اولان اذايه وعبادتده ومعصيتده اولان مشقت وجفايه
وانواع بلا وغم والم طوفاننه صبرك وار ايسه اول صبرايله بلا دفع اولور و بيك
ييلاق مرادك حاصل اولور

﴿بسعی خود نتوان برد پی بگوهر مقصود * خيال بود كه اين كار بی حواله برآيد﴾

كيمسه كندو سعی ايله مقصودی جوهرنی ايلتمك ممكن دكل خيال و محال اوله كه
بوايش تقديره حواله سز حاصل اوله (مفردات) (با) للملابسة (سعی) م (خود)
كندو (نتوان) ممكن دكل (برد) ايلتمك (كوهر) م (مقصود) م (خيال) م
(بود) اوله (اين) بو (كار) ايش (بی حواله) تقديره حواله سز ورضاسز
(برآيد) حاصل اوله (معنای اشارتی) اكرتوفيق ربانيله وسعی وطلب ايله مفتاح
سعادت ابديه اولان صبر ورياضات ومجاهدات بولنده بلاره تحمل ميسر
اولورسه اكاده مغرور اولوب بوسعی وصبر بنده اولدقجه بن مقصوده ايررم البته
ديملی دكلدر زيرا كيمسه كندو سعی ايله كوهر مقصودی اله كتورمش دكلدر توفيق
ربانی يه مقارنتسز وتقدير خدايه حواله وتسليم اولمقسزين بو كوهر مقصودی
بولمق ايشی امر محالدر وبرقوری خيالدر

﴿نسيم وصل توكر بكذرد بتربت حافظ * زخاك كالبدش صد هزارناله برآيد﴾

سنك وصلك نسيمی اكرحافظك تربه سنه اوغرايه قالبنك خاكندن يوزبيك ناله چيقار

(وله ایضا) (سروچان من چرا میل چمن نمیکند * همدم کل نمیشود یادسمن نمیکند) سروچان اضافتی بیانیه چمان
صفت مشبهه در چمیدندن صالنمق
وتفرج ایلمك معناسنه منه اضافتی لامیه در
میل چمن اضافتی مصدرك مفعولنه
اضافتیدر همدم کل اضافتی اسم فاعلك
مفعولنه اضافتیدر یادسمن مصدرك
مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت *
بنم صالنجی سروم نیچون چمنه میل ایلمز
یعنی چمن سیرنه مائل دکل که نیچون
مقارن اولمز سمنی نیچون آکماز یعنی اول
بهار در نیچون طشره چیقوب چاروچمن
سیرینی ایلمز سروچماندن مرادخدادر
دیین جاهل عجب جری جاهل ایمش که
بی پروا خدا به هر نه اسم وهر نه صفت
اولورسه اطلاق ایدر اسماء الله توقیفی
اولدیغنه عالم اولمدیغندن بو .له خطا ایدر
(تادل هرزه کرد من رفت بچین زلف
او * زان سفردراز خود عزم وطن نمیکند)
تازمانده ابتدائی غایت ایچوندر عربیده
منذ کبی دل هرزه کرد اضافتی بیانیه در
هرزه کرد بی فائده کزیجی بلراوکاز معناسنده در
چین زلف او اضافتلری لامیه لر در سفردراز
اضافتی بیانیه در وخوده اضافتی لامیه
عزم وطن مصدرك مفعوله اضافتیدر
* محصول بیت * بنم عبث یرله کزن
کوکلم جانانك چین زلفنه وارلیدنبری
کندینك اول اوزون سفرندن وطننه
قصد ایلمز یعنی چین زلف جانانه سفرندن
وطن قصدینی یاد ایلیوب اکا عزم ایلمز
سفردراز بیوردیغی چین عبارتنه کوره در
زیراچینده ایهام واردر تأمل (دل بامید
وصل تو همدم جان نمیشود * جان بهوای
کوی توخدمت تن نمیکند) امید وصل
تو اضافتی لامیه لردر همدم جان اسم
فاعلك مفعولنه اضافتیدر هوای کوی
تو اضافتلریده لامیه لر در خدمت تن
مصدرك مفعوله اضافتیدر * محصول
بیت * کوکل سکا واصل اولمق
امیدیله جانه یار اولماز یعنی جانه اعتبار ایلمز جان دخی سنك محلك آرزوسیله تنه خدمت ایلمز یعنی تنه استغنا ایدر

وحاصل اولور (مفردات) (نسیم) سحریلی (وصل) م (تو) سن (کر) اکر
(بکذرد) اوغرایه (با) للملابسة (تربت) قبر (حافظ) م (ز) من (خاك) طپراق
(کالبد) قالب (ش) ضمیر (صد) یوز (هزار) بیك (ناله) فریاد وفغان (برآید)
چیقه (معنای اشارتی) یارب سنك توفیق وعنایتکله حافظك قبرنه سنك وصلتك
نسیمی اسرسه یعنی کرمکله لقاك ووصلت ذاتکه ایرسه مظهر تجلی اولان روحی
قالبنك خاکندن بو حجبات بشریه ده محجوب قالدیغی ایچون صد هزار ناله
وفریاد وفغان چیقار وحاصل اولور

وله ایضا

سروچان من چرا میل چمن نمی کند * همدم کل نمی شود یاد سمن نمیکند

بنم نازله صالنیجی سروم نیچون چمنه میل ایلمز کله همدم اولمز سمنی یاد ایلمز
(مفردات) (سرو) م (چمان) صالنیجی (من) بن (چرا) نیچون (میل) م
(چمن) باغ (نمیکند) ایلمز (همدم) یولداش (کل) م (نمی شود) اولمز (یاد)
ذکر (سمن) برآق چیچك (نمیکند) ایلمز (معنای اشارتی) کندو یه وصلت وقربیت
ایچون کرمندن صراط مستقیم وضع ایدیجی وغنی عن العالمین اولوب خلقك
کندو یه طاعت وعبادتنه محتاج اولمیجی محبوب حقیقی قلب مؤمنی کندو لك
تجلیاتنه محل وباغ وصلت وانسیت ایتمش ایکن عجب نه سیدن ریاض قلبده نظر
عنایت بیورمزونه یوزدن بزم دماغ جانمزه فیض وتجلیسی همدم ایلمزو کرمندن
بخش بیوردیغی صفوت خاطری وجه الله مرآت مجلا قلدیغی قلبی نیچون یاد ایلمز
وقلب عشاق تجلیٔ رحماندن نیچون بهره مند اولمز

تادل هرزه کرد من رفت بچین زلف او * زان سفردرازخود یاد وطن نمیکند

تاکه بنم عبث یره کزیجی کوکلم انك زلفی بوکلمه کندی کیتدوك اول اوزون سفرندن
وطنی یاد ایلمز (مفردات) (تا) حتی (دل) کوکل (هرزه کرد) عبث یره کزیجی
(من) بن (رفت) کیتدی (با) للملابسة (چین) بوکلم (زلف) م (او) ضمیر
(ز) من (آن) اول (سفر) م (دراز) اوزون (خود) کندو (یاد) ذکر (وطن) م
(نمیکند) ایلمز (معنای اشارتی) فیاضده بخل یوقدر نظر عنایت بیورلیوب قلبك
تجلیٔ الهیه دن بهره مند اولمدیغی اول سیبدندر که بنم وطن اصلیمی فراموش
ایدوب فانی دنیانك محبتیله حقدن غافل اولوب افکار فاسده ایله عبث یره مشغول
اولیجی کوکلك مقصودی اولان ظاهری قویوب ظل وخیال اولان مظاهر ظلمات
کونیهٔ متضاعفه یه کیتدیکندندر واول کندونك کیتدیکی اوزن وصوکسز طول
امل سفرنه شغلندن ووطن اصلیسی یاد ایلمدیکندن وعالم ارواحی بلکه جناب قدسی
خاطرینه کتوردیکندندر

دل بامید وصل او همدم جان نمی شود * جان بهوای کوی او خدمت تن نمیکند

کوکل انك وصالی امیدیله جانه همدم اولمز جان انك محله سی محبتیله تنه خدمت ایلمز
(مفردات) (دل) کوکل (با) للملابسة (امید) م (وصل) م (او) ضمیر (همدم)

یولداش

(پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی * کوش کشیده است ازان کوش بمن نمیکند) پیش کمان ابرویش اضافتلری لامیه ویانیه لردر
لابه بونده تملق معناسنه در یعنی یالتقلنمق کوش کشیده اصل کلام کوشش کشیده است در ضرورت وزن ایچون شینی
حذف ایلمشدر اصطلاحلرنده قولغی بورلمش دیمکدر زیرا کشیده بونده مبنی للمفعول معناسنه در بورلمش دیمکدر ازان بونده
ادات تعلیلدر کوش بمن نمیکند قولغن
بکا طوتمز یعنی سوزم دکلمز * محصول
بیت * جانانك کمان ابروسی اوکنده
وقتده چوق تملق ایدوب یلواردم اما
انك کمان ابروسنك قولغی چکلوب بورلمشدر
انکیچون قولغن بکا طوتوب سوزم
دکلمز کمانك ایکی باشلرینه کوش دیرلر
کاه اولور که یابك باشلری آتلور پس
برمقدار بوری وبررلر که طوغریله بعضی
قشلرك اوجلرنده صاچ جانبنه بورلمش
شکلی اولور کمانه تشبیه طریقیله ایکی
ابرونك اوجلرینه کوش اطلاق ایلمش
حاصلی قولغی بورلدیغندن قولغین بکا
طوتوب سوزمی دکلمز دیمکدر
(دی کله زطره اش کردم وازسر فسوس *
کفت که این سیاه کج کوش بمن نمیکند)
کله کاف عجمینك کسریله شکایت
معناسنه دروپاسی حرف تنکیر وحدت
ایچون دیین سوظن ایلدی فسوس بونده
اطیفه وتمسخر معناسنه در که حرف
رابط مقول قول سیاه کج ایکی معناده
مستعملدر بریسی اکری قره وبریسی
خاین قره بونده ایکیسنه ده تحملی وار
* محصول بیت * دون جانانك طره
سندن شکایت ایلدم جانان بکا اطیفه
وتمسخر جهتندن دیدیکه بو اکری خائن
قره قولغن بکا ایلمز یعنی سوزم طوتمز
وسوزم دکلمز (چون زنسیم میشود
زلف بنفشه پرشکن * وه که دلم چه
یادآن عهدشکن نمیکند) زلف بنفشه
اضافتی بیانیه درشکن بورم وبوکم معناسنه در
بنفشه خود بورلمشدر وبوکلمشدر وه حیفا
مقامنده مستعملدر که حرف بیان چه
بونده چرا معناسنه در یادآن اضافتی
مصدرك مفعولنه اضافتیدر زیرا یاد ذکر
معناسنه در عهد شکن وصف ترکیبیدر
شکستندن عهد صیجی یعنی نقض عهد

یولداش (جان) م (نمی شود) اولمز (جان) م (با) للملابسة (هوی) محبت
(کوی) محله (او) ضمیر (خدمت تن) م (نمیکند) ایلمز (معنای اشارتی) کوکل
شواغل کونیه دن پاك اولوب واصل الی الله اولمق امیدیله جانه توجه الی الله ده همدم
اولمزجان اول جناب قدسك هوی ومحبتیله تنه خدمت ایدوب تنی وفق شریعت
محمدیه اوزره یورتمز (تحسبهم جمیعا وقلوبهم شتی) آیت کریمه سی سرنجه دل
وجان وتن توجه الی الله ده اتحاد اوزره اولمدقجه مظهر عنایت وجناب
حقه وصلت بوله مز

پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی * کوش کشیده است ازان کوش بمن نمیکند

انك کمانه مشابه ابروسی اوکنده دائم تضرع ایلرم لکن قولاق چکلمشدر اول
سیبدن بکا قولاق ایلمز (مفردات) (پیش) اوك (کمان) یای (ابرو) قاش (ش) ضمیر
(لابه) یالوارمق (همی) دائم (کنم) ایدرم (ولی) لکن (کوش) قولاق
(کشیده است) چکلمشدر (ازان) اول سیبدن (کوش) م (بمن) بکا (نمیکند)
ایلمز (معنای اشارتی) استعیذ بالله (مازاغ البصر وماطغی) آیت کریمه سی سرنجه
ذات پاك خدایه توجه تام ایله ومعراج روح ایله مقام قاب قوسینده قربیت تام
ووصلت رب الانام حاصل اولمق ایچون دائم تضرع ونیاز اوزره جناب حقه یالواردم
لکن غیرك کلامیله قولاق چکلمشدر وحین توجهده کلام ماسوایه میل قلبده شغل
وپرده وحجاب اولمشدر اول سیبدن بکا قولاق ایلمز یعنی تضرع ونیازیمزی قبول
ایلمزکه بشراشره توجه بولنمامشدر

دی کله زطره اش کردم وازسر فسوس * کفت که این سیاه کژ کوش بمن نمیکند

دون محبوبك طره سندن پرشکایت ایلدم واطیفه اوجندن محبوب ایتدی که بو اکری
قره یعنی زلف بکاقولاق ایلمز وسوزمی دکلمز (مفردات) (دی) دون (کله) شکایت
همزه وحدتیه (ز) من (طره) اوك صاچ (ش) ضمیر (کردم) ایلدم (از) من (سر)
اوج (فسوس) لطیفه (کفت) دیدی (این) بو (سیاه) م (کژ) اکری (کوش)
قولاق (بمن) بکا (نمیکند) ایلمز (معنای اشارتی) دون درکاه حقده تجلیات صفات
الهیه نك آثاری اولان فیوضات ربانیه نك عدم ظهورندن وانقباض واستتاردن
شکایت وتضرع ونیاز ایلدم یارب بو پرده لری قالدر وبزی جناب عزتکدن فیض
بلاواسطه احسانیله مسرور وتجلیٔ دائمی ایله مبرور ایله دیدم جناب حق لطف
وکرم ایله بیوردی که بو انوار تجلی واسرار غیبیهٔ متعالی ورای عقلده اولان مقتضای
حکمت ازلیه م ونحن قسمنا ده اولان تقدیر لم یزلیم اوزره ظهور ایلر همان حضور
حقده کندی اراده کی محو ایدوب تسلیم اوزره نیاز کرکدر

چون زنسیم می شود زلف بنفشه پرشکن * وه که دلم چو یادآن عهدشکن نمیکند

چونکه باد نسیمدن بنفشه نك زلفی پرشکن اوله واه که کوکلم نه ایچون اول عهدشکنی
یاد ایلمز (مفردات) (چون) چونکه (ز) من (نسیم) باد سحر (می شود) اوله (زلف) م

ایدیجی معناسنه * محصول بیت * چونکه نسیم صبادن زلف بنفشه پرشکن اوله یعنی بنفشه آچیلوب اول بهار اوله حیف که
کوکلم نیچون اول عهد شکن جانانی آکماز یعنی شکن زلف بنفشه یی کوریجك کوکلم عجبا نه اول نقض عهد ایلین جانانی
آکماز ظاهردر که کوکلم اندن کلی اذا ایله متأذی اولمشدر که بهار زماننده آنی آکماز

(ساقی سیم ساق من کر همه درد میدهد * کیست که تن چو جام می جمله دهن نمیکند) ساقینك سیم ساقه اضافتی

(بنفشه) م (بر) طلو (شکن) بوکلم (وه) ادات تحسر (دلم) کوکلم (چو) چونکه ونیچونکه (یاد) ذکر وفکر (آن) اول (عهد شکن) عهد قریجی بوشکن شکستندن امردر (نمیکند) ایلمز (معنای اشارتی) ای عاشق بیچاره جمله ظهورات آنیجق حکمت واراده خدا اوزره اولدیغن کورکه وقت سحرده ماسوادن تجرید ایله درکاه حقده تضرع ونیازدن پیدا اولان فیض ربانی انکشاف وانشراحه سبب اوله جق ایکن اول فیض رحمانیدن بنفشه نك صبالندن دورلدیکی کبی قلب عارف بوکاوب ومنقبض اولوب عکس نتیجه ویرمشدر آثار تسلیم انی حقدن کوروب اضطرابی ترك ایتلیدر واه وحیف بکاکه اول عهد کسر ایدیجی وعزیمتلری فسخ ایدیجی قادر بیچونی خاطره کتوروب متسلی اولمدق المنالك اوادق ومسبب الاسبابی کورمدك سببی کوردك

(ساقی سیم ساق ما کر همه درد میدهد * کیست که تن چو جام می جمله دهن نمیکند)

بزم سیم ساقلی ساقیمز اکر دوکلی درد ویره کیمدرکه جام می کبی تنی جمله دهن ایلز (مفردات) (ساق) م (سیم) کومش (ساق) اینجك (ما) بز (کر) اکر (همه) جمله (درد) شرابك طورتیسی (میدهد) ویره (کیست) کیمدر (تن) م (چو) مثل (جام) قدح (می) شراب (جمله) م (دهن) اغز (نمیکند) ایلز (معنای اشارتی) ای عاشق بوکونه تسلیم اولملی که انوار ذاتیه سیله علی منور قلبیجی وشراب عشقیله عاشق صادقلری مست مدام قلیجی ساقی حقیقت اکر بزی (اشد البلاء علی الانبیاء) سرنجه دائم بلالره کرفتار ایلیه ودرد شراب عشقنی احسان ایلیه قنغی عاشقدرکه تنی جام می کبی جمله قدح ایلزیعنی قلبا وقالبا دردعشقه و بلا ومحنت محبوبه تحمل ایلز البته شرط عشق بلایه تحملدرکه (کل ماجاء من المحبوب محبوب)

(طلخه سای شد صبا دامن پاکت ازچه رو * خاك بنفشه زار را مشك ختن نمیکند)

بادصبا طلخه ازیجی اولدی سنك پاك دامنك نه سببدن بنفشه زارك خاکنی مسك ختن ایلز (مفردات) (طلخه) خوش قوقولو نسنه لردن ترکیب اولنمش طیبه دیرلر (طلخه سای) اول طیبی ازیجی (شد) اولدی (صبا) م (دامن) اتك (پاك) م (ت) ضمیر (ازچه رو) نه یوزدن (خاك) طپراق (بنفشه زار) بنفشه یری زار ادات مکاندر (را) ادات مفعول (مشك) م (ختن) برشهر (نمیکند) ایلز (معنای اشارتی) یارب حال پریشانمزه معترفزکه جمیع عیوبمزدن ماعدا وجودمز ذنبی حجاب یونسدن بزه کفایت ایدرلکن سنك فیض واحسانکه عاشقلرك دماغ جانی ریح رحمان ایله مطیب اولمش ایکن معلل بالاغراض اولمیان دامن عفوك عجب نه سببدن بزی ستر ایلیوب خاك بنفشه زار کبی سنك خانه تجلیك اولان روضه قلبمزك خاکنی مسك ختن ایلزورایح رحمان ایله مطیب قیلمزو بزبیچاره لرین دخی کرم ولطفندن نه سببدن مسرور ایلز رجمك رحمت واسعه سندن امیدم کسمزم بزی دخی مسرور ایدرسن انشاء الله تعالی

بیانیه درسیم ساق وصف ترکیبی منه اضافتی لامیه دردردشرابك بالچغی تن نمیکندك مفعول اولی ودهن مفعول ثانیسی * محصول بیت * بنم ساقی سیم ساقم اکر جمله درد ویروب صاف ویرمزسه کیمدر که جمعنی وتننی جام می کبی باشدن باشه آغز ایلمیه یعنی صوندیغی دردی ایچمکدن اوتوری باشدن باشه آغز اولمیان کیمدر یعنی الدن هرنه کلورسه خوشدراکر زهر واکر تریاق (طلخه سای شد صبا دامن پاکت ازچه رو * خاك بنفشه زار را مشك ختن نمیکند) طلخه خوش قوقلی ترکیبدر اماصوق دورتنورلرصاچورلر قوقنورلر ذی صفا طلخه سای وصف ترکیبی درسایدندن ازمك وسورمك معناسنه مشکسا وعنبرسا بو قبیلدندر مشك وعنبر ازیجی دیمکدر زیرا ازلدیکی حینده آراق قوقوبرر دامن پاکت اضافتلری بیانیه ولامیه درازچه رونه یوزدن یعنی نه سببدن خاك بنفشه زار بنفشه لك کارزار کلك ولاله زار لاله لك کبی مشك ختن اضافتی لامیه در * محصول بیت * صبا طلخه سای ومشکسای وعنبر سای اولدی یعنی خوش قوقولرو کوزل رایحه لر کتوردی یعنی بهار زمانی اولدیکه صبا انواع رایحه لر کتوره جك زماندر پس صبا بویله اولیجق سنك دامن پاکك نه ایچون ونه جهتدن خاك بنفشه زاری مشك ختن ایلز یعنی صبا رهوایی یلوب بویوجی نسنه ایکن طلخه سای اولوب کوزل وطتلو قوقولر کتوردیکی تقدیرجه سنك دامن پاکك بنفشه زاری نیچون مشك ختن ایلزسن خود روح مجسم سین بعض نسخه ده بربیت بولندی که قافیه سی بیت سابقك قافیه سی کبی لکن تتمیم فائده ایچون بونده ایراد ایلدك

(باهمه عطر دامنت آیدم ازصبا عجب * کزکذر توخاك رامشك ختن نمیكند) عطر دامنت اضافتلری لامیه لردرکزکه حرف بیان کذرتو اضافتی لامیه درکذر اسمدر کچمه واوغرمه معناسنه * محصول بیت * سنك اتکك بو قدر قوقوسیله صبادن بکا عجب کلور که سنك کچوب کتمککدن طپراغی مسك ختن ایلزیعنی صباسنك اتکیکدن عطر آلوب کذر کاهك ترابنی مسك ختن ایلدیکی بکا عجب کلور زیرا سنك دامنکدن صافی مسك وعنبر بیغار (دست کش جفا مکن آب رخم که فیض ابر * بی مدد سرشك من درعدن نمیکند) دست کش جفا اضافتی لامیه در دست کش مغلوب

(باهمه عطر دامنت آیدم ازصبا عجب * کزکذر توخاکرا مشك ختن نمیکند)

سنك دامنكك دوکلی عطرایله بکا صبادن عجب کلورکه سنك مرورکدن خاکی مسك ختن ایلز (مفردات) (با) للملابسة (همه) جمله (عطر) رایحه طیبه (دامن) اتك (ت) ضمیر (آید) کلور (م) بکا (از) من (صبا) م (عجب) م (ز) من (کذر) مرور (تو) سن (خاك را) طپراغی (مشك) م (ختن) برشهردر (نمیکند) ایلز (معنای اشارتی) ای رحمان دنیا ورحیم آخرت اولان تواب ورحیم بوقدر مخلوقکی نعم لایحصاك ایله متنعم قیلوب ودامن عفوك ایله ستر ایلیوب وهر بر جزئی بعلد بهم ایله فرحیاب وعطراحسانکه دماغ جانلرین مسك ناب ایتمش ایکن ای فیض بیدریغ اولان ربم بکا سنك فیضکدن عجب کلورکه سنك نظرعنایتك بوخاك ایله یکسانی نیچون مسك ختن ایلز

(دست کش جفا مکن آب رخم که فیض ابر * بی مدد سرشك من درعدن نمیکند)

یوزم صوینی جفانك دست کشله نقصان ایله زیرا ابرك فیضی بنم کوز یاشمك مددنسز درعدن ایلز (مفردات) (دست کش) شول ایدرکه دلنجی کور دلنجی بی انکله الوب کیدر (جفا) م (مکن) ایلمه (آب) صو (رخ) یوز (که) بکاف زیرا (فیض) دوکلك (ابر) بولت (بی) نفی (مدد) یاردم (سرشك) کوز یاشی (من) بن (در) انجو (عدن) برشهر (نمیکند) ایلز (معنای اشارتی) یارب کرم وعنایتکله بزی اکرم مخارقات ومظهر هدایت قلمش ایکن نفس وشیطانك شفاسی ایله بزم یوزیمز صوینی نقصان ایلیوب بزی خوروذلیل ایله زیرا عاشق قوللرك که اول قدر شرف وبردك که نیسان یاغموری بحرعمانده صدفك اغزینه کیدوب درعدن اولمسی بریوزنده سنك دردعشقکله بکاایلن عاشقلرك وجودی وانلرك کوزی یاشی برکانه درانلر اولمسه عالم خراب اولوربیوردك

(کشته غمزه تو شد حافظ ناشنیده پند * تیغ سزاست هرکرا درد سخن نمیکند)

نصیحت قبول ایتمش حافظ سنك غمزه کك مقتولی اولدی هرکیم که اکا سوز تأثیر ایلز تیغ لایقدر (مفردات) (کشته) مقتول (غمزه) کیربك وکوزایله اشارت ایتمك (تو) سن (حافظ) م (ناشنیده) قبول ایتمش (پند) نصیحت (تیغ) قلیج (سزاست) لایقدر (هرکرا) هرکیم که (درد) مراد تأثیر (سخن) سوز (نمیکند) ایلز (معنای اشارتی) نصیحت قبول ایتمیجی حافظ یارب سن خبرالناصحینك مقتولی ومتحیروسرکردانی اولدی هرکیم که اکا نصیحت کار ایلز ناقصدر وتیغ لایقدر اعاذنا الله من النقص والخذلان

(وله ایضا)

(دل ما بدور روبت زچمن فراغ دارد * که چوسرو پای بندست وچولاله داغ دارد)

بزم کوکلمز سنك یوزك دورنده چمندن فراغ طوتارزیرا سرو کبی پای بنددرولاله کبی داغ طوتار (مفردات) (دل) کوکل (ما) بز (با) ظرفیه (دور) زمان (روی) یوز (ت) ضمیر (ز) من (چمن) باغ (فراغ) استغنا (دارد) طوتار (که) زیرا (چو)

ومقهور معناسنه استعمال ایدرلر آب رخم آب روم معناسنه در یعنی عرض وکوزدن یوزاوزره آقن یاش بونده ایهام طریقیله مذکوردر تأمل که حرف تعلیل فیض ابر اضافتی لامیه در بونده فیض ابردن مراد یغمور در مدد سرشك من اضافتلری لامیه لردر درعدن اضافتیده بویله در عدن یمن دیارنده برشهرك اسمیدرکه دریاسندن ابوانجو چیقار اکرچه مشهور بودرکه ابوانجو بصره دکزندن چیقار هرمزده و بحرینده وارل اطرافده واقع دریادن چیقان انجوایودر دیرلر والعهدة علی الراوی * محصول بیت * بنم آب رویمی جفایه مغلوب ومقهور ایله یعنی آب رویمی صیانت ایله زیرا بولتك فیضی که یغموردر بنم سرشکم مددسز درعدن ایلز یعنی آب رویم که سرشکم نتیجه سیدر آنی رعایت ایله که درعدن تحصیلنه کرك اولورخواجه قطرات اشکنی درعدنه تشبیه ایلمش مصراع اولك آخرینی زفیض تو یازوب مجموع بیتك معناسنی جفاال چکمه اوں ایتمه که بنم بکاغم صوبی سنك فیضکدن بنم کوزم یاشی مددسز درعدن ایلمز دیبن معناسنی انجق کندی بیلور ومنه سنده یعنی جفادن ال چکمه دیدیکی بوندن اغربدر عفا الله عنهما (کشته غمزه توشد حافظ ناشنیده پند * تیغ سزاست هرکرا درد سخن نمیکند) کشته غمزه تو اضافتلری لامیه در حافظ ناشنیده اضافتی بیانیه در تیغ مبتدا سزاست خبری هرکرا اصلنده هرکراکه ایدی ضرورت وزنیچون که حذف اولدی دردسخن اضافتی لامیه در دردسخن نمیکند سوزدردلیسی دکل یعنی سوزی دکلیوب قبول ایلمز سخن بونده سینك ضمی وخانك فتحیله اوقنق کرك قافیه ضرورتیچون * محصول بیت * پندایشیدوب دکلین حافظ سنك غمزه ك مقتولی اولدی یعنی سوزقبول ایلدیکیچون سنك غمزه قتلك آنی قتل ایلسه لایقدرزیرا تیغ لایقدر هرکیسه یه که انك سوزدردی اولماز یعنی سوزدردلیسی اولوب سوز قبول ایلمانه قلیج لایقدر پس حافظ پند ونصیحت قبول ایلدیکیچون اکا تیغ لایقدر مصراع ثانینك معناسنده هرکیمه که سوزتأثیر ایلز تیغ لایقدر دیوب ومنه سنده درده مضاف اولمق اولی واظهردر دیوب ودرد بونده تأثیر معناسنه در دیبن درد سخندن خبردار دکل ایمش (وله ایضا) (دل ما بدور روبش زچمن فراغ دارد * که چوسرو پای بندست وچولاله داغ دارد) بدوررو یش باحرف ظرف دارده متعلق دوربونده زمان معناسنه دروجائزدرکه دوررودن مراد دورحسن

مثل (سرو) م (پای بند) ایاغی باغلو (اسـت) در (چو) مثل (لاله) م (داغ) م (دارد) طوتار (معنای اشاری) (ویبق وجه ربك ذوالجلال والاکرام) آیت کریمه‌سی سرنجه ای ذات شریفی باقی اولان ربم ز بیچاره که سنك نظر عنایتك اولدیغی مدتجه بزم کوکلمز سنك صفـات شریفکله متصف اولوب باغ عالمدن فارغ ومستغنیدر زیرا کوکلمز سنك عشـق ومحبتکده سرو کبی پای بند و جبال راسخ کبی ثابت و محکمدر ولاله کبی آتش عشقکك داغنی طوتار

سرمافرو نیاید بکمان ابروی کس * که درون کوشه کیران زجهان فراغ دارد

کیمـه‌نك کمانه بکزر ابروسنه بزم باشمز اشغی کلمز زیرا تارك دنیـا اولان اهل خلوتك درونی جهاندن فراغ طوتار (مفردات) (سرما) بزم باشمز (فرو) اشاغی (نیاید) کلمز (با) للملابسة (کمان) یای (ابرو) قاش (کس) کیمـه (که) زیرا (کوشه کیران) کوشه طوتیجیلر (ز) من (جهان) م (فراغ) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب سن محبوب حقیقینك بز عاشق شیدالر بکه عون وعنایتی اولدقجه ایکی جهـانك محبوبلرینه باشمزی اکمزز و کمال استغنـاده اولوب بصیرا و بصیر ناسنك غیری‌یه ذره مقداری زیغ ومیل اتمزز زیرا سـنك عشقکله کوشه نشین وقلبنده نور یقین اولان عاشقك درونی جان وجهاندن فراغت طوتار

ز بنفشه تاب دارم که زلف اوزندم * توسیاه کم بهابین که چه در دماغ دارد

بنفشه‌دن حرارت طوتارم که انك زلفندن دم اورر سن آنی بها لوسیاهی کورکه دماغنده نه سودا طوتار (مفردات) (ز) من (بنفشه) م (تاب) حرارت (دارم) طوتارم (ز) من (زلف) م (او) ضمیر (زند) اورر (دم) نفس (تو) سن (سیاه) م (کم بها) اکسك بهالو (بین کذا) کور که (چه) نه (در) فی (دماغ) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات صلی الله علیه وسلم افندیمزك صحبتی برکاتندن پرانوار آیینهٔ قلب مظهر وحی الهیسی انعکاسندن مرتد اولان کاتب وحیك قلبنه رسـول علیه السلام اوزرینه نازل اولان قرآن کریمدن بعضی قرآن منعکس اولوب افندیمز صلی الله علیه وسلمك قرائت ایتدیکی قرآنه موافق بولنجق بندخی محل وحیم وپیغمبرم دیو دعوای کاذب ایله مرتد ودرکاه حقدن مردود اولدیغی کبی مشایخ واهل الله صحبتندن بعضی کندویه اثر فیض الهی منعکس اولمغله بندخی محل فیضم وعشق ومعرفت اهلیم ومتصف بصفات اللهم دیو دعوا ایدن مدعی‌یه حرارت طوتارم و بغض ایدرم ودیرم که سن بهاسی نقصان وقلبی سیاه نادانی کورکه دماغنده نه سودا طوتار و نه عجب مغرور وبی ادراکدر

شب تیره و بیـابان بکجا توان رسیدن * مکر آنکه شمع رویت برهم چراغ دارد

قراکو کیجه و بیابان قنده مقصوده ایرشمك ممکندر مکر اول وقت ممکندرکه سـنك یوز یکك شمعی بزم یوله چراغ طوته (مفردات) (شب) کیجه (تیره) قراکو (بیـابان) اسسزچول (بکجا) قنده (توان) ممکن (رسیدن) ایرشمك (مکر) م (انکه)

وجمال اوله اکرچه که رو بك تدویرنـده اشارتدن خالی دکل ایهام طریقیله شین ضمیر جانانه راجعدر فراغ دارد فراغی وارد یمکدر زیرا دارد بونك کبی یرلرده وجوددن ووارلقدن عبارتدر که حرف تعلیل چو حرف تشبیه پای بندا یاغی باغلی دیمکدر داغ دارد داغی وار دیمکدر بو غزل تمام بو یله کلور * محصول بیت * بزم کوکلمز جانانك روی دورنده چمندن فارغدر یعنی چمن سـیرندن فراغتی وار زیرا سروی کبی کوی جانانده پای بنددر ولاله کبی آتش روی جانان ایله داغدار در یعنی دلنده عشق جانان داغی واردر چمن سیرینه وارمغه خود جمیع جهندن فراغ حال وبال کرك (سرما فرونیاید بکمان ابروی کس * که درون کوشه کیران زجهان فراغ دارد) فرونیـاید اینمز دیمکدر که حرف تعلیل کوشه کیران بر بوجاق اختیار ایدن اهل توکل وقناعت کیمسـه‌لرده مستعملدر * محصول بیت * بزم باشمز کیمسـه‌نك ابروسی کماننه اینمز یعنی کمسنه‌یه باش اکمزز زیرا کوشه کیرعاشقلرك درونك جهاندن فراغی وار یعنی بر کوشه اختیار ایدنلر جهانك سـیر وذوقندن فارغ اولور ودرونلری تماشای جمال جاناندن غیری‌یه مائل اولماز بونده ابرویه نسبت کوشه مناسب واقع اولمش (ز بنفشه تاب دارم که زلف اوزند دم * توسیاه کم بهابین که چه در دماغ دارد) تابدارم وصف ترکیبی اولیجق باداله واصل اولمق کرك امااولیجق اولمق کرك محل ایکیسنده ده محتملدر که حرف تعلیل زند دم بحسب اللغه نفس اورر امامراد بونده تشبیه‌در مصراع ثانی اوله نسبت ضرب مثل حکمنده در توخطاب عامدر سیاه کم بها آلچق قیمتلو سیاه دیمکدر که حرف بیـان چه در دماغ دارددماغنده نه طوتار یعنی دماغنده نه سوداوغرور واردیمکدر * محصول بیت * بنفشه‌دن تابدارم یعنی مضطرب وبیحضورم وتابم وار یعنی حرارتم واضطرابم وار زیرا زلف جاناندن نفس اورر یعنی کندینی اکا تشبیه ایدر که بنده زلف جانان کبی م زنك و بوده‌یم تاب بنفشه‌یه نسبت بورم وبوکمدر زیرا بنفشه بورلمش وبوکلمشدر اول مناسبتله زبنفشه تابدارم دیو بیوردی (شب ظلمت و بیـابان بکجا توان رسیدن * مکران که شمع رویش برهم چراغ دارد) شب ظلمت قراکلق کیجه بکجـا باحرف صله رسیده‌نه متعلق مکر بونده الا معناسنه در آن اسم اشارتدر محذوف زمانه تقدیری مکر آن زمان که حرف رابط صفت شمع رویش اضافتلری بیانیه ولامیه در برهم باحرف صله چراغ دارد چراغ طوتار * محصول بیت * قراکلق کیجه و بیـابان دخی نره‌یه دك ایرشمك اولور یعنی شب ظلمت هجران و بیابان فراق جانان حال بویله ایکن نره‌یه واصل اولمق ممکندر مکر اول زمانکه شمع روبی بزم‌له بوله چراغ وصال طوته یعنی اول زمان مراده وصول بولمق ممکندرکه شمع رویی تجلی ایلیـه وصال چراغنی اوکمزه و یولمزه طوتوب هـدایت ایلیـه

(آنکه) اول وقت (شمع) مـوم (روی) یوز (ت) ضمـیر (با) للملابسة (ره) یول (میم) ضمیر (چراغ) م (دارد) طوته (معنای اشـارتی) بوعالم ابتلاده ظلمت بشریه ده باخصوص صحرای عشقده مالانهـایه عقبات ومهـالك واردیکن بلا استعـداد قوری دعوای کاذب ایله خـود بخودا نه محل فیض اولوب مقصود حقیقی‌یه ایرشمك قنده ممکندر مکر اول وقت ممکندر که یارب سنك نظر عنایتك وتوفیق وهدایتك یولمزه چراغ طوته و بزه عون ایلیه

من وشمع صبحگاهی سزدار بهم بکریم * که بسوختیم وازمابت مافراغ دارد

بن وصباح وقتنك شمعی لایقدر اکر بیله‌جه اغلیه‌وز که یاندق و بزم دلبریمز بزدن فراغ طوته (مفردات) (من) بن (واو) مع (شمع) موم (صبحگاه) صباح وقتی (سزد) لایق (ار) اکر (بهم) بیله‌جه (بکریم) اغلیه‌وز (بسوختیم) یاندق (از) من (ما) بز (بت) دلبر (ما) بز (فراغ) م (دارد) طوتار (معنـای اشارتی) شـول وقتکه عنـایت حق اولمیوب ظلمت بشریه وحجـاب غفلت محل فیض اولان قلبی احاطه ایدوب حقدن غافل وانوار تجلیدن محجوب اولیجق چشم ظـاهرم و فیض صبحگاه سحرایله انوار قدسیهٔ الهیه‌یی مشاهد اولان چشم بصیرتم لایقدر اکر بیله‌جه اغلیه‌وز والمناك ومحزون اوله‌وز که احتراقدن اشـد اولان آتش افتراقله یاندق و بزم دلبریمز بزدن فراغ طوته و محجوب اوله

بچمن خرام و بنکر برتخت کل که لاله * بندیم شاه ماند که بکف ایاغ دارد

چمنه صـالن ونظر ایله کلك تختی قتنده که لاله شـاهك مصاحبنه بکزر که النده ایاغ طوتار (مفردات) (با) للملابسة (چمن) باغ (خرام) صـالن امردر (بنکر) باق (برتخت) تخت یانده (کل) م (لاله) م (با) للملابسة (ندیم) مصـاحب (شـاه) م (ماند) بکزر (با) للملابسـة (کف) ال (ایاغ) قدح (دارد) طوتار (معنـای اشارتی) ای سالك سعی ومجاهده ایله باغ معرفته وروضهٔ وحدته کیرو رفع حجاب ایدوب امعـان نظر ایله کور که جکری یانق عاشق صادق محبوب حقیقینك عندیت معنویه‌سنده شاهك ندیمی کبی الی قدرت شاه حقیقی طوتار وجدا اولمز

سزدم چو ابر بهمن که درین چمن بکریم * طرب آشیان بلبل بنکر که زاغ دارد

بکالایقدر ابر بهمن کبی بو چمنده کریه ایدم بلبلك شوق و سرور آشیانی کورکه زاغ طوتار (مفردات) (سزدم) بکالایقـدر (چو) مثل (ابر) بولت (بهمن) اورته قیش آیی (در) فی (این) بو (چمن) باغ (بکریم) اغلیم (طرب) سرور (آشیان) یووه (بلبل) م (بنکر) باق (زاغ) قرغه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) بکالایق اولان بودرکه اورته قیش آینك بولودی کبی کثرت بکا ایله کوز یاشلری دوکم وچوق اغلایم بو عالمك خراب اولوب بی وفا اولمسی محقق وثابت اولمشدرکه بلبل کبی اسرار الهیه‌یی بیان وراه حقیقتی عیان ایدیجی عارفلر ومرشد کامللر نظردن پنهان اولوب زاغ کبی جیفهٔ دنیا طالبی اسرار دیندن بی‌خبر مدعی وقلتبان مشایخلر انلرك یرینی

استقبال کریم فعـل مضارع نفس متکلم مع الغیر کـه حرف تعلیـل واو حرف حال * محصول بیت * بن صباح وقتنك شمعیله لایقدر اکر بیله اغلرسـق زیرا یاندق و بزدن بتمز یعنی جانانمز فراغ طوتار یعنی یاندیغمزده مقیـد اولمیوب فراغت کوستر (بچمن خرام و بنکر برتخت کل که لاله * بندیم شاه ماند که بکف ایاغ دارد) بچمن خرام باحرف صله چمنـه صـا این دیمکـدر واو حرف عطف بنکر بای تأکید له فعل امر برتخت کل اضافتی لامیـه وبیانیه‌در که حرف بیان لاله مصراع ثانی‌یه مرهون مبتدا وماند خبری و بندیم خبره متعلق ندیم بونده مصاحب معناسـنه در شاهه اضافتی لامیه در ماند بونده بکزر دیمکدر که رابط صفت بکف باحرف ظرف ایاغ صراحی که شراب قدحلرینك اباقلیـبدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیوررچمنـه صالین ونظر ایله کل تختنك قتنه که لاله پادشاه مصاحبنه بکزکه النده ایاقلی قدحی اوله کلی پادشاهه ولاله‌یی مصاحبنه که النده ایاقلی قدحی اوله تشبیه ایلمش (سزدم چوابر بهمن که درین چمن بکریم * طرب آشیان بلبـل بنکر کـه زاغ دارد) بهمن قیش فصلنك اورطه آینه دیرلردی و بهمن واسفندارمذ بواوج آی قیش آیلرینك اسمیدر عجمجه درین چمندن مراد دنیـا در طرب آشیان ترکیب مزجی شـنلك یواسی دیمکدر بلبله اضافتی لامیه در زاغ قرغه وقوزغون * محصول بیت * بکالایقدر اکر بهمن بلودی کبی دنیا چمنده اغلسم زیرا بلبلك شادلق وشنلك یواسی نظر ایله که قرغه وقوزغون طوتار یعنی علما وفضلا یرینی جهلا واشراف واعالی یرینی ارازل واسافل طوتدی دیمکـدر شعد یکی زمانمزده اولدیغی کبی الله خیرلو ویره

(من وشمع صبحگاهی سزدار بهم بکـریم * که بسوختیم وازمابت مافراغ دارد) صبحگاه صباح وقتی ویا حرف نسبت بهم بری برینه بکـریم باحرف

(بفروغ چهره زلفت ره دل زند همه شب * چه دلاورست دزدی که بشب چراغ دارد) بفروغ چهره باحرف مصاحبت
واضافت لامیه در فروغ ضیا وایدنلق همه شب بهرشب معناسنه در یعنی هر کیجه چه بونده مبالغه افاده ایدر دلاور
وصف ترکیبیدر آوریدندن یوركلی دیمكدر یعنی بهادر دزدی یاحرف وحدت که رابط صفت باشب باحرف ظرف * محصول
بیت * سنك زلفك هر کیجه کوکلك بولنی چهره نك فروغیله وضیاسیله اورر نه عجب بهادر در براوغریکه کیجه چراغ طوتار
یعنی نه مبالغه ایله ماهر براوغریدر که کیجه ایله راه زنلکی چراغله ایدر یعنی سائر اوغریلر کبی چراغ انکی النده آلوب

صاقله مز تکیم کمال خجندی بیورر (بیت)
نشان شب روان دارد سر زلف پریشانش * دلیل روشنست اینك چراغی زیرد امانش (سر درس عشق دارد دل دردمند حافظ * که نه خاطر تماشا نه هوای باغ دارد) سر بونده هوا وآرزو معناسنه در درس عشق اضافتی بیانیه ویالامیه در مجازا دل دردمند اضافتی بیانیه در مندفارسیده ادات نسبتدرلی معناسنه یعنی دردلی دردمندك حافظه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل خاطر بونك کبی یرلرده فکر معناسنه در پس اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر تماشا سیر معناسنه در هوای باغ اضافتیدر بویله در وداردایکی یره بیله مصروفدر * محصول بیت * حافظك دردلی کوکلی عشق درسی سوداسن طوتار یعنی عشق درسین اوقومق آرزوسنده در حاصلی عاشق اولمق آرزوسنده در انکیچون نه تماشا خاطروفکرین طوتار یعنی حافظك نه تماشا وسیرخاطره سی وارو نه باغ آرزوسی زیرا عشق درسی باغ وبوستان سیرین ایستمز عاشقك باغ وبوستانی کوی جانا ندر (وله ایضا) (شراب عیش ونهان چیست کار بی بنیاد * زدیم بر صف رندان وهرچه بادآباد) نهان شرابه ده عیشه ده قید در چیست سؤال کار بی بنیاد جواب زدیم بونده قاتلدق وقارشدق دیمكدر * محصول بیت * کزلی شراب ایچمك وکزلی عیش وعشرت ایلمك ندر دیو صورارسن بنیادسز ایشدر یعنی اصلی وتملی اولیان بنایه بکزر که اوته سی یوقدر پس ایمدی کندیمزی رندلر آلایته اوردق یعنی انلره قاتلدق وانلره قارشدق هرنه اولورسه اولسون یعنی کزلیجه عیش وعشرت عرضی حفظ وصیانت ایدر اما رندلر وعیاشلر ایله عیش وعشرت آب رویی کشینك برباد ایدر ایمدی بز کزلی عیشده

طوتاروصالحلر بینی فاسقلر طوتار

﴿ بفروغ چهره زلفت ره دل زند همه شب * چه دلاورست دزدی که بشب چراغ دارد ﴾

یوزك شعله سیله سنك زلفك دوکلی کیجه کوکل یولن اورر نه عجب دلاوردر شول بردزد که کیجه ایله چراغ طوتار (مفردات) (با) للملابسة (فروغ) شعله (چهره) یوز (زلف) م (ت) ضمیر (ره) یول (دل) کوکل (زند) اورر (همه) جمله (شب) کیجه (چه) نه عجب (دلاور) پهلوان (است) در (دزد) اوغری (یا) وحدتید (بشب) کیجه ایله (چراغ) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب مظهر انوار ذاتك اولان عارفان واصل ومرشدان کامل صادق قوللرك کبرا اوب ظلمت کون وفساده مظهر قهرك اولوب مرید صادقلرك یوان اوریجی قلتبان مشایخ مزورلری اظهار ایتکلکك کیجه چراغ طوتان دزدك دلاورلکی کبی عقلی متحیر قلیجی برعجب امردر و عجب سر وحکمتدر

﴿ سر درس عشق دارد دل دردمند حافظ * که نه خاطر تماشا نه هوای باغ دارد ﴾

حافظك دردمند قلبی عشق درسنك هوسنی طوتار که نه تماشا خاطری نه باغ آرزوسی طوتار (مفردات) (سر) هوس (درس) م (عشق) م (دارد) طوتار (دل) قلب (دردمند) دردلی (حافظ) م (نه) نفی (خاطر) م (تماشا) سیران (نه) نفی (هوا) آرزو (باغ) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) بو عالم ابتلا اولان ظلمت کون وفساده دردمند حافظك قلبی انجق حضرت اللهك عشق درسنك هوسنی طوتار اول مشتهای نفس اولان تماشا خاطرینی وباغ وباغچه آرزوسنی طوتمز (الله بس باقی هوس)

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ شراب وعیش نهان چیست کار بی بنیاد * زدیم بر صف رندان وهرچه باداباد ﴾

شراب نهان وعیش نهان نه در بنیادسز ایشدر رندلر صفنه اوردق وانلره قارشدق هرنه اولورسه اولسون (مفردات) (شراب) م (عیش) م (نهان) کیزلو (چیست) نه در (کار) ایش (بی بنیاد) تملسز (زدیم) اوردق (بر) علی (صف) م (رندان) عشق لاابالیلر (هرچه) هرنه (باداباد) اولورسه اولسون (معنای اشارتی) بو عالم فانینك دوامنه سبب اولان شراب عشق الهی وحضرت اللهك انیس وجلیس اولان عشاقه خاص عیش معنوی نهان اولمق نه در برتملسز ایشدر زیرا عارفان وعاشقانه شراب عشق وعیش معنویلری قیامته قدر باقیدر هرنه زمان انلر بریوزندن دوکنه اول وقت قیامت قوپار کرچه عاشقلر خلق اراسنده فقیر وملوم کور ینورلر اما معناده زیاده عالیقدرلردر بزده انلره قارشدق هرنه اولورسه اولسون

﴿ کره زدل بکشا وز سپهر یاد مکن * که فکر هیچ مهندس چنین کره نکشاد ﴾

کوکلکدن انقباضی دفع ایله وفلکدن یاد ایلمه زیرا هیچ مهندسك فکری بونجلاین عقده یی چوزه مدی (مفردات) (کره) دوکم (ز) من (دل) کوکل (بکشا) اچ (ز) من (سپهر) فلك (یاد) ذکر (مکن) ایلمه (که) زیرا (فکر) م (هیچ) قطعا (مهندس)

آرتق صفا بولمدق پس رندلره قارشدق هرنه اولورسه اولسون (کره زدل بکشا وز سپهر یاد مکن * که فکر هیچ مهندس چنین کره نکشاد)
کره دوکم یاد مکن آکه دیمكدر که حرف تعلیل مهندس اسم فاعلدر دحرج بابندن یعنی هندس یهندس هندسه دن برمستقل
علمدر علم هیأت وحسابه مبنی که مقادیر اشیا انکله بیلنور وفن رصد اکا موقوفدر اول اولمایجه رصد اولمز * محصول بیت *
کوکلدن کرهی آچ یعنی کوکلکدن عقده غمی وغصه یی کیدر دخی فلکدن یاد ایله یعنی احوال وافلاك وحرکاتنی
آکه زیرا هیچ برمهندسك فکر وفراستی بونجلاین عقده یی یعنی مشکلی فتح ایلدی حاصلی کوکلکدن غمی کیدروب فلکدن

شکایت ایله زیرا تحقیق فلك دکل خالقیدر ومهندس افلاکك مقادیر وحرکاتنی وبوزوجك درجات ودقایقنی
وثانیه وثالثه سنی عاشره یه وارنجه بیلور انجق نه جوهرونه کیفیتده ایدوکن بیلن خالقی فقط (زانقلاب زمانه عجب
مدارکه چرخ * ازین فسانه هزاران هزار دارد یاد) انقلاب زمانه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر مراد تغیر
زمانه در بلکه تغیر احوال واطوار اهل زمانه درکه حرف تعلیل چرخ مصراع ثانی یه مرهون مبتدا ودارد یاد خبری

وباقیسی خبره متعلق ازین بونك کبی دیمكدر تکیم مرارا مرورایلمشدر هزاران هزار نیجه بیك کره بیك * محصول بیت * زمانه اهلنك تغیرندن تعجب طوتمه یعنی اهل زمانك احوال واطواری متغیر اولدیغندن عجب ایله زیرا فلك بونك کبی نیجه بیك افسانه خاطرنده طوتار یعنی اهل عالمك بونك کبی نیجه بیك قصه سی وافسانه سی یادنده در زیرا العالم متغیر چوق اوقومشدر (قدح بشرط ادب کیرزانکه ترکیبش * زکاسه سر جمشید وبهمنست وقباد) بشرط آدب باحرف مصاحبت واضافتی بیانیه در قدح کیرك مقدم مفعولیدر زان ادات تعلیل که حرف بیان ترکیبش شین ضمیر قدحه راجعدر کاسه سر اضافتی بیانیه وجمشیده وما بعدینه اضافتی لامیه در جمشید وبهمن وقباد حضرت محمددن اول کلمش بر پادشاهك اسمیدر تکیم هر بریسی شاهنامه ده مفصل ومذکوردر * محصول بیت * قدحی شرط ادبله طوت زیرا انك ترکیبی مشهور اوچ پادشاهك کله سی کاسه سندندر یعنی برك اول ترابندندر تکیم عمر خیام بیورر (رباعی) این کاسه که پس نکوش پرداخته اند * بشکسته ودر رهگذر انداخته اند * زنهار قدم برو بخواری ننهی * کین کاسه زکاسهای سر ساخته اند (که آگهست که کاوس وکی کجا رفتند * که واقفست که چون رفت تخت جم برباد) که آکهست که بونده اسمدر کیم معناسنه ایکنجی که حرف بیان کاوس حضرت ابراهیم پیغمبرك نمرودی آدیدر وکی بر پاشاهك اسمیدر که واقفست که بونده اسمدر کیم معناسنه چون واو اصلیه ایله ادات استفهامدر کیف معناسنه تخت جم اضافتی لامیه جم حضرت سلیمان پیغمبرك اسمیدر تکیم مکرر بیان اولندی

هندسه وهیئت استادی (چنین) بونجلاین (کره) عقده (نکشاد) آچمدی (معنای اشارتی) ای سالك همان باعث سعادت دارین اولان شراب عشق نوش ایدوب اذواق روحانیه تحصیلنه سعی ایله وکوکلدن عقده یی وغمی دفع ایله احوال فلکدن وحوادث دهردن فکر ویاد ایلمه زیرا مهندس وهیئت وحکمت استادلرینك فکری دخی بونجلاین عقده یی ومشکلات عالمی چوزه مدی وحل ایلمکه قادر اولمدی

﴿ زانقلاب زمانه عجب مدار که چرخ * ازین فسانه هزاران هزار دارد یاد ﴾

زمانه نك انقلابندن عجب طوتمه زیرا چرخ بوفسانه دن نیجه بیك بیك یاد طوتار (مفردات) (ز) من (انقلاب) تغیر (زمانه) م (عجب) م (مدار) طوتمه (که) زیرا (چرخ) فلك (از) من (این) بو (فسانه) حکایه (هزاران) نیجه بیك هزار بیك (دارد) طوتار (یاد) فکر (معنای اشارتی) العالم متغیر حکمنجه بو عقول کندوبی ادراکده عاجز اولدیغی انقلاب زمانه وتغیرات عالمه تعجب ایتمه اشیایه دوریله استعداد ویریجی چرخ فلکك صاحبی بومثل افسانه عالمه صفات متضاده سیله (کل یوم هو فی شأن) آیت کریمه سی سرنجه تجلیات کونا کون ایله ظهور ایتمه ده در وصد هزاران هزار حکمتلر کوسترمه ده در (لا یسئل عما یفعل)

﴿ قدح بشرط ادب کیرزانکه ترکیبش * زکاسهٔ سر جمشید وبهمنست وقباد ﴾

قدحی ادب شرطیله طوت اول سببدن که انك ترکیبی بواوچ پادشاهك باشی کاسه سندندر (مفردات) (قدح) م (با) للملابسة (شرط) م (ادب) م (کیر) طوت (زانکه) آندنکه (ترکیب) م (ش) ضمیر (ز) من (کاسه) م (سر) باش (جمشید وبهمن وقباد) اوچ پادشاهك اسمیدر (است) در (معنای اشارتی) بو منظر رحمان ومظهر تجلی وقدح مثابه سنده شراب عشق الهیه نك محلی قلب قدحنی ادب شرطیله طوت یعنی ظاهر وباطنکی آداب شرع ایله مؤدب قیل اول سببدن که اول صنوبری الشکل اولان قلبك ترکیبی جمشید وبهمن وقباد کبی اولو پادشاهلرك باشی کاسه سنك ترکیب خاکیسندندر اکر آداب شرعی محافظه ایله قلبده ودیعه اولان اسرار الهیه واصل اوله بیلور ایسك عین سعادتدر اکر مجرد عناصر ترکیبله مجوف وخالی قالور ایسك بواوچ پادشاهك باشی کاسه سی کبی تراب وخراب اولورسین

﴿ که آگهست که کاوس وکی کجا رفتند * که واقفست که چون رفت تخت جم برباد ﴾

کیم بیلور که کاوس وکی قنده کتدیلر کیم واقفدر که جمك تختی ایله نیجه کتدی (مفردات) (که) کیم (آگه) خبردار (است) در (کاوس وکی) ایکی پادشاه اسملریدر (کجا) قنده (رفتند) کتدیلر (که) کیم (واقف) م (است) در (چون) نیجه (رفت) کتدی (تخت) م (جم) بر پادشاه اسمیدر (بر) علی (باد) یل (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیت جلیله سی سرنجه بو سریعة الزوال اولان دنیایه کلمکه باعث خلقت انجق تحصیل معرفة اللهدر دنیانك عیش وعشرتنه وملك وسلطنتنه الدانوب عمری غفلت ایله وهوای نفس ایله کچورمك روا دکلدر کرچه دنیا سلطنتی

* محصول بیت * کیم آکاهدر که نمرودوکی قنده کتدیلر کیم عالمدر که حضرت سلیمانك تختی یل اوزره ویا یله نیجه کندی یل
اوزره یعنی کندی تختی اولدیغی حینده ویله فنا اولدیغی حینده رفت برباد بوایکی معنای متضمندر حاصلی آلام دنیا به
بوقدر اولو پادشاهلر که کلدی تره یه کتدیلر ونیجه اولدیلر دیمكدر یعنی دنیادار الفنادر بونده کمان باقی قالیوب البته کدیسردز
وبر دخی کلمسردر (زحسرت لب شیرین هنوز می بینم * که لاله میدمد از خون دیدهٔ فرهاد)

زحسرت لب شیرین اضافتلری لامیه لردر ولاله میدمده متعلقدر هنوز می بینم جمله معترضه که حرف بیان میدمد بتر وظاهر اولور معناسنه در
خون دیده فرهاد اضافتلریده لامیه لردر

ومیدمده متعلقدر * محصول بیت *
شیرینک لب حسرتندن الآن مشاهده
ایدوب کوریورمکه لاله خون دیده
فرهاددن بتر یعنی قرمزی لاله رنکیه
بتر انک رنکنی قان اغلیانلرک کوزی یاشندن
بیلک کرک حاصلی عبرت کوز یله نظر
ایده جک نسنه دن بر پند وحکمت اکتساب
ایلمک ممکندر زیرا الله هر شیئی بر حکمته مبنی
دلیل خلق ایلمش (بیابیاکه زمانی زمی
خراب شویم * مکر رسیم بکنجی درین
خراب آباد) زمانی یا حرف وحدت
خراب شویم مست اوکار اولهلم
دیمکدر مکرادات تمنی اوله که دیمکدر
ایکنجی با حرف صله رسیمه متعلق و یا حرف
وحدت خراب آباد مبالغه خرابلقدن کنایتدر
تنکیم سابقا مفصل بیان اولنمش ایدی
* محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر
کل کل که برزمان میدان خراب اولهلم
یعنی مست اوکار اولهلم اوله که برخزینه یه
ایریشه وز بو خراب اباده یعنی چونکه
عالمک حالی ابیات سابقه ده مذکور اولان
کبیدر کل ایمدی باده عشق جانانله مست
او کار اوله لم اوله که بو دنیا دیدکلری
خراب آباده کنج وصال جانانه واصل اوله وز
(مکر که لاله بدانست بی وفائی دهر * که
تا بزاد و بشد جام می زکف ننهاد) مکر
بونده کانه معناسنه درکه حرف بیان
بدانست با حرف تأکید بی وفائی دهر
اضافتی لامیه درکه حرف تعلیل تا ابتدای
غایت ایچوندر زمانده منذ کبی عربیده
بزاد و بشدبارى تأکید ایچوندر * محصول
بیت * کانه که لاله دهرک وفاسزلغنی
بیلدی طوغلدنبرو اولندن جام می قومادی
یعنی عمری پیاله کبرلک ایله و باده نوشلغله
کیچدی لاله پیاله یه وجامه تشبیه مشهوردر

سورلردن کاوس وکی پادشاهلری کبی مثلا کیم بیلور بوفانی عالمدن کندیلر امافنده
کندیلر دوزخه می یوخسه بهشته می دخی کیم وافقدر که سلیمان علیه السلام ک
تختی کبی تختی اولان جم پادشاهنک تختی ایله نیجه کندی وحالی نیجه اولدی

﴿ زحسرت لب شیرین هنوز می بینم * که لاله میدمد از خون دیده فرهاد ﴾

شیرینک لب حسرتندن هنوز کوررم که فرهادک چشمی خونندن لاله بتر (مفردات) (ز) من (حسرت) م (لب) دوداق (شیرین) بر معشوقه اسمیدر (هنوز) الآن (می بینم) کوررم (لاله) م (میدمد) بتر وظاهر اولور (از) من (خون) قان (دیده) کوز (فرهاد) شیرینک عاشقنک اسمیدر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین الخ) آیت کریمه سی سرنجه محبت مشتهیات نفسدن ابتلاء تزیین اولنان نسابه واولاده ومال کثیره وخیل وانعام وحرثه حاصلی بو اشیاء فانیه لره محبت خصوصا فتنهٔ نسا که فرهادک شیرینه محبت ایدوب آنک لب حسرتندن کوزلرندن آقان قاندن لاله لر بتمش ایکن اول محبت فانیه دن کندو یه برفائده اولمیوب عاقبت سبب خسران وباعث ندامت اولشدر که (بیت)
حق تعالی ایدیه مرخوردونی * ماسوی اللهه محبت ایدنی

﴿ بیابیاکه زمانی زمی خراب شویم * مکر رسیم بکنجی درین خراب آباد ﴾

کل کل برزمان شرابدن خراب اولهلم مکر بوخراب آباده بر کنجه ایریشه لم (مفردات) (بیا بیا) کل کل (زمانی) م (یا) وحدتیه (ز) من (می) شراب (خراب) م (شویم) اولهلم (مکر) م (رسیم) ایریشه لم (با) للملابسة (کنج) خزینه (در) فی (این) بو (خراب آباد) معمور کورینن ویران (معنای اشارتی) چونکه محبت ماسوی خسران وندامته سببدر ای مؤمن قرداش کل کل بوفانی عالمده برزمان سعی وغیرت ایله شراب عشق الهی نوش ایدوب اندن مست وخراب اولوب مبتلا اولدیغمز فتنهٔ دنیایی ومشتهیات نفس وهوایی بیلیه لم ویرآن توجه حقدن جدا اولمیه لم مکر بو خراب آباد دنیاده برخزینهٔ اسرار خدایه ووصال جناب کبرایه واصل اولوب ایریشه لم وفقنا الله لهذه الکرامة بجاه سیدنا محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ مکر که لاله بدانست بی وفائی دهر * که تابزاد وبشد جام می زکف ننهاد ﴾

مکر که لاله دهرک وفاسزلغنی بیلدی که طوغدی وکندی جام میی الندن قومدی (مفردات) (مکر که) م (لاله) م (بدانست) بیلدی (بی وفا) م (یا) مصدریه (دهر) دنیا (تا) حتی (بزاد) طوغدی (شد) کندی (جام) قدح (می) شراب (ز) من (کف) ال (ننهاد) قومدی (معنای اشارتی) مکر شول کشی که توفیق ربانی یه مظهر اولمق ایله قلبنده داغ آتش عشق الهی حاصل اولوب بودهرک وفاسزلغنی بیلدیکه دنیایه کلوب آخرته کیدنجیه دک الندن عشق ومحبت شرابنی قویمدی وعشق خدادن غیری برنسنه یه سعی ایلدی ماسوایه میل ایتمدی

(نمی دهند اجازت مرا بسیر سفر * نسیم خاک مصلی وآب رکنا باد) اجازت نمی دهندک مفعول ثانیسیدر ومفعول اولی مرادر بسیر سفر با حرف صله اجازته متعلق سیر سفر اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر نسیم خاک مصلی اضافتلری لامیه لردر واو حرف عطف وآب معطوفدر نسیم وایکیسی نمی دهندک فاعلیدر وآب رکنا باد اضافتی لامیه در * محصول بیت * سفر سیرینه بکا اجازت ویرمزلر خاک مصلی نسیمی وآب رکنا باد یعنی بو ایکی یه زیاده تعلقم اولدیغیچون بونلری براغوب سفر سیرینه وسیاحت عالمه کتمم مصلی بیور دیغی شیرازک نمازکاهیدر که آب رکنا بادیا ننده در اقار اطرافی باغلر

وباغچه لر ایمش غایتله مقبول برایمش
حاصلی شیرازک سیرانکاهیدر وخواجه
حضرتلرینک تربهٔ شریفلری نمازکاهده
واقع اولمش بزاد و یتبرک به (رسید درغم
عشقش بجانم انچه رسید * که چشم
زخم زمانه بجان او مرساد) عشقش ضمیری
جانانه راجعدر بجانم با حرف صله
رسیده متعلقدر آنچه رسیدک فاعلیدر
مصراع ثانی جملهٔ دعائیه وکه حرف
رابط دعا چشم زخم زمانه اضافتلری
لامیه لردر یعنی زمانه نک ضرری ایرشمیه
دیمکدر بجان او با حرف صله مرساده
متعلق او ضمیری جانانه راجعدر مرساد
فعل نهی غائب ایرشمسون دیمکدر مقصود
دعادر * محصول بیت * جانانک عشق
غمنده جانمه ایریشن ایرشدی یعنی چوق
بلا والم ایرشدی که زمانه نک یاوز کوزی
انک جانمه ایرشمسون یعنی بکا اندن هرنه
بلا کلور سه کلسون همان الله انی جمیع
بلالردن امین ایلسون آمین (قدح مکیر
چو حافظ مکر بنالهٔ چنک * که بسته اند
رابریشم طرب دل شاد) ابریشم
همزه نک فتحی وشینک ضمیله فارسیده
ابریشم معناسنه عربیسی سنله کلور طربه
اضافتی بو یله دردل شادده بو یله در
ابریشم قیدی انکیچوندر که چنکک کریش
یرینه ابریشم طقارلر * محصول بیت *
حافظ کبی قدحی طوتمه مکر چنک آوازیله
یعنی باده ایچر سک چنک وچغانه ایله ایچ
زیرا شاد کوکلی شاداق ابریشمینه باغلمشلر
یعنی کوکل شاد اولمغه ابریشم طربی
دکلمک کرک حاصلی کوکله سرور شنلک
ابریشمدن کلور که چنکک ابریشمیدر
ابریشم طربدن مراد چنک ابریشمیدر
(وله ایضا) (درازل هرکو بفیض دولت
ارزانی بود * تا ابد جام مرادش همدم
جانی بود) هرکو اصلنده هرکه او ایدی
بفیض دولت با حرف صله بوده متعلقدر

﴿ نمی دهند اجازت مرا بسیر وسفر * نسیم خاک مصلی وآب رکنا باد ﴾

بکا سیر وسفره اجازت ویرمزلر نمازکاه خاکنک باد نسیمی ورکنا بادک صویی (مفردات) (نمی دهند) ویرمزلر (اجازت) اذن (مرا) بکا (با) للملابسة (سیر وسفر) م (نسیم) سحریلی (خاک) طپراق (مصلی) نمازکاه (آب) صو (رکناباد) شیرازده بر ایرماق آدیدر (معنای اشارتی) بحمدالله کوشهٔ وحدتده ومقام عزلتده معراج مؤمنین اولان نمازه ملازمت ومداومت ایلدیکم خاک مصلاده بولدیغم فیض الهی رکنا باد صویله دنس ظاهریدن پاکلندیکی کبی سعی وغیرت وتوفیق وعنایت ایله ماسوادن ال یو یوب اتمک سیلکوب خانهٔ تجلی اولان قلبی تطهیر ایتمک ایله ایرشدیکم علوم ربانی آدینی سیاحت قودقلری هوای نفس سیر وسفرینه بکا اجازت ویرمزلر که من ثبت نبت دیمشلردر

﴿ رسید درغم عشقش بعاشق آنچه رسید * که چشم زخم زمانه بعاشقان مرساد ﴾

عاشقه عزوقدردن اول نسنه ایرشدی انک عشق غمندن ایرشدی که عاشقلره زمانه نک زخمی وضرری چشمی ایرشمسون (مفردات) (رسید) ایرشدی (در) فی (غم) م (عشق) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (عاشق) م (آنچه) اول نسنه که (رسید) ایرشدی (چشم زخم) اصابت عین (زمانه) م (با) للملابسة (عاشقان) م (مرساد) ایرشمسون (معنای اشارتی) عاشق صادقه عزوقدر عالی ووصلت انوار جمال الله المتعالیدن هرنه قدر شرف ایرشدیسه حضرت اللهک عشق غمنده وریاضات ومجاهدات ایله کوشهٔ وحدتده نیجه اربعینلر چقاروب مایهٔ سعادت اولان محبتک درد والمنده اولمسی سببیله درکه بونک کبی عاشقلره کسندودن وغیر یدن بد نظر ضرری ایرشمسون وحق تعالی عجب وغرور زخمندن امین ایلسون عصمنا الله من شر النفس الامارة بالسوء

﴿ قدح مکیر چو حافظ مکر بنالهٔ چنک * که بسته اند رابریشم طرب دل شاد ﴾

قدح طوتمه وشراب ایچمه حافظ کبی مکر چنک ناله سیله زیرا شاد کوکل طرب ابریشمی اوزره باغلمشدر (مفردات) (قدح) م (مکیر) طوتمه (چو) مثل (حافظ) م (مکر) م (با) للملابسة (ناله) م (چنک) بر مشهور ساز (که) زیرا (بسته اند) باغلمشلردر (بر) علی (ابریشم) م (طرب) سرور (دل) کوکل (شاد) مسرور (معنای اشارتی) ای عاشق قرداش شراب عشق خدایی نوش ایله مکر حافظ کبی درد عشقله وچنک کبی قابنک انین وناله سیله نوش ایله زیرا درد عشق کندویه شادلق وخوشاق اولان کوکل سرور ابریشمی اوزره باغلمشدر که عاشقه غم ودرد عشق الهی عین سروردر وذوق وصفادر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درازل هرکو بفیض دولت ارزانی بود * تا ابد جام مرادش همدم جانی بود ﴾

هر اول کیمسه که ازلده دولت فیضنه لایق اوله تا ابد مراد جامی انک جانه همدم اولور

واضافتی بیانیه در وارزانی بودک مفعول صریحی یعنی خبری واسمی تحتنده کدیه راجع ضمیردر ارزانی لایق دیمکدر تا انتهاء غایت ایچوندر الی معناسنه جام مراد اضافتی بیانیه وشینه اضافتی لامیه همدم مصاحبه دیرلر جانی به اضافتی بیانیه در ویا حرم نسبت جانه منسوب همدم یعنی روحانی مصاحب شین ضمیر معنی جهتنده جانی به مقید در جانبش تقدیرنده * محصول بیت * هر اول کیمسه که ازلده فیض دولته لایق اوله یعنی هر کیمه که تقدیر یزدانیده عطیهٔ دولت لایق اولمش اوله ابده دک مراد جامی اول کیمسه نک جانه همدم ومصاحب اولور یعنی اونجه مرادندن منفک اولمز دیمکدر

(من همان ساعت که ازمی خواستم شد توبه کار * کفتم این شاخ ارد هد باری پشیمانی بود) که حرف بیان خواستم شد بونده شدمصدر معناسنه در اولق دیلدم معناسنه توبه کار توبه جی دیمکدر کار ادات فاعلدر جی معناسنه این شاخ یعنی توبه باری بار ا غاج حاصلی بونده نتیجه مراد درویا حرف تنکیر پشیمان یاحرف مصدر * محصول بیت * اول ساعتده که بن میدن توبه کار اولمق دیلدم دیدم اکر بوشاخ حاصل ویرسه اول حاصلی پشیمانلقدر یعنی دیدم اکر توبه اوزرینه مصراولوب قالورسم البته توبه ایلدیکمه پشیمان اولورم (خود کرفتم کافکنم سجاده چون سوسن بدوش * همچو کل برخرقه رنك می مسلمانی بود) خود بونده تحسین کلام ایچون کلمشدر کرفتم طوتایم یعنی قیاس ایده یم حاصلی فرض وتقدیر ایده یم دیمکدر چون ادات تشبیه سوسن سینك اولی ضمی وثانینك فتحیله لفظ مشترکدر عربله عجم بیننده بعض جهلهٔ عجم سینك اولی فتحیله استعمال ایلدیکنه اعتبار اولنمسون سوسنه وز نبغه یعنی چیچکارینه مائل اولدقلری ایچون سجاده دیمشلرو بونلری سجاده سی اموزنده زاهده تشبیه مشهور درتکیم کمال پاشا زاده بیورر (بیت) زنبق بوکون اموزینده سجاده سنی الور * دون کلشنده شراب طاشردی قبق قبق) اوزون قبغه تشبیه ایدر غنچهٔ زنبق همچو ادات تشبیه رنك می اضافتی لامیه در مسلمانی بود یاحرف مصدر ومسلمانی بود استفهام انکاریدر * محصول بیت * طوتایمکه سوسن کبی اموزمه سجاده صالوب عابد وزاهد کبی کزم لکن خرقم اوزرندن کل کبی شراب رنکی مسلمانلغمی اولسون یعنی ریا قصد ایدوب اموزمه سجاده صالسم خرقه باده رنکی بنی اکذاب ایدوب رسوای ایدر (بی چراغ جام در خلوت نمی یارم نشست * زانکه کنج اهل دل باید که نورانی بود) چراغ جام اضافتی بیانیه در نمی یارم فعل نفی مضارع قادر دکلم دیمکدر نشست بونده نشستن معناسنه در زان ادات تعلیل که حرف بیان اهل دل اضافتی لامیه در باید کرك که حرف بیان نورانی اسم منسوب الف ونون خلاف قیاس اوزره زیاده اولمش قیاس نوری ایدی * محصول بیت * خلوتده جام باده چراغسز اوتورمغه قادر دکلم زیرا اهل دلك بوجاغی نورانی اولمق کرك حاصلی باده سز خلوت نجکه حزم زیرا باده خلوتك اکلنجه سی ونور سروریدر جام باده یی چراغه تشبیه ایدر بعض نسخه ده بو بیت واقع اولمش اکرچه که ایکی مصراع بری برینه مناسب دکل

(مفردات) (در) فی (ازل) م (هرکه) هرکیمسه که (با) للملابسة (فیض) قلبه الهام ربانی دوکلك (دولت) م (ارزانی) لایق (بود) اوله (تا) حتی (ابد) م (جام مراد) م (ش) ضمیر (همدم) یولداش (جان) م (بود) اولور (معنای اشارتی) (قبل من قبل فی الازل) حدیث شریفی سرنجه هرکیم که عالم ازلده فیض بلاواسطه دولت عظماسنه لایق اولدی وجوهر پاك روحنده انوار تجلیٔ ربانیه مظهریت بولدی بعون الله تعالی تاابد مرادجامی انك جاننه همدم اولور یعنی سعادت ازلیه یه مظهر اولان عصمت یاربده اولوب ابدی تجلیٔ ربانیله واصل الی الله اولور

(من همان ساعت که ازمی خواستم شد توبه کار * کفتم این شاخ ارد هدباری پشیمانی بود)

بن همان اول ساعتکه می دن توبه ایدیجی اولمق ایستدم دیدم بوتوبه شاخی اکرمیوه ویره پشیمانلق اولور (مفردات) (من) بن (همان ساعت) هم اول ساعت (از) من (می) شراب (خواستم) دیلهدم (شد) اولمق (توبه کار) توبه ایدیجی (کفتم) دیدم (این) بومراد توبه (شاخ) بوداق (ار) کر (دهد) ویره (باری) برمیوه (پشیمانی) نادملك (بود) اولور (معنای اشارتی) شراب عشق الهی صاحبی مست وخراب وخور وملوم ورتاب ایتدیکی ایچون اول وقت که شراب عشقدن توبه ایتك ایستدم اماتوفیق ربانی یتشوب نه دیدم که بولذت وعشق الهی بر عنایت ازلیدر هرنه قدر مشکل کورینورسه ده تحمل کرکدر زیرا سرمایهٔ سعادت ابدیدر وعشق ترك ایدوب هوای نفسه تابع اولمق خسران ابدیدر وعاقبت پشیمانلقدر

(خود کرفتم کافکنم سجاده چون سوسن بدوش * همچو کل برخرقه رنك می مسلمانی بود)

خود فرض ایتدمکه سوسن کبی اموزمه سجاده براغم خرقه اوزره کل کبی شراب رنکی مسلمانلقمیدر (مفردات) (خود) کندیم (کرفتم) طوتدم وفرض ایتدم (افکنم) براغم (سجاده) م (چون) مثل (سوسن) م (با) للملابسة (دوش) اموز (همچو کل) کل کبی (بر) علی (خرقه) م (رنك) م (می) شراب (مسلمان) م (یا) مصدریه (بود) بوراده استفهامیه در اولورمی دیمکدر (معنای اشارتی) بنه کندی کندیمه فرض وتقدیر وملاحظه ایلدم که بوخلق ایچنده عشقله مست خراب وخور وذلیل اولمقدن علما وصلحا کبی اموزمه سجاده براغوب صلحاء تقلید ایده یم دیدم بنه عنایت حق یتشوب دیدم که بوزرق وریانك شرك ایكن وجودك خرقه سی اوزرنده کل کبی عشق ومحبت رنکنی وصورت صلاحی اظهار ایدوب قلبك شرك ایله مملو اولمق مسلمانلقمیدر دکلدر

(بی چراغ جام در خلوت نمی یارم نشست * زانکه کنج اهل دل باید که نورانی بود)

جام چراغسز خلوتدن اوتورمغه قادر دکلم زیرا اهل دلك بوجاغی کرك که نورانی اوله (مفردات) (بی) نفی (چراغ) م (جام) قدح (در) فی (خلوت) م

(خلوت مارا فروغ ازنور شمع و باده باد * وقت کل مستوریٔ مستان زنادانی بود) خلوت ما اضافتی لامیه در ورا ادات تخصیص بزم دیمکدر فروغ ضیا وآیدنلق نور شمع و باده باد نور شمع اضافتی لامیه در و باده معطوفدر شمعه واضافتی بیانیه در باد اولسون دیمکدر * محصول بیت * بزم خلوتمزك ضیا وآیدنلغی شمع و باده نوردن اولسون یعنی خلوتمز شمع و باده سز اولمسون شمعدن مراد محبوبدر حاصلی محبوب و باده سز اولمسون دیمکدر کل وقتنده مستلرك مستورلغی یعنی پرهیز کارلغی نادانلق وجاهلکارلکندندر (مجلس انس و بهار و بحث عشق اندر میان * نستدن جام می ازجانان کرانجانی بود) مجلس انس اضافتی لامیه وبهار تقدیری وزمان بهار در و بحث عشق اضافتی مصدرك مفعو لنه اضافتیدر اندر میان اورتاده دیمکدر نستدن نون حرف نفی ستدن مصدر در پس نستدن آلمق دیمکدر جام می اضافتی لامیه ونستدن مفعول صریحی واز جانان غیر صریحی کران جان وصف ترکیبی اقسامندندر ویا حرف مصدر آغرجانلق دیمکدر * محصول بیت * مجلسمز مجلس انس وزمان بهار وعشق بحثنده اورتاده بویله مجلسده و بویله حالده جانانددن جام می آلمق آغر جانلقدندر یعنی غلظیت شاندن وثقلت طبعندندر یعنی جانانددن جام باده آلوب ایچمامك زیاده دناءتندندر (همت عالی طلب جام مرصع کو مباش * رندرا آب عنب یاقوت رمانی بود) همت عالی اضافتی بیانیه در طلب فعل امر مفرد مخاطب ایله دیمکدر جام مرصع اضافتیده بیانیه در کو خطاب عام مباش فعل نهی مفرد مخاطب اوله دیمکدر کومباش اولمسون دیو یعنی کرکز رندرا رنده آب عنب اضافتی لامیه در اوزوم صویی یعنی شراب یاقوت رمانی اضافتی بیانیه ویاحرف مصدر نسبت قرمزی یاقوت دیمکدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر عالی همت اولمغه طالب اول جام مرصع اولمز ایسه ده یعنی جام اولمق لازم دکل حاصلی بلندهمت اول واکا برانه وضع وترتیب اولمزسه اولمسون زیرا رندباده نوشه آب عنب یاقوت رمانیدر حاصلی رنده یاقوت زمانیله مرصع جام لازم دکل اکا بادهٔ سرخ لعل ویاقوتدر یاقوتی رمانیلغله وصف ایلدی زیرا یاقوتده معتبر اولان انار دانه سی کبی رنکینو براق اولاندر

(نمی یارم) قادر دکلم (نشست) اوتورمغه (زانکه) آندن که (کنج) بوجاق (اهل دل) اهل قلب (باید که) کرك که (نورانی) م (بود) اوله (معنای اشارتی) معلوم اولدی که عشقك خرابلغی عشقدن توبه ایتمدن وزرق وریا یولنه کتمدن یکدر اویله اولیجق هرچه باد آباد که خلوتده وجلوتده بن حضرت اللهك قلبمه کرم واحسان ایلدیکی عشق ومحبت نورینك چراغنك لمعانسز اوتورمغه قادر دکلم زیرا اهل دله کرك که هرقنغی کوشه ده اولورسه انوار عشقی اظهار ایدوب (کالانعام بل هم اضل) اولان عوام واهل هوادن حذر ایده جکم دیو ریا وشرك بلاسنه اوغرامیه یدر

(خلوت مارا فروغ ازنور شمع باده باد * وقت کل مستوریٔ مستان زنادانی بود)

بزم خلوتمزك شعله سی باده شمعك نوردن اولسون کل وقتی مستلرك مستورلغی نادانلقدندر (مفردات) (خلوت) م (مارا) بزم (فروغ) شعله (از) من (نور) م (شمع) چراغ (باد) اولسون (وقت) م (کل) م (مستوری) کیزلنمك (مستان) م (ز) من (نادان) جاهل (یا) مصدریه (بود) در (معنای اشارتی) ای بنم رحمان ورحیم اولان ربم سندن دیلرم که بزم درانجمن اولان خلوتمزك شعله سی وضیاسی سنك عشقکك چراغ شمعنك نوردن دائم وثابت اولسون زیراسن محبوب حقیقینك انوار عشقکك تجلیسی وقتنده مستان شراب عشق الهی اولنلرك عوامدن کیزلنه جکم دیو ریابولنه کتمك ومستورلق ایتمك ناداناقدندر

(مجلس انس و بهار و بحث عشق اندر میان * نستدن جام می از جانان کرانجانی بود)

انس وقرب مجلسی و بهار واورتاده عشق بحثی اوله جانانددن جام می آلمامق کرانجانلقدر (مفردات) (مجلس) م (انس) م (بهار) م (بحث) م (عشق) م (اندر میان) اورتاده (نستدن) آلممق (جام) م (می) شراب (از) من (جانان) محبوب (کرانجان) آغرجانلی (یا) مصدریه (بود) در (معنای اشارتی) بومجلس عالمده حضرت اللهه انس وقربیت تحصیل ایتك وشراب عشق الهیه ایله تازه لنوب کون بکون ترقی بولمق ممکن اوله وهرعصرده اورتاده بحث عشق واسرار خدایی بیان ایدر مرشد کامله اوله ریاضات وسعی ومجاهداتیله حق تعالیدن مستعد اولان جام قلبده شراب عشق طلب ایتمك والممق آغرجانلق وکسلانلقدر

(همت عالی طلب جام مرصع کو مباش * رندرا آب عنب یاقوت رمانی بود)

عالی همت طلب ایله دی جام مرصع اولمسون عاشقه اوزوم صویی یاقوت رمانیدر (مفردات) (همت عالی) م (طلب) طلب ایله (جام) م (مرصع) زینتلی (کو) دی (مباش) اولمسون (رندرا) عاشقه (آب عنب) اوزوم صویی (یاقوت) م (رمانی) رمانه منسوب یعنی احمر (بود) در (معنای اشارتی) ای سرمایهٔ سعادت ابدی اولان درد عشقك طالبی بوعشق الهیه نك حصولنه ولقاء اللهه واصل اولنجه ثابت قدم اولمقلغه عالی همت طلب ایله بو صورت ظاهر بده

(نیك نامی خواهی ای دل بابدان صحبت مدار * بدپسندی جان من برهان نادانی بود) نیك نام وصف ترکیبی اقسا منندر ابی آدلی دیمکدر و یا حرف مصدر خواهی فعل مضارع مخاطب نیك نامی مقدم مفعولیدر صحبتده مدارك مقدم مفعولیدر بدپسند وصف ترکیبی یرامزی بکنیجی یعنی یرامزی قبول ایدیجی یا حرف مصدر جان من اضافتی لامیه ومنادی حرف نداسی محذوف برهان نادانی اضافتی لامیه درو یا حرف مصدر برهان دلیله دیرلر نادانلغه دلیلدر دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل آد ایلکی ایسترایسك یعنی آدك ایلکله مشهور اولدیغن ایسترایسك یرامزلرله صحبت طوتمه یعنی یرامزلرله اوتوروب طورمه زیرا یرامزلغی قبول ایلمك نادانلغه دلیلدر حاصلی یرامزله همصحبت اولمقدن اجتناب لازمدر نتکیم خواجه بیورر (بیت) بیاموزمت کیمیای سعادت * زهمصحبت بد جدایی جدایی (اکرچه بیسامانی نماید کار ماسهلش مبین * کاندرین کشور کدایی رشك سلطانی بود) سامان لفظ مشترکدر اما بونده اسلوب وقانون معناسنه در وبی ادات سلبدر پس بیسامان بی اندازه وقانون دیمکدر نماید بونده فعل لازمدر کورینور دیمکدر کار ما اضافتی لامیه در سهل قولای دیمکدر آسان معناسنه لفظ عربیدر شین ضمیر کاره راجعدر ومعناده مبینه مقیددر مبینش تقدیرنده سهل مقدم مفعولیدر کاندرین حرف تعلیل کشور اقلیم ومملکت کدایی یا حرف مصدرله مبتدا رشك سلطانی یای مصدرله خبری رشك حسد وغیرت سلطانی به اضافتی لامیه در بود بونده است معناسنه در یعنی ادات زمانیه * محصول بیت * کرچه بزم ایشیمز دوزنسز واندازه سز کورینور اما سن انی قولای کورمه یعنی ذلیل وحقیر اعتقاد ایله زیرا کشورده کدالق سلطانلق غیرتیدر یعنی کداره پادشاهلر رشك وحسد ایدرلر حاصلی طریق عشاق ظاهرا اکرچه جزئی کورینور اما سن آنی جزء اعتبار واعتقاد ایله زیرا کشور عشقده کداره پادشاهلر رشك ایدر (دی عزیزی کفت حافظ میخورد پنهان شراب * ای عزیز من نه عیب آن که پنهانی بود) دی دون عزیز کیاب معناسنه در ویا حرف وحدت نه عیب عیب دکل یعنی باده یی پنهان ایچمك زیرا اول یکدر که پنهانی اوله * محصول بیت * دون برعزیز دیدیکه حافظ شرابی کزلی ایچر خواجه دیرکه ای بنم عزیزم شرابی کزلی ایچمك عیب دکلدر کزلی اولمق یکدر ریا معنی بو یله اوله اول یك دکلیدرکه عیب کزلی اوله یعنی باده ایچمك عیب اولدیغی تقدیرجه کزلی ایچمك یکدر والکل وجهة

اولان زینت وافتخار ورغبت واشتهار سویله اولمسون زیرا عاشق صادقه عشق ومعرفت یاقوت احمر در وایکی جهان زینتندن افضلدر

﴿ نیك نامی خواهی ای دل بابدان صحبت مدار * خودپسندی جان من برهان نادانی بود ﴾

ای کوکل نیك نا ملق ایسترایسك یرامزلرله صحبت طوتمه خود پسندلك ای بنم جانم نادانلغه برهاندر (مفردات) (نیك نام) ابو آدلی (یا) مصدریه (خواهی) ایسترایسك (ای دل) ای کوکل (بابدان) کوتولرله (صحبت) م (مدار) طوتمه (خود پسندی) کندوبی بکنیجیلك (جان من) بنم جانم (برهان) دلیل (نادانی) جاهلاك (بود) در (معنای اشارتی) ای کوکل اکر ایکی جهانده نیك نا ملق وعزت وحرمت واهل سعادتدن اولمق ایسترایسك موتی اولان اهل دنیالرله وقطاع طریق اولان اهل هوالرله صحبت طوتمه وانلره یار اولمه اکر نصیحت قبول ایتمیوب کندی رأیکله یورر ایسك عین ضلالتدر زیرا کندوبی بکنیجیلك جاهللکه وضلالته دلیلدر

﴿ کرچه بی سامان نماید کار ماسهلش مدار * کاندرین کشور کدایی رشك سلطانی بود ﴾

اکرچه بزم کاریمز رونقسز کورینورایسه سهل کورمه زیرا بوملکتده کدالق سلطانلغك رشکیدر (مفردات) (کرچه) م (بی سامان) رونقسز وحقیر (نماید) کورینور (کار ما) بزم ایشیمز وحالمز (اندرین) بونده (کشور) اقلیم وملکت (کدا) فقیر (یا) مصدریه (رشك) کونیلك وحسد (سلطان) م (یا) مصدریه (بود) در (معنای اشارتی) ای طالب حق اکرچه بزم مقتضای عشق الهی اولان صورتا خرابلغمز وفقر وفنا اختیار ایتمز عوام ناسك واهل هوانك نظر بیهوده سنده اعتبارسز ورونقسز وحقیر کورینور لکن سن انی سهل طوتمه وحقیرظن ایله زیرا بو بی نهایت اولان اقلیم عشقده وفانی فی الله وباقی بالله اولان اهل معارف کشورنده عشق ومعرفة الله ایله فقیر وذلیل اولمق عالم سلطان اولمقدن یکدر که بونك کبی فقره پادشاهلر دخی رشك وحسد ایلشدر

﴿ دی عزیزی کفت حافظ میخورد پنهان شراب * ای عزیز من نه عیب آن به که پنهانی بود ﴾

دون برعزیز ایتدی حافظ نهانی شراب نوش ایلر ای بنم عزیزم اول یك دکلیدرکه عیب پنهانی اوله (مفردات) (دی) دون (عزیز) م (یا) وحدتیه (کفت) دیدی (حافظ) م (میخورد) ایچر (پنهان) کیزلو (شراب) م (ای عزیز) م (من) بن (نه عیب) عیب دکلی (آن به) اول یك دکلی که (پنهانی) بانسبه (بود) اوله (معنای اشارتی) دون عزیز قرنداشك بری دیدیکه حافظ کیزلو شراب ایچر واسرار عشقی کتم ایدر ای بنم عزیزم (لا تطرحوا الدر علی افواه الکلاب) خبری سرنجه عوام کالهوامدن نظر قاصره لرنده عیب کورینن احوال واسرار عشقی ستر ایلمك یك دکلیدر یکدر وحسندر (لا تعلق الجواهر علی اعناق الخنازیر)

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اکر ﴾

(وله ایضا) (اکرنه باده غم دل زیاد ما ببرد * نهیب حادثه بنیاد کارما ببرد) نه ادات نفی معنی جهتنده ببرده مقیددر یاد بونده خاطردر نهیب لفظ فارسیدر بونده قورقو معناسنه در حادثه موصوف محذوفك صفتیدر تقدیری احوال حادثه ویا غموم حادثه در بنیاد تملدر بنیا دلك کاره وکارك مایه اضافتی لامیه در کاردن بونده مراد انتظام حالدر ببرد فعل مضارع مفرد غائبدر اولنده کی با حرف استقبالدر وبو بایی ظرفای عجم مکسورا وقور ورو ستاییلری مضموم * محصول بیت * اکرباده بزم خاطرمزدن کوکل غمنی ایلتمزسه احوال وغموم حادثه قورقوسی بزم ایشیمزك تملنی یعنی انتظام حالمزك تملنی واصلنی ایلدر یعنی کیدرر حاصلی یقار خراب ایدر یعنی خاطرمزدن کوکل غمنی ایلدن باده در والاحوادث ایام قورقوسی بزی هلاك ایدردی مصراع اول جمله شرطیه وثانی جوابیه بونده نهیب هیبتله تفسیر ایدن اصابت ایلمش (وکرنه عقل بمستی فروکشد لنکر * چه کونه کشتی ازین ورطه بلا ببرد) واو حرف عطف شرطیه شرطیه به عطف ایدر نه ادات نفی درمعنی جهتندن کشده مقیددر نکشد تقدیرنده بمستی با حرف ظرف فروکشد لنکر ادات نفیله لنکری اشاغه چکمیدی یعنی لنکری صالمیدی حاصلی آغر دوشمیدی ورطه واوك وطانك فتحه لریله لفظ عربیدر هلاك معناسنه بلا به اضافتی بیانیه در * محصول بیت * واکرعقل مستلکده یعنی سرخوشلق حالتنده لنکر صالمیدی حاصلی کندوبی آغر باشلی طوتمیدی نه وجهله وجود کشتی سنی بو بلا مهلکندن ایلدردی یعنی عقل عشق مستلکده اکروقار وسکون اوزره اولمیدی وجود کشتی سنی دنیا غموم وهموم وبلیاتندن نه وجهله قورتاردی حاصلی عقل طریق عشقده رزانت اظهار ایلدی یوخسه خفت ایلسه هلاك اولوردی بویتده ادات شرطی واو رینه همزه ایله یازانلر مقصوده متفطن اولمامشلر (فغان که باهمه کس غائبانه باخت فلك * کسی نبود که دستی ازین دغا ببرد) فغان بونك کبی یرلرده حیف دیمکدر که حرف بیان غائبانه کزلی دیمکدر باخت فعل ماضی مفرد غائب اوینادی دیمکدر کسی یا حرف وحدت که حرف بیان دستی معنی جهتندن ببرده ناظردر یعنی دستی ببرد دیمکدر غالبه دن تعبیردر دغا عجم داند قابدر دغل معناسنه اما اکثر حیله وخدعه معناسنده استعمال ایدرلر وبازلفظیله ترکیب ایدوب دغاباز دیرلر حیله باز معناسنه پس فلکه دغانی حمل ایلمده مسامحه وارزیرا فلك دغابازدر دغا دکلدر اما اسلوب عربیه یه قیاس اولنسه مبالغه قصد اولنوب رجل عدل قبیلندن اولور دغا دغل معناسنه کلدیکی انورینك بو بیتندن معلومدر (بیت *) ایا سپهر نوالی که پیش صدف سخات * سخای بحر دروغ ونوال ابر دغاست * * محصول بیت * حیف که هرکسله فلك کزلی اویون اوینادی یعنی نه طریقله اوینادیغی ظاهر اولمدی حال بو که هرکیمسه ایله برذرلو وغیر مکرر اوینادی اما برکیمسه اولمدی که بوحیله بازوحقه بازه غالب اوله بلکه هرکس مغلوبیدن

﴿ اکرنه باده غم دل زیاد ما ببرد * نهیب حادثه بنیاد کار ما ببرد ﴾

اکرشراب بزم قلبمزدن غمی ازاله ایتمیه حادثه یغماسی بزم ایشمزك تملنی ایلتور (مفردات) (اکر) م (نه) نفی (باده) شراب (غم) م (دل) کوکل (ز) من (یاد) خاطر (ما) بز (ببرد) یلتمك وکیدرمك (نهیب) یرشی یغما به وبرمك (حادثه) غم وآلام دهر (بنیاد) تمل (کار) ایش (ما) بز (ببرد) ایلتور (معنای اشارتی) اکر حضرت الاهك عشقی شرابی بی ثبات اولان حوادث دهرك غم وآلامنی خاطرمزدن ازاله ایتمسه حادثه زمانك وغم والم دنیانك قلب اوبنی یغما ایتمسی بزم قلبده اولان لذت مناجاتمزك وحق سبحانه وتعالی به توجه تام ایله حاصل ایلدیکمز احوال واسرار بزك تملنی سوکرو بزی غفلت اهلی کبی قاسی قلب ایدر

﴿ اکرنه عقل بمستی فروکشد لنکر * چکونه کشتی ازین ورطهٔ بلا ببرد ﴾

اکرعقل مستلکده لنکر براقیه بو بلا کردابندن کشتی یی نیجه خلاص ایلر (مفردات) (نه) نفی (عقل) م (با) للملابسة (مستی) مستلك (فرو) آشاغی (کشد) چکه (لنکر) کمینك سکونتی ایچون حلاط ایله صویه آتدقلری عظیم تیمور (چه) نه (کونه) درلو (کشتی) کمی (از) من (این) بو (ورطه) کرداب (بلا) م (ببرد) ایلتور (معنای اشارتی) اکرعقل معاش شراب عشق خدا ایله مست ومغلوب ومحو ومسلوب اولمیوب وعقل معاد انك یرینه ثبات وقرار طوتمیه ولنکر براقیه بو بحرهوای نفسانیه ده بلاء کردابی اولان قیودات دنیویه دن (مثل شریعتی کمثل سفینة نوح) حدیث شریفی سرنجه شریعت کشتی سنه بنمین نیجه خلاص اولور مادام کشی شریعت محمدی یه ده نقصان اوزر اولد فجه هلاك اولدی محققدر

﴿ فغان که با همه کس غائبانه باخت فلك * کسی نبود که دستی ازین دغا ببرد ﴾

فغان که دوکالی کیمسه ایله فلك غائبانه اوینادی وغالب اولدی برکیمسه اولمدی که بوحیله بازدن ال ایلته وال قورتاره (مفردات) (فغان) م (با) للملابسة (همه) جمله (کس) کیمسه (غائبانه) م (باخت) اوینادی (فلك) م (کسی) برکیمسه (نبود) اولمدی (دستی) برال (از) من (این) بو (دغا) حیله باز (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) آه فغان بو باقی وقدیم صورتنده کورینن فانی وعدیم فلکك ابتلا ومکرندن که دور ایتمکله مشتهیات نفسه استعداد کتوروب نیجه کوکللری مشغول ومقید قیلق ایله حقدن غافل ایلیوب ورطهٔ هلاکه دوشورمشدر برکیمسه اولمدی که خود بخودانه بومکارهدن نفسنی قورتاره وجانی خلاص ایلیه مکر خبر الناصرین اولان حضرت الله عون ونصرت ایلیه

﴿ دل ضعیفم ازان میکشد بطرف چمن * که جان زمرك به بیماری صبا ببرد ﴾

ضعیف کوکل بنی اول سببدن چمن طرفنه چکر زیرا بادصبانك نرم اسمیله جانی مرکدن خلاص ایلر (مفردات) (دل) کوکل (ضعیف) م (م) ضمیر (ازان)

فلکه اسناد نابدر والاحقیقتده هرایشی ایشلین صانع مطلقدر غائبانه نك معناسی غلبه ایلدی دیو ب منه سنده غائبانه
بومعنایه استعمالدر دیبن عندی سویلش مصراع ثانیك معناسی کیمسه اولدیکه بو حیله بازدن برال ایلده دیبن دست بردك
معناسی بیلزامش (دل ضعیفم ازان میکشد بطرف چمن * که جان زمرك به بیماری صبا ببرد) دل ضعیف اضافتی بیانیه درومیم اضافتی
لامیه درازان ادات تعلیل میکشد فعل مضارع مفرد غائب بونده لازمدر چکلور ویا چکنور دیمکدر یعنی میل ایدر بطرف
باحرف صله چمنه اضافتی لامیه که حرف تعلیل جان بیردك مفعول صریحی وبا قیلری غیر صریحی به بیماری ده باحرف سبب

اول سیبدن (میکشد) چکر (با) للملابسة (طرف) م (چمن) باغ (که)
زیرا (جان) م (ز) من (مرك) موت (با) للملابسة (بیماری) خسته لك بوراده نرم
وآهسته معناسنه در (صبا) م (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) ابتلاده خود
بخودانه نفسی وجانی هلاکدن خلاص مشکل ومتعذردر ضعیف کوکل اول
سیبدن بنی صاحب فیض اولان مرشد کاملك و باخصوص فیض واحسانته
نهایت اولیان فیاض مطلقك درکاه علیه سنه وصراط مستقیمنه جذب ایدوب
چکرزیرا واسطه ایله یاخود واسطه سز فیض الهی نرم وآهسته هرکسك استعدادینه
کوره یتشدیکه جانی هلاکدن خلاص ایلر

﴿ کذار بر ظلماتست خضرراهی کو * مباد کاتش محرومی آب مابرد ﴾

بکچید ظلمات اوزره در بریول خضری اینته اولیه که محروملق آتشی بزم یوزیمز
صوینی دوکه (مفردات) (کذار) کچید (بر) علی (ظلمات) آب حیات
کنندنده اولان قراناق ولایت (است) در (خضر) م (راهی) بریول (جو) اینته
(مباد) اولمسون (آتش) م (محرومی) محروملق (آب) صو (ما) بز (ببرد)
ایلته (معنای اشارتی) ای مؤمن قرداش بوکرداب بلادن وابتلادن خلاص اولوب
واصل الی الله اولمقلغك بولینك کچیدی بوظلمات نفسانیه وظلمات بشریه اوزره در
ظلماتدن نجات بولوب انوار الهیه واسرار الهیه روشنلکنه ایروب انشراح
صدر بولمقلغه خضر علیه السلام کبی اولوا الابصاردن بر مرشد کامل طلب ایله اولیه که
بوراه عشقده مرشد سزلك بزی محروملق آتشنه یاقوب عرض وحرمتمزی
کیدرمیه

﴿ طبیب عشق منم باده خور که این معجون * فراغت آردواندیشه خطا ببرد ﴾

بن عشقك طبیبی یم باده ایچ زیرا بو معجون فراغت کتورر وخطا فکرنی ایلتور
(مفردات) (طبیب) م (عشق) (منم) م (باده) شراب (خور) ایچ (که)
زیرا (این) بو (معجون) م (فراغت) م (آرد) کتورر (اندیشه) فکر (خطا) م
(ببرد) ایلتور (معنای اشارتی) ای جمله عاشقلردن جدا اولان درد عشقك
مبتلاسی طالب عشق دردینك بن طبیبی یم انك دواسی دائما شراب عشق الهیه یی
نوش ایتمکدر زیرا بوشراب عشق برمعجون مسهلدر که قلب اوندن جمیع تعلقات
ماسوایی اخراج ایدوب قلبه فراغت کتورر وخطا اولان افکار فاسده لردن واعتقاد
باطله لردن سالم اخلاص وتوجه الی الله ایله غانم ومتنعم ایلر

﴿ بسوخت حافظ وکس حال او بیار نکفت * مکر نسیم پیامی خدا را ببرد ﴾

حافظ یاندی وکیمسه انك حالنی یاره دیمدی مکر بادنسیم الله ایچون برخبر ایلته
(مفردات) (بسوخت) یاندی (حافظ) م (کس) کیمسه (حال) م (او)
ضمیر (با) للملابسة (یار) م (نکفت) دیمدی (مکر) م (نسیم) سحریلی
(پیامی) برخبر (خدا را) الله ایچون (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) محبوب

﴿ حقیقینك ﴾

و یا حرف مصدر وصبایه اضافتی
لامیه در * محصول بیت * بنم ضعیف
کوکلم انکیچون چمن جانبنه چکلور
ویاچکنور یعنی مائل اولورکه جانی
مرکدن صبانك بیمارلکی سببیله
قورتاره یعنی صبانك آهسته اسمسی سببیله
جانی اولمدن خلاص ایلیه حاصلی
صبانك آهسته وناز اسمسی جانه
جان قتار صبایه بیمار اطلاقی آهسته
اسدیکی وقتدر مصراع اولك معناسی
ضعیف کوکلم انکیچون چکر چمن
طرفنه دیبن وضعیف چمن طرفنه چکر
دیبن زیاده ضعیف معنی ویرمشلر
(کذار بر ظلماتست خضر راهی کو *
مباد کاتش محرومی آب مابرد) کذار
اسمدر کچید واوغراق معناسنه خضرراه
اضافتی لامیه در ویا حرف وحدت
مباد نهی غائب اولیه دیمکدر کاتش که
حرف بیان محرومه اضافتی بیانیه یاحرف
مصدر آب ما اضافتی لامیه آبك مایه
اضافتی لطافتدن خالی دکل ببرد یعنی
ضایع ایلیه * محصول بیت * کذار
ظلمات فراق وهجران اوزرینه درقنی
بریول خضری یعنی برطریق وصال
خضری اولمیه که محروملق آتشی بزم
عرضمزی ضایع ایلیه حاصلی طریق
عشق ظلمات فراق وهجرانه مرور ایدر
پس قنی بردلیل طریق وصال اولیه که
وصالدن محروم اولمق آتشی طریق عشق
ومحبتده سعیمز آب روینی ضایع ایلیه
اسکندرك آب حیات طلبنده سعیی ضایع
اولدیغی کبی (طبیب عشق منم باده
خورکه این معجون * فراغت آرد واندیشهٔ
خطا ببرد) طبیب عشق اضافتی اسم
فاعلك مفعولنه اضافتیدرکه حرف تعلیل
این معجون مصراع ثانی یه مرهوندر
اندیشه فکر خطایه اضافتی مصدرك

مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * عشق طبیبی بنم باده ایچ زیرا بو معجون ایچنه فراغت خاطر کتورر وخطا فکری
ایلدریعنی عشق اضطرابنی دفع ایلمکه علاج باده ایچمکدر زیرا باده معجونی عشق حرارتندن کوکله فراغت کتورز
وخاطردن خطالی فکری کیدرر (بسوخت حافظ وکس حال او بیار نکفت * مکر نسیم پیامی خدارا ببرد) واوحرف حال
بیار باحرف صله نسیم اصلنده بادنسیمدر ضرورت وزن ایچون باد حذف اولندی پیامی یاحرف وحدت خدارا راحرف
تخصیص الله ایچون دیمکدر * محصول بیت * حافظ یاندی یعنی آتش عشقله حال بوکه کیمسه انك حالنی یاره سویلمدی

مکرباد نسیم الله ایچون یارینه برخبر ایلته حاصلی حافظك آتش عشق جانالله یاندیغنی کیمسه یارینه اعلام ایلمدی مکرالله
ایچون بادنسیم اعلام ایلیه مصراع ثانینك معناسنی مکربل برخبرالله ایچون باالهه دیبن ترکیبده غریب تصرف کوسترمش
وبو مصراعك مناسبی مکر بادنسیم الله ایچون برخبر ایلته باردن دیبن معنایی قلب ایلمش (وله ایضا) (مرا برندی وعشق آن فضول
عیب کند * که اعتراض براسرار اهل غیب کند) بعض نسخه ده علم غیب واقع اولمش مرا بکا برندی باحرف مصاحبت و یاحرف مصدر
فضول فانك ضمیله اصطلاح عجمده متکبر وخودرای وخود پسند اولان کیمسه یه دیرلر حاصلی اوزرینه لازم اولمیان ایشلره قارشنه
دیرلر ترکیبده اول کیمسه یه فضول دیرلر که حرف رابط صفت * محصول بیت * بکا رندلك وعشقله اول فضول عیب ایدرکه اهل غیبك

حقیقینك وصلتی ارزوسی واقباء اللهك شوق وعشق آتشیله حافظ یاندی
وحال پریشانمه نظر ایدوب مشایخ عظامدن برکیمسه بزم ایچون شفاعت بیورمدی
مکر رحمان ورحیمك رحمتی ولطیف بعباده اولان خدای کریمك فیض واحسان
ومغفرتی آنك شفاعت خواهی اوله وبینه جانب حقدن برعلامت رضا و برپیام
مسرت ایریشه
﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مرا برندی وعشق آن فضول عیب کند * که اعتراض براسرار علم غیب کند ﴾

رندلك وعشقله اول فضولی بنی عیبلر که غیب سرلری اوزره اعتراض ایلر (مفردات)
(مرا) بنی (برندی) قلندرلك ایله (عشق) م (آن) اول (فضول) م (عیب) م
(کند) ایلر (اعتراض) م (بر) علی (اسرار) م (علم) م (غیب) م (کند) ایلر
(معنای اشارتی) اول قسام ازلینك حکم وقضاسنه اعتراض ایدیجی فضولی
کور که بنی رندلك ومجذوباق وجنون عشقله عیبلر واحوال عشق انکار ایلرکه
حقیقتده علم غیب سرلری اوزره اعتراض ایلر نعوذ بالله من شرور انفسنا

﴿ کمال صدق ومحبت ببین نه نقص کناه * که هرکه بی هنرافتد نظر بعیب کند ﴾

صدق ومحبت کمالنه باق کناه نقصانه باقمه زیرا هرکیم که هنرسزدوشه عیبه نظر
ایلر (مفردات) (کمال) م (صدق ومحبت) م (ببین) کور (نه) نفی (نقص) م
(کناه) م (که) زیرا (هرکه) هرکیمکه (بی هنر) معرفتسز (افتد) دوشه (نظر)
م (با) للملابسة (عیب) م (کند) ایدر (معنای اشارتی) ای مؤمن قرداش
خود بینلك ایدوب کیمسه نك عیبنه وعین نقص اولان فسق وکناهنه نظر ایله همان
انك همتنه وصدق ومحبتنه نظر ایله زیرا هرکیم علمدن ومعرفة اللهدن غافل و بی
هنراوله اول کیمسه کندو عیبنه نظر ایتیوب خلقك عیبنه نظر ایلر بوایسه عین ضلالت
وسبب هلاکدر

﴿ چنان بزد ره اسلام غمزهٔ ساقی * که اجتناب ز صهبا مکر صهیب کند ﴾

ساقینك غمزه سی اسلام یولنی انجلاین اوردی که صهبادن مکر صهیب اجتناب ایده
(مفردات) (چنان) انجلاین (بزد) اوردی (ره) یول (اسلام) م (غمزه) م (ساقی)
م (اجتناب) قاچنمق (ز) من (صهبا) قرمزی شراب (مکر) م (صهیب) رومی
حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك آنلرینه خدمت ایدن برصحابینك
اسمیدر (کند) ایده (معنای اشارتی) نفس وشیطان وهوا وشهوت ایله مبتلا
اولان بیچاره مؤمن ومسلم کناهدن معصوم اولمق امر عسیردر ونادردر شراب عشقی
احسان ایدیجی ساقی حقیقی اسلام یولنه وراه مستقیمه بوبجلاین عقبات لروضع
ایلمشدرکه انلردن اجتناب مکر صهیب رضی الله عنه کبی عصمة الله ایله محفوظ
وخوف الله ایله مجبول کیمسه اوله که صهیبك عصمتی حقنده (نعم العبد صهیب
لولم یخف الله لم یعصه) حدیث شریفی وارد اولمشدر عصمنا الله من شرور انفسنا

﴿ زعطر حور بهشت آن زمان برآید بو * که خاك میکدهٔ ما عبیر جیب کند ﴾

اسرارینه اعتراض ایدریعنی احوال
غیبه واسرار الهیه یه اعتراض ایدوب منکر
اولاندربنم عشقمه ورندلکمه عیب ایلین
زیراهرایش تقدیر ازلی ایله اولوراول ایسه
غائبدر اللهدن غیری کیمسه کاعالم دکل
صلم غیب بیوردیغی انکیچوندرمنه سنده
فضول فانك ضمیله در دیبن فضول
عجب جاهل فضول ایمش (کمال سر
محبت ببین نه نقص کناه * که هرکه بی
هنرافتد نظر بعیب کند) کمال سر محبت
اضافتلری لامیه لردر ببین فعل امر مفرد
مخاطب کوردیمکدر کمال سرمقدم مفعولیدر
نقص کناه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل
هرکه اصلنده هرکس که ایدی تنکیم
مکرر بیان اولنمشدر افتد واقع اولور
نظر کندك مقدم مفعولیدر بعیب نظره متعلق
* محصول بیت * خواجه خطاب عام
طریقیله بیورر کمال سر محبته باق نقصان
کناهه باقمه یعنی کناهدن حاصل اولان
نقصانه باقمه زیرا هرکیمکه بی هنر واقع
اولورعیبه نظر ایدرزیرا کندینك کمالی
وهنری یوقدرکه اول هنری وکمال سببیله
اهل هنر وکمالی بیله تنکیم دیمشلر * انما یعرف
ذا الفضل من الناس ذووه * وبوستانده
سعدی حضرتلری بیورمش (بیت) الا
ای هنرمند فرخنده خوی * هنرمند نشنیده
ام عیب جوی (چنان بزدره اسلام غمزهٔ
ساقی * که اجتناب ز صهبا مکر صهیب
کند) ره اسلام اضافتی لامیه در غمزهٔ
ساقیده بویله درکه حرف بیان اجتناب
صاقنمق صهبا قرمزی شراب صهیب
تصغیر وزنی اوزره صحابه دن برینك اسمیدر
حضرت حبیب الله ظهور ایلدیکی زمانده
کفار عربدن برینك قولی ایدی برکون
اوغرین کلوب ایمانه کلدی وکاه کاه مجلس
شریفلری ایله مشرف اولوردی عاقبت
افندیسی طویدی حضرته ملازمت
ایلدیکنی پس بوکه جفا اوزره اولدی بوده

حضرته کلوب شکایت ایلدی پس حضرت بونی افندیسندن صاتون الوب آنلری خدمتنه تعیین ایلدی زیاده صلحادن اولدیغیچون
حضرت امام عمر رضی الله عنه بونك حقنده بیورر * نعم العبد صهیب لولم یخف الله لم یعصه * بو کلام شریفك معناسی نه ایو
قولدر صهیب اللهدن قورقمسه الهه عاصی اولمزدی اول خود قورقار * محصول بیت * ساقینك غمزه سی اسلام یولنی آنجلاین
اوردیکه صهبادن مکر صهیب اجتناب ایلیه یعنی قوت صلاح وتقواده مکر صهیب مرتبه سنده اوله برکیمسه که شرابدن اجتناب
وپرهیز ایلیه والا ساقینك غمزه سی تمام عالمی باده نوش ایلدی (زعطر حور بهشت آن زمان برآید بوی * که خاك میکدهٔ ما عبیر جیب کند)

عطر حور بهشت اضافتلری لامیه‌لردر عطر کوزل قوقویه دیرلر بونده مضاف محذوفدر تقدیری اسباب عطر دیمکدر حور سابقا بیان اولندیکه حور عربیده جمعدر اما عجم مفرد استعمال ایدر واکر جمع استعمال ایلسه بونده کنند دیمک کرک ایدی جمع صیغه‌سیله برآید چیقار وظاهر اولور معناسنه‌در که حرف بیان خاک میکدهٔ ما اضافتلری لامیه‌لردر عبیر جیب اضافتیده لامیه‌در * محصول بیت * جنت حورینک اسباب عطرندن وجودا طیبندن اول زمان قوقو چیقوب پیدا اولورکه بزم میکده‌مز خاکنی بقاسنه عبیر یرینه استعمال ایدوب انکله معطر اولمق کرکدرکه اندن کوزل قوقولر پیدا اوله حاصلی مادهٔ طیب وسبب عطر بوترابی ایلمک کرک بو بنده اوله (کلید کنج سعادت قبول اهل دلست * مباد کس که درین نکته شک وریب کند) کلید کنج سعادت اضافتلری لامیه وبیانیه‌در قبولک اهله اضافتی مصدرک فاعلینه اضافتیدر واهلک دله لامیه مباد فعل نهی غائب اولمیه واولمسون دیمکدر که حرف بیان درین نکته مصراع اولک مضمونینه اشارتدر شک وریب عطف تفسیردر علم بدیعده بوکه حشو قبیح دیرلر * محصول بیت * سعادت خزینه‌سنک مفتاحی اهل دل عاشقلرک قبولیدر یعنی انلرک مقبولی اولمق سعادت خزینه‌سنه مالک اولمقدر اولمیه که کیمسه بومعناده شک وشبهه ایلیه یعنی اهل دلک مقبولی اولمق سعادته مالک اولمقده شک وریب یوقدر (شبان وادئ ایمن کهی رسد بمراد * که چند سال بجان خدمت شعیب کند) شبان چوباندر مراد بونده حضرت موسی‌در وادئ ایمن شول وادیدر که حضرت موسی انده تجلی‌یه مظهر دوشدی کهی یا حرف وحدت که حرف بیان چند نیجه دیمکدر شعیبدن مراد شعیب پیغمبردر که موسی اکا نیجه یل چوبانلق ایلدیکه پیغمبرلک مقامنه واصل اولدی بونده مراددن مقصود مرتبهٔ نبوتدرکه موسایه اکا خدمت ایلمک سببیله یرادی تنکیر نوانی بیوردر * بیت * پیرسز کیرمه بووادی ایچره کم طیماس کلیم * تیره شامین روشن امر ایتمای اکا خدمت شعیب * محصول بیت * وادئ ایمنک چوبانی بر وقت مراده ایرشورکه نیجه یل جانله حضرت شعیبه خدمت ایلیه یعنی انی مرشد اتخاذ ایدوب اکا خدمت ایلمینجه مرادینه واصل اولمدی (زدیده خون بچکاند فسانهٔ حافظ * چو یاد وقت شباب وزمان شیب کند) بچکاند با حرف تأکید چکاند فعل مضارع مفرد غائب طامزر دیمکدر الف ونون ادات تعدیه‌در یاد وقت شباب اضافتلری لامیه‌لردر زمان شیب بوله‌در * محصول بیت * کوزدن قان طامزرر حافظک فسانه‌سی یعنی حافظک فسانه‌سی ایشیدنی قان اغلادر چونکه یکتلک وقتنی و پیرلک زمانینی یادایلیه یعنی یکتلک وقتنی و پیرلک زمانینی اکوب فسانه‌یه شروع ایدنجه سامعینی قان اغلادر (وله ایضا) (طائر دولت اکر باز کذاری بکند * یار باز آید وباوصل قراری بکند) طائر دولت اضافتی بیانیه‌در کذاری یا حرف تنکیر یازکنه معناسنه‌در قراری یاسیده تنکیر ایچوندر * محصول بیت * اکر دولت طائری کنه کذار ایدوب اوغراسه

جنت حورینک عطرندن اول زمان رایحه ظاهر اولورکه بزم میخانه‌مزک خاکنی یقه عبیری ایلیه (مفردات) (ز) من (عطر) رایحهٔ طیبه (حور بهشت) جنت حوریسی (آن) اول (زمان) م (برآید) ظاهر اولور (بوی) رایحه (خاک) طپراق (میکده) میخانه (ما) بز (عبیر) خوش قوقولو نسنه (جیب) یقه (کند) ایده (معنای اشارتی) جنت آجله‌یه نسبت منتهیات نفس اولان جنت حورینک عطرندن جنت عاجله اولان معرفة الالهیه نسبت دماغ جانه ریح رحمان اری ایری شمی عطرندن اول زمان رایحهٔ طیبه ونفحهٔ الهیه ظاهر اولور وانبیاءله مکروهاتدن ومعصیتدن اجتناب وعصمت حاصل اولورکه بزم میخانهٔ علم لدنی اولان مرشد مظهر نور الهینک خاکپای معنویه‌سندن جیب قلبنه اثر فیض الهی وعلم ربانی وشراب عشق صمدانی بغشه

کلید کنج سعادت قبول اهل دلست * مباد کس که درین نکته شک وریب کند

سعادت کنجینک مفتاحی اهل دلک قبولیدر اولمیه که کیمسه بو نکته‌ده شک وریب ایده (مفردات) (کلید) مفتاح (کنج) خزینه (سعادت) م (قبول) م (اهل) م (دل) کوکل (است) در (مباد) اولمسون (کس) کیمسه (در) فی (این) بو (نکته) اسرار (شک) م (ریب) شک (کند) ایده (معنای اشارتی) حاصلی ایکی جهانده سعادت وحضرت الالهیه قربت ووصلت خزینه‌سنک مفتاحی انبیا واولیانک قبولیدر اولمسون که کیمسه بو سر وحکمتده وبو حکم شریعتده شک وریب ایده زیرا انبیا واولیانک قبولی مردی وحی والهام ربانیله‌در

شبان وادئ ایمن کهی رسد بمراد * که چند سال بجان خدمت شعیب کند

وادئ ایمن چوبانی حضرت موسی علیه السلام شول وقت مراده ایرشورکه نیجه یل جانله شعیب علیه السلامه خدمت ایده (مفردات) (شبان) چوبان (وادئ ایمن) بر دره‌نک ادیدر (کهی) بروقت (رسد) ایرشور (بمراد) م (چند) نیجه (سال) یل (با) للملابسة (جان) م (خدمت) م (شعیب) شعیب پیغمبر علیه السلام (معنای اشارتی) بز انبیا واولیایه خدمت قبوله وسعادته سبب وسرمایه وسنت زمانه وادیه ایچون وادئ ایمنده حافظ الغنم اولان موسی علیه السلام دخی علی طریق المواعده والمعاهده عین اثر نور الهی اولان ثمرهٔ فؤاد شعیب علیه السلامه وصلنه باعث اولمق ایچون نیجه سنه‌لر خدمت ووفای عهد اوزره ثبات ایتمکله ایرشمشدر

زدیده خون بچکاند فسانهٔ حافظ * چو یاد وقت شباب وزمان شیب کند

حافظک قصه‌سی کوزدن قان طاملدر چونکه یکتلک وقتنی و پیرلک زمانینی یاد ایده (مفردات) (ز) من (دیده) کوز (خون) قان (بچکاند) طاملدر وافیدر (فسانه) قصه وحکایه (حافظ) م (چو) چونکه (یاد) ذکر (وقت) م (شباب) کنج ویکیت (زمان) م (شیب) قوجه‌لق (کند) ایده (معنای اشارتی) حافظ وطن اصلیسندن وعالم ارواحده مصاحبت وتعارف ایلدیکی انبیا واولیانک ارواح

قدسیه

یار کیرو کلور ووصله قرار ایدر یعنی باشمزه دولت قوشی قونسه یار کیرو کلوب مقام وصلده قرار ایدر حاصلی یزدن ایرلماز قراری یاسی وحدت ایچون طوتق معنایه ایو قرار ویرمش (دیده را دستکه در وکهر کرچه نماند * بخورد خونی وتدبیر نثاری بکند) دیده را دیده‌نک دیمکدر دستکه قدرت ووسعت معناسنه‌در دره اضافتی بیانیه‌در وکهردن مراد کوز یاشیدر خونی یا حرف تنکیر تدبیر نثاری اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر ویا حرف تنکیر بونده بخورد وبکند فعللرینک اخباره وانشایه تحملی وار * محصول بیت * کوزلکدر وکهره وسعتی وقدرتی کرچه قالمدی کثرت بکا وکریه‌دن پس جکر قاننی ایچر ونثار تدبیرینی ایدر یاخود جکر قانی ایچسون ونثار تدبیرن ایلسون یعنی دیده‌ده مادهٔ نثار قالمدی ایمدی دلدن وجکردن آقوب نثار ایلسون خونی ونثاری یالری وحدت ایچون طوتوب وفعللری اخباره قصر ایلین تقصیر ایلمش (کس نیارد براو دم زدن ازقصهٔ ما * مکرش باد صبا کوش کذاری بکند) نیارد فعل نفی مستقبل قادر دکل دیمکدر برا واضافتی لامیه اوضمیری جانانه راجعدر دم زدن نفس اورمق یعنی تکلم ایلمک مکرش شین ضمیر جانانه راجعدر کوش کذار قولاغیه دیرلر یاحرف وحدت ویاحرف تنکیر * محصول بیت * کیمسه جانانک قتنده قادر دکلدر بزم قصه‌مزدن نفس اوروب تکلم ایلمکه یعنی بزم احوالمزی جانانه کیمسه عرض ایلمکه قادر دکل مکر باد صبا قولاغنه برفسلدی ایلیه یعنی مکر باد صبا خفیه کوشنه کیمسه اکاه اولمغیچون بزم قصه‌مزی اعلام ایلیه یوخسه اشکاره حالمزی اکا کیمسه اعلام ایده‌مز مصراع ثانینک معناسنی مکر اکا باد صبا قولاغنه اوغراملق ایلیه دیین معناسنک یاننه اوغرامامش (داده ام بازنظر را بتذروی پرواز * بازخواند مکرش نقش وشکاری بکند) بازنظر اضافتی بیانیه‌در بتذروی باحرف صله ویاحرف نسبت تذرونک وذال معجمه‌نک فتحه‌سیله وراوواوک سکونیله سوکلن قوشنه دیرلر تذروی پرواز وصف ترکیبیدر سوکلن اوچشلی دیمکدر باز بونده تحسین لفظ ایچون کلمشدر خواند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تذروی پروازه راجع ضمیردر ونقش مفعول صریح بونده نقشدن مراد بغتره‌نی صاوب خوبه خوبه دبو چاغرمغه دیرلر بغتره‌یه دیرلر بعضلر ظن ایلدیکی کبی مکرش شین ضمیر بازنظره راجعدر وکندک فاعلیده اکا راجع ضمیردر وشکاری مفعولیدر ویا حرف وحدت ویا تنکیر یای نسبت ظن ایلین حروف قافیه‌دن کلیا آکاه دکل ایمش * محصول بیت * بازنظری بر سوکلن اوچشلیه ویردم اوله که سوکلن اوچشلی بازنظری نقش اوقیه یعنی تعلیم ایلیه بازنظر شکار ایلیه یعنی آوآولیه زیرا مرغ شکاری تعلیم اولوب انسانه مأنوس اولمینجه شکاری آوب شکار اسینه ویرمز حاصلی بنم بازنظرم بر مرغ وحشیدرکه اول محبوبه مائل اولور وکاه بو پس بونی برخوش رفتار تذروه ویردم یعنی بر نازک رفتار جانانه ویردم اوله که کندویه

قدسیه زندن جدا القدن وافتراقدن یاد وخبر ویردکجه آکاه ومشتاق اولان عاشقلرک کوزلندن قان اقیدور وغربت اولان دنیادن اعراض ایتدیروب وطن اصلیسنه یاقدیرر

وله ایضا

طائر دولت اکر باز کذاری بکند * یار باز آید وباوصل قراری بکند

اکر دولت قوشی کیرو کلورسه یار کیرو کلور ووصل ایله برقرار ایدر (مفردات) (طائر) قوش (دولت) م (اکر) م (باز) کیرو (کذاری) اوغرامق (بکند) ایده (یار) م (باز) کیرو (آید) کلور (باوصل) وصل ایله (قراری) برقرار (بکند) ایده (معنای اشارتی) اکر فیض الهی بلاعلت عالم ارواحده اولدیغی کبی بو عالمده ینه کرم خدا ایله ظهوره کلورسه خانهٔ قلبده تجلی الهی ینه ظاهر کلور وانوار قدسیه ایله قلب منشرح اولور وامید وصال جانان برقرار ایدرکه بردخی جدا اولمز

دیده را دستکه در وکهر کرچه نماند * بخورد خونی وتدبیر نثاری بکند

دیده‌نک در وکهره اکرچه قدرتی قالمدی برقان بیور بر نثار تدبیرن ایلر (مفردات) (دیده) کوز (را) ادات مفعول (دستکه) قدرت (در) انجو (کهر) جواهر (کرچه) م (نماند) قالمدی (بخورد) بر (خون) قان (یا) وحدتیه (تدبیر) م (نثار) صاچمق (یا) وحدتیه (بکند) ایدر (معنای اشارتی) مشاهدهٔ جمال الله آرزوسیله دیدهٔ نمناکم اوقدر کریه ایلدی که دیده‌نک در وکهر کبی اشک دوکمکه قدرتی قالمدی شمدی کاسهٔ خوندن برقان بر وبرقانلی یاش دوکمک تدبیرن ایدرکه اشتیاق مالاینقطعی کثرت بکاسندن ظاهردر

کس نیارد براو دم زدن ازقصهٔ ما * مکرش باد صبا کوش کذاری بکند

انک قتنده بزم قصه‌مزدن کیمسه دم اورمغه قادر دکلدر مکر باد صبا انک قولاغنه فسلدیه (مفردات) (کس) کیمسه (نیارد) قادر دکل (بر) عند (او) ضمیر (دم زدن) نفس اورمق (از) من (قصه) م (ما) بزمکر (ش) ضمیر (باد صبا) م (کوش کذاری) ایشتدیرمکلک (بکند) ایده (معنای اشارتی) استعیذ بالله (من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه) آیت کریمه‌سی سرنجه کثرت عصیانمز سببیله بزلایقسز بیچاره‌لرک قصور بزک عفونی وآرزو واشتیاق ایلدیکمز رؤیت جمال الله کرم صاحبی اولان حق تعالیدن اذن وعنایت اولمقسزین کیم واردرکه بزم ایچون شفاعت وعرض حاجت ایلیه مکر فضل وفیض الهی ودریای رحمت الهیٔ مالایتناهی جوش ایدوب ینه کندی اذن وعنایتی وسیله‌سیله براهل کرمی شفیع ودستکیر ایلیه

داده ام بازنظر را بتذروی پرواز * بازخواند مکرش نقش وشکاری بکند

نظرم بازنی برتذرو پروازلو محبوبه ویرمشم مکر اول نظرم بازنی نقش کیروا وقویه وشکار ایلیه (مفردات) (داده ام) ویرمشم (باز) شاهین (نظر) م (را) ادات مفعول (با) للملابسة (تذرو) سوکلن قوشی (یا) وحدتیه (پرواز) اوچجی

مأنوس ایدوب وحشتی کیدره بکارام اولوب وحشت ایلیه دیمکدر والعلم عندالله بعضیلر دیدیلر که بازنظر داده امك مفعول اولی و پرواز مفعول ثانیسی وتدزوینك یاسی حرف وحدت و بازدن مراد بازنظردر وخواندك فاعلی یانده کی بازدر ومکرش ضمیر تدروه راجعدر ونقشدن مراد صفیر بازدر دیدیلر بوتقدیرجه * محصول بیت * بازنظره پرواز ویردم برتذروه یعنی انی برتذروه

(باز) کبرو (خواند) اوقوبه (مکر) استثنا (ش) ضمیر (نقش) آوجیلر طوغانی کبرواوقوبه جق وقفره جق بفتره در (شکار) صید (بکند) ایده (معنای اشارتی) (مازاغ البصر وماطغی) سرنجه بحمدالله نظرقلبمی علی الاعلی اولان محبوب حقیقی یه ویرمشم که اندن غیری ماسوایه نظراتمکه بروجهله امکان یوقدر مکر اول توجه تامی ونظرقلبمی آوجیلرقابشه یاغلیوب انکله طوغانی کبرودونمکه دعوت ایتدکاری نقش و پفتره کبی صورت زیباده کورینن نقوش بی جان وخیالات موهومهٔ اکوان اول عالی نظراولان قابی کبرودوندروب وحق تعالینك توجهندن آیروب حاشاکه صید وشکار ایلیه ممکن دکلدر زیراحضرت اللهه عشق ومحبت باقیدر ماسوالك محبتی فانیدر لامحبوب الاالله ولیس کمثله شیء

دوش گفتم بکند لعل لبش چارهٔ من * هاتف غیب ندا داد که آری بکند

دون کیجه ایتدم انك قرمزی لبی بکا چاره ایلرمی غیب هاتفی ندا ویردی که بلی ایلر (مفردات) (دوش) دون کیجه (گفتم) دیدم (بکند) ایلرمی (لعل) م (لب) دوداق (ش) ضمیر (چاره) م (من) بن (هاتف) ملك (غیب) م (ندا) م (داد) ویردی (آری) بلی (بکند) ایده (معنای اشارتی) بوعالم ظلمانیده عجب اول محبوب حقیقینك کلام بی نظیرینه ومثلنی اتیاندن عالم خلقی عاجزاولدیغی قرآن کریمك تلاوتنه مشغول اولسم دردیمه چاره ایلرمی هاتف غیب ندا ویردی که (وننزل من القرآن ماهوشفاء ورحمة للمؤمنین) بلی حقنه مراعات ایله وتوجه تام ایله تلاوت دردیکه چاره ایلر

شهرخالیست زعشاق بود کزطرفی * مردی ازخویش برون آید وکاری بکند

شهر عشاقدن خالیدر اوله که برطرفدن برمرد کنده ودن طشره کله و رایش ایده (مفردات) (شهر) م (خالی) م (است) در (ز) من (عشاق) م (بود که) اوله که (از) من (طرف) م (یا) وحدتیه (مرد) آدم (یا) وحدتیه (خویش) کندو (برون) طشره (آید) کله (کاری) رایش (بکند) ایده (معنی اشارتی) آه وحسرتا که معنیٔ قرآنك مظاهرلری واسرار کلام الملهك عارفلری بوعالمده کیزلندی ومختفی اولدی شهر عشق صورتا عشاقدن خالی کورندی اوله که برطرفدن بو بیچاره طالبلره چاره ایتمك ایچون برمرد کامل شفقت ایدوب کندو کندن ظاهر اوله ودردلیلره دوا ایلیه

کو کریمی که ز بزم طربش غمزدهٔ * جرعهٔ درکشد ودفع خماری بکند

قنی برکریم که انك طربی بزمندن برغمناك برجرعه چکه وخماری دفع ایلیه (مفردات) (کو) قنی (کریمی) برکریم (ز) من (بزم) مجلس (طرب) سرور (ش) ضمیر (غمزده) غم اورلمجی (جرعه) م (همزه) وحدتیه (در) زائد (کشد) چکه (دفع) م (خمار) سرخوشلق (بکند) ایده (معنای اشارتی) قنی اول برشفیق لخلق الله وکریم الطبع مرشد فیض بخشکه انك مهبط سروش غیب ومجمع ارواح

صالدم اوله که بازنظر اکا صفیر ویروب انی شکار ایلیه حاصلی نظرك تأثیری ویرسه اکا نظر صالدم اوله که نظرمدن متأثر اولوب بکا مأنوس اوله دیمکدر ولکل وجهة مصراع ثانینك معناسی مکر اول نظرم بازنی بفتره کبرواوقیه وشکاری ایلیه دیین مدهوش عجب نه فکرله دیدی بوسوزی حاصلی بو بیتك معناسنده انواع تزیفات واصناف تزکیکات ایراد ایلیه لك فحشیتنه اعتبار اولنمسون که صداع بی فائده ایراث ایدر (دوش گفتم بکند لعل لبش چارهٔ من * هاتف غیب ندا داد که آری بکند) بکند اخبار وانشایه محتملدر اما بونده انشا مراددر لعل لب اضافتی بیانیه در و بکندك فاعلی وچارهٔ من اضافتی لامیه ومفعول بکند هاتف غیب اضافتی لامیه در هتف صوت معناسنه در وهاتف صفتٔ آری بکند اخبار مراد اوله یعنی ایلر بلاشك یاخود مراد استهزا در اوت ایلریعنی ایلزدیمك اوله * محصول بیت * دون کیجه دیدم جانانك لعل لبی بکا چاره ایدرمی هاتف غیب نداویردیکه بلی ایلر یعنی غایبدن برآواز کلدیکه اوت ایلر مذکور ایکی طریقله (شهرخالیست زعشاق بود کزطرفی * مردی ازخویش برون آید وکاری بکند) شهر مبتدا خالیست خبری زعشاق خبره متعلق بودبونده ادات تمنیدر کز که حرف بیان طرفی یاحرف وحدت مردی یاسیده وحدتدر ازخویش برون آید معنای لغویسی کندیدن چیقار دیمکدر اما اصطلاحده واستعمالده کندی به قیه معناسنه در کاری بکند یعنی عاشق اوله دیمکدر * محصول بیت * شهر عشاقدن خالیدر یعنی شهرده عاشق یوق اوله که برجانبدن بارکله وکندیه قیه وعاشق اوله زیرا عشق برآتشدر جاننه قیمیان عاشق اولمز (کو کریمی که زبزم طربش غمزدهٔ * جرعهٔ درکشد ودفع خماری بکند) کوقنی کریمی یاحرف وحدت که حرف بیان زبزم درکشده متعلقدر بزمك طربه اضافتی بیانیه در وشینه اضافتی لامیه غمزده غم اورمش دیمکدر یعنی غم چکمش

معناسنه غمزده مبتدا و یاحرف وحدت درکشد خبری جرعه درکشدك مفعول صریحی ویاحرف وحدت دفع خمار اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ویاحرف تنکیر بکندك فاعلی تحتنده غمزده یه راجع ضمیردر * محصول بیت * قنی برکریم الشان که انك بزم طربندن یعنی شنلك مجلسندن برغمناك برجرعه چکوب دفع خمار ایلیه یعنی قنی برسخی وجود که برغملی فقیرا ندن بردنیا فائده سی کوره وخمار غمی دفع ایلیه حاصلی فقرا حالنه نظر ایدر برکریم وجود یوقدر دیمکدر (باوفا یا خبر وصل تو یا مرك رقیب * بازیٔ چرخ ازین یکدوسه کاری بکند) باوفا تقدیر کلام یاوفا یاددر یعنی بو الفاظك هر برندنصکره یاد لفظی تقدیر اولنور

قدسیه لاریب اولان مجلس طرب افزاسندن و صحبت جانفزاسندن برمغلوب نفس اولمغله پریشان روزکار و برطالب غمناك وناچار شراب عشق الهیدن برجرعه نوش ایدوب نفس و هواسرخوشلغنی دفع ایلیه ومستفیض اوله

باوفا یا خبر وصل تو یا مرك رقیب * بازیٔ چرخ ازین یك دوسه کاری بکند

یاوفا یاسنك وصلك خبری یارقیبك موتی خبری چرخك بازیسی بو لایکه بونك دوسه دن رایش ایده (مفردات) (یا) حرف تردید (وفا) م (یا) م (خبر) م (وصل) م (تو) سن (یا) م (مرك) اولوم (رقیب) کوزنجی (بازی) لعب (چرخ) فلك (ز) من (این) بو (یك) بر (دو) ایکی (سه) اوج (کاری) رایش (بکند) ایده (معنای اشارتی) یارب رحمت واسعه کدن یاعهده وفاباسنك وصل ولقاك خبری یانفس وشیطان رقیبلرینك موتی وصراط مستقیمدن رفعی خبری فلکك دوری زماننده عمر آخره یتمدن محضا کرمکدن عجبا بواوجدن بری اولورمی بوخسه کونیمز بوغملراه وهواسرخوشلغیله کیچرمی

حافظ ازدر که او کر نروی هم روزی * گذری برسرت ازگوشه کناری بکند

ای حافظ انك درکاهندن اکر کیتمیه سین هم برکون کوشه کناردن سنك باشك اوزره برکذر ایلر (مفردات) (حافظ) م (از) من (در که) حضور (او) ضمیر (گر) اکر (نروی) کیتمیه سین (هم روزی) برکون (گذری) براوغرامق (بر) علی (سر) باش (ت) ضمیر (از) من (گوشه) م (کنار) م (یا) وحدتیه (بکند) ایده (معنای اشارتی) ای حافظ رحمت حقدن قطع امید ایتمه اکر درکاه حقه ملازم اولوب غیری قپویه کیتمزسك برکون کرم وعنایتندن وفضل ورحمتندن برنظر رحمت ایله نظر ایدرکه باشك اوزره تاج دولتی احسان ایدر وسعادتدارین ایله مسرور ایلر متعنا الله بکرمه واحسانه

وله ایضا

خوش آمد گل وزان خوشتر نباشد * که در دست بجز ساغر نباشد

خوش کلدی کل واندن اییلراك اولمز که سنك الکده ساغردن غیری اولمیه (مفردات) (خوش) م (آمد) کلدی (گل) م (زان) آندن (خوشتر) زیاده خوش (نباشد) اولمز (در) فی (دست) ال (ت) ضمیر (با) للملابسة (جز) غیر (ساغر) قدح (نباشد) اولمیه (معنای اشارتی) (ان فی ایام دهرکم نفحات الافتعرضوالها) خبری سرنجه محبوب حقیقینك فیض وتجلیات زمانی خوش کلدی ای عاشق اندن زیاده خوش حال اولمز که الکده عشق وطاعت سرمایه سندن غیری اولمیه همان سعیك وهمتك عشقله نفحهٔ فیض خدایه ایرشمك اوله

غنیمت دان ومی خور در گلستان * که گل تا هفتهٔ دیگر نباشد

کل زمانی غنیمت بیل وکلستانده شراب ایچ زیرا کل برغیری هفته یه دکین اولمز (مفردات) (غنیمت) فرصت (دان) بیل (می) شراب (خور) ایچ (در) فی (گلستان) م (که) زیرا (گل) م (تا) انتها (هفته) م (همزه) وحدتیه (دیگر) غیر (نباشد) اولمز (معنای اشارتی) محبوب حقیقینك فیض وتجلیاتنی

خبر وصل تو اضافتلری لامیه در مرك رقیبده بویله در بازیٔ چرخده بویله در ومبتدا و بکند خبری وسائری خبره متعلق یکدوسه برایکی اوچ دیمکدر کاری یاوحدت وکار بکندك مقدم مفعولیدر محصول بیت * یاوفا اولسون یاسنك وصلك خبری یارقیبك اولومی خبری اولسون فلکك او بنی بواوچك بربنی ایلیه یعنی اللهدن دیلرمکه بواوچك بربنی میسرایلیه آمین (حافظا از در او گر نروی هم روزی * گذری برسرت ازگوشه کناری بکند) روزی یاحرف وحدت و یاتنکیر گوشه کناری یاحرف وحدت گوشه بوجاق کنار قیراك گوشه کناراصلنده گوشه کنار ایدی اضافتله بوجاغك کناری دیمکدر صکره اضافتدن قطع ایدوب ترکیب مزجی قلندی کنار اوجی معناسنه بکندك ضمیر فاعلی واوضمیر جانانه راجعدر وگذر بکندك مفعول صریحی * محصول بیت * ای حافظ اکرجانانك قپوسندن کیتمزسك یعنی قپوسنه ملازم اولوب بکارسك البته برکون اوزرکه برکوشه کناردن کذر ایلریعنی مرحمت وشفقت ایدوب برکون باشك اوزرینه برکوشه کناردن سایه لطفنی صالاریعنی وصالنی میسرایدر حاصلی سن همان ملازم درکاهی اول که اول سنی فراموش ایلیوب سکا لطف واحسان ایلیه و یاایلر مصراع ثانینك معناسنی براوغرامغی سنك باشك اوزره برقیراك بوجاغندن ایدر دیین خیلی پریشان سویلمش ومصراع اولك معناسنی ای حافظ انك درکاهندن کیتمیه سین هم برکون دیین شرط وجزا معناسنی بیلمدیکندن غیری مصراعك معناسنی اکلامامش (وله ایضا) (خوش آمد گل وزان خوشتر نباشد * که در دست بجز ساغر نباشد) وزان واو حرف حال که حرف بیان بجز

باحرف زائد * محصول بیت * کل خوش کلدی صفا کلدی حال بوکه اندن خوشراق اولمز یعنی هیچ رایش اندن ایبرك دکلدرکه الکده ساغردن غیری نسنه اولمیه یعنی کل زماننده باده ایچمکدن ایی مصلحت اولمز کل ایله ساغر جمعی اول جهتدندرکه کل مطبق اولسز قدحه تشبیه ایلمشلر (غنیمت دان ومی خور در گلستان * که گل تا هفتهٔ دیگر نباشد) کلك کلسنی غنیمت بیل که حرف تعلیل تا انتهاء غایت معناسنی افاده ایدر زمانده هفتهٔ دیگر برهفته دخی دیمکدر * محصول بیت * کلك کلسنی غنیمت بیل وکلستانده می ایچ یعنی فرصتی فوت ایتمه زیرا کل برهفته یه دك دخی اولمز یعنی برهفته لك عمری واردر

بو كلامك زماني چوق ثابت اولميوب تيز كچمسندن تعبيردر والا زمان كل برقاج هفته اولور (زمان خوش دلي
درياب درياب * كه دائم درصدف كوهر نباشد) زمان خوش دلي اضافتي لاميه در خوش دل وصف تركيبيدر
وياحرف مصدر كوكل خوشلغي زماني ديمكدر درياب درياب دالك فتحه لريله آكله وتدارك ايله ديمكدر بعض نسخه ده
بو ابيكي عبارتك ماينده واو بولنوب وصدف وكوهر قرينه سي سيله وتأسيس تأكيددن اولي در ديمكله بعضيلر ايكنجي
دالي مضموم اوقويوب درياب اينجو يول ديديلر اما خوش طبع شعراي اعجام بو تصرفي تسليم ايلميوب تأكيد در ديديلر

وما بينتهماده واوايراد ايلك فاسد در
ديدبلرس ايعدي واوايرادايدوب وتأسيسه
ذاهب اولوب اينجو يول ديلر فاسدي
قبول ايلش اولورلر * محصول بيت *
كوكل خوشلغي زماني آكله وتدارك ايله
يعني كوكل خوشلغي زماني كه كل زمانيدر
غنيمت بيل ومقتضاسني تدارك ايدوب
قضا ايله زيرا دائما صدفده كوهر اولمز
يعني هرزمان كل طورمز كه عيش وعشرت
ايليه سين خواجه نك دائما صدفده كوهر
اولمز بيورديغي يعني باران نيسان دائما
يغماز نيسانده يغار أنجق وكاه اولور كه
نيسانده باران يغماز وهرصدفه باران
دوشمز كه در اوله حاصلي عموم اوزره
هرصدف اينجو تربيه ايلمز ديمكدر
(عجب راهيست راه عشق كانجا * كسي
سر بركند كش سر نباشد) راهيست
ياحرف وحدت وياحرف تنكير سربركند
باشين قالدرر كش شين ضمير كسه
راجعدر سرنباشد باشي اولميه يعني باشدن
كچه ديمكدر * محصول بيت * برعجب
يولدر ياعجب بو لدر عشق يولي كه انده
يعني اول يولده بركيمسه باش قالدرر يعني
رئيس عشاق اولوب سردار اولور كه
باشي اولميه يعني باشدن كچه يعني طريق
عشقده سردار وسرافراز عشاق اول
عاشق اولور كه جانان يولنده جان وباشدن
كچه مصراع اولك معناسي عجب بر يولدر
عشق يولي كه اندن عجب برادا ايلشدر
(بشوي اوراق اكر همدرس مايي *
كه علم عشق در دفتر نباشد) دفتردن
بونده مراد كتابدر يعني عاشق ومعشوق
طبقه سني يازان كتابلر ليلي ومجنون
وخسرو وشيرين ووامق وعذرا وبونلردن
غيري اوراقده مراد بو كتابلردر
* محصول بيت * اكر بزمله همدرس
وهم سبق ايسك يعني عاشق جانان ايسك

تحصيل زماني فرصت وغنيمت بيل بو كلستان عالمده شراب عشق الهي نوش
ايتمكه سعي ايله زيرا (هلك المسوفون) در زيرا محبوبه قربت ووصلت فرصتني بوهفته يي
قويوب غيري برهفته يه وبو كوني يارينه قويق اولمز كه فرصتي فوت ايتمك
ندامتدروبي فائده پشيمانلقدر

❁ زمان خوش دلي درياب ودرياب * كه دائم درصدف كوهر نباشد ❁

خوش دللك زماني اكاه وتدارك ايله واينجو يول زيرا دائم صدفده كوهر اولمز
(مفردات) (زمان) م (خوش دل) كوكلي خوش (يا) مصدريه (درياب)
اكاه وادراك ايله (درياب) اينجو يول (كه) زيرا (دائم) م (در) في (صدف) م
(كوهر) م (نباشد) اولمز (معناي اشارتي) اي سالك فرصتدندر كه حضرت
اللهك عشق ومحبتيله وتوجه وانسيتيله ولذت مناجاتيله قلبك خوشلغي زمانك
قدريني اكاه ونفحهٔ الهي وانوار فيض وتجلي اينجولرين قلبده بولمغه سعي ايله زيرا
بو صدف تنده جوهر روح باقي قالمز وبو فرصت بردخي اله كيرمز

❁ عجب راهيست راه عشق كانجا * كسي سر بركند كش سر نباشد ❁

عجب براهدر عشق طريقي كه انده شول بركيمسه باش قالدرر كه باشي اولميه (مفردات)
(عجب) م (راه) يول (يا) وحدتيه (است) در (راه) م (عشق) م (انجا)
انده (كسي) بركيمسه (سر) باش (بر) يوقاري (كند) ايلر (ش) ضمير (سر)
باش (نباشد) اولميه (معناي اشارتي) بو راه عشق برعجيب طريقدر كه بو يولده
باش وجاندن كچمين اعلاي عليينه سرچكوب رفع درجات ايله مقعد صدقه
وفيض رحمانه واصل اوله مز

❁ بشوي اوراق اكر همدرس مايي * كه علم عشق در دفتر نباشد ❁

اكر بزمله همدرس ايسك اوراقي يو زيرا عشق علمي دفترده اولمز (مفردات) (بشوي)
يو (اوراق) كاغدلر (اكر) م (همدرس) درس ارقداشي (ما) بز (يا) خطابيه
(كه) زيرا (علم عشق) م (در) في (دفتر) م (نباشد) اولمز (معناي اشارتي)
اي سبقداش واي سالك قرداش اكر معرفة اللهده وعلوم لدنيه ده بزم ايله درس
المق مراد ايدر ايسك بو علوم ظاهره دن وبي فائده اولان قيل وقالدن كوكل
اوراقني يو وباعث عجب وغرور اولان علوم رسميه لردن قلبكي پاك ايله حال وذوق
ووجدان علمني حاصل ايله زيرا علم عشق دفتر صوريده ولوحهٔ كاغده صيغماز امور
ذوقيه قيل وقال ايله بيلنمز

❁ زمن بنوش ودل در شاهدي بند * كه حسنش بستهٔ زيور نباشد ❁

بندن ايشت كوكلكي برمحبوبه باغله كه انك حسني زينته مقيد ومحتاج اولميه (مفردات)
(ز) من (من) بن (بنوش) ايشت (دل) كوكل (در) في (شاهد) محبوب
(يا) وحدتيه (حسن) م (ش) ضمير (بسته) باغلو (زيور) زينت (نباشد)
اولميه (معناي اشارتي) اي عالي همت اولان سالك كوش جان ايله بندن ايشت

❁ حاصل ❁

اوراقي بو يعني اوراق مطالعه سندن كچ زيرا عشق علمي دفترده اولمز يعني علم عشق كتابلره يازلمز حاصلي علم حالدر
قيل وقال اولمز ديوانلر وعشاق قصه لريني اوقويوب يازمغله اولمز بونك ذوقي درونيدر طا تعجبه اولمز من لم يذق لم يعرف در
(زمن بنوش ودل در شاهدي بند * كه حسنش بستهٔ زيور نباشد) درشاهدي در حرف صله وياحرف
وحدت نوعيه بند فعل امر مفرد مخاطب باغله ديمكدر كه حرف رابط صفت حسنش ضميري شاهده راجعدر بستهٔ
زيور اضافتي لاميه در زيور زينت معناسنه در * محصول بيت * بندن ايشت يعني بنم نصيحتم دكله وكوكلكي

برمحبوبه باغله كه كوزللكي زيب وزينته باغلي اولميه يعني حسني ذاتي اوله مكتسبي اولميه كوزل لباس كيمكله وكندويه
دوزن وترتيب ويرمكله حاصلي حسني خداداد اوله عارضي اولميه (بياي شيخ در خمخانهٔ ما * شرابي خور كه دركوثر
نباشد) شرابي خور ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت دركوثر مضاف محذوفدر درجنت كوثر ديمكدر وياه مضاف
اليه محذوفدر يعني دركوثر جنت ديمك اوله * محصول بيت * كل اي شيخ بزم ميخانه مزده برشراب ايچ كه جنت كوثرده
وكوثر جنتده اولمز يعني اول لذت وكيفيت كه انده وار جنت شرابلرنده اولمز (ايا پرلعل كرده جام زرين * ببخشا بركسي كش

زرنباشد) ايا عربيده حرف ندادر
مناداسي محذوف تقديري ايا كسي كه
املدن مراد قرمزي شرابدر تشبيه
طريقيله ببخشا باحرف تأكيد بخشا فعل
امر مفرد مخاطب اسر كه ديمكدر بخشا
يدندن بركمي عربيده رحمت لفظي
على ايله مستعمل اولديغي كبي فارسيده
بخشودن وبخشايدن وبونلرك
مشتقاتي برلفظيله مستعملدر كش كه
حرف رابط صفت وضمير كسه راجعدر
* محصول بيت * اي قرمزي شرابله
التون قدحي پرايلين كيمسه اسر كه شول
كيمسه يي كه زري اولميه يعني فقرايه
مرحمت وشفقت اوزره اول كه مثوبات
عظمي بولهسين مصراع ثانينك معناسني
مطابق بركيمسه يه كه التوني اولميه دين
ببخشا ايله ببخش لفظلريني تشخيص
ايلمزايمش (شرابي بي خمارم بخش يارب *
كه با او هيچ درد سر نباشد) شرابي
ياحرف وحدت بي خمار شرابك صفتي
ميم ضمير معنى جهتنده بخش فعلنده
مقيددر ضمير منصوب متصل معناسنه
بخش فعل امر مفرد مخاطب بغشله
ديمكدر بخشيدندن يارب حرف ندا
ومنادي كه حرف رابط صفت باا وضمير
غائب شرابه راجعدر * محصول بيت *
يارب بكا خمارسز برشراب بغشله كه
اول شرابله هيچ باش اغريسي اولميه
يعني بكا شراب عشق ميسر ايله كه
معهود شراب كبي خمار ودردسري اولميه
(بناميزد بتي سيمين تنم هست * كي در بتخانهٔ
آزر نباشد) بناميزد لفظ بسيطدر يعني
مفرددر مركب دكل الله ياوز كوزدن
صقلسون مقامنده مستعملدر تحسين
مقامنده ده مستعملدر باركالله معناسنه
بتي ياحرف وحدت سيمين تن بتك صفتي
كه حرف رابط صفت آزر حضرت ابراهيمك

حاصل كلام كوكلكي تعلقات ماسوادن كلي قطع ايليوب برمحبوبه باغله كه انك حسني
برزينته محتاج اولميه وباقي لايزال اولوب سندن برآن آيرلميه

❁ بياي شيخ در ميخانهٔ ما * شرابي خور كه دركوثر نباشد ❁

كل اي شيخ بزم ميخانه مزده برشراب نوش ايله كه انك لذتي كوثرده اولميه (مفردات)
(بيا) كل (اي شيخ) م (در) في (ميخانه) م (ما) بز (شراب) م (يا)
وحدتيه (خور) ايچ (در) في (كوثر) جنتده برايرماق (نباشد) اولميه (معناي
اشارتي) اي شيخ صوري عار وناموسي ترك ايدوب بزم ميخانهٔ عشقمزه كل وشراب
عشق ايچيدن برشراب ايچ كه انك لذتي وكيفيتي جنت شرابي اولان كوثرده اوليه
و بو شراب عشقك لذتني واسرارني بو صورت ملكني خراب ايتيان بوليه

❁ ايا پرلعل كرده جام زرين * ببخشا بركسي كش زر نباشد ❁

اي جام زريني قرمزي شراب ايله پرايلش كيمسه احسان ايله شول كيمسه يه كه
انك زري اولميه (مفردات) (ايا) حرف ندا (پر) طولو (لعل) م (كرده)
ايلش (جام) قدح (زرين) التونلي (ببخشا) احسان ايله (بر) على (كسي)
بركيمسه (ش) ضمير (زر) التون (نباشد) اولميه (معناي اشارتي) اي التون كبي
قلبي خالص وآينهٔ مجلا كبي صافي قلبي شراب عشق بي غش ايله مملو پرايدجي
ديم بو التون كبي قلبي خالص اوليوب نفس وهوي شهوتيله پريشان الحال اولان
محجوب قوللر يكه دخي كرمكله قلبلريني صاف ايليوب شراب عشقك لذتني
واسرارني بخش واحسان ايله

❁ شرابي بي خمارم بخش يارب * كه با او هيچ درد سر نباشد ❁

يارب بكا خمارسز برشراب باغشله كه انك ايله هيچ باش اغريسي اولميه (مفردات)
(شراب) م (بي خمار) سرخوشلقسز (م) ضمير (بخش) باغشله (يارب) م
(باا و) انك ايله (هيچ) قطعا (درد) م (سر) باش (نباشد) اوليه (معناي
اشارتي) يارب بكا خمارسز وماسوي تعلقاتي سرخوشلقسز برشراب معنوي
ورعشق ومحبت پيروي باغشله واحسان ايله كه انكله درد سر وناامیدلك اوليه
واول عشقله قولك سندن جدا اولميه وپاينده قاليه (اللهم اسقنا من خمر لافيها
غول ولاهم عنها ينزفون اي ليس فيها غائلة الصداع ولايسكرون منها بجاه سيدنا
محمد صلى الله تعالى عليه وسلم

❁ بناميزد بتي سيمين تنم هست * كه در بتخانهٔ آزر نباشد ❁

اللهك اسمي حقيچون برسيمين تن محبوبم واردر كه آزر بتخانه سنده اولمز (مفردات)
(با) قسميه (نام) اسم (ايزد) الله تعالى (بت) محبوب (يا) وحدتيه (تن) م
(م) ضمير (هست) واردر (در) في (بتخانه) م (آزر) ابراهيم عليه السلامك
پدري اسميدر (نباشد) اولمز (معناي اشارتي) حضرت اللهك اسم اعظمي
حقيچون انوار ذات كريمي عالمي منور قلبيمي برمصور نامصور محبوب بي نظيريم

باباسنك اسميدر كه آنك صنعتي بت تراشلق ايدي يعني بتلر يونار ايدي بوده معلوم اوله كه بت قيز شكلنده واوغلان وبعض حيوانات
شكلنده اولور حاصلي قبائل عربك هر برينك بر درلو بتي اولور ايمش تكيم بعض كتابلرده مفصل يازمشلردر اما
بو مقام مستوفي ذكرنه مناسب دكل * محصول بيت * خواجه بيورر كه الله ياماز كوزدن صقلسون برسيمين تن بتم
واردر كه بتخانهٔ آزرده اولمز يعني برمحبوبم واردر كه بتكده لرده بويله صنم بولنمز بناميزدك معناسي الله آدي حقيچون

دیوب منه سنده بنا میز دلفظی بنام ایزددن مخففدر وحرف با قسم ایچوندر اصل معناسی الله آدی حقیچون دیمکدر دیین
جیمعا سویلدیکی عندیدر هیچ اصلی یوقدر بنا میز د بوند. تحسین ایچوندر بعض محلده الله حقیچون معناسنه دخی
کاور دیین عند یات تکلمنده سابقك اثرنجه کتمشدر زیرا تحسین افاده ایلسه برادات تحسینله دخی جمع اولمزدی تنکیم

واردر که بت یابیچی آزرك بتخانه سنده بلکه ایکی عالمده وصور کونینده انك مثلی اولمز
بین التنزیه والتشبیه ثابتدر (لیس کمثله شیٔ وهو السمیع البصیر) اکه شاهددر

﴿ من ازجان بندهٔ سلطان اویسم ❁ اکرچه یادش ازچاکر نباشد ﴾

بن جاندن سلطان اویسك بنده‌سیم اکرچه چاکرندن اکا یاد اولمز (مفردات) (من)
بن (از) من (جان) م (بنده) قول (سلطان) م (اویس القرنی) م (م) ضمیر
(اکرچه) م (یاد) ذکر (ش) ضمیر (از) من (چاکر) غلام (نباشد) اولمز
(معنای اشارتی) بن (انی لاجد ریح الرحمن من قبل الیمن) حدیث شریفی شاننده
بیوریلان سلطان اویس القرنی حضرتلرینك روحانیتیله پرورده سی اولمش وانك فانی
فی الله لقده ومحو وجود ایله حراب نفس ایتکلکده مشرب سعادتی بولمش بر بنده سیم
اکرچه نورحقه استغراقدن بن بنده سنی خاطرینه کتورمزسه ده

﴿ بتاج عالم آرایش که خورشید ❁ چنین ز یبندهٔ افسر نباشد ﴾

آنك عالمه زینت ویریجی تاجی حقیچونکه آفتاب بونجلین زینتلی بر تاج ایله تاجدار اولمز
(مفردات) (با) قسمیه (تاج) م (عالم آرای) عالمی زینتلندیریجی (ش) ضمیر (خورشید)
آفتاب (چنین) بونجلین (زیبنده) زینتلی (همزه) وحدتیه (افسر) تاج (نباشد) اولمز
(معنای اشارتی) سرور انبیا حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم کندو به
دوستم دیوب تاج منور عالم آراسنی وایکی جهان بهاسی اولمیان ردای پرضیاسنی
اویس حضرتنه لایق ومستحق کوروب افضل اولیا اولان حضرت عمر وحضرت
علی رضی الله عنهما ایله ارسال بیوروب الباس ایتکله امت مرحومه سنه شفاعتنی
طلب ایلشدر اول مظهر فیض الهی اولان حضرت اویسك سرسعادتنده اولان
تاج محمدیٔ عالم آراسی حقیچونکه عالمه ضیا ویرن آفتابه بونك کبی زینتلی تاج اولمز
وبونك کبی سعادت تاجی هر باشده بولنمز یسرنا الله شفاعته

﴿ کسی کیرد خطا بر نظم حافظ ❁ که هیچش لطف در کوهر نباشد ﴾

حافظك نظمی اوزره شول کیمسه خطا طوتار که هیچ انك ذاتنده لطافت واطف اولمیه
(مفردات) (کسی) برکیمسه (کیرد) طوتار (خطا) م (بر) علی (نظم) م (حافظ) م
(هیچ) م (ش) ضمیر (لطف) م (در) فی (کوهر) ذات (نباشد) اولمیه
(معنای اشارتی) حافظك لسان غیب ایله اسرار خدایی بیان ایدن نظم پرحکمیه سی
اوزره برکیمسه که جهلندن خطا نسبت ایلیه وواردات ایله ظهور ایدن کلامه
زباندرازلق ایده اول طاعنك بدکوهرنده وذات پرعلتنده لطافت وخدادن لطف
وعنایت اولمدیغندندر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ معاشران ز حریف شبانه یاد آرید ❁ حقوق بندکی مخلصانه یاد آرید ﴾

ای مصاحبلر کیجه کی مصاحبدن یاد کتوریکز اخلاص ایله اولان بنده لك حقلرینی
یاد کتوریکز (مفردات) (معاشران) ای عشرت ایدیجیلر (ز) من (حریف)
مصاحب (شبانه) کیجه کی (یاد) خاطره (آرید) کتوریکز (حقوق) م (بندکی)

حضرت مولانا جامی بیورمشدر * بیت *
بنا میزد زهی در کرامی * که سفت الماس
نوك کلك جامی * زهی بوند. تحسین افاده ایدر
(من ازجان بندهٔ سلطان اویسم * اکرچه
یادش از چاکر نباشد) سلطان اویس
سلاطین ایلخانیه دن بریدر اسمیدر لقبی
غیاث الدین در سلمان ساوجینك ممدوحلرندندر
چاکر قوللقچیه وخدمتکاره دیرلر
* محصول بیت * خواجه بیورر که بن جاندن
سلطان اویسك قولیم اکرچه اکا بو چاکردن
یاد اولمز یعنی بن چاکرینی یاد ایلمز
(بتاج عالم آرایش که خورشید * چنین
زیبندهٔ افسر نباشد) بتاج باحرف قسم
تاجك عالم آرایه اضافتی بیانیه وشینه
اضافت لامیه عالم آرا وصف ترکیبیدر
آرایدندن عالم بزیجی دیمکدر که حرف
بیان خورشید مصراع ثانی یه مرهوندر
زیبندهٔ افسر اضافتی لامیه در زیبنده
یاراشق دیمکدر * محصول بیت * سلطان
اویسك عالم بزیجی تاجی حقیچون که
کونش بونجلین یعنی اویس کبی تاجك
یاراشغی دکل حاصلی تاج اکا یاراشدیغی کبی
کونشه یاراشمز کونشی تاجه تشبیه ایلشلر
(کسی کیرد خطا بر نظم حافظ * که
هیچش لطف در کوهر نباشد) کسی
یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
هیچش شین ضمیر کسی یه راجعدر ومعنی
جهتنده کوهره مقید در در کوهر
تقدیرنده * محصول بیت * حافظك
نظمنده برکیمسه خطا طوتر که کوهرنده
هیچ لطافت اولمیه یعنی حافظك نظمنده
خطا وار دیه نك ذاتنده واصلنده
هیچ لطف یوقدر زیرا نظمی همان اینجو
دزیسیدر که اهلی یاننده زیاده مقبول
ومرغوبدر (وله ایضا) (معاشران
ز حریفان شبانه یاد آرید * حقوق بندکی
مخلصانه یاد آرید) معاشران منادی

﴿ قوللق ﴾

شبانه سابقا بوالف ونون وهای رسمی مفصل ذکر اولنمشدر کیجه یه مخصوص مصاحب دیمکدر یاد آرید آکك دیمکدر
حقوق بندکی اضافتی لامیه در ومخلصانه یه اضافت بیانیه * محصول بیت * ای یاران معاشران کیجه مصاحبی
ویا کیجه‌لر مصاحبنی آکك مخلصانه قوللق حقوقنی آکك یعنی خلوص طوتیله اولان قوللق حقوقنی آکك

قوللق (مخلصانه) اخلاص ایله (یاد) خاطره (آرید) کتوریکز (معنای اشارتی)
ای عالم ارواحده جنود مجمعه اراسنده بز پریشان حاللره صون خدا ایله مصاحب
اولان ارواح قدسیه صاحبلری مرشد کامللر عالم غیبده سزکله اولان مصاحبدن
والآن ایمانده سزکله اولان فرداشلقدن برخاطره کتوریکز وسزلره اخلاص قلب
ایله اولان محبتی و بنده لکنی خاطره کتوروب بزه دستکیر اولوب درکاه حقه کتوریکز

﴿ بوقت سرخوشی ازآه وناله عشاق ❁ بصوت نغمهٔ چنك وچغانه یاد آرید ﴾

سرخوشلق وقتنده عشاقك آه وناله سندن چنك وچغانه نغمه سنك صوتیله یاد
کتوریکز (مفردات) (با) للملابسة (وقت) م (سرخوش) م (یا) مصدریه
(از) من (آه وناله) م (عشاق) م (با) للملابسة (صوت نغمه) م (چنك) آلات
لهو (چغانه) سازآوازی (یاد) خاطره (آرید) کتوریکز (معنای اشارتی) ای
پیران طریقت حضرت اللهك شراب عشقیله مست ومستغرق اوله سز بوذوق
وحالاتدن واستغراق انوار تجلیاتدن بی نصیب اولان عشاقك آه وناله سنی انشراح
صدر ایله وسرور قلب ایله خاطره کتوروب آشکارا همت وعون وعنایت ایتکله
مرتبهٔ عالیه ومقصودلرینه یتشدیریکز

﴿ چو درمیان مراد آورید دست امید ❁ ز عهد صحبت مادر میانه یاد آرید ﴾

چونکه امیدالنی مراد میاننه کتوره سز زمله سزك اورتامزده اولان مصاحبت
زمانندن یاد کتوریکز (مفردات) (چو) چونکه (در) فی (میان) اورته (مراد) م
(آورید) کتوره سز (دست) ال (امید) م (ز) من (عهد) زمان (صحبت) م (ما)
بز (در) فی (میانه) اورتاده (یاد آرید) م (معنای اشارتی) ای الله دوستلری
شول وقتکه مراد ومقصد اقصاکز اولان مشاهدهٔ جمال الله ایله انس حقه
وقربیت فیاض مطلقه مشغول ونائل اوله سز بزمله سزك اورتامزده عالم ارواحده
اولان مصاحبت زمانندن خاطره کتوروب حق صحبته وشفقت لخلق الله مراعات
ایدیکز وبزه نظر شفقت واطف وکرم ایدیکز

﴿ چو لطف باده کند جلوه در رخ ساقی ❁ ز عاشقان بسرود وترانه یاد آرید ﴾

چونکه باده نك لطافتی ساقینك یوزنده جلوه ایده عاشقلردن سرود وترانه ایله یاد
کتوریکز (مفردات) (چو) چونکه (لطف) م (باده) م (کند) ایده (جلوه)
لمعان (در) فی (رخ) یناق (ساقی) م (ز) من (عاشقان) م (با) للملابسة
(سرود) ایرلق ونغمه ایتمك (ترانه) کوکچکلك (یاد آرید) م (معنای اشارتی)
ای یاران طریقت سزلردخی مرشد فیض بخشك حضور سعادتنده بولوب شراب
عشق الهی نك لطافتی آثاری ونشئه سی اولان جذبهٔ رحمان ولمعان انوار تجلیات
سبحان اول ساقیٔ حقیقتك وجه مبارکنده ظهور ایدوب سزلره افاضهٔ فیض الهی
بیوردقلری وقتده بو عاشقان ملازم درکاه کرملری دخی سرور ونشاط ایله وحسن
ظن وحسن همت ورغبت ایله خاطره کتوروب سزکله حضور معنویده برابر
اولمامزه غیرت وهمت بیوره سز

(بوقت سرخوشی ازآه وناله عشاق *
بصوت نغمهٔ چنك وچغانه یاد آرید)
بوقت باحرف ظرف سرخوشی یاحرف
مصدر بصوت باحرف مصاحبت نغمه کلام
خفی به دیرلر صوت نغمهٔ چنك اضافتلری
لامیه لردر * محصول بیت * سرخوشلق
وقتنده عشاقك آه وناله سندن نغمهٔ چنك
وچغانه نغمه سی آوازیله آکك حاصلی
سازلر نغمه سی سببیله انلرك ایلدیکی آه
وناله یی آکك دیمکدر (چو درمیان مراد
آورید دست امید * ز عهد صحبت مادر
میانه یاد آرید) میان بل واورته معناسنه در
اماچاق اورته دکل میان مراد اضافتی
لامیه در دست امید اضافتی لامیه در
مجازا عهد بوند. زمان معناسنه در
عهدك صحبته وصحبتك مایه اضافتی لامیه در
میانه اك اورته اما بوند. مطلق اورته
معناسنه در * محصول بیت * چونکه
مرادبلنه واورته سنه یعنی عین الفعلنه
امیدالنی کتوره سز یعنی امید ایلدیککز
مراده ال اوره سز حاصلی مراد کزال ویره
بزم صحبتمز زمانی اورته یه کتورك یعنی
بزمله اولان وکچن صحبت زمانی اراکزده
آکك حاصلی مرادکزال ویردکده بزمله
صحبتکز زمانی اراکزده تذکر ایلك یعنی
حق صحبتی فراموش ایلك دیمکدر
(چو عکس باده کند جلوه در رخ ساقی
* ز عاشقان بسرود وترانه یاد آرید)
عکس باده اضافتی لامیه در یعنی تأثیر
صورت باده کند جلوه یعنی ظاهر اوله
سرود مطلق ایردر وترانه ایردن برنوع
پس عطف الخاص علی العام قبیلندندر
* محصول بیت * چونکه باده نك عکسی
یعنی تأثیر صورت باده حمرتی ساقی
رخنده ظاهر اوله عشاقدن سرود
وترانه ایله یاد ایلك یعنی انلری نغمه
ایله آکك ونغمه سببیله آکك

(نمی خورید زمانی غم وفاداران * ز بی وفایی دور زمانه یادآرید) نمی خورید یمزسز اخبار مرادر زمانی یا حرف وحدت غم نمیخورید نك مفعول صریحی غمك وفادارانه اضافتی مصدرك مفعوله اضافتی قبیلدر الف ونونله جمع اولدی ذوالعقوله صفت اولدیغیچون تقدیری یاران ویا عاشقان وفاداران دیمکدر وفادار وصف ترکیبیدر داریدندن وفاطوتیجی یعنی وفا صاحبی بی وفایی یای ثانی حرف مصدردر دور زمانه اضافتی لامیه در ودورك زمانه یه بیانیه * محصول بیت * برزمان وفادار عاشقلرك غمنی یمزسکز یعنی احوالیله

مقید اولمزسکز امدی دور زمانه وفاسزلغنی یاده کتورك یعنی سز وفادار عشاقك غمنی یبوب حالیله مقید اولمزسکز امدی دور زمانه سزه وفایلیوب حالکزله مقید اولماز (سمند دولت اکرچند سرکشست ولی * زهمرهان بسر تازیانه یادآرید) سمند اکثری قوله آتده مستعملدر دولتنه اضافتی بیانیه در اکرچند نقدر که معناسنه کاور سرکش بونده چمش معناسنه درولی ادات استدراکدر همرهان همرهك جمعیدر یولداشلر دیمکدر تازیانه قمچی * محصول بیت * دولت آتی نقدر چمش ایسه ده اما یولداشلردن قمچی اوجیله آکك معلومدر که ات سرکشلك ایلدکده قمچی اوجیله باشنداوررلر تأدیب ایچونکه سرکشلك ایلیه امدی خواجه بیورر که سزك سمند دولتکز هرنقدر که تیزرو وسبك پی ایسه ده امدی کیروده قالمش یولداشلری تازیانه اوجیله اکك یعنی سمندکزی آهسته یورودك که انلر یتشوب برابر یوروسونلر حاصلی دولتکز هرنقدر تیز ایسه ده بی دولت اولان آشنالری خاطرکزدن کدرمك دیمکدر بونده بعضیلرك ناموجه توجیهنه اعتبار اولنمیه (بوجه مرحمت ای ساکنان صدر جلال * زروی حافظ وآن آستانه یاد آرید) بوجه مرحمت اضافتی بیانیه در ساکنان صدر جلال اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * مرحمت وجهیله یعنی مرحمتله ای صدر جلال ساکنلری یعنی آستان جانان که عظمت صدریدر انك ساکنلری روی حافظدن واول آستانه جاناندن یاده کتورك یعنی حافظ آستانه جانانه رومال اولدیغنی اکك حاصلی آستانه جانان که صدر اعظمت وجلالدر حافظ انده ساکن اولوب مجاور اولدیغنی یاد ایلك (وله ایضا) (مژده ای دل که مسیحا نفسی می آید * که زانفاس خوشش بوی کسی می آید) که حرف بیان مسیحا نفس وصف ترکیبی افسا منندر ویا حرف وحدت که رابط صفت انفاس خوش اضافتی بیانیه در وشینه اضافت لامیه در بوی کس اضافتیده لامیه ویا حرف وحدت * محصول بیت * ای کوکل مشتاق که برعیسی نفسلی کلیور که کوزل نفسلرندن برکیمسه قوقوسی کلیور یعنی انك انفاس طیبه سندن جانان قوقوسی کلیور کسی بونده الفاظ کنایه دن واقع اولمش که جانانذر

❊ نمیخورید زمانی غم وفاداران ❊ زبی وفایی دور زمانه یادآرید ❊

برزمان وفادارلر غمنی یمزسز دور زمانه وفاسزلغندن یاد کتوریکز (مفردات) (نمیخورید) یمزسز (زمان) م (یا) وحدتیه (غم) م (وفاداران) وفاطوتیجیلر (ز) من (بی) نفی (وفا) م (دور) دونمك (زمانه) م (یادآرید) م (معنای اشارتی) ای اقتفای اثر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایدیجی یاران طریق انجق کندوذوقکزه وکندی نجاتکزه مشغول اولوب بو اخوان مؤمنینك وفادارلرینك غمنی یمزسکز وانلرکدخی فوز ونجاتی ایچون همت وغیرت چکمزسکز دور زمانه وفاسزلغندن خاطره کتوروب شفقت ومرحمت پیغمبریه یی ملاحظه ایدهسز

❊ سمند دولت اکرچند سرکشست ولی ❊ زهمرهان بسر تازیانه یادآرید ❊

دولت سمندی اکرچه سرکشدر امابو اداشلردن تازیانه اوجیله یاد کتوریکز (مفردات) (سمند) قوله آت (دولت) م (چند) نیچه (سرکش) اطاعتسز (است) در (ولی) لکن (ز) من (همرهان) یولداشلر (با) للملابسة (سر) اوج (تازیانه) قامچی (یادآرید) م (معنای اشارتی) اکرچه دولت آتی راه حقده سعی وغیرت ایله کتیوب یولدن باش چکوب کیری قالورسه ومقصوده ایرشمدیسه ای عالی همت اولان یاران طریقت وای همرهان حقیقت کرمکزله بزی یولده قویمیوب آنیزه بر تازیانه اوجیله طوقانمغی خاطره کتوروب بزی نصرت ومعاونت ایله مقصوده ایرشدیره سز

❊ بوجه مرحمت ای ساکنان صدر جلال ❊ زروی حافظ وآن آستانه یادآرید ❊

مرحمت وجهیله ای جلال صدرنك ساکنلری حافظك یوزندن و بو آستانه دن یاد کتوریکز (مفردات) (با) للملابسة (وجه) یوز (مرحمت) م (ای ساکنان) م (صدرجلال) عظمت صدری (ز) من (روی) یوز (حافظ) م (این) بو (آستانه) ایشك (یادآرید) خاطره کتوریکز (معنای اشارتی) ای خوف عظمت واجلال صدرینك ساکنلری معصومان عصمت خدا اولان رجال الله مرحمت وشفقت یوزیله وکرم واحسانکزله توجه بیوروب حافظك ذاتنده وسزك آستانکز خاکنده یوز سوروب عشق ومحبت ایله سزك صحبتکزه اشتیاقندن برچکز خاطره کتوروب دار بندهء سزك ظل حمایه کزده اولمسنه همت بیوره سز ❊ وله ایضا ❊

❊ مژده ای دل که مسیحا نفسی می آید ❊ که زانفاس خوشش بوی کسی می آید ❊

مشتاق ای کوکل که برعیسی نفس کلور که لطیف نفسلرندن برکیمسه رایحه سی کلور (مفردات) (مژده) مشتولق (ای دل) ای کوکل (مسیحا) عیسی علیه السلام (نفس) م (یا) وحدتیه (می آید) کلور (از) من (انفاس) نفسلر (خوش) م (ش) ضمیر (بوی) رایحه (کسی) برکیمسه (می آید) کلور (معنای اشارتی) ای مژده سکا که مرده دللری فیض الهی ایله احیا ایدیجی برمرشد وبرعیسی نفسلو پیر کامل کلور که انك لطیف نفسلرندن ریح رحمان وفیض ونفحه یزدان رایحه سی کلور وسنی احیا ایدر

❊ ازغم ❊

(ازغم هجر مکن ناله وفریاد که دوش * زده ام فالی وفریاد رسی می آید) که حرف بیان دوش مصراع ثانی یه مرهوندر فالی یا حرف وحدت فریادرس وصف ترکیبیدر رسیدندن مدده وفریاد وفغانه ایرشن کیمسه ویا حرف وحدت * محصول بیت * خواجه دلنه خطاب ایدوب بیورر که هجران غمندن ناله ایله که دون کیجه برفال آچدم وبرفریادرس

کلیور یعنی بردرده درمان ایدر جانان کلیور که وصالیله مشرف اولورسن (زآتش وادی ایمن نه منم خرم وبس * موسی آنجا بامید قبسی می آید) آتش وادی ایمن اضافتی لامیه در وادی ایمن الله تعالی موسی یه تجلی ایلدیکی وادیدر بونده کوی جاناندن کنایه در خرم وبس واودن صکره بس کاسه فقط معناسنه در قبس آتش پاره سنه دیرلر ویا حرف وحدت قبسدن نور وصال مراددر * محصول بیت * کوی جانان آتشندن ونور چراغندن انجق بن خرم دکلم حضرت موسی بونباهت شان وعلو قدر ایله انده یعنی کوی جانانه قبس وصال امیدیله کلور یعنی بن دکلم انجق کوی جانانه وصال امیدیله واران حضرت موسی ده وادی ایمنه وصال امیدیله واردی (هیچ کس نیست که درکوی تواش کاری نیست * هرکس آنجا بطریق هوسی می آید) که حرف بیان تواش شین که راجعدر کاری یا حرف وحدت هوسی یا سیده بویله در بوغزلده حرف وصل جمیعا وحدت ایچون کاورالا ربی تنکیر ایچون * محصول بیت * دنیاده هیچ کیمسه یوقدر که سنك محلکده برایشی اولیه یعنی هرکسك سنك کویکده برعلاقه سی واردر پس ایمدی هرکمسنه انده برهوس وآرزو طریقیله کلور یعنی سنك کویکده کیمسه بی تقریب وارمز بلکه طلب دیدار وصال امیدیله وارر (کس ندانست که منزلکه معشوق کجاست * این قدر هست که بانك جرسی می آید) جرس دوه وقاتر کتنور دیکی چاکدر * محصول بیت * کیمسه بلمدیکه معشوقك مکان ومنزلی قندهدر یعنی جانان عالیشاندر کیمسه انك مقامنه واصل دکلدر که نرده اولدیغنی بیله بوقدر واردر که منزلکاهندن برجرس آوازی کلور یعنی منزلکاهندن نوبت کوسی ونقاره سی آوازی کلور قولغمزه اما منزلکاهنی تعیین ایلمکه کیمسه قادر دکلدر جرس ذکری قافیه ضرورتیچوندر والا نوبتده کوسلرو نقاره لر چالنور جرسلر چالنمز مکر که مسافر اوله ودوه لر وقاترلر بوغازنده اولان چاکار اونه اوطریقله منزلکاهدن قوندوغی مکان مراد اولور واکل وجهه

❊ ازغم هجر مکن ناله وفریاد که دوش ❊ زده ام فالی وفریاد رسی می آید ❊

فراق غمندن ناله وفریاد ایلمه زیرا دون کیجه برفال اورمشم وبرفریادرس کلور (مفردات) (از) من (غم) م (هجر) فراق (مکن) ایلمه (ناله وفریاد) م (دوش) دون کیجه (زده ام) اورمشم (فال) تفأول (یا) وحدتیه (فریادرسی) فریاده یتشیجی (می آید) کلور (معنای اشارتی) ای کوکل هجر وحجاب وقبض وارتیاب غمندن ناله وفریاد ایلمه (أنا عند ظن عبدی بی وانا معه اذا ذکرنی) حدیث شریفی سرنجه دون کیجه کندنده حسن ظن بالله اولان فال ایله تفأول ایلدم رجاء من الله که برفریادرس و بردستکیر صاحب نفس کلور اول طبیب الهی بزی قبض وحجابدن تخلیص ایدوب انوار تجلیات خدایه مستغرق ایدر

❊ زآتش وادی ایمن نه منم خرم وبس ❊ موسی آنجا بامید قبسی می آید ❊

وادی ایمن آتشندن انجق بن مسرور دکلم موسی علیه السلام انده برقبس امیدیله کلور (مفردات) (ز) من (آتش) م (وادی ایمن) حضرت موسی علیه السلام شجره عنابده انوار تجلیات الهیه یی آتش صورتنده مشاهده ایلدکاری دره در (نه) نفی (من) بن (م) ضمیر (خرم) شاد (بس) انجق (موسی) علیه السلام (آنجا) انده (با) للملابسة (امید) م (قبس) اود پاره سی (یا) وحدتیه (می آید) کلور (معنای اشارتی) جناب قدس الهیه نك وعالم لاهوتیه نك آتش صورتنده کورینن انوار ذاتیه سندن وتجلیات انوار هویتی ایچنده کلمات قدسیه وانبه سندن انجق بن مسرور دکلم حضرت موسی علیه السلام اولوالعزم پیغمبر ذیشان ایکن اول وادی یه برقبس ایچون کلور که اول وادیده آتش قربیت ذاتیه وجذبات رحمانیه صد هزار حجبات نورانیدن بکدر استعیذ بالله (اذ قال موسی لاهله امکثوا انی آنست نارا ساتیکم منها بخبر او آتیکم بشهاب قبس لعلکم تصطلون) بوکه شاهددر

❊ هیچ کس نیست که درکوی تواش کاری نیست ❊ هرکس آنجا بطریق هوسی می آید ❊

هیچ کیمسه یوقدر که سنك کویکده انك برایشی یوقدر هرکیمسه انده برهوس طریقیله کلور (مفردات) (هیچ) م (کس) کیمسه (نیست) یوقدر (در) فی (کوی) محله (تو) سن (ش) انك (کار) م (یا) وحدتیه (نیست) یوقدر (هرکس) م (آنجا) انده (با) للملابسة (طریق) م (هوس) محبت (یا) وحدتیه (می آید) کلور (معنای اشارتی) ای صمد اولان ربم انبیا واولیادن وصلحا واتقیادن سنك درکاه بی نیازیکه محتاج اولمدق برکیمسه یوقدر بای وکدا هربر قولك بردر واحاجتیله حضور معنویه که کلوب تضرع ونیازایله وهر بررلری برطریق ایله سندن مرادینی دیلیوب مقصودینه نائل اولشدر سندن غیری معطی حقیقی یوقدر

❊ کس ندانست که منزلکه دلدار کجاست ❊ این قدر هست که بانك جرسی می آید ❊

(جرعهٔ ده كه بمیخانهٔ ارباب كرم * هرحریفی زپی ملتمسی می آید) جرعهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل جرعهٔ ده برجرعه و یردیمکدر ده فعل امر مفرد مخاطب درجرعه مقدم مفعول صریحدر كه حرف تعلیل بمیخانه یاحرف صله می آید . متعلق میخانهٔ ارباب اضافتلری لامیه لر درحریفی یاحرف وحدت پی ادات تعلیل ملتمسه اضافتی لامیه در التماس لغتده طلبه دیرلر * محصول بیت * برجرعه و بركه ارباب كرم میخانه سنه هر حریف باده نوش

كیمسه بیلدیكه دلدارك منزلكهی قنده در بو قدر واركه برجرس آوازی كلور (مفردات) (كس) كیمسه (ندانست) بیلمدی (منزلكه) قوناق یری (دلدار) كوكل طوتیجی (كجاست) قنده در (این) بو (قدر) مقدار (هست) واردر (بانك) صدا (جرس) چاك (یا) وحدتیه (می آید) كلور (معنای اشارتی) اول مكاندن منزه اولان محبوب حقیقینك قنده اولدیغن كیمسه بیلمدی كه (لایعلم الله الاالله لافی الدنیا ولا فی الاخرة) همان شوقدر واركه اثردن مؤثره استدلال طریقیله وجود باری بیلمشدر وعارف بالله اولنلر اول بی نشانك وصفنده كندو معرفتلری مقداری سویلمشلردر

جرعهٔ ده كه بمیخانهٔ ارباب كرم * هرحریفی زپی ملتمسی می آید

برجرعه و بركه كرم صاحبلرینك میخانه سنه هر بر كیمسه برمقصودن اوتوری كلور (مفردات) (جرعه) م (همزه) وحدتیه (ده) ویر (با) للملابسة (بمیخانه) م (ارباب) صاحبلر (كرم) م (هرحریفی) هر برمصاحب (ز) من (پی) تعلیل (ملتمس) مقصود (یا) وحدتیه (می آید) كلور (معنای اشارتی) ای مرشد شفیق كرمكدن بزه شراب عشق الهیه دن برجرعه و بركه كرم صاحبلرینك میخانه سنه ومجلس فیض بخشلرینه هر بركیمسه برمقصودن اوتوری كلور وعنایت باریله برمراد اولور

دوست راكرسر پرسیدن بیمار غمست * كو بران خوش كه هنوزش نفسی می آید

دوست ایچون اكرغم خسته سنی صورمق هوسی وار ایسه دوسته دی خوش سورسون كه هنوز اول خسته نك برنفسی كلور (مفردات) (دوست) م (را) ادات مفعول (كر) اكر (سر) هوس (پرسیدن) صورمق (بیمار) خسته (غم) م (است) در (كو) سویله (بران) سور (خوش) م (هنوز) شمدی (ش) ضمیر (نفس) م (یا) وحدتیه (می آید) كلور (معنای اشارتی) ای مرشد مرحمت كارم اكر اول محبوب حقیقی بوعشق دردك خسته سندن كرمندن سؤال ایتمك مراد علیه لری اولورسه دوسته بزم ایچون نیازایله كه هنوز انفاس عمری وار ایكن بجمالهٔ كشف حجابك وعرض جمالك بیور كه بوغم عشقك خسته سی حسرت وآرزوده قالمسون

خبراز بلبل این باغ بپرسید كه من * نالهٔ می شنوم كز قفسی می آید

بوباغك بلبلنك خبرنی صورمه لك زیرا بن برناله ایشیدیرم كه برقفسدن كلور (مفردات) (خبر) م (از) من (بلبل) م (این) بو (باغ) م (بپرسید) سؤال ایتمه لك (كه) زیرا (من) بن (ناله) م (همزه) وحدتیه (می شنوم) ایشیدیرم (ز) من (قفس) م (یا) وحدتیه (می آید) كلور (معنای اشارتی) بو باغ عشقك مقام تاونده اولان عاشق زارلردن ومجذوب جان نثارلردن اسرار معرفتی ومشاهدهٔ انوار جمال محبوب حقیقتی سؤال ایلمه كه (قلوب الاحرار قبور الاسرار) سرنجه

برمطلوبدن اوتوری كلور یعنی ارباب كرمه كلن برمراد ایچون كلور بزده جرعهٔ وصال ایچون كلمشزدر بزدن جرعهٔ وصالكی دریغ ایلمه كه اهل كرمك مصراع اولك معناسی برجرعه و بركه كرم صاحبلرینك میخانه سنده دیمیدر یاحرف ظرف اخذنده خطا ایلمش (دوست راكرسر پرسیدن بیمار غمست * كو بران خوش كه هنوزش نفسی می آید) دوست را را حرف تخصیص دوستك دیمكدر سر بونده آرزو معناسنه سر پرسیدن اضافتی لامیه در و پرسیدنك بیماره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر و بیمارك غمه لامیه كو خطاب عام دوسته سویله دیمكدر بران باحرف تأكید ران فعل امر مفرد مخاطب سور دیمكدر بران خوش ایو سور معناسنه در یعنی محكم كیت كه حرف بیان هنوزش بونده دخی دیمكدر شین بیمار غمه راجعدر نفسی یاحرف تنكیر * محصول بیت * دوستك اكر بیمار غم عیاده سی سوداسی وار ایسه یعنی غم خسته سنك حالنی وخاطرینی صورمق آرزوسی وار ایسه دوسته سویله محكم سور یعنی پك كیت كه دخی نفس كلور یعنی دخی اولمدی پك كید رسك صوك نفسنه ایرشمزسین مصراع اولك معناسنی دوسته اكر غم خسته سین صورمق هوسی وار ایسه دیینلر رانك معناسنی احاطه ایلمه مشلر ایمش مصراع ثانیده خوش رانك معناسنی یعنی كلسون دیمكله تعبیر ایلین خوش وار مامش (خبر بلبل این باغ بپرسید كه * من ناله میشنوم كز قفسی می آید) خبر بلبل این اضافتلری لامیه لردر خبر بپرسیدك مقدم مفعول صریحیدر كه حرف تعلیل من مصراع ثانی یه مرهوندر كز كه حرف بیان قفسی یا تنكیر * محصول بیت *

بو باغك بلبلی خبرك صورك یعنی اخبارندن استفسار ایلك زیرا بن برناله ایشیدرمكه قفسدن كلور یعنی بوقلك اولبه كه كرفتار قفس اولمش اوله بو بیت سلانك كوز اغریسی سببیله نیجه زمان اوده اوتوروب طشره چقمدیغندن تعبیر در بعض نسخه لره تابع اولوب بپرسیدی میرسید یازان مقصود بیتدن خبر دار دكل ایمش

(یار دارد سر صید دل حافظ یاران * شاهبازی بشكار مكسی می آید) سرصید دل اضافتلری لامیه در شاهبازی یاحرف وحدت بشكار باحرف صله مكسه اضافتی لامیه در مكسی یاحرف وحدت می آید بونده اخبا روانشایه محتملدر

بن اول اسراری براهل تمكین عارف باللهك نالهٔ جانفزا سندن وكلمات قدسیهٔ عیسی وارندن اشیدیرمكه انجق خانهٔ تجلی اولان قلبندن ودل معدن علوم لدنیه سندن كلور

یار دارد سر صید دل حافظ یاران * شاهبازی بشكار مكسی می آید

ای یارلر یار حافظك كوكلنی صید ایتمك هوسنی طوتار برشاهباز برمكس شكارنه كلور (مفردات) (یار) م (دارد) طوتار (سر) هوس (صید) آو (دل) كوكل (حافظ) م (یاران) م (شاهباز) شاهین (یا) وحدتیه (با) للملابسة (شكار) صید (مكس) سنك (یا) وحدتیه (می آید) كلور (معنای اشارتی) اول اسرار بودركه (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم الآیة) سرنجه ای درد عشقك كرفتاری اولان یاران جدوشارلر اولسونكه اول محبوب حقیقی شاهبازك مكسی كرما واحسانا شكار ایتدیكی كبی حافظك مكس مثابه سنده حقیر وذلیل كوكلنی تجلیٔ ذاتیه سی سببیله كرما واحسانا اسیر عشق ایدوب حرم قدسنده اولان خزائن اسرار لدنیه سنه ومعرفت ذات بیچونه امین ومحرم ایتمشدر

ولة ایضا

رسید مژده كه آمد بهار وسبزه دمید * وظیفه كر برسد مصرفش كلست ونبید

مژده ایرشدی كه بهار كلدی وسبزه بتدی اكر وظیفه ایرشه انك صرف اولیجق یری كل وشرابدر (مفردات) (رسید) ایرشدی (مژده) م (آمد) كلدی (بهار) م (سبزه) یشل اوت (دمید) بتدی (وظیفه) م (كر) اكر (برسد) ایرشه (مصرف) صرف یری (كلست) كلدر (ونبید) شرابدر (معنای اشارتی) بحمدالله بزه وصلت الی الله مژده سی ایرشدی زیرا قلبه بهار جذبهٔ رحمان وسرور ونشاط نفحهٔ یزدان كلدی وجانب حقدن علوم ربانی وفیوضات حقانی ظهور ایلدی اكر بوندن بویله ربم بكا سرمایهٔ عمر ووظیفهٔ قدرت ومكنت بخش واحسان المرسد عون باریله سرمایهٔ عمرمك جمیع انفاسنی حضرت اللهك شراب عشق وفیض وتجلیسی یولنه صرف ایلیم

صفیر مرغ برآمد بط شراب كجاست * فغان فتاد به بلبل نقاب كل كه كشید

مرغ نغمه وزمزمه ایتمكه باشلدی شراب یاتغی قنده در بلبله فغان دوشدی كه كلك نقابنی كیم آچدی (مفردات) (صفیر) قوش صقلغی (مرغ) قوش (بر) یوقاری (آمد) كلدی (بط) یاتق (شراب) م (كجاست) قنده در (فغان) م (فتاد) دوشدی (با) للملابسة (بلبل) م (نقاب) پرده (كل) م (كه) كیم (كشید) چكدی (معنای اشارتی) بنه بحمدالله حریم حضرت خدانك آشیان غیبیه سی مرغنك بلاحرف نغمهٔ جانفزاسی كوش خانه كلدی وجانی وطن اصلیه سی جانبنه تحریك ایلدی بزه دستكیر اولور بزی وطن اصلیمزه ایصال ایدیجی وشراب عشقله یول آچیجی مرشد كامل قنده در بویوزدن عاشقه فغان دوشدی كه محبوبك نقاب جمالن كیم آچدی دیو وكیمك یدیله مقصوده ایره رز دیو

* محصول بیت * ای یاران یار حافظك كوكلنی صید ایلك سوداسین طوتار یعنی كوكلنی صید ایلك ایستركانه كه برشاهباز برمكسك صیدینه كلور یاخود برشاهباز برمكسك صیدینه كلورمی یعنی كلمز دیمكدر استفهام انكاری طریقیله (ولة ایضا) (رسید مژده كه آمد بهار وسبزه دمید * وظیفه كر برسد مصرفش كلست ونبید) دمید بتدی دیمكدر مصرفش رانك كسریله ضرب یاندن اسم مكاندر یعنی صرف یصرفدن شین وظیفه یه راجعدر نبید خرمایی و یا انجیری ویا قوری اوزومی صوایچنده قویوب اكشدرلر پس شراب كبی برمسكر صو پیدا اولوب آنی خمر یرینه ایچرلر اما بونده خمر مراددر اصل لغت ذال معجمه ایله در اما بمجم دال مهمله استعمال ایدر * محصول بیت * مشتاق ایرشدیكه بهار كلدی وسبزه بلوردی وبتدی پس ایمدی وظیفه ایریشرسه مصرفی كل وشرابدر یعنی بهار كلدی فرصتی فوت ایلیوب باده نوش اولمق كركدر (صفیر مرغ برآمد بط شراب كجاست * فغان فتاد به بلبل نقاب كل كه كشید) صفیر مرغ قوش صقلغی برآمد چیقدی یعنی ظاهر اولدی بط شراب بطك طانك تشدیدیله وتای وحدتله صوقوشلرندن عربیده قازه دیرلر اما بونك كبی یرلرده تشبیه طریقیله یاتق بارداق وكلندر مراددر شرابه اضافتی لامیه در نقاب كل اضافتی بیانیه در كه بونده اسمدر كیم معناسنه * محصول بیت * قوش صقلغی چیقدی یعنی نغمات طیور ظاهر اولدی شراب یاتغی وكلندری قنده در یعنی باده قنده در ذكر محل وارادهٔ حال قبیلندندر بلبله فغان دوشدی یعنی بلبل فریاد وفغانه باشلدی كلك نقابنی كیم چكدی یعنی كله كیم ال اوردیكه بلبلی ناله یه كتوردی یعنی بلبلك ناله سی بی تقریب دكلدر بلكه بركیمسه ال قارمش كه بویله فریادا وفغان یلر

من این مرقع رنکین چو کل بخواهم سوخت ✿ که پیر باده فروشش بجرعهٔ نخرید

بن بو کل کبی شرابله رنکین اولش مرقعی یاقسم کرکه پیر باده فروش انی برجرعه یه صاتون المدی (مفردات) (من) بن (این) بو (مرقع) یاملی (رنکین) بویه‌لنمش (چو) مثل (کل) م (بخواهم) ایسترم (سوخت) یاقق (که) زیرا (پیر) م (باده فروش) شراب صاتیجی (ش) ضمیر (با) للملابسة (جرعه) م (نخرید) آلمدی (معنای اشارتی) محبوب حقیقینك سبحات وجهی کشف واندقده منتهای بصرینی احراق ایلدیکی کبی بندخی آثار محبت الله ظن اولنان اعمال ظاهره ایله رنکین ومزین اولمش وجودم مرقعنی آتش عشقله یاقسم کرکدر زیرا شراب عشق حقیقی بخش ایدیجی مرشد کامل اوغزی اولیان وعشقسز اولان اعمال ظاهره‌یی برجرعه یه وبرحبه یه صاتون المدی

زروی ساقی مهوش کلی بچین امروز ✿ که کرد عارض بستان خط بنفشه دمید

مهوش ساقینك یوزندن بوکون برکل درکه بستانك عارضی اطرافنده بنفشه خطی بتدی (مفردات) (ز) من (روی) یوز (ساقی) م (مهوش) آی کبی (کل) م (یا) وحدتیه (بچین) دیر (امروز) بوکون (که) زیرا (کرد) اطراف (عارض) یکاق (بستان) باغچه (خط) م (بنفشه) م (دمید) باوردی وبتدی (معنای اشارتی) قلبی نور محمدی یه ایله بدار آی اولمش مرشدك وساقی شراب عشق الهیه نك یوزندن سعی ایله که برکون بر فیض وبرجذبه کاملرین دیره‌سین وانك واسطه سیله مقصوده ایره‌سین وظاهرا وباطنا اکا تبعیتده اوله‌سین زیرا انك قلبی بستانی نور محمدی یه ایله صالح ومجلا اولدیغندن جسد مبارکنك کابسی دخی صالح‌واوب انواع عبادات ایله مزین ومجلی اولمشدر

بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم ✿ که کم شد آنکه درین ره برهبری نرسید

عشق محله سنه دلیل راهسز قدم قومه زیرا ضایع اولدی اول کیمسه که بو یولده بررهبره ایرشمدی (مفردات) (با) للملابسة (کوی) محله (عشق) م (منه) قومه (بی) نفی (دلیل) م (راه) یول (قدم) م (که) زیرا (کم) ضایع (شد) اولدی (آنکه) اول کیمسه که (در) فی (این) بو (ره) یول (با) للملابسة (رهبر) قولاوز (یا) وحدتیه (نرسید) ایرشمدی (معنای اشارتی) بو عقبات وانواع بلیات بی نهایاتی اولان راه عشقده مرشدسز ودلیل راهسز قدم قومه وخود بخودانه مقصوده ایررم دیمه زیرا غرور وعجب ایله وضلالات والحاد ایله ضایع وهلاك اولدی اول کیمسه که بو یولده بررهبره ایرشمدی وتسلیم اولمدی

زمیوه‌های بهشتی چه ذوق دریابد ✿ کسی که سیب زنخدان شاهدی نکزید

جنت میوه لرندن نه ذوق ونه لذت اکار شول بر کیمسه که برمحبوبك سیبه بکزر چکه سنی اصرمدی (مفردات) (ز) من (میوه) م (ها) ادات جمع (بهشتی) جنته منسوب (چه) نه (ذوق) لذت (دریابد) اکار (کسی) بر کیمسه (سیب)

﴿ الما ﴾

(من این مرقع رنکین چو کل بخواهم سوخت ✿ که پیر باده فروشش بجرعهٔ نخرید) مرقع پاره پاره یعنی فقرا خرقه سی چو کل ماقبلنه ومابعدنه صرف اولنمق قابلدر که حرف تعلیل فروشش شین ضمیر مرقعه راجعدر بجرعهٔ باحرف مقابله ویاحرف وحدت وهمزه حرف توسل نخرید فعل نفی مستقبل ✿ محصول بیت ✿ بن بو باده ایله رنکین مرقعی کل کبی یقسرم یعنی کل کبی قزل آتش ایدیسرم یاخود کل کبی باده ایله رنکین خرقه‌یی یاندیسرم زیرا پیر میفروش مرقعی برجرعه باده‌یه صاتون آلمدی یعنی هیچ اعتبار ایلمدی (زروی ساقی مهوش کلی بچین امروز ✿ که کرد عارض بستان خط بنفشه دمید) کلی یاحرف وحدت بچین باحرف تأکید چین فعل امر مفرد مخاطب دیوشر معناسنه که حرف تعلیل کرد عارض بستان اضافتلری لامیه لردر خط بنفشه بیانیه دمید بتدی وظاهراولدی دیمکدر ✿ محصول بیت ✿ ساقی مهوش رویندن برکل دیوشر بوکون یعنی روی مهوشندن متمتع اول زیرا بستانك عارضی اطرافنده خط بنفشه بلوردی یعنی بنفشه آچلدی حاصلی اول بهاردر ساقیله باغلرده عیش وعشرته مشغول اول کرد عارض بستان خط بنفشه دمید یوردیغی انکیچوندر که بنفشه عادتا بستانلرك اطرافنده دیکلور (بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم ✿ که کم شد آن که درین ره برهبری نرسید) بکوی باحرف صله عشقه اضافتی بیانیه درمنه فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیمکدرکه حرف تعلیل کم شد یتدی یعنی ضال اولدی معناسنه آن که اصلی انکس که ایدی تنکیم بیان اولندی برهبری باحرف صله ویاحرف وحدت ویاتنکیر رهبر وصف ترکیبیدر یریدن ایلتجك معناسنه یعنی قلاوزکه عربجه دلیل دیرلر نرسید ایرشمدی دیمکدر ✿ محصول بیت ✿ عشق محله‌سنه یول دلیلسز قدم قومه یعنی وادی عشقه‌یی واسطه کیرمه زیراکم اولدی اول که بو یولده دلیله ورهبره ایرشمدی یعنی عاشقه بریار صادق کرکدرکه جانانیله کندی اراسنده واسطه اوله والاوصال جانان مشکل میسر اولور (زمیوه‌های بهشتی چه ذوق دریابد ✿ هر آنکه سیب زنخدان شاهدی نکزید) بهشتی یاحرف نسبت دریابد اکلر وبولور دیمکدر سیب زنخدان اضافتی بیانیه‌در سیب الما زنخدان اکاك شاهده اضافتی لامیه‌در وباحرف وحدت نکزید فعل نفی مستقبل مفرد غائب اصرمدی دیمکدر ✿ محصول بیت ✿ جنت میوه‌لرندن نه ذوق بولور هر اول کیمسه که بو عالم صغراده برمحبوبك اکاکی الماسنی اصرمدی یعنی بونده ذوق وصفاسنی سورمین انده حورذوقنی نه اکلر دیمکدر

الما (زنخدان) چکه (شاهد) محبوب (یا) وحدتیه (نکزید) اصرمدی (معنای اشارتی) جنته اولان اجل نعمت ونهایت مقصود اهل همت مشاهدهٔ جمال الله نعمتنك لذتنی نه اکلر شول کیمسه که برمحبوب خدا اولان مرشدك استاندن وقلبندن برفیض وبرلذت روحانیت حاصل ایتدی وآتش عشقله مس وجودینی ارتمدی ومحو ایتمدی

چنان کرشمهٔ ساقی دلم ز دست ببرد ✿ که باکسی دکرم نیست برك کفت وشنید

ساقینك کرشمه‌سی بنم کوکلمی النجلین الدن ایلتدی که برغیری کیمسه ایله مصاحبت میلی وحاصلی یوقدر (مفردات) (چنان) انجلین (کرشمه) ناز وکوز اوجیله نظر (ساقی) م (دلم) کوکلمی (ز) من (دست) ال (ببرد) ایلتدی (باکسی) برکیمسه ایله (دکرم) غیری بکا (نیست) یوق (برك) حاصل (کفت وشنید) سویلك واشتمك یعنی مصاحبت (معنای اشارتی) اول کبریت احمر واول کیمیا نظر مرشدك کوز اوجیله نظری بنم کوکلمی آنجلین ایلتدی وحقه ایرشدیردی که برغیری کیمسه ایله بکا مصاحبت میلی یوقدر وکلی ماسوادن بنی منقطع ایلدی

عجائب ره عشق ای رفیق بسیار ست ✿ زپیش آهوی این دشت شیر نر رمید

ای رفیق راه عشقك عجایبی چوقدر بو صحرا آهوسنك اوکندن ارکك ارسلان اورکدی (مفردات) (عجایب) م (ره) یول (عشق) م (ای رفیق) م (بسیار) چوق (است) در (ز) من (پیش) اوك (آهو) جیران (این) بو (دشت) صحرا (شیر نر) ارکك ارسلان (رمید) اورکدی (معنای اشارتی) ای رفیق راه عشقك عجایبی چوقدر عقل انی ادراکدن عاجزدر جمله‌دن بریسی بودرکه بو نسخهٔ صغری وعالم کبری وغیب وحضور ومغلوب وغالب آهوی مشك روحانیت فشان کبی اولان اولیاء اللهدن شیر نر کبی اولان پادشاهان جهان خوف ایدوب انلرك یدیله مقهور اولمشلردر (من بارز ولیا فقد بارزنی ومن بارزنی فقد بارز الله) حدیث شریفی سرنجه اولیاء اللهه خصومت کیمسه قادر دکلدر زیرا انلرله خصومت حضرت اللهه خصومتدر

مکن زغصه شکایت که در طریق طلب ✿ براحتی نرسید آنکه زحمتی نکشید

غصه‌دن شکایت ایلمه زیرا طلب یولنده براحته ایرشمدی اول کیمسه که برزحمت چکمدی (مفردات) (مکن) ایلمه (ز) من (غصه) م (شکایت) م (که) زیرا (در) فی (طریق) م (طلب) م (براحتی) برراحته (نرسید) ایرشمدی (آنکه) اول کیمسه که (زحمتی) برزحمت (نکشید) چکمدی (معنای اشارتی) حاصل کلام مشاهدهٔ جمال الله ووصلت الی الله طالبی اولان کیمسه‌لره راه عشقده واقع اولان ریاضات ومجاهدات وپیران طریقتلرك جفاسنه تحمل وطاعات وآلام واکدار واشد بلیات جمله‌سنه تحمل ایدوب شکایتدن حذر لازمدر زیرا بو یولده زحمتی چکمین راحته ایرشمدی (حتی تورمت قدما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم) راحته کیرشمدی

(چنان کرشمهٔ ساقی دلم ز دست ببرد ✿ که باکسی دکرم نیست برك کفت وشنید) کرشمهٔ ساقی اضافتی لامیه‌در ساقینك شیوه ونازی دیمکدرکه باکسی که حرف بیان باحرف مصاحبت کسی یاحرف وحدت برك بونده سبب وعلاقه دیمکدر کفت وشنید فعل وزنی اوزره اسملر در دیمه واشتمه معناسنه ✿ محصول بیت ✿ ساقینك کرشمه ونازی کوکلمی الدن شویله آلدی وایلتدیکه برغیری کیمسه ایله دیمه واشتمه علاقه‌م وطریقم قالمدی یعنی کیمسه ایله مصاحبته آرزوم قالمدی دیمکدر (عجایب ره عشق ای رفیق بسیار ست ✿ زپیش آهوی این دشت شیر نر رمید) عجایب ره عشق اضافتلری لامیه‌لردر آهودن مراد محبوبدر شیر نردن مراد عاشقدر رمید باحرف تأکیدر مید اورکدی دیمکدر ✿ محصول بیت ✿ ای رفیق عشق طریقنك عجایبی چوقدر بو عشق صحرا ودشتنك آهوسندن ارکك ارسلان اورکدی یعنی عاشق هرنقدرکه زورمند وزور بازو ایسه محبوبی استغنا وجورنه تحمل ایده‌میوب زبون ومغلوب اولور (مکن زغصه شکایت که در طریق طلب ✿ براحتی نرسید آن که زحمتی نکشید) که حرف تعلیل طریق طلب یعنی طریق طلب وصال جانان براحتی باحرف صله نرسیده متعلق ویاحرف وحدت ویاتنکیر در زحمتی یاسیده بویله‌در ✿ محصول بیت ✿ خطاب عام طریقیله بیورر عشق غصه‌سندن شکایت ایلمه زیرا طریق طلب وصال جانانده راحت وصاله ایرشمدی اول که زحمت چکمدی یعنی فراق وهجران واغیار زحمتنی چکمین راحت وصال جانانه واصل اولمدی

(خدایرا مددی ای دلیل راه حرم * که نیست بادیهٔ عشق را کرانه پدید) خدایرا را حرف تخصیص خدا ایچون دیمکدر مددی یا حرف وحدت و یا تنکیر دلیلك راهه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وراهك حرمه لامیه که حرف تعلیل بادیهٔ عشق اضافتی بیانیه‌در رااداتِ تخصیص کرانه کنار ونهایت معناسنه‌در پدید آشکاره دیمکدر عجم بای عجمیله وروی بای عربیله اوقورلر * محصول بیت * الله ایچون مدد ایله ای طریق حرمك دلیلی زیرا عشق صحراسنك نهایتی ظاهر دکل یعنی راه کوی یاردلیلی مدد ایدوب بزی برطریق خاصله حرم یاره ایصال ایله زیرا بزه بادیهٔ عشقك کناری آشکاره دکل یعنی زیاده اوزاق قدر ایمدی سن بادیه‌نك یقین قولای بولدن بزی ایصال ایله (شراب نوش کن وجام زر بحافظ بخش * که پادشه زکرم جرم صوفیان بخشید) جام زر بخشك مفعول صریحی و بحافظ غیر صریحی بخش فعل امر بغشله دیمکدر که حرف تعلیل پادشه مبتدا و بخشید خبری جرم صوفیان مفعول صریحی وزکرم غیر صریحی جرم کناه معناسنه‌در * محصول بیت * شراب نوش ایله والتون قدحی حافظه بغشله زیرا پادشاه کرمندن صوفیلرك کناهنی بغشلدی حافظ خود صوفیدر آنك کناهنی صوفیلرله بیله بغشلدی یعنی پادشاه کناهمزی بغشلدی سنده باری ایچدیکك التون قدحی بغشله ایکی بخشش بر یرده جمع اولسون که نور علی نور اولسون خواجه بو بیتده حسن طلب مسلکنه سالك اولمش بعض نسخه‌ده مخلص بیتی بویله واقعدر (کلی نچیدز بستان حسن او حافظ * مکر نسیم مروت درین چمن نوزید) بستان حسن اضافتی بیانیه در واو یه اضافت لامیه ضمیر غائب معهود جانانه راجعدر نسیم مروت اضافتی بیانیه در درین چمندن مراد دنیادر نوزید فعل نفی مستقبل اسمدی معناسنه * محصول بیت * خواجه تجرید طریقله بیورر اول جانانك حسنی بستانندن حافظ برکل دیوشرمدی یعنی اول جانانك کوزللکندن منتفع اولمدی مکر مروت نسیمی بوچمن دنیاده اسمدی یعنی عالم کلستانده مکر مروتدن اثر قالمدی جائزدر که بو بیت اکابر زماننك برینك عدم کرم واحسانه تعریض اوله و بعض نسخه‌ده بویله واقعدر (بهار میکذرد داد کسترا دریاب * که رفت موسم وحافظ هنوز می نچشید) میکذرد بکچور داد کسترا وصف ترکیبیدر کستریدندن داد دوشیجی یعنی عادل الف حرف ندا در دریاب آکله وتدارك ایله دیمکدر که حرف تعلیل موسم زمان معهود نچشید فعل نفی مستقبل طاتمدی معناسنه * محصول بیت * بهار کچیور ای عدالت بساطنی دوشیجی آکله وتدارك ایله که موسم کندی وحافظ هنوز باده طاتمدی یعنی بهار زمانی که عیش وعشرت وسخا وکرم زمانیدر کچوب کیده یور وحافظ سزدن برانتفاع ایله منتفع اولمدی بو بیتده حسن طلب طریقیله واقعدر (وله ایضا)

﴿ خدایرا مددی ای دلیل راه حرم * که نیست بادیهٔ عشق را کرانه پدید ﴾

الله ایچون برمدد ایله ای حرم بولنك قولاغوزی زیرا عشق بادیه سنك کناری ظاهر دکلدر (مفردات) م (خدایرا) الله ایچون (مدد) باردم (یا) وحدتیه (ای دلیل) م (راه حرم) ل (که) زیرا (نیست) دکل (بادیه) صحرا (عشق را) م (کرانه) قراق وکنار (پدید) ظاهر (معنای اشارتی) ای حرم قدس الهیه نك یولنك دلیلی اولان مرشدم حضرت الله عشقنه بزه برمعاونت وبرمدد ایله بودهشت آباد اولان عشق صحراسنك کناری ودرکاه بی نهایت کارزاری ظاهر دکلدر بر دستکیر شفیقك اعانه سنه محتاجدر

﴿ شراب نوش کن وجام زر برندان بخش * که پادشه بکرم جرم صوفیان بخشید ﴾

شراب نوش ایله والتون قدحی رندلره باغشله زیرا پادشه کرم ایله صوفیلرك جرمنی باغشلادی (مفردات) (شراب) م (نوش کن) ایچ (جام) قدح (زر) التون (با) للملابسة (رندان) قلندرلر (بخش) باغشله (که) زیرا (پادشه) م (بکرم) م (جرم) م (صوفیان) م (بخشید) باغشلادی (معنای اشارتی) ای خلیفة الله فی الارض وجواسیس القلوب اولان پیر دلنبرم سن شراب عشق الهیه نوشنده وانسبت حق ایله قلزم قلبك جوشنده ثابت اول ومرآت جمال حق اولان قلب خالصکدن بومحتاج اولان قلندرلره فیض وجذبهٔ رحمان بخش ایله زیرپادشاه حقیقیلر (اللهم اهد قومی فانهم لا یعلمون) بیوروب هرنه قدر قصورلرده اولدیسه صوفیلرك قصورنی عفو ایدوب نیجه در اوکرم واحسان ایدرلر

﴿ کلی نچید ز بستان لطف او حافظ * مکر نسیم مروت درین چمن نوزید ﴾

انك لطفی بستانندن حافظ برکل دیرمدی مکر بوچنده مروت یلی اسمدی (مفردات) (کلی) برکل (نچید) دیرمدی (ز) من (بستان) باغ (لطف) م (او) ضمیر (حافظ) م (مکر) م (نسیم) یل (مروت) م (در) فی (این) بو (چمن) باغچه (نوزید) اسمدی (معنای اشارتی) حافظ اول پادشاه حقیقینك الطاف معنویلری باغنك کلندن وفیض واحساننذن برکل دیرمدی وبرنظر احسان کورمدی مکر بو باغ کرمده قصور عزدر اذن خدا ایله برتوفیق روزکاری اسمدی (نسخهٔ دیکر)

﴿ بهاری کذرد دادکسترا دریاب * که رفت موسم وحافظ هنوز می نچشید ﴾

بهار کچور ای عادل عالی اکله که بهار موسمی کندی حافظ هنوز شراب طاتمدی (مفردات) (بهار) م (می کذرد) کچر (داد کسترا) عدل دوشیجی (دریاب) اکله (رفت) کندی (موسم) م (حافظ) م (هنوز) آلان (می) شراب (نچشید) طاتمدی (معنای اشارتی) بهار عمر کچیور ای مرشد عادل عالم فانی معلوم که کیجلك کندی عمر آخره یتدی هنوز حافظ شراب عشقدن لذت تامیه ایرشمدی

﴿ وله ایضا ﴾

(کر می فروش حاجت رندان رواکند * ایزد کنه بخشد ودفع بلاکند * محصول بیت * اکر باده فروش رندلرك حاجتنی روا ایدرسه الله کناهلرك بغشلر وبلالرك دفع ایدر یعنی میفروش رندلره رعایت ایلك سببیله خدا انك کناهلرك بغشلر وجانندن آفت وبلایی دفع ایدر (ساقی بجام عدل بده باده تا کدا * غیرت نیاورد که جهان پربلا کند) جام عدل برقدحدر که هر که انکله باده رایرویر یاور زیرا اول قدحك برحدی واردرهریار که اول حددن زیاده طوادرسه‌لر جمیع ایچنده اولان بره دوکاورامااکسك طولدرسه‌لر بویله اولمز پس * محصول بیت * ای ساقی عدل قدحیله ویرباده‌یی تاکم کدا غیرت کتورمیه زیرا جهانی پربلا ایدر ساقیدن مراد جاناندر وکدادن کند یدر ایمدی دیرکه بن کدایه سائر عاشقله برابر التفات ایله یوخسه آه وناله‌ٔ عاشقانه ایله عالمی خراب ایدرم (مطرب بساز عود که کس بی اجل نمرد * وانکونه این ترانه سراید خطاکند) مطرب منادی حرف ندا مقدر بساز باحرف تأکید عود بونده برسازك اسمیدر چشته به بکزر اماتکنه‌سی چشته تکنه سندن چوق بیوك اولور ایمدی بساز عود عوده دوزن ویر دیمکدر که حرف بیان * محصول بیت * ای مطرب عوده دوزن ویر وبونی ترانه ایله که کیمسه اجلسز اولمدی یعنی عوده دوزن ویروب عودله بوترانه‌یی ایرلا اول کیمسه که بوترانه‌یی ایرلمز وبوقولی سویلمز خطا ایدرز یرا انصله ثابتدرکه داجلدن کیمسه نه اول او اورونه صکره پس برکیمسه بوکا قائل اولمسه الله کلامنی انکار ایلمش اواوربس خطا کند دیدیکی انکیچوندر (کر رنج پیش آید وکر راحت ای حکیم * نسبت مکن بغیر که اینها خدا کند) نسبت مکنك مفعول صریحی وبغیر غیر صریحی که حرف بیان ویاحرف تعلیل اینها رنج وراحته اشارتدر * محصول بیت * ای حکیم اکر رنج کلور اوکه واکر راحت غیره بونلری نسبت ایله که بونلری خدا ایلریه سنی رنج وراحتی خالق ایلین اللهدر غیر دکلدر

﴿ کر میفروش حاجت رندان رواکند * ایزد کنه بخشد ودفع بلاکند ﴾

اکر شراب صاتیجی رندلرك حاجتنی روا ایده خدای تعالی کناهنی باغشلر واندن بلایی دفع ایدر (مفردات) (کر) اکر (میفروش) شراب صاتیجی (حاجت) م (رندان) عیارلر وقلندرلر (روا) حاصل (کند) ایده (ایزد) خدا (کنه) م (بخشد) باغشلر (دفع) م (بلا) م (کند) ایدر (معنای اشارتی) اکر شراب عشق ایله وفیض وارشاد ایله طالبلرینی ومریدمخلصلرینی مستفیض ایدن مرشد کامل بوخراباتی قلندرلرك حاجتنی دخی حاصل ایدرسه حق سبحانه وتعالی اندن کلی حجابی کشف ایدوب وافتراق بلاسنی دخی دفع ایلك ایله مثاب ومأجور ایلر

﴿ ساقی بجام عدل بده باده تا کدا * غیرت نیاورد که جهان پرعنا کند ﴾

ای ساقی شرابی جام عدل ایله ویرتا کدا غیرت کتورمیه که جهانی پرعنا ایلر (مفردات) (ساقی) م (با) للملابسة (جام) قدح (عدل) م (بده) ویر (باده) شراب (تا) حتی (کدا) فقیر (غیرت) م (نیاورد) کتورمیه (جهان) م (پر) طاو (عنا) رنج وزحمت (کند) ایلر (معنای اشارتی) کرچه استعداد متفاوتدر اما ای شیخ کریم فیض وارشاد جامنی جمله مزه برابر اولمنه همت وخدادن نیاز ایله که بی مایه اولان فقیردرویشلرك غیرته کلوب فریاد وفغان ایله جهانی پرعنا ایتمیه لر بلکه یأس جانبنه کیتمیه لر

﴿ مطرب بساز عود که کس بی اجل نمرد * وان کونه این ترانه سراید خطا کند ﴾

ای مطرب عود چالکه کیمسه اجلسز اولمدی واول کیمسه که او بوترانه‌یی ترنم ایلز خطا ایدر (مفردات) (مطرب) م (بساز) دوزوچال (عود) برآلت لهودر (کس) کیمسه (بی اجل) اجلسز (نمرد) اولمدی (وان کو) دخی اول کیمسه که (نه) نفی (این) بو (ترانه) نغمه (سراید) ایرلق (خطا) م (کند) ایلر (معنای اشارتی) ای متصرف القلوب والابصار اولان پیرم بز پریشان ونامستعد بنده‌لریکه نظر وهمت بیوروب قلبا وقالبا کاروحاللریمزی اصلاح ایدوب کلی ماسوادن انقطاع ایله تبتل الی الله وتوجه کامل بخش ایله که قبل الموت مراده نائل اوله‌وز واعتقادمز درست ایده‌وز که کیمسه اجلسز اولمدی وهرکیم بو اعتقاد اوزره اولدی خطا ایلدیکه استعیذ بالله (فاذا جاء اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) بیورلمشدر

﴿ کر رنج پیش آید وکر راحت ای حکیم * نسبت مکن بغیر که اینها خدا کند ﴾

اکر سنك اوکه که رنج واکر راحت کله ای عاقل غیره نسبت ایلمه زیرا بونلری خدا ایلر (مفردات) (کر) م (رنج) مشقت (پیش) اوکوکه (آید) کله (کر راحت) م (ای حکیم) م (نسبت) م (مکن) ایلمه (بغیر) غیری یه (که) زیرا (اینها) بونلری (خدا) م (کند) ایلر (معنای اشارتی) بنه اعتقاد درستندر که خیر وشر الله تعالادندر اکراوکه که بلا وزحمت واکر عطا وراحت هرنه کلورسه انی غیریدن کورمك بوده خطادر که نظر پاکده بونلرك کلیسی خدا ایلرکه (من عرف الله کل لسانه) دیمشدر

درکارخانهٔ که ره عقل وفضل نیست * وهم ضعیف رأی فضولی چرا کند) ره عقل اضافتی لامیهٔ در وهم ضعیف بیانیه
رأی فضولی لامیه در * محصول بیت * برکارخانه ده که عقله وفضله یول یوقدر یعنی حقایق اشیاعقله وعلمه بیلنمز ضعیف
وهم فضوللق فکر ین ایدر یعنی حقایق اشیایی بیلمك ایستحصالی علم وفضله اولمیان احوال وهم ضعیفله اولمز یرا وهم زبون
ومغلوبدر (حقا کز ین غمان برسد مژدهٔ
امان * کرسالکی بعهد امانت وفا کند)
حقا استعمالی سابقا بیان اولنمشدر بونده
مقرر بلاشك وریب دیمکدر کز ین که
حرف بیان غمان غمك جمعیدر رشنیودا
برسد یاحرف تأکید سالکی یعنی عاشقی
یاحرف وحدت بعهد باحرف صله امانته
اضافتی لامیه در اما تمدن مراد امانت
محبتدر * محصول بیت * حق بودر که
بوغملردن یعنی عشق ومحبت غملرندن
امان مشتاقی ایر یشور یعنی فراق وهجران
آلام وغموممندن خلاص اولمق مژده سی
ایریشور اکر بر عاشق امانت محبت عهدنه
وفا ایدرسه یعنی محبتی جانانه صدق
ونیت وخلوص طوتیله ایدرسه البته
غموم هجراندن خلاص اولوب سرور
وصال مژده سی ایریشور (مارا که درد
عشق وبلای خمارهست * یالعل دوست
یامی صافی دوا کند) مارا بزم دیمکدر را
ادات تخصیصدر که حرف بیان درد
عشق وبلای خمار اضافتلری لامیه لردر
* محصول بیت * بزمکه عشق دردی
والمی وخمار بلا وجفاسی واردر یادوستك
لعل لبی یامی صافی دوا وعلاج ایدر یعنی
بزم دردمزه چاره یاوصال جانان ویاشراب
صافیدندر مصراع اولك معناسی بزه
که عشق دردی وخمار بلاسی وار در
دیمك در دلی معنی ویرمشدر ومارانك
معناسی مصراع ثانی به مصروفدر
دیمك بوندن در دلی (جان رفت در
سرمی وحافظ بعشق سوخت * عیسی
دمی کجاست که احیای ما کند * سر
سودا وهوا معناسنه در میه اضافتی
لامیه در بعشق باحرف سبب سوخت بونده
فعل لازمدر یاندی دیمکدر عیسی دم
وصف ترکیبیدر ویاحرف وحدت که
حرف بیان احیای مااضافتی مصدرك
مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * جانمزمی آرزوسنده کیتدی حافظ دخی عشقله یاندی بر عیسی نفسلی محبوب قنده در که بزی
احیا ایلیه بیتنده التفات وار (وله ایضا)

﴿ درکارخانهٔ که ره عقل وفضل نیست * وهم ضعیف رأی فضولی چرا کند ﴾

برکارخانه ده که عقل وفضله یول یوقدر ضعیف رأیلو وهم نیچون فضوللق ایلر
(مفردات) (در) فی (کارخانه) ایش اوی (همزه) وحدتیه (راه) یول (عقل)
م (فضل) م (نیست) یوق (وهم) م (ضعیف) م (رأی) م (فضولی)
فضوللق (چرا) نیچون (کند) ایلر (معنای اشارتی) عشق الهی ومعرفة الله
کارخانه سنده عقلك وفضلك یری یوقدر رحمان قضایه رضا و بلایه صبر کرکدر
آتش عشقك مغلوبی اولان ضعیف رأیلو عقل ووهم قضا وقدر خداده نیچون
فضوللق ایدوب تقدیر خدایه معارضه ایدرایسه .ون بوده خطادندر

﴿ حقا کز ین غمان برسد مژدهٔ امان * کرسالکی بعهد امانت وفا کند ﴾

حقا که بوغملردن خلاص مژده سی ایریشور اکر برسالك امانت عهدینه وفا ایده
(مفردات) (حقا) ثابت (ز) من (این) بو (غمان) غملر (برسد) ایریشور
(مژده) م (امان) م (کر) م (سالك) م (یا) وحدتیه (با) للملابسة (عهد)
قول وقرار (امانت) م (وفا) م (کند) ایده (معنای اشارتی) استعیذ بالله
(واوفوا بعهدی اوف بعهدکم) آیت کریمه سی سرنجه ثابت ومحققدر که برسالك امانة الله
عهدنه وفا ایده وراه شریعتده عملا واعتقادا مستقیم اوله اول کیمسه یه (ان لاتخافوا
ولاتحزنوا) الآیة مژده سی ایریشوب جمیع غملردن وخوف حرقت وفرقتدن
خلاص اولور وفقنا الله لهذا الکرم بجاه سیدنا محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ مارا که درد عشق وبلای خمار هست * یاوصل دوست یامی صافی دوا کند ﴾

بزم ایچون که عشق دردی وخمار بلاسی واردر یا دوستك وصالی یاصافی شراب
دوا ایدر (مفردات) (مارا) بزم ایچون (درد عشق) م (بلا) م (خمار)
سرخوشلق (هست) واردر (یاوصل دوست) م (می) شراب (صافی) م (دوا) م
(کند) ایده (معنای اشارتی) بزم ایچون که حضرت اللهك درد عشق ونفس
وهوانك سرخوشلغی بوضدین حاله مبتلا یز بزی نفس وهوا خماری دردندن
خلاص ایدوب راه درد عشق خداده مستقیم اولمقلغمز ایچون یاوصل دوست
یاخود تأییدات خدا ایله احسان اولنان صافی شراب عشق دوا ایتمك کرکدر

﴿ جان رفت درسرمی وحافظ بدرد سوخت * عیسی دمی کجاست که احیای ما کند ﴾

جان می سوداسنده کیتدی وحافظ درد ایله یاندی بر عیسی نفس قنده در که بزی احیا
ایده (مفردات) (جان) م (رفت) کیتدی (در) فی (سر) سودا (می) شراب
(حافظ) م (با) للملابسة (درد) م (سوخت) یاندی (عیسی علیه السلام) م
(می) شراب (کجاست) قنده در (احیا) دیرلتمك (ما) بز (کند) ایده (معنای
اشارتی) نخوت وناموسمز وامراض قلبیه مزوجله علتلریمز دواسی اولان شراب
عشقك سوداسنده حیات موهومه کلدی وکچدی حافظ درد ایله یاندی بر عیسی
نفسلو اهل کرم قنده در که بزمشتاقلری حیات ابدیه ایله احیا ایدوب لقاء الله ایله

﴿ ومشاهدهٔ ﴾

(نقد هارا بود آیا که عیاری کیرند * تاهمه صومعه داران پی کاری کیرند) نقد هارا بونده نقددن مراد هرکسك ظاهر حالیدر
را ادات تخصیص نقدر لرك دیمکدر بود بونده اوله می واواورمی معناسنده در آیا عجبا معناسنه در عیار عینك کسریله هرنسنه نك
وزنی وصحت وفسادنی بلنکه و التونی وکومشی محکه چالمغه دیرلر امابونده تفتیش وتفحص مرادد ر یاحرف تنکیر تابونده
غربیه حتی معناسنه در صومعه داران الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون صوفیان صومعه دارن
دیمکدر صومعه دار وصف ترکیبیدر داریدن صومعه طوتیجی یعنی صاحب معبد پی کاری اضافتی

لامیه در یاحرف وحدت همه ادات
تأکیددر عربیده کلی کبی معلوم اوله که
فارسیده ادات تأکید کاه اولور که
مؤکددن مقدم کلور صومعه داران
کیرندك مفعول اولی و پی کاری مفعول
ثانیسی * محصول بیت * عجبا اوله میکه
هرکسك نقدنی یو قلیوب حضورینك
عیارنی طوتوب حالنی تفتیش ایدوب
تفحص ایلیه لر تاکه جمیع صومعه دارلری
بر بر یعنی هر بریسنی برر فاحش ایش
آردنده طوته لر یعنی صومعه دارلرك
هر برینی شرعه مخالف برر ایشده
طوته لردی یعنی شرب خمرده وزناولواطه
وسائر محرماتده مصراع اولك معناسی
نقدلری اولانی عجبا که وزن آلەلر ومحکه
چالەلر دیبن وای عجب اوله میکه نقدلری
برعیار طوته لر دیبن تزییق اداده بری
برینه عجب پیرولك ایلمشلر ومصراع
ثانینك معناسنی تادوکلی صومعه دارلر
برایش آردین طوته لر یعنی صوفیلغی
ترك ایدوب عوام کبی غیرایش طوته لردی
دیبن وتادوکلی صومعه ده اولان مرائی
صوفیلر برایش آردینی طوته لر یعنی
تفتیش خوفندن صوفیلر صوفیلقدن
فراغت ایدوب مصلحتلرینه کیدەلر دیبن
بری برینه تقلیدله عجب تزییق معنالر
اختراع ایلمشلر عفا الله عنهما (مصلحت
دیدمن آنست که یاران همه کار *
بکذارند وخم طرهٔ یاری کیرند) دید
بونده اسمدر کورمه معناسنه منه اضافتی
لامیه در بنم مصلحت کورم دیمکدر که
حرف بیان همه کار مصراع ثانیه
مرهوندر بکذارند باحرف تأکید کذارند
قویه لر وترك ایده لر دیمکدر فعل مضارع
جمع غائبدر واو حرف عطف خم طرهٔ یار
اضافتلری لامیه لردر ویاحرف وحدت
* محصول بیت * بنم مصلحت کورم
اولدر که یاران جمیع ایشی ترك ایده لر وبر یارك طره سنی طوته لر یعنی غیر ایشلری ترك ایدوب برجانانه تعلق ایلیه لر
(خوش کرفتند حریفان سر زلف ساقی * کرفلکشان بکذارد که قراری کیرند) خوش بونده ایو وکوزل معناسنه در
سر زلف ساقی اضافتلری لامیه لردر فلکشان معنی جهتندن شان بکذارده مقیددر ضمیر منصوب متصل معناسنه
وبکذاردك فاعلی تحتنده فلکه راجع ضمیردر که حرف بیان قراری یاحرف تنکیر * محصول بیت * حریفلر ساقینك
زلفی اوجنی ایو طوتدیلر اکر فلك انلری قورسه که قرار طوته لر یعنی یاران ساقیله اختلاط ایدوب کال وصاله مالك اولدیلر

ومشاهدهٔ جمال الله ایله مسرور ایدیدی زیرا بوعقباتی مشکل اولان راه عشقده
وسیله سز مقصوده وصول امر عسیردر متعنا الله ببرکات اولیائه آمین

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ نقدها رابود آیا که عیاری کیرند * تاهمه صومعه داران پی کاری کیرند ﴾

ای عجب اوله می که نقدلره برعیار طوته لرتا دوکلی صومعه طوتیجی مرائی صوفیلر
برایش اردینی طوته لر (مفردات) (نقد) سرمایه (ها) ادات جمع (را) ادات
تخصیص (بود) اوله می (آیا که) عجبا که (عیار) تجربه (یا) وحدتیه (کیرند)
طوته لر (تا) حتی (همه) دوکلی (صومعه داران) عبادتخانه طوتیجیلر (پی کاری)
برایش آردینی (کیرند) طوته لر (معنای اشارتی) قلب مغشوش ورایج نقدلرینه لر
محکه اورباوب بیلندیکی کبی (یوم تبلی السرائر) ده عملر وحاللر آشکاره اولدیغی
کبی بوعالمده دخی آشکاره اولیدی تغییر الشکل لاجل الاکل ایدن صومعه طوتیجی
وکوشهٔ عزلتده عبادت ایدیجی مرائی وارباب غرض اولان صوفیلر وعابدلر تفتیش
ایله رسوایلق خوفندن صوفیلقلرینی وعبادتخانه لرینی براغوب اخلاص اوزره
مصلحتلرینه کیدرلر ایدی

﴿ مصلحت دیدمن آنست که یاران همه کار * بکذارند وخم طرهٔ یاری کیرند ﴾

بنم مصلحت ومعقول کورم اولدر که یارلر جمله ایشی ترك ایده لر ومحبوبك طره سی
بوکلنی طوته لر (مفردات) (مصلحت) م (دید من) بنم کورم (آنست که) اولدر که
(یاران) م (همه) جمله (کار) م (بکذارند) ترك ایده لر (خم) بوکلم (طره)
اوك صاچ وزلف (یار) م (یا) وحدتیه (کیرند) طوته لر (معنای اشارتی)
بنم وجمیع مردان خدانك معقول ومقبول کوردیکمز عند الله مقبول اولان طریق
اولدر که واصل الی الله اوله یم دیین یاران طریقت جمله خلقك نظرنده اولان
ایشلرینی ترك ایدوب ریادن وجمیع اغراض فاسده دن حفظ ایدیجی بلکه قلبدن
جمیع ماسوایی اخراج واحراق ایدیجی عشق ومحبت یولنی اختیار ایدوب نیچه
زمان ریاضات ومجاهدات ایله بیلی بوکولنجه سعی ایدوب صفات الله ایله متصف
اولمقلغی اله کتوره لر

﴿ خوش کرفتند حریفان سر زلف ساقی * کرفلکشان بکذارد که قراری کیرند ﴾

مصاحبلر ساقینك زلفی اوجنی خوش طوتدیلر اکر فلك آنلری قورسه که برقرار
طوته لر (مفردات) (خوش) م (کرفتند) طوتدیلر (حریفان) مصاحبلر (سر)
اوج (زلف) م (ساقی) م (کرفلك) م (شان) ضمیر جمع (بکذارد) قورسه
(قرار) م (یا) وحدتیه (کیرند) طوته لر (معنای اشارتی) وصلت الی الله
واتصاف بصفات الله دولتنه ایرمك ایچون عاشقلر شراب عشقك ساقیسی اولان
مرشد کامل فانی فی الشیخ فانی فی اللهدر دیو صفاتی اوجین وطریق تبعیتی
خوش طوتدیلر اکر فلك آنلری قورسه وعمر مساعده ویررسه اول بلا صورتنده اولان

اکر فلک ارالرینده فراق دوشوب محبوب وصالده ثابت قالورلرسه قرارینک یاسنی حرف وحدت اخذ ایدوب بر قرار طوته‌لر دینیلر بارد یرده قرار ایتمشلر (زاغ چون شرم ندارد که نهد پا بر گل * بلبلانرا سزد ار دامن خاری کیرند) زاغ قرغه وقوزغون شرم ندارد اوتنمز دیمکدر که حرف بیان نهد بونده قویه دیمکدر پا مفعول صریحی و بر گل غیر صریحی بابلانرا بلبلاره دیمکدر سزد لایقدر دامن خاری اضافتی لامیه در * محصول بیت * قرغه چون اوتنمز که اباغن کله قویه یعنی کل اوزرینه قویه بلبلاره لایقدر بو مصیبت ایچون بر دیکن اتکن طوته‌لر یعنی ادانی واراذل که اکابر واعیان صدرنه واهل عزت وحشمت مقامنه بکدی اعزه‌یه لایقدر که ادنی مرتبه‌ده قرار ایدوب ثابت اوله‌لر یعنی ذات وحقارت قبول ایلیه‌لر (قوت بازوی پرهیز بخوبان مفروش * که درین خیل حصاری بسواری کیرند) قوت بازوی پرهیز اضافتلری لامیه وبیانیه در بخوبان باحرف صله مفروشه متعلق یعنی مفعول غیر صریحیدر وقوت صریحی مفروش فعل نهی مفرد مخاطب صاتمه دیمکدر که حرف تعلیل خیل لغت عجمده بلوک وجماعت وعسکر معنالرنده مستعملدر حصاری وسواری یالری وحدت ایچوندر وباحرف مصاحبت * محصول بیت * محبوبلره قوت بازوی پرهیز صاتمه یعنی بونلره استغنا کوستروب بونلره پرهیزکارلق صاتمه زیرا بو آلایده بر حصاری وبر شهری ومملکتی بر آتلیله آلورلر یعنی بر محبوب مراد ایدینجه کوکلی اولنجه بر التفاتله بر شهری کندویه عاشق ایدوب خانمانلرین خراب ویباب ایدرلر ایمدی بونلره استغنا وبونلردن پرهیز مقدور بشر دکلدر (یارب این بچهٔ ترکان چه دلیرند بخون * که بتیر مژه هرلحظه شکاری کیرند) یارب بونده عجبا معناسنه‌در بچه یای عربی وجیم عجمیله یوری که عجم جوجه وجوره دیرلر بونده مفردی جمع مقامنده استعمال ایلمش دلیرند قرینه‌سیله بخون باحرف صله دلیرنده متعلق دایر بونده مقدم معناسنه‌در که حرف بیان بتیر باحرف استعانت کیرنده متعلق مژه‌یه اضافتی بیانیه در شکاری یاحرف وحدت * محصول بیت * عجبا بو ترک بچه‌لری نه عجب مقیدملردر قان دوککه که مژه تیریله هردم وهرنفس بر صید طوتارلر یعنی هرساعت بر عاشق قانن دوکرلر ترک کیمه دیرلر سابقا مفصل بیان اولنمش ایدی تکراره احتیاج یوق

نعم عظمی ایله برخوش قرار طوته‌لر که ملک وانسان حیران اوله

﴿زاغ چون شرم ندارد که نهد پا بر گل * بلبلان راسزد ار دامن خاری کیرند﴾

زاغ چون شرم طوتمز که کل اوزره اباغنی قور بابلاره لایقدرا کر برخارک اتکنی طوته‌لر (مفردات) (زاغ) قارغه (چون) م (شرم) حیا (ندارد) طوتمز (نهد) قور (پا) اباق (بر) علی (گل) م (بلبلان را) بلبلاره (سزد) لایقدر (ار) اکر (دامن) اتک (خار) دیکن (یا) وحدتیه (کیرند) طوته‌لر (معنای اشارتی) جیفه خوار زاغ کبی جیفهٔ دنیایه طالب اولان حیاسز اهل دنیا کلابلری حیاسزلقلرندن کل کبی محبوب ساقیٔ شراب عشق الهی اولان مرشد عالیجاهی تحقیر وتذلیله اقدام ایدرلر وفیض خدادن محروم اولورلر اما بلبل کبی صادق عاشقلره لایق اولان اول خارلرک طعن وجفاسنه تحمل ایدوب مرشدلرندن فیض وبوی ریح رحمان الفه سعی ایلیه‌لر

﴿قوت بازوی پرهیز بخوبان مفروش * که درین خیل حصاری بسواری کیرند﴾

خوبلره پرهیز بازوسنک قوتنی صاتمه زیرا بو عسکرده بر حصاری بر سوار ایله طوتارلر (مفردات) (قوت) م (بازو) عضد وقول (پرهیز) م (با) للملابسة (خوبان) محبوبلر (مفروش) صاتمه (که) زیرا (در) فی (این) بو (خیل) عسکر (حصار) م (یا) وحدتیه (با) للملابسة (سوار) آتلو (یا) وحدتیه (کیرند) طوتارلر (معنای اشارتی) ای سالک راه عشق سندخی اهل دنیا کلابلری کبی کبر وغرور ایله محبوبان خدا اولان اولیاء الله‌ه زاهدلک ومتقیلک وصاحب کراملک دعواسیله قوت قدسیه وعالی مقاملق صاتمه زیرا بو جنود الله اولان اولیاء الله آراسنده صاحب تصرفلر واردر که بر حصاری دکل بلکه بر اقلیمی فتح ایلرلر واقلیم وجودده عرش الله کندوسنده اولان قلب حصارنی نفس وشیطانک تصرفندن الوب انفتاح وانشراح ایله مظهر انوار الهی ومنبع علوم لدنیهٔ ربانی ایلرلر الحذر که مردود اولمیه‌سن

﴿یارب این بچهٔ ترکان چه دلیرند بخون * که بتیر مژه هرلحظه شکاری کیرند﴾

یاربی بو ترک زاده‌لری قان اتمکده نه عجب بهادرلردرکه هرلحظه مژه تیریله برشکار طوتارلر (مفردات) (یارب) م (این) بو (بچه) یاوری (ترکان) محبوبلر ترکلر (چه) نه عجب (دلیرند) بهادرلردر (بخون) قانه (با) للملابسة (تیر) اوق (مژه) کیرپک (هرلحظه) م (شکار) م (یا) وحدتیه (کیرند) طوتارلر (معنای اشارتی) ای قادر بیچون اولان ربم نه عجب بو محبوب زاده‌لر ووارث محمدی اولان ولیلر طالب حق اولنلر قانن دوککده وشهوات نفسانیه‌دن تخلیص ایدوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اتمکده نه عجب بهادرلر ونه عجب کیمیا نفسلردرکه نیم نکاهلریله ونظرجان بخشلریله هرلحظه نیجه قلبی حقدن غافل اولمش اهل ضلالتلری راه هدایته کتوروب قلبلرینی جذبهٔ رحمانله وفیض سبحان ایله صید ایدوب مظهر انوار تجلیات خدا ایلمشلردر متعنا الله ببرکاتهم

﴿ رقص ﴾

(رقص برشعر خوش وناله‌ٔ نی خوش باشد * خاصه رقصی که درو دست نکاری کیرند) رقص دونمک خاصه صادک تخفیفیله در ضرورت وزن ایچون رقصیده یا وحدت نوعیه در که حرف رابط صفت در وضمیر غائب رقص ثانی یه راجعدر نکاری یا حرف وحدت * محصول بیت * لطیف شعر اوزرینه وناله‌ٔ نی اوزرینه یعنی بونلرک شوق وذوقیله رقص خوشدر خصوصا بر رقص که اول رقصده برنکارک الن طوته‌لر یعنی بو ایکی حالت سببیله رقص خوشدر خصوصا که رقص ایچنده بر کوزل جوانک الی الکده اوله (حافظ ابنای زمانرا غم مسکینان نیست * زین میان کر بتوان به که کناری کیرند) حافظ منادی ابناء ابنک جمع قلتی اوغللر دیمکدر زمانه اضافتی لامیه در را ادات تخصیص غم مسکینان اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر زین میان یعنی ابنای زمان اراسنده کر بتوان ممکن اولورسه که حرف بیان کناری یا حرف وحدت * محصول بیت * ای حافظ ابنای زمانک مسکینلری غمی یوقدر یعنی مسکینلری قایرمزلر ایمدی ممکن ایسه اول یکدرکه بونلرک اراسندن بر کنار طوته‌لر یعنی تجنب ایدوب بر کوشه اختیار ایلیه‌لر (وله ایضا) (دیدم بخواب خوش که بدستم پیاله بود * تعبیر رفت وکار بدولت حواله بود) بخواب باحرف ظرف خواب اویقو ودوش معناسنه در خوشه اضافتی بیانیه که حرف بیان بدستم باحرف ظرف پیاله قدح بود وار ایدی دیمکدر رفت واقع اولدی معناسنه در بدولت باحرف صله بود بونده اولدی دیمکدر * محصول بیت * کوزل اویقوده کوردمکه المده پیاله وار ایدی تعبیر واقع اولدی وایش دولته حواله اولدی یعنی بر کیمسه دوشنده شراب کورسه ویا ایچسه آنک تعبیری علم ومالدر یعنی کورن کیمسه یا علمه واصل اولور ویا ماله (چل سال رنج وغصه کشیدیم وعاقبت * تدبیر آن بدست شراب دوساله بود) چل وچهل قرق اربعین معناسنه دوساله لغتده ایکی یاشر دیمکدر * محصول بیت * قرق یل زحمت وغصه چکدک وعاقبت اول رنج وغصه‌نک تدبیری ایکی یللق شراب الندە اولدی یعنی دافع الم وغم بادهٔ دیرینه در (آن نافهٔ مراد که میخواستم زبخت * درچین زلف آن بت مشکین کلاله بود) نافهٔ مراد اضافتی بیانیه درکه حرف رابط صفت میخواستم حکایت حال ماضی الزدم دیمکدر کلاله مکرر بیان اولنمشدر

﴿رقص برشعر تر وناله‌ٔ نی خوش باشد * خاصه رقصی که دران دست نکاری کیرند﴾

لطیف شعر اوزره ونی ناله‌سی اوزره رقص خوشدر خصوصا شول بر رقص که آنده بر محبوبک النی طوته‌لر (مفردات) (رقص) حرکهٔ موزونه (بر) علی (شعر) م (تر) لطیف (ناله) م (نی) قامش (خوش) م (باشد) اوله (خاصه) خصوصا (رقص) م (یا) وحدتیه (دران) انده (دست) م (نکار) محبوب (یا) وحدتیه (کیرند) طوتارلر (معنای اشارتی) قلبی حی ونفسی میت اولوب جذبهٔ رحمان ایله وغلبهٔ حال ایله بلا اختیار رقص وسماع خوشدر وحلالدر خصوصا شول بر رقص که انده بر محبوب خدا مرشد کاملک (ید الله فوق ایدیهم) آیت کریمه‌سیله مؤید النی ودستوانا بنی طوتمش اوله

﴿حافظ ابنای زمانرا غم مسکینان نیست * زین میان کر بتوان به که کناری کیرند﴾

حافظ ابنای زمانه‌یه مسکینلر غمی یوقدر اکر ممکن ایسه یکدر که بو اورتادن بر کنار طوتارلر (مفردات) (حافظ) م (ابنای زمان) م (را) ادات مفعول (غم) م (مسکینان) م (نیست) یوقدر (زین میان) بو اورتادن (کر) اکر (بتوان) ممکن ایسه (به که) یک وحسن که (کناری) بر کنار (کیرند) طوتارلر (معنای اشارتی) ای حافظ کرچه تعاون علی البر والتقوی لازمدر زیرا بوراه عشقک عقبات مالا یحصاسی اولدیغندن براهسان معین ومظاهره محتاجدر لکن زمانه متصوفه‌لرنده وسالکلرنده (رحماء بینهم تراهم رکعا سجدا) آیت کریمه‌سی سرنجه اصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ورضوان الله علیهم اجمعین حضراتنک مرحمتلری ومحبتلری ومعاونتلری یوقدر بو ابنای زمانک اراسندن ممکن اولدقجه طشره چیقمق وعزلت اتمک امر لازمدر ﴿وله ایضا﴾

﴿دیدم بخواب خوش که بدستم پیاله بود * تعبیر رفت کار بدولت حواله بود﴾

کوزل دوش ایله کوردم المده پیاله وار ایدی تعبیر اولندی ایش دولته حواله اولدی (مفردات) (دیدم) کوردم (با) للملابسة (خواب) دوش (خوش) م (بدستم) المده (پیاله) قدح (بود) وار ایدی (تعبیر) م (رفت) کتدی (کار) ایش (بدولت) دولته (حواله) م (بود) اولدی (معنای اشارتی) (الدنیا کحلم النائم) خبری سرنجه بحمد الله وتوفیقه کوردم که المده عشق ومحبت شرابنک قدحی وار ایدی اسمدن وقلبمدن عشق الهیدن غیری مسلوب ایدی تعبیر اولندی وحسن ظنم حضرت الله‌ه شویله اولدی که کاریمز دولت ابدیه‌یه حواله اولدی وعشقله سلطنت ابدی کورندی

﴿چل سال رنج وغصه کشیدیم وعاقبت * تدبیر آن بدست شراب دوساله بود﴾

قرق یل رنج وغصه چکدک وعاقبت انک تدبیری ایکی یللق شراب الندە اولدی (مفردات) (چل) قرق (سال) یل (رنج) م (غصه) م (کشیدیم) چکدک (عاقبت) م (تدبیر) م (آن) اول (با) للملابسة (دست) ال (شراب) م (دو) ایکی

(سال) ييل (ها) مقداريه (بود) اولدى (معناى اشارتى) فرق سنه رياضات ومجاهدات وزهد وتقوى ايله درد وبلا چكدم تاكه كبرى وعجبى وذمايم اخلاق وشهوات نفسانيه يى ازاله ايدوم وطهارت قلب ايله انوار تجليات الهيه يه ايروم ديو عاقبت ازلى اولان عشق الهى شرابى اله كلدكجه ونوش اولدقجه مرادم حاصل اولدى وقلبمده انكشاف انوار جمال الله ظهور بولدى

آن نافهٔ مراد كه ميخواستم ز بخت * در چين زلف آن بت مشكين كلاله بود

اول مراد نافه سنى كه بختدن ايستردم اول مشكين پرچم محبوبك زلفى بوكلنده ايدى (مفردات) (آن) اول (نافه) مسك كوبكى (مراد) م (ميخواستم) ديلردم (ز) من (بخت) م (در) فى (چين) بوكلم (زلف) م (آن) اول (بت) محبوب (مشكين) مسكلو (كلاله) پرچم (بود) ايدى (معناى اشارتى) اول وآخر مراد ومقصودم اولوب تمنى ايتديكم جناب الهدن اولان مسك نفحات انس الهى وريح رحمان شهنشاهى يى نيجه مدت بخت وطالعمدن ايستردم ودماغ جانم معطر اولسنى ديلردم بحمد الله اول مشكين واعلى الاعالى صفات جميله صاحبى اولان حضرت اللهك تجلئ صفاتنده وغيب هويتنده ايدى اول دولتى دخى جمله علتلرينك دواسى اولان عشق الهى سببيله بولدم ودماغ جانم معطر قيلدم

از دست برده بود خمار غم سحر * دولت مساعد آمد ومى در پياله بود

غم خمارى سحر وقتى بنى الدن ايلتمش ايدى دولت مساعد كلدى وپياله ده شراب وار ايدى (مفردات) (از) من (دست) ال (برده) ايلتمش (بود) ايدى (خمار) سرخوش (غم) م (م) ضمير (سحر) م (دولت) م (مساعد) معين (آمد) كلدى (واو) حاليه (مى) شراب (در) فى (پياله) قدح (بود) ايدى (معناى اشارتى) ظهور نفحات رحمت بى شمار الهى وفيوضات نعمت نامتناهى اولان وقت سحرده تلذذات مناجات خداده ايكن غم تعلقات ماسوى سرخوشلغى وحجبات نفس وهوى بيهوشلغى خانهٔ تجلئ خدا اولان قلبى اوبى يغمايه وبروب عنان قلبى الدن كيدرمش ايدى بحمد الله (ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها) آيت جليله سى سرنجه تخت قلبمده ساكن اولان سلطان عشق معين وناصرم اولوب برجذبهٔ رحمان ايله جمله غم واندیشه يى دفع ايلدى

خون ميخورم وليك نه جاى شكايتست * روزئ من ز خوان كرم اين نواله بود

قان يرم لكن شكايت يرى دكلدر كرم سفره سندن بنم رزق ونصيبم بو طعام اولدى (مفردات) (خون) قان (ميخورم) يرم (ليك) ادات استدراك (نه) نفى (جاى) ير (شكايت) م (است) در (روزى) رزق (من) بن (خوان) سفره (كرم) م (اين) بو (نواله) طعام ولقمه (بود) ايدى (معناى اشارتى) عون ونصرت خدايى كور كه باعث ترقى وقطع مراتب وسبب ارتفاع ونيل اقصاى مآرب جميع محبوبان خدا اولان انبياء عظامك مبتلا اولدقلرى اشد البلايه كرفتار

بر تكراره دخى احتياج يوقدر * محصول بيت * اول مراد نافه سنى كه انى طالعمدن ايستردم اول مشكين كلاله بتك چين زلفنده در حاصلى جانانك وصالى مراددر (از دست برده بود خمار غم سحر * دولت مساعد آمد ومى در پياله بود) خمار غم اضافتى بيانيه سحر سحر حلال واقع اولش * محصول بيت غم خمارى بنى الدن ايلتشدى سحر يعنى بنى المش ايدى اما دولت مساعد كلديكه پياله ده مى وار ايدى يعنى باده حاضر بولندى وخمار غمى دفع ايلدى يوخسه ايشم تمام اولش ايدى (خون ميخورم وليك نه جاى شكايتست * روزئ ما ز خوان كرم اين نواله بود) روزى ياى اصليه ايله رزق معناسنه در مايه اضافتى لاميه در خوان كرم بيانيه نواله بونده نعمت معناسنه در * محصول بيت * قان ايچرم اما شكايت يرى دكل يعنى زحمت ومشقت چكرم اما شاكى دكلم شاكرم زيرا بزم نصيب نعمتمز خوان كرمدن يعنى كرم ولطفدن بو لقمه در حاصلى ازلدن بزه مقدر اولان خون جكر له چكنمكدر مصراع اولده ليك يرينه ليكن يازان نوله وزن كلامه خلل ويرمش بعض نسخه ده مذكور بيت بويله واقعدر بر آستان ميكده خون ميخورم مدام * روز نخست چونكه همينم حواله بود) روز نخستدن مراد قضا وقدر كونيدر * محصول بيت * آستان ميكده ده دائما قان ايچرم چونكه روز ازلده بكا بو حواله اولدى انجق يعنى دائما بلا ومشقت چكرم زيرا روز ازلده تقدير يزدانى بكا بونى تعيين ايلدى همان عيش وسرور تعيين ايلدى (نالان وداد خواه بمجا نه ميروم * كانجا كشاد كار من از آه وناله بود) نالان صفت مشبهه در وداد خواه وصف تركيبى كانجاكه حرف تعليل كشاد بونده

فتح باب معناسنه در * محصول بيت * ايكليه رك وتظلم ايده رك ميخانه يه كيدرم زيرا ميخانه ده بنم ايشم فتح بابى آه وناله دندر يعنى پير مغان بنم آه وناله مى ايشيدوب بكا مرحمت ايدوب فتح باب ايدر (هر كونكاشت مهر وز خوبى كلى نچيد * در رهكذار باد نكهبان لاله بود) نكاشت فعل نفى ماضيدر اكدى معناسنه مهر محبت معناسنه واو حرف عطف خوبى يا حرف وحدت كلبده يا حرف وحدت ويا تنكير نچيد فعل نفى ماضى دريمدى ديمكدر رهكذار اوغراق وكچيدى باده اضافتى لاميه نكهبان

اواوب راه عشقده نيجه درد وغم ومحنت والم ايله جكرقانى يرم لكن بو كلام شكايت ايچون دكل بلكه تشكر ايچوندر كه روز ازلده حق تعالى انبيا قوللرينه كرم ايتديكى كرم سفره سندن بكا دخى نواله كرم ايتدى ديو اظهار سرور در بعض نسخه ده بويله واقع اولمشدر

در آستان ميكده خون ميخورم مدام * روز نخست چونكه همينم حواله بود

ميخانه آستاننده دائم قان ايچرم روز اولده چونكه بكا تقدير الهى انجق بو اولدى

هر كو نكشت مهر وز خوبى كلى نچيد * در رهكذار باد نكهبان لاله بود

هر اول كيمسه كه محبت تخمنى اكدى وبر خوبدن بر كل دريمدى يل اوغراغنده لاله بكجيسى اولدى (مفردات) (هر كه) هر كيمسه كه (او) اول (نكشت) اكدى (مهر) محبت (ز) من (خوب) م (يا) وحدتيه (كل) م (يا) وحدتيه (نچيد) دريمدى (در) فى (رهكذار) يول اوغرغى (باد) يل (نكهبان) بكجى (لاله) م (بود) اولدى (معناى اشارتى) (الدنيا مزرعة الآخرة) خبرى سرنجه هر كيمسه كه بو دنيا عالمده عشق ومحبت وطاعت وعبادت تخمين اكدى ومحبوب حقيقيدن بر فيض وتجلى كلنى دريمدى واسرار دينندن بر اثر ريح رحمان بولدى بى فائده همان يل اوغراغنده لاله بكجيسى كبى اولوب عمر نازنينى بوش يره خرج ايتمش اولور

برطرف كلشنم كذر افتاد وقت صبح * آن دم كه كار مرغ سحر آه وناله بود

صباح وقتى بكا كلشن طرفنه اوغرامق دوشدى اول دمكه مرغ سحرك ايشى آه وناله ايدى (مفردات) (بر) على (طرف) م (كلشن) م (م) بكا (كذر) اوغرامق (افتاد) دوشدى (وقت صبح) م (آن) اول (دم) نفس (كار) م (مرغ) قوش (سحر) م (آه وناله) م (بود) ايدى (معناى اشارتى) بحمد الله جميع اوقاتمى مراقب ومحافظه اولديغم ايچون هر سحر وقتنده فيض رحمان بنشوب مرغ سحر كبى عشق خدا ايله فرياد وفغان وآه وناله ايدن عاشقلره كرم سفره سى آچلوب جمال الله نعمتندن متمتع اولدقلرى كبى بكا دخى كلشن غيب طرفندن فتح باب اولوب انوار جمال الله منكشف وخوان اسرار نعم الله منبسط اولمشدر

ديدم شعر دلكش حافظ بمدح شاه * هر بيت ازان سفينه به از صد رساله بود

شاه مدحنده حافظك دلكش شعرنى كوردك اول سفينه دن هر بيت يوز رساله دن يك ايدى (مفردات) (ديديم) كوردك (شعر) م (دلكش) كوكل چكيجى ولطيف (حافظ) م (با) للملابسة (مدح) م (شاه) م (هر بيت) م (ازان) آندن (سفينه) كيدر لكن بونده ديوان حافظ مراد در (به) يك (از) من (صد) يوز (رساله) م (بود) ايدى (معناى اشارتى) شاه حقيقينك وصفى حقنده حافظك كندوبه ظهور ايدن تجليسى مقدارى شعر لطيف صورتنده لسان غيب ايله

بكجيه ديرلر لاله يه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتدر * محصول بيت * هر كيمسه كه محبت تخمنى صاچمدى وبر كوزلدن كل دريمدى يعنى متمتع اولمدى اول كيمسه يل كچيدنده لاله بكجيسى اولدى يعنى تضييع اوقات ايدوب عمرينى ضايع ايلدى زيرا يل كچيدنده لاله نقدر ثابت وپايدار در معلوم ومشخصدر (برطرف كلشنم كذر افتاد وقت صبح * آندم كه كار مرغ سحر آه وناله بود) بعض نسخه ده سحر برينه چمن دوشمش ايكيسيده بلبلدن كنايتدر كلشنم ميمى معنى جهتنده كذره مقيد در كذرم افتاد ديمكدر * محصول بيت * يعنى صباح وقتنده كلشن جانبنه اوغرامم واقع اولدى اول دمكه بلبلك ايشى آه وناله ايدى يعنى بلبل فرياد وفغان ايلديكى حينده طرف كلشنه كذر ايلدم (ديديم شعر دلكش حافظ بمدح شاه * هر بيت ازان سفينه به از صد رساله بود) شعر دلكش اضافتى بيانيه در دلكش وصف تركيبيدر كوكل چكيجى يعنى آليجى بمدح با حرف ظرف وشاهه اضافتى لاميه در سفينه جونك جنسندن بر نوعدر كه بو زمانده زياده شيوع اوزره در اما بونده ديوان مراد در * محصول بيت * طرف كلشنده وارنجه كوردك شاهك مدحنده حافظك دلكش شعرينى هر بيت اول ديواندن يوز رساله دن يك ايدى يعنى شاهك مدحنده حافظك ديواننده هر بيت سائرك يوز رساله سندن مفيد ايدى بو بيتده سفينه يى كمى معناسنه اخذ ايلين ورساله معناسنه اخذ ايلين سفينه دن خبردار دكل ايمش (آن شاه تند حمله كه خورشيد شيركير * پيشش بروز معركه كمتر غزاله بود)

آن شاه سابقدن بدلدر وتند حمله يه اضافتى بيانيه در تند حمله وصف تركيبيدر كه حرف رابط صفت خورشيد شيركير اضافتى بيانيه در شيركير وصف تركيبيدر ارسلان طوتيجى ديمكدر بو تركيب اضافتى مصراع ثانى يه مر هوندر پيشش ضميرى شاهه راجعدر بروز با حرف تأكيد ظرف زيرا روز ظروف زمانيه دندر ادات ظرفه احتياجى يوقدر معركه يه

اضافتی فی معناسنه در معرکه اسم مکاندر عرك یعرك دن یعنی نصربا بندن صواش برینه دیرلر تاسز معرکده دیرلر
زالك ضمیله معرکده دیرلر اما عجم صواشده استعمال ایدر معارکه معناسنه غزاله بونده آهوبره یعنی کیك بوزاغسی
کونشه ده غزاله دیرلر پس خورشیدذکری انکیچوندر * محصول بیت * اوکسکین حمله لی شاه که ارسلان طوبجی کونش
یعنی ارسلانی تصرفنه آلان کونش بونك معناسی بودر که برج اسد کونشه مخصوص بر برجدر انکیچون خورشید
شیرکیر دیدی ایمدی بوصفتلی خورشید اول شاهك اوکنده صواش کوننده الذزبون آهوبچه دریعنی هیچ نسنه یه

اسرار عشق بیان ایلدی کوردك سفینه کبی طالبی مطلوبنه ایرشدیر حافظ دیوانك
هر بریتی یوز رساله دن یك ایدی

﴿ آن شاه تند حمله که خورشید شیرکیر ❊ پیشش بروز معرکه کمتر غزاله بود ﴾

اول محکم حمله لو شاه که ارسلان طوتیجی خورشید جنك کوننده انك اوکنده کمتر وضعیفرك غزاله ایدی (مفردات) (آن) اول (شاه) م (تند) غضوب (حمله) م (خورشید) کونش (شیرکیر) ارسلان طوتیجی (پیش) اوك (ش) ضمیر (با) للملابسه (روز) کون (معرکه) جنك (کمتر) ضعیف (غزاله) جیران (بود) ایدی (معنای اشارتی) شاه اویله برشاهدر که انك قهر وجلالی اوکنده اسد برجنده اولان شمس بلکه مقام عالیده اولوب انوار حقك مظهری اولان اولیاءالله خوف واجلال خدادن جنك کوننده غزاله نك ضعفیتی کبی ضعیف ناچیز ومحو متلاشی بی تمیز اولورلر

﴿ آتش فکند دردل بلبل نسیم باغ ❊ زان داغ سربمهر که برجان لاله بود ﴾

باغك باد نسیمی بلبلك کوکلنه آتش براقدی اول مستور داغدن که لاله نك جانی اوزره ایدی (مفردات) (اتش) م (فکند) براقدی (در) فی (دل) کوکل (بلبل) م (نسیم) صباح یلی (باغ) م (ز) من (آن) اول (داغ) م (سربمهر) باشی مهرلو یعنی آچلمش (بر) علی (جان) م (لاله) م (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول خوف اجلال باغ وحدتك بلبلی اولان عارفك قلبنه برآتش براقدی که برآتشه بکزه مز واول دروننده اولان خوف عظمت آتشك داغنی والم اضطرابنی آچلمش لاله نك جانی اوزره اولان داغ کبی جاننده کبرلیوب خلق عالمدن برفرده اظهار ایلدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ نه هرکه چهره برافروخت دلبری داند ❊ نه هرکه آینه سازد سکندری داند ﴾

هرکیم که چهره سنی شعله لندردی دلبرلك بیله بیلز هرکیم که آینه دوزه اسکندرلك بیله بیلز (مفردات) (نه) نفی (هرکه) هرکیم که (چهره) صورت (بر) زائد (افروخت) شعله لندردی (دلبر) م (یا) مصدریه (داند) بیله (نه هرکه) م (آینه) م (سازد) دوزه (سکندر) بر حکیم پادشاهدر (یا) مصدریه (داند) بیله (معنای اشارتی) هر برفنون شتابی تحصیل وجمیع علوم رسمیه یی جمع ایله قیل وقالدن دقیق وباریك ابحاث علوم عقلیه لرده تصرفاتله دهریلر کبی عقلنه مغرور اولوب خلقه علمله چهره شعله لندیرن وحسن صورت کوسترن علماء ظاهر اسرار دیندن خبردار اولمدیجه محبوب خدا اکیدر بیلمز وعالم بالله اوله مز وهر برکیمسه که چوق چوق نافله صوم ونماز وچوق اوراد واذکار ودعا ونیاز وچوق ریاضات وپرهیزات ایله قلبنی آینه ساز ایتمك ایله کفره اشراقیون کبی ریاضتك خاصه سی اولان بعضی استدراجا خارق عاده لر ظهور ایتمکله مغرور اولوب توتون کبی وانفیه کبی دخی اشنع بدعتلری مرتکب ایکن

مالك دکلدر خواجه بو بیتده صنعت حلوابراز ایلمش بعض نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر (کل بجریده کفته حافظ همی نوشت ❊ شعری که نکته ایش به از صد رساله بود) جریده بر نوع مجموعه در که ایکی جانبدن آچلوب اوقونور اما زمانمزده کیابدر کفته حافظدن مراد شعریدر وهمی نوشتك مقدم مفعولیدر شعری کفته دن بدلدر ویاحرف وحدت نوعیه که حرف رابط صفت نکته ایش بوباده حرف وحدتدر ونکته مبتدا وما بعدی خبری * محصول بیت * کل جریده مجموعه سنه حافظك شعرینی یازاردی اول کفته برشعردر که برنکته سی سائرك یوز رساله سندن یك ایدی یعنی حافظك هر برنکته سی سائرك یوز بواندن انفع واعلادر (آتش فکند دردل بلبل نسیم باغ * زان داغ سربمهر که برجان لاله بود) نسیم باغ فکندك فاعلی وآتش مفعول صریحی وباقیسی غیر صریحی زان ادات تعلیل داغ سربمهر اضافتی بیانیه در سربمهر آغزی مهرلی دیمجك برده استعمال ایدرلر اکرچه اغنده باشی مهرلی دیمکدر داغ سربمهر اغزی مهرلی داغ لاله نك داغنی مهره تشبیه ایلمشدر * محصول بیت * نسیم باغ بلبلك یورکنه آتش براقدی اول آغزی مهرلی داغدن اوتوری که لاله نك جاننده در یعنی لاله نك داغدار اولدیغی ایچون بلبلك جاننه ودلنه آتش صالدی حاصلی لاله نك آتشناك وداغدار اولدیغی بلبلك دلنی یاندردی (وله ایضا) (نه هرکه چهره برافروخت دلبری داند * نه هرکه آینه سازد سکندری داند) نه هرکه بو ابیاتك اوائلنده واقع اولان ادات نفی معنی جهتنده ردیف واقع اولان فعله مقید درنداند تقدیرنده که اسمدر کیم معناسنه چهره جیم عجمینك کسریله یوزه دیرلر رو یله مراددر برحرف تأکید افروخت فعل ماضی مفرد غائب یالکندردی بونده متعدی واقع اولمش لزومن تجویز ایلمین مالا یجوزی التزام ایلمش دلبری مضاف محذوفدر تقدیری آیین دلبری دیمکدر یاحرف مصدر * محصول بیت * هر محبوب که چهره سن یالکندردی یعنی کندینی کوزلندیردی حاصلی صاحب جمال اولدی دلبرلك بیلز یعنی کوکل الجلق آیینی واسلوبنی بیلز هر آینه دوزن دخی یعنی هر آینه یی اسکندرلك طریقنی بیلز حاصلی آینه اسکندری کبی برآینه یه وضع قادر دکل مقصود بودرکه الله تعالی هرکسده برنوع خاصه وبردرلو قابلیت قومشدر که خلق بونکله بربرندن ممتاز اولمشدر

اسکندر یونانی کبی حکیم صادقلق وشیخلق ومرشدلك دعواسن ایتمکله کندودن محو وفنا اولوب مؤیدمن عندالله اولمدقجه مرشد کامل اولهمز سلطانم پیرم مولانا قدس سره الاعلی بیورر ❊ بیت ❊ چون بسی ابلیس آدم روی هست
❊ پس بهر دستی نشاید داد دست ❊

﴿ نه هرکه طرف کله کج نهاد وتند نشست ❊ کلاه داری وآیین سروری داند ﴾

هرکیم که کلاهنك کنارینی اکری قودی وکبرله اوتوردی تاج دار اولان پادشاهلغی وسرورلك عادتنی بیلز (مفردات) (نه) نفی (هرکه) م (طرف) کنار (کله) م (کج) اکری (نهاد) قودی (تند) غضوب (نشست) اوتوردی (کلاه داری) کلاه طوتیجیلق (آیین) عادت (سروری) اولولق (داند) بیله بیلز (معنای اشارتی) هر برکیمسه که بر شیخ کاملدن خلافت تاجنی کیدم دیو مریدلك دعواسیله خلقدن اعراض وعزلت صورتن طوتوب واستغنا ایله مراقبه ومشاهده وکرامت کوستروب عظمت وجلالت ایله وبرازاصطلاحات ابدال خدالری ضبط وبیان ایدوب کبرله مسند مشیختده اوتورمغله من طرف الله تاج دار اولان شاهان حقیقتك ومشایخ کبارك سرورلکی آیینی وتصرفات معنویلرین بیله بیلز

﴿ هزار نکته باریکترزمو اینجاست ❊ نه هرکه سر بتراشد قلندری داند ﴾

بونده مویدن اینجه رك بیك نکته واردر بویله دکلدر هرکیم که باشنی تراش ایده قلندرلك بیله یعنی بیلز (مفردات) (هزار) بیك (نکته) م (باریکتر) اینجه رك (ز) من (موی) قیل (اینجا) بونده (است) در (نه) نفی (هرکه) م (سر) باش (بتراشد) یونه (قلندر) ابدال خدا (یا) مصدریه (داند) بیله (معنای اشارتی) بوراه عشقده وطریق معرفة اللهده صدهزار عقبات وعاقلك عقلی ادراکندن عاجز اولدیغی صد هزار قیلدن اینجه اسرار دقیقه لر واردر هر بردنیایی ترك ایدوب کوشه عزلت اختیار ایدوب مرشد صورتنده اوتوران سیرت اهل اللهه آشنا اولوب حرم قدس الهی نك پرده دارلری واسرارلدنیه نك امنا خنکارلری قلندران حقیقت وابدال اللهلر کبی ارشاده قادر اوله بیلزلر

﴿ وفا وعهد نکو باشد اربیاموزی ❊ وکرنه هرکه تو بینی ستمکری داند ﴾

وفا وعهد ایودر اکر اوکرنورایسك یوخسه سن هرکیمی که کوررسك ظالملق بیلور (مفردات) (وفا) م (عهد) قول وقرار (نکو) ایو (باشد) اوله (ار) اکر (بیاموزی) اوکرنورایسك (وکرنه) یوخسه (هرکه) م (بینی) کوررسن (ستمکری) ظالملق (داند) بیلور (معنای اشارتی) اکر مرشد صادقدن وابدال خدادن بر بنی بولوب حضرت الله ایله اولان عهد ووفانك یولنی واسرارنی اوکرنور ایسك زیاده ایودر وآثار هدایتدر یوخسه هرکیمی که کوررسك ظالملق بیلور وابلیس کبی صورت حقده سنك یولکی اوروب سنی ضلالتده واسراردیندن محرومیتده قویوب سکا ظلم ایتمش اولور

(نه هرکه طرف کله کج نهادوتندنشست * کلاه داری وآیین سروری داند) طرف کله کوشه کله دیمکدر کج نهاد اکری قودی یعنی کلاهنی اوندانه باشنه قودی تندنشست تند کسکین وباوز معناسنه در بونده تکبر وغضب مراد در کلاه دار وصف ترکیبیدر دار یدندن ویاحرف مصدر مضاف محذوفدر تقدیری آیین کلاه داری در وآیین سروری بوکا معطوف ❊ محصول بیت ❊ هرکیمسه که باشنه کلاهنی اوندانه اکری قودی وتکبر وغضبیله اوتوردی کلاهدارلق وسرورلك آیینی واسلوبنی بیلز یعنی همان بواوضاعله سرورلك وسردارلق اولمز دخی نیجه شرطلری وار دیمکدر (هزار نکته باریکترزموی اینجاست * نه هرکه سر بتراشد قلندری داند) باریك اینجه ترادات تفضیل در قلندرلر عجم دیارنده بر بولك اهل ضلالات طائفه در رومك ابداللری کبی قاشن وکربکن وسائر محسناتن تراش ایدر * محصول بیت * قیلدن اینجه رك بیك نکته واردر هرکیمسه که محسناتن تراش ایدر قلندرلك بواوردکل یعنی آیین قلندری همان قاش وکربك تراش ایلمکله دکلدر بلکه بونده قیلدن اینجه رك نیجه شرائط وطرائق واردر (وفا وعهد نکو باشد اربیاموزی * وکرنه هرکه تو بینی ستمکری داند) وفا وعهد جمیع نسخه لرده واو عاطفه ایله واقع اولمش ترادف شکلیله اما قیاس اضافت ایدی عهد وفا معناسنه *محصول بیت* وفا وعهد ایودر اکر اوکرنورسك یعنی اوکرنمك مراد ایدینورسك یوخسه هرکیمسه یی که سن کوررسن ستمکرلك بیلور یعنی همزایلك ومردملك واحسان کسب ایلمکدر یوخسه ظالملکه هرکیمسه قادردر

(مدار نقطهٔ بینش زخال تست مرا * که قدر کوهر یکدانه کوهری داند) مدار اسم مکان دوراینده جك یردیمکدر اماسبیله
تعبیر ایدرلر نقطهٔ بینش دن مراد بکدر واضافت لامیه و بیانیه در زخال زای مفرده تحسین کلام ایچون کلمشدر وتو به اضافت
لامیه‌در که حرف تعلیل قدر کوهر یکدانه اضافتلری لامیه و بیانیه در کوهری یاحرف نسبت * محصول بیت * بنم نقطهٔ بینشمك
سببی سنك خالکدر یعنی بنم کوزمك بکنك نوری سنك خالکدندر حاصلی خالك کوزمدن کیتمز زیرا یکدانه کوهرك قدرینی
کوهری بیلور یعنی سنك خالك کوهر
یکدانه در بنم چشمم ایسه کوهری چوق
برکوهر یدر پس انك قدرینی بواو بیلور
(تو بندکی جوکدایان بشرط مزد مکن *
که دوست خودروش بنده پروری داند)
مزد کرا واجرت معناسنه که حرف تعلیل
روش اسم مصدر د ر یورایش یعنی عادت
وفا نون بنده پرور وصف ترکیبیدر
پروریدندن ویاحرف مصدر قول ایسلیجیلك
واضافت بیانیه در * محصول بیت *
خطاب عام طریقیله بیورر سن جانانه
خدمتی کدالر کبی اجرت وکرا ایله ایلمه
زیرا جانان بنده پرورلك رویشنی خوب
بیلور البته محبت وشفقتله خدمت ایلدیکنی
بیلور واکا خدمتی مقدار نجه رعایت
ایلر زیرا صاحب سعادتدر ونیجه قول
وخدمتکار صاحبیدر حاصلی سن اکا
عاشقانه خدمت ایله اول سکا البته رعایت
ایدر (درآب دیدهٔ خودغرقه‌ام چه چاره
کنم * که درمحیط نه هرکس شناوری
داند) آب دیدهٔ خود اضافتلری لامیه‌لردر
غرقه های رسمی علامت نقلدر یعنی
صریدن بجمی به نقلا نشانیدر که حرف
تعلیل محیط اصلنده بحر محیط ایدی ضرورت
وزنیچون مضاف حذف اولندی شناور
صوده یوزیجیه دیرلر ویا حرف مصدر
حرف نفی دانده مقیددر * محصول بیت *
بندی آب دیده مده غرقم نیجه ایدوب
نه چاره ایلیه بیمکه بحر محیطده هرکیمسه
شناورلك ایده من یعنی بنم کوزم یاشی
دریای محیطدر بن ایسه کوزم یاشنده
غرقم پس نه چاره ایلیه بیمکه بحر محیطده
شناورلکه قادردکلم (غلام همت آن
رند عافیت سوزم * که درکدا صفتی کیمیا
کری داند) غلام همت آن اضافتلری
لامیه‌لردر ورند عافیت سوز بیانیه عافیت
سوز وصف ترکیبیدر سوزیدندن عافیت
یاندریجی رند دیمکدر عافیت یونك کبی پرده عصمت وپرهیز کارلق معناسنه درکه حرف رابط صفت کدا صفت کدا کبی دیمکدر
ویاحرف مصدر کیمیا کر کیمیاجی دیمکدر و یاحرف مصدر رند عافیت سوزدن بونده مراد عبدالرزاق عندنده کیمیا کرلکدن مراد
ایلدیکی توکل وقناعتدر * محصول بیت * اول رند عافیت سوزك همتی قولیمکه کداالق صنعتنده کیمیا کرلك بیلور یعنی کال
فقرایله کمال استغنا ده دربعضیلر دیدیلرکه رند عافیت سوز پیرکلر نکدر والعلم عندالله

﴿ سواد نقطهٔ بینش زخال تست مرا * که قدر کوهر یکدانه جوهری داند ﴾

بنم کوزمك نقطه سنك سوادی سنك خالکدندر زیرا یکدانه کوهرك قدرنی جوهری
بیلور (مفردات) (سواد) سیاه (نقطه) م (بینش) کورمکلك (ز) من (خال) بك
(تست) سنك (مرا) بنم (قدر) م (کوهر) م (یکدانه) بردانه و بی نظیر
(جوهری) جواهرجی (داند) بیلور (معنای اشارتی) ای محبوب حقیق سنك
توفیقکه حمد اولسونکه بصیرت قلبده مایه التمیز اولان نقطهٔ توحید سنك ذات
شریفك تجلیسندندر اول کوهر فردك واول بی نظیر جواهرك قدرنی معنی اهلی اولان
جوهری بیلور ارباب غرض اولان اهل صورت بیله من

﴿ تو بندکی جو کدایان بشرط مزد مکن * که دوست خودروش بنده پروری داند ﴾

سن کدالر کبی قوللغی اجرت شرطیله ایلمه زیرا دوست بنده پرورلك روشنی کندو
بیلور (مفردات) (تو) سن (بندکی) قوللق (چو) مثل (کدایان) دیلنجیلر
(با) للملابسة (شرط) م (مزد) اجرت (مکن) ایلمه (که) زیرا (دوست) م
(خود) کندو (روش) کیتمك وطریق (بنده پرور) قول بسلیجی (یا) مصدریه
(داند) بیلور (معنای اشارتی) ای سالك صادق سن اول بی حیا و بی ادب اولان
اهل غرض کبی حضرت اللهه قوللغی کشف وکرامت ورفعت منزلت ونیل
نعم جنت وخوف عقوبت واجرت شرطیله ایلمه زیرا محبوب حقیقی اولان
حضرت الله عالم السر والخفیاتدر قوللرینك عملنه وحالنه کوره مجازاتك
طریقنی بیلور

﴿ درآب دیدهٔ خودغرقه‌ام چه چاره کنم * که درمحیط نه هرکس شناوری داند ﴾

کندو کوزم یاشنده غرقم نه چاره ایدیمکه دریای محیطده هرکیمسه شناورلك بیلمز
(مفردات) (در) فی (آب) صو (دیده) کوز (خود) کندو (غرقه) م (م) ضمیر
(چه) نه (چاره) م (کنم) ایدم (در) فی (محیط) م (نه) نفی (هرکس) م (شناور)
یوزیجی (یا) مصدریه (داند) بیله (معنای اشارتی) سلامت قلب ایله بی غرض
اخلاص وکلی ماسوادن خلاص تحصیل وطلب ایچون صد هزار تضرع وابتهال
ایله درکاه حقه یوزسوروب اول مرتبه کثرت بکا ایله بکا ایلدم که عندالله قدر وقیمت
یوندن دریای محیطدن اشرف واعلی اولان کوز یاشنده غرق اولدم عجب نه چاره
ایده‌یم دیوزیرا دریای محیطده هرکس شناورلك بیلدیکی کبی کوز یاشنك عندالله
نیجه قدر عالیسی وار بیلزوجمیع مرادانك حصولنك باعثی اولدیغن اکلز

﴿ غلام همت آن رند عافیت سوزم * که درکدا صفتی کیمیا کری داند ﴾

اول عافیت یاقیجی عاشقك همتنك غلامیم که کداصفتلولکده کیمیاجیلك بیلور
(مفردات) (غلام همت) م (آن) اول (رند) عاشق (عافیت سوز) عافیت یاقیجی
(میم) ضمیر (که) زیرا (در) فی (کداصفت) فقیر صورت (کیمیاکر) کیمیاجی (یا)
مصدریه (داند) بیلور (معنای اشارتی) اول عاشق لاابالینك عالی همتنك

﴿ غلامیم ﴾

(بیاختم دل دیوانه وندانستم * که آدمی بچهٔ شیوهٔ پری داند) بیاختم فعل ماضی متکلم وحده لغت جیغجه اویناندم
واوینادم دیمکدر لازمله متعدی بیننده مشترکدر اما استعمالده الدردم معناسنه در اکثری بوادا بی آوجله اوینسان اوینلرده
استعمال ایدرلر مثلا نرد اوینده وشطرنج
وناوله اوینده دل دیوانه اضافتی بیانیه‌در
و باختمك مفعولی واوحرف حال ندانستم
مصراع ثانی به مرهوندر که حذف بیان
آدمی وانسی کسر همزه ایله وانسان بومعنایه
در پس ادمی زاده آدم اوغلی دیمکدر
و یاحرف وحدت شیوهٔ پری اضافتی
لامیه‌در * محصول بیت * دیوانه کوکلی
آلدردم حال بوکه بیلدمکه برآدمی زاده
پری بیلور شیوه سین یعنی آدمی زاده پری ایشی
ایشلدیکنی بیلدم حاصلی آدم اوغلی پری
شکلنه متمثل اولدیغنی بیلدم کوکلم
الدردینجه (بقدوچهره هر آن کس که
شاه خوبان شد * جهان بکیردا کرداد
کستری داند) بقد و چهره با حرف سبب
تقدیری بلطافت قدوچهره در دادکستر
وصف ترکیبیدر عدل دوشیجی دیمکدر
یعنی عدالت ایلیجی * محصول بیت *
قد وچهره لطافتیله هر اول کیمسه که
شاه خوبان اولدی جهانی طوتار یعنی
تمام جهانه پادشاه اولور اکر عدالت ایلك
بیلورسه یعنی عاشق اولان بنده لره
عدالت ایدوب جور وظلم اوزره اولمزسه
(زنظم دلکش حافظ کسی شود آکه
* که اطف طبع وسخن کفتن دری داند)
نظم دلکش اضافتی بیانیه در وحافظه
اضافتی لامیه کسی یاحرف وحدت که
حرف رابط صفت اطف طبع اضافتی
لامیه در سخن کفتنك مقدم مفعولیدر
ودری به اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر
دری فارسینك فصیحنه دیرلر بونك اصلی
بودرکه بهرام کور زماننده وسلطنتنده
یساغ ایلدیکه قپوسنده فارسی دیل
سویله شعر واحکام وبروات فارسی دیل
ایله یازیله حاصلی قپوسنده غیری دل
استعمال اولنمسون دیو تنبیه ایلدی پس
بودلی انك قپوسنه نسبت ایدوب دری دیدیلر
علی کل حال مراد فارسیدر پس * محصول بیت * حافظك کوکل چکیجی وکوکل آلیجی نظمندن برکیمسه خبردار اولورکه
لطافت طبعه مالك اوله وفارسی سوزسو بلکه قادر اوله حاصلی فارسی بیله زیرا فارسی بیلمینجه خواجه نك نکات ودقایقنه
واصل اوله‌من (وله ایضا)

غلامیم که حضرت اللهك غیریدن یوزچویروب (وهما حرامان علی اهل الله)
خبری سرنجه دنیا وآخرتك لذائذ وشهوات نفسانیه لرندن قطع نظر ایدوب
ریاضات ومجاهدات وروزوشب درکاه حقده کوزیاشلری دوکرك نفسنك عافیتنی
وحضور وراحتنی ترك ایلیه وابراهیم ادهم کبی الندە دنیا فرصتی وار ایکن تاج وتختی
براغوب کداصفت فقر وفاقه اختیار ایلیه

﴿ بیاختم دل دیوانه وندانستم * که آدمی بچه شیوهٔ پری داند ﴾

دیوانه کوکلمی اوینادم و بیلدمکه برآدمی زاده پری شیوه سنی بیلور (مفردات)
(بباختم) اوینادم ویتوردم (دل) کوکل (دیوانه) م (بدانستم) بیلدم م
(آدمی) م (بچه) یاوری (غمزه) وحدتیه (شیوه) ناز ولطافت (پری)
جنك محبوبلری (داند) بیلور (معنای اشارتی) اول عالی همت اولان مردان
خدانه سببدن بولذت نفسانیه یی لذت روحانیه یه دکشدیلرونه یوزدن مخزن
اسرارالله اولدیلر بیلوب وبولق ایچون دل دیوانه‌می یوبولده اوینادم وصرف
ایلدم بیلدمکه بونسخهٔ صغری وعالم کبری اولان آدمی زاده (ولقد کرمنا بنی
آدم) الخ آیت کریمه‌سی سرنجه اسرار غیبیهٔ مالا نهایهٔ الهیه‌نك امنلری خلیفة الله
فی الارض لردر ورای عقلده برامر الهیدرلر

﴿ بقد وچهره هرآنکس که شاه خوبانست * جهان بکیردا کرداد کستری داند ﴾

قامت وچهره ایله هر اول کیمسه که خوبلرك شاهیدر جهانی طوتار اکر عدل دوشه‌یجیلك
بیلورسه (مفردات) (با) للملابسة (قد) م (چهره) صورت (هرآنکس که)
م (شاه) م (خوبان) محبوبلر (است) در (جهان) م (بکیرد) طوتار (اکر) م
(دادکستر) عدل دوشیجی (داند) بیلور (معنای اشارتی) (عند ملیك مقتدر)
مرتبهٔ عالیه‌سنه نائل اولمغله و(ان الله خلق آدم علی صورته) حدیث شریفی سرنجه
صفات الله ایله اتصاف دوانته ایرمکله هر اول کیمسه که سلطان العارفین اولمشدر
انك قوت قدسیه‌سی وانوار ذاتیه‌سی جهانك علویات وسفلیاتنی احاطه ایدر
وجمیعسنده تصرف ایدر اکر باذن الله عدل وکرم دوشه‌مك وتصرف ایتمك
مراد اولورسه

﴿ زنظم دلکش حافظ کسی شود آکاه * که اطف نکته وسر سخنوری داند ﴾

حافظك دلکش نظمندن شول برکیمسه خبردار اولور که نکته‌نك لطافتنی
وسخنورلکك سرنی بیلور (مفردات) (ز) من (نظم) م (دلکش) کوکل
چکیجی ولطیف (حافظ) م (کسی) برکیمسه (شود) اولور (آکاه) خبردار
(لطیف) م (نکته وسر) م (سخن) سوز (ور) ادات نسبه (یا) مصدریه (داند)
بیلور (معنای اشارتی) حافظك لطیف نظمنك اسرارندن شول برکیمسه خبردار
اولور که ذوق ووجدان ایله اهل اللهك لطائف اصطلاحات اسراریه‌سن واسرار
معمای کلمات قدسیه‌سن بیلور که (من لم یذق لم یعرف) در

(بحسن خلق ووفاكس بيار مانرسد * تراد رين سخن انكار كار مانرسد) بحسن باحرف ظرف حسن كوزللك خلقه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتيدر ترا سكا ديمكدر انكار ركار اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتيدر ومابه اضافت لاميه در رسد بونده لايق دكل معناسنه در تنكيم شيخ سعدی بوستانده ايجاب صورتنده ايراد ايلمش *بيت* مراورا رسد كبريا ومنی * كه ملكش قديمست وذاتش غنی * وسلمان بيورر * بيت * مرا رسد كه زدست تو تائبم كفتن *شنيدم آيت توبوا الی الله ازاب حور *محصول بيت* حسن خلقده ووفادارلقده كيمسه بزم يارمزه ايرشمز يعنی بومعنالرده كيمسه بزم يارمز كبی دكل خطاب عام طريقيله بيورر سكا بوسوزده يعنی بزم يارمز كبی كيمسه دكل سوزمزده بزم ايشمزه انكار لايق دكل حاصلی بز يارمزی هرنقدر كه تعريف ايلسك سكا بزم تعريفمزه دخل وانكار لايق دكل (بحق صحبت دیرين كه هيچ محرم راز * يار يكجهت حق كزار مانرسد) بحق باحرف قسم صحبت اضافتی لاميه در وديرينه بيانيه كه حرف بيان قسم محرم راز اضافتی لاميه در بيار باحرف صله نرسده متعلق يكجهته اضافت بيانيه در حق كزاره اضافت كذلك كزار اوده مك واداايلمك معناسنه اوله زابله در غيربسی ذالله در غفلت اولنمیه كه چوق كيمسه بوندن غافلدر * محصول بيت * اسكی صحبت حقيچون كه هيچ برمحرم راز بزم يكجهت ويكدل حق ادا ايديجی يارمزه ايرشمز يعنی حق شناسلق وحق كزارلقده بی نظيردر (اكرچه حسن فروشان بجلوه آمده اند * كسی بحسن وملاحت بيار مانرسد) حسن فروشان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولديغيچون تقديری دلبران حسن فروشاندر بجلوه آمده انده متعلقدر بحسن وملاحت باحرف ظرف وياحرف صله ملاحت بونده حسنه عطف تفسير واقع اولمش * محصول بيت * اكرچه كوزللك صاتيجی يعنی خلقه كوزللك عرض ايديجی دلبرلر جلوه يه كلشلر در اما كيمسه حسن وملاحتده بزم يارمزه ايرشمز يعنی حسن فروش كوزللردن بزم يارمزه معادل ومقابل اولور يوقدر (هزارنقد ببازار كائنات آرند * يكی بسكهٔ صاحب عيار مانرسد) بازار باحرف صله آرنده متعلق كائناته اضافت بيانيه در بسكه نرسده متعلق سكه دن بونده مراد نقشدر صاحب عياره اضافتی لاميه در ومابه اضافتی كذلك اسلوب عربيت صاحبك عياره اضافتيدر اما عجم اكثر ساكن استعمال ايدر * محصول بيت * بازار كائناته بيك نقد كتوررلر يعنی هركون عالمه بيك حسن صاحبی دلبر كلور اما بريسی بزم صاحب عيارمز سكه سنه ايرشمز يعنی هيچ بريسنك نقشی وشكلی بزم جانانمزك نقشنه وشكلنه ايرشمز واكا بكزمز

ولە ايضا

بحسن وخلق ووفاكس بيار مانرسد * تراد رين سخن انكار كار مانرسد

حسن وخلق ووفاده كيمسه بزم يارمزه ايرشمز سنك بوسوزده انكارك بزم ايشمز ايرشمز (مفردات) (با) للملابسة (حسن) م (خلق ووفا) م (كس) كيمسه (بيارما) بزم يارمزه (نرسد) ايرشمز (ترا) سنك (درين سخن) بوسوزده (انكار) م (كار) م (ما) بز (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) بزم محبوب حقيقيمز اولان حق سبحانه وتعالی حضرتلرينك ذاتنده وصفاتنده وحسن وخلق ووفاسنده مثلی ونظيری يوقدر ای منكرسنك بوسوزده انكارك تعنت محضدر سنكله بزم ايشمز وجدالمز يوقدر

بحق صحبت ديرين كه هيچ محرم راز * بيار يكجهت حق كزار مانرسد

صحبت قديم حقيچونكه هيچ راز محرمی بزم دوستلق حقنی ادا ايديجی صادق يارمزه ايرشمز (مفردات) (با) قسميه (حق) م (صحبت) مصاحبت (ديرين) قديم (هيچ) قطعا (محرم) م (راز) سر (با) للملابسة (يار) م (يكجهت) صادق (حق كزار) حق اوده يجی (ما) بز (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) روزازلده وعالم ارواحده حق تعالی ايله (الست بربكم قالوا بلی) ايله اولان صحبت حقيچون محرم راز اولوب عارف بالله اولانلرك كليسی اعتراف عجز ايدوب بزم (لايضيع اجرالمحسنين) اولان محبوب حقيقيمزك ذات وصفات بيچونك كنه وحقيقتنی ادراكدن عاجز اولدقلرندن (ماعرفناك حق معرفتك يامعروف) ديمشلردر

اكرچه حسن فروشان بجلوه آمده اند * كسی بحسن وملاحت بيار مانرسد

اكرچه صاحب حسنلر جلوه يه كلشلردر حسن وملاحتده بركيمسه بزم يارمزه ايرشمز (مفردات) (اكرچه) م (حسن فروشان) حسن صاتيجيلر (بجلوه) جلوه يه (آمده اند) كلشلردر (كسی) بركيمسه (با) للملابسة (حسن) م (ملاحت) كوزللك (بيارما) بزم يارمزه (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) اكرچه مظاهر انوار الهی ومتصف بصفات الله اولانلر كشف وكراماتله وانواع اسرار معرفتله بوعالم كونده ظهوره كلش نيجه مردان خدالر واردر لكن حسن وملاحتده وتصرف وقدرتده بزم يارمزه ايرشمز هرنه قدر قوت قدسيه سی اوله دخی خدا نباشد جدا نباشد

هزارنقد ببازار كائنات آرند * يكی بسكهٔ صاحب عيار مانرسد

كائنات بازارنه بيك نقد كتوررلر بريسی بزم صاحب عيار يمزك سكه سنه ايرشمز (مفردات) (هزار) بيك (نقد) رايج اقچه (با) للملابسة (بازار) م (كائنات) موجودات (آرند) كتوررلر (يكی) بريسی (با) للملابسة (سكه) م (صاحب عيار) صراف (ما) بز (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) مخزن اسرار الله اولان عارف باللهلر بو بازار كائناته نيجه بيك خوارق عادات وعقللری متحير قيليجی حكم واسرارلدنيه نقدلرين كتوررلر لكن بزم حكيم مطلقمز اولان صراف حقيقينك سكه

حكميه

(هزار نقش برآيد زكلك صنع ويكی * بدلپذيری نقش نكار مانرسد) كلك صنع اضافتی لاميه در واو حرف حال يكی مصراع ثانيه مرهوندر بدلپذيری باحرف صله نرسده متعلق وياحرف مصدر دلپذير وصف تركيبيدر پذيريدن كوكل قبول ايديجی يعنی برنسنه يی كوكل قبول ايلمك نقشه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبيلندندر ونقشك نكاره ونكارك مابه لاميه لردر نقشك نكاره اضافتی لطافتدن خالی دكلدر زيرا نكار نقشده نقشه ديرلر * محصول بيت * صنع كلكندن بيك نقش چيقار وهردم هرساعت حال بوكه بريسی بزم نكارمزك نقشی كبی دلپذير دكل يعنی دلپذيرلكده انك نقشنه برنكارك نقشی ايرشمز (دلاز طعن حسودان مرنج وواثق باش * كه بد بخاطر اميدوارما نرسد) واثق اسم فاعلدر معتمد معناسنه يعنی اللهك لطف واحسانه معتمد اول كه حرف تعليل بخاطر نرسده متعلقدر * محصول بيت * ای كوكل حسودلر طعندن اينجنمه والهك كرمنه اعتماد ايله زيرا بزم اميدلی كوكلمزه انلرك طعندن ضرر وزيان ايرشمز يعنی آنلرك طعندن بد حال اولمازز قو نه ديرلرسه ديسونلر (دريغ قافلهٔ عمر كانچنان رفتند * كه كردشان بهوای ديار مانرسد) قافلهٔ عمر اضافتی بيانيه در كانچنان كه حرف بيان آنچنان انجلاين ديمكدر كه يشه حرف بيان كردشان اضافتی لاميه در معلوم اوله كه فارسيده مضاف اولان لفظك آخری مكسور اولور الاضمائره مضاف اولەنك آخری مفتوح اوقنور كاه ضرورت وزن ايچون ساكن اوقنور بهوا باحرف صله نرسده متعلق هوانك دياره وديارك مابه اضافتی لاميه در هوا ايله كوك اورته سنه ديرلر * محصول بيت * حيف كه قافلهٔ عمر شويله كتديلركه آنلرك توزی بزم ديار مزهواسنه ايرشمدی يعنی كچن وكيدن عمردن بزده اثر قالمدی اكر قالسه جوانلق عمری بزمله اولوردی (چنان بزی كه اكرخاك ره شوی كس را * غبار خاطری از رهكذار مانرسد) بزی باحرف تأكيد زی فعل امر مفرد مخاطب در ديرل يعنی زندكانی ايله ديمكدر كه حرف بيان شوی فعل مضارع مفرد مخاطب اولور سك ديمكدر كس را مصراع ثانيه مرهوندر غبار خاطر اضافتی لاميه در ياحرف وحدت ويا تنكير * محصول بيت * خلقله شويله زندكانی ايله كه اكر يول طپراغی اولورسك فرضا كيمسه يه بزم يكچديكمزدن غبار خاطر ايرشميه يعنی شويله ديرلكه اصلا كيمسه نك خاطری رنجيده اولمسون بنده خطابدن تكلمه التفات وار

حكميه سنه ايرشمز وانجا دخدا به مثل اوله مز

هزارنقش برآيد زكلك صنع ويكی * بدلپذيری نقش نكار مانرسد

صنع قلمندن هزار نقش ظاهر اولور وبريسی بزم نكار دلپذيريمزك نقشنه ايرشمز (مفردات) (هزار) بيك (نقش) م (برآيد) ظاهر اولور (ز) من (كلك) قلم (صنع) م (يكی) بريسی (با) للملابسة (دلپذير) كوكل قبول ايديجی (نقش) م (نكار) محبوب (ما) بز (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) صنع الهی قلمندن انوار تجليات الهيه ايله منفتح ومنفسح اولان قلب واسعه سنك هربر كوشه سنده عرش رحمان كبی لتور نيجه بيك عارف بالله نقشی ظاهر اولور لكن بريسی بزم نقشدن منزه اولان محبوب دلپذيريمزك وصانع بيچونمزك ذات عليه سنك وصفات جليله سنك كنه وحقيقتنه ايرشمز ياخود محبوبدن مراد (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) شان سعادتنده اولان بی نظير رسول اكرم ونبی محترم محمد المصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم افنديمز اوله كه انك مرتبه سنه برفرد ايرشمشدر

دلاز خبث حسودان مرنج وواثق باش * كه بد بخاطر اميدوار ما نرسد

ای كوكل حسودلرك خبثندن اينجنمه حق تعالی يه اعتماد ايديجی اول كه بزم لطف خدايه اميدلو خاطريمزه ضرر ايرشمز (مفردات) (دلا) ای كوكل (ز) من (خبث) م (حسودان) م (مرنج) اينجنمه (واثق) اعتماد ايديجی (باش) اول (بد) ضرر (با) للملابسة (خاطر) م (اميدوار) اميدلو (ما) بز (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) ای كوكل بونك كبی محبوب بی نظيره عشق ومحبتك اولديغنه شكر ايله وزيادەلك طلب ايله اول خبيث طبيعت اولان حسودلرك طعن وانكارنه وخبث واذاسنه اينجنمه همان حق تعالی حضرتنك لطف واحسانه اعتماد ايديجی اول كه (اذا احب الله عبدا لم يضره ذنب) حديث شريفی سرنجه بزم لطف خدايه اميدلو خاطريمزه ضرر ايرشمز عصمنا الله من شرور انفسنا

دريغ قافلهٔ عمر كانچنان رفتند * كه كردشان بهوای ديار مانرسد

حيف عمر قافله سنه كه انجلاين كتديلركه انلرك غباری بزم دياريمز هواسنه ايرشمز (مفردات) (دريغ) حيف (قافله) م (عمر) م (كانچنان) انجلاين (رفتند) كتديلر (كرد) غبار (شان) آنلر (با) للملابسة (هوا) م (ديار) م (ما) بز (نرسد) ايرشمز (معنای اشارتی) حيف انسانت محبوبمزك عمر قافله سی انجلاين كتديلر (وتمر مر السحاب) سمتنی طوتديلر كه بزم حقيقی شهريمزك ووطن اصليمزك هواسنه وعالم ارواحده اولان لذت خطاب رب العالمين سودا سنه انلرك غباری ايرشمدی ولذت روحانی كسب وتحصيل ايلمدی

چنان بزی كه اكرخاك ره شوی كس را * غبار خاطری از رهكذار مانرسد

انجلاين ديرلكه اكر خاك ره اوله سين كيمسه يه بزم رهكذاريمزدن برخاطره غبار ايرشميه (مفردات) (چنان) انجلاين (بزی) بازائد (زی) ديرل (خاك ره) يول توزی

(شوی) اولەسین (کس را) کیمسەیە (غبار) توز (خاطری) برخاطر (از) من (رهکذار) یول اوغراغی (ما) بز (نرسد) ایرشمیە (معنای اشارتی) ای سالك بوعالم فانیدە انجابن دیرل وشویلە کل کیمکە جملە نك اباغی التندە طپراق اول محو وفنا اولوب کیمسەلری بیلە وکیمسەلری اینجتمە تا کە بزم رهکذاریمزدن بردلە غبار ایرشمیە

﴿ بسوخت حافظ وترسم کە شرح غصهٔ او ✽ بسمع پادشه کامکارما نرسد ﴾

حافظ یاندی وقورقرم کە آنك غصەسی شرحی مراد او پادشاهمزك قولاغنە ایرشمیە (مفردات) (بسوخت) یاندی (حافظ) م (ترسم) قورقرم (شرح) م (غصە) م (او) ضمیر (با) للملابسة (سمع) قولاق (پادشە) م (کامکار) مرادلو (ما) بز (نرسد) ایرشمیە (معنای اشارتی) حافظ بعون اللّه تعالی بوقدر ریاضات ومجاهدات ایلە نفسنی قهر ایدوب خاك مذلتدە محو وفنا ایتمش ایکن قورقرمکە انك برعلی بلارد درکاە حقە واروب سمیع وعلیم اولان حضرت اللهك حضور معنویسنە ایرشمیە ومقبول اولمیە ﴿ ولە ایضا ﴾

﴿ نفس باد صبامشك فشان خواهدشد ✽ عالم پیر دکرباره جوان خواهدشد ﴾

باد صبانك نفسی مشك فشان اولسە کرکدر پیر عالم کبر وجوان اولسە کرکدر (مفردات) (نفس) م (باد صبا) سحریلی (مشك فشان) مسك صاچیجی (خواهد) ایستر (شد) اولق (عالم) م (پیر) قوجە (دکر) غیر (بار) کرە (جوان) م (خواهدشد) م (معنای اشارتی) نفس عیسی وارلرلە مردە دلاری احیا ایدوب وصلت جمال الاهە وسیلە اولان شیخ کامل طالبلرك دماغ جاننە روایح مسکیهٔ تجلی ریح رحمان یتشدریجی اولسە کرك اول وقتدە پیرالك عالمی کبرو رجوع ایدوب (لافق الاعلی) خبری سرنجە کرکالمرانوار تجلیٔ خدایە مستغرق اولوب جوان معنویٔ ابدی اولسە کرکدر

﴿ ارغوان جام عقیق بسمن خواهدداد ✽ چشم نرکس بشقایق نکران خواهدشد ﴾

ارغوان عقیق رنکلو جام میی سمنە ویرسە کرك نرکس چشم شقایقە نظر ایدیجی اولسە کرك (مفردات) (ارغوان) برقرمزی چیچکدر (جام) قدح (عقیق) م (با) نسبیە (با) للملابسة (سمن) بیاض چیچك (خواهد) ایستر (داد) ویرمك (چشم) کوز (نرکس) م (با) للملابسة (شقایق) لالە (نکران) باقیجی (خواهد) ایستر (شد) اولمق (معنای اشارتی) صبغة اللاهە بویانمش وصفة اللّه ایلە موصوف اولمش مرشد راهدان جکرقانی کوزدن روان ایدیجی شراب عشق الهیەیی قلبی ماسوادن پاك وبیاض اولمش طالبە ویرسە کرکدر زیرا نظر اهل اللّه لالە کبی جکرقانی کوزندن روان اولان باذق طالب صادقەدر

﴿ این تطاول کە کشیدازغم هجران بلبل ✽ تاسراپردهٔ کل نعرە زنان خواهدشد ﴾

بوظلمی کە بلبل فراق غمندن چکدی کل سراپردەسنە دکین نعرە زنان کتسە کرك

(بسوخت حافظ وترسم کە شرح قصهٔ او ✽ بسمع پادشە کامکارما نرسد) بسمع باحرف صلە نرسدە متعلق پادشەه اضافتی لامیەدر وکامکارە بیانیە کامکاردەکار ادات فاعلدر بجی معناسنە مراد بجی دیمکدر یعنی صاحب مراد ✽ محصول بیت ✽ حافظ یاندی وقورقرمکە آنك قصەسی شرحی بزم کامکار پادشاهمزك سمعنە ایرشمیە یعنی قورقرمکە سعادتلی پادشاهمز بزم یانوب یاقلدیغمزی طویمیە دیمکدر (ولە ایضا) (نفس باد صبامشك فشان خواهد شد ✽ عالم پیردکرباره جوان خواهد شد) نفس باد صبا اضافتلری بیانیەدر مشك فشان وصف ترکیبیدر فشانیدندن مشك صاچیجی دیمکدر عالم پیر اضافتی بیانیەدر ✽ محصول بیت ✽ باد صبا نفسی مشك فشان اولیسردر یعنی قیش شدتندن وزحمتندن قورتیلوب عالم پیر فصل بهار کلك سبیلە یکیلنوب جوان اولیسردر (ارغوان جام عقیق بسمن خواهدداد ✽ چشم نرکس بشقایق نکران خواهدشد) جام عقیق اضافتی بیانیەدر ویاحرف نسبت بسمن باحرف صلە خواهد دادە متعلق چشم نرکس اضافت لامیەدر مجازا بشقایق نکرانە متعلق در ✽ محصول بیت ✽ ارغوان عقیقە منسوب جامی آق کلە ویریسر در یعنی سمنلە باغچەدە جمع اولوب همجلس وهمصحبت اولیسردر چشم نرکسدە لالەیە نکران اولیسردر یعنی نرکس ولالە صحرادە وغیریدە همجوار اولوب شقایق منظور نرکس اولیسردر (این تطاول کە کشید ازغم هجران بلبل ✽ تاسراپردهٔ کل نعرە زنان خواهدشد) تطاول بوندە ظلم معناسنەدر تا بوندە الی معناسنەدر سراپردەنك معناسی سابقا مفصل بیان اولنمشدر نعرە لغتدە ککرزدن چیقان صوتدر اما عجم اصوات شدیدەدە استعمال ایدر نعرە زنان نعرە اورارق یعنی فریاد وفغان ایدەرك شد بوندە رفت معناسنەدر ✽ محصول بیت ✽ بوظلمی کە هجران غمندن بلبل چکدی کل سراپردەسنەدك نعرە اوراراق کدیسردر یعنی کل کە سلطان بهاردر وصاحب سرای وسراپردەدرکە سلاطینە لازمدر ایمدی بلبل عاشق بوقدر زمان کل فراق غمنی چکمك سبیلە بی اختیار چاك سراپردهٔ کاهە دك تظلم وفریاد وفغان ایدەرك کدیسردر سراپردەیی ایچ حولیسی معناسنە الان معنی سراپردە سندن طشرە کتمش

﴿ مفردات ﴾

(مفردات) (این) بو (تطاول) ظلم (کشید) چکدی (از) من (غم هجران) م (بلبل) م (تا) حتی (سراپردە) ایچ حولیسی (کل) م (نعرەزنان) نعرە اوریجی (خواهد) ایستر (شد) کتمك (معنای اشارتی) نظر وهمت پیران حقیقت براکسیر معنویدر کە بلبل کبی شب تاسحر جکری بریان ودیدەسی کریان غم هجران المندن فریاد وفغان ایلە جور فراوان چکیجی طالب حقە برنظر عنایت بیورسەلر تاحرم قدس الهیەیە دکین نعرە زنان ذوق وصفا ایلە کتسە کرك وآندە مرادنە یتسە کرك

﴿ کرزمسجد بخرابات شدم خردەمکیر ✽ مجلس وعظ درازست وزمان خواهدشد ﴾

اکر مسجددن میخانەیە کتدمسە عیب ونقصان طوتمە وعظ مجلسی درازدر زمان کتسە کرك (مفردات) (کر) اکر (ز) من (مسجد) م (با) للملابسة (خرابات) میخانە (شدم) کتدم ایسە (خردە) عیب (مکیر) طوتمە (مجلس وعظ) م (درازست) اوزندر (زمان) م (خواهد شد) کتسە کرك (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهرپرست اکر مسجددن میخانەیە ومدرسهٔ علمادن خانقاه پیران طریقتە کتدم ایسە عیب ظن ایلیوب طعن ایلە کرچە علماء ظاهرلردخی مقتضاسنجە راه حقە رهبرلر ووعظ ونصیحت ایلە مرشدلردر لکن مجرد راه شریعت طریقت وحقیقتسز بادە خطرناك اولدیغندن چوق زمان کچمکە محتاجدر (فالواصلون منهم اقل من القلیل) در

﴿ ای دل ار عشرت امروز بفردا فکنی ✽ مایهٔ نقد بقارا کە ضمان خواهدشد ﴾

ای کوکل اکر بوکونك عشرتنی یارینە براغەسین نقد بقا سرمایەسنە کیم ضامن اولسە کرك (مفردات) (ای دل) ای کوکل (عشرت) م (امروز) بوکون (بفردا) یارینە (فکنی) براغەسین (مایە) سرمایە (نقد) م (بقا) م (را) ادات مفعول (کە) کیم (ضمان) اودك (خواهد شد) اولسە کرك (معنای اشارتی) ای کوکل روز وشب طاعات وعبادات ایلە عشق ومحبت خدایی تحصیل ایدوب برقدم اقدم حق تعالی حضرتنە قربیت وانسیت ووصلت دولتنی بول یوخسە اکر بوکونك عشرتنی یارینە قورسەك (هلك المسوفون) خبری سرنجە نادم وپشیمان اولورسین بقا دولتنك نقد سرمایەسنی ضایع ایدرسك یردخی الە کیرمز وبرکیمسە دخی ضامن اولمز

﴿ ماه شعبان منە ازدست قدح کین خورشید ✽ ازنظر تاشب عید رمضان خواهدشد ﴾

شعبان آیندە قدحی الدن قومە زیرا بوخورشید رمضان بیرامی کیجەسنەدکین نظردن کتسە کرك (مفردات) (ماه) ای (شعبان) م (منە) قومە (از) من (دست) ال (قدح) م (کە) زیرا (این) بو (خورشید) کونش (از) من (نظر) م (تا) حتی (شب عید) بیرام کیجەسی (رمضان) م (خواهد شد) کتسە کرك (معنای اشارتی) ماه شعبانە وبو افتراق وحجاب عالمندە استعیذ باللّه (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) آیت جلیلەسی سرنجە وقت موتە دکین عبادات

(کرزمسجد بخرابات شدم خردەمکیر ✽ مجلس وعظ درازست وزمان خواهدشد) شدم بوندە رفتم معناسنەدر خردە لغتدە اوفق تفکەدر اما بونك کبی یرلردە دخل وطعن معناسنەدر خواهد شد بوندە کیدر وکچر معناسنەدر ✽ محصول بیت ✽ اکر مسجددن میخانەیە واردم ایسە دخل وطعن ایلە زیرا مسجدە واعظ وار ومجلس وعظ ایسە اوزوندر وزمان کچیسر در یعنی مجلس وعظدە اکلنوب میخانەیە وارمق زمانی کچیسردر ایمدی مسجددن میخانەیە وارمغك سببی بودر (ای دل ار عشرت امروز بفردا فکنی ✽ مایهٔ نقد بقارا کە ضمان خواهد شد) مایهٔ نقد بقا اضافتلری بیانیەدر مایە بوندە سرمایە معناسنەدر کە بوندە اسمدر کیم معناسنە وضمان کفیل دیمکدر ✽ محصول بیت ✽ ای کوکل بوکونك عشرت وذوقنی اکر ایرتەیە صالارسك یعنی تأخیر ایدرسك نقد بقا سرمایەسنە کیم کفیل اولور یعنی بوکوندنصکرە باقی قلاجغکە کیم کفیل اولور جائزدرکە عمر وفا ایلیە ایمدی فرصت غنیمتدر بوکونی ایرتەیە قومیوب ذوقە مباشر اولمق کرك (ماه شعبان منە ازدست قدح کین خورشید ✽ ازنظر تاشب عید رمضان خواهد شد) خورشیددن بوندە قدح مراددر تشبیە طریقیلە بادە ایلە طاو اولدقدە تا بوندە انتهای غایت ایچوندر زماندە شد بوندە رفت معناسنەدر ✽ محصول بیت ✽ شعبان آیی قدحی الدن قومە زیرا خورشید قدح رمضان بیرامی کیجەسنەدك نظردن کدیسردر یعنی بیرام کلنجە الە آلنمز ایمدی فرصتی غنیمت بیلوب ماه شعبانەدە اولقدر قدح اورمق کرك کە بیرامەدك کفایت ایلە

وطاعاتی وشراب عشق الهیه قوتیله صوم سوابی طوتمغی الدن قومه وتجلیٔ
انوار یقین تحصیلنه سعی ایله زیرا بو نوار آفتاب معنوی بی تحصیل زمانی
(ذا مات الانسان انقطع عمله) سرنجه الدن کیدر وسعادت دارین کندو
ایله تحصیل اولنان وانوار تجلیات الهیه مظهر ومستعد اولان روح شریف
رمضان بیرامی کیجه‌سی قمر نظردن غائب اولدیغی کبی بدندن مفارقت ایدوب
نظردن غائب اولسه کرکدر و بو سعی وحرارت منقطع اولسه کرکدر

﴿ کل عزیزست غنیمت شمریدش صحبت ﷺ که بباغ آمد ازین راه وزان خواهد شد ﴾

کل بر عزیزدر آنك صحبتنی غنیمت صایکز زیرا بو یولدن باغه کلدی واول یولدن
کنسه کرك (مفردات) (کل) م (عزیزست) عزیزدر (غنیمت) فرصت
(شمرید) صایکز (صحبت) م (که) زیرا (با) للملابسة (باغ) م (آمد) کلدی
(ازین راه) بو یولدن (وزان) اندن (خواهدشد) کنسه کرك (معنای اشارتی)
ای سالکان راه عشق خدا اولان قرداشلر اکر راه طلبده بی سعی وکسلان ایسه‌کز
عزیزان الهیه‌نك ومحبوبان خدانك صحبتلرینی غنیمت صایکز زیرا انلر بر ارواح
قدسیه صاحبلریدر که بو باغ عالمه عشق ومحبت وطاعت ومعرفت یولندن کاوب
بو عالمه کوکل باغلیوب بنه اول یولدن کتمشلردر انلردن استمداد واستعانت ایدەسز

﴿ مطربا مجلس انست غزل خوان وسرود ﷺ چند کویی که چنین رفت چنین خواهد شد ﴾

ای مطرب انس مجلسیدر غزل اوقو وایرله نیجه بر دیرسین که بویله کتدی
واویله کنسه کرك (مفردات) (مطربا) ای سرود و یریجی (مجلس) م (انس)
م (است) در (غزل) م (خوان) اوقو (سرود) ایری (چند) نیجه (کویی)
دیرسین (چنین) بویله (رفت) کتدی (چنان) اویله (خواهد شد) کنسه
کرك (معنای اشارتی) ای خواجه تاش اولان یار صادقم ومحرك عشقم بو عالم
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه قریب وانیس اولمق یریدر دائم اهل الله کلامیله
واذکار ودعا ایله بزه معاونت ایله نیجه بر حسرت وندامت وریجك کاو آمد
وخرفت کلامی کبی حوادث دهردن غفلت ایراث ایده‌جك کلامی سویلرسین

﴿ حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود ﷺ قدمی نه بوداعش که روان خواهد شد ﴾

حافظ وجود اقلیمی جانبنه سندن اوتوری کلدی انك وداعنه بر قدم قوکه کتسه
کرکدر (مفردات) (حافظ) م (از) من (بهر) تعلیل (تو) سن (آمد)
کلدی (سوی) جانب (اقلیم وجود) م (قدم) م (یا) وحدتیه (نه) قو (با)
للملابسة (وداع) م (ش) ضمیر (روان) کیدیجی (خواهد) ایستر (شد)
اولمق (معنای اشارتی) یارب (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) کلام مجیدك
سرنجه مقتضای حکمت جلیله‌ك بو وجود اقلیمنه انجق سنك معرفتك وکمال
قربیتك تحصیل ایچون کلدك وقت وداعده ودم آخرده کرم ولطفکله وکمال قدرت
باهره‌کله بزی نور ایمانله ختم ایلیوب عصمت وسلامتله لقاکه واصل ایله که عاقبت

(کل عزیزست غنیمت شمریدش صحبت ﷺ
که بباغ آمد ازین راه وازان خواهدشد)
ازین راهدن مراد وجوده کلمکدر وازان
راهدن فنا اوب سریع الزوال اولمقدر
ﷺ محصول بیت ﷺ کل عزیزدر صحبتنی
غنیمت صایك یعنی غنیمت بیلك زیرا باغه
کاوب واکلنیوب بنه تیز کدیسردر حاصلی
سریع الزوالدر (مطربا مجلس انست
غزل خوان وسرود * چند کویی که
چنین رفت وچنان خواهد شد)
مطربا منادی مجلس انس اضافتی لامیه در
خوان فعل امر مفرد مخاطب اوقو یعنی
ایرله ﷺ محصول بیت ﷺ ای مطرب آشنالر
مجلسیدر غزل اوقو وایرله یعنی غزلخوانلق
وکوینده‌لك ایله نیجه بر سویلرسن که
بویله واقع اولدی وآنجلین واقع اولسه‌در
یعنی نیجه بر ماضی ومستقبل مصاحبتی ایلرسین
حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود *
قدمی نه بوداعش که روان خواهد شد)
سوی اقلیم اضافتی لامیه در ووجوده
اضافت بیانیه قدمی یا حرف وحدت نه
نونك کسری وهای اصلیه ایله فعل
امر مفرد مخاطب قو دیمکدر بوداعش
با حرف صله فعل امره متعلق وداع
واوك فتحیله تودیع معناسنه اصدر سلام
تسلیم وکلام تکلیم معناسنده اسم
اولدیغی کبی شین ضمیر حافظه راجعدر
که حرف تعلیل روان خواهد شد روان
اولیسردر یعنی کدیسردر * محصول بیت *
حافظ وجود اقلیمی جانبنه سنکیچون کلدی
ایمدی وداعنه بر قدم قو که بنه روان
اولیسردر یعنی حافظله وداع ایله که بنه
کدیسردر حاصلی بو وجود فانیدن اول
عالم باقی یه عزم ایدوب واریسردر

﴿ رجوعمز ﴾

(وله ایضا) (کلك مشکین تو روزی که زما یاد کند * ببرد اجر دو صد بنده که آزاد کند) کلك مشکین اضافتی بیانیه
وتو یه اضافت لامیه در که حرف بیان یادکندا کاوکار معناسنه دراجر بونده ثواب معناسنه در که حرف رابط صفت

رجوعمز سن کرم کانیدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کلك مشکین تو روزی که زما یاد کند * ببرد اجر دو صد بنده که آزاد کند ﴾

سنك مشکین قلمك بر کون که بزدن یاد ایده ایکی یوز بنده آزاد ایتمك ثوابنی ایلتور
(مفردات) (کلك) قلم (مشکین) مسکلو (تو) سن (روزی) بر کون (زما)
بزدر (یاد) خاطرده فکر (کند) ایده (ببرد) ایلتور (اجر) م (دوصد) ایکی یوز
(بنده) قول (آزاد) م (کند) ایده (معنای اشارتی) ای خلیفة الله اولان مرشدم
ووارث انوار محمدیه‌م صلی الله علیه وسلم سنك رحمة للعالمین قلنان وجود مسعود
فیض بخشك ومرده دللری احیا ایدیجی نظر مشکبار نفحات ریح رحمانکزله ونفس
عیسی وارکز وشفقت وکرمکزله بز طالبان شکسته باللری بر کون که خاطر شریفه
کتوروب یاد ایدەسز وهمت بیوروسز ایکی یوز بنده آزاد ایتمك ثوابنی بولورسز
بلکه (ومن احیاها فکانما احیا الناس جمیعا) آیت کریمه‌سی فضائله ایررسز

﴿ قاصد حضرت سلمی که سلامت بادش ﷺ چه شود کر بسلامی دل ما شاد کند ﴾

سلمی حضرتنك قاصدیکه اکه سلامت اولسون نه اولور اکر بر سلام ایله بزم کوکلمزی
شاد ایده (مفردات) (قاصد) پیك ومکتوب ایلتیجی (حضرت) م (سلمی) اسم
معشوق (سلامت) م (باد) اولسون (ش) ضمیر (چه شود) نه اولور (با)
للملابسة (سلام) م (یا) وحدتیه (دل) کوکل (ما) بز (شاد) مسرور (کند)
ایده (معنای اشارتی) حضرت معشوق حقیقینك رسولی ووسیله وواسطه‌سی مرشد
عزیز الوجود که اکه سلامت اولسون نه اولور بز غریبان دشت وصحرالرك وسالکان بی
نوالرك بر سلام ایله ومعشوقدن رجا ایله کوکللرینی شاد ایده

﴿ یارب اندر دل آن خسرو شیرین انداز ﷺ که برحمت کذری بر سر فرهاد کند ﴾

یارب اول شیرین خسروك قلبنه القا ایله که مرحمتله فرهادك باشی اوزره بر کذر ایده
(مفردات) (یارب) م (اندر) فی (دل) کوکل (آن) اول (خسرو) پادشاه
(شیرین) اسم معشوق (انداز) آت والقا ایله (برحمت) مرحمتله (کذر)
اوغرامق (یا) وحدتیه (بر) علی (سر) باش (فرهاد) بر عاشق اسمی (کند)
ایده (معنای اشارتی) یارب کرمکله اول شفیق ورحیم پادشاه شیرینك خانه‌ٔ
تجلیك اولان کوکلنه سن القا ایله که شفقت ومرحمت ایله بو فرهاد کبی عاشق
زاره ودردمند وناچاره نظر عنایت ایدوب مرده دللریزی احیا ایلیه و بزدوشکون
قوللر بکی درکاه علیه‌که ایلته ودستکیرمز اوله

﴿ حالیا عشوهٔ چشم تو ز بنیادم برد ﷺ تا دکر باره حکیمانه چه بنیاد کند ﴾

شمدی سنك چشمك شیوه‌سی بنی بنیادمدن ایلتدی عجب که بنه حکیمانه نه بنیاد ایلر
(مفردات) (حالیا) شمدی (عشوه) شیوه (چشم) کوز (تو) سن (ز) من (بنیاد)
تمل (میم) ضمیر (برد) ایلتدی (تا دکر باره) عجبا بنه (حکیمانه) م (چه) نه (بنیاد) م
(کند) ایده (معنای اشارتی) ای دستکیر طالبان عاجزان اولان پیرم سندن نیجه

* محصول بیت * سنك مسنك کبی سیاه
قلمك بر کونکه بزی اکار ایکیوز قول آزاد
ایلمك ثوابن بولور یعنی ایکیوز قول آزاد
ایلمك مقداری ثواب بولور (قاصد
حضرت سلمی که سلامت بادش * چه
شود کر بسلامی دل ما شاد کند) قاصد
خبر وسلام ومکتوب ایلتی پیکه دیرلر
وسلمی لیلی کبی بر معشوقه‌نك اسمیدر که
زمان سابقده کلشدر که سلامت بادش
جمله‌ٔ دعائیه که علم بدیعده حشو ملیح دیرلر
شین ضمیر قاصده راجعدر * محصول
بیت * حضرت سلمانك پیکی که سلامت
اولسون اول پیك نه اولوردی اکر
بر سلامله بزم کوکلمزی شاد ایدیدی یعنی
سلمی که جاناندن کنایه‌در نه اولوردیکه
قاصداندن بر مکتوب و بر خبر کتورمکله
بزم دلمزی شاد ایدیدی (یارب اندر دل آن
خسرو شیرین انداز * که برحمت کذری
بر سر فرهاد کند) اندر بونده یای صله
معناسنه‌در خسرو وشیرین اضافتی بیانیه‌در
انداز فعل امر مفرد مخاطب براق دیمکدر
الق معناسنه که حرف بیان برحمت کذری
افظنه متعلقدر بر سر فرهاد فرهادك
باشی اوزرینه یعنی یانه دیمکدر * محصول
بیت * یارب اول طناو پادشاهك یعنی
بزم شیرین جانانك کوکلنه صال یعنی خاطرینه
القا ایله که مرحمتله فرهادك باشی
اوزرینه کذر ایلیه یعنی فرهاد جانبنه
اوغرایه بونده خسرو وشیرین وفرهاد
تناسب طریقیله ذکر اولنمش که خسرودن
مراد جانان وفرهاددن خواجه کندی
وشیریندن مقبول ومطبوع (حالیا عشوهٔ
عشق تو ز بنیادم برد * تا دکر باره حکیمانه
چه بنیاد کند) عشوهٔ عشق اضافتی
لامیه‌در عشوه کوکل الدامق تو یه
اضافتیده بویله‌در تا بونده عجبا معناسنه‌در
دکر باره بر کز دخی دیمکدر حکیمانه
عاقلانه وعالمانه دیمکدر * محصول بیت * شمدی سنك عشقك عشوه‌سی بنیادمدن ایلتدی یعنی بنی بندن آلدی عجبا کدخی
عاقلانه نه بنیاد وتدبیر ایده جکدر یعنی بنی بندن آلدقدنصکره دخی نه ایلسه کرك

كوهر پاك تو از مدحت ما مستغنيست * فكر مشاطه چه با حسن خداداد كند) كوهر پاك اضافتى بيانيه در ونو يه اضافت لاميه
مدحت ميمك كسر يله ومدح ومديح اوكك معنا سنه در مايه اضافت لاميه در فكر مشاطه اضافتيده بو يله در بابونده حرف صله در
حسن خداداد اضافتى بيانيه خداداد ذاتيانده استعمال ايدرلر يعنى مكتسبى اولميان ايشده * محصول بيت * سنك كوهر پاكك
يعنى ذات پاكك بزم مدحمزدن مستغنيدر يعنى بزم مد حمزه احتياجى يوق مصراع ثانى بى ارسال مثل ايدوب بور مشاطه نك

استمداد ايتيم كه حاليا وشمدى سنك نظر عنايتك آثارى بنم قلبمدن تعلقات ماسوى پرده لرين قلع ايدوب وتملدن خراب وخراباتى ايلدى عجب بنه حكيما نه بو خرابى نه كونه معمور ايلر اميددر كه معرفة الله ووصلت الى الله ايله معمور ايلر

﴿ كوهر پاك تو از مدحت ما مستغنيست * فكر مشاطه چه با حسن خداداد كند ﴾

سنك پاك ذاتك بزم مدحمزدن مستغنيدر مشاطه نك فكرى خداداد حسنه نه ايلر (مفردات) (كوهر پاك) م (تو) سن (از) من (مدح) م (ت) ضمير (ما) بز (مستغنى) م (است) در (فكر) م (مشاطه) بوزياز يجى (با) للملابسة (خداداد) خدا و يرديكى (چه) نه (كند) ايلر (معناى اشارتى) اى مظهر عنايت اولان پيرسنك مظهر انوار تجليات ومنبع حكمت والهامات اولان ذات بى مثالك بزم مدحمزدن مستغنيدر خداى تعالينك عطاى ازليسى ايله ظاهرده و باطنده حسن كامل اولان ذاته مشاطه نه ايلر *

﴿ امتحان كن كه بسى كنج مرادت بدهند * كر خرابى چو مرا لطف تو آباد كند ﴾

امتحان ايله كه سكا چوق مراد كنجنى و يررلر اكر سنك لطفك بنجلين بر خرابى معمور ايده (مفردات) (امتحان) م (كن) ايله (بسى) چوق (كنج) خزينه (مراد) م (ت) ضمير (بدهند) و يررلر (كر) اكر (خراب) م (يا) وحدتيه (چو) مثل (مرا) بن (لطف) م (تو) سن (آباد) معمور (كند) ايده (معناى اشارتى) اى شيخ عاليجاهم دل آكاه كه نمايانسدر كه سكا بغير حساب اجر جزيل و يررلر اكر سنك لطف وشفقتك بنجلين بر خرابى معمور واصلاح ايلرسه استعيذ بالله (ومن أحياها فكأنما احيى الناس جميعا) آيت كريمه سى بوكه شاهددر

﴿ شاه را به بود از طاعت صد ساله وزهد * قدر يك ساعته عمرى كه در وداد كند ﴾

پادشاهه يوز ييلق طاعت وزهد دن يكدر بر عمر كه انده بر ساعت مقدارى عدل وداد ايده (مفردات) (شاه) م (را) ادات مفعول (به) يك (بود) در (از) من (طاعت) م (صد ساله) يوزسنه مقدارى (زهد) م (قدر) مقدار (يك) بر (ساعت) م (عمر) م (يا) وحدتيه (دراو) انده (داد) عدل (كند) ايده (معناى اشارتى) اى شاه حقيقت سنك كبى مسند ارشادده اولان شاهه يوز ييل مقدارى زهد وطاعتدن يكدر (عدل ساعة خير من عبادة سبعين سنة) خبرى سرنجه بر عمر كه انده بر ساعت مقدارى عدل وداد وطالبان افتاد كانه عون وامداد ايده سن ودليل وهادى اولوب دركاه حقه آلوب كيده سن

﴿ ره نبرديم بمقصود خود اندر شيراز * خرم آن روز كه حافظ ره بغداد كند ﴾

شيرازده كندى مقصودمزه واصل اولدق خرم اول كون كه حافظ بغداده كيده (مفردات) (ره) يول (نبرديم) ايلتمدك (بمقصود خود) كندى مقصودمزه (اندر) فى (شيراز) شهر حافظ (خرم) شاد (آن روز كه) اول كون كه (حافظ) م (ره) يول (بغداد) بر شهر (كند) ايده (معناى اشارتى) شيراز كبى وطن عارضى

﴿ اولان ﴾

فكرى خداداد حسنه نه ايلر يعنى حسن ذاتيه نه زينت و يرمكه قادر در حاصلى الله كوزل خلق ايلديكى كيمسه نك مشاطه تزيينه احتياجى يوق مرادى جانانك كمال جمالنى بياندر (امتحان كن كه بسى كنج مرادت بدهند * كر خرابى چو مرا لطف تو آباد كند) كنج مراد اضافتى بيانيه در خرابى يا حرف وحدت چو ادات تشبيه * محصول بيت * تجربه ايله كه سكا چوق مراد كنجنى و يررلر يعنى سكا مرادك و يررلر و ياو يرسونلر امر غائب اولمق اعتباريله اكر بنم كبى بر خرابى سنك لطفك آباد و معمور ايلرسه يعنى بكا كه لطف واحسان اوزره اوله سن الله تعالى هر نه مرادك وار ايسه و يرر (شاه را به بود از طاعت صد ساله وزهد * قدر يكساعته عمرى كه در وداد كند) طاعت صد ساله اضافتى لاميه در قدر يكساعته اضافتيده بويله در يكساعته ده كى هاء رسمى مقدار معناسنى افاده ايدر كه حرف رابط صفت داد عدل معناسنه در * محصول بيت * پادشاهه يوز ييلق زهد وطاعتدن يكدر بر ساعتلك عمر قدرى انده يعنى بر ساعتلك عمر ايچنده عدالت ايليه حاصلى يوز ييلق تقوى وثوابى قدرى وار اول بر ساعتلك عدالت ايچنده يكن عمر مقدارنده ايمدى بو عدالت ايچنده يكن بر ساعتلك عمر قدرى اول يوز ييلق زهد وطاعت قدرندن يكدر زيرا (عدل ساعة خير من عبادة سبعين سنة) در (ره نبرديم بمطلوب خود اندر شيراز * خرم آن روز كه حافظ ره بغداد كند) بمطلوب با حرف صله نبرديمه متعلق خرم لغتده شاد وفرحان معناسنه در روزه اسناد مجاز مرسل قبيلندندر حقيقتده اول كونده كندينك شاد ايلغيدر كه حرف بيان ويا رابط صفت حافظ مبتدا كند خبرى ره بغداد اضافتى لاميه وخبرك مفعول صريحى مضاف حذفيله تقديرى عزم ره بغداد كند در * محصول بيت * شيرازده كندى مطلوبمزه يول ايلتمدك يعنى مرادمزه واصل اولمدق شاد وفرحان اولسون اول كون كه حافظ بغداد يولنه عزم ايليه يعنى بغداده سفر ايليه زيرا سلاطين ايلخانيه نك اكثرى بغدادده اوتوررلر ايدى وسلمان انلرك مداحلرندن ايدى وخواجه ايله زياده تودد اوزره ايدى پس انده واروب كامران اولمق ايستر (وله ايضا)

اولان فانى وزائل دنيادن مقصود اصليمز اولان وصلت كامله الى الله وبلا حجاب مشاهدۀ جمال الله دولتنه واصل اولدق حافظ اول كوند شاد وخرمدر كه بغداد مشابه سند لقاء اللهه باعث اولان عالم آخرته رجوع ايده وطن اصلى وحقيقى اولان عالم علوى وارواح قدسيه ايچنه روح پرفتوحنى ادخال ايده ونورايماننه ختم اولوب بلاحجاب انوار جمال اللهه مستغرق اوله (من بشرنى بخروج صفر بشرته بالجنة) حديث شريفى سر ينه مظهر اوله بسرنا الله بجاه حبيبه محمد صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ بوى خوش تو هر كه ز باد صبا شنيد * از يار آشنا سخن آشنا شنيد ﴾

سنك لطيف رائحه كى هر كيم باد صبادن ايشتدى آشنا ياردن آشنا سوزنى ايشتدى (مفردات) (بوى) رائحه (خوش) م (تو) سن (هر كه) هر كيم (ز) من (باد صبا) صبايلى (شنيد) ايشتدى (از) من (يار) م (آشنا) م (سخن) سوز (آشنا) م (شنيد) ايشتدى (معناى اشارتى) (انى لاجد ريح الرحمن من قبل اليمن) حديث شريفى سرنجه مرشد كامل واسطه سيله يارب سنك لطيف رائحۀ جانفزاكى هر كيم كه ايشتدى وقوت روحانيت ايله استشمام ايتدى يار آشنا اولان مرشددن آشناى ازلى اولان محبوب حقيقى آنك كلامنى سمع جانيله ايشتدى وفيض بلا واسطه سنه ايرشدى

﴿ اينش روا نبود دل حق كزار من * كز غمكسار خود سخن ناسزا شنيد ﴾

بوكا لايق دكل ايديكه بنم حق كزار كوكلم كه كندو غمكسارندن ناسزا سوز ايشتدى (مفردات) (اين) بو (ش) ضمير (روا) لايق (نبود) دكل ايدى (دل) كوكل (حق كزار) حق اوده يجى (من) بن (ز) من (غمكسار) غم از يجى (خود) كندو (سخن) سوز (ناسزا) لايق دكل (شنيد) ايشتدى (معناى اشارتى) اول محبوبه بولايق دكل ايديكه بنم حق اوده يجى و برآن كندودن جدا اولميجى كوكلم كه كندو غمكسارندن و يار فرحبخشندن ناسزا سوز ايشتدى بو كلام مقام استغراقده سويلنن نازنينلر كلامندندر هر اغزده صغان سوزدن دكلدر

﴿ اى شاه حسن چشم بحال كدا فكن * كين كوش بس حكايت شاه وكدا شنيد ﴾

اى حسن پادشاهى كدانك حالنه نظر ايله زيرا بو كوش چوق شاه وكدا حكايتنى ايشتدى (مفردات) (اى شاه حسن) م (چشم) كوز (با) للملابسة (حال) م (كدا) فقير (فكن) براق (اين) بو (كوش) قولاق (بس) چوق (حكايت) م (شاه وكدا) بر فقير بر پادشاهه عاشق اولوب عاقبت پادشاه كدانك حالنه مرحمت ايدوب وصلتيله كدايى مسرور ايتمشدر (شنيد) ايشتدى (معناى اشارتى) اى صفات جمالى تجلياتيله عبادنه حسن بخش ايديجى شاه حقيقى بو عاشق بيچاره كك حال پريشانه كرمكاه برنظر رحمت ايله نظر ايله زيرا بو كوشم ايله چوق ايشتدم كه شاه مجازى عاشق اولان كدا سنه عبد بيچاره ايكن مرحمت ونظر عنايت ايلشدر

(بوى خوش تو هر كه ز باد صبا شنيد * از يار آشنا سخن آشنا شنيد) بوى خوش اضافتى بيانيه در وتو يه اضافت لاميه كه اسمدر كيم معناسنه مصراع ثانى اضافتلرى بيانيه لردر * محصول بيت * سنك كوزل قوقك هر كيمكه باد صبادن ايشتديسه يار آشنا سوزين ايشتدى سخن آشنا اضافتنك لاميه و بيانيه يه تحملى وار فتأمل (اينش روا نبود دل حق كزار من * كز غمكسار خود سخن ناسزا شنيد) اينش ضميرى اضمار قبل الذكر طريقيله دله راجعدر دل حق كزار اضافتى بيانيه كز كه حرف بيان غمكسار اكا نجه يه ديرلر خوده اضافتى لاميه سخن ناسزا اضافتى بيانيه در * محصول بيت * بنم حق ادا ايديجى كوكلمه بو لايق دكل ايديكه كندى اكانجه ياردن ناسزا ونامعقول سوز ايشتدى (اى شاه حسن چشم بحال كدا فكن * كين كوش بس حكايت شاه وكدا شنيد) بحال با حرف صله فكنه متعلق يعنى مفعول غير صريحيدر فكنك وچشم صريحى كين كه حرف تعليل حكايت شاه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر * محصول بيت * اى كوزلك پادشاهى كدانك حالنه نظر صال يعنى بن كدايه التفات ايله زيرا بو قولاق چوق شاه وكدا قصه سنى ايشتدى يعنى پادشاهلر كدالره التفات ايده كلمشلر سنده بن كدايه التفات ايله

﴿ ما می ببانك چنك نه امروز میخوریم * بس دورشد كه كنبد چرخ این صدا شنید ﴾

بزشرابی چنك آوازیله بوكون ایچمه دك چوق دوراولدی كه چرخ فلك قبه سی بو صدایی ایشتدی (مفردات) (ما) بز (می) شراب (با) للالابسة (بانك) آواز (چنك) آلت لهو (نه) نفی (امروز) بوكون (میخوریم) ایچرز (بس) چوق (دور) زمان (شد) اولدی (كنبد) قبه (چرخ) فلك (این) بو (صدا) م (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) ای زاهد خشك ومنكر احوال عشق بز بوشراب عشق خدایی بوكون نوش ایدوب وبوكون اظهار ایلدك بوكرم بر عطای ازلیدر كه چوق زمان اولدی كه فلك قبه سی بوصدایی ایشتدی وعالمده ظاهر اولدی

﴿ ما باده زیر خرقه نه امروزمی كشیم * صدبار پیرمیكده این ماجرا شنید ﴾

بزشرابی خرقه التنده همان بوكون چكمرز میخانه نك پیری یوزكره بوماجرایی ایشتدی (مفردات) (ما) بز (باده) شراب (زیر) الت (خرقه) م (نه) نفی (امروز) بوكون (می كشیم) چكرز (صدبار) یوزكره (پیر) م (میكده) میخانه (این) بو (ماجرا) م (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) بزبومایه سعادت ابدی اولان شراب عشق بوكون كیرازز واحوال عشق مستعد اولنلرك اقتداسی ایچون اظهار ایلرز بوعشق الهی بردولت عظمادركه متصرف عالم اولان مرشد كامل بوماجرایی یوزكره ایشیدوب بزه عون وعنایت ایلشدر وقوت قدسیه ایله جمیع اسرار بزه مطلع اولمشدر

﴿ سرخدا كه عارف سالك بكس نكفت * درحیرتم كه باده فروش ازكجاشنید ﴾

خدانك سرنی عارف سالك كیمسه یه دیمدی حیرتدیم كه باده فروش قندن ایشتدی (مفردات) (سرخدا كه) م (عارف سالك) م (بكس) كیمسه یه (نكفت) دیمدی (در) فی (حیرت) م (م) ضمیر (باده فروش) شراب صاتیجی (ازكجا) قندن (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) سالك وعارف صدقله سعی ومجاهده سی بركاتیله كندویه كشف اولوب وكیمسه یه دیمدیكی اسرار خدایی حیرتدیم كه قلوب عاشقانه فیض بخش ایدیجی خلیفة الله فی الارض وجاسوس القلوب اولان مرشد كامل قندن ایشتدی ومطلع اولدی نتكیم حبیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم اسرار معراجیه دن حضرت علی رضی الله عنه به برایكی سرديمش ایدی حضرت علی تحمل ایده میوب اول سری برچاهه سویلمش ایدی اتفاق حبیب اكرم حضرتی راه غزاده اول چاهك سمتنه نازل اولدقده صحابه دن بعضسنه شو چاهدن لشكر ایچون آب كتورك دیو امر بیوردیلر چاهدن صوچكدیلر صویرینه قان كلدی اول ساعت رسول علیه السلام حضرت علینك بو حالنه مطلع اولوب مرتضی بو چاهه اسرارنی سویلمش وچاه تحمل ایده میوب قان اولمش دیو بیوردیلر (العهدة علی الراوی)

﴿ محروم اكرشدم زسركوی اوچه شد * ازكلشن زمانه كه بوی وفا شنید ﴾

الك سركویندن محروم اولدمسه نه اولدی زمانه كلشندن كیم وفارایحه سنی ایشتدی

(مامی ببانك چنك نه امروز میخوریم * بس دورشد كه كنبد چرخ این صدا شنید) ببانك باحرف مصاحبت میخوریمه متعلق چنكه اضافت لامیه در دور بونده زمان معناسنه در كنبد چرخ اضافتی بیانیه در * محصول بیت * بز باده یی چنك آوازیله همان بوكون ایچمرز چوق زمان اولدیكه زمان بوآوازی ایشتدی یعنی بزم ایلدیكمز باده مجلسنده چنك وچغانه آوازینی چوق ایشتدی (ماباده زیر خرقه نه امروز میكشیم * صدبار پیر میكده این ماجرا شنید) ادات نفی معنی جهتنده میكشیمه مقیددر * محصول بیت * بز باده یی خرقه مز التنده همان بوكون چكمرز یعنی بوزمانه دك چكه كلمشز یوزكره پیرمغان بوماجرایی ایشتدی یعنی بزم خرقه التنده باده چكدیكمزی (سرخدا كه عارف سالك بكس نكفت * درحیرتم كه باده فروش ازكجا شنید) سرخدا مفعول قول صریح وبكس غیرصریح كه حرف رابط صفت عارف سالك اضافتی بیانیه در * محصول بیت * اللهك سرنی كه عارف سالك كیمسه یه سویلدی و بلدرمدی حیرتده یمكه باده فروش نره دن ایشتدی یعنی عاشقلر جانانی عشق ومحبتنی پوشیده ومستور طوتاركن تعجب ایدرمكه باده فروشلر قندن ایشتدی یعنی عالم خلقنه نره دن منتشر اولدی (محروم اكرشدم زسركوی اوچه شد * ازكلشن زمانه كه بوی وفا شنید) اكرشدم اكررفتم دیمكدر مصراع ثانی یی مثل حكمنده اجرا ایلمش كه اسم استفهامدر بوی وفا اضافتی بیانیه در * محصول بیت * اكرجانانك سركویندن محروم كیتدم ایسه نه اولدی زمانه كلشندن كم وفا قوقوسنی ایشتدی یعنی كوی جانان وفا كلشنیدر بن آندن محروم كیتدم ایسه عجب دكل كه عشق ایشیدر البته حرماندن خالی دكل

(یارب كجاست محرم رازی كه یكزمان * دل شرح آن دهد كه چه كفت وچها شنید) یارب جائزدركه یاربدن مراد یاالله اوله

(مفردات) (محروم) م (اكر) م (شدم) اولدمسه (ز) من (سركوی) محله باشی (او) ضمیر (چه) نه (شد) اولدی (از) من (كلشن) م (زمانه) م (كه) كیم (بوی) رایحه (وفا) م (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) اول اسرارلدنیه یه واصل اولمق ایچون حق تعالینك ابتلاء نعم صورتنده كوستردیكی نعم دنیادن ولذائذ شهوانیه دن منقطع اولوب دنیا نعمتی كند ومه حرام منزله سنده قیلدم ایسه نه اولدی زمانه كلشنندن و باغ عالمدن كیم وفارایحه سین ایشتدی وكیم وفالولدی

﴿ كجاست محرم رازی كه یك زمان یارب * دل شرح آن دهد كه چه كفت وچها شنید ﴾

یارب برمحرم رازقنده دركه بر زمان دل انك شرحنی ویره كه نه دیدی ونلر ایشتدی (مفردات) (كجاست) قنده در (محرم) م (راز) سر (یا) وحدتیه (یك) بر (زمان) م (دل) كوكل (شرح) م (آن) اول (دهد) ویره (چه) نه (كفت) دیدی (چها) نلر (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) ماسوادن قطع علاقه ایله حرم قدس الهیه ده اسرار الهیه محرم اولمش برمحرم راز قنده دركه بر زمان كوكلك شرحنی ویره كه سرنده كوكل حضرت الهیه نه دیدی وطرف حقدن نلر ایشتدی یوخسه هر برنامحرمه اسرار عشق فاش ایلمك جائز دكلدر

﴿ ساقی بیاكه عشق ندامیكند بلند * كانكس كه كفت قصۀ ماهم زماشنید ﴾

ای ساقی كل كه عشق بلند آوازیله ندا ایلر كه اول كیمسه كه بزم قصه مزی دیدی بنه بزدن ایشتدی (مفردات) (ساقی) م (بیاكه) كل كه (عشق) م (ندا) م (میكند) ایدر (بلند) یوكسك (آن) اول (كس) كیمسه (كفت) دیدی (قصه) حكایه (ما) بز (هم) ینه (ز) من (ما) بز (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) ای مرشد كامل كل بزم ترقی وتمكینمز ایچون بزه همت وعنایت ایله كه غلبۀ عشق ایله كشف اسرار واقع اولمیه عشق بلند آوازیله ندا ایدر كه اول كیمسه كه بزم قصه مزی دیدی بنه بزدن ایشتدی وكشف اسرار ایتدی

﴿ خوش میكنم بباده مشكین مشام جان * كزدلق پوش صومعه بوی ریا شنید ﴾

جان مشامنی بادۀ مشكین ایله معطر ایلرم زیرا صومعه نك دلق پوشندن ریا رایحه سنی ایشتدی (مفردات) (خوش) معطر (میكنم) ایلرم (بباده) شراب ایله (مشكین) مسكلی (مشام) دماغ (جان) م (كه) زیرا (دلق پوش) یاماه لی خرقه كیجی (صومعه) عباد تخانه وبوی رایحه (ریا) م (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) بعون خدا سعی ومجاهده ایله مسك كبی آثاری ظاهر اولان شراب عشق ایله مشام جانی معطر ایلیوب حق باطلدن تمیز ایدیجی لذت روحانیتی تحصیل ایده یم زیرا لذت روحانیت بولان جان دلق پوش اولوب صومعه بكلیان زاهدلردن ریا وسمعه رایحه سنی ایشتدی

﴿ پند حكیم عین صوابست ومحض خیر * فرخنده بخت آنكه بسمع رضا شنید ﴾

عالم عاقلك پندی عین صوابدر ومحض خیردر مبارك بختلو اول كیمسه كه رضا قولاغیله

وجائزدركه یجبا معناسنه اوله كجاست مقدم خبر محرم راز اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر كه حرف بیان یكزمان مصراع ثانی یه مرهوندر شرح آن اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر دهد فعل مضارع مفرد غائب كه حرف بیان چها چه نك جمعیدر * محصول بیت * یارب قنده در برمحرم راز كه بر زمان كوكل نه كوروب نلر ایشتدیكنك شرحنی ویره یعنی برمحرم رازكه كوكل اكا سركذشتنی بیان ایلیه (ساقی بیاكه عشق ندامیكند بلند * كانكس كه كفت قصۀ ماهم زماشنید) ساقی منادی كه حرف بیان عشق مبتدا ما بعدی خبری كانكس كه حرف بیان ندا * محصول بیت * ای ساقی كل كه عشق بلند ندا ایدر یعنی صوت اعلا ایله ندا ایدر كه اول كیمسه بزم قصه مزی سویلدی بنه بزدن ایشتدی یعنی بزدن ایشیدوب سویلدی (خوش میكنم بباده مشكین مشام جان * كزدلق پوش صومعه بوی ریاشنید) * محصول بیت * جان مشامنی بادۀ مشكینله كوزل ولطیف ایده یم زیرا مشام صومعه خرقه پوشندن ریاقوقوسین ایشتدی یعنی ریاقوقوسندن مشام جانم مشوش اولدی ایمدی انی اصلاح ایلمك ایچون بادۀ مشكینله معطر ایلدم (پندحكیم عین صوابست ومحض خیر * فرخنده بخت آنكه بسمع رضاشنید) پند حكیم اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر عین صواب ومحض خیر اضافتلری بیانیه در فرخنده قوتلی یعنی مبارك بخت آن اضافتی لامیه دركه حرف رابط صفت بسمع رضا باحرف مصاحبت شنیده متعلقدر واضافت بیانیه * محصول بیت * حكیمك نصیحتی عین صواب ومحض خیردر عین صواب صواب كندی ومحض خیر چیچق خیر

زیرا محض جمیع دیمكدر مبارك بختلو اول كیمسه دركه رضا قولغیله ایشتدی یعنی دكلادی وقبول ایلدی دیمكدر

ایشتدی (مفردات) (پند) نصیحت (حکیم) عالم وعاقل (عین) م (صواب) طوغری (است) در (محض) خالص (خبر) م (فرخنده) مبارك (بخت) طالع (آنکه) اول کیمسه که (با) للملابسة (سمع) قولاق (رضا) م (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) ربا وسمعه دن بری اولان حکیم الهینك ومرشدر بانینك نصیحتی عین صوابدروبی غرضدر ومحضا خیر در مبارك بختاو وسعادتاو اول کیمسه در که رضاقولاغیله ایشتدی وقبول ایلدی

﴿ هرشام ماجرای من ودل شمال کفت ❊ هرصبح کفت وکوی من واوصباشنید ﴾

هراخشام بنم ماجرامی وکوکلم ماجراسنی باد شمال دیدی هر صباح بنم کفت وکویمی وکوکلك کفت وکویینی صبا ایشتدی (مفردات) (هرشام) هراخشام (ماجرای) م (من) بن (دل) کوکل (شمال) قبله یلی (کفت) دیدی (هر صبح) م (کفت وکوی) سویلنمش سوز (من) بن (او) ضمیر (صبا) مشرق یلی (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) هر شام بالصباح عون خدا ایله قلباوقالبامتوجهاالی القبله حضرت اللهه عبودیت وتضرع ونیازم ماجراسنی بادشمال وارباب حال دیدی وهر صباح اوراد واذ کارمی وکوکلم توجهنی وحرارتنی صبا کبی فیض بخش اولان مرشد کامل ایشتدی وبزی راه مستقیمه ارشاد ایتدی

﴿ حافظ وظیفهٔ تودعا کفتنست وبس ❊ دربند آن مباش که نشنید یاشنید ﴾

ای حافظ سنك وظیفه ك انجق دعادیمکدر اول قید وفکرده اولمیه که ایشتمدی یاایشتدی (مفردات) (حافظ) م (وظیفه) م (تو) سن (دعا) م (کفتن) سویلمك (است) در (بس) انجق (در) فی (بند) باغ (آن) اول (مباش) اولمیه (نشنید) ایشتمدی (شنید) ایشتدی (معنای اشارتی) ای حافظ سنك کبی عبد بیچاره نك وظیفه سی همان درگاه حقده دعاوتضرع ونیازایدوب تفویض کلی ایلمکدر اول قیدده واول فکرده اولمه که قبول ایتمدی یاقبول ایتدی بوفکر توجه تامه مانعدر وسوء ظندر فال وحسن ظن اولیدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خستکان راچو طلب باشد وقوت نبود ❊ کرتو بیدادکنی شرط مروت نبود ﴾

خسته لرك چونکه طلبی اوله وقوتی اولمیه اکرسن عدالتسزلك ایدەسین مروتك شرطی اولمز (مفردات) (خستکان) خسته لر (را) ادات مفعول (چو) چونکه (طلب) م (باشد) اوله (قوت) م (نبود) اولمیه (کر) اکر (تو) سن (بی) نفی (داد) عدل (شرط) م (مروت) م (نبود) اولمز (معنای اشارتی) یا رب سنك درد عشقك ایله خسته والم فراقكله داشکسته اولان عاشق صادق وقتاکه طلبده اوله ورفع حجبات بشریه یه قوت روحانیتی اولمیه اکرسن کرمکله عون وامداد ایتمیه سین کرم وعنایتکه ورحمت واسعه که مقابله کور ینور اما (لا یضیع اجرالمحسنین) سین امیدر که خسته وبیچاره لری نا امید ایتمکی کرم شانکه لایق کورمزسین

(هرشام ماجرای من ودل شمال کفت * هرصبح کفت وکوی من واو صباشنید) شمال شبنك فتحـله لدوس دید کاری یله دیرلر وصبا سابقا مفصل بیان اولمشدر * محصول بیت * هر اخشام بنم کوکل ماجراسنی باد شمال سویلدی یعنی عالمه داستان ایلدی وهرصباح بنم کوکل کفت وکوسنی صبا ایشتدی یعنی صباح واخشام کیچن احوال وماجرامی بونلر بیلدی واکلدی وخلقه داستان ایلدی (حافظ وظیفهٔ تودعا کفتنست وبس * دربند آن مباش که نشنید و یاشنید) بس بونده انجق معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ سنك وظیفه ك دعا سویلمکدر انجق همان دعایه مشغول اولمقدر اول قیدده اولمه که جانان ایشتمدی ویا ایشتدی حاصلی سنك وظیفه ك دوام دولتنه مشغول اولمقدر اکا ایشتدرمك وایشتدرمك دکل (وله ایضا) (خستکانرا چو طلب باشد وقوت نبود * کرتوافسوس کنی شرط مروت نبود) خستکانرا ادات تخصیص یعنی خسته عشاقك افسوس بونده ظلمدر مروت لغتده ارلکدر اما سخا وکرم معنالرنده مستعملدر * محصول بیت * عشاق خسته نك که طالبی اوله یعنی سنك وصالکه طالب اوله لر ووصاله قدرت وقوتلری اولمیه اکرسن افسوس و بیداد ایدرسك شرط مروت دکلدر یعنی کندیلرده که قوت وقدرت اولمیه سنده ظلم و بیداد ایلیه سین مروت دکلدر

﴿ ماجفا ازتو ندیدیم وتوخود نپسندی ❊ آنچه در مذهب پیران طریقت نبود ﴾

بزسندن جفا کورمدك وسن خود بکنمزسین اول نسنه یی که طریقت پیرلرینك مذهبنده اولمیه (مفردات) (ما) بز (جفا) م (ازتو) سندن (ندیدیم) کورمدك (تو) سن (خود) کندك (نپسندی) بکنمزسین (آنچه) اول نسنه یی که (در) فی (مذهب) م (پیران طریقت) م (نبود اولمیه (معنای اشارتی) یارب سن برکریم ورحیم سین که دائم بزبیچارلره خیر وعصمت مراد ایدرسین بزسندن قطعا جفا کورمدك هرنه کونه نقصانمز وارایسه جمله کسب یدیمز در باخصوص پیران طریقت یولنده اولان سالك آخرته وطالب رضاءالله اولانه جفایی لایق کورمزسین وکندوبی بجابله نقصانه آتمزسین امانه قصور بزمدر

﴿ چون طهارت نبود کعبه وبتخانه یکیست ❊ نبود خیردرآن خانه که عصمت نبود ﴾

چونکه پاکلك اولمیه کعبه وبتخانه برابردر خیر اولمز اول خانه ده که پاکلك وعصمت اولمیه (مفردات) (چون) چونکه (طهارت) م (نبود) اولمیه (کعبه) م (بتخانه) م (یکیست) برابردر (نبود) اولمز (خیر) م (دران خانه) اول اود. (عصمت) حفظ وپاکلك (نبود) اولمیه (معنای اشارتی) القاب مضغة اذاصلحت صلح الجسد کله واذافسدت فسد الجسد کله) حدیث شریفی سرنجه قلبده چونکه پاکلك اولمیه اول آدمه کعبه وبتخانه برابردر هرنه مجاهده اولسه قصوردن خالی دکلدر خیر اولمز اول خانه ده که اندهسعی ومجاهده ایله حفظ وطهارت اولمیه وتعلقات ماسوادن منقطع اولمیه

﴿ تابافسون نکند جادوی چشم تو مدد ❊ نور در سوختن شمع محبت نبود ﴾

مادامکه سنك ساحر چشمك افسونله معاونت ایلمیه محبت شمعنك یانمسندن نور اولمز (مفردات) (تا) مادامکه (با) للملابسة (افسون) دعا (نکند) ایلیه (جادو) ساحر (چشم) کوز (تو) سن (مدد) معاونت (نور) م (در) فی (سوختن) یانمق (شمع) م (محبت) م (نبود)اولمز(معنای اشارتی) یارب سندن نظرعنایت ونصرت ومعاونت اولمدنجه محبت شمعنك یانمسنده وسعی ومجاهده ایله وکثرت طاعاتله قلبده نور الهی حاصل اولمز وطهارت بولنمز

﴿ خیره آن چشم که آبش نبرد کریهٔ عشق ❊ تیره آن دل که درو نورمحبت نبود ﴾

خیره اول چشم که کریهٔ عشق انك آبنی ایلتمیه تیره اول قلب که آنده محبت نوری اولمیه (مفردات) (خیره) قماشمش وبی نور (آن) اول (چشم) کوز(آب) صو (ش) ضمیر (نبرد) ایلتمیه (کریه) اغلاق (عشق) م (تیره) قراکو و بولانق (آن) اول (دل) کوکل (در) فی (او) ضمیر(نور محبت) م (نبود) اولمیه (معنای اشارتی) نورسزومحجوبدر شول کوزکه دردعشق الهیه ایله کریه ایدوب کوزیاشلری دوکمیه وقراکو وفاسدر شول کوکل که آنده نورمحبت اولمیه وکوزیاشیله وجکر آتشیله قلبنك قسوتی سیلنمیه

(ماجفا ازتو ندیدیم وتوخود نپسندی * آنچه در مذهب پیران طریقت نبود) پیراندن بونده مراد دلبرلاندر تفضیله تسمیه قیلنمشلردر دلبران طریقندن مراد امثال واقراندر * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر بزسندن جفا کورمدك سنده خود لایق کورمزسین اول نسنه یی که اقران وامثال دلبران مذهبنده اولمیه یعنی اول نسنه یی که سائر دلبرلر ایتمزسین آنی کند وکه لایق کورمزسین (چون طهارت نبود کعبه وبتخانه یکیست * نبود خیردران خانه که عصمت نبود) طهارت وعصمت پاکلکدر بردر دیمکدن مراد برابر دیمکدر * محصول بیت * چونکه طهارت وپاکلك اولمیه کعبه وبتخانه برابردر مصراع ثانی بی ارسال مثل ایدوب بیورر خیراولمز اول خانه ده که عصمت وپاکلك اولمیه یعنی کعبه شرفی پاکلکله در وبتخانه نك خباثتی وخساستی بتلرله درکه قرانده بتلره رجس دیمشدر پس عصمت وطهارت اولمجق مسجد وبتخانه بردر (تابافسون نکند جادوی چشم تومدد * نوردر سوختن شمع محبت نبود) تابونده توقیت ایچوندر مادام معناسنه بافسون باحرف مصاحبت افسون بونده سحردر جادوی چشم اضافتی بیانیه در وتویه اضافت لامیه سوختنه نك شمعه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر وشمعك محبته بیانیه سوختن بونده لازمله متعدی بیننده مشترکدر * محصول بیت * مادامکه سنك چشم جادوك سحرله مدد ومعاونت ایله شمع محبت اویارمده نور اولمز یعنی سنك جانبکدن که عاشق جانبنه برنظر والتفات اولمیه یالکز عاشق جانبندن محبت اولقدر مؤثر اولمز تنکیم شاعر بیورر (بیت) * بنم سوم نه ویرسنده همت اولمجق * نیه یاررایکی باشدن محبت اولمجق * (خیره آن دیده که آبش نبرد آتش عشق * تیره آن دل که درونور مودت نبود) خیره بونده قماشمق معناسنه در وتیره بونده قراکلقدر ظلمت معناسنه ایکیسیده موقع دعاده واقع اولمش تقدیری خیره باد وتیره باددر ضرورت وزن ایچون حذف اولندی * محصول بیت * خیره اولسون یعنی قماشسون اول کوزکه عشق آتشی آنك صوینی یعنی یاشنی ایلتمیه وقورتمیه حاصلی حرارت عشقله اولقدر کریه وبکا ایلیه که دیده ده نم قالمیه اول کوکلده تیره وتاریك اولسونکه انده نور مودت اولمیه یعنی برجانانه مبتلا اولمیه حاصلی عشقدن خالی اوله خیره وتیره دن مراد فساددر یعنی فاسد اولسون اول کوز واول کوکل که برجانانه مقیداولمیه دیمکدر

(حسن تو كرد زسر رشتهٔ خود باخبرم * آن مبادا كه مدد كاریٔ دولت نبود) سررشته اصلنده سررشته ایدی اضافتله
سكره اضافتدن قطع اولوب تركیب مزجی ایلدیلر اصل كار وحال معناسنه در رابشك وبرحالك اصلی دیمكدر مددكاری
كار ادات فاعلدرجی معناسنه ویا حرف مصدر دولته اضافت لامیه در * محصول بیت * سنك حسنك بنی حالمك اصلندن
وابتمك نهایتندن خبردار ایلدی یعنی عشق ومحبت حالندن بنی آكاه ایلدی اول حال اولمیه كه دولت مددكارلغی

﴿ دولت ازمرغ همایون طلب وسایهٔ او * زآنكه بازاغ وزغن شهپردولت نبود ﴾

دولتی همایون قوشندن وانك سایه سندن طلب ایله زیرا زاغ وزغنله دولت شهپری اولمز (مفردات) (دولت) م (از) من (مرغ) قوش (همایون) م (طلب) م (سایه) كولكه (او) ضمیر (زآنكه) آندنكه (با) مع (زاغ) قرغه (زغن) چیلاق (شهپر) قناد (دولت) م (نباد) اولمز (معنای اشارتی) بصیرت جانك كشاد اولوب قسوتی زائل اولوب قلبك انوار الهیه ایله منوراولمق دولتنی عالی پرواز اولان مرشد كاملدن طلب ایله زیرا زاغ وزغن كبی دنیا جیفه سنی تغیر الشكل لاجل الاكل اتكله طالب اولان مشایخ صوریلردن طلب ایله زیرا انلرده ظل الالهاق ومقام ارشاددولتی اولمز

﴿ عشق توكرد زسر رشتهٔ خود باخبرم * آن مبادا كه مددكاریٔ دولت نبود ﴾

سنك عشقك بنی كندو حقیقت اصلمدن خبردار ایلدی اول اولمدونكه دولت معاونتی ایشی اولمیه (مفردات) (عشق) م (تو) سن (كرد) ایلدی (ز) من (سر رشته) ایپلك اوجی یعنی اصل وحقیقت (خود) كندو (باخبر) خبرلی (آن) اول (مباد) اولسونكه (مدد كار) معاونت ایدیجی (دولت) م (نبود) اولمیه (معنای اشارتی) یارب بحمدالله سنك عشقك بنی اصل وحقیقتمدن وباعث خلقتمدن خبردار ایلدی یارب اول اولمسونكه بومحضا عطا واحسانك اولان عشق جاه دنیایه ودولت وسلطنت ماسوایه سبب ومعین اولمیه وبزی اغراض نفسانیه یه دوشورمه

﴿ كرمن ازمیكده همت طلبم عیب مكن * پیرما كفت كه در صومعه همت نبود ﴾

اكربن میخانه دن همت طلب ایلیم عیبلمه بزم مرشدمز دیدیكه صومعه ده همت اولمز (مفردات) (كر) اكر (من) بن (از) من (میكده) میخانه (همت) م (طلبم) طلب ایدهم (عیب) م (مكن) ایلمه (پیرما) بزم مرشدمز (كفت) دیدی (در) فی (صومعه) عبادت اوی (همت) م (نبود) اولمز (معنای اشارتی) ای صورت پرست اكربن همتی وارشاد حقیقتی صورت عالمی خراب ایدیجی وعشق خدا ایله مست ومستغرق اولان وارثان محمدیلردن طلب ایلسم بنی تعییر وتعییب ایلمه زیرا بزم پیرآكاهمز دیدی كه بوصومعه لر وعبادتخانه لر منزوی اولان عباد وزهاد صورت پرستلرده همت وارشاد اولمز وانلر حیلهٔ نفسدن نجات بوله مز

﴿ حافظا علم وادب ورزكه درمجلس شاه * هركرانیست ادب لایق صحبت نبود ﴾

ای حافظ علم وادبه سعی ایله زیرا شاهك مجلسنده هركیمك كه ادبی یوقدر صحبته لایق دكلدر (مفردات) (حافظا) ای حافظ (علم) م (ادب) م (ورز) چالش وسعی ایله (كه) زیرا (مجلس) م (شاه) م (هركرا) هركیمك (نیست) یوق (ادب) م (لایق) م (صحبت) م (نبود) اولمز (معنای اشارتی) ای حافظ

اولمیه یعنی اول حال اولمیه كه دولت
مددكارلق ایلیه یعنی سنك حسنك بردولت
عظیم ایمش كه بنی سررشتهٔ كارمدن
آكاه ایلدی (دولت ازمرغ همایون
طلب وسایهٔ او * زانكه بازاغ وزغن
شهپر دولت نبود) همایون لغتده مبارك
دیمكدر اما بونده هما دیدكلری طیردركه
یمن ایله مشهوردر شویله كه بركیمسه یه
سایه سی دوشسه یاپادشاه اولور یابرعظیم
صاحب دولت ینده سایه ذكری
انكیچوندر زان ادات تعلیل كه حرف
بیان بامع معناسنه در زاغ قرغه وقوزغون
وزغن چیلاق شهپر شاهپردن مخففدر
قنات چلكی دیمكدر * محصول بیت *
دولت وصال طلب ایلرسك اصیل مردم
زاده جانادن طلب ایله یعنی یارصادق
ویاجانان موافق ایدنمك ایسترایسك
عالیجناب نقی الاصل برمردمزاده محبتنه
راغب اول زیرا زاغ وزغنده دولت
شهپری اولمز یعنی دنی الاصل ورذیل
الفرعدن وفاكار حاصلی ناجنس مردمدن
اعراض ایلكه تنبیه وترغیبدر نسخه لرك
اكثرنده بوایكی بیت واقعدر اما تكرار
قافیه دن فهم اولان اولدركه بریسی
الحاقیدن اوله خواجه نك اولمیه (كرمن
ازمیكده همت طلبم عیب مكن * پیرما كفت
كه در صومعه همت نبود * همت
طلبك مقدم مفعول صریحیدر وطلبم فعل
مضارع مفرد غائب فعل شرط وعیب مكن
جواب شرط وجائزدركه همت طلب وصف
تركیبی اوله مصراع ثانی حكم تعلیلده
واقعدر * محصول بیت * اكربن میكده
اهلندن همت طلب ایلرسم وياهمت طلب
ایتسم عیب ایله زیرا بزم پیرمز دیدیكه
صومعه ده یعنی اهل صومعه ده محبت اولمز
یعنی همت ایسترایسك میكده اهلندن
ایسته زیرا انلر اصحاب فیض وارباب

حالدر اما اهل صومعه وخلوت نشینلر ملازم ریا وزرق واسیر سمعه وریادر (حافظا علم وادب ورزكه درمجلس شاه *
هركرانیست ادب لایق صحبت نبود * محصول بیت * ای حافظ علم وادبه سعی ایله زیرا مجلس شاهده هركیمكه ادبی یوق صحبته لایق
دكل یعنی پادشاهلر مجلس ادبا مجلسیدر سفها وبی ادبان مجلسی دكل ایمدی ادب واركان اوزره اول كه پادشاه صحبتنه
لایق اوله سین پادشاهدن مراد جانانه در

(وله ایضا) (همای اوج سعادت بدام ما افتد * اكر ترا كذری برمقام ما افتد) همای اوج اضافتی لامیه در وسعادته
اضافت بیانیه اوجدن مراد رفعتدر بدام ما باحرف صله واضافت لامیه در ترا راحرف تخصیص كذری یاحرف وحدت

علم تفسیری وعلم حدیثی وفقهادن فقه ظاهری یی واولیاء اللهدن فقه باطنی یی تحصیل ایدوب آداب شرعیه ایله مؤدب اولمغه سعی ایله (الطریق كله آداب) سرنجه حضور رب العالمینده هركیم آداب شرعیه ایله مؤدب اولمیه محرم اسرارالله اوله مز وصحبت شاه حقیقی یه لایق اوله مز ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ همای اوج سعادت بدام ما فتد * اكر ترا كذری برمقام ما افتد ﴾

سعادت اوجنك هماسی بزم دامیمزه دوشر اكرسكا بزم مقامیمزه بركذر دوشه (مفردات) (هما) عالی پرواز اولان قوش (اوج) عالی مقام (سعادت) م (با) للملابسة (دام) طوزاق (ما) بز (افتد) دوشر (ترا) سكا (كذری) بركچد (بر) علی (مقام) م (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) اعلای علیینده (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) آیت جلیله سی سرنجه سعادت اوجنده اولان دولت عالیه یه وصول بولورز اكرتوفیق خدا ایله عرش الله اولان قلبمزه تجلیٔ انوارالهی واقع اولورسه

﴿ حباب واربراندازم ازنشاط كلاه * اكرزروی توعكسی بجام ما افتد ﴾

سرورمدن حباب كبی كلاهمی هوایه آتارم اكرسنك یوزكدن بزم جاممزه برعكس دوشه (مفردات) (حباب) صوده اولان قبارجق (وار) ادات مثل (براندازم) آتارم (از) من (نشاط) سرور (كلاه) م (ز) من (روی) یوز (تو) سن (عكس) م (با) وحدتیه (با) للملابسة (جام) قدح (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) یارب كمال سرورمدن حباب كبی كلاهمی هوایه آتارم وپردهٔ پنداری رفع ایدوب (لیس فی جبتی سوی الله) سرحلالی كبی دم فرحتمدن اظهار ایلرم خصوصیله تجلیٔ ذات الهیه دن قلبمه برپرتو انوار احدیت ایرشه

﴿ شبی كه ماه مراد ازافق طلوع كند * بودكه پرتو نوری ببام ما افتد ﴾

بركیجه كه مراد آیی افقدن طلوع ایده اوله كه پرنور شعله سی بزم طاممزه دوشه (مفردات) (شب) كیجه (یا) وحدتیه (ماه) آی (مراد) م (ز) من (افق) اطراف سما (طلوع) م (كند) ایده (بودكه) اوله كه (پرتو) شعله وضیا (نور) م (با) وحدتیه (با) للملابسة (بام) طام (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) یارب باری اوله كه بااوله می كه بركیجه سنك انوار ذاتیه كه مستغرق اولمش ارواح قدسیه صاحبلری محبوبلریكه اولان تجلیٔ ذاتیك نوردن پرنور شعله سی بزم سطح قلبمزه دوشه ومنور قیله

﴿ ملوك را چوره خاكبوس این درنیست * كی اتفاق مجال سلام ما افتد ﴾

پادشاهلره چونكه بوقپونك خاكبوسنه یول یوقدر بزه سلامه مجال اتفاق قچان دوشه (مفردات) (ملوك را) پادشاهلره (چو) چونكه (ره) یول (خاكبوس) طپراق اوپیجی (این) بو (در) قپو (نیست) یوق (كی) قچان (اتفاق) م (مجال) م (سلام) م (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) تعلقات سلطنت دنیای دنیه ایله قلبی اذواق

ویاتنكیر برحرف صله مقام ما اضافتی
لامیه در * محصول بیت * اوج سعادت
هماسی بزم دوزاغمزه دوشر یعنی سعادت
بزم اولور اكربزم مقاممزه سنك بركذرك
یعنی مرورك واوغرامك دوشرسه یعنی
سن بزم مقاممزه اوغرسن همای اوج
سعادت بزم اولور مصراع ثانیده خطاب
خدایه در دیین خطای فاحش ایلمشدر
وبوبرده دك بویله خطانی صد هزار ایلمشدر
(حباب واربر اندازم ازنشاط كلاه *
اكر زروی توعكسی بجام ما افتد) حباب
حانك فتحیله عربیدر صوقبرجغی دیمكدر
اما حانك ضمیله قره بلانه دیرلر وار ادات
تشبیه در نشاطنونك فتحیله مصدردر
نشط ینشط دن یعنی علم بابندن اما نونك
كسریله ناشطك جمعیدر عكسده یاوحدت
ویاتنكیر ایچوندر * محصول بیت *
حباب كبی سونمكدن كلاهمی وتاكیه می
كوكه اتارم اكرسنك رویكدن بزم جاممزه
برپرتو دوشرسه یعنی سنكه مجلسمزده
اولوب ورویك عكسی جام باده مزه دوشه
كمال فرحدن كلاهمزی هوایه اتارز
منه سنده حباب ضم حالیله دردیین علم
لغتده عجب ماهرایمش (شبی كه ماه مراد
ازافق طلوع كند * بودكه پرتونوری ببام
ما افتد) ماه مراد اضافتی بیانیه در افق
همزه نك وفانك ضمیله سكونیله ده لغتدر
كوك كنارینه دیرلر بود فعل مضارع غائب
اوله كه دیمكدر رتمنی معناسنی افاده ایدر
ایكی یرده ده كه حرف بیان پرتو نوری
اضافتی لامیه درویاحرف وحدت
ببام ما اضافتی لامیه وباحرف صله
* محصول بیت * بركیجه كه مراد آبی
افق كوی جانادن طلوع ایلیه یعنی
بركیجه كه ماه مراد كوی جانادن

ظاهر اوله اوله كه برلو پرتوی بزم طاممزه دوشه حاصلی بركیجه جانان افق كو یندن ظاهروهویدا اوله باشد كه بزم خانه مزی
مشرف ایلیه بامی ذكرایدوب خانه مراد ایلك مجاز مرسل قبیلندندر

روحانیه‌دن وانوار معرفةالهیه‌دن غافل اولان جهان پادشاهلرینه حریم قدس الهیه قپوسنك خاكبوسنه یول یوقدر یاخود دوجهاندن فارغ قلب اولمش پادشاهان حقیقت اولان محجوبان خدالر كنه وحقیقت ذات بیچونك تجلیسنه حجاب كبریاسی عدم تحملرندن (ماعرفناك حق معرفتك یامعروف) و(اللهم زدنی تحیرا فیك) بیوروب (وخر موسی صعقا) مرتبه‌سنده متحیر ومستغرق محو ومتلاشی اولمغله تجلی ذاته بو پادشاهان حقیقتلرك تحملی اولمیجق بزه سلامه مجال اتفاقی قنجان دوشه وبزم كبی اسیر نفس اولوب قیودات بشریه عرقن قطع ایلیان بیچاره‌لر تجلی ذاته قنجان ایریشه متعنا الله ببركات العارفین قدس الله ارواحهم واحسن الینا بشفاعتهم آمین

﴿ ببارگاه توچون باد رانباشد بار ❁ كی اتفاق مجال كلام ما افتد ﴾

سنك بارگاهكه چونكه باده اجازت اولمز بزه كلامه مجال اتفاقی قنجان دوشه (مفردات) (با) للملابسه (بارگاه) اجازت یری (تو) سن (چون) چونكه (باد) یل (را) ذات مفعول (نباشد) اولمیه (بار) اجازت (كی) قنجان (التفات) میل ورغبت (مجال) قدرت (كلام) م (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) یارب سن بر بی شبیه و بی نظیر واحد لاشریك له دركاه عالی صاحبی عظیم وجلیل معبود بالحقسن كه سنك درگاهكه بلااذن ولااحسان انبیا واولیایه كلام وشفاعته اجازت اولمیه بزم كبی عاجز ومحجوبین اولنلره كلامه قدرت التفاتی قنجان دوشه

﴿ چوجان فدای لبت شد خیال می بستم ❁ كه قطرهٔ ززلالش بكام ما افتد ﴾

چونكه جان سنك لبكه فدا اولدی خیال باغلادم كه انك زلالندن برقطره بزم طماغمزه دوشه (مفردات) (چو) چونكه (جان) م (فدا) م (لب) طوداق (ت) خطابیه (شد) اولدی (خیال) م (می بستم) باغلادم (قطره) م (همزه) وحدتیه (ز) من (زلال) خوش سكر بجی صو (ش) ضمیر (با) للملابسة (كام) طماق (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) یارب چونكه جان سنك غذای روح وباعث انواع فتوح اولان آلام بی نظیركه فدا اولدی خیال باغلادم كه كلامك آب حیات ابدیسنك زلالندن جانم دماغنه برقطره دوشه وجانم غذای روحانیت بولغله حیات ابدیه یه وارواح قدسیهٔ سرمدیه‌لر میانه ایریشه ١رب یسر ولاتعسر رب تمم بالخیر)

﴿ خیال زلف توكفتا كه جان وسیله مساز ❁ كزین شكار فراوان بدام ما افتد ﴾

سنك زلفك خیالی دیدیكه جانی وسیله ایلمه زیرا بوشكاردن بزم دامزه وافر دوشه (مفردات) (خیال) م (زلف) م (تو) سن (گفتا) دیدی (جان) م (وسیله) پرده وحجاب (مساز) دوزمه (كه) زیرا (ز) من (این) بو (شكار) صید (فراوان) وافر (با) ظرفیه (دام) طوزاق (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) یارب سنك رحمان ورحیم وفیاض وكریم اولان صفات جلیله‌لرك زبان حال ایله دیدی وتبشیر ایلدیكه ای عاشق صادق بوجانكی پرده ایدنمه زیرا جاندن نیجهٔ جانانه

(بباركاه تو چون باد را نباشد بار ❁ كی اتفاق مجال سلام ما افتد) بباركاه تو باحرف ظرف واضافت لامیه در باربوند اجازت معناسنده در اتفاق مجال اضافتی مصدرك فاعله اضافتیدر وسلامك مایه ده مصدرك فاعلنه در ❁ محصول بیت ❁ خواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر سنك بارگاهكده چونكه باده اجازت یوق بزم سلام ایله مزه نیجون اتفاق مجال واقع اولور یعنی بزم سلامه مجالمز واقع اولمز یعنی بو اتفاق دوشمزكه بزم سلامه مجالمز اوله (چوجان فدای لبت شد خیال می بستم ❁ كه قطرهٔ ززلالش بكام ما افتد) فداده فا مكسور اولدقده الفده مدوقصر جائزدر اما مفتوح اولدقده مقصوردر انجق لبه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر قطرهٔ ده یاحرف وحدت زلال لغتده طاتلو صویه دیرلر اما بونك كبی یرلرده شربت جنسی مراددر بكام ما باحرف صله ❁ محصول بیت ❁ چونكه جان سنك لبك فداسی اولدی خیال باغلردم یعنی خیاله كتوررد مكه لبك زلالندن دماغمزه برقطره دوشه حاصلی جان ویرمك سببیله امیدمز وارایدی كه لبك زلالندن متمتع اوله وز (خیال زلف توكفتا كه جان وسیله مساز ❁ كزین شكار فراوان بدام ما افتد) گفتاده كی الف تكمیل وزنیچون كلمشدركه حرف بیان جان مسازك مفعول اولی ووسیله مفعول ثانیسی كزین كه حرف تعلیل ازین ادات تشبیه در بونك كبی دیمكدر فراوان چوق دیمكدر ❁ محصول بیت ❁ اوكی بیتك مضمونی رد ایدوب بیورر سنك زلفك خیالی دیدیكه زلال لبی میسر اولمغیچون جانی وسیله ایلمه زیرا جان كبی شكار بزم دامزه چوق دوشر یعنی زلال لبندن اوتوری جان نثار ایلكه‌نه اعتبار كه آنك كبی شكار بزده چوقدر جاندن عزیز برنسنه كركدر

ابره مز بو بر جانی فدا ایدرسك بیك جان آلورسین و بو بردام معنویدر كه انده اسرار الهیه شكارندن مالانهایه اسرار الهیه اطلاع بولورسن

﴿ بنا امیدی ازین در مرو بزن فالی ❁ بود كه قرعهٔ دولت بنام ما افتد ﴾

بوقپودن امید سزلكله كیتمه برفال اور اوله كه دولت قرعه‌سی بزم نامزه دوشه (مفردات) (با) للملابسة (نا امید) م (یا) مصدریه (از) من (این) بو (در) قپو (مرو) كیتمه (بزن) اور (فالی) برتفاول (بودكه) اوله كه (قرعه) م (دولت) م (بنام ما) بزم آدیمزه (افتد) دوشه (معنای اشارتی) ای تضرع ونیاز ایله دركاه حق ملازم اولان كوكل صاقین قطع امید ایله برنفس دركاه حقدن منقطع اولمه و(لایضیع اجر المحسنین) اولان حضرت الهیك رحمتی قپوسندن نا امیدلك جانبنه كیتمه همان حسن ظنكده دائم اول اوله كه دولت قرعه‌سی بزم نامزه دوشه وكوكل جمیع مقصودینه ایریشه

﴿ زخاك كوی توهركه كه دم زند حافظ ❁ نسیم گلشن جان در مشام ما افتد ﴾

سنك كویك خاكندن هرقچان كه حافظ دم اوره جان گلشننك رایحه‌سی بزم دماغمزه دوشه (مفردات) (ز) من (خاك) طپراق (كوی) محله (تو) سن (هركه) هرقچان (دم) نفس (زند) اوره (حافظ) م (نسیم) رایحه (گلشن) م (جان) م (در) فی (مشام) دماغ (ما) بز (افتد) دوشه (معنای اشارتی) یارب محضا سنك فیض واحسانكله حافظ قولك هرنه زمان سنك اسرار عشقكدن وغذای روحانی اولان معارف لدنیه كدن سوبلسه باذن الله جان گلشننك اطیب من المسك اولان ریح رحمانیدن جانلر دماغنه عطر معنوی ایریشوب روحه غذا جانه حیات بخش ایدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند ❁ واندران ظلمت شب آب حیاتم دادند ﴾

دون كیجه سحر وقتی غصه‌دن بكا نجات ویردیلر واول ظلمت شبده بكا آب حیات ویردیلر (مفردات) (دوش) دون كیجه (وقت سحر) م (از) من (غصه) م (نجات) م (میم) ضمیر (دادند) ویردیلر (اندر) فی (آن) اول (ظلمت) م (شب) كیجه (آب حیات) م (میم) ضمیر (دادند) ویردیلر (معنای اشارتی) روز وشب طاعات وتضرع ونیاز ایله سعی ومجاهده ایدوب جذبهٔ رحمانیه ونفحهٔ یزدانیه عدم وصولدن غمناك ایدم بحمد الله دون كیجه وقت سحرده ارحم الراحمین اولان فیاض مطلق بنی اول غصه‌دن خلاص ایدوب آب حیات ابدی اولان جذبهٔ رحمانی وشراب لایزالی اولان فیض الهی ونفحهٔ یزدانی صوندیلر وانوار خدا ایله دل وجانم منور اولوب ظلمات بشریه‌دن نجات بولدم

﴿ بیخود از شعشعهٔ پرتو ذاتم كردند ❁ باده از جام تجلی صفاتم دادند ﴾

پرتو ذاتك شعشعه‌سندن بنی بیخود ایلدیلر تجلی صفات جامندن بكا باده ویردیلر (مفردات) (بیخود) متحیر (از) من (شعشعه) ضیا (پرتو) عكس (ذات) م (م) بنی (كردند) ایلدیلر (باده) شراب (از) من (جام) قدح (تجلی صفات) م (م)

(بنا امیدی ازین در مرو بزن فالی ❁ بود كه قرعهٔ دولت بنام ما افتد) بنا امیدی باحرف سبب ویاحرف مصدر ازین دردن مراد در جانادر مرو فعل نهی مخاطب كیتمه دیمكدر بزن باحرف تأكید فالی یاحرف وحدت ویاتنكیر فال اورمقدن مراد فال آچمقدر نهایتی عجم بر قاچ لفظی زدن لفظیله تعبیر ایدرلر بوادات تمنی كه حرف بیان قرعهٔ دولت اضافتی بیانیه قرعه مشهور نسنه دركه رمالر قوللنور ❁ محصول بیت ❁ امید سزلكله بوقپودن كیتمه برفال آچ اوله كه دولت قرعه‌سی بزم آدمزه دوشه یعنی وصال جاناندن نا امید اولوب قپوسن ترك ایدوب كیتمه وبرفال آچ اوله كه دولت وصال قرعه‌سی بزم آدمزه دوشه حاصلی اوله كه بزه دولت وصال جانان میسر اوله (زخاك كوی توهركه كه دم زند حافظ ❁ نسیم گلشن جان در مشام ما افتد) خاك كوی تواضافتلری لامیه‌لردر نسیم گلشن جان اضافتلری لامیه وبیانیه ❁ محصول بیت ❁ هركه كه حافظ سنك خاك كویكی ذكر ایدوب مدح وتعریف ایلسه جان گلشنی نسیمی بزم دماغمزه دوشر یعنی دماغمز جان قوقوسیله پر اولور زیرا سنك خاك كویك مسك وعنبردر انك ذكری جان دماغنی معطر ایلمكه كفایت ایدر (وله ایضا) (دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند ❁ واندران ظلمت شب آب حیاتم دادند) روایت اولنوركه خواجه‌نك جانانی بر سحر خانه‌سنه گلوب مشرف ایلر خواجه دخی بوغزلی نظمه كتورر غصه‌دن مضاف الیه محذوفدر تقدیری غصهٔ عشقدر ضرورت وزنیچون حذف اولندی ظلمت شبدن مراد ظلمت هجراندر آب حیاتدن مراد آب وصالدر حیات قرآن شریفده رسم عثمانی اولمق سببیله الف واوشكلنده یازیلور اما غیرلرده الف ایله یازمق جائزدر خصوصاكه كتب تعلیمیه‌ده ❁ محصول بیت ❁ دون كیجه سحر وقتنده بكا غصه‌دن نجات ویردیلر یعنی غصه وغم عشقدن بكا خلاص ویردیلر حاصلی جانان بنی غم هجراندن قورتاردی واول ظلمت شب هجرانده بكا آب حیات وصال ویردیلر حاصلی جانان خانه‌یه گلمك سببیله جمیع غصص وغموم مضمحل ومندرس اولدی (بیخود از شعشعهٔ پرتو ذاتم كردند ❁ باده از جام تجلی صفاتم دادند) شعشعهٔ پرتو ذاتم اضافتلری لامیه‌لردر تقدیری پرتوروی ذات جاناندر شعشعه گولكه‌نك یوفقه‌سنه دیرلر یعنی قوی اولمیان گولكه اما بونده گونش ضیاسی مراددر وپرتودن بونده مراد نوردر یعنی نورروی ذات جاناندر شعشعه‌سی جام تجلی صفات اضافتلری بیانیه‌لردر تقدیر كلام جام تجلی صفات جانانم صفاتندن مراد لطف وكرم واحساندر ❁ محصول بیت ❁ خواجه بیورر كه جانان خانه‌یه گلدیجك بنی نورروی ذات جانان ضیاسندن بیخود ایلدیلر وجام تجلی صفات جاناندن باده ویردیلر بنی جانانك صفات لطفی متجلی وظاهر اولمق سببیله كیفیت عشقله متكیف اولدم حاصلی مست جام تجلی صفات جانان اولدم

(چه مبارك سحری بود وچه فرخنده دمی * آن شب قدر كه این تازه براتم دادند) سحری ودمی یاری تنكیر ایچوندر * محصول بیت * نه مبارك سحرونه مبارك وقت ایدی اول قدر كیجه سی كه بكا بو تازه براتی و یردیلر تازه برات بیوردیغی جانانك كاوب بونی بلیه فراقدن خلاص ایلدیكیدر (هاتف آن روز بمن مژده این دولت داد * كه بر آن جور وجفا صبر وثباتم دادند) مژده این دولت بیوردیغی جانانی خانه سنه تشریف بیوردیغیدر آن جور وجفا بیوردیغی عشق جانانده چكدیكی جور وجفادر * محصول بیت * هاتف اول كون بكا بو دولتك مژده سنی و یردی یعنی جانانك خانه مزه كاوب مشرف ایلدیكی مشتولغنی اول كون و یردیكه جانانك عشق ومحبتی جفا وجورنه بكا صبر وثبات و یردیلر یعنی جانانك جور وجفاسنه متحمل اولدیغم ایچون وصالی میسر اولدی تنكیم شاعر بیورر (بیت) جفایه صبر ایدن ایرر وفایه * كه بیمار اولنه تیمار ایدرلر (بعد ازین روی من وآینهٔ وصف جمال * كه در آنجا خبر از جلوهٔ ذاتم دادند) بونده كی واو حرف مع در آینهٔ وصف اضافتی بیانیه در وصفك جماله اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر كه حرف تعلیل ویا رابط صفت در آنجا یعنی آینهٔ وصف جمالده جلوهٔ ذات تقدیری جلوهٔ روی ذات جاناندر * محصول بیت * بوندنصكر یعنی بوز مالدنصكره بنم یوزم آینهٔ وصف جمال جاناله در یعنی وصف جمال جانان بر آینه در شمدنصكره توجهم اول آینه یه در حاصلی وصف جمال جاناندن منفك اولمم زیرا اول آینهٔ وصف جمال جانانده جلوهٔ روی ذات جاناندن بكا خبر و یردیلر یعنی اول آینه ده جلوهٔ جانان مشاهده اولنور (من اگر كامروا گشتم وخوشدل چه عجب * مستحق بودم واینها بزكاتم دادند) كامروا وصف تركیبیدر روا جواز معناسنه در اما بونك كبی یرلرده لیاقت وحصول معناسنه در یعنی مرادم حاصل ومراده لایق اولدم ایسه بزكاتم یاسی كاستانده بجلمت نور وزی كبی تركیبده دیو معناسنی افاده ایدر * محصول بیت * اگر بن كامروا وخوشدل اولدم ایسه عجب دكل زیرا مستحق ایدم بونلری بكا زكات دیو و یردیلر یعنی جور وجفایه صابر اولدیغم ایچون بكا بونلر میسر اولدی صلات وزكات وحیات قرآن شریفده رسم عثمانی الف واو صورتنده یازلمقدر اما اشعار كتبده الف كندی شكلنده كتب اولنور وعلی الخصوص قافیه لرده

بكا (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) اول تجلی انوار ذات الهیه نك پرتوندن وضیاسندن بنی (وخر موسی صعقا) آیت جلیله سی سرنجه متحیر وسرگردان ایلدیلر ینه كرما تجلی صفات جاندن بكا باده و یردیلر

(چه مبارك سحری بود وچه فرخنده شبی * آن شب قدر كه این تازه براتم دادند)

نه مبارك بر سحرونه قوتلو بر شب ایدی اوقدر كیجه سی كه بكا بو تازه براتی و یردیلر (مفردات) (چه) نه (مبارك) م (سحر) م (یا) وحدتیه (بود) ایدی (چه) نه (فرخنده) قوتلو (شب) كیجه (یا) وحدتیه (آن) اول (شب قدر) قدر كیجه سی (این) بو (تازه برات) م (م) بكا (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) اول تجلی انوار ذات وتجلی صفات كرم واحسان اولنان سحرنه مبارك بر سحر ایدی و كیجه سی نه قوتلو بر كیجه ایدیكه هر برقوله بو سعادت و یرلمشدر لكن اول قدر كیجه سی بحمد الله بكا بو تازه براتی و باعث نجات ابدی و یردیلر

(هاتف آن روز بمن مژدهٔ این دولت داد * كه بدان جور وجفا صبر وثباتم دادند)

هاتف اول كون بكا بو دولت مژده سنی و یردی كه راه عشقده اولان اول جور وجفایه بكا صبر وثبات و یردیلر (مفردات) (هاتف) ملك ملهم (آن) اول (روز) كون (بمن) بكا (مژده) م (این) بو (دولت) م (داد) و یردی (بدان) اول (جور وجفا) م (صبر وثبات) م (میم) ضمیر (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) كرم بر كرمی كوركه بكا اول كون هاتف غیب بو دولت و بو سعادت مژده سنی دخی و یردیكه ای عاشق صادق سماوات وارض وجباله عرض اولنوب تحملندن خوف وابا ایلدكلری راه عشقده اولان جور وجفایه وتحمل امانت خدایه سكا صبر وثبات و یردیلر دیو كه استعیذ بالله (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت) لخ

(بعد ازین روی من وآینهٔ وصف جمال * كه در آنجا خبر از جلوهٔ ذاتم دادند)

بوندنصكره بنم یوزم وصف جمال آینه سیله در زیرا بكا انده جلوهٔ ذاتدن خبر و یردیلر (مفردات) (بعد ازین) بوندنصكره (روی) یوز (من) بن (واو) مع (وصف) م (جمال) م (كه) زیرا (در آنجا) انده (خبر) م (از) من (جلوه) م (ذات) م (میم) ضمیر (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) درد عشقده صبر وثباتدنصكره ومظهر تجلیات صفات الهیه اولدقدنصكره بنم قلبا وقالبا توجه واقبالم آینهٔ وصف جمال الهدر زیرا مظهر تجلیات صفات اولان تجلی ذاته واصل اولوردیو پیران طریقت بكا خبر ومژده و یردیلر

(من اگر كامروا گشتم وخوشدل چه عجب * مستحق بودم واینها بزكاتم دادند)

اگر بنم مرادم حاصل اولدیسه وخوشدل اولدمسه نه عجب مستحق ایدم و بونلری بكا زكات و یردیلر (مفردات) (من) بن (كام) مراد (روا) لایق (گشتم) اولدمسه (خوشدل) كوكلی خوش (چه عجب) نه عجب (مستحق) م (بودم) ایدم (اینها) بونلر (با) للملابسة (زكات) م (میم) ضمیر (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی)

(این همه شهد وشكر كز سخنم میریزد * اجر صبریست كزان شاخ نباتم دادند) این همه بو قدر دیمكدر كز كه حرف رابط صفت میریزد بونده فعل لازمدر ریزیدندن دوكلور معناسنه اجر صبریست اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت این همه مبتدا اجر صبریست خبری كزان كه حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل زیرا معنی ایكی وجهله متصور در و جائزدر كه حرف بیان اوله وزان ادات تعلیل شاخ نبات اضافتی بیانیه در نبات بونده شكر معناسنه در شاخ نبات قلم اولمق واضحدر وتشبیه طریقیله جانان اولمق ممكندر * محصول بیت * بو قدر شهد وشكر بنم كلامدن دوكلور یعنی شهد وشكر كبی اشعار كه بندن صادر اولور بر صبرك اجریدر كه بكا اول صبردن اوتوری شاخ نبات و یردیلر یعنی شاخ نبات كبی قلم و یردیلر یاخود بر صبرك اجریدر كه جانان ایچون و یردیلر یعنی جانانك جور وجفاسنه صبر ایچون و یردیلر خواجه اگر سخنم ریزنه قلم دیسه شاخ نباته نسبت انسب اولوردی صبر بونده ایهام طریقیله ذكر اولنمش تأمل تدبر (من همان روز بدیدم كه ظفر خواهم یافت * كه بر افسوس عدو صبر وثباتم دادند) بدیدم بونده افعال قلوبدندر دانستم معناسنه كه حرف بیان ظفر عدوبه قادر وغالب اولمق كه حرف بیان همان روز در افسوس بونده جور وجفا معناسنه در عدو یه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر * محصول بیت * بن اول كون بیلدمكه دشمنه غالب وقادر اولیسرم كه دشمنك جور وظلمنه بكا صبر وثبات یعنی تحمل و یردیلر یعنی عدونك جفاسنه تحمل ایلدیكمدن بیلدم اكا غالب اوله جغمی (همت حافظ وانفاس سحر خیزان بود * كه ز بند غم ایام نجاتم دادند) انفاس سحر خیزان اضافتی لامیه در سحر خیز وصف تركیبیدر خیزیدندن صباح ایركن یتاغندن قالقان كیمسه یه دیرلر حاصل متهجده دیرلر بند غم ایام اضافتلری بیانیه ولامیه در * محصول بیت * خواجه تجرید والتفات طریقیله بیورر حافظك همتی وسحر خیزلرك نفسلر ایدیكه بكا بند غمدن یعنی بند غم ایامدن نجات و یردیلر بعض نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر (حافظ آندم كه به بند سر زلف تو فتاد * گفت كز بند غم وغصه نجاتم دادند) بند سر زلف تو اضافتلری لامیه لردر بند غم اضافتی بیانیه در * محصول بیت * حافظ اولوقت كه سنك سر زلفك بندنه دوشدی دیدیكه بند غم وغصه دن بكا خلاص و یردیلر یعنی سنك زلفك بندنه دوشمكله غمدن خلاص بولدم وبعض نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر (شكر شكر بشكرانه بیفشان حافظ * كه نگار كش شیرین حركاتم دادند) شكر شكر اضافتی بیانیه در بشكرانه با حرف سبب شكرانه سببیله دیمكدر كه حرف تعلیل نگار كش اضافتی بیانیه در كش كافی بعض اعجام عربیله و بعضیسی عجمیله اوقودیلر ومعناسی كیمی گوزل دیدی وكیمی نازلی * محصول بیت * ای حافظ شكر شكرنی شكرانه ایله صاچ زیرا بكا شیرین حركات بر نازلی گوزل و یردیلر بو بیتده تجرید والتفات طریقیله واقعدر

بن اگر تجلیات ذات خدایه مظهر اولمغله مرادم حاصل اولوب انوار جمال الهیه استغراق ایله خوشدل اولدمسه نه عجب بعید دكلدر زیرا انقطاع عن ماسوی الله وتبتل الی الله ایمكله عجز وافلاسم ثابت اولوب (اذا تم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سرنجه بو كرمه مستحق ایدم بو تجلیات ذاتی بكا زكات و یردیلر

(این همهٔ شهد وشكر كز سخنم میریزد * اجر صبریست كزان شاخ نباتم دادند)

بو جمله شهد وشكر كه بنم سوزمدن دوكیلور شول صبرك اجریدر كه اول شاخ نباتدن و یردیلر (مفردات) (این) بو (همه) جمله (شهد) بال (شكر) م (از) من (سخن) سوز (م) بنم (میریزد) دوكیلور (اجر) م (صبر) م (یا) وحدتیه (است) در (ز) من (آن) اول (شاخ) بوداق (نبات) نبات شكری قامشی یاخود شاخ نبات حافظك معشوقه سیدر (م) بكا (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) بو قدر لذائذ روحانی و بو قدر معارف وعلوم لدنیهٔ ربانی كه لسانمدن وسوزمدن دوكیلور وظهور ایلر بو نتایجك جمله سی (الصبر مفتاح الفرج ومن اخلص الله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحكمة من قلبه علی لسانه) خبرلری سرنجه صبر واخلاصمك اجریدر كه منبع لذائذ روحانی اولان مرشد كاملدن و یردیلر یاخود معشوقه م وحلالم شاخ نباتدن دنیاده نفسم آرزوسنی آلیوب مشتهیات نفسی ترك ایدوب آخرته تأخیر ایدیكمچون بولذت روحانی بی و یردیلر

(من همان روز بدیدم كه ظفر خواهم یافت * كه به افسوس عدو صبر وثباتم دادند)

بن هم اول كون كوردم كه ظفر بولسم كرك كه دشمنك حیف وتمسخرینه بكا صبر وثبات و یردیلر (مفردات) (من) بن (همان) اول (روز) كون (بدیدم) كوردم (ظفر) م (خواهم) ایسترم (یافت) بولدی (با) للملابسة (افسوس) تمسخر وطعن وحیف (عدو) م (صبر وثبات) م (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) بن هم اول كون كوردم و یقینا بیلدمكه مرادم حصولیله ظفریاب اولسم كرك كه بحمد الله نفس وشیطان عدولری رغمنه وتمسخر وتذلیلنه بكا بو راه عشقده صبر وثبات و یردیلر

(همت حافظ وانفاس سحر خیزان بود * كه ز بند غم ایام نجاتم دادند)

حافظك همتی وسحر خیزلرك نفسلری ایدی كه ایام غمنك بندندن بكا نجات و یردیلر (مفردات) (همت) م (حافظ) م (انفاس) نفسلر (سحر خیزان) وقت سحرده آگاه اولانلر (بود) ایدی (ز) من (بند) م (غم) م (ایام) م (نجات) م (م) ضمیر (دادند) و یردیلر (معنای اشارتی) بو سعادتلرك وبو دولت مؤبدلرك احسان اولنمسی حافظك سعی وهمتی وسحرلرده دركاه حقه مناجات ایله آگاه اولان مردان خدانك نظرلری وانفاس مبارك عیسی وارلری بركاتیله ایدی كه حوادث ایام وتعلقات ماسوای نافرجام غمنك قیدندن بكا نجات و یردیلر (وله ایضا)

(وله ایضا) (کوهر مخزن اسرار همانست که بود * حقهٔ مهر بدان مهر ونشانست که بود) کوهر مخزن اسرار اضافتلری لامیه و بیانیه در حقهٔ مهر بیانیه * محصول بیت * اسرار عشق مخزنینک کوهری اولکی کیبدر یعنی عشقه هیچ نقصان کلامشدر برقرار در محبت حقه‌سی دخی اولکی مهرونشانله درحاصلی مهرومحبته هرکز نقصان کلامشدر (عاشقان زمرهٔ ارباب امانت باشند * لاجرم چشم کهربار همانست که بود) زمرهٔ ارباب امانت اضافتلری بیانیه ولامیه لردر زمره لفظ عربیدر بلوك معناسنه عاشقان مبتدا وما بعدی خبری لاجرم لا محالة دیمکدر چشم کهربار وصف ترکیبی درکهر یاغدریجی یعنی چشم کریان معناسنه * محصول بیت * عاشقان عشق امانتی صاحبلریدر یعنی اسرار عشق معشوقی کتم ایدوب افشا ایلزلر پس شبهه سز چشملری کهربار در حاصلی امانت غم جانانک ثقلت واضطرابندن دیده لری کریاندر اولکی کبی یعنی امانتلرینه نقصان کلامشدر (از صبا پرس که ماراهمه شب تادم صبح * بوی زلف تو همان مونس جانست که بود) پرس فعل امر مفرد مخاطب صور یعنی سؤال ایله که حرف بیان مارارا ادات تخصیص تا انتهای غایت ایچوندر الی معناسنه دم صبح اضافتی بیانیه در بوی زلف تو اضافتلری لامیه لردر مونس جان اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * صبادن صورکه بزم بتون کیجه صباح وقتنه دك سنك زلفك بویی اولکی کبی جانمزك مونسیدر یعنی بتون کیجه بوی زلفکله جانمز دماغی معطردر مصراع اولك معناسنی صبادن صورکه بزه دوکلی کیجه دم صبحه دیین لفظده ومعناده خطا ایلش (طالب لعل وکهر نیست وکرنه خورشید * همچنان درعمل معدن وکانست که بود) طالب لعل اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ومبتدا ونیست خبری وخورشید مبتدا ومصراع ثانی خبری عمل معدن اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر معدن وکان لفظان مترادفاندرکه دلم بدیعده حشو ملیح دیرلر * محصول بیت * لعل وکهره طالب بوقدر یوخسه کونش اولکی کبی معدن وکان عملنده در یعنی کونش دائما لعل ویاقوت تربیه ایلمه ده در اما طالب لعل ویاقوت یوقدر حاصلی الله تعالی فیاض مطلقدر وتمام عالم فیضیله مملو وپردر وفیاضده بخل یوقدر

﴿ کوهر مخزن اسرار همانست که بود * حقهٔ مهر بدان مهر ونشانست که بود ﴾

مخزن اسرار کوهری همان اولدرکه ایدی محبت حقه‌سی اول مهر ونشانله درکه ایدی (مفردات) (کوهر) م (مخزن) م (اسرار) م (همانست) هم اولدر (بود) ایدی (حقه) م (مهر) محبت (با) للملابسة (آن) اول (مهر) م (نشان) م (است) در (بود) ایدی (معنای اشارتی) عالم السنده حق سبحانه وتعالی خزینهٔ اسرارندن بخش وکرم واحسان بیوردیغی عهد وایمان کوهری بحمدالله بلا نقصان هنوز بر اوله اولکی کیبدر وحقهٔ قلبه ودیعه بیوردیغی امانت ومحبت وفیض بلا واسطهٔ بی علت ینه اولکی مهر ونشانله ثابت ومقرردر

﴿ عاشقان زمرهٔ ارباب امانت باشند * لاجرم چشم کهربار همانست که بود ﴾

عاشقلر ارباب امانت زمره‌سیدر لاجرم کهر یاغدریجی چشم همان اولدرکه ایدی (مفردات) (عاشقان) م (زمره) جماعت (ارباب) اهل (امانت) م (باشند) اوله لر (لاجرم) ثابتدر (چشم) کوز (کهر بار) جواهر یاغدریجی (همانست) اولدرکه (بود) ایدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال) آیت جلیله‌سی سرنجه انسانك ملائکه‌دن افضل اولمغنه باعث اولان وکندو سببیله مراتب عالیه‌یه ترقی حاصل اولان محن ودرد وبلای عشق ومحبتدر تا که لطیفهٔ اهل معرفت اولمز الا انجق مبتلا اولان بیچاره انسان ایچون اولور کرچه ملائکهٔ قدسیان ایچون فی الجمله محبت واردر امادرد وبلا ومحنت یوقدر بلکه درد عشق صورت پرست اولان زاهد وعابدلرده دخی یوقدر انکیچون عاشقلر ارباب امانت زمره‌سیدر ودرد عشقله مایهٔ سعادت اولان جکرقانی چشملرندن کهر بار اولان وروز وشب نالان وکریان اولان همان ینه انلردر

﴿ از صبا پرس که ماراهمه شب تادم صبح * بوی زلف تو همان مونس جانست که بود ﴾

باد صبادن صورکه جمله کیجه صباح وقتنه دکین بزه سنك زلفك رایحه‌سی همان جانك مونسیدرکه ایدی (مفردات) (از) من (صبا) م (پرس) صور (مارا) بزه (همه) جمله (شب) کیجه (تادم صبح) صباح وقتنه دکین (بوی) رایحه (زلف) م (تو) سن (همان) انجق (مونس جان) م (است) در (بود) ایدی (معنای اشارتی) یارب سن عالم السر والخفیاتسین وسنك احسانکه مرشد کامل قبلدیغك عارف بالله قوللرك دخی آشنادرکه بحمدالله درد عشقکله تجافی عن المضاجع ایدوب جمله کیجه دم صبحه دکین سنك انوار تجلی صفاتك ولذات مناجات وفیوضاتك روایح مسکیه لری بنم همان جانم مونسیدر وروحم تحفه‌سیدر

﴿ طالب لعل وکهر نیست وکرنه خورشید * همچنان درعمل معدن وکانست که بود ﴾

لعل وکهر طالبی یوقدر یوخسه خورشید انجلاین معدن وکان عملنده درکه ایدی (مفردات) (طالب) م (لعل وکهر) م (نیست) یوق (وکرنه) یوخسه (خورشید) کونش (همچنان) آنجلاین یعنی اولکی کبی (در) فی (عمل) م

﴿ معدن ﴾

(رنك خون دل مارا که نهان میکردی * همچنان درلب لعل تو عیانست که بود) رنك خون دل ما اضافتلری لامیه دررا ادات تخصیص که حرف رابط صفت رنك خون میکردینك مفعول اولی ونهان مفعول ثانیسی میکردی حکایت حال ماضی مفرد مخاطبدر لب لعل اضافتی بیانیه درعیان عینك کسریله مفاعله بابندن مصدردر عینك فتحیله اوقیانلر غلط ایدرلر * محصول بیت * بزم بورکز قانی که نهان ایلردك یعنی کزلردك سنك لب لعلکده آشکاره در اولکی کبی بوندن معلوم درکه لبده حمرت معتبردر حاصلی سنك لبکده کزلدیکك حمرت بزم خون دلمزك عکسیدرکه انده پیدا اولمشدر (کشتهٔ غمزهٔ خودرا بزیارت می آی * زانکه بیچاره همان دل نکرانست که بود) کشتهٔ غمزهٔ خود اضافتلری لامیه لردر را ادات تخصیص می حرف تأکید وآی فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر بزیارت مفعول غیر صریحی زان اداة تعلیل که حرف بیان نکران صفت مشبهه در ناظر وملتفت معناسنه * محصول بیت * کندی غمزه‌لك کشته‌سنك زیارتنه کل یعنی مقتول غمزه‌کی زیارت ایله زیرا بیچاره دل اولکی کبی دل نکراندر یعنی کوکل سنك کلکه ناظر وملتفتدر (زلف هندوی تو کفتم که دکرره نزند * سالها رفت وبدان سیرت وسانست که بود) زلف هندوی تو اضافتلری بیانیه ولامیه‌در دکر دخی دیمکدر ره نزند یول اورمز یعنی حرامیلق ایلمز سیرت خلق معناسنه‌در وسان رسم وعادت * محصول بیت * دیدم ایدیکه سنك هندوی زلفك دخی یول اورمز یعنی شمدنصکره حرامیلق ایلمز اما ییللر واقع اولدیکه اول سیرت واسلوب اوزره درکه اوله ایدی یعنی حرامیلق عادتنی ترك ایلمدی مصراع ثانینك معناسنی نیجه ییللر کندیکه اول سیرت وشاندرکه ایدی دیین عندی معنی ویرمش (حافظا باز نما قصهٔ خونابهٔ چشم * که درین چشمه همان آب روانست که بود) باز بونده حرف تأکید نما فعل امر مفرد مخاطب کوستر دیمکدر قصهٔ خونابهٔ چشم اضافتلری لامیه لردر خوناب وخونابه جراحتدن اقان قانلی صویه دیرلر که حرف تعلیل چشمه‌دن مضاف الیه حذف اولنشدر چشمهٔ چشم تقدیرنده * محصول بیت * ای حافظ خونابهٔ چشم قصه‌سنی کوستر یعنی قانلی یاش اغلدیغکی کوستر زیرا بو چشمهٔ چشمکده اولده روان اولان آب شمدی همان رواندر یعنی هیچ کسلمدی کوزمك قانلی یاشی طورمز اقار ایمدی کوستر که اینانسونلر بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقعدر * که درین جوی نه آن آب روانست که بود * زیرا بو جوی چشمده اول آب روان دکلدر که اولده ایدی یعنی اولده آب اقاردی اما شمدی خوناب اقار حاصلی آب خونابه تبدیل اولدی ایمدی کوستر که کوروب اینانسونلر (وله ایضا)

(معدن وکان) م (است) در (بود) ایدی (معنای اشارتی) صدق واخلاص ایله فیض وتجلیٔ الهی طالبی یوقدر یوخسه استعیذ بالله (الله نور السموات والارض) آیت جلیله‌سی سرنجه منور عالم اولان فیاضده بخل یوقدر ازادن ابده قدر معادن الذهب والفضه کبی خالص ومستعد اولان طالب حقه نفحات وفیوضات الهی احسان ایتمك عملنده خدا دائمدر

﴿ رنك خون دل مارا که نهان میداری * همچنان درلب لعل تو عیانست که بود ﴾

بزم خون دلمزك رنکنی که نهان طوتارسین آنجلاین سنك لعله بکزر قرمزی لبکده عیاندرکه ایدی (مفردات) (رنك) م (خون) قان (دل) کوکل (مارا) بزم (نهان) کیزلو (میداری) طوتارسین (همچنان) آنجلاین (در) فی (لب) طوداق (لعل) م (تو) سن (عیان) م (است) (بود) ایدی (معنای اشارتی) یارب درون دلده کتمیله امر بیوردیغك درد عشقك واسرار ومعارف لدنیه‌ك آنجلاین اسراردرکه کلام قدیمکده عارف بالله قوللریکه کشف ایلدیکك معانی باطنه لرده وحقایق اسرار قرآنیه لرده اهل حقیقت اولانلره عیاندر وبو احسان عارف بالله لره عظیم احساندر

﴿ کشتهٔ غمزهٔ خودرا بزیارت می آی * زانکه بیچاره همان دل نکرانست که بود ﴾

کندو غمزه‌لك مقتولنك زیارتنه کل زیرا که بیچاره همان قابله منتظر درکه ایدی (مفردات) (کشته) مقتول (غمزه) کوز توجیله نظر (خودرا) کندوکك (با) للملابسة (زیارت) م (می آی) کل (زانکه) آندنکه (بیچاره) م (همان) م (دل نکران) قلبله ناظر ومنتظر (بود) ایدی (معنای اشارتی) یارب نظر عنایتکله (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر قیلدیغك عاشق وعارف قوللریکی محو وجود ومسلوب الاراده اولدقلریچون ثابت قدم ایدوب جمیع حاللرنده زیغ وخلاندن حفظ وامانکده ایله زیرا که اراده لری سنك اراده‌کده محو اولمش همان قابله سنك کرمکه منتظر بیچاره لردر

﴿ حافظا باز نما قصهٔ خونابهٔ چشم * که درین جوی نه آن آب روانست که بود ﴾

ای حافظ چشمك قانلو یاش قصه‌سنی کیرو کوستر زیرا بو ایرماقده اول آب روان دکلدرکه ایدی (مفردات) (حافظا) ای حافظ (باز) کیرو (نما) کوستر (قصه) م (خونابه) قانلو یاش (چشم) کوز (که) زیرا (درین) بونده (جوی) ایرماق (نه) نفی (آب) صو (روانست) آقیجیدر (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای حافظ درکاه حقده برمرتبه‌ده امن وغرور یوقدر لقاء الله‌ه واصل اولنجه عصمت وثبات ایچون دائما اولقدر کثرت بکاده اولکه اکر چشمکده آب قالمدیسه قان اغله وبوراه حقده قان اغلیان عاشقلرك قصه‌سنی چشمکده کیرو کوستر عصمنا الله فی کل حال

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درخت دوستی بنشان که کام دل ببار آرد * نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد ﴾

دوستلق درختنی دیك که کوکل مرادی میوه‌سنی کتورر عداوت فدانی قوپار زیرا

(درخت دوستی بنشان که کام دل ببار آرد * نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد) درخت دوستی اضافتی بیانیه و بنشانك مقدم مفعولی بنشان فعل امر مفرد مخاطب بونده اغاج دیکمك معناسنه در نشاندندن که حرف تعلیل در تامعناسنه کام دل اضافتی لامیه در بار باحرف زائد بار آغاج حاصلیدر آرد فعل مضارع مفرد غائب بونده کتوره دیمکدر کام دل مفعول اولی وبار مفعول ثانیسی نهال دشمنی اضافتی بیانیه در برکن بر حرف تأکید وکن فعل امر مفرد مخاطب قوپار دیمکدر اصلده مشترکدر قازمق وقوپارمق ویواسق بونده نهال دشمنی مقدم مفعول صریحیدر که حرف تعلیل رنج بی شمار اضافتی بیانیه در وآردك مقدم مفعولی * محصول بیت *

دوستلق درختنی دیك یعنی هرکسیله دوست اول تاکه کوکل مرادنی حاصل کتوره یعنی نتیجه سی کوکل مرادی اوله حاصلی هرکسله دوست اولنجه کوکل مرادی ال ویرر دشمنلك فدانی قوپار یعنی هیچ کیمسه یه دشمنلك ایله زیرا نهایتسز پشیمانلق کتورر یعنی دشمنلك اوزره اولنجه بیحضور اولوب پشیمان اولورسین خواجه بو بیتده دوستلغه ترغیب ودشمنلکدن ترهیب بیورر (چو مهمان خراباتی بعزت باش با رندان * که درد سرکشی جانا کراین مستی خمار آرد) چو ادات تعلیل مهمان خرابات اضافتی لامیه درو یاضمیر خطاب بعزت باحرف مصاحبت بارندان با حرف صله که حرف تعلیل درد سر اضافتی لامیه در مستیدن مراد رندلره عزتسزلکدر وخماردن الملرك بیحضورلغی وخاطر مانده لکلری * محصول بیت *

چونکه میخانه قونوغیسین رندلره عزتله اول یعنی رندلان باده نوشلره تعظیم اوزره اول زیرا ای جان باش آغریسین چکرسین اکر رندلری حرمتسزلکك رنجیده خاطر ایدرسه یعنی رندلره حرمت ورعایت اوزره اولیوب رنجیده خاطر اولورلرسه سن چوق زحمت چکرسین دیمکدر زیرا انده واران انلرله اتحاد وامتزاج اوزره اولق کرك (شب صحبت غنیمت دان که بعد ازروزکارما * بسی کردش کند کردون بسی لیل ونهار آرد) شب صحبت اضافتی لامیه ومقدم مفعولیدر غنیمت دان عبارتنك که تعلیل روزکار ما اضافتی لامیه در روزکاردن مراد ایام وزماندر کردش اسم مصدردر دونش معناسنه کردون بونده فلك معناسنه در آرد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده کردونه راجع ضمیردر ومفعول صریحی لیل ونهار * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر مصاحبت کیجه سنی غنیمت بیل که بزم زمانمزدن صکره فلك چوق دور ایدر چوق کون وکیجه کتورر یعنی احبا ودوستلرله کیجه مصاحبتنی غنیمت بیل که بزدن صکره دنیا نیجه زمان ثابت اولور ونیجه کون وکیجه کلوب کتمه کرك (عماری دار لیلی راکه مهد ماه در حکمست * خدایا در دل انداز ش که برمجنون کذار آرد) عماری عینك فتحیله محفه اقسامندن برقسمدر عماری دار وصف ترکیبیدر دار یمدن عماری طوتیجی یعنی صاحب عماری لیلی را را ادات تخصیص که حرف رابط صفت مهد ماه اضافتی لامیه در انداز ش انداز فعل امر مفرد مخاطب براق دیمکدر شین ضمیر عماری داره راجعدر

عددسز رنج کتورر (مفردات) (درخت) اغاج (دوستی) دوستلق (بنشان) دیك (کام) مراد (دل) کوکل (با) للملابسة (بار) میوه (آرد) کتورر (نهال) فدان (دشمن) م (یا) مصدریه (برکن) قوپار (که) زیرا (رنج) م (بی شمار) عددسز (آرد) کتورر (معنای اشارتی) قدیم ولایزال اولان حق تعالی یه دوستلقده دائم اول وعهدالسته وفا ایله که کوکل مرادی ثمره سنی کتورر وحاصل اولور وعارضا مبتلا اولدیغك نفس وشیطان دشمنلرینك عرقنی قطع ایلیوب اعراض ایله که انلرسنی حقدن دور ایدوب حسابسز رنج والم کتورر

چو مهمان خراباتی بعزت باش بارندان * که درد سر کشی جانا کراین مستی خمار آرد

چونکه میخانه نك مهمانیسین رندلره عزتله اول زیرا باش اغریسنی چکرسین ای جان اکر بو مستلك خمار کتوره (مفردات) (چو) چونکه (مهمان) مسافر (خرابات) میخانه (یا) خطابیه (با) للملابسة (عزت) م (باش) اول (بارندان) مستانه لرله (که) زیرا (درد) م (سر) باش (کشی) چکرسین (جانا) ای جان (کر) اکر (این) بو (مستی) یامصدریه (خمار) سر خوشلق (آرد) کتوره (معنای اشارتی) ای عاشق صادق بو عشق ومحبت ومعرفة الله تحصیلی ایچون کلدیکك مرحله خراب دنیاده سن مهمانسین نفس وهوایه وشیاطین اعدایه تبعیتی ترك ایلیوب سلطنت دنیایی نیم جوه آلمیان قلندران حقیقت ومستان شراب عشق ومحبت اولان رندلره عزت وحرمتله همتلرین طلب ایله یوخسه اکر بوهوای نفس سرخوشلغنده قالور ایسك چوق باش آغریسی چکرسین ودرکاه حقدن مهجور اولورسین

(شب صحبت غنیمت دانکه بعد ازروزکار ما * بسی کردش کند کردون بسی لیل ونهار آرد)

صحبت کیجه سین غنیمت بیل زیرا بزم زمانمزدن صکره فلك چوق دورایلر چوق لیل ونهار کتورر (مفردات) (شب) کیجه (صحبت) م (غنیمت) م (دان) بیل (که) زیرا (بعد) صکره (از) من (روزکار) زمان (ما) بز (بسی) چوق (کردش) دور (کردون) فلك (بسی) چوق (لیل) کیجه (نهار) کوندز (آرد) کتورر (معنای اشارتی) مردان خدا صحبتنی وکیجه لرده حضرت الاهك ذکری ومناجاتی قلبکه وروحکه انیس ومصاحب اولمق دولتنی غنیمت بیل زیرا (اذامات الانسان انقطع عمله) خبری سر نیجه بز آخرته کتدکدنصکره فلك چوق دور ایدر وچوق کیجه لر وکوندزلر کتورر اما بزه فائده سی یوقدر

(عماری دار لیلی راکه مهد ماه در حکمست * خدا یا در دل اندازش که بر مجنون کذار آرد)

لیلینك عماری داری که ماه مهدی آنك حکمنده در ای خدا آنك قلبنه القا ایله که مجنونه اوغرایه (مفردات) (عماری دار) محفه لی دوه یی یدن کیمسه (لیلی) م (را) ادات مفعول (مهد) بشك (ماه) آی (در) فی (حکم) م (است) در (خدایا) ای خدا (در) فی (دل) کوکل (انداز) آت والقا ایله (ش) ضمیر (بر) علی (مجنون) م (کذار) اوغرامق (آرد) کتوره (معنای اشارتی) لیلای ماه منور

مشابه سنده

که حرف بیان کذار آرد کذار کتوره یعنی اوغرایه * محصول بیت * لیلی عماری دارینك که ماه بشکی تصرفنده وحکمنده در یارب کوکلنه براق که مجنون اوزرینه اوغرایه یعنی یارب کوکلنه الهام ایله که مجنونی اسیر کیوب ناقه سنی اوزرینه اوغراده لیلی یی ماهه وعماریسنی بشکه تشبیه ایلش وعماری دار اول محفه یی کتورن دوه یی ضبط ایدن کمسنه در (بهار عمر خواه ای دل وکرنه این چمن هرسال * چو نسرین صد کل رعنا وچون بلبل هزار آرد) بهار عمر اضافتی بیانیه در خواه فعل امر مفرد مخاطب ایسته دیمکدر وکرنه والا معناسنه در این چمن یعنی چمن دنیا چو ادات تشبیه نسرین نونك فتحی وکسریله بجم استعمال ایدر اما عربده کسر نونله درنسترن دیدکاری آق چیچکدر معلوم اوله که ادات تشبیه آرده قیددر کل رعنایه دکل یعنی نسرینی کتوردیکی کبی یوزکل رعنا کتورر وبلبلی کتوردیکی کبی یوز هزار کتورر بونده هزار بلبلدن غیری قوش مراد اولنجه معنی بویله اولور اما جائزدر که هزاردن عدد مراد اوله پس معنی بویله اولور که بلبل کبی بیك قوش کتورر * محصول بیت * ای کوکل سن عمر بهارن ایسته یعنی همان عمر ایسته والا دنیا چنی یعنی دنیا هر ییل نسرین چیچکی کتوردیکی کبی یوز هزار قرش کتورر یعنی دنیاده فصول اربعه متوالی ومتعاقب کلوب کیتمه دن خالی دکل صاغ اولان نیجه بهار ونیجه خزان سیرایدر (خدارا چون دل ریشم قراری بست بازلفت * بفرما لعل نوشین راکه حالش باقرار آرد) خدارا را حرف تخصیص دل ریشم اضافتلری بیانیه ولامیه در قراری یاحرف تنکیر لعل نوشین اضافتی بیانیه در که حرف بیان حالش ضمیری دل ریشه راجعدر باحرف مع * محصول بیت * خدا ایچون چون دل ریشم سنك زلفکله قرار باغلدی یعنی اتحاد واتصال وامتزاج باغلدی لب نوشینکه بیور که دل ریشك حالنی قراره کتورسون یعنی زلفکده قرار ایدوب ثابت قدم اولسون حاصلی زلفك کبی پریشان وبیقرار اولسون (زکار افتاده ای دل که صدمن بارغم داری * برو یك جرعه می درکش که درحالت بکار آرد) که حرف تعلیل صدمن یوز بطمان بارغم اضافتی بیانیه در بار یوك بونده معناسنه دریك جرعه می برجرعه شراب درکش در حرف تأکید ایچ دیمکدر که حرف تعلیل تامعناسنه در درحالت عربیده فی الحال معناسنه در وتا ضمیر خطابدر بکار با حرف صله * محصول بیت * ای کوکل ایشدن دوشمشسن یعنی برایشه قادر اولمیوب معطل قالمش سین زیرا یوز بطمان غم یوکك وار یعنی بوقدر غم یوکی سکا غیری ایشدن مانعدر ایمدی وار برجرعه می عشق جاناندن نوش ایله که سنی فی الحال ایشه کتوره یعنی دنیا غمندن خلاص ایدوب محبت جانانه مشغول ایلیه حاصلی باده عشق جانان عاشقك دلنی محبت جانانه مشغول ایدوب غموم ماسوادن منع ایدر

مشابه سنده اولان نفس راضیه ومرضیه ویانفس مطمئنه مجوبه سنی دوه کبی حامل اولان روح پاکده متصرف وقائد ارواح قدسیه وعلویات وسفلیه کند وحکمنده خلیفة الله فی الارض اولمش مرشد وپیشوالك ای مقلب القلوب اولان خدام قلب فیض بخشنه القا وفیض ایله که بو عاشق مجنونه اوغرایوب برنظر عنایتله بزی مقصودیمزه واصل ایلیه

(بهار عمر خواه ای دل وکرنه این چمن هرسال * چو نسرین صد کل رعنا وچون بلبل هزار آرد)

عمرك بهارنی ایسته ای کوکل یوخسه بو باغ هرسنه نسرین کبی یوز کل رعنا وبلبل کبی هزار کتورر (مفردات) (بهار) م (عمر) م (خواه) ایسته (ای دل) ای کوکل (وکرنه) یوخسه (این) بو (چمن) باغ وباغچه (هرسال) هرییل (چو) مثل (نسرین) بیاض کل (صد) یوز (کل) م (رعنا) کوزل (چون) م (بلبل) م (هزار) بیك (آرد) کتورر (معنای اشارتی) ای کوکل عمر بهاری فرصتنی غنیمت بیلوب سایه مرد خداده ریاضات ومجاهدات وعبادات وطاعات ایله منشرح الصدر اولوب انوار اللهیه نك واسرار لدنیه نك زیادیله وصلت الی الله ومشاهده جمال اللهه برقدم قدم وصوله سعی وغیرت ایله یوخسه بو آمدیغك فانی دنیانك باغی هرییل تغیر وتجدد طریقیله نیجه یوز بیاض ودلکش کل رعنالر ونیجه بیك خوش الحان بلبلار کتورر بندفنایه کیدرفنایه کوکل ویرمك عاقل کاری دکلدر

(خدارا چون دل ریشم قراری بست بازلفت * بفرما لعل نوشینت که زودش باقرار آرد)

چونکه بنم مجروح کوکلم سنك زلفکله قرار باغلدی الله ایچون بال کبی لذیذ لبکه بیور که ای تیز قراره کتوره (مفردات) (خدارا) الله ایچون (چون) چونکه (دل ریشم) یاره لی کوکل (قرار) م (یا) وحدتیه (بست) باغلدی (با) مع (زلف) م (ت) خطابیه (بفرما) بیور (لعل) طوداق (نوشین) باله منسوب (ت) خطابیه (زود) تیز (ش) ضمیر (با) للملابسة (قرار) م (آرد) کتوره (معنای اشارتی) یارب بحمد الله سنك توفیقکله بنم ماسوادن منقطع اولوب درد عشقکله مجروح اولان کوکلم سنك تجلی صفاتکه مظهریته قرار باغلدی ذات پاکك حقیچون مقرب قوللریکه بخش واحسان ایلدیکك فیض بلاواسطه ایله برفیض وبرلذت روحانی دخی بخش ایله که اول مجروح کوکلی سنك تجلیکده قراره کتوره وثابت قدم ایلیه

(زکار افتاده ای دل که صدمن بارغم داری * برو یك جرعه می درکش که درحالت بکار آرد)

عاجزن قالمشسن ای کوکل که یوز بطمان غم یوکنی طوتارسن یوری بر جرعه می چك که سنی فوری ایشه کتوره (مفردات) (ز) من (کار) ایش (افتاده) دوشمشسن (ای دل) م (که) زیرا (صدمن) یوز بطمان (بار) یوك (غم) م (داری) طوتارسن (برو) یوری (یك) بر (جرعه) م (می) شراب (درکش) چك (درحال) اوساعت

(درین باغ ازخدا خواهد دکر پیرانه سر حافظ * نشیند بر لب جویی وسروی درکنار آرد) درین باغ یعنی دنیا باغنده

(ت) خطابیا (بکار) ایشه (آرد) کتوره (معنای اشارتی) ای کوکل ماخلق لهك اولان کمال معرفة اللهدن ومستعد اولدیغك فیض بلا واسطهٔ خدادن جدا دوشمش سن وعمادن قالمش سن زیرا هنوز دماغکده محبت ماسوی اثری اولدیغندن یوز بطمان غم یوکنی طونارسن یوری برمرشد معنویدن بر جرعه شراب لدنی نوش ایتمکه سعی ایله که اوساعت سنی ایشه کتوره ومقصوده یتوره

(درین باغ ازخدا خواهد دکر پیرانه سر حافظ * نشیند بر لب جویی وسروی درکنار آرد)

بو باغده کبرو خدادن ایستر پیرلك وقتنده حافظ بر ایرمق کنارنده اوتوره وبر سروی کناره کتوره (مفردات) (در) فی (این) بو (باغ) م (از) من (خدا) م (خواهد) ایستر (دکر) کبرو (پیرانه سر) پیرلك وقتنده (حافظ) م (نشیند) اوتوره (بر) علی (لب) کنار (جوی) ایرمق (یا) وحدتیه (سرو) م (یا) وحدتیه (در) فی (کنار) قوجاق (آرد) کتوره (معنای اشارتی) بو باغ عالمده ور وضهٔ توحیدده حافظك مقصودی و مطمح بلا عائق اولان خدای لم یزلدن دیلکی وایستدیکی بودرکه پیرلك زماننده و بقایه رحلت آواننده دریای حقیقت کنارینه کله وکمال معرفة اللهیه نائل اوله و محبوب حقیقینك جمال باکمالی مشاهده سی ذوقیله جانینی جانانه تسلیم ایدوب انوار جمال الهیه استغراق ایله حضرت اللهیه واصل اوله متعنا الله بنور جماله بحرمة حبیبه محمد المصطفى صلی الله تعالی علیه وسلم وعلی سائر الانبیاء والمرسلین واختم لنا بنور الایمان یارب العالمین ❊ وله ایضا ❊

❊ درنظر بازی ما بی بصران حیرانند * من چنینم که نمودم دکر ایشان دانند ❊

بزم نظر بازلغمزده بی بصرلر حیرانلردر بن بویله یم که کوستردم کیروانلر بیلورلر (مفردات) (در) فی (نظر بازی) نظر اوینابجلق (ما) بز (بی بصران) کوزسزلر (حیرانند) حیرانلردر (من) بن (چنینم) بویله یم (نمودم) کوستردم (دکر) کیرو (ایشان) آنلر (دانند) بیلورلر (معنای اشارتی) بحمد الله وبعون الله بزم اهل بصیرت اولوب اسرار غیبیهٔ الهیه یی وانوار قدسیهٔ لاهوتیه یی مشاهده ایتدکمزه حجبات بشریه ده محجوب وبی بصر اولان اهل صورت حیرانلردر بحمد الله بن بویله شفیقم که ترغیبا للطالبین بوراه عشق ونشئهٔ اسرار توحیدی کوستردم کرك اعتقاد ایدنلر کرك ایتمسونلر

❊ عاقلان نقطهٔ پرکار وجودند ولی * عشق داند که درین دائره سرکردانند ❊

عاقللر وجود پرکارینك نقطه سیدر اما اهل عشق بیلور که بو دائره ده سرکرد انلردر (مفردات) (عاقلان) عاقللر (نقطه) م (پرکار) دائره (وجود) م (اند) ذات جمع (ولی) اما (عشق) م (داند) بیلور (در) فی (این) بو (دائره) م (سرکردانند) متحیرلردر (معنای اشارتی) نظام عالمه سبب اولان کرچه عقل معاش صاحبلریدر اما عشق الهیه دن بیخبرلردر زیرا عشق الهی ظهور ایتدکده عقل جاموره دوشمش خرلا یفهم کبی اواور

دکر بونده یته معناسنه در دخی معناسنه دکلدر پیرانه سر پیرلك وقتنده دیمکدر جویی یا حرف وحدت سرویده بویله درکنار در حرف صله * محصول بیت * بو باغ دنیاده حافظ ینه پیرلك زماننده خدادن ایستر بر ایرمق کنارنده اوتوره و بر سروی کناره یعنی یانته کتوره یعنی ایرمق کنارنده برجاناله اوتوروب عیش وعشرت ایلیه (وله ایضا) (درنظر بازی ما بی بصران حیرانند * من چنینم که نمودم دکر ایشان دانند) بعض نسخه ده ماریته من واقعدر مصراع ثانی یه ده انسب بودر وبی بصران برینه بی خبران واقعدر نظر باز محبوب دوست معناسنه در و یا حرف مصدر مایه اضافتی لامیه در نمودم بونده فعل لازمدر که کورندم معناسنه کوستردم معناسنه دکل بعضلر ظن ایلدیکی کبی دکر دخی * محصول بیت * بنم محبوب دوستلغمده بصیرتسزلر وعالم عشقدن خبرسزلر حیرانلردر بن کوندر دیکم کبیم دخی انلر بیلورلر یعنی بن مرایی دکلم ظاهر وباطنم بردر کرکسه بنی صالح اکلسونلر کرکسه طالح وکرکسه بکا دخل وطعن ایلسونلر کرکسه ایلمسونلر (عاقلان نقطهٔ پرکار وجودند ولی * عشق داند که درین دائره سرکردانند) نقطهٔ پرکار وجود اضافتلری لامیه و بیانیه در عاقلان مبتداء ونقطهٔ پرکار وجود خبری ولی ادات استدراك مصراع ثانی به مرهوندر عشق مبتداء داند خبری عشقه دانش اسنادی مجازیدر که حرف بیان درین دائره یعنی دائرهٔ عشق ومحبت جاناده سر کردان یعنی سراسیمه وحیرانلر * محصول بیت * عاقللر وجود پرکاری نقطه سیدر یعنی متعین وکزیده وجودلردر اما عشق ویا صاحب عشق بیلور که عشق جاناده سراسیمه وحیرانلر یعنی عاشق جانان

❊ لاف ❊

عندنده جاهللردر زیرا بونك معانی کتبده یازلمز بو علم حالدر بونی قال اهلی بیلمز

(لاف عشق وکله از یار زهی لاف دروغ * عشقبازان چنین مستحق هجرانند) کلـه کاف عجمینك کسریله شکایت معناسنه در لاف دروغ اضافتی بیانیه در عشقبازان محبوب دوستلر چنینه اضافتی بیانیه در * محصول بیت * عاشقلق لافی یعنی بن عاشقم دیو لاف اورمق و یاردن اظهار شکایت ایلك عجب لاف در وغدر یعنی عاشق اولان یاردن شکایت ایلمز زیرا عاشق صادقه یارك هر وضعی مقبولدر پس یاردن شکایت عدم عشقدن کلور ایمدی بونك کبی عشقبازلر هجرانه مستحقلردر (عهد ما بالب شیرین دهنان بست خدای * ما همه بنده واین قوم خداوندانند) عهد من اضافتی لامیه در * محصول بیت * الله تعالی بنم عهدمی شیرین دهنلر لبیله باغلادی یعنی خلقتمی بونلرك محبتیله باغلادی حاصلی بونلره محبتم ازلیدر بز جمیعمز بنده و بو طائفه محبوبان خداوندلردر یعنی ذوقلر و بونلر افندیلردر مصراع اولك معناسی بنم عهدمی طاتلو آغزلیلرلبنه باغلدی الله تعالی دینلر طاتسزلق ایلشلر (مکر از چشم سیاه تو بیاموزد کار * ورنه مستوری ومستی همه کس نتوانند) چشم سیاه تو اضافتلری بیانیه ولامیه در مستوری بونده پرهیز کارلقدر اما ابهام طریقیله ذکر اولنمشدر زیرا چشم ایکی قپق التنده مستور در * محصول بیت * مکر کیمسه سنك چشم سیاهکدن بو فن وصنعتی اوکرنه یوخسه هرکسنه پرهیز کارلغی ومستلکی بر یره جمع ایلیه من مستورلقدن مراد صنعت استغنادرکه هیچ کیمسه نظری والتفاتی یوق ومستلکدن مراد معلومدرکه بعض دلبرستانه چشم اولور یعنی نظرنده نوعا فتور واقع اولور حاصلی سنك چشمك مستورلغی ومستلکی جمع ایلمشدر متضادان یکن مصراع اولك معناسی مکر سنك قاره کوزلك بکا ایش اوکرده دینلر عجب تخصیص بی مخصص یور مشلر مکر بعض نسخه ده مکرم چشم سیاه تو بیاموزد کار واقع اولمش اوله پس بو وجهله مخصص بولنور ورد صحیح اولماز (جلوه گاه رخ او دیدهٔ من تنها نیست * ماه وخورشید همین آینه میکردانند) جلوه گاه رخ او اضافتلری لامیه لردر دیدهٔ من ده بویله در میکردانند فعل مضارع جمع غائب دوندررلر دیمکدر کردانیدندن فعل متعدیدر * محصول بیت * اول جانانك رخی جلوه گاهی وسیرا نکاهی همان بنم کوزم دکل انجق ماه وخورشیده بو آینه یی چکزندررلر یعنی ماه وخورشید آیینه لریده بونك رخنك جلوه گاهیدر حاصلی انلرده بونك رخنه ناظرلردر بنم کبی معلومدرکه دیار عجمده و عربده بعض هندیلرده شق بر آینه یی اله آلوب کزدیرا کرچارشولرده واکر غیری یرلرده وکیمه ملاقی اولورسه اول آینه یی صونار اولده یرازباقور وهندی یه ینه آینه یی صونار ویراغجه ویا برقاچ منقر احسان ایدر بو اسلوب اوزره آینه یی کزدیرانه آینه کردان دیرلر خواجه نکده آینه میکردانند دیمکدن مرادی بومعنی در اشعار عجمده بو معنی یی چوق یرده بکورمشز پس مصراع ثانینك معناسنده آی وکون شویله آینه یه دونرلر دیرین آیین واه اولمدن خارج سوباش

❊ لاف عشق وکله از یار زهی لاف دروغ * عشقبازان چنین مستحق هجرانند ❊

عشق لافی ویاردن شکایت عجب یلان لافدر بو نجلاین عاشقلر هجرانه مستحقلر ولایقلردر (مفردات) (لاف عشق) م (کله) شکایت (از) من (یار) م (زهی) عجب (لاف) م (دروغ) یلان (عشقبازان) عاشقلر (چنین) بو نجلاین (مستحق) م (هجرانند) هجرانه لایقلردر (معنای اشارتی) عشق الهی لافنی اوروب (من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی فلیطلب ربا سوائی) حدیث شریفی سرنجه بلاره صبر ایتیوب شکایت ایتمك عجب لاف دروغدر بو نجلاین لافزن عاشقلر هجرانه لایقدر ومحجو بلردر وصاله لیاقتلری یوقدر

❊ عهد ما بالب شیرین دهنان بست خدا * ما همه بنده واین قوم خداوندانند ❊

الله تعالی حضرتی بزم عهدمزی شیرین دهنلرك لبنه باغلادی بز جمیعمز بنده یز و بو قوم افندیلردر (مفردات) (عهد) م (ما) بز (با) للملابسة (لب) طوداق (شیرین) لذیذ (دهان) اغز (بست) باغلادی (خدا) م (ما) بز (همه) جمله (بنده) قول (این) بو (قوم) م (خداوندانند) مالکلردر (معنای اشارتی) ای لافزن اولان اهل هوا (کل الطرق مسدودة الا من اقتفى اثر الرسول صلی الله علیه وسلم) سرنجه الله تعالی حضرتلری بزم عهدمزی اول معدن العلم والحلم والحکمة اولان انبیا واولیانك وحی والهام ایله بیان بیوردقلری کلمات حکمت آمیزلرینه وشیرین دهنلرندن ظهور ایدن اسرار لدنیه لره تبعیته باغلادی بز جمیعمز بنده لرز و انبیا واولیا بزم مخدوم جانمز افندیلریمزدر انلره بزه تبعیت واطاعت لازمدر

❊ مکر چشم سیاه تو بیاموزد کار * ورنه مستوری ومستی همه کس نتوانند ❊

مکر سنك سیاه چشمك بکا ایش اوکرده یوخسه مستورلغه ومستلکه کیمسه قادر اولمز (مفردات) (مکر) بلکه (م) بکا (چشم) م (سیاه) م (تو) سن (بیاموزد) اوکرده (کار) ایش (ورنه) یوخسه (مستوری) پرهیزکارلق (مستی) لاابالیلك (همه) جمله (کس) کیمسه (نتواند) قادر اولمز (معنای اشارتی) (اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه) الخ حدیث شریفی سرنجه یارب سنك نظر رحمتك وتوفیق وعنایتك بزه یار اولوب سکا واصل اولان راه مستقیمی بزه اوکرده ورضاکه موافق خالص لوجه الله اولان اعمال صالحه لری ایشلمکه عون ونصرت ایله یوخسه توفیق ربانی اولمدقجه زاهدلکه وعاشقلغه نسنه قادر اولمز

❊ جلوه گاه رخ او دیدهٔ من تنها نیست * ماه وخورشید همین آینه میکردانند ❊

انك رخی جلوه ایده جك یر یالکز بنم چشمم دکلدر ماه وخورشید دخی بو آینه یی دوندررلر (مفردات) (جلوه گاه) جلوه یری (رخ) یکاف (و) ضمیر (دیده) کوز (من) بن (تنها) یالکز (نیست) دکل (ماه) آی (خرشید) کونش (هم) دخی (این) بو (آینه) م (میکردانند) دوندررلر (معنای اشارتی) اول منور ومحسن اولان ذات باریتك احسانه منتظر والطاف وکرمنك مظهری یالکز بنم ذاتم دکلدر آی

(کرشوند آکه ازاندیشهٔ ما مغبچکان * بعد ازین خرقهٔ صوفی بکرونستانند) اندیشهٔ ما اضافتی لامیه در اندیشه فکر بکروبا حرف صله کرو کاف عجمینك کسری ورانك فتحی وواوك سکونیله رهندر طوتی معناسنه ستانندن فعل نفی مستقبل جمع غائب المازلر دیمکدر یعنی قبول ایلمزلر * محصول بیت * اکر مغبچه‌لر بزم فکرمزدن آکاه اولورلرسه یعنی خاطرمزدن کچن قصد وعزممزی طویارلرسه بوندنصکره صوفیلرك خرقه‌سنی رهنه المازلر زیرا بزم مرادمز خرقه‌یی رهندن فکاك ایلمکدر یعنی میخانه‌یه جی النده اهمال ایدوب ترك ایلمکدر پس بو نیتی اکلدقدنصکره باده فروشلردخی برصوفینك پشمینه‌سنی رهنه آلمازلر بعض نسخه ده بو بیت ده واقعدر (مفلسانیم وهوای می ومطرب داریم * آه اکر خرقهٔ پشمین بکرونستانند) مفلسان مفلسك جمعیدر اسلوب عجم اوزره افلس الرجل دیرلر چنکیم اکا فقر غلبه ایلسه که مفرخرجنغه محتاج اوله التون واقچه خرجنغه قادر ایکن اغد البغیر قبیلندندر خرقهٔ پشمین اضافتی بیانیه در پشم بای عجمینك فتحی وشین معجمه نك سکونیله یوکه دیرلر یعنی قویونك وغیرینك یاغیسنه دیرلر یا حرف نسبت ونون حرف تأکید نسبت * محصول بیت * مفلسلرزومی ومطرب آرزومز وار یعنی می ومطرب آرزو ایدرز آه اکر خرقهٔ پشمینه‌مزی رهنه المازلرسه یعنی باده فروش طوتی به قبول ایلمزسه (کر بنزهتکه ارواح برد بوی تو باد * عقل وجان کوهر هستی بنثار افشانند) بنزهتکه باحرف صله نزهت شاداقدر نزهتکاه شاداق یری ارواحه اضافتی لامیه در * محصول بیت * اکر ارواح نزهتکاهنه باد سنك بویك ایلتورسه عقل وجان وارلق کوهرینی یعنی وجودلرینی صاچی طریقیله صاچرلر یعنی بادك یولنه وجودلری جوهرینی بذل ایدرلر سنك بویکی کتوردیکیچون (وصل خورشید بشبیرهٔ اعمی نرسد * که درین آینه صاحب نظران حیرانند) وصل خورشید اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر بشبیرهٔ اعمی اضافتی بیانیه در شبیره یره سه تشدید ضرورت وزن ایچوندر نرسد لایق دکل دیمکدر که حرف تعلیل آینه‌دن مراد خورشیددر * محصول بیت * کرنشه وصل اولق کور یره سه یه لایق دکل یعنی وصال جانان هر بی سروپا عشق ومحبت دعواسنی ایدن مدعی به لایق دکل زیرا بو آینه‌ده یعنی کونش آینه سنده صاحب نظرلر حیراندر حاصلی ماهیت خورشید روی جانانده اصحاب نظر وارباب بصیرت حیراندر پس هر کوردل بی تمیز وتشخیص آنك خورشید روینی قنده درك ایده بیلور

وکونش بلکه جمیع اشیاء عالم اول کریم ورحیم اولان حضرت اللهك کرم واحسانه منتظر ومحتاجلردر وحسن جمال اللهه آینه‌لردر وهرکس استعدادنه کوره مشاهده ایدرلر

﴿ کرشوند آکه ازاندیشهٔ ما مغبچکان * بعد ازین خرقهٔ صوفی بکرونستانند ﴾

اکر مغبچه‌لر بزم فکرمزدن آکاه اولورلر بوندنصکره صوفینك خرقه سنی رهنه آلمزلر (مفردات) (کر) اکر (شوند) اوله‌لر (آکه) خبیر (از) من (اندیشه) فکر (ما) بز (مغبچکان) کافرچوجقلری (بعدازین) بوندنصکره (خرقه) م (صوفی) م (با) للملابسة (کرو) رهن (نستانند) آلمزلر (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالی انبیاده برسر اولیاده برسر وعارفلرده برسر وعاشقلرده برسر متفاوت قویمشدر بزکه معاشر عارفانز اکر طالبلر شراب میخانهٔ عشق اولنلر بزم فکرمزدن وسرمزدن آکاه اوله‌لر ایدی بوندنصکره اهل صورت اولان صوفیلرك وزاهدلرك بی مغز اولان عبادات صوریه‌ٔ وجودیه‌لرینی رهنه آلمزلر وخرقهٔ وجودلرینه اعتبار ایدوب الدانمزلرایدی

﴿ مفلسانیم وهوای می ومطرب داریم * آه اکر خرقهٔ پشمین بکرونستانند ﴾

مفلسلرزومی ومطرب آرزوسن طوتارز آه اکر پشمین خرقه یی رهنه آلمیه‌لر (مفردات) (مفلسانیم) م (هوا) آرزو (می) شراب (مطرب) م (داریم) طوتارز (آه اکر) م (خرقه) م (پشمین) یوکه منسوب (با) للملابسة (کرو) رهن (نستانند) آلمیه‌لر (معنای اشارتی) (المفلس فی امان الله) سرنجه بو مجلس دنیاده حضرت اللهك غیریدن منقطع اولوب بعد ثبوت الافلاس انجق شراب عشق آله ونظر کیمیای عارفان بالله ومرشدان آکاه آرزوسن طوتارز آه اکر انلرده بزم خرقهٔ وجود عنصریه مزی کندولره نسبت یی مغزدر دیو اعتبار وقبول ایتمیه‌لر دوسکیر اولوب دخی عالی مرتبه‌لره ایلتمیه‌لر

﴿ کر بنزهتکه ارواح برد بوی تو باد * عقل وجان کوهر هستی بنثار افشانند ﴾

اکر باد سنك رایحه کی روحلرك سیرانکاهنه ایلته عقل وجان وارلق کوهرینی نثار اسلوبیله صاچرلر (مفردات) (کر) اکر (با) للملابسة (نزهتکاه) سیرانکاه (ارواح) م (برد) ایلته ((بوی) رایحه (تو) سن (باد) اولسون (عقل) م (جان) م (کوهر) م (هستی) وجود (با) للملابسة (نثار) ایثار (افشانند) صاچرلر (معنای اشارتی) یارب سنك بوی رحمان تعبیر اولنان فیض اقدسك ونفحات انسك بنه سنك توفیق وعنایتك وکرم وهدایتك روزکاری اسوب دماغ جانلره وارواح پاکاره کتوروب ایصال ایده عقل وجان جمله وارلغی کوهرینی ایثار طریقیله صاچرلر وفانی فی الله وباقی بالله اولور

﴿ وصل خرشید بشبیرهٔ اعمی نه رسد * که درین آینه صاحب نظران حیرانند ﴾

آفتابك وصالی کور یراسه یه ایرشمز زیرا بو آینه ده صاحب نظرلر حیرانلردر (مفردات) (وصل) م (خرشید) کونش (بشبیر) یراسه یه (اعمی) کور (نه رسد)

﴿ ایرشمز ﴾

(زاهد ار رندیٔ حافظ نکند فهم چه شد * دیو بکریزد ازان قوم که قرآن خوانند) ار اکردن مخففدر دیو لغت عجمده شیطاندر بکریزد فعل مضارع مفرد غائب فجار دیمکدر که حرف بیان قرآن خوانند بو ترکیب ایکی وجهه محتملدر بریسی خوانند فعل مضارع مفرد غائب اوله وقرآن مقدم مفعولی بریسیده وصف ترکیبی قرآن اوقیجی معناسنه * محصول بیت * زاهد اکرحافظك رندلکنی فهم ایلزسه نه اولدی یعنی تعجب یری دکل زیرا شیطان فجار اول قومدنکه قرآن اوقورلر وقرآن اوقیجیلردر یعنی زاهد اکر حافظه تعرب ایدوب رندلکدن مرادینی فهم ایلزسه غریب دکل زیرا شیطان قرآن اوقیان قومدن فجار حافظ ایسه قرآن ایله مقیددر زاهدی شیطنتله وصف ایدر تعریض طریقیله (وله ایضا) (دوش دیدم که ملائك در میخانه زدند * کل آدم بسرشتندو به پیمانه زدند) خواجه ازمنهٔ سابقه‌دن دوش لفظیله تعبیر ایدر نته که الف قافیه سنده *دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیرما* بیورمش ایدی پس دوش دون کیجه دیمکدر دیدم بونده فعل قلبدر دانستم معناسنه که حرف بیان ملائك وملائکه تا ایله ملکك جمعیدر عجم فرشته یه دیردر میخانه یعنی در عشق ومحبت ذکر محل واراده‌ٔ حال قبیلندندر زیرا عشق ومحبتدن شرابله وباده ایله تعبیر ایدرلر زدند اوردیلر یعنی قاقدیلر حاصلی دعوای عشق ومحبت ایلدیلر کل آدم اضافتی لامیه در بسرشتند باحرف تأکید سرشتند یوغردیلر دیمکدر به پیمانه باحرف صله پیمانه اغنده اولچکدر اما بونده شول قالب مراددر که ایچنده آدمك مادهٔ جسدی اولان ترابی وبالجمله تخمیر ایلدیلر بعض کتابده یازمشلر که الله تعالی آدمی خلق ایلمك مراد ایلدیکی زمانده فرشته‌لره بیورمشکه طپراغك انواعندن برمقدار کتوره‌لر یعنی آق طپراق وقزل وصاری طپراقدن جمع ایدوب ومذکور قالبه طولدورالر ویوغرالر بوجهتندر که انسانك کیمیسی آق وکیمیسی قره وکیمیسی بغدای رنکلیدر پس آدم مخلوق اولوب ذی روح اولدقدنصکره محبت اللهده آدمه حسد ایلدیلر ایمدی * محصول بیت * بکا معلوم اولدیکه دون کیجه ملکلر محبت دعواسنی ایلدیلر یعنی آدمدن محبتمز غالبدر اللهه دیدیلر وآدمی تحقیر ایدوب دیدیلر که طپراغی بز طاشیدق وقالبه طولدروب بالجمله بز یوغردق پس محبتده اول بزمله قنده اوله بیلور یعنی اولمز

ایرشمز (که) زیرا (در) فی (این) بو (اینه) م (صاحب نظران) م (حیرانند) حیرانلردر (معنای اشارتی) اول خورشید حقیقی اولان ذات بیچونك انوار جمال بی مثال وصالی اعمی القلوب اولان عوام مدعیان کالهوامه چقان میسر اولور واول مانحن فیه چقانلری ایرشورکه بو آینهٔ معنویه‌نك اسرارنده اولوا الابصار اولانلر دخی متحیرلردر

﴿ زاهد ار رندیٔ حافظ نکند فهم چه شد * دیو بکریزد ازان قوم که قرآن خوانند ﴾

زاهد اکر حافظك رندلکنی فهم ایلمیه نه اولدی شیطان قاچر اول قومدن که قرآن اوقورلر (مفردات) (زاهد) م (ار) اکر (رندی) عاشقلق (حافظ) م (نکند) ایلمه (فهم) م (چه) نه (شد) اولدی (دیو) شیطان (بکریزد) قاچر (ازان) اندن (قوم) م (قرآن) م (خوانند) اوقورلر (معنای اشارتی) اوظاهرپرست اولان زاهد وعوام معاند حافظك اسرار عشقندن ودرد وشوقندن فهم ایتمیوب ظاهر خرابا تیلکنه نظر ایله احوال پسندیده‌لرینه طعن ودق ایدوب حمر مستنفره کبی اندن فرار ایتسه‌لر بعید دکلدر زیرا شیطان ذکر وکلام الهی اوقوبوب مظهر معنی قرآن اولانلردن قاچر وخیبت ایله مصروع اولوب مردان خدانك یانندن فرار ایدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دوش دیدمکه ملائك در میخانه زدند * کل آدم بسرشتندو به پیمانه زدند ﴾

دون کیجه کوردمکه ملائکه میخانه قپوسنی اوردیلر آدمك طپنی یوغوردیلر وپیمانه یه اوردیلر (مفردات) (دوش) دون کیجه (دیدم) کوردم (ملائك) م (در) قپو (میخانه) م (زدند) اوردیلر (کل) چامور (آدم علیه السلام) م (بسرشتند) یوغوردیلر (با) للملابسة (پیمانه) قدح (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (واذ قال ربك للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة قالوا أتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك قال انی اعلم ما لا تعلمون) آیت جلیله سی سرنجه بو اسباب علمدن اولان خبر صادق ایله بیلدمکه ملائکه عالم ازلده نفس هوا ایله وشیطان ودنیا ایله وانواع درد وبلا ایله وسموات وارض وجبالك تحمل ایده میوب خوف ایتدکلری امانة اللهه تحمل وبونك امثالی لایحصی ولایعد بلاره ابتلا ایله مبتلا ونحن اولمیوب جای سلامتده اکل وشرب وعیال واولاد وسائر قیودات بشریه‌دن سالم مجرد برتعیین اولندقلری تسبیح وعبادت بی ترقیلرینه نظرا عشق ومحبت دعواسنی طوتوب خلافته بز احقارز دیمکله کندولرده فضل وقدوسیت اظهار ایلدیلر استعیذ بالله (ولقد کرمنا بنی آدم) آیت کریمه سیله بنی آدمك مظهر تجلیات الهی ومنبع علوم ربانی واسرار معنوی مالا یتناهی اولدقلرینه آشنا اولمدیلر خصوصا خلیفة الله قلنان منبع علوم لدنی آدم علیه السلامك محل ایمان اولان قلبی ومحل توحید اولان لسانی ومحل سجده اولان دماغی من نور الله اولان طینت محمدی یه‌دن خلق اولندیغی

بیلدیلر انکیچون غیرت الله ظهور ایدوب عشق ومحبت ایله ذات شریف نوردن فیض واخذ ایوردیغی نور محمدیه دن وطینت احمدیه دن آدم علیه السلامك طینته مزج ایدوب حضرت الله یدقدرتیله یوغوردیلر وشراب عشق لایزالی پیمانه سنه طالدیروب انوار ذاتیه سنه استغراق ایله مست ومستغرق ایلدیلر بوسببدن موروث پدر اولان شراب عشق نوش ایدوب انوار قدسیهٔ ذات الهیه یه مستغرق اولان دردوبلانك مبتلاسی بنی آدملری ملائکه دن افضل ایلدیلر

﴿ ساکنان حرم ستر وعفاف ملکوت ❁ بامن خاك نشین بادهٔ مستانه زدند ﴾

عالم ملکوتك ستر وعفاف حرمنك ساکنلری بن خاك نشین ایله بادهٔ مستانه اوردیلر (مفردات) (ساکنان) م (حرم) م (ستر) مستور (عفاف) پاکلك (ملکوت) عالم ملکوت (بامن) بنله (خاك نشین) طپراقده اوتوریجی (باده) شراب (مستانه) م (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (لایعصون الله ما امرهم و یفعلون ما یؤمرون) آیت جلیله سیله موصوف اولان ملائکهٔ کرام سبب اجتنار معصیت اولان نفس وشیطان ایله عدم ابتلالرندن معصوم حرم ستر وعفاف اولوب مأمور اولدقلری عبادتده ومحبته ثابت اولدیلر بحمد الله بن خاك نشینی دخی حق تعالی تأویثات بشریه دن پاك ایدوب صفات ملائکه ایله متصف عبادتده وشراب عشق ومحبت ایله مستانه لکده برابر بلکه ترقیله انلردن افضل ایلمشدر

﴿ آسمان بار امانت نتوانست کشید ❁ قرعهٔ کار بنام من دیوانه زدند ﴾

آسمان امانت یوکنی چکمکه قادر اولمدی کار عشق قرعه سنی بن دیوانه نك نامنه اوردیلر (مفردات) (آسمان) کوك (بار) یوك (امانت) م (نتوانست) قادر اولمدی (کشید) چکمکه (قرعه) م (کار) عمل (بنام من) بنم آدیمه (دیوانه) م (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال الی انه کان ظلوما جهولا) آیت کریمه سی سرنجه ومبتلا وبیچاره انسان عندده وعشق ومحبتده ترقیله افضل ومحرم اسرار الله اولدیغنه سبب استعداد فطریه سیله بوقدر اجرام عالیلرك تحمل ایده مدیکی واعراض وخوف ایدوب چکمکه قادر اولمدیغی بار امانة الله ظلوم وجهول اوله رق تحمل وقبول وبوقدر لایحصی موانع وتعلقات ایله برآن وبرلحظه قلبی حقدن غافل اولمیوب توجه الی الله ده وانسیت حقده ثابت اولدیغندندر انکیچون حافظ قدس سره قرعهٔ عشق وعملی بن دیوانه نك نامنه اوردیلر تعبیرن بیورمشدر

﴿ شکر ایزد که میان من واوصلح فتاد ❁ حوریان رقص کنان ساغر شکرانه زدند ﴾

خدایه شکرکه بنله آنك اورتاسنده صلح دوشدی حوریلر رقص ایدرك شکرانه ساغرینی اوردیلر (مفردات) (شکر) م (ایزد) اسم خدا (میان) اورته (من) بن (او) او (صلح) م (فتاد) دوشدی (حوریان) م (رقص) م (کنان) ایدیجی (ساغر) قدح (شکرانه) م (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) حق تعالی یه

(ساکنان حرم ستر وعفاف ملکوت * بامن خاك نشین بادهٔ مستانه زدند) حرم ستر اضافتی بیانیه در وساکنانك اکا اضافتی لامیه در واو حرف عطف وعفاف ستره معطوف سترسینك فتحیله مصدردر وعفاف عینك فتحیله حرامدن صاقنمغه دیرلر زاهد وعابد کبی یه عفیف دیرلر ملکوت لغتده ملك معناسنه در ملکوت عراق دیرلر ملك عراق معناسنه در اما اصطلاحده ملائکه مقامنه دیرلر باحرف مصاحبت من خاك نشین اضافتی بیانیه در بادهٔ مستانه ده بیانیه در بادهٔ مستانه قتال شرابه دیرلر مراد بادهٔ عشق ومحبتدر زدند اوردیلر یعنی ایچدیلر * محصول بیت * ملکوتك ستر حرمینك ساکنلری یعنی حرامدن اجتناب ایلین فرشته لر بن خاك نشینله یعنی کرهٔ ارضده ساکن اولان ذلیله عشق ومحبتده یار اولدیلر (آسمان بار امانت نتوانست کشید * قرعهٔ کار بنام من دیوانه زدند) بار امانت اضافتی بیانیه ولامیه در مجازا بار اماندن مراد عشق ومحبتدر قرعهٔ کار اضافتی لامیه در بنام من دیوانه اضافتلری لامیه وبیانیه در زدند بونده آتدیلر وصالدیلر معناسنه در * محصول بیت * آسمان بار امانتی یعنی عشق یوکنی چکمکه قادر اولمدی پس عشق ایشی قرعه سنی بن مجنونك آدینه صالدیلر یعنی عشق بلیه سیله انسان قبول ایدوب یوکلندی حاصلی افلاك وعناصر متحمل اولمدیغی درد وبلایی انسان متحمل اولدی دیوانه دیدیکی انکیچوندر که بونلر بو عظمتله قبول ایلمکلر بنی قبول ایلدی (شکر ایزد که میان من واوصلح فتاد * حوریان رقص کنان ساغر شکرانه زدند) شکر ایزد اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف بیان اولمشدر رقص کنان رقص ایدرك معناسنه در ساغر شکرانه اضافتی لامیه در شکره منسوب قدح دیمکدر مراد باده در ذکر محل واراده حال طریقیله زدند اوردیلر یعنی ایچدیلر * محصول بیت * الله شکر که بنله جانان اورته سنده صلح واقع اولدی وحوریلر رقص ایدرك ساغر شکرانه ایچدیلر یعنی بن جانانله مصالحه ایلدیکمز ایچون جمیع دلبرلر بو شکرانه یه طلولر ایچدیلر دیمکدر

﴿ شکر ﴾

شکر اولسونکه بنده کندی توفیقیله توبه وتدارك وریاضات ومجاهدات وکریه وآه وقلب آگاه ماسوادن ونفس وهوادن قطع علاقه ایله حضور معنویه سنده دائم تضرع وابتهال نعمتلرین بخش واحسان ایلمك ایله دل پردر دیمزی خانهٔ تجلی والهام وانبتیله وانوار قدسیتیله متسلی ایلیوب بنله انك اورتاسنده صلح وآثار قبول اولمدی انکیچون جنتده بزم ایچون مقصورات فی الخیام اولان حوریلر سرورلرندن رقص ایدرك شکرانه شراب محبت ساغرینی اوردیلر ونوش ایلدیلر ووصلتمزی تمنی ایلدیلر

﴿ مابصد خرمن پندار زره چون نرویم ❁ چون ره آدم بیدار بیك دانه زدند ﴾

بزیوز ظن خرمنیله یولدن نیچه گیتمیه لم وارمیه لم چونکه بیدار آدم علیه السلامك یولنی بردانه ایله اوردیلر (مفردات) (ما) بز (با) للملابسة (صد) یوز (خرمن) م (پندار) ظن (ز) من (ره) یول (چون) نته (نرویم) گیتمیه لم (چون) چونکه (ره) یول (آدم) م (بیدار) اویانق (با) للملابسة (یك) بر (دانه) م (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالی (انا عند ظن عبدی بی وانا معه اذا ذکرنی) بیورمش ایکن بز یوزدرلو بلکه بی حساب حضرت الله ده حسن ظن نعمتی الیزده واریکن نیچه بر نفس وهوا یوللرندن طشره گیتمیه لم ودنیا وآخرت ماتشتهیه الانفس اولان ادنی نعمته قاصر همتلك ایدوب الدانه لم بز که خلیفة الله زاده یز پدر یمز اثرنجه گیتمك ناخلف اولمش اولورز چونکه دانای عشق اولان پدریمز آدم علیه السلامك نسیم روایح رحمانیهٔ لی مع الله دماغ جاننه ایریشوب استغراق انوار جمال الله ده دوام ایچون دهشت آباد اولان درد وبلای عشق اختیار ایدوب سکز جنتك نعمتنی بردانه یه فروخت ایتمکله آدم بیدارك یولنی بردانه ایله اوردیلر باغ ماتشتهیه الانفسدن (ویتسون النعیم اذا راوه) سرنجه روضهٔ لذت مشاهدهٔ جمال الله ده ایرکوردیلر متعنا الله باتباعه

﴿ جنك هفتاد ودوملت همه را عذر بنه ❁ چون ندیدند حقیقت ره افسانه زدند ﴾

یتمش ایکی ملتك جمله سنك جنکی عذرنی قبول ایله چونکه حقیقتی کورمدیلر افسانه یولن اوردیلر (مفردات) (جنك) م (هفتاد ودوملت) یتمش ایکی ملت (همه را) جمله سنك (عذر بنه) عذرنی قبول ایله (چون) چونکه (ندیدند) کورمدیلر (حقیقت) م (ره) یول (افسانه) حکایه (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) حضرت آدم علیه السلام اسرار حقیقته واذواق روحانیته واقف اولوب نفسی ومشتهای نفسی ترك ایلدی کذلك اقتفای اثر رسول الله ده اولان مؤمنین متقین ذوق ایمانه واصل اولوب اخلاص قلب ایله شریعت محمدیه یه تابع اولوب نفس وهوالرینی ومشتهیات نفسانیه لرینی ترك ایتمکله اسرار حقیقته دخی واصل اولوب فرق ناجیه دن اولدیلر لکن فرق ضاله اولان هفتاد ودوملت اثر پیغمبری یه وشریعت احمدیه یه تابع اولمیوب عقال المرء اولان عقل معاشلرینه غرور احسن وقبح عقلیدر شرعه احتیاجمز یوقدر دیوب اعمی القلوب اولمغله اسرار حقیقتدن

(مابصد خرمن پندار زره چون نرویم * چون ره آدم بیدار بیك دانه زدند) بصد باحرف سبب خرمن پندار اضافتی بیانیه در پندار بای عجمینك کسریله ظن معناسنه در چون واو اصلیه ایله کیف معناسنه در نیچه دیمکدر نرویم گیتمیه لم چون بونده ادات تعلیلدر چونکه معناسنه آدم بیدار اضافتی بیانیه او یانق دیمکدر عدم غفلتدن کنایتدر بیك دانه باحرف سببدر * محصول بیت * بزیوز خرمن پندار سببیله یولدن نیچه چیقمیالم یعنی ازمیالم چونکه آدم بیدارك یولنی بردانهٔ گندم سببیله اوردیلر یعنی حضرت آدم که صاحب نبوت ایدی بردانهٔ گندم سببیله فریفته اولوب جنتدن طشره دوشدی وبزده که بوقدر ظنون وغفلت بشریت وار جنت کوی جانانهدن نیچه طشره دوشمیه لم یعنی اکا شیطان سبب اولدیسه بزه رقیب دیو سبب اولدی حاصلی اکا شیطان رجیم سبب اولدیسه بزه رقیب لعین سبب اولدی (جنك هفتاد ودوملت همه راعذر بنه * چون ندیدند حقیقت در افسانه زدند) همه ادات تأکیددر ورا ادات تخصیص عذر بنه عذرنی قو یعنی معذور طوتوب عذرنی قبول ایله در افسانه اضافتی لامیه در مجازا افسانه قپوسنی اوردیلر یعنی ضلالته دوشدیلر * محصول بیت * یتمش ایکی ملتك جمیعا عذرنی قبول ایله یعنی هپسنی معذور طوت زیرا چونکه حقیقتی کورمدیلر یعنی حقیقت حاله واصل وواقف اولمدیلر افسانه یه وباطله مائل اولوب ضلالته دوشدیلر یعنی هر طائفه بر غیری مذهب وملت اتخاذ ایلدکاری حق الیقینه مطلع اولمدقلرندندر

(آتش آن نیست که بر شعلهٔ اوخندد شمع * آتش آنست که در خرمن پروانه زدند) خرمن پروانه اضافتی

محروم اولدیلر انکچون دهری اولوب اهل اسلامه جنك ایله عدوی معارض اولدیلر سن انلرك كور لكنی معذ ورطوتوب (واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) سرنجه انلر ایله مجادله ایله زیرا انلر حقیقتی كورمدیلر افسانه یولن طوتدیلر

آتش آن نیست كه بر شعلهٔ اوخندد شمع * آتش آنست كه درخرمن پروانه زدند

آتش اول دكلدر كه شمع انك شعله سی اوزره كله آتش اولدر كه پروانه نك خرمنه اوردیلر (مفردات) (آتش) م (آن) اول (نیست) دكلدر (شعله) م (او) ضمیر (خندد) كوله (شمع) م (آتش) م (آنست) اودر (در) فی (خرمن) م (پروانه) م (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) كرچه فرق ضاله حضرت الله عشق ومحبت دعوا سین ایدرلر استعیذ بالله (قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونی الخ) آیت كریمه سی سرنجه حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزه اتباع كلی اولمدقجه انلرك حضرت اللهه عشق ومحبت دعوالری صادق دكلدر وعشقلری معتدبه دكلدر انكچون شمع انوار الهیه نك مظاهری وارث پیغمبرلر انلری تجهیل وتحمیق ایدوب انلره كولرلر حقیقتده مقبول اولان عشق اولدر كه عاشق صادقك وجودی خرمنی ونفسنی وتعلقات ماسواسنی آتشه اوروب احراق ایلیه بو عشق ملائكه نك عشقندن دخی مقبولدر

نقطهٔ عشق دل كوشه نشینان خون كرد * همچو آن خال كه برعارض جانانه زدند

عشق نقطه سی كوشه نشینلرك كوكلنی خون ایلدی اول خال كبی كه جانانه نك عارضنه اوردیلر (مفردات) (نقطه) م (عشق) م (دل) كوكل (كوشه نشینان) خلوت كوشه سنده اوتورنجیلر (خون) قان (كرد) ایلدی (همچون) مثل (آن) اول (خال) بك (بر) علی (عارض) یكاق (جانانه) محبوب (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) زیرا اسرار توحید نقطه سنه واصل قلبی عشق صادقك دردی كوشه نشین اولان عشاقك كوكلنی خون ایلدی شول تجلیات ذات الهی كبی كه سبحات وجهندن انكشاف واقع اولدقده (لاحترقت السموات والارض) سرنجه عاشقك وجود بشریه سین محو ایدوب انوار جمال الهیه یی مشاهده ده متحیر وسرگردان اولوب (فلما تجلی ربه للجبل جعله دكا وخر موسی صعقا) سرنجه موسی علیه السلامك كوكلنی خون ومتحیر ایلدیكی كبی ونیجه لر وادیٔ حیرتده مستغرق قالشدر

كس چو حافظ نكشید از رخ اندیشه نقاب * تا سر زلف عروسان سخن شانه زدند

حافظ كبی كیمسه فكر یوزندن نقابی چكمدی تا كه سوز كلینلرینك زلفی اوجنه شانه اوردیلر (مفردات) (كس) كیمسه (چو) مثل (حافظ) م (نكشید) چكمدی (از) من (رخ) یكاق (اندیشه) فكر (نقاب) پرده (تا) حتی (سر) اوج (زلف) م (عروسان) كلینلر (سخن) سوز (شانه) طراق (زدند) اوردیلر (معنای اشارتی) بحمد الله و بعون الله حافظ كبی كیمسه فكر یوزندن و بصیرت

بیانیه در * محصول بیت * آتش اول دكلدر كه شمع آنك شعله سنه كولر یعنی شمعك فتیله سنده یانان آتش كیمسه نك جان وتننی یاقوب یاندرمز بلكه آتش اولدر كه خرمن پروانه یه اوردیلر یعنی ایكیسی بر آتشدر اما شمعه نسبت مضی وپروانه یه نسبت محرق دكلدر ایمدی آتش اول دكلدر بودر بیوردیغی بو معنایه در (نقطهٔ عشق دل كوشه نشینان خون كرد * همچو آن خال كه برعارض جانانه زدند) نقطهٔ عشق اضافتی بیانیه در دل كوشه نشینان لامیه در كوشه نشین وصف تركیبیدر بوجاقده اوتورنجی معناسنه یعنی اهل عزلت * محصول بیت * عشق نقطه سی كوشه نشینلرك واهل عزلتك یوركنی خون ایلدی یعنی عشق آتشندن مضطر ومتضجر در اول خال كبی كه عارض جانان اوزرینه قومشلر یعنی وضع ایلشلر حاصلی عشق كوشه نشینلرك یوركنی خون ایلدی عارض جانان اوزرنده اولان خال عشاقك یوركنی خون ایلدیكی كبی (كس چو حافظ نكشید ازرخ اندیشه نقاب * تا سر زلف عروسان سخن شانه زدند) رخ اندیشه اضافتی بیانیه در سرزلف عروسان سخن لامیه و بیانیه لردر شانه طراقدر * محصول بیت * كیمسه حافظ كبی رخ اندیشه دن نقاب چكمدی سوز كلیننك سرزلفنه طراق اورد قلرندنبری كه شعرای عجم نظم كلامه باشلدیلر حافظ كبی بر كیمسه لطیف نظمه مالك اولدی خواجه نك تعدی محلنده در كه كیمسه انكار ایدهمز بعض نسخه ده مصراع ثانی بو یله واقعدر * تا سر زلف سخن رابقلم شانه زدند * محصول مصراع اولوقتدنبری كه سوزك سرزلفنه قلمله شانه اوردیلر یعنی قلمله كلمات یاز یلدنبری حاصلی كلام موزون قلمه كلدنبری

(وله ایضا) (یاری اندر كس نمی بینیم یارانرا چه شد * دوستی كی آخر آمد دوستدارانرا چه شد) یاریده یاحرف مصدر در یولداشلق معناسنه دوستی یاسیده بو یله در آخر آمد دركندی وتمام اولدی دیمكدر دوستداران

قلب ایله مشاهده یوزندن لسان غیب ایله اسرار توحید محبوبلرینك نقابلرینی چكمدی و كیمسه كشف حجاب ایلمدی كرچه مفاتیح السنهٔ شعرا خزائن غیبدن نیجه نیجه فتح باب ایلدیلر واسرار توحیددن بیان ایلدیلر لكن بو قدر لطافتله اظهار ایلمدیلر

وله ایضا

یاری اندر كس نمی بینیم یارانرا چه شد * دوستی كی آخر آمد دوستدارانرا چه شد

كیمسه ده یارانق كورمزز یارانه نه اولدی دوستلق قچان نهایت بولدی دوستلره نولدی (مفردات) (یاری) یارلق (اندر) فی (كس) كیمسه (نمی بینیم) كورمزز (یارانرا) یارانه (چه شد) نه اولدی (دوستی) دوستلق (كی) قچان (آخر آمد) نهایت بولدی (دوستدارانرا) دوست طوتیجیلره (چه شد) نه اولدی (معنای اشارتی) بو حالت انقباضده كیمسه دن تعاون وتظاهر كورمزز عجب اهل همت اولان یارانه نه اولدی عجبا دوستلق قچان نهایت بولدی وقالدیكه دوست طوتیجیلره نه اولدی

آب حیوان تیره كون شد خضر فرخ پی كجاست * كل بكشت از رنك خود باد بهارانرا چه شد

آب حیوان بولاندی مبارك ازلو خضر قنده در كل كندو رنكندن دوندی بهارلر یلنه نه اولدی (مفردات) (آب حیوان) م (تیره كون) بولانق (شد) اولدی (خضر) م (فرخ) مبارك (پی) ایز (كجاست) قنده در (كل) م (بكشت) دوندی (از) من (رنك) م (خود) كندی (باد) یل (بهارانرا) بهارلره (چه شد) نه اولدی (معنای اشارتی) انكشاف وتجلی انقباض واحتجابه مبدل اولدی اول حجبات بشریه یی ازاله ایدوب قلبه انفتاح وینابیع حكمته انفجار ویریجی مرشد فرخ پی قنده در كل كبی خوش رونق ونور خدایه مستغرق اولان قلب مكدر اولدی ورنكی تغیر بولدی اول باد بهار كبی نشو ونما ورونق ویریجی توفیق خدایه نه اولدی وقنده قالدی

كس نمیكوید كه یاری داشت حق دوستی * حق شناسانرا چه حال افتاد یارانرا چه شد

كیمسه دیمز كه بر یار دوستلق حقنی طوتدی حق شناسلره نه حال واقع اولدی یارانه نه اولدی (مفردات) (كس) كیمسه (نمیكوید) دیمز (یار) م (با) وحدتیه (داشت) طوتدی (حق) م (دوست) ی (یا) مصدریه (حق شناسان) حق اكلیجیلر (چه حال) نه حال (افتاد) واقع اولدی (یارانرا) یارانه (چه شد) نه اولدی (معنای اشارتی) ارباب غرض اولان دنیا دوستلرندن بریسی حقنده كیمسه دیمز كه بر یار دوستلق حقنی طوتدی و یرنه كتوردی زیرا اهل دنیایی وفادر لكن حق شناس اولان آخرت دوستلرینه نه حال واقع اولدی تعاون علی البر والتقوی ایده جك سالك آخرت یارانه نه اولدی

كوی توفیق وكرامت درمیان افكنده اند * كس بمیدان در نمی آید سوارانرا چه شد

توفیق وكرامت طوپنی اورتایه براقشلردر كیمسه میدانه كلمز سوارلره نه اولدی (مفردات) (كوی) طوپ (توفیق وكرامت) م (در) فی (میان) اورته (افكنده اند)

الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون دوستدار وصف تركیبیدر دار یدندن سویجی یعنی محب * محصول بیت * كیمسه ده یولداشلق كورمزز یولداشلره نه اولدی دوستلق نجه دوكندی دوستلره نه اولدی یعنی طریق عشقده بزه كیمسه معاونت ایلمز اولدی معاونلر نیجه اولدی حاصلی خلقك مرحمت وشفقتسزلغندن شكایتدر (آب حیوان تیره كون شد خضر فرخ پی كجاست * كل بكشت از رنك خود باد بهارانرا چه شد) تیره كون شد بولاندی دیمكدر خضر فرخ پی اضافتی بیانیه در فرخ پی مبارك ازلی دیمكدر * محصول بیت * آب حیوان بولاندی مبارك ازلی خضر قنده در كه آب حیوان بو یله اولدی یعنی انك اهمالندن بو یله اولدی كل ده كندی رنكندن دوندی بهارلر بادینه نه اولدی یعنی باد بهار اسمز اولدی حاصلی احوال واطوار عالم متبدل ومتغیر اولدیغندن شكایتدر (كس نمیكوید كه یاری داشت حق دوستی * حق شناسانرا چه حال افتاد و یارانرا چه شد) كه حرف رابط مقول قول یاریده یا حرف وحدت حق شناس وصف تركیبیدر ورا ادات مفعول * محصول بیت * هیچ كیمسه دیمز كه بر یارك دوستلق حقی واردر یعنی دوستلق حقنی بیلور واكلر بر یار واردر دیو كیمسه دیمز حاصلی بو حكمی كیمسه ایلمز پس ایمدی حق شناسلره نه حال واقع اولدی ویارانه نه اولدی حاصلی عالمك برحالی هیچ یرنده قالمدی (كوی توفیق وكرامت درمیان افكنده اند * كس بمیدان در نمی آید سوارانرا چه شد) كوی توفیق اضافتی بیانیه در بمیدان باحرف صله درنمی آید درحرف تأكید * محصول بیت * توفیق وكرامت كوینی اورته یه اتمشلردر اما كیمسه میدانه كیرمز اتلیلره نه اولدی یعنی توفیق وسعادت اورته ده حاضر ومهیا در اما توفیق وسعادته طالب یوق كه چوكان ارادتله قپوب كندی یه تخصیص ایلیه حاصلی هرخصوصده وهرحالده اولكی طالبلر وصاحب ارادتلر قالمدی

(صد هزاران كل شكفت وبانك مرغى برنخاست * عندليبانرا چه پيش آمد هزارانرا چه شد) * محصول بيت * يوز بيك صاحب حسن كوزل ظهور ايلدى اما حال بوكه بر عاشق بانكى وآه وناله سى پيدا اولدى يعنى يوز بيك محبوب ظاهر اولدى اما بر عاشق ظاهر اولدى بلبلرك اوكننه كلدى وهزارلره نه اولدى يعنى بلبلر وهزارلركه عشاقدن كنايتدر نيجه اولديلر كه بر اثرلرى ظهور ايلمز بعضيلر

براقمشلردر (كس) كيمسه (با) للملابسة (ميدان) م (در) زائد (نمى آيد) كلمز (سواران را) آتليلره (چه شد) نه اولدى (معناى اشارتى) فياض مطلق بلا علت اولان حضرت الله نفحات وفيوضات وتوفيق وكرامات بى نهايات طوپلرين ميدان محبته براقمشلردر عجبدر كه كيمسه طالب اولوب ميدانه كلمز وتوفيق طوپن قاپه يم ديمز عجبا سوارى دعواسن ايدن وعلم اليقين يلن علماء رسميه لره نه اولدى

(صدهزاران كل شكفت وبانك مرغى برنخاست * عندليبانراچه پيش آمد هزارانراچه شد)

نيجه يوز بيك كل آچلدى و بر مرغ صوت وترنم ايتمدى عندليبلرك اوكنه نه كلدى هزارلره نه اولدى (مفردات) (صد) يوز (هزاران) بيكلر (كل) م (شكفت) آچلدى (بانك) صدا (مرغ) قوش (يا) وحدتيه (برنخاست) يوقارى قالقمدى (عندليبان را) بلبلره (چه) نه (پيش) اوك (آمد) كلدى (هزاران را) صوتى كوزل بلبلره (چه شد) نه اولدى (معناى اشارتى) ساف صاحبلرك رياضات ومجاهدات ايله سعى ايدن طالبان صادقلرندن نيجه يوز بيك كشف وكرامت واسرار معرفته واصل اولوب كل كبى آچلمش وآثارلرى عالمده ظاهر اولمشدرنه عجب شمدى بويله بر طالب ظهوره كلدى عجبا عندليبلر كبى وصوت خوش بلبلر كبى سلوك دعواسن ايدن نيجه سزواخلاصسز ذاكرين ومجاهدين اولان درويشان وصوفيان صورت پرستلره نه اولدى

﴿ زهره سازخوش نمى سازد مكر عودش بسوخت ﴾
﴿ كس ندارد ذوق مستى ميكساران راچه شد ﴾

زهره لطيف دوزن دوزمز وار ايسه انك عودى ياندى كيمسه مستلك ذوقنى طوتمز مى پرستلره نه اولدى (مفردات) (زهره) سازنده فلك (ساز) دوزن (خوش) م (نمى سازد) دوزمز (مكر) وار ايسه (عود) خوش قوقولو براغاجدر باخود مشهور برسازك اسميدر (ش) ضمير (بسوخت) ياندى (كس) كيمسه (ندارد) طوتمز (ذوق) م (مستى) م (ميكساران را) مى پرستلر (چه شد) نه اولدى (معناى اشارتى) بوجهله دن زهره كبى مرتبه سى عاليه وجمال الالهيك عشق وذوق مشاهده سى دعواسن ايلين عشاق الهيلرك دخى دوزنى خوش دوزن دكلدر واحوال پسنديده لرى متغيردر مكر ارادهلرينى آتش عشق ياقمش اوله بوسببدن عاشقين صاقيندن بر كيمسه اذواق روحانيت ايله انوارذات الهيه ايله مست ومستغرقلك ذوقنى طوتمز شراب عشقى نوش ايدن عشاقه نه اولدى

﴿ لعلى ازكان مروت برنيامد سالهاست * تابش خرشيدوسعى بادوباران راچه شد ﴾

نيجه يللر در مروت معدنندن برلعل ظاهر اولدى آفتابك يادبراسنه و باد وبارانك سعينه نه اولدى (مفردات) (لعل) م (از) من (كان) معدن (مروت) م (برنيامد) ظاهر اولدى (سالهاست) نيجه سنه لردر (تابش) يادبرامق (خرشيد)

﴿ كونش ﴾

هزار بلبلدر ديديلر بس بوند عطف تفسيرطريقيله واقعدر وبعضيلر ديديكه بلبلدن غيرى خوش نغمه بر قوشدر بلبدن آريجه اصلنده هزارآواوهزار نوادرصكره كثرت استعمال الله آوا ونوا تركك اولندى آوا آواز معناسنه ونوا نغمه بوقوشه هزار دستانده ديرلر انواع نغمات ايلديكيچون (زهره سازى خوش نمى سازد مكر عودش بسوخت * كس ندارد ذوق مستى ميكساران را چه شد) سازى ياحرف تنكيرنمى سازد دوزمز ديمكدر مكركانه معناسنه در عود برمشهور سازك اسميدر شين ضمير زهره يه راجعدر بسوخت باحرف تأكيد سوخت لازمله متعدى بيننده مشتركدر بونده ايكيسنه ده محتملى وار يعنى مكر عودى ياندى ويامكر عودنى ياقدى ذوق مستى اضافتى لاميه در ميكساران الف ونونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون رندان ميكساران ديمكدر باده نوشلغه ملازم اولنه ميكساردير لر يعنى مدمن خمر * محصول بيت * زهره برخوش دوزن دوزمز كانه عودى ياندى وياعودنى ياقدى حاصلى افلاك وعناصر اريانده ذوق وصفا قالمدى عالمك احوالى تمام متغير اولدى شمد بكى حالده كبى غريب حالدركه شعراى متقدمين ومتأخرين بوكونه شكايتلر ايده كلمشلر بس بيلمزمكه عالمك حالى نه زمانده منتظم اولمش بوخسه عالمك بى سر وسامانلغى وناسازكارلغى جميع اوقاتده همان شعرايه نسبتمى اولورمش (لعلى ازكان مروت برنيامد سالهاست * تابش خورشيد وسعى بادوباراناچه شد) لعلى ياحرف وحدت وياتنكيرى كان مروت اضافتى بيانيه در برنيامد چيقمدى ديمكدر تابش خورشيد اضافتى لاميه در سعى بادو باران اضافتيده بويله در * محصول بيت * مروت كاننده ن برلعل چيقماز اولدى يللردر بس كنش ضياسى وباد وباران سعى وكوششى نه اولدى يعنى اهل عالمده مروت واحسان دوكندى قالمدى ايمدى صاحب مروت واحسان نه اولدى

(شهرياران بود وخاك مهربانان اين ديار * مهربانى كى سر آمد شهرياران را چه شد) شهرياراندن مضاف محذوفدر تقديرى جاى شهرياران بود ايدى ضرورت وزن ايچون وخاك قرينه سيچون حذف اولندى خاك محذوف جايه معطوفدر ومضافدر مهربانانه اضافت لاميه ده اين ديار يعنى ديار پارس مهربانى ياحرف مصدر سرآمد دوكندى ديمكدر شهريار راى اولك مكونيله پادشاه ديمكدر * محصول بيت * بوديار شيراز پادشاهلرى يرى ايدى وشفقتليلر ترابى

كونش (سعى) م (باد) يل (باران را) يغموره (چه شد) نه اولدى (معناى اشارتى) شفقت لخلق الله ايدن خلق عظيم صاحبى كان كرم ومروت ومعدن علم وكرامت اولان اولياء كرام وعارفان ذوى الاحترامدن محجوبين اولانلرى ارشاد ايچون نيجه يللردر اسرار وكرامت دخى ظاهر اولمدى صادقين اولان اهل كرامت وكراماتلرى دخى مستور اولوب مدعيان ومزوران بى حيالر ميدانه چيقدى عجبا آفتاب حقيقتك انوارقدسيه سى كندولرده تابان اولان مظهر توفيق ربانى ومنبع علوم لدنى صاحب كرامت عارف بالله لره نه اولدى

﴿ شهرياران بودوجاى مهربانان اين ديار * مهربانى كى سرآمد شهريارانراچه شد ﴾

بوديار يارلرك شهرى ومهربانلرك يرى ايدى مهربانلق قچان نهايت بولدى شهر يارلره نه اولدى (مفردات) (شهر) م (ياران) م (بود) ايدى (جاى) محل (مهربانان) محبتليلر (اين) بو (ديار) م (مهربانى) محبت اولمك (كى) قچان (سرآمد) نهايت بولدى (شهرياران را) اولو بكلره وسلطانلره (چه شد) نه اولدى (معناى اشارتى) بو عالم دنيا ديارى خلق عالمه يار ومعين وعالم كندولرايله قائم وثابت اولان اولياء معدودين واقطاب ظهيردين ومهربان مؤمنين اولان ذوات عاليلرك يرى ومحلى ايدى بودولتلولرك مهربانلقلرى قچان نهايت بولدى ونيجه اولدى ومتصرف عالم اولان سلطانلره واقطاب دورانلره نه اولدى

﴿ حافظ اسرارالهى كس نميداندخموش * ازكه مى پرسى كه دورروزكارانراچه شد ﴾

اى حافظ اسرارالهيه بى كيمسه بيلمز خاموش اول كيمدن سؤال ايلرسنكه روزكارلرك دورينه نه اولدى (مفردات) (حافظ) م (اسرارالهى) م (كس) كيمسه (نميداند) بيلمز (خموش) ساكت اول (ازكه) كيمدن (مى پرسى) سؤال ايدرسن (دورروزكارانرا) زمانلرك دورينه (چه شد) نه اولدى (معناى اشارتى) كرچه استعيذ بالله (ان الله لايغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم) سرى كورينورلكن بوقدر تغيراتده وبوقدر قابضيت ومستور بنده نه كونا اسرار عجيبه خدا واردر كيمسه بيلمز همان خاموش اولوب سعه رحمة اللهيه اميد وكرم احسانه التجادن غيره طريق يوقدر كيمدن سؤال ايلرسن كه روزكارلرك دورينه نه اولدى ديو بو پرسر مكتوم دركه علم خداى تعالايه مفوضدر عصمنا الله تعالى ورحمنا بكرمه وبجاه حبيبه محمد صلى الله تعالى عليه وسلم آمين يامجيب السائلين

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ راهى بزن كه آهى برسازآن توان زد * شعرى بخوان كه باآن رطل كران توان زد ﴾

برپرده دن اوركه اكا مناسب برآه اورمق ممكن اوله برشعر اوقيكه انكله رطل كران اورمق ممكن اوله (مفردات) (راهى) برپرده وبرمقام (بزن) يعنى سرآغاز وايرلغه باشلاق ايله (آهى) برآه (بر) على (ساز) دوزن (آن) اول (توان) ممكن (زد) اورمق (شعر) م (يا) وحدتيه (بخوان) اوقو (باآن) آنكله (رطل كران) شراب ايله طولو جام ثقيل (توان زد) ممكن اوله (معناى اشارتى) اى مرشد مشفق راهدانم

واهل محبت طپراغى پس مهربانلق قچن دوكندى وپادشاهلرى نه اولدى يعنى بوديار دن پادشاهلر پيدا اولمز اولدى واهل مرحمت ومحبت دوكندى ومملكت خالى بوكونه دخى اولدى شهر يارلر وار ايدى وشفقتلو طپراغى بوديارده دين وبوديار يعنى شيراز يارلر ومهربانلر ديار يدر ديين عجب عندليبلردر (حافظ اسرار آلهى كس نميداند خموش * ازكه ميپرسى كه دورروزكار انرا چه شد) * محصول بيت * اى حافظ اسرار الهيه كيمسه بيلمز ايسم اول طمعه كيمدن صوررسن كه روزكارلر دورينه نه اولدى يعنى ممالكك تغيرات وتبدلاتنى الالهك كيزلى ايشندن برسر غريب وامر عجيب بيلوب سكوت ايله زيرا بونك حقيقتنه خدادن غيرى كيمسه واصل وواقف دكل ودنيا بويله كاوب كيتمشدر والعالم متغير قضيه سنى اوقومادكمى (وله ايضا) (راهى بزن كه آهى برساز آن توان زد * شعرى بخوان كه باآن رطل كران توان زد) راهى ياحرف وحدت راهدن بونده مراد ساز پرده لرندن برپرده در برپرده چال ديمكدر كه حرف رابط صفت آهى ياحرف وحدت وياتنكير سازبونده دوزندر توان زد بحسب اللغت اورمق ممكندر ديمكدر كه حرف رابط صفت زيرا زد بونده زدن معناسنه در شعرى بخوان ياحرف وحدتدر برشعر اوقو ديمكدر كه حرف رابط صفت بامع معناسنه رطل رانك فتحى وكسريله وطانك سكونيله يارم بطمنه ديرلر اما بونك كبى يرلرده يارم بطمن شراب آلور قدحدر * محصول بيت * خواجه برسازنده تجريد ايدوب بيوررد برپرده چال كه انك دوزنى اوزره آه ايلمك ممكن اوله يعنى برمؤثر سازچال كه ايشيدن بى اختيار آه چكه وبرشعرا وقوكه انك شوقيله آغر قدحلر اورمق ممكن اوله يعنى برعاشقانه شعرى سازكه همراه ايله كه استماع ايلينى بى اختيار باده نوش ايليه حاصلى هم سازك بينظير اوله وهم شعرك بى بدل مصراع ثانينك معناسى برشعر اوقوكه انكله اغر طلويه اورمق اوله ديين غريب يلورمش بورايى

اسرار طریقدن ومقامات سلوکدن نفس عیسی وارکزله مرده دللر یعنی احیا ایچون براز کلمات قدسیهٔ جانفزاره شروع و بیان بیورك که آشناك اولان کلمهٔ طیبه‌نك تأثیرندن دل سوزان ایله بزه آکا مناسب شوقله برآه اورمق ممکن اوله واسرار معنای قرآندن والهامات لدنیهٔ عرفاندن شعر صورتنده برازدر مکنون منظومه‌لر اوقوکه انك عشق ودردندن مست مدام ایدیجك شراب عشق ورطل کرانی نوش ایتك ممکن اوله

برآستان جانان کرسرتوآن نهادن * کلبانك سر بلندی برآسمان توان زد

جانانك آستانی اوزره اکر باش قومق ممکن اوله آسمان اوزره سر بلندلك صداسنی اورمق ممکن اوله (مفردات) (بر) علی (آستان) ایشك (جانان) م (کر) اکر (سر) باش (توان نهادن) قومق ممکن اوله (کلبانك) صدا (سر بلندی) عالی قدرلك (بر) علی (آسمان) م (توان زد) ممکندر (معنای اشارتی) اکر عون باریله وهمت پیرایله شراب عشق نوش ایدوب انوارذات الهیه به استغراق ایله فانی فی الله باقی بالله دولتنه ایرسم کال سرورایله (سبحانی ما اعظم شانی) دمنی اوروب بلا اختیار آسماندن بلکه عرش اعظمدن قدرعالیلك کلبانککنی اظهار ایتمك ممکن اوله

اهل نظر دوعالم دریك نظر بازند * عشقست وداواول برنقدجان توان زد

اهل نظر ایکی عالمی برنظرده ترك ایدررلر عشقدر واول داوی جان نقدی اوزره اورمق ممکن اولور (مفردات) (اهل نظر) م (دوعالم) ایکی عالم (در) فی (یك) بر (نظر) م (بازند) اوینارلر (عشق) م (است) در (داو) قمار بازلك بر کره دن اوینادقلری اقچه وپول (اول) م (بر) علی (نقدجان) م (توان زد) ممکندر (معنای اشارتی) تجلیٔ انوارذات الهیه به استغراق وفانی فی الله باقی بالله دولتنه نائل اولمغه همتی عالی اولان اهل نظر ایکی عالمی برنظرده و برلحظه ده ترك ایدرلر بلکه شرط عشق صادق بودرکه اندن اول جان برجمله ده و برآنده معشوقه فدا ایلر

درخانقه نکنجد اسرار عشق ومستی * جام می مغانه هم بامغان توان زد

عشق ومستلك سرلری خانقاهه صغمز مغلره منسوب اولان می جامنی هم مغلرله اورمق ممکندر (مفردات) (در) فی (خانقه) تکیه (نکنجد) صغمز (اسرارعشق) م (مستی) م (جام) قدح (می) شراب (مغان) کافرلر (ها) نسبیه (با) مع (مغان) م (توان زد) ممکندر (معنای اشارتی) بو اسرار عشق وشراب عشق ایله مست ومستغرق اقمه ایچون خانقه بکلیان صوفیٔ صورت پرستلرده وقلاشلق ایله کمر بسته اولان درویشان بدبختلرده اوارعشا قه لایق وواجب اولان بودرکه ستاریله موصوف اولان مردان خدانك اسرارنی عوامدن ستر ایدوب مستعد وعاشق صادق وشراب عشق نوشه لایق اولانلره سویلك ممکن ولازمدر

(برآستان جانان کرسرتوان نهادن * کلبانك سر بلندی برآسمان توان زد) کلبانك سر بلندی اضافتی لامیه در مجازا کلبانك اولو آوازه دیرلر * محصول بیت * اکر آستان جانان اوزره باش قومق ممکن اولورسه سر بلندلك کلبانکنی یعنی عالیجنابلق صیت وصداسنی آسمانه اورمق ممکندر حاصلی رفعتن کلبانکی آسمانه ایر یشور (اهل نظر دوعالم دریك نظر ببازند * عشقست ودا واول برنقد جان توان زد) بعض نسخه‌ده دریك نظر یرینه دریك ندب دوشمش نونك ودالك فتحه‌لریله نرداویونك اصطلاحاتندن براویون دیمکدر داو قماربازلر ارالرنده اول مبلغه دیرلر که اوزرینه اوینارلر یعنی اوج معناسنه ترکیده تاو دیرلر حتی بعض مقامده تاوایتدی دیرلر * محصول بیت * اهل نظر ایکی عالمی برنظرده اوینادلر یعنی بردمده وبرساعتده تمام عالم ومافیه‌دن کچرلر یعنی دنیایی ترك ایدرلر عشقدر یعنی طریق عشقدر وحال بوکه داواولی جان نقدینه اورمق اولور یعنی طریق عشقده اول جاندن کچمك کرك حاصلی جانه وباشه قالمق کرك خواجه طریق عشقی قمار اویونلرندن نرده تشبیه ایلمش واول مبلغ یعنی اوج که اوزرینه اوینارلر اکا نقدجانی تشبیه ایلمش حاصلی عشق براویوندر انده جاندن کچمینجه جانان اله کیرمز (درخانقه نکنجد اسرار عشقبازی * جام می مغانه باهم مغان توان زد) درخانقه‌ده درحرف صله نکنجد کاف عجمیك ضمیله فعل نفی مستقبلدر صغماز دیمکدر عشقباز محبوب دوست دیمکدرو یاحرف مصدردر جام می مغانه اضافتلری لامیه وبیانیه‌در مغانه‌ده‌کی های رسمی نسبت وتخصیص افاده ایدر * محصول بیت * عشقبازلق اسراری خانقهده صغماز یعنی خانقه عاشقلق ورندلك یری دکل مغلره مخصوص جام می‌ینه مغلرله اورمق اولور یعنی هرنسنه‌نك مقام ومکانی واردرباده نوشلر ورندلر مقامی میخانه در وصلحانك مسجد و مرایی صوفیلرك خانقاه وعاشقلرك کوی جانان

برعزم کامرانی فالی بزن چه دانی * شاید که کوی فرصت دراین میان توان زد

کامرانلق قصدینه برفال اورنه بیلورسین شاید که بو اورتاده فرصت طوپنی اورمغه قدرت اوله (مفردات) (بر) علی (عزم) قصد (کامران) مرادسور یجی (با) مصدریه (فال) م (یا) وحدتیه (بزن) اور (چه دانی) نه بیلورسین (شاید که) امیددر که (کوی) طوپ (فرصت) م (در) فی (این) بو (میان) اورته (توان زد) ممکن اوله (معنای اشارتی) ای سالك صادق بوراه عشق غیری هنرلر کبی موجب حرمان دکلدر صاقین بن بومرتبهٔ عشقی تحصیله قادر دکلم دیو قطع امید ایلمه جمیع مرادانك حصولی قصدیله حضرت الهه حسن ظن ایله وسعی وطلبدن منقطع اولمه نه بیلور سین شاید که حضرت الله فرصت طوپنی اورتادن قاپمغه سکا قدرت ویره ومرادك حاصل اوله همان درکاه حقه ملازم اوله سین

درویش را نباشد برك سرای سلطان * ما یم وکهنه دلقی کاتش دران توان زد

درویشه سلطان سرایننك میلی وقدرتی اولمز بز برکهنه دلق ایله یزکه آکه آتش اورمق ممکندر (مفردات) (درویش را) م (نباشد) اولمز (برك) میل وقدرت (سرای سلطان) م (مایم) بز (واو) مع (کهنه) اسکی (دلق) یامه لی خرقه (یا) وحدتیه (آتش) م (دران) آکه (توان زد) ممکندر (معنای اشارتی) (اذاتم الفقر فهوالله) حدیث شریفنك سرینی طالب اولان درویش حقیقتك مال وجاهه وسرای وتخت شاهه میلی ورغبتی اولمز بحمدالله بزلباس انبیا کبی برکهنه ومرقع برعبایی ستر ضرورتی ایچون اختیار ایلدك اکر اول دخی حجاب اولمش اولسه انی دخی آتشه اورمق ممکندر که دنیا ومافیهانك بقاسی یوقدر

(عشق وشباب ورندی مجموعهٔ مرادست * چو جمله کشت حاصل کوی ازجهان توان زد)

عشق وجوانلق ورندلك مراد مجموعه سیدر چونکه جمله‌سی حاصل اولدی جهاندن طوب آتمق ممکندر (مفردات) (عشق) م (شباب) کنجلك (رندی) لاابالیلك (مجموعه) م (مراد) م (است) در (چون) چونکه (جمله) م (کشت) اولدی (حاصل) م (کوی) طوب (از) من (جهان) م (توان زد) اورمق ممکندر (معنای اشارتی) ماسوایی احراق ایدیجی عشق وطاعتده شوق ونشاط و بریجی کنجلك واخلاص و بریجی رندلك بو جمله مرادك حصوله برمجموعه در عون باریله بوجمله حاصل اولورسه جهاندن طوب اورمق جهانی کلی ترك ایتمك ممکندر وسعادت ابدی حصولنه دخی سببدر

کردولت وصالت خواهد دری کشودن * سرها بدین تخیل برآستان توان زد

اکرسنك وصالك دولتی برقپو آچمق ایسته یه باشلری بوتخیل ایله آستان اوزره اورمق ممکندر (مفردات) (کر) اکر (دولت) م (وصال) م (ت) ضمیر (خواهد) ایسته یه (دری) برقپو (کشودن) آچمق (سرها) باشلر (بدین) بونکله (تخیل)

بوامیدا ن عشقده چکمك اوله حاصلی سن بونیته فال ایله جائزدرکه خدای تعالی حالی فاله مطابق وموافق ایلیه ووصال میسر اوله دیمکدر (درویش را نباشد نزل سرای سلطان * مایم وکهنه دلقی کاتش دران توان زد) درویش‌را را ادات تخصیص درویشك دیمکدر نزل قونان کیمسه‌یه ماحضر عمارتلرده تازه قونان مسافره عسل ورچل وپنیر وبر دکاری کبی نزل سرای سلطان اضافتلری لامیه لردر مایم وکهنه دلق واو حرف مقارنه ومع دلق فقرا خرقه‌سی کاتش که حرف رابط صفت آن اسم اشارتدر کهنه دلقه * محصول بیت * درویشك پادشاه سرایی نزلی ونعمتی اولمز یعنی فقیر پادشاه مالك اولدیغی برك وسازه مالك اولمز پس ایمدی بز بر کهنه خرقه ایله بزکه اکا آتش اورمق ممکندر یعنی بز براسکی خرقه‌یه مالکز انجق که کهنه لکندن وحقارتندن آتشه اورمغه لایقدر حاصلی برفقراد ز دیمکدر (عشق وشباب ورندی مجموعهٔ مرادست * چون شمع شد معانی کوی بیان توان زد) مجموعهٔ مرادست یعنی مراد بونلره مقارندر و بونلره مالك اولان انواع مراداته مالکدر مصراع ثانی بی ارسال مثل ایدوب بیورر چون شمع شد الی * محصول بیت * عاشقلق ویکتلك ورندلك اسباب وآلات مراددر یعنی بونلرك ارباب واصحابی کامراندرکه هرمراده واصلدر زیرا چونکه معانی جمع اولسه کوی بیانی چالك اولور یعنی ابواب معانی به مالك اولان بیانه مالك اولور حاصلی عشق وشباب ورندلك ابواب معانی حکمنده در ومجموعهٔ مراد بیان حکمنده دربری برینی مستلزم اولمقدر (کردولت وصالش خواهد دری کشودن * سرها بدین تخیل برآستان توان زد) دولت وصالش اضافتلری بیانیه ولامیه در دری یاحرف وحدت سرها توان زدك مقدم مفعولی یعنی صر یحی و باقیلری غیر صریحیدر بدین باحرف سبب برآستان تقدیری برآستان جانانه در) * محصول بیت * اکر جانانك وصالی دولتی برقپو آچمق دیلرسه یعنی اچاجق ایسه وآچیسرایسه بو تخیل ایله آستان جانان اوزره باشلر ورمق اولور یعنی آستانی بالین ایدنوب باصدنمق اولور حاصلی دردولت وصال جانان آچاق میسر ومقدر ایسه بوتخیل وامید ایله آستان جانانه باشلر قویوب باصدنمق اولور یعنی وصالی امیدایله نیجه یللر ایشکنی باصدنمق ممکندر دیمکدر

امید (بر) علی (آستان) ایشك (توان‌زد) اورمق ممکندر (معنای اشارتی) یارب اکر سنك کرم واحسانکاه وصالك دولتی بزه برانشراح صدر وحصول مراد ایچون برقپو آچق ایسته یه وانوار ذاتیه‌ك ایله قلب منفتح ومنشرح اوله باشلری بوامید ایله آستانهٔ معنویه‌ك اوزره اورمق ممکندر ووصال انوار ذاتیه‌ك یوانده نیجه بیك جانلر فدا اولمغه لایقدر لکن یته سنك توفیقکه محتاجدر

﴿ شدرهزن سلامت زلف تووین عجب نیست ❋ کرراهزن توباشی صد کاروان توان زد ﴾

سنك زلفك سلامت یولنی اور یجی اولدی وبوعجب دکلدر اکر راهزن سن اوله سین یوز کاروان اورمق ممکندر (مفردات) (شد) اولدی (رهزن) یول اوریجی (سلامت) م (زلف) م (تو) سن (وین) بودخی (عجب) م (نیست) دکلدر (راهزن) یول اوریجی (تو) سن (باشی) اوله سین (صد) یوز (کاروان) م (توان‌زد) اورمق ممکندر (معنای اشارتی) یارب سنك لطف وعنایتك وتوفیق وهدایتك صفاتلرینك تجلیسی عاشقك عافیت وسلامت یولنی اورسه وکلی حظوظ نفسانیه‌دن کچوروب دردو بلای عشقه کرفتار ایلسه عجب دکلدر وعاشقه محض عون وعنایتدر زیرا (یك ذره عنایت به است زصد ساله عبادت) اکر راهزن سن اوله سین عاشقك نیجه یللر مجاهده ایله قلبدن اخراج ایده مدیکی یوز بیك درلو علاقهٔ کونیه کاروانلك یولن اورمق ممکندر وخانهٔ تجلی اولان قلب سالم اولوب لذت مشاهدهٔ انوار جمال الالهیه مستعد اولور

﴿ ازشرم درحجابم ساقی تلطفی کن ❋ باشدکه بوسهٔ چند برآن دهان توان زد ﴾

حیادن حجابده یم ای ساقی برلطف ایله اوله که اول دهان اوزره برقاچ بوسه اورمق ممکن اوله (مفردات) ((از) من (شرم) حیا (در) فی (حجاب) م (م) ضمیر (ساقی) م (تلطفی) برلطف (کن) ایله (باشد که بوسه) م (چند) برقاچ (بر) علی (آن) اول (دهان) اغز (توان زد) ممکن اوله (معنای اشارتی) ای معدن لطف وکرم اولان مرشد شفیقم وساقیٔ شراب وحدت اولان پیرم بشربت حسیله اولان تقصیراتمدن غایت حیادن حجابده یم بزه لطف وهمت ایله که وجود بشریت حجابندن خلاص اولم اوله که اذواق روحانیه ایله ولذات مشاهدهٔ انوار جمال الله ایله برقاچ کون ذوقیاب اولوب اول لذات روحانیات ایله لقاء الالهیه واصل اولم

﴿ برجویبار چشمم کرسایه افکند دوست ❋ برخاك رهکذارش آب روان توان زد ﴾

چشمم جویباری اوزره اکر دوست سایه براغه انك کذر ایتدیکی یولك خاکی اوزره آب روان اورمق ممکندر (مفردات) (بر) علی (جوبار) ایرماق (چشم) کوز (میم) ضمیر (کر) م (سایه) کولکه (افکند) براغه (دوست) م (بر) علی (خاك) طپراق (رهکذار) کچه جك یول (ش) ضمیر (آب) صو (روان) اقیجی (توان) ممکن (زد) اورمق (معنای اشارتی) (اغتنموا الرقة فان عند ها تنزل الرحمة) حدیث شریفی سرنجه همت پیرایله وذوق عشقله ایرماق کبی چشممدن

(شدرهزن سلامت زلف تووین عجب نیست * کر راهزن توباشی صدکاروان توان زد) رهزن وصف ترکیبیدر سلامته اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر واو حرف حال این اسم اشارتدر رهزن سلامته راهزن ورهزن یول کسن کیسه * محصول بیت * سنك زلفك سلامت راهزنی اولدی یعنی سلامت یولن کسوب حرامیاق ایدر حاصلی عاشقده صبر وسلامت قوماز اما حال بوکه راهزن سلامت اولدیغی عجب دکلدر زیرا راهزن که سن اوله سین راه سلامتی دکل بلکه یوز کاروان اورمق اولور یعنی حرامی سن اولیجق مملکت اورمق اولور دکل که یول وکاروان (ازشرم درحجابم ساقی تلطفی کن * باشد که بوسهٔ چند برآن دهان توان زد) شرم اوتانمغه دیرلر وحجاب پرده‌یه تلطف ملایمتدر بونده احسان مراددر * محصول بیت * شرمدن حجابده یم یعنی خلقله یوزم وکوزم آچلمش دکل ای ساقی لطف ایله باده‌یی ارتق ویراوله که باده کیفیتیله دهان جانانه برقاچ بوسه اوررم یعنی دهانندن برقاچ بوسه آلام باده‌یی آرتق ویر عبارتی ایکی وجهه محتملدر یعنی کندی‌یه وجانانه که باده کیفیتیله ملایم اوله معناسنده بوسهٔ‌ده اولان همزه وحدت ایچوندر دیین بوحکمده منفرددر (برجویبار چشمم کرسایه افکند دوست * برخاك رهکذارش آب روان توان زد) جویبار ایرماق کناری بونده مراد ایرماقدر چشمه اضافتی لامیه خاك رهکذارده بویله در بونده آب رواندن مراد کوزیاشیدر * محصول بیت * اکر بنم چشمم ایرماغینه یعنی کوزم باشینه جانان سایه صالرسه یعنی اوستنه اوغررسه آنك خاك رهکذارینه آب روان اورمق اولور یعنی کوزم یاشی ایرماغی کچیدی طپراغنه سپمك اولور یعنی یولنی صولمق ممکندر

روان اولان آب حسرت اوزره اکر نظر رحمت الهی واقع اولورسه قلب خالصدن نیجه ینابیع حکمت ونیجه علوم لدنیه ومعرفت ظهوره کلوب مستعدین اولان طالبین صادقین خاکیلر اوزره روان اولمق ممکندر ونیجه کیمسه‌لری اهدا وارشاد دخی ممکندر

﴿ باعقل وفهم ودانش داد سخن توان داد ❋ چون جمع شد معانی کوی بیان توان زد ﴾

عقل وفهم وعلم ایله سوزدادنی ویرمك ممکندر چونکه معانی جمع اولدی بیان طوپن اورمق ممکندر (مفردات) (با) مع (عقل) م (فهم) م (دانش) علم (داد) عدل (سخن) سوز (توان داد) ویرمك ممکندر (چون) چونکه (جمع) م (شد) اولدی (معانی) م (کوی) طوپ (بیان) م (توان زد) اورمق ممکندر (معنای اشارتی) اکر توفیق ربانیله برنده‌یه عقل معاد واشیانك کماهی ادراکیدر فهم مصیب وعلوم لدنیهٔ ربانیه‌یی حق تعالی کرم واحسان ایدرسه بومایهٔ سعادت سرمدیه اولان معانیٔ لطیفه‌لر برنده‌ده جمع اولدیسه (کلموا الناس علی قدر عقولهم) سرنجه وارث پیغمبری اولوب شریعت وطریقت وحقیقت اسرارنی بیان ایله هرشخصی استعدادنجه ارشاد ایتمك ممکندر

﴿ قدخمیدهٔ ماسهلت نماید اما ❋ برچشم دشمنان تیرازاین کمان توان زد ﴾

بزم بوکلمش قدیمز سکا سهل کورینور اما دشمنلرك چشمنه بوکماندن تیر اورمق ممکندر (مفردات) (قد) بوی (خمیده) بوکلمش (ما) بز (سهل) حقیر (تا) خطابیه (نماید) کورینور (اما) م (بر) علی (چشم) کوز (دشمنان) م (تیر) اوق (از) من (این) بو (کمان) یای (توان زد) اورمق ممکندر (معنای اشارتی) ای مردان خدانك حالات سنیه‌زینی منکر اولان اهل صورت کرچه حضرت بایزید قدس سره نك (عطرذلی ذل الیهود) کلام حکمت آمیزی سرنجه راه مجاهده‌ده برنفسمزی خور وحقیر ایدوب وخوف الله ایله بیلمز بوکلدیکی سکا برحقیر مرتبه‌ده کورینور اما بومرتبه‌ده بیلك بوکلد کچه ومحو وفنا اولدقجه نفس وشیطان کبی قوی عدولرك کوزی کور اولوب مقهور اولملر وسندخی انلردن خلاص اولوب فیض وتجلیٔ خدایه ومقام ارشاده واصل اوله‌مزسین

﴿ حافظ بحق قرآن کززرق وشید باز آی ❋ باشد که کوی دولت بامخلصان توان زد ﴾

ای حافظ قرآن حقیچون که کذب وریادن فراغت ایله اوله که مخلصلرله دولت طوپن اورمق ممکن اوله (مفردات) (حافظ) م (با) قسمیه (حق) م (قرآن) م (از) من (زرق) ریا (شید) کذب وسفاهت (باز) کیرو (آی) کل (باشد که) اوله که (کوی) طوپ (دولت) م (با) مع (مخلصان) م (توان زد) اورمق ممکن اوله (معنای اشارتی) ای حافظ حضرت قرآن مبین حقیچون اول صورت پرست اولان زاهد خشکار کبی عجب وریایی وکذب وسفاهتی ترك ایله وبو وجود بشریه‌کی وجود حقده محو وفانی ایتکاه مرتبهٔ اخلاص تحصیل ایله اوله که عباد مخلصلرله دولت ابدی وسعادت سرمدی طوپن قاپمق ممکن اوله ﴿ وله ایضا ﴾

(باعقل وفهم ودانش داد سخن توان داد * چون جمله کشت حاصل کوی ازمیان توان زد) * محصول بیت * عقل وفهم ودانش ایله کلامك حدنی ورونقنی ویرمك اولور یعنی بونلر واسطه‌سیله سوزه عدالت وانتظام ویرمك اولور زیرا چونکه بوجمله حاصل اولدی اراددن کوی مرادی ومقصودی چالك اولور یعنی بواسباب حاصل اولیجق جمیع مرادات حاصل اولمق ممکندر (قدخمیدهٔ ماسهلت نماید اما * برچشم دشمنان تیرازاین کمان توان زد) قدخمیدهٔ ماه اضافتلری بیانیه ولامیه‌در سهل لغتده آسان معناسنه‌در یعنی قولای اما بونك کبی یرلرده حقیر معناسنه‌در نماید بونده فعل لازمدر کورینور دیمکدر اما مصراع ثانی به مرهوندر ازاین کمان ایکی معنایه محتملدر بری بوکماندن دیمکدر وبری بونك کبی کماندن یعنی تشبیه طریقیله * محصول بیت * بزم بوکلمش قامتمز سکا حقیر کورینور خطاب عامدر اما دشمنلر چشمنه بوکماندن تیر اورمق اولور یعنی بوکماندن چیقان تیرا عدولرك چاق کوزینه طوقنمق ممکندر حاصلی قدخمیده مزدن چیقان تیراه عدولرك چشمنی کور ایدر (حافظ بحق قرآن کززرق وشید بازآی * باشد که کوی دولت بامخلصان توان زد) حافظ منادیدر بحق قرآن با حرف قسم کز که حرف بیان زرق وشید عطف تفسیری بازآی کیروکل یعنی رجوع ایله که حرف بیان کوی دولت اضافتی بیانیه‌در * محصول بیت * ای حافظ قرآن حقیچون زرق وریادن دون یعنی فراغت ایله اوله که کوی دولتی مخلص عاشقلرله اورمق ممکن اوله یعنی ریادن کچ اوله که مخلص عاشقلرله همدولت اوله سین

(وله ایضا) (مرامی دکرباره ازدست برد * بمن بازبنمودی دست برد) مرا را ادات مفعولدر مرا بردك مقدم مفعول صریحی می مبتدا و برد خبری وازدست مفعول غیرصریحی بمن باحرف صله بنموده متعلق کوستردی دیمکدر فعل متعدیدر دست بردبونده غلبه معناسنه در اکثرقارده مستعملدر سابقا مفصلا بیان اولنمشدر * محصول بیت * بنی شراب بر کره دخی الدن ابلندی یعنی بنه باده بنی الدن آلدی حاصلی بنه مست اولدم و بنه بکا شراب غلبه کوستردی کانه که اولده غلبه کوسترمش ایمش بنه غلبه ایلدی (هزار آفرین برمی سرخ باد * که ازروی من رنك زردی ببرد) * محصول بیت * بیك تحسین اولسون قزل شرابه زیرا بنم رویمدن صاریلق رنکنی ایلندی یعنی بکرمی قزارتدی که شرابك مقتضاسندندر بکزقزارتمق (بنازم بدستی که انکورچید * مریزادپایی که درهم فشرد) بعض نسخه ده بنازم یرینه بماناد دوشمش خیرلی دعادر قالسون دیمکدر یعنی هلاك اولسون بنازم قربان اوله یم وکونه یم بدستی باحرف صله ویاحرف وحدتیراله دیمکدر انکور اوزوم چیدفعل ماضی مفرد غائب دیردی ودیو شردی دیمکدرانکور مقدم مفعول صریحدر مریزاد دعادر دوکلسون معناسنه یعنی چوریوب دوکلسون حاصلی باقی قالسون دیمکدر * محصول بیت * قربان اوله یم اله که اوزومی دیوشردی چوریوب دوکلسون بر اباق که اوزومی صقدی حاصلی شرابی تحصیل ایلین ال واباق هلاك اولسون (مرا ازقضا عشق شد سرنوشت * قضای نوشته نشاید سترد) حکم الهیه یه قضا دیرلر سرنوشت باشه یازیلان یعنی ازلده نه که باشه یازلدی ایسه قضای نوشته اضافتی بیانیه در سترد فعل ماضیدر مصدر معناسنه ستردن دیمکدر یولق یعنی تراش ایتمك * محصول بیت * بکا قضا وقدردن عشق سرنوشت اولدی یعنی باشمه ازلده یازیلان عشق وعاشقلقدرایمدی تعیین اولوب یازیلان قضایی تراش ایدوب کیدرمك اولمز یعنی ازاله‌سی ممکن دکل

﴿ مرامی دکرباره ازدست برد * بمن بازبنمودی دست برد ﴾

شراب عشق بنی تکرار الدن ابلندی کیرو بکا دست بردکوستردی (مفردات) (مرا) بنی (می) شراب (دکرباره) تکرار (از) من (دست) ال (برد) ابلندی (بمن) بکا (باز) کیرو (بنمود) کوستردی (می) م (دست برد) بهادرلق وغلبه وجرأت (معنای اشارتی) شراب عشق الهی وتجلی ربانی بنی تکرار بی عقل وبی اختیار ایلدی وبکا (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) سرنجه بهادرلغك وسائر عبادتك کلیسندن اقرب طرق الی الله ومنقطع عن غیرالله اولدیغن بیلدردی

﴿ هزارآفرین برمی سرخ باد * که ازروی من رنك زردی ببرد ﴾

قرمزی شرابه هزار تحسین اولسونکه بنم یوزمدن صاریلق رنکنی ایلندی (مفردات) (هزار) بیك (آفرین) تحسین (بر) علی (می) شراب (سرخ) قرمزی (باد) اولسون (که) زیرا (از) من (روی) یوز (من) بن (رنك) م (زردی) صاریلق (ببرد) ایلندی (معنای اشارتی) اول صبغة الله ایله آینهٔ قلبی مجلا وژنکار ماسوادن دل مجوبمزی پاك ایدوب مشاهدهٔ انوار جمال اللهه مستعد ومستغنا قلیجی شراب عشق خدایه صد هزار تحسین اولسونکه صورت حقده کوربین حیل نفسانیه لرم بکا بیلدیروب بنی پردهٔ پندار وعجب وغرور کبی اوصاف ردیه وسائربد افکاردن خلاص ایدوب بحمدالله حضور رب العالمینده اوله جق جهتدن بنی امین ایلدی وانس حق ایله بنی مطمئن واهل یقین ایلدی

﴿ بنازم بدستی که انکورچید * مریزادپایی که درهم فشرد ﴾

کوونه یم شول اله که انکوری دیردی چوریوب دوکلسون شول اباق که آنی صقدی (مفردات) (با) صله (نازم) کوونه یم (بدستی که) براله که (انکور) اوزوم (چید) دیردی (مریزاد) دوکلسون (پایی) براباق (درهم) بربرینه (فشرد) صقدی (معنای اشارتی) کوونه یم وامید وارا اوله یم شول شراب عشق حصولنك اسباب قویسی اولان ریاضات ومجاهدات ونفسی وماسوایی ترك ایله اولان لذات عباداته زیرا فیاض مطلقك کرم بی علتنه نسبت بونلر موجب حرمان دکلدر وعین الطافدر چوریوب دوکلسون وصراط مستقیمدن طشره چیقسون شول قدمکه طریق محمدی اولان اثر رسول اللهه اقتفا ایلیه

﴿ مرا ازقضا عشق شدسرنوشت * قضای نوشته نشاید سترد ﴾

بکا قضادن عشق الهی سرنوشت اولدی یازلمش قضایی محوایلمك ممکن دکلدر (مفردات) (مرا) بکا (از) من (قضا) م (عشق) م (شد) اولدی (سرنوشت) باشه یازیلان یعنی تقدیر ربانی (قضا) م (نوشته) یازلمش (نشاید) کرکز (سترد) قازیمق ومحوایتمك (معنای اشارتی) بحمدالله بوعشق الهی بکا قضای ازلیٔ ربانیدن آنم یازیسی ونصیب ماسبقم اولدی یازلمش قضایی وتقدیر ازلیهٔ خدایی علم وحکمتله برکیمسه محو وتغییر ایتمك ممکن دکلدر

(مزن دم زحکمت که دروقت مرك * ارسطو دهد جان چو بیچاره کرد) مزن دم نفس اورمه یعنی تکلم ایتمه حاصلی سویله که حرف تعلیل وقت مرك اضافتی لامیه در ارسطو حکمادن افلاطونك شاکردی درکه اسکندر بن فیلقوسك استادیدر افلاطونده بقراط حکیمك شاکردیدر بعضیلر بونلری حضرت ابراهیم پیغمبرك ملتی اوزره ایدی دیرلر یعنی اهل اسلامدندر کرد برمشهور صنفك اسمیدر زیاده حماقتله مشهوراولدقلر یك خواجه بونجلین برحکیم فاضلك مقابلنده ذکر ایلدی * محصول بیت * حکمتدن وطبدن دم اورمه یعنی حکیم واستاد وحاذقم دیو لاف اورمه زیرا مرك واجل وقتنده ارسطو بوقدر علوم وفنونله احمق کرد کبی جان ویرر یعنی طب وحکمت اولمدن آدمی خلاص ایلمز (چنان زندکانی مکن درجهان * که چون مرده باشی نکویند مرد) * زندکانی دیرلکه دیرلر یا حرف مصدرکه حرف بیان نکویند فعل نفی مستقبل دیمزلر معناسنه * محصول بیت * جهانده آنجلین دیرلك ایله که اولیجك اولدی دیمیه لر بلکه طاکوزکبی خورتلدی دیه لر یعنی اولدکده نصکره سنی خیرله اکیوب شرله اکارلر (بروزاهدا خرده برمامکر * که کارخدایی نه کاریست خرد) خرده بونده طعن وتعییب معناسنه درکه حرف تعلیل کارخدایی اضافتی بیانیه در خدایی یاسی حرف نسبتدر کاریست یاسی حرف وحدت ویاتنکیردر خردخانك ضمی ورانك سکونیله اوفق تفك یعنی اراجق نسنه * محصول بیت * وارای زاهد بزم اوستمزه طعن وبزه دخل ایلمه یعنی قصورمزی طوتمه زیرا اللهك ایشی ازایش دکل یعنی بزه فاسق وفاجردر واللهه لایق ایشی یوقدر دیمه زیرا اللهه لایق مصلحت اولودر واللهك حقندن کلمك زیاده مشکلدر بزه دوشن همان عذر تقصیر عبادتدر (قطعه) بند: همان به که زتقصیرخویش * عذر بدرکاه خدای آورد * ورنه سزاوارخداوندیش * کس نتواند که بجای آورد *

﴿ مزن دم زحکمت که دروقت مرك * ارسطو دهد جان چو بیچاره کرد ﴾

حکمتدن دم اورمه زیرا مرك وقتنده ارسطو بوقدر حکمتله بیچاره کرد کبی جان ویرر (مفردات) (مزن) اورمه (دم) نفس (ز) من (حکمت) م (که) زیرا (در) فی (وقت) م (مرك) موت (ارسطو) برحکیم اسمیدر (دهد) ویرر (جان) م (چو) مثل (بیچاره) م (کرد) شول مشهورطائفه درکه اکثریسی جاهللردر بونده کرد جاهل معناسنه در شیخ ابوالوفانك (امسیت کردیا واصبحت عربیا) کلامنده واقع اولدیغی کبی (معنای اشارتی) ای حقیقت عشق الهیه دن واسرارمعرفة اللهدن بی خبر اولان مدعی ریاضاتك خاصه سی اولان کشف ایله تحصیل ایلدیکك علم وحکمتدن دم اورمه واول بی ثبات اولان علم وحکمته مغروراولمه زیرا موت وقتنده حقك وخاصان حقك عنایتی اولمدقجه ارسطو بلکه انك استادی افلاطون وانك استادی بقراط اولسه دخی بوقدر علم وحکمتله بیچاره کرد جاهل کبی معرفة اللهدن بی خبرجان ویرر

﴿ چنان زندکانی مکن درجهان * که چون مرده باشی بکویند مرد ﴾

جهانده انجلین بردیرلك ایله که چون اولمش اوله سن اولدی دیه لر (مفردات) (چنان) انجلین (زندکانی) دیرلك (مکن) ایله (درجهان) جهانده (چون) وقتاکه (مرده) اولمش (باشی) اوله سن (بکویند) دیه لر (مرد) اولدی (معنای اشارتی) ای عاشق صادق کل ایمدی سن حالات صوریه لردن برحال ایله مغرور اولمیوب جهانده انجلین بردیرلك ایله وعمر نازنینی بوش یره کچورمه که چون اولمش اوله سن اولدی دیه لر یعنی اولوم وقتنده سازو برك وباقی دوات فانی فی الله وباقی بالله اولمقدروانوارتجلیات ذات الهیه یه مستغرق اولمقدروجریدهٔ عالمده نامك ثابت اولوب مظهر عنایت اولان روح پاکمدن الی یوم القیامه خلق عالم روحانیت بولهدر

﴿ بروزاهداخرده برمامکیر * که کارخدایی نه کاریست خرد ﴾

یوری ای زاهد بزم اوزریمزه خرده طوتمه زیرا خدایه منسوب اولان ایش خرد ایش دکلدر (مفردات) (برو) یوری (زاهدا) ای زاهد (خرده) بونده طعن وتعییب (بر) علی (ما) بز (مکیر) طوتمه (که) زیرا (کار) م (خدایی) خدایه منسوب (نه) نفی (کار) م (یا) وحدتیه (است) در (خرد) اوفق وکوجك (معنای اشارتی) ای بی مغزاولان وصورت عبادته الدانان قاصرهمت وزاهد صورت پرست سن که بودهشت آباد اولان راه عشقدن ونتیجهٔ عشق اولان اسرار توحیددن ولذات وحالاتدن خبردار دکلسن یاری کند وکی برکالدعظن ایدوب بزبونجق وخردوات کبی بی قدر اولان عبادات وکراماتکی صانمه وغرورایتمه زیرا حضرت اللهك عشق ومعرفتی ایشی بوکوجك ایش دکلدر وبونسخهٔ صغری وعالم کبری اولان عارفین وعاشقین سماوات وارضینك تحمل ایده مدیکی تجلی وفیض بلا واسطه

(شود مست وحدت زجام الست * هرآن كو چو حافظ مى صاف خورد) مست وحدت اضافتی بيانيه‌در صافدن مضاف اليه محذوفدر تقديرى مى صاف عشقدر * محصول بيت * جام الستدن وحدت مستى اولور يعنى اهل وحدت اولور هراول كيمسه كه حافظ كبى مى صاف عشق ابچدى يعنى عشق باده سنى ابچن كسه مقام وحدته واصل اولور (وله ايضا) (كى شعر ترا نكيزد

خاطر كه حزين باشد * يك نكته از بن دفتر كفتيم همين باشد) شعر تر اضافتى بيانيه‌در كه حرف بيان حزين فعيل مفعول معناسنه‌در يعنى محزون دفتر يعنى دفتر شعر همين باشد انجق اولور ديمكدر * محصول بيت * خاطر كه حزين اوله قچن شعر ترسو يليه قادر اولور حال بو يله ايكن بو دفتر شعردن بر نكته سو يلدك انجق اولور يعنى مقبول شعر سو يلدك (ازلعل تو كريابم انكشترى زنهار * صد ملك سليمانم در زير نكين باشد) لعلدن مراد لبدر تشبيه طريقيله انكشترى يوزكه ديرلر زنهار بونده امان معناسنه‌در انكشترى زنهار اول يوزكدر كه حاكم براسيرى عفو ايدوب الينه ويره كيمسه انجمتسون ديو بو اول زمانده ايمش اما بو زمانده الينه بر ورق ويررلر مفعو اولديغى معلوم اولسون ديو سليمانم ديمى معنى جهتندن نكينه مقيددر نكين يوزك قاشنه ديرلر * محصول بيت * اكر سنك لب لعلكدن امان يوزككى بولورسم يعنى ابك بكا امان انكشترينى احسان ايدرسه يوز ملك سليمان بنم نكينم التنده اولور يعنى عالم بنم حكمم التنده اولوب محكومم اولور نكيم حضرت سليمانك اللهك امريله وخاصه مهريله وحوش وطيور مسخرى ايدى دهان جانانى شعرا انكشتره تشبيه ايلشلر خواجه نكده بونده مرادى بودر (غمناك نبايد بود از طعن حسود اى دل * شايدكه چو وابينى خير تو درين باشد) غمناك ناك فارسيده معناى نسبت افاده ايدر غمى وغمكين كبى غملى ديمكدر بود بودن معناسنه‌در طعن حسود اضافتى مصدرك فاعلنه اضافتيدر كه حرف بيان چو ادات تعليل وا كشاده ومكشوف معناسنه‌در يعنى باز بينى فعل مضارع مفرد مخاطبدر اين طعن حسوده اشارتدر * محصول بيت * اى كوكل حسود طعنندن غملى اولوب بحضور اولمامق كرك زيرا جائزدر كه چونكه ابى مشاهده ايليه سن سنك خيرك بونده اوله يعنى كرچك نظر ايدوب فكر ايده نجه سنك حقكه بو خيرليدر زيرا اكر سنده طعنه محل واستحقاق وار ايسه سكا تركنه تنبيه در واكر افترا ايله سويلرسه سكا ثواب يازيلور واكا كناه

خدابى حاللاردو انوار ذات الهيه‌نك مظهرلريدر كندك كبى محجوب ظنيله قياس نفس ايتمه‌سن عصمناالله من شرور انفسنا وسيئات اعمالنا الله الله الله

﴿ شود مست وحدت زجام الست * هرآنكو چو حافظ مى صاف خورد ﴾

جام الستدن وحدت مستى اولور هراول كيمسه كه او حافظ كبى صافى شراب نوش ايلدى (مفردات) (شود) اولور (مست) م (وحدت) برلك (ز) من (جام) قدح (الست) م (هرآنكه) هر اول كيمسه كه (چو) مثل (حافظ) م (مى) شراب (صاف) م (خورد) ابچدى (معناى اشارتى) اسرار توحيد برامر معنوى و بر ذوق روحانيدر كه هركيم حافظ كبى فضل خدا ايله تعلقات كونيه‌دن صافى قلبجى شراب عشقى جام الستدن نوش ايلدى اول كيمسه مظهر احسان ازلى اولوب شراب وحدت الهيه‌دن مست اولور كه تا حشر صباحنه دك آيلمى ممكن دكلدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ كى شعر تر انكيزد خاطر كه حزين باشد * يك نكته از بن معنى كفتيم وهمين باشد ﴾

خاطر كه حزين اوله قچان تازه شعر ظهوره كتورر بو معنى‌دن بر نكته ديدك وانجق اولور (مفردات) (كى) قچان (شعر) م (تر) تازه ولطيف (انكيزد) قوپارر وظهوره كتورر (خاطر) م (حزين) م (باشد) اوله (يك) بر (نكته) اسرار (از بن) بوندن (معنى) م (كفتيم) ديدك (همين) انجق (باشد) اولور (معنى اشارتى) بين العقلا حزين خاطر ايله منتظم شعر وجوده كلمز ديرلر لكن (انا عند المنكسرة قلوبهم) حديث شريفى سرنجه بز حزين قلب ايله اسرارلى مع الالهدن شعر صورتنده براز كلمات حكمت آميز سويلدك كه بو كلام انجق لسان غيب ايله وفيض خدا ايله ظهوره كلور بو خصوصده عقلانك عقلى بونده متحيردر

﴿ ازلعل تو كريابم انكشترى زنهار * صد ملك سليمانم در زير نكين باشد ﴾

اكر سنك لبكدن امان يوزككى بولم يوز سليمان ملكى بنم نكينم حكمم التنده اولور (مفردات) (از) من (لعل) قرمزى ياقوت (تو) سن (كر) اكر (يابم) بولم (انكشترى) يوزك (زنهار) امان وعصمت (صد) يوز (ملك) م (سليمان) م (م) ضمير (در) فى (زير) تحت (نكين) يوزك قاشى (باشد) اولور (معناى اشارتى) يارب استعيذ بالله (للذين احسنوا الحسنى وزيادة) آيت جليله سى سرنجه اكر سنك مشاهده انوار ذاتك وفيض بلاواسطه تجليانك عصمت وامانى يوزككنى بولورسم سليمان عليه السلامك ملكى كبى نيجه يوز ملك بنم حكمم وتصرفم نكينى التنده اولور

﴿ غمناك نبايد بود از طعن حسود اى دل * شايدكه چو وابينى خير تو درين باشد ﴾

حسودك طعنندن اى كوكل غمناك اولمق كركمز شايدكه امعان نظر ايده‌سن سكا خير بونده اولور (مفردات) (غمناك) غملى (نبايد) كركمز (بود) اولمق (از) من (طعن) م (حسود) م (اى دل) اى كوكل (شايدكه) اوله كه وكرك كه (چو) چونكه (وا) كيرو (بينى) كورسن (خير) م (تو) سن (درين) بونده (باشد) اولور (معناى اشارتى)

﴿ انبياء ﴾

(هر كو نكند فهمى زين كلك خيال انكيز * نقشش بحرام ارخود صورتكر چين باشد) فهمى ياحرف تنكير كلك خيال انكيز اضافتى بيانيه در نقش شين ضمير هر كوده كه او يه راجعدر زيرا اصلى هركه اودر او ضمير غائب بحرام فعل نفى مستقبل صاتون الم ديمكدر بو عبارت شيرازه مخصوص بردل اوزره واقعدر كه اول دله ارازنده تات دلى ديرلر تكيم خواجه نك يا قافيه سنده اول دل اوزره نيجه ابياتى كلسه كرك ان شاءالله تعالى بحرام ديرلر صاتون آلورم ديه جك يرده ونحرام ديرلر

صاتون المزم ديه جك يرده اكثر دواونده الفله واقعدر امابعضنده الفسز وعلى الخصوص كه عجم ديارنده يازيلان اسكى نسخه‌لرده صورتكر چين نقاش چين ديمكدر * محصول بيت * هراول كيمسه كه بنم بو خيال انكيز قلمدن معنى فهم ايليه يعنى بنم بو تخيل ومصنع شعرمدن مرادى اكليه انك نقشنى هيچ المم اكرچين نقاشى ايسه ده يعنى صورتكرلكده هرنقدر استاد ماهر ايسه ده معناى مراده واصل اولميجق انك صورت ونقشنه اعتبار ايلمزم زيرا صورت بى معنايه اعتبار يوقدر نقشش بحرام يازوب معناسنى انك نقشنى صاتمدر ديين مذكور تفصيلدن غافل ايمش و بحرام اولسه صاتين ديمك اولوردى زيرا لازمدر متعديسى بخرامان كارر الف ونون زياده سيله حاصلى بو كيمسه فارسيده لازمله متعدى بيننى تشخيص ايلمزايمش (جام مى وخون دل هريك بكسى دادند * در دائره قسمت اوضاع چنين باشد) دائره قسمت اضافتى بيانيه در قسمتدن مضاف اليه محذوفدر تقديرى قسمت ازليدر * محصول بيت * جام مى وخون دلى هربرينى بركيمسه ويرديلر يعنى كيمنه ذوق وصفا وكيمنه درد و بلا ويرديلر قسمت ازلى خداده اوضاع واحوال بونجلاين اولور حاصلى هرنسنه كه تقدير ازليده تعيين اولدى ايسه هركسك بونده باشنه اول كلسه كرك (دركار كلاب وكل حكم ازلى اين بود * كان شاهد بازارى وين پرده نشين باشد) خواجه بو بيتى بيت سابقه تنوير طريقيله ذكر ايلمش * محصول بيت * كلاب وكل كارنده وحالنده يعنى انلرك حقنده حكم ازلى وامر تقديرى بو ايدى كه كلاب بازاره منسوب محبوب اوله وكل پرده نشين اوله بازار محبوبى اولمى هرننده ده مستعمل اولميدر وپرده نشين اولمى غنچه پرده سنده مستور اولميدر اما اكر آن واين اسم اشارتلرينى غير مرتب اعتبار ايلسك شاهد بازار كل اولور آشكاره الده وباشده كزدرلد يكندن اوتورى وكلاب پرده نشين اولور قوموقمه لرده اولور ايچنده محفوظ اولد يغيچون ولكل وجهة

انبياء عظام عليهم السلامه وحى الهى ظهور ايتديكى كبى اى كوكل سنده ده الهام ربانى ظهور ايتدكجه حسدا منكرينك انكارى زياده اولور حسودك طعنندن غمناك اولمق كركمز (فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل) آيت كريمه سى سرنجه كركدر كه اثر انبياده اولديغى تأمل ايله امعان نظر ايده سن كه سكا خير انجق بونده اولور

﴿ هر كو نكند فهمى زين كلك خيال انكيز * نقشش بحرام ارخود صورتكر چين باشد ﴾

هركيمسه كه او بو خيال انكيز قلمدن بر فهم ايليه انك نقشنى آلمم والتفات ايلمم اكر كندو چين نقاشى اولورسه ده (مفردات) (هركه) م (و) ضمير (نكند) ايليه (فهم) م (يا) وحدتيه (زين كلك) بو قلمدن (خيال انكيز) خيال قوپاريجى (نقش) م (ش) ضمير (بحرام) آلمم (ار) اكر (خود) كندو (صورتكر) نقاش (چين) بر مملكت اسميدر (باشد) اوله (معناى اشارتى) بركيمسه كه انك قلبى كالحجارة اواشد قسوة اوله بلكه قلبى اوزره اجتماع زنكار ماسوا ايله اعمى القلوبدن اولوب كاتب الدده كى قلمك حركتى كندودن اولديغى كبى (قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن) حديث شريفى سرنجه يد قدرت الهيه ده كلك معنوى اولان اولياء اللهك اسرار الهيه‌دن عقول عوامى عاجز قلبجى خيال انكيز وسحر حلال آميز كلمات قدسيه‌لرينى فهم ايليه اول حسودك نقش كلامنى وحالات قبيحه‌سى دوامنى بر بوله آلمم وانى اصغا والتفات ايلمم اكر كندوسى چين نقاشى كبى فنون شتى ايله كلامنه صورت ويرسه ده زيرا اسير نفس اولان كيمسه نك كلامى اعمالك الواندن بحثى كيدر

﴿ جام مى وخون دل هريك بكسى دادند * در دائره قسمت اوضاع چنين باشد ﴾

جام مى وخون دلى هر بر بنى بركيمسه ويرديلر قسمت دائره‌سنده اسلوبلر بو يله اولور (مفردات) (جام) قدح (مى) شراب (خون دل) كوكل قانى (هريك) هر برينى (بكسى) بركيمسه‌يه (دادند) ويرديلر (در) فى (دائره) م (قسمت) م (اوضاع) اسلوبلر (چنين) بو يله (باشد) اولور (معناى اشارتى) (من آمن بالقدر امن من الكدر) سرنجه قسام ازل تقدير نحن قسمنا سنده هر شخصى برحال ايله متسلى قلمشدر (كل يعمل على شاكلته) نظم جليلى سرنجه هركس كندو طريقنه سالك اولمشدر وحق تعالى بعضى قوللره عشق ومحبت وبعضنه درد ومحنت وبعضنه سعادت وبعضنه شقاوت ويرديلر قسمت دائره‌سنده اسلوب بو يله در

﴿ دركار كلاب وكل حكم ازلى اين بود * كان شاهد بازارى وين پرده نشين باشد ﴾

كلاب وكل ايشنده حكم ازلى بو اولدبكه اول كلاب شاهد بازارى و بو كل پرده نشين اوله (مفردات) (در) فى (كار) ايش (كلاب) كل صويى (كل) م (حكم ازلى) م (اين بود) بو اولدى (آن) اول (شاهد بازارى) بازار محبوبى (اين) بو (پرده نشين) پرده ده اوتوريجى (باشد) اوله (معناى اشارتى) حتى

(آن نیست که حافظ رارندی بشد ازخاطر * کان سابقهٔ پشین تاروز پسین باشد) حافظ را را ادات تخصیص بشد بونده برفت معناسنه‌در کان که حرف تعلیل وان اسم اشارتدر سابقه‌یه وسابقهٔ پیشین اضافتی بیانیه‌در که حکم ازلی وقضا وقدردن عبارتدر تاانتهاء غایت ایچوندر الی معناسنه روز پسین‌دن مراد صوك کوندر که موت کونیدر * محصول بیت * اول دکلدر که حافظك خاطرندن رندلك وعشق ومحبت کیده یعنی حافظ بونلری فراموش ایدوب نسیا منسیا ترك ایدر دکلدر زیرا بوحکم ازلی ومشیت الهی تااواخره یعنی موت وفوت کونه دك سورر یعنی اول نسنه که قضا وقدر دفترنده ارادت خدا ایله ثابت اوله تغییر قبول ایلز حافظك عشق ورندلکی خود مشیت اللهله‌در پس تغییر پذیر دکل (وله ایضا) (آن یار کزو خانهٔ ماجای پری بود * سرتاقدمش چون پری ازعیب بری بود) ملامصلح الدین لاری روایت ایدردی که بوغزل خواجه‌نك خاتوننه مرثیه‌سیدر دیو کزو که حرف رابطه صفت اوضمیری یاره راجعدر خانهٔ ماوجای پری اضافتلری لامیه‌در قدمش ضمیریده یاره راجعدر * محصول بیت * اول یار که اندن بزم خانه‌مز پری پری ایدی یعنی اول یار که پری کبی کوزل ایدی باشدن ایاغه دك پری کبی عیبدن بری ایدی یعنی غایتله کوزل ایدی (منظور خرد مند من آن ماه که اورا * باحسن ادب شیوهٔ صاحب نظری بود) منظور خرد مند من اضافتلری بیانیه ولامیه‌در منظور یاردن بدلدرکه حرف بیان نظری یا حرف مصدر * محصول بیت * بنم عاقل ودانا منظور ومحبوبم اول ماه که انك حسن ادبله صاحب نظرلق شیوه‌سی وصنعتی وار ایدی یعنی هم حسن ادبه مالك وهم صاحب نظر ایدی (دل کفت فروکش کنم این شهر ببویش * بیچاره ندانست که یارش سفری بود) فروکش کنم قونم ومقیم اولورم معناسنه در فروکش کرد قوندی فروکش کند قونار معناسنه‌در حاصلی قونمق واقامت ایلمك معناسنه در این شهر یعنی دربن شهر شیرازده ببویش باحرف مصاحبت وبوی بونده امید معناسنه در ندانستك فاعلی دله راجع ضمیردر یارش ضمیریده بویله‌در سفریده یاحرف نسبت بربرده مقیم اولمیانه سفری دیرلر محصول بیت * کوکل دیدیکه مذکور یارك امیدیله یعنی انکله اکلنمك امیدیله بوشهرده قرارایدوب مقیم اوله‌لم اما بیچاره کوکل بیلمدیکه یاری سفری اواوب اقامت ایلمدیکنی یعنی آخرت سفرینه ارتحال ایده جکنی بیلمزدی شهری بونده آی معناسنه آلوب کنم میمی دله صرف ایلین روستایی ایمش شهری دکل

محبوبان خدا اولان رجال الله دخی حکم ازلی وحکمت لم یزلی اقتضاسنجه کلاب ایله کلك احوال پسندیده‌سی کبی متفاوتدر بعضیسی کشف وکراماتله وعلم ومعرفتله وفیض وتجلیات حضرتله آراسته وبعضیسی پردهٔ پندارده علوم وعبادات وریاضات ومجاهدات ایله پیراسته در

❁ آن نیست که حافظ را رندی رود ازخاطر * کان سابقهٔ پیشین تاروز پسین باشد ❁

اول دکلدر که عاشقلق حافظك خاطرندن کیده زیرا اول روزازلده احسان اولان نصیب اولنجیه دك اولور (مفردات) (آن) اول (نیست) دکل (حافظ) م (را) ادات مفعول (رندی) عاشقلق (رود) کیده (از) من (خاطر) م (که) زیرا (آن) اول (سابقه) روزازل (پیشین) اولك (تاروز پسین) صوك کونه دك (باشد) اولور (معنای اشارتی) اولورایشدن دکلدراولکه عاشق لاابالیلك وجذبات عشق ایله مستانه‌لك حافظك خاطرندن کیده زیرا اول روزازلده وسابقهٔ علم الهیده احسان اولنان حظ ونصیب تاروزخاتمه‌یه دك بلکه ازلدن ابده دك بعون الله تعالی ثابتدر

❁ وله ایضا ❁

❁ آن یار کز وخانهٔ ماجای پری بود * سرتا قدمش چون پری ازعیب بری بود ❁

اول یار که بزم خانه‌مز اندن پری‌بری ایدی باشدن ایاغه اول یار پری کبی عیبدن بری ایدی (مفردات) (آن) اول (یار) م (زو) اندن (خانه) م (ما) بز (جای) محل (پری) جندن برطائفه در (بود) ایدی (سرتاقدم) باشدن ایاغه (ش) ضمیر (چون) مثل (پری) م (از) من (عیب) م (بری) پاك (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول مرشد کامل واسطه سیله خانهٔ قلبده ظهورایدن انوار تجلیٔ الهی بریار باقیدر که اندن خانهٔ قلبمز نیجه لطائف معنوی ونیجه اسرار الهیه‌یه محل اولمشدی وخانهٔ قلب سرتا قدم پری کبی عیوب نفسانیه دن واوصاف بشریه دن بری وخالی وانوارالهیه ایله مالی ایدی

❁ منظور خرد مند من آن ماه که اورا * باحسن ادب شیوهٔ صاحب نظری بود ❁

بنم عاقل محبوبم اول ماه که انك حسن ادبله صاحب نظرلق شیوه‌سی وار ایدی (مفردات) (منظور) محبوب (خرد مند) عقللی (من) بن (آن) اول (ماه) آی (اورا) انك ایچون (با) مع (حسن ادب) م (شیوه) ناز (صاحب نظر) م (یا) مصدریه (بود) ایدی (معنای اشارتی) بنم عاقل یعنی خانهٔ قلبده متصرف محبوبم اول ماهکه واول انوار محمدیدر که انك ایچون جمیع آداب شرعیهٔ مستحسنه ایله صاحب نظرلق شیوه‌سی وقوتی وار ایدی

❁ دل کفت فروکش کنم این شهر ببویش * بیچاره ندانست که یارش سفری بود ❁

کوکل ایتدی بو آی انك امیدیله اقامت ایده‌یم بیچاره دل بیلمدی که انك یاری سفری ایدی (مفردات) (دل) کوکل (کفت) دیدی (فروکش) اقامت (کنم) ایده‌یم (این شهر) بو آی (با) مع (بوی) امید (ش) ضمیر (بیچاره) م (ندانست)

❁ بیلمدی ❁

(ازچنك منش اختر بدمهر بدر کرد * آری چه کنم فتنهٔ دور قمری بود) بوبیت بیت سابقدن مقدم اولمق مناسب ایدی اما شارحلر بوترتیبی رعایت ایلدکلری ایچون انلره تابع اولدق چنك لغتده پنجی حیوان جنسنك قیغیدر اما بونك کبی یرلرده پنجه مراد در منش ضمیری یاره راجعدر اختر بدمهر اضافتی بیانیه در بدر کرد طشره ایلدی معنای لازمیسی چیقاردی دیمکدر آری نعم معناسنه‌در یعنی اوت دیمکدر بدر کردی تاکیدایدر فتنهٔ دور قمری اضافتلری لامیه وبیانیه‌در قمردوریه منسوب فتنه دیمکدر حاصلی قمردورنده واقع اولان خلقك اعمارلری یعنی عمرلری وباشلرلری اوزون اولمز اول زمانلرده اولان کبی بود بونده ادات خبردر در معناسنه دورقمر فتنه سیدر دیمکدر * محصول بیت * مذکور یاری بنم پنجه‌مدن شفقتسز طالع چیقاردی یعنی المدن آلدی بلی نیجه ایده‌یم دور قمر فتنه سیدر یعنی بودورده واقع اولانك عمری کوتاه اولور سائرادوارده کبی درازاولمز (تنها نه زرازدل من پرده برافتاد * تابود فلك شیوهٔ اوپرده دری بود) رازدل من اضافتلری لامیه لردر تا بونده ابتدای غایت ایچوندر زماننده منذ کبی عربیده پرده دروصف ترکیبیدر دریدن پرده یرتیجی معناسنه ویاحرف مصدر * محصول بیت * یالکز بنم کوکلك رازندن پرده دوشمدی یعنی همان بنم کوکلك اسراری فاش اولوب رسوای اولمدی بلکه فلك مخلوق اوللدنبری پیشه‌سی وشیوه سی پرده درلکدر یعنی وفات ایلین جانانه محبتم مخفی ایدی وموت وفوتیله آشکاره اولدی پس کویاکه فلك پردهٔ سردلی چاك ایلدی واشکاره اولدی (خوش بود لب آب وکل وسبزه ولیکن * افسوس که آن کنج روان رهکذری بود * خوش بود خوش ایدی یعنی ایو ایدی افسوس حیف که حرف بیان آن اسم اشارتدر بامصراع اولده مذکورلره ویافوت اولان جانانه‌یه کنج روان اضافتی بیانیه در کنج روان شول مالدر که هر پرده بکرالتون کبی وکش کبی رهکذری یاحرف نسبت رهکذره منسوب دیمکدر یعنی یکنجی * محصول بیت * صوکناری وکل وسبزه خوش ایدی اما حیف که اول مال رایج یکنجی ایدی یعنی قرار ایلیوب کچدی وکتدی یعنی جانانله صوکنارنده کل وسبزه اراسنده اوتوروب طورمق لطیف ایدی اما نیجه ایده‌لم عابر سبیل کبی قرار ایلیوب کتدی منه سنده لفظ رهکذری یای اصلیه ایله بولجی دیمکدر دیبن یای اصلیه‌یی بیلمزایمش

بیلدی (یار) م (ش) ضمیر (سفری) سفره منسوب (بود) ایدی (معنای اشارتی) کوکل کمال انکشاف وانبساطندن اول تجلیٔ الهیه‌نك ولطائف ربانیه‌نك دوام وثباتی امیدیله بوشهر آنی خانهٔ قلبده مقیم قیله‌یم دیدی بیچاره دل بیلدیکه (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) دروانك یاری سفریدر وبونشئه‌ده عارفلره تجلیٔ دائمی امر عسیردر

❁ ازچنك منش اختر بدمهر بدر کرد * آری چه کنم فتنهٔ دور قمری بود ❁

محبتسز ستاره‌م انی بنم المدن چیقاردی بلی نیجه ایده‌یم که دور قمره منسوب فتنه ایدی (مفردات) (از) من (چنك) ال (من) بن (ش) ضمیر (اختر) یلدز (بدمهر) محبتسز (بدر) طشره (کرد) ایلدی (آری) بلی (چه کنم) نه ایده‌یم (فتنه) م (دور قمر) زمان (یا) نسبیه (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول فیض الهیه‌یی وتجلیٔ ربانیه‌یی محبتنده نقصان اولان اخترم وطالع پریشانم المدن چیقاردی بلی بوقبض واستتار نیجه ایده‌یم اختیاری دکلدر دور قمریه‌نك ونشئهٔ بشریه‌نك فتنه وحکمیدر وبونقصان وحجاب یوم تبلی السرائردن اول بوعالمده وقت موتده هر برکیسه حالنی آشکاره کورسه کرکدر

❁ تنها نه زراز دل من پرده برافتاد * تابود فلك شیوهٔ او پرده دری بود ❁

یالکز بنم کوکلك رازندن پرده دوشمدی تاکه فلك اولدی انك ایشی پرده یرتیجلق ایدی (مفردات) (تنها) یالکز (نه) نفی (ز) من (راز) سر (دل) کوکل (من) بن (پرده) م (بر) زائد (افتاد) دوشدی (تا) مادام (بود) اولدی (فلك) م (شیوه) ایش وعمل (او) ضمیر (پرده در) پرده یرتیجی (بود) ایدی (معنای اشارتی) بو پرده کشف اولوب اسرار قلب واحوال ارواح مذهب آشکاره اولمق یالکز بنم کوکلك رازی حقنده واقع اولمدی حکمت خدا مقتضاسنجه افراد انسانك وجنك وملائکه‌نك حاصلی جمله ذوی العقولك احوالی بونشئه‌ده اولوا الابصاره آشکاره ایلمشدر تاکه فلك خلق اوله‌لیدنبری فلکك ایشی پرده یرتیجیلقدر

❁ خوش بود لب آب وکل وسبزه ولیکن * افسوس که آن کنج روان رهکذری بود ❁

آب کناری وکل وسبزه خوش ایدی ولیکن حیف که اول کنج روان رهکذری وکیدیجی ایدی (مفردات) (خوش) م (بود) ایدی (لب آب) صوکناری (کل) م (سبزه) یشللك (ولیکن) م (افسوس) حیف (آن) اول (کنج روان) آقیجی خزینه (رهکذری) بونده یولجی معناسنه (بود) ایدی (معنای اشارتی) کرچه عاشقین وعارفینك مراد ومقصودی اولان علوم لدنیهٔ ربانی ومشاهدهٔ جمال سبحانی وانواع فیوضات وتجلیات حقانیه‌نك دنیا وآخرتده دوام اوزره ظهوری زیاده خوشدر وامر لطیفدر ولیکن فسخ عزائم وتغییر تدبیر باقی ودائم اولان حضرت اللهك حکمتی مقتضاسنجه آه وحیف که اول کنج روان آراسته پرده

(اوقات خوش آن بود که بادوست بسر رفت * باقی همه بیحاصلی وبیخبری بود) اوقات خوش اضافتی بیانیه درکه حرف بیان بسر رفت نهایتـه واردی یعنی تمام اولدی بیحاصلی وبیخبری یالری مصدریه لردر * محصول بیت * کوزل اوقات اول ایدیکه دوستله کچوب کندی یعنی جانانله کچن اوقات ایو اوقات ایدی باقیسی جمیعا حاصل سزلق وخبر سزلك ایدی یعنی غفلت ایدی حاصلی معتدبه دکل ایدی (عذری بنـه ای دل که تو درویشـی واورا * در مملکت حسـن سرتاجوری بود) بو بیت سابقدن مقدم یازلق کرك ایدی اما سروری منه سنده مؤخر یازدیغیچون

وغین کبریجی اولیدی

اوقات خوش آن بود که بادوست بسر رفت * باقی همه بیحاصلی وبیخبری بود

اطیف وقتلر اول ایدی که دوستله باشه کندی باقی جمیع وقتلر حاصلسزلق وخبر سزلق ایدی (مفردات) (اوقات) م (خوش) م (آن) اول (بود) ایدی (با) مع (دوست) م (بسر) باشه (رفت) کتـدی (باقی) غیری (همه) جمله (بیحاصلی وبیخبری) م (بود) ایدی (معنـای اشارتی) بو عمر بی بغـاده اطیف وشریف اولوقتـلرکه حضرت اللهك ذکری وطاعتی وانوار تجلیات ومعرفتی ایله باشـه چیقاندر حق تعـالی یه توجه وانسیتسز وذکر وطاعتسز کچن عمرك جمله سی بیجا صـل وفائده سزلکدر وباعث خلقت اولان معرفة اللهدن خـبرسزلکدر وهبایه کتمشـدر

عذری بنه ای دل که تودرویشی واورا * در مملکت حسن سرتاجوری بود

بر انصاف ایله ای کوکل که سـن درویش سین وآنك حسـن مملکتنده برتاجاو باشی وار ایدی (مفردات) (عذر) انصاف (یا) وحدتیـه (بنه) قو (ای دل) ای کوکل (تودرویشی) سن درویش سین (اورا) آنك (در) فی (مملکت) . (حسن) م (سر) باش (تاج) م (ور) ادات نسـبیه (یا) وحدتیـه (بود) وار ایدی (معنـای اشارتی) ای کوکل کرچه بوآنه قدر جوهر بی بها اولان عمر نازنینی هبایه ویردك ایسه ده تواب ورحیم اولان حق سبحانه وتعـالینك درکاهی علتنده عذرلر مقبولدر سن برذلیل وحقیر ومحتاج درویش سـین کندك کندیکه برجکز انصاف ومرحمت ایدوب شمدنصکره توبه وندارکله وتضرع ونیـاز ایله درکاه خدایی ملازم اول ومحویتله تضرع ونیـاز کده ثابت اول زیرا حق سبحانه وتعالی برحسن وبرنور اعظم بی مثل صاحبی وپادشاه حقیقیدرکه جمیع عالمدن مستغنیدروجمیع عالم کندویه محتاج برعالیشان صاحبی قادر بیچوندر

خودرا بکشد بلبل ازین رشك که کل را * بابادصباوقت سحر جلوه کری بود

بلبل کندوسـنی بوغیرتدن هلاك ایلرکه کلك باد صبا ایله سحر وقتی جلوه ایدیجیلکی وار ایدی (مفردات) (خودرا) کندوسنی (بکشد) هلاك ایدر (بلبل) م (از) من (این) بو (رشك) کونی وغیرت (کل را) کلك (با) مع (باد صبا) سحر یلی (وقت سحر) م (جلوه کر) جلوه ایدیجی (یا) مصدریه (بود) ایدی (معنای اشارتی) بوراده حقده همت عالی صاحبی اولان عاشـق عارف باللهلرك وقت سحرده حق تعالینك فیض وتجلیسی ایله جلوه لرین کوروب بومرتبـه یه یتیشیچون واصـل اولمادق دیو مجاهده سین آرتوروب غبطه وغیرتنـدن کندوسنی هلاك مرتبه سـنه ایلتوب روزوشب تضرع وابتهال ایله محو وفنا اولمشدر

هر کنج سـعادت که خداداد بحافظ * ازین دعای شب وورد سحری بود

جمله سعادت خزینه سنی که خدای تعالی حافظه ویردی کیجه دعاسـنك وسحره

تاخبرایلدك عذری یاحرف تنکیر بنـه قودیمکدر عذر قبـول ایله یعنی معذور طوت که حرف تعلیل درویشی یا حرف خطـاب واو حرف حال وراحرف تخصیص مملکت حسـن اضافتی بیانیه سرتاجوری اضافتده بو یله دروبا حرف مصدروباحرف نسبت * محصول بیت * معذور طوت ای کوکل جانانك سنی قویوب کتدیکی زیرا سن درویش سین یعنی فقیر حال سین حال بوکه انك کوزللك مملکتنده تاجه لایق وتاجه مناسب باشی وار ایدی یعنی آنك سنکله هیچ مناسبتی یوق ایدی زیرا اول برپادشاه ایدی وسن برکدا ایـدی سنی ترك ایدوب عالم عقبایه واردی ایـه معذور طوت مصراع ثانینك معنـاسنی حسن مملکتنده برتاجلی باش وار ایدی دیوب منه سنده تاجوریده اولان یاوحدت ایچوندر دیین علم قافیه دن هیچ آکاه دکل ایمش زیرا یای وحـدت یای مصـدریه ونسـبیه ایله برشـعرده جمع اولمز (خودرا بکشـد بلبل ازین رشـك که کل را * باباد صباوقت سحرجلوه کری بود) کل راکلك دیمکدر را تخصیص افاده ایدر جلـوه لغت عربده کلینك یوزینه اشکاره باقغه دیرلر یعنی اره وارهجق وقزکاین طونانیرودوکون خلقنه کندو یی یوزی آجیق سیرایتدیرر آنك اول وضعنـه جلوه دیرلر دیار عربه مخصـوص وضعدر آل عثمان دیار عربی قصدندن اول بو وضع ارالرنده آشـکاره ایمش اماصکره بونلرك یساغی سببله مخفی ایدراولمشلر وبوزمانده مصردن غیری یرده بو وضع قالمه مش انده ده زیاده خفا ایله ایدرلر ایمش ایمدی اول عروسـه جلوه کردیرلر ویا حرف مصدردر * محصـول بیت * بلبـل کندینی قتل ایدربور شـکدن که کلك سحر وقتنده بادصبا ایله جلوه کرلکی وار ایدی یعـنی کلی باد صبـادن کویلدیکیچون کنـدویی هلاك ایدر (هرکنج سـعادت که خداداد بحافظ * ازین دعای شـب وورد سحری بود) کنج سـعادت اضافتی بیـانیه درکه حرف رابط صـفت یعنی دعای شب اضافتلری لامیه لر در واوحرف عطف ورد دعایه معطوفدر وسحره اضافتی بیـانیه در ویا حرف نسبت * محصـول بیت * هرسـعادت کنجنی که خدا حافظـه ویردی کیجه دعاسی وسحروردینك برکتندندر یعنی کیجه لرادعیه یه وسحراورادیه مشغول اولدیغنـك برکتندندر

منسوب

(وله ایضا) (بخت ازدهان دوست نشانم نمی دهد * دولت خبرزرازنهانم نمی دهد) قافیه ده واقع اولان میم متکلملر معنی جهتندن فعله مقیددرضمیر منصوب متصل معناسنه * محصـول بیت * بخت دهان دوستدن بکا نشـان ویرمز زیرا کال خرده لکندن ناپیـدا درایمدی بختدن امیـد من اول ایدیکه دهان یاری بزه بیان ایلیدی اما ایلمز دولت دخی بکارازنهـاندن خبرویرمز

منسوب اولان وردك مبار کلکندن اولدی (مفردات) (هر) جمله (کنج) خزینه (سعادت) م (خدا) م (داد) ویردی (با) للملابسة (حافظ) م (از) من (این) مبارك (دعا) م (شب) کیجه (ورد) م (سحر) م (یا) نسبیه (بود) ایدی (معنای اشارتی) جمله اسرار کنج سعادت وعلم ومعرفتکه حق تعالی حافظه ویردی کیجه رصباحه دك بیدار اولوب انواع مجاهده ایله دعا ونیاز ایتمی برکاتندن ووقت سحرده توجه تام ایله اوراد واذکاره دوامندن حاصل اولمشـدر

وله ایضا

بخت از دهان دوست نشـانم نمی دهد * دولت خبرزرازنهانم نمی دهد

بخت دوستك دهانندن بکا نشان ویرمز دولت بکا رازنهاندن خبر ویرمز (مفردات) (بخت) طالع (از) من (دهان) اغز (دوسـت) م (نشـان) م (م) ضمیر (نمی دهد) ویرمز (دولت) م (خبر) م (ز) من (راز) سر (نهان) کیزلو (م) ضمیر (نمی دهد) ویرمز (معنـای اشارتی) نه عجب نیجه زماندن بخت وطالعم بکا کوکلم مقصودی اولان دوست ومحبوب حقیقینك فیض بلا واسطه سندن برنشان ویرمز ودولتم بکا اسرار نهان الهیدن برخبر ویرمز

مردم زاشتیاق ودرین پرده راه نیست * یاهست وپرده دار نشانم نمی دهد

اشتیاقدن اولدم وبو پرده ده یول یوقدر یاواردر وپرده دار بکانشان ویرمز (مفردات) (مردم) اولدم (ز) من (اشتیاق) م (در) فی (این) بو (پرده) م (راه) یول (نیست) یوق (یاهست) یاخود واردر (پرده دار) پرده طوتیجی (نشان) م (م) ضمیر (نمی دهد) ویرمز (معنـای اشارتی) باعث قربیت کامله اولان فیض بلا واسطه وانکشاف پردهٔ اسرارنهان ذات الهی بو ایکی مرادك اشتیاقندن اولدم وعدم حصولندن ایچون مرتبهٔ هلاکه وار دمکه بو پردهٔ وجود بشریه ده تجلیٔ ذات الهیه یه یایول یوقدر یاواردر امابنم عدم استعدادمدن بکابرنشان ویرمزلر

از بهر بوسهٔ زلبش جان همی دهم * اینم نمی ستاند وآنم نمی دهد

انك لبندن بر بوسـه دن اوتوری دائم جان ویردم بونی بنـدن آلمز وآنی ویرمز (مفردات) (از) من (بهر) تعلیل (بوسه) م (ز) من (لب) طوداق (ش) ضمیر (جان) م (همی) دائم (دهم) ویردم (این) بو (م) ضمیر (نمی ستاند) المز (آن) او (م) ضمیر (نمی دهد) ویرمز (معنای اشارتی) ذوق روحانیهٔ تجلیٔ ذات الهیه دن واستغراق انوار قدسیهٔ لاهوتیه دن برذوق الق ایچون دائما جان ویررم اما نیجـه ایده یم اول حکیم ورحیم بوضـعیف جانی قبـول ایدوب المز واول مرادمی ویرمز

زلفش کشـید باد صبا چرخ سفله بین * کانجا مجـال باد وزانم نمی دهد

باد صـبا آنك زلفنی چکدی سفله فلکی کورکه آنده بکااسیجی یل مجـالنی ویرمز (مفردات) (زلف) م (ش) ضمیر (کشید) چکدی (بادصبا) م (چرخ) فلك

یعنی دهان دوست که رازنهاندر آندن بکا خبر ویرمز زیرا دهان یارمعدومدر اندن نه وجهله خبر ونشـان ویرلسون (مردم زاشتیاق ودرین پرده راه نیست * یاهست وپرده دارنشانم نمی دهد) مصراع اواده کی واوحالیت معناسنی افاده ایدر درحرف ظرف واین اسم اشارتدر پرده یه مضـاف الیه حذف قیـله تقـدیری پردهٔ وصـالدر پرده دار وصـف ترکیبیـدر * محصول بیت * اشتیاقدن اولدم حال بوکه پردهٔ وصـاله یول یوقدر یعنی امکان یوق ویا امکان وار اما پرده دار امکانه نشان وعلامت ویرمز یعنی وصاله طریق وسبب بودر دیمز حاصلی قضیه ایکیـدن خالی دکل یا وصاله هیچ بروجهله امکان یوق ویاامکان وار اما پرده دار مانعدر وصوله (ازبهر بوسهٔ زلبش جان همی دهم * اینم نمی ستـاند وآنم نمی دهد) بوسـهٔ ده یاوحدت ایچـون وهمزه توسل ایچـوندر این جانه اشـارتدر وآن بوسه یه لف ونشر مرتب طریقیله * محصول بیت * ابندن بربوسه ایچون جان ویررم اما جان الوب بوسه ویرمز یعـنی نه جان آورونه بوسـه ویرر (زلفش کشید بادصبا چرخ سفله بین * کانجا مجال باد وزانم نمی دهد) چرخ سفله اضافتی بیانیه در وبینك مقدم مفعـول صریحیـدر وجـمله مصراع ثانی یه مرهوندرکه حرف بیان آنجا یعنی آستان وکوی جانانده مجال بادوزان اضافتلری لامیه وبیانیه در باد وزان وصف ترکیبیدر وزیدندن یل اسمك معنـاسنه پس وزان صفت مشبهه در اسمی معناسنه * محصول بیت * جانانك زلفنی باد صبا چکدی یعنی زلفنـه ال اوروب پریشـان ایلدی اچق فلکی کورکه بکا اسیجی یل مجالنی یعنی باد صبا مجـالنی ویرمز که اول زلفنه ال اورد وبن یانـه وار مغه قادر اولمیوب ایراقدن حسرت چکرم مصراع اولك معنـاسنی آنك زلفنی چکدی صبا دنی کوریجی فلك دیوب ومصراع ثانینك معناسنی که اول یره بنم اسرینله مجـال ویرمز دیین ایکی مصراعك بیله معنـاسنی اکلامش

(چندانکه برکنار چو پرکار میروم * دوران چو نقطه ره بمیانم نمی دهد) دوران عربیده واوك وراءنك فتحه‌سیله

(سفله) دنی والحق (بین) کور (آنجا) انده (مجال) قوت (بادوزان) اسیجی یل (م) ضمیر (نمی دهد) ویرمز (معنای اشارتی) بحمد الله فیض الهی واسطه سیله تجلی صفات الهی بی اله کنورمك ممکن ایدی لکن مقتضای انشئهٔ فلکیهٔ سفلیه واوصاف بشریه حجاب اولوب اول مجاده سعی ومجاهده بی فائده اولغله بکا سر عنـله مقصود حاصل اولمیوب قوت روحانیت مجالنی ویرمز

چندانکه درکنار چو پرکار می دوم * دوران چو نقطه ره بمیانم نمی دهد

اول قدر که پرکار کبی کناره یلرم دوران نقطه کبی بکا اورتایه یول ویرمز (مفردات) (چندانکه) اول قدر که (در) فی (کنار) م (چو) مثل (پرکار) م (دوم) یلرم (دوران) زمان (چو) مثل (نقطه) م (ره) یول (بمیان) اورتایه (م) بکا (نمی دهد) ویرمز (معنای اشارتی) ظاهرده پرکار کبی اول قدر حصول مراد ایچون تمام سعی ایدوب آرادم وروز وشب طوره یوب یلدم لکن بی عنایات حق دوران غیور نقطه کبی بکا میان اسرار توحیده واحوال پسندیده یه یول ویرمز

شکر بصبر دست دهد عاقبت ولی * بدعهدیٔ زمانه زمانم نمی دهد

شکر عاقبت صبر ایله میسر اولور لکن زمانه نك وفاسزلغی بکا زمان ویرمز (مفردات) (شکر) م (با) للملابسة (صبر) م (دست) ال (دهد) ویرر (عاقبت) م (ولی) لکن (بدعهدی) وفاسزلق (زمانه) م (زمان) مهل (م) ضمیر (نمی دهد) ویرمز (معنای اشارتی) استعیذ بالله (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) آیت کریمه سی سرنجه بعون الله وتوفیقه راه حقده صبر وسعی ومجاهده ایله لذت روحانیت ومشاهدهٔ انوار جمال الله ایله انسیت حضرت میسر اولور لکن زمانه نك وفاسزلغی بکا مهل ویرمز ونتیجه زمانه محتاجدر مگر عنایة الله یار اوله

گفتم روم بخواب وبینم خیال دوست * حافظ زآه وناله امانم نمی دهد

دیدم خوابه واره یم ودوستك خیالنی کوره یم حافظ آه وناله دن بکا امان ویرمز (مفردات) (گفتم) دیدم (روم) کیدم (بخواب) اویقویه (بینم) کورم (خیال) م (دوست) م (حافظ) م (ز) من (آه وناله) م (امان) خلاص (م) بکا (نمی دهد) ویرمز (معنای اشارتی) کمال حیرتمدن وعلو همتمدن دیدم اصحاب کهف کبی ماسوانك کلیسندن کوز یوموب خوابه واره یم ووجود وماسوایی ایلیه یم وخیال دوستی وانوار قدسی مشاهده ایده یم ومقام تمکینده اوله یم حافظ غلبهٔ عشقله آه وناله دن بکا امان وخلاص ویرمز مقتضای تجلیات متضاده لزندن تلو بنلمدن امین اوله مز بوجمله محویت وعجز واضطراری بیاندر * وله ایضا *

سحرم دولت بیدار ببالین آمد * گفت برخیز که آن خسرو شیرین آمد

سحر وقتی دولت بیدار بنم بالینمه کلدی ایتدی قالق که اول خسرو شیرین کلدی (مفردات) (سحر) م (دولت) م (بیدار) اویانق (با) للملابسة (بالین)

یاصدق

مستعملدر مصدر در نزوان وجولان وفیضان کبی اما عجم کاهی واوك سکونیله استعمال ایدر واکثر بو لفظله زمان معناسی قصد ایدر تکیم بو بیتده اویله در و پرکاره نسبت زیاده خوب واقع اولمش * محصول بیت * اولقدر که پرکار کبی کنارده کزر ویلرم باشد که عین الفصل مراده واصل اولم اما دوران وزمان بکا نقطهٔ پرکار کبی میان مراده یول ویرمز یعنی وصول مراده مانع اولور (شکر بصبر دست دهد عاقبت ولی * بدعهدیٔ زمانه زمانم نمی دهد) بصبر باحرف جر بدعهدیٔ زمانه اضافتی لامیه در زمانم زمان بونده مهلت ومدت معناسنه در * محصول بیت * شکر عاقبت صبر ایله ال ویرر اما زمانه بدعهدلغی بکا زمان ویرمز یعنی صبر سببیله قورق حلوا اولور اما زمانه براماز لغی بکا صبره مدت ومهلت ویرمز (گفتم روم بخواب وبینم جمال دوست * حافظ زآه وناله امانم نمی دهد) (گفتم دیدم یعنی قصد ایلدم بخواب باحرف صله روم متعلق * محصول بیت * قصد ایلدم که او یقویه وارم ودوستك جمالنی کورم اما حافظ بکا آه وناله دن امان ویرمز یعنی بنی آه وناله سیله اویتمازکه جمال جانانی کورم (وله ایضا) (سحرم دولت بیدار ببالین آمد * گفت برخیز که آن خسرو شیرین آمد) سحرم میم متکلم معنی جهتندن بالینه مقیددر دولت بیدار اضافتی بیانیه ومبتدا وآمد خبری وبا این باحرف صله خبره متعلق برخیز حرف تأکید خیز فعل امر مفرد مخاطب قالق دیمکدر که حرف تعلیل ویا حرف بیان خسرو شیرین اضافتی بیانیه در آن اسم اشارت مبتدا آمد خبری خسرو وشیرین مشار الیه * محصول بیت * سحر وقتنده دولت بیدار باصدینمه کلدی ودیدی قالق که اول طنتو پادشاه کلدی یعنی دولت ثابت وقائم باشم اوجنه کلوب تنبیه ایلدیکه نه یاتورسین قالق که جانان کلدی دیو

(قدحی درکش وسرخوش بتماشا بخرام * تا ببینی که نگارت بچه آیین آمد) قدحی یا حرف وحدتدر درحرف تأکید کش چك یعنی ایچ بتماشا باحرف صله تاحرف تعلیل که حرف بیان * محصول بیت * برقدح ایچ دخی سرخوش تماشایه صالن

باصدق (آمد) کلدی (گفت) دیدی (برخیز) قالق (آن) اول (خسرو) پادشاه (شیرین) محبوبهٔ خسرو یاخود طاتلو معناسنه در (آمد) کلدی (معنای اشارتی) فیض اقدسك نزولی وقتی اولان سحر وقتی طاعات ومجاهدات ایله مشغول ایکن توفیق ربانیه دولتم بیدار اولوب بکا سعی ایتدی قالق فرحیاب اولکه عاشق ایله معشوق آراسنده باعث اتصال اولان فیض وتجلیٔ الهی سکا کلوب سنکیچون انکشاف کلی واسرار لدنی حاصلدر دیو بحمد الله بنی آگاه ایلدی

قدحی درکش وسرخوش بتماشا بخرام * تا ببینی که نگارت بچه آیین آمد

برقدح چك وتماشایه سرخوش صالن تاکوره سین که نگارك نه اسلوب اوزره کلدی (مفردات) (قدح) م (یا) وحدتیه (در) ادات تحسین (کش) چك (سرخوش) مستانه (با) للملابسة (تماشا) م (بخرام) صالن (تا) حتی (ببینی) کوره سین (نگار) محبوب (تا) خطابیه (بچه آیین) نه اسلوب ایله (آمد) کلدی (معنای اشارتی) بونعمت عظمایه شکرا وفرحا شراب عشق الهیه دن برقدح چك واظهار شوق نعم الله ایدوب مستانه تماشای اسرار عالم ایده رك صالن تاکوره سین که محبوب حقیقی اولان حضرت اللهك تجلیٔ جمالی واشباده کاهی اولان اسرار لدنیه سی نه اسلوب اوزره ظاهر کلدی

مژدگانی بده ای خلوتیٔ نافه گشای * که زصحرای ختن آهوی مشکین آمد

مشتاق وبرای نافه آچیجی خلوتی که ختن صحراسندن مشکین آهو کلدی (مفردات) (مژدگانی) مشتاق (بده) ویر (ای خلوتی) خلوته منسوب (نافه گشای) نافه آچیجی وکوبك مسکی رایحه سین ویریجی (که) زیرا (ز) من (صحرا) م (ختن) مسك جیرانی اولان اقلیمدر (آهو) جیران (مشکین) مسکه منسوب (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای مقام عزلتده سعی ومجاهده ایله حجبات بشریه یی رفع ایدوب فیض وتجلیات خدایه مظهر اولان طالب بزه بر بشری ومژده ویرکه عالم غیبدن نفحات انسیه روایح مسکیه سی وریح رحمان وبوی اسرار وصال محبوب حقیقیه سی کلدی وبوکه فرحیاب اولمز زیاده اوله

گریه آبی برخ سوختگان باز آورد * ناله فریادرس عاشق مسکین آمد

گریه یانمش عاشقلرك یوزینه برصو کتوردی ناله مسکین عاشقه فریاد رسلك کلدی (مفردات) (گریه) اغلق (آب) صو (یا) وحدتیه (با) للملابسة (رخ) بکاف (سوختگان) یانمشلر (باز) کیرو (آورد) کتوردی (ناله) م (فریادرس) فریاده یتیشیجی ومعین (یا) مصدریه (عاشق) م (مسکین) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) رقت قلب ایله یاخود فرح وصلت ایله حاصل اولان گریه آتش عشقله یانمش عاشقلرك یوزینه برصو کتوردی وعندالله حرمت وعزتلرین آرتوردی وآرزو وحسرتله اولان ناله وآه آتشنك عاشق مسکینك فریادینه یتشوب وصلت الی الهیه ومشاهدهٔ جمال الهیه ایرمکه معین وناصر ارلشدر

تاکوره سین که نگارك نه اسلوب ونه آیین ایله کلدی یعنی کمال شهرتله کلدی (مژدگانی بده ای خلوتیٔ نافه گشای * که زصحرای ختن آهوی مشکین آمد) مژدگانی مشتاق خلوتیٔ نافه گشای اضافتی بیانیه در نافه گشالغی خلوتی یه اسناد انکیچوندر که ابتداء نافه یی برخلوتده آچارلر که هیچ باجه وپنجره سی گشاده اولمیه تمام قپانق اوله زیرا شدت رائحه سی بویله یرده معلوم اولور مشک صحرای ختن اضافتی لامیه در آهوی مشکین اضافتی بیانیه * محصول بیت * معلوم اوله که بو اوج بیتده متکلم دولت بیدار ومخاطب خواجه در پس خواجه یی خلوتیٔ نافه گشایه تشبیه ایدوب بیورر مشتاق وبر ای نافه گشا خلوتی که صحرای ختندن آهوی مشکین کلدی خلوتی بیوردیغی انکیچوندر که خواجه درویشان خلوتیدندر ونافه گشالغی اندن مسك کبی مقبول ومعزز ابیات واشعار صادر اولدیغیچوندر یعنی صحرای ختندن مسك آهوسی کلدی بو اوج بیت دلالت ایدر که خواجه نك سفردن بر عزیزدوستی قدوم ایلمش اوله وبعضیلر دیدیلر که شاه منصور بغداددن شیرازه کلدکه اشارتدر والعلم عندالله (گریه آبی برخ سوختگان باز آورد * ناله فریادرس عاشق مسکین آمد) آبی یاحرف وحدت رخ سوختگان اضافتی لامیه در گریه مبتدا آورد خبری فریادرس وصف ترکیبیدر رسیدندن عاشقه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر مسکین صفت عاشقدر * محصول بیت * اغلق عشق آتشیله یانمشلرك یوزینه صو کتوردی یعنی گریه وبکا انلره یوز صوبی ویردی ناله ده عاشق مسکینه مددجی کلدی یعنی مدد دینه ایرشدی حاصلی عاشق دل سوخته‌لرك گریه وناله‌لری فراق آتشندن امان وهجراندن دردینه درمان ویردی یعنی بزم ناله وانینمزو صدق توجهمز مذکور دوستی دیارغربتدن کتوردیکه آلام فراق ودرد اشتیاقدن خلاص بولدق

﴿ ساقیا باده بده غم مخور ازدشمن ودوست * كه بكام دل ماآن بشد وان آمد ﴾

ای ساقی باده ویر دشمن ودوستدن غم یمه زیرا بزم كوكلمز مرادیله اوكندی بوكلدی (مفردات) (ساقیا) الف ندائیه (باده) شراب (بده) ویر (غم مخور) غم یمه (از) من (دشمن) م (دوست) م (كه) زیرا (با) للملابسة (كام) مراد (دل) كوكل (ما) بز (آن) اول (این) بو (آمد) كلدی (معنای اشارتی) ای ساقی شراب باقی اولان پیر مشفقم كرمكدن همان بزه وحدت شرابن ویرماسوادن اولان دشمن ودوستدن غم یمه زیرا بحمدالله كوكلمز مرادی اولان اسرار وحدته ومرتبهٔ لی مع الله ایرشدك كه ماسوی كندی یاركلدی وخانهٔ قلبده یاردن غیری یه محل قالمدی وكوكل اسلم شیطانی مرتبه سین بولدی

﴿ مرغ دل بازهوادار كمان ابرو یست * ای كبوتر نكران باش كه شاهین آمد ﴾

كوكل مرغی كبرو بركمان ابرو محبوبك عاشقیدر ای كبوتر نظر ایدیجی اول كه شاهین كلدی (مفردات) (مرغ) قوش (دل) كوكل (باز) كبرو (هوا دار) محبت ایدیجی (كمان) یای (ابرو) قاش (یا) وحدتیه (است) در (كبوتر) كوكرجین (نكران) نظر ایدیجی (باش) اول (شاهین) م (آمد) كلدی (معنای اشارتی) بحمدالله كوكلم قوشی لطف وجمال وقهر وجلال صفات كامله لریله موصوف برمحبوب حقیقینك عاشقیدر كه لطف واحساننه نهایت اولمدیغی كبی قهر وجلالنه دخی نهایت یوقدر ای ضعیف ومضطرب اولان كوكلم كبوتری هرنه مرتبه ده اواور سك مظهر لطف اولدم دیو عجب وغرور ایلیوب مكر اللهدن امین اولمه وخوف اوزره نظر ایدیجی اول كه قهر وجلال شاهنی دخی واردر

﴿ درهوا چند معلق زنی وجلوه كنی * كه كین صیدرهش همدل وهمدین آمد ﴾

هواده نیجه برمعلق اوررسین ونیجه جلوه ایلرسین كه اول كمان ابرو محبوبك یولنك ادنی صیدی همدل همدین كلدی (مفردات) (در) فی (هوا) طرف سما (معلق) آصاش (زنی) اوررسین (جلوه) ناز (كنی) ایلرسین (كین) ادنی (صید) آو (ره) یول (دل) كوكل (همدین) م (آمد) كلدی (معنای اشارتی) ای كوكلم كبوتری نیجه برهواده معلق پروبال اوررسین ونیجه برشهوات نفسانیه یه تابع اولوب جلوه وناز كوسترسین علم ومعرفتكی وكشف وكراماتكی پوت ایدینورسین مكر اللهدن خوف ایدوب نیچون محو وفنا اولمزسین كه اول قهر وجلال صاحبی محبوبك یولنك ادنی صیدی امر معنوی اولان همدل همدیندر كه (اللهم ثبت قلبی علی دینك یضل من یشاء ویهدی من یشاء) بیورلمشدر

﴿ رسم بدعهدی ایام چودید ابربهار * كریه اش برسمن وسنبل ونسرین آمد ﴾

ابر بهار چونكه زمانه نك وفاسزلغنی كوردی سمن وسنبل ونسرین اوزره آغلمسی كلدی (مفردات) (رسم) عادت (بدعهدی) وفاسزلق (ایام) كونلر (چو) چونكه (دید) كوردی (ابر) بولت (بهار) م (كریه) آغلمق (ش) ضمیر (ر)

(ساقیا باده بده غم مخور ازدشمن ودوست * كه بكام دل ما آن بشد وان آمد) تقدیری از بهر دشمن ودوست دركه حرف تعلیل آن یعنی دشمن وان یعنی دوست * محصول بیت * ای ساقی باده ویر ودشمن ودوستدن غم یمه زیرا بزم مرادمزجه دشمن كندی ودوست كلدی یعنی دشمن كندی ودوست یرینه كلدی بو كلام آنی بیلدیركه مذكور كیسه اهل منصب اوله وخواجه نك عدولرندن برینك یرینه كله حاصلی تركه كیدوب شاه منصور كلدیكنی بیلدیرر (مرغ دل باز هوادار كمان ابرو یست * ای كبوتر نكران باش كه شاهین آمد) مرغ دل اضافتی بیانیه در باز بنه معناسنه وتاكید ایچون اواق جائزهوادار وصف تركیبیدر داریدن هوا طوتیجی یعنی محب كمان ابرویه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر كمان ابرو وصف تركیبی اقسامندندر یای قاشلی دیمكدر ویاحرف وحدت كبوتر كوكرجین مرادی كندی كوكلیدركه حرف بیان * محصول بیت * كوكل مرغی ینه بركمان ابرونك محبی وهوادار یدر ای كوكل كبوتری ناظر اول غافل اولمه كه شاهین كلدی یعنی كوكل مرغی برجانانه عاشقدر اما ای كوكل مرغی جانان شاهیندرسنی شكار ایدوب اغیار ورقبا الینه ویرر وانلر سكا مرحمت ایلیوب حبس قفس هجران ایلر اكثر نسخه ده مصراع اول بویله واقعدر پس بیتده غائبدن مخاطبه التفات وار اما بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقعدر * درهوا چند معلق زنی وجلوه كنی ای كبوتر آه * مصراع ثانی به بو انسبدر اولكیدن زیرا كبوتر هواده معلق اورروجلوه ایلر (رسم بدعهدی ایام چودید ابر بهار * كریه اش برسمن وسنبل ونسرین آمد) رسم بونده قانون معناسنه دربدعهدی یاحرف مصدر ایامه اضافتی لامیه در ابر بهارده بویله در كریه اش ضمیری ابر بهاره راجعدر * محصول بیت * ابر بهار چون ایامك بدعهدلغنی وراماز لغنی كوردی ومشاهده ایلدی سمن وسنبل ونسرین اوزرینه كریه سی كلدی یعنی بونلره مرحمت ایدوب اوزرلرینه اغلمسی كلدی سمن وسنبل ونسریندن مراد محبوبلردر كه ایام انلری تلف ایدوب زیرخاك ایلدیكیچون ابربهار ماتم چكوب اوزرلرینه كریه سی كلدی

علی (سمن وسنبل) م (نسرین) بیاض كل (آمد) كلدی (معنای اشارتی) ابر بهار كبی خوف اللهدن كوزلرندن یاش دوكن عاشق جكرسوز ایام وزمانك وجمیع ماسوانك بی وفا وفانی وزائل اولدیغن كوروب كوزیاشیله نفسی وعقلی وروحی تلویثات تعلق ماسوادن یوق وتطهیر ایتمك ایچون بونلرك اوزرینه آغلدی وباقی ولایزال اولان دركاه حق ملازم اولوب چورك ایشلرین صاغلدی

﴿ چون صبا كفتهٔ حافظ بشنید ازبلبل * عنبرافشان بتماشای ریاحین آمد ﴾

چونكه صبا بلبلدن حافظك شعرنی ایشتدی عنبرصاچیجی اولدیغی حالده ریاحین تماشاسنه كلدی (مفردات) (چون) وقتاكه (صبا) م (كفته) سویلنمش (حافظ) م (بشنید) ایشتدی (از) من (بلبل) م (عنبرافشان) عنبرصاچیجی (با) للملابسة (تماشا) سیران (ریاحین) كوزل قوقولو بحان چیچكلری (آمد) كلدی (معنای اشارتی) وقتاكه عدمده یكرنك ونفس واحد اولان منبع نفحات ریح رحمان صبا ومظهر فیوضات بلا واسطهٔ خدا حافظك لسان غیب ایله پاك جانلره حیات ابدی بخش ایدیجی اسرار معنویهٔ لدنیهٔ معراجیه اولان كلمات قدسیه لرین وآشنای ازلیه كفته لرین عاشق سحرخیز وبلبل جان عزیزدن ایشتدی اولدخی جذبه یه كاوب روایح مسكیهٔ رحمانیه دن عنبرافشان اولدیغی حالده محل ومستعد اولان قلوب عاشقان ریاض ریاحینه نظر وتماشا ایله نیجه فیوضات بخش واحسان ایلدی كانه موسی وخضر علیهما السلامك ملاقاتندن ظاهرا و باطنا صدهزار علوم لدنیه ظهوره كلدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درنمازم خم ابروی تویاد آمد * حالتی رفت كه محراب بفریاد آمد ﴾

نمازده سنك ابروكك خمی بنم یادمه كلدی برحالت واقع اولدیكه محراب فریاده كلدی (مفردات) (در) فی (نماز) م (م) ضمیر (خم) بوكلم (ابرو) قاش (یا) للملابسة (یاد) خاطر (آمد) كلدی (حالتی) م (رفت) كتدی (محراب) م (با) للملابسة (فریاد) م (آمد) كلدی (معنای اشارتی) (الصلوة معراج المؤمنین) خبری مرنجه خضوع وخشوع اوزره حضور حقده نمازه شروع ایتدكده عالم الستده بلاحجاب واقع اولان تجلیات صفات خدا آثاری بنم یادمه كلدی برحالت واقع اولدی كه حضرت داود علیه السلامه (انا سخرنا الجبال معه یسبحن ویاجبال اوبی معه) اسراری ظهور ایتدیكی كبی آثار تجلی اللهیدن محراب دخی فریاده كلدی

﴿ ازمن اكنون طمع صبرودل وهوش مدار * كان تجمل كه تودیدی همه برباد آمد ﴾

بندن شمدی صبر ودل وهوش امیدنی طوتمه زیرا اول تجمل كه سن كوردك جمله سی باد اوزره كلدی ویله كندی (مفردات) (ازمن) بندن (اكنون) شمدی (طمع) امید (صبر) م (دل) كوكل (هوش) عقل (مدار) طوتمه (آن) اول (تجمل) زینت (تو) سن (دیدی) كوردك (همه) جمله (بر) علی (باد) یل

(چون صبا كفتهٔ حافظ بشنید ازبلبل * عنبرافشان بتماشای ریاحین آمد) عنبرافشان وصف تركیبیدر افشاندندن عنبرصاچیجی دیمكدر ریاحین جمع ریحاندر عربیده بونده مراد خوش قوقولی اوتلردر اگرچه ریحان فسلكنه ده دیرلر * محصول بیت * چونكه صبا بلبلدن حافظك كلمات طیبه سنی ایشتدی عنبر افشان ریاحین تماشاسنه كلدی زیرا كلمات حافظ خوش بویدر مسك وعنبر كبی یعنی بلبلدن ایشتدیكی كلمات حافظدن استشمام بوی خوش ایلدی صباده كلدیكه انلردن اول بودن برمقدار اكتساب ایلیه (وله ایضا) (درنمازم خم ابروی تو بیاد آمد * حالتی رفت كه محراب بفریاد آمد) نمازم میم معنی جهتندن باده مقیددر بیادم آمد تقدیرنده رفت واقع اولدی معناسنه دركه حرف بیان * محصول بیت * نمازده سنك ابروك یادمه كلدی برحالت واقع اولدیكه محراب فریاده كلدی یعنی قاشك خاطریمه كلمكدن بكا برحالت حاصل اولدیكه بی اختیار آه وناله ایلدم محرابده بكا موافقتله فریاد ایلدیكه اكا صدا دیرلر یعنی بنم ندامه صداسی موافق كلدی كه عادت بویله جاری اولمشدر (ازمن اكنون طمع صبر ودل وخوش مدار * كان تجمل كه تودیدی همه برباد آمد) طمع صبر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ایكی یرده واوحرف عطفدر كان كه حرف تعلیل تجمل جیم عربیله بونده صبر ودل وهوشدن كنایتدر اصلنده تفعل بابندن مصدر دركشی بی كوزللندرن نسنه اما بونك كبی یرده اسباب واثقال مراددر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر بندن شمدی صبرودل وهوش طمعن طوتمه زیرا اول تجمل واسباب جمال كه سن كوردك هپ یله كندی یعنی عشق جانان بونلری جمیعا هباء منثورا ایلدی تجملی بونده حای مهمله ایله یازنلر محلات تحملنی اكلامشلر

(باده صافی شد ومرغان چمن مست شدند * موسم عاشقی وکار به بنیاد آمد) موسم عاشق اضافتی لامیه در ویاحرف مصدر کار بنیاد آمد کاردن مراد عشق ومحبت در بنیاددن مراد ظهوردر * محصول بیت * باده صافی وخالص اولدی ومرغان چمن دخی مست اولدیلر یعنی فصل بهاردرهرشی جوش وخروشه کلدی پس عاشقلق موسمیدر عشق عشاقدن ظهوره کلدی حاصلی شور یده لك وهوا وهوس زمانی کلدی * (بوی بهبود زاوضاع جهان میشنوم * شادی آوردکل وباد صبا شاد آمد) بوی بهبود اضافتی بیانیه در بهبود بهلك وایو معناسنده مستعمل بود بونده بودن معناسنده دریك اولمق وایو اولق دیمکدر اوضاع وضعك جمعیدر لغتده قومق دیمکدر اما بونده احوال معناسنه در شادی یاحرف مصدر * محصول بیت * جهانك احوال واوضاعندن ایلك قوقوسن ایشیدیرم یعنی فصل ربیع کلمك سبیله جهان تازه‌لنوب کوزللمك لازمدر بونده حاسهٔ سمعی حاسهٔ بصر یرنده استعمال ایلمش بوی لفظیچون کل شادلق وسرور کتوردی باد صبا دخی شاد کلدی یعنی کل سلطان شکوفه در اول سرور وحبور کتوردی باد صبا دخی کلك قدومیله شادوخرم کلدی زیرا کلك خدمتکاریدر کل شادلق کتوریجك صبا شاد کلور * (ای عروس هنراز بخت شکایت منمای * جلهٔ حسن بیارای که داماد آمد) عروس هنر اضافتی بیانیه درجلهٔ حسن اضافتی بیانیه جله عربیده حالك وجیمك فتحه لریله در اما عجم جیمی ساکن اوقور جمی جمال کاور کردك او طه سنه دیرلر بیارای فعل امر مفرد مخاطب زینتله دیمکدر که حرف تعلیل داماد کویکو * محصول بیت * خواجه کند ینك هنرینه خطاب ایدوب بیورر ای هنر عروسی طالعکدن شکایت کوسترمه همان حسن کرد کخانه سین زینتله که داماد کلدی یعنی ای عروس هنر سن همان جواهر معرفتك اظهار ایدوب منتهی اول که طالب وخریدار جواهرك کلدی (بیت) اکرقیمتی کوهری غم مدار * که ضایع نکرداندت روزکار * ظاهر دامادن مراد غزل سابقده مذکور اولان خواجه نك دوستیدر

(آمد) کلدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) آیت جلیله سی سرنجه ای حالات عشقدن بی خبر اولان زاهد خشك وقت تجلی بر مقام حیرتدر که شمدی بو حالتده بندن صبر دل وهوش امیدنی طوتمه زیرا (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) آیت جلیله سی سرنجه بو تجملات صوریهٔ وجود بشریهٔ فانیه که سن کوردك تجلیٔ انوار عشق ظهور ایدیجك جمله سی باده کتدی واندن براز قالدی

باده صافی شد ومرغان چمن مست شدند * موسم عاشقی وکار بنیاد آمد

باده صافی اولدی وچمنك مرغلری مست اولدیلر عاشقلق موسمی وایشه شروع اتمك موسمی کلدی (مفردات) (باده) شراب (صافی) م (شد) اولدی (مرغان) قوشلر (چمن) باغ (مست) م (شدند) اولدیلر (موسم) وقت (عاشق) م (یا) مصدریه (کار) ایش (با) للملابسة (بنیاد) تمل (آمد) کلدی (معنای اشارتی) بحمدالله توفیق خدا ایله تجلی ظهور ایدیجك خانهٔ قلبدن غل وغش ماسوا محو وفنا اولمغله شراب عشق الهی صافی اولدی وباغ وحدتده اولان مرغان حقیقت مست مدام اولدیلر شمدی عاشقلق موسمی وهنوز خالص لوجه الله طاعته شروع اتمك موسمی کلدی که بوندن اول اولان طاعات جمله مغشوشدر

بوی بهبود زاوضاع جهان می‌شنوم * شادی آوردکل وباد صبا شاد آمد

جهانك اوضاعندن فائده رایحه سین اشیدیرم کل شادلق کتوردی باد صبا شاد اولدی (مفردات) (بوی) رایحه (بهبود) فائده وصحت (ز) من (اوضاع) اطوار (جهان) م (می شنوم) اشیدیرم (شادی) شادلق (آورد) کتوردی (کل) م (باد صبا) م (شاد) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) بوایام رقوب تعمیر اولنان جهان بی بقا اوضاعندن تحصیل عشق ایله صحت قلب ونیل انوار معرفةالله وقربیت تام ومشاهدهٔ جمال الله فائده سی رایحه سنی وامیدنی ووقوعنی مردان خدادن اشیدیرم بحمدالله محبوب خدا ار دماغ جانمه اول ریح رحمانی اشمام ایله شادلق کتوردی وفیوضات الهی ایله دخی قلبم شاد کلدی

ای عروس هنراز بخت شکایت منمای * جلهٔ حسن بیارای که داماد آمد

ای هنر کلینی بختکدن شکایت کوسترمه حسن کرد کخانه سنی زینت ایله که کویکو کلدی (مفردات) (عروس) کلین (هنر) معرفت (از) من (بخت) طالع (شکایت) م (منمای) کوسترمه (جله) کردك اوی (حسن) م (بیارای) زینتلندر (داماد) کویکو (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای معرفةالله ایله وانوار قدسیهٔ الهیه ایله کلین کبی مزین اولان عاشق بختکدن شکایت کوسترمه همان سعی وغیرتله خلوت خاص محبوب حقیقی اولان خانهٔ قلبکی بعد التخلیه اسرار لدنیهٔ خدا ایله تحلیه وتزیین ایله که مقلب القلوب والابصار اولان حق تعالینك فیض وتجلیسی کشف حقیقی ایچون انجق ماسوی اللهدن خالی اولان قلبه کلدی واندن غیریده بولنمدی

(دلفریبان نباتی همه زیور بستند * دلبرماست که باحسن خدا داد آمد) دلفریبان نباتی اضافتی بیانیه در زیور زینت معناسنه در حسن خدا داد اضافتی بیانیه در حسن خدا داد زیور وزینتله مکتسب اولمیوب ذاتی اولان کوزللکدر * محصول بیت * نباته منسوب دلفریبلر جمیعا زینت بغلدیلر یعنی نباتات هپ کوزللندی دوراو درلو چیچکلرله همان بزم دلبریمزدر که حسن ذاتیله کلدی یعنی چمن چیچکلرله زینت وبهار کسب ایلدی امابزم جانانمز کسب حسنه احتیاجی یوق زیرا حسنی ذاتیدر (زیربارند درختان که تعلق دارند * ای خوشا سروکه از بارغم آزاد آمد) بار بونده اغاج حاصلیدر که اکا ده یوك دیرلر درختان الف ونونله جمعی شذوذله در ای حرف ندامنادا سی محذوفدر ای یاران خوشا سرو دیمکدر خوشاده الف مبالغه افاده ایدر نه خوش سرو دیمکدر که حرف تعلیل بارغم اضافتی بیانیه در غم یوکی دیمکدر آزاد بونده سالم وخالص معناسنه در * محصول بیت * اغاجلر حاصلی یوکی التنده در زیرا اول حاصله تعلقلری وار اما نه خوشدر سروکه بارغمدن سالم وآزاد کلدی یعنی درختلر اوستنده اولان یمش سببیله یوك التنده در وطا شلنوب اوستنه اغاج اتلمقدن خالی دکل اما سروك حاصلی اولمدیغیچون بونلردن بریدر دیمکدر (مطرب ازکفتهٔ حافظ غزلی نغز بخوان * تابکویم که زعهد طربم یاد آمد) اکثر نسخه‌ده نغز یرینه مست واقعدر وبعض نسخه‌ده بکویم یرینه بکریم واقعدر مطرب منادی کفتهٔ حافظ اضافتی لامیه در غزلی یاحرف وحدت نغز ایو دیمکدر نیت معناسنه تا حرف تعلیل که حرف بیان ویا تعلیل عهد زماندر وطرب شنلك * محصول بیت * ای مطرب حافظك کلماتندن برایو غزل اوقو ویامست اولد قده برغزل اوقو تاسویلیه یمکه سرور وشنلك یادمه کلدی یاخود تااغلیم زیرا سرور وشادلق خاطرمه کلدی تابکویم یعنی تکلمه کلوب کویندلك ایدیم که زمان طرب خاطرمه کلدی وباکریه ایده یمکه آه (وله ایضا) (معاشران کره اززلف یارباز کنید * شبی خوشست بدین وصله اش دراز کنید) معاشران منادی مصاحبان دیمکدر کره اززلف یار کره دوککدر باز کنید آچك دیمکدر زلف یاردن دوکم اچقدن مراد زلفی اوزاتمقدر زیرا برنسنه یی دوکلمك قصه او رودوکن چوزه‌سن اوزانور بومشخص قضیه در شبی یاحرف وحدت وبانکیر وصله پاره بونده مراد دوکمی چوزمکدن حاصل اولان اوزونلقدر شبدن بونده مراد زلفدر تشبیه طریقیله شین ضمیر زلفه راجعدر دراز کنید اوزادك * محصول بیت * ای یاران معاشران یارك زلفندن کرهی چوزك زیرا زلف بر کوزل کیجه در بو پاره ایله آنی دراز ایلیك یعنی یارك زلفندن وکرهندن مصاحبت ایلیك وبومصاحبتی تطویل ایلیك زیرا براطیف قضیه در نقدر مطول اولسه صفا ویرر حاصلی زلف یاردن کره اچقدن غرض زلف جاناندن مصاحبتی اوزاتمقدر

دل فریبان نباتی همه زیور بستند * دلبر ماست که باحسن خداداد آمد

نبات کبی کزیده محبوبلر جمیعی مزین اولدیلر بزم دلبریمزدر که حسن خداداد ایله کلدی (مفردات) (دلفریبان) کوکل الدادیجیلر (نبات) قیز (ی) نسبیه (همه) جمله (زیور) زینت (بستند) باغلدیلر (دلبرما) بزم دلبریمز (است) در (با) مع (حسن) م (خداداد) خدا ویردیکی (آمد) کلدی (معنای اشارتی) انواع طاعات ناقصه وزهد وتقوی وخلوت صوریهٔ کامله‌لرله بین الناس نبات کبی کزیده محبوب کورینن مشایخ وزهاد جمیعی مزین اولدیلر لکن بزم کوکلمز محبوبی اولان پیرخراباتی ووارث محمدی صورت ملکنی خراب ایدوب خانهٔ خاص تجلیٔ خدا اولان قلبنی تعلقات ماسوادن قطع ایتمکله حسن خداداد اولان فیض بلاواسطه ایله کلدی

زیربارند درختان که تعلق دارند * ای خوشا سروکه ازبارغم آزاد آمد

یوك التنده درلر درختلر که میوه وبرکه تعلق طوتارلر ای نه خوش سروکه غم یوکندن آزاد کلدی (مفردات) (زیر) الت (بار) یوك (اند) جمع است (درختان) آغاجلر (تعلق) م (دارند) طوتارلر (ای) ندا (خوشا) نه کوزل (سرو) م (از) من (بار) یوك (غم) م (آزاد) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) مشایخ وعباد وزهاد صوریلردرختلر کبی نفس اماره نك وتعلق ماسوانك یوکی التنده در بونلردر اول عاشق خراباتی که سروکبی مستقیم وبرحال اوزره توجه وانسیت خداده ثابت اولدیغیچون ایکی جهانك غمی یوکندن آزاد وتجلیات خدا ایله داشاد کلدی

مطرب ازکفتهٔ حافظ غزلی نغز بخوان * تا بکریم که زعهد طربم یاد آمد

ای مطرب حافظك کفته سندن براطیف غزل او قوتا اغلیکه شوق وسرور زمانندن بنم یادمه کلدی (مفردات) (مطرب) م (ز) من (کفته) سویلنمش (حافظ) م (غزل) م (یا) وحدتیه (نغز) رایج واطیف (بخوان) اوقو (تا) حتی (بکریم) اغلیم (ز) من (عهد) زمان (طرب) سرور (م) ضمیر (یاد) خاطر (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای اسرار معارف الهیه خبریله فرحبخش اولان پیردلئیرم حافظه زبان غیب ایله غزل صورتنده اولان واردات الهیه سندن براطیف غزل اوقوتا که الیم وعرض اشتیاق ایدمکه عالم السنده آزاده لك ایله اذت خطابات خدا ایله بولدیغم ذوق وسرور خاطریمه کلدی

وله ایضا

معاشران کره اززلف یارباز کنید * شبی خوشست بدین وصله اش دراز کنید

ای معاشرلر یارك زلفندن دوکمی اچیق ایدك براطیف کیجه درانی بو پاره ایله دراز ایلیکز (مفردات) (معاشران) عشرت اهللری (کره) دوکم (از) من (زلف) م (یار) م (باز) اچیق (کنید) ایلیکز (شب) کیجه (یا) وحدتیه (خوش) م (است) در (بدین) بو (وصله) پاره (ش) ضمیر (دراز) اوزون (کنید) ایلیکز

(معنای اشارتی) ای عاشقلر انوار تجلیات الهیه دن واسرار معارف لدنیه دن بواغیاردن خالی اولان مجالس عشرتده کشف حجاب ایدوب آشنا اولان یارلره مصاحبت ایلیکز وصحبت برکاتیله بری بریکزه معاونت ایلیکز معرفة الله ومشاهدهٔ جمال الله جنتنك لذتی کیجه لرده دربونك کبی لطیف اولان هر بر کیجه لری اسرار الهیه مصاحبتیله احیا ایلیکز

﴿ حضور مجلس انسست ودوستان جمعند ❁ وان یکاد بخوانید ودر فراز کنید ﴾

انس مجلسنك حضوری بدر ودوستلر جمعدر وان یکاد الذین کفروا آیت کریمه سن اوقوکز وقپویی قپاکز (مفردات) (حضور) م (مجلس) م (انس) م (است) در (دوستان) م (جمند) جمعلردر (وان یکاد) اصابت عین دفعی ایچون اوقنان آیت کریمه یه اشارتدر (بخوانید) اوقوکز (در) قپو (فراز) قپامق (کنید) ایلیکز (معنای اشارتی) (أنا جلیس من ذکرنی وأنیس من آنسنی) خبری سرنجه شول وقتکه محبوب حقیقی ایله انسیت وانوار تجلیاته استغراق ایله کمال قربیت مجلسنك حضوری بدر ودوستلر وعدمده بکرنك اولان ارواح قدسیه لر جمعلری بدر اغیاردن حالکزی ستر ایدوب تفکرك وغیر یلرك اصابت عینی دفع ایچون وزلاق اقدامدن تحفظ ایچون هر نفسده حضرت اللهه رجوع ایله استعیذ بالله (وان یکاد الذین کفروا لیزلقونك بأبصارهم لما سمعوا الذکر) آیت کریمه سن تلاوت ایله انجق حضرت اللهدن عصمت ومردان خدادن استعانت طلب ایلیکز

﴿ میان عاشق ومعشوق راز بسیارست ❁ چو یار ناز نماید شما نیاز کنید ﴾

عاشق ومعشوق اورتاسنده راز چوقدر چونکه یار ناز کوستره سز نیاز ایلیکز (مفردات) (میان) اورته (عاشق) م (معشوق) م (راز) سر (بسیار) چوق (است) در (چو) چونکه (یار ناز) م (نماید) کوستره (شما) سز (نیاز) م (کنید) ایلیکز (معنای اشارتی) دائما حضرت اللهه رجوع ایدن عاشق صادق ایله حافظ وناصر ورحیم وکریم اولان معشوق حقیقی اورتاسنده عقل ادراك ایتدیکی نیجه اسرار عجیبه لر واردرای عاشقلر اکر اول یار غنی عن العالمین اولدیغندن استتار واحتجاب ایله نازوشیوه صورتن کوستررسه سز تضرع ونیاز ایلیکز که

* چون درمعنی زنی بازت کنند ❁ پر فکرت زانکه شهبازت کنند *

﴿ رباب وچنك بانك بلند میکویند ❁ که کوش هوش بپیغام اهل راز کنید ﴾

رباب وچنك اعلی صونله دیرلر که کوش هوشی اهل رازك خبرینه ایلکز (مفردات) (رباب) کمانه (چنك) نفیر (با) للملابسة (بانك) صوت (بلند) یوکسك (میکویند) دیرلر (کوش) قولاق (هوش) عقل (با) للملابسة (پیغام) خبر (اهل راز) اهل سر (کنید) ایلکز (معنای اشارتی) اسرار معنادن آگاه اولان پیران طریقت صادق ومستعد اولان طالبلره ارشاد ایچون اسراری کتم ایتیوب بلکه صوت اعلی ایله آشکار اسرار معنویه لردن خبر وبشلردرای طالبلر سزلردخی سمی

(حضور مجلس انسست ودوستان جمعند * وان یکاد بخوانید ودر فراز کنید) حضور مجلس انس اضافتی لامیه لردر وان یکاددن مراد (وان یکاد الذین کفروا) آیت کریمه سیدر بو آیت کریمه یی کوز دکمك ایچون اوقورلر در بونده قپو معناسنه در فراز بونده قپامق معناسنه در * محصول بیت * مجلس انس حضوریدر یعنی محرم اهل راز مجلس حضوریدر دوستلرده مجموعدر یعنی دوستلردن یانده کیمسه یوق پس بویله اولنجه وان یکاد آیتنی اوقویوکه بو مجلس شریفه عین کمال ایرشمیه زیرا بو مجلسی کورن البته رشك ایدر پس بو آیتی اوقو بوك وقپویی قپابك براماز کوز دکمیون (میان عاشق ومعشوق فرق بسیارست * چو یار ناز نماید شما نیاز کنید) چو ادات تعلیل ناز فخر معناسنه در نیاز عرض احتیاج معناسنه در * محصول بیت * عاشق ومعشوق بیننده فرق چوقدر ایمدی چونکه یار ناز کوستره سزکه عاشقلر سز نیاز کوسترك یعنی یارلك حالی نازو عاشقك حالی نیازدر بعض نسخه ده فرق بسیارست یرینه راز بسیارست واقعدر بویله اولنجه رازی بسیاره مضاف اوقیوب یازان سر فرسه مطلع دکل ایمش (رباب وچنك ببانك بلند میکویند * که کوش هوش به پیغام اهل راز کنید) که حرف رابط مقول قولدر کوش هوش اضافتی لامیه در مجازا پیغام خبر اهل راز اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * رباب وچنك بلند آواز ایله سویلرلر که عقل قولاغنی اهل راز خبرینه ایدیکز یعنی اهل رازك سوزنی دکلیکز واهل راز اولیانه اعتبار ایلیکز

﴿ ایدوب ﴾

(هرآن کسی که درین خانه نیست زنده بعشق * براو نمرده بفتوی من نماز کنید) درین خانه یعنی خانهٔ دنیا بعشق باحرف سبب نمردهٔ اولمامش یعنی دیری ایکن بفتوی من باحرف مصاحبت واضافت لامیه در * محصول بیت * هر اول کیمسه که بو خانهٔ دنیاده عشقله دیری اولمدی یعنی برجانانه عاشق اولمدی بنم فتوامله اول کیمسه نك اوزرنده اولمامش ایکن نماز قیلك یعنی انك کبی کیمسه یی مونادن عد ایلیك دیمکدر مصراع ثانیده بروجه مرده یازوب معناسنی انك اوزرنده میت کبی دیین لفظده ومعناده خبط عشوا ایلمش (نخست موعظهٔ پیر مجلس این حرفست * که از مصاحب ناجنس احتراز کنید) نخست اول موعظه عینك کسریله نصیحتدر پیره و پیرك مجلسه اضافتلری لامیه لردر حرفدن بونده کلام مختصر مفید مراد در که حرف بیان مصاحب ناجنس اضافتی بیانیه در * محصول بیت * پیر مجلسك اول نصیحتی بو حرفدر یعنی مصراع ثانینك مضمونیدر که ناجنس مصاحبدن احتراز ایلیك زیرا روحه صحبت ناجنس عذاب الیمدر (بجان دوست که غم پرده برشما ندرد * کر اعتماد بر الطاف کار ساز کنید) بجان دوست باحرف تخصیص واضافت لامیه در که حرف بیان غم مبتدا ندرد فعل مستقبل خبری پرده مفعول صریحی وبرشما غیر صریحی ومجموع مصراع شرط مؤخرك جزاسی مذهب اهل منطق اوزره کر حرف شرط ومابعدی جملهٔ شرطیه اعتماد طیانمق وسویکمك الطاف لطفك جمعیدر کارسازه اضافتی لامیه در تقدیری خدای کارسازدر کارساز وصف ترکیبدر سازیدندن ایش دوزیجی دیمکدر * محصول بیت * دوستك جانیچون که غم سزك اوزریکزه پرده یرتمز یعنی غم سزه ظفر بولماز اکر خدای کارسازك الطافنه اعتماد ایلرسکز یعنی هر خصوصده که خدایه متوکل اوله سز غمدن امان بولورسز (وکر طلب کند انعامی از شما حافظ * حواله اش بلب یار دلنواز کنید) وکر بو شرطیه بیت سابقده شرطیه یه معطوفدر انعامی یاحرف وحدت ویا تنکیر حواله اش شین ضمیر حافظه راجعدر

ایدوب اهل رازك خبرنی کوش هوش ایله استماع وقبول وعمل ایلکز تاکه سزلر دخی فیضیاب اوله سز

﴿ هرآنکسی که درین حلقه نیست زنده بعشق ❁ براو نمرده بفتوی من نماز کنید ﴾

هر اول کیمسه که بو حلقه ده عشقله دیری دکلدر اولمامش ایکن بنم فتوامله انك اوزرینه نماز ایلکز (مفردات) (هرآن کسی که) هر اول کیمسه که (درین حلقه) بو حلقه ده (نیست) دکل (زنده) دیری (بعشق) عشقله (براو) انك اوزرینه (نمرده) اولمامش ایکن (بفتوی من) بنم فتوامله (نماز) م (کنید) ایلکز (معنای اشارتی) هر اول کیمسه که بو دور عالمده باخصوص حلقهٔ مردان خداده عشق الهیه ایله قلبی حی اولوب نفسی میت اولمیه فتوای عشق ایله اول کیمسه یی میت فرض ایدوب انك نمازینی قیلکز که اول کیمسه اولمزدن اول اولیدر زیرا عشق الهیه دن بی بهره در

﴿ نخست موعظهٔ پیر مجلس این حرفست ❁ که از مصاحب ناجنس احتراز کنید ﴾

مجلس پیرینك اول موعظه سی بو کلمه در که ناجنس مصاحبدن احتراز ایلکز (مفردات) (نخست) اول (موعظه) م (پیر مجلس) م (این) بو (حرفست) کلمه در (از) من (مصاحب) م (ناجنس) م (احتراز) م (کنید) ایلکز (معنای اشارتی) پیران طریقتك ومرشدان حقیقتك مرید صادقلرینه اول نصیحتی بودر که اولیاء الله یولنه سالك اولوب ریاضات ومجاهدات ایله عشق الهیه دن ذوق اولمیان کیمسه لر نه قدر هر نه قدر یلرکی علوم ظاهره ده علامهٔ عصر اولسه لردخی راه عشقده ناجنسلردر وقطاع طریق اهل الله لردرانلردن احتراز ایلکز وسم قاتل اولان صحبت بارده لرینه حاضر اولمکز که (من لا سلوك له لا ایمان له) و (من لا عین له لا ایمان له) دینلمشدر

﴿ بجان دوست که غم پرده برشما ندرد ❁ کر اعتماد بر الطاف کارساز کنید ﴾

دوستك بقاسی حقیچونکه غم سزك پرده کزی یرتماز اکر حق تعالینك لطفلرینه اعتماد ایدرسه کز (مفردات) (با) قسمیه در (جان) بقا معناسنه در (دوست) م (غم) م (پرده) م (بر) علی (شما) سزك (ندرد) یرتماز (کر) اکر (اعتماد) م (بر) علی (الطاف) لطفلر (کارساز) ایش دوزیجی مراد حق تعالیدر (کنید) ایلکز (معنای اشارتی) ای سالك راه عشق اولان قرداشلر اکر نصیحتی قبول ایدوب ناجنسدن احترازایله وصحبت اغیاردن تجلی خانه سی اولان قلبی حفظ ایله ودوام واستقامتله انبیا واولیا یولنه اتباع واقتفا ایدرسه کز بقاء الله حقیچون دنیا وآخرتده غم سزك پرده کزی یرتماز ووعد کریم خدای تعالی سرنجه هیچ بریکزی مراد اولمزا کر حق تعالینك اطفلرینه اعتماد ایدرسه کز

﴿ اکر طلب کند انعامی از شما حافظ ❁ حوالتش بلب یار دلنواز کنید ﴾

اکر حافظك سزدن بر انعام طلب ایده آنی دلنواز یارك لبنه حواله ایلکز (مفردات)

باردلنواز اضافتی بیانیه در دلنواز وصف ترکیبدر نواز یدندن * محصول بیت * واکر حافظ سزدن انعام طلب ایدرسه آنی یار دلنوازك لبنه حواله ایلیك یعنی انعام واحسانی لب یاردن آلسون

(اکر طلب) م (کند) ایده (انعام) م (یا) وحدتیه (از) من (شما) سز (حافظ) م (حوالت) م (ش) ضمیر (با) للملابسة (قب) طوداق (یار) م (دلنواز) کوکل اوخشایجی (کند) ایلکز (معنای اشارتی) ای مردان خدا اکرسزدن حافظ برانعام طلب ایدرسه اول انعام بودر که انی حق تعالینك اراده سنه حواله ایلکزبزی وبزم اراده مزی کند و اراده سنده محو ایتکله مقام حیرتده مستغرق انوارذات الهی اولقلغمزه همت علیه بیوره سز

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ پیرانه سرم عشق جوانی بسر افتاد * وان رازکه در دل بنهفتم بدرافتاد ﴾

پیرلك وقتی برجوانك عشقی بنم باشمه دوشدی واول رازکه قلبمده نهان ایلدم طشره دوشدی (مفردات) (پیرانه سر) پیرلك وقتی (م) بنم (عشق) م (جوان) بکیت (یا) وحدتیه (بسر) باشه (افتاد) دوشدی (آن راز) اول سر (در) فی (دل) کوکل (بنهفتم) کیزلدم (بدر) طشره (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) رأیت ربی علی صورة شاب امرد) خبری سرنجه بحمدالله پیرلك وقتی برنفحات وتجلیات متجدده ومتعاقبه ودائمی صاحبی و برذات بیچونی اضافات وقیوداتدن منزه اولیجی محبوب حقیقینك عشقی بنم باشمه دوشدی واول رازکه وضع خدا ایله قلبمده نهان ایلدم سلطان عشقك غلبه سیله طشره دوشدی وظاهراولدی

﴿ ازراه نظرمرغ دلم کشت هواکیر * ای دیده نکه کن که بدام که درافتاد ﴾

کوکلم قوشی نظر یولندن هواطوتیجی اولدی ای دیده نظرایله کورکه کیمك دامنه دوشدی (مفردات) (از) من (راه) یول (نظر) م (مرغ) قوش (دلم) کوکلم (کشت) اولدی (هواکیر) محبت طوتیجی (ای دیده) ای کوز (نکه) نظر (کن) ایله (بدام که) کیمك طوزاغنه (درافتاد) دوشدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) آیت جلیله سی سرنجه جمال محبوب حقیقی مشاهده ایدیله کوکلم قوشی حال همت اولوب بوعالمده بصیرت قلبله اولان نظر یولندن مشاهده ایچون هواطوتیجی اولدی ای دیده نظرایله کورکه کیمك دامنه دوشدی ونه کونه عالی محبوبك عشقنه افتاده اولدی (علوالهمة من الایمان)

﴿ دردا که ازان آهوی مشکین سیه چشم * چون نافه بسی خون دلم درجکر افتاد ﴾

حیفا که اول سیه چشم مشکین آهودن نافه کبی چوق کوکلم قانی جکرمه دوشدی (مفردات) (دردا که) حیفا که (از) من (آن) اول (آهو) جیران (مشکین) مسکه منسوب (سیه) م (چشم) کوز (چون) مثل (نافه) کوبك (بسی) چوق (خون) قان (دل) کوکل (م) ضمیر (در) فی (جکر) م (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) آه وحیفا اول نظردن غائب وآثارروایح مسکیه فیوضاتی عالمده ظاهروباهر محبوب مانع الندن آه که (اشد البلاء علی الانبیاء ثم الاولیاء) الخ سرنجه

(وله ایضا) (پیرانه سرم عشق جوانی بسر افتاد * وان رازکه دردل بنهفتم بدر افتاد) پیرانه سر پیرلك وقتنده دیمکدر ومیم متکلم معنی جهتنده بسره مقیدر سرم تقدیرنده جوانی یاسی حرف وحدت که حرف رابط صفت بنهفتم فعل ماضی مفرد متکلم بدر طشره * محصول بیت * پیرلك وقتنده برجوانك عشقی باشمه دوشدی یعنی پیرلك وقتنده برجوانه عاشق اولدم واول رازکه کوکلمده کزلدم طشره دوشدی یعنی عشق ومحبت سری که کوکلمده مکتوم ومکنون ایدی حالا فاش اولوب داستان اولدی جوانی یاسی حرف مصدردر دیبن مصدر تحقیق دکل ایمش (ازراه نظرمرغ دلم کشت هواکیر * ای دیده نکه کن که بدام که درافتاد) راه نظر اضافتی لامیه در راه نظردن مراد نقطهٔ بینش درکه بیك دیرلر اول بردلیجکدر کوزده که نظر انکله اولور مرغ دل اضافتی بیانیه در هواکیر وصف ترکیبیدر کیریدندن یوکسك اوچیجی مرغه دیرلر نکه کن نظر ایله دیمکدر که حرف بیان بدام باحرف صله دام طوزاق که یونده اسمدر کیم معناسنه در حرف تأکید * محصول بیت * راه نظردن مرغ دلم هواکیر اولدی یعنی اوجدی ای دیده نظرایله کیمك دامنه دوشدی یعنی کیمه کرفتار اولدی حاصلی کوزم کوروب کوکلم سودی دیمکدر (دردا که ازان آهوی مشکین سیه چشم * چونافه بسی خون دلم در جکر افتاد) دردا الف حرف ندبه که حرف بیان آهوی مشکین سیه چشم اضافتلری بیانیه در چون ادات تشبیه خون دلم اضافتی لامیه در ومیم متکلم معنی جهتندن جکره مقید در درجکرم تقدیرنده * محصول بیت * حیفا که اول قاره کوزلی آهوی مشکین ایچون نافه کبی بورکم قانی جکرمه دوشدی حاصلی اضطرابه ومشقته دوشدم دیمکدر

راه عشقنده انواع بلایه کرفتارلقله نافه کبی چوق کوکلم قانی جکرمه دوشدی وشیوهٔ عشق اولان جنود بلا ووفود جفا باشمه اوشدی

﴿ ازرهکذر خاك سرکوی شما بود * هرنافه که دردست نسیم سحر افتاد ﴾

سزك سرکو یکزخاکنه کذر ایتدیکندن ایدی هرنافه که نسیم سحرك النه دوشدی (مفردات) (ز) من (رهکذ) کجدیولی (خاك) طپراق (سرکوی) محله باشی (شما) سز (بود) ایدی (هر) جله (نافه) کوبك (در) فی (دست) ال (نسیم سحر) سحریلی (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) آدم علیه السلام آهوی مشکین قربیت وانسیت ایتمسی سببیله نافهٔ خوشبوی آثارر وحانیتلر بشه نائل اولدیغی کبی ای محبوب سزك دهشت آباد وپردرد و بلا وفریاد اولان راه عشقکزده خاك ایله یکسان ومحو وفنا اولمغله مظهر احسان اولمش بلاکش عاشقلر یکزه قربیت وانسیت ایتکله اولدی نافه کبی روایح طیبهٔ نفحات رحمانیه ایله دماغ جانلری معطر اولنلرکه اللر نسیم سحرك النه دوشدی وفیوضات سحریلرایله اذواق روحانیته ایرشدی

﴿ مژکان توتاتیغ جهانکیر برآورد * بس کشتهٔ دلزنده که بریکدکر افتاد ﴾

سنك مژکانك تاکه جهان طوتیجی تیغی قالدردی چوق زنده دل مقتول عاشق که بری بری اوزره دوشدی (مفردات) (مژکان) کیرپکلر (تو) سن (تا) حتی (تیغ) قلیچ (جهانکیر) جهان طوتیجی (بر) یوقارو (آورد) کتوردی (بس) چوق (کشته) مقتول (دلزنده) قلبی دیری (بریکدکر) بری بری اوزره (افتاد) دوشدی (معنای اشارتی) ای محبوب سنك قهروجلالك لطف وجمالکه واصل اولمق ایچون تاکه استعیذ بالله (فاقتلوا انفسکم ان کنتم صادقین) تیغ جهانکیرنی قالدردی ومیدان عشقه قویدی چوق علوهمت صاحبی عاشقین صادقین عشق وشوق ایله بلاتیرینه جان عزیزنی هدف ایدوب نفس بدخواهنی قتل ایتکله قلبی حیات ابدی بولدیغیچون مقتولا بری بری اوزره دوشدی و(اقتلونی اقتلونی یاثقات * ان فی قتلی حیاة فی حیات) سرینه اولاشدی وشراب لدنی ایچدی

﴿ این باده که پرورد که خمارخرابات * ازبوی بهشتیش چنین بیخبرافتاد ﴾

بو باده یی کیم تربیت ایلدی که میخانه نك باده فروشی انك بهشته منسوب لطیف رایحه سندن بویله بیخبر دوشدی (مفردات) (این) بو (باده) شراب (که) کیم (پرورد) تربیت ایلدی (خمار) باده فروش (خرابات) میخانه (از) من (بوی) رایحه (بهشت) جنت (یا) نسبیه (ش) ضمیر (چنین) بویله (بیخبر افتاد) یعنی خبرسز دوشدی دوشمز استفهام انکاریدر (معنای اشارتی) (ان لله شرابا اعده لاولیائه اذاشربوا طابوا واذاطابوا طربوا واذاطربوا) الخ حدیث شریفی سرنجه بوحضرت الالوهك تربیت ومهیا ایلدیکی شراب لدنیهٔ معنویه که میخانهٔ لدنیه نك باده فروشی یعنی خلفاءالله اولان عارف بالله ومرشدان آکاه اول شرابدن اولان ریح رحمانیهٔ لطیفه دن خبرسز اولمق ممکن میدر دکلدر لکن بیخبر اولان انجق عوام منکدلاندر

(ازرهکذرخاك سرکوی شما بود * هرنافه که در دست نسیم سحر افتاد) رهکذر کچید مصراع اولده واقع اولان اضافتلر لامیه لردر که حرف رابط صفت در دست نسیم سحر اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * سزك سرکویکز طپراغنك اوغراغندن وکچیدندندر هرنافه که سحر الندهدر یعنی نسیم سحر سنك سرکویکدن مرور ایلدیکندن یعنی سنك محلك اوجنك طپراغنه اوغرادیغندندر هرنافه که یعنی هرکوزل قوقوکه النده در حاصلی نسیم بوقدر کوزل قوقیلری سنك سرکویك خاکندن کچمکدن اکتساب ایلمشدر زیرا سرکویك خاکی مسك وعنبردر ونسیم هرنه جنس قوقویه که اوغرایه اول قوقویی اکتساب ایلر (مژکان توتاتیغ جهانکیر برآورد * بس کشتهٔ دلزنده که بریکدکر افتاد) تابونده ابتدای غایت ایچوندر زماندهمنذ کبی تیغ جهانکیر اضافتی بیانیه در جهانکیر وصف ترکیبیدر کیریدندن جهان طوتیجی معناسنه برآورد قالدردی دیمکدر کشتهٔ دلزنده اضافتی بیانیه در کشته دن مراد عاشقدر که حرف بیان بریکدکر بری بری اوزرینه * محصول بیت * سنك مژکانك جهان طوتیجی قلیجی قالدرالی یعنی جهان فتح ایدیجی قلیجی الینه آلهلی چوق کشتهٔ دلزنده یعنی عشق محبتله قلبی حی اولان مقتول که بری بری اوزرینه دوشدی یعنی سنك تیغکدن چوق عاشق هلاك اولدی (این باده که پرورد که خمار خرابات * ازبوی بهشتیش چنین بیخبر افتاد) این باده که پرورد یعنی بادهٔ عشق ومحبت که اسمدر کیم معناسنه خمار مبالغه ایله اسم فاعل خمرصاتیجی دیمکدر بهشتی یاسی حرف نسبت وشین ضمیر بادهیه راجعدر * محصول بیت * بو بادهٔ عشقی کیم تربیه ایلدیکه میخانه باده فروشی آنك بهشته منسوب قوقوسندن بویله بیخبر دوشدی یعنی ایچمکسزین همان قوقوسندن بویله مست اوکار اولدی حاصلی بویله قتال باده یی کیم تربیه ایلدیکه بوقدر سورتی وارکه میخانه جیلر قوقوسندن مست اولور بهشت لفظی بونده ایهام طریقیله مذکوردر

(كرجان بدهد سنك سيه لعل نكردد * باطينت اصلى چه كند بدكهر افتاد) كرحرف شرط جان بدهدك مفعول مقدمى
مفعوليد روسنك فاعلى مجازاسيهه اضافتى بيانيه در بدهد فعل شرط نكردد جزاسى اسمى محذوف مستتر سنك سيهه
راجع ضمير وخبرى مقدم لعل باحرف مصاحبت طينت برنسنه نك مادۀ جسمى اولان بالچغه ديرلر اماطين مطلق بالچقدر
اصلى به اضافتى بيانيه امابونده مراد طيندن خلقتدر افتاد واقع اولدى * محصول بيت * قاره طاش جان ويرسه
يعنى هرنقدر سعى وكوشش ايلسه لعل
اولمز زيرا خلقت اصليله نجه ايلسون
بدكهر واقع اولدى يعنى برشيئك خلقت
اصليسى براماز اوادقد نصكره اول سعى
وكوشش ايله ايو اولمق احتمالى يوق
مصراع اولك معناسى اكر حق تعالى
حضرتى سنك سياهه جان ويرده لعل اولمز
بووجه دخى جائزدر اكر سنك سياهه
جان ويربله لعل اولمز ديمن ايكى توجيهيدن
بله سنك سياهلق اظهار ايلش ومصراع
ثانينك معناسنده خلقت اصلى سنزه
نيلسون كه بد اصل واقع اولدى ديين
بد اصلاق كوسترمش (بس تجربه
كردبم درين دير مكافات * بادرد كشان
هركه در افتاد برافتاد) مكافات مفاعله
بابندن مصدردر جزاوعوض معناسنه دير
مكافاتدن مراد دنيادر واضافت لاميه در
افتاد بونده جدال ونزاع ايلدى ديمكدر
برافتاد بقلدى ودوشدى واوزلدى ديمكدر
* محصول بيت * چوق تجربه ايلدك
بودنياده كه هركيمسه كه بادۀ عشق ومحبت
نوش ايلين عشاقله عداوت وخصومت
ايلدى اول كيمسه يقلدى واوزلدى
يعنى عشاقه عداوت اوزره اولان فلاح
بوليوب اهلاك اولدى ديمكدر مصراع
ثانينك معناسنى دردكشلر ايله هركيمكه
دوشدى يوقارى دوشدى ديين مذكور
تحقيق اكلامديغندن قتى الچق دوشدى
(هم درد دلى عاقبتش راه بكيرد * زين
آتش دلسوزكه درخشك وترافتاد)
هم برافتاده مرتبطدر درد دلى اضافتى
لاميه در ويا حرف وحدت ويا تنكير در
عاقبتش شين ضمير برافتادك فاعلنه
راجعدر بكيردك فاعل محذوفه درددله
راجع ضمير درزين آتش دلسوز يعنى
عشاقك كوكلى آتشندن درحرف صله
خشك قورى وترياش * محصول بيت *
عشاقله عداوت اوزره اولان سورچوب دوشديكندن غيرى هم عاقبت انك بربورك اغريسى يولين طوتار بو دلسوز
آتشدن كه خشك وتره دوشدى خشكدن مراد عدود رانى آتش بقار وتردن مراد دوستدر كه انك حرارت عشق
ومحبتى ارترر (فرياد كه بازيركى آن مرغ سخن سنج * پندار زدش راه و بدام خطرافتاد) فرياد حيفا كه حرف بيان بامعيت
معناسنه درزيركى باحرف مصدر مرغ سخن سنج اضافتى بيانيه در سخن سنج وصف تركيبدر سنجيدندن سوز طارتيجى ديمكدر
يعنى متكلم نتكيم مرغ قافيه سنج ديرلر نغمه ايدنجى معناسنه پندار ظن معناسنه در زدش شين ضمير معنى جهتندن راهه ميفددر

❈ كرجان بدهد سنك سيه لعل نكردد * باطينت اصلى چه كند بدكهر افتاد ❈

اكر حضرت الله سنك سياهه جان ويره لعل اولمز طينت اصليسنه نيلسون كه بدكهر دوشدى (مفردات) (كر) اكر (جان) م (بدهد) ويره فاعلى خدا در (سنك) طاش (سيه) م (لعل) م (نكردد) اولمز (با) للملابسة (طينت اصلى) خاكدر يامايۀ ازليدر (چه كند) نه ايلر (بدكهر) جوهر قبيح (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) (قبل من قبل فى الازل ورد من رد فى الازل) خبرى سرنجه حق سبحانه وتعالى اكرسنك سياهه جان ويرسه لعل وياقوت اولمديغى كبى ازلده محجوب وبى بهره اولوب قلبى حالا كالحجارة اواشد قسوة اولمش عوام سنكدلان ريح رحمانيه دن ولذات روحانيه دن خبردار اولمز زيرا كندوده عشق الهيه يه ومعرفت ربانيه يه استعداد اوليان كيمسه طينت آدمدن خلق اولنمه ياخود روح حيوانيه ايله حى اولمله صدهزار رياضات ومجاهدات دخى ايتمش اولسه آهن بدكهر صيقل قبول ايتمز وقابل فيض اولمز باخصوص منكر اهل الله اصلا فلاح بولمز

❈ بس تجربه كرديم درين دير مكافات * بادردكشان هركه درافتاد برافتاد ❈

بودير مكافات اولان دنياده چوق تجربه ايلدك هركيمكه شرابك طورتيسنى چكيجيلره خصومته دوشدى هلاك دوشدى (مفردات) (بس) چوق (تجربه) م (كرديم) ايلدك (در) فى (اين) بو (دير) كليسا (مكافات) اجر (با) للملابسة (دردكشان) طورتى چكيجى (هركه) هركيمكه (درافتاد) خصومته دوشدى (برافتاد) هلاكه دوشدى (معناى اشارتى) بواجر وثواب ورفع حجاب ووصلت رب الارباب تحصيل اولنه جق دنياده بزچوق تجربه ايلدك ونيجه خبرصادق ايله بيلدك كه حق تعالى برقومى رسواى وهلاك ايلدى تاكه انبيا واوليادن برمرد خدانك قلبى انجنمد كجه هركيمكه درد وبلاى عشقه وجفاى خلقه حمول اولان مرد خدايه خصومته دوشدى البته او كيمسه هلاكه دوشدى

❈ هم درد دلى عاقبتش راه بكيرد * اين آتش دلسوزكه درخشك وترافتاد ❈

هر بردل دردى عاقبت انك يولنى طوتار بوكوكل ياقيجى آتش كه خشك وتره دوشدى (مفردات) (هم) دخى (درد) م (دل) كوكل (يا) وحدتيه (عاقبت) م (ش) ضمير (راه) يول (بكيرد) طوتار (اين) بو (آتش) م (دلسوز) كوكل ياقيجى (در) فى (خشك) قورى (تر) ياش (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) وهم اول برمرد خدانك درددلى وانجنمسى عاقبت اول خصومت وعداوت ايدن كيمسه نك خدايه واصل اوله جق يولنى طوتار وكندوسنى ضلالته دوشوروب انى معنوى قلب ايله هلاك ايدر زيرا مرد خدانك قلبنك آتشى ودردى برآتش دلسوزدر كه عوام وخواصى ياقوب محو وفنا ايليجيدر

❈ فرياد كه بازيركى آن مرغ سخن سنج * پندار زدش راه وبدام خطر افتاد ❈

فرياد كه زيركاكله اول سخن طارتيجى مرغ ظن انك يولنى اوردى وخطر طوزاغنه

❈ دوشدى ❈

راهش زدتقديرنده ان مرغ مبتداى اول پندار مبتداى ثانى زدش راه خبر ثانى وبوجمله خبر مبتداى اول واو حرف عطف
بدام خطر باحرف صله دام خطر اضافتى بيانيه در خطر لغتده موته قريب اولمغه ديرلر امابونك كبى يرلرده هلاكلك معناسنده
مستعملدر * محصول بيت * حيفا كه بوقدر زكاوزيركالكله بنم مرغ سخن سنج كبى كوكلك پندار يولنى اوردى ودام
خطره دوشدى يعنى وصال جانانه مالك اولورم پندارى يولنى اوردى ودام خطر عشقه دوشدى حاصلى وصال جانانه
مالك اولمق ظنيله عاشق اولدى ودام
بلايه دوشدى (حافظ كه سرزلف
بتان دست كش بود * بس طرفه
حريفست كش اكنون بسرافتاد)
كه حرف رابط صفت سرزلف بتان
اضافتلرى لاميه لردردست كش وصف
تركيبدر كشيدندن يدكجى يه ديرلر مثلا
كورلرى يدن كيمسه يه دست كش وآتلرى
يدن كيمسه جنيبت كش ديرلر عربيسده
قائد ديرلر طرفه عجب ديمكدر حريف
لغتده همپيشه يعنى صنعتداش ديمكدر
اما اصطلاحده باده مصاحبنه ديرلر كش
كاف مفتوح ومكسور اوقنمق جائزدر
وشين ضمير حافظه راجعدر بسر
افتاد ديه سى اوزرينه دوشدى ديمكدر
* محصول بيت * حافظ كه محبوبلرك زلفى
اوجى انك يدكجيسى ايدى زياده عجب
حريفدركه شيمدى ديه سى اوزرينه
دوشدى يعنى اولدن منتظم احوال
وصاحب سروسامان ايدى اماشمدى
پريشان حال ومضطرب البال اولدى
دست لفظى كش لفظنه مضافدر
وكشش جذبه معناسنه اسم مصدردر
ديين عجب خوب تصرفه مالك ايمش
عفا الله عنه مصراع ثانينك معناسى بس
عجب حريفدر كه اول شمدى باشه
دوشدى ديين مصراعه نسبت معنابى
عجب دوشورمش (وله ايضا) (كرمن
ازباغ تويك ميوه بچينم چه شود *
پيش پايى بچراغ توببينم چه شود) باغ تو
اضافتى لاميه در تقدير كلام ازباغ حسن
تويك ميوه بونده ميوه بوسه دن كنايتدر
بچينم باحرف تأكيد وچينم فعل مضارع
نفس متكلم ديرم وديوشرم معناسنه در
پايى ياحرف تنكير بچراغ تو باحرف سبب
چراغ شمعك فتيله سنده اولان پارۀ آتشه
ديرلر تويه اضافتى لاميه در ببينم باحرف
تأكيد * محصول بيت * اكر بن سنك باغ جمالكدن بربوسه السم نه اولور يعنى سكانه نقصان كلور ديمكدر سنك ضيانك
سبيله ايق اوكنى يعنى كندى اياغم اوكنى كورسم نه اولور يعنى سنك جمالك ضياسيله مستضئ اولسم نه اولور حاصلى
سنك كوزللكندن بهرمند ومنتفع اولسم نه اولور (يارب اندر كنف سايۀ آن سرو بلند * كرمن سوخته يكدم بنشينم
چه شود) سايۀ آن سرو بلند اضافتلرى لاميه وبيانيه در من سوخته بيانيه * محصول بيت * عجبا اول سرو بلندك

دوشدى (مفردات) (فرياد) حيف (بازيركى) عاقللكله (آن) اول (مرغ) قوش (سخن سنج) سوز طارتيجى وسويليجى (پندار) ظن (زد) اوردى (ش) ضمير (راه) يول (با) للملابسة (دام) طوزاق (خطر) م (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) فرياد وفغان شول قلب مضطرب الندن كه عقل معاشك غروريله وحادثه وافكار تعلقات ماسوا ايله (ان الظن لا يغنى من الحق شيأ) سرنجه مرادن خدايه سوء ظن انك يولنى اوردى وانى دراو خطرلره ومهالكه القا ايلدى

❈ حافظ كه سرزلف بتان دست كش بود * بس طرفه حريفست كش اكنون بسرافتاد ❈

حافظ كه محبوبلرك زلفى اوجى انك دست كشى ايدى زياده عجب حريفدركه شمدى اول باشى اوزره دوشدى (مفردات) (حافظ كه) م (سر) اوج (زلف) م (بتان) محبوبلر (دست كش) ال چكيجى (ش) ضمير (بود) ايدى (بس) چوق (طرفه) عجب (حريف) مصاحب (است) در (ش) ضمير (اكنون) شمدى (بسر) باشى اوزره (افتاد) دوشدى (معناى اشارتى) مظاهر اسماء الله اولان محبوبان خدانك خلق عظيملرى وشفقت لخلق الله اوجندن اولان كرم عميملرى حافظك دست كشى ومعين وناصرى ايدى اول اهل كرملرك همت جانفزالرى بركاتنه شمدى حافظك مربيسى وزياده عجيب حريفى بحمد الله فيض بلاواسطۀ خدا وفضل لدنيه ماشطۀ بى حرف ونداد ركه يدقدرت نقاش ازليدن حافظك باشى اوزره دوشدى

❈ وله ايضا ❈

❈ كرمن ازباغ تويك ميوه بچينم چه شود * پيش پايم بچراغ توببينم چه شود ❈

اكر بن سنك باغكدن برميوه ديرم نه اولور اياغم اوكنى سنك چراغكله كورم نه اولور (مفردات) (كر) اكر (من) بن (از) من (باغ) م (تو) سن (يك) بر (ميوه) م (بچينم) ديوشيرم (چه) نه (شود) اولور (پيش پايم) اياغم اوكنى (با) للملابسة (چراغ) م (تو) سن (ببينم) كورم (چه شود) نه اولور (معناى اشارتى) اى ذات بيچونه قلب انسانى مرآت وسرلا موجود الا الله حكمنجه وحدت وجود حقيقيه سنك ظهورينه مظهر انوار تجليات قلبيى كريم بلاعلت اولان الالهم واطيف ورحيم كرمكدن سنك باغ اسرار وحدتكدن برفيض اقدسك و برانوار تجليات ذات مقدسك ميوه سندن برميوه ديرم نه اولور استعيذ بالله (فى مقعد صدق عند مليك مقتدر) معراجنه پايه پايه كرمكله عروج ايتدر مكلكك ايله خطا وخطردن حفظ ايچون هر پايه ده اياغم اوكنى سنك چراغكله وآنك اولان لطيفۀ انوارذاتك ايله عون وعنايتكله كورم نه اولور

❈ يارب اندر كنف سايۀ آن سرو بلند * كرمن سوخته يكدم بنشينم چه شود ❈

يارب اول سرو بلندك معاونت ومحافظه سايه سى حوليسنده اكر بن يانمش برنفس اوتورسم نه اولور (مفردات) (يارب) م (اندر) فى (كنف) عون وحفظ وحولى معناسنه (سايه) كولكه (آن) اول (سرو) م (بلند) يوكسك (كر) اكر (من)

بن (سوخته) یانمش (یکدم) برنفس (بنشینم) اوتورم (چه شود) نه اولور (معنای اشارتی) ای بنم کریم ورحیم ربم اول علی الاعلی اولان ذات مقدسك سایه سی مثابه سنده اولان اثرفیض وانوارذاتك معاونت ومحافظه سی حوابسنده اکر بن سوخته دل بو برنفس مقداری عمرده محضا لطف واحسانکله سکا واصل اولنجه سنك عصمتکده اوتورم نه اولور که (المعصوم من عصمه الله) بیورلشدر اکر فیض بلا واسطه یه لایق دکل ایسم ظل الله فی العالم قیلدیغك غیب وحضر اولان اولیا واقطابلرك وعزیزاحبابلرك سایهٔ حمایه سنده قیلسك نه اولور

﴾ آخرای خاتم جشید همایون آثار ❁ کرفتد عکس تو برلعل نکینم چه شود ﴿

آخرای اثرلری مبارك جشید خاتمی اکر بنم لعل نکینم اوزره سنك عکسك دوشه نه اولور (مفردات) (آخر) م (ای) ندا (خاتم) م (جشید) بر پادشاه اسمیدر (همایون) مبارك (آثار) اثرلر (کر) اکر (فتد) دوشه (عکس) م (تو) سن (بر) علی (لعل) م (نکین) یوزك قاشی (میم) ضمیر (چه شود) نه اولور (معنای اشارتی) آخرای ارهاصات ومعجزات بی نهایات ایله (کالحجارة او اشد قسوة) اولان بی حد مردهٔ دللری (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) آیت جلیله سی سرنجه احیا وانوار الهیه ایله منشرح وبینا قلیچی بلکه مظاهر اسماء الله اولان وجود عالمه باعث اولیجی همایون آثار وحبیب مختار پادشاه حقیقی اولان حضرت اللهك خلیفة الله حقیقی واید ی فی السر والعلانیة خاتم النبیین ورحمة للعالمین قیلدیغی عین نورذات حق ورحمت مهدات فیاض مطلق شیدم ورسولم وابکی جهانده امیدم رؤف ورحیم اولان افندم کرما وشفقة خصوصله سن بو عاجز وپرقصور امتلریکی سایهٔ مرحمتکده حفظ ایدوب اکر بزم لعل نکین کبی محمد رسول الله ایله منقش وثابت ومزین قلوب مشتاقه مز اوزره سنك من نور ذات الله اولان انوار محمدیهٔ ذاتیه نك عکسی دوشه وبزی (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) زمره سندن قیاسه نه اولور افندم متعنا الله بنور جماله صلی الله تعالی علیه وسلم

﴾ زاهد شهرچو مهر ملك وشحنه کزید ❁ من اکر مهر نکاری بکزینم چه شود ﴿

شهرك زاهدی چونکه پادشاهك وصوباشنك محبتنی اختیار ایلدی بن اکر دلبرك محبتنی اختیار ایدم نه اولور (مفردات) (زاهد) م (شهر) م (چو) چونکه (مهر) محبت (ملك) پادشاه (شحنه) صوباشی (کزید) اختیار ایلدی (من) بن (اکر) م (مهر) محبت (نکار) محبوب (یا) وحدتیه (بکزینم) اختیار ایدم (چه شود) نه اولور (معنای اشارتی) شهرك صورت اوغریسی اولان زاهد وواعظی ظاهرپرست مرائی ومشرکلری حضرت اللهك وحضرت رسول محبتنی ترك ایدوب (الاایمان لمن لامحبة له) حدیث شریف سرنجه ذوق ایماندن محروم اولدقلری ایچون مال ومناصب امیدیله مقسم ارزاق زعم ایدرك پادشاه صوریتك وصوباشنك محبتنی اختیار ایلیوب باب حقدن مهجور ونا بختیار اولدیلر

سایه سی صغنه جغنده اکر بن سوخته دل برساعت اوتورسم نه اولور یعنی ال اورم اول جانانك وصالی بناهنده برنفس آرام وقرار ابلسم نه لازم کاور (آخرای خاتم جشید همایون آثار * کرفتد عکس تو برلعل نکینم چه شود) اخر بونده تحسین کلام ایچون کلشدر خاتم جشید اضافتی لامیه در وهمایون اثاره اضافت بیانیه در همایون اثار وصف ترکیبیدر همایون مبارك واثار اثرك جمعیدر نشانلر دیمکدر خاتم جشیددن بونده مراد دهان جاناندر کماندن مبارك اثار الفاظ وکلمات صادر اواور لعل نکیندن مراد کوکلیدر * محصول بیت * ای مبارك اثار خاتم جشید اکر سنك عکسك بزم لعل نکینزه دوشرسه نه اولور یعنی اکر سنك همایون اثار والفاظ وکلماتك عکسی وپرتوی بنم خون آلود قلب حزینمه دوشوب مسرور ایدرسه نه اولور حاصلی شیرین تکلم ایدوب دل محزونمه سرور ویرسك سکا نقصان کلمز (زاهد شهرچو مهر ملك وشحنه کزید * من اکر مهر نکاری بکزینم چه شود) مهرملك اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر واو حرف عطف وشحنه ملکه معطوف کزید فعل ماضی مفرد غائب اختیار ایلدی دیمکدر مهرنکار اضافتیده مصدرك مفعوله اضافتیدر ویا حرف وحدت بکزینم باحرف استقبال کزینم فعل مضارع مفرد متکلم اختیار ایدرسم * محصول بیت * زاهد چونکه ملك وشحنه محبتنی اختیار ایلدی یعنی انلره محبت ایدوب ملازمت ایدر اکر بن برنکارك مهر ومحبتنی اختیار ایدرسم نه لازم کاور

بحمد الله من بی دل (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) آیت کریمه سی سرنجه محبتی عین محبة الله اولان بر بی نظیر محبوب خدانك محبتنی اختیار ایدم نه اولور اول طاهر پرستلر زعمنه آنك عشقی یولنده جانم فدا ایدم نه اولور

﴾ عقلم ازخانه بدر رفت وکرمی اینست ❁ دیدم ازپیش که درخانهٔ دینم چه شود ﴿

عقلم خانه دن طشره کتدی واکر شراب بوایسه اولدن کوردم که دینم خانه سنده نه اولور (مفردات) (عقلم) بنم عقلم (از) من (خانه) م (بدر) طشره (رفت) کتدی (می) شراب (اینست) بوایسه (دیدم) کوردم (از) من (پیش) اول (در) فی (خانه) م (دینم) بنم دینم (چه شود) نه اولور (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك عشق ومحبتی غلبه سیله جذبهٔ رحمان یتشوب عقلم دائرهٔ عقلدن طشره کیدوب چاموره دوشمش حیوان کبی متحیر وسرکردان قالدی وکوکل دخی محبوبمدن غیریدن منقطع اولدی اکرنشئهٔ شراب عشق بوایسه کرفتار اولمازدن اول کوردم که دینم خانه سنده نه اولور کفر ودیندن عاری همان انجق درد الهی بولنور

﴾ صرف شد عمر کرانمایه بمعشوقه ومی ❁ تا ازانم که بپیش آید ازینم چه شود ﴿

آغر بهالو عمر معشوقه یه ومیه صرف اولدی عجب اندن بنم اوکومه کیم کلور بوندن بکا نه اولور (مفردات) (صرف) م (شد) اولدی (عمر) م (کرانمایه) آغر بهالو (با) للملابسة (معشوقه) م (می) شراب (تا) عجب (ازان) اندن (م) بنم (که) کیم (بپیش) اوکومه (آید) کلسه (ازین) بوندن (م) بکا (چه شود) نه اولور (معنای اشارتی) بحمد الله جمیع قطع مراتب وقربت کاملهٔ الی الله کندو وسیله کسب وتحصیل اولنه جق عمر کرانمایه معشوق حقیقینك وشراب عشق الهیه نك یولنه صرف اولدی عجب اول کرم صاحبنك اذنیله اول معشوق طرفندن بزی ارشاد ووصلت الی الله ایله دلشاد ایتمك ایچون طبیب الهیدن اوکومزه کیم کلور وبومشاهدهٔ انوار جمال الله ایله متحیر وسرکردان قلبچی شراب عشق الهیدن بکا نه حاصل اولور همان امیدم فضل الهیدر

﴾ خواجه دانست که من عاشقم وهیچ نه کفت ❁ حافظ ارنیز بداند که چنینم چه شود ﴿

خواجه بیلدی بکه بن عاشقم وهیچ دیمدی اکر حافظ دخی بیله که بویله یم نه اولور (مفردات) (خواجه) افندی (دانست) بیلدی (من) بن (عاشقم) م (هیچ) قطعا (نکفت) سویلمدی (حافظ) م (ار) اکر (نیز) دخی (بداند که) بیله که (چنینم) بویله یم (چه شود) نه اولور (معنای اشارتی) مرشد طریقت وخواجهٔ حقیقت عالم الغیب والشهاده اولان حق تعالینك بیلدرمسیله بنم نهادمده وضع الهی اولان عشق وبن کرم حق ایله عاشق الله اولدیغم بیلدی وبنی غرور وعجب نفسانیه دن حفظ ایچون بکا هیچ دیمدی اکر حافظ دخی بوحال اوزره اولدیغی ومظهر عطاء الله ازلی اولدیغنی بیله که بویله یم عصمت خدا اولدقجه نه ضرر

(عقلم ازخانه بدر رفت واکرمی اینست * دیدم ازپیش که درخانهٔ دینم چه شود) ازخانه یعنی خانهٔ تن وباخانهٔ سر دیمکدر واو حرف حال * محصول بیت * عقلم خانهٔ تن وسردن طشره کتدی اکر شراب بوایسه یعنی شراب بوایچدیکم کبی ایسه ایلریدن کوردمکه خانهٔ دینده نه اولیسردر حاصلی شراب عشق بنی اولدن لایعقل ایلدی پس معلوم اولدیکه دل ودینم خانه سنده عاقبت نه اولیسردر یعنی عقلمدن آیردیغی کبی دل ودینمدنده آیرر (صرف شد عمر کرانمایه بمعشوقه ومی * تا ازانم چه بپیش آید وزینم چه شود) عمر کرانمایه اضافتی بیانیه در کرانمایه آغر بهالو عمر دیمکدر تابونده عجبا دیمکدر آن اسم اشارتدر معشوقه یه واین اسم اشارتدر میه * محصول بیت * بنم آغر بهالو عمرم معشوق ومیه صرف اولدی یعنی می ومحبوب هواسنده کچدی عجبا دلبردن اوکمه نه کلیسردر وباده دن بکا نه حال اولیسردر یعنی بونلردن نه نتیجه حاصل اوله جقدر (خواجه دانست که من عاشقم وهیچ نکفت * حافظ ارنیز بداند که چنینم چه شود) خواجه دن بونده مراد وزیراعظمدر * محصول بیت * خواجه بیلدیکه بن عاشقم وهیچ نسنه دیمدی یعنی سکوت ایدوب طنمدی حافظده بیلورسه که بویله یم نه اولور یعنی وزیر بیلوب طنمدیجه حافظ بیلورسه نه پروا (وله ایضا)

اولور عصمنا الله من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا آمین یامجیب السائلین

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دلا بسوز که سوز تو کارها بکند ✿ نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند ﴾

ای کوکل یان که سنك یانمقلغك ایشلر ایلر بر نصف اللیل نیازی یوز بلایی دفع ایلر
(مفردات) (دلا) ای کوکل (بسوز) یان (سوز تو) سنك یانمقلغك (کارها)
ایشلر (بکند) ایلر (نیاز) م (نیم) یارم (شب) کیجه (یا) وحدتیه (دفع) م
(صد) یوز (بلا) م (بکند) ایلر (معنای اشارتی) ای عالی همت اولوب طالب الله
اولان کوکلم (العشق نارق القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه آتش عشق
الهیه ایله یان زیرا سنك درد وجذبهٔ رحمان ایله بر نفس یانمقلغك زاهد خشکك
اللی ییل غفلت ایله اولان عباداتندن زیاده ایشلر ایلر خصوصا لیل اهلنه جنت اذنی
اولان بر نصف اللیل نیازی وکوز یاشیله وجکر آتشیله اولان بر لذت مناجاتی صدهزار
بلایی دفع وجمال یاردن حجابی رفع ایلر

﴿ عتاب یار پری چهره عاشقانه بکش ✿ که یك کرشمه تلافی صد جفا بکند ﴾

پری یوزلو محبوبك عتابنی عاشقانه چك زیرا بر ناز ایله یوز جفانك تدارکن وعوضن
ایلر (مفردات) (عتاب) درد وبلا (یار) م (پری چهره) کوزل یوزلو (عاشقانه)
هانسبت ولیاقت معناسنه در (بکش) چك (که) زیرا (یك کرشمه) بر ناز (تلافی)
تدارك وعوض (صد) یوز (جفا) م (بکند) ایلر (معنای اشارتی) ای
کوکل اول ذات بیچونی نظر وادراکدن غائب وحجبات عز وکبریاده مستور اولان
محبوب حقیقینك درد وبلاسنی ومایهٔ سعادت ابدی اولان قهر وعتابنی جان ودل
ایله وعشق ومحبت ایله عاشقه لایق اولور حیثیده چك وتحمل ایله وفرحناك اول که
اول محبوب کرمندن بر ناز ایله وبر نظر عنایتله یوز جفانك عوضن بر آنده ایدر

﴿ زملك تا ملکوتش حجاب بردارند ✿ هرآنکه خدمت جام جهان نما بکند ﴾

ملکدن ملکوته دکین اکا حجابی رفع ایلرلر هر اول کیمسه که جام جهان نمایه خدمت
ایلر (مفردات) (ز) من (ملك) عالم ملك (تا) دك (ملکوت) عالم ملکوت یعنی
عالم اجسام وعالم ارواح (ش) ضمیر (حجاب) م (بردارند) یوقاری طوتارلر
(هرآنکه) هر اول کیمسه که (خدمت) م (جام) قدح (جهان نما) جهان
کوستریجی (بکند) ایلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وعلم آدم الاسماء کلها)
آیت کریمه سی سرنجه اسرار وخواص عالم اجسام وجسمانیاتدن واسرار واحوال
عالم ارواح وروحانیاتدن حجابی رفع ایدوب کماهی علیها کوسترلر هر اول کیمسه یه که
مظهر تجلیات اسماء الله اولمغله خلیفة الله فی الارض اولان بصیرت صاحبی ارباب
قلوبه که اخلاص وجهی اوزره خدمت ایلر

﴿ طبیب عشق مسیحادمست ومشفق لیك ✿ چو درد در تو نبیند کرا دوا بکند ﴾

عشق طبیبی عیسی نفس ومشفقدر لکن چونکه سنده درد کورمیه کیمه علاج ایلر

(دلا بسوز که سوز تو کارها بکند * نیاز نیم
شبی دفع صد بلا بکند) نیم شبی یاسی
حرف نسبتدر حرف وحدت طوتان ظن
فاسد ایلدی دفع صد بلا اضافتی مصدرك
مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * ای کوکل
یان که سنك یانمك ایشلر ایلر یعنی عجب
تأثیرات اظهار ایدر دون یاریسی نیازی ده
یوز بلایی دفع ایدر یعنی سوز وکدازدن
خالی اولمه که هرنه مقصود ایدینور سك
حاصل اوله و یوز بلا بیده دفع ایده
(عتاب یار پری چهره عاشقانه بکش *
که یك کرشمه تلافیٔ صد جفا بکند) عتاب
یار پری چهره اضافتلری لامیه و بیانیه در
عتاب آزارلمه دیرلر کرشمه کوزله وقاشله
اشارته دیرلر اما بونك کبی یرلرده نازدن
عبارتدر تلافی مصدردر تفاعل بابندن
تدارك معناسنه * محصول بیت * کوکله
خطاب ایدوب بیورر یار پری چهره نك
عتابنی عاشقانه چك ای کوکل زیرا
بر ناز یوز جفایی تدارك ایدر یعنی یار سکا
بر کرشمه ایلرسه یوز جفاسنی اودر
(زملك تا ملکوتش حجاب بردارند * هرآنکه
خدمت جام جهان نما بکند) ملکدن مراد
دنیادر وملکوتدن عالم علویدر شین
ضمیر مصراع ثانیده که یه راجعدر جام
جهان نمادن بونده مراد قلب عاشقدر
* محصول بیت * عالم ملکدن عالم ملکوته دك
حجابنی قالدیرلر هر اول کیمسهنك که قلب
عاشقه خدمت ایلر یعنی عشاق دلخسته لرك
قلوبنه رعایت اوزره اوله نك دنیاجه
حجابی وار ایسه رفع ایدوب وصال جانانی
میسر ایدرلر (طبیب عشق مسیحا دمست
ومشفق لیك چو درد در تو نبیند کرا دوا
بکند) طبیب عشق اضافتی بیانیه مسیحادم
عیسی نفسلی یعنی احیای موتی ایدر
* محصول بیت * عشق طبیبی عیسی
نفسلی ومشفقدر اما چونکه سنده درد
کورمز کیمه علاج ایلر یعنی درد کرکدر
اکا دوا اوله درد اولمیجه دوایه سعی ضایعدر

﴿ (مفردات) ﴾

(مفردات) (طبیب عشق) م (مسیحا) عیسی علیه السلام (دم) نفس (است)
در (مشفق) م (لیك) لکن (چو) چونکه (درد) م (در تو) سنده (نبیند) کورمیه
(کرا) کیمه (دوا) علاج (بکند) ایلر (معنای اشارتی) استعیذ بالله
(وابرئ الاکمه والابرص واحیی الموتی) آیت جلیله سی سرنجه طبیب عشق
الهی اولان مرشد کامل صاحب بصیرت صدهزار مرده دللر احیا ایدیجی
بر عیسی نفسدر وخلق عظیم محمدی اوزره جمیع ناسه مشفق ورحیمدر لکن مطیع
ومخلص اولان درد اهلنه شفقتی وشفاعتی زیاده درکه انلر سوخته درونلر دردیده که
بکا درمان ایتکدی چونکه سنده درد کورمیه کیمه علاج ایلر مقام ثبوتدن ماعداده
جمیع اولیاء کملین بویله در متعنا الله ببرکاتهم

﴿ تو با خدای خود انداز کار ودل خوش دار ✿ که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند ﴾

سن ایشکی کندو خدا که تفویض ایله وقلبکی خوش طوت زیرا اکر مدعی رحم ایلیه
خدای تعالی حضرتی رحم ایلر (مفردات) (تو) سن (با خدای خود) کندو
خدا که (انداز) آت (کار) ایشکی (دل) کوکل (خوش) م (دار) طوت (که)
زیرا (رحم) م (اگر) م (نکند) ایلیه (مدعی) دعوای کاذب ایدیجی (خدا) م
(بکند) ایلر (معنای اشارتی) چونکه درد عشقله وسوخته جانلق ایله طبیب
الهی اولان مرشد کاملك خدمتیله موفق اولدك مرشده ظاهرا وباطنا تسلیم
اولوب همان ایشکی حضرت اللهه تفویض ایله ودرست اعتقاد ایله قلبکی خوش
طوت ومحو وجود ایدوب فانی فی الله بولان طوتمغله نفس بد کامکی خور وذلیل ایله
اکر مدعی سکا رحم ایلمیه خدای تعالی رحم ایلر زیرا رحمت خدا عاجز ودرماندهلر
ایچوندر وبو بوادیده پستلك عین ارتقادر

﴿ زبخت خفته ملولم بود که بیداری ✿ بوقت فاتحهٔ صبح یك دعا بکند ﴾

او یومش بختمدن ملولم اوله که بر بیدار صبح فاتحه سی وقتنده بر دعا ایده
(مفردات) (ز) من (بخت) دولت (خفته) او یومش (ملولم) م (بود که)
اوله که (بیداری) بر اویانق (یا) للملابسة (وقت فاتحه) م (صبح) م (یك)
بر (دعا) م (بکند) ایده (معنای اشارتی) کرچه بعون الله راه عشقده
خور وذلیل ودرمانده اولدق اما هنوز کمال معرفت و بلا حجاب مشاهدهٔ جمال الله ایله
اولان دولت وصلت بولمدی بو جهتدن او یومش بختمدن ملولم اوله که نازنین
خدادن بر بیدار ومقبول کردکار کندویه فیض وانکشاف زیاده ظهور ایلدیکی
سحرکاهده وصبح فاتحه سی وقتنده کرمندن بزه همت و بر دعا ایده

﴿ بسوخت حافظ وبویی ززلف یار نبرد ✿ مگر دلالت این دولتش صبا بکند ﴾

حافظ یاندی ویارك زلفندن بر بوی ایلتمدی مکر باد صبا انی بو دولته دلالت ایده
(مفردات) (بسوخت) یاندی (حافظ) م (بویی) بر قوقو (ز) من (زلف یار)
م (نبرد) ایلتمدی (مگر دلالت) م (این) بو (دولت) م (ش) ضمیر (صبا) م

(تو با خدای خود انداز کار ودل خوش
دار * که رحم اگر نکند مدعی خدا
بکند) انداز لغتده آت دیمکدر اما بونده
اصمرله دیمکدر * محصول بیت *
سن کندی ایشکی اللهه اصمرله یعنی کندی
خالقکه تسلیم ایله که اکر مدعی سکا رحم
ایلمزسه خدا ایلر یعنی هر کیمسه که اللهه
متوکل اولوب ایشنی اکا اصمرلیه خدا
انك ایشنه کافیدر (زبخت خفته ملولم
بود که بیداری * بوقت فاتحهٔ صبح یك
دعا بکند) بیداری یا حرف وحدت فاتحه
بونده ابتدا معناسنه در صبحه اضافتی
لامیه در * محصول بیت * خفته بختمدن
ملول وبیحضورم اوله که بر بیدار دل
یعنی اصحاب قلوبدن بر کیمسه ابتدای
صباحده بنم ایچون بر دعا ایلیه ابتدای
صبحی تعیین انکیچوندر که اول وقتده دعا
مقبول اولور بخت خفته یی بخت بد له تفسیر
ایلاین بد بخت بخت خفته یی بیلز ایمش
(بسوخت حافظ وبویی ززلف یار نبرد *
مگر دلالت این دولتش صبا بکند) واو
حرف حال بویی یا حرف وحدت دلالتك
این دولته اضافتی مصدرك مفعولنه
اضافتیدر شین ضمیر حافظه راجعدر
* محصول بیت * حافظ یاندی حالبوکه
یارك زلفندن برقوقو ایلتمدی یعنی برقوقو
المدی مکر بو دولته آکه صبا دلالت ایلیه
یعنی زلف یاردن برقوقویی مکر باد صبا
کتوره حافظه یوخسه محروم قالور
بو دولتدن

(بكند) ايده (معناى اشارتى) بو دهشت آباد اولان وادئ ايمن وصالنده حافظ آتش عشقله ياتوب نيجه زحمت ومشقت چكدى لكن تجلئ صفات الهيه دن بر ريح رجان استشمام ايتمدى وانوار تجليات ذات خدايه استغراق سلطنته ايرمدى مكر برفضل رحمان وكرم فيض يزدان اكا وسيله اولوب انى بو دولتسه دلالت ايده ومقصود جانئه ايصال ايليه

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ صبا بتهنيت پير ميفروش آمد ❀ كه موسم طرب وعيش وناز ونوش آمد ﴾

صبا ميفروش پيرك مبارك بادينه كلدى كه طرب وعيش وناز ونوش زمانى كلدى (مفردات) (صبا) بادصبا (با) للملابسة (تهنيت) تبريك يعنى مبارك اولسون ديمك (پير) م (ميفروش) شراب صاتيجى (آمد) كلدى (موسم) زمان (طرب) سرور (عيش) معيشت (ناز) م (نوش) شراب ايچمك (آمد) كلدى (معناى اشارتى) استعيذبالله (ان هو الاوحى يوحى) آيت كريمه‌سى سرنجه وارث محمدى اولان پير طريقته وعارف بالله اولان مرشد حقيقته كشف اسرار حقيقت وبيان ظهور عالم شهادته حكمت ومنفعت طريقى اوزره وحصول كمال قربيت جناب حضرت الحقى بونشئه ده اولديغنه معرفت وتسليت اسلوبى اوزره فضل وفيض الهيله هاتف غيب پيرميفروشه عالم ارواحدن عالم شهادته بو قدر منافعى جامع اولان سفرك مبارك اولسون ديوب كلدى ومژده كتور ديكه لذت روحانيله سرور وغداى روح اولان انوار حقله معيشت وحضور باريده ناز ونياز وشراب عشق الهيه نوش ايتكله مستغرق انوار جمال الله اولمق زمانى كلدى

﴿ هوا مسيح نفس كشت وخاك نافه كشاى ❀ درخت سبز شد ومرغ درخروش آمد ﴾

هوا مسيح نفس اولدى وخاك نافه كشاى اولدى درخت سبز اولدى مرغ خروشه كلدى (مفردات) (هوا) م (مسيح نفس) عيسى نفسلو (كشت) اولدى (خاك) طپراق (نافه كشاى) كوبك مسكى آچيجى (درخت) آغاج (سبز) يشل (شد) اولدى (مرغ) قوش (در) فى (خروش) فرياد (آمد) كلدى (معناى اشارتى) هوا ونفحات وروايح مسكيهٔ رحمانيه مسيح نفس اولوب دماغ جانه حيات بخش اولدى وخاكى اولان اجزاى وجود انسان انواع شكوفهٔ لطيفهٔ كرامتله نافه كشاى اولدى ودرخت ذات انسان شجرهٔ موسى عليه السلام كبى احاطهٔ انوار ذات الهيه ايله سبز فرحبخش اولدى ومرغ روح آرزوى مشاهدهٔ جمال الله ايله خروش وفرياده كلدى

﴿ تنور لاله چنان برفروخت بادبهار ❀ كه غنچه غرق عرق كشت وكل بجوش آمد ﴾

باد بهار لاله تنورنى آنجلاين قزديردى كه غنچه عرقه غرق اولدى وكل جوشه كلدى (مفردات) (تنور) م (لاله) م (چنان) آنجلاين (برفروخت) قزديردى (غنچه) م (غرق) م (عرق) تر (كشت) اولدى (كل) م (با) للملابسة (جوش) قاينمق وآچلمق (آمد) كلدى (معناى اشارتى) باد بهار كبى حيات بخش اولان نظر وهمت اهل الله داغ عشقله وآرزو وشوق ايله لاله كبى جكرى خون اولمش طالبين ومخلصينك

(وله ايضا) (صبا بتهنيت پير ميفروش آمد * كه موسم طرب وعيش وناز ونوش آمد) بعض نسخه ده عيش وناز يرينه بانك ناى دوشمش تهنيت تفعيل بابندن مصدردر مباركباد معناسنه پيره اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر وپيرك ميفروشه بيانيه كه حرف بيان تهنيتدر * محصول بيت * صبا پير ميفروشك مباركبادنه كلديكه شادلق وعيش وناز ونوش زمانى كلدى ديو يعنى بهار ايامى كلدى ديو مباركباده كلدى (هوا مسيح نفس كشت وخاك نافه كشاى * درخت سبز شد ومرغ درخروش آمد) ايكى واو يله حرف عطفدر * محصول بيت * هوا مسيح نفس اولدى يعنى احياى نباتات ايلدى خاك ده نافه كشاى اولدى يعنى انواع رياحين واظهار ازهار ايلدى نافه كشالقدن مراد كوزل قوقولر و يمكدر اغاچلرده يشاردى بلبلده سائر طيورله خروشه وفرياد وفغانه كلدى حاصلى تمام عالم بهار اولدى ديمكدر فصل بهارى توصيفدر (تنور لاله چنان برفروخت باد بهار * كه غنچه غرق عرق كشت وكل بجوش آمد) تنور لاله اضافتى بيانيه در نون ضرورت وزن ايچون مخفف اوقونور برحرف تأكيده فروخت اصلى افروخت ايدى همزه ضرورت وزن ايچون حذف اولندى لازمه متعدى بينده مشتركدر بونده متعديدر تنور مقدم مفعول صريحى وباد بهار فاعلى كه حرف بيان برفروخت غرق عرق اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر * محصول بيت * لاله تنورينى آنجلاين قزديردى باد بهار كه غنچه پرده سندن چيقدى وآچلوب قزردى يعنى عالم كل وكلستان اولدى شمدى يكى زمانمز كبى

استعدادلرينه كوره آنجلاين قزديردى وحرارت بخش ايلديكه سعى وغيرتى بركاتنه هنوز غنچه كبى مستعد اولان طالبك علوم موهوبه واذواق روحانيه شبنم قلبنى احاطه ايلدى واستعدادى كامل اولوب كل كبى كشاد اولان عارف باللهك قلبندن ينابيع حكمت جوش ايدوب لسانى اوزره ظاهر اولدى ونيجه نامستعدلرى اهدا ايلدى

﴿ بگوش هوش شنوازمن و بعشرت كوش ❀ كه اين سخن سحرازهاتفم بگوش آمد ﴾

بندن كوش هوشله استماع ايله وعشرته چالش كه بوسوز سحر وقتى هاتفدن بنم كوشمه كلدى (مفردات) (با) للملابسة (كوش) قولاق (هوش) عقل (شنو) ايشت (از) من (من) بن (با) للملابسة (عشرت) م (كوش) چالش (اين) بو (سخن) سوز (سحر) وقت سحر (از) من (هاتف) طرف غيبدن آوازوندا ايديجى (ميم) ضمير (با) للملابسة (كوش) قولاق (آمد) كلدى (معناى اشارتى) اى سالك بو كلمات حكميه واسرار غيبيه‌لرى بندن استماع ايله بو تحصيل وعمل عالمنده رياضات ومجاهدات وعشق ومحبت ايله كسب معرفة الله وعشرت وانسيت خدايه سعى ايله بوسوز سحر وقتى هاتف غيبدن بنم كوشمه كلدى والهام ربانيله معلوم اولدى انكاره مساغ يوقدر

﴿ زمرغ صبح ندانم كه سوسن آزاد ❀ چه كوش كرد كه باده زبان خموش آمد ﴾

بيلزمكه صبح مرغندن آزاد سوسن نه استماع ايلديكه اون ديل ايله ساكت كلدى (مفردات) (ز) من (مرغ صبح) بلبل (ندانم كه سوسن) م (آزاد) م (چه) نه (كوش) استماع (كرد كه) ايلديكه (با) مع (ده) اون (زبان) ديل (خموش) ساكت (آمد) كلدى (معناى اشارتى) بلاى عشقه عدم تحملندن فرياد وفغان ايله مقام تلوينده اولان عاشق سحرخيزك اظهار حال وافشاى اسرار ايتمسنده بيلزم سوسن كبى علاقهٔ ماسوى اللهدن منقطع وآزاد اولوب مقام تمكينده انس حقله اطمئنان بولان عارف بالله عاشق بى تمكينك نقصان حالندن نه استماع ايلديكه اون ديل ايله معارف الهيه دن سويلمكه قادرايكن (من عرف الله كل لسانه) سرنجه ساكت كلدى وپروانه كبى جاننى آتش عشقه ياقوب قطعا كندودن آواز كلدى وشيدا بلبل كبى كشف اسرار ايلدى

﴿ چه جاى صحبت نامحرمست مجلس انس ❀ سر پياله بپوشان كه خرقه پوش آمد ﴾

انس مجلسى نامحرمك نه صحبتى يريدر كلدر پياله نك باشنى اورت كه خرقه پوش كلدى (مفردات) (چه) نه (جاى) محل (صحبت) م (نامحرم) م (است) در (مجلس انس) م (سر) باش (پياله) قدح (بپوشان) اورت (خرقه پوش) خرقه بورونيجى (آمد) كلدى (معناى اشارتى) حرم قدس الهيده عارف باللهك حضرت اللهك اسرارلدنيه سنه واصل اولديغى مقام انس وقرب نامحرمك صحبتى يرى دكلدر چونكه اسرار اللهه مطلع اولدك سويله عشق ومحبت نشئه سى اولان اسراردينى ستر ايله كه خرقه پوش كلدى ومجلسه حجاب بشريت ايله محجوب عوام

(بگوش هوش نيوش ازمن وبعشرت كوش * كه اين سخن سحر ازهاتفم بگوش آمد) بگوش هوش اضافتى لاميه در مجازا نيوش نونك كسريله دكله ديمكدر فعل امر مفرد مخاطبدر ايشت معناسنه واو حرف عطف بعشرت با حرف صله كوشه متعلق كه حرف تعليل اين سخن يعنى بعشرت كوش سوزنى سحر يعنى وقت سحرده هاتف غيبدن آوازى كلانديرلر ميم متكلم معنى جهتندن كوشه مقيد در بگوشم تقديرنده باحرف صله * محصول بيت * بندن عقل قولاغيله دكله وعشرته سعى ايله زيرا بوسوز سحر وقتنده هاتفدن قولاغمه كلدى يعنى عشرته سعى ايله ديو هاتف سويلدى (زمرغ صبح ندانم كه سوسن آزاد * چه كوش كرد كه باده زبان خموش آمد) مرغ صبح اضافتى لاميه در مراد بلبلدر اكرچه سحرزده اوتن هر مرغه شاملدر كوش كرد ايشتدى ودكلدى ديمكدر كه حرف بيان باادات مصاحبت ده زبان اون ديل خموش ايسم * محصول بيت * بلبلدن بيلزم سوسن آزادنه ايشتديكه اون ديل ايله خموش كلدى يعنى اون قات ديله مالك ايكن سكوت ايدوب طنمدى بونده سوسندن مراد نباتيدر چيچكى دكل (چه جاى صحبت نامحرمست مجلس انس * سر پياله بپوشان كه خرقه پوش آمد) جاى صحبت نامحرم اضافتلرى لاميه لردر سر پياله ده بويله در كه حرف تعليل خرقه پوش وصف تركيبى مراد صوفيدر * محصول بيت * نامحرمك نه صحبتى يريدر مجلس انس يعنى يرى دكل حاصلى مجلس انس نامحرم اولان كيمسه نك صحبتكاهى دكل پس ايمدى پياله اوستنى اورت كه مرايى خرقه پوش كلدى تاكه سرمزه مطلع اولوب بزى عالمه داستان ايلسون

(زفکر تفرقه بازآی تاشوی مجموع * بحکم آن که چوشد اهرمن سروش آمد) فکر تفرقه اضافتی بیانیه در تفرقه مصدر در

طریقت ونامحرم اسرار شریعت کادی حضرت مولانا قدس سره کفت
* هرکرا اسرار دین آموختند * مهر کردند ش دهانش دوختند *

(زفکر تفرقه بازآی تاشوی مجموع * بحکم آنکه چوشد اهرمن سروش آمد)

پراکنده وجداق فکرندن فارغ اول تامجموع اوله سن اول سببله که چونکه دیو کیتدی ملك کلدی (مفردات) (ز) من (فکر) م (تفرقه) آیریلق (باز) کیرو (آی) کل (تا) حتی (شوی) اوله سن (مجموع) م (بحکم آنکه) اول سببله که (چو) چونکه (شد) کیتدی (اهرمن) شیطان (سروش) ملك (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ماضیده کچن معاصیلر ونفرقه ایراث ایده جك احوال پریشانلر وانلرك خوفلری فکرندن وکچمش کناهی آکوب آغلامق اندیشه سندن ومستقبلده کله جك پریشانلق وخوف عذاب وعقاب ایله اولان جدالقدن دخی فکرواندیشه ایلمدن فارغ اول ماضی ومستقبلی ترك ایدوب اولدیغك حالی مراقب ومحافظ اولوب رحمت واسعهٔ حضرت الهی ملاحظه ایله برآن توجه الی اللهدن وحضور باریده اولان لذات روحانیاتدن وانابت جناب حقدن برنفس قلبکی جدا ایتمکه ومحجوب اولمغه سعی ایلمه سن ناجمعیت قلب تحصیل ایده سن اول سببله که چونکه بو حضور دائمیده (قداسم شیطانی) حدیث شریفی سرنجه تصرف شیطانیه کیتدی والهامات ملك ملهمه انك یرینه کلدی زیرا جمعیت قلب کرم خدا ایله واعانهٔ ملك ایله در

(بکو بمت سخنی خوش بیار بادهٔ ناب * که زاهد از بر ما رفت ومی فروش آمد)

سکا برلطیف سوز سویلیم صافی شراب کتور که زاهد بزم قتمزدن کیتدی ومیفروش کلدی (مفردات) (بکویم) سویلیم (ت) سکا (سخنی) برسوز (خوش) لطیف (بیار) کتور (باده) شراب (ناب) صافی (زاهد) م (از) من (بر) عند (ما) بز (رفت) کیتدی (می فروش) شراب صاتیجی (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای سالك صادق بو جمعیت قلبك حصولنه وانابت وتوجه دائمی جناب حقه سبب اولهجق سکا برلطیف سوز سویلیم قبول ایله ماسوی اللهی قلبدن کلیا اخراج وذوق روحانیت بخش ایدیجی غل و غشدن وریا وسمعه دن آری وخالص شراب عشق الهییی کتور و بلاخوف واجتناب نوش ایله زاهد خشك دردعشقه عدم تحملدن بزم یانمزدن کیتدی و برقوری دعوا ایله مدعی ومیفروش کلدی لکن کدورات بشریه دن خلاص اولمدی

(زخانقاه بمیخانه می رود حافظ * مکر زمستی زهد وریا بهوش آمد)

حافظ خانقاهدن میخانه یه کیدر وارایسه ریا ایله اولان زهد مستلکندن هوشه کلدی (مفردات) (ز) من (خانقاه) تکیه ومعبدخانه (با) للملابسة (میخانه) م (می رود) کیدر (حافظ) م (مکر) وارایسه (ز) من (مستی) یاء مصدریه (زهد) م (ریا) م (با) للملابسة (هوش) عقل (آمد) کلدی (معنای اشارتی) (الحزم

تفعیل بابندن طاغنق یعنی پریشان دیمکدر بازآی کروکل یعنی رجوع ایله بحکم آن با حرف سبب حکم بونك کبی یرلرده مستدرکدر تحسین کلام ایچون کلمش که حرف بیان شد رفت معناسنه در اهرمن دیوه دیرلر اصلنده آهرمندر الف ممدوده ایله ضرورت وزن ایچون قصر اولندی سروش فرشته معناسنه در * محصول بیت * پریشان فکردن رجوع ایدوب مجموع اوله سن اول سببله که چونکه دیو کیتدی فرشته کلدی یعنی باطل وسوسه لی فکرلر کیدنجه خیراو معقول فکرلر کلور حاصلی رقیب باطل فکرنی ترك ایدوب جانان لطیف فکرنه مشغول اول (بکو بمت سخن خوش بیار بادهٔ ناب * که زاهد از بر ما رفت ومیفروش آمد) سخن خوش اضافتی بیانیه که حرف رابط مقول قول مابعدی مقول بکو یعنی در برما اضافتی لامیه در * محصول بیت * سکا کوزل سوز سویلیم بادهٔ ناب کتور یعنی صافی باده کتور که سکا برلطیف سوز دیه یم اول سوز بودر که زاهد بزم یانمزدن کیتدی ومیفروش کلدی یعنی شر برکیتدی خیر کلدی و باطل کیتدی صواب کلدی حاصلی شر کیتدی خیر کلدی (زخانقاه بمیخانه میرود حافظ * مکر زمستی زهد وریا بهوش آمد) اکثر نسخه ده زهد وریا عطفله واقعدر وبعضنده اضافتله ظاهر بودر که اضافت تصرف کاتبدندر زیراکه اولور که ریای نسبیله زهد ریایی دیرلر پس معلوم اولدیکه باشمز اضافت غلط اوله * محصول بیت * خانقاهدن میخانه یه کیدر حافظ یعنی خانقاهی ترك ایدوب میخانه یه توجه ایدر مکر زهد وریا سرخوشلغندن عقله کلدی یعنی زهد وریا کندویی مغرور ایلمش ایدی مکر اول غروردن فراغت ایلدیکه میخانه یه کیدر (وله ایضا)

(ابرآزاری برآمد باد نوروزی دمید * وجه می میخواهم ومطرب که میکوید رسید) ابرآزاری اضافتی بیانیه آزار الف ضرورت وزن ایچوندر اصلنده آزر ایدی بونانجه مارت دیدکاری آیدرکه نوروز سلطانی بو آیك اون برنجی کوننده اولور آخرنده

سوء الظن) خبری حکمنجه خلق بکا حسن ظن ایتسونلر دیو ریا و سمعه و مشار بالبنانلق وشهرت شایعه ایله نفسی ورطهٔ هلاکه دوشوره جك تکیه ومسجد ومدرسه کبی خانقاهلردن حافظ کندویی ریادن وآفت شهرتدن حفظ وضبط وتدارك ایچون سوء ظن محلی اولان میخانه یه کیدر وار ایسه عون باری ایله ریا ایله اولان زهد سرخوشلغندن آکاه اولوب عقلی باشنه کلدی (وله ایضا)

(ابرآذاری برآمد باد نوروزی وزید * وجه می میخواهم ومطرب که میکوید رسید)

آذاری اولان بولت ظاهر اولدی ونوروزی اولان یل اسدی شراب ومطرب خرجلغی استرم کیم ایرشدی دیر (مفردات) (ابر) بولت (آذار) مارت آیی (یا) نسبیه (بر) یوقاری (آمد) کلدی (باد) یل (نوروز) م (یا) نسبیه (وزید) اسدی (وجه) خرجلق (می) شراب (میخواهم) استرم (مطرب) م (که) کیم (میکوید) دیر (رسید) ایرشدی (معنای اشارتی) ابرآذاری کبی متوالی ومتراکم قلب ضعیفم اوزره غیم و قبض واستتار کلمش ایدی بحمدالله باد نوروزی کبی طراوت و نشو ونما وبریجی توفیق ربانی وتجلیات سبحانی روزکاری اسوب انکشاف وانفتاح نما صل اولدی خلق عظیم محمدی ایله رؤف و رحیم اولان اولیاء اللهدن شراب عشق الهی و نظر مرشد حقیقیی اخلاص وجهی اوزره تزاید وثابت اولمغه همت ومدد وعون و عنایت استرم عجبا قنغی پیر بن ضانمی دیر وقنغیسی یوزندن فتح باب اولور

(شاهدان درجلوه ومن شرمسار کیسه ام * ای فلك این شرمساری تابکی خواهم کشید)

محبوبلر جلوه ده در و بن کیسه نك اوندن وحیاسنده یم ای فلك بو خجالتی قچانه دك چکسم کرك (مفردات) (شاهدان) محبوبلر (در) فی (جلوه) صالنوب ناز ایتمك (من) بن (شرمسار) اوط وحیا (کیسه) م (م) بن (ای فلك) م (این) بو (شرمساری) و طامق (تابکی) قچانه دك (خواهم) استرم (کشید) چکمك (معنای اشارتی) پیران طریقت و عارفان حقیقت اولان محبوب خدا از خلق مجمدیه اولدقلری ایچون شفقت خلق الله ایدوب دائم بزلره جلوه ولطف وکرم وحسن همت اوزره ینه درلر لکن بن سرمایهٔ سعادت اولان عمل وعبادتده وعشق ومحبتده ومردان خدایه خدمتده قصورم اولدیغیچون شرمسارم ای فلك اعظم واسرار ملکوت صاحبی ربم بو خجالتی قچانه دك چکسم کرك مکر سنك کرمك اوله

(قحط جود است آب روی خود نمی باید فروخت * باده وکل از بهای خرقه می باید خرید)

سخاقتلغیدر کندو یوزم صوین صاتمق اولمز شراب وکلی خرقه بهاسندن صاتون المق کرك (مفردات) (قحط) قتلق (جود) کرم وسخا (است) در (آب روی) یوز صویی (خود) کندو (نمی باید) کرکمز (فروخت) صاتمق (باده وکل) م (از) من (بها) م (خرقه) م (می باید) کرك (خرید) المق (معنای اشارتی) ریاضات ومجاهدات واعمال صالحات ایله کندو کندومه جود و سخا قحطی وارد ربوش

یا حرف نسبتدر ونوروزی یاسیده بویله در دمید بوننده اسدی دیمکدر بعض نسخه ده وزید واقعدر ینه بو معنایه وجه دن بونده خرج مراد در شراب بهاسی دیمکدر واو حرف عطف ومطرب میه معطوفدر که حرف رابط صفت میکوید ك فاعلی مطربه راجع ضمیر در رسید مقول مطرب * محصول بیت * مارت ماهنك بلودی قالقدی یعنی پیدا اولدی ونوروز یلی اسدی یعنی اول بهار ایرشدی باده ومطرب خرجنی استرم انجلین مطرب که وجه می ایرشدی دیه مطرب میه معطوف اولنجه معنی بویله اولور اما وجهه معطوف اولنجه بویله اولور که وجه می استرم دخی مطرب استرم میکوید رسید دن مرادحسن طلبدر لفظ آزاری ذال ایله یازنلر املادن غافللر ایمش (شاهدان درجلوه ومن شرمسار کیسه ام * ای فلك این شرمساری تابکی خواهم کشید) شرمسار سار بونك کبی یرده مبالغه افاده ایدر رخسار کبی اوتانیجی دیمکدر کیسه یه اضافتی لامیه در تقدیری شرمساری تهی شدن کیسه ام در تاانتهای غایت ایچوندر * محصول بیت * محبوبلر جلوه ده بن ایسه بوش کیسه دن اوتانیجیم یعنی خرجم اولمدیغندن اوتانورم زیرا فقر وادلاسله انلره تقرب ممکن دکل پس ای فلك بو اوتانمغی نیجه یه دك چکسرم بو بیتده ده حسن طلب ملحوظ در (قحط جود است آب روی خود نمی باید فروخت * باده وکل از بهای خرقه می باید خرید) قحط جود اضافتی لامیه در قحط قتلقدر سخا وکرم قتلغیدر دیمك اولور * محصول بیت * سخا و کرم قتلغیدر یعنی دنیاده کریم وسخی کیمسه یوقدر که برقطعه و یا برغزل و یا بر قصیده سویلیوب صله وجایزه سن امید ایلیه سن پس ایمدی اولور اولماز نادانه شعر سویلیوب کندی یوزم صویی صاتمق کرکمز یعنی آدینه شعر سویلیه سن واعتبار ایلیه سن عرضکی تلف ایلمکدر پس ایمدی باده وکلی خرقه بهاسندن صاتون آلق کرك یعنی خرقه یی صاتوب انك بهاسیله کل ومل المق کرك

بر بنه كندو بوزم صو بن دوككك اولمز استعيذبالله (ومن يتق الله يجعل له مخرجا و يرزقه من حيث لايحتسب) آيت كريمه سى سرنجه شراب عشق وجنت وجمالى (ولباس التقوى ذلك خير) آيت جليله سى حكمنجه خرقهٔ وجودى رضاءالله يولنه صرف ايله مشترى اولان حضرت اللهدن صاتون الق كرك

﴿غالباخواهدكشود ازدولتم كارى كه دوش * من همى كردم دعاوصبح صادق مى دميد﴾

اكثر ظن دولتدن بكا بر ايش فتح اولنسردر زيرا دون كيجه بن دائم دعا ايدردم صبح صادق ظاهر اولوردى (مفردات) (غالبا) اكثريا (خواهد) استر (كشود) اچيق (از) من (دولت) م (ميم) ضمير (كارى) بر ايش (كه) زيرا (دوش) دون كيجه (من) بن (همى) دئم (كردم) ايلردم (دعا) م (صبح صادق)م (مى دميد) ظاهر اولوردى وآغازردى (معناى اشارتى) حضرت اللهه بنم حسن ظن غالبم بودر كه دولت عظماى ابدى اولان انوار معرفةالله وعلوم اسرار ادنيه حضرت اللهدن (اذا دخل النور فى القلب انفتح وانفسح) حديث شريفى سرنجه قلبده بر انفتاح وانفساح ايشى اولسردر زيرا دون كيجه بن دائم دعا وتوجه ايلردم قلبده انوار تجليات الهيدن بر صبح صادق نمايان و بر سطوت نور خدا رخشان اولوردى

﴿بالبى وصد هزاران خنده آمد كل بباغ * از كريمى كويا در كوشهٔ بوبى شنيد﴾

بر لب ايله و يوز بيك خنده ايله كل باغه كلدى كويا بر كوشه ده بر كريمدن بر كرم رايحه سنى ايشتدى (مفردات) (با) مع (لب) دوداق (يا) وحدتيه (صد) يوز (هزار) بيك (خنده) كولمك (آمد) كلدى (از)من (كريم) م (يا) وحدتيه (كويا) كانه (در) فى (كوشه) بوجاق (همزه) وحدتيه (بوى) رايحه (يا) وحدتيه (شنيد) ايشتدى (معناى اشارتى) سطوت وغلبهٔ سلطان عشقله خانهٔ تجلى اولان قلبده وجد و دهشت وهيمان ظهوريله قلبك حقه انزعاجى وذوق و دهشتدن عقل وصبر مغلوب اولوب قلبك عدم تحملندن وجود ظاهر يده كاه صعق وكاه غشى وكاه اضطراب وكاه خنده پيدا اولمق سببله كويا عاشق صادق بر كوشه ده بر كريمدن بر كرم وصلت رايحه سنى ايشتدى بر لب ايله و يوز بيك خنده ايله بر باغ معرفته وصد كونه جنون ايله روضهٔ حيرته كلدى

﴿خرقهٔ كرچاك شد در عالم رندى چه باك * جامهٔ در نيكنامى نيز مى بايد دريد﴾

رندلك عالمنده اكر بر خرقه چاك اولديسه نه خوف نيكنامقلده دخى بر جامه يرتمق كرك (مفردات) (خرقه) م (كر) اكر (چاك) يرتمق (شد) اولديسه (در) فى (عالم) م (رند) عيار (يا) مصدريه (چه) نه (باك) خوف (جامه) لباس (همزه) وحدتيه (در) فى (نيك) ايو (نام) آد (يا) مصدريه (نيز) دخى (مى بايد) كرك (دريد) يرتمق (معناى اشارتى) غلبهٔ عشقله رندلك عالمنده وعشق مجازى مرتبه سنده مجنون كبى وزليخا كبى جامهٔ وجودى چاك ايدوب جمال محبوبدن غيريدن

(غالبا خواهد كشود ازدولتم كارى كه دوش * من همى كردم دعا وصبح صادق ميد ميد) غالبا بونك كبى يرلرده كانه معناسنده در كارى ياحرف وحدت كه حرف تعليل دوش مصراع ثانى يه مرهوندر صبح صادق اضافتى بيانيه در ميد ميد بلورردى يعنى طلوع ايدردى * محصول بيت * كانه بكادولت جانبندن برايش آچلسردر زيرا دون كيجه بن دعا ايدردم وصبح صادق طلوع ايدردى يعنى بو علامتله مرجودر كه دولتدن بكا بر فتح باب اولنسردر زيرا بو زمانده اولان دعالر مستجاب اولنجيدر تكيم سابقا بيان اولدى ابدى جائزدركه بونده دولته بر مضاف تقدير ايده رز يعنى ازصاحب دولت ديمك اوله (بالبى وصد هزاران خنده آمد كل بباغ * از كريمى كويا در كوشهٔ بوبى شنيد) باايله ديمكدر لبى ياحرف وحدت كريمى ياحرف وحدت كويا كانه معناسنه در كوشهٔ ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل بوبى ياحرف وحدت و ياتنكير شنيد بونده بو يبد معنانده واقعدر يعنى حاسهٔ شامه ده استعمال ايلمش مجازا زيرا كلى قولغه تشبيه ايلمك مشهوردر * محصول بيت * بر دوداغله و يوز بيك خنده ايله كل باغه كلدى لبدن مراد كناردر وخنده دن مراد آچلمسيدر يعنى كوله كوله باغه كلدى كانه بر كوشه ده بر كريمدن كرم قوقوسن ايشتدى يعنى كوله كوله كلديكى بر كريمدن بوى كرم اميد ايلديككيدر بوده حسن طلب قبيلندندر (دامنى درچاك شد در عالم رندى چه باك * جامهٔ در نيكنامى نيز مى بايد دريد) دامنى ياحرف وحدت عالم رندى اضافتى بيانيه در جامهٔ ياحرف وحدت نيكنام وصف تركيبى اقسامندندر ايو آدلى معناسنه و ياحرف مصدردر نيز دخى ديمكدر دريد بونده دريدن معناسنه * محصول بيت * رندلك عالمنده براتك چاك اولديسه غم دكل دامندن مراد لباسدر ذكر جزؤ ارادهٔ كلدر مجاز مرسل طريقيله يعنى برزمان عمر رندلكده بچوب برايكى قفتان پاره انديسه آد ايلكنده ده يعنى عاشقلقده ده برزمان عمر كچروب برقفتان پاره لمك كركدر حاصلى برزمان رندلك و برزمان عاشقلق ايلمك كرك

تجريد وتفريد ايله عريان اولديسه نه قورقيكه عاقبت عاشق معشوقه واصل قيلجيدر باخصوص راه عشق حقيقيده دخى نائل سعادت ابديه وسيادت سرمديه اولان حضرت اللهك عاشق ومحبى اديبى طريقنك نامكندر (فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا) آيت كريمه سى سرنجه ظهورات تجليات خدا ايله جامهٔ وجودى يرتوب پاره پاره ايلمك كرك وهيچ خوف يوقدر

﴿آن لطائف كزلب لعل تو من كفتم كه كفت * وين تطاول كز سر زلف تو من ديدم كه ديد﴾

اول لطائفى كه سنك قرمزى لبكدن بن ديدم كيم ديدى و بوظلمى كه سنك زلفك اوجندن بن كوردم كيم كوردى (مفردات) (آن) اول (لطائف) م (از) من (لب) دوداق (لعل) معروف قرمزى طاش (تو)سن (من) بن (كفتم) ديدم (كه) كيم (كفت) ديدى (اين) بو (تطاول) ظلم (از) من (سر) اوج (زلف) م (تو) م (من) بن (ديدم) كوردم (كه ديد) كيم كوردى (معناى اشارتى) يارب اول لطائف معنويه لر و اسرار ادنيه لر كه سنك فيض والهامكدن بن كوردم بونك كبى احسانى عجب دخى كيم كوردى وسنك تجليات صفاتيه كه وانوار عشق ذاتيه كه ايرمكلك اوجندن وواصل اولمق اميديله راه عشقكده درد و بلادن بنم كورديكمى عجبا دخى كيم كوردى

﴿تير عاشق كش ندانم بر دل حافظ كه زد * اين قدر دانم كه از شعر ترش خون ميچكيد﴾

بيلمزم عاشق هلاك ايديجى تيرى حافظك كوكلنه كيم اوردى بوقدر كوررمكه آنك تازه ولطيف شعرندن قان طاملر (مفردات) (تير) اوق (عاشق كش) عاشق اولدير يجى (ندانم) بيلم (بر) على (دل) كوكل (حافظ) م (كه) كيم (زد) اوردى (اين) بو (قدر) مقدار (بدانم) كورم (از) من (شعر) م (تر) تازه واطيف (ش) ضمير (خون) قان (ميچكيد) طاملدى (معناى اشارتى)(اقتلونى اقتلونى ياثقاتى * ان فى قتلى حياة فى حياة) سرنجه بيلمزم بوعاشقده موتنى طلب ايتديريجى غلبهٔ شوق ايله حاصل اولان قلق واضطراب تيرنى حافظك قلبى اوزره كيم اوردى بوقدر كوررم و بيلورمكه آنك لسان غيب ايله وواردات الهيه ايله ظهور ايدن شعر كزيني تأثيردن كوزلردن جكر قانى طاملر بوتأثير انجق آثار رحمة اللهدندر وتوالى ظهورات انوار تجليه تندر

﴿فضل سلطان كر نپرسد حال مظلومان عشق * كوشه كيران از آسايش طمع بايد بريد﴾

سلطانك عدلى اكر عشق مظلوملرينك حالنى صورميه عاشقلر راحت وحضوردن اميد قطع ايتمك كرك (مفردات) (فضل) عدل (سلطان) م (كر) اكر (نپرسد) صورميه (حال) م (مظلومان عشق) م (كوشه كيران) بوجاق طوتيجيلر (را) ادات مفعول (ز) من (آسايش) راحت (طمع) م (بايد) كرك (بريد) قطع ايتمك (معناى اشارتى) (يادنياضيقى على اوليائى وتوسعى وترفهى على اعدائى) خبرى سرنجه پادشاه حقيقى اولان حضرت اللهك عدلى مقتضاسى مغلوب عشق

(آن لطافت كزلب لعل تو من كفتم كه كفت * وآن تطاول كز سر زلف تو من ديدم كه ديد) تطاول تفاعل بابندن مصدر در اوزونلق معناسنه اما اكثر ال اوزونلغنده مستعملدر * محصول بيت * اول لطافتى كه سنك لب لعلكدن بن سويلدم كيم سويلدى واول ظلمى كه سنك سر زلفكدن بن كوردم كيم كوردى (تير عاشق كش ندانم بر دل حافظ كه زد * اين قدر دانم كه از شعر ترش خون ميچكيد) تير عاشق كش اضافتى بيانيه در عاشق كش وصف تركيبيدر عاشق اولدر يجى بر حرف صله كه اسمدر كيم معناسنه شعر ترش اضافتلرى بيانيه ولاميه در ميچكيد فعل حكايت حال ماضى اما بونده ماضى كندى مراد در طامله دى ديمكدر * محصول بيت * تير عاشق كش يعنى عاشق اولدر يجى اوقى حافظك يوركنه كيم اوردى اما بوقدر بيلورمكه تر وتازه شعرندن قان طملردى خواجه شعرنى كمال لطافتله وصف ايلدى (عدل سلطان كر نپرسد حال مظلومان عشق * كوشه كيرانرا از آسايش طمع بايد بريد) عدل سلطان اضافتى لاميه در حال مظلومان عشق اضافتى لاميه در كوشه كيران الف و نونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون تقديرى عشاق كوشه كيراندر آسايش اسم مصدر در آسايدندن ديكلنش معناسنه بريد بونده بريدن معناسنه در * محصول بيت * پادشاهك عدلى عشق مظلوملرينك حالنى صور مزسه يعنى پادشاه عدالت ايدوب حاللرينى پرسش ايلمزسه كوشه كير عاشقلره لازم وواجبدر آسايش وحضوردن طمعى كسمك (وله ايضا)

(صوفی ار باده باندازه خورد نوشش باد * ورنه اندیشهٔ این کار فراموشش باد) باندازه حدنجه ومقدارنجه دیمکدر یعنی حدنجه ومقدارنجه ایچرسه نوشش شین ضمیر صوفی یه راجعدر * محصول بیت * صوفی اکر باده یی حدنجه ومقدارنجه ایچرسه اکا نوش یعنی عسل وسکر اولسون والا یعنی حدنجه ومقدارنجه ایچمیوب مست واوکار اولورسه حاصلی سرخوش واوکار اولنجه ایچرسه بو ایشك فکری یعنی باده ایچمك فکری فراموشی اولسون (وآنکه یك جرعه می از دست تواند دادن * دست با شاهد مقصود دراغوشش باد) وانكه اكثر نسخ واولمه واقعدر پس بو بیت بیت سابقه معطوفدر اغوشش ضمیری معنی جهتندن دسته مقیددر دستش تقدیرنده در دالك فتحیله دراغوش قوجاقدر * محصول بیت * واول کیمسه که برجرعه می الندن و یرمکه قادردر یعنی مستحقنه احسان ایلمکه قادردر حاصلی اول کیمسه که احسان ایلر وخلقدن احسانن دریغ ایلمز الی یعنی الی که انکله جرعهٔ می اعطا ایلر مقصود محبوبی قوجسون یعنی مرادی شاهدی قوجسون حاصلی مرادی اکا ویرسون خیرلی دعادر (پیر ما کفت خطا بر قلم صنع نرفت * آفرین برنظر پاك خطا پوشش باد) تحصیلم زماننده شاه دیرم واستادم ملا حلیمی شروانی صاحب قصائد عجیبه ومخترعات غریبه وملا محمد امین که حضرت مولانا جامینك قرنداشی اوغلی ایدی وصاحب دیوان مولانا صبوحی بدخشی بونلرك هر برنه بو بیتك معناسین صوردم بیوردیلر که بو بیت عبد الرزاق یمنی قصه سنه تلمیحدر واما ملا احمد قزوینی که حضرت سلطان سلیمان شاهده اکا یوز اقچه اونوراق ایلشیدی وشیخ حسین خوارزمی که هم شیخ وهم ملا وهم شاعر ایدی وآمدده ملا مصلح الدین لاری که هم ملا وهم شاعر ایدی انلرك هر برنه سؤال ایلدم بیوردیلر که حضرت خضرله موسی پیغمبر قصه سنه تلمیحدر که سورهٔ کهفده مسطور ومذکوردر ومولانا افضل الدین که امام علی حضرتنك تربهٔ شریفی مجاورلرندن ایدی بغدادده اکا سؤال ایلدم بیوردیکه بن بو بیتك معناسی حقیقتنه واصل دکلم اما جلال دوانی ملالق قوتیله بو بیتی شرح ایلش اما چندان صفا بخش دکل دیدی دعاکوی خاکپا یارینه مذکور تلمیحلری عرض ایلدم برمقدار مراقبه بیوردی بعده باشین قالدروب ایکی تلمیحه بیله مساغ وار دیو بیوردی وایکی تلمیحی بیله بی نظیر تأویل وتوجیه ایدوب دعاکویه زیاده التفات بیوروب خیر دعا ایلدی ومادامکه امام علی ده مجاور ایدم مجلس شریفیله مشرف ایدم اول بیوردیلر که حضرت خضرله موسی تلمیحنده پیردن مراد خضر علیه السلامدر وخواجه حضرت موسی مقامنده قائم اولوب بیورر بزم پیرمز یعنی صنع قلمی اوزره خطا جاری

اولان عاشقلرینك احوالندن سؤال ایچیوب بو عالمده انلری درد و بلاسنه کرفتار ایتمك تقدیر اولدیسه عاشقلره راحت وحضوردن امید قطع ایدوب بلای بی پایانه تحمل کرکدر ❊ وله ایضا ❊

❊ صوفی ار باده باندازه خورد نوشش باد ❊ ورنه اندیشهٔ این کار فراموشش باد ❊

صوفی اکر شرابی حدنجه ایچه اکا نوش اولسون یوخسه بو ایشك فکری اکا فراموش اولسون (مفردات) (صوفی) م (ار) اکر (باده) شراب (باندازه) حدنجه (خورد) ایچه (نوش) بال (ش) ضمیر (باد) اولسون (ورنه) یوخسه (اندیشه) فکر (این) بو (کار) ایش (فراموش) نسیان (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وان من شیء الا عندنا خزائنه وماننزله الا بقدر معلوم) آیت جلیله سی سرنجه عطای حق مقدار معین وعدل ومیزان اوزره اولنجه سن الله وجهی اوزره صوفی محق وعاشق صادق وطالب حق دخی اکر شراب عشق الهیه یی ومعرفة الله واسرار وحدانیه یی کندو استعدادنجه وکندو حدومقدارنجه نوش ایده وطلب ایده ومدعی کذاب اولمیه اکا نوش اولسون ومرادی حاصل اولسون یوخسه بو عشق ومعرفة الهیه وصول فکری اکا فراموش اولسون و بو دعوای بی فائده یی اونوتسون

❊ آنکه یك جرعه می ازدست تواند دادن ❊ دست با شاهد مقصود درآغوشش باد ❊

اول کیمسه که الندن برجرعه می ویرمکه قادردر آنك الی مقصود محبوبیله آغوشده اولسون (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (یك جرعه) برقطره (می) شراب (از دست) الندن (تواند) قادردر (دادن) ویرمکه (دست) ال (با) ایله (شاهد) محبوب (مقصود) م (در) فی (آغوش) قوجاق (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) (رحم الله امرأ عرف قدره ولم یتعد طوره) خبری سرنجه اول کیمسه که ریاضات ومجاهدات ایله قلبنی ماسوی اللهدن خالی قیلمغله الندن برجرعه می ویرمکه قادر اولورسه یعنی آینهٔ قلبی مجلا اولمغله تجلی الهیدن قلبنه وروحنه برجذب وانکشاف و بلا تأمل برسرور حاصل اولدقده کورمدیکی حالات ظهور ایدیجك ضروری بربکا و برقص وحرکت وبرصیحه وانین و برصحبت کلور بونك کبی حالات کرم الهیه ایله پیدا اولورسه اول سالك صادقك الی مقصود محبوبیله آغوشده اولسون و بر دراو خوف ونحاشی ایتمسون بو حالات وجد صادق علامتیدر بو معنی اهل صورتك بیله جکی امور دکلدر (من لم یذق لم یعرف) واستعداد متفاوتدر

❊ پیر ما کفت خطا بر قلم صنع نرفت ❊ آفرین برنظر پاك خطا پوشش باد ❊

بزم پیرمز قلم صنع اوزره خطا واقع اولمدی دیدی آنك خطا ستر ایدیجی پاك نظرینه تحسین اولسون (مفردات) (پیر) م (ما) بز (کفت) دیدی (خطا) م (بر) علی (قلم) م (صنع) م (نرفت) کتمدی (آفرین) تحسین (بر) علی (نظر پاك) م

❊ خطاپوش ❊

اولمدی یعنی بنم ایشلدیکم جمیعا قضا وقدر دفترنده مکتوبدر و بنم ایشلدیکم جمیعا لوح محفوظده مکتوبه موافق ومطابقدر زیرا بن بونی کندیمدن ایلمدم بلکه الله امریله ایلدم وهر ایش که الله امریله ایشلنه اول محض صوابدر محصول مصراع ثانی آفرین پیر خضرك نظر خطا پوشنه یعنی خطابی انکار ایلدیکنه حاصلی قلم صنعك اوزرینه خطا جاری اولدی بیوردیغنه بونده خطا پوشلق خطابی انکار ایلمکدن کنایه دریعنی قلم صنع اوزره خطا جاری اولدی دیمك التزاما خطا پوشلقدر واما تلمیح ثانیده پیردن مراد شیخ صنعاندر وخواجه بعض مریدلری جانبندن بیورر بزم پیرمز قلم صنع اوزرینه خطا واقع اولمدی دیدی زیرا بعض مریدلریکه قیصریه یه کندیله بیله وار مشلر ایدی کوردیلر پیر برکافر زاده یه عاشق اولوب انکله شرب خمر ایلر دیدیلرکه ای پیر خطا ایلدك شریعته تخفیف ایدوب مخالف ایشلر ایشلرسین دیدیکه قضا وقدر دفترنده بو ایشلر هپ مکتوبدر وهر نسنه که انده مکتوبدر اللهك امریله در پس قلم صنع که قضا وقدر قلمیدر انك اوزرینه خطا وفساد جاری اولمدی ومصراع ثانینك محصولی تلمیح اول کبیدر یعنی قلم قضا وقدر اوزرینه خطا جاری اولمدی دیمك التزاما خطا پوشلقدر والعلم عندالله (شاه ترکان سخن مدعیان میشنود * شرمی ازمظلمهٔ خون سیاوشش باد) شاه ترکاندن مراد افراسیاب درخون سیاوش قرینه سیله مدعیاندن بونده مراد حساد واعدادر شرم مبتدا یا حرف تنکیردر مظلمه لامك کسریله مصدردر محمده وزنی اوزره ظلم معناسنه اما لامك فتحیله ظلمه النان نسنه یه دیرلر سیاوش اعلام رجالدندر کیکاوس پادشاهك اوغلیدر وکیکاوس مملکت توران پادشاهی ایدی توران جیحون ایرماغندن برنسنه دیرلر ومذکور کیکاوس غایتله زنباره پادشاه ایدی شویله دیرلر که اوچیوز التمش خاتونی وار ایدیکه ییلده هر بریسیله برکره مجامعت ایدر ایمش واوغلی سیاوش زیاده کوزللردن ایمش و بو خاتونلرك بریسی بوکا تعشق ایدوب بوندن مواصله ایسترایمش و بودخی امتناع اوزره اولور ایمش هرنقدر که اول خاتون مکر وحیله ایدر هیچ برطریقله بوکا ظفر بوله مز حضرت یوسفه زلیخا ایلدیکی کبی عاقبت بوکا دیرکه سکا برنسنه افترا ایدرمکه باباك سنی قتل ایلسون بوده بیلدیککدن قالمه سن بنم انا مسن بن سکا بوایشی ایشلمم دیدی آخر عورت باباسنه دیدیکه بکا کوجله زنا ایلدی بوده انکار ایلدی ودیدیکه بکا بوقدر زماندر که طالبدر اما بن بونی ایشلمم واول پادشاه واتباعی آتش پرستلر ایدی پس سیاوش دیدیکه کورهٔ آتشه کیروب یانمزسك کرچکسین اولدە کورهٔ آتشه کیروب یانمدی پس باباسی سوزنی تصدیق ایلدی اما بوکا رعایت ایدوب برانعام واحسان ایلدی بوده کوکلنوب ایران پادشاهی افراسیابك یاننه واردی بوده اکا کاملی رعایت ایدوب قزینی نکاح ایلدی پس سیاوشك اول قزدن کیخسرو نام براوغلی طوغدی پس پادشاهك بوکز زیاده رعایت وتعلقندن وزرا حسد ایلدیلر

(خطا پوش) خطا ستر ایدیجی (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات) آیت جلیله سی سرنجه طریق ابرار وطریق اخیار وطریق شطار دریای عدمه و بحر وحدته نسبت نفس واحد اولوب بر وجودده بولنملرینه نسبت نحن قسمناده صانع بیچون تعالی هر کسه قابلیت واستعدادنه کوره برحصه تعیین بیورمشدر (کل یعمل علی شاکلته) انکیچون بزم پیرمز اسرار وحدته وطرف معنایه نظرا وظهورات جمیع اشیا صانعه نسبت حکمت واظهار کمال قدرت اولدیغنه بناء حاشا که قلم صنع اوزره خطا واقع اولمدی جمیع ظهورات مقتضای مظهریت اسماء اللهدر دیو بیوردی اول پیر مظهر اسرار توحیدك خطا ستر ایدیجی پاك نظرینه تحسین اولسون که همه احوال ناس صنع حق ایله درجمله دن کف لسان لازمدر دیمکه اشارت بیورمشدر

❊ شاه ترکان سخن مدعیان می شنود ❊ شرمی ازمظلمهٔ خون سیاوشش باد ❊

ترکلرك شاهی مدعیلرك سوزنی استماع ایلر سیاوشك قانی مظلمه سندن برشرم اولسون (مفردات) (شاه ترکان) که افراسیابدر دشمنلرك افتراسیله کناهسز سیاوشی هلاك ایتدی (سخن) سوز (مدعیان) م (می شنود) دیکلر (شرم) حیا (از) من (مظلمه) عذاب وظلم (خون) قان (سیاوش) برصالح شاهدر (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) اقلیم وجودده شاه ترکان اولان افراسیاب کبی متصرف وجود اولان ظالم نفس وشیطان وسوء اقران وهوای هوان کبی اعدا ومدعیان ایله اتحاد ایدوب انلرك وسوسه واغوالرینی استماع ایله سیاوش شاه صالح کبی عدل وانصاف صاحبی وسعادت ابدی کندولره راه حقده تبعیت ایله حاصل اولان عقل وروحه بلکه عقل وروح پاك صاحبی مرد خدایه مخافت وسوء ظن ایله ظلم وعداوتدن وانلرك قانی مظلمه سندن برحیا ایتسون وحذر ایلسون که طعنه وعداوت پاکان رسوا ایلمغه وهلاکه سببدر

❊ چشمم ازآینه داران خط وخالش کشت ❊ لبم ازبوسه ربایان بردوشش باد ❊

چشمم آنك خط وخالنك آینه دارلرندن اولدی لبم آنك سینه سنك واموزینك بوسه قاپیجیلرندن اولسون (مفردات) (چشم) کوزم (از) من (آینه داران) آینه طوتیجیلر (خط) تازه چیقمش بیق وصقال (خال) بك (ش) ضمیر (کشت) اولدی (لبم) دوداغم (از) من (بوسه ربایان) بوسه قاپیجیلر (بر) سینه (دوش) اموز (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) لکن بنم مولامه حسن ظنم وامیدم بودر که بیچاره عبد عاجزو مشتاقنی کندو ذات نورنه مستغرق ایدوب نفس ظلماندن وکلی علاقهٔ ماسوادن بزی خلاص ایدوب دائما قلبمزی کندویه متوجه ایتمکله مظهر انوار تجلیاتی ایلیه زیرا قلبا وقالبا اقبال ونظرم بحمدالله اول حق تعالینك تجلی ذاتنه وتجلی صفاتنه مراقب اولدی دیلرم که لب روحم دخی دائما حق تعالینك

وبونی افراسیاب سلطنتکه قصدی وارد دیو غمز ایلدیلر اولده ثانی وتوقفسز بونی برالتون لکن اوزرنده ذبح ایلدی واوغلی کیخسروی پیران نام برخانك تربه سنه ویردیلر صکره بویوب بکیت اولدقدنصکره افراسیابی باصوب باشین کسدی ویرینه پادشاه اولدی * محصول بیت * خواجه بو تلمیحی تمثیل طریقیله ایراد ایلمش زیرا سلطان منصورکه سلاطین ایلخانیه نك بریسیدر اسد نام براوغلنی وزرا وارکان سلطنت اغواسیله بی کناه قتل ایلدیکه خواجه نك زیاده احباسندن ایدی پس بونده شاه ترکاندن مراد شاه منصوردرکه نسل هلاکوندندر وسیاوشدن قتل ایلدیکی اسد نام اوغلیدر پس ایمدی معنی سلطان منصور عدولر وحسودلر سوزنی دکلیوب قبول ایلرا کاشرم اولسون اسد قاتلندن که بی کناه دوکدی یعنی اول ظلمی که اکا ناحق ایلدی پشیمان اولوب اندن اوتانسون

(چشم از آینه داران خط وخالش کشت * لبم از بوسه ربایان بر ودوشش باد) آینه دار وصف ترکیبیدر آینه طوتیجی دیمکدر سابقا ذکر ایلدککه آینه دار وآینه کردان اول کیمسه درکه الینه بر آینه آلوب خلقه صونر پس بونده چشم آینه دارلردن اولدی دیمکدر مراد یعنی کوزمدن کتمز بوسه ربایان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان بوسه ربالاندر بردن بونده سینه مراددر ودوش اموزدر اما بونده کردن مراددر * محصول بیت * کوزم جانانك خط وخالی آینه دارلردن اولدی یعنی کوزم آینه سندن کتمز ایمدی سینه سی وکردنی بوسه ربالردن اولسون حاصلی بوس وکناری بکا میسر اولسون دیمکدر (کرچه از کبر سخن با من درویش نکفت * جان فدای شکرین پستهٔ خاموشش باد) کبر تکبر معناسنه در فدای شکرین اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر یا حرف نسبت ونون حرف تأکید پستهٔ خاموش اضافتی بیانیه در پسته دن بونده حلب فستغی مراددر که دهانی اکا تشبیه ایدرلر * محصول بیت * اکرچه جانان کبرندن بن درویشه هیچ سوز سویلدی جان آنك شکرلی پستهٔ خاموشنه فدا اولسون یعنی بکا عدم التفاتندن هرکز کلام ایلدی جان انك پستهٔ شکرین کبی خاموش دهانه فدا اولسون (نرکس مست نوازش کن مردم دارش * خون عاشق بقدح کر بخورد نوشش باد) مصراع اولك اضافتلری بیانیه در نوازش کن وصف ترکیبیدر نوازش اسم مصدردر نوازیدندن اوخشیش وکن کنیدن اسم فاعل کننده دن مرخدر مردم دارده وصف ترکیبیدر دار یدندن مردم دار مردم طوتیجی یعنی رعایت ایدیجی دلدار کبی کوکل رعایت ایدیجی معناسنه بونده مردم دار ایهام طریقیله واقع اولمش زیرا کوز صاحب مردمکدر * محصول بیت * اول جانانك نوازش ایدیجی مردم دار چشم مستی یعنی عشاقی اوخشایوب رعایت ایدیجی نرکس مستی عاشق قاننی قدحله ایچرسه اکا نوش اولسون یعنی سکر وعسل اولسون حاصلی اکا حلال اولسون دیمکدر عاشقلری رعایت ایلدیکیچون اکا قانلری نوش جان اولسون معناسنه (بغلامی تو مشهور جهان شد حافظ * حلقهٔ بندکی زلف تو در کوشش باد) بغلامی تو باحرف سبب مشهوره متعلق واضافت لامیه مشهور جهان اضافتیده لامیه در وشدك مقدم خبری وحافظ اسمی حلقهٔ بندکی زلف تو اضافتلری لامیه لردر معلوم اوله که عجمك دابندندر قوللرینك قولاقلرینه حلقه کچورمك انکیچون حلقهٔ بندکی دیدی یا حرف مصدر در * محصول بیت * حافظ سنك قولك اولمق سببیله مشهور جهان اولدی پس ایمدی سنك زلفکه قول اولمق حلقه سی قولاغنده اولسون زلفینه قول اولمق حکمی کنایه طریقیله در زیرا انلرك یعنی اعجامك قوللری اکثری هندیلردر زیرا آق جنسی انلرده آغر بهالیدر زلفه خود شعرا هندو اطلاق ایلمشلر در پس زلفکه قول اولمق حلقه سی بیور دیمی انکیچوندر حاصلی اول حلقه انلرده قول اولمق نشانیدر (وله ایضا)

(بکوی میکده یا رب سحر چه مشغله بود * که جوش شاهد وساقی وشمع ومشعله بود) بکوی میکده باحرف ظرف واضافت لامیه در یارب عجبا معناسنه در مشغله آدم آوازینه وغوغا وفتنه وآشوب معناسنه کلورکه حرف بیان جوش قینامقك اسمیدر شاهد بونده محبوب معناسنه در ساقی شاهده معطوف وشمع ومشعله جوشه معطوف اولمق جائز وشاهد وساقی یه اولمق جائز * محصول بیت * عجبا سحر میخانه ده نه غوغا وار ایدیکه جوش شاهد وساقی وشمع ومشعله وار ایدی یعنی خلق آوازی وبونلر وار ایدی (حدیث عشق که از حرف وصوت مستغنیست * بناله دف ونی درخروش وغلغله بود) خروش چوقرامه معناسنه اسمدر غلغله آوازه دیرلر * محصول بیت * عشق سوزی که حرف وصوتدن مستغنیدر دف ونی ناله سیله خروش وغلغله ده ایدی یعنی عشق که کوکل حالیدر وحرف وصوت ایله تعبیر اولنمز سحر میخانه ده دف ونی ناله سیله غلغله وفریاد وفغانده ایدی (مباحثی که دران حلقهٔ جنون میرفت * وراء مدرسه وقیل وقال مسئله بود) مباحثی جمع مبحث که مصدر میمیدر بحث معناسنه ویا حرف تنکیر که حرف رابط صفت حلقهٔ جنوندن مراد مجالس میخانه در میرفت حکایت حال ماضیدر واقع اولوردی دیمکدر وراء آرد واکاری معناسنه در * محصول بیت * شول بحثلر که مجالس میخانه ده واقع اولوردی مدرسه دن وقیل وقال مسئله دن اکاری ایدی یعنی مدرسه لرده سویلنور وقیل وقال مسئله یه داخل دکل ایدی (دل از کرشمهٔ ساقی بشکر بود ولی * زنامساعدی بختم اندکی کله بود) کرشمه ناز وشیوه وکوز وقاشله اشارتدر وساقی یه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر بشکر باحرف مصاحبت بوده متعلق ولی مصراع ثانی یه مرهوندر مساعد بونده معاون معناسنه در ویا حرف مصدر بختمه اضافتی وبختك میمه لامیه لردر اندکی یا بونك کبی یرلرده تصغیر معناسنه یقین برمعنی افاده ایدر ازاجق دیمکدر کله کاف عجمینك کسریله شکایت

انوار ذاتیه سندن واسرار معنویه سندن متلذذ ومتنعم اولسون آمین یا معین

(کرچه از کبر سخن با من درویش نکفت * جان فدای شکرین پستهٔ خاموشش باد)

اکرچه کبرندن بن درویشه سوز سویلدی جانم آنك شکر کبی اذیذ خاموش دهانه فدا اولسون (مفردات) (کرچه) م (از) من (کبر) م (سخن) سوز (با من درویش) بن درویشه (نکفت) سویلدی (جان) م (فدا) م (شکرین) شکره منسوب (پسته) فستق دهان دایره استعاره قلنمشدر (خاموش) ساکت (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) (این التراب واین رب الارباب) کلامی سرنجه کرچه حق سبحانه وتعالی کمال استغناسندن بن درویش ومحتاج قولنه بذاته کلام وفیض بلا واسطه بیورمدی لکن کرمندن امیدمی کسمم که جانم عالم السند شکردن لذیذ اولان خطاب عزتنه وکلام نفسینه وتجلیات انوار ذاتیه سنه فدا اولسون

(نرکس مست نوازش کن ومردم دارش * خون عاشق بقدح کر بخورد نوشش باد)

آنك مردم طوتیجی عشاقه رعایت ایدیجی مست چشمی اکر عاشقك قاننی قدح ایله ایچه آکه نوش اولسون (مفردات) (نرکس) چشم (مست) م (نوازش کن) اوخشایجی (مردم دار) آدم طوتیجی (ش) ضمیر (خون) قان (عاشق) م (با) للملابسة (قدح) م (کر) اکر (بخورد) ایچه (نوش) عسل (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) اول غنی بالذات والصفات اولان حضرت اللهك کرمندن والطافندن عاشق قوللرینه نظر عنایتی عاشقلری اوخشایجی وجمیع مرادلرینه ایرشدریجیدر واعداسنه قهرایله نظری اعداسنی دخی الیم وشدید اولان اخذ ایله اخذ ایدیجیدر اکر عاشق صورت قهرده انواع بلالره کرفتار ایدوب قانینی دخی دوکرسه اول دخی عین لطفدر که عاشقك لذت روحانیه سی واتصال وقربیتی زیاده اولمق ایچوندر ومعدن وجودلرنده اولان خزائن اسرار ظهوره کلك ایچوندر

(بغلامی تو مشهور جهان شد حافظ * حلقهٔ بندکی زلف تو در کوشش باد)

سنك غلامك اولمق سببیله حافظ جهانك مشهوری اولدی سنك زلفك قوللغی حلقه سی آنك قولاغنده اولسون (مفردات) (با) سببیه (غلام) م (تو) سن (مشهور) م (جهان) م (شد) اولدی (حافظ) م (حلقه) م (بندکی) قوللق (زلف) م (تو) سن (در) فی (کوش) قولاق (ش) ضمیر (باد) اولسون (معنای اشارتی) یارب بحمدالله سنك بندهٔ مخلصك وعاشق سرکردانك اولمق سببیله حافظ جهانك مشهوری اولدی (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت الخ) آیت کریمه سی سرنجه سنك صفات جلیلهك اولان ایمان حقیقی قوللغی حلقه سی آنك قولاغنده کرمکله ابد الآباد ثابت اولسون

ولها ایضا

بکوی

(بکوی میکده یارب سحر چه مشغله بود * که جوش شاهد وساقی وشمع ومشعله بود)

میخانه محله سنده سحر وقتی عجب نه غوغا وار ایدی که محبوبك ظهوری وساقی وشمع ومشعله وار ایدی (مفردات) (با) للملابسة (کوی) محله (میکده) میخانه (یارب) عجب (سحر) م (چه) نه (مشغله) غوغا (بود) وار ایدی (که) زیرا (جوش) ظهور (شاهد) محبوب (ساقی) م (شمع) م (مشعله) م (بود) وار ایدی (معنای اشارتی) بحمدالله وقت سحرده ومیخانهٔ کائنات وتعیناتده اسرار توحیددن برفتح باب اولوب اسقاط اضافاتله حق سبحانه وتعالی صور مختلفه ده تجلیات متعاقبه ایله واسماء وصفات متنوعه ایله ظهور ایندکده تعجبا دیدمکه ذات حقدن غیری برموجود ظاهر یوق ایکن بو مشعله وشاهد وساقی وشمع ومشعله ظهوری وار ایدی دیمك ندر وتعبیری ممکن اولمیانی تأویله وقیل وقاله کتورمك ندر

(حدیث عشق که از حرف وصوت مستغنیست * بناله دف ونی درخروش وولوله بود)

عشق سوزی که حرف وصوتدن مستغنیدر دف ونی ناله سیله خروش وولوله ده ایدی (مفردات) (حدیث) سوز (عشق) م (از) من (حرف) م (صوت) م (مستغنی) م (است) در (با) للملابسة (ناله) فغان (دف) م (نی) م (در) فی (خروش) ناله (ولوله) م (بود) ایدی (معنای اشارتی) ورای عقلده اولان حدیث اسرار عشق حرف وصوتدن مستغنیدر اشراقیون کبی قلبی ژنکار ماسوادن پاك ومنجلی اولان ارباب مکاشفه لره ظاهردر حتی دف ونی واصوات وتسبیحات هر برشیء اول اسراری خروش وولوله ایله بیانده ایدی که استعیذ بالله (وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم) آیت کریمه سی سرنجه اهل مکاشفه نك غیری یه مستوردر بو اسرار بختیار اولان عارف باللهلره مخصوصدر

(دل از کرشمهٔ ساقی بشکر بود ولی * زنامساعدهٔ بخت اندکی کله بود)

کوکل ساقینك کوشهٔ چشمله نظرندن شکرده ایدی لکن بختمك عدم مساعده سندن برازجق شکایتی وار ایدی (مفردات) (دل) کوکل (از) من (کرشمه) کوز اوجیله باقق (ساقی) م (با) للملابسة (شکر) م (بود) ایدی (ولی) لکن (ز) من (نامساعده) قدرتسزلك (بخت) م (ش) ضمیر (کله) شکوی (بود) ایدی (معنای اشارتی) کوکل ساقئ کوثر اسرار لدنی اولان حضرت اللهك (ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر) اولان لذت مشاهدهٔ جمال اللهله نعم بی همتا سنك شکرنده ایدی لکن وجود بشریت حجابی سببیله بختمك عدم مساعده سندن تجلئ دائمی یه مانع واردر دیو برازجق شکایتی وار ایدی

(قیاس کردم وآن چشم جادوانهٔ مست * هزار ساحر چون سامریش درکله بود)

اول مست جادوانه چشمی قیاس ایلدم بیك سامری کبی ساحرانك شکایتنده ایدی

معناسنه‌در * محصول بیت * کوکل ساقینڭ کرشمه وناز‌ندن شکرله ایدی یعنی شاکر وراضی ایدی اما طالعمڭ عدم مساعده سندن ازاجق شکایتم وار ایدی یعنی ساقینڭ نظرندن کوکلم راضی ایدی اما بختمڭ ناموافقتندن بنم برمقدار شکایتم وار ایدی (قیاس کردم وان چشم شوخ شعبده باز * هزار ساحر چون سامریش درکله بود) قیاس کردن برنسنه‌یی اوراتمقدر واو حرف حال حرف زائد دینزائد مو یلش چشم شوخ شعبده باز اضافتلری بیانیه‌در شعبده باز بونده حیله باز معناسنه‌در

(مفردات) (قیاس) م (کردم) ایلدم (آن) اول (چشم) کوز (جادوانه) جادویه منسوب (مست) م (هزار) بیك (ساحر) م (چون) مثل (سامری) برساحرك اسمی (ش) ضمیر (در) فی (کله) شکایت (بود) یدی (معنای اشارتی) (ان من البیان لسحرا) حدیث شریفی سرنجه اول غیب الغیبده مخزون ومستور اولان نظر عنایت ربانی‌یی حدا تجاوزده شویله معجز قیاس ایلدمکه صد هزار سامری کبی ساحرلر آنڭ شکایتنده ایدی یعنی حق تعالینڭ نظری عصمتده معصوم اولان کیمسه نفس وشیطان ووجود بشریه وهوا وسوء اقران اضلال ورا‌ه حقدن اخراج ایده میوب بربرلرینه شکایتده اولمشلردر اول معصوم دخی برنفس اذات تجلیات روحانیه‌دن جدا اولمامشدر

﴾ چو گفتمش لبم بوسهٔ حوالت کن * بخنده گفت کیت بامن این معامله بود ﴿

چون اکادیدم بکالبکدن بربوسه وبرخنده ایله دیدی سنڭ بنمله قنچان بو معامله‌ڭ اوادی (مفردات) (چو) چونکه (گفتم) دیدم (ش) ضمیر (لب) دوداق ایله (م) بکا (بوسهٔ) بربوسه (حوالت) احسان (آن) ایله (بخنده) کولرك (گفت) دیدی (کیت) قنچان سنڭ (بامن) بنم ایله (این) بو (معامله) م (بود) اولدی (معنای اشارتی) دیدم یارب بکا فیض ونفعاتدن بلا حجاب برذوق روحانیت بخش ایله لطف ایله بیوردیکه بو بلاحجاب معامله ومشاهده بنم ایله قنچان اولدی وقنچان اولسه کرکه مقبول اولان ایمان بالغیب وآرزو منقطع اولمامقدر وعطش وشوق زیاده اولمقدر

﴾ زاخترم نظر سعد در رهست که دوش * میان ماه ورخ یارمن مقابله بود ﴿

ستاره‌دن بکا بوراه‌ده سعد نظری واردر زیرا دون کیجه ماه ایله بنم یارمڭ رخی اورتاسنده مقابله ایدی (مفردات) (ز) من (اختر) یلدز (م) ضمیر (نظر سعد) م (در) فی (ره) یول (است) در (که) زیرا (دوش) دون کیجه (میان) اورته (ما) ز (رخ) یکاق (یارمن) بنم یارم (مقابله) م (بود) ایدی (معنای اشارتی) بنم مولامه حسن ظنم بودرکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه‌ڭ (لا اعبد ربا لم اره) کلام شریفی سرنجه طالعم وستاره‌م وامارهٔ ظاهرم مقتضاسی راه سلوکده بکا مشاهدهٔ جمال الله سعادتی اثری واردر زیرا دون کیجه بلکه هر کیجه (نور القمر مستفاد من الشمس) سرنجه درگاه حقده توجه ومناجاتم وقتنده ماه قلبم آفتاب جمال الاهیه مقابل اولوب نور الهیه ایله قلبم منشرح اولوردی

﴾ دهان یار که درمان درد حافظ داشت * فغان که وقت مروت چه تنك حوصله بود ﴿

یارڭ دهانی که حافظڭ دردینه درمان طوتاردی فغان که مروت وقتی نه عجب تنك حوصله اولدی (مفردات) (دهان) اغز (یار) م (درمان درد) م (حافظ) م (داشت) طوتدی (فغان) فریاد (وقت مروت) م (چه) نه (تنك) طار (حوصله) معده (بود) یدی (معنای اشارتی) خطاب الست ربانی وفیض وتجلی سبحانی حافظڭ

واو حرف حال حرف زائد دینزائد ویرا مقدر در تقدیری شعبده باز را دیمکدر ساحرك چون لفظنه اضافتی بیانیه‌در یعنی مشبهڭ ادات تشبیه‌ه اضافتیدر سامری مشبه به بونده ساحری سامر بازوب ومعناسنده سامری کبی بیك سامر دینجب سامری الطبع ایمش سامریش شین ضمیر چشمه راجعدر ومعنی جهتنده کله‌یه مقیددر کله‌اش تقدیرنده وکله لغتده سوری‌یه مثلا قیون وکچی وغیری سوریلره دیرلر بعض نسخه‌ده کله دوشمشدر قوش آوادقلری فق معناسنه مقصود طوز قدر بونده کله کاف عجمیڭ فتحی وتخفیف لامله در کاف عجمیڭ کسریله بازوب شکایت معناسی اخذ ایاین کیمسه‌یی مواخذه کرك حاصلی بو بینده اوچ یرده سهو ایلمش واوی زائد طوتمش وساحری سامر یازمش وکله‌یی فتح کافله کله ایلمش کسر کافله معناسی اولمقدن غیری تکرار قافیه فسادی مقرر * محصول بیت * قیاس ایلدم حال بوکه اول حیله باز وحقه باز چشمڭ سامری کبی بیك ساحرانڭ سوریسنده ویاطوزاغنده ایدی یعنی سامری کبی بیك مسحوری وار ایدی منه سنده کله‌یه یغن معناسنی ویرن کله‌یی بیلمزایمش (بگفتمش بلبم بوسهٔ حوالت کن * بخنده گفت کیت بامن این معامله بود) بگفتمش شین جانانه راجعدر بلبم میم معنی جهتندن حوالته مقید در کیت قنچن سنڭ دیمکدر * محصول بیت * جانانه دیدم لبکه بنی بربوسه‌یه حواله ایله یعنی لبکدن بربوسه آلمغه بنی حواله ایله یاخود لبی بکا بربوسه ویرمکه حواله ایله خنده ایله یعنی کولدایله دیدی سنڭ بنمله قنچن بومعامله‌ڭ اولدی یعنی بنمله بو بله معامله ایلدیکڭ وارمیدر که شمدی ایلیه‌سین (زاخترم نظر سعد در رهست که دوش * میان ماه ورخ یارمن مقابله بود) زاخترم میم معنی جهتندن رهه مقیددر درره‌ست تقدیرنده که حرف تعلیل دوش دون کیجه مصراع ثانی‌یه مرهوندر میان ماه اضافتی لامیه‌در واو حرف عطف رخ یارمن اضافتیده لامیه‌در مقابله اصطلاح منجمین‌دندر ایکی یلدز مثلا آیله کونش بری برینڭ راست قارشوسنده اولسه‌لر بووجهله که هر جانبلرنده فلکدن بشر برج واقع اوله اکا مقابله دیرلر پس تثلیث وتربیع وتسدیسی بوکه قیاس ایله * محصول بیت * اخترده‌ن یعنی طالعدن

یوللده نظر سعد واردر یعنی طالعدن طریقمده سعادت وار زیرا دون کیجه ماه ایله بنم یارمڭ رخی بیننده مقابله وار ایدی یعنی آی جانانڭ یوزی کونشینه مقابل ایدی پس سعادته دلیلدر زیرا ایکی کوکب سعد مقابله ایلسه دلیل سعادتدر (دهان یار که درمان درد حافظ داشت * فغان که وقت مروت چه تنك حوصله بود) که حرف رابط صفت درمان علاج درد‌ه اضافتی مصدرڭ مفعولنه اضافتی قبیلندندر ودردڭ حافظه لامیه که حرف بیان وقت مروت اضافتی

دردینڭ درمان ازلیسی ایدی وافغان غریب روحه بوعالم غربتده مروت وکرم بو ایدیکه تجلی دائمی ایله هر برنفسده نوازش وسرور بخش ایتمك ایدی نه عجب که قلوب الاحرار بین التجلی والاستتاردر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ یك دو جامم دی سحر که اتفاق افتاده بود * وز لب ساقی شرابم در مذاق افتاده بود ﴿

دون سحر وقتی بکا برایکی قدح اتفاق دوشمشدی ساقینڭ لبندن بنم مذاقمه شراب دوشمش ایدی (مفردات) (یك دو) برایکی (جام) قدح (میم) ضمیر (دی) دون (سحر که) سحر وقتی (اتفاق) م (افتاده بود) دوشمش ایدی (ز) من (لب) دوداق (ساقی) م (شراب) م (میم) ضمیر (در) فی (مذاق) محل ذوق (افتاده بود) دوشمش ایدی (معنای اشارتی) دون فیض وتجلی الهیه‌نڭ زیاده اولدیغی سحر وقتی وسهر لیالیله سعی ومجاهده وقلب آگاه ایله مراقب ایکن ناگاه وبالاتفاق محضا فضل الهی اوله‌رق برایکی قدح شراب عشق الهی وفیض وتجلی ربانی ظهور ایتمش ایدی استعیذ بالله (یحبهم ویحبونه) آیت کریمه‌سی سرنجه اول ساقی شراب وحدت اولان حق سبحانه وتعالی عذبیت معنویه‌سندن اولان بنم مذاقمه ودماغ جانمه اول شراب معنوینڭ لذتی دوشمشدی

﴾ از سر مستی دگر با شاهد عهد شباب * رجعتی میخواستم لیکن طلاق افتاده بود ﴿

مستلك اوجندن کیرو وجوانلق زمانی شاهدینه بر رجعت ایستدم لیکن طلاق واقع اولمشدی (مفردات) (از) من (سر) اوج (مستی) مستلك (دگر) کیرو (با) للملابسة (شاهد) محبوب (عهد) زمان (شباب) کنجلك (رجعت) عدت ایچنده قائم اولان نکاحك دوامن طلب ایتمك (یا) وحدتیه (میخواستم) دیلدم (لیکن طلاق) م (افتاده بود) واقع اولمش ایدی (معنای اشارتی) اول دماغ جانمی روشن ومنور قلیجی شراب عشق الهیه‌نڭ لذتی اوجندن هر درلو کال کندوایله حاصل اولان عروس کبی لطف کنجلك زمانڭ کیرو یه دونوب بتون عمرم عشق ایله حق تعالی‌یه مناجات لذتی اوزره کچمه‌سنی ایستدم اکن طلاق ثلاثه ایله مطلقه اولان عورتڭ شرعا رجعتی ممکن اولمدیغی کبی کچن عمر دخی کیر دونمسی ممکن اولمدی

﴾ نقش می‌بستم که گیرم گوشهٔ زان چشم مست * طاقت صبر از خم ابروش طاق افتاده بود ﴿

فکر ایدردم که اول چشمدن برگوشه طوتم صبرم طاقتی آنڭ محراب کبی ابروسی بوکلمدن طاق دوشمشدی (مفردات) (نقش) م (می‌بستم) باغلردم (گیرم) طوتم (گوشهٔ) برگوشه (ز) من (آن) اول (چشم مست) م (طاقت) قدرت (صبر) م (از) من (خم) بوکلم (ابرو) قاش (ش) ضمیر (طاق) کز (افتاده بود) دوشمش ایدی (معنای اشارتی) بوذوقه وجه شانه نهایت اولیوب کوکلڭ وبرلڭ تحمل ایده‌میوب خوف ایلدکاری نظر حق ایله حاصل امانة الله اولان عشقدن

ظرفیت افاده ایدر حوصله لغتده قوش قورسغنه دیرلر که سائر حیواناتڭ معده‌سی برینه واقعدر ترکیده حوصله‌سی طاردیرلر یعنی هیچ نسنه‌یه تحمل دکل دیجك یرده بونده تنك حوصله کمال مروتسزلکدن عبارتدر * محصول بیت * یارڭ دهانی که حافظڭ دردینه درمانه مالك ایدی یعنی انڭ دردینه آنده درمان وار ایدی حیف که مروت واحسان وقتنده نه عجب تنك حوصله ایدی یعنی حافظڭ دردینه درمان ایلمکده زیاده مضایقه کوستردی دهانه نسبت تنکلك محلنده واقعدر (وله ایضا) (یکدو جامم درسحر که اتفاق افتاده بود * وز لب ساقی شرابم در مذاق افتاده بود) جامم میمی معنی جهتندن سحرکهه مقیددر سحرکهم تقدیرنده وشرابم میمی مذاقه مقید در مذاق اغزده لذت الاجق یره دیرلر کتابلر یازیشی اوزره دلدر امابونڭ کبی یرلرده آغز مراددر * محصول بیت * بکا سحر وقتنده اتفاق برایکی قدح واقع اولدی دخی ساقی لبندن مذاقمه شراب دوشمش ایدی یعنی ساقینڭ لبی شوقیله سحر وقتنده باده ایچدم ایدی (از سر مستی دگر با شاهد عهد شباب * رجعتی میخواستم لیکن طلاق افتاده بود) مستی یا حرف مصدر در شاهد عهد شباب اضافتی بیانیه‌در شاهد محبوب عهد زمان شباب یکتلك رجعت رانڭ فتحی وکسریله لغتدر اما فتح افصحدر دونمك معناسنه ویا حرف تنکیر حرف وحدت دینوحدتله تنکیر معناسی تشخیص ایلمز ایمش طلاقدن مضاف الیه محذوفدر طلاق بائن ویاطلاق ثلاث تقدیرنده * محصول بیت * مستلك جهتندن یعنی سرخوشلق اوجندن ینه جوانلق زمانی محبوبنه رجعت ایلمك دیلدم اما طلاق

بائن ویا طلاق ثلاث واقع اولمشیدی یعنی سرخوشلق ایله جوانلق زمانی مراد ایدندم اما بو طلب وبو مراد امر محالدرز برا ایلك قبضه‌سندن چقان اوقڭ رجوعنی دیلمك کبیدر (نقش میبستم که گیرم گوشهٔ زان چشم مست * طاقت صبر از خم ابروش طاق افتاده بود) نقشدن مراد تصوردر گوشهٔ یا حرف وحدت زان ادات تعلیلدر طاقت قدرت وقوت ووسعت معناسنه‌در طاق تك معناسنه‌در برقات معناسنه یعنی زبون * محصول بیت * تصور باغلردمکه اول چشم مستڭ

فراغت ایلسم دیو فکر ایلدم بحمدالله فیض وفضل الهی بنشوب واراده می سلب ایله بنی بی مجال ایدوب بی اختیار امانةالله یولنی تحمله بکا طاقت بخش ایدوب محراب کبی ظهرم منحنی ایلدی و بنی اول حال اوزره ثابت و برقرار ایلدی

ای معبر مژده فرما که دوشم آفتاب * درشکرخواب صبوحی هم وثاق افتاده بود

ای معبر بر بشارت بیور زیرا دون کیجه آفتاب بکا صباح شرابنک لذید خوابنده هم حجره واقع اولمشدی (مفردات) (معبر) دوش تعبیر ایدیجی (مژده) بشارت (همزه) وحدتیه (فرما) بیور (که) زیرا (دوش) دون کیجه (م) بکا (آفتاب) کونش (در) فی (شکرخواب) طاتلی او یقو (صبوحی) صباح ایچیلن شراب (هم) مقارن (وثاق) حجره (افتاده بود) واقع اولمشدی (معنای اشارتی) ای جاسوس القلوب اواوب حال دروندن تعبیر وخبر ایدیجی پیرم بر بشارت و بر مسرت بیور که دون کیجه وقت صباحده داخل اولدقده شراب عشق الهیه نك وحضرت الهیه مناجاتك لذتندن قلبك ما سوی اللهدن رقود ولذت مراقبه خوابنده ایکن حجرهٔ قلبمده آفتاب معنوی وانوار ذات الهی بکا منکشف اولمشدی بودخی امانة تحمل آثاریدر

درمقامات طریقت هر کجا کردیم سیر * عافیت رابانظربازی فراق افتاده بود

طریقت مقاملرنده هرقنده که سیرایلدك عافیت عاشقلق ایله فراق دوشمش ایدی (مفردات) (در) فی (مقامات) م (طریقت) م (هر کجا) هرقنده (کردیم) ایلدك (سیر) م (عافیت) م (را) ادات مفعول (با) للملابسة (نظر باز) عاشق (یا) مصدریه (فراق) م (افتاده بود) دوشمش ایدی (معنای اشارتی) (اشد البلاء علی الانبیاء ثم الاولیاء ثم الامثل فالامثل) حدیث شریفی سرنجه اول بی نهایت اولان عشقك حضرت اللهه وصلت بولنك منازل ومقاماتنده وهرقنغی مرتبه ده سیرایلدك ایسه عافیت ایله عاشقلق بیننه افتراق دوشمش ایدی خاصهٔ عشق بودرکه هر مرتبه ده عاشقه دردو بلادن وعلت وابتلادن خلاص یوقدر و محبوبك درد وبلاسی عاشقه ذوق وصفا وافتخاردر

ساقیا جام دمادم ده که درسیروسلوك * هر که عاشق وش نیامد درنفاق افتاده بود

ای ساقی بکا جام دمادم و یرکه سلوك وسیرنده هر کیم که عاشق کبی کلمدی نفاقه دوشمشدی (مفردات) (ساقیا) م (جام) قدح (دمادم) بری بری آردنجه (م) ضمیر (ده) و یر (که) زیرا (در) فی (سیر وسلوك) م (هرکه) هرکیم (عاشق) م (وش) مثل (نیامد) کلمدی (در) فی (نفاق) م (افتاده بود) دوشمش ایدی (معنای اشارتی) ای ساقیٔ شراب وحدت اولان پیرهمت حیات بخشکله بکا قدح قابکدن لذت شراب دائمی بخش ایله که اول ذوقله درد و بلایه تحملده مرد کامل اولم زیرا سلوك وسیرنده وعشق یولنده هرکیم که عاشق صادق کبی بلایه صابر کلمدی اول کیمسه نفاقه دوشمش مدعیلردندر وکذاب منافقدر

جور وجفاسندن اونوری بر کوشه طوتم یعنی اختیار ایدم اما صبرمك قوتی ووسعتی انك خم ابروسندن یکتا یعنی زبون دوشمش ایدی خم ابروسی میلی بر کوشه اختیار ایلمکه مانع اولدی (ای معبر مژده فرما که دوشم آفتاب * درشکرخواب صبوحی هم وثاق افتاده بود) دوشم یائی معنی جهتده وثاقه مقیددر * محصول بیت * ای معبر دوشمی تعبیر ایچون برمژده بیور ادا ایدیم زیرا دون کیجه افتاب صباح وقتنك طتلو او یقوسنده حجره داشم واو داشغم واقع اولمشیدی یعنی دوشده کونش بنمله همخانه اولمشیدی پس بودوش دلالت ایدر که جانانه وصال واقع اولور ایمدی مشتواق ایسه بندن ادا ایدیمکه خیرلی دوشدر (درمقامات طریقت هر کجا کردیم سیر * عافیت را بانظربازی فراق افتاده بود) عافیت پرهیزکارلق نظربازی محبوب دوستلق * محصول بیت * طریقت مقاماتنده هر یرده که سیر ایلدك ایسه عافیتله نظر بازلغك افتراقی واقع اولمشیدی یعنی عشقله زهد و تقوی مفترقلردر حاصلی پرهیزله محبوب دوستلق بریرده جمع اولمز (ساقیا جام دمادم ده که درسیرطریق * هر که عاشق وش نیامد در نفاق افتاده بود) دمادم پیاپی دیمکدر عاشق وش عاشق کبی یعنی عاشقانه * محصول بیت * ای ساقی بکا جام پیاپی و یر یعنی متصل باده و یر زیرا سیروسلوك طریق عشقده هرکیم که عاشقانه کلمدی یعنی عاشق اولمدی نفاقه دوشمشدر حاصلی برجانانه کوکل و یرمین منافقدر

حافظ آن ساعت که این نظم پریشان مینوشت * طائر فکرش بدام اشتیاق افتاده بود

حافظ اول ساعت که بو پریشان نظمی یازدی آنك فکری قوشی اشتیاق دامنه دوشمش ایدی (مفردات) (حافظ) م (آن) اول (ساعت) م (این) بو (نظم پریشان) م (مینوشت) یازدی (طائر فکرش) فکری قوشی (ش) ضمیر (بدام) طوزغه (اشتیاق) م (افتاده بود) م (معنای اشارتی) حافظ اول ساعتکه واردات الهیه ایله بوحکمت آمیز نظمی یازدی فکر قوشی اشتیاق دامنه دوشدی که کمال قربیت الهی درد وبلایه تحملی مقداری اولدیغن بیلوب درد و بلایه بلکه لطف وقهر خدایه جان ودلدن عاشق ومشتاق اولدی

وله ایضا

اکر آن طائر قدسی زدرم بازآید * عمر بکذشته به پیرانه سرم بازآید

اکر اول طائر قدسی بنم قپومدن کیرو کله کیچمش عمر پیرلك وقتنده کیرو کلور (مفردات) (آن) اول (طائر قدسی) فیض وتجلی (ز) من (در) قپو (م) بنم (باز) کیرو (آید) کله (عمر) م (بکذشته) کیچمش (با) للملابسة (پیرانه سر) پیرلك وقتی (م) بنم (بازآید) کیرو کلور (معنای اشارتی) بعدالانقباض والاستتار اکر فیض وتجلی وکشف وانفتاح کیرو کله کیچمش عمر پیرلك وقتنده کیرو کلور وفنای معنویلك حاصل اولور

دارم امید بدین اشك چوباران که دکر * برق دولت که برفت ازنظرم بازآید

امیدم طوتارم بو باران کبی کوز یاشی سببیله که تکرار دولت برقی که بنم نظرمدن کتمدی کیرو کله (مفردات) (دارم) طوتارم (امید) م (بدین) بو (اشك) کوز یاشی (چو) مثل (باران) یغمور (دکر) تکرار (برق) بور (دولت) م (برفت) کتدی (از) من (نظر) م (م) ضمیر (بازآید) کیرو کله (معنای اشارتی) (اغتنموا الرقة فان عندها تنزل الرحمة) حدیث شریفی سرنجه ثمرهٔ رقت اولان بوکثرت بکالك ظهورندن وکوزم یاشنك یغمور کبی دوکلمسی سببیله حق تعالیدن امداد ایدرم که باعث دولت ابدی اولان پرتو انوار الهی که نظرمدن کتدی کیرو کله ونور حق ایله قلبم منفتح ومنشرح اوله

آنکه تاج سرمن خاك کف پایش بود * پادشاهی بکنم کر بسرم بازآید

اول کیمسه که بنم باشمك تاجی آنك کف پاینك خاکی ایدی پادشاهلق ایلرم اکر کیرو بنم طرفمه کلسه (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (تاج) م (سر) باش (من) بن (خاك) طپراق (کف) آیه (پای) اایاق (ش) ضمیر (بود) ایدی (پادشاه) م (یا) مصدریه (بکنم) ایلرم (کر) اکر (با) للملابسة (سر) طرف (م) ضمیر (بازآید) کیرو کله (معنای اشارتی) اول ذات باری تعالی که آنك آثار قدرتی وآنك مظهر تجلی انوار معرفتی اولان مردان خدانك خاك کف پای بنم باشم تاجی ایدی اکر کیرو بکا انوار تجلیسین اظهار ایدرسه بن ر پادشاه حقیقی اولورم که ایکی جهانده متصرف پادشاهلق ایدرم

حافظ آن ساعت که این نظم پریشان مینوشت * طائر فکرش بدام اشتیاق افتاده بود) نظم پریشان اضافتی بیانیه در طائر فکرش اضافتی بیانیه ولامیه در بدام اشتیاق با حرف صله دام اشتیاق اضافتی بیانیه در * محصول بیت * حافظ اول ساعت که بونظم پریشانی یازاردی یعنی بوغزلی کتابت ایدردی طائر فکری دام اشتیاقه دوشمش ایدی یعنی فکری اشتیاق جانان طوزاغنه دوشمش ایدی حاصلی عاشق مشتاق ایدی (وله ایضا) (اکر آن طائر قدسی زدرم بازآید * عمر بکذشته به پیرانه سرم بازآید) طائر قدسی اصطلاحده جبرائیلدر اما لغتده قدسه منسوب طائر دیمکدر یعنی مرغ پاك که جانادن کنایتدر زدرم میم معنی جهتنده آیده مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه عمر بکذشته اضافتی بیانیه در پیرانه سرم میم سابق کبیدر * محصول بیت * اکر اول طائر قدسی کبی پاك جانان بکا قپودن ایچرو کلورسه کیچمش عمر پیرلك وقتنده عودت ایدوب کیرو کلور بوغزلی خواجه جانانی سفرده ایکن بیورمشدر یعنی جانان سفردن قدوم ایدوب بکا قپودان ایچرو کلورسه همان عمر کذشته نك قپودن ایچرو کلسیدر (دارم امید بدین اشك چو باران که دکر * برق دولت که برفت ازنظرم بازآید) اشك چو باران اضافتی بیانیه که حرف بیان دکر مصراع ثانی به مرهوندر بینه دیمکدر برق دولت اضافتده بیانیه در که حرف رابط صفت باز بونده کیرو معناسنه در * محصول بیت * امیدم واردر که بو باران کبی اشك سببیله ینه دولت شمشکی که نظرمدن کتدی کیرو کله یعنی بوکثرت کریه ایله کیرو کتوره (آنکه تاج سرمن خاك کف پایش بود * پادشاهی بکنم کر بسرم بازآید) تاج سرمن اضافتی لامیه لردر خاك کف پایش اضافتلریده لامیه لردر بسرم باسی حرف صله * محصول بیت * اول که بنم باشمك تاجی آنك ایاغی طپراغیدر پادشاهلق ایدرم اکر اول تاج باشمه کلورسه یعنی اول جانان که ایاغنك طپراغی باشم تاجی ایدی پادشاه عالم اولورم ایاغی طپراغی باشمه کلورسه و یا کندی بکا کلورسه و یا باشم اوزرینه کلورسه

﴾ کرنثار قدم یار کرامی نکنم ❁ جوهر جان بچه کار دکرم باز آید ﴿

اکر یار عزیزك قدمنه نثار ایلیم جان جوهری قبری کیرو بنم نه ایشمه یارر (مفردات) (کر) م (نثار) صاچق وفدا ایتمك (قدم) م (یار) م (کرام) عزیز (یا) نسبیه (نکنم) ایلیم (جوهر جان) م (بچه) نه (کار) ایش (دکر) قبری (م) بنم (باز آید) کیروکله (معنای اشارتی) بنی آدم خاکی بی اکرم مخلوقات وخلیفة الله فی الارض والسموات ومظهر انوار تجلیات وذات بیچونسه مرآت قلبیجی وقابل ومستعد ایدیجی بونك کبی عزیز و کریم واطیف ورحیم یارك قدرت باهره سی بوانه سرمایهٔ سعادت اولان جان جوهرنی نثار وفدا ایلیم اول جان کیرو بنم نه ایشمه یارر صد هزار جانم دخی اولورسه حضرت الاهمك یولنه فدا اولسون تقبل منا یا ارحم الراحمین

﴾ خواهم اندر عقبش رفت بیاران عزیز ❁ شخصم ار باز نیاید خبرم باز آید ﴿

عزیز یارلرله آنك اردنجه کتمك ایسترم شخصم اکر کیرو کلیه خبرم کیروکله (مفردات) (خواهم) ایسترم (اندر) فی (عقب) اردنجه (ش) ضمیر (رفت) کتمك (با) للملابسة (یاران عزیز) م (شخصم) ذاتم (ار) اکر (باز) کیرو (نیاید) کلیه (خبر) م (م) ضمیر (باز) کیرو (آید) کله (معنای اشارتی) اول کریم ورحیم اولان حضرت الاهدن ایسترم ودیلرمکه بزی انوار تجلی ذاتیه سنه مظهر ومستغرق ایلیوب عقبنجه ارواح قدسیه اولان یاران عزیزله لقاسنه واصل ایلیه اکر شخصم ووجودم بوعالمدن کیدوب کلیه عنایت حق اولنجه آثار جمیله‌رله خبرم کیروکله ونام جریدهٔ عالمده ثابت اوله

﴾ مانعش غلغل چنکست وشکر خواب صبوح ❁ ورنه کر بشنود آه سحرم باز آید ﴿

اول عزیزك کلمسنه مانع چنك صداسی وصباح شرابنك لذیذ خوابیدر یوخسه اکر بنم آه سحرمی اشیده کیرو کلور (مفردات) (مانع) م (ش) ضمیر (غلغل) صدا (چنك) آلت لهو (است) در (شکر خواب) طاتلی اویقو (صبوح) صباح ایچیلن شراب (ورنه) یوخسه (بشنود) اشیده (آه سحر) م (م) ضمیر (باز آید) کیرو کلور (معنای اشارتی) اول فیاض مطلق اولان حضرت الله ذات بیچونك وصفات ازلیه سنك معرفت ومشاهده سنده مظهر وآینهٔ مجلی قیلدیغی اکرم مخلوقات اولان انسانه وعد کریمی مقتضاسنجه فیض وتجلیسی لاینقطع وبی دریغدر لکن بومبتلا اولدیغمز نفس امارهٔ بالسوء هواسنه تابع اولمغله اکل وشرب چرب وشیرینه وخواب لذیذ نوشینه مشغول وغفلته کرفتار اولمسی ظهور انوار تجلیاته مانعدر یوخسه (ادعونی استجب لکم) وعد کریمی بیورن حق تعالی وعدنده خلفی ممکن ومتصور دکلدر البته قولك دعا ونیازنی ایشیدوب قبول ایدر وجمیع مراداتنه نائل قیلر

(کرنثار قدم یار کرامی نکنم * جوهر جان بچه کار دکرم باز آید) نثار قدم یار کرامی اضافتلری لامیه وبیانیه در کرامی کاف عجمینك کسری وضمیله عزیز دیمکدر جوهر جان اضافتی بیانیه در کار دکرم اضافتیده بویله در * محصول بیت * یار عزیزك قدمنه نثار ایلازمم جان جوهری دخی بنم نه ایشمه کلور یعنی جوهر جان یار عزیزك پاینه نثار ایلمك ایچوندر یوخسه نیه یارردی (خواهم اندر عقبش رفت و یاران عزیز * شخصم ار باز نیاید خبرم باز آید) عقب عینك فتحی وقافك کسریله لغتده اوکچه یه دیرلر اما بونك کبی یرلرده آرد معناسنه در رفت بونده مصدر معناسنه در واو حرف عطف یاخود حرف حال یاران باحرف صله مصراع آیده نیب یده متعلقدر * محصول بیت * جانانك آردنجه کتمك ایسترم حال بو که یاران عزیزه اکر شخصم کیرو کلمزسه خبرم کیرو کلور و یا خبرم کیروکله یعنی آردنجه کتدیکمدن صکره بن کیرو کلمزسم خبرم کیرو کلور مصراع اولده واوی ترك ایدوب یارانی رفته تعلیق ایدنلر بیانه کتمشلر (مانعش غلغل چنکست وشکر خواب صبوح * ورنه کر بشنود آه سحرم باز آید) غلغل چنك اضافتی لامیه در بونده غلغلدن مراد آواز در وصبوحدن صباح مراد در * محصول بیت * اول جانانه مانع اولان چنك آوازیدر وصباح وقتنك طتلو اویقوسیدر یوخسه بنم آه سحرمی ایشنسه البته کلوردی بنم آه سحرمی بو ایکی نسنه در ایشندرمین یوخسه ایشنسه بی اختیار کلوردی

﴾ کوس ﴿

(کوس نودولتی ازبام سعادت بزنم * کر ببینم که مه نوسفرم باز آید) کوس نودولتی اضافتی لامیه دریا حرف مصدر معلوم اوله که عجم پادشاهلری بر کیسه‌یه بر منصب ویرسه‌لر پادشاهك مهترلری اونك طامی اوزرینه چیقوب کوس چالارلر رومده قپوسنده طاول وصورنای چالدقلری کبی بوده معلوم اوله که اورینك اوستی مسطحدر یعنی دوزدر نودولت یکی دولته ایرشن کیسه‌یه دیرلر بام سعادت اضافتی بیانیه درکه حرف بیان نوسفر تازه سفره کتمش کیسه‌یه دیرلر * محصول بیت * یکی دولتلیلك کوسنی سعادت طامنده چلارم یعنی زیاده مسرور واولورم اکر کوردم که بنم یکی سفره کتمش ماهم کیرو سفردن کله یعنی بنم تازه سفره کتمش ماهم کوررمکه سفردن کلش اوله کال سرورله مسرور اولورم (آرزومند رخ شاه چو ماهم حافظ * همتی تا بسلامت زدرم باز آید) متمند ادات نسبتدر آرزومند رخ شاه چو ماه اضافتلری لامیه‌لردر وبیانیه حافظ منادی همتی یا حرف وحدت ویاتنکیر تقدیری همتی کن تا حرف تعلیل بسلامت باحرف مصاحبت * محصول بیت * ماه کبی شاهك رخی آرزومندیم ای حافظ همت ایله تا کیم سلامتله قپومدن ایچری کله بیت سحر حلال طریقی اوزره واقعدر (وله ایضا) (ستارهٔ بدرخشید وماه مجلس شد * دل رمیدهٔ ما را رفیق ومونس شد) ستارهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بدرخشید باحرف تأکید دالده فتحه وکسره جائزدر دل رمیدهٔ ما اضافتلری بیانیه ولامیه در * محصول بیت * برستاره یلدرادی وماه مجلس اولدی یعنی بر محبوب پیدا اولوب مجلسمزه کلوب ماه مجلسمز اولدی بزم محبو بلردن اورکش کوکلمزه رفیق ومونس اولدی یعنی بزمله انس طوتوب بزه یار اولدی (نکارمن که بمکتب نرفت وخط ننوشت * بغمزه مسئله آموز صد مدرس شد) مسئله آموز وصف ترکیبیدر صد مدرس اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * بنم نکارمکه مکتبه وارمدی وخط یازمدی غمزه ایله یوز مدرسه مسئله اوکردیجی اولدی یعنی ذکا وقابلیتی بر مرتبه‌ده درکه امی لکله علمایه مسائل علم اوکردر

﴾ کوس نودولتی ازبام سعادت بزنم ❁ کر ببینم که مه سفرم باز آید ﴿

سعادت طامندن یکی دولت کوسنی اوررم اکر کورمکه بنم نوسفر ماهم کیرو کله (مفردات) (کوس) م (نو) یکی (دولت) م (یا) وحدتیه (از) من (بام) طام (سعادت) م (بزنم) اوررم (کر) م (ببینم) کورم (مه نو) یکی آی (سفر) م (م) ضمیر (باز آید) کیروکله (معنای اشارتی) شکراً لنعم الله وتحدیثاً بنعم الله سعادت طامندن یکی دولت کوسنی اوررم یعنی اسرار تجلیاتی وفیض وکراماتی خلق عالمه اظهار ایدرم اکر آفتاب معنوی اولان نور الهیدن مستفاد حجاب بشریتله مستور اولمش انوار محمدی واسراردین احمدی عالم ارواحده ظهور ایتدیکی کبی ینه کیرو ظهوره کله وقلبمزی منور قیله

﴾ آرزومند رخ شاه چو ماهم حافظ ❁ همتی تا بسلامت زدرم باز آید ﴿

ماه کبی شاهك رخنه مشتاقم ای حافظ برهمت ایله تا سلامت ایله قپومدن ایچرو کله (مفردات) (آرزومند) مشتاق (رخ) یکاق (شاه) م (چو) مثل (ماه) آی (م) ضمیر (حافظ) م (همت) م (یا) وحدتیه (با) للملابسة (سلامت) م (ز) من (در) قپو (م) ضمیر (باز آید) کیرو کله (معنای اشارتی) اول نور الهی اولان شاه حقیقتك جمالنه مشتاقم ای حافظ (علو الهمة من الایمان) در کندو کندو که عالی همت ایدوب سعی وغیرت ایله تا که خانهٔ تجلی اولان قلبده انشراح وانفتاح حاصل اولوب تجلیات انوار الهی قلب ایچنه کلمکله سعادت ابدی بوله سین

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ ستارهٔ بدرخشید وماه مجلس شد ❁ دل رمیدهٔ ما را رفیق ومونس شد ﴿

برستاره یلدرادی وماه مجلس اولدی بزم صراط مستقیمدن خروج ایتمش کوکلمزه رفیق ومونس اولدی (مفردات) (ستاره) یلدز (همزه) وحدتیه (بدرخشید) یلدرادی (ماه) آی (مجلس) م (شد) اولدی (دل) کوکل (رمیده) اورکش (ما را) بزم (رفیق) م (مونس) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) (کنت کنزاً مخفیاً فاحببت ان اعرف فقبضت قبضةً من نوری فقلت لها کونی حبیبی محمداً) حدیث قدسیسی سرنجه اول انوار ذات الهیه‌دن مأخوذ اولان نور محمدی عالم خلق اوزره طلوع ایلدی وماهتاب حقیقت اولوب مجامع مؤمنین ومجالس عاشقینه رحمت مهدات اولدی وبزم صراط مستقیمدن خروج ایلمش کوکلمزه رفیق ومونس اولدی ونور محمدی ایله قلبمز منور ومشرف یاب اولدی

﴾ نکارمن که بمکتب نرفت وخط ننوشت ❁ بغمزه مسئله آموز صد مدرس شد ﴿

بنم محبوبم مکتبه کتمدی وخط یازمدی غمزه ونظر ایله یوز مدرسه مسئله تعلیم ایدیجی اولدی (مفردات) (نکار) محبوب (من) بن (بمکتب) م (نرفت) کتمدی (خط) م (ننوشت) یازمدی (با) للملابسة (غمزه) نظر (مسئله آموز) مسئله اوکردیجی (صد) یوز (مدرس) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) جمیع مخلوقات

(طرب سرای محبت کنون شود معمور * که طاق ابروی یارمنش مهندس شد) طرب سرای ترکیب مزجی
شاداق سرایی دیمکدر محبته اضافتی لامیه درکه حرف تعلیل طاق ابروی یارمنش اضافتلری بیانیه ولامیه در طاق

نور محمدی یه دن خلق اولمغله اصل وام موجودات اولان حضرت حبیب اللهی غیرت حق غیرک اوکنه دزجوکوب تعلم علم بیورمسنی روا کورمیوب حق تعالی بذاته حبیبنه برنظرله اولین وآخرینک علمنی تعلیم ایتمک سببیله مکتبه کتمدی وبازی یازمدی لکن نیجه یوز بیک مدرسین وجمیع علماء متبحرینه مسائل شریعت وطریقت وحقیقتی اوکردیجی استاد کل اولدی بلکه جمله شرایع اندن ظهوره کلدی

﴿ طرب سرای محبت کنون شود معمور * که طاق ابروی یارمنش مهندس شد ﴾

محبتک سرور اوی شمدی معمور اولور زیرا بنم یارمک طاقه بکزه ین ابروسی آکه مهندس اولدی (مفردات) (طرب) سرور (سرای) او (محبت) م (کنون) شمدی (شود) اولور (معمور) م (که) زیرا (طاق) کمر (ابرو) قاش (یار) م (من) بن (ش) ضمیر (مهندس) معمار (شد) اولدی (معنای اشارتی) (لا یسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی) حدیث قدسیسی سرنجه بیت محبت الله اولان قلب اوی اصنام سوادن پاک اولوب انوار واسرار خدا ایله شمدی معمور ومسرور اولور که بنم یارم وسیدم ورسولم حبیب خدا محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنک ابروسی محرابی اول قلبه مهندس ومعمار اولدی وقلبک توجه تامی واعتقاد کلیسی اول سید کائناته درست اولدی وعشق ومحبتی اکا تبعیت ایله بولدی

﴿ ببوی اودل بیمار عاشقان چو صبا * فدای عارض نسرین وچشم نرکس شد ﴾

آنک رایحهٔ طیبه سیله عاشقلرک بیمار کوکلی صبا کبی نسرینک عارضنه ونرکسک چشمنه فدا اولدی (مفردات) (با) للملابسة (بوی) رایحه (او) ضمیر (دل) کوکل (بیمار) خسته (عاشقان) م (چو) مثل (صبا) م (فدا) م (عارض) یناق (نسرین) بیاض کل (چشم) کوز (نرکس) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) اول مطلع انوار الهی ومنبع اسرار نامتناهی سید کائنات ومفخر موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزک (انی لاجد ریح الرحمن من قبل الیمن) حدیث شریفی سرنجه دماغ جاننده اشمام بیوردیغی فیض وتجلی رحمانی رایحهٔ طیبه سیله عاشقلرک بیمار کوکلی باد صبا کبی اسوب عشق وشوق ایله اول سید الکونینک کل نسرین مثال جمالک عارضنده لمعان ایدن نورینه وچشم نرکس معجزنمای حضرتنه فدا اولدی

﴿ کرشمهٔ توشرابی بعاشقان بپیمود * که علم بیخبر افتاد وعقل بی حس شد ﴾

سنک کوز اوجیله نظرک عاشقلره برشراب اوچلدی که علم ظاهر بیخبر دوشدی وعقل معاش بی حس اولدی (مفردات) (کرشمه) ناز وکوز اوجیله نظر (غمزه) وحدتیه (تو) سن (شراب) م (یا) وحدتیه (با) للملابسة (عاشقان) م (بپیمود) اولچدی یعنی ایچوردی (علم) م (بیخبر) خبرسز (افتاد) دوشدی (عقل) م (بی حس) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) ای دریای علوم ربانی ومخزن اسرار حکم

کر مهندس دحرج بابندن اسم فاعلدر علم هندسه بیلن کیمسه یه دیرلر * محصول بیت * محبت طربخانه سی شمدی معمور اولور که بنم یارمک طاق ابروسی اکا مهندس ومعمار اولدی یعنی بنم جانانم محبت طربخانه سنی معمور ایدر زیرا طاق ابروسی طربخانه نک مهندس ومعماری اولدی یعنی جانانک چشم وابروسی طرب وسروره باعث اولدی (کرشمهٔ نوشرابی بعاشقان بپیمود * که علم بیخبر افتاد وعقل بی حس شد) کرشمهٔ تو اضافتی لامیه در شرابی یا حرف وحدت بعاشقان با حرف صله بپیمود لغتده اولچدی معناسنه در اما مراد ایچردی دیمکدر که حرف رابط صفت علمدن وحسدن مضاف الیه محذوفدر تقدیری علم عاشقان وحس عاشقان دیمکدر * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر که سنک ناز وشیوه ک عاشقلره برشراب ایچردی که عاشقلرک علمی جهل اولدی وعقللری احساسدن قالدی یعنی عشاقی مست لایعقل ایلدک حاصلی شراب عشقکله مست لایعقل اولدیلر (ببوی اودل بیمار عاشقان چو صبا * فدای عارض نسرین وچشم نرکس شد) ببوی با حرف سبب بوی لفظ مشترکدر امیدله قوقو اورتاسنده بونده ایهام طریقیله ذکر اولنمش دل بیمار عاشقان اضافتلری بیانیه ولامیه در چو ادات تشبیه چو صبا مصراع ثانی یه مربوطدر فدای عارض اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر وعارضنک نسرینه بیانیه چشم نرکسده بویله در * محصول بیت * جانانک قوقوسی سببیله ویا امیدیله عاشقلرک بیمار کوکلی صبا کبی عارض نسرینه وچشم نرکسه فدا اولدی یعنی نسرین عارض جانانه ونرکس چشمنه مشابه اولدیغیچون عشاقک دل بیماری صبا کبی بونلره فدا اولدی حاصلی صبا بونلرک خدمتکاری وخاکساری اولوب بونلرینه فدا اولدیغی کبی دل بیمار عاشقانده بویله در

﴿ ادنی ﴾

لدنی اولان رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم سنکه (انا مدینة العلم وعلی بابها) بیورب حدیث شریفی اسرار معراجیه دن وعلوم مکتومه دن وشراب معنویه دن حضرت علی رضی الله تعالی عنهه خاصة تعلیم وایثار بیوردقده حضرت علی مست ومستغرق اولدیغی کبی اول اسراره مستعد اولان عاشقلره دخی اندن برشراب ایچوردک که اول شرابک اسرارندن علم ظاهر اهالیسی بیخبر دوشدی وعقل معاش اهلی بی حس وبی ادراک اولدی مثلا بایزیدک (سبحانی مااعظم شانی ولااله الاانا فاعبدونی) کلامنده متحیر اولدقلری کبی

﴿ لب ازترشح می پاک کن زبهر خدا * که خاطرم بهزاران کنه موسوس شد ﴾

الله ایچون لبمی شرابک بولاشغندن پاک ایله زیرا خاطرم هزاران کناهه وسوسه ایدیجی اولدی (مفردات) (لب) دوداق (از) من (ترشح) صزمق وبولاشمق (می پاک) م (کن) ایله (ز) من (بهر) تعلیل (خدا) م (که) زیرا (خاطر) م (میم) ضمیر (با) للملابسة (هزار) بیک (کناه) م (موسوس) وسوسه ایدیجی (شد) اولدی (معنای اشارتی) ای طبیب الهی ومرشد کامل معنوی رؤف ورحیم اولان محبوب نازنین خدا صلی الله تعالی علیه وسلم افندم (اللهم اعطنی شوق لقائک من غیر ضراء مضرة ولافتنة مضلة) بیوردیغک حدیث شریف سرنجه سلطان عشقک غلبه سیله آثار اسرار عشق ورشحات جوشش دریای شوق ظهور ایتدکده حضرتک عشقنه بوعاشق بیچاره امتکی حجر نبونده تربیه ایدوب عقبات راه عشقدن بزی حفظ وحیل نفسانیه دن پاک ایتکه ضراء مضره اولان قیودات شرعیه یک مخل اولسندن وفتنهٔ مضله اولان جوهر عقلک زوائدن امین ایلیه سن زیرا بودهشت آباد اولان راه مشکلده خاطرم هزاران کناهه وسوسه ایدیجی اولدی

﴿ بصدر میکده ام می نشاند اکنون دوست * کدای شهر نکه کن که میرمجلس شد ﴾

دوست بنی شمدی میخانه نک صدرینه کچوردی شهرک کداسنی کور که میرمجلس اولدی (مفردات) (با) للملابسة (صدر) م (میکده) میخانه (م) بنی (می نشاند) دیکدی (اکنون) شمدی (دوست) م (کدا) فقیر (شهر) م (نکه کن) کور (میر) پادشاه (مجلس) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (واجعلنی للمتقین اماما) آیت جلیله سی سرنجه بحمد الله نظر وتربیهٔ حبیب الله بزی شریعت وطریقت وحقیقت طریق مستقیمنده کندویه وارث ایلیوب اقوال وافعال واسرار حال ایله شمدی بزی مقام ارشاده نصب ایلدی شهر عشقک کداسنی کور که نظر وعنایت رسول الله ایله مجلس عشاقده امیر اولدی وشاه حقیقت اولدی

﴿ زراه میکده یاران عنان بکردانید * چراکه حافظ ازین راه رفت ومفلس شد ﴾

ای یاران میخانه یولندن عنانی دوندریکز نیچون زیرا حافظ بو یولدن کیندی ومفلس اولدی (مفردات) (ز) من (راه) یول (میکده) میخانه (یاران) م

(لب ازترشح می پاک کن زبهر خدا * که خاطرم بهزاران کنه موسوس شد) ترشح تفعل بابندن مصدر در برنسنه صزمق صو صزمق وغیری نسنه میه اضافتی لامیه درکه حرف تعلیل موسوس اسم فاعلدر دحرج بابندن وسوسه صاحبی دیمکدر * محصول بیت * لبمی باده ترشحندن پاک ایله الله ایچون زیرا خاطرم بیک کناهله وسوسه صاحبی اولدی یعنی عجب باده بی نه جنس ادمله نوش ایلدی دیو خاطرم وسوسه یه دوشدی خواجه کنا یتله ترشح میدن لبک حمرتنی مراد ایدینور (بصدر مصطبه ام مینشاند اکنون دوست * کدای شهر نکه کن که میرمجلس شد) بصدر با حرف ظرف مصطبه صفهٔ غربامی حرف تأکید نشاند فعل مضارع مفرد غائب نصب ایلر دیمکدر دوست فاعلی * محصول بیت * شمدی بنی مصطبه صدرنه نصب ایلر دوست یعنی بنی غربا مجلسنک صدرنه کچورر شهر کداسنه نظر ایله کیم میرمجلس اولدی حاصلی غربا مجلسنک صدرنده اوتورمق میرمجلس غربا اولمقدر (زراه میکده یاران عنان بکردانید * چرا که حافظ ازین راه رفت ومفلس شد) عنان بکردانید یعنی اعراض ایلک دیمکدر چرا ادات تعلیل که حرف بیان * محصول بیت * ای یاران میکده یولندن اعراض ایلک یعنی میخانه یه وارمک زیراکه حافظ بو یولدن کیندی

ومفلس اولدی یعنی وارلغنی هپ باده یه ویردی

(خيال آب خضر بست وجام كيخسرو * بجرعه نوشئ سلطان ابوالفوارس شد) بستك فاعلى حافظدر واو حرف عطف جام كيخسرو وجام جمدر كه كيخسرو الينه كيردى ايدى بجرعه نوشى باحرف صله وياى اول حرف مصدر وثانى اضافت ايچون كاش جرعه نوش وصف تركيبيدر جرعه ايچيجى معناسنه سلطانه اضافتى لاميه در

ابوالفوارس شاه شجاعك كنيه‌سيدر كه سابقا ذكر اولندى ايديكه بر عياش واهل ذوق وباده نوش پادشاه ايدى * محصول بيت * حافظ خضرك آبى وكيخسروك جامى خيالن بغلادى وسلطان ابوالفوارس جرعه نوشلغنه كيتدى يعنى انك مجلسنده باده آب بقادر وقدحى جام جمدر پس حافظ اوراية وارمقدن مرادى بونلره وصولدر (چوزرعزيز وجودست شعرمن آرى * قبول دولتيان كيمياى اين مس شد * عزيز وجود نادر معناسنده مستعملدر آرى مصراع ثانى‌يه مرهوندر قبول دولتيان اضافتى مصدرك فاعلنه اضافتيدر ومبتدادر ومابعدى خبرى مس باقردر * محصول بيت * بنم شعرم زركبى عزيز وجوددر يعنى مقبول ومرغوبدر بلى دولتليلرك قبولى يعنى مقبولى اولمق بو باقرك كيمياسى اولدى حاصلى ارباب دولت بنم شعرم پسند ايدوب مقبول طوتمقلرى باقركبى شعرمه اكسير اولوب مرغوب اولدى (وله ايضا) (آن كيست كزروى كرم بامن وفادارى كند * برجاى بدكارى چومن يكدم نكوكارى كند) روى بوند جهت معناسنه در كرمه اضافتى لاميه در بامن باحرف صله وفادارى ياحرف مصدر برجاى مقحمدر ضرورت وزن ايچون بدكار قياس بودر كه بونده كار كاف عجميله اوله ستمكار وجفاكار كبى بدجى معناسنه رامزبجى ديمكدر زيرا وصف تركيبى اولمجق كار ايش معناسنه اولمز بلكه كاريدندن مشتق اولور كه اكين اكمك معناسنه در نتكيم كشت وكار ديرلر (بيت) بكشت وكارجهان دل منه كه آخركار * زكشت مات شود شاه عرصه شطرنج * ويا حرف وحدت حرف مصدر طوتلمق تفرد ايلامش

(عنان) چكمك ديزكينى (بكردانيد) دوندرك (چرا) نيچون (كه) زيرا (حافظ) م (از اين راه) بو يولدن (رفت) كيتدى (مفلس) م (شد) اولدى (معناى اشارتى) اى درد وبلاى عشقه تحملى اولميان ياران بو وادى عشقدن ومحو وفنا يولندن زمام اختيار بكز دوندريكز وجان بازارينه كيرمكز نيچون ديرسك زيرا حافظ بو يولدن كندى جاندن وجهاندن مفلس وكلى محو وفنا اولدى كرچه افلاس ثابت اولميان كيمسه ده آزاده‌لك وفاقى اولميانده بقا اولمز لكن هركيمسه به بو درده تحمل ايتمسى زياده مشكلدر

﴿ خيال آب خضر بست وجام كيخسرو * بجرعه نوشئ سلطان ابوالفوارس شد ﴾

آب حيات وجام كيخسرو خيالن باغلادى سلطان ابوالفوارسك جرعه نوشلكنه كيتدى (مفردات) (خيال) م (آب خضر) آب حيات (بست) باغلدى (جام) قدح (كيخسرو) بر پادشاه اسميدر (با) للملابسة (جرعه نوش) جرعه ايچيجى (يا) مصدريه (سلطان ابوالفوارس) م (شد) كيتدى (معناى اشارتى) (علو الهمة من الايمان) سرنجه عالى همت حافظ آب حيات ابدى وجام شراب پادشاه حقيقى اميدله سلطان ابوالفوارس وارث حقيقئ محمدى اولان غوث اعظمك جرعه نوشلكنه كيتدى ودرد عشق الهيه‌يى اختيار ايتدى

﴿ چوزرعزيز وجودست نظم من آرى * قبول دولتيان كيمياى اين مس شد ﴾

زركبى عزيز وجوددر بنم نظمم بلى صاحب دولتلرك قبولى بو باقرك كيمياسى اولدى (مفردات) (چو) مثل (زر) التون (عزيز) لطيف (وجود) م (است) در (نظم) م (من) بن (آرى) بلى (قبول) م (دولتيان) دولته منسوب اولانلر (كيميا) م (اين) بو (مس) باقر (شد) اولدى (معناى اشارتى) بنم لسان غيب ايله نظم غزل صورتنده بيان ايلديكم اسرار حقيقت خالص التون كبى عزيز الوجوددر واطيفدر بلى بو كلامده اولان لطافت اولياء اللهك قبولى آثاريدر زيرا دولت ابدى صاحبى اولان اولياء اللهك قبولى بو باقر وجودك كيمياسيدر وانلرك قبولى قبول در ردلرى رددر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ آن كيست كزروى كرم بامن وفادارى كند * برجاى بدكارى چومن يكدم نكوكارى كند ﴾

اول كيمدر كه كرم يوزندن بكا وفادارلق ايده بنم كبى قبيح ايشلولك حقنده بردم نكوكارلك ايده (مفردات) (آن) اول (كيست) كيمدر (از) من (روى) يوز (كرم) م (بامن) بكا (وفادار) وفالو ايچى (يا) مصدريه (كند) ايده (بر) بلى (جاى) محل (بدكار) قبيح ايش (يا مصدريه (چومن) بنم كبى (يكدم) برنفس (نكوكار) ايو ايشلو (يا) مصدريه (كند) ايده (معناى اشارتى) يارب سنك مظهر لطفك اولان مردان خدادن عجب كيم واردر كه (احسن كما احسن الله اليك) آيت جليله‌سى سرنجه بكا وفادارلك ايده وعون ونصرت ايده كه بنم كبى پريشان وبيچاره‌نك بدكارلغى يرينه نكوكارلك واحسان ايده (احسن لمن اساء اليك) سرنجه آثار اخلاق

نكوكاريده ده كار كاف عجميله اولمق قيلندر ايلك معناسنه قافيه ده واقع يالر حروف مصدر در الابر بيتده حرف نبذر * محصول بيت * اول كيمدر كه كرم جهتندن بكا وفادارلق يعنى بكا كرم واحسان ايليه بنم كبى بربدكاره برنفس ويرساعت ايلك ايليه حاصلى ايلكجيلك ايليه

(اول بيانك چنك ونى آرد بدل پيغام وى * وانكه يك پيمانه مى بامن وفادارى كند) بوغزلك مطلعندن غيرى ابياتى هپ مسمط واقع اولمش مسمط اولدر كه بربيتى اوچ فقره وبازياده ايليه‌لر برقافيه اوزرينه صكره اصل

قافيه‌يى ايراد ايليه‌لر آردك فاعلى بيت سابقده‌كى اولان كيمسه در بدادن مضاف اليه محذوفدر تقديرى بدلم در وى ضميرى جانانه راجعدر وانكه واو حرف عطفدر * محصول بيت * اول چنك ونى آوازيله كوكلمه جانان خبرين كتوره آندنصكره بر پيمانه باده ايله بكا وفادارلق ايليه يعنى استفهام طريقيله سويور كه وحالمرى كيمدر ابلايين (دلبر كه جان فرسود ازو كام دلم نكشود ازو * نوميد نتوان بود ازو باشد كه دلدارى كند) كه حرف رابط صفت فرسود فعل ماضى مفرد غائب آشندى ديمكدر امابونك ايى يرلرده الم واضطرابدن كنايه‌در نتوان بودبودن معناسنه در * محصول بيت * دلبركه جان اندن مضطرب اولدى كوكلم مرادى اندن آچلدى يعنى كشايش بولدى اندن نا اميد ومأيوس اولمق اولماز اوله كه دلدارلق ايليه يعنى كوكلمزى اله كتوره وخاطرمزى تسلى ايليه (كفتم كره نكشوده‌ام زان طره تامن بوده‌ام * كفتا منش فرموده‌ام تابا تو طرارى كند) طرارلقده بان كسيجى‌يه ديرلر زلفه طرار ديديكى كوكلر قاپوب قرقلديغيچون ندر * محصول بيت * ديدم كه طره جاناندن بن بن اولالى دوكيم چوزمدم يعنى طره جاناندن بنم برمشكلم آچلوب بكا فتح باب اولمدى جانان ديديكه بن اكا بيورمشم تا سكا طرارلق وجفاكارلق ايليه حاصلى زلفمه بن تعليم ايلدمكه سكا طرارلق وجوارلق ايليه (پشمينه پوش تندخو ازعشق نشنيدست بو * از مستيش رمزى بكو تا ترك هشيارى كند) پشمينه پوش وصف تركيبيدر يوكدن اثواب كيين كسه عباكبى مستيش ياسى حرف مصدردر رمزى ياسى حرف وحدت * محصول بيت * كسكين وياوزخويلى پشمينه پوش عشقدن قوقو ايشتمه مشدر يعنى عشقدن خبرداردكل مستلكندن اكا بررمز سويله يعنى عشق مستلكندن آنى آكاه ايله تاكيم آيقلغى ترك ايليه حاصلى عشق مستانه‌سى اولوب زهد هشيارلغى ترك ايليه

حميده سن اظهار ايده

﴿ اول بيانك چنك ونى آرد بدل پيغام وى * وانكه يك پيمانه مى بامن هوادارى كند ﴾

اول چنك ونى آوازيله آنك خبرنى كوكله كتوره واندنصكره بر پيمانه شرابله بكا دوستلق ايده (مفردات) (اول) م (با) للملابسة (بانك) آواز (چنك) نفير (نى) م (آرد) كتوره (بدل) كوكله (پيغام) خبر (وى) ضمير (وانكه) دخى اندنصكره (با) للملابسة (يك) بر (پيمانه) اولچك (مى) شراب (بامن) بكا (هوادارى) دوستلق (كند) م (معناى اشارتى) (كلموا الناس على قدر عقولهم) سرنجه مرتبهٔ اولده مقتضاى شرع اوزره وعظ وتكاليف شرعيه‌لرى بيان ايله صراط مستقيمك وعشق ومحبت الهيه‌نك خبرنى كوكلمه كتوره اندنصكره نتيجهٔ شريعت اولان شراب عشق الهيه‌دن وجذبات ربانيه‌دن برجرعه شرابله بكا دوستلق ايده

﴿ دلبر كه جان فرسود ازو كام دلم نكشود ازو * نوميد نتوان بود ازو باشد كه دلدارى كند ﴾

دلبر كه جان اندن آشندى كوكل مرادى اندن حاصل اولمدى اندن نوميد اولمق اولمز باشد كه دلدارلق ايده (مفردات) (دلبر) م (جان) م (فرسود) اوزادى وآشندى (كام) مرادم (دلم) كوكلم (نكشود) اچلمدى (ازو) آندن (نوميد) اميدسز (نتوان) ممكن دكل (بود) اولمق (ازو) اندن (باشد كه) اوله كه (دلدارى) كوكل طوتيجيلق (كند) ايده (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقيكه جان آنك وصلتى اشتياقندن وآتش عشقندن ازيلوب واريوب محو وفنا اولمشدر هنوز كوكلم مرادى اندن حاصل اولمدى وآنك رحمت واسعه‌سندن اميدم دخى كسمم كه اوله كه بركون دلدارلق ايده وكوكلم مرادينه بزى ايرشديره

﴿ كفتم كره نكشوده‌ام زان طره تامن بوده‌ام * كفتا منش فرموده‌ام تاباتو طرارى كند ﴾

ديدم اول طره‌دن كره چوزمشم مادامكه بن اولمشم جانان ايتدى اكا بن بيورمشمكه تا سكا طرارلق ايده (مفردات) (كفتم) ديدم (كره) دوكم (نكشوده‌ام) چوزمشم (ز) من (آن) اول (طره) اوكصاچ (تا) مادام (من) بن (بوده‌ام) اولمشم (كفتا) ديدى (من) بن (ش) ضمير (فرموده‌ام) بيورمشم (تا) حتى (باتو) سكا (طرارى) بان كسيجيلك (كند) ايده (معناى اشارتى) حق تعالى‌يه نياز ايدوب ديدمكه يارب سن كرمكدن بى وجود پرده‌لرندن خلاص ايله زيرا مادامكه بن بنلك ايله اولدقجه وقيودات بشريه‌دن خلاص اولمدقجه اول غيب هويتده اولان انوار تجليات صفات قديمه‌لرندن رفع حجاب ايتمشم حق تعالى بيورديكه اى عاشق صادق بن مستغنى الذات اولديغم ايچون بيوردمكه اگر بنم عشق وتجليمى استرسك عشق آتشى سنى ياقوب واريدوب محو كلى ايتمدكجه مرادكك حصولى صعبدر

﴿ پشمينه پوش تندخو ازعشق نشنيدست بو * از مستيش رمزى بكو تا ترك هشيارى كند ﴾

عبا كيجى بدخوى صوفى عشق الهيدن بوى اشتمه‌مشدر مستلكدن اكا بررمز سويله

تاکه هشیارلغی ترك ایده (مفردات) (پشمینه پوش) عبا کیجی (تندخو) بداخلاق (از) من (عشق) م (نشنیدست) ایشتممشدر (بو) رایحه (از) من (مست) م (یا) مصدریه (ش) ضمیر (رمز) اشارت (یا) وحدتیه (بکو) سویله (تا) حتی (ترك) م (هشیار) عاقل (یا) مصدریه (کند) ایده (معنای اشارتی) (البی الخلق لایدخل الجنة ولوکان عابدا) خبری سرنجه تغییر الشکل لاجل الاکل ایدوب عبا پوش وبداخلاق صوفی خشک عشق الهیدن برلذت وررایحه ایشتممشدر ای عاشق صادق شفقة سن اول بیچاره یه شراب عشقك مستلکندن ولذت روحانیه سندن بررمز وبراشارت سویله که هشیارلغی ترك ایده وراء عشقده عاشقلره اقتدا ایده که (العقال عقال المرء) دینلمشدر

(چون من کدای بی نشان مشکل بود یاری چنان ❊ سلطان کجا عیش نهان با رند بازاری کند)

بنجلین نشانسز برکدا آنجلین بریار مشکلدر سلطان رند بازاری ایله قنده نهان عیش ایده (مفردات) (چون) مثل (من) بن (کدا) فقیر (بی نشان) م (مشکل) م (بود) در (یار) م (یا) وحدتیه (چنان) آنجلین (سلطان) م (کجا) قنده (عیش نهان) کیزلو معیشت (با) مع (رند) عیار (بازاری) مشهور (کند) ایده (معنای اشارتی) بنجلین بی نشان وپریشان پرعیوب برکدایه آنجلین مقدس ومنزه برمحبوب حقیقینك وصلتی مشکلدر زیرا سلطان فرق ایله مشهور اولان عیار ایله عیش نهانی وصحبت جان قنده اید، ایتزمکر بنه کندی اطفیله قابل استعداد ایده وصلتنه لایق کوره

(زان طره پر پیچ وخم سهلست اکر بینم ستم ❊ از بند وزنجیرش چه غم هر کس که عیاری کند)

اکر پیچ وخم ایله بر طره دن ظلم کورم آساندر هر کیمسه که عیاراق ایده آکا بند وزنجیردن نه غم (مفردات) (ز) من (آن) اول (طره) اوك صاچ (پر) طواو (پیچ) طولاشق (خم) بوکلم (سهلست) آساندر (بینم) کورم (ستم) ظلم (از) من (بند) م (زنجیر) م (ش) ضمیر (چه غم) نه غم (هر کسکه) م (عیار) لاابالی (یا) مصدریه (کند) ایده (معنای اشارتی) اول ذات مقدس اولان حق سبحانه وتعالینك ازلی اولان صفات متضادهلرندن وتجلیات متقابلهلرندن کرك قهر وکرك لطف کورسم بکا آساندر که راه عشقده بو بو العجب اولان لطف وقهرك جدا ایله عاشقیم زیرا هر کیمسه که جانتی جانانه فدا ایتمکده لاابالی اوله اکابند وزنجیردن غم والم بوقدر بلکه (کل ما جاء من المحبوب محبوب) در

(شد لشکر غم بی عدد وز بخت میخواهم مدد ❊ تا فخر دین عبدالصمد باشد که غمخواری کند)

غم لشکری بی عدد اولدی وبختدن مدد استرم تا فخر الدین عبدالصمد اوله که غمخوارلق ایده (مفردات) (شد) اولدی (لشکر) م (غم) م (بی عدد) صایسسز (از) من (بخت) طالع (میخواهم) استرم (مدد) معاونت (تا) حتی (فخر الدین عبدالصمد) اولولردن برکیمسه در (غمخوار) غم یجی (یا) مصدریه (کند) ایده (معنای اشارتی) حضرت

(چون من کدای بی نشان مشکل بود یاری چنان ❊ سلطان کجا عیش نهان با رند بازاری کند) بی نشان تقدیری بی نشانم ادرنا ضرورت وزن ورعایت تسمیط ایچون حذف اولندی یاری یا حرف وحدت عیش نهان اضافتی بیانیه در بازاری یا حرف نسبت ❊ محصول بیت ❊ بنم کبی کدای بی نشانك آنجلین یعنی جانان کبی بریاری اولمق مشکلدر یعنی ممکن دکل مصراع ثانی بی ارسال مثل حکمنده اجرا ایدوب بیورر پادشاه کبی ذوق وصفایی بازاره منسوب رند ایله قنده ایدر یعنی جانان پادشاهدر بن ایسه رند بازاریم هرکز اول بکا یار اولمق ممکنمیدر (زان طره پر پیچ وخم سهلست اکر بینم ستم ❊ از بند وزنجیرش چه غم هرکسکه عیاری کند) طره الف قافیه سنده مفصل ذکر اولنمشدر پیچ وخم عطف تفسیری قبیلندندر سهل قولای دیمکدر اما جزئی دیجك یرده استعمال اولنور عبارلغنده چوق حرکت ایدن کشی یه دیرلر اما استعمالده کیجه کزن کیمسه یه دیرلر اوغریلر کبی ❊ محصول بیت ❊ اول پر پیچ وخم طره سندن جور وستم کورسم سهلدر یعنی جزئی ایشدر نسنه لازم کلمز زیرا بند وزنجیردن نه غم اول کیمسه که عیاراق طریقنه داخل اولور یعنی اول کسه حبس وزنجیردن غم چکمز پر پیچ وخم موجنی زنجیره تشبیه مشهوردر (شد لشکر غم بی عدد وز بخت میخواهم مدد ❊ تا فخر دین عبدالصمد باشد که غمخواری کند) تا حرف تعلیل فخردین وعبدالصمد ایکیسی ده برصاحب دولتك لقبلریدر که حرف بیان غمخوار وصف ترکیبیدر غم یجی یعنی تدارك ایدوب قاریجی دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ غم لشکری حدسز وحسابسز اولدی طالعدن مدد دیلرم فخر دین عبدالصمد اوله که غم یوب بنی قایره یعنی حالمه نظر ایدوب بنی تدارك ایلیه ارباب دولتك برندن حسن طلب بیورر

اللهه حمد اولسونکه اسباب غمك وجفا والمك ظهورینه شکرم بی حساب اولدی شمدی بخت ودوام وشرف طالع ارتقا عندن ایچون ومظهر لطف الهی اولق ایچون مردان خدادن معاونت ایسترم اوله که عندالله ذوی قدر ووسائل حق اولان فخر الدین عبد الصمد وسائر مشایخ عظام کال شفقتلرندن بزه غمخوارلق ایله همت وبرمعاونت ایدهلر که سعادت دارین ایله مظهر الطاف الهی اولهلم وعصمت خدا ایله لقاء اللهه وصلت بولهلم

﴿ باچشم پرنیرنك او حافظ مکن آهنك او ❊ کان طره شبرنك او بسیار مکاری کند ﴾

آنك زیاده حیله کار چشمیله ای حافظ اکا قصد ایله زیرا آنك سیاه طره سی چوق مکارهاق ایلر (مفردات) (با) للملابسة (چشم) کوز (پر) طاو (نیرنك) حیله وسحر (او) ضمیر (حافظ) م (مکن) ایله (آهنك) قصد (او) ضمیر (که) زیرا (آن) اول (طره) اوك صاچ (شبرنك) کیجه رنکلی (او) ضمیر (بسیار) چوق (مکار) م (یا) مصدریه (کند) ایدر (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك لطفندن امید کسه وقهرندن امین اولمه زیرا آنك سحر وحیله کبی عقول متحیر قلیجی لطف صورتنده قهر وقهر صورتنده لطف نظر یله ای حافظ اکا خوف ورجا سز وصلت قصد یتی وقربیت نیتنی ایله که آنك غیب هویتده وعلم ازلیسنده اولان مقتضیات تجلیات صفات جلیله سی (والله خیر الماکرین) آیت کریمه سی سرنجه عقوللری متحیر قلیجی چوق مکرلر ایلر سوری ومعنوی احساننه مغرور اولوب قهرندن امین اولمق محضا غرور وعجبدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اکر باده مشکین دلم کشد شاید ❊ که بوی خیر ز زهد ریایی نمی آید ﴾

اکر کوکلم باده مشکینه چکه ومیل ایده لایقدر زیرا ریا ایله اولان زهددن خیر رایحه سی کلمز (مفردات) (اکر) م (یا) للملابسة (باده) شراب (مشکین) مسکلی (دلم) کوکلم (کشد) چکه (شاید) لایق (که) زیرا (بوی) رایحه (خیر) م (ز) من (زهد) م (ریا) م (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) رایحه طیبه سی غماز اولان مسك کبی ستری ممکن اولمیوب عاشقی عالمه رسوای ایدیجی عشق مسکنی کوکلم چکه ودائم اکا میل ایده لایقدر زیرا زاهدك عشقسز ریا ایله اولان زهد وصلاحندن خیر رایحه سی کلمز

﴿ جهانیان همه کر منع من کنند از عشق ❊ من آن کنم که خداوند کار فرماید ﴾

اکر جمیع جهان خلقی بنی عشقدن منع ایدهلر بن انی ایلرمکه حق تعالی حضرتی بیورر (مفردات) (جهانیان) جهانه منسوب اولانلر (همه) جمله (کر) م (منع) م (من) بن (کنند) ایدهلر (از) من (عشق) م (من) بن (آن) آنی (کنم که) ایدهمکه (خداوند کار) حق تعالی (فرماید) بیورر (معنای اشارتی) اکر جمیع خلق جهان بنی عشق ومحبت الهیه دن منع ایدهلر بن آنی ایلرمکه حق سبحانه وتعالی (فسوف یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه) آیت جلیله سنده

باچشم پرنیرنك او حافظ مکن آهنك او ❊ کان طره شبرنك او بسیار مکاری کند) نیرنك نونك کسریله حیله دیمکدر آهنك قصد شبرنك کیجه رنکلی یعنی سیاه مکار مبالغه ایله اسم فاعلدر الداییجی معناسنه ❊ محصول بیت ❊ جانانك حیله سی چوق چشمیله ای حافظ اکا قصد ایله یعنی جانانك وصالنه طمع ایله زیرا آنك طره شبرنکی چوق مکاراق وحیله بازاق ایلر یعنی حیله وافسونی چوقدر سکا وصوله مانع اولور (وله ایضا) (اکر باده مشکین دلم کشد شاید ❊ که بوی خیر ز زهد ریایی نمی آید) مشکین یا حرف نسبت ونون حرف تأکید کشد بونده معنای مفعولیت افاده ایدر چکلور دیمکدر چکر دیدیلر معنای بینه واصل اولامشلر که حرف تعلیل بوی خیر اضافتی بیانیه ❊ محصول بیت ❊ اکر بنم کوکلم مسك شرابه چکلور مائل اولورسه لایقدر مسك شراب مسکت اوزومندن حاصل اولاندر زیرا زهد وریادن بوی خیر کلمز یعنی خیر کلمز دیمکدر (جهانیان همه کر منع من کنند از عشق ❊ من آن کنم که خداوند کار فرماید) جهانیان یا حرف نسبت والف ونون ادات جمع جهانه منسوب اولان خلق دیمکدر منع من اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف بیان کنم خداوند کار وخداوند صاحب ومالك معناسنه در افندی دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ جمیع جهان خلقی بنی عشقدن منع ایدرلرسه ممنوع اولمام بلکه بن اول نسنه یی ایلرمکه افندم بکا بیورر حاصلی بن جانانك فرمانبر وفرمانپذیریم خلقك دکلم بس ایدی جانانك بیوروغنی طوتم غیرینك طوتم

(طمع زفیض کرامت مبر که خلق کریم * کنه ببخشد وبرعاشقان ببخشاید) فیض کرامت اضافتی مصدرك فاعله اضافتیدر
فیض صوبك آقیشنه دیرلر اما بونك کبی یرلرده ورود وآیان معناسنه درکلك دیمکدر کرامت مصدر درایلك معناسنه مبر فعل
نهی مفرد مخاطب کسمه دیمکدر خلق کریم اضافتی لامیه در تقدیری خلق ذات کریمدر کنه ببخشدك مقدم مفعولیدر
وفاعلی تحتنده خلق ذاته راجع ضمیردر ببخشایدك فاعلی تحتنده مستتر ضمیردر که خلق ذاته راجعدر * محصول بیت *
جانانك ایلکی وکرامتی کلمکندن طمعی کسمه ای عاشق صادق زیرا ذات کریمك خلق کناهی باغشلر وعاشقلره مرحمت ایلر یعنی
عاشقلری اسیر کرم اداذات کریمدن
جاناندر وخلقه اسناد مضافه اسناد درمجازا
(مقیم حلقهٔ ذکرست دل بدان امید *
که حلقهٔ زسر زلف یار بکشاید) مقیمك
حلقه‌یه اضافتی فی معناسنه‌در وحلقه‌نك
ذکره لامیه دل فاعل مقیمدر امید تشدید
ضرورت وزن ایچوندر که حرف تعلیل
حلقهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل
سرزلف یار اضافتلری لامیه‌لردر بکشاید
فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده
دله راجع ضمیردر ومفعول صریحی حلقه
وغیر صریحی زسر * محصول بیت *
کوکل حلقهٔ ذکرده مقیم وثابتدر اول امید
ایله که سرزلف یاردن برحلقه فتح ایلیه
یعنی حلقهٔ ذکره ملازمت ایلدیکی اول
امید ایله درکه سرزلف یاردن برحلقه
فتح ایده ویوی زلف جانانی تحصیل ایلیه
(تراکه حسن خداداداست وحجلهٔ بخت *
چه حاجتست که مشاطه ات بیارآید)
تراادات تخصیص سنك دیمکدر که حرف
بیان ویا رابط صفت حسن خداداد
اضافتی بیانیه‌در حسن خداداد حسن
ذاتیدر که اسباب خارجیه دن مکتسب
اولیه حجلهٔ بخت اضافتی بیانیه‌در که حرف
بیان مشاطه سابقا مفصل بیان اولمشدر
دوزکوبجی خاتون دیمکدر بیارآید باحرف
تأکید آراید فعل مضارع مفرد غائب
بزه یه یعنی زینت ایلیه * محصول بیت *
سنك که حسن خدادادك وحجلهٔ طالعك
وار یعنی ایو طالعك وارنه حاجت که
سنی مشاطه بزه‌یه حاصلی سنی خدا کوزل
رادوب واسباب ذاتیه مزین ایلمشدر
پس مشاطه زینتنه احتیاجك یوق
حجله‌یی طالعه اضافت اول اعتبارله درکه
عادتا حجله مزین اولور پس کانه که
آرایش بخت دیمش اولور مصراع اولك
معناسنده حکاکه الله ویردیکی حسن
وار دردین فاعلیت ومفعولیت معنالرینی
فرق ایلرایمش (چن خوشست وهوا دلکشست و می بیغش * کنون بجزدل خوش هیچ درنمی باید) دلکش وصف
ترکیبیدر کشیدندن کوکل چکیجی یعنی کوکل جذب ایدیجی بیغش صافی کنون شمدی اکنوندن مخففدر دل خوش اضافتی
بیانیه‌در نمی باید در حرف تأکید نمی باید فعل نفی استقبال کرکمز دیمکدر * محصول بیت * چن خوشدر هوا ده دلکشدر می ده
صافیدر شمدی کوکل خوشلغندن غیری هیچ نسنه کرکمز یعنی اسباب عیش وعشرت هب مهیا همان صفای خاطر کرك

یورر همان حق تعالینك عشق وطاعتندن غیری برنسنه ایسترم ورضاسنده جانمی فدا ایلرم

﴿ طمع زفیض کرامت مبر که خلق کریم * کنه ببخشد وبرعاشقان ببخشاید ﴾

کرامت فیضندن امید قطع ایله زیرا کریمك خلقی کناهی عفو ایدر وعاشقلره احسان ایلر (مفردات) (طمع) م (ز) من (فیض کرامت) م (مبر) قطع ایله (که) زیرا (خلق) صفات (کریم) م (کنه) م (ببخشد) باغشلر (بر) علی (عاشقان) م (ببخشاید) احسان ایلر (معنای اشارتی) ای عاشق جرم کذشته‌کی اکوب کندوکه حجاب وپرده ایدنمه همان عشقله درکاه حقه ملازم اول فیض کرامت حقدن امیدك قطع ایله زیرا کریم رحیم اولان الله (ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) آیت جلیله سی سرنجه مقتضای صفات غفور ورحیم جمله کناهی عفو ایلر وعاشقلره مالا نهایه احسان ایلر اکه کرمندن جمالی مشاهده سنه لایق ایلر

﴿ مقیم حلقهٔ ذکرست دل بدان امید * که حلقهٔ زسرزلف یار بکشاید ﴾

دل ذکر حلقه سنك مقیمیدر اول امید ایله که یارك زلفی اوجندن برحلقه آچه (مفردات) (مقیم) م (حلقه) م (ذکر) م (است) در (دل) کوکل (بدان) اول (امید) م (حلقه) م (همزه) وحدتیه (ز) من (سر) اوج (زلف) م (یار) م (بکشاید) آچه وچوزه (معنای اشارتی) کوکل اول امید ایله مردان خدانك ذکر حلقه سنك مقیمی وروز وشب ذکر حقك ملازمیدر که استعیذ بالله (فاذکرونی اذکرکم) آیت کریمه سی سرنجه رفع حجاب ایله اسرارالله کندویه منکشف اوله وانوار تجلیات صفات الهیه‌یه مظهر بلکه مشاهدهٔ جمال اللهه مستعد ولایق اوله

﴿ تراکه حسن خداداده هست وزیور بخت * چه حاجتست که مشاطهٔ بیارآید ﴾

سنك که حسن خدادادك وبخت زینتك واردر نه حاجت واردر که سنی مشاطه زینت ایده (مفردات) (تراکه) سنك که (حسن) م (خدا داده) خدا ویرمش (هست) واردر (زیور) زینت (بخت) دولت (چه حاجتست) نه حاجت واردر (مشاطه) کلین یوزین دوزیجی (بیارآید) زینت ایده (معنای اشارتی) ای مردان خدا سزلر دخی بزه همت وعون وعنایت ایلك که حق تعالی بز بیچاره‌یی دخی سزك کبی عیوبدن وحجبات بشریه‌دن پاك وخلاص ایتمکله وصلت ذاتیه‌سنه ومشاهدهٔ انوار جمال قدسیه‌سنه لایق ومستعد ایلیه زیرا حق تعالی سزدن هربرلریکزه برحسن وبرزیور دولت ویرمشدر که مشاطه‌نك عروس یوزین دوزوب زینت ویردیکی کبی سزك خداداده اولان حسنکزه غیری برکیمسه زینت ایتمسنه حاجت یوقدر

﴿ چن خوشست وهوادلکشست می بیغش * کنون بجزدل خوش هیچ درنمی آید ﴾

باغ خوشدر وهوا دلکشدر وشراب صافیدر شمدی خوش کوکلدن غیری هیچ

﴿ نسنه ﴾

(جمیله ایست عروس جهان ولی هشدار * که این مخدره در عقد کس نمی آید) عروس سابقا ذکر اولندی کردك اولمزدن
اول اره وعورته شاملدر جهانه اضافتی بیانیه‌در هشدارده هش هوشدن مخففدر اوص معناسنه دار فعل امر مفرد
مخاطب داریدندن طوتمق معناسنه اوصلی اول دیجك یرده استعمال ایدرلر که حرف تعلیل مخدره اسم مفعولدر تفعیل بابندن
خدردن مشتقدر که معناسی پرده درپس مخدره شول خاتونه دیرلر که پرده دن طشره چیقوب خلقه کورنمیه در حرف
ظرف ویاحرف صله عقدلغنده بغلقدر
باغه ده دیرلر کسه اضافتی لامیه در
تقدیری عقد نکاح کسدرنمی آید کلمز
دیمکدر بعض نسخه‌ده نمی باید واقعدر
پس در ظرفیت معناسنی افاده ایلمك
ضروریدر * محصول بیت * جهان
عروسی برجمیله در یعنی بر کوزلدر
اما اوصلی اول وعقلك باشکه دیوشرکه
بوجهان مخدره سی کیمسه نك عقد
نکاحنه کلمز یعنی کیمسه نك منکوحه سی
اولمز وکیمسه نك تصرفنه کیرمز یاخود
کیمسه نك عقد نکاحنده ثابت وقائم
اولمز زیرا بوعجوزه بیك کیمسه نك کالنیدر
(نخواهدان چمن ازسرو ولاله خالی
ماند * یکی همی رود ودیکری همی آید)
نخواهد معنی جهتندن مانده مقیددر
این چمن این چمن دنیا تقدیرنده در
* محصول بیت * بودنیا چمنی سرو
ولاله دن خالی قالمسردر بریسی کیدر
وبریسی برینه کلور یعنی دنیا مستمر
متجدد الامثالدر که هرنه کیدرسه دنیادن
برینه برآنك کبی کلور اکرجوان اکرانسان
واکرنبات (زدل کدایی اخلاق ما مپرس
وببین * که هر چه هست درآینه
روی بنماید) کدایی اخلاق ما اضافتلری
لامیه لردر مپرس فعل نهی وببین فعل
امر که حرف تعلیل روی بنمایدك مقدم
مفعولیدر وفاعلی تحتنده چه یه راجع
ضمیردر * محصول بیت * کوکلمزدن
اخلاقمزك فقرنی ویوخسللغنی صورمه
ونظر ایله که هرنه واردر آینه ده صورتی
کوسترر یعنی کوکل آینه درکه انسانك
هرنه حالی وار ایسه آنی کوسترر البته
(بلابه کفتمش ای ماه رخ چه باشد اکر *
بیك شکر زتودلخستهٔ بیاساید) بلابه باحرف
مصاحبت لابه یوند لطیفه معناسنه در
ماه رخ وصف ترکیبی اقسامندندر
آی یوزلی دیمکدر اکر مصراع ثانی‌یه مرهوندر بیك شکر باحرف سبب شکردن مراد بوسه در ودلخسته وصف ترکیبیدر
بیاساید باحرف تأکید آساید فعل مضارع فاعلی دلخسته‌یه راجع ضمیردر * محصول بیت * جانانه لطیفه طریقیله دیدم ای
آی یوزلی نه اولور اکر بربوسه سببیله سندن بردلخسته راحت اولورسه یعنی عاشق دلخسته‌یه بربوسه ویرسك نه لازم کلور
(بخنده کفت که حافظ خدارا مپسند * که بوسهٔ تو رخ ماه را بیالاید) بخنده باحرف مصاحبت که حرف رابط مقول قول

نسنه کرکمز (مفردات) (چن) باغ (خوش) م (است) در (هوا) م (دلکش) کوکل چکیجی (است) در (می) شراب (بی غش) طورتیسز (کنون) شمدی (با) للملابسة (جز) غیر (دل) کوکل (خوش) م (هیچ) قطعا (در) زائد (نمی آید) کلمز (معنای اشارتی) حق تعالینك مظهر لطفی اولان حسن بی‌بهانه صاحبلرینی کورکه باغ وحدتده جلساء الله فی الارض اولوب دائما انسیت حق ایله حاللری خوشدر وابوالوقت اولوب زنجیر محبت کندولرینی دائما جانب حقه چکیجیدر وعشق ومحبتلری دنیا وآخرت مقصودلرندن بی‌غرض (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی حکمنجه خالص لوجه الله‌در شمدی بوکرملره مظهر اولیجق خدا ایله انیس وجلیس صافی وخوش کوکلدن غیری برنسنه کرکمز وماسوادن یوزی کندولره خوش کلمز

﴿ جمیله ایست عروس جهان ولی هش دار * که این مخدره در عقد کس نمی باید ﴾

عروس جهان برجمیله در اما تعقل ایله بومستوره کیمسه‌نك نکاحنده اکلنمز (مفردات) (جمیله ایست) برمحبوبه‌در (عروس) کلین (جهان) م (ولی) لکن (هش) عقل (دار) طوت (این) بو (مخدره) مستوره (در) فی (عقد) نکاح (کس) کیمسه (نمی باید) اکلنمز (معنای اشارتی) ای طالب حق عاقل باشکه جمع ایله صاقین بووفاسی دنیانك زینتی سنی الداتمسون بنی آدمده اولان کراملردن سنی محروم ایتمسون بوحاو وخضر کورینان عروس دنیا کندویه میل اولنیجق برمحبوبه عورت کبیدر لکن کیمسه‌نك عقد ونکاحنده اکلنمز برمستوره ومکاره ومهلکه عجوزه در

﴿ نخواهد این چمن ازسرو ولاله خالی ماند * یکی همی رود ودیکری همی آید ﴾

بوباغ دنیا سرو ولاله دن خالی قالمسه کرك دائم بری کیدر وبرغیریسی کلور (مفردات) (نخواهد) ایستمز (این) بو (چمن) باغ (از) من (سرو ولاله) م (خالی) بوش (ماند) قالمق (یکی) بری (همی) دائم (رود) کیدر (ودیکری) برغیریسی (همی) دائم (آید) کلور (معنای اشارتی) ای طالب عاقل بوسریعة الزوال اولان دنیا تجددا سرو ولاله سی دوکنمز واکسك اولمز برباغه بکزر یعنی اولیاءالله الی یوم القیامه اکسك اولمز خصوصا معدودیدر بلکه قباب عزتده مستور اولان اولیاء اللهدن جهان خالی قالمسردر دائم بری کیدر وبرغیریسی آنك برینه کلور سن همان دنیا زینتنه باقمیوب مردان خدایه قربیتله خدایه قربیت تحصیلنه سعی ایده‌سین

﴿ بلابه کفتمش ای ماه رخ چه باشد اکر * بیك شکر زتودلخستهٔ بیاساید ﴾

تضرع ایله اکا دیدم ای ماه رخ نه اولور اکر دلخسته بربوسه ایله سندن آسوده اوله (مفردات) (با) للملابسة (لابه) یالوارمق (کفتم) دیدم (ش) ضمیر (ای ماه رخ) ای آی یوزلو (چه باشد) نه اولور (اکر) م (بیك شکر) بربوسه ایله (ازتو) سندن

خدایرا را ادات تخصیص الله ایچون دیمکدر مپسند فعل نهی مفرد مخاطب بکمه معناسنه یعنی لایق کورمه که حرف بیان بوسهٔ تو اضافتی لامیه در رخ ماهده بویله در را ادات مفعولدر بیالاید باحرف تأکید آلاید فعل مضارع مفرد غائب بولاشدیره دیمکدر * محصول بیت * بن جاناندن بوسه طلب ایدنجه خنده ایله جانان دیدیکه ای حافظ الله ایچون جائز کورمه که سنک بوسک ماهک رخنی بولاشدیره یعنی بنم بوسم سکا لایق دکل زیرا بن شاهم وسن بر کدا (وله ایضا) (از سر کوی تو هر کو بملالت برود * نرود کارش وآخر بخجالت برود) ملالت کوسمکه دیرلر لاوفا الملول بوندندر کوسکن

(دل) کوکل (خسته) م (همزه) وحدتیه (بیا ساید) دکلنه (معنای اشارتی) مردان خدادن قطب زمانه ومرشد وبرهانه تضرع ونیاز ایله دیدم ای مظهر نور الهی وما هرخ اولان محبوب ربانی کرم وشفقتکزه نسبت نه اولور اکر بردخسته وقلبی شکسته بر طالب سنک نظر وهمتکدن بر لذت روحانیله آسوده اوله واطمئنان قلبله وانسیت حق ایله دکلنه وسکونت بوله

بخنده گفت که حافظ خدایرا مپسند * که بوسهٔ تو رخ ماه را بیالاید

خنده ایله دیدیکه ای حافظ الله ایچون بکنمه که سنک بوسدک ماهک یکاغنی بولاشدیرر (مفردات) (با) للملابسه (خنده) کولمک (گفت) دیدی (حافظ) م (خدایرا) الله ایچون (مپسند) بکنمه (بوسه) اوپمک (تو) سن (رخ) یکاق (ماه) آی (را) ادات مفعول (بیالاید) بولاشدیرر (معنای اشارتی) ای حافظ فیاضده بخل یوق کرچه اطمئنان قلب وانسیت حق ایله سکونتک حصولی ممکندر لکن جریان عادة الله مسبباتی اسبابه ربط ایتمشدر نیجه مدت سعی وطلب کرکدر تاکه قربیت خدایه مستعد اوله سین یوخسه بلاسعی ولاطلب حصول مقصود ممکندر دیو رأیکی تحسین ایله زیرا دعوای مجرد ایله سعی سز طلب بودخی مشاهدهٔ انوار جمال حقه بر پرده در

وله ایضا

از سر کوی تو هر کو بملالت برود * نه‌رود کارش وآخر بخجالت برود

هر کیمکه او ملالت سببیله سنک سر کویکدن کیده آنک کاری حاصل اولمز وعاقبت خجالتله کیده (مفردات) (از) من (سر کوی) محله باشی (تو) سن (هرکه) هر کیم (او) ضمیر (با) سببیه (ملالت) م (برود) کیده (نه‌رود) کتمز (کار) ایش (ش) ضمیر (آخر) عاقبت (با) للملابسه (خجالت) م (برود) کیده (معنای اشارتی) یارب هر کیمکه نفس وهواسنه تابع اولوب ملالت وکسلانلق سببیله صراط مستقیمدن وراه شریعتدن طشره کیده اول بیچاره نک دنیا وآخرت بر مرادی حاصل اولمیوب عاقبت حضور باری یه خجالتله کیده

سالک از نور هدایت طلبد راه بدوست * که بجایی نرسد ار بضلالت برود

سالک نور هدایتدن دوسته یول طلب ایلر زیرا بر یره ایرشمز اکر ضلالتله کیده (مفردات) (سالک) م (ز) من (نور) م (هدایت) م (طلبد) طلب ایلر (راه) یول (با) للملابسه (دوست) م (که) زیرا (بجایی) بر یره (نرسد) ایرشمز (ار) اکر (با) للملابسه (ضلالت) م (برود) کیده (معنای اشارتی) کرچه سالک آخرت نور هدایتله حق تعالی یه وصلت یولن طلب ایلر اکن مقام قربیتدن بر مرتبه یه ایرشمز اکر ضلالتله کیدرسه اکر عقائد اهل سنتی وخلاق واعمال علمی بیلزسه یاخود بیلوب عمل ایتمزسه فرض وواجب وسنت رسول الله علیه السلامدن بربنی ترک ایدرسه اول کیمسه اهل ضلالتدر راه حقده بهره یاب اولمز

کروی آخر عمر ازمی و معشوق بکیر * حیف اوقات که یکسر ببطالت برود

کیمسه نک وفاسی اولمز دیمکدر زیرا ایچنجک جمیع ایلدکاری ابطال ایدر نرود کارش ایشی ایلر وکلمز دیمکدر واو حرف عطف آخر بخجالت برود یعنی کوی جاناندن خجل وشرمنده کیدر * محصول بیت * سنک سر کویکدن هر کیمسه که ملالتله کیدر یعنی کوسوب واینجنوب کیدرسه طریق عشقده آنک ایشی ایلرو کلمز وعاقبت شرمنده وخجل کیدر یعنی سر کویکدن اینجنوب کند یکیچون ایشی بتیوب خائب وخاسر کیدر مصراع اولک قافیه سنده ملالت یرینه ملامت یازانلری ملامت ایلمک کرک (سالک از نور هدایت طلبد راه بدوست * که بجایی نرسد کر بضلالت برود) سالکدن مضاف محذوفدر تقدیری عاشق سالکدر نور هدایت اضافتی بیانیه در هدایت مطلوبه اولشدیرن یوله دلالتدر عکسی ضلالتدر طلبد فعل امر غائب طلب ایلسون دیمکدر صیغه ده فعل امر غائبله فعل مضارع مشترکدر راه مفعول صریحی وبدوست غیر صریحی که حرف تعلیل بجایی باحرف صله ویاحرف وحدت نرسد متعلقدر وجمله جزای شرط مؤخردر بضلالت باحرف مصاحبت بر وده متعلق وضلالت یولدن ازمقدر * محصول بیت * عاشق سالک دوسته واصل اولملق طریقنی نور هدایتدن طلب ایلسون یعنی جانانه وصول طریقنی الهامک هدایتی نوردن طلب ایلسون زیرا ضلالتله کیدرسه بر یره ایرشمز یعنی ضلالت یول آزمقدر پس یولدن آزان مقصود ینه واصل اولمز مصراع اولک معناسی سالک نور هدایتدن طلب ایلر یولی دوسته دینلر اشتراک صیغه یه هدایت بولمامشلر (کروی آخر عمر ازمی ومعشوقه بکیر * حیف اوقات که یکسر ببطالت برود) کروکاف عجمینک کسری وراءنک فتحیله لفظ مشترکدر طوتی واوج یعنی اوجش

عمر

ایلدکاری نسنه وا وکدل که قوشی آتلرینه تعیین اولنور بونده بهره ونصیب مراد در ویا حرف وحدت ویا تنکیر ایچوندر آخر عمر اضافتی فی معناسنه در عمر آخرنده دیمکدر حیف مقدم خبر اوقات مؤخر مبتدا یکسر بر اوغوردن وبرکره دن ببطالت باحرف مصاحبت بطالت ضایع یره یعنی بی فائده یه عمر صرف ایلمکه دیرلر * محصول بیت * آخر عمرکده می ومعشوقدن بر نصیب وبر فائده اخذ ایله یعنی تازه لکلکده می ومعشوقدن حظ الدکسه پیرلک وقتنده آنی اهمال ایله حیفدر که وقتلر بر اوغوردن یعنی بتون بتون ضایعه کیده مصراع اولک معناسنده بر اوکدل آخر عمرده شرابدن ومعشوقدن طوت دیین

وعمر آخر یعنی می ومعشوقدن بر رهن طوت دیدن مقصوده واصل اولما مشلر (ای دلیل دل کم کشته خدارا مددی * که غریب ار نبرد ره بدلالت برود) دلیل دل اضافتی لامیه در ودلک کم کشته یه اضافتی بیانیه خدا را را ادات تخصیص مددی یا حرف وحدت ویا تنکیر که حرف بیان حرف تعلیل طوتان معلول ایمش بدلالت تقدیری بدلالت تودر * محصول بیت * ای دل کم کشته نک دلیلی الله ایچون مدد ایله غریب اکر مقصوده یول ایلتمزسه سنک دلالتکله ایلته یعنی بر مدد ایله که غریب سنک دلالتک سببیله وصال جانانه یول بوله (حکم مستوری ومستی همه برخاتمتست * کس ندانست که آخر بچه حالت برود) حکم بونده امر وشان معناسنه در * محصول بیت * مستوراق ومستلک حکمی یعنی صالحلک وطالحلک امری وشانی آخره وعاقبته محولدر وموقوفدر یعنی بو دنیاده زهد وتقوی کیمسه مقید وفسق وفجور کیمسه مضردر معلوم دکل بلکه آخرتده معلومدر زیرا کیمسه بیلدیکه اخر الامر دنیادن نه حالتله کیدر حاصلی عمل وعبادت نافع وفسق وفجور ضار بونده معلوم دکل آخرتده معلوم اولور (کاروانی که بود بدرقه اش حفظ خدا * بتجمل بنشیند بجلالت برود) کاروانی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت بدرقه بونده قولاغوز معناسنه در شین ضمیر کاروانه راجعدر حفظ خدا اضافتی لامیه در بتجمل باحرف مصاحبت تجمل جیله تفعل بابندن مصدردر کوزللمک معناسنه اما اکثر اسباب واثقالده استعمال اولنور خصوصا سفر آغرلقنده بجلالت باینه مصاحبت ایچوندر جلالت عظمت معناسنه در * محصول بیت * بر کاروان که قولاغوزی الهک حفظی اوله یعنی الله انی حفظ ایلیه اول کاروان تجملله قونار وعظمتله کوچر حاصلی حرامیلردن واوغریلردن

عمر آخرنی می ومعشوقدن بر رهن طوت اوقاته حیفکه جمیعا بطالتله کیده (مفردات) (کرو) رهن (یا) وحدتیه (آخر) م (عمر) م (از) من (می) شراب (معشوق) م (بکیر) طوت (حیف) ندامت (اوقات) م (یکسر) جمیعا (با) للملابسه (بطالت) م (برود) کیده (معنای اشارتی) ای سالک اکر راه ضلالتدن خلاص اولمیم دیرسک اول عمرک هرنه قدر هوی نفس ایله هبایه کتدیسه ده تأسف ایله همان آخر عمرکی وحالا اولدیغک هر بر نفسکی عشق الهی وقربیت محبوب حقیقی بولنه صرف ایله حیف شول وقتلر که حق تعالینک عشق ومحبتی وعبادات وطاعتی بولنه صرف اولنمیه بلکه جمله بطالت وغفلت ایله هبایه کیده

ای دلیل دل کم کشته خدارا مددی * که غریب ار نبرد ره بدلالت برود

ای کم وضایع اولمش کوکلک دلیلی الله ایچون بر مدد ایله زیرا غریب اگر یول ایلتمیه دلالت ایله کیدر (مفردات) (ای دلیل) م (دل) کوکل (کم) ضایع (کشته) اولمش (خدارا) الله ایچون (مددی) بر امداد (که) زیرا (غریب) م (ار) اکر (نبرد) ایلتمیه (ره) یول (با) للملابسه (دلالت) م (برود) کیدر (معنای اشارتی) ای پیر کامل وشیخ واصل سندن رجامز بودرکه سن بزم هوا وغفلت ایله ضایع اولمش کوکلرک دلیلی ورهبری سن الله ایچون بزه بر مدد ونصرت ایله زیرا بو غریب روح خود بخودانه قربیت حقه یول بولمیه البته همت ودلالت پیر ایله کیدر وقربیت حقه یول بولور

حکم مستوری ومستی همه برخاتمه است * کس ندانست که آخر بچه حالت برود

مستورلغک ومستلکک حکمی جمله خاتمه اوزره‌در کیمسه بیلدیکه آخر نه حالتله کیدر (مفردات) (حکم) م (مستور) زاهد (مست) عاشق یالر مصدریه (همه) جمله (بر) علی (خاتمه) م (است) در (کس) کیمسه (ندانست) بیلمدی (آخر) عاقبت (بچه) نه (حالت) م (برود) کیدر (معنای اشارتی) زهد وصلاحک وعشق بی فلاحک حکمی جمله خاتمه اوزره در یعنی اعتبار خاتمه‌یه‌در کیمسه بیلدیکه آخر کارنه حالت اوزره کیدر یعنی ترک عابده کرک فاسقه حسن خاتمه ایله یاخود سوء خاتمه ایله حکم بوقدر که حق تعالی کیزلمشدر

کاروانی که بود بدرقه اش لطف خدای * بتجمل بنشیند بجلالت برود

بر کاروانکه خدانک لطفی آنک قولاغوزی اوله تجمل ایله اوتورر جلالتله کیدر (مفردات) (کاروان) م (یا) وحدتیه (بود) اوله (بدرقه) قولاغوز (ش) ضمیر (لطف) م (خدای) م (با) للملابسه (تجمل) جمالنمک (بنشیند) اوتورر (بجلالت) عظمتله (برود) کیدر (معنای اشارتی) کرک اهل سعادت کرک اهل ضلالت بر جماعتکه آنک رهبری وقولاغوزی حق تعالینک الطافی وتوفیق وعنایتی اوله اول جماعت بو عالم دنیاده تجمل ایله یعنی حق تعالینک طاعت وانسیتیله وذوق روحانیتله اوتورر وبو دنیادن آخرته دخی لقاء اللهه واصل اولەرق عظمت وجلالتله کیدر

سالم وامین اولور تجمل یرینه جمله تحمل یازان حابله وضع نقطه ده اجمال ایلمش

(حافظ ازچشمهٔ حكمت بكف آورجامی * بوكه ازلوح دلت نقش جهالت برود) بعض نسخه‌ده جامی یرینه آبی
واقع اولمش فی الواقع چشمه‌یه آب مناسبدر بوكه اصلنده بود ابدی رساله‌مزده بو تحقیق تمام تفصیل ایتمشز
لوح دلت اضافتی بیانیه نقش جهالت اضافتیده بیانیه‌در * محصول بیت * ای حافظ حكمت چشمه‌سندن الكه
برآب ویا برجام كتور یعنی حكمتندن برمعنی اله كتور اوله كه لوح دلكدن جهالت نقشی وشكلی كیده حاصلی
شراب حكمت اله كتورب نوش اید نجه كوكلكده اولان جهل وضلالت محو اولوركیدربونده حكمتدن مراد حكمت

حافظ ازچشمهٔ حكمت بكف آورآبی * كه‌زلوح دل تونقش جهالت برود

ای حافظ حكمت چشمه‌سندن برصواله كتور اوله كه سنك دلك لوحندن جهالت نقشی كیده (مفردات) (حافظ) م (از) من (چشمه) م (حكمت) علوم لدنیه (بكف) اله (آور) كتور (آبی) برصو (كه) اوله كه (ز) من (لوح) تخته (دل) كوكل (تو) سن (نقش) م (جهالت) م (برود) كیده (معنای اشارتی) ای حافظ صاقن سرمایهٔ عمری بوش یره خرج ایلمه همان جد وسعی ایلیوب چشمهٔ حكمت الهیه‌دن برنبذه وبرقطره آب حیات ابدی اولان علم ومعرفتدن اله كتور اوله كه سنك لوح دلكدن نقش جهلالت واثر ضلالت زائل اولوب كیده طهرنا الله من الدنس المعنوی بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

وله ایضا

صبا وقت سحربویی ززلف یارمی آورد * دل غمدیدهٔ مارازنودركاری آورد

باد صبا سحروقتی یارك زلفندن بررایحه كتوردی بزم غم كورمش كوكلمزی یكیدن ایشه كتوردی (مفردات) (صبا) م (وقت سحر) م (بویی) بررایحه (ز) من (زلف) م (یار) م (می آورد) كتوردی (دل) كوكل (غمدیده) غم كورمش (مارا) بزم (ز) من (نو) یكی (دركار) ایشه (می آورد) كتوردی (معنای اشارتی) قبض واستتار عالمنده دل پردرد بمزی غم وآلام احاطه ایتمش ایكن بحمد الله برسحروقتی كرم الهی یتشوب برتجلیٔ صفات ربانیه وبرنفحهٔ رحمانیه ایریشوب بزم غم كورمش ومنقبض اولمش كوكلمزی یكیدن شوق وانشراحه كتوردی وینه سلطان عشق خانهٔ تجلی اولان قلب تختكاهنی ضبط ایدوب اغیار ماسوایی اخراج ایتمشدر

من آن شاخ صنوبررازباغ سینه بركندم * كه هرگل كزغمش بشكفت محنت بارمی آورد

بن اول صنوبر شاخنی سینه باغندن قوپاردم زیرا هرگلكه آنك غمندن آچلدی محنت یمشنی كتوردی (مفردات) (من) بن (آن) اول (شاخ) بوداق (صنوبر) چام اغاجی (ر) ادات مفعول (ز) من (باغ) م (سینه) كوكس (بركندم) قوپاردم (هرگل كه) م (ز) من (غم) م (ش) ضمیر (بشكفت) آچلدی (محنت) م (بار) یمش (می آورد) كتوردی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك آتش عشقی شغاف قلبی احاطه ایدیجك اول قلبده صنوبر كبی ثابت اولمش هرنقدر تعلقات كونیه ومحبت مجازیه وارایسه سینه باغندن جمله‌سنی قوپاردم وآتش عشقله احراق ایلدم زیرا هربركل وهربرچیچك كه اول ماسوی محبتندن آچلدی وحاصل اولدی محبت یمشنی كتوردی وبزی مكدر ایلدی

زبیم غارت عشقش دل پرخون رهاكردم * ولی میریخت خون دره بدان هنجارمی آورد

آنك عشقی غارتنك خوفندن پرخون كوكلی ترك ایلدم لكن یوالده قانی دوكلدی آنكله هنجار كتوردی (مفردات) (ز) من (بیم) خوف (غارت) یغما (عشق) م

الهیه‌در (وله ایضا) (صبا وقت سحر بویی
ززلف یار می آورد * دل دیوانهٔ مارا
زنودركاری آورد) وقت سحر اضافتی
فی معناسنه‌در بویی یا حرف وحدت زلف
یار لامیه صبا مبتدا می آورد خبری
وما بینهما خبره متعلق دل دیوانهٔ
ما اضافتلری بیانیه ولامیه در ورا ادات
تخصیص زنو یكیدن در حرف صله كار
ایشدر بونده كاردن مراد عشق ومحبتدر
بوغزلده ردیف واقع اولان می آورد
حكایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر
مگر كه می حرفنی تأكید ایچون زائد
اعتبار ایلیوز پس ماضیٔ خالص معناسنی
افاده ایدر * محصول بیت * صبا یلی
سحر وقتنده زلف یاردن بربوی كتوردی
ویا كتوردی بزم دل دیوانه‌مزی یكیدن
ایشه كتوردی ویا كتوردی یعنی
بوی یاری كتورمك سببیله كوكلمزی
یكیدن عشق ومحبته كتوردی (من آن
شاخ صنوبرراز باغ سینه بركندم *
كه هرگل كزغمش بشكفت محنت بار می
آورد) صنوبر لغتده چام اغاجنه دیرلر
اما بونده سرو مراددر شاخ صنوبر
اضافتی لامیه درورا ادات مفعول باغ
سینه اضافتی بیانیه برحرف تأكید كندم
قوپاردم كه حرف تعلیل ویا حرف رابط
صفت اولكی كه حرف تعلیل اولنجه
ایكنجیسی حرف رابط صفت اولور اما
اولكسی رابط صفت اولنجه
ایكنجیسی حرف بیان اولور غفلت
اولنجه بونده كلدن چیچك مراددر غمش
ضمیری شاخ صنوبره راجعدر بشكفت
فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تحتنده كه
راجع ضمیردر محنت آوردك مفعول اولی
وبار مفعول ثانیسی عكسده جائز بلكه
عكسی اولی در بونده بار حاصل معناسنه‌در
* محصول بیت * بن اول شاخ صنوبری
یعنی جانانی باغ سینه‌دن قوپاردم زیرا
هرچیچك كه شاخ صنوبرك غمندن آچلیور

یعنی جانان غمندن حاصل اولور محنت حاصلن كتورر حاصلی غم جانانك هرنتیجه كه حاصل اولور محنت یوكن ویرر
(زبیم غارت عشقش دل خونین رهاكردم * ولی میریخت خون دره بدان هنجار می آورد) بیم غارت عشقش
اضافتلری لامیه لردر دل خونین بیانیه رهاكردم صالی ویردم یعنی قاچردم میریخت دوكردی حكایت حال ماضی طریقیله
بدان باحرف سبب آن اسم اشارتدر یوالده قان دوككه هنجار یول یوند ایزمراددر كه برنسنه‌نك ایزن سوررلر * محصول بیت *
جانانك عشقی یغماسی قورقوسندن قانلی یوركی صالی ویردم یعنی قاچردم كه یغمالتقدن قورتیله دیو اما یولده قان دوكردی

و بونك سببیله دل خونینك ایزن سورردی یعنی قان دوككله عشق غارتكری قنده ایسه آنی بولوردی بعض نسخه‌ده * ولی میریخت خون وزه
بدان هنجارمی آورد * محصول مصراع * دل خونین قان دوكردی واول هنجارله یعنی ایزله غارتكر عشقی اكا یول كتورر دی
یعنی قنده ایسه آنی بولوردی مصراع ثانینك معناسی ولی دوكردی قانی یولده بو اینجه یول ایله كتوردی دیین بیتك معناسنه
ایزسورمش واما یولده قانی دوكلدی انكله هنجار كتوردی دیین هنجار ایلمه‌مش (فروغ ماه میدیدم زبام قصر اوروشن
* كه روی از شرم آن خورشید در دیوار می آورد) فروغ ضیا ماهه اضافتی لامیه بام قصراوده بویله‌در كه حرف بیان

(ش) ضمیر (دل) كوكل (پرخون) طولوقان (رها) ترك (كردم) ایلدم (ولی) لكن (میریخت) دوكلدی (خون) قان (دره) یولده (بدان) آنكله (هنجار) اینجه یول وغصه (می آورد) كتوردی (معنای اشارتی) اول محنت انگیز اولان محبت ماسوی وتعلقات غیر خدا عشقنك یغماسی خوفندن پرخون كوكلی ترك ایلدم لكن یولده قانی دوكلدی وآثاری ظاهر اولدی اول سیبدن بزه غم وغصه كتوردی واخلاص قلب ایچون عوامدن مستور براینجه یول وورا مقبول اختیار ایلدم

فروغ ماه میدیدم زبام قصراوروشن * كه روی ازشرم آن خورشیددر دیوارمی آورد

آنك قصری طامندن آشكاره كوردم ماهك فروغنی كه اول آفتابك شرمندن یوزنی دیواره كتوردی (مفردات) (فروغ) شعله (ماه) آی (میدیدم) كوردم (ز) من (بام) طام (قصر) م (او) ضمیر (روشن) آشكار (روی) یوز (ازشرم) حیادن (آن خورشید) اول كونش (در) فی (دیوار) م (می آورد) كتوردی (معنای اشارتی) اول نور وضیا محض اولان آفتابك عالی مقامنه نسبت كوردمكه نوری آفتابدن مستفاد اولان ماهتابك شعله‌سی آفتابك ظهورنده حیاسندن محو ومتلاشی اولدیغی كبی صانع تعالینك قدیم وباقی اولان نوری ونفحه وفیوضات عشقی ظهور ایتدكده مصنوعاتك حسن ونوری ومحبت فانیه‌یی وعبوری محو ومتلاشی ووجود مصنوعات معدوم ولاشی‌در

بقول مطرب وساقی برون رفتم گه وبیگه * كزان راه گران قاصد خبردشوارمی آورد

مطرب وساقینك سوزیله وقتلو وقتسز طشره كتدم زیرا اول صعب یولدن رسول دشوار خبر كتوردی (مفردات) (با) للملابسة (قول) سوز (مطرب) م (ساقی) م (برون) طشره (رفتم) كتدم (كه) وقت (بیكه) وقتسز (كه) زیرا (ز) من (آن) اول (كران) صعب (قاصد) رسول (خبر) م (دشوار) مشكل (می آورد) كتوردی (معنای اشارتی) واعظ ومرشدك كلمات ونصایحلریله ریاضات ومجاهدات یولنه دوشوب وقتلو وقتسز جد وسعی ایله بحمد الله اوصاف بشریه‌دن طشره كتدم زیرا عشقك اول صعب وخطرناك یولندن رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم نیجه دشوار ومشكل خبرلر بیان ایلدی حاصلی جاندن كچمدكجه جانانه وصلت زیاده متعسر ومشكلدر دیدی

سراسر بخشش جانان طریق لطف واحسانست * اگر تسبیح می فرمود اگر زنارمی آورد

جانانك بخششی باشدن باشه لطف واحسان طریقیدر اگر تسبیح بیوردی اگر زنار كتوردی (مفردات) (سراسر) باشدن باشه (بخشش) م (جانان) م (طریق) م (لطف) م (احسان) م (است) در (اگر تسبیح) م (می فرمود) بیوردی (اگر زنار) م (می آورد) كتوردی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقی اولان حضرت اللهك صراط مستقیمده وعشق ومحبت یولنده راهی اولان عبادینه بخششی من كل الوجوه لطف واحسان طریقیدر كرك ظاهرا وباطنا رسول علیه السلام كمال متابعته وصول بولوب كامل ومكمل طائفهٔ صوفیه‌دن اولسون وكرك

فروغ ماه ویا حرف رابط صفت شرم
آن خورشید اضافتی لامیه‌در
آن اسم اشارتدر یاخورشیده كه جانادن
كنایتدر ویافروغ ماهه آوردك
فاعلیده یا فروغ ماه اوله یاخورشید
* محصول بیت * اول جانانك قصری
بامندن ماهك ضیاسنی واضح وروشن
كورردمكه اول جانانك شرمندن
یوزینی دیواره كتورردی زیرا خواتین
جنسی یوزی اورتولی اولمه یعنی یوزی
مستور اولمه وبركیمه‌دن اوتانسه
یوزینی دیواره ویرر پس بونده‌ده فروغ
ماه خورشید روی جاناندن اوتانوب
یوزینی دیواره كتورر اما كه حرف رابط
صفت اولدیغی تقدیرجه وآن لفظی
فروغ ماهه اشارت اولدیغی تقدیرجه
محصول مصراع ثانی انجلین فروغ ماه
كه انك شرمندن خورشید فلك یوزینی
دیواره كتورردی یعنی روینی كوسترمزدی
حاصلی اول ماهك فروغنی كوروب
خورشید كندی ضیاسنی شرمندن
اخفا ایدردی مصراع ثانینك معنای
اولی اوزره قصرایدنلر تقصیر ایتمشلر زیرا
امعان نظر اولنسه حقیقت معنی ایكنجیسیدر
اولكسی دكل (بقول مطرب وساقی
برون رفتم گه وبیگه * كزان راه گران قاصد
خبردشوار می آورد) بقول مطرب
باحرف سبب واضافت مصدرك فاعلنه‌در
گه وبیگه وقتلی ووقتسز دیمكدرامامی اد
دوامدر یعنی دائما طشره كیدردم كزان
كه حرف تعلیل راه گران اضافتی
بیانیه‌در قاصد مبتدا می آورد خبری
وخبر مفعول اولی ودشوار مفعول
ثانیسی وزان راه مفعول غیر صریحی
* محصول بیت * مطرب وساقی قولیله
وقتلی ووقتسز طشره كیدردم زیرا اول
آغر یولدن ییك كوج كاوردی وخبری
كوج كتورردی یعنی كاه وبیكاه مجلسدن

طشره چیقوب قاصد جانان كلجك جانبه ناظر اولوردم كه آنی استقبال ایده‌یم زیرا منزل جانان بعید وكلجك یولده صعب
پس قاصد اندن خبری زحمت ومشقتله كتورر دی ایمدی استقبال لازم اولوردی (سراسر بخشش جانان طریق لطف
واحسان بود * اگر تسبیح میفرمود اگر زنار می آورد) بخشش اسم مصدردر بخشیدندن * محصول بیت * جانانك
باشدن باشه بخششی لطف واحسان طریقی ایدی اگر تسبیح واگر زنار كتورر دی یعنی طریق عشقده جاناندن هرنه
كلورسه خوشدر اگر كفر واگر ایمان (عفا الله چین ابرویش اگرچه ناتوانم كرد * بعشوه هم پیامی برسر بیمار می آورد)

عفا الله جمله دعائیه درچین ابرویش اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * الله تعالی جانانك چین ابروسنی
عفو ایلسون اکرچه بنی زار وناتوان ایلدی اما عشوه ایله بن بیمارك باشی اوجنه یعنی یصد یغنه صحت خبرینی ده کتوردی یعنی
جانا ندن چین ابرو خشم وغضب نشانیدر اما ناز وشیوه علامتی اولمغله بن بیمارك باشی اوزرینه پیام صحت
کتوردی حاصلی چین ابروی جانان هم بیمار ایدرهم صحت باغشلرچین رینه چشم یازان بیتك معناسنه امعان نظر ایلمامش

قاعدهٔ اخلاصه رعایت ایچون اعمال صالحه دن ر دقیقه فارغ دکل ایکن و آداب
شرعدن بر بنی ترك ایتزایکن عملاری خلقدن کیزلیجی ملامیه طائفه سی اولسون
(الملامی هو الذی لایظهر خیرا ولایضمر شرا) ایله بین الاولیا معرفلردر حاصل
تجلیات متفاوتدر لکن جمله سی الطفدر

﴿ عفا الله چین ابرویش اکرچه ناتوانم کرد * بعشوه هم پیامی بر سر بیمارمی آورد ﴾

الله عفو ایلسون آنك ابروسی بوکلی اکرچه بنی ناتوان ایلدی بیمارك باشی اوزره
هم بر خبر کتوردی (مفردات) (عفا الله) الله عفو ایلسون (چین) بوکلم (ابرو)
قاش (ش) ضمیر (اکرچه) م (ناتوانم) بنی قدرتسز (کرد) ایلدی (بعشوه)
نازیله (هم پیامی) بر خبر (بر) علی (سر) باش (بیمار) خسته (می آورد)
کتوردی (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالی کرمندن بزم بحسب البشریه قصور
وفرط تمزی عفو ایلسون کرچه خدانك آثار تجلیات صفات جلالی بز عاشق خور
وضعیف وناتوان ایلدی لکن کبر و جمالی واطنی تجلیاتی آثاریله بزی کثافت
وجود بشریه دن خلاص ایدو خسته کو لحزکای و عد لقاسی خبرین
کتورمکله احیا ایلدی

خوشا آن وقت وآن ساعت کران زلف کره کیرش * بدر می برد دل کاری که خصم اقرارمی آورد

نه الطف اول وقت واول ساعتکه آنك کرهلو زلفندن کوکل رابش بجردیکه خصمی
اقراره کتوردی (مفردات) (خوشا) نه خوش (آن) اول (وقت) م (آن) م (ساعت) م (ز)
من (آن) اول (زلف) م (کره کیر) دوکم طوتیجی (ش) ضمیر (بدر) طشره (می برد)
ایلتدی (دل) م (کاری) برایش (خصم) م (اقرار) م (می آورد) کتوردی
(معنای اشارتی) نه خوش اول وقت واول ساعتکه بحمدالله سعی ومجاهدات ایله
حق تعالینك غیب هویتندن واسرار مکنونه سندن کوکل برایش بجردی و برانکشاف
حاصل ایدیکه استعیذ بالله (الا عبادك منهم المخلصین) مرتبه سن بولمغله خصم قوی
اولان شیطانی اقرار واسلامه کتوردی (فداسلم شیطانی) دولتی بحمدالله بولدی

﴿ عجب می داشتم دی شب زحافظ جام وپیمانه * ولی بحثی نمی کردم که صوفی وارمی آورد ﴾

دون کیجه حافظدن جام وپیمانه یی عجب طوتدم لکن بربحث و بر سوزسو یلمدم زیرا
صوفی کبی کتوردی (مفردات) (عجب) م (می داشتم) طوتدم (دی) دون (شب)
کیجه (ز) من (حافظ) م (جام) قدح (پیمانه) اولچك (ولی) لکن (بحثی) بربحث
(نمی کردم) ایلمدم (که) زیرا (صوفی) م (وار) مثل (می آورد) کتوردی
(معنای اشارتی) دون کیجه شراب عشقله مست ولا یعقل اولان حافظدن
عشقنك واسرار عشقنك کتمنی عجب طوتدم لکن سو یلمدم وسؤال ایلمدی
زیرا مرائی صوفیلر کبی مستورا کتوردی وندن برسره و برحکمته اشارت بیوردی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هر آنکو خاطر مجموع ویار نازنین دارد * سعادت همدم او کشت ودولت همنشین دارد ﴾

بیمار بوندہ ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر زیرا
چشم جانانده بیماردر (خوشا آن وقت
وآن ساعت که ازز لف کره بندش * بدر
میبرد دل کاری که خصم اقرارمی آورد)
خوشا الف حرف مبالغه درکه حرف بیان
کره بند دوکلی دیمکدر شین ضمیر جانانه
راجعدر بدر میبرد طشره ایلتوردی یعنی
چقاردی دل میبردك فاعلی وکار مفعولی
ویا حرف وحدت وکه حرف رابطه صفت
خصم مبتدا ومابعدی خبری * محصول
بیت * نه خوشدر اول وقت واول ساعت
که آنك دوکلی زلفندن کوکل برایش
اخراج ایدردی که خصم بوقدر انکارله
دله اقرار کتوردی زلف کره بندندن
برایش اخراج ایلمکدن مراد کندی بنی
آنك دامندن تخلیص ایلمکدر یعنی رصنعتله
کندوبی اندن تخلیص ایلدی که خصم
بکنندی (ز رشك تار زلف یار برباد هوا
میداد * صبا هر نافهٔ مشکین که از تاتار
می آورد) رشك تاتار زلف یار اضافتلری
لامیه لردر میدادك فاعلی صبادر نافهٔ
مشکین اضافتی بیانیه در * محصول بیت *
یارك زلفنك تلنه رشك وغیرت ایلمکدن
باد هوایه ویردی باد صبا هر نافهٔ مشکینی
که ولایت تاتاردن کتوردی یعنی نافهٔ تاتار
زلف یاره نسبت نافهٔ تاتار هیچ نسنه دکلدر
دیو کتوردیکی نافه یی باد هوایه ویردی
(عجب میداشتم دی شب زحافظ جام
وپیمانه * ولی بحثی نمیکردم که صوفی
وارمی آورد) بحثی یا حرف تنکیرکه حرف
تعلیل صوفی وار صوفی کبی دیمکدر
* محصول بیت * دون کیجه حافظدن
جام وپیمانه یی عجب طوتاردم یعنی باده
نوشلغنی تعجب ایدردم اما معذور طوتوب
بحث ایلمزدمکه صوفی کبی کتورردی یعنی
جام وپیمانه یی مخفی کتورد یکندن
صوفیلر کبی اکا تعرض ایلمزدم زراق
زاهد وعابدلر کبی (وله ایضا) (هر آن کو خاطر مجموع ویارنازنین دارد * سعادت همدم او کشت ودولت همنشین دارد)
خاطر مجموع ویارنازنین اضافتلری بیانیه * محصول بیت * هر اول کیمسه نك که مجموع خاطری ونازنین یاری واردر یعنی
خاطری پریشان اولمیه ویاری نازنین وبی نظیر اوله سعادت اول کیمسه نك همدمی اولدی وهمنشین دولتی واردر یعنی
دولت کندویه یاردر حاصلی بو ایکی وصفك صاحبی کامین وکامراندر

﴿ هر ﴾

(حریم عشق را درکه بسی بالاتر ازعقلست * کسی آن آستان بوسد که جان در آستین دارد) حریم عشق
اضافتی بیانیه را حرف تخصیص کسی یا حرف وحدت آن آستان یعنی درکاه عشق که حرف رابطه صفت جان

هر اول کیمسه که مجموع خاطر ونازنین یار طوتار سعادت اکا همدم اولدی ودولتی
مصاحب طوتار (مفردات) (هر آنکو) هر اول کیمسه که (خاطر مجموع) م (یار)
م (نازنین) م (دارد) طوتار (سعادت) م (همدم) بولداش (او) ضمیر
(کشت) اولدی (دولت) م (همنشین) مصاحب (دارد) طوتار (معنای
اشارتی) هر کیمکه قلبی تعلق ماسوی اللهدن تجرید و پاك ایلیوب (انا جلیس
من ذکرنی وانیس من آنسنی) خبری سرنجه غنی عن العالمین اولان حضرت اللهك
ذکر وتوجه دائمیسنده اوله سعادت ابدی ودولت سرمدی اکا همدم ومصاحب اولور

(حریم عشق را درکه بسی بالاتر ازعقلست * کسی این آستان بوسد که جان در آستین دارد)

عشق حریمنك درکاهی عقلدن چوق یوکسکدر بو آستانی شول کیمسه او په که
جانی یکننده طوتار (مفردات) (حریم عشق) م (را) ادات مفعول (درکه)
حضور (بسی) چوق (بالا) یوکسك (تر) زیاده (از) من (عقل) م
(است) در (کسی) برکیمسه (این) بو (آستان) اشك (بوسد) او په (جان)
م (در) فی (آستین) یك (دارد) طوتار (معنای اشارتی) محبوب حقیقینك
عشق واسراری حرمنك حریمی عقل مرتبه سندن زیاده برعالی مقامدرکه عشق
الهی ظهور ایتدکده عقل محو ومتلاشی اولور بونك کبی عشقله معشوقه وصلت
شول کیمسه یه میسر اولورکه جانی النه الوب جانانه فدا ایلیه

﴿ دهان تنك شیرینش مکر مهر سلیمانست * که نقش خاتم لعلش جهان زیر نکین دارد ﴾

آنك شیرین حقه دهانی وارایسه مهر سلیماندر که آنك لعلی خاتمنك نقشی جهانی
نکین التندن طوتار (مفردات) (دهان) اغز (تنك) طار (شیرین) طاتلو (ش)
ضمیر (مکر) وارایسه (مهر سلیمان) م (است) در (نقش خاتم) م (لعل) م (ش)
ضمیر (جهان) م (زیر) تحت (نکین) یوزك قاشی (دارد) طوتار (معنای
اشارتی) اول محبوب حقیقینك کیفیت وکیتدن منزه اولان کلمات قدسیه سی
وخزینهٔ قلب عاشقه اوریلان سکهٔ عشق انبیه بی اکر دنیاده مثلی وارایسه
سلیمان علیه السلامك مهری کبیدر که آنك لعلی خاتمنك نقشی جهانی نکین التنده
یعنی حکم وحکومتی التنده طوتدیغی کبی عشقله انسیت حقه وصل اولان عاشقك
دخی حکمی وحکومتی جهانه بلکه ایکی جهانه نافذدر

﴿ لب لعل وخط مشکین چو آنش هست اینش نیست ﴾
﴿ بنازم دلبر خودرا که حسنش آن واین دارد ﴾

محبوب مجازینك لب لعلی وارایسه خط مشکینی یوق خط مشکینی وارایسه لب لعلی
یوقدر کوه نه یم کندو دلبر یمه که آنك حسنی آنی و بونی طوتار (مفردات) (لب)
دوداق (لعل) م (خط) م (مشکین) مسکلو (چو) چونکه (آن) اول
(ش) ضمیر (هست) وارایسه (این) بو (ش) ضمیر (نیست) یوق (بنازم)
کوه نه یم (دلبر) م (خودرا) کندیمك (که) زیرا (حسن) م (ش) ضمیر (آن) اول

درآستین ترك جاندن کنایتدر * محصول
بیت * عشق حریمنك یعنی حولیسنك
درکاهی وقپوسی درکاه عقلدن بالاترقدر
ایدی درکاه عشق آستانی برکیمسه
بوس ایدرکه جانی یکننده اوله یعنی نقد جانی
انکیچون بذل وترك ایلمکه قادر اوله
حاصلی آستان مکرم عشقه برکیمسه واصل
اولورکه بولنه جانی روان ایلمکه مالك اوله
(دهان تنك شیرینش مکر مهر سلیمانست *
که نقش خاتم لعلش جهان زیر نکین
دارد) دهان تنك شیرین اضافتلری
بیانیه لردر مکر کانه معناسنه در مهر سلیمان
اضافتی لامیه درکه حرف تعلیل نقش
خاتم لعل اضافتلری لامیه وبیانیه در شین
ضمیر دهانه راجعدر جهان داردك مفعول
اولی وزیر نکین مفعول ثانیسی وفاعلی
تحتنده مستتر نقش خاتمه راجع ضمیردر
نکین یوزك قاشیدر * محصول بیت *
جانانك تنك شیرین دهانی کانه مهر
سلیماندر که اول دهانك نقش ختم لعلی
جهانی نکینی یعنی حکمی التنده طوتار
یعنی تمام جهان محکومیدر نقش ختم
لعلدن مراد ایلری نقشیدر وختم لعل
دهانیدر حاصلی دهانی خاتمنك نکیننك
عالم محکومیدرتنکه نکین مهر سلیمان بویله در
(لب لعل وخط مشکین چو آنش هست
واینش هست * بنازم دلبر خودرا که
حسنش آن واین دارد) آنله لب لعله واینله
خط مشکینه اشارتدر لف ونشر طریقیله
بنازم قربان اوله یم دلبر خود اضافتی
لامیه در ورا حرف تخصیص که حرف
تعلیل حسنش شین ضمیر دلبره راجعدر
آن کوزللکدن کنایتدر واینله مذکورله
اشارتدر قیاس اینها ایدی وزن وقافیه
ضرورتندن این دیدی * محصول بیت *
بزم جانانمزك لب لعل وخط مشکینی واردر
یعنی چونکه هم اول وار وهم بو وار
قربان اوله یم کندی جانانمه که هم آنی واروهم بو مذکورلری مصراع اولده آنش هست واینش نیست نون نافیه ایله یازوب معناسنی
ظاهر محبوبنك لب لعل وخط مشکیندن بری وارایسه بری یوقدر دینلمرواری وبوغی فرق ایلمزلرایمش

(چو برروی زمین باشی توانایی غنیمت دان * که دوران ناتوانیهـا بسی زیر زمین دارد) توانایی یای ثانی حرف مصدردر اولکیسی اصلی که حرف تعلیل ناتوانیهـا یا حرف مصدر قدرتسزلکلر دیمکدر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر چونکه بر یوزی اوزره اولهسین قدرت وقوتی غنیمت بیل یعنی هرنسنه یه قادر اولدیغکی الکدن براولو نعمت بیل زیرا دورانك یرالتنده قدرتسزلکلری چوق قدر یعنی نیجه قادرلر یرالتنده قدرتسز ناتوان وزبون اولوب یاتورلر که هیچ نسنه یه قدرتی ایرشمز (بخواری منکرای منعم ضعیفان ونحیفانرا * که صدر مجلس عزت فقیر رهنشین دارد) بخواری با حرف مصاحبت ویا حرف مصدر منکر فعل نهی مفرد مخاطب باقه دیمکدر منعم اسم فاعلدر صاحب نعمت معناسنه یعنی غنی که حرف تعلیل صدر مجلس عزت اضافتلری لامیه و بیانیه فقیر رهنشین اضافتی بیانیه ومبتدا رهنشین وصف ترکیبیدر یولده اوتوریجی معناسنه حقیر وذلیلدن کنایتدر زیرا ذلیل دیلنجیلر یولارده اوتوره‌غندر دارد خبری وصدر مقدم مفعولی وتحتنده ضمیر فقیره راجعدر * محصول بیت * ای غنی ضعیفلره ونحیفلره حقارتله نظر ایله زیرا عزت وحرمت مجلسنك صدری وباشی رهنشین فقیرلکدر یعنی عشاق ضعیف ونحیفه حقارتله نظر ایله زیرا صدر مجلس عزت عشاق بی نوالکدر منعم لفظی اسم مفعول صیغه سی اوزره اخذ ایلین معنایی بیلز ایمش (بلا گردان جان وتن دعای مستمندانست * که بیند خیر ازان خرمن که ننك ازخوشه چین دارد) بلا گردان وصف ترکیبیدر گردانیدندن دوندرمك معناسنه جانه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر دعای مستمندان اضافتی لامیه در بلا گردان مبتدا دعای مستمندان خبری که اسمدر کیم معناسنه خوشه چین وصف ترکیبیدر چینیدندن دیوشرمك معناسنه باشق دیوشریجی دیمکدر * محصول بیت * دردمندلرك دعاسی جان وتندن بلایی دوندریجیدر مصراع ثانی بی حکم مثلده اجرا ایدوب بیورر کیم خیر کورر اول خرمندن که خوشه چیندن عار ایدر یعنی فقرادن عار ایلین اغنیا اموال ونعمتلرندن خیر کورمزلر پس مستمندلردن استمداد ایدوب خیر دعالرك آلمق کرك

(این) بو (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای محبوب مجازی یه وفاتی ومتغیر اولان صورتیه عاشق اولان صورت پرست اول محبوب مجاز بنك حسننده بهانه سی بوقدر دیوزعم ایدرسك اماظاهر در لب لعلی وارایسه خط مشکینی یوق خط مشکینی وارایسه لب لعلی یوق بهرحال نقصاندن وتغیراتدن وحسنی زائل اولمقدن برآن خالی دکلدر اما بن کندو محبوب حقیقیمه کوزه یم وقربان اوله یم اول بر صانع قدیم بیچوندر که آنك حسن ذاتیه سی وحسن صفاتیه سی وتجلیات انوار قدسیه سی فنادن وتغیرات وتبدلاتدن بریدر وباقیدر بلکه حرم قدسیه سنده کندویه انیس وجلیس ایتدیکی عاشقلری دخی تغیراتدن بریدر وباقیدر زیرا (المؤمنون لا یموتون الخ) بیورلمشدر

﴿ چو برروی زمین باشی توانایی غنیمت دان * که دوران ناتوانیهابسی زیر زمین دارد ﴾

وقتا که بر یوزی اوزره اولهسین توانالغی غنیمت بیل زیرا دوران یرالتنده چوق ناتوانلقلر طوتار (مفردات) (چو) چونکه (بر) علی (روی) یوز (زمین) یر (باشی) اولهسین (توانایی) قادرلك (غنیمت) م (دان) بیل (که) زیرا (دوران) م (ناتوانیها) قدرتسزلکلر (بسی) چوق (زیر زمین) یرالتنده (دارد) طوتار (معنای اشارتی) استعیذ بالله (کل من علیها فان) آیت کریمه سی سرنجه بر یوزنده حیاتده اولدیغك مدتده ماسوی اللهه محبتدن قلبکی پاك ایدوب عشق ومحبت الهی تحصیلنه قدرتکی غنیمت بیلوب صرف ایله زیرا دور زماناله عمر تمام اولوب فانی اولدقده عملدن منقطع اولوب چوق زمان یرالتنده عاجز وقدرتسز یاتورسین و پشیمان اولورسین

﴿ بخواری منکرای منعم ضعیفان ونحیفانرا * که صدر مجلس عزت فقیر رهنشین دارد ﴾

ای غنی ضعیفلره ونحیفلره حقارتله نظر ایله زیرا عزت مجلسنك صدرنی یولده اوتوریجی فقیر طوتار (مفردات) (بخواری) حقارتله (منکر) باقه (ای منعم) دنیا مالیله نعمتلنمش کیمسه (ضعیفان) م (نحیفان) آرقلر (را) م (که) زیرا (صدر مجلس) م (عزت) م (فقیر) م (رهنشین) یولده اوتوریجی (دارد) طوتار (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فما ربحت تجارتهم وماکانوا مهتدین) آیت جلیله سی سرنجه دنیا ماله ونعمت صوریه یه مغرور اولدقلریچون کندولره موتی تعبیر اولنان اغنیاء زمان ونعمت دنیا سرخوشلری صاقینك اختیار ایله دنیایی ترك ایدن ضعفاره وعشق ومحبت الهیه تحصیلی ایچون ریاضات ومجاهدات ایله وجود نازنینلری نحیف ولاغر اولان عاشقان واولیاره حقارتله نظر ایلمکز زیرا عزت مجلسی اولان جنتك صدرنی وعالی مقاملرنی صراط مستقیمی وعشق ومعرفت الهی یولنی ملازم اولان فقرالر طوتار بلکه جنت فقرایه مسکن اولمغله افتخار ایدر

﴿ بلا گردان جان وتن دعای دردمندانست ﴾
﴿ که بیند خیرزان خرمن که ننك ازخوشه چین دارد ﴾

﴿ درد ﴾

درد مندلرك دعاسی جان وتن بلاسنی دفع ایدیجیدر اول خرمندن کیم خیر کورر که خوشه چیندن عار طوتار (مفردات) (بلا گردان) بلادوندیریجی (جان) م (تن) م (دعا) م (درد مند) دردلو (است) در (که) کیم (بیند) کورر (خیر) م (ازان) اندن (خرمن) م (ننك) عار (از) من (خوشه چین) بشاق دیوشریجی (دارد) طوتار (معنای اشارتی) (اذاتم الفقر فهوالله) حدیث شریفی سرنجه ضعفا واذلاء صوری وصفات الله ایله موصوفیتله اقویاء معنوی فقراء فی الله اولان درد مندلرك دعاسی لابرد عند الله اولوب بوصورت عالمنده بلکه عالم آخرتده جان وتن بلاسنی دفع ایدیجیدر اول خرمن کبی مال دنیایی جمع ایلیوب آنکله مغرور اهل دنیا خرمنده لردن بلکه اول جمر مستنفره لردن کیم خیر کورر که بونك کبی فقراء فی الله ومقبولان درکاهلره مصاحب اولمقلقدن عار ایدر کفره وفجره نك فقراء اصحاب رسول اللهدن عار ایتدیکی کبی نعوذ بالله تعالی

﴿ صبا ازعشق من رمزی بکو باآن شه خوبان ﴾
﴿ که چون جمشید وکیخسرو غلام کمترین دارد ﴾

ای صبا بنم عشقمدن اول خوبلر شاهنه بر رمز دی که جمشید وکیخسرو کبی زیاده ادنی بنده سی واردر (مفردات) (صبا) م (از) من (عشق) م (من) بن (رمز) اشارت (یا) وحدتیه (بکو) سویله (آن) اول (شه خوبان) م (چون) مثل (جمشیدو کیخسرو) ایکی پادشاه اسملریدر (غلام) م (کمترین) ادنی (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای فقر تام ایله وکمال تبعیت شرع رسول الله ایله کامل ومکمل مظهر فضل الهی ووسیلۀ ره سبحانی پیر دائیم بنم عشق وحالمدن نیاز طریقیله اول خوبلر شاهنه بر رمز سویله که نیجه جمشیدو کیخسرو کبی آنك مظهر احسان ایتدیکی ادنی بنده لری واردر وسلطان معنوی قیلدیغی دخی نیجه اعلی بنده لری هم واردر که استعیذ بالله (تعزمن تشاء وتذل من تشاء بیدك الخیر الخ) کندونك صفات جلیله سیدر

﴿ وگر گویدنمی خواهم چو حافظ عاشق مفلس ﴾
﴿ بکوییدش که سلطانی گدایی همنشین دارد ﴾

وگر حافظ کبی مفلس عاشق ایستمزم دیه اکا دیکز که برسلطان برگدایی مصاحب طوتار (مفردات) (وگر) م (گوید) دیه (نمی خواهم) ایستمزم (چو) مثل (حافظ) م (عاشق) م (مفلس) م (بکویید) سویلکز (ش) ضمیر (سلطان) بر (یا) وحدتیه (گدایی) برفقیر (همنشین) مصاحب (دارد) طوتار (معنای اشارتی) اکر اول واهب العطایا وکریم ورحیم اولان محبوب حقیقی حافظ کبی عملدن مفلس عاشق ایستمزم دیه ای مقبول درکاه اولانلر سزنم ایچون برشفاعت والتجا ایدوب اول غنی محبوبه دیکز که برسلطان برگدایی مصاحب طوته وبرمفلس بنده سنی بلاعلت دولت دارینه مظهر ایلیه اول سلطانك کرم واحسانه برذره نقصان کلمز بلکه

(صبا ازعشق من رمزی بکو باخسرو خوبان * که صد جمشید وکیخسرو غلام کمترین دارد) صبا منادی رمزی یا حرف وحدت یا حرف صله که حرف رابط صفت کمترزادات تفضیلدر ویا ونون ادات نسبت * محصول بیت * ای صبا بنم عشقمدن اول شه خوبانه بر رمز سویله آنجلین شه خوبانکه الچق قوللری یوز جمشید وکیخسرودر یعنی الك آکیکلی قوللری بونلر کبیدر (وگر گوید نمیخواهم چو حافظ عاشق مفلس * بکوییدش که سلطانی گدایی همنشین دارد) وگر گوید اما اگر دیرسه عاشق مفلس اضافتی بیانیه در بکوییدش فعل امر جمع مخاطب شین شه خوبانه راجعدر اول شه خوبانه سویلك دیمکدر که حرف رابط مقول قولدر سلطانی وگدایی یالری تنکیر ایچون اولمق روشندر همنشیندن بونده مراد مصاحبدر * محصول بیت * اگر شاه خوبان دیرسه که حافظ کبی مفلس عاشق ایستمم اکه سویلك که پادشاه گدایی همنشین طوتار یعنی مصاحب ایدینور حاصلی پادشاهلر گدالرله مصاحبت ایده کلمشلرسنده برپادشاهسین بنی مصاحب ایدنسك غریب دکل سلطانی وگدایی یالرینی حرف وحدت طوتوب برسلطان برگدایی همنشین طوتار دینلر خیلی ایهام بیورمشلر (وله ایضا)

جمیع بنده لرینی امیدوار ومسرور وفرحدار ایلر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دیرست که دلدار پیامی نفرستاد ✿ ننوشت کلامی وسلامی نفرستاد ﴾

چوق زماندر که دلدار برخبر کوندرمدی برکلام یازمدی و برسلام کوندرمدی (مفردات) (دیر) کیج (است) در (دلدار) محبوب (پیامی) برخبر (نفرستاد) کوندرمدی (ننوشت) یازمدی (کلامی) برکلام (سلامی) برسلام (نفرستاد) کوندرمدی (معنای اشارتی) هی واه نه عجب بوقبض وحجاب نیجه زماندنبرو منکشف اولمدی وجذاب القلوب اولان محبوب برخبر کوندرمدی وبرفیض وتجلی ارکورمدی ولوح دلمده برنفحهٔ الهی یازیلوب ثابت اولدی وخانهٔ تجلی اولان قلبمه برسلامت بخش ایلدی

﴿ صدنامه فرستادم وآن شاه سواران ✿ پیکی ندوانید وپیامی نفرستاد ﴾

یوزنامه کوندردم واول سوارلرك شاهی برپیك یلدیرمدی وبرخبر کوندرمدی (مفردات) (صد) یوز (نامه) بتی (فرستادم) کوندردم (آن) اول (شاه) م (سواران) بنجیلر (پیك) زیاده سکردر کیمسه (یا) وحدتیه (ندوانید) سکرتدیرمدی (پیامی) برخبر (نفرستاد) کوندرمدی (معنای اشارتی) نیجه درلو ریاضات وسعی ومجاهداتله یوزکونه طلب وعرض اشتیاق ایلدم اول فعال لما یرید اولان شاه حقیقت سریعا برپیك وبرجذبهٔ رحمانی یلدیرمدی واحوال درونمدن برخبربیلدیرمدی

﴿ سوی من وحشی صفت عقل رمیده ✿ آهو روشی کبك خرامی نفرستاد ﴾

بن عقلی اورکش وحشی صفت جانبنه برآهو یوریشلو و برکبك صالنشلو کوندرمدی (مفردات) (سوی) جانب (من) بن (وحشی) م (صفت) م (عقل) م (رمیده) اورکش (آهوروش) جیران یوریشلو (کبك خرام) ککلك صالنشلو (نفرستاد) م (معنای اشارتی) غیرتندن وکمال آرزو واشتیاقندن عقلی کندودن ضایع اولمش ووحشی حیوانلر کبی خلقدن منقطع اولوب کوشهٔ خراباتلرده عزلت اختیار ایتمش غریب عاشقی جانبنه انوار قدسیهٔ ذاتیه سنه مظهر قلمادی (انا املح من یوسف) علیه السلام بیورن اطیب من المسك والعنبر آهوی معنوی صحرای عالم لا هوتی حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز یمزك روشی ملاحتندن برملاحت ومعراج معنویه ایله غایات وصاله واصل اولمغه کبك خرام اولان وارث محمدی یه لرك ومردان معدن اسرار الهیه لرك کمال سرورندن ظهور ایدن خرامندن برخرام وصلت کوندرمدی وظهوره کتسورمدی

﴿ دانست که خواهد شدنم مرغ دل ازدست ✿ وزآن خط چون سلسله دامی نفرستاد ﴾

بیلدیکه کوکلم مرغی الدن کتسه کرکدر واول زنجیر کبی خطدن بردام کوندرمدی (مفردات) (دانست که) بیلدیکه (خواهد) ایستر (شدن) کتمك (م) بنم

دیرست که دلدار پیامی نفرستاد * ننوشت کلامی وسلامی نفرستاد) دیر لفظ مشترکدر کیج وچوقدن معناسنه در که حرف بیان نفرستاد فعل نفی ماضی کوندرمدی * محصول بیت * چوقدندر که دلدار برخبر کوندرمدی برکلام یازمدی وبرسلام کوندرمدی حاصلی چوق زماندر که بزه نه کلامی کلدی ونه سلامی ونه پیامی (صدنامه فرستادم وآن شاه سواران * پیکی ندوانید وپیامی نفرستاد) فرستادم کوندردم دیمکدر واو حرف حال شاه سواران اضافتی لامیه در پیکی یاحرف وحدت ندوانید فعل نفی ماضی یلدیرمدی یعنی سکرتدیرمدی دیمکدر پیامی یاسی بیت سابقك یاری کبی وحدت ایچوندر * محصول بیت * بن یوزنامه کوندردم حالبوکه اول سوارلر پادشاهی برپیك سکرتدیرمدی وبرخبر کوندرمدی یعنی نامه مه مقید اولوب جواب کوندرمدی (سوی من وحشی صفت عقل رمیده * آهو روشی کبك خرامی نفرستاد) من وحشی صفت اضافتلری لامیه وبیانیه در وحشی یاحرف نسبت وحشی صفت وصف ترکیبیدر عقلك رمیده یه اضافتی بیانیه در عقل رمیده وصف ترکیبیدر عقلی اورکش معناسنه یعنی جنون غلبه ایلش دیمکدر آهوروشی وصف ترکیبیدر روش اسم مصدر در ویا حرف وحدت کبك خرامده بویله در بعینه * محصول بیت * بن عقلی اورکش وحشی صفتلینك جانبنه برآهوروشلی ککلك صالنشلی کوندرمدی یعنی بوصفتلی بریك کوندرمدی (دانست که خواهد شدنم مرغ دل از دست * وزآن خط چون سلسله دامی نفرستاد) که حرف بیان شدنم میم معنی جهتندن دله مقید در دلم تقدیرنده وزان واو حرف حال * محصول بیت * بیلدیکه مرغ دلم الدن کدیسر در حالبوکه اول سلسله کبی خطدن برطوزاق کوندرمدی خطدن بونده مرادنامه ده یازیلان خطدر که سطر سطر مسلسلدر یعنی کندو خطیله برنامه ارسال ایلدیکه آنکله مرغ دل تسلی بولوب آرام ایده

(مرغ دل) کوکل قوشی (ازدست) الدن (ز) من (آن) اول (خط) تازه ریش (چون) مثل (سلسله) زنجیر (دامی) برطوزاق (نفرستاد) کوندرمدی (معنای اشارتی) (لایعزب عنه مثقال ذرة) اولان محبوب بیلدیکه بوقبض وحجابك نمادیسندن کوکلم قوشی الدن کیتسه کرکدر وحالم پریشان ایتسه کرکدر بیلم حکمتی نه درکه اول دائم وباقی اولان زنجیر بلکه حبل متین کبی هادی وباسط صفات جلیله لری تجلیاتی اثرلرندن براثر ظاهر اولمدی

﴿ فریاد که آن ساقیٔ شکرلب سرمست ✿ دانست که مخمورم وجامی نفرستاد ﴾

فریاد که اول عالی جناب شکرلب ساقی بیلدیکه مخمورم وبرجام کوندرمدی (مفردات) (فریاد) مدد (آن) اول (ساقی) م (شکرلب) شکردوداقلی (سرمست) عالی جناب (دانست) بیلدی (مخمورم) م (جامی) برقدح (نفرستاد) کوندرمدی (معنای اشارتی) فریاد ومددکه اول ساقیٔ کوثر حقیقت ومعطیٔ شراب عشق ومحبت وواهب اذائذ سکر روحانیت واول عالی جناب حضرت بیلدیکه کندودن بی غرض خمر ازلی وشراب معنوی طالبی مخمورم کرمندن برجام کوندرمدی وقلبم قدحنده ظهور ایلمدی

﴿ چندانکه زدم لاف کرامات ومقامات ✿ هیچم خبراز هیچ مقامی نفرستاد ﴾

اول قدرکه کرامات ومقامات لافنی اوردم هیچ برمقامدن بکا هیچ رخبر کوندرمدی (مفردات) (چندانکه) اول قدرکه (زدم) اوردم (لاف) کلام بی معنی (کرامات) م (مقامات) م (هیچ) قطعا (م) بکا (خبر) م (از) من (هیچ) م (مقامی) برمقام (نفرستاد) کوندرمدی (معنای اشارتی) اول قبض وحجابك مقتضاسندن وآثار نقصانمدن اولقدر کرامات ومقامات لافنی اوردمکه هیچ برمقامدن بکا هیچ برخبر کوندرمدی وارباب مقاماتك احوال پسندیده لرینك حقیقتندن بکا برحقیقت ظهور ایلمدی

﴿ حافظ بادب باش که واخواست نباشد ✿ کرشاه پیامی بغلامی نفرستاد ﴾

ای حافظ ادب ایله اولکه راحت وشادلق دیلك اولمز اکرشاه برغلامنه برخبر کوندرمدیسه (مفردات) (حافظ) م (بادب) ادب ایله (باش) اول (وا) راحت وشادلق (خواست) دیلك (نباشد) اولمز (کر) اکر (شاه) م (پیامی) برخبر (بغلامی) برغلامه (نفرستاد) کوندرمدیسه (معنای اشارتی) ای حافظ همان کندوکه عالی همت ایدوب سعی وغیرتله آداب شرع شریف ایله مؤدب اول کذب ودیانی ولاف ودعوایی ترك ایلیوب جان وتنکی حق یولنه فدا ایله شوں برقولکه کندویه شاهندن برخبر وبراعتبار واحسان ظهور ایلیه اول قوله برآن راحت وشادلق ایلك اولمز

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای پستهٔ تو خنده زده برحدیث قند ✿ مشتاقم از برای خدایك شکر بخند ﴾

ای محبوب سنك دهانك قند سوزی اوزره خنده اورمشدر مشتاقم الله ایچون

(فریادکه آن ساقیٔ شکرلب سرمست * دانست که مخمورم وجامی نفرستاد) ساقیٔ شکرلب سرمست اضافتلری بیانیه در سرمست مستغنی دیمکدر سرخوشه ده دیرلر * محصول بیت * فریاد که اول مستغنی شکرلب ساقی بیلدیکه مخمورم وبکا برجام کوندرمدی یعنی عشق ومحبتی بنی بی اختیار ایلدیکنی بیلدی وبکا برتسکین وبرخبر کوندرمدی (چندان که زدم لاف کرامات ومقامات * هیچم خبراز هیچ مقامی نفرستاد) * محصول بیت * اولقدرکه طریق عشقده کرامات ومقامات لافنی اوردم یعنی اولقدر دیدیمکه سنك عشقکده برمرتبه یه واصل اولدمکه بندن صادر اولان هب ولایت وکرامتدر هیچ بکا برمقامدن هیچ برخبر کوندرمدی یعنی بنم لافمه هیچ بروجهله التفات ایدوب اعتبار ایلمدی (حافظ بادب باش که واخواست نباشد * کرشاه پیامی بغلامی نفرستاد) بادب باحرف مصاحبت باش فعل امر مفرد مخاطب که حرف تعلیل واخواست صوری حساب معناسنده مستعملدر یعنی تفتیش وتفحص * محصول بیت * ای حافظ ادبله اول که سؤال وجواب اولمز یعنی نه ایچون وندن اوتوری دینلمز اکرپادشاه برقولینه برخبر کوندرمزسه یعنی پادشاهه سن قولکه پیام کوندرمدك دیو خطاب سکادوشمز مصراع اولك معناسی ای حافظ ادبله اول که تحسر ایتمك ودیلك اولمزدیبن وای حافظ ادبله اول که الحاح وابرام ایتمك کرکمزدیبن واخواستك معناسنی بیلمزلر ایمش (وله ایضا) (ای پستهٔ تو خنده زده برحدیث قند * مشتاقم از برای خدایك شکر بخند) ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای جانا ندر پستهٔ تو اضافتی لامیه در پسته دن مراد دهاندر تشبیه طریقیله حدیث قند اضافتی لامیه در بخند باحرف تأکید وخند فعل امر مفرد مخاطب کول دیمکدر * محصول بیت * ای جانان سنك دهانك قند سوزینه کولمشدر یعنی شکر اکا قیجه خنده ایدوب مزه لنمش حاصلی شکری بکنمش پس ایمدی مشتاقم الله ایچون برطتلو خنده ایله که متلذذ اوله یم ودخی شکر سوزینی سویلیه یم یعنی سنك طتلو کولشك سببیله شکرك سوزنی سویلیه لم وآدینی انکیه لم مصراع ثانینك معناسی مشتاقم الله ایچون بربوسه خنده دیین کوله جك معنی ویرمش

(جایی که یار من بشکر خنده دم زند * ای پسته کیستی تو خدارا بخود مخند) جایی یا حرف وحدت که حرف بیان و یا حرف رابط صفت دم زند نفس اوره یعنی سوز سو بلیه کیستی تو سن کیمسین معنای استفهامی متضمندر بخود با حرف صله مخند فعل نهی مفرد مخاطب کندوکه کولمه * محصول بیت *
بر یرده که بنم یارم شکر خنده ایله تکلم ایلیه یعنی طاتلو کولمکله سوز سویلیه ای فستق سن کیمسین الله ایچون کندوکه کولمه یعنی کندیکی رسوای ایلمه زیرا سنده دهان وار ایسه شکر خنده ایله تکلم یوقدر (طوبی زقامت تو نیارد که دم زند * زین قصه بکذرم که سخن میشود بلند) نیارد قادر اولمز که حرف بیان دم زند تکلم ایلیه معنا سنه در میشود بلند یوکسك اولور یعنی اوزار * محصول بیت * طوبی سنك قامتکدن سوز سویلمکه قادر دکل یعنی سنك قامتکه او بکزوب کندویی اکا بکزدهمز بو قصه دن کچلم که سوز بلند اولور یعنی طوبی وسنك قامتك بحثندن کچهلم که سوز اوزار حاصلی طوبی وسنك قامتك قصه سی بر مطول قصه در آنك تطویلندن کچمك کرك یونده بلند زیاده خوب واقع اولمش (کر طیره می نمایی وکر طعنه می زنی * ما نیستیم معتقد مرد خود پسند) بعض نسخهده طیره یرینه طنز واقعدر مسخره معناسنه طیره قاقمقدر غضب معناسنه معتقد مرد خود پسند اضافتلری اسم فاعلك مفعولنه و بیانیه در معتقد اصطلاح عجمده محب معناسنه در خود پسند وصف ترکیبیدر کندینی بکنیجی معناسنه * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر طنز وغضب ده کوسترسك طعنه ده اورسك بز خود پسند کشینك محبی ومعتقدی دکلز یعنی سنك بزه طنز وطعنه وغضب کوستردیکك کندیکی بکنوب خود بین اولدیغك ایچوندر اما بزمر دخود بین وخود پسندی سومن زحاصلی بز منکرلری سومز مصراع ثانینك معناسنی مخاطبه تخصیص ایدوب سن خودبین کیمسه یه محب دکلز دیین طریق تعریضی ترك ایدوب تصریحه سلوك ایلمش

بر بوسه نیجه یه در (مفردات) (ای) حرف ندا (پسته) فستق (تو) سن (خنده) کولك (زده) اورمش (بر) علی (حدیث) کلام (قند) سوزلمش شکر (مشتاقم) م (از) من (برای) تعلیل (خدا) م (یك) بر (شکر) بوسه (بچند) نیجه یه در (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك فیض بلا واسطه ك ذوقی وکلمات قدسیه ك لذتی قند صورینك وحظوظ نفسانیه نك سوزی اوزره خنده اوروب انی تذلیل وتحقیر وتقبیح ایتمشدر بحمدالله بن اول لذائذ روحانینك مشتاقیم ای مرشد عالی جاه و آکاه الله ایچون خبر ویر بنده اول الذت روحانینك وفیض الهیه نك حصولی نه قدر جان ویرمکله وسعی ایله حاصل اولور

جایی که یار من شکر خنده دم زند * ای پسته کیستی تو خدارا بخود مخند

شول یرده که بنم یارم شکر خنده ایله سو یلیه ای فستق سن کیمسین الله ایچون کندیکه کولمه (مفردات) (جایی که) بر یر که (یار من) بنم یارم (شکر خنده) شکر کبی کولیجی (دم) نفس (زند) اوره (ای پسته) ای فستق (کیستی) کیمسین (تو) سن (خدارا) الله ایچون (بخود) کندیکه (مخند) کولمه (معنای اشارتی) شول بر یرده که حق تعالینك فیض وتجلیسی ولذائذ روحانیه اولار انوار قدسیه سی ظهوره کله ای عالم بی معنی وای زاهد بی مغز سن کیمسین که حظوظ نفسانی اولان علم وعبادتکله کندیکی اهل فیضه برابر طوتارسین الله ایچون قوری دعوی ایله کندیکی مسخره ایدوب کندیکه کولمه

طوبی زقامت تو نیارد که دم زند * زین قصه بکذرم که سخن میشود بلند

طوبی قادر اولمز که سنك قامتکدن دم اوره بو قصه دن فراغت ایلرم زیرا سوز یوکسك اولور واوزار (مفردات) (طوبی) م (با) وحدتیه (ز) من (قامت) م (نیارد) قادر اولمز (دم) نفس (زند) اوره (ز) من (این) بو (قصه) م (بکذرم) کچرم (سخن) سوز (میشود) اولور (بلند) یوکسك (معنای اشارتی) شجره علم ومعرفت ومعدن اسرار وحکمت اولان انبیا وکملین اولیا ای محبوب سنك ذات بیچونکدن بلکه ذوقیات اولان فیض وتجلیاتکدن خبر ویرمکه قادر اولمز مدعی نه یردن خبر دار اوله بیلور بن بو قصه دن وبو اسراری بیاندن فراغت ایلرم ولاف اولورم زیرا سوز اوزار رینه کنه وحقیقتی ادراکده عجز ثابتدر که (من عرف الله کل لسانه) دیلمشدر

کر طیره مینمایی وکر طعنه میزنی * ما نیستیم معتقد مرد خودپسند

اکر غضب کوستره سین واکر طعنه اوره سین بز خود پسند ومعجب کیمسه یه معتقد دکلز (مفردات) (کر) اکر (طیره) غضب (مینمایی) کوستره سین (وکر طعنه) م (میزنی) اوره سین (ما) بز (نیستیم) دکلز (معتقد) اینانیجی (مرد) آدم (خودپسند) کندینی بکنیجی (معنی اشارتی) ای لذت روحانیدن واسرار حکمتدن بیخبر اولان مدعی کرك بزه غضب ایله وکرك طعن ایله بز اسرار الهیه دن بیخبر اولان معجب

وخود

(زآشفتگی حال من آگاه کی شود * آنرا که دل نگشت کرفتار این کمند) آشفتگی اصلی آشفته ایدی یاء مصدری کلك سببیله هاء رسمی کاف عجمی یه تبدیل اولنمشدر معناسی قارش مورش اولمقدر پریشان معناسنه ده کلور داور مکده ده مستعملدر حاله اضافتی وحالك منه لامیه در * محصول بیت * بنم حالمك آشفته لکندن و پریشانلغندن قچن آکاه اولور اول کیمسه که آنك کوکلی بو کمند عشقه کرفتار اولمامش اوله یعنی عاشق اولیان بی درد اهل دردك حالندن آکاه اولمز زیرا عشق ومحبت دردنی چکمن بیلور چکمین نه بیلور من لم یذق لم یعرف (خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون * دل در وفای صحبت رود کسان مبند) خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معنی استفهامی متضمن دیلر میسین دیمکدر که حرف بیان بر حرف تأکید نخیزدت نخیزد فعل نفی مضارع مفرد غائب تا معنی جهتندن دیده یه مقیددر از دیده ات تقدیرنده رود درو یه دیرلر ایرماق معناسنه خونه اضافتی بیانیه در حرف صله وفای صحبت رود کسان اضافتلری لامیه لردر مبند فعل نهی مفرد مخاطب باغلمه دیمکدر * محصول بیت * دیلرمیسین که کوزکدن قان ایرماغی قالقمیه یعنی کوزکدن قان یاش اقمیه کوکلکی کیمسه لر اوغلاری مصاحبتی وفاسنه باغلمه یعنی الك اولادینه عاشق اولوب کوکل ویرمه حاصلی غم وغصه دن وناله وکریه دن امین اولمق ایسترایسك دا بر سوه (بازار شوق کرم شد آن شمع رخ کجاست * تا جان ودل بر آتش رویش کنم سپند) بازار شوق اضافتی لامیه در مجازا شمع رخ وصف ترکیبی اقسامندندر تا حرف تعلیل آتش رویش اضافتی بیانیه دره سپند یوزرلك * محصول بیت * بازار شوق قزدی یعنی شوق غالب اولدی اول شمع رخ جانان قنده در تا جان ودلی آتش رونیه سپند ایدهیم یعنی شمع رو یتی کوروب آتش رخسارنه جان ودلی نثار ایلیه یم دیمکدر وجائزدر که آتش رو اضافتی لامیه اوله مجازا (حافظ چو ترك غمزه ترکان نمیکنی * دانی کجاست جای تو خوارزم یا خجند) حافظ منادی حرف ندا محذوف غمزه ترکان اضافتی لامیه در ترکلردن بونده مراد محبوبلردر دانی فعل مضارع مخاطب معنای استفهامی متضمن بیلور میسین دیمکدر جای تو اضافتی لامیه در خوارزم جواب استفهامدز بر مضاف تقدیریله یعنی شهر خوارزم وشهر خجند ماوراء النهرده بر شهرك اسمیدر که اتراك مملکتلریدر یعنی اوزبك وجغتای دیاریدر * محصول بیت * ای حافظ چونکه محبوبلر غمزه سنی ترك ایلمزسین بیلور میسین سنك یرك نره در شهر خوارزم ویا شهر خجنددر ترکان عبارتیچون خوارزم وخجندی ذکر ایلدی یوخسه انلرك محبوبلرینك آرتق صفاسی یوقدر (وله ایضا)

وخود بین کیمسه نك کلامنی وحالنی معتقد دکلز

زآشفتگی حال من آگاه کی شود * آنرا که دل نگشت کرفتار این کمند

بنم حالمك پریشانلغندن قچان آکاه اولور اول کیمسه نك که کوکلی بو کمنده کرفتار اولمدی (مفردات) (ز) من (آشفتگی) پریشانلق ومتحیرلك (حال) م (من) بن (آگاه) م (کی) قچان (شود) اولور (آنرا که) اول کیمسه نك که (دل) کوکلی (نگشت) اولمدی (کرفتار) طوتسق (این) بو (کمند) م (معنای اشارتی) بن مضطرب الحالك وکرفتار درد عشق و بلانك پریشانلغندن ومتحیر اسرارلدنیه سندن اول اعمی القلب اولان مدعی قچان آکاه اولور واول کیمسه نك که کوکلی بو کمند عشقه طوتلیه بو درد وبلا صورتنده اولان عین ذوق وصفادن قچان بیلور که (من لم یذق لم یعرف) دینلمشدر

خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون * دل در وفای صحبت رود کسان مبند

ایسترسك که کوزکدن قان ایرماغی اقمیه سین کیمسه لرك فرزندك مصاحبتنه کوکل باغلمه (مفردات) (خواهی که) ایسترسك که (بر) یوقاری (نخیزد) قالقمیه (ت) سنك (از دیده) کوزدن (رود) جای (خون) قان (دل) کوکل (در) فی (وفا) م (صحبت) م (رود) فرزند (کسان) کیمسه لر (مبند) باغلمه (معنای اشارتی) ای عاشق صادق ایسترسك که قبض وحجابدن ودرد فراقدن کوزکدن قان ایرماغی جاری اولمیه مدعیان عوام طریقدن واسیر نفس اولان ابنای دنیادن ومحبوب مجازیدن بو کیمسه نك مصاحبتنه کوکل باغلمه یه سین زیرا عشق الهی ماسوایی احراق ایدیجی بر آتشدر

بازار شوق کرم شد آن شمع رخ کجاست * تا جان ودل در آتش رویش کنم سپند

شوق بازاری کرم اولدی اول شمع رخ قنده در تا جان ودلی آنك یوزی آتشنه یوزرلك ایدهم (مفردات) (بازار) م (شوق) م (کرم) قیزمش (شد) اولدی (آن) اول (شمع) چیره (رخ) یناق (کجاست) قنده در (تا) حتی (جان) م (دل) کوکل (در) فی (آتش) م (روی) یوز (ش) ضمیر (کنم) ایدهم (سپند) یوزرلك (معنای اشارتی) بحمدالله نظر اهل الله برکاتیله عشق الهی بازاری قزشدی وشوق ایله کوکلم حرارتی زیاده لندی اول تجلی انوار ذاتیه الهی وفیوضات نامتناهی قنده در تاکه جان ودلی اول محبوب حقیقینك آتش عشقنده یوزرلك کبی احراق ایدهم وانوار تجلی بولنه جانمی فدا ایدهم

حافظ چو ترك غمزه خوبان نمی کنی * دانی کجاست جای تو خوارزم یا خجند

ای حافظ چونکه خوبلرك غمزه سنی ترك ایلمزسین بیلور میسین سنك یرك قنده در خوارزمده در یا خجنده در (مفردات) (حافظ) م (چو) چونکه (ترك) م (غمزه) کوز اوجیله نظر (خوبان) م (نمی کنی) ایلمزسین (دانی) بیلور میسین (کجاست) قنده در (جای تو) سنك یرك (خوارزم وخجند) ایکی شهرك اسملریدر

(دست ازطاب ندارم تاكام من برآيد * ياتن رسد بجانان ياجان زتن برآيد) ندارم طوتمام يعنى چكمم تاالى مقاسنه در

* محصول بيت * الى طلبدن چكمم يعنى طلبى ترك ايلم مرادم حاصل اولنجه ياتن جانانه ايريشه وياجان تندن چيقه حاصلى طلبى الدن قومم ياتن جانانه واصل اوله وياطلبنده اولم يعنى اولنجه طلبى ترك ايلم ديمكدر (هردم چو بى وفايان نتوان كرفت يارى * مايم وخاك كويش تاجان زتن برآيد) مايم وخاك كويش واو حرف مع خاك كويش اضافتلرى لاميه لردر * محصول بيت * هرنفس وهرساعت وفاسزلر كبى بريار طوتمق اولمز يعنى هركون بردلبره عاشق اولمق اولمز ايمدى بز اول جانانك خاك كويله ازجانمز تندن چيقنجه حاصلى اولنجه اندن غيرى دلبر سومزز بو بيتده رد مطلع بورمش (جان برلبست وحسرت در دل كه از دهانش * نكرفته هيچ كامى جان ازبدن برآيد) ازدهانش مصراع ثانى يه مرهوندر نكرفته هاسى هاى تزيبدر طوتمايوب ديمكدر كامى ياحرف وحدت * محصول بيت * جان دودا قده وحسرت لبده دركه جانانك دهانندن برمراد آلميوب جان بدندن چيقار يعنى جاناندن مراد آلميوب جان بدندن حسرتله چيقار (از حسرت دهانش آيد بتنك جانم * خود كام تنكدستان كى زان دهان برآيد) آيد بتنك جانم يعنى طارالور تنكدستان الف ونونله جمع اولدى ذوى العقوله صفت اولديغيچون تقديرى عاشقان تنكدستاندر تنكدست وصف تركيبى افلاسندن كنايه بوفقه معناسنه مفلسدن عبارتدر * محصول بيت * جانانك دهانى حسرتندن جانم طارالور وفقيرلرك مرادى خود اول دهاندن نچن حاصل اولور يعنى دهانى حسرتندن جانم تنكه كلوب مضطرب اولمه نك نه فائده سى واركه بن تنكدستم حال بوكه تنكدستلرك مرادى اول دهاندن حاصل اولمز

(معناى اشارتى) اى حافظ چونكه سن عون حق ايله محبوبلر محبوبى اولان حق سبحانه وتعالينك عشق ومحبتى ونظر وعنايتنده اولمغى ترك ايلمزسين ودائما قاپوسنده اولمغى لازم اولور سين يلورميسين سنك يرك ومقامك قنده در يا شهر عظيم معنوى اولان شهر لامكانده در وياشهر (فى مقعد صدق عند مليك مقتدر) اولان مقام اولياء اللهده در ﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دست از طاب ندارم تاكام من برآيد * ياتن رسد بجانان ياجان زتن برآيد ﴾

طلبدن برآن فارغ اولمم تابنم مرادم حاصل اولمديجه ياتن جانانه ايريشه ياجان تندن چيقه (مفردات) (دست) ال (از) من (طلب) م (ندارم) طوتمم (تا) حتى (كام من) بنم مرادم (برآيد) حاصل اوله (يا) ترديد ايچوندر (تن) م (رسد) ايريشه (با) للالصاقه (جانان) م (يا) ترديد ايچوندر (جان) م (ز) من (تن) م (برآيد) چيقه (معناى اشارتى) انشاالله كرم وعنايت حق ايله قربيت ووصلت ومشاهدۀ جمال حضرت طلبندن برآن فارغ اولمم تاكه مرادم حاصل اولمديجه استعيذ بالله (واعبد ربك حتى يأتيك اليقين) آيت جليله سى سرنجه ياتنده اولان روح مستعد جانانه ايريشه وواصل اوله ياجان تندن طشره چيقه

﴿ هردم چو بى وفايان نتوان كرفت يارى * مايم وخاك كويش تاجان زتن برآيد ﴾

وفاسزلر كبى هردم بريار طوتمق ممكن اولمز زآنك خاك كوى ايله بز تاجان تندن چيقنجه (مفردات) (هردم) هرنفس (چو) مثل (بى وفايان) وفاسزلر (نتوان) ممكن دكل (كرفت) طوتمق (يار) م (يا) وحدتيه (مايم) بزز (واو) مع (خاك) طپراق (كوى) محله (ش) ضمير (تا) حتى (جان) م (ز) من (تن) م (برآيد) چيقه (معناى اشارتى) ان شاء الله عهد الستده وفا ايتميانلر كبى هردم ماسوادن بر پاره كوكل وير مك ممكن دكلدر كرم وعون حق ايله بز دركاه حق ودركاه اولياء اللهى ملازملرزتابوجان تندن چيقنجه يه دك

﴿ جان برلبست وحسرت دردل كه ازدهانش * نكرفته هيچ كامى جان ازبدن برآيد ﴾

جان لب اوزره در وحسرت كوكلده دركه آنك دهانندن هيچ برمراد حصول ايتمش ايكن جان بدندن چيقار (مفردات) (جان) م (بر) على (لب) دوداق (است) در (حسرت) م (در) فى (دل) كوكل (از) من (دهان) آغز (ش) ضمير (نكرفته) طوتمش (هيچ) قطعا (كامى) برمراد (جان) م (از) من (بدن) م (برآيد) چيقار (معناى اشارتى) جان آرزوى مشاهدۀ انوار جمال الله ايله چيقمق اوزره اضطرابده وكوكل دخى حسرتده كه عمر كلدى وكچدى حق تعالينك فيض وتجليسنده واسرار كلامندن هيچ برمراد حاصل ايتمدن جان بدندن چيقارمى ديو

﴿ ازحسرت دهانش آيد بتنك جانم * خودكام تنكدستان كى زان دهن برآيد ﴾

آنك دهانى حسرتندن جانم طارلغه كلور فقيرلرك مرادى خود اول دهاندن قچان حاصل اولور (مفردات) (از) من (حسرت) م (دهان) اغز (ش) ضمير (آيد) كلور (بتنك) طارلغه (جانم) م (خود) كندى (كام) مراد (تنك دستان) فقيرلر (كى) قچان (زان) ندن (دهن) آغز (برآيد) حاصل اولور (معناى اشارتى) اول محبوبك فيض وتجلاسى وكلام جانفزاسى حسرتندن جانم طارلغنوب چيقمغه كلور فقير جان اولانلرك مرادى عجب اول فياضدن قچان حاصل اولور

﴿ بكشاى تربت من بعدازوفات وبنكر * كزآتش درونم دوداز كفن برآيد ﴾

وفاتمدن صكره بنم قبريمى آچ ونظر ايله كه درونم آتشندن كفنمدن توتن چيقار (مفردات) (بكشاى) آچ (تربت من) بنم قبريمى (بعد ازوفات) وفاتمدن صكره (بنكر) نظر ايله (از) من (آتش) م (درونم) ايچرم (دود) توتن (از) من (كفن) م (برآيد) چقار (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقيدن مرادم حاصل اولمديغندن كوزم ياشى وجكرم آتشى اول قدر بسيار واهب داردر كه وفاتمدن صكره قبريمى آچ ونظر ايله كه دورونم آتشدن كفنمدن توتن چيقار

﴿ برخيز تاچمن را ازقامت قيامت * هم سرو در برآيد هم نارون برآيد ﴾

قالق سنك قيامت قامتكدن تاچمنك هم سروى طاپوقيله هم نارون يوقارى قالقه (مفردات) (برخيز) قالق (تا) حتى (چمن را) باغچك (از) من (قامت) م (قيامت) م (هم سرو) م (در برآيد) طاپو قيله وقوللقده اوله (هم نارون) براوزون قاره اغاجدر (بر) يوقارى (آيد) كله يعنى قيام ايليه (معنى اشارتى) اى واهب ومعطئ حقيق اولان محبوب بى مثل كرم وعنايتكله بوجبل وجوده برتجلئ ذاتك اظهار ايله كه (فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا) آيت كريمه سى سرنجه بوظهور تجليدن عاشق مشتاقك باشنه قيامت قائم اولوب متحير وسركردان اولسندن تاكه باغ عالمده هم سروى كبى ثابت قدم اولان عارف باللهك يقينى زياده اوله هم قاره اغاج كبى اظهار وجود ايدوب قامى انقاب اولان عالم غافل انصافه كلوب مردان خدا يولنه باغلنه وعشق ومحبت تحصيلنه سعى ايليه

﴿ بربوى آنكه درباغ يابدكلى چوروبت * آيدنسيم وهردم كرد چمن برآيد ﴾

اول اميد اوزره كه باغده سنك يوزك كبى بركلى بوله باد نسيم وهردم چمنك اطرافنى دور ايلر (مفردات) (بر) على (بوى) اميد (آنكه) اولكه (در) فى (باغ) م (يابد) بوله (كلى) بركل (چو) مثل (روى) يوز (ت) ضمير (آيد) كلور (نسيم) سحر يلى (هردم) هرنفس (كرد) اطراف (چمن) باغ (برآيد) دور ايلر (معناى اشارتى) اسد الله اولان حضرت على رضى الله تعالى عنهك (لااعبد ربالم أره) كلام شريفى سرنجه بوباغ عالمده انوار تجلئ ذات الهيه يى بولمق اميديله مظهر فيوضات سحرى اولان عارف بالله دخى هردم سعى وهمت ايله

(بكشاى تربت من بعد ازوفات وبنكر * كزآتش درونم دود ازكفن برآيد) * تربتدن مراد قبردر * محصول بيت * بنم قبرمى وفاتمدن صكره آچ ونظر ايله كه درونم اتشندن كفندن توتون چيقار يعنى سنك عشقك آتشى كه كوكلده مركوز وثابتدر اولكادسو بيمز بلكه وفاتدن صكره بيله دلده ثابت وقائمدر (برخيز تاچمن را ازقامت وقيامت * هم سرودر برآيد هم نارون برآيد) تاحرف تعليل چمن را راحرف تخصيص قيامت تاسى ضمير خطابدر سرودر برآيد سرو حاصله كله يعنى بوى ويره * محصول بيت * اياق اوزره قالقوب بوى كوستر تاكه چمنك سنك بوبكن وقيامتكدن يعنى اياغ اوزره طور مكدن هم سر وذوق وشوقندن حامله وميوه يه كله يعنى ميوه دار اوله هم قره اغاج قالقوب بوى ويره يعنى بوى چكه حاصلى سنك قامتكه وقيامتكه اويكنوب بونلردن بوحالتلر ظهور ايليه مصراع اولك معناسنى قالق تاچمنك سنك قيامت قامتكدن ومصراع ثانيك معناسنى هم سروطاپوقله هم نارون اياغ اوزره قالقه دين بيتك معناسنى برخوشجه رفع ايدمش مصراع ثانيده اولكى برسنده معناسنده دردين عجب نه ملاحظه ايلدى (بربوى انكه درباغ يابدكلى چوروبت * آيد نسيم وهردم كرد چمن برآيد) بوى بونده اميد معناسنه در * محصول بيت * اول اميد اوزره كه باغده سنك روينك كبى بركل بوله باده نسيم كلور وهردم چمن اطرافنى طولانور يعنى زيارت ايلر

(بنماى روكه خاق واله شوندوحيران * بكشاى لب كه فريادازمردوزن برآيد) خاق باحرف وحدت بر بلوك خلق ديمكدر
* محصول بيت * روبكى كوستركه بر بلوك خاق واله وحيران اولسونلر ايكى آچ وتكلمه كل كه كلامك لذتندن مرد وزندن
فرياد وفغان چقه يعنى آه وناله يه كلهلر (هر يك شكست زلفت پنجاه شست دارد * چون اين دل شكسته باآن شكن برايد) شكستدن
مرادجعد در يعنى زلفن بوكلى پنجاه اللى شست لغتده اولته يعنى بالق اولتهسى كه زلفك اوجنى بو كوادكه اكا تشبيه
ايدرلر شكنده جعد معناسنه در برآيد بونده چقشمر معناسنه در يعنى مقاومت ومقابله ايدر * محصول بيت * سنك
زلفكك هر بر بوكلنك اللى اولنهسى
يعنى اللى خم وتابى وار در بس ايعدى
بو صنق كوكل اول شكن زلفله نيجه
چقشمر يعنى نيجه مقاومت ومقابله ايده
بيلور مصراع اولك معناسى زلفكك هر
بر بوكلنك اللى عقلى كتمش وار ديين وسنك
زلفكك هر بوكلى اللى آغ طوتار ديين اولكى
هم لفظده خطا ايلمش وهم معناده وايكنجيسى
معنى ده زيرا شست اولنهيه ديرلر آغه
ديمزلر نتكه سوزنى بيورر (بيت) * جهان
بكام ومرادش زمانه تاماهى * بكام حاسد
او چون بكام ماهى شست * ومصراع
ثانينك معناسى نيجه بر صنق كوكل اول
شكنه يوقارى كاوردين وبو شكسته كوكل
اول شكنه نيجه غلبه ايدر ديين ايكيسيده
بيتك معناسنه شكست ويرمشلر (كويند ذكر
خيرش درخيل عشقبازان * هرجاكه
نام حافظ در انجمن برآيد) ذكر خير
اضافتى بيانيه وشين ضمير مصراع ثانيده
حافظه راجعدر اضمار قبل الذكر طريقيله
خيل عجم دلنده بلوكه ديرلر عشقبازانه
اضافتى بيانيه در انجمن درنك معناسنه در
* محصول بيت * عشقبازلر باو كنده ذكر
خيرنى سويلرلر يعنى خيرله اكارلر هر
يرده كه حافظك آدى درنكده ومحلسده
چيقوب پيدا اوله يعنى ياد اوله حاصلى هر يرده
وهر مجلسده كه حافظ اكلنه آدينى خيرله
اكارلر (وله ايضا) (نسبت رويت
اكر باماه وپروين كرده اند * صورت نا
ناديده اطلاقى بتخمين كرده اند) نسبت
رويت اضافتى مصدرك مفعولنه
اضافتدر پروين اولكر يونده پروينى
ضرورت قافيه ايچون كتورمش اوله بوخسه
روينى پروينه تشبيه معهود دكل بلكه
دندانى پروينه تشبيه مشهور در نتكيم
كمال صفهانى بيورر (بيت) * دورسته
دردندان چون از لبش بتابد * كوبى
مكر زبادر ماه كرد منزل * ونتكه ركن
الدين بكرانى بيورر (بيت) * اؤاؤى ندانش
كه شد لالاى اوپروين زجان * ازديده اهل نظر درخوشاب انداخته * صورتى باحرف وحدت ويا تنكير ناديده هاحرف
ترتب كورميوب ديمكدر نسخه لر بويله واقعدر اماقياس صورتش ناديده اطلاق بتخمين كرده اند اطلاقى باحرف تنكير
بتخمين باحرف مصاحبت كرده اند متعلق تخمين بر نسنه يى اورانلقدر قياس معناسنه * محصول بيت * سنك روبكى اكرماه
وپروينه تشبيه ايلديلرسه شكل وصورت روبكى كورميوب تخمين وقياسله اطلاق ايلشلردر يعنى روبكه ماه وپروين
ديدكلرى حقيقتله دكلدر بلكه تخمين وقياسله در زيرا روبكى كورمدن سويلشلردر والا روبكى آفتابله تشبيه

اسرار توحيد باشنك اطرافنى دور ايلرومردان خدادن استمداد ايله روز وشب راه
عشقده جانى فدا ايلر

﴿ بنماى روكه خاق واله شوند وحيران * بكشاى لب كه فريادازمردوزن برايد ﴾

يوزيكى كوستركه بروافر خاق واله وحيران اولهلر تكلم ايله كه مردوزندن فرياد قالقه
(مفردات) (بنماى) كوستر (رو) يوز (خاق) برخاق (واله) متحير (شوند)
اولهلر (حيران) م (بكشاى) آچ (لب) دوداق (فرياد) م (از) من (مردوزن)
ذكوروانات (برآيد) قالقه (معناى اشارتى) يارب ذات بيچونك حقيچون تجلى ذاتك
اظهار ايله كه عارف عاشق قوللركدن برجماعت لذة انوار تجلى ذاتيه كه مستغرق
اولوب واله وحيران اولهلر وبرفيض بلاواسطه كرم ايله كه بتم فريادمدن مردوزن
فرياده وناله وفغانه كلهلر

﴿ هر يك شكست زلفت پنجاه شست دارد * چون اين دل شكسته باآن شكن برآيد ﴾

سنك زلفكك هر بر بوكلمى اللى آغ طوتار بو شكسته دل اول شكنه نيجه غلبه ايلر
(مفردات) (هريك) هر بر (شكست) بوكلم (زلف) م (ت) ضمير (پنجاه) اللى
(شست) آغ (دارد) طوتار (چون) م (اين) بو (دل) قلب (شكسته) قيراش (با)
للملابسة (آن) اول (شكن) بوكلم (برآيد) غلبه ايلر (معناى اشارتى) يارب
سنك صفات متضادهلرك تجلياتنده نيجه حكمتلر ونيجه اسرارلر واردركه انى
ادراكده عقوللر طوتيلوب متحير اولمشدر بو شكسته كوكل اول حكمت واسراره
تجليات ذات الهى اولادقجه نيجه مطلع اولهبيلور واسرار لدنيه نيجه منكشف اولور

﴿ كويند ذكر خيرش درخيل عشقبازان * هرجاكه نام حافظ در انجمن برآيد ﴾

عشقبازلر زمرهسنده انك ذكر خيرن ديرلر هر يرده كه حافظك نامى مجلس كثرتده
ياد اوله (مفردات) (كويند) ديرلر (ذكرخير) م (ش) ضمير (در) فى (خيل)
زمره (عشقبازان) عشق اوينايجيلر (هرجاكه) هر يرده كه (نام حافظ) م (در) فى
(انجمن) درنك (برآيد) ياد اوله (معناى اشارتى) اسان غيب ايله حافظ اسرار
عشقى بيان ايتديكيچون هر يرده كه حافظك نامى مجلس كثرتده ذكر اوله عاشقلر
جماعتى ايچنده آنك ذكر خيرن سويلرلر وخيرايله ياد ايدرلر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ نسبت رويت اكرباماه وپروين كرده اند * صورت ناديده الحاق بتخمين كرده اند ﴾

اكرچه سنك يوزيكى ماه وپروينه تشبيه ايلشلردر كورلمش صورتى تخمينله الحاق
ايلشلردر (مفردات) (نسبت) م (روى) يوز (ت) ضمير (اكر) م (باماه) آيه
(پروين) اولكر (كرده اند) ايلشلردر (صورت) م (ناديده) كورلمش (الحاق) م
(با) للملابسة (تخمين) م (كرده اند) ايلشلردر (معناى اشارتى) اى لاتدركه
الابصار وهو يدرك الابصار اولوب تعالى شانه عما يقولون وتنزه ذاته عما يشبهون
اولان خالق بيچونم اكرچه عشاق عجزلرنى اعتراف ايله بيله سنك ذات شريف

﴿ بيچونكى ﴾

ايلمزلردى دكل كه ماه وپروينه مصراع ثانينك معناسى كورمش صورتى تخمينه براطلاق ايلشلردر ديين تخمينمز سويلشدر
(شمهٔ از داستان عشق شورانكيز ماست * آن حكايتها كه ازفرهادوشيرين كرده اند) شمهٔ ده يا وحدت وهمزه توسل
ايچوندر عشق شور انكيز ما اضافتلرى
بيانيه ولاميه در شورانكيز وصف
تركيبيدر شورفتنه وآشوب يعنى شر
معناسنه در زيرا شور وشر ديرلر انكيز
انكيزيدندن مشتقدر فتنه وآشوب
قوپاريجى ديمكدر شمهٔ مابعد يله مقدم خبر
آن حكايتها مؤخر مبتدا كه حرف رابط
صفت * محصول بيت * بزم شورانكيز
عشقمز داستاندن برشمه در يعنى غوغا
قوپاريجى عشقمزك قصهسندن برجزؤيدر
اول حكايتلر كه فرهادله شيريندن ايلشلردر
يعنى بزم غوغالى عشقمزك داستاندن
فرهاد وشيرين قصهسى برجزؤيدر
(ساقيامى ده كه باحكم ازل تدبير نيست *
قابل تغيير نبود آنچه تعيين كرده اند) يا بونده
حرف صله در حكم ازل اضافتى بيانيه در
حال وشان ازل ديمكدر * محصول بيت *
اى ساقى باده وير كه حكم ازله تدبير يوقدر
يعنى حكم ازلى كيسهنك تدبير وتصرفنى
قبول ايلمز زيرا تغييرى قبول ايلمز اول
نسنه كه ازلده تعيين ايلشلردر يعنى حكم
ازلى تغيير قبول ايلمز (هيچ مژكان درازو
غمزهٔ جادو نكرد * آنچه آن خال سياه
وزلف مشكين كرده اند) مژكان دراز
اضافتى بيانيه در غمزهٔ جادوده بويله در
* محصول بيت * هيچ اوزون مژكان
وجادو غمزه ايلدى اول نسنهيى كه اول
خال سياهله زلف مشكين ايلشلردر يعنى
بوايكيسى ايلديكنى اول ايكيسى ايلامشدر
(درسفالين كاسهٔ رندان بخوارى
منكريد * كين حريفان خدمت جام
جهان بين كرده اند) درسفالينده حرف
صله سفال صفىسى يعنى طپراقدن دوزيلن
اسباب دستى كبى وچوملك كبى يا حرف نسبت
ونون حرف تأكيد كاسهٔ رندان اضافتى
لاميه در بخوارى باحرف مصاحبت
ويا حرف مصدر حقارتله ديمكدر
منكريد فعال نهى جمع مخاطب نظر ايلمين ديمكدر كين كه حرف تعليل اين اسم اشارتدر حريفانه خدمت جام جهان
بين كرده اند خدمتك جامه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر وجامك جهان بينه بيانيه جهان بين وصف

بيچونكى غلبهٔ شوق ايله ماه وپروينه بلكه دريايه وآفتاب بروينه تشبيه ايلشلردر
لكن كورلمامش صورتى تخمينله الحاق ايدلركبى كلام ايلشلردر وبين التشبيه
والتنزيه ايمان تحقيق طالب ايلشلردر بو خصوصنك ذاتنى مثلك جملهسندن منزهدر

﴿ شمهٔ ازداستان عشق شورانكيز ماست * آن حكايتها كه زفرهادوشيرين كرده اند ﴾

بزم غوغاقوپاريجى عشقمز داستاندن برشمه در اول حكايتلركه فرهاد وشيريندن
ايلشلردر (مفردات) (شمهٔ) برذره (از) من (داستان) م (عشق) م
(شورانكيز) غوغا واضطراب قوپاريجى (ما) بز (است) در (آن) اول (حكايت) م
(ها) ادات جمع (فرهاد وشيرين) م (كرده اند) ايلشلردر (معناى اشارتى)
استعيذبالله (لو انزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله)
آيت كريمهسى سرنجه وجود ضعيف انسان نيجه عاجز ومضطرب اولسونكه
بزم اسرار قرآن اولوب شورانكيز اولان عشق الهى حقيقيمز داستاندن (المجاز قنطرة
الحقيقة) سرنجه فرهاد وشيرين وليلا ومجنون كبى عاشق صادقلرى عشق
مجازى مضطرب ايدوب طاغلره دوشروب خلق عالمه رسواى ايتمسى حكايهسى
برشمه ويرذره در

﴿ ساقيامى ده كه باحكم ازل تدبير نيست * قابل تغيير نبود آنچه تعيين كرده اند ﴾

اى ساقى شراب وير كه حكم ازله تدبير يوقدر تغييره امكان اولمز آنى كه تعيين
ايلشلردر (مفردات) (ساقيا) م (مى) شراب (ده) وير (باحكم ازل) تقدير ازله
(تدبير) م (نيست) يوق (قابل) امكان (تغيير) م (نبود) اولمز (آنچه) اول نسنه كه
(تعيين) م (كرده اند) ايلشلردر (معناى اشارتى) اى ساقىٔ شراب كوثر عشق
الهى اولان پيرم ومرشدم سن كرمكدن بزه عمان شراب وير هرچه باداباد كه
حكم ازله تدبير يوقدر ازلده بزه تقدير بحمد الله شراب عشق اولمشدر زيرا
حق تعالينك تعيين بيور ديغنى تغييره امكان اولمز وبوندن اعظم دولت
وسعادت دخى اولمز

﴿ هيچ مژكان درازوغمزهٔ جادونكرد * آنچه آن خال سياه وزلف مشكين كرده اند ﴾

هيچ دراز مژكان وساحر غمزه ايلدى انى كه اول سياه خال ومشكين زلف ايلشلردر
(مفردات) (هيچ) قطعا (مژكان) كيرپكلر (دراز) اوزون (غمزه) كوز اوجيله
اشارت (جادو) ساحر (نكرد) ايلدى (آنچه) آنى كه (آن) اول (خال) بك (سياه)
م (زلف) م (مشكين) مسكلو (كرده اند) ايلشلردر (معناى اشارتى) مصنوعاتده
محبوب مجازيده اولان تير مژكان دلدوز وآتش غمزهٔ جادوى جكر سوز وسائر
محسنات صورى هيچ ايلدى اول نسنهيى كه صانع بيچونك غيب الغيبده اولان
تجلىٔ ذاتيهسى ومظاهر اسماء الله اولان تجلىٔ صفاتيهسى ايلشلردر زيرا حضرت
موسى عليه السلامه تجلى ظهور ايتدكده هرنقدر بلاى عشقه كرفتار اولديسه ده
اونسكز بيك عالمك اسرارى كندويه منكشف اولمشدر

ترکیبدر جهان کوریجی معناسنه جهان بین اصلنده اکا ناظر اولاندر اما بو جام جهانی کورمکه سبب اولدیغیچون
جهان بین دیدیلر مسببی سببه اطلاق قبیلندندر مجاز مرسل طریقیله * محصول بیت * رندلرك صفسیدن
کاسه سنه حقارتله نظر ایلینز زیرا بوطائفه جام جهان نمایه خدمت ایلمشلردر جام جهان نمادن مراد کوکلدر ورندلردن
مراد عاشقلردر یعنی عاشقلر فقیر اولوب اوانی وظروفی سفالین اولدیغنه حقارتله بقمه زیرا بوحریفلر کوکللرینه سعی

(درسفالین کاسهٔ رندان بخواری منکرید * کین حریفان خدمت جام جهان بین کرده اند)

اولیاء اللهك سفالین کاسه‌سنه حقارتله نظر ایلمکز زیرا بوحریفلر جام جهان بین خدمتنی ایلمشلردر (مفردات) (در) فی (سفالین) صاقسی‌یه منسوب (کاسه) م (رندان) اولیاء الله (بخواری) حقارتله (منکرید) باقمکز (که) زیرا (این) بو (حریفان) مصاحبلر (خدمت) م (جام) قدح (جهان بین) جهانی کوریجی (کرده اند) ایلمشلردر (معنای اشارتی) (مال هذا الرسول یأکل الطعام ویمشی فی الاسواق) دیین ظاهربین کافرلر کبی نسخهٔ صغری وعالم کبری مخزن علوم ربانی ومعدن اسرار لدنیهٔ روحانی اولان اولیاء اللهك کاسهٔ وجود خاکیٔ پرانوار الهیدلرینه کندیکز کبی بشرظنیله حقارتله نظر ایلمکز زیرا بوحریفان روحانیلر (مازاغ البصر وماطغی) ناقد بصیر (ارنا الاشیاء) وجام جهان بین اولان قلب نازنین پرانوار اسرار لدنیه‌لری مظهر (ان هو الا وحی یوحی) سید الکونین ورسول الثقلین حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمز بکماله تبعیت خدمتنی ایلمشلردر اول سبیدن بونلردخی کشف وکرامت دولتنه ایرمشلردر

(ازخرد بیکانهٔ چون داند اندر برکشید * دختر رزرا که نقد عقل کابین کرده اند)

برعقلدن بیکانه سینه‌یه چکمکه نیجه قادر اولور اوزم چوبغی قزینی که عقل نقدینی اکا کابین ایلشلردر (مفردات) (از) من (خرد) عقل (بیکانه) یاد (همزه) وحدتیه (چون) نه (داند) بیلور (اندر) فی (بر) سینه (کشید) چکدی (دختر) قز (رز) اوزم چبوغی (را) ادات مفعول (نقد) م (عقل) م (کابین) نکاح (کرده اند) ایلمشلردر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) آیت کریمه سی سرنجه عقل معاد صاحبلری قلبا وقالبا بشراشره کمال تبعیتله عشق ومحبت صادقه تحصیل ایدوب واصل الی الله اولدیلر اما عقل معاددن بیکانه وجدا اولان صورت پرست بلاتبعیت مجرد عقل معاشله شراب عشق نوش ایدوب واصل الی الله اولمغه نیجه قادر اولور نکاحسز باکره قزی قوجاقلمق ممکن اولدیغی کبی تبعیتسز وعقل معادسز وصلت وکرامت ممکن دکلدر

(خاکیان بی بهره اند از جرعهٔ کاس الکرام * این تطاول بین که باعشاق مسکین کرده اند)

خاکیلر کریملر کاسه سنك جرعه سندن نصیبسزلردر بوظلمی کور که مسکین عشاقه ایلمشلردر (مفردات) (خاکیان) طپراغه منسوبلر (بی بهره اند) نصیبسزلردر (از) من (جرعه) م (کاس) کاسه (الکرام) م (این) بو (تطاول) ظلم (بینکه) کور که (باعشاق) عاشقلره (مسکین) م (کرده اند) ایلمشلردر (معنای اشارتی) (ان لله شرابا اعده لاولیائه) لخ حدیث شریفی سرنجه سغیدن بطن سعادتلرنده شد احجار بیورن حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلمك سنت سنیه سی اولان ریاضات ومجاهدات ایله غذای روحانیت واستعداد شراب عشق ومحبت بولیوب (یاکلون کما تأکل الانعام) آیت جلیله سیله مذموم مجرد غذای

﴿ نفسانیه ﴾

وکوششله تصفیه وپروب صفای قلبه مالك اولمشلر حاصلی دللرینی جانان محبتنه تعلیق ایدوب دنیا حطامنه تعلقدن تخلیص ایلمشلر پس هرجانبده که نظر صالسه‌لر اوراني کوکل کوزیله حجابسز مشاهده ایدرلر (ازخرد بیکانهٔ چون داند اندر برکشید * دختر رزرا که نقد عقل کابین کرده اند) بیکانهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل خردن بیکانه یعنی دیوانه لایعقل معناسنه چون واو اصلیه ایله ادات استفهامدر کیف معناسنه داند بیلور دیمکدر قدرتدن تعبیردر ترکیده ده بیلور لفظنی کاه اولور قدرت معناسنده استعمال ایدرلر ایده بیلور وایده بیلمز دیرلر یعنی قادردر وقادردکل دیمك برده اندر براندر بونده بای صله معناسنه در وبرسینه در دختررز اضافتی لامیه دختر قز ورز اصمه‌یه دیرلر اصمه قزی یعنی شراب باده‌یه بوتسمیه کنایت طریقیله در اصمه دن حاصل اولدیغیچون * محصول بیت * عقلدن بربیکانه نیجه سینه‌یه چکه بیلور رزقزینی که اکا نقد عقلی کابین ایلشلردر یعنی باده ایچون عقل نقدنی اکا مهر ویرد حاصلی شراب ازالهٔ عقل ایدر پس آنی ایچن نقد عقلی آلدیرر (خاکیان بی بهره انداز جرعهٔ کاس الکرام * این تطاول بین که باعشاق مسکین کرده اند) خاکیان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون عاشقان خاکیان دیمکدر یا حرف نسبتدر خاکه منسوب عاشقلر یعنی خاکسارلر حقارتدن عبارتدر بی بهره بی فائده وبی نصیب دیمکدر جرعهٔ کاس الکرام اضافتلری لامیه‌لردر کرام کریمك جمعیدر سخیلر وایلیلر دیمکدر تطاول بویك کبی برده ظلم معناسنه درکه حرف بیان و باحرف صله عشاق مسکین اضافتی بیانیه در * محصول بیت * عشاق خاکساران کریملر کاسی جرعه‌سندن بی فائده وبی نصیبلردر یعنی مستمند عاشقلره کیمسه لطف واحسان اوزره دکل بوظلمی کور که مسکین عاشقلره ایلمشلردر یعنی جرعهٔ کاس کرامدن خاکه نصیب وار وخاکسارلره یوق زیرا عاندر جرعه‌یی خاکه سپرلر حاصلی اغنیا فقرایه التفات ایلمدکلرندن شکایتدر

شهپر زاغ وزغن زیبا صید وقید نیست * این کرامت همره شهباز وشاهین کرده اند) شهپر شاهپردن مخففدر اصلنده
قناد چلکیدر اما بونده قناد مراددر زاغه اضافتی لامیه در زیبا راشق دیمکدر صیده اضافتی اسم فاعلك مفعولنه
اضافتیدر همره شهباز اضافتی لامیه در شهباز چاقرطوغان * محصول بیت * چیلاق وقوزغون قنادی صیده وقیده
لایق دکل یعنی بونلری صید ایچون صالیوب ایاقلرینه قید وبند اورمزلر بلکه بوکرامت وبوایلك شهباز وشاهینه
قریندر یعنی بوکرامتی بوایکیسنه مقارن ایلمشلردر حاصلی عشق ومحبت جانان هردنی الطبع ناجنس ورذیله لایق دکلدر

نفسانیه قناعتله قاسی القلب اولان خاکیان بی حیالر کرام الناس اولان اولیاء اللهك شراب عشقنك جرعه سندن نصیبسزلردر (ومنهم ظالم لنفسه) آیت کریمه سیله اشارت اولنان ریاضت ومجاهدات ایله نفس امارهٔ بدکام اوزره غالب اولوب شراب عشق نوش ایتمك وغذای روحانیت بولمق دولتنی مسکین عشاقه نصیب ایلمشلردر

(شهپر زاغ وزغن درخورد صید وقید نیست * این کرامت همره شهباز وشاهین کرده اند)

زاغ وزغنك قنادی صید وقیده لایق دکلدر بوکرامتی شهباز وشاهینه یولداش ایلمشلردر (مفردات) (شهپر) قناد (زاغ) قارغه (زغن) چیلاق (درخورد) لایق (صید) آو (قید) م (نیست) دکل (این) بو (کرامت) م (همره) یولداش (شهباز) اعلی طوغان (شاهین) م (کرده اند) ایلمشلردر (معنای اشارتی) (الدنیا جیفة وطالبها کلاب) خبری سرنجه زاغ وزغن کبی جیفهٔ دنیایی اکل وبلعه میل ومحبتی اولان دنی همت وبی حمیت اعمی القلوب اولان اهل دنیا نابخته اولان ضعیف قلبله مرغ لاهوتی اولان قربیت ووصلت الهی صید وقیده لایق دکلدر بوکرامتی حق تعالی (علو الهمة من الایمان) دیوب عشق ومحبت یولنده جانینی فدا ایدن قوت قدسیه صاحبی شهباز وشاهین کبی عالی پرواز وعالی همتلره ویرمشلردر

(نکهت جانبخش دارد خاك کوی دلبران * عارفان اینجا مشام عقل مشکین کرده اند)

دلبرلرك محله سی خاکی حیات بخش ایدیجی رائحه طوتار عارفلر بونده عقلك مشامنی معطر ایلمشلردر (مفردات) (نکهت) رائحه (جانبخش) جان ویریجی (خاك) طپراق (کوی) محله (دلبران) م (عارفان) م (اینجا) بومحلده (مشام) دماغ (عقل) م (مشکین) معطر (کرده اند) ایلمشلردر (معنای اشارتی) راه حقده جان فدا ایدوب قوت قدسیه تحصیل ایلین اولیاء اللهك مجالس فردوس پرنورلری خاکی بلکه اقالیم وجودلرنده خانهٔ تجلی الهی اولان قلب خاکیسی حیات بخش رائحه طوتار عارفلر وعاشقلر بواولیاء اللهك حیات جاودان بخش ایدیجی نفس رحمانیه‌لرندن وروایح مسکیهٔ حقانیه‌لرندن عقلك وجانك مشامنی معطر ایلمشلردر

(شعر حافظ راکه یکسر وصف احسان شماست * هرکجا بشنیده اند از صدق تحسین کرده اند)

حافظك شعر یکه باشدن باشه سزك احسانکز وصفیدر هرقنده که ایشتمشلردر صدقله تحسین ایلمشلردر (مفردات) (شعر حافظ راکه) م (یکسر) باشدن باشه (وصف) م (احسان) م (شما) سز (است) در (هرکجا) هرقنده (بشنیده اند) ایشتمشلردر (از) من (صدق) م (تحسین) م (کرده اند) ایلمشلردر (معنای اشارتی) یارب حافظك لسان غیب ایله شعر صورتنده بیان ایلدیکی جمله سزك احسانکز وصفیدر هرقنده که ایشتمشلردر اندن لذت روحانیت بولوب صدق واخلاص ایله تحسین ایلمشلردر

﴿ وله ایضا ﴾

بلکه بلند همت وخوش طبع عاشقلره مناسب وملائمدر (نکهت جانبخش دارد خاك کوی دلبران * عاشقان اینجا مشام عقل مشکین کرده اند) نکهت بونده کوزل قوقو معناسنه درواضافتی بیانیه در جانبخش وصف ترکیبیدر جان بغشلییجی معناسنه خاك کوی دلبران اضافتلری لامیه لردر مشام عقل اضافتی بیانیه * محصول بیت * دلبرلر خاك کوینك جانبخش نکهتی وار یعنی قوقوسی جان بغشلییجیدر عاشقلر بونده عقل مشامنی مشکین ایلمشلردر یعنی عاشقلر کوی دلبرانی مسك وعنبر یرینه اخذ ایدوب عقل مشامنی آنکله معطر ایلشلردر (شعر حافظ راکه یکسر وصف احسان شماست * هرکجا بشنیده اند از صدق تحسین کرده اند) شعر حافظ را اضافتی لامیه ورا ادات مفعولدر شعر حافظ مصراع ثانیده بشنیده اندك وبا تحسین کرده اندك مقدم مفعول صریحیدر که حرف رابط صفت یکسر کلیا وجمله وجمیعا معنالرنده مستعملدر وصف احسان اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتدر واحسان شمایه مصدرك فاعلنه اضافتدر * محصول بیت * حافظك شعرنی ویا شعرنه که جمیعا سزك احسانکز وصفیدر هر یرده که اول شعری ایشتمشلردر صدق ایله تحسین ایلمشلردر یعنی جمیعا سزك احسانکزی وصف ایلدیکیچون هر ایشیدنك مقبولی ومرغوبیدر (وله ایضا) (صورت خوبت نکارا خوش بآیین بسته اند * کوییا نقش لبت ازجان شیرین بسته اند) صورت خوبت اضافتلری بیانیه ولامیه در نکارا منادی الف حرف ندا خوش بونده کوزل معناسنه دربا آیین باحرف مصاحبت آیین الف ممدوده ایله اسلوب وترتیب معناسنه در بسته اند بغلامشلر یعنی خلق ایلشلر نقش لبدن مراد صورت وشکلدر واضافت مصدرك مفعولنه در جان شیرین بیانیه * محصول بیت * ای نکار سنك صورت خوبکی کوزل آیین واسلوب ایله بغلامشلردر یعنی وجوده کتورمشلردر وخلق ایلمشلر کوییا لبك نقشنی جان شیریندن خلق ایلمشلردر بسته اندك فاعلی خلاق عالمدر وجمعیت تعظیم ایچوندر (خط سبز وعارضت بس خوب ودلکش بادتم * سایبان ازکرد عنبر کرد نسرین بسته اند) خط سبز بیانیه وعارضت خطه معطوف تقدیری خط سبزت درسایبان کولکه لکدر زیرا سایه کولکه در وبان ادات فاعلدر بی معناسنده دربان وباغبان کبی قپوجی وباغچی دیمکدر کرد کاف عجمیله

قحبـله توز دیمکدر عنبره اضافتی لامیه در کرد کاف عجمینك کسریله چوره واطراف معناسنه در نسرینه اضافتی لامیه در کردعنبردن مراد خط سبزدر ونسریندن عارضیدر لف ونشر طریقیله * محصول بیت * سنك خط سبزکی وعارضکی زیاده خوب واطیف بولدم کانه که عنبر توزندن نسرین اطرافنـه سایبان بغلامشـلر (از برای مقدم خیل خیالت مردمان * زاشك رنکین در دیار دیده آیین بسته اند) بعض نسخه ده آیین یرینـه آذین واقعدر ایکیسـیده آرایش وزینت معناسنه در اما آذین اخصدر و بو مقامه انسـبدر زیرا آذین اول آرایشه دیرلر که بر پادشاه بر بلده یه کیرماو اولسـه شهر خلقی چیقوب کیره جك بولنده کوشـکلر دوزوب اول کوشکاری انواع زینتـله تزیین ایدرلر پس اول زینتـله آذین دیرلر اما بزم پادشاهلر عزنده عادت بولنه قماش دوشمکله تزیینـدر واول قماشـلر رکابدار اغالك دوشلکیدر اما آیین مطلقا زینت معناسنه کلور امیر معزی بیورمشدر (بیت) کرچه فردا وعده کرد ستندر عقبی بهشت * اوهمی امروز دنیارا بهشت آیین کند * بونده آیین تزیین معنـاسنه در دیمشـلر اکرچه اسـلوب وترتیب معناسنه اولمقده ممکندر برای مقدم خیل خیـالت لامیـه وبیانیه ولامیه در مقدم مصدر میمیدر قدوم معنـاسنه در بونده خیلدن مراد عسکردر وخیالدن پادشاهدر مردماندن مراد بیکاردر اشـك رنکین ودیاردیده بیـانیدلردر * محصول بیت * سـنك خیـالك پادشاهی عسکری کلك ایچون کوزمردملری اشـك سرخدن دیده دیارنده آیین وآذین بغلامشلردر مقصود جانانك خیـالی آرزوسـنده کوزلرینك خونین اولمسیدر یعنی قان اغلمسیدر (کار زلف تست مشك افشانی اما حالیا * مصلحت را تهمتی بر نافهٔ چین بسته اند) کار زلف تست اضافتلری لامیه لر در مشـك افشان وصف ترکیبیدر مشـك صاچیجی معنـاسنه و یا حرف مصدر اما حرف استدراك حالیـا شمدیکی حالده دیمکدر الآن معنـاسنه مصلحت را راحرف تعلیل تهمتی یاحرف تنکیر نافهٔ چین اضافتی لامیـه در * محصول بیت * مشك افشانلق سـنك زلفك ایشـیدر یعنی مشـك صاچمق اکا مخصوصدر اما حالیا بر مصلحت ایچون نافهٔ چینه مشك افشانلغی تهمت بغلامشلر در یعنی تستر حال ایچون نافهٔ چین مشك افشاندر دیرلر تاکه هرناسزا سـنك بوی زلفکه طالب اولمسـون دیو (یارب آن رویست ودر پیرامنش بند کلاه * یابکرد ماه تابان عقد پروین بسته اند) یارب عجبا معناسنه در ومابعدی تمام مصراع استفهامی متضمندر پیرامن وپیرامون اطراف وچوره معناسنه در بند کلاه عجم بعضی کندولرینه مخصوص کلاهه بر باغ ایدرلر روم ایلی بلکنلرینـه ابلدکاری کبی واول باغی صاحب مکنت وقدرت بعضی جواهرله تزیین ایدرلر یعنی دلنمش جواهردن کچوررلر اول جهتندر که مصراع ثانیده یابکرد ماه تابان آه بیورمشدر حاصلی روینی ماه تابانه واول باغی عقد پروینه تشبیه ایلمشدر عقد پروین اضافتی بیانیه در عقدعینك کسریله بوغمقدر که عورتلر بو بونلرینه طقارلر * محصول بیت *

﴿ صورت خوبت نکارا خوش بآیین بسته اند * کوییا نقش لبت از جان شیرین بسته اند ﴾

سنك خوب صورتکی ای نکار اطیف اسلوبله باغلشلردر کویا سنك لبك نقشنی جان شیر بنـدن ترکیب ایلشلر در (مفردات) (صورت) م (خوب) م (ت) ضمیر (نکارا) ای محبوب (با) للملابسة (آیین) اسلوب (بسته اند) باغلشلر در (کویا) دیرسنکه (نقش) م (لبت) دوداغك (از) من (جان) م (شیرین) طاتلو (بسته اند) خلق وترکیب ایلشلردر (معنای اشارتی) ای جانم محبوبی وارث اسرار محمدی صلی الله تعالی علیه وسلم پیردلبرم حق تعالی سنك صورتکی ومعنـاکی عالم رحمت مهدات اولور حیثیتده لطیف اسلوبله خلق ایلشلردر کویـا ینـابیع حکمت اولان فابکدن لبك اوزره نقش وجاری اولان غذای روحانیلری واسرار لدنیه لری حیات بخش ایدیجی شیرین جاندن وعلم وعرفاندن ترکیب ایلشلردر

﴿ خط سبز وعارضت بس خوب ودلکش یافتم * سایبان از کرد عنبر کرد نسرین بسته اند ﴾

سنـك تازه خطکی وعارضکی چوق خوب ودلکش بولدم نسرین اطرافنه عنبر توزندن سـایبان باغلشلر در (مفردات) (خط سبز) تازه صقال (عارض) یکاق (ت) ضمیر (بس) چوق (خوب) م (دلکش) کوکل چکیجی (یافتم) بولدم (سایبان) کوالکهلك (از) من (کرد) توز (عنبر) م (کرد) اطراف (نسرین) بیاض کل (بسته اند) باغلشلردر (معنـای اشـارتی) ای پیرروشن ضمیـرم سنك مطلع انوار آفتـاب معنوی اولان عارض قلبکی خط سبز شجرهٔ موسی علیه السلام کبی وجود مسعودك نار صورتنـده نور محض وبشر صورتنـده روح مجرد اوله رق احاطه ایلسنی زیاده خوب ودلکش عاشقـان بولدمکه کانه نسرین اطرافنه عنبر غبـارندن سایبان باغلشلر دروآنکلـه ستر ایلشلر در

﴿ از برای مقدم خیلی خیالت مردمان * زاشك رنکین در دیار دیده آذین بسته اند ﴾

سنك خیالك عسـکری کلمسیچون مردمان رنکین کوزیاشـندن کوز دیارنده زینت باغلشـلر در (مفردات) (از) من (برای) تعلیل (مقدم) کلك (خیل) عسـکر (خیال) م (ت) ضمیر (مردمان) آدملر (ز) من (اشـك) کوزیاشی (رنکین) رنکلو (در) فی (دیار) م (دیده) کوز (آذین) زینت (بسته اند) باغلشلردر (معنای اشـارتی) ای وسیلهٔ وصلت حق اولان پیرم سـنك جمع خاطره باعث خیالك عسـکرنك کلوب جنود وساوس شیطـانیه لری اخراجی ایچون نیجه عاشق بیچـاره لر کوزلرندن قانله رنکین کوزیاشـندن بر پادشـاه برشهره قدومنده شـهری زینت ابلدکاری کبی کوز دیارنده زینت باغلشـلر در ومرجان وانجو کبی قان یاش اغلشلردر

﴿ کار زلف تست عطاری ومشك افشاندن * مصلحت را تهمتی بر نافهٔ چین بسته اند ﴾

عطـارلق ومسك صاچمق سنك زلفکك ایشیدر مصلحت ایچون چین نافه سنه بر تهمت باغلشلردر (مفردات) (کار) ایش (زلف) م (تو) سن (است) در (عطار) م (یا) مصدریه (مشك) م (افشاندن) صاچمق (مصلحت) م (را) تعلیلیه (تهمت) افترا (یا) وحدتیه (بر) علی (نافه) کوبك مسکی (چین) مملکت (بسته اند) باغلشلردر (معنای اشـارتی) ای خلیفة الله فی الارض اواوب متصرف عالم اولان غوث اعظم پیرم عاشقلرك دماغ جاننه عطر معنوی واذواق روحانی بخش ایتك واطراف عالمه علوم لدنی واسرار حکمی مسکنی صاچمق سنك خلق عظیمك وشفقت لخلق الله اولان اوصاف جمیلك آثاریدر لکن تستر مصلحتی ایچون چین نافه سنه بر تهمت نسبت ایلشلردر

عجبا جانانه نك رویی واطرافنده بند کلاهیدر یوخسـه ماه تابان اطرافنـده اولکر دیزیسیدر یعنی رویی اطرافنده اولکر کبی جواهر بوغمقی می بغلامشلر استفهام تجاهل عارف طریقیله واقعدر (جمله وصف عشـق من بو دست وحسن روی او * بیش ازین آنها که بر فرهاد وشیرین بسته اند) وصف عشق اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ومنه اضافت لامیه در حسن روی او لامیـه لردر آنها تقدیری آن حکایتها در که حرف رابط صفت * محصول بیت * جمیعا بنم عشقم وسـنك حسـن رویك وصفی ایمش اول قصه لر وحکایتـلر که بوندن اول فرهاد وشیرینه بغلامشـلر در یعنی جمیع اوصاف که انلرك حقنده واقعدر بزم حقمزده واقعدر (حافظ محض حقیقت کوی یعنی سرعشق * غیر ازین دیکر خیـالاتی بتخمین بسـته اند) حافظ منادی محض حقیقت اضافتی بیانیه در محض ترکیده چیمیغ دیمکله تعبیر ابلـدکاری معنـادر یعنی خالص وصافی دیمکدر یعنی سر عشـق محض حقیقتی تفسیر در غیر ازین بوندن غیری دیکر خیالاتی اوزکه برنیجه خیالدر بتخمین با حرف مصاحبت تخمین قیاس دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ چیمیغ یعنی صـافی وخالص حقیقت سویله که اول حقیقت سرعشـقدر یعنی اسرار عشق سویله دیمکدر بو سرعشقدن غیری اوزکه برنیجـه خیـالدر که تخمینله بغلامشـلر وکتابلره یازمشـلردر حاصلی سرعشق سوزندن غیری سوزلر خیالات مزخرفدر که دکلکه لایق و مناسب دکل بو غزل وسابق غزل اون بردیواندن برنده بولندی انجق پس ظاهر بودر که غیری دیوانلردن بود بوانه الحـاق اولمشدر (وله ایضا) (بوی مشك ازختن باد صبا می آید * این چه با دست کز وبوی شما می آید) ختن باد صبا اضافتی بیانیه در ختن مـسك حاصل اولان مملکتلرك بر بسـنك اسمیدر بوی شما اضافتی لامیه در * محصـول بیت * باد صـبا ختندن مسـك قوقوسی کاور بونه باددر ای جانان که قوقوزکاـور مسـکك بعضیسی ختندن کادیکیچون وبادصبا کوزل قوقولر کتوردیکیچون اکا ختن استعاره ایلدی (نکهت مشك ختن می دمد از جیب نسیم * کاروانی مکر از ملك خطا می آید) نکهت مشك ختن اضافتلری لامیه لردر نکهت آغزدن ظـاهر اولان طاتلو قوقویه دیرلر بعض اطفـالك کبی اما بونك کبی یرلرده مطلق قوقو مراد درمی دمد فعـل حال مفرد غائب یل اسمك معناسـنه در جیب نسیم اضافتی بیانیـه در جیب یقه نسـیم خوش قوقولی یل کاروانی یاحرف وحدت مکر کانه معنا سـنه در خطا ختن کبی مسـك حاصل اولان مملکتن بر یسنك اسمیدر * محصـو ل بیت * جیب نسیمدن مسـك ختن قوقوسی اسر کانه که ملك خطـادن مسـك کاروانی کلور (بر ندارم دل ازو تا زود جان زتنم * کوش کن کرسخنم بوی وفا می آید) برندارم قالدرمم دیمکدر دل مفعول صریحی ازو غیر صریحی تا حرف توقیت مادام معناسـنه در کوش کن دکله دیمکـدر کز که حرف تعلیـل * محصول بیت * کوکلی اول جانانك محبتندن قالدرمم یعنی مهر ومحبتنی ترك

﴿ یارب آن رویست ودر پیرامنش بند کلاه * یابکرد ماه تابان عقد پروین بسته اند ﴾

یارب عجب اول روی میدر وآنك اطرافنده کلاه باغی میدر یاخود ماه تابان اطرافنه عقد پروینی باغلشلردر (مفردات) (یارب) عجب (آن) اول (رویست) یوزمیدر (در) فی (پیرامن) چوره واطراف (ش) ضمیر (بند) باغ (کلاه) م (یا) تردیدیه (با) للملابسة (کرد) اطراف (ماه) آی (تابان) پارلیجی (عقد پروین) اولکر یلدیزی (بسته اند) باغلشلردر (معنـای اشارتی) یارب عجب اول روح مصور پیرم بر ذات میدر یا نور محض میدر یا عجم شاهلری کلاهك بندینی جواهرله مزین قیلدقلری کبی استعیذ بالله (ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر) آیت جلیله سی سرنجه دولتلو باشنه کیدیریلن تاج کرمناسیبله علوم ظاهره وعلوم باطنه جواهرلریله مزین بر جوهر یکتا میدر یاخود ذات شریفی ماه تابانی (اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم) حدیث شریفی سرنجه انجم سعادت اولان اوصاف جمیله وجلیله اری جمله کندو ذاتنده عقد پروین کبی مجتمع وباغلمشلرمیدر حاصلی بنم پیرم عجائب صنع الهی کندوده مجتمع اولمش بر کبریت احمردر متعنا الله ببرکات فیضه آمین

﴿ جمله وصف عشق من بو دست وحسن روی او * آن حکایتها که بر فرهاد وشیرین بسته اند ﴾

جمله بنم عشقمك وآنك یوزی حسننك وصفیدر اول حکایتلریکه فرهاد وشیرین اوزره باغلشلر در (مفردات) (جمله) م (وصف عشق) م (من) بن (بوده است) اولمشدر (حسن) م (روی) یوز (او) ضمیر (آن) اول (حکایت) م (ها) ادات جمع (بر) علی (فرهاد وشیرین) عاشق ایله معشوقدر (بسته اند) باغلشلر در (معنـای اشارتی) بوقدر شیخ وپیر جمیل الخصـالك اوصاف حقیقیه لرندن بیـان جمله حق تعالینك بزه باعث سعـادت دارین عطـای عظیمی اولان عشقمزك وصفیدر دخی نقشی مدح نقاشه راجع اولمق اسلوبی اوزره احسن الخالقین واکرم الاکرمین اولوب (المؤمن مرآة المؤمن) حدیث شریفی سرنجه مؤمن کامل اولان انسانی ذات بیچونك عشق ومعرفتنه مرآت مجلی قلبیچی صـانع پروردکارك حسن ذاتنـك وصنع عجیبنك واحسـان عظیمك وصفیدر فطرهٔ حقیقت اولان فرهـاد وشیرینك عشق مجـازیسی حکایتی دخی جمیل اولان حق تعـالینك حسن جمـالنك وصفیدر

ایلم جانم تندن کتمدیجه دکله که سوزمدن وفا قوقوسی کلور یعنی عشقی ترك ایلدیکمك سببی وفا دار لغمدن حاصلی برندارم دل ازوکلامندن بوی وفا کلور (پیش تیر غمش ای دل سپرازسینه مساز * دیده بربند که پیکان زهوا می آید) پیش تیرغمش اضافتلری لامیه و بیانیه در سپر مسازك مفعول صریحی مساز فعل نهی مفرد مخاطب ایله دیمکدر دیده بربندك مقدم مفعول صریحیدر برحرف تأکید بند فعل امر مفرد مخاطب بندیدندن که حرف تعلیل پیکان مبتدا می آید خبری وزهوا خبره متعلق * محصول بیت * ای کوکل اول جانانك تیرغمی اوکنه سینه‌یی سپر ایله یعنی سینه به غم جانانی کتورمه

حافظ امحض حقیقت کوی یعنی سرعشق * غیرازین دیکرخیالاتی بتخمین بسته اند

ای حافظ صاف حقیقت یعنی سر عشقی سویله بوندن غیری باقی برخیالاندر که تخمین ایله باغلمشلردر (مفردات) (حافظا) م (محض) صافی (حقیقت) م (کوی) سویله (یعنی سرعشق) م (غیرازین) بوندن غیری (دیکر) باقی (خیالاتی) برخیالاندر (با) للملابسة (تخمین) م (بسته اند) باغلمشلردر (معنای اشارتی) (قل الحق والافاسکت) حکمنجه ای حافظ عون باریله صافی حقیقت اولان اسرار عشق الهیدن سویله بوندن غیری هرنه سویلرسه اوهام وخیالاتدر که ظن وتخمین ایله سویلنمشدر (ان الظن لایغنی من الحق شیأ)

ولها ایضا

روزوصل دوستداران باد باد * یادبادان روزکاران یاد باد

دوستلرك وصالی کونی اکلسون اکلسون اول روزکارلر اکلسون (مفردات) (روز) کون (وصل) م (دوستداران) دوست طوتیجیلر (بادباد) اکلسون (یاد باد) م (آن) اول (روز کاران) زمانلر کونلر (یادباد) اکلسون (معنای اشارتی) (الارواح جنود مجندة الخ) حدیث شریفی سرنجه عالم ارواحده وروز الستده انبیا واولیالر ارواح مقدسه‌لریله وصلت وانسیت وقندیل نورالهیده مشاهدهٔ انوار محمدیه ایله حاصل اولان عشق ومحبت کونلری اکلسون واول اشرف زمان اکلسون خاطردن کتمسونکه تاکه وطن اصلیده بنه ارواح قدسیه‌لره وصلت شوق وتمناسی زیاده اوله

کامم ازتلخیٔ غم چون زهرکشت * بانك نوش شاد خوران یاد باد

بنم طماغم غم تلخلکندن زهر کبی اولدی شراب نوش ایدیجیلرك آوازی اکلسون (مفردات) (کامم) طماغم (از) من (تلخی) آجیلق (غم) م (چون) مثل (زهر) م (کشت) اولدی (بانك) آواز (نوش) ایچمك (شاد خواران) شراب ایچیجیلر (یاد باد) اکلسون (معنای اشارتی) اول عالم الستون تا ابده قدر عهد میثاقی شکست ایتیوب شراب عشق الهیه‌یی دائم نوش واذواق روحانیله جوش وخروش ایدیجی مردان خدانك آوازهٔ کراماتی ووجد وحالاتی استماع اولندقجه غیرت وغبطه بزبیچون افتراقله محجوب وعلاقهٔ ماسوی سببیله انسیت حقدن وذوق روحانیدن مهجور اولدق دیو غم والم آجیلغندن جانم طماغی زهر کبی اولدی بوآوازهٔ نوش وحالات اکلسون خاطردن کتمسون

کرچه یاران فارغند از یاد ما * ازمن ایشانرا هزاران یاد باد

اکرچه دوستلر بزی یاد ایتمکدن فارغلردر بندن انلره هزاران یاد اولسون (مفردات) (کرچه یاران) م (فارغند) فارغلردر (از) من (یاد) ذکر (ما) بز (ازمن) بندن (ایشانرا) انلر ایچون (هزاران) نیجه بیك (یاد)) م (باد) اولسون (معنای اشارتی) اکرچه عهد ومیثاقه وفادار اولان مردان خدانك قلوب

بالکه کوزی بغله که پیکان هوادن کلور یعنی کوکلمه بلا کوزدن کلور ایمدی کوزکی یوم که کوزلری کوروب کوکلی عشق غصه سنه دوشرمیه (عشق ابروی توپیوسته مرامیپرسد * پادشا هیست که بادش زکدامی آید) عشق ابروی تو اضافتلری لامیه‌لردر پیوسته دائما میپرسد صورار یعنی تفقد ایلر مصراع ثانی بی ضرب مثل حکمنده اجرا ایدوب بورر * محصول بیت * عشق ابروی جانان پیوسته بنی صورار بر پادشاهدرکه یادنه کدا کلور یعنی کدایی اکار (بس که از اشك منت پای فرورفت بکل * مردم چشم مرا ازتوحیا می آید) منت ضمیری معنی جهتندن پایه مقیددر فرورفت باتدی وطالدی دیمکدر بکل باحرف صله کل بالچقدر مردم چشم مرا اضافتلری لامیه‌لردر حیا اوتنمقدر شرم معناسنه * محصول بیت * بنم اشکمدن چوق که ایاغك بالچغه باتدی یعنی کوزم یاشی چوق اقوب ایاغك بالچغه باتدیغندن بنم کوزم کوزم مردمینه سندن حیا کلور یعنی کوز دن اقان یاشدن عالم بالچق اولوب ایاغك بالچغه باتدیغندن مردم چشمم محجوبدر مصراع اولك معناسی نیجه بنم کوزم یاشندن ایاق بالچغه باتدی دیمك معناسی بیتی بالچغه باترمش ومصراع ثانینك معناسی کوزم بکی سندن اوتاندیغی ایچون کوزم یاشك ایاغی یره باتدی یعنی اوتاندیغندن یره کچدی دیمك معناسی بیتی یره کچورمش (حافظ از باده مپرهیز که کل باز بباغ * ازپی عیش بصد برك ونوامی آید) حافظ منادی مپرهیز فعل نهی مفرد مخاطب که حرف تعلیل باز بونده کیرو معناسنه در بباغ باحرف صله برك ازق ویراق وزینت و یپرا قدر بونده هر برینه مساغ واروتوا نعمت وغنا وساز ونغمه‌در بونکده هر برینه جواز واردر * محصول بیت * ای حافظ باده دن پرهیز ایله که کل بنه باغه عیش ایچون یوز برك ونوا ایله کلور یعنی کلك کلمسی سببیله جمیع اسباب عیش بیله کلور محصلی پس ایمدی باده‌دن پرهیز زمانی دکل (وله ایضا) (روزوصل دوستداران یادباد * یادبادان روزکاران یادباد) روزك وصله اضافتی لامیه ووصلك ما بعدنه مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر دوستداران وصف ترکیبیدر روزکاران الف ونونله جمع اولدیغی شذوذله در ایام دیمکدر ایکنجی یاد باد تأکید افاده ایدر * محصول بیت * دوستلرك وصلی کونی یاد اولسون یعنی انلرله وصالده اولدیغم کون اکلسون اکلسون اول ایام اکلسون

اکلسون بعض ظرفا صله سنه ارسال ایلدیکی مکتوبك کنارینه بوبیتی یازارلر (کامم ازتلخیٔ غم چون زهرکشت * بانك نوش باده خواران یادباد) کام کاف عربیله طماق معناسنه‌درکه حضرت مولانا جامینك بوبیتندن مفهومدر بیت * کسی که کام درین بحرمی نهدپی کام * بکام میرسد آخرولی بکام نهنك * وآصفینك بوبیتندن (بیت) بسی خوددار درآب دیده چون ماهی وطن دیدم * که تا قلاب زلفش رابکام خویشتن دیدم * دقایق الحقایق صاحبی کامی کاف عجمیله آدمله طماق بیننده مشترك طوتمش اما الفردن یوسهو زیاده چوقدر تتکیم مواضع متعدده‌ده اول کتابده بویله غفلتلر واقع اولمشدر تلخیٔ غم اضافتی لامیه بانك نوش باده خواران اضافتلری بیانیه ولامیه‌در باده خواران وصف ترکیبیدر الف ونونله جمع اولدیغی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری رندان باده خوارانـدر * محصول بیت * دماغم غم اجیلغندن زهر کبی اولدی رندلرك وباده نوشلرك بانك نوشانوشی یاد اولسون یعنی باده مجلسنده نوش ونوش آوازلری اکلسون زیرا اهل مجالسك عادتلریدرکه قدحی بربرینه اکلندرسه نوشیم دیمك تتکیم رومده انجام دیرلر منه سنده کام کاف عجمیله طماق معناسنه در دیرین فارسیده هنوز کامه واصل اولمامش (کرچه یاران فارغند ازیاد من * ازمن ایشانرا هزاران یادباد) یاد من اضافتی مصدرك مفعولنه در یاد باد بونده اسمدر یعنی مجموع مرکب بر معنادن عبارتدر * محصول بیت * کرچه یاران بنی اکمکدن فارغلردر اما بندن انلره بیك یاد باد اولسون یعنی بیك کره اکلق وتذکر اولسون دیمکدر (مبتلا کشتم درین بند بلا * کوشش آن حق کزاران یادباد) بند بلا اضافتی بیانیه در حقکزاران حق ادا ایدیجی معناسنه در تقدیری یاران حقکزاراندر * محصول بیت * بو بلا بندینه مبتلا اولدم یعنی دوستلردن فراق وهجران بندینه کرفتار اولدم اول حق ادا ایدیجی دوستلر سعیی یاد اولسون یعنی اکلسون انلرك بزم حقمزی ادا ایلمکده سعیلری کزارانی بونده ذالله یازانلر حقکزارلق ایلامشلر (کرچه صدرود است درچشمم مدام * زنده رود باغ کاران یادباد) رود ایرمق زنده رود بعض لغتده زای مفتوحه ده ایراد ایدرلر وبعضنده مکسوره ده حاصلی اصفهان جانبنده اولو ایرمقدر باغکاران اکر باغکاراندن مراد باغبانلر ایسه کاف عجمی اولمق قیاسدر واکر باغ اکوب دیکنلر مراد ایسه کاف عربی اولمق قیاسدر وصف ترکیبی اولمق اعتباریله کاریدندن اکین اکمك معناسنه * محصول بیت * کرچه کوزمده هردم وهر زمان کوز یاشلری یوز ایرمق اولور پس ایمدی باغجیلرك زنده رودی یاد اولسون یعنی بنم کوزم یاشی زنده رودی اکدرسون کوزمدن نیجه زنده رود کبی ایرمقلر آقدیغیچون (نیك درتدبیر غم درمانده ام * چارهٔ آن غمکساران یادباد) نیك بونك کبی یرلرده محکم معناسنه در * محصول بیت * محکم غم تدبیرنده عاجزم یعنی غم وغصه تدبیرنده چاره بولمقدر اول معهود غمکسارلرك چاره سی یاد اولسون یعنی یاران غمکساران که بزم هردردمزه چاره ایدرلردی اکلسون اول چاره

مخزن اسرار الهیه‌لری انوار تجلیات خدا ایله مستغرق اولوب ماسوادن قلبلری خالی وعشق خدا ایله مالی اولدیغندن اول دوستلر بزی یاد ایتمکدن فارغلردر لکن بز منکسر البال اولان بیچاره‌لره لایق اولان انلردن استمداد ایچون بزدن انلره نیجه بیك کره یاد اولسون

مبتلا کشتم بدین بند بلا * کوشش آن حق کذاران یاد باد

بو بلا بندینه مبتلا اولدم اول صادق دوستلرك سعیی یاد اولسون (مفردات) (مبتلا) م (کشتم) اولدم (بدین) بو (بند) باغ (بلا) م (کوشش) سعی (آن) اول (حق کذاران) حق اودیجی (یادباد) یاد اولسون (معنای اشارتی) نیجه مردان خدالری اغلد وبنه اولیدی عدمده قالوب وجوده کلیدك و بلا اولمیدق دیوکوزلندن قانلو یاش دوکدورن استعیذ بالله (اناخلقناه من نطفة امشاج نبتلیه) الخ آیت کریمه سی سرنجه بوعالم کون وفسادده نفس وشیطانله اهل واولاد واموال ایله بونك کبی بلا بندلریله مبتلا اولدق وابتلالر کندولر بنی حقدن غافل ایتیوب جان وباشی حق بولنه فدا ایدن اول صادق دوستلرك سعی ومجاهده سی یاد اولسون

کرچه صد رود است درچشمم مدام * زنده رود باغ کاران یاد باد

کرچه بنم چشممدن یوز رود واردر دائم باغده عیش ونوش ایدنلرك زنده رودی یاد اولسون (مفردات) (کرچه) م (صد) یوز (رود) چای (در) فی (چشم) کوزمده (مدام) دائم (زنده رود) اصفهانده بر ایرماغك اسمیدر (باغ کاران) باغده عیش ونوش ایدیجیلر (یادباد) یاد اولسون (معنای اشارتی) کرچه بحمدالله اول دوستلرك وانلرك سعی ومقاماتلرینك وعلم ومعرفت ایله حقه قربتلرینك آرزو وحسرتیله هرنه قدر انلرك سعی وعملی کبی عمل ایده مدك ایسه ده یارب اول صادق قوللرك ایچون بزه احسان ایلدکك محبت برکاتنده (المرء مع من احب) حدیث شریفی سرنجه دنیا وآخرتده بزی انلردن آیرمه دیو درکاه حقده تضرع ونیاز ایله اکرچه چشممدن دائم یوز ایرماق واردر اما باغ وحدتده انسیت حق ایله عیش ونوش ایدن عارفلرك علوم ربانی واسرارالهی واذواق روحانیه‌لری یاد اولسون متعنا الله ببرکاتهم آمین

نیك در تدبیر غم درمانده ام * چارهٔ آن غمکساران یاد باد

غم تدبیرنده زیاده عاجز قالمشم اول غمکسارلرك چاره سی یاد اولسون (مفردات) (نیك) زیاده (در) فی (تدبیر) م (غم) م (درمانده ام) عاجز قالمشم (چاره) م (آن) اول (غمکساران) غم اوزیجیلر کسیلسندن وصف ترکیبیدر (یاد باد) یاد اولسون (معنای اشارتی) اول حیات جانی بخش ایدیجی مخزن علوم ربانی اولان عارف باللهلرك حسرتی غمنی وانلرك اعمال واحواللرینی عدم اتیان غمنی ازاله ایتمك تدبیرنده زیاده عاجز قالمشم اول غملری ازاله ایدیجی وقلوبه فرح

(زارحافظ بعد ازین ناکفته ماند * ای دریغ آن رازداران یادباد) رازحافظ اضافتی لامیه‌در ناکفته‌سویلنمدك ماند قالدی
ای حرف ندا منادی محذوفدر تقدیری ای یاراندر رازداران وصف ترکیبیدر راز صقلیجیلر دیمکدر * محصول بیت *
حافظك رازی شمدنصکره سویلنمدك قالدی یعنی کیمسه قالمدیکه رازینی صقلرپس ایمدی رازی سویلنمدك
مخفی قالدی ایمدی ای یاران حیف اول معهود رازدارلر اکلسون زیرا راز مزی صیانت ایدرلردی (وله ایضا)
(مطرب عشق عجب سازونوایی دارد * نقش

هرنغمه که زدراه بجایی دارد) مطرب
عشق اضافتی بیانیه در ساز بونده
چالغیجیلر قوللاندیغی سازدرچنك وقانون
وقوپوز کبی نوای نوانك فتحه سیله
وضمه‌سیله اغندر بونده مراد علم نغمه دن
برپرده نك اسمیدر تنکیم عنصری دیمش
(بیت) ره راهوی کرچه بی حذردم *
نوادر حجاز ونوابافتم) اولکی نوادن
مراد رونق حالدر وایکنجیدن نغمهٔ
نوادر وپاحرف تنکیر نقش هرنغمه اضافتی
لامیه‌در نقشدن مراد صورتدرکه
حرف رابط صفت راهدن بونده مراد
پردهٔ سازدر اما ایهامدن خالی دکل
بجایی یاحرف وحدت * محصول بیت *
عشق مطربنك عجب ساز ونواسی وار
یعنی عجب سازه وعجب نوایه مالکدر
مصراع ثانی مصراع اولی مفسردر
هرنغمه‌نك صورتی که چالدی پرده سی
بر پرده‌در یعنی انواع نغماتودر او
ودراو پرده‌لر چالدی شویله که بری برینه
بکزمز یعنی مطرب وساز ونوا ونقش
ونغمه وراه صنعت مراعات نظیردر
علم بدیعدن اکا ارلمیان بیننده اجتماع وار
دیمش (عالم ازنالهٔ عشاق مبادا خالی *
که‌خوش آهنك وفرحبخش صدایی دارد)
نالهٔ عشاق اضافتی لامیه در عالم مبتدا
مبادا خالی خبری ازناله خبره متعلق که‌حرف
تعلیل خوش آهنك ترکیب مزجی واوحرف
عطف فرحبخش وصف ترکیبیدرفرح
بغشلیجی دیمکدر صدایی یاحرف وحدت
ویاحرف تنکیر * محصول بیت * عالم
نالهٔ عشاقدن خالی اولمسون زیرا کوزل
واطیف آهنك وفرح وصفا بغشلیجی
صداسی واریعنی نالهٔ عشاق سازناله‌ره
اویمز زیاده دلبند ودلفریبدر ناله وعشاق
وآهنك وصدا ذکری مراعات نظیر
قیلندی در بیت سابقه نسبت عشاق لفظی ایهام دار واقع اولمش تأمل تدبر (پیردردی کش ماکرچه ندارد
زروزور * خوش عطا بخش وخطاپوش خدایی دارد) پیردردی کش ما اضافتلر بیانیه ولامیه در دردی کش
وصف ترکیبیدر مراد باده نوشدر وبونده پیر دردی کشدن مراد شیخ محمود کارنكدرکه سابقا بیانی بکجدی خدایی

وانوار تجلیات الهی بخش ایدیجی شفیق ورحیم اولان مردان خدانك همتلری
چاره سی یاد اولسون

﴿ رازحافظ بعد ازین ناکفته ماند * ای دریغ آن رازداران یادباد ﴾

حافظك رازی بوندنصکره سویلنمش قالدی ای دریغ اول راز طوتیجیلر یاد
اولسون (مفردات) (راز) سر (حافظ) م (بعد ازین) بوندنصکره (ناکفته)
سویلنمش (ماند) قالدی (ای دریغ) ای حیف وتأسف کل (آن) اول (رازداران)
سرطوتیجیلر (یادباد) یاد اولسون (معنای اشارتی) (العاشق اومکت هلك
والعارف اونطق هلك) کلامی سرنجه حافظك سری بوعجز واضطراردنصکره
سویلنمش قالدی وظهوره کلدی ای دریغ سن کالکه اول سرطوتیجیلر وصاحب
اسرار اولنلر یاد اولسون ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مطرب عشق عجب سازونوایی دارد * نقش هرنغمه که زدراه بجایی دارد ﴾

عشق مطربی عجب ساز ونوا طوتار هرنغمه نقشنی که اوردی بر یره راه طوتار
(مفردات) (مطرب) م (عشق) م (عجب) م (ساز) دوزن (نوا) نغمه (دارد)
طوتار (نقش) م (هرنغمه) م (زد) اوردی (راه) یول (بجایی) بریره (دارد)
طوتار (معنای اشارتی) (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف)
حدیث شریفی سرنجه مقلب قلوب العشاق اولان حضرت الله اکرم مخلوقاتدن
اولان انسانی کندی صورتی اوزره خلق ایدوب کال عجایب صنعنی انده اظهار
بیوردقده عشق ومعرفتنه وفیض وتجلیاتنه مظهریتله ذات بیچونه مرآت مجلا
قلمشدر وذوی العقولك ذات شریفنی معرفت وادراکه عجزلرینی اظهار ایتملری
ایچون هربرلرینك صورت ومعناسی نقشنی وفیض وتجلیاتی ومعرفتی نقشنی متفاوتا
بری برینه عدم مشابهت ایله کندویه انابت وقربیت ووصلت یوللرینی کرم
واحسان ایلمشدر (تعالی الله عما یشرکون)

﴿ عالم ازنالهٔ عشاق مبادا خالی * که خوش آهنك وفرح بخش صدایی دارد ﴾

عالم عشاقك ناله‌سندن خالی اولمسون زیرا عشاقك ناله‌سی لطیف آهنك وفرح
بخش برصدایی طوتار (مفردات) (عالم) م (از) من (ناله) م (عشاق) م (مبادا)
اولمسون (خالی) م (که) زیرا (خوش) م (آهنك) قصد وخوشخوان (فرحبخش)
فرح ویریجی (صدا) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) (الانسان
انسان العالم) خبری سرنجه بقا عالم ناسوته وجود مسعودلری سبب اولوب نظرگاه
خدا ومظهر نفحات وفیوضات حق تعالی اولان عاشقین وعارفینك ناله وعلوم
واسرارندن عالم خالی اولمسون (ان من اشراط الساعة ان یرفع العلم) ای اهل العلم
حدیث شریفی سرنجه عالك خراب وانعدامی انلرك توکنمسیله‌در زیرا انلرك توجه
قلبی دائماالله ایله در وهر ایشلری لله در ودائم خلقه فرح وراحت ویریجی علم شریعتی
وعلم طریقت وحقیقتی بیان ایدیجیلردر بوعلوملرك احکامی اجرا اولندقجه عالم

﴿ ناسون ﴾

باحرف تنکیر * محصول بیت * بزم دردی کش یعنی باده نوش پیرمز کرچه زروزور طوتمز یعنی صاحب مال ومنصب دکلدر
اما احسان وعطا بغشلیجی وخطا ومعصیتنی ستر ایدیجی کوزل افندیسی وار یعنی مال ومنصبی یوغیسه خدای
ذوالجلاله استظهاری واردر خدایینك یاسی حرف وحدت طوتوب برخداسی واردیین خدایی یازمش (محتشم دار
دلم کین مکس قندپرست * تاهوادار توشد فرهمایی دارد) محتشم اسم مفعول صیغه سی اوزره عجم محترم معناسنده
استعمال ایدر یعنی حرمتلو وعزتلو معناسنه دار فعل امر مفرد مخاطب دلم مفعولی اولی ومحتشم ثانیدر کین که حرف

تعلیل این اسم اشارتدرمکس قندپرسته که
دلدن عبارتدر اضافتی لامیه‌در قند
پرست وصف ترکیبیدر پرستیدندن قند
شکره دیرلر شکره طپیجی سکك دیمکدر یعنی
شکره مائل معناسنه تا ابتدای غایت
ایچوندر زمانده منذکبی عربیده هوادار
وصف ترکیبیدر محب معناسنه فر بونده
رانك تشدیدیله در اثر ورونق وضیا
معناسنه همای برمبارك قوشدر دشت
قبچاق وهند جانبلرنده اولور هر بارکه
پیدا اولوب کورنسه اول برلك آدمیسی
سکردر کولکه‌سنه داخل اولمغه زیرا
هرکیمك اوستنه که کولکه سی دوشسه
باپادشاه اولور ویااولو دولتلو اخرنده‌کی
یاحرف تنکیردر * محصول بیت * بنم
کوکلمی حرمتلو وعزتلو طوت زیرابوقند
پرست مکس سنك هوادارك اولالدنبری
فرهما طوتر یعنی انده هما اثری وارکه
هرکیمه که توجه ایدوب همت ایلسه
باپادشاه اولور ویاعالیجناب بردولتلو
حاصلی سنك مهرك اکا برشرف
ویرمشدر که اندن آثار غریبه صادر
اولور هماینك یاسی حرف مصدر
طوتان یازمعانیسن بلمدیکندن خبری
قافیه‌دن دخی خبردار دکل ایمش
(زعدالت نبود دوراکرش پرسد حال *
پادشاهی که بهمسایه کدایی دارد) اکر
ش ضمیری معنی جهتندن حاله مقید
واضمار قبل الذکر طریقیله کدایه
راجعدر پادشاهی وکدایی یاری وحدت
ایچوندر که حرف رابط صفت بهمسایه
باحرف زائد * محصول بیت * عدالتدن
بعید دکلدر اکر انك حالنی صورارسه
یعنی برپادشاه برکدا قوکشیسی اوله اول
کدایی تفقد ایدوب حالنی صورارسه
عدالتدن دور وعدالته منافی دکل
حاصلی برپادشاه برکدانك حالنی صورمق
عدالتدن خارج دکل (اشك خونین بنمودم بطبیبان کفتند * درد عشقست وجکر سوز دوایی دارد) کفتنك مفعولی
مصراع ثانیدر واوحرف حال جکر سوز وصف ترکیبیدر سوزیدندن جکر یاندریجی دیمکدر جکر سوز مبتدا ودارد خبری
ودوا مقدم مفعولی دوایی یاسی حرف وحدت ویاتنکیر * محصول بیت * کندی قانلی یاشمی طبیبلره کوستردم دیدیلر
سنك دردك عشق دردیدر حال بوکه جکر سوز بردواسی ویادواسی وار یعنی عشق دردینك دواسی صبردر اول ایسه
جکر سوزدر تحمله مجال یوق واوی حرف عطف طوتوب معنای دردعشقدر وجکر یاقیجیدر دواسی واردر

ناسوت باقیدر والامعدوم اولور

﴿ پیردردی کش ماکرچه ندارد زروزور * خوش عطابخش وخطاپوش خدایی دارد ﴾

بزم دردی کش پیرمز اکرچه التون وقوت طوتمز اما عطا احسان ایدیجی وخطا
ستر ایدیجی برلطیف خداسی واردر (مفردات) (دردی) چوکك وهرشیئك
خرابی وثقللی عربیدر (دردی کش) طورتی چکیجی (ما) بز (کرچه) م (ندارد)
طوتمز (زر) التون (زور) قوت (خوش) م (عطابخش) احسان ایدیجی (خطاپوش)
خطا ستر ایدیجی (خدا) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) (اشد البلاء
علی الانبیاء) الخ حدیث شریفی سرنجه بزم انفسی وآفاقی بلالره تحمل ایدیجی
وعلم ومعرفتیله خلق احیا وفرحیاب وعالمه رونق وبقا ویریجی پیرمز بر وارث
پیغمبر بدر کرچه التون ومال وقوت جاه طوتمز لکن (رب اشعث اغبر لواقسم
علی الله لابره) حدیث شریفی سرنجه حق تعالی‌یه کال قربیت وانتسابی سببیله
کندویه قوت قدسیه احسان ایدیجی عطابخش وخطاپوش برخداسی واردرکه
قطعا دعاونیازنی رد ایتمز وقسمنده یارقلیجیدر

﴿ محترم دار دلم کین مکس قندپرست * تاهوادار توشد فرهمایی دارد ﴾

کوکلمی حرمتلو طوت زیرا بوقند پرست مکس تاکه سنك عاشقك اولدقجه هما
قوتنی طوتار (مفردات) (محترم) حرمتلو (دار) طوت (دلم) کوکلمی (که) زیرا
(این) بو (مکس) سکك (قند پرست) شکره طاپیجی (تا) مادام (هوادار) محبت
طوتیجی (تو) سن (شد) اولدی (فر) قوت (هما) هما قوشی (یا) مصدریه
(دارد) طوتار (معنای اشارتی) یارب کرمکله بنم کوکلمی دخی خانهٔ انوار تجلی
ذاتیك قیلغله محترم ایله زیرا مکس قنده جانله طالب اولدیغی کبی بو بندهٔ ناچیزك
دخی جان ودل ایله لذت عشقکك ولذت روحانیتکك طالبیدر مادام سنك عاشقك
اولدقجه ولذت طاعتك بولدقجه هما کبی عالی پرواز اولنلرك قوت قدسیه سنی طوتار
وانلرك مرتبه سنه یتر

﴿ ازعدالت نبود دوراکرش پرسد حال * پادشاهی که بهمسایه کدایی دارد ﴾

عدالتدن بعید دکلدر اکر انك حالنی صوره برپادشاه که برکدا همسایه سی اوله
(مفردات) (از) من (عدالت) م (نبود) اولمیه (دور) بعید (اکر) م (ش) ضمیر
(پرسد) صوره (حال) م (پادشاه) م (یا) وحدتیه (با) للملابسة (همسایه) قوکشی
(کدا) فقیر (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) عدل واحسان صاحبی
لطیف بالعباد اولان حضرت اللهنك لطف وکرم بی نهایتنه نسبت بعید دکلدرکه
درکاهنی ملازم وانجق کندینك محتاجی بندهٔ فقیر ناچیزینك حال پریشانندن
سؤال ایدوب سعادت دارین ایله مسعود وحصول جمیع مراداتیله مسرور بیورمسنه
حسن ظنمز بلکه یقینمز واردر

﴿ اشك خونین بنمودم بطبیبان کفتند * درد عشقست وجکر سوز دوایی دارد ﴾

طبیبلره اشکك خونینی کوستردم دیدیلر عشق دردی وجکر یاقیجی درد در بردوا طوتار (مفردات) (اشك خونین) قانلی کوزیاشی (بنمودم) کوستردم (با) للملابسة (طبیبان) طبیبلر (کفتند) دیدیلر (دردعشق) م (است) در (جکر سوز) جکر یاقیجی (دوا) م (با) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) طبیبان الهی ووارثان محمدی اولان مردان خدادن سؤال ایدوب دیدمکه بزم کبی بندهٔ کمینهٔ روسیاه و پر کناهه مشاهدهٔ انوار جمال الله ازجان ودل آرزو ومحبت ایلدیکم وصلت لقاءالله ممکنیدر وجکرم قانندن حاصل اولان اشکك خونینی کوستردم اول کریم الطبع اولان طبیبان الهی دیدیلر که بو جکر یاقیجی عشق الهی درد بدر حمد وثنا وحسن ظن غالب ایله که البته بودردسنی دوایه و بوعشق سنی وصلت ورؤیت جمال الٰهیه ایرشدیرر (رآی قلبی ربی) الخ دیرسن دیدیلر

ستم ازغمزه میاموز که درمذهب عشق * هرعمل اجری وهر کرده جزایی دارد

غمزه کدن ظلم اوکرنمه زیرا عشق مذهبنده هرعمل براجر وهر ایش برجزا طوتار (مفردات) (ستم) ظلم (از) من (غمزه) کیرك وکوزقیرپق (میاموز) اوکرنمه (در) فی (مذهب عشق) م (هرعمل) م (اجری) براجر (وهر کرده) هر ایشلنمش (جزایی) برجزا (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای عاشق صادق صقین صورت پرست اولان صوفی خشکارك کوزقپوب طریق یأس کوسترملرندن سوءظن وظلم شائبه‌سی اوکرنمه وانلردن قلبکی مضطرب ومحجوب قیله وعشق بولندن قالمه زیرا اهل عشقك مذهبنده عشق برفن شریفدر که آخرهنرلرکبی موجب حرمان دکلدر هرعمل براجر وهرایش برجزا طوتار لکن عاشقك عشقنك اجر وجزاسی وصلت معشوقدر

نغز کفت آن بت ترسابچهٔ باده فروش * شادیٔ روی کسی خور که صفایی دارد

اول شراب صاتیجی ترسازاده نه کوزل دیدی شرابی شول کیمسه‌نك یوزی شوقنه ایچ که برصفا طوتار (مفردات) (نغز) کوزل (کفت) دیدی (آن) اول (بت) محبوب (ترسا) نصرانی (بچه) باوری (باده فروش) شراب صاتیجی (شادی) مسروراق (روی) یوز (کسی) برکیمسه (خور که) ایچ که (صفا) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) اول شراب صاتیجی ترسازاده بر کوزل سوز سویلدی شرابی شول کیمسه‌نك یوزی شوقنه ایچکه صفا اهلی اوله آنك کبی مستعدین اولنلره شراب عشق الهیه بخش ایدیجی واسرار عشقك حقیقتنه واصل اولیجی ساقیٔ کوثر عشق الهی اولان مرشد کامل دخی بوندن کوزل برسوز دیدی ای معاشر عشاق شراب عشق (سبقت رحمتی غضبی) حدیث سر یفی سرنجه رحمن ورحیم اولان حق تعالینك رحمت واسعه سنه اعتقاد کلی ایدوب قلبك انشراح وصفا سندن دائما منشرح الصدر خلق عظیم صاحبی فخر کائنات علیه افضل التحیات افندیمز کبی بشاشت وبسامت اوزره اولان مردان خدالر کبی حسن ظن اوزره ایچکز اول سوء ظن صاحبی صوفی خشك کبی عبوس الوجه وما یوس الطبع وثقیل بدخواه اولمیکز

دیبنبی درد وعشق دردی وجکر یاقیجی درد در بردوا طوترمی یعنی بو که علاج میسر دکل دیبنبی درد عجب باطل تصرف ایلمش (ستم ازغمزه میاموز که در مذهب عشق * هرعمل اجری وهر کرده جزایی دارد) ستم میاموزك مقدم مفعول صریحی وازغمزه غیر صریحی که حرف تعلیل مذهب عشق اضافتی لامیه در مجازا ومصراع ثانی به مرهوندر اجری یاحرف وحدت ویاتنکیر جزایی یاسیده بو بله در کرده ده عمل معناسنه در * محصول بیت * غمزه کدن ظلمی اوکرنمه که عشق مذهبنده هرعملك اجری وهر ایشك جزاسی وار یعنی عدالت ایلینك اجری وجزاسی لطف واحسان در وظلم ایشلیه نك جزاسی عذاب وعقاب در پس ایمدی غمزه کدن ظلم اوکرنمه که مکافات وپاداشك عذاب وعقاب اوله (نغز کفت آن بت ترسا بچهٔ باده فروش * شادیٔ روی کسی خور که صفایی دارد) نغز کوکچك دیمکدر ابو معناسنه ترسا بچهٔ باده فروش اضافتی بیانیه در کفتك مقولی مصراع ثانینك مضمونیدر شادیٔ روی کسی اضافتلری لامیه در خور تقدیری باده خور در که حرف رابط صفت صفایی دارد یاحرف تنکیر صفاسی وار دیمکدر * محصول بیت * باده فروش ترسا بچه بت یعنی محبوب مغبچه ایوسویلدی که شرابی بر کیمسه‌نك یوزی شوقنده ایچ که صفاسی اوله یعنی کندینك صفاسی اوله ویاردیه‌نك صفاسی اوله دیمکدر

دل من معتکف زلف تو شد نیکودار * بلبل عشق تو شد برك ونوایی دارد

بنم کوکلم سنك زلفنکك معتکفی اولدی انی ایو طوت سنك عشقك بلبلی اولدی بربرك ونوا طوتار (مفردات) (دل) کوکل (من) بن (معتکف) م (زلف) م (تو) سن (شد) اولدی (نیکو) ایو (دار) طوت (بلبل) م (عشق) م (تو) سن (شد) اولدی (برك) یراق (نوا) نغمه (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای رحمن ورحیم ولطیف وجمیل اولان ربم بنم کوکلم سنك رحمت واسعه کك وصفات جمیله لرك معتقدی ومعتکفی اولدی (المعصوم من عصمه الله) خبری سرنجه ای مقلب القلوب اولان ربم سن اول بیچاره کوکلمی کندی محبت ورضاك اوزره ثابت ومنشرح قیلوب غوائل نفسانیه دن ومحبت ماسوادن محفوظ ومعصوم ایتکله ایو طوت زیرا شنه کرمکله سنك عشقکك بلبلی اولدی سنك ذکر وفکر کله بربرك وبرغذا بولوب لذت روحانیتکله پرنوا اولمشدر

خسروا حافظ درکاه نشین فاتحه خواند * وززبان تو تمنای دعایی دارد

ای پادشاه درکاه نشین حافظ فاتحه اوقودی وسنك زبانکدن بردعا تمناسنی طوتار (مفردات) (خسروا) ای پادشاه (حافظ) م (درکاه نشین) قپو اوکنده اوتوریجی (فاتحه خواند) فاتحه اوقودی (ز) من (زبان) دل (تو) سن (تمنا) م (دعا) م (یا) وحدتیه (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای اهل نفسه خاکدن غذا واهل روحه انوار ذاتیه کدن غذا ویریجی رزاق عالم اولان پادشاه حقیقی سنك باب رحمتکی ملازم وسنك جمیع کتب منزله کك معانیسنی جامع اولان فاتحهٔ سبع المثانیکی اوقیوب وآنك واسطه سیله سندن انشراح وانفتاح طلب ایدیجی حافظك سنك فیض واحسانکدن براجابت دعا تمناسی طوتار سن آنك دعاسنی قبول ومرادنی حاصل ایله بکرمك یااکرم الاکرمین ویامجیب السائلین آمین

ولە ایضا

نیست در شهر نکاری که دل ما ببرد * بختم اریار شود رختم ازینجا ببرد

شهرده برمحبوب یوقدر که بزم کوکلمزی ایلته بختم اکر یار اوله اسبابمی بوردن ایلتور (مفردات) (نیست) یوق (در) فی (شهر) م (نکاری) برمحبوب (دل) کوکل (ما) بز (ببرد) ایلته (بختم) طالعم (ار) اکر (یار) م (شود) اوله (رختم) اسبابمی (ازینجا) بوردن (ببرد) ایلتور (معنای اشارتی) شهر وجود ظاهریده برمحبوب خدا وبرمرشد خوش ادا یوقدر که بزم پریشان کوکلمزی جذب ایدوب بالواسطه درکاه حقه ایلته توفیق وعنایت ربانی یتشوب اکر بختم یار اوله اول شهر لامکاندن برطبیب الهی وبرمرشد ربانی کلوب بوعالم وجوددن اسباب وعلاقه مزی قطع ایدوب بزی عالم معنایه ایلتور

کوحریفی کش مست که پیش کرمش * عاشق سوخته دل نام تمنا ببرد

قنی برکوزل عاشق مصاحبکه آنك کرمی اوکنده برسوخته دل عاشق تمنا نامنی ایلته

(خسروا حافظ درکاه نشین فاتحه خواند * وززبان تو تمنای دعایی دارد * حافظ درکاه نشین اضافتی بیانیه در درکاهده اوتوریجی تمنای دعا اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ویاحرف وحدت ویاتنکیر ایچوندر * محصول بیت * ای پادشاه حافظ درکاه نشین فاتحه اوقودی وسنك دلکدن دعا تمناسین طوتار یعنی حافظه دعا ویا کندی حقنه دعا قافیه ضرورتیچون دعا بیور مشدر والا آمین مقامی ایدی تقدیری وززبان تو تمنای آمینی دارد (وله ایضا) (نیست در شهر نکاری که دل ما ببرد * بختم اریار شود رختم ازینجا ببرد) نکاری یاحرف وحدت که حرف رابط صفت ویاحرف بیان دل ما اضافتی لامیه و ببردك مقدم مفعولی * محصول بیت * شهر شیرازده برنکار یوقدر که بزدن کوکل ایلته یعنی بزی کندویه عاشق ایلیه پس طالع بکا یار اولورسه رخت واسبابمی بویردن ایلته یعنی دلبرلری اهل کمال اعتبار ایلین مملکته وارام حاصلی شاعره اعتبار ایلدکلری دیاره کیده م (کو حریفی کش سرمست که پیش کرمش * عاشق سوخته دل نام تمنا ببرد) حریفی یاحرف وحدت کش اعجامدن وبعض لغتلردن ممنوع اولان کاف عربینك فتحیله در وبعض لغت کاف عجمینك کسریله بازدی نازلی وشادان وفرحان معناسنه سرمسته اضافتی بیانیه در که حرف رابط صفت پیش کرمش اضافتی لامیه در ومصراع ثانی یه مرهوندر عاشق سوخته دل اضافتی بیانیه در سوخته دل یوركی یانمش دیمکدر نام تمنا لامیه در و ببردك مقدم مفعول صریحیدر * محصول بیت * قنی بی پروا شادان وفرحان برباده نوش مصاحب که انك کرمی قتنده ویااوکنده یعنی کرمی اوکنده اضافت مجازیدر مراد کندیدر سوخته دل عاشق تمنا آدینی اکا یعنی اندن برنسنه تمنا ایلیه

يعنی خطام دنیادن بر نسنه عرض ایلیه وا کر حریفدن مراد جانان ایسه تمنای وصال ایلیه دیمکدر (باغبانا ز خزان بیخبرت می بینم * آه ازان روز که بادت گل رعنا ببرد) بادتك تاسی معنی جهتندن رعنایه مقیددر رعنایت تقدیرنده * محصول بیت * ای باغبان خزاندن
سنی بیخبر کوردم آه اول کوندن که گل
رعنانی سنك بادخزان ایله باد خزاندن
مراد اجلدر وگل رعنادن عمر نازنین
مراددر یعنی اجلدن سنی غافل کوردم
آه اول کوندن که عمر نازنینکی باد فنا
قاپوب کوتوره (رهزن دهر نخفتست
مشو ایمن ازو * اکر امروز نبردست که
فردا ببرد) رهزن وصف ترکیبی یول
اورجی یعنی حرامی دهره اضافتی بیانیه در
ایمن همزه نك ومیمك کسریله امین دیمکدر
او ضمیری رهزن دهره راجعدر * محصول
بیت * دهر حرامیسی اویومامشدر
اندن امین اولمه یعنی غافل دکل اکر بو کون
عمر نازنینکی الوب ایلتمدی ایسه یارین
ایلتور یعنی بو کون سنی فنا ایلمدی ایسه
یارین فنا ایلسی مقرر (در خیال این
همه لعبت بهوس میبازم * بو که صاحب
نظری نام تماشا ببرد) در خیال اصلنده
در خیالم درمیم متکلم ضرورت وزن ایچون
حذف اولندی لعبت حقه بازلق وقوقله
اویونی بهوس باحرف مصاحبت میبازم
فعل مضارع متکلم وحده او ینارم دیمکدر
بو بودن مخففدر اوله که دیمکدر که حرف
بیان صاحب نظر وصف ترکیبی
اقسامندندر و یا حرف وحدت نام تماشا
اضافتی لامیه و ببردك مقدم مفعولی
* محصول بیت * کندی خیالمده هوسله
بو قدر لعبت بازلق ایدرم یعنی بو قدر مخیل
ومصنع اشعار اظهار ایدرم اوله که
بر صاحب نظر تماشا آدینی اکا یعنی اوله که
بر کون بر صاحب نظرکلك حافظك خیال
انگیز اشعارنی سیر وتماشا ایده لم دیه
مصراع اولك معناسنی خیالمی بودکا و
لعبت هوسیله یعنی تمام سعیله ظهوره
کتوردم دیمك خیلی مخیل معنی اظهار ایلمش

(مفردات) زکو) فنی (حریف) بر مصاحب (کش) کوزل (سرمست) عاشق مستغرق (پیش) اوك (کرم) م (ش) ضمیر (عاشق) م (یا) وحدتیه (سوخته) یانمش (دل) کوکل (نام) آد (تمنا) عرض احتیاج (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) (الدین بدأ غریبا وسیعود غریبا) حدیث شریفی سرنجه دینکه وسلوککه معین ومظاهر فنی کوزل صادق شراب عشق الهیه ایله وانوار تجلیات ربانیه ایله مست ومستغرق بر مصاحبکه آنك کرمی اوکنده بر قلبی یانق عاشق اکا اعلام حال ایدوب عرض احتیاج ایله حصول مرادینه کندودن عون ونصرت طلب ایلیه بو زمانده بو بله مصاحب دخی کبریت احمر در وقلیل الوجوددر

باغبانا ز خزان بیخبرت می بینم * آه ازان روز که بادت گل رعنا ببرد

ای باغبان سنی خزاندن بیخبر کوردم آه اول کوندنکه باد سنك رعنا کلکی ایلته (مفردات) (باغبانا) ای باغچیجی (ز) من (خزان) م (بیخبر) خبرسز (می بینم) کوردم (آه) م (از) من (آن) اول (روز) کون (باد) یل (ت) ضمیر (گل) م (رعنا) کوزل (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) ای فانی وخیالات اولان دنیا باغنی تعمیرایده بحکم دیو عمر نازنینی غفلتله هوا وهوسله بوش یره صرف ایدن غافل سنی خزاندن وموتدن بیخبر کوردم واولم قورقوسی هیچ خاطریکه کلمز اکلرم آه من الم الموت قبل حصول المراد که وآه اول کوندنکه باد خزان سنك کوزل کلکی فنایه ایلته وسنی دنیادن عملسز خائب وخاسر کیدره

رهزن دهر نخفتست مشو ایمن ازو * اکر امروز نبردست که فردا ببرد

دهر رهزنی اویومشدر آندن امین اولمه اکر بو کون عمرك اسبابنی ایلتممش ایسه یارین ایلتور (مفردات) (رهزن) یول اورجی (دهر) زمان (نخفتست) اویومشدر (مشو) اولمه (ایمن) م (ازو) اندن (اکر) م (امروز) بو کون (نبردست) ایلتممشدر (فردا) یارین (ببرد) ایلتور (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا الخ) آیت جلیله سی سرنجه شیطان امین صراط مستقیم اوزره اوتوروب خلقك وعباد اللهك یوللی اورمقلق ایچون بتون عرنده کیجه وکوندز اویومشدر آنك شر واغواسندن وسنی فقردن قورقودب وفحشا ومنکر ایله امر ایدوب دنیایه رغبتکی زیاده قیلمغله اولان مکر وحیله سندن امین اولمه اکر سن الم موتی فکر ایتیوب دنیایه رغبت ایتدیکجه وشیطان یولنه کندیکجه سنی بو کون هلاك ایتمز ایسه یارین هلاك ایتسی محققدرکه (انما یدعو حزبه لیکونوا من اصحاب السعیر)

درخیال این همه لعبت بهوس می بازم * بو که صاحب نظری نام تماشا ببرد

خیالمده بو دوکلی لعبتی هوسله ظهوره کتوردم اوله که بر صاحب نظر تماشا نامنی ایلته (مفردات) (در) فی (خیال) م (این) بو (همه) جمله (لعبت) اویونجق (با) للملابسة (هوس) محبت (می بازم) اوینارم (بو که) اوله که (صاحب نظری)

براهل

(علم وفضلی که بچل سال دلم جمع آورد * ترسم آن نرکس مستانه بیغما ببرد) علم وفضلی تقدیری علمی وفضلی در یا وحدت نوعیه لردر بردرلو علم وفضل دیمکدر که حرف رابط صفت بچل باحرف ظرف چل قرق دیمکدر جمع آورد دیوشردی دیمکدر بیغما باحرف مصاحبت * محصول بیت * بر علم وفضلی که قرق یلده دیوشردم یعنی قزاندم قورقرمکه
اول نرکس مستانه یغمایله ایلته ویا ایلتور
یعنی مقتضای علم وفضله بکا عمل
ایتدیرمیوب بنی مجنون لایعقل ایلیه ویا ایلر
(سحر با معجزه پهلو نزند ایمن باش *
سامری کیست که دست از ید بیضا ببرد)
بعض نسخه ده * بانك کاوی چه صدا باز
دهد عشوه مخر * با معجزه با حرف صله
پهلو نزند یناشمز و برابر اولمز معناسنه در
سامری کیست سامری کیمدر که حرف
بیان دست بونده غلبه معناسنه در تنکیم
برابکی یرده بیان اولنمشدر ید بیضا مضاف
حذفیله تقدیری صاحب ید بیضا درکه
حضرت موسی پیغمبردر * محصول بیت *
سحر معجزه یه یناشمز یعنی برابر اولمز سن
امین اول خطاب عامدر سامری کیمدر که
حضرت موسادن ال ایلتوب اکا غلبه
ایلیه یعنی الحق یعلو ولا یعلی باطل حقه
غالب اولمز یعنی سامری سحار موسی کبی
صاحب معجزه یه برابر اولمق احتمال یوقدر
اما محصول مصراع نسخه بانك کاوی
اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت نوعیه
چه بونده استفهام انکار طریقیله کلمشدر
بازادات تأکیده شوه مخرك مقدم مفعولیدر
مخر میمك فتحی وخانك فتحی وکسری
جائز فعل نهی مفرد مخاطب صاتون آلمه
یعنی قبول ایلمه محصول مصراع بو صغرك
آوازینه صدا ویرر آلدانمه یعنی سامری
حلی قبطدن پیدا ایلدیکی بوزاغینك
نه صبت وصداسی او اور آنك خوارینه
یعنی صغر بوزاغیسی آوازینه الدانمه
سحردر اونه سی باطلدر حقیقتی یوقدر
دیمکدر حاصلی سامری هرنه ایشلرسه
سحردر آنك سحری حضرت موسانك
معجزه سیله برابر اولمز (راه عشق ارچه
کمینگاه کمانداران است * هر که دانسته رود
صرفه ز اعدا ببرد) سابقا بیان اولدیغیکه
صرفه عجم اصطلاحلرنده زیاده یه دیرلر

براهل کرم (نام) اسم (تماشا) سیرایتمك (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) (الا من عصمه الله) سرنجه حضرت اللهدن عصمت ومردان خدادن همت ایدیله خیال واندیشه مه کلان بو جمله اسرار شریعته وتوحید ومعرفته متعلق پریشان کلاملری کرك رحانی وکرك تقلیدی سعی ایله ومحبت ایله نظما ونثرا ظهوره کتوردم اوله که بر صاحب نظر و براهل کرم تماشا ایدوب عصمت وسلامتم ایچون برهمت ایده

علم وفضلی که بچل سال دلم جمع آورد * ترسم آن نرکس مستانه بیغما ببرد

شول علم وفضل که کوکلم قرق یلده جمع ایلدی قورقرم اول مستانه چشم یغما ایله ایلته (مفردات) (علم وفضل) م (یا) وحدتیه (با) ظرفیه (چل) قرق (سال) یل (دلم) کوکلم (جمع) م (آورد) کتوردی (ترسم) قورقرم (آن) اول (نرکس) کوز (مستانه) م (با) للملابسة (یغما) م (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان الله لا یضیع اجر المحسنین) آیت کریمه سی سرنجه کرچه رحمن ورحیم اولان حضرت اللهدن عصمت امیدنده یم اما قرق سنه در علم وفضلدن تحصیل وجمع ایلدیکمی هوای نفسه مقارن قیلمغله اول لاابالی عدونك یغمایه و یوب امکاری ضایع ایتمسندن خوف ایدرم لکن حضرت اللهك کرمیله اللهك دوستلرینك نظری وهمتی اولدقجه اندن دخی خوفم یوقدر

سحر با معجزه پهلو نزند ایمن باش * سامری کیست که دست از ید بیضا ببرد

سحر معجزه ایله مقابله ایتمکه قادر اولمز امین اول سامری کیمدر که ید بیضادن ال ایلته (مفردات) (سحر) م (با) للملابسة (معجزه) م (پهلو نزند) مقابل اوله مز (ایمن) م (باش) اول (سامری) م (کیست) کیمدر (دست) ال (از) من (ید بیضا) معجزهٔ موسی علیه السلامدر (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) زیرا سحر معجزه یه وباطل حقه غالب ومقابله ایتمکلکه قادر اولمز ای سایه ونظر اهل اللهده اولان طالب امین اول که سحرهٔ موسی علیه السلام عصای موسی علیه السلام اوکنده مغلوب وزبون اولدیغی کبی وسامری کافر حلی بنی اسرائیلدن سحر ایله (عجلا جسدا له خوار) یاپمش ایکن ید بیضای موسی علیه السلام اوکنده زبون ومغلوب ومردود اولدیغی کبی مردان خدانك کرامتی وقوت قدسیه سی اوکنده نفس وشیطان کبی عدولرك سحری ووساوسی دخی مغلوب ومردوددر

راه عشق ارچه کمینگاه کمانداران است * هر که دانسته رود صرفه ز اعدا ببرد

طریق عشق اکرچه کماندارلرك کمینگاهیدر هر کیمکه علم وتدارك ایله کیده اعدادن زیاده ایلته (مفردات) (راه) یول (عشق) م (ارچه) م (کمینگاه) پوصوری (کمانداران) یای واوق طوتیجیلر (است) در (هر که) م (دانسته) بیلش (رود) کیده (صرفه) زیاده (ز) من (اعدا) دشمن (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) بو عشق یولی اقرب طرق الی الله وموجب عدم حرمان اولدیغندن

* محصول بیت * راه عشق کرچه کماندارلر کمینگاهیدر اما هر کیمسه که دانسته یعنی عاقلانه کیده اعدادن صرفه ایلتو ریعنی دشمنلره غلبه ایدر حاصلی طریق عشق جانانه بی تدارك وتدبر ایله سلوك ایلین رقیبلردن امین اولوب انلره غلبه وقهر ایلر

(جام مینایی می سدره تنك دلیست * منه از دست كه سیل غمت ازجا ببرد) مینایی یا حرف نسبت ومینا یشل صرچه یه دیرلر تشبیه طریقیله فلکده دیرلر بونده یشل صرچه دن قدح مراددر میه اضافتی لامیه در وسدره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر تنك دلی وصف ترکیبی اقسامندندر ویا حرف وحدتدر كه حرف تعلیل سیل غم اضافتی بیانیه در سیل غمت ببردك مقدم مفعول صریحیدر واز جا غیر صریحی * محصول بیت * شرابك یشل صرچه قدحی کوکل طارلغی یوانك سدرهیدر یعنی کوکل طارلغنه مانعدر ایمدی الدن قومه كه سیل غم سنی یرکدن ایلنور یعنی غم سنی تلف ایدر ایمدی جام باده یی الدن قومه كه غم یانکه اوغرامیه می یرینه من زان من ایله می فرق ایلر ایمش (حافظ ارجان طلبد غمزهٔ مستانهٔ یار * خانه ازغیر بپرداز و بهل تابرد) حافظ منادی بپرداز خالی ایله دیمکدر پرداختن و پرداز یلدن افظ مشترکدر تمام ایلك وخالی قیلق یننده بهل فعل امر مفرد مخاطب هلیدن صالی و یرمك وترك ایلك معناسنه در بونده قودیمکدر ترك ایله معناسنه تا بونده حتی معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ اکر یارك غمزهٔ مستانه سی جان طلب ایدرسه خانه یی اغیاردن خالی ایله وقوتا ایلسون یعنی درون دلده غیره یر قومه تا جانی آلوب ایلسون (وله ایضا) (جهان برابروی عیداز هلال وسمه کشید * هلال عید برابروی یار باید دید) جهان مبتدا وکشید خبری باقیلری کشیده متعلق عید ابروا استعاره ایلدی وابرویه وسمه وسمه راستقدر مصراع ثانی شرط محذوفه جواب شکلی واقع اولمشدر * محصول بیت * جهان ابروی عید هلالدن وسمه چکدی یعنی هلال عید کورنوب پیدار وهویدا اولدی پس هلال عیدی ابروی یارده کورمك كرك یعنی یارك ابروسنی هلال عید بدلی کورمك كرك خلقك معنادیر هلال کورندکده برنسنه یه باقمق ایمدی خواجه بیورر كه هلال عید کورنجك یارك ابروسنه باقمق كرك (شکسته کشت چوپشت هلال قامت من * کمان ابروی یارم چووسمه باز کشید) بعض نسخه ده کشت یرینه کرد واقع اولمش پس فاعلی کمان ابروی یاردر

بو یولده نفس وشیطانك زیاده تسلط ایدوب صورت حقده کیز اوجه جکره اوق صنجوب عاشق صادقی هلاك دوشورمك قصدیله چوق حیله ومکرلری واردر لکن هر کیم علم ومعرفتله شریعت محمدیه یه ده ثابت قدم اولوب آداب شرعدن بربنی ترك ایتمیه رك باخود ظاهری و باطنی معمور برعالم عامله تبعیت ایله کیده اعدا اوزره زیاده غالب اولوب حیله ومکرلرندن امین اوله .

جام مینایی می سدره تنكد لیست * منه ازدست كه سیل غمت ازجا ببرد

شرابك صرچه رنکلو جامی تنك دللك یوانك سدیدر الدن قومه كه غم سیلی سنی یرکدن ایلته (مفردات) (جام) قدح (مینایی) صرچه رنکلو (می) شراب (سد) باغ ((ره) یول (تنكدل) کوکل طارلغی (یا) مصدریه (است) در (منه) قومه (ازدست) الدن (سیل) م (غم) م (ت) ضمیر (از) من (جا) یر (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) عالم جالاك رقیق وشفیق وشراب عشق الهیه ایله مملو ومظهر فیض الهی اولان جام قلبی ودل پر شوقی طالب سالکك کوکل طارلغی بولندن سدیدر وقلب طالبدن نیم توجه ایله تعلق ما سوالمنی ازاله ایدیجیدر عشق واهل عشقی الدن قومه وترك ایله یوخسه ماسوی غمك سیلی سنی خراب ایلر وتملکی ازاله ایلر

حافظ ارجان طلبد غمزهٔ مستانهٔ یار * خانه ازغیر بپرد از وبهل تا ببرد

ای حافظ اکر یارك مستانه غمزه سی جان طلب ایده خانه یی غیردن خالی ایله وقوتا ایلته (مفردات) (حافظ ار) م (جان) م (طلبد) ایسترسه (غمزهٔ مستانهٔ یار) یارك مستانه کوز قیمسی (خانه) م (از) من (غیر) م (بپرداز) دوز وخالی ایله (بهل) قو (تا) حتی (ببرد) ایلته (معنای اشارتی) ای حافظ اکر اول معین وناصر اولان یار حقیقینك غمزهٔ مستانه سی ونظر عنایتی سندن جانك طلب ایدرسه اول خانهٔ قلبی غیردن و ما سوی اللهدن خالی ایله وجانکی فدا ایله زیرا جاندن کچمیان جانانه واصل اولمامشدر

وله ایضا

جهان برابروی عیداز هلال وسمه کشید * هلال عید درابروی یار باید دید

جهان عیدك ابروسی اوزره هلالدن وسمه چکدی هلال عیدی یارك ابرور سنده کورمك كرك (مفردات) (جهان) م (بر) علی (ابروی) قاش (عید) م (از) من (هلال) م (وسمه) راستق (کشید) چکدی (هلال عید) م (درابروی یار) م (باید) كرك (دید) کورمك (معنای اشارتی) خالق جهان وغیور اولان حضرت سبحان وتعالی مظهر تجلیٔ انوار الهی صفا بخش قلوب طالبین اولان عارف باللهك هلال آساوسمهٔ وجودندن نور ضمیراوزره برحجاب چکدی حال بوكه صفا بخش اولان انوار الهی اول یارك جمالنده ظاهر واندن مشاهده ایتك کرکدر

شکست کشت چوپشت هلال قامت من * کمان ابروی یارم چووسمه باز کشید

* محصول بیت * هلال آرقه سی کبی بنم قامتم صندی بنم یارمك کمان ابروسی كه کندویه وسمه چکدی یعنی بنم یارمك ابروسی كه وسمه کبی سیاه اولدی وکانه مشابه اولدی بنم قامتی هلال کبی دوتا ایلدی اسم مفعول فارسیده کشت و باشد صیغه لریله ترکیب اولور بونده شکسته کشت اولدیغی کبی حاصلی مصراع ثانی یارك ابرولری کمان وش ووسمه کبی سیاه اولمسندن کنایتدر

(مپوش روی ومشود ز خط ازتفرج خلق * که خواند خط تو بر روی وان یکاد ودمید) در خط شدن کاه حجابده وکاه اضطرابده استعمال اولنور بونده حجاب معناسنه در كه حرف تعلیل بر ر واصلنده بر رویت ایدی ضرورت وزن ایچون ضمیر خطاب حذف اولنمش وان یکاد بوندن مراد وان یکاد الذین کفروا آیتیدر که یارامن کوزدکمك ایچون اوقورلر * محصول بیت * یوزکی اورتمه ومحجوب اولمه خلقك تفرجندن وسیرندن زیرا سنك خطك رویکه وان یکاد آیتی اوقودی واوفوردی یعنی خطك کادی شعدنکرو خلقدن یوزکی کزلمه که سکا کوزدکمز حاصلی بوندنصکره عشاق غاودن قاورلر یوزکی کرك ستر ایله کرکسه ایلمه جانانك خطی رویننه وان یکاد اوقومق رویننه کیمسه عدم التفاتدن ایهام وار تأمل تدبر (مکرنسیم تنت صبح درچمن بکذشت * که کل ببوی تو برتن چو صبح جامه درید) مکر کانه معناسنه در نسیم بونده کوزل قوقو معناسنه تجرید اولنمشدر تنه اضافتی لامیه در صبح ظروف زمانیه دندر بکذشت لفظنه که حرف تعلیل کل مبتدا ودرید خبری وباقیسی خبره متعلق برتن تقدیری برتنش درجامه دریدك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * کانه که سنك تنك نسیمی صباح وقتی چمنه اوغرادی که کل سنك بویك سببیله تنی اوزنده صبح کبی جامه سنی چاك ایلدی کلك وصبحك جامه سنی چاك ایلمکدن مقصود آچلملریدر (نبود چنك ورباب وکل ونبیذ که بود * کل وجود من آغشتهٔ کلاب ونبید) کل وجود اضافتی بیانیه در آغشتن اصلق ویوغرمق بونده اصلنمش دیمکدر کلابه اضافتی لامیه در بونده نبیددن باده مراددر * محصول بیت * چنك ورباب وکل ونبید دنیاده یوق ایدی كه بنم وجودم بالچغی کلاب ونبیده آغشته ایدی یعنی ازلده بنم طینتم کلاب وباده ایله مخمردر

هلالك ارقه سی کبی بنم قامتم صنمش اولدی یارمك کمان ابروسی چونکه کبروسمه چکدی (مفردات) (شکست) صنمش (کشت) اولدی (چو) مثل (پشت) ارقه (هلال) م (قامت) م (من) بن (کمان) یای (ابروی) قاش (یارم) م (چو) چونکه (وسمه) راستق (باز) کبرو (کشید) چکدی (معنای اشارتی) (اللهم انی اعوذبك من الحور بعد الکور) خبری سرنجه اول یار حقیقی انوار تجلیٔ جمال معنویه سن اظهار بیورد دقد نصکره وسمهٔ حجابنی کبرو چکوب قبض بعد البسط بیورمسی هلالك ارقه سی کبی بنم بیلی بوکدی وبنی وادیٔ حیرته ودریای غم ولمه دوشردی

مپوش روی ومشود رخط ازتفرج خلق * که خواند خط تو برروی وان یکاد ودمید

یوزك اورتمه وخلقك تفرجندن حجابده اولمه زیراسنك خطك یوزکه (وان یکاد الذین کفروا) آیتنی اوقودی واوفوردی (مفردات) (مپوش) اورتمه (روی) یوز (مشو) اولمه (در) فی (خط) حجاب (از) من (تفرج) سیران (خلق) م (كه) زیرا (خواند) اوقودی (خط تو) سنك جالکده اولان خط (بر) علی (روی) یوز (وان یکادالذین کفروا) الخ کوزدکمك ایچون ایودر (دمید) اوفوردی (معنای اشارتی) ای یار وای مرشد دل بیدار حضرت الله عشقنه جمال معنویك وانوار قدسیك یزدن اورتمه و بوضعیف خلقك تفرج ومشاهده سندن حجابده اولمه زیرا سنك من عندالله اولان عصمتك سنك ذاتك اوزره سنی بد نظردن حفظ ایچون (وان یکادالذین کفرو) آیت کریمه سن اوقودی واوفوردی وسنی حق تعالی عصمتده قیلوب بوخلق عالمه مرشد وهادی بعث ایلدی داعی الی الله اولان ذات محترملرك ظهوری عین کرمدر لکن اول سراج منیرلرك دعوت وهداسی اذن خدا ایله اولمشدر

مکرنسیم تنت صبح درچمن بکذشت * كه کل ببوی تو برتن چو صبح جامه درید

مکر سنك تنك رایحه سی صباح وقتی باغه کذرایلدی كه کل سنك بویك ایله تنی اوزره صبح کبی جامه سنی یرتدی (مفردات) (مکر) م (نسیم) رایحه (تن) م (ت) ضمیر (صبح) م (در) فی (چمن) باغ (بکذشت) کچدی (كه) زیرا (با) للملابسة (بوی) رایحه (تو) سن (بر) علی (تن) م (چو) مثل (صبح) م (جامه) لباس (درید) یرتدی (معنای اشارتی) یارب مکر سنك ذات شریفك فیض ونفحاتی رایحه سی ازل صباحنده روضهٔ قلوب عارفانه کذر ایلدی وارشدی زیرا اول سنك کل کبی ارواح مسکیهٔ روحانیه صاحبی محبوبلرك انفجار صبح آفاقه نور افاضه ایتدیکی کبی انلردخی انوارقلوبلرینی کشف استارایله اهدای خلق ایچون تن اوزره اظهار ایاشلردر

نبود چنك ورباب کل ونبیذ كه بود * کل وجود من آغشتهٔ کلاب ونبید

بونلریوق بو ایدیکه بنم وجودم بالچغی کلاب وشرابله اصلنمش ایدی بودك معناسی

مصراع ثانی‌یه قید اولندی (مفردات) (نبود) یوق ایدی (چنك) ناقردیدکلری آلت اهودر (رباب) کمانه (کل) م (نبیذ) خرما صوبی وشراب (بود) ایدی (کل) جانور (وجود) م (من) بن (آغشته) ایصلنمش (کلاب) کل صوبی (نبید) شراب (معنای اشارتی) زاهد پرنیاز وعاشق جانبازومحبوب صاحب ناز وعشق کارساز بوجمله عالم وجود. کلمزدن اول استعداد فطریه من سبیله بحمدالله دریای علم الهی آب خوشگوارندن بنم وجودم بالجمله کلاب علم معرفت ونبید شراب عشق احدیت آیله ایصلنمش و یوغرلمشدر حاصلی شمدی یزده ظهورایدن عشق ومعرفت عطای ازلیدر بلکه جمیع اشیابه و یربلان حالت ازلیدر

بیاکه باتو بکویم غم وملالت دل * چراکه بی توندارم مجال کفت وشنید

کلکه سکادیبم کوکلمك غم وملالنی نیچون زیرا سنسزسویلکه وایشتمکه مجال طوتمزم (مفردات) (بیاکه) کلکه (باتو) سکا (بکویم) دیبم (غم) م (ملالت) م (دل) کوکل (چرا) نیچون (که) زیرا (بی تو) سنسز (ندارم) طوتمزم (کفت) سویلمك (شنید) ایشتمك (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کل وبوخانهٔ قلبی پرنوروکشاد و پرسرور ایله که سنك افتراق وانقباضکدن حاصل اولان کوکلك غم وملالنی سکاسویلیم نیچون دیرسك زیراسنسزسویلکه وایشتمکه مجالم یوقدرکه جان ودلمك حیاتی سنکاه در

بهای وصل توکرجان بودخریدارم * که جنس خوب مبصر بهرچه دیدخرید

سنك وصلك بهاسی اکرجان ایسه دخی مشتریم زیرا مبصرخوب متاعی هرنه بها ایله که کوردی صاتون الدی (مفردات) (بها) م (وصل) م (تو) سن (کرجان) م (بود) اوله (خریدارم) مشتریم (که) زیرا (جنس) متاع (خوب) م (مبصر) تاجرحاذق (بهرچه) هرنه بها ایله (دید) کوردی (خرید) الدی (معنای اشارتی) ای محبوب سنك وصلکك بهاسی اکرجان ایسه دخی مشتریم زیرا تاجرحاذق وصادق برلطیف متاعی کوریجك هرنه بها ایله الورسه صاتون الدی سنك بی بها اولان حسنکه صد هزار جانم دخی اولورسه فدا اولسون کاشکی کرمکدن بزی جمالك نوریندن آیرمیه سن

مرزآب سرشکم که بی تو دور ازتو * چوبادمی‌شدودرخاك راه می غلطید

بنم کوزم یاشی صوبی دوکه زیراسنسز سندن ایراق بادکبی اولدی وخاك راهده یوالندی (مفردات) (مریز) دوکه (آب) صو (سرشك) کوزیاشی (میم) ضمیر (بی تو) سنسز (دور) ایراق (ازتو) سندن (چو) مثل (باد) یل (می‌شد) اولدی (در) فی (خاك) طپراق (راه) یول (می‌غلطید) یوالندی (معنای اشارتی) ای بنم ارحم الراحمین اولان محبوب حقیقیم کرم ایله بربندهٔ شکسته بالکی لذت روحانیدن وجمال شریفکی رؤیتدن مهجوروتحجوب ایتمکل کوزم یاشنی آب روان کبی آقیدوب یره دوکه وسنك توجهکسز برساعتی کچورمه سندن افتراق یزدن ابراق

اولسون

(بیاکه باتوبکویم غم وملالت دل * چراکه بی توندارم مجال کفت وشنید) بیاخطاب جانانه درچرا بونده ادات تعلیلدر زیرامعناسنه که حرف بیان * محصول بیت * کل که سکا کوکلك غم وملالنی سویلیه‌یم زیراکه سنسز دیمیه وایشتمیه مجالم یوقدر یعنی کوکل ضجرتنی سن اولنجه سویلرم اماسن اولنجه قادر دکلم آغزم آچوب سوز سویلکه زیرا بنم وارلغم سنك وارلغکه مقیددر (بهای وصل توکرجان بودخریدارم * که جنس خوب مبصر بهرچه دیدخرید) بهای وصل اضافتی لامیه در وتویه اضافت مصدرك مفعولنه در خریدارم فعل مضارع متکلم وحده که حرف تعلیل جنس خوب اضافتی بیانیه در جنسدن مراد قماشدر مبصر تجار آرارنده آلمه ده صاتمه ده کوزی آچق اولوب هرنسنه نك قدروقیمتنی بیله‌ن سمسارده دیرلر خرید فعل ماضی مفرد غائب صاتون آلدی دیمکدر * محصول بیت * سنك وصلك بهاسی جان ایسه ده مشتریم زیرا مبصر خوب متاعی نیجه کوررسه صاتون الدی یعنی او متاع وقماشی نیجه اولورسه آلور سنك وصلکده برمتاع کرانبها در بهاسی جان ایسه ده آلورم (مریزآب سرشکم که بی تو دورازتو * چوباد میشد ودرخاك راه میغلطید) میشد کیدردی ومیغلطید یوالنردی * محصول بیت * کوزم یاشنی دوکه زیراسنسز سندن ایراق باد کبی کیدردی ویول طپراغنده یوالنردی یعنی سندن ایراق دوشجه یل کبی یول طپراغنده یوالنمجائزدرکه بونده میشد ومیغلطید ماضی خالص معناسنه اوله یعنی کیتدی ویوارلندی دیمك اوله دورازتو بونك کبی یرلرده دعادرسندن ایراغ اولسون دیمکدر تکیم ترکیده حاضرلردن ایراغ اولسون دیرلر مصراع ثانینك معناسی بل کبی اولدی دیبن معنابی اولدیره مش

اولسون زیرا بو بیچاره عاشقك سنك وصلت ورضاکی طلبده یل کبی سعی ایدوب خاك راهکده نیجه مدات وحقارتله یرله یوزسورب یوالنمشدر

چوماه روی تودرشام زلف میدیدم * شبم بروی تو روشن چوروزمی‌کردید

چونکه سنك ماه کبی یوزیکی شام کبی سیاه زلفکده کوردم شبم سنك یوزکله روزکبی روشن اولدی (مفردات) (چو) وقتاکه (ماه) آی (روی) یوز (تو) سن (در) فی (شام) اخشام (زلف) م (میدیدم) کوردم (شبم) بنم کیجه م (بروی تو) سنك یوزکله (روشن) م (چوروز) کوندزکبی (میکردید) اولدی (معنای اشارتی) ای محبوب سنك مظاهر اسماء صفاتیدك اولان ظلمت کوینده قالمش ایدم بحمدالله آفتاب انوار تجلیٔ ذاتك مشرق قلبده طلوعنی کوردم ظلمت حجاب بشریه بندن تجلیٔ ذاتك سببیله زائل اولوب شبم سنك جمالك نوریله روزکبی روشن اولدی وخانهٔ قلبم منور ومنبسط اولدی

بلب رسیدمراجان وبرنیامدکام * بسررسید امید وطلب بسرنرسید

جانم لبه ایرشدی ومرادم حاصل اولمدی امید باشه ایرشدی وطلب باشه ایرشمدی (مفردات) (بلب) دوداغه (رسید) ایرشدی (مرا) بنم (جان) م (بر) یوقاری (نیامد) کلمدی (کام) مراد (بسر) باشه (رسید) ایرشدی (امید) م (طلب) م (بسر) باشه (نرسید) ایرشمدی (معنای اشارتی) ای محبوب سنك وصلت کامله‌ك اولان فیض بلاواسطه‌ك آرزوسیله جانم لبه کلدی وموتم قریب اولدی هنوز مرادم حاصل اولمدی امید باشه ایرشدی طلب باشه ایرشمدی یعنی بعدالموت دخی سنك رحمت واسعه کدن امیدم قطع ایتمم وطلبدن فارغ اولمقلغم متصوردکلدر

زشوق روی توحافظ نوشت حرفی چند * بخوان بنظمش ودرکوش کن چومرواريد

سنك یوزك شوقندن حافظ برقاچ کلمه یازدی انی نظمله اوقو انجو کبی کوشکده ایله (مفردات) (ز) من (شوق) م (روی) یوز (تو) سن (حافظ) م (نوشت) یازدی (حرفی چند) برقاچ کلمه (بخوان) اوقو (بنظم) نظم ایله (ش) انی (در) فی (کوش) قولاق (کن) ایله (چو) مثل (مرواريد) اوفق انجو (معنای اشارتی) ای محبوب حافظ سنك انوار جمال شریفك مشاهده‌سی شوقندن برازکلمات جکرسوزوحکمت آمیز ومعارف دلدوز وشوق انکیز یازدی و بیان ایلدی تاروز قیامت سن آنك نظمنی حفظ ایلیوب خلق عالمك کوشنده مرواريد کبی منکوش ایلیوب معانیٔ حقیقیه‌لرنی ملاحظه ایله باعث حیات قلوب عاشقین ایلیه سن وبزی دعادن فراموش ایتدیرمیه سین آمین یامجیب السائلین

ولە ایضا

حافظ خلوت نشین دوش بمیخانه شد * ازسر پیمان برفت باسرپیمانه شد

خلوت نشین حافظ دون کیجه میخانه‌یه کتدی زهد وصلاح عهدینه وفاسندن کتدی پیمانه‌سوداسیله اولدی (مفردات) (حافظ) م (خلوت نشین) خلوتده اوتوریجی

(چوماه روی تودرشام زلف میدیدم * شبم بروی تو روشن چوروزمیکردید) ماه روی تواضافتلری بیانیه ولامیه در شام زلفده بیانیه بروی باحرف سبب میکردید وی دیدجائزدرکه حکایت حال ماضی اوله * محصول بیت * چونکه سنك ماه رویکی شام زلفکده کوردم وباکوردم سنك رویك سببیله کیجه بکاروزکبی روشن اولوردی وبااولدی یعنی سنك رویك کونش اولمق سببیله آنی کورمکله کیجه‌م کوندوز اولدی (بلب رسیدمراجان وبرنیامدکام * بسررسید امیدم طلب بسرنرسید) مرا بنم دیمکدر برنیامد حاصل اولمدی کام فاعلی بسرنرسید حده وغایته ایرشدی دیمکدر * محصول بیت * جام دودا غمه ایرشدی ومراد حاصل اولدی امیدمده حده وغایته ایرشدی اماطلبم حده وغایته ایرشمدی یعنی امیدم دوکندی اماطلبم دوکنمدی یعنی طلب وصال جانانه حد وپایان یوق (زشوق روی توحافظ نوشت حرفی چند * بخوان بنظمش ودرکوش کن چومرواريد) شوق روی تواضافتلری لامیه‌لردر حرفی یاحرف وحدت بنظمش شین ضمیر حرفی چنده راجعدر مرواريد انجویه دیرلر * محصول بیت * سنك رویك شوقندن حافظ برنیجه حرف یازدی اعدی اول حرفلری نظمله اوقو وقولغکه طاق انجو کبی یعنی نظمم حافظدن انجو کبی قولغکه چك (وله ایضا) (حافظ خلوت نشین دوش بمیخانه شد * ازسر پیمانه رفت باسرپیمانه شد) بعض نسخه‌ده خلوت برینه مسجد واقع اولمش دوش دون کیجه دیمکدر شدرفت معناسنه در سر بونده سودا وجهت معنالرینه اولمق ممکندر پیمان عهد معناسنه درباحرف صله پیمانه قدح شدینه رفت معناسنه در * محصول بیت * خلوت نشین ومسجدنشین حافظ دون کیجه میخانه‌یه کندی زهدوتقوی عهد وپیمانی سوداسندن کندی وپیمانه هواسنه کندی یعنی زهد وتقوی یوان ترك ایدوب باده پیمالق هواسنه دوشدی مصراع ثانینك معناسی عهد باشندن کندی قدح باشیله اولدی وزهد وصلاح عهدی هواسندن کندی پیمانه هواسی ایله اولدی دینلر معنابی اولدیره مشلر

(شاهد عهد شباب آمده بودش بخواب * باز به پیرانه سر عاشق ودیوانه شد) شاهد عهد شباب اضافتلری بیانیه در شباب بونده یکتلکدر بودش شین ضمیر منعاجهتندن خوابه مقیدر بخوابش تقدیرنده بیت سابقده حافظه راجعدر باحرف صله و باحرف ظرف باز بونده کیرو معناسنه در به پیرانه باحرف ظرف پیرانه سر پیرلك وقتنده شد اولدی * محصول بیت * یکتلك زمانی محبوبی حافظه دوشده کلشیدی یعنی دوشنده کندینی جوان کورمشیدی ینه پیرلك وقتنده عاشق ودیوانه اولدی یعنی دوشده کندوبی پیرلك وقتنده جوان کورمك عاشق ودیوانه اولمقدر زیرا الشباب شعبة من الجنون (مغبچهٔ میکذشت راهزن دین ودل * در پی آن آشنا از همه بیگانه شد) مغبچه باحرف وحدت میگذشت کچردی ویاکچدی راهزن وصف ترکیبی یول اوریجی یعنی حرامی مغبچه یه صفتدر دین ودله اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر در پی آن آشنا آن اشارتدر مغبچه یه * محصول بیت * دین ودل رهزنی بر مغبچه کچردی ویاکچدی پس حافظ اول آشنانك آردنجه جمیعندن بیگانه اولدی یعنی آندن غیریلری ترك ایدوب آکه کتدی (آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت * چهرهٔ خندان شمع آفت پروانه شد) آتش رخسار اضافتی بیانیه وگله اضافتی لامیه در خرمن بلبل اضافتی بیانیه آتش مبتدا وبسوخت خبری وخرمن بلبل خبرك مقدم مفعولی چهرهٔ خندان شمع اضافتلری بیانیه ولامیه در آفت پروانه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر چهره مبتدا وشد خبری وشدك اسمی تحتنده چهره یه راجع ضمیر وآفت پروانه خبری * محصول بیت * گلك آتش رخساری خرمن بلبلی یعنی وجود بلبلی یاقدی شمعکده چهرهٔ خندانی آفت پروانه اولدی یعنی شمعك یانمسی پروانه یه بلا وآفت اولدی زیرا یانوب یالکنمسه پروانه کندینی آکا اورمزدی حاصلی گلك آتش رخساری یعنی آچلوب قزارمسی بلبل بیچاره یی یاقدی زیرا آچلسه بلبل اضطرابه دوشوب یانمزدی شمع ده سوزان اولمسه پروانهٔ نامرادی یاندرمزدی (گریهٔ شام وسحر شکر که ضایع نگشت * قطرهٔ باران ما گوهر یکدانه شد) گریهٔ شام وسحر تقدیری گریهٔ ما شام وسحر ایدی حذف وایصال طریقیله ترك اولندی که حرف تعلیل نگشتك اسمی تحتنده گریه یه راجع ضمیر در وخبری ضایع قطرهٔ باران اضافتلری لامیه لردر گوهر یکدانه بیانیه گریه مبتدا نگشت خبری قطره مبتدا شدك اسمی تحتنده قطره یه راجع ضمیر وخبری گوهردر * محصول بیت * شکر که بزم صباح واخشام گریه مز ضایع اولمدی قطرهٔ باران مز گوهر یکدانه اولدی یعنی اغلا دیغمز ضایع اولمدی بلکه منتج اولدی شویله که هر قطرهٔ سرشکمز گوهر یکدانه اولدی حاصلی مؤثر اولدی که وصال جانانه سبب اولدی

(دوش) دون کیجه (بمیخانه شد) میخانه یه کتدی (از) من (سر) هوس (پیمان) عهد (رفت) کتدی (با) مع (سر) سودا (پیمانه) شراب قدحی (شد) ولدی (معنای اشارتی) حافظ کوشهٔ عزلتده نیجه زمان علم ومعرفتله وریاضات ومجاهدات ایله سعی بلیغندن صکره کرم ربانی ایریشوب کندوبی ظلمت بشریه دن خلاص ایله بر میخانهٔ شراب لدنیهٔ عشق الهی اولان شیخ کامل جانبنه کتدی زهد وصلاح ایله عهد الستده وفا ایتمك هوسنده ایکن بحمد الله باعث وصلت الی الله اولان عشق الهی سوداسیله اولدی

❁ شاهد عهد شباب آمده بودش بخواب ❁ باز به پیرانه سر عاشق ودیوانه شد ❁

یکتلك زمانی محبوبی آنك دوشنه کلشدی پیرلك وقتنده کیرو عاشق ودیوانه اولدی (مفردات) (شاهد) محبوب (عهد) زمان (شباب) کنجلك (آمده) کلمش (بود) ایدی (ش) ضمیر (بخواب) دوشنه (باز) کیرو (به پیرانه سر) پیرلك وقتنده (عاشق) م (دیوانه) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) بحمد الله حافظك خانهٔ تجلی اولان قلبنه محبوبك انوار جمالی پرتوی ظهور ایدیجك کنجلکده حاصل اوله جق عشق ومحبت پیرلکده وجوده کلدی

❁ مغبچهٔ میگذشت راهزن دین ودل ❁ در پی آن آشنا از همه بیگانه شد ❁

دین ودل یولنی اوریجی بر مغبچه کچدی اول آشنادن ایچون دوکایدن بیگانه اولدی (مفردات) (مغبچه) کافر یاوریسی (همزه) وحدتیه (میگذشت) کچدی (راهزن) یول اوریجی (دین) م (دل) کوکل (در) فی (پی) تعلیل (آشنا) م (از) من (همه) جمله (بیگانه) یاد (شد) اولدی (معنای اشارتی) (کاتدین ندان) خبری سرنجه متعلق ما سوی الله اولان دین ودلك راهزن وآشنای ازلیت ایله عاشقین صادقینك راهبری بر مرشد کامل حافظه اوغرایوب راه حقه اهتدا ایلدی اول آشنای ازلینك صحبتی برکاتندن ایچون حافظ دخی آشنا زعم ایلدیکی دوکلی بیگانه لردن فراغت ایلیوب عشق الهیدایله مست ومستغرق اولدی

❁ آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت ❁ چهرهٔ خندان شمع آفت پروانه شد ❁

گلك رخساری آتشی بلبلك خرمنی یاقدی شمعك خندان ومنور چهره سی پروانه یه بلا اولدی (مفردات) (آتش) م (رخسار) یکاق (گل) م (خرمن) م (بلبل) م (بسوخت) یاقدی (چهره) صورت (خندان) کولیجی (شمع) چراغ (آفت) بلا (پروانه) م (شد) اولدی (معنای اشارتی) معشوقك جمالی عشقنك آتشی کاهی بلبل کبی عاشقك خرمن وجودنی یاقوب فریاد وفغانه دوشردی کاهی لمعان انوار تجلی ذاتیه سی شمعی پروانه کبی پروبالنی وعزیز جاننی بلا آتشلرینه احراق ایدوب کندودن آواز کلدی

❁ گریهٔ شام وسحر شکر که ضایع نگشت ❁ قطرهٔ باران ما گوهر یکدانه شد ❁

شکر که شام وسحر گریه سی ضایع اولمدی بزم قطرهٔ بارانمز گوهر یکدانه اولدی (مفردات) (گریه) اغلمق (شام) اخشام (سحر) صباح (شکر که) م (ضایع) م (نگشت) اولمدی (قطره) م (باران) یغمور (ما) بز (گوهر یکدانه) درثمین

❁ شد ❁

(صوفی مجنون که دی جام وقدح می شکست * دوش بیك جرعه می عاقل وفرزانه شد) صوفی مجنون بیانیه که رابط صفت دی دون فرزانه عاقل دیمکدر * محصول بیت * مجنون صوفی که دون مجلسده جام وقدحی شکست ایدردی دون کیجه برجرعه می ایچمك سببیله عاقل وفرزانه اولدی یعنی برجرعه باده ایله اوصلندی وهوشمند اولدی (نرگس ساقی بخواند آیت افسونگری * حلقهٔ اوراد ما مجلس افسانه شد) نرگس ساقی اضافتی لامیه در نرگسدن چشم مراد در تشبیه کنایه طریقیله آیتدن بونده علامت مراددر افسونگرلکدن سحارلق مراددر یعنی سحارلق نشانلرندن برعلامت کوستردی دیمکدر حلقهٔ اوراد ما اضافتلری لامیه لردر مجلس افسانه ده بویله در * محصول بیت * چشم ساقی سحارلق آیتن اوقودی یعنی سحردن نشان ویردی حاصلی سحارلق ایلدی پس بزم اورادمز حلقه سی افسانه مجلسی اولدی یعنی چشم ساقی سحرسازاولنجه حلقهٔ اورادمز بی فائده قصص وحکایات اولدی یعنی بزی مسحور ایلدی شویلکه هرنه اوقورسه سویاشمز اولدق (منزل حافظ کنون بزمگه پادشاست * دل بر دلدار رفت جان بر جانانه شد) منزل حافظ اضافتی لامیه در بزمگه بزم مجلسدر که ده کاهدن مخفف ظروف مکانیه دن بزم یری معناسنه پادشایه اضافتی لامیه در پادشاه ایله وهاسزلقدر بر دلدار اضافتی لامیه در بر جانانه ده بویله در * محصول بیت * حافظك منزلی شمدی پادشاه بزمگهیدر کوکل دلدار قتنه واردی جان ده جانانه یانه واردی یعنی حافظك منزلی که پادشاه بزمگهی اولدی پس دل وجانه یر قالمدی بلکه دلدار یانینه وجان جانان قتنه واردی (وله ایضا) (هرگزم نقش تو از لوح دل وجان نرود * هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود) هرگزم میم متکلم یعنی جهتندن دل وجانه مقیددر نقش تو لامیه لوح دل وجان بیانیه یادمن لامیه سرو خرامان بیانیه * محصول بیت * سنك نقش رویك هرگز بنم لوح دل وجانمدن کتمز وهرگز بنم یادمدن سنك اول سرو خرامان کبی قامتك کتمز یعنی عقلمده وفکرمده وکوکلمده سنك رویك وقامتك دائما

(شد) اولدی (معنای اشارتی) حضرت الله شکر اولسونکه ینه کندو آثار رحتی اولان شام وسحر گریه سی ضایع اولیوب عشق لهی تهجدسین ویردی بزم جگر قانندن حاصل اولان قطرهٔ باران کبی دوکولن کوزیاشمز گوهر یکدانه کبی عند الله مقبول اولدی وآثار قبول دخی ظاهر اولدی

❁ صوفی مجنون که دی جام وقدح می شکست ❁ زود بیك جرعه می عاقل وفرزانه شد ❁

دیوانه صوفیکه دون جام وقدحی قیردی برجرعه شراب ایله فوری عاقل وفرزانه اولدی (مفردات) (صوفی مجنون) م (دی) دون (جام) قدح کبیر (قدح) کاس صغیر (می شکست) قیردی (زود) تیز (بیك جرعه) برجرعه ایله (می) شراب (عاقل) م (فرزانه) عالم وحکیم ومعتبر (شد) اولدی (معنای اشارتی) لذت عشقدن خبردار اولمیان صوفی خشك دیوانه لکندن شراب عشق وحالات سنیهٔ عشاق انکار ایدردی وقتا که بر مرشد کاملك ارشادیله وفضل الهیه ایله (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) خبری سرنجه کندویه بر فیض رحمانی وجذبهٔ سبحانی یتشوب عاقل وحکیم معتبر اولوب فوری لذت عشقدن خبردار اولدی وزهد وریایی براغوب عاشق رسوای اولمقلغی طالب اولدی

❁ نرگس ساقی بخواند آیت افسونگری ❁ حلقهٔ اوراد ما مجلس افسانه شد ❁

ساقینك چشمی افسون کرلك آیتنی اوقودی بزم اورادمز حلقه سی قصه وحکایه مجلسی اولدی (مفردات) (نرگس) چشم (ساقی) م (بخواند) اوقودی (آیت) م (افسونگری) سحارلق (حلقه) م (اوراد) م (ما) بز (مجلس) م (افسانه) حکایه (شد) اولدی (معنای اشارتی) اوساقی کوثر عشق اولان مرشد کاملك نظر عنایتی وهمت حیات بخشی معنی حضرت قرآن اولان اسرار عشقدن (ان من البیان لسحرا) حدیث شریفی سرنجه عقل معاشك وراسنده براز اسرار عشق بیان بیوریجق عقوللر متحیر اولوب بزم مجرد اجر وثواب ایچون اوراد واحزابلریمز حلقه سی بر فوری افسانه و برلغو حکایت اولدی

❁ منزل حافظ کنون بزمگه پادشاست ❁ دل بر دلدار رفت جان بر جانانه شد ❁

حافظك منزلی شمدی پادشاهك بزمگهیدر دل دلدار قتنه کتدی جان جانانه قتنه کتدی (مفردات) (منزل) قوناق (حافظ) م (کنون) شمدی (بزمگه) مجلس یری (پادشاست) پادشاهدر (دل) کوکل (بر) عند (دلدار) محبوب (رفت) کتدی (جان) م (بر جانان) محبوب قتنه (شد) کتدی (معنای اشارتی) اسرار عشقه واصل اوله لی حافظ جلساء الله دن اولمشدر انکیچون دائما قلبیده الله ایله در فکرینده الله ایله در روحینده الله ایله در سرینده الله ایله در خانهٔ تجلی اولان قلبینه خاطرهٔ ماسوای الله خطورندن امین اولمشدر ❁ وله ایضا ❁

❁ هرگزم نقش تو از لوح دل وجان نرود ❁ هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود ❁

سنك نقشك هرگز بنم دل جانم لوحندن کتمز اول سرو خرامان هرگز بنم یادمدن

كثير (مفردات) (هر كز) قطعا (م) ضمير (نقش) م (تو) سن (از) من (لوح) تخته (دل) كوكل (جان) م (نرود) كتمز (هر كز) م (از) من (ياد) خاطر (من) بن (آن سرو) م (خرامان) صالنجي (نرود) كتمز (معناى اشارتى) اى دل وجانم محبوبى رحمن رحيم بحمدالله محضا سنك عون واحسانكه هر كز خيال نقوش اسرارك وفكر واندیشهٔ مشاهدهٔ انوارك بنم دل وجانم اوحندن كتمز وهر كز اول باقىٔ لايزال ومستغنى عن الفكر والخيال اولان ذات بيچوك قربيت ووعد كريمك اولان (مالاعين رأت ولااذن سمعت ولا خطر على قلب بشر) بيورديغك نعم جليلكه ولقاء كريمكه وصلت امیدی یادمدن كتمز

ازدماغ من سر كشته خيال رخ تو ✿ بجفاى فلك وغصهٔ دوران نرود

بن سر كشته نك دماغندن سنك رخك خيالى فلك جفاسى ودورانك غصه سيله كتمز (مفردات) (از) من (دماغ) م (من) بن (سر كشته) متحير (خيال) م (رخ) يكاق (تو) سن (با) للملابسة (جفا) م (فلك) م (غصهٔ دوران) م (نرود) كتمز (معناى اشارتى) (مااوذى نبى مثل مااوذيت) حديث شريفى سرنجه جوفلكده جفاى خالقه وتعلقات كونيه غصه سيله واشدالبلاء انواعنك ظهوراتيله بن سر كشته ودرد عشقكله دل بسته نك دماغ جانندن سنك ذات كريمك خيالى وتوجهى كتمز

در ازل بست دلم باسر زلفت پيوند ✿ تاابد سر نكشد مهر تو از جان نرود

ازلده بنم كوكلم سنك سر زلفك ايله عهد باغلدى تاابدى باش چكميه سنك محبتك جاندن كتمز (مفردات) (در) فى (ازل) م (بست) باغلدى (دلم) كوكلم (با) مع (سر) اوج (زلف) م (ت) ضمير (پيوند) عهد (تاابد) ابده دك (سر) باش (نكشد) چكميه (مهر) محبت (تو) سن (از) من (جان) م (نرود) كتمز (معناى اشارتى) يارب عالم الستده بنم بيچاره كوكلم سنك صفات ازليه نك آثارى مقتضاسيله عهد وپيمان باغلدى بنه سنك كرمكله اول عهد وميثاقده ثابت ابدى يم وسنك لذت خطابك وآثار محبتك دخى ابدى جاندن كتمز امانتك اولان درد عشقكه دخى تحمل كشيده يم

آنچه از بار غمت بر دل پرخون منست ✿ برود این دل من وز دل من آن نرود

اول نسنه كه سنك غمك يوكندن بنم پرخون كوكلم او زره در يو بنم كوكلم كيدر وبنم كوكلمدن اول كتمز (مفردات) (آنچه) اول نسنه كه (از) من (بار) يوك (غم) م (ت) ضمير (بر) على (دل) كوكل (پرخون) قانله طلو (من) بن (است) در (برود) كيدر (اين) بو (دل) كوكل (از) من (دل) كوكل (من) بن (آن) اول (نرود) كتمز (معناى اشارتى) بحمدالله اول قدر ثابت قدمكه اول عهد وپيمان ومحبت وآتش عشق سوزان بنم دل پرخونم لوحى اوزره

(ازدماغ من سر كشته خيال رخ تو ✿ بجفاى فلك وغصهٔ دوران نرود) من سر كشته يه بائيه خيال رخ تو اضافتلرى لاميه لردر بجفابا حرف سبب جفاى فلك وغصهٔ دوران لاميه لردر ✿ محصول بيت ✿ من سر كشته نك دماغندن سنك رخك خيالى فلك جفاسيله ودوران غصه سيله كتمز يعنى سكا اولقدر محبتم واردر كه دكه جفا وجور ايله وغم واندوهله كتمز (در ازل بست دلم باسر زلفت پيوند ✿ تاابد سر نكشد وز سر پيمان نرود) پيوند بونده عهد معناسنه در تاانتهاء غايت ايچوندر الى معناسنه سر نكشد باش چكمز يعنى ابا ايلمز معناسنه سر پيمان سر بونده ميل ومحبت معناسنه در پيمان عهد وقول وقرار معناسنه در ✿ محصول بيت ✿ ازلده بنم كوكلم سنك سر زلفكله عهد وپيمان وپيوند بغلدى يعنى سنى سووب سر زلفكه كرفتار اولمغه عهد ايلدى پس ابدى محبتم ازليدر ابده دك محبتكدن باش چكوب سر پيماندن كتمز حاصلى كوكلم سر زلفكله اوبله عهد ايلدى بكه ابده دك آنك سودا وهوسندن فراغت ايليه (هرچه جز بار غمت در دل مسكين منست ✿ برود از دل من وز دل من آن نرود) بار غمت اضافتى بيانيه در دل مسكينده بوله در برودك فاعلى هرچه وياجز بار غم در ونرودك فاعلى بار غمدر ✿ محصول بيت ✿ هرنه كه سنك غمك يوكندن غيرى بنم كوكلمده در بنم كوكلمدن اول كيدر وبار غمك كوكلمدن كتمز حاصلى غمكدن غيرى نسنه كوكلمده قرار ايلمز

نقش اولنمشدر ومقرردر اكر بو عالمدن كوكلم كتمش اولسه دخى دل وجانمده اول عهد واول محبت ثابتدر

آنچنان مهر تو در جان ودلم جاى كرفت ✿ كه اكر سر برود از سر من آن نرود

سنك محبتك جان ودلمده آنچلاين قرار طوتدى كه اكر باشم كيده بنم باشمدن اول كتمز (مفردات) (آنچنان) آنچلاين (مهر) محبت (تو) سن (در) فى (جان) م (دل) كوكل (م) ضمير (جاى) ير (كرفت) طوتدى (سر) باش (برود) كيده (از) من (سر) باش (من) بن (آن) اول (نرود) كتمز (معناى اشارتى) بحمدالله يارب سنك محبتك جان ودلمده آنچلاين قرار طوتديكه اكر بو عشق ومحبت يولنده باشم كيده سعادتلو باشمدن اول سوداى محبت كتمز قبرده ومحشرده دخى اول محبت بندن كتمسى ممكن دكلدر

كر رود از پى خوبان دل من معذورست ✿ درد دارد چه كند كر پى درمان نرود

اكر بنم كوكلم خوبلرك اردنجه كيده معذور در دردى واردر نيلسون اكر درمان اردنجه كتميه (مفردات) (كر) م (رود) كيده (ز) من (پى) ايز وخلف (خوبان) محبوبلر (دل) كوكل (من) بن (معذور) م (است) در (درد) م (دارد) طوتار (چه كند) نيلسون (كر) اكر (پى) ارد (درمان) م (نرود) كتميه (معناى اشارتى) اكر بنم كوكلم محبوبان خدا وطبيبان الهىٔ پردوا اولان اولياء اللهك مقدم سعادتلرينه تبعية بو بنى باغلو قول كبى اردنجه كيده وصد هزار ذل وحقارتله خاكپايلرينه يوز سوروب قطمير اصحاب كهف كبى ايشكلرين بكليوب خدمتلرينى جانله منت بيله معذور در دردى وار در درمان اردنجه كتسونده نيلسون البته كيدر وجاننى دخى فدا ايدر

هر كه خواهد كه چو حافظ نشود سر كردان ✿ دل بخوبان ندهد وز پى ايشان نرود

هر كيم ايستر سه كه حافظ كبى سر كردان اوليه خوبلره كوكل ويرميه وآنلرك آردنجه كتميه (مفردات) (هر كه) م (خواهد) ايستر سه (چو) مثل (نشود) اوليه (سر كردان) متحير وسراسمه (دل) كوكل (بخوبان) م (ندهد) ويرميه (از) من (پى) خلف (ايشان) آنلر (نرود) كتميه (معناى اشارتى) هر كيمكه جانه قيوب عرض ووقارنى ونفس وهواسنى ترك ايتميوب اولياء اللهه ذل وحقارتله نده، حلقه بكوش اوليوب وحافظ كبى سر كردان اولق ايستمزسه محبوبان خدا اولان اولياء اللهه كوكل ويرميه وآنلرك آردنجه كيدوب انلره تابع اوليه اول كيمسه اهل دنيا كلابلرندندر ومردود قلوب اهل اللهدر نعوذ بالله من شرور انفسنا

وله ايضا

عشق تو نهال حيرت آمد ✿ وصل تو كمال حيرت آمد

سنك عشقك حيرت نهالى كلدى سنك وصلك كمال حيرت كلدى (مفردات) (عشق) م (تو) سن (نهال) فدان (حيرت) م (آمد) كلدى (وصل) م

(آنچنان مهر توام در دل وجان جاى كرفت ✿ كه اكر سر برود مهر تو از جان نرود) توام ميم متكلم معنى جهتندن دل وجانه مقيد دركه حرف بيان ✿ محصول بيت ✿ دل وجانمده سنك محبتك آنچلاين يرطوتدى وقرار ايلديكه اكر باشم كيدرسه سنك مهرك دل وجانمدن كتمز (كر رود از پى خوبان دل من معذورست ✿ درد دارد چه كند كز پى درمان نرود) پى بونده آرد وايز معناسنه در ✿ محصول بيت ✿ اكر بنم كوكلم خوبلر آردنجه كيدرسه معذور در زيرا دردى وار در نيجه ايلسون كه درمان آردنجه كتميه يعنى بنه قادر دركه درمان آردنجه كتميه حاصلى اهل درد درمان آردنجه كتمكه قادر دكل (هر كه خواهد كه چو حافظ نشود سر كردان ✿ دل بخوبان ندهد وز پى ايشان نرود) ندهدو نرود فعل غائبلردر ويرمسون وكتمسون ديمكدر ✿ محصول بيت ✿ هر كيم ديلرسه كه حافظ كبى حيران وسر كردان اوليه كوكلنى خوبلره ويرميه وآنلرك آردنجه كتميه حاصلى حافظ كبى واله وحيران اولمق ايستمين خوبلره كوكل ويرمسون وآنلرك آردنجه اويوب كتمسون (وله ايضا) (عشق تو نهال حيرت آمد ✿ وصل تو كمال حيرت آمد) ✿ محصول بيت ✿ سنك عشقك حيرت فدانى كلدى يعنى سنك عشقكدن حيرت متفرع ومتشعب اولور حاصلى حيرتك اصلى وكوكيدر سنك وصلك دخى كمال حيرتدر يعنى وصلك محض حيرتدر زيرا سكا واصل اولان حيرته دوشر

(تو) سن (کال) م (حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) ای خالق عالم ذات بیچونکی ادراکده عاجز باخصوص جمیع عالم کند حرمتنه خلق اولنان حبیب الله صلی الله علیه وسلم (ماعرفناك حق معرفتك) بیور دیغی خالق بی شبیه وبی نظیر اولان محبوب حقیقی ربم سنك عشقك (اللهم زدنی تحیرا فیك) حدیث شریفیله معنای حبیب الله افندیمز اولان حیرت عالی مرتبه نك نهالی واصلیدر وسنك وصلتك کال حیرتدر ذات اللهی ادراکده حیرت عین وصلتدر

اس غرقهٔ بحر وصل کاخر ❊ هم باسر حال حیرت آمد

وصال دریاسنه غرق اولمش چوق عاشقکه عاقبت هم حالی اطرافنه حیرت کلدی (مفردات) (بس) چوق (غرقه) م (بحر) دریا (وصل) م (آخر) م (هم) دخی (با) للملابسه (سر) طرف (حال) م (حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) دریای حقیقت وصاله غرق ومحو اولمش چوق عاشق واردرکه عاقبت عقلك وراسنده اولان حالات عشق طرفنه حیرت کلدی وحیرتده قالدی

نه وصل بماند ونه واصل ❊ آنجا که وصال حیرت آمد

نه وصل نه واصل قالور آنده که وصال حیرت کلدی (مفردات) (نه) نفی (وصل) م (نه) نفی (بماند) قالور (واصل) م (آنجا که) اول محلده که (وصال حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) اول محلده که وصال حیرت کلدی وعاشق انوار تجلی ذاتیهٔ الهیه ده محو ومستغرق اولدی نه وصل ونه واصل قالور انا وانت وماومن کلی محو ومتلاشی ومرید ومراد یکسان اولوب سرلا موجود الاالله ظهوره کلوب آنده متصرف هو اللهدر

از هر طرفی که کوش کردم ❊ اواز سؤال حیرت آمد

هر طرفدن که کوش ایلدم جواب سؤال حیرت کلدی (مفردات) (از) من (هر طرف) م (یا) وحدتیه (کوش) قولاق (کردم) طوتدم (آواز) جواب (سؤال) م (حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) عشقك ومقام عشقك نهایتندن عاشقك معشوقه وصلتنك کیفیت حالندن وذات بیچون معشوق حقیقیدن ودرکاه بی نهایت اسرارندن انبیا واولیاء کلیندن هر طرفدن سؤال ایدنلردن قولاق طوتدم وایشتدم سائلینك سؤالنه جواب حیرت کلدی حقیقت مذکوره لرك کنه وحقیقتنی ادراکده انبیا واولیا دخی عجز وحیرتده اولوب (العجز عن درك الادراك ادراك) بیور دیلر

یك دل بنما که در ره عشق ❊ بر چهره نه خال حیرت آمد

بر کوکل کوستر که عشق الهی یولنده چهره سی اوزره حیرت بکی کلدی (مفردات) (یك) بر (دل) کوکل (بنما که) کوستر که (در) فی (ره) یول (عشق) م (بر) علی (چهره) صورت (نه) نفی (خال) بك (حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) قلبی عرش وکرسیدن واسع نسخهٔ صغری عالم کبری ومعدن

(بس غرقهٔ بحر وصل کاخر ❊ هم باسر حال حیرت آمد) غرقه ده کی هاء رسمی شکلی علامت نقلدر یعنی عربدن عجمه نقلك علامتیدر بحر اضافتی فی معناسنه در و بحرك وصله بیانیه در بابونده حرف صله در وسر جهت واوج معناسنه در حال حیرت اضافتی بیانیه در ❊ محصول بیت ❊ نیجه وصل بحرینه طالش کیمسه که عاقبت حال حیرت جهتنه کلدی یعنی وصل حالنده حیرته دوشدی حاصلی وصول سبب حیرت کلدی زیرا وصالده فراق قورقوسی وار (نه وصل بماند ونه واصل ❊ آنجا که خیال حیرت آمد) ❊ محصول بیت ❊ نه وصل قالور نه واصل اول یرده که خیال حیرت کلدی یعنی خیال حیرت اولان یرده واصل ووصل اعتبار اولماز زیرا بونلری خیال حیرت محو ایلرکه یکتالق اقتضا ایلر بونده خیالدن بدل وصال یازوب نسخه سند وصال مضاف دکلدر دیین مسکین هم قافیه ده خطا ایلمش وهم معناده زیرا وصال مضاف اولمجق معنی مستقیم اولمز قافیه دن قطع نظر (از هر طرفی که کوش کردم ❊ آواز سؤال حیرت آمد) طرفیده یا حرف وحدت که حرف بیان کوش کردن دکلکدر اما بونده ایشتمك معناسنه در آواز سؤال حیرت اضافتی لامیه ❊ محصول بیت ❊ هر جانبدن که دکلدم وایشتدم حیرت سؤالی آوازی کلدی یعنی حیرتدن عبارتدر دیو سؤالك آوازی کلدی (یك دل بنما که در ره او ❊ بر چهره نه خال حیرت آمد) بنما فعل امر مفرد مخاطبدر یك دل مقدم مفعولیدر که حرف بیان و یا حرف رابط صفتره او اضافتی لامیه در او ضمیری جانانه راجعدر خالدن بونده مراد علامتدر ❊ محصول بیت ❊ بر کوکل کوستر جانان یولنده که آنك چهره سنده علامت حیرت اولمیه یعنی هر عاشقك کوکلنده حیرت نشانی واردر

(شد منهزم از کال عزت ❊ ازاکه جلال حیرت آمد) منهزم انفعال بابندن اسم فاعلدر ❊ محصول بیت ❊ کال عزتدن منهزم اولدی یعنی مغلوب اولدی اول کیمسه یه که عظمت حیرت کلدی حاصلی عظیم حیرت طاری اولان کیمسه یه حیرتك

اسرار خدا اولان غوث اعظم واقطاب متصرف عالم کبی اهل دللردن بر کوکل صاحبنی کوستر که عشق الهی یولنده آنك چهره سنده حیرت مشاهده اولنمیه خلاصه هرکس وهر مرتبه حیرتدن خلاص دکلدر

شد منهزم ازکال عزت ❊ آزاکه جلال حیرت آمد

کال عزتدن منهزم اولدی اول کیمسه یه که حیرت جلالی کلدی (مفردات) (شد) اولدی (منهزم) پریشان وجدا (از) من (کال عزت) م (آزاکه) اول کیمسه یه که (جلال) عظمت (حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) (عز من قنع ذل من طمع) حدیث شریفی سرنجه اول کیمسه یه که طلب وطمع ایلدیکی عین وصلت اولان حیرت سلطنتنك عظمت وجلالی کلدی واحسان اولندی حضرت بایزید قدس سره نك (عطار ذلی ذل الیهود) کلامی سرنجه اول عاشق دخی نفس ودنیا جهتندن اولان کال عزتدن منهزم وپریشان وخور وذلیل اولدی وسلطان حقیقت اولوب سلطنت دنیایی ابراهیم قدس سره کبی ترك ایلدی

سر تابقدم وجود حافظ ❊ در عشق نهال حیرت آمد

باشدن ایاغه حافظك جمیع وجودی عشقده حیرت نهالی کلدی (مفردات) (سر تا بقدم) باشدن ایاغه (وجود) م (حافظ) م (در) فی (عشق) م (نهال) فدان (حیرت) م (آمد) کلدی (معنای اشارتی) حافظك وجود ظاهریسی ووجود باطنیسی بحمد الله وکرامة من عندالله جمله سی عشق الهیده شجرهٔ موسی علیه السلام کبی نور الهیه یه مستغرق بر نهال حیرت کلدی

ولە ایضا

دوش می آمد ورخساره برافروخته بود ❊ تاکجا باز دل غمزدهٔ سوخته بود

دون کیجه کلدی وعذاری شعله لنمش ایدی عجب قنده کیرو بر غمناك کوکلی یاقمش ایدی (مفردات) (دوش) دون کیجه (می آمد) کلدی (رخساره) یکاغی (بر) زائد (افروخته) شعله لنمش (بود) ایدی (تا) عجب (کجا) قنده (باز) کیرو (دل) کوکل (غمزده) غم اورمش (همزه) وحدتیه (سوخته) یاقمش (بود) ایدی (معنای اشارتی) روزازلده اول محبوب حقیقینك تجلی انوار جمالی شعله لنمش وظهور ایتمش ایدی عجب بو عالم کون وفساده کیرو قنده بر غملی کوکلی آتش عشقله یاقمش واول روزازلده مشاهده اولنان انوار جمالك آرزوسیله قنغی بیچاره نك کوکلنی درد عشقله یاقمش ایدی

رسم عاشق کشی وشیوهٔ شهر آشوبی ❊ جامهٔ بود که بر قامت اودوخته بود

عاشق کشلك عادتی وشهر آشوبلق شیوه سی بر جامه ایدیکه آنك قامتی اوزره دیکلمش ایدی (مفردات) (رسم) عادت (عاشق کشی) عاشق اولدیریجیلك (شیوه) ناز (شهر آشوبی) شهره اضطراب وفتنه براغیجیلق (جامهٔ) بر لباس (بود) ایدی (بر) علی (قامت) م (او) ضمیر (دوخته) دیکلمش (بود) ایدی (معنای اشارتی)

کال عزتدن منهزم ومغلوب اولدی (سر تاقدم وجود حافظ ❊ در عشق نهال حیرت آمد) سر تاقدم اصلنده از سر تاقدم ایدی ضرورت وزن ایچون وتا قرینه سیله از حذف اولندی قدم وجوده ووجود حافظه مضافدر ❊ محصول بیت ❊ باشدن ایاغه حافظك وجودی یعنی تمام وجودی عشق ایچنده حیرت فدانی کلدی یعنی حیرتدن بر فداندر حاصلی حافظك وجودی درخت حیرتدر (وله ایضا) (دوش می آمد ورخساره برافروخته بود ❊ تا کجا باز دل غمزدهٔ سوخته بود) برافروخته های رسمی بونده حرف ترتیبدر تاکجا باز بنده دل غمزده اضافتی لامیه یا بیانیه در ویا حرف وحدت وهمزه حرف توسل ❊ محصول بیت ❊ دون کیجه رخساره سنی یاقلندروب کلوردی یعنی یکزینی قزاروب عجبا بنه قنده بر غمزده عاشقك کوکلنی ویا بر غمزده کوکلی یاندرمش ایدی یعنی بو شکل ایله کلمسی دلالت ایدرکه بر کوکل یاقوب یاندرمشدر مصراع اولك معناسی دون کیجه کلدی وعذاری شعله لنمش ایدی دیین ومنه سنده غمزده ده اولان همزه وحدت ایچوندر دیین دلنده کلان سوزی سویلر ایمش (رسم عاشق کشی وشیوهٔ شهر آشوبی ❊ جامهٔ بود که بر قامت او دوخته بود) رسم قاعده وقانون عاشق کش وصف ترکیبیدر عاشق اولدیریجی ویا حرف مصدر واضافت بیانیه در شیوهٔ شهر آشوبی اضافتی بیانیه در شهر آشوب وصف ترکیبیدر آشوبیدندن شهر دلردیجی وقرش دورش ایدیجی دیمکدر و یا حرف مصدر رسم مبتدا ومصراع ثانی خبری جامهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل که حرف رابط صفت و یا بیان قامت او اضافتی لامیه وضمیر جانانه راجعدر دوخته بود اسم مفعولدر دیکلمش معناسنه بود حکایت حال ماضیدر ❊ محصول بیت ❊ عاشق اولدیریجیلك قانونی وشهر آشوبلق قاعده سی بر خلعت ایمش اول جانانك قامتنه دیکلمش حاصلی آنك قدنه بچاوب دیکلمش بر خلعتدن

حضرت حلاجك (اقتلونی اقتلونی یاثقاتی * ان فی قتلی حیاتی فی الحیاة) كلامی سرنجه اول معشوق ازلینك عاشقنی حیات ابدیه یه وسعادت سرمدیه یه واصل قیلمق ایچون عاشق كشلك عادتی وخانهٔ قلبنی درد عشق ایله مضطرب قیلوب تعلق ماسوادن انقطاع كلیه ایله فتنهٔ ممدوحه یه دوشرمك شیوه سی هر كسك قامتنه لایق برجامه سی اولدیغی كبی اول معشوق ازلینك ذاتنه لایق كرمی وشیوه ونازی دخی بودر

﴿ جان عشاق سپندرخ خودمیدانست * آتش چهر ازین روی برافروخته بود ﴾

عشاقك جانی كندونك رخنه یوزرلك بیلوردی چهره سی آتشنی بوسببدن شعله لندرمش ایدی (مفردات) (جان) م (عشاق) م (سپند) یوزرلك (رخ) یكاق (خود) كندو (میدانست) بیلوردی (آتش) م (چهره) صورت (ازین) بوندن (روی) یوز (برافروخته) شعله لنمش (بود) ایدی (معنای اشارتی) اول معشوق حقیقی علم ازلیده سنده بیلور دیكه یوزرلك اوتنك آتشه تحملی اولیوب رآنده یانوب وتوتونی عالمه ظاهر اولدیغی كبی استعیذ بالله (فلما تجلی ربه للجبل جعله دكا وخر موسی صعقا) آیت كریمه سی سرنجه كندو عاشقلرینك جانی دخی تجلیٔ ذاتیه سی نورینك برق وسطوتنده تحمل ایتمیوب فانی فی الله وباقی بالله اولملری حكمتندن ایچون ذات شریفنك عشق آتشنی شعله لندرمش ایدی وتجلی آتشنده جانلرینی احراق ایلمش ایدی

﴿ كفر زلفش ره دین میزد وآن سنگین دل * در رهش مشعله از چهره برافروخته بود ﴾

آنك سیاه زلفی دین یولنی اوردی واول سنكین دل آنك یولنده یوزندن مشعله شعله لندرمش ایدی (مفردات) (كفر) سیاه (زلف) م (ش) ضمیر (ره) یول (دین) م (میزد) اوردی (آن) اول (سنگین دل) طاش كوكللی (در) فی (ره) یول (ش) ضمیر (مشعله) م (از) من (چهره) یوز (برافروخته) شعله لندرمش (بود) ایدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان الانسان لفی خسر الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات) آیت كریمه سی سرنجه غیب هویت ذات شریفیله قائم صفات جلیلهٔ الهینك مظاهری اولان كون وفساد ظلمانیته تعلق سبیله ظلمت كونیه وظلمات بشریه بالكه لحكمة جبلیهٔ انسانیه فطرت اسلامیه سی وار ایكن برله انسانك دینی یولنی اوروب خسراننده وضلالنده قویمش ایدی لكن اول مستغنی بالذات ولطیف بالعباد اولان حضرت الله توفیق وعنایتی احسان ایتمكله اول بیچاره انسانك اول قرانلق یولنده ذات شریفی نورندن برچراغ وبرمشعله شعله اندیروب حقی باطلدن وظلمتی نوردن تمییز بخش ایتمكله استعیذ بالله (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) آیت شریفه سی سرنجه قلبنی نور ایمانله منفتح ومنشرح ایلمشدر بالكه فیض بلا واسطه سیله وتجلیسی نوریله اكرمیتنی اظهار ایلمشدر

﴿ دل بسی خون بكف آورد ولی دیده بر بخت * الله الله كه تلف كرد وكه اندوخته بود ﴾

(جان عشاق سپندرخ خود میدانست * وآتش چهره بدین كار برافروخته بود) جان عشاق اضافتی لامیه در سپند رخ خود اضافتلری ده بویله در جان عشاق میدانستك مفعول اولی وسپند مفعول ثانیسی وآتش چهره واو حرف عطف آتش چهره اضافتی بیانیه در بدین با حرف تعلیل این اسم اشارتدر كاره عبارتدر مصراع اولك مضموننددن برحرف تأكید افروخته بود یاقلندیرمش ایدی آتش افروخته نك مقدم مفعول صریحی وبدین مفعول غیر صریحی * محصول بیت * عاشقلر جانی كندی رخنه سپند بیلوردی وچهره سی آتشنی ده بو ایش ایچون یاقلندیرمش ایدی یعنی عشاق جانی یاندیرمق ایچون چهره سی آتشینی یاقلندیرمش ایدی حاصلی چهره سنك قزرمسی جان عشاقی یاندیرمق ایچوندر آتش چهره اولنده واو بازمیانلر بیلزایمش (كفر زلفش ره دین میزد وآن سنگین دل * در رهش مشعله از چهره برافروخته بود) كفر زلفش اضافتلری بیانیه ولامیه در ره دین لامیه واو حرف حال آن سنگین دل مصراع ثانی یه مرهوندر رهش ضمیری كفر زلفه راجعدر مشعله برافروخته نك مفعول صریحی واز چهره غیر صریحی * محصول بیت * جانانك كفر زلفی دین یولنی اورردی حال بوكه اول طاش یوركلی كفر زلفی یولنه مشعله یاقلندیرمش ایدی یعنی دین یولنی اورمغه معین اولمش ایدی (دل بسی خون بكف آورد ولی دیده بر بخت * الله الله كه تلف كرد وكه اندوخته بود) كه ایكی یرده بیله كیم معناسنه در اندوخته بود قزانمش یعنی كسب ایلمش ایدی * محصول بیت * یورك چوق قان اله كتورمش ایدی یعنی مبالغه قان بركدیرمش ایدی اما كوز هب یانه دوكدی الله الله كیم تلف ایلدی وكیم قزانمش ایدی یعنی قزانان غیری تلف ایلین غیربدر

كوكل چوق قان اله كتوردی لكن دیده دوكدی الله الله كیم تلف ایلدی وكیم قزانمش ایدی (مفردات) (دل) كوكل (بسی) چوق (خون) قان (بكف) اله (آورد) كتوردی (ولی) لكن (دیده) كوز (بر بخت) دوكدی (الله الله) تعجب (كه) كیم (تلف) م (كرد) ایلدی (كه) كیم (اندوخته) قزانمش (بود) ایدی (معنای اشارتی) بحمدالله ترك تعلقات دنیای دنیه ونیجه زمان ریاضات ومجاهدات كشیده ونیجه غم والم وآرزو واشتیاق ایله اول نور ایمان قلبه داخل اولوب استعیذ بالله (لو انزلنا هذا القرآن علی جبل لرأیته خاشعا متصدعا من خشیة الله) آیت جلیله سی سرنجه سماوات وارض وجبالك تحمل ایده مدیكی عشق ومعرفت وتجلیات الهیه ایله خانهٔ قلب منفتح ومنفسح اولمق ایچون كوكل جكر قانندن چوق قان جمع ایدوب اله كتورمش ایدی لكن اول جكر قانی درد عشق واشتیاق ایله آب رحمت اولوب دیدهٔ غمازانی طشره دوكدی الله الله اسرار الهیهٔ عجیبه یی كور كه كیم قزاندی وكیم تلف ایلدی اسرار عشق ورای عقلده برامر معنویدر

﴿ یار مفروش بدنیی كه بسی سود نكرد * آنكه یوسف بزر ناسره بفروخته بود ﴾

یاری دنیایه صاتمه زیرا چوق فائده ایلدی اول كیمسه كه یوسف علیه السلامی قلپ التونه صاتمش ایدی (مفردات) (یار) م (مفروش) صاتمه (بدنیی) دنیایه (كه) زیرا (بسی) چوق (سود) فائده (نكرد) ایلدی (آنكه) اول كیمسه كه (یوسف علیه السلام) م (بزر) التونه (ناسره) قلپ (بفروخته) صاتمش (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای سالك راه عشق اول یار باقی ومحبوب حقیقی بی سنی حقدن غافل واسرار عشقدن محروم ایدجك جیفهٔ دنیایه صاتمه ودكشمه زیرا چوق كیمسه استعیذ بالله (فما ربحت تجارتهم وما كانوا مهتدین) آیت كریمه سی سرنجه دینی ویار باقیسی دنیایه صاتانلر تجارتلرندن فائده ایلیوب عاقبت نادم وپشیمان اولدیلر استعیذ بالله (وشروه بثمن بخس دراهم معدودة) آیت كریمه سی سرنجه شول كیمسه كبی كه یوسف علیه السلامی عندالله مقبول اولمیان دنیایه ودراهم معدوده یه صاتمش ایدی

﴿ كرچه می گفت كه زارت بكشم می دیدم * كه نهانش نظری با من دلسوخته بود ﴾

كرچه دیر ایدیكه سنی زار ایله قتل ایدرم كوردم كه آنك بن دلسوخته یه نهانی بر نظری وار ایدی (مفردات) (كرچه) م (می گفت) دیدی (زار) م (ت) ضمیر (بكشم) قتل ایدرم (می دیدم) كوردم (نهان) كیزلو (نظری) بر نظر (با من) بنله (دلسوخته) كوكلی یانمش (بود) ایدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فاقتلوا انفسكم ان كنتم صادقین) آیت كریمه سی سرنجه (موتوا قبل ان تموتوا) حدیث شریفی سرنجه اول یار حقیقینك وصلت جمالنه وكرم واحسانینه مظهریتك اول سببی وشرطی بودر كه اول عاشق صادق روز وشب سعی وغیرت ایدوب ریاضات ومجاهدات ایله اولا نفسنی هلاك ایدوب وجودندن

(یاره مفروش بدنیی كه بسی سود نكرد * آن كه یوسف بزر ناسره بفروخته بود) یار مفروشك مقدم مفعول صریحیدر وبدنیی غیر صریحی كه حرف تعلیل آن كه اصلنده آنكس كه ایدی كس حذف اولنوب كه برینه اقامت اولندی یوسف بفروخته نك مقدم مفعول صریحی وبزر ناسره غیر صریحی زر ناسره اضافتی بیانیه بفروخته بود صاتمش ایدی دیمكدر * محصول بیت * یاری دنیایه صاتمه زیرا چوق فائده ایلدی اول كیمسه كه حضرت یوسفی قلپ اقچه یه صاتمش ایدیكه قرنداشلری ایدی كه حضرت یوسفی برنیچه پاره قلپ اقچه یه صاتمشلر ایدی نتكیم قرآن شریفده كلمشدر (وشروه بثمن بخس دراهم) بیورمشدر بخس پاره قلپ اقچه یه وغیری یه دیرلر ایمدی یاری دنیا خطامنه صاتانلر انلركبیدر كه بو بیع وشرادن هیچ فائده كورمز زر نجم دانده سكه اولتونه واقچه یه شاملدر نتكیم موارد استعمالاتندن مفهومدر بو استعمالی بیلین بونده بعض تأویلات وتوجیهات بعیده یی ارتكاب ایلمشدر (كرچه میگفت كه زارت بكشم میدیدم * كه نهانش نظری با من دلسوخته بود) كه حرف رابط مقول قول زار ذلیل وحقیر معناسنه در وتا ضمیر خطاب میدیدم حكایت حال ماضیدر كورر دم دیمك اولور كه حرف بیان نهانش شین ضمیر میگفتك فاعلی اولان جانانه راجعدر نظری یا حرف تنكیر با من باحرف صله من دلسوخته اضافتی بیانیه در * محصول بیت * كرچه جانان دردی كه سنی ذلیل وحقیر قتل ایدرم یعنی ذلتله وحقارتله اولدررم لكن كورردمكه نهانی بن دلسوخته یه نظری وار بدی یعنی اكرچه صورتا تخویف وترهیب ایدردی اما نهانی بكا التفاتی وار ایدی مصراع اولك معناسنی اكرچه ایدر ایدی سنی ترحمسز دیه لرم دیین معنا بی عندی سویلش

(کفت وخوش کفت برو خرقه بسوزان حافظ * یارب این قلب شناسی ز که آموخته بود) کفت یعنی جانان واو حرف حال خوش کفت ایو دیدی دیمکدر خرقه مقدم مفعول صریحیدر بسوزانك خرقه یی یاندر دیمکدر حافظ منادی حرف ندا حذف اولمشدر یارب عجبا قلب شناس وصف ترکیبی قلب اکلیجی دیمکدر یا حرف مصدر که اسمدر کیم معناسنه آموخته بوده فعل لازمدر اوکرنمش معناسنه * محصول بیت * جانان دیدی حال بوکه ایو دیدی وار خرقه یی یاندر ای حافظ یعنی کیدیکك خرقه دن بوی ریا کلور پس انی یاندر که خالص و پاك صوفی اوله سین خواجه بیورر که عجبا جانان بو قلب شناسلغی کیمدن اوکرندی یعنی بن اهل حیله وریا اولوب قلب اولدیغمی کیمدن اوکرندی ویاخود اوکرندیدی حاصلی بن زراق ومرایی اولدیغمی نه دن بیلدی وکیمدن اوکرندی (وله ایضا) (قتل این خسته بشمشیر تو تقدیر نبود * ورنه از غمزهٔ جادوی تو تقصیر نبود) قتل این خسته اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر این اسم اشارتدر خسته به بشمشیر قتله متعلق قتل مبتدا تقدیر خبری غمزهٔ جادوی تو اضافتلری بیانیه ولامیه در * محصول بیت * بو خسته نك قتلی سنك شمشیرکله تقدیر دکل ایدی یعنی مقدر دکل ایدی بوخسه سنك غمزهٔ جادوکدن هیچ تقصیر یوق ایدی غمزهٔ جادوك بنی قتل ایلدیکی عدم تقدیردندر یوخسه اهمال وتقصیرندن دکلدر (یارب آینهٔ حسن توچه جوهر دارد * که در واه مرا قوت تأثیر نبود) یارب عجبا دیمکدر آینهٔ حسن تو اضافتلری بیانیه ولامیه در که حرف بیان آه مرا اضافتی لامیه در ورا حرف تخصیص قوت تأثیر بیانیه * محصول بیت * عجبا سنك آینهٔ حسنكك نه جوهری وار در که آنده بنم آهمك قوت تأثیری یوقدر یعنی آینه آهدن متأثر اوله غندر یا سنك آینهٔ حسنك نه جوهر در که بنم آهمدن متأثر اولمز یعنی آهم سکا تأثیر ایلز

وماسوی اللهدن تجرید ومحو وفنا اولمغله تفرید مرتبه سنی تحصیلدر انکچون بیورر کرچه اول یار دیردیکه اکر بنم عشقمله محو اولیوب سنده سلاك وآثار وجود کوررسم سنی آه وزار ایله اولدوررم اما بو انه جان فدا ایتدیکمچون نهانی بن دلسوخته یه نظر رحمتی وعنایتی وار ایدیکه عشق بولنده نفسی هلاك ایتمك حقیقتده نظر واحسانه مظهریتدر

(کفت وخوش کفت برو خرقه بسوزان حافظ * یارب این قلب شناسی زکه آموخته بود)

دیدی واطیف دیدی یوری خرقه کی یاق ای حافظ عجب بو قلب شناسلغی کیمدن اوکرنمش ایدی (مفردات) (کفت) دیدی (خوش) م (کفت) دیدی (برو) کیت (خرقه) م (بسوزان) یاندر (حافظ) م (یارب) عجب (این) بو (قلب شناسی) قلب اکلیجیلغی (زکه) کیمدن (آموخته) اوکرنمش (بود) م (معنای اشارتی) اول یار دیدی اما خوش سویلدی ای حافظ طورمه بر قدم اقدم خرقهٔ وجودکی آتش عشقله یاق بزم یوکمه استغفار یوق ایکن عجب اول یار بو قلب شناسلغی وبو کرمی قنغی مرد خدانك همت وشفاعتیله ایتشیدی

(وله ایضا)

(قتل این خسته بشمشیر تو تقدیر نبود * ورنه از غمزهٔ جادوی تو تقصیر نبود)

بو خسته نك قتلی سنك تیغکله مقدر اولمدی یوخسه سنك جادو غمزه کدن تقصیر اولمدی (مفردات) (قتل) م (این) بو (خسته) م (بشمشیر تو) سنك قلیجکله (تقدیر) م (نبود) اولمدی (ورنه) یوخسه (از) من (غمزه) کوز قیپق (جادو) سحار (تو) سن (تقصیر) م (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقم سنك عشق ومعرفتك یولنده ریاضات ومجاهدات قلیجیله قتل اولنوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهریتله شهداء معنویدن اولوب اجواف طیور خضر ایچنده غذای روحانی اولان انوار ذات بیچونکه استغراقیتله مرزوق اولوب حیات ابدیه یه واصل اولمق ایچون بیچاره جانمی فدا ایدوب مهیا اولمش ایدم آه که بو مشتاق انوار جمالك خسته سنك قتلی سنك درد عشقك قلیجیله مقدر اولمدی یوخسه سنك نظرلری عاجز قلیجی نظر عنایتکه جان فدا ایتمکدن بنه سنك عون ونصرتکله تقصیر اولمدی

(یارب آینهٔ حسن توچه جوهر دارد * که در واه مرا قوت تأثیر نبود)

سنك حسنك آینه سی عجب نه جوهر طوتار که بنم آهمك انده تأثیر قوتی اولمدی (مفردات) (یارب) عجب (آینه) م (حسن) م (تو) سن (چه) نه (جوهر) م (دارد) طوتار (درو) آنده (آه) م (مرا) بنم (قوت) م (تأثیر) م (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) (المؤمن مرآة المؤمن) حدیث شریفی سرنجه ای محبوبم ودرجها نده مقصودم سنك حسنك آینه سی وانوار جمال بی نشانك

(من دیوانه چو زلف تو رها میکردم * هیچ لایق ترم از حلقهٔ زنجیر نبود) من دیوانه بیانیه چو حرف تعلیل رها میکردم صالی ویردم ویاصالی ویردم یعنی ترك ایدردم ویا ترك ایلدم لایق ترم میم معنی جهتندن نبوده مقیددر حلقهٔ زنجیر اضافتی لامیه در * محصول بیت * بن دلی چون سنك زلفکی ترك ایلدم یعنی سنك محبتکدن کچردم حلقهٔ زنجیردن غیری یه لایق رق دکل ایدم یعنی حبس وقیده لایق ایدم یاخود بکا حلقهٔ زنجیردن غیری لایق رق دکل ایدی یعنی بکا حلقهٔ زنجیر لایق ایدی (نازنین ترز قدت در چمن ناز نرست * خوشتر از نقش تو در عالم تصویر نبود) چمن ناز اضافتی بیانیه در نرست بتمدی نقش تو اضافتی لامیه در عالم تصویر بیانیه * محصول بیت * سنك قدکدن نازلی رق ناز چمننده بر سرو بتمدی یعنی سنك سرو قدك زیاده اعلا وزیبادر وسنك نقشکدن یعنی نقش رویکدن عالم تصویرده خوشتر قی برصورت یوقدر یعنی سنك رویك نقشی کبی صورت خانهٔ عالمده بر نقش یوقدر حاصلی سنك شکلك کبی بر شکل یوقدر دیمکدر (تا مکر همچو صبا باز بزلف تو رسم * حاصلم دوش بجز نالهٔ شبکیر نبود) تا حرف تعلیل مکر ادات تمنی بزلف تو با حرف صله واضافت لامیه در رسم فعل مضارع متکلم وحده ایریشم بجز با حرف زائد نالهٔ شبکیر کیجه ایله اولان ناله وجائزدر که شبکیردن چرخدی مراد اوله یعنی اوجاقلر ایچنده کیجه ایله اوتن بوجك اوله پس اضافت لامیه در * محصول بیت * تا اوله کم صبا کبی سنك زلفکه ایریشم دیو دون کیجه حاصل ونتیجهم نالهٔ شبکیر ایدی ایکی معنی ایله بله یعنی صباحه دك فریاد وفغان ایدی (سر ز حیرت بدر میکدها بر کردم * چون شناسای تو در صومعه یك پیر نبود) سر بر کردمك مقدم مفعول صریحیدر وز حیرت غیر صریحی وبدر مفعول فیهی برکردم قالدردم یعنی میخانه ده کندیمی اظهار ایلدم حاصلی میخانه یه واردم شناسا صفت مشبهه در علیم ودانا معناسنه تو یه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * حیرتدن باشمی میخانه لرده قالدردم یعنی خمخانه یه واردم چونکه سنی اکلیجی صومعه ده بر پیر یوق ایدی یعنی ای جانان چونکه اهل صومعه سنی وسنك کیفیت عشقکی اکلمدی ایمدی میخانه یه واردم که انلر سنی وسنك کیفیت عشقکی خوب اکلمشلردر مصراع اولك معناسی باشی حیرتدن میخانه لر قپوسنه طولاندردم دین وباشی حیرتدن میخانه قپوسی اوزره ایلدم دینك عندی خوب معنالر ویرمشلر

رواق وشیوه سی عجب نه جوهر طوتار انی ادراکده عقول عاجزدر که بنم آهمك انده تأثیر قوتی اولمدی ومرادم وجود بولمدی

(من دیوانه چو زلف تو رها میکردم * هیچ لایقترم از حلقهٔ زنجیر نبود)

بن دیوانه چونکه سنك زلفکی ترك ایلدم هیچ بکا زنجیر حلقه سندن لایقرك اولمدی (مفردات) (من) بن (دیوانه) م (چو) چونکه (زلف) م (تو) سن (رها) ترك (میکردم) ایلدم (هیچ) قطعا (لایقتر) زیاده لائق (م) بکا (از) من (حلقه) م (زنجیر) م (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) ای محبوب سنك ذات بیچونکه وصلت وانوار جمالکی رؤیت امیدیله بن دیوانه چونکه مظاهر صفاتك اولان اشیایه نظری ترك ایلدم لکن بکا سنك انوار تجلیات صفاتك دائره سندن زیاده لائق هیچ اولمدی

(نازنین تر ز قدت در چمن ناز نرست * خوشتر از نقش تو در عالم تصویر نبود)

ناز باغنده سنك قدکدن زیاده نازنین بتمدی عالم تصورده سنك نقشکدن زیاده لطیف اولمدی (مفردات) (نازنین) نازلی (تر) زیاده (ز) من (قد) بوی (ت) ضمیر (در) فی (چمن) باغ (ناز) م (نرست) بتمدی (خوش) م (تر) زیاده (از) من (نقش) م (تو) سن (در عالم) م (تصویر) صورت (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) بو حکمت ومصلحت وتحصیل معرفت ومرتبت باغنده وام رقوب تعبیر اولنان دنیا اونده ای محبوب حقیقی سنك ذات شریفك ورضای کریمك طلبندن زیاده نازنین ومقبول بر مطلوب یوقدر کرچه عالم تصورده سنك نقشکدن وصنایع عجیبه لرکدن زیاده لطیف اولمدی وجذاب القلوب برامر بولنمدی

(تا مکر همچو صبا باز بکوی تو رسم * حاصلم دوش بجز نالهٔ شبکیر نبود)

اوله که صبا کبی کیروسنك محله که ایریشم دون کیجه حاصلم نالهٔ شبکیردن غیری اولمدی (مفردات) (تامکر) اوله که (همچو صبا) صبا کبی (باز) کیرو (با) للملابسة (کوی) محله (تو) سن (رسم) ایریشم (حاصل) م (م) ضمیر (دوش) دون کیجه (بجز) غیری (ناله) م (شبکیر) کیجه طوربجی (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) وطن اصلیدن وسنك لذت خطابك دماغ جانمی معطر قیلدیغی عالم ارواح قدسیدن بو عالم کون وفساد وعالم غربت وابتلایه کلدکدنصکره اوله که صبا کبی سرعت وسعی وغیرت ایله کیرو (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) آیت کریمه سی سرنجه سنك قربیت معنویهٔ کامله کدر دوده بولنان مقام عالی یه ومحل مرتفعه ایریشم بو آرزو ایله دون کیجه بنم حاصلم وافعال پسندیدم نالهٔ شبکیردن غیری اولمدی وخود بخودانه مراد الهکیر میوب جبرندن زیاده نتیجه مز بولمدی

(سر ز حیرت بدر میکدها بر کردم * چون شناسای تو در صومعه یك پیر نبود)

حیرتدن باشی میخانه قپوسی اوزره ایلدم چونکه صومعه ده سنی اکلیجی بر پیر اولمدی (مفردات) (سر) باش (ز) من (حیرت) م (با) للملابسة (در) قپو (میکده) میخانه (ها) ادات جمع (بر) علی (کردم) ایلدم (چون) م (شناسای) اکلیجی

(تو) سن (در) فی (صومعه) عبادتخانه (یك) بر (پیر) م (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) کامل خبرممدن اول شراب عشقی لایزالینك وینابیع حکمت بی زوالینك معدنی پیر کامل خراباتینك قپوسی اوزره باش قیوب استعیذ بالله (وعلمناه من لدنا علما) آیت کریمه سی سرنجه عقلاك وصورت شرعك وراسنده اولان علوم لدنیه‌لری مقتضاسنه بلا انکار کامل تبعیده اولمدم چونکه صومعه وزاویه‌لرده خلوتکزین اولوب معرفةالله ولذت روحانیدن بی خبر مشایخ صور بلردن ای محبوب سنك شیوهٔ طریقتكی واسرار لدنیه‌کی اکلایجی بر پیر اولمدی

آن کشیدم زتوای آتش هجران که چوشمع * جزفنای خودم ازدست توتدبیر نبود

انی چکدم ای فراق آتشی سندنکه شمع کبی کندیمی افنا ایتمکدن غیری سنك الکدن خلاصه تدبیر اولمدی (مفردات) (آن) انی (کشیدم) چکدم (زتو) سندن (ای آتش هجران) م (چوشمع) شمع کبی (جز) غیر (فنا) م (خودم) کندیمی (از) من (دست) ال (تو) من (تدبیر) م (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) اول اطافی دائم اولان پیر خراباتك همتیله فانی فی الله باقی بالله دولتنه ایروب آتش هجرانه وداع ایدوب دیدمکه انی چکدم ای فراق آتشی سندن که شمع کبی کندیمی افنا ایتمکدن غیری سنك الندن خلاصه تدبیر اولمدی

آبتی بود عذاب انده حافظ بی تو * که برهیچکسش حاجت تفسیر نبود

حافظك غصه سی سنسز برعذاب آیتی ایدی که هیچ کیمسه فتده انی تفسیر ایتمکه حاجت اولمدی (مفردات) (آبتی) برآیت (بود ایدی) (عذاب) م (انده) غصه (حافظ) م (بی تو) سنسز (بر) عند (هیچکس) هیچ کیمسه (ش) ضمیر (حاجت) م (تفسیر) بیان (نبود) اولمدی (معنای اشارتی) ای محبوب حافظك غصه سی سنسز برعذاب آیتی کبی الم وبریجی ایدیکه هیچ کیمسه یانده انی تفسیر و بیانه حاجت اولدی یعنی نص اولان آیت کریمه‌ده شبهه اولمدیغی کبی سنك افتراقکده عین عذاب الیم اولدیغنده شبهه یوقدر

ولهٔ ایضا

دل شوق لبت مدام دارد * یارب زلبت چه کام دارد

کوکل دائم سنك لبك شوقنی طوتار عجب سنك لبکدن نه مراد طوتار (مفردات) (دل) کوکل (شوق) م (لب) دوداق (ت) ضمیر (مدام) دائم (دارد) طوتار (یارب) عجب (ز) من (لب) دوداق (ت) ضمیر (چه) نه (کام) مراد (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی تجلیکه خانه قیلدیغك کوکل دائم سنك فیض بلا واسطه‌کله فرحناك اولمق شوقنی طوتار عجب سنك کلام نفسیکدن وتجلیٔ صفاتکدن ولذت خطاب مستطابکدن نه مراد طوتاریارب کرمکدن بزی کوکلمز مرادینه سن نائل ایله آمین

جان شربت مهروبادهٔ شوق * درساغردل مدام دارد

جان محبت شربتنی وشوق باده سنی کوکل ساغرنده مدام طوتار (مفردات) (جان) م (شربت) م (مهر) محبت (باده) شراب (شوق) م (در) فی (ساغر) قدح

(آن کشیدم زتوای آتش هجران که چو شمع * جزفنای خودم ازدست توتدبیر نبود) که چوشمع مصراع ثانی یه مرهوندر فنای خود اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ومیم معنی جهتندن تدبیره مقیددر * محصول بیت * ای آتش هجران سندن اوحالتی واول زحمتی چکدم که شمع کبی سنك الکدن کندیمی فنا ایلمکدن غیری تدبیرم یوق ایدی حاصلی سنك الکدن تدبیرم کندیمی فنا ایلمك ایدی (آبتی بودعذاب انده حافظ بی تو * که برهیچکسش حاجت تفسیر نبود) آیت لغتده نشان معناسنه‌در که سابقا بیان اولندی ایدی و یاحرف حدت عذاب اصلنده ازعذاب ایدی ضرورت وزن ایچون از حذف اولندی انده اندوهدن مخففدر غصه وغم معناسنه که حرف رابط صفت برهیچکسش برك هیچه اضافتی فی معناسنه‌در حاجت تفسیر اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * حافظك غصه سی سنسز عذابدن نشان ایدی که هیچ کیمسه نك یانده تفسیرو بیانه احتیاجی یوق ایدی یعنی هجرکده چکدیکی آلام وشدائد هرکسك معلومی ایدیکه تفسیر و بیانه احتیاجی یوق ایدی زیرا هیچ کسك مجهولی دکل ایدی (وله ایضا) (دل شوق لبت مدام دارد * یارب زلبت چه کام دارد) دل مبتدا مابعدی خبری شوق لبت اضافتی لامیه‌در لبه نسبت مدام خوب واقعدر کامده بویله در * محصول بیت * کوکل دائم لبك شوقك طوتار یعنی کوکلده لبك شوقی وار عجبا لبکدن نه مراد طوتار یعنی لبکدن مرادی ندر کام ذکری ایهام طریقیله واقعدر تدبر (جان شربت مهروبادهٔ شوق * درساغردل تمام دارد) اضافتلری هپ بیانیه در جان مبتدا دارد خبری شربت خبره مهر مفعولیله خبرك مفعول صریحی ودرساغردل مفعول فیهی در * محصول بیت * جان محبت شربتنی وشوق باده سنی کوکل ساغرنده کامل طوتار یعنی جانك بونلر مرادنجه حاصلدر

(دل) کوکل (مدام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) وطن اصلیسندن جدا اولان غریب جان محبت شرابنی وشوق باده سنی استعیذ بالله (قدشغفها حبا) آیت کریمه سی سرنجه کوکل ساغرنده مدام طوتوب قلبی وسویدای قلبی شوق ومحبت احاطه ایدوب بوملالا مال ایلمشدر

سودایٔ زلف یاردائم * دردام بلامقام دارد

یارك زلفنك سوداسی دائم بلا دوزاغنده مقام طوتار (مفردات) (سودایی) سودایه منسوب (زلف) م (یار) م (دائم) م (در) فی (دام) دوزاق (بلا) م (مقام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) تجلیٔ صفات ربانی وعشق ومحبت سبحانی سوداسی عاشق صادق (اشدالبلاء علی الانبیاء ثم الاولیاء) الخ حدیث شریفی سرنجه بلادوزاغنده مقام طوتاریعنی شیوهٔ محبوب اولان بلای بی پایان کلدکجه تحمل بلکه تلذذواقتخارایدر

تاصید کند دلی بشوخی * برکل زبنفشه‌دام دارد

تاشوخلق ایله برکوکل صید ایده کل اوزره بنفشه دن دوزاق طوتار (مفردات) (تا) حتی (صید) آو (کند) ایده (دلی) برکوکل (با) للملابسة (شوخ) مطبوع وموزون (یا) مصدریه (بر) علی (کل) ورد (ز) من (بنفشه) م (دام) دوزاق (دارد) طوتار (معنای اشارتی) جوروجفا ودرد و بلا غم وولادن زیاده باعث قربیت الهی اولدیغی اجلدن اول کریم ورحیم اولان محبوب دخی عاشق صادقنك قلبنی برقدم اقدم کندویه جوروجفا ودرد و بلا ایله جذب وتحویل ایتمك ایچون ذات شریفنه قربیت ووصلته عبادات وطاعات وریاضات ومجاهدات زحمتلرینی دام وسبب وصول مرام قیلمشدر

آخررسدم که باز پرسم * کان دلبرما چه نام دارد

آخر بکا ایریشورمی که کیرو صورم که اول بزم دلبرمزنه نام طوتار (مفردات) (آخر) م (رسدم) بکا ایریشورمی (باز) کیرو (پرسم) صورم (آن) اول (دلبر) م (ما) بز (چه) نه (نام) آد (دارد) طوتار (معنای اشارتی) کرچه حق سبحانه وتعالی حضرتنك بنه کندوتوفیقیله امرینه امتثال ونهیندن اجتناب اوزره بزاماعاقبت کار بلکه علم ازلیٔ عزیزوجبارنه کونه درمعلوم دکلدر عجب برمحبوب خدایه ایریشوب صورمق میسراولورمی که اول بزم محبوب ازلیمز سعادت وشقاوتدن بزم حقمزده نه نام طوتار یاخود کندوذات شریف هادی ومضل وغفار وقهار اسمندن بزم حقمزده نه نام طوتار بلمزهمان بزمرتبه ده مغروراولمیوب بین الخوف والرجا اولملیدر

بایارکجانشیند آنکو * اندیشه زخاص وعام دارد

یارله قنده اوتورراول کیمسه که خاص وعامدن اندیشه طوتار (مفردات) (با) مع (یار) م (کجا) قنده (نشیند) اوتورر (آنکو) اول کیمسه که (اندیشه) فکر (ز) من (خاص) م (عام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) قلبی ماسوی اللهدن خالی محرم

(سودایٔ زلف یاردائم * دردام بلامقام دارد) سودایی یا حرف نسبت واضافتلری لامیه‌لردر ودائم مصراع ثانیه مرهوندر دام بلا اضافتی بیانیه در * محصول بیت * یارزلفنك سوداییسی یعنی دیوانه سی دام بلاده مقام طوتار یعنی مقامی دام بلاده‌در (تاصید کند دلی بشوخی * برکل زبنفشه دام دارد) تاحرف تعلیل دلی یاحرف وحدت بشوخی یاحرف مصاحبت ویاحرف مصدر * محصول بیت * جانان شوخلقله برکوکلی صید ایلمك ایچون یعنی تاکه برکوکلی شوخلقله صید ایلیه دیو کل کبی عارض اوزره بنفشه کبی خطدن طوزاغی وار (آخررسدم که باز پرسم * کان دلبر ماچه نام دارد) اخر ادات تأکید رسدم فعل مضارع نفس متکلم وحده بونده اخبار وانشایه تحملی واز یعنی بکا لایقدر و یالایقمیدر که بیانیه باز ادات تأکید پرسم فعل مضارع متکلم وحده صورسم ویاصورم دیمکدر کان که حرف بیان آن اسم اشارتدر دلبره * محصول بیت * بکا لایقدر و یالایقمیدر که صورم که بزم دلبرمزك نامی ندر یعنی اسم شریفنی صورسم بکا دو شرویا دوشرمی مصراع اولك معناسنی آخر اکا ذکرم که صورم واخر بکا ایریشور کیر وصورم دینلر معنای مقصودی ادا ایلیه ممثلر (بایارکجا نشیند آن کو * اندیشهٔ خاص وعام دارد) کجا قنده آن کو اصلنده آنکه اوایدی که حرف بیان واو ضمیرغائب انك مشارالیهی اولان کسه راجعدر تقدیری انکس که اوایدی * محصول بیت * یاری ایله قنده اوتوروب مصاحب اوله بیلور اول کیمسه که خاص وعام اندیشه‌سن طوتار یعنی خاص وعامدن قایران و پروا چکن یعنی خاص وعام طعننددن قورقان عاشق اولوب یاریله مصاحب اوله مز

اسرار لدنیهٔ الهی اولان حرم قدسك جلیسی وحجرهٔ انسك انیسی محبوب خدالردن غیری یار ایله قنده اونورر واسرار الهی یه محرم اولور اول کیمسه که خاص وعامدن اندیشه طوتار وفکر ماسوا ایله قلبی مشغول اولور

﴿ خرم دل آنکسی که صحبت ✿ بایار علی الدوام دارد ﴾

مسروردر اول بر کیمسه نك کوکلی که یار ایله دوام اوزره صحبت طوتار (مفردات) (خرم) مسرور (دل) کوکل (آنکسی که) اول بر کیمسه که (صحبت) م (بایار) یار ایله (علی الدوام) دوام اوزره (دارد) طوتار (معنای اشارتی) انس حقله ومحرم اسرار الله او لمغله شول کیمسه نك کوکلی مسرور اولور که خدا ایله دوام اوزره صحبت طوتار

﴿ حافظ چه دمی خوشست مجلس ✿ کاسباب طرب تمام دارد ﴾

ای حافظ نه لطیف بردمدر مجلس که طرب اسبابنی تمام طوتار (مفردات) (حافظ) م (چه) نه (دمی) بردم (خوشست) لطیفدر (مجلس) م (که) زیرا (اسباب) سببلر (طرب) سرور (تمام) م (دارد) طوتار (معنای اشارتی) ای حافظ (انا جلیس من ذکرنی) حدیث قدسیسی سرنجه حق تعالی ایله صحبت وبردم جلیس اولمق نه خوش مجلسدر ونه کوزل سعادتدرز برا اول سعادتلو مجلس اسباب سروری تمام طوتار یعنی انواع ذکر الله ایله باخصوص حضرت قرآن تلاوتیله حضرت الله ایله صحبت ومکالمه سعادت دارینك وسرورابدینك اسباب قویسی اولدیغنده شك وشبهه یوقدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ زمن صلاح وسلامت کس این کمان نبرد ✿ که کس برند خرابات ظن آن نبرد ﴾

بندن صلاح وسلامت کیمسه بو ظنی ایلتمز زیرا کیمسه میخانه رندینه اول ظنی ایلتمز (مفردات) (ز) من (من) بن (صلاح) م (سلامت) م (کس) کیمسه (این) بو (کمان) ظن (نبرد)) ایلتمز (که) زیرا (کس) کیمسه (با) للملابسة (رند) فاسق واوند (خرابات) میخانه (ظن) م (آن) اول (نبرد) ایلتمز (معنای اشارتی) سالکین صادقینك شیوه لرندندر که ملامیه طائفه سی خلقدن اعمال صالحه لرینی ستر واظهار فسق کبی صورت کوستروب کاه ویانه اوله رق مسجد ومیخانه عندلرنده برابر اولمغله خلقك کندولره رغبت والتفاتی مکرندن امین اولمشدر اول سببدن حافظ ملامی واو بیی یوررکه بندن صلاح وسلامت کیمسه بو ظنی ایلتمز زیرا کیمسه میخانه فاسقندن صلاح وتقوی ظننی ایلتمز ومیخانه ده اولانه کیمسه رغبت والتفات ایلمز

﴿ من این مرقع دیرینه بهرآن دارم ✿ که زیر خرقه کشم می کس این کمان نبرد ﴾

بن بو دیرینه مرقعی اندن اوتری اوستمده طوتارم که خرقه التنده شراب چکم کیمسه بوظنی ایلتمز (مفردات) (من) بن (این) بو (مرقع) یمالی (دیرینه) اسکی (بهرآن) انکیچون (دارم) طوتارم (که) زیرا (زیر) الت (خرقه) م (کشم) چکم (می) شراب (کس) کیمسه (این) بو (کمان) ظن (نبرد) ایلتمز

(خرم دلی ان کسی که صحبت * بایار علی الدوام دارد) دل آن اضافتی لامیه در کسی یا حرف وحدت ویا تنکیر که حرف رابط صفت صحبت مصراع ثانی به مرهوندر * محصول بیت * مسرور اول کیمسه نك کوکلی که یار یله علی الدوام صحبت طوتار یعنی یار یله دائما مصاحب اولان شاد وخرمدر (حافظ چه دمی خوشست مجلس * کاسباب طرب تمام دارد) حافظ منادی دمی یا حرف وحدت کاسباب که حرف بیان طربه اضافتی لامیه در * محصول بیت * ای حافظ مجلس نه وقت خوشدر یعنی مجلس نه دم صفا ویر اول دم که اسباب طرب وشادئ تمام طوتار یعنی سرور وفرح اسبابی تمام اولدقده مجلس صفا بخش اولور (وله ایضا) (من وصلاح وسلامت کس این کمان نبرد * که کس برند خرابات ظن آن نبرد) مصراع اولده اولان واولر مقارنت ومعیت افاده ایدر که حرف تعلیل برند با حرف صله خراباته اضافت لامیه در ظن آن مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * بن وصلاح وسلامت کیمسه بوکمانی ایلتمز یعنی بنم حقمده صلاح وسلامت معنالرینی کیمسه ظن ایلتمز زیرا کیمسه رند خراباته بوظنی ایلتمز یعنی رند میخانه حقنده کیمسه صلاح وسلامت کمانی ایلتمز (من این مرقع دیرینه بهرآن دارم * که زیر خرقه کشم می کس این کمان نبرد) مرقع دیرینه اضافتی بیانیه در که حرف تعلیل زیر خرقه اضافتی لامیه در * محصول بیت * بن بو یمالی خرقه یی انکیچون طوتارم یعنی صقلرمکه خرقه التنده شراب طارتم کیمسه بنم حقمده بوظنی ایلتمیه یعنی کیمسه فاسق اکلمیه

(معنای اشارتی) بو آدم خوار اولان عوام کالهوامدن اسرار عشق ستر وکم غیرتندن ایچون بو اسکی ومرقع (دناسة الظاهر من الایمان) مقتضاسنجه کیرلی ویاصلی کسولری اوزرمده طوتارم کفارك ظاهر اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلمدن فراری کبی بندن فرار ایتسونلرتا که شرلرندن امین اولم فراغت وسلامت قلب ایله شراب عشق الهیدیی نوش ایدم واذواق روحانیه مستغرق اولم زیرا بوکربه خرقه التنده کیمسه بوظنی ایلتمز و کیمسه مطلع اولمز

﴿ مباش غره بعلم وعمل فقیه مدام ✿ که هیچ کس زقضای خدای جان نبرد ﴾

ای فقیه دائم علم وعمله مغرور اولمه زیرا هیچ کیمسه خدانك قضاسندن جان ایلتمز (مفردات) (مباش) اولمه (غره) مغرور (با) للملابسة (علم وعمل) م (فقیه) م (مدام) م (که) زیرا (هیچ کس) هیچ بر کیمسه (ز) من (قضا) مکر (خدا) م (جان) م (نبرد) ایلتمز (معنای اشارتی) ای فقیه کل بوله دائم علم وعمله مغرور اولمه عندالله مقبول اولان محوی وفقر تامی تحصیل ایله وغفلتله قاسی قلب اولمقدن کندوکی خلاص ایله یوخسه دهریلر کبی مجرد علم ظاهر واعمال ظاهریه یه مغرور اولمغله اثر رسول الله صلی الله علیه وسلمه ظاهرا وباطنا اقتفا وتبعیت تامه بولمز قیجه مکر وحیله ایله هیچ برکیمسه قضا ومکر خدادن جان قورتره من وسلامت بوله مز

﴿ مشو فریفتهٔ رنك وبوقدح در کش ✿ که زنك غم زدات جز می مغان نبرد ﴾

رنك وبویه الدانمش اولمه شراب نوش ایله زیرا سنك قلبکدن غم پاسنی مغلرك شرابندن غیری ایلتمز (مفردات) (مشو) اولمه (فریفته) الدانمش (رنك) م (بو) رائحه (قدح) م (در کش) چك (که) زیرا (زنك) ابس پاس (زدل) کوکلدن (ت) ضمیر (جز) غیر (می) شراب (مغان) کافرلر (نبرد) ایلتمز (معنای اشارتی) (الدنیا ملعونة وملعون ما فیها الا ذکر الله وما والاه) حدیث شریفی سرنجه ای اهل دنیا سندخی بو ملعون دنیانك مال وجاهنه وزخارف تباهنه الدانوب مغرور اولمه که نعیمی نقم وشرابی سرابدر وسریعة الزوال ربحدار خرابدر همان باعث خلقت اولان عشق ومحبت وانوار معرفت تحصیلنه سعی ایله وشراب عشقی نوش ایتمك ایچون بر مرشد کاملك دامنی اخذ ایله زیرا سنك آیینهٔ قلبکدن تعلقات دنیا پاسنی پیر کاملك همتندن وشراب وحدتندن غیری برشی ازاله ایلمز

﴿ اکرچه دیده بود پاسبان توای دل ✿ بهوش باش که نقد تو پاسبان نبرد ﴾

اکرچه سنك پاسبانك کوزدر ای کوکل عقل ایله اول که سنك نقدکی پاسبان ایلتمیه (مفردات) (اکرچه) م (دیده) کوز (بود) در (پاسبان) بکجی وحافظ (تو) سن (ای دل) ای کوکل (با) للملابسة (هوش) عقل (باش) اول (نقد) م (تو) سن (پاسبان) م (نبرد) ایلتمیه (معنای اشارتی) (الانسان انسان عین العالم) کلامی سرنجه اکرچه عین عالم وخلاصهٔ نوع بنی آدم اولان مرشد کامل

(مباش غره بعلم وعمل فقیه مدام * که هیچکس زقضای خدای جان نبرد) غره هنی رسمی شکلی تصرفات اعجامدندر زیرا غره تای تأنیثله اسمدر غفلت معناسنه بو ایسه صفت مقامیدر زیرا غرغینك کسریله وغر یرفتحیله امور دنیاده مجراب اولمین کیمسه یه صفتدر بعلم وعمل با حرف سبب فقیه منادی که حرف تعلیل قضای خدای اضافتی لامیه در جان نبردك مفعول صریحیدر * محصول بیت * ای فقیه علم وعمل سببیله مغرور وغافل اولمه دائما زیرا هیچ کیمسه الاهك قضاسندن جان ایلتمز یعنی قورتارمز یعنی علم وعمل آدمی اولمکدن قورتارمز وموجب جنت اولمز دیمکدر (مشو فریفتهٔ رنك وبوقدح درکش * که زنك غم زدلت جز می مغان نبرد) مشو فعل نهی مفرد مخاطب فریفتهٔ رنك وبو فریفته اغتره الدانمش دیمکدر اما بونده مغرور معناسنه در که غافل اولمه در قدح درکشك مقدم مفعول صریحیدر در حرف تأکید کش فعل امر مفرد مخاطب چك دیمکدر که حرف تعلیل زنك غم اضافتی بیانیه ونبردك مفعول صریحیدر وزدلت غیر صریحی وفاعلی تحتنده می مغانه راجع ضمیر * محصول بیت * عالم رنك وبوینك مغروری اولمه وقدح چك یعنی باده ایچ زیرا غم پاسنی کوکلدن می مغاندن غیریسی ایلتمز یعنی کوکلدن غمی باده کیدرر انجق حتی نوشیروانك مجلسنده بعض حکما باده یه صابون غم دیدی ونوشیروان دیدیکه کرچك شراب صابون غمدر اما آندن رفع غمومده التون افوادر (اکرچه دیده بود پاسبان توای دل * بهوش باش که نقد تو پاسبان نبرد) پاسبان تو اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر بهوش باش دله امر در اوصلی اول دیمکدر که حرف بیان نقد تو لامیه ونبردك مقدم مفعول صریحی وفاعلی تحتنده پاسبانه راجع ضمیردر * محصول بیت * ای کوکل اکرچه کوزسنك پاسبانکدر عقل ایله اول که نقدکی پاسبان ایلتمیه یعنی کوز کوزلی کوروب سنی عشق بلاسنه دوشورمیه حاصلی مالککی عشق جانانه الدرمیه دیمکدر

(بسعى كوش اكر مزد بايدت اى دل * كسى كه كارنكرد اجر رايكان نبرد) بسعى باحرف صله كوش فعل امر مفرد مخاطب دورش ديمكدر مزد اجردر كرا معناسنه بايدت فعل مضارع مفرد مخاطب سكا كرك ايسه ديمكدر فعل شرط واقع اولمشدر مصراع ثانى مقام تعليلده واقع اولمشدر اجر رايكان اضافتى بيانيه درر ايكان ابلاق ديمكدر دقت معناسنه كه عرب جزاف دير كزافدن معرب اجر رايكان

يقين وايراقده مريد صادقك پاسبانى وحافظيدر لكن سن اى كوكل عقل وندار كله وخانهٔ قلبكى دائم محافظه اوزره اولكه نقد جانك اولان لذت روحانيه كى وانوار قلبكى رقيب وپاسبان اولان شيطان سرقت ايدوب ايلميه

﴿ بسعى كوش اكر مزد بايدت اى دل * كسى كه كار نكرد اجر رايكان نبرد ﴾

اكر سكا مزد كركسه اى كوكل سعيه چالش بركيمسه كه ايش ايشلمدى مفت اجرتى ايلتمز (مفردات) (با) للملابسة (سعى) م (كوش) چالش (اكر) م (مزد) اجرت (بايد) كركسه (ت) خطابيه (اى دل) اى كوكل (كسى) بركيمسه (كار) ايش (نكرد) ايلمدى (اجر) م (رايكان) مفت (نبرد) ايلتمز (معناى اشارتى) استعيذ بالله (وان ليس للانسان الا ما سعى) آيت كريمه سى سرنجه اكر سكا لذت روحانيت وانوار معرفت مزدى كركسه اى كوكل رياضات ومجاهدات وانواع عباداته سعيه چالش اى كوكل يوخسه بركيمسه كه ايش ايشلمدى مفت اجرتى ايلتمز ومرادو مقصودينه نائل اولمز

﴿ سخن بنزد سخندان ادامكن حافظ * كه تحفه كس در وكوهر ببحر وكان نبرد ﴾

سخندان قتنده سوز سويلمه اى حافظ زيرا كيمسه بحر وكانه در وكوهر تحفه ايلتمز (مفردات) (سخن) سوز (با) للملابسة (نزد) عند (سخندان) سوز بيليجى (ادامكن) سويلمه (حافظ) م (كه) زيرا (تحفه) هديه (كس) كيمسه (ش) ضمير (در) انجو (كوهر) م (ببحر) دريايه (كان) معدن (نبرد) ايلتميه (معناى اشارتى) استعيذ بالله (واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلكم ترحمون) آيت كريمه سى سرنجه وارث محمدى وكلامى عين قرآن اولان معدن اسرار احمدى مرشد كامل قتنده پرسوز سويلمه همان كوش اول اى حافظ زيرا مرشد كامل اوكنده سوز سويلمك بحر وكانه در وجواهر تحفه ايلتان كيمسه كبى جهلدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دى پير ميفروش كه ذكرش بخير باد * كفتا شراب نوش وغم دل ببر زياد ﴾

دون ميفروش پير كه ذكرى خيرله اولسون ديدى كه شراب نوش ايله وكوكل غمنى خاطر كدن كيدر (مفردات) (دى) دون (پير) مرشد (مى فروش) شراب صاتيجى (ذكر) م (ش) ضمير (با) للملابسة (خير) م (باد) اولسون (كفتا) ديدى (شراب) م (نوش) ايچ (غم) م (دل) كوكل (ببر) ايلت (زياد) خاطردن (معناى اشارتى) شراب عشق الهى ونشئهٔ فيوضات ربانى بخش ايديجى مرشد كامل كه ذكرى خيرله اولسون دون ديدى كه همان بو عالمده شراب عشق الهيه يى نوش ايله وباعث حلقت اولان معرفة الالهى تحصيل ايله وكوكل غمنى وماسوى انديشه سنى خاطردن كيدر كه عاقبتى ندامتدر

﴿ كفتم بباد ميدهم باده نام وننك * كفتا قبول كن سخن وهرچه باد باد ﴾

ديدم شراب بنم نام وننكمى باده ويرر ديدى سوز قبول ايله وهرنه اولورسه

مقدم مفعول صريحيدر نبردك وفاعلى تحتنده كسى يه راجع ضميردر * محصول بيت * عبادته سعى ايلكه كوش ايله يعنى عمله وعباداته سعى ايله اكر سكا اجرت كركسه اى كوكل زيرا بركيمسه كه ايش ايشلمدى مفت اجرت ايلتمز يعنى ايلاق اجرت الماز سخن بنزد سخندان ادا مكن حافظ * كه تحفه كس در وكوهر ببحر وكان نبرد) (سخن ادامكنك مقدم مفعول صريحيدر وبنزد سخندان غير صريحى وادا مفعول ثانى صريحى حافظ منادى كه حرف تعليل تحفه نبردك مفعول ثانيسى ودر كوهر مفعول اولى وببحر وكان مفعول صريحى وفاعلى تحتنده كسه راجع ضمير * محصول بيت * اى حافظ سخندان يانده سوز ادا ايلمه زيرا كيمسه در وكوهرى بحر وكانه ارمغان ايلتمز يعنى درى بحر وكوهرى كانه كيمسه ايلتمز پس سخندان وسخن شناس يانده سوز ادا ايلمك وستانجى به طرخون صاتمقدر (وله ايضا) دى پير ميفروش كه ذكرش بخير باد * كفتا شراب نوش وغم دل ببر زياد) كه ذكرش بخير باد جملهٔ دعائيه عليه يعده حشو مليح ديرلر معناسى ذكرى خيرله اولسون يعنى اكلمسى خيرله اوله پير مبتدا وكفتا خبرى شراب نوش مقول كفتادر واو حرف عطف غم دل اضافتى لاميه وببر دك مقدم مفعول صريحى وزياد غير صريحى * محصول بيت * دون شراب صاتيجى پير ميخانه جى كه ذكرى خيرله اولسون ديدى شراب ايچ وكوكل غمنى خاطر كدن كيدر (كفتم بباد ميدهم باده نام وننك * كفتا قبول كن سخن وهرچه باد باد) ميدهم ميمى معنى جهتندن نام وننكه مقيد در كفتاده الف اكثرسؤالك جوابنه داخل اولور ارازينى فرق ايچون سخن كنك مفعول اولى وقبول مفعول ثانيسى واو حرف عطف هرچه باد باد جملهٔ شرطيه * محصول بيت * پير ميفروش بكا باده نوش ايلكه امر ايدنجه ديديكه باده نام

﴿ اولسون ﴾

وننكمى باده ويرو بنى رسواى ايدر ديديكه سوز قبول ايدوب باده ايچ هرنه اولورسه اولسون يعنى ذوقكده اول نه اولسه كرك زيرا طريق عشقده نام وننك وناموس صيغماز بونده بى نام ونا موسلق معتبردر

(سودوزيان ومايه چوخواهد شدن زدست * كو بهر اين معامله غمكين مباش وشاد) مايه سرمايه معناسنه درخواجه خطاب عام طريقيله بيورر فائده وزيان وسرمايه چونكه الدن كديسردر پراسو يله ايشيدوب دكليسه نه بوذكر ايلديكمز معامله ايچون نه غمكين اول ونه شاد حاصلى چونكه دنيانك اوته سى فنادر نه فائده سنه سوين ونه زيانه يرين (بادت بدست باشد اكر دل نهى بهيچ * درمعرضى كه تخت سليمان روذ بباد)

اولسون (مفردات) (كفتم) ديدم (باد) يله (ميدهد) ويرر (م) بنم (باده) شراب (نام) آد (ننك) عار (كفتا) ديدى (قبول) م (كن) ايله (سخن) سوز (هرچه) هرنه (بادباد) اولورسه اولسون (معناى اشارتى) اول مرشد كامله ديديكه اول عشق الهى شرابنك مقتضاسى ملامت وخرابلقدر بنم خلق ايچنده نام وننكمى وعرض ووقارمى يله ويروب بنى عندالعوام منفور ايلر اول پير آگاه ديديكه ابناى دنيانك عندنده مقبول اولان عندالله مردود در ودنيانك جاه ودولتى بى بقا وباعث هلاكدر سوز قبول ايله همان هرآن الله ايله اول هرنه اولورسه اولسون

﴿ سودوزيان ومايه چوخواهد شدن زدست * از بهر اين معامله غمكين مباش وشاد ﴾

فائده وزيان وسرمايه چونكه الدن كتسه كرك بومعامله دن ايچون غملى وشاد اولمه (مفردات) (سود) فائده (زيان) م (مايه) سرمايه (چو) چونكه (خواهد) ايستر (شدن) كتمك (ز) من (دست) ال (از) من (بهر) ايچون (اين) بو (معامله) م (غمكين) غملى (مباش) اولمه (شاد) مسرور (معناى اشارتى) بوغدار دنيانك فائده سى وزيانى ومالى وسرمايهٔ سعادت اولان مدت عمرى چونكه الدن كتسه كركدر وسريعة الزوالدر بوايكى كونلك معامله دن ايچون غم والم چكمك ومال وجاهنه وعيال واولادينه مسرور اولمق عاقل كارى دكلدر بلكه مجنونلقدر

﴿ بادت بدست باشد اكر دل نهى بهيچ * درمعرضى كه تخت سليمان رودبباد ﴾

سنك الكده يل اولور اكر هيچه كوكل قويه سين برمحلده كه سليمان پيغمبر عليه السلامك تختى يله كيدر (مفردات) (باد) يل (ت) خطابيه (بدست) الكده (باشد) اولور (اكر) م (دل) كوكل (نهى) قويه سين (بهيچ) يوغه (در) فى (معرض) محل (يا) وحدتيه (تخت) م (سليمان) م (رود) كيدر (بباد) يله (معناى اشارتى) اى سالك صادق اكرجواله كبى واركو رينوب حقيقتده يوق اولان بيچاره دنيايه كوكل باغليوب حقدن غافل اولور ايسك سنك الكده يل اولور وحسرت وندامت ايله بودنيادن الى بوش كيدرسين اى بيچاره بوفانى وزائل اولان مال ودولته ندن مغرور اولورسين برمحلده كه سليمان پيغمبر عليه السلامك تختنى يل كوتوروب انس وجنه ووحوش وطيوره حكمى نافذ اولمش وشفقة للناس (رب هب لى ملكا لا ينبغى لاحد من بعدى) شاننده بيورلمش برملك وسلطنت عظيم بى نديد ايكن اول دخى فنايه ويله كتمشدر همان سلطنت باقى ايله قالمشلردر

﴿ حافظ كرت زپند حكيمان ملالتست * كوته كنيم قصه كه عمرت دراز باد ﴾

اى حافظ عاقللر پندندن اكر سكا ملالت وارايسه قصه يى قيصه ايده لم كه سنك عمرك دراز اولسون (مفردات) (حافظ) م (كر) اكر (ت) ضمير (ز) من (پند) نصيحت (حكيمان) عاقللر وعالملر (ملالت) م (است) در (كوته) قيصه (كنيم)

درمعرضى كه تخت سليمان روذ بباد) بادست تا ضمير معنى جهتندن دستنه مقيد در بدستت نقدرنده هيچ بونده دنياى فانيدن عبارتدر معرض ميمك كسرى وعينك سكونى ورانك فتحيله شول عاربتى اباسه ديرلر كه جاريه لرى آنك ايچنده صتارلر كوزل كورنسون ديو اما اكثرى محل ومقام معناسنده استعمال ايدرلر نتكه بونده اويله درو ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت بباد باحرف صله وياحرف مصاحبت حاصلى مقام ابهامده واقعدر * محصول بيت * سنك الكده يل اولور اكر كوكلكى هيچه قويه سين يعنى اسباب دنياكه فانى محضدر وهيچ منزله سنده در اكا كوكل بغليوب تعلق ايدر سك الكده يل اولور يعنى حاصلك هيچ اولور برمقامده كه تخت سليمان يله وارر يعنى فانى اولور ويا يل ايله كيدر يعنى يل آنى كوتورر ايستديكى يره حاصلى فانى يه كوكل بغليه نك النده نتيجه هيچدر بونده معرضى ميمك فتحيله اسم مكان اكلين اصابت ايلمش (بى خار كل نباشد وبى نيش نوش هم * تدبير چيست وضع جهان اين چنين فتاد) نيش بونده آرينك ديكنيدر ونوش شهدن مراد بالدر * محصول بيت * كل ديكنسز بالده ديكنسز اولمز نه چاره ونه تدبير جهانك وضعى بونجاين واقع اولدى يعنى هرشى ضديله متبيندر (بيت) * درين چمن كل بيخار كس نچيد آرى * چراغ مصطفوى باشرار بولهبيست) (بركن زباده جام دمادم بكوش هوش * بشنواز وحكايت جمشيد وكيقباد) دمادم بكوش هوش مصراع ثانى يه مرهوندر * محصول بيت * باده دن جامى طو بطلو ايله دائما عقل قولاغيله اندن جمشيد وكيقباد حكايه سين ايشت يعنى كچن پادشاهلر عيش ونوش ايلديلر عاقبت زير خاكده ياتديلر ديمكدر

(حافظ كرت زپند حكيمان ملالتست * كوته كنيم قصه كه عمرت دراز باد) حافظ منادى كرت تاضمير خطاب وار اللهه اضمرلدق ديجك يرده عمرت دراز باد ديرلر روزمره لرندندر * محصول بيت * اى حافظ اكر پند حكيماندن ملالت وسآمتك وارايسه يعنى نصيحتلرندن ملول وبيحضور ايسك اوزاتميه لم قصه يى وار صاغ وآسن اول سكا نصيحتدن كچدك (وله ايضا)

(آنرا که جام صافیٔ صهباش مید هند * میدان که درحریم حرم جاش مید هند آنرا که تقدیری آنکس را که ایدی ضرورت

ایده‌لم (قصه) حکایه (عمر) م (ت) ضمیر (دراز) اوزون (باد) اولسون (معنای اشارتی) (من عرف الله کل لسانه) خبری سرنجه عبارات واشارات ایله حکیملروعاقللر پند وکلامندن ای حافظ اکرسکا ملالت ودولت استغراق انوار احدیتکه نقصانیت وار ایسه قصهٔ عشقدن بیانی کوته ایده‌لم وسکوت ومراقبه‌یه ملازمت ایده‌لم که سنك عمرك دراز اولسون وذوق روحانیتك مزداد اولسون

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ آنرا که جام صافیٔ صهباش میدهند * می‌دان که درحریم حرم جاش میدهند ﴾

اول کیمسه‌که اکا صهبانك جامنی ویررلر بیلکه حرم قدس حوالیسنده اکا یر ویررلر (مفردات) (انرا که) اول کیمسه‌یه که (جام) قدح (صافی) م (صهبا) قرمزی شراب (ش) ضمیر (می دان) بیل (در) فی (حریم) حولی (حرم) م (جای) یر (ش) ضمیر (میدهند) ویررلر (معنای اشارتی) اول جام قلبی کدورات ماسوادن صافی وپاك اولان سالك صادقه موهبهٔ الهی اوله رق جکرلری خون ایدیجی شراب عشق الهی ویرلر (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) آیت کریمه‌سی سرنجه حرم قدس حوایسنده اکا یر ویررلر وجناب حقه قربیت کامله ایله انی مقبول درکاه ومحرم اسرار ایدرلر

﴿ صوفی مباش منکر رندان که سرعشق * روزازل بمردم قلاش میدهند ﴾

ای صوفی رندلره منکر اولمه زیرا عشق سرینی روزازلده خرابات کیمسه‌لره ویررلر (مفردات) (صوفی) م (مباش) اولمه (منکر) م (رندان) ملامیلر (سرعشق) م (روز) کوندز (ازل) م (با) للملابسة (مردم) آدم (قلاش) بیکاروآزاده (میدهند) ویررلر (معنای اشارتی) ای ظاهرپرست صوفی اعمال ظاهره‌که مغرور اولوب حالنی واسرارنی عوام ناسدن ستر ایدیجی رندان وملامیلره منکر اولوب طعن ایله زیرا عشق سرینی روزازلده تعلقات ماسوادن بیکار وآزاد اولان کیمسه‌لره ویررلر وحرم قدسه انلری لایق کوررلر

﴿ ساقی بیار بادهٔ کل رنك مشکبوی * کارباب عقل زحمت اوباش میدهند ﴾

ای ساقی مسك رایحه‌لو کل رنکلو شرابی کتور زیرا ارباب عقل اوباشه زحمت ویررلر (مفردات) (ساقی) م (بیار) کتور (باده) شراب (کل رنك) م (مشکبوی) رایحداو (که) زیرا (ارباب عقل) م (زحمت) م (اوباش) اوند طائفه‌سیدر (مید هند) ویررلر (معنای اشارتی) ای کاشف استار اولوب شراب عشق الهیه‌یی بخش ایدیجی پیرکامل ومکمل اول مسك نفس رحمان ایله دماغ جانی معطر قیلیجی ورنك اوصاف محمدیه ایله موصوف قیلیجی شراب عشقی کتور وبزبیکارلره کرم واحسان ایله زیرا ارباب عقل اولان صوفیلر اسرار عشقدن خبردار اولیوب اول آمیخته وآزاده اولان عشاق ملامیه‌لره انکار ایدوب زحمت ویررلر

وزن ایچون حذف اولندی جام صافیٔ صهبا اضافتلری لامیه وبیانیه در شین ضمیر آنك مشارالیهی اولان کسه راجعدر صهبا قرمزی شرابه دیرلر حرمدن مراد حرم قدسدر حریم حولی جاش شین ضمیری کسه راجعدر * محصول بیت * اول کیمسه‌یه که صافی قرمزی شراب قدحن ویررلر یعنی خالص قرمزی شراب جامنی صونرلرسن بیل که قدس حرمنك حوالیسنی اکا مقام ویررلر یعنی ملائکه مقامنه ایصال ایدرلر (صوفی مباش منکر رندان که سرعشق * روزازل بمردم قلاش میدهند) صوفی منادی مباش فعل نهی مفرد مخاطب اولمه دیمکدر منکر رندان اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل سرعشق اضافتی لامیه‌در ومصراع ثانی‌یه مرهون روزازل اضافتی فی معناسنه‌در بمردم قلاش باحرف صله مردم قلاش اضافتی بیانیه‌در قلاش خراباتی دیمکدر * محصول بیت * ای صوفی رندلره منکر اولمه که عشق سرینی روزازلده مردم خراباتیلره ویررلر یعنی منظور حق اولان رند عاشقلر دربی درد مرایلر دکلدر (ساقی بیار بادهٔ کل رنك مشکبوی * کارباب عقل زحمت اوباش میدهند) ساقی منادی بادهٔ کل رنك مشکبوی اضافتلری بیانیه در کارباب که حرف تعلیل ارباب عقل اضافتی لامیه در زحمت اوباش اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر اوباش بوشك جمعیدر اخلاط ناس یعنی درنتی اوشاب ده دیرلر اما بونده مراد رندلردر * محصول بیت * ای ساقی مشك قوقولی کل رنکلی باده کتورزیرا عقل صاحبلری اوباشه یعنی ارباب عشقه زحمت ویررلر حاصلی عقلا مجانین عشقه اضطراب ویررلر ایمدی باده ویرکه لایعقل اوله‌لم که زخم زبانلری بزه تأثیر ایلیه یاخود معنی بویله اوله ای ساقی بوصفتلی باده‌یی کتور که ارباب عقل نوش ایتسون تاکه دائرهٔ عقلدن خارج اولوب اوباشه زحمت ویرمیه‌لر

(ازلذت حیات ندارد تمتعی * امروز هرکه وعده بفرداش میدهند) لذت حیات اضافتی لامیه در تمتع تفعل بابندن مصدر در

﴿ ازلذت حیات ندارد تمتعی * امروز هرکه وعدهٔ فرداش مید هند ﴾

حیات لذتندن برفائده طوتمز بوکون هرکیمکه اکا فردا وعده‌سین ویررلر (مفردات) (از) من (لذت) م (حیات) دیریلك (ندارد) طوتمز (تمتع) فائده (یا) وحدتیه (امروز) بوکون (هرکه) هرکیمکه (وعده) م (فردا) یارین (ش) ضمیر (مید هند) ویررلر (معنای اشارتی) (هلك المسوفون) خبری سرنجه هرکیمکه نقد عمرینی وسرمایهٔ حیاتنی برقدم اقدم عشق ومحبت الهیه‌یه وعبادات وطاعات ربانیه‌یه صرف ایلیوب فرداره مغرور اوله اول کیمسه عمرندن برفائده بولمیوب خسر الدنیا والآخرة اولوب (وماله فی الآخرة من نصیب) زمره‌سندن اولور

﴿ حافظ بترك جنت فردوس میکند * کردر حریم وصل توماوا واش مید هند ﴾

حافظ فردوس جنتنی ترك ایلر سنك وصلك حریمنده اکا مقام ویرلر (مفردات) (حافظ) م (با) زائد (ترك جنت) م (فردوس) م (میکند) ایلر (کر) اکر (در) فی (حریم) حولی (وصل) م (تو) سن (ماوی) مقام (ش) ضمیر (میدهند) ویررلر (معنای اشارتی) (ان لله جنة عاجلة من دخلها لایشتاق الی جنة آجلة قالوا وماهی یارسول الله قال معرفة الله) حدیث شریفی سرنجه حافظ دخی جنت فردوسی ترك ایلر اکرسنك وصلك حریمنده اکا عشق ومعرفة الله ایله برمقام وبرحظ ونصیب ویره‌لر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کارم زدور چرخ بسامان نمیرسد * خون شد دلم زدود وبدرمان نمیرسد ﴾

بنم ایشم چرخك دورندن آسانلغه ایرشمز کوکلم دردن خون اولدی ودرمانه ایرشمز (مفردات) (کارم) بنم ایشم (ز) من (دور) م (چرخ) فلك (با) للملابسة (سامان) آسان وصلاح (نمیرسد) ایرشمز (خون) قان (شد) اولدی (دلم) کوکلم (ز) من (درد) م (با) للملابسة (درمان) م (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) بنم ایشم وحق تعالی‌یه قربیتم بنده فلك اعظمی مدور اولان حق تعالینك ومناصبان حقك عون وعنایتسز آسانلغه وصلاحه ایرشمز بوآرزودن وبودردن کوکلم خون اولدی ومرادمك عدم حصولندن جکرم قان اولدی الکزینه حضرت اللهك عنایتسز درمانه دخی ایرشمز

﴿ باآنکه خاك کوی شدم همچوسك هنوز * آب رخم همی رود ونان نمیرسد ﴾

آنك ایله که کلب کبی آنك محله سنك خاکی اولدم هنوز یوزم صوینی دائم کیدر ونان ایرشمز (مفردات) (با آنکه) انك ایله که (خاك) طبراق (کوی) محله (شدم) اولدم (همچو) مثل (سك) کلب (هنوز) شمدی (آب) صو (رخ) یکاق (م) ضمیر (همی) دائم (رود) کیدر (نان) اکمك (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) بوعشق ومحبت ومعرفت وقربیت یولنده (عطل ذلی ذل الیهود) سرنجه کلب کبی صد هزار تملق وتذلل ایدوب نظر ایله خاکی جوهر

فائده‌لنمق معناسنه ویاحرف تنکیر هرکه اصلنده هرکس که ایدی کس بونك کبی یرلرده حذف وایصال طریقیله ترك اولنور بفرداش باحرف صله وشین ضمیر کسدن نائب اولان کیه راجعدر * محصول بیت * دنیا حیاتی لذتندن تمتع طوتمز یعنی متمتع اولمز حاصلی حیاتدن بهره‌یاب اولمز هرکیمسه که بوکون اکا ایرته وعده‌سنی ویره‌لر یعنی جانانه وصولی بوکوندن ایرته‌یه تأخیر ایده‌لر (حافظ بترك جنت فردوس میکند * کردر حریم وصل توماوا واش مید هند) بترك باحرف زائد جنته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وفردوسه اضافت بیانیه حریم وصل تو اضافتلری بیانیه ولامیه‌در ماوا مقام معناسنه‌در شین ضمیر حافظه راجعدر * محصول بیت * حافظ جنت فردوسی ترك ایدر اکرسنك وصلك حریمنده اکا یر ویررلرسه یعنی سنك حریمکی جنته دکشمز (وله ایضا) (کارم زدورچرخ بسامان نمیرسد * خون شد دلم زدرد وبدرمان نمیرسد) بسامان باحرف صله سامان بونده صلاح معناسنه‌در وبدرمان واوحرف حال * محصول بیت * بنم ایشم دورفلکدن صلاحه ایرشمز یعنی انتظام حال بولمز دردن یورکم قان اولدی حال بوکه درمانه ایرشمز یعنی بوقدر درد وزحمت چکرم یورکم دردینه چاره بولق ایچون حال بوکه دردینه درمان بولمز مصراع ثانیده واو حالیه‌یی ترك ایدنلر حالدن بیخبر ایمشلر (باآنکه خاك کوی شدم همچوسك هنوز * آب رخم همی رود ونان نمیرسد) باآنکه باحرف مع خاك کوی اضافتی لامیه در همچوسك هنوز مصراع ثانی‌یه مرهوندر اولکی‌یه ده قید اولمق ممکندر سحرحلال طریقیله آب رخم یعنی آب رویم عرض معناسنه‌در * محصول بیت * بونك برله که خاك کوی وفا اولدم سك کبی الان عرضم کیدر وبکا اتمك ایرشمز یعنی خاك کوی جانان اولدم سك کبی یوزم صوینی کیدر وبکا برفائده مترتب اولمز

ایدیجی سالك آگاهلر عندنده خاك ایله یكسان اولدم هنوز بو قدر ذل وحقارتله یوزم صو ین دوكوب پایمال وبی قدر اولمش ایكن نه عجب كه برنان و برغذای جان ایرشمز

﴿ بی پارهٔ نمی كنم از هیچ استخوان ❁ تا صد هزار زخم بدندان نمیرسد ﴾

هیچ استخواندن برسكر پاره سنی قوپارمزم تاكه دیشمه یوز بیك زخم ایرشمیه (مفردات) (بی) سكر (پاره) م (همزه) وحدتیه (نمی كنم) قوپارمزم (از) من (هیچ) م (استخوان) كمك (تا) حتی (صد هزار) یوز بیك (زخم) زحمت والم (با) للملابسة (دندان) دیش (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) ونه عجب كه مظاهر اسماء الله اولان اجزای عالمدن بو كاب نفسم ایله هیچ برپاره عبرت و برپاره غذای روحانیت قوپارمزم والهم تاكه ریاضات ومجاهداتله وجود خلل زده مه یوز بیك زحمت ومشقت ایرشمدكجه

﴿ سیرم زجان خود بدل دوستان ولی ❁ بیچاره راچه چاره چو فرمان نمیرسد ﴾

دوستلرك قلبی حقیچون جانمدن طویمشم لكن بیچاره یه نه چاره چونكه فرمان ایرشمز (مفردات) (سیرم) طوقم و بیزارم (ز) من (جان) م (خود) كندو (با) قسمیه (دل) قلب (دوستان) م (ولی) لكن (بیچاره) م (را) ادات مفعول (چه) نه (چاره) م (چو) چونكه (فرمان) امر (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) حاصلی بوقدر زحمت وآرزو چكمش ایكن عون وعنایة الله انفتاح وانكشاف انوار جمال الله ظهور ایتیوب جانم مرادی حاصل اولمدیغندن دوستلرك مظهر تجلیات انوار الهی و عرش وكرسیدن اوسع واعظم اولان قلب شریفلری حقیچون جانمدن بیزارم لكن بیچاره یه نه چاره چونكه امر الهی وعون ربانی ایرشمدكجه برمراد وجود پذیر دكلدر

﴿ یعقوب را دو دیده زحسرت سفید گشت ❁ وآوازهٔ زمصر بكنعان نمیرسد ﴾

یعقوب علیه السلامك حسرتدن ایكی كوزی سفید اولدی دخی مصردن كنعانه برآوازه ایرشمز (مفردات) (یعقوب) علیه السلام (را) ادات مفعول (دو) ایكی (دیده) كوز (ز) من (حسرت) م (سفید) بیاض (گشت) اولدی (و) دخی (آوازه) خبر (همزه) وحدتیه (ز) من (مصر) م (با) للالابة (كنعان) م (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) (وابیضت عیناه من الحزن) آیت جلیله سی سرنجه یعقوب علیه السلام یوسف علیه السلامك جمال شریفنده ظاهر اولان انوار تجلیات الهیه یی مشاهده آرزوسیله وآنك حسرت وافتراقیله بیت الاحزانده نیجه مدت گریه و بكا ایدوب دودیدهٔ شاهانه لری سفید ومكفوف اولمش ایكن امر الهی وعون ربانی اولمدقجه مصردن كنعانه برخبر ایرشمدی و بشیر گلمدی بونك كبی جان عزیز عالم ارواحده مشاهده ایلدیكی انوار جمال اللهك حسرت وافتراق وآرزوسیله نیجه گریه وافغان ایلمكده در اما اكا دخی نه عون باری ایرشمدكجه وصلت ومشاهده ممكن دكلدر

﴿ از ﴾

(بی پارهٔ نمیكنم از هیچ استخوان * تاصد هزار زخم بدندان نمیرسد) بی سكر پارهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل نمی كنم فعل نفی مستقبل قوپارمم دیمكدر كندندن مشتق كه قوپارق وقازمق و یولمق بیننده مشتركدر * محصول بیت * خواجه بو بیتی روز كاردن شكایت طریقیله بیوررلر كه هیچ بركمكدن برسكر پاره سنی قوپارمم تا دیشلرمه یوز بیك زخم وزحمت ایرشمیه یعنی دنیادن برجزئی فائده كورمم یوز بیك بلا ومشقت كورمینجه (سیرم زجان خود بدل دوستان ولی * بیچاره راچه چاره چوفرمان نمیرسد) سیر یای مجهول ایله طوق معناسنه در بدل دوستان با حرف تخصیص ویاقسم دل دوستان اضافتی لامیه ولی ادات استدراكدر بیچاره را را ادات صله چو حرف تعلیل فرماندن مضاف ایله محذوفدر تقدیری فرمان خدا دركه اندن مراد موتدر * محصول بیت * كندی جانمدن طوقم دوستلر دلی ایچون و یادلی حقیچون یعنی جانمدن اوصانمشم و بیزار اولدم دوستلر جانیچون امان بیچاره یه نه چاره چونكه فرمان خدا ایرشمز یعنی جاندن اوصانمق فائده و یرمز موت ایرشمینجه حاصلی ملك الموت قبض روح ایلمینجه جاندن بیزارلق فائده ایلمز (یعقوب را دو دیده زحسرت سفید گشت * وآوازهٔ زمصر بكنعان نمیرسد) یعقوب را را ادات تخصیص یعقوبك دیمكدر وآوازهٔ واو حرف حال آوازه صیت یعنی چاو معناسنه در و یا حرف تنكیر * محصول بیت * یعقوب پیغمبرك ایكی كوزی یوسفك حسرتندن اغاردی حال بو كه مصردن كنعانه یوسفك مصرده اولدیغی آوازه سی ایرشمز یعنی بن كه یعقوب مقامنده یم وجانان یوسف مرتبه سنده بنم فراق وهجراندن ایكی كوزم گریه و بكادن اغاردی حال بو كه بكا جاناندن واحوال واطوارندن برخبر گلمز دیمكدر

﴿ از آرزوت كشته گرانبار غم دلم ❁ آوخ كه آرزو بمن ارزان نمیرسد ﴾

سنك آرزوكدن كوكلك غمی یوكی آغر اولمشدر ای واهكه آرزو بكا ارزان ایرشمز (مفردات) (از) من (آرزو) م (ت) ضمیر (كشته) اولمش (گران) آغر (بار) یوك (غم) م (دلم) كوكلم (آوخ) ادات تحسرای واهكه (آرزو) م (بمن) بكا (ارزان) اوجوز وآسان (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی بحمدالله سنك آرزووآشتیاقكدن كوكلك غمی یوكی زیاده آغر اولمشدر و بنی ماسوی غمندن خلاص ایلمشدر ای واه نیجه ایدیم كه اول دام اقوامیهٔ شادی اولان آرزو ودردوغم بكا ارزان وآسان طریق ایله ایرشمز بومایهٔ سعادت اولان آرزو وغم جان و برمكله حاصل اولمشدر

﴿ تاصد هزار خار نمی روید از زمین ❁ از گلبنی گلی بگلستان نمیرسد ﴾

مادام كه یردن یوز بیك خار بتمیه بر گل فدانندن گلستانه بر گل ایرشمز (مفردات) (تا) مادام (صد هزار) یوز بیك (خار) دیكن (نمی روید) بتمدكجه (از) من (زمین) یر (از) من (گلبن) گل فدانی (یا) وحدتیه (گل) م (با) وحدتیه (با) للالابة (گلستان) م (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) كورمزمیسین بو عالم صورتنده مادام كه یردن اول گل فدانده یوز بیك خار بتمدكجه گلستانده بر گل بتوب ظهوره گلز آنك كبی جمال اللهك مشاهده سی آرزوسیله دردوغم عشق الهی مظهری اولان ذات عالیلری دخی انفسی وآفاقی نیجه دراو بلالره تحمل ایتمدكجه ریاضات ومجاهدات وجانب خلقدن اولان اذالر وزحمتلر كبی یوز بیك خار ایله داغلنمدقجه وجاندن كچوب محو وفنا اولمدقجه محبوبك گل جمالی پردهٔ غیبدن ظهور ایدوب مشاهده اولنمسی امر عسیردر

﴿ ازدست برد جور زمان اهل فضل را ❁ این غصه بس كه دست سوی جان نمیرسد ﴾

زمانك جوری اهل فضلی الدن ایلتدی بو غصه یتر كه جان جانبنه ال ایرشمز (مفردات) (از) من (دست) ال (برد) ایلتدی (جور زمان) م (اهل فضل) م (را) ادات مفعول (این) بو (غصه) م (بس كه) یتر كه (دست) ال (سوی) جانب (جان) م (نمیرسد) ایرشمز (معنای اشارتی) (ما اوذی نبی مثل ما اوذیت) حدیث شریفی سرنجه عادت مستمره دركه بوقدر انبیا واولیای واهل فضل اولان علماء باللهی زمانك خلق صد هزار جور واذالره مضطرب قلوب انلر دخی جفای خلقه تحمل ایله معدن پاكلرنده اولان جوهر كرامت ظهور ایدوب عندالله قدر وعزتلری تزاید ایتمشدر اعدالره بوغصه یتر كه جان جانبنه اللری ایرشمز

﴿ از حشمت اهل جهل بكیوان رسیده اند ❁ حافظ زعلم وفضل بكیوان نمیرسد ﴾

عظمت وشوكتدن جاهلر كیوانه ایرشمشلردر حافظ علم وفضلدن كیوانه ایرشمز (مفردات) (از) من (حشمت) عظمت وشوكت (اهل جهل) م (با) للملابسة

(از آرزوت كشته گرانبار غم دلم * آوخ كه آرزو بمن ارزان نمیرسد) آرزوت آرز والف ممدوده ایله هوا وهوس ومراد معناسنده مستعملدر وتا ضمیر خطاب گرانبار وصف تركیبیدر آغر یوكلی معناسنه غم اضافتی لامیه در دل كشته نك اسمی و گرانبار خبری آوخ الف ممدوده اسماء افعالدندر اتضجر معناسنه بونك كبی یرلرده حیف دیمكدر كه حرف بیان ارزان اوجوز دیمكدر بونده آسان معناسنه در * محصول بیت * خواجه جنابنه خطاب ایدوب بیوررسنی آرزو ایلمكدن كوكلم غم آغر یوكلیدر یعنی غمدن آغر یوكلی اولمش حیفا كه بكا آرزو قولای ایرشمز یعنی مرادم زحمت ومشقتسز ال و یرمز حاصلی غمدن قورتلمق آسان دكل (تاصد هزار خار نمی روید از زمین * از گلبنی گلی بگلستان نمیرسد) تا بونده مادام معناسنه در نمی روید فعل نفی مضارع بتمز گلبن گل اوجاغی دیمكدر و یا حرف وحدت گلی یاسیده بو بله در بگلستان با حرف صله * محصول بیت * یردن یوز بیك دیكن بتمینجه بر گل اوجاغندن گلستانه بر گل ایرشمز یعنی عالمده براهل علم وفضل ظهور ایدنجه نیجه یوز بیك جاهل ونادان ظهور ایدر و بر كامل ظهور ایدنجه نیجه بیك ناقص ظهور ایدر و بر ملك سیما صاحب حسن وجمال ظهور ایدنجه یوز بیك شیطان صفت بدلقا و بدنما ظهور ایدر حاصلی عالمك وضعی بو یله واقع اولمشدر (از دست برد جور زمان اهل فضل را * این غصه بس كه دست سوی جان نمیرسد) دست برد تانك سكونیله غلبه معناسنه در تكیمه مابقا برایكی برده بیانی كچدی جوره اضافتی لامیه در جورك زمانه اضافتیده بو یله در مجازا اهل فضل را مصراع ثانی یه مرهوندر اهل فضله دیمكدر بس بونده یتر دیمكدر كه حرف بیان دست مبتدا نمیرسد خبری سوی جان خبره متعلق واضافت لامیه در * محصول بیت * جور زمانك غلبه سندن اهل فضله بو قصه یتر كه الی جان جانبنه ایرشمز یعنی بو قهردن كندو یی هلاك ایلمكده قادر اولمدقلری غصه سی انلره یتر مصراع اولك معناسی زمانك جوری اهل فضلی الدن ایلتدی یعنی زیاده مضطرب ایتدی دیین تركیبده خطا ایلمش معناده ده ومصراع ثانینك معناسی بو غصه یتر كه جان جانبنه ال ایرشمز دید یكیده دلالت ایدر كه ایكی مصراعدن بیله مقصوده واصل اولمامش (از حشمت اهل جهل بكیوان رسیده اند * جزآء اهل فضل بكیوان نمیرسد) از حشمت حاء مهمله نك كسریله بونده عظمت معناسنه در بكیوان با حرف صله كیوان فارسیجه زحل یلدزینه دیرلر * محصول بیت * حشمت وعظمتدن اهل جهل فلك سابعه ایرشمش اما اهل فضلك جور دوردن فلكه آهی ایرشبود وكندی اسفل سافلینده در (بیت) * فلك بمردم نادان دهد زمام مراد * تو اهل فضلی ودانش همین گناهت بس * حاصلی دائما اهل فضل محروم واهل جهل ونقص مرزوقدر (حافظ صبورباش كه درراه عاشقی * هر كس كه جان نداد بجانان نمیرسد) حافظ منادی كه حرف تعلیل درراه عاشقی مصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * ای حافظ زیاده صابر اول كه عاشقلق طریقنده هر كیمسه كه جان و یرمدی جانانه ایرشمدی حاصلی جاندن كچمینجه جانان اله كیرمز (وله ایضا)

(زهی خجسته زمانی که يار باز آيد * بکام غمزدکان غمکسار باز آيد) زهی تعجب وتحسين مقامنده مستعملدر خجسته
قوتلی يعنی مبارك معناسنه در زمانی باحرف تنکير که حرف رابط صفت وياپيان غمزدکان غمزده نك جمعيدر غم اورمشلر
معناسنه يعنی مغموم وغمناکلر غمکسار اکلنجه وغم آچيجی معناسنه * محصول بيت * عجب مبارك زماندر که يار کيرو کله يعنی

يارکلديکی زمان عجب مبارك زماندر مصراع
ثانی يار باز آيد عبارتندن بدلدر يعنی
عجب مبارك زماندر که غمکينلر مرادنجه
غمکسار کيرو کله يعنی غمکين عاشقلر مرادنجه
جانان کيرو کله واحوال نامرادانی
تدارك ايليه (به پيش شاه خيالش
کشيدم ابلق چشم * بر آن اميد که آن
شهسوار باز آيد) شاه خيالش اضافتلری
بيانيه ولاميه در ابلق لغتده آلاجه
معناسنه در اما بونك کبی يرلرده آلاجه
آت مراد در چشمه اضافتی بيانيه در
بدان باحرف سبب که حرف بيان شهسوار
لغتده آتلی پادشاه ديمکدر اما اصطلاحده
آتليلغی براشق ويا فشق معناسنه در
* محصول بيت * اول جانانك خيالی
پادشاهی اوکنه کوز ابلقنی چکدم
يعنی کلجك يوللرينه کوزم اسبنی بازاقلدم
اول اميدله که اول شهسوار کيرو کله حاصلی
کوزم يوللرده قالدی اول اميدله که جانان کله
و کوزم آنی کوره کوز نسبت ابلق خوب
واقعدر زيرا کوز آقله قرادن مرکبدر
(در انتظار خدنکش همی پرد دل صيد
* خيال آن که بعزم شکار باز آيد)
خدنك کاف عجميله قين اغاجيدر صکره
بوندن تراش اولان اوقه تير خدنك
ديديلر صکره غلبهٔ استعمال ايله مضافی
حذف ايدوب اوقه خدنك ديديلر
بونده کی شين ضمير جانانه راجعدر
واضافتلر لاميه لر در همی پرد لغتده
مشترك لفظدر اوچماق وکاف عجميله
سکرمك يننده بونده سکرمك معناسنه در
دل صيد اکر صيد دله صفت اعتبار
اولنور ايسه اضافت بيانيه در واکر
مطلقا صيد يعنی آو مراد ايسه لاميه در
خيال اصلنده بخيالدر ضرورت
وزن ايچون با حذف اولندی بعزم شکار
باحرف صله واضافت مصدرك مفعولنه
اضافتی قبيلندندر شکار آو معناسنه در * محصول بيت * جانانك تير خدنکی انتظارنده دل صيد ويا صيدك دلی سکرر
اول خيال ايله که شکار قصدنه کيرو کله يعنی دل صيد طالبر اول خيال ايله که جانان بنه آوه چيقوب کنديکی شکار ايليه
ديو بونده همی پرد سکرر وطالبر معناسنه در بو اشتراکی بيلمين اوچار ديمشلردر

(کيوان) فلك سابعده اولان کوکب اسميدر (رسيده اند) ايرشمشلردر (حافظ) م
(ز) من (علم وفضل) م (با) للملابسة (کيوان) اسم زحل (نميرسد) ايرشمز
(معنای اشارتی) بو عالم صورت امر معکوس اولوب عزتی حقيقتده مذلت ومذلتی
عزت اولديغيچون نظری قاصر اولان عوام کالهوام زعمنده عظمت وشوکتله اوج فلکه
جاهله جاهل قدم باصوب بلکه فلك سابعده اولان زحل بلد زينه ايرشمشلردر لکن
حافظ بوقدر علم وفضل ايله کيوان ديدکاری بنده نك مرتبه سنه ايريشه مدی ومرتبهٔ
عبوديتی کتوره مدی زيرا ارباب کمالك زير فلکده يری يوقدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ زهی خجسته زمانی که يار باز آيد * بکام غمزدکان غمکسار باز آيد ﴾

عجب مبارك برزمانکه يار کيرو کله غمکينلرك مراديله غمکسار کيرو کله (مفردات)
(زهی) عجب (خجسته) مبارك (زمان) م (يا) وحدتيه (يار) م (باز) کيرو
(آيد) کله (با) للملابسة (کام) مراد (غمزدکان) غم اوريجيلر (غمکسار) غم
کيدريجی (باز) کيرو (آيد) کله (معنای اشارتی) عالم ارواحده مشاهده
اولنان انوار جمال الله بعد الحجبات البشريه ياخود بعد انقباض القلبيه عجب
مبارك زماندر که بنه کرم حق ايله اول مشاهده واول انبساط کيرو ظهوره کله
غمکين کوکللرك مرادلك حصولی ايچون وغملرينی ازاله ايچون اول انوار تجليات ذات
الهيه کيرو ظهوره کله

﴿ به پيش شاه خيالش کشيدم ابلق چشم * بدان اميد که آن شهسوار باز آيد ﴾

چشم ابلقنی آنك خيالی شاهنك اوکنه چکدم اول اميد ايله که اول شهسوار کيروکله
(مفردات) (با) للملابسة (پيش) اوك (شاه) م (خيال) م (ش) ضمير
(کشيدم) چکدم (ابلق) اسب مجرد (چشم) کوز (بدان) اول (اميد) م
(آن) اول (شهسوار) آتلو (باز آيد) کيرو کله (معنای اشارتی) احسان وکرم
اميدله شاه اوکنه چبلاق آت چکر کبی قلبا وقالبا فکر وخيالی تعلقات ماسوادن
تجريد ايله نظرمی جانب حقه توجيه قصر ايدوب انتظارده اولدم اول اميد ايله که
شهسوار حقيقت ومقلب القلوب والابصار اولان حضرت الله انوار تجليات
ذاتنی کيرو ظهوره کتوروب انبساط قلب ايله بو بنده لری مشاهده واستغراق ايله
مظهر احسان اوله لر

﴿ در انتظار خدنکش همی پرد دل صيد * خيال آنکه بعزم شکار باز آيد ﴾

آنك خدنکی انتظارنده اکا صيد اولمش کوکل پشورر اول خيالی که شکار قصدينه
محبوب کيرو کله (مفردات) (در) فی (انتظار) کوزتمك (خدنك) قوش اوقی
(ش) ضمير (همی) دائم (پرد) پشورر (دل) کوکل (صيد) آو (خيال) م
(آن) اول (با) للملابسة (عزم) قصد (شکار) آو (باز آيد) کيرو کله (معنای
اشارتی) حق تعالينك نظر عنايتنك تأثير وظهوری انتظاريله فيض وتجلی خدايه

(مقيم بر سر راهش نشسته ام چون کرد * بدان هوس که بدين رهکذار باز آيد) چون ادات تشبيه کرد توز بران هوس
باحرف مصاحبت که حرف بيان بازکاه اولور که محض تأکيد افاده ايدر هر يرده کيرو معناسنه کلمك لازم دکل * محصول بيت

جانانك يولی اوجنده مقيم اوتورمشم
توز کبی اول هوسله که بو راهکذاره کله
يعنی يول اوجنده اوغرمق اميديله بوانده
مقيم اوتورمشم توز کبی اول هوسله
(اکر نه درخم چوکان او رود سر من * ز سر چه
کويم وسر خود چه کار باز آيد) در حرف صله
خم چوکان چوکانك بوکلی واکمجی
* محصول بيت * اکر جانانك چوکانی خمنده
وارمز ايسه بنم باشم يعنی باشمی کری کبی
چوکانه اونك خمنده باشدن نه سويليه يم
و باش بوندن غيری دخی نه کلور يعنی نه
يارار ونه ايشه کلور حاصلی باشم کوی
چوکان جانان اولمقدن غيری نه ايچوندر
(دلی که باسر زلفين او قراری داد * کمان
مبر که در آن دل قرار باز آيد) * دلی
باحرف وحدت که حرفی رابط صفت
قراری باحرف تنکير * محصول بيت *
بر کوکل که جانانك ايکی زلفی اوجيله عهد
و پيمان بغلادی يعنی ايکی سر زلفنه
تعلق وتعشق ايلادی ظن ايلتمه که اول کوکله
بردخی قرار وثبات کله يعنی اول کوکل دائما
سر زلفی کبی بی قرار وبی آرام اولور حاصلی
بر کوکل که جانانله مقيد اوله اول کوکل
دائما سرکرداندر بی قرار اولور (سر
شك من نزند موج در کنار چو بحر * اکر
ميان وبم در کنار باز آيد) سرشك من
اضافتی لاميه در نزند فعل نفی مضارع
موج مفعول صريحی در کنار مفعول
فيهی وفاعل تحتنده سرشکه راجع
ضميردر کنار اصلنده در کنارمدر
ضرورت وزن ايچون ميم حذف اولندی
وی واو لك فتحی و يانك سکونيله ضمير
غائبدر جانانه راجعدر کنار اصلنده در
کنارمدر سابق کبی * محصول بيت *
بنم کوزم ياشی دريا کبی بانمده موج اورمز
يعنی کوزم ياشی دريا کبی سائل اولمزاکر
جانانك ميانی يعنی اينجه بلی کنارمه
کلورسه حاصلی ميان جانانی در آغوش ايلك ميسر اولورسه کريه و بکادن خلاص اولورم فعل مضارعی مثبت
يازوب معناسنی بنم کوزم ياشی موج اورر کنار اورر دکز کبی دين معناسنه اطلاعی يوق ايمش

صيد و بند اولمش کوکل اول خيالی پشورر و پورجه واسعهٔ خدادن اول اميد ايله در که
اول محبوب حقيقی مرغ دلی کندو به شکار و قيد و بند ايله بی اختيار انوار تجليسين
محضا لطف وکرميله کيرو ظهوره کتوره

﴿ مقيم بر سر راهش نشسته ام چون کرد * بدان هوس که بدين رهکذار باز آيد ﴾

غبار کبی دائم آنك سر راهنده اوتورمشم اول هوسله که بو رهکذاره کيرو کله
(مفردات) (مقيم) دائم (بر) علی (سر راه) يول باشی (ش) ضمير (نشسته ام)
اوتورمشم (چون) مثل (کرد) غبار (بدان) اول (هوس) محبت (بدين)
بو (رهکذار) کچد يولی (باز آيد) کيرو کله (معنای اشارتی) اول محبوب
حقيقينك عشق ومحبتی بوانده صدق واخلاص ايله غبار کبی دائم اوتورمشم عون
باريله قول ثابت ايله ثابت اولمشم اول آرزو واول محبت ايله که مراد ومقصودم انجق
بو بوانده حصوله ووجوده کله

﴿ اکر نه در خم چوکان او رود سر من * ز سر چه کويم وسر خود چه کار باز آيد ﴾

اکر بنم باشم آنك چوکانی بوکلنه کتميه سزدن نه ديم وسر خود کيرو نه ايشه يارار
(مفردات) (اکر) م (نه) نفی (در) فی (خم) بوکلم (چوکان) م (او) ضمير
(رود) کيده (سر من) بنم باشم (ز) من (سر) باش (چه) نه (کويم) ديم
(سر) باش (خود) کندو (چه کار) نه ايش (باز آيد) کيرو کله (معنای اشارتی)
اکر بنم باشم ووجود خيال زدم اول حق تعالينك دائرهٔ شريعتنده ورا عشق
ومحبتنده فدا اولميه وفته کتميه اول باشی نه ايديم واول ماخلق لهنه صرف اولنميان
باش کندوسی نه ايشه يارر هزار باشم و بلکه صد هزار جانم دخی اولورسه حضرت
اللهك عشق بوانده فدا اولسون

﴿ دلی که باسر زلفين او قراری داد * کمان مبر که در آن دل قرار باز آيد ﴾

بر کوکل که آنك ايکی زلفی اوجنده بر قرار ويردی ظن ايتمه که اول کوکله قرار کيرو
کله (مفردات) (دل) کوکل (يا) وحدتيه (با) للملابسة (سر) اوج (زلفين)
ايکی زلف (او) ضمير (قرار) م (يا) وحدتيه (داد) ويردی (کمان) ظن
(مبر) ايلتمه (در) فی (آن) اول (دل) کوکل (قرار) م (باز آيد) کيروکله
(معنای اشارتی) بر کوکل که راه عشقده لطف وقهرله وقبض وبسطله اولان
تجلیٔ صفات متضادهٔ الهيه بيننده برقرار وبرثبات ويردی يعنی (کل ما جاء
من المحبوب محبوب) ديوب درونی خدادان اوله رق بو تجلی ذوق جاننده ر ديو توجه
خدادن وذوق روحانيه دن بر آن جدا اوليه ظن ايتمه که اول کوکله غيرك خيالی
کيروکله وقرار ايده ايتمز

﴿ سرشك من نزند موج در کنار چو بحر * اکر ميان وبم در کنار باز آيد ﴾

بنم کوزم ياشی کنارده بحر کبی موج اورمز اکر آنك ميانی کيرو بنم کناريمه کله
(مفردات) (سرشك) کوز ياشی (من) بن (نزند) اورمز (موج) طالغه (در) فی

(چه جورها که کشیدند بلبلان ازدی * بیوی آنکه دکر نوبهار باز آید) دی دالك فتحی ویانك سکونیله قیشك اول آینك اسمیدر بوی
بونده امید معناسنه در دکر بند دیمکدر * محصول بیت * نه جفالر که بلبلر چکدیلر دی صوغندن اول امیدله که ینه نوبهار
کلوردیو یعنی عشاق نیجه زحمت ومشقت چکدیلر هجراندن اول امیدله که هجرانك پایاننده وصال جانان میسر اوله
(زنقش بند قضا هست امید آن حافظ * که همچو سرو بدستم نکار باز آید) نقش بند وصف ترکیبیدر نقش بغلیجی یعنی نقاش
قضایه اضافتی بیانیه در قضایه اسناد مجازیدر حقیقتده مراد صانعدر امید آن اضافتی لامیه در حافظ منادی که حرف بیان
نکاردن مراد جاناندر * محصول بیت *

(کنار) قوجاق (چو بحر) دکز کبی (اکر) بر (میان وی) انك بلی (م) بنم (در) فی (کنار) قوجاق (باز آید) کیره کله (معنای اشارتی) بو حالك دوامیله وصلت الی الله واستغراق بانوار الله آرزوسیله اول قدر بکا وکریه ایلدم که کثرت بکادن بنم کوزم یاشی کنارینه سیلان ایدوب دریا کبی موج اورمشدر شول وقتکه اول محبوب حقیقی یه وصلت وقربت کامله میسر اوله اول وقت کثرت بکادن خلاص اولوب جکرم حرارتی وقلبم اضطرابی منقطع اولور

﴿ چه جورها که کشیدند بلبلان ازدی * بیوی آنکه دکر نوبهار باز آید ﴾

نه چوق جورلر که بلبلر قیشدن چکدیلر اول امیدایله که دخی نوبهار کیرو کله (مفردات) (چه جورها) نه چوق جورلر (کشیدند) چکدیلر (بلبلان) م (از) من (دی) قیش (با) للملابسة (بوی) امید (آنکه) اولکه (دکر) دخی (نوبهار) م (باز آید) کیرو کله (معنای اشارتی) بلبل کبی آه وفریاد ایله سحرخیز اولان عاشق صادقلر بو راه عشقده قیش کبی بارد طبیعت اولان عوام ناسدن نیجه حسابسز اذا وجور وجفالر چکدیلر که حسابه کلز اول امیدایله که ایچلرندن قلبه حیات ویریجی وروحه ترقی ونشو ونما ویریجی نوبهار طبیعت برمرشد کامل کیرو کله وکندولری واصل الی الله ایلیه

﴿ زنقش بند قضا هست امید ای حافظ * که همچو سرو بدستم نکار باز آید ﴾

بند قضا نقاشندن امید واردر ای حافظ که بنم الیمه سرو کبی نکار کیرو کله (مفردات) (ز) من (نقش بند قضا) بند قضا نقاشی (هست امید) امید واردر (ای حافظ) م (همچو سرو) سرو کبی (بدستم) بنم الیمه (نکار) محبوب (باز آید) کیرو کله (معنای اشارتی) نقاش ازل اولان حق تعالیدن امیدم واردر ای حافظ که سروی کبی اول محبوب الیمه کله ووصلت الی الله لطف وکرم حق ایله میسر اوله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ برسر بازار جانبازان منادی میکنید * بشنوید ای ساکنان کوی جانان بشنوید ﴾

جان اوینایجی عاشقلر بازاری طرفنده ندا ایلکز ایشیدك ای جانان محله سنك ساکنلری ایشیدك (مفردات) (بر) علی (سر) ظرف واوج (بازار) م (جانبازان) جان اوینایجیلر (منادی) ندا (میکنید) ایدك (بشنوید) ایشیدك (ای ساکنان) م (کوی) محله (جانان) م (بشنوید) ایشیدك (معنای اشارتی) حق تعالینك عشق ورضاسی یولنده جاننی فدا ایلین عاشقلر بازاری طرفنده ندا واعلام ایلکز ودیکز که ای درکاه حقه ملازم اولان عاشقلر ایشیدك وبصیرت اوزره اولك

﴿ دختر رز چند روزی شد که از ما رو بتافت * رفت تا کیرد سرخود جلکی حاضر شوید ﴾

برقاچ کون اولدیکه دختر رز بزدن یوز چویردی کندی تا کندی باشنی طوته جمله کز حاضر اولکز (مفردات) (دختر رز) اوزم چبوغی قزی یعنی شراب (چند روزی) برقاچ کون (شد که) اولدیکه (از ما) بزدن (رو) یوز (بتافت) چویردی (رفت) کیتدی

ای حافظ قضا نقاشندن اول امیدم واردر
که سرو کبی بالابلند نکار الەکیره یعنی
خدادن اول امیدم واردر که بکا کل
اکانجه سی برجانان میسر ایلیه (وله ایضا)
(برسر بازار جانبازان منادی می زنند *
بشنوید ای ساکنان کوی جانان بشنوید *
بونظم دواوین خواجه ده کمال استنداله
مستندر وواقع اولدیغی یرده قطعه
شکلنده واقعدر پس بونی طرز غزله ادخال
قصدیله مصراع اولك قافیه سنی فعل
امر مفرد مخاطب ایدوب می زنید ومیکنید
ایلیلر قافیه ده ومناده خطا ایلشلر جانبازان
الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله
صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان
جانبازاندر جانباز وصف ترکیبیدر بازیدن
جان اوینایجی یعنی جان فدا ایدیجی
معناسنده اضافتلری لامیه لردر منادی میمك
ضمی ودالك فتحیله مصدر میمیدر ندا
معناسنه می زنند فعل مضارع جمع غائب
ندا اوررلر یعنی ندا ایدرلر بشنوید فعل
امر جمع مخاطب ایشیدك دیمکدر * محصول
بیت * جانبازلر بازاری اوجنده منادی
اوررلر یعنی ندا ایدرلر ایشیدك ای جانان
محله سنك ساکنلری ایشیدك منادادن
مقصود اولان بوندنصکره کلن ابیاتك
مضمونلریدر (دختر رز چند روزی شد که
از ما کم شدست * رفت تا کیرد سرخود
هان وهان حاضر شوید) دختر رز
اضافتی بیانیه مراد شرابدر روزی یا حرف
وحدت که حرف بیان کم شدست اصلی
شده است ایدی ضرورت وزن
ایچون حذف وایصال واقع اولدی
نته کیم ساقیان اولدی تابونده تعلیل
ایچوندر حتی معناسنه کیرد سرخود کندی
باشین طوته یعنی باشی قیدك کوره هان
اسماء افعالدن تنبیه مقامنده مستعملدر

﴿ تا ﴾

مفرد وجمع محلنده واقع اولور بونده جمع ایچوندر آکاه اولوب غافل اولمك دیمکدر وتکرار تأکید ایچوندر * محصول بیت *
منادی یعنی دلال ندا ایدوب دیر که رزقزی یعنی شراب برنیجه کون اولدیکه بزدن کم اولدی یعنی غائب اولمشدر کندی
تاکندی باشی قیدین کوره آکاه اولوب غافل اولمك حاضر اولمك ارایوب بولمغه سعی ایدهلم بو کلام آنی کوسترر که برنیجه
کون خمره بساغ اوله که مختفی اولوب ظاهر اولمیه

(جامه دارد ز لعل ونیم تاجی از حباب * عقل ودانش میبرد تا ایمن ازوی نغنوید) جامه یا حرف وحدت تاجی یا حرف

(تا) حتی (کیرد) طوته (سرخود) کندی باشنی (جلکی) جمله کز (حاضر) م (شوید) اولکز (معنای اشارتی) لذت شراب عشق الهی وروحانیت حالات عشق نامتناهی انقباض بشریه سببیله اطوار سلوکده کرچه بزدن صورتا کتدی بردخی کیرو بزه کلمز ظن ایتمکز زیرا قبض الهی بعض کره اوحالاتك کتمسی تجملات قوت روحانیت زیاده اولوب سالکك تیز وقتده قطع مراتب ایتمسی ایچوندر همان کسلانلق ایدوب قطع امید ایتمیکز وجمله کز دوام وجمعیتله حاضر قلب اولکز زیرا عشقده کلان قبض عین لطفدر

﴿ جامه دارد ز لعل ونیم تاجی از حباب * عقل ودانش میبرد تا ایمن ازوی نغنوید ﴾

لعلدن برجامه وحبابدن بر یارم تاج طوتار عقل وعلم کیدر زنهار اندن امین اویومیه سز (مفردات) (جامه) لباس (همزه) وحدتیه (دارد) طوتار (ز) من (لعل) قرمزی (نیم) یارم (تاج) م (یا) وحدتیه (از) من (حباب) قبارجق (عقل) م (دانش) علم (میبرد) کیدر (تا) حتی (ایمن) م (ازوی) اندن (نغنوید) اویومیه سز (معنای اشارتی) شراب قرمزلغه واوستنده تاج کبی قبارجق پیدا اولمغله زینت بولدیغی کبی عاشق دخی حالات واسرار عشقك کندودن ظهوراتیله زینت وشهرت بولوب خلقك کندوسنه رغبت والتفات ایتمسی سببیله آفتده وعقبات هلاکده واقع اولمق خوفی اولدیغیچون ای معاشر عشاق بو خطرناك یولده غلبه عشقله عقل وعلم قیدلری مختل اولوب هلاك اولمق خوفیده واردر اندن امین اولوب غفلت اویقوسیله اویومیه سز وانتباه وبصیرت اوزره اوله سز عصمنا الله من الضلالة بعد الهدایة

﴿ هرکه آن تلخم دهد حلوا بها جانش دهم * ور بود پوشیده وپنهان بدوزخ درروید ﴾

هرکیم که اول آجی بی بکا ویره جانی اکا حلوا بها ویررم اکر دوزخده مستور وپنهان اولورسه دخی کیدك اندن بکا کتورك (مفردات) (هرکه) م (آن) اول (تلخ) آجی (دهد) ویره (حلوابها) حلوالق (جان) م (ش) ضمیر (دهم) ویررم (ور) واکر (بود) اوله (پوشیده) مستور (پنهان) م (با) ظرفیه (دوزخ) جهنم (روید) کیدیکز (معنای اشارتی) هرکیم که تعلق ماسوا علتلرندن قلبی صحیح وپاك ایدیجی وغفلت مرضنی ازاله ایدوب اکا ایدیجی اول شراب عشق الهی اولان داروی تلخی بن بیچاره به کرمندن احسان ایلیه وویره اول کیسه یه جانمی حلوابها ویررم اکر اول شراب تلخ دوزخده مستور وپنهان اولورسه دخی کیدك اندن بکا کتورك هرنه قدر رنجنی وجفاسنی اولورسه چکرم وتحمل ایدرم زیرا جمیع دردیمك درمانی عشقدر

﴿ دختر شبکرد وتیز وتلخ وکلرنک ومست * کر بیابیدش بسوی خانه حافظ برید ﴾

بر دختر که کیجه کزیجی وکسکین وآجی وقرمزی ومستدر اکر انی بولورسه کز حافظك خانه سی طرفنه ایلتکز (مفردات) (دختر) قز (یا) وحدتیه (شب کرد) کیجه کزیجی (تیز) کسکین (تلخ) آجی (کلرنك) قرمزی (است) در (مست) م (کر) اکر (بیابید) بولورسه کز (ش) ضمیر (با) للملابسة (سوی) طرف (حافظ) م

تنکیر حباب حانك فتحیله صوقبرجغیدر
تا حرف تنبیه ایمن همزه نك کسریله
امین دیمکدر نغنوید فعل نفی جمع مخاطب
غنویدندن اویومیاسز یعنی غافل
اولمیه سز غنودن وغنویدن مصدرلردر
امن غنق معناسنه * محصول بیت *
دختر رزك لعلدن برقفتانی وحبابدن
یارم تاجی وار عقل ودانش ایلتور آکاه
اولك آندن امین اویومك یعنی امین اولمك
عقل ودانشکزی آلوب ایلتمسون (هرکه
آن تلخم دهد حلوا بها جانش دهم *
ور بود پوشیده وپنهان بدوزخ درروید)
بدوزخ پوشیده وپنهانه متعلقدر یعنی
دختر رز جهنمده ده کزلنورسه درروید
داخل اولك یعنی دوزخك ایچنه کیرك
* محصول بیت * هرکیمسه که بکا اول
آجییی ویرسه بن اکا جانم شیرینی
حلوالق ویررم تنکیم عادتدر کم اولمش
نسنه یی بولانه حلوالق ویررلر واکر
دختر رز طاموده کزلنوب قالدیسه
طامویه داخل اولك آنی پیدا ایلك
ایچون (دختری شبکرد وتلخ وتیز وکلرنك
نکست ومست * کر بیابیدش بسوی
خانه حافظ برید) دختری یا حرف وحدت
شبکرد وصف ترکیبی کیجه دولانیجی
معناسنه تلخ آجی کلرنك قرمزی مست
قتال بیابیدش آنی بولورسکز یابیدندن
مشتق که بولمق معناسنه دربرید فعل
امر جمع مخاطب ایلتوك دیمکدر
* محصول بیت * دختر رز دیدیکمز
بر کیجه کزیجی وآجی وکسکین
وکلرنکلی وقتال قزدرانی اکر بولورسکز
حافظك اوی جانبنه ایلتوك یعنی آنی
حافظك نکاحنه داخل ایلین که اکا زیاده
طالب وراغبدر مصراع اولده مذکور
اولان اوصاف هپ بادهیه شاملدر پس
معلوم اوله که مذکور اسلوب قطعه

اسلوبیله غزل اسلوبی دکلدر ایدی بونی غزل اسلوبنه قویانلر زیاده اسلوبسزلق ایلشلردر

(وله ايضا) (بنفشه دوش بكل كفت وخوش نشانى داد * كه تاب من بجهان طرهٔ فلانى داد) بكل باحرف صله واو حرف عطف نشانى باحرف وحدت وياتنكيركه حرف رابط مقول قول تاب بونده بوكلم و بوكم و بورم معناسنه اسمدر منه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتى معناسنه ومعنى جهتندن داد لفظنه مقيددر فلان الفاظ كنايه دندر وياتنكير وطره‌نك فلانه اضافتى لاميه‌در

(ريد) ايلنكز (معناى اشارتى) اول دختر زاليه تعبير اولنان شراب عشق الهى آج وصوسز واقويقوسز كيجه‌لرده تضرع ونيازايله حاصلدر (نار فى القلوب تحرق ماسوى المحبوب) فحشاومنكردن انهيده‌صوفىء خشكك صوم وصلاتندن كسكيندر ونفسى هواسندن منع ايدوب جفا والملرى وانواع بلالرى چكدرديكيچون آجيدر نستعيذ بالله (اولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات) آية جليله سنه مظهر ايتديكيچون كلر تكدر وصاحبنى انوارذات الهيه‌يه مستغرق قلديغيچون مستدراى پيران طريقت حضرت الله عشقنده بوك كبى مايهٔ سعادت دار بن اولان شراب عشقى كرم وهمت ايله حافظك خانهٔ قلبنه كتورك وانى سعادت دارينه ييتورك

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ بنفشه دوش بكل كفت وخوش نشانى داد * كه تاب من بجهان طرهٔ فلانى داد ﴾

بنفشه دون كيجه كله ديدى ولطيف برنشان ويردى كه جهانده بوكلى بكا فلانك طره‌سى ويردى (مفردات) (بنفشه) م (دوش) دون كيجه (با) للملابسة (كل) م (كفت) ديدى (خوش نشان) م (يا) وحدتيه (داد) ويردى (تاب) بوكلم (من) بن (با) ظرفيه (جهان) م (طره) اوك صاچ (فلان) م (يا) نسبيه (داد) ويردى (معناى اشارتى) ماسوى اللهدن تجرد ايله نفس رحمانيه وروايح مسكيهٔ تجليات سبحانيه واصل اولان برسالك صادق دون كيجه كل كبى محبوبيت مقامنده اولان عارف باللهه ديدى واسرار غيبيه‌دن خوش برنشان ويرديكه جهانده بوجيب مراقبه‌ده اسرار الهيه‌لرى وانوار تجليات نامتناهيه‌لرى مشاهده ايتمكى بكا ذاتى بيچونى غيب الغيبده مستور اولان بر محبوب حقيقينك تجلىٔ اسماء وصفاتيه‌لرى ويردى

﴿ دلم خزينهٔ اسرار بود ودست قضا * درش ببست وكليدش بدلستانى داد ﴾

كوكلم اسرار خزينه‌سى ايدى وقضا الى انك قپوسنى باغلدى وانك مفتاحنى بردلستانك الينه ويردى (مفردات) (دلم) كوكلم (خزينه) م (اسرار) م (بود) ايدى (دست) ال (قضا) م (در) قپو (ش) ضمير (با) زائد (بست) باغلدى (كليد) مفتاح (ش) ضمير (با) للملابسة (دلستان) كوكل آلجى (يا) وحدتيه (داد) ويردى (معناى اشارى) وخانهٔ قلبم اسرار الله خزينه‌سى ايدى لكن دست قضا اول خزينه‌نك قپوسنى باغليوب مفتاحنى برمقناطيس كبى جذاب القلوب اولان مرشد كاملك النه ويردى يعنى خليفة الله اولان پير كامل كتم اسرار ايله امر ابلدى والنم اوزره مهر اوردى

﴿ شكسته وار بدركاهت آمدم كه طبيب * بموميائى لطف توام نشانى داد ﴾

شكسته كبى سنك دركاهكه كلدم زيرا طبيب سنك لطفك موميائيسنه بكا برنشان ويردى (مفردات) (شكسته) قيراش (وار) كبى (با) للملابسة (دركاه) حضور (ت) ضمير (آمدم) كلدم (كه) زيرا (طبيب) م (با) للملابسة (مو) قل (ميان)

* محصول بيت * بنفشه دون كيجه كله سويلدى وبرخوش نشانه ويرديكه جهانده بكا فلان كيمسه‌نك طره‌سى تاب ويردى يعنى عالمده بنى بوكوب بوران فلان جانانك طره‌سيدر زيرا بنفشه تابداردر يعنى بوكلمش و بورلمشدر (دلم خزانهٔ اسرار بود ودست قضا * درش ببست وكليدش بدلستانى داد) خزانه خانك كسريله خزينه معناسنه‌در اسراره اضافتى لاميه در واو حرف حال دست قضا اضافتى بيانيه ومصراع ثانى‌يه مرهوندر ومبتدا ومصراع ثانى خبرى درش ضمير خزانه‌يه راجعدر واو حرف عطف كليد كاف عربينك فتحيله مفتاحدر وشين ضمير جائزدر كه دره راجع اوله وجائزدر كه خزانه‌يه بدلستانى باحرف صله دلستانى وصف تركيبيدر كوكل الجى معناسنه وياحرف وحدت * محصول بيت * بنم كوكلم خزينهٔ اسرار عشق جانان ايدى حال بوكه قضا الى قپوسنى بغلدى ومفتاحنى برمحبوب دلستانك الينه ويردى يعنى كوكلم خزينه‌سنده اسرار مهر جانانى مخزون ايدوب وقپوسنى مقفول ايدوب مفتاحنى دست جانانه طاپشردى حاصلى محبت جانانى قلبمده شويله صقلديكه انى جاناندن غيرى‌يه اعلام واشعار ايلمدى (شكسته وار بدركاهت آمدم كه طبيب * بموميائى لطف توام نشانى داد) وار ادات تشبيه دركه حرف تعليل طبيب مصراع ثانى‌يه مرهوندر بموميا باحرف صله موميا مشهور دوادر كه اوزلش وبابر عضوى صنمش كيميه ايچيررلر الله امريله شفا بولور برقاج قسمدر اما احسنى بشريدركه انسانى موميا ايدرلر باى اول كلمه‌يه لازم اولان يادر وياى ثانى حرف مصدردر لطفه اضافتى بيانيه‌در نشانى باحرف تنكير * محصول بيت * سنك دركاهكه شكسته‌كبى كلدم زيرا طبيب بكا سنك لطفك موميالغنه اشارت ايلدى يعنى طبيب ذيديكه جانانك لطفى هجران كسرينه موميادر حاصلى جانانك موميای وصالى فراق صنغنه دوادر

﴿ بل ﴾

(كذشت برمن مسكين وبارقيبان كفت * دريغ عاشق مقتول من چه جانى داد) بارقيبان كفت مصراع ثانى‌يه مرهوندر ومصراع ثانى مقول قولدر چه جانى داد استفهام تعجبيدر نه عجب جان ويردى ديمكدر يعنى جان ويرمده زحمت چكدى * محصول بيت * بن مسكينك اوستنه اوغرادى ورقيبلره ديدى حيف بنم عاشق مقتولم نه عجب كوج جان ويردى يعنى بكاز بادهٔ تعلقندن جانى بدندن ايراق استمزدى (تنش درست ودلش شاد بادوخاطر خوش * كه دست دادش وبارىٔ ناتوانى داد) تنش وداش ضميرلرى اضمار قبل الذكر طريقيله مصراع ثانيده‌كه‌يه راجعدر تقديرى آن كه‌در اصلى آن كس كه در حذف وايصال طريقيله انكس ترك اولنوب وكه‌يرينه اقامت اولندى دادش ضميرى كه‌يه راجعدر واو حرف عطف بارىٔ ناتوانى اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر زيرا بارينك ياسى حرف مصدردر وناتوانيده يا حرف وحدت برناتوانه بولداشلق ديمكدر * محصول بيت * تنى درست ودلى شاد اولسون وخاطرى خوش اولسون اول كيمسه كه اكا ال ويردى وبرناتوانه معاونت وبولداشلق ويردى يعنى صحت ورفاهيتده اولسون اول كه قادر اولوب برضعيفه مرحمت ايدوب خاطرينى تعهد وتفقد ايليه مصراع ثانينك معناسنى كه بن ناتوانه احسان ومعاونت الينى ويردى ديوب منه سنده دادش مصدردركه دست اكا مضافدر ديبن على وطبجى ناتوان عجب تزيق سويلمش كه كورجيز ديوانه سويلز (بروبمعالجت خود كن اى نصيحت كوى * شراب وشاهد شيرين كرا زيانى داد) كرا كه اسمدر كيم معناسنه ورا ادات مفعول زيانى باحرف تنكير * محصول بيت * اى واعظ وار كنديكه معالجه ايله كه سنك دماغك فاسد اولمشدر يعنى بزى شراب وشاهددن منع ايله شراب ايله طاتلو كوزل محبوب كيمه زيان ويردى يعنى شراب

بل (لطف) م (تو) سن (م) بكا (نشان) م (يا) وحدتيه (داد) ويردى (معناى اشارتى) (انا عند المنكسرة قلوبهم) حديث شريفى سرنجه يارب شكسته لكله ومحزون قلب ايله دائم سنك دركاهكه كلوب حضورمعنويكده قرار ايتدم وماسوادن منقطع اولوب انوار جمال باكمالكه مستغرق اولمق اميد يله ثابت قدم اولدم زيرا اول طبيب الهى اولان مرشد كامل سنك راه عشق ومعرفتك (ادق من الشعر واحد من السيف) براه لطيف وذره مقدارى تعلق ماسوا يى قبول ايتمز بر مطلوب شريفدر ديو بكا برنشان وبرخبر ويردى

﴿ كذشت برمن مسكين وبارقيبان كفت * دريغ عاشق مقتول من چه جانى داد ﴾

بن مسكين اوزره اوغرادى ورقيبلره ديدى حيف بنم مقتول عاشقم نه عجب برجان ويردى (مفردات) (كذشت) اوغرادى (بر) على (من) بن (مسكين) م (با) للملابسة (رقيبان) م (كفت) ديدى (دريغ) حيف (عاشق) م (مقتول) م (من) بن (چه) نه (جان) م (يا) وحدتيه (داد) ويردى (معناى اشارتى) اول پير طريقتك ارشاديله سعى بليغ ايدوب رياضات ومجاهداتله راه حقده نفس سركشى قتل ايدوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرينه مظهريتله فنا مرتبه‌سين بولندقده بحمدالله بن مسكين اوزره برفيض الهى وبرتجلىٔ رحمانى ارشديكه رقيبان نفس وشيطانه جانب حقدن ديدايكه حيف بنم مقتول عاشقم كورك واندن ايراق اولك بنم محبتم بولنسده نه عجب برجان ويردى

﴿ تنش درست ودلش شاد باد ازدولت * كه دست دادش وبارىٔ ناتوانى داد ﴾

آنك تنى درست وآنك كوكلى دولتدن شاد اولسون كه برناتوانه احسان ومعاونت الينى ويردى (مفردات) (تن) م (ش) ضمير (درست) بتون (دل) كوكل (ش) ضمير (شاد) م (باد) اولسون (از) من (دولت) م (كه) زيرا (دادش) احسان (بارى) ياردم (ناتوان) قدرتسز (يا) وحدتيه (داد) ويردى (معناى اشارتى) حق تعالينك تجلىٔ ظاهريسى وتجلىٔ باطنيسى دولتنك ظهورى دائم اولسونكه برضعيف وناتوانه احسان ومعاونت ايله اعداى مبين اوزره غالب اولمغه قدرت ويردى

﴿ بروبمعالجهٔ خود كن اى نصيحت كوى * شراب وشاهد شيرين كرا زيانى داد ﴾

اى نصيحت سويليجى كيت كندوكه علاج ايله شراب وشيرين محبوب كيمه برزمان ويردى (مفردات) (برو) كيت (معالجه) م (خود) كندو (كن) ايله (نصيحت كوى) نصيحت سويليجى (شراب) م (شاهد) محبوب (شيرين) م (كرا) كيمه (زمان) م (يا) وحدتيه (داد) ويردى (معناى اشارتى) اى ظاهربين اولوب احوال دروندن واسرار عشق الهيدن بيخبر ومحجوب اولان ناصح وواعظ بوشهرت وزينت ظاهريه الدانوب قاصرهمت اولمه كيت كندونفس سركشك

وشاهد شيريندن كيم زيان كورديكه بزى بونلردن منع ايدرسين

قلبنه برعلاج ایله وهوای نفسی ترك ایله قوت پیغمبری حاصل ایدوب فانی فی الله وباقی بالله مرتبه سینه بولمغه سعی وغیرت ایله

خزینهٔ دل حافظ زگوهر اسرار * بیمن عشق تو سرمایه جهانی داد

حافظك كوكلی خزینه سی اسرار كوهرندن سنك عشقك بركاتنه جهان خلقنه سرمایه ویردی (مفردات) (خزینه) م (دل) كوكل (حافظ) م (ز) من (كوهر) م (اسرار) م (با) للملابسة (یمن) برکت (عشق) م (تو) سن (سرمایه) م (جهان) م (یا) نسبیه (داد) ویردی (معنای اشارتی) بحمد الله فانی فی الله اولمق سببیله حافظك كوكلی خزینه سنده اولان اسرار وفیوضات الهیه كوهرندن یارب سنك عشقك یمن وبركاتنده جهان خلقنه سرمایهٔ سعادت اولان فیض وجذبات رحمانیه یی ویردی ودل حافظ فیض بخش برخلیفة الله اولدی

ولـه ایضا

عشقت نه سرسریست كه ازدل بدرشود * مهرت نه عارضیست كه جای دكرشود

سنك عشقك قولایله برنسنه دكلدر كه كوكلدن طشره اوله سنك محبتك عارضی برحال دكلدر كه برغیری یرده اوله (مفردات) (عشق) م (ت) ضمیر (نه) نفی (سرسری) قولای وسهل (یا) وحدتیه (است) در (از) من (دل) كوكل (بدر) طشره (شود) اوله (مهرت) سنك محبتك (نه) نفی (عارضی) م (است) در (جای) محل (یا) وحدتیه (دكر) غیر (شود) اوله (معنای اشارتی) یارب سنك عشقك عشق مجازی كبی صوكسز وازاله سی آسان برنسنه دكلدر كه كوكلدن اخراجی ممكن اوله (الا لا ایمان لمن لا محبة له) حدیث شریفی سرنجه سنك محبتك روز الستده عهد ویمینله روحلرك التزام وقبوللیله در عارضی برحال دكلدر كه بی ثبات اولان ماسوادن برغیری یره ویرمك ممكن اوله (بیت) (حق تعالی ایدیسر خورودنی * ماسوی اللهه محبت ایده نی

عشق تودر وجودم ومهر تودر دلم * باشیراندرون شد وباجان بدرشود

سنك عشقك وجودمده وسنك محبتك قلبمده سود ایله ایچرو كندی وجانله طشره اوله می اولمز (مفردات) (عشق) م (تو) سن (در) فی (وجود) م (م) ضمیر (مهر تو) سنك محبتك (در دلم) كوكلمده (با) مع (شیر) سود (اندرون) ایچرو (شد) كندی (بدر) طشره (شود) اوله می (معنای اشارتی) بحمد الله یارب سنك عشقك اجزای وجودمی احاطه ایلیوب سكا مطیع ایلمشدر ومحبتك خانهٔ قلبمی احاطه ایلیوب (قد شغفها حبا) آیت جلیله سی سرنجه تعلقات ماسوایی محو ایلمشدر محبة الله برشریف نسنه در كه طفل شیرخواره لكده قلبا وقالبا بشر اشره سود ایله تخمیر اولنه وبونلری احاطه ایلیه اول محبت عاشقك جاندن طشره اولوب زائل اولمق ممكنمیدر دكلدر

دردیست درد عشق كه اندر علاج او * هرچند سعی بیش نمایی بترشود

عشق دردی بردرد در كه آنك علاجنده هرنه قدر كه زیاده سعی كوستره سین بتر

(خزینهٔ دل حافظ زگوهر اسرار * بیمن عشق تو سرمایهٔ جهانی داد) خزینهٔ دل حافظ اضافتلری بیانیه ولامیه در كوهر اسرارده بیانیه بیمن عشق تو باحرف سبب واضافتلری لامیه لردر سرمایهٔ جهان اضافتی لامیه در فاعل معناسنه ویامفعول معناسنه یعنی جهانك فائده سنی ویاجهانه فائده. یاحرف تنكیردر * محصول بیت * حافظك كوكلی خزینه سی یعنی قوت شاعریه سی اسرار كوهرندن سنك عشقك یمنی وبركتی سببیله جهان سرمایه سنی ویردی یعنی تمام عالم آندن استفاده واستفاضه اسرار عشق ومحبت ایلر یعنی اشعاری اسرار عشق جانانله مملودر هركس آندن مهر ومحبت رسم وآیینی استفاده ایدر دیمكدر (وله ایضا) (عشقت نه سرسریست كه ازسر بدرشود * مهرت نه عارضیست كه جای دكرشود) سرسری قولاینه دیمكدر * محصول بیت * سنك عشقك قولاینه دكلدر كه باشدن طشره كیده یعنی باشدن چیقه محبتكده عارضی دكلدر كه غیری یره كیده یعنی برغیری یه نقل ایلیه (عشق تودر درونم ومهر تودر دلم * باشیراندرون شد وباجان بدرشود) بوغزلده شدرفت وشودرود معناسنه در * محصول بیت * سنك عشقك درونمه ومحبتك كوكلمه سود ایله ایچری كتدی وجانله طشره چیقار یعنی زائل اولور دكلدر زیرا تمام وجودیمه سرایت ایلمشدر (دردیست درد عشق كه اندر علاج او * هرچند سعی بیش نمایی بترشود) دردیست یاحرف وحدت كه حرف بیان یاحرف رابط صفت علاج او اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * عشق دردی بردرد در كه آنك علاجنده هرنقدر كه سعی زیاده كوستررسك بتر اولور حاصلی درد عشق دواپذیر دكلدر

اول یكی منم كه درین شهر هرشبی * فریاد من زعشق بافلاك برشود) یك یكی بریسی یعنی عشاقك بریسی شبی یاحرف وحدت ویاتنكیر بافلاك بربونده حرف صله دربایی تأكیدایدر * محصول بیت * عشاقك اول بریسی بنم كه بوشهرده هركیجه

وزیاده رك اولور (مفردات) (درد) م (یا) وحدتیه (است) در (دردعشق) م (اندر) فی (علاج) م (او) ضمیر (هرچند) هرنه قدر (سعی) م (بیش) زیاده (نمایی) كوستره سین (بتر) زیاده (شود) اولور (معنای اشارتی) حضرت اللهك مایهٔ شادی وسرمایهٔ سعادتی اولان دردعشق بردرددر كه آنك علاجنده واوكولمسنده هرنقدر سعی زیاده كوستره سین اول اسطرلاب اسرار خدا اولان درد عشق دخی زیاده اولور زیرا بومبارك علت عشق جمله علتلردن جدادر

اول منم كه درغم آن ماه هرشبی * فریاد من بعشق زافلاك برشود

اول بنم كه اول ماهك غمنده هربركیجه عشقله بنم فریادم افلاكدن یوقاری اولور (مفردات) (اول منم كه) م (در) فی (غم) م (آن) اول (ماه) آی (هرشب) هركیجه (یا) وحدتیه (فریاد) م (من) بن (با) للملابسة (عشق) م (ز) من (افلاك) م (بر) یوقارو (شود) اولور (معنای اشارتی) اول علو شان صاحبی حضرت اللهك درد عشق دواتنی تحصیل غمنده اول وسابق بنم كه عشقله بنم فریادم وآه وانینم افلاكدن یوقاری اولمش ایدی زیرا نالهٔ عشاق معشوقه زیاده خوشدر

كرزانكه من سرشك فشانم بزندرود * كشت عراق وفارس بیكبار ترشود

اكراندن كه بن زندروده كوزیاشنی صاچم عراق وفارس مملكتك اكینی جمله سی یاش اولور وغرق اولور (مفردات) (كر) اكر (زانكه) آندن كه (من) بن (سرشك) كوزیاشی (فشانم) صاچم (با) ظرفیه (زندرود) اصفهانده برایرماغك اسمیدر (كشت) اكین (عراق وفارس) مملكت اسملریدر (بیكبار) جمله سی (تر) یاش (شود) اولور (معنای اشارتی) اكر دردعشقله وجدبهٔ رحمانله جكریانوب ینابیع حكمت اولان قلبك حرارتندن كوزیاشنی صاچم دنیا وآخرتك تعلقات حاصلاتنی غرق ومحو ایلیوب آینهٔ قلبك انجلاسیله مشاهدهٔ جمال محبوبه استعداد حاصل اولور

دی درمیان زلف بدیدم رخ نكار * درهیئتی كه ابرمحیط قمرشود

دون محبوبك بكاغنی زلفی اورته سنده كوردم برهیئتده كه سحاب قمری محیط اوله (مفردات) (دی) دون (در) فی (میان) اورته (زلف) م (بدیدم) كوردم (رخ) یكاق (نكار) محبوب (در) فی (هیئت) صورت (یا) وحدتیه (ابر) بولوت (محیط) م (قمر) آی (شود) اوله (معنای اشارتی) بومظاهر اسماء الله اولان ظلمة كونیه اورته سنده بحمد الله تجلی ذات الهیه یی مشاهده ایلدم برهیئتده كه ابرقمری محیط اولدیغی كبی انوار ذات الهیه اقلیم وجودی احاطه ایلدی

كفتم كه ابتدا كنم ازبوسه كفت نی * بكذر كه ماه زعقرب بدرشود

دیدم بوسه دن ابتدا ایده یم یوق دیدی قو كه ماه عقرب برجندن طشره اوله (مفردات) (كفتم) دیدم (ابتدا) م (كنم) ایدم (از) من (بوسه) م (كفت) دیدی (نی) یوق (بكذر) قو (ماه) آی (ز) من (عقرب) سماده بربرجك اسمیدر

بنم فریادم افلاكه كیدر یعنی دردعشقدن آه وناله م افلاكه صعود ایدر (كرزانكه من سرشك فشانم بزندرود * كشت عراق جمله بیكبار ترشود) كرزانكه اكرشویله كه دیمكدر بزنده رود با حرف صله سابقا بیان اولندیدی كه زنده رود زانك فتحی وكسریله اصفهان ایرماغنه دیرلر عراقدن مراد عراق عجمدر كه اصفهاندر جمله جمیعا دیمكدر ادات تأكیددر بیكبار بركره دن وبراوغوردن دیمكدر ترپاش دیمكدر شود بونده اولور معناسنه در افعال ناقصه دندر كشت اسمی وتر خبری وجمله كشتی تأكید ایدر * محصول بیت * اكرشویله كه بن كوزم یاشنی زنده روده صاچم ودوكم یعنی اشكك چشممی زنده روده اقیدم اصفهان اكینی جمیعا بركره دن وبراوغوردن تراولور یعنی تمام صواولور حاصلی اكربنم كوزم یاشی زنده روده منضم اولسه مزارع عراق وفارسی تمام صوآلوردی (دی درمیان زلف بدیدم رخ نكار * درهیئتی كه ابرمحیط قمرشود) محیط قمر اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * دون زلف اورته سنده نكارك رخنی كوردم برهیئتده كه بولوط ماهی محیط اوله زلفی ابره وروی جانانی قمره تشبیه ایلمش (كفتم كه ابتدا كنم ازبوسه كفت نی * بكذار تاكه ماه زعقرب بدرشود) ابتدا كنم معنای استفهامی متضمندر ابتدا ایده یمی معلوم اوله كه ماه برج عقربده ایكن شریف ایشلره مباشرته اذن یوقدر زیرا اول وقت نحوستله مشهوردر * محصول بیت * رخ نكاری میان زلفنده اول هیأتده كورنجك دیدمكه ذوق وصفایه بوسه دن ابتدا ایلیه یمی نكار دیدیكه یوق قوكه آی برج عقربدن طشره چیقه یعنی

زمان نحسدن قورتولا لم اندن صكره ماهدن مراد رخی وعقربدن خم زلفیدر تنكیم بیت سابقده ذكر ایلمش ایدی

(بدر) طشره (شود) اوله (معنای اشارتی) (ستروں ربکم کما ترون القمر ليلة البدر) حديث شريفی سرنجه درکاه حقده نیاز ايدوب ديدم يارب حجاب بشريه بی بندن کلی رفع ايدوب انوار جمالك مشاهده سی لذتنده بنی بردوام ايله حق تعالی (لن ترانی) آیت کریمه سی سربنی اظهار بیوروب ديدی که جبل وجود رفع اولنجه یه دکین صبر ایله تا که ماه روح عقرب وجود دن طشره کله و بو نشئهٔ عنصریه تبدیل اوله که بو نشئه ده بلا حجاب مشاهده‌ٔ دائمی ممکن دکلدر

﴿ حافظ بیاد لعلش اکر باده میخوری ✿ مکذار هان که مدعیان را خبر شود ﴾

ای حافظ اکر آنك لب لعلی یادیله باده ایچه سین آکاه اول قومه که مدعیلره خبر اوله (مفردات) (حافظ) م (با) للملابسة (یاد) ذکر (لعل) مراد اب احمر (ش) ضمیر (اکر) م (باده) شراب (میخوری) ایچه سین (مکذار) قومه (هان) آکاه اول (مدعیان را) مدعیلر ایچون (خبر) م (شود) اوله (معنای اشارتی) ای حافظ اکر فیض وتجلیٔ بلا واسطهٔ الهیه ظهور ایدوب آنك شوقیله شراب عشق نوش ایدوب اسرار عشق پیدا اولورسه آکاه اول قومه که عوام ناسك خبری اوله زیرا اسرار عشقی عوامدن ستر واجبدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اکر خدای کسی را بهر کناه بکیرد ✿ زمین بناله درآید زمانه آه بکیرد ﴾

اکر خدای تعالی هر کناهه بر کیمسه یی طوته زمین ناله یه کلور زمان آه طوتار (مفردات) (اکر) م (خدا) م (کسی را) بر کیمسه یی (با) سببیه (هر کناه) م (بکیرد) طوته (زمین) یر (با) للملابسة (ناله) فریاد (درآید) کله (زمانه) م (آه) م (بکیرد) طوتار (معنای اشارتی) اکر ارحم الراحمین وواسع المغفره اولان خدای لم یزل بر کیمسه یی هر بر کناهندن ایچون اخذ ومؤاخذه ایلیه حلم وعفو ایلمه اول کنهکارك وجودی زمینی دائم عذاب الله ایله ناله وافغانه کلور واهل زمانی دخی اول بیچاره یه ترحماً آه وفریاد ایله بکا وکریه ده اوتار لکن حضرت الله کرم ولطفندن برنجه کناه ایله حدی تجاوز ایلرسه اخذ ورسوای ایلر

﴿ برابرست که وکوه پیش حضرت مولی ✿ کهی بکوه ببخشد کهی بکاه بکیرد ﴾

حق تعالی حضرتی قتنده کاه وکوه برابردر کاهی طاغ قدر کناهی باغشلر کاهی صمان قدر کناه سببیله اخذ ایلر (مفردات) (برابر) مساوی (است) در (که) صمان (کوه) طاغ (پیش) اوك (حضرت مولی) م (کهی) بروقت (بکوه) طاغ (ببخشد) احسان ایدر (کهی) م (با) سببیه (کاه) صمان (بکیرد) طوتار (معنای اشارتی) استعيذ بالله (فعال لما يريد) آیت کریمه سی سرنجه حق تعالی حضرتنك حضور معنویه سنده لحكمة صمان چوپی کبی حقیر او لانله عظیم طاغ کبی کورینان کیمسه‌لر قدر یوندن برابر دردخی (لا يسئل عما يفعل) آیت کریمه سی سرنجه کاه طاغ قدر عظیم کناه کبیره لری بغشلر اسکله بیله جنته ادخال ایلر کاهی صمان چوپی قدر بلکه ذره قدر کناه سببیله جهنمه ادخال ایدر وعذاب ایلر

(حافظ بیاد لعلش اکر باده میخوری * مکذار هان که مدعیان را خبر شود) حافظ منادی هان اسماء افعالدندر آکاه اول دیمکدر که حرف بیان مدعیاندن مراد رقیبلردر * محصول بیت * ای حافظ اکر جانانك لعلی یادینه باده ایچرسك آکاه اول قومه که رقیبلره خبر اوله یعنی بادهٔ لعلی یادینه وشوقنه ایچجه کیمسه واقف اولمامق کرك (وله ایضا) (اکر خدای کسی را بهر کناه بکیرد * زمین بناله درآید زمانه آه بکیرد) بهر کناه با حرف سبب بناله با حرف صله زمانه تقدیری زمانه را در بکیردك مقدم مفعولی واقع اولمش وآه فاعلی * محصول بیت * اکر الله تعالی بر کیمسه یی هر کناه ایچون مؤاخذه ایدوب عقوبت ایلسه یعنی هر کناه اشلدکجه عذاب وعقاب ایلسه کرهٔ خاك ناله یه کلوب زمانه یی دود آه مجرمین طوتار یعنی زمان وزمین بو حاله تحمل ایده میوب فریاد وفغانه کلور لکن خدا صابردر عذاب وعقابی آخرته تأخیر ایدر (برابرست کاه وکوه پیش حضرت مولی * کهی بکوه ببخشد کهی بکاه بکیرد) * محصول بیت * حضرت اللهك یانده صمان وطاغ برابردر یعنی خدایه نسبت صغائر وکبائر برابردر حاصلی عبادك صغائری وکبائری اکا ضرر ایلمز کاه طاغلرجه کناهی عفو ومغفرت ایدر وکاه صمان دکلو کناه ایچون عذاب وعقاب ایدر ایدی کبائر سببیله غفراندن مأیوس وصغائر سببیله عذاب وعقابدن امین اولمامق کرك

(کناه روی زمین میکنی نمیدانی * که ماه برفلك ازشومیٔ کناه بکیر) روی زمین یر یوزینك کناهی دیمکدر کثرت کناهدن کنایتدر نمیدانی فعل نفی حال استفهام انکاری متضمندر بیلزمیسین یعنی بلورسین که حرف بیان ماه مبتدا بکیرد خبری طوتیلور دیمکدر یعنی خسوف اولور * محصول بیت * یر یوزینك کناهنی ایلرسین یعنی دنیاجه کناه ایلرسن بیلزمیسین که فلکده آی کناه شوملغندن وقباحتندن طوتیلور یعنی کسوف شمس وخسوف قمر جرایم ناسدن واقع اولور (تو پاك دامنی آری ولی شود پیدا * کناههای تو فردا که داد خواه بکیرد) پاکدامن وصف ترکیبی اقسامندندر پاك اتکلی دیمکدر و یا حرف وحدت اری اود دیمکدر ولی ادات اضراب شودك فاعلی کناههای تو یه اضافتی لامیه درکه حرف بیان داد خواه وصف ترکیبیدر منظلم معناسنه یعنی ظالمدن شکایتجی بکیردك فاعلی تحتنده داد خواهه راجع ضمیردر ومفعولی مصراع اولك ضمننده اولان دامندر * محصول بیت * سن پاکدامن سین اودامانسنك کناهلرك اول زمان پیدا اولور که شکایتجی اتککی طوته یعنی محشرده که سندن ظلم کورن اتکنه یاپشه کناهلرك ظاهر اولور اکرچه که بونده پاکدامن کچنور سین (شبی زشرم کنه من چنان بکریم زار * که مجده کاه من آن شب همه کیاه بکیرد) شبی یا حرف وحدت شرم کنه اضافتی لامیه درکه حرف بیان سجده کاه سجده یری کیاه اوت یعنی چمن معناسنه * محصول بیت * بر کیجه کناهدن اوتاندیغمدن آنجلین زار اغلیهیم که سجدهم یری هب اوت طوته یعنی اول کیجه سجدهم یری کثرت کریه و بکادن چایر چمن اوله (که وداع بکریم بدان مثابه که یار * بهر زمین که رود آب دیده راه بکیرد) که وداع اضافتی فی معناسنه در مثابه بونده مرتبه معناسنه درکه حرف بیان یار مصراع ثانی یه مرهوندر مبتدادر ومابعدی خبری بهر زمین با حرف صله که حرف بیان رود فعل مضارع مفرد غائب فاعلی یاره راجع ضمیردر راه بکیرد تقدیری راهش بکیرد ایدی ضمیر حذف وایصال طریقیله ترك اولندی ضرورت وزن ایچون * محصول بیت * وداع وقتنده اول مرتبه ده اغلیهیم که هر یره که کیده کوزم یاشی یولن طوته یعنی کوزم یاشی دریالر اولوب یولن بغلیه که هیچ بر یره کیتمیه (چوشاه قصد هلاك کسی کند حافظ * کراست زهره ویارا که پیش شاه بکیرد) قصد هلاك اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر هلاکك کی یه ده یوله در و یا حرف وحدت کراست کیمکدر که زهره اود یارقدرت زهره لفظی عجمیونك کبی برلرده قدرت معناسنه استعمال ایدرلرسه که بو بیتده بوبله در (بیت) * زهره ندارم که ببوسم لب * تیروکمان دارد ابروی تو * محصول بیت * چونکه پادشاه بر کیمسه یی هلاك ایلکه قصد ایدر ای حافظ کیمك قدرتی وار که پادشاهك اوکنی طوته یعنی اکا بو قصدده مانع اوله حاصلی پادشاه دیلدیکنی ایشلر (وله ایضا)

﴿ کنه روی زمین میکنی نمی دانی ✿ که ماه برفلك ازشومیٔ کناه بکیرد ﴾

یر یوزنده کناه ایلرسن بیلزسن که فلك اوزره آی کناه شوملغندن طوتیلور (مفردات) (کنه) م (با) ظرفیه (روی) یوز (زمین) یر (میکنی) ایلرسن (نمی دانی) بیلزسن (ماه) آی (بر) علی (فلك) م (از) من (شوم) شر وقبیح (یا) مصدریه (کناه) م (بکیرد) طوتیلور (معنای اشارتی) استعيذ بالله (وما نرسل بالآيات الا تخويفا) آیت جلیله سی سرنجه وقت خسوفده وکسوفده مصیبده حدی تجاوز ایتمك سببیله خوفا من عذاب الله دعا وتوبه واستغفار وصدقه وصلاة النجا واستغاثه ایتمك لازمدر ای عاصیٔ بیچاره یر یوزنده سن کناه ایلرسن وبیلزسن که فلك اوزره ماه کناه شوملغندن طوتیلور

﴿ شبی زشرم کنه من چنان بکریم زار ✿ که سجده کاه من آن شب همه کیاه بکیرد ﴾

بر کیجه کناه شرمندن بن انجلین زار اغلیم که بنم جمیع سجده ایتدیکیم یری اول کیجه اوت طوته (مفردات) (شبی) بر کیجه (ز) من (شرم) حیا (کنه) م (من) بن (چنان) انجلین (بکریم) اغلیم (زار) فریاد ایله (سجده کاه) سجده یری (من) بن (آن) اول (شب) کیجه (همه) جمله (کیاه) اوت (بکیرد) طوته (معنای اشارتی) بحمد الله حياء من الله وخوفا من عذاب الله ایشلدیکم کناهك شرمندن هر بر کیجه بن فریاد ایله اوقدر وافر اغلرم که بنم سجده کاهمك جمله سی اول کیجه اوت طوتار وکوزم یاشندن اوتلر بتر زیرا کوز یاشی کناه چرکنی تطهیر ایدیجیدر

﴿ که وداع بکریم بدان مثابه که یار ✿ بهر طرف که رود آب دیده راه بکیرد ﴾

وداع وقتی اول مرتبه ده کریه ایدم که یار هر طرفه که کیده کوزم یاشی آنك یولنی طوته (مفردات) (که) وقت (وداع) م (بکریم) اغلیم (بدان) اول (مثابه) مرتبه (که یار) م (بهر طرف که) م (رود) کیده (آب دیده) کوز یاشی (راه) یول (بکیرد) طوته (معنای اشارتی) قبض واستتار وقتی یاخود کون وفساده وداع وقتی اول مرتبه کریه ونیاز فراوان ایدم شول امید ایله که استعيذ بالله (ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم) آیهٔ کریمه سی سرنجه اول غفور ورحیم اولان حضرت الله ومحبوب حقیقی بی اشتباه کرمندن هر طرفه که کوزم یاشی کیده نظر رحمت ایله نظر بیوروب جمیع کناهمی عفو ومغفرت ایده که (انا عند ظن عبدی بی وانا معه اذا ذکرنی) بیورمشدر

﴿ چوشاه قصد دل بی دل کند حافظ ✿ کراست زهره ویارا که پیش شاه بکیرد ﴾

ای حافظ چونکه شاه بر عاشقك کوکلنه قصد ایده کیمك زهره وقدرتی واردر که شاهك اوکنی طوته (مفردات) (چو) چونکه (شاه) م (قصد) م (دل) کوکل (بی دل) عاشق (یا) وحدتیه (کند) ایده (حافظ) م (کراست) کیمك ایچوندر (زهره) اود (یار) قدرت (پیش) اوك (شاه) م (بکیرد) طوته (معنای اشارتی) اول غفار الذنوب وستار العیوب اولان حضرت الله محضا کرمندن بر عاشقك

وبن مؤمن عاصی وبیچاره قولنك جمیع كناهنی عفو ومغفرت ایدوب خانهٔ قلبنی
كدورات ماسوی الله دن پاك ایدوب تجلیات انوار ذاتیه سنه مظهر وانی مقبول دركاه
عزت ایلدكده ای حافظ حضرت اللهك مجانا و بلا استحقاق العبد ایتدیكی كرم
واحسانه مانع اولقانه كیك زهره سی وقدرتی واردر استعیذبالله (الله لطیف بعباده
یرزق من یشاء وهو القوی العزیز) آیهٔ كریمه سی سرنجه لاراد لقضائه ولامانع
لحكمه وعطائه در ﴿ وله ایضا ﴿

﴿ سرسوادی تواندر سرما میكردد * بین كه اندر سر شوریده چهان میكردد ﴿

سنك سوداك هوسی بزم باشمزده دور ایلر كور كه شوریده باشده نلر دور ایلر
(مفردات) (سر) هوس (سودا) محبت (تو) سن (اندر) فی (سر) باش
(ما) بز (میكردد) دور ایلر (بین) كور (اندر) فی (سر شوریده) دیوانه باش
(چها) نلر (میكردد) دور ایلر (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی صدهزار جان اولسونكه
سنك عشق ومحبتك هوسی بزم سعادتلی باشمزده دور وقرار ایلر كور كه بو دیوانه نك
باشنده نه عظیم دولتلو دور وقرار ایلر

﴿ كرچه بیداد و جفا میكندان دلبر من * همچنان در پی اودل بوفا میكردد ﴿

كرچه اول بنم دلبرم ظلم وجفا ایدر آنجلین كوكل انك اردنجه وفا یه دوز (مفردات)
(كرچه) م (بیداد) ظلم (جفا) م (میكند) ایدر (آن) اول (دلبر من) بنم
محبوبم (همچنان) آنجلین (در پی او) انك اردنجه (دل) كوكل (با) للملابسة
(وفا) م (میكردد) دوز (معنای اشارتی) كرچه اول بنم محبوب رحیم ظلم وجفانك
غایتی اولان فقر ومحنت و بلا ومشقت تحمیل ایدر اما لطفی وقهری جمله سی عاشقه
عین لطف اولدیغندن آنجلین جفا واشد بلا اردنجه كرم بی نهایه سی محقق
اولدیغندن بیچاره كوكل محبوبندن وفایه دوز والطف واحسانه امید اوزره در

﴿ ازجفای فلك وغصهٔ دوران صدبار * برتنم پیرهن صبر قبا میكردد ﴿

فلكك جفاسندن ودوران غصه سندن یوزكره تنم اوزره صبر پیرهنی قبا اولور
(مفردات) (از) من (جفا) م (فلك) م (غصه) م (دوران) زمان (صدبار)
یوزكره (بر) علی (تن) م (میم) ضمیر (پیرهن) كوملك (صبر) م (قبا) قفتان
(میكردد) اولور (معنای اشارتی) چوفلكده مانع وصلت اولان تعلقات
ماسوی جفاسندن وآرزو وحسرت ایله وحجاب وفرقت ایله چكن زمانك غصه سندن
یوزكره تنم اوزره صبر پراهنی قبا كبی چاك اولوب مجنون كبی عریان و بریان اولدم

﴿ در ضعیفی ونزاری دل بیچارهٔ من * چون هلالیست كه انكشت نما میكردد ﴿

ضعیفلكده ولاغرلقده بنم بیچاره كوكلم برهلال كبیدر كه انكشت نما اولور
(مفردات) (در) فی (ضعیف) م (یا) مصدریه (نزار) لاغر (یا) مصدریه
(دل) كوكل (بیچاره) م (من) بن (چون) مثل (هلال) م (یا) وحدتیه
(است) در (انكشت نمای) ارمغله كوستریلور (میكردد) اولور (معنای اشارتی) اول

(سرسودای تواندر سرما میكردد *
بین كه اندر سر شوریده چهامیكردد *
سرسودای تو اضافتی لامیه لردر سر
شوریده بیانیه چها جمع چه درنلر دیمكدر
* محصول بیت * سنك عشق ومحبتك رازی
وسری بزم باشمزده دائردر و باخود باشمزده
اولور یعنی ثابت، قائمدر نظر ایله بزم شوریده
باشمزده نلر چكزیور ونلر اولور مصراع
اولك معناسی سنك سودك باشی بزم باشمزده
طولاندیدین وسنك سوداك هواسی بزم باشمزده
دور ایدر دیین سر بیندن اكاه دكلر ایش
(كرچه بیداد وجفا میكند آن دلبر من
* همچنان در پی اودل بوفا میكردد)
* محصول بیت * كرچه بزم دلبریمز بزه
بیداد وجفا ایلر یعنی كرچه دائما بزه جور
وجفا اوزره در امابنه كوكل انك اردنجه
وفا امیدیله چكزیور یعنی هر نقدر كه بكا
جفا ظلم ایلسه وفاسندن امیدی قطع
ایلم (ازجفای فلك وغصهٔ دوران
صدبار * برتنم پیرهن صبر قبا میكردد)
جفای فلك وغصهٔ دوران اضافتلر لامیه
لردر پیرهن صبر بیانیه قبا چاك معناسنه
* محصول بیت * فلك جفاسندن
ودوران غصه سندن یوزكره تنم اوزرنده
صبر پیرهنی چاك اولور حاصلی كثرت
جور زماندن طاغیلور (درضعیفی ونزاری
تن بیچارهٔ من * چوهلالیست كه انكشت
نما میكردد) ضعیفی ونزاری یالری
مصدریلردر تن بیچاره اضافتی بیانیه در
هلالیست یا حرف وحدت انكشت نما
وصف تركیبیدر پرمقله كوستریلن نسنه
نمایندن كورنك وكوسترمك معناسنه
* محصول بیت * ضعیفلكده وآرقلقده
بنم بیچاره تنم برهلال كیبدر كه پرمقله
كوستررلر یعنی كمال اینجه لكدن
برمرتبه ده در بنم تنم كه دكه كمسه آنی
كوره مز بلكه هلال كبی كورن كورمینه
كوسترر

(بلبل طبع من ازفرقت كلزار رخش * دیركاهیست كه بی برك ونوا میكردد) بلبل طبع من اضافتلری بیانیه ولامیه دركلزار رخ بیانیه دیركاه روزمره لرنده چوق زمان معناسنه در كه حرف بیان برك ونوابونك كبی یرلرده عطف تفسیری واقع اولور براق وازق معناسنه میكردد اولاق ودونمك معناسنه اواق عمكندر * محصول بیت * بنم طبع بابلی جانانك رخی كلزاری نك فراقندن چوق زماندر كه براقسز وآزقسز اولور یعنی كچنور ویاطولانور یعنی چوق

محبوب حقیقینك حسرت واشتیاقندن ودرد عشقندن ضعیفلكده ولاغرلقده بنم
بیچاره كوكلم وناتوان وجودم پارمغله كوستریلور برهلال كبی اولمشدر

﴿ بلبل طبع من ازفرقت كلزار رخش * دیركاهست كه بی برك ونوا میكردد ﴿

بنم طبع بلبلی اول محبوبك یكاغی كلزارینك فرقتندن چوق زماندر كه قدرتسز
ونغمه سز دور ایلر (مفردات) (بلبل) م (طبع) م (من) بن (از) من (فرقت) م
(كلزار) كل محلی (رخ) یكاق (ش) ضمیر (دیركاه) چوق زمان (است) در (بی)
نفی (برك) قدرت (نوا) نغمه (میكردد) دور ایلر (معنای اشارتی) توفیق ربانیه ایله
شب تا بسحر عشق الهیه ایله وآرزوی مشاهدهٔ جمال الله ایله بلبل كبی فریاد واذكار
واوراد ایدیجی طبع سلیم وقلب حزینم چوق زماندر كه قبض واستتار ایله
قدرتسز ونغمه سز دور ایلر

﴿ چندكویم مروای دل زپی نفس وهوا * كه هوایست كه در عین خطا میكردد ﴿

نیجه بردیم كوكل نفس وهوایه تابع اولمه زیرا بو برهوادر كه عین خطاده دور ایلر
(مفردات) (چند) نیجه (كویم) دیم (مرو) كیتمه (ای دل) ای كوكل (ز)
من (پی) ارقه (نفس) م (هوا) م (كه) زیرا (هوا) م (یا) وحدتیه (است)
در (در) فی (عین خطا) م (میكردد) دور ایلر (معنای اشارتی) تجلیسز
وذوق روحانیتسز نیجه برمجاهده وتوبیخ ایله بیچاره كوكله دیم ای كوكل نفس وهوایه
تابع اولمه زیرا بو برهوادر كه سنی راه حقدن اضلال ایدر و بعدیت ایراث ایدن
عین خطاده واقعدر

﴿ بهوادار بت ای سروقد ولاله عذار * بس كس آشفته وسركشته چوما میكردد ﴿

سنك عاشقلغك سبیله ای سرو بوبلو ولاله یكاقلو چوق كمسنه بزجلاین پریشان
ومتحیر دور ایلر (مفردات) (با) للملابسة (هوادار) عاشق (یا) مصدریه
(ت) ضمیر (ای سروقد) م (لاله) م (عذار) یكاق (بس) چوق (كس)
كیمسه (آشفته) پریشان (سركشته) متحیر (چوما) بزكبی (میكردد) دوز
(معنای اشارتی) ای هادیٔ راه مستقیم وای معطیٔ انوار یقین اولان معشوق
لایزالم سنك عاشقلغك سبیله چوق كیمسه بین التجلی والاستتار وازاسرار حكمت
بیشمار بزجلاین پریشان ومتحیر وسرکردان قالمشدر

﴿ هركه دل درخم چوكان سرزلف تو بست * لاجرم كوی صفت بی سروپا میكردد ﴿

هركیمكه سنك سرزلفك چوكانی خمنه كوكل باغلدی البته طوب كبی باشسز واباقسز
دور ایلر (مفردات) (هركه) هركیمكه (دل) كوكل (در) فی (خم) بوكلم (چوكان) م
(سر) اوج (زلف) م (تو) سن (بست) بغلدی (لاجرم) البته (كوی) طوب
(صفت) م (بی سر) باشسز (پا) ایاق (میكردد) دوز (معنای اشارتی) یارب هرشول
عالی همت كیمسه كه سنك تجلیٔ صفات غیبیه كو وانوار ذات بیچونك مشاهده سنه كوكل
بغلدی البته اول كیمسه طوب كبی باشسز واباقسز عشق بولنده یواراوب صدهزار

زماندركه بی سروسامان وبی ذوق
وصفادر زیرانوا لفظی كاه انتظام حال
معناسنده استعمال ایدرلر (چندكویم
مروای دل زپی نفس وهوا * كین
هوایست كه درعین خطا میكردد) پی ونده
آردو ایز معناسنه دركین كه حرف تعلیل
هوایی یا حرف وحدت كه حرف رابط
صفت عین خطا اضافتی بیانیه در
* محصول بیت * نیجه بردیم ای كوكل
نفس وهوا اردنجه كیتمه یعنی نفس وهوایه
متابعت ایله زیرا بو برهوادركه محضا
خطاده واقع اولور یعنی هوای نفسه تابع
اولمق خطا ایچنده اولمقدر وبا وادیٔ
خطاده دوران ایلكدر (بهوادار بت
ای سروقد لاله عذار * بس كه آشفته
وسركشته چوما میكردد * بهوادار بت
با حرف سبب هوادار وصف تركیبیدر محب
وعاشق معناسنه یا حرف مصدر در
وتا ضمیر خطاب سروقدك لاله عذاره
اضافتی بیانیه درواییكیسی وصف
تركیبی افسامندندر بس كه اصلنده بس كس
كه ایدی حذف وایصال طریقیله ترك
اولندی آشفته پریشان وبحضور
معناسنه در سركشته بونك كبی یرلرده
متحیر معناسنه در چوما ایهام طریقیله
واقعدر زیرا ماتحن وآب معناسنه در
میكردد اولور ودوزمعناسنه اولمق جائزدر
* محصول بیت * سنك محبتك سبیله ای
سرو بوبلو لاله یكاقلی چوق كمسه بزم كبی
پریشان حال ومتحیر كدر یعنی نیجه كیمسه
بزم كبی عاشق آلفته وآشفته وسركردانكدر
(هركه دل درخم چوكان سرزلف تو
بست * لاجرم كوی صفت برسروپا
میكردد * كه اسمدر كیم معناسنه
دل بستنك مقدم مفعول اولی وفاعلی
كه در درخم چوكان سرزلف تو اضافتلری
بیانیه ولامیه ولردر مفعول ثانیدر

لاجرم لابد ولامحاله دیمكدر كوی صفت كوی كبی دیمكدر بر سروپا باشی واباغی اوزرنده كوی صفت مبتدا ومابعدی خبری
* محصول بیت * هركیمسه كه كوكلی خم چوكان كبی سرزلفكه بغلدی شبهه یوق كه كوی كبی باشی واباغی اوزرنده
چكزیور یعنی كاه باشی اوزره وكاه اباغی اوزره چكزیور طوب كبی بوادادن مراد حیرتدر والاكویده سروپا متصوردكلدر

(دل حافظ چو صبا بر سر کوی تو مقیم * دردمندست و بامید دوا میگردد) .مقیم مصراع ثانی یه مرهوندر واو حرف حال

دل وحقارتله متحیر وسر کردان ودرد عشقله نالان اولـه کرکـدر

دل حافظ چو صبا بر سر کوی تو مقیم * دردمندست بامید دوا میگردد

حافظـك کوکلی سنك سر کویکده باد صبا کبی مقیم دردلودر دوا امیدیله دور ایلر (مفردات) (دل) کوکل (حافظ) م (چو) مثل (صبا) م (بر) عـلی (سر) باش (کوی) محله (تو) سن (مقیم) م (دردمند) دردلو (است) در (با) للملابسة (امید) م (دوا) درمان (میگردد) دونر (معنای اشارتی) یارب بو درد عشقـك اسیری اولان حافظـك کوکلی بادصبا کبی سنـك درکاه عزتك وباب رحمتك مقیم وملازملرندندر و بردردمنددر که دائم سنـك قپوکده محضا کرم واحسانکله قربیت ووصلتك امیدیله طولانور انجق سندن سنی استیوب برغیری قپویه کیتمشدر

ولـه ایضـا

می زنم هرنفس ازدرد فراقت فریاد * آه کرناله وآهم نرساند بتو باد

هرنفس سنك فراقك دردندن فریاد اوررم آه اکر بنم ناله وآهمی سکا باد ایرشدرمیه (مفردات) (می زنم) اوررم (هرنفس) م (از) من (درد فراق) م (ت) ضمیر (فریاد) م (آه اکر ناله وآهم) م (نرساند) ایرشدرمیه (بتو) سکا (باد) یل (معنای اشارتی) بحمدالله یارب هرنفس سنك درد عشقکدن وانوار قدسیهٔ ذاتك فراقکدن فریاد اوررم آه اکر ناله وآهم خالص لوجه الله دکلسه در دیو درکاه عزتکده مقبول اولیه وتوفیق وعنایتك ایریشوب بکا دستکیر اولیـه ومرادم حاصل اولیه

چکنم کرنکنم ناله وفریاد وفغان * کز فراق تو چنانم که بداندیش مباد

نیلیم اکر ناله وفریاد وفغـان ایلیم که سنـك فراقکدن انجلینم که حسود اولسـون (مفردات) (چکنم) نیلیم (کر) اکر (نکنم) ایلیم (ناله وفریاد وفغان) م (ازفراق) م (تو) سن (چنانم) انجلینم (بداندیش) حسود (مباد) اولمسون (معنای اشارتی) ای لطیف ورحیم ناله وفریاد ایلیمـده نیلیمکه سنـك آتش افـترا قکدن وآرزو واشتیاقکدن آنجلیـن مسرورمکه حسودك کم نظری اولمسـون و بودرد فراقـك وآرزوی اشتیاقك دولتی باشمدن اکسك اولسون

روز وشب غصه وخون میخورم وچون نخورم * چون ز دیدار تو دورم بچه باشم دلشاد

کیجه وکوندز غصـه وخون یرم ونیجـه یمیم چونکه سنك دیدار کدن ایراغم نه ایله دلشـاد اولهیم (مفردات) (روز وشب) م (غصـه) م (خون) قان (میخورم) یرم (چون) نـه (نخورم) یمیم (چون) چونکه (زدیدارتو) سنك دیدارکدن (دورم) ایراغم (بچه) نه ایله (باشم) اولم (دلشاد) کوکلی مسرور (معنای اشارتی) ای مثل ونظـیری اولمیـان محبـوب حقیقیم سنـك درد عشقکـه وآز روی مشاهـدهٔ انوار جمالکـه کیجـه وکوندز آج وصوسز واویقوسز غم وغصـه وخـون جکریرم نیجـه یمیم چونکه سنـك دیدارکدن ایراغ اولمش اولسم نه ایله دلشـاد اولهیمکه لامحبوب الاالله در

* محصول بیت * حافظك کوکلی صبا کبی سنـك سر کویکده مقیم دردمنددر حال بوکه دوا امیدیله سنـك سر کویکی دور ایدر یعنی دوا رجاسیله سر کویکی طـولانور (وله ایضا) (میزنم هرنفس ازدست فراقت فریاد * آه اکر نالهٔ زارم نرساند بتو باد) سابقـا بیـان اولدیغکه عجمده بعض الفـاظ زدن لفظیـله ومشتقاتیله مستعملدر که ترکیده بو استعمـال مـلایم دکل بونده کی کبی دست فراق اضافتی لامیـه در مجازا نالهٔ زار اضافتی بیانیه زار بونك کبی یرلرده ذلیل وحقیر معناسنـه در * محصـول بیت * هرنفس وهر سـاعت سنـك فراقـك الکدن فریاد اوروررم یعـنی فریاد وفغان ایدرم آه اکر بنم نالهٔ زارم سکا باد ایرشـدرمزسه یعـنی آه اکر سن بنم فریاد وفغانم ایشیـدوب حالمی طویمزسك (چکنم کرنکنم ناله وفریاد وفغان * کز فراق تو چنانم که بداندیش تو باد) کز که حرف تعلیـل فراق تو اضافتی لامیه در که حرف بیان بداندیش وصف ترکیبیـدر تو یه اضافتی لامیـه باد بونده فعـل امر غائبـدر * محصـول بیت * نه ایلیهیم نیجـه ایدهیم اکر فریاد وفغان وناله ایلیه یم یعنی بونلری ایلمکه قادر دکلم زیرا سنـك فراقکـدن شویله‌یمکه سنـك بداندیش ودشمنـك اویله اولسون (روز وشب غصه وغم میخورم وچون نخورم * چون ز دیدار تو دورم بچه باشم دلشـاد) چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنـه چون بونده واو حرف رسیـدر دیدار بونده یوز درالتزاما دلشاد کوکلی شن معنـاسنه در * محصول بیت * کیجـه وکوندز غم وغصه یرم نیجه غم وغصه یمیم چونکه سنـك دیدارکدن ایراغم نه ایله دلشاد اولهیم یعنی سنك دیدارك فراقکده دلشاد اولمیوب غم وغصه یمك ضروریدر

تا نواز چشم من سوخته دل دور شدی * ای بسا چشمهٔ خونین که دل از دیده کشاد) تا ابتـدای غایت ایچوندر زمانده منذ کبی عربیده سوخته دل کوکلی یورکی یانمش ای حرف ندا منـادی محذوفدر تقدیری ای یار بسا چوق دیمکدر خونین

تا نواز چشم من سوخته دل دور شدی * ای بسا چشمهٔ خونین که دل از دیده کشاد

تا که سن بن کوکلی یانمشك چشمندن ایراق اولدك ای چوق قان چشمه سنی که کوکل کوزدن اقندی (مفردات) (تا) حتی (تو) سن (از) من (چشم) کوز (من) بن (سوخته) یانمش (دل) کوکل (دور) بعید (شدی) اولدك (ای) محبوب (بسا) چوق (چشمه) م (خونین) قانه منسوب (دل) کوکل (ازدیده) کوزدن (کشاد) آچدی (معنای اشارتی) ای محبوب کریم شول وقتکه سنك انوار قدسیدك بو عاشق دلسوخته نك چشمی جانی اوکندن محجوب وایراق اولدی ای دوست چوق قان چشمه سنی که کوکل کوزدن اقندی وجکرم قانی دیده دن روان ایلدیکه (نار الفرقة اشد من نار الحرقة) دینلمشدر

از بن هر مژه صد قطرهٔ خون بیش شود * چون برآرد دلم از سوز فراقت فریاد

هر کیرپکم دیبندن یوز قطره قاندن زیاده اولور چونکه کوکلم سنك فراقك سوزندن فریاد کتوره (مفردات) (از) من (بن) دیب (مژه) کیرپك (صد) یوز (قطره) م (خون) قان (بیش) زیاده (شود) اولور (چون) چونکه (بر) یوقاری (آرد) کتوره (دلم) کوکلم (از) من (سوز) یانمق (فراق) م (ت) ضمیر (فریاد) م (معنای اشارتی) شول وقتکه سنك فراقك آتشنك حرارتندن کوکلم برکره فریاد وفغـان کتوره کوزمدن ماعدا هر بر کیرپکلرم دیبندن یوز قطره دخی زیاده قان روان اولور

حافظ دلشده مستغرق عشقت شب وروز * تو از ین بندهٔ دلرفته بکلی آزاد

کوکلی کتمش حافظ روز و شب سنـك عشقکه مستغرقدر سن بو کوکلی کتمش وعاشق بنـده دن بالکلیه فارغ سین (مفردات) (حافظ) م (دلشده) کوکلی کتمش (مستغرق) م (عشق) م (است) در (شب) کیجه (روز) کوندز (تو) سن (از) من (این) بو (بنده) قول (دلرفته) کوکلی کتمش (بکلی) م (آزاد) فارغ (معنای اشارتی) کوکلی الندن کتمش وسلطان عشق اراده سین محو ایتمش حافظ کیجه وکوندز سنـك درد عشقکه مستغرقدر لکن سن غنی عن العالمین اولدیغکدن بو کوکلی کتمش وخراب اولمش عاشق بیچاره بنـده کدن بالکلیه فارغ سین واکا برجکز نظر عنـایت بیوروب حصول مرادیله آنی مسرور ایلمزسین

ولـه ایضـا

مرا بوصل تو کرزانکه دسترس باشد * دکر ز طالع خویشم چه ملتمس باشد

اکر اندنکه سنك وصلکه بکا قدرت اوله کیرو کندو طالعمدن بکا نه مطلوب اولور (مفردات) (مرا) بنم ایچون (بوصل تو) سنك وصالکه (کر) اکر (زانکه) آندنکه (دست رس) ال ایریشیجیلك یعنی قدرت (باشد) اوله (دکر) دخی (ز) من (طالع) م (خویش) کندو (م) ضمیر (چه) نه (ملتمس) مطلوب (باشد) اولور (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اکر سنك لطف وکرمکله بکا

قانلی دیمکدر یا نسبت ونون تاکید ایچوندر که حرف بیان دل مبتدا کشاد خبری ازدیده خبره متعلق کشاد اقندی قپو وغیری نسنه یی آچمق معناسنه در اما بونك کبی یرلرده آقتمق معناسنه استعمال ایدرلر * محصول بیت * سن بن دل سوخته نك کوزدن دور اوله لی یعنی کوزمدن ایراق اوله لی ای جانان نه چوق قان چشمه سنی کوکل کوزدن فتح ایلدی یعنی آقتدی یعنی فراقکده چوق قان اغلدم دیمکدر (از بن هر مژه صد قطرهٔ خون بیش چکد * چون برارد دلم از دست فراقت فریاد) بن بانك ضمیله دیب دیمکدر چکد فعل مضارع مفرد غائب طملر دیمکدر برارد قالدیره معناسنه در * محصول بیت * هر کرپکك دیبندن یوز قطره قاندن زیاده طملر چونکه کوکلم سنك فراقك الندن فریاد وفغـان ایده یعنی کوکلم سـنك فراقکده ناله وزاری پیدا ایلیه کوزلرمدن قان ایرماقلری اقار (حافظ دلشده مستغرق یادت شب وروز * تو ازین بندهٔ دلرفته بکلی آزاد) حافظ دلشده اضافتی بیانیه در مستغرق یادت لامیه در دل رفته کوکلی کتمش یعنی عاشـق آزاد بونك کبی یرلرده فارغ معناسنه در * محصول بیت * دلشده یعنی عاشق حافظ کیجه وکوندز سنك یادکه مستغرقدر یعنی سنی اکمکله مقید درسن بو بندهٔ دلرفته دن کلیا فارغ سین یعنی سن انی هیچ اکمزسـین ایکی مصراعده‌یله ادات خبر مقدر (وله ایضا) (مرا بوصل تو کرزانکه دسترس باشد * دکر ز طالع خویشم چه ملتمس باشد) مرا حرف تخصیص بنم دیمکدر بوصل تو با حرف صله واضافت لامیـه در کر زانکه اکر شویله که دیمکدر دسترس وصف ترکیبیدر لغتده ال ایریشیجی معناسنه در اما قدرت ووسعت معناسنده مستعملدر دکر دخی ملتمس بونده مطلوب معناسنه در * محصول بیت * بنم سنك وصلکه اکر دسترس وقدرتم اولورسه بوندن آرتق کندی طالعمدن دخی نه ملتمسم اولور مصراع اولك معناسی بکا سنك وصلکه اکر ال ایرمك اوله دیمکدر دیمکدر ایرشمك اوله دیمك حق معنایی ادا ایده مملر

سنك وصالكه ايرشمكه قدرتم اولـه دخی كندو بخت وطالعمدن بكا طلب اولەجق اندن زياده مقبول نه مطلوب اولور اولمز

﴿ برآستان توغوغاى عاشقان چه عجب ❊ كه هركجا شكرستان بود مكس باشد ﴾

سنك آستانەنك اوزره عاشقلرك غوغاسی نه عجب عجب دكل كه هرقنده كه شكرستان اوله مكس اولور (مفردات) (بر) على (آستان) ايشك (تو) سن (غوغا) م (عاشقان) م (چه) نه استفهام انكاريدر (كه) زيرا (هركجا) هرقنده (شكرستان) شكر محلى (بود) اوله (مكس) سكك (باشد) اولور (معناى اشارتى) يارب سنك دركاه عزتكده بى حساب و بى شمار عاشقلرك جمال باكمالك مشاهدەسى آرزو واشتياقيله تضروع ونياز وفرياد وفغان اوزره اجتماعلرى عجب دكلدر زيرا هرقنده بال وشكر محلى اوله انده مكس جمع اولديغى كبى (وينسون النعيم اذا رأوه) كلامى سرنجه لذت مشاهدهٔ انوار جمالكه مستغرق اولمقلغه جمع اولمشلردر

﴿ چه حاجتست بشمشير قتل عاشق را ❊ كه نيم جان مرا يك كرشمه بس باشد ﴾

عاشقى قليچ ايله قتل ايلمكه نه حاجتدر زيرا بنم يارم جانمه بركوز اوجيله نظر كفايت ايدر (مفردات) (چه حاجت) نه حاجت (است) در (با) للملابسة (شمشير) قيليچ (قتل) م (عاشق) م (را) ادات مفعول (كه) زيرا (جان) م (مرا) بنم (يك) بر (كرشمه) كوز اوجيله نظر (بس) كافى (باشد) اوله (معناى اشارتى) (موتوا قبل ان تموتوا) سرينه مظهر اولمش واذت روحانيـه يه جانى فدا قيلمش عاشقى شمشير ايله قتل ايلمكه نه حاجتدر زيرا بنم يارم جانم چيقمغه بركوز اوجيله نظر كفايت ايدر

﴿ اكر بهر دو جهان يك نفس زنم با دوست ❊ مرا ازهر دو جهان حاصل آن نفس باشد ﴾

اكر هر ايكى جهانده دوستله برنفس اورم هر ايكى جهاندن بنم حاصلم برنفس اولور (مفردات) (اكر) م (با) ظرفيه (هر) جله (دو) ايكى (جهان) م (يك) بر (نفس) م (زنم) اورم (با) مع (دوست) م (مرا) بنم ايچـون (ز) من (هردوجهان) م (حاصل) م (آن) اول (نفس) م (باشد) اولور (معناى اشارتى) اكر ايكى جهانده مقصودم اولان فيض بلا واسطهٔ ربانى واستغراق انوار تجليات ذات سبحانى بنم ايچـون دوست ايله بوقربيت برنفس حاصل اوله هر ايكى جهانده بنم حاصلم انجق اول برنفس اولور

﴿ ازين هوس كه مرا دست بخت كوتاهست ❊ كيم بسرو بلند تو دست رس باشد ﴾

بوهوسدنكه بنم بختمك الى قيصه در سنك بلند سرو كه چن بكا ايرشمك اولور (مفردات) (ازين هوس) بوهوسدن (مرا) بكا (دست) ال (بخت) دولت (كوتاه) قيصه (است) در (كى) چن (م) بكا (سرو) م (بلند) يوكسك (تو) سن (دست رس) الى ايريشيجى (باشد) اولور (معناى اشارتى) كلين اولياء

﴿ اللهه ﴾

(بر آستان توغوغاى عاشقان چه عجب ❊ كه هركجا شكرستان بود مكس باشد) غوغاى عاشقان اضافتى لاميه لردر كه حرف تعليل مكس قاره سكك ❊ محصول بيت ❊ جانانه خطاب ايدوب بيوررسك ايشككده عاشقلر غوغاسى عجب دكل زيرا هر يرده كه شكرستان اوله سكك اولور حاصلى جانانى شكرستانه وعشاقى مكسه تشبيه ايلمشدر (چه حاجتست بشمشير قتل عاشقرا ❊ كه نيم جان مرا يك كرشمه بس باشد) قتل عاشق اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر ورا ادات مفعول ويا ادات تخصيص عاشقك قتلنه وياعاشقك قليچون كه حرف تعليل جان مرا اضافتى لاميه در نيم جان مرا يارم جانمه نيمك ميمى سكونيله اوقنمق كركدر را ادات تخصيص كرشمه اغنده كوز ايله وقاش ايله اشارته ديرلر اما بونك كبى يرده ناز وشيوه مراددر بس بونده يتر ديمكدر عربيده يكفى معناسنه ❊ محصول بيت ❊ عاشقى قتل ايلمك ايچون نه حاجت قليچه زيرا بنم يارم جانمه يعنى جان ضعيفمه بركرشمه يتردر حاصلى بن عاشق بيچاره يى قتل ايلمكه براغه يساغه احتياج يوقدر بلكه بر كرشمه وبر تير غمزه كافيدر (اكر بهرد وجهان يكنفس زنم با دوست ❊ مرا ازهردوجهان حاصل آن نفس باشد) بهردوجهان باحرف ظرف بادوست باحرف مع ❊ محصول بيت ❊ اكر ايكى جهانده دوستله برنفس اورم يعنى برنفس و برساعت بيله كيچنم آنكله بنم ايكى جهاندن حاصلم اول برنفسدر يعنى بكا ايكى جهاندن حاصل ونتيجه اول برساعتدر يعنى اول برساعتده يارله كچنمدر (ازين هوسكه مرا دست بخت كوتاهست ❊ كيم بسرو بلند تود سترس باشد) بعض نسخه ده هوس برينه جهت دوشمش فى الواقع معنايه ده ملايمدر كه حرف بيان مرا بنم دست بخت اضافتى لاميه در مجازا كيم كافك وياك فتحه لريله كيمكان بنم ديمكدر ميم متكلم معنى جهتندن دسترسه مقيددر بسرو بلند توباحرف صله واضافتلرى بيانيه ولاميه در ❊ محصول بيت ❊ بوجهتدن وبو سببدن كه بنم بختم الى قيصه در سنك سرو بلند كه چن قدرتم اولور يعنى طالعمده مساعده اولمغله سنك وصلكه چن مالك اولورم ديمكدر

اللهه احسان اولنان بونك كبى قربيت كامله هوسندنكه بنم بختمك اكا الى قيصه در وبنم انك كبى دولته ايرشمكه استعدادم يوقدر سنك (فى مقعد صدق عند مليك مقتدر) مقامنده تجلىٔ دائمى ايله انوار قدسيه كه مستغرق اولان مراد قوللركك عالى مقامندبنم كبى بيچاره ايرشمك چن ممكن اولور مكركه سنك كرم واحسان بى علتك آكا يار اوله

﴿ ره خلاص كجا باشد آن غريقت را ❊ كه سيل محنت عشقش ز پيش و پس باشد ﴾

سنك اول غريقكه قنده خلاص يولى اولور كه انك اوكنده وآردنده عشق محنتنك سيلى اوله (مفردات) (ره) يول (خلاص) م (كجا) قنده (باشد) اولور (آن) اول (غريق) م (تا) ضمير (را) ادات مفعول (كه) زيرا (سيل) م (محنت) م (عشق) م (ش) ضمير (ز) من (پيش) اوك (پس) آرد (باشد) اوله (معناى اشارتى) تجلىٔ دائمده اولان عارف بالله قوللرك انوار ذاتيـه كه استغراقدن چن وقنده خلاص يولى بوله بيلور كه انك اوكندن وآردندن عشق الهى درد ومحنتنك سيلى احاطه ايليوب بحر حيرته مستغرق قيلمشدر

﴿ هزار بار شوم آشنا وديكر بار ❊ مرا ببيند وپرسد كه اين چه كس باشد ﴾

بيك كره آشنا اولور و بركره دخى بنى كورر وصورار كه بونه كيمسه در (مفردات) (هزار) بيك (بار) كره (شوم) اولورم (آشنا) م (ديكر) غيرى (بار) كره (مرا) بنى (ببيند) كورر (پرسد) صورار (اين) بو (چه) نه (كس) كيمسه (باشد) اولور (معناى اشارتى) حضرت اللهك اول عارف بالله واسرار لدنيـهٔ الهيه دن قلبى آكاه قوللرى بحر حيرته وتجلىٔ انوار ذات وحدته اول قدر مستغرقلردر كه انلر دن بعضيسنه بيك كره آشنا اولورم وخدمتلرنده نيجه زمان حضورلرنده طوررم بركره دخى بنى كورر وهر كوردكجه سؤال ايدر وصورار كه بونه كيمسه در واسمى نه در پيمانهٔ قلبى عرفانله سرشار وخانهٔ قلبى تجلىٔ ربانيه ايله اول قدر پرانوار اولمشدر كه ماسوى اللهدن برنسنه صيغه جق برقالما مشدر متعنا الله ببركاتهم آمين

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ هوس باد بهارم بسر صحرا برد ❊ باد بوى تو بياورد وقرار ازما برد ﴾

باد بهار هوسى بنى صحرا طرفنه ايلتدى باد سنك رايحهٔ طيبه كى كتوردى وبزدن قرارى ايلتدى (مفردات) (هوس) سودا (باد) يل (بهار) م (م) ضمير (با) للملابسة (سر) طرف (صحرا) م (برد) ايلتدى (باد) يل (بوى) قوقو (تو) سن (بياورد) كتوردى (قرار) م (ازما) بزدن (برد) ايلتدى (معناى اشارتى) (انى لاجد نفس الرحمن من قبل اليمن) حديث شريفى سرنجه باد بهار كبى نشو ونما ومرده دللرى احيا ايديجى شيخ عيسى نفس يوزندن قلب پريشانه بر نفحهٔ الهى وبرفيض تجلىٔ ربانى ايريشوب بنى صحراى سلامت اطرافنه ايلتدى استعيذ بالله (انى لاجد ريح يوسف) آيت جليله سى سرنجه اى محبوب حقيقى اول

(خلاص كجا باشد آن غريقت را ❊ كه سيل محنت عشقش ز پيش و پس باشد) غريقت تا ضمير خطاب اولمق جائز وجائز در كه تا نقل اوله عرضت كبى ضرورت وزن ايچون هاى رسمى شكلندن تاى مطوله صورتنه چيقمش اوله حاصلى التباسدن خالى دكل كه حرف رابط صفت سيل محنت عشقش اضافتلرى بيانيه ولاميه لردر ❊ محصول بيت ❊ خلاص يولى قنده اولور اول غريق كه ويا اول غريقه كه عشق محنتى سيلى اوكندن واردندن اوله يعنى اوكنى واردنى محنت سيل عشق احاطه ايليه حاصلى عاشق اولان راه سلامت بولمز (هزار بار شوم آشنا وديكر بار ❊ مرا ببيند وكويد كه اين چه كس باشد) بار بونده كره معناسنه در ايكى يرده بيله كه حرف رابط مقول قولدر ❊ محصول بيت ❊ بيك كره جانانله آشنا اولورم ينه بركره كه بنى كورر ديركه بونه كيمسه در يعنى تجاهل ايدر بو بيت جانانك كمال استغناسنى بيان ايدر بوغزلك مخلص بيتى يانمزده اولان ديوانلرده بولنمدى وشارحلرده شرح ايلمشلر ظاهرا بولسه لر شرح ايدرلر دى (وله ايضا) (هوس باد بهارم بسر صحرا برد ❊ باد بوى تو بياورد وقرار ازما برد) هوس باد بهارم اضافتلرى لاميه در بسر صحرا باحرف صله واضافت لاميه در سر بونك كبى يرلرده جهت وجانب معناسنه در باد مبتدا بياورد خبرى بوى تو اضافتى لاميه و بياوردك مقدم مفعول صريحى وازما غير صريحى ❊ محصول بيت ❊ باد بهارك هوسى وآرزوسى بنى صحرا جانبنه ايلتدى باد سنك بوبكى كتوردى وبزدن قرارى ايلتدى يعنى سنك بويك كتورمك سببيله بزى بى قرار ايلدى

(هر کجا بود دلی چشم تو برداز راهش * نه دل خسته وبیمار مرا تنها برد) دلی یاحرف وحدت چشم تو اضافتی لامیه در راهش ضمیری دله راجعدرنه حرف نفی دل خسته اضافتی بیانیه واو حرف عطف بیمار خسته یه عطف تفسیردر مرایه اضافتی لامیه در تنها دله صفتدر یالکز دیمکدر ودل بردك مقدم مفعول صریحیدر * محصول بیت * هر یرده که برکوکل وارایدی سنك چشمك آنی یولدن چیقاردی یعنی سنك چشمکه عاشق اولدی و بلا ومحنته دوشدی یالکز بنم خسته و بیمار کوکلمی یولدن چیقاروب بلاومحنته دوشرمدی (آمد وکرم ببرد آب رخم اشك چو سیم * زر بزر داد کسی کامد واین کالا برد) آمد وکرم ببرداشکده تنازع ایلدیلر آب رخم اضافتی لامیه در مجازا و ببردك مفعول صریحی جوادات آشبیه زر بزر باحرف مقابله زر دن بونده اقچه مراددر نتکه سابقا بیان اولدیدی قیچه بی اقچه یه صرف ایلدی یعنی محلنه وبردی دیمکدر کامد که حرف رابط صفت کالاقماش ببردك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * سیم کبی اشك کلدی و یوزم صوینی محکم ایلدی اقچه یی اقچه یه و یردی هرکیمسه که بوقماشی ایلدی یعنی اقچه یی محلنه صرف ایلدی هر کیمکه کلوب بوقماشی آلوب ایتدیسه کالا دن مراد آب رخ واولکی زردن اشك چوسیم آب رخمی ایلتمك زرله یعنی اقچه ایله برتاجر قماشی آلوب ایلتمکدر یعنی اشك چوسیمی برتاجره تشبیه ایلدیکه برقماشی اقچه ایله آلوب ایلته ایمدی اشك چوسیم آب رخمی ایلتمك برتاجر کالا یی اقچه ایله آلوب ایلتمکدر (دل سنکین تر ااشك من آورد براه * سنك راسیل تواند بلب دریا برد) دل سنکین اضافتی بیانیه وترابه اضافت لامیه در * محصول بیت * سنك طاشه منسوب یورککی بنم کوزم یاشی یوله کتوردی بلی طاشی سیل قادر در دریا کنارینه ایلتمکه یعنی اشك فراوان دوککله دل سنکینکی برمقدارطریقه کتوردم یعنی کریه وبکا ایلدکلدکه اوکا کنه مرحمت کتوردم مصراع ثانی یی تمثیل طریقیله ایراد ایلش یعنی طاش کبی یورککی بنم کوزم یاشی طریق ملایمته کتورمك غریب دکلدر زیرا سنکی سیل دریا کنارینه ایلتمکه قادردر

فیض الهی دماغ جانه سنك رایحهٔ طیبه‌کی کتوردی و یردن قراری کیدردی

﴿ هر کجا بود دلی چشم تو برداز راهش * نه دل خسته وبیمار مراتنها برد ﴾

هرقنده که برکوکل وارایدی سنك چشمك انی یولدن ایلتدی یالکز بنم مجروح وبیمار کوکلمی ایلتمدی (مفردات) (هر کجا) هرقنده (بود) ایدی (دلی) برکوکل (چشم) کوز (تو) سن (برد) ایلتدی (از راه) یولدن (ش) ضمیر (نه) نفی (خسته) مجروح (بیمار) خسته (مرا) بنم (تنها) یالکز (برد) ایلتدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ذلك ذکری لمن کان له قلب اوالقی السمع وهو شهید) آیت کریمه‌سی سرنجه و (فیض حق ناکاه آید * اما بردل آکاه آید) حکمنجه ای محبوب هرقنده که بردل آکاه وارایدی سنك نظر عنایتك انی نفحات وفیوضات ذاتیه که ایرشدیروب اول لذت روحانیه یه ایرمك سبیله جمیع لذائذ ماسوادن منقطع ایلشدر بحمدالله بو کرم یالکز بنم درد عشق الهیه ایله مجروح وبیمار اولمش کوکلمی ایلتمدی والطف عمیمی یالکز بکا ایتمدیکه (لایضیع اجر المحسنین) در

﴿ آمد وکرم ببرد آب رخم اشك چوسیم * زر بزر داد کسی کامد واین کالا برد ﴾

سیم کبی کوزم یاشی کلدی وقوی ر یوزم صوینی ایلتدی التونی التونه ویردی شول کیمسه که کلدی و بومتاعی ایلتدی (مفردات) (آمد) کلدی (کرم) حرارتله (ببرد) ایلتدی (آب) صو (رخ) یاناق (م) ضمیر (اشك) کوزیاشی (چوسیم) کومش کبی (زربزر) التونی التونه (داد) ویردی (کس) کیمسه (آمد) کلدی (این) بو (کالا) متاع (برد) ایلتدی (معنای اشارتی) بحمدالله مایهٔ سعادت اولان آتش عشق جکرم قانن اریدوب سیم کبی کوزیمه یاش اولوب حرارتله کلدی وقوی یوزم صوینی ایلتدی وصد هزار ذل وحقارتله بین الناس قدریمی پایمال ایدوب منفور خلق قیلغله مقبول درکاه حق ایلشدر بولك کبی التونی التونه ویردی شول کیمسه که بو عالمه کلدی و بو متاع عشقی وجودنی وجاننی فدا ایتمکله صاتون الدی

﴿ دل سنکین تراشك من آورد براه * سنك راسیل تواند بلب دریا برد ﴾

سنك سنك کبی قلبکی بنم کوزم یاشی یوله کتوردی سنکی سیل دریا کنارینه ایلتمکه قادردر (مفردات) (دل) کوکل (سنکین) طاشه منسوب (ترا) سنك (اشك) کوزیاشی (من) بن (آورد) کتوردی (براه) یوله (سنك را) طاشی (سیل) م (تواند) قادردر (بلب دریا) دکز کنارینه (برد) ایلتمك (معنای اشارتی) ای مستغنی عن العالمین اولان غنی ربم بحمدالله (اغتنموا الرقة فان عندها تنزل الرحمة) حدیث شریفی سرنجه کرم ولطفکله بزه احسان ایلدیکك رقت قلب آثاری اولان کوزم یاشی سنك دریای رحمتکی جوشه کتوردی زیرا سیل طاشی دریا کنارینه کتوردیکی کبی کثرت بکادخی دریای رحمتی جوشه کتوروب رفع حجاب ایتمکه سبیدر

(دوش ذوق طرب سلسلهٔ شوق تو بست * پای خیل خردم لشکر غم ازجابرد) ذوق طرب اضافتلری لامیه‌لردر سلسلهٔ شوق تو بیانیه ولامیه در پای خیل خردم اضافتلرنده بویله در خیل فارسیده بلوك معناسنه در لشکرغم بیانیه * محصول بیت * دون کیجه شنلکم ذوقنی سنك شوقك سلسله سی بغلادی یعنی شنلکه شوقك مانع اولدی عقلم بلوکی ایاغنی غم وغصه عسکری یرندن ایلتدی یعنی غم بنده عقل وادراك قومدی حاصلی شوقك وعشقك شنلکم ذوقنه مانع اولدی وغمك عقلم وصبرم الدی مصراع اولك معناسنی دون کیجه شنلك ذوقی بکا سنك شوقك زنجیرین باغلادی دیین ودون کیجه طرب ذوقی بنی سنك شوقك زنجیرینه بغلدی دیین زریق معنی ویرمده بری برینه عجب بیرولك ایتشلر ومصراع ثانیده خیل برینه نیل یازوب معناسنی غم لشکری بنم عقلم ایرماغنی یرندن ایلتدی دیین نیل ایرماغی دکلو فاحش خطا ایلش (راه ماغمزهٔ آن ترك کمان ابروزد * رخت ماسنبل آن سرو سهی بالابرد) راه ما لامیه در غمزهٔ آن ده بویله در ترك کمان ابرو وصف ترکیبی رخت ماوسنبل آن لامیه‌لردر سرو سهی بالا بیانیه سهی طوغری معناسنه سهی بالا طوغری قاتلی دیمکدر * محصول بیت * بزم یولمزی اول کمان ابرو محبوبك غمزه سی اوردی یعنی بزی وادیٔ عشقده دوشروب بلالره کرفتار ایلین انك سنبل زلفیدر (جام می دی بلبت لاف روان بخشی زد * آب می رالب جانبخش روان افزا برد) بلبت باحرف مصاحبت لاف مراد تکلمدر روان بخش وصف ترکیبدر روان روح انسانیدر وبخش بخشیدندن یغشلق معناسنه در و باحرف مصدر آب می اضافتی لامیه در ابدن مراد بویك کبی یرده رونق ولطافتدر رالادات مفعول اب جانبخش اضافتی بیانیه در وجانبخش روانبخش کبی وصف ترکیبدر روان افزایه اضافتی بیانیه در روان افزاده وصف ترکیبدر روان آرتریجی بونك کبی معانی شعرادن ادعائیدر * محصول بیت * دون باده قدحی سنك لبکله روح بغشلیقدن لاف اوردی یعنی لبکه دیدیکه بنده سنك کبی روان بخشم حاصلی جانه جان قاتمقده سنك کبیم پس بو یله دیدیکیچون میك عرض ولطافتنی سنك اب جانبخش روان افزاك ایلتدی حاصلی جزاسین و یردیکه بردخی بو یله خاص دعوی ایلسون (بحث بلبل برحافظ مکن ازخوش سخنی * پیش طوطی نتوان نام هزار آوابرد) بحث بلبل اضافتی مصدرك مفعو لنه اضافتیدر برحافظ اضافتی لامیه در مکن فعل نهی مخاطب بحث بلبل مقدم مفعول ازخوش سخنی بحث بلبله متعلقدر یعنی بلبلك خوش سخنلقدن سو یله دیمکدر پیش طوطی یانده دیمکدر نتوان یرده متعلقدر هزار آوا بلبله دیرلر آوا آواز معناسنه در * محصول بیت * حافظ قتنده بلبلك خوش سخنلغندن بحث ایلمه زیرا طوطی قتنده هزار آوانك نامنی ایلتمك اولمز یعنی طوطی اوکنده بلبلی آکمق اولمز دیمکدر زیرا حافظ کبی طوطینك قتنده بلبل نه چلر بلکه دلی چلر

﴿ دوش ذوق طرب سلسلهٔ شوق تو بست * پای خیل خردم لشکر غم ازجا برد ﴾

دون کیجه طرب ذوقی بنی سنك شوقك زنجیرینه باغلادی غم لشکری بنم عقلم خیلنك ایاغنی یرندن ایلتدی (مفردات) (دوش) دون کیجه (ذوق طرب) سرور (میم) ضمیر (سلسله) زنجیر (شوق) م (تو) سن (بست) باغلادی (پای) ایاق (خیل) آت (خرد) عقل (میم) ضمیر (لشکر غم) م (ازجا) یرندن (برد) ایلتدی (معنای اشارتی) دون کیجه اول رفع حجابك وتجلیٔ خدانك سروری ذوقی ای محبوب بنی سنك شوقك زنجیرینه بغلدی حال بوکه استتار غمنك لشکری عقلم خیلنك اياغنی یردن کسوب آنمی چوکرمش ودوشورمش ایدی

﴿ راه ماغمزهٔ آن ترك کمان ابروزد * رخت ماسنبل آن سرو سهی بالا برد ﴾

بزم یولمزی اول کمان ابرو محبوبك غمزه سی اوردی بزم متاعمزی اول بلند سرو سهینك سنبلی ایلتدی (مفردات) (راه ما) بزم یولمزی (غمزه) کوز ایله اشارت (آن) اول (ترك) محبوب (کمان) یای (ابرو) قاش (زد) اوردی (رخت) متاع (ما) بز (سنبل) زلف (آن) اول (سرو) م (سهی) قد (بالا) یوکسك (برد) ایلتدی (معنای اشارتی) اول لطف وکرم صاحبی اولان محبوب حقیقی برنظر رحمت و برتجلیٔ عنایت یورمغله بزم یولمزی اوردی وماسوایه تعلقدن قلبمزی میل واقبالنی قطع ایلیوب وتوجهمز انجق کندو جانب عزتنه حصر ایلدی وانوار تجلیاتیله قلبمزی اصلاح ایتدکدن صکره اول علی الاعلی اولان الله تجلیات صفاتیله بزم وجودمز متاعنی دخی اصلاح ایدوب راه مستقیمه هدایت کرم ایتمشدر

﴿ جام می دی بلبت دم زروانبخشی زد * آب می رالب جانبخش وروان افزابرد ﴾

شراب قدحی دون سنك لبکله روان بخشلقدن دم اوردی جانبخش وروان افزا لبك شرابك اضافتی ایلدی (مفردات) (جام) قدح (می) شراب (با) للملابسة (لب) دوداق (ت) ضمیر (دم) نفس (ز) من (روانبخش) جان بخش ایدیجی (زد) اوردی (آب) صو (می) شراب (لب) دوداق (جانبخش) جان ویریجی (روان افزا) جان ارتریجی (برد) ایلتدی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وابریٔ الاکمه والابرص واحیی الموتی) آیت کریمه‌سی سرنجه فیض بلاواسطهٔ ربانی وتجلیات انوار الهی ایله آینهٔ قلبی مجلا اولان عارف بالله سنك اکا قربت قدسیه احسان ایتدککك سبیله یارب بنده سنك صفات جلیه‌لك ایله موصوف اولوب (یحیی ویمیت) دمنی اوردی ومرتبهٔ عشقده اولان عاشقك شراب عشقکاه جانبخش وروان افزالکی رونقنی کیده روب اندن زیاده عالی مقامه ایرشدی

﴿ بحث بلبل برحافظ مکن ازخوش سخنی * پیش طوطی نتوان نام هزار آوابرد ﴾

خوش سخنلقدن حافظ قتنده بلبلی وصف ایله طوطینك قتنده بلبلك نامنی یاد ایلك ممکن دکلدر (مفردات) (بحث) وصف (بلبل) م (بر) عند (حافظ) م (مکن)

(وله ایضا) (سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد * بدست مرحمت یارم در امید واران زد) سحر یعنی سحر وقتنده زیرا ظروف زمانیه دندر چون واو رسمیله ادات تعلیلدر خسرو خاور مشرق پادشاهی یعنی کونش علم بونده سنجاق مرادر اگرچه طاغده دیرلر کوهساران الف ونونله جمعی خلاف قیاس اوزره در کوهسار طاغلق زیرا سار ادات کثرتدر سنکسار کبی اگرچه بعضلر سارسر معناسنه در دیدیلر اما عندی سو یلدیلر بدست باحرف مصاحبت مرحمته اضافت لامیه در مجازا یارم مبتدا میمه اضافت لامیه در وزد خبری در امید واران اضافتی لامیه در وخبرك مفعول صریحی و بدست غیر صریحی امید واران الف ونونله جمع اولدیغی ذوی العقوله صفت اولدیغیچوندر وار ادات نسبتدر امید وار امیدلی دیمکدر امیده تشدید ضرورت وزن ایچوندر * محصول بیت * سحر وقتنده چونکه خورشید سنجاغنی طاغلره دیکردی یعنی کونش طلوع ایلدی حاصلی صباح وقتی که کونش مشرقدن طلوع ایلدی کونشك اشعه سنی سنجاغه تشبیه ایلمش وکوهه نسبت علم خوب واقع اولمش مرحمت الیله یارم امید وارلر قپوسنی اوردی یعنی دق الباب ایلدی امید وارلدن مرادی کندیلردر صیغهٔ امید واری جمع ایلدیکی تادبا در یعنی سحر وقتنده یارم بن امید واره مرحمتله کلدی حاصلی بکا رحم ایلدی (چو پیش صبح روشن شد که حال مهر کردون چیست * برآمد خندهٔ خوش بر غرور کامکاران زد) چو حرف تعلیل پیش صبح صبا حك قنده روشن شد واضح ومعلوم اولدی حال مهر کردون اضافتلری لامیه لردر مهر ایهام طریقیله مذکوردر شاعرك مرادی اما محبتدر وکردونه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر برآمد چیقدی فاعلی صبحدر یعنی طلوع وظهور ایلدی خندهٔ خوش برخوش خنده اسنادندن مراد تمام انکشافیدر غرور کامکاران اضافتی لامیه در غرور غفلت کامکاران کامکارك جمیدر الف ونونله جمع اولدیغی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون خلافی کامکاران دیمکدر کامکار مرادجی یعنی صاحب مراد * محصول بیت * چونکه صبح قنده واضح اولدی که فلکك اهل دنیایه محبتنك حالی ندر طلوع وظهور ایدوب اهل دنیا صاحب مرادلرینك غرورینه برکوزل خنده اوردی یعنی غرورلرینه

ایله (از) من (خوش سخن) لطیف سوز (با) صدر یه (پیش) اوك (طوطی) م (نتوان) ممکن دکل (نام) آد (هزارآوا) بلبل (برد) ایلتمك (معنای اشاری) درگاه بی نهایهٔ خداده مردان الهیه‌نك مرتبه‌لری منتها وتدر تمکینده اولان عارف بالله‌ك مرتبه سی تاوینده اولان عاشق خدانك مرتبه سندن عالیدر که عارف خلیفة الله ومتصرف عالمدر انکیچون حافظ بلبل کبی هزار آواز اولان عاشق خوش سخنلغله وقوت قدسیه ایله بنم قتمده واهل همتلر قتنده وصف ایلمکز زیرا طوطی کی لذت روحانیه یه واسرار لدنیه یه مظهر اولان عارف بالله قتنده بلبلك نامنی یاد ایلك معقول دکلدر که (علو الهمة من الایمان) در

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد * بدست مرحمت یارم در امید واران زد ﴾

سحر وقتی چون مشرق پادشاهی کوهسارلر اوزره علم اوردی مرحمت الیله بنم یارم امیدوارلرك قپوسنی اوردی (مفردات) (سحر) م (چون) چونکه (خسرو) پادشاه (خاور) مشرق (علم) سنجاق (بر) علی (کوهساران) طاغلر (با) للملابسة (دست) ال (مرحمت) م (یارم) م (در) قپو (امید واران) امید لولر (زد) اوردی (معنای اشاری) فیوضات الهیه‌نك کثرت نزولی اولان سحر وقتی چونکه لاشرقی ولا غربی اولان آفتاب معنوی انوار الهی پادشاهی کوهسار قلوب ثوابت عاشقان اوزره علم اوردی واحاطه ومستغرق ایلدی اول مفتح الابواب اولان حضرت الله درگاه عزتنك ملازملرینك وامیدوارلرینك رحمت واسعه سندن یدقدرتیله معنی قپولرین منفتح وقو بارلرنی منشرح ایلشدر

﴿ چو پیش صبح روشن شد که حال مهر کردون چیست *
برآمد خندهٔ خوش بر غرور کامکاران زد ﴾

چونکه صبح قتنده روشن اولدی فلك آفتابك حالی ندر اول صبح دنیا دولتی صاحبلرینك غروری اوزره برخوش خنده اوردی (مفردات) (چو) م (پیش صبح) صبح قتنده (روشن) ظاهر (شد) اولدی (حال) م (مهر) کونش (کردون) فلك (چیست) ندر (بر) یوقارو (آمد) کلدی (خنده) کولمك (خوش) م (بر) علی (غرور) م (کامکاران) مراد ایشلیجیلر ومراد سوریجیلر (زد) اوردی (معنای اشاری) انوار الهیه‌نك منبعی وآفتاب معنویه‌نك مطلعی صباحتاو ووجاهتلو مردان خدانلر قتنده فانی اولان فلکك وآفتابنك احوالی نه اولدی فانی وغدار اولان دنیای دنیه‌نك دولتنه مغرور اولوب لذت روحانیه‌دن ومشاهدهٔ انوار جمال الهیه‌دن محروم وغافل دنیا صاحبلری اوزره برخوش خنده ایلدیلر وتعجب ایلدیلر

﴿ نکارم دوش در مجلس بعزم رقص چون برخاست *
کره بکشود از کیسو وبردلهای یاران زد ﴾

﴿ نکارم ﴾

استهزا طریقیله کولدی یعنی فلکك مهرینك اونه‌سی زوال اولدیغنی بیلوب بونلرك غفلتنه استهزا ایله خنده ایلدی (بیت) * چرخ مردم خوارا کر روزی دو مردم پرود * نیست از شفقت مکر پروارهٔ اولا غرست * مصراع اولك معناسی چون صبح اوکنده روشن اولدی یعنی اولدن ظاهر اولدی که فلك کونشنك حالی ندر دیمی وچونکه صباح قتنده روشن اولدیکه فلك آفتابنك حالی ندر یعنی اولدیغی زوالدن خلاص بولمزدیمی مقصودینه واصل اولمامشلر مصراع ثانینك معناسی خوش کولمك ظاهر اولدی کامکارلر غرورینه اوردی دیمی وصبح ظاهر اولدی دنیا صاحب دولتلرینك غرورینه برخوش خنده

اوردی یعنی انلری تمسخر ایتدی فلکده اولان آفتابه زوال مقرر ایکن دنیا منصبنه مغرور اولورلر دیمی خطابی کون کبی روشن ایلمشلر (نکارم دوش در مجلس بعزم رقص چون برخاست * کره بکشاد از کیسو وبردلهای یاران زد) بعزم رقص باحرف مصاحبت عزم رقص اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر عزم قصد معناسنه در کره دوکمدر کیسو اورلمش صاچ بلوکی واو حرف عطف بر حرف صله دلهای یاران اضافتی لامیه در بردلهای یاران زدك مفعول غیر صریحیدر * محصول بیت * دون کیجه مجلسده یارم چونکه رقص قصدینه قالقدی وبارقص قصدیله قالقدی کیسوسندن دوکی چوزدی ویارانك کوکللرینه اوردی یعنی یارانی کیسوسنه کرفتار ایلدی حاصلی دلاری کیسوسیله مقید اولدی ویا کیسوسنه مقید ایلدی کره بکشاد از کیسو بوزدی زیرا رقاص رقصده مباشر اولسه کیسولرینی آچار (من ازرنك صلاح آندم بخون دل بشستم دست * که چشم باده پیمایش صلا برهوشیاران زد) رنك صلاح اضافتی بیانیه در که حرف بیان چشم باده پیمایش اضافتلری بیانیه ولامیه لردر صلا برهوشیاران آیقلره صلا یعنی ایقلری وعاقللری مست اوکار ایلکه صلا یعنی خراب ویباب ایلکه صلا اوردی * محصول بیت * بن اول دم رنك صلاحدن یعنی صورت صلاحدن یورك قانیله ال یودم که انك یعنی جانانك شراب اولچیجی یعنی شراب ایچیجی چشمی هوشیارلره صلا اوردی یعنی هوشیارلری باده نوش ایلکه صلا اوردی حاصلی جانانك چشم می پرستی عاقللری می پرست ایلکه صلا اوردیغندن بنم زهد وصلاحه فساد کلدیکنی بیلدم زیرا بنده هوشیارلردنم (کدام آهن دلش آموخت این آیین عیاری * که اول چون برون آمد ره شب زنده داران زد) کدام قنغی آهن دل وصف کبی اقسامندندر دمور یورکلی دیمکدر آیین عیاری اضافتی لامیه در که حرف تعلیل ویا حرف بیان برون آمد تقدیری چون با آیین عیاری برون آمد دررهٔ شب زنده داران اضافتی لامیه در ره ورنده زدك مقدم مفعول صریحیدر شب زنده دار احیای لیل ایلینه دیرلر لغتده کیجه یی دیری طوتیجی دیمکدر یعنی اویومایجی * محصول بیت * قنغی دمور یورکلی اکا بو عیارلق رسم وقانوننی اوکرتدیکه اول عیارلغه چیقدی احیای لیل ایلینلرك یولنی اوردی یعنی اول عباد وزهادی

نکارم دون کیجه مجلسده چونکه رقص وسماع قصدینه قالقدی کیسوسندن کرهی چوزدی ویارانك قلبلرینه اوردی (مفردات) (نکارم) محبوبم (دوش) دون کیجه (در) فی (مجلس) م (با) للملابسة (عزم) قصد (رقص) م (چون) چونکه (برخاست) قالقدی (کره) دوکم (بکشود) اچدی (از) من (کیسو) زلف (بر) علی (دلها) کوکللر (یاران) م (زد) اوردی (معنای اشاری) اول بنم قوی وعزیز اولان محبوبم دون کیجه مجلس ذکرده تجلی ایدوب خیلی وجودمزی بلا اختیار رقص وسماعه قالدیردی زیرا جمالندن حجابی رفع ایدوب بزم ویارانك کوکللرینه تجلیٔ صفات انوارندن شعله اوردی ومنعکس اولدی

﴿ من ازرنك صلاح آندم بخون دل بشستم دست *
که چشم باده پیمایش صلا برهوشیاران زد ﴾

بن صلاح رنکندن اول دم خون دل ایله ال یودم که انك مست چشمی هوشیارلره صلا اوردی (مفردات) (من) بن (از) من (رنك) م (صلاح) م (آن دم) اول نفس (بخون دل) کوکل قانیله (بشستم) یودم (دست) ال (چشم) کوز (باده پیمای) باده اولچیجی (صلا) م (بر) علی (هوشیاران) عاقللر (زد) اوردی (معنای اشاری) وقتا که پرتو انوار صفات الهی معدن اسرار لدنی اولان خانهٔ قلبه اوروب روحانی ظهور ایدیجك بن صلاح وتقوای صوری رنکندن اول نفسده خون دل ایله ودرد عشق خدا سببیله ال یودم وقطع امید ایلدم که اول محبوب حقیقینك نظر عنایتی وانوار تجلیاتی عاقلره مقتضیات عقلی ترك ایدوب طور عشقده انوار قدسیهٔ الهیه ایله مست ومستغرق اولملغه صلا اورمشدر

﴿ کدام آهن دلش آموخت این آیین عیاری *
که اول چون برون آمد ره شب زنده داران زد ﴾

بو عیارلق عادتنی اکا قنغی آهن دل اوکرتدی که اول چونکه طشره کلدی احیای لیل ایدنلرك یولنی اوردی (مفردات) (کدام) قنغی (آهن) دمور (دل) کوکل (ش) ضمیر (آموخت) اوکرتدی (این) بو (آیین) عادت (عیار) دقیق الامر (یا) مصدریه (که) زیرا (اول) م (چون) چونکه (برون) طشره (آمد) کلدی (ره) یول (شب) کیجه (زنده داران) دیری طوتیجیلر (زد) اوردی (معنای اشارتی) عجب بو ورای عقلده اولان پرامر که درد وبلای عشقه تحملی ونیجه مدت صبر ایتمکسزین قربیت ووصلت وانوار تجلیاته استغراقیتك حصولی جریان عادت الله اولمینه حکمت دقیقه ندر وعدم ظهوری نه یردندر که عالم ارواحده یاخود عصر اوائلده نیجه عاشق وعارف قوللرنی بلا علت انوار تجلیات ذاتیه سیله مست ومستغرق قلمشدر ونیجه‌لر احیای لیالی وزهد وتقوا ده ایکن اندن محبوب جمالی نورینه مستغرق ایلمشدر

(خیال شهسواری پخت وشد ناکه دل مسکین * خداوندا نکه دارش که برقلب سواران زد)

عاشق ومبتلا ایلدی حاصلی اول پرهیزکارلری درد عشقه کرفتار ایلدی (خیال شهسواری پخت وشد ناکه دل مسکین * خداوندا نکه دارش که برقلب سواران زد) خیال شهسواری اضافتی لامیه در ویا حرف حدث پخت فعل ماضی مفرد غائب پشوردی دیمکدر شد رفت معناسنه در ناکه یعنی بی اختیار دل مسکین اضافتی بیانیه در خدا وندا منادی نکه دارش ضمیر دل مسکینه راجعدر که حرف تعلیل قلب سواران آتلی بلوکنك اورته سی عسکر صفنك اورته سنه که پادشاه طورر قلب دیرلر وصاغ جانبنه میمنه وصول جانبنه میسره دیرلر * محصول بیت * برشهسوارك خیالنی پشوردی

وکیندی ناکهانی دل مسکین یعنی بر پادشاه سودی وکیندی حاصلی عاشق اولدی وکیندی یاربسن اول دل مسکینی بلادن وخطادن حفظ وصیانت ایله که آنلی بولسکنك اورته سنه اوردی زیرا پادشاهلرك مقامی آلاین اورته سیدر شهسوارینك یاسی حرف مصدر طوتان وشهسواری برینه شهسواران یازانلرمقصودبیتی بلمشلر (منش باخرقهٔ پشمین بکجا اندرکندارم * زره مویی که مژکانش ره خنجر کزا ران زد) منش ضمیری اضمار قبل الذکر طریقیله زره مویه راجعدر خرقهٔ پشمین بوکه منسوب

خرقه یعنی عبا و کبه ونمد کبی اندر بای
صله معنا سنه در کنده زنجیه اوفرق
دیرلر فارسیسی ترکیسندن اشهر در زره مو
وصف ترکیبی اقسامندندر زره صاچلی
دیمکدر سیاحتمده بعض اتراکك قزلرنده
کورمشم که ارقه لرنده صاچلر بنی قالقان
کبی زره شکلنده اوررلر اما جوان
جنسنده کورمدم مکرخواجه زماننده
اولان اتراکك جوانلری اوله یاحرف
وحدت مژکانش ضمیری زره مویه راجعدر
خنجر جیم عربیله مشهور آلت حربدر
کزارزایله در خنجر کزار خنجر کچیریجی
پهلواندن وبهادردن کنایه در * محصول
بیت * بن بو کدن خرقه ایله نیجه کنده
کتوره بیلورم بر زره مویه که کربکلری
بهادرلرك و پهلوانلرك یولنی اورر حاصلی
بهادرلری مغلوب ایلین زره مو یی
بنم کبی خرقهٔ پشمینه پوش نیجه در
کندایده بیلور کزا رده زایله ذالله جائز
دردیبن املا ولغتدن غافل ایمش (درآب
ورنك رخسارش چه جان دادیم خون خوردیم
* چونقشش دست دادا ول رقم بر جان
سپاران زد) آب رونك لطافت وصفا
سندن کنایه در ورنك بشره نك او ن
وکونه سندن رخساره اضافت لامیه
ورخسارك شینه کذلك چه جان دادیم
وخون خوردیم یعنی زیاده زحمت ومشقت
چکدك دیمكدر زیراچه بونك کبی یرلرده
مبالغه افاده ایدر نقشش شین ضمیرجانانه
راجعدر ونقش نراد اصطلاحنده مراد
معناسنه درچونکه مراد اکال ویردی
دیمکدر رقمدن مضاف الیه محذوفدر
تقدیری رقم زد دیمکدرجان سپاران الف
ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت
اولدیغیچون عاشقان جان سپاراندر
جان سپاران وصف ترکیبیدر سپار بدندن
جان تسلیم ایدیجی معناسنه یعنی بولنه

جان ویروب زحمت چکنلر دیمکدر * محصول بیت * جانانك آب رونك ولطافت رخسارنده یعنی رخسارینه لطافت وصفا ویرمکده نه جانلر ویردك ونه قانلر یوتدق یعنی رخسارینه رونق وصفا ویرنجه نه زحمت ومشقت چکدك پس چونکه اکام اد الوردی اول رقم جور وجفا یی بولنده جان ویروب وقان یودوب زحمت ومشقت چکنلره اوردی یعنی وفادار عشاقی رد ایلدی حاصلی دوستلره دشمن ایشنی ایشلدی

مسکین کوکل شهسواراق فکرنی ایتدی وکیندی ای خداوندانی حفظ ایله که کند وسنی شهسوارلر قلبنه اوردی (مفردات) (خیال) فکر (شهسوار) آتلو (یا) مصدریه (بخت) بشوردی (شد) کیندی (ناکه) آکسزین (دل مسکین) م (خداوندا) ای مالك الملك (نکه دار) حفظ ایله (ش) ضمیر (بر) علی (قلب) اورته (سواران) آتلیلر (زد) اوردی (معنای اشارتی) ای بنم بلا علت واهب العطایا اولان رحیم اللهم بو مسکین وبیچاره کوکل سنك دریای رحمکدن امید ایله مستمد ولایق دکل ایکن برله (علو الهمة من الایمان) حدیث شریفنه تبعینا وسنك لطیف بعباده ورؤف رحیم صفات جلیله لرکه اعتمادا بو مسکین وبیچاره بی دخی شهسوار اولان دوستلریکك اراسنده ومنعم علیهم اولان انبیا واولیا وصدیقین وشهدا ایله حشر وجمع ایتمکلکك فکر وامیدنی ایتدی وبوحسن ظن ایله حضور معنویه کیندی ای بنم مالك الملك اولان رحیم ربم (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت) آیت کریمه سی سرنجه بوبیچاره نك ایمانی حفظ ایدوب ونورا یمانله ختم ایلیوب وانجق رحمتکله یارلغیوب لقاکه واصل وجمیع خیراومن ادلرینه نائل ایلیوب جوارقربکده حبیب الله صلی الله علیه وسلم بزی دار خلدکده یار وهمجوار ایله که سکا انجق حسن ظنم بودر بو سیبدن شهسوارلر قلبنه اورمشمدر

❊ منش باخرقهٔ پشمین بکجا اندرکند آرم * زره مویی که مژکانش ره خنجر کذاران زد ❊

بن ای خرقهٔ پشمین ایله قنده کنده کتورم برزره موی که انك مژکانی پهلوانلرك یولنی اوردی (مفردات) (من) بن (ش) ضمیر (با) مع (خرقه) م (پشمین) یوکه منسوب (بکجا) قنده (اندر) فی (کند) م (آرم) کتوررم (زره) پولاد تیموردن یاپیلان زرخ (موی) قل (یا) وحدتیه (مژکان) کیرکلر (ش) ضمیر (ره) یول (خنجر کذران) خنجر کچر بجیلر (زد) اوردی (معنای اشارتی) بن بوخراب وعین حجاب اولان حقیر وذلیل وجود ایله و بوقدر پریشان حال الله اول محبوب حقیقی یی قنده اله کتوروب وصلت کامله سنه نائل اولم لکن رحمة واسعه سندن امیدم دخی کسیوب بین الخوف والرجا حضورمعنویه سنده دائم تضرع وابتهال ایله (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) آیت کریمه سیله دعا ونیاز ایدوب (لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) وعد جلیله سیله امید وارم وینه خوفناکم زیرا اول رفوی ومنین خدادرکه قهر وجلالی صفات عظیمه سی مقتضاسنجه نیجه خنجر کذار اولان پهلوانلرك ومردان خدالرك قهرایله یولن اورمشدر

❊ دراب ورنك رخسارش چه خون خوردیم وجان دادیم ❊
❊ چونقشش دست داد اول رقم برجان سپاران زد ❊

آنك رخسارنك آب ورنکنده نه قان یدك ونه جان ویردك چونکه نقش اکال ویردی

(نظر برقرعهٔ توفیق ویمن دولت شاهست * بده کام دل حافظ که فال بختیاران زد) نظراصلنده نظرما در ضرورت وزن ایچون مضاف الیه حذف اولندی بونده نظردن مراد همتدر قرعهٔ توفیق اضافتی بیانیه در واوحرف عطف یمن دولت شاه اضافتلری بیانیه ولامیه در تقدیر کلام قرعهٔ توفیق شاه ویمن دولت شاه در کام دل حافظ اضافتلری لامیدلر در که حرف تعلیل فال بختیاران اضافتیده بویله در بختیار ترکیب مزجی قبیلندندر یعنی طالع کندینه یاریعنی مساعد معناسنه در * محصول بیت * خواجه التفات طریقیله بیورر بزم همتز شاهك قرعهٔ توفیقنه ویمن دولتنه در یعنی نظرمز وهمتز توفیق خدا اکا یار ویمن دولت اکا مساعد اولمده در حاصلی اکا خدادن بو ایکی حالی استرز ایمدی حافظك مرادینی ویر زیرا طالعی مساعد اولنلرك فالنی آچدی سکا یعنی بو ایکی حال که ذکر ایلدی تفاؤل طریقیله در ایمدی مرادینی ویر که سکا بختیارلرك فالنی اوردی حاصلی مبارك فال آچدی (شهنشاه مظفر فر شجاع ملك ودین منصور * که جود بی دریغش خنده بر ابربهاران زد) مظفر مطلوبنه غالب معناسنه در اکثرفر بونده دولت وضیا واثر معنالرینه محملدر شجاع بونده ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر زیراممدوحی اولان پادشاهك اسمیدر بهادیره ده دیرلر منصور عطف بیان طریقیله مذکوردر زیراممدوحی اولان پادشاهه شجاع الدین منصور دیرلر که حرف رابط صفت جود سخا معناسنه در بی دریغ اضافت بیانیه دربی دریغ قسقنج سز دیمکدر خنده کولمه معناسنه اسمدر ابربهاران اضافتی لامیه در بهارانك الف ونونله جمع اولمسی شاذ در * محصول بیت * اولده شاه دیدیکمز مطلوبنه غالب شهنشاه شجاع الدین منصوردر که آنك بی دریغ سخا وکرمی بهارزمانلری بولودینه خنده اورر یعنی بهار بولوتی بوقدر باران که دوکر آنك سخاسی انی آزرغنور حاصلی آنك سخاسنه نسبت جزئیدر

اول جان سپارلراو زره رقم اوردی (مفردات) (در) فی (آب) صو (رنك) م (رخسار) یکاق (ش) ضمیر (چه) نه (خون) قان (خوردیم) یدك (جان) م (دادیم) ویردك (چو) چونکه (نقش) م (ش) ضمیر (دست) ال (داد) ویردی (اول رقم) م (بر) علی (جان سپاران) جان ایصمرلیانلر (زد) اوردی (معنای اشارتی) بحمدالله توفیق ربانیه ایله اول عمیم الاحسان اولان ذات بیچونك رحمت واسعه سندن اولان علوم لدنیه سی وفیوضات واسرار خفیه سی تحصیلنده (الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) آیت کریمه سی سرنجه ریاضات ومجاهدات ایله نیجه قان یدك وجان ویردك چونکه حق سبحانه وتعالی بونقوش ماسوایی ایجاد واظهار مراد علیه سی اولدقده کلام قدیمی مقتضاسنجه اول هدایت وکرم وعنایت رقمنی جان اصمرلیانلراوزره اوردی و وصلت ذاتیه سنه هدایتی مجاهده ایله جان فدا ایدن قوللرینه وعدکریم بیوردی

❊ نظر برقرعهٔ توفیق ویمن دولت شاهست * بده کام دل حافظ که فال بختیاران زد ❊

نظر توفیق قرعه سی وشاهك دولتی یمنی اوزره در حافظك کوکلی مرادنی ویر زیرا بختیارلرك فالنی اوردی (مفردات) (نظر) م (بر) علی (قرعه) م (توفیق) م (یمن) برکت (دولت) م (شاه) م (است) در (بده) ویر (کام) مراد (دل) کوکل (حافظ) م (که) زیرا (فال) م (بختیاران) بختی کندویه یار اولمش دولتلولر (زد) اوردی (معنای اشارتی) ای عاشق صادق اول وجوب واجبدن منزه اولان معطی حقیق کرچه مجاهده یی هدایته سبب قیلدی اما علی طریق الایجاب دکلدر لایق اولان بوجه ایله غرور یوقدر همان نظر واعتبار اول شاه حقیقینك توفیق ویمن وبرکت دولتنی احسان ایتمسی اوزره در ای بنم فاعل مختار اولان ربم سن محضا کرمکدن حافظك کوکلی مرادنی احسان ایله که بختیار اولان دوستلریکك فالی وحسن ظنی کبی سکا حسن ظن کامله ایلشلردر

❊ شهنشاه مظفر فر شجاع ملك ودین منصور * که جود بی دریغش خنده برابر بهاران زد ❊

مظفر شوکتلو ملك ودینك شجاعی منصور شهنشاه که آنك منعمز جودی بهار بلوتی اوزره خنده اوردی (مفردات) (شهنشاه) پادشاهلر پادشاهی (مظفر) غالب (فر) قوت وشوکت (شجاع) بهادر (ملك) م (دین) م (منصور) اسم شاه (جود) کرم واحسان (بی دریغ) منعسز (ش) ضمیر (خنده) ضحك (بر) علی (ابر) بولت (بهاران) م (زد) اوردی (معنای اشارتی) خلیفة الله فی الارض اولان قطب الاقطاب وغوث اعظم قوت قدسیه وشوکت سلطنت معنویه ایله مظفر ملك دینك ودنیاوآخرتك بهادر پهلوانی منصور ومؤید من عندالله شهنشاه متصرف عالم که آنك جود واحسان بی دریغی بهار بلوتی اوزره خنده اوردی یعنی خلیفة الله احساننه نهایت اولمیجق حق تعالینك احسانی بی حساب اولمسنده شبهه یوقدر

(ازان ساعت كه جام مى بدست او مشرف شد * زمانه ساغر شادى بياد ميكساران زد) ازان ساعت اول ساعتدن برى ديمكدر كه حرف رابط صفت جام مى اضافتى لاميه در بدست او با حرف مصاحبت واضافت لاميه زمانه مبتدا وزد خبرى ساغر شادى اضافتى بيانيه وخبرك مفعول صريحيدر و بياد ميكساران غير صريحى ميكساران الف ونونله جمع اولدى قاعدهٔ سابقه اوزرينه باده نوشه يعنى مدمن الخمره ميكساردير لر * محصول بيت * اولوقتدن بريكه جام مى شاه شجاعك اليله مشرف اولدى يعنى اليّه شراب قدحى الدنبرى زمانه سرور طلوسنى باده نوشلر عشقنه اورر يعنى انلرك عشقنه سرور طلولرينى ايچر كال فرحندن كه زمانه ده بويله عياش وباده نوش پادشاه ظهور ايلدى ديو سابقا برايكى برده ذكر اولديكه شاه شجاع باده نوش پادشاه ايمش كه كندى زماننده هيچ كيمسه يه باده ايچمكه منع بوغيمش بوند نصكره بنه بومعنايه دلالت ايدر ابيات كلجكدر ان شاء الله تعالى (زشمشير زرافشانش ظفر آن روز بدرخشيد * كه چون خورشيد انجم سوز تنها برهزاران زد) زرافشان وصف تركيبيدر افشاندندن التون سپاش قليج زيرا بعض قليجلرى زرافشان ايدرلر خصوصا كه سلاطينك قليجلرى بى ظفر بونده دشمنه غالب اولمق معناسنه در بدرخشيد باحرف تأكيد درخشيد فعل ماضى مفرد غائب يلدرادى ديمكدر كه حرف بيان چون ادات تشبيه خورشيد انجم سوز وصف تركيبيدر سوز يندن انجم ياقيجى ديمكدر مراد بودر كه كونش طلوع ايدنجه اشعه سى كوا كبى ستر ايدوب ناپيدا ايدر يعنى هزاران يلدزى ناپديد ايدر بونكده بهادرلغى اولقدر در كه بيك آتاويه اورسه جمله سنى فنايه وبروب ناپيدا ايدر * محصول بيت * شجاعك زرافشان شمشيرندن ظفر اول كون ظاهر وهويدا اولديكه انجم سوز كونش كبى كندى يالكز بيك اتاويه اوردى يعنى بيك آتلودن يوز دوندرمز حاصلى شجاعك بهادرلغى مشهوردر حتى تيمورله جنك ايلدكده اوتوز بيك اره مالك ايمش وتيمور ايكيوز بيك حكايت اولنور كه تيمور عسكرينك ثلثنى هلاك ايلدى شويله كه تيمور بهادرلغنى پسند ايدوب قصد ايدر كه بونى ديرى كرفت ايليه عاقبت ميسر اوليوب كورر كه عسكرينى قيريور بوكه يغمور كبى اوق ياغدررلر پس آنكله هلاك اولور پس بومعنايه نسبت خواجه نك تنها برهزاران زد ديديكى برنده اولور زيرا بوندن اول تركاله صواش ايلمش وتركان مبالغه عسكر ايمش اكثرينى هلاك ايلمش حاصلى حددن بيرون بهادر ايمش (دوام عمر وملك او بخواه از لطف حق اى دل * كه چرخ اين سكهٔ دولت بدور روزكاران زد) دوام عمر اضافتى مصدرك فاعلنه اضافتيدر واو حرف عطف ملك عمره معطوف او ضميرى غائب شاه شجاعه راجعدر كه حرف تعليل چرخ مبتدا خبرى اين زدك مفعول صريحى و بدور روزكاران غير صريحى سكهٔ دولت اضافتى بيانيه در بدور روزكاران باحرف صله دور بونده مدت معناسنه در روزكاران الف ونونله جمعى شاذ در واضافت لاميه در * محصول بيت * اى كوكل لطف حقدن شاهك دوام عمرينى وملكنى ودولتنى

﴾ ازان ساعت كه جام مى بدست او مشرف شد * زمانه ساغر شادى بياد ميكساران زد ﴿

اول ساعتدن كه جام مى آنك النده مشرف اولدى زمانه سرور ساغرنى شوقله شراب نوش ايديجيلرك يادينه اوردى (مفردات) (از) من (آن) اول (ساعت) م (جام) قدح (مى) شراب (با) للملابسة (دست) ال (مشرف) م (شد) اولدى (زمانه) م (ساغر) قدح (شادى) سرور (ميكساران) شوقله شراب ايچيجيلر (زد) اوردى (معناى اشارتى) اول قطب زمانك فيض وهمتى ونظر عنايتى سببيله آنك النده طالب صادقك شراب عشق الهيه يه مستعد اولان جام قلبى انوار تجليات ربانيه ايله مجلى ومشرف اولديغى ساعت اهل زمانه دن نيجه طالبلر بوكرامتى مشاهده ايديجك سرور ومحبت ايله قلبلرى ساغرنى تطهير ايدوب شوقله شراب نوش ايديجيلرك يادينه شراب عشقى نوش ايتمكه مشغول وسعى ايلديلر كه صحبت مؤثره در

(زشمشير زرافشانش ظفر آن روز بدرخشيد * كه چون خورشيد انجم سوز تنها برسواران زد)

آنك زرافشان سيفندن ظفر اول كون يلدرادى كه يلدز محو ايديجى خورشيد كبى يالكز كندوسنى نيجه سوارلره اوردى (مفردات) (ز) من (شمشير) قليج (زرافشان) التون صاچيجى (ش) ضمير (ظفر) نصرت (آن روز) اول كون (بدرخشيد) يلدرادى (چون خورشيد) كونش كبى (انجم سوز) يلدز ياقيجى (تنها) يالكز (برسواران) اتليلر اوزره (زد) اوردى (معناى اشارتى) اول پهلوان ميدان حقيقت اولان شيخ كامل منصورك شمشير همت نور افشانندن واكسير نظر عنايتندن مريد صادقك قلبنده انوار عشق الهى ظاهر اولغله مريدك نفس وشيطان اوزره ظفر ونصرتى اول كونده ظاهر اولور كه شيخك خورشيد انجم سوز كبى اولان انوار آفتاب قلبى يالكز مريدك قلبى نور اوزره سوار اولوب نور على نور دمنى اوره ومريدك نور ايمانى تقويت بوله

(دوام عمر وملك او بخواه از لطف حق اى دل * كه چرخ اين سكهٔ دولت بدور روزكاران زد)

اى كوكل اللهك لطفندن آنك عمر وملكنك دوامنى ايسته زيرا فلك بو دولت سكه سنى روزكارلر دورينه اوردى (مفردات) (دوام) م (عمر) م (ملك) م (او) ضمير (بخواه) ايسته (از) من (لطف حق) م (اى دل) اى كوكل (كه) زيرا (چرخ) فلك (اين) بو (سكه) م (دولت) م (با) للملابسة (دور روزكاران) زمانلر دورى (زد) اوردى (معناى اشارتى) اى كوكل بونك كبى مرده دللرى احيا ايديجى وعباد اللهى حضرت اللهه ارشد يريجى فيض وكرم بخش اولان قطب زمانك وشيخ سعادت رسانك بوعالمده عمر وملكنك دوام وبقاسى ايچون حضرت اللهه دعا ونياز ايله زيرا بوچرخ دخى دولت وبقاسنه سنى اول ذات محترملرك زمانى دورينه اوردى يعنى بوعالمده ارض وسماءلك ده امى دخى انلرك بوعالمده وجود مسعودلرك بقاسى سببيله در

﴾ وله ايضا ﴿

﴾ بيا كه ﴿

ايسته زيرا فلك بوسكهٔ دولتى ايام مدتنجه اورمشدر يعنى ايامك دوام وثبوتيله موقتدر حاصلى دنيا طوردقجه بونك سكهٔ دولتى طورر خواجه نك بو بيتك مضمونى تفاؤل طريقيله در مصراع اولده عمرى ملكه مضاف ايدوب معنا سنى آنك ملكى عمرينك دوامنى ايسته لطف حقدن اى كوكل ديين اضافت ايلمش (وله ايضا) (بيا كه رايت منصور پادشاه رسيد * نويد فتح وبشارت بمهر وماه رسيد) بيا خطاب عامدر كه حرف بيان رايت منصور اكر منصور پادشاهه مضاف اولورسه رايتك منصوره اضافتى بيانيه اولور ومنصوردن مراد اسم مفعولدر اما ساكن اوقنورسه اضافت لاميه در ومنصور لقب شاهدر نويد مشتلق فتحه اضافت لاميه در واو حرف عطف بشارت بانك كسريله فتحه معطوفدر بمهر نويده وبشارته تعلق قابلدر * محصول بيت * كل اى شاه شجاعك دوستى ومحبى كه پادشاهك رايت منصور ومظفرى ايرشدى وياسلطان منصورك رايتى ايرشدى فتح وظفر بشارتى مهر وماهه ايرشدى يعنى تمام عالمه حاصلى عناصر وافلاكه فتح وظفر مشتلغى ايرشدى (جمال بخت زروى ظفر نقاب انداخت * كمال عدل بفرياد دادخواه رسيد) جمال بخت اضافتى بيانيه در روى ظفرده بويله در وياخود لاميه لردر مجازا نقاب بوز اورتيسى كمال عدل بيانيه بفرياد باحرف صله فريادك دادخواهه اضافتى لاميه در دادخواه وصف تركيبيدر خواهيدندن متظلم ديمكدر يعنى ظالمدن شكايتجى * محصول بيت * بخت ودولت كوزللكى فتح وظفردن نقاب آتدى يعنى طالع كوزللكى فتح وظفر يوزينى كوستردى يعنى شاه شجاع دشمنه غلبه ايدوب شهر شيرازه ايرشدى سابقا بيان اولنديغى كه تركاله كلى محاربه ومقاتله ايلشدر كمال عدالتده متظلمك فريادينه وشكايتنه ايرشدى يعنى ظالمك ظلمى مظلومدن دافع عدل پادشاه ايرشدى (سپهر دور خوش اكنون زند كه ماه آمد * جهان بكام دل اكنون رسد كه شاه رسيد) سپهر مبتدا وزند خبرى ودور خوش خبرك مفعول صريحى اكنون ظرف زمان زند در دور خوش اضافتى بيانيه جهان مبتدا رسد خبرى بكام دل رسدك مفعول غير صريحى اكنون بنه معهود كه حرف تعليل * محصول بيت * فلك كوزل دورى وسپهرى شمدى اورر كه ماه كلدى يعنى فلك هر كسك مرادنجه حركت ايدركه شمدى اكا يكى آى كلدى جهان يعنى جهان خلق كوكلى مرادينه شمدى ايرشور كه پادشاه عادل ايرشدى حاصلى شاه شجاع شيرازه پادشاه اولمق سببيله مملكت تازه لنوب صفا بولدى (زقاطعان طريق اين زمان شوند ايمن * قوافل دل ودانش كه مرد راه رسيد) قاطعان طريق اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر شوند فعل مضارع جمع غائب فاعلى قوافلدر كه دله اضافتى بيانيه در مرد راه اضافتى لاميه بونده ايهام طريقيله واقعدر زيرا بر وجهى بودر كه عالم ظاهرده سفردن كلدى بر وجهنده مرد راه مرشدر يعنى طريق صوفيه ده رشدى وار * محصول بيت * يول

﴾ بيا كه رايت منصور پادشاه رسيد * نويد فتح وبشارت بمهر وماه رسيد ﴿

كل كه منصور پادشاهك سنجاغى ايرشدى كه فتح وبشارت مشتولغى مهر وماهه ايرشدى (مفردات) (بيا كه) كل كه (رايت) سنجق (منصور پادشاه) م (رسيد) ايرشدى (نويد) مشتولق ونواله معناسنه كاور (فتح) م (بشارت) م (با) للملابسة (مهر) كونش (ماه) آى (رسيد) ايرشدى (معناى اشارتى) اى طالب حق كل وارشاد وحصول مراد اوزره مهيا اول كه اول پادشاه حقيقى منصور ومؤيد من عند الله اولان پير معنوى مجدد دين ارشاد ارباب يقين ايچون سنجق سما دله طرف حقدن كلدى تبليغ احكام الله ايچون بزه ايرشدى كانه فتح قلوب وبشارت كشف اسرار علام الغيوب مژده سى مهر وماهه واعلى وادنايه ايرشدى وغذاى روح يول آچلدى

﴾ جمال بخت زروى ظفر نقاب انداخت * كمال عدل بفرياد دادخواه رسيد ﴿

بخت جمالى ظفر يوزندن نقابى آتدى كمال عدل شكايتجينك فريادينه ايرشدى (مفردات) (جمال) م (بخت) دولت (ز) من (روى) يوز (ظفر) م (نقاب) پرده (انداخت) آتدى (كمال عدل) م (با) للملابسة (فرياد) م (دادخواه) شكايتجى (رسيد) ايرشدى (معناى اشارتى) اول پير كاملك نظر وهمتيله سعادت ابديه يه دولتى جمالى عاشقين صادقينك مشاهده سندن ايچون نقابى آتدى اول شاه حقيقينك كمال عدل واحساننددن حال پريشانندن اشتكا ايدنلرك فريادينه ايرشدى يعنى كه دور انقباض كيدوب زمان انبساط ظهوره كلدى

﴾ سپهر دور خوش اكنون زند كه ماه آمد * جهان بكام دل اكنون شود كه شاه رسيد ﴿

فلك شمدى لطيف دور اورر كه ماه كلدى جهان شمدى كوكل مراديله اولور كه پادشاه كلدى (مفردات) (سپهر) فلك (دور) م (خوش) م (اكنون) شمدى (زند) اورر (كه) زيرا (ماه) آى (آمد) كلدى (جهان) م (با) للملابسة (كام) مراد (دل) كوكل (اكنون) شمدى (شود كه) اولور كه (شاه) م (رسيد) ايرشدى (معناى اشارتى) اول شاه حقيقت اولان مرشد ومتصرف اقليم وجودك نظرى عنايتى سببيله فلك شمدى لطيف دور اورر وثابت اولور كه اول انوار خدانك مظهرى اولان عارف باللهك نوريله سموات وارض بلكه جميع خلق عالم منور در شمدى جهان بزم دخى مرادمز اوزره اولور كه حالا عالمه بونك كبى شاه كلدى وبزم كبى بيچاره لرك دادينه ايرشدى

﴾ زقاطعان طريق اين زمان شوند ايمن * قوافل دل ودانش كه مرد راه رسيد ﴿

قطاع طريقدن بو زمان امين اولورلر دل وعلم قافله لرى كه يول ارى ايرشدى (مفردات) (ز) من (قاطعان طريق) يول كسيجيلر (اين) بو (زمان) م (شوند) اولورلر (ايمن) سلامت (قوافل) قافله لر (دل) كوكل (دانش) علم (كه) زيرا (مرد) آدم (راه) يول (رسيد) ايرشدى (معناى اشارتى)

کسیجیلرندن بوزمان دل ودانش قافله لری امین اولورلر که مرد راه ارشدی یعنی حاکم عادل متصف کلدی (عزیز مصر

اول شیخ کامل سایه سنده (لاقعدن لهم صراطك المستقیم) دعواسین اورن و (اماره بالسوء) ایله تعبیر اولنان قطاع طریقلردن بوزمان امین اولورلر شول اهل دل واهل علم قافله لری ونجاعتلری که اولوا الامر اولان مردان خدایه وشاهان حقیقته غائبا وحاضرا اطاعت وصدق ومحبت اوزره اوله لر زیرا بویولاری اولان عارفان جواسیس القلوبدر بوعالم خاقنی اهدا وارشاد ایچون کلشلردر

عزیز مصر برغم برادران غیور ❊ زقعر چاه برآمد باوج ماه رسید

عزیز مصر غیور برادرلرینک رغمنه قیو دیندن چیقدی اوج ماهه ارشدی (مفردات) (عزیز مصر) مراد یوسف علیه السلامدر (با) للملابسة (رغم) کراهت (برادران) قرداشلر (غیور) غیرت ایدیجی غیرت برکیسه حرمنه خلل ویرن یردن احتراز ایتمك (ز) من (قعر) دیب (چاه) قیو (بر) یوقارو (آمد) کلدی (اوج) اعلی (ماه) آی (رسید) ارشدی (معنای اشارتی) یوسف علیه السلام محبت اشتراك قبول ایتمدیکندن وآیینه محبت حجرهٔ قلبده محبوب ایله غیرك جمع اولمسی محبته خلل ویردیکی اجلدن غیرت محبتدن ایچون اظهار غیرت ایدن غیور برادرلرینه اهل صورت عندنده کریه کبی کورندیکندن (لاتثریب علیكم الیوم یغفرالله لكم الخ) آیت کریمه سی سرین بیان بیوروب برادرلرینك احوال حکمت آمیز حکمیدرلرینه رغم وتواضع ایله قعرچاهدن اوج ماهه ترفع وعرق صفات نفسانیه لری قطع ایله ذروهٔ علای اسرار لدنیهٔ الهیه وروحانیه یه تصاعد بیورمشلردر

بکجاست صوفیٔ دجال فعل ملحد شکل ❊ بکو بسوز که مهدیٔ دین پناه رسید

ملحد شکل ودجال فعل صوفی قنده در سویله یانسونکه دینك حافظی مهدی ارشدی (مفردات) (کجاست) قنده در (صوفی) م (دجال فعل) م (ملحد) منکر صانع (شکل) م (بکو) سویله (بسوز) یانسون (مهدی) آل رسول علیه السلام (دین) م (پناه) حافظ (رسید) ارشدی (معنای اشارتی) هدهدی فقتان ایله ونورسز قلبی کبی سیاه عصا ایله ور یا خرقه سی اولان ازرق فام ردا ایله خاق الدادن ونیجه صافی دل اولان طالبلری جهل وغرور ایله فتنه واضطرابه براغن دجال فعللو واعتقاد فاسده یه دوشورن ملحد شکللو صوفی صورت پرست قنده در شجرهٔ یقین اولان انبیاء عظامك نبات حسنه لری پسرلرینك رویوش دست خدا اولان افعال واسرار حکمت خفیهٔ الهیه لرنی حسده حمل ایدوب اولاد یعقوب علیه السلامه برادران حسود سوء تعبیرن وسائر انبیا واولیایه نحاشیمزبی ادبانه سوء یقین سوء تعبیر وحر متسزلك ایتکله اسرار اولیاء اللهدن واحوال عشق الهیدن محروم اولان ملحد صوفی یه سویله بوبلالردن خلاص اولق ایچون آتش عشقله یانسون وکندوینی محو وفنا ایلسون زیرا هر عصرده مهدیٔ آل رسوله شبیه دینك حافظی برعارف بالله وبرشیخ کامل آکاه ظهور ایدوب کال

برغم برادران غیور ❊ زقعر چاه برآمد براوج ماه رسید) عزیز مصر اضافتی لامیه در مراد حضرت یوسفدر برغم باحرف صله رغم رانك ضمی وفتحی وکسریله لغتدر بوینك برکیسه نك یره سورتمکدر اما استعمالده کورلك وحسد معناسنه در برادرانه اضافت لامیه در وغیوره اضافت بیانیه غیور مبالغه ایله غیرت ایدیجیدر عزیز مبتدا و برآمد خبری برغم وزقعر چاه خبره متعلق براوج ماه زقعر چاهدن بدلدر * محصول بیت * حضرت یوسف اهل غیرت قرنداشلرینك کورلکنه زندان قیوسی دیبندن اوج ماهه یعنی آیك اوستنه ارشدی یعنی قول ایکن پادشاه اولدی برادران غیور بیوردیغی انکیچوندر که حضرت یعقوب یوسفی علیهما السلام سائر قرنداشلرندن زیاده سودیکیچون حسد وغیرت ایلدیلر ویوسف علیه السلامی بومشهور بلالره کرفتار ایلدیلر بوبیت اول معنایی مشعردر که شاه شجاعك برادرلری کندوینی سلطنتدن منع ایدوب حبس ایلیه لر صکره مرور ایام ایله سریر سلطنته عروج ایلیه بعض نسخه ده ماه بربنه جاه واقع اولمش یعنی منصب که سلطنتدن کنایه در (کجاست صوفیٔ دجال شکل ملحد کیش * بکو بسوز که مهدیٔ دین پناه رسید) صوفیٔ دجال شکل اضافتی بیانیه در دجال صورتلی صوفی دیمکدر ملحد کیشه دجال شکل اضافتیده بیانیه در کیش مذهب دیمکدر بکو خطاب عامدر صوفی یه سویله دیمکدر یان یاقل که مهدیٔ دین پناه کلدی ارشدی مهدیٔ دین پناه اضافت بیانیه در دین پناه وصف ترکیبیدر دین صیغنجی یعنی اکا دین صیغنر و یادین صیغندیریجی یعنی دینی حفظ وصیانت ایدر معناسنه *محصول بیت* دجال شکلی ملحد مذهبلی صوفی قنده در صوفی یه دی یان یاقل که مهدیٔ دین پناه ارشدی حاصلی بر پادشاه مؤمن وموحد ارشدی دیمکدر

غیرتدن

(صبا بکوی که چها برسرم درین غم عشق * زآتش دل سوزان ودود آه رسید) صبا منادی که حرف بیان مفعول قول چها چه نك جمعیدر نلر دیمکدر آتش سوزان اضافتلری لامیه و بیانیه در واو حرف عطف دود آه اضافتی بیانیه در وآتشه معطوف * محصول بیت * ای صبا سویله که بوعشق غمنده بنم باشمه آتش دل سوزان ودود آهدن نلر

غیرتدن معنی بوزندن نیجه دجال صفت وملحد شکل صورت اوغروسی بی ادب صوفیلری هلاك ایلشلردر عصمنا الله من شرورهم وشرور انفسنا

صبابکو که چها برسرم درین غم عشق ❊ زآتش دل سوزان ودود آه رسید

ای صبادیکه بوعشق غمنده بنم باشمه یانیجی کوکل آتشندن وآه توتندن نلر ارشدی (مفردات) (صبا) باد صبا (بکو) سویله (چها) نلر (برسرم) باشم اوزره (در) فی (این) بو (غم عشق) م (ز) من (آتش) م (دل) کوکل (سوزان) یانیجی (دود) توتون (آه) م (رسید) ارشدی (معنای اشارتی) ای واسطه ودستکیر اولان پیرم سن سویله که بورفع حجاب وتحصیل ادب یولنده وعشق الهیه نك درد وغمنده وراه ومحو وفناده ریاضات ومجاهداتله یانیجی کوکل آتشندن وآه دود وغم توتندن بنم باشمه نلر کلدی تعبیری ممکن دکلدرکه (من لم یذق لم یعرف) دینلشدر

زشوق روی توشاها بدین اسیر فراق ❊ همان رسید کز آتش بروی کاه رسید

سنك یوزك شوقندن ای شاه بوفراق اسیرینه همان اول ارشدیکه آتشدن صمانك یوزینه ارشدی (مفردات) (ز) من (شوق) م (روی) یوز (تو) سن (شاها) ای پادشاه (بدین) بو (اسیر) م (فراق) م (همان) هم اول (رسید) ارشدی (ازآتش) آتشدن (با) للملابسة (روی) یوز (کاه) صمان (رسید) ارشدی (معنای اشارتی) ای شاه حقیقت اولان محبوبم سنك انوار جمال بی مثالك مشاهده سنك عشق وشوقندن بواسیر فراق اولان بنده کك باشنه محو وفنا ایتمك ایچون بحمدالله آ تجلین بلالر ومصائبلر ارشدیکه آتشدن صمان چوپی اوزره ارشدیکی کبی بزآ نده یاقوب محو ونابود ایلدی

مرو بخواب که حافظ ببارگاه قبول ❊ زیمن درس شب وورد صبحگاه رسید

اویومه زیرا حافظ قبول بارکاهنه کیجه درسنك وصباح وقتی وردینك یمنندن ارشدی (مفردات) (مرو) کیتمه (بخواب) اویقویه (که) زیرا (حافظ) م (با) للملابسة (بارگاه) حضورشاه (قبول) م (ز) من (یمن) برکت (درس) م (شب) کیجه (ورد) اوراد واذکار واستغفار (صبحگاه) صباح وقتی (رسید) ارشدی (معنای اشارتی) ای بیچاره کوکل غفلت اویقوسنه کیتمه وکیجه لرده غافل اواوب یاتمه زیرا حافظ درکاه حقده مقبولیتی ومحرمیت اسرار معرفتی طاعات ومناجات ایله احیاء لیالی ووقت سحرلرده اذکار واستغفار ایله همت عالی ایتمك یمن وبرکاتندن بولدی وبوسعادته نفسی ترك ایدوب سعی ومجاهدات سببیله ارشدی

وله ایضا

دادگرا ترا فلك جرعه کش پیاله باد ❊ دشمن دل سیاه توغرقه بخون چولاله باد

ای عادل پادشاه فلك سنك پیاله کك جرعه کشی اولسون سنك قلبی سیاه دشمنك لاله کبی قانه غرق اولسون (مفردات) (داد گر) عادل الف ندائیله (ترا) سنك (فلك) م (جرعه کش) جرعه چکیجی (پیاله) قدح (باد) اولسون (دشمن) م

ارشدی یعنی غم عشق ومحبتده باشمه نلر کلدیکنی برتقریر ایله که جانان بلوب رحم ایلسون (زشوق روی توشاها بدین اسیر فراق * همان رسید کز آتش بروی کاه رسید) شوق روی تو اضافتلری لامیه لر درشاها منادی اسیر فراق اسم فاعلك فاعلنه اضافتیدر کز که حرف بیان بروی کاه باحرف صله روی کاه اضافتی بیانیه در * محصول بیت * شاهم سنك یوزك شوقندن بواسیر فراقه اول نسنه ارشدیکه آتشدن صمانه ارشدی یعنی یانوب و یاقلوب کل اولمق (مرو بخواب که حافظ ببارگاه قبول * زورد نیم شب ودرس صبحگاه رسید * مرو خطاب عام که حرف تعلیل ببارگاه قبول باحرف صله اضافت بیانیه در ورد نیم شب ودرس صبحگاه اضافتلری فی معناسنه در * محصول بیت * اویقویه وارمه که حافظ بارکاه قبوله کیجه یارسی وردندن وصباح وقتی درسندن ارشدی یعنی مقصودینی استدیکی کیجه اویوموب خدایه تضرع ایلمککرك (وله ایضا) (دادگرا ترا فلك جرعه کش پیاله باد * دشمن دل سیاه توغرقه بخون چو لاله باد) دادگرا منادی ترا سنك جرعه کش وصف ترکیبیدر جرعه چکیجی یعنی ایچیجی پیاله یه اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر باد فعل امر غائب اکثر موضع دعاده واقع اولور بوندکی کبی دشمن دلسیاه اضافتی بیانیه در دلسیاه وصف ترکیبیدر کوکلی قره تویه اضافتی لامیه در غرقه های رسمی شکلی علامت نقلدر بخون باحرف صله چون حرف تشبیه * محصول بیت * بوغزلده غزل سابق کبی شاه شجاعه دینلشدر خواجه بیورر که ای عادل پادشاه فلك سنك پیاله نك جرعه کشی اولسون یعنی فلك سنك

زیردستك وسکا محتاج اولسون دیمکدر حاصلی باده کشك وباده نوشك اولسون قره کوکللی دشمنك لاله کبی قانه غرق اولسون یعنی هلاك اولسون لاله ده بوایکی صفت موجوددر که هم دلسیاهدر وهم قانه غرقدر

(ذروه كاخ رفعت راست زفرط ارتفاع * راهروان وهم را راه هزار ساله باد) ذروه كسر ذال ايله بونده ديه معناسنه در كاخ
كوشك وسراى معناسنه در رفعته اضافت بيانيه در وتا ضمير خطاب راست كرچك ومحقق معناسنه در فرط ارتفاع اضافتى
بيانيه در فرط زياده ديمكدر ارتفاع يوجه لك ويوكسكلك افتعال بابندن مصدر در فرط ارتفاع مصراع ثانى يه مرهوندر
راهروان الف ونونله هرجعى مجاز يدر راه رو يولجى ديمكدر سياحلرده استعمالى اكثردر وهمه اضافتى لاميه در مجازا راه هزار ساله
اضافتى بيانيه در ساله دههاى رسمى مقدار ايچوندر بيك بيل يول مقدارى ديمكدر * محصول بيت * سنك رفعتك كوشكنك ذروه سى

يعنى ديه سى كه علودن كنايدر كرچك
ومحقق زياده ارتفاعدن ويوجه لكدن
وهم يولجيلرينه بيك يلاق يول اوله يعنى
سنك علو قدرك ونباهت شانك اول رتبده
اولسونكه قوت واهمه ادنى درجه سنى
بيك بيلده طى ايلسون خواجه بو بيتده
صنعت غلو رعايت ايلمشدر نته كه بو بيتده
بو يله در (بيت) * بعد ازهزار سال بيام
زحل رسد * كرپاسبان قصرتوسنكى
كند رها (زلف سياه پرخمت چشم
وچراغ عالمست * جان زنسيم دولتش
در شكن كلاله باد) زلف سياه پرخم
اضافتلرى بيانيه در چشم وچراغ عالم
اضافتى لاميه چراغ مومك فتيله سنده
بنان آتش پاره سنه ديرلر عالمك كوزى
وآيدنى ديمكدر حاصلى كوز آيدنى جان
مبتدا نسيم دولتش اضافتلرى بيانيه
ولاميه در شين ضمير زلفه راجعدر ومعنى
جهتندن كلاله يه متيددر شكن كلاله
اضافتى لاميه در تجريد طريقيله يعنى كلاله
شكندن تجريد ايلمكله زيرا كلاله پرشكن
اولان زلفه وكيسويه وكاكله ديرلر عربجه
اكا مجعد وپهلويجه نغوله ديرلر درشكن
كلاله باد جمله ظرفيه خبر مبتدا در
وزنسيم دولت خبره متعلق * محصول
بيت * جانانه خطاب ايدوب بيوررسنك
پرخم وپرشكن زلف سياهك عالمك چشم
وچراغيدر يعنى كوزى آيدنيدر جان
دولتى نسيمندن انك شكن كلاله سنده
اولسون يعنى نسيم دولت جانى انك كلاله سنده
طوتسون بعض نسخه ده پرخم يرينه
خاى معجمه ايله پرچم دوشمشدر چيم عجمله
طوغ معناسنه ليكن عادتا اول سياه اولمز
بونقدرجه سياه پرچم وصف تركيبى
اولور اضافتى اولمز وزلفك اكا اضافتى بيانيه
اولور ويمكندر كه سياه زلفه صفت اوله
وپرچم مضاف اوله پرچم زلف سياه استعاره
ايلمك طريقيله واضافت بيانيه اولمقده جائزدر بوتقديرجه محصول معنى پرچمك زلف سياهى ويا زلف سياه كه پرچمدر والكل
وجهة (اى مه چرخ معدلت چشم وچراغ عالمى * باده صاف دائمت درقدح وپياله باد) معدلته چرخ وچرخده مه استعاره ايلدى
معدلت دالك كسريله مصدر ميميدر عدل معناسنه پس اضافتلرى بيانيه لردر چراغ عالم اضافتى لاميه در ويا ضمير خطاب باده
صاف اضافتى بيانيه دائمت تامى معنى جهتندن قدح وپياله يه متيددر * محصول بيت * اى عدالت چرخنك مهى چشم وچراغ عالمسين
صافى باده دائما قدح وپيالكده اولسون يعنى دائما عيش وعشرت وذوق وصفادن خالى اولميه سين

(دل) كوكل (سياه) م (تو) سن (غرقه) م (با) للملابسة (خون) قان (جو)
مثل (لاله) م (باد) اولسون (معناى اشارتى) اى وجود مسعودى صور عالمك
دوامنه باعث اولان شاه عادل واى متصف بصفات الله اولان شيخ كامل ومكمل سنك
انوار آينه قلبكك شعله سيله نيجه مدت سماوات وارض منور اولسون سنك كبى
آفتاب حقيقته دشمن اولان چشم كور وقلبى سياه وقامى عدورك لاله كبى ضلالت
وشقاوت قانده غرق اولسون

﴿ ذروه كاخ رفعت راست زفرط ارتفاع * راهروان وهم را راه هزار ساله باد ﴾

سنك رفعتك قصرنك اوستى تحقيق زياده ارتفاعدن وهم يولجيلرينه بيك يلاق
يول اولسون (مفردات) (ذروه) تپه (كاخ) كوشك (رفعت) م (ت) ضمير
(راست) طوغرى وتحقيق (ز) من (فرط) زياده (ارتفاع) يوكسكلك (راهروان)
يولجيلر (وهم) خيال (را) ادات مفعول (راه) يول (هزار) بيك (سال) ييل
(ها) مقداريه (باد) اولسون (معناى اشارتى) اى رفعت معنى صاحبى اولان
روان پاك ومظهر اسرار لولاك اولان پيرم سنك عرش اعظمدن برتر اولان رفعت
مرتبه ك قصرنك اوستى تحقيق زياده ارتفاعدن وادى اوهام وخياله كيدن اهل
دنياره ومردان خدايى منكر اولان نابينالره بيك يلاق يول اولسون وشروفسادلرى
سرلردن ايراق اولسون

﴿ زلف سياه پرچمت چشم چراغ عالمست * جان زنسيم دولتش درشكن كلاله باد ﴾

سنك سياه پرچمك زلفى عالمك كوزينك چراغيدر جان انك رائحه طيبه سى
دولتندن پرچمك بوكلمنده اولسون (مفردات) (زلف) م (سياه) م (پرچم) م
(ت) ضمير (چشم) كوز (چراغ) م (عالم) م (است) در (جان) م (ز) من (نسيم)
رائحه طيبه (دولت) م (ش) ضمير (شكن) بوكلم (كلاله) پرچم (باد) اولسون
لكن بو مقامده پادشاهلرك اوكنده سنجقله چكيلان توغك ديه سنده اولان مويه
پرچم وشغه صارنان مويه زلف اطلاق ايتمشدر (معناى اشارتى) اى متصرف
اقليم وجود انسانى اولان پادشاه حقيقت سنك علو شانكه شاهد اولان سويداى
قلبكده مركوز ومحفوظ علوم لدنيه واسرار معنويه وديعة الله لرينك اول طوغك
زلفك ظهورى كبى بعض كرامات وخارق عادتلرك ظهورى خلق عالمك كوزينك
چراغى نورنى زياده ايتدريجيدر اول صاحب دولتك دولتندن ظاهر اولان رائحه
معنويه وآثار اسرار لدنيه سندن ايچون آنك معدن اسرارى اولان سويداى قلبى
بوكلمنه صد هزار جان فدا اولسون

﴿ اى مه چرخ معدلت چشم وچراغ عالمى * باده صاف دائمت درقدح وپياله باد ﴾

اى معدلت فلكنك ماهى عالم خلقنك چشمى وچراغيسن سنك قدح وپيالكده
شراب صافى دائم اولسون (مفردات) (اى مه) اى قمر (چرخ) فلك (معدلت)
عدالت (چشم) كوز (چراغ) م (عالم) م (ى) خطابيه (باده) شراب (صاف) م

﴿ دائم ﴾

(چون بنواى مدحت زهره شود ترانه ساز * حاسدت از سماع آن همدم آه وناله باد) بنواى باحرف مصاحبت نوادن مراد
صوت ونغمه در ومقام نوايى ايهام ايدر نواى مدحت ومدحت تاى خطابيه اضافتلرى لاميه لردر زهره مبتدا شود خبرى
بنواى شوده متعلق يعنى خبر غير صريحى وترانه ساز خبر صريحى واسمى تحتنده مستتر زهره يه راجع ضمير حاسدت مبتدا
مضافدر ضمير خطابه اسم فاعلك مفعولنه اضافتى قبيلندن سماع الف قافيه سنده مفصل سماعك معناسى ذكر اولنمشدر كه
ساز وسوز وچالغيدن واردن عبارتدر آن لفظنه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر همدم آه وناله باد خبر مبتدا * محصول بيت *

چونكه زهره سنك مدحك نغمه سيله
ترانه ساز اوله يعنى سنك مدحك
نغماتنى ايليه سنك حاسدك اول سماعدن
آه وناله يه يار وهمدم اوله يعنى حسدندن
آه وناله وفرياد وفغان ايليه سماع بونده
ايشتمك معناسنه در دينى معناى اصطلاحى
بيلنمامش (نه طبق سپهر وآن قرصه
سيم وزركه هست * از لب خوان
حشمت سهلترين نواله باد * طقوز
فلكى طقوز طبقه وآيى كومشدن چوركه
وكونشى آلتون چوركه تشبيه ايلمش
ويحتمل سفره سنك كنارندن
بونلرى برجزوى نعمت اعتبار ايلمش
لب بونده كنار معناسنه در وخوان
سفره وحشمت عظمت واضافتلرى لاميه
وبيانيه ولاميه لردر سهلترين تا ادات
تفضيل ويا ونون نسبت ايچوندر بونده
سهلترين شى حقيردن كنايدر نواله بونده
لقمه معناسنه در * محصول بيت *
طقوز فلك طبقلرى وماه وخورشيدك
سيم وزر چوركلرى سنك عظمتك
سفره سى كنارنده برحقير لقمه اوله يعنى
قابل الاعتبار نعمت اولسون ممدوحنه
دعاء له در صنعت غلو طريقيله
(دختر فكر بكرمن محرم مدحت توشد *
مهر چنين عروس راهم بكفت حواله باد)
دختر فكر بكر اضافتلرى بيانيه در ومن ده
اضافت لاميه دختر مبتدا وشد خبرى
واسمى تحتنده مبتدايه راجع ضمير
وخبرى محرم مدحت واضافت مصدرك
مفعولنه اضافتى قبيلندندر وتو يه
اضافت لاميه در مهر كابين عروس
راعروس بونده كلين معناسنه در را
حرف تخصيص اضافتدن مستفاد
اولان معنى يى تأكيد ايدر بكفت باحرف
صله * محصول بيت * بنم فكر بكرم
دخترى سنك مدحكه محرم اولدى يعنى سنك مدحكدن منفك دكل دائما مداحكدر ايمدى بويله بر عروسك مهرى
وكابينى سنك كفكه حواله اولسون يعنى صله وجائزه سى سنك دست احسانكه حواله اولسون خواجه بو بيتده حسن
طلب صنعتنى رعايت ايلمش بعضلر مهرى اضافتدن مقطوع اوقوديلر پس مهر مبتدا وحواله باد خبرى اولور ولكل وجهة

(دائم) م (است) در (در) فى (قدح) م (پياله) ينه قدح (باد) اولسون
(معناى اشارتى) اى نور ضميرى انوار آفتاب حقيقتدن مستفاد اولوب فلك
عدالت ومظهر هدايت اولان قلوب عاشقانى فيض بخشيله منور ومجلى قلبيجى
ماهتاب معنوى پيرم سن عالم خلقنك چشمى وچراغيسن و بصيرتلرى نوريسن
سنك فيض وشراب عشق الهى بخش ايديجى قدح وپياله قلبكده شراب صاف
الهى دائم اولسون

﴿ چون بنواى مدحت زهره شود ترانه ساز * حاسدت از سماع آن همدم آه وناله باد ﴾

چون سنك مدحك صداسيله زهره ترنم ايديجى اوله سنك حاسدك آنك سماعندن
آه وناله يه همدم اولسون (مفردات) (چون) چونكه (با) للملابسة (نوا) صدا
(مدح) م (ت) ضمير (زهره) يلدز (شود) اوله (ترانه ساز) نغمه ايديجى (حاسد)
م (ت) ضمير (از) من (سماع) م (آن) اول (همدم) بولداش (آه وناله) م (باد)
اولسون (معناى اشارتى) اى پير سنك خزينه رحمان اولان قلبكك اسرار يقينيه سنى
وعلوم لدنيه سنى مشاهده ايدن مرتبه عالى صاحبى مردان خدانك اوصاف
شريفه كى مدح وبيان ايلدكجه سنك مدحك ترنمى صداسنى ايشتنلر ايله سنك
حاسدك وباغضك آه وناله ايله هلاك اولسون

﴿ نه طبق سپهر وآن قرصه سيم وزركه هست * از لب خوان حشمت سهلترين نواله باد ﴾

فلكك طقوز طبق واول سيم وزر قرصه سى كه واردر سنك حشمتك سفره سنك
كنارندن حقيرك نواله اولسون (مفردات) (نه) طقوز (طق) م (سپهر) فلك
(آن) اول (قرصه) چورك (سيم) كومش مراد ماهدر (زر) آلتون مراد
آفتابدر (هست) واردر (از) من (لب) كنار (خوان) سفره (حشمت) شوكت
وسلطنت (سهلترين) زياده حقيرلكه منسوب (نواله) لقمه (باد) اولسون
(معناى اشارتى) اى نسخه صغرى وعالم كبرى اولوب خانه تجلى خدا اولان
قلب واسع ومنشرحنده عرش اعظم صحراى عظيمده برحلقه صغيره كبى نسبتى
اولمغله (لايسعنى ارضى ولاسمائى ولكن وسعنى قلب عبدى المؤمن التقى) حديث
شريفنك مظهرى شيخم طقوز فلك وآى وكونش قرصلريكه واردر سنك
سلطنت ودولتك سفره سنك كنارنده برحقيرك لقمه اولسون يعنى قدر وشرفك
دخى زياده اولسون

﴿ دختر فكر بكر من محرم صحبت توشد * مهر چنان عروس راهم بكفت حواله باد ﴾

بنم بكر فكرم دخترى سنك صحبتكله محرم اولدى آنچلاين عروسك كابينى ينه سنك
الكه حواله اولدى (مفردات) (دختر) قز (فكر) م (بكر) باكره (من) بن
(محرم) م (صحبت) م (تو) سن (شد) اولدى (مهر) كابين ونكاح (چنان)
آنچلاين (عروس) كلين (را) ادات مفعول (هم) ينه (با) للملابسة (كف) ال
(ت) ضمير (حواله) تفويض (باد) اولسون (معناى اشارتى) بحمد الله صدهزار

(حافظ تودرین غزل حجت بندکی بداد * لطف عبید پرورت شاهداین قباله باد) حافظ تو اضافتی لامیه حجت بندکی اضافتیده بویله در بندکی قول اولق حجت بندکی عبد اولق حجتی بداد باحرف تأکید داد وردی لطف عبید پرور اضافتی بیانیه درقول بسلیجی لطف تاضمیر خطاب شاهد این اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر قباله قاضیلردن چیقان تمسك حجت کبی وسجل کبی بونده حجت مراددر * محصول بیت * سنك حافظك بوغزلده سکا قول اولدیغی حجتی وردی یعنی قوللق کاغدینی وردی سنك بندهلر تربیه ایدیجی لطف واحسانك بوحجته شاهد اولسون یعنی بنم سکا قوللق

ریاضات ومجاهداته تخلیه بعد التحلیة بواوب نفس وشیطانك تصرفندن امین وسلامت اولان بکرفکرم سنك اسرار لدنیه دن اولان صحبتکه محرم او لدی آنجلین اوصاف حمیده ایله موصوف اولان عروسك کابینی یعنی سنك کرم واحسانکدن اولان لایق نه سنك ید بیضای کلیمنه که وهمت ونفس عیسی واریکه حواله وتفویض اولسون سن بیلورسین متعنا الله بکرمکم آمین

(حافظ تودرین غزل حجت بندکی بداد * لطف عبید پرورت شاهداین قباله باد)

حافظ بوغزلده سکا بندهلك حجتنی وردی سنك بندهلر بسلیجی لطفك بوقبالهنك شاهدی اولسون (مفردات) (حافظ) م (در) فی (این) بو (غزل) م (حجت) م (بندکی) قوللك (بداد) وردی (لطف) م (عبید پرور) قوللر بسلیجی (ت) ضمیر (شاهد) م (این) بو (قباله) قاضی حجتی (باد) اولسون (معنای اشارتی) ای شیخ شفیق حافظ بوغزلنده سکا بندهلك حجتنی وردی وسکا حلقه بکوش بنده اولدیغنی اعتراف ایلدی سنك حقیقت بندهلر بسلیجی لطفك بوحجتك شاهدی اولسون

(وله ایضا)

(سپیده دم که صبا بوی لطف جان کیرد * چمن زلطف هوانکته برجنان کیرد)

صباح وقتیکه باد صبا جان لطافتك رایحهسن طوته هوانك لطافتندن چمن جنتلر نکته طوتار (مفردات) (سپیدهدم) صباح وقتی (صبا) م (بوی) رایحه (لطف) م (جان) م (کیرد) طوته (چمن) باغ (ز) من (لطف) م (هوا) م (نکته) طعن وعیب (برجنان) جنتلر اوزره (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) عاشق مرتاضك آینهٔ مجلا اولان قلبنده ظهور صبح دولت وطلوع فجرانوار معرفت وقتیکه نفحات وفیض الهی اول قلبده ارواح قدسیهلرك لطافتك رایحهٔ مسکیهسنی وآثار رحمة الله اولان ذوق روحانیهسنی طوته روضهٔ قلب ودل خانهٔ تجلیٔ رب عشق ومحبت الهیهنك لطافتندن ومشاهدهٔ انوار جمال اللهك لذتندن (وفیها ما تشتهیه الانفس) کلامی سرنجه (ونعیم اذارأوه) اولان باغ جنان اوزره نکته وعیب طوتار که لذت روحانیت یانده لذت نفسانی لاشیٔ مشابهسندهدر

(هوازنکهت کل درچمن تتق بندد * افق زعکس شفق رنك کلستان کیرد)

هوا کلك رایحهسندن چمنده پرده باغلر افق شفق عکسندن کلستان رنکنی طوتار (مفردات) (هوا) م (ز) م (نکهت) رایحه (کل) م (در) فی (چمن) باغ وباغچه (تتق) پرده (بندد) باغلر (افق) جوانب سما (ز) من (عکس) م (شفق) اکونش ضیاسنك بقیهسی وحمرتی (رنك) م (کلستان) م (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) هوای عشق ومحبت الهی نفس رحمانیهدن ورایحهٔ طیبهٔ نفحات سبحانیهدن عاشقك روضهٔ قلبنده (قد شغفها حبا) آیت کریمهسی سرنجه جکر قانندن شغاف وپرده باغلیوب عاشقك قلبنی احاطه ایلدکده (اذا صلح القلب صلح الجسد کله) حدیث شریفی سرنجه اول آفتاب معنوی اولان انوار عشق

الهی

حجتنه سنك قوللر رعایت ایدیجی لطف واحسانك شاهد اولسون زیرا عادتدر هرحجتده البته شهود یازیلور حجت انمز اولمز معلوم اوله که بومذکور نظم وسابقا مذکور اولان * خسروا کوی فلك درخم چوکان تو باد * ودخی * مرامی دکرباره از دست برد * ودخی * برسر باز ارجانبازان منادی میزنند * نکیم سابقا اشارت اولنمشیدی بونلر جمیعا قطعهلر ارائسنده مسطوردر وهیچ برینك مخلصی مذکور ومسطور دکلدر نهایتی بعض متصرفین مخلص بنلرین پیدا ایدوب غزل شکلنه قومشلر (وله ایضا) (سپیده دم که صبا بوی لطف جان کیرد * چمن زلطف هوانکته برجنان کیرد) طك آقلغنه سپیدهدم دیرلر یعنی سحر وقتی که حرف بیان صبا مبتدا وکیرد خبری بوی لطف جان اضافتلری لامیهلردر وکیردك مقدم مفعول صریحی یعنی جان لطافتی قوقوسنی چمن صبا دن بدلدر زلطف هوا کیردك مقدم مفعول غیر صریحیدر واضافت لامیه ونکته مفعول صریحی برجنان کیرده متعلق جنان عربیده جمع جنت کسریله جنتك جمیدر * محصول بیت * طك آقلغی وقتنده که صبا جانك لطافتی قوقوسك طوته یعنی حیات ویریجی کوزل قوقولر صاحبی اوله چمن لطافت هوادن جنتلره طعن ایلیه یعنی لطف هواچمن حیات افزا وصفا بخش ایلیه حاصلی بوابیات بیرمکاه چمن بیتسه وارنجه بری برندن بدلدر (هزار نکهت کل درچمن تتق بندد * افق زعکس شفق رنك کلستان کیرد) نکهت خوش قوقوکله اضافتی لامیهدر تتق پردهیه دیرلر افق کوك کناری مبتدا کیرد خبری زعکس شفق مفعول غیر صریحی واضافت لامیهدر رنك کلستان مفعول صریحی * محصول بیت * صباح وقتنده که بیك کل قوقوسی چمنده پرده باغلیه یعنی بیك دوراو جیچك قوقوسی ظهور ایلیه افق شفق عکسندن کلستان رنکنی طوته یعنی سحر وقتیکه بویله حالر ظهور ایلیه یعنی افق که عکس شفقدن قرارهبونده شفقدن مراد امامان مذهبی اوزره قزللقدر که اقلق اندن صکره افق فلکده ظاهر اولور که امام ابوحنیفه مذهبیدر یعنی ابوحنیفه حضرتلری شفق افق ... اده حمرتدن صکره ظهور ایلین بیاضلقدر دیمش

(نوای چنك بدان سان زند صلای صبوح * که پیرصومعه راه در مغان کیرد) (نوای چنك اضافتی لامیه در بونده نوادن آواز ونغمه مراددر بدان سان انجلین دیمکدر صلای صبوحی اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر صباح وقتنده ایجلن شرابه صلا دیمکدر که حرف بیان پیرصومعه اضافتی لامیه ومبتدا وکیرد خبری راه در مغان مفعول صریحی واضافتلر لامیهلردر * محصول بیت * چنك اوازی انجلین اورر صبوحه صلا که صومعه شیخی میخانه جی قپوسی یولنی طوتار یعنی صبوح ایچمکه انجلین اغرا واغوا ایدر که عباد وزهاد هب میخانهلر جانبنه میل ایدرلر (شه سپهر چوزرین سپر کشد برروی * بتیغ صبح وعمودافق جهان کیرد) شه سپهر اضافتی لامیهدر که مراد کونشدر واکا زرین سپر استعاره ایلدی زیرا کونشی التون قلقانه تشبیه ایلمشلر بتیغ صبح باحرف استعانت واضافت بیانیه در عمودافق ده بویله در عمود لغتده دیرککدر بونده مراد افقك آغرمسیدر شه سپهر مبتدا وکیرد خبری جهان مفعول صریحی وبتیغ مفعول غیرصریحی * محصول بیت * سپهر پادشاهی یعنی کونش چونکه یوزینه التونلی قلقان چکه یعنی معرکهیه کیره صباح قلیجیله وافق عمودیله یعنی مطرقهیله جهانی طوتار یعنی کونش طلوع ایدنجه صباح ظهوریله وافق آغرمسیله تمام جهانی قپلارمهسنده شه سپهرده اولان اضافت بیانیه دردینشه سپهری بیان ایمش (برغم زاغ سیه شاهباز زرین بال * درین مقرنس زنکاری آشیان کیرد) برغم باحرف صله رغم حسد وکورلکدر زاغ اضافتی لامیه وزاغك سیاهه بیانیه در شاهباز مبتدا زرین باله اضافتی بیانیه زرین بال التون قناتلی کیرد خبر مبتدادرین مفعول فیه کیرد درمقرنس زنکاری مقرنس اسم مفعولدر دحرج بابندن بونده فلك مراددر اما اصلنده جوامع قپولرنده ومنارهلر شرفهلری التنده ومحاریبده اولان مصنع ایشلردرکه طاشدن لالهلر وبعض طوپلر اویارلر اول ایشلره مقرنس دیرلر زنکار تونکی رنکلی برنسنه درکه بقردن واوزوم جبرهسندن دوزرلر زنجی چوقدر اما باقیدرلاژورد کبی فلکی اکا تشبیه ایدرلر یاءی حرف نسبتدر آشیان کیردك مقدم مفعول صریحی حاصلی زاغ سیهدن کیجه وشاهباز

الهی درون عاشقده ظهور وجولان ایتمك سببیله آنك قلبنك انوارینك ضیاسنك عکسندن افق اجزای وجودی دخی صالح اولوب رنك کلستان واطاعت امر رحمان صورتنی طوتار وآثار انوار محبت اجزای وجودنده ظهور ولمعان ایدر

(نوای چنك بدان سان زند صلای صبوح * که پیرصومعه راه در مغان کیرد)

چنك صداسی صبوح صلاسنی انجلین اورر که صومعه پیری شوقندن مغلر قپوسنك یولنی طوتار (مفردات) (نوا) صدا (چنك) برساز آلتی (بدان) بآن (سان) ادات تشبیه بدان سان آنجلین (زند) اورر (صلا) ندا (صبوح) صباح ایچیلان شراب (پیر) م (صومعه) عبادتخانه (راه) یول (در) قپو (مغان) کافرلر (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) اسرار عشق الهیه دن عارف بالله اولان شیخ کامل خبر ویروب کیجه اویانقلغیله فیض خدانك فیضان وقتی اولان وقت سحرلرده لذت شراب عشق الهی صبوحنی طالبیان وبذل جان ایتین اول اسراره وتجلیٔ انواره واصل اولیه جغنی آشکاره وصوت اعلی ایله آنجلین بیان ایلدیکه نیجه مدت خاونده وصومعهلرده لذت روحانیتسز ودرد عشق سز عمر افنا ایدن عابد وزاهدلر قباب عزتده مستور اولان وعشق ودرد ایله خراباتی اولمش ملامیه ومظهر اسرارالهیه اولان مردان خدانك قپوسك یولنی شوقله ارامغه سعی ایدیلر

(شه سپهر چوزرین سپر کشد برروی * بتیغ صبح وعمودافق جهان کیرد)

فلکك شاهی چونکه یوزینه التون قلقان چکه صبح تیغی وافق عمودیله جهان طوتار (مفردات) (شه) م (سپهر) فلك (چو) چونکه (زرین) التون (سپر) قلقان (کشد) چکر (برروی) یوزینه (با) للملابسة (تیغ) قلیج (صبح) م (عمود) دیرك (افق) اطراف سما (جهان) م (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) شه سپهر وجوداولان روح عزیزالتون کبی خالص انوار تجلیٔ الهی قلقانی وعصمت توفیق ربانی سپرنی یوزینه چکه ومظهر اوله انوار تجلیٔ ذات الهیه صبحی قلیجیله وصلاح وتقوای وجود عمودیله جهانی طوتار واطف وقهر ایله جهان خلقنه متصرف اولوب مرتبهٔ خلافته واصل اولور

(برغم زاغ سیه شاهباززرین بال * درین مقرنس زنکاری آشیان کیرد)

سیاه قارغهنك رغمنه التون قنادلو شاهباز بوزنکاری چارداقده آشیان طوتار (مفردات) (با) للملابسة (رغم) اوج المق وکریه کورمك (زاغ) قارغه (سیه) م (شاهباز) شاهین (زرین) التون (بال) قناد (در) فی (این) بو (مقرنس) چارداق (زنکاری) مائی (آشیان) یووه (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) عصر رسول الله صلی الله علیه وسلمده وصحابهٔ کرین رضوان الله علیهم اجمعینلرده بولنمیان توتون ونارکله واقیه کبی وسائر کراهت وبدعتلردن اجتناب ایتیوب بلکه بو اشیای مستکرههلری اهل سلوکه ضرری یوقدر دیو زعم فاسد ایلین زاغ سیه کبی قلبی قاسی عوام طریقت اولان اباطله زه رغما واستکراها ظاهری

زرین بالدن کونش مراددر ومقرنس زنکاریدن فلك * محصول بیت * زاغ سیه رغمنه التون قنادلی شاهباز بومقرنس زنکاریده آشیان طوتار یعنی کونش فلکده کوندزنمایان اولور حاصلی کیجه کیدوب کوندز کلور معلوم اوله که مذکور بش بیت آتی یه مرهون وموقوف حکمندهدر یعنی سپیدهدمکه مذکور احوال ظهور ایلیه بیرمکاه چمن آه

آداب شریعت ایله آراسته و باطنی انوار تجلیات الهیه ایله پیراسته اولان شاهباز حقیقت زرین باللر علو همتله بوزنکاری فلك چار داقنك فوقنده (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) مقامنده آشیان ومأوای سكونت طوتمشلردر

﴿ بزمكاه چمن روكه خوش تماشا بیست ❊ كه لاله كاسهٔ نسرین وارغوان كیرد ﴾

چمن بزمكاهنه واركه بر لطیف تماشا واردركه لاله نسرین وارغوان كاسه سنی طوتار (مفردات) (با) للابسة (بزمكاه) شراب مجلسی (چمن) باغ (رو) كیت (خوش) م (تماشا) سیران (یا) وحدتیه (است) در (لاله) م (كاسه) م (نسرین) بیاض كل (ارغوان) قرمزی سوكت چیچك (كیرد) طوتار (معنای اشارتی) ای بوبی نهایت اولان دركاهده و بو دهشت آباد اولان راهده ثابت قدم اولان عاشق صادق عالی همتله باغ معرفتك وروضهٔ وحدتك شراب مجلسی برینه كیدوب اول دوتمیان وقانمیان شراب لدنیهٔ عشق الهیه یی دائم نوش ایتمكه سعی ایله كه آنده لطیف تماشالر واردر كه عقلك وراسنده در بیاض لاله كبی قلبی نور حقله منور اولان عارف باللهلر وقرمزی لاله كبی جكری وقلبی درد عشقله پرخون اولمش عاشق آگاهلر برمرتبه ده شراب عشق الهیه یه قانیوب قلبلری كاسه لرنی اول شراب لایزالی جابنته طوتوب (اللهم زدنی تحیرا فیك) بیورمشلردر

﴿ چه حالتست كه كل درچمن نمایدروی ❊ چه آتشست كه درمرغ صبح خوان كیرد ﴾

نه حالتدر كه كل چمنده یوزین كوسترنه آتشدر كه صباح وقتنده اوقویجی بلبل قوشنه تأثیر ایلر (مفردات) (چه حالت) م (است) در (كل) م (در) فی (چمن) باغ (نماید) كوستر (روی) یوز (چه) نه (آتش) م (است) در (در) فی (مرغ) قوش (صبح خوان) صباح اوقویجی (كیرد) طوتار (معنای اشارتی) حضرت عمر رضی الله عنهك (رأی قلبی ربی قال من انت قلت انت) حدیث شریفی سرنجه نه حالتدر ونه اسراردر كه روضهٔ قلبده كل كبی اول محبوب حقیقی عاشقنه انوار جمالن كوستروب نه آتشدر كه وقت سحرده بیك بر اسماء حسنی ایله حضرت الهی ذكر ایلین دردلی بلبل كبی درد عشقله شب تا سحر آه وانین وفریاد وفغان ایله دركاه حقده مناجات ایدن دردلی عاشقك قلبنه تأثیر ایلر وكلی وجودنی احراق ایلر

﴿ چه پرتوست كه نورچراغ صبح دهد ❊ چه شعله است كه درشمع آسمان كیرد ﴾

نه پرتو دركه صبح چراغنك نورنی ویرنه شعله دركه آسمان شمعنده طوتار (مفردات) (چه) نه (پرتو) عكس (نور) م (چراغ) م (صبح) م (دهد) ویرد (چه) نه (شعله) م (است) در (در) فی (شمع) م (آسمان) كوك (كیرد) طوتار (معنای اشارتی) صباح چراغی اولان آفتابك نوری كبی عالمه وقلوب عاشقانه نور الهی ونور محمدی بخش ایدیجی عارف باللهك وشیخ وارث محمدینك قلبی آفتابنك نورینك پرتوی نه عجب پرتودر وآسمان معنوی اولان قلبی نورینك

(بزمكاه چمن روكه خوش تماشا بیست ❊ كه لاله كاسهٔ نسرین وارغوان كیرد) بزمكاه باحرف صله بزمكاه چمن اضافتی بیانیه در كه حرف تعلیل تماشایی یاحرف وحدت كه لاله كه حرف بیان لاله مبتدا وكیرد خبری وباقیسی مفعول غیر صریح كیرددر ❊ محصول بیت ❊ چمن بزمكاهنه واركه برخوش تماشادر كه لاله كاسهٔ نسرین وارغوان طوتار كاسهٔ نسریندن مراد اق لاله در وكاسهٔ ارغواندن قرمزی لاله در اكرچه غیروجهله توجیه ممكندر اما بوتوجیه اوجه در (چه حالتست كه كل درچمن نمایدرخ ❊ چه آتشست كه در مرغ صبح خوان كیرد) كه حرف بیان ایكی مصراعده بیله مرغ صبح خوان اضافتی بیانیه در صبح خوان وصف تركیبیدر صباح وقتنده اوقویجی یعنی بلبل كیردبونك كبی یرلرده تأثیر معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ نه حالتدر كه كل چمنده یوز كوستردی یعنی كل چمنده بردرخت خشك ایكن اللهك امریله یپراقلنوب خوش قوقولی چیچك ویرمك نه حالتدر اللهك صنعی استغرابدر نه آتشدر كه بلبله تأثیر ایدوب ویاقوب وباندیروب كل ایدن یعنی آتش عشق نه آتشدردر كه بو یله ایشلر ایشلر مصراع ثانیده آتش یرینه غلغل یازوب معناسنی نه غلغلدر كه بلبلده طوتار دیین هم لفظده خطا ایلمش وهم معناده (چه پرتوست كه نورچراغ صبح دهد ❊ چه شعله است كه در شمع آسمان كیرد) چراغ صبحدن مراد آفتابدر شمع آسماندن شمسده قمرده مراد اولمق جائزدر ❊ محصول بیت ❊ نه ضیادر كه صباح چراغنك نوری ویر یعنی كونشك نوری ویردیكی ضیاندر نه شعله دركه شمع آسمانه الیشر یعنی شمس وقمر آسمانده واقع اولان شعله نه شعله در مصراع ثانیده نه شعله دركه شمع آسمانده طوتار دینلر معنایی استاددن طوتمامشلر

(صبانكر كه دمادم چورند شاهدباز ❊ كهی لب كل وكه زلف ضیران كیرد) شاهدباز ونظرباز محبوب دوست معناسنه در ضیران فسلكن جنسندن بر نوعدر ❊ محصول بیت ❊ صبایی سیرایله كه محبوب دوست رند كبی كاه لب كلی وكاه زلف ضیرانی طوتار زیرا صبا اسدیجه بونلر حركته كلور كانه كه صبا بونلرك لب وزلفنه یاپشور كه حركت ایدرلر (ز اتحاد هیولی واختلاف صور ❊ خردز هركل تونقش صد بیان كیرد) اتحاد هیولی اضافتی لامیه در هیولی حكما اصطلاحلرنده ماده یه دیرلر

شعله سی نه عجب شعله دركه سماوات وارضك ضیاسی و نوار و بقاسی اندندر

﴿ صبانكر كه دمادم چورند شاهد باز ❊ كهی لب كل وكه زلف ضیران كیرد ﴾

بادصبایی كور كه دائم محبوب دوست رند كبی كاهی كلك لبنی وكاهی ضیرانك زلفنی طوتار (مفردات) (صبا) م (نكر) كور (دمادم) متصلا ودائما (چو) مثل (رند) عیار وفاسق (شاهدباز) محبوب دوست (كهی) بروقت (لب) دوداق (كه) وقت (زلف) م (ضیران) فسلكن (كیرد) طوتار (معنای اشارتی) اول باد صبا كبی پیك ووسیله اولان شیخ متصرف القلوبی كور كه دائم محبوب دوست اولان رند لاابالی كبی مقتضیات تجلیات خدا اوزره كاهی كل كبی محبوب ومراد اولان ذاتك روح قدسیه سی اوجنده تصرف ایدر وكاهی ضیران كبی مرید اولان كیسه نك تبدیل صفاتی اوزره تصرف ایدر

﴿ زاتحاد هیولی واختلاف صور ❊ خرد زهركل تو نقش صد بیان كیرد ﴾

هیولانك اتحادندن وصورتلرك اختلافندن عقل سنك هر بر كلكدن یوز بیان نقشی طوتار (مفردات) (ز) من (اتحاد) برلك (هیولی) جسمده صور نه محل اولان ماده در (اختلاف) م (صورت) اول ماده ده حال وظاهر اولان هیئتدر (خرد) عقل (ز) من (هركل) م (تو) سن (نقش) م (صد) یوز (بیان) م (كیرد) طوتار (معنای اشارتی) كرچه اجزای عالمك هر بر ذره سی معرفت اللهیه بر دفتردر لكن كمال قدرت الهیه ایله ماده وجود انسان متحد اولوب صورتی وهیئتی مختلف اولدیغی كبی بنه انسان معنی یوزندن بشر بنده كرچه متحددر اما هیئت معنویه لری مختلف ومتفاوتدر بوسببدن خلق عالمدن نیجه كیمسه انبیا واولیایی كندولری كبی ظن ایدوب (مالهذا الرسول یأكل الطعام ویمشی فی الاسواق) آیت كریمه سی سرنجه بزده انلر كبی بشرز دیمكله كمراه وكافر اولدیلر بیلمدیلر كه معنی جهتندن بینلرنده بی منتها فرق وار درمثلا شیروشیر لفظلری یازیده بردر اما معناده بری سود وبری ارسلان معناسنه در اما بوفرق معنویه یی عقل معاد وشیخ صاحب ارشاد اولان بیلوب هر برلرندن یوز بیان نقشنی طوتار یعنی هر بر كیمسه یی استعدادینه كوره تربیه ایدر (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء)

﴿ من اندران كه دم كیست این مبارك دم ❊ كه وقت صبح درین تیره خاكدان كیرد ﴾

بن اول فكرده یم كه بو مبارك نفس كیمك نفسیدر كه صباح وقتی بوتیره خاكدانده ظاهر اولور (مفردات) (من) بن (اندران كه) اول فكرده یم كه (دم كیست) كیمك نفسیدر (این) بو (مبارك) م (دم) نفس (وقت) م (صبح) م (در) فی (این) بو (تیره) بولانق وظلمات (خاكدان) طپراقلق (كیرد) طوتار (معنای اشارتی) بحمد الله اول شیخ كرم بخشك نفس عیسی وارندن حیات قلب بولوب كمال سروردن بن اول فكرده یم كه بو مبارك نفس كیمك نفسیدر كه وقت صبحده بونا مستعد وجود خاكدان ظلماتی ایچنده ودیعة الله اولان قلبه حیات وانشراح وروحه غذا وانفتاح بخش ایلمشدر

یعنی هر شیئك كوزه كورینن نسنه سنه صورت دیرلر وصورت احاطه ایلدیكی شی هیولادر مثلا انسانك بشره سی یعنی دریسنك یوزی صورتدر وبوصورت قائم اولدیغی شی هیولادر ایمدی اشیا صورله مختلفدر هیولا ایله دكل انكیچون خواجه اختلاف صوره حكم ایلدی واتحاد هیولایه كل تواضافتی بیانیه وكلدن مراد مطلق چیچكدر نقش صد بیان اضافتی بیانیه در خرد مبتدا وكیرد خبری وزهركل تو مفعول غیر صریحی وصد بیان صریحی ❊ محصول بیت ❊ اتحاد هیولادن وصورك اختلافندن عقل هر تازه چیچكدن یوز بیان نقشین طوتار بیاندن مضاف الیه محذوفدر تقدیری بیان صنع الله در یعنی جمیع اشیانك هیولاسی بر وصورتلری مختلف اولدیغندن عقل هر تازه چیچكدن الله تعالینك صنعنك یوز بیان نقشین طوتار یعنی هر چیچك اللهك صنعنی بیان ایدر زیرا جمیعنك ماده سی بردركه عناصر اربعه در وصوری مختلف كیمنك صورتی یشل وكیمنك قرمزی وكیمنك آق وكیمنك صاری وكیمنك برجانبی قرمزی وبرجانبی صاری حاصلی الله تعالی هر برینی برصورتده وبر قوقیده وبرخاصه ده خلق ایلمش فتبارك الله احسن الخالقین (من اندران كه دم كیست این مبارك دم ❊ كه وقت صبح درین تیره خاكدان كیرد) من اندران یعنی اندران فكر وملاحظه بودم كه حرف بیان دم كیست اضافتی لامیه در كیمك نفسیدر دیمكدر كه حرف رابط صفت وقت صبح اضافتی لامیه در درین درحرف صله خاكدان چوپلكدر كه بونده مراد یردر یعنی زمین كیرد الیشر آتشده استعمال ایدرلر مثلا آتش پنبه یه آلیشدی دیرلر

❊ محصول بیت ❊ بن اول فكرده یمكه كیمك نفسیدر بو مبارك نفس كه صباح وقتنده بوروناق چوپلكه الیشر یعنی یریوزینی روشن ایلین صباح وقتنده كیمك مبارك نفسیدر مرادكونشدر كه صباحدن عالمی روشن ایلر بو بیتده كیردك معناسنی طوتار دیین وظاهراولورین د ظاهر معناسنی ویرمشدر

(چرا بصد غم وحسرت سپهر دائره شکل * مرا چو نقطهٔ پرکار درمیان کیرد) سپهر دائره شکل اضافتی بیانیه در مرا بنی چو
حرف تشبیه نقطهٔ پرکار اضافتی لامیه در * محصول بیت * نیچون یوز غم وحسرتله دائره شکلی سپهر یعنی دکرمی کوك بنی
پرکار نقطه سی کبی اورته ده طوتار یعنی غم وحسرتله بنی احاطه ایدوب اورته لرنده طوتار حاصلی بنی غم وحسرت دائره سنده
نقطه طوتار (ضمیر دل نکشایم بکس مرا آن به * که روزکار غیورست ناکهان کیرد) ضمیر لغتده فکر معناسنده در

﴿ چرا بصد غم وحسرت سپهر دائره شکل * مرا چو نقطهٔ پرکار درمیان کیرد ﴾

مستدیر شکل فلك نیچون یوز غم وحسرتله پرکار نقطه سی کبی بنی اورته ده طوتار (مفردات) (چرا) نیچون (با) للملابسة (صد) یوز (غم وحسرت) م (سپهر) فلك (دائره) م (شکل) م (مرا) بنی (چو) مثل (نقطه) م (پرکار) پرکل (در) فی (میان) اورته (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) دخی اول فکردهیم که بو انفتاح وانشراح سرور یله یله اول محبوب دائرهٔ شکل فلك ایچنده بنی نیچون یوز غم وحسرتله پرکار ایچنده نقطه کبی یعنی بر بندن غیری بوغمی وحسرتی چکر یوق کبی طوتار مکر معلوم اوله که بو جو فلکك سروری غمیله توأملردر

﴿ ضمیر دل نکشایم بکس مرا آن به * که روزکار غیورست ناکهان کیرد ﴾

کوکلم ضمیرنی کیمسه یه کشف ایتمیم بکا اول یك زیرا روزکار غیوردر ناکهان طوتار (مفردات) (ضمیر دل) کوکلده کیزلو اولان (نکشایم) آچیم (بکس) کیمسه یه (مرا) بکا (آن) اول (به) یك (که) زیرا (روزکار) زمان (غیورست) غیرتلو در (ناکهان) اکسزین (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) لکن کوکلده مضمر اولان بو لطائف فکریمی کیمسه یه کشف ایتمیم بکا اول اسرار عشقدن واحوال طریقدن کوکله ظهور ایدن افکاری خبرویرمك یکدر زیرا صاحب زمان غیور در اسراربنی کشف ایده نی اکسزین طوتار که (ان اخذه الیم شدید) خوفی واردر

﴿ چو شمع هر که بافشای راز شد مشغول * بسش زمانه که مقراض درزبان کیرد ﴾

هر کیمکه شمع کبی راز افشا ایتمکه مشغول اولدی چوق اولورکه زمانه انك زبانه مقراض طوتار (مفردات) (چو) مثل (شمع) م (هرکه) هر کیمکه (با) للملابسة (افشا) اظهار (راز) سر (شد) اولدی (مشغول) م (بس) بتر (ش) آکا (زمانه) م (مقراض) م (در) فی (زبان) دل (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) هر کیمکه شمع کبی طرف حقدن ظهور ایدن اسرار دینی خلق عالمدن نامحرمه افشا ایتمکه مشغول اولدی عفو بت بوندن آکا بترکه صاحب زمانه غیرتندن آنك علمی وحکمت بیان ایدن دیلنی مقراض غضب ایله قطع ایدوب انی خسرانده قویوب بیان علم وحکمتدن لال ایلر

﴿ بکجاست ساقیٔ مهروی من که ازسر مهر * بنیم مست خودش ساغر کران کیرد ﴾

بنم ساقیٔ مهرویم قنده در که محبت اوجندن کندونك یتیم مستنه آغر ساغر طوتار (مفردات) (بکجاست) قنده در (ساقی) م (مهروی) آی یوزلو (من) بن (از) من (سر) اوج (مهر) محبت (بنیم) م (مست) م (خود) کندو (ش) ضمیر (ساغر) قدح (کران) آغر (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) بنم مظهر انوار تجلیات الهی وساقیٔ شراب عشق نامتناهی شفیق رحیم اولان شیخ عالی جاهم قنده درکه محبت ومرحمت اوجندن کندونك بو یتیم مستنه فیض وشوق الهیدن

﴿ وشراب ﴾

اما بونده راز مراد در دله اضافتی لامیه درکه حرف تعلیل روزکار مبتدا وغیور خبری ناکهان مفاجأة دیمکدر کیرد مؤاخذه ایلر دیمکدر * محصول بیت * کوکل سرینی کیمسه یه اچمیم بکا اول یکدر زیرا روزکار غیور در فجأة مؤاخذه ایلر یعنی خبرك یوغیکن بر کون سنی قبض ایلر پس کیمسه یه کشف راز ایلمك یکدر بو بیت کتمان رازه تنبیه ایدر (چو شمع هر که بافشای راز شد مشغول * بسش زبانهٔ مقراض درزبان کیرد) چو شمع مصراع ثانی یه مقید در بافشای راز باحرف صله واضافت مصدرك مفعوله در شبش شین ضمیری که یه راجعدر زبانهٔ مقراض اضافتی لامیه در زبانه آتش یالکنه دیرلر وطوقه دیلنه وسائر نسنه نك دیلنه دیرلر بونده مقراضك اوجی دیمکدر درزبان در حرف تأکید معنی جهتندن کیردی تأکید ایدر * محصول بیت * هر کیمسه که افشای رازه مشغول اولدی کیجه شمع کبی زبانهٔ مقراض آنك دیلن طوتار یعنی دیلن کسر بو بیت بعض نسخه ده بو یله بولندی وبعضنده بو یله واقعدر (بسش زمانه چو مقراض درزبان کیرد) بس چوق معناسنه در زمانه زمان معناسنه در در حرف صله دیلنه آلور یعنی الم ومحنت ویردیکدر (محصول معنی) زمانه اول کیمسه یی مقراض کبی دیلنه آلور یعنی زمانه چوق زحمت ومشقت ویرر مذکور نسخه لرك ظاهرا معناسی بو یله در اما هیچ بریسی طبعك مرتضاسی دکل بلکه بو نسخه لردن غیری بر نسخه ایستر حاصلی خواجه نك هجزی همان غزاده در قصیده کوبلك غیر یلره مسلمدر (بکجاست ساقیٔ مهروی من که ازسر مهر * به نیم مست خودش ساغر کران کیرد) ساقیٔ مهروی اضافتی بیانیه ومنه
اضافت لامیه در مهروی وصف ترکیبیدر آی یوزلی دیمکدر که حرف بیان ازسر مهر مصراع ثانی یه مرهوندر به نیم مست باحرف صله نیم مست وصف ترکیبی قسنا مدندر خوده وخودك شینه اضافتی لامیه لر در ساغر کران اضافتی بیانیه در کیرد طوته یعنی صونه ترکیده طوتمق صونمق معناسنه مستعملدر * محصول بیت * بنم آی یوزلی یعنی محبوب ساقیم قنده درکه محبت جهتندن کندینك یارم سرخوشینه آغر قدح طونه یعنی وافر باده ایچوره

(پیامی آورد ازیار ودرپیش جامی * بشادیٔ رخ آن یار مهربان کیرد) پیامی یا حرف وحدت وجامی مصراع ثانی یه مرهوندر وکیردك مقدم مفعول صریحیدر وبشادی مفعول غیر صریحی بشادی باحرف صله شادینك رخه ورخك آن یاره اضافتی لامیه لردر ویارك مهربانه بیانیه کیرد بونده ایکی معنایه محتملدر بریسی ساقی طوته یعنی ایچه بریده طوته یعنی بکا صونه * محصول بیت * مذکور ساقی یاردن برخبر کتوره وآردنجه برقدح اول یار مهربانك رخی شوقنه وشادیلغنه طونه یعنی اول جانانك عشقنه برجام ایچه ویا برجام صونه دیمك اوله (نوای مجلس مارا اکر کشد مطرب * کهی طریق عراق وکه اصفهان کیرد) نوای مجلس مارا نوادن مرا دنغمه در واضافت لامیه لردر را ادات تخصیص عراق واصفهان ایهام طریقیله ذکر اولنمش * محصول بیت * اکر بزم مجلسمز نغمه سنی مطرب چکرسه یعنی مجلسمزده نغمات ایدرسه کاه طریق عراق وکاه طریق اصفهان طوتسون یعنی بومقاماتی نغمه یه کتورسون کیرد بونده فعل امر غائبدر کیرد لفظی بونده طوتار دیمکله تعبیر ایلینلر براماز معبر ایمشلر (سکندری که مقیم حریم او چون خضر * زفیض خاك درش عمر جاودان کیرد) نسخه لر بو یله بولندی اما بو بیتك ماقبلی بو که مناسب دکل زیرا ماقبلی کریز کاه شکلنده بر بیت کرك ایدی سکندری یا حرف وحدت که حرف رابط صفت مقیم حریم اضافتی اسم فاعلك مفعولنه فیهنه اضافتی قبیلندندر واو یه اضافت لامیه چون ادات تشبیه چون خضر مصراع ثانی یه مرهوندر فیض خاك درش اضافتلری لامیه لردر عمر جاودان بیانیه * محصول بیت * بو قصیده ده مذکور ممدوح اسکندر درکه آنك حریمنده مقیم اولان خضر نبی کبی قپوسنك طپراغی فیضندن عمر ابدی طوتار یعنی عمر ابدی کسب ایدر حاصلی تکیم حضرت خضر اسکندرك قپوسنه ملازمت سببیله آب حیاته واصل اولوب عمر ابدی کسب ایلدی ممدوحك قپوسنی بکلیوب انده مقیم اولان کیمسه ده طپراغی فیضندن حیات ابدی بولور (جمال چهرهٔ تأیید شیخ ابو اسحاق * که ملك درقدمش زیب بوستان کیرد) جمال چهرهٔ تأیید اضافتلری بیانیه در تأیید تفعیل بابندن مصدر در محکم ایلمك معناسنه شیخ ممدوحك لقبیدر ابو اسحاق کنیتی جمال مبتدا شیخ ابو اسحاق خبری که حرف

وشراب لایزالیدن بر بر عظیم ساغر صونه که کندومزی وافکاریمزی اونودوب مست ومستغرق انوار تجلیات خدا اولوب محرمیتده ثابت قدم اولیدق ثبتنا الله بالقول الثابت فی الدارین آمین

﴿ پیامی آورد ازیار وزپیش جامی * بشادیٔ رخ آن یار مهربان کیرد ﴾

اول ساقی یاردن برخبر کتوره وآنك اردنجه اول مهربان یارك یکاغی شوقنه برجام طوتار (مفردات) (پیامی) برخبر (آورد) کتوره (از) من (یار) م (وزپیش) آنك اردندن (جامی) برقدح (با) للملابسة (شادی) سرور (رخ) یکاق (آن) اول (مهربان) محبتلو (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) واول ساقیٔ شراب وحدت اول محبوب حقیقی اولان یارك اسرار وحدتندن وانوار معرفتندن برخبر کتوره وآنك اردنجه اول محبتلو یارك جمالی شوقنه برقدح شراب دخی صونه که آنك مستکیله کلی ماسوایی بیلیوب فانی فی الله باقی بالله اولهلم وجلساء الله اوله لم

﴿ نوای مجلس مارا اکر کشد مطرب * کهی طریق عراق وکه اصفهان کیرد ﴾

مطرب اکر بزم مجلسمزك نواسنی چکه کاهی عراق وکاهی اصفهان طریقنی طوتار (مفردات) (نوا) نغمه (مجلس) م (مارا) بزم (اکر) م (کشد) چکه (مطرب) م (کهی) بروقت (طریق) م (که) وقت (عراق واصفهان) علم موسیقیدن بر مقامك اسملریدر (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) اکر بز معاشر عشاقك مجلسنده محرك عشق اولان مطرب بزم حالمزه موافق نغمه والحان ایتمك ایسترسه صاحب اسرار معراج اولان سیدمز وسلطانمز ودستکیرمز محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك کاهی (ارحنا یا بلال) کاهی (کلمینی یا حمیرا) مقاملرندن سویلسون زیرا انس حق ایله مطمئن اولان کیمسه یه اسرار عشقك ومقام عالیده اولان شیوهٔ محبوبك غیری سویلك عذاب الیمدر وحجاب عظیمدر

﴿ سکندری که مقیم حریم او چون خضر * زفیض خاك درش عمر جاودان کیرد ﴾

بر اسکندر که آنك حریمنك مقیمی خضر کبی آنك قپوسی خاکنك فیضندن ابدی عمر طوتار (مفردات) (اسکندر) ذوالقرنین (مقیم) م (حریم) م (او) ضمیر (چون) مثل (خضر) علیه السلام (ز) من (فیض) م (خاك) طپراق (در) قپو (ش) ضمیر (عمر) م (جاودان) ابدی (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) اسکندر ذوالقرنینك طلبنه آب حیات طالبنه کتدکده مقدم جیشی ونك حریم انس واسرارینك مقیمی حضرت خضر علیه السلام آنك صحبتی برکاتندن وقپوسی خاکنك فیضندن ابدی وباقی عمر طوتدیغی کبی بزم وارث محمدی اولان شیخمزك صحبتنی ملازم اولان دخی مظهر فیض الهی اولوب حیات ابدی بولسی محققدر

﴿ جمال چهرهٔ تأیید شیخ ابو اسحاق * که ملك درقدمش زیب بوستان کیرد ﴾

توفیق وسعادت چهره سنك جمال شیخ ابو اسحاق که انك قدمنده مملکت بوستان زینتنی طوتار (مفردات) (جمال) م (چهره) صورت (تأیید) توفیق وسعادت (ابو اسحاق) شامی مشایخ عظامك کبارندندر (ملك) م (در) فی (قدم) م (ش) ضمیر

رابط صفت ملك میك ضمیله مملکت معناسنه در قدمش اضافتی لامیه در تقدیری در قدم سعادتش در ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی یا خود قدم سعادت معناسنه اوله نتکیم سابقا بیان اولندی زیب زانك کسریله زینت وزك معناسنه در * محصول بیت * خواجه بیت اولده ذکر ایلدیکی اسکندره بو بیتده عطف بیان ذکر ایدوب دریعنی اسکندر دیدیکمز تأیید وتوفیق چهره سنك کوزللکی شیخ ابو اسحاقدر که مملکت انك سعادتلی قدمنده اول بهارده بوستان زینتنی طوتار یاخود سعادتنده آه یعنی مملکتی وجود شریفیله بهارایامنده بوستان کبی عدالتی سببیله آراسته وپیراسته در

(کهی که برفلك سروری عروج کند * نخست پایهٔ خود فرق فرقدان کیرد) فلك سروری اضافتی بیانیه در و یا حرف مصدر عروج مصدر در دخول کبی چیقمق دیمکدر پایهٔ خود اضافتی لامیه در فرق فرقدان اضافتیده بویله درفرق هر نسنه نك

(زیب) زینت (بوستان) باغ وباغچه (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) مؤید من عندالله وقلوب عاشقانه حیات ابدی بخش ایدیجی وفیوضات الهی بخش ایدیجی مشایخ عظام جمله سندن بریسی توفیق وسعادت چهره سنك جمالی اولان شیخ ابواسحاقدر که آنك قدم قوت قدسیه سی سببیله اقلیم وجود ومملکت قلوب بوستان پراشجار وپرشکوفه واثمار کبی انواع فیوضات الهی واصناف معارف وعلوم ربانیلرله تحلی وزینت وتجلی انوار خدا ایله بهجت ونضارت طوتار

« کهی که برفلك سروری عروج کند * نخست پایهٔ خود فرق فرقدان کیرد »

شول بروقت که سرورلك فلکی اوزره عروج ایده کندونك اول پایه سی فرقدانك تپه سنی طوتار (مفردات) (کهی) بروقت (بر) علی (فلك) م (سرور) اولو (یا) مصدریه (عروج) صعود (کند) ایده (نخست) اول (پایه) قدم (خود) کندو (فرق) تپه (فرقدان) فلك ثامنده بری برندن آیرلمز ایکی یلدزك اسمیدر (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) او شیخ ابو اسحاقك روان پاکنك رفعتی وعلو قدری عندالله شویله در که بروقت سرورلك فلك معنویه سی اوزره عروج ایده یعنی وقت تجلیسده اولان معراجنده کندونك روحانیتله اولان سرعت انتقالنده اول قدمی فلك ثامنده اولان فرقدان کوکبلرینك تپه سنی طوتار یعنی برقدمی فرشده وبرقدمی عرشده واقع اولور دیمکدر

« چراغ دیدهٔ محمود شه که دشمن را * زبرق تیغ وی آتش بدودمان کیرد »

محمود شاهك چشمی چراغیدرکه دشمنك قبیله سنه انك تیغی برقندن آتش واقع اولور (مفردات) (چراغ) م (دیده) کوز (محمودشه) م (دشمن) م (را) ادات مفعول (ز) من (برق) شعله (تیغ) قلیچ (وی) ضمیر (آتش) م (با) للملابسة (دودمان) اولو قبیله (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) اول ابو اسحاق محمود شاهك نور دیده سیدر که صوری ومعنوی دشمنك قبیله سنه انك تیغ آتشین کبی اولان نفس عیسی واریتك برق وتأثیرندن آتش واقع اولوب دشمننك عرقنی قطع ایلر وسالك راه حقه سلامت بخش ایلر

« باوج ماه رسد موج خون چو تیغ کشد * بتیر چرخ برد حمله چون کمان کیرد »

قان موجی اوج ماهه ایریشور چونکه تیغ چکه فلك تیرینه حمله ایلر چونکه الندە کمان طوتار (مفردات) (با) للملابسة (اوج) یوجه واعلی (ماه) آی (رسد) ایریشور (موج) طالغه (خون) قان (چو) چونکه (تیغ) قلیچ (کشد) چکه (با) للملابسة (تیر) اوق (چرخ) فلك (برد) ایلتور (حمله) م (چون) چونکه (کمان) یای (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) (اولیا راهت قدرت ازاله * تیر جسته باز کرداند زراه) سرنجه چونکه ابو اسحاق سیوف الله دن اولان قوت روحانیتنی اظهار ایلیه قان موج اوج ماهه ایریشور یعنی عشق خدا ایله جکری

دپه سی وفرقدان هفتورنکه ایکی متقارب براق یلدزك اسمیدر * محصول بیت * شول بروقت که اواولی فلکنه عروج ایلرکندینك اول پایه سی فرقدانك دپه سین طوتار یعنی اول با صمغی فلك ثامندر حاصلی اواولغی بحد وغایتدر (چراغ دیدهٔ محمود شه که دشمن را * زبرق تیغ وی آتش بدهٔ زبان کیرد) بعض نسخه ده دیده برینه دوده وا قعدر یعنی قوم وقبیله چراغ دیدهٔ محمود شه اضافتلری لامیه لردر محمود شاهك کوزی نوری دیمکدر که حرف رابط صفت دشمن مصراع ثانی یه مرهوندر را ادات مفعولدر برق تیغ وی لامیه لردر وی ضمیری ابواسحاقه راجع اولمق جائز محمود شاهه اولمقده جائز آتش مبتدا کیرد خبری زبرق کیرده متعلق و بده زبانده بویلدرزباندن بونده مراد زبانهٔ آتشدر * محصول بیت * مذکور ابو اسحاق محمود شاهك کوزی نوریدر وبا قبیله سنك شرفی ونوریدرکه دشمنی آنك قلیجی یلدرامسی یعنی قلیجنك شمشکی اون زبانه طوتار یعنی قلیجی شمشکندن پیدا اولان آتش اون زبانه ایله یقار (باوج ماه رسد موج خون چوتیغ کشد * بتیر چرخ برد حمله چون کمان کیرد) باوج ماده باحرف صله واضافت لامیه اوج بونده اوست معناسنه در موج خون لامیه بتیر چرخ با حرف صله وتیر بونده عطارد یلدزیدر چرخه اضافتی لامیه تیرله چرخك جمعنده لطف وارز یرا پایه ده چرخ دیرلر برد فعل مضارع مفرد غائب ایلدر چون ادات تعلیل کمان کیردك مقدم مفعولی صریحیدر * محصول بیت * قان موجی اوج ماهه ایریشور چونکه ابو اسحاق قلیج چکه یعنی عدویه قلیج اورنجه عناصردن قان موجی تجاوز ایدوب افلاکه ایریشور یعنی فلك ثانی یه

واصل اولور که فلك عطارددر زیرا ماه فلکنك حضیضنه متصلدر عطارد فلکه حمله ایلدر چونکه یا بنی الینه آله یعنی الت حربی الینه الیجق عناصر وافلاکه حمله وهجوم ایدر حاصلی شیخ ابواسحاقك شجاعت وشجاعتنی وصف ایدر

(عروس خاوری ازشرم رأی انوراو * بجای خود بخودازراه قیروان کیرد) عروس خاوری اضافتی بیانیه مراد کونشدر زیرا خاور مشرقدر و یا حرف نسبت شرم رأی انوراو لامیه وبیانیه در بجای خود بود کندی یرنده اولور یعنی محلیدر قیروان مغربده برشهرك اسمیدر * محصول بیت * عروس مشرقی آنك زیاده روشن فکرندن اوتاندیغندن محلیدرکه مغرب یولن طوته یعنی شرقدن بخوب غرب جانبنه توجه ایلرسه یرنده در منه سنده قیروان معرب کاربا ندر دینه وقیروان بونده مغرب معناسنه اولمق روشندر دینلر عندی سو یلشلر مصراع ثانینك معناسنی کندی یرنده اوراکرکار بان

قان اولمش عاشق دردناکی اوج علایه ایرشدیرر وکان همتنی اله الیجق کندوده اولان قدرت الهیه ایله قضای آسمانی کیرودوندیرر

« عروس خاوری ازشرم رأی انوراو * بجای خود بودازراه قیروان کیرد »

مشرق کلینی آنك نورانی اولان رأینك حجابندن کندو یرنده درولایقدر اکر قیروان یولنی طوتار (مفردات) (عروس) کلین (خاوری) مشرقه منسوب یعنی آفتاب (از) من (شرم) حیا (رأی) م (انور) روشن (او) ضمیر (با) للملابسة (جای) محل (خود) کندو (بود) در (ار) اکر (راه) یول (قیروان) مغربده برشهرك آدیدر (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) اول مؤید من عندالله اولان شیخ کاملك رأیی مصیب اولان عقلی نورینك وعالمی منور قلیجی روح قدسیه سی نورینك حجابندن مشرق آفتابی کندو یرنده واولدیغی محلده اندن استفادهٔ نور ایدوب اکرمغرب الهی یولنی طوتاروقیامته قدر افاضهٔ نورایله باقی قاله بعید دکلدرکه بوصورت عالمك دخی قاسی اولیاء اللهك بودنیاده بقاری سببیله در

« ایا عظیم وقاری که هرکه بندهٔ تست * زرفع قدر کربند توأمان کیرد »

ای شاه که عظیم وقارسین هرکیمکه سنك قولکدر قدرنك رفعتدن جوزانك قوشاغنی طوتار (مفردات) (ایا) حرف ندامنادا سی پادشاهدر (عظیم) م (وقار) شوکت وسلطنت (یا) خطابیه (بنده) قول (تو) سن (است) در (ز) من (رفع) عالی (قدر) م (کربند) قوشاق (تو) سن (توأمان) سماده جوزا دیدکلری برجك اسمیدر (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) ای سلطنت معنویه سی عظیم اولان پادشاه حقیقت هرکیمکه سنك بندهٔ مخلصکدر قدرینك رفعتدن جوزانك قوشاغنی طوتاریعنی علوبات وسفلیاتده متصرف برخلیفة الله فی الارض اولور دیمکدر

« رسد زچرخ عطارد هزار تهنیت * چو فکرت صفت امر کن فکان کیرد »

عطارد فلکندن سکا بیك تهنیت ایریشور چونکه سنك فکرك کن فکان امرینك صفتنی طوتار (مفردات) (رسد) ایریشور (ز) من (چرخ) فلك (عطارد) سبعهٔ سیاردن ایکنجی کوکده بریلدزدر (هزار) بیك (تهنیت) مبارك اولسون معناسنه در (چو) چونکه (فکرت) م (ت) خطابیه در (صفت) م (امر) م (کن فکان) م (کیرد) طوتار (معنای اشارتی) ای خلیفة الله اولان شیخ سکا طرف حقدن احسان اولان امر خلافتی علوشانی اولان اولیاء الله معترف اولوب سکا بیك تبریك ایلشلردر چونکه سنك فکرك وفعلك کابی (ان هو الا وحی یوحی) سرنجه کن فکان امرنك مالکی حضرت اللهك صفاتی اوزره در

« مدام درپی طعنست برحسود وعدوت * سماك رامح ازان روزوشب سنان کیرد »

دائم سنك حسود وعدوکك اوزره طعن اردنجه در سماك رامح اول سببدن کیجه وکوندز سنان طوتار (مفردات) (مدام) دائم (درپی) اردنجه (طعن)

یوان طوتارسه دینی یولندن کلمش (ایا عظیم وقاری که هرکه بندهٔ تست * زرفع قدر کربند توأمان کیرد) وقاری یا حرف تنکیر که حرف رابط صفت ویا حرف بیان هرکه اصلنده هرکس که ایدی حذف وایصال طریقیله ترك اولندی رفع قدر اضافتی لامیه در کربند قوشاق توأمان بونده مراد جوزا برجیدرکه آنك برآدی توأماندرکه معناسی ایکزدر زیرا بلادن بوقاریسی ایکی کوده لی بر شخصه بکزر * محصول بیت * خواجه غائبدن مخاطبه التفات ایدوب بیورر ای او وقارلی پادشاهکه هرکه سنك قولکدر رفعت قدردن جوزانك قوشاغنی طوتار یعنی بلندمرتبه اولورشویله که الی سکزنجی فلکه ایریشورکه اهل شرع اکا کرسی دیرلر (رسد زچرخ عطارد هزار تهنیت * چو فکرت صفت امر کن فکان کیرد) چرخ عطارد ایکنجی فلکدر تهنیت اسملکه دیرلر یعنی برخصوصده مبارك اولسون دیمك فکرت تاعلامت تقاندر عرضت وغرقت تاسی کبی وتای ثانی ضمیر خطابدر کن فکاندن مراد دنیادر یعنی امر دنیا صفتی طوته یعنی امور دنیایه متعلق اوله * محصول بیت * فلك عطاردن سکا بیك تهنیه ومبارکباد ایشور چونکه سنك فکرك امور دنیا صفتی طوتاریعنی حکومت وعدالت وصفی امر دنیاده اجرا ایلیه سکا تحسین ایدر (مدام درپی طعنست برحسود وعدوت * سماك رامح ازان روزوشب سنان کیرد) طعن لغت عربده نیزه ایله اورمغه دیرلر بونده حرف صله در سماك رامح بریلدزك اسمیدر سماك ایکیدر برینه سماك رامح وبرینه سماك اعزل دیرلر سماك رامحی برآتلو یه بکزتمشلرکه الندە

نیزه سی اوله زیرا اوکنده برکوکب دخی واردرکه اکا رمح دیرلر اول سنبله رامح دیرلر وسماك اعزل الندە نیزه سی اولمیانه ازان ادات تعلیلدر سنان قافیه ضرورتندن سنان دیمشدر والا نیزه کرك ایدی * محصول بیت * دائما سنك حسود وعدوکی طعن ایلك اردنجه درانکچون سماك رامح کیجه وکوندز الندە نیزه طوتار

(فلك چو جلوه كنان بنگرد سمند ترا * كينه پايگهش اوج كهكشان كيرد) جلوه كنان جلوه ايدیجی يعنی سير ايدیجی بنگرد نظر ايلـه سمند ترا سنك آتكی دیمكدر كينه الـا اكـك يعنی آلچراق پايگهش طوراجق يری يعنی اخری اوج كهكشان كهكشـا ن اوستيد ر كهكشان كوكده برهيئتدركه تركيجـه اكا حاجيلر يولی وصمان اوغريسی ديرلر

سنكوايله دورمك (بر) علی (حسود) م (عدو) م(ت) ضمير(سمك را مع) فلك ثانده بركوكبك اسميدر (ازان) اول سببدن (روز) كوندز (شب) كيجه (سنان) مزراق (كيرد) طوتار (معنای اشارتی) (من بارزلی وليا فقد بارزنی ومن بارزنی فقد بارز الله) حديث شريفی سرنجه اولياء اللهك عدوسی حضرت اللهك عدوسيدر انكچون سنك حسود وعدوك اوزره طعن وزخم اورمق اردنجـه در قهر خدا وسماك رامحكه اول عدونك قلب قاسيه سنه طعن اورديغندن طبع قلب ومرض قلب حاصل اولوب لذت روحانيتدن محروم قالشدر اول سببدن سماك رامح انده روز وشب سنان طوتار

ملامتی كه كشيدی سعادتی دهدت * كه مشتری سبق كار خويش ازان كيرد

شول بر ملامتی كه چكدك سكا بر سعادت و برد زيرا مشتری كندو ايشنك درسنی اندن طوتار (مفردات) (ملامت) م (يا) وحدتيـه (كشيدی) چكدك (سعادت) م (يا) وحدتيـه (دهد) ويرر (ت) ضمير (مشتری) بر كوكبدر (سبق) درس (كار) ايش (خويش) كندو (ازان) اندن (كيرد) طوتار (معنای اشارتی) ای آفتاب معنوی اولان مرشد راه حق خفاش كبی ضعف بصرندن سنده اولان انوار تجليات الهيه يی كوره ميوب سن ذات محترمه ايتدكاری اذيت وملامتی چكوب تحمل ايتدك اول تحمل سكا بر رفعت وسعادت ويرركه مشتری كبی عالی همت وعاقبت جيده صاحبلری كندو ايشنك درسنی اندن طوتوب واعتبار ايدوب راه حقده جفايه تحمل ايلمك ايله نورانيت تحصيل ايتمشلردر

ازامتحان توايام راغرض اينست * كه ازصفای رياضت دلت نشان كيرد

سنی امتحان ايتمكدن ايامك غرضی بودركه رياضت صفاسندن قلبك نشان طوتار (مفردات) (از) من (امتحان) م (تو) سن (ايام را) كونلرك (غرض) م (اينست) بودر (از) من (صفا) م (رياضت) م (دل) كوكل (ت) ضمير (نشان) م (كيرد) طوتار (معنای اشارتی) سنی امتحان وجور وجفا ايتمكدن ايامك زمانك غرضی بودركه رياضت صفاسندن قلبك نشان طوتار يعنی خانۀ تجلی اولان قلبكك كدورتدن وغل وغشدن وذمايم اخلاقدن صافی بر معدن پاك اولديغنی ظاهر قيلمق ايچوندر

وكرنه پايۀ عزت ازان بلندترست * كه روزكار بوحرف امتحان كيرد

يوخسه سنك عزتك پايه سی اندن زياده عاليدركه زمانه آنك اوزرينه امتحان حرفنی طوتار (مفردات) (وكرنه) يوخسه (پايه) مرتبه (عز) عزتك (ت) ضمير (ازان) اندن (بلند) عالی (تر) زياده (است) در (روزكار) زمانه (بر) علی (او) ضمير (حرف) نكته (امتحان) م (كيرد) طوتار (معنای اشارتی) ای پيرم اول امتحانات سنك معدن پاككده اولان جوهر اسرار الهيه لريكی اظهار ايچوندر يوخسه سنك عزتك مرتبه سی اندن عالی ركدركه زمانك خلق انی فهم ايدوب

كوسترلكه موقوفدر * محصول بيت *
فلك چونكه سنك آتكی سير ايدیجی كوره اك اليچق طوراجق يرينی كهكشان اوستی طوتار يعنی جولانته نسبت مقامی براق كبی عرش عظيمدر (ملامتی كه كشيدی سعادتی دهدت * كه مشتری سبق كار خود ازان كيرد) ملامتی يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت سعادتی يا حرف تنكير كه حرف تعليل نسق اسلوب نسق كار خود اضافتلری لاميه لردر ازان آن اسم اشارتدر مصراع اولك مضمونته مشتری النجی فلكك يلدزيدركه علمانك وشاهنك يلدزيدر * محصول بيت *
بر ملالت وسآمت كه چكدك آنك سببيله الله سكا سعادت ويرر ويا اول ملالت ومشقت سعادت ويرديك اوله اسناد مجازی طريقيله زيرا مشتری يلدزی كندی ايشنك دوزنی آندن طوتار يعنی مشتری يلدزينك اسلوبی بودركه آكا منسوب اولنلر اول زحمت ومشقت چكر صكره سعادت ورفاهيته واصل اولور اكثر علما كبی كه اول تحصيل زماننده زحمت وفقر ايچنده اولور صكره مناصبه واصل اولمغله حضوره دوشر پس خواجه نك بو بيتنك مضمونی بونی ويرركه شيخ ابو اسحاق اول قيد وحبس چكمش اوله صكره سعادت سلطنته واصل اولمش اوله (ازامتحان توايام راغرض اينست * كه ازصفای رياضت دلت نشان كيرد) امتحان تواضافتی مصدرك مفعولنه اضافتيدر ايام رارا ادات تخصيص كه حرف بيان صفای رياضت لاميه * محصول بيت * ايامك سنی حبس وقيد له امتحاندن غرضی بودركه صفای رياضتدن كوكلك نشان بوله يعنی بومجاهده كوكلك رياضت معناسنی طوتمق ايچوندر (وكرنه پايۀ مصحف ازان بلندترست * كه روزكار بوحرف امتحان كيرد) وكرنه والا معناسنه در

محصول بيت * ايامك سنی امتحاندن غرضی معنای مذكوردر والا مصحف شريفك پايه سی يعنی مرتبه سی آندن عاليركدركه روزكار سنی امتحان بلندركدركه روزكار آنك اوزرينه حرف امتحان طوتار يعنی سنك عزتك وشرفك آندن بلندركدركه روزكار سنی امتحان ايليه الا مقصود مذكور معنادر خواجه ممدوحنی عزت شرفده مصحف شريفه تشبيه ايلر تيمنا وتبركا

(دلبردرخرد انكس بود كه درهمه حال * نخست بنگرد آنكه طريق آن كيرد) دلبر بها دردیمكدر * محصول بيت *

واكا امتحان حرفنی وتجربه نكته سنی طوتمق ممكن دكلدر زيرا انبيا واوليايه اولان اذی ومشقت وامتحانات همان معدن قللرندء مخزون اولان اسرار الهيه نك ظهوری حكمتندن ايچوندر يوخسه انلره كيمسه نك ال ايرشيجی دكلدر

دلبردرخرد آنكس بود كه درهمه حال * نخست بنگرد آنكه طريق آن كيرد

عقلده قوی و بهادر اول كيمسه اوله كه جميع حالده اول نظرايده اندنصكره انك طريقنی طوته (مفردات) (دلبر) پهلوان (در) فی (خرد) عقل (آنكس) اول كيمسه (بود) اوله (در) فی (همه) جمله (حال) امور (نخست) اول (بنگرد) نظرايده (آنكه) اندنصكره (طريق) م (آن) انك (كيرد) طوته (معنای اشارتی) عقل قوی واهل حقك بهادری اول كيمسه دركه جميع امورنده عاقبت انديش اولوب اول امعان نظرايليه اندنصكره انك طريقنی طوته خصوصا اولياء اللهی امتحان وانلره اذيتك عاقبتی سوء خاتمه يه سبب اولديغن تفكر ايليوب طعن وسوء ظندن حذر اوزره اولمق عاقل كارندندر

مذاق جانش زتلخی غم شود ايمن * هرآنكه شكر شكر تو دردهان كيرد

انك جانی مذاقی غم اجیلغندن امين اولور هر اول كيمسه كه سنك شكرك شكرينی اغزنده طوته (مفردات) (مذاق) ذوق يری (جان) م (ش) ضمير (ز) من (تلخ) اجی (يا) مصدريه (غم) م (شود) اولور (ايمن) سلامت (هرآنكه) هر اول كيمسه كه (شكر) م (شكر) م (تو) سن (در) فی (دهان) اغز (كيرد) طوته (معنای اشارتی) ای جواسيس القلوب اولان اولياء الله بنده سزك همت وعنايتكز ايله لذت ايمان وذوق روحانيت بولان جانك مذاقی ايكی جهانده غم اجیلغندن امين وسلامت اولوركه سنك شكر كبی لذيذ نعمت معنويه وعطای غدای روحانيه كز شكرشناسنی اظهار واعتراف ايليه

زعمر برخورد آنكس كه درجميع صفات * بخويش بنگرد آنكه طريق آن كيرد

عمرندن منتفع اول كيمسه اولوركه جميع صفاتده كندوسنه نظرايده اندنصكره انك طريقنی طوته (مفردات) (ز) من (عمر) م (بر) ثمره و ميوه (خورد) ير (آنكس كه) اول كيمسه كه (در) فی (جميع صفات) م (بخويش) كندوسنه (بنگرد) نظرايليه (آنكه) اندنصكره (طريق) م (آن) اول (كيرد) طوته (معنای اشارتی) عمرندن شول كيمسه منفعت كورر وسعادت اهلی اولور اول كيمسه كه جميع صفاتده وجميع امور وحالاتده كندوسنه نظرايده ونفسنی دائم حسابه چكوب اندنصكره شريعت وطريقت يولنی طوتوب صراط مستقيمدن طشره چيقميه وكيمسه يه حقارتله باقميه

چوجای جنك نبيند بجام آرد دست * چووقت كار بود تيغ جانستان كيرد

چونكه جنك محلنی كورميه جامه ال طوته چونكه كاروقتی اوله جان اليجی تيغ طوته (مفردات) (چو) چونكه (جای) محل (جنك) م (نبيند) كورميه (با) للملابسة

بهادر عقلده اول كيمسه دركه جميع احوال واطوارده يعنی هرايشده وهركارده اول ايشك صوكنی فكر وملاحظه ايليه آندنصكره اول كارطريقنده مباشر اوله حاصلی بر ايشك عاقبتنی فكر ايلمينجه اكا مباشر اولميه (مذاق جانش زتلخی غم شود ايمن * هرآنكه شكر شكر تو دردهان كيرد) مذاق جانش اضافتلری لاميه لردر مذاق دبلك اوزرنده لذت آلان يردر اسم مكاندر ذاق يذوق دن نصر بابندن اجوقندن شين ضميرك ماقبلنده كی نون ضرورت وزن ايچون ساكن اوقنمق كرك وشين ضمير ضمار قبل الذكر طريقيله مصراع ثانيده كه يه راجعدر شكر شكر اضافتی بيانيه در * محصول بيت *
جان مذاقی غم آجيلغندن امين اولور يعنی غم كورمز وغمدن خلاص اولور هر اول كيمسه كه سنك شكرك شكرينی اغزنده طوته يعنی دائما سكا شاكر اولوب سنك مداحك اولان هركز روزكاردن غم كورمز (زعمر برخورد آنكس كه درجميع صفات * بخويش بنگرد آنكه طريق آن كيرد) بخويش بنگرد كندوبه نظر ايليه يعنی كندی حالنی بيله وآكاه * محصول بيت * كندی عمرندن اول كيمسه يمش بر يعنی فائده ونتيجه كوركه جميع صفاتده واحوالده كندی حالنه ومقدارينه نظر ايليه اندنصكرا انك طريقنی طوته يعنی كندی حالنه ومقدارينه كوره ايشه مباشر اوله وحددن تجاوز ايليه (چوجای جنك نبيند بجام آرد دست * چو وقت كار بود تيغ جانستان كيرد) * محصول بيت * بيت سابقده كندی حالنی كوره واكا كوره ايشه مباشر اوله بيورمش ايدی بو بيتده مقصودی بيان ايلرو بيورر كه چونكه جنك يرينی كورميه قدحه ال كتوره يعنی باده نوش اوله

وچون صواش وجنك وقتی اوله جان اليجی قلج البته اله حاصلی عشرت زماننده ذوق وصفايه مشغول اوله وجنك وقتنده جنكه

(زلطف غیب بسختی رخ از امید متاب * که مغز نغز مکان اندر استخوان گیرد) زلطف غیب اضافتی بیانیه در تقدیری

(جام) قدح (دارد) طوته (دست) ال (چو) م (وقت) م (کار) م (بود) اوله (تیغ) قلیج (جانستان) جان الیجی (گیرد) طوته (معنای اشارتی) بر عاشق صادق که جمله خلقله صلح اولوب جمیع اشیایی مظاهر اسماء الله وحکمت وقدرت الله کورب و کیمسه ده جنك ومعارضه محلی کورمیه همان شراب عشق الهی نوش ایتمکله دائم مست ومستغرق انوار تجلیات الهی اوله اول کیمسه مستجاب الدعوه بر بهادر مرد خدای جلالیدر که جلالی وقتی جان الیجی تیغ کبی دعاسی کسکین ومقبولدر حذر لازمدر

﴿ زلطف غیب بسختی رخ امید متاب * که مغز خوش مقام اندر استخوان گیرد ﴾

بلا ومشقت سببیله حضرت الله دن امید یوزینی چویرمه زیرا لطیف ایلك استخواننده مقام طوتار (مفردات) (ز) من (لطف) م (غیب) مراد الله تعالی در (با) سببیه (سخت) فتی وبلا ومشقت (یا) مصدریه (رخ) یکاق (امید) م (متاب) چویرمه (که) زیرا (مغز) ایلك (اندر) فی (استخوان) کمك (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) ای طالب وصلت خدا بو عشق ومحبت یولنده کلان بلای بی پایانه صبر ایله بلکه درونی خندان اولکه بلادام اقادر صادقن بلا ومشقت سببیله حضرت اللهك لطف واحساندن امیدك قطع ایله زیرا لطیف مغز وایلك استخوان سخت ایچنده واطیف کل خار ایچنده مقام طوتار

﴿ شکر کمال حلاوت پس از ریاضت یافت * نخست در شکن تنگ از آن مکان گیرد ﴾

شکر حلاوتك کمالنی ریاضتدن صکره بولدی اوسبیدن اول طار شکنده مکان طوتار (مفردات) (شکر) م (کمال حلاوت) م (پس) صکره (از) من (ریاضت) م (یافت) بوالدی (نخست) اول (در) فی (شکن) بوکلم یونده قامش مراددر که تنکدر (تنك) طار (ازان) اول سبیدن (مکان) م (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان مع العسر یسرا) آیت کریمه‌سی مرنجه یسر بعد العسر ایدوکن کور که لذیذ شکر دخی کمال حلاوتی ریاضت وبلا ومشقتدن صکره بوالدی اول سبیدن اول شکر طار قشك بوکنده مکان طوتار بعده سوزیلوب لذت وقیمت حاصل ایلر

﴿ دران مقام که سیل حوادث از چپ وراست * چنان رسد که امان از میان کران گیرد ﴾

اول مقامده که حوادث سیلی صولدن وصاغدن انجلاین ایریشور که امان اورته‌دن کنار طوتار (مفردات) (در) فی (آن) اول (مقام) م (سیل) م (حوادث) م (از) من (چپ) صول (راست) صاغ (چنان) انجلاین (رسد) ایریشور (امان) فریاد (از) من (میان) اورته (کران) کنار (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) بو دهشت آباد اولان راه عشقده ومقام قربنده ابتلاء من عندالله اول قدر چپ وراستدن سیل حوادث انجلین ایریشور که صد هزار الامان وفریاد وفغان اورته‌دن کنار طوتار یعنی اول مرتبه‌ده ومقام تلوینده اول عاشق زاره ابتلانجه دردوبلالر کلدو بی

زلطف غیب خدادر بسختی باحرف سبب و باحرف ظرف و یاحرف مصدر متاب فعل نهی مفرد مخاطب دوندرمه دیمکدر که حرف تعلیل مغز بینی وککده کی ایلك نغز کوکچك یعنی کوزل وابو معناسنه * محصول بیت * خدانك لطف غیبندن شدت سببیله بوزیکی امیددن چویرمه یعنی خدانك لطف غیبندن امیدیکی کسمه زیرا کوزل بینی کمك ایچنده مکان طوتار یعنی بینی وایلك بر مقبول نسنه ایکن مکانی ومقامی کمكدر سنده بر مقبول وجود شریفین بر قاچکون حبس وقید شدتن چکسك غریب دکل (شکر کمال حلاوت پس از ریاضت یافت * نخست در شکن تنك ازان مکان گیرد) شکن تنك اضافتی لامیه‌در شکن بوکلمدر تنك دنك معناسنه‌در که بوکك بریسیدر یعنی برجانبی ازان ادات تعلیل انکچون دیمکدر * محصول بیت * شکر کمال حلاوتی ولذتی ریاضتدن صکره بولدی انکچون اول دنك شکننده مکان طوتار بعضیلر دیدیلر که تنك شکر معین بر نسنه‌در که شکری انکله صفارلر فی الحقیقه خواجه‌نك نخست در شکن تنك ازان مکان گیرد بیور دیغی نه‌ده ملایم ومناسبدر و بعضلر دیدیلر که شکری ایچنه دوکدکاری قالبدر والعلم عندالله (دران مقام که سیل حوادث از چپ وراست * چنان رسد که امان ازمیان کران گیرد) که حرف بیان سیل حوادث اضافتی بیانیه‌در که بسه حرف بیان کران کاف عربینك فتحیله کنار معناسنه‌در * محصول بیت * شول مقامده که صوادن وصاغدن حوادث وبلا سیلی شو بله ایریشه که امان ارادن کنار طوته یعنی امن وامان قالیه بو بیت بیت آتی به مرهوندر

(چه غم بود بهمه حال کوه ثابت را * که موجهای چنان قلزم گران گیرد) بهمه حال باحرف ظرف کوه ثابت اضافتی بیانیه‌در که حرف بیان موجهای چنان بیانیه وکبر دك مقدم مفعول صریحی قلزم مبتدا گرانه

آهه وزاره دوشورر

﴿ چه غم بود بهمه حال کوه ثابت را * که موجهای چنان قلزم گران گیرد ﴾

جبل ثابته جمیع حالده نه غم اولور که انجلین عظیم دریانك موجلرنی طوتار (مفردات) (چه غم) نه غم (بود) اولور (با) ظرفیه (همه) جمله (حال) م (کوه) طاغ (ثابت) م (را) ادات مفعول (موجها) موجلر (چنان) انجلین (قلزم) دریا (گران) عظیم (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) سیل حوادث دهردن وتراکم علائق ماسوادن اول جبل راسخ کبی ثابت ومرتبهٔ تمکینده متمکن اولان عارف باللهه نه خوف ونه غم اولور که انجلین عظیم حوادث دریاسنك سیلنی اول جبل ثابت طوتار ومحو ایلیوب خانهٔ تجلی اولان قلبی هدم ایتمکه یول ویرمز انکچون تجلیسنده دائم وثابتدر

﴿ اگرچه خصم تو گستاخ میرود حالی * توشادباش که گستاخیش عنان گیرد ﴾

اکرچه سنك دشمنك شمدی بی ادب وبی خوف کیدر سن شاد اول زیرا کستاخلق انك عنانی طوتار (مفردات) (اگرچه خصم) م (تو) سن (گستاخ) بی ادب (میرود) کیدر (حالی) شمدی (تو) سن (شاد) مسرور (باش) اول (که) زیرا (گستاخی) ادبسزلك (ش) ضمیر (عنان) یولار (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) ای شیخ عالی جاه اولان شاه حقیقت اگرچه سنك دشمنك شمدی ادبسزلك ایدوب سنك کبی مایهٔ سعادته عداوت وخصومت ایدرسه سن شاد اول زیرا انك بی ادبلکی انی لطف حقدن محروم ایدوب بر بلایه اوغرادر

﴿ اگرچه بد حق این خاندان دولت گفت * جزاش از زن وفرزند وخانمان گیرد ﴾

اکرچه دشمن بو دولت خاندانی حقنده بد سویلدی آنك جزاسنی زن وفرزند وخانماننددن طوتار (مفردات) (اگرچه) م (بد) قبیح (حق) م (این) بو (خاندان) اهل بیت (دولت) م (گفت) سویلدی (جزا) م (ش) ضمیر (از) من (زن) عورت (فرزند) اوغل (خانمان) اوبارق ومال وملك (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) اگرچه دشمن بو دولت خاندانی وجلساء الله روحانی حقنده جسارت وجهالت ایدوب طعن و بدکو باق ایلدی وقبیح سویلدی انك جزاسنی اولا دنیاده اهل واولادنده ومال واملاکنده طوتار ومشاهده ایدر وسوء خاتمه‌سنه دخی سبب اولوب خسر الدنیا والآخرة اولور

﴿ زمان عمر تو پاینده باد کین دولت * عطیه ایست که در جان انس وجان گیرد ﴾

سنك عمرك زمانی باقی اولسون زیرا بو دولت براحساندر که انس وجنك جانینه تأثیر ایلر (مفردات) (زمان عمر) م (تو) سن (پاینده) باقی (باد) اولسون (که) زیرا (این) بو (دولت) م (عطیه) م (یا) وحدتیه (است) در (در) فی (جان) م (انس) م (جان) م (گیرد) طوتار (معنای اشارتی) ای وارث پیغمبری اولان شیخ دین وکزیدهٔ اهل یقین سنك عمرك زمانی باقی اولسون زیرا بو عالمده سنك

اضافتی بیانیه‌در گیرد خبر مبتدا در * محصول بیت * هرحالده کوه ثابته نه غم اولور که قلزم گران بو انجلین موجلر طوته یعنی قلزم گران حوادث موجنی طوتارسه کوه ثابت اندن غم چکمز (اگرچه خصم تو گستاخ میرود حالی * توشادباش که گستاخیش عنان گیرد) گستاخ بی پروا واوتانمز وادبسز معناسنه کاور حالی حالیا دیمکدر گستاخیش شین ضمیر معنی جهتندن عنانه مقیددر عنانش تقدیرنده * محصول بیت * اگرچه سنك خصمك شمدی گستاخ کزر سن شاد وخرم وخندان اول که گستاخلق انك دیزکینی طوتار یعنی گستاخلق انی بلاکتورر (اگرچه بد حق این خاندان دولت گفت * جزاش درزن وفرزند وخانمان گیرد) بد حق این تقدیری بد در حق این درحذف وایصال ایله ترك اولنمشدر جزاش شین ضمیر خصمه راجعدر در حرف صله خانمان اسباب واملاك واو برق وخاندان اهل بیت وقوم وقبیله * محصول بیت * اگرچه سنك خصمك بو دولت خاندانك حقنده بر اماز سویلدی سویلدیکنك جزاسی زن وفرزند وخانماننه تأثیر ایلسون ویاخود زن وفرزند وخانماننی طوتار یعنی اول سویلدیکی انلره اوغرار (زمان عمر تو پاینده باد کین دولت * عطیه ایست که درجان انس وجان گیرد) زمان عمر تو اضافتلری لامیه‌در این دولت مصراع ثانی‌به مرهوندر عطیه احسان معناسنه‌در که حرف بیان ویارابط صفت جانلن مراد روحدر انس وجان بونده جانلن مراد جن در گیرد تأثیر ونفع مرادر * محصول بیت * سنك عمرك زمانی ثابت اولسون زیرا بو دولت اللهدن براحساندر که انس وجانك جانینه تأثیر وفائده‌سی واردر حاصلی پادشاهلرك سعادت ودولتی عالمك سعادت ودولتنه سببدر

(سرملوك سخن حافظست ازا ن هردم * بذوالفقار سخن عرصهٔ بیان كیرد) سرملوك سخن اضافتی لامیه لردسرمبتدا حافظ خبری
ازان ادات تعلیل بذو الفقار باحرف مصاحبت ذو صاحب معناسنه در فقار فانك فتحیله لغتده چتال معناسنه در معروف قلجده
قبندن چقنجه ایكی چتال اولور دی دیرلر اول جهتدن ا كا ذو الفقار دیرلر سخنه اضافتی بیانیه در عرصهٔ میدا نده
بولهٔ در * محصول بیت * سوز
پاد شاهلرینك باشی حافظدر انكیچون
هردم سوز ذو الفقار ایله بیان میدا نی
طوتار یعنی سوز میدانی تحت تصرفنه
آلور وكندویه مخصص ایلر (وله ایضا)
(خیال شاهی اكرنیست در سرحافظ *
چرا بتیغ زبان عرصهٔ جهان كیرد) خیال
شاهی اضافتی لامیه در و یا حرف
مصدر عرصهٔ جهان اضافتی بیا نیه در
* محصول بیت * اكرحافظك باشنده
پادشاهق خیالی یوغیسه نیچون تیغ
زبانله عرصهٔ جهانی طوتار یعنی قوت
شاعریه سیله جهان میدانی طوتدیغی
دماغنده پادشاهق خیالی اولد یغیچوندر
یعنی مردای سلطان شعرا اولمقدر
(تنم زرنج فراون دمی نیاساید * دلم زانده
بیحدهمی بفرساید) فراوان چوق
دیمكدر دمی یاحرف وحدت نیاساید
فعل نفی مستقبل دیكلنمز یعنی راحت اولمز
آنده اند وهدن مخففدر غصه معناسنه
همی ضرورت وزن ایچون كلشدر بفرساید
باحرف استمرار فرساید فعل مضارع مفرد
غائب فرسایدندن لغتده آشنمك معناسنه در
اما بونك كبی یرلرده لاغرلقدن ونحافدن
كنایه‌در * محصول بیت * تنم چوق
زحمدن برساعت راحت اولمز كوكلم
نهایتسز غصه دن آشوب ذلیل
وزبون اولور یعنی زیاده مضطرب اولور
تركیده ازلمكله تعبیر ایدرلر كوكلم ازیلور
دیرلر (بخار حسرت اوچون رود زدل
بسرم * زدیدكان نم باران غم فروآید)
بخار بانك ضمیله بوغدر یعنی صودن
قالقار وسحاب اولور حسرته اضافت
بیانیه واویه اضافت لامیه در ضمیر غائب
جانانه راجعدر دیدكان دیده نك جمعیدر
خلاف قیاس اوزره نم باران غم اضافتلری
بیانیه لردر نم لغتده یاش معناسنه در
فروآید اینر دیمكدر * محصول بیت * اول جانانك حسرتی بخاری چونكه دلمدن باشمه صعود ایلیه كوزلمدن غم یغموری
نمی اینرتنه كه بخار تصاعد ایدوب سحاب منعقد اولور اندنسكره سحابدن باران اینر دوكاور

وجود مسعودك طرف حقدن بزه برعطیهٔ دولتدر كه بو دولتدن انس وجن وسائر
مخلوقاتك جانی مستفید اولورلر

﴿ سرملوك سخن حافظست ازان هردم * بذوالفقار زبان عرصهٔ بیان كیرد ﴾

سوز پادشاهلرینك باشی حافظدر اول سببدن هردم زبان ذوالفقار یله بیان
عرصه سنی طوتار (مفردات) (سر) باش (ملوك) م (سخن) سوز (حافظ) م
(است) در (ازان) اول سببدن (هردم) م (با) للملابسة (ذوالفقار) سیف علیدر
(زبان) دل (عرصه) میدان (بیان) مافی الضمیری اظهار (كیرد) طوتار (معنای اشارتی)
اسرار غیبیهٔ الهیه بی عوام كاه وآمدن ستر ایچون شعر مجازی صورتنده وضبرك كلامی
ضمننده سویلدیكی ایچون سوز پادشاهلرینك باشی حافظدر اول سببدن هرنفسده زبان
ذوالفقار یله بیان میدانی طوتار وعارف بالله اولان ذات عالیلرعندنده مقبول اولور

﴿ خیال شاهی اكر نیست در سر حافظ * چرا بتیغ زبان عرصهٔ جهان كیرد ﴾

حافظك باشنده اكر پادشاهلق خیالی یوق ایسه نیچون زبان سیفیله جهان
عرصه سنی طوتار (مفردات) (خیال) فكر واندیشه (شاهی) م (اكر) م
(نیست) یوق ایسه (در) فی (سر) باش (حافظ) م (چرا) نیچون (با) للملابسة
(تیغ) قلیج (زبان) دل (عرصه) میدان (جهان) م (كیرد) طوتار
(معنای اشارتی) حافظك باشنده عارف بالله اولان مشایخلر كبی وخلیفة الله كبی
پادشاه حقیقت اولمق خیالی وعلو همتی اولمسه نیچون زبان تیغیله جهان میدانی
طوتار ولسان غیب ایله بو قدر اسرار دینی بیان ایدر میدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ تنم زرنج دمی نیاساید * دلم زانده بی حد همی بفرساید ﴾

تنم وافر زحمدن برنفس راحت اولمز كوكلم حدسز غصه دن دائم آشنور ومضطرب
اولور (مفردات) (تن) م (میم) ضمیر (ز) من (رنج) الم (فراون) وافر (دمی)
برنفس (نیاساید) دكلنمز وراحت اولمز (دلم) كوكلم (ز) من (انده) غصه (بی حد)
حسابسز (همی) دائم (با) زائد (فرساید) آشنمق معناسنه اولان فرسودندن
مضارعدر (معنای اشارتی) بحمدالله اول محبوب حقیقینك عشق ومحبتندن
وآرزو وحسرتندن ریاضات ومجاهدات بولنده تنم رنج ومشقتدن برنفس راحت
اولمز وكوكلم حدسز غصه والمدن دائم مضطرب ومنكسر اولوب آتش اوزره اولان
مرجل یعنی چولك كبی قینایوب جوش وخروشده در

﴿ بخار حسرت اوچون رود زدل بسرم * زدیدكان نم باران غم فرود آید ﴾

آنك بخاری حسرتی كوكلدن باشمه كیده كوزلمدن غم یغمورنك نمی آشاغه كلور
(مفردات) (بخار) توتون (حسرت) م (او) ضمیر (چون) چونكه (رود) كیدر
(زدل) كوكلدن (بسرم) باشمه (ز) من (دیدكان) كوزلردن (نم باران غم)
غم یغمورنك یاشی (فرود) آشاغه (آید) كلور (معنای اشارتی) اول محبوبك

حسرتی

(دوچشم من رخ زرد دید نتوانست * ازان بخون دل آراهمی بینداید) دید بونده دیدن معناسنه در حاصلی نتوان دیدن
معناسنه در ازان ادات تعلیل انكیچون دیمكدر بینداید باحرف استمرار انداید فعل مضارع مفرد غائب اندایدندن
صیواق یعنی كرجله وغیری نسنه ایله رنسنه صیوامق * محصول بیت * بنم ایكی كوزم رخمی صاری كورمكه قادر اولمدی یعنی
بكزمی صاری كورمكه تحمل ایده مدی انكیچون یورك قانیله رخمی صیوار یعنی بكزمك صارارلغن ستر ایلمك ایستر (كه كر ببیند بدخواه روی
مز روزی * بچشم او رخ من زر درنك نماید)
بوغزلك اكثر ابیاتنده سكت واقعدر اول
جهتدندر كه نظم احوالنه واقف اولمیانلر
آنك كبی محلی ناموزون ظن ایدوب
برواو یازارلر اما خطا ایدرلر واو یازمق
جائز دكلدر نتكه سابقا بیان اولنمشدر
* محصول بیت * بنم ایكی كوزم
رخمی خونله صیوادیغی انكیچوندر كه
اكر بركون دشمن یوزمی كوررسه انك
كوزینه بنم بكزم صاری كورنمسون
دیو حاصلی بكزصارلغی عشق
نشانیدر پس دشمن عشقمی طویمسون دیو
ستر ایدر بوایكی بیت كریهٔ خونین ایلدیكی
مشعردر (زمانهٔ بد هرجا كه فتنهٔ
باشد * چونوعروسی درچشم من
بیارآید)زمانهٔ بد اضافتی بیانیه در فتنهٔ
یاحرف وحدت چوادات تشبیه نوعروسی
یاحرف وحدت بیارآید فعل مضارع
مفرد غائب ارایدندن بزمك وطونتماق
* محصول بیت * بارامن زمانه
هریرده كه برفتنه اولسه آنی بنم كوزمه
تازه كلین كبی طونادرو زینت ایدر حاصلی
كوزمه آنی شیرین كوسترمك ایستر
(زمانه خود ربوداز من آنچه بودمرا *
بجز محبت جانان كه اوهمی باید) همی
باید ها حرف تأكید می بونده حرف
استمرار در باید كوریعنی اكلنور ثابت
اولور معناسنه * محصول بیت * زمانه
بنم هرنه كه وارایدی قابدی یعنی نه مالك
اوادم ایسه بندن آلدی جانان محبتندن
غیری كه اول بنده ثابت وقائم ابدی حاصلی
محبت جانان بنده سرمدیدر كه هیچ زائل
اولمز بوبیت مقطعدر برقطعه نك مضموننه
اشارتدر كه یورمشدر * مصراع * خسروا
داد كرا بحر كفا شیردلا * فلك چوشادی
من دیدآن همه بشمرد * كنون كه میدهدم
غم همی نه بپیاید) * محصول بیت * فلك
چونكه بنم شادلغمی كوردی شادلقلرمی
بربرهب صایدی یعنی بكا شادلغی قلته وحسابله وبردی اما شمدی كه بكا غم ویرر اولجكله بیله اولچمز یعنی بكا غمی بحساب
ویررتنه كه انوری شكایت نامه سنده بیورر (قطعه) * آسمان در كشتی عمرم كند دائم دو كار * وقت شادی بادبانی
وقت انده لنكری * كربخندم وآن بهرعمر بست كوید زهر خند * ور بكریم وآن بهر روزیست كوید خون كری *

حسرتی آتشنك بخاری كوكلدن باشمه كیدر وآبی توتونلر حاصل اولورو كوزلمدن
غم یغمورلك باشی آشاغه كلورو جكرم قانی یاش اولوب كوزلمدن باران كبی روان اولور

﴿ دوچشم من رخ من زرد دید نتوانست * ازان بخون دل ازاهمی بینداید ﴾

بنم ایكی كوزم صاری بكاغمه نظر ایتكه قادر اولمدی اول سببدن ایكی كوزم بكاغمی
كوكل قانیله صیوار (مفردات) (دوچشم) ایكی كوز (من) بن (رخ) بكاق
(زرد) صارو (دید) نظر (نتوانست) قادر اولمدی (ازان) اول سببدن (بخون
دل) كوكل قانیله (ازا) آنی (همی) دائم (بیندااید) اندوددن صیوامق
معناسنه مضارعدر لكن مستقبلا تنده واو الفه قلب اولنوب برباز باده سیله انداید
دیرلر (معنای اشارتی) اول محبوبك وصلت جمالنه آرزو وحسرت ودرد عشق
ومحبت المی اول حده ایرشدیكه علامت عشق اولان آه پردرد ورنك زرد وچشم
پرخون آلودهك وفرت وظهورندن بنم ایكی كوزم صاری بكاغمه نظر ایتمكه قادر
اولمدی اول سببدن ایكی كوزم بكاغمی ووجهمی كوكل قانیله صیو ایوب قاناویاش
یوزمی احاطه ایلشدر

﴿ زمانه خود بربود ازمن آنچه بود مرا * بجز محبت جانان كه اوهمی باید ﴾

زمانه خود بنم نم وارایسه قابدی محبوبك محبتنك غیریكه اول دائم وثابتدر (مفردات)
(زمانه) م (خود) كندو (بربود) قابدی (ازمن) بندن (آنچه بودمرا) اول
نسنه كه بنم ایچون ایدی (با) للملابسة (جز) غیر (محبت) م (جانان)
محبوب (او) ضمیر (همی) دائم (باید) ثابتدر (معنای اشارتی) اول صفات
الاهیدن اولان عشق ومحبت بردوات ابدی وبرسعادت سرمدیدر كه عبارات
واشاراتدن ودنیا وآخرتدن نم وارایسه حوادث وآفات وغمرات موت اول نسنه یی
قابدی ومحو ایلدی الكن همان محبوبك محبتنك غیری قالمدیكه اول نی عنت اولان
محبة الله لوح دادهٔ دنیا وآخرت دائم ثابتدر

﴿ فلك چوشادیٔ من دید آن همه بشمرد * كنون كه می دهدم غم همی نپیماید ﴾

فلك چونكه بنم سروریمی كوردی اول جمله سروری صایدی شمدیكه بكا غم
ویرر اولچمز (مفردات) (فلك) م (چو) چونكه (شادی) مسرورلق (من) بن
(آن) اول (همه) جمله (بشمرد) صایدی (كنون) شمدی (می دهد) ویرر
(م) بكا (غم) م (همی نپیماید) اولچمز (معنای اشارتی) استعیذ بالله
(ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسئولا) آیت كریمه سی سرنجه
زائل وبی ثبات اولان تعلق ماسوانك ضررنی كوركه اول مرتبه محبة الله ایله قلب
مطمئن اولمدیغندن خالق الفلك وعالم السر والخفیات اولان الله قلبمده دنیانك
وتعلق ماسوانك سرور ومحبتنی كوردی اول كندوك غیریه اولان محبتی وسروری
ذنب عد ایلیوب دفتر اعماله قید ایلدی شمدیكه حالە بكا حسابسز غم ویرر اول سروردن
واول تعلق ماسوادندر

(چرانکرید چشم چر اشالدجان * چه کونه کم نشود صبر و غم نیفزاید * محصول بیت نیچون اغلیه کوزم نیچون ایکلمیه جان یعنی جانم نیچون ناله ایلمیه صبرم نیچه اکسلمیه غم نیچه ارتمیه (چو دوستدار من ازمن کرفت بیزاری * چه کونه دشمن من برتنم بخشاید) * محصول بیت * چونکه بنم دوستم بندن بیزار اراق طوتدی یعنی بندن بیزار اولدی یا دشمنم بنم تنمه نه وجهله مرحمت ایلر یعنی بکا دوستدن وفا کلمنجه یاد شمندن نه وفا کایسردر (اکر نالم کو بند نیست حاجتمند * وکرینالم کو بند زار میخاید) * محصول بیت * اکر شکایت ایدوب اغلیوب ایکلمز سم دیرلر که محتاج دکلدر انکچون عرض

چو دوستان من ازمن کرفت بیزاری * چه کونه دشمن من برتنم بخشاید

چونکه بنم دوستلرم بندن بیزار اراق طوتدی بنم دشمنم بنم تنم اوزره نیچه احسان ایدر ونیچه ترحم ایدر (مفردات) (چو) چونکه (دوستان) دوستلر (من) بن (ازمن) بندن (کرفت) طوتدی (بیراز) نفرت (یا) مصدریه (چه کونه) نه درلو (دشمن) م (من) بن (بر) علی (تنم) م (بخشاید) عطا واحسان ایلر (معنای اشارتی) بنم حال پریشانمه نظر ایدوب چونکه دوستلرم بندن نفرت ایلدی بنم عدومینم اولان شیطان ونفس بکا نیچه ترحم واحسان ایلرایلمز مکر محبة الله قلبده ثابت اولدقجه عون وعنایت خدا بزه یار اولوب بنه کندی کرمندن بزی کندویه قریب وکرم واحسانه مظهر ایلیه

ولهایضا

کفتم که خطا کردی وتدبیرنه این بود * کفتا چه توان کرد که تقدیرچنین بود

دیدمکه خطا ایلدک وتدبیر بودکل ایدی دیدی نه ایلک ممکندر که تقدیر بویله ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (خطا) م (کردی) ایلدک (تدبیر) م (نه) نفی (این) بو (بود) ایدی (کفتا) دیدی (چه) نه (توان) ممکن (کرد) ایلک (تقدیر) م (چنین) بویله (بود) ایدی (معنای اشارتی) عقل معاد وروح آزاد طرفندن عمر کرانمایه‌یی هبایه وماخلق لهنی ترک وعبث یره هوایه تابع اولان عقل معاش بدکردار ایله نفس اماره بالسوءه توبیخ وتهزر وعتاب طریقیله بیلرنده معارضه ومباحثه لرین بیان ایدوب دیرکه روح وعقل جانبندن نفسه وعقل معاشه دیدمکه خطا ایلدک وعمری هبایه وردک تدبیر وراه عبودیت بو دکل ایدی اولدخی جبر طرفنه کیدوب دیدی نه ایلک ممکندرکه تقدیر خدا بویله ایدی

کفتم که بسی خط خطا برتو کشیدند * کفتا همه اوان بود که در لوح جبین بود

دیدمکه سنک اوزریکه چوق خطا خطنی چکدیلر دیدی هم اندن اولدیکه جبهه‌م اوجنده یازلمش ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (بسی) چوق (خط) م (خطا) م (بر) علی (تو) سن (کشیدند) چکدیلر (کفتا) دیدی (هم) دخی (ازان بود که) اندن اولدیکه (در) فی (لوح) تخته (جبین) الن (بود) ایدی (معنای اشارتی) دیدمکه ای نفس سنک اوزریکه کراما کاتبین ملکلری چوق خطا خطنی چکدیلر دیدی اولدخی اندن اولدیکه تقدیر ازلده النمه یازلمش ایدی

کفتم که قرین بدت افکند بدین روز * کفتا که مرا بخت بدخویش قرین بود

دیدمکه سنی سوء قرین بوکونه براقدی دیدیکه قبیح بختم بکا مقارن اولدی ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (قرین) یولداش (بد) کوتو (ت) ضمیر (افکند) براقدی (بدین) بو (روز) کون (کفتا) دیدی (مرا) بکا (بخت بدخویش) کندیعک کوتو بختی (قرین بود) مقارن ایدی (معنای اشارتی) دیدمکه ای نفس سوء اقران وهوا وشهوت بوکونه قدر سنی ضلالته براقدی آخرت ایچون

حاجت ایلمز واکر ایکلیوب شکایت ایدرسم دیرلر که عبث سویلر یعنی شکایتنی کیمسه دیکلمز ودیرلر که بیهانه سویلر بو فلان مرادی حاصلی خلقدن هیچ برطریق ایله خلاصه محال یوقدر خواجه کندی زمانی خلقندن شکایت ایدوب عدم مرحمتلرین بیان ایدر بوندنصکره کان بیتله کندویه تسلی ویروب بیورر (غمی نباشد ازان که خدای عزوجل * دری نبندد تا دیکری نکشاید) * محصول بیت * خواجه بیورر که فلکک واخوان زمانک ایلدکاری وفاسزلق ومرحمتسزلک غم دکل یعنی غم ویرمز زیرا چونکه عزیز وجلیل الله بر قپو بی باغلمز برغیری قپو اچینجه بو نظم بعض دیوانک مقطعاتی ارا سنده بولندی اول جهتدندر مخلصی یوقدر اماشارحلر بوراده ایرادایلدکلرندن انلره تابع اولوب بونده شرح ایلدک بزده ولهایضا (کفتم که خطا کردی وتدبیر نه این بود * کفتا چه توان کرد که تقدیر چنین بود) علم بدیعده بوغزلک صنعته سؤال وجواب دیرلر * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر دیدمکه خطا ایلدک بو حال بوکه تدبیر بودکل ایدی جانان دیدیکه نه ایلک اولور که تقدیر خدا بویله ایدی یعنی بندن صادر اولان اختیاری دکلدر تقدیر یزدانیدر (کفتم که بسی خط خطا برتو کشیدند * کفتا هم ازان بود که برلوح جبین بود) خط خطا اضافتی بیانیه در ازان ادات تعلیل لوح جبین اضافتی بیانیه در جبین عربیده آلندر پیشانی معناسنه * محصول بیت * دیدمکه سنک اوزریکه چوق خط خطا چکدیلر یعنی اوسنکه چوق خطا اثبات ایلدیلر دیدی بوخطا آلندایدیکه آلنمه ازل بویله یازلمش ایدی یعنی بندن صادر اولان خطا النمده

پرتدارک

یازلمشدر بندن اختیار ایله صادر اولمش دکلدر (کفتم که قرین بدت افکند بدین روزی * کفتا که مرا بخت بدخویش قرین بود) قرین بد اضافتی بیانیه در قرین یولداش دیمکدر بخت بدخویش اضافتلری بیانیه ولامیه لردر * محصول بیت * دیدمکه یراماز یولداش براقدی سنی بوکونه یعنی رقیب سببیله دوشدک بوبلایه دیدی که بکا کندی یراماز طالعم قرینیدر یعنی بکانه اولدی ایسه طالعم اکسکلکندندر غیری دکلدر

(کفتم زمن ای ماه چرا مهر بریدی * کفتا که فلک بامن بدمهر بکین بود) بدمهر محبتسز دیمکدر * محصول بیت * دیدم ای ماه بندن محبتکی نیچون کسدک دیدیکه فلک بن محبتسزله کین ایله ایدی ویا کینده ایدی یعنی فلک بکا کیندار

پرتدارک کورمدک دیدیکه نه یاپایم قبیح بختم بکا مقارن ایدی بنم المده نه واردر بوده تقدیر ازلی وقضای لم یزلیدر دیدی

کفتم زمن ای ماه چرا مهر بریدی * کفتا که فلک بامن بدمهر بکین بود

دیدم ای ماه بندن محبتی نیچون قطع ایلدک دیدیکه فلک بن محبتسزه کین ایله ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (زمن) بندن (ای ماه) ای قمر (چرا) نیچون (مهر) محبت (بریدی) کسر سین (کفتا) دیدی (فلک) م (بامن بدمهر) بن محبتسزه (بکین بود) کین ایله ایدی (معنای اشارتی) دیدم ای محبوب نفس بغله بیله حق بولنه کیدوب نعم لایحصای خدایه مظهر اوله جق ایکن بندن نیچون محبتی قطع ایلیوب بویله هلاک بولنه کیدرسین دیدیکه خالق الافلاک حق تعالی بدمهر اولان ماسوایه محبتم سببیله کینه شبیه آثار قهرنی بنده ظهوره کتورمش ایدی

کفتم که بسی جام طرب خوردی ازین پیش * کفتا که شفا در قدح بازپسین بود

دیدمکه بوندن اول چوق سرور جامنی نوش ایلدک دیدیکه شفا صکره کی قدحده ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (بسی) چوق (جام) قدح (طرب) سرور (خوردی) ایچدک (ازین پیش) بوندن اول (کفتا که) دیدیکه (شفا) م (در) فی (قدح) م (بازپسین) صکره کی (بود) ایدی (معنای اشارتی) دیدمکه بوندن اول هوا که اویوب دنیاده چوق سرور جامنی نوش ایلدک شمدن کیرو انصافه کل وتدارک ایله دیدم دیدیکه ترک ایدهم زیرا شفا صکره کی قدحده ایدی مکر توفیق خدا اوله یوخسه نفس الندن خلاص اولمق زیاده مشکلدر

کفتم که تو بی عمر چرا زود برفتی * کفتا که فلانی چکنم عمر همین بود

دیدمکه سن عمرسین نیچون تیز کتدک دیدیکه ای فلان نیلیم عمر انجق بو ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (توبی) سنسین (عمر) م (چرا) نیچون (زود) تیز (برفتی) کتدک (کفتا) دیدی (فلانی) ای کشی (چکنم) نیلیم (عمر) م (همین) انجق بو (بود) ایدی (معنای اشارتی) ای غافل نفس سریعة الزوال اولان عمری باقی ظن ایلیوب اکا اعتماد ایدردک یا نیچون تیز کتدک ویرلکه بندک دیدم دیدیکه ای فلان کیسه نه ایلیم عمر انجق بو ایدی وبوهوا وشهوتله کچن عمری عمر ظن ایدردم ومعیشت دنیایه راضی اولمش ایدم لکن شمدی پشیمانمکدر رجوعی ممکن دکلدر

کفتم که نه وقت سفرت بود چنین زود * کفتا که مکر مصلحت وقت درین بود

دیدمکه بویله تیز سنک سفرک وقتی دکلدی دیدیکه وارایسه وقت مصلحتی بونده ایدی (مفردات) (کفتم) دیدم (نه) نفی (وقت) م (سفر) م (ت) ضمیر (بود) ایدی (چنین) بویله (زود) تیز (کفتا) دیدی (مکر) وارایسه (مصلحت) م (وقت) م (درین بود) بونده ایدی (معنای اشارتی) بنده نفسه توبیخا دیدمکه ای ظالم نفس نعمی نقم اولان لذت دنیایه الداندک زعمکجه بویله تیز آخرته سفرک وقتی

اولادیغیچون وبغله کین اوزره اولدیغیچون جمیع عالمدن بنی اوصاندردی پس محبتی سندن انکچون قطع ایلدمکه هیچ کیمسه ایله علاقه‌م قالمسون (کفتم که بسی جام طرب خوردی ازین پیش * کفتا که شفا در قدح بازپسین بود) جام طرب اضافتی بیانیه در بازپسین صکره کی دیمکدر قدحک بوکه اضافتی بیانیه در * محصول بیت * دیدمکه چوق جام طرب ایچدک بوندن اول یعنی چوق شنلکلر ایلدک جانان دیدیکه شفا صکره کی قدحده ایدی یعنی اولده اولان جام طرب کدردن خالی دکل ایدی اما آخر طرب کدردن صاف وخالص اولدی یعنی اول تازه‌لک غروریله اولان ذوق وصفا کدردن خالی دکل ایدی اخرایام بنی پخته ایلدی شمدی ذوق وصفا کدردن خالیدر (کفتم که تو بی عمر چرا زود برفتی * کفتا که فلانی چه کنم عمر همین بود) تو بیده یای خطاب معنی جهتندن عمره مصدر وقدرتو عمری تقدیرنده در بازبونده تاکید ایچوندر فلانی یا ضمیر خطابدر معناسی ای فلان دیمکدر همین بود همان بوایدی دیمکدر بوقدرایدی انجق معناسنه * محصول بیت * جانانه دیدمکه سن عمرسین نیچون کتدک دیدیکه ای فلان عمر همان بوایدی یعنی زمان عمر بو دکل ایدی یعنی عمر پاینده وباقی دکلدر تیز کچر (کفتم که نه وقت سفرت بود چنین زود * کفتا که مکر مصلحت وقت درین بود) * محصول بیت * دیدمکه بویله تیز سفرک وقتی دکل ایدی یعنی سفره کتمکه اودک دیدیکه کانه مصلحت وقت بونده ایدی یعنی سفره بویله عجله ایله وارمق خبرلی اوله معلوم اوله که بوغزل بعینه دیوان سلمانده موجوددر اما انده مخلص بیتی موجود دکل دیوان حافظده ده اکثر مخلص بیتی

موجود دکل اما بعضنده بوبیت بولندی پس بیان اولمسی لازم اولدی

دكلدي يا نيچون پشيمان اولوب فوار صعفيتيله دنيانك لذتي قالمدقدنصكره عزم آخرت ايلدك ديدم ديديكه نه ايشليم وار ايسه بنم ايچون مصلحت وطاعت وقتي بووقتده ايدي ديوب عاقبت خسارتني اعتراف ايلدي اما بعد خراب البصره نه فائده . ايقظنا الله قبل الندامه

﴿ كفتم كه زحافظ بچه موجب شده دور ❁ كفتا كه همه وقت مرا داعيه اين بود ﴾

ديدمكه نه سببله حافظدن دور اولمشسين ديديكه جمله وقت بكا داعيه بوايدي (مفردات) (كفتم كه) ديدمكه (ز) من (حافظ) م (بچه موجب) نه سببله (شده) اولمشسين (دور) بعيد (كفتاكه) م (همه) جمله (وقت) م (مرا) بكا (داعيه) سبب واقتضا (اين بود) بوايدي (معناى اشارتى) ديدمكه اي نفس حقه انابت ورجوعده حافظك روحيله اتحاد ايتيوب نه سببله اندن دور اولمشسين ديدم ديديكه جمله وقت بكا بو اتحاد داعيه سي كاور ايدي لكن تدبير تقديره موافق اولميوب توفيق وعنايت خدايار اولمجق بعد يدن خلاص يوقدر ومكن دكلدر . وفقنا الله تعالى الى مايحبه ويرضاه وهدانا الى صراط مستقيم صراط الذين انعمت عليهم غير المغضوب عليهم ولا الضالين آمين
بجاه سيدنا وسندنا محمد المصطفى المسمى بطه
ويس صلى الله تعالى عليه وسلم
وعلى آله وصحبه
اجمعين
آمين
تم

(تم الجزء الاول من شرح ديوان حافظ ❁ بعون منزل السبع المثاني ❁ ويتلوه الجزء الثاني)

مطبعهٔ عامره ده طبع وتمثيل اولنمشدر في محرم ١٧ سنه ١٢٨٩

(كفتم كه زحافظ بچه موجب شده دور ❁ كفتا كه همه وقت مرا داعيه اين بود) داعيه بونده مقتضا ومطلوب ومقصود معناسنه در ❁ محصول بيت ❁ ديدمكه حافظدن نه سببله ايراق اولمشسين ديديكه جميع اوقاتده بنم داعيه م بوايدي يعني مقتضا ومقصودم بوايدي كه حافظدن دور اولام

